



**ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ**

**ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ**

**2006**

**ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΛΕΓΚΤΗΣ  
ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**





ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ  
**ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

*Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας*

Αρ. Φακ. 05.14.01 (06)  
Αρ. Τηλ. 22-401300

**7 Δεκεμβρίου 2007**

**Εξοχότατε,**

Κατέφαρμογή της παραγράφου 4 του Άρθρου 116 του Συντάγματος, έχω την τιμή να υποβάλω την Ετήσια Έκθεσή μου για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2006, αναφορικά με τα θέματα που προέκυψαν κατά την άσκηση των καθηκόντων και υπηρεσιών μου.

**Με πολλή εκτίμηση,**

**(Χρυστάλλα Γιωρκάτζη)**

**Γενικός Ελεγκτής  
της Δημοκρατίας**

**Προς την Αυτού Εξοχότητα  
Κύριο Τάσσο Παπαδόπουλο  
Πρόεδρο Κυπριακής Δημοκρατίας  
Λευκωσία**



## ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

		<b>Σελίδα</b>
<b>ΜΕΡΟΣ</b>	<b>1</b>	<b>ΕΙΣΑΓΩΓΗ</b>
		1
<b>ΜΕΡΟΣ</b>	<b>2</b>	<b>ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ</b>
		3
	2.1	Ανεξάρτητες Υπηρεσίες
		3
	2.2	Υπουργεία και Τμήματα
		3
	2.3	Αρχές Τοπικής Διοίκησης
		21
	2.4	Ημικρατικοί Οργανισμοί
		24
<b>ΜΕΡΟΣ</b>	<b>3</b>	<b>ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ</b>
		33
<b>ΜΕΡΟΣ</b>	<b>4</b>	<b>ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ- ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΜΗΜΑΤΑ</b>
		37
	4.1	Γενικές Παρατηρήσεις
		37
	4.2	Ανεξάρτητες Υπηρεσίες
		41
	4.3	Δικαστική Υπηρεσία
		41
	4.4	Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού
		48
	4.5	Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου
		48
	4.6	Γενικό Λογιστήριο
		50
	4.7	Υπουργεία και Τμήματα
		55
	4.8	Υπουργείο Άμυνας
		55
	4.9	Εθνική Φρουρά
		55
	4.10	Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος
		59
	4.11	Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων
		63
	4.12	Τμήμα Γεωλογικής Επισκοπήσεως
		68
	4.13	Τμήμα Δασών
		70
	4.14	Τμήμα Γεωργίας
		75
	4.15	Κτηνιατρικές Υπηρεσίες
		79
	4.16	Τμήμα Αναδασμού
		86
	4.17	Υπηρεσία Μεταλλείων
		86
	4.18	Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών
		87
	4.19	Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως
		89
	4.20	Κρατικό Αρχείο
		89
	4.21	Αστυνομία
		90
	4.22	Πυροσβεστική Υπηρεσία
		106
	4.23	Φυλακές
		109
	4.24	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού
		111
	4.25	Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη
		119
	4.26	Υπηρεσία Κυπριακής Χειροτεχνίας
		120
	4.27	Διεθνές Συνεδριακό Κέντρο
		120
	4.28	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων
		121
	4.29	Τμήμα Εργασίας
		121
	4.30	Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων
		123
	4.31	Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων
		128
	4.32	Κεντρικό Ταμείο Αδειών
		135
	4.33	Ταμείο για Πλεονάζον Προσωπικό
		135

	<b>Σελίδα</b>
4.34 Ταμείο για την Προστασία των Δικαιωμάτων των Εργοδοτούμενων σε Περίπτωση Αφερεγγυότητας του Εργοδότη	136
4.35 Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας	137
4.36 Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας	141
4.37 Υπουργείο Εσωτερικών	142
4.38 Επαρχιακές Διοικήσεις	150
4.39 Λευκωσίας	152
4.40 Λεμεσού	153
4.41 Λάρνακας	154
4.42 Αμμοχώστου	154
4.43 Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας	155
4.44 Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως	177
4.45 Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών	189
4.46 Υπηρεσία Μέριμνας και Αποκαταστάσεως Εκτοπισθέντων	189
4.47 Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως	190
4.48 Πολιτική Άμυνα	192
4.49 Υπηρεσία Ασύλου	193
4.50 Υπουργείο Εξωτερικών	194
4.51 Υπουργείο Οικονομικών	200
4.52 Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών	206
4.53 Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων	211
4.54 Τμήμα Τελωνείων	225
4.55 Τμήμα Δημόσιας Διοικήσεως και Προσωπικού	231
4.56 Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής	232
4.57 Ειδικό Ταμείο Παροχής Επιδόματος Διακινήσεως σε Αναπήρους	240
4.58 Ταμείο Ανακουφίσεως Παθόντων	240
4.59 Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού	240
4.60 Ταμείο “Α”	246
4.61 Σχολικές Εφορείες	252
4.62 Λευκωσίας	255
4.63 Λάρνακας	256
4.64 Πόλης Χρυσοχούς	256
4.65 Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων	256
4.66 Τμήμα Αρχαιοτήτων	257
4.67 Τμήμα Δημοσίων Έργων	258
4.68 Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας	279
4.69 Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών	283
4.70 Τμήμα Οδικών Μεταφορών	293
4.71 Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας	297
4.72 Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών	302
4.73 Υπουργείο Υγείας	303
4.74 Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας	315
4.75 Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας	326
4.76 Φαρμακευτικές Υπηρεσίες	326
4.77 Σχέδιο Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης και Ευημερίας Κυβερνητικών Εργατών	328

<b>ΜΕΡΟΣ</b>	<b>5</b>	<b>ΑΡΧΕΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ</b>	329
	5.1	Δήμοι - Γενικές Παρατηρήσεις	329
	5.2	Δήμος Λευκωσίας	336
	5.3	Δήμος Λεμεσού	345
	5.4	Δήμος Αμμοχώστου	352
	5.5	Δήμος Λάρνακας	353
	5.6	Δήμος Πάφου	358
	5.7	Δήμος Στροβόλου	364
	5.8	Δήμος Αγίου Δομετίου	369
	5.9	Δήμος Αθηνών	372
	5.10	Δήμος Αραδίππου	377
	5.11	Δήμος Πόλης Χρυσόχους	383
	5.12	Δήμος Παραλιμνίου	383
	5.13	Δήμος Αγίας Νάπας	388
	5.14	Δήμος Δερύνειας	393
	5.15	Δήμος Λευκάρων	396
	5.16	Δήμος Γεροσκήπου	396
	5.17	Δήμος Πέγειας	397
	5.18	Δήμος Μέσα Γειτονιάς	397
	5.19	Δήμος Γερμασόγειας	402
	5.20	Δήμος Κάτω Πολεμιδιών	404
	5.21	Δήμος Αγίου Αθανασίου	407
	5.22	Δήμος Αγλαντζιάς	411
	5.23	Δήμος Έγκωμης	414
	5.24	Δήμος Λατσιών	418
	5.25	Δήμος Ιδαλίου	421
	5.26	Δήμος Λακατάμιας	421
	5.27	Δήμος Λευκονοίκου	425
	5.28	Δήμος Κυθρέας	425
	5.29	Δήμος Καραβά	426
	5.30	Κοινοτικά Συμβούλια – Γενικές Παρατηρήσεις	426
	5.31	Πρώην Χωρικές Αρχές	431
	5.32	Πρώην Συμβούλια Βελτιώσεως	438
	5.33	Κεντρική Υπηρεσία Κοινοτικών Συμβουλίων	452
<b>ΜΕΡΟΣ</b>	<b>6</b>	<b>ΗΜΙΚΡΑΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ</b>	455
	6.1	Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού	455
	6.2	Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου	461
	6.3	Αρχή Κρατικών Εκθέσεων	493
	6.4	Αρχή Λιμένων Κύπρου	497
	6.5	Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου	501
	6.6	Επιτροπή Σιτηρών Κύπρου	523
	6.7	Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου	529
	6.8	Οργανισμός Νεολαίας	533
	6.9	Κυπριακό Πρακτορείο Ειδήσεων	534
	6.10	Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού	537

6.11	Κυπριακός Οργανισμός Αναπτύξεως Γης	556
6.12	Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού	558
6.13	Οργανισμός Γεωργικής Ασφάλισης	569
6.14	Οργανισμός Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας	572
6.15	Οργανισμός Χρηματοδοτήσεως Στέγης	577
6.16	Πανεπιστήμιο Κύπρου	578
6.17	Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου	590
6.18	Συμβούλιο Αμπελοοινικών Προϊόντων	612
6.19	Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λευκωσίας	613
6.20	Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λεμεσού-Αμαθούντας	616
6.21	Συμβούλιο Αποχετεύσεων Αμμοχώστου	618
6.22	Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λάρνακας	618
6.23	Συμβούλιο Αποχετεύσεων Πάφου	620
6.24	Συμβούλιο Αποχετεύσεων Παραλιμνίου	621
6.25	Συμβούλιο Αποχετεύσεων Αγίας Νάπας	625
6.26	Συμβούλιο Εγγραφής και Ελέγχου Εργοληπτών Οικοδομικών και Τεχνικών Έργων	627
6.27	Συμβούλιο Ελαιοκομικών Προϊόντων	627
6.28	Συμβούλιο Εμπορίας Κυπριακών Πατατών	631
6.29	Συμβούλιο Κεντρικού Σφαγείου	642
6.30	Συμβούλια Υδατοπρομήθειας - Γενικά	649
6.31	Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας	651
6.32	Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λεμεσού	653
6.33	Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Αμμοχώστου	656
6.34	Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λάρνακας	657
6.35	Ταμείο για την Ανέγερση Κυπριακού Μουσείου	658
6.36	Ταμείο Δημόσιων Δανείων	659
6.37	Ταμείο Επιτροπής Βοήθειας Παιδιών της Κύπρου	663
6.38	Ταμείο Θήρας	663
6.39	Ταμείο Λαχείου Προνοίας	665
6.40	Ταμείο Συντάξεων Δικηγόρων	665
6.41	Ίδρυμα Χρίστου Στέλιου Ιωάννου	667
6.42	Κεντρικός Φορέας Ισότητας Κατανομής Βαρών	668
6.43	Κυπριακό Ίδρυμα Ερευνών για τη Μυϊκή Δυστροφία	669
6.44	Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	671
6.45	Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς	674
6.46	Ίδρυμα Τεχνολογίας	674
6.47	Ογκολογικό Κέντρο Τράπεζας Κύπρου	676
6.48	Καραϊσκάκειο Ίδρυμα	678
6.49	Εφοριακό Συμβούλιο	679
6.50	Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου	680
6.51	Ταμείο Προνοίας Τακτικού Ωρομίσθιου Κυβερνητικού Προσωπικού	683
6.52	Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας	683
6.53	Ταμείο Κλινικών Εργαστηρίων	684
6.54	Ίδρυμα Ενέργειας	684
6.55	Ταμείο για το Σύνδρομο Επίκτητης Ανοσοποιητικής Ανεπάρκειας	685



		<b>Σελίδα</b>
6.56	Αντιναρκωτικό Συμβούλιο	685
6.57	Ταμείο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας	687
6.58	Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών	689
6.59	Οργανισμός Ασφάλισης Υγείας	709
6.60	Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου	711
6.61	Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου	713
6.62	Γραφείο Επιτρόπου Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομείων	714
6.63	Ειδικό Ταμείο Διατήρησης	715
6.64	Ταμείο Τουρκοκυπριακών Περιουσιών	717
<b>ΜΕΡΟΣ 7</b>	<b>ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ (Ε.Ε.) ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ</b>	<b>721</b>
<b>ΜΕΡΟΣ 8</b>	<b>ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ</b>	<b>739</b>
8.1	Έγκριση Κρατικού Προϋπολογισμού για το έτος 2006	739
8.2	Πάγιο Ταμείο	739
8.3	Αποτελέσματα έτους	739
8.4	Εισπράξεις	739
8.5	Πληρωμές	743
8.6	Γενικά	745
8.7	Τελικός Απολογισμός	746
8.8	Ενεργητικό	748
8.9	Παθητικό	751
<b>ΜΕΡΟΣ 9</b>	<b>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ</b>	<b>763</b>
<b>ΜΕΡΟΣ 10</b>	<b>ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ</b>	<b>767</b>
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I Αποτελέσματα Προϋπολογισμού	767
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II Υπόλοιπα Καθυστερημένων Εσόδων κατά την 31η Δεκεμβρίου 2006	773
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III Πίνακας Οργανικών Θέσεων Προϋπολογισμού	775
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV Πίνακας Αποτελεσμάτων Πρώην Συμβουλίων Βελτιώσεως που ελέγχθηκαν το 2006	778



## ΜΕΡΟΣ 1 - ΕΙΣΑΓΩΓΗ

**1.1** Η Έκθεση αυτή υποβάλλεται στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας για κατάθεση στη Βουλή των Αντιπροσώπων, σύμφωνα με το άρθρο 116(4) του Συντάγματος.

**1.2** Ο Γενικός Ελεγκτής είναι ο προϊστάμενος της Ελεγκτικής Υπηρεσίας, η οποία, σύμφωνα με το Σύνταγμα, είναι ανεξάρτητη Υπηρεσία της Δημοκρατίας και δεν υπάγεται σε οποιοδήποτε Υπουργείο.

**1.3** Σύμφωνα με το άρθρο 116 του Συντάγματος, ο Γενικός Ελεγκτής, βοηθούμενος από το Βοηθό Γενικό Ελεγκτή, ελέγχει, εν ονόματι της Δημοκρατίας, κάθε πληρωμή ή είσπραξη και κάθε λογαριασμό χρηματικών διαθεσίμων ή λοιπού ενεργητικού, ή υποχρεώσεων που έχουν αναληφθεί από τη Δημοκρατία ή για λογαριασμό της, του οποίου η διαχείριση γίνεται από τη Δημοκρατία ή εν ονόματι αυτής, θεωρώντας και ελέγχοντας συνάμα κάθε τέτοιο λογαριασμό.

**1.4** Εκτός από τον έλεγχο των Κρατικών Λογαριασμών, ο Γενικός Ελεγκτής έχει την ευθύνη, σύμφωνα με τις πρόνοιες ειδικών νόμων ή διοικητικές διευθετήσεις, για τον έλεγχο των λογαριασμών των Ημικρατικών ή άλλων Οργανισμών, Ειδικών Ταμείων και των Αρχών Τοπικής Διοίκησης.

**1.5** Οι εξουσίες και τα καθήκοντα του Γενικού Ελεγκτή ασκούνται είτε από τον ίδιο προσωπικά είτε από υπαλλήλους που ενεργούν σύμφωνα με τις οδηγίες του.

**1.6** Με βάση συνταγματικές και νομικές διατάξεις, ο Γενικός Ελεγκτής οφείλει να εξετάζει τις οικονομικές και άλλες δραστηριότητες των Κυβερνητικών Υπηρεσιών, Ημικρατικών Οργανισμών και Αρχών Τοπικής Διοίκησης, για να ικανοποιείται ότι:

- Λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για την εξασφάλιση της είσπραξης του δημόσιου χρήματος και ότι όλα τα έσοδα εισπράττονται σύμφωνα με τους Νόμους, Κανονισμούς ή άλλες οδηγίες.
- Τα έξοδα διενεργούνται κατά τον πιο οικονομικό και αποτελεσματικό τρόπο.
- Όλα τα ποσά δαπανώνται για τις υπηρεσίες και σκοπούς για τους οποίους παραχωρήθηκαν και ότι η δαπάνη είναι σύμφωνη με τη σχετική εξουσιοδότηση, και
- όλα τα περιουσιακά στοιχεία φυλάγονται κατάλληλα, καταμετρούνται και επαληθεύεται η ύπαρξή τους.

**1.7** Για σκοπούς καλύτερης παρουσίασης της Έκθεσης, τα θέματα που αφορούν το υπό επισκόπηση έτος αναφέρονται στο Μέρος Α κάθε Υπηρεσίας, ενώ τα θέματα που περιλήφθηκαν σε προηγούμενες Εκθέσεις, τα οποία δεν έχουν ακόμη διευθετηθεί, αναφέρονται στο Μέρος Β.



## ΜΕΡΟΣ 2 - ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

### 2.1 ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

#### (α) Δικαστική Υπηρεσία - Επαρχιακά Δικαστήρια

**Καθυστερημένα έσοδα.** Στις 31.12.2006 τα καθυστερημένα έσοδα των Επαρχιακών Δικαστηρίων ανέρχονταν σε £10.242.504, σε σύγκριση με £7.868.235 του προηγούμενου έτους. Επισήμανα ότι το ύψος των καθυστερημένων εσόδων από ανεκτέλεστα εντάλματα ποινικών υποθέσεων υπερδιπλασιάστηκε κατά τα τελευταία εννιά χρόνια.

**Ένταλμα εκτέλεσης κινητής περιουσίας ποινικών υποθέσεων νομικών προσώπων (J23).** Σύμφωνα με έρευνα που διεξήγαγε ο Βοηθός Αρχιπρωτοκολλητής, στις 31.12.2002 εκκρεμούσαν για εκτέλεση 5086 εντάλματα κινητής περιουσίας ποινικών υποθέσεων, για συνολικό ποσό £11.524.591. Η Αστυνομία αντιμετωπίζει σοβαρές δυσκολίες στην εκτέλεσή τους, με αποτέλεσμα αυτά να συσσωρευτούν.

#### (β) Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου

**Ανταλλαγή Κυπριακής Λίρας σε Ευρώ.** Σημαντικό μέρος του νομίσματος σε κυκλοφορία σε κυπριακές λίρες ενδέχεται να μην επιστραφεί για ανταλλαγή σε Ευρώ μετά την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωζώνη εντός της προβλεπόμενης από το σχετικό Νόμο προθεσμίας. Εξέφρασα την άποψη ότι η Τράπεζα χρειάζεται να μελετήσει το χειρισμό του εν λόγω κέρδους που ενδέχεται να προκύψει.

### 2.2 ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΜΗΜΑΤΑ

#### 2.2.1 Υπουργείο Άμυνας - Εθνική Φρουρά

**Καταβολή αποζημιώσεων.** Το Υπουργείο Άμυνας συνεχίζει να καταβάλλει μεγάλες αποζημιώσεις σε ιδιώτες για ζημιές ή καταστροφές που προξενούνται από την Εθνική Φρουρά.

**Ποιοτικοί έλεγχοι τροφίμων της Εθνικής Φρουράς.** Κατά το 2006 δεν συντάχθηκαν οι προνοούμενες από τη σχετική Πάγια Διαταγή εκθέσεις ελέγχου κρεατικών-ψαρικών για ελέγχους που διενεργήθηκαν από τον Κτηνίατρο του ΓΕΕΦ/ΔΥΓ στα υποστατικά των προμηθευτών, ενώ δεν παρουσιάστηκε το πρόγραμμα περιοδικών ελέγχων και οι σχετικές εκθέσεις ποιοτικού ελέγχου τροφίμων από επισκέψεις των κτηνιάτρων της ΓΕΕΦ/ΔΥΓ σε Μονάδες της Εθνικής Φρουράς.

#### 2.2.2 Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος

##### (α) Υπηρεσία Περιβάλλοντος

**Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων Συσκευασίας.** Το συνολικό ποσοστό ανάκτησης και ανακύκλωσης των αποβλήτων συσκευασίας κατά το 2005 ανήλθε σε μόλις 10,7% αντί σε 50% που προέβλεπε ο σχετικός Νόμος, με αποτέλεσμα να προκύψει ενδεχόμενο επιβολής κυρώσεων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

**Μη συμμόρφωση με τον Κανονισμό 2037/2000 σχετικά με τις ουσίες που επηρεάζουν το όζον.** Εκκρεμεί ακόμα η ψήφιση του νομοσχεδίου για ρύθμιση της αδειοδότησης των τεχνικών που χρησιμοποιούν ουσίες που επηρεάζουν το όζον με αποτέλεσμα να μην μπορούν να εφαρμοστούν οι πρόνοιες του πιο πάνω Κανονισμού σε σχέση με την ανάκτηση, ανακύκλωση, αποκατάσταση και καταστροφή των ουσιών αυτών.

**Δικαιώματα εκπομπών αερίων θερμοκηπίου.** Το Εθνικό Σχέδιο κατανομής δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου για την περίοδο 2008-2012 έγινε αποδεκτό από την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, αλλά με μείωση κατά 23% της προτεινόμενης ετήσιας ποσότητας

δικαιωμάτων προς κατανομή, η οποία, μεταφραζόμενη σε οικονομικά μεγέθη, αντιστοιχεί σε αξία που υπερβαίνει τα £100 εκ.

### **(β) Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων**

**Εκτέλεση έργων κοινής συνεισφοράς.** Από στοιχεία που τηρούνται προκύπτει ότι στο τέλος του έτους παραμένει ημιτελής/ανεκτέλεστο περίπου το 43% των έργων που αναλαμβάνει να εκτελέσει το Τμήμα, γεγονός που οφείλεται αφενός στο ότι μεγάλο μέρος των διαθεσίμων πιστώσεων για το έτος δαπανώνται για τη συνέχιση των ημιτελών έργων του προηγούμενου έτους και αφετέρου στην καθυστέρηση έναρξης εκτέλεσης μεγάλου αριθμού έργων, λόγω αστάθμητων παραγόντων, όπως η μη έγκαιρη έγκριση δανείων και η ανάληψη εκτέλεσης έργων για κάλυψη έκτακτων υδρευτικών αναγκών σε διάφορες Κοινότητες.

**Υπόλοιπα καθυστερημένων εσόδων.** Στις 31.12.2006 το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων ήταν £74 εκ. σε σύγκριση με £63 εκ. το προηγούμενο έτος. Το 65,5% του ποσού αυτού αφορά σε οφειλές, προς το Τμήμα, των Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας, Λάρνακας και Λεμεσού.

### **(γ) Τμήμα Γεωλογικής Επισκοπήσεως**

**Αδράνεια κυβερνητικών γεωτρύπανων.** Εξακολουθεί να παρατηρείται σημαντική αδράνεια (48%) των γεωτρύπανων του Τμήματος.

### **(δ) Τμήμα Δασών**

**Συμβόλαιο αρ. Τ.Δ.53/2005 για την προμήθεια δύο(2) Ελικοπτέρων Πυρόσβεσης στο Τμήμα Δασών.** Το Τμήμα ζήτησε την έγκριση της ΚΕΑΑ για προσωρινή παραλαβή και χρήση των ελικοπτέρων χωρίς τον πλήρη εξοπλισμό τους. Η Υπηρεσία μου υπέδειξε ότι το συμβόλαιο δεν προνοούσε προσωρινή παραλαβή και η ΚΕΑΑ απέρριψε το αίτημα. Επειδή ο κατασκευαστής απέτυχε να παραδώσει τα ελικόπτερα-πλήρως σύμφωνα με τις προδιαγραφές-εντός της προβλεπόμενης ημερομηνίας, αποφασίστηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο όπως γίνει αποδεκτή η αντιπρόταση του, η οποία προέκυψε κατόπιν διαπραγματεύσεων με το Τμήμα, για καταβολή £388.000 περίπου ως ποινική ρήτρα και δωρεάν παραχώρηση εξοπλισμού και υπηρεσιών συνολικής αξίας £562.263 περίπου. Τα ελικόπτερα συμφωνήθηκε να παραδοθούν μέχρι τις 10.12.2007.

### **(ε) Τμήμα Γεωργίας**

**Κτηνοτροφικές περιοχές.** Παρόλο που το κράτος δαπάνησε σημαντικά ποσά για έργα υποδομής στις κτηνοτροφικές περιοχές, μεγάλος αριθμός κτηνοτροφικών οικοπέδων παραμένει αναξιοποίητος. Επίσης, μέχρι το τέλος του 2006 δημιουργήθηκαν 60 κτηνοτροφικές περιοχές και παρόλο που σύμφωνα με το σχετικό Νόμο (Ν157(Ι)/1994), απαραίτητη προϋπόθεση για τη δημιουργία κτηνοτροφικής περιοχής είναι η δημιουργία Κτηνοτροφικού Συνδέσμου, μόνο σε 5 περιπτώσεις έχουν συσταθεί Κτηνοτροφικοί Σύνδεσμοι.

**Σχέδιο Ρυθμίσεως Αγροτικών Χρεών.** Το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε δαπάνη ύψους £23 εκ. για την εφαρμογή του Σχεδίου και παρόλο που αναμενόταν να υποβληθούν 30 000 αιτήσεις διαπιστώθηκε ότι η ανταπόκριση των αγροτών στο Σχέδιο ήταν πολύ περιορισμένη, αφού μέχρι την ημερομηνία λήξεως της προθεσμίας υποβολής αίτησης, υποβλήθηκαν μόνο 1 356 αιτήσεις.

### **(στ) Κτηνιατρικές Υπηρεσίες**

**Προσφορά για τη Συλλογή, Μεταφορά, Επεξεργασία και Τελική Διάθεση Ζωικών Αποβλήτων.** Λόγω προβλημάτων αναφορικά με τη δυνατότητα επεξεργασίας όλης της ποσότητας των ζωικών αποβλήτων από τον συμβασιούχο, το ένα τρίτο περίπου των υπό αναφορά ζωικών αποβλήτων διοχετεύτηκε σε άλλες εταιρείες για επεξεργασία, χωρίς αυτό να προνοείται στους όρους της σχετικής σύμβασης. Από τις 2.7.2007 και οι δύο αποτεφρωτήρες του συμβασιούχου

είναι εκτός λειτουργίας με αποτέλεσμα ολόκληρη η ποσότητα των ζωικών αποβλήτων που παραλαμβάνεται από τον συμβασιούχο να διοχετεύεται σε άλλες εταιρείες για αποτέφρωση.

**Συγχρηματοδότηση για την καταπολέμηση ζωικών ασθενειών στην Κύπρο.** Η Γενική Διεύθυνση Υγείας και Προστασίας του Καταναλωτή εξέφρασε, με επιστολή της, την ανησυχία της για την εφαρμογή του προγράμματος εκρίζωσης της τρομώδους νόσου στην Κύπρο και επεσήμανε την αδυναμία της Κύπρου να εκταμιεύσει τα Κονδύλια που εγκρίθηκαν για το σκοπό αυτό. Ενημέρωσε επίσης το Τμήμα για την μείωση του ποσού χρηματοδότησης που κατανεμήθηκε στην Κύπρο από €5.215.000 σε €2.815.000 καθώς και για την πρόθεσή της να εισηγηθεί στις αρμόδιες υπηρεσίες της Επιτροπής την αναθεώρηση του επιπέδου της μελλοντικής οικονομικής στήριξης της Κοινότητας που θα κατανεμηθεί στην Κύπρο.

**Σύστημα Αναγνώρισης και Καταγραφής Αιγοπροβάτων.** Παρόλο που έχουν παρέλθει περίπου 3 χρόνια από την ημερομηνία ολοκλήρωσης του σχεδιασμού της, εκκρεμεί μέχρι σήμερα η ολοκλήρωση της ενημέρωσης της ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων αιγοπροβάτων του Τμήματος, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει πλήρης συμμόρφωση με τους σχετικούς Κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επίσης το γεγονός αυτό δεν επιτρέπει τη χρήση της βάσης αυτής για τη διενέργεια διασταυρωμένων ελέγχων αναφορικά με τις κεφαλικές επιδοτήσεις που καταβάλλονται από τον Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών.

#### **(ζ) Τμήμα Αναδασμού**

**Καθυστερημένες Δόσεις Δανείων.** Το σύνολο των οφειλόμενων δόσεων από τους ιδιοκτήτες γης στις 31.12.2006 ήταν £660.694 (κεφάλαιο £443.162 και τόκοι £217.532) και θα πρέπει να ληφθούν μέτρα τακτοποίησης των καθυστερήσεων που παρατηρούνται.

#### **(η) Τμήμα Αλιείας και Θαλασσίων Ερευνών**

**Σχέδιο Ασφάλισης Αλιευτικών Σκαφών.** Σημαντικός αριθμός ψαράδων εξακολουθεί να μην ασφαλίζει τα αλιευτικά του σκάφη, παραβιάζοντας τους όρους του συμβολαίου του δανείου που σύναψαν από τους δανειστικούς επιτρόπους.

**Δημιουργία Ιχθυόσκαλας.** Παρόλο που το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τη δημιουργία ιχθυόσκαλας από το 2001 αυτή δεν έχει ακόμα κατασκευαστεί, κατά παράβαση της Κοινοτικής Νομοθεσίας.

### **2.2.3 Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως**

#### **(α) Κρατικό Αρχείο**

**Ανέγερση νέου κτιρίου για το Κρατικό Αρχείο.** Παρόλο που έχουν παρέλθει περίπου 14 χρόνια από την αρχική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για ανέγερση νέου κτιρίου και το δημόσιο κατέβαλε ποσό συνολικού ύψους £856.209 για την απαλλοτρίωση γης, αμοιβή για τη διενέργεια του αρχιτεκτονικού διαγωνισμού και αμοιβή για την ετοιμασία των αρχιτεκτονικών σχεδίων, εντούτοις δεν έχουν γίνει ουσιώδεις εργασίες για έναρξη των εργασιών ανέγερσής του.

#### **(β) Αστυνομία**

**Υπερωριακή απασχόληση.** Το ποσό της υπερωριακής απασχόλησης που καταβλήθηκε για το 2006 ανήλθε σε £2,39 εκ. ενώ εκκρεμεί ακόμα η καταβολή συσσωρευμένων υπερωριών, εγκεκριμένων και μη, για την περίοδο 1.6.1993-31.12.2002, ύψους £5,3 εκ., το 75% του οποίου θα καταβληθεί σε τρεις ισόποσες δόσεις βάσει συμφωνίας που επήλθε μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών.

**Εκτέλεση ποινικών ενταλμάτων.** Τα ανεκτέλεστα εντάλματα κατά τις 31.12.2006 ήταν 141 465, σε σύγκριση με 138 704 το 2005. Από τα ανεκτέλεστα εντάλματα, 23 341 επιστράφηκαν κατά το

2006 στους Πρωτοκολλητές λόγω μη εντοπισμού των ατόμων, αριθμός που θεωρείται υπερβολικά ψηλός.

**Προαφυπηρετική άδεια.** Λόγω συσσώρευσης άδειας, μέλη της Δύναμης αποχωρούν από την Υπηρεσία 1 μέχρι και 2 χρόνια πριν από την ημερομηνία αφυπηρέτησης τους. Η μεγάλη συσσώρευση άδειας κατά την αφυπηρέτηση κάποιου μέλους της Δύναμης, η οποία κερδήθηκε όταν το μέλος υπηρετούσε σε χαμηλότερες βαθμίδες, οδηγεί στην αύξηση των δαπανών, επειδή η πληρωμή της γίνεται με βάση τον τελευταίο μισθό. Κατά το 2006, η δαπάνη για αποζημίωση μελών που βρίσκονταν με προαφυπηρετική άδεια ανήλθε στα £2,12 εκ.

**Αδυναμίες/παραλείψεις στο χειρισμό προσφορών και συμβολαίων.** Διαπιστώθηκαν αδυναμίες/παραλείψεις στη διαδικασία προσφορών (ετοιμασία προδιαγραφών, αξιολόγηση προσφορών, έγκριση αλλαγών) καθώς και αδυναμίες στο συντονισμό, τη διαχείριση και παρακολούθηση αριθμού συμβολαίων.

**Αγορά θερμικών διοπτρών για τα σκάφη της Αστυνομίας και της Εθνικής Φρουράς.** Το συμβόλαιο προνοούσε όπως η παράδοση των συστημάτων ολοκληρωθεί το Νοέμβριο 2004. Λόγω διαφόρων προβλημάτων υπογράφηκε το Μάρτιο 2005 συμπληρωματική συμφωνία που προνοούσε, μεταξύ άλλων, την παράταση της ημερομηνίας παράδοσης των συστημάτων μέχρι το τέλος Μαρτίου 2005, και τη δωρεάν παραχώρηση από τον προμηθευτή ανταλλακτικών/εξαρτημάτων αξίας 118.763 αμερικανικών δολαρίων έναντι της μη αποκοπής χρηματικών αποζημιώσεων λόγω της καθυστέρησης. Η παράδοση των συστημάτων ολοκληρώθηκε τελικά το Σεπτέμβριο 2006 και η Αστυνομία απαίτησε από τον προμηθευτή την καταβολή ποσού 44.745 αμερικανικών δολαρίων, ως αποζημίωση για την περαιτέρω καθυστέρηση.

#### **(γ) Πυροσβεστική Υπηρεσία**

Παρόλο που για τα δύο εφεδρικά οχήματα αφρού του αεροδρομίου Πάφου έχουν εκδοθεί πιστοποιητικά ακαταλληλότητας, ο στρατηγικός επενδυτής, ο οποίος έχει, βάσει της συμφωνίας διαχείρισης των αεροδρομίων, την ευθύνη για την προμήθεια του απαραίτητου εξοπλισμού πυρόσβεσης, δεν έχει προβεί ακόμα στην αντικατάστασή τους.

### **2.2.4 Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού**

#### **(α) Υπουργείο**

**Καθυστερημένα έσοδα.** Στις 31.12.2006 τα καθυστερημένα έσοδα, που αφορούν κυρίως σε ενοίκια βιομηχανικών περιοχών, ανέρχονταν σε £1.263.101.

**Χορηγίες – Βαθμός υλοποίησης.** Τα Σχέδια χορηγιών που προγραμματίζονται (£11,5 εκ. για το 2006) δεν φαίνεται να υλοποιούνται όλα στον αναμενόμενο βαθμό (δαπάνες 2006: £9,4 εκ.).

**Σχέδια Δανειοδότησης με Κυβερνητική Εγγύηση.** Στις 31.12.2006 το σύνολο των υπολοίπων των δανείων, για τα οποία υπήρχε κυβερνητική εγγύηση ύψους £2,3 εκ., ήταν £2,5 εκ.. Οι καθυστερημένες δόσεις ήταν £1,6 εκ..

**Υπηρεσία Μέτρων και Σταθμών.** Η αναγκαία υποδομή της Υπηρεσίας εξακολουθεί να είναι ελλιπής, με αποτέλεσμα να μην είναι σε θέση να εκπληρώσει ένα σημαντικό μέρος του έργου της.

**Αξιοποίηση Κυβερνητικών Βιομηχανικών Περιοχών.** Από έρευνα που έχει διεξαχθεί διαπιστώθηκε ότι, από τις 411 βιομηχανικές μονάδες που είναι εγκατεστημένες στις Κυβερνητικές Βιομηχανικές Περιοχές, οι 180 ή ποσοστό 43,8% παρανομούν ή παραβιάζουν τις συμβάσεις μίσθωσης.



**Υπηρεσία Ασφαλίσεως Εξαγωγών.** Στις 31.12.2006, το υπόλοιπο για αποζημιώσεις που κατέβαλε η Κυβέρνηση για εξαγωγές σε άλλες χώρες ήταν £10,1 εκ.. Κατά το 2007 εγκρίθηκε η διαγραφή ποσού ύψους £0,5 εκ., ενώ για εξαγωγές ύψους £6,8 εκ. έγινε σχετική συμφωνία και αναμένεται η λογιστική τακτοποίηση τους. Εξακολουθεί να εκκρεμεί το υπόλοιπο ποσό ύψους £2,8 εκ.

**Υπηρεσία Ανταγωνισμού και Προστασίας Καταναλωτών.** Η Υπηρεσία εξακολουθεί να μη διαθέτει την αναγκαία υποδομή, ώστε να μπορεί να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις που απορρέουν από τις πρόνοιες των σχετικών Κανονισμών, για διεξαγωγή εξειδικευμένων ελέγχων.

**Ανάπτυξη ναυτικού τουρισμού και κατασκευή μαρίνων.** Για την κατασκευή και διαχείριση των μαρίνων, τον Ιούνιο 2003 υποβλήθηκαν μόνο τρεις προσφορές, ανά μία για τις μαρίνες Λεμεσού, Λάρνακας και Αγίας Νάπας. Τον Νοέμβριο 2004, οι προσφορές ακυρώθηκαν επειδή κρίθηκαν ασύμφορες λόγω του ότι το μίσθωμα που προέκυπτε ήταν αρνητικό. Μέσα στο 2005 μετά από νομική συμβουλή άρχισαν διαπραγματεύσεις για τη σύναψη σύμβασης για τις μαρίνες Λεμεσού και Αγίας Νάπας με τους μοναδικούς προσφοροδότες, ενώ για τις μαρίνες Λάρνακας και Πάφου προκηρύχθηκε νέος διαγωνισμός.

**Δημιουργία και λειτουργία Εκκολαπτηρίων επιχειρήσεων και Νέων Επιχειρήσεων Υψηλής Τεχνολογίας και Καινοτομίας.** Δεν υπήρξαν τα αναμενόμενα αποτελέσματα από την λειτουργία του εν λόγω προγράμματος.

#### **(β) Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη**

**Υποβολή ετήσιων εκθέσεων από εταιρείες.** Μεγάλος αριθμός εταιρειών καθυστέρησαν να υποβάλουν τις ετήσιες εκθέσεις τους, με αποτέλεσμα να μην έχουν εισπραχθεί τα τέλη από εκθέσεις που δεν είχαν υποβληθεί μέχρι 31.12.2006, τα οποία υπολογίζονται σε περίπου £6,5 εκ.

**Επιβαρύνσεις - Υποθήκες.** Δεν λαμβάνονται νομικά μέτρα εναντίον αυτών που δεν προβαίνουν στην εγγραφή υποθήκης ακινήτων.

#### **(γ) Διεθνές Συνεδριακό Κέντρο**

**Διοίκηση και λειτουργία του Κέντρου.** Το νομικό καθεστώς του Κέντρου εξακολουθεί να παραμένει σε εκκρεμότητα.

### **2.2.5 Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων**

#### **(α) Τμήμα Εργασίας**

**Μεταστέγαση του Τμήματος.** Το Τμήμα Εργασίας μεταστεγάστηκε σε νέο κτίριο, χωρίς όμως να γίνουν προηγουμένως οι απαιτούμενοι έλεγχοι από τα αρμόδια Κυβερνητικά Τμήματα, με αποτέλεσμα να εντοπιστούν σοβαρά προβλήματα αναφορικά με τη λειτουργικότητα και ασφάλεια του κτιρίου.

**Σχέδιο οικονομικής βοήθειας για την παροχή τεχνικών μέσων, οργάνων και άλλων βοηθημάτων στα άτομα με αναπηρίες.** Παρατηρήθηκαν αδυναμίες, ελλείψεις και παραλείψεις στη διαχείριση του πιο πάνω Σχεδίου, όσον αφορά στην παροχή οικονομικής βοήθειας για την αγορά ηλεκτρονικών υπολογιστών, με το ενδεχόμενο να έχουν διαπραχθεί αδικήματα.

**Κέντρο Επαγγελματικής Αποκαταστάσεως Αναπήρων.** Ο τρόπος με τον οποίο λειτουργεί σήμερα το Κέντρο δεν φαίνεται να εξυπηρετεί πλέον τους σκοπούς για τους οποίους ιδρύθηκε.

#### **(β) Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων**

**Δωρεάν διακίνηση ηλικιωμένων κατόχων κοινωνικής κάρτας με λεωφορεία των αστικών και αγροτικών περιοχών.** Ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ικανοποίησε

μερικώς τα αιτήματα που είχαν υποβληθεί από τους λεωφορειούχους, με κυριότερο την αύξηση του επιχορηγούμενου ποσού από 1.10.2006, χωρίς ωστόσο, μέχρι σήμερα, το Τμήμα Οδικών Μεταφορών να έχει εγκαταστήσει στα λεωφορεία ακυρωτικές μηχανές για υπολογισμό του πραγματικού κόστους των λεωφορειούχων.

**Λογαριασμός προκαταβολών «Πληρωμές για Κράτη-Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου».** Λόγω της μη ορθής τήρησης του πιο πάνω λογαριασμού, δεν είναι δυνατό να εξάγεται, ανά πάσα στιγμή, το οφειλόμενο ποσό από κάθε κράτος-μέλος που δεν απέδωσε τις δαπάνες που επιφορτίστηκε η Κύπρος για την πληρωμή επιδόματος ανεργίας, για λογαριασμό του.

**Συμπλήρωμα κατώτατης σύνταξης.** Το ποσοστό που μεταφέρεται από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, λόγω της αύξησης του ποσοστού της κατώτατης σύνταξης από 70% σε 85% του ανώτατου ύψους της βασικής σύνταξης και αφορά στο συμπλήρωμα της κατώτατης σύνταξης, πρέπει να αυξηθεί, καθότι η πραγματική δαπάνη που καταβάλλεται ως συμπλήρωμα είναι πολύ μεγαλύτερη.

#### **(γ) Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων**

**Εκκρεμείς οφειλές.** Στις 31.12.2006 εκκρεμούσε η είσπραξη ποσού περίπου £21,6 εκ. (£19,8 εκ. στις 31.12.2005) από υποθέσεις που είχαν επιδικαστεί προς όφελος του Ταμείου. Επιπρόσθετα, εκκρεμούσε η είσπραξη ποσού περίπου £11 εκ. (£10,7 εκ. στις 31.12.2005) από υποθέσεις που είχαν επιδικαστεί προς όφελος των άλλων Ταμείων.

**Αποθεματικό Λογαριασμού Παροχών Ανεργίας.** Στις 31.12.2006 το αποθεματικό του πιο πάνω Λογαριασμού παρουσίαζε χρεωστικό υπόλοιπο ύψους £7,8 εκ., χωρίς να καλυφθεί από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας ή από ειδική εισφορά, όπως προνοείται στο Νόμο.

**Επενδυτική πολιτική.** Τα πλεονάσματα του Ταμείου είναι επενδυμένα σε Γραμμάτια του Δημοσίου, τα οποία φέρουν το χαμηλότερο επιτόκιο από τα υπόλοιπα κρατικά χρεώγραφα μεγαλύτερης διάρκειας, στα οποία θα μπορούσε να επενδυθούν τα πλεονάσματα.

**Έκτακτη εισφορά.** Από 1.7.2002, όταν αυξήθηκε το ποσοστό της έκτακτης εισφοράς επί των τόκων από 3% σε 10%, το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, το οποίο δεν εξαιρέθηκε, όπως τα Ταμεία Προνοίας για τα οποία το ποσοστό παρέμεινε στο 3%, επιβαρύνεται με ποσό έκτακτης εισφοράς περίπου £11 εκ. ετησίως.

**Αναλογιστική Ανασκόπηση.** Σύμφωνα με Αναλογιστική Ανασκόπηση, η οικονομική κατάσταση του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων συνέχισε να επιδεινώνεται κατά τα τελευταία χρόνια.

#### **(δ) Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας**

**Δημόσια βοηθήματα.** Ορισμένα από τα προβλήματα, ελλείψεις και αδυναμίες που εντοπίστηκαν, όσον αφορά στα θέματα της τήρησης επαρκών στοιχείων στους φακέλους, της διερεύνησης της κινητής ή ακίνητης περιουσίας των αιτητών, της ορθής και ομοιόμορφης εφαρμογής της νομοθεσίας και των διαδικασιών και της πρόληψης υπερπληρωμών, εξακολουθούν να υφίστανται.

**Πληρωμές δημόσιου βοηθήματος σε αλλοδαπούς.** Παρέχεται δημόσιο βοήθημα σε αλλοδαπούς αιτητές πολιτικού ασύλου, παρόλο που ως τόπος άφιξής τους στην Κύπρο αναφέρονται είτε τα κατεχόμενα, είτε τόπος άγνωστος.

**Λήπτες δημόσιου βοηθήματος που είναι ταυτόχρονα και δικαιούχοι επιδόματος ορφάνιας από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων.** Λόγω λαθών και παραλείψεων παρατηρήθηκαν περιπτώσεις κατά τις οποίες το ύψος του δημόσιου βοηθήματος που καταβλήθηκε σε δικαιούχους ήταν μικρότερο ή μεγαλύτερο απ' αυτό που θα έπρεπε να τους καταβληθεί.

**Κόστος λειτουργίας Ιδρυμάτων.** Από μελέτη των στοιχείων που λήφθηκαν από τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας, όσον αφορά στο κόστος λειτουργίας των διαφόρων Ιδρυμάτων κατά το 2004, διαπιστώθηκε ότι υπάρχει μεγάλη διακύμανση στο μηνιαίο κατά κεφαλή κόστος από Ίδρυμα σε Ίδρυμα με τις ίδιες δραστηριότητες και ότι το κόστος αυτό είναι υπερβολικά ψηλό.

**Κληροδότημα Νεφέλης Σ. Ταλιώτου.** Η αξιοποίηση του κληροδοτήματος, για ανέγερση μικρών οικιστικών μονάδων για τη διαμονή ηλικιωμένων ατόμων, εκκρεμεί από το 1996.

**Κρατικές χορηγίες σε εθελοντικούς οργανισμούς.** Το 2006 χορηγήθηκε ποσό ύψους £4,6 εκ. σε εθελοντικούς οργανισμούς, χωρίς ικανοποιητικό έλεγχο των λογαριασμών και δραστηριοτήτων τους και αξιολόγηση του βαθμού επίτευξης των στόχων για τους οποίους δημιουργήθηκαν.

## 2.2.6 Υπουργείο Εσωτερικών

### (α) Υπουργείο

**Εισοδηματική στήριξη κατοίκων ορεινών κοινοτήτων.** Οι διαδικασίες που ακολουθήθηκαν για την κατανομή του ποσού των £2.952.000, για την εισοδηματική στήριξη των κατοίκων των ορεινών Κοινοτήτων, εμπεριέχουν κινδύνους με σοβαρή πιθανότητα καταβολής χορηγιών σε μη δικαιούχους. Το Υπουργείο Εσωτερικών εξέφρασε την άποψη ότι κατάλληλες διαδικασίες θα μπορούσαν να τηρηθούν από την Υπηρεσία Χορηγιών του Υπουργείου Οικονομικών.

### Διαχείριση Έργων που συγχρηματοδοτούνται από Ευρωπαϊκά Κονδύλια.

- (i) **Διαρθρωτικά Ταμεία.** Στον Προϋπολογισμό του Κράτους για το έτος 2006, περιλήφθηκαν πιστώσεις που αφορούν σε έργα που συγχρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ε.Ε. συνολικού ύψους £8 εκ. από τις οποίες έχουν πραγματοποιηθεί δαπάνες συνολικού ύψους £5 εκ.
- (ii) **Ταμείο Συνοχής.** Στον Προϋπολογισμό του Κράτους για το 2006, συμπεριλήφθηκε αρχικά πρόνοια ύψους £10 εκ. για το έργο της κατασκευής του νέου χώρου Υγειονομικής Ταφής Αποβλήτων Λάρνακας – Αμμοχώστου, το οποίο συγχρηματοδοτείται από το Ταμείο Συνοχής της Ε.Ε. Η πρόνοια μειώθηκε σε £5 εκ. από την οποία έχουν πραγματοποιηθεί δαπάνες ύψους £3 εκ.

### Άδειες οικοδομών/διαίρεσης γης

- (i) **Καθορισμός δικαιωμάτων για έκδοση αδειών οικοδομών/διαίρεσης γης.** Ορισμένα σημεία στους περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικούς) (Αρ. 2) Κανονισμούς του 2003, χρήζουν διευκρίνισης και ερμηνείας ως προς τον τρόπο χειρισμού τους και τον τρόπο καθορισμού των πληρωτέων δικαιωμάτων, με σκοπό την ομοιόμορφη εφαρμογή τους. Επίσης οι τιμές μονάδος με βάση τις οποίες υπολογίζονται τα δικαιώματα, παρουσιάζονται πολύ χαμηλές σε σχέση με τα σημερινά δεδομένα και χρήζουν αναθεώρησης.
- (ii) **Καθυστερημένες αιτήσεις.** Η εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου μηχανογραφικού προγράμματος παρακολούθησης των διαδικασιών παραλαβής, εξέτασης και έκδοσης των αδειών, θα συμβάλει στην επίσπευση της εξέτασης των αιτήσεων και στη μείωση των καθυστερήσεων.

**Αιτήσεις για έκδοση πολεοδομικών αδειών οι οποίες επηρεάζονται από το Νόμο 95(1)/2004 για την καταβολή Φ.Π.Α. στις αγορές ακινήτων.** Το Υπουργείο και το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως δεν εξέδωσαν έγκαιρα οδηγίες για το χειρισμό πολεοδομικών αιτήσεων για ανέγερση κτιρίων, οι οποίες υποβλήθηκαν πριν από την έναρξη εφαρμογής του Νόμου (1.5.2004), αλλά διαφοροποιήθηκαν μετά την εφαρμογή του. Ως αποτέλεσμα, στις περιπτώσεις αυτές ενδεχομένως να δημιουργούνται οι προϋποθέσεις ώστε το κράτος να απωλέσει σημαντικά έσοδα λόγω του ότι δεν ζητείτο η υποβολή νέων αιτήσεων μετά την έναρξη ισχύος του Νόμου, οπότε θα ίσχυε η επιβολή Φ.Π.Α. στις αγορές των συγκεκριμένων ακινήτων.

**Αίτηση εταιρείας για χορήγηση Πολεοδομικής Άδειας για μεγάλη ανάπτυξη στα Κούκλια.** Λόγω του ότι η Πολεοδομική Αρχή αποδέχτηκε την τροποποίηση των σχεδίων της πολεοδομικής αίτησης, μετά την εφαρμογή του Νόμου 95(1)/2004, χωρίς να ζητήσει την υποβολή νέας αίτησης, ενδεχομένως το δημόσιο να απωλέσει έσοδα περίπου £7 εκ. που, σύμφωνα με εκτιμήσεις της Υπηρεσίας μου, θα εισέπραττε υπό μορφή Φ.Π.Α. από τις πωλήσεις των ακινήτων.

**Μελέτη, Κατασκευή και Λειτουργία Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας και Διάθεσης Απορριμμάτων Επαρχιών Λάρνακας-Αμμοχώστου.** Με την έναρξη του έργου υπήρξαν έντονες αντιδράσεις και διαμαρτυρίες για τη χωροθέτηση του έργου από την κοινότητα Λυμπιών, με αποτέλεσμα την αναστολή των εργασιών για τρεις μήνες, και την μετακίνηση των λεκάνων του ΧΥΤΑ από την αρχική τους θέση. Παρατήρησα ότι από το γεγονός αυτό προκλήθηκαν σοβαρές καθυστερήσεις και δόθηκε η ευκαιρία στον Ανάδοχο να απαιτεί σημαντικές οικονομικές αποζημιώσεις και εξέφρασα την άποψη ότι το Υπουργείο θα έπρεπε να μεριμνήσει, ώστε η χωροθέτηση του έργου να γίνει αποδεκτή από τις επηρεαζόμενες κοινότητες πριν από την προκήρυξη των προσφορών.

### **(β) Επαρχιακές Διοικήσεις**

**Μηχανές παιγνιδιού και ψυχαγωγίας.** Σε όλες τις Επαρχίες λειτουργούν διάφορα κέντρα ψυχαγωγίας, οι ιδιοκτήτες των οποίων δεν έχουν εξασφαλίσει άδεια λειτουργίας, ούτε και έχουν προβεί στην εγγραφή των μηχανών παιγνιδιού και ψυχαγωγίας, βάσει του Νόμου 32(Ι)/96.

**Άδειες λειτουργίας πρατηρίων πετρελαιοειδών.** Μεγάλος αριθμός πρατηρίων πετρελαιοειδών λειτουργούν χωρίς να έχουν εξασφαλίσει το σχετικό πιστοποιητικό καταλληλότητας.

**Άδειες αποθήκευσης πετρελαιοειδών.** Υπάρχουν δυσχέρειες στον εντοπισμό όλων των χώρων αποθήκευσης των πετρελαιοειδών, με αποτέλεσμα τη μη έκδοση αδειών σε όλες τις περιπτώσεις και την απώλεια εσόδων, καθώς και τη δημιουργία κινδύνων από την ανεξέλεγκτη αποθήκευση τους.

**Αναθεώρηση και εκσυγχρονισμός της Νομοθεσίας περί διενέργειας εράνων.** Δεν έχει ακόμα προωθηθεί στη Βουλή για ψήφιση, το νομοσχέδιο για αναθεώρηση και εκσυγχρονισμό της Νομοθεσίας που διέπει τη διενέργεια εράνων.

### **(γ) Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας**

**Εισπράξεις.** Το σύνολο των εισπράξεων του 2006 ήταν £126,4 εκ. σε σύγκριση με £79,2 εκ. το 2005, κυρίως λόγω του αυξημένου αριθμού των μεταβιβάσεων ακίνητης ιδιοκτησίας.

**Καθυστέρηση στην είσπραξη μισθωμάτων κρατικής γης.** Καθυστερεί η είσπραξη ετήσιων μισθωμάτων κρατικής γης, τα οποία στις 31.12.2006 ανέρχονταν στις £1.546.308.

**Ανάθεση εργασίας εκτός ωρών Γραφείου.** Συνεχίζεται το πρόβλημα της συσσωρευμένης καθυστερημένης εργασίας, παρά το γεγονός ότι κατά το 2006 δαπανήθηκε ποσό ύψους £2.011.916 για υπερωρίες.

### **Απώλεια εσόδων.**

**(i) Από μη αναθεώρηση τελών και δικαιωμάτων.** Τα τέλη και δικαιώματα που εισπράττονται από το Τμήμα δεν ανταποκρίνονται στο πραγματικό κόστος παροχής των υπηρεσιών. Από υπολογισμούς του Τμήματος, η ετήσια απώλεια εσόδων από τη μη αναθεώρηση υπολογίζεται πέραν των £4 εκ. ετησίως.

**(ii) Από κυβερνητικά αγροκτήματα στην Πάφο.** Μέχρι σήμερα δεν εισπράττονται τα αναθεωρημένα ενοίκια αλλά εισπράττονται τα παλιά ενοίκια με αποτέλεσμα η απώλεια εσόδων να ανέρχεται σε £178.000 ετησίως. Επίσης σε αρκετές περιπτώσεις δεν υπογράφηκαν συμβάσεις μίσθωσης, ενώ το Τμήμα εισπράττει τα σχετικά μισθώματα.

- (iii) **Μη αναθεώρηση ενοικίων σε αγοραία αξία.** Σημαντική απώλεια εσόδων προέρχεται και από μη αναθεώρηση των μισθωμάτων κρατικής γης στο επίπεδο του αγοραίου ενοικίου.
- (iv) **Μη επανεκτίμηση ακίνητης ιδιοκτησίας.** Η γενική επανεκτίμηση της ακίνητης ιδιοκτησίας που βρίσκεται στην ελεγχόμενη από το Κράτος περιοχή, σε τιμές 1.1.1980, ολοκληρώθηκε το 1992. Έκτοτε δεν υιοθετήθηκε σταθερή διαδικασία για επανεκτίμηση των ακινήτων, σε περίπτωση ανέγερσης νέων κτιρίων, αλλαγής πολεοδομικών ζωνών κ.λπ. Ως αποτέλεσμα, υπάρχει απώλεια σημαντικού ποσού εσόδων, τόσο για την Κυβέρνηση, όσο και για τις Τοπικές Αρχές, αφού η αγοραία αξία της 1.1.1980, λαμβάνεται ως βάση για υπολογισμό διάφορων φόρων και τελών. Επίσης λόγω της μη εκτίμησης από το Τμήμα της αξίας των βιομηχανικών περιοχών και των ξενοδοχείων που έχουν ανεγερθεί σε κρατική γη, παρατηρείται σημαντική απώλεια εσόδων όσον αφορά στο φόρο ακίνητης ιδιοκτησίας. Η εκτίμηση έχει γίνει μόνο στην Επαρχία Λεμεσού όπου τα ανάλογα έσοδα ανέρχονται γύρω στις £40.000-£50.000 ετησίως.

**Συμβάσεις μίσθωσης κρατικής γης σε σχέση με τους περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμους.** Οι περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας (Διάθεση) Κανονισμοί προνοούν ότι το μίσθωμα κρατικής γης καθορίζεται από το Υπουργικό Συμβούλιο με βάση την αυξομείωση του τιμαριθμικού δείκτη, σε αντίθεση με τους περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμους και Κανονισμούς, βάσει των οποίων το μίσθωμα πρέπει να υπολογίζεται πάνω στην αγοραία αξία του ακινήτου.

Ορισμένες άδειες χρήσης κρατικής γης που υπογράφηκαν πριν από αρκετά χρόνια (ακόμα και πριν από το 1960) εξακολουθούν να ανανεώνονται αυτόματα από χρόνο σε χρόνο με ονομαστικό μίσθωμα, χωρίς να κοινοποιηθούν στον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, παρά το γεγονός ότι λόγω της ετήσιας ανανέωσης θεωρούνται νέες ατομικές ενισχύσεις.

**Έλεγχος του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου των Απαλλοτριώσεων.** Από αξιολόγηση του πιο πάνω συστήματος, διαπιστώθηκαν αδυναμίες που αφορούν κυρίως στη διαδικασία εκτίμησης, διαπραγμάτευσης και στον καθορισμό της αποζημίωσης.

**Προσφυγές στο Ανώτατο Δικαστήριο για έργα Απαλλοτρίωσης.** Λόγω της μη χρησιμοποίησης της απαλλοτριωθείσας ακίνητης ιδιοκτησίας για το σκοπό της απαλλοτρίωσης ή επειδή ο σκοπός της απαλλοτρίωσης δεν κατέστη εφικτός ή εγκαταλείφθηκε από τις Απαλλοτριούσες Αρχές, ορισμένοι ιδιοκτήτες προσφεύγουν στο Ανώτατο Δικαστήριο διεκδικώντας την επιστροφή της περιουσίας τους. Ως αποτέλεσμα εξώδικου συμβιβασμού που ακολουθεί, προκειμένου να αποφευχθεί η επιστροφή της ακίνητης ιδιοκτησίας και η επαναπαλλοτρίωση της με σημερινές τιμές, το Κράτος επιβαρύνεται με πρόσθετα ποσά αποζημίωσης, διοικητικό και άλλο κόστος.

**Υποθέσεις απαλλοτριώσεων για τις οποίες καταβλήθηκε/κατατέθηκε η αποζημίωση και εκκρεμούν για εγγραφή.** Αρκετά τεμάχια γης που επηρεάστηκαν από απαλλοτριώσεις, για τα οποία καταβλήθηκε/κατατέθηκε ήδη η αποζημίωση στους δικαιούχους, εξακολουθούν να είναι εγγεγραμμένα στους πρώην ιδιοκτήτες και δεν έχουν εγγραφεί στο όνομα της Κυπριακής Δημοκρατίας. Συγκεκριμένα εκκρεμεί παγκύπρια η εγγραφή 12413 επηρεαζόμενων τεμαχίων γης, για τα οποία η γνωστοποίηση της απαλλοτρίωσης χρονολογείται από το 1975 και μεταγενέστερα.

**Παράνομες επεμβάσεις σε κρατική γη.** Το Τμήμα καθυστερεί να προβεί σε διερεύνηση των περιπτώσεων παράνομων επεμβάσεων, με σκοπό τη λήψη μέτρων για άρση των επεμβάσεων με αποτέλεσμα το πρόβλημα να προσλαμβάνει συνεχώς μεγαλύτερες διαστάσεις.

**Ανταλλαγή ακίνητης ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας με ιδιωτική γη.** Δεν ακολουθείται ομοιόμορφη πολιτική από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας αναφορικά με αιτήσεις

ανταλλαγής κρατικής γης με ιδιωτική και συγκεκριμένα σε παρόμοιες περιπτώσεις αίτησης για ανταλλαγή κρατικής γης με ιδιωτική γη, ο χειρισμός εκ μέρους του Τμήματος, όσον αφορά στη σύσταση του προς την αρμόδια Υπουργική Επιτροπή για λήψη σχετικής απόφασης από το Υπουργικό Συμβούλιο, ήταν διαφορετική.

#### **(δ) Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως**

**Επιβάρυνση κονδυλίων του προϋπολογισμού Αναπτύξεως λόγω μη έγκαιρης εξασφάλισης των αναγκαίων δανείων.** Στις περιπτώσεις που παρουσιάζεται ανάγκη πληρωμής των εργολάβων πριν εξασφαλιστούν και κατατεθούν στο Τμήμα τα αναγκαία ποσά, οι πληρωμές γίνονται με χρέωση των κονδυλίων του προϋπολογισμού, με την προϋπόθεση ότι, όταν η Τοπική Αρχή εμβάσει το αντίστοιχο ποσό, αυτό θα κατατεθεί στα Γενικά Έσοδα του Κράτους. Η τακτική αυτή είναι αντίθετη με τις Δημοσιονομικές και Λογιστικές Οδηγίες και περικλείει κινδύνους απώλειας εσόδων του κράτους.

**Ανέγερση Άλλων Οικοδομικών Έργων.** Με έγκριση του Γραφείου Προγραμματισμού και του Υπουργείου Οικονομικών, συνολικό ποσό £3.363.143 αποδεσμεύτηκε και μεταφέρθηκε από το πιο πάνω άρθρο, σε άλλα άρθρα, άλλου κεφαλαίου, για να καλύψει δαπάνες άλλες από την εγκεκριμένη πρόνοια του προϋπολογισμού του 2006. Η τακτική αυτή, δεν συνάδει με τις πρόνοιες του περί Προϋπολογισμού Νόμου και οι αναγκαίες πιστώσεις θα έπρεπε να είχαν εξασφαλιστεί με συμπληρωματικό προϋπολογισμό.

#### **Μονάδα Διαχείρισης Διαρθρωτικών Ταμείων.**

- (i) **Μέτρο 1.1 Ανάπτυξη Αγροτουρισμού.** Μέσα στο 2005 προκηρύχτηκε η πρώτη φάση του Σχεδίου κατά την οποία εγκρίθηκαν για να λάβουν χορηγία 41 αιτήσεις, για συνολικό ποσό £2,7 εκ. Μέχρι 31.12.2006 δόθηκαν χορηγίες συνολικού ύψους £1.632.789. Μέσα στο 2006 προκηρύχτηκε η δεύτερη φάση του Σχεδίου κατά την οποία εγκρίθηκαν για να λάβουν χορηγία 37 αιτήσεις, για συνολικό ποσό £3,6 εκ. Μέχρι 31.12.2006 δόθηκε χορηγία για μία μόνο αίτηση, για ποσό £93.268.
- (ii) **Μέτρο 1.3 Ανάπτυξη Βιώσιμων Κοινοτήτων.** Στην κατηγορία 1.3.1 εγκρίθηκαν για συγχρηματοδότηση 3 έργα με συνολικό εγκεκριμένο προϋπολογισμό ύψους £3.850.853. Οι δαπάνες που έγιναν μέχρι 31.12.2006 ανήλθαν σε £1.041.428. Στην κατηγορία 1.3.2 εγκρίθηκαν για συγχρηματοδότηση εισηγήσεις που αφορούν στην εκπόνηση Ρυθμιστικών Σχεδίων για τους πυρήνες 17 κοινοτήτων, με συνολικό εγκεκριμένο προϋπολογισμό ύψους £519.800. Οι δαπάνες που έγιναν μέχρι 31.12.2006, ανήλθαν στις £140.176.
- (iii) **Μέτρο 2.1: Ολοκληρωμένα Σχέδια Αστικής Αναζωογόνησης.** Στην κατηγορία 2.1.1 εγκρίθηκαν για συγχρηματοδότηση 2 έργα με συνολικό εγκεκριμένο προϋπολογισμό ύψους £2.980.422. Οι δαπάνες που έγιναν μέχρι 31.12.2006 ανήλθαν σε £548.628. Στην κατηγορία 2.1.2 εγκρίθηκαν για συγχρηματοδότηση 7 έργα με συνολικό εγκεκριμένο προϋπολογισμό ύψους £5.563.844. Οι δαπάνες που έγιναν μέχρι 31.12.2006 ανήλθαν σε £801.888.

#### **Υπερωρίες**

- (i) **Γενικά.** Διαπιστώθηκε σημαντική καθυστέρηση στην υποβολή των αιτήσεων για εξασφάλιση των εγκρίσεων για υπερωριακή εργασία, με αποτέλεσμα να καθυστερεί η διαδικασία εξασφάλισης των αναγκαίων πιστώσεων και η πληρωμή των υπερωριών, ενώ η υπερωριακή εργασία εκτελείται χωρίς τις εκ των προτέρων απαραίτητες εγκρίσεις.
- (ii) **Υπερωρίες για την έκδοση Πολεοδομικών Αδειών.** Οι δαπάνες για την υπερωριακή απασχόληση για διεκπεραίωση καθυστερημένων πολεοδομικών αδειών κατά τα έτη 2005 και 2006, ανέρχονται σε £162.352. Παρά την υπερωριακή εργασία και την πρόσληψη στο Τμήμα 20 περίπου Έκτακτων Τεχνικών, η διεκπεραίωση των καθυστερημένων πολεοδομικών αδειών δεν παρουσιάζει ουσιαστική βελτίωση.

**Αδυναμίες στον προγραμματισμό, διαχείριση, επίβλεψη και έλεγχο των κατασκευαστικών συμβολαίων.** Σε διάφορα έργα των οποίων η μελέτη ετοιμάζεται από το Τμήμα, όπως οι πεζογέφυρες και ο πεζόδρομος/ποδηλατόδρομος κατά μήκος της όχθης του Πεδιαίου στη Λακατάμια, η επιδιόρθωση κτιρίων του Κυβερνητικού Οικισμού Άγιοι Ανάργυροι Ι - Φάση Β' - Συγκρότημα Σ2 στη Λάρνακα, η αναδόμηση του Κυβερνητικού Οικισμού Άγιος Αθανάσιος στη Λεμεσό - Φάση Α' - Συγκροτήματα Σ1 και Σ2-Σ3, η πεζοδρομοποίηση της Οδού Αγίας Μαύρης στην Αγία Νάπα - Φάση Β', οι δρόμοι και ο χώρος στάθμευσης παρά το αλιευτικό καταφύγιο της Αγίας Νάπας και η ανάπλαση/διαμόρφωση Πλατείας στο Τρόοδος, παρατηρήθηκαν αδυναμίες, οι οποίες είχαν ως αποτέλεσμα την αύξηση του κόστους των έργων και τη δημιουργία καθυστερήσεων. Παρατηρήθηκαν επίσης αδυναμίες στο συντονισμό, διαχείριση, επίβλεψη και έλεγχο των συμβολαίων, με αποτέλεσμα να προκαλούνται παρεκκλίσεις από τις πρόνοιες των συμβολαίων, καθυστερήσεις και οικονομικές επιβαρύνσεις. Διαπιστώθηκε επίσης σοβαρή καθυστέρηση στην ετοιμασία των τελικών λογαριασμών.

#### **(ε) Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως**

**Επιβολή προστίμων σε αεροπορικές εταιρείες σε σχέση με παραβάσεις των περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως (Ευθύνη Μεταφορέων) Νόμων του 2000 και 2005.** Παρατηρείται μεγάλη καθυστέρηση στην εξέταση και επιβολή των πρόστιμων με κίνδυνο την απώλεια σημαντικών εσόδων του Κράτους. Μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2006, η Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως της Αστυνομίας, υπέβαλε προς τη Διευθύντρια του Τμήματος 2100 εισηγήσεις για επιβολή προστίμων, συνολικού ύψους £2.045.525, που αφορούν σε 90 αεροπορικές εταιρείες. Εξετάστηκαν 348 περιπτώσεις και επιβλήθηκαν πρόστιμα ύψους £296.425, από τα οποία εισπράχθηκε ποσό £3.450 μόνο.

**Έκδοση ηλεκτρονικών διαβατηρίων με βιομετρικά στοιχεία.** Λόγω των χειρισμών που έγιναν για κατακύρωση της προσφοράς για την προμήθεια των πιο πάνω διαβατηρίων, θα πρέπει να επαναληφθεί η όλη διαδικασία με την επαναπροκήρυξη του διαγωνισμού. Αυτό θα καθυστερήσει σημαντικά την έκδοση των νέων διαβατηρίων με το ενδεχόμενο επιβολής κυρώσεων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

#### **(στ) Πολιτική Άμυνα**

**Σταθμοί Πολιτικής Άμυνας.** Για τη λειτουργία των Σταθμών Πολιτικής Άμυνας καταβάλλονται σημαντικά λειτουργικά έξοδα ενώ υπάρχει προβληματισμός ως προς τον αριθμό, την αποτελεσματικότητα και τον τρόπο λειτουργίας τους.

#### **(ζ) Υπηρεσία Ασύλου**

**Προγράμματα συγχρηματοδοτούμενα από την Ευρωπαϊκή Ένωση.** Η εγκεκριμένη συνεισφορά από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσφύγων για την προγραμματική περίοδο 2004-2006, ανήλθε σε €1.723.755 (£1.008.869), ενώ το ποσό που ανατέθηκε σε προγράμματα ανήλθε σε €888.746 (£520.160). Στον Προϋπολογισμό του Κράτους για το έτος 2006, περιλήφθηκαν πιστώσεις ύψους £505.000, από τις οποίες έχουν πραγματοποιηθεί δαπάνες ύψους £38.214. Παρατηρήθηκαν αδυναμίες στο σύστημα παρακολούθησης, στη διαχείριση και στον έλεγχο των προγραμμάτων που ανατίθενται στους φορείς υλοποίησης.

### **2.2.7 Υπουργείο Εξωτερικών**

**Έλεγχος Λογαριασμών Διπλωματικών Αποστολών.** Κατά τον έλεγχο των λογαριασμών των Διπλωματικών Αποστολών που διεξάγεται στο Κέντρο (ΥΠΕΞ) παρατηρήθηκε ότι, για ασθενείς του Σχεδίου Αποστολής Ασθενών στο Εξωτερικό δεν υπάρχει αποτελεσματική και ολοκληρωμένη διαδικασία ελέγχου που να καλύπτει όλα τα στάδια παροχής, τιμολόγησης και πληρωμής της σχετικής θεραπείας. Επίσης το Κέντρο δεν είναι ενημερωμένο σχετικά με το ισχύον νομοθετικό

πλαίσιο της κάθε χώρας που διέπει τις σχέσεις εργοδότη και εργοδοτούμενου για το επιτόπιο προσωπικό και δεν υπάρχει καταγεγραμμένη η προβλεπόμενη διαδικασία που προκύπτει από τις τοπικές νομοθεσίες, αναφορικά με την επιστροφή/ανάκτηση του ΦΠΑ.

**Ανακαίνιση/Αναδιαρρύθμιση της ιδιόκτητης πρεσβευτικής κατοικίας στην Αθήνα.** Έχουν παρέλθει πέντε και πλέον χρόνια από τότε που τέθηκε υπόψη του Υπουργείου Εξωτερικών η κακή κατάσταση της πρεσβευτικής κατοικίας και δεν έχουν ακόμη αρχίσει οποιεσδήποτε εργασίες αποκατάστασής της, ενώ ο Πρέσβης και η οικογένειά του έχουν μετακινηθεί σε ενοικιαζόμενο οίκημα από 1.1.2004. Σημειώνεται ότι, μόλις τον Σεπτέμβριο του 2007 ολοκληρώθηκαν οι διαδικασίες προσφοροδότησης και το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου κατακύρωσε το έργο της ανακαίνισης στο χαμηλότερο προσφοροδότη στην τιμή των €2.401.846 (£1.405.738).

**Πρεσβεία Στοκχόλμης.** Μετά από έλεγχο που διενέργησε το λογιστήριο του Υπουργείου Εξωτερικών το Μάρτιο του 2006, διαπιστώθηκαν οικονομικές ατασθαλίες και κακοδιαχείριση στο λογιστήριο της Πρεσβείας. Το ύψος της κατάχρησης, προκαταρκτικά υπολογίστηκε σε £223.706, ενώ σύμφωνα με πρόσφατους υπολογισμούς ανέρχεται σε £161.564.

## 2.2.8 Υπουργείο Οικονομικών

### Δημόσιο Χρέος

Το Δημόσιο Χρέος συμπεριλαμβανομένου και του Εσωτερικού Δανεισμού, σύμφωνα με το Υπουργείο Οικονομικών και την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου ανέρχεται στις 31.12.2006 σε £8,5 δισεκ. Στο ποσό αυτό ωστόσο δε συμπεριλαμβάνονται τα Μεταβιβάσιμα Γραμμάτια του Δημοσίου (Promissory Notes), Δάνεια για Συγχρηματοδοτούμενα Έργα και Εκκρεμείς Εγγυήσεις που ανέρχονται την ίδια πιο πάνω ημερομηνία σε £913,1 εκ.

Σύμφωνα με την υφιστάμενη νομοθεσία η διαχείριση του Δημοσίου Χρέους γίνεται μέσα στα πλαίσια γενικών διευθετήσεων μεταξύ της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου και του Υπουργείου Οικονομικών, χωρίς να υπάρχει ωστόσο καταγεγραμμένη διαδικασία και σαφής καταμερισμός εξουσιών, ούτε καταγραφή και αιτιολόγηση των αποφάσεων που λαμβάνονται, με αποτέλεσμα να μην διευκολύνεται η λήψη αποφάσεων αναφορικά με τη διαχείριση του Δημοσίου Χρέους. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με την έκθεση του οργανισμού SIGMA (Οργανισμός Κοινής Πρωτοβουλίας Ευρωπαϊκής Ένωσης και Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης) υπάρχει σύγκρουση αρμοδιοτήτων στην Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου και ανάγκη εκσυγχρονισμού του πλαισίου και της υποδομής για την αποτελεσματικότερη διαχείριση του Δημοσίου Χρέους.

Δεδομένων των πιο πάνω, και ενόψει του ενδεχόμενου μεγάλου κόστους στο δημόσιο από την έλλειψη προόδου για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των θεμάτων που εγείρονται αναφορικά με τη διαχείριση του Δημοσίου Χρέους, η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε όπως υπάρξει συζήτηση και δέσμευση σε ανώτατο επίπεδο και συμφωνηθεί συγκεκριμένο πρόγραμμα ενεργειών, με προτεραιότητες και χρονοδιάγραμμα, το οποίο να παρακολουθείται σε τακτά χρονικά διαστήματα, για τον εκσυγχρονισμό και ρύθμιση του όλου πλαισίου, για την αποτελεσματική διαχείριση του Δημοσίου Χρέους, σύμφωνα με την καλύτερη διεθνή πρακτική, και όπως το Υπουργικό Συμβούλιο ενημερώνεται σχετικά.

### (α) Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων

**Εισπράξεις φόρου εισοδήματος.** Το σύνολο των εισπράξεων του 2006 ήταν £572,97 εκ., σε σύγκριση με £454,27 εκ. του 2005.

**Φορολογίες υπό ένσταση.** Στις 31.12.2006 υπήρχαν 33 353 φορολογίες, για τις οποίες υποβλήθηκε ένσταση για συνολικό ποσό φόρου £265,26 εκ.

**Ενστάσεις φόρου εισοδήματος.** Στις 31.12.2006 εκκρεμούσαν 19 513 ενστάσεις με ολικό ποσό αμφισβητούμενου φόρου £229,8 εκ.



**Καθυστερημένοι φόροι.** Το σύνολο των καθυστερημένων φόρων στις 31.12.2006 ήταν £288,20 εκ., σε σύγκριση με £307,40 εκ. που ήταν στις 31.12.2005 (μείωση 6,25%).

**Καθυστερημένοι φόροι ακίνητης ιδιοκτησίας και κεφαλαιουχικών κερδών εκκλησιαστικών ιδρυμάτων.** Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται από το Τμήμα, το συνολικό ποσό των οφειλών φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας και κεφαλαιουχικών κερδών των εκκλησιαστικών ιδρυμάτων, συμπεριλαμβανομένων τόκων και επιβαρύνσεων, ανερχόταν κατά τις 31.12.2006 σε £92.028.317.

**Φόρος Κεφαλαιουχικών Κερδών.** Σε αρκετές περιπτώσεις αγοραπωλησίας ακινήτων οι συμβαλλόμενοι δηλώνουν χαμηλότερες τιμές πώλησης των ακινήτων από τις πραγματικές, με σκοπό την αποφυγή καταβολής του φόρου κεφαλαιουχικών κερδών, χωρίς ο Διευθυντής του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων, με βάση τις πρόνοιες της υφιστάμενης Νομοθεσίας, να είναι σε θέση να αμφισβητήσει τα ποσά που δηλώνονται εκτός εάν αποδεδειγμένα διαπιστωθεί ότι η δήλωση ήταν ψευδής. Για την περίοδο 2000-2006 η απώλεια, όπως υπολογίζεται από το Τμήμα, ανέρχεται, περίπου, στα £87,2 εκ. ή περίπου £12,5 εκ. το χρόνο. Σχετικό νομοσχέδιο το οποίο υιοθετούσε ως προϊόν διάθεσης ιδιοκτησίας το ποσό που καθορίζεται από τον Διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, αποσύρθηκε για περαιτέρω επεξεργασία.

**Φορολογούμενοι που οφείλουν σημαντικά ποσά φόρων.** Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις φορολογούμενων φυσικών και νομικών προσώπων, τα οποία οφείλουν σημαντικά ποσά φόρων για αρκετά χρόνια και δεν φαίνεται να λήφθηκαν εναντίον τους μέτρα για εξασφάλιση των δημόσιων εσόδων.

**Φόρος παρακρατούμενος από αποδοχές (P.A.Y.E.).** Σε αρκετές περιπτώσεις εργοδότες καθυστερούν συστηματικά να καταβάλουν στο Τμήμα το φόρο που παρακρατούν από τις αποδοχές των υπαλλήλων τους.

**Εισοδήματα υπεργολάβων.** Από δειγματοληπτικό έλεγχο σε φορολογικούς φακέλους υπεργολάβων διαπιστώθηκε ότι φορολογούμενοι με σημαντικά εισοδήματα είναι άγνωστοι στο Τμήμα. Επίσης, κατά την περίοδο 1998-2004 φορολογούμενοι είχαν σημαντικά εισοδήματα χωρίς αυτά να περιλαμβάνονται στις δηλώσεις εισοδήματος τους για τα υπό αναφορά έτη. Για αριθμό φορολογουμένων διαπιστώθηκε ότι ουδέποτε ζητήθηκαν κεφαλαιουχικές καταστάσεις ενώ στις περιπτώσεις που τους ζητήθηκαν και υποβλήθηκαν, αυτές δεν αφορούσαν πρόσφατα χρόνια.

**Ποινική ευθύνη αναφορικά με παράλειψη καταβολής του φόρου εταιρειών.** Το μεγαλύτερο ποσό καθυστέρησης φόρου εισοδήματος οφείλεται από εταιρείες χωρίς το ΤΕΠ να είναι σε θέση να λάβει δραστικά μέτρα για είσπραξή τους, κυρίως όταν οι εταιρείες αυτές δεν διαθέτουν ακίνητη περιουσία. Για αντιμετώπιση του προβλήματος ψηφίστηκε ο Νόμος 214(I)/04, βάσει του οποίου (i) ποινικοποιείται η αποφυγή καταβολής των φόρων και (ii) για την παράλειψη ή καθυστέρηση της καταβολής των οφειλόμενων φόρων εταιρείας, υπέχουν ποινική ευθύνη οι Διευθυντές. Ο εν λόγω Νόμος θέτει ως προϋπόθεση την απόδειξη δόλιας παράλειψης ή καθυστέρησης στην καταβολή των οφειλόμενων ποσών με αποτέλεσμα το Τμήμα να αντιμετωπίζει δυσκολίες στην απόδειξη δόλου εκ μέρους των αξιωματούχων των εταιρειών, αναφορικά με οποιαδήποτε καθυστέρηση ή άρνηση ή παράλειψη στην καταβολή των οφειλόμενων φόρων εταιρειών.

**Ανεξαργύρωτες επιταγές.** Παρατηρήθηκε ότι μεγάλος αριθμός επιταγών παραμένουν ανεξαργύρωτες για παρά πολλά χρόνια χωρίς να έχει ακυρωθεί η απόδειξη είσπραξης. Επίσης διαπιστώθηκε ότι το Τμήμα προέβηκε στην είσπραξη επιταγών από άτομα που στο παρελθόν είχαν προβεί στην πληρωμή οφειλόμενων φόρων με ακάλυπτες επιταγές, με αποτέλεσμα όλες οι επιταγές να επιστραφούν ανεξαργύρωτες.

## **(β) Τμήμα Τελωνείων**

**Υπερωριακή απασχόληση.** Η υπερωριακή αποζημίωση κατά το 2006 ανήλθε σε £2,6 εκ., σε σύγκριση με £2,4 εκ. το 2005.

**Οφειλές από εταιρεία.** Κατά την περίοδο 2.6.2004-14.6.2004 εταιρεία που λειτουργούσε ως τελωνειακός πράκτορας κατέθεσε επιταγές συνολικού ποσού £566.111 για τελωνισμό εμπορευμάτων οι οποίες ήταν ακάλυπτες και επιστράφηκαν χωρίς να εξαργυρωθούν. Από ενέργειες του Τμήματος έχει εισπραχθεί ποσό £355.633, ενώ παραμένει ανείσπρακτο ποσό ύψους £210.478, για την είσπραξη του οποίου έχουν ληφθεί νομικά μέτρα.

**Επιτόπιος έλεγχος αποθηκών.** Ο επιτόπιος έλεγχος των αποθηκών αποταμίευσης από το Τμήμα ήταν περιορισμένος παρά τη βελτίωση που σημειώθηκε κατά το 2006.

**Έλεγχος φακέλων αποθεμάτων.** Από τον έλεγχο στους κλειστούς φάκελους αποθεμάτων τόσο στο Τελωνείο Λευκωσίας όσο και στο Τελωνείο Λεμεσού, διαπιστώθηκε ότι αριθμός φακέλων ελλείπουν. Το Τμήμα συνεχίζει τις προσπάθειες εντοπισμού τους.

#### **(γ) Υπηρεσία Φόρου Προστιθέμενης Αξίας**

**Καθυστερημένοι φόροι.** Το σύνολο των καθυστερημένων φόρων στις 31.12.2006 ήταν £81,2 εκ. σε σύγκριση με £69,2 εκ. το 2005.

**Επιστροφές φόρου.** Κατά το 2006 υποβλήθηκαν 25412 αιτήσεις για επιστροφή φόρου και επιστράφηκε ποσό £60 εκ.. Η Υπηρεσία διεξήγαγε έλεγχο σε 479 περιπτώσεις (ποσοστό 1,9%) και σε 287 από αυτές βεβαιώθηκε φόρος συνολικού ύψους £3,2 εκ.

**Επισκέψεις ελέγχου.** Οι επισκέψεις ελέγχου που πραγματοποίησε η Υπηρεσία κατά το 2006 ήταν 440 και κάλυψαν μόνο το 0,7% των εγγεγραμμένων προσώπων. Βεβαιώθηκε φόρος £6,4 εκ.

#### **(δ) Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού**

**Νέο σύστημα αξιολόγησης προσωπικού στην Κυπριακή Δημόσια Υπηρεσία.** Το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφαση του τον Μάιο 2001 ανάθεσε σε ιδιωτικό οίκο με επιτροπή καθοδήγησης το σχεδιασμό, εφαρμογή, παρακολούθηση και εποπτεία του Συστήματος Αξιολόγησης Προσωπικού στην Κυπριακή Δημόσια Υπηρεσία. Η κατακύρωση της προσφοράς έγινε στις 15.11.2001 και το έργο θα ολοκληρωνόταν στις 30.11.2002, με σκοπό να τεθεί σε εφαρμογή από την 1.1.2003, χωρίς μέχρι σήμερα να έχει ολοκληρωθεί.

#### **(ε) Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής**

**Λειτουργική υποστήριξη του μηχανογραφημένου συστήματος των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων.** Μετά από εξέταση του όλου θέματος, διαπίστωσα ότι σημειώθηκαν αδικαιολόγητες καθυστερήσεις και δεν έγιναν οι ενδεδειγμένες ενέργειες, όσον αφορά στο θέμα της λειτουργικής υποστήριξης του μηχανογραφημένου συστήματος των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων, με αποτέλεσμα να συνεχίζει να επιβαρύνεται το Δημόσιο με υπέρογκα ποσά, χωρίς να δοθεί οριστική λύση στο πρόβλημα.

### **2.2.9 Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού**

#### **(α) Υπουργείο**

**Εσωτερικός έλεγχος.** Εξακολουθούν να μην υπάρχουν τα κατάλληλα συστήματα εσωτερικού ελέγχου σε όλους τους τομείς δραστηριοτήτων των Υπηρεσιών του Υπουργείου, με αποτέλεσμα να εντοπίζονται ελλείψεις και αδυναμίες σε ό,τι αφορά στην εκτέλεση του Προϋπολογισμού και στην υλοποίηση των στόχων του, καθώς και στην πλήρη συμμόρφωση προς τις αποφάσεις της Εκτελεστικής Εξουσίας και τις διατάξεις των Νόμων και των συναφών Κανονισμών.

**Εκτέλεση έργων.** Η εκτέλεση έργων παρουσιάζει αδυναμίες που οφείλονται κατά κύριο λόγο στο μεγάλο αριθμό έργων που αναλαμβάνουν οι Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου, στην ελλιπή στελέχωση των Τεχνικών Υπηρεσιών, και στην αδυναμία των Σχολικών Εφορειών να αναλάβουν οι ίδιες την εκτέλεση των έργων.

**Σύναψη δανείων από Ευρωπαϊκές Τράπεζες.** Το 2003 συνάφθηκαν δύο δάνεια ύψους €200 εκ. το καθένα για τη χρηματοδότηση του έργου «Βελτίωση και Ανέγερση Σχολικών Κτιρίων και Εισαγωγή των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στην Εκπαίδευση». Διαπίστωση αδυναμία υλοποίησης του έργου εντός των χρονικών περιθωρίων που καθορίστηκαν από τις Τράπεζες (μέχρι το 2007) με άμεσο κίνδυνο την καταβολή αποζημιώσεων για ποσά που δεν θα εκταμιευθούν έγκαιρα.

**Διοικητική αναδόμηση του Υπουργείου.** Το Υπουργικό Συμβούλιο, με απόφαση του, ημερ. 27.8.2003 εξουσιοδότησε το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού όπως προχωρήσει στη διεξαγωγή μελέτης για τη διοικητική αναδόμηση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού μέχρι τέλος του 2003. Η απόφαση αυτή δεν υλοποιήθηκε διότι το θέμα είχε συνδεθεί με την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση η οποία, βρίσκεται σε εξέλιξη. Το Υπουργείο προχώρησε πρόσφατα σε δική του μελέτη, η οποία εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο.

**Εκπαιδευτική μεταρρύθμιση.** Το Υπουργικό Συμβούλιο, με απόφαση του, ημερ. 16.2.2005, καθόρισε το πλαίσιο διεξαγωγής του διαλόγου για την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση και ενέκρινε τη σύσταση του Συμβουλίου Παιδείας για το συντονισμό και παρακολούθηση του διαλόγου. Διαπίστωση ότι για μερικά σχέδια της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης δεν έχει καθοριστεί χρονοδιάγραμμα και για άλλα, ενώ περιλαμβάνονται στο χρονοδιάγραμμα, δεν αναφέρονται τα στάδια υλοποίησης και η αναμενόμενη ημερομηνία ολοκλήρωσής τους.

**Προσφορές.** Δεν τηρούνται τα κατάλληλα μητρώα κατακυρώσεων προσφορών σε όλα τα Τμήματα και Υπηρεσίες του Υπουργείου.

**Απαλλαγή εκπαιδευτικών από το διδακτικό τους χρόνο.** Αριθμός καθηγητών, ύστερα από διευθετήσεις, μερικές από τις οποίες δεν στηρίζονται σε γραπτές αποφάσεις ή συμφωνίες, απαλλάσσονται από διδακτικό χρόνο, το κόστος του οποίου υπολογίστηκε το 2004 σε £10,6 εκ. ετήσια.

**Αποθήκη Βιβλίων.** Το σύστημα μηχανογράφησης είναι απηρχαιωμένο και ανεπαρκές με αποτέλεσμα να μην υπάρχει δυνατότητα επιβεβαίωσης των αποθεμάτων στο τέλος του έτους.

**Αδυναμίες στον προγραμματισμό, διαχείριση, επίβλεψη και έλεγχο των συμβολαίων.** Σε διάφορα έργα που ανατίθενται σε ιδιώτες Μελετητές, όπως το Γυμνάσιο Δυτικά της Πάφου (Γυμνάσιο Θεοσκεπάστης) και η ανέγερση του σχολείου του Νέου Δημοτικού Σχολείου Γεροσκήπου, του Λυκείου Ιδαίου, της αίθουσας πολλαπλής χρήσης στο Λύκειο Ιδαίου και του Δημοτικού Σχολείου Κωνσταντινουπόλεως στο Στρόβολο, παρατηρήθηκαν αδυναμίες στις μελέτες, οι οποίες είχαν ως αποτέλεσμα την αύξηση του κόστους των έργων και τη δημιουργία καθυστερήσεων, καθώς επίσης αδυναμίες στο συντονισμό, διαχείριση, επίβλεψη και έλεγχο των συμβολαίων, με αποτέλεσμα να προκαλούνται παρεκκλίσεις από τις πρόνοιες των συμβολαίων, καθυστερήσεις και οικονομικές επιβαρύνσεις. Διαπιστώθηκε επίσης σοβαρή καθυστέρηση στην ετοιμασία των τελικών λογαριασμών.

**Λογαριασμός καταθέσεων.** Αριθμός λογαριασμών καταθέσεων παρουσίασαν χρεωστικά υπόλοιπα συνολικού ύψους £1.028.508, λόγω, κυρίως, δαπανών για ανεγέρσεις/βελτιώσεις σχολικών κτιρίων, προτού εξασφαλιστούν τα σχετικά δάνεια.

## **(β) Πολιτιστικές Υπηρεσίες**

**Επιχορηγήσεις σε πολιτιστικούς φορείς και άτομα για πολιτιστικές δραστηριότητες.** Για τους περισσότερους τομείς χορηγήσεων δεν υπάρχουν εγκεκριμένα κριτήρια, με αποτέλεσμα να μη διασφαλίζεται η ίση μεταχείριση των αιτητών καθώς και η κάλυψη δραστηριοτήτων που να εξυπηρετούν πολιτιστικούς στόχους. Επίσης για όσους τομείς έχουν εγκριθεί κριτήρια, αυτά δεν περιλαμβάνουν πρόνοια για εκ των υστέρων έλεγχο.

### (γ) Σχολικές Εφορείες

**Αδυναμίες και ελλείψεις στη διαχείριση των Σχολικών Εφορειών.** Στις περισσότερες Εφορείες παρατηρούνται αδυναμίες και ελλείψεις στην τήρηση των κατάλληλων βιβλίων και μητρώων, στην ορθολογιστική ετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων και στην πλήρη συμμόρφωση με τις διατάξεις της ισχύουσας Νομοθεσίας, των σχετικών Κανονισμών και των Διοικητικών Οδηγιών.

**Κανονισμοί με βάση τον περί Σχολικών Εφορειών Νόμο του 1997.** Εξακολουθεί να εκκρεμεί η έκδοση Κανονισμών για την καλύτερη εφαρμογή των διατάξεων του Νόμου.

**Λειτουργία κυλικείων.** Από εκθέσεις της Κεντρικής Επιτροπής Ελέγχου και των Τοπικών Επιτροπών Ελέγχου, διαπιστώθηκαν συστηματικές παραβιάσεις εκ μέρους των κυλικειάρχων των όρων των συμβολαίων τους.

### (δ) Σχολική Εφορεία Λευκωσίας

**Διαχείριση κληροδοτημάτων.** Οι σκοποί πολλών κληροδοτημάτων έχουν εκλείψει ή δεν ανταποκρίνονται στα σημερινά δεδομένα.

**Κυβερνητικά δάνεια Δημοτικής Εκπαίδευσης.** Εξακολουθεί να εκκρεμεί η αποπληρωμή των κυβερνητικών δανείων ύψους £990.000, τα οποία παραχωρήθηκαν στην Εφορεία από το 1986 για κάλυψη ελλειμματικών Προϋπολογισμών.

## 2.2.10 Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων

### (α) Τμήμα Δημοσίων Έργων

**Αδυναμίες στον προγραμματισμό της μελέτης και εκτέλεσης έργων.** Διαπιστώνονται σημαντικές αδυναμίες στον προγραμματισμό της μελέτης και εκτέλεσης έργων, με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται καθυστερήσεις και αυξήσεις δαπανών, όπως στη λεωφόρο Λεμεσού στα Λατσία, τον αυτοκινητόδρομο Πάφου-Πόλεως Χρυσοχούς, τον περιμετρικό αυτοκινητόδρομο Λευκωσίας, το νέο κτίριο της Βουλής των Αντιπροσώπων και το Κέντρο Ελέγχου Εναέριας Κυκλοφορίας.

**Λάθη και παραλείψεις σε μελέτες.** Κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των έργων διαπιστώθηκαν λάθη και παραλείψεις στις μελέτες, τα οποία προκάλεσαν καθυστερήσεις στην πρόοδο των εργασιών και τροποποιήσεις των σχεδίων, με ανάλογες οικονομικές επιπτώσεις. Οι σημαντικότερες αδυναμίες διαπιστώθηκαν στα συμβόλαια του δρόμου Τίμης – Νατάς – Αξύλου, του δρόμου Δρούσια-Προδρόμι, του παρακαμπτήριου δρόμου Αγρού και του Παραλιακού δρόμου Λάρνακας-Δεκέλειας και της οδού Νεόφυτου Νικολαΐδη στην Πάφο.

**Αδυναμίες στη διαχείριση συμβολαίων.** Σε διάφορα έργα έχουν παρατηρηθεί αδυναμίες στη διαχείριση των συμβολαίων από τους Επιβλέποντες Μηχανικούς, οι οποίες είχαν ως αποτέλεσμα παρεκκλίσεις από τις πρόνοιες των συμβολαίων, καθυστερήσεις και οικονομικές επιβαρύνσεις. Οι σημαντικότερες περιπτώσεις διαπιστώθηκαν στα συμβόλαια του νέου κτιρίου του Ανωτάτου Δικαστηρίου στη Λευκωσία, των πύργων ελέγχου των αερολιμένων Λάρνακας και Πάφου, των νέων Επαρχιακών Γραφείων στη Πάφο και την κατασκευή υπόγειων αποθηκών στην Επαρχία Λεμεσού.

### (β) Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας

**Μηχανογράφηση.** Υπάρχει καθυστέρηση στη μηχανογράφηση του Τμήματος και δεν έχει επιτευχθεί η πλήρης λειτουργία του συστήματος σε πραγματικό περιβάλλον.

**Διορισμός ανεξάρτητων επιθεωρητών στο εξωτερικό.** Το Τμήμα βρίσκεται ακόμη στη διαδικασία διορισμού επιθεωρητών. Κατά το 2006 έγιναν 657 επιθεωρήσεις (55% της ποντοπόρου ναυτιλίας, ενώ ο στόχος του Τμήματος είναι να γίνεται επιθεώρηση κάθε πλοίου κάθε 12 μήνες.

### **(γ) Τμήμα Οδικών Μεταφορών**

**Ακυρωτικές μηχανές εισιτηρίων λεωφορείων.** Το Τμήμα με σκοπό την αποζημίωση των λεωφορειούχων για τη δωρεάν μεταφορά δικαιούχων προσώπων έχει αγοράσει 875 ακυρωτικές μηχανές εισιτηρίων συνολικής αξίας £1,3 εκ. Μέχρι σήμερα δεν έχουν εγκατασταθεί οι μηχανές σε όλα τα λεωφορεία και δεν έχουν ετοιμαστεί και δοθεί στους δικαιούχους οι μαγνητικές κάρτες για να τεθεί το σύστημα σε λειτουργία.

### **(δ) Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας**

**Υπόλοιπα καθυστερημένων εσόδων.** Το Τμήμα εξακολουθεί να αντιμετωπίζει δυσκολίες στην είσπραξη των οφειλών. Στις 31.12.2006 το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων ανερχόταν σε £8.805.501 και αφορά κυρίως σε οφειλόμενα ποσά από δύο αεροπορικές εταιρείες.

**Καθυστέρηση στην προμήθεια και εγκατάσταση του εξοπλισμού για το Νέο Κέντρο Ελέγχου Πτήσεων Περιοχής Λευκωσίας (έργο LEFCO).** Το έργο παρουσιάζει σημαντικές καθυστερήσεις. Κατά τους εργοστασιακούς ελέγχους αποδοχής που έγιναν το 2005, 2006 και 2007 παρουσιάστηκαν διάφορα τεχνικά προβλήματα με αποτέλεσμα να καθυστερήσει η παράδοση του εξοπλισμού.

**Συμφωνία Παραχώρησης της Ανάπτυξης και Διαχείρισης των Αερολιμένων.** Η συμφωνία τέθηκε σε ισχύ στις 12.5.2006. Δεν γίνεται παρακολούθηση από πλευράς Κυβέρνησης κατά πόσο οι όροι της Συμφωνίας τηρούνται σωστά. Οι οφειλές της Κοινοπραξίας η οποία ανέλαβε την ανάπτυξη του αερολιμένα στις 31.12.2006 ήταν £5,3 εκ.

**Συμφωνία με ξένο οίκο εμπειρογνομόνων για αξιολόγηση του Τμήματος.** Υπάρχει καθυστέρηση στην υλοποίηση της Συμφωνίας για διεξαγωγή μελέτης σχετικά με τους τομείς ασφάλειας πτήσεων, ασφάλειας πολιτικής αεροπορίας και ρύθμισης της λειτουργίας των αεροδρομίων.

### **(ε) Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών**

**Διαλογή/Διανομή αλληλογραφίας.** Παρά τη βελτίωση που σημειώθηκε στην παράδοση της αλληλογραφίας, η υπηρεσία εσωτερικού ταχυδρομείου δεν έχει φθάσει ακόμη στα επιθυμητά επίπεδα.

## **2.2.11 Υπουργείο Υγείας**

### **(α) Υπουργείο**

**Λειτουργικά προβλήματα.** Παρατηρούνται λειτουργικά προβλήματα, καθώς και αδυναμίες και ελλείψεις στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου του Υπουργείου και των Υπηρεσιών του.

**Αναδιοργάνωση του Υπουργείου Υγείας και των Νοσοκομείων.** Το Υπουργικό Συμβούλιο, με απόφαση του ημερ. 27.6.2007, ενέκρινε την αναδιοργάνωση του Υπουργείου και των Υπηρεσιών του. Το θέμα εκκρεμεί για αρκετά χρόνια.

**Καθυστερημένα έσοδα.** Η παρακολούθηση των καθυστερημένων εσόδων και ιδιαίτερα από επιδοτούμενους ασθενείς παρουσιάζει αδυναμίες.

**Μηχανογράφηση Υπουργείου Υγείας.** Λόγω της καθυστέρησης στην προώθηση των έργων που αφορούν στη μηχανογράφηση των Νοσοκομείων, παρατηρείται μεγάλη καθυστέρηση και στην υλοποίηση των υπόλοιπων έργων που περιλαμβάνονται στη στρατηγική μελέτη για τη μηχανογράφηση του Υπουργείου.

**Γενικό Σχέδιο Υγείας.** Δεν έχει ακόμα εφαρμοστεί το Γενικό Σχέδιο Υγείας λόγω μη δημιουργίας της αναγκαίας υποδομής.

**Παροχή ποιοτικών ιατρικών υπηρεσιών σε ασθενείς.** Το σύστημα ελέγχου της προσφοράς υπηρεσιών σε ασθενείς, σύμφωνα με μελέτη που έγινε, παρουσιάζει σοβαρές αδυναμίες.

**Κυπριακό Ίδρυμα Ερευνών για τη Μυϊκή Δυστροφία και Ογκολογικό Κέντρο Τράπεζας Κύπρου.** Εξακολουθεί να εκκρεμεί η σύναψη νέων συμφωνιών συνεργασίας με το Ίδρυμα και το Κέντρο.

**Σχέδιο Αποστολής Ασθενών στο εξωτερικό.** Ο τρόπος παρακολούθησης, τόσο της παραμονής των ασθενών στο εξωτερικό όσο και των εξόδων θεραπείας που διενεργούνται από τις Πρεσβείες, δεν είναι ικανοποιητικός ώστε να διασφαλίζονται επαρκώς τα συμφέροντα της Δημοκρατίας.

**Δωρεάν παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης σε Τουρκοκύπριους πολίτες της Κυπριακής Δημοκρατίας.** Συνεχίζεται η δωρεάν παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης σε Τουρκοκύπριους πολίτες της Δημοκρατίας, χωρίς να εφαρμόζονται τα εισοδηματικά κριτήρια, σύμφωνα με τους περί Ιατρικών Ιδρυμάτων και Υπηρεσιών Γενικού Κανονισμού του 2000.

#### **(β) Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας**

**Λειτουργικά προβλήματα.** Παρατηρούνται λειτουργικά προβλήματα καθώς και αδυναμίες και ελλείψεις στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου που καλύπτουν τις δραστηριότητες των Νοσοκομείων.

**Προμήθεια αναλωσίμων.** Λόγω έλλειψης της αναγκαίας υποδομής συνεχίζεται η απευθείας παράδοση και αποθήκευση αναλωσίμων ειδών στους θαλάμους των Νοσοκομείων, χωρίς να ακολουθούνται οι ενδεδειγμένες διαδικασίες που προνοούνται στους Κανονισμούς.

**Νοσήλια εσωτερικών ασθενών.** Ασθενείς τυγχάνουν θεραπείας και απολύονται χωρίς να εισπραχθούν τα σχετικά δικαιώματα, με αποτέλεσμα η απώλεια εσόδων να συνεχίζεται.

**Υπερωριακή απασχόληση ιατρικού προσωπικού.** Εξακολουθούν να παρατηρούνται αδυναμίες στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου σε ό,τι αφορά στην ορθότητα της υπερωριακής απασχόλησης.

**Μητρώα κινητής περιουσίας.** Εξακολουθούν να μην είναι κατάλληλα ενημερωμένα, παρόλο που το κόστος της κινητής περιουσίας είναι σημαντικό.

**Συμβόλαιο αγοράς υπηρεσιών για τη λειτουργία του Μαγνητικού Τομογράφου του Νέου Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας.** Κατόπιν έρευνας της Υπηρεσίας μου διαπιστώθηκε ότι στο συμβόλαιο που υπογράφηκε με το μοναδικό προσφοροδότη δεν είχε περιληφθεί το περιεχόμενο της επιστολής του, η οποία είχε σταλεί στο στάδιο αξιολόγησης της προσφοράς, σύμφωνα με το οποίο δεσμευόταν να διεκπεραιώνει τουλάχιστον 25 περιστατικά ρουτίνας την ημέρα και να λειτουργεί το Κέντρο Μαγνητικής Τομογραφίας για 11½ ώρες την ημέρα αντί για 7½ που απαιτείτο στα έγγραφα του διαγωνισμού. Ως αποτέλεσμα, το Κέντρο λειτουργούσε 7½ ώρες ημερησίως και διεκπεραιώνονταν κατά μέσον όρο 11,6 εξετάσεις την ημέρα.

#### **(γ) Φαρμακευτικές Υπηρεσίες**

**Προμήθεια φαρμάκων με συνοπτικές διαδικασίες.** Συνεχίζεται η διεξαγωγή αστυνομικής έρευνας για διαπίστωση του ενδεχομένου διάπραξης ποινικών αδικημάτων για αγορές φαρμάκων με συνοπτικές διαδικασίες που έγιναν το 2004.

**Εκδόσεις από Κρατικά Φαρμακεία.** Εξακολουθεί να μην παρακολουθείται η έκδοση φαρμάκων και το απόθεμά τους.

## 2.3 ΑΡΧΕΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

### 2.3.1 Δήμοι - Γενικές Παρατηρήσεις

**Οικονομική κατάσταση.** Όλοι σχεδόν οι Δήμοι αντιμετωπίζουν σοβαρό οικονομικό πρόβλημα, με αποτέλεσμα να αδυνατούν να καλύψουν όλες τις τρέχουσες υποχρεώσεις τους.

**Εσωτερικός έλεγχος.** Παρά τις βελτιώσεις που παρατηρήθηκαν, στους περισσότερους Δήμους εξακολουθούν να υπάρχουν αδυναμίες και ελλείψεις στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου που καλύπτουν διάφορες δραστηριότητες των Δήμων, ιδιαίτερα των οικονομικών υπηρεσιών.

**Καθυστερήσεις φορολογιών.** Διαπιστώθηκε ότι σχεδόν όλοι οι Δήμοι δεν λαμβάνουν τα επιβαλλόμενα μέτρα για την έγκαιρη είσπραξη των καθυστερημένων φορολογιών, τελών, αδειών και δικαιωμάτων, ούτε επιβάλλουν και εισπράττουν όλα τα τέλη και δικαιώματα που προβλέπονται στη σχετική νομοθεσία και Κανονισμούς, όπως δικαιώματα από διαφημιστικές πινακίδες, τέλος θεάματος και δικαιώματα καθαρισμού οικοπέδων.

**Ταμεία Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.** Μετά από υπόδειξή μου, σε 16 Δήμους διενεργήθηκε κατά την περίοδο 2002-2005 αναλογιστική μελέτη, από την οποία διαφάνηκε ότι, λόγω ελλειμματικών εισφορών, οι Δήμοι αυτοί όφειλαν στα Ταμεία Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, στις 31.12.2005, συνολικό ποσό ύψους £33.643.267. Στους υπόλοιπους 8 Δήμους, παρά τις υποδείξεις μου, δεν διενεργήθηκε μέχρι σήμερα αναλογιστική μελέτη.

**Δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές.** Η συντριπτική πλειοψηφία των δημόσιων κολυμβητικών δεξαμενών που λειτουργούν σε δημοτικά όρια δεν έχουν εξασφαλίσει την απαιτούμενη άδεια, καθότι δεν πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στους σχετικούς Νόμους και Κανονισμούς. Σύμφωνα με σχετική επιστολή του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, η λειτουργία κολυμβητικής δεξαμενής, χωρίς την απαιτούμενη άδεια, συνιστά ποινικό αδίκημα.

**Μηχανογράφηση υπηρεσιών.** Σε αρκετούς Δήμους, η συμπλήρωση της μηχανογράφησης υπηρεσιών καθυστερεί ή παρουσιάζει αδυναμίες, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται λειτουργικά προβλήματα στις οικονομικές και άλλες υπηρεσίες τους.

**Ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης.** Στους Δήμους Λευκωσίας, Λεμεσού, Λάρνακας, Πάφου και Στροβόλου λειτουργούν ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης, χωρίς να εξασφαλίσουν άδεια οικοδομής και άδεια λειτουργίας, χωρίς να καταβάλουν στους Δήμους τα τέλη που προνοούν οι περί Τροχαίας Δημοτικοί Κανονισμοί και χωρίς να εξασφαλίσουν την έγκριση των Δήμων για το ύψος των δικαιωμάτων στάθμευσης που εισπράττονται.

**Πρατήρια πετρελαιοειδών.** Σύμφωνα με στοιχεία των Δήμων, η συντριπτική πλειοψηφία των πρατηρίων πετρελαιοειδών, που λειτουργούν σε δημοτικά όρια, δεν έχουν εξασφαλίσει άδεια λειτουργίας, όπως προνοείται στους περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμους, καθότι δεν πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στη σχετική νομοθεσία. Σύμφωνα με σχετική επιστολή του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, η λειτουργία πρατηρίων πετρελαιοειδών, χωρίς την απαιτούμενη άδεια, συνιστά ποινικό αδίκημα.

#### (α) Δήμος Λευκωσίας

**Μελέτη αναδιάρθρωσης και αξιολόγησης των θέσεων των υπηρεσιών του Δήμου.** Το Δημοτικό Συμβούλιο δεν ασχολήθηκε με τα συμπεράσματα και τις εισηγήσεις της πιο πάνω μελέτης που διενήργησε για λογαριασμό του συγκεκριμένη εταιρεία και προσπάθησε να επιλύσει τις οργανωτικές του αδυναμίες με την πρόσληψη επιπρόσθετου προσωπικού, παρόλο ότι ο αριθμός των εργατοϋπαλλήλων που εργοδοτούνται στο Δήμο είναι ήδη αρκετά μεγάλος.

#### (β) Δήμος Λεμεσού

**Ελλείμματα από τη λειτουργία υπηρεσιών και τις πολιτιστικές εκδηλώσεις του Δήμου.** Από τη λειτουργία της υπηρεσίας περισυλλογής σκουβάλων και του ζωολογικού κήπου και από τη

διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων, κατά τα έτη 2005 και 2006, προέκυψαν σημαντικά ελλείμματα ύψους £354.807 και £479.212, αντίστοιχα.

#### (γ) Δήμος Πάφου

**Απώλεια νερού.** Το ποσοστό απώλειας νερού κυμαίνεται μεταξύ 29,4% - 35,2%, το οποίο θεωρείται πολύ ψηλό και είναι εκτός των αποδεκτών ορίων απώλειας νερού. Το κόστος της απώλειας νερού για την περίοδο 1999-2005 ανήλθε σε £2.066.191.

#### (δ) Δήμος Αραδίππου

**Βιοτεχνική περιοχή.** Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε την επέκταση της βιοτεχνικής περιοχής σε κρατική γη, χωρίς τη συγκατάθεση του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας.

#### (ε) Δήμος Έγκωμης

**Αγωγή εναντίον του Δήμου.** Δύο εταιρείες και ένα πρόσωπο, μετά την απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου, ημερ. 12.2.2003, να κηρύξει άκυρη και παράνομη την απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου για ανάκληση της εγκριθείσας προς αυτούς άδειας οικοδομής, καταχώρισαν νέα αγωγή εναντίον του Δήμου, η οποία διευθετήθηκε εξώδικα, με συμφωνία που προνοούσε την αγορά τεμαχίου γης από τους ενάγοντες, έναντι ποσού £350.000 και την καταβολή σ' αυτούς αποζημιώσεων ύψους £125.000.

#### (στ) Δήμος Παραλιμνίου

(i) **Αγωγή εναντίον του Δήμου.** Το Επαρχιακό Δικαστήριο Αμμοχώστου, με αποφάσεις του ημερ. 12.7.2005 και 17.5.2007, διέταξε όπως ο Δήμος καταβάλει σε δημότη, που κίνησε αγωγή εναντίον του για διάρρηξη συμφωνίας που υπογράφηκε μεταξύ τους, αποζημιώσεις ύψους £10.000 και £140.000, αντίστοιχα, πλέον τόκο 8%.

(ii) **Έκτακτη απασχόληση.** Ο Δήμος εξακολουθεί να εργοδοτεί από το 2002 μέχρι σήμερα τέσσερα πρόσωπα με σύμβαση έκτακτης απασχόλησης, χωρίς να υπάρχουν αντίστοιχες κενές θέσεις και χωρίς να τηρηθούν οι ενδεδειγμένες διαδικασίες πρόσληψης έκτακτων υπαλλήλων.

#### (ζ) Δήμος Γεροσκήπου

**Έκθεση ελέγχου.** Λόγω των πολλών και σημαντικών λαθών και παραλείψεων που παρατηρήθηκαν στις οικονομικές καταστάσεις του 2004, δεν υπέβαλα την έκθεση ελέγχου και ζήτησα την ετοιμασία νέων οικονομικών καταστάσεων. Παρόλο ότι έχει παρέλθει μεγάλο χρονικό διάστημα, ο Δήμος δεν έχει υποβάλει μέχρι σήμερα νέες διορθωμένες οικονομικές καταστάσεις.

### 2.3.2 Κοινοτικά Συμβούλια

**Οικονομικές καταστάσεις.** Οι οικονομικές καταστάσεις που ετοιμάζονται από αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια παρουσιάζουν λάθη και παραλείψεις, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η διεξαγωγή του ελέγχου. Επίσης, αρκετά Συμβούλια καθυστερούν την ενημέρωση των λογιστικών βιβλίων και την ετοιμασία των τελικών λογαριασμών.

**Προϋπολογισμοί.** Οι ετήσιοι Προϋπολογισμοί αρκετών Συμβουλίων δεν εγκρίνονται έγκαιρα, δηλαδή πριν από την έναρξη του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρονται. Διαπιστώθηκαν αρκετές περιπτώσεις υπερβάσεων δαπανών χωρίς να ακολουθηθεί η υπό του Νόμου προβλεπόμενη διαδικασία εξασφάλισης σχετικών εγκρίσεων από τον Έπαρχο. Επίσης, ορισμένα Συμβούλια εγκρίνουν ελλειμματικούς Προϋπολογισμούς, σε αντίθεση με το σχετικό Νόμο, ενώ κάποια Συμβούλια δεν έχουν ετοιμάσει Προϋπολογισμούς για το έτος 2006.

**Πρακτικά συνεδριάσεων.** Ορισμένα Συμβούλια δεν τηρούν πρακτικά των συνεδριών του Συμβουλίου κατά παράβαση των προνοιών του Νόμου.



**Αγορά μετοχών σε ιδιωτικές εταιρείες.** Αρκετά Συμβούλια αγόρασαν μετοχές σε εταιρείες ανάπτυξης, παρόλο που η επένδυση σε ιδιωτικές εταιρείες δεν καλύπτεται από τις πρόνοιες του Νόμου.

**Κυβερνητικές επιχορηγήσεις.** Παρατηρούνται περιπτώσεις όπου, για τις κυβερνητικές επιχορηγήσεις που αποστέλλονται στα Συμβούλια, δεν εκδίδονται αντίστοιχες αποδείξεις είσπραξης για καταχώριση στο Βιβλίο Ταμείου των Συμβουλίων. Παρατηρήθηκαν επίσης περιπτώσεις όπου οι εν λόγω κυβερνητικές επιταγές είτε εξαργυρώνονται από τους Κοινοτάρχες, είτε κατατίθενται σε προσωπικούς τους λογαριασμούς, με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται ταμειακά ελλείμματα.

**Μετρητά και τραπεζικά διαθέσιμα.** Μεγάλος αριθμός Κοινοτικών Συμβουλίων παρουσιάζουν στο Βιβλίο Ταμείου, στην ίδια στήλη, ως ένα ποσό, όλα τα ταμειακά διαθέσιμα, με αποτέλεσμα να μην είναι γνωστό ανά πάσα στιγμή το υπόλοιπο της τράπεζας και των μετρητών.

**Ενημέρωση του Βιβλίου Ταμείου.** Παρόλο που το λογιστικό σύστημα που ακολουθείται βασίζεται στις πραγματικές εισπράξεις και πληρωμές, εντούτοις σε ορισμένα Κοινοτικά Συμβούλια γίνονται καταχωρίσεις εισπράξεων και πληρωμών σε λανθασμένο ημερολογιακό έτος.

**Μη τήρηση τρεχούμενων λογαριασμών.** Σε αντίθεση με τις πρόνοιες της νομοθεσίας, μεγάλος αριθμός Κοινοτικών Συμβουλίων δεν τηρούν τρεχούμενο λογαριασμό με επιταγές.

**Έκδοση επιταγών.** Σε ορισμένες περιπτώσεις οι επιταγές που εκδίδονται από τα Κοινοτικά Συμβούλια υπογράφονται μόνο από τον Κοινοτάρχη, ενώ σύμφωνα με το Νόμο πρέπει να προσυπογράφονται και από δεύτερο μέλος του Συμβουλίου.

**Διαπίστωση χρηματικών ελλειμμάτων.** Σε μερικά Συμβούλια διαπιστώθηκε ταμειακό έλλειμμα, για το οποίο κλήθηκαν οι αρμόδιοι να δώσουν εξηγήσεις και να προβούν στις δέουσες διευθετήσεις.

**Διαπίστωση χρηματικών πλεονασμάτων.** Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις πλεονασμάτων στα ταμεία ορισμένων Συμβουλίων, για τα οποία ζητήθηκε σχετική αιτιολόγηση.

**Μη επιβολή της πρόσθετης επιβάρυνσης του 25%.** Σε αρκετές περιπτώσεις δεν επιβάλλεται η πρόσθετη επιβάρυνση του 25% για καθυστερήσεις στην καταβολή φόρων, τελών και δικαιωμάτων.

**Καθυστερημένες οφειλές φορολογιών και τελών υδατοπρομήθειας.** Σε πολλά Κοινοτικά Συμβούλια εξακολουθούν να υπάρχουν καθυστερημένες οφειλές φορολογιών και τελών υδατοπρομήθειας αρκετών χιλιάδων λιρών.

**Προσφορές.** Σε ορισμένα Συμβούλια δεν ακολουθείται πάντα η ενδεδειγμένη διαδικασία προσφορών για την αγορά υπηρεσιών ή αγαθών.

**Περιουσιακά στοιχεία.** Τα περιουσιακά στοιχεία, κινητά και ακίνητα, των πλείστων Κοινοτικών Συμβουλίων δεν καταχωρίζονται σε κατάλληλα μητρώα.

**Μηχανογραφημένα συστήματα τήρησης λογαριασμών.** Τα μηχανογραφημένα συστήματα που εφαρμόζουν ορισμένα Συμβούλια παρουσιάζουν ελλείψεις και αδυναμίες.

**Ακίνητη περιουσία των Συμβουλίων.** Σε αρκετές περιπτώσεις η ακίνητη περιουσία των Κοινοτικών Συμβουλίων δεν είναι εγγεγραμμένη στο όνομα τους.

**Ταμεία Προνοίας.** Σε ορισμένα Συμβούλια τα Ταμεία Προνοίας λειτουργούν χωρίς εγκεκριμένους Κανονισμούς.

**Σχέδια Υπηρεσίας και Κανονισμοί Προσωπικού Κοινοτικών Συμβουλίων.** Σε αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια δεν υπάρχουν σχέδια υπηρεσίας, με αποτέλεσμα να τοποθετούνται υπάλληλοι σε βαθμίδες κλιμάκων πιο ψηλές απ' ότι θα έπρεπε ή να τους παραχωρούνται επιπρόσθετες ετήσιες προσαυξήσεις αντικανονικά.

**Απώλειες νερού.** Το ποσοστό απώλειας νερού σε ορισμένα Κοινοτικά Συμβούλια είναι υπερβολικά ψηλό και υπερβαίνει κατά πολύ το λογικά επιτρεπτό όριο, ενώ σε αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια δεν τηρούνται στοιχεία σχετικά με το ποσοστό απώλειας νερού.

**Τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας.** Αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια εξακολουθούν να μην επιβάλλουν τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας, όπως έχουν εξουσία σύμφωνα με το άρθρο 74 του Νόμου.

## 2.4 ΗΜΙΚΡΑΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ

### (α) Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού

**Πολυεπιχειρησιακά Προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης στην Κύπρο-Ζωτικής Σημασίας.** Τα δίδακτρα, τα οποία δηλώνονται από τα Ιδρύματα κατά την υποβολή αίτησης για έγκριση ενός προγράμματος, είναι κατά πολύ ψηλότερα από τα πραγματικά δίδακτρα που χρεώνονται στη συνέχεια οι επιχειρήσεις, με σκοπό την εξασφάλιση του ανώτατου δυνατού χορηγήματος που καταβάλλεται από την Αρχή και τη χαμηλότερη δυνατή επιβάρυνση των επιχειρήσεων.

**Καταβολή ενισχύσεων για προγράμματα που οργανώνονται από Εργοδοτικές και Εργατικές Οργανώσεις.** Οι ενισχύσεις που καταβλήθηκαν στις Εργοδοτικές και Εργατικές Οργανώσεις, οι οποίες εκπροσωπούνται στο Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής, ανέρχονται, για τα τελευταία 8 χρόνια, στο ποσό των £4.064.854, το οποίο αποτελεί ποσοστό 24% του συνολικού ποσού που καταβλήθηκε στα Ιδρύματα Κατάρτισης.

**Σχέδιο Συμβουλευτικών Υπηρεσιών για μικρομεσαίες επιχειρήσεις – Ενδεχόμενη κατάχρηση του Σχεδίου με υπερτιμολογήσεις μελετών.** Από έλεγχο της Υπηρεσίας μου, φαίνεται να γινόταν υπερτιμολόγηση των δικαιούχων Κοινοτικών Συμβουλίων και Δήμων από πλευράς των συμβούλων, με αποτέλεσμα το ποσό της χορηγίας που καταβαλλόταν στους δικαιούχους να υπερέβαινε σημαντικά το ποσό της χορηγίας που θα έπρεπε να καταβαλλόταν και να αποτελούσε το 100% του πραγματικού κόστους της μελέτης, αντί μέχρι και το 50% που προέβλεπε το Σχέδιο.

### (β) Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου

#### Ηλεκτροπαραγωγός Σταθμός Βασιλικού (Φάση III).

(i) **Ανάθεση Σύμβασης.** Για την κατασκευή της Φάσης III του Ηλεκτροπαραγωγού Σταθμού Βασιλικού, προκηρύχθηκε δύο φορές σχετικός Διαγωνισμός, ο οποίος ακυρώθηκε, με αποτέλεσμα η Αρχή να υποστεί αδικαιολόγητα έξοδα για πληρωμές των Συμβούλων και έξοδα διοίκησης, ενώ υπάρχει πιθανότητα να επηρεαστεί η υλοποίηση του αναπτυξιακού προγράμματος της Αρχής. Σχετικά με τον νέο διαγωνισμό, εκκρεμεί απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε προσφυγή του αποτυχόντα προσφοροδότη.

(ii) **Εκτέλεση Σύμβασης.** Λόγω της καθυστέρησης στη σύναψη της σύμβασης το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε την επίσπευση του χρόνου παράδοσης της Μονάδας από 24 σε 22 μήνες έναντι ποσού €3,5 εκ. Επίσης αποφασίστηκε η εγκατάσταση ατμοστροβίλου και γεννήτριας διαφορετικού κατασκευαστή από αυτόν που προβλεπόταν στη σύμβαση, λόγω κυρίως αυξημένης δυναμικότητας, έναντι επιπλέον δαπάνης €900.000.

**Μεταφορά αποθεματικών της ΑΗΚ ύψους £15 εκ. στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας.** Ο τροποποιητικός Νόμος με τον οποίο προνοείται εισφορά/μέρισμα της ΑΗΚ στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας ορίζει ότι οποιαδήποτε εκταμίευση δεν πρέπει να επηρεάζει δυσμενώς τον καταναλωτή, και ότι πρέπει να διασφαλίζονται η ρευστότητα, οι μελλοντικές επενδύσεις και άλλες υποχρεώσεις της ΑΗΚ. Ωστόσο στη λήψη σχετικής απόφασης δεν φαίνεται να λήφθηκε υπόψη η θέση της Αρχής ότι αδυνατεί να ανταποκριθεί στην καταβολή μέρους των πλεονασμάτων της στο

Πάγιο Ταμείο, σημειώνοντας ότι κάθε £1 εκ. σταθερή ετήσια κατάθεση στο Πάγιο Ταμείο ισοδυναμεί με αύξηση στις διατιμήσεις περίπου 0,8%. Ακολούθησε απόφαση της Αρχής όπως προχωρήσει σταδιακά στη χαμηλότερη δυνατή αύξηση στις διατιμήσεις της κατά 6,1% για να διατηρήσει την οικονομική της ευρωστία αλλά και την ανταγωνιστικότητα της.

**Στρατηγικοί συνεργάτες της Αρχής.** Εξακολουθούν να υπάρχουν σοβαρές αδυναμίες και προβλήματα αναφορικά με τα συμβόλαια που υπογράφηκαν και την συνεργασία της Αρχής με τους Στρατηγικούς συνεργάτες της, ο ένας εκ των οποίων έχει αλλάξει χωρίς τη δυνατότητα αξιολόγησης του από την Αρχή.

**Εγκατάσταση Αιολικού Πάρκου στον Κούρρη.** Δεν υπήρξε κατάλληλος και επαρκής προγραμματισμός για τη δημιουργία του Αιολικού Πάρκου με αποτέλεσμα να παρουσιαστούν τεχνικά και άλλα προβλήματα ενώ η ΑΗΚ κατέβαλε ποσό πέραν των €2 εκ. χωρίς το έργο να έχει ξεκινήσει μέχρι σήμερα. Τελικά αποφασίστηκε ο τερματισμός του συμβολαίου και η ανάκτηση του ποσού της προκαταβολής.

**Μετατροπή/βελτίωση των ατμολεβήτων αρ. 1 & 2 του Η/Σ Βασιλικού.** Οι ατμολέβητες αρ. 1 και 2 στον Η/Σ Βασιλικού οι οποίοι έχουν συμπληρώσει περίπου το 25% της ωφέλιμης ζωής τους, παρουσίασαν διάφορα προβλήματα με συνέπεια την εκπομπή ρύπων στην ατμόσφαιρα πέραν των επιτρεπόμενων ορίων αλλά και την μείωση της διαθεσιμότητας και αποδοτικότητας τους με σοβαρές οικονομικές επιπτώσεις. Το Συμβούλιο αποφάσισε την συντήρησή τους και παράλληλα την εκτέλεση έργων μετατροπής του συστήματος καύσης με υπολογιζόμενο κόστος περίπου £4 εκ.

**Προβλήματα στη διαδικασία προσφορών.** Διαπιστώθηκαν διάφορα προβλήματα που σχετίζονται τις τεχνικές προδιαγραφές και τους όρους των προσφορών, τις σχετικές εγγυητικές και την ευρύτητα συμμετοχής προσφοροδοτών.

**Προμήθεια πετρελαίου εσωτερικής καύσης (Gasoil) συμβόλαιο αρ. 184/05.** Στο σχετικό συμβόλαιο καθορίζονται προδιαγραφές αναφορικά με την ποιότητα του φορτίου ντίζελ και την περιεκτικότητα του σε συγκεκριμένα συστατικά ούτως ώστε να είναι αποδεκτό από την Αρχή, εντούτοις δεν περιλαμβάνεται ρήτρα, ώστε όταν το φορτίο δεν είναι εντός των προκαθορισμένων προδιαγραφών, να αναπροσαρμόζεται η τιμή. Επίσης, η ανάλυση του φορτίου δεν διεξάγεται σε δείγμα που λαμβάνεται από κάθε βυτιοφόρο, για αποφυγή παραλαβής νοθευμένου προϊόντος, αλλά δειγματοληπτικά.

#### **Υποκλοπή ηλεκτρικού ρεύματος.**

(i) Η αξία της μη καταγραφείσας κατανάλωσης σε παλαιότερες υποθέσεις υποκλοπής υπολογίστηκε σε £2,9 εκ. στην οποία, αν προστεθούν η συνεισφορά στο ΡΙΚ, ο ΦΠΑ, οι τόκοι και τα έξοδα διερεύνησης, τότε το ποσό αυξάνεται σε £4,2 εκ. από το οποίο μέχρι σήμερα εισπράχθηκε ποσό £1 εκ. περίπου.

(ii) Από έλεγχο που έγινε το 2006 εντοπίστηκαν ακόμη 230 περιπτώσεις υποκλοπής ρεύματος.

#### **(γ) Αρχή Κρατικών Εκθέσεων**

**Δάνεια.** Λόγω προβλημάτων ρευστότητας, δεν έγινε οποιαδήποτε αποπληρωμή για το δάνειο ύψους £317.598, της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας κατά τα τέσσερα τελευταία έτη (2003-2006) ενώ, έχει καταστεί ληξιπρόθεσμο από 31.12.2005.

**Στρατηγικός Σχεδιασμός.** Για την δημιουργία Σύγχρονου Εκθεσιακού και Συνεδριακού Κέντρου το Συμβούλιο της Αρχής αποφάσισε να υιοθετήσει την τελική έκθεση του Ολοκληρωμένου Σχεδιασμού Ανάπτυξης (Master Plan) που ετοίμασε συγκεκριμένη εταιρεία και να εγκρίνει τα χρονοδιαγράμματα για την υλοποίηση του πιο πάνω σχεδιασμού. Το συνολικό κόστος της επένδυσης της Αρχής υπολογίζεται να ανέλθει στα 20 εκατομμύρια λίρες περίπου. Επειδή για την υλοποίηση των έργων παρουσιάζονται αρκετά εμπόδια, εισηγήθηκα όπως γίνει επανεκτίμηση της βιωσιμότητάς τους.

**Άδειες οικοδομής.** Δεν έχουν εξασφαλιστεί άδειες οικοδομής από την αρμόδια αρχή για αρκετά περίπτερα που ανεγέρθηκαν στο χώρο της Αρχής.

#### **(δ) Αρχή Λιμένων Κύπρου**

**Δαπάνες για υπερωριακή απασχόληση στο Τμήμα Εκμετάλλευσης.** Η εφαρμογή του συστήματος βάρδιας δεν συνέβαλε στο βαθμό που αναμενόταν στη μείωση των υπερωριών και οι δαπάνες για υπερωριακή εργασία κατά το 2006 ανήλθαν σε £1,6 εκ. σε σύγκριση με £1,3 εκ. το 2005.

**Κατασκευή νέας αίθουσας επιβατών και κτιρίων της Λιμενικής και Ναυτικής Αστυνομίας και Πυροσβεστικού Σταθμού.** Υπάρχει σοβαρή καθυστέρηση στην υλοποίηση του πιο πάνω έργου, το οποίο σύμφωνα με τα αρχικά χρονοδιαγράμματα θα έπρεπε να είχε ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του 2007. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή η οποία χρηματοδοτεί μερικώς το έργο ενέκρινε παράταση για την ολοκλήρωση του έργου μέχρι το 2010. Η Αρχή θα πρέπει να τροχιοδρομήσει τις διαδικασίες για την υλοποίηση του έργου μέχρι την ημερομηνία αυτή, διαφορετικά ενδεχομένως να ζητηθεί η επιστροφή της χρηματοδότησης αυτής, ύψους €1,6 εκ.

#### **(ε) Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου**

**Μετρητά και κυβερνητικά χρεώγραφα.** Στις 31.12.2006 υπήρχαν μετρητά £208,6 εκ., το μεγαλύτερο μέρος των οποίων ήταν κατατεθειμένα σε εμπορικές τράπεζες, ενώ, σύμφωνα με οδηγίες του Υπουργού Οικονομικών, που εκδόθηκαν τον Απρίλιο 1992 δυνάμει του περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Επενδύσεις) Νόμου του 1991, θα έπρεπε σταδιακά εντός 10 ετών να επενδυθούν σε κυβερνητικά χρεώγραφα.

**Αγορά Συμβουλευτικών Υπηρεσιών.** Το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε όπως προχωρήσει στην αγορά συμβουλευτικών υπηρεσιών από συγκεκριμένο οίκο με συνοπτικές διαδικασίες, για την προώθηση ευρυζωνικών υπηρεσιών και τη δημιουργία ολοκληρωμένου δικτύου σταθερής και κινητής τηλεφωνίας. Η αμοιβή των συμβούλων καθορίστηκε σε €215.000. Στην έκθεση τους οι σύμβουλοι εισηγήθηκαν την προώθηση του έργου σε 4 φάσεις και το κόστος υπολογίστηκε σε £9-13 εκ. και με χρονοδιάγραμμα υλοποίησης 18 μήνες. Ακολούθως υπογράφηκε νέα συμφωνία με τους συμβούλους για παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών και ανάπτυξη λογισμικού με αναμενόμενο κόστος £1,2-1,5 εκ. ενώ στη συνέχεια η συμφωνία αυτή αντικαταστάθηκε με άλλη συμφωνία με σκοπό την ταυτόχρονη υλοποίηση όλων των φάσεων του έργου, με αναμενόμενο κόστος £5,4 εκ. Παρατήρησα ότι το έργο προωθήθηκε με συνοπτικές διαδικασίες και οι δαπάνες σημείωσαν σημαντική αύξηση κατά το 2006, ενώ φαίνεται να υπάρχει καθυστέρηση στην υλοποίηση του έργου σε σχέση με τα αρχικά χρονοδιαγράμματα.

#### **(στ) Επιτροπή Σιτηρών Κύπρου**

**Λειτουργία της Επιτροπής και οικονομικές εκκρεμότητες με την Κυβέρνηση.** Με την αλλαγή στη λειτουργία της Επιτροπής από 1.5.2004 και τον τερματισμό της κυβερνητικής χορηγίας, έχουν δημιουργηθεί ορισμένες οικονομικές εκκρεμότητες με την Κυβέρνηση, για τις οποίες δεν έχει αποφασιστεί ο χειρισμός τους και η παρουσίασή τους στις οικονομικές καταστάσεις της Επιτροπής. Τούτο αφορά στην οφειλή προς την Κυβέρνηση ύψους £12.140.725, στους τόκους από επενδύσεις διακρατούμενες μέχρι τη λήξη τους, στο αποθεματικό για την ανέγερση σιλό, στην αποπληρωμή των κυβερνητικών δανείων και στην αναλογιστική εκτίμηση του Σχεδίου Συντάξεων και Χορηγημάτων των Υπαλλήλων στις 31.12.2004.

**Προβλήματα εσωτερικού ελέγχου.** Το θέμα πλήρωσης της θέσης του εσωτερικού ελεγκτή παραμένει σε εκκρεμότητα ενώ από τον έλεγχο διαπιστώθηκαν διάφορα προβλήματα εσωτερικού ελέγχου και προβλήματα στη λειτουργία του λογιστικού συστήματος.

**Χρεώστες και προπληρωμές.** Η παρακολούθηση των εγγυητικών και η εξόφληση των λογαριασμών δεν είναι ικανοποιητική με αποτέλεσμα, πολλοί πελάτες να οφείλουν μεγάλα ποσά, τα οποία σε ορισμένες περιπτώσεις υπερβαίνουν τις £300.000.

**Πωλήσεις - Ακυρώσεις τιμολογίων πωλήσεων.** Κατά το 2005 έγιναν ακυρώσεις τιμολογίων συνολικού ύψους £949.169. Δεν γίνεται κανένας έλεγχος στο λογιστήριο, ούτε τηρούνται τα απαραίτητα δικαιολογητικά ενώ η διαδικασία που ακολουθείται, περιέχει σοβαρούς κινδύνους απώλειας εσόδων για την Επιτροπή.

#### **Πάγιο ενεργητικό.**

- (i) **Αλλαγή της βάσης υπολογισμού της ωφέλιμης οικονομικής ζωής του σιλό και των εγκαταστάσεων Λεμεσού.** Σε αντίθεση με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης, το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε την αναθεώρηση της ωφέλιμης οικονομικής ζωής του σιλό και των εγκαταστάσεων του στη Λεμεσό, μέχρι τη λήξη του Συμβολαίου Μίσθωσης της γης, με αποτέλεσμα οι αποσβέσεις για το έτος 2005 να μειωθούν κατά £461.323.
- (ii) **Αξιοποίηση των περιουσιακών στοιχείων της Επιτροπής.** Δεν έχουν ληφθεί αποφάσεις για την αξιοποίηση των περιουσιακών στοιχείων της Επιτροπής και την οικονομική εκμετάλλευσή τους, μετά την ελευθεροποίηση της αγοράς των σιτηρών.

**Δαπάνη εφαρμογής του Σχεδίου Πρόωρης Εθελοντικής Αφυπηρέτησης του Προσωπικού – χαριστική αποζημίωση.** Το ποσό των £2.471.543, το οποίο καταβλήθηκε υπό μορφή χαριστικής αποζημίωσης στους μόνιμους υπαλλήλους και στο ωρομίσθιο προσωπικό, αφαιρέθηκε από την οφειλή της Επιτροπής προς στην Κυβέρνηση, αντί να επιβαρύνει τον προϋπολογισμό της Επιτροπής, χωρίς τούτο να συμφωνηθεί με την Κυβέρνηση και χωρίς την εξασφάλιση σχετικής έγκρισης. Η Υπηρεσία μου δεν πιστοποίησε την ορθότητα των υπολογισμών των ποσών που καταβλήθηκαν στο ωρομίσθιο προσωπικό χωρίς νομοθετική κάλυψη.

**Διαδικασία προσφορών.** Δεν έχουν θεσπιστεί από την Επιτροπή εσωτερικοί Κανόνες σχετικά με τις διαδικασίες αγοράς προϊόντων και υπηρεσιών.

#### **(ζ) Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου**

**Ανέγερση κτιρίου.** Παρόλο που έχουν παρέλθει πέραν των πέντε χρόνων από την αρχική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 56.232 ημερ. 31.7.2002 και ο Οργανισμός κατέβαλε κατά τα έτη 2002-2006 συνολικό ποσό £533.996, εντούτοις δεν έχουν γίνει ουσιώδεις εργασίες για την έναρξη των εργασιών ανέγερσης του έργου, ενώ η καθυστέρηση αυτή οδήγησε στην αύξηση της προϋπολογισμένης δαπάνης του έργου από £6 εκ. σε £9,4 εκ. ή ποσοστό 51%.

#### **(η) Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού**

**Στρατηγικός σχεδιασμός.** Δεν υπάρχει μακροπρόθεσμος στρατηγικός σχεδιασμός όσον αφορά στον αγωνιστικό και κοινωνικό αθλητισμό και τη δημιουργία αθλητικών χώρων.

**Εσωτερικός έλεγχος.** Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου συνεχίζει να παρουσιάζει αδυναμίες, κυρίως σε ό,τι αφορά στην εποπτεία των διαφόρων εργασιών του Οργανισμού τόσο στον οικονομικό και τεχνικό τομέα, όσο και στον αθλητικό τομέα.

**Επιχορηγήσεις αθλητικών φορέων.** Κατά το 2006 παραχωρήθηκαν σε ομοσπονδίες και σωματεία επιχορηγήσεις ύψους £5,2 εκ.. Ο έλεγχος των επιχορηγήσεων των ομοσπονδιών ύψους £3,3 εκ. συνεχίζει να μην είναι ικανοποιητικός.

**Δημιουργία και βελτιώσεις αθλητικών χώρων.** Για ορισμένους αθλητικούς χώρους, το ιδιοκτησιακό καθεστώς εξακολουθεί να είναι αδιευκρίνιστο. Μερικοί αθλητικοί χώροι δεν διαθέτουν άδεια οικοδομής. Ύστερα από επιθεώρηση της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, μόνο τέσσερα από τα εννέα στάδια του πρωταθλήματος Α΄ Κατηγορίας κρίθηκαν κατάλληλα.

**Επιχορηγούμενοι αθλητικοί χώροι.** Δεν τηρείται κατάσταση ελέγχου (check list) για κάθε επιχορηγούμενο έργο, για παρακολούθηση της εφαρμογής των κριτηρίων του Οργανισμού.

**Ιδιωτικές Σχολές Γυμναστικής.** Δεν έχει δημιουργηθεί η υποδομή για την εφαρμογή των περί Ιδιωτικών Σχολών Γυμναστικής Κανονισμών του 1995 με αποτέλεσμα να λειτουργούν συνολικά 200 γυμναστήρια (επιπλέον γυμναστήρια σε ξενοδοχεία) από τα οποία τα πλείστα δεν έχουν ελεγχθεί και μόνο τα 12 έχουν εξασφαλίσει άδεια λειτουργίας.

**Προσφορές – Συμβόλαια εκτέλεσης έργων.** Διαπιστώθηκαν αδυναμίες στη διαδικασία ζήτησης προσφορών, στα έγγραφα προσφορών, καθώς και στο συντονισμό/παρακολούθηση της εκτέλεσης έργων.

**Αθλητικές Εστίες Γ.Σ.Π..** Υπάρχουν σημαντικές καθυστερήσεις στην αποπεράτωση του έργου, το κόστος αναμένεται να υπερβεί σημαντικά το προϋπολογισθέν και το συμφωνηθέν ποσό, δεν έχει αποφασιστεί ο τρόπος διαχείρισης του και υπάρχουν σημαντικές απαιτήσεις για αποζημιώσεις εκ μέρους του εργολάβου.

**Νέο Κλειστό Αθλητικό Κέντρο στη Λεμεσό.** Λόγω σοβαρής υπέρβασης στον προϋπολογισμό του έργου και αδυναμίας του Οργανισμού να πληρώσει έγκαιρα στον εργολάβο τα ποσά των πιστοποιητικών πληρωμής, προκλήθηκε σοβαρή καθυστέρηση στην πρόοδο των εργασιών, για την οποία ο εργολάβος υπέβαλε οικονομικές απαιτήσεις. Ύστερα από έγκριση της συμφωνίας που έγινε με τον εργολάβο από το Υπουργικό Συμβούλιο, καταβλήθηκε στον εργολάβο αποζημίωση ύψους £1,5 εκ..

#### **(θ) Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού**

**Διαγωνισμοί για παροχή υπηρεσιών για το σχεδιασμό και την αγορά χώρου/χρόνου στα διαφημιστικά μέσα για την υλοποίηση της διαφημιστικής εκστρατείας του Οργανισμού, στις Αραβικές χώρες κατά το 2006 με προϋπολογιζόμενο κόστος £520.398, και σε 14 χώρες κατά το 2007 με προϋπολογιζόμενο κόστος £8.300.000.** Στους όρους προκήρυξης των πιο πάνω διαγωνισμών σχετικά με τους δικαιούμενους συμμετοχής δεν υπήρχαν κριτήρια που να διασφαλίζουν τη δυνατότητα εκτέλεσης της διαφημιστικής εκστρατείας από τον επιτυχόντα προσφοροδότη.

**Ανανέωση αδειών λειτουργίας Κέντρων Αναψυχής.** Από τα 3182 κέντρα αναψυχής όλων των κατηγοριών, τα 861 φαίνεται να λειτουργούν χωρίς άδεια λειτουργίας, ενώ 762 από αυτά δεν έχουν εξασφαλίσει ούτε άδεια οικοδομής και πιστοποιητικό τελικής έγκρισης της αρμόδιας αρχής, με βάση το οποίο εξακριβώνεται η καταλληλότητα των σχετικών χώρων.

**Χορηγίες υπό μορφή ενισχύσεων τουριστικών δραστηριοτήτων.** Δεν κατέστη δυνατή η εξακρίβωση της ορθότητας των σχετικών ποσών που οφείλονται προς τους οργανωτές ταξιδιών. Επιπρόσθετα τα στοιχεία που υποστηρίζουν τις σχετικές πληρωμές που διενεργήθηκαν δεν επιβεβαιώνουν ότι τα οφέλη που θα προκύψουν από τη διενέργεια των συγκεκριμένων διαφημιστικών εκστρατειών συγκρίνονται θετικά σε σχέση με τα ποσά που καταβλήθηκαν.

#### **(ι) Οργανισμός Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας**

**Εθνική ποσότητα αναφοράς (ποσοστώσεις).** Κατά το γαλακτοκομικό έτος που έληξε στις 31.3.2006, σημειώθηκε υπέρβαση της εθνικής ποσότητας αναφοράς, με αποτέλεσμα να καταβληθεί Συμπληρωματική Εισφορά (Levy) ύψους £239.392.

#### **(ια) Πανεπιστήμιο Κύπρου**

**Εσωτερικός έλεγχος.** Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου παρουσιάζει αρκετές ελλείψεις και αδυναμίες τόσο στην οικονομική διαχείριση όσο και στην πλήρη συμμόρφωση προς τις διατάξεις των Νόμων, των Κανονισμών και των Κανόνων.

**Προσλήψεις έκτακτου προσωπικού και μίσθωση υπηρεσιών.** Το Πανεπιστήμιο μισθώνει υπηρεσίες ατόμων, για τη διεκπεραίωση καθημερινής εργασίας, χωρίς να ακολουθηθεί καμιά διαδικασία πρόσληψης. Επίσης η απασχόληση των ατόμων αυτών, σύμφωνα με σχετική γνωμάτευση της Νομικής Υπηρεσίας, εμπεριέχει σχέση εργοδότη-εργοδοτούμενου και επομένως δεν μπορεί να θεωρείται μίσθωση υπηρεσιών.

**Ερευνητικά προγράμματα.** Η διαχείριση των ερευνητικών προγραμμάτων εξακολουθεί να παρουσιάζει αδυναμίες που οφείλονται στη μη θέσπιση Κανόνων, στην έλλειψη γραπτών οδηγιών, στη μη τήρηση απαραίτητων στοιχείων και μητρώων και στη μη άσκηση κατάλληλης εποπτείας σε ότι αφορά στη διαχείριση τους.

**Έργα Πανεπιστημιούπολης.** Λόγω διαφοροποίησης του αναπτυξιακού προγράμματος του Πανεπιστημίου, της αναθεώρησης των κτιριολογικών δεδομένων και των αυξήσεων των τιμών, ο συνολικός προϋπολογισμός των έργων αυξήθηκε σε περίπου £240 εκ., σε σύγκριση με £87 εκ. που ήταν η αρχική εκτίμηση το 1995.

**Παροχή υπηρεσιών σε τρίτους.** Το Πανεπιστήμιο, η Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου, τα Ακαδημαϊκά Τμήματα και το Ακαδημαϊκό Προσωπικό παρέχουν και άλλες υπηρεσίες σε τρίτους, πέραν των αυστηρά εκπαιδευτικών υπηρεσιών και ερευνητικών δραστηριοτήτων, οι οποίες δεν φαίνεται να καλύπτονται νομοθετικά. Επιπλέον, η παροχή ορισμένων υπηρεσιών από το ίδιο το Πανεπιστήμιο ή τη Βιβλιοθήκη δεν συνάδει με τους σκοπούς του Πανεπιστημίου, όπως αυτοί καθορίζονται στον περί Πανεπιστημίου Κύπρου Νόμο.

Στις πλείστες περιπτώσεις δεν υπάρχει έγκριση του Συμβουλίου ούτε και υπογράφεται πάντοτε σχετικό συμβόλαιο.

**Προσφορές.** Διαπιστώθηκαν αδυναμίες και ελλείψεις που αφορούν σε απευθείας αγορές, όρους προσφορών, εκθέσεις αξιολόγησης και εκτέλεση προσφορών.

#### **(ιβ) Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου**

**Έλλειμμα στο Κεφάλαιο κίνησης.** Η χρόνια πληγή του Ιδρύματος εξακολουθεί να παραμένει το σοβαρό πρόβλημα ρευστότητας. Στις 31.12.2006 οι τρέχουσες υποχρεώσεις του Ιδρύματος ανέρχονταν σε £6,37 εκ. (£8,13 εκ. το 2005), ενώ το τρεχούμενο ενεργητικό ήταν £5,42 εκ. (£4,17 εκ. το 2005), δηλαδή υπήρχε έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης ύψους £0,95 εκ. (£3,96 εκ. το 2005).

**Ταμείο Συντάξεων.** Η μη καταβολή των ελλειμματικών εισφορών επί σειρά ετών, καθιστά άμεση την ανάγκη υιοθέτησης σταθερής και εφικτής μεθόδου χρηματοδότησης του Ταμείου, για κάλυψη των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων των υπαλλήλων του Ιδρύματος.

**Προσφορές.** Διαπιστώθηκαν αδυναμίες στη διαδικασία ζήτησης προσφορών, όπως και στην παρακολούθηση της εκτέλεσης των συμβάσεων.

#### **(ιγ) Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λευκωσίας**

**Αύξηση αποχετευτικών τελών για κάλυψη της δαπάνης για ολική ασφαλική επίστρωση των δρόμων που επηρεάζονται από την κατασκευή του αποχετευτικού συστήματος.** Το Συμβούλιο συνέχισε την τακτική της πλήρους ασφαλιτόστρωσης των δρόμων στις περιοχές όπου συμπληρώνεται το αποχετευτικό σύστημα, χωρίς τούτο να καλύπτεται από οποιαδήποτε πρόνοια στον περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμο. Για την αποπληρωμή του δανείου που θα απαιτηθεί για κάλυψη της σχετικής δαπάνης, το Συμβούλιο αποφάσισε την αύξηση των αποχετευτικών τελών κατά 0,5% από 1.1.2006 και κατά 0,5% από 1.1.2007. Η ολική δαπάνη για την πλήρη ασφαλιτόστρωση των δρόμων ανήλθε μέχρι τις 31.12.2006 σε £3.844.995.

**Έργα ασφαλοστρώσεων σε διάφορες περιοχές της Μείζονος Λευκωσίας.** Παρά τις πρόνοιες των συμβολαίων των αποχετευτικών έργων, το Συμβούλιο προχώρησε σε γενικές

ασφαλτοστρώσεις δρόμων 6 με 9 μήνες μετά τη συμπλήρωση του αποχετευτικού δικτύου, δηλαδή προτού λήξει η περίοδος ευθύνης των 18 μηνών που με βάση τα συμβόλαια είχαν οι εργολάβοι να επιδιορθώνουν και συντηρούν τις επανορθώσεις των σχισμάτων στους δρόμους.

#### **(ιδ) Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λάρνακας**

**Αναδιάρθρωση μισθολογίου.** Το κατώτατο ποσό των γενικών αυξήσεων που ενσωματώθηκε στις μισθοδοτικές κλίμακες του προσωπικού, είναι μεγαλύτερο από αυτό που ενσωματώθηκε στη Δημόσια Υπηρεσία, με αποτέλεσμα ορισμένες από τις νέες κλίμακες, να είναι ψηλότερες από τις αντίστοιχες στη Δημόσια Υπηρεσία. Οι νέες μισθοδοτικές κλίμακες, δεν έχουν εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο και δεν έχουν υποβληθεί στο Υπουργείο Οικονομικών για απόψεις.

**Απαιτήσεις Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λάρνακας για αποζημιώσεις από τους Συμβούλους-Μελετητές του Αποχετευτικού Συστήματος.** Το Συμβούλιο διεκδικεί από τους Συμβούλους ποσό ύψους £4.375.000 ως αποζημιώσεις για λάθη στη μελέτη και ανεπαρκή επίβλεψη του έργου.

#### **(ιε) Συμβούλιο Αποχετεύσεων Παραλιμνίου**

**Τελικοί λογαριασμοί των συμβολαίων I-P-1 και I-P-2 για την κατασκευή δικτύων αποχετεύσεως.** Παρόλο που τα πιο πάνω συμβόλαια εκτελέστηκαν κατά την περίοδο 1997-2001, εντούτοις δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί η εξέταση των απαιτήσεων που υπέβαλε ο εργολάβος, σε σχέση με τα συμβόλαια αυτά.

#### **Συμβούλιο Αποχετεύσεων Αγίας Νάπας**

**Τελικοί λογαριασμοί των συμβολαίων I-AN-1 και I-AN-2 για την κατασκευή δικτύων αποχετεύσεως.** Παρόλο που τα πιο πάνω συμβόλαια εκτελέστηκαν κατά την περίοδο 1997-2001, εντούτοις δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί η εξέταση των απαιτήσεων που υπέβαλε ο εργολάβος, σε σχέση με τα συμβόλαια αυτά.

#### **(ιστ) Συμβούλιο Ελαιοκομικών Προϊόντων**

**Τερματισμός της λειτουργίας του ΣΕΠ.** Το Υπουργικό Συμβούλιο, λαμβάνοντας υπόψη την αδυναμία του Συμβουλίου να λειτουργήσει πάνω σε οικονομικά βιώσιμη βάση, ενέκρινε, με την απόφασή του αρ. 65.110 ημερομηνίας 28.2.2007, τον τερματισμό της λειτουργίας του, το συντομότερο δυνατό.

#### **(ιζ) Συμβούλιο Κεντρικού Σφαγείου**

**Προβλήματα ρευστότητας.** Το Συμβούλιο εξακολουθεί να αντιμετωπίζει σοβαρό πρόβλημα ρευστότητας, με αποτέλεσμα να αδυνατεί να τακτοποιήσει τις τρέχουσες υποχρεώσεις του, οι οποίες στις 31.12.2006 ανέρχονταν σε £9,9 εκ., ενώ το κυκλοφορούν ενεργητικό ήταν £1,3 εκ., δηλαδή υπήρχε έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης ύψους 8,6 εκ.

**Καθυστέρηση στην πληρωμή των εισφορών Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Φόρου Εισοδήματος.** Στις 31.12.2006 το Συμβούλιο χρωστούσε στις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων και στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων ποσά ύψους £2.456.963 και £758.051, αντίστοιχα. Τα ποσά αυτά περιλαμβάνουν και επιβαρύνσεις μέχρι 31.12.2006, ύψους £298.213 και £251.751, αντίστοιχα.

**Εγγυημένο Ομολογιακό Δάνειο 2005/2006.** Το Συμβούλιο εξέδωσε το Δεκέμβριο του 1999 μέσω Επενδυτικού Οργανισμού ομολογιακό δάνειο ύψους £2.000.000 το οποίο ήταν εγγυημένο, ως προς την αποπληρωμή του κεφαλαίου και του τόκου από την Κυβέρνηση και το οποίο έληξε στις 17.12.2006. Λόγω αδυναμίας του Συμβουλίου να αποπληρώσει το πιο πάνω δάνειο, η αποπληρωμή του αναλήφθηκε από τη Δημοκρατία.



**(ιη) Συμβούλια Υδατοπρομήθειας - Γενικές Παρατηρήσεις**

**Προϋπολογισμός.** Η ετοιμασία και έγκριση των ετήσιων Προϋπολογισμών των Συμβουλίων δεν ρυθμίζεται νομοθετικά αλλά με εσωτερικές Δημοσιονομικές Διατάξεις.

**Αγορά νερού από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων – Εκκρεμείς υποχρεώσεις.** Οι συνολικές οφειλές των Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας προς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων ανέρχονταν στις 31.12.2006 σε £42,2 εκ. Ποσό £6,1 εκ. το οποίο αντιπροσωπεύει την αύξηση της τιμής αγοράς του νερού από 33,5 σεντ το κυβ. μ. σε 45 σεντ το κυβ. μ. δεν περιλαμβάνεται και δεν αναγνωρίζεται στις οικονομικές καταστάσεις του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας, διότι οι δικές του διατιμήσεις για αύξηση των τελών πώλησης νερού δεν εγκρίθηκαν παράλληλα με την αύξηση της αγοράς του νερού.

**Ρευστότητα/βιωσιμότητα.** Η οικονομική κατάσταση των Συμβουλίων παρουσιάζει συνεχή επιδείνωση, με οξύ πρόβλημα ρευστότητας, με αποτέλεσμα να μην μπορούν να τακτοποιήσουν τις τρέχουσες υποχρεώσεις τους, οι οποίες στις 31.12.2006 ανέρχονταν στα £46,4 εκ., σε σύγκριση με £39,8 εκ. το 2005.

**Απώλεια νερού.** Το ποσοστό απώλειας νερού κυμάνθηκε μεταξύ 17% και 28%, και αντιπροσωπεύει συνολική απώλεια 7,6 εκ. κυβ. μ. νερού αξίας £3,4 εκ.

**(ιθ) Κυπριακό Ίδρυμα Ερευνών για τη Μυϊκή Δυστροφία**

**Μνημόνιο Επιστημονικής Συνεργασίας μεταξύ Ιδρύματος και Υπουργείου Υγείας.** Δεν καθορίζονται σ' αυτό οι συγκεκριμένες υπηρεσίες που προσφέρει το Ίδρυμα σε δικαιούχους δωρεάν περίθαλψης, καθώς και η έκτασή τους, για τις οποίες καταβάλλεται προς αυτό ετήσια κρατική χορηγία. Γίνονται διαβουλεύσεις για την συνομολόγηση νέας συμφωνίας.

**Συλλογική σύμβαση.** Η νέα συλλογική σύμβαση που υπογράφηκε δεν ρυθμίζει τα θέματα που αφορούν στην πλήρη ή μερική απασχόληση του ανώτερου επιστημονικού προσωπικού, σε σχέση με την ιδιωτική τους απασχόληση.

**(κ) Ίδρυμα Τεχνολογίας**

**Σχέδια επιδοτήσεων - Ενδεχόμενη κατάχρηση του συστήματος επιδοτήσεων.** Από έρευνα που διενέργησε η Υπηρεσία μου, προέκυψε εκ πρώτης όψεως ενδεχόμενο κατάχρησης του συστήματος επιδοτήσεων που παραχωρούνται από το Ίδρυμα, με καταβολή επιδοτήσεων από το Ίδρυμα βάσει τιμολογίων που εξέδιδαν οι Σύμβουλοι και τα οποία στη συνέχεια είτε ακύρωναν είτε εξέδιδαν πιστωτικές σημειώσεις είτε εξέδιδαν άλλα με μικρότερα ποσά. Το θέμα διερευνήθηκε από την Αστυνομία και ασκήθηκαν ποινικές διώξεις. Τα Σχέδια που διαχειριζόταν το Ίδρυμα αναστάληκαν τον Ιούλιο 2005 και τερματίστηκαν με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου τον Ιανουάριο 2007.

**(λ) Εφοριακό Συμβούλιο**

Το Εφοριακό Συμβούλιο περιήλθε σε απραξία όσον αφορά στον καθορισμό ακροάσεων και στη λήψη αποφάσεων για τις ιεραρχικές προσφυγές, που διήρκεσε 14 περίπου μήνες. Οι λόγοι είναι ότι οι βασικοί Κανονισμοί δεν προνοούσαν τον διορισμό Προεδρεύοντος μέλους σε περίπτωση παραίτησης του Προέδρου και υπήρξε καθυστέρηση τόσο στην τροποποίηση της συγκεκριμένης πρόνοιας όσο και στη διαδικασία επαναδιορισμού των μελών.

Το κόστος για τη λειτουργία του Συμβουλίου ανήλθε το 2006 περίπου στις £394.670. Κατά το 2006 υποβλήθηκαν 27 προσφυγές και το Συμβούλιο εξέτασε και εξέδωσε απόφαση για 9 προσφυγές.

**(μ) Ταμείο Κλινικών Εργαστηρίων**

**Τήρηση βιβλίων και λογαριασμών.** Δεν έχουν υποβληθεί στην Υπηρεσία μου για έλεγχο οι οικονομικές καταστάσεις για τα έτη 2002 - 2006.

**Εφαρμογή του Νόμου.** Δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις του Νόμου ως προς την εγγραφή, εποπτεία και λειτουργία των κλινικών εργαστηρίων.

#### **(ν) Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών**

**Σχέδιο Εκταρικών Επιδοτήσεων - Ορθότητα βάσης δεδομένων.** Η βάση δεδομένων του Οργανισμού αναφορικά με τις επιλέξιμες καλλιεργήσιμες εκτάσεις, η οποία βασίστηκε στη κτηματολογική βάση, δεν αναπροσαρμόσθηκε με την αφαίρεση μη καλλιεργησίμων εκτάσεων, με αποτέλεσμα οι γεωργοί να επιδοτούνται για το σύνολο της αιτούμενης γης τους, η οποία ενδεχομένως να περιέχει και μη καλλιεργήσιμες εκτάσεις. Ο Οργανισμός ξεκίνησε τη διαδικασία καταγραφής της μέγιστης επιλέξιμης έκτασης κάθε τεμαχίου με τη μέθοδο της τηλεπισκόπησης.

**Επιτόπιοι Έλεγχοι.** Λόγω των μεγάλων αποκλίσεων που παρατηρήθηκαν κατά τη διενέργεια επιτόπιων ελέγχων κατά το 2005, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ανέφερε ότι ο Οργανισμός θα έπρεπε να είχε αυξήσει το ποσοστό των επιτόπιων ελέγχων κατά το 2006 σε 100%, θέση την οποία ο Οργανισμός δεν αποδέχεται. Τα ψηλά ποσοστά αποκλίσεων παρατηρήθηκαν και κατά τους επιτόπιους ελέγχους του 2006.

**Κεφαλική Επιδότηση Αιγοπροβάτων.** Από τους επιτόπιους ελέγχους που έγιναν, σε αρκετές περιπτώσεις διαπιστώθηκαν αποκλίσεις πέραν του 10% μεταξύ του αριθμού των επιλέξιμων ζώων που καταμετρήθηκαν και εκείνων που περιλήφθηκαν στην αίτηση, διότι τα μητρώα του ζωικού πληθυσμού αρκετών μονάδων δεν ήταν ενημερωμένα με τις διακυμάνσεις του πληθυσμού των ζώων. Παρόλο που σύμφωνα με τους όρους συμμετοχής του σχεδίου οι αιτητές θα έπρεπε να είχαν απορριφθεί, ο Οργανισμός προχώρησε στην καταβολή των σχετικών επιδοτήσεων χωρίς να επιβληθούν οποιεσδήποτε κυρώσεις.

**Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου.** Η ανάπτυξη του λογισμικού και η προμήθεια του απαραίτητου υλισμικού για το πιο πάνω σύστημα ανατέθηκε κατόπιν διαδικασίας προσφορών σε εταιρεία, η οποία δεν ανταποκρίθηκε πλήρως στις συμβατικές της υποχρεώσεις, με αποτέλεσμα το σχετικό συμβόλαιο να τερματιστεί. Το συνολικό ποσό που είχε καταβληθεί στον εργολάβο ανήλθε στα €1.024.494, ποσό που ανακτήθηκε εξ' ολοκλήρου από την Ευρωπαϊκή Ένωση, και επεσήμανα ότι λόγω της μη ολοκλήρωσης του έργου ενδεχομένως να προκύψουν οικονομικές συνέπειες, μη αποκλειόμενης και της επιστροφής ολόκληρης ή μέρους της χρηματοδότησης που λήφθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

#### **(ξ) Ταμείο Τουρκοκυπριακών Περιουσιών**

**Απαλλοτριώσεις Τ/Κ περιουσιών.** Το όλο θέμα τυγχάνει μελέτης από το Υπουργείο Εσωτερικών, σε συνεργασία με το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας.

**Μηχανογράφηση λογαριασμών και μητρώων.** Το υφιστάμενο μηχανογραφικό σύστημα διαχείρισης των Τουρκοκυπριακών περιουσιών δεν είναι σε θέση να παράσχει αξιόπιστα στοιχεία και καταστάσεις, αναγκαία για την αποτελεσματική διαχείριση του Ταμείου.

**Παράνομη απόκτηση και κατοχή Τ/Κ περιουσίας, καθώς και παράνομες επεκτάσεις/μετατροπές σε υφιστάμενα υποστατικά.** Χωρίς την έγκριση του Κηδεμόνα, πρόσφυγες ή μη αποκτούν παράνομα κατοχή Τ/Κ περιουσίας ή προβαίνουν σε παράνομες μετατροπές και προσθήκες.

**Αναθεώρηση ενοικίων.** Τα πληρωτέα ενοίκια εξακολουθούν να παραμένουν για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα στα ίδια επίπεδα και να μη συνάδουν με τα αγοραία ενοίκια ως ορίζει ο Νόμος.

## ΜΕΡΟΣ 3 - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ

### ΠΡΟΣΦΑΤΟΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ

#### ΓΕΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

**(α) Επιλογή του θέματος.** Το 1987 ετοιμάστηκε το Γενικό Σχέδιο Μηχανογράφησης της Δημόσιας Υπηρεσίας, το οποίο, με βάση τον αρχικό προγραμματισμό, θα έπρεπε να συμπληρωθεί εντός 10 ετών. Επειδή παρατηρήθηκαν και εξακολουθούν να παρατηρούνται μεγάλη καθυστέρηση και προβλήματα στην εφαρμογή του Σχεδίου, τα οποία έχουν δυσμενείς επιπτώσεις στην παραγωγικότητα και αποτελεσματικότητα της Δημόσιας Υπηρεσίας, επιφέροντας παράλληλα σημαντική αύξηση στη δαπάνη υλοποίησης του Σχεδίου, η Ελεγκτική Υπηρεσία έκρινε σκόπιμη τη διεξαγωγή του ελέγχου αυτού, ο οποίος πραγματοποιήθηκε κατά τη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου του 2002. Κατά τη διάρκεια των ετών 2004, 2005 και 2006 η Υπηρεσία μου προέβη σε περαιτέρω ελέγχους αναφορικά με την πρόοδο του Σχεδίου και την υλοποίηση των εισηγήσεών της.

**(β) Περίληψη ευρημάτων ελέγχου.** Ορισμένα από τα ευρήματα ελέγχου ήταν τα ακόλουθα:

- (i) Υπήρξε μεγάλη καθυστέρηση στην έναρξη και υλοποίηση των προγραμματισμένων στρατηγικών έργων του Σχεδίου και αύξηση της δαπάνης, με ανάλογο αντίκτυπο στην οικονομική και αποδοτική λειτουργία της Δημόσιας Υπηρεσίας, καθώς και στο επίπεδο των παρεχόμενων προς το κοινό υπηρεσιών. Διαπιστώθηκαν επίσης αδυναμίες στην υποστήριξη του Σχεδίου από τις υπό μηχανογράφηση υπηρεσίες, στην εκπαίδευση των χρηστών, την έγκαιρη και αποδοτική λειτουργία και υποστήριξη των συστημάτων, την αξιολόγηση της λειτουργίας των έργων και την ανάθεση της λειτουργικής υποστήριξης στους προμηθευτές των συστημάτων σε μη ανταγωνιστικές τιμές.
- (ii) Δεν προωθήθηκε η εφαρμογή προγράμματος επιμόρφωσης του προσωπικού.
- (iii) Η παρακολούθηση του Σχεδίου από το Εκτελεστικό Συμβούλιο Μηχανογράφησης (ΕΣΜ) και η προώθηση της υλοποίησης των στρατηγικών στόχων τους οποίους ενέκρινε το Υπουργικό Συμβούλιο δεν ήταν αποτελεσματικές.

**(γ) Εφαρμογή εισηγήσεων της Ελεγκτικής Υπηρεσίας.** Το Εκτελεστικό Συμβούλιο του Προγράμματος Μηχανογράφησης μελέτησε τις παρατηρήσεις και εισηγήσεις της έκθεσής μου και το Μάρτιο 2003 αποφάσισε τη λήψη μέτρων για βελτίωση των διαδικασιών εκτέλεσης του Σχεδίου Μηχανογράφησης, τα κυριότερα από τα οποία είναι τα ακόλουθα.

- (i) Η πιο εύρυθμη λειτουργία του Εκτελεστικού Συμβουλίου.
- (ii) Η αξιολόγηση των έργων σε σχέση με τους στόχους που τέθηκαν.
- (iii) Η επιμόρφωση και δέσμευση του προσωπικού που εμπλέκεται στο Πρόγραμμα.
- (iv) Η ανάληψη από το Κράτος της λειτουργικής υποστήριξης των συστημάτων, με τη σταδιακή αντικατάσταση του προσωπικού των προμηθευτών με δημόσιους υπαλλήλους.

Η υλοποίηση των πιο πάνω μέτρων δεν προχώρησε ικανοποιητικά, αφού μέχρι τον Μάιο 2006 δεν είχε προωθηθεί η λήψη οποιουδήποτε μέτρου. Ειδικά η λειτουργία του Εκτελεστικού Συμβουλίου ατόνησε ακόμα περισσότερο, με ανάλογο αντίκτυπο στον προγραμματισμό και την εποπτεία του Σχεδίου Μηχανογράφησης της Δημόσιας Υπηρεσίας.

Το Μάιο 2006 το ΕΣΜ εξέτασε τα πιο πάνω θέματα και αποφάσισε τα ακόλουθα:

- (i) **Λειτουργία του Εκτελεστικού Συμβουλίου.** Μέσα στα πλαίσια της αναθεώρησης της Στρατηγικής για την Εισαγωγή της Πληροφορικής στο Δημόσιο μελετηθούν τρόποι για πιο αποτελεσματική λειτουργία του Συμβουλίου. Το Συμβούλιο αποφάσισε επίσης να συνέρχεται κάθε τρεις μήνες και για τις ημερομηνίες σύγκλησης των συνεδριών να γίνεται διαβούλευση με τα μέλη έτσι ώστε να παρευρίσκονται αυτοπροσώπως τα μέλη του.

Παρά την πιο πάνω απόφαση του ΕΣΜ, η επόμενη συνεδρία έγινε στις 3.11.2006 δηλαδή μετά από 6 μήνες και στη συνεδρία αυτή δεν μετείχαν αυτοπροσώπως 4 από τα 6 μέλη.

- (ii) **Επιμόρφωση και δέσμευση του προσωπικού.** Το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής (ΤΥΠ) σε συνεργασία με το Τμήμα Διοίκησης και Προσωπικού (ΤΔΔΠ) ετοιμάσουν σε ένα μήνα σχετική εισήγηση προς το ΕΣΜ για ετοιμασία προγράμματος εκπαίδευσης των Διευθυντικών Στελεχών.

Η εισήγηση υποβλήθηκε τελικά από το ΤΔΔΠ προς το ΕΣΜ στις 4.4.2007 δηλαδή μετά από 11 μήνες.

Επίσης, το ΕΣΜ αποφάσισε ότι ο οργανισμός που μηχανογραφείται θα πρέπει πρώτα να προβαίνει στις απαραίτητες προεργασίες, τόσο από πλευράς διαδικασιών όσο και από πλευράς ενημέρωσης και στελέχωσης του προσωπικού του, ώστε να αποφεύγεται η αποτυχία του συστήματος μηχανογράφησης.

#### **(δ) Εκθέσεις Αξιολόγησης των έργων από τις Υπηρεσίες Χρήστες των έργων**

Σύμφωνα με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ένα έτος μετά την ολοκλήρωση κάθε Στρατηγικού Έργου η Υπηρεσία-Χρήστης θα πρέπει να ετοιμάζει και υποβάλλει στο ΕΣΜ σχετική έκθεση αξιολόγησης του Συστήματος στην οποία να αναφέρεται κατά πόσο επιτεύχθηκαν οι στόχοι του και τα τυχόν προβλήματα/αδυναμίες, με σκοπό την αντιμετώπισή τους. Διαπιστώθηκε ότι υπήρξαν μεγάλες καθυστερήσεις στην ετοιμασία και υποβολή των εκθέσεων αυτών.

Παρατήρησα ότι το ΤΥΠ έπρεπε να ενημερώσει τις Υπηρεσίες/Χρήστες και να τους υπενθυμίζει ανά τακτά διαστήματα για την υποχρέωση τους να ετοιμάσουν την έκθεση σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.

Ορισμένα από τα Έργα στα οποία υπήρξε καθυστέρηση στην ετοιμασία/υποβολή των εκθέσεων είναι τα ακόλουθα:

- (i) Έργο μηχανογράφησης του Τμήματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Το Έργο ολοκληρώθηκε τον Ιανουάριο 1999. Το Τμήμα ετοίμασε την έκθεση το Δεκέμβριο 2004 αλλά εκ παραδρομής δεν την υπόβαλε προς το ΕΣΜ μέχρι τον Ιούλιο 2006. Παρατήρησα ότι η έκθεση που υποβλήθηκε δεν ήταν ολοκληρωμένη εφόσον δεν γίνεται επεξήγηση κατά πόσο έχει επιτευχθεί ο κάθε στόχος. Κατόπιν αυτού το Τμήμα επανήλθε με νέα πιο εμπειριστατωμένη έκθεση.
- (ii) Έργο μηχανογράφησης του Υπουργείου Υγείας. Το έργο ολοκληρώθηκε το Μάιο 2004. Στην έκθεση που ετοιμάστηκε με καθυστέρηση το Δεκέμβριο 2006 γίνεται διαπίστωση ότι το έργο δεν εξυπηρετούσε το σκοπό του. Για το λόγο αυτό το ΤΥΠ ανέπτυξε άλλο λογισμικό με σκοπό τη μη ανανέωση του συμβολαίου συντήρησης του έργου. Σημειώνεται ότι η έκθεση αξιολόγησης του έργου από τον Υπεύθυνο Λειτουργό ετοιμάστηκε το Μάιο 2007.
- (iii) Έργο μηχανογράφησης του Τμήματος Κοινωνικής Ευημερίας. Το έργο ολοκληρώθηκε τον Αύγουστο 2001. Μέχρι τον Ιούλιο 2007 δεν είχε ετοιμαστεί η έκθεση επειδή, σύμφωνα με το Τμήμα, δεν έχει εφαρμοστεί πλήρως το έργο. Παρατήρησα επίσης ότι διαπιστώθηκαν πολλά προβλήματα κατά την εφαρμογή του έργου σύμφωνα και με τον υπεύθυνο λειτουργό του έργου.

(iv) Έργο μηχανογράφησης του Τμήματος Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη. Το έργο ολοκληρώθηκε το Νοέμβριο 2000. Το Τμήμα ετοίμασε την έκθεση το Μάρτιο 2007. Παρατήρησα ότι η έκθεση που υποβλήθηκε δεν ήταν ολοκληρωμένη εφόσον δεν γίνεται αναφορά σε ποιο βαθμό έχει επιτευχθεί ο κάθε στόχος. Κατόπιν αυτού το Τμήμα επανήλθε με επιστολή στην οποία γίνεται αναφορά στο ποσοστό επίτευξης κάθε στόχου. Συνοπτικά αναφέρεται ότι έχει επιτευχθεί μόλις 30% αύξηση στην παραγωγικότητα λόγω της ύπαρξης πολλών εκκρεμών εγγράφων για καταχώριση και των συνεχών αλλαγών στο προσωπικό. Επίσης επισημαίνεται το γεγονός ότι τα στοιχεία που τηρούνται είναι ελλιπή, σύμφωνα με το Τμήμα.

(ε) **Διαχείριση συμβολαίων μηχανογράφησης.** Λόγω του ότι από το διαχειριστικό έλεγχο διαπιστώθηκε ότι οι σοβαρές καθυστερήσεις των έργων μηχανογράφησης οφείλονται, μεταξύ άλλων, σε αδυναμίες στη διαχείριση των συμβολαίων μηχανογράφησης, όπως τον έγκαιρο εντοπισμό των καθυστερήσεων, την ανάλυση αιτιών και εντοπισμό υπαιτίων για τις καθυστερήσεις και τη λήψη μέτρων για μη επανάληψη παρόμοιων περιπτώσεων στο μέλλον, η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε μεταξύ άλλων το μηνιαίο έλεγχο της προόδου των έργων και της καθυστέρησης, την ανάλυση των αιτιών από τον επιβλέποντα λειτουργό, τη λήψη διορθωτικών μέτρων, την έγκαιρη έγκριση τυχόν παρατάσεων, και σε περίπτωση αδικαιολόγητης καθυστέρησης από τον εργολάβο, την εφαρμογή των προνοιών των συμβολαίων.

Ο Διευθυντής του ΤΥΠ πληροφόρησε την Υπηρεσία μου ότι εξέδωσε οδηγίες για την εφαρμογή των εισηγήσεών μας και την παρακολούθηση της υλοποίησής τους.



## ΜΕΡΟΣ 4 – ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ-ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΜΗΜΑΤΑ

### 4.1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

**Εσωτερικός έλεγχος.** Σε αρκετά Τμήματα/Υπηρεσίες εξακολουθεί να παρατηρούνται ελλείψεις και αδυναμίες στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου, στόχος των οποίων είναι η εύρυθμη και αποδοτική λειτουργία των Τμημάτων/Υπηρεσιών, με την πιστή εφαρμογή των Νόμων, Κανονισμών και Οδηγιών της Διεύθυνσης, η διαφύλαξη και αξιοποίηση των περιουσιακών στοιχείων, η πρόληψη και εντοπισμός λαθών και παρατυπιών, η ορθότητα της τήρησης των λογιστικών βιβλίων και η έγκαιρη έκδοση αξιόπιστων οικονομικών εκθέσεων. Ως αποτέλεσμα, δεν παρακολουθείται ορθολογιστικά σε όλες τις περιπτώσεις η είσπραξη καθυστερημένων εσόδων, η διαχείριση αποθηκών παρουσιάζει αδυναμίες, γίνονται δαπάνες χωρίς πλήρη συμμόρφωση με τους σχετικούς Νόμους, Κανονισμούς και Οδηγίες, δεν τηρούνται πάντοτε τα απαραίτητα μητρώα για παρακολούθηση των δαπανών και περιουσιακών στοιχείων και δεν επιτυγχάνεται πλήρως η υλοποίηση του Προϋπολογισμού.

Την ευθύνη για την ύπαρξη ικανοποιητικών συστημάτων εσωτερικού ελέγχου έχει η Διεύθυνση κάθε Υπουργείου/Τμήματος/Υπηρεσίας, η οποία πρέπει να βεβαιώνεται για την καταλληλότητα και επάρκεια τους πάνω σε συνεχή βάση. Συνεπώς οι Διευθύνσεις θα πρέπει να κατανοήσουν την αναγκαιότητα ανάπτυξης και διατήρησης αποτελεσματικών συστημάτων εσωτερικού ελέγχου, ως ένα αναπόσπαστο μέρος του όλου συστήματος που οφείλει να εφαρμόζει κάθε Διεύθυνση, προκειμένου να ελέγχει και να καθοδηγεί τη λειτουργία της Υπηρεσίας της οποίας προϊστάται και να έχει λογική διαβεβαίωση ότι οι στόχοι της επιτυγχάνονται. Έχω την άποψη ότι απαιτείται προσωπική δέσμευση κάθε Διεύθυνσης ως προς την καταλληλότητα και αποτελεσματικότητα των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου του αντίστοιχου Υπουργείου/Τμήματος/Υπηρεσίας.

**Εισαγωγή μηχανογραφημένων συστημάτων.** Υπήρξε μεγάλη καθυστέρηση στην έναρξη και υλοποίηση των προγραμματισμένων στρατηγικών έργων του Γενικού Σχεδίου Μηχανογράφησης της Δημόσιας Υπηρεσίας και, κατ' επέκταση, αύξηση της δαπάνης, με ανάλογο αντίκτυπο στην οικονομική και αποδοτική λειτουργία της Δημόσιας Υπηρεσίας και στο επίπεδο των παρεχόμενων προς το κοινό υπηρεσιών. Διαπιστώθηκαν επίσης αδυναμίες στην υποστήριξη του Σχεδίου από τις υπό μηχανογράφηση Υπηρεσίες, στην εκπαίδευση των χρηστών, στην έγκαιρη και αποδοτική λειτουργία και υποστήριξη των συστημάτων και στην αξιολόγηση της λειτουργίας των έργων. Ανατίθεται επίσης λειτουργική υποστήριξη στους προμηθευτές των συστημάτων σε μη ανταγωνιστικές τιμές.

**Ανεπαρκής συντονισμός μεταξύ Τμημάτων, Υπηρεσιών και Υπουργείων.** Ως αποτέλεσμα της έλλειψης επαρκούς συντονισμού μεταξύ Τμημάτων, Υπηρεσιών και Υπουργείων, παρατηρείται καθυστέρηση στην προώθηση έργων ή άλλων θεμάτων, με συνεπαγόμενη αύξηση του σχετικού κόστους.

**Μητρώα κινητής περιουσίας.** Σύμφωνα με τους Κανονισμούς Αποθηκών, οι Κυβερνητικές Υπηρεσίες πρέπει να τηρούν μητρώα για όλα τα στοιχεία κινητής περιουσίας που κατέχουν και να υποβάλλουν προς το Γενικό Λογιστή και το Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας πιστοποιητικό φυσικής καταμέτρησης τους κατά το τέλος του έτους. Μερικές Υπηρεσίες δεν συμμορφώθηκαν με τους Κανονισμούς.

**Έκτακτες επιθεωρήσεις μετρητών.** Κατά τη διάρκεια του έτους διεξήχθησαν από την Υπηρεσία μου έκτακτες επιθεωρήσεις των λογαριασμών και μετρητών που είχαν στα χέρια τους οι ταμίες, εισπράκτορες και κάτοχοι Πάγιας Προκαταβολής. Εκτός από τις πιο πάνω επιθεωρήσεις, οι Υπηρεσίες οι ίδιες υποχρεώνονται, σύμφωνα με τους Κανονισμούς, να διενεργούν τουλάχιστον μία έκτακτη επιθεώρηση των μετρητών κάθε χρόνο. Σε ορισμένες περιπτώσεις οι Υπηρεσίες δεν συμμορφώθηκαν με τους Κανονισμούς.

**Αποθήκες.** Σύμφωνα με τους Κανονισμούς Αποθηκών, ο Γενικός Λογιστής έχει την ευθύνη για την επαλήθευση όλων των αποθεμάτων των κύριων αποθηκών και 10% των δευτερεύουσων αποθηκών. Ο Γενικός Λογιστής με πληροφόρησε ότι κατά το 2006 ελέγχθηκαν 10 κύριες αποθήκες, από το σύνολο των 134, δηλαδή το 7,46%, και 1 δευτερεύουσα αποθήκη, από το σύνολο των 187, δηλαδή το 0,53%. Σε μερικές κύριες αποθήκες δεν έχει διεξαχθεί έλεγχος για σειρά ετών.

Οι διάφορες Υπηρεσίες πρέπει, σύμφωνα με τους Κανονισμούς, να διενεργούν φυσική καταμέτρηση των αποθεμάτων και επιθεώρηση των αποθηκών τους τουλάχιστον μια φορά το χρόνο. Παρατηρήθηκε ότι μερικές Υπηρεσίες δεν συμμορφώθηκαν με τους πιο πάνω Κανονισμούς.

Εκτός των πιο πάνω επιθεωρήσεων, διενεργούνται δειγματοληπτικά από την Υπηρεσία μου αιφνιδιαστικές επιθεωρήσεις αποθηκών και άλλοι έλεγχοι για να εξακριβωθεί κατά πόσο τηρούνται οι Κανονισμοί Αποθηκών. Σε αρκετές περιπτώσεις διαπιστώνονται αδυναμίες στη χρήση των κατάλληλων εντύπων που αφορούν στη διακίνηση των αποθεμάτων, στην καταχώριση τους στα κατάλληλα βιβλία, στην αποθήκευση τους σε μη κατάλληλους χώρους και γενικά στην παρακολούθηση της ορθότητας των ποσοτήτων αποθεμάτων.

**Έλλειψη προσωπικού.** Σημαντικές ελλείψεις/αδυναμίες/παρατυπίες που εγείρονται από την Υπηρεσία μου αποδίδονται από τους ελεγχόμενους στην έλλειψη προσωπικού. Σε αρκετές περιπτώσεις δεν φαίνεται ότι το θέμα αυτό μελετάται μεταξύ των εμπλεκόμενων Τμημάτων/Υπηρεσιών, για σκοπούς επίλυσης του ή εξεύρεσης υπαλλακτικών λύσεων.

**Έκτακτο προσωπικό.** Πολλές κυβερνητικές εργασίες εκτελούνται από προσωπικό που προσλαμβάνεται πάνω σε δεκαπενθήμερη ή έκτακτη βάση, η συχνή αλλαγή του οποίου δεν συμβάλλει στην ομαλή λειτουργία των Τμημάτων/Υπηρεσιών. Σε μερικές περιπτώσεις έκτακτο προσωπικό που διενεργεί εισπράξεις δεν υποβάλλει την απαιτούμενη εγγύηση.

**Μίσθωση Υπηρεσιών.** Η διαδικασία μίσθωσης υπηρεσιών διέπεται από τις διατάξεις του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων, Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου αρ. 12(1)/2006 ενώ τα χαρακτηριστικά των συμβάσεων για μίσθωση υπηρεσιών επεξηγούνται στην Εγκύκλιο με αρ. 1192 και ημερ. 12.6.2000 του Υπουργείου Οικονομικών, η οποία προβλέπει ότι η εξασφάλιση υπηρεσιών με μίσθωση γίνεται μέσω της προκήρυξης δημόσιου διαγωνισμού ή κατ' εξαίρεση, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, με διαπραγμάτευση. Η Εγκύκλιος διαλαμβάνει επίσης ότι οποιαδήποτε προτεινόμενη σύμβαση δημοσίου για μίσθωση υπηρεσιών πρέπει να υποβάλλεται με σχετική πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο για λήψη τελικής απόφασης.

Έχω παρατηρήσει ότι σε ορισμένες περιπτώσεις το Υπουργικό Συμβούλιο με Αποφάσεις του εγκρίνει τη μίσθωση υπηρεσιών ή την παράταση μίσθωσης υπηρεσιών συγκεκριμένων ατόμων και στη σχετική Απόφαση αναφέρεται «η σύμβαση να γίνει σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων, Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου με αρ. 12(1)/2006 και των σχετικών κανονισμών».

Οι πιο πάνω Αποφάσεις του Υπουργικού δεν συνάδουν με τη σχετική εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών για μίσθωση υπηρεσιών ούτε με τις πρόνοιες του Νόμου 12(1)/2006 με βάση τις οποίες οι συμβάσεις για προμήθειες, έργα και υπηρεσίες γίνονται με την προκήρυξη διαγωνισμού ή υπό ορισμένες προϋποθέσεις με διαπραγμάτευση, ώστε να τηρούνται οι αρχές της διαφάνειας και ίσης μεταχείρισης. Κατά συνέπεια δεν είναι δυνατό να καθορίζεται εκ προοιμίου το άτομο που θα προσφέρει τις ζητούμενες υπηρεσίες και ταυτόχρονα να ορίζεται ότι η σύμβαση πρέπει να γίνει με βάση τον εν λόγω Νόμο.

Ενόψει των πιο πάνω με επιστολή μου στο Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Οικονομικών, τον Ιανουάριο 2007, εισηγήθηκα την επανεξέταση και ρύθμιση των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων



μίσθωσης υπηρεσιών – περιλαμβανομένου του τρόπου έγκρισης από το Υπουργικό Συμβούλιο συμβάσεων υπηρεσιών για συγκεκριμένα άτομα, αν τούτο είναι νομικά επιτρεπτό – αλλά και της αναθεώρησης των προνοιών της Εγκυκλίου με αρ. 1192, ώστε να συνάδουν με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο για τη σύναψη συμβάσεων.

**Αδαπάνητα ποσά Αναπτυξιακών Δαπανών.** Σε αρκετά Τμήματα/Υπηρεσίες/ Υπουργεία δεν επιτυγχάνεται η ικανοποιητική υλοποίηση του Προϋπολογισμού, με αποτέλεσμα σε αρκετά Κονδύλια να παραμένουν σημαντικά ποσά αδαπάνητα.

**Δαπάνες - Υπερβάσεις δαπανών.** Κατά το 2006 συνεχίστηκε, σε μερικές περιπτώσεις, η τακτική της διενέργειας δαπανών καθ' υπέρβαση των εγκεκριμένων Κονδυλίων του Κρατικού Προϋπολογισμού, χωρίς την εκ των προτέρων εξασφάλιση της αναγκαίας έγκρισης. Παρόλο που το Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης του Γενικού Λογιστηρίου διαθέτει ασφαλιστικές δικλίδες που δεν επιτρέπουν τη διενέργεια υπερβάσεων επί του Προϋπολογισμού, ωστόσο υπερβάσεις προκύπτουν από δαπάνες που διενεργούνται μέσω περιφερειακών μηχανογραφημένων συστημάτων και σε περιπτώσεις συναλλαγών μεταξύ Κυβερνητικών Τμημάτων. Τέτοιες υπερβάσεις καλύφθηκαν εκ των υστέρων με συμπληρωματικό Προϋπολογισμό.

Μέχρι την έκδοση της Έκθεσης αυτής δεν είχαν εγκριθεί από το Υπουργείο Οικονομικών υπερβάσεις ύψους £3,3 εκ., που αφορούν σε 18 Κονδύλια του Προϋπολογισμού του έτους 2002. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τον περί της Διαχείρισης των Εσόδων και Δαπανών και του Λογιστικού της Δημοκρατίας Νόμο του 2002, καμιά πράξη εξουσιοδότησης δαπανών δεν υπογράφεται από Ελέγχοντες Λειτουργούς, εκτός αν υπάρχει ανάλογη πίστωση και γίνεται μέσα στα όρια προβλεπόμενων Κονδυλίων του οικείου Προϋπολογισμού ή του ποσού που έχει εκχωρηθεί με τμηματική πίστωση. Ανεξάρτητα από την αστική ή πειθαρχική ευθύνη του, λειτουργός που εξουσιοδοτεί τη διενέργεια δαπανών, κατά παράβαση της πρόνοιας αυτής, διαπράττει ποινικό αδίκημα κατά την έννοια του άρθρου 105 του Ποινικού Κώδικα και κάθε υπεύθυνος για την εξουσιοδότηση αυτή λειτουργός διώκεται ανάλογα.

**Καθυστερημένες υποχρεώσεις.** Μέχρι 28.2.2007 έγιναν πληρωμές συνολικού ποσού £5,2 εκ. από τον Προϋπολογισμό του 2007, για υποχρεώσεις που δημιουργήθηκαν μέσα στο 2006. Οι Δημοσιονομικές και Λογιστικές Οδηγίες προνοούν ότι οι υποχρεώσεις της Κυβέρνησης πρέπει να τακτοποιούνται έγκαιρα και κατάλογοι εκκρεμών υποχρεώσεων κατά την 31<sup>η</sup> Δεκεμβρίου να υποβάλλονται στο Γενικό Λογιστή μέχρι την 31<sup>η</sup> Ιανουαρίου του επόμενου έτους.

**Υπόλοιπα καθυστερημένων εσόδων.** Στις 31 Δεκεμβρίου 2006, το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων ήταν £511,2 εκ., σε σύγκριση με £494,6 εκ. κατά το προηγούμενο έτος. Από το ποσό αυτό, £170,3 εκ., £81,2 εκ. και £73,8 εκ. αντιπροσωπεύουν καθυστερήσεις φόρου εισοδήματος, φόρου προστιθέμενης αξίας και τελών επί των πωλήσεων νερού και άρδευση/ύδρευση, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £190,4 εκ., £62,2 εκ. και £62,9 εκ. το 2005.

Το σύστημα παρακολούθησης της είσπραξης καθυστερημένων εσόδων παρουσιάζει σε πολλά Τμήματα/Υπηρεσίες αδυναμίες, με αποτέλεσμα τα μέτρα που λαμβάνονται για την είσπραξη τους να μην είναι αποτελεσματικά και τα καθυστερημένα έσοδα να μην εισπράττονται για χρόνια, με συνέπεια να καθίστανται για το λόγο αυτό ανεπίδεκτα είσπραξης και να διαγράφονται.

**Αναθεώρηση του ύψους τελών και δικαιωμάτων.** Σε αρκετές περιπτώσεις παρατηρείται ότι το ύψος των τελών και δικαιωμάτων που εισπράττονται δεν αναθεωρούνται έγκαιρα και σε ύψος που να συνάδει με τα σημερινά δεδομένα.

**Το νέο νομοθετικό πλαίσιο για τις Δημόσιες Συμβάσεις.** Το Φεβρουάριο 2006 ψηφίστηκαν οι Νόμοι 11(Ι)/2006 και 12(Ι)/2006 περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα, οι οποίοι αντικατέστησαν

τους Νόμους 100(Ι) του 2003 και 101(Ι) του 2003, αντίστοιχα. Ο Νόμος 11(Ι)/2006 αφορά στους Οργανισμούς Δημοσίου Δικαίου που ασχολούνται με τους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών, ενώ ο Νόμος 12(Ι)/2006 αφορά στον Κρατικό Τομέα, στις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης και στους υπόλοιπους Οργανισμούς Δημοσίου Δικαίου. Οι δύο Νόμοι εναρμονίζουν τις αρχές και το πλαίσιο διαγωνισμών και συμβάσεων του Δημοσίου με τις Οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που εκδόθηκαν το 2004 και εισάγουν νέες διαδικασίες στους διαγωνισμούς για τη σύναψη συμβάσεων, όπως ο ανταγωνιστικός διάλογος, οι συμφωνίες-πλαίσιο, ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός και το δυναμικό σύστημα αγορών. Το Μάιο 2007 ψηφίστηκαν οι νέοι Κανονισμοί, που δυνάμει της νέας νομοθεσίας ρυθμίζουν για τις Κρατικές Υπηρεσίες τις διαδικασίες σύστασης και λειτουργίας των οργάνων χειρισμού διαγωνισμών, τις διαδικασίες προκήρυξης, υποβολής και αξιολόγησης προσφορών, την ανάθεση των συμβάσεων κ.λπ.

**Καθυστερήσεις και επιβαρύνσεις στην εκτέλεση έργων.** Λόγω σημαντικών αλλαγών στις μελέτες που αποφασίζονται μετά την ανάθεση αρκετών έργων, δημιουργούνται καθυστερήσεις και απαιτήσεις των εργολάβων για αποζημιώσεις και χρονικές παρατάσεις. Η Υπηρεσία μου εξέφρασε την άποψη ότι οι μελέτες που εκτελούνται από δημόσιες υπηρεσίες θα πρέπει να ελέγχονται από ανεξάρτητο έμπειρο λειτουργό πριν την έγκρισή τους ενώ στις περιπτώσεις που διαπιστώνονται λάθη στις μελέτες ιδιωτών θα πρέπει να λαμβάνονται εναντίον τους οι νενομισμένες κυρώσεις. Η Υπηρεσία μου παρατήρησε επίσης ότι ορισμένες αλλαγές στις μελέτες οφείλονται σε διαφοροποίηση των απαιτήσεων της Διοίκησης οι οποίες θα μπορούσαν να αποφευχθούν με καλύτερο προγραμματισμό.

#### **Απόκτηση ιδιοκτησίας από δημόσιο υπάλληλο.**

**(α) Δήλωση περιουσιακών στοιχείων.** Σύμφωνα με το άρθρο 66 του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου 1/90, δεν επιτρέπεται σε δημόσιο υπάλληλο να αποκτήσει άμεσα ή έμμεσα οποιαδήποτε κινητή ή ακίνητη ιδιοκτησία, εκμεταλλεζόμενος προς τούτο τη θέση του, ή να κατέχει τέτοια ιδιοκτησία, όταν το συμφέρον του σ' αυτή συγκρούεται με τα δημόσια καθήκοντα του.

Επίσης, το άρθρο αυτό προβλέπει ότι ο δημόσιος υπάλληλος υποχρεώνεται να υποβάλλει, το Μάρτιο κάθε τρίτου έτους, δήλωση για τυχόν μεταβολές των περιουσιακών στοιχείων του ιδίου ή της συζύγου και των τέκνων του, τα οποία προστατεύονται και συντηρούνται από αυτόν. Η πρώτη δήλωση θα έπρεπε να υποβληθεί το Μάρτιο του έτους που ακολουθεί το έτος έναρξης της ισχύος του Νόμου, δηλαδή το Μάρτιο 1991. Αν δεν υπάρχουν μεταβολές, υποβάλλεται αρνητική δήλωση. Η αρμόδια αρχή μπορεί, με αιτιολογημένη απόφαση της, να ζητήσει την ενδιάμεση υποβολή δήλωσης, παρέχοντας εύλογη προθεσμία υποβολής της. Μπορεί επίσης να ζητεί διευκρινίσεις για τα στοιχεία που έχουν υποβληθεί και να ελέγχει την ακρίβεια της δήλωσης του υπαλλήλου. Η διαπίστωση ανακρίβειας στη δήλωση περιουσιακών στοιχείων συνεπάγεται την πειθαρχική δίωξη του υπαλλήλου.

Μέχρι σήμερα δεν έχουν εκδοθεί οδηγίες, ούτε και έχουν ετοιμαστεί σχετικά έντυπα για εφαρμογή των πιο πάνω διατάξεων του Νόμου.

**(β) Διεξαγωγή έρευνας.** Το ίδιο άρθρο του Νόμου προβλέπει ότι, αν εγερθεί εύλογη υποψία για δημόσιο υπάλληλο, ως προς την πηγή των οικονομικών του πόρων, μπορεί να διεξαχθεί έρευνα κατά τον καθορισμένο τρόπο, για εξακρίβωση της προέλευσης των πόρων αυτών. Αν από την έρευνα εξακριβωθεί ότι ο δημόσιος υπάλληλος απέκτησε τους πόρους αυτούς κάτω από συνθήκες που συνιστούν ποινικό ή πειθαρχικό αδίκημα, η αρμόδια αρχή προβαίνει στη λήψη των κατάλληλων μέτρων.

Το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού ετοίμασε, σε συνεργασία με την αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή και τη Νομική Υπηρεσία, μέρος των προνοούμενων από τη νομοθεσία Κανονισμών, για ρύθμιση του θέματος, οι οποίοι εγκρίθηκαν από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 5

Νοεμβρίου 1998 και στις 19 του ίδιου μήνα κατατέθηκαν στη Βουλή των Αντιπροσώπων. Έκτοτε αποσύρθηκαν και κατατέθηκαν επανειλημμένα, με τελευταία κατάθεση στις 17.5.2005 και απόσυρση στις 18.5.2005. Τελικά έχουν ετοιμαστεί και σταλεί στις 25.4.2007 στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, για νομική επεξεργασία, νέοι Κανονισμοί για διορισμό ερευνώντων λειτουργών σε περίπτωση εύλογης υποψίας για δημόσιο υπάλληλο ως προς την πηγή απόκτησης των οικονομικών του πόρων.

**Απαντήσεις από ελεγχόμενες Υπηρεσίες σε παρατηρήσεις του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας.** Μερικές Υπηρεσίες καθυστέρησαν και πάλι να απαντήσουν στις επιστολές ή παρατηρήσεις μου. Αν δεν ληφθεί απάντηση μέσα σε έξι μήνες από μέρους των ελεγχόμενων Υπηρεσιών, τότε ετοιμάζεται κατάσταση των αναπάντητων επιστολών που αφορούν σε σημαντικά θέματα, η οποία αποστέλλεται στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας για ενημέρωση και κατάλληλη ενέργεια.

**Χώρος εργασίας ελεγκτών.** Σε ορισμένες περιπτώσεις λειτουργοί της Υπηρεσίας μου αντιμετωπίζουν πρόβλημα διάθεσης χώρου από μέρους των ελεγχομένων, για σκοπούς διεξαγωγής του ελέγχου. Παρά τις προσπάθειες που καταβάλλονται, σε μερικές περιπτώσεις ο χώρος που διατίθεται από τους ελεγχόμενους δεν είναι κατάλληλος, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η διεξαγωγή του ελέγχου.

## **4.2 ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ**

### **4.3 ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ**

#### **Ανώτατο Δικαστήριο**

##### **Μέρος Α**

**Εκτύπωση των αποφάσεων του Ανωτάτου Δικαστηρίου.** Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, παρόλο που έχει σημειωθεί βελτίωση, εξακολουθεί να παρατηρείται καθυστέρηση στην εκτύπωση των αποφάσεων του Ανωτάτου Δικαστηρίου (για τις προσφυγές η καθυστέρηση χρονολογείται από το 1999), με αποτέλεσμα, όταν υπάρχει ανάγκη μελέτης απόφασης προηγούμενων ετών, ο ενδιαφερόμενος να ανατρέχει στις άδετες αποφάσεις που βρίσκονται στο τμήμα εκδόσεων.

Διενεργήθηκε φυσική καταμέτρηση των τόμων των αποφάσεων, για επιβεβαίωση των υπολοίπων και σύγκριση τους με τα λογιστικά υπόλοιπα που παρουσιάζονται στα Καθολικά Αποθήκης, από την οποία προέκυψαν διαφορές. Κατόπιν εισήγησής μου, ετοιμάστηκαν καταστάσεις ελλειμμάτων και πλεονασμάτων και έγινε ο σχετικός διακανονισμός σύμφωνα με τους Κανονισμούς Αποθηκών.

Η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου με πληροφόρησε ότι με τις προσπάθειες που έχουν καταβληθεί, αλλά και με την αλλαγή του τρόπου έκδοσης των αποφάσεων (ετοιμάζονται σε μηνιαία βάση) το μεγαλύτερο μέρος των καθυστερήσεων έχει αντιμετωπισθεί αποτελεσματικά, και ότι αναφορικά με το Μέρος 4 (Προσφυγές) η όποια καθυστέρηση και αν παρατηρείται δεν είναι ουσιαστικής σημασίας. Ανέφερε επίσης ότι η εκτύπωση των αποφάσεων, που αφορά στην Αναθεωρητική Δικαιοδοσία στις προσφυγές έχει ολοκληρωθεί μέχρι το έτος 2006. Περαιτέρω, επεσήμανε ότι με τη δημιουργία της ιστοσελίδας του Ανωτάτου Δικαστηρίου ο κάθε ενδιαφερόμενος έχει εύκολη πρόσβαση σε επιλεγμένες πρόσφατες αποφάσεις και ότι το θέμα αναμένεται να επιλυθεί με την εγκατάσταση του συστήματος Τράπεζας Νομικής Πληροφόρησης L.I.S., το οποίο βρίσκεται σε στάδιο υλοποίησης (αναμένεται η ολοκλήρωση του μέχρι τον Αύγουστο 2008).

Αναφορικά με τις διαφορές που προέκυψαν από την φυσική καταμέτρηση των τόμων των αποφάσεων, με πληροφόρησε ότι ετοιμάστηκαν καταστάσεις ελλειμμάτων και πλεονασμάτων και έγινε ο σχετικός διακανονισμός σύμφωνα με τους Κανονισμούς Αποθηκών.

**Μητρώα Περιουσιακών Στοιχείων.** Μετά τη μετακίνηση του Ανωτάτου Δικαστηρίου σε νέα κτίρια, το Ανώτατο Δικαστήριο στις 19.9.2005 ζήτησε έγκριση από το Υπουργείο Οικονομικών για τη δημιουργία νέων μητρώων περιουσιακών στοιχείων κατόπιν φυσικής καταμέτρησης, τα οποία δεν έχουν ακόμη δημιουργηθεί.

Συναφώς αναφέρεται ότι, τόσο για το 2006 όσο και για το 2005, δεν έχει υποβληθεί στο Γενικό Λογιστή, με αντίγραφο στην Υπηρεσία μου, πιστοποιητικό φυσικής καταμέτρησης των περιουσιακών στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων των αποθεμάτων των τόμων των αποφάσεων της Αποθήκης του Ανωτάτου Δικαστηρίου σύμφωνα με το Κανονισμό Αποθηκών αρ. 110.

Η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου με πληροφόρησε ότι το πιο πάνω θέμα αναμένεται να έχει ρυθμιστεί μέχρι το τέλος του τρέχοντος έτους.

**Φωτισμός, Θέρμανση και Καύσιμα.** Με τη μεταστέγαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στα νέα κτίρια τον Ιούλιο του 2005, παρατηρήθηκε σημαντική αύξηση στο ύψος της δαπάνης που αφορά στο Άρθρο 03.2.025 "Φωτισμός, Θέρμανση και Καύσιμα" του Κεφαλαίου 01.05.00 «Ανώτατο Δικαστήριο», το οποίο περιλαμβάνει κυρίως πληρωμές για την προμήθεια ηλεκτρικού ρεύματος και πετρελαίου θέρμανσης.

Διαπιστώθηκε ότι ένας από τους λόγους που συνέτειναν στην πιο πάνω αύξηση, πέραν βεβαίως ότι πρόκειται για νέα κτίρια πολύ μεγαλύτερα σε εμβαδόν σε σύγκριση με τα παλαιά και με κεντρικό σύστημα κλιματισμού, είναι το γεγονός ότι το κεντρικό σύστημα κλιματισμού του νέου κτιρίου δεν παρέχει την δυνατότητα διακοπής της λειτουργίας του σε κάθε δωμάτιο ξεχωριστά, με αποτέλεσμα αυτό να λειτουργεί και σε γραφεία/αίθουσες του Δικαστηρίου που δεν χρησιμοποιούνται, αντί να διακόπτεται η λειτουργία του συστήματος για σκοπούς εξοικονόμησης ενέργειας στους χώρους αυτούς. Παράλληλα σε επιστολή του Ανωτάτου Δικαστηρίου με αρ. Φακ. Α.Δ.5.16.02 ημερ. 28.6.2007 προς το Διευθυντή Τμήματος Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών εκφράζεται η άποψη ότι η λειτουργία του συστήματος κλιματισμού δεν μπορεί να θεωρηθεί ικανοποιητική, αφού παρουσιάζει σοβαρά προβλήματα λειτουργίας και απόδοσης, ιδιαίτερα σε ακραίες κλιματολογικές συνθήκες.

Ενόψει του πιο πάνω, εισηγούμαστε όπως ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα και μελετηθούν τρόποι για μείωση της σχετικής δαπάνης.

Η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου με πληροφόρησε ότι μελετούνται τρόποι για μείωση της σχετικής δαπάνης.

**Μηχανογράφηση των Δικαστηρίων.** Το θέμα της μηχανογράφησης των Δικαστηρίων, απασχόλησε το Ανώτατο Δικαστήριο και άλλους αρμόδιους φορείς από το 1998 και μετά από διαβουλεύσεις, εξασφαλίστηκαν, τον Απρίλη του 2000, συμβουλευτικές υπηρεσίες από εμπειρογνώμονα από το Ηνωμένο Βασίλειο, προς το σκοπό εξασφάλισης έτοιμου συστήματος "Case Management", ο οποίος υπέβαλε στις 18.6.2001 σχετική έκθεση. Στις 5.7.2001 υποβλήθηκε αίτημα από τον Διευθυντή του Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής (Τ.Υ.Π.) προς τον Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Οικονομικών για παραχώρηση έγκρισης δαπάνης ύψους £500.000 προς το σκοπό προώθησης της μηχανογράφησης των Δικαστηρίων. Ακολούθως, μετά από αίτημα του Διευθυντή του Τ.Υ.Π., το Ανώτατο Δικαστήριο, στις 26.2.2002, υπέβαλε τις ανάγκες για καλωδίωση των κτιρίων όλων των Δικαστηρίων και μετά από μελέτη που ετοιμάστηκε από ιδιωτική εταιρεία για την μηχανογράφηση της Διοίκησης των Δικαστηρίων, το Τ.Υ.Π. απέστειλε στο Ανώτατο Δικαστήριο ερωτηματολόγιο αναφορικά με την εγκατάσταση συστήματος αυτοματοποίησης γραφείου, το οποίο συμπληρώθηκε και υποβλήθηκε στις 3.12.2003. Οι ενέργειες που μεσολάβησαν από τότε μέχρι σήμερα, και οι σχετικές παρατηρήσεις μου, αναφέρονται στις παραγράφους της Έκθεσής μου που αφορούν στο Τ.Υ.Π., το οποίο έχει αναλάβει την υλοποίηση του έργου.

Σύμφωνα με προσχέδιο πρότασης προς το Υπουργικό Συμβούλιο, η οποία ετοιμάστηκε τον Απρίλη του 2007 από το Τ.Υ.Π. για ενημέρωση και λήψη απόφασης για την μηχανογράφηση της

Διοίκησης των Δικαστηρίων, από την υλοποίηση του πιο πάνω συστήματος, αναμένεται να προκύψουν σημαντικά οφέλη όπως:

- Μείωση χρόνου εξέτασης υποθέσεων λόγω αυτοματοποίησης των διαδικασιών.
- Μείωση των μη παραγωγικών διαδικασιών και των δαπανών που προκύπτουν από τις υφιστάμενες εγκαταστάσεις αποθήκευσης των αρχείων.
- Άμεση πληροφόρηση σχετικά με εκκρεμούσες υποθέσεις.
- Δυνατότητα πρόσβασης στις υποθέσεις από οποιοδήποτε σημείο και οποιαδήποτε μέρα και ώρα.
- Αποφυγή πιθανών προστίμων από την Ευρωπαϊκή Ένωση λόγω καθυστερήσεων στην εκδίκαση υποθέσεων.

Ζήτησα όπως η Υπηρεσία μου τηρείται ενήμερη για τυχόν εξελίξεις καθώς και για το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του πιο πάνω έργου.

## Μέρος Β

**Επιδόματα Δικαστικών Επιδοτών.** Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, στους Δικαστικούς Επιδότες παρέχεται από το 1992 κατ' αποκοπή επίδομα για υπηρεσία πέρα από τις συνήθεις ώρες εργασίας και κατ' αποκοπή επίδομα οδοιπορικών. Σε περίπτωση υιοθέτησης του θεσμού της επίδοσης δικαστικών εγγράφων από ιδιώτες, υπήρχε πρόθεση όπως το ύψος των πιο πάνω επιδομάτων τύχει επανεξέτασης. Ο θεσμός της επίδοσης δικαστικών εγγράφων από ιδιώτες άρχισε να εφαρμόζεται από 1.5.1996, χωρίς, στο μεταξύ, να επανεξεταστεί το ύψος των εν λόγω επιδομάτων.

Η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου με πληροφόρησε ότι ο αριθμός των ενταλμάτων κινητής περιουσίας έχει αυξηθεί σημαντικά (εξάλλου αυτός ήταν και ο λόγος που εισήχθη ο θεσμός της ιδιωτικής επίδοσης) και ότι πρόσφατα υπεβλήθη αίτημα από τους Δικαστικούς Επιδότες των Επαρχιακών Δικαστηρίων Λάρνακας - Αμμοχώστου και Πάφου για αύξηση του κατ' αποκοπή επιδόματος οδοιπορικών, το οποίο διαβιβάστηκε στο Διευθυντή Τμήματος Δημόσιας Διοικήσεως και Προσωπικού, που ζήτησε αντιπροσωπευτικά στοιχεία για όλες τις Επαρχίες για επανακαθορισμό του.

**Χαρτοσήμανση δικαστικών αιτήσεων, βιβλίων και άλλων εγγράφων.** Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, η διαδικασία χαρτοσήμανσης των διαφόρων δικαστικών αιτήσεων και εγγράφων, καθώς και των βιβλίων διαταγμάτων και αποφάσεων, είναι δαπανηρή, λόγω του χρόνου που αφιερώνεται από το δικαστικό προσωπικό για παρακολούθηση της εφαρμογής της. Επιπρόσθετα, με βάση την ακολουθούμενη διαδικασία, δεν μπορεί να αποκλειστεί ο κίνδυνος αφαίρεσης και οικειοποίησης επικολημένων χαρτοσήμων, όπως έχει ήδη συμβεί στο παρελθόν.

Εισηγήθηκα την κατάργηση της υφιστάμενης διαδικασίας και την υιοθέτηση της τακτικής είσπραξης ενός συνολικού ποσού κατά την πρώτη καταχώριση της αίτησης, με την κατάλληλη τροποποίηση των Διαδικαστικών και άλλων σχετικών Κανονισμών. Το 2006 ετοιμάστηκε σχετική μελέτη από τον Ανώτερο Πρωτοκολλητή του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας, στην οποία υποβάλλονται εισηγήσεις προς το Ανώτατο Δικαστήριο για κατάργηση του εντύπου τελών (Γ.Λ.168) και επικόλληση του ανάλογου χαρτοσήμου κατά την έναρξη οποιασδήποτε διαδικασίας ενώπιον του Δικαστηρίου.

Η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου με πληροφόρησε ότι έχει εξευρεθεί διαδικασία, η οποία έγινε αποδεκτή από όλους τους άλλους εμπλεκόμενους φορείς και απομένει η θέσπιση Διαδικαστικού Κανονισμού που θα ρυθμίζει το θέμα.

## Επαρχιακά Δικαστήρια

### Μέρος Α

**Καθυστερημένα έσοδα.** Στις 31.12.2006 τα καθυστερημένα έσοδα των Επαρχιακών Δικαστηρίων ανέρχονταν σε £10.242.504, σε σύγκριση με £7.868.235 του προηγούμενου έτους, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση κατά £2.371.269 ή ποσοστό 30,18%. Επισήμανα ότι το ύψος των καθυστερημένων εσόδων από ανεκτέλεστα εντάλματα ποινικών υποθέσεων υπερδιπλασιάστηκε κατά τα τελευταία εννιά χρόνια και εισηγήθηκα όπως εντατικοποιηθούν οι προσπάθειες για είσπραξη τους και διαγραφούν όσα είναι ανεπίδεκτα είσπραξης, όπως προβλέπουν οι σχετικοί Κανονισμοί. Όπως ανέφερα και στην Έκθεσή μου για το 2005 το θέμα αποτέλεσε αντικείμενο συσκέψεων στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και το Υπουργείο Οικονομικών, με κύρια εισήγηση τη δημιουργία Σώματος Δικαστικής Αστυνομίας, για την εκτέλεση των ενταλμάτων. Εκκρεμεί η απάντηση του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού σε επιστολή του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως για σύγκλιση σύσκεψης για επανεκτίμηση του θέματος.

Παρατηρήθηκαν επίσης λάθη και παραλείψεις στην ετοιμασία των συνοπτικών καταστάσεων καθυστερημένων εσόδων, με αποτέλεσμα να μην είναι εφικτή η επιβεβαίωση του ακριβούς ποσού των καθυστερημένων εσόδων.

Ο τρόπος με τον οποίο ετοιμάζονται σήμερα οι πιο πάνω καταστάσεις δυσχεραίνει την παρακολούθηση των ανεκτέλεστων και επιστραφέντων ενταλμάτων, καθώς και την παρουσίαση του πραγματικού συνολικού ποσού των καθυστερημένων εσόδων. Λαμβανομένων υπόψη των δυνατοτήτων που παρέχει σήμερα η τεχνολογία, επανέλαβα την εισήγησή μου για την ετοιμασία μηχανογραφημένων αναλυτικών καταστάσεων καθυστερημένων εσόδων.

Η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου με πληροφόρησε ότι η εισήγησή μου θα προωθηθεί με την παραγραμματιζόμενη εισαγωγή συστημάτων αυτοματοποίησης γραφείου.

**Ένταλμα εκτέλεσης κινητής περιουσίας ποινικών υποθέσεων νομικών προσώπων (J23).** Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, σύμφωνα με έρευνα που διεξήγαγε ο Βοηθός Αρχιπρωτοκολλητής, στις 31.12.2002 εκκρεμούσαν για εκτέλεση 5086 εντάλματα κινητής περιουσίας ποινικών υποθέσεων, για συνολικό ποσό £11.524.591. Σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως στις 18.12.2001, με συμμετοχή εκπροσώπων του πιο πάνω Υπουργείου, του Ανωτάτου Δικαστηρίου και της Αστυνομίας, εξετάστηκε το πρόβλημα εκτέλεσης των πιο πάνω ενταλμάτων από την Αστυνομία και συγκεκριμένα αυτών που για την εκτέλεσή τους απαιτείτο η κατάσχεση και πώληση κινητής περιουσίας, πλείστα από τα οποία αφορούσαν σε οφειλές κοινωνικών ασφαλίσεων, φόρου εισοδήματος και πρόστιμα Δικαστηρίων. Σημειώνεται ότι η Αστυνομία είχε ήδη τερματίσει την εκτέλεση των υπό αναφορά ενταλμάτων, αφού αντιμετώπιζε σοβαρές δυσκολίες στην εκτέλεσή τους, με αποτέλεσμα αυτά να συσσωρευτούν.

Σε νέα σύσκεψη στο πιο πάνω Τμήμα ημερ. 8.5.2002, αποφασίστηκε όπως η Αστυνομία προχωρήσει στην εκτέλεση των ενταλμάτων J23, έτσι ώστε να διαφανεί ο πραγματικός αριθμός των ανεκτέλεστων ενταλμάτων, για την εκτέλεση των οποίων απαιτείτο η κατάσχεση και πώληση περιουσίας, ώστε συνάμα να φανεί και το μέγεθος του προβλήματος. Για την επανεξέταση και επανεκτίμηση του θέματος αποφασίστηκε να γίνει σύσκεψη που θα συγκαλούσε το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, η οποία ωστόσο παρά τις επανειλημμένες υπενθυμίσεις του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως εξακολουθεί να βρίσκεται σε εκκρεμότητα.

**Μη κατάλληλη ενημέρωση των μητρώων υποθέσεων.** Συνεχίστηκε η μη ενημέρωση των μητρώων υποθέσεων των Επαρχιακών Δικαστηρίων με τον αντίστοιχο αριθμό του εντάλματος είσπραξης προστίμου, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να εξακριβωθεί κατά πόσο για όλες τις αποφάσεις του Δικαστηρίου έχουν εκδοθεί τα σχετικά ποινικά εντάλματα.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο σε εκδικασθείσες υποθέσεις των Επαρχιακών Δικαστηρίων Πάφου και Λευκωσίας διαπιστώθηκε ότι, τουλάχιστον σε μια περίπτωση, δεν είχε εκδοθεί ένταλμα για τη χρηματική ποινή που αναφερόταν στο σχετικό πρακτικό της απόφασης του Δικαστηρίου, σε μια τουλάχιστον περίπτωση, παρόλο που επιδικάστηκαν πρόστιμα για πέντε κατηγορούμενους, εκδόθηκε ένταλμα μόνο σε ένα κατηγορούμενο και σε μία τουλάχιστον περίπτωση που αφορούσε σε τρεις κατηγορούμενους, εκδόθηκε ένταλμα χρηματικής ποινής μόνο για τον πρώτο και το δεύτερο κατηγορούμενο με διπλάσιο ποσό χρηματικής ποινής από αυτό που αναφερόταν στο σχετικό πρακτικό της απόφασης του Δικαστηρίου ενώ για τον τρίτο κατηγορούμενο δεν εκδόθηκε ένταλμα.

Επειδή ο τύπος του μητρώου υποθέσεων καθορίζεται από τον Κανονισμό 4, Μέρος Ι, Κεφ.14, των περί Ποινικής Δικονομίας Κανονισμών, εισηγήθηκα την τροποποίησή του, ώστε να προβλέπεται και η καταχώριση του αριθμού του εντάλματος εισπραξης προστίμου στο μητρώο αυτό, η οποία βρίσκεται σε εκκρεμότητα.

Όπως με πληροφόρησε η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου έχουν δοθεί οι κατάλληλες οδηγίες στα Επαρχιακά Δικαστήρια και η εισήγησή μου για τροποποίηση του Κανονισμού 4 των περί Ποινικής Δικονομίας Κανονισμών θα μελετηθεί.

**Φυλακιστήρια εντάλματα διατροφής.** Όπως ανέφερα και στην Έκθεσή μου για το 2005, σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις 13.6.2005 στο Γραφείο του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, με συμμετοχή και εκπροσώπων του Αρχιπρωτοκολλητή του Ανωτάτου Δικαστηρίου αποφασίστηκε όπως για την έγκαιρη παραλαβή των ενταλμάτων από την Αστυνομία, τα εντάλματα θα παραδίνονται με δικαστικό κλητήρα από το Δικαστήριο στον Επαρχιακό Ουλαμό Ενταλμάτων καθημερινώς. Ακολούθως ο Ουλαμός θα φροντίζει να παραλαμβάνονται από κάθε Αστυνομικό Σταθμό όσα εμπίπτουν στην εδαφική του δικαιοδοσία και το κάθε Τμήμα και Αστυνομικός Σταθμός θα καταθέτει κάθε 2 μέχρι 3 ημέρες τα χρήματα ενταλμάτων που εισπράττονται. Οι Σταθμοί της υπαίθρου θα τα καταθέτουν το αργότερο εντός μιας εβδομάδας.

Με την πιο πάνω διαδικασία, υπολογίστηκε ότι ο χρόνος παράδοσης του επιδόματος διατροφής στους δικαιούχους θα μειωθεί στις περίπου 20 μέρες, αντί 2 μέχρι 3 μήνες που απαιτείτο προηγουμένως.

Στις 19.1.2007 σε νέα σύσκεψη για το ίδιο θέμα που πραγματοποιήθηκε στο Γραφείο του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, με συμμετοχή και εκπροσώπων του Αρχιπρωτοκολλητή του Ανωτάτου Δικαστηρίου, αποφασίστηκε όπως, για περαιτέρω επίσπευση της εκτέλεσης των ενταλμάτων διατροφής, μελετηθεί από τα εμπλεκόμενα μέρη το ενδεχόμενο καταβολής των επιδομάτων διατροφής μέσω του Ολοκληρωμένου Συστήματος Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης του Γενικού Λογιστηρίου (FIMAS) απευθείας στους δικαιούχους.

Η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου με πληροφόρησε ότι η καταβολή των επιδομάτων διατροφής μέσω του ολοκληρωμένου Συστήματος Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης του Γενικού Λογιστηρίου (FIMAS) απευθείας στους δικαιούχους, άρχισε να εφαρμόζεται ήδη στην πράξη.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο της Υπηρεσίας μου, αναφορικά με το χρόνο εκτέλεσης των ενταλμάτων διατροφής κατά το 2006, διαπιστώθηκε ότι ο μέσος όρος ημερών που απαιτείτο, από την ημερομηνία των ένορκων δηλώσεων των συζύγων στα Οικογενειακά Δικαστήρια Λευκωσίας, Λεμεσού, Πάφου, Λάρνακας και Αμμοχώστου μέχρι και την ημερομηνία πληρωμής του επιδόματος διατροφής από το λογιστήριο των αντίστοιχων Επαρχιακών Δικαστηρίων στους δικαιούχους, ανέρχεται περίπου στις 39, 53,29, 92 και 74 ημέρες, αντίστοιχα.

**Μητρώο Νομικής Αρωγής.** Σύμφωνα με τον περί Νομικής Αρωγής Διαδικαστικό Κανονισμό αρ.3, ημερ. 28.3.2003, οι αιτήσεις για παροχή δωρεάν νομικής αρωγής (υπεράσπιση άπορων

κατηγορουμένων) υποβάλλονται προς το αρμόδιο Δικαστήριο και καταχωρίζονται σε ειδικό μητρώο που τηρείται στο Πρωτοκολλητήριο κάθε Δικαστηρίου. Η αίτηση εξετάζεται, για έγκριση ή απόρριψη, από το Δικαστήριο και καταχωρίζεται στο μητρώο. Διαπίστωσα ότι το υφιστάμενο μητρώο είναι ελλιπές, γιατί δεν παρέχει τα αναγκαία στοιχεία, όπως την απόφαση του Δικαστηρίου και το ύψος της δαπάνης που απαιτείται για τακτοποίηση της κάθε περίπτωσης. Επίσης, οι αιτήσεις δεν αριθμούνται και δεν φυλάγονται κατά αύξοντα αριθμό. Εισηγήθηκα όπως ρυθμιστεί νομοθετικά ο τύπος του Μητρώου Νομικής Αρωγής, για σκοπούς καλύτερου ελέγχου και παρακολούθησης των αιτήσεων, καθώς και των δαπανών που αυτές συνεπάγονται.

Σημειώνεται ότι κατά το 2006 η δαπάνη για κάλυψη εξόδων νομικής αρωγής για τα Επαρχιακά Δικαστήρια ανήλθε στις £257.291(2005: £202.426).

**Αγροτικό Δικαστήριο Ευρύχου.** Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, το Ανώτατο Δικαστήριο, σε συνεδρία του στις 13.9.1975, αποφάσισε, κατόπιν αιτήματος της Κοινότητας Ευρύχου, ως προσωρινό μέτρο, λόγω των τότε επικρατούσων συνθηκών, την ίδρυση Αγροτικού Δικαστηρίου στην Ευρύχου, για την εξυπηρέτηση των περιοχών Μαραθάσας-Σολέας, το οποίο άρχισε τις εργασίες του στις 26.7.1978.

Σύμφωνα με στοιχεία που λήφθηκαν από το Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας, κατά τα έτη 2006, 2005 και 2004 το Αγροτικό Δικαστήριο Ευρύχου συνήλθε τρεις, μια και τρεις φορές και τέθηκαν ενώπιον του 54, 11 και 60 υποθέσεις, αντίστοιχα. Σημείωσα ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, η διαδικασία εκδίκασης των υποθέσεων που τίθενται ενώπιον του Αγροτικού Δικαστηρίου Ευρύχου ολοκληρώνεται στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας. Παρατήρησα επίσης ότι, για να συνέλθει το Δικαστήριο, μεταβαίνουν στην Ευρύχου ένας δικαστής, ένας πρωτοκολλητής, μία στενογράφος, ένας κλητήρας, καθώς και μέλος της Αστυνομικής Δύναμης.

Ενόψει των πιο πάνω αναφερόμενων στοιχείων, εισηγήθηκα όπως επανεξεταστεί κατά πόσο η λειτουργία του Αγροτικού Δικαστηρίου Ευρύχου είναι απαραίτητη. Η εισήγησή μου εξετάστηκε από το Ανώτατο Δικαστήριο, το οποίο αποφάσισε τη διακοπή της λειτουργίας του Αγροτικού Δικαστηρίου Ευρύχου από τις 27.10.2006.

**Ανεκτέλεστα εντάλματα σύλληψης.** Από δειγματοληπτικό έλεγχο σε αριθμό ενταλμάτων σύλληψης τα οποία παρουσιάζονται ως ανεκτέλεστα στα μητρώα ενταλμάτων σύλληψης των Επαρχιακών Δικαστηρίων Λεμεσού και Λάρνακας, διαπίστωσα ότι από αυτά τα περισσότερα είχαν εκτελεστεί ενώ τα υπόλοιπα είχαν επιστραφεί ως ανεκτέλεστα, είτε λόγω του ότι οι υποθέσεις που αφορούσαν αποσύρθηκαν ή αναστάληκαν, είτε λόγω ελλিপών στοιχείων και εισηγήθηκα όπως οριστεί λειτουργός, ο οποίος θα είναι υπεύθυνος για την ενημέρωση του μητρώου ενταλμάτων σύλληψης με όλα τα εντάλματα που παραλαμβάνονται από την Αστυνομία, εκτελεσμένα και μη, ώστε αυτό να παρουσιάζει τον πραγματικό αριθμό των ενταλμάτων που εκκρεμούν.

Η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου με πληροφόρησε ότι η εισήγησή μου θα υιοθετηθεί.

## **Μέρος Β**

**Μητρώα περιουσιακών στοιχείων των Επαρχιακών Δικαστηρίων Λάρνακας και Αμμοχώστου.** Μετά από σχετική έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών, ημερομηνίας 6.7.2000, έχουν δημιουργηθεί στις 21.5.2001, κατόπι φυσικής καταμέτρησης των περιουσιακών στοιχείων, νέα μητρώα, τα οποία όμως εξακολουθεί να μην ενημερώνονται με τις παραλαβές περιουσιακών στοιχείων που έγιναν μετά την πιο πάνω ημερομηνία. Επίσης η εισήγησή μου για δημιουργία φύλλων περιουσιακών στοιχείων για κάθε δωμάτιο που προβλέπεται στη σχετική εγκύκλιο του Γενικού Λογιστή ακόμη εκκρεμεί.

Η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου με πληροφόρησε ότι θα δοθούν σχετικές οδηγίες για ρύθμιση των πιο πάνω θεμάτων.



**Μητρώα περιουσιακών στοιχείων του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας.** Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, τα μητρώα αυτά δεν έχουν ενημερωθεί με τις παραλαβές και εκδόσεις εξοπλισμού που έγιναν από το 1990. Εισηγήθηκα όπως καταχωριστούν όλες οι εκκρεμείς εγγραφές και, σε περίπτωση που αυτό κρίνεται αδύνατον, να ζητηθεί έγκριση από το Υπουργείο Οικονομικών για δημιουργία νέων μητρώων, κατόπτι διενέργειας φυσικής καταμέτρησης. Το Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας στις 12.1.2004 ζήτησε έγκριση από το Υπουργείο Οικονομικών για δημιουργία νέων μητρώων, κατόπτι φυσικής καταμέτρησης, η οποία βρίσκεται ακόμη σε εκκρεμότητα.

Η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου με πληροφόρησε ότι μετά τη μεταστέγαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στο νέο κτίριο έγινε ανακατανομή των κτιρίων καθώς και των επίπλων, με αποτέλεσμα να παρίσταται ανάγκη για την διενέργεια φυσικής καταμέτρησης εξυπαρχής.

## **Στρατιωτικό Δικαστήριο**

### **Μέρος Α**

**Καθυστερημένα έσοδα.** Στις 31.12.2006 τα καθυστερημένα έσοδα του Στρατιωτικού Δικαστηρίου ανέρχονταν στις £118.743 και αφορούσαν στα έτη 1987-2006. Εισηγήθηκα όπως εντατικοποιηθούν οι προσπάθειες για είσπραξή τους και διαγραφούν αυτά που είναι ανεπίδεκτα είσπραξης, όπως προβλέπουν οι σχετικοί Κανονισμοί.

Η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου με πληροφόρησε ότι γίνονται ήδη συνεχείς προσπάθειες για είσπραξη των καθυστερημένων εσόδων και όσα είναι ανεπίδεκτα είσπραξης θα διαγραφούν σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στους σχετικούς Κανονισμούς.

**Εντάλματα ποινικών υποθέσεων.** Ο αριθμός ενταλμάτων ποινικών υποθέσεων που εκδόθηκαν κατά το 2006 παρουσίασε μείωση, από 216 το 2005 σε 170 το 2006, λόγω εφαρμογής της τροποποίησης, κατόπιν εισήγησής μου, της πρόνοιας του άρθρου 118(2) του Μέρους IV του περί Ποινικής Δικονομίας Νόμου, Κεφ. 155, σύμφωνα με την οποία χρηματική ποινή μέχρι £100 καθίσταται πληρωτέα αμέσως.

Η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου με πληροφόρησε ότι γίνονται προσπάθειες για περαιτέρω μείωσή τους.

## **Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών**

### **Μέρος Α**

**Εκδόσεις αποφάσεων του Δικαστηρίου.** Όπως ανέφερα και στην Έκθεσή μου για το 2005, η συντακτική επιμέλεια των αποφάσεων του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών για τα έτη 1995-2005 ανατέθηκε στις 19.11.1998 σε Πρωτοκολλητή, έναντι αμοιβής £600 ανά τεύχος. Διαπίστωσα ότι, ενώ η συντακτική επιμέλεια για τα έτη 2001 – 2002 έχει ολοκληρωθεί, εκκρεμεί η παράδοση των τελικών δακτυλογραφημένων κειμένων, η εκτύπωση και η βιβλιοδέτησή τους. Επίσης για τις αποφάσεις του Δικαστηρίου που αφορούν στα έτη 2003 – 2006 δεν έχει γίνει οποιαδήποτε σχετική εργασία, ενώ εκκρεμεί η προκήρυξη προσφορών για την εκτύπωση και βιβλιοδέτηση των αποφάσεων του Δικαστηρίου για τα έτη 1995-2000.

Η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου με πληροφόρησε ότι η προσπάθεια που καταβάλλεται για την εκτύπωση και βιβλιοδέτηση των αποφάσεων θα συνεχισθεί.

## **Δικαστήριο Ελέγχου Ενοικιάσεων Λευκωσίας**

### **Μέρος Α**

**Μητρώα περιουσιακών στοιχείων.** Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, το αναλυτικό μητρώο περιουσιακών στοιχείων και το συγκεντρωτικό μητρώο περιουσιακών στοιχείων δεν

έχουν ενημερωθεί από το 1997 και 2004, αντίστοιχα, και από το 1998, δεν έχει υποβληθεί στο Γενικό Λογιστή, με αντίγραφο στην Υπηρεσία μου, το πιστοποιητικό φυσικής καταμέτρησης των περιουσιακών στοιχείων που προβλέπεται στο σχετικό Κανονισμό Αποθηκών. Επίσης, ενόψει της μεταστέγασης του Δικαστηρίου Ελέγχου Ενοικιάσεων Λευκωσίας, το Υπουργείο Οικονομικών στις 26.9.2005, ενέκρινε τη δημιουργία νέων μητρώων περιουσιακών στοιχείων και βιβλιοθήκης, τα οποία δεν έχουν ακόμα δημιουργηθεί.

#### 4.4 ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

**Έλεγχος.** Ο έλεγχος των λογαριασμών της Επιτροπής είχε προγραμματισθεί να διεξαχθεί τον Ιούλιο 2007, εντούτοις λόγω των γεγονότων που προέκυψαν ύστερα από καταγγελίες υπαλλήλων της Επιτροπής εναντίον του Προέδρου της και της διεξαγόμενης έρευνας, ο έλεγχος αναβλήθηκε και δεν είχε ολοκληρωθεί μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης.

#### 4.5 ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

##### Μέρος Α

**Αποτελέσματα έτους.** Κατά το 2006 προέκυψε πλεόνασμα ύψους £12,5 εκ., σε σύγκριση με πλεόνασμα £3,2 εκ. το 2005, λόγω κυρίως της αύξησης των εσόδων από τόκους κατά £26,3 εκ.

Στις 24 Φεβρουαρίου 2006 το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας αποφάσισε τη δημιουργία ειδικού λογαριασμού πρόβλεψης για την κάλυψη του κόστους κοπής και εφοδιασμού κερμάτων και τραπεζογραμματίων ευρώ, που αναμένεται να γίνει κατά την διάρκεια του 2007 με τη μεταφορά σ' αυτόν £5 εκ. για κάθε έτος για τα έτη 2005 και 2006. Τα αποτελέσματα χρήσεως για το έτος που έληξε στις 31.12.2005 καθώς και ο ισολογισμός κατά την ίδια ημερομηνία, όπου το εν λόγω ποσό παρουσιάζόταν ως μεταφορά στο Γενικό Αποθεματικό έχουν διαμορφωθεί ανάλογα και αντικατοπτρίζουν την απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου.

Οι εισπρακτέοι τόκοι για το 2006 ανήλθαν σε £107,7 εκ., σε σύγκριση με £81,4 εκ. το 2005, ενώ οι πληρωτέοι τόκοι ανήλθαν σε £71,9 εκ., σε σύγκριση με £58,2 εκ. το 2005.

Σύμφωνα με το άρθρο 59(α) των περί Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμων του 2002 μέχρι 2007, 20% του καθαρού κέρδους, το οποίο ανέρχεται σε £2,5 εκ., μεταφέρεται στο Γενικό Αποθεματικό της Τράπεζας. Το υπόλοιπο 80% του καθαρού κέρδους ύψους £10,0 εκ. μεταφέρεται στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας.

**Προσωπικό.** Η Κεντρική Τράπεζα στις 31.12.2006 εργοδοτούσε συνολικά 327 πρόσωπα, από τα οποία τα 303 υπηρετούσαν σε μόνιμες οργανικές θέσεις, 3 ήταν έκτακτοι υπάλληλοι, 4 καθαρίστριες και 17 ειδικοί αστυφύλακες. Οι δαπάνες για μισθούς, επιδόματα, υπερωρίες, εργοδοτικές εισφορές και άλλα ωφελήματα, μη συμπεριλαμβανομένης της πρόβλεψης για το Ταμείο Σύνταξης (£3,7 εκ. για το 2006, £1,8 εκ. για το 2005), ανήλθαν σε £9.756.915, σε σύγκριση με £9.286.264 το 2005.

**Άλλα ωφελήματα προσωπικού.** Στο μόνιμο προσωπικό παραχωρούνται με ευνοϊκούς όρους διάφορα δάνεια, όπως στεγαστικά, εκπαιδευτικά, προσωπικά, ειδικά.

**Μονιμοποίηση εκτάκτων υπαλλήλων.** Μετά από εισήγηση του τέως Διοικητή και σχετική σύσταση της Επιτροπής Προσωπικού της Τράπεζας, έξι άτομα, τα οποία εργάζονταν ως έκτακτοι υπάλληλοι στην Τράπεζα (2 από το 2005 και 4 από το 2006), διορίστηκαν σε μόνιμες θέσεις χωρίς προκήρυξη των θέσεων και χωρίς να ακολουθηθεί οποιαδήποτε διαδικασία διεξαγωγής γραπτών ή προφορικών εξετάσεων για την πλήρωσή τους, όπως γίνεται για την πλήρωση άλλων κενών θέσεων στην Τράπεζα.

Σύμφωνα με τις περί Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου (Όροι Υπηρεσίας) Οδηγίες του 2004, που εκδόθηκαν δυνάμει του περί Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμου του 2002 μέχρι 2007, όλες οι

κενές θέσεις πληρούνται με οποιονδήποτε τρόπο αποφασίσει ο Διοικητής, ο οποίος ενεργεί σύμφωνα με γνωμοδότηση της Επιτροπής Προσωπικού, της οποίας σημειώνεται ότι προεδρεύει ο ίδιος.

Ανεξάρτητα από την ερμηνεία του όρου «με οποιονδήποτε τρόπο αποφασίσει», ανέφερα ότι μέσα στα πλαίσια της χρηστής διοίκησης, ένας Δημόσιος Οργανισμός, όπως η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, αναμένεται να ενεργεί με διαφάνεια και σεβασμό στις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της αξιοκρατίας. Η Τράπεζα με επιστολή της ημερ. 21 Αυγούστου 2006, μου ανέφερε ότι έχει σημειωθεί η άποψη της Υπηρεσίας μου επί του θέματος.

Στην απόφαση της Επιτροπής Προσωπικού για πρόσληψη των εν λόγω υπαλλήλων αναφέρεται ότι λήφθηκε υπόψη ο περί Εργοδοτουμένων με Εργασία Ορισμένου Χρόνου (Απαγόρευση Δυσμενούς Μεταχείρισης) Νόμος του 2003. Σημειώνεται ωστόσο ότι σκοπός του Νόμου αυτού είναι, μεταξύ άλλων, η ρύθμιση της μετατροπής σύμβασης εργασίας ορισμένου χρόνου σε σύμβαση αορίστου διάρκειας μετά τη συμπλήρωση συγκεκριμένης περιόδου εργοδότησης και όχι η μονιμοποίηση έκτακτων υπαλλήλων. Στον υπόλοιπο Δημόσιο Τομέα όπου εφαρμόζεται η νομοθεσία αυτή, δεν μονιμοποιούνται έκτακτοι υπάλληλοι χωρίς την προκήρυξη των θέσεων και τη διενέργεια εξετάσεων. Ειδικότερα για την πλήρωση των κενών θέσεων Λειτουργού Β΄ Τάξης, η οδηγία 8(2) των περί Υπαλλήλων της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου (Όροι Υπηρεσίας) Οδηγιών του 2004 μέχρι 2007, αναφέρει ότι «δίνεται προτεραιότητα σε μέλος υφιστάμενου προσωπικού το οποίο είναι υποψήφιο για διορισμό και κατέχει όλα τα απαιτούμενα προσόντα εφόσον η Επιτροπή Προσωπικού ικανοποιηθεί ότι έχει επιτύχει, στη δοκιμασία και τις εξετάσεις που θα υποβληθεί, επίπεδα απόδοσης όχι χαμηλότερα από εκείνα που θα επιτύχουν οι άλλοι διαγωνιζόμενοι υποψήφιοι».

Είναι φανερό από την πιο πάνω διατύπωση ότι ενώ αναγνωρίζεται προτεραιότητα στο υφιστάμενο προσωπικό εντούτοις τίθεται ως προϋπόθεση η επιτυχία «στη δοκιμασία και τις εξετάσεις» θεωρώντας δεδομένο ότι θα γίνει διαδικασία επιλογής.

Οι όροι της πιο πάνω οδηγίας δεν ικανοποιήθηκαν για την πλήρωση των εν λόγω θέσεων.

Εισηγήθηκα όπως οι σχετικές οδηγίες καθιστούν σαφές ότι σε όλες τις περιπτώσεις γίνεται προκήρυξη των μόνιμων θέσεων και διεξάγονται εξετάσεις (γραπτές, ή και προφορικές) για όλους τους υποψηφίους.

Ο Διοικητής της Τράπεζας με πληροφόρησε ότι η εισήγησή μου για τροποποίηση των περί Υπαλλήλων της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου (Όροι Υπηρεσίας) Οδηγιών, έτσι ώστε να προνοείται σε όλες τις περιπτώσεις η προκήρυξη των μόνιμων θέσεων και η διεξαγωγή εξετάσεων για όλους τους ενδιαφερόμενους αιτητές, έχει σημειωθεί και θα μελετηθεί.

**Υπηρεσιακά ταξίδια στο εξωτερικό.** Παρατήρησα ότι, ενώ σε διάφορες εγκυκλίους προς το προσωπικό της Τράπεζας, αναφέρεται ότι το ύψος της αποζημίωσης για υπηρεσιακά ταξίδια στο εξωτερικό, με βάση την απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας, ημερ. 28 Απριλίου 1983, καθορίζεται από το Διοικητή, νοουμένου ότι βρίσκεται μέσα στα πλαίσια της πολιτικής που ισχύει στην κυβερνητική υπηρεσία, εντούτοις η σχετική αποζημίωση αποκλίνει σημαντικά από την κυβερνητική πολιτική.

Ανέφερα ότι λαμβάνοντας υπόψη ότι τα έξοδα ταξιδιών των υπαλλήλων της Τράπεζας στο εξωτερικό είναι σημαντικά, η ευθυγράμμιση της πολιτικής που εφαρμόζει η Τράπεζα με αυτήν που εφαρμόζει η Κυβέρνηση, θα απέφερε σημαντικές εξοικονομήσεις.

Ο Διοικητής της Τράπεζας εξέφρασε την άποψη ότι η υφιστάμενη πολιτική που αφορά στο ύψος της αποζημίωσης υπηρεσιακών ταξιδιών των υπαλλήλων αν και όχι ταυτόσημη, είναι εντός των

πλαισίων της πολιτικής της Κυβέρνησης. Εν πάση, όμως, περιπτώσει, λόγω της σχέσης της Κεντρικής Τράπεζας με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και των αυξημένων ταξιδιών του προσωπικού προς τη Φρανκφούρτη, το όλο θέμα μελετάται.

**Ανταλλαγή Κυπριακής Λίρας σε Ευρώ.** Βάσει της εμπειρίας άλλων χωρών μελών της Ευρωζώνης σημαντικό μέρος του νομίσματος σε κυκλοφορία σε Κυπριακές Λίρες ενδέχεται να μην επιστραφεί εντός της προβλεπόμενης από το σχετικό Νόμο προθεσμίας (10 έτη για τραπεζογραμμάτιο και 2 έτη για κέρματα). Ενόψει τούτου, εξέφρασα την άποψη ότι η Τράπεζα χρειάζεται να εξετάσει το χειρισμό του κέρδους που ενδέχεται να προκύψει, αφού μελετήσει το χειρισμό που έγινε από άλλες εθνικές Κεντρικές Τράπεζες άλλων χωρών μελών της Ευρωζώνης.

Η Κεντρική Τράπεζα, όπως με πληροφόρησε ο Διοικητής της, θα εξετάσει το χειρισμό του κέρδους που ενδέχεται να προκύψει από μη επιστροφή τραπεζογραμμάτων και κερμάτων, στον κατάλληλο χρόνο.

## 4.6 ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ

### Μέρος Α

**Υπόλοιπα καθυστερημένων εσόδων.** Το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων για το έτος 2006, ήταν £0,7 εκ., σε σύγκριση με £3,3 εκ. το προηγούμενο έτος. Η μείωση οφείλεται κυρίως στην εξόφληση των προκαταβολών από το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου τον Ιούνιο του 2006.

**Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου.** Μέσα στο 2006 κατατέθηκε στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας το ποσό των £2,6 εκ., που αντιπροσωπεύει το 80% των καθαρών κερδών της Κεντρικής Τράπεζας για το έτος 2005.

**Κρατικό Λαχείο.** Τα καθαρά κέρδη του Κρατικού Λαχείου για το 2006 ανήλθαν σε £18,5 εκ. σε σύγκριση με £18,9 εκ. το 2005. Η μείωση κατά £0,4 εκ. οφείλεται κυρίως στη μείωση των πωλήσεων λαχείων ειδικών και έκτακτων κληρώσεων κατά £0,2 εκ. στη μείωση των εσόδων από τον ΟΠΑΠ κατά £0,69 εκ., στην αύξηση των πωλήσεων λαχείων εβδομαδιαίων κληρώσεων κατά £0,09 εκ. και στην αύξηση των πληρωμών βραβείων λαχείων κατά £0,39 εκ.

**Συνταξιοδοτικά ωφελήματα.** Σύμφωνα με τους περί Συντάξεων Νόμους, στους κρατικούς υπαλλήλους παραχωρούνται, από την ημερομηνία αφυπηρέτησής τους, συνταξιοδοτικά ωφελήματα (σύνταξη και εφάπαξ ποσό ή φιλοδώρημα). Τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα που δικαιούται ο κάθε υπάλληλος υπολογίζονται από το Τμήμα Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου και η ορθότητα τους ελέγχεται από την Υπηρεσία μου, πριν αυτά πληρωθούν από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας, ώστε τυχόν λάθη και παραλείψεις να διορθώνονται έγκαιρα.

Το 2006 καταβλήθηκε για συνταξιοδοτικά ωφελήματα το ποσό των £181,44 εκ., σε σύγκριση με £164,51 εκ. κατά το 2005, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £16,93 εκ. ή 10,29%.

Κατά το 2006 έγιναν υπολογισμοί για 928 περιπτώσεις αφυπηρετήσεων κρατικών υπαλλήλων και για 191 περιπτώσεις χορήγησης σύνταξης σε χήρες/χήρους και τέκνα.

Από τον έλεγχο των πιο πάνω, προέκυψε ότι σε 66 περιπτώσεις οι υπολογισμοί χρειάζονταν διορθώσεις από τις οποίες μερικές οφείλονταν σε λόγους ερμηνείας της Νομοθεσίας. Από τις περιπτώσεις αυτές, σε 22 περιπτώσεις τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα θα έπρεπε να αυξηθούν συνολικά κατά £2.503 (ετήσια σύνταξη) και κατά £8.407 (εφάπαξ ποσό ή φιλοδωρήματα). Στις υπόλοιπες 44 περιπτώσεις τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα θα έπρεπε να μειωθούν συνολικά κατά £75.312 (ετήσια σύνταξη) και £192.497 (εφάπαξ ποσό ή φιλοδωρήματα). Σε δύο περιπτώσεις το Γενικό Λογιστήριο μετά από σχετικές γνωματεύσεις της Νομικής Υπηρεσίας κατέβαλε τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα χωρίς τη σύμφωνη γνώμη για την ορθότητα τους από την Υπηρεσία μου.

**Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής Πληροφόρησης του Γενικού Λογιστηρίου (FIMAS).****Λειτουργία του συστήματος**

**(α) Πάγιο ενεργητικό και διαχείριση ειδών αποθήκης.** Δεν έχουν εφαρμοστεί τα υποσυστήματα πάγιου ενεργητικού και διαχείρισης ειδών αποθήκης, παρόλο που η ανάπτυξη τους πραγματοποιήθηκε κατά την πρώτη φάση του έργου.

Η Υπηρεσία μου επισήμανε και πάλι ότι η μη εφαρμογή των δύο πιο πάνω ουσιαδών υποσυστημάτων επηρεάζει την όλη διαδικασία καταχώρισης των σχετικών δαπανών, την παρακολούθηση των ειδών αποθήκης και των στοιχείων πάγιου ενεργητικού, καθώς επίσης και την ενημέρωση του Μητρώου Πάγιου Ενεργητικού, του Καθολικού Αποθήκης και του Γενικού Καθολικού.

Η ανάγκη για βελτίωση των διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου αναφορικά με το πάγιο ενεργητικό και τα είδη αποθήκης αναφέρεται και σε έκθεση της Διεύθυνσης Λογιστικών & Δημοσιονομικών Υπηρεσιών, του Γενικού Λογιστηρίου η οποία ετοιμάστηκε σε σχέση με την πρόοδο του συστήματος Δημόσιου Εσωτερικού Χρηματοοικονομικού Ελέγχου. Τις διαπιστώσεις της πιο πάνω Διεύθυνσης συμμερίζεται μέσα από έκθεσή του και το SIGMA (Support for Improvement in Government and Management) το οποίο κατά το 2006 αξιολόγησε το Δημόσιο Εσωτερικό Χρηματοοικονομικό Έλεγχο της Κυπριακής Δημοκρατίας, στα πλαίσια βοήθειας "Peer Assistance" κατόπιν αιτήματος του Γενικού Λογιστηρίου και της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου.

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Λογιστής, έχει ετοιμαστεί προσχέδιο αρχών (policy paper) που διέπει τη λογιστική διαχείριση του πάγιου ενεργητικού, το οποίο σύντομα θα σταλεί στο Υπουργείο Οικονομικών και στην Υπηρεσία μου για μελέτη και λήψη οριστικών αποφάσεων.

**(β) Εφαρμογή των υποσυστημάτων της δεύτερης φάσης του έργου.** Από τα υποσυστήματα της δεύτερης φάσης του έργου, είχε εφαρμοστεί μέχρι την ημερομηνία ελέγχου, μόνο το υποσύστημα Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης (fund management), παρόλο που η αποδοχή του έργου για τη φάση αυτή έγινε τον Απρίλιο του 2005. Τα υποσυστήματα Διαχείριση Προσφορών και Συμβολαίων, Διαχείριση Έργων, Διαχείριση Δανείων, Κοστολόγηση και Χρηματοοικονομική Διαχείριση, εκκρεμούν λόγω νέων απαιτήσεων του Γενικού Λογιστηρίου, που με βάση το χρονοδιάγραμμα της κατακυρωθείσας προσφοράς, θα ολοκληρωθούν το Νοέμβριο του 2007. Ωστόσο παρόλο που υπήρχαν πρόσθετες απαιτήσεις, τα υποσυστήματα Συμβολαίων και Κοστολόγησης, θα μπορούσε να είχαν εφαρμοστεί ήδη.

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Λογιστής τα υποσυστήματα Συμβολαίων και Κοστολόγησης θα τεθούν σε εφαρμογή από 1.1.2008 μέσω εγκυκλίου που θα αποσταλεί μέσα στο Νοέμβριο 2007.

**(γ) Ετοιμασία Δημοσιονομικής Έκθεσης.** Ο αρχικός σχεδιασμός της Δημοσιονομικής Έκθεσης διαπιστώθηκε ότι χρήζει αναθεώρησης, ενώ οι τελικές απαιτήσεις του Γενικού Λογιστηρίου προς τούτο, δεν έχουν ακόμη καθοριστεί. Ως αποτέλεσμα, για το έτος 2006, η Δημοσιονομική Έκθεση ετοιμάστηκε εκτός συστήματος (FIMAS) όπως και τα προηγούμενα χρόνια.

Ο Γενικός Λογιστής με πληροφόρησε ότι ο ανασχεδιασμός της Δημοσιονομικής Έκθεσης θα ξεκινήσει το 2008 με στόχο την ετοιμασία της έκθεσης για το 2008 μέσω του συστήματος.

**(δ) Διαχείριση Αγορών.** Παρατηρήθηκε ότι τα λογιστήρια διαφόρων Τμημάτων/ Υπηρεσιών δε χρησιμοποιούν τη λειτουργία Διαχείριση Αγορών του Λογιστικού Συστήματος FIMAS, για παραγγελίες που εκτελούνται ή που θα εκτελεστούν κατά τη διάρκεια του έτους, παρά τις σχετικές εγκυκλίους του Γενικού Λογιστηρίου. Αντ'αυτού χρησιμοποιούν τις λειτουργίες της Γενικής Λογιστικής, πρακτική η οποία παραβαίνει τις εγκυκλίους του Γενικού Λογιστηρίου για το θέμα αυτό. Ως αποτέλεσμα, δεν παρέχεται έγκαιρη και έγκυρη πληροφόρηση από το σύστημα για την παρακολούθηση των κονδυλίων, αλλά και δεν καταγράφονται χρήσιμες πληροφορίες που αφορούν στην παραγγελία, όπως αριθμός και ημερομηνία τιμολογίου που παρέχουν και ασφαλιστική δικλίδα μη διπλοπληρωμής του ίδιου τιμολογίου.

Ο Γενικός Λογιστής με πληροφόρησε ότι θα προβεί στην έκδοση Εγκυκλίου με την οποία να καλεί και πάλιν τα διάφορα Υπουργεία/Τμήματα/Υπηρεσίες να χρησιμοποιούν τη Διαχείριση Αγορών τόσο στο στάδιο της παραγγελίας - όπου απαιτείται - όσο και στο στάδιο της πληρωμής τιμολογίων.

**(ε) Καταχώριση εγγραφών και υπερβάσεις Προϋπολογισμού.** Όπως ανέφερα και σε προηγούμενη Έκθεσή μου, σύμφωνα με τις προδιαγραφές, αλλά και με βάση τις γενικές αρχές λειτουργίας του Λογιστικού Συστήματος FIMAS, το σύστημα θα έπρεπε, με τη διενέργεια προγραμματισμένων ελέγχων, να μην επιτρέπει τη διενέργεια υπερβάσεων Κονδυλίων του Προϋπολογισμού, κάτι που, όπως διαπιστώθηκε, γίνεται στις περιπτώσεις διενέργειας δαπανών από περιφερειακά μηχανογραφημένα συστήματα (π.χ. σύστημα μισθοδοσίας) και από συναλλαγές μεταξύ Κυβερνητικών Τμημάτων (π.χ. αγορές από Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών). Αναφέρεται ότι και κατά το έτος 2006 υπήρξαν υπερβάσεις κονδυλίων που καλύφθηκαν με την έκδοση Ειδικών Ενταλμάτων Πληρωμής.

Ο Γενικός Λογιστής με πληροφόρησε ότι το Γενικό Λογιστήριο μελετά τρόπους αντιμετώπισης του συγκεκριμένου προβλήματος.

**(στ) Πρόσθετη λειτουργία συστήματος.** Το SIGMA σημειώνει σε Έκθεσή του για το Δημόσιο Εσωτερικό Χρηματοοικονομικό Έλεγχο της Κυπριακής Δημοκρατίας, ότι υπάρχει έλλειψη πληροφόρησης στο FIMAS που να παρέχει τη βάση για πρόβλεψη της ρευστότητας του Κράτους, η οποία είναι αναγκαία για την αποτελεσματική διαχείριση του δημόσιου χρέους. Η δυνατότητα αυτή, αναφέρεται ότι θα πρέπει να συνδυαστεί και με τις λειτουργίες των υποσυστημάτων Διαχείριση Δανείων και Χρηματοοικονομική Διαχείριση, καθώς και με άλλες πιο διαδικαστικές αλλαγές, όπως την καταγραφή στο FIMAS των δεσμεύσεων για δαπάνες τις οποίες τα διάφορα Τμήματα αναμένουν να έχουν κατά τη διάρκεια του έτους.

Το Γενικό Λογιστήριο ανέφερε ότι, επιπλέον των όσων αναφέρονται πιο πάνω, για να καταστεί δυνατή μια αξιόπιστη πρόβλεψη της ρευστότητας του Κράτους, θα πρέπει να τεθεί σε εφαρμογή μια διαδικασία καταχώρισης σε ξεχωριστό καθολικό όλων των προβλεπόμενων εσόδων και δαπανών (εκτός αυτών οι οποίες έχουν ήδη δεσμευθεί μέσω παραγγελιών). Η υλοποίηση της διαδικασίας αυτής αναμένεται να είναι έτοιμη το 2008, ενόψει άλλων προτεραιοτήτων. Θα πρέπει να σημειωθεί όμως ότι, μέχρις ότου τεθούν σε εφαρμογή το υποσύστημα διαχείρισης δανείων και η πιο πάνω διαδικασία, ένας χρήστης έχει τη δυνατότητα να αντλήσει πληροφορίες για προβλεπόμενη ρευστότητα μέσω του τριετούς προϋπολογισμού που καταχωρήθηκε στο σύστημα για τα έτη 2007 έως 2009.

**(ζ) Διαχείριση/παρακολούθηση του συστήματος.** Κατά το σχετικό έλεγχο της Υπηρεσίας μου προέκυψαν τα ακόλουθα:

**(i) Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης.** Δεν έχει καταρτιστεί Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης. Ο καταρτισμός σχεδίου επιχειρησιακής συνέχειας και ανάκαμψης από καταστροφή είναι απαραίτητος και πρέπει να περιλαμβάνει όλες τις διαδικασίες για συνέχιση και ανάκαμψη από καταστροφή. Η απουσία του Σχεδίου αυτού εγκυμονεί σοβαρούς κινδύνους διακοπής των εργασιών ολόκληρου του Συστήματος σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης.

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Λογιστής, θα ενημερώσει σχετικά το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής (ΤΥΠ), ούτως ώστε να ακολουθηθούν οι πρακτικές που ακολουθούνται σε άλλα μηχανογραφικά συστήματα του Δημοσίου.

**(ii) Αντίγραφα ασφαλείας.** Δεν εκτυπώνονται ανά τακτά χρονικά διαστήματα καταστάσεις πραγματοποίησης αντιγράφων ασφαλείας οι οποίες να υπογράφονται από το διαχειριστή του συστήματος. Στις καταστάσεις αυτές θα πρέπει να αναφέρεται η ημερομηνία και οι τεχνικές πληροφορίες του κάθε αντιγράφου. Επίσης όπως πληροφορήθηκα, τα αντίγραφα ασφαλείας φυλάγονται μόνο εντός του κτιρίου, σε μη πυρασφαλές μέρος, ενώ θα πρέπει να

αποθηκεύονται σε πυρασφαλές μέρος εντός και εκτός του κτιρίου για την εξασφάλιση εμπιστευτικότητας και ασφάλειας των αποθηκευμένων πληροφοριών.

Καθώς με πληροφόρησε ο Γενικός Λογιστής, θα ζητήσει από το ΤΥΠ όπως οι σχετικές εκτυπώσεις υπογράφονται και φυλάγονται από τους λειτουργούς υποστήριξης του ΤΥΠ και επίσης θα μεριμνήσει για τη φύλαξη αντιγράφων ασφαλείας σε άλλο πυρασφαλές μέρος εκτός του κτιρίου.

- (iii) **Διαδικασίες διαχείρισης του συστήματος για την εύρυθμη λειτουργία του.** Οι διαδικασίες διαχείρισης του συστήματος δεν είναι καταγραμμένες όπως θα αναμένετο για ένα τέτοιο σύστημα, ευκρινώς και κωδικοποιημένα ώστε να γίνονται εύκολα κατανοητές και να βοηθούνται αποτελεσματικά οι εκάστοτε διαχειριστές του συστήματος.

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Λογιστής θα ολοκληρωθεί από τους λειτουργούς υποστήριξης του ΤΥΠ, ενδοδικτυακή σελίδα, μέσω της οποίας θα είναι διαθέσιμες όλες οι σχετικές διαδικασίες διαχείρισης του συστήματος.

- (iv) **Διαδικασία αλλαγών του συστήματος.** Δεν υπάρχει έγγραφο όπου να καταγράφεται η διαδικασία αλλαγών στο σύστημα. Επιπρόσθετα, οι αλλαγές που γίνονται στο σύστημα καταγράφονται σε προσθήκες (addendums), στο αρχικό Έγγραφο Σχεδιασμού του Συστήματος (Detailed Design Document), αλλά δεν είναι τακτοποιημένες για κάθε τομέα και καταγραμμένες με ευκρίνεια για εύκολη αναφορά στο ιστορικό αλλαγών των υποσυστημάτων/διαδικασιών του συστήματος.

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Λογιστής θα ετοιμαστεί μητρώο στο οποίο θα εμφανίζονται για κάθε πρόγραμμα η κατάσταση και το ιστορικό όλων των σχετικών αλλαγών.

- (v) **Αναφορά προβλημάτων.** Διαπιστώθηκε ότι η αναφορά προβλημάτων γίνεται από τους χρήστες προφορικά και καταγράφεται σε ηλεκτρονικό μητρώο. Για την παρακολούθηση της επίλυσης των προβλημάτων και κατάλληλη ενημέρωση των χρηστών και της Διεύθυνσης με σκοπό τον εντοπισμό των αδυναμιών του συστήματος, χρειάζεται η διαδικασία αναφοράς προβλημάτων να γίνεται γραπτώς και να υποβάλλονται στη Διεύθυνση σε τακτά χρονικά διαστήματα από υπεύθυνο λειτουργό καταστάσεις όπου να αναφέρεται ο αύξων αριθμός και το ιστορικό του προβλήματος και κατά πόσο αυτό εκκρεμεί ή πώς επιλύθηκε.

Ο Γενικός Λογιστής με πληροφόρησε ότι το ηλεκτρονικό μητρώο λειτουργεί άψογα και σε περιπτώσεις που παρουσιάστηκαν σοβαρά θέματα η Διεύθυνση ενημερώθηκε άμεσα για τη λήψη ενδεχόμενων μέτρων.

**Αποπληρωμή προκαταβολών.** Σύμφωνα με το άρθρο 5 των περί Ενταλμάτων Προκαταβολής Κανονισμών του 1985, η χρονική διάρκεια αποπληρωμής της προκαταβολής δεν θα υπερβαίνει τα δυο χρόνια από την έκδοσή της.

Σε αντίθεση με το πιο πάνω άρθρο, στις 31.12.2006 εκκρεμούσε η αποπληρωμή τεσσάρων προκαταβολών που εκδόθηκαν στους πιο κάτω πριν από τουλάχιστον 22 χρόνια.

Δικαιούχος	Έτος έκδοσης	Ποσό
		£
Κυπριακή Τράπεζα Αναπτύξεως	1985	2.610.000
Ελληνικές Χημικές Βιομηχανίες	1983	1.000.000
Βρετανικά Δικαστήρια (Ντόουμ)	1983	32.692
Δήμος Λευκωσίας (Λαϊκή Γειτονιά)	1984	100.431
		<b>3.743.123</b>

Επίσης, κατά τις 31 Δεκεμβρίου 2006 εκκρεμούσε προκαταβολή ύψους £61.303 προς το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας, η οποία εκδόθηκε στις 31.12.96, και προκαταβολές ύψους £153.857, £942.064 και £34.984 προς τα Συμβούλια Αποχετεύσεων Λάρνακας,

Παραλιμνίου και Αγίας Νάπας, αντίστοιχα, οι οποίες δόθηκαν πριν από τουλάχιστον τέσσερα χρόνια.

Αναφορικά με τις πιο πάνω Προκαταβολές, ο Γενικός Λογιστής με πληροφόρησε τα ακόλουθα:

(α) Οι προκαταβολές προς την Κυπριακή Τράπεζα Αναπτύξεως £2.610.000 και των Βρετανικών Δικαστηρίων για την υπόθεση του ξενοδοχείου Ντόουμ (Dome Hotel) παραμένουν σε εκκρεμότητα λόγω του ότι σχετίζονται με τις κατεχόμενες περιοχές, η δε προκαταβολή προς την Κυπριακή Τράπεζα Αναπτύξεως αναμένεται να τύχει διευθέτησης μέσα στα πλαίσια της αλλαγής του ιδιοκτησιακού καθεστώτος της Τράπεζας.

(β) Σύμφωνα με επιστολή του Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη ημερομηνίας 3.11.2005, από τη διαδικασία εκκαθάρισης των Ελληνικών Χημικών Βιομηχανιών, δεν αναμένεται η είσπραξη οποιουδήποτε ποσού και σύμφωνα με το Γενικό Λογιστή έχει ζητηθεί από το Υπουργείο Οικονομικών η διαγραφή του υπολοίπου της προκαταβολής.

(γ) Όσον αφορά στην προκαταβολή του Δήμου Λευκωσίας για την Λαϊκή Γειτονιά έχει πληροφορηθεί από το Υπουργείο Εσωτερικών ότι προωθείται το θέμα μακροχρόνιας εκμίσθωσης της Λαϊκής Γειτονιάς στο Δήμο Λευκωσίας, οπότε θα ρυθμιστεί και η αποπληρωμή της προκαταβολής.

(δ) Η προκαταβολή προς το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λάρνακας αναμένεται να εξοφληθεί από τις εισπράξεις νέου δανείου το οποίο θα συνάψει το Συμβούλιο.

(ε) Για τις οφειλόμενες προκαταβολές από τα Συμβούλια Αποχετεύσεων Παραλιμνίου και Αγίας Νάπας, έχει ήδη ενημερωθεί το Υπουργικό Συμβούλιο το οποίο και αποφάσισε (Αρ. Απόφασης 61.709 ημερ. 10.3.2005) όπως αυτές αποπληρωθούν από τα έσοδα νέων εγκριμένων δανείων με κυβερνητική εγγύηση που θα συνάψουν τα εν λόγω Συμβούλια.

(στ) Όσον αφορά στις οφειλές των Συμβουλίων Αποχετεύσεων, έχουν δοθεί οδηγίες προς όλα τα Κυβερνητικά Τμήματα/Υπηρεσίες όπως η εξόφληση οποιωνδήποτε οφειλών του Κράτους προς τα εν λόγω Συμβούλια γίνεται έναντι των εκκρεμουσών προς αυτά προκαταβολών.

**Αποκοπή κρατικής χορηγίας.** Στις 31.12.2006, το σύνολο των προκαταβολών ήταν £18.578.016. Λόγω του ότι υπάρχουν ληξιπρόθεσμες προκαταβολές, οι οποίες παραμένουν για πολλά χρόνια ανείσπρακτες, όπως αναφέρεται πιο πάνω, και το συνολικό ύψος τους κάθε χρόνο αυξάνεται, προς οριστική επίλυση του θέματος εισηγήθηκα όπως στις περιπτώσεις όπου παραχωρείται κρατική χορηγία και παράλληλα υπάρχουν ληξιπρόθεσμες προκαταβολές (2 χρόνια μετά την έκδοσή τους), να αποκόπτεται από την κρατική χορηγία το οφειλόμενο ποσό της προκαταβολής.

**Πληρωμές λόγω εγγυήσεων.** Όπως ανέφερα και στην Ετήσια Έκθεσή μου για τα προηγούμενα έτη, το Κράτος πλήρωσε σημαντικά ποσά λόγω εγγυήσεων για δάνεια που σύναψαν Οργανισμοί Δημοσίου Δικαίου, εταιρείες και ιδιώτες. Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση των Ελληνικών Χημικών Βιομηχανιών, όπου το Κράτος κατέβαλε το ποσό των £16.573.417. Σύμφωνα με επιστολή του Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη ημερομηνίας 3.11.2005, από την διαδικασία εκκαθάρισης των Ελληνικών Χημικών Βιομηχανιών δεν αναμένεται είσπραξη οποιουδήποτε ποσού και, ως εκ τούτου, όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Λογιστής, το Μάρτιο 2007 έστειλε επιστολή στο Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, με την οποία ζητά έγκριση για διαγραφή του ποσού της πληρωμής λόγω εγγυήσεως.

Το Κράτος έχει επίσης καταβάλει μικρότερα ποσά λόγω εγγυήσεων για διάφορους οργανισμούς, εταιρείες και ιδιώτες, η είσπραξη των οποίων εκκρεμεί εδώ και αρκετά χρόνια, με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνδυνος απώλειας των χρημάτων αυτών. Ο Γενικός Λογιστής ανέφερε ότι το Γενικό Λογιστήριο, αμέσως μετά την πληρωμή των εγγυήσεων, έχει προβεί σε ενημέρωση του αρμόδιου, κατά περίπτωση, Υπουργείου, το οποίο έχει την ευθύνη για τη λήψη νομικών μέτρων εναντίον των οφειλετών.



## 4.7 ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΜΗΜΑΤΑ

### 4.8 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΜΥΝΑΣ

#### Μέρος Α

**Παραιτήσεις από το Στρατό της Δημοκρατίας.** Σε περιπτώσεις παραιτήσεων αξιωματικών ή/και υπαξιωματικών από το Στρατό της Δημοκρατίας, κατόπιν έγκρισης του Υπουργικού Συμβουλίου, το άτομο που παραιτείται είναι υπόχρεο να καταβάλει αποζημίωση στο Δημόσιο, με βάση τη συμφωνία που υπογράφηκε μεταξύ του ιδίου και του Κράτους προτού σταλεί για φοίτηση στις στρατιωτικές σχολές. Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, οι πλείστες οφειλόμενες αποζημιώσεις εκκρεμούν για μεγάλο χρονικό διάστημα, μέχρι και 13 χρόνια. Το Υπουργείο Άμυνας, με επιστολές του προς το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας τον Δεκέμβριο του 2006, ζήτησε τη λήψη δικαστικών μέτρων εναντίον τριών οφειλετών οι οποίοι δεν κατέβαλαν οποιοδήποτε ποσό έναντι του χρέους τους. Επίσης παρατήρησα ότι από τις επτά περιπτώσεις αξιωματικών ή/και υπαξιωματικών που οφείλουν αποζημιώσεις, μόνο τρεις περιπτώσεις φέρουν τόκο, ο οποίος κυμαίνεται από 6% μέχρι 9%.

### 4.9 ΕΘΝΙΚΗ ΦΡΟΥΡΑ

#### Μέρος Α

**Διαγραφές κοστολογίων.** Κατά το 2006 εκδόθηκαν κοστολόγια ύψους £105.532 (2005: £66.408) και στις 31.12.2006 εκκρεμούσε η τακτοποίηση κοστολογίων ύψους £83.894 (31.12.2005: £91.522), από τα οποία οι £24.043 αφορούσαν στο έτος 2006. Κατά τη διάρκεια του έτους τακτοποιήθηκαν κοστολόγια ύψους £113.160 (2005: £72.598) με οικονομικό ή άλλο διακανονισμό. Ποσό ύψους £29.656 εισπράχθηκε σε σχέση με τα κοστολόγια αυτά.

Παρατήρησα ότι τα πλείστα κοστολόγια, τα οποία αφορούν κυρίως τροχαία ατυχήματα στα οποία εμπλέκονται μέλη της Εθνικής Φρουράς και κληρωτοί στρατιώτες, καταλογίζονται σε βάρος του Δημοσίου παρά το γεγονός ότι οι ανακρίσεις που διενεργούνται καταδεικνύουν πλημμελή συμπεριφορά και παραλείψεις εκ μέρους των οδηγών.

**Όπλα και πυρομαχικά.** Τα αποθέματα όπλων και πυρομαχικών που υπήρχαν στις 31.12.2006 δεν καταμετρήθηκαν από την Υπηρεσία μου, ούτε από τον Κλάδο Ελέγχου Αποθηκών του Γενικού Λογιστηρίου. Το Υπουργείο Άμυνας απέστειλε στην Υπηρεσία μου πιστοποιητικό, στο οποίο αναφέρεται ότι έγινε από την Εθνική Φρουρά η καταμέτρησή τους και ότι αυτά συμφωνούσαν με τα λογιστικά υπόλοιπα των καρτελών αποθήκης.

**Καταβολή αποζημιώσεων από τη Δημοκρατία για διάφορους λόγους.** Οι εν λόγω αποζημιώσεις καταβάλλονται κατόπιν εξώδικου συμβιβασμού, αποφάσεων του Δικαστηρίου ή αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου. Κατά το 2006 καταβλήθηκε ποσό £1.085.228, σε σύγκριση με £1.224.309 το 2005, για αγωγές (£712.865), για αποζημιώσεις σε ιδιώτες λόγω ζημιών που προκλήθηκαν από την Εθνική Φρουρά (£105.456), ως κατά χάριν ποσό σε οικογένειες μελών της Εθνικής Φρουράς (£250.000), για αποζημίωση αξιωματικού του οποίου το Ανώτατο Συμβούλιο Κρίσεων της Εθνικής Φρουράς αποφάσισε τον ευδόκιμο τερματισμό της υπηρεσίας του (£8.000), για αποζημιώσεις για τραυματισμούς μελών της Εθνικής Φρουράς (£1.397) και για πρόκληση τροχαίων ατυχημάτων (£7.510).

**Ποιοτικοί έλεγχοι τροφίμων της Εθνικής Φρουράς.** Με βάση την Πάγια Διαταγή του περί Ανεφοδιασμού – Διαχείρισης – Λογιστικού Συστήματος Τροφίμων και Απολυμαντικών, αρ.641/2006, τα τρόφιμα της Εθνικής Φρουράς, από την παραλαβή τους μέχρι την κατανάλωσή τους, υπόκεινται σε συνεχείς ποιοτικούς ελέγχους, οι οποίοι διακρίνονται σε:

- Μακροσκοπικό έλεγχο (οπτικό έλεγχο) ο οποίος γίνεται περιοδικά ή έκτακτα από τους διαχειριστές Εφοδιασμού – Εφοδίων και τα Οικονομικά Όργανα των Μονάδων, τον Ιατρό της Μονάδας, και από τον Κτηνίατρο του ΓΕΕΦ/ΔΥΓ.
- Χημικό – Μικροβιολογικό έλεγχο, ο οποίος γίνεται με την αποστολή δειγμάτων στο Γενικό Χημείο της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Αναφορικά με τους πιο πάνω ελέγχους παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Οι δύο μόνιμοι κτηνίατροι της Εθνικής Φρουράς αφυπηρέτησαν από τις τάξεις της Εθνικής Φρουράς, ο πρώτος το Φεβρουάριο του 2006 και ο δεύτερος τον Ιούνιο του 2006 και ως εκ τούτου, από τον Ιούλιο του 2006 δεν υπηρετούσε κανένας μόνιμος κτηνίατρος στην Εθνική Φρουρά. Σημειώνεται ότι από το Σεπτέμβριο του 2006 έως τον Απρίλιο του 2007 οι ανάγκες της Εθνικής Φρουράς σε κτηνίατρος καλύπτονταν από πτυχιούχο κτηνίατρο, ο οποίος υπηρετούσε τη στρατιωτική του θητεία στην ΕΛΔΥΚ και, μετά τον επαναπατρισμό του, από τον Μάιο του 2007, από άλλο στρατιώτη της ΕΛΔΥΚ, ο οποίος είναι επίσης πτυχιούχος κτηνίατρος. Όπως πληροφορήθηκα αναμένεται σύντομα η άφιξη μόνιμου αξιωματικού κτηνίατρο, ο οποίος θα υπηρετεί στις τάξεις της Εθνικής Φρουράς για κάλυψη των αναγκών της.

(β) Σύμφωνα με τη διαδικασία του τακτικού ελέγχου κρεατικών-ψαρικών που περιγράφεται στην πιο πάνω Πάγια Διαταγή, προ της διανομής των κρεατικών - ψαρικών από τους προμηθευτές του Υπουργείου Άμυνας, αυτά ελέγχονται και σφραγίζονται από τον κτηνίατρο του ΓΕΕΦ/ΔΥΓ στα υποστατικά των προμηθευτών και στη συνέχεια συντάσσεται έκθεση ποιοτικού ελέγχου τροφίμων, αντίγραφο της οποίας υποβάλλεται στο ΓΕΕΦ/ΔΕΜ και στο Υπουργείο Άμυνας. Παρατήρησα ότι κατά το 2006 δεν έχουν συνταχθεί οποιεσδήποτε εκθέσεις επειδή, όπως πληροφορήθηκα, η εν λόγω έκθεση συντάσσεται μόνο σε περιπτώσεις κατά τις οποίες διαπιστώνεται πρόβλημα, παρόλο που σύμφωνα με την υπό αναφορά Πάγια Διαταγή, αυτές συντάσσονται κάθε φορά που διενεργείται έλεγχος.

(γ) Σύμφωνα με την ίδια Πάγια Διαταγή, ο κτηνίατρος του ΓΕΕΦ/ΔΥΓ διενεργεί, μεταξύ άλλων, περιοδικό έλεγχο τροφίμων, βάσει προγράμματος του ΓΕΕΦ/ΔΥΓ. Κατά τον έλεγχο της Υπηρεσίας μου, δεν παρουσιάστηκε το υπό αναφορά πρόγραμμα ελέγχων για το έτος 2006, καθώς και οι σχετικές εκθέσεις ποιοτικού ελέγχου τροφίμων που υποβλήθηκαν αναφορικά με επισκέψεις των κτηνιάτρων της ΓΕΕΦ/ΔΥΓ σε Μονάδες της Εθνικής Φρουράς για την υπό αναφορά περίοδο.

**Παράνομη χρήση άδειας εργαστηρίου κοπής και συσκευασίας κατεψυγμένου χοιρινού κρέατος από προμηθευτή της Εθνικής Φρουράς.** Μετά από καταγγελία, η Εθνική Φρουρά διενήργησε έλεγχο στα χοιρινά κρέατα συγκεκριμένου προμηθευτή της Εθνικής Φρουράς και διαπίστωσε ότι η σήμανση που ήταν τοποθετημένη στα κρέατα ήταν διαφορετική από εκείνη που είχε δηλώσει ο υπό αναφορά προμηθευτής κατά την υποβολή της προσφοράς του και ανήκε σε άλλη εταιρεία, η οποία, σύμφωνα με δήλωσή της, ουδέποτε παραχώρησε το δικαίωμα χρήσης της στον εν λόγω προμηθευτή. Συνεπώς τα υπό αναφορά κρέατα δεν είχαν τύχει επεξεργασίας και συσκευασίας σε εγκεκριμένα εργαστήρια/υποστατικά κατά παράβαση του άρθρου 1.10.1 «Άδειες υποστατικών και μέσων μεταφοράς» των όρων του συμβολαίου μεταξύ του Υπουργείου Άμυνας και του προμηθευτή. Το Υπουργείο Άμυνας απέστειλε επιστολή προς τον προμηθευτή ημερ. 12.4.2007 με την οποία του επέβαλε £500 πρόστιμο.

#### **Σχέδιο διακίνησης εθνοφρουρών.**

(α) Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, το σχέδιο διακίνησης εθνοφρουρών λειτουργούσε κατά παρέκκλιση της διαδικασίας των προσφορών, ύστερα από την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 34.334 και ημερ. 25.10.1990, με εγκεκριμένο κόστος λειτουργίας ύψους £110.000, έχοντας ως πρωταρχικό στόχο την ευημερία των εθνοφρουρών. Το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών, σε συνεδρία του στις 19.12.2001, λαμβάνοντας υπόψη τις απόψεις του Υπουργείου Άμυνας, του Τμήματος Οδικών Μεταφορών και της Επιτροπής Προστασίας του

Ανταγωνισμού, αποφάσισε τη συνέχιση της λειτουργίας του υφιστάμενου σχεδίου διακίνησης για ειδικά προκαθορισμένα δρομολόγια και με σταθερό ποσό, το οποίο καθορίζεται από το Τμήμα Οδικών Μεταφορών.

Στη συνέχεια, ενόψει του αιτήματος της Παγκύπριας Ομοσπονδίας Βιοτεχνών Επαγγελματιών Καταστηματαρχών προς το Υπουργείο Άμυνας για συμμετοχή της στο σχέδιο διακίνησης εθνοφρουρών, ως εκπρόσωπος λεωφορειούχων μελών της, το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων, στο οποίο αποτάθηκε το Υπουργείο Άμυνας, εισηγήθηκε όπως η μεταφορά των εθνοφρουρών ανατεθεί σε δικαιούχους λεωφορειούχους, με βάση τη διαδικασία προκήρυξης προσφορών από το Υπουργείο Άμυνας.

Ακολουθώντας, μετά από εισήγηση του Τμήματος Οδικών Μεταφορών, το Υπουργείο Άμυνας στις 22.3.2004 ζήτησε νομική συμβουλή από το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας σε σχέση με την πιο πάνω διαδικασία. Στη γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, η οποία λήφθηκε στις 20.7.2004, γίνεται εισήγηση όπως η ανάθεση της μεταφοράς των εθνοφρουρών από δικαιούχους λεωφορειούχους γίνει με τη διαδικασία προσφορών. Το Τμήμα Οδικών Μεταφορών στις 23.12.2004 συμφώνησε με την εισήγηση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και με τους σχετικούς όρους προκήρυξης της προσφοράς και το Υπουργείο Άμυνας προχώρησε στις 4.4.2005 στην προκήρυξη της προσφοράς για τη μίσθωση λεωφορείων για τον πιο πάνω σκοπό. Το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Άμυνας αποφάσισε, στις 13.7.2005, την ακύρωση της προσφοράς, γιατί οι τιμές των προσφορών που υποβλήθηκαν ήταν κατά πολύ ψηλότερες από αυτές που είχαν εκτιμηθεί. Έκτοτε το όλο θέμα βρίσκεται σε εκκρεμότητα.

**(β) Από τον έλεγχο του σχεδίου διακίνησης εθνοφρουρών παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:**

- (i)** Η συνολική δαπάνη για το 2006 ανήλθε στο £1.693.537, σε σύγκριση με £1.183.847 το 2005, και περιλαμβάνει ποσό ύψους £74.671, το οποίο αποτελεί πρόσθετη χρέωση ποσοστού 5%, πλέον Φ.Π.Α., πάνω στο συνολικό ποσό των τιμολογίων, ποσοστό που χρεώνεται από τις αυτοκινητιστικές οργανώσεις, για κάλυψη του κόστους των διαδρομών που γίνονται κατά τις Κυριακές και αργίες.
- (ii)** Η αύξηση κατά 43% που παρατηρείται στο ύψος της δαπάνης για το 2006, σε σύγκριση με τη δαπάνη του 2005, οφείλεται κυρίως στην προσθήκη νέων δρομολογίων για μεταφορά εθνοφρουρών, στην αύξηση των κομίστρων των διαδρομών από τις 13.4.2006 και στην αύξηση του αριθμού των εθνοφρουρών που διακινήθηκαν, από 692 192 το 2005 σε 878 615 το 2006.
- (iii)** Το μηχανογραφημένο σύστημα για το σχέδιο διακίνησης εθνοφρουρών δεν παρέχει τη δυνατότητα τήρησης στατιστικών στοιχείων επειδή κάθε φορά που γίνεται αλλαγή στοιχείων στο σύστημα, όπως π.χ. αναθεώρηση των κομίστρων ή αύξηση στο ποσοστό του ΦΠΑ, λανθασμένα αναθεωρούνται και όλα τα σχετικά στοιχεία που ήταν ήδη καταχωρισμένα στο σύστημα πριν από την ημερομηνία της αλλαγής.

#### **Κατανάλωση καυσίμων από Μονάδες της Εθνικής Φρουράς.**

- (α) Έλεγχος καυσίμων.** Από την 1.8.2004, η επίβλεψη και ο έλεγχος της διαχείρισης καυσίμων στην Εθνική Φρουρά ανατέθηκε στη Διεύθυνση Εφοδίων/Μεταφορών (ΔΕΜ) του ΓΕΕΦ, η οποία διενέργησε είκοσι εννέα επιτόπιους ελέγχους κατά τη διάρκεια του 2006 (22 το 2005). Εισηγήθηκαν όπως μελλοντικά ο έλεγχος αυτός επεκταθεί σε περισσότερες διαχειρίσεις καυσίμων.
- (β) Έλλειμμα πετρελαίου μειωμένου θείου σε μονάδες της Εθνικής Φρουράς.** Από έκτακτη οικονομική επιθεώρηση που διενήργησε η ΔΕΜ/ΓΕΕΦ σε δύο Μονάδες της Εθνικής Φρουράς στις 19 και 24 Μαΐου 2006 διαπιστώθηκε έλλειμμα στο πετρέλαιο μειωμένου θείου περίπου 71 593 λίτρων και 5 000 λίτρων, αντίστοιχα.

Όπως πληροφορήθηκα, για τα πιο πάνω ελλείμματα διεξήχθη αστυνομική έρευνα, και μετά από συγκατάθεση που εξασφάλισε η Αστυνομία από το Γενικό Εισαγγελέα, η υπόθεση στάλθηκε απευθείας στο Κακουργοδικείο για ποινική δίωξη του εμπλεκόμενου στελέχους, η εκδίκαση της οποίας ακόμη εκκρεμεί. Παράλληλα, το ΓΕΕΦ με την ολοκλήρωση της διερεύνησης της υπόθεσης από την Αστυνομία, διεξήγαγε ανάκριση και αποφάσισε τον καταλογισμό διοικητικών ευθυνών στα εμπλεκόμενα στελέχη και τη λογιστική τακτοποίηση των εκκρεμοτήτων των διαχειρίσεων, δηλαδή τη διαγραφή των υπό αναφορά ελλειμμάτων.

- (γ) **Υπερκατανάλωση καυσίμων.** Από δειγματοληπτικό έλεγχο σε σημειώματα επεξεργασίας καυσίμων της Διεύθυνσης Εφοδίων και Μεταφορών της Εθνικής Φρουράς διαπίστωσα και πάλι ότι σε αρκετές περιπτώσεις προκύπτει υπερκατανάλωση καυσίμων, σε σύγκριση με τις προβλεπόμενες κλίμακες κατανάλωσης καυσίμων και λιπαντικών και εισηγήθηκα όπως μελετηθούν τα αίτια και διερευνηθεί κατά πόσο οι κλίμακες κατανάλωσης καυσίμων, οι οποίες αναγράφονται στις σχετικές Πάγιες Διαταγές, χρήζουν αναθεώρησης ώστε να λαμβάνεται υπόψη η ηλικία των οχημάτων και αρμάτων της Εθνικής Φρουράς.

**Μονάδες Εθνικής Φρουράς.** Κατά τον έλεγχο των Μονάδων Εθνικής Φρουράς παρατηρήθηκαν οι ακόλουθες αδυναμίες και ελλείψεις:

- (α) **Αποθήκη Βάσεως Εφοδιασμού.** Όπως ανέφερα και στην Έκθεσή μου για το προηγούμενο έτος, στις 24.9.2003 παραλήφθηκαν από επιτυχόντα προσφοροδότη 8 550 κιλά ρεβίθια, συνολικής αξίας £8.379, τα οποία, σύμφωνα με τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές της προσφοράς, είχαν όριο συντήρησης, κάτω από συνήθεις συνθήκες αποθήκευσης, ένα χρόνο από την ημερομηνία παραλαβής τους στις αποθήκες της Εθνικής Φρουράς. Στις 17.9.2004 δηλαδή επτά μέρες πριν τη λήξη του προβλεπόμενου από τους όρους της προσφοράς ορίου συντήρησης διαπιστώθηκε ότι η εναπομείνασα ποσότητα των 3 990 κιλών ρεβιθίων, συνολικής αξίας £3.910, προσβλήθηκε από έντομα. Η ποσότητα αυτή παραλήφθηκε από τον προμηθευτή στις 8.10.2004 για καθαρισμό και εξυγίανση και επιστράφηκε στη Μονάδα στις 11.10.2004. Κατόπιν επιθεώρησης τους από την Υγειονομική Υπηρεσία του Κράτους, διαπιστώθηκε ότι τα ρεβίθια ήταν τρυπημένα σε βαθμό που να υποβαθμίζεται η ποιότητά τους και να μην είναι εμπορεύσιμα. Το Υπουργείο Άμυνας με επιστολή του προς τον προμηθευτή, ζήτησε την αντικατάσταση των πιο πάνω ρεβιθίων με άλλα, πράγμα που ο προμηθευτής αρνήθηκε να πράξει ισχυριζόμενος ότι οι συνθήκες αποθήκευσής τους δεν ήταν ικανοποιητικές. Το Υπουργείο Άμυνας παρέπεμψε το θέμα στο Γενικό Εισαγγελέα στις 10.2.2005, με σκοπό τη λήψη νομικών μέτρων για διεκδίκηση αποζημιώσεων αφού η εγγύηση του συμβολαίου ήδη είχε λήξει στις 28.2.2004.

Ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, με επιστολή του ημερ. 20.7.2007 προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Άμυνας, εξέφρασε την άποψη πως, με βάση τα στοιχεία που τέθηκαν ενώπιόν του, μια ενδεχόμενη αγωγή εναντίον του προμηθευτή δεν θα είχε πολύ ψηλά ποσοστά επιτυχίας.

Παρατήρησα εν τω μεταξύ ότι κατά το 2006, στους ίδιους αποθηκευτικούς χώρους, νέα ποσότητα 1 646 κιλών ρεβιθίων, 225 κιλών λουβιών και 75 κιλών φασολιών προσβλήθηκε από έντομα. Το Υπουργείο Άμυνας στις 26.2.2007 ζήτησε από τον προμηθευτή την αντικατάσταση ρεβιθίων ή την καταβολή του ποσού των £1.432 που αντιπροσωπεύει την αξία τους και όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Άμυνας, το ποσό αυτό έχει αποκοπεί στις 16.4.2007 από άλλη πληρωμή του Υπουργείου στον υπό αναφορά προσφοροδότη.

Με αφορμή τις επισημάνσεις της Υπηρεσίας μου, αναφορικά με την ανάγκη βελτίωσης των αποθηκευτικών χώρων τροφίμων της Μονάδας, κλιμάκιο της Τεχνικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Άμυνας επισκέφθηκε τις εν λόγω αποθήκες και εισηγήθηκε όπως κατασκευαστούν δύο νέες αποθήκες σε παρακείμενο χώρο.

Διαπίστωσα επίσης ότι η λειτουργία της πιο πάνω Μονάδας, ως βασικού ανεφοδιαστικού οργάνου τροφίμων της Εθνικής Φρουράς, δεν διέπεται από Πάγια Διαταγή ή τεχνικές οδηγίες που να αφορούν στην αποθήκευση και συντήρηση των τροφίμων της Εθνικής Φρουράς, ούτε και τηρούνται στοιχεία από τη Μονάδα όσον αφορά στη διενέργεια περιοδικών ελέγχων και προληπτικών ψεκασμών των τροφίμων και εισηγήθηκα όπως γίνουν οι απαιτούμενες ενέργειες για την έκδοση από το ΓΕΕΦ ειδικής Πάγιας Διαταγής, η οποία να αναφέρεται συγκεκριμένα στην αποθήκευση και συντήρηση των τροφίμων της Εθνικής Φρουράς.

- (β) **Αποθήκη Βάσεως Υλικού Πολέμου.** Παρατήρησα ότι λόγω έλλειψης αποθηκευτικών χώρων, ποσότητα υλικών της Διαχείρισης Γενικού Υλικού, βρίσκονταν εκτεθειμένα σε υπαίθριους χώρους με κίνδυνο να υποστούν φθορά.

Κατόπιν εισήγησης της Υπηρεσίας μου, το ΓΕΕΦ εξέδωσε την Πάγια Διαταγή 6-43/2007 (περί Λογιστικών Ανεφοδιαστικών Οργάνων Υλικού Πολέμου) στην οποία καθορίζονται με σαφήνεια και ακρίβεια όλα τα θέματα που διέπουν τη λογιστική των ανεφοδιαστικών οργάνων Υλικού Πολέμου, η οποία, κατά την άποψή μου, θα συντείνει στην εύρυθμη λειτουργία των Διαχειρίσεων της Μονάδας.

Επίσης το πρόγραμμα μηχανογράφησης για τις Διαχειρίσεις της Μονάδας τέθηκε σε λειτουργία πάνω σε δοκιμαστική βάση το 2001, με παράλληλη τήρηση του χειρόγραφου συστήματος. Παρατήρησα ότι, παρόλο που έχει παρέλθει μεγάλο χρονικό διάστημα από την εφαρμογή του μηχανογραφημένου συστήματος, αυτό εξακολουθεί να παρουσιάζει σημαντικές αδυναμίες και ελλείψεις.

- (γ) **Συνεργείο Περιοχής Τεχνικού.** Όπως ανέφερα και στην Έκθεσή μου για το προηγούμενο έτος, η τελευταία απογραφή των υλικών της αποθήκης υλικών της Διμοιρίας Γενικών Επισκευών έγινε στις 12.5.1995. Ενόψει της μεγάλης χρονικής περιόδου που έχει παρέλθει από την ημερομηνία της τελευταίας απογραφής, επανέλαβα την εισήγησή μου όπως γίνει νέα απογραφή των εν λόγω αποθεμάτων.

Επεσήμανα επίσης ότι αρκετά υλικά που βρίσκονται στην πιο πάνω αποθήκη παραμένουν ακίνητα για μεγάλη χρονική περίοδο, μέχρι και 26 χρόνια, με αποτέλεσμα είτε να έχουν παρουσιάσει οξειδώσεις, είτε να έχει λήξει η ημερομηνία χρήσης τους.

#### 4.10 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

##### Υπηρεσία Περιβάλλοντος

##### Εφαρμογή του Περιβαλλοντικού Κεκτημένου (Κονδύλι 12.01.11.04283).

(α) **Υλοποίηση Προϋπολογισμού.** Η συνολική πρόνοια του πιο πάνω Κονδυλίου στον Προϋπολογισμό για το 2006, ανερχόταν σε £1 εκ., και αφορούσε στην εκτέλεση 10 έργων σε σχέση με την εφαρμογή του περιβαλλοντικού κεκτημένου. Επεσήμανα ότι η πραγματοποιηθείσα δαπάνη ανήλθε σε μόλις £271.618 (ποσοστό υλοποίησης 27%) που αφορούσε κυρίως σε πληρωμές για την υλοποίηση ενός μόνο έργου, αναφορικά με την παροχή υπηρεσιών για τη διαχείριση των αποβλήτων συσκευασίας σε Δήμους των επαρχιών Λευκωσίας και Λεμεσού και Κοινοτικά Συμβούλια της Επαρχίας Λεμεσού, ενώ για τα υπόλοιπα 9 έργα δεν έγινε οποιαδήποτε δαπάνη.

Εν όψει των πιο πάνω, ζήτησα να ενημερωθώ αναφορικά με την υλοποίηση των υπό αναφορά έργων, καθώς και για τυχόν επιπτώσεις που ενδέχεται να υπάρξουν λόγω της μη υλοποίησής τους.

(β) **Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων Συσκευασίας.** Η Οδηγία 94/62/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αποσκοπεί στην εναρμόνιση των

εθνικών μέτρων που αφορούν στη διαχείριση των συσκευασιών και των απορριμμάτων συσκευασίας προκειμένου, αφενός, να προληφθούν και να μειωθούν οι επιπτώσεις τους στο περιβάλλον και αφετέρου να διασφαλιστεί η λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και να αποφευχθούν εμπόδια στο εμπόριο καθώς και στρεβλώσεις και περιορισμοί στον ανταγωνισμό. Το άρθρο 6 της Οδηγίας θέτει συγκεκριμένους ποσοτικούς στόχους ανάκτησης/ανακύκλωσης και προκαθορισμένο χρονοδιάγραμμα υλοποίησής τους σε πέντε φάσεις. Στα πλαίσια των ενταξιακών διαπραγματεύσεων, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποδέχτηκε το αίτημα της Κυπριακής Δημοκρατίας για παραχώρηση μεταβατικής περιόδου για πλήρη εφαρμογή των στόχων της πρώτης φάσης μέχρι τις 31.12.2005. Οι στόχοι αυτοί συμπεριλήφθηκαν και στο άρθρο 6 των περί Συσκευασιών και Αποβλήτων Συσκευασιών Νόμων του 2002 μέχρι 2006, οι οποίοι ψηφίστηκαν από τη Βουλή των Αντιπροσώπων για σκοπούς εναρμόνισης με την πιο πάνω Οδηγία.

Συγκεκριμένα, με βάση το πιο πάνω άρθρο του Νόμου, μέχρι τις 31.12.2005 πρέπει να ανακτάται το 50%, τουλάχιστο, του βάρους των αποβλήτων συσκευασίας. Παρατήρησα ότι σύμφωνα με σχετική έκθεση που ετοιμάστηκε από την Υπηρεσία Περιβάλλοντος αναφορικά με την ανάκτηση αποβλήτων συσκευασίας στην Κύπρο για το 2005, το συνολικό ποσοστό πραγματικής ανάκτησης και ανακύκλωσης αποβλήτων συσκευασίας ανήλθε σε μόλις 10,7%, με αποτέλεσμα να προκύπτει το ενδεχόμενο επιβολής κυρώσεων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

**Μη συμμόρφωση με τον Κανονισμό 2037/2000 σχετικά με τις ουσίες που επηρεάζουν το όζον.** Σύμφωνα με τα άρθρα 16 και 17 του Κανονισμού 2037/2000 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα κράτη μέλη οφείλουν να λαμβάνουν μέτρα για την ανάκτηση, ανακύκλωση, ποιοτική αποκατάσταση και καταστροφή των ελεγχόμενων ουσιών που καθορίζονται στον υπό αναφορά Κανονισμό, οι οποίες επηρεάζουν το όζον, και λαμβάνονται όλα τα δυνατά προληπτικά μέτρα για την αποτροπή και ελαχιστοποίηση των διαρροών των ελεγχόμενων ουσιών.

Τον Οκτώβριο του 2005 η Κυπριακή Δημοκρατία έλαβε αιτιολογημένη γνώμη από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε σχέση με τη μη συμμόρφωσή της με τον πιο πάνω Κανονισμό η οποία αναφερόταν, μεταξύ άλλων, στη μη ύπαρξη νομοθετικού πλαισίου που να καθορίζει τα προσόντα των τεχνιτών που χειρίζονται τις ελεγχόμενες ουσίες, στη μη εφαρμογή μέτρων για έλεγχο των διαρροών ελεγχόμενων ουσιών, στη μη εφαρμογή συστήματος για την προώθηση και ανάκτηση των ελεγχόμενων ουσιών και στην έλλειψη πληροφόρησης αναφορικά με τις ποσότητες ελεγχόμενων ουσιών που συλλέχθηκαν και καταστράφηκαν.

Όπως αναφέρεται σε σχετική απάντηση της Κυπριακής Δημοκρατίας, απαραίτητη προϋπόθεση για τη δημιουργία συστήματος για την προώθηση της ανάκτησης χρησιμοποιούμενων ελεγχόμενων ουσιών και ελέγχου διαρροών, είναι η δημιουργία νομικού πλαισίου για την αδειοδότηση των επαγγελματιών τεχνικών που χρησιμοποιούν ελεγχόμενες ουσίες. Για το σκοπό αυτό έχει ψηφιστεί από τη Βουλή των Αντιπροσώπων ο περί των Τεχνιτών Οχημάτων Νόμος του 2006, ο οποίος θεσμοθετεί τα ελάχιστα προσόντα για τεχνίτες κλιματισμού και ψύξης οχημάτων, ενώ εκκρεμεί ακόμα η ψήφιση του νομοσχεδίου με τίτλο «ο περί Ηλεκτρολογικών και Μηχανολογικών Εγκαταστάσεων και Ηλεκτρικών Συσκευών (Έλεγχος και Ασφάλεια) Νόμος» για ολοκλήρωση του απαραίτητου νομικού πλαισίου.

Αντιλαμβάνομαι ότι η καθυστέρηση που παρατηρείται στην προώθηση του εν λόγω νομοσχεδίου οφείλεται στις διαφορετικές απόψεις επί του θέματος μεταξύ των Υπουργείων Συγκοινωνιών και Έργων και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ως προς το ποια είναι η αρμόδια αρχή για αδειοδότηση των τεχνιτών. Σημειώνεται ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αρνήθηκε να ικανοποιήσει το αίτημα της Κυπριακής Δημοκρατίας για παράταση εφαρμογής του πιο πάνω Κανονισμού και αντιλαμβάνομαι ότι η μη άμεση συμμόρφωση ενδεχομένως να έχει ως αποτέλεσμα την παραπομπή της Δημοκρατίας στο Δικαστήριο Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, με πιθανότητα επιβολής προστίμου.

**Εθνικό μητρώο δικαιωμάτων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου και αναφορές και υποβολή στοιχείων σε σχέση με τις κλιματολογικές αλλαγές.**

(α) Σύμφωνα με τον Κανονισμό 2216/2004, κάθε κράτος μέλος όφειλε μέχρι τις 31.12.2004, να συγκροτήσει εθνικό μητρώο δικαιωμάτων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου με τη μορφή τυποποιημένης ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων και να μεριμνήσει για τη σύνδεσή του με το σύστημα μητρώων που καλύπτει την Ευρωπαϊκή Ένωση. Παρατήρησα ότι η συγκρότηση του εθνικού μητρώου για την Κύπρο ολοκληρώθηκε με καθυστέρηση, περί τα τέλη Ιουλίου του 2006, και τέθηκε σε ισχύ, αφού εγκρίθηκε από τη Διεύθυνση Περιβάλλοντος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, τον Αύγουστο του 2006.

(β) Με βάση την Οδηγία 2003/87/ΕΚ, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων εξέδωσε, στις 18.7.2007, απόφαση σχετικά με το εθνικό σχέδιο κατανομής δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου της Κύπρου για την περίοδο 2008-2012. Η Επιτροπή έκανε αποδεκτό το εθνικό σχέδιο της Κύπρου αλλά η εγκριθείσα ετήσια ποσότητα δικαιωμάτων προς κατανομή ήταν κατά 23% μικρότερη από εκείνη που πρότεινε η Κύπρος. Σύμφωνα με υπολογισμούς της Υπηρεσίας Περιβάλλοντος, η μείωση αυτή, μεταφραζόμενη σε απόλυτα οικονομικά μεγέθη με τα σημερινά δεδομένα, αντιστοιχεί σε αξία που υπερβαίνει τα £100 εκ. Η πιο πάνω απόφαση θα έχει ως αποτέλεσμα την αναθεώρηση του εθνικού σχεδίου κατανομής δικαιωμάτων και όπως πληροφορήθηκα, η Υπηρεσία Περιβάλλοντος θα προβεί στον καθορισμό Σχεδίου Δράσης για στήριξη όλων των εμπλεκόμενων φορέων εκμετάλλευσης ώστε να μπορέσουν να ανταποκριθούν με τη λιγότερη δυνατή οικονομική επιβάρυνση στις περικοπές δικαιωμάτων που θα τους επιβληθούν. Το Σχέδιο Δράσης αναμένεται να στηριχθεί κυρίως στην ουσιαστική προώθηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στον τομέα της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, την προώθηση της συντομότερης δυνατής έλευσης φυσικού αερίου στην Κύπρο, στην προώθηση μέτρων εξοικονόμησης ενέργειας σε όλους τους τομείς και στην προώθηση της παραγωγής ενέργειας από απόβλητα.

(γ) Σύμφωνα με τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για την καταπολέμηση της αλλαγής του κλίματος και το σχετικό Πρωτόκολλο του Κιότο, η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της οφείλουν να υποβάλλουν, σε τακτά χρονικά διαστήματα, εκθέσεις για τις εκπομπές αερίων που επιδεινώνουν το φαινόμενο του θερμοκηπίου καθώς και για τις πολιτικές και μέτρα που λαμβάνονται για τη μείωσή τους. Η απόφαση αρ. 280/2004/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ημερ. 11.2.2004, για καθιέρωση μηχανισμού παρακολούθησης των εκπομπών αερίων που συμβάλλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου στην Κοινότητα και εφαρμογής του πρωτοκόλλου του Κιότο, διευκρινίζει, μεταξύ άλλων, τις υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων των κρατών σε σχέση με τις κλιματολογικές αλλαγές.

Τόσο κατά το 2006, όσο και το 2007, αποστάληκαν από την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων προειδοποιητικές επιστολές σχετικά με τη μη έγκαιρη υποβολή των πιο πάνω αναφορών από την Κυπριακή Δημοκρατία, οι οποίες απαντήθηκαν με την υποβολή των ζητούμενων στοιχείων. Στις απαντητικές επιστολές εκφράζεται επίσης η άποψη ότι, λόγω του ότι η Κυπριακή Δημοκρατία δεν είναι ενταγμένη στο Παράρτημα Ι της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών ούτε στο Παράρτημα Β του Πρωτοκόλλου του Κιότο, δεν έχει οποιαδήποτε υποχρέωση για αποστολή εκθέσεων σχετικά με τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, αλλά επειδή επιθυμεί να συμβάλει στην προσπάθεια που καταβάλλει η Κοινότητα για την καταπολέμηση των κλιματικών αλλαγών, προτίθεται να υποβάλλει εθελοντικά τις σχετικές πληροφορίες προς την Επιτροπή.

Επειδή φαίνεται ότι υπάρχει διχογνωμία μεταξύ της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και της Κυπριακής Δημοκρατίας αναφορικά με την υποχρέωση υποβολής των πιο πάνω στοιχείων ζήτησα όπως η Υπηρεσία προβεί σε ενέργειες για διευκρίνιση του θέματος.

**Δίκτυο «Φύση 2000»**

(α) **Γενικά.** Με βάση το άρθρο 3 της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, συστάθηκε ένα συνεκτικό Ευρωπαϊκό οικολογικό δίκτυο ειδικών ζωνών, επονομαζόμενο «Φύση 2000» («Natura 2000»). Σύμφωνα με την Οδηγία αυτή, κάθε κράτος μέλος συμβάλλει στη σύσταση του δικτύου και για το σκοπό αυτό ορίζει τόπους ως ειδικές ζώνες διατήρησης και, βασιζόμενο σε καθορισμένα από την Οδηγία κριτήρια, προτείνει κατάλογο τόπων Κοινοτικής σημασίας στο έδαφός του. Στα πλαίσια αυτά, η Υπηρεσία Περιβάλλοντος απέστειλε, περί τα τέλη του 2006, στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, κατάλογο με 38 προτεινόμενες περιοχές για ένταξη στο «Φύση 2000» για τις οποίες, όπως αντιλαμβάνομαι, αναμένεται η σχετική έγκριση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Παράλληλα, η Κύπρος έχει εξασφαλίσει έγκριση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για χρηματοδότηση ύψους €900.000 από το Κονδύλι της Μεταβατικής Διευκόλυνσης για το 2004 αναφορικά με την ετοιμασία Διαχειριστικών Σχεδίων για οκτώ περιοχές, και €600.000 αναφορικά με την ετοιμασία Διαχειριστικών Σχεδίων για άλλες 13 περιοχές από το Κονδύλι της Μεταβατικής Διευκόλυνσης για το 2006.

(β) **Συμμόρφωση Κυπριακής Δημοκρατίας με την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας.** Κατόπιν καταγγελίας κατά της Κυπριακής Δημοκρατίας σε σχέση με την έλλειψη προστασίας του ενδημικού Κυπριακού νερόφιδου (*Natrix natrix cypriaca*), η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων απέστειλε στις 21.3.2007 προειδοποιητική επιστολή στον Υπουργό Εξωτερικών για μη συμμόρφωση με την πιο πάνω Ευρωπαϊκή Οδηγία. Σύμφωνα με την υπό αναφορά καταγγελία, οι Κυπριακές Αρχές δεν έχουν περιλάβει στον κατάλογο των προτεινόμενων τόπων κοινοτικής σημασίας την περιοχή της λίμνης Παραλιμνίου και ανέχονται δραστηριότητες οι οποίες βλάπτουν το είδος και καταστρέφουν τον οικοτόπό του στην περιοχή αυτή καθώς και στο φράγμα Ξυλιάτου. Σε απαντητική επιστολή της Κυπριακής Δημοκρατίας αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι προγραμματίζεται, μέχρι το τέλος του 2007, να ολοκληρωθούν όλες οι αναγκαίες διεργασίες ώστε να προταθεί η ένταξη της περιοχής της λίμνης Παραλιμνίου στο «Φύση 2000» και ζήτησα να ενημερωθώ για τυχόν εξελίξεις.

(γ) **Απορρόφηση Κονδυλίων που εξασφαλίστηκαν από τη Μεταβατική Διευκόλυνση 2004.** Παρατηρήθηκε ότι, παρόλο που, όπως αναφέρεται και πιο πάνω, εξασφαλίστηκε έγκριση για χρηματοδότηση της ετοιμασίας των διαχειριστικών σχεδίων για οκτώ περιοχές του Δικτύου ύψους €900.000, το συνολικό ποσό της αξίας των συμβολαίων που συνάφθηκαν ανέρχεται μόλις στα €498.061 συν Φ.Π.Α., ενώ οι πραγματικές συνολικές δαπάνες που διενεργήθηκαν μέχρι τα μέσα του 2007 ανήλθαν σε περίπου €100.000. Λόγω του ότι η τελευταία ημερομηνία δικαιώματος διενέργειας πληρωμών είναι η 15.12.2007, ζήτησα να ενημερωθώ αναφορικά με την αναμενόμενη απορρόφηση των σχετικών Κονδυλίων από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

**Συμβόλαιο Παροχής Υπηρεσιών για τη διαχείριση αποβλήτων συσκευασίας για τους Δήμους των Επαρχιών Λευκωσίας, Λεμεσού και Κοινοτικά Συμβούλια Λεμεσού.** Το έργο αξίας £1.355.000 άρχισε την 1.9.2006 και προβλέπεται να συμπληρωθεί την 1.9.2008. Με επιστολή μου στον Αναπληρωτή Διευθυντή της Υπηρεσίας Περιβάλλοντος, το Φεβρουάριο 2007 παρατήρησα ότι τόσο η υλοποίηση όσο και η διαχείριση του πιο πάνω συμβολαίου παρουσιάζουν τις ακόλουθες σοβαρές αδυναμίες.

(α) Ο ανάδοχος του έργου δεν είχε εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του όπως αυτές καθορίζονταν στο συμβόλαιο στο τομέα της ενημέρωσης/διαφώτισης. Διαπιστώθηκε επίσης ότι στα σημεία τοποθέτησης των κάδων δεν είχαν τοποθετηθεί επεξηγηματικές πινακίδες τα έξοδα των οποίων σύμφωνα με το συμβόλαιο επιβάρυναν τον ανάδοχο.

(β) Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι κάδοι είχαν τοποθετηθεί σε ακατάλληλα σημεία αντί σε περίοπτους και πιο προσιτούς για το κοινό χώρους, για ευκολότερη χρήση.



(γ) Ο ανάδοχος δεν υποβάλλει προς την Υπηρεσία Περιβάλλοντος κατάσταση με τα δρομολόγια και τις ποσότητες αποβλήτων συσκευασιών που συλλέγει για κάθε συμβαλλόμενο Δήμο ή Κοινότητα. Ως εκ τούτου, δεν είναι εφικτή η παρακολούθηση της τήρησης των προνοιών του συμβολαίου.

(δ) Σχετικά με τα ποσοστά ανάκτησης/ανακύκλωσης των υλικών συσκευασίας, η Υπηρεσία θα έπρεπε να γνωρίζει την ετήσια ποσότητα των αποβλήτων συσκευασίας που παράγεται στη Κύπρο, ώστε να είναι σε θέση να διαπιστώνει κατά πόσο επιτυγχάνονται οι στόχοι που έθεσε η Ευρωπαϊκή ένωση, πράγμα που δεν κατέστη δυνατό να γίνει.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου με πληροφόρησε ότι ο ανάδοχος θα εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του σύμφωνα με το συμβόλαιο. Σχετικά με τα ποσοστά ανάκτησης/ανακύκλωσης των υλικών συσκευασίας η Υπηρεσία Περιβάλλοντος συλλέγει στοιχεία που θα αποσταλούν στην Υπηρεσία μας μόλις αυτά ετοιμαστούν.

**Χώρος Υγειονομικής Ταφής Αποβλήτων (ΧΥΤΑ) στην Επαρχία Πάφου.** Η σύμβαση για το ΧΥΤΑ Πάφου εκτός από τη Μελέτη – Κατασκευή, περιλαμβάνει και τη Λειτουργία – Συντήρηση του έργου για δέκα έτη έναντι του ποσού των £363.423 ανά έτος. Σύμφωνα με τα στοιχεία που υποβλήθηκαν από τον Ανάδοχο, η ποσότητα των αποβλήτων που κατέληξαν στο ΧΥΤΑ Πάφου για τη περίοδο Σεπτέμβριος 2005 – Αύγουστος 2006 ήταν συνολικά 60 234 τόνοι. Η ποσότητα αυτή είναι σχεδόν διπλάσια από αυτή που προέβλεπε η μελέτη Κόστους – Ωφέλους για το έργο. Με βάση τη μελέτη αυτή, για το έτος 2007, η συνολική ποσότητα στερεών αποβλήτων θα ανέρχεται σε 62 600 τόνους από τους οποίους 35 776 τόνοι θα κατέληγαν στο ΧΥΤΑ Πάφου και ποσότητα 26 824 τόνων θα ανακτάτο με ανακύκλωση, πράγμα το οποίο (η ανάκτηση με ανακύκλωση) μέχρι τον Οκτώβριο του 2006 δεν εφαρμόστηκε.

Παρατήρησα ότι οι επιπτώσεις από τη μη ανακύκλωση υλικών είναι πολύ σοβαρές επειδή – λόγω της αυξημένης ποσότητας που καταλήγει στο ΧΥΤΑ – αφενός διπλασιάζεται το κόστος λειτουργίας του ΧΥΤΑ (περίπου £600.000/ανά έτος αντί £363.423) και αφετέρου ο χρονικός ορίζοντας λειτουργίας του ΧΥΤΑ θα μειωθεί από 20 στα 10 έτη – λόγω πλήρωσης της συνολικής χωρητικότητας των κυττάρων του ΧΥΤΑ.

Ενόψει των πιο πάνω, τον Οκτώβριο 2006, ζήτησα όπως έχω τις απόψεις του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών καθώς και τις ενέργειες του για αντιμετώπιση του θέματος. Ο Γενικός Διευθυντής με πληροφόρησε ότι σύμφωνα με τον περί Συσκευασιών και Αποβλήτων Συσκευασιών Νόμο 32(1) του 2000, οι έμποροι και παραγωγοί υλικών συσκευασίας οφείλουν να εφαρμόσουν ένα σύστημα συλλογής, μεταφοράς και ανακύκλωσης των αποβλήτων συσκευασίας, ώστε να αποφεύγεται η απόρριψη τους στο ΧΥΤΑ Πάφου, πράγμα που δυστυχώς δεν εφαρμόστηκε. Ανέφερε επίσης ότι η Αρμοδία Αρχή για τη παρακολούθηση της εφαρμογής του Νόμου που είναι η Υπηρεσία Περιβάλλοντος του Υπουργείου Γεωργίας Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος τον πληροφόρησε ότι το σύστημα ανάκτησης υλικών θα αρχίσει εντός του 2007.

Με επιστολή μου προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Γεωργίας Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος το Φεβρουάριο 2007 ζήτησα όπως με ενημερώσει για τους λόγους που καθυστερεί η εφαρμογή της πιο πάνω νομοθεσίας.

#### **4.11 ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΥΔΑΤΩΝ**

##### **Μέρος Α**

**Εκτέλεση έργων κοινής συνεισφοράς.** Σύμφωνα με τον Προϋπολογισμό του 2006, το Τμήμα προγραμματίσει την εκτέλεση 70 συνολικά νέων αρδευτικών έργων και έργων βελτίωσης υδατοπρομήθειας χωριών, έναντι προϋπολογισμένης δαπάνης £4,90 εκ., η οποία στη συνέχεια αυξήθηκε με συμπληρωματικές πιστώσεις σε £5,46 εκ. Στο ποσό αυτό συμπεριλήφθηκαν πιστώσεις ύψους £272.800 για τη συνέχιση και συμπλήρωση εκκρεμοτήτων σε έργα που παρέμειναν ημιτελή στο τέλος του 2005, παρόλο που όπως προέκυψε, οι απαιτούμενες δαπάνες

εκτέλεσής τους, ήταν £1,76 εκ., για τις οποίες εξασφαλίστηκε έγκριση από το Γραφείο Προγραμματισμού για κάλυψή τους από τις διαθέσιμες πιστώσεις του Προϋπολογισμού του 2006. Επίσης, κατά τη διάρκεια του έτους, το Τμήμα εξασφάλισε από το Γραφείο Προγραμματισμού εγκρίσεις για την εκτέλεση άλλων 48 νέων έργων.

Επιπρόσθετα, το Τμήμα ανέλαβε κατά τη διάρκεια του έτους και την εκτέλεση συνολικά 70 έργων, είτε με αποκλειστικές καταθέσεις Κοινοτήτων, είτε για λογαριασμό διαφόρων Κυβερνητικών Τμημάτων, με παραχώρηση τμηματικών πιστώσεων.

Μέσα στο 2006 άρχισε ή συνεχίστηκε η εκτέλεση 181 έργων και μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2006 συμπληρώθηκαν τα 112 από αυτά. Η εκτέλεση των υπόλοιπων έργων συνεχίζεται μέσα στο 2007, με έγκριση του Γραφείου Προγραμματισμού που εξασφαλίστηκε την 1.3.2007.

Το ποσοστό υλοποίησης των έργων που προϋπολογίστηκαν για εκτέλεση στον τομέα έργων κοινής συνεισφοράς, περιορίστηκε όπως και κατά τα προηγούμενα χρόνια, σε χαμηλά επίπεδα. Συγκεκριμένα, από στοιχεία που τηρούνται προκύπτει ότι το ποσοστό των ημιτελών και ανεκτέλεστων έργων στο τέλος του έτους έφθασε το 43%, γεγονός που οφείλεται, αφενός στο γεγονός ότι μεγάλο μέρος των διαθέσιμων πιστώσεων για το έτος δαπανώνται για τη συνέχιση των ημιτελών έργων του προηγούμενου έτους και, αφετέρου, στην καθυστέρηση έναρξης εκτέλεσης μεγάλου αριθμού έργων, λόγω αστάθμητων παραγόντων, όπως η μη έγκαιρη έγκριση δανείων διαφόρων Κοινοτήτων από τους Δανειστικούς Επιτρόπους και η ανάληψη εκτέλεσης έργων για κάλυψη έκτακτων υδρευτικών αναγκών σε διάφορες Κοινότητες.

Ενόψει των πιο πάνω επανέλαβα την εισήγησή μου όπως γίνει αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των τελευταίων χρόνων, σε σχέση με τις πιο πάνω δραστηριότητες του Τμήματος, και ληφθούν τα απαιτούμενα μέτρα, με στόχο την αύξηση της παραγωγικότητας καθώς και την εξέταση του ενδεχομένου ανάθεσης αριθμού δραστηριοτήτων του Τμήματος στον ιδιωτικό τομέα σε συνδυασμό με τη σταδιακή μείωση του εργατικού προσωπικού, με την κατάργηση θέσεων ατόμων που αφυπηρετούν.

**Αγορά νερού από τις μονάδες αφαλάτωσης.** Το κόστος για την αγορά νερού από τις μονάδες αφαλάτωσης Δεκέλειας και Λάρνακας ανήλθε σε £19,4 εκ. και αντιπροσωπεύει την αξία 29,1 εκ. κυβ. μ. νερού, σε σύγκριση με £17,9 εκ. για 30,9 εκ. κυβ. μ. νερού το 2005.

**Μηχανογράφηση συστήματος τιμολόγησης νερού του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων.** Από 1.1.2004 άρχισε σταδιακά η εφαρμογή του μηχανογραφημένου συστήματος τιμολόγησης και είσπραξης νερού, όμως παρατηρείται μεγάλη καθυστέρηση στην ολοκλήρωση του έργου. Τα αρδευτικά έργα Βυζακιάς και Ξυλιάτου, εξακολουθούν να παραμένουν εκτός του συστήματος, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται προβλήματα στην παροχή ολοκληρωμένης πληροφόρησης, να σημειώνονται καθυστερήσεις στην τιμολόγηση και είσπραξη και να αυξάνονται οι πιθανότητες λάθους.

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου, το έργο της μηχανογράφησης της τιμολόγησης του νερού που διατίθεται για άρδευση και ύδρευση από τα Κυβερνητικά Υδατικά Έργα έχει ολοκληρωθεί και σε αυτό περιλαμβάνεται και η τιμολόγηση νερού από τα αρδευτικά έργα Βυζακιάς και Ξυλιάτου, η οποία ολοκληρώθηκε τον Σεπτέμβριο του 2007.

Από επιτόπιους ελέγχους στα υδατικά έργα Κοκκινοχωριών και Ακρωτηρίου, διαπιστώθηκαν προβλήματα στην επαλήθευση της ορθότητας των υπολοίπων των χειρόγραφων μητρώων, με τα υπόλοιπα που μεταφέρθηκαν στο μηχανογραφημένο σύστημα, επειδή δεν καθορίστηκαν κατάλληλες διαδικασίες που να εξασφαλίζουν την ακρίβεια, ορθότητα και πληρότητα των πληροφοριών που μεταφέρθηκαν στο μηχανογραφημένο σύστημα.

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου, μετά την καταχώρηση όλων των στοιχείων στο μηχανογραφημένο σύστημα, θα συνεχιστεί η παράλληλη τήρηση τόσο των χειρόγραφων

μητρώων όσο και του μηχανογραφημένου συστήματος με απώτερο σκοπό να εντοπισθούν και να διορθωθούν τυχόν λάθη ή παραλείψεις.

**Λογαριασμοί Καταθέσεων.** Στις 31.12.2006 το υπόλοιπο των λογαριασμών καταθέσεων ανερχόταν σε £2,01 εκ., από το οποίο £1,08 εκ. αφορούσαν σε εγγυήσεις για προσφορές και £0,54 εκ. σε υπόλοιπα καταθέσεων για έργα υδατοπρομήθειας και αρδευτικά έργα.

**Υπόλοιπα καθυστερημένων εσόδων.** Τα υπόλοιπα καθυστερημένων εσόδων στις 31.12.2006 ήταν £74 εκ., σε σύγκριση με £63 εκ. το προηγούμενο έτος.

Παρατήρησα ότι το υπόλοιπο των μηχανογραφημένων καταστάσεων καθυστερημένων εσόδων την 1.1.2006 παρουσιάζεται μειωμένο κατά £375.951 σε σύγκριση με αυτό της 31.12.2005. Από δειγματοληπτικό έλεγχο διαπιστώθηκε ότι η διαφορά οφείλεται στους ακόλουθους λόγους:

(α) Οι περιπτώσεις καθυστέρησης του προηγούμενου έτους που έχουν εξοφληθεί κατά τη διάρκεια του τρέχοντος έτους και ως εκ τούτου παρουσιάζουν μηδενικό υπόλοιπο, δεν φαίνονται στις καταστάσεις καθυστερημένων εσόδων την 1.1.2006, λόγω αδυναμίας του λογισμικού. Αντιλαμβάνομαι ότι το Τμήμα ζήτησε από την ανάδοχο εταιρεία όπως προβεί σε προσθήκες/βελτιώσεις του λογισμικού έτσι ώστε να διορθωθεί η πιο πάνω αδυναμία.

(β) Τα υπόλοιπα ορισμένων χρεωστών παρουσιάζουν διαφορετικό αρχικό υπόλοιπο την 1.1.2006 από το αντίστοιχο υπόλοιπο των καταστάσεων κατά το τέλος του προηγούμενου έτους. Ζήτησα όπως οι λόγοι για την ύπαρξη των διαφορών αυτών διερευνηθούν και η Υπηρεσία μου τηρηθεί ενήμερη σχετικά με αυτούς.

Ο Γενικός Διευθυντής, του Υπουργείου με πληροφόρησε ότι το πρόβλημα που παρατηρήθηκε στο μηχανογραφημένο σύστημα έχει διορθωθεί και δεν παρουσιάζονται οποιεσδήποτε διαφορές.

Σύμφωνα με τον περί Κυβερνητικών Υδατικών Έργων (Τροποποιητικό) Νόμο αρ. 57(Ι)/99, οποιοδήποτε πρόσωπο, στο οποίο επιβλήθηκαν τέλη και δικαιώματα, αμελεί ή αρνείται την εξόφληση των οφειλομένων μέσα στα καθορισμένα χρονικά πλαίσια, υποχρεούται στην καταβολή τόκου πάνω σε οποιοδήποτε οφειλόμενο ποσό. Επιπρόσθετα παρέχεται στο Διευθυντή του Τμήματος η δυνατότητα ανάκτησης οφειλόμενων ποσών με αστική δικαστική διαδικασία, διακοπής της παροχής νερού και απαγόρευσης λήψης νερού από Υδατικό Έργο, όταν η εξόφληση του οφειλόμενου ποσού καθυστερεί.

Παρ' όλα αυτά, από την ημερομηνία ψήφισης και εφαρμογής του Τροποποιητικού Νόμου το 1999 τα καθυστερημένα έσοδα έχουν υπερδιπλασιαστεί και στις 31.12.2006 ανέρχονταν σε £74 εκ., σε σύγκριση με £32 εκ. που ήταν στις 31.12.1999.

Όπως προκύπτει, η τροποποίηση της σχετικής νομοθεσίας δεν συνέτεινε στη μείωση των καθυστερημένων εσόδων, με αποτέλεσμα αυτά να αυξάνονται με γοργούς ρυθμούς και τα ετήσια ποσοστά αύξησης να κυμαίνονται τα τελευταία οκτώ χρόνια μεταξύ 4,85% και 24,86%.

Ορισμένοι Δήμοι και Κοινοτικά Συμβούλια εξακολουθούν να καθυστερούν ή να παραλείπουν την τακτοποίηση των υποχρεώσεών τους, σχετικά με την αγορά νερού, παρόλο που τα ίδια τιμολογούν και εισπράττουν την αξία του από τους καταναλωτές τους. Χαρακτηριστικά επεσήμανα ότι οι οφειλές των Δήμων Αραδίππου, Πάνω Λευκάρων και Αγίας Νάπας ανέρχονταν στις 31.12.2006 σε £1.756.539, £377.106, και £2.878.436, αντίστοιχα, και των Κοινοτικών Συμβουλίων Βορόκλινης, Περβολιών και Φρενάρους ανέρχονταν σε £268.753, £432.508, £309.448 αντίστοιχα. Ποσό £472.356 (δεν περιλαμβάνονται τόκοι ύψους £166.285 μέχρι 31.12.2006), που οφειλόταν από το Δήμο Κ. Πολεμιδιών στις 31.12.2003, εξακολουθεί να εκκρεμεί και μετά την ένταξή του από 1.1.2004 στα όρια του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού. Ποσό £259.625 πλέον τόκοι £47.401 που αφορούσε σε καθυστερημένες οφειλές του Κοινοτικού Συμβουλίου Λειβαδιών, διαγράφηκε με βάση την απόφαση αρ. 63.639 του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερομηνίας 12.4.2006.

Οι συνολικές οφειλές των Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας, Λάρνακας και Λεμεσού προς το Τμήμα, ανέρχονταν στις 31.12.2006 σε £48,3 εκ., και αντιπροσωπεύουν το 65,46% των συνολικών καθυστερήσεων. Το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας δεν αναγνωρίζει στις οικονομικές του καταστάσεις την επιπρόσθετη υποχρέωση, ύψους £6,1 εκ. προς το Τμήμα, που προέκυψε λόγω της εγκεκριμένης από το Υπουργικό Συμβούλιο αύξησης στην τιμή αγοράς νερού από το Τμήμα, από 33,5 σεντ το κυβ. μ. σε 45 σεντ το κυβ. μ., επειδή δεν εγκρίθηκαν παράλληλα οι δικές του διατιμήσεις για αύξηση των τελών πώλησης νερού στους καταναλωτές. Τα Συμβούλια Λάρνακας και Λεμεσού, παρόλο που αναγνωρίζουν την πιο πάνω υποχρέωση στις οικονομικές τους καταστάσεις, εξακολουθούν να μην καταβάλλουν τις οφειλές τους προς το Τμήμα. Σημειώνεται ότι, όσον αφορά το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λεμεσού, το συνολικό ποσό των οφειλών του προς το Τμήμα στις 31.2.2006 ανερχόταν σε £29,1 εκ., το οποίο δεν γίνεται αποδεκτό από το Συμβούλιο αφού δεν έχουν διευθετηθεί ακόμα οι οικονομικές εκκρεμότητες μεταξύ του Συμβουλίου και του Τμήματος αναφορικά με την αγορά νερού από το Διυλιστήριο Λεμεσού και τα δικαιώματα άντλησης νερού από το υδροφόρο στρώμα Γερμασόγειας.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου με πληροφόρησε ότι το Τμήμα προβαίνει στις αναγκαίες ενέργειες για την είσπραξη των καθυστερημένων εσόδων, περιλαμβανομένης και της παραπομπής των οφειλετών στο Γενικό Εισαγγελέα και ήδη έχουν καταχωρηθεί αγωγές προς οφειλότες.

**Ωρομίσθιο προσωπικό.** Στις 31.12.2006 το Τμήμα εργοδοτούσε 743 άτομα και οι δαπάνες απασχόλησής τους ανήλθαν σε £11,73 εκ., ποσό που αναλογεί με μέση ετήσια δαπάνη για κάθε εργάτη περίπου £15.781.

Σε 490 άτομα ή ποσοστό 89% του συνολικού αριθμού των εργατών, που ασχολούνται με τη συντήρηση και τις κατασκευές, παραχωρήθηκε επίδομα περιοδείας ύψους £587.875, το οποίο αναλογεί με μέσο ετήσιο επίδομα περίπου £1.200 κατά εργάτη. Η καταβολή επιδόματος περιοδείας στην πλειοψηφία του τακτικού ωρομίσθιου προσωπικού που απασχολείται στον τομέα αυτό προβληματίζει το Τμήμα, και όπως αντιλαμβανόμαστε, το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού αντικρίζει θετικά το γενικό θέμα της εξέτασης και διευκρίνισης ορισμένων προνοιών του σχετικού Κανονισμού που αφορά στους όρους απασχόλησης του ωρομίσθιου εργατικού προσωπικού, έχοντας υπόψη τις θέσεις τόσο του Τμήματος όσο και άλλων εργοδοτικών Τμημάτων. Παρατήρησα ότι η καθυστέρηση στη λήψη απόφασης, παρατείνει το πρόβλημα και συνεχώς υποβάλλονται νέα αιτήματα για παραχώρηση του εν λόγω επιδόματος.

**Επιβολή και είσπραξη τελών απόρριψης λυμάτων από τους χρήστες του Σταθμού Βαθιάς Γωνιάς.** Για τη δημιουργία του σταθμού επεξεργασίας οικιακών λυμάτων και βιομηχανικών αποβλήτων δαπανήθηκε από το Τμήμα ποσό της τάξης των £9,4 εκ. Το έργο συμπληρώθηκε και άρχισε τη λειτουργία του τον Ιανουάριο του 1998 και οι δαπάνες λειτουργίας και συντήρησης για το 2006 ήταν £609.061, σε σύγκριση με £491.098 το 2005. Σύμφωνα με επιστολή του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων ημερομηνίας 12.11.2003, από 1.5.2003 έπρεπε να επιβάλλονταν και εισπράττονταν τέλη, για κάλυψη τουλάχιστον της δαπάνης λειτουργίας και συντήρησης του σταθμού, γιατί η μη επιβολή και είσπραξη τελών απόρριψης αντίκειται στους περί Κρατικών Ενισχύσεων Νόμους και Κανονισμούς. Με βάση τις πρόνοιες των σχετικών Κανονισμών που εγκρίθηκαν από τη Βουλή των Αντιπροσώπων και δημοσιεύτηκαν στις 29.7.2005 (Κ.Δ.Π. 355/2005), παραχωρήθηκε ενίσχυση de minimis στις δικαιούχες επιχειρήσεις, ώστε να καλυφθεί το κόστος απόρριψης των βιομηχανικών αποβλήτων κατά 100% για την περίοδο 1.6.2005-31.12.2005, 50% από 1.1.2006-31.12.2006 και 25% από 1.1.2007-31.12.2007, ενώ το ποσό που εισπράχθηκε κατά το 2006 ανήλθε στις £270.579. Το Τμήμα προχώρησε στον καθορισμό διαδικασίας είσπραξης των τελών απόρριψης, μέσω των τιμολογίων που εκδίδονται από την εταιρεία διαχείρισης του έργου, χωρίς την έγκριση του Γενικού Λογιστή, όπως προνοεί η Δημοσιονομική και Λογιστική Οδηγία αρ. 54. Το όλο θέμα καθορισμού διαδικασίας τιμολόγησης και είσπραξης των τελών απόρριψης συζητήθηκε σε σχετική σύσκεψη όλων των εμπλεκόμενων

Υπηρεσιών, στην οποία αποφασίστηκε όπως το Τμήμα υποβάλει γραπτές εισηγήσεις στο Γενικό Λογιστή σχετικά με τις διαδικασίες που θα ακολουθούνται.

**Αποθήκες και αποθηκευτικοί χώροι.** Όπως πληροφορήθηκα, μεγάλο μέρος αποθεμάτων υλικών που βρίσκονταν εκτεθειμένα σε μη περιφραγμένους χώρους έχουν μεταφερθεί σε νέες αποθήκες που δημιουργήθηκαν για το σκοπό αυτό. Με την ολοκλήρωση της μεταφοράς και της συγκέντρωσης των υλικών στους χώρους αυτούς, αναμένεται ότι το θέμα της τακτοποίησης και μηχανογράφησης των αποθηκών του Τμήματος θα επιλυθεί.

**Επαναξιολόγηση υφιστάμενων κρατικών ενισχύσεων του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων.**

Το Μάιο 2007 ανέφερα στο Γενικό Διευθυντή ότι, τα υφιστάμενα μέτρα κρατικών ενισχύσεων προς τις διάφορες κοινότητες, μέσω του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων, όπως καθορίζεται στο Παράρτημα IV κεφάλαιο 4 σημείο 4 της συνθήκης προσχώρησης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, θα ίσχυαν μέχρι τα τέλη του τρίτου έτους από την ημέρα προσχώρησης, δηλαδή μέχρι τις 30 Απριλίου 2007.

Ενόψει της πιο πάνω πρόνοιας στη συνθήκη προσχώρησης, ζήτησα όπως πληροφορηθώ πώς θα ενεργήσει το Υπουργείο όσον αφορά την κυβερνητική συνεισφορά στην εκτέλεση αρδευτικών έργων προς όφελος Αρδευτικών Τμημάτων, και Συνδέσμων καθώς και την παροχή διευκολύνσεων σε ιδιώτες μελετητές, εργολάβους και άλλα Κυβερνητικά Τμήματα σε τιμές κάτω του κόστους ή και δωρεάν.

Επίσης, ανεξάρτητα με το πιο πάνω θέμα, λαμβάνοντας υπόψη τη συνεχιζόμενη λειψυδρία και τις σημαντικές αυξήσεις στο μοναδιαίο κόστος του νερού καθώς και αυτές της κατασκευής των αρδευτικών δικτύων, ζήτησα να πληροφορηθώ κατά πόσο υπάρχουν λόγοι για τους οποίους εξακολουθεί να ενδείκνυται η δημιουργία νέων αρδευτικών δικτύων. Το ζήτημα αυτό είναι ιδιαίτερα χαρακτηριστικό στις περιπτώσεις των αρδευτικών έργων στις κοιλάδες Έζουσας και Διαρίζου όπου προγραμματίζεται η εκτέλεση νέων αρδευτικών δικτύων με δαπάνη αρκετών εκατομμυρίων λιρών.

**Προσφορά αρ. Τ.Α.Υ. 5/2007 για την ανακαίνιση, λειτουργία και συντήρηση του σταθμού επεξεργασίας λυμάτων στο στρατόπεδο Κόρνου.** Το Φεβρουάριο 2007 το Τμήμα ζήτησε προσφορές για την ανακαίνιση, λειτουργία και συντήρηση του σταθμού επεξεργασίας λυμάτων στο στρατόπεδο του Κόρνου. Το Μάρτιο 2007, και πριν την υποβολή των προσφορών, η Υπηρεσία μου αφού μελέτησε τις πρόνοιες των εγγράφων του διαγωνισμού, διαπίστωσε τα ακόλουθα:

Η εκτίμηση κόστους για τη 10-ετή λειτουργία και συντήρηση του σταθμού, η οποία υπολογίστηκε στις £10.000+Φ.Π.Α. το χρόνο ήταν υπερβολικά ψηλή, λαμβάνοντας υπόψη τα πιο κάτω:

- Το ποσό του 5<sup>ου</sup> χρόνου του τελευταίου 5-ετούς συμβολαίου λειτουργίας και συντήρησης του σταθμού ήταν £6.325 + Φ.Π.Α.
- Ο εργολάβος είχε συμφωνήσει πρόσφατα την ανανέωση του συμβολαίου για επιπλέον 6 μήνες με αύξηση 12% (δηλ. £7.084 + Φ.Π.Α. το χρόνο) και στη συνέχεια για άλλους 4 μήνες, με την ίδια τιμή. Στο ποσό αυτό, λογικά θα πρέπει να περιλαμβάνονται και τυχόν αυξημένα έξοδα λειτουργίας και συντήρησης του σταθμού λόγω της μεγάλης ηλικίας του (κατασκευάστηκε το 1990).
- Οι όροι/απαιτήσεις των εγγράφων του διαγωνισμού που προκηρύχθηκε για τη λειτουργία και συντήρηση του σταθμού δε διέφεραν από αυτούς του προηγούμενου συμβολαίου.
- Σε πρόσφατη, παρόμοιας φύσης προσφορά του Τμήματος για το σταθμό του στρατοπέδου στη Μαλούντα, ο οποίος συγκριτικά με το σταθμό στον Κόρνο είναι κατά 43% περίπου μεγαλύτερης δυναμικότητας, το ποσό του συμβολαίου για τη 10-ετή λειτουργία και συντήρηση του ανέρχεται στις £7.970 + Φ.Π.Α. το χρόνο.

Ενόψει των πιο πάνω, ζήτησα από το Διευθυντή του Τμήματος όπως πληροφορήσει την Υπηρεσία μου τους λόγους για τους οποίους το κόστος των εργασιών για τη 10-ετή λειτουργία και συντήρηση

του ανακαινισμένου σταθμού υπερεκτιμήθηκε στις £10.000 + Φ.Π.Α. το χρόνο, δηλαδή 41% περίπου ψηλότερο του ποσού της υφιστάμενης συμφωνίας συντήρησης με τον πετपालαιωμένο εξοπλισμό.

Τον Απρίλιο 2007, και μετά την υποβολή και αξιολόγηση των προσφορών, ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι η εκτίμηση δαπάνης είχε γίνει με βάση προηγούμενες προσφορές και εκφράζει συνήθως το μέσο όρο των προσφορών που θα υποβληθούν.

Ωστόσο, στα πλαίσια του διαγωνισμού είχαν υποβληθεί τρεις προσφορές, και το συμβόλαιο ανατέθηκε στο χαμηλότερο προσφοροδότη έναντι £7.600+ΦΠΑ το χρόνο, δηλαδή κατά 24% φθηνότερα από την εκτίμηση κόστους του Τμήματος.

**Αγωγός νερού από Τερσεφάνου προς Λευκωσία – Συμβόλαιο για την προμήθεια σωλήνων και εξαρτημάτων – Απαιτήσεις προμηθευτή για αποζημίωση.** Ο προμηθευτής των σωλήνων και εξαρτημάτων που εκτέλεσε το πιο πάνω συμβόλαιο μεταξύ Σεπτεμβρίου 1995 και Μαΐου του 1998 έναντι του ποσού των \$8.288.190,52 συν £461.689,50 Φ.Π.Α. υπέβαλε προς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων οικονομικές απαιτήσεις ύψους £1.138.724 συν Φ.Π.Α. και £1.561.852 για τόκους. Το Τμήμα διαφώνησε με τις απαιτήσεις και η διαφορά παραπέμφθηκε τον Μάιο του 2005 σύμφωνα με το συμβόλαιο σε διαιτησία.

Τον Απρίλιο του 2007 εκδόθηκε η απόφαση του Διαιτητή με την οποία προβλέπεται η καταβολή στον Προμηθευτή του ποσού των £154.278 συν Φ.Π.Α. ως αποζημίωση, καθώς και ποσού £134.829 ως έξοδα χρηματοδότησης.

Όπως επεσήμανα και στην περίπτωση του Διυλιστηρίου Νερού Τερσεφάνου, που αναφέρεται σε προηγούμενες Εκθέσεις μου οι απαιτήσεις των εργολάβων όπως πιο πάνω, δημιουργούνται από το διαχωρισμό του έργου σε ξεχωριστά συμβόλαια, μεταξύ των οποίων προκαλείται ετεροχρονισμός και ασάφεια ως προς τις ευθύνες των συμβαλλομένων μερών.

## 4.12 ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΛΟΓΙΚΗΣ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΕΩΣ

### Μέρος Α

**Ανόρυξη γεωτρήσεων.** Κατά τη διάρκεια του έτους ανορύχθηκαν 61 γεωτρήσεις (47 από το Τμήμα και 14 από ιδιώτη διατρητή), συνολικού κόστους £959.137. Για τον υπολογισμό του κόστους λήφθηκαν υπόψη τα εργατικά και οι υπερωρίες του ωρομίσθιου και του μόνιμου προσωπικού, το οποίο ασχολείται αποκλειστικά με την ανόρυξη γεωτρήσεων, η αξία υλικών και εξαρτημάτων που χρησιμοποιήθηκαν για το σκοπό αυτό, καθώς επίσης και το ποσό του συμβολαίου που καταβλήθηκε στον ιδιώτη διατρητή, ύψους £128.815. Το συνολικό κόστος των 14 γεωτρήσεων που ανορύχθηκαν από τον ιδιώτη διατρητή υπολογίστηκε σε £226.046 και περιλαμβάνει, πέραν του ποσού του συμβολαίου, κοινά έξοδα ύψους £97.231 που επιμερίστηκαν από το Τμήμα στις γεωτρήσεις αυτές και αφορούν στο κόστος σωλήνων θωράκισης, άλλων υλικών, μεταφοράς, διαμόρφωσης χώρων και τεχνικής επίβλεψης.

**Αδράνεια κυβερνητικών γεωτρυπάνων.** Με βάση τα στοιχεία που τηρούνται στο Τμήμα, τα 10 γεωτρυπάνια του Τμήματος (6 περιστροφικά και 4 κρουστικά) είχαν κατά τη διάρκεια του έτους κατά μέσο όρο παραγωγικό χρόνο 52% του συνολικού χρόνου, ενώ το υπόλοιπο 48% αντιπροσωπεύει αδράνεια που οφείλεται σε επισκευές (38%), λόγω της μεγάλης ηλικίας των γεωτρυπάνων, στις άδειες προσωπικού και τις δυσμενείς καιρικές συνθήκες (2%) και στις μετακομίσεις, αναμονή υλικών και έκδοση οδηγιών στους επιστάτες (8%), λόγω του ότι το Τμήμα διαθέτει μόνο ένα φορηγό.

Σημειώνεται ότι ένα από τα περιστροφικά γεωτρυπάνια του Τμήματος δεν εργάστηκε καθόλου κατά τη διάρκεια του έτους και όπως πληροφορήθηκα, το γεωτρυπάνο αυτό καθώς και ένα άλλο, έχουν προωθηθεί στο Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών για αδρανοποίησή τους, και θα χρησιμοποιούνται πλέον μόνο ως εξαρτήματα για επιδιόρθωση των υπόλοιπων γεωτρυπάνων.

**Παραγωγικότητα γεωτρυπάνων.** Επειδή παρατηρήθηκε ότι η συμμετοχή στους ετήσιους διαγωνισμούς που προκηρύσσονται για ανόρυξη γεωτρήσεων, είναι πολύ περιορισμένη και οι τιμές που εξασφαλίζονται παρουσιάζουν αυξητική τάση, επανέλαβα την εισήγησή μου όπως το Τμήμα μελετήσει τρόπους αντιμετώπισης των φαινομένων μονοπωλίου/ολιγοπωλίου που παρατηρούνται, καθώς επίσης και αύξησης της παραγωγικότητας και μείωσης του κόστους.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι το καινούργιο περιστροφικό γεωτρυπάνο του Τμήματος κάλυψε πέραν του 50% της συνολικής ετήσιας απόδοσης για το 2006, η οποία υπερβαίνει τη συνολική απόδοση των δύο γεωτρυπάνων του ιδιώτη διατηρητή, επανέλαβα την εισήγησή μου για εκπόνηση τεchnοοικονομικής μελέτης αναφορικά με το ενδεχόμενο αντικατάστασης των γεωτρυπάνων μεγάλης ηλικίας με καινούργιο, το οποίο να καλύπτει τις ανάγκες που σήμερα καλύπτονται από τον ιδιωτικό τομέα, λαμβάνοντας επίσης υπόψη την ετήσια εξοικονόμηση περίπου £129.000, που καταβάλλονται στον ιδιώτη διατηρητή, τον περιορισμό των δαπανών συντήρησης, τη μείωση του ποσοστού αδράνειας λόγω επισκευών και τη σταδιακή μείωση του κόστους του ωρομίσθιου προσωπικού με την κατάργηση θέσεων ατόμων που αφυπηρετούν.

**Προσφορά 2005/10 – Μελέτη της Γεωμορφολογίας της Κύπρου.** Το Τμήμα προκήρυξε την 1.7.2005, με ανοικτή διαδικασία δύο φακέλων, προσφορά για την εκπόνηση μελέτης αναφορικά με τη γεωμορφολογία της Κύπρου. Η δαπάνη της προσφοράς είχε εκτιμηθεί στις £120.000. Στην προσφορά συμμετείχαν τρεις οικονομικοί φορείς. Κατά την αξιολόγηση των τεχνικών προτάσεων, η μία από τις τρεις προτάσεις που υποβλήθηκαν δεν συγκέντρωσε την απαιτούμενη από τα έγγραφα του διαγωνισμού βαθμολογία του 75% και συνεπώς δεν αξιολογήθηκε περαιτέρω. Οι άλλες δύο προτάσεις βαθμολογήθηκαν, η μια με 93,53% και η άλλη με 82,98% και οι οικονομικές προτάσεις τους ήταν £120.000 και £109.753, αντίστοιχα. Κατόπιν στάθμισης της βαθμολογίας των τεχνικών και οικονομικών προτάσεων, με βάση τους όρους του διαγωνισμού, η προσφορά κατακυρώθηκε στον προσφοροδότη (κοινοπραξία) που συγκέντρωσε βαθμολογία 93,53% στο τεχνικό μέρος της προσφοράς, για το ποσό των £120.000 συν Φ.Π.Α.

Σε σχέση με την πιο πάνω διαδικασία παρατήρησα ότι ο διευθύνων σύμβουλος της εταιρείας, η οποία συμμετείχε και ενεργούσε ως εκπρόσωπος της Κοινοπραξίας στην οποία κατακυρώθηκε η προσφορά, έχει πρώτου βαθμού συγγένεια με άτομο του Τμήματος το οποίο είχε άμεση εμπλοκή με την ετοιμασία των εγγράφων των όρων του διαγωνισμού. Σύμφωνα με στοιχεία του Εφόρου Εταιρειών, το υπό αναφορά άτομο είναι επίσης ο Γραμματέας της εν λόγω εταιρείας, γεγονός που, εκτός του ότι ενισχύει την ύπαρξη συγκρουόμενων συμφερόντων, απαγορεύεται και από το άρθρο 65(3) του Περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου του 1990.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου με πληροφόρησε ότι το Τμήμα δεν ήταν σε θέση να γνωρίζει στο στάδιο της ετοιμασίας των εγγράφων των όρων του διαγωνισμού, ότι η συγκεκριμένη εταιρεία θα συμμετείχε και θα ενεργούσε ως εκπρόσωπος της κοινοπραξίας στην οποία κατακυρώθηκε τελικά η προσφορά και επεσήμανε ότι ούτε και οι περί της Σύναψης Συμβάσεων Γενικοί Κανονισμοί προνοούν την υπογραφή σχετικής δήλωσης από τους εμπλεκόμενους λειτουργούς (στο στάδιο ετοιμασίας των όρων) ανάλογης με αυτή που υπογράφεται στην περίπτωση αξιολόγησης των προσφορών.

**Νομοθετική Ρύθμιση Αρμοδιοτήτων του Τμήματος.** Το Τμήμα Γεωλογικής Επισκοπήσεως εισπράττει διάφορα τέλη (όπως δικαιώματα γεωτρήσεων, ενοίκια γεωτρήσεων, πώληση αγαθών/υπηρεσιών και άλλα) τα οποία δεν καθορίζονται με Κανονισμούς, αλλά εγκρίνονται από το Υπουργείο Οικονομικών.

Όπως αναφέρεται σε επιστολή του Διευθυντή του Τμήματος ημερ. 20.11.2006 προς τον Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, η επίτευξη των στόχων του Τμήματος απαιτεί τη θεσμοθέτηση του ρόλου και των αρμοδιοτήτων του, με την έγκριση, από το Υπουργικό Συμβούλιο, σχετικού προσχεδίου πρότασης που ετοιμάστηκε και εισηγείται όπως γίνει νομοθετική ρύθμιση των θεμάτων που σχετίζονται με τις αρμοδιότητες του Τμήματος και ειδικότερα σε σχέση με την εκπόνηση μελετών.

## 4.13 ΤΜΗΜΑ ΔΑΣΩΝ

### Μέρος Α

**Μακροχρόνιες συμβάσεις ενοικίασης δασικής γης.** Σύμφωνα με τους περί Δασών Νόμους, το Υπουργικό Συμβούλιο έχει εξουσία να παραχωρεί, να εκμισθώνει και γενικά να διαθέτει κρατική γη εντός κρατικών δασών. Από τις μακροχρόνιες συμβάσεις μίσθωσης κρατικής γης, έκτασης περίπου 555 εκταρίων, το Τμήμα εισέπραξε κατά το 2006 ποσό £410.141 (£435.115 το 2005, για έκταση γης 551 εκταρίων). Η μείωση οφείλεται κυρίως στην καθυστέρηση είσπραξης των ενοικίων του έτους.

Μετά από εισήγησή μου, διενεργήθηκε από τους Περιφερειακούς Δασικούς Λειτουργούς επανεξέταση όλων των μακροχρόνιων συμβάσεων, για να διακριβωθεί κατά πόσο οι λόγοι για τους οποίους συνάφθηκαν τα συμβόλαια εξακολουθούν να υφίστανται και κατά πόσο έχουν αθετηθεί ουσιώδεις όροι των συμβολαίων. Από τον έλεγχο διαπιστώθηκαν μικροπαραβάσεις σε ορισμένα συμβόλαια για τις οποίες λαμβάνονται διορθωτικά μέτρα από το Τμήμα, όπου δε κριθεί αναγκαίο, ζητείται η παρέμβαση του Γενικού Εισαγγελέα.

**Άδειες χρήσης δασικής γης.** Σύμφωνα με τα άρθρα 5 και 32 των περί Δασών Κανονισμών του 1967 μέχρι 1993, ο Διευθυντής του Τμήματος Δασών δύναται να εκμισθώνει δασική γη και να καθορίζει τα τέλη για οποιαδήποτε άδεια χρήσης που εκδίδεται με βάση τους αναφερόμενους Κανονισμούς, αφού λάβει υπόψη τις τιμές που ισχύουν στην αγορά. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφασή του αρ. 51.083 ημερ. 20.1.2000 ενέκρινε πρόταση που υπέβαλε το Τμήμα, για αναθεώρηση των τελών χρήσης δασικής γης με βάση τους πιο πάνω Κανονισμούς, από £4/δεκ. και £2/δεκ. ετησίως για αρδεύσιμη και μη αρδεύσιμη δασική γη, αντίστοιχα, σε £8/δεκ. και £4/δεκ., αντίστοιχα, από το 2002 και σε £12/δεκ. και £6/δεκ., αντίστοιχα, από το 2004.

Κατόπιν εισήγησής μου θεσπίστηκαν οι περί Δασών (Διάθεση Κρατικής Γης) Κανονισμοί, οι οποίοι εκδόθηκαν με βάση το άρθρο 14 του περί Δασών Νόμου και τέθηκαν σε εφαρμογή με τη δημοσίευσή τους στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 14.4.2006. Οι Κανονισμοί αυτοί καθορίζουν με σαφήνεια τα κριτήρια, βάσει των οποίων η δασική γη θα ενοικιάζεται πάνω σε μακροχρόνια βάση, ρυθμίζουν τις άδειες χρήσης δασικής γης και τα καταβλητέα τέλη και καθορίζουν τον τρόπο υπολογισμού του ύψους των ενοικίων για τη δασική γη.

Με βάση τους πιο πάνω Κανονισμούς, το Τμήμα προέβη, κατά τη διάρκεια του έτους, σε αναθεώρηση των τελών χρήσης δασικής γης ώστε αυτά να συνάδουν με τα τέλη χρήσης κρατικής γης, τα οποία υπολογίζονται από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας με βάση το αγοραίο ενοίκιο. Οι αναθεωρήσεις αυτές προκάλεσαν την αντίδραση των αγροτικών οργανώσεων, οι οποίες ζήτησαν τη μείωσή τους. Σε σχετική σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις 29.3.2007, στην οποία συμμετείχαν όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς, ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων ανέφερε ότι με βάση τους Κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα τέλη χρήσης δασικής και κρατικής γης πρέπει να συνάδουν με το αγοραίο ενοίκιο και να αναθεωρούνται κάθε πέντε χρόνια. Επειδή το Τμήμα προέβη στην αναθεώρηση των εν λόγω τελών το 2006, δηλαδή πριν την πάροδο πέντε ετών από την τελευταία αναθεώρηση, η οποία έγινε το 2004, εξετάζει, όπως πληροφορήθηκα το ενδεχόμενο επαναφοράς των τελών χρήσης δασικής γης στα επίπεδα που ίσχυαν το 2004, με πρόθεση για αναθεωρήσή τους το 2009. Επεσήμανα ότι σε αρκετές περιπτώσεις έχουν εισπραχθεί, κατά το 2006, ενοίκια με βάση τα αναθεωρημένα τέλη, γεγονός που δημιουργεί περιπλοκές σε περίπτωση επαναφοράς των τελών στα επίπεδα του 2004. Επίσης, ένα τέτοιο ενδεχόμενο θα είχε ως συνέπεια την επιβολή τελών χρήσης δασικής γης που δεν θα συνάδουν με το αγοραίο ενοίκιο και τα οποία θα είναι χαμηλότερα από εκείνα που ισχύουν για μίσθωση κρατικής γης.

Από τις άδειες χρήσης δασικής γης για γεωργικούς σκοπούς, έκτασης 888,2 εκταρίων, το Τμήμα εισέπραξε για το 2006 ποσό £121.645 (£157.675 το 2005, για έκταση γης 964 εκταρίων). Η



μείωση οφείλεται κυρίως στην είσπραξη, κατά το 2005, ενοικίων που αφορούσαν στο 2004 μετά τον τερματισμό, από 1.4.2005, της αναστολής είσπραξης των τελών χρήσης και ενοικίων κρατικής γης, που ίσχυε για το 2004, ενόψει της αναμονής έγκρισης των πιο πάνω Κανονισμών.

Αναφορικά με τη χαρτογράφηση και ετοιμασία Δασικού Κτηματολογίου στην περιοχή Κοκκινοχωριών, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου με πληροφόρησε ότι αυτή έχει συμπληρωθεί για τα δάση Σωτήρας και Ξυλοφάγου. Η όλη εργασία προβλέπεται να ολοκληρωθεί σε περίπου 2 χρόνια, οπότε τα σύνορα και η έκταση κάθε ενοικιαζόμενης δασικής γης θα καθορίζονται με ακρίβεια και σαφήνεια.

**Καθυστερημένα έσοδα.** Τα καθυστερημένα έσοδα στις 31.12.2006 ανέρχονταν σε £507.584 και αφορούν κυρίως οφειλόμενα ποσά από τέσσερεις ξενοδοχειακές μονάδες για μισθώσεις γης στην περιοχή Αγίας Νάπας.

Με αφορμή την Ετήσια Έκθεσή μου για το 2005, η Νομική Υπηρεσία με επιστολή της ημερ. 5.3.2007 προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος ζήτησε όπως το Υπουργείο επικοινωνήσει με τη Νομική Υπηρεσία για συζήτηση του θέματος και λήψη μέτρων στις περιπτώσεις όπου αυτό δικαιολογείται. Ζήτησα να ενημερωθώ για τα μέτρα που λήφθηκαν για διευθέτηση των πιο πάνω καθυστερημένων εσόδων.

**Σύμβαση EUROPEAID/114326/D/S/CY για την εγκατάσταση στο δάσος του Ακάμα ενός Αυτόματου Συστήματος Ανίχνευσης Πυρκαγιών.** Το Μάρτιο 2004, το Τμήμα υπέγραψε σύμβαση ύψους €390.750 για την εγκατάσταση ενός αυτόματου συστήματος ανίχνευσης πυρκαγιών στο δάσος Ακάμα, στα πλαίσια της υλοποίησης του έργου «Management of Akamas Forest», το οποίο συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση μέσα στα πλαίσια της προενταξιακής βοήθειας.

Μετά την εγκατάσταση του συστήματος – για το οποίο σημειώνεται ότι είχε πληρωθεί στον ανάδοχο προκαταβολή ύψους €234.450 (60% του ποσού του συμβολαίου) έναντι ισόποσης τραπεζικής εγγύησης - και κατά τη διάρκεια των ελέγχων αποδοχής του, διαπιστώθηκαν αποκλίσεις από ουσιώδεις παραμέτρους των τεχνικών προδιαγραφών, τις οποίες ο ανάδοχος της σύμβασης αδυνατούσε να διορθώσει, με αποτέλεσμα το Τμήμα να τον ενημερώσει ότι προτίθεται να τερματίσει το συμβόλαιο.

Τελικά το συμβόλαιο τερματίστηκε το Σεπτέμβριο 2005, και αφού εξέπνευσε η σχετική απαιτούμενη προθεσμία που δόθηκε στον ανάδοχο με την επιστολή τερματισμού, έγινε κατάσχεση της εγγύησης πιστής εκτέλεσης της σύμβασης ύψους €39.075, και της τραπεζικής εγγύησης που κατατέθηκε έναντι της προκαταβολής που δόθηκε ύψους €234.450.

Επειδή η αγορά του συστήματος πρόληψης πυρκαγιών για το δάσος Ακάμα με συγχρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση δεν κατέστη εφικτή, το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφασή του αρ. 63.512 ημερ. 21.3.2006, εξουσιοδότησε τον Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, να προβεί άμεσα στις αναγκαίες ενέργειες για την προκήρυξη προσφορών με σκοπό την αγορά του εν λόγω συστήματος από εθνικούς πόρους, νοουμένου ότι προηγουμένως θα καταβληθεί προσπάθεια για κάλυψη της αγοράς του από εξοικονομήσεις των Σχεδίων της Μεταβατικής Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης του 2005.

Το Γραφείο Προγραμματισμού με επιστολή του ημερ. 6.10.2006, ενημέρωσε το Τμήμα ότι η τελική θέση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι ότι δεν είναι δυνατή η χρηματοδότηση του Σχεδίου από εξοικονομήσεις της Μεταβατικής Διευκόλυνσης. Στον Προϋπολογισμό του Τμήματος για το 2007 περιλήφθηκε πρόνοια ύψους £500.000 για υλοποίηση του έργου και, όπως πληροφορήθηκα, το Τμήμα, με βάση την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 22.6.2006, προβαίνει σε ενέργειες για εξασφάλιση της συγχρηματοδότησής του από το Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013, ενώ παράλληλα ετοιμάζονται οι τεχνικές προδιαγραφές για επαναπροκήρυξη της προσφοράς.

**Εθνικό πρόγραμμα «Έμφαση στα Δάση» («Forest Focus»).** Το Τμήμα Δασών είναι η Αρμόδια Αρχή για την εφαρμογή του εθνικού προγράμματος για την παρακολούθηση των δασών και των περιβαλλοντικών αλληλεπιδράσεων στην Κοινότητα «Έμφαση στα Δάση». Το πρόγραμμα αυτό περιλαμβάνει την υλοποίηση έργων όπως η συντήρηση δασικών δρόμων και αντιπυρικών λωρίδων, την παρακολούθηση των επιπτώσεων της ατμοσφαιρικής ρύπανσης στα δάση και τη δημιουργία του Ευρωπαϊκού συστήματος πληροφόρησης και παρακολούθησης δασικών πυρκαγιών.

Το συνολικό ύψος των εγκεκριμένων δαπανών του προγράμματος για την περίοδο 2004 – 2006 ανήλθε στα €2.809.080 και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή με συνολικό ποσό ύψους €885.168 ή ποσοστό 31,5% και την Κυπριακή Δημοκρατία με συνολικό ποσό €1.923.912 ή ποσοστό 68,5%. Το πρόγραμμα έχει υλοποιηθεί πλήρως, αφού έχουν διενεργηθεί δαπάνες ύψους €2.809.054 και μέχρι τις 31.12.2006 έχει ανακτηθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ποσό ύψους €258.636.

**Συμβόλαιο αρ. Τ.Δ. 53/2005 για την προμήθεια δύο (2) ελικοπτέρων πυρόσβεσης στο Τμήμα Δασών.** Το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε το Μάιο 2004 την αγορά δύο ελικοπτέρων μεσαίου τύπου πλήρως εξοπλισμένων για σκοπούς έρευνας και διάσωσης για την κάλυψη των αναγκών της Αστυνομίας και δύο ελικοπτέρων βαρέως τύπου για σκοπούς πυρόσβεσης.

Ωστόσο, οι προδιαγραφές που ετοιμάστηκαν για την αγορά των δύο ελικοπτέρων πυρόσβεσης προνοούσαν όπως τα ελικόπτερα διαθέτουν επιπρόσθετα και ναυτιλιακά βοηθήματα για πλήρως αυτόματη μετεώριση και αυτόματη προσέγγιση (auto hover και auto approach), λειτουργίες οι οποίες είναι απαραίτητες για την ασφαλή και αποτελεσματική χρήση των ελικοπτέρων και για σκοπούς έρευνας και διάσωσης.

Ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε τον Απρίλιο 2005 με το σύστημα των δύο φακέλων και ενδιαφέρον επέδειξαν 16 εταιρείες από τις οποίες οι 4 υπέβαλαν τον Ιούλιο 2005 προσφορά. Οι 4 προσφορές που υποβλήθηκαν περιλάμβαναν ελικόπτερα Ρωσικής προέλευσης. Προσφορές με δυτικής προέλευσης ελικόπτερα δεν υποβλήθηκαν, ενδεχομένως λόγω του περιορισμένου χρόνου παράδοσης που είχε καθοριστεί.

Αρχικά ο χρόνος αυτός καθορίστηκε στους 9 μήνες και αργότερα αυξήθηκε στους 15 μήνες. Το Τμήμα διευκρίνισε ότι αυτό ήταν το μέγιστο χρονικό διάστημα που μπορούσε να δοθεί, ώστε τα ελικόπτερα να παραδοθούν πριν την έναρξη της καλοκαιρινής περιόδου του 2007, παρ' όλων ότι γνωστή Γαλλική εταιρεία κατασκευής ελικοπτέρων είχε ζητήσει όπως αυξηθεί ακόμα περισσότερο ο προβλεπόμενος χρόνος παράδοσης των ελικοπτέρων, επειδή ο ελάχιστος χρόνος κατασκευής των ελικοπτέρων δυτικής προέλευσης είναι 18 μήνες.

Από τις 4 προσφορές που υποβλήθηκαν, η μια αποκλείστηκε επειδή η εγγύηση συμμετοχής της δεν ήταν σύμφωνα με τις πρόνοιες των όρων του διαγωνισμού, ενώ άλλες δύο προσφορές αποκλείστηκαν επειδή δεν πληρούσαν τις τεχνικές προδιαγραφές. Η ουσιαστικότερη απόκλιση τους αφορούσε στη μη ικανοποίηση του όρου αναφορικά με τη δυνατότητα αυτόματης μετεώρισης και αυτόματης προσέγγισης.

Σημειώνεται ότι στο στάδιο αξιολόγησης των προσφορών, ο ένας από τους δύο προσφοροδότες που κρίθηκαν ότι δεν πληρούσαν τις τεχνικές προδιαγραφές, είχε δηλώσει γραπτώς ότι δεν υπήρχαν μέχρι τότε ελικόπτερα που βρίσκονταν στη γραμμή παραγωγής, πιστοποιημένα από τις Αρχές Πολιτικής Αεροπορίας της Ρωσίας, τα οποία να διαθέτουν συστήματα πλοήγησης με δυνατότητα αυτόματης προσέγγισης. Παρόμοια δήλωση είχε δοθεί και από συνεργάτη του άλλου – εκτός τεχνικών προδιαγραφών – προσφοροδότη, για τα ελικόπτερα του τύπου που τελικά επιλέγηκε.

Ενόψει των πιο πάνω, η επιτροπή αξιολόγησης εισηγήθηκε κατά πλειοψηφία το άνοιγμα του οικονομικού φακέλου του μοναδικού προσφοροδότη που κρίθηκε ως εντός προδιαγραφών. Ένα

μέλος της επιτροπής διαφώνησε και εισηγήθηκε όπως το θέμα της πιστοποίησης του τύπου των ελικοπτέρων για τα οποία τα υπόλοιπα μέλη της επιτροπής είχαν αποφασίσει ότι πληρούν τις προδιαγραφές, διερευνηθεί περαιτέρω, ώστε να αποδειχθεί πέραν πάσης αμφιβολίας πως τα εν λόγω ελικάπτερα φέρουν πιστοποιητικό τύπου, με τα όργανα πλοήγησης που είχαν δηλωθεί με την προσφορά, πιστοποιημένο από την αρμόδια αρχή της Ρωσίας.

Το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Γεωργίας Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος κατακύρωσε τελικά το Δεκέμβριο 2005 την προσφορά στο μοναδικό προσφοροδότη, στην τιμή των 18.850.376 Αμερικανικών δολαρίων για δύο ελικάπτερα, περιλαμβανομένης και της εκπαίδευσης των πιλότων, τεχνικών και ιπταμένων μηχανικών. Ως ημερομηνία παράδοσης των δύο ελικοπτέρων καθορίστηκε η 9.4.2007.

Σημειώνεται ότι ο επιτυχών προσφοροδότης είχε υποβάλει με την προσφορά του – χωρίς αυτό να απαιτείται από τους όρους του διαγωνισμού – ανάλυση του κόστους του ελικοπτέρου, καθορίζοντας ότι το κόστος του συστήματος αυτόματης μετεώρισης είναι 787.513 Αμερικανικά δολάρια το καθένα.

Επειδή η πιο πάνω ανάλυση συμπεριλήφθηκε από το Τμήμα στα έγγραφα του συμβολαίου, η Υπηρεσία μου έχει την άποψη ότι τα ποσά που αναφέρονται είναι δεσμευτικά σε περίπτωση αφαιρέσεων εξοπλισμού/συστημάτων.

Το Μάρτιο 2007, ο Διευθυντής του Τμήματος υπέβαλε προς την Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ) επείγουσα επιστολή του, επισυνάπτοντας την εισήγηση του συντονιστή του συμβολαίου και της Τμηματικής Επιτροπής Αλλαγών και Απαιτήσεων, για προσωρινή παραλαβή των δύο ελικοπτέρων, χωρίς την εγκατάσταση μέρους του εξοπλισμού, ο οποίος ήταν απαραίτητος για τη λειτουργία του συστήματος αυτόματης μετεώρισης και, κατ' επέκταση, χωρίς τη δυνατότητα αυτόματης διάσωσης. Τα ελικάπτερα θα χρησιμοποιούνταν – σύμφωνα με την εισήγηση του Τμήματος – για μια περίοδο 6 μηνών περίπου, με τη δωρεάν τεχνική υποστήριξη 4 ιπταμένων μηχανικών και 2 χειριστών της προμηθεύτριας εταιρείας, ώστε να καλυφθούν οι ανάγκες μας σε πυρόσβεση για την καλοκαιρινή περίοδο και να αποφευχθεί η ενοικίαση άλλων ελικοπτέρων πυρόσβεσης, με αντάλλαγμα τη μη επιβολή ποινικής ρήτρας για την καθυστέρηση στην παράδοση των ελικοπτέρων. Σημειώνεται ότι το ύψος της εν λόγω αποζημίωσης καθορίζεται στο συμβόλαιο ως το ½% του ποσού του συμβολαίου για κάθε εβδομάδα καθυστέρησης, με μέγιστο το 5% (δηλ. 942.518 Αμερικανικά δολάρια).

Κατόπιν διερεύνησης του θέματος από την Υπηρεσία μου διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- (α) Το συμβόλαιο δεν προβλέπει προσωρινή παραλαβή των ελικοπτέρων.
- (β) Στο συμβόλαιο καθορίζεται με ειδικό όρο ότι ο αγοραστής δεν θα χρησιμοποιήσει τα ελικάπτερα, προτού εκδοθεί το πιστοποιητικό παραλαβής.
- (γ) Σε περίπτωση που ο αγοραστής χρησιμοποιήσει τα ελικάπτερα, τότε θεωρείται ότι έχει εκδοθεί το πιστοποιητικό παραλαβής, με ημερομηνία την ημέρα που αυτά άρχισαν να χρησιμοποιούνται.

Εξ' αιτίας της σοβαρότητας των πιο πάνω διαπιστώσεων, με επιστολή μου, η οποία κοινοποιήθηκε και στον Πρόεδρο της ΚΕΑΑ, ενημέρωσα έγκαιρα το Διευθυντή του Τμήματος, προτού το θέμα συζητηθεί στην Επιτροπή. Στην επιστολή μου εξέφρασα τις ακόλουθες απόψεις/εισηγήσεις:

- (i) Η παραλαβή των ελικοπτέρων χωρίς τη δυνατότητα έρευνας και διάσωσης θα έπρεπε να τύχει προηγουμένως της έγκρισης του Υπουργικού Συμβουλίου, λόγω της ουσιαστικής αλλαγής στη χρήση τους.
- (ii) Λαμβάνοντας υπόψη την ουσιαστική σημασία του χρόνου παράδοσης, την πιθανότητα να μη γίνει κατορθωτή από τον προμηθευτή η εγκατάσταση/πιστοποίηση του εξοπλισμού για έρευνα και

διάσωση, καθώς και τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και χρηστής διοίκησης, θα πρέπει να απορριφθεί η εισήγηση του Τμήματος και να εφαρμοστούν οι όροι του συμβολαίου.

**(iii)** Να εξευρεθούν έγκαιρα εναλλακτικές λύσεις για την πυρόσβεση κατά την καλοκαιρινή περίοδο (παράταση του προηγούμενου συμβολαίου ενοικίασης) και να διεκδικηθεί το επιπλέον κόστος από τον προμηθευτή, ως αποζημίωση.

Η ΚΕΑΑ απέρριψε στις 30.3.2007 την εισήγηση του Τμήματος, αλλά για σκοπούς συμβιβαστικής διευθέτησης του θέματος, αποδέχθηκε τη σύναψη συμπληρωματικής συμφωνίας, με όρους οι οποίοι θα διασφάλιζαν τα συμφέροντα του δημοσίου.

Τον Απρίλιο 2007, παρέθεσα γραπτώς τις απόψεις/εισηγήσεις μου στον Υπουργό Γεωργίας Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, ενόψει της συζήτησης του θέματος στο Υπουργικό Συμβούλιο. Μεταξύ άλλων είχα εκφράσει την άποψη ότι θα έπρεπε να εξεταστεί η οικονομική πτυχή της πρότασης του Τμήματος και να σταθμιστούν τα οφέλη από τη μη σύναψη συμπληρωματικής συμφωνίας και τήρηση των όρων του συμβολαίου, σε σύγκριση με τα οφέλη από την έλευση και χρήση των ελικοπτέρων για σκοπούς πυρόσβεσης και εκπαίδευσης, συνεκτιμώντας όλους τους κινδύνους. Ταυτόχρονα, παρέθεσα ορισμένα στοιχεία για να ληφθούν υπόψη κατά τον υπολογισμό του κόστους των δύο εναλλακτικών λύσεων, αναφέροντας επίσης ότι κατόπιν διερεύνησης της Υπηρεσίας μου, διαπιστώθηκε ότι εξακολουθούσε να ισχύει το δικαίωμα της Δημοκρατίας για ανανέωση του περσινού συμβολαίου ενοικίασης των δύο ελικοπτέρων πυρόσβεσης, με τους ίδιους όρους.

Το Μάιο 2007, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε – κατόπιν πρότασης του Υπουργού Γεωργίας Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος – όπως εφαρμοστούν οι όροι του συμβολαίου. Ακολούθως το Τμήμα ενημέρωσε τον προμηθευτή, ο οποίος αντέδρασε, αναφέροντας ότι κατά την άποψη του και με βάση την αλληλογραφία που είχε ανταλλάξει με το Τμήμα, η πρόταση του είχε γίνει αποδεκτή και είχε επιτευχθεί συμπληρωματική συμφωνία με συγκεκριμένους όρους.

Στη συνέχεια, και αφού είχε παρέλθει το μέγιστο διάστημα που προβλεπόταν στο συμβόλαιο για καθυστέρηση στην παράδοση των ελικοπτέρων (10 εβδομάδες), το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε τον Ιούνιο 2007, όπως γίνουν διαπραγματεύσεις με τον προμηθευτή, για καθορισμό της τελευταίας αποδεκτής ημερομηνίας παράδοσης των ελικοπτέρων (η οποία να μην είναι πέραν της 31.10.2007), της ρήτρας για την πέραν των 10 εβδομάδων καθυστέρηση, του τρόπου διασφάλισης της πληρωμής της ρήτρας για τις 10 πρώτες εβδομάδες καθυστέρησης σε περίπτωση διακοπής του συμβολαίου, καθώς και της αποζημίωσης για το κόστος ενοικίασης των 2 ελικοπτέρων πυρόσβεσης για τη θερινή περίοδο του 2007. Σύμφωνα με την πιο πάνω απόφαση, σε περίπτωση που η εταιρεία αποτύγχανε να παραδώσει τα ελικόπτερα μέχρι τη νέα ημερομηνία που θα καθοριζόταν, τότε η Κυβέρνηση θα ασκούσε το δικαίωμα να τερματίσει το συμβόλαιο και να κατάσχει τις εγγυητικές πιστής εκτέλεσης του συμβολαίου και προκαταβολής που είχε ήδη καταβληθεί στην εταιρεία.

Επειδή κατά τις διαπραγματεύσεις που ακολούθησαν, η εταιρεία δεν αποδέχτηκε δύο από τους όρους που είχαν τεθεί, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε τον Αύγουστο 2007 να εξουσιοδοτήσει την αναθέτουσα αρχή να προχωρήσει σε περαιτέρω διαπραγμάτευση με την εταιρεία ώστε:

**(α)** Να διασφαλιστεί ότι η Κυβέρνηση θα εισπράξει το 5% της αξίας του συμβολαίου για την καθυστέρηση των 10 πρώτων εβδομάδων στην παράδοση των ελικοπτέρων.

**(β)** Να διασφαλιστεί ότι η εταιρεία θα καταβάλει στην Κυβέρνηση το κόστος ενοικίασης των ελικοπτέρων πυρόσβεσης για τη θερινή περίοδο του 2007, ή να παραχωρήσει εξαρτήματα και εργαλεία συντήρησης των ελικοπτέρων καθώς και υπηρεσίες ίσης αξίας.

Οι υπόλοιποι όροι που είχαν τεθεί με την προηγούμενη απόφαση εξακολουθούσαν να ισχύουν (ημερομηνία παράδοσης, πλήρης τήρηση των όρων και προδιαγραφών του συμβολαίου, τερματισμός του συμβολαίου και κατάσχεση των εγγυητικών σε περίπτωση αποτυχίας της εταιρείας να παραδώσει τα ελικόπτερα μέχρι τις 31.10.2007).

Το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε τον Οκτώβριο 2007 να αποδεχτεί αντιπρόταση της εταιρείας για καταβολή ποσού ίσου με το 5% της συνολικής αξίας του συμβολαίου, ως ποινική ρήτρα για την καθυστέρηση στην παράδοση των 2 ελικοπτέρων, και παραχώρηση εξοπλισμού και υπηρεσιών στην Κυπριακή Δημοκρατία, συνολικής αξίας 1.365.048 Αμερικανικών δολαρίων. Σημειώνεται ότι το κόστος ενοικίασης των 2 ελικοπτέρων πυρόσβεσης για τη θερινή περίοδο του 2007 ήταν πολύ ψηλότερο (2.223.776 Αμερικανικά δολάρια). Παράλληλα, αποφασίστηκε η μετάθεση της ημερομηνίας παράδοσης των ελικοπτέρων και καθορίστηκε ότι δεν πρέπει να ξεπεράσει τις 10.12.2007.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, με πληροφόρησε τον Οκτώβριο 2007 σχετικά με τις παρατηρήσεις μου, τα ακόλουθα:

(α) Η ετοιμασία των προδιαγραφών για την αγορά των ελικοπτέρων είχε γίνει από επιτροπή που ορίστηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο, με πρόεδρο το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου και μέλη εκπροσώπους του Υπουργείου Εσωτερικών, της Αστυνομίας και του Τμήματος Δασών.

(β) Ορθά κατά την άποψη του η επιτροπή ετοιμασίας των προδιαγραφών συμπεριέλαβε στις τεχνικές προδιαγραφές των ελικοπτέρων τον αναγκαίο εξοπλισμό για να επιτρέπεται η ασφαλής χρήση τους για μεταφορά δασοπυροσβεστών στην περιοχή πυρκαγιάς και για διασώσεις ατόμων που ενδεχομένως να εγκλωβιστούν σε πυρκαγιά.

(γ) Δεν συμπεριλήφθηκε στις απαιτήσεις του διαγωνισμού εξοπλισμός έρευνας, εφόσον τα ελικόπτερα έρευνας και διάσωσης διαθέτουν στον εξοπλισμό τους αλλά μέσα. Επομένως τα ελικόπτερα που παραγγέλθηκαν δεν μπορούν να χαρακτηρισθούν κατά την άποψη του ως ελικόπτερα έρευνας και διάσωσης.

(δ) Ο κύριος λόγος της μη συμμετοχής εταιρειών δυτικής προέλευσης στο διαγωνισμό ήταν κατά την άποψη του η μεγάλη διαφορά στο κόστος μεταξύ των ελικοπτέρων δυτικής και ανατολικής προέλευσης.

(ε) Συμφωνεί ότι το συμβόλαιο δεν προέβλεπε προσωρινή παραλαβή των ελικοπτέρων. Σχετικά με τις πρόνοιες που αφορούσαν στη χρήση των ελικοπτέρων πριν την παραλαβή τους, αυτές θα ακυρώνονταν με συμπληρωματική συμφωνία.

Σημειώνεται ωστόσο-όπως αναφέρεται και πιο πάνω-ότι στις απαιτήσεις των προδιαγραφών περιλαμβανόταν η δυνατότητα αυτόματης μετεώρισης και αυτόματης προσέγγισης, λειτουργίες οι οποίες είναι απαραίτητες για την ασφαλή και αποτελεσματική χρήση των ελικοπτέρων για σκοπούς έρευνας και διάσωσης. Με βάση τις πιο πάνω απαιτήσεις κυρίως, είχαν αποκλειστεί στο στάδιο αξιολόγησης δύο προσφορές, με ελικόπτερα ανατολικής προέλευσης, επειδή-όπως αναφέρεται στην έκθεση αξιολόγησης-οι αποκλίσεις τους στα πιο πάνω σημεία κρίθηκαν σοβαρές, εφόσον τα ελικόπτερα, πέραν της πυρόσβεσης, θα χρησιμοποιούνται και σε επιχειρήσεις έρευνας και διάσωσης, ιδιαίτερα κατά τη χειμερινή περίοδο.

#### **4.14 ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΡΓΙΑΣ**

##### **Μέρος Α**

**Εφαρμογή μέτρων του Σχεδίου Αγροτικής Ανάπτυξης 2004-2006 (ΣΑΑ).** Κατά τη διάρκεια του 2006, το Τμήμα εφάρμοσε ως δικαιούχο, πέντε μέτρα του ΣΑΑ τα οποία συγχρηματοδοτούνται από κοινοτικούς πόρους. Οι δαπάνες αναφορικά με τα μέτρα αυτά ανήλθαν σε £0,62 εκ. και

καλύφθηκαν από τον Προϋπολογισμό του Τμήματος.

Το Τμήμα ενεργεί ως Διαχειριστική Αρχή του ΣΑΑ και πρόσθετα για ορισμένα μέτρα του, ορίστηκε ως ανάδοχος του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών για τα οποία ήταν υπεύθυνο, μεταξύ άλλων, για την παραλαβή, την εξέταση των αιτήσεων και την εξουσιοδότηση των πληρωμών.

**Ενοποιημένο Σχέδιο Ανάπτυξης της Κτηνοτροφίας.** Το Ενοποιημένο Σχέδιο για την Ανάπτυξη της Κτηνοτροφίας, εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφασή του αρ. 41.463, ημερ. 12.8.1994, υλοποιήθηκε κατά στάδια σε μια περίοδο δέκα χρόνων και τερματίστηκε στις 30.4.2004, με την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Το σχέδιο εξυπηρετούσε δυο πτυχές της κτηνοτροφικής πολιτικής, την αναπτυξιακή και την χωροταξική.

Η χωροταξική πτυχή του Σχεδίου έχει περιληφθεί στο μέτρο 2.5 (Χωροταξική Κτηνοτροφική Ανάπτυξη) του ΣΑΑ 2004-2006. Το μέτρο αυτό έχει ως στόχο την ορθολογική χωροταξική ανάπτυξη της κτηνοτροφίας, την προστασία του περιβάλλοντος από οχληρές κτηνοτροφικές δραστηριότητες και την κατασκευή βασικών έργων υποδομής για την ανάπτυξη της κτηνοτροφίας. Μέσα στα πλαίσια εφαρμογής του μέτρου 2.5, το Τμήμα, ως ο μόνος δικαιούχος, δαπάνησε κατά το 2006 ποσό £0,46 εκ., για την δημιουργία νέων και την αναβάθμιση υφιστάμενων κτηνοτροφικών περιοχών.

Το μέρος του Σχεδίου που αφορούσε στην αποζημίωση για κατεδάφιση/μετακίνηση οχληρών υποστατικών δεν συμπεριλήφθηκε ως νέο μέτρο στο ΣΑΑ, επειδή ο σκοπός του δεν ήταν συμβατός με το Ευρωπαϊκό Κεκτημένο, έγινε όμως αποδεκτή η συμπερίληψη σ' αυτό ειδικής πρόνοιας, για τη δυνατότητα παροχής κρατικής ενίσχυσης για κατεδάφιση υποστατικών, αφού αυτό εξυπηρετεί τους ευρύτερους στόχους της Κοινωνικής και Περιβαλλοντικής Πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Με βάση τα πιο πάνω το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε με την απόφαση του αρ. 62.945, ημερ. 5.12.2005, κατόπιν έγκρισης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τη συνέχιση του υφιστάμενου Σχεδίου μετακίνησης οχληρών υποστατικών μέχρι τις 30.4.2007, με στόχο την διεκπεραίωση των εκκρεμοτήτων 19 αιτήσεων οι οποίες υποβλήθηκαν πριν τον Μάιο του 2004, συνολικού ύψους £0,612 εκ. και την κάλυψη της δαπάνης κατεδάφισης/μετακίνησης επτά επιπρόσθετων υποστατικών συνολικού ποσού £0,44 εκ. Για τους σκοπούς εφαρμογής του Σχεδίου, το οποίο λειτουργεί πάνω σε καθαρά εθελοντική βάση και καλύπτει την παρούσα αξία των νόμιμων και παράνομων υποστατικών, σε ποσοστά που καθορίζονται στο Σχέδιο (100% των νόμιμων και 25% των παράνομων), καταβλήθηκαν, κατά την περίοδο λειτουργίας του (1998-2006), αποζημιώσεις ύψους £2,29 εκ. σε 359 αιτητές/δικαιούχους κτηνοτρόφους για τη μετακίνηση/κατεδάφιση ισάριθμων υποστατικών.

Με βάση τις πρόνοιες του άρθρου 6 του Κανονισμού 1857/2006 της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων αναφορικά με τις επιτρεπόμενες κρατικές ενισχύσεις προς μικρομεσαίες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα παραγωγής γεωργικών προϊόντων χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, με απόφασή του ημερ. 18.1.2007, ενέκρινε νέο Σχέδιο για την κατεδάφιση, με σκοπό τη μετεγκατάσταση, οχληρών κτηνοτροφικών υποστατικών. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφασή του αρ. 65.713, ημερ. 19.6.2007, ενέκρινε το πιο πάνω Σχέδιο, το οποίο θα ισχύει για τα επόμενα έξι χρόνια (2008-2013) και θα χρηματοδοτείται από κρατικούς πόρους, και εξουσιοδότησε τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων να το κοινοποιήσει στις αρμόδιες αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

#### **Κτηνοτροφικές Περιοχές.**

(α) Σκοπός του σχεδίου, το οποίο άρχισε την λειτουργία του το 1976 είναι η ενθάρρυνση μετακίνησης κτηνοτροφικών μονάδων σε κατάλληλα επιλεγμένες περιοχές, για λόγους δημόσιας υγείας και για αποφυγή της οχληρίας που προκαλούν σε κατοικημένες περιοχές. Οι δαπάνες για

τα έργα υποδομής στις 60 κτηνοτροφικές περιοχές, οι οποίες αριθμούν 1 818 κτηνοτροφικά οικοπέδα, ανήλθαν, σύμφωνα με τα στοιχεία που τηρούνται στο Τμήμα, σε περίπου £5,38 εκ. Μέχρι 31.12.2006 ήταν παραχωρημένα 1 624 οικοπέδα ή ποσοστό 89,33% του συνόλου των κτηνοτροφικών οικοπέδων.

Επειδή για τη δημιουργία των κτηνοτροφικών περιοχών το Κράτος δαπάνησε σημαντικά ποσά και ένας μεγάλος αριθμός κτηνοτροφικών οικοπέδων, σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο Τμήμα, εξακολουθεί να παραμένει αναξιοποίητος, εισηγήθηκα την επανεξέταση και λεπτομερή διερεύνηση των λόγων για τους οποίους ορισμένα κτηνοτροφικά οικοπέδα που παραχωρήθηκαν δεν χρησιμοποιούνται/αξιοποιούνται, καθώς επίσης τη μελέτη τρόπων καλύτερης διαχείρισής τους.

Ως αποτέλεσμα των εισηγήσεων μου, κατατέθηκαν και εγκρίθηκαν από την Βουλή των Αντιπροσώπων στις 14.4.2006, οι περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας (Μίσθωση Μέσα σε Κτηνοτροφικές Περιοχές) Κανονισμοί του 2006 (ΚΔΠ 171/2006). Με τους νέους Κανονισμούς θεσμοθετούνται, κυρίως, τα κριτήρια και οι διαδικασίες για εκμίσθωση των κτηνοτροφικών οικοπέδων, ο τρόπος καθορισμού, αναθεώρησης και χρήσης του ετήσιου μισθώματος και ο χρόνος καταβολής του, καθώς και οι προϋποθέσεις και η διαδικασία για τον τερματισμό ή ακύρωση μίσθωσης. Στους Κανονισμούς, προβλέπεται, μεταξύ άλλων, ο τερματισμός ή ακύρωση μίσθωσης σε περίπτωση που η μη αξιοποίηση της μισθωθείσας κρατικής ιδιοκτησίας για τους σκοπούς που προνοούνται στη σύμβαση μίσθωσης υπερβαίνει το ένα έτος.

Επειδή το ενοίκιο των κτηνοτροφικών οικοπέδων καθοριζόταν διαχρονικά με αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου σε επίπεδο που προφανώς περιείχε το στοιχείο κρατικής ενίσχυσης, το Σχέδιο είχε κοινοποιηθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση ως υφιστάμενη, προενταξιακά, κρατική ενίσχυση και γι' αυτό μπορούσε να συνεχιστεί μέχρι τις 30.4.2007. Μετά την ημερομηνία αυτή το νέο σύνθετο (πάγιο+πρόσθετο) ενοίκιο, όπως αυτό καθορίζεται από τους Κανονισμούς, ΚΔΠ 171/2006, θα έπρεπε να είχε καθοριστεί από το Υπουργικό Συμβούλιο κατά τρόπο που να μην εμπεριέχει το στοιχείο της κρατικής ενίσχυσης (ως λειτουργική ενίσχυση) και να εξασφαλιστεί προς τούτο και η επιβεβαίωση του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων.

Το Μάιο του 2007 υποβλήθηκε πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο σχετικά με τον καθορισμό των νέων ενοικίων για κτηνοτροφικά οικοπέδα, η οποία, ωστόσο, αποσύρθηκε κατόπιν εισήγησης του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος. Ως εκ τούτου το θέμα καθορισμού του νέου ενοικίου ακόμα εκκρεμεί, γεγονός που καθιστά το όλο σχέδιο ασύμβατο με τους Κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σημειώνεται ότι, από την 1.5.2007, το Τμήμα προσθέτει σε όλα τα νέα ενοικιαστήρια συμβόλαια, καθώς και στις ανανεώσεις όσων λήγουν, πρόνοια μελλοντικής αναθεώρησης του ενοικίου με αναδρομική ισχύ.

Τα ανείσπρακτα ενοίκια κτηνοτροφικών οικοπέδων ανέρχονταν, στις 31.12.2006, σε £11.450 (£17.155 για το 2005), ποσό ψηλό αν ληφθεί υπόψη ότι το ετήσιο ενοίκιο των κτηνοτροφικών οικοπέδων κυμαίνεται σε πολύ χαμηλά επίπεδα.

**(β)** Σύμφωνα με τον περί της Ίδρυσης Κτηνοτροφικών Συνδέσμων και Εγκατάστασης Κτηνοτροφικών Περιοχών Νόμο (Ν.57(Ι) του 1994), προϋπόθεση για την εγκατάσταση κτηνοτροφικών περιοχών είναι η προηγούμενη σύσταση κτηνοτροφικού συνδέσμου. Παρατήρησα ότι, παρόλο που έχουν δημιουργηθεί, μέχρι το τέλος του 2006, 60 κτηνοτροφικές περιοχές, το αρμόδιο γραφείο του Επάρχου ενημέρωσε την Υπηρεσία μου για τη σύσταση μόνο πέντε κτηνοτροφικών σύνδεσμων από την ημερομηνία ψήφισής του υπό αναφορά Νόμου.

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το άρθρο 20(3) του Νόμου, οι οικονομικές καταστάσεις των κτηνοτροφικών συνδέσμων, στους οποίους συμμετέχει ως πρόεδρος ο Διευθυντής του Τμήματος ή εκπρόσωπός του, ελέγχονται από το Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας, ωστόσο, από την ημερομηνία ψήφισής του Νόμου, κανένας από τους κτηνοτροφικούς συνδέσμους που συστάθηκαν δεν έχει υποβάλει στην Υπηρεσία μου τις οικονομικές του καταστάσεις για έλεγχο.

Λαμβάνοντας υπόψη το μεγάλο χρονικό διάστημα για το οποίο η Νομοθεσία βρίσκεται σε ισχύ και τη συνεχιζόμενη ανεπαρκή εφαρμογή των προνοιών της ζήτησα όπως ενημερωθώ για τα μέτρα που λαμβάνονται για πλήρη εφαρμογή της, και εισηγήθηκα όπως αν θεωρείται ότι ορισμένες από τις πρόνοιές της δεν μπορούν να εφαρμοστούν, αυτή τύχει επανεξέτασης και αν θεωρηθεί απαραίτητο, αναθεώρησης.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου με πληροφόρησε ότι η ίδρυση κτηνοτροφικών συνδέσμων αποδείχθηκε πολύ δύσκολη και γι' αυτό στους σχετικούς Κανονισμούς περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας του 2006 (Κ.Δ.Π. 171/2006) περιλήφθηκαν πρόνοιες έτσι ώστε να ρυθμίζεται το κενό του νόμου που αφορά περιπτώσεις όπου δεν έχει δημιουργηθεί κτηνοτροφικός σύνδεσμος. Όσον αφορά τους πέντε κτηνοτροφικούς συνδέσμους που αναφέρονται στην Έκθεσή μου, με πληροφόρησε ότι αυτοί δεν συστάθηκαν με βάση τις πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας, αλλά είναι ομάδες πρωτοβουλίας που συστάθηκαν για επίλυση προβλημάτων που αντιμετώπιζαν οι κτηνοτρόφοι της περιοχής.

**Επιδότηση Αγροτικού ρεύματος.** Ο περί Αναπτύξεως Ηλεκτρισμού (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999 (Αρ. 143(I)/99), προνοεί για την κεφαλαιουχική συνεισφορά της ΑΗΚ σε οικιακούς και άλλους αιτητές σε αγροτικές περιοχές.

Σύμφωνα με το Νόμο, οι αιτητές για κτηνοτροφικούς ή γεωργικούς ή ιχθυοτροφικούς σκοπούς, πρέπει να προσκομίσουν πιστοποίηση του αρμόδιου Τμήματος του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος ότι θεωρούνται δικαιούχοι, με βάση την ισχύουσα αγροτική πολιτική του πιο πάνω Υπουργείου.

Για πιο αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας, εισηγήθηκα τον εκσυγχρονισμό των σχετικών οδηγιών και διευκρίνιση ορισμένων προνοιών τους, οι οποίες παρουσιάζουν ασάφειες, καθώς και την ενίσχυση των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου, με τη δημιουργία μητρώου για καταχώριση και παρακολούθηση των αιτήσεων και την έκδοση ελεγχόμενου εντύπου βεβαίωσης, και μελέτη της πιθανότητας επιβολής «τέλους προσφοράς υπηρεσιών» για κάλυψη διοικητικών και άλλων εξόδων επειδή οι διαδικασίες εξέτασης των αιτήσεων είναι χρονοβόρες.

Ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, σε επιστολή του ημερ. 20.9.2006 προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, αναφέρει ότι η παροχή ηλεκτρικού ρεύματος στους δικαιούχους του Σχεδίου Επιδότησης Ηλεκτροδότησης Εγκαταστάσεων της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (ΑΗΚ) αποτελούσε λειτουργική ενίσχυση η οποία ήταν κατ' αρχή ασύμβατη με τους κανόνες των κρατικών ενισχύσεων εκτός από ελάχιστες εξαιρέσεις που προβλέπονται ρητά στους κανόνες αυτούς. Επιπρόσθετα ο Έφορος σημειώνει ότι καθώς το Σχέδιο δεν κοινοποιήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέχρι τις 31.8.2004, όπως προνοείται στη Συνθήκη Προσχώρησης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, θεωρείται παράνομο και επιβάλλεται η άμεση κατάργησή του.

Με βάση τα πιο πάνω η εφαρμογή του Σχεδίου αναστάλη αναδρομικά από 1.8.2006, ενώ παράλληλα αποφασίστηκε η ετοιμασία νέου Σχεδίου Αγροτικής Πολιτικής της ΑΗΚ για την περίοδο 2008-2013, στο οποίο θα ληφθούν υπόψη και οι εισηγήσεις της Υπηρεσίας μου.

Για το έτος 2006 και μέχρι την αναστολή του Σχεδίου (περίοδος 1.1.2006-1.8.2006), υποβλήθηκαν παγκύπρια 291 αιτήσεις, από τις οποίες εγκρίθηκαν 255 και απορρίφθηκαν 36. Υποβλήθηκαν επίσης 12 αιτήσεις μετά από την αναστολή του Σχεδίου, οι οποίες απορρίφθηκαν ως εκπρόθεσμες χωρίς να εξετασθούν.

**Σχέδιο Ρύθμισης Αγροτικών Χρεών.** Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφασή του αρ. 62.779 ημερ. 21.10.2005, ενέκρινε κατ' αρχή το Σχέδιο Ρύθμισης Αγροτικών Χρεών, το οποίο αποσκοπεί στη ρύθμιση χρεών που είχαν συναφθεί κατά τη μεταπολεμική περίοδο του 1974 μέχρι τις 31.12.1998 και δημιουργήθηκαν από την άσκηση του γεωργοκτηνοτροφικού επαγγέλματος, και εξουσιοδότησε τους Υπουργούς Οικονομικών και Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος να το υποβάλουν στα αρμόδια όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για διερεύνηση της συμβατότητάς του με το Κοινοτικό Κεκτημένο.



Στις 21.11.2005, η Κυπριακή Δημοκρατία υπέβαλε αίτηση στο Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης το οποίο, στις 23.1.2006, εξέδωσε απόφαση σύμφωνα με την οποία θεωρείται συμβατή με την κοινή αγορά η εθνική ενίσχυση, ύψους £23 εκ., που θα καταβάλει η Κυπριακή Δημοκρατία μέσω του Σχεδίου. Η πιο πάνω απόφαση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναφέρει ότι ο αριθμός των δικαιούχων της προτεινόμενης εθνικής ενίσχυσης υπολογίζεται σε άνω των 15 000 αγροτών.

Στη συνέχεια, το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφασή του αρ.63.705 ημερ.3.5.2006, ενέκρινε το Σχέδιο Ρύθμισης Αγροτικών Χρεών, το διοικητικό κόστος για υλοποίησή του, το οποίο, σύμφωνα με την πρόταση του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος υπολογίστηκε στις £140.000, καθώς και τις ρυθμίσεις για εφαρμογή του, και εξουσιοδότησε τον Υπουργό Οικονομικών να εξεύρει και να διαθέσει τις αναγκαίες για το σκοπό αυτό πιστώσεις.

Με βάση τη σχετική πρόταση του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος προς το Υπουργικό Συμβούλιο, αναμενόταν να υποβληθούν, στα πλαίσια του Σχεδίου, περί τις 25 000 – 30 000 αιτήσεις, για τη διεκπεραίωση των οποίων θα απαιτούνταν 6 έκτακτοι γραφείς για την παραλαβή, αρχειοθέτηση και προώθηση των φακέλων αιτήσεων και 4 έκτακτοι λειτουργοί για τον έλεγχο των αιτήσεων πριν την καταχώρισή τους στο μηχανογραφημένο σύστημα, για περίοδο 13 μηνών.

Το Τμήμα Γεωργίας εξήγγειλε το Σχέδιο στις 19.5.2006 και δημιούργησε τη Μονάδα Σχεδίου Ρύθμισης Αγροτικών Χρεών, η οποία στελεχώθηκε με 6 άτομα (2 γραφείς και 4 λειτουργούς) για τα οποία εξασφαλίστηκαν οι σχετικές εγκρίσεις. Διαπίστωσα ότι μέχρι τις 17.11.2006, ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής αιτήσεων, είχαν υποβληθεί μόνο 1 356 αιτήσεις, ενώ δεν διενεργήθηκε καμιά δαπάνη εντός του έτους αφού δεν είχε ολοκληρωθεί η διαδικασία αξιολόγησης των σχετικών χρεών.

Ενόψει των πιο πάνω ζητήσεων όπως ενημερωθώ αναφορικά με τους λόγους της μειωμένης ανταπόκρισης αιτητών στο Σχέδιο και το συνολικό ποσό που υπολογίζεται, με βάση τα νέα δεδομένα, ότι θα δαπανηθεί για την υλοποίησή του. Επίσης, ζήτησα να πληροφορηθώ για τον τρόπο αξιοποίησης των 6 εκτάκτων υπαλλήλων που προσλήφθηκαν, αφού ο αριθμός των αιτήσεων που υποβλήθηκαν (1 356) ήταν πολύ χαμηλότερος από τον αναμενόμενο (25 000 – 30 000), βάσει του οποίου καθορίστηκαν οι ανάγκες για εργοδότηση του έκτακτου προσωπικού.

**Καθυστερημένα έσοδα.** Τα καθυστερημένα έσοδα στις 31.12.2006 ανέρχονταν σε £1.198.561. Σε αυτά περιλαμβάνεται η αξία των σπόρων που πωλούνται στους γεωργούς μέσω της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας, η οποία εισπράττεται, με τόκο, στις 30 Ιουνίου του επόμενου έτους. Για το 2006 η εν λόγω αξία ανερχόταν σε £1.119.575.

Τα καθυστερημένα έσοδα περιλαμβάνουν επίσης ποσό £44.579, το οποίο οφείλεται από το 1995 από δύο προσφοροδότες, σχετικά με πώληση γεωργικών προϊόντων. Η μια περίπτωση εκδικάστηκε και η Νομική Υπηρεσία μελετά τρόπους για την είσπραξη του οφειλόμενου ποσού, ενώ η άλλη βρίσκεται ενώπιον της ίδιας Υπηρεσίας για τα περαιτέρω, αφού ο Γενικός Εισαγγελέας πληροφόρησε το Τμήμα ότι η εταιρεία του δεύτερου προσφοροδότη, που οφείλει το ποσό των £9.729, έχει διαγραφεί από το μητρώο των εταιρειών και εισηγήθηκε την παραμονή του θέματος σε εκκρεμότητα.

#### **4.15 ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ**

##### **Προσφορά για τη συλλογή, μεταφορά, επεξεργασία και τελική διάθεση ζωικών αποβλήτων.**

Για σκοπούς συμμόρφωσης με τις πρόνοιες του Κανονισμού 1774/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναφορικά με τους υγειονομικούς κανόνες σχετικά με τα ζωικά υποπροϊόντα που δεν προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο, το Τμήμα προκήρυξε στις 17.6.2004 προσφορά για τη συλλογή, μεταφορά επεξεργασία και τελική διάθεση ζωικών αποβλήτων με ανοικτή διαδικασία. Η προσφορά κατακυρώθηκε σε ιδιωτική εταιρεία για το ποσό των £1.295.000 ετησίως, και η σχετική σύμβαση υπογράφηκε στις 8.12.2004 με ισχύ 5 χρόνια, με δικαίωμα στο Διευθυντή του Τμήματος για διετή ανανέωσή της με

τους ίδιους όρους και το ίδιο κόστος. Ως ημερομηνία έναρξης ισχύος της σύμβασης καθορίστηκε η 1.7.2005 το ενωρίτερο και η 8.10.2005 το αργότερο. Σημειώνεται ότι με βάση την απόφαση 2005/62 της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δόθηκε μεταβατική περίοδος στην Κυπριακή Δημοκρατία για εφαρμογή του Κανονισμού 1774/2002 που αναφέρεται πιο πάνω, μέχρι την 1.11.2005.

Ο συμβασιούχος υπέβαλε τα σχετικά αρχιτεκτονικά σχέδια και περιβαλλοντική μελέτη στις 10.1.2005, με επιλεγμένο χώρο εγκατάστασης της μονάδας (αποτεφρωτήρα) τη βιομηχανική περιοχή Γερίου. Λόγω αντίδρασης των κατοίκων της κοινότητας Γερίου και των Δήμων Ιδαλίου και Λατσιών, η ανέγερση της μονάδας στην πιο πάνω περιοχή ματαιώθηκε. Για το λόγο αυτό, η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων, σε συνεδρία της στις 11.10.2005, αφού έλαβε υπόψη τις ευθύνες του Δημοσίου λόγω αλλαγής του χώρου, αποφάσισε την παράταση της εφαρμογής της συμφωνίας μέχρι 31.12.2006. Για κάλυψη των τρεχουσών αναγκών το Τμήμα ακολουθώντας τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, κατακύρωσε την προσφορά για την συλλογή, μεταφορά, επεξεργασία και τελική διάθεση υλικών ειδικού κινδύνου και νεκρών ζώων σε άλλη εταιρεία για περίοδο τριών μηνών με δυνατότητα ανανέωσης για ακόμη ένα μήνα.

Λόγω των πιο πάνω, και κατόπιν αιτήματος του Τμήματος, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή τροποποίησε στις 2.12.2005, την απόφασή της με αρ. 62/2005, έτσι ώστε η μεταβατική περίοδος για την εφαρμογή του συστήματος συλλογής και τελικής διάθεσης των ζωικών αποβλήτων, να λήγει την 1.1.2007.

Ο συμβασιούχος άρχισε τις εργασίες του στις 30.11.2006 και από τους πρώτους μήνες λειτουργίας του εργοστασίου/αποτεφρωτήρα του, παρουσιάστηκαν προβλήματα αναφορικά με τη δυνατότητα του συμβασιούχου για επεξεργασία όλης της ποσότητας των υλικών που παραλάμβανε. Συγκεκριμένα, ο συμβασιούχος στην προσφορά που υπέβαλε ανέφερε ότι θα χρησιμοποιούσε δύο αποτεφρωτήρες με δυνατότητα επεξεργασίας 17 600 κιλά ζωικών αποβλήτων κατηγορίας 1 και 2 ημερησίως ωστόσο, παρόλο που ο συμβασιούχος παραλαμβάνει όλες τις διαθέσιμες ποσότητες των ζωικών αποβλήτων όπως προβλέπεται στο συμβόλαιο, η συνολική ποσότητα ζωικών αποβλήτων που αποτεφρώνονται ημερησίως ανέρχεται κατά μέσο όρο στις 13 000 – 14 000 κιλά. Το περίσσειμα φυλάσσεται από το συμβασιούχο σε ψυκτικούς θαλάμους ο οποίος στη συνέχεια το διοχετεύει σε άλλες εταιρείες με εγκεκριμένες εγκαταστάσεις επεξεργασίας ζωικών υποπροϊόντων. Κατά την περίοδο 1.1 – 30.6.2007 παραλήφθηκαν 3 056 334 κιλά ζωικών αποβλήτων από τα οποία περίπου το ένα τρίτο (1 041 132 κιλά) διοχετεύθηκε σε άλλη εταιρεία που διαθέτει εγκεκριμένες εγκαταστάσεις επεξεργασίας/αποτέφρωσης ζωικών υποπροϊόντων.

Από τις 2.7.2007 και οι δύο αποτεφρωτήρες του εργοστασίου επεξεργασίας του συμβασιούχου βρίσκονται εκτός λειτουργίας με αποτέλεσμα αυτός να αδυνατεί να αποτεφρώνει τα ζωικά απόβλητα όπως προβλέπει το συμβόλαιο. Ολόκληρη η ποσότητα ζωικών αποβλήτων που παραλαμβάνεται φυλάσσεται, από το συμβασιούχο, σε ψυκτικούς θαλάμους και στη συνέχεια διοχετεύεται σε άλλες εταιρείες με εγκεκριμένες εγκαταστάσεις επεξεργασίας ζωικών υποπροϊόντων, με τις οποίες ο συμβασιούχος έχει συνάψει συμφωνία συνεργασίας. Με βάση τους όρους του συμβολαίου, το Τμήμα μπορεί να επιβάλει στην συμβασιούχο ποινή £200 για κάθε περιστατικό μη ανταπόκρισής του ή £2.000 ημερησίως. Η αδυναμία αποτέφρωσης θεωρήθηκε ως ένα περιστατικό μη ανταπόκρισης για κάθε μέρα, εφόσον η περισυλλογή γίνεται κανονικά, γι' αυτό και ο Διευθυντής του Τμήματος αποφάσισε την επιβολή προστίμου στην εταιρεία ύψους £200 για κάθε μέρα που δεν λειτουργούν οι αποτεφρωτήρες.

Ο συμβασιούχος, με επιστολή του ημερ. 1.6.2007 προς τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, αναφέρει ότι έχει διευθετήσει με εγκεκριμένη μεταποιητική μονάδα να παραλαμβάνει μέρος των ζωικών αποβλήτων για αποτέφρωση. Επειδή στο συμβόλαιο που υπογράφηκε για εκτέλεση της προσφοράς δεν γίνεται αναφορά για υπεργολαβίες, το Τμήμα ζήτησε, στις 12.6.2007, γνωμάτευση

από το Γενικό Εισαγγελέα κατά πόσο το υφιστάμενο συμβόλαιο επιτρέπει την ανάθεση μέρους της εργασίας σε άλλη εταιρεία. Στην απάντησή του ο Γενικός Εισαγγελέας αναφέρει ότι, με βάση τα γεγονότα, ο συμβασιούχος απέτυχε να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από το συμβόλαιο και για την αποτυχία αυτή προβλέπονται συγκεκριμένες κυρώσεις. Η αποτυχία αυτή του συμβασιούχου δίνει το δικαίωμα στις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες να προχωρήσουν σε τερματισμό του συμβολαίου για παράβαση ουσιώδους όρου. Αναφέρει επίσης ότι η σύμβαση ανατέθηκε στο συμβασιούχο μετά από σχετική αξιολόγηση του ιδίου (και όχι κάποιου τρίτου) και ότι η εταιρεία με την οποία προτείνει να συνεργαστεί ο συμβασιούχος δεν έχει αξιολογηθεί από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες. Ωστόσο αναφέρει ότι η αλλαγή του αναδόχου μιας σύμβασης ή η ανάθεση μέρους αυτής σε άλλο από τον αρχικό ανάδοχο δεν απαγορεύεται, αλλά θα πρέπει να διατηρηθούν οι προϋποθέσεις στη βάση των οποίων ανέλαβε ο ανάδοχος τη σύμβαση, πρέπει δηλαδή, να αξιολογηθεί κατά πόσο η προτεινόμενη εταιρεία πληροί τα κριτήρια και προϋποθέσεις του διαγωνισμού, ιδιαίτερα όσο αφορά στο μέρος του έργου που προτίθεται να αναλάβει.

Ενόψει των πιο πάνω ζητήσεων όπως η Υπηρεσία μου τηρείται ενήμερη αναφορικά με τα μέτρα που λαμβάνονται για διασφάλιση της συλλογής, μεταφοράς και διάθεσης των ζωικών αποβλήτων σύμφωνα με τους σχετικούς Κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης και με βάση τις πρόνοιες της υπό αναφορά σύμβασης.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου με πληροφόρησε ότι η εταιρεία με την οποία προτίθεται να συνεργαστεί ο συμβασιούχος έχει εγκριθεί και αδειοδοτηθεί ως μονάδα επεξεργασίας ζωικών υποπροϊόντων κατηγορίας Ι, και άρα πληροί τα κριτήρια και τις προϋποθέσεις του διαγωνισμού όσον αφορά το μέρος του έργου που προτίθεται να αναλάβει.

#### **Συγχρηματοδότηση για την καταπολέμηση ζωικών ασθενειών στην Κύπρο.**

(α) Οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες υπέβαλαν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή προγράμματα καταπολέμησης και πρόληψης για 7 ζωικές ασθένειες, με σκοπό την εξασφάλιση συγχρηματοδότησής τους. Η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, με την απόφασή της αρ. Ε(2005) 3922, ημερ. 14.10.2005, αποφάσισε την έγκριση συνολικού ποσού μέγιστης Κοινοτικής χρηματοδότησης, αναφορικά με δαπάνες που θα διενεργούνταν το 2006, ύψους €6.189.000. Σύμφωνα με το άρθρο 5 της υπό αναφορά απόφασης ποσό ύψους €5.215.000, αφορούσε στη χρηματοδότηση προγραμμάτων εκρίζωσης της τρομώδους νόσου. Το ποσοστό της Κοινοτικής χρηματοδότησης καθορίστηκε στο 50% και 100% για τη σφαγή προσβεβλημένων ζώων και τον προσδιορισμό γονότυπου ανθεκτικού στην τρομώδη νόσο, αντίστοιχα.

Ο Διευθυντής του Τμήματος, με επιστολή του ημερ. 10.8.2005, ενημέρωσε τη Διεύθυνση Υγείας και Προστασίας του Καταναλωτή της Ευρωπαϊκής Ένωσης ότι, βάσει επανεκτιμήσεων του Τμήματος, το ποσό που κατανεμήθηκε στην Κύπρο από τον Προϋπολογισμό της Κοινότητας για το 2006, σε σχέση με τη συγχρηματοδότηση του προγράμματος εκρίζωσης της τρομώδους νόσου, δεν αναμενόταν να δαπανηθεί εξ'ολοκλήρου και, αφού ανέλυσε τους λόγους που οδήγησαν στη μειωμένη δαπάνη, ζήτησε όπως το ποσό που κατανεμήθηκε στην Κύπρο μειωθεί κατά €2.100.000.

Η Γενική Διεύθυνση Υγείας και Προστασίας του Καταναλωτή, με επιστολή της ημερ. 6.12.2006, σε σχέση με την οικονομική συνεισφορά της Κοινότητας για το πρόγραμμα εκρίζωσης της τρομώδους νόσου, παρατήρησε την αδυναμία της Κύπρου να εκταμιεύσει τα Κονδύλια που διατέθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για σκοπούς εκρίζωσης της τρομώδους νόσου και ενημέρωσε το Τμήμα για τη μείωση του ποσού που κατανεμήθηκε στην Κύπρο από €5.215.000, σε €2.815.000. Στην ίδια επιστολή επισημαίνεται ότι η αρχική κατανομή των €5.215.000 είχε βασιστεί στις εκτιμήσεις των δαπανών που υπέβαλαν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή οι Κυπριακές Αρχές, ότι οι λόγοι που προκάλεσαν τη μείωση της δαπάνης θα έπρεπε να είχαν ληφθεί υπόψη προτού ζητηθεί η Κοινοτική συνεισφορά από την Επιτροπή και ότι η μεγάλη διαφορά που προέκυψε, μεταξύ των

εκτιμήσεων αυτών και της πραγματικής δαπάνης που διενεργήθηκε, ανησύχησε έντονα τη Διεύθυνση. Η Διεύθυνση εξέφρασε επίσης την ανησυχία της για την εφαρμογή του προγράμματος εκρίζωσης της τρομώδους νόσου στην Κύπρο και αναφέρει ότι θα είναι υποχρεωμένη να εισηγηθεί στις αρμόδιες υπηρεσίες της Επιτροπής να αναθεωρήσουν το επίπεδο της μελλοντικής οικονομικής στήριξης της Κοινότητας που θα κατανεμηθεί στην Κύπρο.

Ο Διευθυντής των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών, με επιστολή του ημερ. 2.1.2007 προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, ανέφερε ότι οι κυριότεροι λόγοι που οδήγησαν στη μη εκταμίευση των €2,4 εκ. ήταν οι ακόλουθοι:

- (i) Η σημαντική καθυστέρηση στην κατακύρωση της προσφοράς αρ. 6/2006 για διενέργεια αναλύσεων γονότυπου στα πρόβατα που αφορούσε στην εξέταση 160 000 δειγμάτων. Η διαδικασία άρχισε το Νοέμβριο του 2005 και ολοκληρώθηκε στις 18.9.2006 λόγω συνεχών προσφυγών στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών. Η καθυστέρηση στην κατακύρωση της προσφοράς κατέστησε αδύνατο το στόχο συλλογής των 160 000 δειγμάτων μέχρι το τέλος του 2006.
  - (ii) Η παύση του έκτακτου εργατικού προσωπικού που ασχολείτο με τη συλλογή δειγμάτων από τις 31.10.2006, η οποία, όπως αναφέρεται, παρέλυσε ουσιαστικά τη διαδικασία συλλογής δειγμάτων για γονοτυπικές αναλύσεις για διάστημα πέραν του ενός μηνός.
  - (iii) Οι αρχικοί υπολογισμοί για την απαιτούμενη δαπάνη σε σχέση με τις γονοτυπικές αναλύσεις, έγιναν με βάση την προσφορά του 2005, η οποία είχε κατακυρωθεί για το ποσό των €9,29 ανά δείγμα. Η προσφορά για το 2006 κατακυρώθηκε στο ποσό των €6,90 ανά δείγμα, γεγονός που οδήγησε στην εξοικονόμηση περίπου €382.000 σε σχέση με την αρχική εκτίμηση της δαπάνης.
  - (iv) Παρόλο που ο αρχικός σχεδιασμός αφορούσε στην κατάσχεση 30 000 προβάτων ευπαθών στην τρομώδη νόσο μέσα στο 2006, τελικά κατέστη δυνατό να κατασχεθούν μόνο 8 000 ζώα, αφού η περίοδος έγκρισης μεταφοράς πιστώσεων που ζήτησε το Τμήμα, για να καταστεί δυνατή η καταβολή των σχετικών αποζημιώσεων, συνέπεσε με την περίοδο εγκυμοσύνης των ζώων και συνεπώς οι κτηνοτρόφοι ήταν απρόθυμοι να τα παραχωρήσουν.
- (β) Η προσφορά αρ. 1/2005, που αφορούσε στη διεξαγωγή γονοτυπικής ανάλυσης 200 000 δειγμάτων από ιστό με σκοπό την ανεύρεση προβάτων ανθεκτικών στην τρομώδη νόσο, κατακυρώθηκε σε δύο προσφοροδότες, στον καθένα από τους οποίους ανατέθηκε η διεξαγωγή ανάλυσης για 100 000 δείγματα, στην τιμή των €9,29 ανά δείγμα. Ο ένας από τους δύο επιτυχόντες προσφοροδότες απέτυχε να ανταποκριθεί στις συμβατικές του υποχρεώσεις, γι' αυτό οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, κατόπιν οδηγιών της Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων όπως εφαρμοστούν οι πρόνοιες του συμβολαίου, προέβησαν στις 24.5.2006 στην κατάσχεση της εγγύησης πιστής εκτέλεσης του συμβολαίου, ύψους €93.700. Ο πιο πάνω προσφοροδότης καταχώρησε αγωγή, σε Δικαστήριο της Ελβετίας, εναντίον της Κυπριακής Δημοκρατίας αναφορικά με την κατάσχεση της εγγύησης για την εξέλιξη της οποίας ζήτησα όπως τηρούμαι ενήμερη.

**Σύστημα Αναγνώρισης και Καταγραφής Αιγοπροβάτων.** Βάσει του άρθρου 3 παρ. 1(γ) της οδηγίας 90/425/ΕΟΚ του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τους κτηνιατρικούς και ζωοτεχνικούς ελέγχους που εφαρμόζονται στο ενδοκοινοτικό εμπόριο, τα ζώα που προορίζονται για το ενδοκοινοτικό εμπόριο πρέπει να προσδιορίζονται σύμφωνα με τις απαιτήσεις των Κοινοτικών Κανόνων και να καταγράφονται κατά τρόπο ώστε να μπορούν να εντοπίζονται η εκμετάλλευση, το κέντρο ή ο οργανισμός καταγωγής ή διέλευσης. Λαμβάνοντας υπόψη, μεταξύ άλλων, και τα πιο πάνω, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξέδωσε τον Κανονισμό 21/2004 για τη θέσπιση συστήματος αναγνώρισης και καταγραφής των αιγοπροβάτων, ο οποίος προβλέπει ότι κάθε κράτος μέλος δημιουργεί σύστημα για την αναγνώριση και την καταγραφή των

αιγοπροβάτων, σύμφωνα με τις διατάξεις του εν λόγω Κανονισμού. Σημειώνεται ότι ο Κανονισμός αυτός υιοθετήθηκε από την Κυπριακή Δημοκρατία στις 30.4.2004 με την έκδοση της ΚΔΠ 507/2004. Σύμφωνα με το άρθρο 3 του υπό αναφορά Κανονισμού, το σύστημα αναγνώρισης και καταγραφής των ζώων πρέπει να περιλαμβάνει μέσα αναγνώρισης για κάθε ζώο, ενημερωμένα μητρώα σε κάθε εκμετάλλευση, έγγραφα κυκλοφορίας και κεντρικό μητρώο ή ηλεκτρονική βάση δεδομένων.

Σύμφωνα με το άρθρο 8.2 του Κανονισμού, κάθε κάτοχος ζώων παρέχει στην αρμόδια αρχή, η οποία τηρεί το κεντρικό μητρώο/ηλεκτρονική βάση δεδομένων, εντός προκαθορισμένων χρονοδιαγραμμάτων, τις πληροφορίες που καταγράφονται στο κεντρικό μητρώο, το αποτέλεσμα της απογραφής, που οφείλει βάσει του Κανονισμού, να διενεργεί τουλάχιστο μία φορά το χρόνο και τις πληροφορίες που απαιτούνται για τη δημιουργία της βάσης δεδομένων. Οι πληροφορίες αυτές (θάνατοι, σφαγές, μεταφορές ζώων μεταξύ εκμεταλλεύσεων κ.λπ.), κοινοποιούνται, σύμφωνα με την εθνική Νομοθεσία, με υπεύθυνες δηλώσεις που καθορίζονται στα Παραρτήματα της ΚΔΠ 507/2004, η οποία εκδόθηκε για σκοπούς εναρμόνισης με τον Κανονισμό 21/2004.

Σημειώνεται ότι η ηλεκτρονική βάση δεδομένων που αναφέρεται πιο πάνω είναι αναγκαία, μεταξύ άλλων, για τη διενέργεια δασταυρωμένων ελέγχων, από τον Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών (ΟΑΠ), κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των αιτήσεων για κεφαλική επιδότηση αιγοπροβάτων.

Κατά τους επιτόπιους ελέγχους που διενεργήθηκαν από τον Οργανισμό Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας το 2005, ως αναδόχου του ΟΑΠ, παρατηρήθηκαν μεγάλες αποκλίσεις μεταξύ του αριθμού των ζώων σύμφωνα με τη βάση δεδομένων των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών και του πραγματικού αριθμού των ζώων που καταμετρήθηκαν. Ο κύριος λόγος, όπως διαπιστώθηκε, οφειλόταν στο γεγονός ότι τα μητρώα του ζωικού πληθυσμού αρκετών μονάδων δεν ήταν ενημερωμένα, ενώ δεν αποστέλλονταν τα απαιτούμενα έγγραφα κυκλοφορίας στις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες αναφορικά με τις διακυμάνσεις του πληθυσμού κάθε μονάδας (θάνατοι, γέννες, μετακινήσεις ζώων) και αρκετές μονάδες διατηρούν ζώα στα οποία, λόγω φυλής, δεν μπορούν να τοποθετηθούν ενώτια. Ως αποτέλεσμα, η βάση δεδομένων του Σχεδίου αναγνώρισης και καταγραφής αιγοπροβάτων των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών δεν ήταν ενημερωμένη με τα ακριβή στοιχεία και δεν κατέστη δυνατό να χρησιμοποιηθεί για τη διενέργεια των προβλεπόμενων μηχανογραφημένων διοικητικών ελέγχων. Για το λόγο αυτό ο ΟΑΠ χρησιμοποίησε, για σκοπούς ελέγχου των αιτήσεων του 2006, στοιχεία της απογραφής αιγοπροβάτων που έγινε από το Τμήμα Γεωργίας το Δεκέμβριο του 2005.

Σε σχετική επιστολή του Τμήματος προς τον Επίτροπο του ΟΑΠ ημερ. 10.1.2006, αναφέρεται ότι πολλοί αιγοπροβατοτρόφοι δυσκολεύονταν να προσαρμοστούν στις νέες συνθήκες που απαιτεί η ένταξη της χώρας μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε σχέση με την εφαρμογή του Κανονισμού ΕΚ 21/2004, και δεν θεωρήθηκε σκόπιμη η προσαγωγή στα δικαστήρια ενός πολύ μεγάλου αριθμού κτηνοτρόφων, που δεν συμμορφώθηκε με τις σχετικές διατάξεις της νομοθεσίας. Το Τμήμα, παραδεχόμενο ουσιαστικά ότι η βάση δεδομένων που τηρούσε δεν ήταν αξιόπιστη, εισηγήθηκε όπως εξευρεθούν άλλοι τρόποι ελέγχου της ορθότητας των δηλώσεων των κτηνοτρόφων για κεφαλική επιδότηση.

Συναφώς αναφέρεται ότι, με βάση το άρθρο 12.2 του υπό αναφορά Κανονισμού, τα κράτη μέλη θεσπίζουν κανόνες σχετικά με τις κυρώσεις που επιβάλλονται σε περίπτωση παράβασης του Κανονισμού και λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσουν την επιβολή τους. Οι προβλεπόμενες κυρώσεις πρέπει να είναι αποτελεσματικές, ανάλογες προς τη σοβαρότητα της παράβασης και αποτρεπτικές. Όπως αναφέρεται και πιο πάνω, παρατήρησα ότι, παρόλο που μεγάλος αριθμός αιγοπροβατοτρόφων δεν συμμορφώθηκε με τις υποχρεώσεις του αναφορικά με την ενημέρωση των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών σε σχέση με τις μεταβολές του αριθμού των ζώων της εκμετάλλευσής του, δεν επιβλήθηκαν οποιεσδήποτε κυρώσεις σε αυτούς.

Επεσήμανα επίσης ότι εκκρεμεί μέχρι σήμερα η ολοκλήρωση της ενημέρωσης της ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων αιγοπροβάτων του Τμήματος, παρόλο που έχουν παρέλθει περίπου 3 χρόνια από την ημερομηνία ολοκλήρωσης του σχεδιασμού της. Όπως πληροφορήθηκα, το Τμήμα άρχισε την επί τόπου απογραφή των εκμεταλλεύσεων αιγοπροβάτων τον Ιούνιο του 2006, και μέχρι τον Ιούλιο του 2007 προέβηκε στην απογραφή περίπου 2 000, από σύνολο περίπου 4 000 τέτοιων εκμεταλλεύσεων, ενώ παράλληλα απέστειλε, στις 6.12.2006, σε ηλεκτρονική μορφή στον ΟΑΠ, μέρος της βάσης δεδομένων του Σχεδίου αναγνώρισης και καταγραφής αιγοπροβάτων για περίπου 1 200 κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις.

Ο Γενικός Διευθυντής με πληροφόρησε ότι η ηλεκτρονική βάση δεδομένων των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών ενημερώνεται καθημερινά αλλά παρουσιάζονται προβλήματα, λόγω ελλιπούς πληροφόρησης από τους κτηνοτρόφους (λανθασμένη συμπλήρωση εντύπων, καθυστέρηση στην υποβολή τους κ.λπ.) και γίνεται προσπάθεια διόρθωσης των λαθών που παρουσιάζονται και εκπαίδευσης των κτηνοτρόφων, ώστε να ακολουθούν επιμελώς και με το σωστό τρόπο τις διαδικασίες.

**Κλίβανος αποτέφρωσης.** Οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες αποφάσισαν, το 2003, την αντικατάσταση του κλιβάνου αποτέφρωσης που λειτουργούσε στο χώρο των εργαστηρίων τους, ο οποίος κρίθηκε ότι δεν πληρούσε τις απαιτούμενες προδιαγραφές αναφορικά με τη ρύπανση του περιβάλλοντος, με νέο σύγχρονο κλίβανο. Για το σκοπό αυτό εξασφάλισαν στις 10.6.2003 και 19.8.2003 από τον Δήμο Αγλαντζιάς και την Πολεοδομία, αντίστοιχα, άδειες ισχύος 18 μηνών για προσωρινή εγκατάσταση του κλιβάνου στο χώρο των εργαστηρίων των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών, νοούμενου ότι οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες θα έδιναν την διαβεβαίωσή τους ότι δεν θα υπήρχε πρόβλημα για τη δημόσια υγεία και ότι θα ξεκινούσαν άμεσα τις διαδικασίες για εξεύρεση άλλου κατάλληλου χώρου για μόνιμη εγκατάσταση του κλιβάνου και των συναφών εγκαταστάσεων των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών. Κατόπιν αιτήματος των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών ο Δήμος Αγλαντζιάς έδωσε παράταση της ισχύος της άδειας εγκατάστασης του κλιβάνου μέχρι τις 6.10.2006 ώστε να καταστεί δυνατή η εξεύρεση νέου χώρου μετακίνησής του ο οποίος θα ήταν αποδεκτός από το Τμήμα Πολεοδομίας.

Το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών προκήρυξε στις 24.10.2003 την προσφορά με αρ. 05/03/113/Μ/ΗΜΥ για αγορά του κλιβάνου και η κατακύρωση έγινε στις 20.7.2004, με τελευταία ημερομηνία για αποπεράτωση του έργου την 31.3.2005. Η πρώτη δοκιμή καύσης στον κλίβανο έγινε στα μέσα Ιουνίου του 2005, ωστόσο λόγω καθυστερήσεων που παρατηρήθηκαν στην κατασκευή, από το Τμήμα Δημοσίων Έργων, της βάσης και του στεγάστρου του κλιβάνου, η λειτουργία του ξεκίνησε στις αρχές του 2006. Το συνολικό ποσό που δαπανήθηκε για την αγορά και εγκατάσταση του κλιβάνου ανήλθε στις £268.313.

Όπως πληροφορήθηκα, ο κλίβανος λειτούργησε για την περίοδο από τον Ιανουάριο του 2006 μέχρι τον Απρίλιο του 2007 και λόγω αντιδράσεων από διάφορους επηρεαζόμενους φορείς, οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες αποφάσισαν, στις 13.4.2007, τον τερματισμό της λειτουργίας του και αποστολή των υλικών για αποτέφρωση στις εγκαταστάσεις εταιρείας, η οποία έχει σχετική άδεια για επεξεργασία ζωικών αποβλήτων.

Το Τμήμα Κτηνιατρικών Υπηρεσιών, με επιστολή του με αρ. Φακ. 17/96/14 ημερ. 24.4.2007, ζήτησε από το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών έγκριση για πώληση του υπό αναφορά κλιβάνου.

Σε σχέση με τα πιο πάνω παρατήρησα τα ακόλουθα:

- Παρόλο που το Τμήμα γνώριζε ότι η άδεια που δόθηκε για την εγκατάσταση του κλιβάνου ήταν προσωρινή, προχώρησε στην αγορά και εγκατάστασή του, η οποία κόστισε περίπου £270.000, πριν εξευρεθεί ο κατάλληλος χώρος για μόνιμη μετεγκατάστασή του.

- Το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας, σε επιστολή του με αρ. Φακ. 2.10.5.83 ημερ. 17.8.2006 αναφέρει ότι η διεργασία αποτέφρωσης αποβλήτων εμπίπτει στις Αδειοδοτούμενες Εγκαταστάσεις για τις οποίες απαιτείται η εξασφάλιση άδειας από τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων προτού λειτουργήσουν. Όπως διαπιστώθηκε, ο υπό αναφορά κλίβανος λειτουργούσε χωρίς να έχει εξασφαλιστεί η πιο πάνω άδεια.
- Οι επιπτώσεις του κλιβάνου στο περιβάλλον της περιοχής δεν φαίνεται να εκτιμήθηκαν από την Υπηρεσία Περιβάλλοντος αφού η μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων υποβλήθηκε από την Υπηρεσία Κτηνιατρικών Υπηρεσιών μετά την αγορά του κλιβάνου και αφού είχαν ήδη αρχίσει οι εργασίες εγκατάστασής του.

Ενόψει των πιο πάνω, ζήτησα όπως ενημερωθώ αναφορικά με το συνολικό αριθμό καύσεων που διενεργήθηκαν στον υπό αναφορά κλίβανο, το σύνολο ωρών λειτουργίας του καθώς και τον τρόπο και αναμενόμενα έσοδα από τη διάθεσή του.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου με πληροφόρησε ότι ο κλίβανος λειτουργούσε κατά μέσον όρο 30-40 ώρες το μήνα, με εκπομπές αερίων πάντα μέσα στα επιτρεπτά όρια.

**Ιχθυόσκαλα.** Σύμφωνα με τους σχετικούς Κανονισμούς του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Καν. 852/2004, 853/2004 και 854/2004) τα κράτη μέλη οφείλουν να διασφαλίζουν την υγιεινή εκφόρτωση και συντήρηση των αλιευμάτων που εισάγονται στην ή που εξάγονται από την Κοινότητα, και για το σκοπό αυτό είναι απαραίτητη η δημιουργία ιχθυόσκαλας, δηλαδή κατάλληλων χερσαίων και θαλάσσιων εγκαταστάσεων για την υγιεινή εκφόρτωση και συντήρηση των αλιευμάτων. Η μη ύπαρξη κατάλληλης ιχθυόσκαλας στην Κύπρο επισημαίνεται και σε σχετική έκθεση της Γενικής Διεύθυνσης Υγείας και Προστασίας του Καταναλωτή ημερ. 31.10.2000 η οποία αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν θα εισάγει πλέον άγρια θαλάσσια ψάρια που προέρχονται από Κυπριακά αλιευτικά σκάφη.

Οι ενέργειες που έγιναν από τότε μέχρι σήμερα για τη δημιουργία ιχθυόσκαλας στην Κύπρο και οι σχετικές επισημάνσεις και παρατηρήσεις μου αναφέρονται στην παράγραφο της Έκθεσής μου που αφορά στο Τμήμα Αλιείας και Θαλασσίων Ερευνών.

Ενόψει της μεγάλης καθυστέρησης που παρατηρείται στην υλοποίηση του πιο πάνω έργου ζήτησα να ενημερωθώ αναφορικά με τα μέτρα που λαμβάνονται από το Τμήμα Κτηνιατρικών Υπηρεσιών για τήρηση των Κανονισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε σχέση με την υγιεινή εκφόρτωση, μεταφορά και συντήρηση νωπών αλιευτικών προϊόντων.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου με πληροφόρησε ότι, ενόψει της απουσίας ιχθυόσκαλας και της αδυναμίας διενέργειας συστηματικών κτηνιατρικών ελέγχων σε αυτή, έγιναν πρόσφατα διευθετήσεις για τη διενέργεια περιοδικών κτηνιατρικών ελέγχων κατά την εκφόρτωση και μεταφορά των αλιευμάτων από τα αλιευτικά σκάφη.

**Καθυστερημένα έσοδα.** Τα καθυστερημένα έσοδα του Τμήματος ανέρχονταν στις 31.12.2006 στις £547.671, σε σύγκριση με £537.978 στις 31.12.2005. Το μεγαλύτερο ποσό, ύψους £395.594 οφείλεται από τον Οργανισμό Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας (ΟΚΓΒ) από το 2003 και μικρότερο ποσό, ύψους £40.450 οφείλεται από ιδιώτη. Και οι δύο περιπτώσεις αφορούν στην πώληση κρεάτων ζώων με βρουκέλλα τα οποία είχαν κατασχεθεί από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες. Όπως πληροφορήθηκα για τη δεύτερη περίπτωση έχουν ήδη ληφθεί νομικά μέτρα και ζήτησα όπως ενημερωθώ αναφορικά με τα μέτρα που προτίθεται το Τμήμα να λάβει για την είσπραξη των οφειλομένων από τον ΟΚΓΒ.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου με πληροφόρησε ότι έχει γίνει συμφωνία μεταξύ του Οργανισμού και των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών και θα αρχίσει η αποπληρωμή του οφειλόμενου ποσού κατά το 2008.

## 4.16 ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ

### Μέρος Α

**Σχέδια Αναδασμού-Αξιολόγηση/Αξιοποίηση.** Μέχρι το 2006 συμπληρώθηκαν 55 αρδευόμενα σχέδια και 7 σχέδια ξηρικής καλλιέργειας, συνολικής έκτασης 15 580 εκταρίων. Παράλληλα βρίσκονται σε εξέλιξη 22 νέα σχέδια αναδασμού συνολικής έκτασης 3 898 εκταρίων και υπό μελέτη άλλα 39, συνολικής υπολογιζόμενης έκτασης 7 779 εκταρίων.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα απογραφικής έρευνας, που κάλυψε και τα 62 συμπληρωμένα σχέδια αναδασμού, η καλλιεργούμενη γη αυξήθηκε κατά 20% κατά μέσο όρο.

**Εφαρμογή Σχεδίων Αναδασμού.** Οι δαπάνες κάτω από το άρθρο 08591 «Κατασκευή Δρόμων Αναδασμού» του Κεφ. 12.09 «Τμήμα Αναδασμού», ανήλθαν σε £1.506.477, ενώ το ποσό που εισπράχθηκε από τους Δανειστικούς Επιτρόπους, ως ανάληψη δανείων για κάλυψη της συνεισφοράς των γαιοκτημόνων έναντι της δαπάνης των πιο πάνω έργων, ανήλθε στις £414.581.

**Επιχορήγηση τόκων.** Η καθυστέρηση που παρατηρείται στην τακτοποίηση όλων των υποχρεώσεων που έχουν σχέση με τις δαπάνες των διαφόρων έργων αναδασμού, λόγω ενστάσεων ή απουσιών των γαιοκτημόνων (διαμονή στο εξωτερικό ή άγνωστη διεύθυνση), είχε ως αποτέλεσμα η επιπλέον διαφορά μεταξύ των τόκων που εισπράχθηκαν και αυτών που καταβλήθηκαν να ανέλθει μέχρι 31.12.2006 στις £900.782. Το πιο πάνω ποσό είναι μειωμένο κατά £602.074, και αντιπροσωπεύει κρατική χορηγία τόκων μέχρι 31.12.2006, ανεβάζοντας τη συνολική διαφορά σε £1.502.856.

**Καθυστερημένες δόσεις δανείων.** Το σύνολο των οφειλόμενων δόσεων από τους ιδιοκτήτες γης στις 31.12.2006 ήταν £660.694 (£702.817 το 2005) και αντιπροσωπεύουν κεφάλαιο £443.162 και τόκους £217.532. Εισηγήθηκα όπως ληφθούν μέτρα για τακτοποίηση όλων των καθυστερήσεων.

### Μέρος Β

**Επεκτάσεις ζωνών και ανέγερση κατοικιών σε περιοχές αναδασμού.** Με βάση στοιχεία που τηρούνται στο Τμήμα μέχρι 31.12.2004 είχαν ενταχθεί σε ζώνες ανάπτυξης 912 εκτάρια (4,57%), από το σύνολο των περίπου 20 000 εκταρίων γεωργικής γης που καλύπτουν όλα τα σχέδια αναδασμού. Οι αναπτύξεις αυτές επικεντρώθηκαν κυρίως στην περιοχή του Τοπικού Σχεδίου Πάφου, όπου 725 εκτάρια εύφορης αρδευόμενης γεωργικής γης εντάχθηκαν σε ζώνες ανάπτυξης. Το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος εξέφρασε επανειλημμένα, τόσο προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών όσο και προς τον Πρόεδρο του Πολεοδομικού Συμβουλίου, την αντίθεσή του στις επεκτάσεις των ζωνών ανάπτυξης σε αρδευόμενες εκτάσεις εύφορης γεωργικής γης, στις οποίες έγιναν μεγάλες επενδύσεις για έργα άρδευσης και αναδασμού, ιδιαίτερα στις περιπτώσεις που τέτοιες επεκτάσεις δεν δικαιολογούνται από τα πολεοδομικά δεδομένα της κάθε περιοχής.

## 4.17 ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΜΕΤΑΛΛΕΙΩΝ

### Μέρος Α

**Καθυστερημένα έσοδα.** Στις 31.12.2006 τα καθυστερημένα έσοδα ήταν £88.204 και αντιπροσωπεύουν κυρίως οφειλές δικαιωμάτων και προστίμων από εταιρείες, για τις οποίες έχει κινηθεί η διαδικασία ποινικής δίωξης.

**Δικαιώματα για την εξόρυξη λατομικών υλικών.** Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στην Υπηρεσία, από 1.8.1990 μέχρι 31.12.2006 εισπράχθηκε συνολικό ποσό £22.832.938, από το οποίο £17.124.707, που αποτελούν το 75% των εισπράξεων, καταβλήθηκαν στις Κοινότητες που επηρεάζονται άμεσα ή έμμεσα, ως αποζημίωση για την οχληρία που προκαλείται από τη



λειτουργία των λατομείων. Το υπόλοιπο ποσό των £5.708.231, που αποτελεί το 25% των εισπράξεων, κατατέθηκε στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας. Μέχρι 31.12.2006 διατέθηκαν συνολικά £5.509.322 για την αποκατάσταση του περιβάλλοντος.

**Εφαρμογή ευρωπαϊκών προτύπων για τα λατομικά υλικά.** Τον Ιούνιο του 2004, με την εισαγωγή σχετικής νομοθεσίας, τα ευρωπαϊκά πρότυπα για τα αμμοχάλικα κατέστησαν υποχρεωτικά. Με διάταγμα του Υπουργού Εσωτερικών, το Μάιο του 2005, καθορίστηκαν οι τιμές των προδιαγραφών οι οποίες ισχύουν για σκοπούς εναρμόνισης των κυπριακών με τα ευρωπαϊκά πρότυπα.

Παρατηρήθηκε ότι δημιουργήθηκαν προβλήματα στην εφαρμογή του διατάγματος του Υπουργού Εσωτερικών, επειδή τα λατομεία και τα εργαστήρια, δεν μπόρεσαν να προετοιμαστούν έγκαιρα, για σκοπούς διενέργειας των δοκιμών με βάση τα νέα πρότυπα καθώς και άλλων διαδικασιών. Το κυριότερο από τα υφιστάμενα προβλήματα αφορά τη μη διαπίστευση των κρατικών εργαστηρίων τα οποία επιβεβαιώνουν την τήρηση των προτύπων.

#### **4.18 ΤΜΗΜΑ ΑΛΙΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ**

**Σχέδιο ασφάλισης αλιευτικών σκαφών.** Η ανάγκη δημιουργίας προϋποθέσεων φερεγγυότητας των επαγγελματιών ψαράδων και η επιβαλλόμενη ασφαλιστική κάλυψη έναντι των θαλάσσιων κινδύνων επέβαλαν την εισαγωγή του σχεδίου, το οποίο λειτουργεί από τον Απρίλιο 1976, υπό την ευθύνη του Τμήματος Αλιείας και Θαλασσιών Ερευνών.

Το σχέδιο καλύπτει τους επαγγελματίες ψαράδες, οι οποίοι, επιλέγουν εθελοντικά να ασφαλίσουν τα σκάφη τους. Όσοι όμως από τους επαγγελματίες ψαράδες έχουν συνάψει δάνεια από τους Δανειστικούς Επιτρόπους με εγγύηση των δανείων την υποθήκευση των σκαφών τους, υποχρεούνται, με βάση τους όρους του συμβολαίου του δανείου, να ασφαλίζουν το σκάφος τους στο σχέδιο ασφάλισης αλιευτικών σκαφών.

Από τα στοιχεία που τηρούνται στο Τμήμα, προκύπτει ότι, ενώ εκδόθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους περίπου ο ίδιος αριθμός επαγγελματικών αδειών διαφόρων κατηγοριών όπως και κατά το προηγούμενο έτος, ο αριθμός των ψαράδων που κατέβαλαν ασφάλιστρα για συμμετοχή στο Σχέδιο μειώθηκε στους 53 σε σύγκριση με 71 που ήταν το 2005. Σημαντικός αριθμός ψαράδων δεν είχαν ασφαλίσει τα αλιευτικά τους σκάφη, παραβιάζοντας τους όρους του συμβολαίου του δανείου που συνήψαν από τους Δανειστικούς Επιτρόπους.

Για τη λειτουργία του σχεδίου στα αρχικά στάδια της εφαρμογής του, η Κυβέρνηση διέθεσε, μέσω του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως κατά τα έτη 1975-1978, συνολικό ποσό ύψους £4.300.

Οι εισπράξεις του έτους ανήλθαν σε £5.618 και οι πληρωμές σε £6.960, περιορίζοντας το αποθεματικό του σχεδίου στις 31.12.2006 σε £56.736 (£58.078 το 2005). Το ποσό αυτό κρίνεται ανεπαρκές για να καλύψει τυχόν αυξημένες απαιτήσεις, με αποτέλεσμα η βιωσιμότητα του σχεδίου να τίθεται υπό αμφισβήτηση.

Με την απόφασή του αρ. 34.563 ημερ. 29.11.1990, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τη συνέχιση της λειτουργίας του σχεδίου και εξουσιοδότησε διυπουργική επιτροπή όπως προβαίνει, όταν τούτο κρίνεται αναγκαίο, σε αναθεώρηση των όρων του ασφαλιστικού συμβολαίου, περιλαμβανομένων του ανώτατου ορίου ασφαλιστικής κάλυψης και του ποσοστού ασφαλίστρων, για σκοπούς κατοχύρωσης της λειτουργικότητάς του. Όπως πληροφορήθηκα, το Τμήμα μελετά την αναθεώρηση του Σχεδίου, λαμβάνοντας υπόψη ότι αν επέλθουν ουσιαστικές τροποποιήσεις σε αυτό τότε θα θεωρηθεί ως νέο σχέδιο και θα πρέπει να κοινοποιηθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή για έγκριση.

**Έργα συγχρηματοδοτούμενα από κοινού από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τη Δημοκρατία.** Με την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση εγκρίθηκε το Ενιαίο Εγγράφο

Προγραμματισμού για την Αλιεία (Ε.Ε.Π.ΑΛ.) 2004-2006, για συνολικές δαπάνες ύψους €7,8 εκ. το οποίο συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Κατά το 2006 διενεργήθηκαν πληρωμές συνολικού ύψους £875.543 για τα διάφορα μέτρα του Ε.Ε.Π.ΑΛ.

Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο Τμήμα με ημερομηνία αναφοράς τις 30 Ιουνίου 2007, το σύνολο των δαπανών που διενεργήθηκαν από την ημερομηνία έναρξης του Ε.Ε.Π.ΑΛ. ανήλθε στα €3,6 εκ. ενώ το σύνολο των προϋπολογιζομένων δαπανών των έργων που έχουν ενταχθεί για χρηματοδότηση από το Ε.Ε.Π.ΑΛ. υπολογίζεται στα €7,8 εκ. δηλαδή υπολογίζεται ότι θα γίνει πλήρης απορρόφηση των σχετικών Κονδυλίων. Το ύψος των δαπανών για τις οποίες έχουν συνομολογηθεί συμβάσεις υπολογίζεται στα €6,6 εκ. ενώ είχαν πιστοποιηθεί μέχρι την πιο πάνω ημερομηνία δαπάνες ύψους €2,7 εκ.

**Συμμετοχή σε Προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.** Οι δαπάνες για συμμετοχή του Τμήματος σε διάφορα προγράμματα και πρωτοβουλίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ανήλθαν κατά τη διάρκεια του χρόνου σε £120.453 και οι χορηγίες που εμβάστηκαν και κατατέθηκαν στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας σε £155.425.

**Δημιουργία Ιχθυόσκαλας.** Σύμφωνα με τους σχετικούς Κανονισμούς του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Καν. 852/2004, 853/2004 και 854/2004) τα κράτη μέλη οφείλουν να διασφαλίζουν την υγιεινή εκφόρτωση και συντήρηση των αλιευμάτων που εισάγονται στην ή που εξάγονται από την Κοινότητα, και για το σκοπό αυτό είναι απαραίτητη η δημιουργία ιχθυόσκαλας, δηλαδή κατάλληλων χερσαίων και θαλάσσιων εγκαταστάσεων για την υγιεινή εκφόρτωση και συντήρηση των αλιευμάτων. Η μη ύπαρξη κατάλληλης ιχθυόσκαλας στην Κύπρο επισημαίνεται και σε σχετική έκθεση της Γενικής Διεύθυνσης Υγείας και Προστασίας των Καταναλωτών ημερ. 31.10.2000 η οποία αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν θα εισάγει πλέον άγρια θαλάσσια ψάρια που προέρχονται από Κυπριακά αλιευτικά σκάφη.

Το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφαση αρ. 54.097 και ημερ. 1.8.2001, ενέκρινε την δημιουργία ιχθυόσκαλας σε χώρο εκτός του περιφραγμένου χώρου του νέου λιμανιού Λεμεσού, ο οποίος δημιουργήθηκε μετά από επιχωμάτωση του θαλάσσιου χώρου που εφάπτεται στο έδαφος των Βρετανικών Βάσεων Ακρωτηρίου στα δυτικά και στο λιμενοβραχίονα του Νέου Λιμανιού Λεμεσού στα βόρεια, κατά τη διάρκεια των εργασιών εκβάθυνσης του λιμανιού το 1994, με ύψος δαπάνης, όπως προϋπολογίστηκε από το Τμήμα Δημοσίων Έργων, £2,5 εκ. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με επιστολή του Γενικού Διευθυντή της Αρχής Λιμένων Κύπρου, ημερ. 9.1.2003, ο χώρος της επίχωσης ήταν θαλάσσια περιοχή, μέρος της οποίας βρισκόταν υπό τη δικαιοδοσία των Βρετανικών Βάσεων και ο χερσαίος χώρος που δημιουργήθηκε δεν είναι καταγεγραμμένος στο Κτηματολόγιο, ούτε υπάρχει τίτλος ιδιοκτησίας του.

Τον Οκτώβριο του 2003 το Τμήμα Αλιείας και Θαλασσίων Ερευνών (ΤΑΘΕ) ζήτησε από το Γραφείο Προγραμματισμού έγκριση για κατακύρωση της προσφοράς για την μελέτη και επίβλεψη της κατασκευής της ιχθυόσκαλας και μελέτη εκτίμησης επιπτώσεων στο περιβάλλον, συνολικού ύψους £199.000. Λόγω αυξημένων απαιτήσεων του ΤΑΘΕ και των αυξήσεων των τιμών, κυρίως στα καύσιμα, το κόστος κατασκευής επανεκτιμήθηκε στα £6 - £6,5 εκ., το οποίο το Γραφείο Προγραμματισμού έκρινε υπερβολικά ψηλό. Ως αποτέλεσμα, δεν ενέκρινε την κατακύρωση της προσφοράς και πρότεινε όπως διερευνηθούν εναλλακτικοί χώροι ανέγερσης του έργου, με επικρατέστερο το λιμάνι Λάρνακας. Έπειτα από αλληπάλληλες συσκέψεις, στις οποίες η Αρχή Λιμένων αρνήθηκε να παραχωρήσει μέρος του λιμανιού της Λάρνακας για την ανέγερση της ιχθυόσκαλας και οι άλλες εναλλακτικές προτάσεις απορρίφθηκαν αφού κρίθηκαν ακατάλληλες, το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφασή του αρ. 61.715 ημερ. 10.3.2005, ενέκρινε εκ νέου την ανέγερση της ιχθυόσκαλας στο λιμάνι Λεμεσού σε τρεις φάσεις έναντι συνολικής δαπάνης £6,7 εκ. Μέρος του έργου (κτιριακές εγκαταστάσεις, εξοπλισμός) προοριζόταν να συγχρηματοδοτηθεί κατά 50%, μέσω του Ενιαίου Εγγράφου Προγραμματισμού για την Αλιεία 2004-2006, από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Οι Αρχές των Βρετανικών Βάσεων, με επιστολή τους ημερ. 11.1.2006, προβάλλουν ισχυρισμούς για την κυριότητα του 90% του χώρου επίχωσης στον οποίο προτίθεται να ανεγερθεί το έργο, και θέτουν διάφορους όρους και προϋποθέσεις για να δώσουν τη συγκατάθεσή τους για χρήση του εν λόγω χώρου. Αντιλαμβάνομαι ότι λόγω των πιο πάνω ισχυρισμών, η όλη διαδικασία εκτέλεσης του έργου έχει παγοποιηθεί με αποτέλεσμα έξι χρόνια μετά από τη λήψη της αρχικής απόφασης για δημιουργία της ιχθυόσκαλας να μην έχει επιτευχθεί οποιαδήποτε πρόοδος για την υλοποίησή της. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο ημερ. 31.8.2004 για τη δημιουργία της ιχθυόσκαλας, αναφέρεται ότι οι επιπτώσεις μη έγκαιρης κατασκευής της ιχθυόσκαλας περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, την παράβαση της Κοινοτικής Νομοθεσίας αναφορικά με την υγιεινή εκφόρτωση, μεταφορά και συντήρηση νωπών αλιευτικών προϊόντων.

#### **4.19 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΕΩΣ**

#### **4.20 ΚΡΑΤΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ**

**Ανέγερση νέου κτιρίου για το Κρατικό Αρχείο.** Όπως ανέφερα και στην Έκθεσή μου για το προηγούμενο έτος, το Υπουργικό Συμβούλιο, στις 29.9.1993, αποφάσισε την εξεύρεση κρατικής γης για την ανέγερση νέου κτιρίου για το Κρατικό Αρχείο και για το σκοπό αυτό ενέκρινε στις 10.11.1994 την παραχώρηση μέρους κρατικού τεμαχίου στο χωριό Γέρι. Στη συνέχεια το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 31.5.1995 τη σύσταση εννεαμελούς Κριτικής Επιτροπής Αρχιτεκτονικού Διαγωνισμού, και με νέα απόφασή του στις 17.1.1996 ανακάλεσε την απόφασή του για εκχώρηση του κρατικού τεμαχίου στο χωριό Γέρι και αποφάσισε την εκχώρηση τριών συνεχόμενων κρατικών τεμαχίων στη Λευκωσία καθώς και τη διαπραγμάτευση για αγορά τέταρτου τεμαχίου στην ίδια περιοχή, για την ανέγερση κτιρίου για το Κρατικό Αρχείο και για δημιουργία χώρου στάθμευσης προς εξυπηρέτηση των παρακείμενων κυβερνητικών Υπηρεσιών. Η σχετική γνωστοποίηση και το διάταγμα απαλλοτρίωσης της ιδιωτικής γης δημοσιεύτηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 18.10.1996 και 15.11.1996, αντίστοιχα και η αποζημίωση του ιδιώτη ιδιοκτήτη για την αξία της γης, περιλαμβανομένων και των εξόδων του εκτιμητή, συνολικού ύψους £501.000 καταβλήθηκαν τον Απρίλιο του 1997.

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως στις 19.3.1999 προκήρυξε γενικό αρχιτεκτονικό διαγωνισμό μελέτης για το κτίριο του Κρατικού Αρχείου στη Λευκωσία, το αποτέλεσμα του οποίου ανακοινώθηκε στις 22.12.1999 και την 1.11.2001 υπογράφηκε μεταξύ του Τμήματος Δημοσίων Έργων και των επιτυχόντων αρχιτεκτόνων συμβόλαιο για την ετοιμασία αρχιτεκτονικών σχεδίων για το κτίριο. Σύμφωνα με ανακοίνωση του Γραφείου Τύπου και Πληροφοριών, η οποία εκδόθηκε την ίδια ημέρα, το κόστος του κτιρίου υπολογίστηκε σε £5,4 εκ., οι κατασκευαστικές εργασίες αναμενόταν να αρχίσουν το Νοέμβριο του 2003 και το έργο να είχε ολοκληρωθεί το Νοέμβριο του 2005.

Παρατήρησα ότι, παρόλο που έχουν παρέλθει περίπου 14 χρόνια από την αρχική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για ανέγερση νέου κτιρίου και το δημόσιο κατέβαλε κατά τα έτη 1997-2006 ποσό συνολικού ύψους £856.209, για την απαλλοτρίωση της γης (£501.000), αμοιβή για την διενέργεια του αρχιτεκτονικού διαγωνισμού (£107.130), και αμοιβή για την ετοιμασία των αρχιτεκτονικών σχεδίων (£248.079), εντούτοις δεν έχουν γίνει ουσιώδεις εργασίες για έναρξη των εργασιών ανέγερσής του. Επίσης, σύμφωνα με στοιχεία του Κρατικού Αρχείου, το κόστος του κτιρίου με τα σημερινά δεδομένα υπολογίζεται να ανέλθει σε £9,5 εκ., σε σύγκριση με £5,4 εκ. που είχαν υπολογιστεί αρχικά για ολοκλήρωση του έργου.

Στις 6.12.2006 ο πρώην ιδιώτης ιδιοκτήτης της γης, η οποία απαλλοτριώθηκε το 1996 με σκοπό την ανέγερση κτιρίου για το Κρατικό Αρχείο και για δημιουργία χώρου στάθμευσης προς εξυπηρέτηση των παρακείμενων κυβερνητικών υπηρεσιών, ζήτησε από την Κυπριακή Δημοκρατία

την επιστροφή της με τη δικαιολογία ότι δεν πραγματοποιήθηκε ο σκοπός της απαλλοτρίωσης. Μετά την άρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας να επιστρέψει την πιο πάνω απαλλοτριωθείσα γη, ο πρώην ιδιώτης ιδιοκτήτης κατέθεσε στις 7.3.2007 προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο εναντίον της Κυπριακής Δημοκρατίας με την οποία ζητά την ακύρωση της σχετικής απόφασης της Κυπριακής Δημοκρατίας για μη επιστροφή της υπό αναφορά ακίνητης ιδιοκτησίας, η εκδίκαση της οποίας ακόμη εκκρεμεί.

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, το Υπουργείο έχει περιλάβει στον Προϋπολογισμό του 2008 πιστώσεις ύψους £1 εκ. για έναρξη των εργασιών ανέγερσης του κτιρίου του Κρατικού Αρχείου, όσο δε αφορά στην προσφυγή του ιδιώτη ιδιοκτήτη, αυτή τυγχάνει χειρισμού από το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

#### 4.21 ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ

**Αναπληρωτικοί διορισμοί.** Όπως ανέφερα και στις Εκθέσεις μου για τα προηγούμενα έτη, δυνάμει των περί Αστυνομίας (Γενικών) Κανονισμών του 1989 έως 2003, Κανονισμός 14, όταν κενώνεται θέση στην Αστυνομία για οποιοδήποτε λόγο ή όταν ο κάτοχός της απουσιάζει με άδεια ή τελεί σε ανικανότητα, ο Αρχηγός μπορεί να διορίσει για περιορισμένη χρονική περίοδο, που σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δυο χρόνια, άλλο μέλος της Δύναμης για να ενεργεί αναπληρωτικά στη θέση αυτή. Επίσης, με την ψήφιση των περί Αστυνομίας Γενικών (Τροποποιητικών) Κανονισμών στις 8.4.2004, Κ.Δ.Π. 213/2004, απαγορεύεται ο επαναδιορισμός σε αναπληρωτική θέση του ίδιου ατόμου για περίοδο πέραν των δύο ετών.

Παρατηρήθηκε ότι στις 31.12.2006, 207 μέλη της Δύναμης εξακολουθούσαν να υπηρετούν σε θέση αναπληρωτή, πέραν της χρονικής περιόδου των δυο χρόνων. Σε 11 περιπτώσεις τα άτομα αυτά υπηρετούσαν για συνεχή περίοδο πέραν των 20 ετών.

Σύμφωνα με τις πρόνοιες των περί Αστυνομίας (Γενικών) Κανονισμών, όπως αυτοί ίσχυαν μέχρι τις 29.12.2006, δικαιούχοι επιδόματος αναπληρωτικού διορισμού το οποίο ισούται με το ποσό μιας ετήσιας προσαύξησης της κλίμακας στην οποία διορίζονται αναπληρωτικά, ήταν μόνο τα μέλη της Αστυνομίας που είχαν διοριστεί να ενεργούν αναπληρωτικά πριν από τις 3.3.1989. Το επίδομα όμως καταβαλλόταν σε όλα τα μέλη που διορίστηκαν αναπληρωτικά είτε πριν είτε μετά τις 3.3.1989. Ο Αρχηγός Αστυνομίας υπέβαλε εισήγηση για τροποποίηση των σχετικών Κανονισμών ώστε να προβλέπεται η παραχώρηση σε όλα τα μέλη της Δύναμης επιδόματος αναπληρωτικού διορισμού, ίσου με το ποσό μιας ετήσιας προσαύξησης της κλίμακας στην οποία διενεργείται ο αναπληρωτικός διορισμός. Το Υπουργικό Συμβούλιο στις 5.12.2005 ενέκρινε τους περί Αστυνομίας Γενικούς (Τροποποιητικούς) Κανονισμούς, Κ.Δ.Π. 479/2006, οι οποίοι ρυθμίζουν το πιο πάνω θέμα και κατατέθηκαν στη Βουλή των Αντιπροσώπων και ψηφίστηκαν στις 29.12.2006.

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, ο λόγος για τον οποίο παρέμεινε σε υπηρεσία σε θέση αναπληρωτή ο πιο πάνω αριθμός μελών της Δύναμης είναι γιατί το άρθρο 64(1) του Νόμου Ν.73(Ι)/2004, που ρύθμιζε τελεσίδικα το θέμα του αναπληρωτικού διορισμού, διαλαμβάνει μεταβατικές διατάξεις σύμφωνα με τις οποίες οι αναπληρωτικοί διορισμοί που έγιναν πριν την έναρξη ισχύος του Νόμου δεν θα επηρεάζονται με οποιονδήποτε τρόπο από τις διατάξεις του Νόμου.

**Κατ' αποκοπή επιδόματα σε υπαλλήλους για υπηρεσία πέρα από τις συνήθεις ώρες εργασίας τους.** Ο Κανονισμός 17(3)(β) των περί Αστυνομίας (Γενικών) Κανονισμών του 1989 έως 2004 αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι σε μέλος της Αστυνομίας που εκτελεί σταθερά υπερωρίες καταβάλλεται κατ' αποκοπή επίδομα, το ύψος του οποίου καθορίζεται από τους Υπουργούς Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και Οικονομικών. Παρατήρησα ότι στους πιο πάνω Κανονισμούς δεν καθορίζονται με σαφήνεια οι προϋποθέσεις που πρέπει να ικανοποιούνται για να καθίσταται ένα μέλος της Δύναμης δικαιούχος του επιδόματος αυτού παρόλο που αυτές καθορίζονται σε επιστολή του Αρχηγού της Αστυνομίας, ημερ. 8.3.2005. Εισηγήθηκα

τροποποίηση του πιο πάνω Κανονισμού για νομοθετική ρύθμιση του θέματος και σχετική πρόταση του Αρχηγού Αστυνομίας με ημερ. 12.2.2007 έχει ήδη υποβληθεί προς τον Υπουργό Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, το Υπουργείο ετοίμασε σχέδιο τροποποιητικού Κανονισμού (Κανονισμός 17 των περί Αστυνομίας (Γενικών) Κανονισμών) το οποίο στάληκε στις 23.3.2007 στο Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού για απόψεις πριν υποβληθεί στη Νομική Υπηρεσία για νομοτεχνικό έλεγχο. Μετά από σύσκεψη που συγκάλεσε το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού στις 25.5.2007 για συζήτηση του θέματος, η Αστυνομία ανέλαβε να επαναδιατυπώσει το σχέδιο Κανονισμών.

**Υπερωριακή απασχόληση.** Κατά τα έτη 2000-2006 καταβλήθηκαν στα μέλη της Αστυνομικής Δύναμης για υπερωριακή απασχόληση τα πιο κάτω ποσά.

2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
€εκ.	€εκ.	€εκ.	€εκ.	€εκ.	€εκ.	€εκ.
1,24	1,42	1,84	3,16	2,27	2,98	2,39

Η υπερωριακή αποζημίωση καταβάλλεται κυρίως υπό τη μορφή χρηματικής αποζημίωσης, η οποία υπολογίζεται με βάση την κλίμακα στην οποία υπηρετεί το μέλος κατά την ημερομηνία πραγματοποίησης της υπερωρίας, ενώ στις υπόλοιπες περιπτώσεις παραχωρείται στα μέλη ελεύθερος χρόνος σε διάστημα μέχρι έξι μηνών από την ημερομηνία διενέργειας της υπερωρίας.

Το 2006 καταβλήθηκε σε μέλη της Αστυνομίας για υπερωριακή απασχόληση ποσό ύψους £2.386.529, σε σύγκριση με £2.980.107 το 2005. Η μείωση ύψους £593.578 ή 19,9% που παρατηρείται στη δαπάνη του 2006, σε σύγκριση με τη δαπάνη του 2005, οφείλεται κυρίως στη μείωση της δαπάνης για υπερωριακή απασχόληση σε διάφορες διαμαρτυρίες και σε πρεσβείες.

Το Υπουργικό Συμβούλιο, σε συνεδρία του στις 14.10.1998, αποφάσισε όπως τα μέλη της Αστυνομίας μην πληρώνονται υπερωρίες και μην πιστώνονται με οποιεσδήποτε ώρες υπερωριακής απασχόλησης, χωρίς την προηγούμενη έγκριση του Αρχηγού Αστυνομίας, και όπως διαγραφούν όλες οι υπερωρίες που έχουν συσσωρευθεί στις ατομικές κάρτες των μελών, χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση του Αρχηγού Αστυνομίας.

Σύμφωνα με καταστάσεις που έχουν ετοιμαστεί από την Αστυνομία, το σύνολο των συσσωρευμένων υπερωριών, εγκεκριμένων και μη, για την περίοδο 1.6.1993-31.12.2002 ανέρχεται σε £5,3 εκ. Σε σχετική με το θέμα σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις 18.7.2003 μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών με σκοπό την εξεύρεση τρόπου για διακανονισμό των πιο πάνω συσσωρευμένων υπερωριών, συμφωνήθηκε, μεταξύ άλλων, ότι το ύψος του ποσού που θα πληρωθεί στους ενδιαφερόμενους για τις συσσωρευμένες υπερωρίες μέχρι τις 31.12.2002 θα τύχει διαπραγμάτευσης με το Σύνδεσμο Αστυνομίας Κύπρου. Στις 30.1.2006 επήλθε συμφωνία μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών, η οποία ακολούθως εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στη συνεδρία του στις 21.3.2006 η οποία προβλέπει μεταξύ άλλων, ότι η Κυβέρνηση θα καταβάλει το 75% των συσσωρευμένων υπερωριών σε τρεις ισόποσες δόσεις. Κατά το 2006 καταβλήθηκε η πρώτη δόση ύψους £887.802 σε 3 085 μέλη τα οποία αποδέχτηκαν τη σχετική συμφωνία. Ύστερα από προσφυγή μέλους της Δύναμης κατά της απόφασης του Αρχηγού για απόρριψη του αιτήματός του για καταβολή της αξίας των συσσωρευμένων υπερωριών υπηρεσίας του, το Ανώτατο Δικαστήριο αποφάσισε, στις 21.3.2006, υπέρ του ενάγοντος, θεωρώντας ότι η μόνη επιλογή και υποχρέωση της Αστυνομίας ήταν η καταβολή πληρωμής για τις υπό αναφορά υπερωρίες. Με βάση την εξέλιξη αυτή ενδέχεται η υποβολή προσφυγών από μεγαλύτερο αριθμό μελών της Δύναμης.

Με εγκύκλια επιστολή του Αρχηγού Αστυνομίας με αρ. Φακ. 159/16/IV(α) και ημερ. 4.7.2003, δημιουργήθηκαν νέα δελτία υπερωριών, όπου καταχωρίζονται μόνο οι υπερωρίες που τυγχάνουν

της έγκρισης του Αρχηγού. Όπως διαπιστώθηκε, για την περίοδο 1.7.2003 – 31.12.2006 υπήρχαν υπόλοιπα υπερωριών για σύνολο 501 ¼ ωρών.

**Εκτέλεση ποινικών ενταλμάτων.** Τα εντάλματα που παραλήφθηκαν και εκτελέστηκαν από την Αστυνομία κατά τα τελευταία τρία έτη φαίνονται στον πιο κάτω πίνακα:

	2006	2005	2004
Υπόλοιπο 1.1	114.444	106.017	98.591
Παραληφθέντα εντός του έτους	80.624	85.539	93.919
	195.068	191.556	192.510
Εκτελεσθέντα εντός του έτους	53.603	52.852	56.266
Ανεκτέλεστα	141.465	138.704	136.244
Επιστραφέντα στα Πρωτοκολλητήρια	23.341	24.260	30.227
<b>Υπόλοιπο 31.12</b>	<b>118.124</b>	<b>114.444</b>	<b>106.017</b>

Σύμφωνα με τα πιο πάνω στοιχεία, κατά το 2006 εκτελέστηκαν από την Αστυνομία 53 603 ποινικά εντάλματα, σε σύγκριση με 52 852 το 2005, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση κατά 751 εντάλματα ή 1,42%. Τα ανεκτέλεστα εντάλματα ήταν 141 465, σε σύγκριση με 138 704 το 2005, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση κατά 2 761 εντάλματα ή 1,99%. Από τα ανεκτέλεστα εντάλματα, 23 341 επιστράφηκαν το 2006 ανεκτέλεστα στους Πρωτοκολλητές των δικαστηρίων, αριθμός που θεωρείται υπερβολικά ψηλός, ενώ τα υπόλοιπα 118 124 παρέμειναν στην Αστυνομία για εκτέλεση εντός του 2007.

Σύμφωνα με την Αστυνομία η μη εκτέλεση μεγάλου αριθμού ενταλμάτων οφείλεται στο μη εντοπισμό των εξ αποφάσεως οφειλετών, επειδή αυτοί είτε βρίσκονται στο εξωτερικό ή άλλαξαν διεύθυνση, με άγνωστη τη νέα τους διεύθυνση, είτε κηρύχθηκαν σε πτώχευση ή είναι αλλοδαποί που εγκατέλειψαν την Κύπρο. Επίσης όταν ο κατηγορούμενος δεν είναι παρών κατά την καταγγελία τροχαίας παράβασης (π.χ. παράνομη στάθμευση), και έχει επέλθει αλλαγή στην ιδιοκτησία του οχήματος αλλά δεν έγινε μεταβίβαση του οχήματος από τον προηγούμενο ιδιοκτήτη, τότε παρουσιάζονται δυσκολίες για εντοπισμό του νέου ιδιοκτήτη.

**Εξώδικη ρύθμιση αδικημάτων.** Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, με σκοπό τη μείωση των δικαστικών υποθέσεων και, κατ' επέκταση, των δικαστικών ενταλμάτων, εισηγήθηκα την εξώδικη ρύθμιση μεγάλου αριθμού τροχαίων αδικημάτων. Για το σκοπό αυτό ψηφίστηκε ο Νόμος 47(Ι)/97, ο οποίος τέθηκε σε εφαρμογή από 1.7.1997. Με βάση τις πρόνοιες του Νόμου αυτού, κατά το 2006 εκδόθηκαν από την Αστυνομία 123 959 εξώδικα εντάλματα, από σύνολο 129 678 τροχαίων καταγγελιών, και επιβλήθηκε συνολικό ποσό προστίμων ύψους περίπου £4,1 εκ.

Από τα εντάλματα αυτά, κατά το 2006 τακτοποιήθηκαν 107 075 και εισπράχθηκε το συνολικό ποσό των £3.548.549. Τα υπόλοιπα εντάλματα διαβιβάστηκαν στα Δικαστήρια για ποινική δίωξη.

Λαμβάνοντας υπόψη την εξοικονόμηση που επιτυγχάνεται με την εξώδικη ρύθμιση τροχαίων αδικημάτων, εισηγήθηκα όπως η Αστυνομία, σε συνεργασία με τα εμπλεκόμενα Κυβερνητικά Τμήματα, μελετήσουν το ενδεχόμενο επέκτασης της εξώδικης ρύθμισης, ώστε να καλύψει και άλλες παραβάσεις.

Για το σκοπό αυτό εκδόθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 15.3.2002 διάταγμα (Κ.Δ.Π. 133/2002), σύμφωνα με το οποίο η εξώδικη ρύθμιση επεκτείνεται και για άλλα αδικήματα, όπως αγορά και κατοχή ζώου χωρίς πιστοποιητικό ιδιοκτησίας, ανέγερση ή τοποθέτηση κατασκευασμάτων στην παραλία χωρίς άδεια, ρύπανση δημόσιου δρόμου, πλαανοδιοπώληση χωρίς άδεια και παράβαση ωραρίου κλεισίματος υποστατικών και στις 4.7.2003 εκδόθηκε διάταγμα (Κ.Δ.Π. 550/2003), το οποίο διευρύνει το θεσμό της εξώδικης ρύθμισης με 43 νέα αδικήματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού. Επίσης στις 16.12.2005 και

στις 21.9.2007 το Υπουργικό Συμβούλιο με νέα διατάγματά του (Κ.Δ.Π.573/2005 και Κ.Δ.Π. 372/2007), επέκτεινε την εξώδικη ρύθμιση για στάθμευση μηχανοκίνητου οχήματος στο πεζοδρόμιο και για άλλα αδικήματα, όπως είναι η κυκλοφορία πεζών σε αυτοκινητόδρομους και δρόμους ταχείας κυκλοφορίας και το κάπνισμα σε όχημα ιδιωτικής χρήσης όταν σ' αυτό επιβαίνει άτομο κάτω των δεκαέξι ετών, αντίστοιχα.

**Προαφυπηρετική άδεια μελών Αστυνομίας.** Σε προηγούμενες Εκθέσεις μου ανέφερα ότι, λόγω συσσώρευσης της άδειας, παρατηρείται το φαινόμενο μέλη της Αστυνομικής Δύναμης να αποχωρούν από την υπηρεσία 1 μέχρι 2 χρόνια πριν από την ημερομηνία αφυπηρέτησής τους. Επισήμανα επίσης ότι η μεγάλη συσσώρευση άδειας κατά την αφυπηρέτηση κάποιου μέλους, η οποία κερδήθηκε όταν το μέλος υπηρετούσε σε χαμηλότερες βαθμίδες, οδηγεί στην αύξηση των δαπανών, επειδή η πληρωμή της γίνεται με βάση τον τελευταίο μισθό.

Κατά τα έτη 2002-2006, η ετήσια δαπάνη για αποζημίωση των μελών που βρίσκονταν με προαφυπηρετική άδεια ήταν ως ακολούθως:

2002	2003	2004	2005	2006
£2,73 εκ.	£3,50 εκ.	£2,48 εκ.	£2,38 εκ.	£2,12 εκ.

Το Υπουργικό Συμβούλιο σε συνεδρία του στις 14.10.1998 αποφάσισε όπως παραχωρηθούν σταδιακά, με βάση σχετικό χρονοδιάγραμμα, οι άδειες απουσίας που βρίσκονται σε πίστη μελών της Αστυνομίας, με καθορισμό όμως, παράλληλα, ανώτατου ορίου συσσώρευσης τέτοιας άδειας.

Το ανώτατο όριο συσσώρευσης αδειών από τα μέλη της Δύναμης καθορίστηκε από τους περί Αστυνομίας (Γενικούς) Κανονισμούς του 2004 (Κ.Δ.Π. 213/2004) σε 100 και 83 ημέρες, σε περίπτωση εξαήμερης και πενθήμερης εβδομάδας εργασίας, αντίστοιχα.

### Προσφορές.

**(α) Αγορά θερμικών διοπτρών για τα σκάφη της Αστυνομίας και της Εθνικής Φρουράς.** Όπως ανέφερα στην Έκθεσή μου για το 2005, λόγω αδυναμίας του εργολάβου να παραδώσει τα 6 συστήματα μέχρι τις 30.11.2004, υπογράφηκε το Μάρτιο 2005 συμπληρωματική συμφωνία, η οποία προνοούσε όπως όλα τα συστήματα παραδοθούν μέχρι 31.3.2005 και ως αντάλλαγμα για τη μη διεκδίκηση εκ μέρους της Αστυνομίας χρηματικών αποζημιώσεων για την καθυστέρηση στην παράδοση των συστημάτων, ο προμηθευτής να παραχωρήσει στην Αστυνομία δωρεάν, εργαλεία/ανταλλακτικά αξίας 118.763 Αμερικανικών δολαρίων.

Τελικά το 5<sup>ο</sup> σύστημα παραδόθηκε τον Ιανουάριο 2006, η αναβάθμιση του υφιστάμενου συστήματος της Αστυνομίας (που περιλαμβανόταν στις πρόνοιες του συμβολαίου) συμπληρώθηκε το Μάρτιο 2006, ενώ το 6<sup>ο</sup> σύστημα παραδόθηκε το Σεπτέμβριο 2006. Το σύστημα αυτό, κατά τους ελέγχους/δοκιμές παραλαβής που είχαν γίνει το Μάρτιο 2006 στην Κύπρο είχε παρουσιάσει προβλήματα και στάλθηκε το Μάιο στην κατασκευάστρια εταιρεία στο Ισραήλ για επιδιόρθωση.

Κατόπιν υποδείξεων της Υπηρεσίας μου προς την Αστυνομία – η οποία ήταν ο διαχειριστής του συμβολαίου - ότι θα πρέπει να αξιολογηθούν οι καθυστερήσεις στην παράδοση των συστημάτων και να εφαρμοστούν ανάλογα οι σχετικές πρόνοιες της συμφωνίας για χρηματικές αποζημιώσεις, η Αστυνομία ζήτησε από το Υπουργείο Άμυνας (για το οποίο προορίζονταν το 5<sup>ο</sup> και 6<sup>ο</sup> σύστημα) την υποβολή έκθεσης για τις καθυστερήσεις στην παράδοση του πέμπτου και έκτου συστήματος, ώστε να προχωρήσει με την απαίτηση των προβλεπόμενων από το συμβόλαιο αποζημιώσεων, για το μέρος εκείνο των καθυστερήσεων για το οποίο διαπιστωνόταν ότι ευθύνεται ο προμηθευτής.

Το Νοέμβριο 2006 πραγματοποιήθηκε σύσκεψη στο Αρχηγείο Αστυνομίας στην οποία έλαβαν μέρος εκπρόσωποι της Αστυνομίας, του Υπουργείου Άμυνας και της Υπηρεσίας μου, με σκοπό να αξιολογηθούν οι καθυστερήσεις που σημειώθηκαν στην παράδοση του 5<sup>ου</sup> και 6<sup>ου</sup> συστήματος, όσο και στην αναβάθμιση του υφιστάμενου συστήματος. Με βάση τις πρόνοιες του συμβολαίου,

υπολογίστηκε ότι το ποσόν που αντιστοιχούσε στην αδικαιολόγητη καθυστέρηση ανήρχετο σε 44.745 Αμερικανικά δολάρια και θα έπρεπε να αποκοπεί από τις πληρωμές του προμηθευτή. Το Δεκέμβριο 2006, η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων ενέκρινε την εισήγηση της Τμηματικής Επιτροπής Αλλαγών και Απαιτήσεων της Αστυνομίας, για αποκοπή του πιο πάνω ποσού. Η Αστυνομία πληροφόρησε τον Ιανουάριο 2007 τον προμηθευτή για την εν λόγω απόφαση, απαιτώντας την καταβολή του πιο πάνω ποσού, και παραθέτοντας τον τρόπο υπολογισμού του. Ο προμηθευτής ενημέρωσε το Φεβρουάριο 2007 την Αστυνομία ότι μελετά το θέμα και θα απαντήσει σύντομα, αλλά παρόλο που η Αστυνομία του απέστειλε δύο υπενθυμίσεις το Μάρτιο και Απρίλιο 2007, δεν έχει λάβει οποιαδήποτε απάντηση.

Ενόψει των πιο πάνω, αλλά και του γεγονότος ότι τα συστήματα είχαν στο μεταξύ πληρωθεί, χωρίς να ζητηθεί η ανανέωση της εγγυητικής πιστής εκτέλεσης του συμβολαίου, η Αστυνομία ζήτησε το Μάιο 2007 από το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας να τη συμβουλευτεί για τις ενέργειες που ενδείκνυται να γίνουν ώστε να επιτευχθεί η είσπραξη του πιο πάνω ποσού.

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, η Αστυνομία έστειλε ακόμα δύο επιστολές, τον Ιούλιο και Σεπτέμβριο 2007 προς την εταιρεία, ζητώντας την άμεση καταβολή του ποσού των 44.745 Αμερικανικών δολαρίων, χωρίς μέχρι σήμερα να πάρει απάντηση.

**(β) Συντήρηση αεροπλάνου EPMHΣ BN2T ISLANDER της Αστυνομίας.** Το Μάιο 2006 η Αστυνομία ζήτησε την έγκριση του Συμβουλίου Προσφορών του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως για εφαρμογή της διαδικασίας με διαπραγμάτευση με την κατασκευάστρια εταιρεία, για τις εργασίες συντήρησης του αεροπλάνου EPMHΣ το κόστος των οποίων εκτιμήθηκε στις 141.000 στερλίνες περίπου. Η εκτίμηση βασίστηκε σε κοστολόγηση της κατασκευάστριας εταιρείας, εκπρόσωπος της οποίας κλήθηκε και επιθεώρησε το αεροσκάφος, υπό την προϋπόθεση ότι κατά την εργοστασιακή επιθεώρηση που θα πραγματοποιοιείτο αργότερα στις εγκαταστάσεις της εταιρείας, δεν θα προέκυπταν επιπρόσθετες εργασίες επιδιόρθωσης. Τον Ιούνιο του 2006 ο Πρόεδρος του Συμβουλίου Προσφορών ζήτησε από την Αστυνομία όπως εξετάσει κατά πόσο υπήρχαν και άλλα επισκευαστικά κέντρα στην Ευρώπη τα οποία ήταν εξουσιοδοτημένα να παρέχουν τις πιο πάνω υπηρεσίες συντήρησης, και η Αστυνομία επανήλθε τον Αύγουστο του ίδιου έτους επιβεβαιώνοντας ότι, μετά από έρευνα που διεξήγαγε η Αεροπορική Πτέρυγα της Αστυνομίας (ΑΠΑ) δεν εντοπίστηκε άλλο κατάλληλο επισκευαστικό κέντρο στην Ευρώπη. Ταυτόχρονα υπέβαλαν και σχετική επιβεβαίωση των πιο πάνω από την κατασκευάστρια εταιρεία, ζητώντας εκ νέου την έγκριση του πιο πάνω αιτήματος για εφαρμογή της διαδικασίας με διαπραγμάτευση.

Το Σεπτέμβριο 2006, κατά τη διάρκεια συνεδρίας που πραγματοποιήθηκε για συζήτηση του πιο πάνω θέματος, ο Πρόεδρος του Συμβουλίου Προσφορών ανέφερε ότι επειδή η βεβαίωση που δόθηκε, ότι δηλαδή η κατασκευάστρια εταιρεία είναι η μοναδική που μπορεί να εκτελέσει τις πιο πάνω εργασίες, προέρχεται από την ίδια την εταιρεία, ο ίδιος μελέτησε προκαταρκτικά το θέμα και παρουσίασε κατάλογο με εταιρείες που ενδεχομένως να είναι σε θέση να εκτελέσουν τις εν λόγω εργασίες. Ενόψει των πιο πάνω, το Συμβούλιο Προσφορών αποφάσισε ομόφωνα να εξουσιοδοτήσει τον Πρόεδρο του Συμβουλίου όπως κάνει έρευνα για να διαπιστωθεί κατά πόσο υπάρχουν και άλλα κατάλληλα και εξουσιοδοτημένα επισκευαστικά κέντρα που μπορούν να εκτελέσουν τις ζητούμενες εργασίες. Τον Οκτώβριο 2006 η Αστυνομία ενημέρωσε με επιστολή της τον Πρόεδρο του Συμβουλίου Προσφορών ότι πράγματι, μετά από περαιτέρω διερεύνηση του καταλόγου με τα ονόματα εταιρειών που της είχε διαβιβάσει με σχετική επιστολή του, διαπιστώθηκε ότι υπήρχαν ακόμη δύο εξουσιοδοτημένες εταιρείες στην Ευρώπη που θα μπορούσαν να εκτελέσουν τις απαιτούμενες εργασίες συντήρησης, και ότι τα μέλη του Τμήματος Συντήρησης της ΑΠΑ ενδεχομένως να είχαν παραπλανηθεί από την κατασκευάστρια εταιρεία, η οποία τους είχε προηγουμένως διαβεβαιώσει ότι δεν υπήρχε άλλο κατάλληλο επισκευαστικό κέντρο στην Ευρώπη για να αναλάβει τις πιο πάνω εργασίες. Ενόψει των πιο πάνω, η Αστυνομία



πληροφόρησε τον Πρόεδρο του Συμβουλίου Προσφορών ότι θα προχωρούσε στην προκήρυξη ανοικτού διαγωνισμού για την εκτέλεση των εν λόγω εργασιών. Το Νοέμβριο 2006 ο Αρχηγός Αστυνομίας πληροφόρησε το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως ότι κατά τη διεξαγωγή συνήθους ελέγχου του αεροπλάνου διαπιστώθηκε επέκταση της οξειδωσης στην πτέρυγα του, με αποτέλεσμα να επιβάλλεται η κατήλωση του στο έδαφος. Ενόψει των πιο πάνω, διόρισε επιτροπή για να εκτιμήσει την κατάσταση όπως είχε διαμορφωθεί, και σύμφωνα με την έκθεσή της, το κόστος επιδιόρθωσης της πτέρυγας εκτιμήθηκε στις £262.000 με πιθανότητα αύξησης του λόγω ενδεχόμενων επιπρόσθετων αφανών βλαβών. Λόγω της σοβαρότητας του θέματος και των διαφόρων επιλογών που υπήρχαν (επισκευής του αεροπλάνου, εκποίησης του, αντικατάστασης του με καινούριο), εισηγήθηκε όπως συγκληθεί αμέσως σύσκεψη με τη συμμετοχή εκπροσώπων του Γενικού Λογιστή, Γενικού Ελεγκτή, Υπουργείου Οικονομικών και όποιων άλλων κριθεί σκόπιμο, ώστε να συζητηθούν όλες οι δυνατές υπό τις περιστάσεις λύσεις και να ληφθούν οι ανάλογες αποφάσεις.

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, το Υπουργείο υπέβαλε πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο για λήψη απόφασης ως προς τη διάθεση του αεροσκάφους EPMHΣ, η οποία εκκρεμεί.

**(γ) Διαγωνισμός αρ. Δ'79/2006 για ασφάλιση των πτητικών μέσων της Αεροπορικής Πτέρυγας της Αστυνομίας.** Το Νοέμβριο 2006 η Αστυνομία προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό για την ασφάλιση των πτητικών μέσων της, στην οποία περιλαμβάνονταν δύο ελικόπτερα και ένα αεροπλάνο της Αεροπορικής της Πτέρυγας. Κατά τη συζήτηση της έκθεσης αξιολόγησης των προσφορών στο Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως το Μάρτιο 2007, μετά από ερώτημα του Προέδρου του Συμβουλίου, οι εκπρόσωποι της Αστυνομίας επιβεβαίωσαν ότι το ένα ελικόπτερο βρισκόταν στο εξωτερικό για συντήρηση η οποία θα χρειαστεί αρκετούς μήνες για να ολοκληρωθεί, ενώ το αεροπλάνο έχει κατηλωθεί λόγω μηχανικών βλαβών και οξειδωσης του σκελετού και θα παραμείνει εκτός λειτουργίας για μεγάλο χρονικό διάστημα. Ενόψει των πιο πάνω, αλλά και της επισήμανσης του Προέδρου του Συμβουλίου ότι τα ασφαλιστρα πιθανόν να διαφοροποιούνται (μειώνονται) για πτητικά μέσα τα οποία είναι κατηλωμένα, το Συμβούλιο Προσφορών αποφάσισε την ακύρωση του διαγωνισμού. Αποφάσισε επίσης όπως στην επιστολή γνωστοποίησης της απόφασης του, να γίνει παρατήρηση στην Αστυνομία για την παράλειψη της να ενημερώσει το Συμβούλιο Προσφορών για την κατάσταση των πτητικών της μέσων καθώς επίσης και για τους λανθασμένους χειρισμούς της που οδήγησαν στην ακύρωση του διαγωνισμού.

Ενόψει του γεγονότος ότι το υφιστάμενο συμβόλαιο ασφάλισης θα έληγε το τέλος Απριλίου 2007, η Αστυνομία ζήτησε και πήρε την έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών για αυτασφάλιση των πτητικών της μέσων για περίοδο τριών μηνών (μέχρι τέλος Ιουλίου 2007), ώστε να ολοκληρωθεί η διαδικασία του νέου διαγωνισμού ο οποίος προκηρύχθηκε το Μάιο 2007. Στα έγγραφα του νέου διαγωνισμού έχει ληφθεί πρόνοια, σύμφωνα με την οποία ο ασφαλιζόμενος (δηλ. η Αστυνομία), έχει το δικαίωμα να μετατρέψει την πλήρη ασφαλιστική κάλυψη των πτητικών μέσων σε ασφάλιση πτητικού μέσου στο έδαφος, όταν αυτό είναι κατηλωμένο, με την ανάλογη διαφοροποίηση του ασφαλιστρου.

**(δ) Αγορά εξαρτημάτων για υποστήριξη της λειτουργίας του Παράκτιου Συστήματος Ραδιοεπικοινωνίας.** Όπως ανέφερα στην Ετήσια Έκθεσή μου για το 2005, η Αστυνομία ζήτησε το Φεβρουάριο 2006 την έγκριση του Συμβουλίου Προσφορών του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως για αγορά των εξαρτημάτων που χρειάζονταν για την τεχνική υποστήριξη της λειτουργίας του συστήματος, με εφαρμογή της διαδικασίας με διαπραγμάτευση με την προμηθεύτρια εταιρεία του συστήματος. Η εκτίμηση δαπάνης ανήρχετο σε 554.825 Αμερικανικά δολάρια. Σημειώνεται ότι η παραλαβή του συστήματος είχε γίνει τον Ιούλιο 2005.

Το Μάρτιο και Μάιο 2006, κατά την εξέταση του πιο πάνω θέματος από το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, ο εκπρόσωπος της Υπηρεσίας μου έθεσε θέμα

κατά πόσον ήταν αναγκαία η αγορά ενός συγκεκριμένου εξαρτήματος αξίας 95.000 Αμερικανικών δολαρίων, το οποίο θα χρησιμοποιείτο ως εφεδρικό, επισημαίνοντας ότι το ίδιο ακριβώς εξάρτημα είχε παραχωρηθεί από τον προμηθευτή του συστήματος, ως μέρος της αποζημίωσης προς το Δημόσιο για την αδικαιολόγητη καθυστέρηση στην παράδοση του αρχικού εξοπλισμού. Επίσης, υπέδειξε ότι ο κατασκευαστής του εξοπλισμού, στον κατάλογο των αναγκαίων ανταλλακτικών, συστήνει την αγορά μόνο ενός τέτοιου εξαρτήματος ως εφεδρικού (το οποίο ήδη διέθετε η Αστυνομία).

Ενόψει των πιο πάνω, το Συμβούλιο αποφάσισε όπως αναβάλει την περαιτέρω συζήτηση του θέματος, μέχρις ότου υποβληθεί από την Αστυνομία νέα έκθεση στην οποία να φαίνεται κατά πόσο η σκοπούμενη αγορά των συγκεκριμένων εξαρτημάτων αποτελεί εφαρμογή του υφισταμένου συμβολαίου αγοράς του συστήματος ή πρόκειται για νέα ανεξάρτητη αγορά εξαρτημάτων, τεκμηριώνοντας λεπτομερώς την άποψη της. Επίσης ζήτησε από την Αστυνομία όπως επαναξιολογήσει την ανάγκη αγοράς του δεύτερου εφεδρικού εξαρτήματος.

Το Δεκέμβριο 2006 η Αστυνομία επανήλθε με νέα έκθεση της, στην οποία διευκρίνιζε ότι τα εξαρτήματα που ζητείτο να αγοραστούν ήταν αυτά που αναφέρονταν στον αρχικό κατάλογο που είχε υποβάλει η προμηθεύτρια εταιρεία με την προσφορά της, οι τιμές των οποίων, παρ'όλον ότι δεν απετέλεσαν μέρος της αξιολόγησης της προσφοράς, εντούτοις ήταν δεσμευτικές για περίοδο πέντε χρόνων από την ημερομηνία ενεργοποίησης του συμβολαίου (που ήταν ο Φεβρουάριος 2003). Επίσης, αναφέρθηκε ότι παρ'όλον ότι είχε ζητηθεί κατά την κατακύρωση της αγοράς του συστήματος η ταυτόχρονη προμήθεια και των πιο πάνω εξαρτημάτων, εντούτοις αυτό δεν είχε γίνει αποδεκτό από το τότε Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών. Τέλος, η Αστυνομία ανέφερε ότι μετά από διαβουλεύσεις με τεχνικούς του ΓΕΕΦ και του Υπουργείου Άμυνας, αποφασίστηκε όπως:

- (i) Μη προβούν στην αγορά του πρόσθετου εφεδρικού εξαρτήματος,
- (ii) διαχωριστούν τα εξαρτήματα σε δύο κατηγορίες, δηλαδή σε αυτά τα οποία θα πρέπει να εξασφαλιστούν με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης από την προμηθεύτρια εταιρεία, και σε αυτά που μπορούν να εξασφαλιστούν με ανοικτές διαδικασίες.

Τον Ιανουάριο 2007 το Συμβούλιο Προσφορών, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη διαθεσιμότητας του συστήματος, και αφού διαπίστωσε ότι η αξία των εξαρτημάτων που μπορούν να εξασφαλιστούν με ανοικτή διαδικασία είναι σχετικά μικρή (48.075 Αμερικανικά δολάρια), αποφάσισε όπως εγκρίνει τη διαδικασία διαπραγμάτευσης για την αγορά του συνόλου των εξαρτημάτων από την προμηθεύτρια εταιρεία, νοουμένου ότι θα γίνει διαπραγμάτευση των τιμών, με σκοπό να επιτευχθεί η μεγαλύτερη δυνατή έκπτωση. Αποφασίστηκε επίσης ότι σε περίπτωση που η έκπτωση δε φτάσει ή/και ξεπεράσει το 10% του συνολικού ποσού της αξίας των εξαρτημάτων, να ενημερωθεί ο Πρόεδρος του Συμβουλίου Προσφορών, ο οποίος σε συνεργασία με τα μέλη δυνατόν να επαναφέρει το θέμα για εξέταση στο Συμβούλιο.

Τον Απρίλιο 2007 το θέμα επανεξετάστηκε από το Συμβούλιο Προσφορών κατόπιν αιτήματος της Αστυνομίας, αφού η προμηθεύτρια εταιρεία δεν είχε αποδεκτεί να παραχωρήσει οποιαδήποτε έκπτωση επί της συνολικής αξίας των εξαρτημάτων, με το αιτιολογικό ότι είχε ήδη προσφέρει έκπτωση με την παραχώρηση του εφεδρικού εξαρτήματος.

Επειδή η αιτιολογία της προμηθεύτριας εταιρείας δεν ευσταθούσε, το Συμβούλιο Προσφορών αποφάσισε όπως τεθούν γραπτώς τα πραγματικά γεγονότα/στοιχεία του συμβολαίου στον προμηθευτή του συστήματος, επιμένοντας στην παραχώρηση έκπτωσης.

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, το θέμα επαναφέρθηκε στο Συμβούλιο Προσφορών, το οποίο με απόφαση του τον Αύγουστο 2007, ενέκρινε την προκήρυξη διαγωνισμού με εφαρμογή της διαδικασίας με διαπραγμάτευση για την αγορά μέρους των ανταλλακτικών από την προμηθεύτρια εταιρεία, ενώ για τα υπόλοιπα θα προκηρυχθεί ανοικτός διαγωνισμός.

Ο διαγωνισμός - με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης - προκηρύχθηκε τον Αύγουστο 2007 και κατακυρώθηκε στην προμηθεύτρια εταιρεία το Σεπτέμβριο 2007, με απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως. Όσον αφορά στον ανοικτό διαγωνισμό για την αγορά των υπολοίπων ανταλλακτικών, αυτός δεν έχει μέχρι σήμερα προκηρυχθεί, καθώς αναμένεται η ετοιμασία τεχνικών προδιαγραφών από την Αστυνομία σε συνεργασία με την Εθνική Φρουρά.

**(ε) Προσφορά αρ. Δ'31/2005 για την επέκταση λογισμικών του μηχανογραφημένου συστήματος της Αστυνομίας.** Το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, κατά τη συνεδρία του ημερ. 5.8.2005, κατακύρωσε την πιο πάνω προσφορά σε εταιρεία, για το ποσό των £835.472, πλέον ΦΠΑ, το οποίο αφορά σε ποσά ύψους £529.000, £269.784 και £36.688 για το κόστος αγοράς, τετραετούς συντήρησης και δωδεκάμηνης λειτουργικής υποστήριξης, αντίστοιχα. Σύμφωνα με τη σχετική σύμβαση η οποία υπογράφηκε στις 31.8.2005, η πληρωμή ποσού ίσου με το 10% του κόστους αγοράς θα γινόταν με την υπογραφή του συμβολαίου, το 20% του κόστους με την καταγραφή και αποδοχή των προδιαγραφών της κάθε εφαρμογής, 40% του κόστους αγοράς θα γινόταν με την εγκατάσταση και λειτουργία της κάθε εφαρμογής και η τελική πληρωμή του έργου, εκτός του ποσού της συντήρησης και λειτουργικής υποστήριξης, ίση με το 30% του κόστους αγοράς, θα γινόταν με την ολοκλήρωση του έργου και την έκδοση του τελικού πιστοποιητικού αποδοχής.

Στην υπό αναφορά σύμβαση, περιλαμβάνεται, μεταξύ άλλων εφαρμογών, η μηχανογράφηση των αποθηκών της Αστυνομίας, με κόστος £71.836 πλέον ΦΠΑ. Σύμφωνα με τους όρους του σχετικού διαγωνισμού, η εφαρμογή αυτή θα πρέπει να χρησιμοποιείται από όλες τις αποθήκες της Αστυνομίας και το μηχανουργείο και θα παρέχει όλες τις λειτουργίες ενός συστήματος διαχείρισης αποθήκης.

Παρατήρησα ότι, σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο Τμήμα Μελετών και Ανάπτυξης της Αστυνομίας, η εφαρμογή του μηχανογραφημένου συστήματος στην αποθήκη της Αεροπορικής Πτέρυγας της Αστυνομίας, στην οπλοαποθήκη και το οπλοουργείο ακόμα εκκρεμεί, ενώ όσο αφορά στην αποθήκη του Αρχηγείου και τις αποθήκες των Επαρχιών/Τμημάτων/ Μονάδων/ Υπηρεσιών της Αστυνομίας, όπου το εν λόγω σύστημα εφαρμόστηκε από τις 30.4.2007, εκκρεμεί η μηχανογράφηση των ειδών με σειριακή αρίθμηση. Το σύστημα μηχανογράφησης των υπόλοιπων αποθηκών εφαρμόστηκε σταδιακά κατά την περίοδο 22.2.2007 μέχρι 11.5.2007. Επίσης, σύμφωνα με σχετική επιστολή του Αρχηγείου Αστυνομίας προς την προμηθεύτρια εταιρεία ημερ. 16.2.2007, υπήρχαν ακόμα αρκετά κρίσιμα προβλήματα, παρόλο που η εταιρεία είχε δεσμευτεί να επιλύσει όλα τα σχετικά προβλήματα μέχρι το τέλος του 2006.

Παρά τα πιο πάνω το σχετικό πιστοποιητικό τελικής αποδοχής της μηχανογράφησης των αποθηκών εκδόθηκε στις 27.11.2006 και στις 29.11.2006 έγιναν οι πληρωμές του 40% του κόστους αγοράς το οποίο αφορούσε στην εγκατάσταση και λειτουργία του συστήματος μηχανογράφησης των αποθηκών και του 30% του κόστους αγοράς το οποίο αφορούσε στην τελική πληρωμή της εν λόγω εφαρμογής. Όπως προκύπτει, το σχετικό πιστοποιητικό παραλαβής εκδόθηκε και στη συνέχεια καταβλήθηκε ολόκληρη η αξία της εν λόγω εφαρμογής στην προμηθεύτρια εταιρεία ενώ εξακολουθούσαν να υπάρχουν ακόμα εκκρεμότητες και προβλήματα, και πριν την εφαρμογή της σε όλες τις αποθήκες της Αστυνομίας.

Κατόπιν σχετικής σύσκεψης που πραγματοποιήθηκε στο Αρχηγείο Αστυνομίας με εκπροσώπους της εν λόγω εταιρείας, η τελευταία, με επιστολή της ημερ. 5.7.2006, δεσμεύτηκε όπως αναλάβει, χωρίς οποιαδήποτε πρόσθετη οικονομική επιβάρυνση, τη σύνδεση του υπό αναφορά συστήματος με το Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης (FIMAS) του Γενικού Λογιστηρίου. Παρόλο που από τότε έχει παρέλθει πέραν του ενός έτους, το θέμα αυτό βρίσκεται ακόμα σε εκκρεμότητα.

**(στ) Προσφορές Δ' 72/2004, Δ'1/2005, Δ' 7/2005 και Δ'24/2006 για το ράψιμο στολών της Αστυνομίας.** Η προσφορά Δ'72/2004, για το ράψιμο στολών της Αστυνομίας, προκηρύχθηκε στις 12.8.2004, όμως, ενόψει του ότι υπήρχε αντίφαση μεταξύ των Γενικών και των Ειδικών όρων των εγγράφων του διαγωνισμού και με βάση τις απόψεις του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, στον οποίο τέθηκε το θέμα, το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, αποφάσισε την ακύρωση του διαγωνισμού και επαναπροκήρυξη νέας προσφοράς με αρ. Δ'7/2005.

Στη συνέχεια, για κάλυψη άμεσων αναγκών σε στολές που προέκυψαν λόγω της πρόσληψης νέων μελών της Δύναμης, και μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας του πιο πάνω διαγωνισμού, προκηρύχθηκε στις 28.1.2005, η προσφορά αρ. Δ'1/2005, με ανοιχτή διαδικασία, για το ράψιμο ενός περιορισμένου αριθμού στολών. Η σχετική κατακύρωση έγινε στις 22.2.2005, για το ποσό των £37.827 πλέον ΦΠΑ, σε Ιταλική εταιρεία και η σχετική σύμβαση, διάρκειας 6 μηνών, υπογράφηκε στις 29.3.2005.

Παράλληλα, η προσφορά αρ. Δ'7/2005 για ράψιμο σημαντικού αριθμού στολών της Αστυνομίας προκηρύχθηκε με δημοσίευση στις 8.2.2005 στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και στις 11.2.2005 στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας. Η κατακύρωση έγινε στις 26.4.2005, για το ποσό των £394.710 πλέον ΦΠΑ, στον ίδιο προσφοροδότη στον οποίο είχε κατακυρωθεί και η προσφορά Δ'1/2005, αλλά σε χαμηλότερη τιμή και η σχετική σύμβαση, διάρκειας 2 χρόνων, υπογράφηκε στις 10.5.2005.

Με βάση τους όρους των πιο πάνω δύο συμβάσεων, η προμηθεύτρια εταιρεία όφειλε να παραδίδει τις στολές εντός 30 ημερών από την ημερομηνία λήψης σωματικών μέτρων. Οι στολές που αφορούσαν στη σύμβαση Δ'1/2005, παραδόθηκαν με καθυστερήσεις μέχρι και επτά μηνών και σύμφωνα με στοιχεία της Αστυνομίας, η σύμβαση αυτή ολοκληρώθηκε στις 8.11.2005.

Όσο αφορά στη σύμβαση Δ'7/2005, παρατηρήθηκαν καθυστερήσεις στην παράδοση οι οποίες, σε ορισμένες περιπτώσεις, ξεπερνούσαν τους 10 μήνες. Επίσης, με βάση στοιχεία της Αστυνομίας, μέχρι τις 2.5.2006 εκκρεμούσε η παράδοση 450 σακακιών, 683 παντελονιών και 139 φουστών. Ενόψει των πιο πάνω και κατόπιν εισήγησης του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, ο Αρχηγός Αστυνομίας, με επιστολή του ημερ. 3.5.2006, ενημέρωσε την προμηθεύτρια εταιρεία για τον τερματισμό της σύμβασης Δ'7/2005, καθώς και για την πρόθεση της Αστυνομίας για κατάσχεση της εγγυητικής πιστής εκτέλεσης ύψους £39.471.

Μετά τον τερματισμό της πιο πάνω σύμβασης, δόθηκε στις 10.5.2006 από το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως, έγκριση για τη διεξαγωγή του διαγωνισμού Δ'24/2006 με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης με Κυπριακή εταιρεία, ο οποίος κατακυρώθηκε στην εν λόγω εταιρεία, στις 31.5.2006 στη συνολική τιμή των £91.655.

Η εταιρεία με την οποία είχε συναφθεί η σύμβαση Δ'7/2005 καταχώρησε αγωγή εναντίον της Κυπριακής Δημοκρατίας στο Δικαστήριο της Γένοβας, η οποία εκδικάστηκε στις 21.7.2006. Με βάση την απόφαση του Δικαστηρίου, απαγορεύτηκε στην Τράπεζα της προμηθεύτριας εταιρείας στην Ιταλία η καταβολή του πιο πάνω ποσού της εγγυητικής στην Αστυνομία, και στις 10.8.2006 καταχωρίστηκε από την Κυπριακή Δημοκρατία έφεση εναντίον της πιο πάνω απόφασης, η εκδίκαση της οποίας εκκρεμεί.

Επίσης, η πιο πάνω εταιρεία κατέθεσε, στις 19.6.2006, προσφυγή στο Δικαστήριο της Γένοβας με βάση την οποία το εν λόγω Δικαστήριο εξέδωσε, στις 17.7.2006, Διάταγμα με το οποίο διέταξε το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως της Κυπριακής Δημοκρατίας να καταβάλει στην εταιρεία το ποσό των €312.945 πλέον τόκους μέχρι εξοφλήσεως, επιπρόσθετα από τα δικαστικά και δικηγορικά έξοδα. Παρατήρησα ότι ενώ η Κυπριακή Δημοκρατία θα μπορούσε να υποβάλει ένσταση κατά του πιο πάνω Διατάγματος μέσα σε 40 μέρες από την ημερομηνία επίδοσής του

αυτό δεν έγινε με αποτέλεσμα το εν λόγω διάταγμα να κηρυχθεί στις 9.3.2007 ως εκτελεστέο από το Δικαστήριο της Γένοβας και ακολούθως, σύμφωνα με τον Κανονισμό 805/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να εγγραφεί στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας για σκοπούς εκτέλεσής του.

Επιπρόσθετα, η ίδια εταιρεία καταχώρισε τον Αύγουστο 2006 προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο εναντίον της Κυπριακής Δημοκρατίας, με την οποία αιτείται, μεταξύ άλλων, ακύρωση της σύμβασης Δ'24/2006, η εκδίκαση της οποίας επίσης εκκρεμεί.

Σχετικά με τις προσφορές Δ'1/2005 και Δ'7/2005 παρατήρησα τα ακόλουθα:

- **Προσφορά Δ'1/2005.** Δεν έχει υπολογιστεί ακόμα από την Αστυνομία το συνολικό ύψος όλων των αποζημιώσεων για καθυστερημένες παραδόσεις, σύμφωνα με τις πρόνοιες του όρου 22 της σύμβασης.
- **Προσφορά Δ'7/2005.** Εκκρεμεί ακόμα η επιστροφή από την εταιρεία του υφάσματος και των σημάτων βραχίονα τα οποία δεν χρησιμοποιήθηκαν, συνολικής αξίας £5.221. Σημειώνεται ότι το ύψος των αποζημιώσεων για τις παραδόσεις στολών που έγιναν με καθυστέρηση που σε ορισμένες περιπτώσεις ξεπερνούσε τους 10 μήνες, υπολογίστηκε από την Αστυνομία, σύμφωνα με τις πρόνοιες του όρου 22 της σύμβασης, στις £5.665.

Παρόλο που σύμφωνα με τις πρόνοιες των όρων 5.1 και 15.8 των δύο πιο πάνω συμβάσεων, οι στολές, μαζί με τα αντίστοιχα τιμολόγια, έπρεπε να παραδίδονται στους αποθηκάρχους των οικείων Αστυνομικών Διευθύνσεων για έκδοση των πιστοποιητικών παραλαβής, και πιστοποίησή τους από τον οικείο Αστυνομικό Διευθυντή, οι στολές που παραλήφθηκαν δεν συνοδεύονταν από τα αντίστοιχα τιμολόγια. Η προμηθεύτρια εταιρεία υπέβαλε, στις 31.3.2006, τιμολόγια τα οποία αφορούσαν και στις δύο συμβάσεις και τα οποία έφεραν ημερομηνίες από 30.9.2005 μέχρι 8.3.2006, συνολικού ύψους £168.274 στον Υπεύθυνο των Κεντρικών Αποθηκών, διαδικασία την οποία η Αστυνομία δεν αποδέχθηκε επειδή τα τιμολόγια δεν υποβλήθηκαν στους αποθηκάρχους των οικείων αστυνομικών σταθμών σύμφωνα με τις σχετικές πρόνοιες των δύο συμβάσεων. Ενόψει τούτου η Αστυνομία, με επιστολή της ημερ. 2.5.2006, προς το δικηγόρο της προμηθεύτριας εταιρείας, επέστρεψε τα πιο πάνω τιμολόγια.

Κατόπιν αιτήματος της Αστυνομίας, η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων σε συνεδρία της στις 24.11.2006 αποφάσισε να αποκλείσει την εταιρεία για περίοδο 2 χρόνων από το δικαίωμα συμμετοχής σε διαγωνισμούς του δημοσίου που οδηγούν σε ανάθεση σύμβασης.

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, κατόπιν οδηγιών του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ημερ. 28.9.2007, η Αστυνομία θα προχωρήσει στην πληρωμή του επιδικασθέντος ποσού, των τόκων από την λήξη κάθε τιμολογίου, καθώς και των εξόδων της διαδικασίας.

**Σύστημα φωτοεπισήμανσης.** Το σύστημα φωτοεπισήμανσης τέθηκε σε δοκιμαστική λειτουργία στις 11.10.2006 και, όπως αναφέρεται εκτενέστερα στη σχετική παράγραφο της Έκθεσής μου, που αφορά στο Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων, τέθηκε εκτός λειτουργίας στις 21.9.2007, αφού μετά τη λήξη της δοκιμαστικής περιόδου θεωρήθηκε ότι η προμηθεύτρια εταιρεία δεν ανταποκρίθηκε στις συμβατικές της υποχρεώσεις. Από τον έλεγχο του συστήματος προέκυψαν τα ακόλουθα τα οποία τέθηκαν υπόψη της Αστυνομίας ώστε να ληφθούν υπόψη τόσο κατά τη σύνταξη των νέων όρων προσφορών που αντιλαμβάνομαι ότι θα ετοιμαστούν σύντομα όσο και στη θέσπιση των διαδικασιών που θα διέπουν τη λειτουργία του συστήματος.

(α) Λόγω της απόστασης των σταθερών συσκευών φωτοεπισήμανσης που ήταν τοποθετημένες σε φώτα τροχαίας από το φωτογραφιζόμενο όχημα, η ευκρίνεια των φωτογραφιών από τις συσκευές αυτές ήταν πολύ μικρότερη σε σχέση με την ευκρίνεια των φωτογραφιών που λαμβάνονταν από

αντίστοιχες συσκευές οι οποίες ήταν εγκατεστημένες σε υπεραστικούς δρόμους. Ως αποτέλεσμα, ενώ οι συσκευές φωτοεπισήμανσης ήταν ειδικά τοποθετημένες για καταγραφή και αυτόδηλων παραβάσεων σύμφωνα με τον περί Τροχαίων Αδικημάτων (Χρήση Συσκευών Φωτοεπισήμανσης και Άλλα Συναφή Θέματα) Νόμο αρ. 55(Ι)/2001, αδικήματα όπως η παράλειψη χρήσης ζώνης ασφάλειας και μη ελεύθερων χεριών κατά την οδήγηση ήταν πολύ δύσκολο να εντοπιστούν από το χρήστη του συστήματος κατά τη διαδικασία επεξεργασίας των ευρημάτων των συσκευών φωτοεπισήμανσης. Ενόψει των πιο πάνω εισηγήθηκα όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο εγκατάστασης των σταθερών συσκευών που θα αγοραστούν στο μέλλον με τρόπο ώστε η ευκρίνεια των φωτογραφιών να βελτιωθεί.

(β) Δεν έχει διευκρινιστεί επίσημα σε ποια περίπτωση η παράλειψη από τους οδηγούς να σταματήσουν πίσω από τα φώτα τροχαίας στη σωστή θέση ΣΤΟΠ (άσπρη γραμμή) θεωρείται ως αυτόδηλη παράβαση και καταγγέλλεται ως παράβαση σήματος τροχαίας, η οποία υπόκειται σε πρόστιμο £15, και σε ποια περίπτωση θεωρείται ως παράβαση φώτων τροχαίας, η οποία υπόκειται σε πρόστιμο £50 και δύο βαθμούς ποινής, και εισηγήθηκα όπως δοθούν επίσημα οδηγίες για το πιο πάνω θέμα έτσι ώστε οι καταγγελίες να μη στηρίζονται στην υποκειμενική κρίση του χρήστη που επεξεργάζεται τα ευρήματα των συσκευών.

(γ) Από το σύνολο των 121 598 ευρημάτων που καταγράφηκαν από τις συσκευές φωτοεπισήμανσης κατά την περίοδο 11.10.2006 μέχρι 31.5.2007, απορρίφθηκαν, για διάφορους λόγους, τα 42 374 ή ποσοστό 34,8%. Διαπίστωσα ότι, παρόλο που ο υπεύθυνος του Κλάδου Φωτοεπισήμανσης διενεργούσε δειγματοληπτικό έλεγχο στα ευρήματα που απορρίπτονταν ώστε να διαπιστωθεί ότι αυτά απορρίφθηκαν ορθά, το ποσοστό ελέγχου ήταν πολύ χαμηλό και εισηγήθηκα όπως ο έλεγχος αυτός επεκταθεί σε μεγαλύτερο αριθμό απορριφθέντων ευρημάτων.

(δ) Λόγω του ότι το σύστημα φωτοεπισήμανσης δεν ήταν συνδεδεμένο με το Ηλεκτρονικό Σύστημα Έκδοσης και Διαχείρισης Εξώδικων Καταγγελιών (Η.Σ.Ε.Δ.Ε.Κ.), δυσχεραίνεται ο εντοπισμός και η παρακολούθηση των περιπτώσεων όπου ο παραβάτης παρέλαβε από το ταχυδρομείο την ειδοποίηση για το εύρημα φωτοεπισήμανσης αλλά παρέλειψε να μεταβεί σε Αστυνομικό Σταθμό για την έκδοση της αντίστοιχης εξώδικης καταγγελίας από το Η.Σ.Ε.Δ.Ε.Κ. Επεσήμανα ότι με την αυτοματοποίηση και τη διασύνδεση των δύο συστημάτων θα υπάρχει άμεση πληροφόρηση για τις περιπτώσεις αυτές.

**Νέο σύστημα προμήθειας καυσίμων με τη χρήση ηλεκτρονικών καρτών.** Σύμφωνα με τις εγκυκλίους του Γενικού Λογιστή αρ. 1610 και αρ. 1619, ημερ. 14.11.2006 και 8.5.2007, αντίστοιχα, το Γενικό Λογιστήριο εφάρμοσε από την 1.6.2007 νέο σύστημα αγοράς καυσίμων με τη χρήση ηλεκτρονικής κάρτας καυσίμων της εταιρείας με την οποία το κράτος έχει συμβληθεί για την αγορά καυσίμων από όλες τις κρατικές υπηρεσίες.

Ο Αρχηγός Αστυνομίας, με σχετική επιστολή του ημερ 8.1.2007 προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, ζήτησε την εξαίρεση της Αστυνομίας από το εν λόγω σύστημα, αναφέροντας ότι, παρά το γεγονός ότι θα προκύψουν αρκετά πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του συστήματος, η Αστυνομία διαθέτει ιδιόκτητους σταθμούς καυσίμων σε όλες σχεδόν τις Επαρχίες και το υφιστάμενο σύστημα καυσοδοσίας κρίνεται ως απόλυτα ικανοποιητικό.

Παρατήρησα ότι ο ανεφοδιασμός των οχημάτων ορισμένων Αστυνομικών Σταθμών στην ύπαιθρο καθώς και των οχημάτων των Αστυνομικών Διευθύνσεων των επαρχιών Αμμοχώστου, Πάφου και Μόρφου γίνεται μέσω των κατά τόπους πρατηρίων της προμηθευτικής εταιρείας έναντι σχετικής απόδειξης από τον πρατηριούχο. Επίσης, ο αυτοκινητολιμένας του Αρχηγείου εφοδιάζει με καύσιμα 740 οχήματα ή το 63,2% του συνολικού στόλου των 1170 οχημάτων της Αστυνομίας, στα οποία περιλαμβάνονται, εκτός από τα οχήματα που ανήκουν στο στόλο του Αρχηγείου, και οχήματα της Αστυνομικής Διεύθυνσης Λευκωσίας, καθώς και των Μονάδων που εδρεύουν στη Λευκωσία. Επεσήμανα ότι σε περίπτωση που θα υιοθετηθεί το νέο σύστημα σύμφωνα με τις εγκυκλίους του Γενικού Λογιστή θα υπάρξει εξοικονόμηση

χρόνου και καυσίμων αφού τα εν λόγω οχήματα θα ανεφοδιάζονται με καύσιμα από πρατήρια της προμηθεύτριας εταιρείας χωρίς να χρειάζεται να μεταβαίνουν στον αυτοκινητολιμένα του Αρχηγείου για ανεφοδιασμό. Παρόμοια οφέλη αναμένεται να προκύψουν και στις επαρχίες Λεμεσού και Λάρνακας. Επιπρόσθετα, θα υπάρξει εξοικονόμηση προσωπικού το οποίο απασχολείται σήμερα με τον ανεφοδιασμό, τήρηση των σχετικών βιβλίων και τον έλεγχο των μετρητών και του αποθέματος καυσίμων.

Σύμφωνα με σχετικούς υπολογισμούς του Τμήματος Κρατικών Αγορών και Προμηθειών η τιμή ανά λίτρο καυσίμου από τους ιδιόκτητους σταθμούς καυσίμων Αστυνομίας είναι κατά 2 σεντ περίπου ψηλότερη σε σύγκριση με την τιμή που προσφέρεται από τα πρατήρια της προμηθεύτριας εταιρείας, με αποτέλεσμα στην περίπτωση που θα υιοθετηθεί το εν λόγω σύστημα να εξοικονομούνται ετησίως £38.000, ενώ το συνολικό όφελος από την κατάργηση του υφιστάμενου συστήματος καυσοδοσίας της Αστυνομίας, σύμφωνα με υπολογισμούς της Αστυνομίας, αναμένεται να ξεπεράσει τις £100.000 ετησίως.

Ενόψει των πιο πάνω, εισηγήθηκα όπως επαναξιολογηθεί το ενδεχόμενο υιοθέτησης του νέου συστήματος προμήθειας καυσίμων από την Αστυνομία.

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, από την 1.10.2007 τέθηκε σε πιλοτική εφαρμογή το νέο σύστημα προμήθειας καυσίμων με την χρήση ηλεκτρονικών καρτών σε δύο Υπηρεσίες της Αστυνομίας και προγραμματίζεται να εφαρμοστεί για ολόκληρη την Αστυνομία από την 1.1.2008, εάν κριθεί ικανοποιητικό.

**Αιφνιδιαστικός έλεγχος των αποθεμάτων καυσίμων του αυτοκινητολιμένα Αθαλάσσας.** Από έλεγχο στα αποθέματα πετρελαίου και αμόλυβδης βενζίνης που διενεργήθηκε από την Υπηρεσία μου στις 23.3.2006 και 14.6.2007, προέκυψαν πλεονάσματα 900 λίτρων αμόλυβδης βενζίνης και 462 λίτρων πετρελαίου, αντίστοιχα. Επίσης από παρόμοιο έλεγχο του Κλάδου Ελέγχου Αποθηκών του Γενικού Λογιστηρίου στις 13.4.2006, προέκυψαν πλεονάσματα 550 λίτρων πετρελαίου και 228 λίτρων αμόλυβδης βενζίνης. Εισηγήθηκα τη διερεύνηση των συνθηκών κάτω από τις οποίες προέκυψαν τα πλεονάσματα, καθώς και τη διενέργεια τακτικών ελέγχων στα αποθέματα καυσίμων, με σκοπό τον έγκαιρο εντοπισμό τυχόν διαφορών.

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως ζητήθηκε από την προμηθεύτρια εταιρεία η διεξαγωγή επιτόπιου ελέγχου στις αντλίες καυσίμων και ορίσθηκε τριμελής επιτροπή η οποία θα εποπτεύει πάνω σε συστηματική βάση την καλή λειτουργία του συστήματος παροχής καυσίμων.

**Κινητά τηλέφωνα για το θεσμό της Κοινοτικής αστυνόμευσης.** Στα πλαίσια της εφαρμογής του θεσμού της Κοινοτικής αστυνόμευσης, το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφασή του αρ. 59.030 και ημερ. 3.12.2003, ενέκρινε την αγορά 30 συσκευών κινητής τηλεφωνίας και τη σύνδεσή τους με το σύστημα Soeasy της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου (ΑΤΗΚ) για ικανοποίηση των αναγκών των Αστυνομικών της Γειτονιάς. Με βάση τη σχετική πρόταση του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως προς το Υπουργικό Συμβούλιο, το Υπουργείο Οικονομικών, συμφώνησε με την πιο πάνω αγορά, με τον όρο ότι το ανώτατο όριο χρέωσης για κλήσεις για κάθε συσκευή θα είναι £5 μηνιαίως.

Παρατήρησα ότι τον Οκτώβριο του 2003, πριν δηλαδή την εξασφάλιση της έγκρισης από το Υπουργικό Συμβούλιο, η Αστυνομία προέβηκε στην αγορά 30 καρτών κινητής τηλεφωνίας τύπου GSM για κάλυψη της πιο πάνω ανάγκης, αντί μηνιαίων καρτών Soeasy, οι μηνιαίοι λογαριασμοί των οποίων περιλαμβάνονται στο μηνιαίο λογαριασμό τηλεφώνου της Αστυνομίας και συνεπώς πληρώνονται εξ ολοκλήρου από την Αστυνομία. Από έλεγχο των σχετικών μηνιαίων χρεώσεων, διαπίστωσα ότι, μέχρι και τον Μάιο του 2006, καταβάλλονταν από τους Αστυνομικούς της Γειτονιάς οι υπερβάσεις για μηνιαίες χρεώσεις κλήσεων πέραν των £25, αντί των £5, το οποίο είναι ανώτατο όριο χρέωσης σύμφωνα με τη σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.

**Κατάχρηση από πρώην Ειδικό Αστυφύλακα της Αστυνομικής Διεύθυνσης Λεμεσού.** Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, το Τμήμα Ανιχνεύσεως Εγκλημάτων της Αστυνομικής Διεύθυνσης Λεμεσού καταχώρισε στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού στις 30.3.2004, 17.6.2004, 10.3.2005 και 2.6.2005, 4 αγωγές εναντίον πρώην Ειδικού Αστυφύλακα που υπηρετούσε στον Ουλαμό Εκτέλεσης Ενταλμάτων της Αστυνομικής Διεύθυνσης Λεμεσού, ο οποίος καταδικάστηκε από Πειθαρχική Επιτροπή της Αστυνομίας στις 14.7.2004 με ποινή εξαναγκασμού σε παραίτηση από τις τάξεις της Αστυνομίας, για αδικήματα πλαστογραφίας επίσημου εγγράφου, κυκλοφορίας πλαστών εγγράφων, κλοπής από δημόσιο λειτουργό, κατάχρησης και αδικήματα συγκάλυψης σχετικά με κατάχρηση ποσού του Δημοσίου, συνολικού ύψους £24.930, που αφορούν σε εντάλματα ποινικών και αστικών υποθέσεων, τα οποία βρίσκονταν για εκτέλεση στην Αστυνομική Διεύθυνση Λεμεσού. Το Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού στην απόφασή του στις 11.10.2005 για τα πιο πάνω αδικήματα επέβαλε στον πιο πάνω πρώην Ειδικό Αστυφύλακα ποινές φυλάκισης που κυμάνθηκαν από πέντε μήνες μέχρι τρία χρόνια και πέντε μήνες, οι οποίες συντρέχουν.

Στις 21.11.2006 το Τμήμα Ανιχνεύσεως Εγκλημάτων της Αστυνομικής Διεύθυνσης Λεμεσού καταχώρισε στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού νέα αγωγή εναντίον του πιο πάνω πρώην Ειδικού Αστυφύλακα για παρόμοια αδικήματα, συνολικού ύψους £31.754 που αφορούν σε 19 υποθέσεις για 29 εντάλματα που βρίσκονταν τόσο στην Αστυνομική Διεύθυνση Λεμεσού όσο και στον Αστυνομικό Σταθμό Πολεμιδιών. Το Επαρχιακό Δικαστήριο με νέα απόφασή του στις 15.2.2007 επέβαλε στον πιο πάνω πρώην Ειδικό Αστυφύλακα, για τα πιο πάνω αδικήματα, ποινές φυλάκισης που κυμάνθηκαν από 10 μήνες μέχρι 1 χρόνο και δέκα μήνες, οι οποίες συντρέχουν.

Αναφορικά με τον πιο πάνω πρώην Ειδικό Αστυφύλακα, ερευνώνται επίσης παρόμοια αδικήματα, σε αριθμό υποθέσεων που αφορούν σε εντάλματα της Αστυνομικής Διεύθυνσης Λεμεσού και του Αστυνομικού Σταθμού Πολεμιδιών, για ενδεχόμενη κατάχρηση και άλλων χρηματικών ποσών, ενώ προκύπτουν συνεχώς νέες περιπτώσεις, οι οποίες διερευνώνται και ενδέχεται να έχουν διαπραχθεί παρόμοια αδικήματα, με αποτέλεσμα ο αριθμός των υποθέσεων στις οποίες πιθανόν να εμπλέκεται ο πιο πάνω πρώην Ειδικός Αστυφύλακας να μην είναι δυνατό να διαπιστωθεί πριν από την ολοκλήρωση της διερεύνησης.

**Φρούρηση ιδιωτικής μαρίνας στη Λεμεσό.** Βάσει συμφωνίας μεταξύ εταιρείας και της Κυπριακής Δημοκρατίας, η οποία επικυρώθηκε με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 33.520, ημερ. 17.5.1990, η Αστυνομία ανέλαβε από 1.7.1990 τη φρούρηση ιδιωτικής μαρίνας στη Λεμεσό, έναντι καταβολής από την εταιρεία των μισθών 10 αστυφυλάκων, οι οποίοι υπολογίζονται με βάση την αρχική βαθμίδα της κλίμακας διορισμού τους, πλέον επιβάρυνση 25% για συνταξιοδοτικά ωφελήματα.

Παρατήρησα ότι, παρά το γεγονός ότι ο υπολογισμός της πιο πάνω αποζημίωσης γίνεται με βάση την αντιμισθία των μελών της Αστυνομικής Δύναμης που υπηρετούν στην αρχική βαθμίδα της κλίμακας Α3, που είναι η κλίμακα διορισμού τους, οι πραγματικές απολαβές των μελών που απασχολούνται για τη φρούρηση της μαρίνας είναι αρκετά ψηλότερες, επειδή υπηρετούν είτε σε ψηλότερες κλίμακες, είτε σε βαθμίδα άλλη από την αρχική της κλίμακας Α3.

Πληροφορικά αναφέρεται ότι για το 2006 καταβλήθηκε στη Δημοκρατία, σύμφωνα με τις πρόνοιες της σχετικής συμφωνίας, το ποσό των £101.475 (2005: £96.294) ενώ η πραγματική δαπάνη σύμφωνα με υπολογισμούς της Αστυνομίας, ανήλθε στις £221.148 (2005: £207.118). Κατόπιν εισήγησής μου για επανεξέταση του θέματος, λόγω της μεγάλης χρονικής περιόδου που έχει παρέλθει από την ημερομηνία σύναψης της πιο πάνω συμφωνίας, το θέμα τέθηκε ενώπιον του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού που έχει υπογράψει το συμβόλαιο μίσθωσης της μαρίνας, με σκοπό τη διαπραγμάτευση, με το μισθωτή, της καταβολής από μέρους του της πραγματικής δαπάνης φρούρησης της μαρίνας.

**Μεταστέγαση του Αστυνομικού Σταθμού Στροβόλου.** Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, ο Αστυνομικός Σταθμός Στροβόλου στεγάζεται από 1.7.2002, προσωρινά, σε κτίριο



που ανήκει στο Δήμο Στροβόλου και ο τελευταίος, με τη λήξη του συμβολαίου ενοικίασης στις 30.6.2004, ζήτησε την επιστροφή του. Για τη μεταστέγαση του Σταθμού, η Αστυνομική Διεύθυνση Λευκωσίας εντόπισε κτίριο, το οποίο, κατόπιν επιθεώρησής του από την Πυροσβεστική Υπηρεσία και την Επαρχιακή Επιτροπή Καθορισμού Ενοικίων, κρίθηκε κατάλληλο, νουμένου ότι ο ιδιοκτήτης θα προέβαινε σε συγκεκριμένες μετατροπές και πρόσθετες κατασκευές. Το Υπουργείο Οικονομικών ενέκρινε την ενοικίαση του πιο πάνω κτιρίου με μηνιαίο ενοίκιο £1.500 και, αφού ετοιμάστηκε το σχετικό ενοικιαστήριο έγγραφο, υπογράφηκε από τον ιδιοκτήτη του κτιρίου και τον Αστυνομικό Διευθυντή Λευκωσίας και διαβιβάστηκε στον Αρχηγό Αστυνομίας για υπογραφή. Στο μεταξύ διαπιστώθηκε ότι δεν είχε εξασφαλιστεί από τον ιδιοκτήτη άδεια από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως για αλλαγή χρήσης του κτιρίου, από κατοικία σε χώρο στέγασης Αστυνομικού Σταθμού. Λόγω του πιο πάνω προβλήματος που προέκυψε, ο Αρχηγός δεν υπέγραψε το σχετικό ενοικιαστήριο συμβόλαιο. Επισημαίνεται ότι, σε επιστολή του ημερομηνίας 25.6.2004, ο ιδιοκτήτης του κτιρίου αναφέρει ότι τα κλειδιά του κτιρίου παραδόθηκαν στην Αστυνομία, η οποία μετέφερε και σχετική επίπλωση σ' αυτό, και ζήτησε την καταβολή του πιο πάνω ενοικίου από 1.7.2004.

Λόγω του θέματος που προέκυψε, ο Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως στις 24.11.2004 έδωσε οδηγίες όπως ακυρωθούν/ανακληθούν όλες οι σχετικές συμφωνίες/ προσυμφωνίες ή οποιοσδήποτε εργασίες που είχε αναλάβει να διενεργήσει η Αστυνομία για ενοικίαση του εν λόγω κτιρίου.

Ενόψει των πιο πάνω, παρατήρησα ότι η έρευνα για εντοπισμό κατάλληλου κτιρίου για μεταστέγαση του Αστυνομικού Σταθμού Στροβόλου άρχισε χωρίς να υπάρξει ανταλλαγή απόψεων μεταξύ της Αστυνομικής Διεύθυνσης Λευκωσίας και του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως, ώστε να υποδειχθεί κατάλληλη περιοχή, όπου επιτρέπεται η μετατροπή υφιστάμενης οικοδομής σε Αστυνομικό Σταθμό, με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν υποχρεώσεις προς τον ιδιοκτήτη σε σχέση με μετατροπές και πρόσθετες κατασκευές, οι οποίες κρίθηκαν απαραίτητες από τους αρμόδιους για σκοπούς λειτουργικότητας του κτιρίου, το οποίο τελικά κρίθηκε πολεοδομικά ακατάλληλο για στέγαση του Αστυνομικού Σταθμού.

Ο Αστυνομικός Διευθυντής Λευκωσίας στις 2.2.2005 ζήτησε από το Γενικό Εισαγγελέα όπως προβεί στον παραπέρα χειρισμό της όλης υπόθεσης. Ο Γενικός Εισαγγελέας σε απάντησή του στις 16.3.2005, εισηγήθηκε το διορισμό εκτιμητή από μέρους της Αστυνομίας για να εκτιμήσει το ύψος των αποζημιώσεων προς τον ιδιοκτήτη για επαναφορά του κτιρίου. Ο Αρχηγός, ενόψει αυτής της εισήγησης, στις 16.5.2005 απευθύνθηκε στο Τμήμα Δημοσίων Έργων, το οποίο, μετά από επιτόπια επίσκεψη στο κτίριο, εισηγήθηκε την καταβολή αποζημίωσης στον ιδιοκτήτη για εργασίες που εκτελέστηκαν σε σχέση με την αλλαγή χρήσης και επανόρθωση του κτιρίου ύψους £22.243.

Στις 27.9.2005 καταχωρίστηκε αγωγή εναντίον της Κυπριακής Δημοκρατίας στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας από τον ιδιοκτήτη του κτιρίου με την οποία απαιτείται, μεταξύ άλλων, ποσό ύψους £29.046 για εργασίες που εκτελέστηκαν σε σχέση με την αλλαγή χρήσης και επανόρθωση του κτιρίου και ποσό ύψους £24.600, το οποίο αντιπροσωπεύει ενοίκια της περιόδου 1.4.2004-1.9.2005, η εκδίκαση της οποίας εκκρεμεί.

Στο μεταξύ, έχει εξευρεθεί νέο κτίριο για μεταστέγαση του Αστυνομικού Σταθμού Στροβόλου, το οποίο έχει επιθεωρηθεί από εκπροσώπους της Αστυνομίας, της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας και του Τμήματος Δημοσίων Έργων, για το οποίο εξασφαλίστηκε σχετική έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών, ενώ αναμένεται η εξασφάλιση της σχετικής Πολεοδομικής Άδειας για αλλαγή χρήσης της οικοδομής και η ολοκλήρωση των απαιτούμενων βελτιωτικών εργασιών από τον ιδιοκτήτη.

**Υπόγειες οπλαποθήκες.** Όπως ανέφερα και στην Έκθεσή μου για το προηγούμενο έτος, σύμφωνα με επιστολή του Τμήματος Δημοσίων Έργων προς τον Αρχηγό Αστυνομίας ημερ. 14.11.2005, κατά τη διενέργεια επιτόπιας επιθεώρησης σε δύο από τις πέντε υφιστάμενες υπόγειες

οπλαποθήκες της Αστυνομίας στις 11.11.2005, διαπιστώθηκε ότι οι πιο πάνω οπλαποθήκες είναι ακατάλληλες προς χρήση και προτάθηκε η άμεση εκκένωσή τους. Με βάση τις πιο πάνω συστάσεις, οι δύο οπλαποθήκες εκκενώθηκαν και τα υλικά τους μεταφέρθηκαν σε αίθουσες εκπαίδευσης άλλου Τμήματος της Αστυνομίας οι οποίες βρίσκονται σε μικρή απόσταση από κεντρική λεωφόρο, γεγονός που ελλοχεύει κινδύνους. Από επιτόπιο έλεγχο της Υπηρεσίας μου στις 29.6.2006 επεσήμανα ότι οι υπόλοιπες τρεις οπλαποθήκες των οποίων η κατάσταση φαινόταν παρόμοια με τις άλλες δύο οπλαποθήκες που εκκενώθηκαν, συνεχίζουν να χρησιμοποιούνται λόγω έλλειψης κατάλληλου αποθηκευτικού χώρου. Μετά την επισήμανσή μου, η Αστυνομία προέβη σε διευθετήσεις για μεταφορά των υλικών που υπήρχαν στις οπλαποθήκες αυτές σε αποθήκες που παραχωρήθηκαν από την Εθνική Φρουρά. Για την επίλυση του προβλήματος, ζητήθηκε από το Τμήμα Δημοσίων Έργων η εκπόνηση μελέτης για την ανέγερση νέων σύγχρονων οπλαποθηκών η οποία ακόμη εκκρεμεί. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα του Τμήματος Δημοσίων Έργων οι σχετικές προσφορές αναμενόταν να προκηρυχθούν περί το τέλος του Ιανουαρίου 2007, οι δε οικοδομικές εργασίες αναμενόταν να αρχίσουν το Μάιο του 2007, ωστόσο αυτές ακόμη εκκρεμούν.

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, το Τμήμα Δημοσίων Έργων ανέφερε ότι λόγω εσωτερικής ανακατανομής εργασιών, το χρονοδιάγραμμα ανέγερσης των νέων οπλαποθηκών έχει αναθεωρηθεί. Σύμφωνα με το νέο χρονοδιάγραμμα, οι μελέτες του έργου ολοκληρώνονται περί τα μέσα Δεκεμβρίου 2007 και θα ακολουθήσουν η προκήρυξη των προσφορών και η υλοποίηση του έργου, η οποία αναμένεται να διαρκέσει για εννιά περίπου μήνες.

**Αποθήκες Ιματισμού.** Όπως ανέφερα και στην Έκθεσή μου για το προηγούμενο έτος, από επιτόπιο έλεγχο που διενεργήθηκε στις 29.6.2006 παρατηρήθηκε να έχει διεισδύσει υγρασία στο πάτωμα της αποθήκης με αποτέλεσμα υλικά ειδών ιματισμού μεγάλης αξίας να κινδυνεύουν να καταστραφούν. Από νέο επιτόπιο έλεγχο της Υπηρεσίας μου στις 5.2.2007, διαπιστώθηκε ότι τα εν λόγω υλικά ειδών ιματισμού μεταφέρθηκαν προσωρινά σε άλλες αποθήκες, οι οποίες όμως επίσης παρουσιάζουν πρόβλημα υγρασίας στο πάτωμα και στην οροφή, με αποτέλεσμα και πάλιν τα υλικά ειδών ιματισμού να κινδυνεύουν να καταστραφούν.

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, έχουν εξευρεθεί νέες αποθήκες στην βιοτεχνική περιοχή Λακατάμειας, για τις οποίες έχουν ληφθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις για ενοικίαση τους από την Αστυνομία, αλλά πριν τη μεταστέγαση σε αυτές, είναι αναγκαία η υλοποίηση διαφόρων εργασιών που ζητήθηκαν από τον ιδιοκτήτη, οι οποίες βρίσκονται στο τελικό στάδιο.

**Μεταστέγαση του Αρχηγείου της Υπηρεσίας Καταπολέμησης Ναρκωτικών (ΥΚΑΝ).** Όπως ανέφερα και στην Έκθεσή μου για το προηγούμενο έτος, λόγω κατάρρευσης στις 27.4.2006 μέρους της πλάκας της οροφής του κτιρίου όπου στεγάζονται τα γραφεία του Αρχηγείου της ΥΚΑΝ και μετά από επιθεώρηση της ζημιάς από το Τμήμα Δημοσίων Έργων, το οποίο διαπίστωσε ότι η οροφή του κτιρίου παρουσίαζε έντονα σημάδια διάβρωσης, προέκυψε άμεση ανάγκη μεταστέγασης της Υπηρεσίας. Για το σκοπό αυτό εξευρέθηκε προς ενοικίαση διώροφο κτίριο στην περιοχή του Αρχηγείου, για το οποίο όμως απαιτείτο η αλλαγή άδειας χρήσης. Ο ιδιοκτήτης του κτιρίου υπέβαλε σχετική αίτηση για αλλαγή της χρήσης του κτιρίου στο Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως στις 29.5.2006, η οποία και δόθηκε στις 26.6.2006 για περίοδο ενός έτους.

Επίσης το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως με επιστολή του στις 26.6.2006 προς τον ιδιοκτήτη υπέδειξε ότι ο β' όροφος των γραφείων του κτιρίου δεν καλύπτεται με πολεοδομική άδεια και θα πρέπει να υποβληθεί σχετική αίτηση για εξασφάλισή της, κατά παρέκκλιση των προνοιών του τοπικού σχεδίου Λευκωσίας, σύμφωνα με τους περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Παρεκκλίσεις) Κανονισμούς του 1999 (Κ.Δ.Π.309/99), εντός ενός έτους.

Διαπίστωσα ότι, προτού ακόμη εξασφαλιστεί η αλλαγή χρήσης του κτιρίου και προτού εξασφαλιστεί πολεοδομική άδεια για τον β' όροφο των γραφείων του κτιρίου, η Υπηρεσία άρχισε σταδιακά τη μετακόμιση στο νέο κτίριο στις 13.6.2006 και υπογράφηκε σχετικό ενοικιαστήριο έγγραφο με ημερομηνία έναρξης της σχετικής μίσθωσης την 28.6.2006. Ο ιδιοκτήτης των γραφείων υπέβαλε στις 24.11.2006 σχετική αίτηση για πολεοδομική άδεια του β' ορόφου των γραφείων, η οποία ακόμα βρίσκεται σε εκκρεμότητα.

**Διαχείριση Εξώδικων Καταγγελιών Τροχαίας.** Όπως ανέφερα και στην Έκθεσή μου για το προηγούμενο έτος, στα πλαίσια του ελέγχου του Ηλεκτρονικού Συστήματος Έκδοσης και Διαχείρισης Εξώδικων Καταγγελιών Τροχαίας, διαπίστωσα λάθη στις καταστάσεις εισπράξεων ορισμένων Αστυνομικών Σταθμών που οφείλονταν στο γεγονός ότι μέλη της Δύναμης, τα οποία υπηρετούσαν στους υπό αναφορά Σταθμούς, είχαν μετατεθεί σε άλλους Σταθμούς, αλλά ο κωδικός πρόσβασής τους στον ηλεκτρονικό υπολογιστή εξακολουθούσε να ήταν συνδεδεμένος με το Σταθμό όπου υπηρετούσαν προηγουμένως. Ως αποτέλεσμα, εισπράξεις που διενεργούνταν από τα μέλη αυτά και αφορούσαν στο νέο Αστυνομικό Σταθμό όπου μετατέθηκαν καταχωρίζονταν λανθασμένα από το σύστημα είσπραξης του Αστυνομικού Σταθμού όπου υπηρετούσαν προηγουμένως. Μετά τον εντοπισμό του προβλήματος από την Υπηρεσία μου, καθορίστηκε διαδικασία αλλαγής του κωδικού πρόσβασης των μελών όταν αυτά μετατίθενται, ώστε ο κωδικός πρόσβασής τους να είναι συνδεδεμένος με τον νέο Σταθμό στον οποίο υπηρετούν.

Επίσης, λόγω μη χρησιμοποίησης του συστήματος πάνω σε 24ωρη βάση, προέκυπτε η ανάγκη έκδοσης χειρόγραφης απόδειξης είσπραξης και, για σκοπούς ενημέρωσης του συστήματος, εκδιδόταν μεταγενέστερα δεύτερη απόδειξη είσπραξης σε ηλεκτρονική μορφή. Επισήμανα ότι, στις περιπτώσεις όπου το πρόστιμο πληρώνεται εντός της προθεσμίας εξόφλησής του χωρίς επιβάρυνση και εκδίδεται χειρόγραφη απόδειξη είσπραξης, αλλά η ενημέρωση του συστήματος γίνεται μετά την παρέλευση της πιο πάνω προθεσμίας, η ηλεκτρονική απόδειξη εμφανίζει αυτόματα και την πρόσθετη επιβάρυνση, με αποτέλεσμα να προκύπτει ανάγκη διόρθωσής της στο σύστημα. Κατόπιν εισήγησής μου, το ηλεκτρονικό σύστημα τέθηκε σε εφαρμογή για όλη τη διάρκεια του εικοσιτετράωρου.

Παρατήρησα επίσης ότι πολλές κλήσεις ακυρώνονται λόγω λαθών και κατόπιν εισήγησής μου στη σχετική κατάσταση των ακυρωθεισών κλήσεων αναφέρεται και ο χρήστης ο οποίος διενέργησε την εν λόγω ακύρωση, ώστε να μπορεί να ελεγχθεί ότι έγινε από εξουσιοδοτημένο πρόσωπο.

**Μητρώα περιουσιακών στοιχείων.** Παρατήρησα ότι για το 2006 δεν υποβλήθηκε στο Γενικό Λογιστή, με κοινοποίηση στην Υπηρεσία μου, πιστοποιητικό επιθεώρησης των περιουσιακών στοιχείων, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού Αποθηκών αρ. 110 και την Αστυνομική Διάταξη αρ. 1/36.

Επίσης, παρόλο που σύμφωνα με το πιστοποιητικό επιθεώρησης περιουσιακών στοιχείων για το 2005, το οποίο υποβλήθηκε στις 24.7.2006 στο Γενικό Λογιστή, με κοινοποίηση στην Υπηρεσία μου, έγινε φυσικός έλεγχος και τα αποθέματα που παρουσιάζονται στα σχετικά μητρώα βρέθηκαν ορθά, διαπιστώθηκε ότι κατά το 2006 ζητήθηκαν εγκρίσεις από τον Αρχηγό Αστυνομίας για διαγραφή εξοπλισμού, ο οποίος φαίνεται ότι ελλείπει από το 2003.

**Αντικατάσταση μελών της Αστυνομίας, τα οποία ασχολούνται με γραφειακά και λογιστικά καθήκοντα, με πολιτικό προσωπικό.** Παρά το ότι έχουν ήδη παρέλθει 19 χρόνια από την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 30.309, ημερ. 16.6.1988, με την οποία το Συμβούλιο ενέκρινε την αντικατάσταση 122 μελών της Αστυνομίας, τα οποία ασχολούνται με γραφειακά και λογιστικά καθήκοντα, με πολιτικό προσωπικό, σε τομείς όπου δεν αναμένεται να προκύψουν προβλήματα ασφάλειας, μέχρι σήμερα δεν έχει σημειωθεί οποιαδήποτε ουσιαστική εξέλιξη.

Εν τω μεταξύ, σύμφωνα με νέα μελέτη της Αστυνομίας η οποία ολοκληρώθηκε το Μάιο του 2007, 795 μέλη της Δύναμης και 16 άτομα που ανήκουν στο πολιτικό προσωπικό απασχολούνται με γραφειακά και λογιστικά καθήκοντα.

Ενόψει της μεγάλης χρονικής περιόδου που παρήλθε από την πιο πάνω απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, καθώς και των νέων στοιχείων που προέκυψαν από τη μελέτη που αναφέρεται πιο πάνω, εισηγήθηκα και πάλι όπως επανεξεταστεί το εν λόγω θέμα, με βάση τα σημερινά δεδομένα και τις ανάγκες της Αστυνομίας.

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, η Αστυνομία ανταποκρίθηκε θετικά σ' όλες τις περιπτώσεις που της ζητήθηκαν στοιχεία για το προσωπικό της, τα οποία διαβιβάστηκαν στο Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού το οποίο ανέλαβε την διεξαγωγή της σχετικής μελέτης.

#### 4.22 ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

**Πυροπροστασία.** Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, η Υπηρεσία, για σκοπούς πυροπροστασίας, παρέχει διάφορες υπηρεσίες, όπως είναι η εξέταση αρχιτεκτονικών σχεδίων για σκοπούς έκδοσης άδειας οικοδομής, η επιθεώρηση οικοδομών για τελική έγκριση κ.λπ., χωρίς να εισπράττει δικαιώματα. Εισηγήθηκα όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο τροποποίησης της σχετικής νομοθεσίας, ώστε η Υπηρεσία να μπορεί να εισπράττει δικαιώματα, για κάλυψη, τουλάχιστον, των πραγματικών εξόδων της για τις υπηρεσίες που παρέχει. Σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως στις 10.7.2000, η Πυροσβεστική Υπηρεσία ανέλαβε τη διεξαγωγή μελέτης και την ετοιμασία νέων Κανονισμών Πυροπροστασίας. Στις 18.6.2003 η Υπηρεσία υπέβαλε στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, για παραπέρα προώθηση, προσχέδιο Κανονισμών Πυροπροστασίας, το οποίο προβλέπει την είσπραξη δικαιωμάτων για τις προσφερόμενες υπηρεσίες. Νομοθετική ρύθμιση του θέματος, αναμενόταν να γίνει με βάση τον περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών Νόμο, ο οποίος εμπίπτει στις αρμοδιότητες του Υπουργείου Εσωτερικών και ο οποίος θα αναθεωρηθεί με βάση τις νέες υποχρεώσεις που προκύπτουν από την Οδηγία 89/106/ΕΟΚ της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναφορικά με τα προϊόντα δομικών κατασκευών. Το Υπουργείο Εσωτερικών, σε επιστολή του, ημερ. 11.10.2005, προς τον Υπουργό Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι, μετά από προσεκτική αξιολόγηση του πιο πάνω προσχεδίου Κανονισμών, θεωρείται αναγκαίο όπως τα θέματα που αφορούν σε επιθεωρήσεις οικοδομών και επιβολή ποινών, ρυθμιστούν μέσω νέας, ανεξάρτητης από το προσχέδιο Κανονισμών Πυροπροστασίας, νομοθεσίας, η οποία θα ορίζει ως αρμόδια Αρχή για τα εν λόγω θέματα την Πυροσβεστική Υπηρεσία. Ενόψει των πιο πάνω η Πυροσβεστική Υπηρεσία υπέβαλε στο Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως στις 21.3.2006 νέο προσχέδιο Νόμου για θέματα πυροπροστασίας και επιθεωρήσεων κτιρίων, ο οποίος το απέστειλε στον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών και στο Γενικό Εισαγγελέα για απόψεις. Μετά από διαβουλεύσεις μεταξύ εκπροσώπων της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας και του Υπουργείου Εσωτερικών, η Πυροσβεστική Υπηρεσία ετοίμασε νέο προσχέδιο Νόμου, το οποίο υπέβαλε στις 29.6.2006, μαζί με τις απόψεις του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών, στο Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, ο οποίος με τη σειρά του το υπέβαλε, στις 24.7.2006, στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας για νομοτεχνική επεξεργασία, η οποία ακόμη εκκρεμεί.

**Κλήσεις.** Στον πιο κάτω πίνακα παρατίθενται, για τα τελευταία τρία χρόνια, ο αριθμός των κλήσεων για κατάσβεση πυρκαγιών και για ειδικές εξυπηρετήσεις από την Πυροσβεστική Υπηρεσία, ο αριθμός ατόμων που υπηρετούν στη Δύναμη, ο αριθμός οχημάτων που χρησιμοποιεί, καθώς και το ύψος των ζημιών που έχουν προκληθεί από τις πυρκαγιές.

	2006	2005	2004
Πυροσβεστική Δύναμη-Πραγματικές			
Θέσεις	650	646	646
Κλήσεις για κατάσβεση πυρκαγιών	5638	6022	6040
Κλήσεις για ειδικές εξυπηρετήσεις	4967	4586	5437
Οχήματα	219	195	185
Ζημιές	£6.853.966	£13.259.393	£4.400.856

**Μίσθωση ελικοπτέρων πυρόσβεσης.** Το έργο της Υπηρεσίας για κατάσβεση πυρκαγιών ενισχύθηκε, σε συνεργασία με το Υπουργείο Εσωτερικών, με την συνέχιση της ενοικίασης δύο ελικοπτέρων πυρόσβεσης. Τα ελικοπτερά πυρόσβεσης ανταποκρίθηκαν, σύμφωνα με την Υπηρεσία, σε 142 περιπτώσεις μεγάλων πυρκαγιών στην ύπαιθρο και στα δάση, εκτελώντας 1 699 βολές και ρίχνοντας περίπου 8 495 τόνους νερού.

**Υλοποίηση Προϋπολογισμού.** Παρατήρησα ότι τα πιο κάτω Άρθρα του Κεφαλαίου 13.04 «Πυροσβεστική Υπηρεσία» του Προϋπολογισμού του 2006 παρουσίασαν χαμηλό ποσοστό υλοποίησης ή δεν έγινε καμιά δαπάνη μέχρι τη λήξη του οικονομικού έτους.

Κατηγορία/ Άρθρο	Λεπτομέρειες	Εγκεκριμένη δαπάνη £	Πραγματική δαπάνη £	Αδαπάνητο ποσό £	Ποσοστό υλοποίησης %
0704/200509	Αγορά και Εγκατάσταση Πυροσβεστικών Υδροστομίων	88.000	41.598	46.402	47,3
0704/200555	+ Αγορά Πυροσβεστικών Οχημάτων	1.500.000	609.691	890.309	40,6
0804/300111	Ανέγερση Κτιρίων Πυροσβεστικής	800.000	0	800.000	0
0804/300113	Βελτιώσεις Κτιρίων Πυροσβεστικής	1.020.000	576.243	443.757	56,5

Ζήτησα να ενημερωθώ για τους λόγους που οδήγησαν στο χαμηλό ποσοστό υλοποίησης των πιο πάνω Κονδυλίων, ενόψει του γεγονότος ότι τα τρία από αυτά δεν ήταν δεσμευμένα, και επισήμανα ότι ο Προϋπολογισμός θα πρέπει να ετοιμάζεται πάνω σε ορθολογιστική και ρεαλιστική βάση, ώστε να συμβαδίζει, κατά το δυνατό, με τη δυνατότητα εκτέλεσής του.

**Πρόγραμμα Κοινοτικής Πρωτοβουλίας “INTERREG III”.** Το Πρόγραμμα Κοινοτικής Πρωτοβουλίας INTERREG III έχει στόχο την προώθηση της διασυνοριακής (Δέσμη Α'), της διακρατικής (Δέσμη Β') και της διαπεριφερειακής (Δέσμη Γ') συνεργασίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση για την χρηματοδοτική περίοδο 2000-2006 και συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ). Μέσα στα πλαίσια της Δέσμης Α' του πιο πάνω προγράμματος, η Υπηρεσία υπέβαλε κοινή πρόταση με το Πυροσβεστικό Σώμα Ελλάδας για υλοποίηση του έργου «Εξοπλισμός Πυροσβεστικών Υπηρεσιών Ελλάδας και Κύπρου», κάτω από το Μέτρο 3.2 «Προστασία, Ανάδειξη και Διαχείριση Φυσικού Περιβάλλοντος». Η πρόταση της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας της Κύπρου αφορούσε σε δύο ενέργειες, στην προμήθεια ενός τηλεσκοπικού βραχιονοφόρου πυροσβεστικού οχήματος ύψους 32 μέτρων με προϋπολογιζόμενο κόστος €597.133 και στην προμήθεια 10 αερομεταφερόμενων οχημάτων ταχείας επέμβασης με αυτόνομο σύστημα πυρόσβεσης με προϋπολογιζόμενο κόστος €302.867. Σημειώνεται ότι η επιχορήγηση από το ΕΤΠΑ για την Κύπρο ανέρχεται στο 50% της δαπάνης, ενώ το υπόλοιπο 50% θα καλυφθεί από τον Κρατικό Προϋπολογισμό. Όπως ανέφερα και στην Έκθεσή μου για το προηγούμενο έτος, κατά τη διάρκεια του 2005 υλοποιήθηκε η ενέργεια που αφορούσε στην προμήθεια του τηλεσκοπικού βραχιονοφόρου πυροσβεστικού οχήματος, με συνολικό κόστος €594.027,82. Η

κοινοτική συνεισφορά, ύψους €297.013,91, καταβλήθηκε μέσα στο 2006 από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μέσω του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών της Ελλάδας. Μετά από εισήγηση της Υπηρεσίας μου, δημιουργήθηκε σχετικό Άρθρο Εσόδων στον Προϋπολογισμό της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας με τίτλο «Ανάκτηση Εξόδων από Ευρωπαϊκή Ένωση», στο οποίο πιστώθηκε το εν λόγω ποσό.

Μέσα στα πλαίσια υλοποίησης της δεύτερης ενέργειας του Προγράμματος, η Πυροσβεστική Υπηρεσία προκήρυξε, στις 23.6.2006, διαγωνισμό (αρ. Διαγωνισμού Π.Υ. 107 (15/2006)), για την προμήθεια και συντήρηση 10 αερομεταφερόμενων οχημάτων ταχείας επέμβασης με αυτόνομο σύστημα πυρόσβεσης με εκτιμημένη δαπάνη ύψους £152.750, χωρίς Φ.Π.Α. Προσφορά υπέβαλαν 2 οικονομικοί φορείς και το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως κατακύρωσε το διαγωνισμό στο φθηνότερο οικονομικό φορέα εντός των όρων και τεχνικών προδιαγραφών του διαγωνισμού, στη συνολική αξία των £126.248,50 πλέον ΦΠΑ, το οποίο περιλάμβανε ποσό ύψους £6.748,50 πλέον ΦΠΑ, για τη δαπάνη συντήρησης των πιο πάνω οχημάτων για συνολική περίοδο πέντε χρόνων. Η σχετική σύμβαση για την προμήθεια των πιο πάνω οχημάτων υπογράφηκε μεταξύ του Διευθυντή Πυροσβεστικής Υπηρεσίας και του επιτυχόντα οικονομικού φορέα στις 19.10.2006 και η σχετική Σύμβαση για τη συντήρηση των οχημάτων για περίοδο πέντε χρόνων στις 4.7.2007. Σημειώνεται ότι το κόστος συντήρησης των οχημάτων δεν αποτελεί μέρος της πρότασης για χρηματοδότηση από το πιο πάνω πρόγραμμα Κοινοτικής Πρωτοβουλίας και θα καλυφθεί εξ' ολοκλήρου από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

Η παράδοση των πιο πάνω οχημάτων έγινε στις 8.6.2007 και όπως έχω πληροφορηθεί, έχουν ήδη αποσταλεί και χρησιμοποιηθεί για την κατάσβεση των τελευταίων μεγάλων πυρκαγιών στην Ελλάδα. Η αίτηση για καταβολή της κοινοτικής συνεισφοράς έναντι του προαναφερόμενου κόστους των 10 αερομεταφερόμενων οχημάτων, η οποία ανέρχεται στο 50% της δαπάνης, δηλαδή £59.750, θα υποβληθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μέσω του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών της Ελλάδας, μετά την πιστοποίηση της δαπάνης που αφορά στην προαναφερόμενη ενέργεια από ιδιώτες εξωτερικούς ελεγκτές, η οποία ακόμα εκκρεμεί.

**Συμφωνία παραχώρησης για την ανάπτυξη και διαχείριση των αερολιμένων Λάρνακας και Πάφου.** Μετά την υπογραφή της πιο πάνω συμφωνίας, η διαχείριση των αεροδρομίων Λάρνακας και Πάφου αναλήφθηκε, από τις 12.5.2006, από Στρατηγικό Επενδυτή. Σύμφωνα με την παρ. 2 του Παραρτήματος 21 της συμφωνίας, η Κυπριακή Δημοκρατία θα παρέχει υπηρεσίες διάσωσης και πυρόσβεσης στα αεροδρόμια αυτά, σύμφωνα με τα πρότυπα της ICAO, υπό τον όρο ότι ο Στρατηγικός Επενδυτής θα προμηθεύσει τον απαραίτητο εξοπλισμό, σύμφωνα με την παρ. 10 του Παραρτήματος 3 της συμφωνίας. Η παράγραφος αυτή αναφέρει ότι ο Στρατηγικός Επενδυτής θα αναλάβει την παροχή καινούργιων οχημάτων έκτακτης ανάγκης και τη συντήρηση όλων των οχημάτων (παλιών και καινούργιων), σύμφωνα με τα σχετικά πρότυπα της ICAO.

Στα αεροδρόμια Λάρνακας και Πάφου επανδρώνονται και λειτουργούν υπό την ευθύνη της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας δύο πυροσβεστικοί σταθμοί η οποία είναι η κατά νόμο σωστική Υπηρεσία του Κράτους στο χώρο των αεροδρομίων. Ο Διευθυντής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, με επιστολές του προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων (ΥΣΕ), ανέφερε επανειλημμένα διάφορα προβλήματα τα οποία προέκυψαν μετά τη σύναψη της πιο πάνω συμφωνίας, τα κυριότερα από τα οποία αναφέρονται πιο κάτω:

**(α)** Μετά την ανάληψη της διαχείρισης των αεροδρομίων από το Στρατηγικό Επενδυτή, διαπιστώθηκε ότι τα δύο εφεδρικά οχήματα αφρού του πυροσβεστικού σταθμού αεροδρομίου Πάφου παρουσίασαν διάφορα μηχανικά προβλήματα και κατόπιν σχετικής επιθεώρησης, το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών εξέδωσε στις 26.6.2006 πιστοποιητικά ακαταλληλότητας για τα εν λόγω οχήματα.

Ο Διευθυντής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας ζήτησε, με επιστολή του ημερ. 4.9.2006, από το Γενικό Διευθυντή του ΥΣΕ, όπως ενημερώσει το Στρατηγικό Επενδυτή να προβεί, το συντομότερο, στην ανακατασκευή ή αντικατάσταση των δύο οχημάτων ώστε να είναι σε θέση η Πυροσβεστική Υπηρεσία

να προσφέρει την απαιτούμενη από τους Διεθνείς Κανονισμούς της ICAO πυροσβεστική κάλυψη. Ο Στρατηγικός Επενδυτής, με επιστολή του ημερ. 13.10.2006, ανέφερε ότι, λαμβάνοντας υπόψη την παρούσα αεροπορική κίνηση στο αεροδρόμιο Πάφου, τα δύο οχήματα δεν χρειάζεται να αντικατασταθούν, άποψη με την οποία ο Διευθυντής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας διαφώνησε. Σε επιστολή του ημερ. 13.11.2006 προς το Γενικό Διευθυντή του ΥΣΕ παρέθεσε τους λόγους της διαφωνίας του και ανέφερε ότι η ύπαρξη εφεδρικών οχημάτων στον υπό αναφορά πυροσβεστικό σταθμό είναι επιτακτική. Για επίλυση του προβλήματος πραγματοποιήθηκε, στις 27.11.2006, συνάντηση μεταξύ της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας και του Στρατηγικού Επενδυτή όπου συμφωνήθηκε όπως τα πυροσβεστικά οχήματα των δύο αεροδρομίων τύχουν επιθεώρησης από εξειδικευμένο άτομο του Στρατηγικού Επενδυτή και ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα με βάση την έκθεσή του. Παρόλο που η υπό αναφορά επιθεώρηση συμπληρώθηκε τον περασμένο Ιανουάριο, το σχετικό πόρισμα δεν ανακοινώθηκε στην Πυροσβεστική Υπηρεσία και ως εκ τούτου δεν έχει γίνει ακόμη καμιά απολύτως ενέργεια για την αγορά εφεδρικών οχημάτων.

**(β)** Ο Διευθυντής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, με την επιστολή του ημερ. 20.7.2007 προς το Γενικό Διευθυντή του ΥΣΕ, ζήτησε επίσης όπως συγκληθεί σύσκεψη για να συζητηθούν, μεταξύ άλλων, η επιδιόρθωση και συντήρηση των πυροσβεστικών οχημάτων των δύο αεροδρομίων καθώς και η σταδιακή αντικατάστασή τους, θέματα που όπως αντιλαμβάνομαι, βρίσκονται ακόμα σε εκκρεμότητα.

**(γ)** Με επιστολή του ημερ. 17.10.2006 προς τον Γενικό Διευθυντή του ΥΣΕ, ο Διευθυντής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας ανέφερε ότι βρίσκεται ακόμα σε εκκρεμότητα το θέμα καθορισμού διαδικασίας για την τήρηση των μητρώων αποθεμάτων και περιουσιακών στοιχείων των δύο πυροσβεστικών σταθμών που λειτουργούν στα αεροδρόμια, για την απόσυρση/διαγραφή πεπταλαιωμένου/ακατάλληλου εξοπλισμού και για την καταχώρηση του νέου εξοπλισμού που θα αγοράζεται από το Στρατηγικό Επενδυτή. Ανέφερε επίσης ότι, επειδή ο Στρατηγικός Επενδυτής δεν διαθέτει το κατάλληλο προσωπικό για την επιδιόρθωση των πυροσβεστικών οχημάτων, ζήτησε όπως η εργασία αυτή εκτελείται από τους τεχνικούς της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας με χρέωση, προς τον Στρατηγικό Επενδυτή, του εργατικού κόστους, χωρίς όμως να διευκρινίζεται ποιος θα έχει την ευθύνη για την υποβολή παραγγελιών για αγορά ανταλλακτικών.

Ζήτησα να ενημερωθώ αναφορικά με τις ενέργειες και τα μέτρα που λαμβάνονται για επίλυση των πιο πάνω προβλημάτων και εκκρεμοτήτων.

#### 4.23 ΦΥΛΑΚΕΣ

**Κατάδικοι-Υπόδικοι.** Την 1.1.2006 υπήρχαν στις Φυλακές 499 κατάδικοι και υπόδικοι, σε σύγκριση με 454 την 1.1.2005. Κατά το 2006 εισήλθαν στις Φυλακές 2 431 και απολύθηκαν 2 361, με αποτέλεσμα στις 31.12.2006 να υπάρχουν εντός των Φυλακών 569 κατάδικοι και υπόδικοι.

Οι κρατούμενοι εντός των Φυλακών ασχολούνται με την εκτέλεση διαφόρων κατασκευαστικών έργων, τα οποία αφορούν στη βελτίωση των συνθηκών ασφαλείας και διαβίωσης των κρατουμένων. Ασχολούνται επίσης με διάφορες άλλες εργασίες, όπως στην κουζίνα, στο καφενείο, στην έπαυλη, σε εργασίες καθαριότητας των εσωτερικών και εξωτερικών χώρων των Φυλακών κ.λπ.

Επιπρόσθετα, 123 κατάδικοι, ανάλογα με τις ειδικότητες και τα ενδιαφέροντά τους, απασχολούνται στα διάφορα εργαστήρια που λειτουργούν εντός των Φυλακών για σκοπούς επαγγελματικής κατάρτισης. Κατά το 2006 διοργανώθηκαν μαθήματα για 12 διαφορετικά θέματα, τα οποία παρακολούθησαν συνολικά 125 κατάδικοι.

**Κόστος διατροφής.** Το συνολικό κόστος αγοράς των τροφίμων για τους κατάδικους, καθώς και για τους κρατούμενους της Αστυνομίας, οι οποίοι κρατούνται σε χώρους των Φυλακών που έχουν παραχωρηθεί στην Αστυνομία, ανήλθε στο ποσό των £408.336, σε σύγκριση με £373.258 κατά το 2005.

Ο ημερήσιος μέσος όρος καταδίκων και κρατουμένων της Αστυνομίας που σιτίζονταν ήταν 622, με ημερήσιο κατά κεφαλή κόστος £1,80, σε σύγκριση με 570 και £1,79, αντίστοιχα, το 2005.

**Υπερωρίες.** Η δαπάνη που αρχικά προϋπολογίστηκε για το 2006 ήταν £144.292, και στη συνέχεια αυξήθηκε σε £185.292, ενώ η πραγματική δαπάνη ανήλθε στις £170.551, σε σύγκριση με £114.646 το 2005, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £55.905 ή 48,8%. Η αύξηση της δαπάνης οφείλεται κυρίως στην αύξηση του αριθμού των ωρών που κλήθηκε το προσωπικό να εργαστεί υπερωριακά για αναπλήρωση δεσμοφυλάκων που βρίσκονταν με άδεια ασθενείας και στην αύξηση του αριθμού των ωρών που κλήθηκε το προσωπικό να εργαστεί 2η βάρδια υπερωριακά για τη συνοδεία κρατουμένων, είτε για επισκέψεις ή νοσηλεία στο Γενικό Νοσοκομείο, είτε για άλλους λόγους. Εισηγήθηκα όπως, όπου είναι εφικτό και χωρίς να επηρεαστεί η ασφάλεια και φρούρηση των καταδίκων ή κρατουμένων, ληφθούν μέτρα με σκοπό τον περιορισμό της δαπάνης για υπερωριακή απασχόληση.

**Αδαπάνητα ποσά Προϋπολογισμού.** Από ορισμένα Άρθρα του Κεφαλαίου 13.02 «Φυλακές» του Προϋπολογισμού για το 2006 παρέμειναν αδαπάνητα τα πιο κάτω ποσά και ζήτησα να πληροφορηθώ για τους λόγους που συνέτειναν στο χαμηλό ποσοστό υλοποίησης.

Άρθρο	Λεπτομέρειες δαπάνης	Εγκεκριμένη δαπάνη	Πραγματική δαπάνη	Αδαπάνητο ποσό	Ποσοστό υλοποίησης
		£	£	£	%
07661	+Αγορά Ηλεκτρονικών Συστημάτων Ασφαλείας	160.000	29.367	130.633	18,35
08121	+Ανέγερση Κτιρίων Φυλακών	490.000	19.155	470.845	3,91
08124	+Αποκατάσταση και Συντήρηση Κτιρίων Φυλακών	406.000	61.964	344.036	15,26

Αναφορικά με το άρθρο 08121 «Ανέγερση κτιρίων Φυλακών», το οποίο παρουσιάζει το μεγαλύτερο ποσοστό μη υλοποίησης, διαπίστωσα ότι, ενώ ζητήθηκε στις 15.5.2006, έγκριση από το Γραφείο Προγραμματισμού για υλοποίηση της δαπάνης, δεν λήφθηκε οποιαδήποτε απάντηση.

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, όσον αφορά την αγορά ηλεκτρονικών συστημάτων ασφαλείας, το Τμήμα Φυλακών είχε προχωρήσει άμεσα μέσω του Τμήματος Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών σε προκήρυξη και κατακύρωση προσφοράς για την προμήθεια και εγκατάσταση του πιο πάνω συστήματος εντός του 2006. Ενδιαφερόμενος προσφοροδότης προσέφυγε στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών (ΑΑΠ) εναντίον της κατακύρωσης και η απόφαση της ΑΑΠ για επικύρωση της κατακύρωσης λήφθηκε το 2007 με αποτέλεσμα το έργο να υλοποιηθεί το 2007.

Επίσης, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως με πληροφόρησε ότι από το άρθρο 08-121 «Ανέγερση Κτιρίων Φυλακών», αποδεδειγμένα ποσό ύψους £96.465 το οποίο στάλθηκε στο Τμήμα Δημοσίων Έργων αλλά δαπανήθηκε ποσό μόνο £19.155. Τέλος, με πληροφόρησε ότι το χαμηλό ποσοστό υλοποίησης του άρθρου 08-124 «Αντικατάσταση και συντήρηση κτιρίων Φυλακών» οφείλεται κατά κύριο λόγο στην ακύρωση της προσφοράς που



διενήργησε το Τμήμα Δημοσίων Έργων και αφορούσε την αγορά αντιβανδαλικών επίπλων ύψους £200.000, για την οποία επαναπροκηρύχθηκε διαγωνισμός από το Τμήμα Δημοσίων Έργων το 2007 και τα εν λόγω έπιπλα παραλήφθηκαν και τοποθετήθηκαν αρχές Οκτωβρίου 2007, όπως επίσης και στο γεγονός ότι ενδομηριακές παραγγελίες που στάληκαν στο Τμήμα Δημοσίων Έργων ύψους £111.500 για την υλοποίηση διαφόρων μικρών έργων τελικά δεν ολοκληρώθηκαν.

#### **4.24 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΜΠΟΡΙΟΥ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ**

##### **Μέρος Α**

**Προϋπολογισμός αναπτυξιακών δαπανών.** Από τις εγκεκριμένες πιστώσεις, ύψους £26,2 εκ., δαπανήθηκε ποσό £19,0 εκ., δηλαδή παρέμεινε αδαπάνητο ποσό £7,2 εκ. ή 27,5% (35,1% για το έτος 2005). Ότι αφορά στα δικαιώματα εμπειρογνομόνων, παρατηρήθηκε ότι, ενώ συνολικά είχε προϋπολογιστεί ποσό £3.940.000, σε σύγκριση με £2.340.000 το 2005, δαπανήθηκαν μόνο £1.021.577 ή 25,9%, σε σύγκριση με £812.239 ή 34,7% το 2005.

**Ο περί Προϋπολογισμού Νόμος του 2006 - Μεταφορές κονδυλίων.** Από ορισμένα Άρθρα των οποίων οι σκοποί δεν υλοποιήθηκαν και παρέμειναν αδαπάνητα σημαντικά ποσά, μεταφέρθηκαν πιστώσεις ύψους £1.095.000 για ενίσχυση άλλων Άρθρων.

Το Υπουργείο Οικονομικών ενέκρινε την πιο πάνω μεταφορά παρόλο ότι στον περί Προϋπολογισμού Νόμο του 2006 (Ν.(II)/2005), αναφέρεται ρητά ότι «οποιαδήποτε εξοικονόμηση από παράλειψη εκτελέσεως οποιασδήποτε υπηρεσίας ή σκοπού δε θα θεωρείται ως εξοικονόμηση» για σκοπούς μεταφοράς από ένα Άρθρο σε άλλο του ίδιου Κεφαλαίου.

##### **Καθυστερημένα έσοδα.**

Στις 31.12.2006 υπήρχαν καθυστερημένα έσοδα, κυρίως από ενοίκια βιομηχανικών περιοχών (£959.427, σε σύγκριση με £927.539 στις 31.12.2005), ύψους £1.263.101 σε σύγκριση με £1.210.723 στις 31.12.2005. Από το ποσό των καθυστερήσεων, ποσό ύψους £791.879 ή 62,7% αφορά σε καθυστερήσεις προηγούμενων ετών, ενώ ποσό £471.222 ή 37,3% σε καθυστερήσεις του έτους. Αρκετές περιπτώσεις καθυστερήσεων αφορούν σε μισθωτές οι οποίοι καθυστερούν την πληρωμή των ετήσιων ενοικίων για περίοδο πέραν των πέντε ετών και παραπέμφθηκαν στον Γενικό Εισαγγελέα για λήψη νομικών μέτρων προς τερματισμό των συμβάσεων τους, όμως ορισμένες από τις περιπτώσεις αυτές, εξακολουθούν να εκκρεμούν στη Νομική Υπηρεσία εδώ και αρκετά χρόνια.

Για απάμβλυνση του προβλήματος, το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφαση του αρ. 57.864 και ημερ. 14.5.2003, αποφάσισε ότι, σε περίπτωση έγκρισης χορηγιών προς βιομηχανίες που οφείλουν στην Κυβέρνηση ενοίκια, αποχετευτικά τέλη και άλλα, θα απαιτείται, πριν από την παραχώρηση της χορηγίας, η εξόφληση της οφειλής τους ή, σε αντίθετη περίπτωση, θα τους αποκόπτεται το σχετικό ποσό.

**Σχέδια Χορηγιών και Επιδοτήσεων - Βαθμός υλοποίησης.** Από τις εγκεκριμένες πιστώσεις ύψους £11,5 εκ., δαπανήθηκε ποσό £9,4 εκ. ή ποσοστό 81,8% σε σύγκριση με £8,1 εκ., £5,4 εκ. και 67,1% αντίστοιχα το 2005.

Παρόλο ότι σύμφωνα με τα πιο πάνω, το ποσοστό υλοποίησης του Προϋπολογισμού αυξήθηκε το 2006 εντούτοις παραμένουν αδαπάνητα σημαντικά ποσά.

Ενδεικτικά αναφέρεται ότι για το Σχέδιο Ενίσχυσης της Γυναικείας Επιχειρηματικότητας, προϋπολογίστηκαν το 2006 και 2005 ποσά ύψους £400.000 για το κάθε έτος ενώ η δαπάνη ήταν μόλις £103.787 και £40.563 αντίστοιχα, για το Σχέδιο Ενθάρρυνσης της Νεανικής Επιχειρηματικότητας προϋπολογίστηκαν το 2006 και 2005 ποσά ύψους £600.000 και £400.000 αντίστοιχα ενώ η δαπάνη ήταν μόλις £126.909 και £45.560 αντίστοιχα, για την Νέα Βιομηχανική

Πολιτική προϋπολογίστηκαν το 2006 και 2005 ποσά ύψους £2.500.000 και £3.000.000 αντίστοιχα ενώ η δαπάνη ήταν £1.638.116 και £1.612.320 αντίστοιχα, και για την Επαναφορά Περιβάλλοντος προϋπολογίστηκε το 2006 και 2005 ποσό ύψους £1.500.000 για το κάθε έτος ενώ η δαπάνη ήταν £718.106 και £6.314 αντίστοιχα.

**Προαγωγή προϊόντων και υπηρεσιών στο εξωτερικό.** Από τα £1,87 εκ. που προϋπολογίστηκαν για το έτος 2006, δαπανήθηκαν, για διαφημίσεις προϊόντων και άλλες δραστηριότητες στο εξωτερικό, £1,54 εκ., σε σύγκριση με £1,56 εκ. και £1,84 εκ. αντίστοιχα το 2005.

Μετά από εισήγηση της Υπηρεσίας μου ετοιμάζονται σχετικές εκθέσεις, στις οποίες αξιολογούνται τα αποτελέσματα των δαπανών που γίνονται σε σχέση με τη διάθεση κυπριακών προϊόντων/υπηρεσιών σε κάθε χώρα και τις μελλοντικές προοπτικές. Επίσης, μετά από οδηγίες του Υπουργείου, οι Εμπορικοί Σύμβουλοι υποβάλλουν συγκεκριμένο Πρόγραμμα Δράσης, ο βαθμός υλοποίησης του οποίου αναμένεται να αποτελέσει μέτρο αξιολόγησης των δραστηριοτήτων του κάθε Εμπορικού Κέντρου το οποίο σε συνδυασμό με τις εκθέσεις που άρχισαν να υποβάλλονται θα αποτελέσει βάση για μελλοντικές ενέργειες.

**Παροχή χορηγιών ή εγγυήσεων σε εταιρείες για τις οποίες εκκρεμούσε ποινική υπόθεση στο δικαστήριο.**

**(α) Παροχή υπηρεσιών για Εργαστηριακή Υποδομή.** Χορηγία ύψους £5.453, δόθηκε σε εταιρεία εναντίον της οποίας εκκρεμούσε ποινική υπόθεση στο δικαστήριο, για ενδεχόμενη κατάχρηση του συστήματος χορηγιών που παραχωρούνται από το Ίδρυμα Τεχνολογίας και η οποία, όπως πληροφορούμαι, εκδικάστηκε στις 5.2.2007 και οι διευθυντές της καταδικάστηκαν σε τετράμηνη φυλάκιση με τριετή αναστολή και συνολικό πρόστιμο £1.000.

**(β) Παροχή εγγύησης και επιδότηση δανείου.** Στα πλαίσια του νέου Σχεδίου Κυβερνητικών Εγγυήσεων για Δανειοδότηση των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων του Μεταποιητικού Τομέα δόθηκε εγγύηση για σύναψη δανείου ύψους £49.000 σε εταιρεία εναντίον της οποίας εκκρεμεί ποινική υπόθεση στο δικαστήριο για ενδεχόμενη κατάχρηση του συστήματος χορηγιών που παραχωρούνται από το Ίδρυμα Τεχνολογίας.

Η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο τροποποίησης των κριτηρίων παραχώρησης χορηγιών ώστε η εξέταση αιτήσεων από εταιρείες εναντίον των οποίων εκκρεμούν ποινικές υποθέσεις να αναστέλλεται και στην περίπτωση καταδίκης να απορρίπτονται.

**Υπηρεσία Ασφάλισης Εξαγωγών.**

Στις 31.12.2006 εκκρεμούσε το ποσό των £10,1 εκ., για αποζημιώσεις που κατέβαλε η Κυβέρνηση για εξαγωγές που έγιναν στο Ιράκ και Κουβέιτ (£6,8 εκ.), Ρωσία (£2,6 εκ.), Λιβύη (£0,2 εκ.) και σε άλλες χώρες (£0,5 εκ.), το οποίο παραμένει χρεωμένο σε λογαριασμό προκαταβολών.

Το θέμα της συνεχιζόμενης χρέωσης των ποσών αυτών σε λογαριασμό προκαταβολών, το οποίο είχα εισηγηθεί όπως επανεξεταστεί, σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών, καθώς η χρέωση αυτή εκκρεμεί από παλιά, δεν έχει υποβληθεί στο Υπουργείο Οικονομικών για επανεξέταση, για το λόγο ότι το Υπουργείο, μετά από διάφορες ενέργειες του, όσον αφορά στις αποζημιώσεις που καταβλήθηκαν για εξαγωγές υπολογίζει ότι υπάρχει μεγάλη πιθανότητα είσπραξης των ποσών αυτών, εφόσον ξεπεραστούν τα προβλήματα και οι δυσκολίες που υπάρχουν σήμερα.

Σημειώνεται ότι, μετά από διερεύνηση από την Επιτροπή της Υπηρεσίας Ασφάλισης Εξαγωγών περιπτώσεων που εκκρεμούν και διαπίστωση ότι αυτές είναι ανεπίδεκτες είσπραξης, η Επιτροπή προώθησε το 2003 διαδικασίες για διαγραφή ποσών ύψους £505.981. Η διαγραφή εγκρίθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών στις 12.3.2007. Επιπλέον, για τις αποζημιώσεις που κατέβαλε η

Κυβέρνηση για εξαγωγές που έγιναν στο Ιράκ και Κουβέιτ (£6,8 εκ.) έχει γίνει σχετική συμφωνία, όπως αναφέρεται πιο κάτω, και αναμένεται η λογιστική τακτοποίησή τους.

**(α) Χρέη Λιβύης.** Μετά από σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε το Δεκέμβριο του 2004 μεταξύ της Τεχνικής Επιτροπής Κύπρου - Λιβύης και αντιπροσωπείας από τη Λιβύη, ετοιμάστηκαν και υποβλήθηκαν μέσω του Υπουργείου Εξωτερικών νέες καταστάσεις χρεών της Λιβύης προς την Κύπρο, με όλα τα στοιχεία που ζήτησε η αντιπροσωπεία της Λιβύης, και αναμένεται η σχετική απάντησή τους.

**(β) Χρέη Ιράκ και Κουβέιτ.** Οι Υπουργοί Οικονομικών της Κύπρου και του Ιράκ αποφάσισαν και υπέγραψαν σχετική συμφωνία στις 20.9.2006 με την οποία συμψηφίζονται τα χρέη των δύο μερών και διαγράφονται οποιαδήποτε υπόλοιπα.

Σημειώνεται ότι στη συμφωνία για συμψηφισμό συμπεριλήφθηκαν και οφειλές του Ιράκ προς Κύπριους επιχειρηματίες, οι οποίοι, όπως πληροφορούμαι, άρχισαν να υποβάλλουν απαιτήσεις για ανάκτηση των χρημάτων τους από την Κυβέρνηση.

**Σχέδια Παροχής Δανείων με Κυβερνητική Εγγύηση.** Σύμφωνα με τις καταστάσεις που υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μου, το σύνολο των δανείων που παραχωρήθηκαν με κυβερνητική εγγύηση ανήλθε σε £7.175.247 και αφορά σε 154 εταιρείες. Στις 31.12.2006, το υπόλοιπο των δανείων ήταν £2.546.666 για τα οποία η υποχρέωση της Κυβέρνησης, ως εγγυήτριας ήταν £2.278.402. Οι καθυστερημένες δόσεις των δανείων στις 31.12.2006 ήταν £1.603.736 (31.12.2005 £1.509.388). Η Κυβέρνηση, μέχρι τις 31.12.2006, πλήρωσε, ως εγγυήτρια, ποσό ύψους £417.390.

Αναλυτικά τα διάφορα Σχέδια παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα.

	Σύνολο δανείων	Αρ. δανειοδοτηθέντων	Υπόλοιπο δανείων στις 31.12.2006	Υποχρέωση της Κυβέρνησης στις 31.12.2006	Καθυστερημένες δόσεις στις 31.12.2006	Ποσό που πληρώθηκε από την Κυβέρνηση μέχρι την 31.12.2006
	£		£	£	£	£
Σχέδιο Παροχής Κυβερνητικών Εγγυήσεων (90%) για δανειοδότηση των εκτοπισθέντων και πληγέντων επιχειρηματιών	446.001	74	10.608	9.547	10.608 (Αφορά σε 3 εταιρείες)	130.698 (Αφορά σε 9 εταιρείες)
Νέο Σχέδιο Παροχής Κυβερνητικών Εγγυήσεων (75%) σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 23.436, ημερ. 21.7.1983	773.500	14	299.554	225.080	299.554 (Αφορά σε 2 εταιρείες, από τις οποίες η μία αφορά σε £249.554)	
Παλιό Σχέδιο Παροχής Κυβερνητικών Εγγυήσεων, σύμφωνα με το Νόμο αρ. 44 του 1974	1.280.350	36	111.172	83.379	111.172 (Αφορά σε 2 εταιρείες, από τις οποίες η μία αφορά σε £101.172)	264.602 (Αφορά σε 12 εταιρείες)
Σχέδιο Παροχής Κυβερνητικών Εγγυήσεων (90%) για τη Βιομηχανία, σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 35.748, ημερ. 27.6.1991	4.199.396	23	1.649.367	1.484.431	1.182.402 (Αφορά σε 7 εταιρείες, από τις οποίες οι 3 αφορούν σε £1.014.947)	22.090 (Αφορά σε 1 εταιρεία)
Σχέδιο Κυβερνητικών Εγγυήσεων για δανειοδότηση των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων του Μεταποιητικού Τομέα σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 55.623, ημερ. 10.5.2002	476.000	7	475.965	475.965		
	<b>7.175.247</b>	<b>154</b>	<b>2.546.666</b>	<b>2.278.402</b>	<b>1.603.736</b>	<b>417.390</b>

**Υπηρεσία Μέτρων και Σταθμών.** Όπως ανέφερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, η δημιουργία και η στελέχωση της αναγκαίας μετρολογικής υποδομής της Υπηρεσίας εξακολουθεί να παρουσιάζει ελλείψεις. Παρόλο ότι, σύμφωνα με τους περί Μέτρων και Σταθμών Νόμους του 1974 μέχρι 2002, Άρθρα 17-19, η Υπηρεσία πρέπει να διαθέτει εθνικά πρωτότυπα και πρότυπα η χρήση των οποίων να εξασφαλίζει την ακρίβεια των μετρήσεων που διεξάγονται, εντούτοις διαπιστώθηκε ότι η Υπηρεσία δεν είναι σε θέση να εκπληρώσει ένα σημαντικό μέρος της αποστολής της, λόγω έλλειψης κατάλληλης υποδομής. Σημειώνεται ότι, για τα περισσότερα πρότυπα εφαρμογής που χρησιμοποιούνται για τους ελέγχους, από την ημερομηνία αγοράς τους μέχρι σήμερα, δεν έχει διεξαχθεί έλεγχος για διαπίστωση της ακρίβειας τους. Λόγω της πιο πάνω παράλειψης, υπάρχει ο κίνδυνος έλεγχοι, καθώς και διάφορες πιστοποιήσεις που κάνει η Υπηρεσία, να θεωρηθούν χωρίς νομική εγκυρότητα.

Αρχές του 2005 έγινε ο έλεγχος και πιστοποίηση των προτύπων αναφοράς σταθμών της μάζας, χωρίς ωστόσο να υπάρχουν οι κατάλληλες συνθήκες φύλαξης τους. Εκκρεμεί ακόμη ο έλεγχος και πιστοποίηση της ακρίβειας των σειρών που χρησιμοποιούνται κατά τους ελέγχους.

Η τεχνική βοήθεια που παραχωρήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση, στα πλαίσια εναρμόνισης της Κύπρου με το Κοινοτικό Κεκτημένο στον τομέα της μετρολογίας (μέτρων και σταθμών), μέσω του Προγράμματος Διδυμοποίησης με την αντίστοιχη υπηρεσία της Δανίας (Twinning Programme) έχει ολοκληρωθεί. Επιπλέον, στα πλαίσια της μεταβατικής βοήθειας από την Ευρωπαϊκή Ένωση, υλοποιείται το Σχέδιο «Ενίσχυση της Υποδομής στον Τομέα της Μετρολογίας στην Κύπρο», το οποίο έχει διάρκεια από 1.9.2005 μέχρι 15.12.2007 και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Κυπριακή Δημοκρατία σε ποσοστό 80% και 20% αντίστοιχα.

Την 1.9.2005 υπογράφηκε συμβόλαιο μεταξύ του Υπουργείου και κοινοπραξίας εταιρειών για παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών στην Μετρολογία αξίας €285.000 και διάρκειας 25 μηνών.

Τον Νοέμβριο και Δεκέμβριο του 2006 συνομολογήθηκαν συμβάσεις μεταξύ του Υπουργείου και διαφόρων προμηθευτών για αγορά του αναγκαίου εξοπλισμού συνολικής αξίας €1.044.594 (€783.446 ή 75% από την Ευρωπαϊκή Ένωση και €261.148 ή 25% από την Κυπριακή Δημοκρατία).

Σημειώνεται ότι ο εξοπλισμός που παραλαμβάνεται αποθηκεύεται προσωρινά στο παλιό εργαστήριο Μετρολογίας όπου γίνεται και η εκπαίδευση των Λειτουργών από τους προμηθευτές.

**Νέο εργαστήριο Μετρολογίας.** Η ανέγερση του κτιρίου δεν έχει αρχίσει ακόμη και, σύμφωνα με τα χρονοδιαγράμματα που ετοιμάστηκαν από το Τμήμα Δημοσίων Έργων, αναμένεται ότι θα διαρκέσει 33 μήνες.

Επειδή το νέο εργαστήριο Μετρολογίας δεν αναμένεται να ανεγερθεί και να στελεχωθεί πριν τη λήξη του προγράμματος «Ενίσχυση της Υποδομής στον Τομέα της Μετρολογίας στην Κύπρο» (15.12.2007), το οποίο συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, υπάρχει ο κίνδυνος επιστροφής της συγχρηματοδότησης καθώς και οικονομικών κυρώσεων λόγω καθυστέρησης στην εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Νομοθεσίας για μέτρα και σταθμά.

Σημειώνεται ότι στον Προϋπολογισμό του 2007 και 2006 το ποσό που συμπεριλήφθηκε για την ανέγερση του νέου εργαστηρίου ήταν μόνο £50.000 για κάθε έτος.

Στα πλαίσια της δημιουργίας της αναγκαίας μετρολογικής υποδομής η Υπηρεσία αναμένεται να ενισχυθεί με έξι επιπλέον Λειτουργούς μέχρι το τέλος του 2007. Επιπλέον, το Υπουργικό Συμβούλιο, στις 25.7.2007, εξουσιοδότησε τον Υπουργό Οικονομικών να εξεύρει τις αναγκαίες πιστώσεις ύψους £2.185.000 που απαιτούνται για την ανέγερση του νέου εργαστηρίου Μετρολογίας. Η Υπηρεσία μου επισήμανε ότι η λειτουργία της Υπηρεσίας Μέτρων και Σταθμών έχει άμεση σχέση με την προστασία των καταναλωτών και ότι η αναγκαία υποδομή θα έπρεπε να εξασφαλιστεί προ πολλού.

**Υπηρεσία Ανταγωνισμού και Προστασίας Καταναλωτών.** Η Υπηρεσία εξακολουθεί να μην διαθέτει την αναγκαία υποδομή ώστε να μπορεί να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις που απορρέουν από τις πρόνοιες των σχετικών Κανονισμών για τη διεξαγωγή εξειδικευμένων ελέγχων για τη διασφάλιση της ποιότητας των καταναλωτικών προϊόντων.

### **Κυβερνητικές Βιομηχανικές Περιοχές.**

**(α) Χρησιμοποίηση Κυβερνητικών Βιομηχανικών Περιοχών για σκοπούς άλλους από αυτούς που καθορίζονται στις συμβάσεις μίσθωσης.** Από έρευνα που ολοκληρώθηκε το Δεκέμβριο του 2004, η οποία διεξήχθη μετά τις επανειλημμένες επισημάνσεις στις Εκθέσεις μου για την έλλειψη κατάλληλου ελέγχου σε όλες τις Κυβερνητικές Βιομηχανικές Περιοχές, διαπιστώθηκε ότι, από τις 411 βιομηχανικές μονάδες που είναι εγκατεστημένες στις Κυβερνητικές Βιομηχανικές Περιοχές, οι 180 ή ποσοστό 43,8% παρανομούν ή παραβιάζουν τις συμβάσεις μίσθωσης.

Παρά τις οδηγίες που δόθηκαν από τον Υπουργό τον Δεκέμβριο του 2004 για λήψη μέτρων εναντίον των παρανομούντων, εντούτοις δεν υπήρξε η αναμενόμενη συμμόρφωση.

Εξάλλου οι έλεγχοι που διενεργούνται φαίνεται να καλύπτουν πολύ μικρό αριθμό βιομηχανικών μονάδων κάθε φορά, με αποτέλεσμα να μην εντοπίζονται έγκαιρα οι διάφορες παραβιάσεις, όπως η αυθαίρετη επέμβαση σε Κυβερνητική γη και η υπενοίκιαση μέρους των υποστατικών χωρίς την έγκριση του Υπουργείου. Η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε τον καταρτισμό προγράμματος ελέγχου έτσι ώστε να καλύπτεται, εκ περιτροπής, μεγαλύτερος αριθμός βιομηχανικών μονάδων.

**(β) Αποχετευτικά τέλη των Βιομηχανικών Περιοχών Λεμεσού και Αγίου Αθανασίου.** Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, επειδή οι μισθωτές των βιομηχανικών οικοπέδων των πιο πάνω βιομηχανικών περιοχών αρνούνται να καταβάλουν τα ετήσια αποχετευτικά τέλη στο Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λεμεσού – Αμαθούντας, όπως έχουν υποχρέωση σύμφωνα με τις σχετικές συμβάσεις μίσθωσης, το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, ύστερα από σχετική γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας στις 12.2.1996, καταβάλλει τα πιο πάνω τέλη στο Συμβούλιο, μαζί με τις σχετικές επιβαρύνσεις, από το 1996 και μεταγενέστερα τα οποία στη συνέχεια είναι οφειλόμενα από τους μισθωτές.

Τα ποσά που καταβάλλονται από το Υπουργείο για εξόφληση των αποχετευτικών τελών χρεώνονται σε λογαριασμό προκαταβολών, το υπόλοιπο του οποίου στις 31.12.2006 ήταν £308.987 (31.12.2005: £324.035). Οι αναλυτικοί λογαριασμοί που τηρούνται για την κάθε περίπτωση δεν ενημερώθηκαν κατά το 2006, με αποτέλεσμα να μην έχουν ετοιμαστεί καταστάσεις με τα ποσά που οφείλει ο κάθε μισθωτής ξεχωριστά, το σύνολο των οποίων θα πρέπει να συμφιλιώνεται με τον λογαριασμό προκαταβολών.

### **(γ) Εισπρακτέα ενοίκια.**

(i) Σύμφωνα με την κατάσταση καθυστερημένων εσόδων στις 31.12.2006, το μεγαλύτερο ποσό, το οποίο ανέρχεται στις £230.436, οφείλεται από συγκεκριμένη εταιρεία και αφορά σε ενοίκια για την περίοδο 1.1.2000-31.12.2006. Κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι, ενώ η υπόθεση παραπέμφθηκε στον Γενικό Εισαγγελέα τον Φεβρουάριο 2001, υπήρξε μεγάλη καθυστέρηση εκ μέρους του Υπουργείου να δώσει τις απαραίτητες διευκρινίσεις ούτως ώστε να προχωρήσει η καταχώριση αγωγής (Οκτώβριο 2003 και Μάιο 2004). Επισημαίνεται επίσης ο λανθασμένος τρόπος υπολογισμού των ενοικίων εκ μέρους του Υπουργείου, γεγονός που αποτελεί την κυριότερη αιτία της μη καταβολής τους από την εταιρεία, τα οποία, μετά από πρόσφατους υπολογισμούς του Υπουργείου, αναθεωρήθηκαν σε £106.797. Το Υπουργείο με πληροφόρησε ότι η υπόθεση διευθετήθηκε ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού στις 10.10.2007.

(ii) Παρατηρήθηκε ότι δεν εφαρμόζεται ομοιόμορφη τακτική αναφορικά με την αποστολή υπενθυμίσεων ή παραπομπή στον Γενικό Εισαγγελέα, βιομηχανιών που οφείλουν σημαντικά ποσά ενοικίων.

**Δημιουργία και λειτουργία Εκκολαπτηρίων επιχειρήσεων/Δημιουργία Νέων Επιχειρήσεων Υψηλής Τεχνολογίας και Καινοτομίας μέσω των Εκκολαπτηρίων Επιχειρήσεων.** Με στόχο την παροχή κινήτρων υπό μορφή επιχορήγησης σε ιδιωτικές εταιρείες/οργανισμούς για τη δημιουργία και λειτουργία Εκκολαπτηρίων επιχειρήσεων προς στέγαση νέων επιχειρήσεων, οι οποίες «προτείνουν την ανάπτυξη ιδεών που εκ πρώτης όψεως παρουσιάζουν καλές προοπτικές για την παραγωγή νέων προϊόντων υψηλής τεχνολογίας», το Υπουργείο υπέγραψε συμβόλαια διάρκειας τεσσάρων ετών τα οποία έληξαν το Φεβρουάριο 2007 με τέσσερις ιδιωτικές εταιρείες/οργανισμούς για τη δημιουργία και λειτουργία τεσσάρων Εκκολαπτηρίων επιχειρήσεων, τρία εκ των οποίων θα πρέπει να είναι σε θέση να φιλοξενούν 8 μέχρι 15 και ένα 10 μέχρι 15 Νέες Επιχειρήσεις Υψηλής Τεχνολογίας και Καινοτομίας (Ν.Ε.Υ.Κ.Τ.).

(α) Διαπιστώνεται μεγάλη καθυστέρηση στη δημιουργία Ν.Ε.Υ.Κ.Τ. Από τις 42 νέες επιχειρήσεις που προσελκύσθηκαν, 12 ευρίσκονται στο στάδιο εξέτασης των αιτήσεων τους, 8 έχουν απορριφθεί και μόνο οι 22 έχουν δραστηριοποιηθεί.

(β) Μέχρι το Μάιο του 2007, σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου, έχουν παραχωρηθεί χορηγίες ύψους £397.747 στα τέσσερα Εκκολαπτήρια και £1.851.211 στις 22 Ν.Ε.Υ.Τ.Κ., μέσω των Εκκολαπτηρίων.

(γ) **Καθυστέρηση στην υποβολή των ετήσιων εκθέσεων από τις υπό εκκόλαψη επιχειρήσεις.** Παρόλο ότι σύμφωνα με τα συμβόλαια που υπογράφονται μεταξύ του Υπουργείου και των Εκκολαπτηρίων, τα οποία προσυπογράφουν και οι Ν.Ε.Υ.Τ.Κ., οι Ν.Ε.Υ.Τ.Κ. θα πρέπει εντός του πρώτου μηνός που ακολουθεί το τέλος του πρώτου έτους δραστηριοποίησης να υποβάλουν στο Υπουργείο κατάσταση των πραγματικών τους εξόδων για το πρώτο έτος καθώς και τον αναθεωρημένο προϋπολογισμό για το δεύτερο έτος, για σκοπούς υπολογισμού του ποσού της χορηγίας που θα πρέπει να καταβληθεί για το δεύτερο έτος, εντούτοις παρατηρείται ότι αρκετές Ν.Ε.Υ.Τ.Κ. δεν συμμορφώνονται με την πιο πάνω υποχρέωση.

Σημειώνεται ότι στα συμβόλαια μεταξύ του Υπουργείου και των Εκκολαπτηρίων υπάρχει σχετική πρόνοια σύμφωνα με την οποία «το Εκκολαπτήριο οφείλει να υποβάλει στο Υπουργείο ετήσιους λογαριασμούς ελεγχμένους τόσο για την εταιρεία Εκκολαπτηρίου όσο και για τις Ν.Ε.Υ.Τ.Κ. εντός τριών μηνών από την λήξη του οικονομικού έτους της κάθε εταιρείας». Διαπιστώθηκε ότι, ούτε και γι' αυτή την πρόνοια υπήρξε συμμόρφωση από ορισμένες Ν.Ε.Υ.Τ.Κ.

Ανέφερα ότι δεν φαίνεται να εξασκείται η κατάλληλη εποπτεία από το Υπουργείο Εμπορίου σε ότι αφορά τη συμμόρφωση των Ν.Ε.Υ.Τ.Κ. με τα συμβόλαια τους.

#### **Συμφωνία μεταξύ Κυπριακής Δημοκρατίας και του Harvard School of Public Health.**

(α) Το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφαση του αρ. 60.342, ημερ.27.5.2004, ενέκρινε την σύναψη συμφωνίας συνεργασίας μεταξύ της Κυπριακής Δημοκρατίας και του Harvard School of Public Health (HSPH). Η συμφωνία υπογράφηκε στις 2.6.2004 και περιλαμβάνει τη δημιουργία του Διεθνούς Ινστιτούτου Κύπρου για το Περιβάλλον και τη Δημόσια Υγεία (CII) και τη λειτουργία του Κυπριακού Προγράμματος για το Περιβάλλον και τη Δημόσια Υγεία στο HSPH (HCP), για τη χρηματοδότηση του οποίου προβλέπεται η δημιουργία του Cyprus Endowment for the Environment and Public Health στο HSPH (Endowment Fund).

(β) Σε ότι αφορά στο CII, στις 30.12.2004 εγγράφηκε εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με εγγύηση με το όνομα "Cyprus International Institute for the Environment and Public Health in Association with the Harvard School of Public Health", μοναδικός μέτοχος της οποίας είναι η Κυπριακή Κυβέρνηση.

(γ) Σύμφωνα με τις πρόνοιες της σχετικής συμφωνίας,

(i) σκοπός του CII είναι η διεξαγωγή ερευνών, η εκπαίδευση, η δημιουργία νέων τεχνολογιών για χρήση από βιομηχανίες, η επαφή με αναγνωρισμένους εκπαιδευτικούς και ερευνητές και η παροχή ακαδημαϊκών προγραμμάτων, και

- (ii) σκοπός του HCP είναι η παροχή πτυχιακής και μεταπτυχιακής εκπαίδευσης σε Κύπριους φοιτητές, η προσφορά καθοδήγησης και πραγματογνωμοσύνης, η συνεργασία όσον αφορά στα εκπαιδευτικά και ερευνητικά προγράμματα του CII και η ενίσχυση του ρόλου του CII.

**(δ) Υλοποίηση της συμφωνίας.**

- (i) Σύμφωνα με τους όρους της συμφωνίας, η Κυπριακή Δημοκρατία θα καταβάλει, κατά την διάρκεια ισχύος της συμφωνίας που είναι δέκα χρόνια, στο HSPH και CII συνολικά \$34.096.717, εκ των οποίων τα \$9εκ. για το Endowment Fund. Η Κυπριακή Δημοκρατία κατέβαλε την πρώτη περίοδο (Σεπτέμβριο 2004 μέχρι Ιούνιο 2005) \$4.946.850, το δεύτερο χρόνο (Ιούλιος 2005 μέχρι Ιούνιο 2006) \$5.782.726 και για τον τρίτο χρόνο (Ιούλιος 2006 μέχρι Ιούνιο 2007) την πρώτη δόση ύψους \$2.151.216, εκπληρώνοντας τις οικονομικές υποχρεώσεις της που απορρέουν από τη συμφωνία μέχρι τον Δεκέμβριο 2006. Από τα ποσά αυτά \$6,5 εκ. αφορούν στο Endowment Fund.
- (ii) Διαπιστώθηκε ότι δεν υπάρχει στο Υπουργείο σύστημα παρακολούθησης των δραστηριοτήτων των HCP και CII σε ότι αφορά στην υλοποίηση των υποχρεώσεων τους με βάση την υπογραφείσα συμφωνία.
- (iii) Λαμβάνοντας υπόψη το ύψος των σχετικών ποσών και δεδομένου ότι έχουν παρέλθει τρία χρόνια από τη σύναψη της σχετικής συμφωνίας, η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε την υιοθέτηση μηχανισμού περιοδικής αξιολόγησης των αποτελεσμάτων της σχετικής συμφωνίας.

Σύμφωνα με το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου, το Υπουργείο δεν διέθετε την εμπειρογνωμοσύνη της παρακολούθησης και αξιολόγησης των προγραμμάτων του CII και απλώς ενημερωνόταν με τις εκθέσεις που του υποβάλλονταν, αλλά με την αναδιοργάνωση του Ιδρύματος Προώθησης Έρευνας σε Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας και Καινοτομίας, το Υπουργείο αναμένει να υπάρξουν οι αναγκαίοι μηχανισμοί που θα επιτρέπουν την περιοδική αξιολόγηση της συμφωνίας.

**Επιστημονικό και Τεχνολογικό Πάρκο.** Το Υπουργικό Συμβούλιο, στα πλαίσια της πολιτικής της Κυβέρνησης για την ανάπτυξη της έρευνας και της βιομηχανίας υψηλής τεχνολογίας, με την απόφαση του αρ. 60.131 και ημερ. 29.4.2004, ενέκρινε την δημιουργία Επιστημονικού και Τεχνολογικού Πάρκου στην Κύπρο, το οποίο θα τεθεί υπό την ευθύνη του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

Το Επιστημονικό και Τεχνολογικό Πάρκο θα έχει έκταση περίπου 1.500 σκάλες και θα στεγάσει ερευνητικούς οργανισμούς, ιδρύματα ανώτερης εκπαίδευσης και επιχειρήσεις υψηλής τεχνολογίας καθώς και το Διεθνές Ινστιτούτο Κύπρου για το Περιβάλλον και τη Δημόσια Υγεία (CII).

Σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 61.896, ημερ. 21.4.2005, εγκρίθηκε η διεξαγωγή μελέτης βιωσιμότητας του Πάρκου, και η παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών προς την Κυβέρνηση για τη δημιουργία του Επιστημονικού και Τεχνολογικού Πάρκου με ανοικτή διαδικασία προσφορών. Η ανάθεση της σχετικής προσφοράς έγινε τον Ιούλιο του 2006.

Διαπιστώθηκε ότι υπάρχει καθυστέρηση στην εκτέλεση της μελέτης και στην ολοκλήρωση των άλλων παραδοτέων, γεγονός που αναμένεται να οδηγήσει σε καθυστέρηση στην υλοποίηση του έργου.

Λαμβανομένων υπόψη όλων των διαδικασιών και ενεργειών που απαιτούνται για τη δημιουργία του πάρκου και των πιο πάνω εξελίξεων, είναι προφανές ότι είναι αδύνατη η υλοποίηση του έργου εντός των χρονικών πλαισίων που έχουν τεθεί, για τη στέγαση των πιο πάνω οργανισμών. Σημειώνεται ότι το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου δεν έχει στεγαστεί στο Τεχνολογικό Πάρκο όπως αρχικά είχε προγραμματιστεί, ενώ το CII ζητά όπως στεγαστεί σε άλλο χώρο που ευρίσκεται σε μεγάλη πόλη και πλησίον πανεπιστημίων.

**Αποσυναρμολόγηση/κατεδάφιση των χημικών βιομηχανιών και σχεδιασμός Ενεργειακού Κέντρου.** Με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 57.137, ημερ. 21.1.2003,

εξουσιοδοτήθηκε ο Υπουργός Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού να προβεί σε άμεσες ενέργειες για απαλλοτρίωση του χώρου στον οποίο βρίσκονται οι εγκαταστάσεις της εταιρείας Ελληνικές Χημικές Βιομηχανίες Λτδ, με σκοπό τη δημιουργία Ενεργειακού Κέντρου, το οποίο θα περιλαμβάνει εγκαταστάσεις αποθήκευσης λειτουργικών αποθεμάτων και αποθεμάτων ασφάλειας πετρελαιοειδών, καθώς και εγκαταστάσεων υποδοχής και αποθήκευσης φυσικού αερίου. Ο χώρος αυτός, έκτασης περίπου 430 δεκαρίων, έχει απαλλοτριωθεί.

Μετά την πρόσληψη συμβούλου και την εκπόνηση του βασικού σχεδιασμού του Ενεργειακού Κέντρου το 2006, διαφάνηκε ότι ο χώρος των Ελληνικών Χημικών Βιομηχανιών δεν ήταν επαρκής. Η Υπηρεσία Ενέργειας του Υπουργείου, το Μάιο 2007, ζήτησε από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας όπως προχωρήσει στην ετοιμασία των σχεδίων και της περιγραφής για δημοσίευση της γνωστοποίησης για απαλλοτρίωση των επιπρόσθετων τεμαχίων γης που απαιτούνται για την ανέγερση του Ενεργειακού Κέντρου και τον Ιούλιο 2007, ζήτησε το ιδιοκτησιακό καθεστώς των εν λόγω τεμαχίων. Το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, με επιστολή του ημερομηνίας 5 Οκτωβρίου 2007, απέστειλε τους πίνακες με το ιδιοκτησιακό καθεστώς του χώρου.

Η Υπηρεσία Ενέργειας έχει ζητήσει επίσης από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας την κατά προσέγγιση εκτίμηση του κόστους της απαλλοτρίωσης για να συμπεριληφθεί στην Πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο για γνωστοποίηση της απαλλοτρίωσης.

Η Υπηρεσία μας τονίζει ότι θα πρέπει να επισπευθούν οι διαδικασίες για ολοκλήρωση της απαλλοτρίωσης πριν τη δημιουργία του Ενεργειακού Κέντρου.

**Ανάπτυξη ναυτικού τουρισμού και κατασκευή μαρίνων.** Το Μάρτιο 1994 το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τη στρατηγική για την ανάπτυξη του ναυτικού τουρισμού και, μεταξύ άλλων, αποφάσισε την ανάθεση στον ιδιωτικό τομέα της μελέτης, κατασκευής και διαχείρισης μαρίνων σε διάφορους παράλιους χώρους. Μέσα στο 1996 ετοιμάστηκαν τα έγγραφα προσφορών από τον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού, όμως η προώθηση της διαδικασίας προσφορών καθυστέρησε σημαντικά λόγω προβλημάτων που ανεφύησαν, κυρίως αναφορικά με τη χωροθέτηση και εκμίσθωση των αναγκαίων χώρων στους ιδιώτες. Το Υπουργικό Συμβούλιο όρισε, τον Αύγουστο 2000, το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού ως «Ενδιαφερόμενη Υπηρεσία» για τη διενέργεια των διαγωνισμών.

Μετά από περαιτέρω καθυστερήσεις, ζητήθηκαν προσφορές για την κατασκευή των μαρίνων τον Ιούλιο 2002. Επίσης, τον Αύγουστο 2002, μετά από εισήγηση της Υπηρεσίας μου, ζητήθηκαν προσφορές για το διορισμό Επόπτη για τις μαρίνες, ο οποίος θα έχει την ευθύνη της παρακολούθησης και ελέγχου των συμβολαίων υλοποίησης των έργων.

Τον Ιούνιο 2003 υποβλήθηκαν τρεις προσφορές, για τις μαρίνες ανά μία για Λεμεσό, Λάρνακα και Αγία Νάπα. Το Νοέμβριο 2004, οι προσφορές ακυρώθηκαν, επειδή κρίθηκαν ασύμφωρες, λόγω του ότι το μίσθωμα που προέκυπτε από αυτές ήταν αρνητικό.

Ακολούθως, για τις μαρίνες Λεμεσού και Αγίας Νάπας, μετά από νομική συμβουλή, άρχισαν διαβουλεύσεις με τους μοναδικούς προσφοροδότες, για τη σύναψη συμβάσεων με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, με στόχο την εξασφάλιση μη αρνητικού μισθώματος.

Κατά το στάδιο των διαπραγματεύσεων για τη μαρίνα Λεμεσού διαφάνηκε ότι οι επιτρεπόμενες χρήσεις του έργου και η περίοδος σύμβασης παραχώρησης της μαρίνας για περίοδο 53 χρόνια περιορίζουν τη βιωσιμότητα και δυνατότητα χρηματοδότησης του έργου. Για τούτο το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε όπως παραχωρηθεί στον Διαχειριστή το δικαίωμα οικιστικής ανάπτυξης η οποία να επεκταθεί για επιπλέον περίοδο 37 χρόνων.

Αναφορικά με τη μαρίνα Αγίας Νάπας οι διαπραγματεύσεις με τον μοναδικό προσφοροδότη συνεχίζονται.

Για τη μαρίνα της Λάρνακας προκηρύχθηκε νέος διαγωνισμός, στον οποίο προωθείται η ανάπτυξη του λιμανιού και της μαρίνας μέσα από μία σύμβαση τύπου B.O.T.(Built, Operate, Transfer).



Για τη μαρίνα της Πάφου ετοιμάστηκαν νέα έγγραφα προσφορών με διαφοροποίηση των παρεχόμενων κινήτρων στον επενδυτή και προκηρύχθηκε νέος διαγωνισμός. Τον Ιούλιο 2007 υποβλήθηκαν τρεις προσφορές οι οποίες αξιολογούνται.

#### 4.25 ΤΜΗΜΑ ΕΦΟΡΟΥ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΠΑΡΑΛΗΠΤΗ

##### Μέρος Α

**Εγγραφές, πτωχεύσεις, εκούσιες εκκαθαρίσεις και διαγραφές.** Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, οι εγγραφές, οι πτωχεύσεις και εκκαθαρίσεις, οι εκούσιες εκκαθαρίσεις εταιρειών και οι διαγραφές, ήταν, κατά τα τελευταία τρία έτη, οι ακόλουθες:

	2006	2005	2004
<b><u>Εγγραφές:</u></b>			
Εταιρείες Κυπριακής Συμμετοχής,			
Εταιρείες Διεθνών Επιχειρήσεων και			
Ναυτιλιακές Εταιρείες	20 280	14 494	11 586
Συνεταιρισμοί και Εμπορικές Επωνυμίες	1 824	1 836	1 627
Αλλοδαπές Εταιρείες	127	119	114
<b>Σύνολο</b>	<b>22 231</b>	<b>16 449</b>	<b>13327</b>
<b><u>Πτωχεύσεις και εκκαθαρίσεις:</u></b>			
Άτομα	640	576	430
Εταιρείες	140	158	149
<b>Σύνολο</b>	<b>780</b>	<b>734</b>	<b>579</b>
<b><u>Εκούσιες εκκαθαρίσεις:</u></b>			
Εταιρείες	<b>255</b>	<b>206</b>	<b>162</b>
<b><u>Διαγραφές:</u></b>			
Εταιρείες Κυπριακής Συμμετοχής			
Εταιρείες Διεθνών Επιχειρήσεων και			
Ναυτιλιακές Εταιρείες	2 025	1 994	2 198
Συνεταιρισμοί	71	66	57
Εμπορικές Επωνυμίες	279	250	254
Αλλοδαπές Εταιρείες	56	34	62
<b>Σύνολο</b>	<b>2 431</b>	<b>2 344</b>	<b>2 571</b>

**Έσοδα.** Τα συνολικά έσοδα ανήλθαν σε £15,2 εκ., σε σύγκριση με £10,2 εκ. το 2005, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση £5,0 εκ. ή ποσοστό 49% (19% αύξηση το 2005). Η αύξηση οφείλεται κυρίως στην αύξηση του αριθμού εγγραφής νέων εταιρειών, έκδοσης πιστοποιημένων αντιγράφων και εγγραφής επιβαρύνσεων εταιρειών.

**Καθυστερημένη εργασία.** Παρόλο ότι αρκετές από τις εργασίες έχουν μηχανογραφηθεί, εντούτοις εξακολουθεί να υπάρχει μεγάλος όγκος καθυστερημένης εργασίας στους Κλάδους Εταιρειών, Εμπορικών Σημάτων, Εκκαθαρίσεων/Πτωχεύσεων και Επιβαρύνσεων και Υποθηκών. Όπως υπέδειξα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, ο συνεχώς αυξανόμενος όγκος καθυστερημένης εργασίας δεν συμβάλλει στην ομαλή λειτουργία του Τμήματος, ούτε και στη γρήγορη εξυπηρέτηση του κοινού και την έγκαιρη είσπραξη των δημόσιων εσόδων.

##### Υποβολή ετήσιων εκθέσεων από εταιρείες.

(α) Όπως ανέφερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, πολλές εταιρείες καθυστερούν να υποβάλουν τις ετήσιες εκθέσεις τους για πολλά χρόνια. Από τις 117 895 εγγεγραμμένες εταιρείες που είχαν υποχρέωση να υποβάλουν ετήσιες εκθέσεις μέχρι 31.12.2006, υποβλήθηκαν 35 032 ετήσιες εκθέσεις και εισπράχθηκε το ποσό των £525.480 κατά το 2006.

Η απώλεια εσόδων από τη μη υποβολή ετήσιων εκθέσεων μέχρι 31.12.2006 υπολογίζεται σε £6,5 εκ. (λαμβάνεται υπόψη ότι κάθε εταιρεία καθυστερεί κατά μέσο όρο 4 ετήσιες εκθέσεις).

**(β) Αλλοδαπές εταιρείες.** Πολλές αλλοδαπές εταιρείες εξακολουθούν να καθυστερούν την υποβολή των ετήσιων εκθέσεων τους για τα έτη 1988-2006, χωρίς να λαμβάνονται μέτρα για συμμόρφωση τους, με αποτέλεσμα να καθυστερεί η είσπραξη σημαντικών ποσών και να υπάρχει κίνδυνος απώλειας εσόδων.

**Επιβαρύνσεις-Υποθήκες.** Παρατηρήθηκε και πάλι ότι δεν λαμβάνονται νομικά μέτρα εναντίον αυτών που δεν ανταποκρίνονται στην υποχρέωση τους για εγγραφή της υποθήκης ακινήτου, με αποτέλεσμα την ελλιπή πληροφόρηση του κοινού και την απώλεια εσόδων από τη μη εγγραφή.

#### 4.26 ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑΣ

**Καθυστέρηση στην ετοιμασία λογαριασμών.** Δεν έχουν ετοιμαστεί και υποβληθεί στην Υπηρεσία μου οι λογαριασμοί για τα έτη 2004, 2005 και 2006.

**Εφαρμογή Σχεδίου Δράσης για την αναδιάρθρωση της Υπηρεσίας.** Το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφασή του ημερ. 8.1.1998, ενέκρινε το Σχέδιο Δράσης για αναδιάρθρωση της Υπηρεσίας, με υπολογιζόμενη δαπάνη ύψους £444.000, η οποία απαιτείτο για την εφαρμογή του Σχεδίου για περίοδο 5 χρόνων. Παρόλο που κάθε χρόνο εξασφαλιζονταν σχετικές πιστώσεις, εντούτοις δεν έχουν γίνει οποιεσδήποτε δαπάνες προς το σκοπό αυτό.

Ενόψει του γεγονότος ότι έχει παρέλθει περίοδος 9 ετών από την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, η Υπηρεσία μου επισήμανε την αναγκαιότητα για λήψη αποφάσεων για τους περαιτέρω χειρισμούς σε ότι αφορά στη μελλοντική λειτουργία της Υπηρεσίας.

**Μηχανογράφηση.** Το μηχανογραφημένο λογιστικό σύστημα, το οποίο τέθηκε σε εφαρμογή από τις 25.4.2001, σταμάτησε να ενημερώνεται από το 2004.

Σημειώνεται ότι στη διασύνδεση του λογιστικού συστήματος με τα υποσυστήματα Αποθήκης και Καταστήματος παρουσιάζονται προβλήματα. Η εξέταση των προβλημάτων αυτών αποτέλεσε θέμα σχετικής σύσκεψης που έγινε στην Υπηρεσία στις 15.3.2004. Έκτοτε δεν φαίνεται να λήφθηκαν τα αναγκαία διορθωτικά μέτρα, με αποτέλεσμα να μην καταστεί δυνατόν να εξαχθούν τα απαραίτητα πληροφοριακά στοιχεία για την ετοιμασία των λογαριασμών των ετών 2004, 2005 και 2006.

Επιπλέον, δεν έχουν επιλυθεί τα προβλήματα στην εξαγωγή των αναγκαίων πληροφοριακών στοιχείων από το FIMAS για την ετοιμασία των τελικών λογαριασμών του 2004, 2005 και 2006 και οι διαφορές που εντοπίζονται εξακολουθούν να παραμένουν ανεξιχνίαστες.

#### 4.27 ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

##### Μέρος Α

**Εισπράξεις και πληρωμές.** Οι εισπράξεις του Κέντρου, σύμφωνα με τους μη εξελεγμένους λογαριασμούς, ήταν £459.341 και οι πληρωμές £459.588, σε σύγκριση με £478.320 και £516.545 το 2006 και 2005 αντίστοιχα. Ο λογαριασμός καταθέσεων στις 31.12.2006 παρουσιάζει χρεωστικό υπόλοιπο ύψους £203.562.

**Διοίκηση και λειτουργία του Κέντρου.** Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, το νομικό καθεστώς του Κέντρου εξακολουθεί να παραμένει σε εκκρεμότητα, για το λόγο ότι ο περί της Μεταβίβασης του Διεθνούς Συνεδριακού Κέντρου και του Ξενοδοχείου “Φιλοξενία” σε Εταιρεία Νόμος αρ. 101(I)/98 δεν μπορεί να εφαρμοστεί, επειδή το Ξενοδοχείο “Φιλοξενία”, το οποίο θα αποτελούσε το ένα από τα δύο συστατικά μέρη της εταιρείας, τερμάτισε τη λειτουργία του. Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 7.1.2004, ανατέθηκε σε Υπουργική Επιτροπή η μελέτη του θέματος και υποβολή σχετικής έκθεσης στο Συμβούλιο, η οποία και ετοιμάστηκε στις

15.9.2004. Με νέα απόφασή του ημερ. 30.9.2004, το Υπουργικό Συμβούλιο ζήτησε την ετοιμασία μελέτης για την οικονομική κατάσταση και τη βιωσιμότητα του Κέντρου, ώστε να διαπιστωθεί κάτω από ποιες προϋποθέσεις θα μπορούσε να εφαρμοστεί μία από τις προτεινόμενες επιλογές.

Με βάση τα πορίσματα της μελέτης το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 21.3.2006 την προκήρυξη προσφοράς για ενοικίαση του Κέντρου και μελέτη της δυνατότητας ένταξης του προσωπικού του Κέντρου στο Δημόσιο Τομέα, με τη θέσπιση ειδικής νομοθεσίας. Μέχρι σήμερα, δεν έχει προκηρυχθεί η σχετική προσφορά.

**Κρατική χορηγία.** Μετά την υπόδειξη του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων ότι η κρατική χορηγία προς το Κέντρο συνιστά κρατική ενίσχυση, αυτή τερματίστηκε στις 30.4.2003. Το 2004 και 2007 ποσό ύψους £57.000, καταβλήθηκε ως ενίσχυση «de minimis», για περίοδο 3 ετών, ποσό που επιτρέπεται σύμφωνα με τους σχετικούς Κανονισμούς.

**Καθυστερημένα έσοδα.** Όπως διαπιστώνεται, παραμένουν ανείσπρακτα σημαντικά ποσά, χωρίς να αποκλείεται ο κίνδυνος απώλειας ή ζημιάς σε βάρος του Κέντρου. Σύμφωνα με τους μη εξελεγμένους λογαριασμούς, τα ανείσπρακτα ποσά ανήλθαν στις 31.12.2006 σε £196.610, σε σύγκριση με £201.236 στις 31.12.2005. Στις 30.6.2007 τα ανείσπρακτα ποσά μειώθηκαν σε £135.277.

**Προσωπικό.** Το 2006, 2005 και 2004 το Κέντρο εργοδοτούσε 3 μηνιαίους και 14 ωρομίσθιους υπαλλήλους. Οι συνολικές δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα ταμεία ανήλθαν σε £310.857 το 2006 σε σύγκριση με £300.213 το 2005 και £291.202 το 2004.

## 4.28 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

### 4.29 ΤΜΗΜΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

#### Μέρος Α

**Σχέδιο Αυτοεργοδότησης Αποφοίτων Πανεπιστημίων και Ανώτερων Σχολών - Καθυστερήσεις στην αποπληρωμή δανείων.** Σύμφωνα με τα στοιχεία που υπέβαλε το Γενικό Λογιστήριο στο Τμήμα Εργασίας, το υπόλοιπο των καθυστερήσεων στην αποπληρωμή των δανείων για το πιο πάνω Σχέδιο ανερχόταν στις 31.12.2006 σε £652.040, σε σύγκριση με £652.678 στις 31.12.2005.

**Μεταστέγαση του Τμήματος.** Όπως αναφέρθηκε και στις προηγούμενες Εκθέσεις μου, το Τμήμα μεταστεγάστηκε σε νέο κτίριο στις 26.3.2004, χωρίς όμως να γίνουν προηγουμένως οι απαιτούμενοι έλεγχοι του κτιρίου από τα αρμόδια Κυβερνητικά Τμήματα, με αποτέλεσμα να εντοπιστούν σοβαρά προβλήματα αναφορικά με τη λειτουργικότητα και ασφάλεια του κτιρίου.

Με τη μεταστέγασή του, με βάση προσύμφωνο, το Τμήμα άρχισε την καταβολή ενοικίου, το ύψος του οποίου καθορίστηκε από την Επαρχιακή Επιτροπή Καθορισμού Ενοικίων και εγκρίθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών, χωρίς ωστόσο να έχει υπογραφεί μέχρι σήμερα επίσημο ενοικιαστήριο έγγραφο μεταξύ Τμήματος και ιδιοκτήτη.

Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, μετά από εξουσιοδότηση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 21.3.2006, διερεύνησε το θέμα των σοβαρών προβλημάτων που παρατηρήθηκαν και ενημέρωσε το Υπουργικό Συμβούλιο στις 7.5.2007 με σχετικό του Σημείωμα, στο οποίο, μεταξύ άλλων, γινόταν αναφορά στις ενέργειες που έγιναν και στις προσπάθειες που καταβλήθηκαν, προκειμένου να πειστεί ο ιδιοκτήτης του κτιρίου να προβεί στις αναγκαίες βελτιώσεις που αφορούν στην ασφάλεια και λειτουργικότητα του κτιρίου, χωρίς όμως αποτέλεσμα.

Το Σημείωμα αναφερόταν επίσης και σε γνωματεύσεις που λήφθηκαν από το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, αναφορικά με τη νομική προσέγγιση του θέματος, σύμφωνα με τις οποίες ο

Διευθυντής του Τμήματος Εργασίας δύναται να προβεί σε αναζήτηση νέου κτιρίου προς ενοικίαση, εφόσον ο ιδιοκτήτης δεν έχει ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του.

Ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων με πληροφόρησε ότι άρχισαν ήδη ενέργειες για εξεύρεση νέου κτιρίου.

**Σχέδιο οικονομικής βοήθειας για την παροχή τεχνικών μέσων, οργάνων και άλλων βοηθημάτων στα άτομα με αναπηρίες.** Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενη Έκθεσή μου, σύμφωνα με το πιο πάνω Σχέδιο, με την αίτηση για την παραχώρηση της οικονομικής βοήθειας θα πρέπει να επισυνάπτονται, μεταξύ άλλων, σύσταση από γιατρό ή θεραπευτή για την αναγκαιότητα χρήσης του τεχνικού μέσου/οργάνου/βοηθήματος και προτιμολόγια ή γραπτή προσφορά από δύο τουλάχιστον προμηθευτές του αντικειμένου. Από τον έλεγχο φακέλων περιπτώσεων παροχής οικονομικής βοήθειας για την αγορά ηλεκτρονικών υπολογιστών το 2005, μέσα στα πλαίσια του πιο πάνω Σχεδίου, παρατήρησα τα ακόλουθα:

- Στις πλείστες περιπτώσεις, η μία εκ των δύο γραπτών προσφορών, που υποβλήθηκαν από τα άτομα με αναπηρία μαζί με την αίτησή τους, προέρχεται από την ίδια εταιρεία και φέρει ημερομηνία 3.11.2003.
- Σε αρκετές περιπτώσεις, αντί σύσταση από γιατρό ή θεραπευτή για την αναγκαιότητα χρήσης του αντικειμένου, μαζί με την αίτηση, υποβλήθηκε βεβαίωση από συγκεκριμένο καθηγητή προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών, ο οποίος ήταν και μέλος της Ειδικής Επιτροπής που εξέταζε τις αιτήσεις, ότι η απόκτηση του συγκεκριμένου μέσου θα βοηθούσε τον αιτητή να εξεύρει ευκολότερα εργασία.
- Σε ορισμένες περιπτώσεις, παρά το γεγονός ότι υποβλήθηκαν αποδείξεις εξόφλησης των ηλεκτρονικών υπολογιστών, οι οποίες εκδόθηκαν από την εταιρεία που αναφέρεται πιο πάνω, εντούτοις, από έρευνα του λογιστηρίου του Τμήματος, διαπιστώθηκε ότι στις πλείστες απ' αυτές τις περιπτώσεις ούτε πληρώθηκαν αλλά ούτε και παραλήφθηκαν οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές.

Λόγω της σοβαρότητας του θέματος, εισηγήθηκα όπως διεξαχθεί έρευνα και στην περίπτωση που διαφανεί ότι πιθανόν να έχουν διαπραχθεί αδικήματα, να ενημερωθεί ο Γενικός Εισαγγελέας για τη λήψη οποιωνδήποτε μέτρων ήθελε κρίνει αναγκαία.

Το Τμήμα, με επιστολή του ημερ. 14.9.2006, γνωστοποίησε το πρόβλημα στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και ζήτησε τη συμβουλή του κατά πόσο έχει διαπραχθεί οποιοδήποτε αδίκημα για το οποίο το Τμήμα θα πρέπει να λάβει μέτρα. Στην απαντητική του επιστολή, ημερ. 25.9.2006, ο Γενικός Εισαγγελέας αναφέρει ότι από τα στοιχεία που αναφέρονται στην επιστολή του Τμήματος δεν είναι σε θέση να αποφασίσει κατά πόσο έχουν διαπραχθεί ή όχι ποινικά αδικήματα και επειδή θεωρεί το θέμα πολύ σοβαρό, εξέφρασε την άποψη πως αν διαπιστώνεται απόπειρα καταδολίευσης του Δημοσίου, τότε θα πρέπει να υποβληθεί γραπτό παράπονο στην Αστυνομία.

Ο Υπουργός με πληροφόρησε ότι το Τμήμα Εργασίας μελετά τη βελτίωση του Σχεδίου και των διαδικασιών που ακολουθούνται και όσον αφορά στους αιτητές που ενεπλάκησαν στην υπόθεση των εικονικών αποδείξεων, μου ανέφερε ότι δεν κατέστη δυνατό να διασφαλιστεί η μαρτυρία τους και να συλλεγούν επιπρόσθετα στοιχεία.

**Κέντρο Επαγγελματικής Αποκατάστασης Αναπήρων.** Όπως ανέφερα και στις προηγούμενες Εκθέσεις μου, από έρευνα σχετικά με την επαγγελματική αποκατάσταση αναπήρων, παρατήρησα ότι ο βαθμός αποκατάστασης στην αγορά εργασίας των εκπαιδευόμενων στο Κέντρο μειώθηκε δραματικά. Συγκεκριμένα, από το 1969 μέχρι το 1984 αποκαταστάθηκαν 430 άτομα και από το 1985 μέχρι σήμερα μόνο 30.

Παρατηρήθηκαν επίσης περιπτώσεις κατά τις οποίες άτομα που εκπαιδεύτηκαν στο Κέντρο συνεχίζουν να απασχολούνται στο Κέντρο για πολλά χρόνια, είτε διαμένοντας στο Οικοτροφείο,

είτε πηγαινοερχόμενα καθημερινά από και προς το σπίτι τους, επωφελούμενα όλων των δικαιωμάτων των εκπαιδευομένων, με αποτέλεσμα την επιβάρυνση του Δημοσίου με ψηλό κόστος. Εξέφρασα τη γνώμη ότι ο τρόπος με τον οποίο λειτουργεί σήμερα το Κέντρο δεν φαίνεται να εξυπηρετεί πλέον τους σκοπούς για τους οποίους ιδρύθηκε.

Για την αναβάθμιση του Κέντρου, μετά από την προκήρυξη προσφορών, διενεργήθηκε από συγκεκριμένη εταιρεία σχετική μελέτη, η οποία ολοκληρώθηκε τον Αύγουστο 2006, αντίγραφο της οποίας ζήτησε και η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού της Βουλής των Αντιπροσώπων, στα πλαίσια της εξέτασης του Προϋπολογισμού του Ειδικού Ταμείου του Κέντρου Επαγγελματικής Αποκαταστάσεως Αναπήρων.

Οι κυριότερες εισηγήσεις που αναφέρονται στη μελέτη είναι οι πιο κάτω:

- Δημιουργία πολυθεματικής ομάδας για εκτίμηση των ικανοτήτων των ατόμων με αναπηρίες που ενδιαφέρονται να τύχουν επαγγελματικής κατάρτισης για σκοπούς επαγγελματικής αποκατάστασης.
- Παροχή κοινωνικο-ψυχολογικής στήριξης σε όσους θα έχουν επαγγελματική αποκατάσταση.
- Τα εξατομικευμένα προγράμματα εργαστηριακής κατάρτισης στο Κέντρο να είναι κατά κανόνα διάρκειας μέχρι 2 ετών, ώστε να μην υπάρχει ο κίνδυνος ιδρυματοποίησης των ατόμων με αναπηρία.
- Οι ειδικότητες που θα προσφέρει το Κέντρο στις εγκαταστάσεις του, θα είναι κυρίως εκείνες για τις οποίες υπάρχει ήδη ο κατάλληλος εξοπλισμός και εκπαιδευτής.

Ζήτησα να ενημερωθώ με τις απόψεις, εισηγήσεις και ενέργειες του Τμήματος, αναφορικά με το περιεχόμενο της πιο πάνω μελέτης.

Ο Υπουργός με πληροφόρησε ότι πολύ σύντομα αναμένεται η λήψη απόφασης σε επίπεδο Υπουργείου για το μελλοντικό ρόλο του Κέντρου Επαγγελματικής Αποκαταστάσεως Αναπήρων, μελετώντας ξεχωριστά το θέμα της λειτουργίας προγραμμάτων κατάρτισης, οικοτροφείου και προστατευόμενων εργαστηρίων, καθώς και άλλων Σχεδίων απασχόλησης και ότι πριν το τέλος του χρόνου θα προωθηθεί σχετική Πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο.

#### 4.30 ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

##### Μέρος Α

**Δωρεάν διακίνηση ηλικιωμένων κατόχων κοινωνικής κάρτας με λεωφορεία των αστικών και αγροτικών περιοχών.** Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τη δωρεάν διακίνηση στους κατόχους κοινωνικής κάρτας με λεωφορεία των αστικών και αγροτικών περιοχών, έναντι δαπάνης ύψους £750.000, για περίοδο ενός χρόνου, από 1.10.2001, ποσό το οποίο θα αναπροσαρμοζόταν ανάλογα με το πραγματικό κόστος των λεωφορειούχων, που θα υπολογιζόταν από 1.10.2002, μετά την εγκατάσταση και λειτουργία ακυρωτικών μηχανών στα λεωφορεία από το Τμήμα Οδικών Μεταφορών, για έλεγχο των διακινουμένων. Το ποσό αυτό χορηγείται στις Οργανώσεις των λεωφορειούχων, οι οποίοι, με τη σειρά τους, αναλαμβάνουν την κατανομή του στους λεωφορειούχους. Ο Υπουργός Συγκοινωνιών και Έργων ενέκρινε από 1.3.2003 αύξηση κατά 50% του ποσού που καταβάλλεται στους λεωφορειούχους, χωρίς όμως να είχε γίνει οποιαδήποτε πληρωμή με βάση την αύξηση αυτή. Κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι το πραγματικό κόστος των λεωφορειούχων ήταν αδύνατο να υπολογιστεί, καθότι δεν είχαν μέχρι τότε εγκατασταθεί στα λεωφορεία οι ακυρωτικές μηχανές.

Ενόψει των πιο πάνω, είχα εκφράσει την άποψη ότι δεν θα έπρεπε να εγκριθεί οποιαδήποτε αύξηση στο ποσό που παραχωρείται, χωρίς τον εκ των προτέρων πλήρη έλεγχο και επιβεβαίωση της ορθής κατανομής των ποσών που παραχωρήθηκαν και χωρίς τον υπολογισμό του πραγματικού κόστους των λεωφορειούχων.

Ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, μετά από συνεννόηση με τους Υπουργούς Οικονομικών και Συγκοινωνιών και Έργων, ικανοποίησε μερικώς τα αιτήματα που είχαν υποβληθεί από τους λεωφορειούχους, με κυριότερο την αύξηση του επιχορηγούμενου ποσού, με την προϋπόθεση ότι εντός 6 μηνών από 1.10.2006 το Τμήμα Οδικών Μεταφορών θα λειτουργήσει τις ακυρωτικές μηχανές και συμφωνήθηκε, για την περίοδο από 1.10.2006 μέχρι 31.3.2007, η άμεση καταβολή ποσού ίσου με την πρόσθετη δαπάνη που επωμίστηκαν οι λεωφορειούχοι για καταβολή Φ.Π.Α. την περίοδο από το Μάιο του 2004 μέχρι το Σεπτέμβριο του 2006, ύψους £90.625, και αύξηση του ποσού που καταβάλλεται στους λεωφορειούχους ως κόμιστρο σε £1.100.000 το χρόνο, περιλαμβανομένου και του Φ.Π.Α..

Με βάση τα πιο πάνω, ποσό ύψους £365.625, το οποίο περιελάμβανε το ποσό του Φ.Π.Α. ύψους £90.625 και ποσό ύψους £275.000 για την τριμηνία Οκτωβρίου-Δεκεμβρίου 2006, καταβλήθηκε τον Οκτώβριο 2006 και ποσό ύψους £275.000 για την τριμηνία Ιανουαρίου-Μαρτίου 2007, καταβλήθηκε τον Ιανουάριο 2007.

Ενόψει του γεγονότος ότι η περίοδος ισχύος της συμφωνίας έχει παρέλθει και ότι τον Απρίλιο 2007 συνεχίστηκε η καταβολή ποσού ύψους £275.000, που αφορούσε στην τριμηνία Απριλίου-Ιουνίου 2007, καθώς επίσης και του γεγονότος ότι μέχρι την ημέρα του ελέγχου δεν είχε γίνει οτιδήποτε, όσον αφορά στην εγκατάσταση και λειτουργία των ακυρωτικών μηχανών στα λεωφορεία από το Τμήμα Οδικών Μεταφορών, ζήτησα να ενημερωθώ για τις περαιτέρω ενέργειες των Υπηρεσιών.

Ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων με πληροφόρησε ότι οι Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων θεωρούν ότι η εξακρίβωση του πραγματικού κόστους της διακίνησης των κατόχων κοινωνικής κάρτας θα επιτευχθεί μόνο με τη λειτουργία των ακυρωτικών μηχανών στα λεωφορεία, αρμόδιο για την οποία είναι το Τμήμα Οδικών Μεταφορών.

**Αγορά υπηρεσιών για τη λειτουργική υποστήριξη του μηχανογραφημένου συστήματος των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων.** Στις Εκθέσεις μου για τα προηγούμενα έτη, ανέφερα ότι για τον πιο πάνω σκοπό το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφαση του αρ. 59.613, ημερ. 10.3.2004, ενέκρινε Πρόταση του Υπουργείου Οικονομικών για τη μίσθωση υπηρεσιών πέντε ατόμων, για περίοδο τεσσάρων χρόνων, με δαπάνη £60.000 για τον πρώτο χρόνο, σε σύγκριση με ποσό πέραν των £250.000 (χωρίς ΦΠΑ) που καταβαλλόταν μέχρι τότε σε συγκεκριμένη εταιρεία για τον ίδιο σκοπό, με αύξηση 5% για κάθε επόμενο χρόνο. Παρόλο που η πρόσληψη των πιο πάνω ατόμων θα γινόταν ένα χρόνο πριν από τη λήξη του υφιστάμενου συμβολαίου και η εκπαίδευσή τους θα παρέχόταν από την πιο πάνω εταιρεία, ώστε να είναι δυνατή η συνέχιση της λειτουργικής υποστήριξης του μηχανογραφημένου συστήματος των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων μετά τις 13.4.2005, ημερομηνία κατά την οποία έληγε το συμβόλαιο, εντούτοις το συμβόλαιο έληξε, χωρίς να γίνει οποιαδήποτε μίσθωση υπηρεσιών.

Σημειώνεται ότι η λειτουργική υποστήριξη του μηχανογραφημένου συστήματος των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων εξακολουθεί να παρέχεται από τη συγκεκριμένη εταιρεία, η οποία και ανέλαβε, με νέα συμφωνία, τη συντήρηση του λογισμικού για το μηχανογραφημένο σύστημα. Η διαδικασία προσφορών για μίσθωση υπηρεσιών συνεργατών για την παροχή λειτουργικής υποστήριξης του μηχανογραφημένου συστήματος ακυρώθηκε μετά από απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών του Υπουργείου Οικονομικών στη συνεδρία του ημερ. 28.9.2005, λόγω της μεγάλης απόκλισης που παρουσίαζαν τα ποσά των προσφορών, σε σχέση με την προϋπολογιζόμενη δαπάνη.

Ζήτησα όπως πληροφορηθώ για τον τρόπο χειρισμού του θέματος, μετά την ακύρωση των προσφορών, έχοντας υπόψη ότι την ευθύνη για την υλοποίηση της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου την έχει το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής.

Ο Διευθυντής του Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής, με επιστολή του ημερ. 2.6.2006, πληροφόρησε το Διευθυντή Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων ότι το Τμήμα του θα είναι σε θέση να αναλάβει την

πλήρη υποστήριξη, συντήρηση και βελτίωση του μηχανογραφημένου συστήματος των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων, με ομάδα λειτουργικής υποστήριξης που θα απαρτίζεται από 8 λειτουργούς, αμέσως μετά την υλοποίηση της στελέχωσης του Τμήματός του.

Παρατήρησα ότι μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου στις 9.3.2007 δεν είχε τοποθετηθεί κανένας πρόσθετος λειτουργός στην υφιστάμενη ομάδα των 3 λειτουργών που ήταν ήδη τοποθετημένοι στις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Ο Υπουργός με πληροφόρησε ότι από το Μάιο 2007, στις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων είναι τοποθετημένοι 6 λειτουργοί του Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής και, όσον αφορά στο πιο πάνω θέμα, ότι αρμόδιος να με ενημερώσει είναι ο Διευθυντής του Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής.

**Λογαριασμός προκαταβολών «Πληρωμές για Κράτη Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου».** Ο Κανονισμός 1408/71 της Ευρωπαϊκής Ένωσης προβλέπει απόδοση των δαπανών που επιφορτίστηκε ένα κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, για την πληρωμή επιδόματος ανεργίας για λογαριασμό άλλου κράτους-μέλους.

Για το σκοπό αυτό, με έγκριση του Γενικού Λογιστή, ημερ. 28.2.2005, ανοίχθηκε λογαριασμός προκαταβολών, στον οποίο θα πρέπει να χρεώνονται όλες οι πληρωμές που γίνονται για λογαριασμό άλλου κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου και να πιστώνονται οι εισπράξεις από την αντίστοιχη χώρα.

Από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι ο λογαριασμός προκαταβολών δεν τηρείται ορθά, καθώς επίσης και ότι δεν τηρούνται αναλυτικοί λογαριασμοί για κάθε κράτος-μέλος, με αποτέλεσμα να μην καθίσταται δυνατή, ανά πάσα στιγμή, η εξαγωγή του οφειλόμενου ποσού από κάθε κράτος-μέλος που δεν απέδωσε τις δαπάνες που επιφορτίστηκε η Κύπρος.

Είχα εισηγηθεί όπως εξεταστεί το πιο πάνω θέμα και γίνουν οι κατάλληλες ενέργειες, τόσο για την ορθή τήρηση του λογαριασμού προκαταβολών, όσο και για την παρακολούθηση των οφειλόμενων από άλλα κράτη-μέλη ποσών.

Πληροφοριακό σύστημα που ετοιμάστηκε για επίλυση του θέματος παρέχει μόνο πληροφορίες για τις πληρωμές επιδομάτων ανεργίας για κάθε άτομο και συγκεντρωτικά ανά κράτος-μέλος, χωρίς να παρέχει έτσι τη δυνατότητα επίλυσης του προβλήματος, όπως περιγράφεται πιο πάνω.

Ο Υπουργός με πληροφόρησε ότι εντός του 2007 έγιναν οι απαραίτητες ενέργειες για την ορθή τήρηση του λογαριασμού προκαταβολών και για την παρακολούθηση των ποσών που οφείλουν τα άλλα κράτη-μέλη.

**Συμπλήρωμα κατώτατης σύνταξης.** Το ποσό που μεταφέρθηκε το 2006 από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, λόγω της αύξησης του ποσοστού της κατώτατης σύνταξης από 70% σε 85% του ανώτατου ύψους της βασικής σύνταξης και αφορά στο συμπλήρωμα της κατώτατης σύνταξης, ανήλθε σε £6.039.730 και αποτελεί ποσοστό 2,3% πάνω στο ετήσιο ποσό που πληρώνεται για τις βασικές συντάξεις, σύμφωνα με τον τροποποιητικό Νόμο 10(Ι)/2005, με ισχύ από 1.1.2003.

Σύμφωνα με επιστολή του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ημερ. 10.11.2006, προς τον Υπουργό Οικονομικών, το ποσοστό που απαιτείται να καταβάλλεται από το Πάγιο Ταμείο προς το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων πρέπει να αυξηθεί, λόγω του ότι η πραγματική δαπάνη που καταβάλλεται ως συμπλήρωμα της κατώτατης σύνταξης από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων είναι πολύ μεγαλύτερη από το ποσό που μεταφέρεται από το Πάγιο Ταμείο. Σε συνάντηση που είχαν αρμόδιοι λειτουργοί των δύο Υπουργείων στις 21.11.2006, έγιναν εισηγήσεις από τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων για τροποποίηση του Νόμου 10(Ι)/2005, ώστε το ποσό που καταβάλλεται από το Πάγιο Ταμείο στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων να μην

υπολογίζεται ως σταθερό ποσοστό 2,3% αλλά να υπολογίζεται ως μεταβαλλόμενο ποσοστό, το ύψος του οποίου θα αναθεωρείται σε τακτά χρονικά διαστήματα μετά από εισήγηση του αναλογιστή και για είσπραξη από το Πάγιο Ταμείο, αναδρομικά για τα έτη 2003 – 2006, επιπρόσθετων ποσών μέχρι το ύψος των πραγματικών δαπανών για το κάθε έτος. Σε συνάντηση που είχαν ο Υπουργός Οικονομικών και ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων στις 13.2.2007, συμφωνήθηκε όπως από 1.1.2008 το ποσό που θα καταβάλλεται δεν θα είναι ένα καθορισμένο στο Νόμο ποσοστό (2,3%) αλλά το ύψος του συμπληρώματος θα καθορίζεται κάθε τρία χρόνια, μετά από αναλογιστική μελέτη.

Ζήτησα να ενημερωθώ για το περιεχόμενο της μελέτης, βάσει της οποίας γίνεται εισήγηση για τροποποίηση του τρόπου υπολογισμού του ποσού που θα καταβάλλεται από το Πάγιο Ταμείο στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και κατά πόσο έγινε αποδεκτή η εισήγηση για καταβολή, αναδρομικά, επιπρόσθετων ποσών για τα έτη 2003-2006, καθώς επίσης και για τις ενέργειες που έγιναν σε σχέση με την τροποποίηση του Νόμου 10(Ι)/2005.

Ο Υπουργός με πληροφόρησε ότι το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων έχει καταθέσει, με σχετική Πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο, τροποποιητικό νομοσχέδιο, το οποίο προβλέπει όπως η δαπάνη που προκύπτει από την αύξηση/συμπλήρωμα της κατώτατης σύνταξης και καταβάλλεται από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας προς το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων προκαθορίζεται ανά τριετία από τον αναλογιστή, με βάση την τελευταία αναλογιστική ανασκόπηση του Ταμείου, ως ποσοστό επί της ετήσιας δαπάνης για τις βασικές συντάξεις γήρατος, χρείας και ανικανότητας και ότι το ποσοστό αυτό θα παραμένει σταθερό για τρία χρόνια μέχρι την επόμενη αναλογιστική ανασκόπηση, οπότε και θα καθορίζεται εκ νέου. Μου ανέφερε επίσης ότι το προτεινόμενο νομοσχέδιο, το οποίο δεν έχει αναδρομική ισχύ, έτυχε νομοτεχνικού ελέγχου από το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

**Καταβολή κοινωνικής σύνταξης σε πρόσωπα που είναι δικαιούχα άλλης σύνταξης ή άλλης παρόμοιας πληρωμής.** Σύμφωνα με το άρθρο 4(2) του περί Χορήγησης Κοινωνικής Σύνταξης Νόμου 25(Ι)/1995, στην περίπτωση κατά την οποία πρόσωπο δικαιούται από οποιαδήποτε πηγή σύνταξη ή άλλη παρόμοια πληρωμή, το μηνιαίο ύψος της οποίας είναι κατώτερο του ύψους της κοινωνικής σύνταξης, τότε το μηνιαίο ύψος της κοινωνικής σύνταξης είναι τόσο, ώστε προστιθέμενο στο μηνιαίο ύψος της σύνταξης ή άλλης παρόμοιας πληρωμής να μην υπερβαίνει το καθοριζόμενο μηνιαίο ύψος της κοινωνικής σύνταξης.

Σύμφωνα με το άρθρο 4(3) του Νόμου, για σκοπούς καθορισμού του μηνιαίου ποσού της κοινωνικής σύνταξης στις περιπτώσεις αυτές, λαμβάνεται υπόψη το μηνιαίο ύψος της σύνταξης ή άλλης παρόμοιας πληρωμής, το οποίο καταβλήθηκε στο δικαιούχο το Νοέμβριο του προηγούμενου χρόνου.

Κατά τη γνώμη μου, τα πιο πάνω προαναφερθέντα άρθρα του περί Χορήγησης Κοινωνικής Σύνταξης Νόμου δεν φαίνεται να συνάδουν, καθώς στην περίπτωση παραχώρησης αύξησης στη σύνταξη ή άλλη παρόμοια πληρωμή αμέσως μετά το Νοέμβριο, τότε το συνολικό μηνιαίο ποσό που θα εισπράξει ο δικαιούχος, συμπεριλαμβανομένης και της κοινωνικής σύνταξης, θα υπερβεί το καθοριζόμενο μηνιαίο ύψος της κοινωνικής σύνταξης.

Ενόψει των πιο πάνω, εισηγήθηκα όπως το θέμα εξεταστεί και ληφθούν τα απαραίτητα διορθωτικά μέτρα.

Ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων με πληροφόρησε ότι το όλο θέμα που φαίνεται να δημιουργείται από την εφαρμογή των εδαφίων 2 και 3 του άρθρου 4 του περί Χορήγησης Κοινωνικής Σύνταξης Νόμου, εξετάζεται πώς αντιμετωπίζεται από τις υπόλοιπες χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.



**Πληρωμή κοινωνικής σύνταξης με συνυπολογισμό περιόδων διαμονής στην Κύπρο και σε χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, όπως προβλέπεται από τον Κανονισμό (ΕΚ) 1408/71.**

**(α) Κατοικία-Συνήθης διαμονή.** Από την ημερομηνία ένταξης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, οι Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων εφαρμόζουν τον Κανονισμό 1408/71, ο οποίος συντονίζει τα συστήματα κοινωνικών ασφαλίσεων των χωρών μελών.

Η κοινωνική σύνταξη εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του πιο πάνω Κανονισμού και συγκεκριμένα στην κατηγορία των ειδικών παροχών χωρίς συνεισφορά, με βάση τον οποίο θα πρέπει, για σκοπούς ικανοποίησης των προϋποθέσεων του χρόνου διαμονής, όπως απαιτείται από τον περί Χορήγησης Κοινωνικής Σύνταξης Νόμο, να λαμβάνονται υπόψη και οι περίοδοι διαμονής του αιτητή σε χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου.

Τα άτομα, στα οποία εφαρμόζεται ο Κανονισμός, λαμβάνουν τις ειδικές παροχές χωρίς συνεισφορά, αποκλειστικά στο έδαφος και σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους-μέλους όπου κατοικούν και βαρύνουν το φορέα του τόπου κατοικίας από τον οποίο καταβάλλονται. Σύμφωνα με τον Κανονισμό, ως «κατοικία» θεωρείται η συνήθης διαμονή, γι' αυτό προσδίδεται ιδιαίτερη σημασία στη διαπίστωση κατά πόσο ένα άτομο έχει πράγματι τη συνήθη διαμονή του στην Κύπρο, γεγονός που συνεπάγεται ενδελεχή έρευνα για εξασφάλιση των απαιτούμενων αποδεικτικών στοιχείων για σκοπούς εξέτασης των αιτήσεων για πληρωμή κοινωνικής σύνταξης.

Κατά τον έλεγχο από την Υπηρεσία μου περιπτώσεων παροχής κοινωνικής σύνταξης, που εξετάστηκαν με βάση τον πιο πάνω Κανονισμό, διαπιστώθηκε ότι στους σχετικούς φακέλους δεν υπήρχαν τα απαραίτητα αποδεικτικά στοιχεία και έγγραφα που να αποδεικνύουν ότι οι αιτητές έχουν τη συνήθη τους διαμονή στην Κύπρο και τα οποία, σύμφωνα με εγκύκλιο του Διευθυντή Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ημερ. 4.5.2006, προς το προσωπικό του, θα έπρεπε να ζητούνται από τον αιτητή, όπως, για παράδειγμα, διαμονή σε ιδιόκτητη ή ενοικιαζόμενη κατοικία, πληρωμή λογαριασμών ηλεκτρισμού, νερού ή τηλεφώνου επ' ονόματί του, κ.λπ.

Ζήτησα να ενημερωθώ κατά πόσο οι Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων είναι σε θέση να διενεργούν όλους τους αναγκαίους ελέγχους για την εξασφάλιση των απαιτούμενων αποδεικτικών στοιχείων για πληρωμή κοινωνικής σύνταξης, όπως αυτά περιγράφονται στην εγκύκλιο του Διευθυντή των Υπηρεσιών, ημερ. 4.5.2006. Επίσης, υπό το φως του πιο πάνω Ευρωπαϊκού Κανονισμού και για διευκόλυνση των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων, εισηγήθηκα όπως, στις ερμηνείες του περί Χορήγησης Κοινωνικής Σύνταξης Νόμου, συμπεριληφθεί και ο ορισμός για τη «συνήθη διαμονή».

Ο Υπουργός με πληροφόρησε ότι οι Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων διενεργούν όλους τους απαραίτητους ελέγχους, για την εξακρίβωση της συνήθους διαμονής στην Κύπρο, αιτητή κοινωνικής σύνταξης που εξετάζεται με συνυπολογισμό περιόδων διαμονής στην Κύπρο και σε χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου και ότι τα αποδεικτικά πιστοποιητικά και έγγραφα που καταγράφονται στην εγκύκλιο για την πληρωμή κοινωνικής σύνταξης, με βάση τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό 1408/71, χρησιμεύουν για να διαπιστωθεί η συνήθης διαμονή του αιτητή στην Κύπρο και ότι αναφέρονται ενδεικτικά και όχι εξαντλητικά. Μου ανέφερε επίσης ότι τα αποδεικτικά αυτά στοιχεία ελέγχονται, μεταξύ άλλων πιστοποιητικών, στις περιπτώσεις που ο εξεαστής απαιτήσεων δεν πειστεί από τις υπόλοιπες πληροφορίες και στοιχεία που έχει στη διάθεσή του για τον τόπο που συνήθως διαμένει ο αιτητής.

Όσον αφορά στην εισήγηση όπως συμπεριληφθεί στις ερμηνείες του περί Χορήγησης Κοινωνικής Σύνταξης Νόμου ο ορισμός για τη συνήθη διαμονή, μου ανέφερε ότι αυτό δεν ενδείκνυται να γίνει εφόσον στην εθνική νομοθεσία δεν γίνεται αναφορά σε συνήθη αλλά σε νόμιμη διαμονή και ότι η εξέταση για τη συνήθη διαμονή γίνεται μόνο στις περιπτώσεις που εφαρμόζεται ο Ευρωπαϊκός Κανονισμός 1408/71, ο οποίος καθορίζει και το τι είναι η συνήθης διαμονή.

**(β) Μόνιμη διαμονή.** Το Υπουργικό Συμβούλιο, αφού ενημερώθηκε με Σημείωμα του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ημερ. 22.2.2006, σχετικά με το θέμα της εξέτασης αιτήσεων για πληρωμή κοινωνικής σύνταξης με συνυπολογισμό περιόδων διαμονής στην Κύπρο και σε χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, με την απόφαση του αρ. 63.432, ημερ. 2.3.2006, εξουσιοδότησε τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων να προβεί στις αναγκαίες ενέργειες για κατάλληλη τροποποίηση του περί Χορήγησης Κοινωνικής Σύνταξης Νόμου, ώστε οι πρόνοιές του να καλύπτουν μόνο όσους έχουν ως μόνιμη διαμονή τους τις περιοχές που ελέγχονται από την Κυπριακή Δημοκρατία.

Διατύπωσα τις επιφυλάξεις μου, κατά πόσο η προτεινόμενη τροποποίηση, με τη χρήση του όρου «μόνιμη» διαμονή, συνάδει με τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό που αναφέρεται σε «συνήθη» διαμονή και ζήτησα να πληροφορηθώ κατά πόσο έχουν γίνει οποιεσδήποτε ενέργειες, σε σχέση με την τροποποίηση της νομοθεσίας.

Ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων με πληροφόρησε ότι η τροποποίηση της νομοθεσίας για αλλαγή του όρου νόμιμη διαμονή σε μόνιμη διαμονή δεν έρχεται σε αντίθεση με τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό, διότι ο Κανονισμός αυτός δεν απαιτεί εναρμόνιση αλλά συντονισμό των διαφόρων εθνικών συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης και ότι βασική αρχή του Κανονισμού είναι ότι η κάθε χώρα θέτει τις δικές της προϋποθέσεις για απόκτηση δικαιώματος σε κάποια παροχή, σύμφωνα με τις κοινωνικοοικονομικές της συνθήκες.

#### 4.31 ΤΑΜΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

##### Μέρος Α

**Αποτελέσματα έτους.** Κατά τα έτη 2006 και 2005 το Ταμείο παρουσίασε τα πιο κάτω αποτελέσματα:

	2006		2005	
	€εκ.	€εκ.	€εκ.	€εκ.
<b>Υπόλοιπο 1<sup>ης</sup> Ιανουαρίου</b>				
Γενικές Παροχές		465,5		434,3
Συμπληρωματικές Παροχές		2.456,3		2.304,5
Ανεργίας		(2,6)		(21,6)
		<b>2.919,2</b>		<b>2.717,2</b>
<b>Εισπράξεις</b>				
Γενικές Παροχές	332,5		319,7	
Συμπληρωματικές Παροχές	281,8		274,3	
Ανεργίας	28,7	643,0	26,4	620,4
		<b>3.562,2</b>		<b>3.337,6</b>
<b>Πληρωμές</b>				
Γενικές Παροχές	305,1		288,5	
Συμπληρωματικές Παροχές	109,1		97,2	
Ανεργίας	33,8	448,0	32,7	418,4
<b>Υπόλοιπο 31<sup>ης</sup> Δεκεμβρίου</b>		<b>3.114,2</b>		<b>2.919,2</b>

**Εκκρεμείς οφειλές.** Στις 31.12.2006 εκκρεμούσε η εισπράξη ποσού περίπου £21,6 εκ. (£19,8 εκ. στις 31.12.2005) από υποθέσεις που είχαν επιδικαστεί προς όφελος του Ταμείου.

Επιπρόσθετα, εκκρεμούσε η εισπράξη των πιο κάτω ποσών από υποθέσεις που είχαν επιδικαστεί προς όφελος των άλλων Ταμείων, τη φροντίδα της παρακολούθησης των οποίων έχει το προσωπικό των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων που ασχολείται και με τις οφειλές προς το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

	2006	2005
	£	£
Κεντρικό Ταμείο Αδειών	4.026.916	3.818.402
Ταμείο Πλεονάζοντος Προσωπικού	1.404.705	1.304.505
Ταμείο Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού	690.504	630.629
Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης	3.597.534	4.053.470
Ταμείο Κοινωνικής Συνοχής	1.252.252	913.524
	<b>10.971.911</b>	<b>10.720.530</b>

Μέσα στο 2006 εκδικάστηκαν 7 609 νέες υποθέσεις, σε σύγκριση με 5 872 το 2005, για ολικό ποσό περίπου £7,9 εκ. (£7,1 εκ. το 2005) και εισπράχθηκε ποσό περίπου £3,1 εκ. (£3 εκ. το 2005). Επίσης διαγράφηκαν ποσά ύψους £2,8 εκ. (£2,3 εκ. το 2005), λόγω διάλυσης εταιρειών και πτώχευσης οφειλετών.

Σημειώνεται ότι, με την επιδίκαση των σχετικών ποσών, το Ταμείο πιστώνει αμέσως τους εργοδοτούμενους με τις ανάλογες εισφορές και αναλαμβάνει όλες τις υποχρεώσεις προς όφελός τους, είτε εισπράξει τις εισφορές είτε όχι, αφού η ευθύνη για την πληρωμή εισφορών βαρύνει εξ ολοκλήρου τον εργοδότη. Τα ποσά που διαγράφονται περιλαμβάνουν και τις εισφορές των εργοδοτουμένων, τις οποίες οι εργοδότες ήδη έχουν κατακρατήσει.

Για επίλυση του θέματος της εισπραξης των ποσών που οφείλονται στα πιο πάνω Ταμεία από επιδικασμένες υποθέσεις, το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφασή του αρ. 64.775, ημερ. 20.12.2006, ενέκρινε την πρόσληψη από την Αστυνομία 8 Ειδικών Αστυνομικών, οι οποίοι θα ασχολούνταν αποκλειστικά με την εκτέλεση ενταλμάτων που αφορούν σε οφειλόμενες εισφορές προς τα διάφορα Ταμεία, χωρίς ωστόσο, μέχρι την ημέρα του ελέγχου, να είχε γίνει οποιαδήποτε πρόσληψη.

Ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μου ανέφερε ότι αποκλειστική αρμοδιότητα για την εκτέλεση των δικαστικών ενταλμάτων έχει η Αστυνομία και ότι οι Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων προβαίνουν συστηματικά στις δέουσες παραστάσεις τόσο προς τον Αρχιπρωτοκολλητή του Ανωτάτου Δικαστηρίου, όσο και προς την Αστυνομία, για έγκαιρη έκδοση των διαταγμάτων και εκτέλεση των ενταλμάτων. Όσον αφορά στην πρόσληψη των ειδικών Αστυνομικών, μου ανέφερε ότι αυτή έγινε στις 16.10.2007 και ότι, αφού τύχουν προκαταρκτικής εκπαίδευσης στην Αστυνομική Ακαδημία Κύπρου, θα τους ανατεθούν καθήκοντα εντός του Νοεμβρίου 2007.

**Αποθεματικό Λογαριασμού Παροχών Ανεργίας.** Κατά τις 31.12.2006 το αποθεματικό του πιο πάνω Λογαριασμού παρουσίαζε χρεωστικό υπόλοιπο ύψους £7,8 εκ., σε σύγκριση με £2,6 εκ. κατά τις 31.12.2005. Στις περιπτώσεις που το ποσό των πληρωμών ξεπερνά το σύνολο των εισπράξεων, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 69(6) του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου, η διαφορά καταβάλλεται από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας ή καλύπτεται από ειδική εισφορά που επιβάλλεται με Κανονισμούς.

Για κάλυψη του ελλείμματος στο Λογαριασμό Παροχών Ανεργίας και των σχετικών τόκων μέχρι 31.12.2004, η Βουλή των Αντιπροσώπων ψήφισε στις 9.12.2005 Νόμο και μεταφέρθηκε ποσό ύψους £25,2 εκ. από το Λογαριασμό Συμπληρωματικών Παροχών του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων στο Λογαριασμό Παροχών Ανεργίας.

Στην προηγούμενή μου Έκθεση εισηγήθηκα όπως αναζητηθεί οριστική λύση για την ισοσκέλιση των δαπανών και εσόδων του Λογαριασμού Παροχών Ανεργίας, επειδή εξακολουθεί να παρατηρείται ανισοσκέλεια μεταξύ εισπράξεων και πληρωμών στο Λογαριασμό Παροχών Ανεργίας, όπως και κατά τα προηγούμενα χρόνια, με αποτέλεσμα τη συνεχή δημιουργία ελλείμματος.

Για οριστική λύση του προβλήματος, ο Αναλογιστής του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, μέσα στο πακέτο μεταρρυθμίσεων για τη βιωσιμότητα του Ταμείου, εισηγείται αύξηση του ποσού που διατίθεται στο Λογαριασμό Παροχών Ανεργίας κατά 20%. Επίσης, για μείωση των δαπανών, το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, μέσα στα πλαίσια του κοινωνικού διαλόγου που διεξάγει για τη βιωσιμότητα του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, έχει προτείνει κατάργηση του δικαιώματος επιδόματος ανεργίας για όσους αφυπηρετούν ή αφυπηρετούν πρόωρα και δικαιούνται συνταξιοδοτικά ωφελήματα αφυπηρέτησης από επαγγελματικά σχέδια σύνταξης, για τα οποία δεν έχουν καταβάλει οι ίδιοι οποιαδήποτε εισφορά.

**Εσωτερικός έλεγχος.** Εξακολουθούν να υπάρχουν αδυναμίες στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου που καλύπτει τη διακίνηση μεγάλων χρηματικών ποσών με διορθωτικά εντάλματα, τις βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες παροχές, τη χρήση επιταγών, καθώς επίσης και την ενημέρωση των ασφαλιστικών λογαριασμών.

Επιπρόσθετα θέματα, που αφορούν σε αδυναμίες στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου, αναφέρονται στις παραγράφους για το μηχανογραφημένο σύστημα παροχών, το επίδομα σωματικής βλάβης, την πληρωμή σύνταξης χηρείας σε μη δικαιούχους, την παραχώρηση πιστώσεων λόγω τακτικής εκπαίδευσης και την επιστροφή εισφορών.

Ο Υπουργός με πληροφόρησε ότι γίνονται προσπάθειες ώστε να γίνεται πλήρης έλεγχος των διορθωτικών δελτίων που καλύπτουν τη διακίνηση μεγάλων χρηματικών ποσών και, όσον αφορά στη χρήση επιταγών, μου ανέφερε ότι από το 2007 το θέμα έχει διευθετηθεί και ότι γίνεται πλήρης έλεγχος των επιταγών.

**Επιτόκια καταθέσεων.** Σύμφωνα με υποδείξεις του Υπουργείου Οικονομικών, το επιτόκιο που πρέπει να προσφέρουν τα πιστωτικά ιδρύματα στα Ταμεία από τις 31.12.2004, θα είναι ίσο με το βασικό επιτόκιο, το οποίο, σύμφωνα με απόφαση της Επιτροπής Νομισματικής Πολιτικής της Κεντρικής Τράπεζας, ημερ. 1.9.2006, είναι το επιτόκιο προσφοράς για τις πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης, σε αντικατάσταση του επιτοκίου Lombard που χρησιμοποιείτο μέχρι τώρα, και το οποίο (βασικό επιτόκιο) είναι κατά 0,5% μεγαλύτερο απ' αυτό που προσφέρει η Κεντρική Τράπεζα στα Ταμεία.

Παρατηρήθηκε ότι ορισμένοι τραπεζικοί οργανισμοί πρόσφεραν για τις καταθέσεις του Ταμείου χαμηλότερο επιτόκιο από το βασικό και για το λόγο αυτό οι καταθέσεις αποσύρθηκαν και μεταφέρθηκαν στην Κεντρική Τράπεζα.

Από τη διαφορά των επιτοκίων, εισπράχθηκαν από το Ταμείο πέραν των £50.000 λιγότεροι τόκοι και ζήτησα να πληροφορηθώ για τα μέτρα που λήφθηκαν για ανάκτηση της διαφοράς.

#### **Επενδυτική πολιτική.**

(α) Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων καταθέτει διάφορα ποσά σε τραπεζικούς οργανισμούς, ύστερα από αίτηση που υποβάλλουν οι ενδιαφερόμενοι. Εισηγήθηκα όπως η πιο πάνω διαδικασία αναθεωρηθεί, ώστε να περιλαμβάνει και τη διαδικασία ζήτησης προσφορών, έτσι που να παρέχεται στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων η δυνατότητα διεκδίκησης ψηλότερων επιτοκίων, σε συνδυασμό βέβαια με το κριτήριο της ασφάλειας και της διασποράς, λαμβάνοντας υπόψη το ύψος των κεφαλαίων που διατίθενται για το σκοπό αυτό.

Το Υπουργείο Οικονομικών, με επιστολή του προς το Διευθυντή Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ημερ. 11.5.2006, αναφέρει ότι η πολιτική για τις καταθέσεις που διατηρεί το Ταμείο σε πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να προσαρμοστεί με βάση τις συνθήκες που επικρατούν στην ελεύθερη αγορά και ότι η υλοποίηση της εν λόγω πολιτικής απαιτεί την οικοδόμηση της αναγκαίας υποδομής και των εσωτερικών μηχανισμών στο Ταμείο, που υπολογίζεται να είναι έτοιμα σε δύο

περίπου χρόνια και ως εκ τούτου, για τις καταθέσεις που διατηρεί σήμερα το Ταμείο σε πιστωτικά ιδρύματα, παραμένει η υφιστάμενη πολιτική.

**(β)** Σύμφωνα με «Διευθέτηση» μεταξύ της Κυβέρνησης και της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, η Κεντρική Τράπεζα θα επενδύει πλεονάσματα του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, καθώς επίσης και του Ταμείου για Πλεονάζον Προσωπικό, του Κεντρικού Ταμείου Αδειών και του Ταμείου για την Προστασία των Δικαιωμάτων των Εργοδοτούμενων σε Περίπτωση Αφερεγγυότητας του Εργοδότη, σε οποιαδήποτε από τα ακόλουθα αξιόγραφα:

- Κρατικά Ονομαστικά Χρεώγραφα Αναπτύξεως.
- Χρεώγραφα εγγυημένα από την Κυβέρνηση .
- Γραμμάτια του Δημοσίου.

Παρατηρήθηκε ότι η Κεντρική Τράπεζα, καθ' υπόδειξη, όπως πληροφορούμαι, της Κυβέρνησης, συνεχίζει να επενδύει τα πλεονάσματα των Ταμείων μόνο σε Γραμμάτια του Δημοσίου, τα οποία φέρουν το χαμηλότερο επιτόκιο από τα υπόλοιπα αξιόγραφα, παραχωρώντας στα Ταμεία εγγυημένο ετήσιο επιτόκιο ίσο με το βασικό επιτόκιο (επιτόκιο προσφοράς για τις πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης) μείον 0,5%.

Εξέφρασα την άποψη ότι η επενδυτική πολιτική για τα πλεονάσματα των Ταμείων επιβάλλεται όπως μελετηθεί σε βάθος και επαναξιολογηθεί, με σκοπό την αναθεώρησή της, έτσι ώστε οι επενδύσεις να γίνονται με το συμφερότερο για τα Ταμεία τρόπο.

Μετά από Πρόταση του Υπουργείου Οικονομικών, το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφαση του αρ. 65.533, ημερ. 16.5.2007, ενέκρινε την εκπόνηση μελέτης για τη νέα επενδυτική πολιτική των Ταμείων και την προτεινόμενη στην Πρόταση συνεργασία του Υπουργείου Οικονομικών με τη Διεθνή Τράπεζα για τη διεξαγωγή της εν λόγω μελέτης.

Ο Υπουργός με πληροφόρησε ότι έχει επιτευχθεί συμφωνία με το Υπουργείο Οικονομικών, με ισχύ από 1.6.2007, η οποία προβλέπει ότι η απόδοση του αποθεματικού των Ταμείων θα είναι ίση με το εκάστοτε επιτόκιο διευκόλυνσης οριακής χρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας μείον 0,25%, το οποίο σήμερα ανέρχεται στο 4,75%.

**Έκτακτη εισφορά.** Στις προηγούμενες Εκθέσεις μου ανέφερα ότι με την αύξηση, από 1.7.2002, του ποσοστού της έκτακτης εισφοράς από 3% σε 10% επί των τόκων που λαμβάνονται ή πιστώνονται, ενώ στην περίπτωση των Ταμείων Προνοίας το ποσοστό έκτακτης εισφοράς παρέμεινε στο 3%, στην περίπτωση του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων το ποσοστό αυξήθηκε στο 10%, με αποτέλεσμα το Ταμείο να επιβαρύνεται με ποσό έκτακτης εισφοράς που φτάνει ετησίως περίπου τα £11 εκ. Εν όψει τούτου εισηγήθηκα όπως γίνουν ενέργειες για τροποποίηση του περί Έκτακτης Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας Νόμου, ώστε να επανέλθει το ποσοστό του 3% και στην περίπτωση του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, καθώς επίσης και στην περίπτωση του Ταμείου για Πλεονάζον Προσωπικό, του Κεντρικού Ταμείου Αδειών και του Ταμείου για την Προστασία των Δικαιωμάτων των Εργοδοτούμενων σε Περίπτωση Αφερεγγυότητας του Εργοδότη, εισηγήση η οποία υιοθετήθηκε από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Ωστόσο, το Υπουργείο Οικονομικών δεν συμφώνησε, υποστηρίζοντας ότι μια τέτοια εξέλιξη θα συνεπάγεται μεταφορά του κόστους στην Κυβέρνηση, μέσω της μείωσης των εσόδων του Κράτους, επιβαρύνοντας τα δημόσια οικονομικά και με την επιστολή του ημερ. 25.5.2007, πληροφόρησε τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων ότι προτίθεται να προωθήσει νομοθετική ρύθμιση για κατάργηση του μειωμένου συντελεστή Έκτακτης Εισφοράς για την Άμυνα που εφαρμόζεται για τα Ταμεία Προνοίας, ούτως ώστε και αυτά να τυγχάνουν της ίδιας μεταχείρισης με όλα τα υπόλοιπα Ταμεία συνταξιοδοτικής ή άλλης φύσης και να υπόκεινται σε Έκτακτη Εισφορά για την Άμυνα με συντελεστή 10% επί των τόκων που λαμβάνουν.

**Αναλογιστική Ανασκόπηση.** Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, σύμφωνα με

την Αναλογιστική Ανασκόπηση που διεξήχθη το 2004, με χρόνο αναφοράς τις 31.12.2003, η οικονομική κατάσταση του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων συνέχισε να επιδεινώνεται κατά τα τελευταία τρία χρόνια (2000-2003). Σύμφωνα με την έκθεση του αναλογιστή, ο αριθμός των συνταξιούχων αυξάνεται με γρήγορους ρυθμούς και η δαπάνη για την πληρωμή του επιδόματος ανεργίας έχει φθάσει σε μη βιώσιμα επίπεδα, με βάση το σημερινό ποσοστό εισφοράς που διατίθεται για το επίδομα αυτό και, επιπλέον, το ποσοστό απόδοσης των επενδύσεων του Ταμείου έχει μειωθεί, ως αποτέλεσμα της γενικής μείωσης των επιτοκίων στην Κύπρο.

Στην έκθεση προτείνονται τρεις μορφές αναμόρφωσης που αποσκοπούν στην αποκατάσταση της οικονομικής θέσης του Ταμείου και στη βελτίωση της δημοσιονομικής κατάστασης, λαμβάνοντας υπόψη τις υποχρεώσεις της Κυβέρνησης στους διάφορους τομείς παροχής συντάξεων στην Κύπρο.

Οι Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων με πληροφόρησαν ότι οι μεταρρυθμίσεις που βρίσκονται υπό μελέτη περιλαμβάνουν:

- Επανεξέταση του δικαιώματος πρόωρης συνταξιοδότησης στο 63<sup>ο</sup> έτος.
- Υιοθέτηση αυστηρότερων προϋποθέσεων για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος.
- Επανεξέταση της μεθόδου αναπροσαρμογής των βασικών συντάξεων.
- Σταδιακή αύξηση των εισφορών κοινωνικών ασφαλίσεων.
- Αύξηση των τεκμαρτών εισοδημάτων των αυτοτελών εργαζομένων για να είναι πιο αντιπροσωπευτικά των πραγματικών τους εισοδημάτων.
- Επανεξέταση του δικαιώματος για επίδομα ανεργίας σ' αυτούς που αφυπηρετούν πριν από τη συντάξιμη ηλικία και δικαιούνται ωφελήματα αφυπηρέτησης από επαγγελματικά συστήματα συντάξεων, για τα οποία οι ίδιοι δεν έχουν καταβάλει εισφορές.

Λαμβάνοντας υπόψη το χρονικό διάστημα που μεσολάβησε από την παράδοση της πιο πάνω έκθεσης μέχρι σήμερα, η Υπηρεσία μου εξέφρασε την άποψη ότι θεωρεί αναγκαία την άμεση προώθηση μέτρων για βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Ταμείου, με σκοπό την αντιμετώπιση των μελλοντικών του υποχρεώσεων.

Ζήτησα επιπρόσθετα να ενημερωθώ για τα αποτελέσματα νέας αναλογιστικής μελέτης που, όπως πληροφορήθηκα, γίνεται από τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων, με συγκεκριμένη αναφορά στο χρονικό διάστημα που θα πρέπει να ληφθούν τα απαραίτητα διορθωτικά μέτρα.

Ο Υπουργός με πληροφόρησε ότι τον Ιούλιο 2007 οι Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων ετοίμασαν και παρέδωσαν στους κοινωνικούς εταίρους δέσμη μέτρων για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, οι οποίοι έδωσαν τις δικές τους απαντήσεις εντός του Σεπτεμβρίου 2007 και ότι προβαίνει σε κατ' ιδίαν βολιδοσκοπήσεις με τους κοινωνικούς εταίρους για να διαπιστώσει τη δυνατότητα επίτευξης δέσμης μέτρων, η οποία να γίνει ομόφωνα αποδεκτή.

#### **Μηχανογραφημένο σύστημα “Παροχών”.**

(α) Όπως ανέφερα και στις προηγούμενες Εκθέσεις μου, με την εφαρμογή του νέου συστήματος μηχανογράφησης από τον Ιανουάριο του 2000, εντοπίστηκαν λάθη και αδυναμίες στα διάφορα προγράμματα. Παρατηρήθηκε ότι έχουν διορθωθεί πολλά λάθη, αλλά λόγω του ότι κατά καιρούς παρουσιάζονται νέα, μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου εξακολουθούσε να εκκρεμεί η διόρθωση περίπου 190 λαθών (incident reports) και περίπου 85 αλλαγών (change control notes), γεγονός που δυσχεραίνει την ομαλή και απρόσκοπτη λειτουργία του συστήματος.

(β) Η λειτουργική υποστήριξη του μηχανογραφημένου συστήματος εξαρτάται αποκλειστικά από μια συγκεκριμένη ιδιωτική εταιρεία, χωρίς μάλιστα οι λειτουργοί του Τμήματος Υπηρεσιών

Πληροφορικής να γνωρίζουν το σύστημα, ώστε να μπορούν να το επιβλέπουν ή/και να το υποστηρίζουν.

Εξέφρασα τη γνώμη ότι το γεγονός αυτό πρέπει να προβληματίσει σοβαρά τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων και να εξευρεθούν τρόποι παρακολούθησης και ελέγχου του συστήματος και από τις ίδιες τις Υπηρεσίες.

Ο Υπουργός μου ανέφερε ότι το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής προχωρεί στη σταδιακή ενίσχυση/αναβάθμιση των λειτουργιών του που βρίσκονται αποσπασμένοι στις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ούτως ώστε να αναλάβουν την πλήρη λειτουργική υποστήριξη του συστήματος.

**Επίδομα σωματικής βλάβης.** Κατά την εξέταση αιτήσεων για την παροχή επιδόματος σωματικής βλάβης δεν ελέγχεται κατά πόσο ο αιτητής ήταν «μισθωτός» την ημέρα του επαγγελματικού ατυχήματος και αν έχει καταβάλει εισφορές, παρά τις πρόνοιες του άρθρου 45 του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου, με αποτέλεσμα να γίνονται πληρωμές σε μη δικαιούχους.

**Πληρωμές προς το Υπουργείο Υγείας για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη των δικαιούχων σύνταξης ανικανότητας.** Σύμφωνα με το άρθρο 56 του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου, οι δικαιούχοι σύνταξης ανικανότητας δικαιούνται δωρεάν ιατρικής περίθαλψης, με την καταβολή από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων προς το Υπουργείο Υγείας ετήσιου τέλους. Για το 2005 καταβλήθηκε προς το Υπουργείο Υγείας ποσό ύψους £2.279.810 για 6 422 δικαιούχους και για το 2006 ποσό £2.389.505 για 6 731 δικαιούχους. Στον αριθμό των δικαιούχων που λαμβάνονται υπόψη για σκοπούς πληρωμής, περιλαμβάνονται και οι πιο κάτω κατηγορίες συνταξιούχων, για τις οποίες εξέφρασα την άποψη ότι δεν πρέπει να λαμβάνονται υπόψη:

- Οι δημόσιοι υπάλληλοι, οι οποίοι έχουν ήδη το δικαίωμα της δωρεάν ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στα Κυβερνητικά Ιατρικά Ιδρύματα.
- Οι Κυβερνητικοί εργάτες, οι οποίοι καλύπτονται για δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη από το Σχέδιο Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης και Ευημερίας Κυβερνητικών Εργατών.

Έχοντας υπόψη όλα τα πιο πάνω, εισηγήθηκα όπως μελετηθεί και επανεξεταστεί σε βάθος η όλη διαδικασία που ακολουθείται για τον υπολογισμό των δικαιούχων και την καταβολή των ιατρικών τελών, κατά τρόπο που αφενός θα διασφαλίζει το δικαίωμα της παροχής ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στους πραγματικά δικαιούχους και αφετέρου δεν θα επιβαρύνει το Ταμείο με πρόσθετες δαπάνες.

Ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων με πληροφόρησε, μεταξύ άλλων, ότι γίνονται ενέργειες, σε συνεργασία με τον Κλάδο Μηχανογράφησης, ούτως ώστε να απομονωθούν οι περιπτώσεις των δημοσίων υπαλλήλων και κυβερνητικών εργατών, καθώς και άλλες ομάδες δικαιούχων επαγγελματικών σχεδίων που δικαιούνται δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και να αφαιρεθούν από την πληρωμή.

**Πληρωμή σύνταξης χρείας σε μη δικαιούχους.** Παρόλο που η αίτηση του συζύγου συγκεκριμένης χήρας για παροχή σύνταξης γήρατος είχε απορριφθεί στο παρελθόν, λόγω του ότι δεν πληρούσε τις απαραίτητες προϋποθέσεις, εντούτοις διαπιστώθηκε ότι στην πιο πάνω καταβλήθηκε σύνταξη χρείας για την περίοδο 13.6.2005-31.8.2006, συνολικού ποσού ύψους £2.434. Όταν το λάθος έγινε αντιληπτό, αναστάληκε η καταβολή της σύνταξής της.

Εξέφρασα την άποψη ότι το θέμα είναι σοβαρό, καθότι το μηχανογραφημένο σύστημα φαίνεται να επιτρέπει την καταβολή σύνταξης χρείας σε άτομα, οι σύζυγοι των οποίων δεν είναι δικαιούχοι σύνταξης γήρατος και ζήτησα όπως διερευνηθεί το όλο θέμα για να διαπιστωθεί κατά πόσο υπάρχουν ασφαλιστικές δικλείδες στο μηχανογραφημένο σύστημα που να αποτρέπουν τα πιο πάνω να επισυμβαίνουν και κατά πόσο αυτές ενεργοποιήθηκαν ή όχι, καθώς επίσης και κατά πόσο υπάρχουν άλλες παρόμοιες περιπτώσεις ατόμων που λαμβάνουν σύνταξη χρείας, χωρίς οι

σύζυγοί τους, παρόλο που είχαν συμπληρώσει τη συντάξιμη ηλικία πριν την ημέρα του θανάτου τους, να ήταν δικαιούχοι σύνταξης γήρατος.

Ο Υπουργός με πληροφόρησε ότι η πιθανότητα πληρωμής σύνταξης χρείας σε άτομα των οποίων οι σύζυγοι δεν είναι δικαιούχοι σύνταξης γήρατος είναι ελάχιστη και ότι τείνει να εκλείψει γιατί αφορά μεμονωμένες υποθέσεις, όπου η ημερομηνία θανάτου του ασφαλισμένου τυγχάνει να είναι προγενέστερη του 1990. Μου ανέφερε επίσης ότι, για αποφυγή του ίδιου λάθους στο μέλλον, προωθείται η υιοθέτηση κατάλληλων ασφαλιστικών δικλίδων στο μηχανογραφημένο σύστημα.

**Παραχώρηση πιστώσεων λόγω τακτικής εκπαίδευσης.** Η καταχώριση στο σύστημα μηχανογράφησης της περιόδου για τη χορήγηση των πιο πάνω πιστώσεων δεν ελέγχεται από δεύτερο άτομο. Επίσης, τα στοιχεία που υποβάλλουν οι αιτητές για υποστήριξη της περιόδου για την οποία ζητούν παραχώρηση πιστώσεων, δεν είναι πάντοτε ικανοποιητικά.

Διαπίστωσα επίσης ότι αρκετές από τις αιτήσεις που υποβάλλονται για παραχώρηση πιστώσεων, λόγω τακτικής εκπαίδευσης, αφορούν σε μεγάλη χρονική περίοδο, η οποία, σε ορισμένες περιπτώσεις, φτάνει ή και ξεπερνά τα 10 χρόνια.

Έχοντας υπόψη ότι, καθόσον αφορά στη σύνταξη γήρατος, ένας ασφαλισμένος, ο οποίος συμπλήρωσε τη συντάξιμη ηλικία και έχει πληρωθείσες ή πιστωθείσες ασφαλιστέες αποδοχές για περίπου 12 χρόνια, εκ των οποίων μόνο τα 3 χρόνια απαιτείται να αποτελούν πληρωθείσες ασφαλιστέες αποδοχές, συμπεραίνεται ότι με τις πιστώσεις της τακτικής εκπαίδευσης για μεγάλο χρονικό διάστημα αποκτά δικαίωμα για σύνταξη.

Εισηγήθηκα όπως το θέμα της παραχώρησης πιστώσεων για τακτική εκπαίδευση εξεταστεί με προσοχή, με γνώμονα την προστασία του Ταμείου και τη βελτίωση της οικονομικής του κατάστασης και μελετηθεί το ενδεχόμενο καθορισμού μεγίστης περιόδου παραχώρησης πιστώσεων για τακτική εκπαίδευση.

Ο Υπουργός με πληροφόρησε ότι από τον Ιούνιο του 2007 έχει υιοθετηθεί νέο σύστημα διπλού ελέγχου καταχώρισης της περιόδου για τη χορήγηση πιστώσεων και όσον αφορά στον καθορισμό μεγίστης περιόδου παραχώρησης πιστώσεων για τακτική εκπαίδευση, μου ανέφερε ότι αυτό εξετάζεται μέσα στα πλαίσια της δέσμης μέτρων για τη διασφάλιση της μακροχρόνιας βιωσιμότητας του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

#### **Επιστροφή εισφορών.**

(α) Η εξέταση των αιτήσεων για επιστροφή εισφορών που καταβλήθηκαν αχρεωστήτως, καθώς επίσης η έγκριση της επιστροφής και η καταχώρισή της στο σύστημα, διενεργείται από το ίδιο πρόσωπο, χωρίς έλεγχο από δεύτερο άτομο. Εξέφρασα τη γνώμη ότι η τακτική αυτή αποτελεί αδυναμία στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου και εμπερικλείει κινδύνους, αφού τυχόν λάθη ή παραλείψεις δεν είναι δυνατόν να εντοπιστούν.

(β) Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες εργοδότης αιτείται επιστροφή εισφορών που καταβλήθηκαν αχρεωστήτως, για το μέρος των αποδοχών των μισθωτών του που ξεπερνούσαν το ανώτατο όριο ασφαλιστέων αποδοχών κατά τον τρέχοντα χρόνο, παρατηρήθηκε ότι αυτό γίνεται με μεταφορά ολόκληρου του ποσού της υπερπληρωμής, περιλαμβανομένου και του ποσού που αποκόπηκε από τις αποδοχές του μισθωτού, σε επόμενη πληρωμή του εργοδότη. Η μεταφορά του ποσού που αποκόπηκε γίνεται με την προσκόμιση επιστολής μόνο από τον εργοδότη ότι επέστρεψε στο μισθωτό του το επιπλέον ποσό που απέκοψε από τις αποδοχές του, αντί με αίτηση του μισθωτού για επιστροφή των εισφορών στον ίδιο ή τουλάχιστον με επιβεβαίωσή του ότι του επιστράφηκε το ποσό από τον εργοδότη.

Εξέφρασα τη γνώμη ότι η τακτική αυτή είναι λανθασμένη, αφού, σύμφωνα με τον Κανονισμό 27(4) των περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Εισφορές) Κανονισμών, εισφορές δεν επιστρέφονται παρά μόνο κατόπιν αίτησης από το δικαιούμενο την επιστροφή αυτή πρόσωπο.



## 4.32 ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΔΕΙΩΝ

### Μέρος Α

**Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις για το 2006 παρουσίασαν πλεόνασμα £3,4 εκ., σε σύγκριση με £1 εκ. το 2005.

Οι εισπράξεις του Ταμείου για το 2006 ήταν £45.444.202, σε σύγκριση με £40.662.127 για το 2005, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση £4.782.075 ή ποσοστό 11,8%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εισπράξεων από εισφορές (£3.903.716) και τόκους (£870.888).

Οι πληρωμές του Ταμείου για το 2006 ήταν £42.079.603, σε σύγκριση με £39.704.616 για το 2005, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση £2.374.987 ή ποσοστό 6%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των πληρωμών για καταβληθείσες άδειες (£2.979.980), ενώ παράλληλα σημειώθηκε μείωση στις πληρωμές για διαχειριστικά και διοικητικά έξοδα (£629.597).

Το υπόλοιπο του Ταμείου στις 31.12.2006 ήταν £45,2 εκ., σε σύγκριση με £41,9 εκ. στις 31.12.2005.

**Εκκρεμείς οφειλές.** Στις 31.12.2006 εκκρεμούσε η είσπραξη ποσού ύψους £4.026.916 (£3.818.402 στις 31.12.2005) από υποθέσεις που είχαν επιδικαστεί προς όφελος του Ταμείου.

**Επενδυτική πολιτική.** Εξέφρασα την άποψη ότι η επενδυτική πολιτική για τα πλεονάσματα του Ταμείου επιβάλλεται όπως μελετηθεί σε βάθος και επαναξιολογηθεί, με σκοπό την αναθεώρησή της, έτσι ώστε οι επενδύσεις να γίνονται με το συμφερότερο για το Ταμείο τρόπο. Η αντίστοιχη παράγραφος για το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων είναι σχετική.

**Σχέδιο Επιχορήγησης της Άδειας των Εργοδοτούμενων.** Σύμφωνα με το Σχέδιο, οι εργοδοτούμενοι, οι οποίοι πληρούν ορισμένους όρους, δικαιούνται, μαζί με τους εξαρτώμενούς τους, επιχορήγηση για άδεια επτά ημερών σε ξενοδοχεία. Το ποσό που δαπανήθηκε για το σκοπό αυτό κατά το 2006 ήταν £1.445.362, σε σύγκριση με £1.309.858 κατά το προηγούμενο έτος.

**Σχέδιο Επιχορήγησης Λειτουργίας και Σχέδιο Επιχορήγησης Ανέγερσης Κατασκηνώσεων.** Το 2006 καταβλήθηκε επιχορήγηση £590.700 για τη λειτουργία κατασκηνώσεων Συντεχνιών, καθώς επίσης και ποσό £275.000 για ανέγερση κατασκηνώσεων των Συντεχνιών, σε σύγκριση με £537.000 και £439.600, αντίστοιχα, κατά το προηγούμενο έτος.

Επιχορήγηση της διαμονής συντεχνιακών υπαλλήλων και επιθεωρητών των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων σε ξενοδοχεία του Σχεδίου Επιχορήγησης της Άδειας των Εργοδοτούμενων. Για τη διαμονή, κατά την περίοδο 31.7.2006-21.8.2006, 20 συντεχνιακών υπαλλήλων και επιθεωρητών των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων, μαζί με τους εξαρτώμενούς τους, σε ξενοδοχεία του Σχεδίου, για σκοπούς ελέγχου και εποπτείας της εφαρμογής του Σχεδίου που διήρκεσε από 26.6.2006-25.9.2006, δαπανήθηκε από το Ταμείο ποσό ύψους £10.033. Για τον ίδιο σκοπό δαπανήθηκε κατά το 2005 ποσό ύψους £11.678.

Σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, εξέφρασα την άποψη ότι η τακτική της διαμονής συντεχνιακών υπαλλήλων και επιθεωρητών των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων, και μάλιστα με τα εξαρτώμενα μέλη της οικογένειάς τους, σε ξενοδοχεία του Σχεδίου, παρόλο ότι προβλέπεται στο Σχέδιο, το οποίο εγκρίθηκε και από το Υπουργικό Συμβούλιο, δεν εξυπηρετεί τα καλώς νοούμενα συμφέροντα του Σχεδίου και εισηγήθηκα όπως ο έλεγχος και η εποπτεία της εφαρμογής του Σχεδίου γίνεται με αιφνιδιαστικούς ελέγχους πάνω σε πιο συστηματική βάση και για ολόκληρη τη διάρκεια της λειτουργίας του Σχεδίου.

## 4.33 ΤΑΜΕΙΟ ΓΙΑ ΠΛΕΟΝΑΖΟΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

### Μέρος Α

**Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις για το 2006 παρουσίασαν πλεόνασμα £5,3 εκ., σε σύγκριση με £14,9 εκ. το 2005.

Οι εισπράξεις του Ταμείου για το 2006 ήταν £38.799.272, σε σύγκριση με £36.515.729 για το 2005, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση £2.283.543 ή ποσοστό 6,3%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εισπράξεων από εισφορές (£2.728.162), ενώ παράλληλα σημειώθηκε μείωση στις εισπράξεις από τόκους (£446.860). Από το σύνολο των εισπράξεων, ποσό £5,9 εκ. μεταφέρθηκε το 2006 στο Ταμείο για την Προστασία των Δικαιωμάτων των Εργοδοτούμενων σε Περίπτωση Αφερεγγυότητας του Εργοδότη, σε σύγκριση με £5,4 εκ. κατά το προηγούμενο έτος.

Οι πληρωμές του Ταμείου για το 2006 ήταν £27.611.853, σε σύγκριση με £16.230.598, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση £11.381.255 ή ποσοστό 70,1%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των πληρωμών για αποζημιώσεις λόγω πλεονασμού (£11.862.042), ενώ παράλληλα σημειώθηκε μείωση στις πληρωμές για διαχειριστικά και διοικητικά έξοδα (£495.735).

Το υπόλοιπο του Ταμείου στις 31.12.2006 ήταν £98,8 εκ., σε σύγκριση με £93,5 εκ. στις 31.12.2005.

**Εκκρεμείς οφειλές.** Στις 31.12.2006 εκκρεμούσε η είσπραξη ποσού ύψους £1.404.705 (£1.304.505 στις 31.12.2005) από υποθέσεις που είχαν επιδικαστεί προς όφελος του Ταμείου.

**Αιτήσεις και πληρωμές.** Ο συνολικός αριθμός των αιτήσεων για το 2006 για πληρωμή λόγω πλεονασμού ήταν 7 376 (4 101 νέες αιτήσεις και 3 275 εκκρεμείς αιτήσεις την 1.1.2006), από τις οποίες εξετάστηκαν 5 510, εγκρίθηκαν 4 621 (ποσοστό 84%) και απορρίφθηκαν 889 (ποσοστό 16%). Το συνολικό ποσό που δαπανήθηκε το 2006 για πληρωμές λόγω πλεονασμού ανήλθε σε περίπου £26,4 εκ., σε σύγκριση με £14,5 εκ. το 2005.

Στις 31.12.2006 εκκρεμούσαν 1 866 αιτήσεις για καταβολή των σχετικών αποζημιώσεων από το Ταμείο, από τις οποίες αναμένεται να εγκριθούν γύρω στις 1 586 (ποσοστό 85%), για ποσό ύψους περίπου £8,3 εκ.

Επισημαίνεται ότι από το 1997 μέχρι το 2002 παρατηρήθηκε πτωτική τάση στον αριθμό των αιτήσεων που υποβάλλονται, ενώ από το 2003 παρατηρείται αυξητική τάση. Το 2006 σημειώθηκε επίσης αύξηση 82% στη δαπάνη λόγω πλεονασμού, σε σύγκριση με το 2005.

**Επενδυτική πολιτική.** Εξέφρασα την άποψη ότι η επενδυτική πολιτική για τα πλεονάσματα του Ταμείου επιβάλλεται όπως μελετηθεί σε βάθος και επαναξιολογηθεί, με σκοπό την αναθεώρησή της, έτσι ώστε οι επενδύσεις να γίνονται με το συμφερότερο για το Ταμείο τρόπο. Η αντίστοιχη παράγραφος για το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων είναι σχετική.

#### **4.34 ΤΑΜΕΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΑΦΕΡΕΓΓΥΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΔΟΤΗ**

##### **Μέρος Α**

**Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις για το 2006 παρουσίασαν πλεόνασμα £6,8 εκ., σε σύγκριση με £6,3 εκ. το 2005. Οι εισπράξεις του Ταμείου για το 2006 ήταν £6.865.130, σε σύγκριση με £6.292.483 για το 2005, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση £572.647 ή ποσοστό 9,1%, η οποία οφείλεται στην αύξηση των εισπράξεων από εισφορές (£452.816) και τόκους (£119.831). Οι πληρωμές για το 2006 ήταν £56.772, σε σύγκριση με £8.774 το 2005.

Το υπόλοιπο του Ταμείου στις 31.12.2006 ήταν £32,7 εκ., σε σύγκριση με £25,9 εκ. στις 31.12.2005.

**Επενδυτική πολιτική.** Εξέφρασα την άποψη ότι η επενδυτική πολιτική για τα πλεονάσματα του Ταμείου επιβάλλεται όπως μελετηθεί σε βάθος και επαναξιολογηθεί, με σκοπό την αναθεώρησή της, έτσι ώστε οι επενδύσεις να γίνονται με το συμφερότερο για το Ταμείο τρόπο. Η αντίστοιχη παράγραφος για το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων είναι σχετική.

## 4.35 ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ

### Μέρος Α

**Δημόσια βοηθήματα.** Το ύψος των βοηθημάτων που πληρώθηκαν από τις Υπηρεσίες κατά το 2006 ανήλθε σε £64,6 εκ., σε σύγκριση με £57,6 εκ. το 2005, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £7 εκ. ή ποσοστό 12,1%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση του αριθμού των ληπτών. Ο αριθμός των ατόμων και των εξαρτωμένων τους που έπαιρναν δημόσιο βοήθημα στο τέλος του 2006 ήταν 28 906, σε σύγκριση με 25 250 το 2005. Επιπρόσθετα, το ύψος των βοηθημάτων που πληρώθηκαν σε εγκλωβισμένους κατά το 2006 ανήλθε σε £831.256, σε σύγκριση με £769.924 το 2005, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση £61.332 ή ποσοστό 8%.

Για τα δημόσια βοηθήματα διεξήχθη μέσα στο 1997 διαχειριστικός έλεγχος. Για συμμόρφωση με τις εισηγήσεις μου, στάλθηκαν σχετικές εγκύκλιοι στους Επαρχιακούς Λειτουργούς Ευημερίας και λήφθηκαν αρκετά διορθωτικά μέτρα. Ωστόσο, ορισμένα από τα προβλήματα, ελλείψεις και αδυναμίες που εντοπίστηκαν κατά το διαχειριστικό έλεγχο, όσον αφορά στα θέματα της τήρησης επαρκών στοιχείων στους φακέλους, της διερεύνησης της κινητής ή ακίνητης περιουσίας των αιτητών, της ορθής και ομοιόμορφης εφαρμογής της νομοθεσίας και των διαδικασιών και της πρόληψης υπερπληρωμών, εξακολουθούν να υφίστανται.

Παρατηρήθηκε επίσης ότι υπάρχουν λειτουργοί, οι οποίοι εξακολουθούν να μην αξιοποιούν πλήρως το μηχανογραφημένο σύστημα για την καλύτερη παρακολούθηση των υποθέσεων που χειρίζονται και την ορθή διεκπεραίωση της εργασίας τους.

Ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων με πληροφόρησε ότι η επίλυση των πιο πάνω θεμάτων προβλέπεται να αρχίσει το Μάρτιο του 2008, μετά την ολοκλήρωση των εργασιών για την αναβάθμιση του μηχανογραφημένου συστήματος και την αλλαγή του νομίσματος σε ευρώ.

**Πληρωμές δημόσιου βοηθήματος σε αλλοδαπούς.** Με βάση τους περί Προσφύγων Νόμους και Κανονισμούς και τον περί του Δικαιώματος των Πολιτών της Ένωσης και των Μελών των Οικογενειών τους να Κυκλοφορούν και να Διαμένουν Ελεύθερα στην Επικράτεια της Δημοκρατίας Νόμο, οι αλλοδαποί, για σκοπούς δημόσιου βοηθήματος, διαχωρίζονται στις δύο πιο κάτω γενικές κατηγορίες:

(α) Πρόσφυγες, αιτητές ασύλου και άτομα με καθεστώς συμπληρωματικής προστασίας.

(β) Πολίτες χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου και από τρίτες χώρες.

Για την πρώτη κατηγορία, η άδεια παραμονής παραχωρείται από την Υπηρεσία Ασύλου, ενώ για τη δεύτερη κατηγορία παραχωρείται από το Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης του Υπουργείου Εσωτερικών. Για σκοπούς παροχής δημόσιου βοηθήματος, η άδεια παραμονής αποτελεί πρόκριμα.

Οι αιτητές ασύλου, αμέσως μετά την άφιξη ή τον εντοπισμό τους, παραπέμπονται στο Κέντρο Υποδοχής Κοφίνου και αν διαπιστωθεί ότι δεν υπάρχουν κενές θέσεις, τότε μελετάται αίτηση για σκοπούς παροχής δημόσιου βοηθήματος, το οποίο καλύπτει μόνο στέγη, τροφή και ρουχισμό. Μετά από Διυπουργική απόφαση, όλοι οι αιτητές ασύλου δεν έχουν πρόσβαση σε εργασία κατά τους πρώτους 6 μήνες.

Στις περιπτώσεις των αναγνωρισμένων προσφύγων, των αλλοδαπών που τυγχάνουν διεθνούς προστασίας και των αλλοδαπών των οποίων η άδεια παραμονής είναι για ανθρωπιστικούς λόγους, παρέχεται κανονικά δημόσιο βοήθημα, για κάλυψη των βασικών και ειδικών αναγκών τους.

Όσον αφορά στους αλλοδαπούς πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου και στους αλλοδαπούς από τρίτες χώρες, τίθενται όροι και προϋποθέσεις για την παραχώρηση προς αυτούς άδειας παραμονής στη Δημοκρατία πέραν των τριών μηνών. Θα

πρέπει να αποδείξουν ότι είναι μισθωτοί εργαζόμενοι ή διαθέτουν επαρκείς πόρους για τη συντήρηση των ιδίων και των εξαρτωμένων τους, καθώς και ασφάλιση υγείας. Ως εκ τούτου και σύμφωνα με τον περί Δημοσίων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών Νόμο, παρέχεται δημόσιο βοήθημα μόνο κάτω από κάποιες προϋποθέσεις, όπου ο αλλοδαπός παρέμεινε χωρίς εργασία για λόγους υπεράνω της δικής του θέλησης και εφόσον δεν εξελίσσεται σε υπέρμετρο βάρος για τα Ταμεία Πρόνοιας της Δημοκρατίας.

Παρόλο ότι, λόγω των πιο πάνω ρυθμίσεων, ο αριθμός των αλλοδαπών ληπτών δημόσιου βοηθήματος αναμενόταν να μειωθεί, εντούτοις, από στοιχεία που λήφθηκαν από τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας, ο μέσος όρος αλλοδαπών που λάμβαναν μηνιαίο δημόσιο βοήθημα και δημόσιο βοήθημα με έκτακτα χορηγήματα ανήλθε το 2006 στους 679, σε σύγκριση με 489 το 2005, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση 39%. Το συνολικό ποσό δημόσιου βοηθήματος που καταβλήθηκε το 2006 σε αλλοδαπούς λήπτες ανήλθε στα £3.873.123, σε σύγκριση με £2.609.234 το 2005. Παρατηρείται μία αυξητική τάση στον αριθμό των αλλοδαπών που καταφθάνουν στην Κύπρο είτε ως αιτητές ασύλου, είτε ως μετανάστες.

Παρατηρήθηκε επίσης ότι δημόσιο βοήθημα εξακολουθεί να παρέχεται και σε αλλοδαπούς αιτητές πολιτικού ασύλου, των οποίων ως τόπος άφιξής τους στην Κύπρο, σύμφωνα με την επιστολή που προσκομίζουν από την Αστυνομία (Confirmation of Submission of Application for Refugee Status), αναφέρονται είτε τα κατεχόμενα, είτε τόπος άγνωστος. Συμπεραίνεται, δηλαδή, ότι δεν αφίχθησαν μέσω των νόμιμων λιμένων ή αερολιμένων της Κυπριακής Δημοκρατίας και διερωτήθηκαν πώς είναι δυνατόν πρόσωπα που εισήλθαν παράνομα στο έδαφος της Δημοκρατίας να καθίστανται δικαιούχοι δημόσιου βοηθήματος.

Ο Υπουργός μου ανέφερε ότι, σύμφωνα με το άρθρο 7(1) του περί Προσφύγων Νόμου, αιτητής, ο οποίος εισέρχεται ή εισήλθε στη Δημοκρατία παράνομα, δεν υπόκειται σε τιμωρία λόγω μόνο της παράνομης εισόδου ή διαμονής του, νοουμένου ότι παρουσιάζεται, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, στις Αρχές και εκθέτει τους λόγους της παράνομης εισόδου ή διαμονής του.

Μου ανέφερε επίσης ότι οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας αναλαμβάνουν την εξέταση αιτήσεων για παροχή δημόσιου βοηθήματος, σύμφωνα με το άρθρο 3(7)(α)(β) του περί Δημοσίων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών Νόμου, αφού οι αιτητές προσκομίσουν τη σχετική βεβαίωση (Confirmation of Submission of Application for Refugee Status), στοιχείο το οποίο επιβεβαιώνει στο εφεξής τη νομιμότητα της παρουσίας του αλλοδαπού στο έδαφος της Δημοκρατίας, ανεξάρτητα από το σημείο εισόδου του σ' αυτή.

Ωστόσο, διατηρώ τις επιφυλάξεις μου, ειδικά όσον αφορά στους αλλοδαπούς που εισέρχονται παράνομα στο έδαφος της Δημοκρατίας και εξαφανίζουν ή καταστρέφουν τα ταξιδιωτικά τους έγγραφα για να μην μπορεί να εξακριβωθεί η ταυτότητά τους και για το λόγο αυτό το θέμα θα τεθεί στον Υπουργό Εσωτερικών για διερεύνηση και ανάλογη ενέργεια.

**Πληρωμές δημόσιου βοηθήματος σε Τουρκοκυπρίους.** Από στοιχεία που λήφθηκαν από τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας, ο μέσος όρος Τουρκοκυπρίων ληπτών δημόσιου βοηθήματος ανήλθε το 2006 στους 96, σε σύγκριση με 65 το 2005. Το ύψος του δημόσιου βοηθήματος που καταβλήθηκε στους Τουρκοκύπριους το 2006 ανήλθε στις £388.339, σε σύγκριση με £259.449 το 2005.

**Λήπτες δημόσιου βοηθήματος που είναι ταυτόχρονα και δικαιούχοι επιδόματος ορφάνιας από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων.** Το ύψος του δημόσιου βοηθήματος που καταβάλλεται σε δικαιούχους είναι η διαφορά που προκύπτει μεταξύ του συνολικού ποσού που δικαιούται ο λήπτης για τις βασικές, ειδικές και άλλες του ανάγκες και των εισοδημάτων του, στα οποία περιλαμβάνονται και συντάξεις και άλλα επιδόματα που λαμβάνει από το Κράτος ή άλλους Οργανισμούς.

Στις περιπτώσεις ατόμων που λαμβάνουν επίδομα ορφάνιας και ακολούθως καθίστανται δικαιούχοι κοινωνικής σύνταξης, λόγω του ότι το επίδομα ορφάνιας είναι χαμηλότερο από την κοινωνική σύνταξη, τους καταβάλλεται η διαφορά ως συμπλήρωμα κοινωνικής σύνταξης.

Στην προηγούμενη Έκθεσή μου ανέφερα ότι σε περιπτώσεις ληπτών δημόσιου βοηθήματος, οι οποίοι είναι και δικαιούχοι επιδόματος ορφάνιας και ειδικής χορηγίας ή δικαιούχοι επιδόματος ορφάνιας, ειδικής χορηγίας και συμπληρώματος κοινωνικής σύνταξης, των οποίων το επίδομα ορφάνιας καταβάλλεται στο όνομα του κηδεμόνα τους από τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων, παρατηρήθηκαν τα πιο κάτω:

(α) Στις πλείστες περιπτώσεις ληπτών που λαμβάνουν και συμπλήρωμα κοινωνικής σύνταξης, κατά τον υπολογισμό του δημόσιου βοηθήματος αφαιρείτο ως εισόδημα ποσό ύψους £54,17 το μήνα ως ειδική χορηγία (μέγιστο ποσό ειδικής χορηγίας), πέραν του ποσού των £45 το μήνα που πραγματικά ελάμβαναν από τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων, που επίσης αφαιρείτο. Παρατηρήθηκε επίσης περίπτωση λήπτριας, από την οποία αφαιρείτο κάθε μήνα ποσό ύψους £123,94 ως επίδομα ορφάνιας και ποσό ύψους £54,17 ως ειδική χορηγία, πέραν των £155,32 της κοινωνικής σύνταξης και £45 της ειδικής χορηγίας, που πραγματικά ελάμβαναν και που επίσης αφαιρούντο.

(β) Το ποσό του επιδόματος ορφάνιας που αφαιρείτο από τους λήπτες για σκοπούς υπολογισμού του δημόσιου βοηθήματος δεν αναθεωρείτο κάθε χρόνο με τις εκάστοτε αυξήσεις που παραχωρούντο από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, με αποτέλεσμα να αφαιρείτο μικρότερο ποσό κάθε μήνα και να δημιουργούνται υπερπληρωμές. Υπάρχουν περιπτώσεις που το επίδομα ορφάνιας δεν είχε αναθεωρηθεί από το 1998.

Ζήτησα όπως εντοπιστούν όλοι οι λήπτες δημόσιου βοηθήματος που ελάμβαναν επίδομα ορφάνιας από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και γίνει αναθεώρηση, ώστε να υπολογιστούν τόσο οι οφειλές προς τους λήπτες, όσο και οι υπερπληρωμές, οι οποίες και να διευθετηθούν.

Εισηγήθηκα επίσης όπως, σε συνεργασία με τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων, λαμβάνονται τα ορθά στοιχεία σε ηλεκτρονική μορφή, ούτως ώστε το πρόβλημα να επιλυθεί οριστικά.

Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας με πληροφόρησαν ότι, σε συνεργασία με τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων, προχώρησαν τον Ιούνιο του 2006 στην εξασφάλιση συγκεκριμένου αρχείου, στο οποίο εμφανίζονται οι δικαιούχοι, ανεξάρτητα αν η επιταγή τους εκδίδεται στο όνομα του κηδεμόνα τους και ότι το αρχείο αυτό εκδίδεται κάθε μήνα, οπότε υπάρχει πλήρης και συνεχής ενημέρωση με τα ορθά στοιχεία. Με πληροφόρησαν επίσης ότι έχουν δοθεί σχετικές οδηγίες στους Επαρχιακούς Λειτουργούς για κάλυψη, με έκτακτα επιδόματα, των δικαιωμάτων που τυχόν υπάρχουν, καθώς και για υπολογισμό τυχόν υπερπληρωμών.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο, παρατηρήθηκε ότι τον Ιούλιο 2006 έγιναν οι σχετικές διορθώσεις στο ύψος των δημοσίων βοηθημάτων που πρέπει να καταβάλλονται, χωρίς όμως να φαίνεται κατά πόσο τα Επαρχιακά Γραφεία προέβησαν στις δέουσες ενέργειες, σύμφωνα με τις οδηγίες της διεύθυνσης των Υπηρεσιών, για τον υπολογισμό και καταβολή των οφειλόμενων ποσών προς τους δικαιούχους και τον υπολογισμό και ανάκτηση τυχόν υπερπληρωμών.

**Στέγη «Νέα Ελεούσα».** Διαπιστώθηκε και πάλι ότι στα προγράμματα εργασίας του προσωπικού της Στέγης γίνονται, μετά την ετοιμασία τους, πολλές τροποποιήσεις, λόγω αυξημένων αδειών ασθενείας και απουσίας που υποβάλλονται εκ των υστέρων ή λόγω επιθυμίας ορισμένων λειτουργών να εργάζονται μόνο σε πρωινή ή μόνο σε απογευματινή βάρδια.

Παρόλο ότι κατά το 2006 παρατηρήθηκε ότι οι άδειες απουσίας και ασθενείας του προσωπικού έχουν μειωθεί στις 4 107 μέρες για 101 λειτουργούς, σε σύγκριση με 4 542 μέρες για 96 λειτουργούς του 2005, που αναλογούν σε 41 μέρες για κάθε λειτουργό (47 μέρες το 2005), εντούτοις ο αριθμός των αδειών που λαμβάνεται εξακολουθεί να είναι μεγάλος.

Ζήτησα όπως διερευνηθούν οι περιπτώσεις ορισμένων λειτουργιών που έκαναν υπερβολική χρήση άδειας ανάπαυσης/ασθενείας κατά τη διάρκεια του 2006.

Ο Υπουργός με πληροφόρησε ότι γίνονται συνεχείς προσπάθειες, ώστε να μη γίνονται αλλαγές στα προγράμματα του προσωπικού, ότι τροποποιήσεις γίνονται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις και ότι οι περιπτώσεις των λειτουργιών που έκαναν υπερβολική χρήση άδειας ανάπαυσης/ασθενείας κατά τη διάρκεια του 2006, διερευνήθηκαν και είναι δικαιολογημένες.

**Κόστος λειτουργίας Ιδρυμάτων και αναγκαιότητα ή μη συνέχισης της λειτουργίας τους.**

Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενη Έκθεσή μου, από μελέτη των στοιχείων που λήφθηκαν από τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας, όσον αφορά στο κόστος λειτουργίας των διαφόρων Ιδρυμάτων κατά το 2004, με επιφύλαξη για την ορθότητα των μισθών που λήφθηκαν υπόψη στους υπολογισμούς, διαπιστώθηκε ότι υπάρχει μεγάλη διακύμανση στο μηνιαίο κατά κεφαλή κόστος από Ίδρυμα σε Ίδρυμα με τις ίδιες δραστηριότητες, όπως, παιδικές στέγες, στέγες ηλικιωμένων κ.α. και ότι το μηνιαίο κόστος είναι υπερβολικά ψηλό.

Εισηγήθηκα όπως τα Ιδρύματα, η αναγκαιότητα λειτουργίας των οποίων εξέλειπε και οι υπηρεσίες τους θα μπορούσαν να προσφερθούν από τον ιδιωτικό τομέα με πολύ πιο χαμηλό κόστος, μειωθούν σταδιακά και το προσωπικό τους αξιοποιηθεί σε άλλους τομείς. Όσον αφορά στα απολύτως αναγκαία Ιδρύματα, εισηγήθηκα όπως διερευνηθούν οι λόγοι της τόσο μεγάλης διακύμανσης στο κατά κεφαλή κόστος και να γίνουν προσπάθειες μείωσής του.

Ο Υπουργός μου ανέφερε ότι πράγματι έχουν εντοπιστεί διακυμάνσεις στο ύψος του κατά κεφαλή κόστους λειτουργίας και ότι το θέμα θα μελετηθεί ευρύτερα εντός του 2008. Όσον αφορά στην εισήγησή μου για μείωση κάποιων κατηγοριών Ιδρυμάτων, ο Υπουργός ανέφερε ότι εξετάζονται τρόποι συνεργασίας με τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης και άλλους φορείς που δρουν σε τοπικό επίπεδο, για ανάπτυξη συνεργασίας στον τομέα αυτό και ότι για το σκοπό αυτό έχει ανατεθεί σε ομάδα εμπειρογνομόνων, η εκπόνηση σχετικής μελέτης, τα αποτελέσματα της οποίας αναμένονται εντός του 2008.

**Κληροδότημα Νεφέλης Σ. Ταλιώτου.** Η Νεφέλη Ταλιώτου από την Πάφο, η οποία απεβίωσε το 1982, κληροδότησε μέρος της περιουσίας της, ύψους £89.511, στην Κρατική Στέγη Ηλικιωμένων και Αναπήρων που βρίσκεται στο Χλώρακα, ποσό το οποίο και κατατέθηκε το Δεκέμβριο 1986 σε λογαριασμό καταθέσεων των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας. Μέρος του ποσού αυτού επενδύθηκε σε κυβερνητικά χρεώγραφα και το υπόλοιπο παρέμεινε στον τοκοφόρο λογαριασμό καταθέσεων. Το συνολικό ύψος του κληροδοτήματος στις 31.12.2006 ανερχόταν στις £422.441.

Για αξιοποίηση του κληροδοτήματος προγραμματιζόταν εδώ και αρκετά χρόνια η ανέγερση συγκροτήματος μικρών οικιστικών μονάδων, πάνω σε κρατική γη που παραχωρήθηκε με έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου το 1996, για τη διαμονή ηλικιωμένων ατόμων που μπορούν, σε κάποιο βαθμό, να αυτοεξυπηρετούνται.

Για διάφορους λόγους, η εφαρμογή της πιο πάνω απόφασης δεν προχώρησε και το Φεβρουάριο 2006 οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας αποφάσισαν την αναστολή της προώθησης της ανέγερσης του συγκροτήματος μικρών οικιστικών μονάδων, μέχρι το πέρας της μελέτης για την αναδιοργάνωση των Κρατικών Ιδρυμάτων, οπότε θα ληφθεί η τελική απόφαση για υλοποίησή της ή όχι. Στις 14.2.2006, ζητήθηκε από τη Νομική Υπηρεσία γνωμοδότηση, αναφορικά με τη δυνατότητα αξιοποίησης του κληροδοτήματος για άλλες ανάγκες. Στην απαντητική του επιστολή, ο Γενικός Εισαγγελέας εισηγήθηκε την υποβολή αίτησης στο Ανώτατο Δικαστήριο, με την οποία να ζητούνται οδηγίες και/ή διάταγμα, σε σχέση με τη διαχείριση και τη χρήση της δωρηθείσας περιουσίας.

Ενόψει των πιο πάνω, ζήτησα να πληροφορηθώ κατά πόσο έχει ληφθεί τελική απόφαση για την ανέγερση ή μη των μικρών οικιστικών μονάδων, καθώς επίσης και για τυχόν εξελίξεις όσον αφορά στο θέμα της διαχείρισης του κληροδοτήματος.

Ο Υπουργός με πληροφόρησε ότι το θέμα έτυχε μελέτης και συζητήθηκε σε ειδική σύσκεψη, στο πλαίσιο της οποίας εξετάστηκαν όλες οι πτυχές του θέματος και ότι, λαμβάνοντας υπόψη τη σταδιακή γήρανση του πληθυσμού που παρατηρείται και τις κτιριακές συνθήκες της στέγης ηλικιωμένων που λειτουργεί στην Πάφο, αποφασίστηκε τελικά όπως το κληροδότημα χρησιμοποιηθεί για το σκοπό που δόθηκε, δηλαδή για ανέγερση πρότυπου στέγης ηλικιωμένων με αναβαθμισμένο προσωπικό και παροχή υψηλού επιπέδου υπηρεσιών.

**Κρατικές χορηγίες σε εθελοντικούς οργανισμούς.** Σύμφωνα με το σχετικό Κονδύλι του Προϋπολογισμού για το 2006, ποσό ύψους £4,6 εκ. χορηγήθηκε σε εθελοντικούς οργανισμούς, με βάση το Σχέδιο Κρατικών Χορηγιών.

Λόγω του ότι τα ποσά που χορηγούνται σε ορισμένους εθελοντικούς οργανισμούς είναι σημαντικά, όπως και κατά τα προηγούμενα χρόνια, εισηγήθηκα όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο ελέγχου των λογαριασμών και των δραστηριοτήτων τους και αξιολόγησης του βαθμού επίτευξης των στόχων για τους οποίους δημιουργήθηκαν.

Ο Υπουργός με πληροφόρησε ότι οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας απευθύνθηκαν στο Υπουργείο Οικονομικών για εξασφάλιση έγκρισης για υπερωριακή απασχόληση Λογιστή, αίτημα που έγινε αποδεκτό και ότι για το σκοπό αυτό απασχολήθηκε ήδη συγκεκριμένος λειτουργός, με όρους εντολής να αξιολογήσει τα οικονομικά στοιχεία και τη βιωσιμότητα των εθελοντικών οργανισμών, με βάση τις αιτήσεις τους για παραχώρηση κρατικής χορηγίας για το 2007. Μου ανέφερε επίσης ότι τα αποτελέσματα αυτής της αξιολόγησης έχουν υποβληθεί στο Γενικό Λογιστή και ότι αφού μελετηθούν θα ληφθούν υπόψη κατά τις μελλοντικές χρηματοδοτήσεις των οργανισμών.

**Καθυστερημένα έσοδα ύψους £2.107.949.** Δεν έχει υποβληθεί στην Υπηρεσία μου αντίγραφο του καταλόγου καθυστερημένων εσόδων στο καθορισμένο έντυπο, όπως προβλέπεται στη Δημοσιονομική και Λογιστική Οδηγία αρ. 42, με αποτέλεσμα να μη μπορέσω να ελέγξω την ορθότητα των καθυστερημένων εσόδων.

**Μηχανογράφηση.** Το έργο της μηχανογράφησης των διαδικασιών των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας, το οποίο έπρεπε να είχε ολοκληρωθεί το Φεβρουάριο 1996, έγινε τελικά αποδεκτό, με πολύ μεγάλη καθυστέρηση, τον Αύγουστο 2001. Με βάση την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, αναφορικά με το Γενικό Σχέδιο Μηχανογράφησης της Δημόσιας Υπηρεσίας, οι Υπηρεσίες έπρεπε να ετοιμάσουν έκθεση αξιολόγησης του έργου ένα έτος μετά την αποδοχή του. Μετά από επιστολή μου το Σεπτέμβριο 2006 για ετοιμασία της σχετικής έκθεσης αξιολόγησης, οι Υπηρεσίες ανέφεραν ότι μόλις το Μάρτιο 2006 είχε ολοκληρωθεί πλήρως το έργο και ότι σύντομα θα ετοιμάζαν έκθεση. Με νέα μου επιστολή το Φεβρουάριο 2007, ζήτησα τις απόψεις του Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής και των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας, σχετικά με το θέμα αυτό, καθώς και για άλλα προβλήματα/αδυναμίες του συστήματος.

Τον Ιούλιο 2007 οι Υπηρεσίες με πληροφόρησαν ότι η καθυστέρηση στην ολοκλήρωση του έργου αποδίδεται στο ότι η έκταση του έργου δεν εκτιμήθηκε ορθά, όπως επίσης και ο όγκος εργασίας που απαιτείτο για ολοκλήρωσή του, με επακόλουθο τις αλυσιδωτές καθυστερήσεις. Όσον αφορά στη μη έγκαιρη αξιολόγηση του συστήματος, ανέφεραν ότι περιοδικές εσωτερικές αξιολογήσεις που έγιναν, οδήγησαν σε αλλαγές και βελτιώσεις και ότι αυτό που δεν ολοκληρώθηκε είναι η τελική αξιολόγηση του έργου, που μεθοδολογικά θεωρούν πως είναι σκόπιμο να διεξάγεται μετά την ολοκλήρωση ενός έργου.

#### **4.36 ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ**

##### **Μέρος Α**

**Επιθεωρήσεις μηχανημάτων σύμφωνα με τον περί Εργοστασίων Νόμο.** Συνεχίζουν να μη διεξάγονται στον απαιτούμενο βαθμό επιθεωρήσεις μηχανημάτων, σύμφωνα με τη συχνότητα που

καθορίζεται στα άρθρα 33-35 και 40-42 του πιο πάνω Νόμου (π.χ. αεροθαλάμων, γερανών, ανυψωτικών μηχανισμών, υδραυλικών ανυψωτήρων, κινητών αναβατορίων, ηλεκτρικών ανελκυστήρων κ.λπ.).

Συγκεκριμένα, κατά το 2006 έγιναν 1 165 επιθεωρήσεις μηχανημάτων (1 519 το 2005), σε σύγκριση με 12 398 (12 205 το 2005) που έπρεπε να γίνουν.

Ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων με πληροφόρησε ότι η αδυναμία του Τμήματος να διεκπεραιώσει τον προβλεπόμενο από τον περί Εργοστασίων Νόμο αριθμό επιθεωρήσεων μηχανημάτων οφείλεται στο γεγονός ότι ο αριθμός των Επιθεωρητών Μηχανημάτων που διαθέτει το Τμήμα δεν είναι ο απαιτούμενος για να καλύπτεται ο αριθμός των επιθεωρήσεων που προνοεί η νομοθεσία.

#### **4.37 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ**

##### **Μέρος Α**

**Εισοδηματική στήριξη κατοίκων ορεινών κοινοτήτων.** Το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφασή του αρ. 64.573 ημερ. 1.11.2006, εξουσιοδότησε τους Υπουργούς Οικονομικών και Εσωτερικών να αναλάβουν τη διάθεση ποσού ύψους £2.952.000, το οποίο αντιπροσωπεύει εφάπαξ χορηγία για την εισοδηματική στήριξη των μονίμων κατοίκων των ορεινών Κοινοτήτων. Για την κατανομή του ποσού αυτού, καθορίστηκαν από τον Υπουργό Εσωτερικών προϋποθέσεις και κριτήρια. Η ετοιμασία των καταλόγων των δικαιούχων έγινε με βάση καταστάσεις που υπέβαλαν οι Κοινοτάρχες, οι οποίοι αναρτήθηκαν σε περίοπτο μέρος της κάθε Κοινότητας για να δίνεται η ευκαιρία ελέγχου από τους κατοίκους, σε μια προσπάθεια αποφυγής της συμπερίληψης σε αυτούς μη δικαιούχων προσώπων. Το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας, εξέδωσε για την κάθε Κοινότητα μια επιταγή στο όνομα του Προέδρου της Κοινότητας, για το σύνολο της χορηγίας. Η διανομή του ποσού στους δικαιούχους έγινε από τα Κοινοτικά Συμβούλια. Ωστόσο, από σχετικά παράπονα/καταγγελίες που λήφθηκαν στην Υπηρεσία μου, η συμπερίληψη στους καταλόγους μη δικαιούχων ατόμων δεν μπορεί να αποκλεισθεί, ενώ οι διαδικασίες που ακολουθήθηκαν για την κατανομή του ποσού, εμπεριέχουν κινδύνους καταβολής χορηγιών σε μη δικαιούχους ή και οικειοποίησης δημόσιου χρήματος.

Υπέδειξα ότι θα πρέπει να εισαχθούν τέτοιες διαδικασίες ούτως ώστε να διασφαλίζεται ότι όσοι τυγχάνουν επιχορήγησης είναι δικαιούχοι. Το Υπουργείο Εσωτερικών εξέφρασε την άποψη ότι οι διαδικασίες που έχουν υποδειχθεί είναι τέτοιας μορφής που θα μπορούσαν να τηρηθούν μόνο από την Υπηρεσία Χορηγιών του Υπουργείου Οικονομικών στο οποίο ανήκει και το σχετικό κονδύλι, χωρίς ωστόσο να ενημερώσει το Υπουργείο Οικονομικών για το θέμα.

##### **Διαχείριση Έργων που συγχρηματοδοτούνται από Ευρωπαϊκά Κονδύλια.**

**(α) Διαρθρωτικά Ταμεία.** Κατόπιν απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, το Υπουργείο Εσωτερικών ορίστηκε στις 30.4.2003 ως Ενδιάμεσος Φορέας για την υλοποίηση ορισμένων μέτρων του Ενιαίου Εγγράφου Προγραμματισμού το οποίο περιλαμβάνει μεταξύ άλλων, οικονομική και κοινωνική υποστήριξη και αναζωογόνηση αστικών περιοχών και περιοχών της υπαίθρου που αντιμετωπίζουν σοβαρά διαρθρωτικά προβλήματα. Τα μέτρα αυτά προγραμματίστηκε να υλοποιηθούν από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως και τις Επαρχιακές Διοικήσεις. Στις 6.4.2005, με νέα απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, το Υπουργείο Εσωτερικών ορίστηκε ως Ενδιάμεσος Φορέας για όλα τα μέτρα που συμπεριλαμβάνουν επίσης το σχέδιο χορηγιών προς μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις για προώθηση οικονομικών δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τον Αγροτουρισμό, καθώς και το σχέδιο χορηγιών για την υποστήριξη μικρομεσαίων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον μεταποιητικό τομέα. Οι συνολικοί χρηματοδοτικοί πόροι ανέρχονται στα €58,69 εκ., (£34,35 εκ.) από τα οποία €28,02 εκ. (£16,4 εκ.) αποτελούν κονδύλια που θα εισρεύσουν στην Κύπρο από το Ευρωπαϊκό Ταμείο



Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), ενώ το υπόλοιπο ποσό των €30,67 εκ. (£17,95 εκ.) θα προέλθει από εθνικούς πόρους.

Στον Προϋπολογισμό του Κράτους για το έτος 2006 συμπεριλήφθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών πιστώσεις που αφορούν σε έργα που συγχρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ε.Ε., συνολικού ύψους £8 εκ. (€14,6 εκ.) από τις οποίες έχουν πραγματοποιηθεί δαπάνες ύψους £5 εκ. (€9,9 εκ.) ή ποσοστό 67,92% του προϋπολογισμού.

Υπέδειξα ότι χρειάζεται να ληφθούν μέτρα ώστε ο προγραμματισμός για τη διενέργεια των πιο πάνω δαπανών και ο εν λόγω Προϋπολογισμός για τα επόμενα έτη να παρακολουθείται στενά, ώστε να υλοποιείται έγκαιρα, με σκοπό η Δημοκρατία να αξιοποιήσει στο μέγιστο δυνατό βαθμό τους ευρωπαϊκούς πόρους που δικαιούται στα πλαίσια της χρονικής περιόδου (μέχρι 31.12.2008) που της παρέχεται.

**(β) Ταμείο Συνοχής.** Το Ταμείο Συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποσκοπεί στην προαγωγή και ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής και της αλληλεγγύης μεταξύ των κρατών μελών, ενώ ιδιαίτερη προσοχή αποδίδεται στη μείωση των διαφορών μεταξύ των επιπέδων ανάπτυξης των διαφόρων περιοχών των κρατών μελών της Κοινότητας και στη διασφάλιση της ισορροπίας μεταξύ των έργων που προωθούνται και αφορούν στο περιβάλλον και τις μεταφορές.

Το Υπουργείο Εσωτερικών για την προγραμματική περίοδο 2004-2006 ορίστηκε ως Φορέας Υλοποίησης για το νέο χώρο Υγειονομικής Ταφής Αποβλήτων Λάρνακας – Αμμοχώστου. Οι συνολικοί χρηματοδοτικοί πόροι ανέρχονται στα €49,85 εκ. (£29,18 εκ.) από τα οποία €28,72 εκ. (£16,8 εκ.) αποτελούν κονδύλια που θα εισρεύσουν στην Κύπρο από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), ενώ το υπόλοιπο ποσό των €21,13 (£12,4 εκ.) θα προέλθει από εθνικούς πόρους.

Στον Προϋπολογισμό του Κράτους για το 2006, συμπεριλήφθηκε αρχικά ποσό ύψους £10 εκ. (€17,1 εκ.) για το έργο της κατασκευής του χώρου, το οποίο μειώθηκε σε £5,1 εκ. (€8.713.862) από το οποίο έχουν πραγματοποιηθεί δαπάνες ύψους £3,12 εκ. (€5,32 εκ.) ή ποσοστό 61.13% του τελικού Προϋπολογισμού. Επισήμανα ότι το εν λόγω έργο χρειάζεται να ολοκληρωθεί και οι σχετικές επιλέξιμες δαπάνες να διενεργηθούν έγκαιρα ώστε μέχρι 31.12.2009 να σταλεί η σχετική τελική αίτηση για τη συγχρηματοδότηση του έργου από το Ταμείο Συνοχής για την εξασφάλιση της καταβολής του σχετικού ποσού. Στο Μέρος 5 της Έκθεσής μου γίνεται περαιτέρω αναφορά στο εν λόγω έργο και την σχετική έκθεση της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου.

#### **Άδειες οικοδομών/διαίρεσης γης.**

**(α) Καθορισμός δικαιωμάτων για έκδοση αδειών οικοδομών/διαίρεσης γης.** Τα δικαιώματα για έκδοση αδειών οικοδομής/διαίρεσης γης υπολογίζονται και εισπράττονται με βάση τους περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικούς, Αρ. 2) Κανονισμούς του 2003.

Κατά την εφαρμογή των πιο πάνω Κανονισμών διαφάνηκε ότι ορισμένα σημεία έχρηζαν περαιτέρω διευκρίνισης και ερμηνείας. Για σκοπούς ομοιόμορφης πολιτικής και εφαρμογής των Κανονισμών από όλες τις αρμόδιες αρχές, δόθηκαν κατά το 2004, από το Υπουργείο Εσωτερικών διευκρινίσεις και καθορίστηκαν οι τιμές μονάδος για σκοπούς υπολογισμού των δικαιωμάτων για την έκδοση άδειας οικοδομής. Ωστόσο, παρά τις διευκρινίσεις που δόθηκαν φαίνεται ότι υπολείπονται στους Κανονισμούς και άλλα σημεία τα οποία χρήζουν διευκρίνισης, με αποτέλεσμα να επαφίεται στην κρίση των λειτουργών, που εξετάζουν τις αιτήσεις, ο τρόπος χειρισμού τους και ο καθορισμός των πληρωτέων δικαιωμάτων. Επίσης οι τιμές που καθορίστηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών, βασίστηκαν σε τιμές μονάδος που αφορούσαν το έτος 2000, οι οποίες σε διάφορες περιπτώσεις φαίνεται να παρουσιάζονται πολύ χαμηλές σε σχέση με τα σημερινά δεδομένα και να χρήζουν επανακαθορισμού. Υπέδειξα ότι το θέμα θα πρέπει να απασχολήσει το Υπουργείο Εσωτερικών με σκοπό την ομοιόμορφη εφαρμογή των Κανονισμών και την αναθεώρηση των πληρωτέων δικαιωμάτων.

**(β) Καθυστερημένες αιτήσεις.** Προς απάμβλυνση των προβλημάτων και των καθυστερήσεων που παρατηρούνται στην έκδοση των αδειών οικοδομών/διαίρεσης γης, εισηγήθηκα τη μηχανογράφηση των διαδικασιών παραλαβής, εξέτασης, παρακολούθησης και έκδοσης των αδειών, με την εφαρμογή ολοκληρωμένου μηχανογραφικού προγράμματος, το οποίο ωστόσο δεν έχει προωθηθεί. Υπέδειξα ότι το θέμα θα πρέπει να απασχολήσει άμεσα, τόσο το Υπουργείο Εσωτερικών όσο και τις Επαρχιακές Διοικήσεις, ούτως ώστε να βρεθούν τρόποι επίσπευσης της διαδικασίας εξέτασης των αιτήσεων και αποφυγής χρονοβόρων εργασιών με σκοπό τη μείωση των καθυστερήσεων και της ταλαιπωρίας του κοινού. Το θέμα αναλύεται εκτενέστερα στις παραγράφους της Έκθεσής μου που αφορούν τις Επαρχιακές Διοικήσεις.

**Στεγαστικό σχέδιο δανειοδότησης νεαρών ζευγαριών στην αποστρατικοποιημένη ζώνη.** Η εφαρμογή του σχεδίου άρχισε το 1989 και μέχρι τις 31.12.2006 παραχωρήθηκε στον Οργανισμό Χρηματοδότησεως Στέγης ποσό £19.839.030 με το οποίο δανειοδοτήθηκαν 1251 δικαιούχοι. Εισπράχθηκαν δόσεις συνολικού ποσού £10.919.048 περιλαμβανομένων των τόκων. Μέχρι τις 31.12.2006, δόθηκαν σε 199 δικαιούχους του σχεδίου, χορηγίες ύψους £995.000.

**Στεγαστικό σχέδιο για αναζωογόνηση των περιοχών της πράσινης γραμμής στη Λευκωσία.** Η εφαρμογή του σχεδίου άρχισε το 1989 και μέχρι τις 31.12.2006 παραχωρήθηκε στον Οργανισμό Χρηματοδότησεως Στέγης ποσό £7.370.737, το οποίο εκδόθηκε για δανειοδότηση 293 δικαιούχων. Εισπράχθηκαν δόσεις συνολικού ποσού £5.279.651, περιλαμβανομένων των τόκων. Μέχρι τις 31.12.2006, δόθηκαν σε 2012 δικαιούχους του σχεδίου, χορηγίες ύψους £6.992.575.

**Νέο σχέδιο στέγασης οικογενειών με χαμηλά εισοδήματα.** Με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 53.863, ημερ. 19.6.2001, συστάθηκε Φορέας Στεγαστικής Πολιτικής, του οποίου προϊστάται ο Υπουργός Εσωτερικών και εγκρίθηκε η εισαγωγή νέου κυβερνητικού σχεδίου στέγασης οικογενειών με χαμηλά εισοδήματα, η ευθύνη εφαρμογής του οποίου ανατέθηκε στον Κυπριακό Οργανισμό Αναπτύξεως Γης. Η χρηματοδότηση της δαπάνης για την αγορά γης και την ανέγερση των κατοικιών/διαμερισμάτων, τα οποία θα διατίθενται στους αγοραστές σύμφωνα με το σχέδιο, θα γίνεται από το Κράτος, ανάλογα με την πρόοδο υλοποίησης του σχεδίου.

Από την έναρξη εφαρμογής του σχεδίου μέχρι τις 31.12.2006, παραχωρήθηκε από το Κράτος συνολικό ποσό £23.514.950. Ποσό £3.054.140 παραχωρήθηκε ως οικονομική βοήθεια (μείωση στην τιμή πώλησης) σε αγοραστές κατοικιών/διαμερισμάτων, οι οποίοι εγκρίθηκαν με βάση το σχέδιο. Ποσό £1.526.286, που αφορά σε εισπράξεις από αγοραστές οικιστικών μονάδων επιστράφηκε στην Κυβέρνηση σύμφωνα με τις πρόνοιες του σχεδίου.

**Στεγαστικό σχέδιο για κοινότητες με πληθυσμό κάτω των 200 κατοίκων.** Η εφαρμογή του σχεδίου άρχισε το 2003 και μέχρι τις 31.12.2006 παραχωρήθηκε στον Οργανισμό Χρηματοδότησεως Στέγης ποσό £2.620.219, το οποίο εκδόθηκε για δανειοδότηση 199 δικαιούχων. Εισπράχθηκαν δόσεις συνολικού ποσού £278.013, περιλαμβανομένων των τόκων. Μέχρι τις 31.12.2006, δόθηκαν σε 160 δικαιούχους του σχεδίου, χορηγίες ύψους £1.805.042.

**Στεγαστικό σχέδιο αγροτικών περιοχών.** Μέχρι το 2003, το σχέδιο χρηματοδοτείτο με κεφάλαια του Οργανισμού Χρηματοδότησεως Στέγης με επιδότηση του επιτοκίου από την Κυβέρνηση, η οποία θα συνεχιστεί μέχρι την εξόφληση των δανείων. Από το 2004, το σχέδιο χρηματοδοτείται από κονδύλια της Κυβέρνησης και μέχρι τις 31.12.2006 παραχωρήθηκε στον Οργανισμό Χρηματοδότησεως Στέγης ποσό £95.000, το οποίο εκδόθηκε για δανειοδότηση 4 δικαιούχων. Εισπράχθηκαν δόσεις συνολικού ποσού £36.833, περιλαμβανομένων των τόκων.

**Στεγαστικό σχέδιο πολυτέκνων.** Μέχρι το 2003, το σχέδιο χρηματοδοτείτο με κεφάλαια του Οργανισμού Χρηματοδότησεως Στέγης με επιδότηση του επιτοκίου από την Κυβέρνηση, η οποία θα συνεχιστεί μέχρι την εξόφληση των δανείων. Από το 2004, το σχέδιο χρηματοδοτείται από κονδύλια της Κυβέρνησης και μέχρι τις 31.12.2006 παραχωρήθηκε στον Οργανισμό Χρηματοδότησεως Στέγης ποσό £530.000, το οποίο εκδόθηκε για δανειοδότηση 21 δικαιούχων. Εισπράχθηκαν δόσεις συνολικού ποσού £51.426, περιλαμβανομένων των τόκων.

**Δάνεια για επαναδραστηριοποίηση εκτοπισμένων μικροβιοτεχνών.** Οι καθυστερημένες δόσεις δανείων ανέρχονταν στις 31.12.2006 σε £428.720. Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, κατόπτι σχετικής υπόδειξης του Υπουργείου Οικονομικών δεν λαμβάνονται οποιαδήποτε μέτρα για την είσπραξη τους.

**Μετακίνηση του χωριού Άλασσα.** Λόγω της κατασκευής του υδατοφράκτη Κούρρη, η Κυβέρνηση αποφάσισε το 1984 τη μετακίνηση του χωριού Άλασσα σε νέα ασφαλή τοποθεσία και την ανέγερση 56 νέων κατοικιών, έναντι δαπάνης £914.000. Σε μεταγενέστερο στάδιο αποφασίστηκε η αύξηση του αριθμού των κατοικιών σε 81, έναντι συνολικής δαπάνης περίπου £3 εκ., περιλαμβανομένων και των έργων υποδομής. Μέχρι το τέλος του 2006 δαπανήθηκε συνολικό ποσό ύψους £5.110.448, το μεγαλύτερο μέρος του οποίου διατέθηκε για την ανέγερση οικιών και μικρό μέρος για την ηλεκτροδότηση του βιολογικού σταθμού. Από τις πιο πάνω οικίες συμπληρώθηκαν οι 78, ενώ συνεχίζεται η ανέγερση των υπόλοιπων 3 και η κατασκευή των έργων υποδομής.

**Αιτήσεις για έκδοση πολεοδομικών αδειών οι οποίες επηρεάζονται από τον Νόμο 95(Ι)/2004 για την καταβολή Φ.Π.Α. στις αγορές ακινήτων.**

**(α) Κριτήρια για την αποδοχή/απόρριψη των αιτήσεων.** Σύμφωνα με τις διατάξεις της περί Φ.Π.Α. Νομοθεσίας (Νόμος 95(Ι)(2004), η παράδοση κτιρίων που ανεγέρθηκαν με βάση δεόντως συμπληρωμένες πολεοδομικές αιτήσεις, οι οποίες υποβλήθηκαν μέχρι τις 30.4.2004, δεν υπόκειται σε Φ.Π.Α. Πλείστοι επιχειρηματίες/πολίτες έσπευσαν να υποβάλουν αιτήσεις για μεγάλο αριθμό κτιρίων, πριν από την εκπνοή της πιο πάνω προθεσμίας. Τον Οκτώβριο 2005, με επιστολή μου προς το Διευθυντή του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως παρατήρησα ότι, επειδή αρκετές μελέτες υποβλήθηκαν βιαστικά, οι αιτητές ζήτησαν, μετά τις 30.4.2004, αλλαγές των σχεδίων που έχουν υποβάλει και εξέφρασα την άποψη ότι στις περιπτώσεις αυτές οι πολεοδομικές αρχές θα πρέπει να εξετάζουν προσεκτικά και αποφασίζουν κατά πόσο οι αιτούμενες αλλαγές διαφοροποιούν ουσιαστικά την αρχική αίτηση, οπότε θα πρέπει να ζητείται η υποβολή νέας αίτησης με συνεπακόλουθο την εφαρμογή του Νόμου για την καταβολή Φ.Π.Α.

Υπέδειξα ότι θα έπρεπε το Υπουργείο Εσωτερικών και το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως να εκδώσουν έγκαιρα οδηγίες, διευκρινίζοντας τα κριτήρια βάσει των οποίων θα αποφασίζεται κατά πόσο οι αιτούμενες αλλαγές διαφοροποιούν ουσιαστικά το αντικείμενο της αρχικής αίτησης. Επειδή η Υπηρεσία μου διαπίστωσε ότι οι περιπτώσεις στις οποίες οι αιτητές ζητούν αλλαγές των σχεδίων, ενδέχεται να τύχουν χειρισμού από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως κυρίως με βάση τη διαφοροποίηση του συνολικού εμβαδού των κτιρίων της αρχικής αίτησης και να επιβάλλεται Φ.Π.Α. μόνο για το πρόσθετο εμβαδόν που προκύπτει από τις αλλαγές, διαφώνησα με μια τέτοια αντιμετώπιση και εξέφρασα την άποψη ότι, στις περιπτώσεις όπου οι αιτούμενες αλλαγές δεν θα μπορούσαν να υλοποιηθούν με βάση τα αρχικά σχέδια, θα πρέπει να ζητείται η υποβολή εξ ολοκλήρου νέας αίτησης.

Τέλος προειδοποίησα ότι, ενόψει του ότι για ένα μεγάλο μέρος των αιτήσεων που αφορούν σε χιλιάδες οικιστικής και άλλης χρήσης μονάδες, οι αιτητές έχουν ζητήσει μετά την 1.5.2004 αλλαγές στα σχέδια, σε περίπτωση που οι αιτήσεις αυτές θεωρηθούν ότι υποβλήθηκαν δεόντως, συμπληρωμένες, το Κράτος θα απωλέσει έσοδα δεκάδων εκατομμυρίων λιρών και ζήτησα όπως, διευκρινιστούν και εφαρμοστούν άμεσα τα κριτήρια, ώστε να διασφαλιστούν τα συμφέροντα του Κράτους. Μέχρι τον Ιούλιο 2007, δε λήφθηκε απόφαση αναφορικά με τον καθορισμό και την επεξήγηση των κριτηρίων για την αποδοχή/απόρριψη τέτοιων αιτήσεων πριν την εφαρμογή του Νόμου, με αποτέλεσμα οι αιτήσεις να εξετάζονται και εκδίδονται με βάση την αρχική υποβληθείσα αίτηση, με συνεπακόλουθο να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για στήριξη της άποψης των αιτητών ότι τα ακίνητα αυτά εξαιρούνται από την καταβολή Φ.Π.Α. οπότε το Κράτος θα στερηθεί αρκετά εκατομμύρια λίρες ως έσοδα, τα οποία διαφορετικά θα εισέπραττε.

**(β) Αίτηση εταιρείας για χορήγηση Πολεοδομικής Άδειας για μεγάλη ανάπτυξη στα Κούκλια.** Η πιο πάνω αίτηση, η οποία υποβλήθηκε στις 30.4.2004 – δηλαδή την τελευταία ημέρα πριν την έναρξη ισχύος του περί Φ.Π.Α. Νόμου (Νόμος 95(Ι)/2004) μελετήθηκε αρχικά από τα Κεντρικά Γραφεία της Πολεοδομίας στη Λευκωσία και ακολούθως από το Επαρχιακό Γραφείο Πολεοδομίας της Πάφου. Τα σχέδια για την προτεινόμενη ανάπτυξη όπως είχαν υποβληθεί από την εταιρεία, δεν μπορούσαν να εγκριθούν για ουσιαστικούς λόγους οι οποίοι αναφέρονται λεπτομερώς στις εκθέσεις των Λειτουργών του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως και ως εκ τούτου, η αίτηση απορρίφθηκε από την Πολεοδομική Αρχή. Μεταξύ άλλων για μέρος της ανάπτυξης προτάθηκαν τετραώροφες και τριώροφες οικοδομές αντί διώροφες με επιτρεπόμενο ύψος 8,30 μ., ενώ μέρος της ανάπτυξης προτάθηκε να ανεγερθεί εκτός ορίων οικιστικής ζώνης, σε γεωργική ζώνη Γ3 και ζώνη προστασίας Ζ2. Η εταιρεία στις 26.10.2005 υπέβαλε προς τον Υπουργό Εσωτερικών ιεραρχική προσφυγή που στρεφόταν εναντίον της απόφασης της Πολεοδομικής Αρχής να αρνηθεί τη χορήγηση Πολεοδομικής Άδειας για την πιο πάνω ανάπτυξη.

Στις 16.1.2006, ο νέος Επαρχιακός Λειτουργός του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως Πάφου υπέβαλε έκθεση προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου, με την οποία ενώ αποδέχθηκε ότι τα υποβληθέντα από την εταιρεία σχέδια ανάπτυξης χρήζουν ουσιαστικών τροποποιήσεων για να μπορούν να εξεταστούν, ωστόσο εισηγήθηκε όπως η ιεραρχική προσφυγή της εταιρείας γίνει αποδεκτή ώστε η αρχικά υποβληθείσα αίτηση να μην ακυρωθεί, αλλά να τακτοποιηθεί με τροποποίηση των υποβληθέντων σχεδίων. Με επιστολή μου στο Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου, ημερ. 21.10.2005, ανέφερα ότι η άποψη της Υπηρεσίας μου είναι ότι με βάση τις διατάξεις του σχετικού Νόμου, την επιστολή του Διευθυντή του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως ημερ. 18.4.2005 και την εγκύκλιο που εκδόθηκε από την Έφορο Φ.Π.Α. στις 6.5.2005 η αίτηση της εταιρείας για πολεοδομική άδεια ορθώς είχε αρχικά απορριφθεί και συνεπώς ο αιτητής είχε υποχρέωση να υποβάλει νέα αίτηση με τα τροποποιημένα σχέδια.

Ανέφερα επίσης ότι αν η ιεραρχική προσφυγή εναντίον της απόφασης της Πολεοδομικής Αρχής για απόρριψη της αίτησης για πολεοδομική άδεια γίνει αποδεκτή, και στη συνέχεια ακολουθήσει η εξέταση της χωρίς να ζητηθεί η υποβολή νέας αίτησης τότε ενδεχομένως το Δημόσιο να απωλέσει καθαρά έσοδα περίπου £7 εκ. που σύμφωνα με εκτιμήσεις της Υπηρεσίας μου θα εισέπραττε υπό μορφή Φ.Π.Α.

Σε απάντηση του ο Γενικός Διευθυντής του Υπ. Εσωτερικών με πληροφόρησε ότι η αρμόδια Υπουργική Επιτροπή αφού έλαβε υπόψη όλα τα στοιχεία, στις 28.2.2006 αποφάσισε να εγκρίνει την Ιεραρχική Προσφυγή και εξουσιοδότησε την Πολεοδομική Αρχή να επανεξετάσει την αίτηση, με στόχο να γίνουν οι κατάλληλες προσαρμογές και να καταστεί δυνατή η έγκριση πολεοδομικής άδειας. Με πληροφόρησε επίσης ότι, για τη λήψη της απόφασης αυτής, η Υπουργική Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη οποιουσδήποτε παράγοντες ή γεγονότα δεν συναρτούνται με την ουσία της υποβληθείσας αίτησης ή τη συνήθη διαδικασία εξέτασης αιτήσεων ανάλογης φύσης και έκτασης.

Λόγω του ότι διατηρούσα επιφυλάξεις αναφορικά με την ουσία της υποβληθείσας αίτησης, ανέθεσα στο Επιστημονικό Τεχνικό Επιμελητήριο Κύπρου (ΕΤΕΚ) να ερευνήσει το θέμα. και να μου υποβάλει έκθεση. Σύμφωνα με την έκθεση του τα σχέδια για την προτεινόμενη ανάπτυξη όπως είχαν υποβληθεί από την εταιρεία, δεν έπρεπε να εγκριθούν για ουσιαστικούς λόγους, όπως η καταλληλότητα της πρόσβασης, ο αριθμός των ορόφων, η απουσία περιβαλλοντικής μελέτης κ.λπ. Τον Μάρτιο 2007 απέστειλα στον Υπουργό Εσωτερικών την έκθεση του ΕΤΕΚ και διατύπωσα την άποψη ότι ενόψει του ότι οι διαπιστώσεις της έκθεσης με τις οποίες συμφωνώ έρχονται σε αντίθεση με τις θέσεις της Πολεοδομικής Αρχής, η ιεραρχική προσφυγή χρήζει επανεξέτασης.

Το Υπουργείο με πληροφόρησε τον Νοέμβριο 2007 ότι η αίτηση για την χορήγηση Πολεοδομικής Άδειας επανεξετάστηκε και απορρίφθηκε στις 6.7.2007 από τον Υπουργό Εσωτερικών, ο οποίος ενήργησε ως Πολεοδομική Αρχή. Η αιτήτρια εταιρεία υπέβαλε στις 31.7.2007 Ιεραρχική Προσφυγή προς το Υπουργικό Συμβούλιο εναντίον της απόφασης του Υπουργού. Η προσφυγή είναι υπό μελέτη.

**(γ) Αίτηση για χορήγηση Πολεοδομικής Άδειας στη Γεροσκήπου.** Παρατηρήθηκε ότι η αίτηση υποβλήθηκε στις 29.4.2004, δηλαδή 2 μέρες πριν από την έναρξη ισχύος του Νόμου για επιβολή Φ.Π.Α. στις παραδόσεις κτιρίων. Μελετήθηκε αρχικά από τα Κεντρικά Γραφεία της Πολεοδομίας στη Λευκωσία και ακολούθως από το Επαρχιακό Γραφείο Πολεοδομίας της Πάφου και, όπως υποβλήθηκε, αφορούσε 121 μεζονέττες και 17 καταστήματα. Κατά την εξέταση της αίτησης και μετά από επαφές των λειτουργών του Τμήματος Πολεοδομίας με τον αιτητή έγιναν σημαντικές τροποποιήσεις των σχεδίων, με αποτέλεσμα η πολεοδομική άδεια που τελικά εκδόθηκε στις 8.2.2006 να αφορά 115 κατοικίες, 4 καταστήματα, 1 εστιατόριο και χώρο ενοίκων. Για τα τροποποιημένα σχέδια δεν ζητήθηκε η υποβολή νέας αίτησης και ως εκ τούτου παρατήρησα ότι δημιουργήθηκαν προϋποθέσεις για αποφυγή καταβολής Φ.Π.Α. κατά την πώληση των κτιρίων αφού ο αιτητής δύναται να υποστηρίξει ότι η άδεια εκδόθηκε με βάση δεόντως συμπληρωμένη αίτηση, πριν την 1.5.2004, ημερομηνία εφαρμογής του σχετικού Νόμου.

Από ελέγχους της Υπηρεσίας μου, έχει διαπιστωθεί ότι η Πολεοδομική Αρχή, προέβη σε εκτενή και υπέρμετρη χρήση της ειδικής διακριτικής ευχέρειας της με βάση το κεφάλαιο 33 του Τοπικού Σχεδίου Πάφου προς όφελος του αιτητή, χωρίς επαρκή αιτιολόγηση. Το αποτέλεσμα ήταν, τα τελικά σχέδια της άδειας να μη πληρούν βασικές πρόνοιες του Τοπικού Σχεδίου, όπως ο αριθμός ορόφων, το ύψος ορόφων, τα ελάχιστα εμβαδά των διαμερισμάτων και η ελάχιστη απόσταση των κτιρίων από τα σύνορα του οικοπέδου. Συγκεκριμένα, η Πολεοδομική Αρχή ασκώντας την ειδική διακριτική ευχέρεια της, ενέκρινε ένα επιπλέον όροφο μερικώς στα Blocks A, B, και D, ύψος οικοδομών που κυμαίνεται από 9 – 13 μέτρα αντί 8,30μ. που είναι το επιτρεπόμενο, στα 33 από τα 115 διαμερίσματα επέτρεψε τα ωφέλιμα εμβαδά να είναι μικρότερα από τα καθοριζόμενα ως ελάχιστα, ενώ σε μια περίπτωση (τμήμα του Block A), η απόσταση από τα σύνορα να είναι μικρότερη από 3 μέτρα που είναι η επιτρεπόμενη.

Παρατήρησα επίσης ότι η αποδοχή από την Πολεοδομική Αρχή όπως 33 διαμερίσματα από τα 115, έχουν ωφέλιμο καλυμμένο εμβαδό μικρότερο από το ενδεικτικά ελάχιστα επιτρεπόμενο, επέτρεψε στον αιτητή να αυξήσει τον αριθμό των διαμερισμάτων περιορίζοντας τις ανέσεις των ενοίκων. Επισημαίνεται ότι στα γενικά άρθρα 33.1.1 και 33.1.2 του Τοπικού Σχεδίου ορίζεται ότι κατά την άσκηση της ειδικής διακριτικής ευχέρειας “θα αποδίδεται πρωτεύουσα βαρύτητα στη διαφύλαξη των ανέσεων της περιοχής της ανάπτυξης και των χρηστών γειτονικών αναπτύξεων και ιδιοκτησιών, όπως και στην προστασία της ποιότητας του περιβάλλοντος και του χαρακτήρα και της φυσιογνωμίας της περιοχής”.

Επειδή κατά τη γνώμη μου οι παραχωρήσεις που δόθηκαν στον αιτητή δε συνάδουν με το πνεύμα της πιο πάνω πρόνοιας καθώς και των σχετικών άρθρων του κεφαλαίου 33, εισηγήθηκα όπως το Υπουργείο ερευνήσει τα πιο πάνω και μου κοινοποιήσει τα πορίσματα της έρευνας. Παρατήρησα επίσης ότι πέραν των πιο πάνω εγείρεται το ερώτημα κατά πόσο άλλοι αιτητές παρόμοιων αναπτύξεων τυγχάνουν παρόμοιας μεταχείρισης.

Το Υπουργείο με πληροφόρησε τον Νοέμβριο το 2007 ότι η Πολεοδομική Αρχή δέχθηκε τις τροποποιήσεις των σχεδίων χωρίς να ζητήσει υποβολή νέας αίτησης επειδή οι τροποποιήσεις δεν αλλοιώνουν ουσιαστικά το περιεχόμενο της αρχικής αίτησης.

Όσον αφορά στην παρατήρησή μου ότι η Πολεοδομική Αρχή προέβη σε εκτενή και υπέρμετρη χρήση της ειδικής διακριτικής ευχέρειας της προς όφελος του αιτητή, χωρίς επαρκή αιτιολόγηση, το Υπουργείο, με πληροφόρησε ότι δεν συμφωνεί με τη διαπίστωση μου και θεωρεί ότι η Πολεοδομική Αρχή ενήργησε νομότυπα μέσα στα πλαίσια της διακριτικής της ευχέρειας. Η απάντηση αυτή δεν θεωρείται ικανοποιητική επειδή δεν ερευνήθηκαν από το Υπουργείο τα συγκεκριμένα θέματα που ήγειρε η Υπηρεσία μας.

**Μελέτη, Κατασκευή και Λειτουργία Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας και Διάθεσης Απορριμμάτων Επαρχιών Λάρνακας - Αμμοχώστου.** Το πιο πάνω έργο έχει ανατεθεί μετά από διαγωνισμό, σε κοινοπραξία εταιρειών έναντι του ποσού των €35.076.000 για τη κατασκευή

και €99.880.000 για τη Λειτουργία και Συντήρηση των εγκαταστάσεων για περίοδο 10 ετών. Σύμφωνα με το συμβόλαιο η έναρξη των εργασιών κατασκευής ορίστηκε η 26.1.2007 και η αποπεράτωση στις 26.1.2009.

Με την έναρξη του έργου υπήρξαν έντονες αντιδράσεις και διαμαρτυρίες για τη χωροθέτηση του έργου από την Κοινότητα Λυμπίων, με αποτέλεσμα τη διακοπή των εργασιών και την έναρξη διαβουλεύσεων με τη Κοινότητα για εξεύρεση λύσης στο πρόβλημα.

Μετά από παρέλευση τριών μηνών περίπου, συμφωνήθηκε με τη Κοινότητα Λυμπίων η μετακίνηση των λεκάνων του ΧΥΤΑ κατά 1.5 – 2χλμ ανατολικά από τη αρχική τους θέση. Έτσι, στις 24.4.2007 δόθηκε εντολή στον Ανάδοχο για επανέναρξη των εργασιών.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε τις ανησυχίες της τόσο για τις σοβαρές καθυστερήσεις που προκλήθηκαν καθώς και για το γεγονός ότι δόθηκε η ευκαιρία στον Ανάδοχο να απαιτεί αποζημιώσεις που συνολικά ανέρχονται σε €2.406.159.

Επισημαίνεται ότι η απόφαση για μετακίνηση των λεκάνων του ΧΥΤΑ προϋποθέτει νέα περιβαλλοντική μελέτη, σχετικές άδειες και εγκρίσεις, οι οποίες υπολογίζεται ότι θα καθυστερήσουν την έναρξη των εργασιών για τις λεκάνες κατά 4 – 6 μήνες περίπου. Αναμένεται ότι ο Ανάδοχος θα διεκδικήσει και γι' αυτό το θέμα αποζημιώσεις.

Εξέφρασα την άποψη ότι υπήρξαν σοβαρές αδυναμίες και παραλείψεις, στη διαχείριση του έργου. Συγκεκριμένα, το Υπουργείο θα έπρεπε να μεριμνήσει, ώστε η χωροθέτηση του έργου να γίνει αποδεκτή από τις επηρεαζόμενες κοινότητες πριν από την προκήρυξη των προσφορών ώστε να αποφεύγονταν τα προβλήματα των χρονικών και οικονομικών απαιτήσεων από τον εργολάβο. Υπέδειξα ότι για έργα που επηρεάζονται κοινότητες, η πολιτική του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων είναι να γίνονται δημόσιες παρουσιάσεις στις κοινότητες από τους ειδικούς και μετά από διαπραγματεύσεις με τις τοπικές αρχές να οριστικοποιείται η τελική λύση.

**Μελέτη, Κατασκευή και Λειτουργία Διαμετακομιστικών Σταθμών Επαρχιών Λάρνακας – Αμμοχώστου στις θέσεις “Ξυλοφάγου” και “Σκαρίνου”.** Μετά από διαγωνισμό, το πιο πάνω έργο έχει ανατεθεί σε κοινοπραξία εταιρειών, έναντι του ποσού των €6.627.000 για την κατασκευή του και €14.800.000 για 10 χρόνια λειτουργίας και συντήρησης του. Το συμβόλαιο για το έργο έχει υπογραφεί στις 12.10.2006 και η έναρξη των εργασιών ορίστηκε ως η 12.12.2006. Παρατήρησα ότι ενώ σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα που υπέβαλε ο Εργολάβος οι εργασίες για το Διαμετακομιστικό Σταθμό Ξυλοφάγου θα άρχιζαν αρχές Απριλίου 2007 εντούτοις μέχρι το Μάιο 2007 δεν είχαν αρχίσει.

Έχοντας υπόψη τις σοβαρές οικονομικές επιβαρύνσεις στο έργο λόγω καθυστερήσεων από υπαιτιότητα του Εργοδότη, ζήτησα να πληροφορηθώ πώς το Υπουργείο Εσωτερικών αντιμετωπίζει το θέμα. Τον Ιούνιο του 2007, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου με πληροφόρησε ότι, υπάρχουν αντιδράσεις από την Κοινότητα Ξυλοφάγου και ότι το Υπουργείο Εσωτερικών, βρίσκεται σε συνεχή επαφή με τις Τοπικές Αρχές με σκοπό σύντομα να ληφθούν οριστικές αποφάσεις. Με πληροφόρησε επίσης, ότι για τυχόν χρονικές καθυστερήσεις θα δοθεί παράταση στην υλοποίηση του έργου, ενώ τυχόν οικονομικές επιβαρύνσεις που θα απαιτήσει ο εργολάβος, θα εξεταστούν αν και εφόσον υποβληθούν.

**Μελέτη, Κατασκευή και Λειτουργία Χώρου Υγειονομικής Ταφής Αποβλήτων Επαρχίας Πάφου.**

**(α) Διαμόρφωση σταθεροποίησης του πρανούς στο Βόρειο Όριο του ΧΥΤΑ Πάφου.** Κατά τη διάρκεια κατασκευής των δύο κυττάρων του έργου παρατηρήθηκε στο βόρειο όριο του πρανούς αστάθεια του εδάφους. Ο εργολάβος προχώρησε σε επιπλέον εκσκαφές για σταθεροποίηση του πρανούς και υπέβαλε αίτημα για πληρωμή £384.336 για την εργασία αυτή. Το θέμα παραπέμφθηκε στη Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ) η οποία μετά από

συζήτηση κατέληξε ότι ο χειρισμός του θέματος από τους συμβούλους δε συνάδει με την ορθή πρακτική διαχείρισης των έργων ούτε διασφαλίζει τα συμφέροντα του Δημοσίου στα ακόλουθα θέματα:

- (i) Οι Σύμβουλοι θα έπρεπε στο στάδιο της ετοιμασίας των εγγράφων του διαγωνισμού να ζητήσουν από τον Εργοδότη τη διεξαγωγή πιο εμπεριστατωμένης γεωλογικής έρευνας την οποία να θέσουν υπόψη των προσφερόντων.
- (ii) Στα έγγραφα του διαγωνισμού οι Σύμβουλοι δεν έπρεπε να δώσουν στους προσφέροντες οποιαδήποτε γεωμετρικά στοιχεία για τα κύτταρα του ΧΥΤΑ αλλά όφειλαν να ζητήσουν από τον Ανάδοχο του έργου πριν την έναρξη των εργασιών την επιβεβαίωση των γεωλογικών δεδομένων και τη διεξαγωγή λεπτομερούς τελικής μελέτης, την ευθύνη της οποίας να αναλάβει ο Ανάδοχος.
- (iii) Η ΚΕΑΑ δε συμφωνά με τους Συμβούλους ότι η αστάθεια του υπεδάφους, που προέκυψε ήταν τοπική και δεν μπορούσε να προβλεφθεί, αλλά θεωρεί αυτή εκτενή, σε βαθμό που θα εντοπιζέτο από μια σοβαρή και επαγγελματική γεωλογική/γεωτεχνική έρευνα.
- (iv) Η ΚΕΑΑ θεωρεί την ενέργεια των Συμβούλων να υποδείξουν νέα τιμή μονάδος για την επιπλέον γενική εκσκαφή ψηλότερη από εκείνη που προβλέπει το συμβόλαιο, ως αδικαιολόγητη. Αντίθετα η ΚΕΑΑ κρίνει ότι λόγω του μεγέθους και της φύσεως της επιπλέον εκσκαφής – πιο ομαλές κλίσεις – η τιμή μονάδος του συμβολαίου ήταν πολύ συμφέρουσα στον Ανάδοχο.

Κατά τη συζήτηση του θέματος ο εκπρόσωπος μου στην ΚΕΑΑ υπέδειξε ότι:

Οι αλλαγές έπρεπε να εκτελεσθούν και υποβληθούν έγκαιρα στην ΚΕΑΑ. Το συμβόλαιο είναι τύπου μελέτη-κατασκευή οπότε την ευθύνη για την ευστάθεια των πρανών τη φέρει ο Ανάδοχος ο οποίος πρέπει να καταβάλει την επιπλέον δαπάνη λόγω αστάθειας του υπεδάφους. Επειδή με την αλλαγή που έγινε έχει επωφεληθεί ο Εργοδότης από την αύξηση της χωρητικότητας του κυττάρου, είναι δίκαιο ο Εργοδότης να επιβαρυνθεί με μέρος της δαπάνης μόνο στην περίπτωση, που ο Ανάδοχος αποδεχθεί μια λογική διευθέτηση του θέματος.

Η ΚΕΑΑ μετά τη μελέτη του θέματος αποφάσισε τα ακόλουθα:

- Ως θέμα αρχής την ευθύνη και επομένως και το κόστος για αναγκαίες αλλαγές κα πρόσθετες εργασίες που είναι απαραίτητες για την ολοκλήρωση του έργου σύμφωνα με τη σύμβαση για έργα τύπου «μελέτη και κατασκευή» οφείλει να τα επωμίζεται ο Ανάδοχος.

Στο συγκεκριμένο θέμα και αφού διαπιστώθηκε ότι από τη μετατροπή της κλίσης του πρανούς υπάρχει κάποιο όφελος στον Εργοδότη από την αύξηση του χώρου του κυττάρου, να καταβληθεί προσπάθεια φιλικού διακανονισμού με τον επιμερισμό της δαπάνης μεταξύ του Αναδόχου και της Δημοκρατίας.

- Οι Σύμβουλοι έχουν ευθύνες για το θέμα που δημιουργήθηκε, και το Υπουργείο Εσωτερικών να ετοιμάσει έκθεση αξιολόγησης της απόδοσης των.
- Το Υπουργείο Εσωτερικών να υποβάλει έκθεση στην ΚΕΑΑ κατά πόσο για τα επόμενα έργα έχουν γίνει οι κατάλληλες γεωτεχνικές μελέτες και αν αυτές έχουν υποβληθεί στο Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης για έλεγχο.

**(β) Ποσότητα αποβλήτων.** Η σύμβαση για το ΧΥΤΑ Πάφου εκτός από τη Μελέτη – Κατασκευή, περιλαμβάνει και τη Λειτουργία – Συντήρηση του έργου για δέκα έτη έναντι του ποσού των £363.423 ανά έτος. Σύμφωνα με τα στοιχεία που υποβλήθηκαν από τον Ανάδοχο, η ποσότητα των αποβλήτων που κατέληξαν στο ΧΥΤΑ Πάφου για τη περίοδο Σεπτέμβριος 2005 – Αύγουστος 2006 ήταν συνολικά 60 234 τόνοι. Η ποσότητα αυτή είναι σχεδόν διπλάσια από αυτή που προέβλεπε η μελέτη Κόστους – Ωφέλους για το έργο. Με βάση τη μελέτη αυτή, για το έτος 2007, η

συνολική ποσότητα στερεών αποβλήτων θα ανέρχεται σε 62 600 τόνους από τους οποίους 35 776 τόνοι θα κατέληγαν στο ΧΥΤΑ Πάφου και ποσότητα 26 824 τόνων θα ανακτάτο με ανακύκλωση, πράγμα το οποίο (η ανάκτηση με ανακύκλωση) μέχρι τον Οκτώβριο του 2006 δεν εφαρμόστηκε.

Παρατήρησα ότι οι επιπτώσεις από τη μη ανακύκλωση υλικών είναι πολύ σοβαρές επειδή – λόγω της αυξημένης ποσότητας που καταλήγει στο ΧΥΤΑ – αφενός διπλασιάζεται το κόστος λειτουργίας του ΧΥΤΑ (περίπου £600.000/ανά έτος αντί £363.423) και αφετέρου ο χρονικός ορίζοντας λειτουργίας του ΧΥΤΑ θα μειωθεί από 20 στα 10 έτη – λόγω πλήρωσης της συνολικής χωρητικότητας των κυττάρων του ΧΥΤΑ.

Ενόψει των πιο πάνω, τον Οκτώβριο 2006, ζήτησα όπως έχω τις απόψεις του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών καθώς και τις ενέργειες του για αντιμετώπιση του θέματος. Ο Γενικός Διευθυντής με πληροφόρησε ότι σύμφωνα με τον περί Συσκευασιών και Αποβλήτων Συσκευασιών Νόμο 32(1) του 2000, οι έμποροι και παραγωγοί υλικών συσκευασίας οφείλουν να εφαρμόσουν ένα σύστημα συλλογής, μεταφοράς και ανακύκλωσης των αποβλήτων συσκευασίας, ώστε να αποφεύγεται η απόρριψη τους στο Χ.Υ.Τ.Α. Μαραθούντας, πράγμα που δυστυχώς δεν εφαρμόστηκε. Ανέφερε επίσης ότι η Αρμόδια Αρχή για τη παρακολούθηση της εφαρμογής του Νόμου που είναι η Υπηρεσία Περιβάλλοντος του Υπουργείου Γεωργίας Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος τον πληροφόρησε ότι το σύστημα ανάκτησης υλικών θα αρχίσει εντός του 2007.

Με επιστολή μου προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Γεωργίας Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος το Φεβρουάριο 2007 ζήτησα όπως με ενημερώσει για τους λόγους που καθυστερεί η εφαρμογή της πιο πάνω νομοθεσίας.

**Καταγγελία για παρατυπίες στο Τμήμα Πολεοδομίας Πάφου.** Όπως ανέφερα και στην Ετήσια Έκθεσή μου για το 2005, πολίτης με επιστολή του ημερ. 27.3.2006, υπέβαλε στην Υπηρεσία μας καταγγελία που αφορά το Επαρχιακό Γραφείο Πάφου του Τμήματος Πολεοδομίας και αναφέρεται: (α) σε παρατυπίες στην έκδοση συγκεκριμένης Άδειας Διαχωρισμού Οικοπέδων και (β) σε παράτυπη τροποποίηση του οδικού δικτύου άδειας διαχωρισμού προς όφελος οικοπέδου το οποίο αγοράστηκε από το σύζυγο λειτουργού του Τμήματος Πολεοδομίας. Η ίδια καταγγελία υποβλήθηκε προς το Διευθυντή του Τμήματος από το Νοέμβριο 2005, χωρίς να έχει δοθεί οποιαδήποτε απάντηση στον καταγγέλλοντα.

Το Μάιο 2006, με επιστολή μου στο Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών παρατήρησα ότι, η καθυστέρηση στην ανταπόκριση του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως σε καταγγελίες πολιτών δεν συνάδει με τις αρχές της χρηστής διοίκησης. Ζήτησα επίσης όπως, αφού διερευνηθεί το θέμα, ενημερωθεί η Υπηρεσία μου σχετικά με τα ευρήματά της έρευνας.

Τον Μάιο του 2007 ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών με πληροφόρησε ότι ο Υπουργός Εσωτερικών ως Αρμόδια Αρχή διόρισε τον Έπαρχο Πάφου ως ερευνώντα Λειτουργό για διερεύνηση πειθαρχικών παραπτωμάτων στα οποία πιθανό να υπέπεσε λειτουργός της Πολεοδομίας που χειρίστηκε την εξέταση της υπό αναφορά πολεοδομικής άδειας.

#### 4.38 ΕΠΑΡΧΙΑΚΕΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΙΣ

##### Μέρος Α

**Καθυστερημένα έσοδα.** Τα καθυστερημένα έσοδα των Επαρχιακών Διοικήσεων, τα οποία αφορούν κυρίως σε δόσεις ενοικιαγοράς οικοπέδων, ενοίκια καταστημάτων σε συνοικισμούς αυτοστεγάσεων και έξοδα κατεδαφίσεων, ανέρχονταν στις 31.12.2006 σε £467.637, σε σύγκριση με £431.720 στις 31.12.2005.

**Αναθεώρηση και εκσυγχρονισμός της Νομοθεσίας περί διενέργειας εράνων.** Στα πλαίσια αναθεώρησης και εκσυγχρονισμού της Νομοθεσίας που διέπει τη διενέργεια εράνων, η Υπηρεσία μου υπέβαλε εισηγήσεις και υπέδειξε μέτρα που χρειάζεται να ληφθούν για περιορισμό των ανεξέλεγκτων εράνων και ελέγχου του τρόπου διάθεσης του προϊόντος από τους εράνους. Μεταξύ



άλλων, υποδείχτηκε όπως μελετηθεί το πλαίσιο λειτουργίας των εράνων σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες και όπως περιληφθούν πρόνοιες για τήρηση λογαριασμών και υποβολή τους στην Αρμόδια Αρχή για έλεγχο. Αντιλαμβάνομαι ότι το νομοσχέδιο τυγχάνει επεξεργασίας και δεν έχει ακόμα προωθηθεί στη Βουλή για ψήφιση.

**Αδειες Οικοδομών/διαίρεσης γης.** Λόγω της συνεχούς αύξησης των αιτήσεων για έκδοση αδειών οικοδομής/διαίρεσης γης που υποβάλλονται και των διαδικασιών που ακολουθούνται από το στάδιο της παραλαβής μέχρι την έγκρισή τους, παρατηρούνται προβλήματα και καθυστερήσεις, με αποτέλεσμα να αυξάνεται συνεχώς ο αριθμός των αιτήσεων που εκκρεμούν. Επίσης δεν υπάρχει πλήρες σύστημα παρακολούθησης των αιτήσεων που υποβάλλονται και αυτών που εξετάζονται και εγκρίνονται, με αποτέλεσμα να μην είναι γνωστός ο συνολικός αριθμός των καθυστερημένων αιτήσεων και η χρονική διάρκεια για την οποία εκκρεμούν. Προς απάμβλυνση των προβλημάτων και των καθυστερήσεων που παρατηρούνται, και της ταλαιπωρίας του κοινού εισηγήθηκα τη μηχανογράφηση των διαδικασιών παραλαβής, εξέτασης, παρακολούθησης και έκδοσης των αδειών οικοδομής, με την εφαρμογή ολοκληρωμένου μηχανογραφικού προγράμματος, το οποίο ωστόσο δεν έχει προωθηθεί.

**Κατ' αποκοπή υπερωριακή αμοιβή στους Διοικητικούς Λειτουργούς.** Με βάση τις αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 27.837, ημερ. 13.11.1986 και αρ. 32.976, ημερ. 25.1.1990, στους Διοικητικούς Λειτουργούς οι οποίοι υπηρετούν στις Επαρχιακές Διοικήσεις καταβάλλεται μηνιαία κατ' αποκοπή υπερωριακή αμοιβή, σε όσους από αυτούς αποδεδειγμένα εργάζονται υπερωριακά κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

Όπως διαπιστώθηκε, η μηνιαία αμοιβή καταβάλλεται σε όλους τους μόνιμους και έκτακτους Διοικητικούς Λειτουργούς, με βάση υπεύθυνη δήλωσή τους κάθε μήνα ότι έχουν εργαστεί υπερωριακά, χωρίς ωστόσο να καταγράφονται οι ώρες και οι μέρες που εργάστηκαν ούτε ο σκοπός της υπερωριακής απασχόλησής τους. Σημειώνεται ότι η υπερωριακή απασχόληση των εν λόγω λειτουργών για διεκπεραίωση άλλων εργασιών όπως για έκδοση αδειών οικοδομής, έκδοση τίτλων ιδιοκτησίας σε συνοικισμούς αυτοστέγασης και εργασία σε σχέση με τις εκλογές, αποζημιώνεται επιπρόσθετα. Υπέδειξα ότι, εν όψει της σημαντικής δαπάνης που απαιτείται, το όλο θέμα θα πρέπει να απασχολήσει τόσο το Υπουργείο Εσωτερικών όσο και τις Επαρχιακές Διοικήσεις με σκοπό να διαφανούν οι πραγματικές ανάγκες και να επανακαθοριστούν οι όροι και οι προϋποθέσεις για την καταβολή του.

**Καθυστερημένα ενοίκια καταστημάτων εμπορικών κέντρων στους συνοικισμούς αυτοστέγασης.** Σε ότι αφορά επαρχίες με συνοικισμούς αυτοστέγασης παρατηρήθηκαν περιπτώσεις κατά τις οποίες ενώ έχει λήξει η σύμβαση μίσθωσης, οι διαχειριστές των υποστατικών εξακολουθούν να τα διαχειρίζονται. Επίσης διαπιστώθηκαν περιπτώσεις που ενώ λήφθηκαν νομικά μέτρα και εκδόθηκε απόφαση δικαστηρίου για καταβολή των οφειλόμενων ποσών, οι διαχειριστές δεν συμμορφώνονται, με αποτέλεσμα να χρειάζεται η εκ νέου λήψη νομικών μέτρων και να αυξάνονται τα καθυστερημένα ποσά. Υπέδειξα ότι η μη έγκαιρη λήψη των αναγκαίων μέτρων στο στάδιο που παρουσιάζονται οι καθυστερήσεις, σε ορισμένες περιπτώσεις δημιουργεί προβλήματα στην είσπραξη των εσόδων.

## Μέρος Β

**Αδειες αποθήκευσης πετρελαιοειδών.** Από έλεγχο που έγινε στις Επαρχιακές Διοικήσεις, διαπιστώθηκε ότι αντιμετωπίζονται δυσχέρειες στον εντοπισμό όλων των χώρων αποθήκευσης των πετρελαιοειδών, με αποτέλεσμα τη μη έκδοση αδειών σε όλες τις περιπτώσεις και την απώλεια εσόδων, καθώς και τη δημιουργία κινδύνων από την ανεξέλεγκτη αποθήκευση τους, λόγω σοβαρών αδυναμιών που παρουσιάζονται στη νομοθεσία.

Το Υπουργείο Εσωτερικών μετακάλεσε εμπειρογνώμονα για αναθεώρηση της σχετικής νομοθεσίας, ο οποίος ήδη υπέβαλε σχετική έκθεση την οποία επεξεργάζεται Τεχνική Επιτροπή,

αποτελούμενη από τον Έπαρχο Λευκωσίας και Λειτουργούς του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και του Τμήματος Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών.

**Μηχανές παιγνιδιού και ψυχαγωγίας.** Στις επαρχίες λειτουργούν διάφορα κέντρα ψυχαγωγίας, οι ιδιοκτήτες των οποίων δεν έχουν εξασφαλίσει άδεια λειτουργίας, ούτε και έχουν προβεί στην εγγραφή όλων των μηχανών παιγνιδιού και ψυχαγωγίας, βάσει του Νόμου 32(I)/96. Εισηγήθηκα το συντονισμό μεταξύ των Επαρχιακών Διοικήσεων και των Αστυνομικών Διευθύνσεων, για εντοπισμό και καταγγελία όλων των κατόχων μηχανών παιγνιδιού και ψυχαγωγίας, για τις οποίες δεν εκδόθηκε πιστοποιητικό εγγραφής, καθώς και όλων των ιδιοκτητών ή κατόχων υποστατικών στα οποία λειτουργούν μηχανές παιγνιδιού ή ψυχαγωγίας χωρίς τη σχετική άδεια λειτουργίας.

Για σκοπούς αποκέντρωσης, μείωσης των διοικητικών εξόδων αλλά και για πιο αποτελεσματικό έλεγχο και παρακολούθηση της έκδοσης των αδειών, της είσπραξης των τελών εγγραφής κ.λ.π. εισηγήθηκα όπως σε συνεννόηση με το Υπουργείο Εσωτερικών μελετηθεί το ενδεχόμενο ανάθεσης της διαδικασίας που αφορά στις μηχανές παιχνιδιού και ψυχαγωγίας στις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

**Άδειες λειτουργίας πρατηρίων πετρελαιοειδών.** Μεγάλος αριθμός πρατηρίων πετρελαιοειδών λειτουργούν χωρίς να έχουν εξασφαλίσει το σχετικό πιστοποιητικό καταλληλότητας, λόγω μετατροπών ή παραλείψεων των ιδιοκτητών. Υπέδειξα ότι θα πρέπει να γίνουν οι κατάλληλες ενέργειες και να ληφθούν αποτελεσματικά μέτρα το συντομότερο ώστε οι πρατηριούχοι να συμμορφωθούν με τις πρόνοιες του Νόμου και των σχετικών Κανονισμών, τόσο για την εξασφάλιση των εσόδων του Δημοσίου όσο και για την ασφάλεια των πολιτών.

#### 4.39 ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

**Διαχείριση Έργων που συγχρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία.** Η Επαρχιακή Διοίκηση Λευκωσίας έχει οριστεί ως Τελικός Δικαιούχος για τέσσερα έργα που εντάχθηκαν στα Ενιαία Έγγραφα Προγραμματισμού των Διαρθρωτικών Ταμείων για την Προγραμματική Περίοδο 2004-2006 και συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Τα τρία έργα εντάχθηκαν στο Μέτρο 1.3 (Ανάπτυξη Βιώσιμων Κοινοτήτων) και το ένα έργο στο Μέτρο 1.3.2 (Ανάπτυξη Κοινοτικών Υπηρεσιών), τα οποία στοχεύουν στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής σε κοινότητες της υπαίθρου, σε συνδυασμό με την οικονομική τους ανάπτυξη για τη διατήρηση του τοπικού πληθυσμού και για προσέλκυση επισκεπτών και επιχειρήσεων. Ο προϋπολογισμός των έργων της κατηγορίας 1.3. καλύπτεται κατά 50% από την Ευρωπαϊκή Ένωση, 45% από την Κυπριακή Δημοκρατία και 5% από τις επωφελούμενες Τοπικές Αρχές. Ο προϋπολογισμός των έργων της κατηγορίας 1.3.2 καλύπτεται κατά 50% από την Ευρωπαϊκή Ένωση, 35% από την Κυπριακή Δημοκρατία και 15% από τις επωφελούμενες Τοπικές Αρχές. Ο συνολικός εγκεκριμένος προϋπολογισμός των έργων ανέρχεται σε £3.5 εκ.

Οι δαπάνες που έγιναν μέχρι 31.12.2006 ανήλθαν σε £829.660. Το ποσοστό υλοποίησης των έργων, ανέρχεται σε 23,70%. Οι κατασκευαστικές εργασίες του ενός έργου άρχισαν τον Δεκέμβριο του 2005 και των υπολοίπων, το τρίτο και τέταρτο τρίμηνο του 2006. Το χαμηλό ποσοστό υλοποίησης, οφείλεται κυρίως στο ότι τους πρώτους μήνες εκτελούνταν εργασίες, οι οποίες δεν είχαν σημαντική οικονομική απορρόφηση, με αποτέλεσμα εργασίες ψηλού κόστους να μετατεθούν σε μεταγενέστερο στάδιο. Μέχρι 19.9.2007 τα συνολικά έξοδα ανήλθαν σε £1.513.145 δηλαδή στο 43% της υλοποίησης των έργων, παρόλο που λέχθηκε ότι όλα τα έργα θα συμπληρωθούν το τελευταίο τρίμηνο του 2007.

Υπέδειξα την ανάγκη ορθού προγραμματισμού για την έγκαιρη εκτέλεση των έργων μέσα στα χρονικά πλαίσια που προκαθορίζονται, ώστε να μπορέσει η Δημοκρατία να αξιοποιήσει στο μέγιστο δυνατό βαθμό τους Ευρωπαϊκούς πόρους που δικαιούται.

**Οδικά έργα Επαρχιακής Διοίκησης Λευκωσίας.** Κατά το β' εξάμηνο του 2006, η Επαρχιακή Διοίκηση, μετά τη σύναψη σχετικών συμβολαίων με εργοληπτικές εταιρείες, έχει επιστρώσει με ασφαλτικό σκυρόδεμα δρόμους σε διάφορα χωριά της Επαρχίας Λευκωσίας, αξίας περίπου £1,276 εκ. Παρατήρησα ότι για τις επιστρώσεις αυτές, η Επαρχιακή Διοίκηση προέβη σε εργαστηριακούς ελέγχους της κοκκομέτρησης, του ποσοστού συμπίεσης και της περιεκτικότητας ασφάλτου στο μίγμα, χωρίς να διεξαχθεί έλεγχος κατά πόσο τα αδρανή υλικά πληρούν τις Ευρωπαϊκές Προδιαγραφές CYS EN 13043 που προβλέπονται στα συμβόλαια.

Επιπρόσθετα, διαπιστώθηκε ότι, σε αντίθεση με γραπτές οδηγίες του Επάρχου, δεν γίνεται επιτόπου γεωμετρικός έλεγχος των ποσοτήτων των επιστρώσεων για επιβεβαίωση κατά πόσο η ποσότητα που τοποθετήθηκε σ' ένα έργο συμφωνεί με τη παραληφθείσα ποσότητα, πριν υποβληθούν τα σχετικά έντυπα προς πληρωμή.

Ο Έπαρχος Λευκωσίας, με πληροφόρησε ότι έχουν δοθεί οδηγίες στις Τεχνικές του Υπηρεσίες να γίνεται σε όλες τις περιπτώσεις γεωμετρικός έλεγχος και σε όλα τα μεγάλα συμβόλαια να διεξάγεται έλεγχος των αδρανών υλικών που περιέχονται στο ασφαλτικό σκυρόδεμα.

#### **4.40 ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΛΕΜΕΣΟΥ**

##### **Μέρος Β**

**Υδατικό Έργο για την υδατοπρομήθεια περιοχής των χωριών Μουτταγιάκας, Αγίου Τύχωνα, Παρεκκλησιάς, Πύργου και Μονής (πρώην περιοχή Αμαθούντας).** Η καταγραφή και είσπραξη των τελών κατανάλωσης νερού ανατέθηκε από τις πιο πάνω Τοπικές Αρχές στο Κοινοτικό Συμβούλιο Αγίου Τύχωνα, το οποίο, παρόλο ότι έχει εισπράξει τα σχετικά τέλη από τους καταναλωτές, και παρά τις επανειλημμένες ειδοποιήσεις της Επαρχιακής Διοίκησης Λεμεσού, στις 31.12.2006 όφειλε προς το Υδατικό Έργο, ποσό ύψους £1.345.471 (2005 - £805.697).

Η μη καταβολή του οφειλόμενου ποσού στερεί και από τις υπόλοιπες Τοπικές Αρχές το δικαίωμα είσπραξης οικονομικής βοήθειας από τα ταμειακά διαθέσιμα των εισπράξεων δικαιωμάτων σύνδεσης, για την εκτέλεση αναπτυξιακών έργων, όπως προνοείται στον Κανονισμό 9(2) της Κ.Δ.Π. 366/97, ημερομηνίας 12.12.1997.

Κατά το 2004, ζητήθηκε από το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας η λήψη δικαστικών μέτρων εναντίον του Κοινοτικού Συμβουλίου Αγίου Τύχωνα, τα οποία όπως πληροφορήθηκα λήφθηκαν. Σημειώνεται ότι εντός του 2007 καταβλήθηκε από το Κοινοτικό Συμβούλιο Αγίου Τύχωνα προς το πιο πάνω Υδατικό Έργο ποσό ύψους £894.875.

Η Έπαρχος Λεμεσού με πληροφόρησε ότι το Κοινοτικό Συμβούλιο Αγίου Τύχωνα υπέβαλε αίτημα για διαγραφή μέρους του οφειλόμενου ποσού το οποίο εξετάζεται από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων.

**Υδατικό Έργο Κόλπου Πισσουρίου.** Τα Κοινοτικά Συμβούλια Πισσουρίου, Αρχιμανδρίτας, Αλέκτορας και Αυδήμου όφειλαν στις 31.12.2006 προς το Υδατικό Έργο Κόλπου Πισσουρίου, για την υδροδότηση της Κοινότητάς τους, ποσό ύψους £250.425 σε σύγκριση με £156.297 το 2005. Από το ποσό αυτό, ποσό £217.606 (2005 - £124.995) οφείλεται από το Κοινοτικό Συμβούλιο Πισσουρίου παρόλο ότι το ίδιο έχει εισπράξει τα τέλη από τους καταναλωτές. Σημειώνεται ότι εντός του 2007 καταβλήθηκε από το Κοινοτικό Συμβούλιο Πισσουρίου προς το πιο πάνω Υδατικό Έργο ποσό ύψους £85.768.

Η Έπαρχος Λεμεσού στην απάντηση της που μου διαβίβασε ο Υπουργός Εσωτερικών, με πληροφόρησε ότι το Κοινοτικό Συμβούλιο Πισσουρίου υπέβαλε αίτημα για διαγραφή ποσότητας νερού. Η Επιτροπή του Υδατικού Έργου αποφάσισε όπως αφαιρεθεί το 26% ως λογική απώλεια νερού και η κοινότητα καταβάλει τη διαφορά.

**Άδειες για αποβάθρες, λιμενοβραχίονες και κυματοθραύστες.** Υπήρχαν περίπου 80 κατασκευές μέσα στη θάλασσα, για τις οποίες δεν μπορεί να εισπραχθεί το τέλος ετήσιας άδειας ύψους £500, το οποίο προνοείται στο άρθρο 8 του σχετικού Νόμου, γιατί δεν έχουν εξασφαλιστεί οι σχετικές άδειες για την κατασκευή τους. Στις πλείστες περιπτώσεις εκδόθηκαν δικαστικά διατάγματα κατεδάφισης πριν από αρκετά χρόνια, χωρίς ωστόσο αυτά να έχουν εκτελεστεί.

Με την απάντηση της που μου διαβίβασε ο Υπουργός Εσωτερικών η Έπαρχος Λεμεσού με πληροφόρησε ότι η εφαρμογή των διαταγμάτων δεν προωθήθηκε λόγω του ότι δεν υπήρχε κυβερνητική πολιτική σε ό,τι αφορά τέτοια έργα, τα οποία στόχευαν, μεταξύ άλλων, στην προστασία της ακτογραμμής από την θαλασσοταραχή και την διάβρωση. Περί το 1986 όμως, μετά από απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, άρχισε η κατασκευή παράλληλων κυματοθραυστών και παράλληλα προωθείται και η κατεδάφιση των κάθετων κυματοθραυστών με συνεισφορά τόσο των Τοπικών Αρχών όσο και του Κράτους. Πληροφορήθηκα ότι σε τρεις περιοχές κατασκευάστηκαν παράλληλοι κυματοθραύστες και κατεδαφίστηκαν οι κάθετοι κυματοθραύστες.

#### 4.41 ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΛΑΡΝΑΚΑΣ

##### Μέρος Α

**Λογαριασμοί Καταθέσεων.** Το σύνολο των λογαριασμών καταθέσεων στις 31.12.2006 ανέρχεται σε £842.596. Σε πολλές περιπτώσεις τα υπόλοιπα αφορούν κρατήσεις εργολάβων, καταθέσεις Κοινοτικών Συμβουλίων για αναπτυξιακά έργα ή αδαπάνητα υπόλοιπα καταθέσεων που εκκρεμούν για πολλά χρόνια. Υπέδειξα ότι οι καταθέσεις δεν πρέπει να παραμένουν πέραν από την περίοδο για την οποία απαιτούνται και οποιαδήποτε ποσά παραμένουν αζήτητα για περίοδο πέραν των πέντε χρονών πρέπει να μεταφέρονται στα έσοδα του Κράτους.

**Ωρομίσθιο προσωπικό.** Από δειγματοληπτικό έλεγχο διαπιστώθηκαν περιπτώσεις λανθασμένης παραχώρησης της ετήσιας προσαύξησης σε ωρομίσθιους. Υπέδειξα ότι θα πρέπει να εντοπιστούν όλες οι περιπτώσεις και να γίνουν οι ανάλογες διορθώσεις. Επίσης, η παρακολούθηση και η καταγραφή των αδειών απουσίας, αδειών άνευ απολαβών και αδειών ασθενείας του ωρομίσθιου προσωπικού δεν γίνεται με τον ενδεδειγμένο τρόπο με αποτέλεσμα να μην μπορεί να επιβεβαιωθεί η ορθότητά τους και να υπάρχει κίνδυνος απώλειας ή καταστροφής των εντύπων αδειών που υποβάλλονται με αποτέλεσμα να μην μπορεί να διεξαχθεί ο απαραίτητος έλεγχος από την Υπηρεσία μου.

#### 4.42 ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ

##### Μέρος Α

**Παράνομες οικοδομές.** Από δειγματοληπτικό έλεγχο σε φακέλους αδειών οικοδομών, εντοπίστηκαν περιπτώσεις καταγγελιών για ανέγερση παράνομων οικοδομών, επεμβάσεις σε ιδιωτική ή δημόσια περιουσία, αλλαγή χρήσης οικοδομής κ.λ.π., ορισμένες από τις οποίες δεν εξετάζονται άμεσα και έγκαιρα με αποτέλεσμα να συνεχίζεται η παρανομία και να δημιουργούνται τετελεσμένες καταστάσεις οι οποίες εκ των υστέρων δεν είναι εύκολο να ανατραπούν. Σε άλλες περιπτώσεις, που έχουν εν τω μεταξύ εξεταστεί και έχουν διαπιστωθεί οι παρανομίες, δεν φαίνεται να λαμβάνονται επαρκή μέτρα εναντίον των παρανομούντων ενώ παρατηρήθηκαν και περιπτώσεις που δεν λαμβάνονται μέτρα, ύστερα από παρεμβάσεις των Κοινοτικών Συμβουλίων. Για καλύτερη παρακολούθηση των περιπτώσεων αυτών, εισηγήθηκα την τήρηση κατάλληλου μητρώου το οποίο να ενημερώνεται με τις εξελίξεις για την κάθε υπόθεση.

Η θέση του Αν. Επαρχου Αμμοχώστου όπως μου διαβιβάστηκε από τον Υπουργό Εσωτερικών είναι ότι οι περισσότερες παρανομίες αφορούν έναρξη εργασιών προτού εξασφαλιστεί άδεια οικοδομής, θέμα το οποίο δεν θεωρείται τόσο σοβαρό. Σοβαρό πρόβλημα παρουσιάζεται σε περιπτώσεις όπου υπάρχει άμεση ανάγκη για έκδοση ανασταλτικού διατάγματος, αφού η

ακολουθούμενη τακτική/διαδικασία που καθορίστηκε από το Γενικό Εισαγγελέα, θεωρείται χρονοβόρα.

#### 4.43 ΤΜΗΜΑ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ ΚΑΙ ΧΩΡΟΜΕΤΡΙΑΣ

##### Μέρος Α

**Προϋπολογισμός.** Ο προϋπολογισμός του Τμήματος για το έτος 2006 προνοούσε έσοδα £93εκ. (£63 εκ. το 2005) και δαπάνες £44,9 εκ. (£49 εκ. το 2005). Τα πραγματικά έσοδα για το έτος ανήλθαν στα £126,4 εκ. σε σύγκριση με £79,2 εκ. το 2005 και οι δαπάνες στα £42,2 εκ. σε σύγκριση με £45,4 εκ. το 2005. Η αύξηση των εσόδων του Τμήματος κατά το 2006, οφείλεται στα αυξημένα έσοδα από τέλη και δικαιώματα τα οποία ανήλθαν σε £123,6 εκ. σε σύγκριση με £75,7 εκ. το 2005, λόγω κυρίως του αυξημένου αριθμού των μεταβιβάσεων ακίνητης ιδιοκτησίας καθώς και των υποθηκεύσεων.

**Καθυστερημένα έσοδα.** Τα καθυστερημένα έσοδα, που αφορούν κυρίως σε μισθώματα κρατικής γης, στη συνεισφορά Δήμων και Κοινοτήτων για Πολεοδομικά έργα καθώς και σε οφειλόμενα ποσά για κρατική γη στην Αγία Νάπα που παραχωρήθηκε σε διάφορα άτομα ύστερα από απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου και που ανέρχονται σε £426.600, για τα οποία γίνεται ειδική αναφορά σε άλλη παράγραφο της Έκθεσής μου, ανήλθαν στις 31.12.2006 σε £2.777.711, σε σύγκριση με £2.469.239 το 2005.

Ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι αναφορικά με τα καθυστερημένα μισθώματα, το Τμήμα καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για είσπραξή τους και στις περιπτώσεις μη συμμόρφωσης των μισθωτών αυτές παραπέμπονται στο Γενικό Εισαγγελέα για λήψη νομικών μέτρων. Επίσης το Τμήμα ετοίμασε νομοσχέδιο με το οποίο θα ρυθμίζονται η επιβολή τόκου υπερημερίας στα οφειλόμενα δικαιώματα ή τέλη, σύμφωνα με το Νόμο 167(Ι)/2006 και ο τρόπος είσπραξης του ποσού με την πώληση του ακινήτου σε δημόσιο πλειστηριασμό.

**Απώλεια εσόδων.** Όπως προκύπτει από διάφορες περιπτώσεις, οι οποίες αναφέρονται σε επόμενες παραγράφους της παρούσας Έκθεσης, η ετήσια απώλεια εσόδων του Τμήματος ανέρχεται σε σημαντικά ποσά. Συγκεκριμένα, από τη μη αναθεώρηση των τελών και δικαιωμάτων, το ύψος των οποίων καθορίστηκε το 1979, η υπολογιζόμενη απώλεια ανέρχεται γύρω στα £4 εκ. το χρόνο. Από τα κυβερνητικά αγροκτήματα στην Πάφο η απώλεια υπολογίζεται γύρω στις £178.000 ετήσια. Πολύ σημαντική απώλεια εσόδων προέρχεται επίσης και από τη μη αναθεώρηση των μισθωμάτων κρατικής γης στο επίπεδο του αγοραίου ενοικίου, όπως προνοείται στους περί Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων Νόμους.

Επιπρόσθετα, λόγω της μη εκτίμησης από το Τμήμα της αξίας των βιομηχανικών περιοχών και των ξενοδοχείων που έχουν ανεγερθεί σε κρατική γη, παρατηρείται σημαντική απώλεια εσόδων όσον αφορά στο φόρο ακίνητης ιδιοκτησίας. Η εκτίμηση έχει γίνει μόνο στην Επαρχία Λεμεσού, όπου τα ανάλογα έσοδα ανέρχονται γύρω στις £40.000 - £50.000 ετησίως.

**Καθυστέρηση στην είσπραξη μισθωμάτων κρατικής γης.** Σε αρκετές περιπτώσεις η είσπραξη των ετήσιων μισθωμάτων καθυστερεί για μεγάλο χρονικό διάστημα, χωρίς να κινείται η διαδικασία λήψης δικαστικών μέτρων ή ακύρωσης των μισθώσεων, ενώ αρκετές περιπτώσεις παραπέμφθηκαν στον Γενικό Εισαγγελέα και εκκρεμούν. Στις 31.12.2006 εκκρεμούσαν καθυστερημένα μισθώματα ύψους £1.546.308, για περίοδο μέχρι και 10 ετών. Ενδεικτικά αναφέρονται τα πιο κάτω παραδείγματα:

(α) Συγκεκριμένη εταιρεία στην Πάφο οφείλει καθυστερημένα ενοίκια από εκμίσθωση κρατικής γης, ύψους £22.985, για την περίοδο 1993-2006. Η αναθεώρηση του μισθώματος για τις πενταετίες 1998-2003 και 2003-2008 εκκρεμεί. Σημειώνεται ότι η εταιρεία προβαίνει σε παράνομη χρήση άλλης κρατικής γης. Ζήτησα από το Διευθυντή του Τμήματος όπως λάβει τα αναγκαία μέτρα για άρση της παράνομης επέμβασης και είσπραξη των καθυστερημένων ενοικίων. Όπως με

πληροφόρησε ο Διευθυντής του Τμήματος έχει κινηθεί διαδικασία επιδιαιτησίας, σύμφωνα με τις πρόνοιες της Σύμβασης Μίσθωσης.

**(β)** Συγκεκριμένος ιδιώτης, στον οποίο εκμισθώνεται κρατική γη στο Στρόβολο, δεν έχει καταβάλει τα οφειλόμενα μισθώματα ύψους £90.030, πλέον τόκους, που αφορούν στην περίοδο 2001-2006. Η υπόθεση παραπέμφθηκε στη Νομική Υπηρεσία από το Μάιο του 2003 και εκκρεμεί.

**(γ)** Σε συγκεκριμένη εταιρεία εκμισθώθηκε στις 5.2.1987 κρατική γη στο Παραλίμνι συνολικής έκτασης 20.736 τ.μ, για την ανέγερση ξενοδοχείου δυναμικότητας 300 κλινών, με ετήσιο μίσθωμα £9.000 και αναπροσαρμογή του κάθε 10 χρόνια. Η μισθώτρια εταιρεία με την δικαιολογία ότι παρουσιάζεται κρίση στην τουριστική βιομηχανία δεν έχει καταβάλει τα οφειλόμενα ενοίκια ύψους £91.641 πλέον τόκους, που αφορούν την περίοδο 2003-2006 ενώ έχει καταστεί πληρωτέο, στις 5.2.2007, το ενοίκιο για το 2007 ύψους £28.258. Η υπόθεση παραπέμφθηκε στη Νομική Υπηρεσία τον Απρίλιο του 2005 και εκκρεμεί.

**Καθυστέρηση στην είσπραξη της συνεισφοράς των Δήμων/Κοινοτήτων για Πολεοδομικά έργα.** Σε αρκετές περιπτώσεις το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας καταβάλλει τις σχετικές αποζημιώσεις για απαλλοτριώσεις γής που αφορούν Πολεοδομικά έργα περιλαμβανομένης της συνεισφοράς των Δήμων/ Κοινοτήτων που τους αναλογεί, χωρίς την εκ των προτέρων είσπραξη από αυτούς του ανάλογου ποσού. Στις 31.12.2006 εκκρεμούσε για είσπραξη ποσό £694.505 σε σύγκριση με £756.455 το 2005.

Η άποψη του Τμήματος είναι ότι το θέμα της συνεισφοράς, αφορά αποκλειστικά τις απαλλοτριούσες αρχές, οι οποίες πρέπει να φροντίζουν να εισπράττουν έγκαιρα τη συνεισφορά των Δήμων/Κοινοτήτων και να τη διαβιβάζουν στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, για να προβαίνει στην πληρωμή των αποζημιώσεων. Επιπρόσθετα ο Διευθυντής εισηγείται όπως τα ποσά που χρωστούν οι Δήμοι/Κοινοότητες αφαιρούνται από την ετήσια χορηγία που τους παραχωρείται για κάθε επόμενο έτος.

**Αναθεώρηση τελών και δικαιωμάτων.** Παρατηρήθηκε ότι τα τέλη και δικαιώματα που εισπράττονται από το Τμήμα με βάση το Νόμο δεν ανταποκρίνονται στο πραγματικό κόστος για την παροχή των υπηρεσιών, λαμβανομένων υπόψη των μισθών, επιδομάτων και άλλων σχετικών δαπανών. Η τελευταία αναθεώρηση τελών και δικαιωμάτων έγινε με το Νόμο 66/79, ενώ το Τμήμα, με σχετικές επιστολές ημερ. 23.11.1998 και 10.5.2001, απέστειλε προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών προσχέδιο νομοσχεδίου για αναθεώρηση των τελών και δικαιωμάτων. Τελικά το νομοσχέδιο δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 17.6.2005 και ακολούθως αποσύρθηκε από την Κυβέρνηση, αφού, όπως με πληροφόρησε ο Διευθυντής του Τμήματος, κατά τη συζήτηση του στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, έγιναν τέτοιες επεμβάσεις στα τέλη, που, αν το νομοσχέδιο προχωρούσε για ψήφιση, θα υπήρχε όχι αύξηση αλλά σημαντική μείωση των εσόδων του Κράτους. Η αύξηση των εσόδων του Τμήματος από την προτεινόμενη αναθεώρηση τελών και δικαιωμάτων υπολογιζόταν να είναι πέραν των £4 εκ. ετησίως.

Το Τμήμα επεξεργάζεται ήδη νέο προσχέδιο νομοσχεδίου κατά τρόπο που να μην υπάρχει η δυνατότητα διαφοροποίησης των τελών και δικαιωμάτων, για τα οποία δεν θα γίνεται πρόταση για αύξησή τους και το οποίο, όπως με πληροφόρησε ο Διευθυντής, θα προωθηθεί προς το Υπουργείο Εσωτερικών μέχρι το τέλος του χρόνου.

Όπως πληροφορήθηκα, μετά από συνάντηση που έγινε στις 10.5.2006 στο Γραφείο του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών, αποφασίστηκε να ετοιμαστεί κατάσταση στην οποία να φαίνεται το ύψος της απώλειας των εσόδων του Κράτους, να γίνει έλεγχος από το Υπουργείο Οικονομικών και μετά να προωθηθεί το νομοσχέδιο.

Παρατήρησα ότι μέχρι σήμερα δεν υπολογίστηκε εκ νέου το ύψος της απώλειας των εσόδων του Κράτους, ως η πιο πάνω απόφαση, για σκοπούς προώθησης του νομοσχεδίου.

**Ανάθεση εργασίας εκτός ωρών Γραφείου.** Παρόλο που η διεκπεραίωση εργασίας εκτός του κανονικού ωραρίου, έναντι αμοιβής με το τεμάχιο και υπερωριακά, συνεχίστηκε και κατά το έτος 2006, εξακολουθεί να παρατηρείται αύξηση της συσσωρευμένης εργασίας στο Τμήμα. Συγκεκριμένα, στις 31.12.2006 εκκρεμούσαν συνολικά 34 738 υποθέσεις στους Κλάδους Επιτόπιων Ερευνών, Χωρομετρίας, Χαρτογραφίας και Ελεγκτών του Τμήματος, σε σύγκριση με 29 310 το 2005, 25 695 το 2004, 21 288 το 2003 και 15 131 το 2002. Το σύνολο των επιδομάτων για υπηρεσία πέραν από τις συνήθεις ώρες εργασίας ανήλθε κατά το 2006 σε £2.011.916, σε σύγκριση με £2.150.564 το 2005, £2.113.297 το 2004, £2.122.145 το 2003 και £2.132.586 το 2002.

Συναφώς αναφέρεται ότι η αρχική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 14.9.1994 προνοούσε τη διεκπεραίωση της συσσωρευμένης εργασίας σε διάστημα 15-18 μηνών και τη διάθεση ποσού ύψους £3,5 εκ. Από 1.4.1995, όταν άρχισε η υπερωριακή εργασία, και μεταγενέστερα η συσσωρευμένη εργασία αυξάνεται χρόνο με το χρόνο.

Εξέφρασα την άποψη ότι το θέμα των υπερωριών στο Τμήμα θα πρέπει να επανεξεταστεί, καθότι η συσσωρευμένη εργασία στους διάφορους Κλάδους όχι μόνο δεν μειώνεται αλλά, αντίθετα, αυξάνεται, με συνεπακόλουθο το Δημόσιο να επιβαρύνεται με εκατομμύρια λίρες για υπερωρίες, σε μια προσπάθεια αντιμετώπισης του όγκου εργασίας, χωρίς στην πράξη να διαφαίνονται προοπτικές επίλυσης του προβλήματος.

Αναφορικά με τη συσσωρευμένη εργασία στο Τμήμα, εισηγήθηκα, μεταξύ άλλων, όπως για απάμβλυνση του προβλήματος, ληφθούν όλες οι απαραίτητες ενέργειες για ανάθεση χωρομετρικών εργασιών στον ιδιωτικό τομέα, το συντομότερο δυνατόν, μέσα στα πλαίσια του περί Χωρομετρίας Νόμου του 2005, Ν.67(Ι)/2005 ο οποίος τέθηκε σε ισχύ από 1.1.2006.

**Καταγγελίες για παράνομες επεμβάσεις σε κρατική γη.** Παρά το ότι, σε αρκετές περιπτώσεις, Επαρχιακές Διοικήσεις πληροφόρησαν τα αρμόδια Επαρχιακά Κτηματολογικά Γραφεία για παράνομες επεμβάσεις σε κρατική γη, οι οποίες διαπιστώθηκαν κατόπιν επιτόπιας εξέτασης από λειτουργούς τους ή/και από καταγγελίες που έγιναν προς τον Έπαρχο από ιδιώτες, ωστόσο το Τμήμα καθυστερεί να προβεί σε διερεύνηση των περιπτώσεων αυτών, με σκοπό τη λήψη μέτρων για άρση των επεμβάσεων αυτών, με αποτέλεσμα το πρόβλημα των παράνομων επεμβάσεων να προσλαμβάνει συνεχώς μεγαλύτερες διαστάσεις.

Επίσης σε περιπτώσεις παράνομων επεμβάσεων σε κρατική γη, για τις οποίες υπάρχει σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, το Τμήμα καθυστερεί να εξακριβώσει κατά πόσο υπήρξε συμμόρφωση ή όχι με τις σχετικές αποφάσεις ή/και τη λήψη μέτρων για άρση των επεμβάσεων.

Επεσήμανα ότι η ανοχή έναντι οποιωνδήποτε παράνομων επεμβάσεων σε κρατική γη, εκτός του ότι συντελεί στην παγίωση τους, δυνατόν να εκληφθεί και ως αδυναμία για την αποτελεσματική αντιμετώπιση τους και ενθαρρύνει, αντί να αποτρέπει, την επανάληψη τους από τους υπαίτιους των επεμβάσεων ή και από άλλους.

Ενδεικτικά αναφέρονται πιο κάτω ορισμένα παραδείγματα:

(α) Ύστερα από σχετική καταγγελία και επιτόπια έρευνα από την Επαρχιακή Διοίκηση Λάρνακας, η Αστυνομική Διεύθυνση Λάρνακας ζήτησε το Μάιο 2003 από το Επαρχιακό Κτηματολόγιο Λάρνακας σχετική έκθεση με τοπογραφικό σχέδιο για παράνομη επέμβαση σε συγκεκριμένο τμήμα κρατικής γης, νότια του αεροδρομίου Λάρνακας.

Παρά το γεγονός ότι η περίπτωση κρίθηκε εκ μέρους του Διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας ως πολύ επείγουσα, εντούτοις μέχρι σήμερα δεν έγινε οποιαδήποτε διερεύνηση από το Τμήμα και ετοιμασία σχετικής έκθεσης για σκοπούς τεκμηρίωσης της υπόθεσης από την Αστυνομική Διεύθυνση Λάρνακας.

(β) Πρόσωπο επενέβη από το 1988 σε κρατική γη στην Αραδίππου και ανέγειρε δύο κτηνοτροφικά υπόστεγα. Το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφαση του ημερ. 10.1.2001 απέρριψε σχετικό αίτημά του για εκμίσθωση του μέρους της κρατικής γης στο οποίο ήδη παρενέβη, δεδομένου ότι η ζητούμενη κρατική γη βρίσκεται σε περιοχή όπου δεν επιτρέπεται η ανέγερση κτηνοτροφικών υποστατικών. Μέχρι σήμερα δεν έγιναν οποιεσδήποτε ενέργειες από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας για να εξακριβωθεί κατά πόσο ο αιτητής/υπαίτιος επέμβασης συμμορφώθηκε με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου και, αν όχι, να ληφθούν δικαστικά μέτρα εναντίον του, ως η εν λόγω απόφαση.

(γ) Οικογένεια επενέβη παράνομα σε τεμάχιο κρατικής γης στο χωριό Πάνω Κυβίδες Λεμεσού χρησιμοποιώντας το για κτηνοτροφικούς σκοπούς, από το 1976. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με απόφαση του ημερ. 15.9.2004, απέρριψε σχετική αίτηση μέλους της πιο πάνω οικογένειας για εκμίσθωση κρατικής γης, περιλαμβανομένου του συγκεκριμένου τεμαχίου γης.

Μέχρι σήμερα δεν εξακριβώθηκε από το Τμήμα κατά πόσο έχει αρθεί η επέμβαση και, αν όχι, να ληφθούν δικαστικά μέτρα εναντίον του, σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, με σκοπό την άρση της επέμβασης. Σημειώνεται ότι υποβλήθηκε σχετική αίτηση για ανταλλαγή της κρατικής γης στην οποία φαίνεται να εξακολουθεί να επεμβαίνει, με άλλο ιδιόκτητο τεμάχιο γης στην ίδια περιοχή.

(δ) Ο Έπαρχος Λάρνακας πληροφόρησε το Μάρτιο 2002 τον Επαρχιακό Κτηματολογικό Λειτουργό Λάρνακας για παράνομη επέμβαση σε κρατική γη που χρησιμοποιήθηκε για εκτροφείο λαγών για εκπαίδευση σκύλων. Μέχρι σήμερα δεν έγινε από το Τμήμα οποιαδήποτε επιτόπια εξέταση, με σκοπό τη λήψη των αναγκαίων διορθωτικών μέτρων.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι δόθηκαν οδηγίες για άμεση εξέταση όλων των πιο πάνω περιπτώσεων.

**Μισθώσεις κρατικών γαιών.** Παρατηρήθηκαν αρκετές περιπτώσεις μισθώσεων κρατικής γης που εξακολουθούν να παρουσιάζουν διάφορα προβλήματα, όπως καθυστέρηση στην πληρωμή των ενοικίων, μη συμμόρφωση των μισθωτών με τους σχετικούς όρους των συμβάσεων, μη υπογραφή συμβάσεων, κ.ά. Ζήτησα όπως υπάρξει στενότερη παρακολούθηση των μισθώσεων και ληφθούν τα αναγκαία μέτρα για διευθέτηση των πιο πάνω προβλημάτων.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μου ανέφερε ότι για τη στενότερη παρακολούθηση/διαχείριση των συμβάσεων μίσθωσης/αδειών χρήσης κρατικής γης ετοιμάστηκε σχετική μελέτη και σε συνεργασία με το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής μελετούνται τρόποι ένταξης των πληροφοριών αυτών στο υφιστάμενο Σύστημα Πληροφοριών Γης. Επιπρόσθετα, έχει οριστεί υπεύθυνος Λειτουργός για τις συμβάσεις μίσθωσης/άδειες χρήσης κρατικής γης, σε κάθε Επαρχιακό Κτηματολογικό Γραφείο.

**Κτιριακές εγκαταστάσεις.** Από επιτόπιες επισκέψεις κλιμακίων της Υπηρεσίας μου, διαπιστώθηκε ότι τα κτίρια στα οποία στεγάζονται τόσο το Επαρχιακό Κτηματολογικό Γραφείο Λευκωσίας όσο και το Επαρχιακό Κτηματολογικό Γραφείο Λάρνακας είναι ακατάλληλα και ανεπαρκή, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η διεκπεραίωση της καθημερινής εργασίας και να ταλαιπωρείται τόσο το προσωπικό όσο και το πολυπληθές κοινό που τα επισκέπτεται καθημερινά. Επίσης δεν παρέχουν ικανοποιητική ασφάλεια και δεν μπορούν να ανταποκριθούν γενικά στις σημερινές λειτουργικές ανάγκες του Τμήματος. Συναφώς αναφέρεται ότι το Υπουργικό Συμβούλιο με σχετικές αποφάσεις του ημερ. 7.8.1998 και 29.10.1998 αποφάσισε την ανέγερση νέων επαρχιακών κυβερνητικών γραφείων στη Λάρνακα για σκοπούς στέγασης, μεταξύ άλλων, του Επαρχιακού Κτηματολογίου Λάρνακας. Επίσης με απόφαση του ημερ. 13.2.2003, αποφάσισε σχετικά με τη στέγαση του Επαρχιακού Κτηματολογίου Λευκωσίας.

Επίσης με βάση απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 29.11.2006, το Τμήμα προχώρησε σε υπογραφή συμφωνίας με συγκεκριμένη εταιρεία, για ενοικίαση του κτιρίου που θα ανεγείρει, για τη στέγαση του Επαρχιακού Κτηματολογικού Γραφείου Λάρνακας.



Αναφορικά με την στέγαση του Επαρχιακού Κτηματολογικού Γραφείου Λευκωσίας, το Υπουργικό Συμβούλιο, ενέκρινε στις 27.7.2006 νέα πρόταση για ενοικιαγορά γραφείων και το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας σε συνεργασία και με άλλα Τμήματα, άρχισε τη διαδικασία για υλοποίηση της απόφασης.

Όπως πληροφορήθηκα, το Τμήμα επεξεργάζεται προσχέδιο νέας πρότασης προς το Υπουργικό Συμβούλιο σχετικά με την στέγαση του Επαρχιακού Κτηματολογικού Γραφείου Λευκωσίας. Επεσήμανα το γεγονός ότι οι προσπάθειες μεταστέγασης του Κτηματολογικού Γραφείου Λευκωσίας χρονολογούνται από το 1986 και έκτοτε δεν έγινε κατορθωτή η επίλυση του οξύτατου αυτού προβλήματος.

**Έλεγχος του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου των Απαλλοτριώσεων.** Από έρευνα που έγινε από την Υπηρεσία μου στο πιο πάνω σύστημα, διαπιστώθηκαν αδυναμίες που αφορούν κυρίως στη διαδικασία εκτίμησης, διαπραγμάτευσης και στον καθορισμό της αποζημίωσης, οι οποίες και αναφέρονται πιο κάτω. Για το θέμα έγιναν δύο συσκέψεις, στις 23.3.2006 και στις 15.5.2006, στο Γραφείο του Υπουργού Εσωτερικών παρουσία του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων, της Γενικού Ελεγκτή, Βοηθού Γενικού Ελεγκτή, Διευθυντών και Υπηρεσιακών Λειτουργών από διάφορα Τμήματα, και εκπροσώπου του Γενικού Εισαγγελέα, με σκοπό τη βελτίωση του συστήματος. Στα πλαίσια αυτών των συναντήσεων έχουν ήδη υποβληθεί οι εισηγήσεις του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας προς τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, για τροποποίηση του περί Αναγκαστικής Απαλλοτρίωσης Νόμου, αρ. Ν15/62 και άλλης σχετικής νομοθεσίας.

**(α) Διαδικασία εκτίμησης, διαπραγμάτευσης και καθορισμός της αποζημίωσης.** Το Τμήμα καθυστερεί την έναρξη της διαδικασίας εκτίμησης και διαπραγμάτευσης για τον καθορισμό του ύψους της αποζημίωσης. Σε αρκετές περιπτώσεις οι διαπραγματεύσεις αρχίζουν μετά τη δημοσίευση του διατάγματος απαλλοτρίωσης και συνεχίζονται, σε αντίθεση με τις πρόνοιες της νομοθεσίας, και μετά την παρέλευση των 14 μηνών από τη γνωστοποίηση της απαλλοτρίωσης.

Εξέφρασα την άποψη ότι η διαδικασία πρέπει να αρχίζει πριν από την έκδοση του διατάγματος απαλλοτρίωσης, γεγονός που δεν απαγορεύεται από την υφιστάμενη νομοθεσία. Η θέση του Τμήματος, την οποία και υιοθετώ, είναι όπως ο χρόνος των 14 μηνών κατανέμεται μεταξύ της απαλλοτριούσας Αρχής και του Τμήματος Κτηματολογίου, με τρόπο που το Τμήμα να έχει περισσότερο χρόνο στη διάθεση του από την ημέρα δημοσίευσης του διατάγματος απαλλοτρίωσης, το οποίο θα μπορούσε να δημοσιεύεται π.χ. σε 7 μήνες από την ημέρα γνωστοποίησης της απαλλοτρίωσης (αντί σε 12 μήνες, όπως προβλέπει σήμερα η νομοθεσία), για το λόγο ότι το Τμήμα συνήθως αρχίζει την προεργασία σχετικά με την εκτίμηση για την καταβλητέα αποζημίωση από την ημερομηνία δημοσίευσης του διατάγματος απαλλοτρίωσης. Παράλληλα θα μπορούσε ο χρόνος κοινοποίησης της προσφερόμενης τιμής απαλλοτρίωσης να παραταθεί από 14 σε 15 ή 16 μήνες με σχετική τροποποίηση της νομοθεσίας, ώστε να υπάρχει περισσότερος χρόνος για διαπραγματεύσεις.

Η άποψη του Διευθυντή του Τμήματος είναι ότι οι διαπραγματεύσεις μπορεί να συνεχίζονται και μετά την παρέλευση των 14 μηνών, όπως είναι η μέχρι σήμερα τακτική.

**(β) Αναθεωρημένη εκτίμηση.** Σε πολλές περιπτώσεις το Τμήμα προβαίνει, κατόπιν εκτίμησης, στον καθορισμό του ποσού της αποζημίωσης (προσφερόμενη αποζημίωση) και ακολούθως, ανάλογα με τις διαπραγματεύσεις που γίνονται με τους ενδιαφερόμενους (περιπτώσεις μη αποδοχής της προσφοράς), προβαίνει σε αναθεωρημένη εκτίμηση, με ποσό αποζημίωσης πολύ ψηλότερο από την αρχική προσφερόμενη αποζημίωση, η οποία δυνατόν να μη βασίζεται πάντοτε σε αντικειμενικά/επιστημονικά κριτήρια ή/και δεν αιτιολογείται η απόκλιση από την αρχική προσφορά. Ενδεικτικά παραδείγματα αναφέρονται σε επόμενη παράγραφο της Έκθεσής μου.

Για αποφυγή των κινδύνων που υπάρχουν σήμερα με την ισχύουσα διαδικασία, η οποία είναι χρονοβόρα, και τον περιορισμό των υποθέσεων που καταλήγουν στο δικαστήριο, εισηγήθηκα όπως:

- (i) Μελετηθεί το ενδεχόμενο θεσμοθέτησης, με σχετική τροποποίηση της νομοθεσίας, αναθεωρητικής αρχής /επιτροπής (απαρτιζόμενης είτε από υπηρεσιακούς, προς αποφυγή πρόσθετου κόστους, κατά το πρότυπο της Κεντρικής Επιτροπής Αλλαγών και Απαιτήσεων είτε από ολιγάριθμα μόνιμα μέλη), η οποία θα εξετάζει τις περιπτώσεις μη επίτευξης συμφωνίας στον καθορισμό της αποζημίωσης εντός του καθορισμένου χρόνου (14 μήνες).

Η άποψη του Διευθυντή είναι ότι το θέμα θα πρέπει να συζητηθεί πολύ σοβαρά μεταξύ του Γενικού Εισαγγελέα, του Υπουργείου Εσωτερικών, του Τμήματος και της Υπηρεσίας μου, προτού ληφθεί οποιαδήποτε απόφαση.

- (ii) Οι εκτιμήσεις του Τμήματος να είναι κατά το δυνατόν πιο αντικειμενικές και αξιόπιστες και να μπορούν να τεκμηριωθούν με επιστημονικά κριτήρια στο δικαστήριο, αν χρειαστεί.
- (iii) Αναθεωρημένες εκτιμήσεις να γίνονται όταν και εφόσον δικαιολογούνται και τεκμηριώνονται με βάση στοιχεία πραγματικά/ επιστημονικά, τα οποία δεν είχαν, για οποιοδήποτε λόγο, ληφθεί υπόψη στην αρχική εκτίμηση.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι θα καταβληθεί περαιτέρω προσπάθεια ώστε η εκτίμηση να βασίζεται κυρίως πάνω σε αντικειμενικά κριτήρια, για να είναι πιο τεκμηριωμένη στη διαδικασία ενώπιον του δικαστηρίου.

**(γ) Εκδίκαση υποθέσεων απαλλοτριώσεων για καθορισμό του ύψους της αποζημίωσης.** Λόγω της συσσώρευσης πολλών υποθέσεων στα Επαρχιακά Δικαστήρια, για σκοπούς καθορισμού δίκαιης και εύλογης αποζημίωσης στις περιπτώσεις απαλλοτρίωσης, εισηγήθηκα όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο καθίδρυσης Δικαστηρίου, στο πρότυπο του Δικαστηρίου Ελέγχου Ενοικιάσεων που προβλέπεται στον περί Ενοικιοστασίου Νόμο, η σύσταση του οποίου δεν συγκρούεται, σύμφωνα με σχετική γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα ημ. 3.6.1999, με οποιαδήποτε συνταγματική διάταξη.

Ο Διευθυντής του Τμήματος συμφώνησε με την πιο πάνω εισήγησή μου.

**(δ) Παραπομπές στο δικαστήριο.** Σχεδόν για όλες τις παραπομπές στο δικαστήριο για σκοπούς καθορισμού της αποζημίωσης, εκδίδεται εκ συμφώνου απόφαση του δικαστηρίου, με ποσά αποζημίωσης πάντοτε μεγαλύτερα από τα προσφερόμενα από το Τμήμα Κτηματολογίου, ενώ αυτές για τις οποίες εκδίδεται απόφαση δικαστηρίου είναι ελάχιστες, από τις οποίες μόνο περίπου το 1/3 επιδικάζονται υπέρ του Τμήματος. Νοούμενου ότι θα γίνονται αντικειμενικές εκτιμήσεις, οι οποίες θα μπορούν να τεκμηριωθούν στο δικαστήριο από τους εμπειρογνώμονες-εκτιμητές του Τμήματος, με παράθεση επιστημονικών κριτηρίων, εξέφρασα την άποψη ότι το Τμήμα θα πρέπει να επιδιώκει την εκδίκαση των υποθέσεων και μόνο σε περιπτώσεις, όπου οι συνθήκες το απαιτούν, να γίνεται συμβιβασμός, όπως π.χ. σε περιπτώσεις όπου η διαφορά στην εκτίμηση δεν είναι σημαντική, σύμφωνα και με τη διαδικασία που αναφέρεται στις σχετικές εγκυκλίους του Γενικού Εισαγγελέα, ημερομ. 2.5.2000 και 6.6.2005. Αυτό θα ενίσχυε την εμπιστοσύνη του κοινού προς τις εκτιμήσεις του Τμήματος.

Ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι θα γίνει προσπάθεια, σε συνεργασία πάντα με το Γενικό Εισαγγελέα, να εκδικαστούν οι υποθέσεις, ειδικά στις περιπτώσεις όπου αυτές είναι εμπεριστατωμένες και επιπρόσθετα ανέφερε ότι η ισχυροποίηση της θέσης του Τμήματος με πλέον αντικειμενικές και αξιόπιστες εκτιμήσεις μπορεί να επιτευχθεί με την πρόσληψη ικανοποιητικού αριθμού πτυχιούχων εκτιμητών.

**(ε) Κανονισμοί.** Για την καλύτερη εφαρμογή των διατάξεων των περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμων, εισηγήθηκα τη θέσπιση σχετικών Κανονισμών, όπως προνοείται στο άρθρο 21 του βασικού Νόμου.

Η θέση του Τμήματος είναι ότι η σύνταξη των Κανονισμών θα πρέπει να εξεταστεί στο πλαίσιο της υπό μελέτη τροποποίησης του περί Αναγκαστικής Απαλλοτρίωσης Νόμου του 1962 (Ν15/62).

**(στ) Διαδικαστικός Κανονισμός.** Εισηγήθηκα όπως εκδοθεί εκσυγχρονισμένος Διαδικαστικός Κανονισμός από το Ανώτατο Δικαστήριο, ο οποίος να ρυθμίζει την πρακτική και δικονομία των δικαστηρίων και την ακολουθητέα διαδικασία στις υποθέσεις απαλλοτρίωσης, καθώς και τα επιβλητέα τέλη, με βάση τις πρόνοιες του άρθρου 20 των περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμων.

**Απαλλοτριώσεις για τις οποίες οι εκτιμήσεις των αποζημιώσεων του Τμήματος δεν στοιχειοθετούνται επαρκώς.** Έχουν παρατηρηθεί περιπτώσεις όπου οι εκτιμήσεις του Τμήματος για σκοπούς αποζημιώσεων, δεν στοιχειοθετούνται επαρκώς ή/και δεν δικαιολογούνται με βάση αντικειμενικά, και επιστημονικά στοιχεία. Ενδεικτικά παραδείγματα αναφέρονται πιο κάτω:

**(α) Απαλλοτρίωση για την ανέγερση Δημοτικού Σχολείου και Γυμνασίου και διαμόρφωση του οδικού δικτύου πρόσβασης προς αυτά, στον Άγιο Αθανάσιο.** Για συγκεκριμένο τεμάχιο, για το οποίο η αρχική εκτίμηση του Τμήματος ήταν £362.820, μετά από διαπραγματεύσεις που έγιναν συμφωνήθηκε και καταβλήθηκε στους ιδιοκτήτες ποσό £680.000 το οποίο δικαιολογήθηκε με αναθεωρημένη εκτίμηση.

Επεσήμανα το γεγονός ότι υπήρχε πολύ μεγάλη διακύμανση ανάμεσα στην αρχική εκτίμηση και την αναθεωρημένη (διαφορά ύψους £317.180 ή ποσοστό 87,4%) πράγμα που δημιουργεί ερωτηματικά αναφορικά με την αξιοπιστία των εκτιμήσεων του Τμήματος. Ανέφερα επίσης ότι με βάση και τις σχετικές εκθέσεις του Τμήματος και τις αναφορές που έγιναν, το Τμήμα υπαναχώρησε στο θέμα της υπεραξίας στην υπολειπόμενη έκταση με το σκεπτικό ότι θα υπήρχε αδυναμία απόδειξης στο Δικαστήριο, παρά το γεγονός ότι σε άλλες περιπτώσεις που εκδικάστηκαν, το Τμήμα δικαιώθηκε σε σχέση με την υιοθέτηση της υπεραξίας.

Σε απάντηση του ο Διευθυντής του Τμήματος ανέφερε ότι παρόλο που το έργο (σχολείο) αναμένεται ότι θα λειτουργήσει θετικά (ως προς την υπεραξία του υπόλοιπου τεμαχίου) οι απόψεις δίστανται, γι' αυτό μετά τις διαπραγματεύσεις που έγιναν αποφασίστηκε να εγκαταλειφθεί η υιοθετηθείσα υπεραξία. Επίσης θεωρεί δίκαιο τον συμβιβασμό που έγινε και για τα δύο μέρη και απέδωσε την μεγάλη διαφορά της αρχικής και αναθεωρημένης εκτίμησης στο γεγονός ότι δεν έγινε από την αρχή ενδελεχής έρευνα, μελέτη και ανάλυση όλων των στοιχείων λόγω των στενών χρονικών περιθωρίων που θέτει ο Νόμος.

**(β) Απαλλοτρίωση για Αρχαιολογικούς σκοπούς - Πόλη Χρυσοχούς.** Από την απαλλοτρίωση επηρεάστηκαν τρία τεμάχια για τα οποία η αρχική εκτίμηση του Τμήματος ανερχόταν σε £2.169.000. Για το ένα τεμάχιο, οι ιδιοκτήτες αποδέχθηκαν με επιφύλαξη την προσφερόμενη αποζημίωση ύψους £607.000 ενώ εκκρεμεί σχετική Παραπομπή στο Επαρχιακό Δικαστήριο. Για τα άλλα δύο τεμάχια, οι δύο συνιδιοκτήτες δεν αποδέχθηκαν τις προσφορές του Τμήματος ημερομηνίας 3.9.2004 για συνολική αποζημίωση £1.562.000 και αντιπρότειναν το ποσό των £1.820.000. Το ποσό αυτό έγινε τελικά αποδεκτό από το Τμήμα το οποίο στις 4.10.2004 αναπροσάρμοσε τις εκτιμήσεις του και ακολούθησαν οι σχετικές πληρωμές.

Εξέφρασα την διαφωνία μου με τον τρόπο που το Τμήμα χειρίστηκε την πιο πάνω περίπτωση και ανέφερα ότι η αναθεωρημένη εκτίμηση του Τμήματος δεν στοιχειοθετείται επαρκώς. Επεσήμανα, το γεγονός ότι στην αναθεωρημένη εκτίμηση διαφοροποιήθηκε το πλεονέκτημα στα δύο υπό εκτίμηση κτήματα σε ότι αφορά τη θέση, θέα και πολεοδομική ζώνη, στοιχεία τα οποία ήταν δεδομένα τόσο κατά την αρχική όσο και κατά την αναθεωρημένη εκτίμηση χωρίς να διαφοροποιηθούν σε διάστημα ενός μηνός. Επίσης το Τμήμα προέβηκε σε διόρθωση στοιχείων

που χρησιμοποιήθηκαν στην αρχική εκτίμηση, αλλά δεν προχώρησε σε οποιαδήποτε ενέργεια για να αποκαταστήσει με τον ίδιο τρόπο τους επηρεαζόμενους ιδιοκτήτες του πρώτου τεμαχίου στους οποίους η αποζημίωση καταβλήθηκε μεταγενέστερα.

Εξέφρασα την άποψη ότι, σε περιπτώσεις που γίνονται διαφοροποιήσεις στην αρχική εκτίμηση, νοουμένου ότι αυτές δικαιολογούνται, το Τμήμα οφείλει να τροποποιεί τις προσφερόμενες αποζημιώσεις που δικαιούνται όλοι οι επηρεαζόμενοι ιδιοκτήτες και γενικά θα πρέπει να καταβάλλει προσπάθεια ώστε να προστατεύει τα δικαιώματα των πολιτών μέσα στα πλαίσια της χρηστής διοίκησης και του Νόμου.

**(γ) Απαλλοτρίωση για τη ανέγερση νέου Δημοτικού Σχολείου στην περιοχή ΠΕΡΝΕΡΑ στο Στρόβολο.** Στην περίπτωση αυτή ενώ η αρχική εκτίμηση συγκεκριμένου τεμαχίου ανερχόταν σε £750.000 μετά από διαπραγματεύσεις που έγιναν καταβλήθηκε στους δικαιούχους ποσό £925.000 και επί πλέον τόκοι ύψους £152.359. Το ποσό αυτό δικαιολογήθηκε με αναθεωρημένη εκτίμηση ενώ οι υπόλοιποι επηρεαζόμενοι ιδιοκτήτες αποζημιώθηκαν βάσει της αρχικής εκτίμησης.

Ανέφερα σχετικά ότι η διαδικασία εκτίμησης/αναθεωρημένης εκτίμησης είναι τέτοια που δυνατόν να «ευνοούνται» οι ιδιοκτήτες με ισχυρή διαπραγματευτική ικανότητα σε αντίθεση με τους απλούς πολίτες, που πιθανόν από άγνοια, να μην χρησιμοποιούν το δικαίωμα της διαπραγμάτευσης του ποσού της αποζημίωσης. Ως εκ τούτου επιβάλλεται όπως οι εκτιμήσεις του Τμήματος στοιχειοθετούνται με επιστημονικά στοιχεία.

**(δ) Απαλλοτρίωση για την Κατασκευή Ανισόπεδου Κυκλοφοριακού Κόμβου στη συμβολή των Λεωφ. Στροβόλου και Τροόδους.** Για συγκεκριμένο τεμάχιο γης για το οποίο η αρχική εκτίμηση ανερχόταν σε £158.000 καταβλήθηκε τελικά, μετά από διαπραγματεύσεις που έγιναν, ποσό £200.000 μαζί με τόκους ύψους £40.882 που δικαιολογήθηκε με αναθεωρημένη εκτίμηση.

Εξέφρασα την άποψη ότι η αύξηση της αγοραίας αξίας στην αναθεωρητική έκθεση, δεν δικαιολογείται από τα συγκριτικά στοιχεία στην περιοχή και από τις αγοραίες αξίες που υιοθετήθηκαν από το ίδιο το Τμήμα για άλλα επηρεαζόμενα τεμάχια από την συγκεκριμένη απαλλοτρίωση.

**Προσφυγές στο Ανώτατο Δικαστήριο για έργα Απαλλοτρίωσης.** Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις ιδιοκτητών ακίνητης περιουσίας που απαλλοτριώθηκε, οι οποίοι προσέφυγαν στο Ανώτατο Δικαστήριο διεκδικώντας να τους επιστραφεί η περιουσία τους, καθότι εντός της προθεσμίας των τριών ετών από της απαλλοτρίωσης που προνοεί το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας (άρθρο 23) και ο περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμος δεν χρησιμοποιήθηκε η απαλλοτριωθείσα ακίνητη ιδιοκτησία για το σκοπό της απαλλοτρίωσης και/ή ο σκοπός της απαλλοτρίωσης δεν κατέστη εφικτός και /ή εγκαταλείφθηκε. Στις περιπτώσεις αυτές, οι αιτητές διεκδικούν την επιστροφή των απαλλοτριωθέντων τμημάτων γης έναντι της τιμής κτήσης τους όπως προβλέπεται το άρθρο 15(1) του περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμου. Προκειμένου να αποφευχθεί η επιστροφή και η επανααπαλλοτρίωση της συγκεκριμένης ακίνητης ιδιοκτησίας με σημερινές τιμές, το Κράτος, μέσω του Γενικού Εισαγγελέα, επιδιώκει εξώδικη διευθέτηση με την καταβολή εύλογης αποζημίωσης στους αιτητές.

Επεσήμανα το γεγονός ότι ως αποτέλεσμα των πιο πάνω, το κράτος επιβαρύνεται με πρόσθετα ποσά αποζημίωσης προς τους ιδιοκτήτες, με διοικητικό και άλλο κόστος και τα πιο πάνω θα μπορούσαν να αποφευχθούν με καλύτερο προγραμματισμό των κυβερνητικών έργων, του χρόνου δημοσίευσης της Γνωστοποίησης Απαλλοτρίωσης και του σχετικού Διατάγματος ή/και την έγκαιρη εκτέλεση των έργων αυτών από τις Απαλλοτριούσες Αρχές. Επιπρόσθετα ανάφερα το γεγονός ότι το θέμα της μη επίτευξης του σκοπού της απαλλοτρίωσης εντός της προθεσμίας που θέτει το Σύνταγμα και ο περί Απαλλοτριώσεων Νόμος, δημιουργεί πολύπλοκα προβλήματα και επεσήμανα ότι θα πρέπει να γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες και να ληφθούν σχετικές αποφάσεις, σε

συνεργασία με τον Γενικό Εισαγγελέα και όλα τα εμπλεκόμενα Τμήματα και Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Ενδεικτικά αναφέρονται τα πιο κάτω παραδείγματα:

**(α) Απαλλοτρίωση για κατασκευή Λιμανιού στη Λεμεσό/κατασκευή της οδού προσπέλασης στο νέο λιμάνι Λεμεσού.** Η Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης για την κατασκευή του νέου λιμανιού στη Λεμεσό δημοσιεύτηκε το 1968 (Διάταγμα Απαλλοτρίωσης το 1969) και για την κατασκευή της οδού προσπέλασης στο νέο λιμάνι Λεμεσού το 1969 (Διάταγμα Απαλλοτρίωσης το 1970). Ορισμένοι ιδιοκτήτες των επηρεαζόμενων τεμαχίων προσέφυγαν στο Ανώτατο Δικαστήριο διεκδικώντας να τους επιστραφεί η ακίνητη ιδιοκτησία τους επικαλούμενοι τις πρόνοιες του Συντάγματος και της σχετική Νομοθεσίας με αποτέλεσμα σε δύο περιπτώσεις το κράτος να επιστρέψει τα απαλλοτριωθέντα τεμάχια έναντι της τιμής κτήσης τους, σε δύο περιπτώσεις να γίνει εξώδικος συμβιβασμός ενώ μια υπόθεση εκκρεμεί.

Κατόπιν εξώδικης διευθέτησης μέσω του Γενικού Εισαγγελέα οι αιτητές παραιτήθηκαν του δικαιώματος τους για επιστροφή σ' αυτούς των επίδικων ακινήτων με την καταβολή συνολικού ποσού ύψους £464.341 και £32.175 αντίστοιχα καθώς επίσης την καταβολή δικηγορικών εξόδων £7.167 και £2.371 αντίστοιχα. Σημειώνεται ότι στην πρώτη περίπτωση η αρχική προσφορά το 1970 ανέρχεται σε £100, η οποία με απόφαση του Δικαστηρίου, το 1993 αυξήθηκε σε £122.323, ενώ στη δεύτερη περίπτωση η προσφορά έγινε το 1970 για ποσό £788 και έγινε αποδεκτή από την δικαιούχο ιδιοκτήτρια.

Στις υποθέσεις 926/02 και 927/02 οι πρώην ιδιοκτήτες ζήτησαν με αίτηση τους στο Ανώτατο Δικαστήριο, 33 χρόνια μετά την απαλλοτρίωση και 26 και πλέον χρόνια από την πληρωμή της αποζημίωσης, την επιστροφή των κτημάτων τους τα οποία δεν χρησιμοποιήθηκαν για το σκοπό της απαλλοτρίωσης. Το Ανώτατο Δικαστήριο με απόφασή του ημερ. 17.12.2003 και ημερ. 21.4.2004 αντίστοιχα, κατέστησε άκυρη την απόφαση της Απαλλοτριούσας Αρχής να αρνηθεί συμμόρφωση με τις πρόνοιες του άρθρου 23(5) του Συντάγματος και του άρθρου 15 του σχετικού Νόμου. Ως αποτέλεσμα προσφέρθηκε στους αιτητές/πρώην ιδιοκτήτες η απαλλοτριωθείσα ακίνητη ιδιοκτησία με καταβολή από αυτούς του ποσού των £5.113 και £2.240 αντίστοιχα.

Μετά τις αποφάσεις του Ανωτάτου Δικαστηρίου στις δύο πιο πάνω προσφυγές, η Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας με επιστολή της ημερ. 5.7.2006 προς τον Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, ανέφερε ότι ζητήθηκε από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας εκτίμηση της αγοραίας αξίας των ακινήτων για να διαπραγματευτεί την επανααπαλλοτρίωση τους χωρίς ένσταση των ιδιοκτητών για να προχωρήσει η εκτέλεση του έργου που προγραμματίστηκε να ξεκινήσει στις αρχές του 2007.

Εξέφρασα τις ανησυχίες μου για τον τρόπο χειρισμού τέτοιων περιπτώσεων απαλλοτριώσεων δεδομένου μάλιστα του γεγονότος ότι για εκτέλεση/συνέχιση των έργων απαιτείται εκ νέου απαλλοτρίωση με όλα τα επακόλουθα.

Σχετική είναι και η υπόθεση αρ.167/05 για την οποία οι ιδιοκτήτες ζήτησαν με προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο την επιστροφή των κτημάτων τους τα οποία για 35 και πλέον χρόνια κατακρατούνται και/ή δεν χρησιμοποιήθηκαν για το σκοπό της απαλλοτρίωσης δηλ. για την κατασκευή του λιμανιού της Λεμεσού. Η υπόθεση εκκρεμεί ενώπιον του Δικαστηρίου.

**(β) Απαλλοτρίωση γης για ανέγερση νέου δημοτικού σχολείου στο Δήμο Αγίου Αθανασίου στη Λεμεσό.** Από την εν λόγω απαλλοτρίωση, η οποία δημοσιεύτηκε το 2000, επηρεάστηκαν συνολικά 5 τεμάχια γης στην περιοχή Αγ. Αθανασίου. Οι πρώην ιδιοκτήτες συγκεκριμένου τεμαχίου γης το οποίο είχε εγγραφεί στις 24.1.2002 στο όνομα της Κυπριακής Δημοκρατίας, ζήτησαν στις 13.1.2005 να τους επιστραφεί το ακίνητο δεδομένου ότι, παρήλθε η προθεσμία των τριών ετών που θέτει το Άρθρο 23(5) του Συντάγματος και δεν επιτεύχθηκε ο σκοπός της απαλλοτρίωσης. Το αίτημα απορρίφθηκε επειδή το ακίνητο θεωρήθηκε απαραίτητο

για την ανέγερση δημοτικού σχολείου και ότι οι λόγοι για τους οποίους έγινε η απαλλοτρίωση εξακολουθούσαν να υπάρχουν. Στην προσφυγή που ακολούθησε, το Ανώτατο Δικαστήριο ακύρωσε την απόφαση της Απαλλοτριούσας Αρχής και το πιο πάνω τεμάχιο γης επιστράφηκε στους πρώην ιδιοκτήτες του στις 27.10.2006 αφού καταβλήθηκε από αυτούς το ποσό κτήσης από την Απαλλοτριούσα Αρχή. Στην απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην πιο πάνω προσφυγή αναφέρεται ότι δεν έγινε οποιαδήποτε μελέτη του έργου, είτε πριν είτε μετά από την απαλλοτρίωση και ότι δηλώσεις προθέσεων δεν αρκούν.

Επεσήμανα το γεγονός ότι στην συγκεκριμένη περίπτωση φαίνεται να είναι πλέον αδύνατον να υλοποιηθεί το συγκεκριμένο έργο, απαιτείται εκ νέου δημοσίευση της απαλλοτρίωσης ενώ το πρόβλημα περιπλέκεται επειδή για τρία τεμάχια καταβλήθηκαν ήδη οι σχετικές αποζημιώσεις και εγγράφηκαν στο όνομα της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Ζήτησα να πληροφορηθώ για τις περαιτέρω ενέργειες του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας σε συνεργασία με την Απαλλοτριούσα Αρχή δηλ. το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

Η άποψη του Τμήματος είναι ότι το σημαντικό αυτό θέμα αφορά στις Απαλλοτριούσες Αρχές, οι οποίες είναι υπεύθυνες για τον όλο συντονισμό και διεκπεραίωση του έργου που αναλαμβάνουν να επιτελέσουν.

**Τόκοι πάνω στα ποσά των αποζημιώσεων για σκοπούς απαλλοτρίωσης.** Με αφορμή την καταβολή ψηλών ποσών τόκων πάνω στα ποσά των απαλλοτριώσεων, εισηγήθηκα όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο τροποποίησης της σχετικής Νομοθεσίας, ώστε, στους ενδιαφερόμενους που προσφεύγουν στο δικαστήριο για καθορισμό του ύψους της αποζημίωσης, να καταβάλλεται ή να κατατίθεται σε πίστη τους, ευθύς μετά την καταχώριση της αίτησης στο Δικαστήριο, το ποσό της προσφερόμενης αποζημίωσης συν τόκους από την ημερομηνία Γνωστοποίησης της Απαλλοτρίωσης, και ακολούθως να καταβάλλεται τόκος μόνο στο ποσό της διαφοράς μεταξύ της αρχικής προσφοράς και του τελικού ποσού αποζημίωσης που συμφωνείται/καθορίζεται στο δικαστήριο. Επίσης σε περιπτώσεις που ο επηρεαζόμενος δεν ανταποκρίνεται στην προσφορά του Τμήματος για σκοπούς αποζημίωσης και καθυστερεί να καταχωρίσει παραπομπή στο Δικαστήριο, το Τμήμα να προχωρεί το ίδιο σε καταχώριση σχετικής παραπομπής στο Δικαστήριο.

Με αυτό τον τρόπο όχι μόνο θα περιοριστεί το ποσό που καταβάλλει το κράτος για απαλλοτριώσεις υπό μορφή τόκων αλλά θα περιοριστεί και το ύψος των ποσών που καταβάλλεται κυρίως για δικηγορικά έξοδα αφού θα υπολογίζονται σε κλίμακα που θα αντιστοιχεί με το επί πλέον ποσό που κερδήθηκε και όχι στο συνολικό ποσό της αποζημίωσης.

Εισηγήθηκα επίσης να μελετηθεί το ενδεχόμενο τροποποίησης της σχετικής νομοθεσίας για μείωση του ύψους του επιτοκίου που καταβάλλεται (9%), ενόψει μάλιστα της δραστηκής μείωσης των επιτοκίων τα τελευταία χρόνια καθώς επίσης και εισαγωγή στον σχετικό Νόμο περιοριστικής πρόνοιας για το χρόνο εντός του οποίου η Απαλλοτριούσα Αρχή ή κάθε ενδιαφερόμενο πρόσωπο, μπορεί με αίτηση να ζητήσει από το Δικαστήριο να προβεί στον καθορισμό της καταβλητέας αποζημίωσης.

**Καθυστέρηση στην καταβολή αποζημιώσεων λόγω απαλλοτριώσεων.** Παρατηρείται μεγάλη καθυστέρηση στην καταβολή των πιο πάνω αποζημιώσεων, η οποία οφείλεται, μεταξύ άλλων, στη χρονοβόρα διαδικασία μέχρι τον καθορισμό του τελικού ποσού της αποζημίωσης. Ως αποτέλεσμα, στο τέλος κάθε χρόνου εκκρεμούν σημαντικά ποσά αποζημιώσεων, περιλαμβανομένων και οφειλών προς το Ταμείο Διαχείρισης Τουρκοκυπριακών Περιουσιών, ενώ το Κράτος επιβαρύνεται με πολύ ψηλά ποσά τόκων.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι η μεγάλη καθυστέρηση που παρατηρείται οφείλεται κυρίως στις διαδικασίες που προβλέπει ο σχετικός Νόμος των απαλλοτριώσεων και στην αδυναμία του Γραφείου Προγραμματισμού να παραχωρεί έγκαιρα τα απαιτούμενα κονδύλια.

**Μητρώο Αποζημιώσεων για τουρκοκυπριακές περιουσίες που απαλλοτριώθηκαν.** Εισηγήθηκα όπως δημιουργηθεί ειδικό Μητρώο Αποζημιώσεων στο οποίο να καταχωρηθούν όλα τα στοιχεία για αποζημιώσεις που αφορούν σε απαλλοτριώσεις Τουρκοκυπριακών περιουσιών, συμπεριλαμβανομένων των αποζημιώσεων που ήδη καταβλήθηκαν προς όφελος των ιδιοκτητών καθώς και τα οφειλόμενα ποσά.

**Σχέδιο επαναχωρομέτρησης της ελεύθερης περιοχής Κύπρου.** Το Υπουργικό Συμβούλιο, με απόφαση του ημερ. 13.10.1999, ενέκρινε την υλοποίηση του σχεδίου επαναχωρομέτρησης της ελεύθερης περιοχής Κύπρου και την αντικατάσταση όλων των υφιστάμενων γραφικών κτηματικών σχεδίων με νέα ψηφιακά, ψηλής ακρίβειας και πιστότητας. Η επαναχωρομέτρηση υπολογίστηκε ότι θα περατωθεί σε διάστημα επτά χρόνων (2000-2006), με συνολικό κόστος περίπου £27.500.000.

Για την περίοδο 2000-2003 η δαπάνη που πραγματοποιήθηκε περιορίστηκε στο ποσό των £1.175.342. Η δαπάνη για τα έτη 2006, 2005 και 2004 σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, ανήλθε σε περίπου £843.880, £819.800 και £800.000 αντίστοιχα. Επεσήμανα ότι δεν έχει επιτευχθεί η υλοποίηση του σχεδίου επαναχωρομέτρησης μέσα στο χρονοδιάγραμμα που εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο και ζήτησα να πληροφορηθώ για τα μέτρα που προτίθεται να πάρει το Τμήμα για προώθηση του σημαντικού αυτού έργου. Συναφώς αναφέρεται ότι τα δεδομένα της επαναχωρομέτρησης εντάσσονται και καταχωρούνται στο Σύστημα Πληροφοριών Γης (Σ.Π.Γ.), στη χωρομετρική βάση δεδομένων. Παρατήρησα ότι μέχρι τις 31.12.2006 έχουν εισαχθεί στο Σ.Π.Γ. από σύνολο 1 089 480 μόνο 82 120 τεμάχια γης ή ποσοστό 7,54%.

Όπως πληροφορήθηκα, το Τμήμα, λαμβάνοντας υπόψη τις μέχρι σήμερα εμπειρίες και τα νέα δεδομένα, ετοιμάζει νέο αναθεωρημένο σχέδιο για την επαναχωρομέτρηση. Ο Διευθυντής με πληροφόρησε επίσης ότι το διαθέσιμο παραγωγικό προσωπικό δεν είναι σε θέση να καλύψει τις ανάγκες του έργου, παρόλο που εξακολουθεί να εργάζεται τόσο για τη συστηματική όσο και για τη σποραδική επαναχωρομέτρηση.

**Έργο Συλλογής Επεξεργασίας και Ταξινόμησης Δεδομένων στο Σύστημα Πληροφοριών Γης.** Η καταχώριση των στοιχείων στο Σύστημα άρχισε το 2000 που τέθηκε σε λειτουργία το ΣΠΓ και έκτοτε συνεχίζεται η συλλογή, επεξεργασία και καταχώριση των στοιχείων η οποία όμως φαίνεται να παρουσιάζει σημαντική καθυστέρηση ιδιαίτερα στις Επαρχίες Λεμεσού, Λάρνακας και Πάφου. Αναφέρεται ότι, όπως υπολογίστηκε αρχικά, το κτηματολογικό και το γεωγραφικό μέρος του ΣΠΓ θα ολοκληρώνονταν μέχρι το 2003 και το εκτιμητικό μέρος μέχρι το 2005. Μέχρι τις 31.12.2006, έχουν καταχωριστεί στην κτηματολογική βάση δεδομένων 907 778 εγγραφές που αφορούν περιοχές (Δήμοι/Κοινότητες) της ελεύθερης Κύπρου από τις συνολικά 1 340 000 εγγραφές/ιδιοκτησίες περίπου που υπολογίζονται ότι θα καταχωριστούν (ποσοστό 67,7%) και επιπρόσθετα 45 478 ιδιοκτησίες κατεχομένων περιοχών (επαρχίας Λευκωσίας). Αναφορικά με το εκτιμητικό μέρος του Συστήματος Πληροφοριών Γης του Τμήματος το οποίο διεξάγεται για σκοπούς επανεκτίμησης, έχει ολοκληρωθεί σε ποσοστό μόνο 10,5% ενώ για το γεωγραφικό μέρος έχει ολοκληρωθεί περίπου το 90% της όλης εργασίας, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος.

Ο Διευθυντής του Τμήματος ανέφερε ότι οι λόγοι για την καθυστέρηση στη συμπλήρωση του έργου της συλλογής δεδομένων, είναι κυρίως το ψηλό ποσοστό λαθών ή παραλείψεων που προκύπτουν κατά τη διαδικασία της συλλογής κτηματολογικών και γεωγραφικών δεδομένων, το καθεστώς απασχόλησης του έκτακτου προσωπικού με τα γνωστά προβλήματα που παρουσιάζει, η μειωμένη ανταπόκριση του προσωπικού για υπερωριακή εργασία κατά τα έτη 2001-2006 και η καθυστέρηση στην παραλαβή του απαιτούμενου εξοπλισμού.

**Έκθεση Αξιολόγησης του Συστήματος Πληροφοριών Γης (ΣΠΓ).** Το έργο του Συστήματος Πληροφοριών Γης (ΣΠΓ) το οποίο αφορά στη μηχανογράφηση των λειτουργιών του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, ολοκληρώθηκε τον Αύγουστο του 2000 με καθυστέρηση 30 μηνών και με συνολικό κόστος £12.759.844. Η έκθεση αξιολόγησης του έργου ετοιμάστηκε με σημαντική καθυστέρηση και συγκεκριμένα τον Απρίλιο του 2007 κατόπιν υπόδειξης από την

Υπηρεσία μου, σε αντίθεση με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 14.10.1998 που προνοεί ετοιμασία σχετικής έκθεσης ένα χρόνο μετά την παραλαβή στρατηγικού έργου μηχανογράφησης.

Η μετατροπή των υφιστάμενων δεδομένων στη βάση δεδομένων του ΣΠΓ καθυστέρησε 25 μήνες να υλοποιηθεί. Η συλλογή και καταχώριση των δεδομένων στο ΣΠΓ για τις ελεύθερες περιοχές δεν έχει ολοκληρωθεί ενώ θα έπρεπε να αποπερατωθεί μέχρι το 2003 ή/και 2005 (για το εκτιμητικό μέρος).

Σύμφωνα με την έκθεση αξιολόγησης, θα πρέπει να ετοιμαστεί και υλοποιηθεί πλάνο για διόρθωση των δεδομένων του ΣΠΓ, να γίνει επανασχεδιασμός των εργασιών του Τμήματος και να καταργηθούν οι χειρόγραφες διαδικασίες που γίνονται παράλληλα με τη λειτουργία του ΣΠΓ.

**Ανταλλαγή ακίνητης ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας με ιδιωτική γη.** Διαπιστώθηκε ότι δεν ακολουθείται ομοιόμορφη πολιτική από το Τμήμα αναφορικά με αιτήσεις ανταλλαγής κρατικής γης με ιδιωτική και συγκεκριμένα παρατήρησα ότι σε παρόμοιες περιπτώσεις αίτησης για ανταλλαγή κρατικής γης με ιδιωτική γη, ο χειρισμός εκ μέρους του Τμήματος, όσον αφορά στη σύσταση του προς την αρμόδια Υπουργική Επιτροπή για λήψη σχετικής απόφασης από το Υπουργικό Συμβούλιο, ήταν διαφορετική.

Εισηγήθηκα όπως, για σκοπούς καλύτερης διαχείρισης της κρατικής γης, μελετηθεί η τροποποίηση του Κανονισμού 11, των Περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας (Διάθεση) Κανονισμών, του 1989-99, ο οποίος προβλέπει ότι «ανταλλαγή ακίνητης ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας με ιδιωτική ακίνητη ιδιοκτησία μπορεί να γίνεται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, εκτός εάν γίνεται για σκοπούς ευθυγράμμισης και αναπροσαρμογής συνόρων ενός ή περισσότερων όμορων τεμαχίων γης ή για βελτίωση του οδικού δικτύου», ώστε να καθοριστούν σαφή κριτήρια που να εξειδικεύουν τις «εξαιρετικές περιπτώσεις» αναφορικά με την ανταλλαγή ακίνητης ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας με ιδιωτική γη, κατά τρόπο ανάλογο όπως έγινε με τη χορήγηση Πολεοδομικής Άδειας κατά παρέκκλιση.

Όπως πληροφορήθηκα το Τμήμα, μέσα στα πλαίσια της ετοιμασίας νέων Κανονισμών που αφορούν στην διάθεση κρατικής γης, εισηγήθηκε την τροποποίηση του σχετικού Κανονισμού.

**Αιτήσεις που εκκρεμούν στο Τμήμα για οριζόντιο/κάθετο διαχωρισμό.** Παρατηρήθηκε ότι στα διάφορα Επαρχιακά Κτηματολογικά Γραφεία εκκρεμούν συνολικά 297 υποθέσεις για έκδοση 3 549 τίτλων ιδιοκτησίας για διαμερίσματα ή συγκροτήματα κατοικιών, καθώς και για οικοπέδα, μετά από αιτήσεις για κάθετο ή οριζόντιο διαχωρισμό, που υποβλήθηκαν στο Τμήμα μέχρι το Νοέμβριο του 2005. Οι υποθέσεις αυτές αφορούν αιτήσεις για διαχωρισμό 4 και άνω διαμερισμάτων ή κατοικιών ή οικοπέδων για τις οποίες κρίθηκε αναγκαίο να δοθεί προτεραιότητα. Επιπρόσθετα εκκρεμούν 1 377 υποθέσεις για έκδοση τίτλων ιδιοκτησίας, μετά από αίτηση για κάθετο ή οριζόντιο διαχωρισμό που υποβλήθηκε στο Τμήμα μέχρι 31.12.2006, ανεξάρτητα από τον αριθμό των διαμερισμάτων ή κατοικιών ή οικοπέδων που αφορούν.

Επειδή η προώθηση των πιο πάνω υποθέσεων, με τη διεξαγωγή των αναγκαίων χωρομετρικών και άλλων εργασιών από το Τμήμα, θα έχει ως αποτέλεσμα την έκδοση των σχετικών τίτλων στους δικαιούχους και, κατ' επέκταση, την είσπραξη μεταβιβαστικών τελών από το Κράτος, εισηγήθηκα όπως το Τμήμα ενεργήσει με ταχύτερο ρυθμό προς την κατεύθυνση αυτή.

Ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι η μη έγκαιρη προώθηση των υποθέσεων αυτών δεν οφείλεται κατά κύριο λόγο στο Τμήμα αλλά στη μη προσκόμιση από τους ενδιαφερόμενους των απαραίτητων εγγράφων.

**Απαλλοτριώσεις γης οι οποίες ατόνησαν.** Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις Γνωστοποίησης Απαλλοτριώσεων για τις οποίες δεν εκδόθηκε το Διάταγμα Απαλλοτριώσεως εντός της προθεσμίας των δώδεκα μηνών που προβλέπει ο Νόμος και ως εκ τούτου οι απαλλοτριώσεις ατόνησαν. Ως



αποτέλεσμα, απαιτείται εκ νέου δημοσίευση της απαλλοτρίωσης, ενώ το Κράτος θα επιβαρυνθεί με πρόσθετα διοικητικά και άλλα έξοδα, μεταξύ των οποίων και αυξημένες αποζημιώσεις, λόγω αυξήσεων στην αξία της γης.

Ενδεικτικά αναφέρεται η περίπτωση της απαλλοτρίωσης για την ασφαλίστρωση, βελτίωση και εγγραφή του δρόμου Παρεκκλησιά – Αρμενοχώρι όπου η Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης έγινε στις 23.12.2003, το Διάταγμα Απαλλοτρίωσης δεν εκδόθηκε εντός της προθεσμίας που προβλέπει ο Νόμος και η απαλλοτρίωση ατόνησε. Παρατήρησα ότι μέχρι τον Ιούλιο του 2007 εκκρεμούσε η δημοσίευση νέας Γνωστοποίησης Απαλλοτρίωσης για σκοπούς προώθησης του έργου το οποίο κρίθηκε ως επείγον και είχε προγραμματιστεί μέσα στα πλαίσια της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 25.5.1998.

Εξέφρασα την άποψη όπως το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας συνεργάζεται στενά με όλα τα εμπλεκόμενα Τμήματα, τα οποία και ενεργούν ως αρμόδια Αρχή, ώστε τόσο η Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης όσο και το Διάταγμα Απαλλοτρίωσης να δημοσιεύονται έγκαιρα, για αποφυγή πρόσθετων επιβαρύνσεων στα ταμεία του Κράτους.

Σε απάντηση του ο Διευθυντής ανέφερε ότι οι Απαλλοτριούσες Αρχές είναι καθ' όλα υπεύθυνες τόσο για τη διεκπεραίωση των έργων, όσο και για την έγκαιρη δημοσίευση των Διαταγμάτων Απαλλοτρίωσης.

**Άδειες χρήσης κρατικής γης που ανανεώνονται από χρόνο σε χρόνο.** Διαπιστώθηκαν αρκετές περιπτώσεις αδειών χρήσης κρατικής γης που υπογράφηκαν πριν από αρκετά χρόνια (μερικές χρονολογούνται πριν από το 1960), οι οποίες αφορούν σε οικονομική/εμπορική χρήση και συνεχίζουν να ανανεώνονται αυτόματα από χρόνο σε χρόνο και μετά την έναρξη ισχύος του περί Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων Νόμου, χωρίς να γίνει επανεξέτασή τους, ειδικά στις περιπτώσεις όπου το μίσθωμα είναι ονομαστικό (σε αρκετές περιπτώσεις ανέρχεται στα 5 σεντ το χρόνο). Ως παράδειγμα αναφέρεται η άδεια χρήσης κρατικής γης Οργανισμού Δημοσίου Δικαίου, ο οποίος καταβάλλει από το 1957 μέχρι σήμερα ετήσιο ενοίκιο ύψους £0,25, ενώ το ετήσιο αγοραίο ενοίκιο, σύμφωνα με εκτίμηση του Τμήματος στις 31.12.2000, υπολογίζεται σε περίπου £12.000.

Εισηγήθηκα όπως όλες οι πιο πάνω περιπτώσεις επανεξεταστούν το συντομότερο δυνατόν, μέσα στα πλαίσια των περί Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων Νόμων του 2001 μέχρι 2007.

Συνολικά 40 άδειες χρήσης κρίθηκαν ήδη από τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων ότι αποτελούν κρατική ενίσχυση, αντίκεινται προς το Κοινοτικό Κεκτημένο και πρέπει να τερματιστούν και να υπογραφούν νέες, με ετήσιο αγοραίο ενοίκιο που να αναθεωρείται κάθε πέντε χρόνια με βάση την αγοραία αξία της κρατικής γης, νοούμενου ότι η άδεια χρήσης θα βρίσκεται σε ισχύ.

Επειδή η διαδικασία τροποποίησης/τερματισμού των συμβάσεων μίσθωσης και αδειών χρήσης είναι χρονοβόρα, το Υπουργικό Συμβούλιο, με απόφαση του αρ. 59.775, ημερ. 7.4.2004, εξουσιοδότησε το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών όπως, σε συνεννόηση με το Διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, προβαίνουν σε τροποποίηση ή/και τερματισμό των συμβάσεων μίσθωσης και των αδειών χρήσης κρατικής γης που συνιστούν κρατική ενίσχυση και στη συνομολόγηση νέων συμβάσεων μίσθωσης και στη χορήγηση νέων αδειών χρήσης χωρίς την παραπομπή τους στο Υπουργικό Συμβούλιο. Το θέμα εξακολουθεί να εκκρεμεί.

Ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι για τις άδειες που αφορούν σε Ημικρατικούς Οργανισμούς γίνονται ενέργειες από το Τμήμα για τερματισμό τους και χορήγηση νέας άδειας, με πληρωμή ετήσιου αγοραίου τέλους χρήσης. Όσον αφορά στις άδειες που αφορούν ιδιώτες, δόθηκαν οδηγίες για τερματισμό τους και υπογραφή νέων με αναθεωρημένο τέλος χρήσης, κατόπιν σχετικής προειδοποίησης.

**Άδειες Χρήσης κρατικής γης για τις οποίες δεν καταβάλλεται το νέο αγοραίο ενοίκιο.** Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις αδειών χρήσης κρατικής γης οι οποίες συνιστούν δημόσια ενίσχυση, συνεχίζουν να ανανεώνονται αυτόματα από χρόνο σε χρόνο και παρά το γεγονός ότι υπολογίστηκε από το Τμήμα το νέο αγοραίο ετήσιο τέλος χρήσης, εντούτοις οι αδειούχοι δεν ανταποκρίνονται και συνεχίζουν να καταβάλλουν το παλαιό ενοίκιο. Στις περιπτώσεις αυτές το Τμήμα ειδοποίησε τους αδειούχους για τερματισμό της συμφωνίας, σύμφωνα με το σχετικό όρο της άδειας χρήσης και για υπογραφή νέας με ετήσιο αγοραίο τέλος χρήσης το οποίο θα αναθεωρείται κάθε πέντε χρόνια, νοουμένου ότι η άδεια χρήσης θα βρίσκεται σε ισχύ, χωρίς όμως να υπάρξει ανταπόκριση από τους αδειούχους. Εισηγήθηκα όπως το Τμήμα προχωρήσει, το συντομότερο δυνατό, στην λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων για τερματισμό των αδειών χρήσης και την υπογραφή νέων με βάση τους περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμους του 2001 μέχρι 2007. Στις περιπτώσεις που δεν επέρχεται συμφωνία μεταξύ των δύο μερών, εισηγήθηκα όπως τερματιστεί η άδεια χρήσης με βάση την προειδοποίηση που προνοεί η άδεια χρήσης και να ληφθούν μέτρα για είσπραξη τυχόν οφειλόμενων ποσών όσο και για επανάκτηση της κρατικής γης.

Ενδεικτικά παραδείγματα αναφέρονται πιο κάτω:

**(α) Αρ. Φακ. Μίσθωσης 204.** Το ετήσιο τέλος χρήσης κρατικής γης στην Λεμεσό ύψους £3.970 αναθεωρήθηκε από 31.7.2004 σε £27.800 ενώ ο αδειούχος (συγκεκριμένη εταιρεία) συνεχίζει να καταβάλλει το παλαιό ενοίκιο.

**(β) Αρ. Φακ. Μίσθωσης 205.** Το ετήσιο τέλος χρήσης κρατικής γης στην Λεμεσό ύψους £6.640 αναθεωρήθηκε από 31.7.2004 σε £46.400 ενώ ο αδειούχος (συγκεκριμένη εταιρεία) συνεχίζει να καταβάλλει το προηγούμενο ενοίκιο.

**(γ) Αρ. Φακ. Μίσθωσης 271.** Η άδεια χρήσης αφορά εκμίσθωση κρατικής γης προς το Δήμο Λεμεσού, υπογράφηκε στις 31.8.1996 και είχε ισχύ για ένα χρόνο με αυτόματη ανανέωση από χρόνο σε χρόνο μέχρι να τερματιστεί από τον ένα ή τον άλλο συμβαλλόμενο μετά από εξαμήνη προειδοποίηση. Το ετήσιο τέλος χρήσης ύψους £530 αναθεωρήθηκε από 31.8.2004 σε £2.650 ενώ ο Δήμος Λεμεσού συνεχίζει να καταβάλλει το προηγούμενο ενοίκιο. Ο Δήμος Λεμεσού δεν αποδέχθηκε το αναθεωρημένο ενοίκιο καθότι αμφισβητεί ότι η υφιστάμενη σύμβαση συνιστά δημόσια ενίσχυση.

**(δ) Αρ. Φακ. Μίσθωσης 99.** Το ετήσιο τέλος χρήσης κρατικής γης στη Λεμεσό ύψους £1.323 αναθεωρήθηκε από 25.10.2003 σε £16.560 ενώ η αδειούχος (εταιρεία) κατέβαλλε μέχρι 24.10.2005 το προηγούμενο ενοίκιο. Τα τέλη χρήσης για τα δύο τελευταία έτη εκκρεμούν. Η εταιρεία, δεν αποδέχθηκε το αναθεωρημένο ενοίκιο και ζήτησε με επιστολή της ημερ. 25.8.2005 αναθεώρηση της εκτίμησης και του αγοραίου ενοικίου. Το Τμήμα δεν έχει προβεί σε οποιαδήποτε περαιτέρω ενέργεια μέχρι σήμερα.

**Μη εφαρμογή των όρων άδειας χρήσης στη Λεμεσό.** Στις 27.2.2006 παραχωρήθηκε άδεια χρήσης κρατικής γης σε συγκεκριμένη εταιρεία και υπογράφηκαν τα σχετικά έγγραφα, για χρήση παραλιακής γης στον Άγ. Αθανάσιο, συνολικής έκτασης 581 τ.μ. για τουριστικούς σκοπούς. Σύμφωνα με το συμβόλαιο ο αδειούχος έπρεπε να εξασφαλίζει την ελεύθερη διακίνηση και χρήση της παραλίας από το κοινό και για το σκοπό αυτό να τοποθετήσει πινακίδες με τις οποίες να γνωστοποιείται στο κοινό ότι έχει δικαίωμα χρήσης της ζώνης του αιγιαλού. Επίσης υπάρχει πρόνοια σύμφωνα με την οποία ο αδειούχος δεν θα ανεγείρει πάνω στο ακίνητο οποιαδήποτε άλλα έργα χωρίς τη γραπτή άδεια του ιδιοκτήτη.

Από επιτόπιο έλεγχο της Υπηρεσίας μου, διαπιστώθηκε ότι οι πιο πάνω όροι του συμβολαίου δεν έχουν τηρηθεί και ζήτησα να πληροφορηθώ κατά πόσο το Τμήμα έχει καθορίσει μηχανισμούς ελέγχου των όρων των συμβολαίων αναφορικά με τις μισθώσεις/άδειες χρήσης κρατικής γης και αν αυτοί εφαρμόζονται.

**Καθυστέρηση στην εξέταση των αιτήσεων για μίσθωση/άδεια χρήσης κρατικής γης.** Η εξέταση των αιτήσεων για μίσθωση/άδεια χρήσης κρατικής γης καθυστερεί σημαντικά από το Τμήμα (μέχρι και 10 χρόνια σε μερικές περιπτώσεις) με αποτέλεσμα οι αιτητές σε ορισμένες περιπτώσεις παύουν να ενδιαφέρονται ενώ το Τμήμα συνεχίζει την διαδικασία εξέτασης της αίτησης δαπανώντας πολύτιμο χρόνο. Εισηγήθηκα όπως προτού ετοιμαστεί η σχετική έκθεση του Τμήματος προς την Υπουργική Επιτροπή, ειδικά στις περιπτώσεις που είχε καθυστερήσει η εξέταση της αίτησης, το Τμήμα να επιβεβαιώνει κατά πόσο ο αιτητής εξακολουθεί να ενδιαφέρεται διαφορετικά η αίτηση να θεωρείται ως αποσυρθείσα και να αποφεύγεται αχρείαστη εργασία. Επίσης το Τμήμα να επιβεβαιώνει κατά πόσο κατά την περίοδο εξέτασης των αιτήσεων οι ενδιαφερόμενοι κάνουν ήδη χρήση της κρατικής γης ώστε να υπολογίζονται και απαιτούνται ενδιάμεσα οφέλη.

**Επανεκτίμηση ακίνητης ιδιοκτησίας.** Η γενική επανεκτίμηση της ακίνητης ιδιοκτησίας που βρίσκεται στην ελεγχόμενη από το Κράτος περιοχή άρχισε το 1982 και συμπληρώθηκε το 1992. Έκτοτε δεν υιοθετήθηκε σταθερή διαδικασία για επανεκτίμηση των ακινήτων, στις περιπτώσεις ανέγερσης νέων κτιρίων, προσθηκών, αλλαγής πολεοδομικών ζωνών κ.λπ. Με σχετικές επιστολές μου προς το Διευθυντή του Τμήματος ανέφερα ότι, λόγω της παράλειψης αυτής, υπάρχει απώλεια σημαντικού ποσού εσόδων, τόσο για την Κυβέρνηση όσο και για τις Τοπικές Αρχές, αφού για τον υπολογισμό του φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας, του δημοτικού τέλους, του τέλους βελτιώσεως και των αποχετευτικών τελών λαμβάνεται υπόψη η αγοραία αξία κατά την 1.1.1980.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι, στις περιπτώσεις ανάπτυξης ακινήτων, αυτά επανεκτιμώνται μόνο όταν το ζητούν οι αρμόδιες Δημοτικές Αρχές.

Επεσήμανα το γεγονός ότι σε πρόσφατες επιστολές του Προέδρου του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Παραλιμνίου προς τον Υπουργό Εσωτερικών και προς τον Διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, ηγέρθηκε έντονα το θέμα των επανεκτιμήσεων των ακινήτων στα όρια του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Παραλιμνίου. Συγκεκριμένα, ο Πρόεδρος του Συμβουλίου ανέφερε ότι τα τελευταία τέσσερα χρόνια δεν γίνονται επανεκτιμήσεις στην περιοχή του Συμβουλίου, με αποτέλεσμα να δημιουργείται τεράστιο οικονομικό πρόβλημα αφού όπως εκτιμάται η απώλεια των εσόδων για την περίοδο αυτή ίσως να ξεπερνά το 1 εκατομμύριο λίρες. Αναφέρεται επίσης ότι από τι 330 περιπτώσεις επανεκτιμήσεων που ζητήθηκαν από το Συμβούλιο, διεκπεραιώθηκαν 78 επανεκτιμήσεις από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας (κατάλογος επανεκτιμήσεων δόθηκε στις 2.5.2007) οι οποίες όμως στην συντριπτική τους πλειοψηφία (74) αφορούν την οικιστική περιοχή όπου οι αναπτύξεις δεν είναι τόσο μεγάλες ενώ ολόκληρη η τουριστική περιοχή Παραλιμνίου παραμένει με τις εκτιμημένες αξίες που είχε πριν από τέσσερα έτη όταν τα κτήματα ήταν χωράφια και φορολογούνται μέχρι σήμερα ως τέτοια παρά το γεγονός ότι έχει συντελεστεί σ' αυτά μεγάλη ανάπτυξη.

Ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι το θέμα μπορεί να επιλυθεί μόνο με την πρόσληψη επιπρόσθετου μόνιμου προσωπικού δεδομένου ότι όλοι οι έκτακτοι εκτιμητές που ασχολούνταν με την συλλογή των εκτιμητικών πληροφοριών έχουν απολυθεί, γεγονός που επέφερε επιβράδυνση στη όλη εργασία.

**Εκτιμήσεις του Τμήματος για σκοπούς μεταβίβασης ακίνητης ιδιοκτησίας, Ν. 81/70.** Διαπιστώθηκαν αρκετές περιπτώσεις μεταβίβασης ακίνητης ιδιοκτησίας για τις οποίες οι εκτιμήσεις του Τμήματος, για σκοπούς εφαρμογής του περί Κτηματολογικού και Χωρομετρικού Τμήματος Τέλη και Δικαιώματα, Τροποποιητικού Νόμου, Ν. 81/70, ανέρχονταν σε πολύ σημαντικά ποσά (σε μερικές περιπτώσεις ανέρχονταν σε εκατομμύρια λίρες) και αφορούσαν γή και κτίρια και για τις οποίες δεν υπήρχαν ικανοποιητικά στοιχεία από το Τμήμα για επιβεβαίωση των εκτιμήσεων. Εισηγήθηκα όπως σε όλες τις περιπτώσεις μεταβίβασης ακίνητης ιδιοκτησίας, για τις οποίες η εκτίμηση του Τμήματος αφορά γη και κτίρια, τηρούνται τα σχετικά στοιχεία για την εκτίμηση της γης και των κτιρίων ξεχωριστά ώστε να είναι δυνατός ο έλεγχος από την Υπηρεσία μου. Επιπρόσθετα

σε περιπτώσεις ιδιαίτερα μεγάλων ποσών εκτιμήσεων, να γίνεται ανάλυση του ποσού με σχετικό έντυπο για σκοπούς παρακολούθησης και ελέγχου των εκτιμήσεων τόσο από το ίδιο το Τμήμα όσο και από την Υπηρεσία μου.

**Πώληση κτήματος στο Αλεθρικό από Λειτουργό του Τμήματος.** Κτήμα στο Αλεθρικό Λάρνακας, μεταβιβάστηκε σε συγκεκριμένη εταιρεία από Λειτουργό του Επαρχιακού Κτηματολογίου Λάρνακας που ενεργούσε ως πληρεξούσιος αντιπρόσωπος της θυγατέρας του, ιδιοκτήτριας του εν λόγω κτήματος. Ως τίμημα πώλησης του κτήματος δηλώθηκε το ποσό των £10.000, η αγοραία αξία για σκοπούς μεταβιβαστικών δικαιωμάτων εκτιμήθηκε από το Τμήμα σε £12.000 ενώ στοιχεία που υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μου, κατόπιν σχετικής καταγγελίας, υποδηλώνουν εκ πρώτης όψεως ψευδή δήλωση μεταβίβασης και πιθανή διάπραξη ποινικού ή/και πειθαρχικού αδικήματος.

Εξέφρασα την άποψη ότι αν στοιχειοθετηθεί ψευδής δήλωση, το θέμα εμπίπτει στις πρόνοιες του άρθρου 49(1) του περί Μεταβιβάσεως και Υποθηκεύσεως Ακινήτων Νόμου και τιμωρείται ποινικά, ενώ εγείρεται θέμα είσπραξης μειωμένων τελών μεταβίβασης ακίνητης περιουσίας, καθώς και είσπραξης μειωμένου φόρου κεφαλαιουχικών κερδών.

Όπως πληροφορήθηκα από την Νομική Υπηρεσία, το θέμα διερευνάται από την Αστυνομία.

Ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι αν μετά την έρευνα της Αστυνομίας αποδειχθεί ότι η δήλωση ήταν ψευδής, θα ληφθούν όλα τα νόμιμα μέτρα.

**Ο Περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμος του 2004 (Οικοδομική Αμνηστία).** Ο Περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμος 229(I)/2004 προνοούσε προσωρινές διατάξεις για την εγκαθίδρυση μηχανισμού εξασφάλισης ειδικού πιστοποιητικού έγκρισης για ορισμένες υφιστάμενες οικοδομές και οικόπεδα που δεν είχαν εξασφαλίσει πιστοποιητικό έγκρισης. Ο Νόμος δημοσιεύτηκε στις 30.7.2004 στην επίσημη εφημερίδα της Δημοκρατίας και έθετε χρονικό όριο για υποβολή των σχετικών αιτήσεων μέχρι την 31.12.2006 ενώ η αρμόδια Αρχή οφείλει να εκδώσει τις αποφάσεις της μέχρι την 31.12.2008.

Βασικοί σκοποί του Νόμου αυτού φαίνεται να ήταν, αφενός η έκδοση τίτλων για οικίες και διαμερίσματα που παρουσίαζαν προβλήματα για την τιτλοποίησή τους και αφετέρου η είσπραξη σημαντικών εσόδων που θα προέκυπταν από τις μεταβιβάσεις της ακίνητης ιδιοκτησίας.

Μετά την λήξη της περιόδου υποβολής αιτήσεων για έκδοση του ειδικού πιστοποιητικού, φάνηκε ότι η ανταπόκριση του κοινού ήταν πολύ περιορισμένη αφού ο αριθμός των σχετικών αιτήσεων που υποβλήθηκαν ανέρχεται παγκύπρια στις 212. Αναφέρεται ότι μέχρι σήμερα εγκρίθηκαν ή/και εκδόθηκαν 89 ειδικά πιστοποιητικά, 85 αιτήσεις έχουν απορριφθεί ενώ εκκρεμούν άλλες 38 αιτήσεις. Ως εκ τούτου φαίνεται ότι οι σκοποί του πιο πάνω Νόμου δεν έχουν επιτευχθεί.

Δεδομένου ότι το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας έχει την αρμοδιότητα για την έκδοση τίτλων ιδιοκτησίας και λόγω της περιορισμένης ανταπόκρισης του κοινού το Τμήμα στερήθηκε σημαντικά ποσά εσόδων με την μορφή μεταβιβαστικών τελών, εισηγήθηκα όπως μελετηθούν οι λόγοι που οδήγησαν στην αποτυχία υλοποίησης των στόχων και επιδιώξεων του Νόμου, σε συνεργασία με όλα τα εμπλεκόμενα Τμήμα και φορείς και όπως ληφθούν διορθωτικά μέτρα συμπεριλαμβανομένης της ψήφισης, εν ανάγκη, νέου σχετικού Νόμου ή και τροποποίηση του υφιστάμενου Νόμου, ώστε να υλοποιηθούν οι προσδοκώμενοι στόχοι.

Η άποψη του Διευθυντή είναι ότι το θέμα αυτό αφορά στο Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως.

#### **Περιουσιακά στοιχεία.**

**(α) Μητρώα περιουσιακών στοιχείων.** Διαπιστώθηκαν σοβαρές αδυναμίες, λάθη και παραλείψεις αναφορικά με την τήρηση των Μητρώων περιουσιακών στοιχείων στα Κεντρικά γραφεία του Τμήματος, σύμφωνα με τις πρόνοιες των Κανονισμών Αποθηκών και την σχετική εγκύκλιο του Γενικού Λογιστηρίου.

**(β) Ετήσιο Πιστοποιητικό ελέγχου περιουσιακών στοιχείων.** Παρά το γεγονός ότι η φυσική καταμέτρηση των περιουσιακών στοιχείων στα Κεντρικά γραφεία του Τμήματος δεν ολοκληρώθηκε και τα σχετικά Μητρώα δεν ήταν πλήρως ενημερωμένα με αποτέλεσμα να είναι αδύνατη η αντιπαραβολή των υπολοίπων των Μητρώων με την φυσική καταμέτρηση των αποθεμάτων, εντούτοις αποστάλθηκε το Ετήσιο Πιστοποιητικό ελέγχου Περιουσιακών στοιχείων του Τμήματος τόσο στο Γενικό Λογιστή όσο και στην Υπηρεσία μου.

## **Μέρος Β**

**Συμβάσεις μίσθωσης κρατικής γης που έχουν εγγραφεί.** Σε συγκεκριμένη περίπτωση σύμβασης μίσθωσης κρατικής γης, για την οποία ο μισθωτής οφείλει καθυστερημένα ενοίκια και έχει ήδη εγγράψει τη σύμβαση μίσθωσης, αποκτώντας εμπράγματο δικαίωμα, το Τμήμα καθυστέρησε να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες, συμπεριλαμβανομένης της εξασφάλισης δικαστικού διατάγματος για ακύρωση της σύμβασης, προκειμένου να εισπράξει η Δημοκρατία τα καθυστερημένα μισθώματα και να επανακτήσει την κρατική γη. Αναφέρεται σχετικά ότι σε συγκεκριμένο ιδιώτη στη Λευκωσία, ο οποίος οφείλει καθυστερημένα ενοίκια για εκμίσθωση κρατικής γης ύψους £11.092 για την περίοδο 1993-2006 και ο οποίος έχει εγγράψει τη σύμβαση μίσθωσης (η οποία βαρύνεται με υποθήκες συνολικού ύψους £160.000 προς όφελος εμπορικής τράπεζας), παραχωρήθηκε επιπρόσθετη κρατική γη από το 1992, χωρίς μέχρι σήμερα να έχει υπογραφεί σύμβαση μίσθωσης για το συγκεκριμένο τεμάχιο γης και χωρίς να καταβάλλονται τα ανάλογα μισθώματα.

Για την εκμίσθωση της επιπρόσθετης κρατικής γης εξασφαλίστηκε έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου, κατόπιν εισήγησης του Τμήματος, η οποία όμως, για νομικούς λόγους, δεν μπορούσε να υλοποιηθεί.

Ενόψει του γεγονότος ότι ο μισθωτής δεν συμμορφώθηκε με τους όρους της υφιστάμενης σύμβασης, ζήτησα να πληροφορηθώ για τα μέτρα που λαμβάνονται, ώστε το Δημόσιο να εξασφαλίσει το λαβείν του και να επανακτήσει την κρατική γη, δεδομένου μάλιστα ότι ο μισθωτής έχει εγγράψει τη μίσθωση, αποκτώντας έτσι εμπράγματο δικαίωμα.

Όπως πληροφορήθηκα, το θέμα της υφιστάμενης σύμβασης παραπέμφθηκε στο Γενικό Εισαγγελέα, ενώ για την πρόσθετη κρατική γη το Τμήμα αναμένεται να προβεί στον υπολογισμό ενδιάμεσων οφελών, τα οποία και θα απαιτηθούν.

Το θέμα εξακολουθεί να εκκρεμεί.

**Αντίθεση των περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας Κανονισμών με τους περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Κανονισμούς.** Οι περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας (Διάθεση) Κανονισμοί (ΚΔΠ 173/89) και οι τροποποιητικοί Κανονισμοί (ΚΔΠ 165/90 και ΚΔΠ 14/99), που εκδόθηκαν από το Υπουργικό Συμβούλιο δυνάμει του άρθρου 18 του περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου, βάσει των οποίων εξετάζονται και εγκρίνονται από το Υπουργικό Συμβούλιο οι συμβάσεις μίσθωσης κρατικής γης, περιέχουν διατάξεις/όρους που βρίσκονται σε αντίθεση με τους περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων (Πωλήσεις Γης και Κτιρίων από τις Δημόσιες Αρχές) Κανονισμούς του 2002 (ΚΔΠ 92/2002), οι οποίοι εφαρμόζονταν κατ' αναλογία και στην ενοικίαση γης και κτιρίων, αλλά καταργήθηκαν από 1.5.2004 με βάση τον περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων (Τροποποιητικό) Νόμο αρ. 144(Ι)/2004, το περιεχόμενο τους όμως βρίσκεται σε ισχύ με βάση Κοινοτικούς Κανόνες. Συγκεκριμένα, στις περιπτώσεις εκμίσθωσης κρατικής γης για βιομηχανικούς σκοπούς, όπου η κρατική γη βρίσκεται μέσα σε βιομηχανική ζώνη, το μίσθωμα καθορίζεται από το Υπουργικό Συμβούλιο και η αναθεώρηση του γίνεται, μετά τα πρώτα επτά χρόνια και στη συνέχεια κάθε πενταετία, με βάση την αυξομείωση του τιμαριθμικού δείκτη. Αντίθετα, βάσει των περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμων και Κανονισμών, το μίσθωμα έπρεπε να υπολογίζεται πάνω στην αγοραία αξία του ακινήτου (αγοραίο ενοίκιο) και η εκμισθωμένη γη να επανεκτιμάται με βάση τη νέα εκτίμηση της αγοραίας αξίας ανά πενταετία.

Όπως πληροφορήθηκα, το Τμήμα έχει ετοιμάσει προσχέδιο αναθεωρημένων Κανονισμών, ώστε αυτοί να συνάδουν με τους περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμους του 2001 μέχρι 2007, το οποίο έχει ήδη προωθηθεί από το Υπουργείο Εσωτερικών προς τη Νομική Υπηρεσία για νομοτεχνικό έλεγχο.

**Κατάθεση πωλητήριων εγγράφων.** Διαπιστώθηκε ότι σε δύο διαφορετικές περιπτώσεις για το ίδιο αντικείμενο πώλησης (διαμέρισμα/υπό ανέγερση κατοικία) κατατέθηκαν στο Επαρχιακό Κτηματολογικό Γραφείο Πάφου και Λάρνακας 4 πωλητήρια έγγραφα (2 σε κάθε Γραφείο) σε διαφορετικές ημερομηνίες, με τον ίδιο πωλητή και διαφορετικό αγοραστή για κάθε περίπτωση, ενώ δεν υπήρχε οποιαδήποτε ένδειξη στα πωλητήρια έγγραφα με τους δεύτερους αγοραστές ότι περιήλθε σε γνώση τους ότι το ίδιο ακίνητο βαρύνεται ήδη με κατάθεση πωλητήριου εγγράφου.

Καθ' όσον αφορά ειδικά στις περιπτώσεις πολυκατοικιών, όπου το ενδεχόμενο να συμβεί το πιο πάνω είναι πιο πιθανό, εισηγήθηκα όπως το Τμήμα, για σκοπούς προστασίας των πολιτών, απαιτεί κατάθεση ολοκληρωμένων σχεδίων και γίνεται κατάλληλη ενημέρωση των σχεδίων αυτών, ώστε με την κατάθεση των πωλητήριων εγγράφων να είναι εύκολη η διακρίβωση κατά πόσο, για την ίδια περιουσία/διαμέρισμα, έχει κατατεθεί προηγούμενως και άλλο πωλητήριο έγγραφο.

Η θέση του Τμήματος είναι ότι η κατάθεση ολοκληρωμένων σχεδίων είναι μεν απαραίτητη αλλά πρακτικά δεν μπορεί να εφαρμοστεί δεδομένου ότι ο αγοραστής, στις περιπτώσεις αγοράς μέρους πολυκατοικίας δεν έχει στην κατοχή του τα σχέδια ανάπτυξης ενώ δεν αποτελεί προϋπόθεση σύμφωνα με τον Νόμο για την κατάθεση των πωλητηρίων εγγράφων.

**Υποθέσεις απαλλοτριώσεων όπου καταβλήθηκε/κατατέθηκε η αποζημίωση, ενώ η εγγραφή τους εκκρεμεί ακόμη.** Αρκετά τεμάχια γης που επηρεάστηκαν από απαλλοτριώσεις, για τα οποία καταβλήθηκε/κατατέθηκε ήδη η αποζημίωση στους δικαιούχους, εξακολουθούν να είναι εγγεγραμμένα στους πρώην ιδιοκτήτες, χωρίς να έχουν εγγραφεί στο όνομα της Δημοκρατίας. Για τις περιπτώσεις όπου οι απαλλοτριώσεις αφορούν στη δημιουργία ή/και διαπλάτυνση δρόμων, οι οποίοι δεν τιτλοποιούνται στο όνομα της Δημοκρατίας, δεν εκδόθηκαν αναθεωρημένοι τίτλοι στους ιδιοκτήτες. Συγκεκριμένα εκκρεμεί ακόμη η εγγραφή 12 413 επηρεαζόμενων τεμαχίων γης, παγκύπρια, για τα οποία η γνωστοποίηση της απαλλοτρίωσης χρονολογείται από το 1975.

**Μίσθωση κρατικής παραλιακής γης στο Νέο Χωρίο Πάφου.** Για τη μίσθωση κρατικής παραλιακής γης, έκτασης 670 τ.μ., υπογράφηκε συμβόλαιο με ιδιώτη για την περίοδο 15.3.1978 μέχρι 14.3.2011, έναντι μισθώματος £22,50 ετησίως. Το εκμισθωθέν τεμάχιο, σύμφωνα με το συμβόλαιο, θα χρησιμοποιόταν ως «πλαζ» και ως χώρος προσπέλασης προς τη θάλασσα, για εξυπηρέτηση των πελατών τουριστικών καταλυμάτων που θα ανεγείρονταν σε γειτονικό τεμάχιο, ιδιοκτησίας του μισθωτή. Με επιστολή μου προς το Διευθυντή του Τμήματος ανέφερα ότι:

(α) Δεν εφαρμόστηκαν οι πρόνοιες του συμβολαίου για ανέγερση τουριστικών καταλυμάτων.

(β) Δεν έγινε αναθεώρηση του μισθώματος στις 15.3.1988, σύμφωνα με την πρόνοια του συμβολαίου, και, μεταγενέστερα, κάθε πέντε χρόνια, αλλά ούτε και έγινε οποιαδήποτε πληρωμή μισθώματος μέχρι σήμερα. Ενόψει των πιο πάνω και επειδή, σύμφωνα με τους όρους του συμβολαίου, βασική υποχρέωση του μισθωτή ήταν η ανέγερση τουριστικών καταλυμάτων εντός 5 ετών, η οποία δεν εκπληρώθηκε, υπέδειξα στο Διευθυντή του Τμήματος ότι έπρεπε να εφαρμοστούν οι όροι του συμβολαίου, οι οποίοι προνοούν άμεση ανάκτηση του τεμαχίου και αυτόματη λύση της σύμβασης.

Όπως πληροφορήθηκα, οι μισθωτές απέκτησαν εμπράγματο δικαίωμα στην εκμισθωθείσα κρατική γη, η ακύρωση του οποίου προϋποθέτει την έκδοση δικαστικού διατάγματος. Το θέμα παραπέμφθηκε στο Γενικό Εισαγγελέα από τον Ιούλιο του 2000, για λήψη των απαραίτητων δικαστικών μέτρων προς ανάκτηση της κατοχής της κρατικής γης από την Κυβέρνηση.

**Μίσθωση κρατικής γης στη Λεμεσό.** Με συγκεκριμένη εταιρεία υπογράφηκε συμβόλαιο για τη μίσθωση κρατικής γης στη Λεμεσό (τοποθεσία Τσιφλικούδια), για την περίοδο 9.12.1972 – 8.12.1994, με ετήσιο μίσθωμα £150. Ο μισθωτής οφείλει μισθώματα για τα έτη 1986 – 1994. Παρατήρησα ότι μέχρι σήμερα δεν υπάρχουν οποιεσδήποτε εξελίξεις αναφορικά με τη λήψη μέτρων για ακύρωση της σύμβασης και είσπραξη των οφειλόμενων ποσών, ενώ δεν υπάρχει ένδειξη κατά πόσο η εταιρεία εξακολουθεί να έχει χρήση/κατοχή του συγκεκριμένου τεμαχίου κρατικής γης. Όπως πληροφορήθηκα, ο Διευθυντής του Τμήματος ζήτησε το Μάιο του 1989 από το Γενικό Εισαγγελέα όπως προχωρήσει στη διαδικασία ακύρωσης της σύμβασης. Το θέμα εξακολουθεί να βρίσκεται στο Γενικό Εισαγγελέα.

**Εκτίμηση των μισθώσεων των κρατικών κτημάτων.** Επειδή ο Διευθυντής του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις εκτιμήσεις των μισθώσεων κρατικών κτημάτων (βιομηχανικές ζώνες, μισθώσεις γης για ανέγερση ξενοδοχείων κ.λπ.), ζήτησα από το Διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας όπως προχωρήσει στις πιο πάνω εκτιμήσεις για όλες τις Επαρχίες, πλην της Λεμεσού, όπου οι εκτιμήσεις έχουν γίνει πριν από αρκετά χρόνια και τα έσοδα από φόρο ακίνητης ιδιοκτησίας ανέρχονται στις £40.000 - £50.000 το χρόνο.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι, παρά την ύπαρξη μεγάλου όγκου εργασίας και λόγω της εργασίας που πρέπει να γίνει για σκοπούς του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, θα δοθεί προτεραιότητα στις εκτιμήσεις βιομηχανικών περιοχών και ξενοδοχείων.

Μέχρι σήμερα οι εκτιμήσεις δεν έχουν γίνει, με αποτέλεσμα να συνεχίζεται η απώλεια σημαντικών δημόσιων εσόδων από όλες τις Επαρχίες, πλην της Λεμεσού.

**Καθυστερήσεις στην εκτέλεση ενταλμάτων πώλησης ακίνητης ιδιοκτησίας.** Εξακολουθεί να παρατηρείται μεγάλη καθυστέρηση στην εκτέλεση ενταλμάτων πώλησης ακίνητης ιδιοκτησίας για την είσπραξη καθυστερημένων φόρων.

Εξέφρασα την άποψη ότι οι περιπτώσεις εκείνες, όπου η δεσμευθείσα ακίνητη περιουσία δεν βαρύνεται με εμπράγματα δικαιώματα, θα πρέπει να τυγχάνουν άμεσης προτεραιότητας από το Τμήμα, προκειμένου να εισπράττει η Κυβέρνηση το λαβείν της.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι δόθηκαν ήδη σχετικές οδηγίες.

**Επεμβάσεις σε κρατική γη στην οικιστική περιοχή της Αγίας Νάπας.** Από επιτόπιο έλεγχο του Τμήματος το 1989 στην Αγία Νάπα, διαπιστώθηκε ότι υπήρχαν 92 περιπτώσεις επεμβάσεων ιδιωτών σε κρατική γη. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με σχετική απόφαση του, έδωσε οδηγίες όπως, στις περισσότερες περιπτώσεις, πωληθεί η γη σ' αυτούς που προέβησαν στην επέμβαση, οι οποίοι έχουν διευθετήσει τα ενδιάμεσα οφέλη που προέκυψαν από την παράνομη κατοχή και χρήση της κρατικής γης, ενώ για τις υπόλοιπες περιπτώσεις να ληφθεί πρόνοια για τερματισμό της επέμβασης.

Το ολικό εισπρακτέο ποσό από την πώληση, σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ήταν £1.081.500, το οποίο, με έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών το Φεβρουάριο του 1997, αποφασίστηκε να εισπραχθεί σε 4 ίσες άτοκες ετήσιες δόσεις. Στις 31.12.2006 το ολικό οφειλόμενο ποσό ανέρχεται στις £426.600, πλέον τόκους.

Παρά το γεγονός ότι σχεδόν όλοι όσοι προέβησαν στις επεμβάσεις δεν συμμορφώθηκαν με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, εντούτοις μέχρι σήμερα δεν έχουν ληφθεί οποιαδήποτε μέτρα εναντίον τους.

Το Υπουργικό Συμβούλιο, με τη νέα απόφαση του αρ. 61.451 και ημερομ. 12.1.2005, έδωσε μια τελευταία ευκαιρία στους πιο πάνω να καταβάλουν τα οφειλόμενα ποσά μέσα σε ένα χρόνο από την ημερομηνία κοινοποίησης προς αυτούς της απόφασης και σε περίπτωση που και πάλι δεν συμμορφωθούν, τότε να ληφθούν δικαστικά μέτρα εναντίον τους.

Ζήτησα να πληροφορηθώ κατά πόσο λήφθηκαν οποιαδήποτε μέτρα εναντίον όσων δεν συμμορφώθηκαν, δεδομένου ότι έχει ήδη παρέλθει η σχετική περίοδος προειδοποίησης.

**Κυβερνητικά αγροκτήματα στην Πάφο.** Στην Επαρχία Πάφου υπάρχουν κυβερνητικά αγροκτήματα σε πέντε περιοχές, η διαχείριση των οποίων ανατέθηκε αρχικά στο Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, ενώ από το 1993, με βάση το άρθρο 18(1) του περί Ακίνητης Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου, αρμόδιος για τη διαχείριση είναι ο Υπουργός Εσωτερικών και, κατ' επέκταση, το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας. Από σχετικό έλεγχο η Υπηρεσία μου διαπίστωσε τα πιο κάτω προβλήματα, τα οποία χρήζουν άμεσης επίλυσης.

(α) Τα συμβόλαια για την ενοικίαση των κλήρων των κυβερνητικών αγροκτημάτων στην Πάφο υπογράφηκαν το 1980, με τον όρο όπως αναθεωρούνται τα ενοίκια κάθε 8 χρόνια, δηλαδή το 1988 και 1996. Δεν έγινε αναθεώρηση των ενοικίων τα έτη 1988 και 1996, ούτε και έχουν ληφθεί οποιαδήποτε μέτρα εναντίον εκείνων που παραβαίνουν ουσιώδεις όρους των συμβολαίων, με αποτέλεσμα το Δημόσιο να έχει απώλεια εσόδων της τάξης των £200.000 ετησίως μέχρι και το 2004.

Σύμφωνα με γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα, επειδή τα ενοικιαστήρια έγγραφα προνοούν ρητά για αναθεώρηση του ύψους του ενοικίου κάθε οκτώ χρόνια, κατά συγκεκριμένες ημερομηνίες, δηλαδή το 1988, 1996 και 2004, και η Δημοκρατία δεν άσκησε το δικαίωμα της αυτό το 1988 και 1996, η επόμενη αναθεώρηση θα μπορούσε να γίνει το 2004. Το Τμήμα, παρά το γεγονός ότι έχει προβεί σε αναθεώρηση των ενοικίων για το 2004 (εισπρακτέα από 2.1.2005), εντούτοις, με σχετικές οδηγίες του Υπουργείου Εσωτερικών, αναστάλθηκε προσωρινά η είσπραξη των αναθεωρημένων ενοικίων για τα έτη 2004 και 2005.

Συναφώς αναφέρεται ότι το Τμήμα εξακολουθεί να εισπράττει τα παλιά ενοίκια ενώ η συνολική διαφορά μεταξύ των αναθεωρημένων και των υφιστάμενων ενοικίων ανέρχεται σε περίπου £178.000 ετησίως και αφορά 411 κλήρους.

Ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι το θέμα της είσπραξης ή μη όλων των αναθεωρημένων ενοικίων τέθηκε ενώπιον του Υπουργείου Εσωτερικών, όπου και εκκρεμεί για να δοθούν στο Τμήμα οδηγίες ως προς τον παραπέρα χειρισμό του θέματος.

Επιπρόσθετα, σε αρκετές περιπτώσεις, όπου ο Γενικός Εισαγγελέας έκρινε ότι οι συμβάσεις δεν είναι σε ισχύ και έγινε αναθεώρηση των σχετικών μισθωμάτων, οι μισθωτές δεν καταβάλλουν το αναθεωρημένο μίσθωμα, με αποτέλεσμα να παρατηρείται σημαντική απώλεια δημόσιων εσόδων, η οποία ανέρχεται σε περίπου £430.000 και αφορά στην περίοδο 1999-2004.

(β) Οι συμβάσεις μίσθωσης μεταξύ της Δημοκρατίας και τεσσάρων Συνεργατικών Εταιρειών, οι οποίες με τη σειρά τους μίσθωναν τη γη σε γεωργούς, ακυρώθηκαν από τις 31.12.1997 και έκτοτε οι υπομισθωτές καταβάλλουν απευθείας στο Τμήμα Κτηματολογίου τα μισθώματα, χωρίς να υπάρχει μέχρι σήμερα σύμβαση μεταξύ του Τμήματος και των δικαιούχων γεωργών.

Με βάση γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα ημερ. 26.11.2002, για όλους τους επηρεαζόμενους κλήρους θα έπρεπε να ακολουθηθεί εξ αρχής η διαδικασία που προβλέπεται από τους σχετικούς Κανονισμούς, καθότι η σύμβαση υπομίσθωσης μεταξύ Συνεργατικής Εταιρείας και καλλιεργητή δεν ισχύει πλέον, κάτι που δεν έχει γίνει μέχρι σήμερα.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι, για επανεξέταση των πιο πάνω περιπτώσεων, απαιτείται, πέρα από την ενίσχυση σε ανθρώπινο δυναμικό του Κλάδου Διαχείρισης στο Επαρχιακό Γραφείο Πάφου, όπως διευκρινιστούν ορισμένες πρόνοιες των σχετικών Κανονισμών.

Επιπρόσθετα, για 60 περιπτώσεις κλήρων που παραχωρήθηκαν χωρίς απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, με βάση την ίδια γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα άρχισε η διαδικασία υποβολής



και εξέτασης νέων αιτήσεων από τους ενδιαφερόμενους για υπογραφή συμβάσεων, με βάση τη διαδικασία που καθορίζεται στους Κανονισμούς.

Ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι γίνεται προσπάθεια να ολοκληρωθεί η εξέταση των αιτήσεων και να υποβληθεί σχετική πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο.

(γ) Σε μερικές περιπτώσεις, όπου κάτοχοι κλήρων είχαν αποβιώσει, οι κλήροι περιήλθαν στην κατοχή των κληρονόμων, χωρίς να διερευνηθεί κατά πόσο ικανοποιούνταν οι όροι των σχετικών συμβολαίων.

**Μεταβίβαση μεριδίου κτήματος στην Ορόκλινη της Επαρχίας Λάρνακας.** Σε συγκεκριμένη εταιρεία μεταβιβάστηκε το 81/1036 μερίδιο τεμαχίου γης που βρίσκεται στην Ορόκλινη, το οποίο δηλώθηκε για £123.000, ενώ η σχετική εκτίμηση που έγινε από το Επαρχιακό Κτηματολογικό Γραφείο, για σκοπούς καταβολής μεταβιβαστικών δικαιωμάτων, ήταν £165.000, χωρίς να ληφθεί υπόψη η αγοραία αξία των κτιρίων που υπήρχαν στο πιο πάνω τεμάχιο γης, σε αντίθεση με το άρθρο 72 του περί Ακίνητης Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου, καθώς επίσης και με τις σχετικές γνωματεύσεις του Γενικού Εισαγγελέα.

Εισηγήθηκα τροποποίηση της σχετικής νομοθεσίας, ώστε να μην υποχρεώνεται ο αγοραστής μεριδίου γης να καταβάλλει μεταβιβαστικά δικαιώματα και επί της αξίας των κτιρίων που αποδεδειγμένα ανήκουν σε άλλους συνιδιοκτήτες του κτήματος. Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι σχετική πρόνοια έχει περιληφθεί στο νομοσχέδιο που κατατέθηκε στη Βουλή τον Ιούνιο του 2005, το οποίο τελικά αποσύρθηκε και αναμένεται να επανυποβληθεί από την Κυβέρνηση.

**Συμβάσεις Μίσθωσης κρατικής γης που συνιστούν κρατική ενίσχυση.** Παρατηρήθηκαν αρκετές περιπτώσεις συμβάσεων μίσθωσης κρατικής γης, οι οποίες συνομολογήθηκαν μετά τις 10.12.1994, χωρίς να προβλέπεται σ' αυτές ο καθορισμός του μισθώματος σύμφωνα με το ύψος του αγοραίου ενοικίου ή/και αναθεώρησή του ανά πενταετία, με βάση την αγοραία αξία του μισθίου, και ως εκ τούτου αποτελούν κρατική ενίσχυση και πρέπει να τροποποιηθούν στα πλαίσια των περί Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων Νόμων του 2001 μέχρι 2007.

Συνολικά 91 συμβάσεις κρίθηκαν ήδη από τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων ότι αποτελούν κρατική ενίσχυση, αντίκεινται προς το Κοινοτικό Κεκτημένο και πρέπει να τροποποιηθούν, έτσι ώστε είτε να καταβάλλεται το αγοραίο ενοίκιο (με αναθεώρηση ανά πενταετία με βάση την αγοραία αξία) είτε να μετατραπούν σε ενισχύσεις de minimis. Όσες από αυτές δεν εμπίπτουν στον κανόνα de minimis θα πρέπει να κοινοποιηθούν αμέσως στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (μέσω του Εφόρου) για αξιολόγηση.

Το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφασή του αρ. 64.518, ημερ. 26.10.2006, ενέκρινε όπως οι μισθωτές κρατικής γης στις περιπτώσεις όπου οι Συμβάσεις Μίσθωσης ενέχουν οικονομική ή εμπορική δραστηριότητα, καταβάλλουν το εκάστοτε συμβατικό ενοίκιο και το υπόλοιπο, δηλαδή η διαφορά με το αγοραίο ενοίκιο, να τους παραχωρείται ως ενίσχυση ήσσονος σημασίας "de minimis". Οποιαδήποτε επιπλέον διαφορά ενοικίου παραμένει κατόπιν και της καταβολής της ενίσχυσης "de minimis", να καταβάλλεται κανονικά από το μισθωτή.

Ζήτησα να πληροφορηθώ για τις ενέργειες του Τμήματος για μετατροπή των πιο πάνω περιπτώσεων σε ενισχύσεις de minimis ως η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, για εφαρμογή της οποίας επεσήμανα το γεγονός ότι απαιτείται να γίνει σχετική πρόνοια στον Προϋπολογισμό του Τμήματος.

**Συμβάσεις μίσθωσης/άδειες χρήσης που συνομολογήθηκαν μεταξύ Κυβέρνησης και Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου.** Αρκετές από τις μισθώσεις/άδειες χρήσης κρατικής γης, οι οποίες κρίθηκαν από τον Έφορο ότι συνιστούν κρατική ενίσχυση, έχουν συνομολογηθεί,

μετά τις 10.12.1994, μεταξύ της Κυβέρνησης και Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (ΑΗΚ, ΑΤΗΚ και ΡΙΚ).

Σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις 23.9.2005, και στην οποία συμμετείχε ο Έφορος Κρατικών Ενισχύσεων συμφωνήθηκε όπως κοινοποιηθούν αμέσως στους Οργανισμούς αυτούς όλες οι σχετικές συμβάσεις/άδειες για πλήρη συμμόρφωση, ώστε να αποφευχθεί η παραπομπή των υποθέσεων στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Μέχρι σήμερα παραμένουν σε εκκρεμότητα όλες οι πιο πάνω συμβάσεις/άδειες, οι οποίες και εξακολουθούν να βρίσκονται σε αντίθεση με το Ευρωπαϊκό Κεκτημένο.

Ζήτησα όπως γίνουν όλες οι απαιτούμενες ενέργειες, ώστε όλες οι μισθώσεις/άδειες χρήσης να τροποποιηθούν ή/και τερματιστούν και υπογραφούν νέες, έτσι που να συνάδουν με το Νόμο των Κρατικών Ενισχύσεων και το Ευρωπαϊκό Κεκτημένο, ενόψει μάλιστα και της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 26.10.2006 για υιοθέτηση του κανόνα de minimis στις συμβάσεις μίσθωσης που ενέχουν οικονομική ή εμπορική δραστηριότητα.

**Μακροχρόνια σύμβαση μίσθωσης κρατικής γης μεταξύ Κυπριακής Δημοκρατίας και του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (ΣΜ αρ. 464).** Μεταξύ Κυπριακής Δημοκρατίας και Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού υπογράφηκε στις 31.8.1988 σύμβαση μίσθωσης κρατικής γης στην περιοχή Αγλαντζιάς, έκτασης 4.014 τ.μ., με ετήσιο μίσθωμα £4.500. Η σύμβαση έχει ισχύ 33 χρόνια, με δικαίωμα ανανέωσης για άλλες 2 περιόδους (33 χρόνια η καθεμιά), με τους ίδιους όρους, και περιλαμβάνει δικαίωμα αναθεώρησης του ετήσιου μισθώματος κάθε 5 χρόνια.

Παρατηρήθηκε ότι η Δημοκρατία δεν άσκησε το δικαίωμα της για αναθεώρηση του ενοικίου το 1993 ενώ ο Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού δεν καταβάλλει, μέχρι σήμερα, το αναθεωρημένο ενοίκιο, με αποτέλεσμα στις 31.12.2006 να οφείλει ποσό £112.500.

Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφασή του αρ. 39.012 ημ. 14.4.2004, κατόπιν αίτησης του Οργανισμού, ενέκρινε την παραχώρηση του πιο πάνω τεμαχίου γης με την καταβολή ποσού £1.350.000 εντός 60 ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης της απόφασης. Ο Οργανισμός παρέλειψε να καταβάλει το πιο πάνω ποσό και η απόφαση ακυρώθηκε με τη νέα απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 61.451, ημ. 12.1.2005. Ακολούθησε νέα αίτηση του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού στις 31.10.2005 για παραχώρηση κρατικής γης η οποία εκκρεμεί. Εισηγήθηκα όπως το Τμήμα προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για είσπραξη όλων των οφειλόμενων ποσών.

**Συμβάσεις μίσθωσης στους τομείς της γεωργίας και κτηνοτροφίας.** Το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας έχει συνομολογήσει αριθμό συμβάσεων μίσθωσης στους τομείς της γεωργίας και κτηνοτροφίας οι οποίες βρίσκονταν σε ισχύ πριν από την προσχώρηση της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και οι οποίες δεν κοινοποιήθηκαν εντός της προκαθορισμένης περιόδου (30.8.04), για να αποφασιστεί ο τρόπος χειρισμού τους. Παρατήρησα ότι κατάλογος των εν λόγω συμβάσεων θα πρέπει να αποσταλεί στον Έφορο Κρατικών Ενισχύσεων περιλαμβανομένου μεταξύ άλλων του ύψους του καταβαλλόμενου ενοικίου καθώς επίσης και νέας εκτίμησης του αγοραίου ενοικίου.

Ο Διευθυντής του Τμήματος απέστειλε σχετική εγκύκλιο ημερ. 17.7.2006, προς τους Επαρχιακούς Κτηματολογικούς Λειτουργούς, για ετοιμασία του καταλόγου των συμβάσεων ώστε να αποσταλεί στον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, για να αποφανθεί κατά πόσο οι σχετικές συμβάσεις συνιστούν κρατική ενίσχυση. Το θέμα εξακολουθεί να εκκρεμεί.

**Μεταβίβαση πολυκατοικίας στη Λάρνακα με χαμηλό δηλωθέν ποσό.** Κατά την μεταβίβαση οικοπέδου στην περιοχή Άγιος Νικόλαος Λάρνακας στο οποίο υπήρχε ημιτελής πολυκατοικία, έγινε από το Επαρχιακό Κτηματολόγιο Λάρνακας, αποδεκτή η τιμή πώλησης ύψους £200.000 που δηλώθηκε από τα ενδιαφερόμενα μέρη χωρίς να γίνει οποιαδήποτε επιτόπια έρευνα από το

Τμήμα. Κατόπιν σχετικής καταγγελίας σύμφωνα με την οποία η αγοραία αξία της υπό ανέγερση πολυκατοικίας ήταν £380.000, σύμφωνα και με εκτίμηση ιδιώτη εκτιμητή, έγινε επιτόπια εξέταση από Λειτουργούς του Τμήματος και υιοθετήθηκε ως αγοραία αξία, για σκοπούς μεταβιβαστικών τελών, το ποσό των £275.000 και το Τμήμα εισέπραξε το επιπλέον ποσό των £6.000.

Εισηγήθηκα όπως σε περιπτώσεις σημαντικής αξίας ακινήτων που μεταβιβάζονται, ο εκτιμητής του Τμήματος θα πρέπει να επιθεωρεί επί τόπου το ακίνητο, προκειμένου να γίνεται πιο αντικειμενική και αξιόπιστη εκτίμηση, για σκοπούς διαφύλαξης των δημόσιων εσόδων.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι για το θέμα θα ετοιμαστεί σχετική εγκύκλιος και ανέφερε ότι η εξακρίβωση της κατάστασης των κτιρίων, με σκοπό τον υπολογισμό της αγοραίας αξίας τους, θα πρέπει να γίνεται την ίδια μέρα της μεταβίβασης.

**Μεταβιβάσεις κτημάτων χωρίς τη σύναψη/παρουσίαση συμφωνητικών εγγράφων.** Κατά τη μεταβίβαση κτημάτων στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, κυρίως από μία εταιρεία σε άλλη, σε αρκετές περιπτώσεις δεν παρουσιάζονται έγγραφες συμφωνίες πώλησης, αλλά μόνο αποσπάσματα των πρακτικών συνεδρίας των μετόχων που αναφέρονται στις συμφωνίες πώλησης. Επειδή όμως, με τον τρόπο αυτό, πιθανόν να γίνονται έγγραφες συμφωνίες και να μην παρουσιάζονται, με επακόλουθο να μη χαρτοσημαίνονται, εισηγήθηκα όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο τροποποίησης της Νομοθεσίας, έτσι που σε περιπτώσεις μεταβίβασης κτημάτων πέραν μιας αξίας (π.χ. £100.000) να απαιτείται η σύναψη και παρουσίαση έγγραφης συμφωνίας κατά τη μεταβίβαση. Τούτο θα αποτελούσε δίκαιη μεταχείριση για όλους, επειδή οι νομοταγείς εταιρείες ή πολίτες παρουσιάζουν και χαρτοσημαίνουν τις έγγραφες συμφωνίες τους.

Ο Διευθυντής ανέφερε ότι το Τμήμα προχωρεί σε ετοιμασία Νομοσχεδίων για τροποποίηση του περί Μεταβίβασης και Υποθηκεύσεως Νόμου, του περί Συμβάσεων Νόμου και του περί Πώλησεως Γης, κατά τρόπο που να καθίσταται υποχρεωτική η παρουσίαση συμφωνητικού εγγράφου αγοραπωλησίας στο αρμόδιο Επαρχιακό Κτηματολογικό Γραφείο, προτού γίνει αποδεκτή δήλωση μεταβίβασης δυνάμει πώλησης. Επίσης όλες οι συμβάσεις πώλησης να κατατίθενται στο Κτηματολόγιο για σκοπούς ειδικής εκτέλεσης.

#### 4.44 ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΗΣΕΩΣ

##### Μέρος Α

**Προϋπολογισμός Αναπτύξεως.** Στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως προϋπολογίστηκε ποσό £29.676.580 (£23.000.035 κατά το 2005) που αφορά κυρίως σε Πολεοδομικά Σχέδια Ανάπτυξης. Από το ποσό αυτό δαπανήθηκαν £24.559.957 (£18.729.486 κατά το 2005). Σε ορισμένες περιπτώσεις το ποσοστό απόκλισης των πραγματικών δαπανών και αυτών που προϋπολογίστηκαν ήταν σημαντικό, ενώ σε άλλες δεν διενεργήθηκαν καθόλου δαπάνες.

**(α) Επιβάρυνση κονδυλίων του προϋπολογισμού Αναπτύξεως λόγω μη έγκαιρης εξασφάλισης των αναγκαίων δανείων.** Τα έργα που υλοποιούνται με χρηματοδότηση από δάνεια που συνάπτουν οι ενδιαφερόμενες Τοπικές Αρχές για τα οποία η Κυβέρνηση καταβάλλει μέρος της δαπάνης, περιλαμβάνονται στον προϋπολογισμό του κράτους με συμβολική πρόνοια £10. Σε ορισμένες περιπτώσεις παρουσιάζεται η ανάγκη πληρωμής των εργολάβων πριν εξασφαλιστούν και κατατεθούν στο Τμήμα τα αναγκαία ποσά ή όταν ήδη οι καταθέσεις που έγιναν έχουν εξαντληθεί. Όπως διαπιστώθηκε, στις περιπτώσεις αυτές, το Τμήμα ζητά την παραχώρηση συμπληρωματικών πιστώσεων στα αντίστοιχα κονδύλια των έργων και προβαίνει στις πληρωμές με χρέωση των κονδυλίων αυτών, με την προϋπόθεση ότι, όταν η Τοπική Αρχή εμβάσει το αντίστοιχο ποσό, αυτό θα κατατεθεί στα Γενικά Έσοδα του Κράτους. Υπέδειξα ότι η τακτική αυτή είναι αντίθετη με τις Δημοσιονομικές και Λογιστικές Οδηγίες και περικλείει κινδύνους απώλειας εσόδων του κράτους αφού και οι πληρωμές που γίνονται δεν καταχωρίζονται σε μητρώο για να μπορεί να παρακολουθείται η είσπραξη τους από το λογιστήριο του Τμήματος. Εισηγήθηκα όπως σε συνεργασία με το Γενικό Λογιστή προωθηθεί ανάλογη ρύθμιση.

**(β) Ανέγερση άλλων οικοδομικών έργων.** Η πρόνοια στον προϋπολογισμό του 2006 για το άρθρο αυτό, ανέρχεται σε £13.250.000 και προορίζεται να καλύψει την προώθηση διαφόρων Κυβερνητικών Στεγαστικών Σχεδίων των Εκτοπισθέντων. Για το σκοπό αυτό, μέχρι τον Απρίλιο του 2006, έγινε αποδέσμευση ολόκληρου του ποσού της πρόνοιας. Όπως διαπιστώθηκε, με έγκριση του Γραφείου Προγραμματισμού και του Υπουργείου Οικονομικών, συνολικό ποσό £3.363.143 μεταφέρθηκε από το πιο πάνω άρθρο και πιστώθηκε σε άλλα άρθρα, άλλου κεφαλαίου για να καλύψει δαπάνες άλλες από την εγκεκριμένη πρόνοια του προϋπολογισμού. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι ποσό £1.300.000 μεταφέρθηκε σε πίστη του άρθρου για το Ειδικό Ταμείο Διατηρήσεως για να παραχωρηθεί ως χορηγία σε ιδιώτες για την συντήρηση/αποκατάσταση διατηρητέων οικοδομών και ποσό £1.365.154 μεταφέρθηκε σε πίστη διαφόρων κονδυλίων για κάλυψη των δαπανών πληρωμής των εργολάβων για διάφορα έργα τα οποία περιλαμβάνονται στον προϋπολογισμό με συμβολική πρόνοια £10, όπως αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο.

Ανέφερα ότι οι πιο πάνω μεταφορές δεν συνάδουν με τις πρόνοιες του περί Προϋπολογισμού Νόμου και οι αναγκαίες πιστώσεις θα έπρεπε να είχαν εξασφαλιστεί με συμπληρωματικό προϋπολογισμό υποδεικνύοντας επίσης ότι ο προϋπολογισμός θα πρέπει να γίνεται πάνω σε πιο ορθολογιστική βάση, σύμφωνα με τις πραγματικές ανάγκες.

**(γ) Σχέδιο Αναζωογόνησης της Παλιάς Λευκωσίας.** Το Σχέδιο, εφαρμόστηκε ως πενταετές Πρόγραμμα Αναζωογόνησης των περιοχών της Πράσινης Γραμμής Λευκωσίας 2000 – 2004, στους Δήμους Λευκωσίας και Αγίου Δομετίου. Στα πλαίσια του προγράμματος κατά τα έτη αυτά, η κρατική χορηγία ανήλθε στο συνολικό ποσό των £15,33 εκ. περίπου. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την Απόφαση του Αρ. 63.119, ημερ. 28.12.2005, ενέκρινε την συνέχιση του Σχεδίου ως Νέο Τριετές Πρόγραμμα για τα έτη 2006 – 2008, με προβλεπόμενη κρατική χορηγία συνολικού ύψους £8.350.000. Υπέδειξα ότι για σκοπούς ελέγχου και παρακολούθησης της εφαρμογής των αποφάσεων της Υπουργικής Επιτροπής, θα πρέπει να τηρείται στο Τμήμα ειδικό μητρώο στο οποίο να καταχωρίζονται οι δικαιούχοι και οι λεπτομέρειες των εγκρίσεων που παραχωρούνται καθώς και οι λεπτομέρειες των πληρωμών που γίνονται, λόγω και της σημαντικής δαπάνης που απαιτείται καθώς και της μακράς διάρκειας του Σχεδίου. Όσον αφορά στα έργα, για τα οποία οι Δήμοι εξασφαλίζουν χορηγίες και από άλλες πηγές, όπως από τον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού, την Ευρωπαϊκή Ένωση ή από ιδιώτες, εξέφρασα την άποψη ότι θα πρέπει να ενημερώνουν το Τμήμα με το ποσό της χορηγίας που εξασφάλισαν ούτως ώστε η χορηγία από την Κυβέρνηση να παραχωρείται αφού εξαντληθούν πρώτα τα ποσά αυτά.

**Λογαριασμοί Καταθέσεων.** Το σύνολο του Γενικού Λογαριασμού Καταθέσεων στις 31.12.2006, ανέρχεται σε £2.599.862 και το σύνολο του λογαριασμού Αποσύρσεις Εγγυημένων Δανείων ανέρχεται σε £5.351.544. Σε πολλές περιπτώσεις τα υπόλοιπα αφορούν κρατήσεις εργολάβων, καταθέσεις Δήμων ή Συμβουλίων Βελτιώσεως για αναπτυξιακά έργα ή αδαπάνητα υπόλοιπα καταθέσεων, που εκκρεμούν για πολλά χρόνια. Υπέδειξα ότι οι καταθέσεις δεν πρέπει να παραμένουν πέραν από την περίοδο για την οποία απαιτούνται και οποιαδήποτε ποσά παραμένουν αζήτητα για περίοδο πέραν των πέντε χρόνων πρέπει να μεταφέρονται στα έσοδα του Κράτους. Στα πιο πάνω υπόλοιπα περιλαμβάνονται λογαριασμοί με χρεωστικά υπόλοιπα συνολικού ύψους £2.282.968 (£3.099.790 κατά το 2005), τα περισσότερα από τα οποία εκκρεμούν πριν από το 1998, χωρίς να φαίνονται οι λόγοι για τους οποίους δεν εισπράχθηκαν μέχρι τώρα, ενώ δεν φαίνεται να γίνονται προσπάθειες είσπραξής τους. Υπέδειξα ότι θα πρέπει να γίνουν ενέργειες, ώστε τα οφειλόμενα ποσά να κατατεθούν στο Τμήμα.

**Μονάδα Διαχείρισης Διαρθρωτικών Ταμείων.** Το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως έχει καθοριστεί ως τελικός δικαιούχος για τα μέτρα 1.1, 1.3 και 2.1 του Ενιαίου Εγγράφου Προγραμματισμού, τα οποία συγχρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία.

**(α) Μέτρο 1.1 Ανάπτυξη Αγροτουρισμού.** Ο σκοπός του μέτρου αυτού είναι η παροχή κινήτρων υπό μορφή χορηγίας σε Μικρές και Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (ΜΜΕ) που επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν στον τομέα του Αγροτουρισμού. Ο τρέχων επιλέξιμος προϋπολογισμός ανέρχεται σε £6,40 εκ. περίπου (£5,85 εκ. περίπου κατά το 2005) και η χρηματοδότηση προγραμματίστηκε να γίνει από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης (36,8%) και εθνικούς πόρους (63,2%).

Μέσα στο 2005 προκηρύχτηκε η πρώτη φάση του Σχεδίου και εγκρίθηκαν χορηγίες που αφορούσαν σε 41 αιτήσεις, για συνολικό ποσό £2,7 εκ. Μέχρι 31.12.2006, δόθηκαν χορηγίες συνολικού ύψους £1.632.789, ποσοστό 60% περίπου του συνολικού ποσού των αιτήσεων που εγκρίθηκαν. Σύμφωνα με τον αρχικό προγραμματισμό, αναμένετο ότι η ολοκλήρωση/παραλαβή και η αποπληρωμή των χορηγιών θα συμπληρωθεί μέχρι τις 31.12.2007. Λόγω καθυστέρησης στην υπογραφή των συμβάσεων, τέθηκε νέο χρονοδιάγραμμα το οποίο λήγει στις 31.3.2008.

Μέσα στο 2006 προκηρύχτηκε η δεύτερη φάση του Σχεδίου και εγκρίθηκαν χορηγίες που αφορούσαν σε 37 αιτήσεις, για συνολικό ποσό £3,6 εκ. Η υπογραφή των συμβάσεων αρχικά είχε προγραμματιστεί για τον Ιανουάριο του 2006 και η ολοκλήρωση/παραλαβή για τον Ιούνιο του 2006. Στην πορεία του προγράμματος έγιναν αναθεωρήσεις και τελικά η υπογραφή έγινε το Δεκέμβριο του 2006 με αποτέλεσμα να τεθεί νέο χρονοδιάγραμμα για την ολοκλήρωση/παραλαβή, για τις 30.9.2008. Λόγω της καθυστέρησης αυτής, μέχρι 31.12.2006 δόθηκε χορηγία για μία μόνο αίτηση, για ποσό ύψους £93.268.

**(β) Μέτρο 1.3 Ανάπτυξη Βιώσιμων Κοινοτήτων.** Σκοπός του μέτρου αυτού είναι η αναβάθμιση της ποιότητας ζωής σε κοινότητες της υπαίθρου, σε συνδυασμό με την οικονομική τους ανάπτυξη για τη διατήρηση του τοπικού πληθυσμού και για προσέλκυση επισκεπτών και επιχειρήσεων. Το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως συμμετέχει ως τελικός δικαιούχος στην κατηγορία 1.3.1 και 1.3.2 που είναι η ανάπτυξη και επέκταση των υποδομών σε κοινότητες της υπαίθρου, η ανακαίνιση και προστασία δημόσιων χώρων καθώς και η ετοιμασία και υλοποίηση σχεδίων ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένων και ρυθμιστικών σχεδίων. Ο προϋπολογισμός των έργων της κατηγορίας 1.3.1 καλύπτεται κατά 50% από την Ευρωπαϊκή Ένωση, 33,33% από την Κυπριακή Δημοκρατία και 16,67% από τις επωφελούμενες Τοπικές Αρχές. Ο προϋπολογισμός των έργων της κατηγορίας 1.3.2 καλύπτεται κατά 50% από την Ευρωπαϊκή Ένωση, 40% από την Κυπριακή Δημοκρατία και 10% από τις επωφελούμενες Τοπικές Αρχές.

Στην κατηγορία 1.3.1 εγκρίθηκαν για συγχρηματοδότηση 3 έργα με συνολικό εγκεκριμένο προϋπολογισμό ύψους £3.850.853. Οι δαπάνες που έγιναν μέχρι 31.12.2006 ανήλθαν σε £1.041.428 και το ποσοστό υλοποίησης του έργου, ανέρχεται σε 27%. Οι κατασκευαστικές εργασίες των έργων άρχισαν το τρίτο τρίμηνο του 2006 και αναμένεται να συμπληρωθούν το πρώτο τρίμηνο του 2008.

Στην κατηγορία 1.3.2 εγκρίθηκαν για συγχρηματοδότηση εισηγήσεις που αφορούν στην εκπόνηση Ρυθμιστικών Σχεδίων για τους πυρήνες 14 κοινοτήτων, με συνολικό εγκεκριμένο προϋπολογισμό ύψους £519.800. Σημειώνεται ότι κατά το 2007 εγκρίθηκαν στο ίδιο πρόγραμμα 3 νέες κοινότητες. Οι δαπάνες που έγιναν μέχρι 31.12.2006, ανήλθαν στις £140.176 και το ποσοστό υλοποίησης του έργου, ανέρχεται σε 27%. Ενώ το έργο αναμένετο να είχε ολοκληρωθεί για όλες τις κοινότητες μέχρι τον Οκτώβριο του 2006 σημαντικό μέρος του αναμένεται να συμπληρωθεί το 2007 και 2008.

**(γ) Μέτρο 2.1: Ολοκληρωμένα Σχέδια Αστικής Αναζωογόνησης.** Σκοπός του μέτρου αυτού είναι η αναζωογόνηση των υποβαθμισμένων αστικών περιοχών και η κοινωνικοοικονομική αναβάθμισή τους. Το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως συμμετέχει στο Μέτρο αυτό στην Κατηγορία Έργων 1: «Αναβάθμιση του Δομημένου Περιβάλλοντος» και στην Κατηγορία Έργων 2: «Κοινωνικοπολιτιστική Υποδομή». Ο προϋπολογισμός των έργων καλύπτεται κατά 50% από την Ευρωπαϊκή Ένωση και κατά 50% από την Κυπριακή Δημοκρατία.

Στην κατηγορία 2.1.1 εγκρίθηκαν για συγχρηματοδότηση 2 έργα με συνολικό εγκεκριμένο προϋπολογισμό ύψους £2.980.422. Οι δαπάνες που έγιναν μέχρι 31.12.2006 ανήλθαν σε £548.628 και το ποσοστό υλοποίησης του έργου, ανέρχεται σε 18%. Οι κατασκευαστικές εργασίες των έργων άρχισαν το τρίτο και τέταρτο τρίμηνο του 2006 και αναμένετο να συμπληρωθούν μέχρι τον Αύγουστο του 2007.

Στην κατηγορία 2.1.2 εγκρίθηκαν για συγχρηματοδότηση 7 έργα με συνολικό εγκεκριμένο προϋπολογισμό ύψους £5.563.844. Οι δαπάνες που έγιναν μέχρι 31.12.2006 ανήλθαν σε £801.888 και το ποσοστό υλοποίησης του έργου, ανέρχεται σε 14%. Οι κατασκευαστικές εργασίες των έργων άρχισαν το τρίτο και τέταρτο τρίμηνο του 2006 και αναμένετο να συμπληρωθούν μέχρι τον Αύγουστο του 2007, εκτός για ένα έργο για το οποίο οι εργασίες άρχισαν τον Μάρτιο του 2007 και αναμένεται να συμπληρωθούν μέχρι τον Φεβρουάριο του 2008.

Το χαμηλό ποσοστό υλοποίησης και για τις δύο κατηγορίες έργων, οφείλεται κυρίως στο ότι τους πρώτους μήνες εκτελούνταν εργασίες, οι οποίες δεν είχαν σημαντική οικονομική απορρόφηση, με αποτέλεσμα εργασίες ψηλού κόστους να μετατεθούν σε μεταγενέστερο στάδιο.

Υπέδειξα την ανάγκη ορθού προγραμματισμού για την έγκαιρη εκτέλεση των έργων μέσα στα χρονικά πλαίσια που προκαθορίζονται, ώστε να μπορέσει η Δημοκρατία να αξιοποιήσει στο μέγιστο δυνατό βαθμό τους Ευρωπαϊκούς πόρους που δικαιούται.

Ο Υπουργός Εσωτερικών ανέφερε ότι η Μονάδα εργάζεται με πολύ αυστηρά χρονοδιαγράμματα για όλα τα έργα και καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε η απορρόφηση των εγκεκριμένων κονδυλίων να είναι πλήρης.

#### **Υπερωρίες.**

**(α) Γενικά.** Οι δαπάνες για την υπερωριακή απασχόληση για το έτος 2006 ανήλθαν σε £182.415, σε σύγκριση με £116.675 το 2005. Διαπιστώθηκε σημαντική καθυστέρηση στην υποβολή των αιτήσεων για εξασφάλιση των εγκρίσεων για υπερωριακή εργασία από την Τριμελή Επιτροπή Υπερωριών του Υπουργείου Εσωτερικών, με αποτέλεσμα να καθυστερεί η διαδικασία εξασφάλισης των αναγκαίων πιστώσεων και η πληρωμή των υπερωριών και η υπερωριακή εργασία να εκτελείται χωρίς έγκριση. Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις που υποβάλλονται αιτήματα από το προσωπικό για την πληρωμή συσσωρευμένων υπερωριών 2-3 χρόνων για υπερωριακή εργασία που είτε διενεργήθηκε χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση της Τριμελούς Επιτροπής Υπερωριών είτε δεν υπήρχαν διαθέσιμες πιστώσεις, με αποτέλεσμα να μην ήταν δυνατό να προωθηθεί η πληρωμή τους και να παρέμειναν σε εκκρεμότητα. Σε τέτοιες περιπτώσεις που εγκρίνονται από την Επιτροπή εκ των υστέρων δεν μπορεί να ασκηθεί ουσιαστικός έλεγχος.

**(β) Υπερωρίες για την έκδοση Πολεοδομικών Αδειών.** Με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 62.324, ημερ.6.7.2005, εγκρίθηκε το ποσό των £440.000 περίπου για την υπερωριακή απασχόληση των υπαλλήλων του Τμήματος, για την περίοδο από τον Σεπτέμβριο του 2005 ως το τέλος του 2006, για την διεκπεραίωση των καθυστερημένων πολεοδομικών αδειών. Για το σκοπό αυτό, κατά το 2005 και 2006, η Τριμελής Επιτροπή Υπερωριών του Υπουργείου Εσωτερικών ενέκρινε το ποσό των £267.771. Οι δαπάνες που έγιναν κατά τα έτη 2005 και 2006 ανέρχονται σε £162.352 ενώ ποσό £6.593, που αφορά υπερωρίες του 2006, πληρώθηκε το 2007. Κατά την υπερωριακή εργασία διεκπεραιώθηκαν 2 287 υποθέσεις, με μέσο όρο £73,87 ανά υπόθεση. Το κόστος ανά υπόθεση σε ορισμένες επαρχίες είναι πολύ ψηλό σε σύγκριση με τις υπόλοιπες επαρχίες και φθάνει μέχρι £151 ανά υπόθεση. Διαπιστώθηκε επίσης ότι ο αριθμός των υποθέσεων που διεκπεραιώθηκαν σε ορισμένες επαρχίες είναι πολύ μικρός, παρά τον όγκο της καθυστερημένης εργασίας σε σύγκριση με τις υπόλοιπες επαρχίες. Οι εκκρεμείς υποθέσεις στις 15.11.2005 ανέρχονταν σε 9 294 και στις 31.12.2006 σε 8 639.

Γενικά, παρά την υπερωριακή εργασία που χρειάστηκε και την πρόσληψη στο Τμήμα, 20 περίπου Έκτακτων Τεχνικών από τις αρχές του 2006, διαπιστώθηκε κατά τον έλεγχο ότι η διεκπεραίωση των καθυστερημένων πολεοδομικών αδειών δεν παρουσίασε ουσιαστική βελτίωση.

Ο Υπουργός Εσωτερικών ανέφερε ότι η παραγωγικότητα σε διεκπεραίωση Πολεοδομικών Αιτήσεων κατά το 2005 ήταν 10 876 αιτήσεις, ενώ κατά το 2006 12 290 αιτήσεις και ότι παράλληλα είχαν υποβληθεί 11 660 αιτήσεις και 11 800 αιτήσεις, αντίστοιχα. Ανέφερε επίσης ότι με την πρόσληψη στο Τμήμα προσωπικού χωρίς εξειδικευμένες γνώσεις στη Πολεοδομία απαιτείται ικανοποιητικός χρόνος για την επιμόρφωση του και σημείωσε ότι η προσφορά των νέων υπαλλήλων κατά την περίοδο αυτή δεν ήταν θετική.

**Καθυστερημένα ενοίκια καταστημάτων εμπορικών κέντρων στους προσφυγικούς συνοικισμούς.** Σύμφωνα με την έκθεση καθυστερημένων εσόδων, το ύψος των καθυστερημένων ενοικίων των καταστημάτων εμπορικών κέντρων στους προσφυγικούς συνοικισμούς στις 31.12.2006, ανέρχεται στις £36.913. Παρατηρήθηκε ότι σε ορισμένες περιπτώσεις δεν εισπράχθηκε κανένα ποσό κατά το 2005 και 2006 χωρίς να ληφθούν μέτρα. Υπέδειξα ότι η μη έγκαιρη λήψη των αναγκαίων μέτρων στο στάδιο που παρουσιάζονται οι καθυστερήσεις, σε ορισμένες περιπτώσεις δημιουργεί προβλήματα στην είσπραξη των εσόδων λόγω και απρόβλεπτων καταστάσεων που προκύπτουν εν τω μεταξύ.

**Λειτουργία και συντήρηση βιολογικών σταθμών σε κυβερνητικούς οικισμούς.** Η λειτουργία και συντήρηση των βιολογικών σταθμών σε κυβερνητικούς οικισμούς γίνεται από ιδιώτες, με βάση συμβόλαια που ανατίθενται από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως ή το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών, ενώ η διενέργεια των πληρωμών γίνεται πάντα από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως. Διαπιστώθηκε ωστόσο ότι υπάρχει ανομοιομορφία στους όρους των συμβολαίων, όσον αφορά κυρίως στα εργατικά και στα ανταλλακτικά, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται ο έλεγχος και η παρακολούθηση των συμβολαίων. Εισηγήθηκα όπως η λειτουργία και συντήρηση των βιολογικών σταθμών ανατεθεί στο Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, το οποίο είναι το αρμόδιο Τμήμα στον τομέα αυτό, με σκοπό τον πιο αποτελεσματικό έλεγχο και εκτέλεση των συμβολαίων.

## **Μέρος Β**

**Εγκατάλειψη οικιστικών μονάδων κυβερνητικών οικισμών από τους κατόχους τους και ανάκτησή τους, όπως επίσης και ανάκτηση παράνομα κατεχομένων οικιστικών μονάδων.** Σε ορισμένους κυβερνητικούς οικισμούς εξακολουθούν, να υπάρχουν οικιστικές μονάδες τις οποίες εγκατέλειψαν οι κάτοχοι τους, χωρίς να τις παραδώσουν στο Τμήμα, ή διαμένουν περιοδικά σ' αυτές άτομα που δεν είναι δικαιούχοι.

Παρά τις σοβαρές δυσκολίες που υπάρχουν στην ανάκτηση όλων των παράνομα κατεχομένων οικιστικών μονάδων, το Τμήμα θα πρέπει να εντατικοποιήσει τις προσπάθειες του με σκοπό την κάλυψη άμεσων αναγκών δικαιούχων οικογενειών.

## **Αδυναμίες στη Διαχείριση Συμβάσεων – Τελικών Λογαριασμών Έργων.**

**(α) Πεζογέφυρες (2) και πεζόδρομος/ποδηλατόδρομος κατά μήκος της όχθης του Πεδιαίου στη Λακατάμια.** Η κατασκευή του έργου άρχισε τον Ιούνιο 2004 έναντι ποσού £318.697. Το Νοέμβριο 2005 με επιστολή μου προς το Διευθυντή του Τμήματος, παρατήρησα ότι κατά την εκτέλεση των εργασιών έγιναν πολλές αλλαγές και επιπρόσθετες εργασίες, με αποτέλεσμα την υποβολή από τον εργολάβο απαίτησης για αποζημίωση ύψους περίπου £132.000. Ένα μεγάλο μέρος των απαιτήσεων πηγάζει από τις αλλαγές που αποφασίστηκαν για τη θεμελίωση των δύο πεζογεφυρών, επειδή η εδαφολογική μελέτη έγινε, σε αντίθεση με την ενδεδειγμένη πρακτική, μετά την έναρξη των εργασιών από τον εργολάβο. Τόνισα ότι παρουσιάζονται συχνά προβλήματα διαχείρισης σε πολεοδομικά έργα του Τμήματος, χωρίς να λαμβάνονται διορθωτικά μέτρα, και

εισηγήθηκα τη διερεύνηση του θέματος, με σκοπό τη συμμόρφωση με τις νενομισμένες και ορθές διαδικασίες διαχείρισης των κατασκευαστικών συμβολαίων.

Με βάση τον προκαταρκτικό τελικό λογαριασμό που υπέβαλε ο εργολάβος τον Μάιο του 2006, διαπιστώνεται ότι απαιτεί ένα ποσό περίπου της τάξης των £200.000 για τις αλλαγές και ποσό περίπου £120.000 για την καθυστέρηση που παρατηρήθηκε στο έργο και για άλλες απαιτήσεις του. Οι απαιτήσεις του εργολάβου εξετάστηκαν από το Τμήμα και στάλθηκαν το Δεκέμβριο 2006 στην Κ.Ε.Α.Α.. Η Επιτροπή αποφάσισε όπως αναβάλει τη συζήτηση του θέματος ώστε να ετοιμαστεί ολοκληρωμένη έκθεση από το Τμήμα με όλα τα εκκρεμή θέματα του έργου και ακολουθώντας να κληθούν ο Μελετητής και ο Δήμος Λακατάμιας για συζήτησή τους. Κατά τη συζήτηση του θέματος στην Επιτροπή διαφάνηκαν ευθύνες του Μελετητή για ελλιπή μελέτη και του Δήμου Λακατάμιας ο οποίος όρισε τον Μελετητή και σε συνεργασία μαζί του έγινε αποδεκτή η έναρξη εργασιών χωρίς τη διεξαγωγή εδαφολογικής μελέτης, η οποία έγινε εκ των υστέρων.

Μέχρι τον Ιούνιο του 2007 το Τμήμα δεν συμμορφώθηκε με την πιο πάνω απόφαση της Κ.Ε.Α.Α., αφού δεν υπέβαλε έκθεση στην Επιτροπή με όλα τα εκκρεμή θέματα του έργου. Το Τμήμα θεωρεί ότι ένας από τους κύριους λόγους για την καθυστέρηση αυτή είναι η μη έγκαιρη αξιολόγηση από τον ιδιώτη επιμετρητή των επιπρόσθετων εργασιών του τελικού λογαριασμού, όπως αυτός υποβλήθηκε από τον εργολάβο. Ο τελικός λογαριασμός υποβλήθηκε από τον ιδιώτη επιμετρητή στο Τμήμα, το Σεπτέμβριο του 2007 και μέχρι το Νοέμβριο του 2007 το Τμήμα δεν ολοκλήρωσε τον έλεγχό του για το θέμα παράτασης χρόνου και οικονομικών αποζημιώσεων που αυτή συνεπάγεται. Παράλληλα το Τμήμα ετοιμάζει έκθεση προς τις αρμόδιες Επιτροπές Αλλαγών και Απαιτήσεων για τη λήψη των σχετικών εγκρίσεων.

**(β) Ανάπλαση πλατειών και δρόμων στο κέντρο της Μέσα Γειτονιάς.** Το Νοέμβριο 2005 με επιστολή μου προς το Διευθυντή του Τμήματος παρατήρησα ότι το έργο παρουσίαζε αρκετή καθυστέρηση λόγω αλλαγών και επιπρόσθετων εργασιών που προέκυψαν κατά την εκτέλεση του έργου, απρόβλεπτων δυσκολιών στις εκσκαφές λόγω ανεύρεσης υπόγειων υπηρεσιών, και σε εργασίες των δικτύων υπηρεσιών κοινής ωφέλειας που έγιναν εκτός των ορίων του εργοταξίου. Ενώ ο εργολάβος υπέβαλε έγκαιρα πολλές από τις απαιτήσεις του, η αξιολόγηση της καθυστέρησης έγινε από τους ιδιώτες Μελετητές καθυστερημένα. Το Τμήμα δεν μερίμνησε για την έγκαιρη έγκριση της, σύμφωνα με τις νενομισμένες διαδικασίες με αποτέλεσμα να υπάρχει ο κίνδυνος επικάλυψης της καθυστέρησης του εργολάβου από άλλες καθυστερήσεις, για τις οποίες ευθύνεται η κυβερνητική πλευρά, και η συνεπακόλουθη πιθανότητα καταβολής σ' αυτόν αποζημιώσεων. Ο εργολάβος υπέβαλε απαίτηση για αποζημίωση ύψους περίπου £84.000, λόγω των καθυστερήσεων στο έργο, ενώ η Συντονίστρια του έργου εισηγήθηκε προς την Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων, την πληρωμή ποσού £46.829 για τις καθυστερήσεις αυτές.

Επιπρόσθετα, παρατήρησα ότι το Τμήμα ενημέρωσε καθυστερημένα το Δήμο Μέσα Γειτονιάς για την αναγκαιότητα σύναψης συμπληρωματικού δανείου για το έργο, ύψους £550.000, λόγω εξάντλησης του αρχικού δανείου των £890.000, και πιθανόν να κληθεί το Δημόσιο να καταβάλει τόκους στον εργολάβο για την καθυστέρηση στην εξόφληση υποβληθέντων τιμολογίων του, συνολικού ποσού £254.000 περίπου.

Τον Απρίλιο 2006 ο Διευθυντής του Τμήματος μου ανέφερε ότι για το θέμα της καθυστέρησης που παρουσιάστηκε στο έργο και τις συνεπακόλουθες χρονικές και οικονομικές απαιτήσεις του εργολάβου, ετοιμάστηκε σημείωμα για εξέταση, σύμφωνα με τη νομοθεσία. Για το θέμα της μη ενημέρωσης του Δήμου Μέσα Γειτονιάς για την αναγκαιότητα σύναψης συμπληρωματικού δανείου, ο Διευθυντής του Τμήματος εξέφρασε την άποψη πως ο Δήμος Μέσα Γειτονιάς τηρείτο ενήμερος για το υπόλοιπο του δανείου του μέσω επιστολών από το Γενικό Λογιστή και το Τμήμα.

Η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων αποφάσισε στις 5.10.2006 την έγκριση παράτασης χρόνου 93 εργάσιμων ημερών με αποζημίωση £46.829. Η τελική παραλαβή του έργου έγινε στις 3.8.2006.



Πέραν των πιο πάνω, τον Ιούνιο του 2007 εκκρεμούσαν εγκρίσεις από τις αρμόδιες Επιτροπές, για θέματα επιπλέον εργασιών. Ο τελικός λογαριασμός του έργου υποβλήθηκε από τον ιδιώτη επιμετρητή στις 24.5.2006 και μετά από οδηγίες του Τμήματος υπέβαλε αναθεωρημένο τελικό λογαριασμό στις 22.5.2007, στον οποίο συμπεριλαμβάνονται και όλες οι επιπλέον εργασίες του έργου. Μέχρι το Νοέμβριο του 2007 οι ιδιώτες Σύμβουλοι Αρχιτέκτονες δεν έδωσαν στο Τμήμα σχόλια και/ή παρατηρήσεις που είχαν για τον αναθεωρημένο τελικό λογαριασμό. Παρόλα αυτά, το Τμήμα προχωρεί προς το παρόν με τον έλεγχο του αναθεωρημένου τελικού λογαριασμού ώστε να σταλθούν τα εκκρεμή θέματα στις αρμόδιες Επιτροπές για απόφαση.

**(γ) Επιδιόρθωση κτιρίων Κυβερνητικού Οικισμού Άγιοι Ανάργυροι Ι, Φάση Β΄, Συγκρότημα Σ2, στη Λάρνακα.** Η κατασκευή του έργου άρχισε τον Ιανουάριο 2006 έναντι ποσού £1.044.247, με λήξη τον Ιούλιο 2007. Το Μάρτιο 2007 με επιστολή μου προς το Διευθυντή του Τμήματος παρατήρησα ότι το έργο παρουσίαζε καθυστέρηση περίπου 3 μηνών, η οποία οφειλόταν κυρίως στη μη έγκαιρη παραχώρηση των οικιών από το Τμήμα στον εργολάβο, λόγω της άρνησης ορισμένων ενοίκων να τις εγκαταλείψουν προσωρινά για να γίνουν οι απαραίτητες εργασίες επιδιόρθωσης. Διαπιστώθηκε ότι το πρόβλημα αυτό προέκυψε παρόλο που ο Επιβλέπων Μηχανικός του Τμήματος ενημέρωσε έγκαιρα τον αρμόδιο προϊστάμενο του Τμήματος για τις ημερομηνίες εκτέλεσης των εργασιών των έξι ομάδων κατοικιών του συμβολαίου, ζητώντας όπως γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες για τη μετακίνηση των αδειούχων ενοίκων των οικιών. Λόγω του προβλήματος αυτού, ο εργολάβος υπέβαλε χρονική και οικονομική απαίτηση ύψους £66.690 για τις τρεις πρώτες ομάδες κατοικιών, ενώ αναμενόταν να πράξει το ίδιο και για τις άλλες τρεις ομάδες αν προέκυπτε το ίδιο θέμα. Στην πιο πάνω επιστολή μου παρατήρησα ότι παρόλο που ο Επιβλέπων Μηχανικός του Τμήματος απέστειλε άμεσα επιστολή στον εργολάβο ενημερώνοντάς τον ότι τα αιτήματά του εξετάζονται από το Τμήμα, μέχρι τον Ιούνιο 2007 δεν έγινε οποιαδήποτε αξιολόγηση της καθυστέρησης από τον Αρχιτέκτονα του έργου. Τέλος τόνισα ότι η Υπηρεσία μου επανειλημμένα έχει διαπιστώσει τη μη έγκαιρη αξιολόγηση και έγκριση δικαιολογημένης καθυστέρησης στους εργολάβους, γεγονός που δημιουργεί κίνδυνο καταβολής αυξημένων αποζημιώσεων σε αυτούς, ως επακόλουθο της επικάλυψης της καθυστέρησης που οφείλεται σε υπαιτιότητα των εργολάβων.

Το αρμόδιο Υπουργείο με πληροφόρησε το Νοέμβριο του 2007 ότι οι απαιτήσεις του εργολάβου εξετάζονται από τον Συντονιστή του έργου για να υποβληθούν στις αρμόδιες Επιτροπές Αλλαγών και Απαιτήσεων για έγκριση.

**(δ) Αναδόμηση Κυβερνητικού Οικισμού Άγιος Αθανάσιος στη Λεμεσό, Φάση Α΄, Συγκρότημα Σ1.** Η κατασκευή του έργου άρχισε το Σεπτέμβριο 2005 έναντι ποσού £468.029, με συμβατική ημερομηνία λήξης τις 25.3.2007. Το Μάρτιο 2007 με επιστολή μου προς το Διευθυντή του Τμήματος παρατήρησα ότι το έργο παρουσίαζε καθυστέρηση περίπου 3 μηνών, η οποία οφειλόταν σε επιπρόσθετες εργασίες και αλλαγές που έγιναν λόγω ζημιών που προκλήθηκαν από υπέρμετρη βροχόπτωση ενώ το έργο βρισκόταν στο στάδιο της γενικής επιχωμάτωσης. Παρατήρησα ότι παρόλο που ο εργολάβος υπέβαλε από τις 29.3.2006 απαίτηση για παράταση χρόνου 70 εργάσιμων ημερών, και το συμβόλαιο πλησίαζε στη λήξη του, το Τμήμα μόλις τώρα εξέταζε το θέμα αυτό, δηλαδή ένα χρόνο μετά την απαίτηση του εργολάβου. Μέχρι το Μάρτιο 2007 δεν ολοκληρώθηκε η αξιολόγηση της καθυστέρησης από το Τμήμα, και κατ' επέκταση δεν εγκρίθηκε από τις αρμόδιες Επιτροπές η ανάλογη παράταση χρόνου. Παρατήρησα επίσης ότι η Υπηρεσία μου επανειλημμένα τόνισε στο Τμήμα τη σημασία της έγκαιρης αξιολόγησης των καθυστερήσεων και της έγκρισης χρονικής παράτασης. Επιπλέον σημείωσα στην επιστολή μου πως δεν τηρήθηκαν οι διαδικασίες για όλα τα πιο πάνω θέματα, που καθορίζονται στη σχετική Εγκύκλιο του Γενικού Λογιστή ούτε και οι οδηγίες της Εγκυκλίου του Διευθυντή του Τμήματος ημερ. 21.6.1999, που επανεκδόθηκε στις 26.4.2001.

Η επιστολή μου κοινοποιήθηκε στην Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων, η οποία τον Απρίλιο 2007 εξέφρασε τις επιφυλάξεις της ως προς τους χειρισμούς του θέματος από το Τμήμα

για την έγκαιρη αξιολόγηση των καθυστερήσεων και έγκριση των αλλαγών που προέκυψαν στο συμβόλαιο και ζήτησε από το Διευθυντή του Τμήματος όπως γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες για τη μη επανάληψη τέτοιων φαινομένων.

Τον Ιούλιο του 2007 τα πιο πάνω θέματα (δικαιολογημένη παράταση χρόνου και επιπλέον εργασίες/αλλαγές) εγκρίθηκαν από την Τ.Ε.Α.Α. και στάλθηκαν στην Κ.Ε.Α.Α. για εξέταση και τελική έγκριση, η οποία και δόθηκε τον Αύγουστο του 2007.

**(ε) Αναδόμηση Κυβερνητικού Οικισμού Άγιος Αθανάσιος στη Λεμεσό, Φάση Α', Συγκροτήματα Σ2 και Σ3.** Η κατασκευή του έργου άρχισε το Δεκέμβριο 2005 έναντι ποσού £1.015.287, με λήξη τον Ιούνιο 2007. Τον Απρίλιο 2007 με επιστολή μου προς το Διευθυντή του Τμήματος παρατήρησα ότι το έργο παρουσίαζε καθυστέρηση περίπου 4 μηνών, η οποία οφειλόταν στον εργολάβο και τον εργοδότη. Η καθυστέρηση από τον εργοδότη προέκυψε από τροποποίηση της θεμελίωσης λόγω ακατάλληλου υπεδάφους, με αποτέλεσμα την αύξηση του όγκου εργασίας της γενικής εκσκαφής, γενικής επιχωμάτωσης και τοίχων αντιστήριξης, ενώ επιπρόσθετα έγινε αλλαγή του υλικού επιχωμάτωσης.

Παρατήρησα ότι παρόλο που ο εργολάβος υπέβαλε έγκαιρα απαίτηση για παράταση χρόνου για λόγους που και το ίδιο το Τμήμα συμφωνεί, και το συμβόλαιο πλησίαζε στη λήξη του, το θέμα της καθυστέρησης παρέμενε σε εκκρεμότητα αφού εξεταζόταν ακόμη από τη Συντονίστρια του έργου. Μέχρι τον Απρίλιο 2007 η δικαιολογημένη παράταση χρόνου δεν στάλθηκε στις αρμόδιες Επιτροπές για εξέταση και απόφαση. Παρατήρησα επίσης ότι η Υπηρεσία μου επανειλημμένα τόνισε στο Τμήμα τη σημασία της έγκαιρης αξιολόγησης των καθυστερήσεων και της έγκρισης χρονικής παράτασης, χωρίς δυστυχώς να λαμβάνονται τα αναγκαία διορθωτικά μέτρα. Επιπλέον παρατήρησα ότι λόγω των πιο πάνω αλλαγών που έγιναν δημιουργήθηκε επιπλέον δαπάνη στο έργο περίπου £41.492. Ενώ οι εργασίες αυτές εκτελέστηκαν από τον εργολάβο στα αρχικά στάδια του συμβολαίου, ακόμη δεν προωθήθηκε η νενομισμένη διαδικασία για έγκρισή τους. Συμπερασματικά ανέφερα πώς δεν τηρήθηκαν οι διαδικασίες για όλα τα πιο πάνω θέματα, όπως καθορίζονται στη σχετική Εγκύκλιο του Γενικού Λογιστή, ούτε και οι οδηγίες της Εγκυκλίου του Διευθυντή του Τμήματος, ημερ. 21.6.1999, που επανεκδόθηκε στις 26.4.2001.

Η επιστολή μου κοινοποιήθηκε στην Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων, η οποία το Μάιο 2007 ζήτησε από το Τμήμα όπως επισπεύσει την υποβολή καταλόγου με τα θέματα που εκκρεμούν στους τελικούς λογαριασμούς και πληροφορηθεί τους τρόπους με τους οποίους το Τμήμα προτίθεται να χειριστεί το θέμα επίσπευσης εξέτασης των τελικών λογαριασμών.

Τον Αύγουστο του 2007 ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι σε σχέση με τα πιο πάνω θέματα και το φόρτο εργασίας που επωμίστηκε το Τμήμα, καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια για έγκαιρη αξιολόγηση των καθυστερήσεων που παρουσιάζονται στα συμβόλαια του Τμήματος, καθώς επίσης και για την έγκαιρη λήψη εγκρίσεων σε περιπτώσεις αλλαγών και τροποποιήσεων. Το Νοέμβριο του 2007 το Υπουργείο με πληροφόρησε ότι τα πιο πάνω θέματα εξετάζονται από τη Συντονίστρια του έργου ώστε να υποβληθούν στις Επιτροπές για να ληφθεί η σχετική έγκριση.

**(στ) Πεζοδρομοποίηση Οδού Αγίας Μαύρης στην Αγία Νάπα - Β' Φάση - Τελικός Λογαριασμός.** Από δειγματοληπτικούς ελέγχους που έγιναν το Μάρτιο 2005 στο έργο, διαπιστώθηκε συνολική καθυστέρηση 72 ημερολογιακών ημερών στη συμπλήρωση του, για την οποία, παρόλο που το έργο παραλήφθηκε προσωρινά από το Τμήμα στις 17.4.2003, δεν στάλθηκε σημείωμα στα αρμόδια όργανα για εξέταση. Παρατηρήθηκε επίσης ότι εκδόθηκαν αρκετές αρχιτεκτονικές οδηγίες εργοταξίου προς τον εργολάβο για επιπλέον εργασίες/αλλαγές, αυξάνοντας κατά 17,4% το καθαρό ποσό του συμβολαίου, χωρίς και πάλι να σταλούν για έγκριση. Επιπλέον, ο εργολάβος τον Μάρτιο του 2004 υπέβαλε οικονομική απαίτηση ύψους £11.715 για την καθυστέρηση στη συμπλήρωση του έργου, την οποία ο σύμβουλος Επιμετρητής υπέβαλε στο

Τμήμα τον ίδιο μήνα, χωρίς όμως και πάλι να προωθηθεί για εξέταση και τυχόν έγκριση σύμφωνα με τη νομοθεσία.

Το Νοέμβριο 2006 ο Διευθυντής του Τμήματος μου ανέφερε ότι οι πιο πάνω εκκρεμότητες οφείλονται κυρίως στο ότι τόσο ο Συντονιστής όσο και η Επιβλέπων Πολιτικός Μηχανικός του έργου αποχώρησαν από το Τμήμα αμέσως μετά την προσωρινή παραλαβή του έργου. Μου ανέφερε επίσης ότι πέραν αυτού, το θέμα έμεινε σε στασιμότητα λόγω φόρτου εργασίας του Τομέα Πολεοδομικών Έργων του Τμήματος, και ότι καταβάλλεται προσπάθεια για διευθέτηση των πιο πάνω το συντομότερο.

Το Νοέμβριο του 2007 το Υπουργείο με πληροφόρησε ότι ετοιμάζονται σχετικές εισηγητικές εκθέσεις προς τις Επιτροπές Αλλαγών και Απαιτήσεων για λήψη εγκρίσεων.

**(ζ) Υπερύψωση σωλήνων, κατασκευή ρύσεων και μόνωση πλακών οροφής :** α) στους Οικισμούς Άσπρες, Κόκκινες, Αρχάγγελος Μιχαήλ, Άγιος Παύλος Ι και Άγιος Παύλος ΙΙ, β) σε Οικισμούς Επαρχίας Λευκωσίας (Προσφορά Α). Από τον έλεγχο των δύο πιο πάνω τελικών λογαριασμών το Νοέμβριο 2006, διαπιστώθηκαν σημαντικές διαφορές στις ποσότητες συγκεκριμένων άρθρων σε σχέση με τις επιτόπιες επιμετρήσεις που έγιναν από την Υπηρεσία μου, παρουσία εκπροσώπου του Τμήματος. Παρατήρησα ότι επιβάλλεται να δοθεί προσοχή στην ορθή επιμέτρηση των ποσοτήτων των τελικών λογαριασμών των έργων από τους τεχνικούς του Τμήματος, και επίσης ότι θα πρέπει να ελέγχονται δειγματοληπτικά από τον τομέα επιμετρήσεων.

Το Φεβρουάριο 2007 ο Διευθυντής του Τμήματος μου ανέφερε ότι δόθηκαν οδηγίες για επαναμέτρηση των πιο πάνω συμβολαίων από τους τεχνικούς του Τμήματος και ότι για τυχόν προσθαφαιρέσεις θα ενημερωθούν οι Επιμετρητές Ποσοτήτων του Τμήματος για ανάλογη ενέργεια. Μέχρι τον Ιούνιο του 2007 αυτό δεν κατέστη δυνατό να γίνει από το Τμήμα και έτσι οι δύο τελικοί λογαριασμοί έμειναν σε εκκρεμότητα.

**(η) Ανόρυξη νέων απορροφητικών διατρήσεων, λάκκων, αυλάκων και αναβάθμιση υφιστάμενων αποχετευτικών δικτύων σε Κυβερνητικούς Οικισμούς και Αυτοστεγάσεις στις Επαρχίες Λευκωσίας και Λάρνακας – Τελικός Λογαριασμός.** Από τον έλεγχο του πιο πάνω τελικού λογαριασμού τον Ιανουάριο 2007, διαπιστώθηκε ότι το έργο εκτελέστηκε και ολοκληρώθηκε χωρίς την προσκόμιση από τον εργολάβο της σχετικής ασφάλειας του έργου, ενώ η επίβλεψη του έργου δεν απαίτησε την ικανοποίηση της συμβατικής αυτής υποχρέωσης του εργολάβου. Παρατήρησα ότι παρόλο που το αντίστοιχο ποσό για την υποχρέωση αυτή του εργολάβου αφαιρέθηκε από τον τελικό λογαριασμό, η Υπηρεσία μου τη θεωρεί πολύ σημαντική αφού το έργο ασφαλίζεται από τον εργολάβο για βλάβες οποιασδήποτε μορφής ή που προκαλούνται από οποιαδήποτε αιτία εκτός ανωτέρας βίας, και καλύπτεται όλη η περίοδος εκτέλεσης του έργου μέχρι και της προσωρινής παραλαβής. Ζήτησα όπως στο εξής οι ασφάλειες των έργων και οι εγγυητικές ελέγχονται απαραίτητα από το Λογιστήριο του Τμήματος, προτού γίνει οποιαδήποτε πληρωμή.

Σύμφωνα με το Τμήμα, η παρατήρηση αυτή σημειώθηκε, και πλέον ο έλεγχος για τα πιο πάνω γίνεται από τους υπεύθυνους συντονιστές των έργων.

**(θ) Δρόμοι και χώρος στάθμευσης παρά το αλιευτικό καταφύγιο της Αγίας Νάπας – Τελικός Λογαριασμός.** Από τον έλεγχο του πιο πάνω λογαριασμού το Μάιο 2007, διαπιστώθηκε ότι ενώ αποκόπτεται ποσό £3.945 από τον τελικό λογαριασμό ως ποινική ρήτρα για αδικαιολόγητη καθυστέρηση, ο Αρχιτέκτονας/Συντονιστής αξιολόγησε τις καθυστερήσεις στη συμπλήρωση του έργου εκπρόθεσμα μετά την προσωρινή παραλαβή, χωρίς να εξασφαλίσει έγκριση για την αξιολόγηση από τα νενομισμένα όργανα.

Παρατήρησα, όπως και σε πολλές άλλες περιπτώσεις, ελλείψεις και παραλείψεις του Τμήματος στο θέμα ορθής διαχείρισης των κατασκευαστικών συμβολαίων, με αποτέλεσμα να αφήνονται εκκρεμότητες, αρκετό χρόνο μετά την προσωρινή παραλαβή των έργων. Τόνισα ότι στην πιο

πάνω περίπτωση το θέμα της καθυστέρησης αφέθηκε να εκκρεμεί από τις 12.3.2002, οπότε έγινε η προσωρινή παραλαβή, με αποτέλεσμα ο εργολάβος να απαιτεί πληρωμή τόκων.

**(ι) Ανάπλαση/Διαμόρφωση Πλατείας στο Τρόοδος.** Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, παρατηρήθηκε και πάλι ότι οι επιβλέποντες δεν εφάρμοσαν τις νενομισμένες διαδικασίες διαχείρισης του συμβολαίου, σχετικά με την έγκαιρη αξιολόγηση των καθυστερήσεων και την έγκριση τυχόν δικαιολογημένης χρονικής παράτασης, προτού λήξει η συμβατική περίοδος εκτέλεσης του έργου. Σε νέο επιτόπιο έλεγχο στο έργο το Μάρτιο 2005, διαπιστώθηκε ότι ο Αρχιτέκτονας του έργου δεν ακολούθησε τις προηγούμενες υποδείξεις της Υπηρεσίας μου και δεν αξιολόγησε την παρατηρούμενη καθυστέρηση στο έργο, με αποτέλεσμα αυτό να καταστεί απροσδιόριστης συμπλήρωσης, με όλες τις αρνητικές χρονικές και οικονομικές επιπτώσεις για το Δημόσιο, ενώ ο εργολάβος υπέβαλε διογκωμένη απαίτηση για παράταση χρόνου 360 ημερών. Διαπιστώθηκε επίσης ότι μέχρι τον Μάρτιο του 2005 έγιναν αλλαγές στο έργο, συνολικής αξίας περίπου £60.000, χωρίς να εξασφαλιστεί η απαιτούμενη, με βάση τις νενομισμένες διαδικασίες, έγκριση. Τελικά, μέχρι τέλος του καλοκαιριού του 2005 εγκρίθηκε συνολικό ποσό £54.021,44 σύμφωνα με τις νενομισμένες διαδικασίες, ενώ υπάρχουν στο έργο και άλλες επιπρόσθετες εργασίες, οι οποίες τον Ιούνιο του 2006 καταμετρούνταν επιτόπου και οι οποίες αναμενόταν να ανεβάσουν το σύνολο των επιπρόσθετων εργασιών/αλλαγών στο ποσό των £129.000 περίπου (10% του ολικού ποσού του συμβολαίου). Για τις εργασίες αυτές και πάλι δεν λήφθηκε οποιαδήποτε έγκριση εκ των προτέρων, ενώ η Υπηρεσία μου διαφώνησε με τον υπολογισμό της δικαιολογημένης παράτασης χρόνου (αποζημιώσιμης και μη) που εισηγήθηκε το Τμήμα, όπως επίσης και με τον τρόπο και το ποσό που υπολογίστηκε. Σε απαντητική επιστολή του, ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι τα σχόλια της Υπηρεσίας μου μελετούνται και θα αποσταλεί σχετική απαντητική επιστολή.

Εν τω μεταξύ το έργο παραλήφθηκε προσωρινά στις 28.7.2006 ενώ το Τμήμα, χωρίς να απαντήσει στην επιστολή της Υπηρεσίας μου, επανέφερε τα θέματα των καθυστερήσεων και της παράτασης χρόνου στην Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (Κ.Ε.Α.Α.). Η Επιτροπή αποφάσισε τον Νοέμβριο 2006 να αναβάλει τη συζήτηση του θέματος μέχρι το Τμήμα εξετάσει τις παρατηρήσεις της Υπηρεσίας μου και επαναυποβάλει σχετικό σημείωμα στην Επιτροπή εντός Δεκεμβρίου 2006. Τον Ιανουάριο 2007 ο Διευθυντής του Τμήματος μου απέστειλε απαντητική επιστολή με την οποία το Τμήμα διατηρεί τις αρχικές του θέσεις στα θέματα της καθυστέρησης και παράτασης χρόνου ενώ η Υπηρεσία μου δεν συμφωνεί με τη θέση του Τμήματος στα θέματα αυτά. Το Φεβρουάριο 2007 η Κ.Ε.Α.Α. επανεξέτασε το θέμα, και λαμβάνοντας υπόψη τα σχόλια του Τμήματος προς την Υπηρεσία μου, αποφάσισε να αναβάλει τη συζήτησή του για να υποβληθεί στην Επιτροπή ολοκληρωμένη έκθεση αφού αξιολογηθούν συνολικά οι καθυστερήσεις και οποιεσδήποτε άλλες απαιτήσεις. Παρόλο που η Κ.Ε.Α.Α. ζήτησε όπως το θέμα επαναυποβληθεί για έγκριση μέχρι τέλος Μαρτίου 2007, μέχρι τον Ιούνιο 2007 δεν υπήρξε ανταπόκριση από το Τμήμα. Το Νοέμβριο του 2007 το Υπουργείο με πληροφόρησε ότι το Τμήμα αναμένεται να υποβάλει στην Κ.Ε.Α.Α. πριν από το τέλος του έτους τις τελικές εισηγήσεις του σχετικά με τις καθυστερήσεις που παρουσιάστηκαν στο έργο και τις απαιτήσεις του εργολάβου.

Έχοντας υπόψη ότι οι πιο πάνω πρακτικές αποτελούν επαναλαμβανόμενη συμπεριφορά κατά τα τελευταία χρόνια, τον Απρίλιο του 2005 είχα εισηγηθεί τη διερεύνηση του θέματος από το Υπουργείο Εσωτερικών, με σκοπό τη λήψη των επιβαλλόμενων μέτρων για συμμόρφωση του Τμήματος με τις νενομισμένες διαδικασίες διαχείρισης των κατασκευαστικών συμβολαίων.

Τον Οκτώβριο 2005, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών με πληροφόρησε ότι διόρισε τον Έπαρχο Λευκωσίας ως αρμόδιο λειτουργό για να μελετήσει/διερευνήσει σε βάθος τις παρατηρήσεις μου και ζήτησε όπως μέχρι τις 11.11.2005 του υποβληθεί έκθεση γεγονότων και διαπιστώσεων, στην οποία να περιλαμβάνονται και τα ανάλογα μέτρα που πρέπει να ληφθούν ώστε το Τμήμα να συμμορφώνεται με τις νενομισμένες διαδικασίες διαχείρισης κατασκευαστικών συμβολαίων.

Τον Ιούνιο 2006, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών μου απέστειλε το πόρισμα του αρμόδιου λειτουργού με τις εισηγήσεις του οποίου συμφωνεί και ο Υπουργός Εσωτερικών. Οι εισηγήσεις συνοψίζονται ως εξής:

- (i) Κληθεί ο Συντονιστής-Αρχιτέκτονας του έργου και του γίνει επίπληξη για τη μη εφαρμογή/τήρηση των προνοιών των εγκυκλίων του Γενικού Λογιστή.
- (ii) Αποκατασταθεί το πνεύμα συνεργασίας και σεβασμού της ιεραρχίας μεταξύ των λειτουργών του Τμήματος και επιβολής μηχανισμών ελέγχου με συγκεκριμένες αρμοδιότητες, συμπεριλαμβανομένου του ελέγχου των Συντονιστών των κατασκευαστικών έργων και της υποβολής εκθέσεων στους αρμόδιους Προϊστάμενους σε συγκεκριμένα τακτά χρονικά διαστήματα.

**(ια) Τελικοί Λογαριασμοί συμβολαίων για οικοδομικά και τεχνικά έργα - Καθυστέρηση στην ετοιμασία τους.** Όπως παρατήρησα και στις Εκθέσεις μου για τα έτη 2002 και 2003, μετά από έλεγχο που διενεργήθηκε από την Υπηρεσία μου το Μάρτιο 2003 σε συμβόλαια έργων του Τμήματος, εξακολουθεί να παρατηρείται σοβαρή καθυστέρηση στην ετοιμασία των τελικών λογαριασμών, σε σχέση με τις προθεσμίες των σχετικών συμβολαίων. Ζήτησα όπως το Τμήμα προχωρήσει στη λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων για την ετοιμασία των τελικών λογαριασμών, ώστε να καταστεί δυνατός ο έλεγχός τους από την Υπηρεσία μου. Διαπιστώθηκε ότι, παρόλο που κατά τα έτη 2004 και 2005 υπήρξε κάποια βελτίωση από μέρους του Τμήματος, εντούτοις το πρόβλημα εξακολουθεί να υφίσταται.

Σύμφωνα με τον Διευθυντή του Τμήματος, η καθυστέρηση αυτή οφείλεται στο μεγάλο φόρτο εργασίας του προσωπικού του Τομέα Μελέτης και Υλοποίησης Πολεοδομικών Έργων του Τμήματος. Κατά την άποψή μου, τα πιο πάνω προβλήματα θα μπορούσαν να αντιμετωπιστούν με κατάλληλες παρεμβάσεις από τους Υπεύθυνους Συντονιστές, αλλά και με ανάθεση της εργασίας επιμετρήσεων σε ιδιώτες συμβούλους.

Με νέα επιστολή μου τον Ιούλιο του 2006, τόνισα στο Τμήμα τις πιο πάνω διαπιστώσεις της Υπηρεσίας μου, και ζήτησα όπως ετοιμαστούν τάχιστα όλοι οι τελικοί λογαριασμοί του Τμήματος που εκκρεμούν και αποσταλεί συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα υποβολής τους στην Υπηρεσία μου.

Η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (Κ.Ε.Α.Α.), με αφορμή την εξέταση τον Μάρτιο 2007 συγκεκριμένου θέματος του Τμήματος στην Επιτροπή για το έργο “συντήρησης, επιδιόρθωσης σκυροδέματος και άλλων συναφών εργασιών στον Κυβερνητικό Οικισμό Μακάριος ΙΙΙ Λεμεσού, Προσφορά Α1”, επεσήμανε την υπέρμετρη καθυστέρηση στην υποβολή του αιτήματος ενώπιον της Επιτροπής. Επίσης ζήτησε και στάλθηκε επιστολή τον Απρίλιο 2007 στο Διευθυντή του Τμήματος για να υποβάλει ενώπιον της κατάλογο με τα έργα για τα οποία εκκρεμεί η διευθέτηση του τελικού λογαριασμού. Παράλληλα η Επιτροπή, με αφορμή την εξέταση το Μάιο 2007 άλλου θέματος του Τμήματος για το έργο “αναδόμηση Κυβερνητικού Οικισμού Άγιος Αθανάσιος στη Λεμεσό, Φάση Α΄, Συγκροτήματα Σ2 και Σ3”, ζήτησε από το Τμήμα όπως επισπεύσει την υποβολή καταλόγου με τα θέματα που εκκρεμούν οι τελικοί λογαριασμοί και να πληροφορηθεί τους τρόπους με τους οποίους το Τμήμα προτίθεται να χειριστεί το θέμα επίσπευσης εξέτασης των τελικών λογαριασμών.

Τον Ιούνιο 2007 ο Διευθυντής του Τμήματος μου απέστειλε αναλυτικό και λεπτομερή κατάλογο με όλες τις συμβάσεις που χειρίζεται το Τμήμα και οι οποίες βρίσκονται στο στάδιο του τελικού λογαριασμού, δίνοντας προτεραιότητα στην υποβολή αυτών που είναι εκπρόθεσμες. Στην επιστολή, η οποία κοινοποιήθηκε στην Κ.Ε.Α.Α., αναφέρεται ότι οι κύριοι λόγοι στους οποίους οφείλεται η συσσώρευση των τελικών λογαριασμών είναι η υποβολή αυξημένων ή/και παράλογων απαιτήσεων εκ μέρους των εργολάβων, οι χρονοβόρες διαδικασίες των δικαστηρίων/διαιτησιών που εκκρεμούν για αριθμό συμβάσεων, η καθυστέρηση στην εξασφάλιση εγκρίσεων για αλλαγές που γίνονται ή παρατάσεις που ζητούνται, και η μεγάλη αύξηση του αριθμού των πολεοδομικών

έργων και ο φόρτος εργασίας χωρίς αύξηση στο υφιστάμενο προσωπικό του Τμήματος. Με πληροφόρηση επίσης ότι το Τμήμα λαμβάνει διάφορα μέτρα, όπως η υπερωριακή απασχόληση του προσωπικού και η πλήρης μηχανογράφηση του κλάδου, ώστε να επιστευσθεί η ολοκλήρωση της διαδικασίας προώθησης των τελικών λογαριασμών.

**(ιβ) Προσφορά αρ. 44/2006 για τις μηχανολογικές εργασίες για το έργο «Ανάπλαση Κεντρικής Πλατείας Δήμου Αγίου Αθανασίου στη Λεμεσό».** Το Σεπτέμβριο 2006 το Τμήμα προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό για τις μηχανολογικές εργασίες για το πιο πάνω έργο, ο οποίος έληγε τον Οκτώβριο του ίδιου έτους. Από την αξιολόγηση της μοναδικής προσφοράς που είχε υποβληθεί αποφασίστηκε η ακύρωση του διαγωνισμού, επειδή η εν λόγω προσφορά δεν πληρούσε όλες τις απαιτήσεις των εγγράφων του διαγωνισμού.

Από τη μελέτη των εγγράφων του διαγωνισμού και των πρακτικών της συνεδρίας της επιτροπής αξιολόγησης, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- Τα κριτήρια συμμετοχής στο διαγωνισμό ήταν πολύ αυστηρά, λαμβάνοντας υπόψη την εκτίμηση δαπάνης του έργου (£70.000).
- Η τιμή της μοναδικής προσφοράς που υποβλήθηκε ήταν £127.041, δηλ. 81,5% ψηλότερη της εκτίμησης δαπάνης.
- Από τις πέντε εταιρείες που είχαν εξασφαλίσει έγγραφα του διαγωνισμού, προσφορά υπέβαλε μόνο μια η οποία ωστόσο δεν πληρούσε τα κριτήρια συμμετοχής.
- Λόγω της μη συμμόρφωσης της μοναδικής προσφοράς που είχε υποβληθεί με τους όρους της προσφοράς, η επιτροπή αξιολόγησης αποφάσισε το Νοέμβριο 2006 την ακύρωση του διαγωνισμού.

Ενόψει των πιο πάνω, καθώς και του γεγονότος ότι το κυρίως συμβόλαιο και το συμβόλαιο ηλεκτρολογικών εργασιών είχαν ήδη ανατεθεί, και οι εργασίες είχαν αρχίσει τον Οκτώβριο 2006 με ημερομηνία αποπεράτωσης της Α΄ Φάσης το Δεκέμβριο 2007, ζήτησα από το Τμήμα όπως πληροφορήσει την Υπηρεσία μου τα ακόλουθα:

- Τα μέτρα τα οποία επρόκειτο να ληφθούν, ώστε να αποφευχθεί η πρόκληση καθυστερήσεων στο κυρίως συμβόλαιο, καθώς και η διεκδίκηση αποζημιώσεων από τον κυρίως εργολάβο, λόγω της μη έγκαιρης ανάθεσης των μηχανολογικών εργασιών.
- Τους λόγους για τους οποίους καθορίστηκαν τόσο αυστηρά κριτήρια αναφορικά με την προηγούμενη εμπειρία των προσφοροδοτών, γεγονός που ενδεχομένως να επηρέασε την ευρύτητα συμμετοχής και να οδήγησε στην ακύρωση του διαγωνισμού.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε το Φεβρουάριο 2007 τα ακόλουθα:

- Ενόψει της καθυστέρησης στο διορισμό υπερβολάβου μηχανολογικών εγκαταστάσεων και προς αποφυγή πρόκλησης καθυστέρησης στο κυρίως συμβόλαιο, είχε δώσει οδηγίες στους ιδιώτες μελετητές του έργου να πληροφορήσουν ανάλογα τον κυρίως εργολάβο, και εάν προκύψει ανάγκη εκτέλεσης οποιωνδήποτε εργασιών μηχανολογικής φύσης τότε να εκτελούνται κατόπιν οδηγιών τους.
- Τα κριτήρια αναφορικά με την προηγούμενη εμπειρία των ενδιαφερομένων προσφοροδοτών είχαν καθοριστεί από τους ιδιώτες συμβούλους σε συνεργασία με το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών, επειδή το Τμήμα δε διαθέτει εμπειρία σε τέτοιου είδους συμβόλαια.
- Το Τμήμα θα επαναπροκηρύξει τις προσφορές αφού αφαιρέσει ένα σύστημα και τροποποιήσει τα έγγραφα σε συνεννόηση με το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών. Όσον αφορά τα κριτήρια συμμετοχής στο διαγωνισμό, αυτά θα μειωθούν.

Ο διαγωνισμός επαναπροκηρύχθηκε το Φεβρουάριο 2007 με τα τροποποιημένα έγγραφα και νέα εκτίμηση δαπάνης £75.300, στα πλαίσια του οποίου υποβλήθηκαν πέντε προσφορές, και σύμφωνα με την έκθεση αξιολόγησης η προσφορά κατακυρώθηκε το Μάιο 2007 στο χαμηλότερο προσφοροδότη έναντι £49.200.

#### 4.45 ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

##### Μέρος Α

**Υπερωρίες.** Σε προηγούμενες Εκθέσεις μου ανέφερα ότι σε αριθμό υπαλλήλων του Γραφείου οφείλεται, έναντι των υπερωριών που εργάστηκαν, μεγάλος αριθμός ωρών ελεύθερου χρόνου, που συσσωρεύτηκαν ένεκα της εφαρμοζόμενης τακτικής της πληρωμής του 50% των υπερωριών και της παραχώρησης ελεύθερου χρόνου για το υπόλοιπο 50%. Σημειώνεται ότι στις 31.12.2006 το σύνολο των οφειλόμενων ωρών ήταν 9527 (9329 στις 31.12.2005), με τρεις υπαλλήλους να έχουν συσσωρεύσει 2861, 1229 και 1027 ώρες αντίστοιχα, ενώ άλλοι 10 υπάλληλοι είχαν συσσωρεύσει μεταξύ 100 και 681 ωρών.

Εισηγήθηκα και πάλι όπως ενταθούν οι προσπάθειες τόσο για περιορισμό των υπερωριών, όσο και για τη διευθέτηση του μεγάλου αριθμού των οφειλόμενων ωρών ελεύθερου χρόνου, με ορθολογιστική κατανομή των εργασιών μεταξύ των υπαλλήλων που εργάζονται με το σύστημα βάρδιας.

**Αμοιβή για απλές στερεότυπες μεταφράσεις.** Οι συνολικές δαπάνες για μεταφράσεις, κατά το 2006 ανήλθαν σε £268.599 (2005 £227.776) ενώ τα συνολικά έσοδα από μεταφράσεις κατά το 2006 ανήλθαν σε £427.664 (2005 £370.622). Μετά τη σημαντική μείωση που σημειώθηκε στα έξοδα μεταφράσεων ιαπωνικών από την πρόσληψη συνεργάτη μεταφραστή με σύμβαση από τον Αύγουστο του 2004 εισηγήθηκα και πάλιν όπως συνεχιστούν οι προσπάθειες για απασχόληση συνεργατών μεταφραστών με σύμβαση και για άλλες παρόμοιες περιπτώσεις, όπως μεταφραστή τουρκικών και αγγλικών. Στις 13.9.2005, ο Διευθυντής του Γραφείου Τύπου και Πληροφοριών ζήτησε με επιστολή του προς το Υπουργείο Εσωτερικών έγκριση για την πρόσληψη δύο μεταφραστών (ένα τουρκικής και ένα αγγλικής γλώσσας) με αγορά υπηρεσιών, αίτημα όμως που απορρίφθηκε στις 7.8.2006 από το Τμήμα Δημόσιας Διοικήσεως και Προσωπικού.

**Καθυστερημένα έσοδα.** Τα καθυστερημένα έσοδα κατά τις 31.12.2006 ανήλθαν σε £6.664, σε σύγκριση με £10.158 το 2005, δηλαδή παρουσίασαν σημαντική μείωση κατά £3.494 ή 34,4%.

#### 4.46 ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΜΕΡΙΜΝΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΤΟΠΙΣΘΕΝΤΩΝ

##### Μέρος Β

**Αρχείο – Σύστημα φύλαξης καρτών/Μηχανογράφηση.** Όλα τα αναγκαία στοιχεία και κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία για σκοπούς παραχώρησης της σχετικής χορηγίας, καταχωρίζονται σε κάρτες οι οποίες αποτελούν το μοναδικό αρχείο από το οποίο δύναται να γίνει οποιαδήποτε αναφορά. Οι κάρτες φυλάγονται σε χώρους όπου δεν υπάρχει σύστημα ασφάλειας με αποτέλεσμα να παραμένουν εκτεθειμένες σε διάφορους κινδύνους όπως κλοπή, φωτιά, απώλεια κ.λπ. Τα στοιχεία που καταχωρίζονται στις κάρτες δεν υπάρχουν σε φακέλους, δεν είναι μηχανογραφημένα, ούτε και υπάρχουν αντίγραφα για σκοπούς ασφάλειας.

Μεταξύ άλλων εισηγήθηκα τη μηχανογράφηση των καρτών το συντομότερο δυνατόν που ωστόσο, παρά τις επανειλημμένες αναφορές μου τόσο σε επιστολές όσο και σε Ετήσιες Εκθέσεις μου προηγούμενων ετών, δεν έχει ολοκληρωθεί.

Ο Υπουργός Εσωτερικών με πληροφόρησε ότι η καθυστέρηση στην ολοκλήρωση του συστήματος και η μηχανογράφηση των καρτών οφείλεται κυρίως στο Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής σε σχέση με τις δεσμεύσεις/προτεραιότητες που έχει με άλλα Τμήματα/Υπηρεσίες. Προβλέπεται ότι

για την ολοκλήρωση του συστήματος μηχανογράφησης θα χρειαστεί και το 2008 ίσως και μέχρι τις αρχές του 2009.

#### **4.47 ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΕΙΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΕΩΣ**

##### **Μέρος Α**

**Έκδοση ηλεκτρονικών διαβατηρίων με βιομετρικά στοιχεία.** Σύμφωνα με σχετικό Κανονισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Κ.2252/04) τα νέα διαβατήρια που θα εκδίδονται, θα πρέπει να είναι αναβαθμισμένα με χαρακτηριστικά ασφαλείας, ηλεκτρονικά με μικροτσίπς και να περιέχουν βιομετρικά στοιχεία. Το Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης προκήρυξε διαγωνισμό στις 17.03.2006 για την προμήθεια των πιο πάνω διαβατηρίων. Υποβλήθηκαν 9 προσφορές και η Επιτροπή Αξιολόγησης προέβηκε στην αξιολόγηση της πιο χαμηλής προσφοράς μόνο, ενώ για τις υπόλοιπες έγινε μόνο ένας προκαταρκτικός έλεγχος. Το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Εσωτερικών, λαμβάνοντας υπόψη τις εισηγήσεις της Επιτροπής Αξιολόγησης κατακύρωσε την προσφορά στον πιο χαμηλό προσφοροδότη. Η εταιρεία με τη δεύτερη χαμηλότερη προσφορά καταχώρισε προσφυγή στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών η οποία, αποφάσισε στις 11 Μαΐου 2007 την ακύρωση της απόφασης της Αναθέτουσας Αρχής, επειδή διαπίστωσε ότι ο χαμηλότερος προσφοροδότης είχε παραλείψει να συμμορφωθεί με ουσιώδη όρο του διαγωνισμού.

Το Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης δεν προχώρησε ωστόσο στην υποβολή του θέματος στο Συμβούλιο Προσφορών για επανεξέταση με βάση και την απόφαση της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών, αλλά μελετούσε-παρά τις αντίθετες απόψεις της Νομικής Υπηρεσίας-το ενδεχόμενο υποβολής έφεσης κατά της απόφασης της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών.

Από τη διερεύνηση του θέματος η Υπηρεσία μου διαπίστωσε ότι η ισχύς των προσφορών είχε λήξει στις 8.6.2007 και το Τμήμα ζήτησε την ανανέωση τους καθυστερημένα (στις 11.6.2007). Εξέφρασα την άποψη ότι η παράταση της ισχύος των προσφορών-μετά τη λήξη τους-δεν επιτρέπεται, άποψη με την οποία συμφώνησε και η Νομική Υπηρεσία, της οποίας τη συμβουλή είχε ζητήσει το Τμήμα. Η λήξη της ισχύος των προσφορών συνεπάγεται την ακύρωση του διαγωνισμού και έτσι η όλη διαδικασία θα πρέπει να επαναληφθεί, με την επαναπροκήρυξη του διαγωνισμού, γεγονός που θα καθυστερήσει σημαντικά την έκδοση των διαβατηρίων.

Ενόψει των πιο πάνω, ζήτησα να πληροφορηθώ για τα μέτρα/ενέργειες που προτίθεται να λάβει το Τμήμα ώστε να διασφαλιστούν τα συμφέροντα του δημοσίου και να αποφευχθούν ενδεχόμενες κυρώσεις από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την καθυστέρηση που σημειώνεται από το Σεπτέμβριο 2006, στην έναρξη της έκδοσης των εν λόγω διαβατηρίων (σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό).

Ο Υπουργός Εσωτερικών με πληροφόρησε ότι το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Εσωτερικών έχει θεωρήσει την διαδικασία του διαγωνισμού ως λήξασα λόγω εκπνοής της ισχύος των υποβληθεισών προσφορών και προωθείται η αναθεώρηση των εγγράφων του διαγωνισμού και η άμεση προκήρυξη νέου διαγωνισμού για υποβολή προσφορών.

**Επιβολή προστίμων σε αεροπορικές εταιρείες σε σχέση με παραβάσεις των περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως (Ευθύνη Μεταφορέων) Νόμων του 2000 και 2005.** Σύμφωνα με το Άρθρο 3 των περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως (Ευθύνη Μεταφορέων) Νόμων του 2000 και 2005 (Ν.36(Ι)/2000 και Ν.38(Ι)/2005), οι μεταφορείς οφείλουν να λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για να διαπιστώνουν ότι υπήκοος τρίτης χώρας που πρόκειται να μεταφερθεί ή να διέλθει από την Κυπριακή Δημοκρατία, είναι κάτοχος των προβλεπόμενων ταξιδιωτικών εγγράφων και θεωρήσεων που απαιτούνται δυνάμει του περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως Νόμου (Κεφ. 105), όταν επιβιβάζεται στο πλοίο ή στο αεροσκάφος για το ταξίδι ή την πτήση προς την Κυπριακή Δημοκρατία. Στις περιπτώσεις που εντοπίζεται παράβαση των προνοιών των υπό αναφορά Νόμων, η Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως της Αστυνομίας ενημερώνει το Τμήμα



Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως και υποβάλλει εισηγήσεις για την επιβολή διοικητικού προστίμου το οποίο μέχρι τις 14.4.2005, ανερχόταν σε £150 για τις δώδεκα πρώτες παραβάσεις και £500 για τις επόμενες ενώ από τις 15.4.2005, καθορίστηκε στις £1.725 ανά άτομο. Την ευθύνη για την επιβολή και είσπραξη του προστίμου, την έχει η Διευθύντρια του Τμήματος Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως.

Σύμφωνα με στοιχεία που λήφθηκαν από την Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως της Αστυνομίας, από το Μάιο του 2004 μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου του 2006, υποβλήθηκαν προς τη Διευθύντρια του Τμήματος Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως, 2 100 εισηγήσεις για επιβολή προστίμου, συνολικού ύψους £2.045.525, που αφορούν σε 90 αεροπορικές εταιρείες. Από το πιο πάνω ποσό, έχουν εξεταστεί και εγκριθεί μόνο οι 348 περιπτώσεις για ποσό £296.425 (14,49%) από το οποίο εισπράχθηκαν οι £3.450 (1,16%).

Πληροφορήθηκα ότι έχει ξεκινήσει η διαδικασία για λήψη νομικών μέτρων εναντίων των αεροπορικών εταιρειών οι οποίες δεν έχουν καταβάλει το διοικητικά πρόστιμα.

Υπέδειξα ότι παρατηρείται μεγάλη καθυστέρηση στην εξέταση και επιβολή των προστίμων με κίνδυνο την απώλεια σημαντικών εσόδων του Κράτους.

Ο Υπουργός Εσωτερικών με πληροφόρησε ότι άρχισε ήδη η εξέταση των εισηγήσεων και η επιβολή προστίμων στις αεροπορικές εταιρείες με στόχο την τακτοποίηση όλων των εκκρεμοτήτων το συντομότερο δυνατό.

## Μέρος Β

**Διαχείριση τραπεζικών εγγυήσεων.** Σύμφωνα με το άρθρο 17 των περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως Κανονισμών του 1972, ο Διευθυντής μπορεί να απαιτήσει από εργοδότη προσώπου στο οποίο εκδίδεται άδεια απασχολήσεως στη Δημοκρατία, να παράσχει τέτοιαν ασφάλεια η οποία να είναι επαρκής να καλύψει τα έξοδα επαναπατρισμού του προσώπου αυτού σε περίπτωση που το πρόσωπο καθίσταται άπορο. Το ποσό της ασφάλειας καθορίζεται από το Διευθυντή αναλόγως της περίπτωσης και μπορεί να καταβάλλεται με κατάθεση ποσού, με την προσκόμιση κατάλληλου εγγυητηρίου ή και με τα δύο.

Διαπίστωσα σοβαρά κενά στην παρακολούθηση και διαχείριση των εγγυητικών που υποβάλλονται καθώς και στην ασφαλή φύλαξη τους, με αποτέλεσμα το Κράτος να επιβαρύνεται σε διάφορες περιπτώσεις με τα έξοδα επαναπατρισμού των αλλοδαπών. Μετά από εισήγηση της Υπηρεσίας μου πληροφορήθηκα ότι ετοιμάστηκε κατάσταση για παρακολούθηση της διαχείρισης των εγγυητικών.

Εισηγήθηκα όπως σε συνεργασία με το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής καταρτιστεί ειδικό πρόγραμμα έτσι που η όλη εργασία, λόγω του μεγάλου όγκου της, μηχανογραφηθεί. Ωστόσο, δεν έχουν γίνει ακόμη ενέργειες για τη σχετική μηχανογράφηση.

Ο Υπουργός Εσωτερικών με πληροφόρησε ότι η παρακολούθηση και η διαχείριση των τραπεζικών εγγυήσεων γίνεται ήδη με μηχανογραφημένο πρόγραμμα στην Excel με ικανοποιητικά αποτελέσματα.

**Κλάδος Ασύλου.** Ο κάθε αλλοδαπός που αιτείται πολιτικού ασύλου, απευθύνεται στην Υπηρεσία Ασύλου του Υπουργείου Εσωτερικών όπου ανοίγεται ο σχετικός φάκελος. Ταυτόχρονα ανοίγεται φάκελος και στον Κλάδο Ασύλου του Τμήματος Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης. Σύμφωνα με στοιχεία της Υπηρεσίας Ασύλου για την περίοδο 2002-2005 υποβλήθηκαν 20 720 αιτήσεις ενώ στον Κλάδο Ασύλου έχουν δημιουργηθεί 4 871 φάκελοι μόνο που αφορούν αιτήσεις για τα έτη 2002-2003. Ταυτόχρονα υποβάλλονται και άλλα σημαντικά έγγραφα/πληροφορίες, τα οποία όμως κατά τον έλεγχο της Υπηρεσίας μου παρατηρήθηκε ότι παραμένουν σε ράφια και δεν

καταχωρούνται στους σχετικούς φακέλους, με αποτέλεσμα να μη γνωρίζει η Αστυνομία ποιοι είναι παράνομοι και ποιοι όχι.

Όπως πληροφορήθηκα από τον Κλάδο Ασύλου, οι πλείστες αιτήσεις έχουν πιο πρόσφατα καταχωρηθεί στους φακέλους.

**Αναθεώρηση τελών.** Επί σειρά ετών δεν φαίνεται να έχει γίνει αναθεώρηση ορισμένων τελών. Εισηγήθηκα την εξέταση του ενδεχομένου αναθεώρησης των τελών, ώστε να συνάδουν και με την πολιτική του Υπουργείου Οικονομικών για είσπραξη τουλάχιστον του πραγματικού κόστους παροχής υπηρεσιών και αγαθών. Πληροφορήθηκα ότι έχει υποβληθεί εισήγηση για αναθεώρησή τους.

**Κτίρια Τμήματος Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως.** Τα κτίρια του Τμήματος δεν παρέχουν επαρκή ασφάλεια, τόσο για το προσωπικό όσο και για τα έγγραφα και εξοπλισμό. Το θέμα αυτό ενδείκνυται όπως, λόγω της σοβαρότητάς του, διευθετηθεί το συντομότερο δυνατόν. Πληροφορήθηκα ότι το πρόβλημα της ασφάλειας θα επιλυθεί με την μεταστέγαση του Τμήματος σε νέα κτίρια που ετοιμάζονται για το σκοπό αυτό σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 64.633 ημερ. 15.11.2006.

#### 4.48 ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΜΥΝΑ

##### Μέρος Α

**Υπηρεσία Αποκατάστασης Ζημιών.** Για αποκατάσταση των ζημιών σε κατοικίες και υποστατικά από τους σεισμούς των ετών 1995, 1996 και 1999, υποβλήθηκαν συνολικά 24 000 αιτήσεις. Το έργο της αποκατάστασης των ζημιών έχει ολοκληρωθεί και η συνολική δαπάνη για αποκατάσταση των ζημιών ανήλθε μέχρι τις 31.12.2006 σε £10.848.510.

Η Υπηρεσία Αποκατάστασης Ζημιών έχει επίσης αναλάβει την ετοιμασία σχεδίων και τον έλεγχο καταφυγίων, για σκοπούς πολιτικής άμυνας, καθώς και την καταγραφή, εκτίμηση και παροχή οικονομικής βοήθειας σε περιπτώσεις θεομηνιών. Για το σκοπό αυτό κατά το 2006, καταβλήθηκε ποσό £2.817.

Επιπρόσθετα, ποσό ύψους £100.000 αποδεσμεύτηκε για την κάλυψη των δαπανών συνέχισης των εργασιών επιδιόρθωσης υποστατικών μνημείων και εκκλησιών στις Επαρχίες Πάφου, Λεμεσού, Λάρνακας και Λευκωσίας που είχαν υποστεί ζημιές από τους σεισμούς του 1995, 1996 και 1999, από τις οποίες ποσό ύψους £58.186 δαπανήθηκε ωστόσο για την οργάνωση εκπαιδευτικού σεμιναρίου με τίτλο «Προσεισμικός και Αντισεισμικός Έλεγχος των Κτιρίων».

**Ανθρωπιστική βοήθεια προς τους πρόσφυγες του Λιβάνου.** Για την κάλυψη του οικονομικού κόστους για παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας σε πρόσφυγες που έφθασαν στην Κύπρο λόγω της κρίσης στο Λίβανο κατά το 2006, το Υπουργείο Οικονομικών ενέκρινε την αποδέσμευση ποσού ύψους £100.000, από το άρθρο που αφορά στην ανακούφιση για ζημιές από θεομηνίες και συμφορές, χωρίς ωστόσο να αφορά στο σκοπό για τον οποίο εγκρίθηκε από την Βουλή των Αντιπροσώπων. Η τελική δαπάνη ανήλθε στις £115.010, ενώ ο προϋπολογισμός του Τμήματος επιβαρύνθηκε επιπρόσθετα σε άλλα κονδύλια και με διοικητικά και άλλα έξοδα ύψους £48.000 περίπου, χωρίς να υπήρχε σχετική πρόνοια. Υπέδειξα όπως, για αντιμετώπιση παρόμοιων καταστάσεων στο μέλλον, εξεταστεί το ενδεχόμενο δημιουργίας ειδικού άρθρου στον προϋπολογισμό του Τμήματος ή της διεύρυνσης των προνοιών του υφιστάμενου άρθρου, ώστε να καλύπτονται οι ειδικές αυτές περιπτώσεις.

##### Μέρος Β

**Σταθμοί Πολιτικής Άμυνας.** Η Πολιτική Άμυνα, σε επαρχιακό επίπεδο, είναι οργανωμένη με τη λειτουργία Σταθμών Πολιτικής Άμυνας, για τους οποίους καταβάλλονται σημαντικά λειτουργικά έξοδα, όπως ενοίκια, έξοδα καθαριότητας, ηλεκτρισμού, καθώς και έξοδα οδοιπορικών στους

εκπαιδευτές. Λόγω του ότι υπάρχει προβληματισμός ως προς τον αριθμό, την αποτελεσματικότητα και τον τρόπο λειτουργίας τους, εισηγήθηκα τη διεξαγωγή εμπειριστατωμένης μελέτης, η οποία να αφορά τόσο στο περιεχόμενο και στα ωράρια των προγραμμάτων εκπαίδευσης, όσο και στην πιθανότητα μείωσης του αριθμού των σταθμών, ώστε να καταστούν λιγότερο δαπανηροί και περισσότερο αποδοτικοί, με όσο το δυνατόν μεγαλύτερη κάλυψη των επιδιωκόμενων στόχων και σκοπών.

Πληροφορήθηκα ότι η έρευνα βρίσκεται σε προχωρημένο στάδιο και αναμένεται να συμπληρωθεί μέχρι το τέλος του 2007.

#### **4.49 ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΣΥΛΟΥ**

##### **Μέρος Α**

##### **Προγράμματα συγχρηματοδοτούμενα από την Ευρωπαϊκή Ένωση.**

**(α) Γενικά.** Μέσα στις αρμοδιότητες της Υπηρεσίας Ασύλου εμπίπτει και η διαχείριση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Προσφύγων. Ενώ η εγκεκριμένη συνεισφορά από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσφύγων για τις προγραμματικές περιόδους 2004-2006 ανήλθε σε €1.723.755 (£1.008.869) μόνο οι €888.746 (£520.160) ανατέθηκαν σε προγράμματα δηλαδή το 51,5% του συνόλου. Από τις £505.000 (€862.844) που έγινε πρόνοια στον προϋπολογισμό για το 2006 δαπανήθηκαν £38.214 (€65.292) ή ποσοστό 7,57% του προϋπολογισμού.

Ο Υπουργός Εσωτερικών με πληροφόρησε ότι το ενδιαφέρον που παρατηρήθηκε για τα συγκεκριμένα προγράμματα ήταν μειωμένο αφού μόνο τρεις οργανισμοί ανέλαβαν προγράμματα οι οποίοι ωστόσο δεν εφάρμοσαν όλους τους όρους της Σύμβασης και για το λόγο αυτό έλαβαν μέρος μόνο του ποσού που συμφωνήθηκε.

**(β) Σύστημα παρακολούθησης.** Από δειγματοληπτικό έλεγχο των διαφόρων προγραμμάτων παρατηρήθηκε ότι δεν υπάρχει σύστημα παρακολούθησης, διαχείρισης και ελέγχου των προγραμμάτων και δεν υπάρχει εγχειρίδιο διαδικασιών. Η αρχειοθέτηση και τήρηση των φακέλων επίσης παρουσιάζει κενά και αδυναμίες.

Εισηγήθηκα τη λήψη διορθωτικών μέτρων για την αποτελεσματική παρακολούθηση και διαχείριση των προγραμμάτων έγκαιρα προς αποφυγή περαιτέρω καθυστερήσεων και προβλημάτων στο μέλλον.

Ο Υπουργός Εσωτερικών με πληροφόρησε ότι έχει αποφασιστεί η ετοιμασία εγχειριδίου διαδικασιών ενώ η οικονομική παρακολούθηση των προγραμμάτων θα ανατεθεί σε Ελεγκτικό Οίκο που θα επιλεγεί.

**(γ) Ανάθεση Προγραμμάτων στην Κίνηση για Ισότητα, Στήριξη και Αντιρατσισμό (Κ.Ι.Σ.Α.).** Στην Κ.Ι.Σ.Α. ανατέθηκαν συνολικά τρία προγράμματα με συνολικό προϋπολογισμό €325.356, (£190.422) για τις προγραμματικές περιόδους 2004 και 2006. Το πρώτο πρόγραμμα το οποίο εγκρίθηκε για την προγραμματική περίοδο 2004 «Πρόγραμμα παροχής κοινωνικής στήριξης και νομικής στήριξης και δημιουργία δικτύου για τους αιτητές ασύλου» ολοκληρώθηκε το Σεπτέμβριο 2005 με συνολικό κόστος £52.326 (€89.404). Σε σημείωμα αξιολόγησης που ετοιμάστηκε από λειτουργό της Υπηρεσίας αναφέρεται ότι οι δραστηριότητες του σχεδίου δεν ολοκληρώθηκαν όπως προβλεπόταν στην αρχική πρόταση, ενώ παράλληλα παρατηρήθηκε μεγάλη καθυστέρηση από μέρους της Κ.Ι.Σ.Α. στην παράδοση της αίτησης αποπληρωμής και στην υποβολή των τριμηνιαίων δελτίων παρακολούθησης και ενδιάμεσης έκθεσης.

Τα άλλα δυο προγράμματα εγκρίθηκαν για την προγραμματική περίοδο 2006 με προϋπολογιζόμενη δαπάνη €235.356 (£137.748).

Ο Υπουργός Εσωτερικών με πληροφόρησε ότι αποφασίστηκε πιο συστηματική διεξαγωγή επιτόπιων ελέγχων έτσι ώστε τυχόν προβλήματα να εντοπίζονται έγκαιρα και να γίνονται οι κατάλληλες υποδείξεις προς τους οργανισμούς.

## 4.50 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

### Μέρος Α

**Έλεγχος Λογαριασμών Διπλωματικών Αποστολών.** Ο έλεγχος των λογαριασμών των Διπλωματικών Αποστολών διεξάγεται στο Κέντρο και συμπληρώνεται με επιτόπιες επιθεωρήσεις ανάλογα με τις διαθέσιμες πιστώσεις και το διαθέσιμο χρόνο. Μέσα στο 2006 διενεργήθηκε, στο Κέντρο, έλεγχος των λογαριασμών των Διπλωματικών Αποστολών της Αθήνας, της Βουδαπέστης, της Λισαβόνας, της Πραιτώριας και του Τελ Αβίβ. Από τον έλεγχο παρατηρήθηκε ότι:

- Για ασθενείς του Σχεδίου Αποστολής Ασθενών στο Εξωτερικό δεν υπάρχει αποτελεσματική διαδικασία για την παρακολούθηση της εξόφλησης των τιμολογίων των Ιατρικών Κέντρων, ούτε και λεπτομερής αναφορά όλων των πληρωμών στις σχετικές για κάθε περίπτωση εγκρίσεις του Υπουργείου Υγείας. Εισηγήθηκα όπως καθοριστεί και εφαρμοστεί άμεσα, σε συνεννόηση με το Υπουργείο Υγείας, ολοκληρωμένη διαδικασία ελέγχου που να καλύπτει όλα τα στάδια παροχής, τιμολόγησης και πληρωμής της σχετικής θεραπείας.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου με πληροφόρησε ότι για την ορθή παρακολούθηση των πιο πάνω έχει σταλεί εγκύκλιος προς όλες τις Διπλωματικές Αποστολές και ότι σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε μεταξύ αρμοδίων λειτουργών του Υπουργείου Εξωτερικών και Υπουργείου Υγείας, το Υπουργείο Υγείας ανέλαβε να ετοιμάσει σημείωμα με εισηγήσεις για βελτιώσεις και αποτελεσματικότερη εφαρμογή των Σχεδίων Αποστολής Ασθενών στο Εξωτερικό.

- Το Κέντρο δεν είναι ενημερωμένο σχετικά με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο της κάθε χώρας που διέπει τις σχέσεις εργοδότη και εργοδοτούμενου όσον αφορά την απασχόληση επιτόπιου προσωπικού, ούτε και τηρούνται τα απαιτούμενα στοιχεία του πιο πάνω προσωπικού στο Κέντρο.
- Δεν υπάρχει καταγραμμένη η προβλεπόμενη διαδικασία που προκύπτει από τις τοπικές νομοθεσίες, αναφορικά με την επιστροφή/ανάκτηση ή και μη καταβολή των ποσών που αφορούν το Φόρο Προστιθέμενης Αξίας στις Διπλωματικές Αποστολές, με αποτέλεσμα να είναι δύσκολο να ασκηθεί ουσιαστικός και αποτελεσματικός έλεγχος στο Κέντρο, σ' ότι αφορά την επιστροφή/ανάκτησή του.

**Αρχαιότητες και έργα τέχνης που κατέχονται επί δανείω από το Υπουργείο Εξωτερικών και από τις Πρεσβείες της Δημοκρατίας.** Μέχρι τον Ιούλιο του 2007, οι πλείστες των Διπλωματικών Αποστολών καθώς και το Υπουργείο Εξωτερικών, είχαν αποστείλει στο Τμήμα Αρχαιοτήτων την καθιερωμένη ετήσια υπεύθυνη δήλωση επιβεβαίωσης κατοχής των αρχαιοτήτων και έργων τέχνης που τους παραχωρήθηκε επί δανείω, καθώς και δήλωση επιβεβαίωσης της καλής κατάστασής τους. Επιπρόσθετα το Υπουργείο Εξωτερικών προέβη στη δημιουργία ηλεκτρονικού αρχείου με σκοπό την καταχώρηση περαιτέρω στοιχείων των πιο πάνω αρχαιοτήτων και έργων τέχνης. Για σκοπούς ολοκληρωμένου ελέγχου και επιβεβαίωσης των στοιχείων αυτών εισηγήθηκα όπως τα δεδομένα που έχουν καταγραφεί αντιπαραβληθούν με αυτά του Τμήματος Αρχαιοτήτων του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων και των Πολιτιστικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου με πληροφόρησε ότι για την προώθηση της εισήγησής μου, έχει σταλεί πρόσφατα στο Τμήμα Αρχαιοτήτων του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων και στις Πολιτιστικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού σχετική επιστολή.

**Επίδομα ενοικίου εξωτερικού.** Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, συγκεκριμένες πρόνοιες του Σχεδίου Επιδόματος Ενοικίου Εξωτερικού αποτελούν κίνητρο για εξασφάλιση, από τους δικαιούχους, κατοικιών με πολύ ψηλό ενοίκιο. Σημειώνεται ότι κατά το 2006 υπήρχαν περιπτώσεις ενοικίασης κατοικιών με ενοίκιο που ανέρχεται μεταξύ 40%-73% των απολαβών των υπαλλήλων, στις οποίες το επίδομα ενοικίου κάλυψε μέχρι και το 78% του ενοικίου.

Το ολικό ποσό του επιδόματος ενοικίου που πληρώθηκε κατά το 2006 σε υπαλλήλους της Εξωτερικής Υπηρεσίας ανήλθε σε £610.818 (£577.584 το 2005).

Σε επιστολή του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού προς το Υπουργείο Εξωτερικών, ημερ. 11.3.2004, αναφέρεται ότι εγκρίθηκε αύξηση του ανώτατου ποσοστού συνεισφοράς του υπαλλήλου στο ποσό του ενοικίου από 20% σε 30% επί των ετήσιων συνολικών απολαβών του, με εξαίρεση τη Νέα Υόρκη, όπου το ποσοστό αυξάνεται μέχρι το 25%. Η πιο πάνω τροποποίηση δεν εφαρμόστηκε γιατί υπήρχε διαφορά απόψεων μεταξύ των εμπλεκόμενων Τμημάτων και του Κλάδου Υπαλλήλων του Υπουργείου ως προς την ερμηνεία της, παρά το γεγονός ότι ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου με επιστολή του ημερ. 9.3.2007 με πληροφόρησε για την εφαρμογή της υπό αναφορά τροποποίησης από 1.3.2007.

Σημειώνεται ότι σε νέα επιστολή του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού προς το Υπουργείο Εξωτερικών, ημερ. 31.7.2007, αναφέρεται ότι εγκρίθηκε από τον Υπουργό Οικονομικών η συμφωνία που επιτεύχθηκε στις 20.4.2007, για τροποποίηση του Σχεδίου Επιδόματος Ενοικίου Εξωτερικού, με ισχύ από 1.7.2007 και με την οποία προβλέπεται, μεταξύ άλλων, αύξηση του ανώτατου ποσοστού συνεισφοράς του υπαλλήλου στο ποσό του ενοικίου από 20% σε 23% επί των ετήσιων συνολικών απολαβών του, με εξαίρεση το προσωπικό που κατέχει την Κλίμακα Α7(ii) και κάτω καθώς και το προσωπικό που υπηρετεί στη Νέα Υόρκη, Ουάσιγκτον, Λονδίνο και Παρίσι όπου θα εξακολουθήσει να ισχύει το όριο του 20%. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με την πιο πάνω έγκριση, στο προσωπικό που υπηρετούσε στο εξωτερικό κατά την 1.7.2007 θα εξακολουθήσει να καταβάλλεται επίδομα ενοικίου με βάση το υφιστάμενο Σχέδιο Επιδόματος Ενοικίου, μέχρι μετάθεσης του στην Κύπρο ή σε άλλη χώρα.

Σύμφωνα με το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου οι πρόνοιες του Σχεδίου Επιδόματος Ενοικίου δεν αποτελούν σε όλες τις περιπτώσεις κίνητρο για εξασφάλιση, από τους δικαιούχους, κατοικιών με πολύ ψηλό ενοίκιο και ότι στις περιπτώσεις της Νέας Υόρκης, Ουάσιγκτον, Λονδίνου και Παρισίων όπου τα ενοίκια είναι πολύ ψηλά το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού εξαίρεσε τις πιο πάνω πόλεις από τη νέα συμφωνία ημερ. 20.4.2007. Οι λειτουργοί που το ενοίκιο τους ανήλθε πέραν του 40% για το 2006 ήταν 13 και οι περισσότεροι είναι τοποθετημένοι στις πιο πάνω Πρεσβείες.

### **Επίτιμα Προξενία.**

**(α) Λογαριασμοί Εσόδων.** Αριθμός Επίτιμων Προξενίων συνεχίζουν να μην υποβάλλουν Λογαριασμούς Εσόδων για σειρά ετών. Το θέμα συζητήθηκε ξανά σε συνεδρία του Υπουργικού Συμβουλίου στις 7.3.2007, όπου και δόθηκαν οδηγίες όπως οι αρχηγοί Διπλωματικών Αποστολών απευθυνθούν με επιστολές στους Επίτιμους Πρόξενους που υπάγονται στη δική τους περιφέρεια, δίνοντας τους προθεσμία μέχρι 5.6.2007 για τακτοποίηση των υποχρεώσεων τους προς τη Δημοκρατία και προειδοποιώντας και πάλι, σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, για το ενδεχόμενο τερματισμού των υπηρεσιών τους. Επειδή αρκετά Προξενία δεν ανταποκρίθηκαν το Υπουργικό Συμβούλιο, κατόπιν εισηγήσεων του Υπουργείου Εξωτερικών, προέβη στις 27.6.2007 στον τερματισμό των υπηρεσιών αριθμού Επίτιμων Προξένων της Κύπρου στο Εξωτερικό.

**(β) Αντιμισθία Επίτιμων Προξένων.** Η αντιμισθία των Επίτιμων Προξένων της Δημοκρατίας, καθορίστηκε με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, αρ. 42.421, ημερ. 19.4.1995, σε ποσοστό 50% των εισπραττόμενων τελών μέχρι του ποσού των £500 το χρόνο, και με εξουσιοδότηση του Υπουργείου Εξωτερικών για κάλυψη των λογικών και απαραίτητων εξόδων τους. Ωστόσο κατά τον έλεγχο παρατηρήθηκαν ανομοιομορφίες τόσο όσον αφορά τον τρόπο υπολογισμού όσο και στο ύψος της αντιμισθίας κατά περίπτωση Επίτιμου Προξένου (αντιμισθία ύψους £18.674 καταβλήθηκε στο Επίτιμο Προξενείο του Κιέβου για το έτος 2006), καθώς επίσης και σημαντική αύξηση της συνολικής δαπάνης κατά το έτος 2006, η οποία ανήλθε στις £64.907 (αφορούσε και αντιμισθίες προηγούμενων ετών) σε σύγκριση με £988 για το 2005. Συναφώς αναφέρεται ότι σύμφωνα με σημείωμα στους φακέλους αλληλογραφίας του Υπουργείου, δόθηκε

για τα Επίτιμα Προξενία του Κιέβου και του Αμμάν ποσοστό αντιμισθίας ύψους 33% στο σύνολο των εισπράξεων, λόγω του μεγάλου όγκου θεωρήσεων που εκδόθηκαν, κάτι το οποίο δεν προβλέπεται στη σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου. Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, τη δημιουργία νέων Επίτιμων Προξενίων, ορισμένα με μεγάλο κύκλο εργασιών, και την παρέλευση 12 ετών από τη λήψη της πιο πάνω απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, εισηγήθηκα όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο αναθεώρησης της.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου με πληροφόρησε ότι η εισήγησή μου για αναθεώρηση της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου θα παραπεμφθεί στο Τμήμα Προξενικών Υποθέσεων για τα περαιτέρω.

**Μητρώα περιουσιακών στοιχείων και πιστοποιητικά φυσικής καταμέτρησης περιουσιακών στοιχείων του Υπουργείου και των Διπλωματικών Αποστολών.** Το Υπουργείο προέβη στη δημιουργία νέων μητρώων περιουσιακών στοιχείων με βάση φυσική καταμέτρηση που διενεργήθηκε το Νοέμβριο του 2005 χωρίς να έχει εξασφαλίσει την έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών όπως προβλέπεται στους Κανονισμούς Αποθηκών. Επίσης παρατηρήθηκε ότι κατά το 2006 τα μητρώα περιουσιακών στοιχείων δεν ενημερώνονταν, δεν διενεργήθηκε φυσική καταμέτρηση κατά τη λήξη του οικονομικού έτους και δεν υποβλήθηκε το σχετικό πιστοποιητικό που προβλέπεται στους πιο πάνω Κανονισμούς τόσο στην Υπηρεσία μου όσο και στο Γενικό Λογιστή.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου με πληροφόρησε ότι θα καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια φυσικής καταμέτρησης των περιουσιακών στοιχείων κατά το 2007 και ότι θα υποβληθεί το σχετικό πιστοποιητικό που προβλέπεται στους σχετικούς Κανονισμούς.

**Τηλέφωνα.** Η αρχική πρόνοια των δαπανών για τα τηλέφωνα των Διπλωματικών Αποστολών ήταν £327.800 και κατόπιν παραχώρησης πρόσθετων πιστώσεων ανήλθαν στις £331.350, ενώ οι πραγματικές δαπάνες ανήλθαν σε £283.629 (£274.060 το 2005).

Διαπιστώθηκε ότι σε ορισμένες Διπλωματικές Αποστολές σημειώθηκαν σημαντικές αποκλίσεις των πραγματικών δαπανών από τις εγκεκριμένες πιστώσεις (αύξηση από 51% μέχρι 67% σε τρεις περιπτώσεις).

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου με πληροφόρησε ότι κυκλοφόρησε σε όλες τις Διπλωματικές Αποστολές εγκύκλιος για μείωση των διεθνών κλήσεων στις απολύτως απαραίτητες. Σημειώνει όμως ότι ο «κύκλος εργασιών» και οι δραστηριότητες των Διπλωματικών Αποστολών έχουν πολλαπλασιασθεί τα τελευταία χρόνια, με συνεπακόλουθο την αύξηση των δαπανών για τηλέφωνα.

**Σύστημα εσωτερικού ελέγχου.** Κατά τον έλεγχο των λογαριασμών παρατηρήθηκαν παραλείψεις που οφείλονται σε αδυναμίες στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου, όπως η μη έγκαιρη κατάθεση και ενσωμάτωση των εισπράξεων στους λογαριασμούς, η μη τήρηση μητρώου εμβασμάτων για την καταχώρηση των επιταγών που παραλαμβάνονται μέσω ταχυδρομείου, η μη έγκαιρη και κατάλληλη ενημέρωση του μητρώου διπλοτύπων για τα ελεγχόμενα έντυπα που αποστέλλονται στις Διπλωματικές Αποστολές, καθώς και η διαγραφή συγκεκριμένης οφειλής χωρίς την εκ των προτέρων εξασφάλιση της έγκρισης του Υπουργείου Οικονομικών.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου με πληροφόρησε ότι καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια για εφαρμογή συστήματος αποτελεσματικού Δημοσιονομικού και Λογιστικού ελέγχου καθώς και έγκαιρης κατάθεσης των εισπράξεων στο Γενικό Λογαριασμό Εσόδων του Δημοσίου.

**Πρεσβεία Στοκχόλμης.** Μετά από έλεγχο που διενέργησε το λογιστήριο του Υπουργείου Εξωτερικών το Μάρτιο του 2006, διαπιστώθηκαν οικονομικές ατασθαλίες και κακοδιαχείριση στο λογιστήριο της Πρεσβείας. Το ύψος της κατάχρησης, σύμφωνα με προκαταρκτικά στοιχεία, ανερχόταν περίπου σε £223.706 ή SEK 3.593.340, ενώ σύμφωνα με πρόσφατες μηνιαίες

καταστάσεις αναθεώρησης μετρητών που ετοιμάστηκαν από το Λογιστήριο του Υπουργείου, το ύψος της κατάχρησης, ανέρχεται περίπου σε £161.564 ή SEK 2.595.160 και αφορά, σε ποσά που έχουν αναληφθεί από τους τραπεζικούς λογαριασμούς της Πρεσβείας και κατατέθηκαν στον προσωπικό λογαριασμό του Λογιστικού Γραφέα (Επιτόπιο Προσωπικό), σε τιμολόγια Νοσοκομείου Στοκχόλμης για επιδοτούμενους ασθενείς και σε τιμολόγια που αφορούσαν ενοίκια των Γραφείων της Πρεσβείας για τα οποία εκδόθηκαν διπλά εντάλματα πληρωμής, με τη δεύτερη πληρωμή να κατατίθεται στον προσωπικό λογαριασμό του Λογιστικού Γραφέα.

Η υπόθεση παραπέμφθηκε στο Γραφείο Διερεύνησης Οικονομικού Εγκλήματος του Αρχηγείου Αστυνομίας και όπως πληροφορήθηκα, στις 22.10.2006 μετέβη στη Στοκχόλμη κλιμάκιο του πιο πάνω Γραφείου Αστυνομίας μαζί με λειτουργό του Υπουργείου, για συμπλήρωση της έρευνας. Παρατήρησα ότι από τους φακέλους αλληλογραφίας του Υπουργείου δεν φαίνεται να έχει ετοιμαστεί οποιαδήποτε έκθεση αναφορικά με το πιο πάνω θέμα.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου με πληροφόρησε ότι το θέμα διερευνάται από το Γραφείο Διερεύνησης Οικονομικού Εγκλήματος του Αρχηγείου Αστυνομίας και μέχρι στιγμής το Υπουργείο δεν έχει καμιά πληροφόρηση για τις εξελίξεις, παρά το γεγονός ότι ζητήθηκε να τύχει ενημέρωσης.

**Λογαριασμός Προκαταβολών – Διάφορα.** Στις 31.12.2006 το υπόλοιπο του λογαριασμού προκαταβολών ανερχόταν στις £542.896 (£414.715 το 2005) και περιλαμβάνει κυρίως προκαταβολές ενοικίων και άλλων εξόδων για τα Γραφεία του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού στο εξωτερικό (£390.440 για το 2006 και £252.951 για το 2005) καθώς και διάφορες προκαταβολές σε Διπλωματικές Αποστολές και σε λειτουργούς του Υπουργείου Εξωτερικών, για τις οποίες επανειλημμένα εισηγήθηκα όπως γίνουν οι αναγκαίες ενέργειες για διακανονισμό ή είσπραξη τους, ανάλογα με την περίπτωση. Επισήμανα ότι η μη έγκαιρη τακτοποίηση των εκκρεμών προκαταβολών αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα για την ανάκτησή τους. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι για υπόλοιπα προκαταβολών ύψους £98.447 που αφορούν σε προηγούμενα χρόνια δεν έγινε καμία ενέργεια για τακτοποίησή τους κατά την διάρκεια του 2006, ενώ υπάρχουν και ποσά που χρονολογούνται από το 1976.

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου, τα υπόλοιπα που φαίνονται στο Λογαριασμό Προκαταβολών, αρκετά από τα οποία χρονολογούνται από το 1976, αφορούν παλιές υποθέσεις για τις οποίες είτε δεν υπάρχουν στοιχεία είτε είναι ελλιπή και ως εκ τούτου έχει ετοιμαστεί κατάσταση η οποία θα σταλεί στο Υπουργείο Οικονομικών με εισήγηση για διαγραφή τους. Για τα πρόσφατα ποσά που υπάρχουν κάποια στοιχεία καταβάλλεται προσπάθεια διακανονισμού τους.

**Λογαριασμός Καταθέσεων.** Στις 31.12.2006 το υπόλοιπο του λογαριασμού καταθέσεων ανερχόταν στις £469.666 (£425.420 το 2005) και περιλαμβάνει κυρίως ποσά που αφορούν σε έσοδα από επιστροφή ΦΠΑ για Πρεσβείες και Μόνιμες Αντιπροσωπείες καθώς και για λειτουργούς που υπηρετούν στο εξωτερικό.

Εισηγήθηκα και πάλιν όπως, αφού διερευνηθεί κάθε περίπτωση ξεχωριστά, τα υπόλοιπα των καταθέσεων τακτοποιηθούν λογιστικά και γίνει διευθέτησή τους. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι για υπόλοιπα καταθέσεων ύψους £177.751 που αφορούν σε προηγούμενα χρόνια δεν έγινε καμία ενέργεια για τακτοποίησή τους κατά την διάρκεια του 2006.

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου, το πρόβλημα προκύπτει λόγω του ότι οι Πρεσβείες και οι Μόνιμες Αντιπροσωπείες δεν δίδουν επαρκή στοιχεία όσο αφορά στις εισπράξεις από επιστροφή ΦΠΑ κ.λπ. Γι' αυτό έχει ετοιμαστεί από το Λογιστήριο του Υπουργείου μια κατάσταση για χρήση από τις Διπλωματικές Αποστολές, στην οποία θα καταγράφονται όλα τα απαραίτητα στοιχεία για τα ποσά που θα διεκδικούνται για επιστροφή ΦΠΑ. Για τα παλιά υπόλοιπα αφού διερευνηθεί κάθε περίπτωση χωριστά θα προχωρήσουν ανάλογα στη τακτοποίησή τους όπως η εισήγησή μου.

**Αρχείο αλληλογραφίας.** Παρατηρήθηκαν αδυναμίες στη διαχείριση και αρχειοθέτηση της αλληλογραφίας και εγγράφων. Συγκεκριμένα, παρατηρούνται αδυναμίες και παραλείψεις όσον αφορά στην καταγραφή και ταξινόμηση της αλληλογραφίας, στην ικανοποιητική σύνδεση συναφών εγγράφων στους σχετικούς φακέλους του Αρχείου και στη συμμόρφωση με τις ενδεδειγμένες διαδικασίες όπως αυτές περιγράφονται στο Κεφάλαιο II των Γενικών Διατάξεων. Η ύπαρξη άρτιου και δομημένου Αρχείου απαιτείται τόσο για σκοπούς ελέγχου, όσο και για την ομαλή λειτουργία του Υπουργείου.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου με πληροφόρησε ότι από 2.10.2007 τέθηκε σε λειτουργία το Σύστημα Αυτοματοποίησης Γραφείου. Με την πλήρη λειτουργία του συστήματος όλα τα έγγραφα θα κυκλοφορούν μέσω μηχανογραφημένου δικτύου και πιστεύεται ότι το πρόβλημα της γρήγορης κυκλοφορίας των εγγράφων, ο όγκος των οποίων έχει αυξηθεί με την ένταξή μας στην Ε.Ε., θα επιλυθεί.

**Σύστημα θεώρησης διαβατηρίων.** Το νέο λογισμικό σύστημα για την αυτόματη έκδοση θεωρήσεων εισόδου (Visa Information System) εγκαταστάθηκε και τέθηκε σε λειτουργία από τον Ιούλιο του 2006, σε πρώτη φάση στο Κέντρο (Υπουργείο Εξωτερικών), και σε κατοπινό στάδιο σε 12 Διπλωματικές Αποστολές της Δημοκρατίας στο εξωτερικό. Με σκοπό την εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία του συστήματος ο Γενικός Λογιστής και το Υπουργείο Εξωτερικών, υπέδειξαν καταστάσεις που παράγονται από το σύστημα τόσο για οικονομική όσο και για διοικητική πληροφόρηση, και καθορίστηκαν συγκεκριμένοι Κανονισμοί και Λογιστικές Διαδικασίες για τα λογιστήρια των Διπλωματικών Αποστολών. Παρατηρήθηκε ωστόσο ότι δεν γίνεται πλήρης αξιοποίηση των δυνατοτήτων που παρέχονται από το σύστημα όσον αφορά στην παραγωγή των κατάλληλων οικονομικών καταστάσεων, τόσο για σκοπούς παρακολούθησης και ελέγχου όσο και για στατιστικούς σκοπούς και ότι δεν υπάρχει πλήρης συμμόρφωση με τις υποδείξεις του Γενικού Λογιστή για την παρακολούθηση και λειτουργία του συστήματος.

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου, έχουν ήδη σταλεί οδηγίες προς όλες τις Διπλωματικές Αποστολές για πλήρη συμμόρφωση με τους κανονισμούς που τους δόθηκαν για την λειτουργία του νέου λογισμικού συστήματος έκδοσης θεωρήσεων εισόδου.

**Χορηγία στην Πρεσβεία του Βατικανού και Μόνιμης Αντιπροσωπείας στους Διεθνείς Οργανισμούς για τη Γεωργία και τα Τρόφιμα (FAO).** Έναντι των εξόδων λειτουργίας της Πρεσβείας της Κύπρου στο Βατικανό και της Μόνιμης Αντιπροσωπείας στην FAO, (ιδρύθηκε με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 57.090 ημερ. 16.1.2003, με διαπίστευση εξωυπηρεσιακού ατόμου), καταβλήθηκε το 2006 ποσό ύψους £180.000 υπό μορφή χορηγίας, ενώ το πρώτο εξάμηνο του 2007 καταβλήθηκαν £290.000 (£200.000 έναντι των εξόδων λειτουργίας για το 2005). Σημειώνεται ότι με πρόσφατη απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 65.776 ημερ. 27.6.2007, εγκρίθηκε η καταβολή ποσού ύψους £200.000 ως χορηγία προς την Πρεσβεία της Κύπρου στο Βατικανό για τα έξοδα λειτουργίας της για το 2007. Επισημάνθηκε ότι, ενώ όλες οι υπόλοιπες Διπλωματικές Αποστολές (αρκετές μικρότερου οικονομικού μεγέθους), προβαίνουν στην ετοιμασία προϋπολογισμού εξόδων και για σκοπούς ελέγχου και αναπλήρωσης του ταμείου τους, υποβάλουν μηνιαίο οικονομικό απολογισμό, για την υπό αναφορά Πρεσβεία δεν ζητήθηκε να υποβάλλονται οποιεσδήποτε οικονομικές καταστάσεις, που να δικαιολογούν το ύψος της χορηγίας που καταβάλλεται.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου με πληροφόρησε ότι το ποσό εγκρίθηκε και καταβάλλεται στην Πρεσβεία του Βατικανού ως χορηγία έναντι των εξόδων λειτουργίας της λαμβανομένου υπόψη ότι τα έξοδα της είναι πολύ περισσότερα και δεν παραχωρείται κανένα άλλο ποσό για ενοίκια μισθούς φιλοξενία κ.λπ. Μετά την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για συνέχιση της καταβολής χορηγίας στην Επίτιμη Πρεσβεία Βατικανού ζητήθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών και περιλήφθηκε στον Προϋπολογισμό του 2008 νέο άρθρο ειδικά για χορηγία στην Πρεσβεία Βατικανού και ως εκ τούτου, από το 2008 η Επίτιμη Πρεσβεία Βατικανού θα υποβάλλει κατάσταση



εξόδων για σκοπούς αναπλήρωσης. Με πληροφόρησε επίσης ότι πρόσφατα έχουν υποβληθεί καταστάσεις εξόδων από την Πρεσβεία για τις μέχρι στιγμής δαπάνες.

#### **Αιφνιδιαστικοί έλεγχοι.**

(α) Κατά την έκτακτη επιθεώρηση μετρητών του ταμείου του Υπουργείου που διενεργήθηκε από την Υπηρεσία μου, παρατηρήθηκε ότι δεν διενεργούνται αιφνιδιαστικοί έλεγχοι, από τον Προϊστάμενο του Τμήματος ή εκπρόσωπο του, στα μετρητά του ταμείου, όπως προβλέπεται στη Δημοσιονομική και Λογιστική Οδηγία αρ. 38. Τέτοιοι έλεγχοι πρέπει να πραγματοποιούνται τουλάχιστον μια φορά τον χρόνο, τα αποτελέσματα των οποίων κοινοποιούνται στο Γενικό Λογιστή και στην Υπηρεσία μου.

Ο Γενικός Διευθυντής με πληροφόρησε ότι η παρατήρηση έχει σημειωθεί για εφαρμογή της.

(β) Επιπρόσθετα, στα πλαίσια ελέγχου των λογαριασμών Διπλωματικών Αποστολών, στο Κέντρο, παρατήρησα ότι αιφνιδιαστικοί έλεγχοι δεν διενεργούνται ούτε και από τους Αρχηγούς των Διπλωματικών Αποστολών.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου με πληροφόρησε ότι θα δοθούν οδηγίες στους Αρχηγούς των Διπλωματικών Αποστολών για διενέργεια αιφνιδιαστικών ελέγχων των λογαριασμών τους με βάση τη Δημοσιονομική και Λογιστική Οδηγία αρ. 38.

**Ανακαίνιση/Αναδιαρρύθμιση της ιδιόκτητης πρεσβευτικής κατοικίας στην Αθήνα.** Έχουν παρέλθει πέντε και πλέον χρόνια από τότε που τέθηκε υπόψη του Υπουργείου Εξωτερικών η κακή κατάσταση της πρεσβευτικής κατοικίας και δεν έχουν ακόμη αρχίσει οποιεσδήποτε εργασίες αποκατάστασής της. Σημειώνεται ότι ο Πρέσβης και η οικογένειά του, έχουν μετακινηθεί σε ενοικιαζόμενο οίκημα από 1.1.2004, για το οποίο καταβάλλεται μηνιαίο ενοίκιο €6.000 (£3.480) (πλέον €216 μηνιαίως για χαρτόσημα).

Από διερεύνηση των διαδικασιών που ακολουθήθηκαν για την αντιμετώπιση του όλου προβλήματος, παρατηρήθηκε γενικά μη επαρκής διαχείριση του θέματος από τους εμπλεκόμενους φορείς (Υπουργείο Εξωτερικών, Δημόσια Έργα, Καθοδηγητική Επιτροπή), καθώς και σημαντικές καθυστερήσεις στην υλοποίηση των σχετικών αποφάσεων των αρμόδιων οργάνων (Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών και Καθοδηγητική Επιτροπή). Σημειώνεται ότι η απόφαση της Καθοδηγητικής Επιτροπής για την προώθηση πρότασης για πρόσληψη μελετητή/αρχιτέκτονα με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης για την ετοιμασία όρων και σχεδίων ανακαίνισης της πρεσβευτικής κατοικίας λήφθηκε, στις 14.4.2003, ενώ η απόφαση για κατακύρωση της πρότασης του μελετητή/αρχιτέκτονα λήφθηκε από το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων την 1.6.2004 με καθυστέρηση πέραν του ενός έτους. Επιπρόσθετα, το συμβόλαιο συνεργασίας με τον επιλεχθέντα μελετητή/αρχιτέκτονα δεν προωθήθηκε για υπογραφή, λόγω επιφυλάξεων που είχε αρχικά το Υπουργείο Εξωτερικών και στη συνέχεια λόγω των προβληματισμών και ερωτημάτων που τέθηκαν προς τον Υπουργό Συγκοινωνιών και Έργων για το χειρισμό του όλου θέματος, μεταξύ των οποίων και ερωτήματα για τις διαδικασίες επιλογής του συγκεκριμένου αρχιτέκτονα. Το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων στη συνεδρία του ημερ. 21.10.2004, αφού έλαβε υπόψη το περιεχόμενο της επιστολής του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων, ημερ. 23.9.2004, με την οποία πληροφορούσε τον Αν. Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου ότι η Κυβέρνηση αποφάσισε την ακύρωση της προσφοράς λόγω έλλειψης συνθηκών υγιούς ανταγωνισμού, αποφάσισε την ακύρωση του διαγωνισμού με βάση το άρθρο 26(4)(ε) της Κ.Δ.Π. 71/2004.

Μετά την ακύρωση του διαγωνισμού και με βάση τις πρόνοιες του νέου εναρμονισμένου νομοθετικού πλαισίου περί σύναψης συμβάσεων, προκηρύχθηκε το Φεβρουάριο του 2005 ανοικτός διαγωνισμός για την ανάθεση υπηρεσιών συμβούλου/μελετητή για την ανακαίνιση/αναδιαρρύθμιση της πρεσβευτικής κατοικίας, με εκτίμηση (αμοιβής του συμβούλου/μελετητή) €200.000 και προβλεπόμενη περίοδο μελέτης και κατασκευής του έργου αρχικά 28 μηνών και αργότερα, με συμπληρωματικό διορθωτικό έγγραφο, 19 μηνών. Στη συνέχεια το Συμβούλιο

Προσφορών του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων κατακύρωσε την προσφορά σε συγκεκριμένο σύμβουλο/μελετητή στις 27.6.2005. Ο επιτυχών προσφοροδότης, λόγω λανθασμένων χειρισμών από την αναθέτουσα αρχή (Τμήμα Δημοσίων Έργων), ενημερώθηκε για την κατακύρωση με μεγάλη καθυστέρηση, στις 19.10.2005, ημερομηνία κατά την οποία είχε ήδη εκπνεύσει η περίοδος ισχύος των προσφορών, όπως αυτή καθοριζόταν στα έγγραφα της προσφοράς (7.10.2005). Όμως τελικά υπογράφηκε συμφωνία στις 29.12.2005, με συνολική αμοιβή του συμβούλου/μελετητή 11,5% επί του κόστους του έργου, του οποίου το ολικό καθαρό προκαταρτικό πρόγραμμα δαπανών ανέρχεται σε €2.529.000 (£1.466.820).

Αναφορικά με την κατασκευή του έργου της ανακαίνισης/αναδιαρρύθμισης της πρεσβευτικής κατοικίας, το Υπουργικό Συμβούλιο, με βάση το άρθρο 4 του περί Σύναψης Συμβάσεων (Προμήθειες, Έργα και Υπηρεσίες) Νόμου, αποφάσισε στις 30.3.2005 να εξαιρέσει τη σύμβαση για την κατασκευή του έργου από την εφαρμογή των προνοούμενων από τον πιο πάνω Νόμο διαδικασιών και να ακολουθηθεί η διαδικασία διαπραγμάτευσης με μικρό αριθμό προσφοροδοτών, για την ανάθεση του έργου σε έναν από αυτούς, ενώ σε μεταγενέστερη συνεδρία του, ημερομηνίας 12.12.2006, αποφάσισε όπως, για να υπάρχουν καλύτερες συνθήκες ανταγωνισμού, να ακολουθηθεί η διαδικασία διαπραγμάτευσης με μεγαλύτερο αριθμό προσφοροδοτών. Στη συνέχεια το Υπουργικό Συμβούλιο στη συνεδρία του, ημερομηνίας 7.2.2007, καθόρισε το χρονοδιάγραμμα προώθησης του έργου σε 10 εβδομάδες για τη διαδικασία προσφοροδότησης και υπογραφής οικοδομικού συμβολαίου και 38 εβδομάδες για κατασκευή του. Σημειώνεται ότι μόλις στις 5.9.2007, δηλαδή 30 εβδομάδες μετά την πιο πάνω απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου κατακύρωσε το έργο στο χαμηλότερο προσφοροδότη στην τιμή των €2.401.846 (£1.405.738).

Από το πιο πάνω προκύπτει ότι δεν υπήρξε ικανοποιητική διαχείριση του όλου θέματος της πρεσβευτικής κατοικίας στην Αθήνα από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς που είχε ως αποτέλεσμα να σημειωθεί μεγάλη καθυστέρηση στο έργο της ανακαίνισης της, το οποίο, μετά την παρέλευση πέντε και πλέον ετών, θα έπρεπε μέχρι σήμερα να είχε ολοκληρωθεί. Επισημαίνεται επίσης ότι η πρεσβευτική κατοικία παραμένει άδεια από τον Ιανουάριο του 2004 και μέχρι τον Ιούλιο 2007 το Δημόσιο κατέβαλε ενοίκια για την ενοικιαζόμενη πρεσβευτική κατοικία ύψους €258.000 (£149.640) (πλέον €15.288 για χαρτόσημα και μεσιτικά).

Σημειώνεται ότι το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 5.4.2006, να εξουσιοδοτήσει τον Υπουργό Οικονομικών να υποβάλει πρόταση προς το Συμβούλιο για διορισμό προσώπου το οποίο να καταρτίσει και υποβάλει σχετική έκθεση στην οποία να αποδίδονται και ευθύνες όπου υπάρχουν, για τις μεγάλες καθυστερήσεις που έχουν παρουσιαστεί στην ανακαίνιση, συμπλήρωση και παράδοση σε λειτουργική κατάσταση, ή πώληση των οικημάτων που ανήκουν στη Δημοκρατία στο εξωτερικό, μεταξύ των οποίων και του οικήματος στην Αθήνα.

Όπως πληροφορήθηκα η πιο πάνω έρευνα έχει ολοκληρωθεί και η σχετική έκθεση υποβλήθηκε στο Υπουργικό Συμβούλιο τον Αύγουστο του 2006.

Επίσης όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου, ο Υπουργός Εξωτερικών του ανέθεσε τη διεξαγωγή προκαταρκτικής διοικητικής έρευνας για το θέμα της ανακαίνισης της πρεσβευτικής κατοικίας, για να διαπιστωθεί τυχόν διάπραξη πειθαρχικών παραπτωμάτων, μετά την ολοκλήρωση της οποίας φαίνεται να μη στοιχειοθετείται ευθύνη οποιουδήποτε λειτουργού για τις καθυστερήσεις που σημειώθηκαν.

## **4.51 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

### **Μέρος Α**

#### **Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης**

Το Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης (Σ.Σ.Α.) 2007-2013 στο οποίο περιγράφεται το όραμα της αναπτυξιακής πολιτικής της Κυβέρνησης, καθώς και οι στρατηγικοί στόχοι και άξονες ανάπτυξης

μέσω των οποίων αναμένεται να επιτευχθεί το όραμα αυτό, βασίστηκε σε Περίγραμμα Στρατηγικής που εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 5.9.2005.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι για την επιτυχή εφαρμογή του Σ.Σ.Α. θα πρέπει να δημιουργηθούν συγκεκριμένοι διοικητικοί μηχανισμοί, μέσω των οποίων να βεβαιώνεται ότι όλα τα αναπτυξιακά σχέδια των Κυβερνητικών Τμημάτων/Υπηρεσιών, συνδέονται άμεσα με το Σ.Σ.Α. και να εντοπίζονται και υλοποιούνται τυχόν αναγκαίες διαφοροποιήσεις. Η απουσία μηχανισμού παρακολούθησης αυξάνει τους κινδύνους μη επιτυχίας του Σ.Σ.Α., γεγονός το οποίο έχει επισημανθεί και από ομάδα συμβούλων που εξέτασε τη διαδικασία προγραμματισμού.

Ο Γενικός Διευθυντής του Γραφείου Προγραμματισμού με πληροφόρησε ότι η υλοποίηση του Σ.Σ.Α. θα πραγματοποιείται μέσω του Μεσοπρόθεσμου Δημοσιονομικού Πλαισίου (Μ.Δ.Π.). Επειδή όμως η πλήρης εφαρμογή του Μ.Δ.Π. δεν προβλέπεται να ολοκληρωθεί πριν από το 2009, η παρακολούθηση της εφαρμογής του Σ.Σ.Α. θα γίνεται στην ενδιάμεση φάση μέσα από τους μηχανισμούς παρακολούθησης της Στρατηγικής της Λισσαβόνας, καθώς και μέσα από την παρακολούθηση των άλλων προγραμμάτων που το συνθέτουν, όπως π.χ. των Προγραμματικών Εγγράφων για τα συγχρηματοδοτούμενα από την Ε.Ε. έργα.

### Δημόσιο Χρέος.

**(α) Ύψος Δημόσιου Χρέους υπό διαχείριση.** Το Δημόσιο Χρέος, σύμφωνα με τις καταστάσεις του Υπουργείου Οικονομικών και της Κεντρικής Τράπεζας στις 31.12.2006, συμπεριλαμβανομένου και του ενδοκυβερνητικού δανεισμού ύψους £3.259,1 εκ., αλλά εξαιρουμένων των εκκρεμών εγγυήσεων ύψους £524.8 εκ. και άλλων σημαντικών ποσών, όπως αναφέρονται στην επόμενη παράγραφο, ανήλθε σε £8.496,3 εκ., σε σύγκριση με £8.377,4 εκ. το 2005, παρουσίασε δηλαδή αύξηση ύψους £118,9 εκ. ή ποσοστό 1,42%. Τα σχετικά στοιχεία στην κατάσταση Ενεργητικού και Παθητικού της Δημοσιονομικής Έκθεσης, συνάδουν με τους υπολογισμούς του Υπουργείου Οικονομικών και της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, και έχουν αναλυτικά ως ακολούθως:

	<b>31.12.2006</b>	<b>31.12.2005</b>
	<b>£</b>	<b>£</b>
<b>ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ</b>		
Γραμμάτια Δημοσίου Εσωτερικού	3.528.359.306	3.413.031.464
Δάνεια Εσωτερικού	3.773.330.675	3.625.984.400
	<b>7.301.689.981</b>	<b>7.039.015.864</b>
<b>ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ</b>		
Γραμμάτια Δημοσίου Εξωτερικού	810.180.000	964.320.000
Δάνεια Εξωτερικού	384.380.411	374.211.511
	<b>1.194.560.411</b>	<b>1.338.531.511</b>
<b>ΣΥΝΟΛΟ</b>	<b>8.496.250.392</b>	<b>8.377.367.375</b>

Σύμφωνα με τα πιο πάνω στοιχεία, την 31.12.2006, ο εσωτερικός δανεισμός, ανερχόταν σε £7.301,7 εκ., σε σύγκριση με £7.039,0 εκ. το 2005, παρουσίασε δηλαδή αύξηση £262,7 εκ. ή ποσοστό 3,73%.

Ο εξωτερικός δανεισμός την 31.12.2006 ανερχόταν σε £1.194,6 εκ., σε σύγκριση με £1.338,5 εκ. το 2005, παρουσίασε δηλαδή μείωση £143,9εκ. ή ποσοστό 10,75%. Η μείωση αυτή οφειλόταν κυρίως στην αποπληρωμή των Ευρωπαϊκών Μεσοπρόθεσμων Χρεωγράφων λήξης 2006. Τα Ευρωπαϊκά Μεσοπρόθεσμα Χρεώγραφα ύψους £810,2 εκ. με ποσοστό 67,8% επί του συνόλου του εξωτερικού δανεισμού στις 31.12.2006, ήταν η κυριότερη πηγή εξωτερικής χρηματοδότησης, ακολουθεί η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων με ποσό £235,9 εκ και ποσοστό 19,7% και η Τράπεζα Αναπτύξεως

του Συμβουλίου της Ευρώπης με ποσό £145,8 εκ. και ποσοστό 12,2%. Σημειώνεται ότι, όπως προκύπτει και από τη Δημοσιονομική Έκθεση, το ευρώ είναι το κύριο νόμισμα του εξωτερικού δανεισμού.

Ωστόσο, ανέφερα ότι υπάρχουν σημαντικές υποχρεώσεις του Κράτους που δεν περιλαμβάνονται στις καταστάσεις του Δημόσιου Χρέους, με αποτέλεσμα να μη φαίνεται ότι στη διαχείριση του Δημόσιου Χρέους λαμβάνονται υπόψη και τα στοιχεία αυτά, τα οποία έχουν ως ακολούθως:

	31.12.2006	31.12.2005
	£ εκ.	£ εκ.
Μεταβιβάσιμα Γραμμάτια του Δημοσίου (Promissory Notes)	87,2	94,8
Δάνεια για Συγχρηματοδοτούμενα Έργα	299,1	263,0
Εκκρεμείς Εγγυήσεις	526,8	521,0
<b>ΣΥΝΟΛΟ</b>	<b>913,1</b>	<b>878,8</b>

Όπως με πληροφόρησε ο Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας το θέμα αυτό το είχε εντοπίσει και επισημάνει η Τράπεζα στο Υπουργείο Οικονομικών, το οποίο και την πληροφόρησε ότι ο χειρισμός, εκ μέρους του, των εν λόγω υποχρεώσεων γίνεται σύμφωνα με τη μεθοδολογία του Ευρωπαϊκού Συστήματος Λογαριασμών (ESA95).

**(β) Διαχείριση Δημόσιου Χρέους από Υπουργείο Οικονομικών και Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου.** Από σχετικό έλεγχο της Υπηρεσίας μας παρατηρήθηκαν τα πιο κάτω:

**(i) Νομοθεσία.** Σύμφωνα με τους περί της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμους, η Κεντρική Τράπεζα, υπό την ιδιότητά της ως τραπεζίτης της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας, είναι ο διαχειριστής του Δημόσιου Χρέους, εκτός εάν το Υπουργικό Συμβούλιο αποφασίσει διαφορετικά. Όπως συγκεκριμένα αναφέρεται στο Νόμο «η εν λόγω διαχείριση γίνεται μέσα στα πλαίσια γενικών διευθετήσεων μεταξύ της Τράπεζας και του Υπουργού Οικονομικών» χωρίς ωστόσο η νομοθεσία να τις ρυθμίζει συγκεκριμένα και χωρίς να καθορίζει την έννοια του όρου «διαχειριστής». Επίσης, βάσει άλλης νομοθεσίας (των περί Γραμματίων του Κυπριακού Δημοσίου Νόμων και των περί Δανείου (Ανάπτυξη) Νόμων και Κανονισμών), η Κυβέρνηση (το Υπουργικό Συμβούλιο) είναι ο εκδότης των Δανείων, Χρεωγράφων και Γραμματίων της Δημοκρατίας, εξουσία την οποία εκχώρησε στον Υπουργό Οικονομικών, ο οποίος βάσει της ίδιας νομοθεσίας αποφασίζει τους σχετικούς όρους έκδοσής τους.

Η σχετική νομοθεσία ως έχει και η ερμηνεία που αποδίδεται σ' αυτή δεν διευκολύνει τη λήψη αποφάσεων για τον τρόπο διαχείρισης του δημόσιου χρέους, πράγμα που επισημαίνεται και στην επόμενη παράγραφο.

**(ii) Ευθύνες και αρμοδιότητες.** Ο συντονισμός για τη διαχείριση του Δημόσιου Χρέους, όπως διαπιστώθηκε κατά τον έλεγχο, φαίνεται να γίνεται μέσω προφορικών ανταλλαγών απόψεων/συναντήσεων και με την κατά καιρούς αποστολή μεμονωμένων επιστολών μεταξύ της Κεντρικής Τράπεζας και του Υπουργείου Οικονομικών, χωρίς να υπάρχει επίσημη, καταγραμμένη διαδικασία και σαφής καταμερισμός εξουσιών και αρμοδιοτήτων και καταγραφή και αιτιολόγηση των αποφάσεων που λαμβάνονται σχετικά με τη διαχείριση του Δημόσιου Χρέους, με κίνδυνο η διαχείριση του Δημόσιου Χρέους να μη γίνεται ορθολογιστικά. Παρόλο ότι η αδυναμία αυτή διαπιστώθηκε προ πολλού, τόσο από την Κεντρική Τράπεζα όσο και από το Υπουργείο Οικονομικών, δεν υπήρξε μέχρι πρόσφατα βελτίωση.

Όπως με πληροφόρησαν ο Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας και ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, Τράπεζα και Υπουργείο, αναγνωρίζοντας την αναγκαιότητα για σαφέστερο καθορισμό της διαδικασίας λήψης αποφάσεων, έχουν πρόσφατα ετοιμάσει ένα κοινό Πλαίσιο Γενικών Διευθετήσεων για τη διαχείριση του δημόσιου χρέους (δυνάμει του άρθρου 51 των περί της

Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμων) το οποίο θα υπογραφεί σύντομα από τον Υπουργό και τον Διοικητή και θα τεθεί αμέσως σε ισχύ.

**(γ) Εκσυγχρονισμός συστημάτων και γρήγορη αντίδραση.** Σε πρόσφατη έκθεσή του οργανισμού SIGMA (Οργανισμός Κοινής Πρωτοβουλίας Ευρωπαϊκής Ένωσης και Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης), «Support for Improvement in Governance and Management» που καλύπτει μεταξύ άλλων θέματα για τον εσωτερικό οικονομικό έλεγχο του δημόσιου τομέα στην Κύπρο, καθώς και σε εσωτερικά υπηρεσιακά σημειώματα του Υπουργείου Οικονομικών, γίνεται λόγος για την ανάγκη εκσυγχρονισμού και αναβάθμισης της υποδομής για τη διαχείριση του Δημόσιου Χρέους, την ανάγκη εισαγωγής κατάλληλων διαδικασιών/συστημάτων για την αξιόπιστη παροχή προβλέψεων και πληροφοριών, τη συνεχή ροή τους, την ανάγκη παροχής καθημερινά καταστάσεων από το Γενικό Λογιστήριο (μέσω του συστήματος FIMAS) για την Ταμειακή Ρευστότητα και από την Κεντρική Τράπεζα για τα Ταμειακά Διαθέσιμα, αλλά και την ετοιμασία σε ημερήσια και εβδομαδιαία βάση (για ορίζοντα ενός και τριών μηνών, αντίστοιχα) πρόβλεψης ροής μετρητών από το Υπουργείο Οικονομικών, την κατάλληλη επένδυση των πλεονασμάτων που προκύπτουν, την ανάγκη γρήγορης αντίδρασης στις συνθήκες της αγοράς, τη δημιουργία κατάλληλου μηχανισμού λήψης των σχετικών αποφάσεων, καθώς επίσης και την ανάγκη κωδικοποίησης των στόχων και της πολιτικής του Υπουργείου Οικονομικών. Σύμφωνα με τον Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, η παρατήρηση του Οργανισμού SIGMA για την ανάγκη για παροχή προβλέψεων και πληροφοριών αποτελεί και διαχρονική θέση της Κεντρικής Τράπεζας. Επισήμανε ταυτόχρονα ότι η παροχή τέτοιων προβλέψεων και πληροφοριών στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα θα αποτελεί πλέον υποχρέωση της Κύπρου.

Όπως προέκυψε από το σχετικό έλεγχο, δεν φαίνεται να υπήρξε σχετική πρόοδος για τα πιο πάνω, λόγω, όπως αναφέρεται σε σχετικό σημείωμα της αρμόδιας Διεύθυνσης Χρηματοδότησης και Επενδύσεων του Υπουργείου Οικονομικών, ελλείψεων στην υποδομή της Διεύθυνσης αρμόδιας, μεταξύ άλλων, για χειρισμό θεμάτων Δημόσιου Χρέους, και στη διάθεση των σχετικών στοιχείων στα διάφορα Υπουργεία/ Τμήματα/ Υπηρεσίες, ως επίσης και λόγω διαφωνιών μεταξύ του Υπουργείου Οικονομικών και της Κεντρικής Τράπεζας.

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, το Υπουργείο Οικονομικών προτίθεται να εισηγηθεί σύντομα στην Κεντρική Τράπεζα τη σύσταση κοινής ομάδας εργασίας για τον εκσυγχρονισμό και την ενοποίηση της νομοθεσίας που αφορά την έκδοση και τη διαχείριση του δημόσιου χρέους. Επίσης με πληροφόρησε ότι το Υπουργείο και η Κεντρική Τράπεζα προχωρούν στην υλοποίηση των αποφάσεων που λήφθηκαν σε πολιτικό επίπεδο για τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη της αγοράς των κυβερνητικών αξιογράφων η οποία αναμένεται να λειτουργήσει μέσα στο 2008 και θα αξιοποιεί την ηλεκτρονική πλατφόρμα συναλλαγών (Euro-MTS) που χρησιμοποιείται σε πολλές χώρες της ευρωζώνης καθώς επίσης το σύστημα βασικών διαπραγματευτών (Primary dealers).

**(δ) Πιθανή σύγκρουση συμφερόντων/αρμοδιοτήτων/προτεραιοτήτων.** Στην έκθεση του οργανισμού SIGMA, που αναφέρεται πιο πάνω, γίνεται ειδική μνεία σε πιθανή σύγκρουση συμφερόντων (potential conflict of interest) για την Κεντρική Τράπεζα η οποία (σύγκρουση) όπως σημειώνεται, δεν είναι συμβατή με την ανεξαρτησία της όπως απαιτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και δεν συνάδει με τη σχετική διεθνή πρακτική. Συγκεκριμένα αναφέρεται ότι, παρόλο που η Διεύθυνση Χρηματοδότησης και Επενδύσεων του Υπουργείου Οικονομικών έχει την ευθύνη του καθορισμού της πολιτικής για τη διαχείριση του Δημόσιου Χρέους, δεν έχει ευθύνη για τις σχετικές επενδυτικές αποφάσεις που λαμβάνονται καθημερινά. Αυτές λαμβάνονται από την Κεντρική Τράπεζα η οποία, όπως αναφέρεται, έχει τη δυνατότητα ουσιαστικά να αρνηθεί να εφαρμόσει εισηγήσεις/οδηγίες του Υπουργείου Οικονομικών σχετικά με το δανεισμό, εσωτερικό ή εξωτερικό, βραχυπρόθεσμο ή μακροπρόθεσμο, ανάλογα με τις δικές της απόψεις, αναφορικά με την υφιστάμενη ή προβλεπόμενη νομισματική κατάσταση/πολιτική.

Το θέμα της πιθανής σύγκρουσης συμφερόντων/αρμοδιοτήτων/προτεραιοτήτων αναφορικά με το συνδυασμό της νομισματικής/συναλλαγματικής πολιτικής με τη δημοσιονομική πολιτική του Κράτους, επισημαίνεται επίσης σε διάφορα σημειώματα της αρμόδιας Διεύθυνσης του Υπουργείου Οικονομικών.

Ως γενική αρχή, όπως προκύπτει και από την έκθεση του οργανισμού SIGMA, από τη σύγχρονη διεθνή πρακτική αλλά και όπως ισχύει στην συντριπτική πλειοψηφία των χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η διαχείριση του Δημόσιου Χρέους η οποία είναι μέρος της δημοσιονομικής πολιτικής, χρειάζεται να είναι υπό τον έλεγχο της δημοσιονομικής αρχής, όχι της νομισματικής (η οποία έχει την ευθύνη για τη νομισματική πολιτική και την εφαρμογή της), διότι υπάρχει το ενδεχόμενο χρήσης της διαχείρισης του Δημόσιου Χρέους προς όφελος στόχων/συμφερόντων της νομισματικής πολιτικής και των τραπεζών, με δημοσιονομικό κόστος.

Ωστόσο, σε επιστολή του προς τον Υπουργό Οικονομικών (ημερ. 1.2.2005) ο τέως Διοικητής ανέφερε ότι «δεν πρέπει να εξετάζεται μόνο το κόστος του δανεισμού σε ξένο νόμισμα αλλά να λαμβάνονται υπόψη και οι άλλες αρνητικές επιμέρους συνέπειες, συμπεριλαμβανομένου και του κόστους απορρόφησης, από την Κεντρική Τράπεζα, της περιπλέον ρευστότητας που δημιουργείται και των άλλων άμεσων και έμμεσων επιπτώσεων από την πλεονάζουσα ρευστότητα».

Εάν το επιχείρημα της Τράπεζας για το εν λόγω θέμα, αναφέρει η έκθεση του οργανισμού SIGMA, είναι ότι ο Νόμος δίνει σ' αυτήν το σχετικό δικαίωμα/ευθύνη να λαμβάνει τις εν λόγω αποφάσεις σε καθημερινή βάση, στην πράξη τότε η απάντηση των εμπειρογνομόνων/ αξιολογητών του SIGMA είναι ότι υπάρχει ανάγκη η νομοθεσία να αλλάξει. Πέραν από την ευθύνη για τη διαμόρφωση της δημοσιονομικής πολιτικής του κράτους, η έκθεση αναφέρει επίσης ότι την ευθύνη της εφαρμογής της σε σχέση με τη διαχείριση του Δημόσιου Χρέους χρειάζεται να την έχει και εξασκεί το Υπουργείο Οικονομικών.

Σύμφωνα με τον Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, η διαχείριση του δημόσιου χρέους από την Κεντρική Τράπεζα, οργανισμού πλήρως ανεξάρτητου από τα όργανα της εκτελεστικής εξουσίας, βρίσκεται σε πλήρη αρμονία με την ακολουθητέα πρακτική στις πλείστες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπου η διαχείριση διενεργείται είτε από ανεξάρτητους οργανισμούς διαχείρισης δημόσιου χρέους είτε από Κεντρικές Τράπεζες. Ανέφερε επίσης ότι εντός της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου υπάρχει σαφής διαχωρισμός των τμημάτων, λειτουργιών και διαδικασιών για τη χάραξη και άσκηση της νομισματικής πολιτικής και της πολιτικής για τη διαχείριση του δημόσιου χρέους και συνεπώς, ουδεμία περίπτωση υπάρχει για σύγκρουση συμφερόντων.

Η θέση αυτή δε με βρίσκει σύμφωνη εφόσον την πολιτική της Τράπεζας για όλα τα θέματα που την αφορούν την καθορίζει και την εφαρμόζει το Διοικητικό Συμβούλιο και όχι τα διάφορα τμήματα της Τράπεζας.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών με πληροφόρησε ότι πράγματι επισημαίνεται από διάφορους γνώστες του θέματος η πιθανή σύγκρουση αρμοδιοτήτων μεταξύ της νομισματικής πολιτικής και της διαχείρισης του δημόσιου χρέους. Ανέφερε ότι στην περίπτωση της Κύπρου, αποφάσεις πολιτικής διαχείρισης του δημόσιου χρέους βάσει της κείμενης νομοθεσίας λαμβάνονται από τον Υπουργό και η Κεντρική Τράπεζα εκφράζει μόνο απόψεις πολιτικής και παρέχει συμβουλές και έχει υποχρέωση για την υλοποίηση των αποφάσεων πολιτικής. Υποστήριξε επίσης ότι η οποιαδήποτε σύγκρουση αρμοδιοτήτων όσον αφορά στην ιδιότητα της Κεντρικής Τράπεζας ως νομισματικής αρχής και τον ρόλο της ως διαχειριστή του δημόσιου χρέους, εκλείπει τόσο ένεκα των εξουσιών του Υπουργού όσο και ένεκα της ένταξης της Κύπρου στην Οικονομική Νομισματική Ένωση όπου η νομισματική πολιτική αποφασίζεται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

(ε) Δεδομένων των πιο πάνω, και ενόψει του ενδεχόμενου μεγάλου κόστους στο δημόσιο από την έλλειψη προόδου για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των θεμάτων που εγείρονται αναφορικά με τη διαχείριση του Δημόσιου Χρέους, η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε όπως υπάρξει συζήτηση και δέσμευση σε ανώτατο επίπεδο και συμφωνηθεί συγκεκριμένο πρόγραμμα ενεργειών, με προτεραιότητες και χρονοδιάγραμμα, το οποίο να παρακολουθείται σε τακτά χρονικά διαστήματα, για τον εκσυγχρονισμό και ρύθμιση του όλου πλαισίου, για την αποτελεσματική διαχείριση του Δημόσιου Χρέους, σύμφωνα με την καλύτερη διεθνή πρακτική, και όπως ενημερώνεται το Υπουργικό Συμβούλιο σχετικά.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών με πληροφόρησε ότι το Υπουργείο μελετά τη σχετική εισήγηση μου, με σκοπό την υιοθέτηση σχετικών μέτρων.

**Δαπάνες - Υπερβάσεις δαπανών.** Κατά το 2006 συνεχίστηκε, σε μερικές περιπτώσεις, η τακτική της διενέργειας δαπανών καθ' υπέρβαση των εγκεκριμένων Κονδυλίων του Κρατικού Προϋπολογισμού, χωρίς την εκ των προτέρων εξασφάλιση της αναγκαίας έγκρισης. Παρόλο που το Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης του Γενικού Λογιστηρίου (FIMAS) διαθέτει ασφαλιστικές δικλίδες που δεν επιτρέπουν τη διενέργεια υπερβάσεων επί του Προϋπολογισμού, ωστόσο υπερβάσεις προκύπτουν από δαπάνες που διενεργούνται μέσω περιφερειακών μηχανογραφημένων συστημάτων και σε περιπτώσεις συναλλαγών μεταξύ Κυβερνητικών Τμημάτων. Τέτοιες υπερβάσεις καλύφθηκαν εκ των υστέρων με συμπληρωματικό Προϋπολογισμό.

Μέχρι την έκδοση της Έκθεσης αυτής δεν είχαν εγκριθεί από το Υπουργείο Οικονομικών υπερβάσεις ύψους £3,3 εκ., που αφορούν σε 18 Κονδύλια του Προϋπολογισμού του έτους 2002. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τον περί της Διαχείρισης των Εσόδων και Δαπανών και του Λογιστικού της Δημοκρατίας Νόμο του 2002, καμιά πράξη εξουσιοδότησης δαπανών δεν υπογράφεται από Ελέγχοντες Λειτουργούς, εκτός αν υπάρχει ανάλογη πίστωση και γίνεται μέσα στα όρια προβλεπόμενων Κονδυλίων του οικείου Προϋπολογισμού ή του ποσού που έχει εκχωρηθεί με τμηματική πίστωση. Ανεξάρτητα από την αστική ή πειθαρχική ευθύνη του, λειτουργός που εξουσιοδοτεί τη διενέργεια δαπανών, κατά παράβαση της πρόνοιας αυτής, διαπράττει ποινικό αδίκημα κατά την έννοια του άρθρου 105 του Ποινικού Κώδικα και κάθε υπεύθυνος για την εξουσιοδότηση αυτή λειτουργός διώκεται ανάλογα.

**Μεταφορά ποσών από ορισμένα Άρθρα σε άλλα Άρθρα του ίδιου Κεφαλαίου.** Σύμφωνα με τον περί Προϋπολογισμού Νόμο του 2006 και με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για την εκχώρηση της σχετικής εξουσίας, από το Υπουργικό Συμβούλιο στον Υπουργό Οικονομικών, ο Υπουργός ενέκρινε διάφορες αιτήσεις για μεταφορά ποσών από Άρθρα στα οποία υπάρχει περίσσειμα σε Άρθρα του ίδιου Κεφαλαίου που παρουσιάζουν έλλειμμα.

Σύμφωνα με τον πιο πάνω Νόμο, τέτοιες μεταφορές δύναται να εγκριθούν όταν το περίσσειμα προκύψει «είτε από εξοικονόμηση δαπανών πάνω στο εν λόγω άρθρο, είτε γιατί το ποσό που ψηφίστηκε για το εν λόγω άρθρο υπερβαίνει το ποσό που απαιτήθηκε και δαπανήθηκε».

Στην προηγούμενη μου Έκθεση ανέφερα ότι σε αρκετές περιπτώσεις δόθηκε έγκριση για μεταφορά από Άρθρα τα οποία παρουσίασαν περίσσειμα, γιατί δεν διενεργήθηκε οποιαδήποτε δαπάνη από τα Άρθρα αυτά, ενώ τέτοια έγκριση δεν πρέπει κανονικά να δίνεται, αφού η μη διενέργεια δαπάνης δεν συνιστά εξοικονόμηση, σύμφωνα με τον πιο πάνω Νόμο, ο οποίος αναφέρει ρητά ότι «οποιαδήποτε εξοικονόμηση από παράλειψη εκτέλεσης οποιασδήποτε υπηρεσίας ή σκοπού δεν θα θεωρείται ως εξοικονόμηση».

Το Υπουργείο Οικονομικών με είχε πληροφορήσει ότι με τον Προϋπολογισμό του 2006 και μέσω του FIMAS προχώρησε σε αυστηρότερους ελέγχους των πιστώσεων των κονδυλίων που παραχωρούνται ως εξοικονομήσεις για κάλυψη ελλειμμάτων άλλων κονδυλίων δαπανών ώστε να μη χρησιμοποιούνται εξοικονομήσεις από κονδύλια στα οποία δεν έχει διενεργηθεί οποιαδήποτε

δαπάνη ή λόγω παράλειψης εκτέλεσης του έργου/υπηρεσίας, με στόχο την εξάλειψη τέτοιων περιπτώσεων μέσα στο 2006.

Διαπιστώθηκε ότι κατά το 2006 τέτοιες περιπτώσεις έχουν σχεδόν εκλείψει.

**Σχέδιο δανειοδότησης εκτοπισθέντων και πληγέντων επιχειρηματιών.** Το υπόλοιπο των δανείων, τα οποία διαχειρίζεται η Κυπριακή Τράπεζα Αναπτύξεως Λτδ στις 31.12.2006 ήταν £1.416.323 και αποτελείτο εξολοκλήρου από καθυστερημένες δόσεις (£489.952 κεφάλαιο και £926.371 τόκοι).

(α) Το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφαση του αρ. 64.847 ημερ. 3.1.2007 ενέκρινε τη ρύθμιση των δανείων που εμπίπτουν στο πιο πάνω σχέδιο, με βάση Πρόταση που κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών. Όπως αναφέρεται στην Πρόταση, παρά τις προσπάθειες που καταβλήθηκαν από την Κυπριακή Τράπεζα Αναπτύξεως Λτδ για είσπραξη των καθυστερήσεων, που περιλάμβαναν δικαστικές αποφάσεις, εξακολουθούν να παρουσιάζονται εκκρεμότητες για 32 περιπτώσεις δανείων.

Το Υπουργείο Οικονομικών με επιστολή του ημερ. 21 Ιουνίου 2007 προς την Τράπεζα αναφέρει ότι κατόπιν διαβουλεύσεων με τον Έφορο Κρατικών Ενισχύσεων εγκρίθηκε η διαγραφή μέρους των οφειλόμενων χρεών επτά χρεωστών, χωρίς η ενίσχυση αυτή να ονομάζεται "de minimis". Για τρεις άλλες περιπτώσεις δε μπορεί να γίνει διαγραφή μέρους των δανείων τους, παρά μόνο εάν συνιστούν προβληματικές επιχειρήσεις. Σε δύο άλλες περιπτώσεις διαγράφεται το ποσό των £57.000 ως ενίσχυση "de minimis" βάσει του Κανονισμού 69/2001. Για μια άλλη περίπτωση χρέωση μπορεί να παραχωρηθεί περιορισμένη ενίσχυση. Για 12 άλλες επιχειρήσεις μπορεί να δοθεί ενίσχυση de-minimis για συνολικό ποσό ύψους £144.223. Τέλος για τις έξι περιπτώσεις οφειλετών που είτε έχουν αποβιώσει είτε αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα αποφασίστηκε η διαγραφή των συνολικών οφειλών ύψους £106.926.

Με την απόφαση αυτή του Υπουργικού Συμβουλίου, τα υπόλοιπα των εν λόγω δανείων έχουν αναπροσαρμοστεί έτσι ώστε στις 30.6.2006 να συμποσούνται στις £433.278.

(β) **Αμοιβή της Κυπριακής Τράπεζας Αναπτύξεως Λτδ.** Από το έτος 1993 καταβάλλεται στην Τράπεζα το ποσό των £26.000 ετησίως. Σημειώνεται ότι οι συνολικές εισπράξεις των οφειλών κατά τα τελευταία έτη ήταν ελαφρώς ψηλότερες από την αμοιβή της. Λήφθηκε απόφαση όπως για το 2006 η αμοιβή της Τράπεζας μειωθεί στις £15.000 ενώ για το έτος 2007 το ποσό αυτό να καθοριστεί ανάλογα με τον όγκο της εργασίας που θα έχει να διεκπεραιώσει για το μικρό αριθμό των δανείων που θα παραμείνουν σε εκκρεμότητα.

**Υπερπληρωμές επιδόματος τέκνου.** Σύμφωνα με στοιχεία που μου παρείχε η Υπηρεσία Χορηγίων και Επιδομάτων, το Μάιο 2007 εκκρεμούσαν υπερπληρωμές επιδόματος τέκνου ύψους £100.066.

Όπως με πληροφόρησε ο Προϊστάμενος της Υπηρεσίας, το μεγαλύτερο μέρος του ποσού των £100.066 αφορά υφιστάμενους δικαιούχους και επομένως υπάρχουν μεγάλες πιθανότητες για την είσπραξη του.

## 4.52 ΤΜΗΜΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΑΓΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ

### Μέρος Α

**Αποθέματα υλικών.** Στις 31.12.2006 η ολική αξία των αποθεμάτων των 22857 ειδών που βρίσκονταν στο Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών (Τ.Κ.Α.Π.) ήταν £4,9 εκ., σε σύγκριση με £4,75 εκ. για 27690 είδη το 2005.



**Λογαριασμός προκαταβολών.** Στις 31.12.2006 το υπόλοιπο του λογαριασμού προκαταβολών ήταν £4,9 εκ. Κατά τα τελευταία τρία χρόνια ο λογαριασμός προκαταβολών παρουσίασε την πιο κάτω κίνηση.

Έτος	Αγορές	Εκδόσεις	Αποθέματα	Αποθέματα επί αγορών	Αποθέματα επί εκδόσεων	Κυκλοφοριακή ταχύτητα αποθεμάτων
	£000	£000	£000	%	%	
2004	7.796	7.420	4.332	56	58	1,79
2005	7.563	7.172	4.748	63	66	1,58
2006	9.354	9.157	4.938	53	54	1,89

**Υπερβάσεις στις αγορές και στα αποθέματα.** Κατά τα τελευταία χρόνια παρατηρούνται υπερβάσεις των εγκεκριμένων ποσών, τόσο για τις αγορές όσο και αναφορικά με το λογαριασμό προκαταβολών, ο οποίος αντιπροσωπεύει την αξία των αποθεμάτων.

Συγκεκριμένα το ύψος των αγορών για το έτος 2006 ανήλθε στις 31.12.2006 στις £9.206.010, ενώ το εγκεκριμένο ποσό ήταν £6.500.000, δηλαδή σημειώθηκε υπέρβαση ύψους £2.706.010 (ή 41,63%) σε σύγκριση με £880.445 για το 2005 (ή 13,55%).

Το υπόλοιπο των Λογαριασμών Αποθεμάτων ανήλθε στις 31.12.2006 στις £4.938.383, ενώ το εγκεκριμένο ποσό είναι £3.500.000, δηλαδή σημειώθηκε υπέρβαση κατά £1.438.383 σε σύγκριση με £1.247.837 το 2005.

Το Υπουργείο Οικονομικών έχει καλύψει τις πιο πάνω υπερβάσεις.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών με πληροφόρησε ότι για το έτος 2007 έχει εγκριθεί αύξηση τόσο στο ύψος των αγορών, όσο και στο υπόλοιπο του λογαριασμού προκαταβολών, τα οποία έχουν διαμορφωθεί στο ύψος των £9.000.000 και £5.000.000 αντίστοιχα. Τα ποσά θα επανεξεταστούν στην περίπτωση που θα εφαρμοστεί η σύναψη συμφωνιών πλαίσιο ή και άλλες τεχνικές αγορές.

**Επαναξιολόγηση του ρόλου του Τμήματος.** Κατόπιν αιτήσεως του Γενικού Λογιστηρίου και της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου, ο οργανισμός SIGMA αξιολόγησε το σύστημα εσωτερικού χρηματοοικονομικού ελέγχου του Κράτους, παραθέτοντας τα ευρήματα του σε έκθεση που εκδόθηκε τον Οκτώβριο 2006. Στην εν λόγω έκθεση (Peer Assistance Review of the Cyprus Public Internal Financial Control System) γίνεται αναφορά και στο Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών, όπου και σημειώνεται ότι πιθανόν να πρέπει να επαναξιολογηθεί ο ρόλος του Τμήματος, ο οποίος δεν είναι σαφής. Στην έκθεση σημειώνεται ότι το Τμήμα ασχολείται με την αγορά διαφόρων προϊόντων και την αποθήκευσή τους για χρήση από τις διάφορες Κυβερνητικές Υπηρεσίες, ενώ παράλληλα πολλές από αυτές προχωρούν στην αγορά τέτοιων προϊόντων εξ ιδίων, χωρίς να κάνουν χρήση των υπηρεσιών του Τμήματος. Επίσης δεν διαφάνηκε εάν έγινε ποτέ οποιαδήποτε οικονομική αξιολόγηση της πολιτικής αγορών και αποθήκευσης μεγάλων αποθεμάτων από ένα κεντρικό φορέα.

Ανέφερα ότι τα θέματα αυτά θα πρέπει να διευκρινιστούν και ληφθεί υπόψη ότι σε περίπτωση αλλαγής του ρόλου του Τμήματος, η τεχνογνωσία και βοήθεια του Τμήματος στα θέματα προσφορών θα πρέπει να αξιοποιηθεί αφού η διαδικασία των προσφορών χρειάζεται γνώση και εμπειρία.

Ο Διευθυντής του Τμήματος Κρατικών Αγορών και Προμηθειών ανέφερε σε επιστολή του ημερ. 15.12.2006 προς το Γενικό Λογιστή ότι το σύστημα με το οποίο το Τμήμα διενεργεί το έργο του και λειτουργεί χρήζει κατάργησης και αντικατάστασης με ένα νέο ολοκληρωμένο σύστημα προσαρμοσμένο στις μοντέρνες σχετικές πρακτικές και σύγχρονες διοικητικές διαδικασίες.

Εισηγήθηκα όπως οι διαπιστώσεις και αδυναμίες που εντοπίστηκαν από το Διευθυντή του Τμήματος, από το Γενικό Λογιστή καθώς και στην έκθεση του SIGMA, τύχουν συζήτησης μεταξύ λειτουργών του Υπουργείου Οικονομικών, του Γενικού Λογιστηρίου και του Τμήματος Κρατικών Αγορών και Προμηθειών, ώστε να γίνει μια σφαιρική αξιολόγηση του ρόλου του Τμήματος και να τροχοδρομηθούν διορθώσεις/ διαφοροποιήσεις στον τρόπο λειτουργίας του.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών με πληροφόρησε ότι υιοθετήθηκε η εισήγησή μου για το θέμα αυτό και το Υπουργείο έχει ξεκινήσει ένα διάλογο μεταξύ των εμπλεκόμενων Υπηρεσιών με σκοπό την αξιολόγηση/καθορισμό του ρόλου του Τμήματος.

**Βραδυκίνητα υλικά.** Παρατηρήθηκε ότι Κυβερνητικές Υπηρεσίες παραγγέλλουν διάφορα είδη και εξοπλισμό, από το Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών, ορισμένες φορές και εξειδικευμένα, (όπως εξοπλισμό φώτων τροχαίας και ηλεκτροτουρμπίνες), για τα οποία το Τμήμα διενεργεί προσφορές, αλλά στη συνέχεια, για διάφορους λόγους παραμένουν αζήτητα. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα τη συσσώρευση αποθεμάτων. Τα ακόλουθα παραδείγματα είναι ενδεικτικά:

(α) Τα περισσότερα αποθέματα αφορούν προϊόντα που παραγγέλθηκαν για το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, η αξία των οποίων ανέρχεται στις £894.000 περίπου. Εν τω μεταξύ, όπως διαπιστώνεται, μεγάλος αριθμός πλαστικών εξαρτημάτων για πλαστικές σωλήνες UPVC είναι εκτεθειμένα σε ακάλυπτο χώρο με αποτέλεσμα λόγω της έκθεσής τους στον ήλιο το χρώμα τους να έχει αλλοιωθεί και μάλλον φαίνεται να έχουν καταστεί ακατάλληλα. Εισηγήθηκα όπως το θέμα εξεταστεί και, για όσα προϊόντα έχουν υποστεί αλλοίωση, γίνουν οι κατάλληλες ενέργειες για εκποίηση.

(β) Συσσώρευση αποθεμάτων παρατηρείται και σε αναλώσιμα είδη, όπως είναι τα μελάνια ηλεκτρονικών υπολογιστών, κορδέλες και κασέτες εκτυπωτών, το κόστος των οποίων ανήλθε στο τέλος του 2006 στις £167.231. Μερικοί λόγοι για τους οποίους παρουσιάζεται συσσώρευση των ειδών αυτών είναι οι ακόλουθοι:

-Πολλές φορές τα διάφορα Τμήματα/Υπηρεσίες δεν υπολογίζουν τις προϋπολογιζόμενες ανάγκες με τη δέουσα προσοχή, με αποτέλεσμα να μην απορροφούν τις ποσότητες που παραγγέλλουν.

-Γίνεται αντικατάσταση εκτυπωτών με νέα μοντέλα χωρίς να ενημερώνεται το Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών. Έτσι τα είδη που προορίζονται για τα παλιά μοντέλα δεν διατίθενται.

(γ) Στις αποθήκες του Τμήματος Κρατικών Αγορών και Προμηθειών υπάρχουν επίσης συσσωρευμένες μεγάλες ποσότητες αποθεμάτων του Τμήματος Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών, εκ των οποίων πολλά είναι βραδυκίνητα. Συγκεκριμένα τον Οκτώβριο του 2006, υπήρχαν αποθέματα οχημάτων/μηχανημάτων και ηλεκτρονικών εγκαταστάσεων του Τμήματος αυτού κόστους £373.000 και £272.468 αντίστοιχα. Εν τω μεταξύ ανταλλακτικά οχημάτων/μηχανημάτων καθώς και ελαστικά συνολικής αξίας £91.071, τα οποία είχαν καταστεί ακατάλληλα εκποιήθηκαν, σύμφωνα με τις υποδείξεις του Τμήματος Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών.

Εισηγήθηκα όπως το κόστος της προμήθειας εξειδικευμένων υλικών βαραίνει τον προϋπολογισμό των Υπηρεσιών που τα παραγγέλλουν, ανεξάρτητα αν τα υλικά αυτά εκδοθούν στις εν λόγω Υπηρεσίες ή όχι. Επίσης σε περιπτώσεις εκποίησης προϊόντων που παραγγέλλονται από τα Τμήματα αλλά δεν εκδίδονται σε εύλογο χρονικό διάστημα, η ζημιά που προκύπτει από την τιμή εκποίησης σε σχέση με την τιμή κόστους, να βαραίνει τα ενδιαφερόμενα Τμήματα με απευθείας χρεώσεις σε δικά τους κονδύλια ώστε να αποφεύγονται αχρείαστες παραγγελίες.

Ο Διευθυντής του Τμήματος Κρατικών Αγορών και Προμηθειών με επιστολές του προς όλα τα εμπλεκόμενα Τμήματα ζήτησε να επισπεύσουν την παραλαβή των προϊόντων που παραγγέλθηκαν από τα Τμήματα τους και να προγραμματίζουν σωστά τις παραγγελίες τους για αποφυγή συσσώρευσης αποθεμάτων για μακρύ χρονικό διάστημα.

**Κτιριακά προβλήματα.** Αρμόδιοι Επιθεωρητές του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων κατά την επιθεώρηση των κτιριακών εγκαταστάσεων πριν από μερικά χρόνια, διαπίστωσαν ότι αυτές παρουσιάζουν σοβαρά κατασκευαστικά προβλήματα. Διαπίστωσαν επίσης παραβάσεις του περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμου και σχετικών Κανονισμών (περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφαλείας και Υγείας στην Εργασία και περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφαλείας και Υγείας στου Χώρους Εργασίας) για θέματα ασφάλειας και υγείας. Με βάση τις διαπιστώσεις αυτές το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας ζήτησε όπως γίνουν οι κατάλληλες ενέργειες ώστε να διασφαλιστεί η υγεία και η ασφάλεια του προσωπικού.

Παρόλο που τα γραφεία εκκενώθηκαν πριν από τρία χρόνια και κατεδαφίστηκαν πρόσφατα, εντούτοις στις αποθήκες εξακολουθούν να εργάζονται περίπου 50 άτομα παρά τα προβλήματα που παρουσιάζουν.

Αντιλαμβάνομαι ότι η διεύθυνση του Τμήματος Κρατικών Αγορών και Προμηθειών έχει καταβάλει πολλές προσπάθειες για υλοποίηση της απόφασης για ανέγερση νέων κτιρίων, όμως μέχρι σήμερα αυτό δεν έχει γίνει κατορθωτό.

Εισηγήθηκα όπως τροχοδρομηθούν λύσεις για τη στέγαση του Τμήματος προς αποφυγή τυχόν δυσάρεστων καταστάσεων.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών με πληροφόρησε ότι το Υπουργείο Οικονομικών προχωρεί τις διαδικασίες για στέγαση του τμήματος.

**Καθυστέρηση στην εκτέλεση παραγγελιών.** Παρατηρήθηκε και πάλι ότι σε αρκετές περιπτώσεις οι προμηθευτές καθυστερούν να εκτελέσουν τις παραγγελίες για μεγάλο χρονικό διάστημα, είτε για όλη την ποσότητα, είτε για μέρος αυτής, γεγονός που πιθανόν να δημιουργεί προβλήματα στην Εθνική Φρουρά.

Το Τ.Κ.Α.Π., εφαρμόζοντας τους σχετικούς όρους των προσφορών, επέβαλε πρόστιμα σε 33 περιπτώσεις, ύψους £61.561.

**Αρνηση των προμηθευτών να αποσύρουν τα υλικά που παρέδωσαν και απορρίφθηκαν.** Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, στις αποθήκες της Εθνικής Φρουράς υπάρχουν υλικά που παρέδωσαν κατά καιρούς διάφοροι προμηθευτές, τα οποία στη συνέχεια απορρίφθηκαν, επειδή παρουσίαζαν σοβαρές αποκλίσεις από τις προδιαγραφές. Τα πιο πάνω υλικά καταλαμβάνουν πολύτιμο αποθηκευτικό χώρο και, λόγω του ότι αυτά δεν είναι χρεωμένα, υπάρχει ο κίνδυνος, σε περίπτωση απώλειας ή καταστροφής τους, να παραμείνει εκτεθειμένη η Εθνική Φρουρά σε πιθανές διεκδικήσεις αποζημιώσεων.

Οι προμηθευτές, θεωρώντας ότι κακώς απορρίφθηκαν τα υλικά, αρνούνται να τα απομακρύνουν, προβάλλοντας ως επιχείρημα ότι αυτά αποτελούν τεκμήρια στις σχετικές προσφυγές που εκκρεμούν ενώπιον της δικαιοσύνης.

Ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, σε σχετική γνωμάτευσή του ημερ. 1.3.2005 προς το Τ.Κ.Α.Π., αναφέρει ότι η υποχρέωση των προμηθευτών να αντικαταστήσουν τα απορριφθέντα υλικά προϋποθέτει ταυτόχρονα και την υποχρέωση να τα απομακρύνουν από τις αποθήκες. Προς αποφυγή παρόμοιων προβλημάτων στο μέλλον, ανέφερε ότι η Νομική Υπηρεσία θεωρεί λογική την εισήγηση του Τ.Κ.Α.Π. για συμπερίληψη στους όρους των προσφορών, πρόνοιας για χρέωση των προμηθευτών με ένα κλιμακωτά αυξανόμενο ποσό για την καθυστέρηση στην παραλαβή των απορριφθέντων υλικών.

Μετά από τη γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, το Τ.Κ.Α.Π. συμπεριέλαβε στους όρους των προσφορών πρόνοια, η οποία διαλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την επιστροφή των απορριφθέντων υλικών στα υποστατικά του προμηθευτή, σε περίπτωση που αυτός δεν τα

απομακρύνει από τις αποθήκες εντός 10 ημερών από την ημερομηνία που θα του γνωστοποιηθεί η απόφαση απόρριψής τους.

Όπως πληροφορήθηκα από τον Υπουργό Οικονομικών η παραλαβή από το Τ.Κ.Α.Π. των απορριφθέντων υλικών, τα οποία βρίσκονται στις αποθήκες της Εθνικής Φρουράς και στα οποία γίνεται αναφορά στην Έκθεσή μου, ολοκληρώθηκε προτού συμπεριληφθεί σχετική πρόνοια στους όρους των εγγράφων των διαγωνισμών που διενεργεί το Τ.Κ.Α.Π., και ότι από τα εν λόγω υλικά μόνο μια ποσότητα κουβερτών έχει αποσυρθεί από τις πιο πάνω αποθήκες.

**Προσφορά 2005Τ1008 για την προμήθεια αρβύλων στρατιωτικού τύπου.** Το Τ.Κ.Α.Π. προκήρυξε στις 21.3.2005 προσφορά με ανοικτή διαδικασία και κριτήριο επιλογής τη χαμηλότερη τιμή, για την προμήθεια 112000 ( $\pm 25\%$ ) ζευγών αρβύλων στρατιωτικού τύπου, με προϋπολογιζόμενο κόστος £2 εκ. Σύμφωνα με την έκθεση της Επιτροπής Αξιολόγησης ημερ. 1.7.2005, κανένας από τους εννέα οικονομικούς φορείς που υπέβαλαν προσφορά δεν συμμορφώθηκε πλήρως με τους όρους και τις προδιαγραφές των εγγράφων του διαγωνισμού και η Επιτροπή Αξιολόγησης απέρριψε τις προσφορές που υπέβαλαν οι τέσσερις φθηνότεροι οικονομικοί φορείς, γιατί κρίθηκε ότι δεν πληρούσαν ουσιώδεις όρους των προδιαγραφών της προσφοράς που αφορούσαν στην ποιότητα των αρβύλων, και εισηγήθηκε κατακύρωση της προσφοράς στον πέμπτο οικονομικό φορέα, αφού κρίθηκε ότι οι όροι των προδιαγραφών που δεν πληρούσε δεν ήταν ουσιώδεις. Ο Διευθυντής του Τ.Κ.Α.Π., σε επιστολές του προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, Πρόεδρο του Συμβουλίου Προσφορών, ημερ. 7.7.2005 και 20.2.2005, εξέφρασε την άποψη ότι η Επιτροπή Αξιολόγησης δεν είχε λάβει υπόψη τα κρίσιμα κριτήρια επιλογής που καθορίζονται στα έγγραφα του διαγωνισμού και που αφορούν στη χρηματοοικονομική κατάσταση των οικονομικών φορέων που συμμετείχαν στο διαγωνισμό, καθώς και την τεχνική ικανότητά τους. Το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Οικονομικών, αφού έλαβε υπόψη τις απόψεις του Διευθυντή του Τ.Κ.Α.Π., αποφάσισε στις 3.10.2005 την ανάθεση της σύμβασης σύμφωνα με την πιο πάνω εισήγηση της Επιτροπής Αξιολόγησης. Στις 11.11.2005 το Τ.Κ.Α.Π. γνωστοποίησε στον επιτυχόντα οικονομικό φορέα την απόφασή του για ανάθεση της σύμβασης για την προμήθεια 87000 ζευγών αρβύλων στην τιμή των 35,75 δολαρίων Αμερικής το ζεύγος, με δασμό, πλέον Φ.Π.Α., και στις 28.11.2005 υπέβαλε παραγγελία για την προμήθεια της πιο πάνω ποσότητας των αρβύλων. Επίσης, σύμφωνα με τους όρους του διαγωνισμού, η παράδοση των αρβύλων έπρεπε να γίνει σε 4 τμηματικές παραδόσεις, δηλαδή σε 3, 6, 9 και 12 μήνες από την ημερομηνία σύναψης της σύμβασης και με βάση την παραγγελία του Τ.Κ.Α.Π., η πρώτη παράδοση των αρβύλων, για ποσότητα 14000 ζευγών, αναμένετο να γίνει το αργότερο μέχρι τις 28.2.2006. Ο συμβασιούχος με επιστολή του ημερ. 21.12.2005 ζήτησε από το Τ.Κ.Α.Π. όπως του δοθεί παράταση ενός μηνός για την παράδοση του 50% της ποσότητας της πρώτης τμηματικής παράδοσης, αίτημα το οποίο απέρριψε η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων. Σε νέο αίτημα του προμηθευτή για αναθεώρηση της σχετικής απόφασης της Κεντρικής Επιτροπής Αλλαγών και Απαιτήσεων, αυτή αποφάσισε στις 8.11.2006 να εγκρίνει παράταση του χρόνου παράδοσης των αρβύλων κατά δύο μήνες για κάθε τμηματική παράδοση. Όπως διαπιστώθηκε μέχρι τις 23.2.2007 παραλήφθηκε από το Τ.Κ.Α.Π. ολόκληρη η ποσότητα των 87000 ζευγών αρβύλων και για τις καθυστερήσεις έγιναν οι ανάλογες αποκοπές, συνολικού ύψους £69.365. Παρατήρησα ότι δεν διενεργήθηκαν οι απαιτούμενοι από τους όρους της προσφοράς εργαστηριακοί έλεγχοι, τόσο στα δείγματα, όσο και στα άρβυλα που παραλήφθηκαν, σχετικά με τη διαπερατότητα από υδρατμούς στο δέρμα φοντιού και γλώσσας ούτε και ο εργαστηριακός έλεγχος της κλωστής στο φορτίο θραύσεως.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών με πληροφόρησε ότι οι πιο πάνω έλεγχοι δεν διενεργήθηκαν κατά την παραλαβή επειδή το Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο (ΑΤΙ), στο οποίο στάληκαν τα εν λόγω υλικά για εργαστηριακό έλεγχο, πληροφόρησε την Επιτροπή Παραλαβής ότι δεν διαθέτετε το απαιτούμενο μηχάνημα για εξακρίβωση της διαπερατότητας από υδρατμούς στο δέρμα φοντιού και γλώσσας, αλλά ούτε και υπάρχει τέτοιο μηχάνημα στην Κύπρο. Το ΑΤΙ διαβεβαίωσε ότι ο έλεγχος που έγινε στην αντοχή διαπέρασης νερού, τόσο στο δέρμα φοντιού όσο

και στο δέρμα της γλώσσας είναι εντός των προδιαγραφών, και η διαπερατότητα από υδρατμούς είναι παρεμφερής έλεγχος και τα άρβυλα δεν θα είχαν κανένα απολύτως πρόβλημα.

#### **Αγωγή προσφοροδότη εναντίον της Κυπριακής Δημοκρατίας για την προμήθεια πουλόβερ.**

Η αγωγή αφορά σε απαίτηση του προμηθευτή της παραγγελίας για πληρωμή 8100 φαιοπράσινων πουλόβερ οπλιτών, συνολικής αξίας £49.863,60, πλέον Φ.Π.Α., τα οποία απορρίφθηκαν από την Τεχνική Επιτροπή Υφασμάτων και Ειδών Ένδυσης στις 18.2.1999, λόγω του ότι η συστολή τους κυμαινόταν από 14,7% μέχρι 17%, αντί 6% που προβλεπόταν στις προδιαγραφές. Για την ίδια παραγγελία, ο προμηθευτής παρέδωσε στο Τ.Κ.Α.Π. 900 πουλόβερ της Αεροπορίας και 500 πουλόβερ του Ναυτικού, τα οποία παραλήφθηκαν και παραδόθηκαν στην Αεροπορία και το Ναυτικό, για αντιμετώπιση άμεσων αναγκών, χωρίς να διεξαχθούν οι απαιτούμενοι εργαστηριακοί έλεγχοι από το Τ.Κ.Α.Π.

Το Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας, με απόφασή του ημερ. 31.8.2006, επιδίκασε την πληρωμή του ποσού των £49.845, πλέον τόκο 8% το χρόνο από 28.3.2000, στον ενάγοντα, αφού θεώρησε ότι η διενέργεια εργαστηριακών ελέγχων σε δύο πουλόβερ μεγέθους L και ενός πουλόβερ μεγέθους XXL δεν καθιστούν το σύνολο των πουλόβερ μη ανταποκρινόμενο στις προδιαγραφές της προσφοράς, σημειώνοντας παράλληλα ότι δεν διενεργήθηκε οποιοσδήποτε έλεγχος για τα πουλόβερ με μέγεθος S, M και XL.

Ζήτησα να πληροφορηθώ για τα μέτρα που προτίθεται να λάβει σε μελλοντικούς διαγωνισμούς το Τμήμα, ώστε οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνται από τις εκάστοτε επιτροπές παραλαβής για τη δειγματοληψία διαφόρων ειδών που παραλαμβάνονται στα πλαίσια των διαγωνισμών και υποβάλλονται σε εργαστηριακούς ή άλλους ελέγχους να διασφαλίζουν το δημόσιο σε περίπτωση αμφισβήτησης των αποτελεσμάτων των ελέγχων αυτών από τους προμηθευτές.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών με πληροφόρησε ότι οι όροι των εγγράφων των διαγωνισμών που διέπουν τη διαδικασία παραλαβής έχουν διαφοροποιηθεί ώστε να ζητείται από τους προσφοροδότες να σχολιάσουν το έντυπο παραλαβής και αν προκύψουν οποιοσδήποτε διαφορές ως προς τα αποτελέσματα των ποιοτικών ελέγχων γίνονται επαναληπτικοί έλεγχοι με την εμπλοκή των συμβασιούχων.

### **4.53 ΤΜΗΜΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΠΡΟΣΟΔΩΝ**

#### **Μέρος Α**

**Έσοδα Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων.** Τα έσοδα που πραγματοποιήθηκαν κατά το 2006 ήταν £899,37 εκ., σε σύγκριση με £686,99 εκ. το 2005 δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £212,38 εκ. ή 31% που οφείλεται κυρίως στην αύξηση του φόρου εισοδήματος, κεφαλαιουχικών κερδών και άμεσων φορολογιών. Αναλυτικά τα έσοδα του Τμήματος, κατά κατηγορία φόρου, έχουν ως εξής:

Κατηγορία φόρου	2006	Ποσοστό	2005	Αύξηση/ (Μείωση)	Ποσοστό
	£εκ.	%	£εκ.	£εκ.	%
Φόρος Εισοδήματος	572,97	63,71	454,27	118,7	26,13
Φόρος Κληρονομιών	0,50	0,06	2,49	(1,99)	(79,92)
Φόρος Ακίνητης Ιδιοκτησίας	6,39	0,71	6,06	0,33	5,45
Φόρος Κεφαλαιουχικών Κερδών	117,38	13,05	58,08	59,3	102,10
Τέλη Χαρτοσήμων	30,07	3,34	23,02	7,05	30,63
Επιβαρύνσεις/Πρόστιμα	26,64	2,96	29,70	(3,06)	(10,30)
Άμεσες Φορολογίες	145,42	16,17	113,37	32,05	28,27
<b>Σύνολο</b>	<b>899,37</b>	<b>100,00</b>	<b>686,99</b>	<b>212,38</b>	<b>30,91</b>

Το ποσό των £145,42 εκ. που φαίνεται στον πιο πάνω πίνακα αποτελεί τις εισπράξεις του Τμήματος για Έκτακτη Εισφορά για την Άμυνα.

**Φόρος εισοδήματος.** Το συνολικό ποσό φόρου εισοδήματος των £572,97 εκ., κατά κατηγορία φορολογουμένων, έχει ταξινομηθεί από το Τμήμα ως ακολούθως:

	2006		2005	
	£εκ.	%	£εκ.	%
Δημόσιοι Υπάλληλοι	93,16	16,26	78,82	17,35
Ιδιωτικοί Υπάλληλοι	128,4	22,41	106,22	23,38
Φόρος επί μερισμάτων	0,68	0,12	0,28	0,06
Νομικά πρόσωπα και Εταιρείες Διεθνών Δραστηριοτήτων	321,20	56,06	242,92	53,48
Αυτοεργοδοτούμενοι	28,27	4,93	25,06	5,52
Φορολογία δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, μισθώματα ταινιών και κέρδη καλλιτεχνών.	1,26	0,22	0,97	0,21
	<b>572,97</b>	<b>100,00</b>	<b>454,27</b>	<b>100,00</b>

**Επιστροφές φόρων.** Οι επιστροφές φόρων ανήλθαν σε £15,43 εκ., σε σύγκριση με £20,56 εκ. το 2005.

#### Φορολογίες υπό ένσταση.

(α) Στις 31.12.2006 υπήρχαν 33 353 φορολογίες φόρου εισοδήματος, φόρου κεφαλαιουχικών κερδών, φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας και έκτακτης αμυντικής εισφοράς, για τις οποίες υποβλήθηκε ένσταση, για συνολικό ποσό φόρου £265,26 εκ.

Οι ενστάσεις του φόρου εισοδήματος μειώθηκαν από 22 819 σε 19 513 ή ποσοστό 14,49%, και το αντίστοιχο ποσό του αμφισβητούμενου φόρου μειώθηκε από £248.163.718 σε £229.761.773 ή ποσοστό 7,42%. Σύμφωνα με το Διευθυντή του Τμήματος, η παράμετρος του φόρου υπό ένσταση δεν αποτελεί πάντοτε αξιόπιστο μέτρο ή διοικητικό δείκτη καθότι πολλές φορολογίες που είναι υπό ένσταση έγιναν καθ' υπολογισμό με πολύ μεγαλύτερα ποσά, έτσι ώστε να προκαλέσουν ένσταση, με αποτέλεσμα να διενεργηθεί εξέταση.

Σημειώνεται ότι οι ενστάσεις, που αφορούν στα φορολογικά έτη μέχρι το 1991, μειώθηκαν από 4 914 σε 3 640 ή 25,93% και σε αξία από £30.109.885 σε £20.241.877 ή 32,77%.

(β) **Ενστάσεις φόρου εισοδήματος.** Ο Νόμος 80(Ι)/1999, ο οποίος τροποποίησε τους περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων Νόμους, έθεσε χρονικούς περιορισμούς, τόσο αναφορικά με την περίοδο μέσα στην οποία ο Διευθυντής μπορεί να ζητήσει επιπρόσθετα στοιχεία από το φορολογούμενο, τα οποία κρίνει αναγκαία για εξακρίβωση του ποσού του φόρου (δώδεκα μήνες από την ημερομηνία υποβολής της ένστασης), όσο και αναφορικά με την περίοδο μέσα στην οποία ο Διευθυντής πρέπει να εκδώσει την απόφασή του (το αργότερο μέσα σε περίοδο τριών χρόνων από την ημερομηνία κατά την οποία το ενιστάμενο ή οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο προσκόμισε στο Διευθυντή οποιαδήποτε στοιχεία και πληροφορίες που ο τελευταίος είχε απαιτήσει). Σε περίπτωση που η περίοδος των τριών ετών λήξει χωρίς ο Διευθυντής να εκδώσει την απόφασή του, ο τελευταίος έχει υποχρέωση να τροποποιήσει την επιβληθείσα φορολογία, αποδεχόμενος τη δήλωση του ενιστάμενου προσώπου.

Επειδή δεν υπάρχει συστηματική παρακολούθηση της εφαρμογής των πιο πάνω χρονικών περιθωρίων που προνοούνται από το Νόμο, ενώ εκκρεμεί μεγάλος αριθμός ενστάσεων (19 513 στις 31.12.2006, με ολικό ποσό αμφισβητούμενου φόρου £229.761.773), εισηγήθηκα όπως τηρούνται μηχανογραφικά στοιχεία, με σκοπό την πιστή εφαρμογή της Νομοθεσίας.

Ο Διευθυντής ανέφερε ότι το Τμήμα, στα πλαίσια των δυνατοτήτων του, προβαίνει σε όσο το δυνατόν καλύτερη παρακολούθηση της εφαρμογής των χρονικών ορίων των ενστάσεων που απορρέουν από το Νόμο. Επίσης ανέφερε ότι προς τούτο εξετάζονται σχετικές μηνιαίες καταστάσεις και έχουν δοθεί οδηγίες για αυστηρή παρακολούθηση των χρονικών ορίων όπως προβλέπονται από τον Νόμο.

Από σχετική ανάλυση των στοιχείων προκύπτει ότι το μεγαλύτερο ποσοστό ενστάσεων υποβάλλεται από τους αυτοεργοδοτούμενους και τους διευθυντές ιδιωτικών εταιρειών. Κατά τις 31.12.2006 εκκρεμούσαν 11 277 τέτοιες ενστάσεις (5 710 από αυτοεργοδοτούμενους και 5 567 από διευθυντές ιδιωτικών εταιρειών) ή ποσοστό 57,79% του συνόλου, ενώ το ποσό του αμφισβητούμενου φόρου ήταν £53.533.141 ή 23,30% του συνόλου. Οι ιδιωτικές εταιρείες υπέβαλαν 3 372 ενστάσεις ή 17,28% του συνόλου, που αντιπροσωπεύουν ποσό αμφισβητούμενου φόρου £82.144.097 ή 35,75% του συνολικού ποσού.

Ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι η όλη διαδικασία για εγκατάσταση του συστήματος φορολογικού ελέγχου ESKORT, το οποίο αναμενόταν να λύσει το πρόβλημα αυτό, αναστάληκε και ότι για μερική αντιμετώπιση του προβλήματος προωθείται σε συνεργασία με το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής, η αγορά ειδικού λογισμικού προγράμματος και η συμμετοχή σε σχετικά προγράμματα 'Twinning' και επισκέψεις σε χώρες με παρόμοια φορολογικά συστήματα.

**Καθυστερημένοι φόροι.** Το σύνολο των καθυστερημένων φόρων, όπως έχουν δηλωθεί από το Τμήμα, ήταν £288,20 εκ., σε σύγκριση με £307,40 εκ. του προηγούμενου έτους, δηλαδή σημειώθηκε μείωση £19,20 εκ. ή 6,25%.

Κατά κατηγορία οι καθυστερήσεις φόρου, χωρίς τους τόκους, έχουν ως εξής:

	2006	Ποσοστό	2005	Αύξηση/ (Μείωση)
	£εκ.	%	£εκ.	%
Φόρος εισοδήματος	170,29	59,09	190,37	(10,55)
Φόρος εισοδήματος παρακρατηθείς από εργοδότες (P.A.Y.E.)	16,27	5,65	15,12	7,61
Φόρος ακίνητης ιδιοκτησίας (Νόμος 24/80)	45,30	15,72	43,51	4,11
Φόρος κεφαλαιουχικών κερδών	26,94	9,35	23,74	13,48
Φόρος κληρονομίας	2,72	0,94	2,36	15,25
Φόρος Υπηρεσιών	0,20	0,07	0,20	-
Άλλοι φόροι	1,85	0,63	1,89	(2,12)
Έκτακτη εισφορά	4,23	1,47	4,69	(9,81)
Έκτακτη εισφορά για την Άμυνα	20,40	7,08	25,52	(20,06)
	<b>288,20</b>	<b>100,0</b>	<b>307,40</b>	<b>(6,25)</b>

(α) Από τα £170,29 εκ. καθυστερήσεων φόρου εισοδήματος, ποσό ύψους £118,05 εκ. ή ποσοστό 69,32% οφείλεται από εταιρείες. Σημειώνεται ότι από τα £170,29 εκ., ποσό ύψους £50,57 εκ. ή 29,70% αφορά σε φορολογίες που έχουν επιβληθεί κατά το 2006.

(β) Στο συνολικό ποσό των £186,56 εκ. που οφειλόταν κατά τις 31.12.2006 για φόρο εισοδήματος και για φόρο εισοδήματος παρακρατηθέντα από τους εργοδότες (P.A.Y.E.) περιλαμβάνεται ποσό £57,15 εκ. ή 30,63%, το οποίο αντιπροσωπεύει οφειλόμενα ποσά για τα οποία λήφθηκαν δικαστικά μέτρα.

(γ) Στις καθυστερήσεις φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας συμπεριλαμβάνεται ποσό £39,56 εκ., το οποίο αφορά σε φορολογίες που επιβλήθηκαν μέχρι και το υπό εξέταση έτος 2006 σε διάφορα εκκλησιαστικά ιδρύματα.

(δ) Στο ποσό των £26,94 εκ. που οφείλεται κατά τις 31.12.2006 για φόρο κεφαλαιουχικών κερδών συμπεριλαμβάνεται ποσό £7,11 εκ. ή 26,39% που οφείλεται από εκκλησίες και μοναστήρια.

(ε) Στο ποσό των £2,72 εκ. που οφειλόταν κατά τις 31.12.2006 για φόρο κληρονομιών περιλαμβάνεται ποσό ύψους £0,25 εκ., το οποίο αφορά σε φορολογίες πριν από το 1974 για περιουσίες που βρίσκονται στην κατεχόμενη περιοχή της Κύπρου, καθώς και υποθέσεις Τουρκοκυπρίων.

Ο φόρος κληρονομιών καταργήθηκε σε σχέση με πρόσωπα που απεβίωσαν κατά ή μετά την 1.1.2000. Οποιοδήποτε προς είσπραξη ποσό αφορά σε φορολογίες αποθανόντων πριν από την 1.1.2000.

(στ) Ο περί Φορολογίας Υπηρεσιών Νόμος αρ.11/84, με τον οποίο επιβαλλόταν φόρος επί των υπηρεσιών που προσφέρονταν από την Αρχή Τηλεπικοινωνιών, έχει καταργηθεί από την 1.1.93. Παραμένει όμως προς είσπραξη ποσό ύψους £203.010, που αφορά σε φορολογίες προηγούμενων ετών.

(ζ) Στους «Άλλους Φόρους» περιλαμβάνεται ποσό £555.290 που οφείλεται από Τουρκοκύπριους.

(η) Στο ποσό των £4,23 εκ. που οφειλόταν για έκτακτη εισφορά για τους πρόσφυγες συμπεριλαμβάνεται ποσό ύψους £2,42 εκ. ή 57,21% που οφείλεται από πτωχεύσαντες, αποβιώσαντες, αγνώστους κ.λπ. και είναι ανεπίδεκτο είσπραξης.

(θ) Στις πιο πάνω καθυστερήσεις δεν περιλαμβάνονται οι νενομισμένοι τόκοι. Το ποσό των καθυστερημένων τόκων στις 16.1.2007 ήταν £182,20 εκ., από το οποίο £86,23 εκ. ή 47,33% αφορούν σε φορολογίες φόρου εισοδήματος. Στο ποσό των £182,20 εκ. περιλαμβάνονται £35,65 εκ. που αφορούν σε τόκους καθυστερημένων φόρων εκκλησιαστικών ιδρυμάτων.

Ο Διευθυντής μου ανέφερε ότι η αύξηση των καθυστερημένων φόρων είναι αναπόφευκτη ένεκα της συνεχούς αύξησης των πληρωτέων φόρων που επιβάλλονται από το Τμήμα. Όσον αφορά στα παλιά χρέη που λόγω των περιστάσεων του οφειλέτη δεν μπορούν να εισπραχθούν, η Νομοθεσία τροποποιήθηκε το 2005 (άρθρο 54<sup>A</sup> του περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων Νόμου), και παρέχει τη δυνατότητα στο Υπουργικό Συμβούλιο να διαγράψει τέτοια χρέη μετά από πρόταση του Διευθυντή.

Μου ανέφερε επίσης ότι η αύξηση οφείλεται τόσο στην αύξηση της φορολογικής βάσης όσο και στην έλλειψη δημοσίων κατηγορών την πρόσληψη των οποίων ενέκρινε το Υπουργικό Συμβούλιο στις 11.10.2006.

**Εισοδήματα Υπεργολάβων.** Από δειγματοληπτικό έλεγχο στα Επαρχιακά Γραφεία του Τμήματος στη Λεμεσό, Λάρνακα και Πάφο αναφορικά με τα εισοδήματα των υπεργολάβων, εντοπίστηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Άτομα με εισοδήματα αρκετών χιλιάδων λιρών είναι άγνωστοι στο Τμήμα με αποτέλεσμα να μην υποβάλλουν φορολογικές δηλώσεις και συνεπώς να μην τους επιβάλλεται φόρος εισοδήματος.
- (ii) Φορολογούμενοι είχαν κατά την περίοδο 1998 – 2002 για τις Επαρχίες Λεμεσού και Πάφου και 2002 – 2004 για την Επαρχία Λάρνακας σημαντικά εισοδήματα χωρίς αυτά να περιλαμβάνονται στις δηλώσεις εισοδήματος τους για τα υπό αναφορά έτη.
- (iii) Για αριθμό φορολογουμένων διαπιστώθηκε ότι ουδέποτε ζητήθηκαν κεφαλαιουχικές καταστάσεις ενώ στις περιπτώσεις όπου ζητήθηκαν και υποβλήθηκαν, αυτές καλύπτουν πολύ παλιά χρόνια που δεν εμπίπτουν πλέον στο επιτρεπόμενο από τη Νομοθεσία χρονικό περιθώριο φορολόγησης των δώδεκα ετών, χωρίς ωστόσο να έχει ζητηθεί η υποβολή κεφαλαιουχικής κατάστασης για τα πιο πρόσφατα χρόνια.



Χαρακτηριστικό παράδειγμα του μεγέθους της φοροδιαφυγής στην οποία προβαίνουν οι φορολογούμενοι της πιο πάνω κατηγορίας είναι η περίπτωση υπεργολάβου της Επαρχίας Πάφου ο οποίος κατά το 2002 είχε εισόδημα ύψους £117.465 από συγκεκριμένη εταιρεία ανάπτυξης γης χωρίς ωστόσο το εν λόγω άτομο να είναι γνωστό στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων και να έχει φορολογικό φάκελο. Άλλη χαρακτηριστική περίπτωση είναι φορολογούμενος της Επαρχίας Λάρνακας, ο οποίος κατά το έτος 2002 είχε εισόδημα ύψους £55.550 από συγκεκριμένη εταιρεία ανάπτυξης γης το οποίο ουδέποτε δηλώθηκε στο Τμήμα.

Ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι, όλες οι υποθέσεις που αναφέρθηκαν διερευνώνται. Επίσης ανέφερε ότι όσον αφορά στα Επαρχιακά Γραφεία Λάρνακας και Πάφου, το Τμήμα προχώρησε στο άνοιγμα φορολογικών φακέλων για όσα άτομα ήταν άγνωστα και ζήτησε την υποβολή κεφαλαιουχικών καταστάσεων κατά την 31.12.2006. Σημείωσε ότι έχουν ληφθεί όλα τα απαραίτητα μέτρα με σκοπό την εξακρίβωση και φορολόγηση των πραγματικών εισοδημάτων των εν λόγω φορολογουμένων και ότι εάν δεν υπάρξει συμμόρφωση με τις πρόνοιες της Νομοθεσίας, το Τμήμα θα προχωρήσει στη λήψη νομικών μέτρων.

**Έντυπα μεταβίβασης/μεταβολής ακίνητης περιουσίας – N313.** Σύμφωνα με το άρθρο 17(2) του περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών (Τροποποιητικού) Νόμου 48(I)/99, η πληρωμή του φόρου κεφαλαιουχικών κερδών γίνεται πριν τη μεταβίβαση της ακίνητης ιδιοκτησίας. Επίσης σύμφωνα με το άρθρο 18(3) του περί Μεταβιβάσεων και Υποθηκεύσεων Ακινήτων (Τροποποιητικού) Νόμου 181(I)/02, ο Διευθυντής του Κτηματολογίου και Χωρομετρίας δεν αποδέχεται δηλώσεις μεταβίβασης ακίνητης ιδιοκτησίας αν δεν παρουσιάζεται ταυτόχρονη βεβαίωση από το Διευθυντή του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων ότι ο φόρος κεφαλαιουχικών κερδών έχει καταβληθεί ή ότι δεν υπάρχει υποχρέωση καταβολής τέτοιου φόρου.

Από έλεγχο που διενεργήθηκε στο Κλάδο Ακίνητης Ιδιοκτησίας και Κεφαλαιουχικών Κερδών του Επαρχιακού Γραφείου Φόρου Εισοδήματος Λευκωσίας αναφορικά με τα έντυπα μεταβίβασης/μεταβολής ακίνητης περιουσίας N313, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

**(α) Πιστοποίηση διευθέτησης φόρων.** Τα έντυπα N313 που επιστρέφονται στο ΤΕΠ φέρουν πιστοποίηση από λειτουργό του ΤΕΠ ότι οι οφειλόμενοι φόροι ακίνητης ιδιοκτησίας και κεφαλαιουχικών κερδών έχουν διευθετηθεί σύμφωνα με τις πρόνοιες της σχετικής Νομοθεσίας. Εισηγήθηκα όπως στα έντυπα N313 αναγράφεται η ημερομηνία πληρωμής του φόρου, ο αριθμός της απόδειξης καθώς και το ποσό που καταβλήθηκε. Ακόμη και στην περίπτωση όπου δεν προκύπτει οποιαδήποτε φορολογική υποχρέωση αναφορικά με φόρο κεφαλαιουχικών κερδών, τούτο να φαίνεται στο έντυπο N313.

Σύμφωνα με τον Διευθυντή δεν συνιστάται να αναγράφεται στο έντυπο οποιαδήποτε άλλη πληροφορία πέραν του τι ζητείται από τον δικαιούχο και τι απαιτείται από το Κτηματολόγιο με βάση τη Νομοθεσία (ότι οι οφειλόμενοι φόροι ακίνητης ιδιοκτησίας και κεφαλαιουχικών κερδών έχουν διευθετηθεί) και σημείωσε ότι οι πληροφορίες σχετικά με τη μεταβίβαση μπορούν να ληφθούν και από άλλες πηγές.

**(β) Διενέργεια μεταβιβάσεων χωρίς την εκ των προτέρων διευθέτηση του φόρου.** Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις όπου η δήλωση μεταβίβασης έγινε αποδεκτή από το Κτηματολόγιο ενώ η πληρωμή του οφειλόμενου φόρου κεφαλαιουχικών κερδών έγινε αρκετές μέρες αργότερα.

Ζήτησα να πληροφορηθώ κατά πόσο υπήρχαν οδηγίες του Διευθυντή του ΤΕΠ για αναστολή της πληρωμής του φόρου δυνάμει του άρθρου 17(2) του περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών Νόμου, σύμφωνα με το οποίο ο φόρος καταβάλλεται πριν τη μεταβίβαση της ιδιοκτησίας εκτός εάν ο Διευθυντής διατάξει αναστολή της πληρωμής του, για τις προϋποθέσεις κάτω από τις οποίες δόθηκαν οι οδηγίες αυτές και εάν όχι, να διερευνηθεί το θέμα και να ενημερωθώ σχετικά.

Ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι δόθηκαν προφορικές οδηγίες για αναστολή της πληρωμής του φόρου σύμφωνα με το άρθρο 17(2) του περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών Νόμου.

**(γ) Διενέργεια μεταβιβάσεων ενώ εκκρεμεί ο φόρος κεφαλαιουχικών κερδών.** Σε συγκεκριμένη περίπτωση ενώ το έντυπο Ν313 φέρει σφραγίδα του Κλάδου Ακίνητης Ιδιοκτησίας και Κεφαλαιουχικών Κερδών ημερ. 4.1.2006 και ημερομηνία αποδοχής από το Κτηματολόγιο 5.1.2006, η επιβληθείσα φορολογία κεφαλαιουχικών κερδών φέρει ημερομηνία 9.2.2006.

Ζήτησα να πληροφορηθώ κάτω από ποιές προϋποθέσεις ο Κλάδος Ακίνητης Ιδιοκτησίας και Κεφαλαιουχικών Κερδών πιστοποίησε το έντυπο Ν313 στις 4.1.2006 αφού η επιβολή φορολογίας έγινε στις 9.2.2006.

Σε απάντηση του ο Διευθυντής ανέφερε ότι δόθηκαν προφορικές οδηγίες για αναστολή της πληρωμής του φόρου σύμφωνα με το άρθρο 17(2) του περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών Νόμου και συνεπώς η επιβολή φορολογίας ήταν δυνατό να γίνει αργότερα.

**(δ) Προϊόν διάθεσης ιδιοκτησίας.** Στο έντυπο Ν313 φαίνεται εκτός από το τίμημα πώλησης που δηλώθηκε στο Τμήμα από τους συμβαλλόμενους, για σκοπούς φορολογίας κεφαλαιουχικών κερδών, και η υπολογισθείσα αγοραία αξία του ακινήτου η οποία καθορίστηκε από το Κτηματολόγιο κατά την μεταβίβαση.

Σε αρκετές περιπτώσεις οι τιμές πώλησης σκόπιμα δηλώνονται μειωμένες από τους συμβαλλόμενους προφανώς για αποφυγή καταβολής αυξημένων φόρων (κεφαλαιουχικών κερδών ή εισοδήματος) ή και μεταβιβαστικών τελών.

Εισηγήθηκα όπως σε περιπτώσεις πώλησης ακινήτου με σημαντική αξία και όπου η εκτίμηση του Κτηματολογίου είναι κατά πολύ ψηλότερη από τη δηλωθείσα αξία, το Τμήμα να προβαίνει σε έρευνα κατά πόσο αιτιολογείται η διαφορά καθώς και σε φορολογική διερεύνηση των συμβαλλομένων.

Ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι το θέμα έχει επανειλημμένα απασχολήσει το Τμήμα και για την αντιμετώπιση του προωθεί σχετική νομοθετική ρύθμιση.

#### **Ανεξαργύρωτες επιταγές.**

**(α) Επαναφορά φορολογιών.** Διαπιστώθηκε ότι μεγάλος αριθμός επιταγών παραμένουν ανεξαργύρωτες για παρά πολλά χρόνια χωρίς να έχει ακυρωθεί η απόδειξη είσπραξης και επεσήμανα την αναγκαιότητα ακύρωσης των αποδείξεων είσπραξης στις περιπτώσεις όπου οι επιταγές επιστρέφονται ανεξαργύρωτες. Ζήτησα να πληροφορηθώ τους λόγους για τους οποίους δεν έχει γίνει ακύρωση των αποδείξεων είσπραξης και επαναφορά των οφειλόμενων φορολογιών.

Ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι το Τμήμα επανέφερε τις φορολογίες στις περιπτώσεις όπου οι επιταγές επιστράφηκαν από την Αστυνομία ως «ανύπαρκτες» ελλείψει αγώγιμου δικαιώματος, ενώ αριθμός επιταγών εκκρεμεί στα Επαρχιακά Δικαστήρια για μεγάλο χρονικό διάστημα λόγω συνεχών αναβολών εκδίκασης τους.

**(β) Ποινική ευθύνη Διευθυντών Εταιρειών.** Για όλες τις περιπτώσεις επιταγών που έχουν εκδοθεί για την πληρωμή οφειλόμενων φόρων εταιρειών, κυρίως στις περιπτώσεις που δεν έχουν επ' ονόματι τους εγγεγραμμένη ακίνητη περιουσία, και έχουν επιστραφεί στο Τμήμα ανεξαργύρωτες, ζήτησα όπως διερευνηθεί το ενδεχόμενο εφαρμογής του άρθρου 51<sup>Α</sup> του περί Βεβαιώσεως και Είσπραξης Φόρων Νόμου το οποίο καθιστά τους αξιωματούχους των εταιρειών, που καθυστερούν να καταβάλουν τους οφειλόμενους φόρους, ποινικά υπεύθυνους.

Ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι η παραπομπή στη δικαιοσύνη τέτοιων περιπτώσεων είναι εξαιρετικά δύσκολη, αφού θα πρέπει να αποδειχθεί εκ μέρους του ΤΕΠ δόλος. Παραταύτα δόθηκαν οδηγίες όπως υποβάλλονται στον ίδιο για τελική έγκριση και παραπομπή στη δικαιοσύνη.

**(γ) Είσπραξη κατ' επανάληψη ακάλυπτων επιταγών.** Παρατηρήθηκε ότι το Τμήμα προέβηκε στην είσπραξη επιταγών από άτομα που στο παρελθόν είχαν προβεί στην πληρωμή οφειλόμενων φόρων με ακάλυπτες επιταγές, με αποτέλεσμα όλες οι επιταγές να επιστραφούν ανεξαργύρωτες.

Ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι το υφιστάμενο μηχανογραφημένο πρόγραμμα καταχώρισης στοιχείων όσον αφορά στις ακάλυπτες επιταγές, επιτρέπει την εισδοχή στοιχείων προσώπων που έχουν φορολογικό φάκελο ενώ πληρωμές από τρίτους ή πληρεξούσιους αντιπροσώπους δεν

μπορούν να ανιχνευτούν από το παρόν σύστημα. Σύμφωνα με το Διευθυντή, το Τμήμα μελετά τρόπους κάλυψης αυτής της αδυναμίας και θα εξετασθούν τρόποι βελτίωσης του παρόντος συστήματος για οριστική επίλυση του προβλήματος. Εντούτοις μέχρι να βελτιωθεί το παρόν σύστημα, όλα τα Επαρχιακά Ταμεία Είσπραξης ενημερώνονται σχετικά με μη μηχανογραφημένους καταλόγους προσώπων ακάλυπτων επιταγών.

**(δ) Επιταγές για πληρωμή φόρου Κεφαλαιουχικών Κερδών.** Με τον περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών (Τροποποιητικό) Νόμο 48(Ι)/99 καθώς και τον περί Μεταβιβάσεων και Υποθηκεύσεων Ακινήτων (Τροποποιητικό) Νόμο 181(Ι)/02 η πληρωμή του φόρου κεφαλαιουχικών κερδών γίνεται πριν τη μεταβίβαση της ακίνητης ιδιοκτησίας ενώ ο Διευθυντής του Κτηματολογίου και Χωρομετρίας δεν αποδέχεται δηλώσεις μεταβίβασης ακίνητης ιδιοκτησίας αν δεν παρουσιάζεται ταυτόχρονη βεβαίωση από το Διευθυντή του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων ότι ο φόρος κεφαλαιουχικών κερδών έχει καταβληθεί ή ότι δεν υπάρχει υποχρέωση καταβολής τέτοιου φόρου.

Ενόψει του γεγονότος ότι στην πράξη ο φόρος κεφαλαιουχικών κερδών διευθετείται ελάχιστες ημέρες πριν την παρουσίαση στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας για την μεταβίβαση του ακινήτου, εισηγήθηκα όπως, για σκοπούς αποφυγής είσπραξης του εν λόγω φόρου με ακάλυπτη επιταγή, η είσπραξη του φόρου κεφαλαιουχικών κερδών διενεργείται με πιστωτική κάρτα, τραπεζικές επιταγές ή ακόμα και μετρητά.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι το Τμήμα συμφωνεί με την άποψη μου και έχει ήδη προβεί στην έκδοση σχετικής εγκυκλίου.

**Ποινική ευθύνη αναφορικά με παράλειψη καταβολής του φόρου εταιρειών.** Παρατηρήθηκε ότι το μεγαλύτερο ποσό καθυστερήσεων φόρου εισοδήματος οφείλεται από εταιρείες και οι καθυστερήσεις αυτές χρόνο με χρόνο αυξάνονται χωρίς το ΤΕΠ να είναι σε θέση να λάβει δραστικά μέτρα για είσπραξή τους, κυρίως όταν οι εταιρείες αυτές δεν διαθέτουν ακίνητη περιουσία. Η σοβαρότητα και η έκταση του προβλήματος εντοπίστηκε και από το ΤΕΠ το οποίο ετοίμασε Τροποποιητικό Νομοσχέδιο, βάσει του οποίου αφενός ποινικοποιείται η μη καταβολή των φόρων γεγονός που επισύρει χρηματική ποινή, και αφετέρου η παράλειψη της καταβολής των οφειλόμενων φόρων εταιρείας αποτελεί ποινική ευθύνη των Διευθυντών, που συνεπάγεται χρηματική ποινή ή φυλάκιση ή και τις δύο ποινές.

Το εν λόγω Νομοσχέδιο ψηφίστηκε σε Νόμο (Ν 214(Ι)/04) με ισχύ από 1.1.2005 θέτοντας ως προϋπόθεση την απόδειξη δόλιας παράλειψης ή καθυστέρησης στην καταβολή των οφειλόμενων ποσών. Λαμβάνοντας υπόψη τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει το Τμήμα στην απόδειξη δόλου εκ μέρους των αξιωματούχων των εταιρειών, αναφορικά με οποιαδήποτε καθυστέρηση ή άρνηση ή παράλειψη στην καταβολή των οφειλόμενων φόρων εταιρειών, εξέφρασα την άποψη ότι η συγκεκριμένη αναφορά του Νόμου αποτελεί ουσιαστικά τροχοπέδη στις προσπάθειες του Τμήματος για είσπραξη των καθυστερημένων φόρων από τα νομικά πρόσωπα αφού βαρύνει το ΤΕΠ. Εισηγήθηκα όπως το όλο θέμα μελετηθεί και καταβληθούν εκ νέου προσπάθειες προς τη Βουλή, υποδεικνύοντας τις πρακτικές δυσκολίες εφαρμογής της Νομοθεσίας, ώστε να γίνουν οι δέουσες τροποποιήσεις, έτσι που να διευκολύνουν το ΤΕΠ στην είσπραξη των καθυστερημένων φόρων.

Σε απάντηση του ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών ανέφερε ότι τα μέλη της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών συνήθως εκφράζουν ενδοιασμούς για την παραχώρηση διακριτικής εξουσίας στο Διευθυντή του ΤΕΠ και απορρίπτουν ή τροποποιούν τις προτεινόμενες από την Κυβέρνηση νομοθετικές ρυθμίσεις, σε τρόπο που ο επιδιωκόμενος στόχος να μην επιτυγχάνεται στον μέγιστο δυνατό βαθμό.

**Ετοιμασία και αξιοποίηση πληροφοριακών δελτίων.** Από τον έλεγχο σε όλα τα Επαρχιακά Γραφεία, διαφάνηκε ότι κατά την εξέταση των λογαριασμών που υποβάλλουν οι εταιρείες για σκοπούς φόρου εισοδήματος, προκύπτουν πολλές πληροφορίες αναφορικά με τα εισοδήματα

άλλης κατηγορίας φορολογουμένων. Στις πλείστες περιπτώσεις το Τμήμα δεν προβαίνει στην αξιοποίηση των εν λόγω πληροφοριών για την επιβολή των ανάλογων φορολογιών, με αποτέλεσμα το δημόσιο να χάνει σημαντικά ποσά εσόδων.

Επίσης, στα έντυπα Ν313 που χρησιμοποιούνται στο Κλάδο Ακίνητης Ιδιοκτησίας αναγράφονται σημαντικές πληροφορίες αναφορικά με την ταυτότητα τόσο του πωλητή όσο και του αγοραστή του ακινήτου καθώς επίσης και το τίμημα πώλησης. Παρόλα αυτά, ο Κλάδος Φορολογίας Ακίνητης Ιδιοκτησίας δεν αξιοποιεί τις πληροφορίες που του παρέχονται μέσω του Ν313. Εισηγήθηκα όπως στις περιπτώσεις μεταβίβασης γης μεγάλης αξίας, ο κλάδος ακίνητης ιδιοκτησίας ετοιμάζει πληροφοριακό δελτίο το οποίο να αποστέλλεται στο φοροθετικό κλάδο αφενός για έλεγχο των φακέλων των προσώπων που προβαίνουν είτε σε συχνές είτε σε μεγάλες πράξεις αγοράς ακίνητης περιουσίας και αφετέρου για τη δημιουργία φορολογικού φακέλου για όσα άτομα είναι φορολογικά άγνωστα στο Τμήμα.

Σχετική αναφορά στο θέμα έγινε και σε προηγούμενες εκθέσεις μου στις οποίες επεσήμανα, μεταξύ άλλων, την αναγκαιότητα για διερεύνηση και αξιοποίηση των διάφορων πληροφοριών που προκύπτουν, με στόχο την είσπραξη των εσόδων που αναλογούν και δικαιούνται το Κράτος και εισηγήθηκα, μεταξύ άλλων, προς το Διευθυντή του Τμήματος την καταχώριση και επεξεργασία τους μέσω του μηχανογραφικού συστήματος, πράγμα που θα μειώσει εν μέρει το πρόβλημα της φοροδιαφυγής.

Ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι για μερική αντιμετώπιση του προβλήματος το ΤΕΠ έχει προωθήσει, σε συνεργασία με το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής τη αγορά ειδικού λογισμικού προγράμματος, καθώς επίσης και τη συμμετοχή σε σχετικά προγράμματα 'Twinning' και επισκέψεις σε χώρες με παρόμοια φορολογικά συστήματα. Επίσης ανέφερε ότι με την προγραμματιζόμενη αναβάθμιση του μηχανογραφικού υποσυστήματος της Υπηρεσίας Ακίνητης Ιδιοκτησίας και Κεφαλαιουχικών Κερδών, όλα τα στοιχεία που αφορούν οποιαδήποτε μεταβίβαση και τα οποία είναι καταχωρισμένα στον ηλεκτρονικό υπολογιστή, θα είναι διαθέσιμα σε όλο το φοροθετικό προσωπικό.

**Απόσυρση εντάλματος φυλάκισης.** Για συγκεκριμένο φορολογούμενο κινήθηκαν αγωγές για οφειλόμενους φόρους ύψους £101.529,54, πλέον τόκους. Ο φορολογούμενος δεν συμμορφώθηκε με τις αποφάσεις του δικαστηρίου για εξόφληση των οφειλόμενων φόρων, με αποτέλεσμα να εκδοθούν τέσσερα εντάλματα φυλάκισης. Στις 5.6.2002 δόθηκε από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας αναστολή εκτέλεσης των ενταλμάτων φυλάκισης για περίοδο τεσσάρων μηνών. Στη συνέχεια ο φορολογούμενος καταχώρισε, σε διαφορετικά χρονικά διαστήματα, στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού τρεις αιτήσεις πτώχευσης με αποτέλεσμα να εξασφαλιστούν διατάγματα αναστολής εκτέλεσης των φυλακιστήριων ενταλμάτων. Στις 2.6.2004 το Υπουργείο Οικονομικών απέρριψε το αίτημα του φορολογούμενου για διαγραφή των οφειλόμενων ποσών φόρου εισοδήματος. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι, κατά την περίοδο 1998 – 1999, ο φορολογούμενος αποξένωσε ολόκληρη την ακίνητη περιουσία του μεταβιβάζοντάς την στα παιδιά του. Στις 31.3.2005 ο φορολογούμενος κατέβαλε στο Τμήμα ποσό £80.000. Την ίδια ημέρα (31.3.2005) και, ενώ εκκρεμούσε συνολικό οφειλόμενο ποσό ύψους πέραν των £118.000 δόθηκαν οδηγίες από το Τμήμα προς τον Πρωτοκολλητή του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού όπως αποσυρθούν όλα τα φυλακιστήρια εντάλματα «άνευ βλάβης των δικαιωμάτων του Τμήματος», επικαλούμενο διευθέτηση μεταξύ του φορολογούμενου και του Τμήματος.

Η απόσυρση του φυλακιστήριου έγινε κατά παράβαση των προνοιών του άρθρου 9(4) του Νόμου 31/62, στο οποίο αναφέρεται ότι απόσυρση φυλακιστήριου εντάλματος γίνεται με την καταβολή του οφειλόμενου ποσού (και όχι μόνο μέρος αυτού).

Ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα γεγονότα όπως και τις ενέργειες του φορολογούμενου για αποξένωση της περιουσίας του με δωρεές στα παιδιά του, μελετά το

ενδεχόμενο ποινικής δίωξης του, με υποβολή αίτησης στο αρμόδιο δικαστήριο σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Δολίων Μεταβιβάσεων (Ακύρωση) Νόμου, Κεφ. 62. Σημείωσε ότι το Τμήμα υπέβαλε στο Γενικό Εισαγγελέα έκθεση γεγονότων με όλα τα στοιχεία, για αξιολόγηση και ποινική δίωξη του φορολογούμενου.

### **Φόρος Κληρονομιών**

**(α) Εκκρεμείς υποθέσεις.** Κατά το 2006 εξετάστηκαν 1 565 υποθέσεις και επιβλήθηκε συνολικό ποσό φόρου ύψους £1.559.848. Στις 31.12.2006 εκκρεμούσε στο Τμήμα η εξέταση 2471 υποθέσεων, οι οποίες αφορούν σε θανάτους που επήλθαν πριν από την 1.1.2000, ημερομηνία κατά την οποία ο φόρος κληρονομιών καταργήθηκε με τον περί Φορολογίας Κληρονομιών (Τροποποιητικό) Νόμο αρ.74(I) του 2000.

**(β) Ενστάσεις.** Κατά τις 31.12.2006 εκκρεμούσαν για διευθέτηση 25 ενστάσεις και 3 προσφυγές, για συνολικό ποσό αμφισβητούμενου φόρου £1.705.399 από τις οποίες οι 16 υποβλήθηκαν πριν από τις 2.1.2000. Από αυτές, οι 8 ενστάσεις αφορούν σε υποθέσεις Τουρκοκυπρίων και υποβλήθηκαν στο Τμήμα πριν από το 1974.

**(γ) Απώλεια εντύπων αποδεσμεύσεων.** Δύο διπλότυπα αποδεσμεύσεων έχουν χαθεί και παραμένει άγνωστο κατά πόσο έχουν παραληφθεί από το Τμήμα ή αν έχουν χρησιμοποιηθεί ή όχι. Συγκεκριμένα, το ένα διπλότυπο απευθύνεται στο Διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας για αποδέσμευση ακίνητης περιουσίας, ενώ το άλλο σε τράπεζες, συνεργατικά ιδρύματα, ασφαλιστικές εταιρείες κ.λπ. για αποδέσμευση μετρητών.

Εισηγήθηκα στο Διευθυντή όπως αποταθεί στα εμπλεκόμενα Τμήματα και Οργανισμούς για την ακύρωση τους (και διερεύνηση κατά πόσο έχουν χρησιμοποιηθεί), καθώς και τη διεξαγωγή έρευνας για εξακρίβωση των συνθηκών κάτω από τις οποίες έχουν χαθεί.

Ο Διευθυντής ανέφερε ότι το θέμα εξετάζεται από το Τμήμα διεξοδικά και γίνονται όλες οι ενδεικνυόμενες ενέργειες για εξακρίβωση των συνθηκών κάτω από τις οποίες τα εν λόγω έντυπα έχουν χαθεί. Σημείωσε ότι η σχετική έρευνα αναμένεται να αποπερατωθεί πολύ σύντομα.

**(δ) Διαγραφή τόκων.** Με την απόφαση του αρ. 60.821 ημερ 15.9.2004 το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε, μεταξύ άλλων, την απαλλαγή των κληρονόμων αποθανόντων Τουρκοκυπρίων από τη καταβολή των τόκων φόρου κληρονομιάς από την ημερομηνία θανάτου των ιδιοκτητών τουρκοκυπριακών περιουσιών οι οποίοι είχαν τη συνήθη διαμονή τους στο εξωτερικό πριν την τουρκική εισβολή και κατοχή. Επίσης το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε όπως το περιεχόμενο της πιο πάνω απόφασης εφαρμοσθεί και σε συγκεκριμένη περίπτωση.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που τηρούνται στο Τμήμα για τη συγκεκριμένη περίπτωση τουρκοκύπριου η αξία των ακινήτων του αποθανόντα ανερχόταν σε £1.151.000 ποσό επί του οποίου επιβλήθηκε φορολογία ύψους £433.700 .

Με νέα απόφαση του αρ. 64.812 ημερ. 3.1.2007, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε την κατά χάριν χορηγία ύψους £353.927 για εξόφληση του οφειλόμενου τόκου που αναλογούσε στο φόρο κληρονομιών της περιουσίας του εν λόγω αποβιώσαντα.

Ενόψει του γεγονότος ότι η απόφαση αρ. 64.812 περιλάμβανε πρόνοια για εφαρμογή σε συγκεκριμένη περίπτωση «χωρίς όμως η περίπτωση να συνιστά γενικό κανόνα ή προηγούμενο εφαρμογής» εξέφρασα την άποψη ότι από μόνη της η αναφορά σε απόφαση ότι συγκεκριμένος χειρισμός δεν συνιστά «προηγούμενο» δεν ακυρώνει το γεγονός ότι πρόκειται για «προηγούμενο» και ότι εν πάση περιπτώσει σύμφωνα με το άρθρο 38 του περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμο Ν 158(I)/99, η αρχή της ισότητας των πολιτών επιβάλλει ίση ή ομοιόμορφη μεταχείριση όλων των πολιτών που τελούν υπό τις ίδιες ή παρόμοιες συνθήκες.

Εισηγούμαι επίσης όπως για σκοπούς ίσης μεταχείρισης, οι περιπτώσεις των κατά χάριν χορηγιών οποιουδήποτε ποσού θεσμοθετηθούν με συγκεκριμένους κανονισμούς.

**(ε) Ανάλυση μετρητών χωρίς την προσκόμιση πιστοποιητικού αποδεσμεύσεως.** Συγκεκριμένη αποβιώσασα, κατά την ημερομηνία του θανάτου της το 1999 είχε, σύμφωνα με τη διαθήκη της, λογαριασμούς σε εμπορική τράπεζα. Χωρίς την προσκόμιση οποιασδήποτε αποδέσμευσης από το Γραφείο, αποσύρθηκε στις 21.5.2001 ποσό ύψους £30.000 κατόπιν εντολών του διαχειριστή. Επίσης στις 27.2.2002 εκδόθηκε ένταλμα πληρωμής επ' ονόματι της αποβιώσασας για ποσό ύψους £4.524.

Σύμφωνα με το άρθρο 29(3) των περί Φορολογίας Κληρονομιών Νόμων δεν επιτρέπεται η ανάληψη οποιουδήποτε χρηματικού ποσού το οποίο είναι κατατεθειμένο σε τραπεζικό ή χρηματικό ίδρυμα στο όνομα του αποθανόντος προσώπου χωρίς την προσκόμιση σχετικού πιστοποιητικού αποδεσμεύσεως από το Τμήμα.

Ζήτησα να πληροφορηθώ κατά πόσο μετά τον εντοπισμό των εν λόγω αναλήψεων το Τμήμα έλαβε οποιαδήποτε μέτρα εναντίον του τραπεζικού ιδρύματος. Ο Διευθυντής ανέφερε ότι ο εκτελεστής της διαθήκης αποδέχτηκε την ευθύνη της απόσυρσης και παράλληλα το Τμήμα απέστειλε σχετική εγκύκλιο προς όλα τα τραπεζικά ιδρύματα.

Για σκοπούς αντιμετώπισης του φαινομένου της απόσυρσης χρημάτων κατατεθειμένων επ' ονόματι αποθανόντων προσώπων χωρίς την συγκατάθεση του Γραφείου Κληρονομιών, και λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι ο περί Φορολογίας των Κληρονομιών Νόμος έχει καταργηθεί από την 1.1.2000, εισηγήθηκα την τροποποίηση των περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων Νόμων, με την προσθήκη ειδικού άρθρου στο οποίο θα γίνεται αναφορά ότι καλύπτονται τόσο ο περί Φορολογίας των Κληρονομιών Νόμος όσο και ο περί Περιουσίας Αποθανόντων Προσώπων (Φορολογικές Διατάξεις) Νόμος και να καταλογίζονται ποινικές ευθύνες στους υπεύθυνους των τραπεζικών ιδρυμάτων που επιτρέπουν την ανάληψη χρημάτων από λογαριασμούς αποθανόντων χωρίς την προσκόμιση σχετικής αποδέσμευσης που εκδίδεται από το ΤΕΠ.

Ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι θα μελετηθεί το ενδεχόμενο αλλαγής της Νομοθεσίας.

### **Κλάδος Τελών Χαρτοσήμων.**

**Έσοδα.** Τα έσοδα που πραγματοποιήθηκαν κατά το 2006 ήταν £30 εκ. σε σύγκριση με £23 εκ. το 2005 και £20,2 εκ. το 2004. Με σκοπό την αύξηση των εσόδων από τα πιο πάνω τέλη, η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε τη λήψη μέτρων τόσο σε νομοθετικό όσο και λειτουργικό επίπεδο. Συγκεκριμένα οι εισηγήσεις μου αναφέρονται σε τροποποίηση του Νόμου ώστε εκτός των δημοσίων υπαλλήλων να συμπεριλαμβάνονται και λειτουργοί άλλων οργανισμών οι οποίοι να έχουν τη νομική υποχρέωση της πληροφόρησης του Τμήματος σε περίπτωση σύναψης σημαντικών συμβάσεων. Επίσης έγιναν εισηγήσεις για συνεργασία με άλλα κυβερνητικά τμήματα όσον αφορά την πιθανότητα επιτόπιας χαρτοσήμανσης και τη μηχανογράφηση του κλάδου χαρτοσήμων.

Ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι ο σχετικός Νόμος αποτελεί αντικείμενο συζήτησης στην Βουλή των Αντιπροσώπων και μέχρις ότου αποπερατωθεί η συζήτηση, δεν ενδείκνυται να προωθηθούν οι εν λόγω εισηγήσεις.

### **Μέρος Β**

**Χαρτοσήμανση διαφόρων εγγράφων.** Μετά από αίτημα των εμπορικών τραπεζών, ο Διευθυντής του Τμήματος επέτρεψε στις τράπεζες όπως μην επικολλούν χαρτόσημα στα έγγραφα των υποθηκών από 1.2.2002, αλλά στο τέλος κάθε μήνα να καταβάλλουν τη συνολική αξία των χαρτοσήμων.

Από έλεγχο που έγινε σε συγκεκριμένη Επαρχία, παρατηρήθηκε ότι τα στοιχεία των υποθηκών που υπήρχαν στο Κτηματολόγιο δεν συμφωνούσαν με εκείνα που υπέβαλαν οι τράπεζες στο Τμήμα.

Κατά το 2004 διαπιστώθηκε ότι ο Διευθυντής του Τμήματος παραχώρησε το πιο πάνω δικαίωμα, και σε ασφαλιστικούς οργανισμούς, στα πλείστα συνεργατικά πιστωτικά ιδρύματα των Κοινοτήτων,

σε δημόσιες και ιδιωτικές εταιρείες, καθώς και σε άλλους οργανισμούς όχι μόνο για την χαρτοσήμανση των υποθηκών αλλά και σε άλλα έγγραφα που υπόκεινται σε χαρτοσήμανση.

Εξέφρασα την άποψη ότι η νέα διαδικασία, αφενός δεν διασφαλίζει την καταβολή των τελών ή την ορθή χαρτοσήμανση των εγγράφων και, αφετέρου, θα επιφέρει επιπρόσθετο διοικητικό κόστος στην Κυβέρνηση, με την απασχόληση αριθμού υπαλλήλων για τον έλεγχο της ορθότητας των τελών.

Ο Διευθυντής του Τμήματος ανέφερε ότι όντως η δυνατότητα ολικής συμφιλίωσης με το Κτηματολόγιο δεν υπάρχει λόγω της μη αποπεράτωσης της μηχανογράφησης του. Για τούτο το Τμήμα προέβη σε σχετικούς ελέγχους στα Επαρχιακά Κτηματολογικά Γραφεία. Επίσης μου ανέφερε ότι έχουν γίνει έλεγχοι τόσο σε τράπεζες όσο και σε άλλους οργανισμούς και διαφάνηκε ότι η νομοθεσία εφαρμόζεται ορθά.

Μέχρι τον Φεβρουάριο του 2007 δόθηκε συνολικά σε 249 χρηματοοικονομικούς οργανισμούς έγκριση για χρησιμοποίηση σφραγίδας στη χαρτοσήμανση διαφόρων εγγράφων και την εκ των υστέρων καταβολή στο Τμήμα των ποσών που εισπράσσονται. Από περιορισμένο αριθμό ελέγχων που έγιναν από λειτουργούς του Τμήματος (σύνολο 7 για το 2006) παρατηρήθηκαν, σε μερικές περιπτώσεις, λάθη και παραλείψεις στην εφαρμογή των οδηγιών του Εφόρου Χαρτοσήμων. Ενόψει των λαθών που έχουν παρατηρηθεί, εισηγήθηκα την αύξηση των επιτόπιων ελέγχων από λειτουργούς του Τμήματος.

Ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι η εισήγηση μας έχει ήδη υιοθετηθεί και ότι από μερικούς ελέγχους που διεξήγαγε το Τμήμα κατά το 2007, τα αποτελέσματα κρίνονται ικανοποιητικά.

**Καθυστερημένοι φόροι ακίνητης ιδιοκτησίας και κεφαλαιουχικών κερδών εκκλησιαστικών ιδρυμάτων.** Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται από το Τμήμα, το συνολικό ποσό των οφειλών φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας και κεφαλαιουχικών κερδών των εκκλησιαστικών ιδρυμάτων, συμπεριλαμβανομένων τόκων και επιβαρύνσεων, ανερχόταν κατά τις 31.12.2006 σε £92.028.317. Αναλυτικά οφείλονταν £75.210.265 για φόρο ακίνητης ιδιοκτησίας και £16.818.052 για φόρο κεφαλαιουχικών κερδών.

**(α) Φόρος ακίνητης ιδιοκτησίας.** Οι εκκλησίες δεν καταβάλλουν τους φόρους που επιβάλλονται στο σύνολο της περιουσίας τους, αλλά, στην περίπτωση μεταβίβασης ακινήτου, αναγκάζονται να πληρώσουν μόνο το φόρο που αναλογεί στο μεταβιβαζόμενο ακίνητο, για να γίνει η μεταβίβαση.

**(β) Φόρος κεφαλαιουχικών κερδών.** Η Εκκλησία, μέχρι το Μάιο του 1999, δεν κατέβαλλε το φόρο κεφαλαιουχικών κερδών που της επιβαλλόταν, αφού δεν ήταν υποχρεωμένη να τον καταβάλλει πριν από τη μεταβίβαση. Με τον τροποποιητικό Νόμο 48(Ι)/1999, οι διατάξεις του οποίου τέθηκαν σε ισχύ στις 28.5.1999, η πληρωμή του φόρου κεφαλαιουχικών κερδών γίνεται πριν από τη μεταβίβαση της ακίνητης ιδιοκτησίας.

Με την απόφαση του αρ. 51.823, ημερ. 24.5.2000, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε την εισήγηση του Υπουργείου Οικονομικών όπως, για τις διαθέσεις ακινήτων της Ιεράς Μονής Κύκκου που έγιναν πριν από τις 31.12.1999, εξοφληθεί το ποσό του οφειλόμενου φόρου κεφαλαιουχικών κερδών και τόκου, με την παραχώρηση ισόποσης χορηγίας. Με την ίδια απόφαση του, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε όπως, για τις διαθέσεις που πραγματοποιούνται μετά την 1.1.2000, υποβάλλονται οι δηλώσεις διάθεσης ακίνητης ιδιοκτησίας και καταβάλλεται ο οφειλόμενος φόρος κεφαλαιουχικών κερδών. Έκτοτε, η Ιερά Μονή Κύκκου υποβάλλει δηλώσεις διάθεσης ακίνητης ιδιοκτησίας και καταβάλλει τον οφειλόμενο φόρο κεφαλαιουχικών κερδών.

Επίσης με την απόφαση του αρ. 56.828, ημερ. 27.11.2002, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε την εξόφληση των οφειλόμενων φόρων κεφαλαιουχικών κερδών και τόκων της Ιεράς Μητρόπολης Πάφου και των εκκλησιών της, με την παραχώρηση ισόποσης χορηγίας, με την προϋπόθεση ότι η Ιερά Μητρόπολη Πάφου και οι υπαγόμενες σ' αυτή εκκλησίες θα υπέβαλλαν μέχρι τις 31.12.2002

στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων τις δηλώσεις διάθεσης όλων των ακινήτων που είχαν διατεθεί μέχρι 31.12.1999 και για τις διαθέσεις που θα γίνονταν μεταγενέστερα της ημερομηνίας αυτής θα κατέβαλλαν χωρίς επιφύλαξη τον οφειλόμενο φόρο κεφαλαιουχικών κερδών και τυχόν τόκους. Μέχρι σήμερα δεν έχουν υποβληθεί στοιχεία για τις διαθέσεις περιουσιών μέχρι 31.12.1999.

Υπέδειξα στο Υπουργείο Οικονομικών ότι οι οφειλές έχουν ανέλθει σε ένα αρκετά σημαντικό ποσό, χρόνο με το χρόνο αυξάνονται και, λαμβάνοντας υπόψη τη συνταγματική διάταξη (άρθρο 23 παρ.9 του Συντάγματος) δύναμει της οποίας δεν μπορεί να εκποιηθεί περιουσία της Εκκλησίας, εισηγήθηκα την εξεύρεση άλλων τρόπων για είσπραξη του λαβείν του Κράτους στο πλαίσιο της υφιστάμενης νομοθεσίας.

Από το Φεβρουάριο του 2005 διεξάγονται διαβουλεύσεις για επίλυση του θέματος. Ο Υπουργός Οικονομικών ανέφερε ότι έχει γίνει μεγάλη πρόοδος στις διαβουλεύσεις και έχει εντοπισθεί κοινό έδαφος για ολόκληρο το φάσμα της φορολόγησης της εκκλησίας ενώ στόχος της Κυβέρνησης είναι να ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα ούτως ώστε να επιλυθεί θετικά το θέμα.

**Ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης.** Από έλεγχο που διενεργήθηκε αναφορικά με χώρους στάθμευσης στο εμπορικό κέντρο της Λευκωσίας, προέκυψε ότι αρκετοί ιδιοκτήτες των οικοπέδων που χρησιμοποιούνται ως χώροι στάθμευσης ή οι διαχειριστές των εν λόγω χώρων, για σειρά ετών δεν έχουν υποβάλει δηλώσεις φόρου εισοδήματος. Ακόμα και στις λίγες περιπτώσεις που έχουν υποβληθεί δηλώσεις δεν δηλώνονται έσοδα ή ενοίκια από τους συγκεκριμένους χώρους.

Ο έλεγχος επεκτάθηκε και στους χώρους στάθμευσης του Δήμου Λάρνακας όπου εντοπίστηκαν όλοι οι ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης που λειτουργούν είτε με άδεια του Δήμου είτε παράνομα, και τα αποτελέσματα της πιο πάνω έρευνας κοινοποιήθηκαν στο ΤΕΠ.

Ζήτησα από το ΤΕΠ όπως, αφού εντοπίσει τους ιδιοκτήτες ή τους διαχειριστές των εν λόγω χώρων προβεί σε έρευνα όλων των περιπτώσεων για εξακρίβωση κατά πόσο φορολογούνται κανονικά και σε αντίθετη περίπτωση να προχωρήσει στη φορολόγηση των πραγματικών τους εισοδημάτων.

Ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι οι υποθέσεις διερευνώνται και όπου δεν υπάρξει συμμόρφωση των φορολογούμενων θα εξαντληθούν όλες οι σχετικές διατάξεις του Νόμου περί μη υποβολής δηλώσεων και στοιχείων συμπεριλαμβανομένης και της παραπομπής τους στη Δικαιοσύνη.

**Φόρος Κεφαλαιουχικών Κερδών.** Σύμφωνα με το άρθρο 9(1) του περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών Νόμου, ο Διευθυντής του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων, για να αμφισβητήσει τα ποσά πώλησης που δηλώνονται για σκοπούς προσδιορισμού των κεφαλαιουχικών κερδών, πρέπει να αποδείξει ότι η δήλωση του φορολογούμενου ήταν ψευδής, πράγμα που πρακτικά δύσκολα τεκμηριώνεται. Ως αποτέλεσμα, σε αρκετές περιπτώσεις, για σκοπούς φορολόγησης των κεφαλαιουχικών κερδών δηλώνονται ποσά χαμηλότερα από τις πραγματικές τιμές πώλησης, προκειμένου να αποφεύγεται η καταβολή αυξημένου φόρου.

Εάν οι εκτιμήσεις του Τμήματος Κτηματολογίου για την αξία των ακινήτων που πωλούνται, οι οποίες χρησιμοποιούνται ως βάση για σκοπούς υπολογισμού των μεταβιβαστικών τελών, υιοθετούνταν για σκοπούς υπολογισμού του φόρου κεφαλαιουχικών κερδών, τότε για την περίοδο 1995-2006 η φορολογία θα απέφερε σημαντικά επιπλέον έσοδα. Σύμφωνα με υπολογισμούς του Τμήματος, η υπολογιζόμενη απώλεια επί των πραγματικών εισπράξεων για την πιο πάνω περίοδο ανέρχεται στα £96,8 εκ. Αν, αντί μόνο των πραγματικών εισπράξεων, ληφθεί υπόψη το σύνολο των επιβληθεισών φορολογιών, τότε το ποσό της απώλειας αυξάνεται περαιτέρω. Σημειώνεται μάλιστα ότι από το 2000 (μετά τον τροποποιητικό Νόμο 48(Ι)/99, σύμφωνα με τον οποίο φόρος πρέπει να καταβάλλεται πριν από τη μεταβίβαση), και συγκεκριμένα για τα έτη 2000-2006, η απώλεια ανέρχεται, σύμφωνα πάντοτε με το Τμήμα, σε £87,2 εκ. ή περίπου £12,46 εκ. το χρόνο, γεγονός ενδεικτικό και για τις μελλοντικές απώλειες.



Εισηγήθηκα όπως γίνει τροποποίηση της σχετικής νομοθεσίας, όπως εξάλλου ήταν και η εισήγησή μου σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, έτσι που να παρέχεται η δυνατότητα στο Διευθυντή του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων να χρησιμοποιεί την εκτίμηση του Τμήματος Κτηματολογίου, εκεί που η δηλωνόμενη αξία της ιδιοκτησίας είναι χαμηλότερη, ώστε οι φορολογούμενοι να μην έχουν τη δυνατότητα να αποφεύγουν την καταβολή φόρου, δηλώνοντας ποσά χαμηλότερα από εκείνα που εκτιμά το Τμήμα Κτηματολογίου.

Ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι με βάση τη σπουδαιότητα των θεμάτων που θίγοντο σε σχετικό Νομοσχέδιο το οποίο είχε ετοιμασθεί, ως επίσης και την ανάγκη νομοθετικής αντιμετώπισης και άλλων σχετικών σοβαρών θεμάτων, αποφασίστηκε όπως το Νομοσχέδιο αποσυρθεί ούτως ώστε να γίνει μια νέα νομοθετική επεξεργασία από το Τμήμα, σε συνεργασία πάντα με το Υπουργείο Οικονομικών και τη Γενική Εισαγγελία.

**Μερική τήρηση συμφωνιών για είσπραξη καθυστερημένων φορολογιών.** Στην προσπάθεια του για έγκαιρη είσπραξη των οφειλών προς το Δημόσιο, το Τμήμα προβαίνει στη διευθέτηση αποπληρωμής των οφειλόμενων φόρων, με βάση συμφωνία αποπληρωμής με δόσεις που γίνεται με το φορολογούμενο.

Παρατηρούνται περιπτώσεις συμφωνιών μεταξύ φορολογουμένων και του Τμήματος για την αποπληρωμή των οφειλόμενων φόρων οι οποίες δεν τηρούνται χωρίς ωστόσο το Τμήμα να προβαίνει στη λήψη οποιωνδήποτε περαιτέρω μέτρων.

Εξέφρασα την άποψη ότι στις περιπτώσεις όπου φορολογούμενου οφείλουν σημαντικά ποσά, το Τμήμα πρέπει να είναι αυστηρό και να λαμβάνει έγκαιρα και άμεσα νομικά μέτρα, ακόμα και σε περιπτώσεις όπου οι συμφωνίες τηρούνται μερικώς.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι όπου γίνονται συστηματικές παραλείψεις στην καταβολή των δόσεων, το Τμήμα προχωρεί άμεσα σε μέτρα καταναγκαστικής είσπραξης.

**Φορολογούμενοι που οφείλουν σημαντικά ποσά φόρων.** Από έλεγχο των Επαρχιακών Γραφείων Είσπραξης Φόρων διαπιστώθηκε ότι εναντίον φορολογούμενων φυσικών και νομικών προσώπων, τα οποία οφείλουν σημαντικά ποσά φόρων για αρκετά χρόνια, δεν φαίνεται να λήφθηκαν μέτρα για εξασφάλιση των δημόσιων εσόδων.

Εισηγήθηκα όπως η διαδικασία λήψης δικαστικών μέτρων προς είσπραξη των οφειλόμενων φόρων αρχίζει μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα, αφού η παρέλευση μεγάλου χρονικού διαστήματος δυσχεραίνει τις προσπάθειες του Τμήματος, λόγω πιθανής αλλαγής της οικονομικής κατάστασης του φορολογούμενου.

Ο Διευθυντής του Τμήματος συμφώνησε με την εισήγηση μας.

**Δάνεια σε διευθυντές εταιρειών.** Σύμφωνα με το άρθρο 39 του περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμου αρ.118(Ι)2002 δεν υπάρχει περιορισμός ως προς το ύψος του δανείου ή της χρηματικής διευκόλυνσης που μπορεί εταιρεία να παρέχει στους διευθυντές της, με αποτέλεσμα, σε αρκετές περιπτώσεις, οι διευθυντές συγκεκριμένων εταιρειών να δηλώνουν πολύ χαμηλό μισθό και ταυτόχρονα να έχουν πολύ ψηλές αναλήψεις από τον τρεχούμενο τους, δημιουργώντας έτσι μεγάλα χρεωστικά υπόλοιπα στην εταιρεία, η οποία συχνά οφείλει και φόρους. Επισημαίνεται ότι οι διευθυντές, με αυτό τον τρόπο, αποφεύγουν το φόρο εισοδήματος που θα κατέβαλλαν επί του μισθού τους, αφού τα πιο πάνω ποσά, τα οποία «δανείζονται από την εταιρεία», δεν θεωρούνται μισθός, αλλά προσωπικό δάνειο, πάνω στο οποίο λογίζεται τόκος 9%, που θεωρείται εισόδημα της εταιρείας. Είναι φανερό ότι γίνεται καταστρατήγηση του εν λόγω άρθρου της Νομοθεσίας, αφού παρέχεται στην ουσία η ευχέρεια στους διευθυντές τέτοιων εταιρειών να παρουσιάζουν μεγάλο μέρος των απολαβών τους ως δάνεια από την εταιρεία.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι το πιο πάνω θέμα απασχόλησε και στο παρελθόν τόσο το Τμήμα, όσο και το Υπουργείο Οικονομικών χωρίς ακόμα να διευθετηθεί.

Επίσης ανέφερε ότι τελική και ολική διευθέτηση του προβλήματος θα επιτευχθεί με τους νέους κανονισμούς του PAYE που ετοιμάζονται με βάση το Άρθρο 44 των περί Φορολογίας του Εισοδήματος όσο και των περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων Νόμων. Σημείωσε ότι το φαινόμενο αυτό αναμένεται να εκλείψει λόγω της Νομοθεσίας περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας που καθιστά υποχρεωτική την λογιζόμενη διανομή 70% των λογιστικών κερδών των εταιρειών.

**Φόρος παρακρατούμενος από αποδοχές (PAYE).** Έχουν παρατηρηθεί αρκετές περιπτώσεις όπου οι εργοδότες καθυστερούν συστηματικά να καταβάλουν στο Τμήμα το φόρο που παρακρατούν από τις αποδοχές των υπαλλήλων τους.

Η μη καταβολή στο Δημόσιο του φόρου PAYE που κατακρατήθηκε από τη μισθοδοσία των υπαλλήλων θεωρείται σοβαρό αδίκημα, γιατί, εκτός του ότι το ποσό αυτό κατακρατείται και χρησιμοποιείται από τον εργοδότη, το Τμήμα το υπολογίζει ως εισπραχθέν κατά την επιβολή της φορολογίας των υπαλλήλων, με αποτέλεσμα, όχι μόνο να φαίνεται ότι εξοφλείται η φορολογία του υπαλλήλου, αλλά να υπάρχουν και περιπτώσεις όπου γίνεται και επιστροφή φόρου.

Ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι η μη έγκαιρη καταβολή των παρακρατηθέντων φόρων PAYE αντιμετωπίζεται από το Τμήμα στα πλαίσια του Νόμου.

Επίσης ανέφερε ότι το μεγαλύτερο μέρος του φόρου που δεν καταβλήθηκε στο Δημόσιο αφορά σε φορολογίες που επιβλήθηκαν σε εργοδότες που δεν εφάρμοσαν το PAYE και δεν αφορά σε φόρο που παρακρατήθηκε και δεν καταβλήθηκε.

Για αντιμετώπιση της μη έγκαιρης καταβολής του παρακρατηθέντος φόρου, το Τμήμα αναβάθμισε τον Κλάδο Φορολογικού Ελέγχου του Εργοδότη, με αποτέλεσμα κατά το έτος 2006 να εισπραχθεί επιπρόσθετος φόρος ποσού £3,3 εκ. (συμπεριλαμβανομένου τόκου). Επίσης, ως μέτρο αποθάρρυνσης της μη καταβολής φόρου που παρακρατείται, ψηφίστηκε ο Νόμος 214(Ι)/2004, ο οποίος καθιστά την επιβάρυνση του 1%, για κάθε μήνα καθυστέρησης, απεριόριστη, ενώ προηγουμένως η επιβάρυνση δεν μπορούσε να υπερβεί το 11% του οφειλόμενου ποσού.

**Εξυπηρέτηση του πολίτη.** Κατά το 2003 έγινε η απαραίτητη προεργασία για την εγκατάσταση λογισμικού συστήματος, το οποίο εγκαταστάθηκε στο Τμήμα τον Απρίλιο του 2004. Το εν λόγω λογισμικό σύστημα παρέχει τη δυνατότητα στον πολίτη να υποβάλλει τη δήλωση εισοδήματος του μέσω του Διαδικτύου (σύστημα TAXISnet). Επίσης, μέσω του συστήματος TAXISnet, ο φορολογούμενος πολίτης έχει τη δυνατότητα να παίρνει πληροφορίες αναφορικά με τις φορολογικές του δηλώσεις, την επιβολή των φορολογιών, τις επιστροφές του φόρου και γενικά έχει μια πλήρη εικόνα της φορολογικής του κατάστασης. Η δυνατότητα αυτή ισχύει προς το παρόν μόνο για το τελευταίο φορολογικό έτος.

Η λειτουργία του συστήματος άρχισε πάνω σε μερική βάση αρχές Απριλίου του 2004 για τα φυσικά πρόσωπα ενώ κατά το 2005 η Υπηρεσία ηλεκτρονικής υποβολής δήλωσης εισοδήματος επεκτάθηκε και στα νομικά πρόσωπα. Σημειώνεται ότι μέχρι τις 30.4.2007, τελευταία ημερομηνία υποβολής δηλώσεων εισοδήματος φυσικών προσώπων, υποβλήθηκαν μέσω του συστήματος TAXISnet 3 920 δηλώσεις για το φορολογικό έτος 2006. Επίσης κατά το 2005 τέθηκε σε λειτουργία η ιστοσελίδα του Τμήματος μέσω της οποίας ο πολίτης μπορεί να παίρνει χρήσιμες πληροφορίες για φορολογικά θέματα και ταυτόχρονα έχει τη δυνατότητα εκτύπωσης των διαφόρων φορολογικών εντύπων.

**Φόρος Κληρονομιών - Πολύ σημαντικά ποσά οφειλόμενου φόρου.** Από τους κληρονόμους αποβιώσαντος οφειλόταν κατά την 31.12.2006 φόρος κληρονομιάς, ύψους £1.166.371, ποσό που αποτελεί το 47,04% του ποσού των καθυστερήσεων. Εναντίον της διαχειρίστριας της περιουσίας καταχωρίστηκε αγωγή το 2001, η οποία όμως, κατόπιν οδηγιών του Διευθυντή του Τμήματος, αποσύρθηκε τον ίδιο χρόνο.

Ο Διευθυντής του Τμήματος ανέφερε ότι, αφού έλαβε υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της υπόθεσης, έκρινε ότι η απόσυρση της αγωγής εξυπηρετούσε το δημόσιο συμφέρον. Εξέφρασα τη άποψη ότι το δημόσιο συμφέρον επιβάλλει την επανεξέταση της υπόθεσης και τη λήψη των απαραίτητων μέτρων για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών.

Τον Οκτώβριο του 2005 η διαχειρίστρια της περιουσίας κατάθεσε στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού τους τελικούς λογαριασμούς της διαχείρισης σύμφωνα με τους οποίους όλη η περιουσία του αποβιώσαντα πωλήθηκε ενώ το οφειλόμενο ποσό φόρου κληρονομιών ύψους £1.166.371 πλέον οι τόκοι δεν μπορεί να πληρωθεί αφού δεν υπάρχει οποιαδήποτε άλλη περιουσία για εκποίηση.

Ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι το Τμήμα υπέβαλε αίτηση στο Δικαστήριο με την οποία αιτείται όπως η διαχειρίστρια μη απαλλαγεί των ευθυνών της με το αιτιολογικό ότι προκύπτουν μεταβιβάσεις περιουσιακών στοιχείων που χρήζουν περαιτέρω διερεύνησης. Κατά την εκδίκαση της υπόθεσης απορρίφθηκε το αίτημα του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων για μη κλείσιμο της διαχείρισης. Το Δικαστήριο όμως επιβεβαίωσε ότι τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των μερών παραμένουν αναλλοίωτα.

**Έκτακτη εισφορά για τους πρόσφυγες.** Οι εισπράξεις για έκτακτη εισφορά ανήλθαν σε £0,37 εκ. (£0,28 εκ. για το 2005). Επιπρόσθετα εισπράχθηκαν τόκοι ύψους £0,37 εκ., για το 2006, και £0,24 εκ. για το 2005. Τα ποσά αυτά κατατέθηκαν στο Ταμείο Ανακουφίσεως Παθόντων. Ο Νόμος περί Έκτακτης Εισφοράς καταργήθηκε από την 1.7.1992 και οι εισπράξεις αφορούν σε προηγούμενα χρόνια.

**Φόρος ακίνητης ιδιοκτησίας για μισθώσεις κρατικής γης.** Εκτός από τις μισθώσεις κρατικής γης της Επαρχίας Λεμεσού, για τις οποίες εκδόθηκαν οι σχετικές φορολογίες, για τις άλλες Επαρχίες δεν έχουν ακόμη επιβληθεί φορολογίες πάνω στην αξία του οφέλους που προκύπτει για τους μισθωτές κρατικής γης, στην οποία έχουν ανεγείρει εργοστάσια, ξενοδοχεία κ.λπ., σε αντίθεση με τις διατάξεις του άρθρου 2 του περί Φορολογίας Ακίνητης Ιδιοκτησίας Νόμου 24/80. Όπως πληροφορήθηκα, αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας δεν έχει κάνει τις εκτιμήσεις του για τις Επαρχίες αυτές, οι οποίες είναι αναγκαίες για τον καθορισμό του φόρου. Σύμφωνα με αποφάσεις του δικαστηρίου, ο Διευθυντής του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων θα πρέπει να προβαίνει στις δικές του εκτιμήσεις, λαμβάνοντας ταυτόχρονα υπόψη και τις εκτιμήσεις του Κτηματολογίου.

Επειδή το Κράτος έχει μεγάλη απώλεια εσόδων από φόρο ακίνητης ιδιοκτησίας για τις μισθώσεις κρατικής γης στις άλλες Επαρχίες, εκτός της Λεμεσού, ζήτησα με σχετική επιστολή μου προς το Διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας όπως προχωρήσει, χωρίς καθυστέρηση, στην εκτίμηση των σχετικών μισθώσεων, έτσι που να διευκολυνθεί ο Διευθυντής του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων να προβεί στην επιβολή των σχετικών φορολογιών.

Σε σύσκεψη που έγινε στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας στις 12.2.2002 αποφασίστηκε όπως γίνει κατ' αρχήν η εκτίμηση των μισθώσεων στις βιομηχανικές περιοχές, στα κρατικά κτήματα, όπου ανεγέρθηκαν ξενοδοχεία, και άλλων σημαντικών μισθώσεων σε κρατική γη. Μέχρι σήμερα οι εκτιμήσεις δεν έχουν γίνει από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας.

#### **4.54 ΤΜΗΜΑ ΤΕΛΩΝΕΙΩΝ**

##### **Μέρος Α**

##### **Υπερωριακή απασχόληση.**

(α) Το ύψος της υπερωριακής αποζημίωσης ανήλθε κατά το 2006 σε £2.623.714, σε σύγκριση με £2.443.860 το 2005, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £179.854 ή ποσοστό 7,4%, παρά τα μέτρα που λήφθηκαν για συγκράτηση της δαπάνης για υπερωριακή εργασία. Το σύνολο των ωρών υπερωριακής απασχόλησης ήταν 201 867, σε σύγκριση με 189 743 το 2005, από τις οποίες οι

102 629 ήταν χρεώσιμες. Τα έσοδα από τις χρεώσιμες ώρες ήταν £1.301.442 και το αντίστοιχο κόστος £1.287.610. Η μη χρεώσιμη υπερωριακή εργασία, αφορά κυρίως σε εργασία στα αεροδρόμια και στα σημεία ελέγχου των οδοφραγμάτων.

Το Τμήμα με πληροφόρησε ότι το θέμα της υπερωριακής απασχόλησης βρίσκεται κάτω από στενή και συνεχή παρακολούθηση σε παγκύπρια βάση, στα πλαίσια υλοποίησης του Συμφωνημένου Σχεδίου Δράσης για έλεγχο των υπερωριών. Η αύξηση της δαπάνης το 2006 οφείλεται στην εργασία για κάλυψη πρόσθετων αναγκών στα οδοφράγματα.

**(β)** Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, πολλοί υπάλληλοι του Τμήματος εργάζονται περισσότερες από 48 ώρες την εβδομάδα, περιλαμβανομένων των υπερωριών, που είναι το ανώτατο όριο που προβλέπεται στον περί Οργάνωσης του Χρόνου Εργασίας Νόμο του 2002.

Το Τμήμα ζήτησε από τη Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής εξαίρεση από τις πρόνοιες του Νόμου, και η Επιτροπή συμφώνησε όπως δοθεί εξαίρεση για το προσωπικό το οποίο ασχολείται με θέματα διερεύνησης, πρόληψης και καταστολής τελωνειακών αδικημάτων. Το Τμήμα ετοίμασε σχετικό τροποποιητικό νομοσχέδιο, το οποίο απέστειλε στην Νομική Υπηρεσία για επεξεργασία στις 28.04.2004.

**Οφειλές από εταιρεία.** Όπως αναφέρθηκε στην προηγούμενη Έκθεση μου, εταιρεία που λειτουργούσε ως τελωνειακός πράκτορας κατέθεσε επιταγές συνολικού ποσού £566.111 για τελωνισμό εμπορευμάτων το 2004, οι οποίες ήταν ακάλυπτες. Οι επιταγές έγιναν δεκτές παρόλο που η εταιρεία είχε ειδοποιήσει το Τμήμα προηγουμένως ότι η τράπεζα είχε τερματίσει την ισχύ του εγγυητηρίου της.

Από τις ενέργειες του Τμήματος έχει εισπραχθεί μέρος της οφειλής, ενώ παραμένει ανείσπρακτο το υπόλοιπο ποσό ύψους £210.478, για την είσπραξη του οποίου έχουν ληφθεί νομικά μέτρα.

Σημειώνεται ότι, δεν έχει ολοκληρωθεί ο έλεγχος των φακέλων αποθεμάτων για τη διακρίβωση τυχόν ελλειμμάτων στα αποθέματα που είχε η εν λόγω εταιρεία, ενώ αριθμός φακέλων δεν έχουν εντοπιστεί.

Το Τμήμα με πληροφόρησε ότι ο έλεγχος των φακέλων αποθεμάτων αποταμίευσης συνεχίζεται με εντατικό ρυθμό και καταβάλλεται κάθε προσπάθεια για διευθέτηση των τυχόν διαφορών που παραμένουν σε εκκρεμότητα.

**Δηλωτικά εισαγωγής.** Από την 1.5.2004, τα δηλωτικά εισαγωγής υποβάλλονται ηλεκτρονικά στο νέο ολοκληρωμένο μηχανογραφημένο σύστημα «Θησέας» το οποίο είναι συνδεδεμένο με το σύστημα διασαφήσεων εισαγωγής. Παρατηρήθηκε ότι κατά το 2006 στο Τελωνείο Λεμεσού κατατέθηκαν 2 542 δηλωτικά εισαγωγής από τα οποία 1 062 ήταν σε εκκρεμότητα κατά την ημερομηνία του ελέγχου. Επίσης βρίσκονταν σε εκκρεμότητα 242 δηλωτικά εισαγωγής του 2005. Παρατήρησα ότι τα δηλωτικά εισαγωγής θα έπρεπε να είναι κλειστά αφού σύμφωνα με το Νόμο ο χρόνος που παρέχεται για να πάρουν τα εμπορεύματα τελικό προορισμό είναι 45 ημέρες από την κατάθεση του δηλωτικού και θα έπρεπε να κατατεθούν διασαφήσεις για όλα τα εμπορεύματα.

Το Τμήμα με πληροφόρησε ότι οι υπ' αναφορά εκκρεμότητες αφορούν κυρίως στις περιπτώσεις διασαφήσεων εισαγωγής απομαδοποιημένων φορτίων ή κοινοτικών φορτίων όπου δεν γίνεται αυτόματα διασύνδεση και διαγραφή των σχετικών φορτωτικών από το δηλωτικό και απαιτείται καταχώριση διά χειρός. Οι περιπτώσεις αυτές διερευνώνται από ομάδα λειτουργών και αναμένεται ότι σύντομα θα διευθετηθούν.

#### **Αποθήκες Αποταμίευσης.**

**(α) Επιτόπιος έλεγχος Αποθηκών.** Παρατηρήθηκε ότι ο επιτόπιος έλεγχος Αποθηκών Αποταμίευσης από το Τμήμα κατά το 2006 ήταν περιορισμένος, όπως και κατά τα προηγούμενα

χρόνια. Εξέφρασα την άποψη ότι ο έλεγχος θα πρέπει να γίνεται πιο τακτικά, για έγκαιρη επισήμανση λαθών ή παραλείψεων και αποφυγή απώλειας δημόσιων εσόδων.

Το Τμήμα με πληροφόρησε ότι έχει καταρτίσει πρόγραμμα για ετήσιο έλεγχο όλων των αποθηκών αποταμίευσης και φορολογικών αποθηκών (φυσικός και λογιστικός έλεγχος). Κατά το 2006 έχει σημειωθεί σημαντική βελτίωση στον τομέα αυτό και συνεχίζει να βελτιώνεται περαιτέρω κατά το 2007.

**(β) Έλεγχος φακέλων αποθεμάτων.** Όπως αναφέρθηκε στην προηγούμενη Έκθεση μου, από τον έλεγχο των κλειστών φακέλων αποθεμάτων στα χειρόγραφα μητρώα στο Τελωνείο Λεμεσού, από το Τμήμα, το 2005 διαπιστώθηκε ότι έλειπαν 2 146 φάκελοι αποθεμάτων. Το Τμήμα συνεχίζει τις προσπάθειες για ανεύρεση ή αναδημιουργία των φακέλων (μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου είχαν εντοπιστεί περίπου το 25% των φακέλων). Στο Τελωνείο Λευκωσίας παρατηρήθηκε ότι μέχρι την ημέρα του ελέγχου δεν είχαν ελεγχθεί 4 376 φάκελοι αποθεμάτων, ενώ δεν είχε γίνει έλεγχος στα χειρόγραφα μητρώα φακέλων για εντοπισμό φακέλων που τυχόν λείπουν.

Ανέφερα ότι θα πρέπει να συνεχιστούν οι προσπάθειες για ολοκλήρωση του ελέγχου των κλειστών φακέλων αποθεμάτων με προτεραιότητα στους φακέλους που αφορούν προϊόντα υψηλής δασμολογικής αξίας.

Το Τμήμα με πληροφόρησε ότι οι εκκρεμότητες του Τελωνείου Λεμεσού έχουν διευθετηθεί σε ποσοστό 46% και για διευθέτηση και των υπολοίπων φακέλων έχουν δοθεί οδηγίες όπως ληφθούν όλα τα ενδεχόμενα μέτρα, περιλαμβανομένης και της αναδημιουργίας ή συμπλήρωσής τους. Σε ότι αφορά στις εκκρεμότητες του Τελωνείου Λευκωσίας, έχουν ελεγχθεί και κλείσει 2278 φάκελοι (περίπου 52%). Ο έλεγχος συνεχίζεται με εντατικούς ρυθμούς για διευθέτηση και των υπόλοιπων εκκρεμοτήτων.

**(γ) Μηχανογραφημένο σύστημα Αποθηκών.** Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, το μηχανογραφημένο σύστημα Αποθηκών παρουσιάζει προβλήματα με αποτέλεσμα να μην παρουσιάζει σωστή εικόνα των υπολοίπων των αποταμιευμένων εμπορευμάτων. Επίσης ο έλεγχος από το Τμήμα στους φακέλους αποθεμάτων που τηρούνται στις Αποθήκες είναι περιορισμένος.

Επανάλαβα την εισήγηση ότι θα πρέπει να γίνουν τροποποιήσεις στις παραμέτρους έτσι ώστε το σύστημα να μη δέχεται αρνητικά υπόλοιπα και να ληφθούν μέτρα για διόρθωση των αρνητικών υπολοίπων και περιορισμό στο ελάχιστο των λανθασμένων καταχωρίσεων. Επίσης, θα πρέπει να τονιστεί στους αδειούχους εκτελωνιστές, ότι για μη δικαιολογημένες, λανθασμένες καταχωρίσεις, θα επιβάλλεται πρόστιμο για κάλυψη του διοικητικού κόστους που υπόκειται το Τμήμα για τη διερεύνηση και διόρθωση τους.

Το Τμήμα με πληροφόρησε ότι τα οποιαδήποτε αρνητικά υπόλοιπα δεν οφείλονται σε προβλήματα του συστήματος, ούτε και επηρεάζουν την άσκηση ελέγχου τους, δεδομένου ότι για να αποφασιστεί το κλείσιμο ενός αποθέματος λαμβάνονται υπόψη όλα τα δεδομένα για τα οποία τηρούνται στοιχεία. Όσον αφορά στις λανθασμένες καταχωρίσεις στο σύστημα από τους χρήστες, λαμβάνονται μέτρα όπως επανέκδοση οδηγιών και εκπαίδευση των λειτουργών του Τμήματος και των εξωτερικών χρηστών του συστήματος.

**(δ) Έλεγχος και κλείσιμο φακέλων αποθεμάτων στο μηχανογραφικό σύστημα.** Παρατηρήθηκε ότι δεν γίνεται έλεγχος και κλείσιμο των αποθεμάτων που δηλώθηκαν κλειστά από τους ιδιοκτήτες των Αποθηκών. Ο έλεγχος κρίνεται απαραίτητος για τη βελτίωση των στοιχείων που παρουσιάζονται στο μηχανογραφικό σύστημα.

Το Τμήμα με πληροφόρησε ότι ο εν λόγω έλεγχος των δηλωθέντων κλειστών αποθεμάτων έχει ήδη διεκπεραιωθεί σε μεγάλο ποσοστό και συνεχίζεται με εντατικό ρυθμό ο έλεγχος για διευθέτηση και των υπολοίπων εκκρεμοτήτων.

**Ελεύθερη Ζώνη Λάρνακας.** Το καθεστώς της Ελεύθερης Ζώνης διαφοροποιήθηκε από την 1.5.2004 και στο χώρο διεξάγονται εργασίες αποθήκευσης και μεταποίησης ή επεξεργασίας προϊόντων, νοουμένου ότι έχει εξασφαλιστεί η έγκριση του Τελωνείου (Νόμος 94(Ι)/04). Παρατηρήθηκε ότι μια επιχειρησιακή μονάδα εξακολουθεί να δραστηριοποιείται στο χώρο της Ελεύθερης Ζώνης χωρίς να έχει εξασφαλίσει άδεια. Το Τμήμα διεξήγαγε έλεγχο στην εν λόγω μονάδα και επέδωσε βεβαίωση τελωνειακής ή άλλης οφειλής. Επίσης διεξήγαγε έλεγχο στις μονάδες που έκλεισαν ή αδρανούσαν και κατείχαν αδασμολόγητα μηχανήματα και αποθέματα και όπου προέκυψαν διαφορές επιδόθηκε βεβαίωση τελωνειακής ή άλλης οφειλής.

Το Τμήμα με πληροφόρησε ότι η εν λόγω εταιρεία τελεί υπό εκκαθάριση και έχει τροχοδρομηθεί η ετοιμασία και κατάθεση στον Επίσημο Παραλήπτη επαλήθευσης χρέους πιστωτή. Αναφορικά με τις άλλες επιχειρησιακές μονάδες που δεν διευθέτησαν τα αφορολόγητα αποθέματα και εξοπλισμό τους και οι οποίες παρέλειψαν να συμμορφωθούν στις σχετικές απαιτήσεις του Τμήματος, έχει τροχοδρομηθεί η λήψη δικαστικών μέτρων εναντίον τους.

**Μίσθωση Υπηρεσιών.** Παρατηρήθηκε ότι το συμβόλαιο που υπογράφηκε με ξένο εμπειρογνώμονα για παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε θέματα εναρμόνισης έληξε στις 30.6.2006 και ακολούθως υπογράφηκε νέο συμβόλαιο το Μάρτιο 2007. Ως αποτέλεσμα ο εμπειρογνώμονας εργοδοτήθηκε για αρκετούς μήνες χωρίς να υπάρχει συμβόλαιο σε ισχύ. Διαπιστώθηκε επίσης ότι ο εμπειρογνώμονας δεν έχει διευθετήσει τις υποχρεώσεις του όσο αφορά τον φόρο εισοδήματος. Εξέφρασα την άποψη ότι, το Τμήμα θα έπρεπε να ενεργήσει έγκαιρα για την ανανέωση του συμβολαίου έτσι ώστε να μην διενεργούνται πληρωμές χωρίς να υπάρχει σε ισχύ συμβόλαιο. Επίσης θα έπρεπε να μεριμνήσει για την τακτοποίηση των φορολογικών υποχρεώσεων του εμπειρογνώμονα.

Το Τμήμα με πληροφόρησε ότι για διευθέτηση τυχόν εκκρεμότητας όσον αφορά στο φόρο εισοδήματος, έχει αποσταλεί σχετική επιστολή προς το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων.

## **Υπηρεσία Φόρου Προστιθέμενης Αξίας**

### **Μέρος Α**

**Εισπράξεις.** Οι εισπράξεις φόρου προστιθέμενης αξίας (Φ.Π.Α.) κατά το 2006 ανήλθαν σε £857,6 εκ., σε σύγκριση με £759,2 εκ. το 2005, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £98,4 εκ. ή 13%. Η αύξηση οφείλεται στην προώθηση των εισπρακτικών μέτρων, στην αύξηση των εγγεγραμμένων προσώπων στο μητρώο Φ.Π.Α. κατά 7,4% καθώς και στην αύξηση του ΑΕΠ.

**Καθυστερημένοι φόροι.** Στις 31.12.2006 το σύνολο των καθυστερημένων φόρων, συμπεριλαμβανομένων των επιβαρύνσεων και τόκων, ήταν £81,2 εκ., σε σύγκριση με £69,2 εκ. το 2005, δηλαδή σημείωσαν αύξηση £12 εκ. ή 17,3%. Το ποσό αυτό αποτελεί ποσοστό 1,5% των συνολικών εισπράξεων Φ.Π.Α. από την έναρξη εφαρμογής του μέχρι τις 31.12.2006, που ανέρχονται σε £5.504 εκ. Καθυστερημένες οφειλές παρουσιάζουν 13 598 Υποκείμενα στο Φόρο Πρόσωπα (ΥΦΠ). Ένα μεγάλο μέρος των οφειλών παρουσιάζει πρόβλημα στην είσπραξη, αφού οφείλεται από πρόσωπα για τα οποία έχει εκδοθεί διάταγμα παραλαβής/εκκαθάρισης (£15,5 εκ.), από πρόσωπα των οποίων η εγγραφή στο μητρώο έχει ακυρωθεί (£28,1 εκ.) και από πρόσωπα που έχουν προσφύγει στο δικαστήριο (£3,2 εκ.). Ποσό £18,6 εκ. αφορά φόρο ο οποίος δηλώθηκε από τα ΥΦΠ αλλά δεν καταβλήθηκε παρόλο που αυτό σύμφωνα με το άρθρο 46(9) του Νόμου είναι ποινικό αδίκημα. Η είσπραξη των οφειλών καθίσταται επίσης δύσκολη από το γεγονός ότι ποσό £46,9 εκ. (57,7% των οφειλών) αποτελεί επιβαρύνσεις και τόκους. Το ποσό αυτό δημιουργήθηκε λόγω των ψηλών επιβαρύνσεων που προνοούσε ο προηγούμενος Νόμος (αρ. 246/90), καθώς και από την τακτική που ακολουθούσε η Υπηρεσία μέχρι την 1.2.2002 να εξοφλείται πρώτα ο φόρος και μετά οι άλλες οφειλές, με αποτέλεσμα αρκετά ΥΦΠ να έχουν εξοφλήσει τον οφειλόμενο φόρο και να οφείλουν μόνο επιβαρύνσεις και τόκους (£11,1 εκ. στις

31.12.2006). Εξέφρασα την άποψη ότι η Υπηρεσία θα πρέπει να εντείνει τα μέτρα για είσπραξη των οφειλών οι οποίες χρόνο με το χρόνο αυξάνονται.

Η Υπηρεσία με πληροφόρησε ότι τα μέτρα είσπραξης που εφαρμόζονται επικεντρώνονται στην είσπραξη του άμεσα απαιτητού ποσού που οφείλεται από πρόσωπα που δεν τελούν υπό εκκαθάριση/πτώχευση, δεν έχει ακυρωθεί η εγγραφή τους στο Μητρώο Φ.Π.Α. και δεν έχουν προσφύγει στο Δικαστήριο και το οποίο ανέρχεται σε £34,4 εκ., και κυρίως στην εκστρατεία κατασχέσεων η οποία κατά το 2006 συνεχίστηκε και εντατικοποιήθηκε. Επίσης, έχει σχεδιαστεί και εφαρμοστεί από 1.9.2006 νέο μηχανογραφημένο σύστημα με σκοπό την όσο το δυνατό ταχύτερη όχληση ΥΦΠ που δεν συμμορφώνονται στις υποχρεώσεις τους. Επιπρόσθετα, έχει επιτευχθεί η μίσθωση υπηρεσιών δικηγόρων για την προώθηση πολιτικών αγωγών και η ενίσχυση της Μονάδας Λήψης Δικαστικών Μέτρων με τη μίσθωση των νομικών υπηρεσιών τριών δικηγόρων για την προώθηση των ποινικών υποθέσεων και αιτήσεων για διάλυση εταιρειών.

**Μη υποβολή φορολογικών δηλώσεων και κατ' εκτίμηση φορολογίες.** Στις περιπτώσεις όπου ΥΦΠ δεν υποβάλλουν φορολογικές δηλώσεις, η Υπηρεσία προχωρεί στην επιβολή φορολογίας κατ' εκτίμηση. Οι κατ' εκτίμηση φορολογίες διαγράφονται όταν υποβληθούν φορολογικές δηλώσεις. Στις 31.12.2006 5 939 ΥΦΠ παρουσίαζαν οφειλές από κατ' εκτίμηση φορολογίες.

Όπως ανέφερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μου πολλά από τα πρόσωπα αυτά είναι ενεργά και οι κατ' εκτίμηση φορολογίες αφορούν ορισμένες μόνο φορολογικές τους δηλώσεις που δεν υποβλήθηκαν. Η Υπηρεσία θα πρέπει να διερευνήσει και τακτοποιήσει τις περιπτώσεις αυτές και να εντείνει τις προσπάθειες για τη διερεύνηση όλων των κατ' εκτίμηση φορολογιών. Βάσει του Νόμου (Παράρτημα 10) η Έφορος δύναται να απαιτήσει από οποιαδήποτε κρατική αρχή να της παράσχει πληροφορίες που είναι δυνατό να είναι αναγκαίες για τους σκοπούς του Νόμου. Κατά την άποψη μου θα πρέπει να επιδιωχθεί η εξασφάλιση πληροφοριών από διάφορα Τμήματα, όπως το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων, Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη, για τον εντοπισμό των οφειλετών.

Η Υπηρεσία με πληροφόρησε ότι η διερεύνηση τέτοιων περιπτώσεων είναι συνεχής δραστηριότητα κάθε Επαρχιακού Γραφείου στα πλαίσια των δυνατοτήτων τους. Επίσης καταβάλλεται προσπάθεια για αξιοποίηση των στοιχείων που τηρούνται από άλλα Τμήματα/Υπηρεσίες.

**Επιστροφές φόρου.** Οι επιστροφές φόρου το 2006 ανήλθαν σε £60 εκ., σε σύγκριση με £51,1 εκ. το 2005, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £8,9 εκ. ή 17,4%. Κατά το 2006 υποβλήθηκαν 25 412 αιτήσεις για επιστροφή φόρου, σε σύγκριση με 23 465 το 2005. Η Υπηρεσία διεξήγαγε έλεγχο σε 479 περιπτώσεις (ποσοστό 1,9%) και σε 287 από αυτές βεβαιώθηκε φόρος ύψους £3,2 εκ.

Σύμφωνα με Γενική Οδηγία της Εφόρου, όπου κρίνεται αναγκαίο, το πιστωτικό υπόλοιπο δεν επιστρέφεται αμέσως αλλά παραμένει σε πίστη των ΥΦΠ για εύλογο χρονικό διάστημα, ώστε να παρέχεται στην Υπηρεσία χρόνος για καλύτερη αξιολόγηση και έλεγχο. Το συνολικό ποσό που παραμένει σε πίστη των ΥΦΠ αυξήθηκε από £46,9 εκ. το 2005 σε £67,4 εκ. το 2006.

Εξέφρασα την άποψη ότι οι επισκέψεις ελέγχου για σκοπούς επιστροφής φόρου θα πρέπει να αυξηθούν στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό. Από τα στοιχεία για το 2006 φαίνεται ότι από κάθε επίσκεψη ελέγχου προέκυψε, κατά μέσο όρο, βεβαίωση φόρου περίπου £7.000. Σε κάποιες περιπτώσεις το ποσό της βεβαίωσης υπερέβηκε το ποσό των £100.000.

#### **Εισπρακτικά μέτρα.**

**(α) Κατάσχεση αγαθών.** Κατά το 2006 τέθηκαν υπό απειλή κατάσχεσης από την Υπηρεσία 1 315 ΥΦΠ και, ως αποτέλεσμα, εισπράχθηκε ποσό £4,9 εκ..

**(β) Ποινικές διώξεις.** Συνολικά από την 1.7.1992 έχουν ασκηθεί 5 173 διώξεις και στις 31.12.2006 εκκρεμούσαν 263 υποθέσεις.

Ο αριθμός των ποινικών διώξεων είναι περιορισμένος, αν ληφθεί υπόψη ο μεγάλος αριθμός των προσώπων που παρουσιάζουν οφειλές. Στις 31.12.2006 12 428 ΥΦΠ τα οποία δεν είχαν καταχωρήσει προσφυγή και δεν ήταν υπό εκκαθάριση, όφειλαν περίπου £62,5 εκ. Εναντίον αυτών των προσώπων θα μπορούσαν να ασκηθούν ποινικές διώξεις.

Εισηγήθηκα την όσο το δυνατό αύξηση των ποινικών διώξεων, ενόψει και του γεγονότος ότι το δικαστήριο από την 1.2.2002 έχει εξουσία, εκτός από την επιβολή ποινής, να εκδώσει διάταγμα για εξόφληση της οφειλής.

Σημειώνεται ότι από την 1.11.2006 η Μονάδα Λήψης Δικαστικών Μέτρων ενισχύθηκε με τρεις δικηγόρους με σύμβαση, οι οποίοι θα μελετούν και ετοιμάζουν υποθέσεις για σκοπούς ποινικής και/ή αστικής διαδικασίας και θα εκπροσωπούν, με οδηγίες του Γενικού Εισαγγελέα, την Έφορο στα δικαστήρια. Με την ενίσχυση της Μονάδας ο αριθμός των κατηγορητηρίων αναμένεται να αυξηθεί.

**(γ) Πολιτικές αγωγές.** Παρατηρήθηκε ότι οι υποθέσεις που υποβλήθηκαν στη Νομική Υπηρεσία για καταχώριση πολιτικής αγωγής είναι πολύ περιορισμένες ενώ καμιά υπόθεση δεν έχει διεκπεραιωθεί. Σύμφωνα με την Υπηρεσία η ενίσχυση της Μονάδας Λήψης Δικαστικών Μέτρων θα βοηθήσει στην προώθηση των πολιτικών αγωγών και τα αποτελέσματα θα γίνουν εμφανή κατά το 2007.

#### **Επισκέψεις ελέγχου.**

**(α)** Η Υπηρεσία κατά το 2006 πραγματοποίησε 440 επισκέψεις ελέγχου σε ΥΦΠ (0,7% του συνόλου των εγγεγραμμένων προσώπων), κατά τις οποίες βεβαιώθηκε φόρος ύψους £6,4 εκ., σε σύγκριση με 466 επισκέψεις και βεβαιώσεις φόρου ύψους £5,4 εκ. κατά το 2005 (μέσος όρος βεβαίωσης φόρου κατά επίσκεψη £14.432). Το σύνολο των επισκέψεων ελέγχου από την 1.7.1992 μέχρι 31.12.2006 ανήλθε σε 7 754 (7,4% του συνόλου των εγγραφέντων στο μητρώο Φ.Π.Α. προσώπων), με συνολικές βεβαιώσεις φόρου ύψους £49,1 εκ. Παρατηρήθηκε ότι στο 86% των περιπτώσεων προέκυψε βεβαίωση φόρου. Εξέφρασα την άποψη ότι θα πρέπει να γίνει προσπάθεια για ουσιαστική αύξηση των επισκέψεων ελέγχου στα ΥΦΠ. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με το Νόμο δε μπορεί να εκδοθεί βεβαίωση φόρου μετά την πάροδο έξι ετών από το τέλος της καθορισμένης φορολογικής περιόδου στην οποία αφορά.

Η Υπηρεσία με πληροφόρησε ότι γίνονται συνεχείς προσπάθειες τόσο για αύξηση του αριθμού όσο και της ποιότητας των ελέγχων μέσω της συνεχούς επιμόρφωσης των λειτουργών, της αναβάθμισης των μεθόδων και της συνεργασίας με τα υποκείμενα στο φόρο πρόσωπα, στη βάση αξιολόγησης όλων των υποκειμένων στο φόρο προσώπων σε σχέση με το βαθμό κινδύνου που εμπεριέχει κάθε περίπτωση.

**(β)** Παρατηρήθηκε ότι τα ΥΦΠ παρόλο που έχουν υποχρέωση να ενημερώνουν την Έφορο για αλλαγές σε ουσιαστικά στοιχεία της επιχείρησής τους, ως επί το πλείστον δεν το πράττουν, με αποτέλεσμα το μητρώο να μην παρουσιάζει την πραγματική εικόνα της κάθε επιχείρησης κατά την αξιολόγηση που γίνεται για σκοπούς επίσκεψης ελέγχου.

Η Υπηρεσία θα πρέπει να εφαρμόσει σύστημα για την παρακολούθηση και ενθάρρυνση των ΥΦΠ όπως δηλώνουν σε τακτά χρονικά διαστήματα τις τυχόν αλλαγές στα δεδομένα της επιχείρησής τους (π.χ. επέκταση των εργασιών, προσθήκη νέων κλάδων επιχείρησης, κ.λπ.).

#### **Φοροδιαφυγή.**

**(α) Εγγραφή στο μητρώο Φ.Π.Α.** Στις 31.12.2006 τα εγγεγραμμένα πρόσωπα στο μητρώο ήταν 65 754. Από το 1992 μέχρι το 2006 εγγράφηκαν συνολικά 104 677 πρόσωπα, από τα οποία 38 923 έχουν ακυρώσει την εγγραφή τους. Εξέφρασα την άποψη ότι ο καθορισμός του ορίου υποχρεωτικής εγγραφής στο μητρώο στις £9.000 καθιστά ουσιαστικά αναγκαία την εγγραφή



σχεδόν όλων των προσώπων, νομικών ή φυσικών, που διεξάγουν επιχείρηση. Η Υπηρεσία θα πρέπει να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για να διακριβωθεί κατά πόσο υπάρχει συμμόρφωση με το Νόμο, εξασφαλίζοντας στοιχεία και από άλλες πηγές, όπως από τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων (για αυτοεργοδοτούμενους) και το Γραφείο του Εφόρου Εταιρειών.

Η Υπηρεσία με πληροφόρησε ότι καταβάλλονται συνεχείς προσπάθειες εγγραφής ΥΦΠ στο Μητρώο Φ.Π.Α. Όσον αφορά την αξιοποίηση των στοιχείων που τηρούνται από άλλα Τμήματα/Υπηρεσίες αυτό προσκρούει σε διατάξεις της νομοθεσίας για την προστασία προσωπικών δεδομένων, σε ότι αφορά τα φυσικά πρόσωπα.

**(β) Νομική ευθύνη καταναλωτή.** Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενη Έκθεσή μου, με σκοπό την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής από τη μη έκδοση φορολογικού τιμολογίου, η Υπηρεσία, λαμβάνοντας υπόψη και τις εμπειρίες άλλων χωρών, έχει προβεί στην ετοιμασία Κανονισμών σύμφωνα με τους οποίους οι καταναλωτές θα έχουν την ευθύνη εξασφάλισης φορολογικού τιμολογίου κατά τις συναλλαγές τους. Με βάση τους Κανονισμούς, τα υποκείμενα στο φόρο πρόσωπα υποχρεούνται να εκδίδουν νόμιμες αποδείξεις για τις λιανικές πωλήσεις και ο καταναλωτής υποχρεούται να απαιτεί νόμιμη απόδειξη.

Η Υπηρεσία με πληροφόρησε ότι οι Κανονισμοί έχουν αποσυρθεί από τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

**(γ) Υπολογισμός φοροδιαφυγής.** Σύμφωνα με την Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 98/527/ΕΚ ημερομηνίας 24.7.1998, τα κράτη μέλη πρέπει να υπολογίζουν το ποσό της διαφυγής της πληρωμής Φ.Π.Α. χωρίς τη συμμετοχή των αγοραστών. Ο υπολογισμός βασίζεται στον υπολογισμό των θεωρητικών εσόδων Φ.Π.Α., και στην ανάλυση της διαφοράς με τα πραγματικά έσοδα Φ.Π.Α. Ο υπολογισμός των θεωρητικών εσόδων Φ.Π.Α. βασίζεται στα μακροοικονομικά δεδομένα (ΑΕΠ) λαμβάνοντας υπόψη τους διάφορους συντελεστές για τα διάφορα προϊόντα/υπηρεσίες.

Η Υπηρεσία Φ.Π.Α. δεν έχει προβεί στον πιο πάνω υπολογισμό επειδή δεν διαθέτει τους απαιτούμενους πόρους και την τεχνογνωσία για να προβεί στη συλλογή και επεξεργασία των απαραίτητων στοιχείων.

Από τα στοιχεία που αφορούν άλλα κράτη μέλη φαίνεται ότι η φοροδιαφυγή χωρίς τη συμμετοχή του αγοραστή κυμαίνεται στο 10%-15%.

Όπως με πληροφόρησε η Υπηρεσία, η Γενική Διεύθυνση Φορολογίας και Τελωνείων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όρισε ξένο συμβουλευτικό οίκο να διεξαγάγει εις βάθος μελέτη με σκοπό να αναλύσει και προσδιορίσει το μέγεθος της φοροδιαφυγής σε όλα τα κράτη μέλη της Ε.Ε. Η μελέτη βρίσκεται υπό εξέλιξη.

#### 4.55 ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

**Νέο σύστημα αξιολόγησης προσωπικού στην Κυπριακή Δημόσια Υπηρεσία.** Το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφαση αρ. 53669 ημερ. 16 Μαΐου 2001 αποφάσισε την ανάθεση υπηρεσιών για το σχεδιασμό, εφαρμογή, παρακολούθηση και εποπτεία του Συστήματος Αξιολόγησης Προσωπικού στην Κυπριακή Δημόσια Υπηρεσία, σε ιδιωτικό οίκο με επιτροπή καθοδήγησης. Η κατακύρωση της σχετικής προσφοράς έγινε στις 15.11.2001. Σύμφωνα με τους όρους της προσφοράς, το Σύστημα θα ολοκληρωνόταν μέχρι τις 30.11.2002, με σκοπό να τεθεί σε εφαρμογή από την 1.1.2003. Ζήτησα όπως πληροφορηθώ για τους λόγους της μεγάλης αυτής καθυστέρησης και σημείωσα ότι στο Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης της Κύπρου 2007-2013, περιλαμβάνεται η ανάπτυξη νέου συστήματος αξιολόγησης της απόδοσης στα πλαίσια της προσπάθειας για την αύξηση της αποδοτικότητας του δημόσιου τομέα.

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, το αρχικό προσχέδιο του νέου συστήματος αξιολόγησης, έτυχε επεξεργασίας από το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού και βάσει των συστάσεων που έγιναν προς τον ιδιωτικό οίκο, ετοιμάστηκε νέο

προσχέδιο, το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο (αρ. απόφασης 60520) στις 7.7.2004. Το νέο προσχέδιο ευρίσκεται για διαβούλευση με την ΠΑ.ΣΥ.Δ.Υ.

#### 4.56 ΤΜΗΜΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

##### Μέρος Α

**Εκθέσεις Προόδου για τα έργα μηχανογράφησης.** Παρατήρησα ότι οι Εκθέσεις Προόδου για τα στρατηγικά έργα μηχανογράφησης ετοιμάζονται και υποβάλλονται στο Εκτελεστικό Συμβούλιο Μηχανογράφησης (ΕΣΜ) με καθυστέρηση, με αποτέλεσμα να μη εξυπηρετείται ο σκοπός της έγκαιρης μελέτης και αντιμετώπισης τυχόν προβλημάτων. Για παράδειγμα οι εκθέσεις για τις τριμηνίες Ιουλίου-Σεπτεμβρίου 2006 και Οκτωβρίου-Δεκεμβρίου 2006 υποβλήθηκαν στο ΕΣΜ στις 28.3.2007 και 18.5.2007 αντίστοιχα, δηλαδή περίπου 6 μήνες μετά τη λήξη της περιόδου στην οποία αφορά η έκθεση.

**Εκθέσεις Αξιολόγησης των έργων μηχανογράφησης από τους Υπεύθυνους Λειτουργούς (Project Managers).** Με βάση απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου μετά την ολοκλήρωση ενός στρατηγικού έργου πρέπει να ετοιμάζεται έκθεση αξιολόγησης από τον Υπεύθυνο Λειτουργό του Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής(ΤΥΠ). Σκοπός της αξιολόγησης είναι να επισημανθούν τυχόν προβλήματα και αδυναμίες κατά την ανάπτυξη του συστήματος μηχανογράφησης ώστε αφενός να ενημερωθεί το Εκτελεστικό Συμβούλιο Μηχανογράφησης (ΕΣΜ) και ο προϊστάμενος του Τμήματος και αφετέρου να ληφθούν υπόψη σε μελλοντικά έργα. Παρατηρήθηκε ότι υπήρξε μεγάλη καθυστέρηση στην ετοιμασία των εκθέσεων από τους Υπεύθυνους Λειτουργούς των Στρατηγικών Έργων Μηχανογράφησης της Δημόσιας Υπηρεσίας. Ορισμένα από τα Έργα στα οποία υπήρξε καθυστέρηση στην υποβολή των εκθέσεων προς το ΕΣΜ είναι τα ακόλουθα:

- Έργο μηχανογράφησης του Τμήματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Το Έργο ολοκληρώθηκε τον Ιανουάριο 1999. Η έκθεση αξιολόγησης υποβλήθηκε τον Ιούνιο 2006.
- Έργο μηχανογράφησης του Υπουργείου Υγείας. Το έργο ολοκληρώθηκε το Μάιο 2004. Η έκθεση αξιολόγησης υποβλήθηκε το Μάιο 2007.
- Πληροφοριακό Σύστημα Γης. Το έργο ολοκληρώθηκε τον Αύγουστο 2000. Η έκθεση αξιολόγησης υποβλήθηκε το Μάρτιο 2006.
- Έργο Επιθεώρησης Εργοστασίων. Το Έργο ολοκληρώθηκε τον Ιούνιο 2000. Η έκθεση αξιολόγησης υποβλήθηκε το Μάρτιο 2006.
- Έργο μηχανογράφησης του Τμήματος Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας. Το Έργο ολοκληρώθηκε τον Αύγουστο 2001. Η έκθεση αξιολόγησης υποβλήθηκε τον Ιούνιο 2007.

Ο Διευθυντής του ΤΥΠ με πληροφόρησε ότι έδωσε οδηγίες σε όλους του Υπεύθυνους Λειτουργούς του Τμήματος του για ετοιμασία των εκθέσεων αξιολόγησης των έργων μηχανογράφησης αμέσως μετά την ολοκλήρωση και παραλαβή του κάθε έργου.

**Διαδικασία Παραλαβής Έργου.** Από τον έλεγχο των συμβάσεων έργων μηχανογράφησης διαπιστώθηκαν οι ακόλουθες αδυναμίες αναφορικά με το σύστημα παραλαβής Έργου:

(α) Η διαδικασία διορισμού και η σύσταση της Ομάδας Παραλαβής Έργου διαφέρει από Έργο σε Έργο. Λόγω της κρίσιμης σημασίας που έχει το επίπεδο και η κατάρτιση των ατόμων της Ομάδας στην παραλαβή ενός Έργου και ιδιαίτερα στην επινόηση, κατάρτιση και εφαρμογή καταλλήλων σεναρίων ελέγχου της λειτουργίας και αποδοχής μηχανογραφημένου συστήματος, έχουμε την άποψη ότι η σύσταση της Ομάδας πρέπει να εγκρίνεται από το Συμβούλιο Έργου.

(β) Η καταγραφή των σεναρίων ελέγχου της αποδοχής Έργου, σε ορισμένες περιπτώσεις γίνεται πρόχειρα και συνοπτικά χωρίς αναλυτική περιγραφή των διεργασιών/διαδικασιών/ στόχων του

Έργου. Η πρακτική αυτή εκτός του ότι προκαλεί προβλήματα και καθυστερήσεις στην αποδοχή του Έργου δεν συμβάλλει στην παραλαβή του επιθυμητού συστήματος, με δυσμενείς επιπτώσεις στην αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά του.

(γ) Εισηγήθηκα όπως ετοιμαστεί Έντυπο Παραλαβής Έργου το οποίο να συμπληρώνεται και υπογράφεται από την Ομάδα και όπως η διαδικασία τελικής παραλαβής του Έργου ενσωματωθεί στους Όρους Συμβολαίου και στις διαδικασίες του Τμήματος και τελική παραλαβή του Έργου να γίνεται μόνο αν έχουν επιλυθεί τα προβλήματα που έχουν καταγραφεί κατά την προσωρινή παραλαβή ή και άλλα που έχουν προκύψει κατά την περίοδο εγγύησης.

(δ) Δεν υπάρχει καθορισμένη διαδικασία για τη φύλαξη των αποτελεσμάτων των δοκιμών ελέγχου αποδοχής των Έργων. Εισηγήθηκα όπως καθοριστεί ο τρόπος και η διάρκεια φύλαξης των στοιχείων που αφορούν τα σενάρια και αποτελέσματα των δοκιμών ελέγχου.

Ο Διευθυντής του ΤΥΠ με πληροφόρησε το Νοέμβριο 2007 μεταξύ άλλων ότι:

(α) Θα ετοιμαστούν οδηγίες προς τους Υπεύθυνους Λειτουργούς των έργων για καθορισμό διαδικασίας στην ετοιμασία, εκτέλεση και φύλαξη σεναρίων ελέγχου αποδοχής έργου καθώς και για τη φύλαξη των αποτελεσμάτων του ελέγχου ώστε να αποφεύγεται τυχόν προχειρότητα και να υπάρξει και η σχετική τεκμηρίωση των αποτελεσμάτων και,

(β) Θα ετοιμαστεί έντυπο παραλαβής έργου σύμφωνα με την εισήγηση της Υπηρεσίας μου για χρήση σε όλα τα έργα αφού όντως σήμερα για όλα τα έργα ετοιμάζεται και υπογράφεται πιστοποιητικό παραλαβής χωρίς να υπάρχει ομοιομορφία.

**Μηχανογράφηση Κρατικών Υπηρεσιών.** Από ελέγχους σε έργα μηχανογράφησης κρατικών υπηρεσιών παρατηρήθηκαν σημαντικές καθυστερήσεις στην διεκπεραίωση των διαγωνισμών και συμβάσεων και αδυναμίες στη διαχείριση των συμβάσεων με επακόλουθο την επέκταση του κόστους και προβλήματα στην λειτουργία των συστημάτων μηχανογράφησης. Οι σημαντικότερες παρατηρήσεις της Υπηρεσίας μας αφορούν τα ακόλουθα.

**(α) Σύστημα Μηχανογράφησης του Τμήματος Τελωνείων.**

(i) **Υφιστάμενο σύστημα.** Η ανάθεση του πιο πάνω συστήματος έγινε με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης σε ξένο οίκο έναντι ποσού 9 εκ. ευρώ περίπου. Λόγω προβλημάτων κατά την ανάπτυξη του συστήματος από τον προμηθευτή ολοκληρώθηκε με καθυστέρηση τον Ιούλιο 2003 μόνο η Φάση 1 και το Μάρτιο 2004 μέρος της Φάσης 2 έναντι ποσού £4.666.000. Το υπόλοιπο μέρος της Φάσης 2 και η Φάση 3 ακυρώθηκαν το Φεβρουάριο 2005 λόγω της αδυναμίας του προμηθευτή να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του.

Μετά τη λειτουργία του συστήματος τον Ιούλιο 2003, το σύστημα παρουσίαζε προβλήματα το κυριότερο από τα οποία αφορά την κατά διαστήματα υπερφόρτωση του με αποτέλεσμα να σημειώνονται διακοπές και καθυστέρηση στη διεκπεραίωση των εργασιών. Άλλα προβλήματα του συστήματος αφορούν την διασύνδεση του με το σύστημα της Αρχής Λιμένων και την αξιοπιστία του υποσυστήματος των Αποθηκών.

Για την επίλυση των πιο πάνω προβλημάτων το Τμήμα σε συνεργασία με την εμπλεκόμενη εταιρεία ετοίμασε σχέδιο δράσης που προέβλεπε την ενοποίηση των βάσεων δεδομένων και τη δημιουργία αντιγράφου της ενοποιημένης βάσης δεδομένων η οποία θα χρησιμοποιείται για την ετοιμασία καταστάσεων και αναφορών. Η υλοποίηση του σχεδίου άρχισε τον Οκτώβριο του 2006 και ολοκληρώθηκε το Νοέμβριο του 2006.

Στην έκθεση αξιολόγησης του Έργου από την Υπηρεσία-Χρήστη που ετοιμάστηκε μετά από αίτημα της Υπηρεσίας μας από το Τμήμα Τελωνείων και υποβλήθηκε στο Υπουργείο Οικονομικών στις 13.12.2006, δηλαδή αρκετά μετά την εφαρμογή του σχεδίου, αναφέρονται μεταξύ άλλων ότι:

- Δεν υπήρξε πλήρης μηχανογράφηση όλων των τελωνειακών διαδικασιών με αποτέλεσμα να χρησιμοποιούνται ακόμη αρκετά έντυπα (π.χ. εξαγωγές, προσωρινές εισαγωγές, έλεγχος επιβατών). Η συμπλήρωση του συστήματος ώστε να καλύπτονται όλες οι τελωνειακές διαδικασίες αποτελεί εκκρεμότητα που προκύπτει από την πρόσφατη κοινοτική νομοθεσία σχετικά με την ασφάλεια στην Ευρώπη.

-Θα πρέπει να επιλυθούν άμεσα τα τεχνικά προβλήματα για την απόδοση του συστήματος ώστε αυτό να σταθεροποιηθεί. Η συχνή ύπαρξη τεχνικών προβλημάτων, πέραν της ταλαιπωρίας που προκαλεί στους λειτουργούς του Τμήματος και στο κοινό, πλήττει και την αξιοπιστία του συστήματος.

Το Νοέμβριο 2007 ο Διευθυντής του ΤΥΠ με πληροφόρησε ότι τα τεχνικά προβλήματα που είχαν προκύψει για την απόδοση του συστήματος έχουν επιλυθεί και το σύστημα πλέον εργάζεται ικανοποιητικά. Συγκεκριμένα τα προβλήματα αφορούσαν το δίκτυο του Τμήματος Τελωνείων, που είχε σαν αποτέλεσμα τη μειωμένη απόδοση του συστήματος. Μετά τις ενέργειες που έγιναν (Ιούλιο - Αύγουστο 2007) δηλαδή της εγκατάστασης προγραμμάτων για παρακολούθηση της κίνησης των συνδέσεων με τα Επαρχιακά Γραφεία, της αναβάθμισης του εύρους των συνδέσεων Λεμεσού και Λευκωσίας, και της αύξησης της πρόσβασης του κεντρικού δρομολογητή, αυξήθηκε ικανοποιητικά η απόδοση του συστήματος.

- (ii) **Αναβάθμιση του Συστήματος.** Το έργο αποφασίστηκε να ανατεθεί με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης στον Προμηθευτή του αρχικού συστήματος μηχανογράφησης. Η εκτίμηση της δαπάνης του έργου ήταν £150.000 ενώ η προσφορά υπερέβη το £1 εκ.

Στην έκθεση αξιολόγησης της προσφοράς αναφέρεται ότι η εκτίμηση των £150.000 δεν είναι αντιπροσωπευτική επειδή αυτή δεν περιλαμβάνει το κόστος ανάπτυξης ορισμένων κατηγοριών "declarations" και το κόστος για τη μετάβαση στο Ευρώ. Παρατήρησα ότι με βάση την ορθή διαδικασία έπρεπε, πριν ληφθεί η προσφορά της εταιρείας, να ετοιμαστεί αναθεωρημένη εκτίμηση η οποία να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της Κυβέρνησης για να μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως βάση για διαπραγμάτευση και ότι λόγω της παράλειψης αυτής δεν ήταν δυνατό να εξεταστεί η λογικότητα της τιμής της προσφοράς. Παρά τις επιφυλάξεις της Υπηρεσίας μας, το Συμβούλιο Προσφορών έδωσε την έγκριση του για διαπραγμάτευση της προσφοράς και το θέμα επανασυζητήθηκε στο Συμβούλιο αρκετές φορές μέχρι το Μάρτιο 2007 οπότε κατακυρώθηκε η προσφορά για ποσό 2.215.280 ευρώ.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών με επιστολή του προς το Διευθυντή του ΤΥΠ στις 16.4.2007 δήλωσε ότι δεν εγκρίνει τη δαπάνη για το εν λόγω έργο επειδή η πρόταση που εξετάζονταν από το 2005 από το Συμβούλιο αφορούσε τροποποίηση του υφιστάμενου συστήματος και όχι αντικατάσταση του και είχε προϋπολογιζόμενη δαπάνη £150.000, δηλαδή περίπου 255.000 ευρώ μόνο. Κατόπιν αυτού το Συμβούλιο σε συνεδρία του στις 18.4.2007 ακύρωσε το διαγωνισμό.

**(β) Συμβόλαιο για την Επέκταση του Συστήματος Αυτοματοποίησης Γραφείου (ΣΑΓ) στην Α΄ Ομάδα Επέκτασης.** Η πιλοτική εφαρμογή του ΣΑΓ υλοποιήθηκε κατά την περίοδο 1997 – 1998 και κάλυπτε το Υπουργείο Οικονομικών και το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής (ΤΥΠ), ενώ η μετά-πιλοτική εφαρμογή του ΣΑΓ υλοποιήθηκε κατά την περίοδο 1999 – 2000 σε άλλες Υπηρεσίες. Το Εκτελεστικό Συμβούλιο ενέκρινε το Νοέμβριο 2002 την επέκταση του ΣΑΓ σε 5 πρόσθετες Υπηρεσίες και η σύμβαση που υπογράφηκε το Μάρτιο 2004 προνοούσε τη συμπλήρωση του έργου το Μάιο 2005. Από τον έλεγχο του συμβολαίου παρατηρήθηκαν μεταξύ άλλων καθυστερήσεις και αδυναμίες στο Σύστημα και στην εφαρμογή του λόγω κυρίως της αρνητικής νοοτροπίας των χρηστών σχετικά με την αναγκαιότητα του Συστήματος. Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι αναφορικά με τις αδυναμίες στην εφαρμογή του ΣΑΓ, το Τμήμα θα προωθήσει εισήγηση προς το Εκτελεστικό Συμβούλιο Μηχανογράφησης για λήψη μέτρων για την επιτυχή εφαρμογή του Συστήματος στις επόμενες φάσεις επέκτασής του και ότι θα μελετήσει

την τροποποίηση των προτύπων του ώστε να συνάδουν με τις νενομισμένες διαδικασίες για την έγκριση των αλλαγών στις συμβάσεις και τον έλεγχο των χρονοδιαγραμμάτων.

Μέχρι το Μάιο 2007 το Τμήμα δεν είχε προωθήσει εισήγηση προς το Εκτελεστικό Συμβούλιο Μηχανογράφησης για λήψη μέτρων για την επιτυχή εφαρμογή του Συστήματος στις επόμενες φάσεις επέκτασής του. Επίσης, το Τμήμα δεν προέβηκε ακόμη σε τροποποίηση των προτύπων του ώστε να συνάδουν με τις νενομισμένες διαδικασίες για την έγκριση των αλλαγών στις συμβάσεις και τον έλεγχο των χρονοδιαγραμμάτων.

**(γ) Συμβόλαιο για την εξασφάλιση ολοκληρωμένης λύσης για τη μηχανογράφηση του Τμήματος Εμπορικής Ναυτιλίας.** Από τον έλεγχο του Έργου Μηχανογράφησης του Τμήματος Εμπορικής Ναυτιλίας (Τ.Ε.Ν.) για το οποίο την ευθύνη είχε το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής (Τ.Υ.Π.) προέκυψαν τα ακόλουθα:

- (i) Ιστορικό – Πρόοδος Έργου.** Με βάση το αρχικό χρονοδιάγραμμα η ετοιμασία των προδιαγραφών άρχισε το Μάιο 1996 και το Έργο έπρεπε να ολοκληρωθεί τον Οκτώβριο 2001, ενώ τελικά αυτό ολοκληρώθηκε το Νοέμβριο 2005. Η καθυστέρηση οφείλεται κυρίως σε καθυστερήσεις στην ετοιμασία των προδιαγραφών και των εγγράφων του διαγωνισμού, στην αξιολόγηση των προσφορών, σε αδυναμίες του προμηθευτή να τηρήσει τους όρους και προδιαγραφές της σύμβασης και σε αλλαγές και πρόσθετες εργασίες που αποφασίστηκαν.
- (ii) Δαπάνη Έργου.** Μέχρι τον Φεβρουάριο 2006 το σύνολο της δαπάνης για τη μηχανογράφηση του ΤΕΝ ανήλθε σε £2.222.746 στην οποία περιλαμβάνεται ποσό £200.100 το οποίο πληρώθηκε σε ιδιώτες για τη διεύθυνση του Έργου.
- (iii) Λειτουργία του Συστήματος – Επίτευξη Στόχων.** Το σύστημα δεν λειτουργεί σε πραγματικό περιβάλλον για αρκετές εργασίες με αποτέλεσμα το όλο Έργο να μη εξυπηρετεί το σκοπό του και να μη υπάρχουν τα αναμενόμενα οφέλη στην αποδοτικότητα του Τμήματος και την εξυπηρέτηση των πελατών του. Το ΤΥΠ αποδίδει τη μη ικανοποιητική λειτουργία του συστήματος στην αρνητική διάθεση του προσωπικού του ΤΕΝ και σε λάθη στο προηγούμενο μηχανογραφημένο σύστημα ενώ το ΤΕΝ θεωρεί ότι το σύστημα παρουσιάζει σοβαρές αδυναμίες λόγω του ότι ο προμηθευτής δεν εκπλήρωσε τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από τη σύμβαση.

Στην έκθεση Προόδου για την περίοδο Οκτωβρίου-Δεκεμβρίου 2006 προς το ΕΣΜ αναφέρεται ότι ολοκληρώθηκε και έγινε παρουσίαση του Web Interface του συστήματος το οποίο θα είναι διαθέσιμο όταν λειτουργήσει το σύστημα σε πραγματικό περιβάλλον, κάτι που υποδηλώνει ότι δεν αξιοποιείται ακόμη το σύστημα.

Τον Ιανουάριο 2007 σε συνάντηση του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων με τους διευθυντές των Τμημάτων Εμπορικής Ναυτιλίας και Υπηρεσιών Πληροφορικής αποφασίστηκε όπως το ΤΥΠ απευθυνθεί στην εταιρεία και αναφέρει με λεπτομέρεια τα προβλήματα, εκκρεμότητες, παραλείψεις, λάθη που εντοπίζονται στο σύστημα, θέτοντας την ενώπιον των ευθυνών της και καλώντας την να ενδυναμώσει την ομάδα που έχει στείλει στο ΤΕΝ για το σκοπό αυτό ώστε να γίνουν όλες οι αναγκαίες διορθωτικές ενέργειες μέχρι τον Απρίλιο 2007 διαφορετικά θα υπάρχουν επιπτώσεις/κυρώσεις.

Το ΤΥΠ με πληροφόρησε ότι τον Ιανουάριο 2007 κλήθηκε η εταιρεία και όλες οι εκκρεμότητες έχουν διευθετηθεί. Παραμένει η πλήρης αξιοποίηση του υποσυστήματος εγγραφής πλοίων που αφορά τις πολύπλοκες πράξεις. Θα πρέπει να εξεταστεί κατά πόσο πρέπει να απλοποιηθεί η διαδικασία και η πρακτική που ακολουθείται σήμερα ώστε να μπορεί να ξεκαθαρίσει επακριβώς τι πρέπει να μηχανογραφηθεί. Για τα θέματα αυτά έγιναν τέσσερις συναντήσεις στο Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων με το Γενικό Διευθυντή και τους εμπλεκόμενους φορείς.

**(δ) Πληροφοριακό Σύστημα Υγείας.**

- (i) **Υφιστάμενο Πληροφοριακό Σύστημα Υγείας.** Το πιο πάνω Έργο, σκοπός του οποίου ήταν η μηχανογράφηση των υπηρεσιών του Υπουργείου Υγείας, παραλήφθηκε το Μάιο 2004 και δαπανήθηκε για αυτό περίπου £1,68 εκ. Με επιστολή μας προς το Υπουργείο Υγείας το Σεπτέμβριο 2006, παρατηρήσαμε ότι δεν ετοιμάστηκε έκθεση αξιολόγησης του έργου ώστε να διαπιστωθεί κατά πόσο και σε ποιό βαθμό επιτεύχθηκαν οι στόχοι του συστήματος. Το Υπουργείο υπέβαλε τη σχετική έκθεση προς το ΕΣΜ στις 13.12.2006. Σημειώνεται ότι το ΤΥΠ ως φορέας υλοποίησης του Έργου και ως το αρμόδιο Τμήμα για το Γενικό Σχέδιο Μηχανογράφησης, θα έπρεπε να ζητήσει από το Υπουργείο Υγείας την ετοιμασία της έκθεσης αξιολόγησης.

Στην Έκθεση του Υπουργείου αναφέρεται συμπερασματικά ότι το σύστημα δεν αξιοποιήθηκε όπως θα έπρεπε με αποτέλεσμα να εξακολουθήσουν να εφαρμόζονται υφιστάμενες χειρογραφικές μέθοδοι. Λόγω της περιορισμένης εφαρμογής του συστήματος αυτό δε μπορεί να θεωρηθεί ως αξιόπιστο μητρώο ιατρικών στοιχείων και δε μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως βάση για εξαγωγή στοιχείων.

Λόγω της αποτυχίας του συστήματος, το ΤΥΠ προχώρησε στην ανάπτυξη υπαλλακτικού λογισμικού για αντικατάστασή του με σκοπό τη μη ανανέωση του συμβολαίου συντήρησης του συστήματος. Ήδη το λογισμικό του ΤΥΠ έχει αντικαταστήσει το σύστημα σε αρκετά νοσοκομεία στα οποία είχε εγκατασταθεί το σύστημα.

Όσον αφορά την έκθεση αξιολόγησης από τον υπεύθυνο λειτουργό του ΤΥΠ, αυτή ετοιμάστηκε το Μάιο 2007 αντί το 2004.

(ii) **Προμήθεια και Εγκατάσταση ολοκληρωμένης λύσης για Νέο Πληροφοριακό Σύστημα Υγείας.**

- **Προμήθεια του λογισμικού και μηχανογραφικού εξοπλισμού.** Μετά από οδηγίες του Υπουργού Υγείας για επίσπευση της εξασφάλισης ενός σύγχρονου ολοκληρωμένου συστήματος στα Κρατικά Νοσοκομεία, λειτουργοί του Υπουργείου Υγείας σε συνεργασία με το ΤΥΠ προέβησαν, από τον Οκτώβριο 2000 μέχρι τον Ιανουάριο 2001 σε έρευνα αγοράς για Ολοκληρωμένα Πληροφοριακά Συστήματα Υγείας. Τον Απρίλιο 2001 αποφασίστηκε όπως ετοιμαστεί έγγραφο Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος για την προεπιλογή κατάλληλων οίκων για υποβολή προσφοράς. Παράλληλα ετοιμάστηκε στρατηγική μελέτη για τη μηχανογράφηση όλων των Υπηρεσιών/Τμημάτων του Υπουργείου Υγείας και ακολούθως άρχισε η καταγραφή των αναγκών/απαιτήσεων των χρηστών οι οποίες υποβλήθηκαν στο Διευθυντή του Τμήματος το Μάιο 2002. Το έγγραφο εκδήλωσης ενδιαφέροντος ολοκληρώθηκε και εγκρίθηκε από το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών, τον Μάιο 2003.

Ενώ η προκήρυξη του διαγωνισμού για την προεπιλογή προμηθευτών του λογισμικού έγινε από το ΤΥΠ τον Ιούνιο 2003, τον Οκτώβριο 2003 το Υπουργικό Συμβούλιο διέκοψε τη διαδικασία αξιολόγησης και όρισε νέα Επιτροπή Αξιολόγησης από ακαδημαϊκούς του Πανεπιστημίου Κύπρου. Η ετοιμασία νέων εγγράφων και η αξιολόγηση των προμηθευτών, η οποία έγινε με αρκετή καθυστέρηση είχε ως αποτέλεσμα την προεπιλογή τριών προσφοροδοτών.

Οι προσφορές για την προμήθεια του λογισμικού και την εξασφάλιση μηχανογραφικού εξοπλισμού υποβλήθηκαν το Δεκέμβριο 2004. Η έκθεση τεχνικής αξιολόγησης των προσφορών από τους ακαδημαϊκούς και ακολούθως από την επιτροπή αξιολόγησης του Τμήματος ετοιμάστηκαν και στάλθηκαν με καθυστέρηση στο Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Οικονομικών τον Ιούλιο 2005. Μετά τον εντοπισμό σοβαρών παραλείψεων στην αξιολόγηση από τη Νομική Υπηρεσία ετοιμάστηκε συμπληρωματική έκθεση τεχνικής

αξιολόγησης την οποία το Συμβούλιο Προσφορών ενέκρινε κατ' αρχήν το Σεπτέμβριο 2005. Ακολούθως, ως αποτέλεσμα επιτυχημένης προσφυγής ενός από τους προσφοροδότες στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών ετοιμάστηκε νέα έκθεση αξιολόγησης. Μετά από αποτυχημένη προσφυγή του ιδίου προσφοροδότη, στο Ανώτατο Δικαστήριο, το Δικαστήριο επικύρωσε την απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής. Ακολούθως υπογράφηκε συμβόλαιο με τον Ανάδοχο με έναρξη τις 3.1.2007, διάρκεια υλοποίησης 12 μήνες και κόστος £11.324.930 περιλαμβανομένου του κόστους της λειτουργικής υποστήριξης και ετήσιας συντήρησης για 4 έτη.

Από τα πιο πάνω προκύπτει ότι η διαδικασία λήψης των αναγκαίων αποφάσεων και ανάθεσης του έργου διήρκεσε πέραν των 5 ετών, περίοδος που κρίνεται εξαιρετικά μεγάλη, ενώ η λειτουργία των πρώτων υπηρεσιών των Νέων Νοσοκομείων Λευκωσίας και Αμμοχώστου τελικά άρχισε το Φεβρουάριο 2006 χωρίς τη χρησιμοποίηση σύγχρονου πληροφοριακού συστήματος.

Ο Διευθυντής του ΤΥΠ με πληροφόρησε ότι οι λόγοι της καθυστέρησης οφείλονται κυρίως στις χρονοβόρες διαδικασίες που επιβάλλονται από την νομοθεσία και τις ιδιόζουσες συνθήκες του θέματος αυτού.

**(ε) Σύστημα Διοίκησης Δικαστηρίων.** Το Έργο αποτελείται από τα υποέργα Διοίκησης Δικαστηρίων, Στενοτύπησης Πρακτικών και το σύστημα Νομικής Πληροφόρησης.

Με επιστολή που απέστειλε το ΤΥΠ προς το Υπουργείο Οικονομικών τον Ιούλιο 2001 εισηγήθηκε την επιλογή λύσης που να βασίζεται στο Σύστημα Αυτοματοποίησης Γραφείου (ΣΑΓ). Το Υπουργείο τον Ιούνιο 2002 αποφάσισε όπως το θέμα εξεταστεί από το Συντονιστικό Συμβούλιο για την επέκταση του ΣΑΓ. Η σχετική μελέτη από τον Προμηθευτή του ΣΑΓ έγινε αποδεκτή τον Ιανουάριο 2004. Το Μάιο 2005 το ΤΥΠ υπόβαλε πρόταση προς το ΕΣΜ όπως εγκατασταθεί το ΣΑΓ στα Δικαστήρια και οι επιπλέον ανάγκες ικανοποιηθούν μέσω ανοικτών προσφορών. Το ΕΣΜ αποφάσισε τον Οκτώβριο 2005 όπως υποβληθεί πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο για τη λήψη απόφασης, όμως το Μάιο 2006 το ΕΣΜ αποφάσισε όπως τα υποέργα Διοίκησης Δικαστηρίων και Στενοτύπησης Πρακτικών εξεταστούν ξεχωριστά. Για το σκοπό αυτό το ΤΥΠ ετοίμασε πρόταση μόνο για το σύστημα Διοίκησης Δικαστηρίων την οποία υπόβαλε στο ΕΣΜ. Το ΕΣΜ το Νοέμβριο 2006 ζήτησε όπως ετοιμαστεί νέα πρόταση.

Παρατήρησα ότι μέχρι σήμερα, 6 χρόνια μετά την απόφαση για υλοποίηση του έργου εκκρεμεί η προώθηση πρότασης προς το Υπουργικό Συμβούλιο για τη λήψη αποφάσεων για την υλοποίηση του έργου.

Ο Διευθυντής του ΤΥΠ με πληροφόρησε ότι οι καθυστερήσεις που παρατηρούνται στην έναρξη των συγκεκριμένων έργων οφείλονται κυρίως στην αναγκαία έγκριση εξασφάλισης προσωπικού τόσο για το ΤΥΠ όσο και για τις Υπηρεσίες των χρηστών.

**(στ) Διεύθυνση των έργων της Διοίκησης Δικαστηρίων και της Νομικής Πληροφόρησης.** Για τις πιο πάνω υπηρεσίες προκηρύχθηκε διαγωνισμός το Φεβρουάριο 2004. Η έκθεση αξιολόγησης του διαγωνισμού υποβλήθηκε το Δεκέμβριο 2004. Το Συμβούλιο Προσφορών κατακύρωσε την προσφορά τον Ιούλιο 2005 για ένα έτος, από 1.11.2005 μέχρι 31.10.2006 για τις υπηρεσίες Συμβούλου Πληροφορικής/Διεύθυνσης Έργων με ημερήσιο κόστος £200 με δικαίωμα επέκτασης της συμφωνίας για ακόμη ένα έτος με ημερήσιο κόστος £220.

Παρόλο που η προσφορά αφορούσε την εξασφάλιση των υπηρεσιών του συμβούλου και για τα δύο έργα, εντούτοις το έργο της Διοίκησης Δικαστηρίων δεν έχει ακόμη προωθηθεί επειδή αναμένεται να υποβληθεί σχετική πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο για την εξασφάλιση του αναγκαίου προσωπικού. Ενόψει των πιο πάνω, οι υπηρεσίες του συμβούλου δεν αξιοποιούνται σύμφωνα με τους όρους εντολής της σύμβασης, με αποτέλεσμα να απαιτηθεί η πληρωμή

επιπλέον υπηρεσιών για τη διεύθυνση του έργου της Διοίκησης Δικαστηρίων κατά την περίοδο που θα επεκταθεί η ανάπτυξή του.

**(ζ) Σύστημα Νομικής Πληροφόρησης.** Το Έργο άρχισε στις 14.2.2006 με διάρκεια 24 μήνες και κόστος \$1.993.178. Η Φάση 1 (Ανάλυση και Σχεδιασμός) δεν υλοποιήθηκε σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα. Συγκεκριμένα ενώ έπρεπε να ολοκληρωθεί τον Οκτώβριο 2006 ολοκληρώθηκε με καθυστέρηση τον Ιανουάριο 2007 λόγω κυρίως της μη ικανοποιητικής ποιότητας των παραδοτέων προϊόντων του Προμηθευτή τα οποία χρειάζονταν αναθεώρηση. Παρατήρησα επίσης ότι η διαδικασία συλλογής στοιχείων από τον Προμηθευτή προχωρεί με αργούς ρυθμούς και ότι μέχρι τον Ιούνιο 2007 δεν συμπληρώθηκε η καταχώριση του 50% των δεδομένων, εργασία που σύμφωνα με τις πρόνοιες του συμβολαίου θα έπρεπε να γίνει μέχρι το Φεβρουάριο 2007.

Ενόψει των πιο πάνω εξέφρασα επιφυλάξεις κατά πόσο θα επιτευχθεί η υλοποίηση του Συστήματος εντός του χρονοδιαγράμματος και με την απαιτούμενη ποιότητα και λειτουργικότητα.

Ο Διευθυντής του ΤΥΠ με πληροφόρησε ότι οι καθυστερήσεις που παρουσιάζονται στο έργο αυτό οφείλονται εξολοκλήρου στην εταιρεία και ότι σε περίπτωση που δεν τηρηθούν τα χρονοδιαγράμματα τότε θα ζητηθούν αποζημιώσεις από την εταιρεία σύμφωνα με το συμβόλαιο.

**(η) Μηχανογράφηση Τμήματος Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας.** Το πιο πάνω έργο, σκοπός του οποίου ήταν η μηχανογράφηση των διαδικασιών των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας (ΥΚΕ) έπρεπε να ολοκληρωθεί το Φεβρουάριο 1996. Το έργο έγινε αποδεκτό με καθυστέρηση τον Αύγουστο 2001. Με επιστολή μου το Σεπτέμβριο 2006 παρατήρησα ότι οι ΥΚΕ δεν αξιολόγησαν την αποτελεσματικότητα του έργου ένα έτος μετά την αποδοχή του με βάση τις νενομισμένες διαδικασίες και ζήτησα όπως ετοιμάσουν την έκθεση αξιολόγησης. Σε απάντηση τους οι ΥΚΕ δήλωσαν ότι μόλις το Μάρτιο 2006 έχει ολοκληρωθεί πλήρως το έργο και ότι σύντομα θα ετοιμαστεί η έκθεση. Με επιστολή μου το Φεβρουάριο 2007 ζήτησα από το Διευθυντή του ΤΥΠ και το Διευθυντή των ΥΚΕ τις απόψεις τους σχετικά με το θέμα αυτό καθώς και άλλα προβλήματα/αδυναμίες του συστήματος, μερικά εκ των οποίων είναι τα πιο κάτω:

- (i) Παρά την εφαρμογή του συστήματος υφίστανται ακόμη ορισμένες ελλείψεις/αδυναμίες όσον αφορά την τήρηση επαρκών στοιχείων στους φακέλους των δικαιούχων και πρόληψη υπερπληρωμών.
- (ii) Κατά τον έλεγχο των λογαριασμών του 2005, στο υποσύστημα των υπερπληρωμών το οποίο τέθηκε σε εφαρμογή το Νοέμβριο 2004 διαπιστώθηκαν λάθη/αδυναμίες σχετικά με την αυτόματη ενημέρωσή του.

Τον Ιούνιο 2007 ο Διευθυντής του ΤΥΠ με πληροφόρησε ότι η απάντηση των ΥΚΕ αναφορικά με την ετοιμασία της έκθεσης αξιολόγησης οφείλεται σε παρεξήγηση εφόσον κατά την άποψη του το έργο ολοκληρώθηκε τον Αύγουστο 2001 και όχι το 2006. Επίσης συμφώνησε με τις παρατηρήσεις μου για τα προβλήματα και αδυναμίες του συστήματος, αλλά πρόσθεσε ότι οι διάφορες ελλείψεις/αδυναμίες που παρατηρούνται στο μηχανογραφημένο σύστημα των ΥΚΕ δεν οφείλονται στις αρχικές απαιτήσεις του συστήματος, αλλά σε νέες απαιτήσεις, βελτιώσεις, διορθώσεις που προέκυπταν κατά τη διάρκεια του κύκλου ζωής του έργου.

**(θ) Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης του Γενικού Λογιστηρίου (FIMAS) - Έλεγχος ασφάλειας του δικτύου.** Το Γενικό Λογιστήριο, στην Έκθεση του «Εσωτερικός Χρηματοοικονομικός Έλεγχος του Κράτους» για το έτος 2004 αναφέρει ότι κατά το 2005 θα ετοιμάζονταν από το ΤΥΠ, έγγραφα προσφοράς για την ανάθεση σε εξωτερικό οργανισμό του ελέγχου της ασφάλειας του δικτύου του FIMAS. Επίσης στα πρακτικά της 32<sup>ης</sup> συνεδρίας του Συμβουλίου του Έργου, σημειώνεται ότι μέχρι τον Οκτώβριο του 2005 θα συγκροτείτο τριμελής επιτροπή (δύο υπάλληλοι από το ΤΥΠ και ένας από την Ομάδα Μηχανογράφησης του Γενικού Λογιστηρίου) η οποία, αφού θα μελετούσε το θέμα, θα εισηγείτο στο



Συμβούλιο τι θα ήταν αναγκαίο να γίνει. Η σημαντικότερη για σκοπούς ασφάλειας εργασία μέχρι τώρα δεν έχει προχωρήσει.

Όπως έχω πληροφορηθεί, την αξιολόγηση των δικλίδων ασφαλείας του περιβάλλοντος FIMAS (Penetration Test), θα αναλάβει να διεκπεραιώσει τελικά, η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου (ΥΕΕ). Το ΤΥΠ αναφέρει με επιστολή του ημερομηνίας 5.9.2007 προς την ΥΕΕ, με το κατάλληλο λογισμικό ούτως ώστε να γίνει δυνατός ο πιο πάνω έλεγχος.

Ο Διευθυντής του ΤΥΠ με πληροφόρησε ότι το δίκτυο του FIMAS έχει ενσωματωμένες σε πολλά επίπεδα δικλίδες ασφαλείας. Η τριμελής επιτροπή που αναφέρεται στην πιο πάνω απόφαση δε συγκροτήθηκε λόγω έλλειψης προσωπικού και λόγω του ότι η ομάδα υποστήριξης του FIMAS ασχολείται με άλλες εργασίες, όπως λειτουργική υποστήριξη και αλλαγές στο σύστημα, λόγω της εισαγωγής του ευρώ.

#### **Λειτουργική υποστήριξη.**

**(α) Γενικά.** Το ΤΥΠ εισηγήθηκε όπως η παροχή υπηρεσιών λειτουργικής υποστήριξης στα έργα πληροφορικής γίνεται από μόνιμο προσωπικό του Τμήματος, ωστόσο λόγω έλλειψης προσωπικού, η εργασία αυτή γίνεται με την αγορά υπηρεσιών από τις αναδόχους εταιρείες με τη διαδικασία διαπραγματεύσεων, κατόπιν έγκρισης από το Υπουργείο Οικονομικών και το Υπουργικό Συμβούλιο.

**(β) Λειτουργική υποστήριξη του μηχανογραφημένου συστήματος των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων.** Όπως ανέφερα και στην προηγούμενη Έκθεσή μου, η λειτουργική υποστήριξη του μηχανογραφημένου συστήματος των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΚΑ) από το 1998 μέχρι σήμερα εξαρτάται αποκλειστικά από συγκεκριμένη ιδιωτική εταιρεία, χωρίς οι λειτουργοί του ΤΥΠ να γνωρίζουν το σύστημα, ώστε να είναι σε θέση να το επιβλέπουν ή/και να το υποστηρίζουν. Για τη λειτουργική υποστήριξη καταβλήθηκε στην εταιρεία αυτή, μέχρι το Δεκέμβριο 2006, ποσό ύψους £1.955.932.

Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφαση του αρ. 59.613, ημερ. 10.3.2004, ενέκρινε πρόταση του Υπουργείου Οικονομικών, μετά από σύσταση του ΤΥΠ, για τη μίσθωση υπηρεσιών πέντε ατόμων από τον ιδιωτικό τομέα για περίοδο τεσσάρων χρόνων, οι οποίοι θα εκπαιδεύονταν από την πιο πάνω ιδιωτική εταιρεία, ώστε να είναι δυνατή η συνέχιση της λειτουργικής υποστήριξης του μηχανογραφημένου συστήματος των ΥΚΑ μετά τις 13.4.2005, ημερομηνία κατά την οποία έληγε το συμβόλαιο με την εταιρεία αυτή.

Η προϋπολογιζόμενη δαπάνη για την πιο πάνω μίσθωση θα ανερχόταν σε £60.000 για τον πρώτο χρόνο, σε σύγκριση με ποσό πέραν των £250.000 (χωρίς ΦΠΑ) που καταβαλλόταν μέχρι τότε στην ιδιωτική εταιρεία για τον ίδιο σκοπό, με αύξηση 5% για κάθε επόμενο χρόνο.

Παρόλο που η πρόσληψη των πιο πάνω ατόμων θα γινόταν ένα χρόνο πριν από τη λήξη του υφιστάμενου συμβολαίου, εντούτοις, παρά τις κάποιες προσπάθειες που έγιναν από το ΤΥΠ, μέχρι σήμερα δεν έχει γίνει οποιαδήποτε μίσθωση υπηρεσιών. Σημειώνεται ότι η προσφορά που προκηρύχθηκε για τη μίσθωση αυτή ακυρώθηκε από το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Οικονομικών, καθώς οι τιμές κρίθηκαν ψηλές σε σχέση με την προϋπολογιζόμενη δαπάνη.

Στις 17.6.2005 υπογράφηκε συμβόλαιο συντήρησης του μηχανογραφημένου συστήματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων με την πιο πάνω ιδιωτική εταιρεία, η οποία ανέλαβε και την αναβάθμιση του συστήματος που ολοκληρώθηκε μέσα στον Ιούλιο του 2005. Η ισχύς της συμφωνίας, βάσει της οποίας η εταιρεία δεσμεύεται και για την ομαλή λειτουργία του συστήματος, καθώς επίσης και να διατηρεί στις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων ομάδα υπαλλήλων μέχρι πέντε άτομα για πιο άμεση και καλύτερη εξυπηρέτηση των χρηστών, ήταν για δώδεκα (12) μήνες, με κόστος Stg £255.757 και Cy £18.679, με δικαίωμα, από πλευράς της Κυβέρνησης, για ετήσια ανανέωσή

της για περαιτέρω τρία (3) χρόνια, με αύξηση 5% κατ' έτος και με τους ίδιους υπόλοιπους όρους, η οποία και ανανεώθηκε για ακόμη δύο χρόνια μέχρι τις 16.6.2008.

Παρόλο που ο Διευθυντής του ΤΥΠ, με επιστολή του, ημερ. 2.6.2006, πληροφόρησε το Διευθυντή των ΥΚΑ ότι το Τμήμα του θα είναι σε θέση να αναλάβει την πλήρη υποστήριξη, συντήρηση και βελτίωση του μηχανογραφημένου συστήματος με ομάδα οκτώ (8) λειτουργών αμέσως μετά την υλοποίηση της στελέχωσης του Τμήματός του, εντούτοις μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου δεν είχε τοποθετηθεί κανένας πρόσθετος λειτουργός στην υφιστάμενη ομάδα 3 λειτουργών που είναι ήδη τοποθετημένη στις ΥΚΑ.

Όπως ανέφερα και στην προηγούμενή μου Έκθεση, σημειώθηκαν αδικαιολόγητες καθυστερήσεις και δεν έγιναν οι ενδεδειγμένες ενέργειες, όσον αφορά στο θέμα της λειτουργικής υποστήριξης του μηχανογραφημένου συστήματος των ΥΚΑ, με αποτέλεσμα να συνεχίζει να επιβαρύνεται το Δημόσιο με υπέρογκα ποσά, χωρίς να δοθεί οριστική λύση στο πρόβλημα.

#### **4.57 ΕΙΔΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ ΔΙΑΚΙΝΗΣΕΩΣ ΣΕ ΑΝΑΠΗΡΟΥΣ**

##### **Μέρος Α**

**Αποτελέσματα έτους.** Οι εισπράξεις του Ταμείου προέρχονται αποκλειστικά από κρατική χορηγία. Κατά το 2006 ανήλθαν σε £120.000 (£103.827 το 2005) και οι πληρωμές σε £115.135, σε σύγκριση με £105.957 το 2005. Στις 31.12.2006 το πιο πάνω Ταμείο παρουσίαζε υπόλοιπο £4.865 (δεν παρουσίαζε υπόλοιπο το 2005).

#### **4.58 ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΕΩΣ ΠΑΘΟΝΤΩΝ**

##### **Μέρος Α**

**Γενικά.** Σύμφωνα με τον περί Ανακουφίσεως Παθόντων Νόμο (Ν114/88) σκοπός του Ταμείου είναι η παροχή ωφελημάτων στους αναπήρους και στους εξαρτωμένους πεσόντων των ετών 1955, 1963 και 1974, καθώς και στους αναπήρους ή τους εξαρτωμένους φονευθέντων/αποβιωσάντων/εξαφανισθέντων κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας τους στην Εθνική Φρουρά.

Οι πόροι του Ταμείου προέρχονται αποκλειστικά από κρατική χορηγία, ενώ το ύψος των παρεχόμενων ωφελημάτων καθορίζεται με Κανονισμούς. Το Ταμείο διαχειρίζεται πενταμελής επιτροπή, η οποία διορίζεται από το Υπουργικό Συμβούλιο.

**Αποτελέσματα έτους.** Οι εισπράξεις του Ταμείου ήταν £10.430.300 και οι πληρωμές £10.557.468, σε σύγκριση με £4.000.000 και £8.093.139 το 2005, αντίστοιχα. Στις 31.12.2006 το Ταμείο παρουσίαζε υπόλοιπο £1.596.653 (£1.723.821 στις 31.12.2005).

#### **4.59 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ**

##### **Μέρος Α**

##### **Εκτέλεση Προϋπολογισμού.**

**(α) Αναπτυξιακός Προϋπολογισμός.** Ο Αναπτυξιακός Προϋπολογισμός του Υπουργείου ήταν £55,8 εκ. και οι πραγματικές δαπάνες ανήλθαν σε £51,7 εκ. Επιπρόσθετα συνεχίστηκε η εκτέλεση έργων συνολικού ποσού £51,0 εκ. από δάνεια που συνάπτονται από το Υπουργείο για λογαριασμό των Σχολικών Εφορειών, η αποπληρωμή των οποίων γίνεται από το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας. Μέρος των δανείων χρησιμοποιήθηκαν και πάλι για εκτέλεση έργων που δεν ανήκουν στις Σχολικές Εφορείες, χωρίς να υπάρχει γι' αυτά πρόνοια στον Κρατικό Προϋπολογισμό.

**(β) Εκτέλεση έργων.** Αριθμός έργων που αφορούν στη βελτίωση και επέκταση σχολείων ή την κατασκευή/βελτίωση αθλητικών εγκαταστάσεων του Προϋπολογισμού 2006 δεν εκτελέστηκαν,

αλλά εκτελέστηκαν άλλα έργα, για τα οποία προγραμματίστηκε η εκτέλεση τους, στο επεξηγηματικό υπόμνημα Προϋπολογισμών προηγούμενων ετών.

Επανελάβα προηγούμενη εισήγηση μου όπως στον Προϋπολογισμό κάθε έτους γίνεται πρόνοια για ανεκτέλεστα έργα του προηγούμενου έτους, των οποίων η εκτέλεση προβλέπεται ότι θα είναι εφικτή στο τρέχον έτος, και όπως υιοθετηθεί σύστημα συνεχούς παρακολούθησης της εκτέλεσης των έργων του Προϋπολογισμού κάθε έτους.

Η εκτέλεση έργων συνεχίζει να παρουσιάζει αδυναμίες που οφείλονται κατά κύριο λόγο στο μεγάλο αριθμό έργων που αναλαμβάνουν οι Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου, στην ελλιπή στελέχωση των Τεχνικών Υπηρεσιών, και στην αδυναμία των Σχολικών Εφορειών να αναλάβουν οι ίδιες την εκτέλεση των έργων. Διαπιστώθηκε επίσης ότι κατά το στάδιο που αποφασίζονται τα έργα για τις επεκτάσεις, δεν γίνεται μελέτη των σχεδίων των υφιστάμενων κτιρίων, με αποτέλεσμα σε ορισμένες περιπτώσεις να καθίσταται αναγκαία η αναβολή της εκτέλεσης τους πέραν του έτους του Προϋπολογισμού στον οποίο περιλαμβάνονται.

**Δάνεια που συνάπτονται για λογαριασμό των Σχολικών Εφορειών.** Στον περί Σχολικών Εφορειών Νόμο του 1997 παρέχεται η δυνατότητα στον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού να συνάπτει δάνεια για λογαριασμό των Σχολικών Εφορειών, για τις κτιριακές και άλλες ανάγκες των σχολείων που διαχειρίζονται οι Σχολικές Εφορείες. Σύμφωνα με τις πρόνοιες του Νόμου αυτού, ο Υπουργός κάθε χρόνο συνάπτει δάνεια, τα οποία κατά το 2006 ανήλθαν σε £52,0 εκ., σε σύγκριση με £47,3 εκ. το 2005. Από 1.1.2004 τα δάνεια αποπληρώνονται με σχετικές πρόνοιες τοκοχρεωλυσίου που περιλαμβάνονται σε Κονδύλια του Προϋπολογισμού του Γενικού Λογιστηρίου. Στα δάνεια αυτά περιλαμβάνονται και δάνεια που συνάπτονται για την ανέγερση/επέκταση/βελτίωση/ συντήρηση τεχνικών σχολών και ειδικών σχολών που δεν εμπίπτουν στη διαχείριση των Σχολικών Εφορειών.

**Σύναψη δανείων από Ευρωπαϊκές Τράπεζες για τη «Βελτίωση και Ανέγερση Σχολικών Κτιρίων και Εισαγωγή των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση».** Το Υπουργείο Οικονομικών σύναψε κατά το 2003, δύο δάνεια ύψους €200 εκ. το καθένα, από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και από την Τράπεζα Αναπτύξεως του Συμβουλίου της Ευρώπης, για τη χρηματοδότηση του έργου «Βελτίωση και Ανέγερση Σχολικών Κτιρίων και Εισαγωγή των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση», το οποίο θα καλύψει όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Η υλοποίηση του άρχισε το 2002 και πρέπει να ολοκληρωθεί, με βάση τις συμφωνίες των δανείων, μέχρι το 2007.

Λόγω του ότι διαπιστώνεται αδυναμία υλοποίησης του έργου εντός των χρονικών πλαισίων που καθορίστηκαν από τις τράπεζες, με κίνδυνο την καταβολή αποζημιώσεων για ποσά που δεν θα εκταμιευθούν έγκαιρα, αποφασίστηκε να υποβληθεί αίτηση από το Υπουργείο Οικονομικών προς τις τράπεζες για παράταση μέχρι και το 2009. Μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου η πιο πάνω αίτηση δεν είχε υποβληθεί.

**Διοικητική αναδόμηση του Υπουργείου.** Η Κυβέρνηση, αναγνωρίζοντας την αναγκαιότητα βελτίωσης της λειτουργίας των διοικητικών υπηρεσιών στο Υπουργείο, είχε θέσει ως στόχο, μεταξύ άλλων, στο Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης 2004-2006, την αντιμετώπιση των οργανωτικών, διοικητικών και λειτουργικών αδυναμιών και γενικά τη βελτίωση της δομής και της διαδικασίας συντονισμού στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφαση του αρ. 58.419, ημερ. 27.8.2003, εξουσιοδότησε το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού όπως προχωρήσει στη διεξαγωγή μελέτης με τη μέθοδο της μίσθωσης υπηρεσιών, για τη διοικητική αναδόμηση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού το ταχύτερο δυνατόν (μέχρι τέλος του 2003). Η πιο πάνω απόφαση δεν υλοποιήθηκε διότι το θέμα έχει συνδεθεί με την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση η οποία, βρίσκεται σε εξέλιξη. Το Υπουργείο προχώρησε πρόσφατα σε δική του μελέτη, η οποία εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο, με τις αποφάσεις αρ. 64.858 και 65.120,

ημερ. 10.1.2007 και 28.2.2007, αντίστοιχα. Η πιο πάνω μελέτη περιλαμβάνει χρονοδιάγραμμα υλοποίησης, με βάση το οποίο η πλήρωση των νέων θέσεων που θα δημιουργηθούν με την αναδόμηση αναμένεται ότι θα πληρωθούν τον Απρίλιο του 2009 και το πρόγραμμα επιμόρφωσης των νέων λειτουργών θα διαρκέσει μέχρι το 2010.

### **Εκπαιδευτική μεταρρύθμιση**

**(α) Ιστορικό.** Έχοντας ως στρατηγικό στόχο τον εκσυγχρονισμό και την ποιοτική αναβάθμιση της εκπαίδευσης, η κυβέρνηση δρομολόγησε την έναρξη του διαλόγου για τη μεταρρύθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφαση του αρ. 61.602, ημερ. 16.2.2005, καθόρισε το πλαίσιο διεξαγωγής του διαλόγου για την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση, αφού προηγουμένως ολοκληρώθηκε και παραδόθηκε (3.8.2004) η μελέτη της Επιτροπής Ειδικών για την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση και υποβλήθηκαν απόψεις/παρατηρήσεις από τους πολιτικούς και συνδικαλιστικούς φορείς. Το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε επίσης τη σύσταση του Συμβουλίου Παιδείας για το συντονισμό και παρακολούθηση του διαλόγου.

**(β) Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης.** Στο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης, το οποίο όπως πληροφορήθηκε, ετοιμάστηκε καθυστερημένα, το Φεβρουάριο του 2007, παρουσιάζεται η αναμενόμενη εξέλιξη στην υλοποίηση των σχεδίων της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης μέχρι το στάδιο της υποβολής τους στη Βουλή (για όσα σχέδια είναι απαραίτητη η έγκριση της Βουλής) ή μέχρι το στάδιο της υποβολής τους στο Υπουργικό Συμβούλιο, (για όσα σχέδια δεν απαιτείται η έγκριση της Βουλής).

Διαπιστώθηκε ότι για μερικά σχέδια δεν έχει καθοριστεί χρονοδιάγραμμα και για άλλα, ενώ περιλαμβάνονται στο χρονοδιάγραμμα, δεν αναφέρονται τα στάδια υλοποίησης και η αναμενόμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης τους.

**(γ) Υλοποίηση Προϋπολογισμού.** Η σχετική πρόνοια στον Προϋπολογισμό του 2006 ανέρχεται σε £1.000.000. Όπως διαπιστώθηκε, δαπανήθηκε μόνο ποσό ύψους £423.267 ή 42%, το οποίο αφορά στην εφαρμογή του θεσμού του ενιαίου ολοήμερου σχολείου στη Δημοτική Εκπαίδευση και του θεσμού του αθλητικού και του μουσικού σχολείου στη Μέση Εκπαίδευση.

**Εσωτερικός έλεγχος.** Συνεχίζουν να μην υπάρχουν τα κατάλληλα συστήματα εσωτερικού ελέγχου σε όλους τους τομείς δραστηριοτήτων των Υπηρεσιών του Υπουργείου, με αποτέλεσμα να εντοπίζονται ελλείψεις και αδυναμίες σε ό,τι αφορά στην εκτέλεση του Προϋπολογισμού και την υλοποίηση των στόχων του, καθώς και την πλήρη συμμόρφωση προς τις αποφάσεις της Εκτελεστικής Εξουσίας και τις διατάξεις των Νόμων και των συναφών Κανονισμών.

Η συνεχής στελέχωση του Υπουργείου με έκτακτο προσωπικό και αποσπασμένους εκπαιδευτικούς δεν επιτρέπει σημαντική βελτίωση λόγω της προσωρινότητας της απασχόλησής τους.

Αδυναμίες εξακολουθούν να παρατηρούνται αναφορικά με τη διαχείριση των δανείων που συνάπτονται για λογαριασμό των Σχολικών Εφορειών, την εκτέλεση αναπτυξιακών κτιριακών σχολικών έργων και την παρακολούθηση της εκτέλεσης του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, καθώς και άλλα θέματα που αναφέρονται πιο κάτω.

**(α) Δάνεια που συνάπτονται για λογαριασμό των Σχολικών Εφορειών.** Συνεχίστηκε η μη τήρηση λογαριασμών για καθένα από τα δάνεια γεγονός που καθιστούσε αδύνατη την παρακολούθηση της ορθότητας των υπολοίπων των δανείων. Επίσης, παρά το γεγονός ότι τα δάνεια, το 2006, συνάφθηκαν με βάση τις κατακυρώσεις των προσφορών για τα συγκεκριμένα έργα για τα οποία απαιτείτο το δάνειο, εντούτοις ήταν αδύνατη η παρακολούθηση κατά πόσο τα δάνεια χρησιμοποιήθηκαν τελικά για τα έργα για τα οποία συνάφθηκαν.

**(β) Προσφορές.** Στα περισσότερα Τμήματα και Υπηρεσίες του Υπουργείου δεν τηρούνται μητρώα κατακυρώσεων προσφορών, με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατό να διαπιστωθεί ότι όλα

τα συμβόλαια παρακολουθούνται μέσω των μητρώων συμβολαίων. Επιπρόσθετα, η ενημέρωση και αρχειοθέτηση των φακέλων προσφορών παρουσιάζει αδυναμίες.

**(γ) Αποθήκη βιβλίων.** Δεν εφαρμόζονται πάντοτε οι Κανονισμοί Αποθηκών και παρατηρείται καθυστέρηση στη λογιστική τακτοποίηση των εκδόσεων. Το σύστημα μηχανογράφησης είναι απηρχαιωμένο και ανεπαρκές, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει δυνατότητα επιβεβαίωσης των πραγματικών αποθεμάτων στο τέλος του έτους. Όπως έχω πληροφορηθεί προωθείται η αναβάθμιση του συστήματος μηχανογράφησης σε συνεργασία με το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής.

Το Υπουργείο, λαμβάνοντας υπόψη τις κατά καιρούς παρατηρήσεις και εισηγήσεις της Υπηρεσίας μου, προχώρησε στην αγορά υπηρεσιών εμπειρογνώμονα, ο οποίος, το Μάρτιο του 2004, υπέβαλε τεχνοοικονομική μελέτη για ριζική αλλαγή στη φιλοσοφία του ρόλου της Αποθήκης, με ταυτόχρονο ανασχεδιασμό των διαδικασιών. Παρόλο που έχουν περάσει τρία και πλέον χρόνια εντούτοις δεν έχουν υιοθετηθεί πλείστες από τις εισηγήσεις που περιλάμβανε η πιο πάνω μελέτη.

Όπως με πληροφόρησε η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου βρίσκεται σε εξέλιξη η διεξαγωγή μελέτης, για την καλύτερη οργάνωση και λειτουργία της Αποθήκης, από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού σε συνεργασία με το Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών και το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού.

**Αποσπάσεις/παραχωρήσεις εκπαιδευτικών λειτουργιών.** Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφαση του αρ. 56.221 και ημερ. 31.7.2002, έδωσε οδηγίες για τερματισμό όλων των αποσπάσεων, πράγμα που το Υπουργείο άρχισε να υιοθετεί σταδιακά. Μεταγενέστερα, το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφαση του αρ. 58.879 και ημερ. 5.11.2003, αποφάσισε να εξουσιοδοτήσει τους Υπουργούς Παιδείας και Πολιτισμού και Οικονομικών να μελετήσουν τρόπους, με στόχο μέχρι την 1.9.2004 να τερματιστούν όλες οι αποσπάσεις εκπαιδευτικών που υπηρετούν στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού. Ο στόχος που τέθηκε δεν κατέστη δυνατό να πραγματοποιηθεί πλήρως, τα τελευταία χρόνια όμως ο αριθμός των αποσπάσεων έχει μειωθεί αρκετά. Σύμφωνα με το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, οι αποσπάσεις έχουν περιοριστεί σε ανάγκες που σχετίζονται με διδακτικό/εκπαιδευτικό έργο. Συναφώς αναφέρεται ότι, ο Υπουργός Οικονομικών συμφώνησε με την απόσπαση αριθμού εκπαιδευτικών που αντιστοιχούν με 149,2 εκπαιδευτικούς σε πλήρη απασχόληση, για το σχολικό έτος 2005/06. Επιπρόσθετα με έγκριση του Υπουργικού αποσπάστηκαν 15 άλλοι εκπαιδευτικοί. Όπως έχω πληροφορηθεί το θέμα των αποσπάσεων αναμένεται να διευθετηθεί οριστικά με την υλοποίηση της μελέτης για την διοικητική αναδόμηση του Υπουργείου.

Επιπρόσθετα παραχωρήθηκε αριθμός εκπαιδευτικών που αντιστοιχεί σε 29,4 εκπαιδευτικούς σε διάφορες Κυβερνητικές Υπηρεσίες και Ιδρύματα, καθώς και σε εκκλησιαστικά Ιδρύματα (Μητροπόλεις) κατά το σχολικό έτος 2005/06.

**Απαλλαγή εκπαιδευτικού προσωπικού από το διδακτικό τους χρόνο.** Σε προηγούμενες μου Εκθέσεις ανέφερα ότι, από σχετική μελέτη που διεξήγαγε το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, με στόχο την επανεξέταση των διευθετήσεων που εφαρμόζονται, σύμφωνα με τις οποίες καθηγητές απαλλάσσονται από διδακτικό χρόνο, σε αντιστάθμισμα άλλων καθηκόντων που αναλαμβάνουν, όπως υπεύθυνοι τμήματος, τήρηση πρακτικών του Καθηγητικού Συλλόγου, υπεύθυνοι Βιβλιοθήκης ή διαφόρων Μαθητικών Ομίλων κ.λπ., διαπιστώθηκε ότι μερικές από τις διευθετήσεις αυτές δεν στηρίζονται σε συγκεκριμένες γραπτές αποφάσεις ή συμφωνίες με τις Συντεχνίες, ούτε και έτυχαν της έγκρισης του Υπουργείου. Οι εν λόγω απαλλαγές κατά το σχολικό έτος 2003/04 ισοδυναμούσαν με ώρες υπηρεσίας 554 εκπαιδευτικών, που αντιστοιχούσαν σε ετήσια δαπάνη ύψους περίπου £6.404.000 και, λαμβάνοντας υπόψη το έμμεσο κόστος εργοδότησης, η πραγματική ετήσια δαπάνη ανερχόταν σε περίπου £10.677.000. Το πόρισμα της έρευνας μελετήθηκε από τους Υπουργούς Παιδείας και Πολιτισμού και Οικονομικών και, αφού έγινε ανταλλαγή απόψεων, ο Υπουργός Οικονομικών στις 2.9.2004 εισηγήθηκε τη διεξαγωγή

μελέτης, σε συνεργασία με το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, για να διαπιστωθεί κατά πόσο δικαιολογείται η συνέχιση των απαλλαγών ή όχι. Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού ζήτησε στις 19.5.2005 από το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού να ορίσει εκπρόσωπό του για μελέτη του θέματος. Η ομάδα εργασίας που έχει συσταθεί ξεκίνησε τη μελέτη το 2006 αλλά δεν την έχει ολοκληρώσει, λόγω του ότι, όπως έχει αναφερθεί, στα πλαίσια του διαλόγου για την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση μελετάται το θέμα της αναμόρφωσης της δομής και ο εκσυγχρονισμός του περιεχομένου του σχολικού συστήματος σε όλες τις βαθμίδες, συμπεριλαμβανομένων και των αναλυτικών προγραμμάτων. Σημειώνεται ότι παρόλο που το θέμα αυτό υφίσταται εδώ και πολλά χρόνια, μέχρι σήμερα δεν έχει προσδιοριστεί το χρονικό πλαίσιο εντός του οποίου αναμένεται να ολοκληρωθεί.

**Υπόλοιπα καθυστερημένων εσόδων.** Τα υπόλοιπα καθυστερημένων εσόδων στις 31.12.2006 ήταν £946.027, σε σύγκριση με £967.152 στις 31.12.2005. Από το σύνολο των καθυστερήσεων, ποσό £264.190 οφείλεται από το Διαχειριστικό Συμβούλιο της Εμπορικής Σχολής Μιτσή Λεμύθου, σε σύγκριση με £317.029 στις 31.12.2005. Η μείωση οφείλεται στην οικονομική διευθέτηση που έγινε με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 60.387, ημερ. 10.6.2004. Επίσης εκκρεμεί η είσπραξη ενοικίων για τη διαχείριση των κυλικίων της Α΄ Τεχνικής Σχολής Λευκωσίας (£12.295) και της Τεχνικής Σχολής Αγίου Λαζάρου (£12.813) οι υποθέσεις των οποίων βρίσκονται ενώπιον των δικαστηρίων.

**Λογαριασμός Καταθέσεων.** Το υπόλοιπο του λογαριασμού στο τέλος του έτους ήταν £10.742.711. Στην πραγματικότητα, το σύνολο των επιμέρους λογαριασμών καταθέσεων με πιστωτικά υπόλοιπα ήταν £11.771.219, ενώ 22 λογαριασμοί παρουσιάζουν χρεωστικά υπόλοιπα συνολικού ύψους £1.028.508, λόγω, κυρίως, δαπανών για ανεγέρσεις/βελτιώσεις σχολικών κτιρίων, προτού εξασφαλιστούν τα σχετικά δάνεια.

## **Πολιτιστικές Υπηρεσίες**

### **(α) Εκτέλεση Προϋπολογισμού.**

**Πολιτιστική Υποδομή – Κονδύλι 20.08.16.08.165.** Για το κονδύλι αυτό είχε γίνει αρχική πρόνοια ύψους £1,5 εκ., δαπανήθηκε ποσό ύψους £1,1 εκ. και έγιναν μεταφορές ύψους £0,1 εκ. στο κονδύλι «Επιχορηγήσεις Πολιτιστικών Φορέων και Ατόμων για Πολιτιστικές Δραστηριότητες».

Σημειώνεται ότι το 2005 προϋπολογίστηκε ποσό ύψους £1,45 εκ., δαπανήθηκε ποσό £1,03 εκ. και έγιναν μεταφορές ύψους £0,42 εκ. σε άλλα κονδύλια.

**(β) Στρατηγικό σχέδιο για τον Πολιτισμό 2008-2011.** Το πιο πάνω σχέδιο, αποτελεί νέα πολιτική και στηρίζεται σε έξι βασικούς στόχους, οι οποίοι θα υλοποιηθούν από προγράμματα, με συγκεκριμένες στοχευμένες δράσεις και με μετρήσιμο αποτέλεσμα.

**(γ) Χορήγηση σε πολιτιστικούς φορείς και άτομα για πολιτιστικές δραστηριότητες – Κριτήρια.** Οι συνολικές δαπάνες του πιο πάνω κονδυλίου κατά το 2006 ανήλθαν στα £2,59 εκ., σε σύγκριση με £2,34 εκ. το 2005. Για τους περισσότερους τομείς χορηγήσεων, όπως τις μουσικές εκδηλώσεις και τις δραστηριότητες Δήμων και Κοινοτήτων, που αποτελούν το ψηλότερο ποσοστό χορηγήσεων, καθώς και για τις ετήσιες επιχορηγήσεις, οι οποίες παραχωρούνται σε ορισμένους φορείς, δεν υπάρχουν εγκεκριμένα κριτήρια, με αποτέλεσμα να μη διασφαλίζεται τόσο η ίση μεταχείριση των αιτητών όσο και η κάλυψη δραστηριοτήτων που να εξυπηρετούν πολιτιστικούς στόχους.

Για όσους τομείς έχουν εγκριθεί κριτήρια, αυτά δεν περιλαμβάνουν πρόνοια για εκ των υστέρων έλεγχο των πραγματικών εσόδων και εξόδων της κάθε δραστηριότητας/εκδήλωσης, έτσι ώστε να βεβαιώνεται ότι το σύνολο των εσόδων, συμπεριλαμβανομένης της χορήγησης, δεν υπερκαλύπτει τα έξοδα και οι φορείς δεν πραγματοποιούν κέρδη. Επιπρόσθετα, κάποια από αυτά δεν περιλαμβάνουν σαφή σύνδεση των κριτηρίων επιλογής με το ύψος της χορήγησης. Τα πιο πάνω

τέθηκαν ως όροι από τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων για να εγκρίνει τα προγράμματα χορηγήσεων των Πολιτιστικών Υπηρεσιών.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου με πληροφόρησε ότι το θέμα των κριτηρίων για όλων των ειδών τις επιχορηγήσεις θα επιλυθεί συνολικά με την υλοποίηση του στρατηγικού σχεδίου για τον Πολιτισμό από το 2008. Επίσης με πληροφόρησε ότι, όσον αφορά στον εκ των υστέρων έλεγχο των πραγματικών εσόδων και εξόδων της κάθε δραστηριότητας/εκδήλωσης, οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες έχουν μεριμνήσει ώστε να κατακρατείται ποσοστό της επιχορήγησης μέχρι την υποβολή των απαραίτητων στοιχείων εσόδων/εξόδων, τα οποία όταν υποβληθούν ελέγχονται από τους Λειτουργούς των Πολιτιστικών Υπηρεσιών σε συνεργασία με το Λογιστήριο του Υπουργείου και ότι για οριστική διευθέτηση του θέματος, αναμένονται εισηγήσεις από τον Έφορο Εσωτερικού Ελέγχου.

#### **(δ) Κρατική Πινακοθήκη.**

**(i) Αποθήκη Πινακοθήκης.** Στην προηγούμενη Έκθεσή μου ανέφερα ότι τον Ιανουάριο του 2005 ολοκληρώθηκε η μεταφορά των έργων τέχνης στο κτίριο της Συνεργατικής Πιστωτικής Εταιρείας Λευκωσίας (ΣΠΕΛ).

Λόγω του ότι δεν έγινε η απαραίτητη μελέτη πριν την εγκατάσταση των κλιματιστικών συσκευών, δεν είχε εξακριβωθεί ότι δεν υπήρχε ικανοποιητική παροχή ρεύματος για τη λειτουργία τους. Επιπρόσθετα, δεν έχει διευθετηθεί το θέμα της ρύθμισης της υγρασίας στον πιο πάνω χώρο.

**(ii) Συντήρηση έργων τέχνης.** Αφού έγινε καταγραφή των σχετικών αναγκών, τα έργα που έχριζαν συντήρησης ανήλθαν στα 105, και τέλος του 2006, προκηρύχθηκε προσφορά για την παροχή υπηρεσιών συντήρησης τους. Η καταγραφή των αναγκών συντήρησης των έργων που βρίσκονται επί δανείω, εκκρεμεί.

#### **Κυπριακή Βιβλιοθήκη.**

**(α) Κανονισμοί.** Ο Νόμος που προνοεί για την ίδρυση και λειτουργία Κυπριακής Βιβλιοθήκης ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων και δημοσιεύτηκε στις 3.4.1987 (Νόμος 51/87). Μέχρι σήμερα δεν έχουν εκδοθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο Κανονισμοί για την καλύτερη εφαρμογή των διατάξεων του Νόμου και για τη ρύθμιση της λειτουργίας της Βιβλιοθήκης, όπως προβλέπεται στο άρθρο 9 του ίδιου Νόμου.

Η προηγούμενη Συμβουλευτική Επιτροπή της Κυπριακής Βιβλιοθήκης ετοίμασε το Νοέμβριο 2000 προσχέδιο Κανονισμών, το οποίο είχε τύχει νομοτεχνικού ελέγχου από τη Νομική Υπηρεσία τον Αύγουστο 2006 και αναμενόταν να κατατεθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση. Όπως πληροφορούμαι η νέα Συμβουλευτική Επιτροπή που διορίστηκε τον Απρίλιο 2006 το επανεξετάζει από την αρχή.

**(β) Μηχανογράφηση μητρώου βιβλιοθήκης.** Η μηχανογράφηση, η οποία άρχισε το 1996, συνεχίζεται μέχρι σήμερα και δεν αναμένεται να ολοκληρωθεί στο εγγύς μέλλον. Λόγω της συνεχιζόμενης μηχανογράφησης, εκκρεμεί η βελτίωση του συστήματος δανεισμού βιβλίων και η διενέργεια φυσικής καταμέτρησης.

Η ενίσχυση της Βιβλιοθήκης σε προσωπικό έχει συμβάλει στην αύξηση του υλικού που έχει μηχανογραφηθεί, αλλά, για να μπορέσει η Βιβλιοθήκη να αναβαθμίσει τις υπηρεσίες της και να προσεγγίσει τα επίπεδα των ευρωπαϊκών απαιτήσεων είναι απαραίτητη η συνδρομή τεχνικών πληροφορικής.

**(γ) Μεταστέγαση.** Μέχρι την μεταστέγαση της Βιβλιοθήκης στο νέο κτίριο του πολιτιστικού κέντρου, που προγραμματίζεται να ανεγερθεί μελλοντικά στο χώρο της Αρχιγραμματείας, έχει ενοικιαστεί αποθηκευτικός χώρος στην βιομηχανική περιοχή Στροβόλου για περίοδο επτά χρόνων,

όπου μεταφέρθηκαν όλα τα βιβλία από το κτίριο της ΣΠΕΛ καθώς και από τα πρώην γραφεία του Συμβουλίου Ιστορικής Μνήμης Αγώνα ΕΟΚΑ 1955-59. Στον ίδιο χώρο έχει δημιουργηθεί και εργαστήριο για συντήρηση βιβλίων και περιοδικών. Επίσης, όπως πληροφορούμαι, έχει υπογραφεί ενοικιαστήριο έγγραφο μεταξύ του Υπουργείου και της Επιτροπής του Ιερού Ναού Παναγίας Φανερωμένης για την ενοικίαση του κτιρίου της Βιβλιοθήκης Φανερωμένης για περίοδο 15 χρόνων από 1.5.2006, με σκοπό την άμβλυνση του προβλήματος της στέγασης, χώρος ο οποίος θα χρησιμοποιηθεί ως αναγνωστήριο αφού προηγηθεί ανακαίνιση του κτιρίου.

**Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών.** Στις προηγούμενες μου Εκθέσεις ανέφερα ότι, λόγω αδυναμιών που υπήρχαν στην τήρηση του μητρώου βιβλιοθήκης και στο σύστημα δανεισμού πριν από το 1996, πολλά βιβλία πιθανόν να μην καταχωρίστηκαν ή να δανείστηκαν και να μην επιστράφηκαν. Μερικά βιβλία πιθανόν να είναι ανεκτίμητης ιστορικής αξίας.

Κατά το έτος 2001 άρχισε συστηματική φυσική καταμέτρηση, η οποία σταμάτησε τον Ιούνιο του 2003 χωρίς να ολοκληρωθεί, κατά την οποία δεν εντοπίστηκε αριθμός βιβλίων, ενώ διαπιστώθηκαν διπλές καταχωρίσεις, λανθασμένες καταχωρίσεις περιοδικών ως βιβλίων, καθώς και μη καταχώριση των βιβλίων/περιοδικών που δωρήθηκαν στο Πανεπιστήμιο Κύπρου του 1989.

Όπως πληροφορήθηκα από λειτουργούς του Κέντρου, ασφαλή συμπεράσματα για τα βιβλία που δεν εντοπίστηκαν θα εξαχθούν μετά την πλήρη μηχανογράφηση-ταξινόμηση-ταξιθέτηση της βιβλιοθήκης με βάση το νέο αναβαθμισμένο βιβλιοθηκονομικό σύστημα, η οποία συμπληρώθηκε περίπου κατά το 35% μέχρι τις 31.12.2006 (31.12.2005: περίπου το 28%).

#### 4.60 ΤΑΜΕΙΟ "Α"

##### Μέρος Α

**Οικονομικές καταστάσεις και έλεγχος.** Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού δεν υπέβαλε μέχρι σήμερα στην Υπηρεσία μου τις οικονομικές καταστάσεις για το έτος που έληξε στις 31 Αυγούστου 2006 και, κατά συνέπεια, δεν έχει διεξαχθεί ο σχετικός έλεγχος.

##### Μέρος Β

**Μηχανογράφηση.** Για σειρά ετών η Υπηρεσία μου εισηγείται όπως εισαχθεί κατάλληλο μηχανογραφημένο σύστημα για την τήρηση των λογιστικών βιβλίων του Ταμείου. Το θέμα εξακολουθεί να βρίσκεται σε εκκρεμότητα.

**Ενοικίαση κτιρίου Δημοτικού Σχολείου Ποταμού Γερμασόγειας.** Παρόλο που η σύμβαση ενοικίασης έληξε στις 30.9.88, οι ενοικιαστές συνεχίζουν να κατέχουν το κτίριο, χωρίς να υπογράψουν νέα σύμβαση και χωρίς μέχρι σήμερα να γίνει αναθεώρηση του ενοικίου.

Στις 12.1.2000 ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού αποτάθηκε στη Νομική Υπηρεσία, ζητώντας να του υποδειχθούν περαιτέρω ενέργειες και νομικά μέτρα που θα μπορούσε να ληφθούν για συμμόρφωση των ενοικιαστών. Στις 28.7.2004 η Νομική Υπηρεσία πληροφόρησε το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού ότι θα πρέπει να ληφθούν τα αναγκαία δικαστικά μέτρα για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών και την έξωση των ενοικιαστών.

Τον Ιούλιο του 2006 η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού κάλεσε την Σχολική Εφορεία Ποταμού Γερμασόγειας να εξαντλήσει όλα τα μέσα στην διάθεση της για εξωδικαστική διευθέτηση διαφορετικά να προχωρήσει σε έξωση των ενοικιαστών σύμφωνα με τον Περί Ενοικιοστασίου Νόμο. Όπως πληροφορήθηκα, η Σχολική Εφορεία καταβάλλει προσπάθειες, σε συνεργασία με τους νομικούς τους συμβούλους, για ανάκτηση της χρήσης του κτιρίου.



**Αδυναμίες σε μελέτες και έγγραφα διαγωνισμών για την ανέγερση σχολικών κτιρίων.**

**(α) Ετοιμασία πρότυπου εγχειριδίου για μελέτες.** Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, για αποφυγή της ανομοιομορφίας και προβλημάτων που παρατηρούνται σε μελέτες σχολικών έργων που ετοιμάζονται από ιδιώτες Συμβούλους, υπέδειξα την ανάγκη ετοιμασίας από το Υπουργείο εγχειριδίου, στο οποίο να καθορίζονται τα πρότυπα/κριτήρια, με βάση τα οποία θα σχεδιάζονται τα σχολικά κτίρια και τα οποία να περιλαμβάνονται στα συμβόλαια που υπογράφονται με τους ιδιώτες Μελετητές.

Το σχετικό πρότυπο εγχειρίδιο μελέτης και σχεδιασμού για ανέγερση Λυκείου, Γυμνασίου, Δημοτικού, Νηπιαγωγείου και βελτιώσεων σχολικών κτιρίων, έχει ετοιμασθεί τον Μάιο 2006 και τέθηκε ήδη σε εφαρμογή. Τον Ιανουάριο του 2007 το Υπουργείο προχώρησε σε μερική αναθεώρηση του πρότυπου εγχειριδίου, όσον αφορά τις εγκαταστάσεις δομικής καλωδίωσης, με βάση τα νέα προγράμματα χρήσης της Πληροφορικής στην εκπαίδευση.

**(β) Προβλήματα που παρουσιάστηκαν σε επιτόπιους ελέγχους και τελικούς λογαριασμούς.** Κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκαν προβλήματα όπως η έκδοση πολλών αρχιτεκτονικών οδηγιών για επιπρόσθετες εργασίες/αλλαγές, παράλειψη έγκαιρης παραπομπής τους στα αρμόδια όργανα, Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (Τ.Ε.Α.Α.) και Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (Κ.Ε.Α.Α.), για έγκριση, και καθυστέρηση στην υποβολή των τελικών λογαριασμών σύμφωνα με τις πρόνοιες των συμβολαίων.

Τέτοιες περιπτώσεις παρουσιάστηκαν ως ακολούθως :

- (i) Γυμνάσιο Δυτικά της Πάφου (Γυμνάσιο Θεοσκεπάστης).** Έκδοση 116 οδηγιών για επιπρόσθετες εργασίες/αλλαγές αξίας £166.389, καθυστέρηση ενάμιση χρόνου από την προσωρινή παραλαβή του έργου της υποβολής για έγκριση των πιο πάνω στην Κ.Ε.Α.Α. και καθυστέρηση στην ετοιμασία του τελικού λογαριασμού σύμφωνα με τις προθεσμίες του συμβολαίου. Η Κ.Ε.Α.Α. τελικά ενέκρινε τις αλλαγές, παράταση χρόνου 84 ημερών, την εφαρμογή της συμφωνίας μεταξύ ιδιοκτήτη και εργολάβου όσον αφορά τις χρηματικές απαιτήσεις του εργολάβου και την ποινική ρήτρα από πλευράς ιδιοκτήτη, καθώς και τον τελικό λογαριασμό. Με την εφαρμογή αυτής της συμφωνίας αποσύρθηκαν τόσο οι απαιτήσεις του εργολάβου όσο και οι ανταπαιτήσεις του εργοδότη.
- (ii) Ανέγερση Λυκείου Ιδαλίου.** Έκδοση 172 οδηγιών αξίας £288.659. Αυτές δόθηκαν λόγω επιπρόσθετων αναγκών των Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου, συμπλήρωση των ελλείψεων της μελέτης του ιδιώτη αρχιτέκτονα, ασυμφωνίας των σχεδίων και του δελτίου ποσοτήτων καθώς επίσης και αλλαγών που προέκυψαν από διαφοροποίηση των υψομέτρων του δημόσιου δρόμου από την αρχική μελέτη. Το Υπουργείο καθυστέρησε 3 χρόνια από την τελευταία προσωρινή παραλαβή του έργου να υποβάλει για έγκριση στην Κ.Ε.Α.Α. μέρος των πιο πάνω αλλαγών (£177.914) καθώς επίσης και την παράταση χρόνου με αποζημίωση £45.047 λόγω των αλλαγών αυτών. Τελικά τον Ιούνιο του 2007 η Κ.Ε.Α.Α. ενέκρινε τις πιο πάνω αλλαγές, την παράταση χρόνου, τη συμβιβαστική συμφωνία για πληρωμή της πιο πάνω αποζημίωσης για τη δικαιολογημένη καθυστέρηση, τη μη εφαρμογή της ποινικής ρήτρας και την απόσυρση εκ μέρους του εργολάβου όλων των οικονομικών του απαιτήσεων. Ο τελικός λογαριασμός του έργου καθυστέρησε κατά 3 χρόνια να ετοιμαστεί από το Υπουργείο, κατά παράβαση του χρονικού ορίου των 9 μηνών που καθορίζεται στο συμβόλαιο.
- (iii) Ανέγερση Αίθουσας Πολλαπλής Χρήσης στο Λύκειο Ιδαλίου.** Έκδοση πέραν των 60 οδηγιών αξίας £139.581. Οι αλλαγές αυτές προέκυψαν από οδηγίες του Υπουργού Παιδείας σε επιτόπια επίσκεψή του, σε εργασίες που ζητήθηκαν από τη Διεύθυνση του σχολείου ή τη Σχολική Εφορεία, σε ασυμφωνία σχεδίων και δελτίου ποσοτήτων και σε εργασίες που δεν συμπεριλήφθηκαν στο αρχικό συμβόλαιο. Το Υπουργείο καθυστέρησε 16 μήνες από την τελευταία τμηματική προσωρινή παραλαβή του έργου να υποβάλει για έγκριση στην Κ.Ε.Α.Α.

μέρος των πιο πάνω αλλαγών (£82.492) καθώς επίσης και την παράταση χρόνου με αποζημίωση £18.176 λόγω των αλλαγών αυτών. Τελικά τον Ιούνιο του 2007 αποφασίστηκε από την Κ.Ε.Α.Α. όπως εγκρίνει τις αλλαγές, την παράταση χρόνου και τη συμβιβαστική συμφωνία για πληρωμή της πιο πάνω αποζημίωσης. Ο τελικός λογαριασμός του έργου καθυστέρησε να ετοιμαστεί σύμφωνα με τα χρονικά όρια του συμβολαίου.

- (iv) **Ανέγερση Δημοτικού Σχολείου Κωνσταντινουπόλεως στο Στρόβολο.** Λόγω της μη συμπερίληψης των Υπηρεσιών (Α.Η.Κ., Α.Τ.Η.Κ., Σ.Υ.Λ., Σ.Α.Λ.) στα σχέδια της προσφοράς για την κατασκευή του οδικού δικτύου του έργου προέκυψαν επιπλέον εργασίες αξίας £41.000 και απαίτηση από τον εργολάβο για παράταση χρόνου 4 μηνών, για τα οποία ακόμη εκκρεμεί η έγκρισή τους, παρόλο που το έργο έχει ήδη παραληφθεί.

Μέχρι σήμερα δεν έχει ληφθεί απάντηση σε σχετική επιστολή της Υπηρεσίας μου ημερ. 26.3.2007.

Για τα πιο πάνω θέματα παρατήρησα ότι το Υπουργείο θα πρέπει να λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα στο στάδιο του σχεδιασμού και να συγκεκριμενοποιεί τις πραγματικές του ανάγκες από την αρχή και προτού προχωρήσει στην προκήρυξη των προσφορών, ώστε να μη ζητά πληθώρα αλλαγών κατά το στάδιο εκτέλεσης του έργου. Επίσης υπέδειξα ότι ορισμένες σημαντικές ελλείψεις της μελέτης θα μπορούσαν να εντοπιστούν έγκαιρα αν τα σχέδια ελέγχονταν επαρκώς από τις Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου. Σημείωσα επίσης ότι για όλα τα πιο πάνω θέματα δεν τηρήθηκαν οι διαδικασίες που καθορίζονται στην Εγκύκλιο του Γενικού Λογιστή Αρ. 1593, ημερ. 6.4.2005 (παράγραφοι 3, 4 και 5). Επεσήμανα επίσης ότι επανειλημμένα διαπιστώνονται προβλήματα διαχείρισης και συντονισμού σε συμβόλαια των Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου χωρίς να λαμβάνονται αποτελεσματικά διορθωτικά μέτρα για αντιμετώπιση της κατάστασης. Το αποτέλεσμα είναι το Δημόσιο να δεσμεύεται με αποφάσεις που πάρθηκαν χωρίς έγκριση από το Υπουργείο και/ή τους επιβλέποντες.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου με πληροφόρησε ότι ο έλεγχος των μελετών περιορίζεται στον έλεγχο της αρχιτεκτονικής λύσης και ότι ο έλεγχος των άλλων μελετών και των επιμετρήσεων γίνεται δειγματοληπτικά και όχι λεπτομερώς.

**Αδυναμίες σε θέματα προγραμματισμού των έργων.** Κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκαν προβλήματα με τη μετακίνηση υπηρεσιών, τις απαλλοτριώσεις χώρου όπου θα ανεγείρονταν σχολικά κτίρια, τον περιορισμένο χρόνο για εκτέλεση των συμβολαίων, το μεγάλο αριθμό προνοητικών ποσοτήτων που συμπεριλήφθηκαν στα δελτία ποσοτήτων των συμβολαίων καθώς επίσης και τη ζήτηση προσφορών για ένα κατ'αποκοπήν συμβόλαιο χωρίς δελτίο ποσοτήτων και αναλυτική εκτίμηση.

Τέτοιες περιπτώσεις παρουσιάστηκαν ως ακολούθως:

- (i) **Ανέγερση Νέου Δημοτικού Σχολείου Γεροσκήπου.** Στο συμβόλαιο παρουσιάστηκε καθυστέρηση περίπου 4-5 μηνών, που οφείλεται τόσο στον εργοδότη όσο και στον εργολάβο. Οι καθυστερήσεις από τον εργοδότη δημιουργήθηκαν από την καθυστέρηση μετακίνησης οχετού ύδρευσης από το χώρο ανέγερσης μέρους των κτιρίων του έργου και στη μη απαλλοτρίωση μέρους του τεμαχίου για την κατασκευή των γηπέδων αθλοπαιδιών. Επιπρόσθετα, ο εργολάβος δεν ανέγειρε προσωρινά γραφεία για χρήση από τον εργοδότη, τον Αρχιτέκτονα, την ομάδα επίβλεψης και τους συμβούλους και ζήτησα όπως για το σκοπό αυτό αποκοπεί από τον τελικό λογαριασμό το ποσό των £1.600, με την οποία εισήγηση συμφώνησε το Υπουργείο.

Λόγω της καθυστέρησης που δημιουργήθηκε στο έργο, για το οποίο η συμβατική ημερομηνία προσωρινής παραλαβής είχε καθοριστεί η 24.8.2006, και της άμεσης ανάγκης να λειτουργήσει το σχολείο τον Σεπτέμβριο του 2006, έγινε εισήγηση από το Υπουργείο προς την Κ.Ε.Α.Α. για επίσπευση των εργασιών. Τον Μάρτιο του 2006, αποφασίστηκε από την Κ.Ε.Α.Α. η έγκριση

της εισήγησης του Υπουργείου για τροποποίηση της ημερομηνίας προσωρινής παραλαβής στις 31.7.2006, με δαπάνη επίστευσης £42.000.

(ii) **Γυμνάσιο Κάτω Πύργου – Αθλητική Υποδομή.** Από έλεγχο που έγινε το Μάρτιο του 2007 διαπιστώθηκε ότι ο Συντονιστής του έργου εισηγήθηκε την έγκριση του τελικού λογαριασμού με δικαιολογημένη παράταση χρόνου 14 μηνών και αποζημίωση £10.800 στον εργολάβο. Σύμφωνα με έκθεση του Συντονιστή η καθυστέρηση προκλήθηκε από αμφισβήτηση των συνόρων κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των εργασιών με ανάγκη επαναοριοθέτησής τους. Επιπλέον υπήρξε ανάγκη απαλλοτρίωσης γειτονικού τεμαχίου για επέκταση του χώρου του σχολείου και κατασκευής εργασιών στο νέο χώρο. Η Τ.Ε.Α.Α., τον Φεβρουάριο 2007, ενέκρινε τις αλλαγές και τον τελικό λογαριασμό του έργου, νοουμένου ότι ο εργολάβος αποδεχθεί γραπτώς τη συμβιβαστική πρόταση που του έγινε και αποσύρει όλες τις οικονομικές του απαιτήσεις.

(iii) **Προσφορά για ανέγερση του Δημοτικού Σχολείου Βεργίνας στη Λάρνακα.** Οι Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου προχώρησαν με την προκήρυξη του πιο πάνω διαγωνισμού στις 27.5.2005, με αρχική ημερομηνία υποβολής των προσφορών τις 8.12.2005. Μετά από διαδοχικές παρατάσεις που δόθηκαν, τελικά καθορίστηκε η 8.7.2006 ως νέα ημερομηνία υποβολής των προσφορών. Από τους εννέα προσφοροδότες που υπέβαλαν προσφορά μόνο οι τέσσερεις συμφώνησαν με τη διευθέτηση αυτή. Στις 17.5.2006 έγινε εισήγηση στο Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου για ακύρωση του διαγωνισμού και επαναπροκήρυξή του λόγω του ότι η διαδικασία απαλλοτρίωσης του χώρου ανέγερσης του σχολείου δεν αναμενόταν να ολοκληρωθεί μέχρι την ημερομηνία ισχύος των προσφορών.

Τον Ιούνιο 2006 το Συμβούλιο Προσφορών επανεξέτασε το θέμα και αποφάσισε την κατακύρωση του διαγωνισμού στο χαμηλότερο έγκυρο προσφοροδότη λόγω του ότι τα προβλήματα εξασφάλισης του χώρου ανέγερσης του σχολείου είχαν επιλυθεί.

(iv) **Προσφορά για ανέγερση Λυκείου Δυτικά της Πάφου (Έμπας), Α΄ Φάση.** Από έλεγχο που έγινε στα έγγραφα της πιο πάνω προσφοράς το Μάρτιο του 2007, διαπιστώθηκε ότι καθορίστηκε ως χρόνος εκτέλεσης του έργου 19 εβδομάδες με εκτίμηση δαπάνης £1.999.500, συμπεριλαμβανομένου ποσού £150.000 για επίστευση των εργασιών. Πέραν των πιο πάνω διαπιστώθηκε ότι αρκετές ποσότητες καθορίστηκαν στο δελτίο ποσοτήτων ως προνοητικές και όχι ως τελικές. Το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου κατακύρωσε το Μάρτιο του 2007 την πιο πάνω προσφορά στο χαμηλότερο προσφοροδότη, έναντι του ποσού £1.895.780.

Μέχρι σήμερα δεν έχει ληφθεί απάντηση σε σχετική επιστολή της Υπηρεσίας μου ημερ. 30.3.2007.

(v) **Προσφορά για Νέα Τεχνική Σχολή Λάρνακας – Κλειστή Αίθουσα Αθλοπαιδιών.** Από έλεγχο που έγινε στα έγγραφα της πιο πάνω προσφοράς τον Απρίλιο του 2007, διαπιστώθηκε ότι η προσφορά καθορίστηκε ως ένα κατ' αποκοπή συμβόλαιο χωρίς δελτίο ποσοτήτων, και με τιμολόγηση καταλόγου τιμών μονάδας, πρακτική που δεν ενδείκνυται για το μέγεθος του έργου (τάξης Β΄ και εκτίμησης £880.000) καθώς δύναται να δημιουργήσει προβλήματα τόσο στους προσφοροδότες όσο και στο κράτος. Πέραν των πιο πάνω, παρατηρήθηκε ότι η εκτίμηση που ετοιμάστηκε για την προσφορά δεν ήταν αναλυτική, αφού έγινε με βάση τα εμβαδά χώρων εργασιών και τιμές ανά τετραγωνικό μέτρο, και ως εκ τούτου κρίνεται εμπειρική και μη ακριβής για σκοπούς αξιολόγησης των τιμών προσφορών.

Για τα πιο πάνω θέματα παρατήρησα ότι οι καθυστερήσεις που προκαλούνται από τον εργοδότη, δημιουργούν ευνοϊκές συνθήκες για απαιτήσεις από τους εργολάβους. Παρατήρησα επίσης ότι όλες οι ενδεδειγμένες ενέργειες (απαλλοτριώσεις, επίταξη) πρέπει να συμπληρώνονται από το στάδιο της μελέτης και πριν από την προκήρυξη των προσφορών ώστε να αποφεύγονται χρονικές και οικονομικές απαιτήσεις από εργολάβους. Σχετικά με την προσφορά για ανέγερση του Λυκείου

Δυτικά της Πάφου παρατήρησα ότι ο χρόνος που καθορίστηκε είναι ανεπαρκής με αποτέλεσμα την αύξηση της δαπάνης και πιθανόν σοβαρά προβλήματα στη διαχείριση και επίβλεψη του έργου. Τόνισα ότι το Υπουργείο θα πρέπει να τηρεί την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερομηνίας 31.10.2001, σχετικά με την έγκαιρη προώθηση του προγραμματισμού των σχολικών κτιρίων, ώστε να μην τίθεται θέμα επίσπευσης. Αναφορικά με τη διαπίστωσή μου ότι αρκετές ποσότητες καθορίστηκαν στο δελτίο ποσοτήτων ως προνοητικές και όχι ως τελικές, παρατήρησα ότι η πρακτική αυτή δε συνάδει με τους πρότυπους όρους για οικοδομικά έργα του Δημοσίου. Παρατήρησα επίσης ότι σε περίπτωση που οι τελικές επαναμετρούμενες ποσότητες είναι μεγαλύτερες από τις προνοητικές του δελτίου ποσοτήτων θα δημιουργηθούν χρονικές και οικονομικές απαιτήσεις από τον εργολάβο και ζήτησα όπως σε μελλοντικές προσφορές καθορίζονται οι ποσότητες των δελτίων ποσοτήτων για αποφυγή απαιτήσεων από τους εργολάβους.

Σχετικά με το πρόβλημα που παρατηρήθηκε στην προσφορά για τη Νέα Τεχνική Σχολή Λάρνακας - Κλειστή Αίθουσα Αθλοπαιδιών με ένα κατ' αποκοπήν συμβόλαιο χωρίς δελτίο ποσοτήτων, ζήτησα όπως επανεξεταστεί από το Υπουργείο η συμπερίληψη δελτίου ποσοτήτων στα έγγραφα της προσφοράς. Η πρακτική αυτή προσφέρει σοβαρά πλεονεκτήματα, όπως μείωση κινδύνου λαθών από τους προσφοροδότες, σύγκριση των τιμών προσφορών σε ομοιόμορφη βάση, ετοιμασία αντικειμενικής εκτίμησης για έλεγχο λογικότητας όλων των τιμών προσφορών και τιμολόγηση αυξομειώσεων με βάση λογικές τιμές μονάδας του δελτίου ποσοτήτων. Σε σύσκεψη που έγινε το Σεπτέμβριο 2007, όπου παρευρέθηκαν όλοι οι αρμόδιοι φορείς, αποφασίστηκε όπως μόνο για νέα οικοδομικά/τεχνικά έργα με εκτίμηση δαπάνης πέραν των £700.000, χρησιμοποιείται η διαδικασία προκήρυξης προσφορών με δελτία ποσοτήτων.

Η Γενική Διευθύντρια με πληροφόρησε ότι η πρακτική αυτή ακολουθήθηκε ώστε να μην προκληθεί καθυστέρηση στην αποπεράτωση του έργου.

Για το θέμα των απαλλοτριώσεων η Γενική Διευθύντρια με πληροφόρησε ότι συμφωνεί με τις παρατηρήσεις μου και έδωσε οδηγίες στις Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου όπως εξασφαλίζεται πρώτα η κατοχή του χώρου ανέγερσης των σχολείων και μετά να προχωρούν στην προκήρυξη του διαγωνισμού κατασκευής των έργων.

**Αδυναμίες στη διαχείριση συμβολαίων.** Κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκαν προβλήματα στη διαχείριση συμβολαίων λόγω μη διορισμού Επιθεωρητή Εργοταξίου, σοβαρής καθυστέρησης στην ετοιμασία τελικών λογαριασμών, λανθασμένης εκτίμησης δαπάνης έργου και προβλήματα με τις τραπεζικές εγγυήσεις εργολάβου για πιστή εκτέλεση του έργου και εξασφάλιση της προκαταβολής.

Συγκεκριμένα, παρατηρήθηκαν τα πιο κάτω :

(i) **Επίβλεψη ανέγερσης μεγάλων έργων – Επιθεωρητές Εργοταξίου (Clerk of Works).** Το Δεκέμβριο 2005, με επιστολή μου προς τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου, παρατήρησα ότι σε έργα των Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου, με κόστος πέραν του £1 εκ., διαπιστώθηκαν κενά και αδυναμίες στην επίβλεψη, στη διαχείριση και στον έλεγχο των συμβολαίων, λόγω μη διορισμού σ' αυτά Επιθεωρητών Εργοταξίου (Clerk of Works). Τα έργα αυτά αφορούσαν στην ανέγερση του Νέου Δημοτικού Σχολείου Μονοβόλικου στη Λεμεσό, του Νέου Δημοτικού Σχολείου Γεροσκήπου στην Πάφο και στην επέκταση του Α' Λυκείου Αρχιεπισκόπου Μακαρίου III, επίσης στην Πάφο. Το θέμα της επί τόπου επίβλεψης της ανέγερσης μεγάλων σχολικών έργων, παρόλο που συζητήθηκε αρκετές φορές στο παρελθόν σε διάφορα επίπεδα, εντούτοις μέχρι σήμερα δεν έχει διευθετηθεί.

Σε απαντητική επιστολή της Γενικής Διευθύντριας, ημερ. 9.5.2006, αναφέρεται ότι το Υπουργείο αδυνατεί να τοποθετήσει στα εργοτάξια επιθεωρητές εργοταξίου από το υφιστάμενο προσωπικό των Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου, και ότι το πρόβλημα αυτό μπορεί να επιλυθεί είτε με την αύξηση του εν λόγω προσωπικού, είτε με το διορισμό με μίσθωση υπηρεσιών μακράς διάρκειας και όχι για κάθε έργο ξεχωριστά. Μου αναφέρθηκε επίσης ότι στο παρόν στάδιο υπογράφηκαν συμβόλαια για ανάθεση της μελέτης σε 18

μεγάλα έργα και στάλθηκε επιστολή στο Τμήμα Διοίκησης και Προσωπικού για να δοθεί έγκριση διορισμού επιθεωρητών εργοταξίου στα έργα αυτά.

- (ii) **Τελικοί Λογαριασμοί Συμβολαίων Σχολικών Κτιρίων.** Από έλεγχο που διενεργήθηκε τον Ιούνιο 2005 σε συμβόλαια έργων των Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου που ολοκληρώθηκαν και παραλήφθηκαν, διαπιστώθηκε σοβαρή καθυστέρηση στην ετοιμασία των τελικών λογαριασμών σε αντίθεση με σχετική εγκύκλιο του Γενικού Λογιστή.

Το Σεπτέμβριο 2005, η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μου ανέφερε ότι λόγω των αποσπασμένων εκπαιδευτικών που αποχώρησαν από την Υπηρεσία και στους οποίους είχαν ανατεθεί τα έργα αυτά, και της καθυστέρησης που παρατηρήθηκε στην υποβολή τους από τους εργολάβους και την εξέτασή τους από τους ιδιώτες επιμετρητές ποσοτήτων, δεν κατέστη δυνατό να ετοιμαστούν οι τελικοί λογαριασμοί έγκαιρα και ότι αυτοί θα υποβάλλονταν για εξέταση μέχρι το τέλος του 2005.

Μέχρι τον Ιούνιο του 2007, υποβλήθηκαν αρκετοί τελικοί λογαριασμοί συμβολαίων στην Υπηρεσία μου για έλεγχο. Ωστόσο εξακολουθεί να εκκρεμεί η διευθέτηση αρκετών άλλων τελικών λογαριασμών, μερικοί από τους οποίους για έργα που παραλήφθηκαν αρκετά χρόνια προηγουμένως (π.χ. ανέγερση Γυμνασίου Δερύνειας, ανέγερση Δ' Δημοτικού Σχολείου Λατσιών, ανέγερση Δημοτικού Σχολείου Μαρωνιτών, Νέο Γυμνάσιο Αγίου Νεοφύτου στη Λεμεσό, ανέγερση Τεχνικής Σχολής Αυγόρου, Ζ' Δημοτικό Σχολείο Λακατάμιας).

- (iii) **Δημοτικό Σχολείο Αγίων Αναργύρων Λάρνακας. Ενίσχυση – αναβάθμιση στατικού φορέα – επέκταση.** Το Φεβρουάριο 2006 παρατήρησα ότι λόγω λανθασμένων εκτιμήσεων της δαπάνης του έργου που έγιναν από τις Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου, η συγκεκριμένη προσφορά προκηρύχθηκε τρεις φορές προτού κατακυρωθεί στο χαμηλότερο προσφοροδότη με τιμή ψηλότερη κατά 19,4% από την εκτιμημένη δαπάνη. Σημειώνεται ότι παρόλο που σε κάθε νέα προκήρυξη της προσφοράς η εκτιμημένη δαπάνη αναθεωρείτο προς τα πάνω, αυτή ήταν πάντοτε κατά πολύ χαμηλότερη από όλες τις προσφορές, με αποτέλεσμα να ακυρώνεται η διαδικασία. Το αποτέλεσμα ήταν να παρατηρηθεί καθυστέρηση στην υλοποίηση του έργου κατά περίπου ένα χρόνο και επιβάρυνση του Δημοσίου με αχρείαστα διοικητικά έξοδα και επιπρόσθετη δαπάνη £6.208 (διαφορά της χαμηλότερης προσφοράς τελευταίας προκήρυξης από τη χαμηλότερη προσφορά της πρώτης προκήρυξης).

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου συμφώνησε με τις παρατηρήσεις της Υπηρεσίας μου ότι η εκτίμηση δαπάνης των έργων είναι θεμελιώδους σημασίας και με πληροφόρησε πως οι εκτιμήσεις των έργων που προσφοροδοτούνται θα βασίζονται στο εξής στον αναθεωρημένο κατάλογο τιμών μονάδας των Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου, που ετοιμάστηκε σύμφωνα με τις τιμές των προσφορών του τελευταίου χρόνου.

- (iv) **Παγκύπριο Λύκειο Λάρνακας. Ενίσχυση – αναβάθμιση στατικού φορέα και γενική συντήρηση. Συμβόλαιο αρ. 28/04/13 (30), ημερ. 26.7.2004.** Σχετικά με έκθεση που απέστειλαν οι Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου στο Γενικό Λογιστή για τη μη εκπλήρωση των συμβατικών υποχρεώσεων του εργολάβου του πιο πάνω έργου και την κατάσχεση του συμβολαίου του, η Υπηρεσία μου διερεύνησε το θέμα και απέστειλε σχετική επιστολή στη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου στις 7.3.2006. Από τον έλεγχο αυτό διαπιστώθηκε ότι το Υπουργείο αποδέκτηκε την τραπεζική εγγύηση πιστής εκτέλεσης του συμβολαίου που υπέβαλε ο εργολάβος και η οποία είχε διάρκεια 18 μήνες και έληγε με την ημερομηνία συμπλήρωσης του συμβολαίου αντί ένα μήνα μετά την τελική παραλαβή του έργου, όπως καθορίζεται στους όρους του συμβολαίου (δηλαδή διάρκεια 31 μήνες).

Επιπλέον διαπιστώθηκε ότι τόσο η τραπεζική εγγύηση πιστής εκτέλεσης όσο και η εγγύηση για την εξασφάλιση της προκαταβολής αφέθηκαν να εκπνεύσουν προτού το Υπουργείο

προχωρήσει με την κατάσχεση του συμβολαίου, αφήνοντας το Δημόσιο οικονομικά εκτεθειμένο. Ως αποτέλεσμα, λόγω της μεγάλης καθυστέρησης που προκλήθηκε στο έργο και του μικρού όγκου εργασίας που εκτελέστηκε από τον εργολάβο, μέχρι την ημερομηνία κατάσχεσης του συμβολαίου έγινε αποπληρωμή δύο μόνο μηνιαίων δόσεων της προκαταβολής, ενώ υπολείπεται ακόμη η αποπληρωμή ποσού περίπου £50.500.

Σε απαντητική επιστολή του Προϊσταμένου των Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου, ημερ. 27.4.2006, ενώ παρακάμπτεται το θέμα των ευθυνών για τα πιο πάνω, μου αναφέρθηκε ότι το Υπουργείο απευθύνθηκε στην τράπεζα για κατάσχεση του ποσού της εγγυητικής αλλά αυτή αρνήθηκε να το πράξει και ως εκ τούτου ζητήθηκε νομική γνωμάτευση από τον Γενικό Εισαγγελέα.

Εν τω μεταξύ, το Μάρτιο 2006 το Υπουργείο προχώρησε με την προκήρυξη νέας προσφοράς για την υπολειπόμενη εργασία του έργου, με τροποποιημένα σχέδια και προσθαφαιρέσεις κάποιων εργασιών. Τον Ιούνιο 2006 την κατακύρωσε στο χαμηλότερο εντός προδιαγραφών προσφοροδότη με τιμή (£1.148.000), που είναι κατά £400.000 περίπου ψηλότερη από την υπολειπόμενη εργασία της κατασχεθείσας προσφοράς.

Τον Οκτώβριο του 2006, ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας γνωμάτευσε ότι δεν μπορεί να καταλογιστεί ευθύνη στην τράπεζα για το λάθος που έγινε στην ημερομηνία λήξης της τραπεζικής εγγύησης και ότι οι τραπεζικές εγγυήσεις δεν έπρεπε να είχαν γίνει αποδεκτές, εφόσον δεν υπήρξε συμμόρφωση με τον σχετικό Κανονισμό 29 της Κ.Δ.Π. 71/2004, δηλαδή μη συμμόρφωση με τη χρονική διάρκεια ισχύος των εγγυητικών (18 αντί 31 μήνες).

Τον Ιούνιο του 2006 ο εργολάβος κατέθεσε αγωγή στο Δικαστήριο απαιτώντας από το Υπουργείο αποζημιώσεις ύψους £805.242 για ισχυριζόμενη μη πληρωθείσα εκτελεσθείσα εργασία και συνεπαγόμενα έξοδα τόκων και χρηματοδότησης, καθώς και γενικές αποζημιώσεις για την κατάσχεση του έργου και νόμιμο τόκο. Το Υπουργείο με επιστολή του στις 6.12.2006 κάλεσε τον εργολάβο, σύμφωνα με τον Κανονισμό 26(3) της ΚΔΠ 115/2004, να καλύψει εντός έξι ημερών τη ζημιά που υπέστη το δημόσιο, που εκτιμήθηκε στις £199.466,59. Ο εργολάβος, με επιστολή του δικηγόρου του στις 20.12.2006, απέρριψε την απαίτηση αυτή του Υπουργείου, και ως εκ τούτου το θέμα παραπέμφθηκε τον Απρίλιο του 2007, στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας για λήψη δικαστικών ή άλλων μέτρων εναντίον της εταιρείας. Μέχρι τον Ιούνιο του 2007, τα θέματα της αγωγής από τον εργολάβο και της απαίτησης του Υπουργείου βρίσκονταν σε εκκρεμότητα.

#### 4.61 ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΕΦΟΡΕΙΕΣ

##### Μέρος Α

**Οικονομική κατάσταση.** Η οικονομική κατάσταση των Σχολικών Εφορειών εξαρτάται κυρίως από τις χορηγίες που τους παραχωρούνται από την Κυβέρνηση. Η Κυβέρνηση συνάπτει επίσης δάνεια για λογαριασμό των Σχολικών Εφορειών, για την εκτέλεση διαφόρων έργων, όπως είναι η ανέγερση σχολικών κτιρίων, η προσθήκη αιθουσών και η προμήθεια και εγκατάσταση ηλεκτρονικών υπολογιστών. Η αποπληρωμή των δανείων αυτών επιβαρύνει τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

**Κανονισμοί.** Ο Νόμος που προνοεί για τη σύσταση και λειτουργία Σχολικών Εφορειών ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων και δημοσιεύτηκε στις 31.12.97 (Νόμος 108(Ι)/97). Μέχρι σήμερα δεν έχουν εκδοθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο Κανονισμοί για την καλύτερη εφαρμογή των διατάξεων του Νόμου και τη ρύθμιση διαφόρων θεμάτων, όπως προβλέπεται στο άρθρο 17 του ίδιου Νόμου. Σημειώνεται ότι έχουν ετοιμαστεί οι περί Βελτίωσης και Συντήρησης Σχολικών Κτιρίων Κανονισμοί και οι Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού επεξεργάζονται το τελικό κείμενο με βάση τις απόψεις που εκφράστηκαν.

**Αδυναμίες και ελλείψεις στη διαχείριση των Σχολικών Εφορειών.** Εξακολουθεί να παρατηρούνται αδυναμίες στην τήρηση των κατάλληλων βιβλίων και μητρώων, την ορθολογιστική ετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων, καθώς και την πλήρη συμμόρφωση με τις διατάξεις της ισχύουσας Νομοθεσίας, των σχετικών Κανονισμών και των Διοικητικών Οδηγιών. Εξέφρασα την άποψη ότι οι αδυναμίες οφείλονται κατά κύριο λόγο στην ανάθεση καθηκόντων οικονομικής διαχείρισης των Εφορειών σε μη εξειδικευμένο και κατάλληλα καταρτισμένο προσωπικό και στην ελλιπή επιμόρφωση και ανεπαρκή ενημέρωσή του με τις τροποποιήσεις της Νομοθεσίας, των οδηγιών και διαδικασιών. Όπως διαπιστώθηκε αριθμός Σχολικών Εφορειών στελεχώθηκε με κατάλληλα καταρτισμένο προσωπικό πράγμα που όπως ανέφερα θα πρέπει να γίνει για όλες τις Σχολικές Εφορείες.

**Προσωπικό Σχολικών Εφορειών - Κανονισμοί.** Μέχρι σήμερα δεν έχουν ολοκληρωθεί οι διαδικασίες για την έγκριση Κανονισμών που να ρυθμίζουν θέματα προσωπικού, με αποτέλεσμα να υπάρχει ανομοιομορφία στους όρους απασχόλησης του και, με το αιτιολογικό την αρχή της ίσης μεταχείρισης, να υποβάλλονται αιτήματα αναθεώρησης και αναβάθμισης μισθολογικών κλιμάκων. Όπως πληροφορήθηκα σχετικό προσχέδιο Κανονισμών έχει τύχει μελέτης και επεξεργασίας σε συνεργασία με το Τμήμα Διοίκησης και Προσωπικού και πρόσφατα υποβλήθηκε στη Συντονιστική Επιτροπή Σχολικών Εφορειών για σχόλια.

**Ταμεία Προνοίας.** Σε προηγούμενες Εκθέσεις μου ανέφερα ότι η λειτουργία των Ταμείων Προνοίας των Εφορειών δεν καλύπτεται από Κανονισμούς. Επιπρόσθετα, οι βασικές πρόνοιες του Σχεδίου για κατοχύρωση της αγοραστικής αξίας των χρημάτων του Ταμείου Προνοίας του προσωπικού των Σχολικών Εφορειών, περιλαμβάνονται στη συμφωνία που υπογράφηκε στις 6.10.1994 μεταξύ του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και των Συντεχνιών και κοινοποιήθηκε στους Προέδρους των Σχολικών Εφορειών στις 13.10.1994, με ισχύ από 1.7.1993, και όχι σε Κανονισμούς, σύμφωνα με τη νομοθεσία περί Σχολικών Εφορειών, γεγονός που επισημαίνεται σε κάθε περίπτωση υποβολής στην Υπηρεσία μου των εντύπων προσδιορισμού της κατοχύρωσης για έλεγχο.

Σημειώνεται ότι το θέμα καλύπτεται από το προσχέδιο των Κανονισμών για το προσωπικό για το οποίο γίνεται αναφορά πιο πάνω.

#### **Μηχανογράφηση και μηχανογραφικός εξοπλισμός.**

**(α) Μηχανογράφηση.** Λόγω της εισαγωγής της μηχανογράφησης από τις Σχολικές Εφορείες, εισηγήθηκα όπως αυτή τυγχάνει συντονισμού από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, έτσι που τα συστήματα και προγράμματα που θα υιοθετούνται να είναι ολοκληρωμένα και ομοιόμορφα, για σκοπούς διευκόλυνσης των χρηστών, λόγω και των συνεχών μετακινήσεων.

Όπως έχω πληροφορηθεί το Υπουργείο έχει ετοιμάσει τα έγγραφα προσφοράς για αγορά υπηρεσιών Αναλυτή Πληροφοριακών Συστημάτων. Σε πρώτη φάση το σύστημα σχεδιάζεται να εγκατασταθεί σε 16 Σχολικές Εφορείες.

**(β) Μητρώα μηχανογραφικού εξοπλισμού.** Λόγω της εγκατάστασης συνεχώς αυξανόμενου αριθμού ηλεκτρονικών υπολογιστών στα Σχολεία και στα Γραφεία των Εφορειών, εισηγήθηκα σε προηγούμενες Εκθέσεις μου όπως δημιουργηθούν σχετικά μητρώα, κατάλληλα διαρρυθμισμένα, όπου να καταχωρίζονται όλα τα στοιχεία του εξοπλισμού, για σκοπούς παρακολούθησης και εύκολου εντοπισμού τους. Επίσης, είναι αναγκαίο όπως υιοθετηθεί σύστημα παρακολούθησης της συντήρησής τους, με βάση τα συμβόλαια που υπογράφονται. Μετά από επανειλημμένες εισηγήσεις μας το Υπουργείο πρόσφατα έκδωσε γραπτές οδηγίες προς τις Σχολικές Εφορείες σχετικά με το θέμα και αναμένεται βελτίωση.

**Προσφορές και διαχείριση συμβολαίων.** Σε αρκετές Εφορείες διαπιστώθηκαν ελλείψεις και αδυναμίες σε ότι αφορά στις διαδικασίες προκήρυξης και κατακύρωσης προσφορών καθώς και στην διαχείριση των συμβολαίων. Τόνισα την ανάγκη συμμόρφωσης με τις πρόνοιες της

ισχύουσας νομοθεσίας καθώς και με τις εγκύκλιες επιστολές της Αρμόδιας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων και επανέλαβα την εισήγηση για ορισμό αρμόδιου Λειτουργού, στην Υπηρεσία Διοίκησης Επιμελητών για ενημέρωση, καθοδήγηση και βοήθεια προς τις Εφορείες για θέματα δημοσίων συμβάσεων. Το Υπουργείο με πληροφόρησε ότι δεν συμφωνεί με την εισήγηση αφού την απαραίτητη τεχνογνωσία έχει το Γενικό Λογιστήριο ως Αρμόδια Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων προς το οποίο υποδείχθηκε στις Εφορείες να απευθύνονται. Όπως έχω πληροφορηθεί οργανώνονται σεμινάρια για καλύτερη κατάρτιση των επιμελητών στα θέματα προσφορών.

**Λειτουργία κεντρικών θερμάνσεων.** Σε αρκετές Σχολικές Εφορείες δεν τηρούνται τα απαραίτητα στοιχεία για την παρακολούθηση των ωρών λειτουργίας των κεντρικών θερμάνσεων, των καυσίμων που καταναλώνονται καθώς και των εξόδων συντήρησης και επιδιόρθωσης, με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατή η εξαγωγή του κόστους ανά ώρα λειτουργίας για σκοπούς συγκριτικής μελέτης, εντοπισμού τυχόν ελαττωματικής λειτουργίας και άσκησης του απαραίτητου εσωτερικού ελέγχου. Έχει αποσταλεί σχετική εγκύκλιος προς όλες τις Σχολικές Εφορείες και αναμένεται βελτίωση στον τομέα αυτό.

## Μέρος Β

### Κυλικεία.

**(α) Νομοθεσία.** Ο περί Σχολικών Κυλικείων Νόμος (Ν.60(Ι)/2000) προνοεί για τη σύσταση και λειτουργία Κεντρικής Επιτροπής Ελέγχου Σχολικών Κυλικείων, καθώς και Τοπικών Επιτροπών Ελέγχου, οι αρμοδιότητες των οποίων καθορίζονται στο Νόμο.

**(β) Κανονισμοί.** Σε προηγούμενες Εκθέσεις μου ανέφερα ότι το άρθρο 22 του πιο πάνω Νόμου προνοεί την έκδοση Κανονισμών από το Υπουργικό Συμβούλιο, για την καλύτερη εφαρμογή των διατάξεων του, η ετοιμασία των οποίων παρουσιάζει καθυστέρηση.

Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού με πληροφόρησε ότι προωθείται τροποποίηση της υφιστάμενης νομοθεσίας και όχι η έκδοση Κανονισμών.

**(γ) Έλεγχος Σχολικών Κυλικείων και συμφωνίες άδειας παραχώρησης και εκμετάλλευσης.** Σε προηγούμενες Εκθέσεις μου ανέφερα ότι από εκθέσεις των Τοπικών Επιτροπών Ελέγχου Σχολικών Κυλικείων διαπιστώθηκαν συστηματικές παραβιάσεις εκ μέρους των κυλικειάρχων των όρων των συμφωνιών τους.

Το Μάρτιο του 2006, ο Πρόεδρος της Κεντρικής Επιτροπής Ελέγχου Σχολικών Κυλικείων (ΚΕΕΣΚ) με σχετικές εγκυκλίους του προς τους Προέδρους και τα Μέλη των Σχολικών Εφορειών και τους Προέδρους και τα Μέλη των Τοπικών Επιτροπών Ελέγχου Σχολικών Κυλικείων επισήμανε τη βελτίωση που παρατηρήθηκε στην εφαρμογή του περί Σχολικών Κυλικείων Νόμου αλλά παράλληλα παρατήρησε ότι εξακολουθούσαν να γίνονται παραβιάσεις και ζήτησε εκ νέου τη συνεργασία τους για την αυστηρή εφαρμογή της νομοθεσίας με στόχο να εξαλειφθούν όλα τα κρούσματα παρανομίας.

Τον ίδιο μήνα το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού ζήτησε όπως οι Τοπικές Επιτροπές Ελέγχου Σχολικών Κυλικείων εντείνουν τους αιφνιδιαστικούς ελέγχους σε κυλικεία και όπως η Συντονιστική Επιτροπή Σχολικών Εφορειών διανέμει την νομοθεσία περί Σχολικών Κυλικείων σε όλες τις Σχολικές Εφορείες και τους επιστήσι την προσοχή στις πρόνοιες του Νόμου.

Τον Αύγουστο του 2006 ο Πρόεδρος της ΚΕΕΣΚ με νέα σχετική εγκύκλιο του επέστησε την προσοχή στους Προέδρους και στα Μέλη των Σχολικών Εφορειών ότι είναι υπεύθυνοι για τον έλεγχο των Σχολικών Κυλικείων και την επιβολή κυρώσεων και παρακάλεσε όπως, αφού προβούν σε ενδελεχή έλεγχο, ενημερώσουν για τις περιπτώσεις που εξακολουθούν να μη συμμορφώνονται. Πρόσθετα, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού τους απέστειλε την Ετήσια Γενική Έκθεση Αξιολόγησης των Δημόσιων Σχολικών Κυλικείων για τη σχολική χρονιά 2005/06 και ζήτησε να ενημερωθεί για τα μέτρα που είχαν λάβει εναντίον παρανομούμενων κυλικειάρχων.



Όπως πληροφορήθηκα, αρκετές Σχολικές Εφορείες ενημέρωσαν το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, σε ότι αφορά στα μέτρα που έλαβαν εναντίον των παρανομούντων διαχειριστών κυλικείων, τις περιπτώσεις στις οποίες εξακολουθούν να μη συμμορφώνονται και τις ενέργειες για εκτέλεση αναγκαίων εργασιών, όπως είχε ζητηθεί από τον Προϊστάμενο των Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου, με εγκύκλιο επιστολή του προς όλες τις Σχολικές Εφορείες ημερ. 14.6.2006.

**Μητρώα κινητής περιουσίας.** Εξακολουθούν να υπάρχουν αδυναμίες όσον αφορά στην ορθολογιστική τήρηση των μητρώων αυτών.

#### **4.62 ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΦΟΡΕΙΑ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ**

##### **Μέρος Α**

##### **Διαχείριση κληροδοτημάτων.**

(α) Επειδή τα έσοδα της Εφορείας από κληροδοτήματα είναι σημαντικά, η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε στο παρελθόν όπως προωθηθεί τροποποίηση των όρων πολλών κληροδοτημάτων, των οποίων οι σκοποί έχουν εκλείψει ή δεν ανταποκρίνονται στα σημερινά δεδομένα, ώστε να μπορεί να γίνει καλύτερη αξιοποίηση των εσόδων τους. Η Σχολική Εφορεία αποτάθηκε πρόσφατα στο Νομικό της Σύμβουλο για ένα από τα κληροδοτήματα.

(β) Εξακολουθεί να εκκρεμεί η ετοιμασία μητρώου κληροδοτημάτων, μέσω του οποίου θα καθίσταται δυνατή η ορθή παρακολούθησή τους.

Το 2006 η Σχολική Εφορεία ανάθεσε σε συμβούλους, μετά από προσφορά, την ετοιμασία ολοκληρωμένου συστήματος και διαδικασιών για την ορθολογιστική παρακολούθηση και διαχείριση των κληροδοτημάτων πράγμα το οποίο εκκρεμεί, παρόλο ότι έπρεπε να είχε ολοκληρωθεί μέχρι τις 29.7.2006.

Το Υπουργείο Οικονομικών, με σχετική επιστολή του προς τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού το Μάρτιο του 2005, υπέδειξε ότι τα αναξιοποίητα κληροδοτήματα και τυχόν ταμειακά πλεονάσματα τους θα πρέπει να χρησιμοποιούνται για εξόφληση μέρους ή όλων των οφειλών των σχολικών εφορειών ή να χρησιμοποιούνται για χρηματοδότηση έργων υποδομής και ότι είναι αδιανόητο τα κληροδοτήματα να παραμένουν αναξιοποίητα και το κράτος να καλείται να χρηματοδοτεί τα έργα υποδομής τους.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού με πληροφόρησε ότι η Σχολική Εφορεία, ανταποκρινόμενη στην εισήγησή μου, ζήτησε από τους νομικούς της συμβούλους την τροποποίηση των όρων κληροδοτημάτων που οι σκοποί τους έχουν εκλείψει ή δεν ανταποκρίνονται στα σημερινά δεδομένα. Επίσης με πληροφόρησε ότι το μητρώο κληροδοτημάτων έχει ολοκληρωθεί από τους συμβούλους και ότι απομένει η αξιολόγηση του από τη Σχολική Εφορεία.

##### **Μέρος Β**

**Κυβερνητικά δάνεια Δημοτικής Εκπαίδευσης.** Εξακολουθεί να εκκρεμεί η αποπληρωμή των κυβερνητικών δανείων ύψους £990.000, τα οποία παραχωρήθηκαν στην Εφορεία από το 1986 για κάλυψη ελλειμματικών Προϋπολογισμών. Οι καθυστερημένες δόσεις είναι ίσες με το σύνολο των δανείων. Το θέμα είχε παραπεμφθεί στο Υπουργείο Οικονομικών για διευθέτηση και διαγραφή τους. Τον Ιούλιο 2002 το Υπουργείο Οικονομικών αποφάσισε όπως το θέμα παραμείνει σε εκκρεμότητα, μέχρις ότου γίνει τροποποίηση των όρων των κληροδοτημάτων, για αύξηση των εσόδων της Εφορείας και εξόφληση μέρους ή όλων των οφειλών προς το Δημόσιο.

**Δάνεια από τους Δανειστικούς Επιτρόπους.** Κατά τα έτη 1990 και 1992, μετά από ενοποίηση των δανείων, προέκυψαν συνολικά δάνεια ύψους £381.700 για τη Μέση Εκπαίδευση και £235.932 για τη Δημοτική Εκπαίδευση.

Οι καθυστερημένες δόσεις δανείων ανήλθαν στις 31.12.2006 σε £365.628 (κεφάλαιο) και £229.419 (τόκοι και τόκοι υπερημερίας).

#### 4.63 ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΦΟΡΕΙΑ ΛΑΡΝΑΚΑΣ

##### Μέρος Β

**Μετοχές τράπεζας.** Σε προηγούμενες Εκθέσεις μου ανέφερα ότι η Εφορεία είναι εγγεγραμμένη ιδιοκτήτρια μετοχών τράπεζας, ονομαστικής αξίας 50 σεντ η καθεμιά που προέρχονται από αρχική δωρεά 45 μετοχών το 1948, οι οποίες, μαζί με τις δωρεάν εκδόσεις και νέες αγορές που ακολούθησαν κατά καιρούς, ανήλθαν σε 19.559. Επειδή ο σκοπός της αρχικής δωρεάς δεν είναι γνωστός, οι μετοχές αυτές δεν θεωρούνται ότι αποτελούν κληροδότημα για ειδικούς σκοπούς. Η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε όπως, σε συνεννόηση με το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, αποφασιστεί η περαιτέρω διαχείριση των μετοχών. Στο μεταξύ το Υπουργείο Οικονομικών, εξετάζοντας το θέμα της αποπληρωμής των δανείων και προκαταβολών που παραχωρούνται σε Σχολικές Εφορείες, υπέδειξε τον Ιούλιο 2002 όπως οι Εφορείες χρησιμοποιήσουν τα κληροδοτήματα και/ή ταμειακά πλεονάσματα τους για εξόφληση μέρους ή όλων των οφειλών τους, θέση που δεν έγινε αποδεκτή από τη Σχολική Εφορεία. Αντ' αυτού, η Σχολική Εφορεία πρότεινε την πώληση οικοπέδου που κατέχει στην Λευκωσία, για την οποία εξασφαλίστηκε και η συγκατάθεση των Υπουργών Παιδείας και Πολιτισμού και Οικονομικών.

#### 4.64 ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΦΟΡΕΙΑ ΠΟΛΗΣ ΧΡΥΣΟΧΟΥΣ

##### Μέρος Β

**Μισθολογική αναβάθμιση προσωπικού.** Η Εφορεία, στη συνεδρία της ημερ. 14.1.99, αποφάσισε τη μισθολογική αναβάθμιση και τοποθέτηση στις νέες μισθολογικές κλίμακες, από 1.1.99, δύο μελών του προσωπικού (το ένα έχει αποβιώσει πρόσφατα). Παρά την αντίθεση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού στην πιο πάνω απόφαση της Εφορείας και τη μη έγκριση των πιο πάνω αναβαθμίσεων μέσω των Προϋπολογισμών, η Εφορεία συνεχίζει να καταβάλλει μισθούς με βάση την αναβάθμιση.

Όπως πληροφορήθηκα από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού ο Προϋπολογισμός της Σχολικής Εφορείας έχει περιοριστεί ώστε να μην είναι δυνατή η καταβολή των αναβαθμισμένων μισθών.

#### 4.65 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ

##### Μέρος Α

##### **Ανάπτυξη Αερολιμένων Λάρνακας και Πάφου.**

**(α) Ανάθεση του έργου.** Το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε, το Μάιο 1998, την αυτονόμηση των νέων αερολιμένων Λάρνακας και Πάφου και την εμπλοκή του ιδιωτικού τομέα στην ανάπτυξη και διαχείρισή τους. Το Μάρτιο του 1999 ενέκρινε το πρόγραμμα δράσης, με βάση το οποίο οι νέοι αερολιμένες θα λειτουργούσαν εντός του 2005.

Μετά από προκήρυξη διεθνούς διαγωνισμού, υποβλήθηκαν τον Οκτώβριο του 2002 προσφορές από τρεις κοινοπραξίες.

Μετά από διαπραγματεύσεις κατά τη διάρκεια του 2004 και 2005 οριστικοποιήθηκε η σύμβαση με την Κοινοπραξία Hermes Airports και στις 8.7.2005 το Υπουργείο υπέγραψε με τη Hermes Airports συμφωνία για την ανάπτυξη και διαχείριση των δύο αερολιμένων για 25 χρόνια. Η συμφωνία, η οποία τέθηκε σε ισχύ στις 12.5.2006, προβλέπει την παραχώρηση στην Κυβέρνηση σταθερού ποσού €3,5 εκ. το χρόνο και ποσοστό 33% επί των ακαθάριστων εσόδων του επενδυτή.

**(β) Ασφάλεια αερολιμένων (security).** Στην προσφορά της Hermes Airports που υποβλήθηκε τον Οκτώβριο 2002, περιλαμβανόταν τέλος ασφάλειας €2 ανά αναχωρούντα επιβάτη το οποίο

κάλυπτε τον αναγκαίο εξοπλισμό και προσωπικό για την ασφάλεια (security) των αερολιμένων, η οποία με βάση τους όρους του διαγωνισμού αποτελούσε ευθύνη του Επενδυτή.

Στο στάδιο των διαπραγματεύσεων με την Hermes Airports, το Δεκέμβριο 2004, αποφασίστηκε όπως η ασφάλεια των αερολιμένων αναληφθεί από το Κράτος. Μετά την εξέλιξη αυτή συμφωνήθηκε με την εταιρεία Hermes Airports νέο τέλος ίσο με €1,17 ανά επιβάτη το οποίο πρότεινε ο Επενδυτής.

Το Φεβρουάριο 2007 δηλαδή μετά την ανάθεση του έργου, το Υπουργικό Συμβούλιο μετά από εισήγηση εμπειρογνώμονα αποφάσισε όπως για τη βελτίωση της ασφάλειας των αερολιμένων, η ασφάλεια επανέλθει και πάλι στον Επενδυτή και όπως η ομάδα που διαπραγματεύτηκε τη Συμφωνία Παραχώρησης με την εταιρεία Hermes Airports, διαπραγματευτεί το πρόσθετο ετήσιο οικονομικό κόστος με τον Επενδυτή.

Η Υπηρεσία μου εξέφρασε την άποψη ότι επειδή στο στάδιο της διαπραγμάτευσης με τον Επενδυτή, το νέο τέλος ασφάλειας που συμφωνήθηκε (€1,17) είναι κατά την άποψή της αδικαιολόγητα ψηλό, ενώ το κόστος εξοπλισμού και στελέχωσης είναι ατεκμηρίωτο, δεν υπάρχουν η βάση και τα εχέγγυα για μια δίκαιη για την κυβερνητική πλευρά νέα οικονομική συμφωνία σχετικά με την επαναφορά της ευθύνης για την ασφάλεια των αερολιμένων στον Επενδυτή.

**(γ) Συμβουλευτικές υπηρεσίες.** Οι συμβουλευτικές υπηρεσίες για την ετοιμασία των εγγράφων του διαγωνισμού και βοήθεια της Δημοκρατίας κατά τις διαπραγματεύσεις της με τους προσφοροδότες, ανατέθηκαν στις 5.10.2000 σε ιδιωτικό οίκο έναντι ποσού £857.000.

Μέχρι το Νοέμβριο 2005, το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων είχε εξασφαλίσει έγκριση για την πληρωμή επιπλέον υπηρεσιών που εκτελέστηκαν από τους Συμβούλους, ύψους £966.945.

Το Νοέμβριο 2005, το Υπουργείο ζήτησε από την Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ) καλυπτική έγκριση για επιπλέον ποσό £1.357.000 για δεδουλευμένες υπηρεσίες των Συμβούλων και για ποσό £565.000 για απαιτήσεις τους μέχρι την ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων με τον ανάδοχο του έργου. Το Δεκέμβριο 2006 η ΚΕΑΑ εξετάζοντας το θέμα παρατήρησε ότι θα έπρεπε με ορθό προγραμματισμό να ακολουθηθεί η νενομισμένη διαδικασία της εκ των προτέρων έγκρισης της δαπάνης. Τελικά η ΚΕΑΑ ενέκρινε προκαταρκτικά ποσό £500.000, εκφράζοντας την επιφύλαξή της για τη λογικότητα του ποσού των £1.357.000 και ζήτησε όπως το όλο θέμα τεθεί ενώπιον του Υπουργικού Συμβουλίου.

Το Φεβρουάριο 2006 το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε το σύνολο των υπηρεσιών που παρασχέθηκαν από τους Συμβούλους και εξουσιοδότησε τον Υπουργό Συγκοινωνιών και Έργων όπως επιφυλάξει τα δικαιώματα της Δημοκρατίας ως προς τη λογικότητα του ποσού που θα καταβληθεί στους Συμβούλους. Τον Απρίλιο 2006 η ΚΕΑΑ ενέκρινε την πληρωμή επιπλέον ποσού £849.838 πλέον ΦΠΑ για δεδουλευμένες υπηρεσίες, νοουμένου ότι η πληρωμή θα συνοδευτεί με επιστολή επιφύλαξης των δικαιωμάτων της Δημοκρατίας, σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου και έδωσε την προέγκριση της για ποσό £550.000 πλέον ΦΠΑ για τη διενέργεια των πρόσθετων εκτιμώμενων υπηρεσιών.

Μέχρι τον Ιούνιο 2007 καταβλήθηκε στους Συμβούλους ποσό £3.793.779, το οποίο περιλαμβάνει και πληρωμές για υπηρεσίες που πρόσφεραν πέραν του χρόνου που προβλεπόταν στο συμβόλαιο.

## **4.66 ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ**

### **Μέρος Α**

**Εκτέλεση Προϋπολογισμού Αναπτύξεως - Αδαπάνητα ποσά.** Σε αρκετά Κονδύλια του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως εξακολουθούν να παραμένουν σημαντικά ποσά αδαπάνητα.

Συγκεκριμένα, από τα £3,7 εκ. του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως παρέμειναν αδαπάνητα £2,4 εκ., δηλαδή 65%. Υπέδειξα την ανάγκη καλύτερου προγραμματισμού των έργων, ώστε ο Προϋπολογισμός Αναπτύξεως να συμβαδίζει, κατά το δυνατόν, με τη δυνατότητα εκτέλεσής του.

**Ασφάλεια και υγεία στην εργασία στους χώρους του Αρχαιολογικού Μουσείου.** Το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας πραγματοποίησε στους πιο πάνω χώρους επιθεωρήσεις, κατά τη διάρκεια των οποίων παρατηρήθηκαν παραβάσεις της σχετικής εργατικής νομοθεσίας.

Ενδεικτικά αναφέρονται κάποιες από τις σημαντικότερες παραβάσεις που εντοπίστηκαν:

- Δεν υπάρχουν επαρκείς και κατάλληλοι έξοδοι κινδύνου από διάφορους χώρους του Αρχαιολογικού Μουσείου.
- Ορισμένοι χώροι δεν είναι εφοδιασμένοι με ανιχνευτές πυρκαγιάς και συναγερμό.
- Στα Εργαστήρια Αντιγράφων-Εκμαγείων και Συντήρησης Ξυλογλύπτων και Τοιχογραφιών υπάρχει έκθεση των εργαζομένων σε χημικούς παράγοντες, χωρίς να έχουν ληφθεί τα δέοντα μέτρα προστασίας, όπως αυτά αναφέρονται στην επιστολή του Τμήματος με αρ. Φακ. Τ.Ε.Ε. 19/88/10, ημερ. 28.1.2003.

## Μέρος Β

**Τήρηση στοιχείων ανασκαφών.** Διαπιστώθηκε και πάλι ότι, για μερικές από τις ανασκαφές που έχουν συμπληρωθεί από πρώην λειτουργούς του Τμήματος, τα σχετικά ημερολόγια, τα οποία περιγράφουν με λεπτομέρεια τα σημεία εργασιών σύμφωνα με σχετικά σχεδιαγράμματα, λεπτομέρειες ευρημάτων και αποκαλύψεων και περιλαμβάνουν φωτογραφίες και οτιδήποτε άλλο αξιολογείται ως χρήσιμο για ολοκληρωμένη και πλήρως στοιχειοθετημένη αρχαιολογική έρευνα, δεν βρίσκονται στην κατοχή του Τμήματος, σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Αρχαιοτήτων Νόμου.

**Μητρώα αρχαίων μνημείων και κινητών αρχαιοτήτων.** Σε προηγούμενες Εκθέσεις μου εισηγήθηκα τη μηχανογράφηση των πιο πάνω μητρώων, για σκοπούς καλύτερου ελέγχου και παρακολούθησης. Η καταχώριση στο μηχανογραφημένο μητρώο αρχαίων μνημείων έχει αρχίσει από το Σεπτέμβριο του 2001, όμως, λόγω του μεγάλου όγκου εργασίας και του γεγονότος ότι ασχολείται περιστασιακά μόνο ένας λειτουργός, έχει ολοκληρωθεί μόνο η καταχώριση για την Επαρχία Κερύνειας και μεγάλο μέρος για την Επαρχία Αμμοχώστου. Η καταχώριση στο μηχανογραφημένο μητρώο κινητών αρχαιοτήτων δεν έχει αρχίσει μέχρι σήμερα.

## 4.67 ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

### Μέρος Α

**Λογαριασμός καταθέσεων.** Στις 31.12.2006 το υπόλοιπο του λογαριασμού ήταν £9.097.739. Σ' αυτό περιλαμβάνεται ποσό £8.971.289, το οποίο αφορά σε κρατήσεις και εγγυήσεις για συμβόλαια που εκτελέστηκαν ή εκτελούνται, καθώς και αδαπάνητα υπόλοιπα καταθέσεων από τρίτους, για εκτέλεση διαφόρων εργασιών. Επειδή μερικά από τα υπόλοιπα αυτά εκκρεμούν για μεγάλο χρονικό διάστημα, υπέδειξα ότι αυτά θα πρέπει να διερευνηθούν και διευθετηθούν ανάλογα.

**Υπόλοιπα καθυστερημένων εσόδων.** Στις 31.12.2006 τα καθυστερημένα έσοδα ήταν £620.077, σε σύγκριση με £601.970 το προηγούμενο έτος. Οι σημαντικότερες οφειλές αφορούν στο Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λευκωσίας (£334.511), στην ΑΤΗΚ (£146.403) και στην ΑΗΚ (£20.847).

**Α. Αδυναμίες στον προγραμματισμό μελέτης και εκτέλεσης έργων.** Στις ακόλουθες περιπτώσεις, λόγω αδυναμιών στον προγραμματισμό των έργων, διαπιστώθηκαν σοβαρές καθυστερήσεις και επιβαρύνσεις:

**(α) Νέο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας.**

- (i) Πρόσδος και δαπάνη οικοδομικού συμβολαίου.** Κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των εργασιών έγιναν παρά πολλές αλλαγές, τροποποιήσεις και αναβαθμίσεις, οι οποίες επέφεραν σημαντική αύξηση του ποσού του συμβολαίου. Το 2002, ο εργολάβος επικαλούμενος τις πιο πάνω αλλαγές, σε συνδυασμό με άλλες αιτίες, υπέβαλε αίτημα για παράταση χρόνου 288 εβδομάδων και χρηματικές απαιτήσεις συνολικού κόστους περίπου £11 εκ.. Μετά από διαπραγματεύσεις της Κεντρικής Επιτροπής Αλλαγών και Απαιτήσεων και του εργολάβου, υπογράφηκε συμφωνία, η οποία προνοούσε νέα ημερομηνία αποπεράτωσης των εργασιών την 30η Ιουλίου 2004 και την καταβολή από πλευράς Εργοδότη του κατ' αποκοπή ποσού των £5 εκ. για οριστικό και τελεσίδικο διακανονισμό. Μετά τη συμφωνία ο εργολάβος υπέβαλε νέο αίτημα για παράταση χρόνου (για αιτίες που είχαν προκληθεί μετά τη συμφωνία). Η ΚΕΑΑ ενέκρινε νέα παράταση με τελική ημερομηνία συμπλήρωσης τη 16<sup>η</sup> Σεπτεμβρίου 2004. Ο εργολάβος δεν αποδέχθηκε και κατόπιν αίτησης του εκδόθηκε «Απόφαση Αρχιτέκτονα» η οποία όριζε τη 12<sup>η</sup> Οκτωβρίου 2004 ως ημερομηνία συμπλήρωσης του έργου.

Ο εργολάβος ακολουθώντας υπέβαλε νέο αίτημα για παράταση χρόνου, ισχυριζόμενος ότι λόγω της καθυστέρησης στην παραλαβή του ιατρικού εξοπλισμού/μηχανημάτων (από τρίτους) καθυστέρησε η αποπεράτωση του έργου. Η νέα απαίτηση του εργολάβου απορρίφθηκε από τον Εργοδότη, όμως με βάση νέα «Απόφαση Αρχιτέκτονα» δόθηκε νέα παράταση μέχρι τις 12 Νοεμβρίου 2004, ημερομηνία κατά την οποία τελικά έγινε η προσωρινή παραλαβή του έργου. Οι δύο πιο πάνω παρατάσεις χρόνου οι οποίες δόθηκαν με Απόφαση Αρχιτέκτονα παραπλέμφθηκαν σε διαιτησία και από τα δύο μέρη.

- (ii) Νέα συμπληρωματική συμφωνία με τον εργολάβο.** Επειδή η προμήθεια ορισμένων ιατρικών μηχανημάτων (αποτελούσε ευθύνη του Εργοδότη) δεν ολοκληρώθηκε πριν την ημερομηνία της Προσωρινής Παραλαβής, οι χώροι στους οποίους θα τοποθετούνταν τα μηχανήματα, έμειναν ημιτελείς και σε αναστολή, αφού οι εργασίες που παρέμεναν ήταν άμεσα συνδεδεμένες με την εγκατάσταση του ιατρικού εξοπλισμού. Η Κυβέρνηση αποφάσισε όπως υπό τις περιστάσεις η καλύτερη λύση για συμπλήρωση των εργασιών αυτών, ήταν η υπογραφή νέας συμπληρωματικής συμφωνίας με τον εργολάβο η οποία ήταν βασισμένη σε εργασίες με απολογισμό για τα εργατικά και λογική αύξηση των τιμών μονάδας του αρχικού συμβολαίου για τα υλικά. Η ημερομηνία έναρξης της συμφωνίας ήταν η 12.11.2004 και είχε ημερομηνία λήξης δώδεκα μήνες αργότερα (12.11.2005). Το συνολικό ποσό που δαπανήθηκε για τη συμπληρωματική συμφωνία στο διάστημα των δώδεκα μηνών ήταν περίπου £1,3 εκ.

Μετά την ημερομηνία λήξης της συμπληρωματικής συμφωνίας μερικά ιατρικά μηχανήματα δεν είχαν παραληφθεί, γι' αυτό ο Εργοδότης ανέθεσε τις εναπομείναντες εργασίες στα Κυβερνητικά Τμήματα του Επαρχιακού Μηχανικού Λευκωσίας (οικοδομικές εργασίες) και της Ηλεκτρομηχανολογικής Υπηρεσίας (ηλεκτρομηχανολογικές εργασίες).

- (iii) Έρευνα για την καθυστέρηση και την αύξηση της δαπάνης.** Το Μάιο 2004, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε το διορισμό Ερευνητικής Επιτροπής για διερεύνηση των λόγων και αιτιών των καθυστερήσεων στην ολοκλήρωση του έργου, της μεγάλης αύξησης του κόστους κατασκευής του και τυχόν αμέλειας ή/και ευθύνης οποιουδήποτε. Η Ερευνητική Επιτροπή υπέβαλε δύο εκθέσεις, μία από τον πρόεδρο και δύο μέλη της και άλλη από το τέταρτο μέλος της. Το Δεκέμβριο 2005, το Υπουργικό υιοθέτησε τα ακόλουθα γενικά συμπεράσματα, τα οποία εξάγονται από τις δύο εκθέσεις:

- Κατά τον προγραμματισμό του έργου το Υπουργείο Υγείας και η Υπηρεσιακή Επιτροπή απέτυχαν να προβλέψουν ορθά και από την αρχή το σύνολο των κτιριακών αναγκών τους, ώστε να βοηθήσουν τον Αρχιτέκτονα να καταρτίσει ένα ορθολογικό κτιριολογικό

πρόγραμμα. Συγκεκριμένα απέτυχαν να προβλέψουν από το στάδιο των προσφορών τα ακόλουθα:

- Το Κέντρο Παραπληγικών.
- Τον απαιτούμενο αριθμό χώρων στάθμευσης.
- Τα δεδομένα σχετικά με την ανέγερση της Νοσηλευτικής Σχολής.

Τα πιο πάνω αύξησαν σημαντικά τη δαπάνη του έργου.

- Εκτός των πιο πάνω προσθηκών υπήρξαν και άλλες τροποποιήσεις με τις πιο δαπανηρές από αυτές να εντοπίζονται στις ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις.
- Οι συμφωνίες που συνομολογήθηκαν μεταξύ του Υπουργείου Υγείας από τη μία και του Αρχιτέκτονα και του εργολάβου από την άλλη, φαίνεται να ήταν ανεπαρκείς.
- Από την εμπεριστατωμένη μελέτη του Α1 μέλους της Επιτροπής προκύπτει «αρνητική ένδειξη υπέρβασης», όπως ο ίδιος την αποκαλεί, στο συμβατικό (αρχικό) κόστος του έργου ανά τ.μ., ως μια προσωρινή διαπίστωση, η οποία όμως δεν μπορεί να είναι η τελική, επειδή εξακολουθεί να παραμένει σε εκκρεμότητα η διευθέτηση του τελικού λογαριασμού.
- Σε ό,τι αφορά στο κατασκευαστικό μέρος του έργου, φαίνεται ότι οι αχρείαστες δαπάνες που υπήρξαν ήταν κυρίως αυτές που είχαν συνθέσει την αποζημίωση που πληρώθηκε στον εργολάβο, με βάση τη συμπληρωματική συμφωνία της 11<sup>ης</sup> Οκτωβρίου 2002, αλλά και τη συμπληρωματική συμφωνία της 6<sup>ης</sup> Απριλίου 2001, για την κατασκευή των πρόσθετων υπόγειων χώρων στάθμευσης.
- Μια ξεχωριστή και διαχρονική αποτυχία του Κράτους στο συγκεκριμένο έργο είναι η μη έγκαιρη εξασφάλιση και εγκατάσταση του νοσοκομειακού εξοπλισμού. Οι εξαιρετικά χρονοβόρες διαδικασίες προκήρυξης, λήψης, αξιολόγησης και κατακύρωσης των προσφορών και η πιθανή διενέργεια παρατυπιών στη διαδικασία ετοιμασίας των τεχνικών προδιαγραφών φαίνεται να μην απουσιάζουν από το συγκεκριμένο έργο.

Με βάση τα συμπεράσματα των πιο πάνω δύο εκθέσεων το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε το Νοέμβριο 2006, τη διεξαγωγή ερευνών για πιθανή διάπραξη πειθαρχικών παραπτωμάτων από δημόσιους υπαλλήλους οι οποίοι αναφέρονται σε έκθεση επιμερισμού ευθυνών που ετοίμασε συμβουλευτική ομάδα του ΕΤΕΚ την οποία διόρισε ο Γενικός Εισαγγελέας.

- (iv) **Ετοιμασία και έλεγχος του προσωρινού τελικού λογαριασμού του οικοδομικού συμβολαίου.** Ο εργολάβος στις 6.9.2005 κοινοποίησε στον Εργοδότη τον «Προσωρινό Τελικό Λογαριασμό» για το ποσό των £110.639.338 συν ΦΠΑ υπό μορφή συγκεντρωτικών πινάκων, στους οποίους φαίνεται μόνο το συνολικό κόστος των οδηγιών των επιπρόσθετων εργασιών, των απαιτήσεων, των αυξήσεων εργατικών και υλικών κ.λπ., χωρίς οποιεσδήποτε αναλύσεις/μετρήσεις και επεξηγήσεις. Παρατηρήθηκε δε ότι υπήρχαν αρκετά κατ' εκτίμηση ποσά και προσωρινές τιμολογήσεις.

Στις 13.9.2006 ο σύμβουλος Επιμετρητής Ποσοτήτων απέστειλε την εισήγησή του προς τους Αρχιτέκτονες, την οποία κοινοποίησε και στον Εργοδότη, για τον Προσωρινό Τελικό Λογαριασμό του εργολάβου υπό μορφή (και πάλι) συνοπτικών πινάκων. Στην επιστολή του δήλωσε ότι ο Προσωρινός Τελικός Λογαριασμός του εργολάβου υποβλήθηκε στις 6.9.2005 για το συνολικό ποσό των £118.603.610 συν ΦΠΑ δηλαδή διαφοροποιημένο ποσό από αυτό που έχει κοινοποιηθεί στον Εργοδότη. Η θέση του συμβούλου είναι η πληρωμή ποσού £63.631.000 συν ΦΠΑ, στο οποίο όπως αναφέρει δεν εξέτασαν και δεν περιέλαβαν τις

απαιτήσεις του εργολάβου για πρόσθετη πληρωμή πέραν των £30 εκ., ως επίσης και τυχόν αποκοπές για παραλείψεις και κακοτεχνίες του εργολάβου.

Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερομηνίας 7.9.2006, διορίστηκε Ad-Hoc Επιτροπή για την εξέταση του Προσωρινού Λογαριασμού του εργολάβου περιλαμβανομένης της λήψης των απαιτούμενων εγκρίσεων από την Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων και εξέτασης των απαιτήσεων του Εργοδότη.

Στο μεταξύ ο εργολάβος ζήτησε «Απόφαση Αρχιτέκτονα» για το ποσό του Προσωρινού Τελικού Λογαριασμού που οφείλεται στον ή από τον εργολάβο. Ο Αρχιτέκτονας κοινοποίησε στον Εργοδότη την «Απόφαση» του 4 ημέρες μετά τη λήξη της προθεσμίας των 28 ημερών όπως καθορίζεται στο συμβόλαιο και ως εκ τούτου θεωρήθηκε ως τελεσίδικη απόρριψη του αιτήματος του εργολάβου. Ο εργολάβος παρέπεμψε το θέμα που αποτέλεσε τη διαφορά σε διαιτησία.

- (v) **Ποιότητα εργασιών.** Μετά την εκπνοή της ημερομηνίας συντήρησης των οικοδομικών εργασιών (12.11.2005), ο Αρχιτέκτονας προχώρησε στην επιθεώρηση του κτιρίου για τις οικοδομικές εργασίες και διαπίστωσε ότι υπήρχαν πάρα πολλές βλάβες, ατέλειες και ανεκπλήρωτες υποχρεώσεις του εργολάβου, τις οποίες κατέγραψε και απέστειλε στον Εργοδότη στις 10.1.2006. Τα σημαντικότερα προβλήματα που εντοπίστηκαν είναι, μεταξύ άλλων, η χαμηλή και κακή ποιότητα του εγχάρακτου μπετόν στην είσοδο και στο χώρο πάνω από τον υπόγειο χώρο στάθμευσης, αρκετές χαμηλές και εκτός προδιαγραφών αντοχές των ασφαλιστικών στρώσεων, οι διαρροές των αρμών στους υπόγειους χώρους στάθμευσης, το εκτός προδιαγραφών φυτόχρωμα, το σοβαρότατο ξεφλούδισμα της μόνωσης των υδατοδεξαμενών, η κακή ποιότητα των μωσαϊκών σκαλοπατιών, οι κακοτεχνίες των μονώσεων στους ανθώνες κ.λπ.

Λόγω των πιο πάνω, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι με τη συμπληρωματική συμφωνία αποδεσμεύτηκε το ποσό το οποίο κατακρατείτο από τον Εργοδότη σύμφωνα με τους όρους του συμβολαίου από τις πληρωμές του εργολάβου για να διευθετηθούν τυχόν υποχρεώσεις του εργολάβου, ζητήθηκε από τον εργολάβο να ανανεώσει την τραπεζική εγγύηση για πιστή εκτέλεση του συμβολαίου, συνολικού ποσού £1.509.639, μέχρις ότου μελετηθούν και εξεταστούν εμπεριστατωμένα τα προβλήματα που διαπιστώθηκαν και εναλλακτικές λύσεις για την επιδιόρθωσή τους. Για αρκετές εργασίες που θεωρήθηκαν απαραίτητες για τη λειτουργία του Νοσοκομείου, τις οποίες ο εργολάβος επανειλημμένα είχε ειδοποιηθεί να επιδιορθώσει, ο Εργοδότης μη έχοντας άλλη επιλογή προχώρησε στην επιδιόρθωση με δικά του μέσα και θα απαιτήσει όλα τα έξοδα από τον εργολάβο, όπως προνοείται στο συμβόλαιο.

#### **(β) Μελέτη και κατασκευή του αυτοκινητόδρομου Πάφου – Πόλης Χρυσοχούς.**

(i) Το 1998 διεξήχθη τεchnοοικονομική και περιβαλλοντική μελέτη με βάση την οποία η Επιτροπή Αξιολόγησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον σύστησε αντί την κατασκευή νέου δρόμου τη βελτίωση/αναβάθμιση του υφιστάμενου δρόμου. Ωστόσο, μετά από αντιδράσεις των εμπλεκόμενων φορέων, αποφασίστηκε τον Ιούνιο 2000 η κατασκευή νέου δρόμου με τη μέθοδο PPP (Public Private Partnership) με τη μελέτη, κατασκευή, χρηματοδότηση και συντήρησή του από ιδιωτικό οικονομικό φορέα.

Ενώ σύμφωνα με τα αποτελέσματα τεchnοοικονομικής μελέτης, η δαπάνη του έργου με τιμές 1999 θα ήταν περίπου £73 εκ., σύμφωνα με την προμελέτη του έργου που έγινε από Κύπριους συμβούλους, λόγω των πολλών δαπανηρών κατασκευών (κόμβοι, κοιλαδογέφυρες, σήραγγες) και την προσθήκη μετά από πολιτικές αποφάσεις πρόσθετων έργων, το κόστος κατασκευής αυξήθηκε και εκτιμήθηκε με τιμές 2005 σε £150 εκ.

Με επιστολή μου, τον Οκτώβριο 2005 προς τους Υπουργούς Οικονομικών και Συγκοινωνιών και Έργων παρατήρησα ότι η Κυβέρνηση έχει αποφασίσει την προώθηση εκτέλεσης του πιο πάνω έργου, παρόλο που η τεchnοοικονομική μελέτη έδειξε ότι η εκτέλεση με τον τρόπο που σχεδιάστηκε δεν δικαιολογείται αφού ο συντελεστής εσωτερικής απόδοσης (IRR) είναι μικρότερος από 4%, ενώ η Διεθνής Τράπεζα απαιτούσε όπως τα οδικά έργα που χρηματοδοτούσε έχουν συντελεστή (IRR) μεγαλύτερο από 12%.

Εισηγήθηκα όπως, ενόψει του ότι με τον παρόντα σχεδιασμό, είναι ο μόνος αυτοκινητόδρομος που δεν δικαιολογείται τεchnοοικονομικά, και το επίπεδο εξυπηρέτησης του (9 ανισόπεδοι κόμβοι, 7 κοιλαδογέφυρες και 2 σήραγγες) είναι ψηλότερο από όλους τους αυτοκινητόδρομους της Κύπρου, μειωθεί το κόστος του σε λογικά επίπεδα, πράγμα που μπορεί να επιτευχθεί μόνο με διαφοροποίηση της φιλοσοφίας σχεδιασμού του έργου, δηλαδή με τη μείωση του αριθμού και του είδους των δαπανηρών κατασκευών (κόμβοι, συνδέσεις, κοιλαδογέφυρες, σήραγγες), με στόχο ο συντελεστής εσωτερικής απόδοσης να ανέλθει τουλάχιστον σε 10%.

Στο μεταξύ σε έκθεση αποστολής του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, η οποία το Μάρτιο 2006 μετά από πρόσκληση της Κυπριακής Κυβέρνησης ερεύνησε τους δημοσιονομικούς κινδύνους που συνεπάγεται η εκτέλεση έργων με τη μέθοδο PPP, αναφέρεται ότι η απόφαση για την εκτέλεση του αυτοκινητόδρομου Πάφου – Πόλης, έχει κυρίως ληφθεί “in an ad – hoc fashion” χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η απόδοση (value for money) του έργου. Η έκθεση παρατηρεί επίσης ότι η απουσία καθορισμού από κυβερνητικής πλευράς σαφών προδιαγραφών για το έργο, επέτρεψε στους συμβούλους να προδιαγράψουν ένα δαπανηρό (over – designed) έργο.

Το Σεπτέμβριο 2006, το Υπουργείο Οικονομικών πληροφόρησε το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων ότι η δαπάνη υλοποίησης του έργου θα επιβαρύνει εξ ολοκλήρου τόσο το δημοσιονομικό έλλειμμα όσο και το δημόσιο χρέος και ότι λαμβανομένου υπόψη ότι η εκτιμημένη δαπάνη του έργου ανέρχεται σε £240 εκ. σε τιμές 2005, τότε η επιβάρυνση του δημοσιονομικού ελλείμματος όσο και του δημόσιου χρέους ανέρχεται στο 3,3% του ΑΕΠ σε τιμές του 2005.

(ii) Το Μάιο 2006, το Τμήμα Δημοσίων Έργων προχώρησε με την προκήρυξη διαδικασίας εκδήλωσης ενδιαφέροντος για προεπιλογή κοινοπραξιών για την κατασκευή του έργου.

Τον Ιούλιο 2006, το Τμήμα με επιστολή του προς τους ενδιαφερόμενους προσφοροδότες τους πληροφόρησε ότι η πιο πάνω διαδικασία ακυρώθηκε, και θα επαναπροκηρυχθεί αφού γίνουν μικρές αλλαγές στους όρους των εγγράφων ώστε να συνάδουν με πρόνοιες σχετικής Ευρωπαϊκής Οδηγίας.

Συγκεκριμένα με βάση την πιο πάνω Οδηγία το έργο δεν μπορούσε να θεωρηθεί ως “Concession” (Σύμβαση Παραχώρησης) λόγω του ότι δεν υπήρχε περιθώριο εκμετάλλευσης για δημιουργία εσόδων από την λειτουργία του αυτοκινητόδρομου. Για επίλυση του προβλήματος το συμβόλαιο θα έπρεπε να καθορισθεί ως “Public Works Contract” (Σύμβαση Δημοσίων Έργων) με αποτέλεσμα η δαπάνη υλοποίησης του να επιβαρύνει τον κρατικό προϋπολογισμό.

Τον Οκτώβριο 2006, έγινε από το Τμήμα νέα προκήρυξη διαδικασίας προεπιλογής κοινοπραξιών. Οι αιτήσεις υποβλήθηκαν το Δεκέμβριο 2006 και το Φεβρουάριο 2007, το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων ενέκρινε την εισήγηση του Τμήματος για προεπιλογή και των πέντε κοινοπραξιών που υπέβαλαν αιτήσεις.

Το Μάρτιο 2007, το Τμήμα απέστειλε στις προεπιλεγείσες κοινοπραξίες τα έγγραφα προσφορών για την κατασκευή του αυτοκινητόδρομου ενώ οι προσφορές υποβλήθηκαν στις 31.7.2007.

**(γ) Νέο Κτίριο Βουλής των Αντιπροσώπων.** Μετά από έλεγχο των πληροφοριών του συμβολαίου μελέτης του έργου, τον Σεπτέμβριο 2006, παρατήρησα τα ακόλουθα:

Το Μάιο 1995, υπογράφηκε συμφωνία μεταξύ του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων και ιδιώτη συμβούλου Αρχιτέκτονα για τη μελέτη και επίβλεψη του νέου κτιρίου της Βουλής των



Αντιπροσώπων. Τον Ιούλιο 1997, ολοκληρώθηκε η μελέτη του έργου, η προώθηση όμως της κατασκευής του κτιρίου αναστάληκε λόγω ανεύρεσης αρχαιοτήτων στο χώρο που προβλεπόταν να γίνει η ανέγερσή του, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Γενικού Χωροταξικού Σχεδίου της περιοχής του παλαιού ΓΣΠ. Ακολούθησαν προσπάθειες του Υπουργείου, για εξεύρεση εναλλακτικού χώρου κατασκευής και άλλων πιθανών λύσεων για ανέγερση του κτιρίου χωρίς μέχρι σήμερα να ληφθεί τελική απόφαση για την προώθηση του έργου.

Τον Απρίλιο 2001, μετά την υποβολή από τον Αρχιτέκτονα οικονομικών απαιτήσεων λόγω των καθυστερήσεων στην προώθηση του έργου, της αναστολής των εργασιών και την τροποποίηση των σχεδίων το θέμα κατέληξε σε διαιτησία καθώς και σε αγωγή ενώπιον του Δικαστηρίου. Για διευθέτηση του θέματος ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας εισηγήθηκε στο Υπουργείο Οικονομικών να καταβληθεί στον Αρχιτέκτονα ποσό £315.000 για πλήρη και τελική διευθέτηση της πιο πάνω διαιτησίας και ποσό £66.000 για πλήρη διευθέτηση της αγωγής. Τον Ιούλιο 2001, το Υπουργείο Οικονομικών συμφώνησε με την εισήγηση του Γενικού Εισαγγελέα και τον Οκτώβριο 2001 έγινε η πληρωμή των πιο πάνω ποσών.

Στις 10.2.2006, ο Αρχιτέκτονας με επιστολή προς το Υπουργείο υπέβαλε νέα απαίτηση για ποσό £303.254 το οποίο θεωρεί ως υπόλοιπο της αμοιβής του με βάση τις πρόνοιες του συμβολαίου ανάθεσης της μελέτης. Στις 10.7.2006, ο Αρχιτέκτονας παρέπεμψε το θέμα σε διαιτησία.

Το Σεπτέμβριο 2006, με επιστολή μου προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων ζήτησα όπως ερευνηθεί το θέμα της νέας απαίτησης του Αρχιτέκτονα, δεδομένης της διευθέτησης που έγινε τον Απρίλιο 2001 για πλήρη και τελικό διακανονισμό όλων των απαιτήσεων του. Εξέφρασα επίσης την άποψη ότι το θέμα που εγείρεται είναι νομικής και όχι τεχνικής φύσεως και συνεπώς θα έπρεπε να γίνουν οι δέουσες ενέργειες ώστε η διαφορά να κριθεί ενώπιον δικαστηρίου.

Το Φεβρουάριο 2007, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων με πληροφόρησε ότι κατά την άποψη του Διευθυντή του Τμήματος Δημοσίων Έργων δεδομένου ότι από το 2001 ο σύμβουλος Αρχιτέκτονας δεν προσέφερε οποιεσδήποτε υπηρεσίες, δεν δικαιολογείται η αναθεώρηση του υπολογισμού της αμοιβής του και η καταβολή σε αυτόν επιπλέον αμοιβής. Τελικά το θέμα έχει παραπεμφθεί στο Δικαστήριο.

**(δ) Ανέγερση Κέντρου Ελέγχου Εναέριας Κυκλοφορίας.** Μετά από προκήρυξη διαγωνισμού για την κατασκευή του έργου, υποβλήθηκαν τον Οκτώβριο 2005, οκτώ προσφορές. Τον Ιανουάριο 2006, η Επιτροπή Αξιολόγησης του Τμήματος εισηγήθηκε προς το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων την κατακύρωση του διαγωνισμού στο μοναδικό προσφοροδότη που πληρούσε τα οικονομικά κριτήρια του διαγωνισμού, και του οποίου η προσφορά ήταν η χαμηλότερη.

Το Μάρτιο 2006, ο Έφορος Φόρου Προστιθέμενης Αξίας πληροφόρησε το Τμήμα ότι ο συγκεκριμένος προσφοροδότης δεν είχε διευθετημένες τις οφειλές του προς τον ΦΠΑ. Το Συμβούλιο Προσφορών, αφού έλαβε υπόψη του και γνωμάτευση της Νομικής Υπηρεσίας, αποφάσισε να απορρίψει την προσφορά του πιο πάνω προσφοροδότη και να κατάσχει την εγγύηση συμμετοχής του στο διαγωνισμό.

Το Μάιο 2006, ο εν λόγω προσφοροδότης καταχώρισε ιεραρχική προσφυγή στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών ζητώντας την ακύρωση της απόφασης του Συμβουλίου, την ανάθεση της προσφοράς σ' αυτόν και την επιστροφή της εγγύησης συμμετοχής. Τον Ιούνιο 2006, η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών αφού εξέτασε το θέμα αποφάσισε να ακυρώσει την απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών, επειδή έκρινε ότι ο προσφοροδότης ουσιαστικά δεν παραβίασε τις πρόνοιες του Νόμου αναφορικά με τις οφειλές του προς το ΦΠΑ. Το Συμβούλιο μετά την απόφαση της Αναθεωρητικής Αρχής επανεξέτασε το θέμα και κατακύρωσε τελικά την προσφορά στο πιο πάνω προσφοροδότη έναντι ποσού £4.749.560.

Η υπογραφή του συμβολαίου έγινε στις 20.7.2006 και η έναρξη των εργασιών καθορίστηκε σύμφωνα με τις πρόνοιες του συμβολαίου στις 3.8.2006. Αμέσως μετά την υπογραφή του συμβολαίου, ο εργολάβος υπέβαλε με επιστολή του προς το Τμήμα αίτημα για αναβολή της έναρξης των εργασιών από τις 3.8.2006 στις 22.8.2006, επειδή η περίοδος αυτή συνέπιπτε με τις θερινές διακοπές των εργολάβων. Το Σεπτέμβριο 2006, υπέβαλε πρόγραμμα εργασιών λαμβάνοντας υπόψη ως ημερομηνία έναρξης των εργασιών την 22.8.2006.

Το Δεκέμβριο 2006, η Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων εξέτασε το θέμα και εισηγήθηκε στην Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ) την έγκριση του αιτήματος του εργολάβου. Τον Ιανουάριο 2007, η ΚΕΑΑ εξέτασε το θέμα και αποφάσισε όπως απορρίψει το αίτημα καθώς αυτό κρίθηκε ότι είναι εκτός των όρων του συμβολαίου.

Το Μάρτιο 2006, ο εργολάβος με επιστολή του προς το Τμήμα ανέφερε ότι ο προγραμματισμός των εργασιών έγινε και συνεχίζει να γίνεται με βάση την ημερομηνία 22.8.2006 ως ημερομηνία έναρξης των εργασιών. Τον Απρίλιο 2007, το Τμήμα ενημέρωσε τον εργολάβο για την απόφαση της ΚΕΑΑ να απορρίψει το πιο πάνω αίτημα τονίζοντας του ότι, ο προγραμματισμός των εργασιών που αναφέρεται στην επιστολή του, έγινε με δική του πρωτοβουλία και σε καμιά περίπτωση δεν δεσμεύει τον Εργοδότη.

Τον Ιούνιο 2007, ο εργολάβος με νέα επιστολή του προς το Τμήμα ανέφερε ότι δεν αποδέχεται την πιο πάνω απόφαση. Τον ίδιο μήνα, ζητήθηκε ξανά από τον εργολάβο να αναθεωρήσει το χρονοδιάγραμμα του ως προς την ημερομηνία έναρξης των εργασιών δεδομένου ότι το σχετικό αίτημα του απορρίφθηκε από την ΚΕΑΑ.

**(ε) Βελτίωση της Λεωφόρου Λεμεσού στα Λατσία – Αρ. Συμβ. PS/C/379.** Η κατασκευή του έργου άρχισε το Σεπτέμβριο 2003 έναντι ποσού συμβολαίου £4.398.144. Τον Ιανουάριο 2004, ο Δήμος Λατσιών, μετά από αίτημα ιδιοκτητών υποστατικών στην περιοχή του έργου, ζήτησε από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων όπως εξετάσει το θέμα της πρόσβασης προς τα υποστατικά τους.

Το Μάιο 2004, αποφασίστηκε όπως για επίλυση του προβλήματος αντικατασταθούν τα φώτα τροχαίας στη συμβολή των Λεωφόρων Λεμεσού και Μακαρίου με την κατασκευή κυκλικού κόμβου, έναντι δαπάνης περίπου £75.000, έτσι ώστε να είναι δυνατή η πρόσβαση προς τα υποστατικά της περιοχής. Λόγω της κατασκευής του πιο πάνω κόμβου, χρειάστηκε απαλλοτρίωση επιπρόσθετης λωρίδας γης.

Με επιστολή μου προς το Διευθυντή του Τμήματος, ζήτησα όπως με πληροφορήσει τους λόγους για τους οποίους δεν λήφθηκε υπόψη κατά το στάδιο μελέτης του έργου η ανάγκη για προσβάσεις προς τις ιδιωτικές αναπτύξεις και γιατί χρειάστηκαν 8 μήνες για την επίλυση του προβλήματος.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι το έργο είναι πολεοδομικό και η μελέτη βασίστηκε στο ρυθμιστικό σχέδιο που ετοίμασε το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως. Όσον αφορά στην καθυστέρηση στην επίλυση του προβλήματος, αυτή οφειλόταν στην ανάγκη για αναθεώρηση των σχεδίων και εξεύρεση της πιο κατάλληλης λύσης. Με πληροφόρησε επίσης ότι αποφασίστηκε και ακολουθείται ήδη από το Τμήμα η τακτική ενδελεχούς ελέγχου των ρυθμιστικών σχεδίων που τους αποστέλλονται από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως και η διόρθωση/τροποποίηση τους, όπου αυτό κριθεί αναγκαίο, πριν από την προκήρυξη των προσφορών για την εκπόνηση των μελετών.

Τον Οκτώβριο 2006, ο εργολάβος υπέβαλε τον προσωρινό τελικό λογαριασμό του έργου μαζί με τις οικονομικές απαιτήσεις του αναφορικά με την καθυστέρηση που προκλήθηκε λόγω της κατασκευής του κυκλοφοριακού κόμβου. Το Τμήμα έχει συμφωνήσει με τον εργολάβο τον προσωρινό τελικό λογαριασμό και εξετάζονται τώρα οι οικονομικές απαιτήσεις του.

**(στ) Βελτίωση του Παρακαμπτήριου Λακατάμιας και της οδού Αγίου Γεωργίου – Αρ. Συμβ. PS/C/387.** Η κατασκευή του έργου άρχισε τον Αύγουστο 2004, έναντι ποσού συμβολαίου £6.830.237.

Το Φεβρουάριο 2006, με επιστολή μου προς το Διευθυντή του Τμήματος, παρατήρησα ότι το έργο παρουσίαζε καθυστέρηση στην πρόοδο των εργασιών, η οποία οφειλόταν σε μεγάλο βαθμό στους ακόλουθους λόγους:

- (i) Στην τροποποίηση/αναθεώρηση των σχεδίων του συστήματος αποχέτευσης λυμάτων, λόγω ελλείψεων/παραλείψεων της μελέτης.
- (ii) Στη μετατροπή, μετά από απόφαση της Τεχνικής Επιτροπής του Κεντρικού Φορέα Επίλυσης Κυκλοφοριακών Προβλημάτων, της διασταύρωσης του Παρακαμπτήριου Λακατάμιας με την οδό Αγίου Γεωργίου, από συμβολή ελεγχόμενη με φώτα τροχαίας, όπως προβλεπόταν στα κατασκευαστικά σχέδια, σε κυκλικό κόμβο.

Με την πιο πάνω επιστολή μου, παρακάλεσα το Διευθυντή του Τμήματος όπως ερευνήσει τα θέματα και γνωστοποιήσει στην Υπηρεσία μου τους λόγους που παρατηρήθηκαν τα λάθη, οι ελλείψεις και παραλείψεις τόσο στον προγραμματισμό όσο και στη μελέτη του έργου.

Τον Απρίλιο 2006, ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε τα ακόλουθα όσον αφορά στα πιο πάνω θέματα:

- (i) Η προκαταρκτική μελέτη του έργου έγινε από το Τμήμα Δημοσίων Έργων και η ολοκλήρωση της από ιδιώτες Πολιτικούς Μηχανικούς που προσλήφθηκαν από τον Δήμο Λακατάμιας. Κατά την ετοιμασία των εγγράφων προσφορών, περιλήφθηκε στο συμβόλαιο πρόνοια για παράδοση, από τον Εργοδότη στον εργολάβο, ορισμένων σχεδίων εντός καθορισμένου χρόνου κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των εργασιών. Μεταξύ άλλων σχεδίων ήταν και τα σχέδια του συστήματος αποχέτευσης λυμάτων, τα οποία παραδόθηκαν από το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λευκωσίας στο Τμήμα και στη συνέχεια στον εργολάβο, με καθυστέρηση 4 μηνών λόγω ανάγκης για αναθεώρηση/τροποποίηση της μελέτης.
- (ii) Η μετατροπή της διασταύρωσης σε κυκλικό κόμβο έγινε μετά από αίτημα του Δήμου Λακατάμιας λόγω βασικά της διαφοροποίησης των κυκλοφοριακών δεδομένων και της πολεοδομικής ανάπτυξης στην περιοχή. Τα κατασκευαστικά σχέδια του έργου βασίστηκαν στο ρυθμιστικό σχέδιο που ετοιμάστηκε το 1990.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μου ανέφερε περαιτέρω ότι για αποφυγή επανάληψης των πιο πάνω προβλημάτων θα γίνεται προσπάθεια ώστε τα κατασκευαστικά σχέδια να είναι όσο το δυνατόν πιο πλήρη και να ετοιμάζονται σε σύντομο χρόνο μετά την εκπόνηση του ρυθμιστικού σχεδίου. Στη συνέχεια θα πρέπει να ακολουθεί η υλοποίηση των έργων επίσης σε σύντομο χρονικό διάστημα μετά την ολοκλήρωση των σχεδίων.

Με πληροφόρησε επίσης ότι αποφασίστηκε και ακολουθείται ήδη από το Τμήμα η τακτική ενδελεχούς ελέγχου των ρυθμιστικών σχεδίων που τους αποστέλλονται από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως και η διόρθωση/τροποποίησή τους, όπου αυτό κριθεί αναγκαίο, πριν από την προκήρυξη των προσφορών για την εκπόνηση των μελετών.

Τον Οκτώβριο 2006, η ΚΕΑΑ αφού εξέτασε τις σχετικές απαιτήσεις του εργολάβου αποφάσισε την παραχώρηση σε αυτόν παράτασης χρόνου 80 ημερών ενώ αναμένεται η αξιολόγηση των οικονομικών απαιτήσεων του.

**(ζ) Περιμετρικός Αυτοκινητόδρομος Λευκωσίας.** Τον Ιούνιο 2000, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε να εγκρίνει τη διενέργεια περιβαλλοντικής και τεchnοοικονομικής μελέτης για τον προτεινόμενο περιμετρικό αυτοκινητόδρομο Λευκωσίας. Τον Ιούλιο 2002, το Υπουργικό Συμβούλιο με νέα απόφασή του εγκατέλειψε την προτεινόμενη όδευση, λόγω ενστάσεων του Δήμου Λασιών και των Κοινοτικών Συμβουλίων Τσερίου και Δευτεράς, και υιοθέτησε δεύτερη (νότια) όδευση.

Ενέκρινε επίσης τη διενέργεια νέας περιβαλλοντικής και τεχνοοικονομικής μελέτης. Το Φεβρουάριο 2004, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε να υιοθετήσει τρίτη (βόρεια) όδευση η οποία να μελετηθεί από περιβαλλοντικής και τεχνοοικονομικής πλευράς, συγκριτικά με τη δεύτερη (νότια) όδευση.

Αφού ετοιμάστηκαν από ιδιώτες συμβούλους δύο περιβαλλοντικές και τεχνοοικονομικές μελέτες για τη βόρεια και νότια όδευση του δρόμου, καθώς και συγκριτική έκθεση μεταξύ τους, αυτές στάληκαν στην Υπηρεσία Περιβάλλοντος για μελέτη και αξιολόγηση.

Τον Ιούνιο 2005, δόθηκε η θέση της Περιβαλλοντικής Αρχής, σύμφωνα με την οποία, η βόρεια όδευση έχει συγκριτικά λιγότερες επιπτώσεις στο περιβάλλον από την νότια όδευση και προσφέρει πιο αξιολογα οφέλη σε πολλούς κοινωνικοοικονομικούς τομείς. Το Σεπτέμβριο 2005, το Υπουργικό Συμβούλιο ακύρωσε τη νότια όδευση και ενέκρινε την υιοθέτηση της βόρειας όδευσης ως καταλληλότερης. Περαιτέρω αποφάσισε όπως ανατεθεί σε ιδιώτες συμβούλους η ετοιμασία των κατασκευαστικών σχεδίων του περιμετρικού αυτοκινητόδρομου καθώς και της μελέτης εκτίμησης των επιπτώσεων στο περιβάλλον.

Τον Ιούνιο 2006, το Τμήμα προκήρυξε προσφορές για την ανάθεση της μελέτης κατασκευής και της μελέτης εκτίμησης επιπτώσεων στο περιβάλλον του περιμετρικού αυτοκινητόδρομου Λευκωσίας, σύμφωνα με την πιο πάνω απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.

Μέχρι τον Ιούνιο 2006 είχε δαπανηθεί από το Τμήμα ποσό περίπου £200.000 για τη διενέργεια των περιβαλλοντικών και τεχνοοικονομικών μελετών.

Ο Διευθυντής του Τμήματος απαντώντας σε σχετικές παρατηρήσεις μου, με πληροφόρησε ότι λόγω της πολυπλοκότητας του αυτοκινητόδρομου, ο οποίος θα είναι τεσσάρων λωρίδων κυκλοφορίας με μήκος περίπου 32 χλμ. και με υπόγειο τμήμα μήκους 4 χλμ., ήταν απαραίτητη η διεξαγωγή λεπτομερών περιβαλλοντικών και τεχνοοικονομικών μελετών με στόχο την εξεύρεση της καταλληλότερης λύσης, διαδικασία η οποία είναι χρονοβόρα.

Τελικά το Μάιο 2007, υπογράφηκε το συμβόλαιο για την ανάθεση της πιο πάνω μελέτης έναντι ποσού £1.150.000.

**(η) Βελτίωση της Λεωφ. Ξυλοφάγου στην Αγία Νάπα - Αρ. Συμβ. PS/C/372.** Το Δεκέμβριο 2006, με επιστολή μου προς τον Αν. Διευθυντή του Τμήματος, παρατήρησα ότι η πρόοδος του έργου παρουσίαζε σημαντική καθυστέρηση. Οι λόγοι της καθυστέρησης αφορούσαν:

**(α)** Στην αφαίρεση των εργασιών παρόδου μήκους 120 μ. για την οποία δεν είχε γίνει απαλλοτρίωση με αποτέλεσμα την ανάγκη για τροποποίηση του συστήματος αποχέτευσης των όμβριων υδάτων του δρόμου.

**(β)** Στην καθυστέρηση στην εκτέλεση από τον εργολάβο των εργασιών της ΑΗΚ και ΑΤΗΚ, λόγω μη έγκαιρης πληρωμής από το Τμήμα προς τις πιο πάνω Υπηρεσίες των οφειλόμενων ποσών για την προμήθεια σωλήνων, και

**(γ)** στα προβλήματα που παρουσιάστηκαν από ιδιοκτήτες παρακείμενων ξενοδοχείων οι οποίοι παρεμπόδιζαν την εκτέλεση των εργασιών.

Το Δεκέμβριο 2006, η ΤΕΑΑ ενέκρινε την παραχώρηση στον εργολάβο παράτασης χρόνου 8 εβδομάδων, από τις οποίες οι 6 εβδομάδες με αποζημίωση, για τελική διευθέτηση όλων των μέχρι σήμερα χρονικών απαιτήσεων του εργολάβου.

Με την πιο πάνω επιστολή μου παρατήρησα ότι λόγω των προβλημάτων που αναφέρονται στο (α) και (β), πέραν της καθυστέρησης που προκλήθηκε στο έργο, το δημόσιο θα υποχρεωθεί να καταβάλει στον εργολάβο οικονομικές αποζημιώσεις. Τα προβλήματα αυτά θα έπρεπε να είχαν επιλυθεί έγκαιρα πριν από την έναρξη των εργασιών.

Τον Απρίλιο 2007, ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι η αφαίρεση των εργασιών της παρόδου μήκους 120 μ. αποφασίστηκε το Νοέμβριο 2004, από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως. Αυτό έγινε μετά την ολοκλήρωση της μελέτης που έγινε τον Οκτώβριο 2002 από το Τμήμα Δημοσίων Έργων. Με πληροφόρησε επίσης ότι το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως ζήτησε από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας την ανάκληση της απαλλοτρίωσης που αφορούσε στην προαναφερόμενη πάροδο χωρίς να ενημερώσει σχετικά το Τμήμα Δημοσίων Έργων. Όσον αφορά στο θέμα των πληρωμών με πληροφόρησε ότι η πληρωμή της ΑΗΚ έγινε πριν από την ημερομηνία έναρξης των εργασιών ενώ η πληρωμή της ΑΤΗΚ έγινε ένα μήνα αμέσως μετά την έκδοση του αντίστοιχου τιμολογίου.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε επίσης ότι διεξάγεται εσωτερική διοικητική έρευνα από Ανώτερο Εκτελεστικό Μηχανικό με σκοπό να διαπιστωθεί κατά πόσο υπάρχουν ευθύνες από λειτουργούς του Τμήματος.

## **Β. Λάθη και παραλείψεις στις μελέτες έργων.**

**(α) Παρακαμπτήριος δρόμος Αγρού - Αρ. Συμβ. PS/C/239.** Η κατασκευή του έργου άρχισε τον Ιούλιο 2003 έναντι ποσού συμβολαίου £1.559.000. Το Σεπτέμβριο 2003, λόγω μεγάλων υψομετρικών διαφορών που παρατηρήθηκαν μεταξύ του φυσικού εδάφους και των αντίστοιχων υψομέτρων των κατασκευαστικών σχεδίων σε δύο τμήματα του δρόμου, ζητήθηκε από τον ιδιώτη μελετητή όπως υποβάλει τροποποιημένα σχέδια για επίλυση του προβλήματος.

Το Φεβρουάριο 2004, δόθηκαν οδηγίες στον εργολάβο όπως αναστείλει τις κατασκευαστικές εργασίες σε ένα από τα πιο πάνω τμήματα του δρόμου. Τον Απρίλιο 2004, ο μελετητής παρέδωσε τα τροποποιημένα σχέδια στο Τμήμα, ενώ το Μάιο 2004, ο συντονιστής του έργου ζήτησε από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας όπως γίνει διόρθωση της απαλλοτρίωσης στο υπό αναφορά τμήμα του δρόμου, λόγω τροποποίησης της όδευσης που προέκυψε από την αλλαγή των σχεδίων. Η επανέναρξη των εργασιών έγινε τελικά τον Ιανουάριο 2005, μετά τη διόρθωση της σχετικής απαλλοτρίωσης.

Το Μάρτιο 2005, με επιστολή μου προς το Διευθυντή του Τμήματος, παρατήρησα ότι τόσο τα λάθη στα σχέδια, όσο κυρίως και ο χρόνος που χρειάστηκε το Τμήμα για αντιμετώπιση του προβλήματος (16 μήνες), προκάλεσαν σοβαρές καθυστερήσεις στο συμβόλαιο με αποτέλεσμα, οι καθυστερήσεις που οφείλονταν στον εργολάβο να επικαλυφθούν από τις ευθύνες της κυβερνητικής πλευράς και να δημιουργηθούν προϋποθέσεις για υποβολή απαιτήσεων από τον εργολάβο για οικονομικές αποζημιώσεις.

Τον Οκτώβριο 2005, ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι για την αναστολή των εργασιών και τις ζημιές που προέκυψαν ευθύνη φέρει ο ιδιώτης μελετητής λόγω λαθών στα προτεινόμενα υψόμετρα που παρατηρήθηκαν μετά την επί τόπου τοποθέτηση του άξονα και έλεγχο των υψομέτρων.

Τον Ιούνιο 2005, η ΚΕΑΑ αφού εξέτασε το πιο πάνω θέμα, ενέκρινε εισήγηση της ΤΕΑΑ για παραχώρηση στον εργολάβο παράτασης χρόνου 24 εβδομάδων με αποζημιώσεις.

Το Δεκέμβριο 2005, η ΚΕΑΑ ενέκρινε την παραχώρηση στον εργολάβο περαιτέρω παράτασης χρόνου 6 εβδομάδων για βροχερό καιρό, απεργίες και επιπρόσθετες εργασίες. Ενέκρινε επίσης την πληρωμή οικονομικής αποζημίωσης ύψους £250.000 για τελική διευθέτηση όλων των απαιτήσεων που υπέβαλε ο εργολάβος.

Η ΚΕΑΑ αποφάσισε επίσης όπως το Τμήμα απαιτήσει από τους μελετητές αποζημιώσεις λόγω αμέλειας στην ετοιμασία της μελέτης και σε περίπτωση που αρνηθούν να κινηθεί εναντίον τους η νομική διαδικασία.

Τον Απρίλιο 2006, ο Διευθυντής του Τμήματος με επιστολή του προς το Γενικό Εισαγγελέα τον ενημέρωσε για τα πιο πάνω γεγονότα και τον πληροφόρησε ότι ο μελετητής αρνείται κάθε ευθύνη

για τα λάθη που παρατηρήθηκαν στη μελέτη. Του ζήτησε επίσης όπως του υποδείξει κατά πόσο μπορεί το Τμήμα να διεκδικήσει αποζημιώσεις μέσω της δικαστικής οδού. Ο Γενικός Εισαγγελέας πληροφόρησε το Τμήμα ότι μπορεί να διεκδικήσει αποζημιώσεις μέσω της δικαστικής οδού αν δεν υπάρχει θέμα εξώδικης διευθέτησης με τους μελετητές.

Τον Ιούνιο 2006, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε το διορισμό ερευνώντα λειτουργού για τη διεξαγωγή διοικητικής έρευνας αναφορικά με τις αδυναμίες που παρουσίασε η μελέτη του έργου.

Τον Οκτώβριο 2006, το Τμήμα ζήτησε από το Γενικό Εισαγγελέα όπως προχωρήσει με τη διεκδίκηση δικαστικώς του ποσού των £250.000 από το μελετητή του έργου.

Τον Ιανουάριο 2007, το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων υπέβαλε στο Υπουργικό Συμβούλιο το πόρισμα της έρευνας του ερευνώντα λειτουργού με εισηγήσει όπως μη υπάρξει οποιαδήποτε περαιτέρω πειθαρχική διαδικασία.

**(β) Κατασκευή του δρόμου Τίμης – Νατάς – Αξύλου – Πενταλιάς (Τμήμα Στατός–Χρυσορρογιάτισσα) – Αρ. Συμβ. PS/C/294.**

- (i) Από επιτόπιο έλεγχο στο έργο, το Μάιο 2005, παρατηρήθηκε ότι οι τοίχοι αντιστήριξης του έργου δεν υπολογίστηκαν επαρκώς από το μελετητή. Ως αποτέλεσμα της ελλιπούς μελέτης, απαιτήθηκε όπως τροποποιηθούν τα σχέδια κατασκευής των τοίχων, έναντι πρόσθετης δαπάνης £149.810. Για το θέμα αυτό η ΚΕΑΑ ενέκρινε παράταση χρόνου 10 εργάσιμων ημερών.

Το Μάρτιο 2006, ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι το πρόβλημα παρουσιάστηκε λόγω του ότι ο μελετητής του έργου, δεν έλαβε υπόψη στη μελέτη των τοίχων αντιστήριξης τα ακόλουθα στοιχεία:

- Την αστάθεια των χωμάτων της περιοχής.
- Την ανύψωση του υδροφόρου ορίζοντα της περιοχής και την ενεργοποίηση των φυσικών πηγών, και
- τις κατολισθήσεις που σημειώθηκαν λόγω έντονης βροχόπτωσης πριν από την έναρξη των εργασιών.

- (ii) Κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου διαπιστώθηκε ότι επηρεαζόμενα από την όδευση του δρόμου τεμάχια γης δεν είχαν απαλλοτριωθεί. Ως αποτέλεσμα, ο εργολάβος διέκοψε τις εργασίες του μέχρι να εξασφαλιστεί από το Τμήμα το σχετικό διάταγμα επίταξης και να δημοσιευθεί η γνωστοποίηση απαλλοτρίωσης. Για το λόγο αυτό η ΚΕΑΑ ενέκρινε παράταση χρόνου 27 εργάσιμων ημερών. Το Νοέμβριο του 2006, υποβλήθηκε από τον εργολάβο η σχετική απαίτησή του για οικονομικές αποζημιώσεις, η οποία αξιολογήθηκε και τώρα βρίσκεται στην ΤΕΑΑ για συζήτηση.

Το Μάιο 2005, με επιστολή μου προς το Διευθυντή του Τμήματος, παρατήρησα ότι παρόμοιες παρατηρήσεις είχαν εγερθεί από την Υπηρεσία μου και στο παρελθόν, χωρίς ωστόσο να ληφθούν οποιαδήποτε μέτρα για αντιμετώπιση της κατάστασης.

Το Μάρτιο 2006, ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι η απαλλοτρίωση που έγινε αφορούσε σε άλλο τμήμα του ίδιου δρόμου. Με πληροφόρησε επίσης ότι δόθηκαν αυστηρές οδηγίες προς όλους τους Κλάδους του Τμήματος όπως γίνεται εντατικός έλεγχος όλων των επηρεαζόμενων τεμαχίων γης μέσα από τα στοιχεία που αποστέλλονται από το Κτηματολόγιο και να μην προχωρά η προκήρυξη προσφορών πριν από την εξασφάλιση του σχετικού διατάγματος επίταξης και τη δημοσίευση της γνωστοποίησης απαλλοτρίωσης.

Τον Ιούνιο 2006, το Υπουργικό Συμβούλιο ανέθεσε στον Υπουργό Συγκοινωνιών και Έργων όπως ερευνήσει το θέμα που προέκυψε με τη μη έγκαιρη απαλλοτρίωση και αποδοθούν τυχόν ευθύνες. Προς τούτο, διορίστηκε ερευνών λειτουργός, η έκθεση και το πόρισμα του

οποίου υποβλήθηκε το Φεβρουάριο 2007 στον Υπουργό Συγκοινωνιών και Έργων. Με βάση το πόρισμα κρίθηκε σκόπιμο όπως μην αποδοθούν ευθύνες.

Με τη ίδια απόφαση του, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε επίσης την παραπομπή της υπόθεσης ενώπιον της δικαιοσύνης ώστε να αναζητηθούν αστικές ευθύνες από το μελετητή για το γεγονός ότι οι τοίχοι αντιστήριξης του έργου δεν υπολογίστηκαν επαρκώς.

Το θέμα έχει διαβιβαστεί στο Γενικό Εισαγγελέα ο οποίος ζήτησε και του δόθηκαν τα στοιχεία της ζημιάς που υπέστη το δημόσιο λόγω του λανθασμένου σχεδιασμού των τοίχων αντιστήριξης.

**(γ) Βελτίωση του δρόμου Δρούσια – Προδρόμι και πρόσβαση προς λατομεία Ανδrolίκου - Αρ. Συμβ. PS/C/371.** Από επιτόπιο έλεγχο στο έργο, το Μάιο 2007, παρατήρησα τα ακόλουθα:

Μετά από επιτόπια επίσκεψη του εκπροσώπου του Κλάδου Προσφορών και Συμβολαίων του Τμήματος στο πιο πάνω δρόμο, κατά το στάδιο προσφοροδότησης του έργου, διαπιστώθηκε ότι επειδή το ασφαλτικό οδόστρωμα ήταν πλήρως κατεστραμμένο η κατασκευή της προτεινόμενης στα έγγραφα προσφορών τυπικής διατομής του οδοστρώματος (διαπλάτυνση του υφιστάμενου οδοστρώματος και ασφαλική επάλειψη) δεν ήταν εφαρμόσιμη.

Το Φεβρουάριο 2006, ο Κλάδος Μελετών του Τμήματος ετοίμασε νέα διατομή του οδοστρώματος (αφαίρεση και πλήρης ανακατασκευή του υφιστάμενου οδοστρώματος) την οποία απέστειλε στους προσφοροδότες με το Συμπληρωματικό Όρο αρ. 4 για να την λάβουν υπόψη κατά την τιμολόγηση της προσφοράς τους.

Τον Ιούνιο 2007, με επιστολή μου προς τον Διευθυντή του Τμήματος παρατήρησα ότι η τροποποίηση των σχεδίων έγινε από το Τμήμα με καθυστέρηση αφού θα έπρεπε, κατά την άποψη της Υπηρεσίας μου, τουλάχιστον έξι μήνες πριν από την προσφοροδότηση να επιθεωρηθεί και διαπιστωθεί η κατάσταση του υφιστάμενου οδοστρώματος.

Παρόμοια παρατήρηση είχε περιληφθεί από την Υπηρεσία μου και στην Ετήσια Έκθεση του 2002 για τις εργασίες του συμβολαίου με αριθμό PS/C/170 στην Κλήρου όπου κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου αποφασίστηκε από το Τμήμα η αφαίρεση από το συμβόλαιο των προβλεπόμενων ασφαλικών εργασιών οι οποίες κρίθηκαν ανεπαρκείς λόγω σοβαρής φθοράς του υφιστάμενου οδοστρώματος.

Περαιτέρω παρατήρησα ότι τον Αύγουστο 2006, κατά την προκαταρκτική συνεδρία εργοταξίου ο εκπρόσωπος της ΑΤΗΚ ζήτησε όπως γίνει προσωρινή μετακίνηση υφιστάμενου καλωδίου της Αρχής το οποίο επηρεαζόταν από την εκσκαφή του δρόμου και δεν είχε προβλεφθεί με την πιο πάνω τροποποίηση των σχεδίων. Για τη μετακίνηση αυτή έγινε νέα μελέτη από την ΑΤΗΚ.

Το Φεβρουάριο 2007, ο εργολάβος απαίτησε για την πιο πάνω εργασία παράταση χρόνου 25 εργάσιμων ημερών. Το Μάιο 2007, η ΤΕΑΑ αφού εξέτασε το θέμα αποφάσισε να παραχωρήσει στον εργολάβο παράταση χρόνου 9 εργάσιμων ημερών με οικονομικές αποζημιώσεις εάν και εφόσον αυτές προκύψουν.

Με την πιο πάνω επιστολή μου ζήτησα από τον Διευθυντή του Τμήματος όπως ερευνήσει το θέμα και πληροφορήσει σχετικά την Υπηρεσία μου.

**(δ) Βελτίωση της οδού Νεόφυτου Νικολαΐδη στην Πάφο - Αρ. Συμβ. PS/C/347.** Από επιτόπιο έλεγχο στο έργο, το Νοέμβριο 2006, παρατήρησα ότι λόγω προβλημάτων που παρουσιάστηκαν στο έργο και αφορούσαν κυρίως, (α) στην ύπαρξη αντικειμένων στο χώρο του εργοταξίου που παρεμπόδιζαν την ομαλή διεξαγωγή των εργασιών, (β) στις ελλείψεις των σχεδίων και δελτίων ποσοτήτων του συμβολαίου (κατασκευή οχετού όμβριων υδάτων, τοποθέτηση σωλήνων ΑΤΗΚ, (γ) στις επιπρόσθετες εργασίες της ΑΗΚ, (δ) στις άλλες εργασίες, προκλήθηκε

καθυστέρηση στην πρόοδο των εργασιών. Η ΚΕΑΑ αφού εξέτασε το θέμα ενέκρινε την παραχώρηση στον εργολάβο παράτασης χρόνου 45 εργάσιμων ημερών.

Το Δεκέμβριο 2006, η ΚΕΑΑ ενέκρινε την παραχώρηση στον εργολάβο περαιτέρω παράτασης χρόνου 38 εργάσιμων ημερών για διάφορα άλλα γεγονότα που προκάλεσαν καθυστερήσεις στο έργο.

Το Νοέμβριο 2006, με επιστολή μου προς τον Αν. Διευθυντή του Τμήματος παρατήρησα ότι ενώ η περίοδος του συμβολαίου ήταν 15 εβδομάδες, κατέστη αναγκαίο να παραχωρηθεί στον εργολάβο παράταση χρόνου 83 εργάσιμων ημερών δηλαδή όσος περίπου και ο χρόνος του συμβολαίου, με αποτέλεσμα πιθανόν την καταβολή στον εργολάβο οικονομικών αποζημιώσεων.

Το Φεβρουάριο 2007, ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι πράγματι κατά την διάρκεια εκτέλεσης του έργου παρατηρήθηκαν σοβαρά προβλήματα τα οποία προκάλεσαν τις καθυστερήσεις. Στα πλαίσια της διαχείρισης του συμβολαίου έγιναν προσπάθειες από το Τμήμα για επίλυση των προβλημάτων και περιορισμό του χρόνου καθυστέρησης.

**(ε) Βελτίωση του Παραλιακού Δρόμου Λάρνακας – Δεκέλειας, Φάση Β - Αρ. Συμβ. PS/C/205 - Τοποθέτηση στρώση στέψης.** Το Μάρτιο 2005, μετά από επιτόπιο έλεγχο του έργου από τους μελετητές, κρίθηκε αναγκαίο όπως λόγω της γεωλογικής ανομοιομορφίας του εδάφους αφαιρεθεί το ακατάλληλο έδαφος κατά μήκος του δρόμου και αντικατασταθεί με υλικό στρώσης στέψης πάχους 60 εκ.

Το Νοέμβριο 2005, η ΚΕΑΑ ενέκρινε για το πιο πάνω θέμα την παραχώρηση στον εργολάβο παράτασης χρόνου 90 εργάσιμων ημερών.

Το Δεκέμβριο 2005, η ΚΕΑΑ αποφάσισε όπως το Τμήμα απαιτήσει από τους μελετητές αποζημιώσεις λόγω αμέλειας στην ετοιμασία της μελέτης και σε περίπτωση που αρνηθούν να κινηθεί εναντίον τους η νομική διαδικασία.

Τον Απρίλιο 2006, ο Διευθυντής του Τμήματος με επιστολή του προς το Γενικό Εισαγγελέα τον ενημέρωσε για τα πιο πάνω γεγονότα και τον πληροφόρησε ότι ο μελετητής αρνείται κάθε ευθύνη για τα λάθη που παρατηρήθηκαν στη μελέτη. Του ζήτησε επίσης όπως του υποδείξει κατά πόσο μπορεί το Τμήμα να διεκδικήσει αποζημιώσεις μέσω της δικαστικής οδού. Το Σεπτέμβριο 2006, ο Γενικός Εισαγγελέας ζήτησε την υποβολή από το Τμήμα επιπρόσθετων στοιχείων για το θέμα, τα οποία υποβλήθηκαν τον Ιανουάριο 2007.

Το Νοέμβριο 2006, σε συνεδρία της η ΚΕΑΑ αποφάσισε όπως εγκρίνει, με βάση την εγκεκριμένη παράταση χρόνου των 90 εργάσιμων ημερών, την παραχώρηση στον εργολάβο του ποσού των £187.000.

## **Γ. Αδυναμίες στη διαχείριση συμβολαίων**

### **(α) Νέο κτίριο Ανωτάτου Δικαστηρίου στη Λευκωσία**

- (i) Η κατασκευή του έργου άρχισε τον Οκτώβριο 2001, έναντι ποσού συμβολαίου £7.049.695. Οι εργασίες συμπληρώθηκαν τον Ιούλιο 2005 με καθυστέρηση 17 μηνών, σημαντικό μέρος της οποίας οφειλόταν στον αργό ρυθμό εργασίας του εργολάβου.

Τον Αύγουστο 2004, και σε περίοδο καθυστέρησης από υπαιτιότητα του εργολάβου, εντοπίστηκαν αρχαιότητες στο χώρο της κεντρικής εισόδου του κτιρίου, με αποτέλεσμα να προκληθεί περαιτέρω καθυστέρηση στην πρόοδο των εργασιών. Μετά από διαπραγματεύσεις του Τμήματος με τον εργολάβο, συμφωνήθηκε ο καθορισμός της 31.3.2005 ως νέας ημερομηνίας συμπλήρωσης των εργασιών και η πληρωμή στον εργολάβο του ποσού των £90.000 ως οικονομική αποζημίωση για τελική διευθέτηση όλων των απαιτήσεων του. Το Μάρτιο 2005, η πιο πάνω συμφωνία εγκρίθηκε από την ΚΕΑΑ. Κατά τη



συνεδρία της Επιτροπής, ο εκπρόσωπος της Υπηρεσίας μου εξέφρασε την άποψη ότι η αντιμετώπιση από το Τμήμα του θέματος της ανεύρεσης των αρχαιοτήτων δεν ήταν η ενδεδειγμένη, με αποτέλεσμα να συγκαλυφθούν όλες οι σοβαρές καθυστερήσεις του έργου από υπαιτιότητα του εργολάβου και επιπρόσθετα, να του δοθεί η ευκαιρία να υποβάλει και ανταπαιτήσεις. Παρατήρησε επίσης ότι όλη η καθυστέρηση που προκλήθηκε από τον εργολάβο κρίθηκε δικαιολογημένη, με αποτέλεσμα να του παραχωρηθεί οικονομική αποζημίωση.

- (ii) Το Σεπτέμβριο 2006, με επιστολή μου προς τον Διευθυντή του Τμήματος παρατήρησα ότι ενώ η προσωρινή παραλαβή του έργου έγινε στις 6.5.2005, 14 μήνες αργότερα, στις 5.7.2006, κατά τη διάρκεια δυνατής βροχής, έγινε εισροή όμβριων υδάτων εντός του κτιρίου, με αποτέλεσμα αυτό να πλημμυρίσει. Στις 11.7.2006, σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε υπό την προεδρία του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων, αποφασίστηκε όπως γίνει μελέτη από τον Αρχιτέκτονα του έργου για αναβάθμιση του συστήματος απορροής των όμβριων υδάτων του κτιρίου, έτσι ώστε να αποφευχθούν παρόμοια προβλήματα στο μέλλον.

Κατά την πιο πάνω σύσκεψη ο Υπουργός Συγκοινωνιών και Έργων έδωσε οδηγίες όπως ερευνηθεί η επάρκεια του σχεδιασμού του συστήματος αποχέτευσης των όμβριων υδάτων.

Στις 28.8.2006, μετά την ολοκλήρωση της μελέτης, το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων ενέκρινε την ανάθεση στον εργολάβο του έργου, με διαδικασία διαπραγμάτευσης, των σχετικών εργασιών έναντι εκτιμημένης δαπάνης £120.000.

Με την πιο πάνω επιστολή μου ζήτησα από το Διευθυντή του Τμήματος όπως με πληροφορήσει τα ακόλουθα:

- Κατά πόσο το πρόβλημα προκλήθηκε λόγω αδυναμίας της μελέτης ή/και λανθασμένης εκτέλεσης των εργασιών.
- Κατά πόσο, με βάση τη διερεύνηση του θέματος, προκύπτουν ευθύνες για τους μελετητές ή/και τους εργολάβους του έργου.

Τον Οκτώβριο 2006, ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι στις 21.7.2006, ο Αρχιτέκτονας του έργου απέστειλε στο Τμήμα έκθεση του συμβούλου Μηχανολόγου Μηχανικού στην οποία αναφέρονται οι λόγοι που κατά την εκτίμηση του δημιούργησαν το πιο πάνω πρόβλημα χωρίς να θέτει θέμα λανθασμένης εκτέλεσης των εργασιών από τον εργολάβο.

Το Μάιο 2007, ο Αρχιτέκτονας του έργου με επιστολή του προς το Τμήμα δήλωσε ότι ο εργολάβος είχε εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά στις παρατηρήσεις που είχαν καταγραφεί κατά την προσωρινή παραλαβή για διορθώσεις/συμπληρώσεις στις εργασίες και ζήτησε έγκριση για να εκδώσει το πιστοποιητικό τελικής παραλαβής με ημερομηνία 16.5.2007. Σημειώνεται ότι η τελική παραλαβή του έργου θα έπρεπε να γίνει στις 6.5.2006, αλλά καθυστέρησε λόγω αδυναμίας του εργολάβου να ανταποκριθεί στις πιο πάνω υποχρεώσεις.

- (β) **Διευθέτηση προσωρινού και τελικού λογαριασμού συμβάσεων κατασκευαστικών έργων.** Τον Αύγουστο 2000, με επιστολή μου προς το Διευθυντή του Τμήματος Δημοσίων Έργων παρατήρησα ότι δεν εφαρμόζονται οι πρόνοιες των όρων των συμβολαίων όσον αφορά στα χρονικά πλαίσια διευθέτησης των τελικών λογαριασμών των οδικών έργων. Με την πιο πάνω επιστολή τόνισα ότι η εφαρμογή των προνοιών αυτών είναι ουσιώδης επειδή ο έλεγχος των λογαριασμών θα πρέπει να γίνεται ενόσω τα γεγονότα και τα γραπτά στοιχεία είναι πρόσφατα και το υπεύθυνο προσωπικό δεν έχει εμπλακεί με άλλα καθήκοντα.

Τον Ιανουάριο 2001, ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι οι παρατηρήσεις μου έγιναν αποδεκτές και έχουν τεθεί υπόψη όλων των υπεύθυνων Μηχανικών των έργων για πιστή τήρηση των σχετικών προνοιών του συμβολαίου.

Τον Ιούνιο 2006, η ΚΕΑΑ κατά την εξέταση θεμάτων απαιτήσεων εργολάβων και τελικών διακανονισμών συμβολαίων οδικών έργων, παρατήρησε ότι συχνά παραβιάζονται από το Τμήμα τα χρονικά όρια που καθορίζονται στις συμβάσεις για υποβολή από τους εργολάβους, και εξέταση από τους Μηχανικούς των έργων, των προσωρινών τελικών λογαριασμών. Η ΚΕΑΑ με επιστολή της προς το Διευθυντή του Τμήματος, υπενθύμισε τις πρόνοιες της σχετικής Εγκυκλίου του Γενικού Λογιστή με αρ. 1593 και ημερομηνία 6.4.2005, στην οποία καθορίζεται η διαδικασία διευθέτησης των λογαριασμών. Περαιτέρω η ΚΕΑΑ ζήτησε από το Διευθυντή του Τμήματος, όπως ερευνήσει το θέμα και υποβάλει τεκμηριωμένη έκθεση για τους λόγους της καθυστέρησης στη διευθέτηση των λογαριασμών.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι έχουν δοθεί οδηγίες σε όλους τους Επαρχιακούς Μηχανικούς και τους Μηχανικούς των έργων για διευθέτηση των τελικών λογαριασμών μέσα στα χρονικά πλαίσια που καθορίζονται στις πρόνοιες των συμβολαίων.

**(γ) Διεθνής Αερολιμένας Λάρνακας - Νέος Πύργος Ελέγχου και Πυροσβεστικός Σταθμός, Διεθνής Αερολιμένας Πάφου - Νέος Πύργος Ελέγχου.** Λόγω ελλείψεων στα κατασκευαστικά σχέδια και στις προδιαγραφές του έργου, που ετοιμάστηκαν από ιδιώτες συμβούλους μελετητές, προκλήθηκαν σοβαρές καθυστερήσεις στην ολοκλήρωση των εργασιών, για τις οποίες ο εργολάβος απαίτησε αποζημίωση ύψους £349.952. Μετά από εξέταση του θέματος ενώπιον της ΚΕΑΑ, αποφασίστηκε όπως πληρωθεί το πιο πάνω ποσό στον εργολάβο και να διεκδικηθεί από τους συμβούλους μελετητές. Μέχρι σήμερα το Τμήμα δεν κατάφερε να εισπράξει το ποσό μέσω της επαγγελματικής ασφάλειας των συμβούλων. Οι σύμβουλοι υποστηρίζουν ότι τα προβλήματα που δημιουργήθηκαν κατά την εκτέλεση του έργου δεν οφείλονται στη μελέτη αλλά σε αδυναμία του εργολάβου να υλοποιήσει τις πρόνοιες της μελέτης.

Τον Ιούνιο 2004, κατά τη διάρκεια της συζήτησης του θέματος ενώπιον της ΚΕΑΑ, ζήτησα όπως ληφθούν νομικά μέτρα από την Κυβέρνηση εναντίον των συμβούλων, αφού διαπιστωθεί ότι την ευθύνη για το πρόβλημα που δημιουργήθηκε φέρουν πράγματι οι σύμβουλοι.

Τον Ιανουάριο 2005, το Τμήμα παρέπεμψε το θέμα στο Γενικό Εισαγγελέα για απόψεις. Το Φεβρουάριο 2005, ο Γενικός Εισαγγελέας πληροφόρησε το Τμήμα ότι η διεκδίκηση του ποσού των £349.952 μπορεί να καταστεί δυνατή μέσω της δικαστικής οδού, νοουμένου ότι θα αποδειχθεί ευθύνη των συμβούλων.

Το Μάρτιο και Σεπτέμβριο 2005, το θέμα τέθηκε ξανά ενώπιον της ΚΕΑΑ, η οποία λαμβάνοντας υπόψη τη γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα, αποφάσισε όπως το Τμήμα διεκδικήσει δικαστικώς το πιο πάνω ποσό από τους συμβούλους.

Τον Ιανουάριο 2006, ο Διευθυντής του Τμήματος με επιστολή του, ζήτησε από το Γενικό Εισαγγελέα όπως εξετάσει κατά πόσο τεκμηριώνεται ευθύνη των συμβούλων για τις ζημιές που υπέστη το δημόσιο ώστε να διεκδικηθούν αποζημιώσεις μέσω της δικαστικής οδού.

Τον Ιούνιο 2006, ο Γενικός Εισαγγελέας πληροφόρησε το Τμήμα ότι λόγω της παρέλευσης μεγάλου χρονικού διαστήματος από την περίοδο που συνέβησαν τα γεγονότα, είναι πιθανόν να υπάρξουν δυσκολίες στην απόδειξη ευθυνών. Σημείωσε επίσης ότι θα έπρεπε το Τμήμα να ενημερώσει τους συμβούλους για τις απαιτήσεις του εργολάβου πριν από την κατάληξη σε συμφωνία με αυτόν για την πληρωμή του ποσού των £349.952 ως αποζημίωση.

Τον Ιούνιο 2006, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε να εξουσιοδοτήσει τον Υπουργό Συγκοινωνιών και Έργων όπως ζητήσει από το Γενικό Εισαγγελέα την παραπομπή της υπόθεσης στο Δικαστήριο για τη διεκδίκηση από τους συμβούλους του ποσού των £349.952 που πληρώθηκε στον εργολάβο.

Τον Ιούλιο του 2007, ο Γενικός Εισαγγελέας πληροφόρησε το Τμήμα ότι με βάση τα γεγονότα θα είναι δύσκολο να στοιχειοθετηθεί ευθύνη των συμβούλων δεδομένου ότι η Δημοκρατία αποδέχθηκε

τα αρχιτεκτονικά σχέδια και με βάση αυτά προχώρησε σε προκήρυξη προσφορών για την κατασκευή των έργων.

**(δ) Ανέγερση νέων Επαρχιακών Κυβερνητικών Γραφείων στην Πάφο.** Η κατασκευή του έργου άρχισε τον Ιανουάριο 2003, έναντι ποσού συμβολαίου £13.282.654 και ως χρόνος συμπλήρωσης των εργασιών ορίστηκε ο Ιανουάριος 2006. Από επιτόπιο έλεγχο στο έργο, τον Ιούνιο 2005, παρατήρησα σημαντική καθυστέρηση στην πρόοδο των εργασιών και ζήτησα όπως εξεταστούν άμεσα οι απαιτήσεις που είχε υποβάλει ο εργολάβος για παράταση χρόνου σύμφωνα με τις νενομισμένες διαδικασίες.

Το Δεκέμβριο 2005, ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι έχουν εξεταστεί όλες οι απαιτήσεις του εργολάβου για παράταση χρόνου και θα προωθηθούν στις αρμόδιες επιτροπές. Τον Απρίλιο 2006, η ΚΕΑΑ αφού εξέτασε το θέμα των καθυστερήσεων, αποφάσισε να εγκρίνει την εισήγηση της ΤΕΑΑ για παραχώρηση στον εργολάβο παράτασης χρόνου μέχρι τις 21.6.2006.

Το Φεβρουάριο 2007, με νέα επιστολή μου προς τον Διευθυντή του Τμήματος παρατήρησα ότι ενώ έγινε στις 21.6.2006, προσωρινή παραλαβή του μεγαλύτερου μέρους του έργου με υπολειπόμενη εργασία τη συμπλήρωση του κτιρίου Ε, της αίθουσας εκδηλώσεων και μέρος των εξωτερικών εργασιών δεν καθορίστηκε χρονοδιάγραμμα για τη συμπλήρωση των εργασιών αυτών. Περαιτέρω παρατήρησα ότι εξακολουθούσαν να παρουσιάζονται σοβαρά προβλήματα διαρροών νερού στα υπόγεια των κτιρίων καθώς και στα γραφεία μετά από βροχοπτώσεις.

Τον Απρίλιο 2007, ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι η καθυστέρηση που παρατηρήθηκε στη συμπλήρωση των υπολειπόμενων εργασιών οφειλόταν στην αδυναμία του εργολάβου να συντονίσει τις εργασίες. Για τις καθυστερήσεις αυτές το Τμήμα εφάρμοσε τις πρόνοιες του συμβολαίου για χρηματικές αποκοπές. Όσον αφορά στη διαρροή όμβριων νερών με πληροφόρησε ότι έχουν καταγραφεί όλα τα σημεία των διαρροών και αυτά θα παρακολουθούνται μέχρι την πλήρη επιδιόρθωσή τους.

**(ε) Κατασκευή υπόγειων αποθηκών σε περιοχή της Επαρχίας Λεμεσού -Αρ. συμβολαίου PS/C/213.** Το έργο εκτελέστηκε κατά την περίοδο 1999 και 2000 έναντι ποσού συμβολαίου £304.074 και τελικού λογαριασμού £271.975. Την ευθύνη της μελέτης, της προσφοροδότησης και της επίβλεψης του έργου είχε το Τμήμα Δημοσίων Έργων.

Το Δεκέμβριο 2006, με επιστολή μου προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων παρατήρησα ότι στη Ετήσια Έκθεσή μου για το έτος 1999 καταγράφηκαν αδυναμίες στη διαχείριση της μελέτης, του διαγωνισμού και της κατασκευής του πιο πάνω έργου με αποτέλεσμα να υποβληθούν απαιτήσεις από τον εργολάβο για χρονικές παρατάσεις και οικονομικές αποζημιώσεις.

Περαιτέρω παρατήρησα ότι ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Άμυνας, ο οποίος ήταν ο Ελέγχων Λειτουργός του κονδυλίου με επιστολή του προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων στις 7.11.2006, αντίγραφο της οποίας κοινοποιήθηκε στην Υπηρεσία μου, τον πληροφορούσε ότι εκδόθηκε απόφαση διαιτησίας στην οποία παραπέμφθηκαν οι απαιτήσεις του εργολάβου, με βάση την οποία θα έπρεπε να καταβληθεί ως αποζημίωση από τη Δημοκρατία στον εργολάβο το ποσό των περίπου £240.000. Στην πιο πάνω επιστολή αναφέρονταν πληθώρα αδυναμιών και παραλείψεων στη διαχείριση της μελέτης του διαγωνισμού και της εκτέλεσης του έργου οι οποίες προκύπταν από την απόφαση της διαιτησίας και λόγω των οποίων η διαιτησία κατέληξε σε βάρος του Δημοσίου.

Τέλος με την επιστολή μου ζήτησα από το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων όπως ερευνήσει το θέμα και με πληροφορήσει αναφορικά για τα αίτια και τους υπευθύνους για τις αδυναμίες και παραλείψεις εξαιτίας των οποίων επιβαρύνθηκε το Κράτος με τόσο μεγάλη αποζημίωση η οποία αντιστοιχεί με 88% της αξίας του έργου (ποσό τελικού λογαριασμού).

Το Φεβρουάριο 2007, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων με πληροφόρησε ότι το Τμήμα Δημοσίων Έργων ετοίμασε έκθεση γεγονότων στην οποία καταγράφεται η θέση του Τμήματος αναφορικά με ενδεχόμενες ευθύνες λειτουργιών του καθώς και λειτουργιών του Υπουργείου Άμυνας.

Το Μάιο 2007, οι Γενικοί Διευθυντές των Υπουργείων Συγκοινωνιών και Έργων και Υπουργείου Άμυνας αποφάσισαν να παραπέμπουν το θέμα στο Υπουργικό Συμβούλιο με εισήγηση όπως διοριστεί ερευνών λειτουργός για διοικητική εξέταση του θέματος αναφορικά με πιθανές ευθύνες λειτουργιών και από τα δυο Υπουργεία.

#### **Δ. Αδυναμίες στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου.**

**(α) Εκτίμηση δαπάνης κατασκευής οδικών έργων.** Τον Απρίλιο 1997, το Τμήμα αποφάσισε να υιοθετήσει τη διαδικασία που εισηγήθηκε η Υπηρεσία μου όσον αφορά στην ετοιμασία των εκτιμήσεων δαπανών κατασκευαστικών έργων.

Για το σκοπό αυτό δημιουργήθηκε στον Κλάδο Προσφορών του Τμήματος Τράπεζα Τιμών για οδικά έργα με στόχο την παροχή βοήθειας προς τους μελετητές για την κοστολόγηση των έργων, και την ετοιμασία αντικειμενικών εκτιμήσεων δαπάνης πριν από την προκήρυξη των προσφορών.

Τον Ιούνιο 2006, με επιστολή μου προς το Διευθυντή του Τμήματος παρατήρησα ότι ενώ η διαδικασία για την ετοιμασία των εκτιμήσεων βοήθησε στην αποτροπή περιπτώσεων προσunenνοημένων προσφορών, που είχαν ως στόχο την αύξηση των τιμών από πλευράς των εργοληπτικών εταιρειών, από δειγματοληπτικό έλεγχο εκτιμήσεων δαπάνης οδικών έργων, που διεξήχθη από την Υπηρεσία μου, διαπιστώθηκε ότι η πιο πάνω διαδικασία δεν ακολουθείτο πλήρως από το Τμήμα. Παρατήρησα επίσης ότι καταργήθηκε η Τράπεζα Τιμών και η χρήση των στοιχείων της για την ετοιμασία των εκτιμήσεων.

Ως αποτέλεσμα της μη τήρησης της πιο πάνω διαδικασίας, η Υπηρεσία μου διαπίστωσε ότι σε πρόσφατες προσφορές η εκτίμηση του Τμήματος ήταν πολύ ψηλή και διέφερε σημαντικά από την τιμή της χαμηλότερης προσφοράς σε ποσοστό από 19% μέχρι 29%. Εξέφρασα την άποψη ότι η μη ορθή εφαρμογή της διαδικασίας ετοιμασίας των εκτιμήσεων, δεν διασφαλίζει τα συμφέροντα του δημοσίου, αφού δεν είναι δυνατόν να αντιμετωπίζονται οι περιπτώσεις προσunenνοημένων προσφορών και κατά συνέπεια η ανάθεση συμβάσεων σε ψηλές τιμές, οι οποίες συγκρινόμενες με τις εκτιμήσεις του Τμήματος θα κρίνονται λογικές.

Τέλος ζήτησα από το Διευθυντή του Τμήματος όπως ερευνήσει τα πιο πάνω θέματα, και πληροφορήσει την Υπηρεσία μου για τους λόγους της μη πιστής τήρησης της διαδικασίας ετοιμασίας των εκτιμήσεων η οποία αποτελεί το βασικό παράγοντα στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου για την αποτροπή ανάθεσης προσφορών σε παράλογα ψηλές τιμές.

Το Νοέμβριο 2006, ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι ο Κλάδος Προσφορών και Συμβολαίων ετοίμασε εκ νέου Τράπεζα Τιμών για έργα που είχαν προσφοροδοτηθεί για τη χρονική περίοδο από Ιανουάριο 2006 μέχρι τον Αύγουστο 2006.

Το Μάιο 2007, με νέα επιστολή μου προς το Διευθυντή του Τμήματος παρατήρησα ότι μετά από περαιτέρω διερεύνηση του θέματος διαπιστώθηκε ότι αδράνησε ξανά η διαχείριση της Τράπεζας Τιμών. Απαντώντας ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι λόγω πρακτικών προβλημάτων για την τήρηση Τράπεζας Τιμών, το Τμήμα υιοθέτησε υπαλλακτική διαδικασία σύμφωνα με την οποία οι εκτιμήσεις δαπάνης ετοιμάζονται με βάση τις τιμές προσφορών που περιλαμβάνονται σε επιλεγμένες εκθέσεις αξιολογήσεις οδικών έργων στις οποίες οι τιμές κρίθηκαν ανταγωνιστικές. Διατύπωσε επίσης την άποψη ότι η διαδικασία που ακολουθείται είναι απόλυτα σύμφωνη με τη διαδικασία που το Τμήμα συμφώνησε με την Υπηρεσία μου.

**(β) Εφαρμογή Ευρωπαϊκών Προτύπων σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Νομοθεσία.** Τον Απρίλιο 2005, πραγματοποιήθηκε συνεδρία στο Τμήμα Δημοσίων Έργων, κατά την οποία

εξετάστηκε το θέμα της αλλαγής των προτύπων των αδρανών υλικών και η εφαρμογή των αντίστοιχων Ευρωπαϊκών, σύμφωνα με τις πρόνοιες της Ευρωπαϊκής Νομοθεσίας.

Παρατήρησα ότι ενώ η μεταβατική περίοδος εφαρμογής των πιο πάνω προτύπων έληξε την 1.6.2004, η έκδοση του σχετικού διατάγματος του Υπουργού Εσωτερικών για καθορισμό των επιπέδων των βασικών απαιτήσεων των νέων προτύπων για τα αδρανή υλικά έγινε την 1.5.2005.

Κατά τη συνεδρία επισημάνθηκε η αδυναμία των λατόμων να προσφέρουν υλικά σύμφωνα με τα Ευρωπαϊκά Πρότυπα, καθώς και η αδυναμία του Εργαστηρίου του Τμήματος να προβεί σε άμεσο έλεγχο των υλικών, για να εξακριβώσει κατά πόσο συνάδουν με τις απαιτήσεις των πιο πάνω προτύπων.

Τελικά αποφασίστηκε όπως προωθηθεί άμεσα η εφαρμογή της Νομοθεσίας, και το Τμήμα να περιλάβει σε όλα τα νέα του συμβόλαια όρους και προδιαγραφές πλήρως εναρμονισμένες με τα Ευρωπαϊκά Πρότυπα και Οδηγίες. Αποφασίστηκε επίσης η κοινοποίηση της πιο πάνω απόφασης στο Σύνδεσμο Εργολάβων.

Τον Ιούνιο 2005, ο Διευθυντής του Τμήματος, με επιστολή του προς το Σύνδεσμο Εργολάβων και τον Παγκύπριο Σύνδεσμο Σκυροποιών, τους πληροφόρησε ότι το Τμήμα θα εφαρμόσει τις πρόνοιες της Νομοθεσίας και ότι στις παραλαβές αδρανών υλικών απαιτείται η σήμανση/πιστοποίηση CE.

Τον Απρίλιο 2006, σε συνεδρία που πραγματοποιήθηκε στο Τμήμα Δημοσίων Έργων για εξέταση των προβλημάτων που παρουσιάστηκαν στην εφαρμογή των Ευρωπαϊκών Προτύπων για τα αδρανή υλικά, αναφέρθηκε από το Διευθυντή του Τμήματος ότι, παρόλο που οι παραγωγοί υλικών έχουν εξασφαλίσει τα απαιτούμενα πιστοποιητικά καταλληλότητας “CE Marking”, παρουσιάζονται κάποια προβλήματα σχετικά με τις ιδιότητες των υλικών και ιδιαίτερα με τις τιμές ψύξης – απόψυξης (Soundness Values).

Κατά τη συνεδρία διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Η τιμή αντοχής των υλικών σε ψύξη – απόψυξη (Soundness Value) που καθορίζεται στο πρότυπο είναι πολύ αυστηρή.
- (ii) Η αρμόδια Επιτροπή Καθορισμού Προτύπων πρέπει να προχωρήσει στη μελέτη του θέματος και να προβεί στις αναγκαίες τροποποιήσεις του σχετικού διατάγματος εφαρμογής των Ευρωπαϊκών Προτύπων που πιθανόν να κριθούν αναγκαίες λαμβάνοντας υπόψη τη διασφάλιση της ποιότητας των υλικών, τις εμπειρίες που αποκτήθηκαν από την εφαρμογή των προτύπων και τη σωστή ερμηνεία τους.

Το Μάιο 2006, σε συνεδρία της Επιτροπής Καθορισμού Προτύπων αποφασίστηκε με πλειοψηφία των μελών της Επιτροπής όπως αναθεωρηθούν τα όρια που καθορίζονται στο πιο πάνω διάταγμα και αφορούν στην τιμή αντοχής των υλικών σε ψύξη – απόψυξη (Soundness Value), με την επιφύλαξη να γίνει περαιτέρω έρευνα για το θέμα στο άμεσο μέλλον.

Τον Ιούνιο 2006, ο Υπουργός Εσωτερικών εξέδωσε αναθεωρημένο διάταγμα για καθορισμό των επιπέδων των βασικών απαιτήσεων για τα αδρανή υλικά.

**(γ) Ανεξάρτητοι εργαστηριακοί έλεγχοι των έργων από το Κεντρικό Εργαστήριο.** Από δειγματοληπτικό έλεγχο των φακέλων του Κεντρικού Εργαστηρίου του Τμήματος Δημοσίων Έργων για τα συμβόλαια οδικών έργων, προέκυψε ότι ο έλεγχος του Κεντρικού Εργαστηρίου δεν είναι επαρκής και συστηματικός, λόγω σταδιακής μείωσης του προσωπικού του Εργαστηρίου. Ως αποτέλεσμα της υφιστάμενης κατάστασης, το σύστημα ελέγχου της ποιότητας των έργων κρίνεται ανεπαρκές για να διασφαλίσει ότι τα έργα πληρούν τις προδιαγραφές, ενώ οι κτιριακές εγκαταστάσεις και ο εξοπλισμός του νέου Εργαστηρίου δεν αξιοποιούνται πλήρως.

Ο Διευθυντής του Τμήματος πληροφόρησε την Υπηρεσία μου ότι γίνονται όλες οι αναγκαίες ενέργειες για κατάλληλη στελέχωση του Εργαστηρίου με προσοντούχο προσωπικό, έτσι ώστε να αξιοποιηθούν πλήρως οι δυνατότητές του. Από νέο έλεγχο της Υπηρεσίας μου, διαπιστώθηκε ότι το Εργαστήριο έχει μερικώς στελεχωθεί με αριθμό υπαλλήλων για την επί τόπου διεξαγωγή εργαστηριακών ελέγχων των οδικών έργων, με περιθώρια όμως περαιτέρω βελτίωσης. Παρατηρήθηκε επίσης ότι καθυστέρησε σημαντικά η διαπίστευση του Εργαστηρίου, η οποία θα διασφαλίσει την αξιοπιστία των δοκιμών και ερευνών του Εργαστηρίου.

Το Φεβρουάριο 2004, στα πλαίσια της προσπάθειας διαπίστευσης του Κεντρικού Εργαστηρίου με βάση τα Πρότυπα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ανατέθηκε σε ξένους συμβούλους η παροχή υπηρεσιών εκπαίδευσης του προσωπικού του Κεντρικού Εργαστηρίου. Η εκπαίδευση του προσωπικού συμπληρώθηκε τον Ιούνιο 2005. Λόγω όμως της εφαρμογής των νέων Ευρωπαϊκών Προτύπων το Μάιο 2005, κρίθηκε αναγκαίο από το Τμήμα όπως η εκπαίδευση του προσωπικού του Εργαστηρίου συνεχιστεί και συμπληρωθεί πάνω στη βάση των νέων Ευρωπαϊκών Προτύπων.

Στόχος του Τμήματος είναι να επιτευχθεί η διαπίστευση του Κεντρικού Εργαστηρίου το συντομότερο δυνατόν.

Ο Διευθυντής του Τμήματος το Μάρτιο 2007 πληροφόρησε περαιτέρω την Υπηρεσία μου ότι μετά την πρόσφατη ενίσχυση του Τμήματος με την πρόσληψη 24 νέων Εκτελεστικών Μηχανικών το Εργαστήριο θα ενισχυθεί σημαντικά με λειτουργούς οι οποίοι θα ενταχθούν και θα παραμείνουν στη δύναμη του Εργαστηρίου ώστε να μπορέσει το Τμήμα να αξιοποιήσει την εξειδίκευση που στο μεταξύ θα έχουν αποκτήσει.

Όσον αφορά το θέμα των επιτόπου εργαστηριακών ελέγχων των οδικών έργων ανέφερε ότι γίνεται κάθε δυνατή προσπάθεια να καλύπτονται όλα τα έργα που εκτελούνται από το Τμήμα.

**(δ) Περιοδική Συντήρηση Αυτοκινητόδρομου Λευκωσίας – Λεμεσού (Α1) - Αρ. Συμβ. PS/C/490.** Η κατασκευή του έργου άρχισε το Νοέμβριο 2005 έναντι ποσού συμβολαίου £822.700. Τον Ιανουάριο 2006, με επιστολή μου προς το Διευθυντή του Τμήματος, παρατήρησα ότι σε αρκετά σημεία του αυτοκινητόδρομου, στην κατεύθυνση από Λεμεσό προς Λευκωσία (χ.θ. 63+000 – χ.θ. 66+900) και στην κατεύθυνση από Λευκωσία προς Λεμεσό (χ.θ. 50+800 – χ.θ. 57+850 και χ.θ. 58+400 – χ.θ. 61+300) ο ασφαλικός τάπητας που τοποθετήθηκε παρουσίασε αποψίλωση των αδρανών, καθώς και ρωγμές στο έρεισμα. Ζήτησα όπως ερευνήσει το θέμα και πληροφορήσει την Υπηρεσία μου για:

(i) Τους λόγους που προκάλεσαν τις πιο πάνω κακοτεχνίες,

(ii) τα μέτρα που προτίθεται το Τμήμα να λάβει για αποκατάσταση των εν λόγω κακοτεχνιών.

Τον Ιούλιο 2006, ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι λόγω των πιο πάνω προβλημάτων δεν έχει γίνει ακόμα προσωρινή παραλαβή του έργου. Με πληροφόρησε επίσης ότι το Τμήμα αποφάσισε όπως ζητήσει από τον εργολάβο να προχωρήσει με τις απαραίτητες διορθωτικές ενέργειες σύμφωνα με τις πρόνοιες του συμβολαίου.

Τον Οκτώβριο 2006, ο εργολάβος προέβη σε διορθωτικές εργασίες αφαίρεσης και επανακατασκευής των τμημάτων του δρόμου που ήταν προβληματικά. Περαιτέρω το Τμήμα έχει ζητήσει από τον εργολάβο την επέκταση της περιόδου συντήρησης του έργου.

**(ε) Μίσθωση υπηρεσιών συμβούλων για τη μελέτη και προώθηση των νέων έργων της Αστυνομίας και των επεκτάσεων/βελτιώσεων των υφιστάμενων κτιρίων.** Τον Ιανουάριο 2006, με επιστολή μου προς το Διευθυντή του Τμήματος, ζήτησα όπως μου υποβληθούν τα ακόλουθα στοιχεία, αναφορικά με τις υπηρεσίες που προσφέρουν οι σύμβουλοι για τη μελέτη και προώθηση των έργων της Αστυνομίας με σκοπό τον έλεγχο της οικονομικότητας των υπηρεσιών τους:

- (i) Να προσδιοριστεί η εργασία που ανέλαβε και εκτέλεσε ο κάθε σύμβουλος, σύμφωνα με τα στάδια εργασίας κάθε έργου, όπως καθορίζονται στα έγγραφα προσφορών του Τμήματος για την ανάθεση ολοκληρωμένων υπηρεσιών σε ιδιώτες μελετητές/ επιμετρητές. Στις περιπτώσεις που ο σύμβουλος δεν είχε συμπληρώσει την εργασία για κάποιο στάδιο, να υπολογιζόταν κατά προσέγγιση το ποσοστό εργασίας που είχε εκτελεστεί για το συγκεκριμένο στάδιο.
- (ii) Το χρόνο που απαιτήθηκε από τους συμβούλους, για εκτέλεση των υπηρεσιών στα πιο πάνω στάδια εργασίας, σε ανθρωποημέρες.
- (iii) Την εκτίμηση της δαπάνης κατασκευής του κάθε έργου.

Τον Απρίλιο 2006, ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι λόγω της ποικιλίας και της ιδιαιτερότητας των έργων της Αστυνομίας, καθώς και της ανάγκης για διασφάλιση της εμπιστευτικότητας στο χειρισμό τους, μετά από συνεννόηση του Τμήματος με το Γραφείο Προγραμματισμού και την Αστυνομία, αποφασίστηκε ότι η μίσθωση υπηρεσιών είναι η πιο ενδεδειγμένη μέθοδος για προώθηση της μελέτης των έργων αυτών. Τέλος με πληροφόρησε ότι το Τμήμα βρίσκει την πιο πάνω μέθοδο παραγωγική, αποτελεσματική και οικονομικά συμφέρουσα.

Τον Ιούλιο 2006, πληροφόρησα το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων ότι δεν θεωρώ τις εξηγήσεις του Τμήματος ικανοποιητικές και η Υπηρεσία μου προτίθεται να επανεξετάσει και επανέλθει επί του θέματος.

Το Μάρτιο 2007, ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε περαιτέρω ότι από τον Απρίλιο 2006 μέχρι τον Ιανουάριο 2007 ο αριθμός των συμβούλων με μίσθωση υπηρεσιών έχει μειωθεί από 10 σε 4.

**(στ) Κατασκευή Γέφυρας στο Φράγμα Γερμασόγειας - Αρ. Συμβ. PS/C/476.** Από επιτόπιο έλεγχο στο έργο, το Μάιο 2007, παρατήρησα τα ακόλουθα όσον αφορά στην πληρωμή του εργολάβου.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης του Τμήματος στην έκθεση αξιολόγησης που υπέβαλε προς το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων για το πιο πάνω έργο, εισηγήθηκε την κατακύρωσή του στον χαμηλότερο προσφοροδότη έναντι του ποσού των £1.397.000 με την πρόνοια όπως, σύμφωνα με το άρθρο 6.4 των όρων του διαγωνισμού, που αφορά σε ψηλές ή χαμηλές τιμολογήσεις, γίνει μείωση/αύξηση ορισμένων τιμών μονάδας της προσφοράς.

Με την τροποποίηση αυτή προέκυψε θετική διαφορά ποσού £15.803,05 στο ποσό προσαρμογής η οποία το διαφοροποίησε από μείον £19.709,48 σε μείον £3.906,43.

Το Μάιο 2007, με επιστολή μου προς το Διευθυντή του Τμήματος παρατήρησα ότι το Συμβούλιο Προσφορών κατακύρωσε το διαγωνισμό σύμφωνα με την εισήγηση του Τμήματος με τη μείωση όμως δύο επιπλέον τιμών μονάδας (άρθρο 1.6 – vehicles type C for the Engineer – από £145.00 την εβδομάδα σε £120.00 και άρθρο 5.4 – pipe caps concrete class 40 – από £91,37 το κ.μ. σε £75,00). Ως αποτέλεσμα η θετική διαφορά διαμορφώθηκε στο ποσό των £28.198 η οποία διαφοροποίησε το ποσό προσαρμογής της προσφοράς από μείον £19.709,48 σε συν £8.488,52.

Η μείωση των δύο πιο πάνω τιμών μονάδας δεν λήφθηκε υπόψη από το Τμήμα παρόλο που περιλήφθηκε στην επιστολή αποδοχής προς τον εργολάβο, με αποτέλεσμα η πληρωμή του εργολάβου να υπολογίζεται με τις αρχικές τιμές της προσφοράς καθώς και με λανθασμένο ποσό προσαρμογής.

Με την πιο πάνω επιστολή μου ζήτησα από το Διευθυντή του Τμήματος όπως αφού γίνουν οι σχετικές διορθώσεις στο ποσό προσαρμογής του συμβολαίου, τις τιμές μονάδας των δύο εργασιών και στο ποσό πληρωμής του πιστοποιητικού αποστείλει στην Υπηρεσία μου το διορθωμένο πιστοποιητικό πληρωμής.

**(ζ) Βελτίωση του Παραλιακού Δρόμου Λάρνακας – Δεκέλεια, Φάση Β - Αρ. Συμβ. PS/C/205 - Προσωρινή μετακίνηση δικτύου της ΑΗΚ.** Η κατασκευή του έργου άρχισε το Μάιο 2004, με χρόνο συμπλήρωσης το Σεπτέμβριο 2005, και ποσό συμβολαίου £2.648.000.

Το Μάρτιο 2005, με επιστολή μου προς το Διευθυντή του Τμήματος, παρατήρησα ότι ενώ η υπογραφή του συμβολαίου έγινε στις 4.5.2004, το αναγκαίο ποσό για την εκτέλεση της προσωρινής μετακίνησης του δικτύου της ΑΗΚ, το οποίο επηρέαζε τις εργασίες του εργολάβου, παραχωρήθηκε από το Τμήμα προς την ΑΗΚ στις 8.7.2004. Οι οδηγίες για εκτέλεση των πιο πάνω εργασιών δόθηκαν από το Μηχανικό του έργου στον εργολάβο 2 εβδομάδες αργότερα, στις 26.7.2004.

Το Σεπτέμβριο 2005, το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων, με πληροφόρησε ότι συμμερίζεται την άποψή μου όσον αφορά στο θέμα του χρόνου που χρειάστηκε για να ενεργήσει το Τμήμα, τον οποίο θεωρεί αδικαιολόγητα μεγάλο. Με πληροφόρησε επίσης ότι έχει παρακαλέσει το Διευθυντή του Τμήματος όπως λάβει σαφή και συγκεκριμένα μέτρα προς αποφυγή επανάληψης παρόμοιων περιπτώσεων στο μέλλον, τα οποία και να κοινοποιήσει στο Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου και στην Υπηρεσία μου εντός 2 μηνών.

Τον Οκτώβριο 2005, η ΚΕΑΑ ενέκρινε για το πιο πάνω θέμα την παραχώρηση στον εργολάβο παράτασης χρόνου 64 εργάσιμων ημερών, ενώ παράλληλα ζήτησε όπως υποβληθεί από το Τμήμα έκθεση για καταμερισμό ευθυνών για το χειρισμό του θέματος που προκάλεσε την καθυστέρηση.

Τον ίδιο μήνα, με επιστολή μου προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου, παρατήρησα ότι λόγω λανθασμένων ενεργειών, το δημόσιο υπέστη αδικαιολόγητη ζημιά, και ζήτησα όπως αφού διερευνηθούν οι παρατηρήσεις μου, με πληροφορήσει για τα αίτια, τους υπαίτιους και τα μέτρα που θα λάβει για τη μη επανάληψη παρόμοιων περιστατικών.

Το Δεκέμβριο 2005, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου με ενημέρωσε ότι η καθυστέρηση οφείλεται στη μη έγκαιρη παραχώρηση των αναγκών πιστώσεων από το Τμήμα Πολοδομίας και Οικήσεως, στην καθυστέρηση στην αποστολή των πιστώσεων προς την ΑΗΚ λόγω των υφιστάμενων διαδικασιών, και στην καθυστέρηση στην έναρξη των εργασιών από την ΑΗΚ λόγω εσωτερικών διαδικασιών. Τέλος με πληροφόρησε ότι καταβάλλεται κάθε προσπάθεια για αντιμετώπιση των καθυστερήσεων που προκύπτουν λόγω των διαδικασιών.

Το Νοέμβριο 2006, σε συνεδρία της η ΚΕΑΑ αποφάσισε όπως εγκρίνει, με βάση την εγκεκριμένη παράταση χρόνου των 64 εργάσιμων ημερών, την παραχώρηση στον εργολάβο του ποσού των £133.000. Ενημερώθηκε επίσης για την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, που λήφθηκε τον Ιούνιο 2006, όπως διοριστεί λειτουργός για τη διενέργεια έρευνας για απόδοση ευθυνών.

**(η) Καταγγελία για έργα που έγιναν από το Γραφείο του Επαρχιακού Μηχανικού Πάφου σε οικία στην Μαραθούντα.** Τον Απρίλιο 2007, μετά από διερεύνηση καταγγελίας πολίτη παρατήρησα ότι κατά τη διάρκεια του 2001, ο Επαρχιακός Μηχανικός Πάφου κατασκεύασε στην αυλή ιδιόκτητης οικίας στην Μαραθούντα, τοίχο αντιστήριξης έναντι δαπάνης £9.800 για στήριξη των πρανών του δρόμου Μαραθούντας – Επισκοπής. Το Σεπτέμβριο 2002, το Τμήμα ανέλαβε γραπτώς δέσμευση έναντι του ιδιοκτήτη για επέκταση του τοίχου. Επειδή το Τμήμα καθυστέρουσε στην εκτέλεση της εργασίας, αυτός προσέφυγε, τον Ιούλιο 2005, στην Επίτροπο Διοίκησης η οποία με επιστολή της εισηγήθηκε την επέκταση του τοίχου λόγω της πιο πάνω δέσμευσης που είχε αναλάβει το Τμήμα έναντι του ιδιοκτήτη. Εντός του 2006, το Τμήμα προχώρησε στην επέκταση του τοίχου ώστε να καλύψει και την αυλή της οικίας έναντι δαπάνης £20.805. Εξέφρασα την άποψη ότι το δημόσιο δεν είχε υποχρέωση να δαπανήσει £30.605 για τέτοιας φύσεως έργο σε ιδιωτική περιουσία.

Τον Ιούλιο 2007, ο Διευθυντής του Τμήματος μεταξύ άλλων με πληροφόρησε ότι δεν φαίνεται να ζητήθηκε ή/και να δόθηκε οποιαδήποτε γραπτή οδηγία στον Επαρχιακό Μηχανικό Πάφου για



κατασκευή της πρώτης φάσης του τοίχου αντιστήριξης (δαπάνη £9.800), και ότι ο Επαρχιακός Μηχανικός Πάφου δεν είχε ενημερώσει το Τμήμα ότι ο τοίχος θα κατασκευαζόταν σε ιδιωτική και όχι κυβερνητική γη.

Τον Αύγουστο 2007, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων με πληροφόρησε ότι το Υπουργείο θα ζητήσει γνωμάτευση από το Γενικό Εισαγγελέα κατά πόσο είναι δυνατόν να προωθηθεί αστική αγωγή εναντίον του τότε Επαρχιακού Μηχανικού Πάφου ο οποίος προχώρησε στην εκτέλεση της πρώτης φάσης του τοίχου χωρίς έγκριση.

#### **4.68 ΤΜΗΜΑ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ**

##### **Μέρος Α**

**Καθυστερημένα έσοδα.** Λόγω της μη ολοκλήρωσης και των λειτουργικών προβλημάτων της μηχανογράφησης του Τμήματος που αναφέρονται πιο κάτω, η κατάσταση καθυστερημένων εσόδων στις 31.12.2006, που έχει ετοιμαστεί από το Τμήμα, παρουσιάζει λανθασμένα υπόλοιπα. Δεν έχει ακόμα υποβληθεί νέα διορθωμένη κατάσταση για τα καθυστερημένα έσοδα. Τα καθυστερημένα έσοδα στις 31.12.2005 ήταν £688.722.

**Διορισμός ανεξάρτητων επιθεωρητών στο εξωτερικό.** Ο θεσμός των ανεξάρτητων επιθεωρητών έχει εισαχθεί από το 1996, αλλά, λόγω δυσκολιών που παρουσιάζονται στην εξεύρεση επιθεωρητών, το Τμήμα βρίσκεται ακόμα στη διαδικασία αναζήτησης επιθεωρητών. Μέχρι τις 31.12.2006 είχαν διοριστεί 35 επιθεωρητές σε 25 λιμάνια, ενώ ο στόχος είναι να διοριστούν 54 επιθεωρητές σε 44 λιμάνια. Παράλληλα δεν έχει ολοκληρωθεί ούτε η απαιτούμενη υποδομή στο Τμήμα τόσο σε εξοπλισμό όσο και σε ανθρώπινο δυναμικό, για το συντονισμό, την εποπτεία και την κατάλληλη αξιοποίηση του θεσμού.

Η αμοιβή των επιθεωρητών για το 2006 ανήλθε στις £133.406 σε σύγκριση με £150.813 το 2005.

Κατά το 2006 έγιναν 657 επιθεωρήσεις (55% της ποντοπόρου ναυτιλίας), ενώ ο στόχος του Τμήματος είναι να γίνεται επιθεώρηση κάθε πλοίου κάθε 12 μήνες. Στο 80% των περιπτώσεων δεν εντοπίστηκαν ελλείψεις στα πλοία, ενώ στις υπόλοιπες περιπτώσεις οι ελλείψεις που εντοπίστηκαν ήταν ασήμαντες και τα πρόστιμα που επιβλήθηκαν ήταν ελάχιστα (£4.300). Δεκαεννέα επιθεωρητές δεν έκαναν καμιά επιθεώρηση το 2006. Εξέφρασα την άποψη ότι θα πρέπει να δοθούν οδηγίες στους επιθεωρητές, για αύξηση των επιθεωρήσεων, ειδικά σε πλοία ψηλού κινδύνου, έτσι ώστε να επιτευχθεί βελτίωση των επιπέδων ασφαλείας και λειτουργίας των πλοίων και μείωση των καταγγελιών και των κρατήσεων πλοίων υπό κυπριακή σημαία από ξένες λιμενικές αρχές. Αναφέρεται ότι κατά το 2006 έγιναν 81 καταγγελίες πλοίων από ξένες λιμενικές αρχές για σοβαρές ελλείψεις και επιβλήθηκαν πρόστιμα από το Τμήμα συνολικού ύψους £57.800. Σε όλες τις περιπτώσεις έγινε κράτηση των πλοίων από τις ξένες λιμενικές αρχές. Σε ορισμένες περιπτώσεις παρατηρήθηκε ότι είχε προηγηθεί επιθεώρηση από τους επιθεωρητές του Τμήματος μερικές μέρες ή εβδομάδες προηγουμένως, χωρίς να προκύψουν παρατηρήσεις.

**Μηχανογράφηση Τμήματος.** Όπως ανέφερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, οι εργασίες για τη μηχανογράφηση του Τμήματος άρχισαν τον Αύγουστο του 2000, με την υπογραφή συμβολαίου με την προμηθεύτρια εταιρεία έναντι του ποσού των £2,7 εκ. και με διάρκεια 27 μηνών (μέχρι το Δεκέμβριο του 2002).

Ενώ το λειτουργικό πρόγραμμα που αφορά στην απαιτούμενη λειτουργικότητα του συστήματος έγινε επίσημα αποδεκτό από το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής από τις 30.6.2003, η πλήρης λειτουργία του συστήματος σε πραγματικό περιβάλλον δεν έχει ολοκληρωθεί, λόγω λειτουργικών προβλημάτων που έχουν εντοπιστεί στους δοκιμαστικούς ελέγχους.

Επίσης λόγω διαφόρων αλλαγών, αναβαθμίσεων και επιπρόσθετων αναγκών που είχαν προκύψει από την ημερομηνία υπογραφής του συμβολαίου, δαπανήθηκε επιπρόσθετο ποσό ύψους

£140.249, καθώς και ποσό £200.100 για τις υπηρεσίες εμπειρογνώμονα.

Από τα πιο πάνω φαίνεται ότι το όλο έργο δεν εξυπηρετεί το σκοπό για τον οποίο αποφασίστηκε η υλοποίησή του και δεν υπήρξαν τα αναμενόμενα οφέλη στην αποδοτικότητα του Τμήματος. Εξέφρασα την άποψη ότι το θέμα θα έπρεπε να εγερθεί ενώπιον των αρμόδιων Υπουργείων για μελέτη και εξεύρεση τρόπων αντιμετώπισής του.

## Μέρος Β

**Εξώδικη ρύθμιση αδικημάτων σχετικά με παραβάσεις της σύμβασης προς αποφυγή συγκρούσεων στη θάλασσα.** Σύμφωνα με τον Κυρωτικό Νόμο 18/80, η αρμόδια αρχή έχει εξουσία να αποδέχεται την καταβολή ποσού που θα συμφωνείται, μετά από συζήτηση, με τον πλοιοκτήτη, για εξώδικη ρύθμιση αδικημάτων σχετικά με την πιο πάνω σύμβαση.

Εισηγήθηκα την τροποποίηση του Κυρωτικού Νόμου, ώστε η αρμόδια αρχή να έχει εξουσία να επιβάλλει και όχι απλώς να αποδέχεται χρηματικές ποινές για παραβάσεις της σύμβασης.

**Διαγωνισμός αρ. 1/2006 για την Προμήθεια, Εγκατάσταση και Συντήρηση Συστήματος Παρακολούθησης και Ενημέρωσης Κυκλοφορίας Πλοίων (VTMIS) Κύπρου.** Ο διαγωνισμός αφορά στην προμήθεια, εγκατάσταση και 5ετή συντήρηση συστήματος VTMIS (Vessel Traffic Monitoring and Information System) για την παρακολούθηση της θαλάσσιας κυκλοφορίας στο ανατολικό σύνορο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με τη συλλογή, επεξεργασία και διαβίβαση/ανταλλαγή πληροφοριών.

Το προϋπολογιζόμενο κόστος του έργου ήταν 3.000.000 Ευρώ και χρηματοδοτείται κατά 50% από το Πρόγραμμα Κοινοτικής Πρωτοβουλίας INTERREG III Α/Ελλάδα – Κύπρος 2000 – 2006 και κατά 50% από την Κυπριακή Δημοκρατία.

Η ευθύνη για την υλοποίηση του έργου ανατέθηκε στο Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας, το οποίο προσέλαβε κατόπι διαγωνισμού συμβούλους, για την ετοιμασία τεχνοοικονομικής μελέτης και τεχνικών προδιαγραφών, στη βάση των οποίων προκηρύχθηκε ο εν λόγω διαγωνισμός.

Για την υλοποίηση του έργου, παρόλο ότι υπήρχε η δυνατότητα χρησιμοποίησης της υφιστάμενης υποδομής των 5 παράκτιων ραντάρ της Αστυνομίας και της Εθνικής Φρουράς, αποφασίστηκε όπως εγκατασταθούν δύο νέα ραντάρ (στα Λιμάνια Λεμεσού και Λάρνακας) για να εξυπηρετούν και την Αρχή Λιμένων Κύπρου, καθώς και η δημιουργία δύο κέντρων παρακολούθησης (VTS) στη Λεμεσό και στη Λάρνακα.

Παράλληλα, είχε ληφθεί πρόνοια στα έγγραφα του διαγωνισμού, για υποβολή του κόστους προμήθειας και εγκατάστασης δύο επιπρόσθετων ραντάρ (στη Λάρα και στο Φανό) σε περίπτωση που αποφασιζόταν αργότερα η πλήρης ανεξαρτητοποίηση του συστήματος VTMIS.

Ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε το Μάρτιο 2006 και οι προσφορές υποβλήθηκαν τον Ιούνιο 2006. Τα έγγραφα του διαγωνισμού είχαν αγοράσει 21 εταιρείες, αλλά τελικά υπέβαλαν προσφορά 8. Από τις 8 προσφορές, η επιτροπή αξιολόγησης έκρινε ότι μόνο μια πληρούσε τους όρους και τις προδιαγραφές. Ωστόσο, το Συμβούλιο Προσφορών, αποφάσισε ομόφωνα τον Οκτώβριο 2006 την ακύρωση του διαγωνισμού, αφού διαπίστωσε ότι και η προσφορά του μοναδικού προσφοροδότη που είχε κριθεί από την επιτροπή αξιολόγησης ότι πληρούσε τους όρους/προδιαγραφές ήταν και αυτή εκτός προδιαγραφών, επειδή η απολαβή (gain) της μιας από τις δύο κεραίες – για το λιμάνι Λεμεσού – ήταν  $37\pm 2\text{dBi}$  αντί μεγαλύτερη από  $37\text{dBi}$  που καθορίστηκε στις προδιαγραφές.

Πέντε από τους προσφοροδότες υπέβαλαν ένσταση στο Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας κατά της απόφασης του Συμβουλίου Προσφορών και στη συνέχεια, οι τρεις από αυτούς καταχώρισαν προσφυγή στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών. Το Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας εξέτασε τις ενστάσεις και διαβίβασε προς τον Πρόεδρο του Συμβουλίου Προσφορών συμπληρωματική έκθεση της επιτροπής αξιολόγησης, αναφέροντας ότι η επιτροπή αποφάσισε να αποδεχθεί την ένσταση

μιας εταιρείας (αυτής που αρχικά είχε κρίνει ως εντός προδιαγραφών) και ζήτησε τη σύγκλιση του Συμβουλίου για επανεξέταση του θέματος και λήψη τελικής απόφασης. Την ίδια ημέρα η επιτροπή αξιολόγησης του Τμήματος Εμπορικής Ναυτιλίας πληροφόρησε γραπτώς το δικηγόρο της εν λόγω εταιρείας ότι είχε εξετάσει την ένσταση του και τη βρήκε δικαιολογημένη, παραπέμποντας το θέμα για επανεξέταση στο Συμβούλιο Προσφορών. Έτσι, ο δικηγόρος της εταιρείας προτού καν καταχωρίσει την ιεραρχική προσφυγή στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών, είχε γραπτώς τη θέση της επιτροπής αξιολόγησης ότι η προσφορά του πελάτη του ήταν εντός προδιαγραφών, γεγονός που επικαλέστηκε και αξιοποίησε κατά τη διαδικασία ενώπιον της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών, προς τεκμηρίωση του ισχυρισμού του ότι η εν λόγω προσφορά λανθασμένα απορρίφθηκε εφόσον ήταν εντός προδιαγραφών. Όπως φαίνεται από την απόφαση της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών, η πιο πάνω τοποθέτηση της επιτροπής αξιολόγησης είχε καθοριστικό ρόλο στη λήψη της απόφασής της.

Το Συμβούλιο Προσφορών εξέτασε το θέμα και αποφάσισε όπως ζητήσει από το Τμήμα να αποταθεί στην εταιρεία και να της ζητήσει, μεταξύ άλλων, όπως υποβάλει την απαραίτητη τεκμηρίωση σχετικά με την απολαβή της κεραίας της Λεμεσού (ASX 1901/CI), η οποία θα έπρεπε να είναι  $\geq 37\text{dBi}$ . Σημειώνεται ωστόσο ότι οι προδιαγραφές καθόριζαν όπως η απολαβή είναι μεγαλύτερη από  $37\text{dBi}$  και όχι μεγαλύτερη ή ίση ( $\geq$ ) με  $37\text{dBi}$ .

Το Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας αφού αποτάθηκε στον προσφοροδότη και πήρε τα στοιχεία που ζητήθηκαν, πληροφόρησε στη συνέχεια το Συμβούλιο Προσφορών, ότι οι προδιαγραφές της κεραίας, όπως φαίνονται στο τεχνικό φυλλάδιο του κατασκευαστή, πληρούν τις απαιτήσεις του διαγωνισμού. Στο εν λόγω τεχνικό φυλλάδιο, η απολαβή της κεραίας ASX – 1901/CI είναι  $\geq 37\text{dBi}$  (όπως είχε ζητηθεί από το Συμβούλιο Προσφορών) και το εύρος κάθετης δέσμης (vertical beamwidth, at  $-3\text{dB}$ ) είναι  $\geq 16^\circ$ .

Το Συμβούλιο Προσφορών αποφάσισε ωστόσο το Νοέμβριο 2006 όπως μη επανεξετάσει το θέμα, ενόψει του γεγονότος ότι στο μεταξύ εκκρεμούσε η εξέταση ιεραρχικών προσφυγών που είχαν καταχωριστεί στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών. Έτσι, πληροφόρησε το Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας ότι η ακυρωτική απόφαση του παραμένει σε ισχύ.

Η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών κατέληξε το τέλος Νοεμβρίου 2006 ότι η απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής, για απόρριψη των προσφορών των αιτητών καθώς και η επακόλουθη ακύρωση του διαγωνισμού, παραβίαζαν το ισχύον δίκαιο και συνεπώς ακυρώνονται.

Ακολούθως, το Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας απέστειλε στον Πρόεδρο του Συμβουλίου Προσφορών συμπληρωματική έκθεση της επιτροπής αξιολόγησης, με την οποία η επιτροπή διαφοροποιούσε τις προηγούμενες εισηγήσεις της, αναφέροντας ότι πέραν της μιας εταιρείας που ήταν πλήρως εντός προδιαγραφών, άλλες 3 εταιρείες, παρά την απόκλιση που παρουσιάζουν στις προδιαγραφές της κεραίας, είναι “ουσιαστικά ανταποκρινόμενες” στους όρους του διαγωνισμού.

Ωστόσο, το Συμβούλιο Προσφορών αποφάσισε το Δεκέμβριο 2006 να απορρίψει τις προσφορές των άλλων τριών εταιρειών, επειδή έκρινε ότι η απόκλιση που παρουσίαζαν οι κεραίες που είχαν προσφερθεί, ήταν ουσιώδης. Αποφάσισε επίσης όπως ανοιχθεί ο οικονομικός φάκελος μόνο μιας εταιρείας, η προσφορά της οποίας κρίθηκε ως πλήρως εντός προδιαγραφών.

Οι άλλες τρεις εταιρείες προσέφυγαν στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών κατά της νέας απόφασης του Συμβουλίου Προσφορών, αλλά η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών απέρριψε τις προσφυγές, επικυρώνοντας την απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών. Σημειώνεται ότι η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών δεν προχώρησε στην εξέταση της εγκυρότητας της μοναδικής προσφοράς που είχε κριθεί ως εντός προδιαγραφών, επειδή θεώρησε ότι η άλλη εταιρεία που το είχε εγείρει και η οποία κρίθηκε ότι ήταν εκτός προδιαγραφών, δεν είχε έννομο συμφέρον.

Το Φεβρουάριο 2007, ο δικηγόρος αποτυχόντα προσφοροδότη απέστειλε επιστολή στην Υπηρεσία μου, αναφέροντας ότι κατά την επιθεώρηση των φακέλων στα πλαίσια της εξέτασης των

ιεραρχικών προσφυγών που είχαν καταχωριστεί στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών, διαπίστωσε ότι ο επιτυχών προσφοροδότης είχε υποβάλει με την προσφορά του τεχνικό φυλλάδιο της κεραίας ASX-1901/C με απολαβή ίση με 35dBi, ενώ στη συνέχεια, όταν του ζητήθηκαν διευκρινίσεις, υπέβαλε νέο διαφοροποιημένο φυλλάδιο με απολαβή ίση με 37dBi, ώστε να είναι εντός προδιαγραφών, αφού οι απαιτήσεις των προδιαγραφών καθόριζαν απολαβή μεγαλύτερη των 37 dBi.

Το Μάρτιο 2007, ο εν λόγω δικηγόρος κοινοποίησε στην Υπηρεσία μου επιστολή του προς το Γενικό Εισαγγελέα, με περαιτέρω στοιχεία για το πιο πάνω θέμα.

Ο Γενικός Εισαγγελέας πληροφόρησε τον πιο πάνω δικηγόρο ότι είχε αποστείλει την επιστολή του στο αρμόδιο Τμήμα (Εμπορικής Ναυτιλίας) για διερεύνηση των καταγγελιών.

Η Υπηρεσία μου διερεύνησε το θέμα και εξέφρασε προς το Διευθυντή του Τμήματος Εμπορικής Ναυτιλίας την άποψη ότι δεν ενδείκνυται η κατακύρωση της προσφοράς, προτού το Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας διερευνήσει και τεκμηριώσει με αδιαμφισβήτητα στοιχεία ότι η κεραία που προσφέρθηκε έχει κατασκευαστεί και δοκιμαστεί προηγουμένως και ότι είναι σύμφωνη με τις προδιαγραφές.

Επειδή η Υπηρεσία μου έκρινε τις εξηγήσεις που υπέβαλε το Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας ως μη ικανοποιητικές, και επειδή στο μεταξύ είχαν προκύψει και νέα στοιχεία (μεταξύ των οποίων παράπονο/καταγγελία και άλλου αποτυχόντα προσφοροδότη αναφορικά με τις κεραίες που υπέβαλε ο επιτυχών προσφοροδότης), απέστειλα τον Απρίλιο 2007 νέα επιστολή προς το Διευθυντή του Τμήματος Εμπορικής Ναυτιλίας, παραθέτοντας τα στοιχεία που με έκαναν να διατηρώ σοβαρές επιφυλάξεις για τα τεχνικά χαρακτηριστικά της κεραίας όπως είχαν υποβληθεί από τον προσφοροδότη. Παράλληλα εξέφρασα την άποψη ότι με βάση τις πρόνοιες των Κανονισμών Προσφορών, συνέτρεχαν λόγοι για ακύρωση του διαγωνισμού.

Οι εξηγήσεις που δόθηκαν από το Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας κρίθηκαν και πάλι από την Υπηρεσία μου ως μη ικανοποιητικές, γι' αυτό ο εκπρόσωπος μου στο Συμβούλιο Προσφορών εισηγήθηκε την ακύρωση του διαγωνισμού, για τους ακόλουθους λόγους:

- (i) Τα τεχνικά φυλλάδια της κεραίας που κατέθεσε ο επιτυχών προσφοροδότης ήταν διαφοροποιημένα σε σχέση με τα τεχνικά φυλλάδια που είχαν δοθεί αργότερα στο Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας από τον κατασκευαστή της κεραίας και χαρακτηρίστηκαν ως επίσημα.

Το γεγονός αυτό δημιουργούσε εύλογα ερωτηματικά ως προς τη σκοπιμότητα της ενέργειας του προσφοροδότη καθώς και ως προς την αξιοπιστία του.

- (ii) Η κατανομή των ποσών της προσφοράς, όπως έγινε από τον προσφοροδότη, δηλαδή 80% για την προμήθεια/εγκατάσταση του συστήματος και 20% για τη συντήρησή του, δεν ήταν σύμφωνη με τους όρους του διαγωνισμού, που την καθόριζαν σε 75% - 25% αντίστοιχα.
- (iii) Κατόπι δειγματοληπτικού ελέγχου, διαπιστώθηκαν σοβαρά λάθη ή/και παραλείψεις στο οικονομικό μέρος της προσφοράς.

Το Συμβούλιο Προσφορών αποφάσισε ομόφωνα το Μάιο 2007 την κατακύρωση της προσφοράς, επιφέροντας ωστόσο ορισμένες διορθώσεις/αλλαγές στις τιμές της προσφοράς, που είχαν εντοπιστεί/υποδειχθεί από την Υπηρεσία μου. Το ποσό του συμβολαίου ανέρχεται στα 1.919.122 Ευρώ για την προμήθεια/εγκατάσταση του συστήματος και στα 388.032 Ευρώ για την 5ετή συντήρησή του.

Σημειώνεται ότι το Μάρτιο 2007 ενδιαφερόμενος προσφοροδότης καταχώρισε προσφυγή στο δικαστήριο, κατά της απόφασης της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών.

#### 4.69 ΤΜΗΜΑ ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

**Διαγωνισμός αρ. 43.07.Α.ΗΜΥ για την προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση ψηφιακών φωτοτυπικών μηχανών.** Το Τμήμα ζήτησε τον Απρίλιο 2007 ανοικτές προσφορές για την προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση ψηφιακών φωτοτυπικών μηχανών. Από τη μελέτη των προνοιών των εγγράφων του διαγωνισμού, η Υπηρεσία μου διαπίστωσε ότι το Τμήμα εξακολουθούσε να αναλαμβάνει τη συντήρηση μέρους του εξοπλισμού, που θα αγοράζόταν, πρακτική η οποία ακολουθείται από το Τμήμα για τη συντήρηση των φωτοτυπικών μηχανών κατά τα τελευταία χρόνια, παρά το γεγονός ότι σύμφωνα με τα αποτελέσματα διαχειριστικού ελέγχου που είχε διεξαχθεί από την Υπηρεσία μου στο παρελθόν, διαπιστώθηκε ότι για το δημόσιο ήταν συμφέρουσα η ανάθεση της συντήρησης των φωτοτυπικών μηχανών στον ιδιωτικό τομέα. Σχετική αναφορά γίνεται και στην Έκθεσή μου για το 2002, κατά τη συζήτηση της οποίας αναφέρθηκε από το Τμήμα ότι ο λόγος που αποφάσισε να αναλάβει τη συντήρηση των πιο πάνω φωτοτυπικών μηχανών, οι οποίες είχαν αγοραστεί εντός του 2002 – πρακτική που όπως αναφέρεται πιο πάνω συνεχίστηκε και κατά τις αγορές των επόμενων χρόνων - ήταν για να μπορέσει, με την τήρηση των αναγκαίων στοιχείων, να ετοιμάσει συγκριτική μελέτη μεταξύ του κόστους συντήρησης από το Τμήμα και του κόστους ανάθεσης της συντήρησης στον ιδιωτικό τομέα. Επίσης, το Τμήμα είχε αναφέρει τότε ότι πρόθεσή του ήταν να διατηρήσει το εργαστήριο συντήρησης γραφειακού εξοπλισμού, με περιορισμένο όμως προσωπικό, βασιζόμενο στη μέχρι τότε πολιτική του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων.

Ενόψει των πιο πάνω, το Μάιο 2007 ζήτησα από το Διευθυντή του Τμήματος όπως αποστείλει στην Υπηρεσία μου τα στοιχεία που τηρούνταν από το Τμήμα κατά τα τελευταία 2 χρόνια, για τις φωτοτυπικές μηχανές που συντηρούνται από το πιο πάνω εργαστήριό του, και επίσης να πληροφορήσει την Υπηρεσία μου κατά πόσο τα πιο πάνω στοιχεία έχουν αξιολογηθεί από το Τμήμα και από το Υπουργείο. Τέλος, ζήτησα να πληροφορηθώ κατά πόσο με βάση την αξιολόγηση των πιο πάνω στοιχείων έχει επανεξεταστεί η πολιτική του Υπουργείου.

Τον Ιούνιο 2007 ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε τα ακόλουθα:

- (i) Τα στοιχεία που αφορούν στη συντήρηση των φωτοτυπικών μηχανών αξιολογούνται ετησίως, και από την αξιολόγηση προκύπτει ότι το κόστος λειτουργίας του εργαστηρίου του Τμήματος εξακολουθεί να είναι ψηλότερο από το κόστος του ιδιωτικού τομέα, παρόλο ότι μειώθηκε ο αριθμός του προσωπικού που ασχολείται με τη συντήρηση.
- (ii) Τα στοιχεία αυτά είναι στη διάθεση της Υπηρεσίας μου για οποιαδήποτε επεξεργασία και αξιολόγηση.
- (iii) Παρόλο που είναι γνωστό στο Τμήμα ότι το κόστος συντήρησης γραφειακού εξοπλισμού από το εργαστήριό του είναι ψηλότερο από το κόστος ανάθεσης των πιο πάνω εργασιών στον ιδιωτικό τομέα, εντούτοις η μέχρι σήμερα πολιτική του Υπουργείου είναι η διατήρηση του εργαστηρίου, εφόσον το Τμήμα δεν έχει λάβει οποιαδήποτε οδηγία από το Υπουργείο για αλλαγή της πολιτικής αυτής.

Οι προσφορές υποβλήθηκαν τον Ιούνιο 2007 και όπως διαπιστώθηκε από την έκθεση αξιολόγησης η οποία υποβλήθηκε τον Αύγουστο 2007 στο Συμβούλιο Προσφορών, το συνολικό κόστος προμήθειας και 7ετούς συντήρησης (με ανάληψη της συντήρησης από τον προμηθευτή) 60 φωτοτυπικών μηχανών μεσαίας δυναμικότητας, ήταν το ίδιο με το κόστος αγοράς των 60 φωτοτυπικών μηχανών (της ίδιας δυναμικότητας) και των αναλωσίμων τους για 7 χρόνια, χωρίς όμως το κόστος των εργατικών (με ανάληψη της συντήρησης από το Τμήμα). Ενόψει των πιο πάνω, το Συμβούλιο Προσφορών αποφάσισε την αναβολή λήψης απόφασης για την κατακύρωση των πιο πάνω 60 φωτοτυπικών μηχανών, για να εξεταστεί κατά πόσο εξακολουθεί να ισχύει η ίδια πολιτική του Υπουργείου.

**Συμβόλαιο μηχανολογικών εγκαταστάσεων στα Νέα Επαρχιακά Κυβερνητικά Γραφεία Πάφου.** Από επιτόπιο έλεγχο των εργασιών που έγινε από την Υπηρεσία μου το Φεβρουάριο 2007, καθώς και τη μελέτη των εγγράφων του συμβολαίου, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Η εγκατάσταση μέρους του εξοπλισμού όπως οι λέβητες και καυστήρες, οι κεντρικές μονάδες διαχείρισης αέρα κλιματισμού, οι αντλίες θέρμανσης, το σύστημα πυροπροστασίας του κυρίως μηχανοστασίου, οι δεξαμενές πετρελαίου, οι μονώσεις των σωληνώσεων και τα φουγάρα καυσαερίων των λεβήτων, δεν είχε γίνει με βάση τις πρόνοιες του συμβολαίου.
- (ii) Δεν είχε παραδοθεί/εγκατασταθεί εξοπλισμός ο οποίος περιλαμβανόταν στο συμβόλαιο, όπως τα εργαλεία καθαρισμού για τους λέβητες, οι μεταλλικές βάσεις, τα αντιδονητικά και αντισεισμικά στηρίγματα καθώς και τα πτερύγια βαρύτητας στις εισαγωγές φρέσκου αέρα των κεντρικών μονάδων διαχείρισης αέρα κλιματισμού, οι κουβέρτες πυρόσβεσης, οι βαθμονομημένοι δείκτες της ποσότητας πετρελαίου και οι μετρητές περιεχομένου των δεξαμενών πετρελαίου, η μόνωση στις σωληνώσεις πλήρωσης/διαστολής των συστημάτων θέρμανσης – ψύξης, οι δύο εκτυπωτές του συστήματος διαχείρισης κτιρίου, και οι διακόπτες ασφαλείας με κλειδαριά για κάθε εξαεριστήρα, αντλία και κεντρική μονάδα διαχείρισης αέρα κλιματισμού.
- (iii) Δεν είχαν υποβληθεί στο Τμήμα η 5ετής γραπτή εγγύηση από τον κατασκευαστή των λεβήτων, τα πρωτότυπα επίσημα πιστοποιητικά δοκιμών από τον κατασκευαστή των λεβήτων-καυστήρων, τα αποτελέσματα των εργοστασιακών δοκιμών των αντλιών και οι μετρήσεις των επιπέδων θορύβου για κάθε χώρο εργασίας του κτιρίου.
- (iv) Σε μέρος των εργασιών, όπως στα φουγάρα καυσαερίων και στις ενώσεις του προστατευτικού καλύμματος αλουμινίου των αεραγωγών της οροφής, είχαν διαπιστωθεί κακοτεχνίες, ενώ οι μονώσεις των λεβήτων και η προστασία των κινητήρων μερικών αντλιών θέρμανσης, ήταν κατώτερη από την προβλεπόμενη στο συμβόλαιο.

Οι πιο πάνω ατέλειες/παραλείψεις/κακοτεχνίες, δεν είχαν συμπεριληφθεί στον κατάλογο που επισυνάφθηκε στο Πιστοποιητικό Προσωρινής Παραλαβής του Τμήματος 1 του κτιρίου και ως εκ τούτου εξέφρασα την άποψη ότι θα έπρεπε να δοθούν στον εργολάβο ως συμπληρωματικές παρατηρήσεις. Επίσης εισηγήθηκα όπως στις περιπτώσεις που κρίνεται απαραίτητη η επιδιόρθωση/συμπλήρωσή τους, να ζητηθεί από τον εργολάβο όπως συμμορφωθεί το συντομότερο, ενώ στις περιπτώσεις που αποφασιστεί ότι δεν επηρεάζεται η ομαλή λειτουργία, ασφάλεια, ποιότητα και απόδοση των συστημάτων, τότε να εκτιμηθεί/υπολογιστεί η αξία τους και να αφαιρεθεί το αντίστοιχο ποσό από το ποσό του συμβολαίου, κατά την ετοιμασία του τελικού λογαριασμού. Τέλος, εισηγήθηκα στο Διευθυντή του Τμήματος όπως ζητηθούν εξηγήσεις από τους ιδιώτες συμβούλους για το μη εντοπισμό/καταγραφή των πιο πάνω κατά τη διάρκεια εκτέλεσης ή/και προσωρινής παραλαβής των εργασιών.

Ο Διευθυντής του Τμήματος προς τον οποίο υπέβαλα τις παρατηρήσεις μου, με πληροφόρησε τον Ιούνιο 2007 ότι μέχρι την ημερομηνία διεξαγωγής του ελέγχου από την Υπηρεσία μου είχαν παραληφθεί τα κτίρια Α, Β, Γ και Δ, ενώ η παραλαβή του κτιρίου Ε, το οποίο περιλαμβάνει πέραν των γραφειακών χώρων, και την αίθουσα πολλαπλής χρήσης καθώς και τους χώρους του μηχανοστασίου/λεβητοστασίου, έγινε μετέπειτα – τον Απρίλιο 2007 - από τους ιδιώτες συμβούλους, ενώ εκκρεμεί η παραλαβή του από την υπηρεσιακή επιτροπή παραλαβής. Επειδή μέρος των παρατηρήσεών μου αφορούσε σε χώρους οι οποίοι δεν είχαν μέχρι τότε παραληφθεί, αρκετές από αυτές περιλήφθηκαν αργότερα στον κατάλογο παραλείψεων/ατελειών του κτιρίου Ε. Για όσες από τις παρατηρήσεις μου δεν είχαν περιληφθεί στον κατάλογο παραλείψεων/ατελειών του έργου, θα ζητηθεί από το συντονιστή του έργου η συμπλήρωση του εν λόγω καταλόγου με τις παρατηρήσεις αυτές. Επίσης, το Τμήμα συμφώνησε με την εισήγησή μου ότι ο εργολάβος θα πρέπει να συμπληρώσει τις παραλείψεις/ατέλειες που θα κριθούν απαραίτητες, ενώ για τις

υπόλοιπες θα πρέπει να γίνουν οι ανάλογες αποκοπές κατά την ετοιμασία του τελικού λογαριασμού.

Τέλος, ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι αναμένει τις εξηγήσεις των συμβούλων για το μη εντοπισμό/καταγραφή από μέρους τους των πιο πάνω παρατηρήσεων μου.

**Προσφορά αρ. 35/04 για την προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση συστήματος φωτοεπισήμανσης για παραβιάσεις ταχύτητας και κόκκινου στα φώτα τροχαίας.**

(α) Όπως ανέφερα στην Έκθεσή μου για το προηγούμενο έτος, ο διαγωνισμός κατακυρώθηκε το Μάρτιο 2005, στο χαμηλότερο προσφοροδότη έναντι 6.527.140 Ευρώ, περιλαμβανομένων πέντε φάσεων, καθώς και της δετούς συντήρησης. Η πρώτη από τις πέντε φάσεις του έργου συνολικού κόστους 427.450 Ευρώ, προβλεπόταν να συμπληρωθεί εντός 9 μηνών από την υπογραφή του συμβολαίου, δηλαδή τον Ιανουάριο 2006, και θα ήταν πιλοτική. Από την επιτυχία της φάσης αυτής θα αποφασιζόταν η συνέχιση των υπολοίπων 4 φάσεων.

Τον Ιούνιο 2006, κατά τους ελέγχους/δοκιμές για την παραλαβή του συστήματος, διαπιστώθηκε ότι μέρος του εξοπλισμού που εγκαταστάθηκε [εκτυπωτής, τηλεπικοινωνιακός εξοπλισμός (Modems), ραντάρ κινητών μονάδων, εξυπηρετητής (Server) και συσκευές αποθήκευσης δεδομένων (WORM)], ήταν διαφορετικός από αυτό που προβλεπόταν στο συμβόλαιο. Η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ) ενέκρινε τις πιο πάνω αλλαγές και έτσι το σύστημα παραλήφθηκε και τέθηκε σε λειτουργία τον Οκτώβριο 2006. Στην απόφαση της ΚΕΑΑ, όσον αφορά στην έγκριση της αλλαγής της συσκευής αποθήκευσης δεδομένων, είχε περιληφθεί όρος ότι κατά τη διάρκεια της 9μηνης δοκιμαστικής περιόδου, η συμβασιούχος εταιρεία όφειλε να εξεύρει άλλη σύγχρονη συσκευή WORM σε παραγωγή, και σε περίπτωση που αυτό δεν είναι εφικτό, άλλη συσκευή ισοδύναμη ή και ανώτερη των προδιαγραφών, που βρίσκεται σε παραγωγή, και που θα εγκριθεί από την ΚΕΑΑ. Μετά την έγκριση των νέων συσκευών, η συμβασιούχος εταιρεία οφείλει να αντικαταστήσει τις υφιστάμενες συσκευές που εγκαταστάθηκαν κατά την πρώτη φάση, με τις νέες εγκριμένες συσκευές.

Σε περίπτωση αδυναμίας του εργολάβου να τηρήσει τους πιο πάνω όρους, η εν λόγω έγκριση της ΚΕΑΑ θα εθεωρείτο ως μη δοθείσα.

Τον Ιούνιο 2007 και μετά τη λήξη της 9μηνης δοκιμαστικής περιόδου του συστήματος, το Τμήμα υπέβαλε στην Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΤΕΑΑ) εισήγηση για έγκριση νέων συσκευών αποθήκευσης δεδομένων διαφορετικού τύπου (WORM stick), οι οποίες διαφέρουν ουσιαστικά από τις αρχικές που είχαν περιληφθεί στο συμβόλαιο, και επιπρόσθετα η εγκατάστασή τους συνεπάγεται και άλλες αλλαγές στον τρόπο λειτουργίας του συστήματος, το κόστος των οποίων θα επιβαρυνόταν η συμβασιούχος εταιρεία. Η πιο πάνω εισήγηση εγκρίθηκε από την ΤΕΑΑ τον Ιούλιο 2007, παρά το γεγονός ότι κατά τη συζήτηση του πιο πάνω θέματος εκκρεμούσαν διευκρινίσεις σε ερωτήματα που είχαν εγερθεί από την Αστυνομία, που είναι ο χρήστης του συστήματος, και τα οποία είχαν προκύψει κατά την παρουσίαση των νέων συσκευών. Ταυτόχρονα, εγκρίθηκε εισήγηση του Τμήματος για παράταση της διάρκειας δοκιμαστικής περιόδου του συστήματος για επιπρόσθετο διάστημα δύο μηνών από την ημερομηνία λειτουργίας του νέου αποθηκευτικού μέσου σε τουλάχιστον δύο μονάδες από το κάθε είδος, καθώς και της λειτουργίας του κεντρικού εξοπλισμού και λογισμικού, με ανάλογη ανανέωση της ισχύος της εγγυητικής για το ποσό που είχε ήδη εγκριθεί για πληρωμή.

Κατά τη συζήτηση του θέματος στην ΚΕΑΑ, η Υπηρεσία μου διαφώνησε με την εισήγηση της ΤΕΑΑ για αποδοχή του νέου συστήματος αποθήκευσης δεδομένων, για τους ακόλουθους λόγους:

- (i) Η απόφαση της ΚΕΑΑ ήταν να εξευρεθεί άλλη σύγχρονη συσκευή WORM και σε περίπτωση που αυτό δεν ήταν εφικτό, άλλη συσκευή ισοδύναμη ή και ανώτερη των προδιαγραφών.

- (ii) Η συσκευή που προτείνεται δεν είναι WORM. Επιπρόσθετα, τα τεχνικά χαρακτηριστικά της είναι υποδεέστερα της αρχικής συσκευής που περιλαμβανόταν στο συμβόλαιο, όπως διαπιστώθηκε από την αξιολόγηση/σύγκριση της από το Τμήμα ΗΜΥ [όπως (α) η ταχύτητα μεταφοράς δεδομένων η οποία είναι μειωμένη κατά 50%, (β) η χωρητικότητα, η οποία είναι μικρότερη κατά 13%, (γ) ο μέσος χρόνος ζωής, που είναι μεγαλύτερος των 10 χρόνων αντί 70 χρόνια, και (δ) η δυνατότητα διαγραφής, η οποία επιτρέπει την καταστροφή των δεδομένων μέσω των Windows].

Σε περίπτωση όμως κατά την οποία η ΚΕΑΑ αποφασίσει την έγκριση της προτεινόμενης αλλαγής, η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε τα ακόλουθα:

- Να χρησιμοποιηθεί ο προτεινόμενος εξοπλισμός σε όλες τις υφιστάμενες μονάδες της Α' Φάσης για δοκιμαστική περίοδο 9 μηνών, όπως προβλεπόταν από το συμβόλαιο για τον αρχικό εξοπλισμό που θα εγκαθίστατο.
- Η Αστυνομία, που είναι ο χρήστης του συστήματος, να διαβεβαιώσει κατά πόσο αποδέχεται ανεπιφύλακτα την αλλαγή του εξοπλισμού και ότι η αλλαγή αυτή δεν θα έχει οποιεσδήποτε επιπτώσεις στη λειτουργικότητα του όλου συστήματος καθώς και οποιαδήποτε επιπρόσθετα λειτουργικά έξοδα για την Αστυνομία.

Η ΚΕΑΑ ζήτησε όπως υποβληθούν γραπτώς οι απόψεις/διευκρινίσεις της Αστυνομίας για να αποφασίσει σε άλλη συνεδρία.

Τον Ιούλιο 2007, η Αστυνομία με επιστολή της ανέφερε ότι δεν μπορεί να αποδεχθεί το προτεινόμενο νέο μέσο αποθήκευσης δεδομένων, εφόσον τα δεδομένα που θα φυλάγονται σ' αυτό μπορούν να διαγραφούν.

Ενόψει των πιο πάνω, η ΚΕΑΑ αποφάσισε τον Αύγουστο 2007 να απορρίψει την εισήγηση της ΤΕΑΑ για αποδοχή του νέου αποθηκευτικού μέσου.

Στη συνέχεια, και επειδή ο εργολάβος δεν αποδέχθηκε την απόφαση της ΚΕΑΑ, δηλώνοντας ότι με τις ενέργειες του Τμήματος και την καθυστέρηση που σημειώθηκε χωρίς αυτό να αντιδράσει, καταδεικνύεται κατά την άποψή του η αποδοχή του συστήματος, το Τμήμα ζήτησε τη συμβουλή της Νομικής Υπηρεσίας για τον περαιτέρω χειρισμό του θέματος. Η Νομική Υπηρεσία εξέφρασε την άποψη πως, δεδομένου ότι η ΚΕΑΑ απέρριψε τελικά την εισήγηση του εργολάβου, το Τμήμα μπορούσε συνακόλουθα να προβεί σε διακοπή του συμβολαίου, κατά τα αναφερόμενα σε συγκεκριμένο όρο της προσφοράς. Ακολούθησε στις 5.9.2007 σύσκεψη υπό την προεδρία της Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων, με τη συμμετοχή εκπροσώπων όλων των εμπλεκόμενων Υπηρεσιών, κατά την οποία αποφασίστηκε να ετοιμαστεί, με τη βοήθεια του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, απάντηση του Τμήματος προς τον εργολάβο, στη βάση της απόφασης της ΚΕΑΑ, η οποία να σταλεί σε 3 μέρες.

Την ίδια μέρα ο εργολάβος υπέβαλε νέα πρόταση για το αποθηκευτικό μέσο των μονάδων του συστήματος φωτοεπισήμανσης, η οποία εξετάστηκε από το Τμήμα σε συνεργασία με την Αστυνομία και κρίθηκε ότι κατ' αρχήν φαίνεται να ικανοποιεί τις απαιτήσεις των προδιαγραφών. Ενόψει της πιο πάνω εξέλιξης, το Τμήμα πληροφόρησε τον εργολάβο ότι θα προχωρήσει άμεσα σε τερματισμό της σύμβασης σε περίπτωση που μέχρι τις 13.9.2007 δεν επιβεβαιωθεί γραπτώς από τον ίδιο ότι αποδέχεται συγκεκριμένους όρους που το Τμήμα έθεσε ως προϋπόθεση για την αποδοχή της πρότασής του, και η σύμβαση θα θεωρείται ως τερματισθείσα από τη λήξη της πιο πάνω προθεσμίας. Μεταξύ των όρων περιλαμβάνεται και η επέκταση της αρχικής 9μηνης δοκιμαστικής περιόδου μέχρι και 9 επιπλέον μήνες, ώστε να καταστεί δυνατή η δοκιμή της τελευταίας πρότασής του. Τελικά, το Τμήμα έκανε αποδεκτό αίτημα του εργολάβου για μετάθεση της ημερομηνίας επιβεβαίωσης της αποδοχής του και ως νέα ημερομηνία ορίστηκε η 19.9.2007.

Στις 19.9.2007 ο εργολάβος απάντησε στο Τμήμα μέσω του δικηγόρου του, θέτοντας υπό όρους την προηγούμενή του εισήγηση, ενώ ταυτόχρονα ζήτησε όπως εξεταστούν και άλλες εισηγήσεις



του. Ενόψει της πιο πάνω επιστολής, το Τμήμα ειδοποίησε στις 21.9.2007 γραπτώς τον εργολάβο ότι η σύμβαση τερματίζεται.

(β) Τον Ιανουάριο 2007, ο Αρχηγός Αστυνομίας ενημέρωσε το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ότι κατά τη λειτουργία της Α΄ Φάσης του συστήματος υπήρξαν αναφορές από μέλη της Αστυνομίας, η οποία είναι ο χρήστης του συστήματος, ότι σε κάποιες περιπτώσεις η προμηθεύτρια εταιρεία πιθανόν να είχε υπερτιμολογήσει κάποιες εργασίες που καλείτο να εκτελέσει στα πλαίσια της συντήρησης. Μέσα στα πλαίσια των εξετάσεων που διεξήγαγε η Αστυνομία, διαπιστώθηκε ότι πράγματι η πιο πάνω εταιρεία είχε υπερτιμολογήσει κάποιες εργασίες που εκτέλεσε και είχε χρεώσει κάποια εξαρτήματα χωρίς να έχουν χρησιμοποιηθεί, συνολικού κόστους περίπου £2.000. Επίσης, διαπιστώθηκε ότι σε τέσσερις από τις έξι περιπτώσεις που εντοπίστηκαν, δεν είχε ακολουθηθεί η διαδικασία που προβλέπεται στο συμβόλαιο συντήρησης για τις περιπτώσεις επιδιόρθωσης βλαβών του συστήματος.

Οι πιο πάνω παρατηρήσεις/διαπιστώσεις τέθηκαν ενώπιον της εταιρείας σε σύσκεψη που συγκλήθηκε το Δεκέμβριο 2006 για επίλυση προβλημάτων που παρουσίαζε το σύστημα, και ο Διευθυντής της εταιρείας δήλωσε πρόθυμος να τις συζητήσει για επίλυσή τους. Όπως πληροφορήθηκα, οι έρευνες της Αστυνομίας θα συνεχίζονταν, ώστε να διαπιστωθεί κατά πόσο έχουν διαπραχθεί ποινικά αδικήματα.

**Συντήρηση ιατρικού εξοπλισμού των Νέων Γενικών Νοσοκομείων Λευκωσίας και Αρμοχώστου.** Εξαιτίας της καθυστέρησης που σημειώθηκε στην έναρξη λειτουργίας των δύο Νοσοκομείων, μέρος του ιατρικού εξοπλισμού είχε παραδοθεί πριν από την ετοιμασία των χώρων εγκατάστασής του, με αποτέλεσμα κατά την παράδοσή του να είναι δυνατός μόνο ο ποσοτικός έλεγχος/επαλήθευση των ειδών που παραδόθηκαν, αντί της παραλαβής κατόπτι δοκιμαστικής λειτουργίας του εξοπλισμού (commissioning and taking over), όπως προβλεπόταν στους όρους των συμβολαίων. Η παραλαβή αυτή έγινε μεταγενέστερα και αφού ολοκληρώθηκαν οι χώροι εγκατάστασης του εξοπλισμού, με αποτέλεσμα να προκύψει διαφωνία μεταξύ του Τμήματος και των προμηθευτών ως προς το χρόνο έναρξης των συμβολαίων συντήρησης. Το Τμήμα είχε αποστείλει επιστολές προς τους προμηθευτές του εξοπλισμού, για να προσέλθουν προς υπογραφή των συμβολαίων συντήρησης, με ημερομηνία έναρξης αυτή της τελικής παραλαβής όπως προβλέπεται και στους όρους του διαγωνισμού, αλλά οι προμηθευτές απάντησαν γραπτώς, ζητώντας όπως τους καταβληθούν επιπλέον ποσά ως αποζημίωση για την απώλεια της περιόδου εγγύησης, λόγω της καθυστέρησης που παρατηρήθηκε στην τελική παραλαβή του εξοπλισμού. Οι πιο πάνω απαιτήσεις των αναδόχων υποβλήθηκαν το Νοέμβριο 2006 στην Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (TEAA), η οποία αφού έλαβε υπόψη τη θέση του Διευθυντή του Τμήματος ότι τα περιθώρια για περαιτέρω μείωση των ποσών που απαιτούνταν είχαν εξαντληθεί από την επιτροπή διαπραγμάτευσης του Τμήματος, καθώς επίσης και την προφορική υπόδειξη του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας σε άλλη παρόμοια υπόθεση, ότι ελάχιστη πιθανότητα θετικής κατάληξης για το δημόσιο θα έχει η προσφυγή στη δικαιοσύνη, αποφάσισε, το Μάιο 2007, να υποβάλει εισήγηση προς την Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ) για μετατόπιση των ημερομηνιών έναρξης των συμβολαίων συντήρησης με βάση τις ημερομηνίες τελικής παραλαβής του εξοπλισμού, με ανάλογη αποζημίωση των προμηθευτών για την απώλεια της περιόδου εγγύησης. Κατά την εξέταση των πιο πάνω θεμάτων από την TEAA, η Υπηρεσία μου εξέφρασε την άποψη ότι το θέμα δεν αφορούσε στα συμβόλαια συντήρησης αλλά στα συμβόλαια αγοράς του εξοπλισμού, και ως τέτοιο θα έπρεπε να εξεταστεί, αφού προηγουμένως υποβάλλονταν οι σχετικές απαιτήσεις από τους προμηθευτές του εξοπλισμού. Επίσης, η Υπηρεσία μου εξέφρασε την άποψη ότι ανεξάρτητα με τα πιο πάνω, και σύμφωνα με τις πρόνοιες του συμβολαίου, ήταν ευθύνη του προμηθευτή να μεριμνήσει για την παράταση της περιόδου της εργοστασιακής εγγύησης του εξοπλισμού και να απαιτήσει τυχόν επιπρόσθετα έξοδα του. Ωστόσο, ενώ οι προμηθευτές δεν είχαν προβεί έγκαιρα σε οποιαδήποτε ενέργεια, με την παραλαβή

αργότερα των επιστολών του Τμήματος και τον καθορισμό των ημερομηνιών έναρξης των συμβολαίων συντήρησης, ήγειραν για πρώτη φορά το θέμα, απαιτώντας την προκαταβολική πληρωμή για την απώλεια της εργοστασιακής εγγύησης, η οποία να καλύπτει το κόστος των ανταλλακτικών που πιθανόν να χρειαστεί να αντικατασταθούν κατά τον πρώτο χρόνο λειτουργίας του εξοπλισμού, εξαιτίας κατασκευαστικής ατέλειας ή/και ελαττωματικών υλικών. Τέλος, εισηγήθηκα όπως - εφόσον ο εξοπλισμός χρησιμοποιείτο ήδη για χρονικό διάστημα πέραν του ενός έτους - ο ανάδοχος τεκμηριωμένα να υποβάλει το είδος και το κόστος των ανταλλακτικών/εξαρτημάτων που χρειάστηκε να αντικατασταθούν κατά τον πρώτο χρόνο λειτουργίας του εξοπλισμού και δεν καλύπτονται από την εργοστασιακή εγγύηση, ώστε να αποζημιωθεί για το πραγματικό επιπρόσθετο κόστος/ζημιά που ενδεχομένως να υπέστη.

Τελικά, τον Ιούνιο 2007 η ΚΕΑΑ ενέκρινε τις εισηγήσεις του Τμήματος, με την προϋπόθεση να υποβληθούν από το Τμήμα πίνακες στους οποίους να φαίνεται ότι είναι προς το δημόσιο συμφέρον η διευθέτηση που θα επιτευχθεί.

Το Τμήμα υπέβαλε τον ίδιο μήνα τον πιο κάτω πίνακα προς την ΚΕΑΑ, με βάση τον οποίο θα πληρωθούν στους προμηθευτές των πέντε συμβάσεων για τις οποίες είχαν εγερθεί μέχρι τότε απαιτήσεις, τα πιο κάτω ποσά:

<b>Εξοπλισμός</b>	<b>Ποσό προς πληρωμή (Ευρώ)</b>
(i) Σκουαλτικές Λυχνίες	10.000
(ii) Χειρουργικά Τραπέζια	10.000
(iii) CSSD (Σύστημα Κεντρικής Αποστείρωσης)	40.000
(iv) Αναισθησιολογικά Μηχανήματα	38.207
(v) X-ray (Ultrasound)	13.000
<b>Σύνολο</b>	<b>111.207</b>

Το Τμήμα υπολόγισε επίσης (θεωρητικά), το συνολικό ποσό το οποίο θα πληρωνόταν στους προμηθευτές, στην περίπτωση κατά την οποία ως ημερομηνία έναρξης των συμβολαίων συντήρησης θεωρείτο η ημερομηνία παράδοσης του εξοπλισμού, έστω και αν ο εξοπλισμός δεν μπορούσε να τεθεί σε λειτουργία/χρήση από την ημέρα εκείνη. Το ποσό αυτό υπολογίστηκε σε 179.475 Ευρώ, με βάση και την προφορική υπόδειξη του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, η οποία όμως είχε εκφραστεί για άλλη συγκεκριμένη περίπτωση με διαφορετικά δεδομένα, και δεν μπορούσε κατά την άποψή μου να θεωρηθεί δεσμευτική για τις πιο πάνω περιπτώσεις.

**Διαγωνισμός αρ. 06.123.Μ.ΗΜΥ για την προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση Άσπιδων Σουίτων στο Νοσοκομείο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος ΙΙΙ στη Λευκωσία και στο Νέο Γενικό Νοσοκομείο Λεμεσού.** Ο διαγωνισμός κατακυρώθηκε τον Οκτώβριο 2006 από το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων έναντι £729.990 + ΦΠΑ. Από τη μελέτη της προσφοράς του επιτυχόντα προσφοροδότη, διαπιστώθηκε ότι στην ανάλυση της προσφοράς, για τα τέλη χαρτοσήμανσης της σύμβασης, αναγραφόταν το ποσό των £15.000 το οποίο είναι υπερβολικά ψηλό (με βάση το ποσό της προσφοράς και το προβλεπόμενο τέλος, το ποσό αυτό θα έπρεπε να ήταν περίπου £1.400).

Ενόψει των πιο πάνω, το Νοέμβριο 2006 ζήτησα από το Διευθυντή του Τμήματος όπως ερευνήσει τους λόγους και τις τυχόν ευθύνες για το μη εντοπισμό της μεγάλης διαφοράς μεταξύ του πραγματικού κόστους και της τιμής της προσφοράς, όπως υποβλήθηκε, για τα τέλη χαρτοσήμανσης (περίπου δεκαπλάσια).

Ο Διευθυντής του Τμήματος το Δεκέμβριο 2006 με πληροφόρησε ότι παρόλο που η επιτροπή αξιολόγησης της προσφοράς εντόπισε και διόρθωσε αριθμητικό λάθος στην προσφορά του επιτυχόντα προσφοροδότη, εντούτοις δεν είχε εντοπίσει και υποδείξει ως όφειλε το λάθος στο τέλος χαρτοσήμανσης. Με πληροφόρησε επίσης ότι μελετάται από το Τμήμα η διαφοροποίηση του τρόπου αναγραφής του ποσού αυτού σε μελλοντικούς διαγωνισμούς, προς αποφυγή παρόμοιων περιπτώσεων στο μέλλον. Όσον αφορά στην ανάθεση της σύμβασης, αυτή τελικά είχε γίνει με βάση το ορθό ποσό του τέλους χαρτοσήμανσης, και το τελικό ποσό του συμβολαίου μειώθηκε σε £715.990+ΦΠΑ. Για το θέμα τυχόν ευθύνης για την παράλειψη της επιτροπής αξιολόγησης, με πληροφόρησε ότι έχουν γίνει σχετικές παρατηρήσεις και υποδείξεις προς την επιτροπή αξιολόγησης του διαγωνισμού.

Το Μάιο 2007 ο συντονιστής του έργου υπέβαλε στην Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (TEAA) σημείωμα με το οποίο ζητείτο εκ των προτέρων η παράταση του χρόνου αποπεράτωσης του έργου κατά 16 εβδομάδες, λόγω της μη έγκαιρης ανταπόκρισης των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών για το σχολιασμό/έγκριση της μελέτης που είχε υποβάλει για έγκριση ο εργολάβος, καθώς και λόγω καθυστερήσεων στις οικοδομικές εργασίες ετοιμασίας των χώρων που εκτελούνταν από το Τμήμα Δημοσίων Έργων. Κατά τη συζήτηση του πιο πάνω θέματος, η TEAA ζήτησε από το συντονιστή του έργου όπως υποβάλει πλήρη έκθεση με την οποία να τεκμηριώνεται η παράταση που εισηγείτο να δοθεί στον εργολάβο.

Τον Ιούλιο 2007, δύο μήνες μετά τη λήξη της ημερομηνίας αποπεράτωσης του έργου που ήταν το Μάιο, και χωρίς μέχρι τότε να έχει εγκριθεί οποιαδήποτε παράταση, το Τμήμα ζήτησε έγκριση από το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων για εφαρμογή της διαδικασίας με διαπραγμάτευση με τον εργολάβο του έργου, για την προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση δύο επιπλέον ψυκτών νερού (ένα για κάθε νοσοκομείο) για κάλυψη των αναγκών του έργου, με εκτίμηση δαπάνης £60.000. Κατά τη συζήτηση του θέματος, ο εκπρόσωπος της Υπηρεσίας μου εξέφρασε την άποψη ότι εφόσον με βάση το συμβόλαιο η ευθύνη μελέτης/σχεδιασμού των εγκαταστάσεων ανήκε στον εργολάβο, ήταν υποχρέωσή του να προμηθεύσει και εγκαταστήσει όλο τον αναγκαίο εξοπλισμό για τον ικανοποιητικό κλιματισμό των σουίτων.

Τελικά, το Συμβούλιο Προσφορών ζήτησε από το Τμήμα όπως εξετάσει – με βάση τις πρόνοιες του συμβολαίου – κατά πόσο περιλαμβάνεται στις υποχρεώσεις του εργολάβου η προμήθεια των δύο ψυκτών, και επανέλθει με συμπληρωματική έκθεση και τεκμηριωμένες εισηγήσεις.

**Συμβάσεις αρ. 03/36/01/M/HMY, για την προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση δύο κλιβάνων αποτέφρωσης στους Αερολιμένες Λάρνακας και Πάφου, και αρ. 04/087/01/M/HMY για τις κτιριακές εγκαταστάσεις.** Όπως ανέφερα στην Έκθεσή μου για το προηγούμενο έτος, τον Οκτώβριο 2005 αρμόδια Υπουργική Επιτροπή αποφάσισε όπως προχωρήσει η εγκατάσταση και λειτουργία του αποτεφρωτήρα στον αερολιμένα Λάρνακας, καθώς επίσης και η λειτουργία του αποτεφρωτήρα στον αερολιμένα Πάφου.

Το Τμήμα, αφού ενημερώθηκε το Νοέμβριο 2005 για την πιο πάνω απόφαση, ζήτησε από τον εργολάβο όπως υποβάλει το πρόγραμμα για τη συμπλήρωση των εργασιών και τις τυχόν επιπλέον οικονομικές του απαιτήσεις.

Ο Διευθυντής του Τμήματος διόρισε τριμελή επιτροπή, η οποία αφού διαπραγματεύτηκε με τον εργολάβο το κόστος των απαιτήσεων και του χρονοδιαγράμματος που είχε υποβάλει τον Ιανουάριο 2006, εισηγήθηκε στην Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (KEAA) το Μάιο 2006, όπως καταβληθεί στον εργολάβο το επιπλέον ποσό των £119.221, και ως χρόνος συμπλήρωσης των εργασιών να καθοριστεί ο Σεπτέμβριος 2006.

Τελικά, τον Ιούνιο 2006 το θέμα αποσύρθηκε από την KEAA, ενόψει των νέων δεδομένων που προέκυψαν από την απόφαση του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων να μελετήσει το

ενδεχόμενο μετακίνησης του αποτεφρωτήρα του αερολιμένα Λάρνακας σε νέα θέση. Σημειώνεται ότι η διαπραγμάτευση με τον εργολάβο και η πιο πάνω εισήγηση του Τμήματος είχαν γίνει με δεδομένη την εγκατάσταση του αποτεφρωτήρα στη θέση η οποία είχε αρχικά επιλεγεί και χωροθετηθεί και στην οποία είχε γίνει ήδη η κυτόστρωση.

Τον Ιούλιο 2006 το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων αποφάσισε όπως προχωρήσουν άμεσα οι διαδικασίες για ολοκλήρωση των εργασιών και λειτουργία του αποτεφρωτήρα στην Πάφο και ακολούθως, αφού αποφασιστεί η θέση εγκατάστασής του, να προχωρήσουν οι εργασίες για τη λειτουργία του αποτεφρωτήρα στο αεροδρόμιο Λάρνακας.

Ο Διευθυντής του Τμήματος διόρισε τριμελή επιτροπή, η οποία αφού διαπραγματεύτηκε εκ νέου με τον εργολάβο το κόστος των απαιτήσεων του για τη συμπλήρωση των εργασιών της εγκατάστασης και λειτουργίας του αποτεφρωτήρα στο αεροδρόμιο Πάφου και των δεδουλευμένων του σε ότι αφορά στον αποτεφρωτήρα του αεροδρομίου Λάρνακας, εισηγήθηκε τον Οκτώβριο 2006 στην ΚΕΑΑ, όπως καταβληθεί στον εργολάβο το επιπλέον ποσό των £156.201, και η ΚΕΑΑ να καλέσει τον εργολάβο για περαιτέρω διαβουλεύσεις όσον αφορά στις απαιτήσεις του σχετικά με τόκους για καθυστέρηση πληρωμών, καθυστέρηση επιστροφής της κράτησης, και το κόστος αποθήκευσης/προστασίας μηχανημάτων.

Τελικά, τον Οκτώβριο 2006 η ΚΕΑΑ ενέκρινε:

- (i) Την πληρωμή των ποσών που συμφωνήθηκαν κατά τη διαπραγμάτευση, με εξαίρεση το ποσό των £3.000 που αφορά στα έξοδα απολύμανσης για τα οποία να γίνει πληρωμή μόνο του 50% του πραγματικού ποσού που θα απαιτηθεί, αφού μέρος της ευθύνης για τα πιο πάνω έξοδα φέρει και ο εργολάβος, καθώς και του ποσού των £22.000, που αφορά στην παράταση της εγγύησης του εξοπλισμού από τους προμηθευτές, για το οποίο η πληρωμή να γίνει με βάση την πραγματική χρέωση των κατασκευαστών οι οποίοι θα πρέπει να εκδώσουν και τη σχετική γραπτή εγγύηση.
- (ii) Πληρωμή τόκων (libor) πλέον 1% διοικητικά έξοδα.

Με βάση την πιο πάνω απόφαση, για την έναρξη των εργασιών στο χώρο εγκατάστασης του αποτεφρωτήρα στο αεροδρόμιο Πάφου, απαιτείτο η επίσκεψη τεχνικών της κατασκευάστριας εταιρείας για έλεγχο του ήδη εγκατεστημένου εξοπλισμού, για τον εντοπισμό/αξιολόγηση ενδεχόμενης φθοράς του από την παρατεταμένη περίοδο αναστολής των εργασιών. Ένα μήνα μετά την πιο πάνω επίσκεψη, η οποία πραγματοποιήθηκε το Φεβρουάριο 2007, ο εργολάβος υπέβαλε έκθεση προς το Τμήμα, με βάση την οποία εξαρτήματα αξίας £11.168 (περιλαμβάνεται και ποσό £4.550 για εργατικά) θα πρέπει να αντικατασταθούν πριν από την ολοκλήρωση των εργασιών εγκατάστασης του αποτεφρωτήρα, ενώ άλλα εξαρτήματα αξίας £6.783 (περιλαμβάνεται και ποσό £2.450 για εργατικά) πιθανόν να χρειαστεί να αντικατασταθούν αργότερα εφόσον αυτό κριθεί αναγκαίο κατά τους ελέγχους εκκίνησης και λειτουργίας του αποτεφρωτήρα.

Τον Ιούλιο 2007 η Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων ενέκρινε τα ποσά για την αγορά των εξαρτημάτων, ενώ όσον αφορά στα εργατικά - το ποσό των οποίων θεωρήθηκε ψηλό - αποφάσισε όπως αυτά πληρωθούν με βάση το πραγματικό κόστος του εργολάβου, μετά την ολοκλήρωση των εργασιών, και αφού προσκομιστούν τα απαραίτητα αποδεικτικά στοιχεία.

**Διαγωνισμός αρ. 122/06/A/HMY για την προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση κοπτικών μηχανών και μηχανών διεκπεραίωσης αλληλογραφίας.** Μετά από μελέτη των εγγράφων της προσφοράς καθώς και της έκθεσης αξιολόγησης, διαπιστώθηκε ότι στα έγγραφα του διαγωνισμού που ετοιμάστηκαν από το Τμήμα, είχε περιληφθεί πρόνοια η οποία επέτρεπε στον εργοδότη κατά τη διάρκεια της αξιολόγησης των προσφορών, να ζητήσει από τους προσφοροδότες όπως διευθετήσουν επίδειξη του προσφερόμενου εξοπλισμού στην Κύπρο ή στο εξωτερικό, και να επιβαρυνθούν όλα τα έξοδα, εκτός από τη μισθοδοσία των εκπροσώπων του εργοδότη.

Η συμπερίληψη στα έγγραφα ενός διαγωνισμού της πιο πάνω πρόνοιας, έχει κατά την άποψή μου τις ακόλουθες, μεταξύ άλλων, επιπτώσεις:

(α) Αύξηση του ποσού όλων των προσφορών, επειδή το κόστος της επίδειξης λογικά θα πρέπει να περιληφθεί στην τιμή του εξοπλισμού, εφόσον δεν προβλέπεται όπως δοθεί ξεχωριστή τιμή (ως προαιρετικό είδος).

(β) Περιορισμένη συμμετοχή στο διαγωνισμό, εξαιτίας των εξόδων που απαιτούνται για ικανοποίηση της εν λόγω πρόνοιας στο στάδιο της αξιολόγησης των προσφορών. Σημειώνεται ότι στην προκειμένη περίπτωση, υποβλήθηκαν μόνο δύο προσφορές για το κάθε είδος.

Η επιτόπου επιθεώρηση παρόμοιου με τον προσφερόμενο εξοπλισμού στο στάδιο της αξιολόγησης των προσφορών, δεν συμβάλλει κατά την άποψή μου στη διασφάλιση της ποιότητας του εξοπλισμού, εφόσον αυτή μπορεί να διασφαλιστεί ικανοποιητικά με τις πρόνοιες/απαιτήσεις των τεχνικών προδιαγραφών, τις δηλώσεις συμμόρφωσης των κατασκευαστών και τη διαδικασία ελέγχου/παραλαβής κατά την παράδοση του εξοπλισμού. Σημειώνεται επίσης ότι ο εν λόγω διαγωνισμός αφορούσε σε εξοπλισμό της κανονικής παραγωγής των κατασκευαστών. Ωστόσο, σύμφωνα με την έκθεση αξιολόγησης, η επιτροπή αξιολόγησης ζήτησε από το μοναδικό προσφοροδότη του οποίου η προσφορά ήταν έγκυρη, την επίδειξη του προσφερόμενου εξοπλισμού, η οποία για το είδος Α έγινε στην Κύπρο, ενώ για το είδος Β έγινε στις εγκαταστάσεις του κατασκευαστή στην Ελβετία, ενόψει του γεγονότος ότι δεν υπήρχε πανομοιότυπος εξοπλισμός στην Κύπρο.

Πέραν των πιο πάνω, η Υπηρεσία μου παρατήρησε ότι η πρόνοια του εν λόγω όρου, για επιβάρυνση του προσφοροδότη με όλα τα έξοδα μεταφοράς και διαμονής τριών εκπροσώπων του εργοδότη στο εξωτερικό, για σκοπούς επίδειξης του εξοπλισμού, δεν συνάδει με τις σχετικές εγκυκλίους του Γενικού Λογιστή καθώς και σχετική αλληλογραφία με το Τμήμα, με βάση τις οποίες καθορίζεται η σχετική διαδικασία, η οποία ακολουθείται από τα Τμήματα/Υπηρεσίες του Δημοσίου για έλεγχο εξοπλισμού στο εξωτερικό.

Ο Διευθυντής του Τμήματος προς τον οποίο υπέβαλα τις απόψεις μου, με πληροφόρησε το Μάιο 2007 ότι η επίδειξη του προσφερόμενου εξοπλισμού είχε κριθεί από την επιτροπή αξιολόγησης ως απολύτως αναγκαία, ώστε να διαπιστωθεί κατά πόσο ο εξοπλισμός συνάδει με τις απαιτήσεις των τεχνικών προδιαγραφών λόγω της πολυπλοκότητάς του. Για την πραγματοποίηση της επίδειξης στο εξωτερικό είχε ληφθεί η σχετική έγκριση από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων. Όσον αφορά στην πρόνοια για ανάληψη των εξόδων της επίδειξης από τους προσφοροδότες, συμφώνησε ότι δεν συνάδει με τις πιο πάνω εγκυκλίους, και ο μοναδικός λόγος της μη συμμόρφωσης προς αυτές ήταν εξαιτίας καλόπιστου λάθους και δεν υπήρχε οποιαδήποτε πρόθεση παραγνώρισής τους.

**Διαγωνισμός αρ.05.133.Μ.ΗΜΥ για διορισμένη υπεργολαβία για τις μηχανολογικές εγκαταστάσεις για την ανέγερση Κέντρου Ελέγχου Εναέριας Κυκλοφορίας στην Κοκκινотριμιθιά.** Το Τμήμα ζήτησε τον Ιούλιο 2005 ανοικτές προσφορές για συμβόλαιο διορισμένης υπεργολαβίας σχετικά με τις μηχανολογικές εγκαταστάσεις του Κέντρου Ελέγχου Εναέριας Κυκλοφορίας στην Κοκκινотριμιθιά. Λόγω καθυστέρησης στη διαδικασία ανάθεσης της κύριας εργολαβίας, το συμβόλαιο μεταξύ του κυρίως εργολάβου και του διορισμένου υπεργολάβου υπογράφηκε τελικά το Νοέμβριο 2006 για το ποσό των £568.372.

Το Φεβρουάριο 2007 το Τμήμα υπέβαλε εισηγητική έκθεση προς το Διευθυντή του Τμήματος Δημοσίων Έργων για εξασφάλιση έγκρισης από τις αρμόδιες επιτροπές, για μετατροπή του συστήματος κλιματισμού από δισωλήνιο σε τετρασωλήνιο. Η ανάγκη για την πιο πάνω μετατροπή προέκυψε εξαιτίας της διαφοροποίησης του τύπου του εξοπλισμού που τελικά θα προμηθευτεί το Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας και θα εγκατασταθεί στο κτίριο. Η προκαταρκτική εκτίμηση του κόστους για την πιο πάνω μετατροπή, όπως είχε υποβληθεί από το διορισμένο υπεργολάβο, ανέρχεται σε £59.500.

Η πιο πάνω εισηγητική έκθεση τέθηκε ενώπιον της Τμηματικής Επιτροπής Αλλαγών και Απαιτήσεων του Τμήματος Δημοσίων Έργων, η οποία το Μάιο 2007 συμφώνησε με την εισήγηση και την παρέπεμψε στην Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ) για λήψη τελικής απόφασης. Η ΚΕΑΑ ενέκρινε την πιο πάνω αλλαγή τον Ιούνιο 2007 και ταυτόχρονα αποφάσισε όπως ζητήσει από τη Διεύθυνση Ελέγχου του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων να διερευνήσει τους ακριβείς λόγους για τους οποίους προέκυψε η πιο πάνω αλλαγή.

**Σύμβαση αρ. 04.081.01 και 04.081.02 για την προμήθεια εύκαμπτων και άκαμπτων ενδοσκοπίων για τα Νέα Γενικά Νοσοκομεία Λευκωσίας και Αμμοχώστου.** Οι συμβάσεις για την προμήθεια των άκαμπτων και εύκαμπτων ενδοσκοπίων για τα Νέα Γενικά Νοσοκομεία Λευκωσίας και Αμμοχώστου ανατέθηκαν από το Τμήμα τον Οκτώβριο και Νοέμβριο 2005 αντίστοιχα, και ο προμηθευτής παρέδωσε τον εξοπλισμό το Δεκέμβριο 2005 και Φεβρουάριο 2006. Από μακροσκοπικό έλεγχο που διενεργήθηκε από την αρμόδια επιτροπή κατά την παραλαβή του πιο πάνω εξοπλισμού, διαπιστώθηκε ότι για ορισμένα είδη του εξοπλισμού, τα μοντέλα που είχαν παραδοθεί ήταν διαφορετικά από αυτά που περιλαμβάνονταν στην προσφορά του αναδόχου και αποτελούσαν μέρος των συμβολαίων. Οι πιο πάνω αλλαγές εξετάστηκαν από την επιτροπή παραλαβής, η οποία το Νοέμβριο 2006, δηλαδή εννέα περίπου μήνες μετά την παραλαβή του εξοπλισμού και ενώ ήδη αυτός χρησιμοποιείτο από τους χρήστες, υπέβαλε στην Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΤΕΑΑ) σημείωμα με εισήγηση για αποδοχή των αλλαγών. Η ΤΕΑΑ συμφώνησε με την πιο πάνω εισήγηση και παρέπεμψε το θέμα στην Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων, η οποία ενέκρινε τελικά το Δεκέμβριο 2006 την αλλαγή των μοντέλων του εξοπλισμού, επισημαίνοντας ταυτόχρονα ότι η διαχείριση που έγινε από πλευράς του Τμήματος δεν ήταν και η καλύτερη, και ότι αναμένει πως οι χειρισμοί για τα νέα συμβόλαια θα γίνονται πλέον με τις νενομισμένες διαδικασίες.

**Διαγωνισμός αρ.06.144.Μ.ΗΜΥ για: (α) την προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση περιμετρικής ασφάλειας και κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης στις ανοικτές φυλακές, και (β) για την αντικατάσταση υφιστάμενου συστήματος κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης στις κλειστές φυλακές.** Τον Αύγουστο 2006 το Τμήμα ζήτησε προσφορές για την προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση περιμετρικής ασφάλειας και κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης στις ανοικτές φυλακές, και για την αντικατάσταση του υφιστάμενου συστήματος κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης στις κλειστές φυλακές. Σύμφωνα με την έκθεση της επιτροπής αξιολόγησης, ο χαμηλότερος προσφοροδότης κρίθηκε εκτός προδιαγραφών, και η προσφορά κατακυρώθηκε στο δεύτερο χαμηλότερο προσφοροδότη με τη σύμφωνη γνώμη του Διευθυντή του Τμήματος. Μετά τη γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων, ο χαμηλότερος προσφοροδότης υπέβαλε ιεραρχική προσφυγή στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών (ΑΑΠ) κατά της πιο πάνω απόφασης του Τμήματος. Οι βασικοί λόγοι στους οποίους στήριξε την προσφυγή του ήταν ότι λανθασμένα η προσφορά του κρίθηκε εκτός προδιαγραφών, και ότι η προσφορά στην οποία έγινε ανάθεση του διαγωνισμού, παρουσίαζε αποκλίσεις σε αρκετά σημεία των τεχνικών προδιαγραφών, οι οποίες δεν λήφθηκαν καθόλου υπόψη ή αγνοήθηκαν ή/και δεν αξιολογήθηκαν κατά την αξιολόγηση των προσφορών.

Κατά την εξέταση της πιο πάνω προσφυγής από την ΑΑΠ, το Τμήμα απέρριψε τον ισχυρισμό του προσφοροδότη ότι η προσφορά του ήταν εντός προδιαγραφών και επέμεινε ότι ορθά τον απέκλεισε από το διαγωνισμό. Ωστόσο, το Τμήμα παραδέχθηκε κατά την ακροαματική διαδικασία ότι η προσφορά του επιτυχόντα προσφοροδότη είχε ουσιώδεις αποκλίσεις από τις τεχνικές προδιαγραφές του διαγωνισμού σε τρεις τουλάχιστον περιπτώσεις.

Τελικά, η ΑΑΠ απέρριψε την πιο πάνω προσφυγή αφού έκρινε ότι η προσφορά του προσφοροδότη που καταχώρισε την προσφυγή ήταν εκτός των όρων και προδιαγραφών του διαγωνισμού και ότι ο αποκλεισμός του ήταν νόμιμος και δικαιολογημένος. Ωστόσο στην απόφασή

της, η ΑΑΠ σημείωσε ότι δεν προχώρησε στην εξέταση της προσφοράς του επιτυχόντα προσφοροδότη, παρόλο ότι το Τμήμα είχε παραδεχθεί ότι αυτή παρουσίαζε ουσιώδεις αποκλίσεις από τις τεχνικές προδιαγραφές του διαγωνισμού, εφόσον κατά πάγια νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου, οι προσφοροδότες που είναι εκτός των όρων και προδιαγραφών του διαγωνισμού, στερούνται του έννομου συμφέροντος να προσβάλουν την απόφαση κατακύρωσης.

**Προσφορά αρ. 06/155/M/HMY για συντήρηση ηλεκτρολογικών εγκαταστάσεων και συστημάτων στο Δικαστικό Μέγαρο Λεμεσού.** Το Τμήμα ζήτησε το Νοέμβριο 2006 προσφορές με ανοικτή διαδικασία για τη συντήρηση των ηλεκτρολογικών εγκαταστάσεων και συστημάτων στο Δικαστικό Μέγαρο Λεμεσού, αφού προηγουμένως είχε ακυρωθεί με απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων η μοναδική προσφορά που είχε υποβληθεί για τις πιο πάνω εργασίες, με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης που είχε εφαρμοστεί με ένα μόνο προσφοροδότη. Η προηγούμενη διαδικασία ακυρώθηκε, επειδή το Συμβούλιο Προσφορών έκρινε – παρόλο ότι η εκτίμηση δαπάνης ήταν £36.000 – ότι η τιμή των £34.500, στην οποία κατέληξαν οι διαπραγματεύσεις, ήταν ψηλή σε σύγκριση με τις τιμές παρόμοιας φύσης εργασιών.

Από τη μελέτη των εγγράφων της προσφοράς διαπιστώθηκε ότι η εκτίμηση δαπάνης που υποβλήθηκε με τα έγγραφα του νέου διαγωνισμού δεν ήταν αναλυτική (εκτίμηση κόστους για κάθε είδος εργασίας που περιλαμβάνεται), αλλά είχε δοθεί ως ένα σύνολο και ανερχόταν στις £34.000.

Ενόψει των πιο πάνω, το Νοέμβριο 2006 ζήτησα από το Διευθυντή του Τμήματος όπως μου αποστείλει την αναλυτική εκτίμηση δαπάνης και επίσης να με πληροφορήσει τους λόγους για τους οποίους η νέα εκτίμηση δαπάνης ήταν περίπου στα ίδια επίπεδα με την τιμή της προσφοράς του προηγούμενου διαγωνισμού που είχε ακυρωθεί εξαιτίας ακριβώς της υψηλής τιμής της προσφοράς που υποβλήθηκε. Επισήμανα επίσης ότι στο νέο διαγωνισμό περιλαμβάνονταν λιγότερες εργασίες από τον προηγούμενο, επομένως η εκτίμηση δαπάνης θα έπρεπε να είναι ακόμα χαμηλότερη.

Το Δεκέμβριο 2006 ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι η εκτίμηση δαπάνης του νέου διαγωνισμού βασίστηκε στην προσφορά που ακυρώθηκε, από την οποία είχαν αφαιρεθεί κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων κάποιες εργασίες, οι οποίες δεν είχαν συμπεριληφθεί ούτε στη νέα προσφορά. Ωστόσο, στη νέα προσφορά έχουν προστεθεί άλλες επιπλέον εργασίες συντήρησης. Επίσης, μου ανέφερε ότι λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι στους ανοικτούς διαγωνισμούς οι τιμές των προσφορών καθορίζονται κατά κύριο λόγο από τον ανταγωνισμό και όχι από την εκτίμηση, αποφασίστηκε όπως η εκτίμηση δαπάνης του νέου διαγωνισμού παραμείνει στα επίπεδα της τιμής του διαγωνισμού που ακυρώθηκε.

Τελικά, με τον ανοικτό διαγωνισμό, υποβλήθηκαν τρεις προσφορές και η σύμβαση ανατέθηκε στο χαμηλότερο προσφοροδότη, ο οποίος ήταν διαφορετικός από τον προσφοροδότη με τον οποίο είχε γίνει η διαπραγμάτευση με βάση την προηγούμενη διαδικασία. Το ποσό της σύμβασης ανέρχεται στις £32.583, δηλαδή είναι χαμηλότερη από την εκτίμηση καθώς και από την τιμή που είχε προκύψει με την προηγούμενη διαδικασία, παρά την προσθήκη των επιπλέον εργασιών συντήρησης.

#### **4.70 ΤΜΗΜΑ ΟΔΙΚΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ**

##### **Μέρος Α**

**Ανανέωση αδειών κυκλοφορίας μηχανοκίνητων οχημάτων.** Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται από το Τμήμα, ο αριθμός των μηχανοκίνητων οχημάτων, για τα οποία δεν ανανεώθηκαν οι άδειες κυκλοφορίας για το 2006, ήταν 92.695, σε σύγκριση με 103.900 το 2005. Κατά το 2006 εκδόθηκαν συνολικά 537.506 άδειες κυκλοφορίας και εισπράχθηκαν τέλη £46,9 εκ., σε σύγκριση με 540.529 άδειες και τέλη £46,4 εκ. το 2005. Διαγράφηκαν 23.815 οχήματα από το μητρώο, κυρίως λόγω μη ανανέωσης της άδειας τους για τρία συνεχή έτη. Από τα πιο πάνω στοιχεία προκύπτει ότι το 14,7% των εγγεγραμμένων οχημάτων δεν είχαν ανανεώσει την άδεια

κυκλοφορίας τους. Αυτό ισοδυναμεί με έσοδα περίπου £6,9 εκ., τα οποία θα είχαν εισπραχθεί αν τα πιο πάνω οχήματα βρίσκονταν όλα σε κυκλοφορία.

**Έκδοση αδειών κυκλοφορίας δωρεάν.** Σύμφωνα με τη νομοθεσία, η άδεια κυκλοφορίας των οχημάτων που ανήκουν σε Κυβερνητικές Υπηρεσίες, Δήμους και Κοινότητες, Ημικρατικούς Οργανισμούς, εγκλωβισμένους, ανάπηρα πρόσωπα, ξένες διπλωματικές αποστολές, στα Ηνωμένα Έθνη και στις Βρετανικές Βάσεις εκδίδεται δωρεάν. Στις περιπτώσεις αυτές εκδίδεται άδεια κυκλοφορίας με ημερομηνία λήξης το έτος 2049. Εξέφρασα την άποψη ότι η πρακτική αυτή δημιουργεί προβλήματα, λόγω του ότι τα οχήματα διατηρούν την άδεια κυκλοφορίας και όταν παύσουν να εμπίπτουν στις πιο πάνω κατηγορίες, αφού η άδεια δεν επιστρέφεται στο Τμήμα. Εισηγήθηκα όπως η άδεια κυκλοφορίας για τις πιο πάνω κατηγορίες οχημάτων εκδίδεται ετήσια νοουμένου ότι, όπου εφαρμόζεται, έχει εξασφαλιστεί πιστοποιητικό καταλληλότητας μετά από τον απαιτούμενο τεχνικό έλεγχο.

**Ακυρωτικές μηχανές εισιτηρίων λεωφορείων.** Το Τμήμα, με σκοπό την αποζημίωση των λεωφορειούχων για τη δωρεάν μεταφορά δικαιούχων προσώπων, σύναψε συμβόλαιο το 2003 με εταιρεία για αγορά 875 ακυρωτικών μηχανών εισιτηρίων μαζί με τον απαραίτητο εξοπλισμό. Ο εξοπλισμός παραλήφθηκε από το Τμήμα στις 20.4.2005. Για να λειτουργήσει το όλο σύστημα, για το οποίο έχει δαπανηθεί ποσό £1,3 εκ., θα έπρεπε να εγκατασταθούν όλες οι ακυρωτικές μηχανές στα λεωφορεία, να λειτουργήσουν οι σταθμοί συλλογής των πληροφοριών και να εκδοθούν και διανεμηθούν στους περίπου 120.000 δικαιούχους/συνταξιούχους οι προσωπικές τους κάρτες.

Μέχρι σήμερα δεν έχουν εγκατασταθεί μηχανές σε όλα τα λεωφορεία και δεν έχουν ετοιμαστεί και δοθεί στους δικαιούχους οι μαγνητικές κάρτες για να τεθεί το σύστημα σε λειτουργία. Επίσης, όπως φαίνεται το προσωπικό που εκπαιδεύτηκε από την προμηθεύτρια εταιρεία για να χειριστεί τους σταθμούς συλλογής πληροφοριών δεν κατείχε την απαραίτητη κατάρτιση και γνώσεις στη χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών και δεν μπορεί να τους λειτουργήσει. Δεν υπάρχει επίσης διαθέσιμο προσωπικό για να αναλάβει τη συλλογή των στοιχείων από όλους τους τερματικούς σταθμούς και ακολούθως να επεξεργαστεί τα δεδομένα για να γίνουν οι πληρωμές προς τους λεωφορειούχους. Εξαιτίας των πιο πάνω εξακολουθεί να γίνεται η πληρωμή των λεωφορειούχων για τη διακίνηση των συνταξιούχων χωρίς να υπάρχουν στοιχεία για το κόστος που επωμίζονται για την εφαρμογή του μέτρου αυτού. Περισσότερες λεπτομέρειες δίνονται στην παράγραφο των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων για το ίδιο θέμα της παρούσας Έκθεσης.

Εισηγήθηκα όπως το Τμήμα προβεί στις αναγκαίες ενέργειες, έτσι ώστε να ξεπεραστούν τα προβλήματα που παρουσιάζονται και το όλο σύστημα να τεθεί σε λειτουργία το συντομότερο δυνατόν, ώστε η καταβαλλόμενη χορηγία να είναι ανάλογη με το κόστος διακίνησης των συνταξιούχων.

**Διαχείριση των οχημάτων στο τέλος του κύκλου ζωής τους.** Σύμφωνα με τον περί των Οχημάτων στο Τέλος του Κύκλου Ζωής τους Νόμο του 2003, για να διαγραφεί ένα όχημα από το μητρώο στο τέλος της ζωής του θα πρέπει να εκδοθεί πιστοποιητικό καταστροφής. Παρατηρήθηκε ότι η πρόνοια αυτή δεν εφαρμόστηκε για τα οχήματα που διαγράφηκαν κατά το 2006 (λόγω μη ανανέωσης της άδειας τους για τρία συνεχή έτη). Σημειώνεται ότι η κατάσταση αναμένεται να βελτιωθεί μετά την εφαρμογή από τις 7.11.2006, του περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικού) (Αρ.3) Νόμου του 2006 (Ν 145 (Ι)/2006), στον οποίο προβλέπεται ότι το τέλος κυκλοφορίας καταβάλλεται μέχρι να παρουσιαστεί πιστοποιητικό καταστροφής του οχήματος έστω και αν δεν ήταν σε κυκλοφορία.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι για να εφαρμοστεί ο περί των Οχημάτων στο Τέλος του Κύκλου Ζωής τους Νόμος του 2003 θα πρέπει να δημιουργηθούν χώροι προσωρινής εναπόθεσης για τα παλαιά οχήματα που χρήζουν περιβαλλοντικής διαχείρισης. Μέχρι σήμερα το αρμόδιο Τμήμα (Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών) δεν έχει δημιουργήσει αρκετούς και κατάλληλους χώρους, με



αποτέλεσμα η ανταπόκριση του κοινού για παράδοση των παλαιών οχημάτων και εξασφάλιση πιστοποιητικού καταστροφής για οριστική διαγραφή τους να είναι περιορισμένη.

Εξέφρασα την άποψη ότι οι χώροι προσωρινής εναπόθεσης θα πρέπει να αυξηθούν και το κοινό να ενημερωθεί κατάλληλα τόσο για τη λειτουργία τους όσο και για τις πρόνοιες του Νόμου.

**Τεχνικός Έλεγχος Μηχανοκινήτων Οχημάτων.** Σύμφωνα με τους περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως Κανονισμούς, όλα τα μηχανοκίνητα οχήματα υπόκεινται σε περιοδικό τεχνικό έλεγχο (ιδιωτικά οχήματα ηλικίας πέραν των τεσσάρων χρόνων κάθε δύο χρόνια, οχήματα που χρησιμοποιούνται στις επιβατικές μεταφορές, για μεταφορά φορτίου και ταξί κάθε χρόνο). Σημειώνεται ότι για τα λεωφορεία και φορτηγά οχήματα ο έλεγχος γίνεται στα Κέντρα Επιθεώρησης του Τμήματος δωρεάν, ενώ για τα υπόλοιπα οχήματα ο έλεγχος γίνεται σε ιδιωτικά κέντρα επιθεώρησης και οι ιδιοκτήτες των οχημάτων καταβάλλουν τα τέλη που καθορίζονται στους Κανονισμούς. Επίσης στους Κανονισμούς αναφέρεται ότι, σε περίπτωση που όχημα δεν έχει σε ισχύ πιστοποιητικό καταλληλότητας, απαγορεύεται η οδική χρήση του οχήματος αυτού και η άδεια του λογίζεται ανασταλείσα.

Από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι μεγάλος αριθμός οχημάτων έχει σε ισχύ άδεια κυκλοφορίας, ενώ δεν έχει πιστοποιητικό καταλληλότητας. Όπως αναφέρεται πιο πάνω η άδεια αυτή θεωρείται ανασταλείσα. Αυτό συμβαίνει επειδή κατά την έκδοση της άδειας κυκλοφορίας υπάρχει σε ισχύ πιστοποιητικό καταλληλότητας, το οποίο όμως εκπνέει πριν από τη λήξη της περιόδου ισχύος της άδειας. Από το Τμήμα δεν λαμβάνονται μέτρα για συμμόρφωση των παρανομούντων.

#### **Αλλαγή ιδιοκτήτη οχήματος/έκδοση νέου τίτλου ιδιοκτησίας.**

**(α) Αλλαγή ιδιοκτήτη οχήματος.** Στους περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως Κανονισμούς προβλέπεται ότι, σε περίπτωση αλλαγής του ιδιοκτήτη οχήματος, ο εγγεγραμμένος ιδιοκτήτης έχει υποχρέωση όπως εντός 30 ημερών γνωστοποιήσει στον Έφορο το όνομα και τη διεύθυνση του νέου ιδιοκτήτη καθώς και την ημερομηνία κατά την οποία έγινε η αλλαγή ιδιοκτησίας, και ότι, απαγορεύεται η χρήση οχήματος για διάστημα πέραν των 30 ημερών, από την ημέρα που έγινε η αλλαγή εκτός εάν ο νέος ιδιοκτήτης εγγράψει το όχημα στο όνομα του. Σε πολλές περιπτώσεις αυτό δεν γίνεται, με αποτέλεσμα τα σχετικά στοιχεία του Τμήματος να είναι ανακριβή. Η πιο πάνω παρατυπία παρατηρείται κυρίως σε περιπτώσεις αγοράς οχημάτων από πλειστηριασμούς, από ξένους υπηκόους (διπλωματικές αποστολές, Βρετανικές Βάσεις), από μεταπωλητές οχημάτων, αλλά και σε αγοραπωλησίες μεταξύ ιδιωτών. Το πρόβλημα έχει καταστεί εντονότερο με την εφαρμογή του μέτρου της φωτοεπισήμανσης για την καταστολή των οδικών παραβάσεων.

**(β) Αλλαγή στη κυριότητα οχήματος.** Όπως αναφέρθηκε στην προηγούμενη Έκθεσή μου, στη σχετική νομοθεσία δεν προβλέπεται τέλος στις περιπτώσεις οχημάτων όπου η κυριότητα μεταβιβάζεται από μερική σε απόλυτη και εκδίδεται νέος τίτλος ιδιοκτησίας. Επειδή οι περιπτώσεις αυτές είναι πάρα πολλές (γύρω στις 10 000 κάθε χρόνο) και συνεπάγονται τεράστιο διοικητικό κόστος, εισηγήθηκα την εισαγωγή ανάλογου τέλους για κάλυψή του. Σημειώνεται ότι το Τμήμα με επιστολή του στο Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων ημερ. 5.2.2004, εισηγήθηκε την επιβολή τέλους στις περιπτώσεις όπου ιδιοκτήτες ενεχυριάζουν τα οχήματα τους σε τράπεζες με σκοπό την εξασφάλιση δανείου, αλλά το Υπουργείο μέχρι σήμερα δεν έχει λάβει απόφαση για το θέμα.

**Αναθεώρηση τελών.** Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενη Έκθεσή μου, δεν προβλέπεται τέλος για το μηχανικό έλεγχο που διεξάγει το Τμήμα στα οχήματα δημόσιας χρήσης (λεωφορεία, φορτηγά, εκπαιδευτικά οχήματα, κ.λπ.). Εξέφρασα την άποψη ότι θα πρέπει να θεσμοθετηθεί και επιβληθεί ανάλογο τέλος για την υπηρεσία αυτή, για να καλύπτεται το διοικητικό κόστος που αυτή συνεπάγεται. Σημειώνεται ότι κατά το 2006 έγιναν 8.358 επιθεωρήσεις οχημάτων δημόσιας χρήσης για σκοπούς καταλληλότητας. Εισηγήθηκα επίσης όπως το Τμήμα καταγράψει όλες τις περιπτώσεις όπου παρέχονται υπηρεσίες δωρεάν και εισηγηθεί την επιβολή ανάλογου τέλους και

προχωρήσει σε αναθεώρηση των υφιστάμενων τελών στις περιπτώσεις όπου το διοικητικό κόστος δεν καλύπτεται από το επιβαλλόμενο τέλος.

### **Χρήση μη εγγεγραμμένων οχημάτων για σκοπούς δοκιμής.**

(α) Όπως ανέφερα και στην προηγούμενη Έκθεσή μου, στην περίπτωση των εμπόρων μεταχειρισμένων οχημάτων είναι δύσκολο να εφαρμοστεί η πρόνοια του άρθρου 10(1) του Νόμου, ότι τα οχήματα που χρησιμοποιούνται για σκοπούς δοκιμής πρέπει να είναι δασμολογημένα, εφόσον το κάθε όχημα είναι διαφορετικό και συνεπώς, προκειμένου να τηρηθεί η διάταξη του Νόμου, θα πρέπει στην ουσία να δασμολογηθούν όλα τα οχήματα που διατίθενται προς πώληση, πράγμα που συνεπάγεται ψηλό κόστος. Επομένως είναι πολύ πιθανόν να χρησιμοποιούνται πινακίδες δοκιμής παράνομα σε αδασμολόγητα οχήματα. Το Τμήμα θα πρέπει να διεξάγει επιτόπιους ελέγχους για διασφάλιση της ορθής εφαρμογής της νομοθεσίας και σε συνεργασία με το Τμήμα Τελωνείων θα πρέπει να εξεύρει τρόπο έτσι ώστε οι έμποροι μεταχειρισμένων οχημάτων να χρησιμοποιούν τις πινακίδες νόμιμα.

(β) Παρατηρήθηκε και πάλι ότι ορισμένοι έμποροι οχημάτων εξασφαλίζουν πινακίδες δοκιμής, τις οποίες στη συνέχεια παραχωρούν σε συνεργάτες τους. Αυτό είναι παράτυπο και δυσχεραίνει τον έλεγχο, ενώ το δημόσιο έχει απώλεια εσόδων, αφού δεν καταβάλλεται το σχετικό πάγιο τέλος για τη χρήση των πινακίδων από τους δεύτερους. Επίσης, στην περίπτωση των μεγάλων εταιρειών, οι οποίες διαθέτουν γραφεία και εκθεσιακούς χώρους σε διάφορες πόλεις, είναι δύσκολο να διεξαχθεί έλεγχος χρήσης των πινακίδων, επειδή αυτές μπορεί να βρίσκονται οπουδήποτε. Εισηγήθηκα όπως η άδεια επίδειξης και δοκιμής είναι ξεχωριστή για κάθε υποστατικό, και όπως προωθηθεί νομοθετική ρύθμιση έτσι ώστε να μην επιτρέπεται η χρήση πινακίδων από εμπόρους οχημάτων που δεν κατέχουν άδεια επίδειξης και δοκιμής.

(γ) Όπως ανέφερα και στην προηγούμενη Έκθεσή μου, σύμφωνα με το άρθρο 6(2) του Νόμου, «η χρήση πινακίδων δοκιμής επιτρέπεται μόνο μέχρις ότου συναφθεί συμφωνία αγοραπωλησίας και εγγραφεί το όχημα και σε καμιά περίπτωση δεν επιτρέπεται η χρήση της ίδιας πινακίδας στο ίδιο όχημα από τον ίδιο αγοραστή για περίοδο πέραν των δεκαπέντε ημερών». Εγείρεται το ερώτημα κατά πόσο με την πιο πάνω διατύπωση παρέχεται στον αγοραστή το δικαίωμα να συνεχίζει να οδηγεί το όχημα αλλά με διαφορετική πινακίδα. Το Τμήμα με πληροφόρησε ότι θα ζητηθεί νομική συμβουλή για την ασάφεια αυτή.

(δ) Για διευκόλυνση της παρακολούθησης των αδειών χρήσης πινακίδων δοκιμής το υφιστάμενο μητρώο αδειών θα πρέπει να μηχανογραφηθεί και να εξεταστεί το ενδεχόμενο έκδοσης όλων των αδειών για ημερολογιακή περίοδο έξι μηνών (1.1 – 30.6 και 1.7 – 31.12), αντί της έκδοσης για διαφορετικές περιόδους, όπως γίνεται σήμερα.

**Ακινήτοποίηση οχημάτων.** Παρατηρήθηκε ότι στις 31.12.2006 βρίσκονταν ακινήτοποιημένα, κατόπτι δήλωσης των ιδιοκτητών τους, 6.087 οχήματα, περιλαμβανομένων και αρκετών οχημάτων πολυτελείας. Το Τμήμα κατά το 2006 δεν διενέργησε κανένα επιτόπιο έλεγχο, για να διαπιστώσει ότι πράγματι τα οχήματα αυτά είναι ακινήτοποιημένα. Εξέφρασα την άποψη ότι, το Τμήμα θα πρέπει να διεξάγει έλεγχο, δειγματοληπτικά, για να διακριβωθεί ότι τα οχήματα αυτά δεν κυκλοφορούν παράνομα. Επίσης εισηγήθηκα όπως στην αίτηση για ακινήτοποίηση οχήματος αναγράφεται ο αριθμός των χιλιομέτρων του οχήματος κατά την ημερομηνία της ακινήτοποίησης του. Σημειώνεται ότι σχετικό τροποποιητικό νομοσχέδιο, το οποίο μεταξύ άλλων περιλαμβάνει πρόνοιες για επιβολή προστίμων στις περιπτώσεις όπου διαπιστώνεται ότι οχήματα που έχουν δηλωθεί ως ακινήτοποιημένα εξακολουθούν να κυκλοφορούν, έχει τύχει νομοτεχνικής επεξεργασίας από τη Νομική Υπηρεσία και στάληκε στο Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων το Μάρτιο 2006. Δεν έχει ακόμη προωθηθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο και στη Βουλή των Αντιπροσώπων για έγκριση.

**Επόπτες Οδικών Μεταφορών.** Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενη Έκθεσή μου, το Τμήμα, με σκοπό τη διεξαγωγή ελέγχου για πάταξη της παρανομίας (κυκλοφορία ακινητοποιημένων οχημάτων, κυκλοφορία οχημάτων που δεν παρουσιάστηκαν για επιθεώρηση, κυκλοφορία μη εγγεγραμμένων ή διαγραμμένων οχημάτων κ.λπ.) προέβη σε ενέργειες από το 2000 και συστάθηκε ο Κλάδος Εποπτών Μεταφορών (Ομάδα Δίωξης). Ο Κλάδος συστάθηκε από τους ωρομίσθιους Επόπτες/Ζυγιστές για τους οποίους εγκρίθηκε νέο σχέδιο υπηρεσίας. Παρατηρήθηκε ότι τα κύρια καθήκοντα των Εποπτών σύμφωνα με το σχέδιο υπηρεσίας περιορίζονται στον έλεγχο και δίωξη των παρανομιών που σχετίζονται με τις δημόσιες μεταφορές και είναι περιορισμένα σε σύγκριση με τον αρχικό στόχο του Τμήματος που ήταν η πάταξη της παρανομίας γενικά. Εξέφρασα την άποψη ότι το σχέδιο υπηρεσίας θα πρέπει να τροποποιηθεί έτσι ώστε οι Επόπτες να έχουν την ευχέρεια να ελέγχουν όλο το φάσμα της οδικής κυκλοφορίας για ουσιαστική πάταξη της παρανομίας.

**Αγορά υπηρεσιών για εφαρμογή και λειτουργική υποστήριξη του μηχανογραφικού συστήματος.** Το Συμβόλαιο για τη μηχανογράφηση των υπηρεσιών του Τμήματος που υπογράφηκε το 1997 περιλάμβανε την εκπαίδευση των χρηστών καθώς και την εκπαίδευση ομάδας υπαλλήλων του Τμήματος, η οποία θα παρείχε μελλοντική υποστήριξη στους άλλους χρήστες του συστήματος. Ο στόχος αυτός δεν επιτεύχθηκε με αποτέλεσμα να μην καταστεί δυνατή η αποδέσμευση της προμηθεύτριας εταιρείας. Για την περίοδο 15.7.2006 – 14.7.2007 ζητήθηκε έγκριση από το Υπουργείο Οικονομικών για την αγορά υπηρεσιών από δύο υπαλλήλους της εταιρείας έναντι δαπάνης £100.000 και παράλληλα έγκριση δαπάνης £25.584 για την εκπαίδευση τριών λειτουργών του Τμήματος Πληροφορικής, οι οποίοι να αναλάβουν τη λειτουργική υποστήριξη του συστήματος με τη λήξη του συμβολαίου των δύο συνεργατών. Το συνολικό κόστος για την υποστήριξη της λειτουργίας του συστήματος για την περίοδο 1997 – 2007 ανήλθε σε £1,2 εκ.. Εισηγήθηκα όπως το Τμήμα προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για δημιουργία ομάδας υποστήριξης του συστήματος από μόνιμο προσωπικό του Τμήματος με γνώσεις σε θέματα πληροφορικής, η οποία να αναλάβει και την εκπαίδευση των χρηστών, διαφορετικά η στήριξη του συστήματος από την προμηθεύτρια εταιρεία θα είναι αναγκαία, ανεξαρτήτως του κόστους χρέωσης, που ήδη είναι αρκετά ψηλό.

**Ενοικίαση υποστατικού.** Από την 1.3.2005 το Τμήμα ενοικιάζει υποστατικό στη Δερύνεια για στέγαση του Επαρχιακού Γραφείου Αμμοχώστου. Το εν λόγω υποστατικό, για το οποίο καταβάλλεται ετήσιο ενοίκιο £9.660, δεν έχει χρησιμοποιηθεί μέχρι σήμερα.

## **Μέρος Β**

**Τελωνισθέντα οχήματα τα οποία παρουσιάζονται ως μη εγγραφέντα.** Όπως αναφέρθηκε στην προηγούμενη Έκθεσή μου, το μηχανογραφικό σύστημα του Τμήματος παρουσιάζει μεγάλο αριθμό εντύπων τελωνισμού μηχανοκινήτων οχημάτων (C72A) τα οποία εκκρεμούν. Από τον έλεγχο διαφάνηκε ότι, κάποια από τα έντυπα αφορούν σε οχήματα που έχουν εγγραφεί αλλά παρέμειναν στο σύστημα ως εκκρεμή, επειδή ο αριθμός πλαισίου που καταχωρίστηκε στο σύστημα διαφέρει από τον αριθμό πλαισίου στο έντυπο τελωνισμού.

Εισηγήθηκα όπως το Τμήμα προχωρήσει στη διερεύνηση των πιο πάνω και να γίνουν οι απαραίτητες διορθώσεις στο σύστημα όπου χρειάζεται για σκοπούς εγγραφής των οχημάτων.

## **4.71 ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ**

### **Μέρος Α**

**Υπόλοιπα καθυστερημένων εσόδων.** Στις 31.12.2006 τα καθυστερημένα έσοδα ήταν £8.805.501, σε σύγκριση με £9.981.996 το προηγούμενο έτος, δηλαδή σημειώθηκε μείωση κατά £1.176.495 ή 11,8%. Σ' αυτά περιλαμβάνονται £2.903.755 για τέλη αεροδρομίου, £3.257.037 για ενοίκια, £1.930.736 για επιβατικά τέλη και £216.991 για τέλη υπερπτήσεων.

Το Τμήμα εξακολουθεί να αντιμετωπίζει σοβαρές δυσκολίες στην είσπραξη των οφειλών. Τα τέλη αεροδρομίου και τα επιβατικά τέλη στην πλειοψηφία τους οφείλονται από τις Κυπριακές Αερογραμμές και την εταιρεία Ajt Aviation Ltd (£1,9 εκ. και £2 εκ. αντίστοιχα). Ποσό περίπου £0,9 εκ. οφείλεται από διάφορες αεροπορικές εταιρείες που τερμάτισαν τις πτήσεις προς την Κύπρο πριν από χρόνια, και σε πολλές περιπτώσεις αφορούν μόνο σε τόκους και πρόστιμα. Η εταιρεία Ajt Aviation Ltd τερμάτισε τις εργασίες της την 1.11.2006. Η Κυπριακή Δημοκρατία καταχώρισε αγωγή εναντίον της για το σύνολο των οφειλών της ύψους £2.042.488.

Στα οφειλόμενα ενοίκια περιλαμβάνεται ποσό £2.255.190, το οποίο οφείλεται από τις Κυπριακές Αερογραμμές. Από αυτό, ποσό £296.182 αφορά σε τόκους για διάφορα συμβόλαια για την περίοδο 1989-1999, το οποίο αμφισβητείται από την εταιρεία και εκκρεμεί για πολλά χρόνια. Επίσης η εταιρεία δεν αποδέχεται τις αυξήσεις που επιβλήθηκαν κατά την ανανέωση των συμβολαίων για τη διετία 2005-2006. Στα οφειλόμενα ενοίκια περιλαμβάνεται επίσης ποσό £423.814, το οποίο οφείλεται από τη διαχειρίστρια καταστημάτων δώρων στους αερολιμένες το 1994 και 1995, εναντίον της οποίας κινήθηκε αγωγή το 1995. Στις 20.3.2002 εκδόθηκε απόφαση δικαστηρίου υπέρ της Δημοκρατίας για ποσό £314.054, που αφορά σε τέλη άδειας χρήσης, ποσό £29.050 για τόκους μέχρι 23.10.1995, καθώς και τόκο προς 9% μέχρι την αποπληρωμή των ποσών αυτών. Το Τμήμα, με οδηγίες της Νομικής Υπηρεσίας, αποτάθηκε σε άλλες Κρατικές Υπηρεσίες, με σκοπό την εξακρίβωση των περιουσιακών στοιχείων της εναγόμενης και είσπραξη του ποσού. Τα στοιχεία που συνελέγησαν από τις Κρατικές Υπηρεσίες διαβιβάστηκαν στο Γενικό Εισαγγελέα για τα περαιτέρω. Μέχρι σήμερα δεν έχει εισπραχθεί οποιοδήποτε ποσό. Επίσης, περιλαμβάνεται ποσό £135.345 που οφείλεται από διαφημιστική εταιρεία από το 1998. Μέχρι σήμερα δεν έχει εισπραχθεί οποιοδήποτε ποσό, παρόλο που το θέμα έχει διευθετηθεί με διακανονισμό από το Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας από τον Απρίλιο του 2005 και ο οφειλέτης υποχρεώθηκε να εξοφλήσει ολόκληρο το ποσό.

**Οφειλές από την Κοινοπραξία Hermes.** Στις 31.12.2006 οφειλόταν από την Κοινοπραξία Hermes, η οποία ανέλαβε την ανάπτυξη και διαχείριση των αερολιμένων, ποσό £5.349.776 για τις υπηρεσίες του προσωπικού της Αερολιμενικής Υπηρεσίας και των Γραφείων Κινήσεως των αερολιμένων.

**Συμφωνία Παραχώρησης της Ανάπτυξης και Διαχείρισης των Αερολιμένων Λάρνακας και Πάφου.** Με βάση απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για την αυτονομία των αερολιμένων και την εμπλοκή του ιδιωτικού τομέα στην ανάπτυξη και διαχείρισή τους, το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων υπέγραψε Συμφωνία στις 8.7.2005 με την Κοινοπραξία Hermes για την ανάπτυξη και διαχείριση των αερολιμένων, για 25 χρόνια. Με βάση τη Συμφωνία, η οποία τέθηκε σε ισχύ στις 12.5.2006, η Κυπριακή Δημοκρατία θα λαμβάνει από την Κοινοπραξία ως δικαιώματα, σταθερό ποσό €3,5 εκ. το χρόνο και 33% των ακαθάριστων εσόδων της. Οι πληρωμές προς το Κράτος γίνονται τριμηνιαία, 30 εργάσιμες ημέρες μετά το τέλος της τριμηνίας.

Παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα σε σχέση με την πιο πάνω Συμφωνία:

- Η υποβολή των σχετικών στοιχείων και υπολογισμών και η καταβολή των οφειλόμενων ποσών από τη διαχειρίστρια εταιρεία γίνεται με καθυστέρηση και δεν τηρούνται οι ημερομηνίες που καθορίζονται στη Συμφωνία. Επισημάνθηκε επίσης ότι το Τμήμα δεν έχει προβεί σε οποιοδήποτε έλεγχο για επιβεβαίωση της ορθότητας των στοιχείων και υπολογισμών και δεν προέβη στην επιβολή και είσπραξη τόκου για την περίοδο καθυστέρησης, σε αντίθεση με σχετικό όρο της συμφωνίας.
- Σύμφωνα με τη Συμφωνία Παραχώρησης, η Κοινοπραξία θα πρέπει να υποβάλλει στην Κυβέρνηση ελεγμένους λογαριασμούς για κάθε ημερολογιακό έτος (για το 2006 για την περίοδο από 13.5.2006-31.12.2006) και Συμφιλιωτική Κατάσταση των δικαιωμάτων που καταβλήθηκαν με τους λογαριασμούς. Αυτό δεν έχει γίνει για το 2006.

- Ο Υπουργός Συγκοινωνιών και Έργων σε σχετική επιστολή του προς τον Υπουργό Οικονομικών ημερομηνίας 1.2.2007, αναφέρει ότι η Συμφωνία απαιτεί μια εξειδικευμένη παρακολούθηση και αυτό εξυπακούει την εμπλοκή δύο λειτουργών - του Υπουργείου Οικονομικών και του Γενικού Λογιστηρίου - για την παρακολούθηση και έλεγχο των χρηματοοικονομικών και λογιστικών στοιχείων. Μέχρι σήμερα δεν έχουν οριστεί λειτουργοί για το σκοπό αυτό.
- Σύμφωνα με τα στοιχεία και υπολογισμούς που υπέβαλε η εταιρεία, το συνολικό ποσό των δικαιωμάτων για την περίοδο 12.5.2006-31.12.2006 ανέρχεται σε €18.159.787 από το οποίο έγιναν αποκοπές συνολικού ύψους €4.223.415. Οι αποκοπές περιλαμβάνουν ποσό €1.742.101 σχετικά με τα καταστήματα αδασμολόγητων ειδών, τα οποία διαχειρίζονταν οι Κυπριακές Αερογραμμές μέχρι τις 30.6.2006, ημερομηνία κατά την οποία έληξε η συμφωνία που είχαν με την Κυβέρνηση. Δεν υπάρχει πρόνοια σχετική με το θέμα αυτό στη Συμφωνία Παραχώρησης, ούτε και στοιχεία για τον υπολογισμό του πιο πάνω ποσού από την εταιρεία.
- Η τιμολόγηση και είσπραξη των παρεχόμενων υπηρεσιών από το Τμήμα προς την Κοινοπραξία γίνεται με καθυστέρηση. Η συνολική αξία των υπηρεσιών κατά την περίοδο 13.5.2006-31.12.2006 ανήλθε σε £11.125.018.

Παρατήρησα ότι το Τμήμα, σε συνεργασία με το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων και το Υπουργείο Οικονομικών θα πρέπει να υιοθετήσει κατάλληλο μηχανισμό ελέγχου, παρακολούθησης και είσπραξης των προβλεπόμενων από τη Συμφωνία εσόδων και να λαμβάνει μέτρα για έγκαιρη τιμολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών, σύμφωνα με τις πρόνοιες και τα χρονοδιαγράμματα της Συμφωνίας.

**Υπερωρίες και επιδόματα βάρδιας.** Η δαπάνη για υπερωρίες για το 2006 ανήλθε σε £1.467.245, σε σύγκριση με £1.172.672 που προϋπολογίστηκε, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση ύψους £294.573 ή ποσοστό 25%. Η δαπάνη για επιδόματα βάρδιας ανήλθε σε £593.024, σε σύγκριση με £566.856 που προϋπολογίστηκε, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £26.168 ή ποσοστό 5%. Οι υπερβάσεις καλύφθηκαν από εξοικονομήσεις του άρθρου «Βασικοί Μισθοί», ύστερα από σχετική καλυπτική έγκριση.

Οι υπερωρίες και τα επιδόματα που καταβλήθηκαν κυμαίνονται κατά άτομο από £5.731 μέχρι £39.048. Για το 2006 οι περισσότερες υπερωρίες και επιδόματα καταβλήθηκαν στους Ελεγκτές Εναέριας Κυκλοφορίας του Κέντρου Ελέγχου Λευκωσίας. Το Υπουργείο, στα πλαίσια της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 63.418, ημερ. 23.2.2006 για την υιοθέτηση και εφαρμογή ενός σχεδίου δράσης για μείωση της σχετικής δαπάνης, ζήτησε από το Διευθυντή του Τμήματος να υποβάλει τις απόψεις/εισηγήσεις του για τους τρόπους υλοποίησης της Απόφασης.

Επίσης παρατηρήθηκε και πάλι ότι δεν έχουν κωδικοποιηθεί οι Κανονισμοί και οι συμφωνίες που αφορούν στους όρους υπηρεσίας και στις ρυθμίσεις των διαφόρων θεμάτων του προσωπικού που εργάζεται με το σύστημα βάρδιας, με αποτέλεσμα τα θέματα αυτά να τυγχάνουν διαφορετικού χειρισμού από τις διάφορες υπηρεσίες του Τμήματος.

Όπως έχω πληροφορηθεί το Τμήμα έχει απευθυνθεί στο Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού ζητώντας καθοδήγηση για την κωδικοποίηση των Κανονισμών από το Δεκέμβριο του 2005, χωρίς να τύχει απάντησης.

### **Αγορά υπηρεσιών.**

**(α) Αγορά υπηρεσιών από την Αρχή Πολιτικής Αεροπορίας του Ηνωμένου Βασιλείου.** Το Τμήμα έκρινε αναγκαία τη συνέχιση της συνεργασίας του με την Αρχή Πολιτικής Αεροπορίας του Ηνωμένου Βασιλείου και αφού εξασφάλισε την έγκριση του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων άσκησε το προβλεπόμενο από το συμβόλαιο δικαίωμα ανανέωσης του συμβολαίου για ακόμη ένα χρόνο, μέχρι το Μάιο του 2007, για:

- (i) Την παροχή υπηρεσιών επιτήρησης των πτητικών επιχειρήσεων και διαδικασιών συντήρησης/αεροπλοϊμότητας των αεροσκαφών των κυπριακών αεροπορικών εταιρειών, έναντι του ποσού των Stg243.242, και
- (ii) την παροχή τεχνικής υποστήριξης στη Μονάδα Ασφάλειας Πτήσεων του Τμήματος, καθώς και εκπαίδευση προσωπικού, καθοδήγηση και ετοιμασία διαδικασιών και οδηγιών για εφαρμογή των Ευρωπαϊκών Κανονισμών, έναντι του ποσού των Stg£236.659.

Παρατηρήθηκε ότι η απόφαση για την παράταση του συμβολαίου δεν συνοδεύεται από αιτιολογημένη και τεκμηριωμένη πρόταση και ανάλυση των εργασιών που απομένουν να γίνουν, κυρίως στον τομέα της τεχνικής υποστήριξης, ούτε και από οποιαδήποτε έκθεση αξιολόγησης του βαθμού υλοποίησης της σύμβασης που έληξε. Επισημάναν επίσης ότι παρόλο που η ανάγκη δημιουργίας και στελέχωσης της Μονάδας Ασφάλειας Πτήσεων κατέστη επιτακτική και επείγουσα ώστε το Τμήμα να μπορεί να ανταποκριθεί με επάρκεια και αυτόνομα στις υποχρεώσεις του, χωρίς τη βοήθεια συμβούλων, οι μόνιμες θέσεις που εγκρίθηκαν το 2005 παραμένουν κενές, γεγονός που αποτελεί τροχοπέδη στην παροχή της προβλεπόμενης από τα συμβόλαια εκπαίδευσης του προσωπικού και γενικότερα στην ομαλή λειτουργία της Μονάδας.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι κατά το 2006 έγινε αξιοποίηση του συμβολαίου με την Αρχή Πολιτικής Αεροπορίας του Ηνωμένου Βασιλείου, τόσο σε τεχνογνωσία, δημιουργία διαδικασιών, συγγραφή εγχειριδίων λειτουργίας των τομέων της Μονάδας Ασφάλειας Πτήσεων, όσο και εκπαίδευση προσωπικού που προσλήφθηκε με τριετή συμβόλαια, ώστε να καταστούν Επιθεωρητές Ασφάλειας Πτήσεων. Ανέφερε επίσης ότι η πολύμηνη εκπαίδευση τεσσάρων Λειτουργών του Τμήματος, που έγινε στο Ηνωμένο Βασίλειο, είχε ως αποτέλεσμα να μπορέσει το Τμήμα να ανταποκριθεί με επάρκεια και αυτόνομα στις υποχρεώσεις του, χωρίς τη βοήθεια συμβούλων, και για το λόγο αυτό δεν ανανεώθηκε το συμβόλαιο με την Αρχή Πολιτικής Αεροπορίας του Ηνωμένου Βασιλείου από 1.6.2007 ως είχε.

**(β) Συμφωνία με ξένο οίκο εμπειρογνομόνων για αξιολόγηση του Τμήματος.** Όπως ανέφερα και στην Έκθεσή μου για το 2005, κατόπιν απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου υπογράφηκε στις 30.9.2005 συμβόλαιο, με απευθείας ανάθεση, με ξένο οίκο εμπειρογνομόνων, για αξιολόγηση του Τμήματος και ετοιμασία διαγνωστικής έκθεσης για τις τυχόν ελλείψεις στην οργάνωση και στελέχωση της Μονάδας Ασφάλειας Πτήσεων, έναντι του ποσού των \$125.000.

Με βάση την απόρρητη διαγνωστική έκθεση που υποβλήθηκε και βάσει νέας απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, ανατέθηκε απευθείας στον ίδιο οίκο η διεξαγωγή λεπτομερούς μελέτης για στήριξη του Τμήματος στους τομείς ασφάλειας πτήσεων, ασφάλειας πολιτικής αεροπορίας και ρύθμισης της λειτουργίας των αεροδρομίων, έναντι συνολικής αμοιβής \$567.800. Η συμφωνία ανατέθηκε απευθείας σύμφωνα με το άρθρο 11 του περί Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου αρ. 12(Ι)/2006, επειδή κρίθηκε απόρρητη και σημαντική για την προστασία ουσιαστών συμφερόντων της Δημοκρατίας. Το σχετικό συμβόλαιο υπογράφηκε στις 9.6.2006.

Από την αλληλογραφία του Τμήματος με τους συμβούλους και τις ενδιάμεσες αναφορές τους για την πρόοδο του έργου, φαίνεται ότι υπάρχει καθυστέρηση στην υλοποίηση της συμφωνίας. Οι σύμβουλοι επισημαίνουν ότι υπάρχει καθυστέρηση από μέρους του Τμήματος στη διεκπεραίωση των εργασιών που περιλαμβάνονται στη διαγνωστική έκθεση του 2005, όπως πρόσληψη του απαιτούμενου προσωπικού, εκσυγχρονισμός της νομοθεσίας, αναδιοργάνωση του Τμήματος, με αποτέλεσμα να καθυστερεί το όλο έργο. Τα τεχνικά εγχειρίδια που προβλέπονται στη συμφωνία για τη Μονάδα Ασφάλειας Πτήσεων δεν έχουν ακόμα πάρει την τελική τους μορφή. Σύμφωνα με το Τμήμα αυτό οφείλεται εν μέρει στο γεγονός ότι στα εγχειρίδια δεν αντανakλώνται επαρκώς οι απαιτήσεις του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Ασφάλεια της Αεροπλοΐας (EASA) και ζητήθηκε από τους συμβούλους να τα αναθεωρήσουν.

**(γ) Συμφωνία συνεργασίας μεταξύ του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων και του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Ασφάλεια της Αεροναυτιλίας (Eurocontrol).** Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου εγκρίθηκε η υπογραφή συμφωνίας συνεργασίας μεταξύ του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων και του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Ασφάλεια της Αεροναυτιλίας (Eurocontrol) για την παροχή τεχνικής βοήθειας στο Τμήμα, για να μπορέσει να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του προς τους διεθνείς οργανισμούς (Eurocontrol, Ευρωπαϊκή Ένωση, Διεθνής Οργανισμός Πολιτικής Αεροπορίας), όσον αφορά στην εφαρμογή της νομοθεσίας για την προώθηση της δημιουργίας Ενιαίου Ευρωπαϊκού Ουρανού και στη διαχείριση της εναέριας κυκλοφορίας, έναντι του ποσού των €799.365. Το ποσό αυτό θα ανακτηθεί μέσω της χρέωσης τελών υπερπτήσεων.

Ως πρώτο βήμα για την υλοποίηση των υποχρεώσεων της Κύπρου, σχετικά με τη δημιουργία του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Ουρανού, το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφασή του αρ. 62.376, ημερομηνίας 21.7.2005, όρισε την Εθνική Εποπτική Αρχή (ΕΕΑ) και μία Ανώτερη Λειτουργό Ελέγχου Εναέριας Κυκλοφορίας όπως ενεργεί εκ μέρους της Αρχής. Για τη στελέχωση της ΕΕΑ απασχολούνταν αρχικά υπερωριακά, 4 λειτουργοί του Τμήματος (3 Ελεγκτές Εναέριας Κυκλοφορίας και 1 Βοηθός Λειτουργός Αεροπορίας), οι οποίοι από το Φεβρουάριο του 2006 έχουν προσωρινά αποσπαστεί στο Eurocontrol.

Όσον αφορά στη στήριξη για την εφαρμογή της νομοθεσίας για τον Ενιαίο Ευρωπαϊκό Ουρανό, η συμφωνία προϋποθέτει το διαχωρισμό της παροχής από την εποπτεία των υπηρεσιών ελέγχου εναέριας κυκλοφορίας. Σύμφωνα με τα πρώτα συμπεράσματα/ευρήματα και υποδείξεις των εμπειρογνομόνων που αφορούν στην εφαρμογή της πιο πάνω νομοθεσίας, απαιτείται άμεσα η μόνιμη και κατάλληλη στελέχωση της ΕΕΑ και του Παροχέα Υπηρεσιών Αεροναυτιλίας, ώστε να μπορούν να ασκήσουν τις αρμοδιότητές τους και να επιτελέσουν το έργο τους. Το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφασή του αρ. 64.938, ημερομηνίας 31.1.2007, ενέκρινε κατ' αρχήν τη δημιουργία των προταθειςών μόνιμων θέσεων και παράλληλα, μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας δημιουργίας και πλήρωσης των μόνιμων θέσεων, τη μίσθωση υπηρεσιών αριθμού ατόμων για την αντιμετώπιση των άμεσων και βασικών διεθνών υποχρεώσεων του Τμήματος, με προτεραιότητα τη συμπλήρωση του έργου της πιστοποίησης των φορέων παροχής υπηρεσιών αεροναυτιλίας και ολοκλήρωση των σχετικών διαδικασιών εντός των καθορισμένων χρονοδιαγραμμάτων.

Παρατήρησα ότι για την παρακολούθηση των πιο πάνω συμβολαίων και τη διασφάλιση της ολοκλήρωσης των εργασιών μέσα στα χρονοδιαγράμματα που τίθενται θα πρέπει να εφαρμοστούν διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου. Επίσης θα πρέπει να λαμβάνονται μέτρα για αποτελεσματική εφαρμογή των εισηγήσεων των εμπειρογνομόνων και την εκπαίδευση του προσωπικού, έτσι ώστε το Τμήμα να μπορεί να ανταποκρίνεται από μόνο του στις υποχρεώσεις του έναντι των πιο πάνω διεθνών οργανισμών.

**Καθυστέρηση στην προμήθεια και εγκατάσταση του εξοπλισμού για το Νέο Κέντρο Ελέγχου Πτήσεων Περιοχής Λευκωσίας (έργο LEFCO).** Το συμβόλαιο για την προμήθεια και εγκατάσταση του εξοπλισμού υπογράφηκε στις 21.7.2003 και σύμφωνα με αυτό ο χώρος εγκατάστασης του εξοπλισμού θα έπρεπε να ήταν έτοιμος στις 30.6.2005 και ο εξοπλισμός να εγκατασταθεί στις 16.8.2005.

Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, το έργο παρουσιάζει σημαντικές καθυστερήσεις. Με βάση το αναθεωρημένο χρονοδιάγραμμα, η παράδοση του έργου αναμενόταν να γίνει τον Αύγουστο του 2006 και η τελική αποδοχή του τον Αύγουστο του 2007. Κατά τους εργοστασιακούς ελέγχους αποδοχής που έγιναν το 2005, 2006 και 2007 παρουσιάστηκαν διάφορα τεχνικά προβλήματα και ο εξοπλισμός μέχρι σήμερα δεν έχει παραδοθεί. Η ΑΤΗΚ προχώρησε στην έκδοση Πιστοποιητικού Εργοστασιακού Ελέγχου Αποδοχής το Φεβρουάριο 2007, αφού

επιλύθηκαν τα σημαντικά τεχνικά προβλήματα. Παραμένουν όμως διάφορα μικρότερης σημασίας προβλήματα, τα οποία θα επανελεχθούν κατά τη διάρκεια του Προκαταρκτικού Ελέγχου Αποδοχής. Μέχρι την ημερομηνία ελέγχου καταβλήθηκε στον Προμηθευτή το ποσό των €11.949.525, το οποίο αντιπροσωπεύει την προκαταβολή και άλλες εργασίες, βάσει των προνοιών του συμβολαίου.

Σημαντική καθυστέρηση σημειώθηκε και στις εργασίες ανέγερσης του κτιρίου που θα στεγάσει το Νέο Κέντρο Ελέγχου Πτήσεων. Η κατακύρωση της προσφοράς έγινε τον Ιούνιο 2006 και το συμβόλαιο που υπογράφηκε προνοεί έναρξη των εργασιών τον Αύγουστο 2006, και χρόνο εκτέλεσης 22 μήνες, δηλαδή μέχρι τον Ιούνιο 2008, με ειδική πρόνοια για παράδοση του κυρίως κτιρίου νωρίτερα τον Ιανουάριο 2008 για εγκατάσταση του νέου εξοπλισμού.

Για την προσωρινή στέγαση του Νέου Κέντρου Ελέγχου Πτήσεων και του εξοπλισμού υπογράφηκε στις 7.7.2005 συμφωνία για ενοικίαση χώρου για περίοδο δύο χρόνων (από 1.8.2005-31.7.2007) με μηνιαίο ενοίκιο £6.850.

Ο Διευθυντής του Τμήματος με πληροφόρησε ότι ο εξοπλισμός άρχισε να εγκαθίσταται στο χώρο που ενοικιάστηκε και ελέγχεται από την κατασκευάστρια εταιρεία, με στόχο την προκαταρκτική παράδοσή του μέχρι το τέλος του 2007.

**Αγορά νέου συστήματος Ραντάρ.** Το Συμβόλαιο για την προμήθεια και εγκατάσταση του νέου Συστήματος Ραντάρ στα Κιόνια υπογράφηκε στις 26.7.2005, έναντι του ποσού των €6.743.578 και €550.000 για πενταετή συντήρησή του.

Με βάση το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του έργου ο εργοστασιακός έλεγχος θα διενεργείτο στις 26.6.2006, η διαδικασία εγκατάστασης του εξοπλισμού θα άρχιζε την 1.9.2006 και ο προκαταρκτικός έλεγχος αποδοχής στις 25.1.2007. Κατά τον εργοστασιακό έλεγχο που έγινε με καθυστέρηση στις 26.9.2006 και 24.10.2006 προέκυψαν σημαντικά τεχνικά προβλήματα και σοβαρές αποκλίσεις από τις προδιαγραφές, τα οποία ανέλαβε να επιλύσει ο προμηθευτής. Ο επαναληπτικός εργοστασιακός έλεγχος έγινε στις 19.3 - 23.3.2007 και η ΑΤΗΚ ενεργώντας εκ μέρους του Τμήματος προχώρησε στην έκδοση Πιστοποιητικού Εργοστασιακού Ελέγχου Αποδοχής το Μάρτιο 2007.

Η παραλαβή του συστήματος έγινε στις 30.4.2007 και μέχρι σήμερα δεν έχει αρχίσει η εγκατάσταση του εξοπλισμού.

Μέχρι σήμερα καταβλήθηκε στον προμηθευτή το ποσό των €4.464.993, βάσει των προνοιών του Συμβολαίου.

#### **4.72 ΤΜΗΜΑ ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ**

##### **Μέρος Α**

**Νομοσχέδιο για την αλλαγή του θεσμικού πλαισίου του Τμήματος Ταχυδρομικών Υπηρεσιών.** Το Νομοσχέδιο με τίτλο «Νόμος που προνοεί για την ίδρυση και λειτουργία Οργανισμού ο οποίος θα καλείται Κυπριακά Ταχυδρομεία και για τη Μεταβίβαση της Επιχείρησης και Περιουσίας του Τμήματος Ταχυδρομικών Υπηρεσιών και Συναφών Θεμάτων» δεν έχει προωθηθεί στη Βουλή για ψήφιση, λόγω του ότι δεν έχουν ακόμη ολοκληρωθεί οι διαβουλεύσεις με τις συνδικαλιστικές οργανώσεις για τα θέματα του προσωπικού.

**Νέο λογιστικό σύστημα.** Σύμφωνα με τους σχετικούς Κανονισμούς που εκδόθηκαν από τον Επίτροπο Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομείων, για σκοπούς εναρμόνισης με την Οδηγία 97/67/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, το Τμήμα είχε υποχρέωση να εφαρμόσει, μέχρι τον Ιούλιο 2005, νέο λογιστικό σύστημα Οικονομικής και Διοικητικής Πληροφόρησης και Κοστολόγησης των Προϊόντων και Υπηρεσιών του, το οποίο να είναι βασισμένο στα διεθνή λογιστικά πρότυπα.



Με Διάταγμα του Επιτρόπου ημερομηνίας 16.9.2005, η ημερομηνία εφαρμογής του συστήματος μετατέθηκε στην 1.1.2006, με δυνατότητα παράτασης για 6 μήνες, δηλαδή μέχρι τις 30.6.2006.

Το σύστημα τέθηκε τελικά σε εφαρμογή στις 2.1.2007, δηλαδή με καθυστέρηση 6 μηνών, με αποτέλεσμα ο Επίτροπος Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομείων λόγω της μη τήρησης από το Τμήμα χωριστών λογαριασμών για κάθε Υπηρεσία, σύμφωνα με το Νόμο και τους Κανονισμούς να επιβάλει χρηματικές κυρώσεις ύψους £2.000.

**Διαλογή/διανομή αλληλογραφίας.** Σύμφωνα με την τεchnοοικονομική μελέτη για το αυτοματοποιημένο Κέντρο Διαλογής, με τη λειτουργία του θα έπρεπε να καταστεί δυνατή η παράδοση του 90% της αλληλογραφίας στην Κύπρο εντός 24 ωρών και του υπόλοιπου 10% εντός 48 ωρών, με παράλληλη μείωση του προσωπικού κατά 47 άτομα.

Από τις έρευνες που γίνονται κατά καιρούς από ιδιωτική εταιρεία για τη μέτρηση της ποιότητας της υπηρεσίας εσωτερικού ταχυδρομείου, φαίνεται ότι, παρά τη βελτίωση που σημειώθηκε στην παράδοση της αλληλογραφίας, οι πιο πάνω στόχοι δεν έχουν ακόμη επιτευχθεί. Επίσης, το προσωπικό που ασχολείται με τη διαλογή δεν έχει μειωθεί, όπως προέβλεπε η τεchnοοικονομική μελέτη.

Ο Επίτροπος Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομείων, με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας για το 2005, επέβαλε χρηματικές κυρώσεις ως διοικητικό πρόστιμο ύψους £50.000, λόγω του ότι το Τμήμα δεν παρείχε την Καθολική Ταχυδρομική Υπηρεσία σύμφωνα με τις ποιοτικές προδιαγραφές που προσδιορίζουν οι περί Ποιότητας Ταχυδρομικών Υπηρεσιών Κανονισμοί (Κ.Δ.Π. 593/2003) και το περί Ποιότητας Ταχυδρομικών Υπηρεσιών Διάταγμα (Κ.Δ.Π. 435/2005).

## Μέρος Β

**Μηχανή επικόλλησης γραμματοσήμων.** Η μηχανή αγοράστηκε το 1998 έναντι του ποσού των Stg£64.407. Λόγω σοβαρών λειτουργικών προβλημάτων, δεν κατέστη δυνατόν να τεθεί σε λειτουργία και, με οδηγίες του Γενικού Λογιστή, το Τμήμα κάλεσε τον κατασκευαστή να παραλάβει τη μηχανή και να επιστρέψει την αξία της, πράγμα το οποίο δεν έχει γίνει. Η Νομική Υπηρεσία καταχώρισε αγωγή στις 12.4.2002 στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας εναντίον του εμπορικού αντιπροσώπου του κατασκευαστή. Με την απόφασή του ημερ. 16.5.2006 το Δικαστήριο απέρριψε την αγωγή με έξοδα υπέρ των εναγομένων συνολικού ποσού £4.805, λόγω του ότι η πληρωμή έγινε απευθείας στον κατασκευαστή και η απευθείας επαφή του Τμήματος με τον κατασκευαστή ανείρεσε την ιδιότητα του αντισυμβαλλομένου που αρχικά είχε ο εναγόμενος.

## 4.73 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ

### Μέρος Α

**Προϋπολογισμός αναπτυξιακών δαπανών.** Οι προϋπολογισθείσες και πραγματικές αναπτυξιακές δαπάνες του Υπουργείου Υγείας για τα έτη 2004-2006 είχαν ως ακολούθως:

Έτος	Εγκεκριμένος Προϋπολογισμός	Πραγματική δαπάνη	Αδαπάνητο ποσό	
	£εκ.	£εκ.	£εκ.	%
2006	2,9	1,7	1,2	42,3
2005	2,1	1,4	0,7	41,3
2004	2,3	1,7	0,6	24,6

Όπως διαπιστώνεται από τον πιο πάνω πίνακα, σημαντικό ποσοστό των δαπανών του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως για το 2005 και 2006 παρέμεινε αδαπάνητο.

**Λειτουργικά προβλήματα.** Εξακολουθούν να υφίστανται σοβαρά λειτουργικά προβλήματα, τα οποία χρήζουν επείγουσας αντιμετώπισης, αφού επηρεάζουν άμεσα την ποιότητα της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης που προσφέρεται στους πολίτες και οδηγούν σε αυξημένα κόστη.

Τα προβλήματα αυτά είναι κυρίως:

(α) Σοβαρές αδυναμίες της υφιστάμενης οργανωτικής δομής στο Υπουργείο, η οποία δεν διευκολύνει την αποδοτική και ευέλικτη λειτουργία του και εμποδίζει την προσαρμογή στις συνεχείς αλλαγές που προκύπτουν.

(β) Ανεπαρκής διάθεση ανθρώπινων και άλλων πόρων και έλλειψη χρονοδιαγράμματος για τους στόχους του στρατηγικού σχεδιασμού που είχε ως αποτέλεσμα την αδυναμία υλοποίησής τους. Τέτοιοι στόχοι αναφέρονταν στο Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης 2004-2006, όπως η αναδιοργάνωση του Υπουργείου, η εφαρμογή του ΓΕΣΥ, η αναβάθμιση της υποδομής των Νοσοκομείων, η ενίσχυση της υποδομής εργαστηρίων, η εισαγωγή ολοκληρωμένων πληροφοριακών συστημάτων στα Νοσοκομεία και Αγροτικά Υγειονομικά Κέντρα κ.ά..

(γ) Περιορισμένη χρήση συστημάτων πληροφορικής, τα οποία θα ήταν υποβοηθητικά στη λήψη αποφάσεων από τη διεύθυνση.

#### **Αναδιοργάνωση του Υπουργείου Υγείας και των Νοσοκομείων.**

(α) **Υπουργείο Υγείας.** Παρά τις μελέτες που διεξήχθησαν στο παρελθόν από ξένους συμβούλους, στις οποίες αναφερόταν ότι η οργανωτική δομή του Υπουργείου και των Υπηρεσιών του επιβαλλόταν όπως διαμορφωθεί ανάλογα, για να καταστεί δυνατό να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις του νέου συστήματος υγείας, θέμα στο οποίο η Υπηρεσία μου αναφέρθηκε επανειλημμένα σε προηγούμενες Εκθέσεις της, εντούτοις το θέμα δεν έχει επιλυθεί μέχρι σήμερα.

Η Επιτελική Επιτροπή, η οποία συστάθηκε και προεδρεύεται από τον Υπουργό Υγείας, υπέβαλε συγκεκριμένες εισηγήσεις για το θέμα της δομής και γενικά για τη βελτίωση της λειτουργίας του Υπουργείου Υγείας. Τον Ιούνιο 2007, το Υπουργείο κατέθεσε Πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο για την αναδιοργάνωση του Υπουργείου και των Υπηρεσιών του, την οποία το Υπουργικό Συμβούλιο έχει εγκρίνει με απόφασή του ημερ. 27.6.2007.

Στο μεταξύ, ιατρικό, νοσηλευτικό και παραϊατρικό προσωπικό συνεχίζει να αποσπάται στο Υπουργείο Υγείας και στις Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας για την εκτέλεση καθηκόντων που αφορούν σε θέματα προσωπικού, προσφορών και κυρίως διοικητικών καθηκόντων.

Το Υπουργείο με πληροφόρησε ότι, σε συνεργασία με το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, άρχισε σταδιακά η αντικατάσταση του ιατρικού προσωπικού με διοικητικό προσωπικό. Η εν λόγω διαδικασία δεν έχει ακόμα ολοκληρωθεί.

(β) **Αυτονόμηση Νοσοκομείων.** Με βάση απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου το Μάιο 2003, συστάθηκε ομάδα δράσης με όρους εντολής την προετοιμασία των Κρατικών Νοσηλευτηρίων και του Υπουργείου Υγείας για την εφαρμογή του Γενικού Σχεδίου Υγείας. Σύμφωνα με τις εισηγήσεις της ομάδας δράσης, υποβλήθηκε Πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο, το οποίο τον Ιούνιο 2004 με απόφασή του ενέκρινε την προώθηση της αυτονόμησης των Κρατικών Νοσοκομείων και τη μετατροπή τους σε νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου. Κύρια επιδίωξη ήταν η αποδοτική και αποτελεσματική λειτουργία τους, και εξουσιοδότησε τον Υπουργό Υγείας όπως, σε συνεννόηση με τον Υπουργό Οικονομικών και άλλους φορείς, ετοιμάσει ολοκληρωμένο σχέδιο προώθησης της αυτονόμησης των Κρατικών Νοσοκομείων, ως νομικών προσώπων δημόσιου δικαίου. Μέχρι σήμερα δεν έχει ολοκληρωθεί η ετοιμασία του πιο πάνω σχεδίου. Η ομάδα δράσης, σε συνεργασία με τη Νομική Υπηρεσία, ετοίμασε προσχέδιο νομοσχεδίου για την

αυτονόμηση των Νοσοκομείων, το οποίο εγκρίθηκε από την αρμόδια Υπουργική Επιτροπή και για το οποίο λήφθηκαν οι απόψεις των συντεχνιών.

Τον Ιούνιο 2007, μετά από διαβουλεύσεις του Υπουργού Υγείας με τους εμπλεκόμενους φορείς, κατατέθηκε στο Υπουργικό Συμβούλιο νέα Πρόταση για την υιοθέτηση πολιτικής για την αυτονόμηση των Κρατικών Νοσηλευτηρίων, την οποία το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε στις 11.7.2007. Σύμφωνα με την εν λόγω απόφαση, εγκρίθηκαν κατευθυντήριες γραμμές για τη σύνταξη νέου νομοσχεδίου, με βάση το οποίο θα αυτονομηθούν τα Κρατικά Νοσηλευτήρια, καθώς και η ίδρυση ενός Νοσοκομειακού Οργανισμού στον οποίο θα υπαχθούν.

Σχετικά με την αναδιοργάνωση των Νοσοκομείων στα πλαίσια εφαρμογής του Γενικού Σχεδίου Υγείας, το Υπουργείο Υγείας έχει προβεί σε προκήρυξη προσφοράς, από κοινού με τον Οργανισμό Ασφάλισης Υγείας, για αγορά υπηρεσιών Συμβούλων για τον εκσυγχρονισμό του τρόπου λειτουργίας τους, η οποία βρίσκεται στο στάδιο της αξιολόγησης.

**Δωρεάν παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης σε Τουρκοκύπριους πολίτες της Κυπριακής Δημοκρατίας.** Με βάση αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου συνεχίζεται η δωρεάν παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης σε Τουρκοκύπριους πολίτες της Δημοκρατίας, χωρίς να εφαρμόζονται οι περί Ιατρικών Ιδρυμάτων και Υπηρεσιών Γενικοί Κανονισμοί του 2000, σύμφωνα με τους οποίους οι ασθενείς καταβάλλουν τέλη για την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη που τους παρέχεται στα Κρατικά Νοσηλευτήρια, με βάση εισοδηματικά κριτήρια.

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ.63.719 και ημερ. 3.5.2006, εκδίδεται Ευρωπαϊκή Κάρτα Ασφάλισης Ασθένειας σε Τουρκοκύπριους πολίτες της Δημοκρατίας που διαμένουν στα κατεχόμενα και είναι κάτοχοι ταυτότητας νοσηλείας, χωρίς να εξετάζονται τα εισοδήματά τους.

#### **Καθυστερημένα έσοδα από επιδοτούμενους ασθενείς.**

(α) Τα καθυστερημένα έσοδα από επιδοτούμενους ασθενείς στις 31.12.2006, ανέρχονταν σε £416.015, σε σύγκριση με £417.875, στις 31.12.2005.

(β) Για ενδυνάμωση του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, έχουν τροχοδρομηθεί διαδικασίες, σε συνεργασία με το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής, για ετοιμασία μητρώου επιδοτούμενων ασθενών στο οποίο να καταχωρίζονται όλα τα απαραίτητα στοιχεία σχετικά με τη νοσηλεία του ασθενή, όπως όνομα, νοσοκομείο, θεραπεία, ημερομηνία εισαγωγής, ημερομηνία εξιτηρίου, ημερομηνίες επισκέψεων στα νοσοκομεία, ημερομηνία υποβολής και ποσό τιμολογίου και παρατηρήσεις.

(γ) Στις πιο πάνω καταστάσεις δεν περιλαμβάνονται οφειλές από ασθενείς που έτυχαν θεραπείας μεταξύ Ιουνίου 2001 και Μαΐου 2003, για τους οποίους εκκρεμεί ο υπολογισμός της οικονομικής τους επιβάρυνσης.

(δ) Στις καταστάσεις περιλαμβάνονται περιπτώσεις καθυστερήσεων που αφορούν σε ασθενείς οι οποίοι έτυχαν θεραπείας τα έτη 1998-2001 και η οικονομική επιβάρυνσή τους υπολογίστηκε, αλλά δεν έχουν ακόμα ειδοποιηθεί για τις σχετικές οφειλές τους ούτε έχει παρθεί οποιαδήποτε απόφαση όσον αφορά στο ενδεχόμενο διαγραφής τους.

(ε) Δεν φαίνεται ότι λαμβάνονται ικανοποιητικά μέτρα για είσπραξή τους.

(στ) Η αλληλογραφία αναφορικά με ασθενείς που παραπέμπονται στο Γενικό Εισαγγελέα για λήψη νομικών μέτρων εξακολουθεί να αρχειοθετείται μόνο στους προσωπικούς φακέλους των ασθενών, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται ο εντοπισμός και η παρακολούθησή τους.

Η Υπηρεσία μου εξέφρασε και πάλι την ανησυχία της ότι, λόγω της μεγάλης καθυστέρησης που παρατηρείται στην ειδοποίηση των ασθενών για τις οφειλές τους, μεγάλο μέρος των οφειλόμενων ποσών πιθανόν να μην καταστεί δυνατόν να εισπραχθεί.

**Σχέδιο Αποστολής Ασθενών στο Εξωτερικό.**

**(α) Δαπάνες Σχεδίου.** Οι δαπάνες για το Σχέδιο αυτό κατά τα έτη 2004-2006 είχαν ως ακολούθως:

Έτος	Αποστολές ασθενών	Ποσό που δαπανήθηκε £
2006	1034	14.897.024
2005	1099	12.927.005
2004	951	11.812.368

Σημειώνεται ότι στις 31.12.2006 εκκρεμούσαν για εξόφληση στο Υπουργείο Υγείας τιμολόγια ύψους £48.874, καθώς και τιμολόγια, το ύψος των οποίων δεν μπορεί να διαπιστωθεί επακριβώς, λόγω της μη υιοθέτησης κατάλληλου συστήματος καταχώρισης και παρακολούθησης της εξόφλησής τους.

**(β) Παρακολούθηση ασθενών.** Η Υπηρεσία μου παρατήρησε ότι δεν υπάρχουν καθορισμένες διαδικασίες και ευθύνες όσον αφορά στη θεραπεία του ασθενούς, μετά την έγκριση για αποστολή του στο εξωτερικό, και εισηγείται τον άμεσο καθορισμό των πιο πάνω, όπως:

- Το άτομο ή άτομα που επιλέγουν το νοσοκομείο,
- τα κριτήρια επιλογής του νοσοκομείου,
- το άτομο ή άτομα που αποφασίζουν για τα διοικητικά και ιατρικά θέματα,
- το άτομο ή άτομα που ελέγχουν και εγκρίνουν τα τιμολόγια.

Η Υπηρεσία μου παρατήρησε επίσης ότι προς το παρόν η παρακολούθηση της θεραπείας και η έγκριση των τιμολογίων γίνεται ως επί το πλείστον μόνο από Λειτουργούς Ευημερίας, αποσπασμένους στις διάφορες Πρεσβείες, ενώ δεν υπάρχουν καθορισμένοι Ιατρικοί Λειτουργοί στους οποίους τα νοσοκομεία/οι Πρεσβείες να μπορούν να απευθυνθούν για ιατρικής φύσεως συμβουλές/αποφάσεις.

Σύμφωνα και με την έκθεση του Λειτουργού Ευημερίας της Υπάτης Αρμοστείας της Κύπρου στο Λονδίνο, ημερομηνίας 15.1.2007, ο τρόπος παρακολούθησης, τόσο της παραμονής των ασθενών όσο και των εξόδων θεραπείας που διενεργούνται από τις Πρεσβείες, δεν είναι ικανοποιητικός και δεν διασφαλίζονται επαρκώς τα συμφέροντα της Δημοκρατίας. Επιπρόσθετα, όπως αναφέρει, μεταξύ άλλων, σε ορισμένα τιμολόγια των διαφόρων Νοσοκομείων είχαν επισημανθεί υπερχρεώσεις των υπηρεσιών τους, αυξήσεις τιμών πακέτων θεραπείας και παρατεταμένη νοσηλεία ασθενών σε νοσοκομεία, για τις οποίες ζητήθηκε και έγινε σχετική μείωση των χρεώσεων.

Σχετικά αναφέρεται το παράδειγμα ασθενούς που παρέμεινε σε νοσοκομείο του Λονδίνου από τον Απρίλιο μέχρι το Δεκέμβριο 2006, χωρίς να ζητηθεί οποιαδήποτε ενημέρωση από το Νοσοκομείο για την εξέλιξη και κατάσταση του ασθενούς και το κόστος θεραπείας, με αποτέλεσμα η Δημοκρατία να χρεωθεί με ποσό ύψους Stg£520.000. Αναφέρεται χαρακτηριστικά ότι ο υπεύθυνος Λειτουργός Ευημερίας στην Υπάτη Αρμοστεία, σύμφωνα με σχετικό σημείωμά του, πληροφορήθηκε για την ύπαρξη του συγκεκριμένου ασθενούς για πρώτη φορά όταν η ασθενής πήρε εξιτήριο από το Νοσοκομείο το Δεκέμβριο του 2006, καθώς δεν έτυχε σχετικής ενημέρωσης όταν ανέλαβε καθήκοντα στην Υπάτη Αρμοστεία τον Οκτώβριο 2006.

**(γ) Διευθετήσεις συνεργασίας με διάφορα Νοσοκομεία και εταιρείες του εξωτερικού.** Σε προηγούμενες Εκθέσεις μου ανέφερα ότι, τόσο η Υπηρεσία μου όσο και ο Γενικός Λογιστής, υπέδειξαν την ανάγκη υιοθέτησης της διαδικασίας προσφορών με διαπραγμάτευση, με σκοπό τη

σύναψη συμφωνιών πλαίσιο με Νοσοκομεία του εξωτερικού, σύμφωνα με τον περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων, Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμο 12(Ι)/2006, στον οποίο γίνεται ξεχωριστή πρόνοια για συμβάσεις που αφορούν σε θέματα υπηρεσιών υγείας.

Λαμβάνοντας υπόψη το ανταγωνιστικό περιβάλλον στην προσφορά ιατρικών υπηρεσιών, αναμένεται ότι η σύναψη συμφωνιών θα οδηγήσει σε εξασφάλιση χαμηλότερων τιμών.

Οι εν λόγω συμφωνίες θα πρέπει να συμπεριλαμβάνουν και τις υποχρεώσεις των Νοσοκομείων όσον αφορά στην τακτικότητα των ενημερωτικών εκθέσεων και των τιμολογίων, θέματα τα οποία, στο μεταξύ, πρέπει να διευκρινίζονται με τα Νοσοκομεία κατά την αποστολή ασθενών.

Για ορισμένα Νοσοκομεία του εξωτερικού, το Υπουργείο προβαίνει σε διευθετήσεις αποστολής ασθενών όχι απευθείας, αλλά μέσω αντιπροσώπων, οι οποίοι ωφελούνται με σχετικές προμήθειες. Η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε όπως το Υπουργείο, με σκοπό τη μείωση των σχετικών δαπανών, επιδιώξει τη σύναψη συμφωνιών απευθείας με τα Νοσοκομεία, χωρίς την εμπλοκή αντιπροσώπων.

**(δ) Εξουσιοδότηση δαπανών για το Σχέδιο Αποστολής Ασθενών στο εξωτερικό.** Η δαπάνη ύψους £14,9 εκ. για το έτος 2006, αφορά κυρίως σε πληρωμές οι οποίες διενεργήθηκαν από τις Πρεσβείες της Κύπρου στο εξωτερικό (12,8 εκ. ή ποσοστό 86% της συνολικής δαπάνης). Οι πληρωμές που διενεργούνται από τις Πρεσβείες, χρεώνονται στο σχετικό Κονδύλι του Υπουργείου Υγείας, με διορθωτικό ένταλμα, το οποίο ετοιμάζεται από το Υπουργείο Εξωτερικών, αφού αποσταλούν από τις Πρεσβείες τα διάφορα έγγραφα των πληρωμών.

Ωστόσο, ενώ ο «Ελέγχων Λειτουργός» του Κονδυλίου είναι ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Υγείας, οι πληρωμές εξουσιοδοτούνται από λειτουργούς του Υπουργείου Εξωτερικών και το Υπουργείο Υγείας ενημερώνεται για τη διενέργειά τους σε μεταγενέστερο στάδιο.

**(ε) Κανονισμοί.** Το Υπουργείο Υγείας επεξεργαζόταν νέους Κανονισμούς με βάση τους οποίους αποστέλλονται ασθενείς στο εξωτερικό, με σκοπό, μεταξύ άλλων, την εναρμόνισή τους τόσο με τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό 1408/71, όσο και με τους περί Ιατρικών Ιδρυμάτων και Υπηρεσιών Γενικούς Κανονισμούς. Όπως αναφέρθηκε και πιο πάνω, στους υφιστάμενους Κανονισμούς δεν γίνεται καμιά αναφορά για τις διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούνται μετά την έγκριση για αποστολή στο εξωτερικό, τις οποίες η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε όπως ενσωματωθούν στους νέους Κανονισμούς.

Το Υπουργείο Υγείας με πληροφόρησε ότι οι εν λόγω νέοι Κανονισμοί, οι οποίοι στο εξής θα ονομάζονται Σχέδιο Παροχής Οικονομικής Αρωγής για Υπηρεσίες Υγείας που δεν προσφέρονταν στο Δημόσιο Τομέα, εγκρίθηκαν από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 5.9.2007.

**(στ) Οικονομική επιβάρυνση ασθενών.** Σύμφωνα με τους Κανονισμούς του Σχεδίου Αποστολής Ασθενών στο Εξωτερικό για θεραπεία με φροντίδα της Κυβέρνησης του 1998, ανάλογα με την οικονομική κατάσταση των ασθενών ή των οικογενειών τους, αυτοί μπορεί να επιβαρυνθούν με μέρος των εξόδων θεραπείας ή να απαλλαχθούν πλήρως. Παρατηρήθηκε και πάλι μεγάλη καθυστέρηση στον υπολογισμό της οικονομικής επιβάρυνσης των ασθενών.

Το Υπουργείο Υγείας, για αποφυγή περαιτέρω όξυνσης του προβλήματος, έχει θέσει σε εφαρμογή πολιτική από το Μάιο 2003 με την οποία ασθενείς, ανάλογα με το ύψος των εισοδημάτων τους, προκαταβάλλουν συγκεκριμένο ποσό, προτού σταλούν στο εξωτερικό για θεραπεία.

Επίσης, το Υπουργείο με πληροφόρησε ότι, με την εγκατάσταση νέου λογισμικού, οι εν λόγω καθυστερήσεις αναμένεται να εκλείψουν.

#### **Αγορά ιατρικών υπηρεσιών από τον ιδιωτικό τομέα.**

**(α) Δαπάνες.** Η δαπάνη του Υπουργείου για την αγορά υπηρεσιών από τον ιδιωτικό τομέα για θεραπείες που δεν προσφέρονται από τα Κρατικά Νοσηλευτήρια ανήλθε το 2006 σε £5.793.063,

σε σύγκριση με £5.048.247 κατά το 2005. Η αύξηση της δαπάνης κατά το 2006 ύψους £744.816 ή 14,8%, οφείλεται κυρίως στην αυξημένη αγορά υπηρεσιών για διεξαγωγή ορθοπεδικών μικροχειρουργικών επεμβάσεων κατά £457.071, καθώς επίσης και στην εκ των υστέρων παροχή οικονομικής βοήθειας για θεραπεία στον ιδιωτικό τομέα κατά £263.973.

Πέραν των πληρωμών κατά το 2006, το Υπουργείο είχε εκκρεμότητες στο τέλος του έτους ποσού περίπου £1 εκ., μέρος του οποίου τακτοποιήθηκε εντός του 2007, για υπηρεσίες που είτε καθυστέρησε η παράδοση των τιμολογίων στο λογιστήριο, είτε καθυστέρησε η εξασφάλιση των σχετικών εγκρίσεων για διενέργεια των πληρωμών. Επισημαίνεται ότι εξακολουθεί να εκκρεμεί η έγκριση και εξόφληση τιμολογίων ύψους περίπου £0,8 εκ..

Όπως και στην περίπτωση του Σχεδίου Αποστολής Ασθενών στο Εξωτερικό, στις 31.12.2006 εκκρεμούσαν για εξόφληση επιπρόσθετα τιμολόγια, το ύψος των οποίων δεν μπορούσε να υπολογιστεί επακριβώς λόγω της έλλειψης κατάλληλου συστήματος καταχώρισης και παρακολούθησης της εξόφλησής τους.

**(β) Παραπομπή ασθενών σε ιδιωτικά νοσηλευτήρια.** Από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι σε περιπτώσεις αποστολής ασθενών από τα Νοσοκομεία σε ιδιωτικά νοσηλευτήρια για θεραπεία,

- (i) δεν γίνεται πάντοτε χρήση ενιαίου παραπεμπτικού, συμπληρωμένου με όλα τα απαραίτητα στοιχεία, όπως αριθμό πολιτικής ταυτότητας του ασθενούς, αναφορά κατά πόσο είναι δικαιούχος δωρεάν ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, διεύθυνση και τηλέφωνο του ασθενούς και υπογραμμένου από τον παραπέμποντα ιατρικό λειτουργό,
- (ii) δεν υπάρχουν σχετικά μητρώα ούτε καταγεγραμμένα στοιχεία αναφορικά με τους ασθενείς που παραπέμπονται σε ιδιωτικά νοσηλευτήρια για να είναι δυνατή η παρακολούθηση της εξέλιξης της νοσηλείας τους, καθώς και η επαναφορά τους σε περίπτωση που είχαν παραπεμφθεί λόγω έλλειψης κλινών,
- (iii) δεν υπάρχει καθορισμένη πολιτική στο Υπουργείο σύμφωνα με την οποία άτομα που παραπέμφθηκαν στα ιδιωτικά νοσηλευτήρια και τα οποία δεν ήταν δικαιούχοι παροχής δωρεάν ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, να κοστολογούνται και να τιμολογούνται για την παρεχόμενη θεραπεία.

**(γ) Συμβάσεις με τον ιδιωτικό τομέα για παροχή ιατρικών υπηρεσιών.** Η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε την παρακολούθηση της ημερομηνίας λήξης των συμβάσεων με τον ιδιωτικό τομέα για παροχή ιατρικών υπηρεσιών μέσω σχετικού μητρώου και, λαμβάνοντας υπόψη το χρονικό διάστημα που απαιτείται από την έναρξη της διαδικασίας προκήρυξης της προσφοράς μέχρι την υπογραφή της σύμβασης, την έγκαιρη τροχοδρόμηση ενεργειών ούτως ώστε να υπογράφεται νέα σύμβαση πριν από τη λήξη της προηγούμενης. Σημειώνεται ότι το Σεπτέμβριο 2006 άρχισε η τήρηση σχετικού μητρώου, αλλά η ενημέρωσή του τερματίστηκε αμέσως μετά την ένταξη του υπό αναφορά κονδυλίου εξόδων στον Προϋπολογισμό των Ιατρικών Υπηρεσιών.

**(δ) Αδυναμίες στο σύστημα πληρωμής τιμολογίων.** Η μη τήρηση μητρώων συμβολαίων για παρακολούθηση των πληρωμών, η μη έγκαιρη ετοιμασία καταστάσεων εκκρεμών υποχρεώσεων καθώς και η έλλειψη κατάλληλου συστήματος στο λογιστήριο για σκοπούς παρακολούθησης των τιμολογίων για τα οποία εκκρεμεί η πληρωμή, είχε ως αποτέλεσμα τη δυσχέρεια του ελέγχου και της παρακολούθησης των δαπανών.

**(ε) Καθυστέρηση στην υποβολή τιμολογίων.** Παρατηρήθηκε ότι αρκετά από τα τιμολόγια ύψους £458.595 που παραλήφθηκαν με καθυστέρηση στις 9.2.2007 και 30.3.2007 από το Αμερικανικό Ινστιτούτο Καρδιάς, αφορούν σε επεμβάσεις που διενεργήθηκαν τον Ιούνιο 2006, με αποτέλεσμα να υπάρχει πρόβλημα στην πληρωμή των τιμολογίων αυτών από τις πιστώσεις στον Προϋπολογισμό του 2007.

Η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε όπως καθοριστούν χρονοδιαγράμματα υποβολής των τιμολογίων προς πληρωμή στις συμβάσεις συνεργασίας με τα ιδιωτικά νοσηλευτήρια.

**Καθυστέρηση στην προμήθεια και εγκατάσταση του λογισμικού και μηχανογραφικού εξοπλισμού.** Μετά από οδηγίες του Υπουργού Υγείας για επίσπευση της εξασφάλισης ενός σύγχρονου ολοκληρωμένου συστήματος στα Κρατικά Νοσοκομεία, λειτουργοί του Υπουργείου Υγείας, σε συνεργασία με το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής, προέβησαν από τον Οκτώβριο 2000 μέχρι Ιανουάριο 2001 σε έρευνα αγοράς για Ολοκληρωμένα Πληροφοριακά Συστήματα Υγείας. Τον Απρίλιο 2001 αποφασίστηκε όπως ετοιμαστεί έγγραφο Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος για την προεπιλογή κατάλληλων οίκων για υποβολή προσφοράς. Παράλληλα ετοιμάστηκε στρατηγική μελέτη για τη μηχανογράφηση όλων των Υπηρεσιών/Τμημάτων του Υπουργείου Υγείας και ακολούθως άρχισε η καταγραφή των αναγκών/απαιτήσεων των χρηστών οι οποίες υποβλήθηκαν στο Διευθυντή του Τμήματος το Μάιο 2002. Το Έγγραφο Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος ολοκληρώθηκε και εγκρίθηκε από το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών, το Μάιο 2003.

Ενώ η προκήρυξη του διαγωνισμού για την προεπιλογή προμηθευτών του λογισμικού έγινε από το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής τον Ιούνιο 2003, τον Οκτώβριο 2003 το Υπουργικό Συμβούλιο διέκοψε τη διαδικασία αξιολόγησης και όρισε νέα Επιτροπή Αξιολόγησης από ακαδημαϊκούς του Πανεπιστημίου Κύπρου. Η ετοιμασία νέων εγγράφων και η αξιολόγηση των προμηθευτών, η οποία έγινε με αρκετή καθυστέρηση είχε ως αποτέλεσμα την προεπιλογή τριών προσφοροδοτών.

Οι προσφορές για την προμήθεια του λογισμικού και την εξασφάλιση μηχανογραφικού εξοπλισμού υποβλήθηκαν το Δεκέμβριο 2004. Η έκθεση τεχνικής αξιολόγησης των προσφορών από τους ακαδημαϊκούς και ακολούθως από την επιτροπή αξιολόγησης του Τμήματος ετοιμάστηκαν και στάλθηκαν με καθυστέρηση στο Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Οικονομικών τον Ιούλιο 2005. Μετά τον εντοπισμό από τη Νομική Υπηρεσία σοβαρών παραλείψεων στην αξιολόγηση ετοιμάστηκε συμπληρωματική έκθεση τεχνικής αξιολόγησης την οποία το Συμβούλιο Προσφορών ενέκρινε κατ' αρχήν το Σεπτέμβριο 2005. Ακολούθως ως αποτέλεσμα επιτυχημένης προσφυγής ενός από τους προσφοροδότες στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών ετοιμάστηκε νέα έκθεση αξιολόγησης. Τελικά οι οικονομικοί φάκελοι των προσφορών ανοίχθηκαν το Δεκέμβριο 2005. Το Φεβρουάριο 2006 κατακυρώθηκε η προσφορά έναντι ποσού £11.324.925.

Το Μάρτιο 2006 ο αποτυχών προσφοροδότης προσέφυγε στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών, η οποία στις 7.4.2006 επικύρωσε την απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών. Μετά από αποτυχημένη προσφυγή του ίδιου προσφοροδότη, στο Ανώτατο Δικαστήριο, το δικαστήριο επικύρωσε την απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής. Ακολούθως υπογράφηκε συμβόλαιο με τον Ανάδοχο με έναρξη τις 3.1.2007, διάρκεια υλοποίησης 12 μηνών και κόστος £11.324.930, περιλαμβανομένου του κόστους της λειτουργικής υποστήριξης και ετήσιας συντήρησης για 4 έτη.

Από τα πιο πάνω προκύπτει ότι η διαδικασία λήψης των αναγκαίων αποφάσεων και ανάθεσης του έργου διήρκεσε πέραν των 5 ετών, περίοδος που κρίνεται εξαιρετικά μεγάλη, ενώ η λειτουργία των πρώτων τμημάτων των Νέων Νοσοκομείων Λευκωσίας και Αμμοχώστου τελικά άρχισε το Φεβρουάριο 2006, χωρίς τη χρησιμοποίηση σύγχρονου πληροφοριακού συστήματος. Κατά την άποψή μου, με ορθό προγραμματισμό θα έπρεπε το νέο πληροφοριακό σύστημα να είναι έτοιμο αρκετά πριν την έναρξη της λειτουργίας των νέων νοσοκομείων.

Λόγω της καθυστέρησης που παρατηρήθηκε στην κατακύρωση και εφαρμογή του ολοκληρωμένου μηχανογραφημένου συστήματος στο Νέο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας, η ομάδα Διεύθυνσης του Νοσοκομείου προχώρησε στην εφαρμογή εναλλακτικού σχεδίου δράσης για κάλυψη των βασικών αναγκών του Νοσοκομείου. Το σχέδιο αποτελείται από τέσσερα υποσυστήματα, τα οποία λειτουργούν σε δοκιμαστικό επίπεδο στο Νέο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας και σε μεταγενέστερο στάδιο στο Νέο Νοσοκομείο Αμμοχώστου.

**Γενικό Σχέδιο Υγείας (ΓΕΣΥ).**

(α) Με το Νόμο 89(Ι)/2001 εγκρίθηκε η εισαγωγή Γενικού Σχεδίου Υγείας, για την εφαρμογή του οποίου απαιτείται η θέσπιση λεπτομερών Κανονισμών, οι οποίοι δεν έχουν ακόμα καταρτιστεί. Επίσης απαιτούνται σημαντικές βελτιώσεις σε διάφορους τομείς και η δημιουργία της αναγκαίας υποδομής για την ορθολογιστική εφαρμογή του Σχεδίου.

Σύμφωνα με τη νομοθεσία, την αρμοδιότητα της εφαρμογής του ΓΕΣΥ έχει ο Οργανισμός Ασφάλισης Υγείας, ο οποίος λειτουργεί από τον Οκτώβριο 2003 με δικό του, εγκεκριμένο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, Προϋπολογισμό. Το Μάιο του 2006, ο Οργανισμός ανέθεσε σε οίκο συμβούλων τον καθορισμό της στρατηγικής για την εφαρμογή του ΓΕΣΥ και το Μάρτιο 2007 προκήρυξε προσφορές για παροχή υπηρεσιών για την εφαρμογή του ΓΕΣΥ.

Στα πλαίσια εφαρμογής του ΓΕΣΥ, τα πιο σημαντικά έργα που θα πρέπει να επιτελεστούν θεωρούνται η εκπαίδευση των οικογενειακών ιατρών, η αναδιοργάνωση των Κρατικών Νοσηλευτηρίων, καθώς επίσης η επανακοστολόγηση των εθνικών δαπανών υγείας και υπηρεσιών του ΓΕΣΥ, έργο το οποίο έχει αναληφθεί από τον Οργανισμό Ασφάλισης Υγείας. Όσον αφορά στην εκπαίδευση των οικογενειακών ιατρών, το Υπουργείο Υγείας έχει προβεί σε προκήρυξη προσφοράς, η οποία βρίσκεται στο στάδιο της αξιολόγησης, ενώ για την αναδιοργάνωση των Κρατικών Νοσηλευτηρίων το Υπουργείο έχει προβεί σε προκήρυξη προσφοράς, από κοινού με τον Οργανισμό Ασφάλισης Υγείας, για αγορά υπηρεσιών Συμβούλων, η οποία επίσης βρίσκεται στο στάδιο της αξιολόγησης.

Με βάση τα πορίσματα μελέτης για την επανακοστολόγηση του ΓΕΣΥ, η οποία είχε ανατεθεί σε εμπειρογνώμονα, η Υπουργική Επιτροπή, η οποία ορίστηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο για προώθηση της εφαρμογής του ΓΕΣΥ, ενέκρινε το Νοέμβριο 2005 τις προτεινόμενες τροποποιήσεις του Νόμου, έτσι ώστε να είναι δυνατή η εφαρμογή του και να μην τεθεί σε κίνδυνο η οικονομική του βιωσιμότητα. Στις 26.4.2007 ο Οργανισμός υπέβαλε στο Υπουργείο Υγείας σχετικό τροποποιητικό νομοσχέδιο για συζήτηση των προτεινόμενων αλλαγών με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, το οποίο, μετά τη νομοτεχνική επεξεργασία από τη Νομική Υπηρεσία, αναμένεται να προωθηθεί από το Υπουργείο Υγείας στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση και κατάθεση στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Η Υπηρεσία μου θεωρεί ότι, ενόψει της δέσμευσης για εφαρμογή του ΓΕΣΥ μέχρι το τέλος του 2008, θα πρέπει να τεθούν συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα για την υλοποίηση των έργων που θα πρέπει να επιτελεστούν, και κυρίως του έργου που αφορά στον εκσυγχρονισμό της οργανωτικής δομής και διαχείρισης των Κρατικών Νοσηλευτηρίων, έτσι ώστε να καταστούν πιο αποδοτικά και να μπορέσουν να αντιμετωπίσουν τον ανταγωνισμό που θα αναπτυχθεί από την εισαγωγή του ΓΕΣΥ.

(β) Αναφέρεται επίσης ότι, παρά το γεγονός ότι για τα έτη 2004-2006 στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως του Υπουργείου εγκρίνονται πιστώσεις κάτω από το κονδύλι «Γενικό Σχέδιο Υγείας- Άλλες Δαπάνες» για την αναδιοργάνωση/αυτονόμηση των νοσοκομείων μέσα στα πλαίσια εφαρμογής του Γενικού Συστήματος Υγείας, εντούτοις όπως διαπιστώνεται από τον πιο κάτω πίνακα, σε μεγάλο βαθμό παραμένουν αναξιοποίητες.

Έτος	Εγκεκριμένος Προϋπολογισμός	Πραγματικές δαπάνες	Αδαπάνητο ποσό/ποσοστό	
	£	£	£	%
2006	250.000	25.814	224.186	90
2005	100.000	20.905	79.095	79
2004	200.000	19.927	180.073	90



**Συνεργασία μεταξύ Υπουργείου Υγείας και Κυπριακού Ιδρύματος Ερευνών Μυϊκής Δυστροφίας.**

**(α) Κρατική χορηγία.** Κάθε χρόνο καταβάλλεται κρατική χορηγία στο Ίδρυμα, το ύψος της οποίας το 2006 ήταν £1.830.000, σε σύγκριση με £1.800.000 το 2005. Επίσης αναφέρεται ότι το 2006 παραχωρήθηκε επιπρόσθετο ποσό ύψους £690.812, σε σύγκριση με £797.795 το 2005, από το Κονδύλι «Διεξαγωγή Ερευνών» του Υπουργείου, τόσο για την εκτέλεση ερευνητικής εργασίας όσο και για το κόστος της ερευνητικής υποδομής.

**(β) Συμφωνία συνεργασίας.** Όπως επανειλημμένα αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, στη συμφωνία συνεργασίας μεταξύ του Ιδρύματος και του Υπουργείου Υγείας, για την προσφορά υπηρεσιών προς την Κυβέρνηση, που υπογράφηκε στις 26.10.1999, προβλέπεται η καταβολή ετήσιας κρατικής χορηγίας, έναντι παροχής ιατρικών και εργαστηριακών υπηρεσιών σε ασθενείς, δικαιούχους δωρεάν ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, καθώς επίσης και η μερική χρηματοδότηση ερευνητικών και εκπαιδευτικών προγραμμάτων, χωρίς ωστόσο να καθορίζεται ο τρόπος υπολογισμού των πιο πάνω ποσών.

Το Υπουργείο με πληροφόρησε ότι έχει ετοιμαστεί προσχέδιο νέας συμφωνίας συνεργασίας, η οποία έχει εγκριθεί από το Υπουργείο Υγείας και βρίσκεται στα χέρια του Διοικητικού Συμβουλίου του Ινστιτούτου για συζήτηση.

**(γ) Έκταση υπηρεσιών που παρέχονται από το Ίδρυμα.** Ο μη καθορισμός κριτηρίων από το Υπουργείο για τα περιστατικά που μπορούν να παραπέμπονται στο Ίδρυμα από τον Κυβερνητικό Τομέα, κυρίως όσον αφορά στις εργαστηριακές αναλύσεις, καθώς και η μη διεξαγωγή ελέγχου στον αριθμό των περιστατικών που παραπέμπονται, έχει ως αποτέλεσμα το Υπουργείο να μην μπορεί να ελέγξει την έκταση των υπηρεσιών που παρέχει το Ίδρυμα προς την Κυβέρνηση, έναντι της σχετικής χορηγίας.

Εισηγήθηκα όπως η πιο πάνω συνεργασία ρυθμιστεί με σχετική συμφωνία στα πλαίσια του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου του 2006.

Το Υπουργείο Υγείας δεσμεύτηκε να προωθήσει τον προσδιορισμό του είδους και όγκου εργαστηριακών αναλύσεων και περιστατικών που παρέχονται από το Ίδρυμα, με την καταγραφή από δείγμα Νοσοκομείων των περιπτώσεων αυτών για ένα χρονικό διάστημα. Με βάση τα αποτελέσματα αυτής της καταγραφής θα συζητηθεί το θέμα της σύναψης συμφωνίας προσφοράς υπηρεσιών με το Ίδρυμα. Όπως πληροφορήθηκα, το Υπουργείο Υγείας βρίσκεται σε συνεννόηση με το Ίδρυμα για να καθοριστεί ο τρόπος συνεργασίας και η χρηματοδότηση του Ιδρύματος πάνω σε νέα βάση. Ωστόσο, στα Νοσοκομεία δεν τηρούνται τα απαραίτητα στοιχεία, με αποτέλεσμα να είναι αδύνατος ο προσδιορισμός του είδους και του όγκου των εργαστηριακών αναλύσεων και περιστατικών που παραπέμπονται στο Ίδρυμα.

**Ογκολογικό Κέντρο Τράπεζας Κύπρου.**

**(α) Κρατική χορηγία.** Το ύψος της κρατικής χορηγίας ανήλθε στα £10.156.356 για το 2006, σε σύγκριση με £8.127.898 το 2005. Στη χορηγία περιλαμβάνεται η αξία της κατανάλωσης φαρμάκων που παραχωρούνται στο Ογκολογικό Κέντρο από τις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες, ύψους £4.742.466, σε σύγκριση με £3.489.621 το 2005. Στις 31.12.2006 το ποσό που παρουσιάζεται στις οικονομικές καταστάσεις του Κέντρου ως οφειλόμενο από την Κυβέρνηση ανέρχεται σε £8.351.236, σε σύγκριση με £8.583.418 στις 31.12.2005. Στα πιο πάνω ποσά δεν περιλαμβάνεται η αξία των φαρμάκων που παραχωρήθηκαν στο Κέντρο από τις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες, η οποία σύμφωνα με σχετική απόφαση, διαγράφεται έναντι της αντίστοιχης οφειλής (επιχορήγησης) της Κυβέρνησης προς το Κέντρο. Από το 2005, το Υπουργείο Οικονομικών καταβάλλει την ετήσια χορηγία προς το Κέντρο σε μηνιαίες δόσεις και αποφασίστηκε η σύναψη από το Ογκολογικό Κέντρο δανείου, μετά από προκήρυξη σχετικού διαγωνισμού, για κάλυψη των οφειλών της

Κυβέρνησης προς το Κέντρο στις 31.12.2005. Τον Ιούνιο του 2006 ανατέθηκε η σύμβαση σε συγκεκριμένο χρηματοπιστωτικό οίκο του εξωτερικού. Το δάνειο θα καλύπτεται με κυβερνητική εγγύηση και το ετήσιο τοκοχρεωλύσιο θα καταβάλλεται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

**(β) Συμφωνία μεταξύ Κυβέρνησης και Ογκολογικού Κέντρου.** Στα πλαίσια των προσπάθειών που καταβάλλονταν τα τελευταία χρόνια για επαναδιαπραγμάτευση της συμφωνίας, τροχοδρομήθηκαν από το 2003 ενέργειες για συνομολόγηση σύμβασης στη βάση της αγοράς υπηρεσιών και, μετά από διαβουλεύσεις με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, αναμενόταν η τροποποίηση του σχετικού Καταπιστεύματος, έτσι που να επιτρέπει τη διαφοροποίηση της υφιστάμενης συμφωνίας ώστε να δίνεται η ευχέρεια στο Κέντρο και στο Υπουργείο να συνάψουν συμφωνία αγοράς υπηρεσιών, καθώς και η ετοιμασία του τελικού προσχεδίου σύμβασης. Ωστόσο το Κέντρο, κατόπι δευτέρων σκέψεων, επιχειρηματολογεί για συνέχιση του υφιστάμενου συστήματος της χρηματοδότησης αντί της αγοράς υπηρεσιών από αυτό, και σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς στις 28.11.2005, αποφασίστηκε όπως το Υπουργείο αξιολογήσει το θέμα και ετοιμάσει σχετική Πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο για να αποφασίσει για τον περαιτέρω χειρισμό του, πράγμα που εξακολουθεί να εκκρεμεί.

**(γ) Διενέργεια εργαστηριακών αναλύσεων του Κέντρου.** Οι δαπάνες του Κέντρου για αγορά των εν λόγω υπηρεσιών από ιδιωτικό κλινικό εργαστήριο κατά τα έτη 2002 – 2006 είχαν ως ακολούθως:

<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2006</u>
£	£	£	£	£
232.698	262.518	359.772	448.575	561.830

Η αρχική σύμβαση για αγορά υπηρεσιών κλινικού εργαστηρίου, είχε ανατεθεί από το Κέντρο σε ιδιωτικό κλινικό εργαστήριο μετά από προκήρυξη προσφοράς, και αφορούσε στην περίοδο 3.5.2002-2.5.2004 με δικαίωμα ανανέωσης για ακόμα ένα έτος.

Επειδή οι δαπάνες αυτές, βάσει της σχετικής συμφωνίας, επιβαρύνουν την Κυβέρνηση, το Υπουργείο Υγείας μελετούσε το ενδεχόμενο παροχής των υπηρεσιών αυτών από το Νοσοκομείο Αρχ. Μακάριος Γ'. Ωστόσο, λόγω μη έγκαιρης λήψης απόφασης από το Υπουργείο, το Κέντρο προχώρησε σε ανανέωση του συμβολαίου για ακόμα ένα έτος και στη συνέχεια για άλλο ένα χωρίς προκήρυξη προσφορών με το ίδιο εργαστήριο. Στο μεταξύ, το θέμα τοποθετήθηκε σε νέα βάση, με μελέτη και του ενδεχομένου εξυπηρέτησης του Κέντρου από το κλινικό εργαστήριο του Νέου Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας, χωρίς ωστόσο το Υπουργείο Υγείας να υποβάλει στο Κέντρο οποιεσδήποτε εισηγήσεις.

Ως αποτέλεσμα, το Συμβούλιο Επιτρόπων του Κέντρου, σε συνεδρία του στις 21.6.2006, αποφάσισε όπως ανανεωθεί το υφιστάμενο συμβόλαιο για άλλα δύο έτη, μέχρι τις 2.5.2008.

Ακολούθως, σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στο Υπουργείο Υγείας στις 11.7.2006, υπό την Προεδρία του Υπουργού Υγείας, αποφασίστηκε η ετοιμασία τεchnοοικονομικής μελέτης στην οποία να παρουσιάζονται οι δαπάνες σε προσωπικό, εξοπλισμό και αναλώσιμα, που απαιτούνται για να εξυπηρετείται το Κέντρο από τα δύο πιο πάνω Κρατικά Εργαστήρια, η οποία ωστόσο δεν έχει ακόμα ολοκληρωθεί.

Παρά ταύτα, το Υπουργείο με πληροφόρησε ότι, λόγω έλλειψης της αναγκαίας υποδομής στο Μακάρειο Νοσοκομείο, για τα προσεχή δύο χρόνια θα αγοράζονται υπηρεσίες από τον ιδιωτικό τομέα με την προοπτική ότι θα δημιουργηθούν οι απαραίτητες υποδομές στο Χημείο του Μακάρειου Νοσοκομείου με τις οποίες θα αναβαθμιστούν οι υπηρεσίες που προσφέρονται στο Μακάρειο (το Χημείο εργάζεται μόνο εργάσιμες ώρες) και με την αναβάθμιση θα εργάζεται επί 24ωρης βάσης για να εξυπηρετεί το Μακάρειο και το Ογκολογικό Κέντρο.

**Παροχή ποιοτικών ιατρικών υπηρεσιών σε ασθενείς.**

(α) Σε προηγούμενες Εκθέσεις μου ανέφερα ότι, σύμφωνα με μελέτη που έγινε το 1997 για το πιο πάνω θέμα από εμπειρογνώμονα της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας, το σύστημα ελέγχου της προσφοράς υπηρεσιών σε ασθενείς (medical audit) παρουσίαζε σοβαρές αδυναμίες, οι οποίες δεν επιτρέπουν την ομοιόμορφη και σε αποδεκτά επίπεδα προσφορά υπηρεσιών από όλους τους ιατρούς κάθε ειδικότητας. Επειδή, όπως αναφέρθηκε, η εφαρμογή τέτοιου συστήματος, όπως αποδείχθηκε σε άλλες χώρες όπου εφαρμόστηκε, εκτός από την αναβάθμιση των προσφερόμενων ιατρικών υπηρεσιών αναμένεται να επιφέρει και σημαντική εξοικονόμηση στις δαπάνες (φάρμακα, χρήση κρεβατιών στα νοσοκομεία, χειρουργικές επεμβάσεις κ.λπ.), έγινε εισήγηση όπως το Υπουργείο τροχοδρομήσει την έναρξη εφαρμογής τέτοιου συστήματος, τουλάχιστον πάνω σε μερική βάση. Αναφέρθηκε σχετικά ότι η εφαρμογή τέτοιου συστήματος θεωρείται απαραίτητη για την εισαγωγή του Γενικού Συστήματος Υγείας.

Το Υπουργείο με πληροφόρησε ότι μέσα στα πλαίσια της αναδιοργάνωσης, προωθεί τη δημιουργία ανεξάρτητου τμήματος «Medical Audit» στο επίπεδο Υπουργείου.

(β) Το Υπουργείο, με στόχο τη σταδιακή εφαρμογή συστήματος ποιοτικής διασφάλισης (quality assurance), έχει διορίσει Κεντρική Επιτροπή Διασφάλισης της Ποιότητας και Διαχείρισης Κινδύνου στο επίπεδο του Υπουργείου Υγείας, η οποία λειτουργεί σύμφωνα με το σχέδιο δράσης που έχει εγκριθεί από το Υπουργείο Υγείας και σε συνεργασία με Οίκο Συμβούλων.

Μεταξύ άλλων έχουν δημιουργηθεί σε όλα τα Νοσοκομεία επιτροπές ποιοτικής διασφάλισης, για την οργάνωση της εισαγωγής του συστήματος, με καθοδήγηση από την Κεντρική Επιτροπή, χωρίς ωστόσο, τη δραστηριοποίησή των περισσότερων.

Οι σύμβουλοι που προσλήφθηκαν για την εγκατάσταση του Νέου Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας υπέβαλαν εισηγήσεις για την εισαγωγή ολοκληρωμένου συστήματος Διασφάλισης της Ποιότητας και Διαχείρισης του Κινδύνου για το Νέο Νοσοκομείο. Αναμένεται η προώθηση των διαδικασιών για την ανάθεση σε συμβούλους της εφαρμογής του πιο πάνω συστήματος.

Ένας από τους στρατηγικούς στόχους του Υπουργείου Υγείας είναι η εισαγωγή του εν λόγω συστήματος σε όλα τα Κρατικά Νοσηλευτήρια και η διαπίστευση τους σε ένα από τα διεθνώς αναγνωρισμένα Σώματα, το οποίο είναι ένα απαραίτητο συστατικό του Γενικού Συστήματος Υγείας.

(γ) Σε ότι αφορά στο σύστημα ελέγχου της προσφοράς υπηρεσιών σε ασθενείς, εξέφρασα την άποψη ότι η εισαγωγή του θα πρέπει να μελετάται παράλληλα με την εισαγωγή του συστήματος διασφάλισης της ποιότητας, καθότι τα δύο συστήματα είναι συναφή, ώστε να καταστεί δυνατή η εισαγωγή του σύντομα.

**Προστασία των δικαιωμάτων των ασθενών.**

(α) Με στόχο τη νομική κατοχύρωση των δικαιωμάτων των ασθενών, όπως της καλής ποιότητας φροντίδας υγείας, της αλλαγής ιατρού, της αξιοπρεπούς μεταχείρισης, της εμπιστευτικότητας, και της πληροφόρησης, ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων ο περί της Κατοχύρωσης της Προστασίας των Δικαιωμάτων των Ασθενών Νόμος, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ από τις 7.4.2005.

(β) Στα πλαίσια της υιοθέτησης μηχανισμού παρακολούθησης και ελέγχου των δικαιωμάτων των ασθενών, ορίστηκαν Λειτουργοί Δικαιωμάτων των Ασθενών στα πέντε μεγάλα Νοσοκομεία. Συστάθηκαν επιτροπές εξέτασης παραπόνων σε κάθε Επαρχία, εκτός από την Επαρχία Αμμοχώστου, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Νόμου, οι οποίες θα εξετάζουν παράπονα που αφορούν στα Κρατικά Νοσοκομεία, καθώς και στον ιδιωτικό τομέα.

(γ) Για την καλύτερη εφαρμογή των διατάξεων του Νόμου εκκρεμεί η έκδοση Κανονισμών σύμφωνα με τις πρόνοιες του Άρθρου 26.

(δ) Στα πλαίσια των καθηκόντων που έχουν ανατεθεί στους Λειτουργούς Δικαιωμάτων Ασθενών, ετοιμάζονται και υποβάλλονται στο Υπουργείο Υγείας αναλυτικές μηνιαίες καταστάσεις παραπόνων, οι οποίες διαβιβάζονται στο Τμήμα Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας για ενημέρωση και λήψη κατάλληλων ενεργειών, αφού τα περισσότερα παράπονα, αφορούν στα Νοσοκομεία. Ο μεγάλος χρόνος αναμονής που απαιτείται για να υποβληθούν οι ασθενείς σε συγκεκριμένες εξετάσεις φαίνεται να είναι ένα συχνό παράπονο, για το οποίο το Τμήμα Ιατρικών Υπηρεσιών συνέλεξε στοιχεία από τα Νοσοκομεία και τα υπέβαλε στον Υπουργό Υγείας. Το Υπουργείο Υγείας, με επιστολή του ημερ. 27.7.2005 προς το Τμήμα Ιατρικών Υπηρεσιών ζήτησε την υποβολή συγκεκριμένων εισηγήσεων, η οποία εκκρεμεί.

**Εφαρμογή Εσωτερικών Κανονισμών 1408/71, 574/72 και 859/03 του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.** Με βάση τους πιο πάνω Κανονισμούς, τα έξοδα νοσηλείας υπηκόων χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίοι νοσηλεύονται στα Κρατικά Νοσηλευτήρια της Κυπριακής Δημοκρατίας και είναι δικαιούχοι δωρεάν ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στη χώρα τους, θα ανακτώνται από τις χώρες από τις οποίες προέρχονται οι ασθενείς. Η εφαρμογή των πιο πάνω Κανονισμών άρχισε από την 1.5.2004.

Η Υπηρεσία μου παρατηρεί ότι, μέχρι στιγμής, έχουν αποσταλεί τιμολόγια στις χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης σε Ευρωπαίους τουρίστες για το 2004 και 2005, συνολικού ύψους £880.915, που αφορούν σε 1.480 τουρίστες.

Επιπλέον, η εκπόνηση μελέτης για καθορισμό του μέσου κόστους περίθαλψης κατά κεφαλή, με βάση το οποίο θα γίνεται η χρέωση για την παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης σε Ευρωπαίους πολίτες που διαμένουν μόνιμα στην Κύπρο όπως έχω πληροφορηθεί, ολοκληρώθηκε και το Σημείωμα Μεθοδολογίας Ετήσιου Μέσου Κόστους για το έτος 2003 υποβλήθηκε στο Ελεγκτικό Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σύμφωνα με προκαταρκτικές εκτιμήσεις του Υπουργείου Υγείας, τα εισπρακτέα νοσήλια μέχρι τις 31.12.2005 ανέρχονταν σε περίπου £5,2 εκ., ωστόσο ακριβείς εκτιμήσεις αναμένονται μετά την ολοκλήρωση της μελέτης για καθορισμό του μέσου κόστους.

(β) **Επιδόματα υπερωριακής απασχόλησης.** Το ύψος των επιδομάτων υπερωριακής απασχόλησης ανήλθε σε £6.278.951 κατά το 2006, σε σύγκριση με £5.746.253 κατά το 2005, από τα οποία ποσό £6.224.896 (99%) κατά το 2006 και £5.600.000 (97%) κατά το 2005, αφορούν σε επίδομα βάρδιας που καταβάλλεται στους νοσηλευτές.

Ο έλεγχος που διενεργείται από το Υπουργείο περιορίζεται σε αριθμητικό έλεγχο των εντύπων που ετοιμάζονται και αποστέλλονται από τα Νοσοκομεία στο Υπουργείο, και που ακολούθως στέλλονται στον Κλάδο Μισθών του Γενικού Λογιστηρίου.

**Επιχορήγηση Συνδέσμων/Φιλανθρωπικών Ιδρυμάτων/Οργανώσεων.** Το Υπουργείο Υγείας παραχωρεί κάθε χρόνο μέσω του Προϋπολογισμού του, σε διάφορους Συνδέσμους/Φιλανθρωπικά Ιδρύματα/Οργανώσεις χρηματικά ποσά υπό μορφή επιχορηγήσεων.

Η δαπάνη για τις επιχορηγήσεις κατά τα έτη 2006, 2005, και 2004 ανήλθε σε £0,8 εκ., £0,9 εκ. και £0,9 εκ., αντίστοιχα.

Με στόχο τον καλύτερο και πιο αποτελεσματικό έλεγχο των επιχορηγήσεων, η Υπηρεσία μου, αλλά και το ίδιο το Υπουργείο, επισήμαναν την ανάγκη για καθορισμό κριτηρίων, βάσει των οποίων θα καθορίζεται το ύψος των επιχορηγήσεων.

Μετά από μελέτη του θέματος από τα Υπουργεία Υγείας και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, υποβλήθηκε Πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο, η οποία εγκρίθηκε με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 10.3.2005.

Με βάση την πιο πάνω απόφαση, το κάθε Υπουργείο διατηρεί ένα βαθμό αυτονομίας, εφαρμόζοντας συγκεκριμένα κριτήρια προσαρμοσμένα στους δικούς του στόχους και

ιδιαιτερότητες, τα οποία θα πρέπει να καθορίσει. Ταυτόχρονα καθορίζονται συγκεκριμένα ελάχιστα κοινά κριτήρια που θα ακολουθούνται και από τα δύο Υπουργεία, τα οποία να διασφαλίζουν τη βιωσιμότητα των προγραμμάτων, την ορθολογική διαχείριση της επιχορήγησης από τις εθελοντικές οργανώσεις και την ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών.

Σημειώνεται ότι ο καθορισμός συγκεκριμένων κριτηρίων από το Υπουργείο συνέχιζε να εκκρεμεί.

#### **Διεξαγωγή ιατρικών ερευνών.**

Εκκρεμεί η διεξαγωγή της προκαταρκτικής διερεύνησης και έκδοσης του προκαταρκτικού πορίσματος για 29 αιτήματα που υποβλήθηκαν τα τελευταία χρόνια (1998-2005) στις Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας από Δήμους, Κοινότητες, συνδέσμους, ομάδες ατόμων ή και άτομα, για τη διεξαγωγή ερευνών. Ανάλογα με το προκαταρκτικό πόρισμα θα αποφασιστεί αν θα διεξαχθεί πλήρης ιατρική έρευνα.

Αναφέρεται ότι για 17 αιτήματα έχουν διεξαχθεί πλήρεις ιατρικές έρευνες ευρείας και μέτριας έκτασης, για 5 αιτήματα για τα οποία έχει εκδοθεί το πόρισμα της προκαταρκτικής έρευνας εκκρεμεί η διεξαγωγή της πλήρους ιατρικής έρευνας, σύμφωνα με την εισήγηση, και για 1 αίτημα έχει απορριφθεί η διεξαγωγή ιατρικής έρευνας μετά τη διεξαγωγή της προκαταρκτικής έρευνας.

### **4.74 ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ**

#### **Μέρος Α**

**Λειτουργικά προβλήματα.** Προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι Υπηρεσίες, τόσο σε επάρκεια και λειτουργικότητα στεγαστικών χώρων όσο και σε στελέχωση, έχουν ως αποτέλεσμα αδυναμίες και ελλείψεις στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου, με επακόλουθο τη δημιουργία λαθών, καθώς επίσης και καθυστερήσεων όσον αφορά στην εκπλήρωση των υποχρεώσεων τους και, γενικά, τη διεκπεραίωση των εργασιών τους. Ως αιτία της ύπαρξής τους, το Υπουργείο θεωρεί κατά κύριο λόγο την έλλειψη προσωπικού. Η ανεπαρκής στελέχωση του λογιστηρίου, ο όγκος εργασιών που καλείται να διεκπεραιώσει, καθώς επίσης και η μη ολοκλήρωση των διαδικασιών αντικατάστασης ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού για εργασίες που θα έπρεπε να εκτελούνται από διοικητικό ή/και άλλο εναλλάξιμο προσωπικό, εμποδίζουν την εύρυθμη λειτουργία των Υπηρεσιών.

**Προϋπολογισμός Αναπτύξεως.** Οι προϋπολογισθείσες και πραγματικές αναπτυξιακές δαπάνες των Υπηρεσιών κατά τα έτη 2004-2006, είχαν ως ακολούθως:

Έτος	Εγκεκριμένος Προϋπολογισμός	Πραγματική δαπάνη	Αδαπάνητο ποσό/ποσοστό	
	€εκ.	€εκ.	€εκ.	%
2006	28,3	24,7	3,6	12,7
2005	29,9	16,2	13,7	45,8
2004	25,8	23,7	2,1	8,3

Στα πιο πάνω ποσά περιλαμβάνονται οι πραγματικές δαπάνες για την ανέγερση των νέων Γενικών Νοσοκομείων Λευκωσίας και Αμμοχώστου, ύψους £4.503.030 και £887.602 το 2006, σε σύγκριση με £3.087.972 και £2.153.692 το 2005 και £13.003.030 και £4.403.195 το 2004, αντίστοιχα.

Η σημαντική βελτίωση στην αξιοποίηση των διαθέσιμων πιστώσεων των αναπτυξιακών δαπανών που σημειώθηκε το 2006, σε σύγκριση με το 2005, οφείλεται κυρίως στην ανέγερση των νέων Γενικών Νοσοκομείων Λευκωσίας και Αμμοχώστου και στην αγορά ιατρικού και άλλου εξοπλισμού.

**Συμπληρωματικός Προϋπολογισμός.**

Κονδύλι	Αρχικός Προϋπολογισμός	Συμπληρωματικός Προϋπολογισμός	Αναθεωρημένος Προϋπολογισμός
	£	£	£
Αγορά ιατρικού και άλλου εξοπλισμού	10.500.000	10.234.990	20.734.990
Αγορά αναλώσιμων προμηθειών και εξοπλισμού	3.000.000	0	3.000.000
Άλλες ιατρικές προμήθειες	7.500.000	6.679.382	14.179.382
<b>Σύνολο</b>	<b>21.000.000</b>	<b>16.914.372</b>	<b>37.914.372</b>

Ως αποτέλεσμα αγορών χωρίς διαθέσιμες πιστώσεις δημιουργήθηκαν υποχρεώσεις συνολικού ύψους £16.914.372, οι οποίες καλύφθηκαν με Συμπληρωματικό Προϋπολογισμό που εγκρίθηκε στις 3.11.2006.

**Μισθοί.**

**(α) Έλεγχος μισθών.** Το σύστημα ελέγχου μισθών είναι ανεπαρκές, και ειδικά όσον αφορά στην επιβεβαίωση της ετοιμασίας, λήψης, επεξεργασίας και προώθησης όλων των δελτίων αλλαγών. Επιπλέον, οι έλεγχοι που διενεργούνται, γίνονται συνήθως με καθυστέρηση, με αποτέλεσμα τυχόν λάθη ή παραλείψεις να μην εντοπίζονται έγκαιρα.

Με στόχο τη βελτίωση του συστήματος ελέγχου των μισθών, η Υπηρεσία μου εισηγείται την επανεξέτασή του σε όλα τα στάδια υπολογισμού της μισθοδοσίας, στα Νοσοκομεία και στη Διοίκηση, και την εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου και ορθολογιστικού συστήματος που να διασφαλίζει ότι οι πληρωμές των μισθών είναι ορθές και ότι δεν διενεργούνται υπερπληρωμές.

**(β) Μη έγκαιρη υποβολή εντύπων αλλαγών που αφορούν στο κρατικό μισθολόγιο, με αποτέλεσμα τη δημιουργία υπερπληρωμών.** Διαπιστώθηκε και πάλι ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις που αφορούν κυρίως σε τερματισμό υπηρεσιών, δεν υποβάλλονται έγκαιρα τα σχετικά έντυπα αλλαγών της μισθοδοσίας, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται υπερπληρωμές μισθών, η ανάκτηση των οποίων είναι δύσκολη, ιδιαίτερα στις περιπτώσεις των έκτακτων υπαλλήλων και των ασκούμενων/ειδικευόμενων ιατρών.

Όλες οι υπερπληρωμές χρεώνονται σε λογαριασμό προκαταβολών του Τμήματος, ωστόσο, όπως έχει διαπιστωθεί, δεν τηρούνται αναλυτικοί λογαριασμοί στους οποίους να παρουσιάζεται το υπόλοιπο για την κάθε περίπτωση, ούτε και φαίνεται να λαμβάνονται ικανοποιητικά μέτρα για ανάκτησή τους.

**Ιατρικός εξοπλισμός.** Οι δαπάνες για αγορά ιατρικού εξοπλισμού κατά τα έτη 2003-2006, σε σύγκριση με τα εγκεκριμένα ποσά στον αντίστοιχο Προϋπολογισμό, ήταν ως ακολούθως:

Έτος	Προϋπολογισμός £	Δαπάνες £	Αδαπάνητο ποσό/ποσοστό	
			£	%
2006	20.734.990	18.492.537	2.242.453	10,8
2005	23.000.000	6.973.303	16.026.697	69,7
2004	10.000.000	5.843.885	4.156.115	41,6
2003	5.000.000	2.486.535	2.513.465	50,3

Οι διαθέσιμες πιστώσεις για τα έτη 2003 - 2006 περιλάμβαναν πρόνοια για αγορά εξοπλισμού για τα νέα Νοσοκομεία Λευκωσίας και Αμμοχώστου.

Παρόλο ότι υπήρχαν οι διαθέσιμες πιστώσεις, δημιουργήθηκαν, σύμφωνα με τις καταστάσεις εκκρεμών υποχρεώσεων στις 31.12.2006, υποχρεώσεις ύψους £243.960 οι οποίες θα πληρωθούν από τον Προϋπολογισμό του 2007, λόγω όπως διαπιστώνεται, καθυστερήσεων στην υποβολή των απαιτούμενων στοιχείων στο Λογιστήριο των Ιατρικών Υπηρεσιών.

Επιπρόσθετα, στο τμήμα προσφορών των Ιατρικών Υπηρεσιών υπήρχαν τιμολόγια ύψους τουλάχιστον £800.000, τα οποία δεν είχαν προωθηθεί στο Λογιστήριο ώστε να πληρωθούν ή να συμπεριληφθούν στις καταστάσεις εκκρεμών υποχρεώσεων.

Ο τομέας του ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού των Νοσοκομείων αποτελεί σημαντικό παράγοντα, τόσο για τον εκσυγχρονισμό των λειτουργιών τους, όσο και για την αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας προς τους πολίτες. Η αξιολόγηση και καταγραφή των αναγκών των Κρατικών Νοσηλευτηρίων σε ιατρικό εξοπλισμό και η ιεράρχησή τους αποτελούν προϋποθέσεις για την ορθολογιστική αξιοποίηση των διαθέσιμων πιστώσεων.

Με στόχο την έγκαιρη αντικατάσταση του αναγκαίου εξοπλισμού σε όλα τα Νοσοκομεία, η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε τον καθορισμό ενός συστήματος παρακολούθησης της διάρκειας ζωής του εξοπλισμού, το οποίο να λαμβάνει υπόψη το χρονικό διάστημα που απαιτείται για την προώθηση των αγορών.

#### **Προμήθεια αναλώσιμων ειδών.**

**(α) Εκτέλεση Προϋπολογισμού.** Η δαπάνη κατά τα έτη 2003 – 2006, σε σύγκριση με τα εγκεκριμένα ποσά στον αντίστοιχο Προϋπολογισμό, ήταν ως ακολούθως:

	<b>Προϋπολογισμός</b>	<b>Δαπάνες</b>
	<b>£</b>	<b>£</b>
2006	17.179.382	16.640.461
2005	8.700.000	8.695.669
2004	7.800.000	7.795.845
2003	6.870.000	6.863.924

Στα πιο πάνω ποσά του 2006 περιλαμβάνονται και οι εκκρεμείς υποχρεώσεις στις 31.12.2005 ύψους £3.563.342, οι οποίες είχαν δημιουργηθεί μέσα στο 2005 χωρίς να υπάρχουν οι διαθέσιμες πιστώσεις.

Πέραν της πραγματοποιηθείσας δαπάνης κατά το 2006, και παρόλο ότι υπήρχαν οι διαθέσιμες πιστώσεις, δημιουργήθηκαν, σύμφωνα με τις καταστάσεις εκκρεμών υποχρεώσεων στις 31.12.2006, υποχρεώσεις ύψους £492.787 οι οποίες πληρώθηκαν από τον Προϋπολογισμό του 2007 για τους ίδιους λόγους που γίνεται αναφορά στην παράγραφο πιο πάνω.

**(β) Λειτουργικά προβλήματα.** Από 1.1.2003, η διαχείριση κονδυλίων προμήθειας αναλώσιμων ειδών μεταβιβάστηκε από τις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες στις Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας, χωρίς να προηγηθεί η δημιουργία της αναγκαίας υποδομής, με αποτέλεσμα, να προκύπτουν λειτουργικά προβλήματα όπως :

- (i) Η έλλειψη επαρκών και κατάλληλα στελεχωμένων αποθηκευτικών χώρων στις Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας, και στα διάφορα Νοσοκομεία, με αποτέλεσμα τις περισσότερες φορές, την απευθείας παράδοση και αποθήκευση των ειδών στους διάφορους θαλάμους των Νοσοκομείων, χωρίς να καταχωρίζονται σε μητρώα, με όλους τους πιθανούς κινδύνους απώλειας και ζημιάς για το Δημόσιο. Επιπλέον, δημιουργούνται προβλήματα στη διαχείριση των συμβάσεων, στις διαδικασίες αποπληρωμής των τιμολογίων, καθώς και στην έγκαιρη ετοιμασία των καταστάσεων εκκρεμών υποχρεώσεων. Εντός του 2004 ενοικιάστηκε αποθηκευτικός χώρος, ο οποίος όμως μόλις το Μάρτιο του 2006 στελεχώθηκε με αποθηκάριο.
- (ii) Η έλλειψη ολοκληρωμένης πληροφόρησης αναφορικά με το ύψος των αποθεμάτων τόσο στην αποθήκη των Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας, όσο και στα Νοσοκομεία, τη

διαχρονική εξέλιξη της κατανάλωσής τους και τις συμβάσεις που βρίσκονται σε ισχύ, έχει ως αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η άσκηση αποτελεσματικού προγραμματισμού κατά το στάδιο προκήρυξης των προσφορών και να παρατηρούνται αδυναμίες στη διαχείριση των συμβάσεων.

**Προσφορές και διαχείριση συμβολαίων.** Διαπιστώθηκαν ελλείψεις και αδυναμίες στη διαχείριση των προσφορών και των συμβολαίων και στην τήρηση των απαραίτητων στοιχείων. Ενδεικτικά αναφέρονται τα πιο κάτω:

(α) **Ύπαρξη διαθέσιμων πιστώσεων.** Εξακολουθούν να μην τηρούνται τα απαραίτητα στοιχεία και δεν ακολουθούνται οι κατάλληλες διαδικασίες, έτσι ώστε οι Υπηρεσίες να βεβαιώνονται για την ύπαρξη διαθέσιμων πιστώσεων πριν την προκήρυξη διαγωνισμού, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού 18 της Κ.Δ.Π. 71/2004, η οποία καταργήθηκε στις 4.5.2007, και σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού 24(1) της Κ.Δ.Π. 201/2007, η οποία ισχύει από τις 4.5.2007.

Ως αποτέλεσμα δημιουργείται η ανάγκη κάλυψης των υποχρεώσεων που προκύπτουν είτε με Συμπληρωματικό Προϋπολογισμό είτε από κονδύλια που συμπεριλαμβάνονται στον Προϋπολογισμό του επόμενου έτους.

Το Υπουργείο με πληροφόρησε ότι για την κάθε κατηγορία αναλωσίμων τέθηκε υπεύθυνος Λειτουργός στον Τομέα Προσφορών, ο οποίος έχει την αποκλειστική ευθύνη παρακολούθησης του σχετικού κονδυλίου δεσμεύοντας κάθε φορά το ανάλογο ποσό που απαιτείται όταν προκηρύσσεται μια προσφορά.

(β) Εξακολουθεί να μην τηρείται μητρώο συμβολαίων ιατρικού εξοπλισμού, ενώ το μητρώο συμβολαίων για τα αναλώσιμα είδη δεν περιλαμβάνει όλα τα απαραίτητα στοιχεία, με αποτέλεσμα να καθίσταται αδύνατη η παρακολούθηση της πιστής και έγκαιρης εκτέλεσης των όρων κάθε συμβολαίου, καθώς και της ορθότητας των πληρωμών.

(γ) Παρατηρούνται αδυναμίες όσον αφορά στην αρχειοθέτηση των εγγράφων στους φακέλους της κάθε προσφοράς.

Το Υπουργείο με πληροφόρησε ότι έχουν γίνει αυστηρές συστάσεις, έτσι ώστε η αρχειοθέτηση των εγγράφων να γίνεται σύμφωνα με τους ισχύοντες Κανονισμούς.

(δ) Υπήρξε εκχώρηση ορισμένων αρμοδιοτήτων της Προϊσταμένης σε άλλους Λειτουργούς των Ιατρικών Υπηρεσιών, παρόλο που αυτό δεν επιτρέπεται από τη σχετική νομοθεσία για δημόσιες συμβάσεις.

Το Υπουργείο με πληροφόρησε ότι μετά την εν λόγω επισήμανση από την Υπηρεσία μου δεν γίνεται καμιά εκχώρηση αρμοδιοτήτων της Προϊσταμένης σε άλλους Λειτουργούς.

(ε) Καθυστερεί η εξόφληση τιμολογίων.

Το Υπουργείο με πληροφόρησε ότι έχουν σταλεί εγκύκλιοι σε όλα τα Κρατικά Νοσοκομεία, ζητώντας την έγκαιρη αποστολή των τιμολογίων στο Λογιστήριο των Ιατρικών Υπηρεσιών.

(στ) Υπάρχουν αδυναμίες στον καθορισμό των αναγκών για προμήθεια αναλώσιμων ειδών.

Το Υπουργείο με πληροφόρησε ότι από τα μέσα του 2007, έχει καθοριστεί νέα τακτική για τον καθορισμό των αναγκών για προμήθεια αναλώσιμων ειδών.

(ζ) Υπάρχουν αδυναμίες στην παρακολούθηση των εγγυήσεων για πιστή εκτέλεση των συμβολαίων.

**Λογαριασμοί καταθέσεων και προκαταβολών.** Δεν τηρήθηκαν τα απαραίτητα αναλυτικά καθολικά για καταχώριση των προκαταβολών και καταθέσεων των Υπηρεσιών, για σκοπούς συμφιλίωσης των υπολοίπων των λογαριασμών αυτών με τα υπόλοιπα που παρουσιάζει το Γενικό Λογιστήριο. Ως αποτέλεσμα, δεν έχουν ετοιμαστεί και υποβληθεί κατάλογοι με τα υπόλοιπα των εν λόγω λογαριασμών που εκκρεμούσαν στις 31.12.2006, όπως προνοείται στις Δημοσιονομικές και Λογιστικές Οδηγίες. Από στοιχεία που τηρούνται στο μηχανογραφημένο λογιστικό σύστημα, το υπόλοιπο των λογαριασμών καταθέσεων στις 31.12.2006 ανήλθε σε £1.603.785 σε σύγκριση με



£1.559.915 στις 31.12.2005, και των προκαταβολών σε £99.719 σε σύγκριση με £93.221 στις 31.12.2005.

**Ετοιμασία σχεδίου δράσης για αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών.** Με στόχο την έγκαιρη αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών που ενδεχομένως να προκύψουν στις Υπηρεσίες, όπως απεργία ιατρικού και άλλου προσωπικού των Νοσοκομείων, απότομης και μεγάλης αύξησης αναγκών για κλίνες, σεισμούς κ.λπ., η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε όπως ληφθούν κατάλληλες ενέργειες και μέτρα για την ετοιμασία ενός ολοκληρωμένου σχεδίου δράσης, το οποίο θα πρέπει να κοινοποιηθεί σε όλα τα Κρατικά Νοσοκομεία, για την άμεση και αποτελεσματική αντιμετώπισή τους.

Οι Ιατρικές Υπηρεσίες με πληροφόρησαν ότι έχει αποφασιστεί, ως μέρος της εφαρμογής ενός σχεδίου δράσης έκτακτων αναγκών, η ετοιμασία συμφωνίας πλαίσιο για παροχή ιατρικών υπηρεσιών από ιδιωτικά ιατρικά κέντρα.

**Κέντρο Αντιμετώπισης Δηλητηριάσεων.** Το Κέντρο Αντιμετώπισης Δηλητηριάσεων έχει ενταχθεί στο Τμήμα Επειγόντων Περιστατικών και Ατυχημάτων του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας, αλλά εξακολουθούσε να παραμένει σε αδράνεια. Το Υπουργείο με πληροφόρησε ότι λειτούργησε το Σεπτέμβριο 2007.

**Μητρώα κινητής περιουσίας.** Όπως αναφέρθηκε κατ' επανάληψη σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, τα μητρώα περιουσιακών στοιχείων των Υπηρεσιών έπαψαν να ενημερώνονται από τη μεταστέγαση των Υπηρεσιών στα Γραφεία στην Παλουριώτισσα, πράγμα που καθιστούσε αδύνατη την οποιαδήποτε προσπάθεια για τακτοποίησή τους.

Μετά την εξασφάλιση έγκρισης από το Υπουργείο Οικονομικών για ετοιμασία νέων μητρώων με βάση φυσική καταμέτρηση που διενεργήθηκε τον Απρίλιο του 2003, δημιουργήθηκαν νέα μητρώα, χωρίς ωστόσο τη μετέπειτα ενημέρωσή τους.

**Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη ασθενών που παραπέμφθηκαν σε ιδιωτικά νοσηλευτήρια.** Για την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη των ασθενών που παραπέμφθηκαν σε ιδιωτικά νοσηλευτήρια λόγω της απεργίας των ιατρών μελών της ΠΑΣΥΚΙ τον Ιανουάριο 2006 πληρώθηκε το ποσό των £101.940.

Σε αρκετές περιπτώσεις παρατηρήθηκε ότι τα τιμολόγια που υποβλήθηκαν από τα ιδιωτικά νοσηλευτήρια δεν συνοδεύονταν από όλα τα παραπεμπτικά που είχαν εκδώσει τα διάφορα νοσοκομεία, ενώ σε άλλες περιπτώσεις, τα παραπεμπτικά δεν ήταν συμπληρωμένα με όλα τα στοιχεία των ασθενών, όπως αριθμός ταυτότητας και διεύθυνση. Ως αποτέλεσμα των πιο πάνω παραλείψεων, καθίσταται αδύνατη η οποιαδήποτε διεκδίκηση των εξόδων θεραπείας των μη δικαιούχων ασθενών.

#### **Γενικά θέματα Νοσοκομείων.**

**Εσωτερικός έλεγχος.** Εξακολουθούν να παρουσιάζονται αδυναμίες και ελλείψεις στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου που καλύπτουν τις δραστηριότητες των Νοσοκομείων, κυρίως όσον αφορά στην είσπραξη των τελών, στη λειτουργία των αποθηκών, στη στοιχειοθέτηση της υπερωριακής αποζημίωσης και στην τήρηση των κατάλληλων μητρώων.

**Καθυστερημένα έσοδα Νοσοκομείων.** Τα καθυστερημένα έσοδα στις 31.12.2006 ανήλθαν σε £4.723.467, σε σύγκριση με £3.114.130 στις 31.12.2005. Το σύστημα παρακολούθησης των εσόδων παρουσιάζει αδυναμίες με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνδυνος απώλειας εσόδων.

**Νοσήλια εσωτερικών ασθενών.** Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις για τις οποίες τα τιμολόγια χρέωσης των τελών και δικαιωμάτων για εσωτερικούς ασθενείς εκδόθηκαν με καθυστέρηση, ενώ αρκετοί επί πληρωμή ασθενείς που νοσηλεύτηκαν απολύθηκαν χωρίς να καταβάλουν τα σχετικά

δικαιώματα. Ως αποτέλεσμα, τα καθυστερημένα έσοδα αυξάνονται και οι κίνδυνοι απώλειας εσόδων είναι υπαρκτοί.

Παρά τις προσπάθειες που καταβάλλονται για είσπραξη των καθυστερήσεων, εξακολουθούν να εκκρεμούν σημαντικά ποσά, η είσπραξη των οποίων είναι προβληματική, γιατί αυτά οφείλονται κυρίως είτε από αλλοδαπούς, οι οποίοι, αφού έτυχαν θεραπείας, απολύθηκαν χωρίς να καταβάλουν τα δικαιώματα, και οι οποίοι ήδη έχουν εγκαταλείψει την Κύπρο, είτε οφείλονται από αλλοδαπούς που εργοδοτούνται στην Κύπρο, αλλά οι ίδιοι δεν μπορούν να πληρώσουν, ή από ασφαλιστικές εταιρείες και από ασθενείς που δεν παρουσίασαν κάρτα νοσηλείας και παίρνουν εξιτήριο εκτός ωρών λειτουργίας των γραφείων, πρόβλημα που εντοπίζεται σε όλα τα Νοσοκομεία.

Αξιοσημείωτο είναι και το γεγονός ότι αρκετοί ασθενείς, ιδίως αλλοδαποί, επιδιώκουν την εισαγωγή τους στο Νοσοκομείο, μέσω των Πρώτων Βοηθειών, όπου η περίθαλψη παρέχεται δωρεάν, και αφού τύχουν θεραπείας απολύονται χωρίς να καταβάλουν δικαιώματα.

Για απάμβλυνση του προβλήματος, έχουν εκδοθεί από το Υπουργείο οδηγίες για είσπραξη προκαταβολής σε όλες τις περιπτώσεις ασθενών που εισάγονται στα Νοσοκομεία και δεν είναι δικαιούχοι δωρεάν περίθαλψης.

**Έσοδα νοσηλείας προσώπων στα Νοσοκομεία ύστερα από τραυματισμό σε τροχαία ατυχήματα.** Με βάση τις διατάξεις του περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων (Ασφάλιση Ευθύνης Έναντι Τρίτου) Νόμου, απαιτούνται από τις ασφαλιστικές εταιρείες από τις οποίες έγιναν πληρωμές σχετικά με σωματική βλάβη, ύστερα από τραυματισμό σε τροχαία ατυχήματα, τα σχετικά νοσήλια για τα άτομα που τυγχάνουν θεραπείας στα Νοσοκομεία. Παρουσιάζονται ωστόσο σοβαρά προβλήματα, ακόμα και μετά την εφαρμογή συγκεκριμένων διαδικασιών που καθορίστηκαν και γνωστοποιήθηκαν σε όλα τα Νοσοκομεία από τον Ιανουάριο 2002. Παρά τις προσπάθειες που καταβάλλονται από τους λειτουργούς εισαγωγής ασθενών, εντούτοις φαίνεται ότι εξακολουθούν να υπάρχουν πρακτικά προβλήματα, τόσο στη συλλογή των απαραίτητων πληροφοριών, με αποτέλεσμα να υπάρχουν δεκάδες φάκελοι υποθέσεων που, λόγω έλλειψης ικανοποιητικών στοιχείων, δεν είναι δυνατόν να στοιχειοθετηθούν, ώστε να κινηθεί η διαδικασία για διεκδίκηση από τις ασφαλιστικές εταιρείες των εξόδων νοσηλείας, όσο και στην ανταπόκριση των ασφαλιστικών εταιρειών. Ενόψει των πιο πάνω εισηγήθηκα όπως επανεξεταστεί το όλο θέμα, ώστε να εξευρεθούν τρόποι για εφαρμογή των διατάξεων του σχετικού Νόμου.

#### **Αποθήκες και αποθηκευτικοί χώροι.**

(α) Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις μη έγκαιρης ενημέρωσης των μητρών.

(β) Πετपालαιωμένα είδη και εξοπλισμός εξακολουθούν να παραμένουν σε χώρους της αποθήκης, χωρίς να είναι καταχωρισμένα σε σχετικό μητρώο.

(γ) Λόγω έλλειψης αποθηκευτικών χώρων στις Ιατρικές Υπηρεσίες και στα Νοσοκομεία, πολλές φορές η παράδοση και αποθήκευση αναλώσιμων ειδών διενεργείται απευθείας στους θαλάμους των Νοσοκομείων, χωρίς να καταχωρίζονται σε σχετικά μητρώα, με αποτέλεσμα να μην καθίσταται δυνατή η παρακολούθησή τους.

**Μητρώα κινητής περιουσίας.** Τα μητρώα κινητής περιουσίας των Νοσοκομείων εξακολουθούν να μην είναι κατάλληλα ενημερωμένα, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να πιστοποιηθεί η φυσική ύπαρξη της κινητής περιουσίας, το κόστος της οποίας είναι σημαντικό.

**Συμβόλαιο αγοράς υπηρεσιών για τη λειτουργία του Μαγνητικού Τομογράφου του Νέου Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας.** Το Υπουργείο Υγείας μέσω του Τμήματος Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας (ΙΥΔΥ) προκήρυξε το Μάιο 2005 ανοικτό διαγωνισμό με το σύστημα των δύο φακέλων, για την αγορά υπηρεσιών λειτουργίας του μαγνητικού τομογράφου (MT) του Νέου Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας. Τα έγγραφα του διαγωνισμού είχαν αγοράσει 4 εταιρείες, προσφορά υπέβαλε όμως μόνο ένας προσφοροδότης.

Το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Υγείας αποφάσισε τον Οκτώβριο 2006 την κατακύρωση του διαγωνισμού στο μοναδικό προσφοροδότη, αφού οι προηγούμενες δύο αποφάσεις του για ακύρωση του διαγωνισμού είχαν ακυρωθεί από την Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών στην οποία είχε προσφύγει ο μοναδικός προσφοροδότης.

Η έναρξη του συμβολαίου έγινε στις 21.11.2006, η διάρκεια του είναι 3 χρόνια με δικαίωμα ανανέωσης για 1 ακόμη χρόνο και το συνολικό ποσό ανέρχεται στα £1.575.000 + ΦΠΑ.

Στα πλαίσια της εξέτασης του θέματος από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας, ο Υπουργός Υγείας δεσμεύτηκε να εξετάσει το όλο θέμα και ζήτησε από την Υπηρεσία μου όπως διερευνήσει κατά πόσο τηρούνται οι όροι του συμβολαίου που υπογράφηκε με την ιδιωτική εταιρεία για την παροχή υπηρεσιών Μαγνητικής Τομογραφίας και εκπαίδευσης του προσωπικού του Τμήματος ΙΥΥΔΥ.

Τα κυριότερα πορίσματα/διαπιστώσεις που περιλαμβάνονται στην έρευνα που διεξήχθη το Μάιο 2007 ήταν τα ακόλουθα:

**(α)** Οι όροι του διαγωνισμού προέβλεπαν τη λειτουργία του ΜΤ σύμφωνα με το Κυβερνητικό ωράριο, δηλαδή Δευτέρα μέχρι Παρασκευή από τις 7.30 π.μ. έως τις 3.06 μ.μ. για τα περιστατικά ρουτίνας, με την υποχρεωτική παρουσία δύο ακτινολόγων ιατρών και ενός ακτινογράφου. Για τις υπόλοιπες ώρες, καθώς και τα Σαββατοκυρίακα και τις αργίες, το Κέντρο ΜΤ θα λειτουργούσε με το σύστημα αναμονής, μόνο για τα επείγοντα περιστατικά. Ο ένας από τους δύο πρωινούς ακτινολόγους ιατρούς και ο δεύτερος ακτινογράφος που προβλέπονταν στους όρους του διαγωνισμού, θα εργάζονταν με το σύστημα αναμονής.

**(β)** Στο στάδιο αξιολόγησης της μοναδικής προσφοράς που είχε υποβληθεί, ζητήθηκε από τον προσφοροδότη και αυτός ανέλαβε δέσμευση γραπτώς για διεκπεραίωση τουλάχιστον 25 περιστατικών ρουτίνας την ημέρα καθώς και όλων των έκτακτων που θα προέκυπταν, λειτουργώντας το Κέντρο για 11½ ώρες ημερησίως (αντί 7½ που καθορίζονταν στους όρους του διαγωνισμού), δηλώνοντας ταυτόχρονα ότι εάν οι ανάγκες του Τμήματος ΙΥΥΔΥ είναι περισσότερες από 25 περιστατικά ρουτίνας την ημέρα, τότε δεσμεύεται να τα διεκπεραιώνει εφόσον αυτό επιτρέπεται από τις δυνατότητες του εξοπλισμού.

**(γ)** Η επιτροπή αξιολόγησης στην έκθεσή της προς το Συμβούλιο Προσφορών, είχε εισηγηθεί την αποδοχή της πρότασης του προσφοροδότη όπως αυτή είχε διευκρινιστεί με τη μετέπειτα επιστολή/δέσμευσή του και το Συμβούλιο Προσφορών αποφάσισε τελικά την κατακύρωση του διαγωνισμού «όπως η Έκθεση της Επιτροπής Αξιολόγησης», χωρίς ωστόσο στο συμβόλαιο που υπογράφηκε με τον προσφοροδότη να περιληφθούν οι πιο πάνω ουσιώδεις δεσμεύσεις/γραπτές διευκρινίσεις του. Ως αποτέλεσμα, στο διάστημα των 5 πρώτων μηνών του συμβολαίου, το Κέντρο λειτουργούσε μόνο 7½ ώρες κατά τις εργάσιμες μέρες, διεκπεραιώνοντας κατά μέσο όρο 11,6 εξετάσεις την ημέρα. Ο σχετικά μικρός αριθμός των περιστατικών που διεκπεραιώνονταν, σε σύγκριση με τις ανάγκες του Τμήματος ΙΥΥΔΥ, οδήγησε σε αύξηση του χρόνου αναμονής των ασθενών για εξέταση, ο οποίος είχε φθάσει μέχρι και 6 μήνες.

**(δ)** Κατά τους 5 πρώτους μήνες του συμβολαίου, ο δεύτερος ακτινολόγος ιατρός είχε παρουσιαστεί στο Κέντρο μόνο κατά το 10% των εργάσιμων ημερών.

**(ε)** Η εκπαίδευση των ακτινολόγων ιατρών του Τμήματος ΙΥΥΔΥ δεν είχε αρχίσει, ενώ το πρόγραμμα εκπαίδευσης που είχε υποβληθεί με 5½ μήνες καθυστέρηση, ήταν ελλιπές (κάλυπτε μόνο τη θεωρητική εκπαίδευση για τους τρεις μήνες του πρώτου χρόνου). Ο Πανεπιστημιακός ακτινολόγος ιατρός ο οποίος δηλώθηκε από τον ανάδοχο ως ο συντονιστής της εκπαίδευσης των ιατρών και ακτινογράφων του Τμήματος ΙΥΥΔΥ, αντί να επισκέπτεται το Κέντρο ΜΤ μια φορά το μήνα, σύμφωνα με τις πρόνοιες του συμβολαίου, είχε επισκεφτεί το Κέντρο κατά τους 5 πρώτους μήνες, μόνο μια φορά. Η εκπαίδευση των ακτινογράφων του Τμήματος ΙΥΥΔΥ είχε αρχίσει το Μάρτιο 2007.

(στ) Η ασφαλιστική κάλυψη για νομική ευθύνη έναντι επαγγελματικής/ιατρικής αμέλειας του αναδόχου που προνοείτο στο συμβόλαιο, δεν φαίνεται να κάλυπτε το διάστημα από την έναρξη του συμβολαίου μέχρι τις 10.4.2007.

(ζ) Οι υπηρεσίες τηλεϊατρικής που προβλέπονταν στο συμβόλαιο μπορούσαν να παρασχεθούν μόνο από τα γραφεία του αναδόχου, αντί από το Κέντρο ΜΤ στο Νέο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας.

(η) Παρόλο ότι δεν πληρούνταν οι όροι του συμβολαίου όσον αφορά στον αριθμό του προσωπικού που παρουσιαζόταν καθημερινά, στην εκπαίδευση καθώς και στην ασφαλιστική κάλυψη, ο συντονιστής του συμβολαίου είχε πιστοποιήσει και τα 5 τιμολόγια που είχε υποβάλει ο ανάδοχος, χωρίς καμιά αποκοπή.

(θ) Το κόστος ανά εξέταση – με βάση το ποσό του συμβολαίου και τον αριθμό των περιστατικών που διεκπεραιώνονταν – θα ήταν ακόμα ψηλότερο από αυτό που υπολογίστηκε με βάση τη διεκπεραίωση 15 περιστατικών την ημέρα, δηλαδή £220 - £237, κατά τα 3 χρόνια του συμβολαίου.

(ι) Ο Πανεπιστημιακός ακτινολόγος ιατρός, υπεύθυνος για την εκπαίδευση του προσωπικού του Τμήματος ΙΥΥΔΥ, δεν πληρούσε τους όρους του διαγωνισμού όσον αφορά στα απαιτούμενα προσόντα/πείρα. Επίσης οι βεβαιώσεις για μέρος της πείρας των άλλων δύο ακτινολόγων ιατρών είχαν υποβληθεί εκ των υστέρων (πολύ αργότερα από το άνοιγμα της προσφοράς), και διαφοροποιούσαν τις αρχικές βεβαιώσεις ή/και το βιογραφικό τους που είχε υποβληθεί με την προσφορά.

Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε τα ακόλουθα:

- (i) Να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια από το Τμήμα ΙΥΥΔΥ, ώστε ο ανάδοχος να αποδεχθεί την τροποποίηση των όρων του συμβολαίου - σύμφωνα με την επιστολή/δέσμευση του – αυξάνοντας τις ώρες λειτουργίας του Κέντρου ΜΤ στις 11½ ώρες ημερησίως τουλάχιστον και αναλαμβάνοντας τη διεκπεραίωση 25 περιστατικών ρουτίνας την ημέρα, χωρίς κανένα επιπλέον κόστος για το δημόσιο.
- (ii) Εξαιτίας της μη καθημερινής παρουσίας στο Κέντρο ΜΤ του προβλεπόμενου από το συμβόλαιο αριθμού ιατρών του αναδόχου, να γίνει η ανάλογη αποκοπή από την επόμενη πληρωμή του.
- (iii) Να γίνει έρευνα από το Υπουργείο Υγείας ώστε να διαπιστωθούν τυχόν ευθύνες για τα πιο πάνω λάθη ή/και παραλείψεις.

Κατά τη συζήτηση της Έκθεσής μου στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας τον Ιούνιο 2007, ο Υπουργός Υγείας συμφώνησε με τις εισηγήσεις μου και δεσμεύτηκε να τις υλοποιήσει σύντομα, αναλαμβάνοντας ο ίδιος προσωπικά την ευθύνη για τα λάθη/παραλείψεις που διαπιστώθηκαν.

Τον Ιούλιο 2007 στάληκε στην ΚΕΑΑ εισήγηση του Τμήματος ΙΥΥΔΥ για τροποποίηση του ωραρίου λειτουργίας του Κέντρου ΜΤ (από 7.30 π.μ. - 7.30 μ.μ), καθορισμό του μέσου ημερήσιου αριθμού περιστατικών που θα διεκπεραιώνονται στα 20,3 και αποκοπή ποσού £45.000 για τη μη στελέχωση του Κέντρου με τον προβλεπόμενο αριθμό ιατρών, κατά τους πρώτους μήνες λειτουργίας του. Η ΚΕΑΑ ενέκρινε το Νοέμβριο 2007 την τροποποίηση του ωραρίου λειτουργίας του Κέντρου (αύξηση των ωρών) χωρίς επιπλέον κόστος, αλλά καθόρισε τον αριθμό περιστατικών σε 25 την ημέρα, σύμφωνα με την αρχική επιστολή/δέσμευση του αναδόχου. Για τις αποκοπές ζήτησε την επανεκτίμηση του ποσού με βάση τα σημερινά δεδομένα.

**Προσφορά αρ. Σ.Υ. 29/06 για την προμήθεια συστημάτων ολικής αρθροπλαστικής ισχύου με τσιμέντο και χωρίς τσιμέντο για τις ανάγκες των ορθοπεδικών κλινικών των κρατικών νοσηλευτηρίων:** Τα έγγραφα του διαγωνισμού που προκηρύχθηκε τον Οκτώβριο 2006 είχαν αγοράσει πέντε προσφοροδότες, αλλά προσφορά υπέβαλε μόνο ένας.

Η Υπηρεσία μου διερευνώντας τους λόγους της περιορισμένης συμμετοχής, διαπίστωσε τα ακόλουθα:

(α) Ένας ενδιαφερόμενος προσφοροδότης είχε διαμαρτυρηθεί γραπτώς για τη διατύπωση των προδιαγραφών, ισχυριζόμενος ότι φωτογράφιζαν τα προϊόντα συγκεκριμένου κατασκευαστή (τον οποίο κατονόμαζε), και εισηγήθηκε συγκεκριμένες τροποποιήσεις στα έγγραφα του διαγωνισμού.

Το Τμήμα ΙΥΔΥ υιοθέτησε μέρος των εισηγήσεών του, αλλά ο εν λόγω προσφοροδότης απέστειλε δεύτερη επιστολή επιμένοντας και στις υπόλοιπες εισηγήσεις του. Η δεύτερη επιστολή του δεν απαντήθηκε έγκαιρα από το Τμήμα και έτσι ο πιο πάνω προσφοροδότης δεν υπέβαλε τελικά προσφορά.

(β) Δεύτερος ενδιαφερόμενος προσφοροδότης απέστειλε μετά την υποβολή των προσφορών επιστολή προς το Τμήμα ΙΥΔΥ, ισχυριζόμενος και αυτός ότι οι όροι/προδιαγραφές του διαγωνισμού ευνοούσαν συγκεκριμένο προσφοροδότη.

(γ) Η μοναδική προσφορά που υποβλήθηκε περιλάμβανε τα προϊόντα του συγκεκριμένου κατασκευαστή για τον οποίο είχαν εκφραστεί οι διαμαρτυρίες ότι τα προϊόντα του φωτογραφίζονταν από τις προδιαγραφές του διαγωνισμού.

(δ) Το Τμήμα ΙΥΔΥ απέτυχε να τεκμηριώσει τον ισχυρισμό του ότι οι προδιαγραφές του διαγωνισμού ήταν ανοικτές και επέτρεπαν τη συμμετοχή σε πέραν του ενός κατασκευαστές.

Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μου εξέφρασε την άποψη ότι η περιορισμένη συμμετοχή στο διαγωνισμό ενδεχομένως να οφείλεται στους χειρισμούς του Τμήματος και εισηγήθηκε όπως σε περίπτωση κατακύρωσης της προσφοράς, το προαιρετικό δικαίωμα παράτασης της διάρκειας του συμβολαίου κατά δύο επιπλέον χρόνια (πέραν των αρχικών τριών χρόνων), μη ασκηθεί.

Το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Υγείας αποφάσισε τον Απρίλιο 2007 όπως ανοιχθεί ο οικονομικός φάκελος της προσφοράς του μοναδικού προσφοροδότη.

Μετά το άνοιγμα του οικονομικού φακέλου, διαπιστώθηκε ότι η τιμή της προσφοράς του μοναδικού προσφοροδότη ήταν κατά περίπου 40% ψηλότερη της εκτίμησης δαπάνης. Ωστόσο, η επιτροπή αξιολόγησης εισηγήθηκε την κατακύρωση της προσφοράς, δικαιολογώντας τη μεγάλη διαφορά τιμής στο γεγονός ότι μέρος των συστημάτων που ζητήθηκαν αποτελούνταν από νέα είδη και νέες προδιαγραφές και έτσι δεν υπήρχαν προηγούμενες τιμές για να υπολογιστεί ορθά η αξία τους.

Το Συμβούλιο Προσφορών, συμφωνώντας με την άποψη του εκπροσώπου της Υπηρεσίας μου, ότι δεν δικαιολογείται η εκ των υστέρων (μετά το άνοιγμα των προσφορών) αναθεώρηση της εκτίμησης δαπάνης, χωρίς μάλιστα να έχουν διαφοροποιηθεί τα δεδομένα και οι όροι/προδιαγραφές του διαγωνισμού, από τότε που είχε ετοιμαστεί η αρχική εκτίμηση δαπάνης, αποφάσισε ομόφωνα το Μάιο 2007 να ακυρώσει το διαγωνισμό, εξαιτίας της εξωπραγματικής τιμής της μοναδικής προσφοράς που υποβλήθηκε, σε σύγκριση με την εκτίμηση δαπάνης. Όπως προβλέπουν οι Κανονισμοί Προσφορών, επιτρέπεται η ακύρωση ενός διαγωνισμού, όταν οι τιμές των προσφορών που υποβλήθηκαν στα πλαίσια του είναι εξωπραγματικές. Σημειώνεται ότι η εκτίμηση δαπάνης που είχε δοθεί με την προκήρυξη του διαγωνισμού ανερχόταν στις £550.000, ενώ η τιμή της μοναδικής προσφοράς που υποβλήθηκε ήταν £768.697.

Ο μοναδικός προσφοροδότης προσέφυγε στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών (ΑΑΠ) και στην ένστασή του ανέφερε, μεταξύ άλλων, ότι η απόφαση για ακύρωση του διαγωνισμού ήταν παράνομη επειδή δεν πληρούνταν οι όροι που προβλέπονται στους Κανονισμούς Προσφορών για ακύρωση ενός διαγωνισμού.

Στη συνέχεια, η Υπηρεσία μου διαπίστωσε ότι τόσο στα πρακτικά του Συμβουλίου Προσφορών, όσο και στην επιστολή του Τμήματος ΙΥΔΥ προς την ΑΑΠ, είχαν παρατεθεί και άλλοι λόγοι

(πέραν της υπερβολικά ψηλής τιμής) για να δικαιολογήσουν την απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών για ακύρωση του διαγωνισμού. Οι λόγοι αυτοί αφενός μεν δεν είχαν τεθεί κατά τη συνεδρία του Συμβουλίου Προσφορών, αφετέρου δε, δεν προβλέπονται από τους σχετικούς Κανονισμούς Προσφορών. Ενόψει των πιο πάνω, εισηγήθηκα στον Υπουργό Υγείας ότι ο εκπρόσωπος του Τμήματος ΙΥΥΔΥ, κατά την εξέταση του θέματος στην ΑΑΠ, θα πρέπει να προβάλει τον πραγματικό λόγο ακύρωσης του διαγωνισμού, που ήταν η εξωπραγματική τιμή της μοναδικής προσφοράς που υποβλήθηκε, και να υπερασπίσει την απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών. Σε διαφορετική περίπτωση, δημιουργούνται σοβαρές προϋποθέσεις να ακυρωθεί η απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών και να κατακυρωθεί ο διαγωνισμός στην υπερβολικά ψηλή τιμή των £768.697.

Τελικά, όπως πληροφορήθηκα, οι απόψεις/εισηγήσεις μου υιοθετήθηκαν και η ΑΑΠ απέρριψε την προσφυγή του μοναδικού προσφοροδότη.

**Προσφορά αρ. Γ.Τ. 22/07 για την προμήθεια βιολογικών βαλβίδων καρδιάς.** Το ΙΥΥΔΥ προκήρυξε το Φεβρουάριο 2007 ανοικτό διαγωνισμό για την προμήθεια βιολογικών βαλβίδων καρδιάς, με ημερομηνία υποβολής των προσφορών στις 16.3.2007.

Τον Απρίλιο 2007 υποβλήθηκε στην Υπηρεσία μου - μέσω δικηγορικού γραφείου – γραπτό παράπονο ενδιαφερόμενου προσφοροδότη, ότι στα έγγραφα του διαγωνισμού είχε καθοριστεί συγκεκριμένη διαδικασία επεξεργασίας, η οποία χρησιμοποιείται κατά την κατασκευή των βαλβίδων συγκεκριμένου κατασκευαστή και αποτελεί κατοχυρωμένο εμπορικό σήμα του εν λόγω κατασκευαστή. Ενόψει των πιο πάνω, αποκλειόταν η συμμετοχή στο διαγωνισμό άλλων προσφοροδοτών εκτός από τη συγκεκριμένη εταιρεία.

Επίσης, ενόψει του γεγονότος ότι το εν λόγω παράπονο αφορούσε κυρίως στην απαίτηση των τεχνικών προδιαγραφών για συγκεκριμένη διαδικασία που χρησιμοποιείται κατά την κατασκευή των βαλβίδων, και τον ισχυρισμό ότι η πιο πάνω διαδικασία αποτελεί εμπορικό σήμα (trademark) συγκεκριμένου κατασκευαστή, ζήτησα από τη Διευθύντρια του Τμήματος όπως με πληροφορήσει τα ακόλουθα:

(α) Κατά πόσο η πιο πάνω διαδικασία είναι πράγματι εμπορικό σήμα συγκεκριμένου κατασκευαστή.

(β) Τους λόγους για τους οποίους δεν είχε περιληφθεί στις τεχνικές προδιαγραφές η φράση «... ή ισοδύναμο», με την οποία θα επιτρεπόταν η υποβολή προσφοράς και με ισοδύναμες διαδικασίες σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 25(8), του Νόμου που διέπει τους διαγωνισμούς του δημοσίου (Ν12(Ι)/2006).

### **Στέγη Αγίου Χαραλάμπους.**

**Ιστορικό.** Με βάση τον περί Λεπρών Νόμο αρ. 4 του 1891, ρυθμίζεται η ίδρυση και λειτουργία ασύλου (λεπροκομείο), για την παροχή ιατρικής και άλλης φροντίδας σε χανσενικούς. Το άσυλο λειτουργεί σε δασική γη στη Λάρνακα, ως «Στέγη Άγιος Χαραλάμπος».

**Ασθενείς.** Με την πάροδο του χρόνου ο αριθμός των ασθενών που παραμένουν στη Στέγη μειώθηκε σημαντικά, με αποτέλεσμα σήμερα στη Στέγη να παραμένουν μόνο 3 ασθενείς.

**Προσωπικό.** Στη Στέγη απασχολούνται 3 νοσηλευτές και 9 ωρομίσθιοι εργάτες.

**Κόστος λειτουργίας.** Το κόστος λειτουργίας της Στέγης ανήλθε κατά το 2006 στις £153.971 και αφορά σε πληρωμή εργατικών (140.763) και σε άλλα έξοδα (£13.208). Στα πιο πάνω ποσά δεν περιλαμβάνονται τα έξοδα για τη μισθοδοσία των τριών νοσηλευτών, η οποία καλύπτεται από κονδύλι του Υπουργείου Υγείας.

**Επαναξιολόγηση της λειτουργίας της Στέγης.** Με βάση τα πιο πάνω δεδομένα, έγινε εισήγηση όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο επαναξιολόγησης της λειτουργίας της Στέγης και αξιοποίησης του υφιστάμενου προσωπικού και των εγκαταστάσεών της.

**Κατοικία Διευθυντή.** Η κατοικία στην οποία διέμενε ο Διευθυντής της Στέγης, η θέση του οποίου καταργήθηκε το 1998, συνεχίζει να συντηρείται και να εξοπλίζεται και να χρησιμοποιείται τα Σαββατοκυριακά από προσωπικό των Ιατρικών Υπηρεσιών.

Η Υπηρεσία μου, τον Απρίλιο 2006, με επιστολή της, εισηγήθηκε όπως, μέχρι την επαναξιολόγηση της λειτουργίας της Στέγης, εξεταστεί το ενδεχόμενο ορθολογιστικής αξιοποίησης της κατοικίας, σύμφωνα με τις πρόνοιες της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 58.767, ημερ. 15.10.2003, που διέπει τη διάθεση ιδιόκτητων κυβερνητικών κτιρίων/κατοικιών. Μέχρι σήμερα, δεν υπήρξαν οποιεσδήποτε εξελίξεις.

### **Νοσοκομείο Μακάριος Γ΄**

**Μητρώο κινητής περιουσίας.** Από το 2002 έχει τερματιστεί η ενημέρωση των μητρώων κινητής περιουσίας του Νοσοκομείου, με αποτέλεσμα εξοπλισμός και άλλη κινητή περιουσία σημαντικής αξίας που παραλήφθηκε μετά το 2002 να μην είναι καταχωρισμένα σε μητρώα και κατ' επέκταση να μην μπορεί να πιστοποιηθεί η φυσική ύπαρξή τους και να υποβληθεί το σχετικό πιστοποιητικό στο Γενικό Λογιστήριο και στην Υπηρεσία μου.

Τον Απρίλιο του 2005 εξασφαλίστηκε έγκριση από το Υπουργείο Οικονομικών για διενέργεια φυσικής καταμέτρησης μετά τη μετακίνηση από το Νοσοκομείο των τριών τμημάτων που μεταφέρθηκαν στο νέο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας κατά το 2006.

Η Υπηρεσία μου έχει την άποψη ότι για διασφάλιση της κυβερνητικής περιουσίας και αποφυγή οποιασδήποτε απώλειας ή ζημιάς για το δημόσιο, η φυσική καταμέτρηση θα έπρεπε να είχε διενεργηθεί πριν από τη μετακόμιση στο νέο Γενικό Νοσοκομείο.

### **Αποθήκη.**

#### **(α) Αναξιοποίητος εξοπλισμός και αναλώσιμα.**

- (i) Ένας επωαστήρας, ο οποίος παραλήφθηκε πριν από δύο περίπου χρόνια, παραμένει αναξιοποίητος.
  - (ii) Είκοσι τρία κιβώτια, στο καθένα από τα οποία περιλαμβάνονται δέκα πλήρη αναπνευστικά συστήματα, και τα οποία στάληκαν από το Νοσοκομείο Λεμεσού πριν από δύο περίπου χρόνια, εξακολουθούν να παραμένουν αχρησιμοποίητα, επειδή, όπως πληροφορήθηκα δεν συμπεριλαμβάνονται στα είδη τα οποία μπορούν να αξιοποιηθούν από το Νοσοκομείο.
- (β) Δεν έχει διεξαχθεί έλεγχος της αποθήκης από το Διευθυντή του Τμήματος ή εκπρόσωπό του, για σειρά ετών.

### **Νοσοκομείο Λεμεσού.**

**Λειτουργικά προβλήματα.** Παρά τις προσπάθειες για οργάνωση και λειτουργία του λογιστηρίου του Νοσοκομείου εξακολουθούν να υφίστανται αδυναμίες, στην παρακολούθηση της είσπραξης νοσηλίων και τελών, στις κοστολογήσεις και υπολογισμούς πληρωτέων τελών και στη διεκπεραίωση καθυστερημένων εργασιών.

**Αποθήκη.** Υγρά της αιμοδιάλυσης και άλλα υλικά εξακολουθούν να είναι τοποθετημένα σε διαδρόμους και σε υπόστεγους χώρους, λόγω μη επάρκειας αποθηκευτικών χώρων.

Το Υπουργείο με πληροφόρησε ότι ανεγείρεται νέα αποθήκη στο νοσοκομείο.

**Αναξιοποίητος εξοπλισμός.** Ηλεκτροεγκεφαλογράφος ο οποίος παραλήφθηκε από τις αρχές του 2006, για τη λειτουργία του οποίου απαιτείται κατάλληλη διαμόρφωση του χώρου στον οποίο θα εγκατασταθεί, καθώς επίσης και τοποθέτηση Τεχνικού για το χειρισμό του, παραμένει μέχρι σήμερα σε αδράνεια.

### **Νοσοκομείο Αμμοχώστου.**

**Παραλαβή, καταχώριση και φύλαξη εξοπλισμού Νέου Γενικού Νοσοκομείου Αμμοχώστου.** Έχουν διαπιστωθεί αδυναμίες σε ό,τι αφορά στην παραλαβή, καταχώριση και φύλαξη του ιατρικού εξοπλισμού του Νέου Γενικού Νοσοκομείου Αμμοχώστου.

### **Αναξιοποίητος ιατρικός εξοπλισμός.**

(α) Ιατρικός εξοπλισμός ο οποίος εγκαταστάθηκε σε διάφορα Τμήματα, όπως Ορθοπαιδικό, Χειρουργικό, Γυναικολογικό, Οφθαλμιατρικό, για την προμήθεια των οποίων δαπανήθηκαν σημαντικά ποσά, παρέμεναν σε αδράνεια, ενώ οι ασθενείς παραπέμπονταν στο Νοσοκομείο Λάρνακας για τις απαραίτητες ιατρικές εξετάσεις, μέχρι πρόσφατα που λειτούργησαν οι εν λόγω κλινικές και ιατρεία.

(β) Για τον εξοπλισμό ο οποίος παρέμενε σε αδράνεια, έχουν υπογραφεί συμβόλαια συντήρησης μεταξύ των Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών και των προμηθευτών και καταβάλλονταν σημαντικά ποσά. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι, για τον αξονικό τομογράφο ο οποίος παραλήφθηκε στις 23.11.2004 και παρέμενε σε αδράνεια, καταβαλλόταν για τη συντήρησή του ποσό £3.310,42 κάθε μήνα, από το Δεκέμβριο 2005.

Το Υπουργείο με πληροφόρησε ότι με την πρόσφατη πρόσληψη Ιατρού Ακτινολόγου ο εν λόγω τομογράφος άρχισε να λειτουργεί.

(γ) Επιπλέον, ιατρικός εξοπλισμός που προοριζόταν για το Νοσοκομείο Αμμοχώστου έχει αποσταλεί στο Νοσοκομείο Πάφου (αναισθησιολογικά μηχανήματα), Νοσοκομείο Λεμεσού (ακτινολογικό μηχάνημα C-Arm), Νοσοκομείο Λάρνακας (χειρουργικό οφθαλμολογικό μικροσκόπιο) και Μακάρειο Νοσοκομείο (μονάδα γυναικολογικού υπερήχου), επειδή δεν υπήρχε το αναγκαίο προσωπικό στο Νοσοκομείο Αμμοχώστου για να τον λειτουργήσει.

## **4.75 ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ**

### **Μέρος Α**

**Κανονισμοί.** Μετά την ψήφιση του Νόμου 77(Ι)/1997, δεν έχουν μέχρι σήμερα θεσπιστεί οι Κανονισμοί που προνοούνται στο άρθρο 39 του πιο πάνω Νόμου, για την καλύτερη διαχείριση των Ψυχιατρικών Κέντρων, οι οποίοι, μεταξύ άλλων, θα πρέπει να ρυθμίζουν τη νοσηλεία των ψυχικά ασθενών προσώπων, τη διασφάλιση των δικαιωμάτων των προσώπων αυτών, τον καθορισμό των καθηκόντων και ευθυνών των συγγενών και τον καταρτισμό κανόνων εθιμοτυπίας.

## **4.76 ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ**

### **Μέρος Α**

**Δαπάνες για αγορά φαρμάκων.** Οι δαπάνες για αγορά φαρμάκων για τα τελευταία τρία χρόνια παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

<b>2006</b>	<b>2005</b>	<b>2004</b>
<b>£εκ.</b>	<b>£εκ.</b>	<b>£εκ.</b>
44,0	45,3	35,6

Συναφώς αναφέρεται ότι στις δαπάνες για το έτος 2006 περιλαμβάνεται ποσό ύψους περίπου £0,5 εκ., το οποίο αφορά σε τόκους που διεκδίκησαν ορισμένοι προμηθευτές λόγω καθυστέρησης



στην εξόφληση της οφειλής των £7,2 εκ. η οποία αφορούσε σε αγορές φαρμάκων που διενεργήθηκαν το 2004 χωρίς την ύπαρξη διαθέσιμων πιστώσεων.

Ποσοστό περίπου 28% της συνολικής δαπάνης αφορά στην αγορά 19 φαρμάκων που χορηγούνται σε ασθενείς με κατά πλάκας σκλήρυνση, με οστεοπόρωση και με ρευματοειδή αρθρίτιδα, θαλασσαιμικούς, υπέρτασικούς, νεφροπαθείς, καρδιοπαθείς, καρκινοπαθείς, αιμορροφικούς, διαβητικούς και ψυχοπαθείς.

Με στόχο τη λήψη διαφόρων βραχυπρόθεσμων και μεσοπρόθεσμων μέτρων για αναχαίτιση της αύξησης στις δαπάνες για φάρμακα, οι Φαρμακευτικές Υπηρεσίες, σε συνεργασία με τις Ιατρικές και τις Ψυχιατρικές Υπηρεσίες, ετοίμασαν μελέτη με βάση την οποία υποβλήθηκε σχετική Πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφασή του με αρ. 65.053 και ημερ. 14.2.2007, αποφάσισε να εγκρίνει την πρακτική ανταγωνισμού θεραπευτικών ισοδύναμων φαρμάκων, με προσφορές, τη δυνατότητα προμήθειας δικαιούχων ασθενών με φάρμακα από τον ιδιωτικό τομέα, καθώς επίσης νέα σύσταση, όρους εντολής και τρόπο λειτουργίας για την Επιτροπή Φαρμάκων. Οι Φαρμακευτικές Υπηρεσίες έχουν ήδη προχωρήσει σε εφαρμογή των αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου.

**Προμήθειες φαρμάκων με συνοπτικές διαδικασίες.** Από έλεγχο που διεξήχθη το 2005 όσον αφορά στη διαχείριση των πιο πάνω προμηθειών για την περίοδο 1.4.2004 – 31.12.2004 διαπιστώθηκε, μεταξύ άλλων, ότι σε αρκετές περιπτώσεις υπήρξε κατάτμηση των αναγκών ποσοτήτων, ώστε να μειώνεται η αξία των συμβάσεων και να αγοράζονται φάρμακα με συνοπτικές διαδικασίες, και προτίμηση ζήτησης προσφορών με συνοπτικές διαδικασίες από δύο συγκεκριμένες εταιρείες, οι οποίες προμήθευσαν το 45,7% του συνολικού ποσού αγορών με συνοπτικές διαδικασίες ύψους £1,8 εκ..

Όπως πληροφορήθηκα συνεχίζεται η διεξαγωγή αστυνομικής έρευνας για το θέμα, για διαπίστωση του ενδεχομένου διάπραξης ποινικών αδικημάτων.

**Μηχανογράφηση Αποθήκης.** Η μηχανογράφηση των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών άρχισε το 1986, με την εφαρμογή συστήματος, τοπικά, σε προσωπικό υπολογιστή. Το 1990 το σύστημα εγκαταστάθηκε σε δίκτυο υπολογιστών και αναβαθμίστηκε σε σύστημα πολλαπλών χρηστών (multi user). Σήμερα το σύστημα θεωρείται πεπαλαιωμένο.

Τα προβλήματα που προκύπτουν αναφορικά με το λογισμικό αντιμετωπίζονται με τη βοήθεια Σουηδού, πρώην υπαλλήλου της εταιρείας που ανέπτυξε το σύστημα, η οποία, όπως πληροφορούμαι, έχει πτωχεύσει. Η διαχείριση του συστήματος, καθώς επίσης και των δεδομένων, γίνεται από Λειτουργούς των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών.

Η Υπηρεσία μου έχει εκφράσει κατ' επανάληψη τις επιφυλάξεις της αναφορικά με την ασφάλεια και αξιοπιστία του συστήματος και των δεδομένων και έχει τονίσει την ανάγκη εφαρμογής νέου ολοκληρωμένου μηχανογραφημένου συστήματος διαχείρισης φαρμάκων, μια ανάγκη ύψιστης προτεραιότητας.

Μετά την απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών του Υπουργείου Οικονομικών, ημερ. 14.12.2004, για ακύρωση του διαγωνισμού αρ. ΤΥΠ 4/2003, για την επίτευξη ολοκληρωμένης λύσης, προωθείται η εξασφάλιση νέου συστήματος διαχείρισης φαρμάκων για τις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες.

Το Υπουργείο πληροφόρησε την Υπηρεσία μου ότι τον Οκτώβριο 2007 προκηρύχθηκε σχετικός διαγωνισμός.

**Εκδόσεις φαρμάκων από Κρατικά Φαρμακεία.** Στα Κρατικά Φαρμακεία εξακολουθεί, λόγω έλλειψης μηχανογραφημένων συστημάτων, να μην είναι εφικτή η παρακολούθηση των εκδόσεων φαρμάκων με βάση τις συνταγές και, γενικά, η παρακολούθηση των αποθεμάτων τους.

#### 4.77 ΣΧΕΔΙΟ ΙΑΤΡΟΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ ΚΑΙ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΤΩΝ

##### Μέρος Α

##### Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Σύμφωνα με τους μη εξελεγμένους λογαριασμούς του Σχεδίου για το 2006, προέκυψε έλλειμμα £128.912, σε σύγκριση με £93.414 το 2005. Στις 31.12.2006 το αποθεματικό του Σχεδίου ήταν £568.726, σε σύγκριση με £741.737 στις 31.12.2005.

(β) Συνοπτικά τα αποτελέσματα των ετών 2004-2006 παρουσιάζονται ως ακολούθως:

	2006	2005	2004
	£	£	£
Έσοδα	4.038.475	3.864.915	3.535.000
Έξοδα	4.167.387	3.958.329	3.476.202
<b>Πλεόνασμα/(Έλλειμμα)</b>	<b>(128.912)</b>	<b>(93.414)</b>	<b>58.798</b>

**Πληρωμές για άδειες ασθενείας, ποσά που ανακτήθηκαν από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και αριθμός μελών του Σχεδίου.** Οι δαπάνες που διενεργήθηκαν για άδειες ασθενείας, τα ποσά που ανακτήθηκαν από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, καθώς και ο αριθμός των μελών του Σχεδίου (εκτός των συνταξιούχων) κατά τα έτη 2004-2006 ήταν όπως πιο κάτω:

Έτος	Αρ. μελών	Ύψος δαπανών	Ποσά που ανακτήθηκαν
		£	£
2006	9055	3.858.448	1.910.833
2005	9216	3.703.171	1.803.461
2004	9144	3.233.250	1.613.945

Το ύψος των δαπανών για πληρωμή αδειών ασθενείας απασχόλησε τη Μικτή Εργατική Επιτροπή, η οποία, με εγκύκλιες επιστολές της (τελευταία 9.2.2006) προς όλα τα Εργοδοτικά Τμήματα, ανέφερε ότι, σε πολλές περιπτώσεις, εξακολουθεί να γίνεται κατάχρηση του ωφελήματος της άδειας ασθενείας και ζήτησε από αυτά να πάρουν επιπρόσθετα μέτρα για άσκηση αποτελεσματικού ελέγχου στις άδειες ασθενείας που λαμβάνει το ωρομίσθιο προσωπικό.

**Ταμειακά διαθέσιμα.** Τα ταμειακά διαθέσιμα του Σχεδίου στις 31.12.2006 ανήλθαν σε £92.383, σε σύγκριση με £265.072 στις 31.12.2005 και £355.338 στις 31.12.2004.

## ΜΕΡΟΣ 5 - ΑΡΧΕΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

### 5.1 ΔΗΜΟΙ – ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

#### Μέρος Α

Μέχρι το τέλος του 1997 είχαν εγκαθιδρυθεί και λειτουργούν μέχρι σήμερα 33 Δήμοι, από τους οποίους οι 9 είναι εκτοπισμένοι, μετά την κατάληψη των περιοχών τους από τα τουρκικά στρατεύματα κατοχής. Το προσωπικό των εκτοπισμένων Δήμων είναι αποσπασμένο προσωρινά σε διάφορες Κυβερνητικές Υπηρεσίες και Ημικρατικούς Οργανισμούς και τα έσοδά τους προέρχονται κυρίως από μισθούς που καταβάλλονται από τις διάφορες Υπηρεσίες στις οποίες απασχολούνται οι δημοτικοί υπάλληλοι, καθώς επίσης και από κρατική χορηγία. Οι Δήμοι αυτοί συνεχίζουν να καταβάλλουν στους υπαλλήλους όλες τις απολαβές τους από τα έσοδα αυτά.

#### Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο.

(α) Οι οικονομικές καταστάσεις των Δήμων ελέγχονται από το Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας και υποβάλλονται, μαζί με τις σχετικές εκθέσεις, στο Δημοτικό Συμβούλιο. Σύμφωνα με το άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου, αυτές πρέπει να υποβάλλονται για έλεγχο μέχρι την 30<sup>ή</sup> Απριλίου του έτους που έπεται του οικονομικού έτους.

Οι Δήμοι Γεροσκήπου και Πέγειας δεν υπέβαλαν μέχρι σήμερα για έλεγχο τις οικονομικές καταστάσεις του έτους 2006, όπως είχαν υποχρέωση, ενώ οι Δήμοι Λάρνακας, Κάτω Πολεμιδιών, Μέσα Γειτονιάς, Πόλης Χρυσοχούς, Λευκάρων και Αραδίππου τις υπέβαλαν καθυστερημένα.

(β) **Τελικοί Λογαριασμοί.** Ενώ, σύμφωνα με τον περί Δήμων Νόμο, οι τελικοί λογαριασμοί πρέπει να ετοιμάζονται με βάση τη λογιστική αρχή των δεδουλευμένων εσόδων και εξόδων, οι Δήμοι Πόλης Χρυσοχούς, Λευκάρων, Αθηνών, Πέγειας, Αγίας Νάπας και Ιδαίου συνεχίζουν να ετοιμάζουν τελικούς λογαριασμούς εισπράξεων και πληρωμών, οι οποίοι απεικονίζουν μόνο την ταμειακή κατάσταση.

**Οικονομική κατάσταση.** Το Υπουργείο Εσωτερικών, σε συνεννόηση με το Υπουργείο Οικονομικών, έχει το δικαίωμα της μη αποδέσμευσης του ποσού της γενικής χορηγίας που αναλογεί σε κάθε Δήμο, σε περίπτωση που δεν υπάρξει συμμόρφωση με τους όρους έγκρισης των Προϋπολογισμών (ισοσκελίση Προϋπολογισμού, ύψος τοκοχρεωλυσίων και χρέους), ωστόσο δεν το έχει, μέχρι σήμερα, ασκήσει. Σχεδόν όλοι οι Δήμοι συνεχίζουν να αντιμετωπίζουν σοβαρό οικονομικό πρόβλημα και πρόβλημα ρευστότητας, με αποτέλεσμα να αδυνατούν να καλύψουν τις τρέχουσες υποχρεώσεις τους. Για αποτροπή οικονομικής κατάρρευσης, επανέλαβα την εισήγησή μου όπως οι Δήμοι ετοιμάσουν πρόγραμμα μέτρων οικονομικής περισυλλογής, με στόχο την εξάλειψη ή τουλάχιστον τη μείωση των ελλειμμάτων τους. Ανέφερα επίσης ότι οι Δήμοι θα μπορούσαν να βελτιώσουν την οικονομική τους κατάσταση και το πρόβλημα ρευστότητας που αντιμετωπίζουν, ασκώντας με πιο αποτελεσματικό τρόπο τις εξουσίες που τους παρέχει η σχετική νομοθεσία για την είσπραξη καθυστερημένων φορολογιών, τελών και δικαιωμάτων και την επιβολή και είσπραξη όλων των τελών και δικαιωμάτων που προβλέπονται στη νομοθεσία και τους σχετικούς Κανονισμούς.

Σημειώνεται ότι το πρόβλημα ρευστότητας επιδεινώνεται περαιτέρω με την υπογραφή συλλογικών συμβάσεων, για τις οποίες, ως σημειωθεί, δεν λαμβάνεται η εκ των προτέρων έγκριση των

αρμόδιων Υπουργείων και οι οποίες προνοούν την αναβάθμιση κλιμάκων, την παραχώρηση πρόσθετων προσαυξήσεων και παρεμφερών ωφελημάτων στους υπαλλήλους.

**Χρηματοδότηση του Δημοτικού Ταμείου από το λογαριασμό δανείων.** Ορισμένοι Δήμοι, λόγω των οικονομικών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν, συνεχίζουν να χρησιμοποιούν αντικανονικά το λογαριασμό δανείων για χρηματοδότηση του Δημοτικού Ταμείου, αντί για τη χρηματοδότηση αναπτυξιακών έργων, κατά παράβαση των συμφωνιών που υπογράφηκαν για την παραχώρηση των δανείων και σε αντίθεση με τις πρόνοιες του Νόμου.

**Καθυστερημένες δόσεις δανείων.** Αρκετοί Δήμοι, λόγω οικονομικών προβλημάτων, δεν καταβάλλουν ή καθυστερούν να καταβάλουν τις δόσεις των δανείων τους, με αποτέλεσμα να συσσωρεύονται οι καθυστερήσεις και να επιβαρύνονται με τόκους υπερημερίας.

**Αναχρηματοδότηση υφιστάμενων δανείων 23 Δήμων.** Λόγω της αδυναμίας των Δήμων να αποπληρώσουν τις τοκοχρεωλυτικές τους δόσεις, το Υπουργικό Συμβούλιο με τις αποφάσεις του αρ. 62.597, ημερ. 5.9.2005 και αρ. 63.749, ημερ. 10.5.2006, ενέκρινε τη σύναψη νέων δανείων, συνολικού ύψους £205 εκ., από 23 Δήμους, με σκοπό τη χρησιμοποίηση των προσόδων των δανείων αποκλειστικά και μόνο για την αποπληρωμή των υφιστάμενων δανείων των Δήμων, τα οποία φέρουν κυβερνητική εγγύηση. Με τις ίδιες αποφάσεις εξουσιοδοτήθηκε ο Υπουργός Οικονομικών όπως αναθέσει τη διαχείριση των δανείων στην Κυπριακή Τράπεζα Αναπτύξεως Λτδ και όπως υπογράψει, εκ μέρους της Κυβέρνησης, τις σχετικές Συμφωνίες Εγγύησης.

Συναφώς αναφέρεται ότι για τη σύναψη των πιο πάνω δανείων δεν ακολουθήθηκαν οι πρόνοιες του περί Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου.

Το Υπουργείο Οικονομικών, με επιστολές του ημερ. 24.10.2006 και 21.9.2007, με πληροφόρησε ότι το πιο πάνω θέμα εξακολουθεί να βρίσκεται υπό μελέτη σε συνεργασία με τη Νομική Υπηρεσία και άλλες εμπλεκόμενες υπηρεσίες. Μου ανέφερε επίσης ότι, λόγω της πολυπλοκότητας των θεμάτων που έχουν εγερθεί, απαιτείται περαιτέρω διερεύνηση και μελέτη για το τι ισχύει στις άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ότι από τη μέχρι τώρα μελέτη του θέματος έχει καταδειχθεί ότι απαιτούνται λεπτοί νομικοί χειρισμοί, όσον αφορά στην ερμηνεία συγκεκριμένων κοινοτικών οδηγιών, καθώς και του τρόπου που αυτές έχουν ενσωματωθεί στη νομοθεσία μας, για την ερμηνεία της οποίας υπάρχουν αντικρουόμενες απόψεις.

Στο μεταξύ, για την αναχρηματοδότηση των υφιστάμενων δανείων των 23 Δήμων, ψηφίστηκαν στις 26.1.2007 οι περί Εγγυήσεως Χρηματοδοτήσεως των Δήμων (Κυρωτικοί) Νόμοι 1(III)/2007, 2(III)/2007 και 3(III)/2007, για σύναψη δανείων ύψους £48.238.000, £126.515.000 και £80.230.000, από την Τράπεζα Κύπρου Λτδ, τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα Λτδ και την Kommunalcredit Bank Ltd, αντίστοιχα.

### **Προϋπολογισμοί.**

**(α) Τακτικός Προϋπολογισμός.** Όπως φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα, ο Τακτικός Προϋπολογισμός ήταν, σε όλους τους Δήμους, ελλειμματικός.

ΤΑΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΗΜΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2005				
A/A	Δήμος	Προϋπολογισθέντα έσοδα*	Προϋπολογισθέντα έξοδα	Έλλειμμα
		£	£	£
1	Λευκωσίας	8.971.515	14.634.786	5.663.271
2	Λεμεσού	11.599.176	18.882.166	7.282.990
3	Λάρνακας	5.687.800	9.804.014	4.116.214
4	Πάφου	7.469.550	9.359.001	1.889.451
5	Πόλης Χρυσοχούς	856.062	1.307.996	451.934
6	Λευκάρων	123.490	420.706	297.216
7	Αθηνών	496.150	905.781	409.631
8	Αραδίππου	2.243.850	2.830.900	587.050
9	Παραλιμνίου	6.788.500	7.332.500	544.000
10	Μέσα Γειτονιάς	1.176.440	1.925.395	748.955
11	Αγίου Αθανασίου	1.245.773	2.106.960	861.187
12	Λατσιών	1.606.500	2.110.557	504.057
13	Λακατάμιας	2.894.650	4.066.390	1.171.740
14	Έγκωμης	1.537.400	3.126.400	1.589.000
15	Αγλαντζιάς	3.840.000	6.422.632	2.582.632
16	Αγίου Δομετίου	1.441.350	2.359.550	918.200
17	Στροβόλου	4.368.790	7.088.208	2.719.418
18	Κάτω Πολεμιδιών	953.740	3.020.260	2.066.520
19	Γερμασόγειας	1.904.060	2.506.283	602.223
20	Δερύνειας	678.300	908.900	230.600
21	Αγίας Νάπας	4.699.850	5.356.000	656.150
22	Γεροσκήπου	2.074.488	2.653.014	578.526
23	Πέγειας	2.195.300	2.279.000	83.700
24	Ιδαλίου	1.101.800	1.217.400	115.600

\*Στα προϋπολογισθέντα έσοδα δεν περιλαμβάνονται εισπράξεις από δάνεια, κρατικές χορηγίες και μεταφορές καταθέσεων.

Σύμφωνα με τους όρους έγκρισης του Προϋπολογισμού από τον Υπουργό Εσωτερικών, ο Τακτικός Προϋπολογισμός πρέπει να είναι ισοσκελισμένος ή ακόμη και πλεονασματικός, για την αυτοχρηματοδότηση μέρους των επενδυτικών δαπανών.

Σημειώνεται ότι ο όρος για ισοσκέλιση του Τακτικού Προϋπολογισμού τέθηκε για πρώτη φορά κατά την έγκριση των Προϋπολογισμών των Δήμων του 1996, παρέχοντας στους Δήμους που δεν ικανοποιούσαν τον όρο αυτό, μεταβατική περίοδο 3 χρόνων, κατά τη διάρκεια της οποίας θα έπρεπε να καταβληθεί συστηματική προσπάθεια ισοσκέλισης. Από το 1996 μέχρι σήμερα, ο όρος αυτός επαναλαμβάνεται κάθε χρόνο, παρέχοντας κάθε φορά μεταβατική περίοδο 2 χρόνων για ισοσκέλιση, χωρίς ωστόσο να φαίνεται να γίνονται οποιεσδήποτε ενέργειες από πλευράς Υπουργείου Εσωτερικών, ως του αρμόδιου Υπουργείου, για εφαρμογή του όρου αυτού.

Με επιστολή μου στις 5.6.2007, προς τον Υπουργό Εσωτερικών, τον πληροφόρησα ότι ο όρος για ισοσκέλιση του Τακτικού Προϋπολογισμού που τίθεται κατά την έγκριση των Προϋπολογισμών των Δήμων και για τον οποίο η Υπηρεσία μου κάθε χρόνο κάνει αναφορά, θεωρείται από τους Δήμους πρακτικά ανεφάρμοστος, ιδιαίτερα όσον αφορά στη μη συμπερίληψη της κρατικής χορηγίας στα έσοδα των Δήμων, για σκοπούς ισοσκέλισης του Τακτικού Προϋπολογισμού, θέση με την οποία τείνω να συμφωνήσω, καθότι η κρατική χορηγία μπορεί να φθάσει πολλές φορές μέχρι και σε

ποσοστό 40% των εσόδων των Δήμων. Ενόψει αυτών, εισηγήθηκα στον Υπουργό Εσωτερικών όπως υποδείξει στους Δήμους τον τρόπο με τον οποίο πιστεύει ότι ο όρος περί ισοσκελίσης του Προϋπολογισμού θα μπορούσε να καταστεί πρακτικά εφαρμόσιμος.

**(β) Προϋπολογισμός Αναπτύξεως.** Όπως φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα, σε όλους τους Δήμους ο Προϋπολογισμός Αναπτύξεως δεν ετοιμάζεται πάνω σε ορθολογιστική και ρεαλιστική βάση, ούτε και συμβαδίζει με τη δυνατότητα εκτέλεσής του, με αποτέλεσμα το ποσοστό απόκλισης των προϋπολογισθεισών δαπανών από τις πραγματικές να είναι πολύ ψηλό.

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΔΗΜΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2005					
A/A	Δήμος	Προϋπολογισμός	Πραγματικές δαπάνες	Αδαπάνητα ποσά	Ποσοστό απόκλισης
		£	£	£	%
1	Λευκωσίας	16.669.300	4.576.269	12.093.031	72,5
2	Λεμεσού	16.121.210	4.238.526	11.882.684	73,7
3	Λάρνακας	16.350.000	8.865.900	7.484.100	45,8
4	Πάφου	14.499.132	1.951.588	12.547.544	86,5
5	Πόλης Χρυσοχούς	2.270.318	–	2.270.318	100,0
6	Λευκάρων	553.500	186.602	366.898	66,3
7	Αθηνών	2.775.000	1.102.572	1.672.428	60,3
8	Αραδίππου	2.710.000	1.040.374	1.669.626	61,6
9	Παραλιμνίου	12.245.000	339.049	11.905.951	97,2
10	Μέσα Γειτονιάς	3.760.000	1.072.164	2.687.836	71,5
11	Αγίου Αθανασίου	3.395.000	226.082	3.168.918	93,3
12	Λατσιών	11.337.000	1.830.274	9.506.726	83,9
13	Λακατάμιας	2.326.049	1.619.031	707.018	30,4
14	Έγκωμης	15.582.300	311.886	15.270.414	98,0
15	Αγλαντζιάς	1.506.000	810.127	695.873	46,2
16	Αγίου Δομετίου	2.487.500	1.156.521	1.330.979	53,5
17	Στροβόλου	7.649.745	1.248.751	6.400.994	83,7
18	Κάτω Πολεμιδιών	3.717.000	684.347	3.032.653	81,6
19	Γερμασόγειας	4.496.000	2.519.715	1.976.285	44,0
20	Δερύνειας	2.375.000	8.427	2.366.573	99,6
21	Αγίας Νάπας	4.445.000	1.185.932	3.259.068	73,3
22	Γεροσκήπου	6.209.000	1.922.999	4.286.001	69,0
23	Πέγειας	5.000.000	901.010	4.098.990	82,0
24	Ιδαλίου	3.090.000	1.021.275	2.068.725	66,9

**(γ) Υπερβάσεις εξόδων.** Παρατηρήθηκαν και πάλι σε ορισμένους Δήμους υπερβάσεις εξόδων, οι οποίες ξεπερνούσαν το 25% των προϋπολογισθέντων και εγκριθέντων ποσών, ποσοστό μέχρι το οποίο το Δημοτικό Συμβούλιο έχει εξουσία να δαπανά, χωρίς οποιαδήποτε περαιτέρω έγκριση, όπως προνοεί το άρθρο 66 του Νόμου.

**Αδυναμίες στη λειτουργία των υπηρεσιών των Δήμων.** Σε αρκετούς Δήμους εξακολουθεί να παρατηρούνται σοβαρές αδυναμίες στην ομαλή λειτουργία των υπηρεσιών τους και ιδιαίτερα των Οικονομικών, οι οποίες οφείλονται κυρίως στη μη ορθή οργανωτική δομή, τη μη πιστή εφαρμογή Νόμων, Κανονισμών και των ενδεδειγμένων διαδικασιών, στις αδυναμίες των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου, στη μη ολοκλήρωση της μηχανογράφησης, στα προβλήματα που

παρουσιάζουν λογισμικά προγράμματα που εφαρμόστηκαν και στην ελλιπή οργάνωση/διαχείριση του Αρχείου.

### **Εσωτερικός έλεγχος.**

(α) Το Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου καλείται να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην αναβάθμιση των υπηρεσιών του Δήμου και ο σύγχρονος έλεγχος απαιτεί όπως ο εσωτερικός ελεγκτής ετοιμάζει πρόγραμμα εργασίας, διεξάγει μελέτες και έρευνες για να διαπιστώνει την ορθή εφαρμογή των Κανονισμών και των ενδεδειγμένων διαδικασιών, καθοδηγεί και συμβουλεύει το προσωπικό σχετικά με τον τρόπο επίλυσης προβλημάτων που προκύπτουν, προωθεί, όπου χρειάζεται, την εφαρμογή νέων συστημάτων και διαδικασιών για βελτίωση της λειτουργικότητας και κατ' επέκταση της παραγωγικότητας του Δήμου και ετοιμάζει περιεκτικές εκθέσεις για τα αποτελέσματα των ελέγχων που διεξάγει, για υποβολή στο Δημοτικό Συμβούλιο.

Εισηγήθηκαν όπως τα Δημοτικά Συμβούλια λάβουν μέτρα για οργάνωση και ενδυνάμωση του Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου.

(β) Παρά τις βελτιώσεις που παρατηρήθηκαν, εξακολουθούν να υπάρχουν αδυναμίες και ελλείψεις στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου στους περισσότερους Δήμους, που καλύπτουν διάφορες δραστηριότητές τους, όπως:

- (i) Η αδυναμία παρακολούθησης και έγκαιρης είσπραξης καθυστερημένων φορολογιών.
- (ii) Η μη ετοιμασία συμφιλιωτικών καταστάσεων για τις φορολογίες.
- (iii) Η μη τήρηση ή μη ορθή τήρηση ενδεδειγμένων μητρώων.
- (iv) Η μη συμφιλίωση και ο ανεπαρκής έλεγχος των μισθών.
- (v) Η παράκαμψη της διαδικασίας προσφορών.
- (vi) Η μη επιβεβαίωση των περιουσιακών στοιχείων.
- (vii) Η μη κατάλληλη συμπλήρωση πάντοτε των ενταλμάτων πληρωμής και η μη επισύναψη σ' αυτά των απαραίτητων δικαιολογητικών.

**Παραχώρηση πρόσθετων προσαυξήσεων.** Στους Δήμους Λεμεσού, Πέγειας και Γεροσκήπου, με αποφάσεις των Δημοτικών Συμβουλίων παραχωρήθηκαν επιπρόσθετες προσαυξήσεις σε υπαλλήλους, χωρίς τέτοια απόφαση να βρίσκει έρεισμα, είτε στα σχέδια υπηρεσίας είτε στη σχετική νομοθεσία.

Σύμφωνα με σχετική γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, τα Δημοτικά Συμβούλια οφείλουν να ενεργούν μέσα στα πλαίσια των σχεδίων υπηρεσίας και οποιαδήποτε πράξη ή ενέργειά τους καθ' υπέρβαση ή κατά παράβαση των σχεδίων υπηρεσίας, που ισχύουν κατά το συγκεκριμένο χρόνο, είναι ανεπίτρεπτη.

**Κανονισμοί απολαβών, επιδομάτων και άλλων ωφελημάτων.** Στις 14.10.2005 τροποποιήθηκε το άρθρο 53(2) του περί Δήμων Νόμου, με πρόνοια που καθορίζει ρητά ότι οι Δήμοι έχουν πλέον εξουσία όπως, με την έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου, εκδίδουν Κανονισμούς και για θέματα που αφορούν σε απολαβές, επιδόματα, αναπροσαρμογή μισθών και άλλα ωφελήματα των Δημοτικών υπαλλήλων.

Ενόψει του γεγονότος ότι οι Δήμοι μέχρι σήμερα δεν έχουν ετοιμάσει ή υιοθετήσει Κανονισμούς που να καθορίζουν τον τρόπο υπολογισμού των απολαβών, των επιδομάτων και άλλων οικονομικών ωφελημάτων των υπαλλήλων τους, με αποτέλεσμα σε ορισμένους Δήμους να παρατηρούνται λανθασμένες μισθολογικές τοποθετήσεις σε περιπτώσεις αναβάθμισης θέσεων, εισηγήθηκαν όπως οι Δήμοι εφαρμόσουν τη διαδικασία που ακολουθείται στη Δημόσια Υπηρεσία και υιοθετήσουν, με σχετική δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, τους περί

Δημόσιας Υπηρεσίας (Απολαβές, Επιδόματα και Άλλα Οικονομικά Ωφελήματα των Δημοσίων Υπαλλήλων) Κανονισμούς του 1995 (Κ.Δ.Π. 175/95).

**Συλλογικές συμβάσεις.** Ορισμένοι Δήμοι υπέγραψαν και συνεχίζουν να υπογράφουν συλλογικές συμβάσεις, χωρίς την εξασφάλιση της έγκρισης του Υπουργείου Εσωτερικών και της σύμφωνης γνώμης του Υπουργείου Οικονομικών, όπως προνοείται στις αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, με αρ. 40.835, ημερ. 6.9.1994, και αρ. 52.362, ημερ. 6.10.2000.

Το Υπουργικό Συμβούλιο στη συνεδρία του αρ. 58.009, ημερ. 11.6.2003, καθόρισε, επιπρόσθετα από τα πιο πάνω, ότι, για τους δημόσιους οργανισμούς (Δήμοι, Ημικρατικοί Οργανισμοί κ.λπ.), οι οποίοι δεν έχουν, σύμφωνα με το Νόμο, την υποχρέωση υποβολής των Προϋπολογισμών τους για έγκριση από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, πριν από την έγκριση ή και υπογραφή των Προϋπολογισμών τους, θα πρέπει να λαμβάνεται, μέσω των οικείων Υπουργείων, και η θέση του Υπουργείου Οικονομικών πάνω σε θέματα προσωπικού, μισθών και όρων απασχόλησης, έτσι ώστε αυτά να συνάδουν με τη γενικότερη κυβερνητική πολιτική και να μην αφίστανται των ρυθμίσεων που ισχύουν στο δημόσιο τομέα ή και τους άλλους οργανισμούς δημόσιου δικαίου.

**Σχέδια υπηρεσίας δημοτικών υπαλλήλων και εξουσίες Δημοτικού Συμβουλίου.** Σε ορισμένους Δήμους παρατηρείται ότι τα Δημοτικά Συμβούλια συνεχίζουν να τοποθετούν υπαλλήλους σε βαθμίδες κλιμάκων πιο ψηλές από την αρχική ή παραχωρούν επιπρόσθετες ετήσιες προσαυξήσεις, ενέργειες που δεν προβλέπονται στα σχέδια υπηρεσίας.

**Έγκριση σχεδίων υπηρεσίας δημοτικών υπαλλήλων.** Στις 5.11.2004 τροποποιήθηκε το σχετικό άρθρο του περί Δήμων Νόμου και οι Δήμοι καταρτίζουν και εφαρμόζουν πλέον οι ίδιοι τα σχέδια υπηρεσίας τους, με την επιφύλαξη ότι το δικαίωμα καταρτισμού ασκείται λαμβάνοντας υπόψη τα καθήκοντα και τις ευθύνες και τα προσόντα που απαιτούνται στα σχέδια υπηρεσίας για παρόμοιες θέσεις στο δημόσιο τομέα και με αντίστοιχες μισθοδοτικές κλίμακες.

Για τη δημιουργία μιας βάσης δεδομένων, έτσι ώστε να καταστεί δυνατή η μελέτη της δομής των Δήμων από τους Υπουργούς Εσωτερικών και Οικονομικών, το Υπουργείο Εσωτερικών, με σχετικές επιστολές του, ζήτησε κατά τη διάρκεια των ετών 2003 και 2004 σχεδόν από όλους τους Δήμους όπως του υποβάλουν πλήρη στοιχεία με τις εγκεκριμένες και μη εγκεκριμένες θέσεις, τους κατόχους των θέσεων και τις μισθολογικές τους κλίμακες, τις δημιουργηθείσες νέες θέσεις, τις μετονομασίες ή/και αναβαθμίσεις θέσεων κ.λπ.

Όπως έχω διαπιστώσει, οι Δήμοι ανταποκρίθηκαν και τα Υπουργεία Εσωτερικών και Οικονομικών μελέτησαν και ενέκριναν τη δομή ορισμένων Δήμων (θέσεις και μισθολογικές κλίμακες), ενώ για άλλους Δήμους το θέμα της δομής βρίσκεται υπό μελέτη στα δύο Υπουργεία.

**Κανονισμοί όρων υπηρεσίας υπαλλήλων.** Στους Δήμους Ιδαλίου, Πέγειας, Αθηνίου, Δερύνειας και Λευκάρων δεν έχουν ακόμη εγκριθεί Κανονισμοί που να διέπουν τους γενικούς όρους υπηρεσίας των υπαλλήλων και άλλα θέματα, όπως προνοούν τα άρθρα 53(2) και 87(1) του περί Δήμων Νόμου.

**Μηχανογράφηση υπηρεσιών.** Όλοι οι Δήμοι έχουν εφαρμόσει μηχανογραφημένα συστήματα, τα οποία σε μερικούς Δήμους υποστηρίζουν όλο το φάσμα των υπηρεσιών τους, ενώ σε άλλους υποστηρίζουν μόνο μέρος αυτών. Σε αρκετούς Δήμους, η συμπλήρωση της μηχανογράφησης υπηρεσιών καθυστερεί ή παρουσιάζει αδυναμίες, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται λειτουργικά προβλήματα στις οικονομικές και άλλες υπηρεσίες τους.

**Καθυστερήσεις φορολογιών.** Παρατηρούνται καθυστερήσεις στην είσπραξη φορολογιών προηγούμενων ετών. Όπως ανέφερα και σε προηγούμενές μου Εκθέσεις, οι κατάλογοι καθυστερήσεων πρέπει να τύχουν προσεκτικής μελέτης, για εντοπισμό των ποσών που θα ήταν δυνατόν να εισπραχθούν και τη λήψη αποτελεσματικών μέτρων για την είσπραξή τους. Υπέδειξα επίσης ότι είναι αναγκαίο όπως λαμβάνονται έγκαιρα μέτρα για είσπραξη των φορολογιών και των



καθυστερήσεων, διαφορετικά ο κίνδυνος μη είσπραξής τους, με την πάροδο του χρόνου, θα αυξάνεται σημαντικά.

**Διαγραφές καθυστερήσεων.** Στους περισσότερους Δήμους δεν εφαρμόζονται οι πρόνοιες του άρθρου 85(2)(ιε) του περί Δήμων Νόμου και διαγράφονται οφειλόμενα ποσά πέραν των £150, χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών, εξουσία που εκχωρήθηκε στον Έπαρχο.

#### **Ταμεία Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.**

(α) Σύμφωνα με τους περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων Κανονισμούς, για την ίδρυση του πιο πάνω Ταμείου μεταφέρεται κάθε έτος από το Δημοτικό Ταμείο ποσοστό, το οποίο καθορίζεται από τους Κανονισμούς, επί του μισθού κάθε υπαλλήλου, για κάλυψη των συνταξιοδοτικών τους ωφελημάτων. Το ποσό που προκύπτει κατατίθεται στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων και χρεώνεται στο Λογαριασμό Αποτελεσμάτων του Δήμου.

Με βάση τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης, για τον υπολογισμό του πραγματικού κόστους που πρέπει να χρεώνεται στο Λογαριασμό Αποτελεσμάτων για τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα των υπαλλήλων και του αναγκαίου ποσού που θα πρέπει να καταβάλλεται στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων για καταβολή των ωφελημάτων αυτών, πρέπει να διενεργείται αναλογιστική μελέτη σε τακτά χρονικά διαστήματα (συνήθως κάθε τρία χρόνια).

Παρατήρησα ότι, παρά τις υποδείξεις μου, μέχρι σήμερα οι Δήμοι Λεμεσού, Λάρνακας, Αγίας Νάπας, Μέσα Γειτονιάς, Παραλιμνίου, Πέγειας, Δερύνειας και Λευκάρων δεν προχώρησαν στη διενέργεια αναλογιστικής μελέτης, με αποτέλεσμα να μη γνωρίζουν επακριβώς τις υποχρεώσεις τους προς το πιο πάνω Ταμείο.

(β) Λόγω οικονομικών δυσκολιών, οι περισσότεροι Δήμοι συνεχίζουν να μην εισφέρουν στα πιο πάνω Ταμεία ή εισφέρουν μικρότερα ποσά από ό,τι θα έπρεπε. Μετά από υπόδειξή μου, σε 16 Δήμους διενεργήθηκε κατά τα έτη 2002, 2003, 2004 και 2005 αναλογιστική μελέτη, από την οποία διαφάνηκε ότι, λόγω ελλειμματικών εισφορών, όλοι οι Δήμοι οφείλουν μεγάλα ποσά στα Ταμεία Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων. Συγκεκριμένα, σε 16 Δήμους που έγινε αναλογιστική μελέτη, οι οφειλές τους στα Ταμεία Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων ανέρχονταν στις 31.12.2005 σε £33.643.267.

**Δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας.** Η αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας στους φορολογικούς καταλόγους, για σκοπούς επιβολής δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας, είναι υποτιμημένη, με αποτέλεσμα την απώλεια σημαντικών εσόδων από τους Δήμους. Παρατήρησα ότι υπάρχουν περιπτώσεις τεμαχίων γης στα οποία ανεγέρθηκαν νέες οικοδομές, καθώς και οικοδομές που έχουν υποστεί αλλαγές, για τις οποίες δεν ζητήθηκε πιστοποιητικό τελικής έγκρισης, ούτε και ενδεχομένως να δηλώθηκαν στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, με αποτέλεσμα στα πιστοποιητικά εγγραφής να παρουσιάζονται μόνο τα τεμάχια γης, αντί και τα κτίρια που έχουν ανεγερθεί.

Εισηγήθηκα όπως οι Δήμοι, σε συνεργασία με το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, προβούν σε καταγραφή της ακίνητης ιδιοκτησίας που βρίσκεται στα όριά τους και σε επανεκτίμησή της, διαδικασία που, όπως υπολογίζεται, θα αποφέρει σημαντική αύξηση στα έσοδά τους από τη φορολογία δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας.

**Δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές.** Σύμφωνα με το άρθρο 85(2)(θ) του περί Δήμων Νόμου, τους περί Δημοσίων Κολυμβητικών Δεξαμενών Νόμους του 1992 και 1996 και τους περί Δημοσίων Κολυμβητικών Δεξαμενών Κανονισμούς του 1996, για τη χρήση και λειτουργία δημόσιων κολυμβητικών δεξαμενών απαιτείται η έκδοση άδειας λειτουργίας από την αρμόδια Αρχή, Δήμο ή Κοινοτικό Συμβούλιο.

Διαπιστώθηκε ότι η συντριπτική πλειοψηφία των δημόσιων κολυμβητικών δεξαμενών λειτουργούν στα όρια των Δήμων, χωρίς να έχουν εξασφαλίσει την απαιτούμενη άδεια, καθότι δεν πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στους σχετικούς Νόμους και Κανονισμούς. Συγκεκριμένα, για παραχώρηση άδειας λειτουργίας θα πρέπει να εξασφαλιστεί πιστοποιητικό έγκρισης, σύμφωνα με τον εκάστοτε σε ισχύ Νόμο περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών, αναφορικά με τη δεξαμενή και όλες τις άλλες κατασκευές και εγκαταστάσεις, οι οποίες σχετίζονται με τη λειτουργία της, βεβαίωση της Υγειονομικής Υπηρεσίας, καθώς και πιστοποιητικό καταλληλότητας που εκδίδεται από το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, αναφορικά με τις μηχανολογικές και ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις.

Λόγω της σοβαρότητας του θέματος, που άπτεται της ασφάλειας και της υγείας των πολιτών, ζήτησα τη λήψη όλων των απαραίτητων μέτρων για συμμόρφωση των ιδιοκτητών των δημόσιων κολυμβητικών δεξαμενών με τις πρόνοιες των σχετικών Νόμων και Κανονισμών και την εξασφάλιση της απαιτούμενης άδειας λειτουργίας.

Σημείωσα επίσης ότι, σύμφωνα με επιστολή του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ημερ. 5.3.2007, προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Υγείας, η λειτουργία κολυμβητικής δεξαμενής, χωρίς την απαιτούμενη άδεια, συνιστά ποινικό αδίκημα και υποδεικνύεται όπως οι δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές που λειτουργούν χωρίς άδεια, εντοπισθούν και καταγγελοθούν στην Αστυνομία, με σκοπό τη διερεύνησή τους.

**Πρατήρια πετρελαιοειδών.** Σύμφωνα με στοιχεία των Δήμων, η συντριπτική πλειοψηφία των πρατηρίων πετρελαιοειδών που λειτουργούν στην περιοχή τους, δεν έχουν εξασφαλίσει άδεια λειτουργίας, όπως προνοείται στον περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμο, καθότι δεν πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στη σχετική νομοθεσία. Παρατηρήθηκε ότι εναντίον των ιδιοκτητών των πρατηρίων πετρελαιοειδών δεν λαμβάνονται οποιαδήποτε μέτρα, ενώ σύμφωνα με επιστολή του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ημερ. 5.3.2007, προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών, η λειτουργία πρατηρίων πετρελαιοειδών, χωρίς την εξασφάλιση άδειας λειτουργίας, συνιστά, με βάση το άρθρο 11 των περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμων του 1968 μέχρι 1999, ποινικό αδίκημα και υποδεικνύεται όπως αυτά καταγγελοθούν στην Αστυνομία, με σκοπό τη διερεύνησή τους.

**Ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης.** Στους Δήμους Λευκωσίας, Λεμεσού, Λάρνακας, Πάφου και Στροβόλου λειτουργούν ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης, χωρίς να εξασφαλίσουν άδεια οικοδομής και άδεια λειτουργίας, χωρίς να καταβάλουν στους Δήμους τα τέλη που προνοούν οι περί Τροχαίας Δημοτικοί Κανονισμοί και χωρίς να εξασφαλίσουν την έγκριση των Δήμων για το ύψος των δικαιωμάτων στάθμευσης που εισπράττουν. Παρατήρησα ότι οι πιο πάνω Δήμοι δεν ασκούν κανένα έλεγχο στα δικαιώματα που εισπράττονται στους ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης και ότι, ενόψει αυτού, δεν αποκλείεται να διαπράττεται αισχροκέρδεια σε βάρος των πολιτών από μέρους των ιδιοκτητών των χώρων στάθμευσης.

## 5.2 ΔΗΜΟΣ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

### Μέρος Α

**Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο.** Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2006, οι οποίες υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2007. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2005.

#### Οικονομική κατάσταση.

**(α) Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις κατά το έτος 2005 παρουσίασαν πλεόνασμα ύψους £981.796, σε σύγκριση με £1.184.160 το 2004.

**(β) Έσοδα.** Τα έσοδα του Δήμου κατά το 2005 ανήλθαν σε £14.689.132, σε σύγκριση με £13.955.257 το 2004, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £733.875 ή ποσοστό 5,3%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εσόδων από άδειες οικοδομής (£234.898), τέλη σκυβάλων (£189.313), δικαιώματα χώρων στάθμευσης (£142.927) και κρατική χορηγία (£792.191), ενώ σημαντική μείωση παρατηρήθηκε στα αναβαλλόμενα έσοδα (£611.973) και στα έσοδα δικαιωμάτων αποκατάστασης οδών (£174.393). Η κρατική χορηγία για το 2005 ανήλθε σε £6.245.113, σε σύγκριση με £5.452.922 το 2004.

**(γ) Έξοδα.** Τα έξοδα του Δήμου κατά το 2005 ανήλθαν σε £13.707.336, σε σύγκριση με £12.771.097 το 2004, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση £936.239 ή ποσοστό 7,3%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εξόδων για μισθούς και ημερομίσθια (£443.687), ανάπτυξη κήπων (£82.122), ηλεκτροφωτισμό (£153.187), συντήρηση και λειτουργία δημοτικών υποστατικών (£97.305), οδικά έργα (£72.061) και διοικητικά έξοδα (£53.002).

**(δ) Ρευστότητα και έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης.** Στο υπόλοιπο του Γενικού Λογαριασμού στις 31.12.2005 περιλαμβάνεται ποσό £570.000 του Ταμείου Βιοτεχνικής Περιοχής, δηλαδή το πραγματικό παρατράβηγμα του Γενικού Λογαριασμού ήταν £1.795.293 και όχι £1.225.293, όπως παρουσιάζεται στις οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2005. Στις 31.12.2005, στα ταμειακά διαθέσιμα ύψους £4.285.229, περιλαμβάνεται το αδαπάνητο υπόλοιπο του λογαριασμού δανείων, που προορίζεται για την εκτέλεση συγκεκριμένων έργων, ύψους £3.139.944.

Αποτέλεσμα των πιο πάνω είναι οι οικονομικές καταστάσεις να παρουσιάζουν κεφάλαιο κίνησης ύψους £2.717.873, αντί έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης ύψους £992.071.

Είναι επομένως φανερό ότι η οικονομική κατάσταση του Δήμου δεν είναι ικανοποιητική, αφού ο Δήμος επιβιώνει με τη χρήση παρατραβήγματος και ποσών του Ταμείου Βιοτεχνικής Περιοχής.

**(ε) Βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου.** Όπως ανέφερα και στην Έκθεσή μου για το 2005, ο Δήμος θα μπορούσε να ασκήσει με πιο αποτελεσματικό τρόπο τις εξουσίες που του παρέχει η σχετική νομοθεσία και να βελτιώσει την οικονομική του κατάσταση και το πρόβλημα ρευστότητας που αντιμετωπίζει, λαμβάνοντας μέτρα για έγκαιρη είσπραξη όλων των οφειλόμενων ποσών, συμπεριλαμβανομένων και των καθυστερημένων φορολογιών, τελών, αδειών και δικαιωμάτων, που στις 31.12.2005 ανέρχονταν σε £4.972.863 και επιβάλλοντας και εισπράττοντας τέλος θεάματος από όλες τις καλλιτεχνικές εκδηλώσεις.

Στη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου θα βοηθούσε σημαντικά και η καταγραφή της ακίνητης ιδιοκτησίας που βρίσκεται στα όριά του και η επανεκτίμησή της, σε συνεργασία με το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, καθώς επίσης και η καταγραφή όλων των υποστατικών, καθότι θα επέφεραν αύξηση στα έσοδά του από φορολογία δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας, τέλη σκυβάλων, άδεια λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών και επαγγελματικής άδειας νομικών προσώπων.

Ταυτόχρονα θα μπορούσε να ληφθούν μέτρα για περιορισμό του ρυθμού αύξησης των εξόδων, τα οποία το 2005 αυξήθηκαν κατά £936.239, σε σύγκριση με το 2004, και εξάλειψη ή περαιτέρω μείωση του σημαντικού ελλείμματος από την υπηρεσία σκυβάλων (£475.929 για το 2005).

Η Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι για βελτίωση της οικονομικής του κατάστασης, ο Δήμος, μέσω της Ένωσης Δήμων, βρίσκεται σε επαφή με το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, έτσι ώστε να γίνουν οι επανεκτιμήσεις των υποστατικών, ότι έχει προβεί σε καταγραφή των υποστατικών εντός των δημοτικών του ορίων και ότι επιβάλλει και εισπράττει πλέον τέλος θεάματος από όλες τις καλλιτεχνικές εκδηλώσεις.

**(στ) Μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.** Στις 31.12.2005 οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις του Δήμου ανέρχονταν σε £12.198.621, σε σύγκριση με

£12.212.238 το 2004, ενώ οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις ανέρχονταν σε £6.874.447. Στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις περιλαμβάνονται οι δόσεις δανείων που ήταν πληρωτέες εντός ενός έτους, ύψους £3.678.256 (£3.094.479 το 2004).

### **Δάνεια.**

(α) Το υπόλοιπο των δανείων του Δήμου από τους Δανειστικούς Επιτρόπους και τις εμπορικές τράπεζες ανερχόταν στις 31.12.2005 σε £15.876.877, σε σύγκριση με £15.306.717 το 2004. Η υποχρέωση της Κυπριακής Δημοκρατίας έναντι των δανείων του Δήμου στις 31.12.2005 ήταν £624.134.

(β) **Αποπληρωμή δανείων.** Παρατηρήθηκε και πάλι σημαντική καθυστέρηση στην καταβολή των δόσεων των δανείων, με αποτέλεσμα ο Δήμος να επιβαρύνεται με τόκους υπερημερίας. Το σύνολο των καθυστερημένων τοκοχρεωλυτικών δόσεων για το 2005 ανήλθε σε £2.729.310, σε σύγκριση με £2.036.083 το 2004 και αφορούν εξ ολοκλήρου σε υποχρέωση του Δήμου.

Η Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι η καθυστέρηση στην αποπληρωμή των δανείων οφείλεται στη διαδικασία αναδιάρθρωσης του χρέους του Δήμου, η οποία ολοκληρώθηκε το 2007 και ότι όλες οι εκκρεμούσες πληρωμές έχουν διευθετηθεί.

(γ) **Δάνειο βιοτεχνικής περιοχής.** Στις καθυστερημένες δόσεις δανείων περιλαμβάνεται ποσό ύψους £601.901 (£740.695 την 31.12.2006), που αφορά στο δάνειο της βιοτεχνικής περιοχής και το οποίο, σύμφωνα με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 11.11.1998, θα έπρεπε να αποπληρωθεί εξ ολοκλήρου από εισπράξεις από τη διάθεση των βιοτεχνικών μονάδων.

Παρά την πιο πάνω απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, διαπιστώθηκε ότι ποσό ύψους £570.000, που προήλθε από την πώληση των υποστατικών της βιοτεχνικής περιοχής, κατατέθηκε στο Γενικό Λογαριασμό, ενώ ποσό ύψους £83.073, που προήλθε επίσης από πωλήσεις υποστατικών, ήταν στις 31.12.2005 κατατεθειμένο στο Ταμείο Βιοτεχνικής Περιοχής, αντί να είχε καταβληθεί έναντι του πιο πάνω δανείου.

Η Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι το ποσό των £570.000 αφορά στο κόστος κατασκευής των δρόμων προσπέλασης προς τη βιοτεχνική περιοχή, το οποίο είχε καλυφθεί από το Δημοτικό Ταμείο και ότι οι £83.073 παρέμειναν στο Ταμείο Βιοτεχνικής Περιοχής για κάλυψη εξόδων συντήρησης των υποστατικών της που εμπίπτουν στις υποχρεώσεις του Δήμου.

**Εσωτερικός έλεγχος.** Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου εξακολουθεί να παρουσιάζει ορισμένες αδυναμίες και ελλείψεις στις διάφορες δραστηριότητες του Δήμου, όπως:

- Την έλλειψη ελέγχου στις καταχωρίσεις των διαφόρων εγγραφών στο Γενικό Καθολικό από δεύτερο υπάλληλο, με αποτέλεσμα να γίνονται αρκετά λάθη, για την τακτοποίηση των οποίων γίνονται πολλές διορθωτικές εγγραφές.
- Το μη έλεγχο των ημερολογιακών εγγραφών, τη μη αιτιολόγησή τους με σαφείς επεξηγήσεις και τη μη επισύναψη σ' αυτές όλων των απαιτούμενων αποδεικτικών στοιχείων.
- Τη μη τήρηση ή τη μη ορθή τήρηση των απαραίτητων μητρώων, όπως το μητρώο ενοικίων, μητρώο συμβολαίων, μητρώο εγγυητικών επιστολών, μητρώο σχισμάτων.
- Τη μη παρακολούθηση των διαφημιστικών πινακίδων που είναι αναρτημένες στην περιοχή του Δήμου και τη μη επιβεβαίωση της ορθότητας των δικαιωμάτων που εισπράττονται.
- Τη μη ικανοποιητική ανάπτυξη του μηχανογραφημένου συστήματος, καθώς και εφαρμογή των αναγκών μηχανογραφημένων μητρώων, όπως πάγιου ενεργητικού, εργατών, υπαλλήλων, διαφημιστικών πινακίδων και δημοτών.

- Τη μη διενέργεια ελέγχου στις εισπράξεις από καλλιτεχνικές εκδηλώσεις για σκοπούς επιβολής τέλους θεάματος, για την πραγματοποίηση των οποίων οι αρμόδιες υπηρεσίες του Δήμου δεν φαίνεται να ενημερώνουν το Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου.
- Τη μη ενημέρωση του μητρώου εξωδίκων με τις εισπράξεις μέσω δικαστηρίου και τη μη συμφιλίωσή του με τον αντίστοιχο λογαριασμό χρεωστών του Γενικού Καθολικού.
- Ο έλεγχος στις εισπράξεις και πληρωμές είναι κατά το πλείστον αριθμητικός.

Υπέδειξα ότι το Δημοτικό Συμβούλιο, σε συνεργασία με το Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου και το Λογιστήριο του Δήμου, θα πρέπει να μελετήσει και αξιολογήσει τις αδυναμίες και ελλείψεις στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου και στη μηχανογράφηση και προωθήσει την υιοθέτηση πρακτικών διορθωτικών μέτρων.

Η Δήμαρχος μου ανέφερε ότι συμφωνεί με τις πιο πάνω παρατηρήσεις μου και ότι θα καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια για ενίσχυση του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και επίλυση των διαφόρων προβλημάτων.

**Αδυναμίες στη μηχανογράφηση των υπηρεσιών του Δήμου.** Από τον έλεγχο του μηχανογραφημένου συστήματος του Δήμου προέκυψαν τα πιο κάτω θέματα:

**(α) Δέσμες εισπρακτόρων.** Οι δέσμες των εισπρακτόρων παραμένουν ανοικτές κατά τη διάρκεια της ημέρας είσπραξης, με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνδυνος αλλοίωσης/τροποποίησης των εισπράξεων, γι' αυτό και εισηγήθηκα όπως το πρόγραμμα τροποποιηθεί, έτσι ώστε οι δέσμες των εισπρακτόρων να μην επιδέχονται τροποποιήσεων.

**(β) Εισπράξεις μέσω Γενικού Καθολικού.** Δεν υπάρχουν ασφαλιστικές δικλίδες όταν ακυρώνονται εισπράξεις διαφόρων χρεωστών (π.χ. για ενοίκια, διαφημιστικές πινακίδες, διανυκτερεύσεις), που έγιναν μέσω του Γενικού Καθολικού. Το σύστημα επιτρέπει στον εισπρακτόρα να διαγράψει από την ανοικτή δέσμη της ημέρας εισπράξεις, χωρίς να ακολουθηθεί η ενδεδειγμένη διαδικασία (αντιλογισμός εγγραφής), με αποτέλεσμα να μην υπάρχει οποιοδήποτε αποδεικτικό στοιχείο της είσπραξης που διενεργήθηκε και η οποία στη συνέχεια διαγράφηκε. Ένεκα των πιο πάνω, ο εντοπισμός τέτοιων διαγραφών είναι αδύνατος.

**(γ) Προσωρινοί αριθμοί φορολογουμένων.** Το φορολογικό σύστημα παρουσιάζει αδυναμίες σε ό,τι αφορά στην καταχώριση φορολογουμένων με προσωρινούς κωδικούς, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να εντοπίζονται όταν δεν εξοφλούν έγκαιρα τις φορολογίες τους.

**(δ) Ασφάλεια συστήματος.** Λόγω αδυναμιών στην ασφάλεια του συστήματος, εισηγήθηκα όπως καθοριστούν τα δικαιώματα πρόσβασης των υπαλλήλων στις διάφορες λειτουργίες του συστήματος, έτσι ώστε να διασφαλιστεί ότι οι εργασίες για ενημέρωση του συστήματος ή/και για εκτύπωση καταστάσεων εκτελούνται μόνο από εξουσιοδοτημένους λειτουργούς.

Η Δήμαρχος μου ανέφερε ότι έχουν ήδη γίνει όλες οι απαραίτητες διευθετήσεις και ότι, σε συνεργασία και με τους προγραμματιστές του συστήματος, θα καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια για επίλυση όλων των πιο πάνω αδυναμιών.

#### Προσωπικό.

**(α)** Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσε ο Δήμος κατά τα έτη 2004 και 2005, μαζί με το ανάλογο κόστος:

	2005	2004
<b>Υπαλληλικό προσωπικό:</b>		
Μόνιμοι	174	171
Έκτακτοι	3	1
	177	172

**Εργατικό προσωπικό:**

Τακτικοί	314	292
<b>Σύνολο</b>	<b>491</b>	<b>464</b>
<b>Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές:</b>	<b>£</b>	<b>£</b>
Υπαλληλικό προσωπικό	4.011.609	3.804.747
Εργατικό προσωπικό	4.548.586	4.288.329
<b>Σύνολο</b>	<b>8.560.195</b>	<b>8.093.076</b>
<b>Μέσος όρος αποδοχών:</b>		
Υπαλληλικό προσωπικό	22.664	22.121
Εργατικό προσωπικό	14.486	14.686

(β) Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζονται οι συνταξιούχοι του Δήμου κατά τα έτη 2004 και 2005, μαζί με το ανάλογο κόστος:

	<b>2005</b>	<b>2004</b>
Συνταξιούχοι υπάλληλοι	72	64
Συνταξιούχοι Δήμαρχοι	1	2
Χήρες και ορφανά	19	17
	<b>92</b>	<b>83</b>
<b>Ολικό συντάξεων και φιλοδωρημάτων</b>	<b>£774.561</b>	<b>£716.385</b>

**Μελέτη αναδιάρθρωσης και αξιολόγησης των θέσεων των υπηρεσιών του Δήμου.**

Παράλληλα με τη μελέτη της δομής των Δήμων από το Υπουργείο Εσωτερικών και Οικονομικών, η οποία άρχισε το 2004, ο Δήμος ανέθεσε σε συγκεκριμένη εταιρεία τη διενέργεια μελέτης αναδιάρθρωσης και αξιολόγησης των θέσεων των διαφόρων υπηρεσιών του Δήμου, έναντι ποσού £19.500, πλέον ΦΠΑ, η οποία ολοκληρώθηκε το Δεκέμβριο του 2005.

Από τη μελέτη εντοπίστηκαν βασικές προβληματικές περιοχές στην υφιστάμενη οργανωτική δομή του Δήμου, καθώς επίσης και συνοπτικά προβλήματα, όπως έλλειψη επαρκών διοικητικών ελέγχων, μη ύπαρξη ορθολογιστικής πυραμίδας ανέλιξης, αδυναμία σχεδίων υπηρεσίας και έλλειψη επιμόρφωσης υπαλλήλων και γίνονται εισηγήσεις για κάθε ένα από τα τμήματα και υπηρεσίες του Δήμου για βελτίωση της κατάστασης.

Παρά το γεγονός ότι πέρασε μεγάλο χρονικό διάστημα από την ολοκλήρωση της μελέτης, το Δημοτικό Συμβούλιο δεν φαίνεται να ασχολήθηκε με τα συμπεράσματα και τις εισηγήσεις που περιέχονται σ' αυτή, παρά τα οργανωτικά προβλήματα που παρουσιάζονται στις διάφορες υπηρεσίες του και προσπάθησε να επιλύσει τις οργανωτικές αδυναμίες με την πρόσληψη νέου προσωπικού, παρόλο ότι το ποσοστό αποδοχών προσωπικού προς έξοδα ήταν ιδιαίτερα ψηλό (62,4% το 2005), γεγονός που υποδηλούσε ότι ο αριθμός εργατοϋπαλλήλων που εργοδοτούντο στο Δήμο ήταν ήδη αρκετά μεγάλος.

Η Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι το θέμα «Μελέτη Αναδιάρθρωσης» συζητείται στην Επιτροπή Προσωπικού του Δήμου και ότι όπου υπάρχουν άμεσες εφαρμογές η Επιτροπή θα προχωρήσει με εισηγήσεις προς το Δημοτικό Συμβούλιο.

**Ειδικά επιδόματα.** Όπως και τα προηγούμενα χρόνια, έτσι και κατά τα έτη 2004, 2005 και 2006 συνεχίστηκε η καταβολή σε υπαλλήλους και εργάτες του Δήμου ειδικών επιδομάτων, ορισμένα από τα οποία δεν καλύπτονται με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, ενώ για άλλα η απόφαση λήφθηκε πριν από αρκετά χρόνια.

Ζήτησα εκ νέου όπως το Δημοτικό Συμβούλιο επανεξετάσει όλες τις περιπτώσεις καταβολής επιδομάτων και αποφασίσει κατά πόσο επιβάλλεται ή όχι η συνέχιση της καταβολής των διαφόρων επιδομάτων.

Η Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι όλα τα επιδόματα συζητούνται στην Επιτροπή Προσωπικού και ότι σχετική εισήγηση θα τεθεί σύντομα ενώπιον του Δημοτικού Συμβουλίου για λήψη απόφασης.

**Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.** Σύμφωνα με αναλογιστική μελέτη που έγινε το 2003, η υποχρέωση του Δήμου για ελλειμματικές εισφορές ανερχόταν μέχρι 31.12.2002 σε £18.000.000, για τις οποίες το Δημοτικό Συμβούλιο, στις 19.2.2004 αποφάσισε την άμεση αναγνώριση και συμπερίληψή τους στις οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2003. Η αποπληρωμή του πιο πάνω ποσού, σύμφωνα με εισήγηση των αναλογιστών, θα πρέπει να γίνει με πρόσθετες συνεισφορές ύψους £4.055.000 το χρόνο για 5 χρόνια ή £2.321.000 το χρόνο για 10 χρόνια ή £1.760.000 το χρόνο για 15 χρόνια. Παρά τις υποδείξεις της Υπηρεσίας μου, ο Δήμος δεν αποφάσισε ακόμη τον τρόπο κάλυψης των πιο πάνω υποχρεώσεων του προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων και κατά τα έτη 2003, 2004 και 2005 κατέβαλε, έναντι της οφειλής του, £350.768, £600.361 και £423.609, αντίστοιχα, ποσά κατά πολύ χαμηλότερα από την ελάχιστη ετήσια εισφορά ύψους £1.760.000, που εισηγήθηκε ο αναλογιστής.

**Κακοτεχνίες βιοτεχνικής περιοχής Καϊμακλίου.** Κατά τη διάρκεια επιτόπιου ελέγχου που έγινε το 2002, η Υπηρεσία μου εντόπισε αρκετές κακοτεχνίες στο έργο της βιοτεχνικής περιοχής Καϊμακλίου, μεταξύ των οποίων κακοτεχνίες στις μονώσεις των μεταλλικών στεγών των υποστατικών, με αποτέλεσμα την εισροή σ' αυτά των νερών της βροχής.

Με αφορμή τις παρατηρήσεις της Υπηρεσίας μου, διορίστηκε, με μεγάλη καθυστέρηση, μετά από εισήγηση του ΕΤΕΚ, ανεξάρτητος εμπειρογνώμονας, ο οποίος διερεύνησε το θέμα και ετοίμασε σχετική έκθεση με εισηγήσεις για αντιμετώπιση του προβλήματος των διαρροών, το οποίο φαίνεται να παρουσιάζεται σε μεγάλο αριθμό υποστατικών.

Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 9.11.2006 την ανάθεση της στεγανοποίησης των οροφών σε συγκεκριμένη εταιρεία.

Ζήτησα από το Δήμο να πληροφορηθώ για τον τρόπο με τον οποίο θα αντιμετωπίσει το θέμα, καθώς επίσης και πώς προτίθεται να ανακτήσει τα έξοδα για επιδιόρθωση των κακοτεχνιών.

Η Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι με την ολοκλήρωση των εργασιών επισκευής/συντήρησης των στεγών, θα καταχωριστούν αγωγές εναντίον όλων των εμπλεκόμενων και ότι θα διεκδικηθούν όλα τα επιπλέον έξοδα που έχει υποστεί ο Δήμος για την επιδιόρθωση των κακοτεχνιών.

**Τέλος θεάματος.** Όπως ανέφερα και στην Έκθεσή μου για το 2005, στις περιπτώσεις καλλιτεχνικών εκδηλώσεων δεν ακολουθείται η διαδικασία υποβολής των εισιτηρίων στο Τμήμα Φόρων του Δήμου πριν από την πραγματοποίηση των εκδηλώσεων, με αποτέλεσμα να παρατηρούνται περιπτώσεις καλλιτεχνικών εκδηλώσεων για τις οποίες δεν καταβλήθηκε το τέλος θεάματος, καθώς και περιπτώσεις απαλλαγής από την καταβολή τέλους θεάματος, αντικανονικά, χωρίς αυτές να εμπίπτουν σε φιλανθρωπικούς, εκπαιδευτικούς ή αγαθοεργούς σκοπούς ή την προώθηση του αθλητισμού, όπως προνοείται στον περί Δήμων Νόμο.

Ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, σε απαντητική επιστολή του προς το Δήμο, αναφέρει ότι δεν επιτρέπεται η διακριτική ευχέρεια των αρμοδίων Αρχών να εγκρίνουν, κατά το δοκούν, εξαιρέσεις από την είσπραξη του τέλους θεάματος, διότι αυτό θα συνεπαγόταν άνιση μεταχείριση μεταξύ των διαφόρων επιχειρήσεων που επηρεάζονται από την πληρωμή του τέλους θεάματος.

Μέχρι σήμερα το Δημοτικό Συμβούλιο δεν έχει υιοθετήσει τις υποδείξεις του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων για καθορισμό σαφών, διάφανων και αντικειμενικών κριτηρίων για τις εξαιρέσεις από την καταβολή τέλους θεάματος.

Η Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι από τις αρχές του 2007 τα εισιτήρια κάθε εκδήλωσης υποβάλλονται στο Τμήμα Φόρων για να σφραγιστούν και να καταβληθεί το τέλος θεάματος. Όσον αφορά στον καθορισμό κριτηρίων για εξαίρεση από την καταβολή τέλους θεάματος, μου ανέφερε ότι έχει ετοιμαστεί συγκεκριμένη εισήγηση, η οποία μελετάται.

**Δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας.** Η αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας πάνω στην οποία βασίζεται η επιβολή δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας είναι υποτιμημένη, με αποτέλεσμα την απώλεια εσόδων από το Δήμο. Υπάρχουν περιπτώσεις τεμαχίων γης, στα οποία ανεγέρθηκαν νέες οικοδομές, καθώς και οικοδομές που έχουν υποστεί αλλαγές, για τις οποίες δεν ζητήθηκε πιστοποιητικό τελικής έγκρισης, ούτε και ενδεχομένως να δηλώθηκαν στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, με αποτέλεσμα στα πιστοποιητικά εγγραφής να παρουσιάζονται μόνο τα τεμάχια γης, αντί και τα κτίρια που έχουν ανεγερθεί.

Εισηγήθηκα όπως ο Δήμος προβεί σε καταγραφή της ακίνητης ιδιοκτησίας που βρίσκεται στα όριά του, και σε επανεκτίμησή της, σε συνεργασία με το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, διαδικασία που, όπως υπολογίζεται, θα αποφέρει σημαντική αύξηση των εσόδων του από τη φορολογία δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας.

Η Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι καταβάλλονται συνεχείς προσπάθειες, μέσω της Ένωσης Δήμων, για επανεκτίμηση των ακινήτων σε συνεργασία με το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας.

**Καταγραφή υποστατικών.** Όπως ανέφερα και στις Εκθέσεις μου για το 2004 και 2005, σύμφωνα με παγκύπρια έρευνα απογραφής πληθυσμού, που διενέργησε το 2001 η Στατιστική Υπηρεσία, ο αριθμός των νοικοκυριών στην περιοχή Δήμου Λευκωσίας ανερχόταν σε 18 111, ενώ σύμφωνα με την καταγραφή που έγινε το ίδιο έτος από το Τμήμα Φόρων, για σκοπούς επιβολής τελών σκυβάλων, ο αριθμός των νοικοκυριών ήταν 15 396, δηλαδή 2 715 υποστατικά λιγότερα ή ποσοστό 15%.

Σε έρευνα που έγινε από το Δημοτικό Ταμείο και τον Εσωτερικό Ελεγκτή του Δήμου τον Αύγουστο του 2006, διαπιστώθηκε ότι κατά τα τελευταία τρία χρόνια δεν έγινε καταγραφή νέων εταιρειών που δραστηριοποιήθηκαν εντός των ορίων του Δήμου, για σκοπούς επιβολής επαγγελματικής άδειας και τελών σκυβάλων. Στην εν λόγω έρευνα προέκυψε επίσης ότι σε δείγμα 100 υποστατικών, το 25% δεν ήταν καταγεγραμμένα, γεγονός που επιβεβαιώνει ότι η καταγραφή των νοικοκυριών από τις υπηρεσίες του Δήμου ήταν ελλιπής, με αποτέλεσμα τη φορολόγηση λιγότερων νοικοκυριών και την απώλεια σημαντικών εσόδων.

Η Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι ο Δήμος έχει προβεί στην καταγραφή των υποστατικών που βρίσκονται στα δημοτικά του όρια και ότι έχουν διορθωθεί τα μητρώα σκυβάλων, ακίνητης ιδιοκτησίας και επαγγελματικής άδειας, ανάλογα.

**Άδειες λειτουργίας πρατηρίων πετρελαιοειδών.** Σύμφωνα με στοιχεία που τηρεί ο Δήμος, δεν έχει εκδοθεί άδεια λειτουργίας για 34 από τα 38 πρατήρια πετρελαιοειδών που λειτουργούσαν μέχρι το Μάρτιο 2007 στην περιοχή του και δεν έχουν εισπραχθεί τα σχετικά δικαιώματα, όπως προνοείται στον περί Ρυθμίσεως Πετρελαιοειδών Νόμο, λόγω της μη εξασφάλισης πιστοποιητικού τελικής έγκρισης της οικοδομής στην οποία βρίσκονται τα πρατήρια και πιστοποιητικού καταλληλότητας από το Τμήμα Δημοσίων Έργων.

Η Δήμαρχος μου ανέφερε ότι στις 14.2.2007 στάληκε προειδοποιητική επιστολή προς τα πρατήρια εκείνα που δεν είχαν εξασφαλίσει άδεια λειτουργίας, για να προβούν στις απαραίτητες ενέργειες, ώστε να καταστεί δυνατή η εξασφάλιση της απαιτούμενης από το Νόμο άδειας λειτουργίας, χωρίς όμως ανταπόκριση. Μου ανέφερε επίσης ότι κρίθηκε σκόπιμο να μην προβούν στη λήψη δικαστικών μέτρων και ζητήθηκε με επιστολή ημερ. 8.3.2007, από τον Επαρχιακό Μηχανικό των Δημοσίων Έργων, όπως επιθεωρήσει τα πρατήρια, με σκοπό την έκδοση πιστοποιητικών καταλληλότητας, χωρίς ωστόσο, μέχρι σήμερα (4.10.2007), ο Δήμος να έχει πάρει απάντηση από το Τμήμα Δημοσίων Έργων.

**Έλλειμμα από τη λειτουργία της υπηρεσίας αποκομιδής σκυβάλων.** Από τη λειτουργία της πιο πάνω υπηρεσίας κατά το έτος 2005, προέκυψε έλλειμμα ύψους £475.929, σε σύγκριση με



€756.721 το 2004. Παρά τη σημαντική μείωσή του, το έλλειμμα εξακολουθεί να είναι μεγάλο και εισηγήθηκαν όπως το θέμα απασχολήσει το Δημοτικό Συμβούλιο, ώστε να ληφθούν μέτρα για εξάλειψη ή τουλάχιστον περαιτέρω μείωσή του.

### **Ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης.**

(α) Το Δημοτικό Συμβούλιο στις 2.4.1998 αποφάσισε την αναστολή της εφαρμογής των περί Τροχαίας Δημοτικών (Τροποποιητικών) Κανονισμών Λευκωσίας του 1997, οι οποίοι, μεταξύ άλλων, προέβλεπαν ότι δεν επιτρέπεται η κατασκευή και λειτουργία χώρων στάθμευσης, χωρίς την εκ των προτέρων εξασφάλιση άδειας οικοδομής και άδειας λειτουργίας από το Δημοτικό Συμβούλιο και η είσπραξη δικαιωμάτων, χωρίς την έγκριση του Δήμου, μέχρι την υποβολή νέας εισήγησης σε διάστημα τριών μηνών.

Σε απαντητική επιστολή του Δήμου προς την Υπηρεσία μου, ημερ.29.12.2006, σχετικά με το πιο πάνω θέμα, αναφέρεται ότι υπάρχει νομικό κώλυμα στους περί Τροχαίας Δημοτικούς (Τροποποιητικούς) Κανονισμούς Λευκωσίας, όσον αφορά στον Κανονισμό για έγκριση από το Δήμο των δικαιωμάτων στάθμευσης που θα επιβάλλονται στους ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης και ότι θα ζητείτο σχετική νομική συμβουλή, για να διερευνηθεί κατά πόσο ο Δήμος μπορεί να καθορίσει τα δικαιώματα στους πιο πάνω ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης για δημόσια χρήση, προκειμένου να υπάρξει ρύθμιση μέσα στα πλαίσια της ελεύθερης αγοράς, έτσι ώστε να αποφεύγεται η αισχροκέρδεια. Μέχρι την ημέρα του ελέγχου το θέμα δεν παραπέμφθηκε στο νομικό σύμβουλο, με αποτέλεσμα το όλο θέμα να παραμένει σε εκκρεμότητα και οι πιο πάνω Κανονισμοί να μην εφαρμόζονται μέχρι σήμερα.

(β) Σύμφωνα με στοιχεία της Τεχνικής Υπηρεσίας του Δήμου, στα δημοτικά όρια Λευκωσίας λειτουργούν 14 ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης. Ωστόσο, από τη μελέτη «Στάθμευση αστικού κέντρου Λευκωσίας», που διενεργήθηκε για λογαριασμό του Δήμου από ιδιωτική εταιρεία, διαφάνηκε ότι στην περιοχή του Δήμου Λευκωσίας λειτουργούν 92 ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης, εκ των οποίων οι 87 επί πληρωμή (4 354 θέσεις), χωρίς να έχουν εξασφαλίσει άδεια οικοδομής και άδεια λειτουργίας και χωρίς να καταβάλλουν στο Δήμο τα τέλη που προνοούν οι σχετικοί Κανονισμοί.

Η Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών ανέθεσε στην Ένωση Δήμων την ετοιμασία Ενιαίων Δημοτικών Κανονισμών για χώρους στάθμευσης, προσχέδιο των οποίων ετοιμάστηκε και τον Απρίλιο του 2007 υποβλήθηκε στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

**Δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές.** Σύμφωνα με το άρθρο 85(2)(θ) του περί Δήμων Νόμου, τους περί Δημόσιων Κολυμβητικών Δεξαμενών Νόμους του 1992 και 1996 και τους περί Δημόσιων Κολυμβητικών Δεξαμενών Κανονισμούς του 1996, για τη χρήση και λειτουργία δημόσιων κολυμβητικών δεξαμενών, απαιτείται η έκδοση άδειας από την αρμόδια Αρχή, Δήμο ή Κοινοτικό Συμβούλιο.

Από στοιχεία που τηρεί ο Δήμος, φαίνεται ότι στην περιοχή του λειτουργούσαν, μέχρι το Μάρτιο 2007, 14 δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές, εκ των οποίων οι 13 χωρίς την απαιτούμενη άδεια, με αποτέλεσμα τη μη διασφάλιση της υγείας και ασφάλειας των δημοτών και την απώλεια εσόδων από το Δήμο, αφού δεν εισπράττονται τα δικαιώματα που καθορίζονται στους πιο πάνω Κανονισμούς. Σύμφωνα με τα στοιχεία αυτά, ο κύριος λόγος για τον οποίο δεν εκδόθηκε άδεια λειτουργίας στις πιο πάνω δεξαμενές είναι η μη εξασφάλιση πιστοποιητικού τελικής έγκρισης των οικοδομών, στις οποίες βρίσκονται οι δεξαμενές.

Η Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι λαμβάνονται δικαστικά μέτρα στις περιπτώσεις κολυμβητικών δεξαμενών που δεν ικανοποιούν ουσιώδεις πρόνοιες της νομοθεσίας και αφορούν στην υγεία και ασφάλεια του κοινού.

**Ανάπλαση της Πλατείας Ελευθερίας και του Περιβάλλοντα Χώρου.** Η εκπόνηση αρχιτεκτονικών σχεδίων και η επίβλεψη του πιο πάνω Έργου, το οποίο είναι Πολεοδομικό, ανατέθηκε από το Δήμο (Εργοδότης) στις 28.12.2005, μετά από αρχιτεκτονικό διαγωνισμό, σε συγκεκριμένο αρχιτεκτονικό γραφείο. Παρατήρησα ότι για την προώθηση και παρακολούθηση του έργου ορίστηκε Ομάδα Παρακολούθησης και Διευθυντής Έργου, χωρίς οποιουσδήποτε όρους εντολής και ότι στην Ομάδα Παρακολούθησης δεν εκπροσωπούνται το Γραφείο Προγραμματισμού και το Δημοτικό Συμβούλιο Λευκωσίας, που είναι οι υπηρεσίες οι οποίες έχουν την ευθύνη χρηματοδότησης του Έργου, με αποτέλεσμα η Ομάδα να μην μπορεί να πάρει τις αναγκαίες αποφάσεις για το Έργο.

Το συμβόλαιο με τον Αρχιτέκτονα προνοεί ότι, η τελική μελέτη πρέπει να είναι έτοιμη μέσα σε 42 εβδομάδες από την ημερομηνία υπογραφής του συμβολαίου, εξαιρουμένου του χρόνου που απαιτείται για εξασφάλιση των εγκρίσεων Εργοδότη και αδειών από Αρμόδιες Αρχές. Παρατήρησα ότι ενώ έχουν παρέλθει 62 εβδομάδες από την ανάθεση της μελέτης, είναι άγνωστο σε ποιο στάδιο βρίσκεται αυτή, ποια η καθυστέρηση και αν απαιτείται αναθεωρημένο πρόγραμμα με το οποίο ασφαλώς θα πρέπει να συμφωνήσουν και τα δύο συμβαλλόμενα μέρη και ότι τυχόν καθυστερήσεις για τις οποίες ευθύνεται η πλευρά του Εργοδότη συνεπάγεται επιβαρύνσεις για τον Αρχιτέκτονα, τις οποίες αναμένεται ότι αυτός θα απαιτήσει να αποζημιωθεί.

Διαπιστώθηκε επίσης ότι εξετάζονται σημαντικές τροποποιήσεις της μελέτης και νέες εργασίες, χωρίς να διευκρινιστεί η διαδικασία εξέτασης και έγκρισης αυτών, με αποτέλεσμα να καθυστερεί η γρήγορη λήψη αποφάσεων και να επηρεάζεται η πρόοδος του όλου Έργου.

Εξέφρασα την άποψη ότι ο διορισμός Διευθυντή Έργου και Διαχειριστικής Επιτροπής, με συγκεκριμένους όρους εντολής, θα βοηθούσε στην αντιμετώπιση των πιο πάνω προβλημάτων.

Τον Οκτώβριο του 2007 η Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι:

(α) Μετά τη σύσταση της Υπηρεσίας μου, για την ανάγκη σύστασης Διαχειριστικής/Καθοδηγητικής Επιτροπής, η οποία θα έχει το γενικό έλεγχο και θα χειρίζεται σημαντικά θέματα και αποφάσεις που θα αφορούν στο έργο, ο Δήμος πήρε την πρωτοβουλία για το διορισμό της. Αυτό έγινε μετά την ολοκλήρωση της ενημέρωσης του κοινού και της έγκρισης των προσχεδίων.

(β) Όσον αφορά στην καθυστέρηση στο σχεδιασμό, αυτή οφείλεται στη διαδικασία επιλογής επιμετρητή και στην πολύπλοκη διαδικασία ενημέρωσης του κοινού πριν από την έγκριση των προσχεδίων.

(γ) Η διαδικασία έγκρισης των προσχεδίων ήταν και αυτή χρονοβόρα γιατί παρουσιάστηκαν το Φεβρουάριο τα σχέδια στο Δημοτικό Συμβούλιο, ακολούθησε ενημέρωση των επιστημονικών ομάδων το Μάρτιο 2007, οργανώθηκε δημόσια παρουσίαση τον Απρίλιο 2007, ενώ το Μάιο 2007 δόθηκε επιπλέον χρόνος στο κοινό και στα οργανωμένα σύνολα να μελετήσουν τα σχέδια και να εκφράσουν απόψεις. Ακολούθως, αφού κωδικοποιήθηκαν οι απόψεις του κοινού, το Δημοτικό Συμβούλιο συζήτησε διεξοδικά το θέμα και ενέκρινε τα προσχέδια. Οι απόψεις που δόθηκαν στο μελετητή δεν αποτελούν σημαντικές τροποποιήσεις των σχεδίων.

(δ) Αναμένεται συνάντηση μεταξύ της Δημάρχου και του Διευθυντή του Τμήματος Πολεοδομίας για τη διασαφήνιση του μηχανισμού παρακολούθησης του έργου, αφού το Γραφείο Προγραμματισμού έχει την άποψη πως αυτό μπορεί να τυγχάνει παρακολούθησης μέσω του συστήματος που στήθηκε για τα έργα που συγχρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία.

(ε) Η Τεχνική Επιτροπή και οι μελετητές συνεργάζονται από κοινού για την ενημέρωση του χρονοδιαγράμματος.

### 5.3 ΔΗΜΟΣ ΛΕΜΕΣΟΥ

#### Μέρος Α

**Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο.** Ο Δήμος υπέβαλε καθυστερημένα, στις 2.3.2007 τις οικονομικές καταστάσεις του 2005 για έλεγχο, αντί μέχρι τις 30.4.2006, όπως καθορίζεται στο άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου, ενώ οι οικονομικές καταστάσεις του 2006 υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις πρόνοιες του Νόμου και ο νενομισμένος έλεγχος προγραμματίζεται να γίνει στις αρχές του 2008. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο για το έτος 2005.

#### Οικονομική κατάσταση.

**(α) Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις κατά το έτος 2005 παρουσίασαν πλεόνασμα ύψους £2.225.902, σε σύγκριση με £242.485 το 2004. Η διαφορά οφείλεται στη σημαντική αύξηση στα έσοδα κατά £1.903.523, σε σύγκριση με τα έξοδα, στα οποία σημειώθηκε μείωση £79.894.

**(β) Έσοδα.** Τα έσοδα του Δήμου κατά το έτος 2005 ανήλθαν σε £19.258.847, σε σύγκριση με £17.355.324 το 2004, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £1.903.523 ή ποσοστό 11%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εσόδων από δικαιώματα χώρων στάθμευσης και σταθμομετρητών (£175.717), δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας (£558.747), τέλη σκυβάλων (£208.361) και την κρατική χορηγία (£914.262). Η κρατική χορηγία για το 2005 ανήλθε σε £7.106.994, σε σύγκριση με £6.192.732 το 2004.

**(γ) Έξοδα.** Τα έξοδα του Δήμου κατά το 2005 ανήλθαν σε £17.032.945, σε σύγκριση με £17.112.839 το 2004, δηλαδή παρουσίασαν μείωση £79.894 ή ποσοστό 0,5%.

**(δ) Ρευστότητα.** Το παρατράβηγμα του Γενικού Λογαριασμού στις 31.12.2005 ανερχόταν σε £1.402.452 και θα ήταν ακόμη μεγαλύτερο αν κατά τη διάρκεια των ετών 1993-2003 καταβαλλόταν στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων το οφειλόμενο ποσό ύψους £5.246.880, που αφορά στη συνεισφορά του Δήμου στο εν λόγω Ταμείο για κάλυψη της τρέχουσάς του υποχρέωσης και αν η αποπληρωμή των δόσεων ύψους £1.272.871 του δανείου που συνάφθηκε για την υλοποίηση αναπτυξιακών έργων γινόταν από το Γενικό Λογαριασμό, αντί από τον καταθετικό λογαριασμό του δανείου. Η αδυναμία κάλυψης τρεχουσών υποχρεώσεων υποδηλώνει την ανάγκη εξεύρεσης τρόπων βελτίωσης της οικονομικής κατάστασης και της ρευστότητας του Δήμου, καθώς και της ετοιμασίας μακροπρόθεσμου στρατηγικού σχεδίου, για κάλυψη ή τουλάχιστον περαιτέρω μείωση των συσσωρευμένων ελλειμμάτων, που στις 31.12.2005 ανέρχονταν σε £8.497.016 (£11.042.620 το 2004).

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι για αντιμετώπιση του προβλήματος ρευστότητας βρίσκεται σε εξέλιξη οικονομική μελέτη και ότι παράλληλα ετοιμάζεται από την υπηρεσία προβλεπόμενη κατάσταση ταμειακής ροής για σκοπούς έγκαιρου προγραμματισμού.

**(ε) Τρέχουσες υποχρεώσεις και έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης.** Λόγω του ότι στα ταμειακά διαθέσιμα ύψους £2.414.281, στις 31.12.2005, περιλαμβάνεται το αδαπάνητο υπόλοιπο των ταμειακών διαθεσίμων του λογαριασμού δανείων για την εκτέλεση διαφόρων αναπτυξιακών έργων, ύψους £2.297.184, οι οικονομικές καταστάσεις του 2005 παρουσιάζουν έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης ύψους £20.188.961, αντί £22.486.145.

**(στ) Βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου.** Όπως ανέφερα και στην Έκθεσή μου για το 2005, ο Δήμος θα μπορούσε να ασκήσει με πιο αποτελεσματικό τρόπο τις εξουσίες που του παρέχει η σχετική νομοθεσία και να βελτιώσει την οικονομική του κατάσταση και το πρόβλημα ρευστότητας που αντιμετωπίζει, λαμβάνοντας μέτρα για έγκαιρη είσπραξη όλων των οφειλόμενων ποσών, συμπεριλαμβανομένων και των καθυστερήσεων φορολογιών, τελών, αδειών και δικαιωμάτων, που στις 31.12.2005 ανέρχονταν σε £6.802.595.

Στη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου θα βοηθούσε και η επιβολή και είσπραξη δικαιωμάτων από όλες τις διαφημιστικές πινακίδες, από τη χρήση όλων των πεζοδρομίων και

άλλων δημόσιων χώρων, καθώς επίσης και αν δεν επιστρεφόταν το 11% του τέλους θεάματος που εισπράττεται από κινηματογραφικές παραστάσεις.

Ταυτόχρονα θα μπορούσε να ληφθούν μέτρα για μείωση των δαπανών για υπερωρίες, επιδόματα, καθώς επίσης και για εξάλειψη ή τουλάχιστον μείωση των ελλειμμάτων που προέκυψαν το 2006 από την υπηρεσία περισυλλογής σκυβάλων (£101.324), τη λειτουργία του ζωολογικού κήπου (£291.934) και από διάφορες πολιτιστικές εκδηλώσεις (£85.954). Σημειώνεται επίσης ότι το πρόβλημα ρευστότητας επιδεινώνεται περισσότερο με την υπογραφή συλλογικών συμβάσεων, οι οποίες προνοούν την παραχώρηση πρόσθετων προσαυξήσεων και παρεμφερών ωφελημάτων στους υπαλλήλους του Δήμου, χωρίς να λαμβάνεται η εκ των προτέρων έγκριση των αρμοδίων Υπουργείων.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι άρχισε ήδη η επιβολή και είσπραξη δικαιωμάτων από διαφημιστικές πινακίδες και ότι έχει προχωρήσει η διαδικασία λήψης νομικών μέτρων για είσπραξη των καθυστερημένων φορολογιών. Για το θέμα των υπερωριών και των ελλειμμάτων που προκύπτουν από τις διάφορες υπηρεσίες του Δήμου, μου ανέφερε ότι αυτό απασχολεί τις αρμόδιες Επιτροπές και την υπηρεσία του Δήμου, με στόχο την καλύτερη αντιμετώπισή του. Όσον αφορά στο θέμα των τελών χρήσης πεζοδρομίων και άλλων δημόσιων χώρων, μου ανέφερε ότι ο Δήμος προχωρεί πολύ συντηρητικά, καθότι υπάρχει νομικό πρόβλημα λόγω του ότι οι χώροι αυτοί ανήκουν στο Κράτος.

**(ζ) Μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.** Στις 31.12.2005 οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις του Δήμου ανέρχονταν σε £19.245.341, σε σύγκριση με £21.780.692 το 2004, ενώ οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις ανέρχονταν σε £31.784.043 και £31.844.523, αντίστοιχα. Στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις περιλαμβάνονται οι δόσεις δανείων και οι καθυστερημένες δόσεις δανείων που ήταν πληρωτέες εντός ενός έτους, ύψους £23.610.305 (£21.201.261 το 2004). Επιπλέον στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις παρουσιάζεται και η υποχρέωση του Δήμου προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων ύψους £5.246.880 (£5.677.125 το 2004).

#### **Δάνεια.**

##### **(α) Αποπληρωμή δανείων.**

- (i) Το υπόλοιπο των δανείων που σύναψε ο Δήμος από τους Δανειστικούς Επιτρόπους και τραπεζικά Ιδρύματα ανήλθε, στις 31.12.2005, σε £37.855.646, σε σύγκριση με £37.981.953 το 2004. Από το υπόλοιπο των δανείων στις 31.12.2005, ποσό ύψους £7.568.000 αποτελεί υποχρέωση της Κυπριακής Δημοκρατίας έναντι των δανείων του Δήμου.

Λόγω των σοβαρών οικονομικών προβλημάτων του Δήμου, παρατηρήθηκε και πάλι σημαντική καθυστέρηση στην καταβολή των δόσεων των δανείων, με αποτέλεσμα ο Δήμος να επιβαρύνεται με τόκους υπερημερίας. Το σύνολο των καθυστερημένων τοκοχρεωλυτικών δόσεων στις 31.12.2005 ανήλθε σε £21.090.096 (£18.670.912 το 2004).

- (ii) Κατά τον έλεγχο παρατηρήθηκε ότι η αποπληρωμή του δανείου αρ. 454 - 44 -105 - 42, ύψους £15.000.000 σε ευρώ, από την Εμπορική Τράπεζα, γινόταν από τον καταθετικό λογαριασμό του δανείου, αντί από το Γενικό Λογαριασμό. Το συνολικό ποσό που χρεώθηκε ο καταθετικός λογαριασμός για τον πιο πάνω σκοπό ανήλθε σε £1.272.871.

Το Γενικό Λογιστήριο, με επιστολή του ημερ. 23.3.2006, πληροφόρησε το Δήμο ότι το δάνειο που συνάφθηκε είναι με κυβερνητική εγγύηση και ότι η απόσυρσή του διέπεται από τις πρόνοιες της σχετικής εγκυκλίου του Υπουργείου Οικονομικών, ημερ.19.7.1999 και ζήτησε όπως η μεταφορά ποσών από τον καταθετικό λογαριασμό στο λογαριασμό δανείου, για εξόφληση των δόσεων, σταματήσει άμεσα και όπως επιστραφεί το αποσυρθέν ποσό στον καταθετικό λογαριασμό του δανείου για να είναι δυνατή η

υλοποίηση των αναπτυξιακών έργων, σύμφωνα με το πρόγραμμα χρηματοδότησης του συγκεκριμένου δανείου.

**(β) Ομολογιακό δάνειο £5.000.000.** Όπως ανέφερα και στις προηγούμενες Εκθέσεις μου, παρά τις σχετικές οδηγίες του Υπουργού Εσωτερικών, δεν έχει ακόμη δημιουργηθεί προεξοφλητικό ταμείο για το πιο πάνω δάνειο, λόγω του προβλήματος της ρευστότητας που αντιμετωπίζει ο Δήμος.

Ο Δήμαρχος μου ανέφερε ότι μετά την ενοποίηση των δανείων, τις προσπάθειες που καταβάλλονται για την ορθολογιστική διαχείριση των οικονομικών του Δήμου και την προβλεπόμενη αύξηση της κρατικής χορηγίας, εκτιμάται ότι η τακτική αποπληρωμή των δανείων είναι βέβαιη.

**Εσωτερικός έλεγχος.** Παρά τη βελτίωση που σημειώθηκε στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου, εντούτοις εξακολουθούν να υπάρχουν ορισμένες αδυναμίες, όπως:

- Η μη τήρηση ή μη ορθή τήρηση όλων των απαραίτητων μητρώων, όπως μητρώο προσφορών, μητρώο συμβολαίων, μητρώο πωλήσεων/μεταφοράς συντελεστή δόμησης και μητρώο καθαρισμού οικοπέδων.
- Η μη αναφορά σαφών και πλήρων επεξηγήσεων στα εντάλματα πληρωμής, όπως έγκριση της δαπάνης από το Δημοτικό Συμβούλιο και ο αριθμός της προσφοράς, όπου υπάρχει.
- Ο μη πλήρης έλεγχος στις εισπράξεις και πληρωμές, ο οποίος περιορίζεται στη βεβαίωση της ορθότητας των αριθμητικών υπολογισμών.

#### Προσωπικό.

**(α)** Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσε ο Δήμος κατά τα έτη 2004 και 2005, μαζί με το ανάλογο κόστος:

	2005	2004
<b>Υπαλληλικό προσωπικό:</b>		
Μόνιμοι	440	451
Έκτακτοι	8	9
	448	460
<b>Εργατικό προσωπικό:</b>		
Τακτικοί	11	12
<b>Σύνολο</b>	<b>459</b>	<b>472</b>
<b>Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές:</b>		
Υπαλληλικό προσωπικό	9.883.135	9.899.481
Εργατικό προσωπικό	174.627	150.626
<b>Σύνολο</b>	<b>10.057.762</b>	<b>10.050.107</b>
<b>Μέσος όρος αποδοχών:</b>		
Υπαλληλικό προσωπικό	22.061	21.521
Εργατικό προσωπικό	15.875	12.552

**(β) Παραχώρηση πρόσθετων προσαυξήσεων.** Το Δημοτικό Συμβούλιο, παρά τις υποδείξεις της Υπηρεσίας μου, στις 22.2.2006 αποφάσισε την παραχώρηση δύο πρόσθετων προσαυξήσεων, αντικανονικά, σε έξι Λογιστικούς Λειτουργούς και σε τέσσερεις Βοηθούς Γραμματειακούς Λειτουργούς, από 1.1.2006.

Επισημάνω ότι και σε προηγούμενα χρόνια το Δημοτικό Συμβούλιο παραχώρησε πρόσθετες προσαυξήσεις σε υπαλλήλους του Δήμου (και σε αρκετούς από τους πιο πάνω) και υπέδειξα ότι η παραχώρηση τέτοιων προσαυξήσεων χωρίς να προβλέπονται στα σχέδια υπηρεσίας, είναι

αντικανονική. Υπογράμμισα επίσης ότι, σύμφωνα με γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ημερ. 10.5.1993, τα Δημοτικά Συμβούλια οφείλουν να ενεργούν μέσα στα πλαίσια των σχεδίων υπηρεσίας και οποιαδήποτε πράξη ή ενέργειά τους, καθ' υπέρβαση ή κατά παράβαση των σχεδίων υπηρεσίας, τα οποία ισχύουν κατά το συγκεκριμένο χρόνο, είναι ανεπίτρεπτη. Παρ' όλα αυτά διαπίστωσα ότι ο Δήμος δεν προχώρησε στην ακύρωση των αντικανονικά παραχωρηθεισών πρόσθετων προσαυξήσεων, εκτός από μια περίπτωση που αφορούσε σε υπάλληλο που αφυπηρετούσε.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι η παραχώρηση πρόσθετων προσαυξήσεων έγινε στα πλαίσια συμφωνίας με τις συντεχνίες και ότι δεν θα επαναληφθεί. Ωστόσο, εμμένω στην άποψή μου, ότι η απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου είναι αντικανονική και ως εκ τούτου το θέμα πρέπει να επανεξεταστεί.

**(γ) Αναβάθμιση θέσης Αρχιεπιστάτη.** Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενή μου Έκθεση, στον Προϋπολογισμό του Δήμου για το 2005 περιλαμβανόταν μια κενή θέση Αρχιεπιστάτη κλίμακα Α8, της οποίας το σχέδιο υπηρεσίας δημοσιεύθηκε στις 11.2.2005 στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας. Στις 24.2.2005 το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε την πλήρωση της θέσης με προαγωγή, από 1.3.2005. Επιπρόσθετα, το Δημοτικό Συμβούλιο, στις 30.6.2005, αποφάσισε να προάξει, από 1.7.2005, στη θέση Αρχιεπιστάτη ακόμα δύο υπαλλήλους, ενώ στις 17.11.2005 αποφάσισε την αναβάθμιση της κλίμακας της θέσης Αρχιεπιστάτη από Α8 σε Α8-Α9. Υπέδειξα ότι τα πιο πάνω έγιναν χωρίς να υπάρχουν εγκεκριμένες θέσεις Αρχιεπιστάτη και παρά το σαφή όρο που συνοδεύει την έγκριση όλων των Προϋπολογισμών του Δήμου, ότι τέτοια έγκριση δεν εξυπακούει και έγκριση για τη δημιουργία νέων θέσεων ή αναβαθμίσεις μισθοδοτικών κλιμάκων των θέσεων, εκτός εάν τα θέματα αυτά εξεταστούν και εγκριθούν από τα εμπλεκόμενα Υπουργεία Εσωτερικών και Οικονομικών, χωρίς ωστόσο να γίνει οποιαδήποτε ενέργεια από πλευράς Δήμου για εξασφάλιση των εν λόγω εγκρίσεων.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι οι αλλαγές που έγιναν στη διάρθρωση της υπηρεσίας, συμπεριλαμβανομένης και της θέσης του Αρχιεπιστάτη, στάλθηκαν στα αρμόδια Υπουργεία για έγκριση.

**(δ) Έγκριση θέσεων.** Το Υπουργείο Εσωτερικών, μέσα στα πλαίσια εξέτασης της δομής των Δήμων, ζήτησε με επιστολή του ημερ. 24.5.2004, όπως ο Δήμος συμπληρώσει συγκεκριμένα έντυπα, δηλώνοντας τις εγκεκριμένες και μη εγκεκριμένες θέσεις του Δήμου, τους κατόχους των θέσεων και τις κλίμακές τους, τις νέες θέσεις, τη μετονομασία ή/και αναβάθμιση θέσεων κ.λπ., ώστε να καταστεί δυνατή η εξέταση και έγκριση της δημιουργίας των θέσεων και των μισθολογικών κλιμάκων του προσωπικού του Δήμου, μέσω του Προϋπολογισμού, από τον Υπουργό Εσωτερικών, με τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Οικονομικών.

Ο Δήμος, παρά τη σοβαρότητα του θέματος και παρά την παρέλευση μεγάλου χρονικού διαστήματος (πέραν των 3 ετών), παρέλειψε να υποβάλει στο Υπουργείο Εσωτερικών τα πιο πάνω στοιχεία, με αποτέλεσμα το θέμα να εκκρεμεί μέχρι σήμερα.

Υπέδειξα ότι, λόγω της εκκρεμότητας αυτής, δεν ενδείκνυται οποιαδήποτε ενέργεια από πλευράς Δημοτικού Συμβουλίου, σχετικά με θέματα που αφορούν στο προσωπικό, όπως η υπογραφή συλλογικών συμβάσεων, η δημιουργία νέων θέσεων, η αναβάθμιση κλιμάκων θέσεων, μέχρι να μελετηθεί και εγκριθεί η δομή του Δήμου από τα αρμόδια Υπουργεία.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι όλα τα στοιχεία και οι πληροφορίες υποβλήθηκαν στο Υπουργείο Εσωτερικών με επιστολή, ημερ. 5.6.2007.

**(ε) Υπερωρίες.** Οι δαπάνες για υπερωρίες τα έτη 2005 και 2006 ανήλθαν σε £451.368 και £450.400, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £436.495 το 2004. Οι δαπάνες για υπερωρίες στο Τμήμα Καθαριότητας ανήλθαν σε £283.003 και £283.703 τα έτη 2005 και 2006, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £271.784 το 2004.

Το Δημοτικό Συμβούλιο ενέκρινε στις 11.3.2004 τις εισηγήσεις της Επιτροπής Φορολογιών, η οποία, μεταξύ άλλων, ασχολήθηκε με το θέμα των υπερωριών και αποφάσισε όπως, ενόψει της γενικής διαπίστωσης ότι το μεγαλύτερο μέρος των υπερωριών προέρχεται από το Τμήμα Καθαριότητας, μελετηθεί η αναδιοργάνωση του Τμήματος αυτού, με στόχο την εύρυθμη λειτουργία του και τη μείωση των υπερωριών. Στα πλαίσια της προσπάθειας για μείωση των υπερωριών στο Τμήμα Καθαριότητας, κατά το 2006 προσλήφθηκε αριθμός έκτακτων εργατών, το συνολικό κόστος των οποίων ανήλθε σε £315.974, συμπεριλαμβανομένου ποσού ύψους £18.366 για υπερωρίες.

Όπως φαίνεται πιο πάνω, το κόστος για υπερωρίες στο Τμήμα Καθαριότητας για το 2006 όχι μόνο παρέμεινε στα ίδια επίπεδα με εκείνο του 2005, αλλά αν στο ποσό αυτό προστεθεί και το κόστος των έκτακτων εργατών ύψους £315.974, το συνολικό κόστος για υπερωρίες στο Τμήμα Καθαριότητας για το 2006 θα ανερχόταν σε £581.311.

Ζήτησα όπως το Δημοτικό Συμβούλιο ασχοληθεί σοβαρά με το θέμα των υπερωριών και λάβει αποτελεσματικά μέτρα για πραγματική μείωσή τους.

### **Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.**

(α) Σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης, πρέπει να γίνεται αναλογιστική μελέτη σε τακτά χρονικά διαστήματα (συνήθως κάθε τρία χρόνια), για τον υπολογισμό των ελλειμματικών εισφορών στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων για την προηγούμενη υπηρεσία, καθώς και του ύψους της ετήσιας εισφοράς για κάλυψη των ελλειμμάτων αυτών.

Μετά από υποδείξεις της Υπηρεσίας μου, ο Δήμος προχώρησε, το 2006, σε ζήτηση προσφορών και στη συνέχεια σε συμφωνία με ιδιωτικό γραφείο αναλογιστών, για διενέργεια αναλογιστικής μελέτης, η οποία μέχρι την ημέρα του ελέγχου δεν είχε ολοκληρωθεί.

(β) Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις, το ταμειακό υπόλοιπο του Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων στις 31.12.2005 ήταν £2.812.424, ενώ η οφειλή του Δήμου προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, η οποία προέκυψε λόγω της αδυναμίας του Δήμου να καταβάλει όλες τις τρέχουσες υποχρεώσεις του προς το Ταμείο, ανέρχεται στα £5.246.880, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οποιεσδήποτε ελλειμματικές εισφορές για προηγούμενη υπηρεσία, οι οποίες θα είναι γνωστές μετά την ολοκλήρωση της αναλογιστικής μελέτης.

### **Κτιριακό συγκρότημα Φραγκλίνου Ρούσβελτ.**

(α) Το κόστος του πιο πάνω έργου, το οποίο στις 28.2.2007 ανερχόταν σε £10.612.226, υπολογίζεται ότι τελικά θα ανέλθει σε £15.271.989, όπως αναλύεται πιο κάτω:

	£
Πληρωμές μέχρι 28.2.2007	10.612.226
Αξία γης (εκτίμηση από ανεξάρτητο εκτιμητή)	2.000.000
Έξοδα χρηματοδότησης (μέχρι 31.12.2006)	1.525.292
Μεταφορά συντελεστή δόμησης	120.000
Εργασίες και άλλα έξοδα οφειλόμενα (υπολογιζόμενο)	13.740
Έξοδα μισθοδοσίας Δήμου	156.568
Διοικητικά έξοδα	44.163
Υπολογιζόμενο κόστος για διαχωρισμούς εργασιών 3 <sup>ου</sup> , 4 <sup>ου</sup> και 5 <sup>ου</sup> ορόφου κτιρίου Α΄	800.000
	<b>15.271.989</b>

(β) Τα έσοδα από τις πωλήσεις υποστατικών ήταν £12.282.724, από τα οποία, μέχρι τις 28.2.2007, εισπράχθηκε ποσό ύψους £11.824.724, ενώ ποσό ύψους £458.000 οφειλόταν από την

Κυπριακή Δημοκρατία. Η εκτιμημένη αξία των αδιάθετων χώρων, με βάση τις τιμές πώλησης, οι οποίοι παραμένουν στην ιδιοκτησία του Δήμου, υπολογίζεται σε £3.679.500.

Το συνολικό εμβαδόν του κτιριακού συγκροτήματος, μη περιλαμβανομένων των βεραντών, των χώρων στάθμευσης και των κοινόχρηστων χώρων είναι 18 677 τ.μ., από τα οποία, 13 731 τ.μ. πωλήθηκαν σε διάφορα Κυβερνητικά Τμήματα και άλλους Οργανισμούς, 1 103 τ.μ. παραχωρήθηκαν στην Ε.Θ.Α.Λ., έναντι συμβολικού ενοικίου £12 ετησίως, 1 249 τ.μ. (ισόγεια καταστήματα) έχουν ενοικιαστεί, ενώ 2 594 τ.μ. (καφεσιατόριο και 3<sup>ος</sup>, 4<sup>ος</sup> και 5<sup>ος</sup> όροφος κτιρίου Α'), τα οποία ολοκληρώθηκαν εδώ και 2 χρόνια, παραμένουν ακόμη αδιάθετα.

**Ελλείμματα από τη λειτουργία υπηρεσιών και τις πολιτιστικές εκδηλώσεις του Δήμου.** Παρά τις επανειλημμένες υποδείξεις της Υπηρεσίας μου, όπως το Δημοτικό Συμβούλιο λάβει μέτρα για εξάλειψη ή τουλάχιστον μείωση των ελλειμμάτων που προκύπτουν από τη λειτουργία υπηρεσιών του Δήμου και από τις πολιτιστικές εκδηλώσεις, εντούτοις παρατηρήθηκαν και πάλι ελλείμματα το 2005 και 2006, όπως φαίνεται πιο κάτω, το ύψος των οποίων παραμένει ψηλό.

Είδος ελλείμματος	2006	2005	2004	2003
	£	£	£	£
Υπηρεσία περισυλλογής σκουβάλων	101.324	9.439	118.170	544.401
Ζωολογικός κήπος	291.934	269.618	259.208	227.183
Γιορτή του κρασιού	85.954	75.750	49.505	52.534
<b>Συνολικό έλλειμμα</b>	<b>479.212</b>	<b>354.807</b>	<b>426.883</b>	<b>824.118</b>

**Τέλος θεάματος.** Όπως ανέφερα και στις Εκθέσεις μου για τα προηγούμενα έτη, με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου ημερ. 8.11.1999, από το ποσοστό 24% του τέλους θεάματος που εισπράττεται από κινηματογραφικές παραστάσεις, επιστρέφεται, αντικανονικά, το 11%, το οποίο αντιστοιχεί περίπου στο 46% των εισπραχθέντων ποσών. Συγκεκριμένα, κατά το 2005 εισπράχθηκε τέλος θεάματος από κινηματογραφικές παραστάσεις ύψους £59.154 και επιστράφηκαν οι £27.112. Σύμφωνα με το άρθρο 85(2)(ι)(iv), επιστροφή τέλους θεάματος επιτρέπεται μόνο για παραστάσεις/εκδηλώσεις που γίνονται για φιλανθρωπικούς, εκπαιδευτικούς ή αγαθοεργούς σκοπούς ή για την προώθηση του αθλητισμού.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι για το πιο πάνω θέμα δεν λήφθηκε καμιά απόφαση, ενόψει του γεγονότος ότι εκκρεμεί η ψήφιση νομοσχεδίου που θα καθορίζει το ύψος του φόρου θεάματος στο ποσοστό 20%. Ωστόσο, έχω να παρατηρήσω ότι ο Δήμος θα πρέπει να εφαρμόζει τις υφιστάμενες πρόνοιες της νομοθεσίας, μέχρι αυτές να τροποποιηθούν.

**Άδειες χρήσης πεζοδρομίων και άλλων δημόσιων χώρων.** Από τους 54 ιδιοκτήτες υποστατικών, οι οποίοι χρησιμοποιούν από το 1996 πεζοδρόμια και άλλους δημόσιους χώρους, μόνο οι 5 καταβάλλουν δικαιώματα, με αποτέλεσμα την απώλεια εσόδων ύψους περίπου £38.675. Για αντιμετώπιση της κατάστασης ο Δήμος αρχικά είχε προχωρήσει στην έκδοση εξώδικων προστίμων στους ιδιοκτήτες υποστατικών που χρησιμοποιούσαν τα πεζοδρόμια και άλλους δημόσιους χώρους παράνομα, στη συνέχεια όμως σταμάτησε η έκδοση τέτοιων εξώδικων, παρόλο ότι οι παραβάτες δεν συμμορφώθηκαν.

**Πρατήρια πετρελαιοειδών.** Σύμφωνα με στοιχεία του Δήμου, στην περιοχή του λειτουργούσαν μέχρι το Μάρτιο 2007, 34 πρατήρια πετρελαιοειδών, από τα οποία κανένα δεν έχει εξασφαλίσει άδεια λειτουργίας, όπως προνοείται στον περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμο. Παρατηρήθηκε ότι εναντίον των ιδιοκτητών των 34 πρατηρίων που λειτουργούν παράνομα δεν λήφθηκαν οποιαδήποτε μέτρα για συμμόρφωση με τις πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας.



**Άδειες διαφημιστικών πινακίδων.** Όπως και κατά τα προηγούμενα έτη, δεν εισπράχθηκαν δικαιώματα για όλες τις διαφημιστικές πινακίδες που είναι αναρτημένες εντός των δημοτικών ορίων, με αποτέλεσμα την απώλεια σημαντικών εσόδων για το έτος 2005.

Υπέδειξα όπως γίνουν ενέργειες για την καταγραφή όλων των διαφημιστικών πινακίδων σε όλους τους δρόμους, για την είσπραξη των σχετικών δικαιωμάτων στις περιπτώσεις όπου μπορούν να εκδοθούν άδειες και για τη λήψη δικαστικών μέτρων για τις διαφημιστικές πινακίδες που αναρτήθηκαν παράνομα.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι παρατηρήθηκε σημαντική βελτίωση στον έλεγχο και στην είσπραξη δικαιωμάτων από διαφημιστικές πινακίδες και ότι γίνονται σκέψεις για ενίσχυση της υπηρεσίας ελέγχου διαφημίσεων με ακόμη ένα υπάλληλο.

**Καθυστερήσεις φορολογιών, τελών και δικαιωμάτων.** Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου, οι χρεώστες τελών σκυβάλων, επαγγελματικής άδειας και άδειας λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών στις 31.12.2005 ανήλθαν σε £4.121.529, σε σύγκριση με £3.845.888 το 2004.

Στους πιο πάνω χρεώστες περιλαμβάνονται οφειλές της περιόδου 1995-1999, το ποσοστό είσπραξης των οποίων το 2005 ήταν χαμηλό και κυμαινόταν μεταξύ 2%-4%.

Ο Δήμαρχος μου ανέφερε ότι λειτουργοί του Δήμου ασχολούνται με το ξεκαθάρισμα των παλαιών οφειλών και ότι θα τεθούν ενώπιον του Δημοτικού Συμβουλίου οι περιπτώσεις που είναι αδύνατον να εισπραχθούν, για διαγραφή. Με πληροφόρησε επίσης ότι για τα έτη 2003 μέχρι 2006 έχουν κινηθεί αγωγές για όλες τις καθυστερημένες οφειλές.

**Χρεώστες φορολογίας κοιμητηρίου.** Οι χρεώστες φορολογίας κοιμητηρίου ανέρχονταν στις 31.12.2005 σε £403.589. Σημειώνεται ότι για το ποσό αυτό, το οποίο εκκρεμεί από το 1998, ο Δήμος δεν πραγματοποίησε καμιά είσπραξη από τότε μέχρι σήμερα.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε πρόσφατα όπως προχωρήσει στην είσπραξη του υπόλοιπου της φορολογίας.

**Διαγραφές καθυστερήσεων.** Διαπιστώθηκε ότι για τη διαγραφή καθυστερήσεων πέραν των £150 δεν ζητείται η εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών, όπως προνοείται στο άρθρο 85(2)(ιε) του Νόμου. Συγκεκριμένα με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, ημερ. 21.7.2005, διαγράφηκαν καθυστερημένες φορολογίες σκυβάλων ύψους £235.425, επαγγελματικής άδειας £179.615 και άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών £33.906, των ετών 1990-2002, οι οποίες συμπεριλάμβαναν οφειλές πέραν των £150, χωρίς την έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών, εξουσία που παραχωρήθηκε στον Έπαρχο.

**Δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές.** Παρά τις υποδείξεις της Υπηρεσίας μου, ο Δήμος δεν έχει λάβει μέτρα, ώστε οι ιδιοκτήτες των δημόσιων κολυμβητικών δεξαμενών να συμμορφωθούν με τις πρόνοιες των σχετικών Νόμων και Κανονισμών και να εξασφαλίσουν την απαιτούμενη άδεια λειτουργίας.

Από στοιχεία που τηρεί ο Δήμος, φαίνεται ότι στην περιοχή του λειτουργούσαν, μέχρι το Μάρτιο 2007, 16 δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές, χωρίς την απαιτούμενη άδεια και χωρίς να εισπραχθούν τα δικαιώματα που καθορίζονται στους πιο πάνω Κανονισμούς. Σύμφωνα με τα στοιχεία αυτά, ο λόγος για τον οποίο δεν εκδόθηκε άδεια λειτουργίας στις πιο πάνω δεξαμενές, είναι η μη εξασφάλιση πιστοποιητικού τελικής έγκρισης των οικοδομών, στις οποίες βρίσκονται οι δεξαμενές.

Σημειώνεται ότι στις 30.6.2005 το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε την έκδοση «μερικού» πιστοποιητικού τελικής έγκρισης, στις περιπτώσεις εκείνες όπου οι κολυμβητικές δεξαμενές πληρούν τις προϋποθέσεις που απαιτούνται από τη νομοθεσία και δεν τίθεται θέμα ασφάλειας,

κάτι το οποίο φαίνεται να προβλέπεται στον περί Ρύθμισης Οδών και Οικοδομών Νόμο. Όπως πληροφορήθηκα, μέχρι το Σεπτέμβριο 2007 δεν είχε εκδοθεί κανένα τέτοιο πιστοποιητικό τελικής έγκρισης.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι παρά τις προσπάθειες που καταβλήθηκαν δεν έγινε μέχρι σήμερα κατορθωτό να εκδοθεί καμιά άδεια για τις κολυμβητικές δεξαμενές που λειτουργούν εντός των δημοτικών ορίων του Δήμου και ότι έχουν σταλεί όλες οι περιπτώσεις στους δικηγόρους για λήψη δικαστικών μέτρων εναντίον των παρανομούντων.

**Ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης.** Σύμφωνα με στοιχεία του Δήμου, στην περιοχή του λειτουργούσαν, μέχρι το Μάρτιο 2007, 34 ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης, χωρίς να έχουν εξασφαλίσει άδεια οικοδομής και άδεια λειτουργίας από το Δημοτικό Συμβούλιο και χωρίς να καταβάλουν στο Δήμο οποιαδήποτε δικαιώματα.

Παρά το γεγονός ότι στις 19.5.2006 θεσπίστηκαν οι περί Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί (Κ.Δ.Π. 220/2006), εντούτοις, μέχρι την ημέρα ελέγχου, ο Δήμος δεν είχε λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα, ώστε οι ιδιοκτήτες των ιδιωτικών χώρων στάθμευσης να συμμορφωθούν με τις πρόνοιες των πιο πάνω Κανονισμών και να εξασφαλίσουν τις απαραίτητες άδειες.

Σημειώνεται επίσης ότι, επειδή ο Δήμος δεν ασκεί κανένα έλεγχο στα δικαιώματα που εισπράττονται στους ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης, δεν αποκλείεται η διάπραξη αισχροκέρδειας σε βάρος των πολιτών από μέρους των ιδιοκτητών χώρων στάθμευσης.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι έχουν σταλεί ειδοποιήσεις στους ιδιοκτήτες/κατόχους όλων των ιδιωτικών χώρων στάθμευσης που λειτουργούν εντός των δημοτικών ορίων και ότι ένας αριθμός ανταποκρίθηκε και υπέβαλε αίτηση, η οποία εξετάζεται. Όσον αφορά στους υπόλοιπους, μου ανέφερε ότι θα τους σταλούν υπενθυμίσεις και αν δεν ανταποκριθούν, τότε θα ληφθούν δικαστικά μέτρα εναντίον τους.

## 5.4 ΔΗΜΟΣ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ

### Μέρος Α

**Γενικά.** Ο Δήμος Αμμοχώστου είναι ένας από τους εννέα κατεχόμενους Δήμους, ο οποίος, μετά την κατάληψη της περιοχής του από τα τουρκικά στρατεύματα κατοχής, έχει καταστεί εκτοπισμένος. Τα έσοδα του Δήμου προέρχονται κυρίως από τους μισθούς που καταβάλλονται από τα Κυβερνητικά Τμήματα για τις υπηρεσίες που τους προσφέρουν οι υπάλληλοι του Δήμου, οι οποίοι είναι αποσπασμένοι σ' αυτά και από κρατική χορηγία. Οι δραστηριότητες του Δήμου περιορίζονται στη διοργάνωση εκδηλώσεων, για προώθηση κυρίως του εθνικού θέματος, και σε ορισμένες άλλες πολιτιστικές εκδηλώσεις.

Ο έλεγχος κάλυψε τα έτη 2001 μέχρι 2005.

**Οικονομική κατάσταση.** Στην πιο κάτω κατάσταση παρουσιάζονται οι εισπράξεις και πληρωμές του Δήμου, η κυβερνητική χορηγία, το πλεόνασμα ή το έλλειμμα και τα ταμειακά διαθέσιμα του Γενικού Λογαριασμού για τα έτη 2001 μέχρι 2005.

	2005	2004	2003	2002	2001
	£	£	£	£	£
<b>Εισπράξεις έτους:</b>					
Κυβερνητική χορηγία	592.337	1.112.722	556.874	721.521	743.902
Από προσφερόμενες υπηρεσίες	75.986	142.309	140.098	120.284	143.043
Άλλες εισπράξεις	8.302	35.080	38.359	17.864	38.667
	<b>676.625</b>	<b>1.290.111</b>	<b>735.331</b>	<b>859.669</b>	<b>925.612</b>

	2005	2004	2003	2002	2001
<b>Πληρωμές έτους:</b>					
Μισθοί	256.905	300.333	348.367	318.165	340.365
Μεταφορά στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων	321.670	682.909	313.845	408.655	465.781
Άλλες πληρωμές	131.936	202.576	146.791	143.346	124.054
	<b>710.511</b>	<b>1.185.818</b>	<b>809.003</b>	<b>870.166</b>	<b>930.200</b>
<b>Πλεόνασμα/(Έλλειμμα)</b>	<b>(33.886)</b>	<b>104.293</b>	<b>(73.672)</b>	<b>(10.497)</b>	<b>(4.588)</b>
<b>Υπόλοιπο Γενικού Λογαριασμού</b>	<b>216.484</b>	<b>250.370</b>	<b>146.077</b>	<b>219.749</b>	<b>230.246</b>

**Προσωπικό.**

(α) Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσε ο Δήμος κατά τα έτη 2001 μέχρι 2005, μαζί με το ανάλογο κόστος:

	2005	2004	2003	2002	2001
<b>Υπαλληλικό προσωπικό:</b>					
<b>Μόνιμοι :</b>					
Απασχολούμενοι στο Δήμο	2	2	2	3	3
Απασχολούμενοι σε Κυβερνητικές Υπηρεσίες ή άλλους δημόσιους οργανισμούς	6	10	11	12	13
	8	12	13	15	16
<b>Έκτακτοι</b>	3	3	3	3	2
	11	15	16	18	18
Εργατικό προσωπικό	1	1	1	1	1
<b>Σύνολο</b>	<b>12</b>	<b>16</b>	<b>17</b>	<b>19</b>	<b>19</b>
<b>Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές</b>	<b>£256.905</b>	<b>£300.333</b>	<b>£348.367</b>	<b>£318.165</b>	<b>£340.365</b>

(β) Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζονται οι συνταξιούχοι του Δήμου κατά τα έτη 2001 μέχρι 2005, μαζί με το ανάλογο κόστος:

	2005	2004	2003	2002	2001
Συνταξιούχοι/χήρες	79	77	75	74	72
<b>Ολικό συντάξεων και φιλοδωρημάτων</b>	<b>£521.667</b>	<b>£525.397</b>	<b>£495.613</b>	<b>£420.933</b>	<b>£468.504</b>

**5.5 ΔΗΜΟΣ ΛΑΡΝΑΚΑΣ****Μέρος Α**

**Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο.** Ο Δήμος υπέβαλε τις οικονομικές καταστάσεις του 2006 για έλεγχο στις 20.6.2007, αντί μέχρι τις 30.4.2007, ενώ οι οικονομικές καταστάσεις του 2005 υποβλήθηκαν καθυστερημένα στις 3.11.2006, αντί μέχρι την 30ή Απριλίου του έτους που έπεται του οικονομικού έτους, όπως καθορίζει το άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο για το έτος 2005.

**Οικονομική κατάσταση.**

**(α) Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις κατά το έτος 2005 παρουσίασαν πλεόνασμα £1.183.121, σε σύγκριση με £834.542 το 2004.

**(β) Έσοδα.** Τα έσοδα του Δήμου κατά το έτος 2005 ανήλθαν σε £9.670.075, σε σύγκριση με £8.495.094 το 2004, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση £1.174.981 ή ποσοστό 13,8%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εσόδων από κρατική χορηγία (£554.662), δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας (£236.812), δικαιώματα αποκατάστασης εκσκαφέντων δρόμων (£139.497) και εξώδικα πρόστιμα τροχαίας (£91.778). Στα έσοδα του Δήμου περιλαμβάνεται κρατική χορηγία ύψους £3.609.013 για το 2005, σε σύγκριση με £3.054.351 το 2004.

**(γ) Έξοδα.** Τα έξοδα του Δήμου κατά το έτος 2005 ανήλθαν σε £8.486.954, σε σύγκριση με £7.660.552 το 2004, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση £826.402 ή ποσοστό 10,8%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εξόδων για μισθούς και ημερομίσθια (£376.683), συντάξεις και φιλοδωρήματα (£200.000), συντήρηση οδών και έργων κοινής ωφέλειας (£96.608) και δευτερεύοντα έργα υποδομής (£121.304).

**(δ) Τρέχουσες υποχρεώσεις και έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης.** Λόγω του ότι στα ταμειακά διαθέσιμα ύψους £3.785.332, στις 31.12.2005, περιλαμβάνεται το αδαπάνητο υπόλοιπο των ταμειακών διαθεσίμων του λογαριασμού δανείων, το οποίο προορίζεται για την εκτέλεση διαφόρων αναπτυξιακών έργων, ύψους £563.723, οι τελικοί λογαριασμοί του 2005 παρουσιάζουν έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης ύψους £2.210.728, αντί £2.774.451.

**(ε) Βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου.** Όπως ανέφερα και στην Έκθεσή μου για το 2005, ο Δήμος θα μπορούσε να ασκήσει με πιο αποτελεσματικό τρόπο τις εξουσίες που του παρέχει η σχετική νομοθεσία και να βελτιώσει την οικονομική του κατάσταση και το πρόβλημα ρευστότητας που αντιμετωπίζει, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα για έγκαιρη είσπραξη των καθυστερημένων φορολογιών, τελών και άλλων δικαιωμάτων, τα οποία στις 31.12.2005 ανέρχονταν σε £3.614.392. Στη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου θα συνέβαλλε και η είσπραξη δικαιωμάτων χρήσης πλακόστρωτου και η επιβολή δικαιωμάτων για διαφημιστικές πινακίδες και για ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης, για την κατασκευή και λειτουργία των οποίων απαιτείται η έκδοση άδειας οικοδομής και άδειας λειτουργίας, τα οποία τώρα δεν επιβάλλονται. Ταυτόχρονα θα μπορούσε να ληφθούν μέτρα για μείωση του ελλείμματος που προκύπτει από το Φεστιβάλ Λάρνακας (£726.090 τα έτη 1996-2005) και από τη λειτουργία του Μελάθρου Ευγηρίας (£361.975 τα έτη 2001-2005).

Ο Δήμαρχος μου ανέφερε ότι καταβάλλονται προσπάθειες για εξεύρεση νέων πηγών εσόδων, τη λήψη των κατάλληλων μέτρων για είσπραξη των καθυστερήσεων, την αξιοποίηση με αποτελεσματικότερο τρόπο των εξουσιών που του παρέχει ο περί Δήμων Νόμος και την επίτευξη οικονομιών, μέσω προγραμματισμένης και παραγωγικής εργασίας και ελέγχου.

**(στ) Μακροπρόθεσμες/βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.** Οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις του Δήμου ανέρχονταν στις 31.12.2005 σε £19.806.998, σε σύγκριση με £20.561.264 το 2004, ενώ οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις ανέρχονταν σε £13.027.789 (£10.797.041 το 2004). Στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις περιλαμβάνονται οι δόσεις δανείων που ήταν πληρωτέες εντός ενός έτους, ύψους £10.842.111 (£8.686.398 το 2004).

**(ζ) Αποπληρωμή δανείων.** Παρατηρήθηκε και πάλι ότι δεν καταβάλλονται έγκαιρα οι τοκοχρεωλυτικές δόσεις των δανείων του Δήμου, με αποτέλεσμα στις 31.12.2005 το ύψος των καθυστερήσεων να ανέρχεται σε £7.936.815 και ο Δήμος να επιβαρυνθεί με τόκους υπερημερίας ύψους £84.685 το 2005 για τα δάνεια που σύναψε από τους Δανειστικούς Επιτρόπους. Από το υπόλοιπο των δανείων (£30.649.109) στις 31.12.2005, ποσό ύψους £12.673.521 αποτελεί υποχρέωση της Κυπριακής Δημοκρατίας έναντι των δανείων του Δήμου.

**Προσωπικό.**

(α) Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσε ο Δήμος κατά τα έτη 2004 και 2005, μαζί με το ανάλογο κόστος:

	2005	2004
<b>Υπαλληλικό προσωπικό:</b>		
Μόνιμοι	108	108
Έκτακτοι	12	6
	120	114
<b>Εργατικό προσωπικό:</b>		
Τακτικοί	169	156
<b>Σύνολο</b>	<b>289</b>	<b>270</b>
<b>Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές:</b>	<b>£</b>	<b>£</b>
Υπαλληλικό προσωπικό	2.803.640	2.539.801
Εργατικό προσωπικό	2.223.703	1.910.859
<b>Σύνολο</b>	<b>5.027.343</b>	<b>4.450.660</b>
<b>Μέσος όρος αποδοχών:</b>		
Υπαλληλικό προσωπικό	23.364	22.279
Εργατικό προσωπικό	13.158	12.249

(β) **Εφαρμογή του ενιαίου κρατικού μισθολογίου.** Ο Υπουργός Εσωτερικών, με επιστολή του ημερ. 23.6.2006, ενέκρινε, με τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Οικονομικών, την επέκταση των μισθοδοτικών κλιμάκων των θέσεων του προσωπικού του Δήμου, λαμβάνοντας υπόψη τις προτάσεις του Δήμου, τις πρόνοιες του ενιαίου κρατικού μισθολογίου (Ν. 42(ΙΙ)/2002), καθώς και τις ιδιαιτερότητες της κάθε περίπτωσης χωριστά.

Όπως διαπιστώθηκε από τον έλεγχο, το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 2.10.2006, την επέκταση, αντικανονικά, κατά μία προσαύξηση των κλιμάκων των θέσεων Μηχανικού Δημοτικού Γκαράζ και Υπεύθυνου Κήπων και Πάρκων, από Α8-10-11 σε Α8-10-11+1, για τις οποίες δεν δόθηκε έγκριση από το Υπουργείο Εσωτερικών για επέκταση, με βάση το ενιαίο κρατικό μισθολόγιο.

(γ) **Αναδιάρθρωση μισθολογίου.** Από 1.6.2006 ο Δήμος προχώρησε στην εφαρμογή των νέων μισθοδοτικών κλιμάκων, σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Αναδιάρθρωσεως του Κρατικού Μισθολογίου Νόμου Ν.50(Ι)/2005, με ενσωμάτωση στις παλαιές μισθοδοτικές κλίμακες των γενικών αυξήσεων και μέρους του τιμαριθμικού επιδόματος ύψους 220%.

Παρά το γεγονός ότι ο Δήμος εφαρμόζει, για θέματα μισθοδοσίας, την πολιτική που ακολουθείται στη Δημόσια Υπηρεσία, ο υπολογισμός του κατώτατου ποσού της γενικής αύξησης 2% έγινε στο ποσό των £2.700 (δηλαδή £54), αντί στο ποσό των £2.400 (δηλαδή £48), που υπολογίστηκε ως κατώτατη αύξηση στη Δημόσια Υπηρεσία. Αnéφερα ότι, σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 58.009, ημερ. 11.6.2003, για τους δημόσιους οργανισμούς (Δήμους, Ημικρατικούς Οργανισμούς κ.λπ.), πριν από την έγκριση ή και υπογραφή των Προϋπολογισμών τους, θα πρέπει να λαμβάνεται, μέσω των οικείων Υπουργείων, και η θέση του Υπουργείου Οικονομικών πάνω σε θέματα προσωπικού, μισθών και όρων απασχόλησης, έτσι ώστε αυτά να συνάδουν με τη γενικότερη κυβερνητική πολιτική και να μην αφίστανται των ρυθμίσεων που ισχύουν για το σύνολο του προσωπικού στο δημόσιο τομέα ή και τους άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι στο μέλλον θα εφαρμόζεται η ίδια πολιτική που ακολουθείται στη Δημόσια Υπηρεσία, όσον αφορά στον υπολογισμό του κατώτατου ποσού της γενικής αύξησης.

**Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.**

(α) Όπως ανέφερα και στην Έκθεσή μου για το 2005, σύμφωνα με τον Κανονισμό 39 των περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων Κανονισμών (Κ.Δ.Π. 250/94), ο Δήμος καταβάλλει από το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων φιλοδώρημα στους τακτικούς εργάτες, κατά την αφυπηρέτηση ή αποχώρησή τους από την υπηρεσία ή σε περίπτωση θανάτου.

Επειδή στον Κανονισμό 5 καθορίζεται μόνο το ποσοστό εισφοράς του Δήμου για τους μόνιμους υπαλλήλους (21% πάνω στις ετήσιες απολαβές τους), εισηγήθηκε την τροποποίησή του, προκειμένου να καθοριστεί και το ποσοστό εισφοράς για τους τακτικούς εργάτες.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 21.2.2006 όπως καταβληθεί προσπάθεια για κατάθεση αυξημένου ποσού στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, για κάλυψη και των τακτικών εργατών.

(β) Σύμφωνα με την αναλογιστική μελέτη που έγινε το 1987, η υποχρέωση του Δήμου για ελλειμματικές εισφορές ανερχόταν μέχρι 31.12.1985 σε £1.033.000. Παρατηρήθηκε ότι ο Δήμος δεν έχει καταβάλει κανένα ποσό έναντι της οφειλής του στο πιο πάνω Ταμείο για ελλειμματικές εισφορές, αλλά ούτε και στις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου έχει γίνει οποιαδήποτε πρόνοια για τις οφειλές αυτές, οι οποίες αναφέρονται μόνο στις σημειώσεις.

(γ) Σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης, αναλογιστική μελέτη για τον υπολογισμό των ελλειμματικών εισφορών προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων πρέπει να γίνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα, συνήθως κάθε 3 χρόνια.

**Μηχανογράφηση υπηρεσιών του Δήμου.** Η μηχανογράφηση των υπηρεσιών του Δήμου συνεχίζει να παρουσιάζει τις πιο κάτω αδυναμίες και προβλήματα, με αποτέλεσμα να επηρεάζεται η εύρυθμη και αποδοτική λειτουργία τους.

(α) Το σύστημα δεν έχει τη δυνατότητα να εκτυπώνει όλες τις καθυστερημένες φορολογίες σε μια ειδοποίηση, με αποτέλεσμα να δημιουργείται περιττή γραφειακή εργασία και ο Δήμος να επιβαρύνεται με το επιπρόσθετο κόστος εκτύπωσης και αποστολής περισσότερων ειδοποιήσεων.

(β) Οι διαγραφές των φορολογιών δεν γίνονται με τις ενδεδειγμένες λογιστικές εγγραφές, αλλά με ακύρωση/σβήσιμο της αρχικής εγγραφής.

(γ) Ο Δήμος χρησιμοποιεί δύο διαφορετικά προγράμματα, ένα για το λογιστήριο και ένα για τις φορολογίες (επαγγελματική άδεια, τέλη σκυβάλων, άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών), τα οποία όμως δεν συνδέονται μεταξύ τους, με αποτέλεσμα το Γενικό Καθολικό και οι αναλυτικοί λογαριασμοί των χρεωστών να μην ενημερώνονται αυτόματα από το σύστημα, αλλά η ενημέρωσή τους να γίνεται μεταγενέστερα από λειτουργούς του Δήμου.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι από το 2007 όλες οι καθυστερημένες φορολογίες εκτυπώνονται σε μια ειδοποίηση. Μου ανέφερε επίσης ότι όλα τα θέματα που έθιξα έχουν ήδη τακτοποιηθεί.

**Τέλος θεάματος.** Σύμφωνα με τα άρθρα 85(2)(i)(ii) και (iii) του περί Δήμων Νόμου, το Δημοτικό Συμβούλιο θα πρέπει να βεβαιώνει ότι, για κάθε πρόσωπο που πληρώνει για να παρακολουθήσει δημόσιο θέαμα, το εισιτήριο εισόδου είναι χαρτοσημασμένο ή σημειωμένο κατά τρόπο που να φαίνεται ότι το τέλος πληρώθηκε και να καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο το τέλος εισπράττεται και πληρώνεται.

Παρατηρήθηκε ότι, για τις παραστάσεις συγκεκριμένου κινηματογράφου, το τέλος θεάματος υπολογίζεται και καταβάλλεται στο Δήμο, βάσει μηχανογραφημένων καταστάσεων πώλησης εισιτηρίων που ετοιμάζει ο ιδιοκτήτης του κινηματογράφου, την ορθότητα των οποίων, λόγω έλλειψης των απαραίτητων στοιχείων, ο Δήμος αδυνατεί να επιβεβαιώσει. Από τον Αύγουστο 2001, όταν άρχισε τη λειτουργία του εν λόγω κινηματογράφου, μέχρι τις 31.12.2005, καταβλήθηκε στο Δήμο τέλος θεάματος ύψους £54.678.

**Διαφημιστικές πινακίδες.** Η καταγραφή των διαφημιστικών πινακίδων που είναι αναρτημένες στην περιοχή του Δήμου ολοκληρώθηκε από το 2002. Ωστόσο ο Δήμος, μέχρι την ημέρα ελέγχου, δεν είχε ακόμη αποστείλει οποιαδήποτε επιστολή στους ιδιοκτήτες των διαφημιστικών πινακίδων που καταγράφηκαν, με την οποία να τους καλεί να υποβάλουν αίτηση για έκδοση άδειας, όπως προνοείται στους σχετικούς Κανονισμούς, ώστε να εισπραχθούν τα δικαιώματα στις περιπτώσεις για τις οποίες θα μπορούσε να εκδοθούν άδειες. Σημείωσα ότι για τις διαφημιστικές πινακίδες που δεν πληρούν τους σχετικούς όρους και προϋποθέσεις θα πρέπει να ληφθούν δικαστικά μέτρα για την απομάκρυνσή τους.

**Άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών.** Διαπιστώθηκε πάλι ότι ο Δήμος αδυνατεί να εκδώσει άδεια λειτουργίας σε πολλά επαγγελματικά υποστατικά που λειτουργούν στην περιοχή του, επειδή δεν τηρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις που έχει επιβάλει το Δημοτικό Συμβούλιο, σύμφωνα με το άρθρο 103 του περί Δήμων Νόμου, όπως, για παράδειγμα, αυθαίρετες ανεγέρσεις, αλλαγή χρήσης, προσθήκες/μετατροπές, υγειονομικός έλεγχος. Παρατηρήθηκε επίσης ότι δεν έχουν ληφθεί δικαστικά μέτρα για όλα τα επαγγελματικά υποστατικά που λειτουργούν παράνομα.

**Άδειες λειτουργίας πρατηρίων πετρελαιοειδών.** Όπως ανέφερα και στην Έκθεσή μου για το 2005, με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, η οποία λήφθηκε από τις 7.12.1999 και συνεχίζει να εφαρμόζεται μέχρι σήμερα, εκδόθηκαν άδειες λειτουργίας σε 19 πρατήρια πετρελαιοειδών που λειτουργούν στην περιοχή του Δήμου και εισπράχθηκαν τα σχετικά δικαιώματα, χωρίς για τα πρατήρια αυτά να εξασφαλιστεί πιστοποιητικό τελικής έγκρισης, όπως προνοεί το άρθρο 7 του περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμου.

**Καθυστερήσεις φορολογιών.** Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου, οι χρεώστες ανέρχονταν στις 31.12.2005 σε £6.930.385, σε σύγκριση με £6.256.276 στις 31.12.2004, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση £674.109 ή ποσοστό 10,77%.

Στους πιο πάνω χρεώστες περιλαμβάνονται καθυστερημένες φορολογίες των ετών 1982-2001, οι οποίες αφορούν σε επαγγελματικές άδειες, τέλη σκυβάλων και άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών, ύψους £596.995, το ποσοστό είσπραξης των οποίων κατά το 2005 κυμάνθηκε μεταξύ 0,58% - 5,50%, εκτός από τις καθυστερήσεις της περιόδου 1982-1991, ύψους £100.097, για τις οποίες δεν εισπράχθηκε κανένα ποσό το 2005.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι άρχισε ο έλεγχος των καταλόγων καθυστερήσεων, ώστε να εντοπιστούν οι καθυστερήσεις που μπορούν να εισπραχθούν και να ληφθούν τα δέοντα μέτρα για την είσπραξή τους και να διαγραφούν εκείνες οι καθυστερήσεις που είναι ανεπίδεκτες είσπραξης.

**Καθυστερήσεις διανυκτερεύσεων.** Στο υπόλοιπο του λογαριασμού χρεωστών δικαιωμάτων διανυκτερεύσεων ξενοδοχείων στις 31.12.2005, ύψους £81.146, περιλαμβάνονται καθυστερήσεις ύψους £33.022, που αφορούν στα έτη πριν από το 1998, για τις οποίες, ενώ λήφθηκαν δικαστικά μέτρα και υπάρχουν σχετικές δικαστικές αποφάσεις, εντούτοις αυτές δεν εκτελέστηκαν, με αποτέλεσμα τα οφειλόμενα ποσά να παραμένουν ανείσπρακτα.

**Δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές.** Όπως έχει αναφερθεί και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, από στοιχεία που τηρεί ο Δήμος φαίνεται ότι στην περιοχή του λειτουργούσαν, μέχρι 31.12.2006, 19 δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές, από τις οποίες οι 18 λειτουργούν χωρίς την απαιτούμενη άδεια και χωρίς να εισπραχθούν τα δικαιώματα που καθορίζονται στους Κανονισμούς. Σύμφωνα με τα πιο πάνω στοιχεία, ο λόγος για τον οποίο δεν εκδόθηκε άδεια λειτουργίας στις πιο πάνω δεξαμενές είναι η μη εξασφάλιση πιστοποιητικού τελικής έγκρισης των οικοδομών στις οποίες βρίσκονται οι δεξαμενές.

**Ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης.** Σύμφωνα με τους περί Τροχαίας Δημοτικούς Κανονισμούς Λάρνακας του 2001, κανένα πρόσωπο δεν δύναται να διαμορφώνει, ανεγείρει ή επιτρέπει την κατασκευή και λειτουργία υπαίθριου ή καλυμμένου χώρου στάθμευσης, χωρίς να εξασφαλίσει εκ των προτέρων άδεια οικοδομής και άδεια λειτουργίας από το Δημοτικό Συμβούλιο.

Στην περιοχή του Δήμου λειτουργούσαν, μέχρι 31.12.2006, 17 ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης, από τους οποίους μόνο τρεις έχουν εξασφαλίσει άδεια οικοδομής, ενώ και οι 17 χώροι λειτουργούν χωρίς να έχει εξασφαλιστεί άδεια λειτουργίας, χωρίς να έχει καθοριστεί από το Δήμο ο αριθμός των οχημάτων που θα μπορούσαν να σταθμεύσουν και τα δικαιώματα που πρέπει να εισπράττονται και χωρίς να έχουν καταβληθεί στο Δήμο τα δικαιώματα που προνοούν οι Κανονισμοί.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 21.11.2005, όπως ασκηθεί πίεση στους κατόχους ιδιωτικών χώρων στάθμευσης, για συμμόρφωση με τις πρόνοιες των σχετικών Κανονισμών και ότι διαφορετικά θα ληφθούν μέτρα εναντίον τους.

#### Ελλείμματα από δραστηριότητες του Δήμου.

(α) **Φεστιβάλ Λάρνακας.** Από την πιο κάτω κατάσταση φαίνεται ότι κατά την περίοδο 1996-2005 προέκυψε έλλειμμα ύψους £726.090, χωρίς να έχουν ληφθεί υπόψη οι μισθοί των υπαλλήλων του Δήμου που απασχολήθηκαν στο φεστιβάλ κατά την περίοδο αυτή. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Δήμου, η συμμετοχή του κοινού σε ορισμένες από τις εκδηλώσεις φαίνεται να είναι σημαντικά περιορισμένη. Σημειώνεται ότι από το 2005, τη διοργάνωση των πολιτιστικών εκδηλώσεων του φεστιβάλ έχουν αναλάβει, κυρίως ιδιωτικές εταιρείες.

	1996 - 2000	2001	2002	2003	2004	2005	Ολικό
	£	£	£	£	£	£	£
Έσοδα	173.873	17.581	13.537	16.608	35.476	9.169	266.244
Έξοδα	436.615	75.574	91.998	103.477	134.630	150.040	992.334
Έλλειμμα	<b>262.742</b>	<b>57.993</b>	<b>78.461</b>	<b>86.869</b>	<b>99.154</b>	<b>140.871</b>	<b>726.090</b>

(β) **Μέλαθρο Ευγηρίας.** Από την πιο κάτω κατάσταση, στην οποία δεν συμπεριλαμβάνονται οι αποσβέσεις του κτιρίου και διοικητικά έξοδα, φαίνεται ότι κατά την περίοδο 2001-2005 προέκυψε συνολικό έλλειμμα ύψους £361.975. Ενόψει του γεγονότος ότι από χρόνο σε χρόνο το έλλειμμα αυξάνεται, καθώς επίσης και λόγω των οικονομικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει ο Δήμος, εισηγήθηκα όπως το Δημοτικό Συμβούλιο μελετήσει το θέμα και εξεύρει τρόπους εξάλειψης ή τουλάχιστον μείωσης του ελλείμματος.

	2001	2002	2003	2004	2005	Ολικό
	£	£	£	£	£	£
Έσοδα	98.760	109.706	109.680	103.451	119.212	540.809
Έξοδα	151.896	170.452	179.757	189.418	211.261	902.784
Έλλειμμα	<b>53.136</b>	<b>60.746</b>	<b>70.077</b>	<b>85.967</b>	<b>92.049</b>	<b>361.975</b>

## 5.6 ΔΗΜΟΣ ΠΑΦΟΥ

### Μέρος Α

#### Οικονομική κατάσταση.

**Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο.** Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2006, οι οποίες υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2007. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2005.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις κατά το έτος 2005 παρουσίασαν πλεόνασμα ύψους £694.586, σε σύγκριση με £477.079 το 2004.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα του Δήμου κατά το 2005 ανήλθαν σε £9.603.900, σε σύγκριση με £8.682.339 το 2004, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £921.561 ή ποσοστό 10,6%, η οποία οφείλεται



κυρίως στην αύξηση των εσόδων από υδατοπρομήθεια (£507.876), τέλη σκυβάλων (£132.767), κτηματικό φόρο (£178.568) και προσεπιβαρύνσεις (£103.078). Η κρατική χορηγία για το 2005 ανήλθε σε £1.632.129, σε σύγκριση με £1.652.424 το 2004.

**(γ) Έξοδα.** Τα έξοδα του Δήμου κατά το 2005 ανήλθαν σε £8.909.314, σε σύγκριση με £8.205.260 το 2004, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση £704.054 ή ποσοστό 8,6%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση της εισφοράς για συντάξεις και φιλοδωρήματα (£575.594).

**(δ) Μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.** Στις 31.12.2005 οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις του Δήμου ανέρχονταν σε £13.558.436, σε σύγκριση με £13.793.174 το 2004, ενώ οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις ανέρχονταν σε £4.419.261. Στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις περιλαμβάνονται οι δόσεις δανείων που ήταν πληρωτέες εντός ενός έτους, ύψους £2.600.096 (£1.957.442 για το 2004).

**(ε) Δάνεια.** Το υπόλοιπο των δανείων του Δήμου ανερχόταν στις 31.12.2005 σε £16.158.532, σε σύγκριση με £15.750.616 το 2004. Η υποχρέωση της Κυπριακής Δημοκρατίας έναντι των δανείων του Δήμου στις 31.12.2005 ήταν £3.378.693.

### Προϋπολογισμοί.

**(α) Τακτικός Προϋπολογισμός.** Ο Προϋπολογισμός του Δήμου ήταν ελλειμματικός κατά £1.889.451, μη λαμβανομένων υπόψη των εισπράξεων από δάνεια, κρατικές χορηγίες και μεταφορά καταθέσεων, όπως προνοούν οι όροι έγκρισης του Προϋπολογισμού.

Εισηγήθηκα και πάλι όπως καταβληθούν προσπάθειες για ισοσκέλιση του Τακτικού Προϋπολογισμού, έτσι ώστε, μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου που παραχωρήθηκε από τον Υπουργό Εσωτερικών, να υπάρξει συμμόρφωση με τους όρους έγκρισης του Προϋπολογισμού, οι οποίοι αναφέρουν ότι ο Τακτικός Προϋπολογισμός πρέπει να είναι ισοσκελισμένος ή ακόμη και πλεονασματικός, για την αυτοχρηματοδότηση μέρους των επενδυτικών δαπανών.

**(β) Προϋπολογισμός Αναπτύξεως.** Ενώ οι δαπάνες που προϋπολογίστηκαν για το έτος 2005 ήταν £14.499.132, οι πραγματικές δαπάνες ήταν μόνο £1.951.588, δηλαδή σημειώθηκε απόκλιση £12.547.544 ή ποσοστό 87%, λόγω κυρίως της μη εκτέλεσης ή της μη συμπλήρωσης των έργων.

Εισηγήθηκα όπως ο Προϋπολογισμός ετοιμάζεται πάνω σε πιο ορθολογιστική και ρεαλιστική βάση, ώστε να συμβαδίζει, κατά το δυνατόν, με τη δυνατότητα εκτέλεσής του.

**Εσωτερικός έλεγχος.** Παρατηρήθηκαν αδυναμίες στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου που καλύπτουν ορισμένες δραστηριότητες και τομείς του Δήμου, όπως:

- Τη μη ετοιμασία, κάθε μήνα, συμφιλιωτικής κατάστασης των βασικών μισθών του μισθολογίου με τον προηγούμενο μήνα.
- Την αδυναμία του συστήματος παρακολούθησης καθυστερήσεων φορολογιών και άλλων εσόδων, με αποτέλεσμα την ύπαρξη μεγάλου αριθμού ανεπίδοτων κλήσεων και τη μη λήψη μέτρων για την είσπραξή τους.
- Τη μη επιβεβαίωση της ύπαρξης των περιουσιακών στοιχείων του Δήμου και τη μη φυσική καταμέτρηση των αποθεμάτων υλικών αποθήκης.

### Προσωπικό.

**(α)** Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσε ο Δήμος κατά τα έτη 2004 και 2005, μαζί με το ανάλογο κόστος:

	2005	2004
Υπαλληλικό προσωπικό	81	82
Εργατικό προσωπικό	126	131
<b>Σύνολο</b>	<b>207</b>	<b>213</b>

	2005	2004
<b>Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές:</b>	<b>£</b>	<b>£</b>
Υπαλληλικό προσωπικό	1.631.538	1.571.771
Εργατικό προσωπικό	1.787.598	1.853.870
<b>Σύνολο</b>	<b>3.419.136</b>	<b>3.425.641</b>
<b>Μέσος όρος αποδοχών:</b>		
Υπαλληλικό προσωπικό	20.142	19.168
Εργατικό προσωπικό	14.187	14.152

**(β) Αναβάθμιση της θέσης Αρχιτέκτονα/Λειτουργού Πολεοδομίας.** Η αναβάθμιση της κλίμακας της πιο πάνω θέσης από Α9 σε Α9-Α11-Α12, εγκρίθηκε από τα Υπουργεία Εσωτερικών και Οικονομικών στις 14.1.2003, με αναδρομική ισχύ από 1.1.2001. Σε αντίθεση με την πιο πάνω έγκριση, το Δημοτικό Συμβούλιο αναβάθμισε την κλίμακα της θέσης από 1.1.2000. Με νέα απόφασή του, διαφωνούντος του Δημάρχου, το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 21.11.2005, αντικανονικά, όπως η αναδρομικότητα της αναβάθμισης ισχύσει από 1.1.1995, με το αιτιολογικό ότι ο κάτοχος της θέσης, που προσλήφθηκε στο Δήμο από 2.5.1987, θα πρέπει να διατηρήσει τη μισθολογική διαφορά που είχε με άλλο υπάλληλο, ο οποίος προσλήφθηκε μεταγενέστερα.

Ως αποτέλεσμα της πιο πάνω απόφασης, ο κάτοχος της πιο πάνω θέσης, από την 6<sup>η</sup> βαθμίδα (£4.671) της κλίμακας Α11 που βρισκόταν την 1.1.2004, τοποθετήθηκε στην ανώτατη βαθμίδα (£5.536) της κλίμακας Α12 από την 1.5.2004, ενώ του καταβλήθηκαν και αναδρομικά ύψους £20.512.

Σύμφωνα με νομική συμβουλή, η οποία δόθηκε στις 10.5.2006, οποιαδήποτε απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου για βελτίωση της μισθοδοσίας του πιο πάνω υπαλλήλου, χωρίς την έγκριση του Υπουργείου Εσωτερικών, θα ήταν παράνομη και ο Δήμαρχος είναι το εκτελεστικό όργανο των αποφάσεων του Δημοτικού Συμβουλίου, η υποχρέωσή του αυτή όμως δεν εκτείνεται και στην υλοποίηση τυχόν παράνομων και καθ' υπέρβαση εξουσίας αποφάσεων.

#### **(γ) Σχέδια υπηρεσίας.**

- (i) Συμφωνία Δήμου Πάφου – Συντεχνιακών Οργανώσεων.** Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, παρόλο που οι Υπουργοί Εσωτερικών και Οικονομικών ενέκριναν στις 14.1.2003 τις βασικές πρόνοιες των ρυθμίσεων για το προσωπικό του Δήμου (οργανική διάρθρωση, δημιουργία νέων θέσεων, αναβαθμίσεις θέσεων κ.λπ.), ο Δήμος, υπό την πίεση απεργιακών μέτρων, υπέγραψε στις 31.1.2003 νέα συμφωνία με τις Συντεχνιακές Οργανώσεις, η οποία τέθηκε σε εφαρμογή από το Μάιο 2003. Η συμφωνία αυτή, η οποία προνοούσε τη δημιουργία περαιτέρω νέων θέσεων, αναβαθμίσεις θέσεων και την παραχώρηση επιπρόσθετων προσαυξήσεων και με βάση την οποία αναιρούνται και καταστρατηγούνται βασικές πρόνοιες των πιο πάνω εγκεκριμένων ρυθμίσεων, δεν έχει μέχρι σήμερα τύχει της έγκρισης του Υπουργού Εσωτερικών και του Υπουργού Οικονομικών.
- (ii)** Ο Δήμος προχώρησε στη δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας των σχεδίων υπηρεσίας 6 θέσεων, οι οποίες περιλαμβάνονται στην έγκριση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών, ημερ. 14.1.2003, ενώ συνεχίζει να εκκρεμεί η ετοιμασία και δημοσίευση σχεδίων υπηρεσίας για τις υπόλοιπες 21 εγκεκριμένες θέσεις.

**Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.** Σύμφωνα με αναλογιστική μελέτη που έγινε το 2004, η υποχρέωση του Δήμου για ελλειμματικές εισφορές ανερχόταν, μέχρι 1.2.2004, σε £7,5 εκ., η οποία και θα πρέπει να αποπληρωθεί, σύμφωνα με τους αναλογιστές, με πρόσθετες συνεισφορές ύψους 57,5% πάνω στις ετήσιες απολαβές των μόνιμων υπαλλήλων, μη συμπεριλαμβανομένου

του 13<sup>ου</sup> μισθού ή με διάφορους άλλους τρόπους αποπληρωμής, με μέγιστη περίοδο αποπληρωμής τα 15 χρόνια, με την καταβολή £744.840 το χρόνο.

Έναντι των ελλειμματικών εισφορών, καταβλήθηκε στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων από το Δήμο ποσό ύψους £241.709 (ποσοστό 21,83%) το 2004, £812.623 (ποσοστό 71,47%) το 2005 και £1.192.754 (ποσοστό 97,83%) το 2006.

Όσον αφορά στην τρέχουσα υποχρέωση του Δήμου έναντι του πιο πάνω Ταμείου από την 1.2.2004, αυτή υπολογίστηκε σε 15,6% πάνω στις ετήσιες απολαβές των μόνιμων υπαλλήλων, μη συμπεριλαμβανομένου του 13<sup>ου</sup> μισθού.

### **Μηχανογράφηση υπηρεσιών.**

(α) Λόγω αδυναμιών και προβλημάτων που παρουσιάζει η υφιστάμενη μηχανογράφηση, ο Δήμος προκήρυξε μέσα στο 2005 προσφορά για την προμήθεια, εφαρμογή και συντήρηση νέου ολοκληρωμένου μηχανογραφικού συστήματος (λογισμικό και εξοπλισμό). Ο καταρτισμός των όρων και των προδιαγραφών της πιο πάνω προσφοράς ανατέθηκε σε συγκεκριμένη εταιρεία, μετά από συμφωνία που υπογράφηκε στις 27.10.2004 για σχεδιασμό και εφαρμογή νέου ολοκληρωμένου συστήματος μηχανογράφησης των υπηρεσιών του Δήμου, καθώς και για την αξιολόγηση των προσφορών. Υποβλήθηκαν προσφορές από 4 οικονομικούς φορείς και η τεχνική αξιολόγηση των προσφορών παραδόθηκε από την εν λόγω εταιρεία τον Ιούνιο του 2006, ενώ ακολούθησαν παρουσιάσεις των προσφορών-προτάσεων από τους προσφοροδότες. Το Συμβούλιο Προσφορών του Δήμου, μετά από μελέτη σχετικής έκθεσης Ad Hoc Επιτροπής, η οποία συστάθηκε για τη συνολική μελέτη και αξιολόγηση όλου του σχετικού με την προσφορά υλικού και τη διατύπωση συγκεκριμένης εισήγησης ως προς τον περαιτέρω χειρισμό, αποφάσισε στις 24.10.2006 όπως ακυρώσει την προσφορά για τους εξής λόγους:

- (i) Η καταγραφή που γίνεται στα έγγραφα προσφοράς δεν καλύπτει επαρκώς τις πραγματικές ανάγκες του Δήμου.
  - (ii) Η εκτιμώμενη αξία του διαγωνισμού (£110.000) κρίνεται ως αρκετά χαμηλή και μη ρεαλιστική.
  - (iii) Ορισμένοι όροι των εγγράφων προσφοράς δεν συνάδουν ή/και παραβιάζουν τις πρόνοιες της νομοθεσίας που διέπει τις δημόσιες συμβάσεις και τις αρχές του διοικητικού δικαίου.
- (β) Ενόψει των πιο πάνω, το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε, στις 20.12.2006, τον τερματισμό της συνεργασίας με την πιο πάνω εταιρεία, στην οποία, στο μεταξύ, καταβλήθηκε ποσό ύψους £6.469 ως πρώτη και δεύτερη δόση αποπληρωμής του συμβολαίου και την προώθηση του έργου μέσω μιας νέας διαδικασίας, με την ετοιμασία ολοκληρωμένου προσχεδίου εγγράφων προσφοράς με ευθύνη της Βοηθού Λειτουργού Πληροφορικής.
- (γ) Τον Απρίλιο 2007 ο Δήμος επαναπροκήρυξε προσφορά για την προμήθεια, εφαρμογή και συντήρηση ολοκληρωμένου μηχανογραφικού συστήματος (λογισμικό και τεχνικό εξοπλισμό), με εκτιμώμενη δαπάνη £175.000.

**Pafos Aphrodite Festival Cyprus Ltd.** Οι δαπάνες της πιο πάνω εταιρείας που συστάθηκε στις 2.9.1998 από τους Δήμους Πάφου, Γεροσκήπου, Πέγειας, το Εμπορικό Επιμελητήριο Πάφου και ένα επιχειρηματία, με κύριο σκοπό την οργάνωση και τη διαχείριση μιας διεθνούς εμβέλειας καλλιτεχνικής εκδήλωσης, εξακολουθεί να καλύπτονται με δανειοδότηση από το Δήμο, με επιβάρυνση του λογαριασμού της με τόκο 8%. Οι δραστηριότητες της εταιρείας άρχισαν το 1999 και από τις διάφορες εκδηλώσεις που έγιναν μέχρι 30.4.2007 προέκυψε συνολικό έλλειμμα ύψους £279.399, το οποίο καλύφθηκε από το Δημοτικό Ταμείο και περιλαμβάνεται στους «Χρεώστες» του Δήμου.

**Δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας.**

(α) Οι χρεώστες δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας ανέρχονταν στις 31.12.2005 στις £844.136, σε σύγκριση με £699.246 το 2004, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £144.890 ή ποσοστό 20,7%. Σημειώνεται ότι στις πιο πάνω καθυστερήσεις περιλαμβάνονται σημαντικά ποσά από οφειλότες που διαμένουν στο εξωτερικό.

(β) Η αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας, πάνω στην οποία βασίζεται η επιβολή δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας, είναι υποτιμημένη, με αποτέλεσμα την απώλεια εσόδων από το Δήμο. Υπάρχουν περιπτώσεις τεμαχίων γης, στα οποία ανεγέρθηκαν νέες οικοδομές, καθώς και οικοδομές που έχουν υποστεί αλλαγές, για τις οποίες δεν ζητήθηκε πιστοποιητικό τελικής έγκρισης, ούτε και ενδεχομένως να δηλώθηκαν στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, με αποτέλεσμα στα πιστοποιητικά εγγραφής να παρουσιάζονται μόνο τα τεμάχια γης, αντί και τα κτίρια που έχουν ανεγερθεί.

Εισηγήθηκα όπως ο Δήμος προβεί σε καταγραφή της ακίνητης ιδιοκτησίας που βρίσκεται στα όριά του, και σε επανεκτίμησή της, σε συνεργασία με το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, διαδικασία που, όπως υπολογίζεται, θα αποφέρει σημαντική αύξηση στα έσοδά του, από τη φορολογία δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας.

**Άδειες και δικαιώματα διαφημιστικών πινακίδων.** Τα έσοδα του Δήμου κατά το έτος 2005 από διαφημιστικές πινακίδες ήταν £35.025, από τις οποίες οι £23.350 εισπράχθηκαν από μία συγκεκριμένη εταιρεία και οι £11.775 από διάφορους που τοποθέτησαν διαφημίσεις στις πινακίδες του Δήμου.

Όπως προκύπτει και από στοιχεία που τηρεί ο Δήμος, συνεχίζεται η μη είσπραξη δικαιωμάτων για όλες τις διαφημιστικές πινακίδες που είναι αναρτημένες στην περιοχή του, όπως προνοούν οι σχετικοί Κανονισμοί, με αποτέλεσμα την απώλεια εσόδων.

Εισηγήθηκα όπως γίνει καταγραφή όλων των διαφημιστικών πινακίδων που βρίσκονται εντός των δημοτικών ορίων, εκδοθούν άδειες για τις νόμιμες πινακίδες και εισπραχθούν τα σχετικά δικαιώματα και ληφθούν δικαστικά μέτρα για τις διαφημιστικές πινακίδες που αναρτήθηκαν παράνομα.

**Χρεώστες φορολογιών προηγούμενων ετών.** Μετά την πρόβλεψη για επισφαλείς χρεώστες, το σύνολο των χρεωστών ανέρχονταν στις 31.12.2005, σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις, σε £3.846.543, σε σύγκριση με £3.519.837 στις 31.12.2004.

Στους χρεώστες στις 31.12.2005 περιλαμβάνονται καθυστερημένες φορολογίες ύψους £658.229 (επαγγελματική άδεια, τέλη σκυβάλων και άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών), που αφορούν στην περίοδο 1988-2002, το ποσοστό είσπραξης των οποίων κατά το 2005 ήταν χαμηλό και κυμάνθηκε μεταξύ 0,07% - 6,72%.

Ζήτησα όπως οι κατάλογοι καθυστερήσεων τύχουν προσεκτικής μελέτης, για εντοπισμό των ποσών που θα μπορούσε να εισπραχθούν και τη λήψη αποτελεσματικών μέτρων για την είσπραξή τους.

**Ανεπίδοτες κλήσεις αγωγών.** Όπως αναφέρθηκε και στην Έκθεσή μου για το 2005, μεγάλος αριθμός υποθέσεων που καταχωρίζονται στο δικαστήριο, σχετικά με καθυστερημένες φορολογίες και παραβάσεις τροχαίας, παραμένουν ανεπίδοτες, λόγω ελλιπών στοιχείων των εναγομένων και τελικά αποσύρονται. Συγκεκριμένα, κατά τα έτη 2001-2005 καταχωρίστηκαν στο δικαστήριο συνολικά 8 150 υποθέσεις καθυστερημένων φορολογιών, από τις οποίες οι 3 407 ή ποσοστό 41,8% παρέμειναν ανεπίδοτες και 2 570 υποθέσεις παραβάσεων τροχαίας, από τις οποίες παρέμειναν ανεπίδοτες οι 1 052 ή ποσοστό 40,9%. Λόγω του ότι ο Δήμος πληρώνει στους δικηγόρους τα συμφωνηθέντα ποσά για τις ανεπίδοτες υποθέσεις (£15 - £23 για κάθε υπόθεση), εισηγήθηκα όπως, για αποφυγή περιπτώσεων εξόδων, αποστέλλονται στους δικηγόρους μόνο

υποθέσεις για τις οποίες υπάρχουν επαρκή στοιχεία για τους οφειλότες, ώστε να είναι δυνατή η επίδοσή τους.

**Συμφωνία με συγκεκριμένη εταιρεία για εξόφληση οφειλών προς το Δήμο.** Στις 2.8.2002 συγκεκριμένη εταιρεία ανέλαβε την υποχρέωση μιας άλλης εταιρείας, ιδιοκτήτριας ξενοδοχείου, προς το Δήμο Πάφου, συνολικού ύψους £329.815, που αφορούσε σε διάφορες φορολογίες, με την υπογραφή γραμματίου προς όφελος του Δήμου, καταβάλλοντας μηνιαίες δόσεις ύψους £5.000, η πρώτη δόση πληρωτέα την 1.9.2002, και την καταβολή τόκου μέχρι εξοφλήσεως.

Παράλειψη πληρωμής οποιασδήποτε δόσης ή μέρους αυτής ή των δεδουλευμένων τόκων κατά το συμφωνηθέντα χρόνο, θα καθιστά ολόκληρο το οφειλόμενο ποσό ληξιπρόθεσμο και απαιτητό και σε περίπτωση αγωγής η εν λόγω εταιρεία υποχρεούται στην πληρωμή όλων των δικαστικών και δικηγορικών εξόδων.

Για επιπρόσθετη εξασφάλιση της πιο πάνω οφειλής ζητήθηκε και εγγράφηκε υποθήκη επί της ακίνητης περιουσίας της εταιρείας που ανέλαβε την εξόφληση της πιο πάνω οφειλής, για ποσό ύψους £157.000.

Για την περίοδο από 1.9.2002 μέχρι 31.12.2006 θα έπρεπε να καταβληθεί στο Δήμο κεφάλαιο ύψους £260.000 και τόκοι £75.263, ενώ πληρώθηκαν μόνο £135.000 και £35.578, αντίστοιχα.

Όπως πληροφορήθηκα, για το 2005 και 2006 εγκρίθηκε από το Δημοτικό Συμβούλιο αναστολή της καταβολής του κεφαλαίου, χωρίς ωστόσο να μας δοθεί αντίγραφο των πρακτικών, παρόλο ότι αυτό ζητήθηκε από την Υπηρεσία μου. Το οφειλόμενο ποσό στις 31.12.2005 και 31.12.2006 ανερχόταν σε £236.184 και £234.500, αντίστοιχα.

**Διαγραφές καθυστερήσεων.** Για τη διαγραφή καθυστερήσεων φορολογιών πέραν των £150 δεν ζητείται η εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών, όπως προνοείται στο άρθρο 85(2)(ιε) του Νόμου, εξουσία η οποία εκχωρήθηκε στον Έπαρχο.

**Δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές.** Από στοιχεία που τηρεί ο Δήμος, φαίνεται ότι στα δημοτικά του όρια λειτουργούσαν, μέχρι τον Απρίλιο 2007, 213 δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές. Για 25 από αυτές έχει εξασφαλιστεί η απαιτούμενη από τη νομοθεσία άδεια λειτουργίας, για 20 υποβλήθηκε αίτηση ανανέωσης, ενώ οι υπόλοιπες 168 λειτουργούσαν χωρίς άδεια (για 7 κολυμβητικές δεξαμενές, η άδεια λειτουργίας των οποίων έχει λήξει, δεν υποβλήθηκε αίτηση ανανέωσης). Σύμφωνα με σημείωμα του Υγειονομικού Επιθεωρητή του Δήμου, οι κυριότεροι λόγοι για τους οποίους δεν εκδόθηκε ποτέ άδεια λειτουργίας στις 161 δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές είναι τα ανεπαρκή μέτρα ασφάλειας που λαμβάνονται.

Παρατηρήθηκε ότι ο Δήμος έχει κινήσει δικαστικές διαδικασίες μόνο για 8 από τις 168 δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές που λειτουργούν χωρίς τη σχετική άδεια.

Σύμφωνα με επιστολή του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ημερ. 5.3.2007, προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Υγείας, η λειτουργία κολυμβητικής δεξαμενής, χωρίς την απαιτούμενη άδεια, συνιστά ποινικό αδίκημα και υποδεικνύεται όπως οι δημόσιες αυτές κολυμβητικές δεξαμενές εντοπιστούν και καταγγεληθούν στην Αστυνομία, με σκοπό τη διερεύνησή τους.

**Ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης.** Σύμφωνα με το άρθρο 88(1) του περί Δήμων Νόμου, το Δημοτικό Συμβούλιο, με τη συναίνεση του Αρχηγού της Αστυνομίας, έχει εξουσία, μεταξύ άλλων, να εγκρίνει τον καθορισμό δικαιωμάτων για τη στάθμευση οχημάτων σε ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης και γενικά να ρυθμίζει οποιοδήποτε θέμα σχετικά με τους χώρους αυτούς, με βάση Δημοτικούς Κανονισμούς που θα τύχουν της έγκρισης του Υπουργού Εσωτερικών.

Λόγω της μη θέσπισης των περί Τροχαίας Κινήσεως Κανονισμών, οι οποίοι ρυθμίζουν τα πιο πάνω, ο Δήμος δεν ασκεί τον απαιτούμενο από τη σχετική νομοθεσία έλεγχο, σχετικά με τα δικαιώματα που εισπράττονται στους ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης. Υπέδειξα την αναγκαιότητα άμεσης θέσπισης τέτοιων Κανονισμών, καθότι, δεν αποκλείεται να διαπράττεται αισχροκέρδεια σε

βάρος των πολιτών από μέρους των ιδιοκτητών των ιδιωτικών χώρων στάθμευσης. Από στοιχεία του Δήμου, στην περιοχή του λειτουργούσαν μέχρι τον Απρίλιο του 2007, τέσσερις ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης χωρίς να εξασφαλίσουν την απαιτούμενη άδεια λειτουργίας.

**Απώλεια νερού.** Το ποσοστό απώλειας νερού κυμαίνεται μεταξύ 29,4% - 35,2%, το οποίο θεωρείται πολύ ψηλό και είναι εκτός των αποδεκτών ορίων απώλειας νερού. Το κόστος της απώλειας νερού για την περίοδο 1999-2005 ανέρχεται σε £2.066.191. Εισηγήθηκαν όπως διερευνηθούν οι λόγοι της σημαντικής αυτής απώλειας νερού και ληφθούν όλα τα αναγκαία διορθωτικά μέτρα.

**Έλλειμμα από τη λειτουργία της Υπηρεσίας Καθαριότητας.** Από τη λειτουργία της υπηρεσίας αυτής κατά το 2005, προέκυψε έλλειμμα ύψους £272.454, σε σύγκριση με £324.142 το 2004. Εισηγήθηκαν όπως συνεχιστούν οι προσπάθειες για εξάλειψη ή περαιτέρω μείωση του ελλείμματος.

## 5.7 ΔΗΜΟΣ ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ

**Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο.** Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2006, οι οποίες υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει περί το τέλος του 2007. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο για το έτος 2005.

### Οικονομική κατάσταση.

**(α) Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις κατά το έτος 2005 παρουσίασαν πλεόνασμα ύψους £2.427.774, σε σύγκριση με έλλειμμα ύψους £702.816 το 2004. Η σημαντική αυτή διαφορά οφείλεται στην αύξηση στα έσοδα κατά £1.308.284 και στη μείωση στα έξοδα κατά £1.822.306, όπως αναλύεται στις πιο κάτω παραγράφους β και γ.

**(β) Έσοδα.** Τα έσοδα του Δήμου κατά το 2005 ανήλθαν σε £9.857.488, σε σύγκριση με £8.549.204 το 2004, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £1.308.284 ή ποσοστό 15,3%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εσόδων από δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας (£137.647), τέλη σκυβάλων (£125.005), άδειες οικοδομής και διαχωρισμού οικοπέδων (£170.645), μεταφορά καταθέσεων (£228.081) και κρατική χορηγία (£644.887). Η κρατική χορηγία για το 2005 ανήλθε σε £4.270.655, σε σύγκριση με £3.625.768 το 2004.

**(γ) Έξοδα.** Τα έξοδα του Δήμου κατά το 2005 ανήλθαν σε £7.429.714, σε σύγκριση με £9.252.020 το 2004, δηλαδή παρουσίασαν μείωση £1.822.306 ή ποσοστό 19,7%, η οποία οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι κατά το 2004 αναγνωρίστηκαν οι ελλειμματικές εισφορές προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων ύψους £2.268.000, αυξάνοντας τα έξοδα στο Λογαριασμό Εσόδων και Εξόδων, ενώ το 2005 σημειώθηκε αύξηση στα Κονδύλια για μισθούς και ημερομίσθια (£146.359), ηλεκτροφωτισμό (£92.554), εισφορά στο Ίδρυμα «Πολυδύναμο Δημοτικό Κέντρο» (£102.000) και έξοδα πολιτιστικών υπηρεσιών και εκδηλώσεων (£52.137).

**(δ) Μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.** Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις, οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις του Δήμου ανέρχονταν στις 31.12.2005 σε £19.896.445, σε σύγκριση με £20.816.886 το 2004, ενώ οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις ανέρχονταν στις £4.919.575, σε σύγκριση με £4.340.115 το 2004. Στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις περιλαμβάνονται οι δόσεις δανείων πληρωτέες εντός ενός έτους, ύψους £3.123.248 (£3.031.491 το 2004) και η τρέχουσα υποχρέωση προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, ύψους £720.000.

**(ε) Δάνεια.** Το υπόλοιπο των δανείων του Δήμου ανερχόταν στις 31.12.2005 σε £23.019.693, σε σύγκριση με £23.848.377 το 2004. Η υποχρέωση της Κυπριακής Δημοκρατίας έναντι των δανείων του Δήμου στις 31.12.2005 ήταν £7.998.528.

**Προσωπικό.** Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσε ο Δήμος κατά τα έτη 2004 και 2005, μαζί με το ανάλογο κόστος:

	2005	2004
<b>Υπαλληλικό προσωπικό:</b>		
Μόνιμοι	77	78
Έκτακτοι	5	1
	82	79
<b>Εργατικό προσωπικό:</b>		
Τακτικοί	143	142
Έκτακτοι	29	20
	172	162
<b>Σύνολο</b>	<b>254</b>	<b>241</b>
<b>Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές:</b>	<b>£</b>	<b>£</b>
Υπαλληλικό προσωπικό	1.758.854	1.750.540
Εργατικό προσωπικό	2.091.109	1.953.064
<b>Σύνολο</b>	<b>3.849.963</b>	<b>3.703.604</b>
<b>Μέσος όρος αποδοχών:</b>		
Υπαλληλικό προσωπικό	21.449	22.159
Εργατικό προσωπικό	12.158	12.056

**Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.** Σύμφωνα με αναλογιστική μελέτη που έγινε το 2003, η υποχρέωση του Δήμου για ελλειμματικές εισφορές ανερχόταν, μέχρι 31.12.2002, σε £2.368.000, οι οποίες και θα πρέπει να αποπληρωθούν, σύμφωνα με τους αναλογιστές, με πρόσθετες συνεισφορές ύψους £531.000 το χρόνο για 5 χρόνια ή £304.000 το χρόνο για 10 χρόνια ή £230.000 το χρόνο για 15 χρόνια.

Η τρέχουσα υποχρέωση του Δήμου προς το πιο πάνω Ταμείο υπολογίστηκε σε 23,3% πάνω στις ετήσιες απολαβές των μόνιμων υπαλλήλων, μη συμπεριλαμβανομένου του 13ου μισθού και καταβάλλεται κανονικά στο Ταμείο.

Παρά το γεγονός ότι το Δημοτικό Συμβούλιο, με απόφαση του ημερ. 4.5.2004, υιοθέτησε την εισήγηση για κάλυψη των οφειλών του Δήμου σε 15 χρόνια, με καταβολή ποσού £230.000 το χρόνο, παρατηρήθηκε ότι για τα έτη 2003 μέχρι 2006, έχει καταβάλει συνολικά μόνο £300.000, έναντι της οφειλής του για ελλειμματικές εισφορές στο πιο πάνω Ταμείο, δηλαδή £620.000 λιγότερες, οι οποίες παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις του 2006, κάτω από τις τρέχουσες υποχρεώσεις.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι, για κάλυψη των ελλειμματικών εισφορών προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, από το έτος 2007 γίνεται πρόνοια ύψους £230.000.

#### **Αδυναμίες στο μηχανογραφημένο σύστημα φορολογιών.**

(α) Στο μηχανογραφημένο σύστημα φορολογιών αρκετοί φορολογούμενοι, φυσικά και νομικά πρόσωπα, καταχωρίζονται είτε χωρίς τον αριθμό ταυτότητας και αριθμό εγγραφής τους, αντίστοιχα, είτε με λανθασμένους αριθμούς, με αποτέλεσμα, στις περιπτώσεις που οι φορολογούμενοι δεν εξοφλούν τις φορολογίες τους, να καθίσταται δύσκολη ή/και αδύνατη η λήψη νομικών μέτρων εναντίον τους, καθότι πολλές φορές αλλάζουν διεύθυνση, δυσκολεύοντας τον εντοπισμό τους. Με την τακτική αυτή δημιουργούνται, για ορισμένους φορολογούμενους, πέραν του ενός λογαριασμοί, με αποτέλεσμα να παρατηρούνται λειτουργικά προβλήματα, όπως, για παράδειγμα, η μη ταυτόχρονη παρουσίαση στην οθόνη όλων των φορολογιών και οφειλών κάθε φορολογούμενου.

Ανέφερα ότι επιβάλλεται όπως οι υπηρεσίες του Δήμου εξασφαλίζουν όλα τα απαραίτητα στοιχεία των φορολογουμένων, πριν την εισαγωγή τους στο φορολογικό σύστημα, καθώς επίσης και όπως διορθώσουν τις λανθασμένες καταχωρίσεις.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι γίνονται συνεχείς προσπάθειες για εξεύρεση των ορθών διευθύνσεων των φορολογουμένων και ότι η υπηρεσία του προβαίνει σταδιακά στη διόρθωση των δεδομένων, αναφορικά με τις περιπτώσεις φορολογουμένων για τους οποίους τηρούνται πέραν του ενός λογαριασμοί.

**(β) Διαφημιστικές πινακίδες.** Παρόλο ότι όλες οι διαφημιστικές πινακίδες που καταγράφονται, αδειούχες ή μη, καταχωρίζονται στο μηχανογραφημένο σύστημα, εντούτοις δεν παρέχεται από το σύστημα η δυνατότητα έκδοσης ξεχωριστής κατάστασης των διαφημιστικών πινακίδων που τοποθετήθηκαν χωρίς την εξασφάλιση της απαραίτητης άδειας, με αποτέλεσμα η διαδικασία κίνησης αγωγών για διαφημιστικές πινακίδες που τοποθετήθηκαν παράνομα να καθίσταται αρκετά δύσκολη.

Εισηγήθηκα την αναβάθμιση του συστήματος, ώστε να είναι δυνατή η έκδοση τέτοιων καταστάσεων.

Ο Δήμαρχος μου ανέφερε ότι η εισήγησή μου λήφθηκε υπόψη και ότι το σύστημα θα αναβαθμιστεί ανάλογα.

### **Πολιτιστικό Ίδρυμα Δήμου Στροβόλου και διαχείριση Δημοτικού Θεάτρου.**

**(α)** Το κόστος ανέγερσης και εξοπλισμού του Δημοτικού Θεάτρου στοίχισε περίπου £4 εκ. και έγινε με χρηματοδότηση του Δήμου και μέρος της κρατικής χορηγίας ύψους £500.000, η οποία παραχωρήθηκε για το Δημοτικό Θέατρο και το Δημοτικό Μέγαρο.

Ο Δήμος παραχώρησε τη διαχείριση του Δημοτικού Θεάτρου στο Πολιτιστικό Ίδρυμα Δήμου Στροβόλου, το οποίο εγγράφηκε το 2003, σύμφωνα με τον περί Σωματείων και Ιδρυμάτων Νόμο του 1972 και τους περί Σωματείων και Ιδρυμάτων Κανονισμούς του 1973 και το οποίο διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο αποτελείται από τον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο, το Γραμματέα, τον Ταμία και έντεκα μέλη. Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος είναι ο εκάστοτε Δήμαρχος Στροβόλου και Γραμματέας του Ιδρύματος είναι ο εκάστοτε Δημοτικός Γραμματέας του Δήμου Στροβόλου, ενώ τα υπόλοιπα μέλη του τωρινού Διοικητικού Συμβουλίου είναι Δημοτικοί Σύμβουλοι του Δήμου Στροβόλου.

Η παραχώρηση της διαχείρισης του Δημοτικού Θεάτρου στο Πολιτιστικό Ίδρυμα Δήμου Στροβόλου έγινε έναντι ενοικίου ίσου με το 35% για το 2003 και 30% για τα επόμενα έτη των συνολικών εισπράξεων του θεάτρου.

Από τη λειτουργία του Δημοτικού Θεάτρου κατά τα έτη 2003, 2004, 2005 και 2006 προέκυψαν για το Δήμο ελλείμματα ύψους £88.159, £67.475, £102.814 και £146.886, αντίστοιχα.

**(β)** Παρόλο που αναγνωρίζεται ότι το Δημοτικό Θέατρο θα συμβάλει στην περαιτέρω αναβάθμιση της πολιτιστικής προσφοράς του Δήμου, εντούτοις, δεν φαίνεται να είναι δυνατή η αξιοποίησή του σε μεγάλο βαθμό, με αποτέλεσμα να προκύπτει έλλειμμα κάθε έτος από τη λειτουργία του και στο παρόν στάδιο να φαίνεται ότι είναι οικονομικά ασύμφορο, έχοντας μάλιστα υπόψη το ολικό κόστος για την ανέγερσή του. Τίθεται επομένως το ερώτημα κατά πόσο θα έπρεπε να είχε γίνει πιο εμπεριστατωμένη τεchnοοικονομική μελέτη προτού ληφθεί η απόφαση για την ανέγερσή του.

Ο Δήμαρχος μου ανέφερε ότι πριν την ανέγερση του Θεάτρου είχαν γίνει όλες οι απαραίτητες μελέτες και ότι η αίθουσα του Θεάτρου αποτελεί μοναδική στο είδος της για μουσικές παραστάσεις και για παραστάσεις όπερας και μπαλέτου. Εξέφρασε δε τη γνώμη ότι από τις δραστηριότητες και τις επενδύσεις στον πολιτισμό δεν μπορεί να αναμένεται οικονομικό όφελος.

**Συμφωνία συνεργασίας με εταιρεία για οργάνωση ολοκληρωμένου προγράμματος συλλογής και διαλογής των αποβλήτων συσκευασίας.** Στις 16.11.2006 ο Δήμος Στροβόλου σύναψε με συγκεκριμένη εταιρεία συμφωνία συνεργασίας διάρκειας 6 ετών (1.8.2006 - 31.7.2012), με αυτόματη ανανέωση για επιπρόσθετες εξαετείς περιόδους, για οργάνωση ολοκληρωμένου προγράμματος συλλογής, διαλογής και διαχείρισης των αποβλήτων συσκευασίας στην πηγή,



δηλαδή από τα νοικοκυριά. Με βάση τη συμφωνία, ο Δήμος θα συνεισφέρει οικονομικά στην εταιρεία, στο τέλος κάθε έτους, υπό μορφή επιδότησης, για τον υπολογισμό της οποίας θα λαμβάνεται υπόψη το άμεσο οικονομικό του όφελος από την εφαρμογή του προγράμματος στη διοικητική του περιφέρεια.

Επισήμανα ότι η παρακολούθηση της εφαρμογής των όρων της συμφωνίας, όπως και η μέτρηση του πραγματικού οφέλους και του κόστους που προκύπτουν από την εφαρμογή της συμφωνίας για το Δήμο, είναι μια πολύπλοκη διαδικασία που απαιτεί σοβαρή μελέτη και την ύπαρξη των κατάλληλων μηχανισμών και ζήτησα όπως ο Δήμος προχωρήσει στην ετοιμασία ειδικής μελέτης και του συστήματος εκείνου, που θα του επιτρέψει να παρακολουθεί αποτελεσματικά τις οικονομικές και άλλες ρυθμίσεις που πηγάζουν από τη συμφωνία.

Σημείωσα επίσης ότι η πιο πάνω συμφωνία δεν έτυχε της έγκρισης του Υπουργού Εσωτερικών, όπως προνοείται στο άρθρο 64(1) του περί Δήμων Νόμου για συμβάσεις η διάρκεια των οποίων υπερβαίνει τα 5 έτη.

Ο Δήμαρχος μου ανέφερε ότι η ετοιμασία ειδικής μελέτης για μέτρηση του οφέλους και του κόστους που θα προκύψουν, η οποία προβλέπεται στους όρους της συμφωνίας, θα δρομολογηθεί το συντομότερο, μετά και τη λειτουργία του προγράμματος. Μου ανέφερε επίσης ότι έχει ήδη ζητηθεί η έγκριση της συμφωνίας από το Υπουργείο Εσωτερικών, ενέργεια η οποία όμως θα έπρεπε να είχε γίνει πριν την υπογραφή της συμφωνίας.

#### **Τέλος θεάματος.**

(α) Σύμφωνα με τα άρθρα 85(2)(i)(ii) και (iii) του περί Δήμων Νόμου, το Δημοτικό Συμβούλιο θα πρέπει να προνοεί όπως, για κάθε πρόσωπο που πληρώνει για να εισέρχεται σε δημόσιο θέαμα, το εισιτήριο εισόδου είναι χαρτοσημασμένο ή σημειωμένο κατά τρόπο που να δεικνύεται ότι το τέλος πληρώθηκε και να καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο το τέλος εισπράττεται και πληρώνεται.

Παρατηρήθηκε ότι σε κάποιες περιπτώσεις καλλιτεχνικών εκδηλώσεων δεν ακολουθείται η διαδικασία υποβολής των εισιτηρίων στον Κλάδο Φορολογιών του Δήμου για σήμανση, πριν από την πραγματοποίηση των εκδηλώσεων, με αποτέλεσμα να παρατηρούνται περιπτώσεις καλλιτεχνικών εκδηλώσεων για τις οποίες δεν καταβλήθηκε το τέλος θεάματος.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι για τις πιο πάνω περιπτώσεις, οι οποίες είναι ελάχιστες, λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για είσπραξη του τέλους θεάματος εκ των υστέρων.

(β) Διαπιστώθηκαν επίσης περιπτώσεις καλλιτεχνικών εκδηλώσεων για τις οποίες οι οργανωτές απαλλάχθηκαν από την καταβολή τέλους θεάματος, παρόλο ότι αυτές οι εξαιρέσεις δεν εμπίπτουν στις εξαιρέσεις του άρθρου 85(2)(i)(iv) του περί Δήμων Νόμου, σύμφωνα με το οποίο το Δημοτικό Συμβούλιο έχει την εξουσία να εξαιρεί την πληρωμή του τέλους θεάματος ή να επιστρέφει στο σύνολο ή οποιοδήποτε μέρος του τέλους σε περίπτωση οποιουδήποτε δημόσιου θεάματος, οι εισπράξεις του οποίου διατίθενται για φιλανθρωπικούς, εκπαιδευτικούς ή αγαθοεργούς σκοπούς ή για την προώθηση των αθλημάτων ή του αθλητισμού.

Σημείωσα ότι ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, σε επιστολή του προς το Δήμο Λευκωσίας, ημερ. 3.3.2005, σχετικά με το θέμα του τέλους θεάματος, αναφέρει ότι δεν επιτρέπεται η διακριτική ευχέρεια των Αρμοδίων Αρχών να εγκρίνουν, κατά το δοκούν, εξαιρέσεις από την είσπραξη του τέλους αυτού και υποδεικνύει ότι οποιεσδήποτε εξαιρέσεις από την καταβολή του τέλους, είτε αυτές εφαρμόζονται παγκύπρια, είτε ανά Δήμο ξεχωριστά, μπορούν να επιτραπούν, εφόσον όμως είναι θεσμοθετημένες και χορηγούνται με σαφή, διάφανα και αντικειμενικά κριτήρια που θα είναι εκ των προτέρων γνωστά στους εμπλεκόμενους.

Ο Δήμαρχος μου ανέφερε ότι το Δημοτικό Συμβούλιο έχει αποφασίσει όπως εισπράττεται πάντοτε το τέλος θεάματος και ότι σε μεταγενέστερο στάδιο θα μελετά τυχόν αιτήματα για επιστροφή του τέλους, νοουμένου ότι αυτά εμπίπτουν στις πρόνοιες του Νόμου, χωρίς ωστόσο να γίνεται

οποιαδήποτε αναφορά στον καθορισμό κριτηρίων για εξαιρέσεις από την καταβολή τέλους θεάματος.

**(γ) Ποδοσφαιρικές συναντήσεις στο ΓΣΠ.** Μέχρι τις 30.9.2002, ο Δήμος επέβαλλε και εισέπραττε τέλος θεάματος επί του 30% της τιμής του εισιτηρίου εισόδου των ποδοσφαιρικών αγώνων που διεξάγονταν στο ΓΣΠ, ενώ για το υπόλοιπο 70%, που αποτελούσε αθλητόσημο, δεν υπολογιζόταν ούτε και εισπραττόταν τέλος θεάματος.

Με τη σύμφωνη γνώμη του νομικού του συμβούλου, ο Δήμος αποφάσισε, από 1.10.2002, την επιβολή τέλους θεάματος επί της συνολικής τιμής του εισιτηρίου, αποστέλλοντας χρεωστικό δελτίο στον ΚΟΑ για την καταβολή του τέλους θεάματος που αναλογούσε και στο υπόλοιπο 70% του εισιτηρίου.

Ο ΚΟΑ, αφού εξασφάλισε δική του νομική συμβουλή, αρνείται να καταβάλει οποιοδήποτε ποσό προς το Δήμο, με αποτέλεσμα το οφειλόμενο ποσό τέλους θεάματος από το επιπρόσθετο ποσοστό του 70%, να ανέλθει στις 31 Δεκεμβρίου 2006 σε £1.005.951, το οποίο παρουσιάζεται στο λογαριασμό «Χρεωστών» του Δήμου.

Σε σχετική του επιστολή, ημερ. 21.12.2006, προς το Δήμο, ο ΚΟΑ εισηγήθηκε τον καθορισμό κυβερνητικής πολιτικής για το θέμα του τέλους θεάματος και τη λήψη σχετικής απόφασης από το Υπουργικό Συμβούλιο, η οποία να είναι δεσμευτική για όλους, κάτι με το οποίο διαφώνησε ο νομικός σύμβουλος του Δήμου, ο οποίος σε σχετική του γνωμάτευση, ημερ. 13.2.2007, αναφέρει ότι η διαφορά μεταξύ Δήμου και ΚΟΑ ανάγεται σε χρηματική διαφορά και ότι πρέπει να προωθηθεί μέσω πολιτικής αγωγής και όχι μέσω διαιτησίας, καθότι αυτό θα πλήξει τα συμφέροντα του Δήμου.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι το Μάιο 2007, ο Δήμος καταχώρισε πολιτική αγωγή εναντίον του ΚΟΑ, για ανάκτηση δικαιωμάτων συνολικού ύψους £1.097.881, για την περίοδο μέχρι 31.5.2007.

**Πολυκινηματογράφος.** Συγκεκριμένη εταιρεία, η οποία διαχειριζόταν πολυκινηματογράφο που άρχισε τη λειτουργία του στις 21.4.2002, δεν κατέβαλε μέχρι σήμερα οποιοδήποτε ποσό τέλους θεάματος για τα εισιτήρια εισόδου των κινηματογραφικών παραστάσεων, με αποτέλεσμα ο Δήμος να λάβει δικαστικά μέτρα εναντίον της, αξιώνοντας από αυτή την καταβολή τέλους θεάματος για την περίοδο 21.4.2002-31.12.2005, που, σύμφωνα με στοιχεία του Δήμου, ανέρχόταν σε £535.015.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι ο Δήμος έχει προχωρήσει στην καταχώριση πολιτικών αγωγών εναντίον των ιδιοκτητών του πολυκινηματογράφου, για ανάκτηση των δικαιωμάτων του από την έναρξη της λειτουργίας του μέχρι 31.12.2005, οι οποίες βρίσκονται στο στάδιο της εκδίκασης.

**Άδειες λειτουργίας πρατηρίων πετρελαιοειδών.** Παρόλο ότι ο Δήμος φαίνεται να άσκησε έντονη πίεση προς τις εταιρείες πετρελαιοειδών και τους πρατηριούχους για την υποβολή αίτησης στην Πολεοδομική Αρχή για εξασφάλιση της σχετικής άδειας, εντούτοις παρατηρήθηκε και πάλι ότι για τα 21 από τα 25 πρατήρια πετρελαιοειδών που λειτουργούσαν στην περιοχή του Δήμου, μέχρι την ημέρα του ελέγχου δεν εκδόθηκε άδεια λειτουργίας για τα έτη 1994-2006 και δεν εισπράχθηκαν τα σχετικά δικαιώματα, όπως προνοείται στον περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμο.

**Διαγραφές καθυστερήσεων.** Οι συνολικές διαγραφές για το 2005 ανήλθαν στις £125.208, σε σύγκριση με £111.854 το 2004. Διαπιστώθηκε και πάλι ότι για τη διαγραφή καθυστερήσεων πέραν των £150 δεν ζητείται η εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών, όπως προνοείται στο άρθρο 85(2)(ιε) του Νόμου, εξουσία που παραχωρήθηκε στον Έπαρχο.

#### **Ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης.**

**(α)** Σύμφωνα με τους Κανονισμούς 8.2(α)(β) και 18(1) των περί Τροχαίας Δημοτικών Κανονισμών Στροβόλου (Κ.Δ.Π. 28/1999), κανένα πρόσωπο δύναται να διαμορφώνει, ανεγείρει ή επιτρέπει την κατασκευή και λειτουργία υπαίθριου ή καλυμμένου χώρου στάθμευσης, χωρίς να εξασφαλίσει εκ των προτέρων άδεια οικοδομής και άδεια λειτουργίας, αντίστοιχα, από το Δημοτικό Συμβούλιο.

**(β)** Σύμφωνα με τον Κανονισμό 19(β), στους ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης δεν επιτρέπεται η είσπραξη δικαιωμάτων, το ύψος των οποίων δεν έχει καθοριστεί προηγουμένως από το Δημοτικό Συμβούλιο και τα οποία δεν αναγράφονται στην άδεια λειτουργίας του χώρου.

Σύμφωνα με στοιχεία του Δήμου, στα δημοτικά του όρια λειτουργούσαν, μέχρι το Μάιο 2007, πέντε ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης, χωρίς να εξασφαλίσουν άδεια λειτουργίας και χωρίς να καταβάλουν στο Δήμο τα δικαιώματα που προνοούν οι Κανονισμοί.

Στις 18.5.2007 στάληκε από το Δήμο επιστολή προς τους ιδιοκτήτες των τεσσάρων από τους πέντε ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης (για τον πέμπτο είχε ήδη εξασφαλιστεί άδεια οικοδομής), ζητώντας από αυτούς όπως αποταθούν εντός δύο μηνών στον Επαρχιακό Λειτουργό του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως για εξασφάλιση πολεοδομικής άδειας, την οποία ακολούθως να καταθέσουν στο Δήμο μαζί με αίτηση για την έκδοση άδειας οικοδομής και άδεια λειτουργίας, διαφορετικά ο Δήμος θα προέβαινε σε όλα τα προβλεπόμενα από το Νόμο, χωρίς άλλη προειδοποίηση.

Παρατήρησα ότι ο Δήμος φαίνεται να εξακολουθεί να μην ασκεί έλεγχο στα δικαιώματα που εισπράττονται στους ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης και, ενόψει αυτού, δεν αποκλείεται η διάπραξη αισχροκέρδειας σε βάρος των πολιτών από μέρους των ιδιοκτητών χώρων στάθμευσης.

Αναφορικά με το θέμα της αισχροκέρδειας σε βάρος των πολιτών, ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι αυτό απασχόλησε τη Βουλή των Αντιπροσώπων και ότι η Ένωση Δήμων ετοίμασε και απέστειλε προσχέδιο ενιαίων Κανονισμών για ομοιόμορφη ρύθμιση του θέματος.

## **5.8 ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΔΟΜΕΤΙΟΥ**

### **Μέρος Α**

**Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο.** Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2006, οι οποίες υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει στις αρχές του 2008. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2005.

#### **Οικονομική κατάσταση.**

**(α) Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις κατά το έτος 2005 παρουσίασαν πλεόνασμα ύψους £381.802, σε σύγκριση με £113.825 το 2004.

**(β) Έσοδα.** Τα έσοδα του Δήμου κατά το έτος 2005 ανήλθαν σε £2.264.736, σε σύγκριση με £1.940.119 το 2004, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση £324.617 ή ποσοστό 16,7%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εσόδων από κρατική χορηγία (£196.563) και ανάκτηση εξόδων (£103.432). Στα έσοδα του Δήμου περιλαμβάνεται κρατική χορηγία ύψους £1.069.521, σε σύγκριση με £872.958 το 2004.

**(γ) Έξοδα.** Τα έξοδα του Δήμου κατά το έτος 2005 ανήλθαν σε £1.882.934, σε σύγκριση με £1.826.294 το 2004, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση £56.640 ή ποσοστό 3,1%.

**(δ) Μακροπρόθεσμες/βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.** Οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις του Δήμου ανέρχονταν στις 31.12.2005 σε £1.957.426, σε σύγκριση με £1.598.386 το 2004, ενώ οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις ανέρχονταν στις £738.397. Στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις περιλαμβάνονται οι δόσεις δανείων που ήταν πληρωτέες εντός ενός έτους, ύψους £605.879 (£504.138 το 2004).

**(ε) Λογαριασμός δανείων.** Το υπόλοιπο των δανείων του Δήμου από τους Δανειστικούς Επιτρόπους και από τις εμπορικές τράπεζες ανήλθε στις 31.12.2005 σε £2.563.305, σε σύγκριση

με £2.102.524 το 2004. Η υποχρέωση της Κυπριακής Δημοκρατίας έναντι των δανείων του Δήμου στις 31.12.2005 ήταν £546.382.

**Εσωτερικός έλεγχος.** Ο Δήμος ανέθεσε, από τον Απρίλιο του 2004, τη διενέργεια εσωτερικού ελέγχου σε ελεγκτικό γραφείο. Παρά τη βελτίωση που παρατηρήθηκε, το σύστημα εσωτερικού ελέγχου συνεχίζει να παρουσιάζει ορισμένες αδυναμίες, όπως:

- Την αδυναμία του συστήματος παρακολούθησης των καθυστερημένων φορολογιών, με αποτέλεσμα τη μη λήψη μέτρων για την είσπραξή τους.
- Τη μη τήρηση του μητρώου καθαρισμού οικοπέδων, του μητρώου συντήρησης λογισμικού και του μητρώου μηχανογραφικού εξοπλισμού/λογισμικού.
- Τη μη καταμέτρηση των βιβλίων της βιβλιοθήκης και τη μη υποβολή στην Υπηρεσία μου πιστοποιητικού φυσικής καταμέτρησης.

### Προσωπικό.

(α) Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσε ο Δήμος κατά τα έτη 2004 και 2005, μαζί με το ανάλογο κόστος:

	2005	2004
<b>Υπαλληλικό προσωπικό:</b>		
Μόνιμοι	19	19
Έκτακτοι	4	3
	<u>23</u>	<u>22</u>
<b>Εργατικό προσωπικό:</b>		
Τακτικοί	42	41
Έκτακτοι/εποχιακοί	5	-
	<u>47</u>	<u>41</u>
<b>Σύνολο</b>	<b><u>70</u></b>	<b><u>63</u></b>
<b>Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές:</b>		
Υπαλληλικό προσωπικό	460.399	434.533
Εργατικό προσωπικό	571.288	501.062
<b>Σύνολο</b>	<b><u>1.031.687</u></b>	<b><u>935.595</u></b>
<b>Μέσος όρος αποδοχών:</b>		
Υπαλληλικό προσωπικό	20.017	19.751
Εργατικό προσωπικό	12.155	12.221

(β) Κατά την έγκριση της οργανωτικής δομής του Δήμου από τον Υπουργό Εσωτερικών στις 18.4.2005, η θέση της Γενικής Φροντίστριας, η οποία πληρώθηκε από 1.9.1998 με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, χωρίς να υπάρχει εγκριμένη θέση και η οποία συνεχίζει να είναι κατειλημμένη μέχρι σήμερα, δεν εγκρίθηκε.

**Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.** Σύμφωνα με αναλογιστική μελέτη που έγινε το 2005, η υποχρέωση του Δήμου για ελλειμματικές εισφορές ανερχόταν, μέχρι 31.12.2004, σε £893.000. Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 28.6.2005 την αναγνώριση των πιο πάνω ελλειμματικών εισφορών στο Λογαριασμό Εσόδων και Εξόδων σε περίοδο πέντε χρόνων, αρχής γενομένης το 2006 και την υιοθέτηση μίας εκ των τεσσάρων εισηγήσεων του αναλογιστή, για αποπληρωμή των ελλειμματικών εισφορών σε 20 χρόνια, με την καταβολή ποσού ύψους £74.000 το χρόνο, με πρώτη δόση το 2006.

**Διαγραφή οφειλής προς το Δήμο.** Χωρίς να του παρέχεται τέτοια εξουσία, το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 31.1.2006 τη διαγραφή ποσού ύψους £6.850, που οφειλόταν από πρώην Δήμαρχο, για οικονομικούς και ανθρωπιστικούς λόγους και για λόγους υγείας. Το πιο πάνω ποσό αποτελεί υπόλοιπο ποσού ύψους £10.103,54, που δαπανήθηκε αντικανονικά κατά τα έτη 1995 και 1996 από τον πρώην Δήμαρχο, κατά παράβαση του άρθρου 69 του περί Δήμων Νόμου, για την αποπληρωμή του οποίου υπογράφηκε συμφωνία, η οποία προνοούσε την καταβολή δόσεων ύψους £300 το μήνα. Αξίζει να σημειωθεί ότι στον πρώην Δήμαρχο καταβάλλεται από το Δήμο μηνιαία σύνταξη. Επισημαίνεται επίσης ότι για τη διαγραφή του πιο πάνω ποσού δεν ζητήθηκε η έγκριση του Υπουργείου Εσωτερικών, όπως προνοείται στο άρθρο 85(2)(ιε) του Νόμου, εξουσία που παραχωρήθηκε στον Έπαρχο.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι ζητήθηκε πρόσφατα έγκριση για τη διαγραφή, σύμφωνα με το άρθρο 85(2)(ιε) του Νόμου, ενέργεια, η οποία, ωστόσο, θα έπρεπε να είχε προηγηθεί της διαγραφής.

**Μηχανογράφηση υπηρεσιών του Δήμου.** Η μηχανογράφηση των υπηρεσιών του Δήμου παρουσιάζει τις πιο κάτω αδυναμίες.

(α) Το σύστημα δεν παρέχει τη δυνατότητα καθορισμού ευθυνών των χρηστών, με αποτέλεσμα όλοι οι χρήστες να έχουν ελεύθερη πρόσβαση σε ολόκληρο το σύστημα, ενώ θα έπρεπε κάθε χρήστης να έχει περιορισμένη πρόσβαση, ανάλογα με την εργασία που εκτελεί.

(β) Οι καταστάσεις που τυπώνονται από το σύστημα είναι σε μορφή ηλεκτρονικού κειμένου (αρχείο WordPad), το οποίο επιτρέπει στο χρήστη να τροποποιεί τα δεδομένα στις καταστάσεις. Παρόλο ότι τα πραγματικά δεδομένα της βάσης (database) δεν αλλοιώνονται, η κατάσταση αυτή εγκυμονεί κινδύνους.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι μελετούνται επιπλέον τρόποι διασφάλισης του συστήματος.

**Δικαιώματα διαφημιστικών πινακίδων.** Οι υπηρεσίες του Δήμου προέβησαν κατά το 2005 σε καταγραφή των διαφημιστικών πινακίδων που είναι αναρτημένες στην περιοχή του Δήμου και από τις καταστάσεις που ετοιμάστηκαν φαίνεται ότι έχουν καταγραφεί 186 διαφημιστικές πινακίδες, από τις οποίες μόνο για τις 5 εξασφαλίστηκε άδεια και πληρώθηκαν τα σχετικά δικαιώματα (£125) κατά το 2005.

Εισηγήθηκα όπως, για όσες από τις υπόλοιπες διαφημιστικές πινακίδες πληρούνται οι απαραίτητες προϋποθέσεις, εκδοθούν άδειες, μετά από αίτηση των ιδιοκτητών τους και εισπραχθούν δικαιώματα, ενώ για τις υπόλοιπες να ληφθούν μέτρα για την απομάκρυνσή τους.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι το Δημοτικό Συμβούλιο έδωσε οδηγίες για νέα καταγραφή των διαφημιστικών πινακίδων, ώστε να διαπιστωθεί κατά πόσο αυτές μπορούν να εγκριθούν ή να αφαιρεθούν.

**Καθυστερήσεις εσόδων.** Οι καθυστερήσεις εσόδων στις 31.12.2005 ανήλθαν σε £1.339.272, σε σύγκριση με £1.147.002 το 2004. Επισημαίνεται ότι ποσά συνολικού ύψους £113.893, που αφορούν σε χρεώστες τελών σκυβάλων (£66.419), επαγγελματικής άδειας της περιόδου 1990-1999 (£29.085) και δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας της περιόδου 1985-2000 (£18.389) δεν περιλαμβάνονται στους χρεώστες, λόγω ελλিপών στοιχείων των οφειλετών, όπως, πλήρες όνομα, διεύθυνση και αριθμό ταυτότητας. Ζήτησα όπως για τις πιο πάνω καθυστερήσεις γίνει περαιτέρω διερεύνηση, ώστε να βρεθούν όλα τα στοιχεία των φορολογουμένων και τα οφειλόμενα ποσά να συμπεριληφθούν στους χρεώστες.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι τα υπόλοιπα καθυστερημένων φορολογιών των ετών 1985-2000, θα απασχολήσουν την Επιτροπή Οικονομικού Ελέγχου, ώστε να διαπιστωθεί κατά πόσο

μπορούν να εντοπιστούν οι οφειλέτες ή θα διαγραφούν, βάσει των προνοιών του περί Δήμων Νόμου.

**Άδειες λειτουργίας πρατηρίων πετρελαιοειδών.** Σύμφωνα με τον περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμο, για τη λειτουργία των πρατηρίων πετρελαιοειδών απαιτείται η έκδοση άδειας λειτουργίας από το Δήμο. Σύμφωνα με στοιχεία του Δήμου, στην περιοχή του λειτουργούσαν, μέχρι το Σεπτέμβριο 2007, 4 πρατήρια πετρελαιοειδών, από τα οποία μόνο ένα έχει εξασφαλίσει άδεια λειτουργίας για το 2006 και 2007. Σύμφωνα με τα πιο πάνω στοιχεία, ο λόγος για τον οποίο δεν εκδόθηκαν οι άλλες άδειες λειτουργίας είναι ότι εκκρεμεί η έκδοση πολεοδομικής άδειας και άδειας οικοδομής για προσθήκες/μετατροπές που έγιναν στα πρατήρια. Παρατήρησα ότι εναντίον των ιδιοκτητών των 3 πρατηρίων που λειτουργούν παράνομα δεν λήφθηκαν οποιαδήποτε μέτρα για συμμόρφωση με τις πρόνοιες της σχετικής Νομοθεσίας.

## 5.9 ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΟΥ

### Μέρος Α

**Τελικοί λογαριασμοί.** Ενώ, σύμφωνα με το άρθρο 80 του περί Δήμων Νόμου, οι τελικοί λογαριασμοί πρέπει να ετοιμάζονται με βάση τη λογιστική αρχή των δεδουλευμένων εσόδων και εξόδων, ο Δήμος, όπως και τα προηγούμενα χρόνια, συνεχίζει να ετοιμάζει τελικούς λογαριασμούς εισπράξεων και πληρωμών, οι οποίοι απεικονίζουν μόνο την ταμειακή κατάσταση.

#### Οικονομική κατάσταση.

**(α) Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις για τα έτη 2005 και 2006 παρουσίασαν έλλειμμα £744.334 και πλεόνασμα £808.099, αντίστοιχα, σε σύγκριση με έλλειμμα £221.561 το 2004. Το σημαντικό πλεόνασμα που προέκυψε κατά το 2006 οφείλεται κυρίως στην αύξηση στις εισπράξεις λόγω σύναψης δανείου ύψους £1.100.000 (ανέγερση Δημοτικού Μεγάρου), από το οποίο δαπανήθηκε μόνο ποσό ύψους £347.577 και από τη μείωση των πληρωμών κατά £400.179.

**(β) Εισπράξεις.** Οι εισπράξεις του Δήμου κατά τα έτη 2005 και 2006 ανήλθαν σε £1.009.956 και £2.162.210, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £1.132.260 το 2004, δηλαδή παρουσίασαν μείωση £122.304 ή ποσοστό 10,8% το 2005, σε σύγκριση με το 2004 και αύξηση £1.152.254 ή ποσοστό 114,1% το 2006, σε σύγκριση με το 2005. Η μείωση των εισπράξεων κατά το 2005 οφείλεται κυρίως στη μείωση της κρατικής κρατικής χορηγίας και συνεισφοράς για έργα ανάπτυξης (£222.452), ενώ σημειώθηκαν παράλληλα αυξήσεις σε ορισμένα άλλα Κονδύλια εισπράξεων. Η σημαντική αύξηση των εισπράξεων κατά το 2006 οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εισπράξεων από σύναψη δανείων (£1.100.000). Στις εισπράξεις του Δήμου περιλαμβάνεται κρατική χορηγία και συνεισφορές για έργα ανάπτυξης ύψους £557.807 για το έτος 2005 και £677.041 για το 2006.

**(γ) Πληρωμές.** Οι πληρωμές του Δήμου κατά τα έτη 2005 και 2006 ανήλθαν σε £1.754.290 και £1.354.111, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £1.353.821 το 2004, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση £400.469 ή ποσοστό 29,6% το 2005, σε σύγκριση με το 2004 και μείωση £400.179 ή ποσοστό 22,8% το 2006, σε σύγκριση με το 2005. Η αύξηση των πληρωμών κατά το 2005 οφείλεται κυρίως στην αύξηση των δαπανών για αναπτυξιακά έργα (£385.857), ενώ η μείωση των πληρωμών κατά το 2006 οφείλεται κυρίως στη μείωση των δαπανών για αναπτυξιακά έργα (£631.733), ενώ σημειώθηκαν παράλληλα αυξήσεις σε ορισμένα άλλα Κονδύλια πληρωμών, όπως, για παράδειγμα, την υδατοπρομήθεια (£115.558).

#### Προϋπολογισμοί.

**(α) Τακτικός Προϋπολογισμός.** Ο Προϋπολογισμός του Δήμου κατά τα έτη 2005 και 2006 ήταν ελλειμματικός κατά £409.631 και £608.406, αντίστοιχα, μη λαμβανομένων υπόψη των

εισπράξεων από δάνεια, κρατικές χορηγίες και μεταφορές καταθέσεων, όπως προνοούν οι όροι έγκρισης του Προϋπολογισμού.

Εισηγήθηκα και πάλι όπως καταβληθούν προσπάθειες για ισοσκελισμό του Τακτικού Προϋπολογισμού, για να υπάρξει συμμόρφωση με τους όρους έγκρισης του Προϋπολογισμού, οι οποίοι αναφέρουν ότι ο Τακτικός Προϋπολογισμός πρέπει να είναι ισοσκελισμένος ή ακόμη και πλεονασματικός, για την αυτοχρηματοδότηση μέρους των επενδυτικών δαπανών. Σημειώνεται ότι η μεταβατική περίοδος για μη ισοσκέλιση του Προϋπολογισμού, που παραχωρήθηκε από τον Υπουργό Εσωτερικών το 1996, ανανεώνεται συνεχώς.

**(β) Προϋπολογισμός Αναπτύξεως.** Κατά τα έτη 2005 και 2006, σημαντικά ποσά δαπανών, που περιλαμβάνονται στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως, παρέμειναν αδαπάνητα, λόγω κυρίως της μη εκτέλεσης ή της μη συμπλήρωσης των έργων.

Έτος	Προϋπολογισμός £	Πραγματικές δαπάνες £	Αδαπάνητα ποσά £	Ποσοστό απόκλισης %
2005	2.775.000	1.102.572	1.672.428	60,3
2006	2.850.000	470.839	2.379.161	83,5

Εισηγήθηκα και πάλι όπως ο Προϋπολογισμός Αναπτύξεως ετοιμάζεται πάνω σε πιο ορθολογιστική και ρεαλιστική βάση, έτσι ώστε να συμβαδίζει, κατά το δυνατόν, με τη δυνατότητα εκτέλεσής του.

**Εσωτερικός έλεγχος.** Πέραν των προβλημάτων και αδυναμιών που παρατηρούνται, λόγω του γεγονότος ότι δεν έχουν ακόμη εγκριθεί Κανονισμοί Ταμείου Προνοίας και Κανονισμοί που να διέπουν τους γενικούς όρους υπηρεσίας των υπαλλήλων και την οικονομική διαχείριση του Δήμου, που αναφέρονται σε άλλες παραγράφους, παρατηρήθηκαν και πάλι αδυναμίες στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου που καλύπτει διάφορες δραστηριότητες και τομείς του Δήμου, όπως:

- Η παντελής έλλειψη ελέγχου στην Αποθήκη.
- Η μη τήρηση του μητρώου μηχανογραφικού εξοπλισμού και λογισμικού.
- Η μη άσκηση ελέγχου από δεύτερο υπάλληλο στις καταχωρίσεις υδατοπρομήθειας στον ηλεκτρονικό υπολογιστή.
- Η αδυναμία παρακολούθησης των καθυστερημένων φορολογιών, με αποτέλεσμα τη μη λήψη μέτρων για είσπραξή τους.

#### Προσωπικό.

**(α)** Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσε ο Δήμος κατά τα έτη 2005 και 2006, μαζί με το ανάλογο κόστος:

	2006	2005
<b>Υπαλληλικό προσωπικό:</b>		
Μόνιμοι	5	5
Έκτακτοι	3	3
	8	8
<b>Εργατικό προσωπικό:</b>		
Τακτικοί	5	5
<b>Σύνολο</b>	<b>13</b>	<b>13</b>

<b>Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές:</b>	<b>£</b>	<b>£</b>
Υπαλληλικό προσωπικό	122.756	109.222
Εργατικό προσωπικό	60.935	56.654
<b>Σύνολο</b>	<b>183.691</b>	<b>165.876</b>
<b>Μέσος όρος αποδοχών:</b>		
Υπαλληλικό προσωπικό	15.345	13.653
Εργατικό προσωπικό	12.187	11.331

**(β) Έγκριση της δομής των θέσεων του Δήμου/σχέδια υπηρεσίας.** Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών, με επιστολή του ημερ. 14.8.2003, πληροφόρησε το Δήμο ότι, με τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Οικονομικών, εγκρίθηκε η δημιουργία των τεσσάρων ήδη κατειλημμένων θέσεων (2 Βοηθοί Γραμματειακοί Λειτουργοί, 1 Εισπράκτορας-Ζυγιστής και 1 Εισπράκτορας Υδατοπρομήθειας) και η δημιουργία της θέσης Δημοτικού Γραμματέα.

Για τις θέσεις Εισπράκτορα-Ζυγιστή και Εισπράκτορα Υδατοπρομήθειας το Δημοτικό Συμβούλιο δεν έχει ακόμη καταρτίσει και δημοσιεύσει στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας σχέδια υπηρεσίας, τα οποία, σύμφωνα με το άρθρο 53 του περί Δήμων Νόμου, που τροποποιήθηκε στις 5.11.2004, καταρτίζουν και εφαρμόζουν πλέον οι ίδιοι οι Δήμοι.

**(γ)** Στις 29.1.2004, το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε την πρόσληψη έκτακτης γραφέας για περίοδο 6 μηνών, χωρίς να υπάρχει εγκεκριμένη κενή θέση, η εργοδότηση της οποίας ανανεωνόταν κάθε έξι μήνες μέχρι τις 19.10.2006, όταν το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε όπως η πιο πάνω θεωρηθεί ως έκτακτη υπάλληλος αορίστου χρόνου.

#### **Μερική απασχόληση ιδιώτη για εκτέλεση καθηκόντων της θέσης του Δημοτικού Μηχανικού.**

**(α)** Από έρευνα που διενεργήθηκε από την Υπηρεσία μου, διαπιστώθηκε ότι για την εκτέλεση των καθηκόντων της θέσης του Δημοτικού Μηχανικού, το Δημοτικό Συμβούλιο, μετά από προκήρυξη, αποφάσισε την πρόσληψη ιδιώτη πολιτικού μηχανικού, μέλους του ΕΤΕΚ, για μερική απασχόληση από 15.3.1989.

Μεταξύ του Δήμου και του ιδιώτη πολιτικού μηχανικού, ο οποίος απασχολείται μέχρι σήμερα, ουδέποτε υπογράφηκε οποιαδήποτε συμφωνία, στην οποία να καθορίζεται η εργασιακή τους σχέση, το καθεστώς, η περίοδος και οι όροι απασχόλησής του.

Αναφορικά με το καθεστώς εργοδότησης του πιο πάνω, ο Δήμος ζήτησε στις 15.7.2005 γνωμάτευση από το νομικό του σύμβουλο, ο οποίος σε επιστολή του ημερ. 28.7.2005, αναφέρει ότι, κατά τη γνώμη του, ο εν λόγω ιδιώτης εργοδοτείται με καθεστώς «αορίστου χρονικής διάρκειας», με όλα τα ωφελήματα που δικαιούνται υπάλληλοι σε ανάλογη θέση στο Δήμο Αθηνών ή σε άλλο Δήμο.

**(β)** Από την έρευνα διαπιστώθηκε επίσης ότι εν γνώσει του Δημοτικού Συμβουλίου και με τη σιωπηρή, όπως φαίνεται, συναίνεσή του, ο εν λόγω ιδιώτης ασκεί και ως αυτοτελώς εργοδοτούμενος το επάγγελμα του πολιτικού μηχανικού και διατηρεί προς το σκοπό αυτό ιδιωτικό αρχιτεκτονικό γραφείο, το οποίο, μάλιστα, αναλαμβάνει την εκπόνηση σχετικών μελετών και αρχιτεκτονικών σχεδίων και για έργα που εκτελούνται εντός των δημοτικών ορίων της Αθηνών, τα οποία εξετάζει ο ίδιος, υπό την ιδιότητά του ως εργοδοτούμενος του Δήμου, για την έκδοση των σχετικών αδειών.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο που έγινε σε 30 φακέλους αδειών οικοδομής και διαχωρισμού οικοπέδων, της περιόδου 1.1.2004-30.6.2007, που εγκρίθηκαν, διαπιστώθηκε ότι για 11 από αυτές τα αρχιτεκτονικά σχέδια είχαν εκπονηθεί από το ιδιωτικό αρχιτεκτονικό γραφείο του εν λόγω πολιτικού μηχανικού.



Ο Δήμος ζήτησε σχετική γνωμάτευση κατά πόσο τίθεται θέμα ασυμβίβαστου, μεταξύ της ιδιότητάς του ως εκτελών καθήκοντα Δημοτικού Μηχανικού και της ιδιωτικής του απασχόλησης, ιδιαίτερα όσον αφορά στην ανάληψη μελετών για αναπτύξεις στην περιοχή του Δήμου Αθηνών και ο νομικός του σύμβουλος αποφάνθηκε ότι εναπόκειται στο Δημοτικό Συμβούλιο να αποφασίσει κατά πόσο θα εξακολουθεί να του επιτρέπει να ασκεί ιδιωτικές εργασίες που σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με τα καθήκοντα που εκτελεί στο Δήμο και ότι, σε αντίθετη περίπτωση, ο Δήμος θα πρέπει να κοινοποιήσει σ' αυτόν τη συγκεκριμένη του απόφαση και εάν αυτός δεν συμμορφωθεί, τότε μπορεί να τερματίσει την απασχόλησή του, χωρίς την καταβολή αποζημιώσεων.

Με βάση τα πιο πάνω, εξέφρασα την άποψη ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση υπάρχει θέμα ασυμβίβαστου μεταξύ της ιδιότητας του ιδιώτη πολιτικού μηχανικού, ως εκτελών καθήκοντα Δημοτικού Μηχανικού και της ενασχόλησής του ως αυτοτελώς εργοδοτούμενος, ιδιαίτερα όσον αφορά στην ανάληψη μελετών και ετοιμασία αρχιτεκτονικών σχεδίων για αναπτύξεις στην περιοχή του Δήμου Αθηνών και ως εκ τούτου ζήτησα τάχιστα να ληφθεί απόφαση από το Δημοτικό Συμβούλιο για άμεσο τερματισμό της ιδιωτικής του απασχόλησης.

Εισηγήθηκα επίσης όπως, ενόψει των αυξημένων αναγκών και της ιδιαίτερης ανάπτυξης του Δήμου Αθηνών (οικιστικής, βιομηχανικής, κτηνοτροφικής κ.λπ.), καθώς επίσης και του γεγονότος ότι η θέση του Δημοτικού Μηχανικού είναι νευραλγικής σημασίας και αποτελεί, σύμφωνα με το άρθρο 54(1)(α) του περί Δήμων Νόμου, μία από τις ανώτερες θέσεις του Δήμου, ο Δήμος υποβάλει, το συντομότερο δυνατόν, αίτηση για εξασφάλιση έγκρισης από το Υπουργείο Εσωτερικών για τη δημιουργία της εν λόγω θέσης και γίνουν όλες οι απαραίτητες ενέργειες για προκήρυξη και πλήρωσή της, σύμφωνα με τις ενδεδειγμένες διαδικασίες.

Σημειώνεται ότι προηγούμενο αίτημα του Δήμου για δημιουργία της θέσης Δημοτικού Μηχανικού απορρίφθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών στις 3.12.2004, το οποίο ζήτησε από το Δήμο όπως επαναφέρει το αίτημα αυτό σε μεταγενέστερο Προϋπολογισμό, κάτι το οποίο όμως δεν φαίνεται να έχει γίνει ακόμη.

#### **Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.**

(α) Το ποσοστό εισφοράς του Δήμου στο πιο πάνω Ταμείο, σύμφωνα με το άρθρο 6 των περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων Κανονισμών του Δήμου Αθηνών του 2001, καθορίστηκε σε 21% επί των απολαβών κάθε υπαλλήλου, με αναδρομική ισχύ από το 1986.

Σε αντίθεση με το πιο πάνω άρθρο, ο Δήμος δεν έχει καταθέσει μέχρι σήμερα κανένα ποσό στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων για τα έτη 1986–1999, εκτός από τη μεταφορά το 2000 του Ταμείου Προνοίας πέντε υπαλλήλων που εντάχθηκαν στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.

(β) Σύμφωνα με αναλογιστική μελέτη που έγινε το 2005, στην οποία αναφέρονται δύο εναλλακτικά σενάρια, με ηλικία αφυπηρέτησης το 60<sup>ο</sup> και 63<sup>ο</sup> έτος, η υποχρέωση του Δήμου για ελλειμματικές εισφορές ανερχόταν, μέχρι 31.12.2004, σε £186.000 και £168.000, αντίστοιχα, οι οποίες και θα πρέπει να αποπληρωθούν, σύμφωνα με τους αναλογιστές, είτε με πρόσθετες συνεισφορές για τα επόμενα 20 χρόνια, είτε με ένα συνολικό (τροποποιημένο) ποσοστό εισφοράς, συμπεριλαμβανομένης και της τρέχουσας υποχρέωσης, ίσο με 43,4% και 36,7%, αντίστοιχα, πάνω στις ετήσιες απολαβές των μόνιμων υπαλλήλων, μη συμπεριλαμβανομένου του 13<sup>ου</sup> μισθού, από την 1.1.2005. Η τρέχουσα υποχρέωση του Δήμου στο πιο πάνω Ταμείο υπολογίστηκε σε ποσοστό 25,1% και 22,6%, σε περίπτωση αφυπηρέτησης στο 60<sup>ο</sup> και 63<sup>ο</sup> έτος, αντίστοιχα.

Σημειώνεται ότι, χωρίς αιτιολόγηση, το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 11.12.2006 την αύξηση του ποσοστού της τρέχουσας εισφοράς από 21% σε 30%, με ισχύ από 1.1.2007, χωρίς ωστόσο να ληφθεί οποιαδήποτε απόφαση σχετικά με την αντιμετώπιση της ελλειμματικής εισφοράς.

Εισηγήθηκα όπως το Δημοτικό Συμβούλιο μελετήσει το θέμα και ληφθούν αποφάσεις ως προς τον τρόπο και χρόνο αποπληρωμής των πιο πάνω υποχρεώσεων του Δήμου, έναντι του Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.

**(γ) Μετοχές Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.** Παρατηρήθηκε και πάλι ότι οι 25 500 μετοχές της Επενδυτικής Εταιρείας «Δήμητρα Λτδ», που αποκτήθηκαν από πόρους του Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, εξακολουθούν να είναι στο όνομα του πρώην Δημοτικού Γραμματέα και ζητήσα όπως γίνουν οι κατάλληλες ενέργειες για τη μεταφορά τους στο όνομα του Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων του Δήμου.

#### **Δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας.**

**(α)** Ο Δήμος παρέλειψε κατά το 2005 να προμηθευτεί από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας τους καταλόγους που παρουσιάζουν την εκτιμημένη αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας που βρίσκεται εντός των δημοτικών ορίων, για σκοπούς επιβολής δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας και δεν επέβαλε τη σχετική φορολογία, όπως προνοείται στο άρθρο 74(1) του περί Δήμων Νόμου, με αποτέλεσμα, στις περιπτώσεις που ιδιοκτήτες ακίνητης περιουσίας προσέρχονταν στα γραφεία του Δήμου για να εξοφλήσουν το δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας, ο εισπράκτορας του Δήμου να εισπράττει ετήσιο τέλος πάνω στην αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας που παρουσιαζόταν στους καταλόγους του 2004.

**(β)** Λόγω της μη επιβολής φορολογίας κατά το 2005, οι καθυστερήσεις που παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις στις 31.12.2005 και οι οποίες εξήχθησαν αφού αφαιρέθηκαν οι εισπράξεις που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του 2005, από το ποσό της αρχικής φορολογίας, το οποίο υπολογίστηκε με βάση την επιβληθείσα φορολογία του 2004, πολλαπλασιαζόμενη επί 1,50, είναι λανθασμένες. Υπογραμμίζεται επίσης ότι για τις καθυστερήσεις του 2005 δεν ετοιμάστηκαν κατάλογοι καθυστερήσεων, στους οποίους να παρουσιάζονται αναλυτικά οι φορολογούμενοι και τα ποσά που οφείλουν.

**Δικαιώματα διαφημίσεων.** Όπως παρατηρήθηκε και τα προηγούμενα χρόνια, στην περιοχή του Δήμου υπάρχουν διαφημιστικές πινακίδες, για τις οποίες δεν εκδόθηκε σχετική άδεια από το Δήμο. Εισηγήθηκα όπως γίνουν όλες οι απαραίτητες ενέργειες για καταγραφή όλων των διαφημιστικών πινακίδων και έκδοση της σχετικής άδειας, γι' αυτές που πληρούν τις απαραίτητες προϋποθέσεις και είσπραξη των σχετικών δικαιωμάτων και λήψη μέτρων για τις παράνομες.

**Υδατοπρομήθεια.** Όπως και κατά τα προηγούμενα έτη, δεν υλοποιήθηκαν οι αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου, ημερ. 4.6.1998, 27.5.1999 και 6.6.2002, για διακοπή της παροχής νερού σε δημότες που όφειλαν σημαντικά ποσά, παρόλο που αυτοί παρέλειψαν να τακτοποιήσουν τις υποχρεώσεις τους, ούτε και λήφθηκαν οποιαδήποτε μέτρα εναντίον τους για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών.

**Κανονισμοί.** Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, δεν έχουν ακόμη εγκριθεί οι Κανονισμοί Ταμείου Προνοίας και Κανονισμοί που να διέπουν τους γενικούς όρους υπηρεσίας των υπαλλήλων και την οικονομική διαχείριση και λειτουργία του Δήμου, όπως προνοούν τα άρθρα 53(2) και 87(1) του Νόμου. Εισηγήθηκα επίσης όπως υιοθετηθούν από το Δημοτικό Συμβούλιο οι Δημοσιονομικές Οδηγίες και οι Κανονισμοί Αποθηκών που έχουν ετοιμαστεί από ειδική επιτροπή.

**Καλλινίκειο Δημοτικό Μέγαρο Αθένου.** Η ανάθεση της μελέτης για την κατασκευή του Δημοτικού Μεγάρου, έγινε μετά από αρχιτεκτονικό διαγωνισμό, με την υπογραφή συμφωνίας με ιδιώτες Αρχιτέκτονες, στις 6.11.1997. Η μελέτη συμπληρώθηκε τον Ιούνιο 1999, μετά από αναπροσαρμογή του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης, λόγω έλλειψης Κονδυλίων για την κατασκευή του έργου.

Οι προσφορές για την εκτέλεση του έργου ζητήθηκαν το Μάρτιο του 2001, δηλαδή με καθυστέρηση σχεδόν δύο χρόνων από τη συμπλήρωση της μελέτης, λόγω της οποίας οι αρχιτέκτονες απαίτησαν επιπρόσθετη αμοιβή.

Το συμβόλαιο για το έργο προέβλεπε την αποπεράτωσή του στις 15.8.2004, έναντι ποσού £1.540.000.

Μετά την έναρξη των εργασιών, λήφθηκαν αποφάσεις για αλλαγές στα σχέδια, όπως αύξηση της δυναμικότητας του καταφυγίου Πολιτικής Άμυνας, αρχαιολογικό εργαστήριο, αλλαγές σε μηχανολογικές και ηλεκτρικές εγκαταστάσεις κ.λπ. Το έργο αποπερατώθηκε τον Ιανουάριο 2006, έναντι δαπάνης περίπου £1.817.868, με καθυστέρηση 17,5 μηνών. Ο αρχιτέκτονας ενέκρινε παράταση 11 μηνών για δικαιολογημένες καθυστερήσεις και απομένει αδικαιολόγητη καθυστέρηση 6,5 μηνών για την οποία ευθύνεται ο εργολάβος.

Στο μεταξύ υποβλήθηκαν χρηματικές απαιτήσεις ύψους £1.167.000 από τον εργολάβο και £243.000 από τους Αρχιτέκτονες Μελετητές.

Με επιστολή μου στο Δήμαρχο και τα Μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου τον Ιούνιο 2007, επισήμανα ότι οι απαιτήσεις που υποβλήθηκαν βασίζονται κατά κύριο λόγο:

- (α) Στην καθυστέρηση στη ζήτηση των προσφορών.
- (β) Στην καθυστέρηση που προέκυψε στο στάδιο της κατασκευής.
- (γ) Στις αλλαγές που έγιναν στη διάρκεια της κατασκευής του έργου.

Παρατήρησα ότι βαθμό ευθύνης για τις αιτίες των απαιτήσεων φέρει το Δημοτικό Συμβούλιο, λόγω της προώθησης του έργου χωρίς να έχει εκ των προτέρων εξασφαλίσει τα αναγκαία Κονδύλια, καθώς και για τις άκαιρες αλλαγές που επέφερε στο οικοδομικό συμβόλαιο. Βαθμό ευθύνης για τις απαιτήσεις που προέκυψαν φέρουν και οι σύμβουλοι μελετητές διότι δεν προειδοποίησαν το Δήμο για τις συνέπειες των αλλαγών που έγιναν. Παρατήρησα επίσης ότι, ευθύνη για μη επαρκή προγραμματισμό (π.χ. έγκαιρος διορισμός υπεργολάβου μηχανολογικών) και έλλειψη ενημέρωσης προς το Δημοτικό Συμβούλιο, πιθανόν να φέρει και ο Συντονιστής του Έργου.

Παρατήρησα ότι επακόλουθο της μη έγκαιρης αξιολόγησης των απαιτήσεων του εργολάβου είναι η πιθανή επικάλυψη εκείνων των καθυστερήσεων που οφείλονται σε υπαιτιότητα του εργολάβου και η πιθανή καταβολή σε αυτόν αυξημένων αποζημιώσεων.

Λόγω της σοβαρότητας του θέματος και του ύψους των απαιτήσεων που έχουν υποβληθεί, ζήτησα όπως διεξαχθεί έρευνα, ώστε να εξακριβωθούν τυχόν παραλείψεις, λάθη και αδυναμίες στη διαχείριση της ανέγερσης του Καλλινίκειου Μεγάρου και να κατανεμηθούν τυχόν ευθύνες.

## 5.10 ΔΗΜΟΣ ΑΡΑΔΙΠΠΟΥ

### Μέρος Α

**Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο.** Ο Δήμος υπέβαλε τις οικονομικές καταστάσεις του 2006 για έλεγχο στις 30.8.2007, αντί μέχρι 30.4.2007, ενώ αυτές του 2005 υποβλήθηκαν στις 16.8.2006, αντί στις 30.4.2006, όπως καθορίζει το άρθρο 81(1) του Νόμου. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο για το έτος 2005.

#### Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις κατά το έτος 2005 παρουσίασαν πλεόνασμα £461.275, σε σύγκριση με έλλειμμα £115.158 το 2004, λόγω της σημαντικής αύξησης των εσόδων κατά £532.595 και της μείωσης στα έξοδα που ήταν £43.838.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα του Δήμου κατά το έτος 2005 ανήλθαν σε £3.224.741, σε σύγκριση με £2.692.146 το 2004, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση £532.595 ή ποσοστό 19,87%. Η αύξηση αυτή

οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εσόδων από κυβερνητική χορηγία (£244.327), υδατοπρομήθεια (£153.968), δικαιώματα από πολιτικούς γάμους (£93.546) και τέλη σκυβάλων (£38.789).

Στα έσοδα του Δήμου για το 2005 περιλαμβάνεται κρατική χορηγία ύψους £888.153 (£643.826 το 2004).

**(γ) Έξοδα.** Τα έξοδα του Δήμου κατά το έτος 2005 ανήλθαν σε £2.763.466, σε σύγκριση με £2.807.304 το 2004, δηλαδή παρουσίασαν μείωση £43.838 ή ποσοστό 1,6%.

**(δ) Εκτίμηση ακίνητης ιδιοκτησίας.** Κατά το έτος 2005, έγινε από ανεξάρτητο εκτιμητή η εκτίμηση της γης του Δημοτικού Μεγάρου/Ιατρείου και του Δημοτικού Σταδίου, η οποία μέχρι και το 2004 δεν παρουσιαζόταν στις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου, με αποτέλεσμα £750.000, να πιστωθούν σε ειδικό αποθεματικό.

**(ε) Έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης.** Λόγω του ότι στα ταμειακά διαθέσιμα ύψους £3.083.330 στις 31.12.2005, περιλαμβάνεται το αδαπάνητο υπόλοιπο των ταμειακών διαθεσίμων του λογαριασμού δανείων για την εκτέλεση διαφόρων αναπτυξιακών έργων, ύψους £2.090.749, οι οικονομικές καταστάσεις του 2005 παρουσιάζουν κεφάλαιο κίνησης ύψους £874.564, αντί έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης ύψους £1.216.185.

**(στ) Βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου.** Ο Δήμος θα μπορούσε να βελτιώσει περαιτέρω την οικονομική του κατάσταση ασκώντας με πιο αποτελεσματικό τρόπο τις εξουσίες που του παρέχει η σχετική νομοθεσία, λαμβάνοντας μέτρα για έγκαιρη είσπραξη των καθυστερήσεων φορολογιών, τελών και άλλων δικαιωμάτων, οι οποίες στις 31.12.2005 ανέρχονταν σε £614.061.

Ο Δήμαρχος μου ανέφερε ότι η τεράστια οικοδομική και εμπορική ανάπτυξη που παρατηρείται στην περιοχή του Δήμου και η συνεχής αύξηση της κρατικής χορηγίας προδιαγράφουν περαιτέρω βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου.

**(ζ) Μακροπρόθεσμες/βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.** Οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις του Δήμου ανέρχονταν στις 31.12.2005 σε £3.159.315, σε σύγκριση με £4.092.980 το 2004, ενώ οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις ανέρχονταν στις £3.757.447. Στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις περιλαμβάνονται οι δόσεις δανείων που ήταν πληρωτέες εντός ενός έτους και οι καθυστερημένες δόσεις δανείων ύψους £1.582.214.

**(η) Αποπληρωμή δανείων.** Λόγω οικονομικών δυσκολιών, ο Δήμος δεν καταβάλλει έγκαιρα τις τοκοχρεωλυτικές δόσεις των δανείων, με αποτέλεσμα οι καθυστερήσεις στις 31.12.2005 να ανέλθουν στις £544.019 και με επακόλουθο την πληρωμή τόκων υπερημερίας. Από το υπόλοιπο των δανείων στις 31.12.2005, ποσό ύψους £1.947.830 αποτελεί υποχρέωση της Κυπριακής Δημοκρατίας έναντι των δανείων του Δήμου.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι το πρόβλημα της αποπληρωμής των δανείων έχει επιλυθεί, μετά την ενοποίηση όλων των δανείων των Δήμων μέσω του Υπουργείου Οικονομικών και της Ένωσης Δήμων.

**Υπερβάσεις εξόδων.** Κατά το έτος 2005 παρατηρήθηκαν υπερβάσεις εξόδων, οι οποίες ξεπερνούσαν το 25% των προϋπολογισθέντων και εγκριθέντων ποσών, ποσοστό μέχρι του οποίου το Δημοτικό Συμβούλιο έχει εξουσία να δαπανά, χωρίς οποιαδήποτε περαιτέρω έγκριση, όπως προνοεί το άρθρο 66 του Νόμου.

Ο Δήμαρχος μου ανέφερε ότι οι υπερβάσεις που σημειώθηκαν ήταν λόγω έκτακτων αναγκών και επείγουσων εργασιών.

**Εσωτερικός έλεγχος.** Όπως ανέφερα και στην Έκθεσή μου για το 2005, το σύστημα εσωτερικού ελέγχου συνεχίζει να παρουσιάζει αδυναμίες και ελλείψεις στις διάφορες δραστηριότητες του Δήμου, όπως:

- Τη μη συμφιλίωση των μητρώων αδειών οικοδομής, αποζημιώσεων για σχίσματα σε δρόμους και καθαρισμού οικοπέδων, με τους λογαριασμούς εσόδων του Γενικού Καθολικού.
- Τη μη παρακολούθηση των υποθέσεων που στάληκαν σε δικηγόρους.
- Τη μη διενέργεια ελέγχου στην αποθήκη και βιβλιοθήκη.
- Τη μη τήρηση ή τη μη ορθή τήρηση των ενδεδειγμένων μητρώων, όπως μητρώο αγωγών, μητρώο εισπρακτέων/πληρωτέων ενοικίων και μητρώο ζημιών.
- Τη μη κατάλληλη συμπλήρωση πάντοτε των ενταλμάτων πληρωμής και τη μη επισύναψη σ' αυτά των απαραίτητων δικαιολογητικών.
- Τη μη διενέργεια ελέγχου στις εγκρίσεις μειώσεων/διαγραφών φόρων, τελών και δικαιωμάτων.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι αρκετά από τα πιο πάνω αναφερόμενα μητρώα άρχισαν ήδη να τηρούνται ή να τηρούνται ορθά, ενώ για ορισμένα άλλα τροχοδρομείται η ετοιμασία και τήρησή τους.

### Προσωπικό.

(α) Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσε ο Δήμος κατά τα έτη 2003 και 2004, μαζί με το ανάλογο κόστος:

	2005	2004
<b>Υπαλληλικό προσωπικό:</b>		
Μόνιμοι	22	23
Έκτακτοι	1	1
	23	24
<b>Εργατικό προσωπικό:</b>		
Τακτικοί	35	28
<b>Σύνολο</b>	<b>58</b>	<b>52</b>
<b>Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές:</b>		
Υπαλληλικό προσωπικό	464.363	429.815
Εργατικό προσωπικό	405.994	340.034
<b>Σύνολο</b>	<b>870.357</b>	<b>769.849</b>
<b>Μέσος όρος αποδοχών:</b>		
Υπαλληλικό προσωπικό	20.190	17.909
Εργατικό προσωπικό	11.600	12.144

(β) **Πρόσληψη έκτακτου Τεχνικού Βοηθού.** Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 7.10.2004 την πρόσληψη από 11.10.2004 έκτακτου υπαλλήλου, για περίοδο έξι μηνών, χωρίς να υπάρχει αντίστοιχη θέση και χωρίς να τηρηθούν οι ενδεδειγμένες διαδικασίες πρόσληψης έκτακτων υπαλλήλων.

Παρόλο που ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι ο έκτακτος υπάλληλος θα αποχωρούσε σύντομα από την Υπηρεσία, καθότι θα διεκδικούσε με άλλους υποψήφιους τις δύο θέσεις Τεχνικών που είχε προκηρύξει ο Δήμος, εντούτοις παρατηρήθηκε ότι η εργοδότησή του συνεχίζεται μέχρι σήμερα, χωρίς να ληφθεί νέα απόφαση από το Δημοτικό Συμβούλιο και χωρίς να υπογραφεί σύμβαση έκτακτης απασχόλησης.

**Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.** Σύμφωνα με αναλογιστική μελέτη που έγινε το 2006, στην οποία αναφέρονται 2 εναλλακτικά σενάρια, με ηλικία αφυπηρέτησης το 60<sup>ο</sup> και 63<sup>ο</sup> έτος, η υποχρέωση του Δήμου για ελλειμματικές εισφορές ανερχόταν, μέχρι 31.12.2005, σε £1.554.000 και £971.000, αντίστοιχα, οι οποίες και θα πρέπει να αποπληρωθούν, σύμφωνα με τους

αναλογιστές, είτε με πρόσθετες συνεισφορές για τα επόμενα 20 χρόνια, είτε με ένα συνολικό (τροποποιημένο) ποσοστό εισφοράς, συμπεριλαμβανομένης και της τρέχουσας υποχρέωσης, ίσο με 39,7% και 37,17%, αντίστοιχα, πάνω στις ετήσιες απολαβές των μόνιμων υπαλλήλων, μη συμπεριλαμβανομένου του 13<sup>ου</sup> μισθού, από την 1.1.2006.

Η τρέχουσα υποχρέωση του Δήμου στο πιο πάνω Ταμείο υπολογίστηκε σε ποσοστό 31,1% και 29,6%, στην περίπτωση αφυπηρέτησης στο 60<sup>ο</sup> και 63<sup>ο</sup> έτος, αντίστοιχα.

Σύμφωνα με το Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης αρ. 19 «Ωφελήματα Εργοδοτούμενων», στην περίπτωση εφαρμογής του Προτύπου αυτού για πρώτη φορά, το ποσό των ελλειμματικών εισφορών αναγνωρίζεται στο σύνολό του, είτε αμέσως, είτε σε περίοδο πέντε χρόνων.

Εισηγήθηκα όπως το Δημοτικό Συμβούλιο μελετήσει το θέμα και ληφθούν αποφάσεις ως προς τον τρόπο και χρόνο αναγνώρισης των πιο πάνω υποχρεώσεων του Δήμου, έναντι του Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, καθώς και ως προς τον τρόπο κάλυψής τους, στα πλαίσια του προαναφερθέντος Διεθνούς Προτύπου.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι το Δημοτικό Συμβούλιο θα υιοθετήσει το σενάριο της αφυπηρέτησης στο 63ο έτος, καθώς επίσης και ότι θα λάβει τις ανάλογες αποφάσεις, ως προς τον τρόπο κάλυψης των υποχρεώσεων του Δήμου προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.

**Μηχανογράφηση υπηρεσιών.** Ο Δήμος στις 3.5.2007 προκήρυξε δύο προσφορές για τη δημιουργία/προμήθεια φορολογικού συστήματος και για τη δημιουργία/προμήθεια λογιστικού συστήματος, αντί να προκηρύξει μια προσφορά ολοκληρωμένου και ενοποιημένου μηχανογραφικού συστήματος. Σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου του 2006 (Ν.12(Ι)/2006), καμιά σύμβαση δεν δύναται να κατατμηθεί.

Παρατηρήθηκε επίσης ότι, σε αντίθεση με τις πρόνοιες του πιο πάνω Νόμου, δεν έχει γίνει υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας, ώστε να προσδιοριστεί σε ποια κατηγορία εμπίπτει η πιο πάνω προσφορά (συνοπτικές διαδικασίες ή διαδικασία με δημοσίευση) και δεν συμπεριλήφθηκε στα έγγραφα προσφορών όρος που να καθορίζει το είδος και το ύψος της εγγύησης συμμετοχής, με αποτέλεσμα κανένας προσφοροδότης να μην υποβάλει εγγύηση συμμετοχής, ούτε και όρος για κατάθεση εγγύησης για πιστή εκτέλεση της σύμβασης.

Επιπρόσθετα σημειώνεται ότι στους όρους προσφοράς δεν συμπεριλήφθηκαν ουσιώδεις όροι για κατοχύρωση των συμφερόντων του Δήμου.

Ο Δήμαρχος μου ανέφερε ότι, λόγω της επείγουσας κατάστασης, ενόψει της εισαγωγής του Ευρώ από 1.1.2008, η Επιτροπή Προσφορών προχώρησε σε συνοπτικές διαδικασίες και ότι δεν ήταν σε θέση να εκτιμήσει την αξία της προσφοράς και ότι το όλο θέμα θα μελετηθεί για τελικές αποφάσεις.

**Βιοτεχνική περιοχή.** Το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε στις 5.12.2005 την παραχώρηση στο Δήμο Αραδίππου μέρους της κρατικής γης που ζήτησε για τη δημιουργία βιοτεχνικής περιοχής, με την καταβολή στην Κυπριακή Δημοκρατία του ποσού των £530.000, ως αγοραία αξία, σε δέκα άτοκες ετήσιες δόσεις. Πριν από την παραχώρηση του κρατικού τεμαχίου γης, το Δημοτικό Συμβούλιο από το 1995 έχει παραχωρήσει οικοπέδα σε 43 βιοτέχνες ή έχει επιτρέψει σε βιοτέχνες να κατέχουν τα πιο πάνω οικοπέδα, χωρίς να έχει υπογράψει οποιαδήποτε συμφωνία και προτού ακόμα καθορίσει τον τρόπο κατανομής των οικοπέδων. Επίσης, στο χώρο της βιοτεχνικής περιοχής επιτράπηκε η ανέγερση υποστατικών, χωρίς την υποβολή σχεδίων για έγκριση και έκδοση άδειας οικοδομής.

Εκτός από το πιο πάνω κρατικό τεμάχιο, το Δημοτικό Συμβούλιο στις 29.8.2002 αποφάσισε την επέκταση της βιοτεχνικής περιοχής (Β' φάση) σε άλλα τεμάχια κρατικής γης, χωρίς να ζητήσει την

εκμίσθωση ή αγορά τους από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας και χωρίς να έχει τη συγκατάθεση του εν λόγω Τμήματος.

Όπως πληροφορήθηκα, από τα 28 οικόπεδα της Β' φάσης, τα δύο χρησιμοποιήθηκαν από το Δήμο για ανέγερση αποθηκών και σε άλλα δύο ανεγέρθηκαν υποστατικά από βιοτέχνες, ενώ ένα οικόπεδο παραχωρήθηκε σε βιοτέχνη, με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου ημερ. 7.6.2006. Για τα υπόλοιπα 23 οικόπεδα ο Δήμος ετοίμασε κατάσταση βιοτεχνών που ζήτησαν την παραχώρηση κρατικής γης.

Υπέδειξα ότι η διάθεση κρατικής γης διέπεται από τις πρόνοιες του άρθρου 18 του περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου, Κεφ. 224 και από τους περί Ακίνητης Ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας (Διάθεση) Κανονισμούς του 1989-1999, σύμφωνα με τους οποίους μόνο το Υπουργικό Συμβούλιο μπορεί να διαθέσει, δηλαδή να εγκρίνει την παραχώρηση, εκμίσθωση, ανταλλαγή ή αποξένωση οποιασδήποτε ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας ή ακίνητης ιδιοκτησίας περιελθούσας στη Δημοκρατία σε δικαιούχα άτομα, οργανισμούς ή αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης μετά από αίτησή τους σε ειδικό έντυπο.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε, αναφορικά με την Α' φάση, ότι ο Δήμος προχώρησε στην έκδοση άδειας οικοδομής σχεδόν σε όλους τους βιοτέχνες και ότι επιπρόσθετα προώθησε την υπογραφή των σχετικών συμβολαίων. Όσον αφορά στη Β' φάση, μου ανέφερε ότι ο Δήμος έχει υποβάλει στο Κτηματολόγιο αίτηση για διάθεση της κρατικής γης και ότι θα προχωρήσει στις σχετικές διαδικασίες και ενέργειες, όπως στην Α' φάση.

**Άδεια χρήσης κρατικής γης (τεμάχιο 641(XL/55.E.2).** Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 24.4.2007, χωρίς να έχει τέτοια εξουσία, την παραχώρηση μέρους κρατικού τεμαχίου γης στη Φιλόπρωχο Αδελφότητα Απ.Λουκά – Αγ.Φανουρίου Αραδίππου, μετά από αίτημά της, το οποίο χορηγήθηκε στο Δήμο στις 26.2.2004, με την υπογραφή άδειας χρήσης, μεταξύ Δήμου και Γενικού Διευθυντή Υπουργείου Εσωτερικών εκ μέρους της Κυπριακής Δημοκρατίας. Σύμφωνα με τον όρο 2 της υπογραφείσας άδειας χρήσης, το τεμάχιο γης θα χρησιμοποιηθεί από το Δήμο αποκλειστικά και μόνο για τη δημιουργία πάρκου και συγκεκριμένα για την τοπιοτέχνηση της κρατικής γης για τις ανέσεις της υπό ανάπτυξης περιοχής. Εξάλλου, ο όρος 6 της πιο πάνω άδειας χρήσης αναφέρει ότι παράβαση οποιουδήποτε όρου επιφέρει άμεσο τερματισμό της.

Ο Δήμαρχος μου ανέφερε ότι το κρατικό τεμάχιο γης παραχωρήθηκε στη Φιλόπρωχο Αδελφότητα Απ. Λουκά - Αγίου Φανουρίου Αραδίππου, νοουμένου ότι αυτή θα εξασφαλίσει την έγκριση/συγκατάθεση του Κτηματολογίου και ότι σε αντίθετη περίπτωση η απόφαση του Δήμου δεν θα ισχύσει.

#### **Άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών.**

(α) Παρατηρήθηκε ότι επιβάλλονται και εισπράττονται μεγαλύτερα δικαιώματα για άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών από αυτά που προβλέπονται στο άρθρο 103 (7ος Πίνακας) του περί Δήμων Νόμου.

(β) Παρατηρήθηκε και πάλι ότι εκδίδονται άδειες λειτουργίας για υποστατικά, τα οποία δεν πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις που έχει επιβάλει το Δημοτικό Συμβούλιο, σύμφωνα με το άρθρο 103(2) του περί Δήμων Νόμου, όπως, για παράδειγμα, αυθαίρετες ανεγέρσεις, αλλαγή χρήσης, προσθήκες/μετατροπές.

**Άδειες διαφημιστικών πινακίδων.** Ο Δήμος εισπράττει δικαιώματα διαφημιστικών πινακίδων, χωρίς την έγκριση και δημοσίευση των Κανονισμών, που ετοίμασε το Δημοτικό Συμβούλιο δυνάμει του άρθρου 87 του περί Δήμων Νόμου και του άρθρου 7 του περί Εκθέσεως Διαφημίσεων Νόμου.

**Δικαιώματα υδροδότησης για διαχωρισμό οικοπέδων.** Όπως ανέφερα και στην Έκθεσή μου για το 2005, με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου εισπράττονται δικαιώματα υδροδότησης για διαχωρισμό οικοπέδων από £100 - £500, χωρίς αυτά να καλύπτονται από σχετικούς Κανονισμούς.

Για νομιμοποίηση της είσπραξης των δικαιωμάτων αυτών ζήτησα από το Δημοτικό Συμβούλιο την έγκριση και δημοσίευση Κανονισμών.

**Καθυστερήσεις φορολογιών.** Σύμφωνα με τους λογαριασμούς του Δήμου, οι καθυστερήσεις φορολογιών επαγγελματικής άδειας, σκυβάλων και αδειών λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών ανέρχονταν στις 31.12.2005 σε £137.618, σε σύγκριση με £126.942 στις 31.12.2004.

Στις πιο πάνω καθυστερήσεις περιλαμβάνονται οφειλές της περιόδου 1992-1999, ύψους £29.242, από τις οποίες το 2005 εισπράχθηκαν μόνο £1.428. Ζήτησα όπως οι κατάλογοι καθυστερήσεων τύχουν προσεκτικής μελέτης, για εντοπισμό των ποσών που θα μπορούσε να εισπραχθούν και τη λήψη αποτελεσματικών μέτρων για την είσπραξή τους και τα ποσά που θεωρούνται ανεπίδεκτα είσπραξης να διαγραφούν, σύμφωνα με το άρθρο 85(2)(ιε) του περί Δήμων Νόμου.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι συνεχίζεται η ενδελεχής μελέτη όλων των καθυστερήσεων και αγωγών που εκκρεμούν για τα έτη 1992-1999 και ότι θα εντοπιστούν όλα τα ανεπίδεκτα είσπραξης ποσά για διαγραφή.

#### **Καθυστερήσεις φορολογιών πριν από το 1992.**

(α) Όπως ανέφερα και στις Εκθέσεις μου για το 2004 και 2005, λόγω της μη ορθής τήρησης των ενδεδειγμένων μητρώων, ο Δήμος δεν γνωρίζει τις εισπράξεις καθυστερημένων φορολογιών πριν από το 1992 και κατ' επέκταση, τα πραγματικά οφειλόμενα ποσά. Λόγω της σοβαρότητας του θέματος, υπέδειξα στο Δημοτικό Συμβούλιο ότι πρέπει να δώσει οδηγίες στην Οικονομική Υπηρεσία και στην Υπηρεσία Εισπράξεως Φόρων όπως προβούν στις απαραίτητες ενέργειες για εξακρίβωση των οφειλόμενων ποσών και την είσπραξή τους.

(β) Σύμφωνα με το μητρώο αγωγών, καθυστερημένες φορολογίες ύψους £28.490 της περιόδου 1982-1991, στάληκαν σε δικηγόρο για λήψη δικαστικών μέτρων και έκτοτε παρουσιάζονται ως εκκρεμείς. Παρά τις επανειλημμένες υποδείξεις μου, ο Δήμος δεν έχει ζητήσει ακόμη από τον εν λόγω δικηγόρο στοιχεία κατά πόσο έχουν κινηθεί αγωγές, αν έχουν εκδικαστεί και πότε και αν έχουν εισπραχθεί τα επιδικασθέντα ποσά.

**Οφειλή στο Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων.** Λόγω των οικονομικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει, ο Δήμος παρέλειψε να τακτοποιήσει όλες τις οφειλές του προς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, για την αγορά πόσιμου νερού, οι οποίες ανέρχονταν στις 31.12.2005 σε £1.926.732, σε σύγκριση με £1.737.965 στις 31.12.2004. Σημειώνεται ότι στο οφειλόμενο ποσό περιλαμβάνονται τόκοι ύψους £79.437.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι καταβάλλονται προσπάθειες για καταβολή μεγαλύτερου ποσού έναντι του χρέους προς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων και ότι προωθείται η διαδικασία σύναψης δανείου για εξόφλησή του. Μου ανέφερε επίσης ότι το υπόλοιπο στις 31.12.2006 μειώθηκε σε £1.755.499.

**Απώλεια νερού.** Παρόλο ότι το ποσοστό απώλειας νερού μειώθηκε σε 37% και 33%, το 2005 και 2006, αντίστοιχα, σε σύγκριση με 41% το 2004, το ποσοστό απώλειας νερού εξακολουθεί να παραμένει εκτός των αποδεκτών ορίων. Ζήτησα όπως ο Δήμος συνεχίσει να λαμβάνει μέτρα για περαιτέρω μείωση της απώλειας νερού.

**Πρατήρια πετρελαιοειδών.** Σύμφωνα με στοιχεία του Δήμου στην περιοχή του λειτουργούσαν, μέχρι τον Ιούλιο του 1974, 4 πρατήρια πετρελαιοειδών, από τα οποία κανένα δεν έχει εξασφαλίσει άδεια λειτουργίας για το 2007, όπως προνοείται στους περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμους του 1968 μέχρι 1999. Παρατηρήθηκε ότι εναντίον των ιδιοκτητών των 4 πρατηρίων που λειτουργούν παράνομα δεν λήφθηκαν οποιαδήποτε μέτρα για συμμόρφωση με τις πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας.



## 5.11 ΔΗΜΟΣ ΠΟΛΗΣ ΧΡΥΣΟΧΟΥΣ

### Μέρος Α

**Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο.** Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων των ετών 2005 και 2006, οι οποίες υποβλήθηκαν στις 15.1.2007 και 3.7.2007, αντίστοιχα, αντί μέχρι την 30ή Απριλίου του έτους που έπεται του οικονομικού έτους, όπως καθορίζει το άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2007.

### Μέρος Β

Τα θέματα που αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων των ετών 2003 και 2004 αναφέρονται στην Ετήσια Έκθεσή μου για το έτος 2005.

## 5.12 ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΑΛΙΜΝΙΟΥ

### Μέρος Α

**Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο.** Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2006, οι οποίες υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει στις αρχές του 2008. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2005.

#### Οικονομική κατάσταση.

**(α) Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις κατά το έτος 2005 παρουσίασαν πλεόνασμα ύψους £1.494.735, σε σύγκριση με £847.888 το 2004, το οποίο οφείλεται στην αύξηση των εσόδων κατά £1.057.227, σε σύγκριση με την αύξηση των εξόδων κατά £410.380.

**(β) Έσοδα.** Τα έσοδα του Δήμου κατά το 2005 ανήλθαν σε £7.141.235, σε σύγκριση με £6.084.008 το 2004, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £1.057.227 ή ποσοστό 17,4%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εσόδων από τέλη κατανάλωσης νερού (£245.790), κρατική χορηγία (£183.922), άδειες οικοδομών (£168.280), πρόστιμα και επιβαρύνσεις (£90.264), άλλα δικαιώματα υδατοπρομήθειας (£112.463), πολεοδομικές άδειες (£82.061), δικαιώματα αποκατάστασης οδών (£76.417) και άδειες πολιτικών γάμων (£53.027). Η κρατική χορηγία για το 2005 ανήλθε σε £1.069.459, σε σύγκριση με £885.537 το 2004.

**(γ) Έξοδα.** Τα έξοδα του Δήμου κατά το 2005 ανήλθαν σε £5.646.500, σε σύγκριση με £5.236.120 το 2004, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση £410.380 ή ποσοστό 7,8%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εξόδων για μισθούς και ημερομίσθια (£188.684), αγορά νερού (£84.674), διαγραφές φορολογιών (£48.841), συντήρηση οδών (£28.380) και δικαστικά και δικηγορικά έξοδα (£26.592).

**(δ) Μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.** Στις 31.12.2005 οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις του Δήμου ανέρχονταν σε £3.916.757, σε σύγκριση με £4.503.018 το 2004, ενώ οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις ανέρχονταν σε £1.350.435. Στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις περιλαμβάνονται οι δόσεις δανείων που ήταν πληρωτέες εντός ενός έτους, ύψους £574.724 (£894.081 το 2004).

**(ε) Αποπληρωμή δανείων.** Το υπόλοιπο των δανείων του Δήμου από τους Δανειστικούς Επιτρόπους και τις εμπορικές τράπεζες ανερχόταν στις 31.12.2005 σε £4.491.481, σε σύγκριση με £5.397.099 το 2004. Η υποχρέωση της Κυπριακής Δημοκρατίας έναντι των δανείων του Δήμου στις 31.12.2005 ήταν £908.136.

**Εσωτερικός έλεγχος.** Παρά τη βελτίωση που σημειώθηκε, το σύστημα εσωτερικού ελέγχου συνεχίζει να παρουσιάζει αδυναμίες και ελλείψεις στις διάφορες δραστηριότητες του Δήμου, όπως:

- Τη μη τήρηση ή τη μη ορθή τήρηση των κατάλληλων μητρώων, όπως μητρώο περιουσιακών στοιχείων, μητρώο εμβασμάτων, μητρώο δημοτικού γηπέδου, μητρώο καθαρισμού οικοπέδων και μητρώο αγωγών.
- Τη μη πραγματοποίηση αιφνιδιαστικών ελέγχων, για σκοπούς ελέγχου των εισπράξεων από την ενοικίαση κρεβατιών και ομπρελών.
- Τη μη διενέργεια ελέγχου στην Αποθήκη.
- Τη μη άσκηση ικανοποιητικού ελέγχου, όσον αφορά στη διακίνηση των οχημάτων του Δήμου.
- Τη μη άσκηση ικανοποιητικού ελέγχου στις διανυκτερεύσεις ξενοδοχείων.

Ο Δήμαρχος μου ανέφερε ότι αρκετοί από τους πιο πάνω ελέγχους έχουν ήδη αρχίσει να διενεργούνται και ότι το πρόβλημα θα ελαχιστοποιηθεί, μετά και την υλοποίηση της μελέτης για την οργάνωση του Δήμου.

### Προσωπικό.

(α) Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσε ο Δήμος κατά τα έτη 2004 και 2005, μαζί με το ανάλογο κόστος:

	2005	2004
<b>Υπαλληλικό προσωπικό:</b>		
Μόνιμοι	29	29
Έκτακτοι	4	4
	<b>33</b>	<b>33</b>
<b>Εργατικό προσωπικό:</b>		
Τακτικοί	94	84
Έκτακτοι/εποχιακοί	5	10
	<b>99</b>	<b>94</b>
<b>Σύνολο</b>	<b>132</b>	<b>127</b>
<b>Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές:</b>	<b>£</b>	<b>£</b>
Υπαλληλικό προσωπικό	612.571	612.514
Εργατικό προσωπικό	1.310.846	1.122.220
<b>Σύνολο</b>	<b>1.923.417</b>	<b>1.734.734</b>
<b>Μέσος όρος αποδοχών:</b>		
Υπαλληλικό προσωπικό	18.563	18.561
Εργατικό προσωπικό	13.241	11.939

(β) **Έκτακτη απασχόληση.** Μετά από σχετικές αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου, ο Δήμος σύναψε με τέσσερα πρόσωπα σύμβαση έκτακτης απασχόλησης, με το ένα από το 2001 και με τα άλλα τρία από το 2002, χωρίς να υπάρχουν αντίστοιχες κενές θέσεις και χωρίς να τηρηθούν οι ενδεδειγμένες διαδικασίες πρόσληψης έκτακτων υπαλλήλων (δημοσίευση θέσεων, υποβολή αιτήσεων από ενδιαφερόμενους κ.λπ.).

Το Δημοτικό Συμβούλιο στις 22.3.2005 αποφάσισε όπως η απασχόληση των πιο πάνω προσώπων τερματιστεί στις 30.4.2005, με σχετική γραπτή ενημέρωσή τους. Σε άλλη συνεδρία του, ημερ. 13.4.2005, το Δημοτικό Συμβούλιο έκρινε ως αναγκαίες τις υπηρεσίες των τεσσάρων προσώπων και αποφάσισε την ανάκληση του τερματισμού απασχόλησής τους και τη συνέχισή της μέχρι την κατακύρωση της προσφοράς για αγορά υπηρεσιών.

Στις 16.5.2005 το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε όπως οι πιο πάνω συνεχίσουν να εργάζονται και όπως το ίδιο το Δημοτικό Συμβούλιο εξεύρει τρόπο πληρωμής τους, αναλαμβάνοντας πλήρως την ευθύνη για το χειρισμό του θέματος.

Για κάλυψη της δαπάνης εργοδότησης των πιο πάνω, ο Δήμος περιέλαβε πρόνοια στον αναθεωρημένο Προϋπολογισμό για το 2005 για ποσό ύψους £40.000, κάτω από το Άρθρο «Μισθωτές Υπηρεσίες-Βασικοί Μισθοί Εκτάκτων Υπαλλήλων», την οποία όμως ο Υπουργός Εσωτερικών δεν ενέκρινε, σημειώνοντας ότι πρόκειται για κάλυψη της αμοιβής παράνομα εργοδοτούμενων υπαλλήλων, για τους οποίους το Υπουργείο Εσωτερικών ζήτησε κατ' επανάληψη από το Δημοτικό Συμβούλιο να τερματίσει την εργοδότησή τους.

Ύστερα από απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, ημερ. 31.5.2006, καταβλήθηκαν από τη δεύτερη δόση της κρατικής χορηγίας τα δεδουλευμένα των τεσσάρων έκτακτων υπαλλήλων ύψους £42.115, που αφορούσαν στην περίοδο 1.5.2005 – 25.5.2006, ταυτόχρονα όμως το Δημοτικό Συμβούλιο, αγνοώντας τη θέση του Υπουργείου Εσωτερικών για άμεσο τερματισμό της απασχόλησής τους, αποφάσισε τη συνέχιση της εργοδότησής τους.

Το Δημοτικό Συμβούλιο στις 28.3.2007 αποφάσισε όπως οι πιο πάνω θεωρούνται από 1.1.2007 συμβασιούχοι αορίστου διάρκειας, καθότι συμπλήρωσαν 30 μήνες υπηρεσία.

**Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.** Σύμφωνα με τον Κανονισμό 40 των περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων Κανονισμών, μεταφέρεται κάθε έτος από το Δημοτικό Ταμείο και κατατίθεται στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων ποσό ίσο με το 21% του μισθού κάθε υπαλλήλου, για κάλυψη των συνταξιοδοτικών τους ωφελημάτων, το οποίο χρεώνεται στο λογαριασμό αποτελεσμάτων του Δήμου.

Εισηγήθηκα όπως, με βάση τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης, για τον υπολογισμό του πραγματικού κόστους που πρέπει να χρεώνεται στο Λογαριασμό Αποτελεσμάτων για τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα των υπαλλήλων και του αναγκαίου ποσού που θα πρέπει να καταβάλλεται στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων για καταβολή των ωφελημάτων αυτών, πρέπει να διενεργείται αναλογιστική μελέτη σε τακτά χρονικά διαστήματα (συνήθως κάθε τρία χρόνια).

Σχετικά με το πιο πάνω θέμα, το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 22.3.2007, όπως προχωρήσει στην προκήρυξη προσφορών για τη διενέργεια αναλογιστικής μελέτης.

**Αδυναμίες στη μηχανογράφηση των υπηρεσιών του Δήμου.** Η υφιστάμενη μηχανογράφηση των υπηρεσιών του Δήμου συνεχίζει να παρουσιάζει αδυναμίες, με αποτέλεσμα να επηρεάζεται η εύρυθμη και αποδοτική λειτουργία των οικονομικών και άλλων υπηρεσιών του. Από τον έλεγχο προέκυψαν τα πιο κάτω θέματα:

(α) Ο Δήμος χρησιμοποιεί δύο διαφορετικά μηχανογραφικά συστήματα για την υποστήριξη των υπηρεσιών του, το λογιστικό και μισθοδοτικό σύστημα μιας εταιρείας και το φορολογικό σύστημα άλλης εταιρείας, τα οποία όμως δεν επικοινωνούν μεταξύ τους (Interface) και ως εκ τούτου, για σκοπούς ενημέρωσης του Γενικού Καθολικού, δημιουργείται περισσότερη γραφειακή εργασία, η οποία θα μπορούσε να αποφευχθεί, εάν τα δύο προγράμματα είχαν άμεση επικοινωνία μεταξύ τους.

(β) Διαπιστώθηκε αδυναμία στο σχεδιασμό του φορολογικού συστήματος, όσον αφορά στο μητρώο των φορολογουμένων. Συγκεκριμένα, τηρούνται πολλαπλά αντίγραφα του μητρώου φορολογουμένων, δηλαδή τηρούνται τόσα μητρώα όσα είναι και τα είδη φόρων, τελών και δικαιωμάτων, τα οποία εισπράττονται μέσω του μηχανογραφημένου συστήματος, με αποτέλεσμα να μην παρουσιάζονται συγκεντρωτικά σε ένα λογαριασμό όλες οι οφειλές κάθε φορολογούμενου.

(γ) Ο Δήμος δεν έχει καθορίσει τα δικαιώματα πρόσβασης των χρηστών στο λογιστικό σύστημα, με αποτέλεσμα να χρησιμοποιείται ένας κοινός κωδικός πρόσβασης από τους χρήστες του

λογισμικού. Υπέδειξα ότι η κατάσταση αυτή εγκυμονεί κινδύνους, καθότι δεν είναι δυνατός ο εντοπισμός του χρήστη που έκαμε οποιαδήποτε καταχώριση στο σύστημα και ο καταλογισμός ευθυνών στις περιπτώσεις λαθών και παραλείψεων.

**(δ)** Δεν έχει επιβεβαιωθεί μέχρι σήμερα η ακρίβεια της εφαρμογής των διαδικασιών ανάκτησης δεδομένων (restore), οι οποίες, σε περίπτωση ανάγκης εφαρμογής τους, θα πρέπει να διεκπεραιώνονται από τον προγραμματιστή, ο οποίος είναι και ο μοναδικός γνώστης των διαδικασιών αυτών. Λόγω όμως της ανύπαρκτης λειτουργικής υποστήριξης και συντήρησης από την υπεύθυνη εταιρεία, η εφαρμογή των διαδικασιών ανάκτησης δεδομένων, σε περίπτωση ανάγκης, δεν είναι εφικτή.

**(ε)** Δεν δημιουργούνται αντίγραφα ασφαλείας (backups) των δεδομένων του φορολογικού συστήματος. Αντίγραφα ασφαλείας πρέπει να δημιουργούνται κάθε μέρα σε μαγνητικές ταινίες (δισκέτες ή CD) και να φυλάγονται σε μεταλλικό ερμάρι/χρηματοκιβώτιο, το οποίο να παρέχει προστασία σε περίπτωση πυρκαγιάς και να βρίσκεται σε αίθουσα ξεχωριστή από την αίθουσα όπου βρίσκεται ο κεντρικός ηλεκτρονικός υπολογιστής (server).

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι όλα τα προβλήματα που παρουσιάζει το παλαιό σύστημα θα επιλυθούν σταδιακά, με την εγκατάσταση του νέου λογισμικού που προμηθεύτηκε ο Δήμος, το οποίο αναμένεται να τεθεί σε εφαρμογή από 2.1.2008.

**Αγωγή εναντίον του Δήμου.** Τον Ιούνιο 2001, δημότης καταχώρισε αγωγή εναντίον του Δήμου, της Εκκλησίας Αγίου Γεωργίου Παραλιμνίου και της Κυπριακής Δημοκρατίας, αξιώνοντας αποζημιώσεις για διάρρηξη της συμφωνίας που υπογράφηκε στις 24.10.1988 για ανταλλαγή ακινήτων.

Το Επαρχιακό Δικαστήριο Αμμοχώστου, με απόφασή του στις 12.7.2005, διέταξε όπως ο εναγόμενος Δήμος Παραλιμνίου πληρώσει τους ενάγοντες το ποσό των £10.000 με τόκο 8% ετησίως, από 12.7.2005 μέχρι εξοφλήσεως, ως ειδικές αποζημιώσεις, καθώς και το ποσό των £4.037,50 ως έξοδα της αγωγής, με τόκο 8% ετησίως από 22.6.2001 μέχρι εξοφλήσεως, πλέον ΦΠΑ. Ο Δήμος πλήρωσε στην ενάγουσα το ποσό των £10.400 και το ποσό των £4.037, 50 που αφορά σε έξοδα αγωγής.

Επίσης, το Επαρχιακό Δικαστήριο Αμμοχώστου αποφάσισε στις 17.5.2007 όπως ο Δήμος Παραλιμνίου πληρώσει στους ενάγοντες ποσό ύψους £140.000, πλέον τόκο 8% ετησίως από 17.5.2007 μέχρι εξοφλήσεως, αναφορικά με τη μη παραχώρηση σ' αυτούς οικοπεδοποιήσιμης γης έκτασης 3 982 τ.π, όπως προνοούσε η συμφωνία ημερ. 24.10.1988. Μέχρι την ημέρα του ελέγχου (Ιούνιο 2007), ο Δήμος δεν είχε πληρώσει το πιο πάνω ποσό.

Σημειώνεται ότι η αγωγή εναντίον των δύο άλλων εναγομένων (Εκκλησίας Αγίου Γεωργίου Παραλιμνίου και Κυπριακής Δημοκρατίας) απορρίφθηκε ως διευθετηθείσα, χωρίς οποιαδήποτε διαταγή για έξοδα.

**Επιδιόρθωση της περίφραξης του δημοτικού σταδίου.** Όπως ανέφερα και στην Έκθεσή μου για το 2005, το Επαρχιακό Δικαστήριο Αμμοχώστου στις 22.10.2004 εξέδωσε απόφαση προς όφελος του Δήμου για καταβολή ποσού £54.000, πλέον τόκο προς 9% ετησίως από 1.8.1997, πλέον έξοδα, που αφορά σε υπερπληρωμή στον εργολάβο στον οποίο ανατέθηκε η επιδιόρθωση/βελτίωση της περίφραξης του δημοτικού σταδίου.

Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε, ενόψει της πιο πάνω εξέλιξης, στις 13.12.2004 όπως ζητηθεί από το δικηγόρο να διερευνήσει κατά πόσο η εταιρεία του εργολάβου έχει διαλυθεί και, αναλόγως, να γνωματεύσει για τις περαιτέρω ενέργειες. Με επιστολή του ημερ. 25.2.2005, ο δικηγόρος πληροφόρησε το Δήμο ότι, από έρευνα που έγινε στο Γραφείο του Εφόρου Εταιρειών, δεν φαίνεται να έχει εκδοθεί διάταγμα ή να υποβλήθηκε αίτηση διάλυσης της εταιρείας και ζήτησε να

πληροφορηθεί κατά πόσο ο Δήμος επιθυμεί να προχωρήσει με τη διαδικασία εκκαθάρισης της εναγόμενης εταιρείας ή τη διαδικασία έκδοσης εντάλματος κινητής περιουσίας.

Μέχρι σήμερα το Δημοτικό Συμβούλιο δεν έχει τοποθετηθεί επί του θέματος, παρόλο που έχει παρέλθει μεγάλο χρονικό διάστημα από την ημερομηνία της επιστολής του δικηγόρου (25.2.2005).

### **Ελλείμματα από υπηρεσίες του Δήμου.**

**(α) Υπηρεσία αποκομιδής σκυβάλων.** Από τη λειτουργία της υπηρεσίας αποκομιδής σκυβάλων κατά το 2005, προέκυψε έλλειμμα ύψους £227.000, το οποίο οφείλεται κυρίως στα επιβαλλόμενα τέλη σκυβάλων, τα οποία είναι πολύ πιο χαμηλά από τα ανώτατα τέλη που επιτρέπονται, σύμφωνα με το άρθρο 84(ζ) του περί Δήμων Νόμου.

**(β) Γιώρκειο Δημοτικό Νηπιαγωγείο.** Από τη λειτουργία του εν λόγω νηπιαγωγείου κατά το έτος 2005, έχει προκύψει έλλειμμα ύψους £83.415. Σημαντικά ελλείμματα προέκυψαν επίσης και κατά το 2004 (£97.141), 2003 (£79.191), 2002 (£77.954), 2001 (£48.239) και 2000 (£82.185).

Εισηγήθηκα όπως το Δημοτικό Συμβούλιο μελετήσει και εξεύρει τρόπους κάλυψης ή τουλάχιστον μείωσης των πιο πάνω ελλειμμάτων.

**Τέλη διανυκτερεύσεων.** Παρατηρήθηκε και πάλι ότι 17 τουριστικά καταλύματα παραλείπουν να υποβάλουν στο Δήμο καταστάσεις διανυκτερεύσεων και να καταβάλουν τα αντίστοιχα τέλη, όπως προνοείται στο άρθρο 85(2)(ια)(ι) (Πέμπτος Πίνακας) του περί Δήμων Νόμου, χωρίς ο Δήμος να λαμβάνει δικαστικά ή άλλα μέτρα εναντίον τους, με αποτέλεσμα την απώλεια εσόδων.

**Πρατήρια πετρελαιοειδών.** Σύμφωνα με στοιχεία του Δήμου, στην περιοχή του λειτουργούσαν μέχρι το Μάρτιο 2007, 6 πρατήρια πετρελαιοειδών, από τα οποία μόνο 2 έχουν εξασφαλίσει άδεια λειτουργίας για το 2007, σύμφωνα με τον περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμο. Παρατηρήθηκε ότι εναντίον των τεσσάρων ιδιοκτητών των πρατηρίων που λειτουργούν παράνομα δεν λήφθηκαν οποιαδήποτε μέτρα για συμμόρφωση με τις πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας.

**Δικαιώματα διαφημίσεων.** Όπως παρατηρήθηκε και τα προηγούμενα χρόνια, στην περιοχή του Δήμου υπάρχουν διαφημιστικές πινακίδες, για τις οποίες δεν εκδόθηκε σχετική άδεια από το Δήμο. Εισηγήθηκα όπως γίνουν όλες οι απαραίτητες ενέργειες για καταγραφή όλων των διαφημιστικών πινακίδων και έκδοση της σχετικής άδειας, γι' αυτές που πληρούν τις απαραίτητες προϋποθέσεις και είσπραξη των σχετικών δικαιωμάτων και λήψη μέτρων για τις παράνομες.

**Χρεώστες φορολογιών.** Οι καθυστερήσεις φορολογιών (τέλη σκυβάλων και επαγγελματικής άδειας) ανήλθαν στις 31.12.2005 σε £355.035, σε σύγκριση με £426.312 το 2004, δηλαδή σημειώθηκε μείωση £71.277 ή ποσοστό 16,7%.

Παρά τη μείωση που σημειώθηκε, έχει παρατηρηθεί ότι το ποσοστό είσπραξης καθυστερημένων φορολογιών επαγγελματικής άδειας και τελών σκυβάλων κατά το 2005 είναι πολύ χαμηλό. Για τις καθυστερήσεις των ετών 1986-1997, ύψους £55.846, δεν εισπράχθηκε κανένα ποσό, ενώ για τις καθυστερήσεις των ετών 1998-2002 το ποσοστό είσπραξης κυμαινόταν μεταξύ 2,8%-11,8%.

Ζήτησα όπως οι κατάλογοι καθυστερήσεων τύχουν προσεκτικής μελέτης για εντοπισμό των ποσών που θα μπορούσε να εισπραχθούν και τη λήψη αποτελεσματικών μέτρων για την είσπραξή τους.

**Χρεώστες υδατοπρομήθειας.** Οι χρεώστες υδατοπρομήθειας στις 31.12.2005 ανήλθαν σε £395.435, σε σύγκριση με £191.364 το 2004, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση ύψους £204.071 ή ποσοστό 106,6%.

Όπως πληροφορήθηκα, η σημαντική αύξηση οφείλεται κυρίως στην άρνηση των καταναλωτών να εξοφλήσουν τις οφειλές τους, καθότι υπέβαλαν ενστάσεις για μείωση ή διαγραφή των τελών

υδατοπρομήθειας που τους επιβλήθηκαν, οι οποίες ακόμη να εξεταστούν από το Δημοτικό Συμβούλιο.

Επιπλέον, μεταξύ των οφειλετών περιλαμβάνονται και καταναλωτές που οφείλουν σημαντικά ποσά για μεγάλο χρονικό διάστημα, στους οποίους έχει γίνει αποκοπή της παροχής νερού εδώ και αρκετό καιρό.

Για τις περιπτώσεις αυτές εισηγήθηκα τη λήψη όλων των απαραίτητων μέτρων για είσπραξη των καθυστερήσεων, συμπεριλαμβανομένης και της λήψης δικαστικών μέτρων, καθώς, με την πάροδο του χρόνου, ο κίνδυνος μη είσπραξής τους θα αυξάνεται σημαντικά.

**Δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές.** Παρά τις επανειλημμένες υποδείξεις της Υπηρεσίας μου, ο Δήμος δεν έχει ακόμα λάβει μέτρα, ώστε οι ιδιοκτήτες των δημόσιων κολυμβητικών δεξαμενών να συμμορφωθούν με τις πρόνοιες των σχετικών Νόμων και Κανονισμών και να εξασφαλίσουν την απαιτούμενη άδεια λειτουργίας.

Σύμφωνα με το άρθρο 85(2)(θ) του περί Δήμων Νόμου, τους περί Δημόσιων Κολυμβητικών Δεξαμενών Νόμους του 1992 και 1996 και τους περί Δημόσιων Κολυμβητικών Δεξαμενών Κανονισμούς του 1996, για τη χρήση και λειτουργία δημόσιων κολυμβητικών δεξαμενών απαιτείται η έκδοση άδειας από την αρμόδια Αρχή, Δήμο ή Κοινοτικό Συμβούλιο.

Από στοιχεία που τηρεί ο Δήμος, φαίνεται ότι στην περιοχή του λειτουργούσαν μέχρι το Μάρτιο 2007, 136 δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές, χωρίς την απαιτούμενη άδεια και χωρίς να εισπραχθούν τα δικαιώματα που καθορίζονται στους πιο πάνω Κανονισμούς. Σύμφωνα με τα πιο πάνω στοιχεία, ο λόγος για τον οποίο δεν εκδόθηκε άδεια λειτουργίας στις πιο πάνω δεξαμενές είναι η μη εξασφάλιση πιστοποιητικού τελικής έγκρισης των οικοδομών, στις οποίες βρίσκονται οι δεξαμενές.

**Απώλεια νερού.** Το ποσοστό απώλειας νερού κυμαίνεται μεταξύ 29,2%-32,6%, ποσοστό που θεωρείται αρκετά ψηλό και είναι εκτός αποδεκτών ορίων απώλειας νερού. Εισηγήθηκα όπως διερευνηθούν οι λόγοι της απώλειας αυτής και ληφθούν όλα τα αναγκαία διορθωτικά μέτρα. Σημειώνεται ότι παρά τις συνεχείς υποδείξεις της Υπηρεσίας μου, δεν έχουν εγκατασταθεί υδρομετρητές για την καταγραφή της ποσότητας νερού που καταναλώνεται σε ορισμένους χώρους πρασίνου, πράγμα αναγκαίο για σκοπούς ελέγχου και συμφιλίωσης της κατανάλωσης νερού.

Ο Δήμαρχος μου ανέφερε ότι με την αλλαγή της διασωλήνωσης του δικτύου, την εγκατάσταση μειωτών πίεσης και άλλων μέτρων που θα ληφθούν, ευελπιστεί ότι το πρόβλημα απώλειας νερού θα μειωθεί στο ελάχιστο δυνατόν.

## 5.13 ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΑΣ ΝΑΠΑΣ

### Μέρος Α

**Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο.** Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2006, οι οποίες υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2007. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2005.

**Τελικοί λογαριασμοί.** Ενώ, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 80 του Νόμου, οι τελικοί λογαριασμοί πρέπει να ετοιμάζονται με βάση τη λογιστική αρχή των δεδουλευμένων εσόδων και εξόδων, ο Δήμος συνεχίζει να ετοιμάζει τελικούς λογαριασμούς εισπράξεων και πληρωμών, οι οποίοι απεικονίζουν μόνο την ταμειακή κατάσταση.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι μελετάται η εφαρμογή νέου μηχανογραφημένου συστήματος και ότι από 1.1.2008, με την πρόσληψη νέου προσωπικού, ο Δήμος θα είναι έτοιμος να εφαρμόσει πλήρες λογιστικό σύστημα.

**Οικονομική κατάσταση.**

**(α) Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις κατά το έτος 2005 παρουσίασαν πλεόνασμα £935.953, σε σύγκριση με £717.064 το 2004.

**(β) Εισπράξεις.** Οι εισπράξεις του Δήμου κατά το 2005 ανήλθαν σε £7.440.762, σε σύγκριση με £5.132.314 το 2004, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση £2.308.448 ή ποσοστό 45%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εισπράξεων από δάνεια (£1.649.018), δημοτικό τέλος (£147.398), τέλη κατανάλωσης νερού (£223.258) και προσφορά υπηρεσιών (£111.608). Στις εισπράξεις περιλαμβάνεται κρατική χορηγία ύψους £934.255, σε σύγκριση με £876.300 το 2004.

**(γ) Πληρωμές.** Οι πληρωμές του Δήμου κατά το 2005 ανήλθαν σε £ 6.504.809, σε σύγκριση με £4.415.251 το 2004, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση £2.089.558 ή ποσοστό 47,3%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των πληρωμών για εκτέλεση έργων του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως (£600.614), αγορά νερού (£1.123.791), αποπληρωμή δανείων (£153.392), επιστροφή χρημάτων (£96.629) και το μουσείο θαλάσσιας ζωής (£87.092).

**(δ) Ταμειακά διαθέσιμα.** Στα ταμειακά διαθέσιμα του Γενικού Λογαριασμού, στις 31.12.2005, περιλαμβάνονται ποσά ύψους £318.358 και £24.175, τα οποία αφορούν σε καταθέσεις για εξαγορά χώρων στάθμευσης και σε καταθέσεις για τυχόν ζημιές σε δρόμους και πεζοδρόμια, αντίστοιχα, τα οποία θα έπρεπε να κατατεθούν σε χωριστούς τραπεζικούς λογαριασμούς. Δηλαδή, το πραγματικό υπόλοιπο του Γενικού Λογαριασμού στις 31.12.2005 θα έπρεπε να ήταν £388.376 και όχι £730.909, όπως παρουσιάζεται στις οικονομικές καταστάσεις.

**(ε) Δάνεια.** Το υπόλοιπο των δανείων που σύναψε ο Δήμος από εμπορικές τράπεζες και το Ταμείο Προνοίας Ξενοδοχειακών Υπαλλήλων ανήλθε στις 31.12.2005 σε £5.845.942, σε σύγκριση με £5.196.376 το 2004. Από το υπόλοιπο των δανείων στις 31.12.2005, ποσό ύψους £1.780.113 αποτελεί υποχρέωση της Κυπριακής Δημοκρατίας έναντι των δανείων του Δήμου.

**Εσωτερικός έλεγχος.** Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου εξακολουθεί να παρουσιάζει αδυναμίες και ελλείψεις στις διάφορες δραστηριότητες του Δήμου, όπως:

- Την αδυναμία του συστήματος παρακολούθησης των καθυστερημένων φορολογιών, με αποτέλεσμα τη μη λήψη μέτρων για την είσπραξή τους.
- Τη μη επισύναψη τιμολογίων και αποδείξεων είσπραξης στα εντάλματα πληρωμής αμοιβής δικηγόρων και δικηγορικών εξόδων.
- Τη μη βεβαίωση των περιουσιακών στοιχείων του Δήμου.
- Τη μη παρακολούθηση των εισπράξεων αποχετευτικών τελών και των εμβασμάτων στο Συμβούλιο Αποχετεύσεων Αγίας Νάπας.
- Τη μη τήρηση ή τη μη ορθή τήρηση του μητρώου συμβολαίων και του φακέλου συμβολαίων.

Ο Δήμαρχος απέδωσε τις πιο πάνω αδυναμίες κυρίως στην έλλειψη προσωπικού, ενώ μου ανέφερε ότι δόθηκαν οδηγίες για συμμόρφωση με τις υποδείξεις της Υπηρεσίας μου.

**Προσωπικό.** Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσε ο Δήμος κατά τα έτη 2004 και 2005, μαζί με το ανάλογο κόστος:

	2005	2004
<b>Υπαλληλικό προσωπικό:</b>		
Μόνιμοι	26	26
Έκτακτοι	4	4
	30	30
<b>Εργατικό προσωπικό:</b>		
Τακτικοί	39	39
Έκτακτοι/εποχιακοί	76	78
	115	117
<b>Σύνολο</b>	<b>145</b>	<b>147</b>

Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές:	£	£
Υπαλληλικό προσωπικό	611.270	587.729
Εργατικό προσωπικό	1.052.970	1.014.133
<b>Σύνολο</b>	<b>1.664.240</b>	<b>1.601.862</b>
<b>Μέσος όρος αποδοχών:</b>		
Υπαλληλικό προσωπικό	20.376	19.591
Εργατικό προσωπικό	9.156	8.668

**Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.** Σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης πρέπει να γίνεται αναλογιστική μελέτη σε τακτά χρονικά διαστήματα (συνήθως κάθε τρία χρόνια), για τον υπολογισμό των ελλειμματικών εισφορών στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων για την προηγούμενη υπηρεσία, καθώς και του ύψους της ετήσιας εισφοράς για κάλυψη των ελλειμμάτων αυτών.

Μετά από υποδείξεις της Υπηρεσίας μου, ο Δήμος προχώρησε το 2006 σε ζήτηση προσφορών και στη συνέχεια σε συμφωνία με ιδιωτικό γραφείο αναλογιστών, για διενέργεια αναλογιστικής μελέτης, η οποία ολοκληρώθηκε το Μάιο του 2007. Σύμφωνα με τη μελέτη, η υποχρέωση του Δήμου για ελλειμματικές εισφορές ανερχόταν, μέχρι 31.12.2006, σε £1.571.000, η οποία, σύμφωνα με τους αναλογιστές, θα πρέπει να αποπληρωθεί είτε με ένα συνολικό (τροποποιημένο) ποσοστό εισφοράς ίσον με 61,4% των ετήσιων απολαβών των υπαλλήλων, μη συμπεριλαμβανομένου του 13<sup>ου</sup> μισθού, είτε με πρόσθετες συνεισφορές ύψους £346.000 το χρόνο για 5 χρόνια ή £194.000 το χρόνο για 10 χρόνια ή £144.000 το χρόνο για 15 χρόνια.

Η τρέχουσα υποχρέωση του Δήμου έναντι του πιο πάνω Ταμείου υπολογίστηκε σε 25,6% πάνω στις ετήσιες απολαβές των υπαλλήλων, μη συμπεριλαμβανομένου του 13<sup>ου</sup> μισθού.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 12.6.2007 την τροποποίηση των περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων Κανονισμών, ώστε το ποσοστό εισφοράς του Δήμου να αυξηθεί από 21% σε 25%, χωρίς ωστόσο να γίνεται οποιαδήποτε αναφορά ως προς τον τρόπο και χρόνο αποπληρωμής των ελλειμματικών εισφορών.

**Αδυναμίες στο μηχανογραφημένο σύστημα.** Η μηχανογράφηση των υπηρεσιών του Δήμου συνεχίζει να παρουσιάζει αδυναμίες και ελλείψεις, με αποτέλεσμα να επηρεάζεται η εύρυθμη και αποδοτική λειτουργία τους. Από τον έλεγχο προέκυψαν τα πιο κάτω θέματα:

(α) Είναι αδύνατη η ετοιμασία και η εκτύπωση ή η παρουσίαση στην οθόνη του ηλεκτρονικού υπολογιστή καταστάσεων με το σύνολο των οφειλών του κάθε φορολογουμένου.

(β) Το μηχανογραφημένο σύστημα επιτρέπει στον εισπράκτορα την είσπραξη του ποσού της φορολογίας, χωρίς να τον αναγκάζει ταυτόχρονα να εισπράξει και τυχόν προσεπιβάρυνση που έχει επιβληθεί στο λογαριασμό του φορολογουμένου.

(γ) Το μηχανογραφημένο μητρώο αγωγών για τα τέλη σκυβάλων και επαγγελματικής άδειας δεν παρέχει την ευχέρεια καταχώρισης όλων των απαραίτητων στοιχείων, όπως αριθμό αγωγής, ημερομηνία εκδίκασης της υπόθεσης και τα επιδικασθέντα ποσά.

Ο Δήμαρχος μου ανέφερε ότι δόθηκαν οδηγίες στον προγραμματιστή για βελτίωση του μηχανογραφημένου συστήματος και ότι τα πιο πολλά προβλήματα που επισημάνθηκαν από την Υπηρεσία μου έχουν ήδη επιλυθεί.

**Ελλείμματα από τη λειτουργία υπηρεσιών.**

(α) **Δημοτικός παιδοκομικός σταθμός.** Οι δαπάνες (μισθοί, επιδόματα, εισφορές στα διάφορα Ταμεία και άλλα έξοδα) για τη λειτουργία του παιδοκομικού σταθμού ανήλθαν το 2005 σε



£134.053, ενώ τα έσοδα ανήλθαν σε £58.787, δηλαδή προέκυψε έλλειμμα £75.266, σε σύγκριση με έλλειμμα £57.794 το 2004.

**(β) Λειτουργία αθλητικού κέντρου.** Από τη λειτουργία του αθλητικού κέντρου κατά το 2005, προέκυψε έλλειμμα ύψους £89.583.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι το Δημοτικό Συμβούλιο θα εξετάσει το ενδεχόμενο αύξησης των διδάκτρων του παιδοκομικού σταθμού και των δικαιωμάτων χρήσης των βοηθητικών γηπέδων.

**Δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας.** Η αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας, πάνω στην οποία βασίζεται η επιβολή δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας, είναι υποτιμημένη, με αποτέλεσμα την απώλεια εσόδων από το Δήμο. Υπάρχουν περιπτώσεις τεμαχίων γης στα οποία ανεγέρθηκαν οικοδομές, καθώς και οικοδομές που έχουν υποστεί αλλαγές, για τις οποίες δεν ζητήθηκε πιστοποιητικό τελικής έγκρισης, ούτε και ενδεχομένως να δηλώθηκαν στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, με αποτέλεσμα στα πιστοποιητικά εγγραφής να παρουσιάζονται μόνο τα τεμάχια γης, αντί και τα κτίρια που έχουν ανεγερθεί.

Εισηγήθηκα όπως ο Δήμος προβεί σε καταγραφή της ακίνητης ιδιοκτησίας που βρίσκεται στα όριά του και σε επανεκτίμησή της, σε συνεργασία με το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, διαδικασία που, όπως υπολογίζεται, θα αποφέρει σημαντική αύξηση στα έσοδά του από τη φορολογία δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι ο Δήμος, σε συνεργασία με το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Αγίας Νάπας, αποστέλλει όλα τα σχετικά έγγραφα στο Επαρχιακό Κτηματολόγιο Αμμοχώστου, ώστε να προβεί έγκαιρα στην επανεκτίμηση της αξίας της ακίνητης ιδιοκτησίας.

#### **Δικαιώματα διαφημίσεων.**

**(α)** Στην περιοχή του Δήμου εξακολουθούν να υπάρχουν αρκετές διαφημιστικές πινακίδες, για τις οποίες δεν εκδίδεται η απαιτούμενη άδεια από το Δήμο και δεν εισπράττονται τα σχετικά δικαιώματα. Υπέδειξα όπως γίνουν ενέργειες για καταγραφή όλων των διαφημιστικών πινακίδων και είσπραξη των σχετικών δικαιωμάτων στις περιπτώσεις όπου θα μπορούσε να εκδοθούν άδειες και να ληφθούν δικαστικά μέτρα για τις διαφημιστικές πινακίδες που αναρτήθηκαν παράνομα και γι' αυτές που αναρτήθηκαν χωρίς οι ιδιοκτήτες τους να καταβάλουν τα σχετικά δικαιώματα.

**(β)** Παρατήρησα ότι δεν λαμβάνονται οποιαδήποτε δικαστικά μέτρα για απόσυρση όλων των παράνομων διαφημιστικών πινακίδων.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι έγινε καταγραφή όλων των μη αδειούχων πινακίδων και ότι στάληκε σχετική επιστολή στους ιδιοκτήτες για απομάκρυνση των παράνομων πινακίδων ή για υποβολή σχετικής αίτησης για έκδοση άδειας. Μου ανέφερε επίσης ότι για όσους δεν ανταποκρίθηκαν, οι υποθέσεις στάληκαν στο δικηγόρο του Δήμου, για λήψη δικαστικών μέτρων.

**(γ)** Παρατηρήθηκε επίσης ότι εξακολουθούν να εισπράττονται δικαιώματα διαφημιστικών πινακίδων μεγαλύτερα από αυτά που προβλέπουν οι Δημοτικοί Κανονισμοί. Για νομιμοποίηση των πιο πάνω εισπράξεων, εισηγήθηκα όπως το Δημοτικό Συμβούλιο προβεί στην αναθεώρηση των Δημοτικών Κανονισμών, οι οποίοι έχουν θεσπιστεί από το 1977, ώστε να συνάδουν με τα σημερινά δεδομένα.

**Άδειες πρατηρίων πετρελαιοειδών.** Σύμφωνα με στοιχεία του Δήμου, στην περιοχή του λειτουργούν δύο πρατήρια πετρελαιοειδών, το ένα εκ των οποίων χωρίς να εξασφαλίσει άδεια λειτουργίας, όπως προνοείται στους περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμους. Παρατηρήθηκε ότι εναντίον του ιδιοκτήτη του εν λόγω πρατηρίου δεν λήφθηκαν οποιαδήποτε μέτρα για συμμόρφωση με τις πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας.

**Άδειες λειτουργίας και παράνομα υποστατικά.** Ο Δήμος συνεχίζει να εκδίδει άδειες λειτουργίας υποστατικών, χωρίς αυτά να πληρούν όλες τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στις σχετικές νομοθεσίες. Υπέδειξα ότι η πιο πάνω τακτική εμπερικλείει κινδύνους και θα πρέπει να τερματιστεί, καθότι αρκετοί όροι που διέπουν την παραχώρηση άδειας λειτουργίας σε υποστατικά αφορούν σε θέματα δημόσιας ασφάλειας και υγείας.

Παρατήρησα επίσης ότι για πολλά επαγγελματικά υποστατικά, οι ιδιοκτήτες των οποίων δεν αποτάθηκαν στο Δήμο για την έκδοση της σχετικής άδειας και λειτουργούν παράνομα, δεν έχουν ληφθεί δικαστικά μέτρα, ενώ, για όσα κινήθηκαν αγωγές, οι σχετικές αποφάσεις του δικαστηρίου δεν είχαν εκτελεστεί μέχρι την ημέρα του ελέγχου.

Ο Δήμαρχος μου ανέφερε ότι η γενική πολιτική που ακολουθήθηκε στο θέμα της έκδοσης αδειών λειτουργίας υποστατικών βρίσκεται εντός των πλαισίων της υφιστάμενης νομοθεσίας και ότι ταυτόχρονα διευκολύνει πρακτικά την έκδοση αδειών λειτουργίας, λαμβάνοντας υπόψη τη μεγάλη καθυστέρηση που παρατηρείται στην έκδοση των απαιτούμενων πιστοποιητικών από τα αρμόδια Κυβερνητικά Τμήματα. Έχω την άποψη ότι η όποια καθυστέρηση από Κυβερνητικά Τμήματα στην έκδοση πιστοποιητικών που προαπαιτούνται, προκειμένου να εκδοθεί νόμιμα άδεια λειτουργίας υποστατικών, δεν αποτελεί λόγο για παράκαμψη των απαιτούμενων πιστοποιητικών.

**Καθυστερήσεις τελών σκυβάλων και επαγγελματικής άδειας προηγούμενων ετών.** Κατά τη διάρκεια του 2005 δεν έγιναν καθόλου εισπράξεις για τις καθυστερήσεις τελών σκυβάλων και επαγγελματικής άδειας των ετών 1997 και 1998, ενώ το ποσοστό είσπραξης των καθυστερημένων φορολογιών των ετών 1999–2001 ήταν χαμηλό και κυμάνθηκε μεταξύ 4,9% - 9,6%.

**Καθυστερήσεις υδατοπρομήθειας.** Οι καθυστερήσεις υδατοπρομήθειας στις 31.12.2005 ανέρχονταν σε £201.365, σε σύγκριση με £203.133 το 2004, δηλαδή σημειώθηκε μείωση £1.768 ή ποσοστό 1%.

Παρατήρησα ότι μεταξύ των οφειλετών εξακολουθούν να περιλαμβάνονται καταναλωτές, όπως ξενοδοχεία, οργανωμένα διαμερίσματα κ.ά. που οφείλουν σημαντικά ποσά, χωρίς να λαμβάνονται όμως μέτρα εναντίον τους, όπως η απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου ημερ. 31.7.2006, για διακοπή της παροχής νερού στους καταναλωτές που οφείλουν ποσά πέραν των £50.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι το 3ο τρίμηνο του 2007, οι καθυστερήσεις υδατοπρομήθειας μειώθηκαν στις £123.000.

**Διαγραφές καθυστερήσεων.** Διαπιστώθηκε και πάλι ότι για τη διαγραφή καθυστερήσεων πέραν των £150 δεν ζητείται η εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών, όπως προνοείται στο άρθρο 85(2)(ιε) του Νόμου, εξουσία η οποία εκχωρήθηκε στον αρμόδιο Έπαρχο. Κατά το 2005, με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου ημερ. 31.10.2005, διαγράφηκαν οι καθυστερημένες φορολογίες των ετών 1991-1996, ύψους £148.419, στις οποίες συμπεριλαμβάνονταν και οφειλές πέραν των £150, χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση του Επάρχου. Παρατηρήθηκε επίσης ότι έγιναν διαγραφές/μειώσεις καθυστερημένων φορολογιών πέραν των £150 και χωρίς απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου.

**Δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές.** Από στοιχεία που τηρεί ο Δήμος, φαίνεται ότι στην περιοχή του λειτουργούσαν, μέχρι τον Οκτώβριο 2006, 176 δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές σε 142 υποστατικά, χωρίς την απαιτούμενη άδεια και χωρίς να εισπραχθούν τα δικαιώματα που καθορίζονται στους Κανονισμούς.

Ο Δήμος, με επιστολές του ημερ. 8.7.2003 και 5.1.2005, ζήτησε από τους ιδιοκτήτες των δημόσιων κολυμβητικών δεξαμενών όπως υποβάλουν αίτηση, επισυνάπτοντας όλα τα απαραίτητα έγγραφα (άδεια οικοδομής και πιστοποιητικό τελικής έγκρισης, βεβαίωση της Υγειονομικής Υπηρεσίας και πιστοποιητικό καταλληλότητας από το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών), για έκδοση της

άδειας λειτουργίας και τους πληροφορούσε ότι, σε περίπτωση μη συμμόρφωσής τους, θα προέβαινε στην έκδοση διατάγματος για το κλείσιμο της δημόσιας δεξαμενής τους.

Όπως πληροφορήθηκα, για 14 υποστατικά έχουν υποβληθεί κατά το 2005 όλα τα απαραίτητα πιστοποιητικά και γι' αυτές τις κολυμβητικές δεξαμενές εκδόθηκαν άδειες λειτουργίας. Για 96 υποστατικά οι ιδιοκτήτες έχουν αποταθεί κατά το 2005 για βεβαίωση από την Υγειονομική Υπηρεσία της Επαρχιακής Διοίκησης Αμμοχώστου και για έκδοση πιστοποιητικού καταλληλότητας από το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών. Όσον αφορά στους ιδιοκτήτες των υπόλοιπων 32 υποστατικών που διαθέτουν δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές, παρόλο που δεν ανταποκρίθηκαν στις επιστολές του Δήμου, εντούτοις δεν λήφθηκαν οποιαδήποτε μέτρα εναντίον τους.

**Οφειλή στο Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων.** Παρά το γεγονός ότι ο Δήμος κατέβαλε στο Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων μέρος του οφειλόμενου ποσού για την αγορά νερού (£1.219.180 το 2005), εντούτοις το οφειλόμενο υπόλοιπο αυξήθηκε σε £2.454.870 στις 31.12.2005, σε σύγκριση με £2.366.902 το 2004, ενώ σύμφωνα με την τελευταία κατάσταση λογαριασμού από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, το ποσό που οφειλόταν από το Δήμο στις 30.8.2006 ανήλθε σε £2.905.552. Σημειώνεται ότι για τις καθυστερήσεις πέραν των 90 ημερών ο Δήμος επιβαρύνεται με τόκους.

**Απώλεια νερού.** Το ποσοστό απώλειας νερού κατά την περίοδο 2002-2005, το οποίο κυμάνθηκε μεταξύ 29% - 45%, θεωρείται πολύ ψηλό και είναι εκτός αποδεκτών ορίων απώλειας νερού. Παρόλο ότι η απώλεια νερού μειώθηκε στο 35% το 2005, σε σύγκριση με 45% το 2004, εντούτοις υπέδειξε όπως ο Δήμος συνεχίσει τη διερεύνηση των λόγων της απώλειας αυτής και λάβει όλα τα αναγκαία διορθωτικά μέτρα για περιορισμό της απώλειας νερού.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι λήφθηκαν μέτρα για μείωση της απώλειας νερού και ότι κατά το 2006 το ποσοστό απώλειας νερού μειώθηκε σε 32,6%.

**Συμβόλαιο για την προμήθεια και τοποθέτηση ασφαλικού σκυροδέματος σε δρόμους του Δήμου (Αρ. Προσφοράς 6/06).** Το Νοέμβριο του 2006, με προφορικές οδηγίες της τέως Δημάρχου και μετέπειτα επιβεβαίωση των οδηγιών αυτών από το Δημοτικό Μηχανικό, διεξήχθη μεγάλος αριθμός ασφαλοστρώσεων σε ιδιωτικές διαβάσεις, ιδιωτικούς δρόμους και ιδιωτικές αυλές. Η αξία των εργασιών αυτών ανέρχεται περίπου στις £120.000. Το Δεκέμβριο του 2006 πληροφόρησα τη Δήμαρχο ότι η εκτέλεση και πληρωμή εργασιών ασφαλοστρώσεως σε ιδιωτικές περιουσίες αποτελεί ευθύνη των ιδιωτών και όχι του Δήμου και ως εκ τούτου η εν λόγω δαπάνη έγινε παράνομα και καθ' υπέρβαση εξουσίας. Επισημαίνεται επίσης ότι οι πιο πάνω εργασίες έγιναν χωρίς την τοποθέτηση κατάλληλου υποστρώματος και σε αντίθεση με την ορθή πρακτική η ασφαλική στρώση τοποθετήθηκε απευθείας πάνω στο υφιστάμενο έδαφος. Επιπρόσθετα σε ορισμένες περιπτώσεις και χωρίς την έγκριση του Τμήματος Δασών, έγινε ασφαλοστρώση σε τμήματα δασικών δρόμων, αξίας περίπου £10.000, η οποία τελικά αφαιρέθηκε από το Τμήμα Δασών.

## 5.14 ΔΗΜΟΣ ΔΕΡΥΝΕΙΑΣ

### Μέρος Α

#### Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο.

(α) Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το 2006, οι οποίες υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2007. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2005.

(β) Το 2005 οι οικονομικές καταστάσεις ετοιμάστηκαν για πρώτη φορά με βάση τη λογιστική αρχή των δεδουλευμένων εσόδων και εξόδων και του ιστορικού κόστους, όπως προνοείται στο άρθρο 80 του περί Δήμων Νόμου και για το λόγο αυτό δεν δίνονται συγκριτικά στοιχεία για το 2004,

καθώς το 2004 ετοιμάζονταν τελικοί λογαριασμοί εισπράξεων και πληρωμών που απεικόνιζαν μόνο την ταμειακή κατάσταση.

### Οικονομική κατάσταση.

**(α) Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2005 παρουσίασαν πλεόνασμα £442.572, σε σύγκριση με £163.114 το 2004.

**(β) Έσοδα.** Τα έσοδα του Δήμου κατά το 2005 ανήλθαν σε £1.289.369 και σ' αυτά περιλαμβάνεται κρατική χορηγία ύψους £697.672.

**(γ) Έξοδα.** Τα έξοδα του Δήμου κατά το 2005 ανήλθαν σε £846.797.

**(δ) Μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.** Οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις του Δήμου ανέρχονταν στις 31.12.2005 σε £673.741, ενώ οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις ανέρχονταν σε £263.891. Στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις περιλαμβάνονται δόσεις δανείων πληρωτέες εντός ενός έτους, ύψους £166.613.

**Εσωτερικός έλεγχος.** Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου του Δήμου συνεχίζει να παρουσιάζει ορισμένες ελλείψεις και αδυναμίες, όπως:

- Τη μη βεβαίωση των περιουσιακών στοιχείων.
- Την έλλειψη ελέγχου στη Δημοτική Βιβλιοθήκη.
- Τη μη τήρηση ή τη μη ορθή τήρηση των ενδεδειγμένων μητρώων, όπως το μητρώο αγωγών, μητρώο παλινορθώσεων δρόμων και μητρώο προσφορών.
- Τη μη παρακολούθηση των καθυστερημένων φορολογιών για τις οποίες λήφθηκαν δικαστικά μέτρα.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι η βελτίωση του συστήματος εσωτερικού ελέγχου προσκρούει βασικά στην ελλιπή στελέχωση της Δημοτικής Υπηρεσίας.

### Προσωπικό.

**(α)** Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσε ο Δήμος κατά τα έτη 2005 και 2004, μαζί με το ανάλογο κόστος:

	2005	2004
<b>Υπαλληλικό προσωπικό:</b>		
Μόνιμοι	7	7
Έκτακτοι	1	1
	8	8
<b>Εργατικό προσωπικό:</b>		
Τακτικοί	5	5
Έκτακτοι	2	2
	7	7
<b>Σύνολο</b>	<b>15</b>	<b>15</b>
<b>Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές:</b>	<b>£</b>	<b>£</b>
Υπαλληλικό προσωπικό	150.142	141.937
Εργατικό προσωπικό	70.915	64.709
<b>Σύνολο</b>	<b>221.057</b>	<b>206.646</b>
<b>Μέσος όρος αποδοχών:</b>		
Υπαλληλικό προσωπικό	18.768	17.742
Εργατικό προσωπικό	10.131	9.244

**(β) Σχέδια υπηρεσίας.** Το σχέδιο υπηρεσίας της θέσης του Λογιστικού Λειτουργού έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, ενώ εκκρεμεί η ετοιμασία και δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας των σχεδίων υπηρεσίας των υπόλοιπων 5 θέσεων του Δήμου, οι οποίες εγκρίθηκαν από τον Υπουργό Εσωτερικών με τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Οικονομικών.

#### **Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.**

**(α)** Δεν έχουν ακόμη εγκριθεί Κανονισμοί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων του Δήμου και συνεχίζεται η εφαρμογή των Κανονισμών του πρώην Συμβουλίου Βελτιώσεως Δερύνης.

Υπέδειξα την αναγκαιότητα έγκρισης νέων Κανονισμών Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, καθώς οι υφιστάμενοι Κανονισμοί δεν καλύπτουν τις γυναίκες υπαλλήλους, οι οποίες όμως εξακολουθούν να εισφέρουν στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων για σκοπούς μεταβίβασης της σύνταξης.

**(β)** Σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης, για τον υπολογισμό των ελλειμματικών εισφορών στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων και του πραγματικού κόστους που πρέπει να χρεώνεται στο Λογαριασμό Αποτελεσμάτων για τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα των υπαλλήλων και του αναγκαίου ποσού που θα πρέπει να κατατίθεται στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων για καταβολή των ωφελημάτων, πρέπει να διενεργείται αναλογιστική μελέτη σε τακτά χρονικά διαστήματα (συνήθως κάθε τρία χρόνια).

Παρά τις υποδείξεις μου, μέχρι σήμερα ο Δήμος δεν προχώρησε στη διενέργεια αναλογιστικής μελέτης, με αποτέλεσμα να μη γνωρίζει επακριβώς τις υποχρεώσεις του προς το πιο πάνω Ταμείο.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι αναμένεται η επεξεργασία από την Ένωση Δήμων πρότυπων Κανονισμών Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων και η υιοθέτησή τους από το Δήμο. Με πληροφόρησε επίσης ότι το θέμα διενέργειας αναλογιστικής μελέτης θα απασχολήσει το Δημοτικό Συμβούλιο.

**Δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας.** Σύμφωνα με στοιχεία του Δήμου, κατά την περίοδο 1991-2004 εγκρίθηκαν 683 άδειες οικοδομής και μόνο για 32 απ' αυτές εξασφαλίστηκε πιστοποιητικό τελικής έγκρισης, με αποτέλεσμα η αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας για σκοπούς επιβολής του δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας να παρουσιάζεται στους φορολογικούς καταλόγους υποτιμημένη.

Όπως φαίνεται πιο πάνω, υπάρχουν περιπτώσεις τεμαχίων γης στα οποία ανεγέρθηκαν νέες οικοδομές, καθώς και οικοδομές που έχουν υποστεί αλλαγές για τις οποίες δεν ζητήθηκε πιστοποιητικό τελικής έγκρισης, ούτε και ενδεχομένως να δηλώθηκαν στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, με αποτέλεσμα στα πιστοποιητικά εγγραφής να παρουσιάζονται μόνο τα τεμάχια γης, αντί και τα κτίρια που έχουν ανεγερθεί εντός των τεμαχίων. Εισηγήθηκα όπως ο Δήμος προβεί σε καταγραφή της ακίνητης ιδιοκτησίας που βρίσκεται στα όριά του και σε επανεκτίμησή της, σε συνεργασία με το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, διαδικασία που, όπως υπολογίζεται, θα αποφέρει σημαντική αύξηση στα έσοδά του, από τη φορολογία του δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας.

**Άδειες λειτουργίας/παράνομα υποστατικά.** Ο Δήμος εξακολουθεί να μην εκδίδει άδεια λειτουργίας για ορισμένα επαγγελματικά υποστατικά που λειτουργούν στην περιοχή του, επειδή δεν πληρούν τους όρους και προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 103(1) και (2) του περί Δήμων Νόμου, χωρίς όμως να έχουν ληφθεί οποιαδήποτε μέτρα, δικαστικά ή άλλα, εναντίον των ιδιοκτητών των παράνομων υποστατικών.

**Ταμείο Προνοίας.** Δεν έχουν ακόμη εγκριθεί από το Δήμο Κανονισμοί Ταμείου Προνοίας, με αποτέλεσμα να συνεχίζει η εφαρμογή των Κανονισμών του πρώην Συμβουλίου Βελτιώσεως Δερύνης του 1977, στους οποίους δεν γίνεται οποιαδήποτε αναφορά σχετικά με το ποιος έχει την ευθύνη ελέγχου των λογαριασμών του Ταμείου Προνοίας.

**Κανονισμοί.** Εκκρεμεί η ετοιμασία, έγκριση και δημοσίευση Δημοτικών Κανονισμών, με βάση τις πρόνοιες των άρθρων 53(2) και 87(1) του Νόμου, για ρύθμιση θεμάτων προσωπικού και λειτουργίας του Δήμου.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι συμφωνεί με όλες τις διαπιστώσεις και εισηγήσεις της Υπηρεσίας μου, ζητά όμως όπως γίνει κατανοητό ότι με την υφιστάμενη δομή και ελλιπή στελέχωση της Δημοτικής Υπηρεσίας, ο Δήμος δεν είναι δυνατόν να ανταποκριθεί σε όλες τις εισηγήσεις και υποδείξεις μου.

## **5.15 ΔΗΜΟΣ ΛΕΥΚΑΡΩΝ**

### **Μέρος Α**

**Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο.** Ο Δήμος δεν υπέβαλε μέχρι σήμερα τις οικονομικές καταστάσεις του 2006 για έλεγχο, οι οποίες έπρεπε να είχαν υποβληθεί μέχρι 30.4.2007, όπως καθορίζει το άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου, ενώ ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων του 2005, οι οποίες υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2007.

### **Μέρος Β**

Τα θέματα που αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων των ετών 2003 και 2004 αναφέρονται στην Ετήσια Έκθεσή μου για το έτος 2005.

## **5.16 ΔΗΜΟΣ ΓΕΡΟΣΚΗΠΟΥ**

### **Μέρος Α**

**Έκθεση ελέγχου.** Όπως ανέφερα στην Έκθεσή μου για το 2005, λόγω των πολλών και σημαντικών λαθών και παραλείψεων που παρατηρήθηκαν στις οικονομικές καταστάσεις κατά τον έλεγχο του 2004, καθώς επίσης και λόγω της μη εφαρμογής, σε αρκετές περιπτώσεις, των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης, τα οποία επηρεάζουν τις οικονομικές καταστάσεις, δεν υπέβαλα την έκθεση ελέγχου και ζήτησα την ετοιμασία αναθεωρημένων οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2004. Παρόλο ότι έχει παρέλθει μεγάλο χρονικό διάστημα, ο Δήμος δεν έχει υποβάλει μέχρι σήμερα στην Υπηρεσία μου νέες διορθωμένες οικονομικές καταστάσεις για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2004 και το θέμα συνεχίζει να εκκρεμεί.

**Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο.** Λόγω της πιο πάνω εκκρεμότητας, ο Δήμος δεν μπόρεσε να ετοιμάσει ούτε και τις οικονομικές καταστάσεις για τα έτη 2005 και 2006, οι οποίες, σύμφωνα με το άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου, έπρεπε να είχαν υποβληθεί για έλεγχο μέχρι την 30ή Απριλίου 2006 και 2007, αντίστοιχα, με αποτέλεσμα η Υπηρεσία μου να μη διενεργήσει το νενομισμένο έλεγχο.

Σε σχετική επιστολή μου επισήμανα στο Δήμαρχο ότι η εκκρεμότητα αυτή δεν υποβοηθεί την ομαλή λειτουργία του Δήμου και ταυτόχρονα μειώνει σε σημαντικό βαθμό τη δυνατότητα αξιοποίησης από το Δημοτικό Συμβούλιο των οικονομικών καταστάσεων και των σχετικών παρατηρήσεων/εισηγήσεων της Υπηρεσίας μου για σκοπούς προγραμματισμού ή/και άλλους. Επιπρόσθετα αποστερεί από τη Βουλή των Αντιπροσώπων και τους δημότες το δικαίωμα έγκαιρης και αντικειμενικής ενημέρωσης για τα πεπραγμένα του Δήμου.

### **Μέρος Β**

Τα θέματα που αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων του 2003 και 2004 αναφέρονται στην Ετήσια Έκθεσή μου για το έτος 2005.

## 5.17 ΔΗΜΟΣ ΠΕΓΓΕΙΑΣ

### Μέρος Α

**Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο.** Ο Δήμος δεν υπέβαλε μέχρι σήμερα τις οικονομικές καταστάσεις των ετών 2005 και 2006 για έλεγχο, οι οποίες έπρεπε να είχαν υποβληθεί μέχρι την 30ή Απριλίου του έτους που έπεται του οικονομικού έτους, όπως καθορίζει το άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου.

### Μέρος Β

Τα θέματα που αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων των ετών 2003 και 2004 αναφέρονται στην Ετήσια Έκθεσή μου για το έτος 2005.

## 5.18 ΔΗΜΟΣ ΜΕΣΑ ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ

### Μέρος Α

**Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο.** Ο Δήμος υπέβαλε τις οικονομικές καταστάσεις του 2006 για έλεγχο στις 8.10.2007, αντί μέχρι 30.4.2007, που καθορίζει το άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο για το έτος 2005.

#### Οικονομική κατάσταση.

**(α) Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις κατά το έτος 2005 παρουσίασαν έλλειμμα £97.894, σε σύγκριση με έλλειμμα £361.082 το 2004.

**(β) Έσοδα.** Τα έσοδα του Δήμου κατά το 2005 ανήλθαν σε £1.698.365, σε σύγκριση με £1.400.517 το 2004, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £297.848 ή ποσοστό 21,3%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εσόδων από δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας (£72.364) και κρατική χορηγία (£227.396). Η κρατική χορηγία για το 2005 ανήλθε σε £891.064, σε σύγκριση με £663.668 το 2004.

**(γ) Έξοδα.** Τα έξοδα του Δήμου κατά το 2005 ανήλθαν σε £1.796.259, σε σύγκριση με £1.761.599 το 2004, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση £34.660 ή ποσοστό 2%, η οποία οφείλεται κυρίως στη αύξηση των εξόδων για ηλεκτροφωτισμό (£48.048).

**(δ) Έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης.** Στα ταμειακά διαθέσιμα ύψους £305.647, στις 31.12.2005, περιλαμβάνεται το αδαπάνητο υπόλοιπο των ταμειακών διαθεσίμων του λογαριασμού δανείων για την εκτέλεση συγκεκριμένων αναπτυξιακών έργων, ύψους £201.397, με αποτέλεσμα οι οικονομικές καταστάσεις του 2005 να παρουσιάζουν έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης ύψους £2.362.853, αντί έλλειμμα ύψους £2.564.250. Είναι επομένως φανερό ότι η οικονομική κατάσταση του Δήμου δεν βρίσκεται σε ικανοποιητικό επίπεδο και αντιμετωπίζει πρόβλημα ρευστότητας.

**(ε) Μακροπρόθεσμες/βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.** Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις, οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις του Δήμου ανέρχονταν στις 31.12.2005 σε £2.964.566, σε σύγκριση με £2.344.987 το 2004, ενώ οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις ανέρχονταν στις £3.616.778, σε σύγκριση με £2.742.032 το 2004. Στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις περιλαμβάνονται οι δόσεις δανείων που ήταν πληρωτέες εντός ενός έτους, ύψους £1.522.016 (£1.357.053 το 2004).

**(στ) Ρευστότητα και παρατράβηγμα Γενικού λογαριασμού.** Το παρατράβηγμα του Γενικού λογαριασμού στις 31.12.2005 ανερχόταν σε £1.279.453 και ξεπερνούσε κατά πολύ το καθορισμένο ποσοστό 20% των εσόδων του Προϋπολογισμού του Δήμου, σε αντίθεση με το άρθρο 85(2) του Νόμου. Το παρατράβηγμα θα ήταν ακόμη μεγαλύτερο αν καταβαλλόταν στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων το οφειλόμενο ποσό ύψους £258.968, που αφορά στη συνεισφορά του Δήμου στο εν λόγω Ταμείο για κάλυψη της τρέχουσάς του υποχρέωσης, καθώς επίσης και αν γινόταν η αποπληρωμή των καθυστερημένων δόσεων των δανείων ύψους

£853.102. Η αδυναμία κάλυψης τρεχουσών υποχρεώσεων υποδηλώνει την ανάγκη εξεύρεσης τρόπων βελτίωσης της οικονομικής κατάστασης και της ρευστότητας του Δήμου, καθώς και της ετοιμασίας μακροπρόθεσμου στρατηγικού σχεδιασμού, για κάλυψη ή μείωση των συσσωρευμένων ελλειμμάτων, τα οποία στις 31.12.2005 ανέρχονταν σε £1.661.784.

**(ζ) Βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου.** Παρατήρησα ότι ο Δήμος θα μπορούσε να ασκήσει με πιο αποτελεσματικό τρόπο τις εξουσίες που του παρέχει η σχετική νομοθεσία και να βελτιώσει την οικονομική του κατάσταση και το πρόβλημα ρευστότητας που αντιμετωπίζει, λαμβάνοντας μέτρα για έγκαιρη είσπραξη των καθυστερημένων φορολογιών, τελών, αδειών και δικαιωμάτων, που στις 31.12.2005 ανέρχονταν σε £418.519, σε σύγκριση με £393.169 το 2004. Ταυτόχρονα θα μπορούσε να λάβει μέτρα για εξάλειψη ή τουλάχιστον μείωση του ελλείμματος από τη λειτουργία της υπηρεσίας σκυβάλων, την επιβολή και είσπραξη δικαιωμάτων από διαφημιστικές πινακίδες, καθώς και την αύξηση των τελών σκυβάλων και των δικαιωμάτων επαγγελματικής άδειας, τα οποία, όπως διαπιστώθηκε, είναι πολύ χαμηλά, σε σύγκριση με τα ανώτατα τέλη και δικαιώματα που προβλέπει ο Νόμος.

#### **Δάνεια.**

**(α) Λογαριασμός δανείων.** Το υπόλοιπο των δανείων του Δήμου από τους Δανειστικούς Επιτρόπους και τις εμπορικές τράπεζες ανερχόταν στις 31.12.2005 σε £4.486.582, σε σύγκριση με £3.702.040 το 2004. Η υποχρέωση της Κυπριακής Δημοκρατίας έναντι των δανείων του Δήμου στις 31.12.2005 ήταν £2.623.411.

**(β) Αποπληρωμή δανείων.** Παρατηρήθηκε και πάλι σημαντική καθυστέρηση στην καταβολή των δόσεων των δανείων, γεγονός που επισημαίνεται και από το Γενικό Λογιστή της Δημοκρατίας, ο οποίος σε διάφορες επιστολές του αναφέρει ότι ο Δήμος δεν έχει καταβάλει καμιά από τις προβλεπόμενες δόσεις της δικής του συνεισφοράς και τον καλεί όπως προχωρήσει άμεσα στην καταβολή τους. Το σύνολο των καθυστερημένων τοκοχρεωλυτικών δόσεων, που αποτελούν υποχρέωση του Δήμου στις 31.12.2005, ανήλθε σε £853.102, σε σύγκριση με £506.015 στις 31.12.2004.

**Εσωτερικός έλεγχος.** Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου συνεχίζει να παρουσιάζει ορισμένες αδυναμίες και ελλείψεις στις διάφορες δραστηριότητες του Δήμου, όπως:

- Τη μη επιβεβαίωση της φυσικής ύπαρξης των περιουσιακών στοιχείων.
- Τη μη τήρηση ή τη μη ορθή τήρηση των ενδεδειγμένων μητρώων, όπως μητρώο προσφορών, μητρώο συμβολαίων, μητρώο περιουσιακών στοιχείων, μητρώο μηχανογραφικού εξοπλισμού.
- Την αδυναμία του συστήματος για παρακολούθηση των καθυστερήσεων φορολογιών και άλλων εσόδων, με αποτέλεσμα τη μη λήψη μέτρων για είσπραξή τους.
- Τη μη ενημέρωση του μητρώου αγωγών με τις εισπράξεις φορολογιών μέσω δικαστηρίου.

#### **Προσωπικό.**

**(α)** Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσε ο Δήμος κατά τα έτη 2004 και 2005, μαζί με το ανάλογο κόστος:

	2005	2004
<b>Υπαλληλικό προσωπικό</b>	33	34
<b>Εργατικό προσωπικό:</b>		
Τακτικοί	30	30
Έκτακτοι/εποχιακοί	6	7
	36	37
<b>Σύνολο</b>	<b>69</b>	<b>71</b>



<b>Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές:</b>	<b>£</b>	<b>£</b>
Υπαλληλικό προσωπικό	586.633	565.480
Εργατικό προσωπικό	445.705	464.599
<b>Σύνολο</b>	<b>1.032.338</b>	<b>1.030.080</b>
<b>Μέσος όρος αποδοχών:</b>		
Υπαλληλικό προσωπικό	17.777	16.632
Εργατικό προσωπικό	12.380	12.557

**(β) Μίσθωση υπηρεσιών.** Το Δημοτικό Συμβούλιο προέβη στη σύναψη συμφωνίας μίσθωσης υπηρεσιών τεχνικού από 1.10.1999 και γραφέα από 1.1.2005, διάρκειας έξι μηνών, οι οποίες, μετά τη λήξη τους, ανανεώνονταν, με αποτέλεσμα οι πιο πάνω να συνεχίζουν να απασχολούνται στο Δήμο μέχρι σήμερα.

Στους πιο πάνω ανατέθηκε εργασία που, από τη φύση της, αποσκοπούσε στην ικανοποίηση μόνιμων αναγκών και/ή στην απάμβλυνση του προβλήματος έλλειψης προσωπικού. Συνεπώς οι περιπτώσεις αυτές δεν μπορούν να θεωρηθούν ως μίσθωση υπηρεσιών.

Στις υπογραφείσες συμφωνίες δεν καθοριζόταν επακριβώς ο συγκεκριμένος όγκος εργασίας, ούτε και αναφέρονταν με σαφήνεια οι λεπτομέρειες, σε ό,τι αφορά στη φύση και στην έκταση της εργασίας, καθώς επίσης και στην προθεσμία εκτέλεσής της, όπως επιβάλλεται στις περιπτώσεις μίσθωσης υπηρεσιών, σύμφωνα και με σχετική γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ημερ. 11.12.1989. Ένεκα του μη καθορισμού προθεσμίας εκτέλεσης της εργασίας, οι συμφωνίες μίσθωσης ανανεώνονταν κατά τη λήξη τους, όπως αναφέρεται και πιο πάνω.

#### **Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.**

**(α)** Το ποσοστό εισφοράς του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, σύμφωνα με το άρθρο 5 των περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων Κανονισμών του Δήμου Μέσα Γειτονιάς του 1998 (Κ.Δ.Π. 215/98), καθορίστηκε σε 21% επί των απολαβών κάθε υπαλλήλου. Παρόλο που ο Δήμος αναγνωρίζει στο λογαριασμό εσόδων και εξόδων την πιο πάνω υποχρέωση, η οποία ανήλθε για το 2005 σε £62.502, εντούτοις στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων κατέβαλε συνολικά μέχρι 31.12.2005 μόνο £41.660, με αποτέλεσμα οι οφειλές του Δήμου προς το Ταμείο, έναντι της τρέχουσας υποχρέωσής του στις 31.12.2005, οι οποίες παρουσιάζονται στις εκκρεμείς υποχρεώσεις στις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου, να ανέρχονται στις £258.968.

**(β)** Υπέδειξα ότι με βάση τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης, για τον υπολογισμό του πραγματικού κόστους που πρέπει να χρεώνεται στο Λογαριασμό Αποτελεσμάτων για τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα των υπαλλήλων και του αναγκαίου ποσού που θα πρέπει να καταβάλλεται στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων για καταβολή των ωφελημάτων αυτών, πρέπει να διενεργείται αναλογιστική μελέτη σε τακτά χρονικά διαστήματα (συνήθως κάθε τρία χρόνια).

Μέχρι σήμερα ο Δήμος δεν προχώρησε στη διενέργεια αναλογιστικής μελέτης, με αποτέλεσμα να μη γνωρίζει επακριβώς τις υποχρεώσεις του προς το πιο πάνω Ταμείο.

#### **Αδυναμίες στο μηχανογραφημένο σύστημα.**

**(α) Ανύπαρκτοι αριθμοί φορολογούμενων.** Στο φορολογικό σύστημα καταχωρίζονται αρκετοί φορολογούμενοι, φυσικά και νομικά πρόσωπα, με προσωρινούς κωδικούς, αντί με τον αριθμό ταυτότητας ή τον αριθμό εγγραφής της εταιρείας, αντίστοιχα. Η τακτική αυτή, σε περιπτώσεις που οι φορολογούμενοι δεν εξοφλούν τις φορολογίες τους, δυσκολεύει τον εντοπισμό τους, καθώς πολλές φορές αλλάζουν διεύθυνση και καθιστά αδύνατη τη λήψη νομικών μέτρων εναντίον τους. Επίσης επιτρέπει τη δημιουργία πέραν του ενός λογαριασμού για ορισμένους φορολογούμενους,

με αποτέλεσμα να δημιουργούνται λειτουργικά προβλήματα όπως, για παράδειγμα, να μην παρουσιάζονται ταυτόχρονα στην οθόνη όλες οι φορολογίες του κάθε φορολογούμενου.

**(β) Μηχανογραφημένο μητρώο πάγιου ενεργητικού.** Ο Δήμος δεν αξιοποιεί το πρόγραμμα για τη δημιουργία μηχανογραφημένου μητρώου πάγιου ενεργητικού.

Εισηγήθηκα όπως ο Δήμος θέσει σε λειτουργία το εν λόγω πρόγραμμα, αφού διαβεβαιωθεί εκ των προτέρων από την εταιρεία που προμήθευσε στο Δήμο το πρόγραμμα, ότι αυτό επικοινωνεί αυτόματα (interface) με τους σχετικούς λογαριασμούς του Γενικού Καθολικού, για να μην απαιτείται διπλή καταχώριση για τις αγορές στοιχείων πάγιου ενεργητικού, τόσο στο μηχανογραφημένο μητρώο πάγιου ενεργητικού, όσο και στο Γενικό Καθολικό.

**Συμφωνία συνεργασίας με εταιρεία, για οργάνωση ολοκληρωμένου προγράμματος συλλογής και διαλογής των αποβλήτων συσκευασίας.** Στις 29.9.2006, ο Δήμος Μέσα Γειτονιάς σύναψε με συγκεκριμένη εταιρεία συμφωνία συνεργασίας διάρκειας 6 ετών (1.8.2006-31.7.2012), με αυτόματη ανανέωση για επιπρόσθετες εξαετείς περιόδους, για οργάνωση ολοκληρωμένου προγράμματος συλλογής, διαλογής και διαχείρισης των αποβλήτων συσκευασίας στην πηγή, δηλαδή από τα νοικοκυριά, στα πλαίσια υλοποίησης του οποίου η εταιρεία έχει συνάψει ή θα συνάψει συμφωνίες με εργολάβους.

Με βάση τη συμφωνία, μεταξύ άλλων, ο Δήμος θα συνεισφέρει οικονομικά στην εταιρεία στο τέλος κάθε έτους, υπό μορφή επιδότησης, για τον υπολογισμό της οποίας θα λαμβάνεται υπόψη το άμεσο οικονομικό του όφελος από την εφαρμογή του προγράμματος στη διοικητική του περιφέρεια.

Επισήμανα ότι η παρακολούθηση της εφαρμογής των όρων της συμφωνίας, όπως και η μέτρηση του πραγματικού οφέλους και του κόστους που προκύπτουν από την εφαρμογή της συμφωνίας για το Δήμο, είναι μια πολύπλοκη διαδικασία που απαιτεί σοβαρή μελέτη και την ύπαρξη των κατάλληλων μηχανισμών και εισηγήθηκα όπως ο Δήμος προχωρήσει στην ετοιμασία ειδικής μελέτης και του συστήματος εκείνου, που θα του επιτρέπει να παρακολουθεί αποτελεσματικά τις οικονομικές και άλλες ρυθμίσεις που πηγάζουν από τη συμφωνία.

Σημείωσα επίσης ότι η πιο πάνω συμφωνία δεν έτυχε ακόμη της έγκρισης του Υπουργού Εσωτερικών, όπως προνοείται στο άρθρο 64(1) του περί Δήμων Νόμου, για συμβάσεις των οποίων η διάρκεια υπερβαίνει τα 5 έτη.

**Έλλειμμα από τη λειτουργία της υπηρεσίας αποκομιδής σκυβάλων.** Από τη λειτουργία της υπηρεσίας αποκομιδής σκυβάλων κατά το 2005, προέκυψε έλλειμμα ύψους £64.979, σε σύγκριση με £58.479 το 2004. Ενόψει των οικονομικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει ο Δήμος, εισηγήθηκα όπως το Δημοτικό Συμβούλιο μελετήσει το θέμα και εξεύρει τρόπους εξάλειψης ή τουλάχιστον μείωσης των ελλειμμάτων.

#### **Χρεώστες.**

**(α)** Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου, οι χρεώστες φορολογίων, τελών, δικαιωμάτων και άλλων εσόδων του Δήμου ανέρχονταν στις 31.12.2005 σε £418.519, σε σύγκριση με £393.169 το 2004, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £25.350 ή ποσοστό 6,4% το 2005, σε σύγκριση με το 2004. Ανέφερα ότι οι χρεώστες βρίσκονται σε ψηλά επίπεδα και ζήτησα όπως ο Δήμος λάβει έγκαιρα μέτρα για είσπραξη των καθυστερήσεων, διαφορετικά ο κίνδυνος της μη είσπραξής τους, με την πάροδο του χρόνου, θα αυξάνεται σημαντικά.

**(β)** Στις οικονομικές καταστάσεις, στο λογαριασμό «Χρεώστες», δεν παρουσιάζονται οι καθυστερημένες φορολογίες των ετών 1982-1996, καθότι ο Δήμος δεν είναι σε θέση να γνωρίζει τα πραγματικά οφειλόμενα ποσά και τους οφειλέτες, λόγω της μη ενημέρωσης των καταλόγων καθυστερήσεων και του μητρώου αγωγών με τις εισπράξεις που πραγματοποιήθηκαν τα προηγούμενα έτη.

Λόγω της σοβαρότητας του θέματος ανέφερα στο Δημοτικό Συμβούλιο ότι θα πρέπει να φροντίσει όπως το Λογιστήριο και το Τμήμα Εισπράξεως Φόρων προβούν στις απαραίτητες ενέργειες για εξακρίβωση των οφειλόμενων ποσών και την είσπραξή τους.

**(γ) Εισπράξεις καθυστερημένων φορολογιών.** Κατά την περίοδο 1999-2005 εισπράχθηκαν, μέσω δικαστηρίου, ποσά ύψους £75.773, που αφορούν σε εκδικασθείσες υποθέσεις καθυστερημένων φορολογιών, για τις οποίες κινήθηκαν αγωγές. Διαπιστώθηκε ότι από πλευράς Δήμου δεν διενεργήθηκε και πάλι έρευνα, ώστε να διαπιστωθεί για ποιες υποθέσεις εμβάσθησαν τα ποσά και να πιστωθούν οι αναλυτικοί λογαριασμοί των αντίστοιχων χρεωστών. Τα εισπραχθέντα ποσά πιστώθηκαν σε εκκρεμή λογαριασμό, με αποτέλεσμα στους αναλυτικούς λογαριασμούς χρεωστών να παρουσιάζονται, ως οφειλόμενα, ποσά που είχαν ήδη εξοφληθεί.

Επιβάλλεται όπως οι πιο πάνω περιπτώσεις διερευνηθούν και τα σχετικά ποσά μεταφερθούν στους αντίστοιχους λογαριασμούς χρεωστών, με ταυτόχρονη ενημέρωση του μητρώου αγωγών.

**(δ) Διαγραφές καθυστερήσεων.** Διαπιστώθηκε ότι για τη διαγραφή καθυστερήσεων πέραν των £150 δεν ζητείται η εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών, όπως προνοείται στο άρθρο 85(2)(ιε) του Νόμου, εξουσία η οποία έχει εκχωρηθεί στον Έπαρχο.

**Παιδοκομικός Σταθμός Γ.Ν. Καλογερόπουλου.** Με βάση συμφωνία ημερ. 14.4.1995, μεταξύ του Δήμου και του Ιδρύματος Γ.Ν. Καλογερόπουλου, τη διαχείριση του παιδοκομικού σταθμού ανέλαβε ο Δήμος.

Από τη λειτουργία του πιο πάνω σταθμού το έτος 2005 προέκυψε έλλειμμα, το οποίο ανήλθε στις £64.951, σε σύγκριση με £71.082 το 2004, ανεβάζοντας το συσσωρευμένο έλλειμμα, για τα έτη 1999 μέχρι 2005, σε £356.016. Στον παιδικό σταθμό φοιτούσαν, κατά το 2005, 186 παιδιά.

Ο Δήμος, με επιστολές του ημερ. 28.3.2003 και 25.8.2004 προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, επικαλούμενος τη συμφωνία (παρ. 2(γ)), ημερ. 5.2.1991, που υπογράφηκε μεταξύ της Κυπριακής Δημοκρατίας και του Ιδρύματος Γ.Ν. Καλογερόπουλου, στην οποία αναφέρεται ότι το ετήσιο έλλειμμα που θα προκύπτει από τη συντήρηση και λειτουργία του νηπιαγωγείου θα καταβάλλεται από τη Δημοκρατία υπό μορφή ετήσιας χορηγίας, αξίωσε την καταβολή του ελλείμματος για τα έτη 1999 μέχρι 2002, ύψους £152.132.

Η Κυβέρνηση δεν προχώρησε στην καταβολή του πιο πάνω ελλείμματος, λόγω του ότι εκκρεμεί ακόμη η μεταβίβαση στο όνομα της Δημοκρατίας του κτήματος που αναφέρεται στην παράγραφο 1(γ) της πιο πάνω συμφωνίας, σύμφωνα με την οποία θα έπρεπε να είχε μεταβιβαστεί από το Ίδρυμα, το αργότερο μέσα σε 12 μήνες από την υπογραφή της συμφωνίας.

Σε συνάντηση που είχε ο Δήμος την 1.6.2007 με τον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού, τον πληροφόρησε ότι οι διαδικασίες για μεταβίβαση της γης στο όνομα της Κυπριακής Δημοκρατίας ολοκληρώνονται και συμφωνήθηκε η καταβολή των οφειλόμενων ποσών από το Υπουργείο μόλις ολοκληρωθεί η μεταβίβασή της.

**Δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές.** Όπως ανέφερα και στην Έκθεσή μου για το 2005, σύμφωνα με το άρθρο 85(2)(θ) του περί Δήμων Νόμου, τους περί Δημόσιων Κολυμβητικών Δεξαμενών Νόμους του 1992 και 1996 και τους περί Δημόσιων Κολυμβητικών Δεξαμενών Κανονισμούς του 1996, για τη χρήση και λειτουργία δημόσιων κολυμβητικών δεξαμενών απαιτείται η έκδοση άδειας από την αρμόδια Αρχή, Δήμο ή Κοινοτικό Συμβούλιο.

Από στοιχεία που τηρεί ο Δήμος φαίνεται ότι στην περιοχή του λειτουργούσαν, μέχρι τον Ιούλιο 2007, τέσσερις δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές, χωρίς την απαιτούμενη άδεια και χωρίς να εισπραχθούν τα δικαιώματα που καθορίζονται στους πιο πάνω Κανονισμούς. Σύμφωνα με τα πιο πάνω στοιχεία, ο λόγος για τον οποίο δεν εκδόθηκε άδεια λειτουργίας στις πιο πάνω δεξαμενές είναι γιατί δεν πληρούν τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στους πιο πάνω Νόμους και Κανονισμούς.

Ο Δήμος, με επιστολή του ημερ. 18.1.2001, ζήτησε από τους ιδιοκτήτες των δημόσιων κολυμβητικών δεξαμενών όπως υποβάλουν αίτηση εντός ενός μηνός, επισυνάπτοντας όλα τα απαραίτητα στοιχεία για έκδοση της άδειας λειτουργίας, και τους πληροφορούσε ότι, σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, θα προέβαινε στη λήψη των ενδεδειγμένων μέτρων που προβλέπονται από το Νόμο και τους Κανονισμούς.

Παρόλο που πέρασε μεγάλο χρονικό διάστημα, χωρίς οι ιδιοκτήτες των δημόσιων κολυμβητικών δεξαμενών να συμμορφωθούν με τις πρόνοιες του Νόμου και των Κανονισμών, εντούτοις δεν λήφθηκαν οποιαδήποτε μέτρα εναντίον τους και οι πιο πάνω δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές συνεχίζουν τη λειτουργία τους.

## 5.19 ΔΗΜΟΣ ΓΕΡΜΑΣΟΓΕΙΑΣ

### Μέρος Α

**Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο.** Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2006, οι οποίοι υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2007. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2005.

#### Οικονομική κατάσταση.

**(α) Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις κατά το έτος 2005 παρουσίασαν έλλειμμα ύψους £644.892, σε σύγκριση με πλεόνασμα £63.116 το 2004. Η διαφορά οφείλεται στην αύξηση στα έξοδα κατά £1.248.384, σε σύγκριση με την αύξηση στα έσοδα που ήταν £540.376, όπως αναλύεται στις πιο κάτω παραγράφους β, γ και δ.

**(β) Έσοδα.** Τα έσοδα του Δήμου κατά το 2005 ανήλθαν σε £3.227.572, σε σύγκριση με £2.687.196 το 2004, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £540.376 ή ποσοστό 20,1%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εσόδων από κρατική χορηγία (£222.484), τέλη κατανάλωσης ύδατος (£172.786), τέλη σκυβάλων (£53.912) και άδειες οικοδομής (£34.658). Η κρατική χορηγία για το 2005 ανήλθε σε £798.993, σε σύγκριση με £576.509 το 2004.

**(γ) Έξοδα.** Τα έξοδα του Δήμου κατά το 2005 ανήλθαν σε £3.872.464, σε σύγκριση με £2.624.080 το 2004, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση £1.248.384 ή ποσοστό 47,6%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αναγνώριση του ελλείμματος του Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων (£987.000) και στην αύξηση των εξόδων για μισθούς και ημερομίσθια (£81.667) και πολιτιστικές και άλλες εκδηλώσεις (£41.955).

**(δ) Αναγνώριση των ελλειμματικών εισφορών έναντι του Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.** Το Δημοτικό Συμβούλιο στις 25.10.2004 αποφάσισε την άμεση αναγνώριση των ελλειμματικών εισφορών έναντι του Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, ύψους £987.000, με συμπερίληψή τους στις οικονομικές καταστάσεις για το 2005.

**(ε) Μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.** Οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις του Δήμου ανέρχονταν στις 31.12.2005 σε £3.012.639, σε σύγκριση με £633.995 το 2004, ενώ οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις ανέρχονταν σε £4.035.946, σε σύγκριση με £3.622.407 το 2004. Στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις περιλαμβάνονται οι δόσεις δανείων πληρωτέες εντός ενός έτους και οι καθυστερημένες δόσεις δανείων, ύψους £3.522.018 (£3.239.742 το 2004).

**(στ) Έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης.** Κατά τις 31.12.2005, στα ταμειακά διαθέσιμα ύψους £662.450 περιλαμβάνεται το αδαπάνητο υπόλοιπο του λογαριασμού δανείων, που προορίζεται για την εκτέλεση συγκεκριμένων έργων, ύψους £488.014, με αποτέλεσμα οι οικονομικές καταστάσεις να παρουσιάζουν έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης ύψους £2.077.139, αντί £2.565.153.

Είναι επομένως φανερό ότι η οικονομική κατάσταση του Δήμου δεν βρίσκεται σε ικανοποιητικό επίπεδο και εξέφρασα την άποψη ότι ο Δήμος θα μπορούσε να βελτιώσει την οικονομική του

κατάσταση, ασκώντας με πιο αποτελεσματικό τρόπο τις εξουσίες που του παρέχει η σχετική νομοθεσία για την είσπραξη των καθυστερημένων φορολογιών, τελών και δικαιωμάτων, που στις 31.12.2005 ανέρχονταν σε £879.117. Ταυτόχρονα θα μπορούσε να ληφθούν μέτρα για εξάλειψη ή περαιτέρω μείωση των ελλειμμάτων που προκύπτουν από την υπηρεσία σκυβάλων (£ 26.786 το 2005 και £38.633 το 2004).

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια για βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου και για το σκοπό αυτό κινήθηκαν αγωγές για είσπραξη των καθυστερημένων φορολογιών μέχρι και το έτος 2004, ενώ μέσα στο 2007 θα κινήθούν αγωγές για τις καθυστερήσεις του 2005. Μου ανέφερε επίσης ότι για μείωση του ελλείμματος στην υπηρεσία σκυβάλων, επιβλήθηκε κατά το 2006 αύξηση στα τέλη σκυβάλων ύψους 7%.

#### **Δάνεια.**

(α) Το υπόλοιπο των δανείων του Δήμου από τους Δανειστικούς Επιτρόπους και τις εμπορικές τράπεζες ανερχόταν στις 31.12.2005 σε £5.739.657, σε σύγκριση με £3.873.737 το 2004. Η υποχρέωση της Κυπριακής Δημοκρατίας έναντι των τοκοχρεωλυτικών δόσεων των δανείων του Δήμου ανήλθε στις 31.12.2005 σε £2.045.325.

(β) **Αποπληρωμή δανείων.** Παρατηρήθηκε και πάλι σημαντική καθυστέρηση στην καταβολή των δόσεων των δανείων, με αποτέλεσμα ο Δήμος να επιβαρύνεται με τόκους υπερημερίας. Το σύνολο των καθυστερημένων τοκοχρεωλυτικών δόσεων για το 2005 ανήλθε σε £2.950.086, από τις οποίες οι £2.930.086 αφορούν εξ ολοκλήρου υποχρέωση του Δήμου.

**Υπερβάσεις εξόδων.** Κατά το έτος 2005 παρατηρήθηκαν υπερβάσεις εξόδων, οι οποίες ξεπερνούσαν το 25% των προϋπολογισθέντων και εγκριθέντων ποσών, ποσοστό μέχρι του οποίου το Δημοτικό Συμβούλιο έχει εξουσία να δαπανά, χωρίς οποιαδήποτε περαιτέρω έγκριση, όπως προνοεί το άρθρο 66 του Νόμου.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι οι υπερβάσεις έγιναν με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, ωστόσο έχω να παρατηρήσω ότι, σύμφωνα με το άρθρο 66(1) του περί Δήμων Νόμου, το Συμβούλιο κάθε Δήμου έχει εξουσία να δαπανά κατ' έτος ποσό που δεν θα υπερβαίνει το 25% του προβλεφθέντος και εγκριθέντος ποσού οποιουδήποτε Κονδυλίου των προϋπολογιζομένων και εγκριθεισών δαπανών, νοουμένου ότι θα υπάρχουν ισόποσες εξοικονομήσεις από άλλα Κονδύλια των εγκριθέντων Προϋπολογισμών.

**Προσωπικό.** Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσε ο Δήμος κατά τα έτη 2004 και 2005, μαζί με το ανάλογο κόστος:

	<b>2005</b>	<b>2004</b>
Υπαλληλικό προσωπικό	25	22
Εργατικό προσωπικό	44	39
<b>Σύνολο</b>	<b>69</b>	<b>61</b>
<b>Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές:</b>	<b>£</b>	<b>£</b>
Υπαλληλικό προσωπικό	481.210	451.459
Εργατικό προσωπικό	764.720	705.562
<b>Σύνολο</b>	<b>1.245.930</b>	<b>1.157.021</b>
<b>Μέσος όρος αποδοχών:</b>		
Υπαλληλικό προσωπικό	19.248	20.521
Εργατικό προσωπικό	17.380	18.091

**Μηχανογράφηση υπηρεσιών του Δήμου.** Η μηχανογράφηση των υπηρεσιών του Δήμου συνεχίζει να παρουσιάζει τις πιο κάτω αδυναμίες:

(α) Είναι αδύνατη η ετοιμασία και η εκτύπωση ή η παρουσίαση στην οθόνη του ηλεκτρονικού υπολογιστή καταστάσεων με το σύνολο των οφειλών του κάθε φορολογούμενου, κατά είδος φορολογίας.

(β) Το σύστημα επιτρέπει στον εισπράκτορα να εισπράττει το ποσό της φορολογίας, παραβλέποντας τυχόν προσεπιβάρυνση, ενώ θα έπρεπε να θέτει περιορισμούς στον εισπράκτορα, έτσι ώστε για κάθε φορολογία συγκεκριμένου έτους να εισπράττει τις συνολικές οφειλές, συμπεριλαμβανομένης και της προσεπιβάρυνσης.

(γ) Το μηχανογραφημένο μητρώο αγωγών για τα τέλη σκυβάλων και επαγγελματικής άδειας δεν έχει τεθεί σε λειτουργία.

#### **Χρεώστες/καθυστερήσεις φορολογιών.**

(α) Το υπόλοιπο των καθυστερημένων φορολογιών (σκύβαλα, άδεια λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών και επαγγελματική άδεια) ανερχόταν στις 31.12.2005 σε £524.386, σε σύγκριση με £454.033 το 2004, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £70.353 ή ποσοστό 15,5%.

(β) Το ποσοστό είσπραξης καθυστερημένων φορολογιών του έτους 1993 και της περιόδου 1995-2002, ήταν κατά τη διάρκεια του 2005 χαμηλό και κυμάνθηκε μεταξύ 0,10%-11,4%. Για τις καθυστερήσεις των ετών 1991, 1992 και 1994 δεν έγιναν καθόλου εισπράξεις μέσα στο 2005.

**Δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές.** Από στοιχεία που τηρεί ο Δήμος, φαίνεται ότι στην περιοχή του λειτουργούσαν, μέχρι τον Οκτώβριο του 2006, 48 δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές, από τις οποίες οι 29 λειτουργούσαν χωρίς την απαιτούμενη άδεια και χωρίς να εισπραχθούν τα δικαιώματα που καθορίζονται στους Κανονισμούς. Σύμφωνα με τα πιο πάνω στοιχεία, οι λόγοι για τους οποίους δεν εκδόθηκε άδεια λειτουργίας στις πιο πάνω δεξαμενές είναι η μη εξασφάλιση Πιστοποιητικού Υγειονομικού Ελέγχου και Πιστοποιητικού Καταλληλότητας, καθώς δεν πληρούν τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στους πιο πάνω Νόμους και Κανονισμούς.

**Απώλεια νερού.** Κατά το 2005 αντλήθηκαν 2 236 360 κ.μ. νερού και καταναλώθηκαν 1 336 396 κ.μ., δηλαδή υπάρχει απώλεια 899 964 κ.μ. νερού ή ποσοστό 40%, το οποίο θεωρείται πολύ ψηλό και είναι εκτός των αποδεκτών ορίων απώλειας νερού. Παρά το γεγονός ότι η απώλεια νερού έχει αυξηθεί, σε σύγκριση με το 2004 (30%), ο Δήμος δεν έχει ακόμη διερευνήσει τους λόγους της απώλειας και δεν έχει λάβει οποιαδήποτε διορθωτικά μέτρα.

## **5.20 ΔΗΜΟΣ ΚΑΤΩ ΠΟΛΕΜΙΔΙΩΝ**

### **Μέρος Α**

**Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο.** Ο Δήμος υπέβαλε τις οικονομικές καταστάσεις του 2006 για έλεγχο στις 22.6.2007, αντί μέχρι 30.4.2007, όπως καθορίζει το άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο για το έτος 2005.

#### **Οικονομική κατάσταση.**

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις κατά το έτος 2005 παρουσίασαν έλλειμμα ύψους £1.085.645, σε σύγκριση με έλλειμμα £56.323 το 2004. Η διαφορά οφείλεται στην αύξηση στα έξοδα κατά £1.428.242, κυρίως λόγω αναγνώρισης των ελλειμματικών εισφορών του Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων ύψους £979.000, σε σύγκριση με την αύξηση στα έσοδα που ήταν £398.920 μόνο.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα του Δήμου κατά το 2005 ανήλθαν σε £2.272.048, σε σύγκριση με £1.873.128 το 2004, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £398.920 ή ποσοστό 21,3%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εσόδων από δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας (£54.097), τέλη σκυβάλων (£42.557) και κρατική χορηγία (£291.512). Η κρατική χορηγία για το 2005 ανήλθε σε £1.264.886, σε σύγκριση με £973.374 το 2004.

**(γ) Έξοδα.** Τα έξοδα του Δήμου κατά το 2005 ανήλθαν σε £3.357.693, σε σύγκριση με £1.929.451 το 2004, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση £1.428.242 ή ποσοστό 74%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αναγνώριση του ελλείμματος του Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων (£979.000) και στην αύξηση των εξόδων για συντήρηση και βελτίωση οδών (£100.689), δευτερεύοντα έργα υποδομής (£84.574), τραπεζικούς τόκους και δικαιώματα παρατραβήγματος (£55.506) και αποσβέσεις (£74.817).

**(δ) Αναγνώριση των ελλειμματικών εισφορών του Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.** Σύμφωνα με αναλογιστική μελέτη που έγινε για πρώτη φορά το 2004, η υποχρέωση του Δήμου για ελλειμματικές εισφορές ανερχόταν, μέχρι 31.12.2003, σε £979.000.

Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 8.12.2004 την αποπληρωμή των ελλειμματικών εισφορών σε 15 χρόνια, με ετήσια δόση ύψους £95.000 και στις 9.2.2006 αποφάσισε την άμεση αναγνώριση των πιο πάνω ελλειμματικών εισφορών του Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, με συμπερίληψή τους στις οικονομικές καταστάσεις για το 2005.

**(ε) Ρευστότητα.**

**(i) Έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης.** Η οικονομική κατάσταση του Δήμου δεν βρίσκεται σε ικανοποιητικό επίπεδο, με αποτέλεσμα να αντιμετωπίζει σοβαρό πρόβλημα ρευστότητας. Στις 31.12.2005, το κυκλοφορούν ενεργητικό ήταν £840.991, ενώ οι τρέχουσες υποχρεώσεις ήταν £3.155.234, δηλαδή υπήρχε έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης, ύψους £2.314.243. Υπέδειξα ότι ο Δήμος θα μπορούσε να βελτιώσει την οικονομική του κατάσταση, ασκώντας με πιο αποτελεσματικό τρόπο τις εξουσίες που του παρέχει η σχετική νομοθεσία, εισπράττοντας τις καθυστερημένες φορολογίες, τέλη και δικαιώματα, που στις 31.12.2005 ανέρχονταν σε £569.992.

**(ii) Παρατραβήγμα τραπεζικού λογαριασμού.** Το ύψος του παρατραβήγματος του Γενικού Λογαριασμού, το οποίο στις 31.12.2005 ανερχόταν σε £1.896.368, αντιστοιχεί στο 80% των εσόδων του Προϋπολογισμού του Δήμου και ξεπερνά κατά πολύ το εγκριθέν από το Υπουργείο Εσωτερικών προσωρινό δάνειο για ποσοστό 40% επί των εσόδων του Προϋπολογισμού του Δήμου.

**(στ) Μακροπρόθεσμες/βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.** Οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις του Δήμου ανέρχονταν στις 31.12.2005 σε £907.410, σε σύγκριση με £995.176 το 2004, ενώ οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις ανέρχονταν σε £3.155.234.

**(ζ) Δάνεια.** Το υπόλοιπο των δανείων του Δήμου ανερχόταν στις 31.12.2005 σε £1.076.641, σε σύγκριση με £1.188.365 το 2004. Η υποχρέωση της Κυπριακής Δημοκρατίας έναντι των δανείων του Δήμου στις 31.12.2004 και 31.12.2005 ήταν £887.768 και £838.455, αντίστοιχα.

**Υπερβάσεις εξόδων.** Κατά το 2005 παρατηρήθηκαν υπερβάσεις εξόδων, οι οποίες ξεπερνούσαν το 25% των προϋπολογισθέντων και εγκριθέντων ποσών, ποσοστό μέχρι του οποίου το Δημοτικό Συμβούλιο έχει εξουσία να δαπανά, χωρίς οποιαδήποτε περαιτέρω έγκριση, όπως προνοείται στο άρθρο 66 του Νόμου.

**Εσωτερικός έλεγχος.** Παρά το γεγονός ότι σημειώθηκαν σημαντικές βελτιώσεις, το σύστημα εσωτερικού ελέγχου εξακολουθεί να παρουσιάζει ορισμένες αδυναμίες, όπως:

- Τη μη βεβαίωση των περιουσιακών στοιχείων του Δήμου.
- Τη μη ετοιμασία συμφιλιωτικών καταστάσεων για τις φορολογίες.
- Τη μη διεξαγωγή περιοδικών ελέγχων από εξουσιοδοτημένο λειτουργό του Δήμου του μητρώου εξωδίκων.
- Την ύπαρξη αδυναμιών σε ό,τι αφορά στο μηχανογραφημένο σύστημα.

**Προσωπικό.** Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσε ο Δήμος κατά τα έτη 2004 και 2005, μαζί με το ανάλογο κόστος:

	2005	2004
<b>Υπαλληλικό προσωπικό:</b>		
Μόνιμοι	27	28
Έκτακτοι	2	2
	29	30
<b>Εργατικό προσωπικό:</b>		
Τακτικοί	16	15
Έκτακτοι/εποχιακοί	23	25
	39	40
<b>Σύνολο</b>	<b>68</b>	<b>70</b>
<b>Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές:</b>	<b>£</b>	<b>£</b>
Υπαλληλικό προσωπικό	617.687	621.412
Εργατικό προσωπικό	331.866	324.341
<b>Σύνολο</b>	<b>949.553</b>	<b>945.753</b>
<b>Μέσος όρος αποδοχών:</b>		
Υπαλληλικό προσωπικό	21.300	20.714
Εργατικό προσωπικό	8.509	8.109

#### Μηχανογράφηση υπηρεσιών του Δήμου.

**(α) Μη χρησιμοποίηση προγραμμάτων.** Τα πιο κάτω προγράμματα, τα οποία αγοράστηκαν και εγκαταστάθηκαν κατά τη μηχανογράφηση των υπηρεσιών του Δήμου, δεν χρησιμοποιούνται:

- Συμφιλίωση Τραπεζών.
- Πιστωτές.
- Μητρώο Πάγιου Ενεργητικού.
- Αποθήκη.
- Άδειες Οικοδομής και Διαχωρισμού Οικοπέδων.
- Χαρτογράφηση.
- Εξώδικα.
- Φόρος Θεάματος.
- Γραφείο Εξυπηρέτησης Πελατών.

Εισηγήθηκα όπως τα προγράμματα αυτά τεθούν σε λειτουργία, για σκοπούς αύξησης της παραγωγικότητας και της ποιότητας των δεδομένων, καθώς επίσης και για αποφυγή περιττής γραφειακής εργασίας που δημιουργείται από τη χειρόγραφη τήρηση των πιο πάνω.

#### **(β) Τεχνική αξιολόγηση του συστήματος.**

- Οι καταστάσεις που τυπώνονται από το σύστημα είναι σε μορφή ηλεκτρονικού κειμένου (αρχείο WordPad), γεγονός το οποίο παρέχει τη δυνατότητα στο χρήστη να τροποποιεί τα δεδομένα στις καταστάσεις. Παρόλο ότι τα πραγματικά δεδομένα της βάσης (database) δεν αλλοιώνονται, εντούτοις η κατάσταση αυτή εγκυμονεί κινδύνους.
- Το σύστημα παρέχει τη δυνατότητα καθορισμού ευθυνών στους χρήστες αλλά η δυνατότητα αυτή δεν αξιοποιείται, με αποτέλεσμα όλοι οι χρήστες να έχουν ελεύθερη πρόσβαση σε ολόκληρο το σύστημα, ενώ θα έπρεπε κάθε χρήστης να έχει περιορισμένη πρόσβαση, ανάλογα με την εργασία που εκτελεί.



- (iii) Τα αντίγραφα ασφαλείας δεν φυλάγονται σε μεταλλικό ερμάρι ή χρηματοκιβώτιο, το οποίο να παρέχει προστασία σε περίπτωση πυρκαγιάς ή άλλων κινδύνων.

#### **Εξώδικα.**

(α) Για την αντικανονική στάθμευση οχημάτων, το πρόστιμο που επιβάλλεται από το Δήμο ανέρχεται στο ποσό των £5 μόνο, ενώ σύμφωνα με τον περί Εξωδίκου Ρυθμίσεως Αδικημάτων Νόμο (Πίνακας II) τέτοιες παραβάσεις τιμωρούνται με £15 πρόστιμο. Σημειώνεται ότι, με την τροποποίηση του πιο πάνω Νόμου στις 16.12.2005, το πρόστιμο αυξήθηκε στις £50.

(β) Στο μητρώο αγωγών εξακολουθούν να είναι καταχωρισμένα εξώδικα που χρονολογούνται από το 1993, τα οποία παραμένουν ατακτοποιήτα.

#### **Χρεώστες.**

(α) Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου, οι χρεώστες φορολογιών, τελών, δικαιωμάτων και άλλων εσόδων του Δήμου ανέρχονταν στις 31.12.2005 σε £569.992, σε σύγκριση με £510.304 το 2004, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση £59.688 ή ποσοστό 12%.

(β) **Διαγραφές καθυστερήσεων.** Με αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου διαγράφηκαν και πάλι οφειλόμενα ποσά πέραν των £150, χωρίς την έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών, όπως προνοείται στο άρθρο 85(2) (ιε) του περί Δήμων Νόμου, εξουσία η οποία εκχωρήθηκε στον αρμόδιο Έπαρχο.

(γ) **Επιβολή προσεπιβάρυνσης.** Στις καθυστερημένες φορολογίες επαγγελματικής άδειας, τελών σκυβάλων, άδειας λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών και δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας, επιβάλλεται προσεπιβάρυνση ίση με 9%, αντί 10%, όπως καθορίζεται στο άρθρο 134 του περί Δήμων Νόμου.

**Οφειλή στο Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων για αγορά νερού.** Ο Δήμος συνεχίζει από το 1999 να παραλείπει να εξοφλεί τις οφειλές του για την αγορά νερού από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, οι οποίες στις 31.12.2005 ανέρχονταν σε £472.356. Σημειώνεται ότι από 1.1.2004, ο Δήμος εντάχθηκε στα όρια του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού.

### **5.21 ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ**

#### **Μέρος Α**

##### **Οικονομική κατάσταση.**

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις κατά τα έτη 2005 και 2006 παρουσίασαν έλλειμμα £702.988 και £663.565, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £35.570 για το 2004. Τα ελλείμματα που προέκυψαν κατά το 2005 και 2006 οφείλονται κυρίως στην αναγνώριση των ελλειμματικών εισφορών προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων ύψους £761.000 και £574.000, αντίστοιχα.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα του Δήμου κατά τα έτη 2005 και 2006 ανήλθαν σε £1.902.458 και £2.154.997, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £1.783.464 το 2004, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση £118.994 ή ποσοστό 6,7% το 2005, σε σύγκριση με το 2004 και αύξηση £252.539 ή ποσοστό 13,3% το 2006, σε σύγκριση με το 2005. Η αύξηση κατά το 2005 οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εσόδων από άδειες οικοδομών και διαχωρισμού οικοπέδων (£53.916), κτηματικό φόρο (£47.307) και κρατική χορηγία (£174.440), ενώ παράλληλα μειώθηκαν τα έσοδα από την υδατοπρομήθεια (£135.360), λόγω ένταξης της περιοχής του Δήμου στα όρια του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού. Η αύξηση κατά το 2006 οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εσόδων από κτηματικό φόρο (£38.135) και την κρατική χορηγία (£198.775). Στα έσοδα του Δήμου περιλαμβάνεται κρατική χορηγία ύψους £878.764 για το 2005 και £1.077.539 για το 2006.

**(γ) Έξοδα.** Τα έξοδα του Δήμου κατά τα έτη 2005 και 2006 ανήλθαν σε £2.605.446 και £2.818.562, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £1.819.034 το 2004, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση £786.412 ή ποσοστό 43,2% το 2005, σε σύγκριση με το 2004 και αύξηση £213.116 ή ποσοστό 8,2% το 2006, σε σύγκριση με το 2005, η οποία οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι κατά τα έτη 2005 και 2006 αναγνωρίστηκαν οι ελλειμματικές εισφορές προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων ύψους £761.000 και £574.000, αντίστοιχα, αυξάνοντας τα έξοδα στο Λογαριασμό Εσόδων και Εξόδων. Επιπρόσθετα, το 2006 σημειώθηκε αύξηση στα έξοδα για μισθούς και ημερομίσθια (£90.037) και για δευτερεύοντα έργα υποδομής (£263.526).

**(δ) Ρευστότητα - Έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης και παρατράβηγμα.** Κατά τις 31.12.2006, στα ταμειακά διαθέσιμα ύψους £2.361.933, περιλαμβάνεται το αδαπάνητο υπόλοιπο του λογαριασμού δανείων, που προορίζεται για την εκτέλεση συγκεκριμένων έργων, ύψους £1.752.411, με αποτέλεσμα οι οικονομικές καταστάσεις να παρουσιάζουν έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης ύψους £139.580, αντί έλλειμμα ύψους £1.891.991. Σημειώνεται ότι ο Γενικός Λογαριασμός στις 31.12.2005 και 31.12.2006 παρουσίαζε παρατράβηγμα ύψους £376.923 και £358.750, αντίστοιχα.

Είναι επομένως φανερό ότι η οικονομική κατάσταση του Δήμου δεν βρίσκεται σε ικανοποιητικό επίπεδο, με αποτέλεσμα να αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα ρευστότητας.

Παρατήρησα ότι ο Δήμος θα μπορούσε να βελτιώσει την οικονομική του κατάσταση και το πρόβλημα ρευστότητας που αντιμετωπίζει, ασκώντας με πιο αποτελεσματικό τρόπο τις εξουσίες που του παρέχει η σχετική νομοθεσία, λαμβάνοντας μέτρα για έγκαιρη είσπραξη όλων των οφειλόμενων ποσών, συμπεριλαμβανομένων και των καθυστερημένων φορολογιών, τελών, αδειών και δικαιωμάτων, που στις 31.12.2005 και 31.12.2006 ανέρχονταν σε £250.880 και £370.924, αντίστοιχα. Στη βελτίωση της οικονομικής του κατάστασης θα βοηθούσε και η εξάλειψη ή τουλάχιστον μείωση των ελλειμμάτων που προκύπτουν από την υπηρεσία καθαριότητας (£155.516 το 2005 και £199.238 το 2006), καθώς και η επιβολή και είσπραξη δικαιωμάτων από διαφημιστικές πινακίδες.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι το Δημοτικό Συμβούλιο έχει ήδη επιβάλει αύξηση 14% στη φορολογία καθαριότητας, για μείωση ή εξάλειψη των ελλειμμάτων που προκύπτουν από την υπηρεσία αυτή και ότι, σε συνεργασία με το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λεμεσού-Αμαθούντας και το Επαρχιακό Κτηματολόγιο Λεμεσού, προχώρησε σε επανεκτιμήσεις ακινήτων, κάτι που θα αποφέρει αύξηση στα έσοδα από το δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας. Ο Δήμαρχος μου ανέφερε επίσης ότι το Δημοτικό Συμβούλιο επεξεργάζεται παράλληλα σχέδιο μείωσης των ημερών αποκομιδής σκυβάλων, σε σχέση με τη μείωση του όγκου των σκυβάλων λόγω του προγράμματος ανακύκλωσης. Εξέφρασε επιπρόσθετα τη θέση ότι το Κράτος θα πρέπει να ενισχύσει οικονομικά τους Δήμους περισσότερο.

**(ε) Μακροπρόθεσμες/βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.** Οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις του Δήμου ανέρχονταν στις 31.12.2005 και 31.12.2006 σε £2.616.371 και £5.138.174, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £2.813.114 το 2004, ενώ οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις ανέρχονταν σε £3.167.033 και £2.943.278. Στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις περιλαμβάνονται οι δόσεις δανείων που ήταν πληρωτέες εντός ενός έτους, ύψους £1.825.240 για το 2005 και £1.400.005 για το 2006.

#### **Δάνεια.**

**(α) Λογαριασμός δανείων.** Το υπόλοιπο των δανείων του Δήμου από τους Δανειστικούς Επιτρόπους και τις εμπορικές τράπεζες ανερχόταν στις 31.12.2005 και 31.12.2006 σε £4.441.611 και £6.538.179, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £4.586.743 το 2004. Η υποχρέωση της Κυπριακής Δημοκρατίας έναντι των δανείων του Δήμου στις 31.12.2005 ήταν £2.505.453 και στις 31.12.2006 ήταν £4.103.282.

**(β) Αποπληρωμή δανείων.** Παρατηρήθηκε και πάλι σημαντική καθυστέρηση στην καταβολή των δόσεων των δανείων, με αποτέλεσμα ο Δήμος να επιβαρύνεται με τόκους υπερημερίας. Το σύνολο των καθυστερημένων τοκοχρεωλυτικών δόσεων για το 2005 και 2006 ανήλθε σε £1.321.169 και £907.956, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £1.361.685 το 2004 και αφορούν εξ ολοκλήρου σε υποχρέωση του Δήμου.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι, με την ενοποίηση των δανείων, ο Δήμος θα είναι σε θέση να αποπληρώνει τις δόσεις του ανελλιπώς, πράγμα που, όπως αναφέρει, έχει πράξει κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2007.

**Προσωπικό.** Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσε ο Δήμος κατά τα έτη 2004, 2005 και 2006, μαζί με το ανάλογο κόστος:

	2006	2005	2004
<b>Υπαλληλικό προσωπικό:</b>			
Μόνιμοι	18	18	18
Έκτακτοι	2	-	-
	20	18	18
<b>Εργατικό προσωπικό:</b>			
Τακτικοί	45	40	36
<b>Σύνολο</b>	<b>65</b>	<b>58</b>	<b>54</b>
<b>Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές:</b>	<b>£</b>	<b>£</b>	<b>£</b>
Υπαλληλικό προσωπικό	458.127	398.745	357.467
Εργατικό προσωπικό	671.997	638.402	586.829
<b>Σύνολο</b>	<b>1.130.124</b>	<b>1.037.147</b>	<b>944.296</b>
<b>Μέσος όρος αποδοχών:</b>			
Υπαλληλικό προσωπικό	22.906	22.153	19.859
Εργατικό προσωπικό	14.933	15.960	16.301

**Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.** Σύμφωνα με την πρώτη αναλογιστική μελέτη που έγινε το 2003, η υποχρέωση του Δήμου για ελλειμματικές εισφορές ανερχόταν μέχρι 31.12.2003 σε £761.000, οι οποίες αναγνωρίστηκαν και περιλήφθηκαν στις οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2005 και οι οποίες θα πρέπει να αποπληρωθούν, σύμφωνα με τους αναλογιστές, με πρόσθετες συνεισφορές ύψους £170.000 το χρόνο για 5 χρόνια ή £98.000 το χρόνο για 10 χρόνια ή £74.000 το χρόνο για 15 χρόνια.

Ο Δήμος δεν κατέβαλε κανένα ποσό για τις πιο πάνω ελλειμματικές εισφορές και το Νοέμβριο 2006 προχώρησε σε νέα αναλογιστική μελέτη, σύμφωνα με την οποία η υποχρέωση του Δήμου για ελλειμματικές εισφορές, ανήλθε μέχρι τις 31.12.2006 σε £1.335.000, δηλαδή αυξήθηκε κατά £574.000, για τις οποίες το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 23.1.2007 την αναγνώρισή τους, με συμπερίληψη στις οικονομικές καταστάσεις του 2006. Ταυτόχρονα, το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε όπως, για κάλυψη του ελλείμματος, υιοθετήσει μία από τις εισηγήσεις των αναλογιστών, για αύξηση του ποσοστού συνεισφοράς σε 40,5% από 1.1.2007 (28,5% για την τρέχουσα υποχρέωση και 12% για τις ελλειμματικές εισφορές).

**Συμφωνία συνεργασίας με εταιρεία, για οργάνωση ολοκληρωμένου προγράμματος συλλογής και διαλογής των αποβλήτων συσκευασίας.** Στις 29.9.2006 ο Δήμος Αγίου Αθανασίου σύναψε με συγκεκριμένη εταιρεία συμφωνία συνεργασίας διάρκειας 6 ετών (1.8.2006-31.7.2012), με αυτόματη ανανέωση για επιπρόσθετες εξαετείς περιόδους, για οργάνωση

ολοκληρωμένου προγράμματος συλλογής, διαλογής και διαχείρισης των αποβλήτων συσκευασίας στην πηγή, δηλαδή από τα νοικοκυριά, στα πλαίσια υλοποίησης του οποίου η εταιρεία έχει συνάψει ή θα συνάψει συμφωνίες με εργολάβους.

Με βάση τη συμφωνία, ο Δήμος θα συνεισφέρει οικονομικά στην εταιρεία στο τέλος κάθε έτους, υπό μορφή επιδότησης, για τον υπολογισμό της οποίας θα λαμβάνεται υπόψη το άμεσο οικονομικό του όφελος από την εφαρμογή του προγράμματος στη διοικητική του περιφέρεια.

Επισήμανα ότι η παρακολούθηση της εφαρμογής των όρων της συμφωνίας, όπως και η μέτρηση του πραγματικού οφέλους και του κόστους που προκύπτουν από την εφαρμογή της συμφωνίας είναι μια πολύπλοκη διαδικασία που απαιτεί σοβαρή μελέτη και την ύπαρξη των κατάλληλων μηχανισμών και ζήτησα όπως ο Δήμος προχωρήσει στην ετοιμασία ειδικής μελέτης και του συστήματος εκείνου, που θα του επιτρέψει να παρακολουθεί αποτελεσματικά τις οικονομικές και άλλες ρυθμίσεις που πηγάζουν από τη συμφωνία.

Παρατήρησα επίσης ότι η πιο πάνω συμφωνία δεν έτυχε ακόμη της έγκρισης του Υπουργού Εσωτερικών, όπως προνοείται στο άρθρο 64(1) του περί Δήμων Νόμου, για συμβάσεις η διάρκεια των οποίων υπερβαίνει τα 5 έτη.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι έχει σταλεί σχετική επιστολή για εξασφάλιση της έγκρισης του Υπουργού Εσωτερικών, όπως προνοείται στο άρθρο 64(1), ενέργεια η οποία όμως θα έπρεπε να είχε προηγηθεί της υπογραφής της πιο πάνω συμφωνίας.

**Διαφημιστικές πινακίδες.** Στις αρχές του 2004 οι υπηρεσίες του Δήμου προέβησαν σε καταγραφή των διαφημιστικών πινακίδων που είναι αναρτημένες στην περιοχή του Δήμου και από τις καταστάσεις που ετοιμάστηκαν φαίνεται ότι 300 διαφημιστικές πινακίδες είχαν αναρτηθεί χωρίς την εξασφάλιση σχετικής άδειας από το Δήμο.

Μετά από σχετική επιστολή του Δήμου, ημερ. 22.3.2004, 150 ιδιοκτήτες διαφημιστικών πινακίδων απευθύνθηκαν στο Δήμο ζητώντας να τους εκδοθεί άδεια για τοποθέτηση διαφημιστικών πινακίδων ή για να πληροφορήσουν το Δήμο ότι αφαίρεσαν τις διαφημιστικές πινακίδες, χωρίς ωστόσο, μέχρι σήμερα, το Δημοτικό Συμβούλιο να έχει αποφασίσει ποιες πινακίδες πληρούν τις προϋποθέσεις των σχετικών Κανονισμών για την έκδοση άδειας και την είσπραξη των δικαιωμάτων και ποιες δεν τις πληρούν για απομάκρυνσή τους. Για τις άλλες 150 διαφημιστικές πινακίδες, οι ιδιοκτήτες των οποίων δεν έχουν ζητήσει άδεια, ο Δήμος δεν έλαβε οποιαδήποτε μέτρα εναντίον τους.

Εισηγήθηκα όπως, λόγω της παρέλευσης μεγάλου χρονικού διαστήματος από την προηγούμενη καταγραφή, οι αρμόδιες υπηρεσίες του Δήμου προβούν σε νέα καταγραφή των διαφημιστικών πινακίδων που βρίσκονται στην περιοχή του.

**Δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές.** Παρά τις επανειλημμένες υποδείξεις της Υπηρεσίας μου, ο Δήμος δεν έχει ακόμη λάβει μέτρα, ώστε οι ιδιοκτήτες των δημόσιων κολυμβητικών δεξαμενών να συμμορφωθούν με τις πρόνοιες των σχετικών Νόμων και Κανονισμών και να εξασφαλίσουν την απαιτούμενη άδεια λειτουργίας.

Σύμφωνα με το άρθρο 85(2)(θ) του περί Δήμων Νόμου, τους περί Δημοσίων Κολυμβητικών Δεξαμενών Νόμους του 1992 και 1996 και τους περί Δημοσίων Κολυμβητικών Δεξαμενών Κανονισμούς του 1996, για τη χρήση και λειτουργία δημόσιων κολυμβητικών δεξαμενών απαιτείται η έκδοση άδειας από την αρμόδια αρχή, Δήμο ή Κοινοτικό Συμβούλιο.

Από στοιχεία που τηρεί ο Δήμος, φαίνεται ότι στην περιοχή του λειτουργούσαν, μέχρι το Μάιο του 2007, 10 δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές, από τις οποίες οι εννέα χωρίς την απαιτούμενη άδεια και χωρίς να εισπραχθούν τα σχετικά δικαιώματα που καθορίζονται στους πιο πάνω Κανονισμούς. Σύμφωνα με τα πιο πάνω στοιχεία, οι λόγοι για τους οποίους δεν εκδόθηκε άδεια λειτουργίας στις πιο πάνω δεξαμενές, είναι η μη εξασφάλιση πιστοποιητικού τελικής έγκρισης των οικοδομών, στις

οποίες βρίσκονται οι δεξαμενές και τα προβλήματα που υπάρχουν σε θέματα ασφάλειας και υγιεινής.

## 5.22 ΔΗΜΟΣ ΑΓΛΑΝΤΖΙΑΣ

### Μέρος Α

**Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο.** Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2006, οι οποίες υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει το τέλος του 2007. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2005.

#### Οικονομική κατάσταση.

**(α) Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις κατά το έτος 2005 παρουσίασαν έλλειμμα £604.430, σε σύγκριση με έλλειμμα £280.640 το 2004.

**(β) Έσοδα.** Τα έσοδα του Δήμου κατά το έτος 2005 ανήλθαν σε £3.048.027, σε σύγκριση με £2.868.027 το 2004, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £180.000 ή ποσοστό 6,3%. Η κρατική χορηγία για το 2005 ανήλθε σε £1.416.763, σε σύγκριση με £1.124.870 το 2004.

**(γ) Έξοδα.** Τα έξοδα του Δήμου κατά το 2005 ανήλθαν σε £3.652.457, σε σύγκριση με £3.148.667 το 2004, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση £503.790 ή ποσοστό 16%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εξόδων για μισθούς και ημερομίσθια (£214.630), μειώσεις φορολογιών (£203.846) και των εξόδων λειτουργίας του κολυμβητηρίου (£70.398).

**(δ) Ρευστότητα - Έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης.** Όπως και κατά τα προηγούμενα χρόνια, η οικονομική κατάσταση του Δήμου δεν βρίσκεται σε ικανοποιητικό επίπεδο, με αποτέλεσμα να αντιμετωπίζει σοβαρό πρόβλημα ρευστότητας και να αδυνατεί να καταβάλει τις τοκοχρεωλυτικές δόσεις των δανείων. Στις 31.12.2005, το κυκλοφορούν ενεργητικό ήταν £3.678.475, ενώ οι τρέχουσες υποχρεώσεις ήταν £7.396.104. Ανέφερα ότι ο Δήμος θα μπορούσε να ασκήσει με πιο αποτελεσματικό τρόπο τις εξουσίες που του παρέχει η σχετική νομοθεσία και να βελτιώσει την οικονομική του κατάσταση και το πρόβλημα ρευστότητας που αντιμετωπίζει, λαμβάνοντας μέτρα για είσπραξη των καθυστερημένων οφειλών της βιοτεχνικής περιοχής και των καθυστερήσεων φορολογιών, τελών και δικαιωμάτων, που στις 31.12.2005 ανέρχονταν σε £500.132 και £437.823, αντίστοιχα, καθώς και με την επιβολή και είσπραξη δικαιωμάτων για άδειες διαφημιστικών πινακίδων. Επιπρόσθετα, θα μπορούσε να ληφθούν μέτρα για εξάλειψη ή τουλάχιστον μείωση του ελλείμματος που προκύπτει από τη λειτουργία του Δημοτικού Κολυμβητηρίου, το οποίο το 2005 ανήλθε στις £90.806.

**(ε) Μακροπρόθεσμες/βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.** Οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις του Δήμου ανέρχονταν στις 31.12.2005 σε £3.645.300, σε σύγκριση με £2.632.712 το 2004, ενώ οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις ανέρχονταν σε £7.396.104. Στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις περιλαμβάνονται οι δόσεις δανείων που ήταν πληρωτέες εντός ενός έτους και οι καθυστερημένες δόσεις δανείων ύψους £6.514.342 (£7.470.591 το 2004).

**(στ) Δάνεια.** Το υπόλοιπο των δανείων που σύναψε ο Δήμος από συνεργατικά ιδρύματα και από εμπορικές τράπεζες ανερχόταν στις 31.12.2005 σε £10.159.642, σε σύγκριση με £10.103.303 το 2004. Η υποχρέωση της Κυπριακής Δημοκρατίας έναντι των δανείων του Δήμου στις 31.12.2005 ήταν £2.753.242.

**(ζ) Αποπληρωμή δανείων.** Παρατηρήθηκε και πάλι σημαντική καθυστέρηση στην καταβολή των δόσεων δανείων του Δήμου, με αποτέλεσμα να επιβαρύνεται με τόκους υπερημερίας. Το σύνολο των καθυστερημένων τοκοχρεωλυτικών δόσεων για το 2005 ανήλθε σε £4.340.200.

**Εσωτερικός έλεγχος.** Παρά τη βελτίωση που παρατηρήθηκε, το σύστημα εσωτερικού ελέγχου συνεχίζει να παρουσιάζει ορισμένες αδυναμίες και ελλείψεις στις διάφορες δραστηριότητες του Δήμου, όπως:

(α) Την καθυστέρηση στην καταχώριση των διαφόρων εγγραφών στο Γενικό Καθολικό και την έλλειψη ελέγχου των εγγραφών αυτών από δεύτερο υπάλληλο, με αποτέλεσμα να γίνονται λάθη, για την τακτοποίηση των οποίων γίνονται πολλές διορθωτικές εγγραφές.

(β) Τη μη βεβαίωση των περιουσιακών στοιχείων του Δήμου.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι εκπαιδεύτηκε συγκεκριμένος υπάλληλος για την έγκαιρη καταχώριση των διαφόρων εγγραφών στο Γενικό Καθολικό, οι οποίες άρχισαν ήδη να ελέγχονται από δεύτερο υπάλληλο και ότι το 2006 προσλήφθηκε αποθηκάριος, ο οποίος αναμένεται ότι θα είναι σε θέση να βεβαιώνει τα περιουσιακά στοιχεία του Δήμου.

#### Προσωπικό.

(α) Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσε ο Δήμος κατά τα έτη 2004 και 2005, μαζί με το ανάλογο κόστος:

	2005	2004
<b>Υπαλληλικό προσωπικό:</b>		
Μόνιμοι	22	21
Έκτακτοι	2	2
	24	23
<b>Εργατικό προσωπικό:</b>		
Τακτικό	31	29
Έκτακτο/εποχιακό	15	25
	46	54
<b>Σύνολο</b>	<b>70</b>	<b>77</b>
<b>Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές:</b>	<b>£</b>	<b>£</b>
Υπαλληλικό προσωπικό	614.394	552.752
Εργατικό προσωπικό	543.270	390.278
<b>Σύνολο</b>	<b>1.157.664</b>	<b>943.030</b>
<b>Μέσος όρος αποδοχών:</b>		
Υπαλληλικό προσωπικό	25.600	24.032
Εργατικό προσωπικό	11.810	7.227

(β) **Σχέδια υπηρεσίας.** Ο Δήμος προχώρησε στη δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, των σχεδίων υπηρεσίας των θέσεων του Δημοτικού Γραμματέα, Εκτελεστικού Μηχανικού, Πολιτιστικού Λειτουργού και Ανώτερου Τεχνικού, ενώ εκκρεμεί η δημοσίευση των σχεδίων υπηρεσίας για τις υπόλοιπες 12 θέσεις του Δήμου, οι οποίες εγκρίθηκαν από τον Υπουργό Εσωτερικών, με τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Οικονομικών.

Όσον αφορά στη δημοσίευση του σχεδίου υπηρεσίας για τη θέση Ανώτερου Τεχνικού, παρατήρησα ότι αυτό έγινε χωρίς προηγουμένως να εξασφαλισθεί έγκριση για τη δημιουργία της θέσης από τον Υπουργό Εσωτερικών και η σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Οικονομικών.

**Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.** Σύμφωνα με αναλογιστική μελέτη που έγινε το 2003, η υποχρέωση του Δήμου για ελλειμματικές εισφορές ανερχόταν, μέχρι 31.12.2002, σε £812.509, τις οποίες ο Δήμος αποφάσισε να καλύψει σε 16 χρόνια.

Για τα έτη 2003-2005, ο Δήμος εισέφερε έναντι της πιο πάνω υποχρέωσής του ποσό ύψους £228.050, το οποίο παρουσιάζεται στο λογαριασμό αποτελεσμάτων.

Επισήμανα ότι, σύμφωνα με το Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης αρ.19 «Ωφελήματα Εργοδοτούμενων», στην περίπτωση εφαρμογής του Προτύπου αυτού για πρώτη φορά, το ποσό των ελλειμματικών εισφορών αναγνωρίζεται στο σύνολό του στο Λογαριασμό Αποτελεσμάτων, είτε αμέσως, είτε σε περίοδο πέντε χρόνων.

Εισηγήθηκα όπως το Δημοτικό Συμβούλιο μελετήσει το θέμα και ληφθούν αποφάσεις ως προς τον τρόπο και χρόνο αναγνώρισης του υπόλοιπου των ελλειμματικών υποχρεώσεων του Δήμου στις 31.12.2005, έναντι του Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, ύψους £584.459, στα πλαίσια του πιο πάνω Προτύπου.

**Μηχανογράφηση υπηρεσιών του Δήμου.** Το μηχανογραφημένο σύστημα του Δήμου παρουσιάζει αδυναμίες, όπως τη δυνατότητα τροποποίησης της βάσης δεδομένων, τη μη παρουσίαση καθυστερήσεων προηγούμενων ετών στις ειδοποιήσεις φορολογιών, την ελεύθερη πρόσβαση των χρηστών στο σύστημα χωρίς κανένα περιορισμό κ.ά. Το Σεπτέμβριο του 2005 ο Δήμος προχώρησε στην ενοικίαση, από συγκεκριμένη εταιρεία, νέου μηχανογραφημένου συστήματος χωρίς προσφορές, με μηνιαίο ενοίκιο £810 και χωρίς την υπογραφή συμφωνίας μεταξύ των συμβαλλομένων μερών.

Στις 9.5.2006, ο Δήμος προκήρυξε προσφορές για την επιλογή Συμβούλου-Μελετητή για σχεδιασμό και εφαρμογή νέου συνολικού συστήματος μηχανογράφησης των υπηρεσιών του Δήμου, η οποία κατακυρώθηκε σε συγκεκριμένη εταιρεία, με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου ημερ. 4.9.2006 και υπογράφηκε σχετικό συμβόλαιο στις 6.10.2006.

**Βιοτεχνική περιοχή.** Κατά το 2005 λήφθηκαν δικαστικά μέτρα εναντίον 12 βιοτεχνών που παρέλειψαν να τακτοποιήσουν τις οφειλές τους, από τους οποίους ο ένας δεν συμμορφώθηκε με το διάταγμα του δικαστηρίου για εξόφληση των καθυστερημένων οφειλών του, χωρίς ωστόσο ο Δήμος να προχωρήσει σε έξωσή του, σύμφωνα με το διάταγμα έξωσης.

Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις, οι καθυστερημένες οφειλές των βιοτεχνών στις 31.12.2005 ανήλθαν σε £500.132, σε σύγκριση με £683.041 το 2004, δηλαδή σημειώθηκε μείωση £182.909 ή ποσοστό 26,8%, η οποία οφείλεται στα αποτελεσματικά μέτρα που έλαβε ο Δήμος. Στο ποσό αυτό περιλαμβάνονται οι καθυστερημένες δόσεις για την αποπληρωμή του «αέρα» ύψους £497.782 (£631.227 για το 2004) και το ετήσιο μίσθωμα των £50, το οποίο 40 βιοτέχνες παρέλειψαν να πληρώσουν για περίοδο από ένα μέχρι δύο χρόνια, ύψους £2.350.

Ο Δήμαρχος μου ανέφερε ότι από τα 99 υποστατικά, μόνο τα 32 δεν έχουν εξοφλήσει τις οφειλές τους και ότι η κατάσταση θα βελτιωθεί περαιτέρω, μετά την έγκριση του Επάρχου για παραχώρηση από το Δήμο έκπτωσης 10% σε όσους βιοτέχνες διευθετήσουν τις οφειλές τους μέχρι 31.12.2007. Μου ανέφερε επίσης ότι δόθηκαν οδηγίες για εφαρμογή διατάγματος έξωσης για 2 βιοτέχνες.

**Διαγραφή φορολογιών της περιόδου 1987-1991.** Παρόλο που ο Έπαρχος Λευκωσίας, σύμφωνα με εξουσία που του παρέχει ο Νόμος, δεν ενέκρινε το αίτημα του Δήμου για διαγραφή των καθυστερημένων φορολογιών της περιόδου 1987-1991, ύψους £112.279, καθώς ο Δήμος δεν προσκόμισε οποιαδήποτε στοιχεία/δικαιολογητικά για κάθε περίπτωση, ο Δήμος προχώρησε το 2005 στη διαγραφή των πιο πάνω καθυστερημένων φορολογιών.

**Άδειες διαφημιστικών πινακίδων.** Όπως ανέφερα και στην Έκθεσή μου για το 2005, ο Δήμος δεν εφαρμόζει τους περί Εκθέσεως Διαφημίσεων Κανονισμούς που δημοσιεύθηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, με αποτέλεσμα την απώλεια εσόδων.

Ο Δήμαρχος μου ανέφερε ότι το 2007 λήφθηκαν δικαστικά μέτρα, για είσπραξη των οφειλόμενων δικαιωμάτων από δύο εταιρείες που είχαν συμβληθεί με το Δήμο για ανάρτηση διαφημιστικών πινακίδων και ότι για τις υπόλοιπες διαφημιστικές πινακίδες που είναι αναρτημένες στην περιοχή του Δήμου, δεν είναι δυνατή η καταγραφή και ο έλεγχός τους, λόγω έλλειψης προσωπικού. Επανέλαβα τη θέση της Υπηρεσίας μου ότι θα πρέπει απαραίτητα να καταγραφούν και ελεγχθούν όλες οι διαφημιστικές πινακίδες που είναι αναρτημένες στην περιοχή του Δήμου και να

εισπραχθούν τα σχετικά δικαιώματα και, στις περιπτώσεις όπου διαφημιστικές πινακίδες αναρτήθηκαν παράνομα, να ληφθούν δικαστικά μέτρα για την απομάκρυνσή τους.

### Δημοτικό Κολυμβητήριο.

(α) **Έλλειμμα από τη λειτουργία του.** Όπως φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα, από τη διαχείριση του Δημοτικού Κολυμβητηρίου για το έτος 2005 προέκυψε έλλειμμα ύψους £90.806, σε σύγκριση με £22.062 το 2004 και £14.622 το 2003.

	2005	2004	2003
	£	£	£
Έσοδα	24.757	27.035	29.006
Έξοδα	115.563	49.097	43.628
<b>Έλλειμμα</b>	<b>(90.806)</b>	<b>(22.062)</b>	<b>(14.622)</b>

Σημειώνεται ότι στα έξοδα του 2005 συμπεριλαμβάνεται το κόστος των εργασιών συντήρησης, το οποίο ανήλθε σε £57.623. Στα έξοδα των ετών 2003-2005 δεν περιλαμβάνονται οποιεσδήποτε αποσβέσεις για τα κτίρια και τις εγκαταστάσεις.

Υπέδειξα όπως το Δημοτικό Συμβούλιο μελετήσει τρόπους εξάλειψης ή τουλάχιστον μείωσης του ελλείμματος.

Ο Δήμαρχος μου ανέφερε ότι, μετά από προσπάθειες που καταβλήθηκαν, το έλλειμμα κατά το 2006 περιορίστηκε στις £16.104. Εξέφρασε δε τη θέση ότι το κολυμβητήριο είναι ένα από τα έργα του Δήμου που λειτουργεί στα πλαίσια της κοινωνικής του προσφοράς.

(β) Το Δημοτικό Κολυμβητήριο δεν έχει εξασφαλίσει έγκριση από το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών (για τις μηχανολογικές και ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις), ούτε από την Πυροσβεστική και το Υγειονομείο, και ως εκ τούτου λειτουργεί χωρίς να έχει εξασφαλίσει πιστοποιητικό καταλληλότητας, γι' αυτό και έγινε εισήγηση όπως το Δημοτικό Συμβούλιο φροντίσει για την εξασφάλιση των πιο πάνω εγκρίσεων.

## 5.23 ΔΗΜΟΣ ΕΓΚΩΜΗΣ

### Μέρος Α

**Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο.** Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2006, οι οποίες υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2007. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2005.

### Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις κατά το έτος 2005 παρουσίασαν πλεόνασμα £715.257, σε σύγκριση με £21.001 το 2004, λόγω της σημαντικής αύξησης των εσόδων κατά £864.316, σε σύγκριση με την αύξηση στα έξοδα, που ήταν μόνο £170.060.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα του Δήμου κατά το έτος 2005 ανήλθαν σε £3.154.922, σε σύγκριση με £2.290.606 το 2004, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £864.316 ή ποσοστό 37,7%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εσόδων από αποκατάσταση οδών και πεζοδρομίων (£304.345), κτηματικό φόρο (£142.050), άδειες οικοδομής (£91.642) και από κρατική χορηγία (£197.618). Η κρατική χορηγία για το 2005 ανήλθε σε £1.062.840, σε σύγκριση με £865.222 το 2004.

(γ) **Έξοδα.** Τα έξοδα του Δήμου κατά το 2005 ανήλθαν σε £2.439.665, σε σύγκριση με £2.269.605 το 2004, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση £170.060 ή ποσοστό 7,5%, η οποία οφείλεται



κυρίως στην αύξηση των αποδοχών προσωπικού (£106.056) και των εξόδων συντήρησης οδικού δικτύου (£60.453).

**(δ) Μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.** Στις 31.12.2005 οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις του Δήμου ανέρχονταν σε £2.624.375, σε σύγκριση με £1.817.879 το 2004, ενώ οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις ανέρχονταν σε £1.344.596. Στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις περιλαμβάνονται οι δόσεις δανείων που ήταν πληρωτέες εντός ενός έτους, ύψους £457.521 (£306.949 το 2004) και η υποχρέωση του Δήμου προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων για τα έτη 2002, 2003, 2004 και 2005, ύψους £134.631.

#### Δάνεια

**(α)** Το υπόλοιπο των δανείων του Δήμου ανερχόταν στις 31.12.2005 σε £3.081.896, σε σύγκριση με £2.124.828 το 2004. Η υποχρέωση της Κυπριακής Δημοκρατίας έναντι των δανείων του Δήμου στις 31.12.2005 ήταν £1.330.221 (£1.110.527 το 2004).

**(β)** Ο Δήμος παρέλειψε να καταβάλει τη δόση του δανείου από τους Δανειστικούς Επιτρόπους στις 5.5.2005, ύψους £33.634, με αποτέλεσμα να επιβαρυνθεί με τόκους υπερημερίας ύψους £1.548.

**Εσωτερικός έλεγχος.** Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου συνεχίζει να παρουσιάζει ορισμένες αδυναμίες και ελλείψεις στις διάφορες δραστηριότητες του Δήμου, όπως:

- Τη μη παρακολούθηση της διευθέτησης πολλών υποθέσεων που στάληκαν στους δικηγόρους.
- Τη μη επισύναψη, σε αρκετές περιπτώσεις, όλων των απαραίτητων αποδεικτικών στοιχείων στα διορθωτικά εντάλματα και το μη έλεγχο των διορθωτικών ενταλμάτων από εξουσιοδοτημένο λειτουργό.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι ο Δήμος ανέθεσε σε συγκεκριμένο υπάλληλο την παρακολούθηση της έκβασης των υποθέσεων που στάληκαν στους δικηγόρους και ότι τα διορθωτικά εντάλματα ελέγχονται και υπογράφονται πλέον από τον προϊστάμενο των Οικονομικών Υπηρεσιών του Δήμου.

**Προσωπικό.** Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσε ο Δήμος κατά τα έτη 2004 και 2005, μαζί με το ανάλογο κόστος:

	2005	2004
<b>Υπαλληλικό προσωπικό:</b>		
Μόνιμοι	27	26
Έκτακτοι	1	1
	28	27
<b>Εργατικό προσωπικό:</b>		
Τακτικοί και έκτακτοι	75	72
<b>Σύνολο</b>	<b>103</b>	<b>99</b>
<b>Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές:</b>	<b>£</b>	<b>£</b>
Υπαλληλικό προσωπικό	617.556	573.952
Εργατικό προσωπικό	880.083	817.632
<b>Σύνολο</b>	<b>1.497.639</b>	<b>1.391.584</b>
<b>Μέσος όρος αποδοχών:</b>		
Υπαλληλικό προσωπικό	22.056	21.257
Εργατικό προσωπικό	11.734	11.356

**Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.** Σύμφωνα με αναλογιστική μελέτη που έγινε για πρώτη φορά το 2002, η υποχρέωση του Δήμου για ελλειμματικές εισφορές ανερχόταν, μέχρι 31.12.2001, σε £866.000, χωρίς μέχρι σήμερα να έχει καταβληθεί οποιοδήποτε ποσό έναντι της πιο πάνω οφειλής.

Η τρέχουσα υποχρέωση του Δήμου στο πιο πάνω Ταμείο, από την 1.1.2002, υπολογίστηκε σε 26,8% πάνω στις ετήσιες απολαβές των μόνιμων υπαλλήλων, μη συμπεριλαμβανομένου του 13<sup>ου</sup> μισθού. Ενώ η τρέχουσα υποχρέωση για τα έτη 2002, 2003, 2004 και 2005 ανήλθε σε £364.115, ο Δήμος κατέβαλε στο Ταμείο £287.845 μόνο, δηλαδή £76.270 λιγότερες.

Το Δημοτικό Συμβούλιο, αποφάσισε στις 12.9.2006 την αναγνώριση των ελλειμματικών εισφορών προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, στο λογαριασμό αποτελεσμάτων σε περίοδο πέντε ετών, αρχής γενομένης από το 2006, χωρίς ωστόσο να καθορίζεται ο τρόπος αποπληρωμής των ελλειμματικών εισφορών.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 11.10.2007 τη διενέργεια νέας αναλογιστικής μελέτης, η οποία θα καταδείξει επακριβώς τις σημερινές οφειλές προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.

**Αγωγή εναντίον του Δήμου.** Στις 9.1.2002, καταχωρίστηκε εναντίον του Δήμου προσφυγή από 2 εταιρείες και ένα πρόσωπο, για την άρνηση του Δήμου να εκδώσει άδεια οικοδομής, η οποία, ενώ αρχικά εγκρίθηκε στις 11.10.2001, στη συνέχεια ανακλήθηκε από το Δημοτικό Συμβούλιο στις 6.11.2001. Το Ανώτατο Δικαστήριο, με απόφασή του στις 12.2.2003, κήρυξε την ανάκληση της άδειας οικοδομής άκυρη και παράνομη, κρίνοντας ότι οι εναγόμενοι προέβησαν σε υπέρβαση εξουσίας. Η απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου δεν εφεσιβλήθηκε από το Δήμο.

Μετά την πιο πάνω απόφαση, οι ενάγοντες καταχώρισαν στις 8.10.2003 νέα αγωγή, αξιώνοντας από το Δήμο ποσό ύψους £256.830 για ειδικές ζημιές (απώλεια ενοικίων, αύξηση κόστους οικοδομής κ.ά.), νόμιμο τόκο επί του επιδικασθέντος ποσού και έξοδα ύψους £886, πλέον ΦΠΑ.

Η πιο πάνω αγωγή διευθετήθηκε εξώδικα, με συμφωνία που έγινε στις 30.3.2005 μεταξύ του Δήμου και των πιο πάνω, η οποία προνοούσε την αγορά από το Δήμο, έναντι ποσού £350.000, του τεμαχίου στο οποίο οι ενάγοντες είχαν πρόθεση να ανεγείρουν οικοδομή και επιπλέον καταβολή ποσού ύψους £125.000, ως συμφωνηθείσες αποζημιώσεις για τις ζημιές που υπέστησαν λόγω της παράνομης ανάκλησης της άδειας οικοδομής.

Αναφορικά με την καταβολή της επιπλέον αποζημίωσης, με βάση τη συμφωνία, ο Δήμος είχε το δικαίωμα να επιλέξει αντί της πληρωμής σε χρήματα, τη μεταβίβαση, επ' ονόματι των εναγόντων, αντίστοιχης αξίας γης, στην περιοχή του αεροδρομίου Λευκωσίας, η οποία θα αποκτιόταν δωρεάν από την Ιερά Αρχιεπισκοπή Κύπρου, δικαίωμα το οποίο όμως εξαλείφεται πλήρως μετά την παρέλευση τριών χρόνων από την ημερομηνία υπογραφής της συμφωνίας, οπότε ο Δήμος θα υποχρεούται να πληρώσει τη συμφωνηθείσα αποζημίωση των £125.000.

Ο Δήμος έχει εξοφλήσει τις £350.000 για μεταβίβαση του τεμαχίου των εναγόντων επ' ονόματί του, από συναφθέν δάνειο, τα  $\frac{3}{4}$  του οποίου θα αποπληρώνονται από την Κυπριακή Δημοκρατία.

Η Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Κύπρου, με επιστολή της ημερ. 28.9.2004, γνωστοποίησε στο Δήμο ότι ενέκρινε αίτημα της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Κύπρου για δωρεάν παραχώρηση μέρους τεμαχίου γης στο Δήμο Έγκωμης, έκτασης περίπου 10 σκαλών, με σκοπό να χρησιμοποιηθεί από το Δήμο για την ανάπτυξη φοιτητικών εστιών, καθώς και άλλων, παρεμφερών με τον πιο πάνω σκοπό, αναπτύξεων ή/και για άλλες ανάγκες του Δήμου.

Μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, η Ιερά Αρχιεπισκοπή Κύπρου δεν είχε παραχωρήσει το μέρος του τεμαχίου γης που εγκρίθηκε και αν αυτό δεν επιτευχθεί μέχρι 30.3.2008, ημερομηνία κατά την οποία εκπνέει η περίοδος των τριών χρόνων από την υπογραφή της συμφωνίας μεταξύ Δήμου και

των πιο πάνω εναγόντων, τότε το συμφωνηθέν ποσό της αποζημίωσης ύψους £125.000, θα πρέπει να καταβληθεί από το Δήμο.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 2.10.2007 τη σύναψη δανείου, για αποπληρωμή της οφειλής των £125.000, πλέον τόκους 5% για την περίοδο των τριών χρόνων, όπως προνοεί η σχετική συμφωνία.

### **Χρεώσεις.**

#### **(α) Καθυστερήσεις φορολογιών**

- (i) Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις, οι καθυστερήσεις φορολογιών ανέρχονταν στις 31.12.2005 σε £1.233.006, σε σύγκριση με £886.111 στις 31.12.2004, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £346.895 ή ποσοστό 39,1%.

Στις πιο πάνω καθυστερήσεις περιλαμβάνονται καθυστερήσεις τελών σκυβάλων και επαγγελματικής άδειας ύψους £185.834 της περιόδου 1986-1996, οι οποίες κατά το 2005 παρουσίασαν εισπράξεις ύψους £32 μόνο. Επιπλέον, για τις καθυστερήσεις τελών σκυβάλων και επαγγελματικής άδειας της περιόδου 1997-2002, ύψους £161.485, παρατηρήθηκε ότι το ποσοστό των εισπράξεων κατά το 2005 ήταν αρκετά χαμηλό και κυμαινόταν μεταξύ 1,58%-6,72%, εκτός για το 1999 για το οποίο δεν υπήρξαν καθόλου εισπράξεις.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι από το ολικό των καθυστερήσεων ύψους £1.233.006, ποσό £299.119, που οφειλόταν από την ΑΗΚ και ΑΤΗΚ, για παλινορθώσεις εκσκαφών, καταβλήθηκε στο Δήμο το 2006, ενώ για ποσό ύψους £134.934, που αφορά σε οφειλές από συμβόλαιο διαφημιστικών πινακίδων, ο Δήμος κατέληξε σε συμφωνία με την επηρεαζόμενη εταιρεία για εξόφλησή του.

- (ii) Σημειώνεται ότι για τις καθυστερήσεις τελών σκυβάλων ύψους £44.946 και επαγγελματικής άδειας £29.529 της περιόδου 1986-1992, για τις οποίες κινήθηκαν αγωγές, ο Δήμος δεν γνωρίζει κατά πόσο τα οφειλόμενα ποσά έχουν εισπραχθεί, λόγω του ότι το δικαστήριο μαζί με τα ποσά που έμβαζε στο Δήμο δεν υπέβαλλε και αναλυτική κατάσταση σχετικά με τις υποθέσεις που αφορούσαν. Ως εκ τούτου, οι εισπράξεις από το δικαστήριο για τις εκδικασθείσες υποθέσεις πιστώνονταν από το Δήμο στα έσοδα, αντί στους χρεώστες.
- (iii) Μέχρι την ημέρα του ελέγχου δεν είχαν κινηθεί αγωγές για καθυστερήσεις επαγγελματικής άδειας ύψους £72.719, τελών σκυβάλων £159.852 και αδειών λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών £31.270, για τα έτη 2002, 2003, 2004 και 2005.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι για τις καθυστερήσεις των ετών 2002 και 2003 λήφθηκαν ήδη δικαστικά μέτρα και ότι για τις καθυστερήσεις των ετών 2004 μέχρι 2006 ετοιμάζονται κατάλογοι για να ληφθούν δικαστικά μέτρα.

**(β) Διερεύνηση υποθέσεων καθυστερήσεων που ανατέθηκαν σε δικηγόρους.** Όπως ανέφερα και στην Έκθεσή μου για το 2005, από διερεύνηση υπαλλήλου του Δήμου όλων των υποθέσεων που ανατέθηκαν κατά τα έτη 1997-2002 από το Δήμο σε δικηγόρους για τη λήψη δικαστικών μέτρων, οι οποίες αφορούν σε καθυστερήσεις φορολογιών της περιόδου 1993-2001, προέκυψαν τα ακόλουθα:

- (i) Σε 14 δικηγόρους δόθηκαν συνολικά 5 757 υποθέσεις που αφορούσαν σε καθυστερημένες φορολογίες συνολικού ύψους £457.910, από τις οποίες οι 2 778 (ποσοστό 46,8%) εκδικάστηκαν και εισπράχθηκε ποσό συνολικού ύψους £211.163, 75 υποθέσεις εκδικάστηκαν και ποσό ύψους £6.200 εισπράχθηκε από τους δικηγόρους, χωρίς ωστόσο να εμβαστεί στο Δημοτικό Ταμείο μέχρι σήμερα, για 25 υποθέσεις τα οφειλόμενα ποσά είχαν εισπραχθεί και εκ παραδρομής περιλαμβάνονται στις πιο πάνω υποθέσεις, ενώ έχει διαγραφεί ποσό ύψους £41.861, που αφορούσε σε 679 υποθέσεις καθυστερήσεων.

Για τις υπόλοιπες υποθέσεις είτε οι αγωγές παρέμειναν ανεπίδοτες και τα εντάλματα κατάσχεσης κινητής περιουσίας ανεκτέλεστα (1 613 υποθέσεις), είτε δεν κινήθηκαν αγωγές λόγω έλλειψης στοιχείων, κυρίως διευθύνσεων (220 υποθέσεις), είτε δεν υπάρχουν οποιαδήποτε στοιχεία και πληροφορίες αναφορικά με την έκβασή τους (367 υποθέσεις).

- (ii) **Υποθέσεις που ανατέθηκαν σε συγκεκριμένο δικηγόρο.** Από το σύνολο των 5 757 υποθέσεων, 3 010 υποθέσεις ή ποσοστό 52%, που αφορούσαν σε καθυστερημένες φορολογίες ύψους £269.364, ανατέθηκαν σε ένα συγκεκριμένο δικηγόρο, από τις οποίες 1 420 έχουν εκδικαστεί και ποσό ύψους £121.482 έχει εισπραχθεί και εμβαστεί στο Δήμο, 73 υποθέσεις έχουν εκδικαστεί και ποσό ύψους £5.990 εισπράχθηκε από τον εν λόγω δικηγόρο αλλά δεν εμβάστηκε στο Δημοτικό Ταμείο, ενώ έχουν διαγραφεί από το Δημοτικό Συμβούλιο 366 υποθέσεις για ποσά ύψους £26.075.

Για τις υπόλοιπες υποθέσεις είτε οι αγωγές παρέμειναν ανεπίδοτες και τα εντάλματα κατάσχεσης κινητής περιουσίας ανεκτέλεστα (672 υποθέσεις), είτε δεν κινήθηκαν αγωγές, λόγω έλλειψης επαρκών στοιχείων (171 υποθέσεις), είτε δεν υπάρχει ενημέρωση από το δικηγόρο για την έκβασή τους (308 υποθέσεις).

Τόνισα ότι παρά τη σοβαρότητα του θέματος, η περαιτέρω διερεύνησή του, για σκοπούς εξασφάλισης των περιουσιακών στοιχείων του Δήμου, καθώς επίσης και για τον εντοπισμό λαθών και παραλείψεων από λειτουργούς και συνεργάτες του Δήμου και καταλογισμό ευθυνών, εκεί και όπου αναλογούν, δεν κρίνεται ικανοποιητική, με αποτέλεσμα τα περισσότερα θέματα που προκύπτουν από την έρευνα να παραμένουν μέχρι σήμερα ατακτοποιήτα.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι ο συγκεκριμένος δικηγόρος που κατακρατούσε εισπράξεις από εκδικασθείσες υποθέσεις έμβασε στο Δήμο ποσό ύψους £8.294,74, ενώ ο Δήμος από πλευράς του κατέβαλε στον εν λόγω δικηγόρο ποσό ύψους £1.521,72, που οφειλόταν προς αυτόν. Μου ανέφερε επίσης ότι με το συγκεκριμένο δικηγόρο αναμένεται να πραγματοποιηθεί, σύντομα, νέα συνάντηση για τακτοποίηση των εκκρεμοτήτων.

## 5.24 ΔΗΜΟΣ ΛΑΤΣΙΩΝ

### Μέρος Α

**Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο.** Ο Δήμος υπέβαλε καθυστερημένα στις 24.4.2007 τις οικονομικές καταστάσεις του 2005 για έλεγχο, αντί μέχρι την 30η Απριλίου 2006, όπως καθορίζει το άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου. Οι οικονομικές καταστάσεις του 2006 υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις πρόνοιες του Νόμου.

### Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις κατά τα έτη 2005 και 2006 παρουσίασαν πλεόνασμα ύψους £732.054 και £787.026, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £347.690 το 2004.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα του Δήμου κατά τα έτη 2005 και 2006 ανήλθαν σε £2.670.665 και £3.021.840, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £2.141.161 το 2004, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £529.504 ή ποσοστό 24,7% το 2005, σε σύγκριση με το 2004 και αύξηση £351.175 ή ποσοστό 13,1% το 2006, σε σύγκριση με το 2005. Η αύξηση κατά το 2005 οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εσόδων από κρατική χορηγία (£225.217), άδειες οικοδομής (£51.242), πολεοδομικές άδειες (£59.661), τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας (£47.686), δικαιώματα παραχώρησης ύδατος (£40.211), τέλη καθαριότητας (£53.831) και ανακτήσεις εξόδων (£39.817). Η αύξηση κατά το 2006 οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εσόδων από κρατική χορηγία (£158.277) και τη μεταφορά καταθέσεων για ζημιές σε δρόμους και πεζοδρόμια (£116.866). Η κρατική χορηγία ανήλθε σε £759.406 για το 2005 και £917.683 για το 2006, σε σύγκριση με £534.189 το 2004.

(γ) **Έξοδα.** Τα έξοδα του Δήμου κατά τα έτη 2005 και 2006 ανήλθαν σε £1.938.611 και £2.234.814, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £1.793.471 το 2004, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση

£145.140 ή ποσοστό 8,1% το 2005, σε σύγκριση με το 2004 και αύξηση £296.203 ή ποσοστό 15,3% το 2006, σε σύγκριση με το 2005. Η αύξηση κατά το 2005 οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εξόδων για μισθούς και ημερομίσθια (£62.618) και ανάπτυξη κήπων (£65.255). Η αύξηση κατά το 2006 οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εξόδων για μισθούς και ημερομίσθια (£84.488), πολιτιστικές υπηρεσίες και εκδηλώσεις (£67.229), συντήρηση δημοσίων έργων (£50.207) και συντήρηση και βελτίωση οδικού δικτύου (£77.509).

**(δ) Ρευστότητα και έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης.** Στα ταμειακά διαθέσιμα, ύψους £2.359.764 στις 31.12.2005 και £2.245.163 στις 31.12.2006, περιλαμβάνονται ποσά ύψους £1.749.002 και £1.423.075, αντίστοιχα, που αφορούν στο αδαπάνητο υπόλοιπο του λογαριασμού δανείων, το οποίο προορίζεται για την εκτέλεση αναπτυξιακών έργων, με αποτέλεσμα οι τελικοί λογαριασμοί τα έτη 2005 και 2006 να παρουσιάζουν καθαρό κυκλοφορούν ενεργητικό ύψους £1.465.688 και £751.356, αντί έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης ύψους £283.314 και £671.719, αντίστοιχα.

Είναι επομένως φανερό ότι η οικονομική κατάσταση του Δήμου δεν είναι ικανοποιητική και ο Δήμος επιβιώνει με τη χρήση παρατραβήγματος (£183.438 το 2005 και £377.769 το 2006) και γι' αυτό και επιβάλλεται η εξεύρεση τρόπων βελτίωσης της οικονομικής κατάστασης και της ρευστότητάς του.

**(ε) Βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου.** Ο Δήμος θα μπορούσε να ασκήσει με πιο αποτελεσματικό τρόπο τις εξουσίες που του παρέχει η σχετική νομοθεσία και να βελτιώσει την οικονομική του κατάσταση και το πρόβλημα ρευστότητας που αντιμετωπίζει, λαμβάνοντας μέτρα για έγκαιρη είσπραξη των καθυστερημένων φορολογιών, τελών, αδειών και δικαιωμάτων, που στις 31.12.2006 ανέρχονταν σε £483.503.

Στη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου θα βοηθούσε και η καταγραφή της ακίνητης ιδιοκτησίας που βρίσκεται στα όριά του και η επανεκτίμησή της, σε συνεργασία με το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, καθώς και η ανάκτηση των δαπανών για καθαρισμό οικοπέδων που ανήκουν σε ιδιώτες.

**(στ) Μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.** Οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις του Δήμου ανέρχονταν στις 31.12.2005 και 31.12.2006 σε £8.462.008 και £7.309.711, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £8.477.751 το 2004, ενώ οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις ανέρχονταν σε £2.026.602 και £2.759.945. Στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις περιλαμβάνονται οι δόσεις δανείων που ήταν πληρωτέες εντός ενός έτους, ύψους £688.471 για το 2005 και £1.349.255 για το 2006.

**(ζ) Δάνεια.** Το υπόλοιπο των δανείων του Δήμου από τους Δανειστικούς επιτρόπους και τις εμπορικές τράπεζες ανερχόταν στις 31.12.2005 και 31.12.2006 σε £9.150.479 και £8.658.966, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £9.171.848 το 2004. Η υποχρέωση της Κυπριακής Δημοκρατίας έναντι των δανείων του Δήμου στις 31.12.2005 ήταν £4.536.870 και στις 31.12.2006 ήταν £4.474.160.

**Εσωτερικός έλεγχος.** Παρά τη βελτίωση που σημειώθηκε, το σύστημα εσωτερικού ελέγχου συνεχίζει να παρουσιάζει ορισμένες αδυναμίες και ελλείψεις, όπως:

- Τη μη τήρηση ή τη μη ορθή τήρηση των ενδεδειγμένων μητρώων, όπως το μητρώο αγωγών, μητρώο συμβολαίων, μητρώο καθαρισμού οικοπέδων και μητρώο πινάκων ζωγραφικής.
- Τη μη παρακολούθηση της τελικής διευθέτησης των υποθέσεων που στάληκαν σε δικηγόρους.
- Τη μη επιβεβαίωση της φυσικής ύπαρξης των περιουσιακών στοιχείων.

**Προσωπικό.** Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσε ο Δήμος κατά τα έτη 2004, 2005 και 2006, μαζί με το ανάλογο κόστος:

	2006	2005	2004
<b>Υπαλληλικό προσωπικό:</b>			
Μόνιμοι	20	20	20
Έκτακτοι	2	1	1
	22	21	21
<b>Εργατικό προσωπικό:</b>			
Τακτικοί	35	29	29
Έκτακτοι	11	12	14
	46	41	43
<b>Σύνολο</b>	<b>68</b>	<b>62</b>	<b>64</b>
<b>Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές:</b>			
Υπαλληλικό προσωπικό	602.642	549.971	517.513
Εργατικό προσωπικό	537.519	506.848	476.197
<b>Σύνολο</b>	<b>1.140.161</b>	<b>1.056.818</b>	<b>993.710</b>
<b>Μέσος όρος αποδοχών:</b>			
Υπαλληλικό προσωπικό	27.393	26.189	24.643
Εργατικό προσωπικό	11.685	12.362	11.074

#### Πληρωμή στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων.

(α) Μετά από αγωγή που κίνησε ο Διευθυντής του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων, ο Δήμος πλήρωσε χρηματικό ποσό ύψους £36.393, το οποίο αφορούσε σε οφειλές φόρου και επιβαρύνσεις προς το εν λόγω Τμήμα, ενός υπαλλήλου και επτά μελών του Δημοτικού Συμβουλίου.

Το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων προχώρησε στη λήψη δικαστικών μέτρων εναντίον του Δήμου, μετά τον υπολογισμό του φόρου για τα έτη 1999-2005, αφού διαπίστωσε ότι για τα πιο πάνω έτη ο Δήμος Λασιών δεν παρακράτησε το σωστό ποσό φόρου (PAYE) ή και κανένα ποσό φόρου από τις αποδοχές και τις αποζημιώσεις των πιο πάνω και θεώρησε τον εξαχθέντα πληρωτέο φόρο ως χρέος του Δήμου Λασιών προς τη Δημοκρατία.

(β) Όσον αφορά στο οφειλόμενο ποσό από τον υπάλληλο του Δήμου, μετά από αγωγή που κίνησε ο Δήμος εναντίον του, το Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας αποφάσισε στις 2.5.2007, όπως ο εναγόμενος πληρώσει στον ενάγοντα το ποσό των £29.929, πλέον τόκο 6,5% το χρόνο από 13.4.2007, μέχρι εξοφλήσεως, καταβάλλοντας £200 το μήνα από τις 30.5.2007. Σύμφωνα με την απόφαση αυτή, σε περίπτωση τερματισμού της υπηρεσίας του εναγόμενου στο Δήμο για οποιοδήποτε λόγο, οι ενάγοντες θα είναι ελεύθεροι να προχωρήσουν σε μέτρα εκτέλεσης είτε επί ακίνητης, είτε επί κινητής περιουσίας του εναγομένου και θα κατακρατήσουν προς όφελός τους, για εξόφληση του υπολειπόμενου ποσού, αντίστοιχο ποσό από τα ποσά τα οποία τυχόν θα δικαιούται να πληρωθεί ο εναγόμενος από το Ταμείο Συντάξεων των εναγόντων.

(γ) Παρατήρησα ότι ο Δήμος υποχρεώθηκε να πληρώσει στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων το ποσό των £36.393, λόγω της μη ορθής εφαρμογής των προνοιών του περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων Νόμου του 1978 και των περί Παρακρατήσεως Φόρου εξ Αποδοχών Κανονισμών του 1969 και 1973 και εισηγήθηκα όπως το Δημοτικό Συμβούλιο δώσει οδηγίες για περαιτέρω διερεύνηση του θέματος, για να διαπιστωθεί κατά πόσο, για τη μη ορθή τήρηση του πιο πάνω Νόμου και Κανονισμών, υπάρχουν ευθύνες, οι οποίες να καταλογιστούν εκεί και όπου αναλογούν.

**Δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας.** Η αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας, πάνω στην οποία βασίζεται η επιβολή δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας, είναι υποτιμημένη, με αποτέλεσμα την απώλεια εσόδων από το Δήμο. Υπάρχουν περιπτώσεις τεμαχίων γης, στα οποία ανεγέρθηκαν

νέες οικοδομές, καθώς και οικοδομές που έχουν υποστεί αλλαγές, για τις οποίες δεν ζητήθηκε πιστοποιητικό τελικής έγκρισης, ούτε και ενδεχομένως να δηλώθηκαν στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, με αποτέλεσμα στα πιστοποιητικά εγγραφής να παρουσιάζονται μόνο τα τεμάχια γης, αντί και τα κτίρια που έχουν ανεγερθεί σ' αυτά.

Εισηγήθηκα όπως ο Δήμος ενεργήσει άμεσα και προβεί σε καταγραφή της ακίνητης ιδιοκτησίας που βρίσκεται στα όριά του και σε επανεκτίμησή της, σε συνεργασία με το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, διαδικασία που, όπως υπολογίζεται, θα αποφέρει σημαντική αύξηση στα έσοδά του, από τη φορολογία δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας.

**Πρατήρια πετρελαιοειδών.** Σύμφωνα με στοιχεία που τηρεί ο Δήμος, κατά τα έτη 2004, 2005 και 2006 λειτουργούσαν στην περιοχή του 5 πρατήρια πετρελαιοειδών, για τα οποία εκδίδονταν άδειες λειτουργίας και εισπράττονταν σχετικά δικαιώματα, χωρίς ωστόσο να είχε εξασφαλιστεί γι' αυτά πιστοποιητικό τελικής έγκρισης. Σύμφωνα με τον περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμο, κανείς δεν δύναται να λειτουργεί πρατήριο πετρελαιοειδών μέχρι να του εκδοθεί πιστοποιητικό τελικής έγκρισης.

Με την έκδοση των αδειών, βασικά ο Δήμος κάλυψε νομικά τα πρατήρια και παρέμεινε ο ίδιος εκτεθειμένος.

**Δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές.** Παρά τις επανειλημμένες υποδείξεις της Υπηρεσίας μου, ο Δήμος δεν έχει ακόμη λάβει μέτρα, ώστε οι ιδιοκτήτες των δημόσιων κολυμβητικών δεξαμενών να συμμορφωθούν με τις πρόνοιες των σχετικών Νόμων και Κανονισμών και να εξασφαλίσουν την απαιτούμενη άδεια λειτουργίας.

Σύμφωνα με το άρθρο 85(2)(θ) του περί Δήμων Νόμου, τους περί Δημόσιων Κολυμβητικών Δεξαμενών Νόμους του 1992 και 1996 και τους περί Δημόσιων Κολυμβητικών Δεξαμενών Κανονισμούς του 1996, για τη χρήση και λειτουργία δημόσιων κολυμβητικών δεξαμενών απαιτείται η έκδοση άδειας από την αρμόδια Αρχή, Δήμο ή Κοινοτικό Συμβούλιο.

Από στοιχεία που τηρεί ο Δήμος, φαίνεται ότι στην περιοχή του λειτουργούσαν, μέχρι το Σεπτέμβριο του 2007, 2 δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές, χωρίς την απαιτούμενη άδεια και χωρίς να έχουν εισπραχθεί τα δικαιώματα που καθορίζονται στους πιο πάνω Κανονισμούς. Σύμφωνα με τα πιο πάνω στοιχεία, ο λόγος για τον οποίο δεν εκδόθηκε καμιά άδεια λειτουργίας στις πιο πάνω δεξαμενές, είναι η μη εξασφάλιση πιστοποιητικού τελικής έγκρισης των οικοδομών, στις οποίες βρίσκονται οι δεξαμενές.

## 5.25 ΔΗΜΟΣ ΙΔΑΛΙΟΥ

### Μέρος Α

**Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο.** Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το 2006, οι οποίες υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2007.

### Μέρος Β

Τα θέματα που αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων των ετών 2004 και 2005 αναφέρονται στην Ετήσια Έκθεσή μου για το έτος 2005.

## 5.26 ΔΗΜΟΣ ΛΑΚΑΤΑΜΙΑΣ

### Μέρος Α

**Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο.** Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2006, οι οποίες υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Δήμων Νόμου,

προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2007. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2005.

### **Οικονομική κατάσταση.**

**(α) Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις κατά το έτος 2005 παρουσίασαν πλεόνασμα ύψους £522.455, σε σύγκριση με έλλειμμα £518.927 το 2004.

**(β) Έσοδα.** Τα έσοδα του Δήμου κατά το 2005 ανήλθαν σε £4.405.643, σε σύγκριση με £3.640.003 το 2004, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £765.640 ή ποσοστό 21%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εσόδων από δικαιώματα αποκατάστασης οδών (£87.369), τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας (£122.037), υδατοπρομήθεια (£122.706) και από κρατική χορηγία (£377.852). Η κρατική χορηγία για το 2005 ανήλθε σε £1.371.841, σε σύγκριση με £993.989 το 2004.

**(γ) Έξοδα.** Τα έξοδα του Δήμου κατά το 2005 ανήλθαν σε £3.883.188, σε σύγκριση με £4.158.930 το 2004, δηλαδή παρουσίασαν μείωση £275.742 ή ποσοστό 6,6%, η οποία οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι κατά το 2004 αναγνωρίστηκαν οι ελλειμματικές εισφορές προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων ύψους £1.018.100, αυξάνοντας τα έξοδα στο Λογαριασμό Εσόδων και Εξόδων, ενώ το 2005 σημειώθηκε αύξηση στα Κονδύλια για μισθούς και ημερομίσθια (£171.765), έξοδα υδατοπρομήθειας (£189.921), συντήρηση και βελτίωση οδών (£74.193) και στις αποσβέσεις (£220.285).

**(δ) Ρευστότητα.** Στο παρατράβηγμα του Γενικού Λογαριασμού στις 31.12.2005, περιλαμβάνεται ποσό £263.438, που μεταφέρθηκε αντικανονικά από τον τραπεζικό λογαριασμό καταθέσεων δημοτών για ζημιές σε δρόμους και πεζοδρόμια, για αντιμετώπιση τρεχουσών υποχρεώσεων, δηλαδή το πραγματικό παρατράβηγμα ήταν £941.942 και όχι £678.504, όπως παρουσιάζεται στις οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2005. Είναι επομένως φανερό ότι η οικονομική κατάσταση του Δήμου δεν βρίσκεται σε ικανοποιητικό επίπεδο, με αποτέλεσμα να αντιμετωπίζει πρόβλημα ρευστότητας.

**(ε) Βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου.** Ο Δήμος θα μπορούσε να ασκήσει με πιο αποτελεσματικό τρόπο τις εξουσίες που του παρέχει η σχετική νομοθεσία και να βελτιώσει την οικονομική του κατάσταση και το πρόβλημα ρευστότητας που αντιμετωπίζει, λαμβάνοντας μέτρα για έγκαιρη είσπραξη των καθυστερημένων φορολογιών, τελών, αδειών και δικαιωμάτων, που στις 31.12.2005 ανέρχονταν σε £778.594.

**(στ) Έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης.** Στις 31.12.2005, στα ταμειακά διαθέσιμα, ύψους £572.406, περιλαμβάνεται το αδαπάνητο υπόλοιπο του λογαριασμού δανείων (που προορίζεται για την εκτέλεση συγκεκριμένων έργων) ύψους £387.258 και ποσό £49.560 που αφορούσε σε καταθέσεις δημοτών σε ειδικά ταμεία, με αποτέλεσμα οι οικονομικές καταστάσεις να παρουσιάζουν έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης ύψους £149.783, αντί £586.601.

**(ζ) Μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.** Στις 31.12.2005 οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις του Δήμου, συμπεριλαμβανομένης και της υποχρέωσης προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, ανέρχονταν σε £9.265.797, σε σύγκριση με £5.235.440 το 2004, ενώ οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις ανέρχονταν σε £1.680.948. Στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις περιλαμβάνονται οι δόσεις δανείων που ήταν πληρωτέες εντός ενός έτους, ύψους £341.907 (£735.844 το 2004).

**(η) Δάνεια.** Το υπόλοιπο των δανείων του Δήμου από τους Δανειστικούς Επιτρόπους και τις εμπορικές τράπεζες ανερχόταν στις 31.12.2005 σε £8.707.437, σε σύγκριση με £4.953.184 το 2004. Η υποχρέωση της Κυπριακής Δημοκρατίας έναντι των δανείων του Δήμου στις 31.12.2005 ήταν £5.926.362 (£2.776.156 το 2004).

**Εσωτερικός έλεγχος.** Παρά το γεγονός ότι σημειώθηκε κάποια βελτίωση, εντούτοις το σύστημα εσωτερικού ελέγχου εξακολουθεί να παρουσιάζει αδυναμίες, όπως:



- Τη μη τήρηση ή τη μη ορθή τήρηση των ενδεδειγμένων μητρώων, όπως μητρώο συμβολαίων και μητρώο αγωγών.
- Την αδυναμία παρακολούθησης της τελικής διευθέτησης των υποθέσεων που στάληκαν στους δικηγόρους.
- Τη μη αναφορά στα εντάλματα πληρωμής της έγκρισης της δαπάνης από το Δημοτικό Συμβούλιο και τον αριθμό προσφοράς, όπου υπάρχει.

Ο Δήμαρχος μου ανέφερε ότι άρχισε ήδη να τηρείται μητρώο συμβολαίων και όσον αφορά στο μητρώο αγωγών, με πληροφόρησε ότι αυτό θα αρχίσει να τηρείται μόλις ολοκληρωθεί το νέο μηχανογραφημένο πρόγραμμα.

**Προσωπικό.** Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσε ο Δήμος κατά τα έτη 2004 και 2005, μαζί με το ανάλογο κόστος:

	2005	2004
<b>Υπαλληλικό προσωπικό:</b>		
Μόνιμοι	34	34
Έκτακτοι	2	1
	36	35
<b>Εργατικό προσωπικό:</b>		
Τακτικοί	44	37
Έκτακτοι/εποχιακοί	4	-
	48	37
<b>Σύνολο</b>	<b>84</b>	<b>72</b>
<b>Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές:</b>	<b>£</b>	<b>£</b>
Υπαλληλικό προσωπικό	820.835	735.198
Εργατικό προσωπικό	522.025	438.144
<b>Σύνολο</b>	<b>1.342.860</b>	<b>1.173.342</b>
<b>Μέσος όρος αποδοχών:</b>		
Υπαλληλικό προσωπικό	22.801	21.006
Εργατικό προσωπικό	10.876	11.842

#### Μηχανογράφηση Υπηρεσιών του Δήμου.

(α) Η ετοιμασία των διαφόρων προγραμμάτων του Δήμου (εκτός του λογιστικού), την οποία ανέλαβε λειτουργός του Δήμου, δεν έχει ολοκληρωθεί, με αποτέλεσμα να καθίσταται αδύνατη η διεκπεραίωση βασικών διαδικασιών, όπως η δυνατότητα στο χρήστη να διαγράψει ή να τροποποιήσει οτιδήποτε στο φορολογικό σύστημα, χωρίς να ακολουθηθεί η ενδεδειγμένη διαδικασία (αντιλογισμός εγγραφής) και χωρίς οποιοδήποτε αποδεικτικό στοιχείο, η διασύνδεση φορολογικού και λογιστικού συστήματος να μην είναι αυτοματοποιημένη, το σύστημα να επιτρέπει την πρόσβαση στο υποσύστημα των εισπράξεων σε όλους τους χρήστες, το πρόγραμμα των αγωγών να μην παρέχει τη δυνατότητα καταχώρισης του προστίμου που επιβλήθηκε από το δικαστήριο για τις εκδικασθείσες υποθέσεις, η μη ανάπτυξη προγράμματος για αποκωδικοποίηση του «bar code» και η καταχώριση των εισπράξεων να γίνεται με βάση τον κωδικό αριθμό του φορολογουμένου.

(β) Στο φορολογικό σύστημα δεν καταχωρίζονται οι φορολογούμενοι, φυσικά και νομικά πρόσωπα, με βάση τον αριθμό ταυτότητάς τους ή τον αριθμό εγγραφής της εταιρείας, αντίστοιχα,

με αποτέλεσμα, στις περιπτώσεις που οι φορολογούμενοι δεν εξοφλούν τις οφειλές τους, να καθίσταται δύσκολος ο εντοπισμός τους. Επίσης, επιτρέπει την ύπαρξη πέραν του ενός λογαριασμού για ορισμένους φορολογούμενους, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται λειτουργικά προβλήματα (π.χ. δεν παρουσιάζονται στην οθόνη όλες οι φορολογίες).

Ο Δήμαρχος μου ανέφερε ότι η ετοιμασία των προγραμμάτων μηχανογράφησης όλων των υπηρεσιών του Δήμου, η οποία αναστάληκε προσωρινά, αναμένεται ότι θα ολοκληρωθεί σύντομα.

#### **Δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας.**

(α) Η αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας στους φορολογικούς καταλόγους, για σκοπούς επιβολής δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας, είναι υποτιμημένη, με αποτέλεσμα την απώλεια εσόδων από το Δήμο. Υπάρχουν περιπτώσεις τεμαχίων γης, στα οποία ανεγέρθηκαν νέες οικοδομές, καθώς και οικοδομές που έχουν υποστεί αλλαγές, για τις οποίες δεν ζητήθηκε πιστοποιητικό τελικής έγκρισης, ούτε και ενδεχομένως να δηλώθηκαν στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, με αποτέλεσμα στα πιστοποιητικά εγγραφής να παρουσιάζονται μόνο τα τεμάχια γης, αντί και τα κτίρια που έχουν ανεγερθεί.

Εισηγήθηκα όπως ο Δήμος προβεί σε καταγραφή της ακίνητης ιδιοκτησίας που βρίσκεται στα όριά του, και σε επανεκτίμησή της, σε συνεργασία με το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, διαδικασία που, όπως υπολογίζεται, θα αποφέρει σημαντική αύξηση στα έσοδά του, από τη φορολογία του δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι, σε συνεργασία με το Επαρχιακό Κτηματολόγιο Λευκωσίας, άρχισε η επανεκτίμηση της ακίνητης ιδιοκτησίας σε ολόκληρη την περιοχή του Δήμου.

(β) Για τις φορολογίες της περιόδου 1994-1999, ύψους £104.980, εισπράχθηκαν κατά το 2005 μόνο £7.908, ποσοστό που κυμαίνεται μεταξύ 5,5% - 9%. Το χαμηλό ποσοστό είσπραξης αποδίδεται και πάλι στο γεγονός ότι δεν αποστέλλονται ειδοποιήσεις στους φορολογούμενους που οφείλουν το μεγαλύτερο ποσοστό καθυστερήσεων, λόγω του ότι ο Δήμος δεν γνωρίζει τις διευθύνσεις τους.

**Άδειες λειτουργίας πρατηρίων πετρελαιοειδών.** Για τη λειτουργία των πρατηρίων πετρελαιοειδών απαιτείται η έκδοση άδειας λειτουργίας από το Δήμο. Πρατήριο πετρελαιοειδών, που υπάρχει στην περιοχή του Δήμου, συνεχίζει να λειτουργεί χωρίς την εξασφάλιση άδειας λειτουργίας και χωρίς να ληφθούν οποιαδήποτε μέτρα εναντίον του ιδιοκτήτη του.

#### **Χρεώστες.**

(α) Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου, οι χρεώστες στις 31.12.2005 ανέρχονταν σε £915.123, σε σύγκριση με £1.117.981 το 2004. Στους πιο πάνω χρεώστες περιλαμβάνονται καθυστερημένες φορολογίες της περιόδου 1980-1995, που αφορούν σε επαγγελματικές άδειες, τέλη σκυβάλων και άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών, ύψους £89.822, οι οποίες κατά τα έτη 2002-2005 δεν παρουσίασαν καθόλου εισπράξεις.

Υπέδειξα όπως οι κατάλογοι καθυστερήσεων τύχουν προσεκτικής μελέτης, για εντοπισμό των ποσών που θα μπορούσε να εισπραχθούν και τη λήψη αποτελεσματικών μέτρων για την είσπραξή τους.

Ο Δήμαρχος μου ανέφερε ότι λόγω της μη ορθής ενημέρωσης των μητρώων φορολογιών, η διεκδίκηση των καθυστερήσεων της περιόδου 1980-1994 είναι αδύνατη και ότι θα μελετηθεί σοβαρά το ενδεχόμενο διαγραφής τους.

(β) **Εισπράξεις καθυστερημένων φορολογιών.** Κατά την περίοδο 1995-2005 εισπράχθηκαν, μέσω δικαστηρίου, ποσά ύψους £114.656 που αφορούν σε εκδικασθείσες υποθέσεις καθυστερημένων φορολογιών για τις οποίες κινήθηκαν αγωγές. Παρατηρήθηκε ότι τα εισπραχθέντα ποσά πιστώθηκαν σε λογαριασμό εσόδων, χωρίς να διενεργηθεί έρευνα για να

διαπιστωθεί για ποιες υποθέσεις εμβάστηκαν τα ποσά και να πιστωθούν οι αντίστοιχοι αναλυτικοί λογαριασμοί των χρεωστών, με αποτέλεσμα στους αναλυτικούς λογαριασμούς χρεωστών και στο γενικό λογαριασμό «Χρεώστες» να παρουσιάζονται, ως οφειλόμενα, ποσά που έχουν εξοφληθεί.

Υπέδειξα όπως το πιο πάνω εισπραχθέν ποσό διερευνηθεί άμεσα και πιστωθούν οι αντίστοιχοι λογαριασμοί χρεωστών.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι, από την 1.11.2005 λειτουργοί του Δήμου συλλέγουν τις αναγκαίες πληροφορίες και στοιχεία από τον Πρωτοκολλητή του Δικαστηρίου, για ετοιμασία αναλυτικών καταστάσεων των ποσών που εμβάστηκαν από το Δικαστήριο και καταχώριση των σχετικών λογιστικών εγγραφών.

## 5.27 ΔΗΜΟΣ ΛΕΥΚΟΝΟΙΚΟΥ

### Μέρος Α

**Γενικά.** Ο Δήμος Λευκονοίκου είναι ένας από τους 9 κατεχόμενους Δήμους, ο οποίος, μετά την κατάληψη της περιοχής του από τα τουρκικά στρατεύματα κατοχής, έχει καταστεί εκτοπισμένος. Ο Δήμος δεν έχει μόνιμο προσωπικό και για τη γραμματειακή του υποστήριξη απασχολεί δύο άτομα με μίσθωση υπηρεσιών. Τα έσοδα του Δήμου προέρχονται κυρίως από κρατική χορηγία. Οι δραστηριότητες του Δήμου περιορίζονται στη διοργάνωση εκδηλώσεων, για προώθηση κυρίως του εθνικού θέματος και σε ορισμένες άλλες πολιτιστικές εκδηλώσεις. Ο έλεγχος κάλυψε τα έτη 2002 μέχρι 2006.

**Οικονομική κατάσταση.** Στην πιο κάτω κατάσταση παρουσιάζονται οι εισπράξεις και πληρωμές του Δήμου, το πλεόνασμα/(έλλειμμα) και τα ταμειακά διαθέσιμα του Γενικού Λογαριασμού για τα έτη 2002 μέχρι 2006:

	2006	2005	2004	2003	2002
	£	£	£	£	£
Εισπράξεις έτους	39.665	34.013	64.745	67.821	41.371
Πληρωμές έτους	48.485	49.592	55.334	59.007	40.025
<b>Πλεόνασμα/(έλλειμμα)</b>	<b>(8.820)</b>	<b>(15.579)</b>	<b>9.411</b>	<b>8.814</b>	<b>1.346</b>
<b>Υπόλοιπο Γενικού Λογαριασμού</b>	<b>2.165</b>	<b>10.985</b>	<b>26.564</b>	<b>17.153</b>	<b>8.339</b>

## 5.28 ΔΗΜΟΣ ΚΥΘΡΕΑΣ

### Μέρος Α

**Γενικά.** Ο Δήμος Κυθρέας είναι ένας από τους 9 κατεχόμενους Δήμους, ο οποίος, μετά την κατάληψη της περιοχής του από τα τουρκικά στρατεύματα κατοχής, έχει καταστεί εκτοπισμένος. Το προσωπικό του αποτελείται από δύο υπαλλήλους, οι οποίοι είναι αποσπασμένοι σε Κυβερνητικά Τμήματα και ένα άτομο που απασχολείται με μίσθωση υπηρεσιών για τη γραμματειακή υποστήριξη του Δήμου. Τα έσοδα του Δήμου προέρχονται κυρίως από τα Κυβερνητικά Τμήματα για τις υπηρεσίες που τους προσφέρουν οι υπάλληλοι του Δήμου και από κρατική χορηγία. Οι δραστηριότητες του Δήμου περιορίζονται στη διοργάνωση εκδηλώσεων, για προώθηση κυρίως του εθνικού θέματος και σε ορισμένες άλλες πολιτιστικές εκδηλώσεις. Ο έλεγχος κάλυψε τα έτη 2002 μέχρι 2006.

**Οικονομική κατάσταση.** Στην πιο κάτω κατάσταση παρουσιάζονται οι εισπράξεις και πληρωμές του Δήμου, το πλεόνασμα/(έλλειμμα) και τα ταμειακά διαθέσιμα του Γενικού Λογαριασμού για τα έτη 2002 μέχρι 2006:

	2006	2005	2004	2003	2002
	£	£	£	£	£
Εισπράξεις έτους	81.600	67.085	66.200	81.358	57.576
Πληρωμές έτους	81.370	77.029	71.185	71.035	57.890
<b>Πλεόνασμα/(έλλειμμα)</b>	<b>230</b>	<b>(9.944)</b>	<b>(4.985)</b>	<b>10.323</b>	<b>(314)</b>
<b>Υπόλοιπο Γενικού Λογαριασμού</b>	<b>2.773</b>	<b>2.543</b>	<b>12.487</b>	<b>17.472</b>	<b>7.149</b>

## 5.29 ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΑΒΑ

### Μέρος Α

**Γενικά.** Ο Δήμος Καραβά είναι ένας από τους 9 κατεχόμενους Δήμους, ο οποίος, μετά την κατάληψη της περιοχής του από τα τουρκικά στρατεύματα κατοχής, έχει καταστεί εκτοπισμένος. Το προσωπικό του αποτελείται από ένα υπάλληλο, ο οποίος είναι αποσπασμένος σε Κυβερνητικό Τμήμα. Τα έσοδα του Δήμου προέρχονται κυρίως από το Κυβερνητικό Τμήμα για τις υπηρεσίες που του προσφέρει ο υπάλληλος του Δήμου και από κρατική χορηγία. Οι δραστηριότητες του Δήμου περιορίζονται στη διοργάνωση εκδηλώσεων, για προώθηση κυρίως του εθνικού θέματος και σε ορισμένες άλλες πολιτιστικές εκδηλώσεις. Ο έλεγχος κάλυψε τα έτη 1997 μέχρι 2006.

**Οικονομική κατάσταση.** Στην πιο κάτω κατάσταση παρουσιάζονται οι εισπράξεις και πληρωμές του Δήμου, το πλεόνασμα/(έλλειμμα) και τα ταμειακά διαθέσιμα του Γενικού Λογαριασμού για τα έτη 1997 μέχρι 2006:

Έτος	Εισπράξεις έτους £	Πληρωμές έτους £	Πλεόνασμα/ (έλλειμμα) £	Υπόλοιπο Γενικού Λογαριασμού £
2006	88.302	87.681	621	794
2005	83.582	84.394	(812)	173
2004	83.663	83.080	583	985
2003	87.758	87.599	159	402
2002	60.258	60.501	(243)	243
2001	48.792	51.922	(3.130)	486
2000	62.690	59.287	3.403	3.616
1999	46.800	45.836	964	213
1998	42.213	42.905	(692)	(751)
1997	33.297	33.217	80	(59)

## 5.30 ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ - ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

**Σύσταση Κοινοτικών Συμβουλίων.** Με τη θέσπιση και εφαρμογή του περί Κοινοτήτων Νόμου 86(Ι)/99, ο Γενικός Ελεγκτής ανέλαβε τον έλεγχο των λογαριασμών όλων των Κοινοτικών Συμβουλίων (πρώην Συμβούλια Βελτιώσεων και Χωρικές Αρχές).

Από τον έλεγχο των Κοινοτικών Συμβουλίων διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα.

### (α) Οικονομικές καταστάσεις.

- (i) Οι οικονομικές καταστάσεις των πρώην Χωρικών Αρχών παρουσιάζουν μόνο τις εισπράξεις και τις πληρωμές του Κοινοτικού Ταμείου. Για σκοπούς καλύτερης και πιο σφαιρικής πληροφόρησης εισηγήθηκα όπως στις οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται επιπρόσθετα στοιχεία όπως, τα υπόλοιπα των λογαριασμών καταθέσεων σε Κυβερνητικές Υπηρεσίες για την εκτέλεση έργων, τα υπόλοιπα των δανείων, τα ποσά των εκκρεμών υποχρεώσεων, καθυστερημένων εσόδων, περιουσιακών στοιχείων κ.λπ. Σε αρκετές περιπτώσεις τα Κονδύλια, όπως αυτά παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις, δεν συνάδουν με τους Προϋπολογισμούς, με αποτέλεσμα να είναι αδύνατη η σύγκριση των πραγματικών εξόδων με τα προϋπολογισθέντα για σκοπούς παρακολούθησης των υπερβάσεων. Επίσης, σε μεγάλο αριθμό Συμβουλίων παρατηρείται σημαντική καθυστέρηση

στην ενημέρωση των λογιστικών βιβλίων και στην ετοιμασία των τελικών λογαριασμών, παρόλο που ο Νόμος προβλέπει όπως οι τελικοί λογαριασμοί ετοιμάζονται όχι αργότερα από την 31<sup>η</sup> Μαρτίου του επόμενου έτους.

- (ii) Οι οικονομικές καταστάσεις των πρώην Συμβουλίων Βελτιώσεως, που ετοιμάζονται από αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια, παρουσιάζουν λάθη και παραλείψεις, όπως ασυμφωνία των τελικών υπολοίπων ενός έτους με τα αρχικά του επόμενου, ακαταχώριστες εισπράξεις και πληρωμές, τραπεζικά υπόλοιπα και υπόλοιπα δανείων για τα οποία δεν ετοιμάζονται συμφιλιωτικές καταστάσεις, και μη συμπερίληψη δαπανών για την απόκτηση στοιχείων πάγιου ενεργητικού ή και εκτέλεση αναπτυξιακών έργων με τη σύναψη δανείων, με αποτέλεσμα να καθυστερεί η διεξαγωγή και συμπλήρωση του ελέγχου.

**(β) Προϋπολογισμοί.**

- (i) **Ετοιμασία, έγκριση και παρουσίαση ετήσιου Προϋπολογισμού.** Σύμφωνα με το Νόμο, κάθε Συμβούλιο οφείλει να ετοιμάζει ετήσιο Προϋπολογισμό εσόδων και εξόδων, ο οποίος εγκρίνεται από τον οικείο Έπαρχο. Ο Προϋπολογισμός πρέπει να είναι ισοσκελισμένος και παρέκκλιση από την πρόνοια αυτή δεν επιτρέπεται, παρά μόνο ύστερα από έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών, εξουσία η οποία εκχωρήθηκε από τον τελευταίο στον Έπαρχο. Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις όπου οι Προϋπολογισμοί δεν ήταν ισοσκελισμένοι, χωρίς ωστόσο να τύχουν της έγκρισης του Επάρχου. Παρατηρήθηκε ότι ορισμένα Συμβούλια (πρώην Χωρικές Αρχές) δεν ετοιμάζουν Προϋπολογισμό και έτσι οι δαπάνες δεν διενεργούνται μέσα σε προκαθορισμένα πλαίσια εγκεκριμένου Προϋπολογισμού. Σημειώνεται επίσης ότι, κατά παράβαση των προνοιών του Νόμου, οι ετήσιοι Προϋπολογισμοί αρκετών Συμβουλίων δεν εγκρίνονται πριν από την έναρξη του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρονται. Παρουσιάζεται επίσης ανομοιομορφία στον τρόπο παρουσίασης των Προϋπολογισμών των Κοινοτικών Συμβουλίων (πρώην Χωρικές Αρχές) ανά Επαρχία.
- (ii) **Υπερβάσεις Προϋπολογισμών.** Σύμφωνα με την επιφύλαξη του άρθρου 64 του Νόμου, κάθε Συμβούλιο μπορεί, χωρίς οποιαδήποτε περαιτέρω έγκριση, να δαπανά κάθε χρόνο ποσό το οποίο δεν υπερβαίνει το 20% οποιουδήποτε Κονδυλίου, νοουμένου ότι υπάρχουν ανάλογες εξοικονομήσεις από οποιαδήποτε άλλα Κονδύλια του ίδιου Προϋπολογισμού. Εκεί που υπήρχε εγκεκριμένος Προϋπολογισμός, διαπιστώθηκαν περιπτώσεις υπερβάσεων δαπανών πέρα από το 20%, χωρίς να ακολουθηθεί η υπό του Νόμου προβλεπόμενη διαδικασία εξασφάλισης σχετικών εγκρίσεων από τον Έπαρχο.
- (iii) **Κατάρτιση και εκτέλεση Προϋπολογισμών.** Για να παρουσιάζεται η σωστή εικόνα των οικονομικών δυνατοτήτων των Συμβουλίων και της ικανότητάς τους για την εκτέλεση των διαφόρων έργων, εισηγήθηκαν όπως οι ετήσιοι Προϋπολογισμοί καταρτίζονται με μελετημένο πρόγραμμα, το οποίο να βασίζεται στις πραγματικές ανάγκες και στη δυνατότητα εκτέλεσής τους. Με τον τρόπο αυτό θα μειωθούν οι αποκλίσεις μεταξύ των προϋπολογισθεισών και των πραγματικών δαπανών.
- (iv) **Αναθεωρημένοι Προϋπολογισμοί.** Σε αντίθεση με τις πρόνοιες της Νομοθεσίας, συνεχίζεται η τακτική της συμπερίληψης αναθεωρημένων Προϋπολογισμών για το τρέχον έτος στους Προϋπολογισμούς για το επόμενο έτος, με βάση τις πραγματικές εισπράξεις και πληρωμές κατά την ημέρα ετοιμασίας των Προϋπολογισμών του επόμενου έτους, οι οποίοι υποβάλλονται για έγκριση στον Έπαρχο, με αποτέλεσμα η έγκριση που δίνεται γι' αυτούς να θεωρείται και ως έγκριση για τους αναθεωρημένους.
- (γ) **Πρακτικά συνεδριάσεων.** Ορισμένα Κοινοτικά Συμβούλια δεν τηρούν πρακτικά των συνεδριών του Συμβουλίου κατά παράβαση των προνοιών του Νόμου, σύμφωνα με τον οποίο η τήρηση πρακτικών σε κάθε συνεδρία του Συμβουλίου αποτελεί καθήκον του Κοινοτάρχη.

**(δ) Δάνεια.** Μερικά Συμβούλια δεν καταβάλλουν τις δόσεις των δανείων τους στις καθορισμένες ημερομηνίες, με αποτέλεσμα να επιβαρύνονται με τόκους υπερημερίας. Για σκοπούς παρακολούθησης και έγκαιρης πληρωμής των δόσεων, εισηγήθηκα την τήρηση μητρώου δανείων.

**(ε) Πληρωμές σε Κοινοτάρχες και μέλη των Συμβουλίων για υπηρεσίες που παρέχουν.** Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις Συμβουλίων που κατέβαλαν αμοιβή στον Κοινοτάρχη ή σε μέλη του Συμβουλίου για υπηρεσίες που πρόσφεραν στο Συμβούλιο. Επισήμανα ότι η τακτική αυτή είναι αντίθετη με τις πρόνοιες του άρθρου 16(2)(στ) του Νόμου.

**(στ) Αγορά μετοχών σε ιδιωτικές εταιρείες.** Αρκετά Συμβούλια αγόρασαν μετοχές σε συγκεκριμένες αναπτυξιακές εταιρείες οι οποίες ιδρύθηκαν, μεταξύ άλλων, για την ενημέρωση των Κοινοτικών Συμβουλίων και άλλων φορέων για θέματα Ευρωπαϊκής Ένωσης και την αξιοποίηση των διαθέσιμων κοινοτικών πόρων μέσα από τη συμμετοχή και διαχείριση Ευρωπαϊκών προγραμμάτων. Επισήμανα ότι η επένδυση σε ιδιωτικές εταιρείες δεν καλύπτεται από τις πρόνοιες του Νόμου.

**(ζ) Βεβαίωση περιουσιακών στοιχείων και χρηματικών υπολοίπων στις 31 Δεκεμβρίου.** Αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια δεν υποβάλλουν στην Υπηρεσία μου βεβαίωση των περιουσιακών τους στοιχείων και των χρηματικών τους υπολοίπων στο τέλος του έτους, ενώ ορισμένα τις υποβάλλουν με σημαντική καθυστέρηση.

**(η) Κυβερνητικές επιχορηγήσεις.** Παρατηρούνται περιπτώσεις όπου, για τις κυβερνητικές επιχορηγήσεις που αποστέλλονται στα Συμβούλια, δεν εκδίδονται αντίστοιχες αποδείξεις είσπραξης για καταχώριση στο Βιβλίο Ταμείου των Συμβουλίων. Παρατηρήθηκαν επίσης περιπτώσεις όπου οι εν λόγω κυβερνητικές επιταγές είτε εξαργυρώνονται από τους Κοινοτάρχες, είτε κατατίθενται σε προσωπικούς τους λογαριασμούς, με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται ταμειακά ελλείμματα. Για την αποφυγή τέτοιων περιπτώσεων εισηγήθηκα όπως τα Κοινοτικά Συμβούλια εξουσιοδοτήσουν το Γενικό Λογιστή για ηλεκτρονικό έμβασμα των κυβερνητικών επιχορηγήσεων στους τραπεζικούς τους λογαριασμούς.

**(θ) Μετρητά και τραπεζικά διαθέσιμα.** Μεγάλος αριθμός Κοινοτικών Συμβουλίων (πρώην Χωρικές Αρχές) συνεχίζουν να παρουσιάζουν στο Βιβλίο Ταμείου, στην ίδια στήλη, ως ένα ποσό, όλα τα ταμειακά διαθέσιμα, με αποτέλεσμα να μην είναι γνωστό ανά πάσα στιγμή το υπόλοιπο της τράπεζας και το υπόλοιπο των μετρητών χωριστά. Παρόλο που έχω εισηγηθεί τη σωστή τήρηση του Βιβλίου Ταμείου, εντούτοις μεγάλος αριθμός Κοινοτικών Συμβουλίων δεν έχει εφαρμόσει τις εισηγήσεις μου, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται ο έλεγχος και να παρουσιάζονται συχνά ταμειακές διαφορές.

**(ι) Ενημέρωση του Βιβλίου Ταμείου.** Το λογιστικό σύστημα που ακολουθείται από τα Κοινοτικά Συμβούλια (πρώην Χωρικές Αρχές) βασίζεται στις πραγματικές εισπράξεις και πληρωμές που αφορούν σε ένα ημερολογιακό έτος. Εντούτοις, σε πολλές περιπτώσεις, συνεχίζουν να διαπιστώνονται καταχωρίσεις στο Βιβλίο Ταμείου, τόσο εσόδων όσο και εξόδων, οι οποίες έγιναν μέσα στο επόμενο έτος, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει συνοχή στα οικονομικά αποτελέσματα για κάθε έτος χωριστά. Παρατηρήθηκαν επίσης μεμονωμένες περιπτώσεις όπου, εκ παραδρομής, έγιναν διπλές καταχωρίσεις ορισμένων δαπανών στο Βιβλίο Ταμείου με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται πλεονάσματα, η εξακρίβωση των οποίων είναι προβληματική και χρονοβόρα.

**(ια) Μη τήρηση τρεχούμενων λογαριασμών.** Παρόλο που η νομοθεσία προβλέπει ότι κανένα ποσό χρημάτων δεν θα αποσύρεται από τραπεζικό λογαριασμό, παρά μόνο με επιταγή, εντούτοις σημαντικός αριθμός Κοινοτικών Συμβουλίων (πρώην Χωρικές Αρχές) συνεχίζουν να μην τηρούν τρεχούμενο λογαριασμό με επιταγές.

**(ιβ) Έκδοση επιταγών.** Σε ορισμένες περιπτώσεις οι επιταγές που εκδίδονται από τα Κοινοτικά Συμβούλια (πρώην Χωρικές Αρχές) υπογράφονται μόνο από τον Κοινοτάρχη, ενώ σύμφωνα με

το Νόμο πρέπει να προσυπογράφονται και από το Γραμματέα ή από άλλο μέλος του Συμβουλίου εξουσιοδοτημένο από το Συμβούλιο για το σκοπό αυτό.

**(ιγ) Μετρητά στην κατοχή των Γραμματέων/Κοινοταρχών.** Το υπόλοιπο των μετρητών στην κατοχή ορισμένων Γραμματέων/Κοινοταρχών κατά τη διάρκεια του έτους ήταν υπερβολικά ψηλό, σε αντίθεση με την πρόνοια του άρθρου 68 του περί Κοινοτήτων Νόμου. Εισηγήθηκα όπως όλες οι εισπράξεις κατατίθενται έγκαιρα και το ποσό των μετρητών περιοριστεί στο απόλυτα αναγκαίο.

**(ιδ) Μη επιβολή πρόσθετης επιβάρυνσης του 25%.** Παρατηρήθηκε ότι, σε αρκετές περιπτώσεις, δεν επιβάλλεται η πρόσθετη επιβάρυνση του 25% για καθυστερήσεις στην καταβολή φόρων, τελών, δικαιωμάτων κ.λπ., όπως προβλέπεται από το Νόμο, ενώ σε πλείστες περιπτώσεις, για παράκαμψη της πρόνοιας αυτής, οι αποδείξεις εισπραχής φέρουν ημερομηνία του λήξαντος έτους, ενώ η εισπραχή γίνεται μέσα στο επόμενο έτος. Αποτέλεσμα της τακτικής αυτής είναι να παρουσιάζονται, εικονικά, σημαντικά ποσά μετρητών στο ταμείο κατά το τέλος του έτους.

**(ιε) Εντάλματα πληρωμής.** Σε αρκετές περιπτώσεις δεν ετοιμάζονται εντάλματα πληρωμής για τη διενέργεια πληρωμών αλλά οι πληρωμές γίνονται βάσει τιμολογίων/αποδείξεων που εκδίδουν οι δικαιούχοι. Υπέδειξα όπως ετοιμάζονται εντάλματα πληρωμής σε όλες τις περιπτώσεις, τα οποία να φέρουν τις υπογραφές των εξουσιοδοτούμενων μελών του Συμβουλίου. Στις περιπτώσεις όπου ετοιμάζονταν εντάλματα πληρωμής, αυτά δεν έφεραν πάντοτε τις απαιτούμενες υπογραφές των εξουσιοδοτούμενων μελών του Συμβουλίου. Εισηγήθηκα επίσης όπως, για αποφυγή διπλοπληρωμών, όλα τα τιμολόγια/αποδείξεις εισπραχής σφραγίζονται με τη σφραγίδα «Εξοφλήθηκε».

**(ιστ) Καθυστερημένες οφειλές φορολογιών και τελών υδατοπρομήθειας.** Σημαντικά ποσά παραμένουν ανείσπρακτα από τις πιο πάνω πηγές εσόδων και υπέδειξα όπως τα Συμβούλια ασκούν έγκαιρα και αποτελεσματικά τις εξουσίες που τους παρέχουν οι Νόμοι και Κανονισμοί για την εξασφάλιση των οφειλών. Για σκοπούς καλύτερης παρακολούθησης και ελέγχου, εισηγήθηκα όπως τηρούνται κατάλογοι καθυστερήσεων.

**(ιζ) Προσφορές.** Αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια προβαίνουν σε αγορά αγαθών ή υπηρεσιών χωρίς να ακολουθήσουν τη διαδικασία των προσφορών.

**(ιη) Μητρώο περιουσιακών στοιχείων.** Για σκοπούς παρακολούθησης των περιουσιακών στοιχείων, όλα τα περιουσιακά στοιχεία των Κοινοτικών Συμβουλίων, κινητά και ακίνητα, πρέπει να καταχωρίζονται σε σχετικό μητρώο.

**(ιθ) Μηχανογραφημένα συστήματα τήρησης των λογαριασμών.** Ορισμένα Συμβούλια εφαρμόζουν διάφορα μηχανογραφημένα συστήματα τήρησης των λογαριασμών, ιδιαίτερα στους τομείς των φορολογιών και τελών υδατοπρομήθειας, χωρίς πολλές φορές να διαθέτουν κατάλληλο και καταρτισμένο προσωπικό. Τα συστήματα αυτά σε αρκετές περιπτώσεις δεν διαθέτουν τις απαραίτητες ασφαλιστικές δικλίδες, γενικά παρουσιάζουν ελλείψεις και αδυναμίες, οι οποίες αποτέλεσαν αντικείμενο συζήτησης με τα Συμβούλια και τους προγραμματιστές, με σκοπό τη βελτίωση των συστημάτων, ώστε να παρέχουν έγκαιρα και με ακρίβεια τις απαραίτητες πληροφορίες, τόσο για τα Συμβούλια, όσο και για σκοπούς ελέγχου.

Για την επιβεβαίωση της ορθότητας και σωστής λειτουργίας των μηχανογραφικών συστημάτων, γίνεται εισήγηση όπως καθοριστούν οι διαδικασίες που θα πρέπει να ακολουθούνται για επαλήθευση της ορθότητας των καταχωρίσεων, λαμβάνοντας υπόψη τις καταστάσεις που εκτυπώνονται από το σύστημα. Απαραίτητη επίσης είναι η εκπαίδευση του προσωπικού, καθώς και η διαφύλαξη και αποθήκευση των ηλεκτρονικών δεδομένων με τη δημιουργία αντιγράφου ασφαλείας επί καθημερινής βάσης.

**(κ) Εκτέλεση αναπτυξιακών έργων.** Για τις δαπάνες που αφορούν στα έργα αυτά, υπέδειξα όπως εξασφαλίζονται αντίγραφα των πιστοποιητικών πληρωμής που εκδίδουν οι επιβλέποντες Αρχιτέκτονες/Μηχανικοί, τα οποία και να επισυνάπτονται στα σχετικά εντάλματα πληρωμής.

Αναφορικά με εμβάσματα των Κοινοτικών Συμβουλίων σε Κυβερνητικά Τμήματα, όπως την Επαρχιακή Διοίκηση και το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, σχετικά με έργα ανάπτυξης που εκτελούνται απευθείας από Κυβερνητικά Τμήματα με συνεισφορά των Συμβουλίων, ζήτησα όπως υποβάλλεται στο κάθε Συμβούλιο ετήσια έκθεση εξόδων, καθώς επίσης και τελική κατάσταση εξόδων, μαζί με τα σχετικά έγγραφα και πιστοποιητικά τελικής παραλαβής των έργων κατά την αποπεράτωσή τους. Εισηγήθηκα επίσης τη δημιουργία σχετικού μητρώου από τα Συμβούλια, στο οποίο να καταχωρίζονται όλα τα πιο πάνω εμβάσματα και, παράλληλα, τα ανάλογα έξοδα βάσει των σχετικών εκθέσεων. Τούτο είναι αναγκαίο για σκοπούς παρακολούθησης και ελέγχου από τα Συμβούλια και την Υπηρεσία μου της πραγματικής δαπάνης και επιστροφής τυχόν υπολοίπου, για το οποίο θα πρέπει να δίνεται αναφορά της απόδειξης είσπραξης στο σχετικό μητρώο.

**(κα) Πληρωμή εξόδων για σκοπούς Σχολικών Εφορειών και Συμβουλίων Αποχετεύσεων.** Υπήρξαν περιπτώσεις όπου οι τραπεζικοί λογαριασμοί των Συμβουλίων χρησιμοποιήθηκαν για διεκπεραίωση συναλλαγών που αφορούσαν σε Σχολική Εφορεία ή Συμβούλιο Αποχετεύσεων, χωρίς να τηρηθούν τα αναγκαία στοιχεία, με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται σημαντικές διαφορές στα χρηματικά υπόλοιπα των Συμβουλίων.

**(κβ) Εγγραφή ακίνητης περιουσίας των Συμβουλίων.** Σε αρκετές περιπτώσεις η ακίνητη περιουσία των Κοινοτικών Συμβουλίων δεν είναι εγγεγραμμένη στο όνομα τους. Εισηγήθηκα στα Κοινοτικά Συμβούλια όπως υποβάλουν αίτηση στο Επαρχιακό Κτηματολογικό Γραφείο για εγγραφή της ακίνητης περιουσίας, σύμφωνα με τα άρθρα 59 και 60 του περί Κοινοτήτων Νόμου.

**(κγ) Στελέχωση Κοινοτικών Συμβουλίων.** Σε ορισμένα Συμβούλια παρουσιάζονται προβλήματα και αδυναμίες στην οικονομική διαχείριση των υποθέσεων τους, επειδή δεν υπάρχει η κατάλληλη υποδομή ή το προσωπικό δεν είναι σε θέση να ανταποκριθεί στην υποχρέωση αυτή.

**(κδ) Έγκριση θέσεων ως συντάξιμων.** Ορισμένα Συμβούλια εγκρίνουν θέσεις ως συντάξιμες, χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών. Το Υπουργείο Εσωτερικών με πληροφόρησε ότι δόθηκαν οδηγίες στους οικείους Επάρχους, ώστε τα Κοινοτικά Συμβούλια να ενεργούν μέσα στα πλαίσια της σχετικής νομοθεσίας.

**(κε) Ταμεία Προνοίας.** Σε ορισμένα Συμβούλια τα Ταμεία Προνοίας λειτουργούν χωρίς εγκεκριμένους Κανονισμούς.

**(κστ) Σχέδια Υπηρεσίας και Κανονισμοί Προσωπικού Κοινοτικών Συμβουλίων.** Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις όπου τα Συμβούλια αντικανονικά τοποθετούν υπαλλήλους σε βαθμίδες κλιμάκων πιο ψηλές από την αρχική ή παραχωρούν επιπρόσθετες ετήσιες προσαυξήσεις ή/και τοποθετούν υπαλλήλους σε νέες κλίμακες με λανθασμένο τρόπο. Τούτο οφείλεται, κατά τη γνώμη μου, στο γεγονός ότι σε πολλά Συμβούλια δεν υπάρχουν σχέδια υπηρεσίας και δεν εφαρμόζονται σωστά οι Κανονισμοί Προσωπικού.

**(κζ) Απασχόληση έκτακτων υπαλλήλων.** Αρκετά Συμβούλια συχνά απασχολούν εργάτες για διάφορες εργασίες, χωρίς να αποκόπτουν από τις απολαβές τους οποιαδήποτε ποσά, για σκοπούς εισφορών στα διάφορα Ταμεία.

**(κη) Απώλειες νερού.** Για την καλύτερη διαχείριση της υδατοπρομήθειας, εισηγήθηκα την καταγραφή της ποσότητας νερού που αγοράζεται ή αντλείται από ιδιωτικές γεωτρήσεις και τη σύγκριση με την ποσότητα νερού που διοχετεύεται στο σύστημα ύδρευσης, καθώς επίσης και με την ποσότητα που τιμολογείται στους καταναλωτές. Οποιοσδήποτε σημαντικές διαφορές θα πρέπει να διερευνώνται για να εντοπίζονται οι λόγοι για την απώλεια νερού.



**(κθ) Οφειλές για αγορά νερού.** Ορισμένα Συμβούλια χρησιμοποιούν τις εισπράξεις από τα τέλη υδατοπρομήθειας για άλλους σκοπούς, με αποτέλεσμα να μην εξοφλούν τις υποχρεώσεις τους προς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων ή/και Κυβερνητικά Υδατικά Έργα.

**(λ) Επιβολή φορολογίας πιο χαμηλής από ό,τι προβλέπεται στους Κανονισμούς.** Σε ορισμένα Συμβούλια παρατηρήθηκαν περιπτώσεις όπου οι φορολογίες που επιβλήθηκαν ήταν πιο χαμηλές από εκείνες που προβλέπονται στους Κανονισμούς.

**(λα) Είσπραξη δικαιωμάτων χωρίς Κανονισμούς.** Παρατηρήθηκε και πάλι ότι ορισμένα Συμβούλια εισπράττουν διάφορα δικαιώματα, τα οποία δεν καλύπτονται από Κανονισμούς.

**(λβ) Τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας.** Αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια εξακολουθούν να μην επιβάλλουν τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας, σύμφωνα με το άρθρο 74 του περί Κοινοτήτων Νόμου, ή να καθορίζουν μηδενικό συντελεστή, με το δικαιολογητικό ότι οι εκτιμημένες αξίες που ισχύουν σήμερα είναι αυτές που ίσχυαν πριν από πολλά χρόνια.

**(λγ) Άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών.** Αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια εξακολουθούν να μην επιβάλλουν οποιαδήποτε φορολογία σχετικά με τη λειτουργία επαγγελματικών υποστατικών, σε αντίθεση με το άρθρο 86 του περί Κοινοτήτων Νόμου.

**(λδ) Καυστέρηση στην απάντηση επί των εκθέσεων και παρατηρήσεών μου.** Σύμφωνα με το Νόμο, οι ελεγμένοι λογαριασμοί, μαζί με την έκθεση και τις παρατηρήσεις του Γενικού Ελεγκτή, υποβάλλονται στον Έπαρχο. Παρατηρείται, σε αρκετές περιπτώσεις, σημαντική καθυστέρηση στις απαντήσεις επί των θεμάτων που εγείρονται. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι ορισμένα Συμβούλια δεν έχουν απαντήσει σε καμία έκθεση της Υπηρεσίας μου, ενώ σε μερικές περιπτώσεις τα νέα Συμβούλια που εκλέγονται αρνούνται να απαντήσουν σε παρατηρήσεις που αφορούν σε προηγούμενα Συμβούλια.

**(λε) Θέσπιση Κανονισμών.** Όπως ανέφερα στην Έκθεσή μου για το έτος 2005, για την πιο αποτελεσματική και εύρυθμη λειτουργία των Συμβουλίων, αρκετά άρθρα της Νομοθεσίας προβλέπουν τη θέσπιση Κανονισμών.

Οι Γενικοί Κανονισμοί και οι Κανονισμοί Κοινοτικής Υπηρεσίας θεσπίστηκαν και δημοσιεύτηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, ημερ. 21.6.2002 και 7.6.2002, από τα Κοινοτικά Συμβούλια Κοκκινότριμιθιάς και Σωτήρας Αμμοχώστου, αντίστοιχα, και, όπως έχω πληροφορηθεί, έχει ετοιμαστεί σχετικό κείμενο, με βάση το οποίο έχουν μέχρι σήμερα υιοθετήσει τους πιο πάνω Κανονισμούς σχεδόν όλα τα Κοινοτικά Συμβούλια.

### 5.31 ΠΡΩΗΝ ΧΩΡΙΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Από τον έλεγχο των πρώην Χωριτικών Αρχών, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

#### **(α) Διαπιστώσεις χρηματικών ελλειμμάτων.**

- (i) Κοινοτικό Συμβούλιο Αγίου Επιφανείου.** Από τον έλεγχο των λογαριασμών του Συμβουλίου διαπιστώθηκε ότι στις 9.1.2007, ημερομηνία παράδοσης και παραλαβής των χρηματικών υπολοίπων του Συμβουλίου από τον τέως στο νέο Κοινοτάρχη, υπήρχε συνολική ελλειμματική διαφορά ύψους £15.307,16, η οποία θα πρέπει να τακτοποιηθεί και παραδοθεί το συντομότερο στο νέο Συμβούλιο που ανέλαβε καθήκοντα από 1.1.2007.

Για διερεύνηση του θέματος και επιβεβαίωση των τραπεζικών υπολοίπων που πιστοποιήθηκαν από τον τέως Κοινοτάρχη, υπό την ιδιότητά του ως Γραμματέας της Νέας Σ.Π.Ε. Αγίου Επιφανείου, ζητήθηκε από τον Έφορο Υπηρεσίας Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών να επιβεβαιώσει την ορθότητα των τραπεζικών υπολοίπων σε συγκεκριμένες ημερομηνίες που αφορούσαν στον έλεγχο. Με βάση την επιβεβαίωση του Εφόρου διαπιστώθηκε ότι ο τέως Κοινοτάρχης προέβη στο παρελθόν σε αναληθή πιστοποίηση των τραπεζικών υπολοίπων κατά τη διεξαγωγή προγενέστερων ελέγχων που

έγιναν από την Υπηρεσία μου, και συγκεκριμένα στις 31.12.2002 και στις 24.2.2004 (ημερομηνία έκτακτου ελέγχου), με αποτέλεσμα η συνολική ελλειμματική διαφορά κατά τις 31.12.2002 και 24.2.2004 να αυξηθεί από £595,39 και £3.312,88 σε £69.887,24 και £70.903,31 αντίστοιχα.

Λόγω της σοβαρότητας του θέματος, και της αναληθούς πιστοποίησης των τραπεζικών υπολοίπων από τον τέως Κοινοτάρχη, η υπόθεση παραπέμφθηκε στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας. Αναμένονται τα αποτελέσματα της διερεύνησης του θέματος.

(ii) **Κοινοτικό Συμβούλιο Ακακίου.** Όπως ανέφερα στην Έκθεσή μου για το έτος 2005 σε έκτακτο έλεγχο που έγινε στις 22.10.2003, στα ταμειακά διαθέσιμα του Συμβουλίου προέκυψε ελλειμματική διαφορά ύψους £25.702 που προφανώς οφειλόταν:

- Σε σημαντικό αριθμό επιταγών που επιστράφηκαν χωρίς αντίκρισμα και το Συμβούλιο δεν πήρε τα ενδεδειγμένα μέτρα για την εξασφάλιση των αντίστοιχων ποσών. Συναφώς αναφέρεται ότι, παρόλο που συστηματικά οι επιταγές συγκεκριμένου κρεοπώλη, ο οποίος έκανε μεγάλη χρήση του Κοινοτικού Σφαγείου για τη σφαγή ζώων του, επιστρέφονταν ως ακάλυπτες, εντούτοις το Συμβούλιο συνέχισε να δέχεται επιταγές του, χωρίς οποιαδήποτε ενέργεια για διασφάλιση των εσόδων του Συμβουλίου. Ο πιο πάνω κρεοπώλης οφείλει ποσό ύψους £34.136, το οποίο περιλαμβάνει καθυστερήσεις των ετών 2001, 2002 και 2003. Διαπιστώθηκε επίσης ότι σημαντικά ποσά οφείλονταν και από άλλους κρεοπώλες, χωρίς το Συμβούλιο να λαμβάνει τα ενδεδειγμένα μέτρα για την είσπραξή τους.
- Σε επιταγές που δεν κατατέθηκαν έγκαιρα στους τραπεζικούς λογαριασμούς του Συμβουλίου και παρέμειναν ληγμένες στην κατοχή υπαλλήλου του Συμβουλίου.
- Σε λόγους που δεν ήταν δυνατόν να προσδιοριστούν λόγω της σημαντικής καθυστέρησης στην ενημέρωση του Βιβλίου Ταμείου, και της μη συμφιλίωσης των τραπεζικών και ταμειακών υπολοίπων.

Για την ελλειμματική διαφορά, η υπάλληλος του Συμβουλίου, κατέθεσε από προσωπικά της χρήματα, στον τρεχούμενο λογαριασμό του Συμβουλίου, ποσό ύψους £12.000 το Νοέμβριο και Δεκέμβριο του 2003 και ποσό ύψους £6.345 το Μάρτιο και Απρίλιο του 2004, ενώ τον Ιούνιο του 2004 υπέβαλε την παραίτησή της από το Συμβούλιο.

Ζήτησα να πληροφορηθώ κατά πόσο η υπάλληλος του Συμβουλίου ευθύνεται με οποιοδήποτε τρόπο για την ελλειμματική διαφορά που παρουσιάστηκε στο ταμείο του Συμβουλίου και αν για το λόγο αυτό προέβη στις πιο πάνω καταθέσεις, αλλά το Συμβούλιο απέφυγε να εκφράσει γνώμη πάνω στο θέμα αυτό.

Σε απαντητική επιστολή του το Μάρτιο του 2006, ο Πρόεδρος του Κοινοτικού Συμβουλίου μου ανέφερε ότι έχουν ανακτηθεί τα χρήματα από κάποιες ακάλυπτες/ ληγμένες επιταγές, ενώ για όσες ακάλυπτες/ληγμένες επιταγές δεν έχουν εξασφαλιστεί τα χρήματα, θα γίνει η αντίστοιχη εγγραφή στο Βιβλίο Ταμείου και παράλληλα θα ανοιχθούν λογαριασμοί χρεωστών, και θα καταβληθούν προσπάθειες για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών, περιλαμβανομένης και της λήψης νομικών μέτρων.

(iii) **Κοινοτικό Συμβούλιο Οίκου.** Όπως ανέφερα στην Έκθεσή μου για το έτος 2005, σε έκτακτο έλεγχο που διενεργήθηκε στις 23.3.2004, στα ταμειακά διαθέσιμα του Συμβουλίου, διαπιστώθηκε ελλειμματική διαφορά ύψους £6.393,70. Σε έκτακτο έλεγχο που διενεργήθηκε αργότερα στις 30.8.2006 στα ταμειακά διαθέσιμα του Συμβουλίου, διαπιστώθηκε ότι η πιο πάνω ελλειμματική διαφορά έχει τακτοποιηθεί χωρίς όμως να δοθούν εξηγήσεις για το πώς δημιουργήθηκε.

(iv) **Κοινοτικό Συμβούλιο Ορούντας.** Σχετικά με την ελλειμματική διαφορά ύψους £11.342,36 που εντοπίστηκε σε έκτακτο έλεγχο στις 19.2.2004 στα ταμειακά διαθέσιμα του Συμβουλίου,

στην Έκθεσή μου για το έτος 2005, ανέφερα ότι ποσό ύψους £4.413,80 βαρύνει τον τέως Κοινοτάρχη από τις 2.1.2002, ποσό ύψους £1.744,89 αφορά σε επιταγές του 2002, που χρεώθηκαν στον τρεχούμενο λογαριασμό του Συμβουλίου χωρίς αντίστοιχη καταχώριση στο Βιβλίο Ταμείου και για το υπόλοιπο ποσό των £5.183,67 ζήτησα να δοθούν εξηγήσεις και να τακτοποιηθεί το συντομότερο.

Το Μάρτιο του 2006 σε σχετική επιστολή του, το Συμβούλιο, ζήτησε από τον τέως Κοινοτάρχη όπως καταθέσει στο ταμείο του Συμβουλίου το ποσό των £4.413,80, χωρίς απ' ότι έχω πληροφορηθεί να υπάρξει οποιαδήποτε ανταπόκριση. Για το ποσό των £1.744,89 που αφορούσε σε επιταγές του 2002, εκδόθηκε και καταχωρίστηκε στο Βιβλίο Ταμείου στους λογαριασμούς του 2004 ένταλμα πληρωμής χωρίς όμως να υποστηρίζεται από τα αντίστοιχα υποστηρικτικά στοιχεία. Υπέδειξα ότι, για να γίνουν αποδεκτές καταχωρίσεις στο Βιβλίο Ταμείου σχετικά με τις εν λόγω επιταγές, θα πρέπει να παρουσιαστούν υποστηρικτικά στοιχεία. Το υπόλοιπο ποσό των £5.183,67 έχει κατατεθεί από τον Κοινοτάρχη στον τρεχούμενο λογαριασμό του Συμβουλίου το Δεκέμβριο του 2006 χωρίς όμως να δοθούν εξηγήσεις για το πώς δημιουργήθηκε η ελλειμματική διαφορά.

- (v) **Κοινοτικό Συμβούλιο Αγίου Θεράποντος.** Σε έκτακτο έλεγχο που διενεργήθηκε στις 25.1.2007 στα ταμειακά διαθέσιμα του Συμβουλίου, διαπιστώθηκε ελλειμματική διαφορά ύψους £5.905,91, η οποία βαρύνει τον τέως Κοινοτάρχη, και υπέδειξα όπως τακτοποιηθεί και παραδοθεί το συντομότερο στο νέο Συμβούλιο που ανέλαβε καθήκοντα από 1.1.2007 και δοθούν εξηγήσεις για το πώς και πότε δημιουργήθηκε. Λόγω της σοβαρότητας του θέματος, η σχετική επιστολή μου κοινοποιήθηκε στο Γενικό Εισαγγελέα. Σε απαντητική επιστολή του το Μάιο του 2007, ο νέος Πρόεδρος του Κοινοτικού Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι εντοπίστηκαν μη καταχωρισθείσες πληρωμές στο Βιβλίο Ταμείου ύψους £4.094,70. Υπέδειξα ότι για να γίνουν αποδεκτές οι πληρωμές αυτές και να καταχωριστούν στο Βιβλίο Ταμείου θα πρέπει να συνοδεύονται από τα απαραίτητα υποστηρικτικά στοιχεία, τα οποία θα πρέπει πρώτα να αξιολογηθούν από το Κοινοτικό Συμβούλιο και στη συνέχεια να αποσταλούν στον Έπαρχο Λεμεσού για εξέταση. Αναμένονται τα αποτελέσματα της διερεύνησης του θέματος.
- (vi) **Κοινοτικό Συμβούλιο Βάσας Κοιλανίου.** Όπως ανέφερα στην Έκθεσή μου για το έτος 2005, κατά τον έλεγχο των λογαριασμών του Συμβουλίου για το έτος 2001 διαπιστώθηκε ελλειμματική διαφορά ύψους £11.330,67, η οποία βαρύνει τον τέως Κοινοτάρχη από 1.1.2002. Λόγω της σοβαρότητας της πιο πάνω υπόθεσης, το 2004 απέστειλα επιστολή στο Γενικό Εισαγγελέα, ο οποίος σε απαντητική επιστολή του στις 3.5.2006 με πληροφόρησε ότι δεν μπορεί να ασκηθεί ποινική δίωξη εναντίον του τέως Κοινοτάρχη, αφού δεν μπορεί να αποδειχθεί η ύπαρξη δόλου στις ενέργειες του. Επομένως το ποσό του ελλείμματος θα πρέπει να ανακτηθεί από το Κοινοτικό Συμβούλιο στα πλαίσια πολιτικής αγωγής που θα ασκηθεί εναντίον του τέως Κοινοτάρχη. Μέχρι σήμερα δεν έχω πληροφορηθεί κατά πόσο λήφθηκαν οποιαδήποτε μέτρα από το Συμβούλιο για την εξασφάλιση της εν λόγω ελλειμματικής διαφοράς.
- (vii) **Κοινοτικό Συμβούλιο Καντού.** Όπως ανέφερα στην Έκθεσή μου για το έτος 2005, σε έκτακτο έλεγχο που διενεργήθηκε στις 5.8.2004 στα ταμειακά διαθέσιμα του Συμβουλίου, διαπιστώθηκε ελλειμματική διαφορά ύψους £7.483,62.

Για διερεύνηση του θέματος και επιβεβαίωση των τραπεζικών υπολοίπων που πιστοποιήθηκαν από τον τέως Κοινοτάρχη, υπό την ιδιότητά του ως Γραμματέας της Συνεργατικής Εταιρείας Εκτοπισθέντων Καντού, ζητήθηκε από τον Έφορο Υπηρεσίας Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών να επιβεβαιώσει την ορθότητα των τραπεζικών υπολοίπων σε συγκεκριμένες ημερομηνίες που αφορούσαν στον έλεγχο.

Με βάση την επιβεβαίωση του Εφόρου διαπιστώνεται ότι ανάλογη ελλειμματική διαφορά υπήρχε και για τα έτη 2001, 2002 και 2003, και η συνολική διαφορά κατά τις 5.8.2004 αυξάνεται από £7.483,62 σε £29.251,92.

Λόγω της σοβαρότητας του θέματος, και της αναληθούς πιστοποίησης των τραπεζικών υπολοίπων από τον τέως Κοινοτάρχη, η υπόθεση παραπέμφθηκε στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ο οποίος στη συνέχεια διαβίβασε τα στοιχεία στον Αρχηγό Αστυνομίας ο οποίος προχώρησε σε ποινική ανάκριση.

Σχετικά με την παρούσα υπόθεση, Λειτουργός της Υπηρεσίας μου έδωσε κατάθεση στην Αστυνομία στις 18.10.2004 και στις 8.12.2004. Το Σεπτέμβριο του 2007 ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας με πληροφόρησε ότι ενόψει του γεγονότος ότι ο τέως Κοινοτάρχης Καντού έχει αποβιώσει, η υπόθεση που εκκρεμεί εναντίον του τερματίζεται άμεσα.

(viii) **Κοινοτικό Συμβούλιο Λιμνατίου.** Όπως ανέφερα στην Έκθεσή μου για το 2005, σε έκτακτο έλεγχο που διενεργήθηκε στις 22.2.2005 στα ταμειακά διαθέσιμα του Συμβουλίου, διαπιστώθηκε ελλειμματική διαφορά ύψους £2.371,66 και υπέδειξα όπως τακτοποιηθεί το συντομότερο και δοθούν εξηγήσεις για το πώς και πότε δημιουργήθηκε. Από τον έλεγχο των λογαριασμών του Συμβουλίου για το έτος 2006, διαπιστώθηκε ότι η πιο πάνω ελλειμματική διαφορά που βαρύνει τον τέως Κοινοτάρχη έχει μειωθεί από £2.371,66 σε £103,85, χωρίς όμως να δοθούν εξηγήσεις για το πώς δημιουργήθηκε.

(ix) **Κοινοτικό Συμβούλιο Αγγλισίδων.** Όπως ανέφερα στην Έκθεσή μου για το έτος 2005, μετά από έκτακτο έλεγχο στα ταμειακά διαθέσιμα του Συμβουλίου στις 30.10.2003 διαπιστώθηκε ελλειμματική διαφορά ύψους £22.653,84, η οποία προφανώς σχετίζεται με πληρωμές που το Κοινοτικό Συμβούλιο διενεργούσε εδώ και μερικά χρόνια από τον τραπεζικό του λογαριασμό που αφορούσαν στο Συμβούλιο Αποχετεύσεων της Κοινότητας, χωρίς ωστόσο να τηρούνται τα αναγκαία στοιχεία για το σκοπό αυτό και χωρίς να καταχωρίζονται στο Βιβλίο Ταμείου. Ανέφερα επίσης ότι, ζητήθηκε από τον οικείο Έπαρχο, υπό την ιδιότητα του ως Προέδρου του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Αγγλισίδων, να ετοιμάσει και υποβάλει στην Υπηρεσία μου ετήσιους λογαριασμούς για έλεγχο, για το συγκεκριμένο Συμβούλιο Αποχετεύσεων. Ζήτησα επίσης να προσδιοριστεί με ακρίβεια το οφειλόμενο ποσό προς το Κοινοτικό Συμβούλιο, το οποίο και να εμβαστεί το συντομότερο δυνατόν.

Μέσα στο 2005 είχαν υποβληθεί ταμειακές καταστάσεις που αφορούσαν στα έτη 1995 μέχρι 2003, χωρίς να έχουν ετοιμαστεί κατάλληλα λογιστικά βιβλία και χωρίς να υποστηρίζονται από εξουσιοδοτημένα εντάλματα πληρωμής και υποστηρικτικά στοιχεία. Δεν έχουν επίσης ετοιμαστεί και υποβληθεί για έλεγχο τελικοί λογαριασμοί όπως προβλέπεται στη σχετική νομοθεσία. Από τον έλεγχο των ταμειακών καταστάσεων διαπιστώθηκε ότι αυτές παρουσιάζουν ουσιώδη λάθη και παραλείψεις. Υπέδειξα όπως ετοιμαστούν κατάλληλα λογιστικά βιβλία και τελικοί λογαριασμοί, που να υποστηρίζονται από τα απαραίτητα αποδεικτικά στοιχεία, από την ημερομηνία εγκαθίδρυσης του Συμβουλίου Αποχετεύσεων μέχρι σήμερα, και υποβληθούν στην Υπηρεσία μου για έλεγχο. Ωστόσο δεν έχει μεταβιβαστεί μέχρι σήμερα οποιοδήποτε ποσό προς το Κοινοτικό Συμβούλιο.

(x) **Κοινοτικό Συμβούλιο Κάτω Δρυ.** Σχετικά με την ελλειμματική διαφορά ύψους £4.292,17 που βαρύνει τον τέως Κοινοτάρχη κατά την παράδοση των ταμειακών υπολοίπων στις 31.12.2001 στο νέο Συμβούλιο, στην Έκθεσή μου για το έτος 2005 ανέφερα ότι ο τέως Κοινοτάρχης προσκόμισε στον Έπαρχο Λάρνακας, για αξιολόγηση, αποδείξεις πληρωμών της τάξης του πιο πάνω ποσού. Μέχρι σήμερα δεν έχω πληροφορηθεί από τον Έπαρχο για το αποτέλεσμα της διερεύνησης του θέματος.

(xi) **Κοινοτικό Συμβούλιο Τερσεφάνου.** Όπως ανέφερα στην Έκθεσή μου για το 2005, κατά τον έκτακτο έλεγχο που διενεργήθηκε στις 25.9.2003 στα ταμειακά διαθέσιμα του Συμβουλίου διαπιστώθηκε ελλειμματική διαφορά ύψους £8.881. Λόγω της σοβαρότητας του θέματος, η σχετική επιστολή μου κοινοποιήθηκε στο Γενικό Εισαγγελέα, ο οποίος σε επιστολή του στις 20.9.2006 με πληροφόρησε ότι δεν μπορεί να ασκηθεί ποινική δίωξη εναντίον του Κοινοτάρχη, αφού από τη συλλεγείσα μαρτυρία δεν μπορεί να στοιχειοθετηθεί το αδίκημα της κλοπής. Κατά τη διάρκεια έκτακτου ελέγχου που διενεργήθηκε στις 27.5.2004, δεν διαπιστώθηκε οποιαδήποτε ελλειμματική διαφορά, δεδομένου ότι στις 17.5.2004 έγινε κατάθεση ύψους £8.000 από τον Κοινοτάρχη στον τρεχούμενο λογαριασμό του Συμβουλίου.

(xii) **Κοινοτικό Συμβούλιο Μαραθούνας.** Σε έκτακτο έλεγχο που διενεργήθηκε στις 13.3.2007 στα ταμειακά διαθέσιμα του Συμβουλίου, διαπιστώθηκε ελλειμματική διαφορά ύψους £17.062,56, η οποία βαρύνει τον τέως Κοινοτάρχη, και υπέδειξα όπως τακτοποιηθεί και παραδοθεί το συντομότερο στο νέο Συμβούλιο που ανέλαβε καθήκοντα από 1.1.2007 και δοθούν εξηγήσεις για το πώς και πότε δημιουργήθηκε. Λόγω της σοβαρότητας του θέματος, η σχετική επιστολή μου κοινοποιήθηκε στο Γενικό Εισαγγελέα. Τον Ιούνιο του 2007 ο τέως Κοινοτάρχης παρέδωσε στο νέο Συμβούλιο ποσό ύψους £8.000 για μερική εξόφληση της ελλειμματικής διαφοράς.

(β) **Διαπιστώσεις χρηματικών πλεονασμάτων.**

(i) **Κοινοτικό Συμβούλιο Αστρομερίτη.** Στην Έκθεσή μου για το έτος 2005, ανέφερα ότι μετά από έκτακτο έλεγχο που διενεργήθηκε στις 24.11.2003 στα ταμειακά διαθέσιμα του Συμβουλίου, διαπιστώθηκε πλεόνασμα ύψους £6.214,57, για το οποίο ζήτησα να γίνει διερεύνηση και να αιτιολογηθεί, υποδεικνύοντας ταυτόχρονα ότι στην περίπτωση που δεν υπάρχει επαρκής αιτιολόγηση, το πλεόνασμα αυτό θεωρείται ότι ανήκει στο Συμβούλιο και θα πρέπει να καταχωριστεί στο Βιβλίο Ταμείου με την έκδοση σχετικής απόδειξης είσπραξης.

Το 2005 το Συμβούλιο με πληροφόρησε ότι το πλεόνασμα διερευνάται από ιδιώτη λογιστή. Μέχρι σήμερα δεν έχω πληροφορηθεί σχετικά με το αποτέλεσμα της διερεύνησης του θέματος.

(ii) **Κοινοτικό Συμβούλιο Κάτω Μονής.** Στην Έκθεσή μου για το έτος 2005, ανέφερα ότι στα ταμειακά διαθέσιμα του Συμβουλίου, διαπιστώθηκε πλεόνασμα ύψους £11.800 κατά τις 31.12.2001. Υπέδειξα όπως διερευνηθεί και αιτιολογηθεί, λαμβάνοντας υπόψη ότι ο τέως Κοινοτάρχης ισχυρίζεται ότι διενεργούσε κάποιες πληρωμές για λογαριασμό του Συμβουλίου από τον προσωπικό του τραπεζικό λογαριασμό και ότι το πλεόνασμα του ανήκει. Σε περίπτωση που δεν υπάρχει επαρκής αιτιολόγηση, το πλεόνασμα θεωρείται ότι ανήκει στο Συμβούλιο και θα πρέπει να καταχωριστεί στο Βιβλίο Ταμείου.

Το Σεπτέμβριο του 2004, το Συμβούλιο με πληροφόρησε ότι, με απόφασή του, το πλεόνασμα θα καταχωριστεί στο Βιβλίο Ταμείου βάσει σχετικής απόδειξης είσπραξης. Κατά τον έλεγχο των λογαριασμών του Συμβουλίου για τα έτη 2003, 2004 και 2005 διαπιστώθηκε ότι όντως το πλεόνασμα καταχωρίστηκε στο Βιβλίο Ταμείου του Συμβουλίου το Σεπτέμβριο του 2004 με την έκδοση σχετικής απόδειξης είσπραξης.

Τον Ιούλιο του 2006 ο Έπαρχος Λευκωσίας σε επιστολή του προς τον Πρόεδρο του Συμβουλίου ανέφερε ότι μετά από έρευνα που πραγματοποίησε αρμόδιος λειτουργός του Γραφείου του, φαίνεται ότι ποσό ύψους £6.585 θα μπορούσε να επιστραφεί στον τέως Κοινοτάρχη γιατί έχουν βρεθεί αποδείξεις πληρωμών με τα αντίστοιχα ποσά που φαίνεται να πληρώθηκαν από τον τέως Κοινοτάρχη από προσωπικά του χρήματα, και ως εκ τούτου ζήτησε από το Συμβούλιο να επανεξετάσει το θέμα σε συνεννόηση με το νομικό σύμβουλο του Συμβουλίου.

Τον Ιούλιο του 2007, ο Πρόεδρος του Συμβουλίου σε επιστολή του προς τον Έπαρχο Λευκωσίας ανέφερε ότι το Κοινοτικό Συμβούλιο εξακολουθεί να πιστεύει ότι το πλεόνασμα ανήκει στο Συμβούλιο, αφού οι αποδείξεις πληρωμών που παρουσίασε ο τέως Κοινοτάρχης δεν θεωρούνται ικανοποιητικές για την επιστροφή μέρους του πλεονάσματος.

(iii) **Κοινοτικό Συμβούλιο Κοτσιάτη.** Σε έκτακτο έλεγχο που διενεργήθηκε στις 7.11.2006 στα ταμειακά διαθέσιμα του Συμβουλίου, διαπιστώθηκε πλεόνασμα ύψους £7.348,72. Υπέδειξα όπως διερευνηθεί και αιτιολογηθεί, υποδεικνύοντας ταυτόχρονα ότι στην περίπτωση που δεν υπάρχει επαρκής αιτιολόγηση, το πλεόνασμα θεωρείται ότι ανήκει στο Συμβούλιο και θα πρέπει να καταχωριστεί στο Βιβλίο Ταμείου με την έκδοση σχετικής απόδειξης είσπραξης. Μέχρι σήμερα δεν έχω πληροφορηθεί σχετικά με το αποτέλεσμα της διερεύνησης του θέματος.

(iv) **Κοινοτικό Συμβούλιο Πηγαινιών.** Όπως ανέφερα στην Έκθεσή μου για το έτος 2005, διαπιστώθηκε ότι κατά τις 31.12.2001 τα τραπεζικά υπόλοιπα του Συμβουλίου ξεπερνούσαν κατά £8.765,54 το υπόλοιπο, όπως παρουσιαζόταν στο Βιβλίο Ταμείου, και υπέδειξα όπως το ποσό αυτό, το οποίο θεωρείται πλεόνασμα, καταχωριστεί στο Βιβλίο Ταμείου, ώστε να εξισωθεί το ταμειακό υπόλοιπο με εκείνο των τραπεζικών λογαριασμών.

Κατά τον έλεγχο των λογαριασμών για το έτος 2002 διαπιστώθηκε ότι κατά τις 31.12.2002 τα τραπεζικά υπόλοιπα του Συμβουλίου ξεπερνούσαν τα ταμειακά υπόλοιπα μόνο κατά £3.439,36, σε σύγκριση με £8.765,54 κατά τις 31.12.2001. Ωστόσο, λαμβάνοντας υπόψη τις εισπράξεις που έγιναν εντός του 2002 και τις αντίστοιχες πληρωμές, διαπιστώνεται ότι τα τραπεζικά υπόλοιπα έπρεπε να παρουσιάζονται αυξημένα κατά £5.326,18, ποσό το οποίο θεωρείται ότι αποτελούσε μετρητά στο ταμείο κατά τις 31.12.2002.

Υπέδειξα και πάλι όπως καταχωριστεί στο Βιβλίο Ταμείου το πλεόνασμα ύψους £8.765,54 και τακτοποιηθεί οποιαδήποτε διαφορά μεταξύ των ταμειακών και τραπεζικών υπολοίπων του Συμβουλίου.

Παρά τις επανειλημμένες υπενθυμίσεις που στάληκαν από την Υπηρεσία μου, δυστυχώς μέχρι σήμερα δεν έχω πληροφορηθεί κατά πόσο το πιο πάνω θέμα έχει τακτοποιηθεί.

(v) **Κοινοτικό Συμβούλιο Πύλας.** Όπως ανέφερα στην Έκθεσή μου για το έτος 2005, μετά από έκτακτο έλεγχο στις 2.2.2004 στα ταμειακά διαθέσιμα του Συμβουλίου διαπιστώθηκε πλεόνασμα ύψους £2.715,13.

Το Φεβρουάριο του 2005, το Συμβούλιο με πληροφόρησε ότι, με απόφασή του, το πλεόνασμα θα καταχωριστεί στο Βιβλίο Ταμείου βάσει σχετικής απόδειξης είσπραξης.

(vi) **Κοινοτικό Συμβούλιο Σκαρίνου.** Όπως ανέφερα στην Έκθεσή μου για το έτος 2005, στα ταμειακά διαθέσιμα του Συμβουλίου κατά τις 31.12.2000, διαπιστώθηκε πλεόνασμα ύψους £17.647 και υπέδειξα όπως αυτό αιτιολογηθεί, διαφορετικά θα πρέπει να καταχωριστεί στο Βιβλίο Ταμείου με την έκδοση σχετικής απόδειξης είσπραξης. Λόγω του ότι το πιο πάνω πλεόνασμα θεωρήθηκε εσφαλμένα από τον Κοινοτάρχη ότι ανήκει σ' αυτόν, στις 31.5.2001 απέσυρε από τον τρεχούμενο λογαριασμό του Συμβουλίου μετρητά ύψους £15.000, τα οποία, όπως ο ίδιος ισχυρίζεται, του οφείλει το Συμβούλιο, χωρίς να αιτιολογήσει και τεκμηριώσει την πράξη του αυτή και χωρίς να εξασφαλίσει τις απαιτούμενες εγκρίσεις του Συμβουλίου και του Επάρχου. Επειδή δεν υπήρξε οποιαδήποτε αιτιολόγηση και τεκμηρίωση του πλεονάσματος, με επιστολή μου τον Ιούλιο του 2004 εξέφρασα τη γνώμη ότι το ποσό των £15.000 θα πρέπει να επιστραφεί και καταχωριστεί στο Βιβλίο Ταμείου του Συμβουλίου.

Ανέφερα επίσης ότι συγκεκριμένο τιμολόγιο ύψους £7.200, που εκδόθηκε από τον εργολάβο που ανέλαβε την κατασκευή και επιδιόρθωση πλακόστρωτου, καταχωρίστηκε στο Βιβλίο

Ταμείου, τόσο στους λογαριασμούς του 1999, όσο και του 2000. Υπέδειξα ότι στην περίπτωση που δεν θα παρουσιαστούν στοιχεία που να δικαιολογούν τις πιο πάνω καταχωρίσεις, το ποσό των £7.200, το οποίο προφανώς σχετίζεται και με το πλεόνασμα που παρουσιάστηκε κατά τις 31.12.2000, θα πρέπει να καταχωριστεί στο Βιβλίο Ταμείου ως ακυρωτική εγγραφή για τη διπλή καταχώριση.

Το 2005, σε απαντητική επιστολή του ο Κοινοτάρχης με πληροφόρησε ότι σχετικά με τη διπλή καταχώριση του τιμολογίου ύψους £7.200, έχει γίνει διορθωτική εγγραφή στο Βιβλίο Ταμείου εντός του 2005 και το αντίστοιχο ποσό έχει κατατεθεί από τον ίδιο στον τραπεζικό λογαριασμό του Συμβουλίου. Η εν λόγω κατάθεση προφανώς μειώνει την οφειλή του Κοινοτάρχη προς το Συμβούλιο στις £7.800 (£15.000-£7.200), η οποία πρέπει να τακτοποιηθεί το συντομότερο.

Μετά τη διορθωτική εγγραφή στο Βιβλίο Ταμείου, το ποσό του πλεονάσματος κατά τις 31.12.2000 μειώνεται από £17.647 σε £10.447, και θα πρέπει να καταχωριστεί στο Βιβλίο Ταμείου με την έκδοση σχετικής απόδειξης είσπραξης.

**(γ) Άλλες διαπιστώσεις.**

- (i) Κοινοτικό Συμβούλιο Μουτταγιάκας - Ανέγερση υπαίθριου αμφιθεάτρου.** Τον Απρίλιο 2006 παρατήρησα ότι το συμβόλαιο κατασκευής για το πιο πάνω έργο, αξίας £307.050, που υπογράφηκε τον Αύγουστο του 2002, με ημερομηνία αποπεράτωσης τον Ιούνιο 2003, παρατάθηκε μέχρι τον Απρίλιο του 2006.

Από τη διερεύνηση του θέματος προέκυψε ότι η καθυστέρηση οφειλόταν, κατά κύριο λόγο, στο γεγονός ότι το Κοινοτικό Συμβούλιο προχώρησε στην υπογραφή της σύμβασης με τον Εργολάβο χωρίς να διαθέτει τις αναγκαίες πιστώσεις, με αποτέλεσμα να ανασταλούν για δύο χρόνια οι εργασίες.

Ο Πρόεδρος του Κοινοτικού Συμβουλίου μου ανέφερε ότι ήταν λάθος να ζητηθούν προσφορές προτού εξασφαλιστούν οι αναγκαίες πιστώσεις και ότι αυτό δεν θα επαναληφθεί στο μέλλον.

- (ii) Κοινοτικό Συμβούλιο Τόχνης.** Παρά τις επανειλημμένες υπενθυμίσεις και υποδείξεις που έγιναν από την Υπηρεσία μου προς το Κοινοτικό Συμβούλιο Τόχνης, τον Έπαρχο Λάρνακας και το Υπουργείο Εσωτερικών, εντούτοις το εν λόγω Συμβούλιο δεν έχει υποβάλει μέχρι σήμερα στην Υπηρεσία μου, για έλεγχο, τους τελικούς λογαριασμούς για τα έτη 2002, 2003, 2004, 2005 και 2006, παρόλο που ο Νόμος προβλέπει όπως οι τελικοί λογαριασμοί ετοιμάζονται όχι αργότερα από την 31η Μαρτίου του επόμενου έτους. Λόγω της συνεχιζόμενης άρνησης του Συμβουλίου να συμμορφωθεί με τις σχετικές πρόνοιες του περί Κοινοτήτων Νόμου, εισηγήθηκα όπως εφαρμοστούν οι πρόνοιες του άρθρου 45 του Νόμου, σύμφωνα με τις οποίες ο Υπουργός Εσωτερικών έχει την εξουσία να ορίσει τον Έπαρχο αρμόδιο αναφορικά με την ετοιμασία των τελικών λογαριασμών. Σημειώνεται επίσης ότι λόγω του ότι το Βιβλίο Ταμείου δεν είναι ενημερωμένο με τις εισπράξεις και πληρωμές του Συμβουλίου για την περίοδο από 1.1.2002 μέχρι 31.12.2006, δεν είναι γνωστό το πραγματικό χρηματικό υπόλοιπο που ο τέως Κοινοτάρχης είχε υποχρέωση να παραδώσει στο νέο Κοινοτάρχη που ανέλαβε καθήκοντα από 1.1.2007.
- (iii) Κοινοτικό Συμβούλιο Αρμίνου.** Όπως ανέφερα στην Έκθεσή μου για το έτος 2005, μετά την υποβολή παραίτησης από τον τέως Κοινοτάρχη το Μάρτιο του 2003, κατά την παράδοση και παραλαβή των περιουσιακών στοιχείων του Συμβουλίου από τον τέως στο νέο Κοινοτάρχη στις 5.3.2003, το Βιβλίο Ταμείου που παραδόθηκε από τον τέως Κοινοτάρχη δεν ήταν ενημερωμένο με τις εισπράξεις και πληρωμές του Συμβουλίου για την περίοδο από 1.1.2002 μέχρι 5.3.2003, και συνεπώς δεν ήταν γνωστό το πραγματικό ταμειακό υπόλοιπο που ο τέως Κοινοτάρχης είχε υποχρέωση να παραδώσει. Ανέφερα επίσης ότι τα διπλότυπα

εισπράξεων και τα εντάλματα πληρωμής που αφορούσαν στη συγκεκριμένη περίοδο, δεν είχαν παραδοθεί και, όπως ανέφερε ο τέως Κοινοτάρχης, αυτά είχαν πεταχτεί ως άχρηστα κατά τον καθαρισμό του Γραφείου του.

Ελλείπει των πιο πάνω στοιχείων, δεν κατέστη δυνατόν να διεξαχθεί ο έλεγχος των λογαριασμών του Συμβουλίου για την περίοδο 1.1.2002 μέχρι 5.3.2003.

Επέσυρα την προσοχή των υπευθύνων στις πρόνοιες των σχετικών άρθρων του Νόμου, που προβλέπουν για την τήρηση ακριβούς λογαριασμού για όλα τα χρηματικά ποσά που εισπράττονται και πληρώνονται από το ταμείο του Συμβουλίου, και όπως ζητηθεί από τον τέως Κοινοτάρχη να παρουσιάσει στοιχεία για τις εισπράξεις και πληρωμές της εν λόγω περιόδου και, σε περίπτωση που δεν υπάρξει ανταπόκριση, να ληφθούν τα μέτρα που προβλέπονται στη σχετική Νομοθεσία. Παρά τις επανειλημμένες υπενθυμίσεις που στάληκαν από την Υπηρεσία μου προς τον Έπαρχο Πάφου, δεν έχω ενημερωθεί για τις μέχρι σήμερα εξελίξεις επί του θέματος.

- (iv) **Κοινοτικό Συμβούλιο Νέου Χωρίου.** Όπως ανέφερα στην Έκθεσή μου για το έτος 2005, εξακολουθούν να μην τηρούνται χωριστοί λογαριασμοί για το Κυβερνητικό Υδατικό Έργο Νέου Χωρίου (Πάφου), αλλά αυτοί είναι ανάμικτοι με εκείνους του Κοινοτικού Συμβουλίου, κατά παράβαση των περί Κυβερνητικού Υδατικού Έργου Κανονισμών του 1990. Σημειώνεται ότι οι λογαριασμοί του Κυβερνητικού Υδατικού Έργου Νέου Χωρίου θα πρέπει, σύμφωνα με τους πιο πάνω Κανονισμούς, να υποβληθούν στην Υπηρεσία μου για έλεγχο.

## 5.32 ΠΡΩΗΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΒΕΛΤΙΩΣΕΩΣ

### (α) Κοινοτικό Συμβούλιο Συνοικισμού Ανθούπολης.

**Απώλεια νερού.** Το ποσοστό απώλειας νερού κατά το 2005 ήταν 26% (30% το 2004) και αντιπροσωπεύει 37 867 κυβ.μ. νερού αξίας περίπου £11.738. Όπως ανέφερα και στην Έκθεσή μου για το 2005, αυτό είναι πολύ μεγαλύτερο από το λογικά επιτρεπτό όριο. Η εν λόγω απώλεια αποδίδεται από το Συμβούλιο στο πεπαλαιωμένο δίκτυο, στην κακή ποιότητα των αγωγών νερού και στην κατασκευή αποχετευτικού συστήματος.

Το Κοινοτικό Συμβούλιο, σε συνεδρία του στις 20.10.2005, αποφάσισε την παραχώρηση της διαχείρισης της υδατοπρομήθειάς του στο Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας, το οποίο αναμένεται να προβεί στην αντικατάσταση του δικτύου υδατοπρομήθειας και του αγωγού μεταφοράς νερού, με σκοπό τη μείωση του ποσοστού απώλειας, στα αποδεκτά επίπεδα.

Ο Πρόεδρος του Κοινοτικού Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι η υδατοπρομήθεια της Κοινότητας παραχωρήθηκε στο Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας από την 1.11.2006.

### (β) Κοινοτικό Συμβούλιο Γαλάτας.

**Ανέγερση κοινοτικών κτιρίων.** Το Κοινοτικό Συμβούλιο, κατόπιν προκήρυξης διαγωνισμού, ανέθεσε σε εργολάβο, στις 28.12.2000, την εκτέλεση των εργασιών αναφορικά με την πρώτη φάση του έργου ανέγερσης κοινοτικών κτιρίων, έναντι του ποσού των £138.730, πλέον ΦΠΑ. Σύμφωνα με τους όρους του συμβολαίου που υπογράφηκε, η πρώτη φάση του έργου θα έπρεπε να αποπερατωθεί μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου του 2001. Λίγο πριν τη λήξη της πιο πάνω προθεσμίας, ο εργολάβος του έργου σε επιστολή του προς το Κοινοτικό Συμβούλιο αναφέρει ότι η εκτέλεση της πρώτης φάσης θα πρέπει να ανασταλεί προσωρινά, αφού τυχόν συνέχισή της σύμφωνα με το πρόγραμμα εργασιών θα προκαλούσε δυσκολίες στην πρόσβαση του χώρου εργασίας της δεύτερης φάσης. Η ανάθεση εκτέλεσης αναφορικά με τη δεύτερη φάση του έργου έγινε κατόπιν προκήρυξης διαγωνισμού προσφορών, στον ίδιο εργολάβο, για το ποσό των £214.448, πλέον ΦΠΑ. Σύμφωνα με τις πρόνοιες της σχετικής σύμβασης που υπογράφηκε στις 11.7.2002, η δεύτερη φάση θα έπρεπε να είχε αποπερατωθεί το Σεπτέμβριο του 2003.



Επισήμανα ότι το έργο αποπερατώθηκε με σημαντική καθυστέρηση, κατά το 2005 και παρατήρησα ότι οι συνολικές πληρωμές προς τον εργολάβου του έργου ανήλθαν σε £431.968, πλέον ΦΠΑ, δηλαδή υπερέβαιναν τη συνολική αξία των σχετικών συμβολαίων που υπογράφηκαν κατά £78.790, πλέον ΦΠΑ ή ποσοστό 22%. Επίσης διαπίστωσα ότι παρόλο που τα κτίρια της δεύτερης φάσης προορίζονταν για αίθουσες προδημοτικής και αίθουσα πολλαπλής χρήσης, στην πορεία ανέγερσής τους αποφασίστηκε η αλλαγή χρήσης τους για κάλυψη των στεγαστικών αναγκών του Συμβουλίου.

Ο Πρόεδρος του Κοινοτικού Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι η αλλαγή χρήσης της αίθουσας για προδημοτική εκπαίδευση έγινε λόγω αλλαγής στην κυβερνητική πολιτική, βάσει της οποίας η προδημοτική λειτουργεί στους χώρους των δημοτικών σχολείων, όσον αφορά δε την αίθουσα πολλαπλής χρήσης, αυτή χρησιμοποιείται όπως είχε προγραμματιστεί.

#### **(γ) Κοινοτικό Συμβούλιο Γερίου.**

**Εκτέλεση Προϋπολογισμού.** Παρατήρησα ότι σε 27 Κονδύλια του Προϋπολογισμού του 2005 σημειώθηκαν υπερβάσεις πέρα από αυτές που επιτρέπονται από το Νόμο, συνολικού ποσού £438.955, στο οποίο περιλαμβάνονται και δαπάνες ύψους £2.524, που δεν είχαν αρχικά προϋπολογιστεί. Για τις υπερβάσεις αυτές δεν έχει εξασφαλιστεί η αναγκαία έγκριση σύμφωνα με τις πρόνοιες του σχετικού Νόμου.

**Υδατοπρομήθεια.** Το ποσοστό απώλειας νερού ήταν 38,73% (34,48% το 2003) και αντιπροσωπεύει 217 644 κυβ. μ. νερού, αξίας £97.940. Με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 9.6.2005, το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας ανέλαβε από 1.7.2005 τη διαχείριση της υδατοπρομήθειας του Κοινοτικού Συμβουλίου.

**Κοινοτικό γήπεδο.** Για την κατασκευή του κοινοτικού γηπέδου, χρησιμοποιήθηκε γη, η οποία είναι εκμισθωμένη στον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού, καθώς και ένα ιδιωτικό τεμάχιο γης. Μέχρι σήμερα δεν έχει μεταβιβαστεί στο Συμβούλιο η μίσθωση της γης και η κυριότητα του ιδιωτικού τεμαχίου, ούτε και έχει εκδοθεί η πολεοδομική άδεια και η άδεια οικοδομής.

#### **(δ) Κοινοτικό Συμβούλιο Ευρύχου.**

**Μίσθωση παροχής υπηρεσιών.** Με απόφασή του ημερομηνίας 20.1.2003, το Συμβούλιο ενέκρινε τη σύμβαση μίσθωσης των υπηρεσιών του πρώην Γραμματέα του Συμβουλίου, για περίοδο δώδεκα μηνών, από 2.1.2003 μέχρι 31.12.2003, έναντι μηνιαίας αμοιβής £1.200 και συνέχισε την εργοδότησή του μέχρι 31.12.2005, παρόλο που το Υπουργείο Εσωτερικών εισηγήθηκε την εργοδότησή του με σύμβαση για περιορισμένο χρονικό διάστημα (δηλαδή 6 μήνες), μέχρι να ετοιμαστεί το σχέδιο υπηρεσίας της θέσης του Γραμματέα και προκηρυχθεί και πληρωθεί μόνιμα η θέση. Οι περί Κοινοτικής Υπηρεσίας Κανονισμοί του Κοινοτικού Συμβουλίου εγκρίθηκαν και δημοσιεύτηκαν στις 11.10.2002 (Κ.Δ.Π. 475/2002), ωστόσο το Συμβούλιο παρέλειψε να ετοιμάσει και να υποβάλει στον Υπουργό Εσωτερικών για έγκριση σχέδιο υπηρεσίας της θέσης του Γραμματέα, όπως προνοεί ο Κανονισμός 14(1). Όπως πληροφορήθηκα ο πρώην Γραμματέας αποχώρησε από την Υπηρεσία στις 31.12.2005 και το Συμβούλιο αποφάσισε όπως οι ανάγκες Γραμματέα καλυφθούν με την αγορά υπηρεσιών μέσω προσφορών.

Ο Πρόεδρος του Κοινοτικού Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι το Συμβούλιο ακύρωσε την προηγούμενη απόφασή του για πλήρωση της κενής θέσης του Γραμματέα και αποφάσισε όπως τα καθήκοντα της θέσης Γραμματέα τα εκτελεί ο Γραφέας και όταν παρουσιάζεται φόρτος γραφειακής εργασίας, αυτή να διεκπεραιώνεται με αγορά υπηρεσιών μέσω προσφορών.

#### **(ε) Κοινοτικό Συμβούλιο Κακοπετριάς.**

**Εκτέλεση Προϋπολογισμού.** Παρατήρησα ότι σε 26 Κονδύλια του Προϋπολογισμού του 2005 σημειώθηκαν υπερβάσεις πέρα από αυτές που επιτρέπονται από το Νόμο, συνολικού ποσού

£166.500, στο οποίο περιλαμβάνονται και δαπάνες ύψους £102.176, που δεν είχαν αρχικά προϋπολογιστεί. Για τις υπερβάσεις αυτές δεν έχει εξασφαλιστεί η αναγκαία έγκριση σύμφωνα με τις πρόνοιες του σχετικού Νόμου.

Ο Πρόεδρος του Κοινοτικού Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι θα καταβληθεί προσπάθεια έτσι ώστε το πιο πάνω φαινόμενο να μην επαναληφθεί.

#### **(στ) Κοινοτικό Συμβούλιο Καλοπαναγιώτη.**

**Έργα συγχρηματοδοτούμενα από τα διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης - Ανάπλαση του Πυρήνα Καλοπαναγιώτη.** Το έργο της ανάπλασης του πυρήνα Καλοπαναγιώτη προγραμματιζόταν από το 2000 για να εκτελεστεί με κοινή συνεισφορά της Κυβέρνησης (90%) και του Κοινοτικού Συμβουλίου (10%). Στις 15.6.2000 και χωρίς να προηγηθεί προκήρυξη αρχιτεκτονικού διαγωνισμού, το Κοινοτικό Συμβούλιο ανέθεσε με γραπτή εξουσιοδότησή του τη μελέτη και επίβλεψη του έργου σε αρχιτεκτονικό γραφείο, με αμοιβή ύψους 7% (4% για μελέτη και 3% για επίβλεψη) επί του τελικού κόστους του έργου. Παρατήρησα ότι στη μελέτη περιλήφθηκαν, εκτός από την ανάπλαση του πυρήνα του χωριού και το αποχετευτικό σύστημα, η αναβάθμιση της πρόσοψης και του χώρου των εκκλησιών και ο δρόμος Καλοπαναγιώτη - Πεδουλά, χωρίς ωστόσο να γίνει εκ των προτέρων οποιαδήποτε συνεννόηση με το τμήμα Αρχαιοτήτων και το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων, τα οποία έχουν αντίστοιχα αρμοδιότητα για τα δύο αυτά έργα. Σημειώνεται ότι το Κοινοτικό Συμβούλιο κατέβαλε αμοιβή ύψους £19.000 (4% πάνω στην προκαταρκτική εκτίμηση των δύο έργων, που υπολογίστηκε σε περίπου £475.000) ως δικαιώματα μελέτης στο πιο πάνω αρχιτεκτονικό γραφείο για τα έργα αυτά.

Κατόπι σχετικής πρότασης που υποβλήθηκε από την Επαρχιακή Διοίκηση Λευκωσίας, αποφασίστηκε η ένταξη του πιο πάνω έργου στο Ενιαίο Έγγραφο Προγραμματισμού 2004-2006. Με βάση την επιστολή χρηματοδότησης, ημερ. 19.9.2005, η συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Κοινότητας από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης θα ανέλθει στο 50%, ενώ το υπόλοιπο κόστος αναμένεται να καλυφθεί από την Κυβέρνηση και το Κοινοτικό Συμβούλιο με ποσοστό συνεισφοράς 45% και 5%, αντίστοιχα. Η προσφορά για την εκτέλεση του έργου κατακυρώθηκε στις 28.11.2005 σε ιδιώτη εργολάβο για ποσό £1.262.000 πλέον ΦΠΑ. Οι εργασίες άρχισαν στις 22.12.2005 και αναμένεται να συμπληρωθούν στις 22.12.2007. Στις 4.10.2005 το Συμβούλιο κατέβαλε στην Επαρχιακή Διοίκηση Λευκωσίας το ποσό των £87.458, έναντι της εκτέλεσης του έργου, ενώ η συνεισφορά του με βάση το κόστος του έργου που κατακυρώθηκε στον εργολάβο ανέρχεται σε μόνο £63.100. Εισηγήθηκα όπως γίνουν οι αναγκαίες διευθετήσεις, έτσι ώστε να επιστραφεί στο Συμβούλιο το επιπλέον ποσό των £24.358 που καταβλήθηκε ή αυτό να καταλογιστεί έναντι της συνεισφοράς του Συμβουλίου για άλλα έργα, για τα οποία έχουν ήδη προκηρυχθεί προσφορές.

Σημειώνεται ότι επειδή δεν ακολουθήθηκαν οι διαδικασίες ανάθεσης της μελέτης και επίβλεψης μέσω προκήρυξης αρχιτεκτονικού διαγωνισμού, η Ευρωπαϊκή Κοινότητα δεν αποδέχθηκε τη συγχρηματοδότηση της δαπάνης που αφορά στα δικαιώματα του αρχιτέκτονα, συνολικού ύψους £86.751 και εξέφρασα την άποψη ότι το Κοινοτικό Συμβούλιο θα πρέπει να ανακτήσει το 90% των δικαιωμάτων που κατέβαλε στον αρχιτέκτονα για τα έτη 2004-2005 από την Κυβέρνηση, αφού το έργο είχε αρχικά προγραμματιστεί να εκτελεστεί με κοινή συνεισφορά της Κυβέρνησης και του Συμβουλίου.

Όπως πληροφορήθηκα έχουν επίσης εγκριθεί κατά το 2006, για συγχρηματοδότηση μέσω των διαρθρωτικών Ταμείων και τα έργα «Οικία Λαυρεντίου» και «Ανάπλαση της Οδού Παναγίας Θεοτόκου», για τα οποία έχουν ήδη προκηρυχθεί προσφορές και η δαπάνη εκτέλεσής τους αναμένεται να ανέλθει σε περίπου £1.151.000.

**Εκτέλεση Προϋπολογισμού.** Παρατήρησα ότι σε 22 Κονδύλια του Προϋπολογισμού του 2005 σημειώθηκαν υπερβάσεις πέρα από αυτές που επιτρέπονται από το Νόμο, συνολικού ποσού

£120.797, στο οποίο περιλαμβάνονται και δαπάνες ύψους £19.891, που δεν είχαν αρχικά προϋπολογιστεί. Για τις υπερβάσεις αυτές δεν έχει εξασφαλιστεί η αναγκαία έγκριση σύμφωνα με τις πρόνοιες του σχετικού Νόμου.

#### **(ζ) Κοινοτικό Συμβούλιο Κάτω Πύργου.**

**Τελικοί Λογαριασμοί.** Το Κοινοτικό Συμβούλιο Κάτω Πύργου δεν έχει μέχρι σήμερα ετοιμάσει και υποβάλει για έλεγχο τελικούς λογαριασμούς για τα έτη 2005 και 2006, παρά τις πρόνοιες της σχετικής Νομοθεσίας, ως προς την ετοιμασία και υποβολή τελικών λογαριασμών για έλεγχο, μέχρι την 31<sup>η</sup> Μαρτίου του επόμενου έτους.

#### **(η) Κοινοτικό Συμβούλιο Κοκκινότριμιθιάς.**

**Συμφιλιωτικές τραπεζικές καταστάσεις.** Οι συμφιλιωτικές καταστάσεις του ταμείου με το υπόλοιπο του τραπεζικού λογαριασμού του Συμβουλίου στη Σ.Π.Ε. Κοκκινότριμιθιάς, για τα έτη 2001-2005 παρουσιάζουν ασυμφιλίωτες διαφορές και ζήτησα όπως αυτές διερευνηθούν και γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες για διόρθωσή τους.

Για αποφυγή παρόμοιων καταστάσεων στο μέλλον, επισήμανα την ανάγκη ετοιμασίας συμφιλιωτικής κατάστασης του ταμείου και του τραπεζικού λογαριασμού στο τέλος κάθε μήνα, ώστε τυχόν διαφορές να διαπιστώνονται, να διερευνώνται και να τακτοποιούνται έγκαιρα.

**Πρόσθετη επιβάρυνση στους λογαριασμούς υδατοπρομήθειας.** Σύμφωνα με την πρόνοια του Κανονισμού 216(3)(α), επιβάλλεται πρόσθετη επιβάρυνση ίση με 25% πάνω στους λογαριασμούς της υδατοπρομήθειας που δεν εξοφλούνται έγκαιρα. Ωστόσο, το Συμβούλιο εξακολουθεί να επιβάλλει πρόσθετη επιβάρυνση μόνο 10%, βασιζόμενο σε απόφαση που λήφθηκε στις 7.12.1999, ημερομηνία προγενέστερη της έκδοσης του πιο πάνω Κανονισμού.

**Υποχρεώσεις.** Στις 31.12.2006 το Συμβούλιο χρωστούσε στους Δανειστικούς Επιτρόπους και σε εμπορικές τράπεζες δάνεια συνολικού ύψους £444.480 (£429.593 το 2004). Ποσό £235.976 που αφορά σε δάνεια από τη Σ.Π.Ε. Κοκκινότριμιθιάς, τα οποία, βάσει των σχετικών συμφωνιών έπρεπε να είχαν εξοφληθεί, εξακολουθεί να εκκρεμεί. Το Κοινοτικό Συμβούλιο μέσα στο 2006 εξασφάλισε έγκριση για ενοποίηση όλων των δανείων του από τη Σ.Π.Ε. Κοκκινότριμιθιάς και υπέγραψε συμφωνία νέου δανείου ύψους £239.000, το οποίο θα αποπληρωθεί σε 15 ετήσιες δόσεις των £24.445 η καθεμιά.

**Εκτέλεση Προϋπολογισμού.** Παρατηρήθηκε ότι σε 19 Κονδύλια του Προϋπολογισμού του 2005 σημειώθηκαν υπερβάσεις πέρα από αυτές που επιτρέπονται από το Νόμο συνολικού ύψους £62.218, στο οποίο περιλαμβάνονται και δαπάνες ύψους £5.396, που δεν είχαν αρχικά προϋπολογιστεί. Για τις υπερβάσεις αυτές δεν έχει εξασφαλιστεί η αναγκαία έγκριση σύμφωνα με τις πρόνοιες του σχετικού Νόμου.

#### **(θ) Κοινοτικό Συμβούλιο Παλαιομετόχου.**

**Κοινοτικό γήπεδο.** Για την κατασκευή του κοινοτικού γηπέδου δαπανήθηκε το ποσό των £874.427. Δεν έχουν ακόμη ολοκληρωθεί οι απαλλοτριώσεις για τις οποίες δαπανήθηκε, μέχρι 30.9.2007, ποσό £86.773, δεν εξασφαλίστηκε η κυριότητα του χώρου και δεν έχουν εκδοθεί η άδεια οικοδομής και η πολεοδομική άδεια.

**Συστήματα ελέγχου υδατοπρομήθειας.** Κατόπιν εισήγησής μου εγκαταστάθηκαν το 2003 υδρομετρητές σε καθοριστικά σημεία μεταξύ των πηγών προμήθειας νερού και του συστήματος διανομής, οι οποίοι όμως παρουσιάζουν προβλήματα ή είναι ελαττωματικοί και δεν λειτουργούν ικανοποιητικά, με αποτέλεσμα να μην ασκείται αποτελεσματικός έλεγχος στη διαχείριση της υδατοπρομήθειας ούτε και να μπορεί να καθοριστεί το ποσοστό τυχόν απωλειών νερού.

**Εκπτώσεις στους καταναλωτές νερού λόγω διαρροών.** Οι εκπτώσεις που παραχωρήθηκαν τα τελευταία χρόνια ήταν υπερβολικά ψηλές. Κατά το 2005 οι εκπτώσεις ανήλθαν μέχρι και 73%.

**Διαγραφή πρόσθετης επιβάρυνσης από καθυστερημένα τέλη υδατοπρομήθειας.** Το Συμβούλιο διέγραψε από τις οφειλές επτά καταναλωτών την πρόσθετη επιβάρυνση ύψους £1.168, χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση του Επάρχου, όπως προνοείται στον περί Κοινοτήτων Νόμο.

**(i) Κοινοτικό Συμβούλιο Παλαιχωρίου.**

**Τελικοί λογαριασμοί.** Το Κοινοτικό Συμβούλιο Παλαιχωρίου δεν έχει μέχρι σήμερα ετοιμάσει και υποβάλει για έλεγχο τελικούς λογαριασμούς για την περίοδο 1.1.2001 – 1.11.2001, ημερομηνία κατά την οποία το Σύμπλεγμα των Κοινοτήτων Παλαιχωρίου (Μ) και Παλαιχωρίου (Ορ.) καταργήθηκε με διάταγμα του Υπουργού Εσωτερικών, το οποίο δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας (Κ.Δ.Π. 403/2001) στις 2.11.2001. Πρόσθετα, τα Κοινοτικά Συμβούλια, τα οποία προήλθαν μετά την κατάργηση του Συμπλέγματος, εξακολουθούν, παρά τις επανειλημμένες υποδείξεις της Υπηρεσίας μου, να μη συμμορφώνονται με τις πρόνοιες της σχετικής Νομοθεσίας, ως προς την ετοιμασία και υποβολή τελικών λογαριασμών για έλεγχο, μέχρι την 31<sup>η</sup> Μαρτίου του επόμενου έτους. Επιβάλλεται όπως, χωρίς άλλη καθυστέρηση, ετοιμαστούν και υποβληθούν για έλεγχο τελικοί λογαριασμοί που να καλύπτουν την περίοδο 2.11.2001 – 31.12.2001 και τα έτη 2002 – 2006.

**(ια) Κοινοτικό Συμβούλιο Πεδουλά.**

**Εκτέλεση Προϋπολογισμού.** Παρατήρησα ότι σε 22 Κονδύλια του Προϋπολογισμού του 2005 σημειώθηκαν υπερβάσεις πέρα από αυτές που επιτρέπονται από το Νόμο, συνολικού ποσού £54.137, στο οποίο περιλαμβάνονται και δαπάνες ύψους £8.338, που δεν είχαν αρχικά προϋπολογιστεί. Για τις υπερβάσεις αυτές δεν έχει εξασφαλιστεί η αναγκαία έγκριση σύμφωνα με τις πρόνοιες του σχετικού Νόμου.

**(ιβ) Κοινοτικό Συμβούλιο Πέρα Χωρίου και Νήσου.**

**Εκτέλεση Προϋπολογισμού.** Παρατήρησα ότι σε 20 Κονδύλια του Προϋπολογισμού του 2005 σημειώθηκαν υπερβάσεις πέρα από αυτές που επιτρέπονται από το Νόμο, συνολικού ποσού £195.511, στο οποίο περιλαμβάνονται και δαπάνες ύψους £2.146, που δεν είχαν αρχικά προϋπολογιστεί. Για τις υπερβάσεις αυτές δεν έχει εξασφαλιστεί η αναγκαία έγκριση σύμφωνα με τις πρόνοιες του σχετικού Νόμου.

**(ιγ) Κοινοτικό Συμβούλιο Τσερίου.**

**Υδατοπρομήθεια.** Το ποσοστό απώλειας νερού ανήλθε κατά το 2005, σε 20% και αντιπροσωπεύει ποσότητα 81 937 κυβ. μ. νερού αξίας περίπου £36.872 το οποίο είναι, κατά την άποψή μου μεγαλύτερο από τα λογικά επιτρεπτά όρια. Αναμένεται ότι με τη συμφωνία για την παραχώρηση της διαχείρισης της υδατοπρομήθειας της Κοινότητας στο Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας, που υπογράφηκε την 1.11.2006, η κατάσταση αυτή θα βελτιωθεί.

**Κατασκευή οχετών - Προσφορά 11/2005:** Τον Αύγουστο του 2005 το Συμβούλιο προκήρυξε διαγωνισμό για την κατασκευή οχετών σε τέσσερις δρόμους της Κοινότητας. Όπως αναφέρεται στα πρακτικά του Συμβουλίου ημερ. 28.2.2006, διαπιστώθηκε ότι ο οχετός όμβριων υδάτων σε μια από τις οδούς που περιλαμβάνονταν στην πιο πάνω προσφορά δεν τοποθετήθηκε σε βάθος 3 μ. σύμφωνα με τους όρους της προσφοράς και την υπάρχουσα αντιπλημμυρική μελέτη, αλλά τοποθετήθηκε σε βάθος 1,70 μ. κατόπιν οδηγιών μέλους του Συμβουλίου το οποίο, λόγω έλλειψης προσωπικού, ανέλαβε την επίβλεψη του υπό αναφορά έργου. Ενόψει των πιο πάνω, το Συμβούλιο αποφάσισε όπως αποκοπεί ένα μέρος των χρημάτων από την αμοιβή της κατασκευάστριας εταιρείας και όπως ζητηθεί από τους Συμβούλους που ετοίμασαν την αντιπλημμυρική μελέτη να κοστολογήσουν τη διαφορά που προέκυψε. Σε επόμενη συνεδρία του

Συμβουλίου ημερ. 4.4.2006, το μέλος του Συμβουλίου που επέβλεπε το έργο, ανέφερε ότι η οδηγία για αλλαγή στο υψόμετρο των οχετών δόθηκε αφού εξασφαλίστηκε η σύμφωνη γνώμη των Συμβούλων που ετοίμασαν την αντιπλημμυρική μελέτη. Τον ίδιο ισχυρισμό προβάλλει και ο εργολάβος του έργου, ο οποίος απαιτεί όπως του καταβληθεί ολόκληρο το ποσό της προσφοράς. Όπως πληροφορήθηκα, το Συμβούλιο ζήτησε γνωμάτευση από το Νομικό του Σύμβουλο, αναφορικά με το υπό αναφορά αίτημα του εργολάβου του έργου, η οποία αναφέρει ότι το Συμβούλιο έχει υποχρέωση να ζητήσει τουλάχιστον από τον εργολάβο όπως προβεί στις απαραίτητες διορθώσεις πριν προβεί στην πληρωμή ολόκληρου του ποσού της αμοιβής του και όπως επιφυλάξει το δικαίωμά του για αποζημιώσεις για οποιεσδήποτε ζημιές που έχει υποστεί λόγω των ενεργειών της εταιρείας.

**Ανάθεση υπηρεσιών για τη συλλογή και μεταφορά των σκυβάλων της περιοχής του Κοινοτικού Συμβουλίου Τσερίου (Προσφορά 14/2005).** Τον Οκτώβριο του 2005 το Συμβούλιο προκήρυξε τον πιο πάνω διαγωνισμό για την περίοδο 1.11.2005 – 31.10.2007. Σύμφωνα με τους όρους ανάθεσης της προσφοράς, οι προσφοροδότες καλούνταν να υποβάλουν χωριστές προσφορές για τη συλλογή και μεταφορά των σκυβάλων της οικιστικής ζώνης, της βιομηχανικής ζώνης και του στρατοπέδου, που βρίσκονται στα όρια της Κοινότητας, χωρίς όμως να καθορίζεται αν η προσφορά θα κατακυρωνόταν στο χαμηλότερο συνολικά προσφοροδότη ή αν θα γινόταν κατακύρωση στο χαμηλότερο προσφοροδότη ανά εργασία.

Η προσφορά κατακυρώθηκε στον προσφοροδότη που υπέβαλε τη χαμηλότερη προσφορά για τη συλλογή και μεταφορά των σκυβάλων της οικιστικής ζώνης για το ποσό των £71.040 πλέον ΦΠΑ, αφού στην αξιολόγηση των προσφορών δεν λήφθηκαν υπόψη οι προσφορές που αφορούσαν στην αποκομιδή των σκυβάλων από το στρατόπεδο, με τη δικαιολογία ότι το σχετικό κόστος θα καταβάλλεται από το Υπουργείο Άμυνας, αλλά ούτε και η προσφορά που αφορούσε στην αποκομιδή των σκυβάλων από τη βιομηχανική ζώνη, με τη δικαιολογία ότι δεν αποφασίστηκε αν θα γίνεται και εκεί περισυλλογή των σκυβάλων όπως προνοούσαν οι όροι του συμβολαίου. Επισημίνα ότι η συνολική αξία της προσφοράς του υπό αναφορά προσφοροδότη και για τις τρεις εργασίες που αναφέρονταν στα έγγραφα του διαγωνισμού ήταν £97.920 πλέον ΦΠΑ, ενώ του χαμηλότερου συνολικά προσφοροδότη ήταν £83.850 πλέον ΦΠΑ, από τα οποία £71.850 αφορούσαν στην αποκομιδή των σκυβάλων της οικιστικής περιοχής. Παρατήρησα επίσης ότι στις 18.10.2005 το Συμβούλιο προχώρησε στη σύναψη συμβάσεων με τον επιτυχόντα προσφοροδότη και για τις τρεις εργασίες που αναφέρονταν στα έγγραφα του διαγωνισμού παρόλο που, όπως αναφέρω πιο πάνω, αν λαμβανόταν υπόψη στην αξιολόγηση η συνολική αξία και των τριών εργασιών, τότε η προσφορά θα έπρεπε να κατακυρωθεί στον προσφοροδότη που υπέβαλε συνολική προσφορά ύψους £83.850 πλέον ΦΠΑ.

**Εκτέλεση Προϋπολογισμού.** Παρατήρησα ότι σε 21 Κονδύλια του Προϋπολογισμού του 2005 σημειώθηκαν υπερβάσεις πέρα από αυτές που επιτρέπονται από το Νόμο, συνολικού ποσού £92.967, στο οποίο περιλαμβάνονται και δαπάνες ύψους £9.537, που δεν είχαν αρχικά προϋπολογιστεί. Για τις υπερβάσεις αυτές δεν έχει εξασφαλιστεί η αναγκαία έγκριση σύμφωνα με τις πρόνοιες του σχετικού Νόμου.

#### **(ιδ) Κοινοτικό Συμβούλιο Αγίου Θεοδώρου Αγρού.**

**Έγκριση Προϋπολογισμού.** Παρατηρήθηκε ότι οι Προϋπολογισμοί του Κοινοτικού Συμβουλίου για τα έτη 2004 και 2005 δεν υποβλήθηκαν στον Έπαρχο για έγκριση, όπως προβλέπεται στο άρθρο 64(3) του Νόμου, με αποτέλεσμα όλες οι δαπάνες που διενεργήθηκαν κατά τα πιο πάνω έτη να είναι μη εξουσιοδοτημένες.

**Λειτουργία του Συμβουλίου.** Ο Γραμματέας του Συμβουλίου εργοδοτείται με μερική απασχόληση και με ακαθόριστο ωράριο εργασίας (απογευματινές/βραδινές ώρες) με αποτέλεσμα οι εργασίες

του Συμβουλίου να μην γίνονται σωστά. Από τον έλεγχο παρατηρήθηκε ότι μεγάλα ποσά μετρητών δεν κατατίθενται έγκαιρα στην τράπεζα, δεν γίνεται συμφιλίωση του τραπεζικού λογαριασμού, δεν δίνεται σχετική πληροφόρηση στα εντάλματα πληρωμής, δεν γίνεται καταγραφή της κατανάλωσης νερού, δεν γίνονται ενέργειες για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών, γίνονται λανθασμένες καταχωρίσεις δαπανών στα κονδύλια, η ετοιμασία των τελικών λογαριασμών δεν γίνεται σωστά και το υπόλοιπο του βιβλίου ταμείου δεν συμφωνεί με το σύνολο των χρημάτων στο ταμείο και στην τράπεζα. Εισηγήθηκα όπως ληφθούν μέτρα για βελτίωση της κατάστασης και καθοριστεί ωράριο εργασίας για το Γραμματέα, για καλύτερη εξυπηρέτηση του κοινού και διεκπεραίωση των εργασιών του Συμβουλίου.

#### (Ιε) Κοινοτικό Συμβούλιο Αγίου Τύχωνα.

**Οικονομική κατάσταση.** Οι ελεγμένοι λογαριασμοί για το έτος 2005 παρουσιάζουν τα ακόλουθα στοιχεία:

	2005	2004
	£000	£000
Εισπράξεις	2.387	2.124
Πληρωμές	2.389	2.046
<b>Πλεόνασμα/(Έλλειμμα)</b>	<b>(2)</b>	<b>78</b>
Δάνεια	1.527	1.084
<b>Τρέχουσες υποχρεώσεις</b>		
Κυβερνητικό Υδατικό Έργο Αμαθούντας	806	516
Άλλες	240	188
Καθυστερημένα έσοδα	996	886

Το Συμβούλιο, παρά την αύξηση των εισπράξεων το 2005, εξακολουθεί να αντιμετωπίζει πρόβλημα ρευστότητας λόγω της παγοποίησης των καταθέσεων του στη Σ.Π.Ε. Αγίου Τύχωνα, λόγω κατάχρησης που έγινε το 1998, και της δυστοκίας που παρατηρείται στην είσπραξη των καθυστερημένων εσόδων.

Για κάλυψη των τρεχουσών αναγκών του, το Συμβούλιο προχώρησε το 2004 σε προσωρινό δανεισμό με την εξασφάλιση ορίου παρατραβήγματος ύψους £150.000, το οποίο φέρει επιτόκιο 8,25%. Μετέφερε επίσης σταδιακά, στο Γενικό Λογαριασμό, ποσό ύψους £350.046 από τους λογαριασμούς καταθέσεων και ποσό £85.798 που αφορά σε τόκους που κερδήθηκαν από το μη χρησιμοποιημένο υπόλοιπο του δανείου για την κατασκευή του παραλιακού δρόμου, που είναι κατατεθειμένο στην Τράπεζα και το οποίο κατά τα 4/5 αποπληρώνεται από την Κυβέρνηση. Οι λογαριασμοί καταθέσεων αντιπροσωπεύουν ποσά που κατατέθηκαν από διάφορα άτομα για την εκτέλεση συγκεκριμένων έργων ή ως εγγύηση για την πληρωμή της υδατοπρομήθειας.

#### Προσωπικό.

(α) Η δαπάνη για το προσωπικό, περιλαμβανομένων των συνεισφορών στα διάφορα Ταμεία, ανήλθε το 2005 σε £897.329 (56.3% του συνόλου των εξόδων λειτουργίας του Συμβουλίου). Παρατήρησα ότι ο μεγάλος αριθμός εργατικού προσωπικού και η συνεπακόλουθη ψηλή δαπάνη θα πρέπει να προβληματίσει το Συμβούλιο και θα πρέπει να μελετηθούν τρόποι μείωσης της δαπάνης και καλύτερης αξιοποίησης του εργατικού δυναμικού.

(β) Όπως ανέφερα στην προηγούμενη Έκθεσή μου ο Υπουργός Εσωτερικών στις 9.6.2003 ανακάλεσε τους διορισμούς δύο ειδικευμένων εργατών, οι οποίοι προσλήφθηκαν αντικανονικά, και

το Συμβούλιο τερμάτισε τις υπηρεσίες τους από τις 18.7.2003. Το Συμβούλιο, χωρίς να προκηρυχθούν προσφορές, αποφάσισε, κατά πλειοψηφία, την υπογραφή συμφωνίας μίσθωσης υπηρεσιών με τα άτομα αυτά από 2.9.2003 μέχρι την έκδοση της απόφασης του Ανώτατου Δικαστηρίου στις προσφυγές που είχαν καταχωρίσει εναντίον του Συμβουλίου. Οι προσφυγές απορρίφθηκαν από το Ανώτατο Δικαστήριο στις 21.12.2004 και 4.5.2005 αλλά το Συμβούλιο αποφάσισε τη συνέχιση της μίσθωσης των υπηρεσιών τους μέχρι και την εκδίκαση των εφέσεων που καταχώρισαν. Το Ανώτατο Δικαστήριο εξέδωσε την Απόφαση του για την μια έφεση στις 15.5.2007 με την οποία ακύρωσε την πρωτόδικη απόφαση, λόγω του ότι ο Υπουργός ήταν αναρμόδιος ως προς την ενέργεια του να ανακαλέσει τους διορισμούς. Αρμοδιότητα για τον έλεγχο της νομιμότητας των αποφάσεων του Συμβουλίου έχει, σύμφωνα με το Νόμο, μόνο ο Έπαρχος. Το δικαστήριο δεν προχώρησε στην εξέταση της ουσίας της υπόθεσης, κατά πόσον δηλαδή οι διορισμοί έγιναν νομότυπα και σύμφωνα με τους κανόνες χρηστής διοίκησης, και αναφέρει ότι "... κατά την επανεξέταση της υπόθεσης να ληφθεί απόφαση όπως ο νόμος ορίζει, για να αποκατασταθεί η νομιμότητα τόσο διαδικαστικά όσο και επί της ουσίας."

(γ) Το Συμβούλιο συνεχίζει να απασχολεί με μίσθωση υπηρεσιών τρία άτομα για εκτέλεση καθηκόντων Γραφέα και ένα άτομο για εκτέλεση καθηκόντων Αποθηκάρου. Η μίσθωση υπηρεσιών έγινε χωρίς να ακολουθηθεί διαδικασία προσφορών.

(δ) Το Συμβούλιο υπέγραψε συμφωνία μίσθωσης υπηρεσιών με τον Τεχνικό του Συμβουλίου, ο οποίος αφυπηρέτησε την 1.1.2006, για την περίοδο 1.1 - 31.12.2006, χωρίς την προκήρυξη προσφορών. Η συμφωνία ανανεώθηκε μέχρι την 31.12.2007.

Εξέφρασα την άποψη ότι, εφόσον υπήρχε πραγματική ανάγκη, το Συμβούλιο θα έπρεπε να προβεί σε ενέργειες για πλήρωση της θέσης ή να αγοράσει υπηρεσίες με τη διαδικασία των προσφορών.

**Καθυστερημένα έσοδα.** Τα μέτρα που λαμβάνονται από το Συμβούλιο για είσπραξη των καθυστερημένων εσόδων δεν είναι αποτελεσματικά, με αποτέλεσμα τα οφειλόμενα ποσά να αυξάνονται συνεχώς και το συνολικό ποσό στις 31.12.2005 να ανέλθει σε £995.554. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι οφειλότες βρίσκονται υπό εκκαθάριση και η απώλεια εσόδων από το Συμβούλιο είναι πολύ πιθανή. Εισηγήθηκα την άμεση λήψη μέτρων για είσπραξη των οφειλών και τη λήψη νομικών μέτρων εναντίον όσων δεν ανταποκρίνονται στις υποχρεώσεις τους.

**Εσωτερικός έλεγχος.** Παρατηρήθηκε και πάλι ότι το σύστημα εσωτερικού ελέγχου παρουσιάζει αδυναμίες. Αναφέρονται μερικά παραδείγματα:

- Έγιναν πληρωμές σε ωρομίσθιους ενώ αυτοί βρίσκονταν σε άδεια ασθενείας για περίοδο πέραν των 60 ημερών που είναι το ανώτατο όριο που καθορίζεται στη σύμβαση.
- Δεν τηρείται παρουσιολόγιο από τον συμβασιούχο λογιστή/ελεγκτή ο οποίος αποζημιώνεται για τις υπηρεσίες του στο Συμβούλιο με την ώρα με αποτέλεσμα να μην μπορεί να επιβεβαιωθεί η ορθότητα των πληρωμών που γίνονται.

**Συλλογική σύμβαση για την περίοδο 1.1.2004 – 31.12.2006.** Παρατηρήθηκε ότι η συλλογική σύμβαση για το εργατοϋπαλληλικό προσωπικό υπογράφηκε από το Κοινοτικό Συμβούλιο και τις Συντεχνίες στις 5.6.2006, πριν ληφθούν οι απόψεις του Υπουργείου Εσωτερικών, όπως καθορίζεται στην Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 52.362, ημερ. 6.10.2000.

#### **Υδατοπρομήθεια.**

(α) **Απώλεια νερού.** Η απώλεια νερού κατά το 2005 ήταν 465.496 κυβ.μ. (28,4%) από το Κυβερνητικό Υδατικό Έργο Αμαθούντας (κόστος £93.099) και 60.872 κυβ.μ. (34,4%) από το Κοινό Σχέδιο Μουταγιάκας (κόστος £10.348). Εισηγήθηκα όπως το Συμβούλιο συνεχίσει τις προσπάθειες του για αναβάθμιση του δικτύου και λάβει μέτρα για περιορισμό της απώλειας, περιλαμβανομένων και ελέγχων για εντοπισμό τυχόν περιπτώσεων υποκλοπής νερού με επέμβαση στους υδρομετρητές ή άλλως πως. Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι, η μεγάλη

απώλεια νερού, οφειλόταν σε φθορά του κεντρικού αγωγού του Κυβερνητικού Υδατικού Έργου Αμαθούντας η οποία έχει επιδιορθωθεί.

**(β) Μέτρα για είσπραξη των οφειλών.** Το σύνολο των καθυστερήσεων από τέλη ύδατος στις 31.12.2005 ήταν £232.876. Το Συμβούλιο, δεν εφαρμόζει αποτελεσματικά μέτρα για είσπραξη των οφειλών. Σε ορισμένες περιπτώσεις προέκυψε απώλεια εσόδων όταν οφειλέτες εγκατέλειψαν την περιοχή χωρίς να καταβάλουν τις οφειλές τους. Επίσης παρατηρήθηκαν περιπτώσεις επανασύνδεσης υδρομετρητών χωρίς να τακτοποιηθούν οι οφειλές, ενώ δεν έχει κινηθεί καμιά αγωγή από το 2003. Εισηγήθηκα όπως ληφθούν μέτρα για είσπραξη των καθυστερήσεων το συντομότερο δυνατό.

**Τραπεζικοί λογαριασμοί του Συμβουλίου στη Συνεργατική Πιστωτική Εταιρεία Αγίου Τύχωνα.** Τα υπόλοιπα των τραπεζικών λογαριασμών του Συμβουλίου στη Συνεργατική Πιστωτική Εταιρεία Αγίου Τύχωνα εξακολουθούσαν μέχρι πρόσφατα να είναι παγοποιημένα, λόγω της κατάχρησης στη Σ.Π.Ε. που έγινε το 1998 (£261.887 στις 31.12.2005). Κατά το 2005, οι καταθέσεις είχαν μέση ετήσια απόδοση από τόκους 2,8%.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι το θέμα έχει διευθετηθεί και κατά τη διάρκεια του 2007 αποσύρθηκε ποσό £115.297, ενώ ποσό £140.000 θα αποσυρθεί την 1.4.2008.

**(ιστ) Κοινοτικό Συμβούλιο Πάνω Πλατρών.**

**Εκτέλεση Προϋπολογισμού.** Παρατηρήθηκαν υπερβάσεις συνολικού ύψους £75.002 σε διάφορα Κονδύλια, οι οποίες ήταν πέραν του 20% της εγκεκριμένης δαπάνης, ενώ δεν είχε εξασφαλιστεί η έγκριση του Επάρχου σύμφωνα με το Νόμο.

**Υπηρεσίες προς το Συμβούλιο Αποχετεύσεων.** Παρατηρήθηκε ότι δεν εισπράττεται κανένα ποσό για τις παρεχόμενες υπηρεσίες προς το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Πάνω Πλατρών. Εισηγήθηκα όπως συνομολογηθεί συμφωνία μεταξύ των δύο Συμβουλίων και καθοριστεί η τιμή χρέωσης των παρεχόμενων υπηρεσιών. Επίσης το Συμβούλιο κατά την περίοδο 1998 – 2005 παραχώρησε προς το Συμβούλιο Αποχετεύσεων ποσό ύψους £108.829 χωρίς να υπάρχει οποιαδήποτε συμφωνία. Η ενέργεια αυτή του Κοινοτικού Συμβουλίου είναι παράτυπη αφού η σχετική νομοθεσία δεν του παρέχει τη δυνατότητα να παραχωρεί δάνεια.

**Συλλογική σύμβαση.** Παρατηρήθηκε ότι η συλλογική σύμβαση για την περίοδο 1.1.2004–31.12.2006 η οποία υπογράφηκε από το Κοινοτικό Συμβούλιο και τις Συντεχνίες, δεν περιλαμβάνει τις απόψεις του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού και δεν έχει εγκριθεί από τον Υπουργό Εσωτερικών σύμφωνα με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 52.362 ημερ. 6.10.2000.

**(ιζ) Κοινοτικό Συμβούλιο Παρεκκλησιάς.**

**Εκτέλεση Προϋπολογισμού.** Κατά το 2005 παρατηρήθηκαν υπερβάσεις συνολικού ύψους £99.812 σε διάφορα Κονδύλια, οι οποίες ήταν πέραν του 20% της εγκεκριμένης δαπάνης, ενώ δεν είχε εξασφαλιστεί η έγκριση του Επάρχου σύμφωνα με το Νόμο.

**Προσωπικό.**

**(α)** Παρατηρήθηκε ότι η έκτακτη γραφείας που εργαζόταν στο Συμβούλιο από το 2000, με απόφαση του Συμβουλίου προσλήφθηκε κατά το 2006 ως ωρομίσθιο προσωπικό (τακτική εργάτρια) ενώ συνεχίζει να εκτελεί γραφειακά καθήκοντα. Εξέφρασα την άποψη ότι, το ωρομίσθιο προσωπικό δεν μπορεί να ασχολείται με υπαλληλικά καθήκοντα, για την εκτέλεση των οποίων θα πρέπει να προσλαμβάνεται υπαλληλικό προσωπικό σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο Νόμο (έγκριση και προκήρυξη θέσης).



**(β)** Το Συμβούλιο σύναψε συμφωνία παροχής υπηρεσιών με ένα άτομο, για την περίοδο 1.11.2005 – 31.10.2007, για την εκτέλεση καθηκόντων Γραμματειακού Λειτουργού, χωρίς να προκηρυχθούν προσφορές. Παρατηρήθηκε ότι τα καθήκοντα που του ανατέθηκαν εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του Γραμματέα, ενώ τα ωφελήματα που του παρέχονται (άδεια απουσίας, αργίες, 13ος μισθός) προσδίδουν σχέση εργοδότη εργοδοτούμενου στην απασχόληση του από το Συμβούλιο.

**Υδατοπρομήθεια – Απώλεια νερού.** Η απώλεια νερού από το Κοινό Σχέδιο Μουτταγιάκας ανήλθε κατά το 2005 στο 39,7% (2004 35,7%). Εξέφρασα την άποψη ότι το Συμβούλιο θα πρέπει να διερευνήσει τους λόγους που δημιουργούν την μεγάλη απώλεια και να λάβει μέτρα για περιορισμό της στο ελάχιστο.

**Μειώσεις/διαγραφές καθυστερημένων τελών.** Παρατηρήθηκε ότι ποσό £5.824 που αφορά καθυστερημένες οφειλές υδατοπρομήθειας δεν μεταφέρθηκε από τα χειρόγραφα μητρώα στο μηχανογραφημένο σύστημα ενώ κατά το 2004 και 2005 έγιναν πρόσθετες μειώσεις/διαγραφές οφειλών ύψους £3.643, χωρίς να υπάρχει έγκριση του Συμβουλίου και να αναφέρονται οι λόγοι της διαγραφής των ποσών αυτών.

**(ιη) Κοινοτικό Συμβούλιο Πισσουρίου.**

**Εκτέλεση Προϋπολογισμού.** Κατά το 2005 σημειώθηκαν υπερβάσεις συνολικού ύψους £260.620, σε διάφορα Κονδύλια, οι οποίες ήταν πέραν του 20% της εγκεκριμένης δαπάνης, ενώ δεν είχε εξασφαλιστεί η έγκριση του Επάρχου σύμφωνα με το Νόμο.

**(ιθ) Κοινοτικό Συμβούλιο Πύργου.**

**Εκτέλεση Προϋπολογισμού.** Κατά το 2005 παρατηρήθηκαν υπερβάσεις συνολικού ύψους £63.905, σε διάφορα Κονδύλια, οι οποίες ήταν πέραν του 20% της εγκεκριμένης δαπάνης, ενώ δεν είχε εξασφαλιστεί η έγκριση του Επάρχου σύμφωνα με το Νόμο.

**Προσωπικό.** Παρατηρήθηκε ότι το Συμβούλιο εργοδοτεί μια μόνιμη εργάτρια η οποία απασχολείται με υπαλληλικά καθήκοντα. Σύμφωνα με το Νόμο για την εκτέλεση υπαλληλικών καθηκόντων θα πρέπει να προσλαμβάνεται υπαλληλικό προσωπικό αφού εγκριθούν και προκηρυχθούν οι σχετικές θέσεις.

**(κ) Κοινοτικό Συμβούλιο Ζυγίου.**

**Φορολογία για παροχή κοινοτικών υπηρεσιών και καθαριότητας.** Έχει παρατηρηθεί ότι δεν γίνεται συμφιλίωση των εισπράξεων από καθυστερημένα έσοδα με τους καταλόγους των καθυστερημένων φορολογιών.

**Ενστάσεις (προσφυγές) φορολογουμένων κατά αποφάσεων του Συμβουλίου.** Υποδείχθηκε ότι προσφυγές κατά αποφάσεων για επιβολή ή καταλογισμό από το Συμβούλιο οποιουδήποτε ποσού υποβάλλονται, εξετάζονται και απαντώνται από το Συμβούλιο, ενώ σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 106 των περί Κοινοτήτων Νόμων τέτοιες προσφυγές υποβάλλονται γραπτώς στον Έπαρχο, ο οποίος εφόσον διαπιστώνει ότι η απόφαση του Συμβουλίου είναι αντίθετη με τις διατάξεις των Νόμων, ανακαλεί ή τροποποιεί την προσβαλλόμενη απόφαση.

**Μητρώο αγοράς νερού- Απώλειες νερού.** Έγινε εισήγηση όπως, στο μητρώο αγοράς νερού που τηρείται και στο οποίο καταχωρίζονται στοιχεία για την ποσότητα και αξία νερού που αγοράζεται και τις αντίστοιχες πληρωμές προς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, καταχωρίζονται και στοιχεία σχετικά με την αντίστοιχη κατανάλωση του νερού όπως καταγράφεται από τους υδρομετρητές των καταναλωτών, έτσι ώστε το Συμβούλιο να έχει τη δυνατότητα να προβαίνει κατά περιόδους σε σύγκριση, να εντοπίζει έγκαιρα τυχόν απώλεια νερού πέρα από τα αποδεκτά ποσοστά και να λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα για περιορισμό της. Η απώλεια νερού όπως έχει

υπολογιστεί, ανήλθε κατά το έτος 2005 σε 25,1% επί της ποσότητας νερού που έχει αγοραστεί από το Συμβούλιο.

**(κα) Κοινοτικό Συμβούλιο Κόρνου.**

**Απώλεια νερού.** Παρατηρήθηκε μεγάλη διαφορά μεταξύ της ποσότητας νερού που αγοράζεται από το Κοινοτικό Συμβούλιο και της ποσότητας που χρεώνεται στους καταναλωτές. Το ποσοστό της απώλειας επί της αγορασθείσας ποσότητας ανέρχεται σε 34,9% για το 2005, σε 38,4% για το 2004 και σε 37,6% για το 2003.

Σύμφωνα με απάντηση του Κοινοτικού Συμβουλίου στην επιστολή της Υπηρεσίας μας για τους λογαριασμούς του 2003, η μεγάλη απώλεια νερού οφείλεται στο πεπαλαιωμένο υδρευτικό δίκτυο της Κοινότητας του οποίου άρχισε η αντικατάσταση μέσα στο 2005. Εισηγήθηκα όπως μετά την ολοκλήρωση του έργου γίνει ξανά σύγκριση της ποσότητας αγοράς και πώλησης νερού για να επιβεβαιωθεί ότι η απώλεια μειώθηκε σε επιτρεπτά επίπεδα.

**Μειώσεις/Διαγραφές φορολογιών.**

**(α) Προσφυγή κατά αποφάσεων.** Έχει επισημανθεί ότι προσφυγές κατά αποφάσεων του Συμβουλίου για επιβολή οποιουδήποτε ποσού, υποβάλλονται και εξετάζονται από το Συμβούλιο, ενώ σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 106 των περί Κοινοτήτων Νόμων, τέτοιες προσφυγές πρέπει να υποβάλλονται γραπτώς στον Έπαρχο, ο οποίος εφόσον διαπιστώσει ότι η απόφαση του Συμβουλίου είναι αντίθετη με τις διατάξεις των Νόμων, ανακαλεί ή τροποποιεί την προσβαλλόμενη απόφαση.

**(β) Διαγραφές φορολογιών ετών 1996 – 2003.** Σύμφωνα με το άρθρο 83(κζ) της σχετικής νομοθεσίας, το Συμβούλιο έχει εξουσία να διαγράφει χρηματικές απαιτήσεις των οποίων δεν είναι δυνατή η είσπραξη και οι οποίες δεν υπερβαίνουν σε κάθε περίπτωση το ποσό των £50, ενώ για ποσά μεγαλύτερα των £50 απαιτείται η έγκριση του Επάρχου. Παρατηρήθηκε ότι σε συνεδρίες του Συμβουλίου ημερ. 23.10.2003 και 9.6.2005 αποφασίστηκε η διαγραφή απαιτήσεων συνολικού ύψους £5.437 και £2.318 αντίστοιχα για φορολογίες των ετών 1996 – 2003, χωρίς ωστόσο να ληφθεί η έγκριση του Επάρχου για ποσά μεγαλύτερα των £50.

**(κβ) Κοινοτικό Συμβούλιο Μενεού.**

**Προσωπικό.** Από τη δημιουργία του το 2002, το Κοινοτικό Συμβούλιο Μενεού, απασχολεί προσωρινά υπάλληλο με αγορά υπηρεσιών για τη γραφειακή εργασία και την είσπραξη των φόρων. Δεν έχει ακόμη προωθηθεί η διαδικασία για τη δημιουργία μόνιμης θέσης. Επισήμανα ότι επιβάλλεται η ετοιμασία και έγκριση οργανογράμματος, σύμφωνα με τις ανάγκες του Συμβουλίου, καθώς και έγκριση σχεδίων υπηρεσίας για κάθε θέση και κατάλληλη στελέχωση για την απρόσκοπτη λειτουργία του.

**Εκκαθάριση υποθέσεων συμπλέγματος Μενεού και Δρομολαξιάς.** Αρκετά από τα θέματα που αφορούν στην εκκαθάριση των υποθέσεων του διαλυθέντος Συμπλέγματος Μενεού και Δρομολαξιάς, εξακολουθούν να βρίσκονται σε εκκρεμότητα.

**(κγ) Κοινοτικό Συμβούλιο Ξυλοτύμπου.**

**Εισπράξεις που δεν καταχωρίστηκαν στο Βιβλίο Ταμείου.** Όπως αναφέρθηκε και στην Έκθεσή μου για το έτος 2005, τέσσερεις κυβερνητικές επιταγές που εκδόθηκαν στο όνομα του Κοινοτικού Συμβουλίου Ξυλοτύμπου για τα έτη 2001 - 2004, συνολικού ύψους £11.965,50, παραλήφθηκαν από το Γραμματέα και κατατέθηκαν στην τράπεζα, χωρίς να εκδοθεί απόδειξη είσπραξης και να καταχωριστούν ως εισπράξεις στο λογαριασμό ταμείου. Ως αποτέλεσμα, προέκυψε έλλειμμα στο ταμείο ύψους £11.965,50, το οποίο καταβλήθηκε από το Γραμματέα.

Διαπιστώθηκε επίσης ότι επιταγές συνολικού ύψους £41.511, που εκδόθηκαν από την ΑΤΗΚ στο όνομα του Κοινοτικού Συμβουλίου Ξυλοτύμπου, για επιδιόρθωση σχισμάτων σε δρόμους της Κοινότητας για τα έτη 2001–2005, δεν καταχωρίστηκαν στο Βιβλίο Ταμείου του Συμβουλίου, ούτε εκδόθηκε απόδειξη είσπραξης. Τα αντίστοιχα ποσά των επιταγών που κατατέθηκαν στους τραπεζικούς λογαριασμούς του Συμβουλίου φαίνεται ότι αποσύρονταν μόνο με την υπογραφή του Γραμματέα του Συμβουλίου σε μετρητά, για να διενεργεί, όπως ο ίδιος ανέφερε, πληρωμές σε εργολάβους που αναλάμβαναν την επιδιόρθωση των σχισμάτων σε δρόμους της Κοινότητας. Επίσης ο Γραμματέας ανέφερε ότι οι εισπράξεις και πληρωμές για επιδιορθώσεις από εκσκαφές της ΑΤΗΚ δεν καταχωρίζονται στους λογαριασμούς του Συμβουλίου, αλλά τηρούνται εξωλογιστικά, γιατί θεωρεί ότι η επιδιόρθωση δρόμων από εκσκαφές της ΑΤΗΚ γίνεται από Κονδύλια που δεν περιλαμβάνονται στον Προϋπολογισμό του Συμβουλίου.

Για τα δύο πιο πάνω θέματα κινήθηκε νομική διαδικασία με την υπόθεση αρ. 5961/2006, η οποία εκδικάστηκε όσον αφορά στο πρώτο θέμα στις 27.6.2007 και για το οποίο ο Γραμματέας βρέθηκε ένοχος και καταδικάστηκε σε φυλάκιση, ενώ εκκρεμεί η εκδίκασή της όσον αφορά στο δεύτερο θέμα.

#### **(κδ) Κοινοτικό Συμβούλιο Κοίλης.**

**Εκτέλεση Προϋπολογισμού.** Κατά τα έτη 2005 και 2004 σημειώθηκαν υπερβάσεις στα διάφορα κονδύλια του Προϋπολογισμού πέραν του 20% των σχετικών κονδυλίων ύψους £31.280 και £8.784, αντίστοιχα, χωρίς την εκ των προτέρων εξασφάλιση έγκρισης του Επάρχου, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 64 του Νόμου. Εξέφρασα την άποψη ότι το Συμβούλιο θα πρέπει να ασκεί έλεγχο των δαπανών και να εξασφαλίζει εκ των προτέρων τη σχετική έγκριση, στις περιπτώσεις όπου αναμένεται να προκύψουν υπερβάσεις πέραν των επιτρεπόμενων ορίων.

#### **(κε) Κοινοτικό Συμβούλιο Κουκλιών.**

**Εκτέλεση έσοδα.** Οι ανείσπρακτες φορολογίες και τέλη μέχρι το έτος 2002, καθώς και για τα έτη 2004 και 2005 δεν ήταν δυνατόν να εξακριβωθούν, λόγω ελλιπούς ενημέρωσης των φορολογικών καταλόγων και των καταλόγων καθυστερήσεων. Το θέμα θεωρείται πολύ σοβαρό και επισημαίνεται η ευθύνη του Συμβουλίου για εντοπισμό των πραγματικών χρεωστών.

**Ανανέωση Συλλογικής Σύμβασης 2003 – 2005.** Για την ανανέωση της πιο πάνω συλλογικής σύμβασης δεν ακολουθήθηκε η διαδικασία της εκ των προτέρων έγκρισης του προσχεδίου της σύμβασης από τα Υπουργεία Εσωτερικών και Οικονομικών, όπως καθορίζεται στην απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 52.362 ημερ. 6.10.2000.

**Εκτέλεση Προϋπολογισμού.** Για το 2005 διαπιστώθηκαν συνολικές υπερβάσεις ύψους £224.619 (£146.811 για το 2004), για τις οποίες δεν υπάρχει σχετική έγκριση του Συμβουλίου, ενώ υπερβάσεις πέραν του 20% του Προϋπολογισμού ύψους £194.958 (£134.303 για το 2004) δεν έτυχαν της εκ των προτέρων έγκρισης του Επάρχου, σύμφωνα με τις σχετικές πρόνοιες του Νόμου. Εισηγήθηκα όπως το Συμβούλιο, κατά την ετοιμασία του Προϋπολογισμού, λαμβάνει υπόψη όλες τις δαπάνες που προτίθεται να πραγματοποιήσει κατά το υπό εξέταση έτος και στις περιπτώσεις όπου απαιτούνται πρόσθετες πιστώσεις να προβαίνει έγκαιρα σε υποβολή αναθεωρημένου Προϋπολογισμού.

**Αγορά μελέτης.** Συγκεκριμένη εταιρεία διεξήγαγε μελέτη για το Κοινοτικό Συμβούλιο στα πλαίσια του Σχεδίου Συμβουλευτικών Υπηρεσιών της Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού έναντι ποσού £5.250 πλέον ΦΠΑ. Το ποσό αυτό τελικά επιστράφηκε στο Συμβούλιο, μέρος του (£2.500) υπό μορφή επιχορήγησης από την Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού και μέρος του (£2.750) υπό μορφή εισφοράς της εταιρείας για αναβάθμιση του μηχανογραφικού συστήματος του Συμβουλίου, η οποία μέχρι σήμερα δεν έχει γίνει. Παρατήρησα, μεταξύ άλλων, ότι δεν ζητήθηκαν προσφορές για αγορά της συγκεκριμένης μελέτης και ότι η επιστροφή του ποσού των £2.750 από την εταιρεία φαίνεται να οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η αξία της μελέτης ήταν υπερτιμολογημένη.

**(κστ) Κοινοτικό Συμβούλιο Παναγιάς.**

**Τραπεζικός Λογαριασμός του Κοινοτικού Συμβουλίου.** Από τις 2.5.2003 τηρείται επ' ονόματι του Κοινοτικού Συμβουλίου τραπεζικός λογαριασμός με πιστωτικό υπόλοιπο £2.365, ο οποίος δημιουργήθηκε με σκοπό την κατάθεση εσόδων αλλά και κάλυψη εξόδων που προκύπτουν από εκδηλώσεις του Κοινοτικού Συμβουλίου. Ενόψει του γεγονότος ότι ο λογαριασμός δημιουργήθηκε χωρίς την έγκριση των μελών του Συμβουλίου εισηγήθηκα όπως κλείσει και οποιοδήποτε υπόλοιπο μεταφερθεί στο γενικό τραπεζικό λογαριασμό του Κοινοτικού Συμβουλίου. Επισήμανα ότι ο πιο πάνω λογαριασμός δεν περιλαμβάνεται στα ταμειακά διαθέσιμα του Συμβουλίου.

Ο Πρόεδρος του Κοινοτικού Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι το Συμβούλιο είναι ενήμερο για τον εν λόγω τραπεζικό λογαριασμό και ότι αποφάσισε ομόφωνα στις 31.10.2007 να τον κλείσει και οποιοδήποτε υπόλοιπο να μεταφερθεί στο γενικό τραπεζικό λογαριασμό του Κοινοτικού Συμβουλίου, σύμφωνα με τις υποδείξεις μου.

**Συλλογική Σύμβαση 2006 – 2008.** Για την ανανέωση της πιο πάνω συλλογικής σύμβασης δεν ακολουθήθηκε η διαδικασία της εκ των προτέρων έγκρισης του προσχεδίου της σύμβασης από τα Υπουργεία Εσωτερικών και Οικονομικών, όπως καθορίζεται στην απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 52.362 ημερ. 6.10.2000.

Ο Πρόεδρος με πληροφόρησε ότι για την ανανέωση της συλλογικής σύμβασης έχουν ζητηθεί οι απόψεις του Υπουργείου Εσωτερικών με επιστολή ημερ. 9.5.2007.

**(κζ) Κοινοτικό Συμβούλιο Πολεμίου.**

**Ανανέωση Συλλογικής Σύμβασης περιόδου 1.7.2006 – 31.12.2008.** Για την ανανέωση της πιο πάνω συλλογικής σύμβασης δεν ακολουθήθηκε η διαδικασία της εκ των προτέρων έγκρισης του προσχεδίου της σύμβασης από τα Υπουργεία Εσωτερικών και Οικονομικών, όπως καθορίζεται στην απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 52.362 ημερ. 6.10.2000.

Όπως ανέφερε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου, η σύμβαση στάληκε εκ των υστέρων στα Υπουργεία Εσωτερικών και Οικονομικών (Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού) και έχει ετοιμαστεί τροποποιημένη σύμβαση με βάση τις παρατηρήσεις των αρμοδίων Τμημάτων.

**(κη) Κοινοτικό Συμβούλιο Τίμης.**

**Εκτέλεση Προϋπολογισμού.** Για το 2004 διαπιστώθηκαν συνολικές υπερβάσεις ύψους £42.185, για τις οποίες δεν υπάρχει σχετική έγκριση του Συμβουλίου, ενώ υπερβάσεις πέραν του 20% του Προϋπολογισμού ύψους £35.396 δεν έτυχαν της εκ των προτέρων έγκρισης του Επάρχου, σύμφωνα με τις σχετικές πρόνοιες του Νόμου. Εισηγήθηκα όπως το Συμβούλιο, κατά την ετοιμασία του Προϋπολογισμού, λαμβάνει υπόψη όλες τις δαπάνες που προτίθεται να πραγματοποιήσει κατά το υπό εξέταση έτος και στις περιπτώσεις όπου απαιτούνται πρόσθετες πιστώσεις να προβαίνει έγκαιρα σε υποβολή αναθεωρημένου Προϋπολογισμού.

**Ανανέωση Συλλογικής Σύμβασης 2003 – 2005.** Για την ανανέωση της πιο πάνω συλλογικής σύμβασης δεν ακολουθήθηκε η διαδικασία της εκ των προτέρων έγκρισης του προσχεδίου της σύμβασης από τα Υπουργεία Εσωτερικών και Οικονομικών, όπως καθορίζεται στην απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 52.362 ημερ. 6.10.2000.

**Μισθοδοσία Γραμματέα.** Με βάση τη συλλογική σύμβαση 2003 -2005 και σχετική απόφαση του Συμβουλίου, η Γραμματέας του τοποθετήθηκε από 1.3.2004 απευθείας στο αρχικό σημείο της κλίμακας Α8, ενώ μέχρι τότε ήταν στην 7<sup>η</sup> βαθμίδα της Α5. Εξέφρασα την άποψη ότι η τοποθέτηση έγινε αντικανονικά αφού έπρεπε να γίνει μετά την έγκριση της συλλογικής σύμβασης και σύμφωνα με τις πρόνοιες των Κανονισμών αναβάθμισης θέσεων της Δημόσιας Υπηρεσίας.

**(κθ) Κοινοτικό Συμβούλιο Χλώρακα.**

**Εκτέλεση Προϋπολογισμού.** Για το 2005 διαπιστώθηκαν συνολικές υπερβάσεις ύψους £149.384 (£449.342 για το 2004), για τις οποίες δεν υπάρχει σχετική έγκριση του Συμβουλίου, ενώ υπερβάσεις πέραν του 20% του Προϋπολογισμού ύψους £116.439 (£363.305 για το 2004) δεν έτυχαν της εκ των προτέρων έγκρισης του Επάρχου, σύμφωνα με τις σχετικές πρόνοιες του Νόμου. Εισηγήθηκα όπως το Συμβούλιο, κατά την ετοιμασία του Προϋπολογισμού, λαμβάνει υπόψη όλες τις δαπάνες που προτίθεται να πραγματοποιήσει κατά το υπό εξέταση έτος και στις περιπτώσεις όπου απαιτούνται πρόσθετες πιστώσεις να προβαίνει έγκαιρα σε υποβολή αναθεωρημένου Προϋπολογισμού.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι δόθηκαν οδηγίες στους λειτουργούς για τήρηση των πιο πάνω.

**Πρόσληψη εργατών.** Το Συμβούλιο προχώρησε στην πρόσληψη δύο έκτακτων τροχονόμων σε προσωρινή θέση για περίοδο 6 μηνών και στη συνέχεια εργοδότησε τα εν λόγω άτομα στη θέση εργατών γεγονός που δεν συνάδει με τις πρόνοιες του άρθρου 52 των περί Κοινοτήτων Νόμων.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου επιβεβαίωσε ότι δεν προκηρύχθηκαν οι δύο θέσεις αλλά θεωρεί την περίπτωση μάλλον μεμονωμένη.

**Υδατοπρομήθεια.**

**Απώλεια νερού:** Κατά την περίοδο Οκτωβρίου 2004 – Σεπτεμβρίου 2005 το Συμβούλιο αγόρασε 810.819 τόνους νερού ενώ πώλησε στους καταναλωτές ποσότητα 638.867 τόνων, με αποτέλεσμα να παρουσιαστεί μια απώλεια 171.952 (21,20%) τόνων η οποία οφείλεται είτε σε διαρροές είτε σε κλοπή νερού.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου το θέμα απασχολεί το Συμβούλιο το οποίο προχώρησε σε ετοιμασία μελέτης μέσω του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων, για αντικατάσταση του δικτύου υδατοπρομήθειας, που θα προωθηθεί ταυτόχρονα με την κατασκευή του αποχετευτικού συστήματος.

**(λ) Κοινοτικό Συμβούλιο Σωτήρας.**

**Εκτέλεση Προϋπολογισμού.** Σε διάφορα κονδύλια του Προϋπολογισμού σημειώθηκαν υπερβάσεις πέραν του 20%, χωρίς να έχει εξασφαλιστεί εκ των προτέρων έγκριση του Επάρχου, σύμφωνα με τις σχετικές πρόνοιες του Νόμου, το σύνολο των οποίων ανήλθε σε £151.036.

**Απώλεια νερού.** Το ποσοστό απώλειας νερού κατά το 2005 ήταν 35,38% (25,07% το 2004). Το Συμβούλιο θα πρέπει να λάβει μέτρα για περιορισμό της απώλειας στο ελάχιστο.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου μου ανέφερε ότι το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει επείγοντως από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων να τοποθετήσει κεντρικούς υδρομετρητές στην αρχή κάθε δρόμου, έτσι ώστε να εντοπίζονται έγκαιρα οι απώλειες και να επιδιορθώνονται άμεσα οι βλάβες.

**Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου.** Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου παρουσιάζει ελλείψεις και αδυναμίες. Διαπιστώθηκαν λάθη και παραλείψεις όσον αφορά στην τήρηση των διαφόρων βιβλίων, μητρώων και άλλων λογιστικών στοιχείων του Συμβουλίου, π.χ. λανθασμένες εγγραφές στο Βιβλίο Ταμείου, μη ετοιμασία συμφιλιωτικών καταστάσεων, μη τήρηση των αναγκών των μητρώων, αδυναμίες στη συμπλήρωση των ενταλμάτων πληρωμής. Εισηγήθηκα όπως ληφθούν μέτρα για βελτίωση της κατάστασης.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου μου ανέφερε ότι γίνεται προσπάθεια για διόρθωση της κατάστασης και ότι το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει τη βοήθεια ειδικών για να μελετήσουν τις δραστηριότητες του Συμβουλίου και να υποβάλουν προτάσεις για τη διόρθωση οποιωνδήποτε λαθών και παραλείψεων.

**(λα) Κοινοτικό Συμβούλιο Φρενάρους.**

**Απώλεια νερού.** Το ποσοστό απώλειας νερού κατά το 2005 ήταν 46% (43% το 2004). Εισηγήθηκαν την λήψη άμεσων μέτρων για περιορισμό της απώλειας στο ελάχιστο.

**5.33 ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ**

Η Κεντρική Υπηρεσία λειτουργεί υπό την ευθύνη, εποπτεία και συντονισμό του Επάρχου. Σε κάθε Επαρχία λειτουργεί Κεντρική Υπηρεσία Κοινοτικών Συμβουλίων, σκοπός της οποίας είναι η παροχή υπηρεσιών στα Συμβούλια. Η λειτουργία της Υπηρεσίας από το 2002 ρυθμίζεται με Κανονισμούς και οι δαπάνες λειτουργίας της επιχορηγούνται από το Κράτος κατά ποσοστό που δεν υπερβαίνει το 50%. Η Κεντρική Υπηρεσία κάθε Επαρχίας οφείλει να τηρεί λογαριασμούς και στο τέλος του χρόνου να τους υποβάλλει για έλεγχο στην Υπηρεσία μου.

Από τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων των Κοινοτικών Συμβουλίων παρατηρούνται λάθη και αδυναμίες στην οικονομική διαχείρισή τους. Η Κεντρική Υπηρεσία θα πρέπει να ασκεί πιο ουσιαστικό έλεγχο για βελτίωση στον τομέα αυτό. Εισηγήθηκαν την ενίσχυση των Κεντρικών Υπηρεσιών των Κοινοτικών Συμβουλίων με προσωπικό κατάλληλα καταρτισμένο, για παροχή συμβουλευτικών και καθοδηγητικών υπηρεσιών στα Κοινοτικά Συμβούλια, πάνω σε θέματα που αφορούν σε όλες τις δραστηριότητές τους όπως, καταρτισμός και εκτέλεση προϋπολογισμών, επιβολή και είσπραξη φορολογιών, ετοιμασία ετήσιων εκθέσεων, μισθοδοσία προσωπικού, συνταξιοδοτικά ωφελήματα, διαδικασίες προσφορών και άλλα. Παρατηρήθηκε επίσης ότι η εποπτεία που ασκείται από την Κεντρική Υπηρεσία μέσω του ελέγχου των πρακτικών των Συμβουλίων δεν είναι αποτελεσματική. Η σχετική νομοθεσία δεν προβλέπει μέτρα στις περιπτώσεις που λαμβάνονται αποφάσεις ή γίνονται πράξεις που δεν είναι νομότυπες και εισηγήθηκαν την εισαγωγή σχετικών νομοθετικών ρυθμίσεων προς αντιμετώπιση της αδυναμίας αυτής.

**(α) Κεντρική Υπηρεσία Κοινοτικών Συμβουλίων Λευκωσίας.**

**Ετήσιος Προϋπολογισμός.** Για την περίοδο 2002-2004 δεν ετοιμάστηκαν ετήσιοι Προϋπολογισμοί, σε αντίθεση με την πρόνοια του άρθρου 73 των σχετικών Κανονισμών.

**Οικονομική κατάσταση.** Το αποθεματικό του Ταμείου της Υπηρεσίας ανερχόταν στις 31.12.2005 σε £51.091.

**Οφειλές Κοινοτικών Συμβουλίων για κοινές υπηρεσίες.** Το ποσό της οφειλής των Κοινοτικών Συμβουλίων στο Ταμείο της Κεντρικής Υπηρεσίας για το 2005, έχει αποκοπεί από την κρατική χορηγία προς τα Κοινοτικά Συμβούλια και εμβάσθηκε στην Κεντρική Υπηρεσία το Νοέμβριο 2005.

**Καταστάσεις εισπράξεων και πληρωμών.** Δεν υποβλήθηκαν λογαριασμοί για τα έτη 1988 – 1993, με το δικαιολογητικό ότι έχουν καταστραφεί τα στοιχεία που σχετίζονται με την οικονομική διαχείριση της Υπηρεσίας. Για το λόγο αυτό, η εξέταση των καταστάσεων εισπράξεων και πληρωμών που υποβλήθηκαν για τα έτη 1994 – 2003 έγινε με την προϋπόθεση ότι τα υπόλοιπα των διάφορων Ταμείων την 1.1.1994 ήταν ορθά.

**(β) Κεντρική Υπηρεσία Κοινοτικών Συμβουλίων Λεμεσού.**

**Εσωτερικός έλεγχος.** Παρατηρήθηκε ότι δεν εφαρμόζεται ικανοποιητικό σύστημα εσωτερικού ελέγχου με αποτέλεσμα να παρατηρούνται λάθη και παραλείψεις στα βιβλία και έγγραφα της Υπηρεσίας (π.χ. λάθη σε μισθούς και συντάξεις, πληρωμές χωρίς να ετοιμαστεί ένταλμα πληρωμής, εντάλματα πληρωμής και τιμολόγια δεν φέρουν σφραγίδα «πληρώθηκε», κ.λπ).

Όπως μου ανέφερε η Έπαρχος, οι αδυναμίες που παρουσιάζονται στην τήρηση των λογαριασμών, οφείλονται στο γεγονός ότι η Υπηρεσία δεν είναι στελεχωμένη με εξειδικευμένο προσωπικό. Γίνονται προσπάθειες για πρόσληψη προσωπικού με γνώσεις λογιστικής, οπότε αναμένεται ότι η κατάσταση θα βελτιωθεί.

**Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.** Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενη Έκθεσή μου, η λειτουργία του Ταμείου δεν ρυθμίζεται με Κανονισμούς. Τα ωφελήματα των υπαλλήλων που αφυπηρέτησαν υπολογίστηκαν με βάση τους αντίστοιχους Κανονισμούς του Κοινοτικού Συμβουλίου Πεδουλά, χωρίς όμως οι Κανονισμοί να έχουν υιοθετηθεί. Σημειώνεται ότι οι σχετικοί Κανονισμοί που ετοιμάστηκαν δεν έχουν ακόμη εγκριθεί.

Δεν έχει γίνει αναλογιστική μελέτη για να διαφανεί η οικονομική κατάσταση του Ταμείου και κατά πόσο αυτό μπορεί να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του.

Όπως μου ανέφερε η Έπαρχος έχουν ετοιμαστεί νέοι Κανονισμοί οι οποίοι εκκρεμούν για έγκριση στο Υπουργείο Εσωτερικών και ότι το θέμα της αναλογιστικής μελέτης θα προωθηθεί μετά τη θέσπιση των πιο πάνω Κανονισμών.





## ΜΕΡΟΣ 6 - ΗΜΙΚΡΑΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ

### 6.1 ΑΡΧΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

#### Μέρος Α

##### Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις της Αρχής για το 2006 παρουσίασαν πλεόνασμα £1.307.591, σε σύγκριση με £984.289 κατά το 2005.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα της Αρχής από λειτουργικές δραστηριότητες και από χρηματοδοτικά έσοδα ανήλθαν το 2006 σε £11.676.146, σε σύγκριση με £10.701.856 το 2005, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £974.290 ή ποσοστό 9,1%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εσόδων από το τέλος ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού (£819.288).

(γ) **Έξοδα.** Τα έξοδα της Αρχής κατά το 2006 ανήλθαν σε £10.368.555, σε σύγκριση με £9.717.567 το 2005, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση £650.988 ή ποσοστό 6,7%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση στις δαπάνες για προγράμματα ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού (£413.607) και στις αποδοχές προσωπικού (£212.866).

(δ) **Διοικητικά και λειτουργικά έξοδα.** Τα διοικητικά και λειτουργικά έξοδα της Αρχής για το 2006 ανήλθαν στα £3.484.592, σε σύγκριση με £3.253.493 για το 2005, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση £231.099 ή ποσοστό 7,1%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση στις αποδοχές προσωπικού.

Τα διοικητικά και λειτουργικά έξοδα αντιστοιχούν με το 29,8% των συνολικών εσόδων για το 2006, σε σύγκριση με 30,4% το 2005, και οι δαπάνες για προγράμματα ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού, οι οποίες ανήλθαν κατά το 2006 σε £6.875.315, αντιστοιχούν με το 58,9% των εσόδων, σε σύγκριση με £6.461.708 ή ποσοστό 60,4% για το 2005. Εξέφρασα τη γνώμη ότι το ποσοστό των διοικητικών και λειτουργικών εξόδων είναι ψηλό και εισηγήθηκα όπως καταβληθούν προσπάθειες για περαιτέρω μείωσή τους.

**Προσωπικό.** Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσε η Αρχή κατά τα έτη 2006 και 2005, μαζί με το ανάλογο κόστος:

	2006	2005
<b>Υπαλληλικό προσωπικό:</b>		
Μόνιμοι	78	81
Έκτακτοι	12	6
<b>Σύνολο</b>	<b>90</b>	<b>87</b>
<b>Εργατικό προσωπικό:</b>		
Τακτικοί	1	1
<b>Σύνολο</b>	<b>91</b>	<b>88</b>
<b>Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές:</b>		
Υπαλληλικό προσωπικό	2.666.071	2.453.205
Εργατικό προσωπικό	8.089	7.726
<b>Σύνολο</b>	<b>2.674.160</b>	<b>2.460.931</b>
<b>Μέσος όρος αποδοχών:</b>		
Υπαλληλικό προσωπικό	29.623	28.198
Εργατικό προσωπικό	8.089	7.726

Οι οργανικές θέσεις της Αρχής στις 31.12.2006 ήταν 91, από τις οποίες οι 13 ήταν κενές. Η Αρχή απασχολούσε επίσης, με αγορά υπηρεσιών, 6 άτομα για διάφορα καθήκοντα, με σύνολο δαπάνης £37.774.

**Ταμειακά διαθέσιμα.** Στις 31.12.2006 τα ταμειακά διαθέσιμα της Αρχής ανέρχονταν σε £14,1 εκ., σε σύγκριση με £13 εκ. το 2005. Το ποσό αυτό αποτελείται από μετρητά και καταθέσεις σε τράπεζες ύψους £11,8 εκ. και από επενδύσεις (Κρατικά Ονομαστικά Χρεώγραφα Αναπτύξεως) ύψους £2,3 εκ. Παρατηρείται μία συνεχής αύξηση των ταμειακών αποθεμάτων από χρόνο σε χρόνο, τα οποία από το 2001 μέχρι το 2006 αυξήθηκαν κατά £4,8 εκ. ή ποσοστό 52% και εισηγήθηκαν όπως μελετηθεί σοβαρά το ενδεχόμενο μείωσης του τέλους ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού που σήμερα ανέρχεται σε 0,5% επί των καταβλητέων ασφαλιστέων αποδοχών εκάστου εργοδοτουμένου.

Η Αρχή με πληροφόρησε ότι η διατήρηση ενός αποθεματικού ασφαλείας κρίνεται αναγκαία τόσο για αντιμετώπιση των υποχρεώσεων της Αρχής που απορρέουν από τις εγκρίσεις για προγράμματα που εφαρμόστηκαν σε προηγούμενες χρονικές περιόδους, όσο και για προώθηση προγραμμάτων για κάλυψη των εκάστοτε αναγκών που παρουσιάζονται. Ανέφερε επίσης ότι το ύψος των αποθεματικών αναμένεται να μειωθεί εντός της προγραμματικής περιόδου 2007-2013, ως αποτέλεσμα της εντατικοποίησης της δραστηριοποίησης της Αρχής και ότι, τελικά, εκτιμάται ότι θα σταθεροποιηθεί στο επίπεδο του επιθυμητού αποθεματικού ασφαλείας.

**Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού.** Οι δαπάνες για προγράμματα ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού, οι οποίες αναφέρονται αναλυτικά πιο κάτω, ανήλθαν σε £6.875.315, σε σύγκριση με £6.461.708 το 2005, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση £413.607 ή ποσοστό 6,4% και αποτελούσαν το 66,3% των συνολικών εξόδων.

	2006	2005
	£	£
Προγράμματα Αρχικής Κατάρτισης	901.743	849.699
Προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης	5.599.996	5.279.989
Πρότυπα Επαγγελματικών Προσόντων	3.232	-
Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών σε επιχειρήσεις για θέματα ανθρώπινου δυναμικού	261.410	247.570
Ενίσχυση της Υποδομής Κατάρτισης	80.699	78.648
Σχέδια Συγχρηματοδοτούμενα από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο	28.235	5.802
<b>Σύνολο</b>	<b>6.875.315</b>	<b>6.461.708</b>

**Έγκριση Προϋπολογισμού.** Ο Προϋπολογισμός της Αρχής για το 2006 υποβλήθηκε στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων στις 11.5.2005, εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 5.9.2005 και κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων, δυνάμει του άρθρου 3 των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφιση Προϋπολογισμών) Νόμων.

Ο Προϋπολογισμός ψηφίστηκε σε Νόμο που δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 30.12.2005 (Νόμος 64(II)/2005).

**Μονοεπιχειρησιακά Προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης στην Κύπρο και στο εξωτερικό - Μέγεθος επιχείρησης.** Όπως ανέφερα και στις Εκθέσεις μου για τα έτη 2004 και 2005, παρατηρήθηκε ότι στο στάδιο έγκρισης προγραμμάτων για εφαρμογή από επιχειρήσεις δεν γίνεται έλεγχος για διαπίστωση του μεγέθους της επιχείρησης, παρόλο ότι η ένταση της ενίσχυσης εξαρτάται από το μέγεθός της, ενώ στο στάδιο της καταβολής του χορηγήματος γίνεται διερεύνηση του μεγέθους της επιχείρησης, όπου κριθεί σκόπιμο.

Εξέφρασα την άποψη ότι η ευθύνη της απόδειξης του μεγέθους βαρύνει την κάθε επιχείρηση, ενώ η ευθύνη της εξακρίβωσης της ορθότητας των αποδεικτικών στοιχείων βαρύνει την Αρχή.

Εισηγήθηκα όπως, κατά την υποβολή της αίτησης για έγκριση προγράμματος, η Αρχή απαιτεί την προσκόμιση αποδεικτικών στοιχείων από τις επιχειρήσεις, για σκοπούς διαπίστωσης του μεγέθους της και όπως αυτό αποτελεί προϋπόθεση για έγκριση του προγράμματος.

Η Αρχή με πληροφόρησε ότι η διερεύνηση του μεγέθους όλων των επιχειρήσεων που υποβάλλουν αιτήσεις για έγκριση προγραμμάτων είναι ανέφικτη και ότι για το λόγο αυτό, σ' όλες τις αιτήσεις για έγκριση και καταβολή χορηγήματος τόσο για πολυεπιχειρησιακά, όσο και για μονοεπιχειρησιακά προγράμματα κατάρτισης, απαιτείται η συμπλήρωση ειδικής για το σκοπό αυτό δήλωσης, κατά πόσο η επιχείρηση είναι μεγάλη ή μικρομεσαία. Με πληροφόρησε επίσης ότι σε ορισμένες περιπτώσεις που κρίνεται σκόπιμη η διερεύνηση του μεγέθους της επιχείρησης, ζητείται η υποβολή στοιχείων για όλα τα κριτήρια που αφορούν στο μέγεθός της.

### **Προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης- Πολυεπιχειρησιακά – Συνήθη και Ζωτικής Σημασίας στην Κύπρο.**

#### **(α) Προγράμματα που αποσύρθηκαν ή ακυρώθηκαν/διακόπηκαν από τα ίδια τα Ιδρύματα.**

Για το α' εξάμηνο του 2006, από τα 904 Πολυεπιχειρησιακά Προγράμματα - Συνήθη και Ζωτικής Σημασίας στην Κύπρο, που εγκρίθηκαν από το Γενικό Διευθυντή, τα 381 ή ποσοστό 42% ακυρώθηκαν ή διακόπηκαν από τα ίδια τα Ιδρύματα, ενώ 20 προγράμματα αποσύρθηκαν πριν από την τελική τους έγκριση.

Για το β' εξάμηνο του 2006, από τα 1 002 εγκριθέντα προγράμματα, τα 381 ή ποσοστό 38% ακυρώθηκαν ή διακόπηκαν από τα Ιδρύματα, ενώ 38 προγράμματα αποσύρθηκαν πριν από την τελική τους έγκριση.

Με στόχο τον περιορισμό του διοικητικού κόστους της Αρχής για την καταχώριση, αξιολόγηση και έγκριση των διαφόρων προγραμμάτων, τα οποία τελικά ακυρώνονται, εισηγήθηκα όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο της καταβολής σχετικού τέλους κατά την υποβολή της αίτησης για έγκριση προγράμματος.

Η Αρχή με πληροφόρησε, μεταξύ άλλων, ότι η ακύρωση ή απόσυρση κάποιων προγραμμάτων θεωρείται φυσιολογική, εφόσον υπάρχουν παράγοντες που επηρεάζουν το βαθμό υλοποίησης των προγραμμάτων, όπως η ύπαρξη ικανοποιητικού ενδιαφέροντος από τις επιχειρήσεις, η προσφορά αριθμού προγραμμάτων για το ίδιο θέμα από διάφορα Ιδρύματα μέσα στο ίδιο εξάμηνο και γενικότερα η εκάστοτε επικρατούσα κατάσταση στην οικονομία και ειδικότερα στην αγορά εργασίας. Μου ανέφερε ωστόσο ότι θα μελετήσει διαδικασίες και προϋποθέσεις που θα διευκολύνουν την εφαρμογή προγραμμάτων, ενώ παράλληλα θα συμβάλουν και στον περιορισμό του διοικητικού κόστους.

#### **(β) Πολυεπιχειρησιακά Προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης στην Κύπρο – Ζωτικής Σημασίας.**

Όπως ανέφερα και στη Έκθεσή μου για το 2005, σε κάποιες περιπτώσεις, κατά την υποβολή του εντύπου «Αίτηση Εργοδότη και Εξουσιοδότηση για Καταβολή Χορηγήματος», ορισμένες επιχειρήσεις δήλωσαν πολύ ψηλότερο συνολικό κόστος προσωπικού από το πραγματικό, με σκοπό, προφανώς, την εξασφάλιση ψηλότερου χορηγήματος από την Αρχή.

Τα δίδακτρα, τα οποία δηλώνονται από τα Ιδρύματα κατά την υποβολή αίτησης για έγκριση ενός προγράμματος, είναι κατά πολύ ψηλότερα από τα πραγματικά δίδακτρα που χρεώνονται στη συνέχεια οι επιχειρήσεις για τους εργοδοτούμενούς τους που συμμετέχουν στο πρόγραμμα.

Με την τακτική αυτή, τα Ιδρύματα φαίνεται να αποσκοπούν στην εξασφάλιση του ανώτατου δυνατού χορηγήματος που καταβάλλεται από την Αρχή και στη συμμετοχή των επιχειρήσεων στο πρόγραμμά τους με το χαμηλότερο δυνατόν ή ακόμη μηδενικό κόστος.

Ενόψει των αδυναμιών και των προβλημάτων που παρατηρήθηκαν στα προγράμματα Ζωτικής Σημασίας, του ψηλού κόστους και της κατ' επανάληψη πραγματοποίησης τέτοιων προγραμμάτων, είχα εισηγηθεί όπως επανακαθοριστούν τα κριτήρια και προϋποθέσεις έγκρισης τέτοιων προγραμμάτων ή ακόμη να μελετηθεί το ενδεχόμενο επανεξέτασης της αναγκαιότητας του όλου

Σχεδίου, υπό το φως και της απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου ημερ. 7.11.2005, για εξέταση του ύψους των δαπανών που παρουσιάζουν οι διάφοροι Οργανισμοί που εφαρμόζουν τέτοια προγράμματα, το οποίο κρίθηκε, εκ πρώτης όψεως, από το Συμβούλιο ως αρκετά διογκωμένο. Σημειώνεται ότι το ποσό που καταβλήθηκε κατά το 2006 για 50 προγράμματα Ζωτικής Σημασίας ανήλθε στις £607.481, σε σύγκριση με £556.703 για 45 προγράμματα το 2005.

Όπως πληροφορήθηκα, το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 27.11.2006, μεταξύ άλλων μέτρων, τον επανακαθορισμό των ανωτάτων ποσών επιχορήγησης, καθώς και τροποποιήσεις στις προϋποθέσεις έγκρισης προγραμμάτων Ζωτικής Σημασίας και ζήτησε την ετοιμασία και υποβολή σε αυτό για έγκριση Οδηγού Πολιτικής και Διαδικασιών.

Η Αρχή με πληροφόρησε ότι το Διοικητικό Συμβούλιο, στη συνεδρία του ημερ. 12.2.2007, ενέκρινε νέο Οδηγό Πολιτικής και Διαδικασιών για το Σχέδιο, στον οποίο, μεταξύ άλλων, έγινε αναθεώρηση των ανώτατων ποσών επιχορήγησης, καθώς και καθορισμός αναλυτικών κριτηρίων αξιολόγησης αιτήσεων και εισαγωγή συγκριτικής βαθμολογίας, ώστε να επιτρέπεται συγκριτική αξιολόγηση των προτεινόμενων προγραμμάτων και να διασφαλίζεται, κατά το δυνατόν, η αντικειμενικότητα στην αξιολόγηση των αιτήσεων.

**Αιφνιδιαστικοί έλεγχοι εφαρμογής προγραμμάτων.** Κατά το έτος 2006 διενεργήθηκαν 157 αιφνιδιαστικές επισκέψεις από λειτουργούς της Αρχής, για έλεγχο της εφαρμογής ανάλογου αριθμού προγραμμάτων, που αντιστοιχεί σε ποσοστό 2,6% των εγκριθέντων προγραμμάτων, σε σύγκριση με 125 αιφνιδιαστικές επισκέψεις το 2005 ή ποσοστό 2% των εγκριθέντων προγραμμάτων.

Από τον έλεγχο παρατηρήθηκε ότι στο σύνολο των 157 ελέγχων, 24 προγράμματα ή ποσοστό 15% δεν εφαρμόζονταν.

Όπως ανέφερα και στις προηγούμενες Εκθέσεις μου, το χαμηλό ποσοστό ελέγχων, σε συνδυασμό με το ψηλό ποσοστό των προγραμμάτων που δεν εφαρμόζονται, αλλά και το γεγονός ότι δεν λαμβάνονται συνήθως αυστηρά μέτρα εναντίον των επιχειρήσεων που παραβαίνουν τους όρους έγκρισης των προγραμμάτων, δημιουργεί αυξημένες ανησυχίες για την πιθανότητα εξαπάτησης της Αρχής με ψευδείς δηλώσεις.

Η Αρχή με πληροφόρησε ότι προωθεί νέα διαδικασία σε ό,τι αφορά στη διεξαγωγή των ελέγχων, η οποία, μεταξύ άλλων, προνοεί για αύξηση του αριθμού τους, τυχαία δειγματοληψία και διεξαγωγή των ελέγχων από ανεξάρτητους συνεργάτες της Αρχής. Μου ανέφερε επίσης ότι για το σκοπό αυτό βρίσκεται σε εξέλιξη η ετοιμασία όρων διαγωνισμού για αγορά υπηρεσιών.

**Καταβολή ενισχύσεων για προγράμματα που οργανώνονται από Εργοδοτικές και Εργατικές Οργανώσεις.** Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, οι ενισχύσεις που καταβλήθηκαν στις Εργοδοτικές και Εργατικές Οργανώσεις, οι οποίες, βάσει νομοθεσίας, εκπροσωπούνται με μέλη τους στο Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής, ανέρχονται, για τα τελευταία 8 χρόνια, στο ποσό των £4.064.854.

Εξέφρασα την άποψη ότι, εφόσον η συμμετοχή των εκπροσώπων Εργοδοτικών και Εργατικών Οργανώσεων στο Διοικητικό Συμβούλιο προβλέπεται στον περί Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού Νόμο και κρίνεται από την Αρχή ότι είναι επιβεβλημένη, θα έπρεπε να προβληματίσει σοβαρά την Αρχή η δραστηριοποίηση των Οργανώσεων αυτών στους τομείς δραστηριοτήτων της Αρχής, οι οποίες λαμβάνουν μέρος στη λήψη αποφάσεων για την πολιτική χορηγιών και όρων και προϋποθέσεων λειτουργίας των Σχεδίων της Αρχής και οι οποίες, ενώ αποτελούν κατά μέσο όρο το 3,5% του συνόλου των Ιδρυμάτων Κατάρτισης, απορροφούν επιχορηγήσεις με ποσοστό 24% του συνόλου των επιχορηγήσεων σε Ιδρύματα.

Η Αρχή με πληροφόρησε ότι, σύμφωνα με γνωμάτευση της νομικού της συμβούλου, το γεγονός ότι οι Εργοδοτικές και Εργατικές Οργανώσεις εκπροσωπούνται στο Διοικητικό Συμβούλιο, δεν συνεπάγεται τον αποκλεισμό των εν λόγω Οργανώσεων από τη διοργάνωση προγραμμάτων

κατάρτισης με επιχορήγηση της Αρχής, οι εκπρόσωποί τους, όμως, δεν μπορούν να συμμετέχουν στη λήψη απόφασης για οποιοδήποτε δικό τους πρόγραμμα.

Με πληροφόρησε επίσης ότι, υπό το φως της πιο πάνω γνωμάτευσης, το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε όπως, για λόγους αρχής, όταν λόγω ύψους δαπάνης υποβάλλονται σ' αυτό για έγκριση προγράμματα Οργανώσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της κατάρτισης, οι οποίες εκπροσωπούνται στο Συμβούλιο, οι εκπρόσωποι των εν λόγω Οργανώσεων δεν θα συμμετέχουν στις εργασίες του Συμβουλίου για εξέταση των προγραμμάτων αυτών. Το πρόβλημα όμως, όπως έχω ήδη αναφέρει, δεν έγκειται στην έγκριση των προγραμμάτων, αλλά στον καθορισμό πολιτικής χορηγιών και στην έγκριση όρων και προϋποθέσεων λειτουργίας των Σχεδίων από το Συμβούλιο, στο οποίο συμμετέχουν και εκπρόσωποι των Οργανώσεων.

**Προγράμματα κατάρτισης ιδιωτικού Ιδρύματος.** Στις Εκθέσεις μου για τα προηγούμενα έτη ανέφερα ότι, από τον έλεγχο προγραμμάτων κατάρτισης συγκεκριμένου Ιδρύματος, στο οποίο καταβλήθηκαν για την περίοδο 1997–2002 χορηγήματα ύψους £337.204, η κατάρτιση ατόμων, όπως έγινε στο συγκεκριμένο Ίδρυμα, δεν φαίνεται να ικανοποίησε συγκεκριμένη ανάγκη της επιχείρησης, αφού, μετά τη λήξη του προγράμματος, οι πλείστοι από τους συμμετέχοντες δεν συνέχισαν να εργοδοτούνται από τον εργοδότη που επιχορηγήθηκε, αλλά ούτε και από άλλο εργοδότη του ίδιου κλάδου. Παρατήρησα ότι η καταβολή χορηγήματος από μέρους της Αρχής στη συγκεκριμένη περίπτωση αντίκειται στις πρόνοιες του άρθρου 21(2)(β) του Νόμου, σύμφωνα με τις οποίες η Αρχή δεν έχει δικαίωμα να καταβάλλει χορήγηση σε εργοδότη, χωρίς να ικανοποιούνται όλοι οι όροι και προϋποθέσεις που καθορίζονται.

Επισημίνα την ανάγκη επαναξιολόγησης των προγραμμάτων του συγκεκριμένου Ιδρύματος, στα πλαίσια της νομοθεσίας και των διαδικασιών της Αρχής και εισηγήθηκα όπως, με βάση το άρθρο 31(1) του Νόμου της Αρχής, διερευνηθεί κατά πόσο τα χορηγήματα καταβλήθηκαν ως συνέπεια παραβάσεων, παραλείψεων ή ψευδών δηλώσεων από μέρους οποιουδήποτε προσώπου.

Το όλο θέμα διερευνήθηκε από το ΤΑΕ Λευκωσίας και ο Γενικός Εισαγγελέας, στον οποίο στάλθηκε ο φάκελος της υπόθεσης για οδηγίες, αποφάσισε στις 15.3.2006 τη μη άσκηση ποινικής δίωξης, λόγω μη ικανοποιητικής μαρτυρίας. Όπως πληροφορήθηκα, το θέμα θα τύγχανε περαιτέρω εξέτασης, σύμφωνα με τους ισχύοντες Νόμους και Κανονισμούς και θα τίθετο ενώπιον του Διοικητικού Συμβουλίου της Αρχής για τελικές αποφάσεις.

Η Αρχή με πληροφόρησε ότι, ενόψει των αποτελεσμάτων της διερεύνησης του ΤΑΕ, του χρονικού διαστήματος που έχει μεσολαβήσει, του γεγονότος ότι το εν λόγω Ίδρυμα τελεί υπό εκκαθάριση, των αλλαγών που έγιναν στο «Σχέδιο Πολυεπιχειρησιακών Προγραμμάτων Συνεχιζόμενης Κατάρτισης - Συνήθη στην Κύπρο» και λαμβάνοντας υπόψη το χρόνο που αφιερώθηκε από πλευράς της Αρχής για διερευνήσεις στο πλαίσιο της υπόθεσης από το 2003, το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε όπως το όλο θέμα θεωρηθεί ότι έχει λήξει.

**Σχέδιο Συμβουλευτικών Υπηρεσιών για μικρομεσαίες επιχειρήσεις – Ενδεχόμενη κατάχρηση του Σχεδίου με υπερτιμολογήσεις μελετών.** Σύμφωνα με το Σχέδιο, η Αρχή επιχορηγεί μέχρι και το 50% του κόστους των συμβουλευτικών υπηρεσιών που παρέχονται από συμβούλους, με ανώτατο ποσό επιχορήγησης £4.500 για επιχειρήσεις που απασχολούν πέραν των 20 ατόμων. Από έλεγχο της Υπηρεσίας μου φαίνεται να γινόταν υπερτιμολόγηση των δικαιούχων Κοινοτικών Συμβουλίων και Δήμων από πλευράς των συμβούλων, με αποτέλεσμα το ποσό της χορηγίας που καταβαλλόταν στους δικαιούχους να υπερέβαινε σημαντικά το ποσό της χορηγίας που θα έπρεπε να καταβαλλόταν και να αποτελούσε το 100% του πραγματικού κόστους της μελέτης, αντί μέχρι και το 50% που προέβλεπε το Σχέδιο. Για τις συγκεκριμένες περιπτώσεις που διερευνήθηκαν και που αφορούν σε 3 Κοινοτικά Συμβούλια και ένα Δήμο που εξασφάλισαν υπηρεσίες από μια συγκεκριμένη εταιρεία, οι δικαιούχοι δεν επιβαρύνθηκαν με οποιοδήποτε ποσό.

Σε σχετική μου επιστολή προς την Αρχή επισημίνα ότι το ύψος των χρεώσεων της εταιρείας για εκπόνηση των μελετών στις πιο πάνω περιπτώσεις, φαίνεται να σχετίζεται άμεσα με το ύψος της

επιχορήγησης που θα δικαιούτο το κάθε Κοινοτικό Συμβούλιο/Δήμος και όχι με το πραγματικό κόστος, ότι η Αρχή φαίνεται να αδυνατεί να ελέγξει ή/και να εξακριβώσει την ορθότητα του κόστους των μελετών και ότι δεν φαίνεται να είναι σε θέση να εξακριβώνει κατά πόσο οι αιτήσεις που της υποβάλλονται για συμμετοχή στο πιο πάνω Σχέδιο είναι δικαιολογημένες.

Λόγω της σοβαρότητας των πιο πάνω, εισηγήθηκα τη διερεύνηση όλων των περιπτώσεων μελετών του υπό αναφορά συμβούλου, καθώς επίσης και όλων των άλλων συμβούλων, και τη λήψη των ενδεικνυόμενων μέτρων εναντίον των τυχόν παρανομούντων συμβούλων ή/και επιχειρήσεων που επιχορηγήθηκαν και το θέμα παραπέμφθηκε στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας για τη λήψη οποιωνδήποτε μέτρων ήθελε κρίνει ενδεδειγμένα.

Σημειώνεται ότι, μετά από παράκληση της Αρχής, η Υπηρεσία μου συνέλεξε στοιχεία από άλλους 3 Δήμους και 10 Κοινοτικά Συμβούλια, που συμμετείχαν στο πιο πάνω Σχέδιο κατά την περίοδο 31.8.1998-21.9.2004, σύμφωνα με τα οποία, στις περισσότερες περιπτώσεις, φαίνεται, εκ πρώτης όψεως, ότι γινόταν υπερτιμολόγηση από την πιο πάνω αναφερόμενη εταιρεία συμβούλων. Τα στοιχεία αυτά υποβλήθηκαν στις 26.2.2007 στην Αρχή και στο Γενικό Εισαγγελέα για περαιτέρω διερεύνηση.

Η Αρχή με πληροφόρησε ότι, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, ημερ. 27.11.2006, τερματίστηκε η λειτουργία του Σχεδίου από 31.12.2006. Με πληροφόρησε επίσης ότι προχώρησε στη λήψη μέτρων κατά παντός υπευθύνου και στην τροχοδρόμηση ενεργειών προς ανάκτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών και ότι, σε συνεννόηση με τη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας, οι υποθέσεις καταγγέλθηκαν στην Αστυνομία.

**Ίδρυση ειδικών Ταμείων από οργανωτές προγραμμάτων κατάρτισης για κάλυψη του μέρους του δικαιώματος συμμετοχής που πρέπει να καταβάλλεται από τις επιχειρήσεις για συμμετοχή εργοδοτούμενων τους σε προγράμματα κατάρτισης.** Σύμφωνα με τα πρακτικά της συνεδρίας του Διοικητικού Συμβουλίου της Αρχής, ημερ. 17.4.2006, ενόψει της λειτουργίας από την ΟΕΒ ειδικού Ταμείου για ενθάρρυνση της συμμετοχής στελεχών των επιχειρήσεων-μελών της στα προγράμματα κατάρτισης που διοργανώνει και τα οποία εμπίπτουν στο Σχέδιο των Πολυεπιχειρησιακών Προγραμμάτων Συνεχιζόμενης Κατάρτισης – Ζωτικής Σημασίας, το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε όπως αποδεχθεί τη διεύθετηση για κάλυψη του ποσού του δικαιώματος συμμετοχής που πρέπει να πληρώσουν οι επιχειρήσεις και το οποίο αποτελεί τη διαφορά μεταξύ της επιχορήγησης της Αρχής και του δικαιώματος συμμετοχής, από ειδικά Ταμεία Ιδρυμάτων/Οργανισμών, οι πόροι των οποίων προέρχονται από προκαταβολές ή συνδρομές των επιχειρήσεων-μελών των εν λόγω Ιδρυμάτων/Οργανισμών.

Ανέφερα στην Αρχή ότι η πιο πάνω απόφαση έχει ως αποτέλεσμα:

(α) Να καταβάλλεται μεγαλύτερη επιχορήγηση στο Ίδρυμα/Οργανισμό, αφού, για σκοπούς υπολογισμού του χορηγήματος, λαμβάνεται υπόψη ως επιλέξιμο κόστος ολόκληρο το ποσό του δικαιώματος συμμετοχής, στο οποίο συμπεριλαμβάνεται και ποσό το οποίο δεν καταβάλλεται από τις επιχειρήσεις.

(β) Να μη θεωρείται ως έκπτωση στο δικαίωμα συμμετοχής το ποσό που έπρεπε να πληρώσουν οι επιχειρήσεις για συμμετοχή των εργοδοτούμενων τους και το οποίο πληρώνουν οι οργανωτές των προγραμμάτων.

(γ) Να μην επιβαρύνεται η επιχείρηση με κανένα κόστος για τη συμμετοχή εργοδοτούμενων της σε προγράμματα που διοργανώνουν τα Ιδρύματα/Οργανισμοί.

Εξέφρασα επίσης την άποψη ότι το ποσό που καλύπτεται από τα Ειδικά Ταμεία των οργανωτών δεν μπορεί να θεωρείται δαπάνη του εργοδότη για τον πιο πάνω σκοπό και έθεσα το ερώτημα κατά πόσο η συζήτηση και η λήψη τέτοιας απόφασης, με παρόντες εκπροσώπους των

οργανώσεων στις οποίες λειτουργούν τα πιο πάνω Ταμεία και οι οποίες εκπροσωπούνται στο Διοικητικό Συμβούλιο, θα μπορούσε να θεωρηθεί δεοντολογικά ορθή.

Η Αρχή με πληροφόρησε ότι το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε τη συνέχιση της πρακτικής αυτής, αφού, σύμφωνα με τη θέση τόσο του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, όσο και της νομικού συμβούλου της Αρχής, δεν αντίκειται στη νομοθεσία.

Σε ό,τι αφορά στο θέμα της παρουσίας εκπροσώπων των Οργανώσεων, στις οποίες λειτουργούν τα πιο πάνω Ταμεία και οι οποίες εκπροσωπούνται στο Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής, κατά τη συζήτηση και λήψη της πιο πάνω απόφασης, η Αρχή με πληροφόρησε ότι η συζήτηση αφορούσε σε ευρύτερο θέμα πολιτικής και έγκρισης Σχεδίων και όχι έγκριση συγκεκριμένων προγραμμάτων των Οργανώσεων αυτών, θέση την οποία, όμως, δεν συμμερίζομαι.

**Υποβολή αποδεικτικών στοιχείων για καταβολή χορηγήματος, σε σχέση με Μονοεπιχειρησιακά προγράμματα κατάρτισης στην Κύπρο.** Στη συνεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου, ημερ. 3.4.2006, αποφασίστηκε όπως, για τα πιο πάνω προγράμματα, όταν ελλείπουν στοιχεία από το παρουσιολόγιο ή ακόμα και όταν δεν έχει υποβληθεί το παρουσιολόγιο μαζί με την αίτηση για καταβολή χορηγήματος, παραχωρείται προθεσμία ενός μηνός για την υποβολή νέου παρουσιολογίου, πλήρως συμπληρωμένου και υπογραμμένου από όλα τα μέρη, ανεξάρτητα από την τελευταία ημερομηνία υποβολής της αίτησης για καταβολή χορηγήματος.

Εξέφρασα τη γνώμη ότι, με την πιο πάνω απόφαση ανατρέπεται η γνωστοποιημένη σε όλους πολιτική της Αρχής, όσον αφορά στις προϋποθέσεις για καταβολή χορηγήματος, σύμφωνα με τις οποίες για να καταστεί δυνατή η καταβολή του χορηγήματος θα πρέπει να υποβάλλονται, μαζί με την αίτηση, σωστά συμπληρωμένα όλα τα έντυπα/δικαιολογητικά μέσα στα προκαθορισθέντα χρονικά πλαίσια.

Έχοντας υπόψη ότι το παρουσιολόγιο αποτελεί πολύ σημαντικό αποδεικτικό στοιχείο για την καταβολή του χορηγήματος, το οποίο πρέπει να συμπληρώνεται κατά το χρόνο εφαρμογής του προγράμματος και όχι εκ των υστέρων, εισηγήθηκα όπως επανεξεταστεί η πιο πάνω απόφαση, λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι η πολιτική της Αρχής, η οποία γνωστοποιείται σε όλες τις επιχειρήσεις και τα Ιδρύματα κατάρτισης, πρέπει να είναι ομοιόμορφη για όλα τα σχέδια που εφαρμόζει η Αρχή.

Η Αρχή με πληροφόρησε ότι οι παρατηρήσεις και εισηγήσεις μου έχουν ληφθεί σοβαρά υπόψη και ότι το θέμα θα επανεξεταστεί από το Διοικητικό Συμβούλιο στα πλαίσια της αναθεώρησης του Σχεδίου, ενόψει της λήξης του στις 30.6.2008.

## **6.2 ΑΡΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ**

### **Μέρος Α**

**Έλεγχος οικονομικών καταστάσεων.** Οι οικονομικές καταστάσεις της Αρχής για το 2006 έχουν ελεγχθεί από ιδιώτη ελεγκτή που διόρισε η Αρχή, ύστερα από έγκρισή μου, σύμφωνα με το άρθρο 3(1) των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Έλεγχος Λογαριασμών) Νόμων του 1983 έως 2007. Με βάση το ίδιο άρθρο, η Ελεγκτική Υπηρεσία έχει διενεργήσει επιπρόσθετο οικονομικό και διαχειριστικό έλεγχο.

### **Προϋπολογισμός.**

**(α) Έγκριση.** Ο Προϋπολογισμός της Αρχής για το 2006 υποβλήθηκε έγκαιρα στον Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού στις 29.8.2005 και, μετά από διαβουλεύσεις που έγιναν με το Υπουργείο Οικονομικών, εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 14.12.2005 και κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων δυνάμει του άρθρου 3 των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφιση Προϋπολογισμών) Νόμων στις 21.12.2005, ενώ, με βάση τις διατάξεις των πιο πάνω Νόμων, έπρεπε να είχε κατατεθεί στη Βουλή το αργότερο μέχρι τις 30.9.2005. Ο Προϋπολογισμός ψηφίστηκε

σε Νόμο που δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 3.3.2006 (αρ.14(II)/2006) και προνοούσε συνολικές δαπάνες ύψους £308,70 εκ. και έσοδα £274,94 εκ. Για τη διενέργεια δαπάνης κατά τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο του 2006, λήφθηκε σχετική εξουσιοδότηση από τη Βουλή των Αντιπροσώπων με απόφαση της στις 22.12.2005 και 26.1.2006, αντίστοιχα.

**(β) Τροποποιητικός Προϋπολογισμός.** Στις 18.5.2007 δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας ο Νόμος 35(II)/2007, ο οποίος τροποποιεί τον περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου Νόμο του 2006.

Νόμος 2007	Κεφ./ Άρθρο	Κονδύλι	Ποσά που ψηφίστηκαν με το βασικό Νόμο 2006	Ολικά ποσά που απαιτούνται για τη χρήση του έτους 2006
2.		Δαπάνες Λειτουργίας	£	£
<b>35(II)2007</b>	2-250	Καύσιμα	125.741.000	167.652.000

**(γ) Υπερβάσεις σε Κονδύλια του Προϋπολογισμού.**

- (i) **Υπέρβαση του άρθρου 200 – Οδοιπορικά.** Το συνολικό ποσό του Άρθρου 2-200 «Οδοιπορικά», που προϋπολογίστηκε για το έτος 2006 ήταν £1.296.100, ενώ το συνολικό ποσό που πληρώθηκε σύμφωνα με τους λογαριασμούς ήταν £1.485.949. Συγκεκριμένα, στο Κονδύλι 2-201 – «Οδοιπορικά και Μεταφορικά» υπήρχε εξοικονόμηση £10.668, ενώ στο 2-202 «Επιδόματα εκτός έδρας» υπέρβαση £200.517. Παρατηρήθηκε δηλαδή καθαρή υπέρβαση στο Άρθρο 2-200 ύψους £189.849 που δεν μπορεί να καλυφθεί από άλλα Άρθρα του ίδιου Κεφαλαίου (σύμφωνα με το Άρθρο 4(1) του Ν. 14(II)/2006), αλλά με μεταφορά πιστώσεων από το κονδύλι «Μη προβλεπόμενες δαπάνες και αποθεματικό» (Άρθρο 4(2) του Ν. 14(II)/2006).
- (ii) Στις 23.5.2007 ζητήθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής όπως παραχωρήσει έγκριση των πιο πάνω μεταφορών. Σύμφωνα με τον περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Νόμο του 2006 (Ν.14(II)/2006, Άρθρο 3) η έγκριση των πιο πάνω υπερβάσεων πρέπει μέσα σε τρεις μήνες να κατατεθεί από τον αρμόδιο Υπουργό στη Βουλή των Αντιπροσώπων.
- (iii) Σχετικά με την πιο πάνω υπέρβαση, εγέρθηκαν τα ακόλουθα ερωτήματα:
- Υπάρχει ικανοποιητική παρακολούθηση που να παρέχει ανά πάσα στιγμή πληροφορίες όσον αφορά στο ύψος των δαπανών ενός εκάστου κονδυλίου ξεχωριστά;
- Γιατί το μηχανογραφικό σύστημα “SAP” επιτρέπει τη διενέργεια πληρωμών ή δημιουργία οφειλών σε Κονδύλια, το συνολικό ποσό των οποίων έχει εξαντληθεί;
- Ζήτησα όπως εξηγηθούν οι λόγοι που οδήγησαν στην υπέρβαση του κονδυλίου 2-202 (οδοιπορικά – επιδόματα εκτός έδρας) ύψους £200.517.
- (iv) Σημειώθηκε ότι η κατάσταση της εκτέλεσης του Προϋπολογισμού ετοιμάστηκε και υποβλήθηκε στην Υπηρεσία μου για έλεγχο με μεγάλη καθυστέρηση και συγκεκριμένα στις 23.5.2007.

Ο Αντιπρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι:

**(α)** Στις 29.5.2007 το Διοικητικό Συμβούλιο ενέκρινε τη μεταφορά ποσού £189.849 από το Κονδύλι 5-602 (Μη προβλεπόμενες Δαπάνες και Αποθεματικό) για κάλυψη της υπέρβασης στο



άρθρο 1.200 (Οδοιπορικά). Στις 6.6.2007 η Αρχή ενημέρωσε σχετικά το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού για κατάθεση σχετικής έκθεσης στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

(β) Υπάρχουν προβλήματα στην παρακολούθηση του Κονδυλίου 2.202 (Οδοιπορικά-επιδόματα εκτός έδρας), λόγω του προβλήματος με τη μισθοδοσία όπως αναφέρεται σε σχετική παράγραφο της Έκθεσής μου, καθώς και λόγω εκκρεμοτήτων και ατελειών στο μηχανογραφικό σύστημα SAP.

(γ) Η καθυστέρηση στην ετοιμασία της έκθεσης Προϋπολογισμού οφείλεται στη μη προσαρμογή της μισθοδοσίας και την αδυναμία μεταφοράς έγκαιρα των δεδομένων της μισθοδοσίας στο αναβαθμισμένο από την 1.1.2006 σύστημα SAP.

**Μεταφορά αποθεματικών της ΑΗΚ ύψους £15 εκ. στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας.** Κατά το υπό εξέταση έτος ψηφίστηκε τροποποίηση του περί Ανάπτυξης Ηλεκτρισμού Νόμου ώστε να συμπεριληφθεί πρόνοια για εισφορά της Αρχής στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας (Ν. 116(Ι)/2006) ποσού που αποτελεί μέρος των πλεονασμάτων που είχε πραγματοποιήσει, μετά τη φορολογία, κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος και ποσού μέχρι 10% των συσσωρευμένων πλεονασμάτων, μετά τη φορολογία, κατά το τέλος του οικονομικού έτους που προηγείται του προηγούμενου οικονομικού έτους. Τα ποσά και ο χρόνος καταβολής τους καθορίζονται από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφαση του στις 26.10.2006 (αρ. αποφ. 64.548) ενέκρινε την καταβολή στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας μερίσματος ύψους £15 εκ., μέχρι το τέλος του 2006 για τα έτη 2004-2005.

Στις διαβουλεύσεις που ακολούθησαν μεταξύ των Υπουργών Οικονομικών και Εμπορίου Βιομηχανίας και Τουρισμού και της Αρχής υπήρξε διαφοροποίηση της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, τόσο ως προς τα έτη που αφορά στο μέρισμα, όσο και ως προς την ημερομηνία καταβολής του. Συμφωνήθηκε όπως μέρισμα £7,5 εκ. αφορά στο οικονομικό έτος 2005 και το υπόλοιπο αφορά στο έτος 2006 αντί στα έτη 2004 και 2005. Αυτό είναι αντίθετο με τις διατάξεις της νομοθεσίας όπως αναφέρθηκαν πιο πάνω. Επίσης, αντί το μέρισμα να καταβληθεί εντός του 2006, συμφωνήθηκε η καταβολή £7,5 εκ. μέχρι τις 15.12.2006 και £7,5 εκ. μέχρι τις 15.1.2007.

Στις διατάξεις του πιο πάνω τροποποιητικού Νόμου υπάρχουν ρητές αναφορές ότι η εκταμίευση οποιουδήποτε ποσού δεν πρέπει να επηρεάζει δυσμενώς τον καταναλωτή καθώς επίσης και ότι θα λαμβάνεται υπόψη η κατάσταση ρευστότητας και η δυνατότητα καταβολής του ποσού, η διασφάλιση των μελλοντικών επενδύσεων, οι συμβατικές υποχρεώσεις και άλλες δαπάνες καθώς και τα ποσά που οφείλει να καταβάλει η Αρχή για αναπλήρωση του ελλείμματος των Ταμείων Συντάξεων.

Σημειώνεται επίσης ότι στη συνεδρία του ημερ. 21.11.2006 το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε (αρ. απόφασης 11.236) ότι η Αρχή θα πρέπει να προχωρήσει με τη χαμηλότερη δυνατή αύξηση στην τιμή των διατιμήσεων (ύψους 6,1%), με στόχο αφενός τη διατήρηση της οικονομικής ευρωστίας της και αφετέρου της ανταγωνιστικότητάς της στη διαμορφούμενη αγορά ηλεκτρισμού. Το Διοικητικό Συμβούλιο προχώρησε στη λήψη της πιο πάνω απόφασης αφού πρώτα εξέτασε την παρούσα οικονομική κατάσταση της Αρχής καθώς και το σενάριο τα τέλη χρέωσης να παραμείνουν ως έχουν. Σε περίπτωση διατήρησης των υφιστάμενων χρεώσεων, υπολογίστηκε ότι μέχρι το 2011 τα δάνεια της Αρχής θα αυξηθούν από £175 εκ. που ήταν το 2006 σε £420 εκ., ενώ οι καταθέσεις θα μειωθούν από £50 εκ. σε περίπου £20 εκ..

Ζήτησα όπως πληροφορηθώ ως προς τις προϋποθέσεις που λήφθηκαν υπόψη στις διαβουλεύσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της Αρχής, με τους αρμόδιους Υπουργούς πριν τη λήψη της σχετικής απόφασης και κατά πόσο η πιο πάνω μεταφορά συνάδει με τις διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας, δηλαδή δεν επηρεάζει δυσμενώς τον καταναλωτή και ότι διασφαλίζονται οι μελλοντικές επενδύσεις και συμβατικές υποχρεώσεις της Αρχής.

Ο Αντιπρόεδρος της Αρχής με ενημέρωσε ότι με επιστολή του ημερ. 16.8.2006 υπέβαλε το Αναπτυξιακό Πρόγραμμα της Αρχής για τα έτη 2007-2009 στον Υπουργό Οικονομικών, όπου επισημάνθηκε ότι σύμφωνα με την κερδοφορία και οικονομική κατάστασή της, η Αρχή αδυνατεί να ανταποκριθεί στην καταβολή μέρους των πλεονασμάτων της στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας.

Ανέφερε επίσης ότι £1 εκ. (£1,4 εκ. πριν τη φορολογία) σταθερή ετήσια κατάθεση στο Πάγιο Ταμείο ισοδυναμεί με αύξηση στις διατιμήσεις περίπου 0,8%. Το γεγονός αυτό κοινοποιήθηκε σε επιστολή του Προέδρου της ΑΗΚ ημερ. 6.11.2006 προς τον Υπουργό Οικονομικών, όπου επισημάνθηκαν για ακόμη μια φορά τα οικονομικά προβλήματα που αντιμετωπίζει η Αρχή και η αδυναμία της να καταβάλει οποιοδήποτε ποσό. Ακολούθησε συνάντηση εκπροσώπων της Αρχής με τους Υπουργούς Οικονομικών και Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού στις 14.11.2006, μετά την οποία οι δύο Υπουργοί διαφοροποίησαν τη θέση τους, και τελικά επιβλήθηκε στην Αρχή μέρισμα ύψους £7,5 εκ. για το 2005 και £7,5 εκ. για το 2006.

**Συμπερίληψη του Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς στις οικονομικές καταστάσεις ως Τμήμα της Αρχής.** Κατά την ετοιμασία των λογαριασμών του 2006 ο Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς (ΔΣΜ) αντιμετωπίστηκε λογιστικά ως Τμήμα της Αρχής, ενώ κατά την ετοιμασία των λογαριασμών της ΑΗΚ για το 2005 αντιμετωπίστηκε λογιστικά ως ανεξάρτητη οντότητα.

#### **Οικονομική κατάσταση.**

**(α) Αποτελέσματα έτους.** Το καθαρό πλεόνασμα για το 2006, πριν από τη φορολογία, ήταν £32,12 εκ., σε σύγκριση με £33,21 εκ. το προηγούμενο έτος.

**(β) Έσοδα.** Τα έσοδα της Αρχής για το έτος 2006 ανήλθαν σε £316,11 εκ., σε σύγκριση με £267,71 εκ. το 2005, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση ύψους £48,4 εκ. ή 18%.

**(γ) Έξοδα.** Τα έξοδα της Αρχής ήταν £283,99 εκ., σε σύγκριση με £234,50 εκ. το 2005, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση ύψους £49,5 εκ. ή 21,11%.

**Προσωπικό - Μισθοί, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές.** Η Αρχή εργοδοτούσε 2273 πρόσωπα (2308 για το 2005), από τα οποία τα 2095 (2032 για το 2005) υπηρετούσαν σε μόνιμες θέσεις και 178 σε προσωρινές θέσεις. Οι δαπάνες για μισθούς, επιδόματα, υπερωρίες και εργοδοτικές εισφορές για το 2006 ανήλθαν σε £63,95 εκ., σε σύγκριση με £60,95 εκ. το 2005.

Με βάση τα πιο πάνω στοιχεία, ο ετήσιος μέσος όρος των δαπανών για το μόνιμο προσωπικό, χωρίς να ληφθεί υπόψη η ελλειμματική εισφορά στο Ταμείο Συντάξεων, ήταν £25.515, σε σύγκριση με £24.533 το 2005.

Λαμβάνοντας υπόψη την ελλειμματική εισφορά στο Ταμείο Συντάξεων για προηγούμενη υπηρεσία ύψους £10,5 εκ., το κόστος της Αρχής ανά υπάλληλο ανέρχεται στις £30.527 σε σχέση με £29.997 για το έτος 2005.

**(α) Αναβάθμιση του συστήματος SAP – Μισθοδοσία – Καθυστερήσεις.** Η μισθοδοσία μέχρι σήμερα ετοιμαζόταν με εξειδικευμένο λογισμικό και μέσω άλλου προγράμματος (interface) οι πληροφορίες μεταφέρονταν στο SAP (μέχρι και το 2005), όπου γίνονταν οι λογιστικές εγγραφές και η κατανομή των εξόδων μισθοδοσίας στα κέντρα κόστους.

Με την αναβάθμιση του συστήματος SAP το 2006, μη συμπεριλαμβανομένου όμως του μισθολογίου, αντίθετα με το αρχικό πλάνο υλοποίησης, οι πληροφορίες του παλαιού εξειδικευμένου συστήματος μισθοδοσίας δεν μπόρεσαν να μεταφερθούν στο αναβαθμισμένο SAP, μέχρι τον Απρίλιο του 2007.

Ως εκ τούτου υπήρξε σημαντική καθυστέρηση στην ετοιμασία και υποβολή των οικονομικών καταστάσεων της Αρχής για το 2006 τόσο προς την Υπηρεσία μου όσο και προς τους ιδιώτες ελεγκτές για έλεγχο.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 3(3) του περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Έλεγχος Λογαριασμών) Νόμων του 1983-2007, οι λογαριασμοί πρέπει να είναι έτοιμοι για έλεγχο μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου του έτους που έπεται του υπό εξέταση έτους, ενώ οι πρώτες πρόχειρες οικονομικές καταστάσεις μας δόθηκαν στις 26.4.2007.

**(β) Σχέδια Συντάξεων.**

- (i) Η ανάλυση των εισφορών της Αρχής στα Σχέδια Συντάξεων των υπαλλήλων κατά τα τελευταία δυο έτη ήταν:

	<b>2006</b>	<b>2005</b>
	<b>£000</b>	<b>£000</b>
Για τρέχουσα υπηρεσία	8.258	7.758
Για προηγούμενη υπηρεσία	10.499	11.103
	<b>18.757</b>	<b>18.861</b>

- (ii) **Ελλειμματική εισφορά στο Ταμείο Συντάξεων.** Κατά την 31.12.2002 έγινε αναλογιστική μελέτη από την οποία διαπιστώθηκε έλλειμμα ύψους £53.142.000. Από το έλλειμμα αυτό, ποσό £6.685.000 καλύφθηκε εντός του 2002 και έτσι το υπόλοιπο του κεφαλαίου που παρέμεινε στις 31.12.2002 ήταν £46.457.000. Το ποσό αυτό θα πληρωνόταν με 5 ετήσιες δόσεις ύψους £9.291.000 εκάστη, πλέον τόκους με έναρξη το 2003. Η αντίστοιχη δόση για το 2006 ήταν £10.499.000.

Η τελευταία αναλογιστική μελέτη για σκοπούς παρουσίασης στους λογαριασμούς έγινε με ημερομηνία αναφοράς την 31 Δεκεμβρίου 2006 και αποτελεί προσχέδιο εφόσον τα περιουσιακά στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν για σκοπούς της αναλογιστικής μελέτης λήφθηκαν από το προσχέδιο των οικονομικών καταστάσεων του Ταμείου Συντάξεων για το 2006. Η μελέτη, η οποία μέχρι τον Ιούλιο του 2007 δεν είχε εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο, κατέδειξε έλλειμμα £42,6 εκ.

Εισήγηση του αναλογιστή είναι όπως τα μέλη του Ταμείου συνεχίσουν να πληρώνουν το αυξημένο ποσοστό συνεισφοράς επί των συντάξιμων απολαβών τους (27%) και εισηγείται την αποπληρωμή του ελλείμματος στα επόμενα 5 χρόνια.

Κατά το υπό εξέταση έτος, παρατηρήθηκαν τέσσερις περιπτώσεις υπαλλήλων που εγκρίθηκαν για πρόωρη αφυπηρέτηση, ενώ τους είχε απομείνει μικρό χρονικό διάστημα μέχρι την αφυπηρέτησή τους (συνολική αποζημίωση £60.387).

Όπως είχε αναφερθεί και σε Εκθέσεις της Υπηρεσίας μου σε προηγούμενα χρόνια η έγκριση υπαλλήλων για πρόωρη αφυπηρέτηση στα πρόθυρα της κανονικής αφυπηρέτησης δεν έπρεπε να δίνεται επειδή στις περιπτώσεις αυτές, το κίνητρο και ο στόχος είναι προφανώς η λήψη επιπρόσθετου φιλοδωρήματος και όχι η εξυπηρέτηση των σκοπών του σχεδίου.

Ενόψει του γεγονότος ότι από την έναρξη του σχεδίου το 1996 μέχρι και το 2006 έχουν αφυπηρευτεί πρόωρα συνολικά 255 υπάλληλοι και το συνολικό επιπρόσθετο φιλοδώρημα που τους καταβλήθηκε ανέρχεται στα £4,7 εκ., ζήτησα όπως ενημερωθώ κατά πόσο έχει γίνει οποιαδήποτε μελέτη με στόχο την εξακρίβωση της επιτυχίας ή όχι του πιο πάνω σχεδίου.

Ο Αντιπρόεδρος μου ανέφερε ότι η Αρχή θεωρεί ως επιβεβλημένη την πρόωρη αφυπηρέτηση ορισμένων υπαλλήλων που δεν μπορούν να ανταποκριθούν ικανοποιητικά στα καθήκοντά τους. Όσον αφορά στις τέσσερις περιπτώσεις που αναφέρονται πιο πάνω, για την αφυπηρέτησή τους λήφθηκε υπόψη η αναμενόμενη έγκριση της επέκτασης του ορίου αφυπηρέτησης στο 63<sup>ο</sup> έτος.

- (γ) Ωφελήματα προσωπικού.** Τα ωφελήματα προσωπικού κατά τα τελευταία δύο έτη έχουν ως ακολούθως:

	2006	2005
	£	£
Ταμείο Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης	1.905.136	1.436.973
Ταμείο Ευημερίας	670.448	638.359
Ταμείο Βοηθείας	209.943	196.940
Σχέδιο Υποτροφιών	153.245	205.086
Επιδότηση Επιτοκίου Εκπαιδευτικών Δανείων	231.009	204.425
Επιχορήγηση Κυλικείων	158.327	157.524
Ομαδική Ασφάλεια Ζωής	*225.054	26.321
Ασφάλεια Προσωπικών Ατυχημάτων	100.122	96.634
	<b>3.653.284</b>	<b>2.962.262</b>

\* Ποσό £82.105 αφορά στο έτος 2005.

Πρόσθετα με τα πιο πάνω ωφελήματα, παραχωρούνται στους υπαλλήλους της Αρχής άτοκα δάνεια για αγορά αυτοκινήτου τα οποία για το έτος 2006 ανήλθαν στο ποσό των £401.927.

**(δ) Εργατικά ατυχήματα.** Κατά τη διάρκεια του 2006 σημειώθηκαν 17 εργατικά ατυχήματα και καθόλου οδικά (σε ώρες εργασίας) σε σύγκριση με 26 και 3 αντίστοιχα για το 2005. Η απώλεια σε εργατοήμερες ανερχόταν συνολικά σε 868 το 2006 και 1551 το 2005.

**(ε) Υπερωρίες.** Κατά τη διάρκεια του έτους πληρώθηκε υπερωριακή αποζημίωση στο προσωπικό της Αρχής, συνολικού ύψους £2.240.858, σε σύγκριση με £1.860.272 το 2005 και £1.815.477 το 2004.

Σημειώνεται ότι ποσό ύψους £204.473 καταβλήθηκε σε 93 λειτουργούς της Αρχής που κατέχουν μισθολογική κλίμακα Α13 και άνω.

**Διόρθωση μισθών υπαλλήλων που προέκυψε από την εφαρμογή της Αναδιοργάνωσης.** Κατά την διάρκεια των διαπραγματεύσεων για ανανέωση της Συλλογικής Σύμβασης για την περίοδο 1.1.2001 – 31.12.2003 επήλθε συμφωνία μεταξύ της Αρχής και των Συντεχνιών και σε θέματα που δεν αφορούσαν τη Συλλογική Σύμβαση. Ένα από αυτά προνοούσε ότι το υφιστάμενο επιστημονικό προσωπικό που θα παρέμενε στις κλίμακες εισδοχής Α9/Α11-Α12+2 και Α8-Α10/Α11-Α12+2 μετά από 11 και 14 χρόνια υπηρεσίας αντίστοιχα θα «προάγεται» σε προσωπική βάση στη κλίμακα Α13. Με την εφαρμογή της συμφωνίας αυτής, 5 υπάλληλοι που ήδη προήχθησαν σε ψηλότερη θέση βρέθηκαν μισθολογικά ψηλότερα από υπαλλήλους που είχαν προαχθεί στη ψηλότερη θέση πριν από αυτούς με απόφαση της Αρχής και δεν είχαν επωφεληθεί της συμφωνίας για μισθολογική «προαγωγή» στην Α13 σε προσωπική βάση.

Στη συνεδρία του ημερ. 8.8.2006 το Συμβούλιο αποφάσισε μεταξύ άλλων:

- Τη μισθολογική αναπροσαρμογή των ενδιαφερομένων με βάση τις πρόνοιες των Κανονισμών της Δημόσιας Υπηρεσίας, καθώς και
- να μην απαιτήσει επιστροφή των ποσών που κατέβαλε η Αρχή λόγω λάθους στους επηρεαζόμενους υπαλλήλους κατόπτι γνωμάτευσης των Νομικών της Συμβούλων.

Στη συνέχεια όμως, στη συνεδρία ημερ. 31.10.2006 το Συμβούλιο αποφάσισε την άμεση αναστολή της εφαρμογής της απόφασης του ημερ. 8.8.2006 και όπως από κοινού με τη Συντεχνία ζητήσουν τη δεσμευτική μεσολάβηση της Μεσολαβητικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ενέργεια η οποία μέχρι σήμερα δεν έχει γίνει, και άρα η συγκεκριμένη πρόνοια συνεχίζει να είναι σε ισχύ.

Σημειώνεται ότι το επιπρόσθετο οικονομικό κόστος που προκύπτει δεν έχει υπολογιστεί.

Σε απάντησή του ο Αντιπρόεδρος με πληροφόρησε ότι η Διεύθυνση είχε αλληπάλληλες συναντήσεις με τη συνδικαλιστική πλευρά για το πιο πάνω θέμα, όμως δεν κατέστη δυνατόν να επιτευχθεί συμφωνία για να παραπεμφθεί από κοινού στη Μεσολαβητική Υπηρεσία του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Ανέφερε επίσης ότι η Αρχή σύντομα θα αποφασίσει κατά πόσο θα ζητήσει η ίδια τη μεσολάβηση της Μεσολαβητικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

**Μελέτη «Εκτίμηση των πραγματικών αναγκών της ΑΗΚ σε ανθρώπινο δυναμικό».** Μετά από εισηγήσεις διευθυντών της Αρχής για τη δημιουργία 240 νέων θέσεων για την κάλυψη τρεχουσών αναγκών, η Αρχή ανάθεσε στις 12.1.2006 σε συγκεκριμένη εταιρεία την ετοιμασία μελέτης για την εκτίμηση των πραγματικών αναγκών της Αρχής σε ανθρώπινο δυναμικό, αλλά και για καλύτερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού της.

**(α) Γενικά Θέματα.**

- (i) **Ανάθεση της μελέτης χωρίς διαγωνισμό.** Η ανάθεση της μελέτης στην πιο πάνω εταιρεία έγινε χωρίς την προκήρυξη Διαγωνισμού. Επιπρόσθετα, την έκθεση αξιολόγησης της προσφοράς ετοίμασε η ίδια η ομάδα εργασίας που εισηγήθηκε και την πιο πάνω εταιρεία για την εκπόνηση της μελέτης. Εξέφρασα την άποψη ότι η έκθεση αξιολόγησης έπρεπε να είχε ετοιμαστεί από άλλους λειτουργούς για να θεωρείται πιο αντικειμενική και δίκαια.
- (ii) **Υποβολή στους Συμβούλους μη αξιόπιστων στοιχείων.** Ενώ το συνολικό κόστος της μελέτης αναμενόταν να ανέλθει περίπου σε €110.000, τελικά η εταιρεία ζήτησε αύξηση του ποσού του συμβολαίου, με αποτέλεσμα το κόστος να ανέλθει περίπου σε €133.000, λόγω του ότι σημαντικό μέρος των στοιχείων που της διατέθηκε είχε σημαντικό πρόβλημα αξιοπιστίας και συνέπειας με αποτέλεσμα την επιμήκυνση του έργου και την επανάληψη σημαντικού μέρους των εργασιών. Οποιαδήποτε στοιχεία δίνονται σε συμβούλους για διενέργεια οποιασδήποτε μελέτης, πρέπει πρωτίστως να είναι αξιόπιστα και ελεγμένα με σκοπό αφενός την εξοικονόμηση χρόνου και χρήματος και αφετέρου την εξαγωγή ορθών συμπερασμάτων.

**(β) Συμπεράσματα της μελέτης.** Τα συμπεράσματα της μελέτης παρουσιάστηκαν ενώπιον του Διοικητικού Συμβουλίου της Αρχής στις 6.12.2006. Μερικά από τα πιο σημαντικά ευρήματα έχουν ως ακολούθως:

- Ο Οργανισμός δεν αξιοποιεί πλήρως τις δυνατότητες του ανθρώπινου δυναμικού αφού εργασίες επαναλαμβάνονται χωρίς σημαντική προστιθέμενη αξία, εκτελούνται χωρίς την απαραίτητη υποστήριξη από πληροφοριακά συστήματα.
- Αδυναμία αξιοποίησης των σύγχρονων συστημάτων διοίκησης και απουσία Συστήματος Παρακίνησης του Προσωπικού.
- Ελλιπής προγραμματισμός, παρακολούθηση και έλεγχος του τρόπου αξιοποίησης των ανθρωπίνων πόρων.
- Τεράστιες καθυστερήσεις που παρουσιάζει στην εισαγωγή κατάλληλης νέας τεχνολογίας.
- Έλλειψη ισχυρού κεντρικού συντονισμού και παρακολούθησης.
- Αναξιοποίητες δυνατότητες για την εκπαίδευση του προσωπικού.
- Αδυναμία ορθής αξιοποίησης της ανάθεσης υπηρεσιών σε τρίτους, 'outsourcing'.

Το Διοικητικό Συμβούλιο με την παρουσίαση των αποτελεσμάτων της μελέτης ανέθεσε στη Διεύθυνση, την υποβολή εισηγήσεων για τη στρατηγική υλοποίησης των σχετικών διαπιστώσεων

και συμπερασμάτων. Στις 13.2.2007 αποφάσισε την ανάθεση υλοποίησης 10 σημαντικών έργων που προέκυψαν από τη μελέτη, στη συγκεκριμένη εταιρεία, με συνολικό κόστος €168.000.

**Διαγραφή άχρηστων ή απηρχαιωμένων υλικών.** Το Συμβούλιο με απόφαση του στις 23.5.2006 (αρ. απόφ. 11.032) ενέκρινε τη διαγραφή άχρηστων ή απηρχαιωμένων υλικών από τα αποθέματα της Μονάδας Δικτύων συνολικού ύψους £687.089. Τα συγκεκριμένα αποθέματα συσσωρεύτηκαν κατά τη διάρκεια πολλών ετών, αφού είναι η πρώτη φορά που έγινε καταγραφή όλων αυτών των υλικών σε όλες τις αποθήκες. Όπως αναφέρεται και σε σχετική μελέτη που ολοκληρώθηκε τον Ιούλιο του 2004, ένα σημαντικό μέρος αυτών των υλικών προέκυψε λόγω αλλαγής στη τεχνολογία. Εξέφρασα την άποψη ότι αν έγκαιρα λαμβάνονταν μέτρα ώστε να εξαντλούνταν πρώτα τα υπάρχοντα αποθέματα και μετά τα υλικά νέας τεχνολογίας ή αν γίνονταν έγκαιρα προσπάθειες πώλησής τους, ένα σημαντικό μέρος των αποθεμάτων αυτών δεν θα κατέληγε να είναι άχρηστο και να διαγραφεί. Εισηγήθηκα όπως ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα ώστε να αποφεύγονται παρόμοιες περιπτώσεις στο μέλλον με σκοπό την καλύτερη διαχείριση των υλικών της Αρχής.

Σε απάντησή του ο Αντιπρόεδρος μου ανέφερε ότι συμφωνεί με την άποψή μου ότι πρέπει να εξαντλούνται πρώτα τα υπάρχοντα αποθέματα και μετά τα υλικά νέας τεχνολογίας, διαδικασία για την οποία έχουν δοθεί κατά καιρούς οδηγίες, αλλά μικρό απόθεμα θα πρέπει αναγκαστικά να κρατείται για σκοπούς συντήρησης υφιστάμενου εγκαταστημένου εξοπλισμού παλαιάς τεχνολογίας.

**Στρατηγικοί συνεργάτες της Αρχής.** Μετά τη σύναψη συμφωνίας με δύο στρατηγικούς συνεργάτες, για την εκμετάλλευση του Δικτύου Οπτικών Ινών και άλλης Υποδομής της Αρχής για τηλεπικοινωνιακούς σκοπούς, εντοπίστηκαν από την Υπηρεσία μου σοβαρές αδυναμίες στις συμφωνίες που υπογράφηκαν, για τις οποίες εκτενής αναφορά έγινε στην Έκθεσή μου για το 2005. Παρόλο που η Αρχή στην απαντητική της επιστολή συμφώνησε με τις διαπιστώσεις της Υπηρεσίας μου και ανέφερε ότι θα ενεργήσει ανάλογα εντούτοις, κατά τον έλεγχο του 2006 διαπιστώθηκε ότι αρκετά από τα προβλήματα παραμένουν και επιπρόσθετα κάποια νέα έχουν παρουσιαστεί για τα οποία γίνεται αναφορά πιο κάτω.

**(α) Στρατηγικός Συνεργάτης «Α».** Λόγω της μη συμμόρφωσης της συγκεκριμένης εταιρείας με τις συμβατικές της υποχρεώσεις, η Αρχή τον Οκτώβριο 2005 τερμάτισε τη συνεργασία της με την εταιρεία. Δόθηκε εξάμηνη διορία που έληξε στις 11.4.2006 για αφαίρεση όλου του εξοπλισμού και όλων των κατασκευών της εταιρείας από τις εγκαταστάσεις της Αρχής, πράγμα που η εταιρεία δεν έπραξε. Η Αρχή την 1.6.2006 προχώρησε σε διακοπή της παροχής ηλεκτρικής ενέργειας στο τηλεφωνικό δίκτυο της εταιρείας. Υπό τον όρο της τακτοποίησης των οικονομικών υποχρεώσεων της εταιρείας η Αρχή ανέστειλε τη διαδικασία τερματισμού, παρά τη γνωμάτευση του Νομικού Συμβούλου, ότι τέτοια ενέργεια μπορεί να ερμηνευτεί ως αποδοχή αναβίωσης της συμφωνίας. Η Αρχή ως ένδειξη καλής θέλησης έδωσε κατ' εξακολούθηση παρατάσεις στην εταιρεία για να εκπληρώσει τους πιο κάτω όρους:

- (i) Υποβολή τραπεζικής επιταγής ύψους £402.814 για εξόφληση των ενοικίων μέχρι και τις 29.6.2006.
- (ii) Υποβολή αμετάκλητης και άνευ όρων γραπτής δέσμευσης για εξόφληση των οφειλόμενων λογαριασμών κατανάλωσης ηλεκτρικού ρεύματος.
- (iii) Κατάθεση τραπεζικής εγγύησης £150.000 με ισχύ 1 χρόνο και αυτόματη ανανέωση από χρόνο σε χρόνο για όλη την περίοδο ισχύος της συμφωνίας, και
- (iii) κατάθεση τραπεζικής εγγύησης £258.750 με ισχύ μέχρι τις 30.11.2006 με πρόνοια για ανανέωση μέχρι την τελική εκδίκαση της διαιτησίας που αφορά σε ενοίκια της περιόδου των πρώτων εννέα μηνών της συμφωνίας που αμφισβητήθηκαν από την εταιρεία.

Η εταιρεία όντως στις 10.8.2006 εκπλήρωσε τους πιο πάνω όρους και πληροφόρησε την Αρχή ότι συνεχίζει τις δραστηριότητές της με νέο ιδιοκτήτη και διεύθυνση.

Κατόπιν εισήγησης της Υπηρεσίας μου στην Έκθεσή μου για το 2005, η Αρχή προέβη σε μελέτη όσον αφορά στις τηλεπικοινωνίες στην Κύπρο και κατά πόσο η Αρχή μπορεί να επωφεληθεί από τη συμμετοχή της στις συγκεκριμένες εταιρείες. Μετά από προκαταρκτική μελέτη, οι Σύμβουλοι εισηγήθηκαν να διεξαχθεί επαναξιολόγηση σε ένα περίπου χρόνο, ώστε να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα ως προς την απόφαση της ΑΗΚ για αγορά του 40% του κεφαλαίου της εταιρείας. Με την αλλαγή ιδιοκτήτη στην εταιρεία η Αρχή θα έπρεπε, κατά την άποψή μου, να διαπραγματευτεί παράταση της περιόδου των 5 ετών, που λήγει τον Αύγουστο του 2008, ώστε να έχει στη διάθεση της περισσότερο χρόνο για αξιολόγηση της νέας πορείας της εταιρείας.

Σχετικά με την πιο πάνω συνεργασία ανέφερα τα ακόλουθα:

- Ο νέος ιδιοκτήτης δεν αξιολογήθηκε από την Αρχή καθότι δεν συμπεριλαμβάνεται σχετική πρόνοια στην συμφωνία.
- Μέχρι σήμερα, δεν τέθηκε ημερομηνία λήξης στη συμφωνία.
- Ενώ οι τραπεζικές εγγυήσεις έγιναν και ανανεώνονται, η 3η τροποποιητική συμφωνία ημερ. 11.8.2006, σχετικά με τις τραπεζικές εγγυήσεις που δόθηκαν, δεν έχει υπογραφεί από την εταιρεία.
- Η Αρχή έχει δικαίωμα, με βάση τη συμφωνία να εισπράττει το 50% επί του κέρδους των υπηρεσιών που πιθανόν να προσφέρονται σε αδειούχες εταιρείες τηλεπικοινωνίας. Η εταιρεία δήλωσε ότι δεν παρέχει τέτοιες υπηρεσίες για το 2006. Δεν ζητήθηκαν όμως ελεγμένοι λογαριασμοί ή οποιαδήποτε άλλα στοιχεία, για επιβεβαίωση του ισχυρισμού της εταιρείας, από μέρους της Αρχής.
- Ποσό £258.750 που αφορά σε ενοίκια για τους πρώτους 9 μήνες της συμφωνίας, παραπέμφθηκε σε διαιτησία. Ζήτησα να ενημερωθώ σε ποιο στάδιο βρίσκεται η διαιτησία.

Σύμφωνα με τον Αντιπρόεδρο της Αρχής, η επαναδιαπραγμάτευση της Συμφωνίας και ο καθορισμός ημερομηνίας λήξης πιθανόν να δημιουργούσε επιπρόσθετα νομικά προβλήματα με κίνδυνο υπαναχώρησης του νέου επενδυτή. Ανέφερε επίσης ότι η Αρχή δεν είχε δικαίωμα να αξιολογήσει το νέο ιδιοκτήτη, καθότι αυτό δεν περιλαμβάνεται στη Συμφωνία, προσθέτοντας ότι μέχρι σήμερα ο νέος ιδιοκτήτης συμμορφώνεται πλήρως με τις συμβατικές του υποχρεώσεις.

Όσον αφορά στη μη υποβολή ελεγμένων λογαριασμών για εξακρίβωση της ύπαρξης κερδών από υπηρεσίες που προσφέρονται σε άλλες εταιρείες τηλεπικοινωνίας, τούτο έγινε αποδεκτό από την ΑΗΚ αφού η εταιρεία λειτούργησε λιγότερο από τέσσερις μήνες το 2006. Αναφορικά με το ποσό που παραπέμφθηκε σε διαιτησία ο Αντιπρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι έγιναν ακροάσεις, δόθηκαν καταθέσεις και αναμένεται η έκδοση σχετικής απόφασης.

#### **(β) Στρατηγικός Συνεργάτης «Β».**

- (i) Οικονομικές εκκρεμότητες.** Το θέμα της καταβολής ποσού £201.250 (ενοίκια 11.7.2003 – 10.2.2004 τα οποία έπρεπε να καταβάλει η εταιρεία στην Αρχή) που παραπέμφθηκε σε διαιτησία, μέχρι το Μάιο του 2007 εκκρεμούσε.
- (ii) Συμπληρωματική συμφωνία αρ.3.** Η πιο πάνω συμφωνία υπογράφηκε μεταξύ της εταιρείας και της Αρχής στις 29.6.2006 και αφορούσε σε τραπεζικές εγγυήσεις προς όφελος της Αρχής για το ποσό των £300.000 μέχρι την τελική εκδίκαση της διαφοράς που παραπέμφθηκε σε διαιτησία και στη συνέχεια ποσού ύψους £150.000 για το υπόλοιπο της περιόδου ισχύος της συμφωνίας.

Τα σημεία που επισημάνθηκαν όσον αφορά στην πιο πάνω συμπληρωματική συμφωνία είναι:

- (α)** Θα μπορούσαν να διορθωθούν διάφορα κενά και αδυναμίες που εντοπίστηκαν στην αρχική συμφωνία, όπως π.χ. ορισμός ημερομηνίας λήξης της συμφωνίας με δικαίωμα

ανανέωσής της, υποχρέωση της εταιρείας να υποβάλλει στην Αρχή ελεγμένους λογαριασμούς κ.λπ.

**(β)** Ενώ το ετήσιο ενοίκιο των οπτικών κυκλωμάτων για το 2006 υπολογίστηκε περίπου στις £311.000 ετησίως με αυξητική τάση, η Αρχή συμβιβάστηκε στην παραχώρηση από την εταιρεία τραπεζικής εγγύησης ποσού £150.000 ετησίως.

**(γ)** Τα πρωτότυπα έγγραφα της συμφωνίας δεν έχουν επιστραφεί στην Αρχή μετά την υπογραφή τους.

Ο Αντιπρόεδρος ανέφερε ότι η διεκδίκηση οποιωνδήποτε επιπρόσθετων αλλαγών προς όφελος της ΑΗΚ θα έπρεπε να συνοδεύεται με εξίσου ουσιαστικές παραχωρήσεις προς την εταιρεία.

**(iii) Συμμετοχή ΑΗΚ στο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας.** Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής ενώπιον του οποίου παρουσιάστηκε σχετική μελέτη εσωτερικής ομάδας εργασίας και εξωτερικών συμβούλων, σε συνεδρία του στις 27.3.2007 αποφάσισε όπως απορριφθεί εξ ολοκλήρου η πρόταση της εταιρείας (δηλαδή η ΑΗΚ να μην συμμετάσχει στο μετοχικό της κεφάλαιο) και όπως η Επιτελική Μονάδα Επιχειρησιακής Ανάπτυξης θέσει ενώπιον των μελών μέχρι το Μάιο 2007 μελέτη για το σωστό τρόπο διεύθυνσης των δραστηριοτήτων της Αρχής ως Carrier's Carrier.

**(iv) Ελεγμένοι λογαριασμοί του στρατηγικού συνεργάτη «B».** Ενώ οι λογαριασμοί της εταιρείας έχουν υποβληθεί στην Αρχή εντούτοις, δεν δόθηκαν στην Υπηρεσία μου. Ως δικαιολογία αναφέρθηκε η υπογραφή στις 18.1.2007 επιστολής εμπιστευτικότητας (Non Disclosure Agreement – NDA). Τα πιο πάνω στοιχεία είναι απαραίτητα για τον έλεγχο συμμόρφωσης με βασικούς όρους της συμφωνίας, όπως του όρου 6.6. όπου η Αρχή έχει δικαίωμα 50% επί του κέρδους των υπηρεσιών που προσφέρεται σε αδειούχες εταιρείες τηλεπικοινωνιών και του όρου 5.0 (h) στον οποίο αναφέρεται ότι εάν η Αρχή αποφασίσει να μη συμμετάσχει στο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας θα είναι δικαιούχος σε ποσοστό 3% επί των καθαρών κερδών της εταιρείας.

Αναφέρεται πληροφοριακά ότι οι Νομικοί Σύμβουλοι της Αρχής, τροποποίησαν αρχικά τη συμφωνία εμπιστευτικότητας έτσι ώστε να μπορεί η Αρχή να δίνει στοιχεία σε κυβερνητικά τμήματα και άλλες αρχές, πράγμα που η εταιρεία δεν αποδέχθηκε.

Ο Αντιπρόεδρος μου ανέφερε ότι έχουν ζητήσει από την εταιρεία και αναμένουν να τους παραχωρηθούν τα απαραίτητα στοιχεία για να φανεί το κέρδος που δικαιούται η ΑΗΚ σύμφωνα με τους όρους της Συμφωνίας.

**(v) Χρεώσεις σύμφωνα με τη χρήση της τηλεπικοινωνιακής και άλλης υποδομής.** Σύμφωνα με έκθεση του Εσωτερικού Ελέγχου της Αρχής δεν υπάρχει ολοκληρωμένο συγκεντρωτικό σύστημα παρακολούθησης και λεπτομερούς καταγραφής της τηλεπικοινωνιακής και άλλης υποδομής που χρησιμοποιεί ο στρατηγικός συνεργάτης με βάση το οποίο θα γίνονται οι επιμέρους χρεώσεις για να διαφανεί αν έχει ξεπεραστεί η ελάχιστη χρέωση των £300.000.

Και για τους δύο πιο πάνω στρατηγικούς συνεργάτες η Αρχή δεν έχει κοστολογήσει τον εξοπλισμό, την τηλεφωνική και άλλη υποδομή την οποία χρησιμοποιούν ώστε να μπορεί να υπολογιστεί ποσοστό απόδοσης αυτής της επένδυσης, το οποίο θα ήταν ορθό να αξιολογείται χρονιαία.

Ο Αντιπρόεδρος μου ανέφερε ότι έχει ολοκληρωθεί και μηχανογραφηθεί σύστημα καταγραφής της τηλεπικοινωνιακής και άλλης υποδομής που χρησιμοποιεί η εταιρεία, καθώς επίσης και ότι το ετήσιο ενοίκιο έχει διαφοροποιηθεί αναλόγως, επειδή οι ετήσιες χρεώσεις της υπερέβησαν τις £300.000. Ανέφερε επίσης ότι έχουν δοθεί οδηγίες για υπολογισμό της απόδοσης της επένδυσης της ΑΗΚ στις τηλεπικοινωνίες.



**Χορηγίες.** Με βάση στοιχεία του Κλάδου Δημοσίων Σχέσεων της Αρχής οι διάφορες χορηγίες που δόθηκαν από την Αρχή τα 5 τελευταία χρόνια (2002 – 2006) ανέρχονται περίπου σε £691.000 και αφορούν κυρίως ενισχύσεις για τις τέχνες, συναυλίες και άλλες εκδηλώσεις πολιτικών κομμάτων, ή νεολογιστικών οργανώσεων τους, ενίσχυση Αθλητικών Σωματείων, χορηγίες σε Δήμους (κυρίως στο Δήμο Πάφου για το Paphos Aphrodite Festival), χορηγίες σε φιλανθρωπικά ιδρύματα κ.α.

**Ασφάλεια Αποθηκών.** Κατά το 2006, αλλά και εντός του 2007 παρατηρήθηκαν κλοπές υλικών και κυρίως χάλκινων καλωδίων, όχι μόνο από τις αποθήκες της Αρχής, αλλά και από υποσταθμούς.

Μετά από επισημάνσεις του Διευθυντή Περιφέρειας Λευκωσίας και με σκοπό την αναβάθμιση του συστήματος περιμετρικής ασφάλειας των Αποθηκών Λευκωσίας (στο Στρόβολο) και της Μονής, κατακυρώθηκε το Μάρτιο του 2007 σχετικός διαγωνισμός (αρ. 146/06) έναντι συνολικού ποσού £116.998. Με την ίδια σύμβαση ανατέθηκε παρόμοια εργασία και για τον Υ/Σ Εργατών, με προσαύξηση 5% επί του αρχικού ποσού.

Ζήτησα να πληροφορηθώ κατά πόσο γίνονται ενέργειες για αναβάθμιση των μέτρων ασφάλειας σε όλες τις αποθήκες, ενόψει του ότι κλοπές έχουν παρατηρηθεί και σε αποθήκες άλλων περιφερειών (π.χ. Πάφου, Πόλεως Χρυσοχούς κ.λπ.).

Σύμφωνα με τον Αντιπρόεδρο της Αρχής, με την κατακύρωση του διαγωνισμού αρ. 146/2006 αναμένεται να αναβαθμιστεί η περιμετρική ασφάλεια των Αποθηκών Λευκωσίας και Μονής και του Υποσταθμού Εργατών, ενώ δεν παρουσιάζεται ανάγκη αναβάθμισης των μέτρων ασφάλειας σε άλλες Αποθήκες.

**Μετατροπή/Βελτίωση των Ατμολεβήτων αρ. 1 & 2 του Η/Σ Βασιλικού με σκοπό τη βελτίωση του συστήματος καύσης και περιορισμό των εκπομπών αερίων ρύπων εντός των επιτρεπόμενων ορίων.** Οι ατμολέβητες αρ. 1 και 2 στον Η/Σ Βασιλικού μέχρι τον Αύγουστο του 2006 είχαν συμπληρώσει περίπου το 25% της ωφέλιμης ζωής τους. Οι ατμολέβητες εργάζονταν ικανοποιητικά ενώ σταδιακά παρατηρήθηκε αύξηση στις εκπομπές ρύπων πέραν των επιτρεπόμενων ορίων.

Τεχνοοικονομική μελέτη που ετοίμασε τον Ιούλιο του 2006 η Επιχειρησιακή Μονάδα Παραγωγής του Η/Σ Βασιλικού κατέδειξε μεταξύ άλλων:

(α) Εκπομπή ρύπων πέραν των επιτρεπόμενων ορίων με αποτέλεσμα η Αρχή να κινδυνεύει να χάσει την άδεια λειτουργίας από το Υπουργείο Εργασίας και να υποστεί κυρώσεις από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

(β) Σοβαρές επικαθίσεις σκληρών σωματιδίων στους σωλήνες υπέρθερμου ατμού με συνέπεια να μειώνεται η διαθεσιμότητα και αποδοτικότητα των ατμολεβήτων με σοβαρές οικονομικές επιπτώσεις, οι οποίες για την περίοδο 2008 – 2010, που αναμένεται η έλευση του φυσικού αερίου, να υπολογίζονται περίπου στα £10 εκ..

(γ) Διάβρωση στους κυλίνδρους καυστήρων και οξείδωση λόγω κακής καύσης, οι οποίοι μέχρι σήμερα έχουν ήδη αντικατασταθεί μια φορά.

Στη συνεδρία του Συμβουλίου ημερ. 31.10.2006, αποφασίστηκε η προκήρυξη διαγωνισμού για την εκτέλεση έργων μετατροπής του συστήματος καύσης με υπολογιζόμενο κόστος περίπου £4 εκ..

Επίσης, το Συμβούλιο με την απόφαση του αρ. 11.255 ημερ. 6.12.2006, ενέκρινε την κατακύρωση της προσφοράς αρ. 194/2006s (Συμβουλευτικές Υπηρεσίες για μετατροπές στο Σύστημα Καύσης στους Ατμολέβητες 1 και 2 στο Η/Σ Βασιλικού) στην κατασκευάστρια εταιρεία για το συνολικό ποσό των £328.189, αφού οποιεσδήποτε βελτιώσεις/μετατροπές θα επηρεάσουν τη λειτουργία του ατμολέβητα και πιθανόν άλλα μηχανικά μέρη.

Ζήτησα να πληροφορηθώ κατά πόσο:

(α) Η φθορά που παρουσιάστηκε στους ατμολέβητες θεωρείται φυσιολογική λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι αυτή έχει επέλθει περίπου στο ¼ της ωφέλιμης ζωής τους.

(β) Η αυξημένη εκπομπή ρύπων οφείλεται στην ποιότητα των καυσίμων που χρησιμοποιούνται και εάν ναι, τρόπους εξασφάλισης καλύτερης ποιότητας καυσίμων.

(γ) Η συντήρηση που διενεργείται στους ατμολέβητες είναι η ενδεδειγμένη.

(δ) Η ΑΗΚ έχει προβεί στη διεξαγωγή οποιασδήποτε σχετικής έρευνας, η οποία να καταδεικνύει τους λόγους για τους οποίους παρουσιάστηκαν τα πιο πάνω αναφερόμενα προβλήματα.

Ο Αντιπρόεδρος μου ανέφερε ότι τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν θεωρούνται ως φυσιολογική φθορά και ότι η συντήρηση που γίνεται είναι η ενδεδειγμένη. Αρκετά προβλήματα είναι συνδεδεμένα με την ποιότητα του μαζούτ, αλλά η αλλαγή των προδιαγραφών του θα επιφέρει πολύ σημαντική ετήσια επιβάρυνση στην τιμή αγοράς του. Για το λόγο αυτό η ΑΗΚ επέλεξε την εκτέλεση έργων μετατροπής του συστήματος καύσης, λύση που θεωρείται η πιο συμφέρουσα.

### **Προσφορές και συμβάσεις.**

(α) **Γενικά προβλήματα προσφορών.** Από το σχετικό έλεγχο διαπιστώθηκαν διάφορα προβλήματα που σχετίζονται με την προκήρυξη/αξιολόγηση/κατακύρωση ή/και ακύρωση των προσφορών, τις τεχνικές προδιαγραφές και τους όρους των προσφορών, τις σχετικές εγγυητικές και την περίοδο ισχύος των προσφορών.

(β) **Ευρύτητα συμμετοχής προσφοροδοτών.** Διαπιστώθηκαν αρκετές περιπτώσεις κατακύρωσης διαγωνισμών που προκηρύχθηκαν και στις οποίες δεν υπήρχε ευρύτητα συμμετοχής αφού ο αριθμός των προσφοροδοτών είτε ήταν περιορισμένος είτε υποβλήθηκε μόνο μια προσφορά. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αποτελούν οι πιο κάτω διαγωνισμοί:

- Διαγωνισμός αρ. 91/06 - Γαλβανισμένα Υλικά.
- Διαγωνισμός αρ. 76/2006 - Ασφαλειοδιακόπτες χαμηλής τάσης.
- Διαγωνισμός αρ. 43/2006 - Καλαθοφόρα οχήματα με τετρακίνηση.
- Διαγωνισμός αρ. 145/2006 - Ασφάλιση κατά παντός κινδύνου.
- Διαγωνισμός αρ. 112/2005 - Software packages for consolidation and distribution of Georeferenced Data (Εξασφάλιση Λογισμικών Πακέτων Περισυλλογής και Διανομής Γεωαναφερμένων Δεδομένων).

Από τον έλεγχο διαφάνηκε ότι πιθανόν οι προδιαγραφές που θέτονται στους διαγωνισμούς να είναι πολύ αυστηρές ή υπάρχουν προβλήματα στους όρους οι οποίοι αποτρέπουν αρκετούς προσφοροδότες από το να υποβάλουν προσφορά, με αποτέλεσμα να παρουσιάζεται περιορισμένο ενδιαφέρον. Εισηγήθηκα όπως η Αρχή προχωρήσει στη διερεύνηση των λόγων για τους οποίους δεν έχουν υποβληθεί περισσότερες προσφορές κατόπι μάλιστα συνάντησης με προσφοροδότες οι οποίοι ενδιαφέρθηκαν μεν για το διαγωνισμό και εξασφάλισαν τα σχετικά έγγραφα, αλλά τελικά δεν συμμετείχαν σε αυτόν.

Ο Αντιπρόεδρος της Αρχής μου ανέφερε ότι ενίοτε παρουσιάζεται περιορισμένο ενδιαφέρον συμμετοχής σε διαγωνισμούς, λόγω αυστηρών τεχνικών προδιαγραφών. Σε περίπτωση περιορισμένου ενδιαφέροντος, η Αρχή προβαίνει σε διερεύνηση και λήψη διορθωτικών μέτρων για αύξηση του ανταγωνισμού, χωρίς να υποβαθμίζεται η ποιότητα και αξιοπιστία του προσφερόμενου εξοπλισμού.

(γ) **Προσφερόμενη έκπτωση για κατακύρωση διαγωνισμών με περισσότερα από ένα είδος.** Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις όπου κατά την υποβολή προσφοράς σε διαγωνισμό, ο οποίος αφορούσε πέραν του ενός είδους ή κατηγορίας υλικών, δηλώθηκε από προσφοροδότη ότι σε

περίπτωση που θα του κατακυρωθούν όλες οι ομάδες των υλικών που αναφέρονταν στο διαγωνισμό, θα πρόσφερε επιπλέον έκπτωση στην τιμή της προσφοράς του.

Χαρακτηριστικά παραδείγματα αποτελούν οι πιο κάτω διαγωνισμοί:

- Διαγωνισμός αρ. 1/2006 - Διακόπτες βρόχου 22 kV, με μόνωση SF6.
- Διαγωνισμός αρ. 66/2006 - Προμήθεια Πολυμερικών Μονωτήρων.
- Διαγωνισμός αρ. 120/2006 – Μεταφορά Ξύλινων Στύλων, Γενικού Φορτίου και Εμπορευματοκιβωτίων.

Ενόψει των πιο πάνω και εφόσον η Αρχή προκηρύσσει μεγάλο αριθμό διαγωνισμών για την προμήθεια πέραν της μιας κατηγορίας υλικών ή υπηρεσιών, για εξασφάλιση καλύτερων τιμών, εισηγήθηκα όπως, κατά τη δημοσίευση των διαγωνισμών, ζητείται από τους προσφοροδότες να δηλώνουν στην προσφορά τους κατά πόσο θα ήταν έτοιμοι να παραχωρήσουν και σε ποιο ύψος οποιαδήποτε έκπτωση σε περίπτωση κατακύρωσης όλων των ομάδων του διαγωνισμού στον ίδιο προσφοροδότη.

Ο Αντιπρόεδρος με πληροφόρησε ότι η εισήγησή μου έγινε αποδεκτή και θα εφαρμοστεί σε μελλοντικούς διαγωνισμούς.

**(δ) Προμήθεια Πετρελαίου Εσωτερικής Καύσης (Gasoil) Συμβόλαιο αρ. 184/05** Αναφορικά με το πιο πάνω συμβόλαιο για την προμήθεια ντίζελ για την περίοδο 1.11.2005 – 31.10.2006 διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- i. Ενώ στο σχετικό συμβόλαιο καθορίζονται προδιαγραφές αναφορικά με την ποιότητα του φορτίου ντίζελ και την περιεκτικότητά του σε συγκεκριμένα συστατικά ούτως ώστε να είναι αποδεκτό από την Αρχή, εντούτοις δεν καθορίζονται οποιεσδήποτε ρήτρες αναφορικά τόσο με την αναπροσαρμογή της ποσότητας όσο και της τιμής (Quality or price adjustment) σε περίπτωση που το φορτίο που παραδίδεται στη δεξαμενή της Αρχής δεν είναι εντός των προκαθορισμένων προδιαγραφών. Αντί αυτού, στο συμβόλαιο τονίζεται η σημασία του γεγονότος ότι το ντίζελ που παραδίδεται πρέπει να είναι καλής ποιότητας και εναπόκειται πλέον στην αξιοπιστία του προμηθευτή η παράδοση ή όχι φορτίου εντός προδιαγραφών.
- ii. Σύμφωνα με όρο του συμβολαίου (3.1.1) ο αγοραστής διενεργεί ανάλυση σε δείγμα που παίρνει από τη δεξαμενή του προμηθευτή στην οποία φυλάσσεται το φορτίο που προορίζεται για τον αγοραστή την οποία στη συνέχεια σφραγίζει. Το γεγονός ότι εκπρόσωπος της Αρχής δεν παρίσταται κατά το σπάσιμο της σφραγίδας στη δεξαμενή στις εγκαταστάσεις του προμηθευτή καθώς και το γεγονός ότι κάθε παραγγελία εκτελείται με τη χρησιμοποίηση πολλών βυτιοφόρων δεν διασφαλίζει ότι ο προμηθευτής φόρτωσε το ντίζελ από τη δεξαμενή που έλεγξε η Αρχή.
- iii. Σύμφωνα επίσης με το όρο του συμβολαίου (3.4) ο αγοραστής παίρνει δείγμα από κάθε βυτιοφόρο, στο οποίο διενεργεί ανάλυση για αποφυγή παραλαβής νοθευμένου (contaminated) προϊόντος. Στην πράξη όμως ο εν λόγω έλεγχος διεξάγεται δειγματοληπτικά. Το γεγονός ότι μέχρι την έκδοση των αποτελεσμάτων των αναλύσεων, το φορτίο έχει ήδη ξεφορτωθεί στη δεξαμενή και αναμειχθεί με το υπόλοιπο απόθεμά της δεν αφήνει στην Αρχή άλλη επιλογή από την αποδοχή του άσχετα με τη ποιότητά του.

Ενόψει των πιο πάνω εισηγήθηκα όπως τα συμβόλαια προμήθειας ντίζελ περιλαμβάνουν ρήτρα, ώστε όταν το φορτίο δεν είναι εντός των προκαθορισμένων προδιαγραφών, να αναπροσαρμόζεται η τιμή. Επίσης, η ανάλυση του φορτίου να διεξάγεται σε δείγμα που θα λαμβάνεται από τα βυτιοφόρα κατά την παράδοση.

Ο Αντιπρόεδρος μου ανέφερε ότι η εισαγωγή σχετικών ρητρών στα συμβόλαια θα γίνει όταν η εισαγωγή του gasoil θα γίνεται απευθείας στις δεξαμενές της Αρχής από δεξαμενόπλοιο, από το 2008.

Αναφορικά με τον έλεγχο της ποιότητας από τα βυτιοφόρα, με πληροφόρησε ότι αυτό πρακτικά δεν μπορεί να γίνει, αφού η ανάλυση κάθε βυτιοφόρου είναι χρονοβόρα και στοιχίζει αρκετά.

**(ε) Συμβόλαιο αρ. 154/05 για την προμήθεια μαζούτ– Φορτίο αρ. 6/2006** Ο προμηθευτής απέστειλε ανάλυση κατά τη φόρτωση του πιο πάνω φορτίου, η οποία όμως διέφερε από την ανάλυση που διενεργήθηκε στους σταθμούς της Αρχής μετά την παραλαβή του. Ενόψει του γεγονότος ότι η ανάλυση του ανεξάρτητου χημείου κατέδειξε διαφορετικά αποτελέσματα, ο προμηθευτής ζήτησε ανάλυση του διαιτητικού δείγματος της Μονής αναφορικά με την ασφαλίτη ενώ η ΑΗΚ ζήτησε ανάλυση και του δείγματος της Δεκέλειας για το ίδιο συστατικό ενώ ταυτόχρονα ενημέρωσε τον προμηθευτή ότι εκπρόσωπος της θα παρακολουθούσε τη διαδικασία της ανάλυσης.

Με τη λήψη των αποτελεσμάτων του διαιτητικού χημείου, η Αρχή προχώρησε στον αναθεωρημένο υπολογισμό του φορτίου σύμφωνα με τον οποίο προέκυψε επιστρεπτέο ποσό στην Αρχή ύψους US\$273.532, το οποίο και αποκόπηκε από επόμενη πληρωμή προς τον προμηθευτή. Ο προμηθευτής αμφισβήτησε τα αποτελέσματα της ανάλυσης και ζήτησε αποστολή των διαιτητικών δειγμάτων σε άλλο χημείο και επανάληψη της ανάλυσης. Η Αρχή αρνήθηκε και του επέσυρε την προσοχή στις πρόνοιες του συμβολαίου σύμφωνα με το οποίο τα αποτελέσματα του διαιτητικού χημείου είναι δεσμευτικά. Στη συνέχεια ο προμηθευτής ισχυρίστηκε ότι κατά την ανάλυση των δειγμάτων δεν ακολουθήθηκε η ενδεδεδειγμένη μέθοδος ανάλυσης και ότι το διαιτητικό χημείο σε κάποιο στάδιο της ανάλυσης ενήργησε κατόπιν οδηγιών του εκπροσώπου της ΑΗΚ που παρακολούθησε τη διαδικασία, ισχυρισμός που επιβεβαιώθηκε μεν από το χημείο αλλά απορρίπτεται από τον εν λόγω λειτουργό της Αρχής.

Κατόπιν τούτου, και μετά από γνωμάτευση των Νομικών Συμβούλων, η Αρχή αποδέχθηκε την πρόταση του προμηθευτή για αποστολή του διαιτητικού δείγματος σε άλλο χημείο. Μετά την παραλαβή της δεύτερης διαιτητικής ανάλυσης, η Αρχή προχώρησε στον αναθεωρημένο υπολογισμό της αξίας του φορτίου, σύμφωνα με τον οποίο οφείλεται στον προμηθευτή ποσό US\$181.641, το οποίο δεν έχει ακόμα καταβληθεί.

Εξέφρασα την άποψη ότι θα πρέπει πάντοτε να ακολουθούνται πιστά οι σχετικές διαδικασίες. Επιπρόσθετα εισηγήθηκα όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο καθορισμού αποτρεπτικής ρήτρας όταν η τιμή περιεκτικότητας (%) του συστατικού υπερβαίνει το ανώτατο επιτρεπτό όριο, γεγονός που θα ενεργήσει ως αποτρεπτικός παράγοντας αποστολής από τον προμηθευτή φορτίων υποδεέστερης ποιότητας.

Ο Αντιπρόεδρος με πληροφόρησε ότι εφόσον τηρούνται οι μέθοδοι ανάλυσης και οι διαδικασίες του συμβολαίου αγοράς μαζούτ, η ΑΗΚ δεν έχει πρόθεση να αποδεχθεί ξανά επανάληψη της ανάλυσης του διαιτητικού δείγματος.

#### **(στ) Γαλβανισμένα Υλικά.**

- (i) **Διαγωνισμός αρ. 224/04.** Το Δεκέμβριο του 2004 η Αρχή δημοσίευσε το διαγωνισμό αρ. 224/04 «Γαλβανισμένα Υλικά» και ζήτησε προσφορές για την προμήθεια τεσσάρων ομάδων γαλβανισμένων υλικών.

Κατά την προκαταρκτική αξιολόγηση του πιο πάνω διαγωνισμού διαφάνηκε ότι η πιο χαμηλή προσφορά σε όλες σχεδόν τις ομάδες υποβλήθηκε από Ινδική εταιρεία. Ενόψει του γεγονότος ότι η εν λόγω εταιρεία ήταν τελείως άγνωστη στην Αρχή, έγινε επιτόπια επιθεώρηση στις μονάδες παραγωγής και εξέταση σε πρωτότυπα (prototypes) υλικών. Με ομόφωνη απόφαση τόσο της επιτροπής αξιολόγησης όσο και της επιτροπής προσφορών, ο εν λόγω διαγωνισμός κατακυρώθηκε τον Ιούλιο του 2005 σε κυπριακή εταιρεία για την Ομάδα 1(α) και στην Ινδική εταιρεία για τις υπόλοιπες ομάδες για το

συνολικό ποσό των £140.413 και US\$408.415, αντίστοιχα. Σημειώνεται ότι μετά την κατακύρωση του διαγωνισμού δεν πραγματοποιήθηκε οποιοσδήποτε έλεγχος αναφορικά με την ποιότητα των υλικών που παραλήφθηκαν από την Ινδική εταιρεία παρά μόνο μετά τη διαπίστωση της ακαταλληλότητάς τους.

Αμέσως μετά την υπογραφή του συμβολαίου με την Ινδική εταιρεία διαφάνηκαν και τα πρώτα προβλήματα, αφού η εν λόγω εταιρεία καθυστέρησε την κατάθεση της εγγυητικής εκτέλεσης των όρων του συμβολαίου.

Κατά την εκτέλεση του συμβολαίου παρατηρήθηκαν καθυστερήσεις στις παραδόσεις υλικών με αποτέλεσμα η Αρχή να προχωρήσει στη αγορά των συγκεκριμένων υλικών αξίας £55.558 από άλλους προμηθευτές. Επίσης διαπιστώθηκε πρόβλημα αναφορικά με την ποιότητα των υλικών τα οποία σε ορισμένες περιπτώσεις ήταν εκτός προδιαγραφών, με αποτέλεσμα τον Νοέμβριο του 2006 να σταματήσει η χρήση τους, παρά το γεγονός ότι για κάποια από τα υλικά αυτά υπήρχαν αποθέματα σε μεγάλες ποσότητες, η αξία των οποίων σύμφωνα με εκτιμήσεις της Αρχής κυμαίνεται γύρω στις £500.000. Το τελικό κόστος θα καθοριστεί μετά την ολοκλήρωση σχετικής διοικητικής έρευνας. Η ακαταλληλότητα των υλικών επιβεβαιώθηκε όταν η Αρχή προχώρησε στην ανάλυση των υλικών που παραλήφθηκαν και διαφάνηκε ότι το μέταλλο που χρησιμοποιήθηκε δεν ήταν κατάλληλο, γεγονός το οποίο ο προμηθευτής προσπάθησε να αποκρύψει με παραπλανητική ανάλυση.

Στη συνεδρία του ημερ. 19.12.2006 το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε την καταγγελία/διακοπή του συμβολαίου και εξαργύρωση της εγγυητικής ύψους US\$40.841 καθώς και την εξέταση του ενδεχομένου λήψης νομικών μέτρων εναντίον του προμηθευτή.

- (ii) **Διαγωνισμός αρ. 44/2006.** Σύμφωνα με την έκθεση αξιολόγησης ημερ. 17.4.2006, λόγω του σοβαρού προβλήματος που δημιουργήθηκε αναφορικά με τα ακατάλληλα υλικά που παραδόθηκαν με το διαγωνισμό 224/04 και για κάλυψη των ελλείψεων που παρουσιάστηκαν σε συγκεκριμένο υλικό, η Αρχή προχώρησε στην προκήρυξη του διαγωνισμού αρ. 44/2006 για την προμήθεια Μεταβλητών Ράβδων Επίτονου (Adjustable Stay Rod Assemblies) με υπολογισμό κόστους £231.000.
- (iii) **Διαγωνισμός αρ. 91/2006** Μετά την καταγγελία του συμβολαίου με την Ινδική εταιρεία, προκηρύχθηκε ο πιο πάνω διαγωνισμός ο οποίος αφορούσε στην προμήθεια τεσσάρων κατηγοριών υλικών όπως και ο διαγωνισμός αρ. 224/04. Μετά την προκήρυξη του διαγωνισμού φαίνεται ότι προέκυψε ανάγκη διαφοροποίησης των ποσοτήτων του με βάση τις πραγματικές ανάγκες της Αρχής. Εντούτοις ο εν λόγω διαγωνισμός δεν μπορούσε να ακυρωθεί ούτως ώστε να διορθωθούν οι ποσότητες, λόγω της άμεσης ανάγκης να παραληφθούν ποιοτικά υλικά ένεκα της αποτυχίας του διαγωνισμού αρ. 224/04.

Σχετικά με τους πιο πάνω διαγωνισμούς ζήτησα ενημέρωση:

- (α) Για τις δοκιμές που διεξήχθησαν σε δείγματα υλικών κατά την επιθεώρηση του εργοστασίου της Ινδικής εταιρείας από Λειτουργούς της ΑΗΚ, καθώς και τον έλεγχο της ποιότητας των πρωτότυπων υλικών που έγινε επίσης στο εργοστάσιο της εταιρείας στην Ινδία (όπως π.χ. έλεγχος αντοχής των υλικών, εργαστηριακές αναλύσεις κ.λπ.)
- (β) Τους λόγους για τους οποίους δεν έγινε οποιοσδήποτε έλεγχος στα πρώτα φορτία υλικών που παραλήφθηκαν μετά την κατακύρωση του διαγωνισμού, καθώς
- (γ) κατά πόσο έγιναν οποιοσδήποτε σκέψεις για αποκλεισμό της συγκεκριμένης εταιρείας από μελλοντικούς διαγωνισμούς της Αρχής.

Σημειώνεται ότι το ποσό της εγγυητικής πιστής εκτέλεσης του συμβολαίου που κατατέθηκε από τον προμηθευτή και κατασχέθηκε από την Αρχή ύψους περίπου £17.700, είναι μηδαμινό σε σύγκριση με το τεράστιο κόστος που επωμίστηκε η Αρχή ένεκα της αποτυχίας του διαγωνισμού. Ζήτησα ενημέρωση κατά πόσο προτίθενται να λάβουν οποιαδήποτε νομικά μέτρα εναντίον του προμηθευτή.

Τέθηκε επίσης γενικότερα το ερώτημα κατά πόσο έχουν ακολουθηθεί οι βέλτιστες διαδικασίες εξακρίβωσης των αναγκών της Αρχής για τα συγκεκριμένα προϊόντα, προγραμματισμού, παραγγελιών, αξιοποίησης αποθεμάτων και πιστοποίησης ποιότητας των προμηθευτών.

Ο Αντιπρόεδρος με πληροφόρησε ότι κατά τον έλεγχο του εργοστασίου διεξήχθησαν διαστασιακοί έλεγχοι, δοκιμές γαλβανίσματος και έλεγχος της ποιότητας συγκολλήσεων. Επίσης ανέφερε ότι δεν έγινε έλεγχος στην Ινδία στα πρώτα φορτία που παραλήφθηκαν αφού κάτι τέτοιο δεν κρίθηκε αναγκαίο.

Σύμφωνα με τον Αντιπρόεδρο, η πιθανότητα αποκλεισμού της εταιρείας από μελλοντικούς διαγωνισμούς και κατά πόσο ενδείκνυται να ληφθούν οποιαδήποτε νομικά μέτρα, θα διαφανεί μετά την ολοκλήρωση σχετικής διοικητικής έρευνας που διεξάγεται.

**(ζ) Διαγωνισμός αρ. 115/2006 - Εκσκαφή Χανδάκων και τοποθέτηση Υπογείων Καλωδίων στην Περιφέρεια Λευκωσίας – Κερύνειας – Μόρφου.** Στη συνεδρία του ημερ. 28.12.2006, το Συμβούλιο αποφάσισε την τροποποίηση του όρου 1.10 του διαγωνισμού ο οποίος προέβλεπε ότι κανένας εργολάβος δεν δικαιούται περισσότερες από δύο περιοχές εκσκαφών και στο εξής η Αρχή να μπορεί να αναθέσει σε ένα εργολάβο περισσότερες από δύο περιοχές, εφόσον ο εργολάβος αποδεδειγμένα έχει τα μέσα να αναλάβει την εργασία αυτή.

Λαμβάνοντας υπόψη προηγούμενη επισήμανση της Αρχής σε παρόμοιας φύσης διαγωνισμό ότι «ο αριθμός των εργολάβων που εκτελούν τέτοιου είδους εργασίες είναι περιορισμένος πράγμα που περιορίζει την ανταγωνιστικότητα», εξέφρασα την άποψη ότι, προτού η Αρχή προχωρήσει στην τροποποίηση των όρων του συμβολαίου θα πρέπει να διερευνήσει κατά πόσο υπάρχουν εργολάβοι που έχουν τη δυνατότητα εκτέλεσης εργασιών σε τρεις περιοχές και εάν ναι πόσοι είναι ούτως ώστε να αποφευχθεί το ενδεχόμενο μόνο ένας ή δύο προσφοροδότες να έχουν τη δυνατότητα εκτέλεσης των εργασιών και στις τρεις περιοχές με αποτέλεσμα το μειωμένο ανταγωνισμό.

Ο Αντιπρόεδρος της Αρχής με ενημέρωσε ότι η εισήγησή μου γίνεται αποδεκτή.

**(η) Διαγωνισμός αρ. 418/2002 - Εγκατάσταση Αιολικού Πάρκου στον Κούρρη.** Ο σχετικός Διαγωνισμός προκηρύχθηκε στις 10.4.2002 και στις 29.1.2004 υπογράφηκε το σχετικό συμβόλαιο για το ποσό των €8.369.651 ή περίπου £4,8 εκ.. Σύμφωνα με το συμβόλαιο ως ημερομηνία έναρξης των εργασιών καθορίστηκε η 1.2.2004, με ημερομηνία αποπεράτωσης του έργου σε ένα χρόνο. Σημειώνεται ότι ουσιαστικά μέχρι σήμερα δεν άρχισε η υλοποίηση του έργου παρόλο που η ΑΗΚ, σύμφωνα με τους σχετικούς όρους, κατέβαλε ήδη ποσό προκαταβολής ύψους €2.049.742 (25%) προς την εταιρεία.

Το Συμβούλιο στη συνεδρία του αρ. 11.175 ημερ. 10.10.2006 αποφάσισε (α) το διορισμό Ομάδας Εργασίας η οποία να ξεκινήσει εντατικές διαβουλεύσεις με τον εργολάβο με στόχο την ελαχιστοποίηση των ζημιών για την Αρχή αφού μέχρι το τέλος του 2006 οι απαιτήσεις του ξεπερνούσαν το £1 εκ., και (β) την υποβολή στο Διοικητικό Συμβούλιο έκθεσης εισηγήσεων για τη στρατηγική της ΑΗΚ σε θέματα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας.

Η έκθεση της Ομάδας Εργασίας, που κατατέθηκε για συζήτηση στη συνεδρία του Συμβουλίου ημερ. 24.4.2007, περιλάμβανε εισήγηση όπως τερματισθεί το συμβόλαιο, επιστραφεί από τον εργολάβο το ποσό της προκαταβολής που πληρώθηκε από την Αρχή, και όπως τα δύο μέρη αποποιηθούν οποιωνδήποτε απαιτήσεων αναφορικά με το συμβόλαιο. Η πιο πάνω εισήγηση βασίστηκε, μεταξύ άλλων, στους ακόλουθους παράγοντες:

- Ο εργολάβος δεν μπορεί, λόγω άλλων υποχρεώσεων, να προμηθεύσει τα πιο νέα και αποδοτικότερα μοντέλα ανεμογεννητριών. Επίσης, τόνισε ότι η παραγωγή των ανεμογεννητριών μοντέλου MD77 που προνοείται στο συμβόλαιο, πρόκειται να διακοπεί επειδή σήμερα έχουν αναπτυχθεί αποδοτικότερα μοντέλα.
- Συμφωνήθηκε με τον εργολάβο όπως σε περίπτωση τερματισμού του συμβολαίου, η προκαταβολή ύψους €2.049.742 να επιστραφεί στην ΑΗΚ και τα δύο μέρη θα αποποιηθούν οποιωνδήποτε άλλων αξιώσεων τους, ενώ σε περίπτωση μη τερματισμού του συμβολαίου οι απαιτήσεις του εργολάβου μέχρι τον Ιανουάριο του 2007 ανέρχονται σε €1.381.085.
- Τα προβλήματα απαλλοτρίωσης γης, συμφωνίας με την Πολεοδομική Αρχή, αναθεώρησης της πολεοδομικής άδειας και άδειας οικοδομής παραμένουν αφού έχουν παγοποιηθεί από την Αρχή οι προσπάθειες επίλυσής τους.
- Με βάση τις μετρήσεις του αιολικού δυναμικού που παρουσιάζονται στην έκθεση των συμβούλων που υποβλήθηκε στην Αρχή στις 14.12.2006 και το υφιστάμενο ύψος της ειδικής χορηγίας, το ποσοστό εσωτερικής απόδοσης του έργου είναι χαμηλό.

Το Συμβούλιο στην ίδια συνεδρία υιοθέτησε την εισήγηση της Ομάδας Εργασίας για ακύρωση του συμβολαίου και ανάκτηση του ποσού της προκαταβολής που δόθηκε στον εργολάβο. Πληροφοριακά αναφέρεται ότι το συνολικό κόστος που επωμίστηκε η Αρχή αναφορικά με το πιο πάνω πάγκο ανέρχεται περίπου στις £140.000 εξαιρουμένων οποιωνδήποτε διοικητικών εξόδων.

Εξέφρασα την άποψη ότι η ΑΗΚ φαίνεται να χειρίστηκε το όλο έργο χωρίς τον ανάλογο προβληματισμό, γεγονός που τεκμηριώνεται από τα πιο κάτω:

- i. Ο διαγωνισμός κατακυρώθηκε χωρίς να προηγηθούν οι απαραίτητες μετρήσεις, και χωρίς να γίνει τεχνοοικονομική μελέτη βιωσιμότητας του έργου.
- ii. Έγιναν εκ των υστέρων μετρήσεις στην περιοχή και ετοιμάστηκε σχετική τεχνοοικονομική μελέτη προκειμένου να γίνει αποδεκτή αίτηση της για συμμετοχή στο Σχέδιο Χορηγιών, τα οποία όμως δεν κρίθηκαν ικανοποιητικά από το Υπουργείο Εμπορίου Βιομηχανίας και Τουρισμού.
- iii. Τα σχόλια των Συμβούλων Αξιολογητών της Ελλάδας δεν ήταν ενθαρρυντικά αφού το αιολικό δυναμικό κρίθηκε ότι εξακολουθεί να είναι χαμηλό και ότι η διάρκεια των μετρήσεων δεν ήταν ικανοποιητική.
- iv. Ένεκα της καθυστέρησης στην έναρξη του έργου η τεχνολογία των ανεμογεννητριών που παραγγέλθηκαν περίπου πριν 4 χρόνια θεωρείται ξεπερασμένη.
- v. Η γη που απαλλοτριώθηκε κρίθηκε ανεπαρκής λόγω κακών υπολογισμών.

Αναφορικά με τις εισηγήσεις για τη στρατηγική της ΑΗΚ σε θέματα ΑΠΕ, η σχετική έκθεση ολοκληρώθηκε το Φεβρουάριο του 2007 αλλά δεν έχει ακόμα υποβληθεί στο Συμβούλιο.

### **(θ) Ηλεκτροπαραγωγός Σταθμός Βασιλικού (Φάση III)**

- (i) **Προκήρυξη Διαγωνισμού – Ανάθεση Σύμβασης.** Το Έργο περιλαμβάνει την κατασκευή μιας μονάδας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας (Μονάδα αρ. 4) συνδυασμένου κύκλου, με συμβόλαιο τύπου "Turn Key". Ο Ανάδοχος θα αναλάβει το σχεδιασμό, την προμήθεια, την κατασκευή, την ανέγερση, τις δοκιμές, την παράδοση και τη συντήρηση της μονάδας για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.

Μετά την προκήρυξη του Διαγωνισμού υποβλήθηκαν το Σεπτέμβριο 2003 τέσσερις προσφορές. Το Νοέμβριο 2003 το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής αποφάσισε την ακύρωση του Διαγωνισμού επειδή κανένας από τους προσφοροδότες δεν πληρούσε βασικό όρο των προσφορών ο οποίος προνοούσε ότι οι προσφοροδότες θα πρέπει να

έχουν τουλάχιστον 10 χρόνια αποδεδειγμένη πείρα στην εκτέλεση συμβολαίων παρόμοιας φύσης και αξίας.

Το Δεκέμβριο 2003, αφού έγιναν μετατροπές στα έγγραφα και διευκρινίστηκαν ορισμένοι όροι, επαναπροκηρύχθηκε ο Διαγωνισμός. Το Φεβρουάριο 2004 υποβλήθηκαν 4 προσφορές από τους ίδιους προσφοροδότες που είχαν υποβάλει προσφορά στον ακυρωθέντα Διαγωνισμό. Τον Ιανουάριο 2005, το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε την ακύρωση του Διαγωνισμού λόγω των διαφορετικών συμπερασμάτων στα οποία κατέληξαν στην αξιολόγηση των προσφορών η Επιτροπή Αξιολόγησης και η Επιτροπή Προσφορών του Οργανισμού.

Μετά την ακύρωση του Διαγωνισμού αφού προηγουμένως διευκρινίστηκαν οι όροι των εγγράφων που προκαλούσαν αβεβαιότητα προκηρύχθηκε νέος Διαγωνισμός και τον Ιούλιο 2005 υποβλήθηκαν 2 προσφορές.

Τον Ιανουάριο 2006, το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής, αφού εξέτασε τις εκθέσεις αξιολόγησης των Συμβούλων Μηχανικών και των Επιτροπών Αξιολόγησης και Προσφορών της Αρχής, αποφάσισε όπως προχωρήσει η αξιολόγηση της οικονομικής πρότασης (Στάδιο Γ) μόνο του ενός από τους δύο προσφοροδότες, ενώ για τον άλλο προσφοροδότη αποφάσισε όπως η προσφορά του απορριφθεί και αποκλειστεί από περαιτέρω αξιολόγηση, λόγω ουσιώδους απόκλισης από τις απαιτήσεις του Διαγωνισμού.

Το Φεβρουάριο 2006, ο αποτυχών προσφοροδότης προσέφυγε στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών και παράλληλα στη Γενική Διεύθυνση Εσωτερικής Αγοράς της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τον Απρίλιο 2006, η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών αποφάσισε να απορρίψει τη σχετική προσφυγή, κρίνοντας ότι ορθά το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής απέρριψε την πιο πάνω προσφορά.

Τον Ιούνιο 2006, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή απέστειλε στην Αρχή αναλυτική έκθεση εκφράζοντας τις θέσεις της επί της προσφυγής του αποτυχόντα προσφοροδότη. Στην έκθεσή της η Επιτροπή αναφέρει ότι η Αρχή λανθασμένα απέκλεισε τον αποτυχόντα προσφοροδότη. Αναφέρει επίσης ότι θεωρεί την απόφαση της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών λανθασμένη και μη τεκμηριωμένη.

Στις 10.6.2006, το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής αποφάσισε να κατακυρώσει τον διαγωνισμό στον επιτυχόντα προσφοροδότη και να προχωρήσει σε τελικές διαπραγματεύσεις μαζί του με σκοπό την υπογραφή του συμβολαίου.

Τον Αύγουστο 2006, δόθηκε η απάντηση της Κυβέρνησης στην αναλυτική έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Τον Οκτώβριο 2006, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αφού μελέτησε το περιεχόμενο της απάντησης της Κυβέρνησης απέστειλε προειδοποιητική επιστολή προς το Υπουργείο Εξωτερικών.

Με την προειδοποιητική επιστολή της, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ισχυρίζεται ότι η ΑΗΚ ως ο αναθέτων φορέας, παραβίασε τις αρχές της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζόμενων και δεν παρέσχε στον αποτυχόντα προσφοροδότη τις αναγκαίες πληροφορίες σχετικά με τους λόγους απόρριψης της προσφοράς του, κατά παράβαση των σχετικών Οδηγιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Κυβέρνηση απάντησε στην πιο πάνω επιστολή στα τέλη Ιανουαρίου 2007. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν έχει ακόμα ανταποκριθεί στην επιστολή της Κυβέρνησης.

Παρατήρησα ότι, λόγω της ακύρωσης δύο φορές του διαγωνισμού έχει επηρεαστεί η υλοποίηση του αναπτυξιακού προγράμματος της Αρχής, βάσει του οποίου η λειτουργία της 4ης Μονάδας του Ηλεκτροπαραγωγού Σταθμού προβλεπόταν να αρχίσει πριν από το καλοκαίρι του 2007. Σύμφωνα με το αναθεωρημένο πρόγραμμα της Αρχής, η



λειτουργία της πιο πάνω Μονάδας μετατέθηκε για το Μάιο 2008 σε μορφή Ανοικτού Κύκλου και το Δεκέμβριο 2008 σε μορφή Συνδυασμένου Κύκλου. Λόγω των πιο πάνω προβλημάτων, η Αρχή υπέστη αδικαιολόγητα έξοδα για πληρωμή του Εργολάβου για επίσπευση των εργασιών τα οποία αναφέρονται στην επόμενη παράγραφο, για επιπλέον πληρωμές των Συμβούλων Μηχανικών, καθώς και για διοικητικά έξοδα.

- (ii) **Εκτέλεση Σύμβασης.** Στις 30.6.2006, το Διοικητικό Συμβούλιο εξουσιοδότησε το Γενικό Διευθυντή της Αρχής να υπογράψει το συμβόλαιο για την κατασκευή και εξοπλισμό της νέας Μονάδας Αρ. 4 έναντι ποσού €154.922.000 και το συμβόλαιο για τη συντήρηση της Μονάδας για περίοδο 9 χρόνων έναντι ποσού €55.262.501.

Το Συμβούλιο αποφάσισε επίσης την επίσπευση του χρόνου παράδοσης και λειτουργίας της πιο πάνω Μονάδας, σε πρώτο στάδιο σε μορφή Ανοικτού Κύκλου, από 24 μήνες σε 22 μήνες, έναντι ποσού €3.500.000, έτσι ώστε να μπορέσει η Αρχή να ανταποκριθεί στην αναμενόμενη ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας το καλοκαίρι του 2008.

Τον Αύγουστο 2006, το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε τη διαφοροποίηση του συμβολαίου, αναθέτοντας στον Εργολάβο την κατασκευή επιπλέον εργασιών, οι οποίες θεωρούνται τεχνικά αναγκαίες και απαραίτητες για την ομαλή λειτουργία των υφιστάμενων Μονάδων καθώς και της νέας Μονάδας Αρ. 4, έναντι ποσού €2.727.000.

Το Σεπτέμβριο 2006 το Διοικητικό Συμβούλιο ενέκρινε τη διαπραγμάτευση με τον Εργολάβο, πρότασης του τελευταίου, για την εγκατάσταση ατμοστροβίλου και γεννήτριας διαφορετικού κατασκευαστή από αυτόν που προβλεπόταν στην σύμβαση. Στην πρόταση του Εργολάβου αναφερόταν ότι τα οφέλη από την αλλαγή θα ήταν σημαντικά λόγω κυρίως αυξημένης δυναμικότητας και λόγω του ότι ο νέος ατμοστροβίλος θα ήταν παρόμοιος με αυτούς των υφιστάμενων μονάδων 1, 2 και 3. Το επιπρόσθετο κόστος που απαιτούσε ο Εργολάβος ήταν €2.270.000. Το Συμβούλιο ενέκρινε το Δεκέμβριο 2006 εισήγηση της Ομάδας Έργου για την αλλαγή του ατμοστροβίλου και της γεννήτριας νοουμένου ότι το επιπρόσθετο κόστος δεν θα υπερβαίνει τα €900.000. Στην έκθεση της Ομάδας Έργου αναφέρεται ότι μετά από λεπτομερή τεχνική και οικονομική μελέτη προέκυψε ότι τα μετρήσιμα οικονομικά οφέλη από την αλλαγή υπολογίζονται σε €950.000, ενώ λόγω συμβατότητας του ατμοστροβίλου και γεννήτριας με τις υφιστάμενες μονάδες υπάρχουν και άλλα οφέλη που δεν μπορούν να υπολογιστούν σε οικονομικά μεγέθη.

Η Αρχή με πληροφόρησε ότι τελικά ο Εργολάβος αποδέχθηκε την αλλαγή έναντι επιπλέον δαπάνης €900.000.

## (i) Ηλεκτροπαραγωγός Σταθμός Βασιλικού - Φάση II

- (i) **Γενικά.** Το Έργο προνοεί την εγκατάσταση μιας πετρελαϊκής μονάδας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ισχύος 130 MW στον Ηλεκτροπαραγωγό Σταθμό Βασιλικού.

Το κόστος των συμβολαίων που έχουν υπογραφεί ανέρχεται σε £79.586.562 και περιλαμβάνει τα συμβόλαια για τα έργα πολιτικού μηχανικού, του λέβητα, του ατμοστροβίλου, της μονάδας αποθείωσης, του ηλεκτρολογικού εξοπλισμού και καλωδιώσεων και των μετασχηματιστών ισχύος.

Μέχρι το Δεκέμβριο 2006 πληρώθηκε στους εργολάβους του Έργου ποσό £75,4 εκ. έναντι εκτελεσθείσας εργασίας και εξοπλισμού ενώ ο αναθεωρημένος προϋπολογισμός για το Έργο είναι περίπου £88,9 εκ.

Με βάση το αρχικό πρόγραμμα του Έργου, η εμπορική λειτουργία της μονάδας ήταν Ιούνιος 2005. Η μονάδα λειτουργεί από τον Ιούλιο του 2005 και προσφέρει στο

σύστημα παραγωγής. Η παραλαβή όμως του λέβητα καθυστερεί και δεν αναμένεται να γίνει πριν το τέλος του 2007, λόγω προβλημάτων σε διάφορα συστήματά του όπως αναφέρεται στην παράγραφο (iv).

Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι οι καθυστερήσεις που παρατηρήθηκαν στην αποπεράτωση της Μονάδας οφείλονται κυρίως στον Εργολάβο του λέβητα και ότι για τις καθυστερήσεις αυτές θα εφαρμοστούν οι πρόνοιες του συμβολαίου που προβλέπουν την επιβολή χρηματικών προστίμων.

- (ii) **Έργα Πολιτικού Μηχανικού.** Το κόστος των εργασιών σύμφωνα με το συμβόλαιο ανέρχεται στα £8,92 εκ, ενώ το αναμενόμενο τελικό κόστος ανέρχεται στα £10,32 εκ. Η αύξηση στο κόστος οφείλεται σε αλλαγές των σχεδίων στην επαναμέτρηση των εργασιών και στις αυξήσεις στις τιμές των υλικών και εργατικών. Παρατηρήθηκαν επίσης καθυστερήσεις, οι οποίες οφείλονταν τόσο στον Εργολάβο όσο και στη μη έγκαιρη έκδοση κατασκευαστικών σχεδίων για τις ανάγκες του Έργου από τους Συμβούλους Μηχανικούς.

Ο Εργολάβος υπέβαλε απαιτήσεις για παράταση χρόνου 60 εβδομάδων, με συνεπαγόμενη αποζημίωση £1,23 εκ. και ο Μηχανικός του Έργου με τη συγκατάθεση της Αρχής παραχώρησε ενδιάμεσες παρατάσεις χρόνου για τα διάφορα τμήματα του Έργου.

Ταυτόχρονα η Αρχή ενέκρινε την καταβολή προς τον Εργολάβο ποσού £137.604, λόγω της αυξημένης περιπλοκότητας της μεταλλικής κατασκευής του κτιρίου των ατμοστροβίλων. Ο Εργολάβος αμφισβήτησε το πιο πάνω ποσό και υπέβαλε περαιτέρω στοιχεία. Η Αρχή με πληροφόρησε ότι αυτά αξιολογούνται από τους Συμβούλους Μηχανικούς και αναμενόταν σύντομα η έκθεσή τους.

Ο Εργολάβος αμφισβήτησε τις παρατάσεις χρόνου που του παραχώρησε ο Μηχανικός του Έργου, ενώ υπέβαλε και επιπλέον απαίτηση για ισχυριζόμενη επιτάχυνση στο Έργο, για ποσό £230.859, μειώνοντας όμως το κόστος που διεκδικεί για την παράταση χρόνου από £1.230.000 σε £958.821. Τον Ιανουάριο 2006, η Αρχή ενέκρινε την καταβολή προς τον Εργολάβο των ποσών των £12.198 και £36.000 για την επιτάχυνση και την παράταση χρόνου, αντίστοιχα, τα οποία είχε εισηγηθεί ο Μηχανικός του Έργου.

- (iii) **Ευθύνες των Συμβούλων Μηχανικών για τις καθυστερήσεις στη συμπλήρωση του Έργου.** Όπως αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο, παρατηρήθηκαν καθυστερήσεις σε τμήματα του Έργου, για τις οποίες ο Εργολάβος υπέβαλε το Σεπτέμβριο 2004 απαιτήσεις για παράταση χρόνου 60 εβδομάδων και οικονομική αποζημίωση £1,23 εκ.

Σε σχετική έκθεση που ετοίμασε η Ομάδα του Έργου για τις καθυστερήσεις καταγράφεται μεταξύ άλλων η καθυστέρηση στην έκδοση οδηγιών, πληροφοριών και σχεδίων από τους Συμβούλους Μηχανικούς. Ωστόσο οι Σύμβουλοι επιρρίπτουν όλη την ευθύνη για την καθυστέρηση στους εργολάβους του ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού, οι οποίοι, σύμφωνα με αυτούς, δεν τους υπέβαλαν έγκαιρα τις απαιτούμενες πληροφορίες για την ετοιμασία των κατασκευαστικών σχεδίων.

Το Νοέμβριο 2004, οι Σύμβουλοι Μηχανικοί υπέβαλαν απαίτηση για πληρωμή ποσού £115.740 σχετικά με τη μελέτη και αξιολόγηση των απαιτήσεων του Εργολάβου των έργων Πολιτικής Μηχανικής. Τον Ιανουάριο 2005, η Αρχή απέρριψε την απαίτηση των Συμβούλων και το θέμα βρίσκεται σε εκκρεμότητα.

Επειδή, κατέστη αναγκαία η παρουσία των Συμβούλων Μηχανικών στο εργοτάξιο πέραν του Ιουνίου 2005, όπως προβλεπόταν στο συμβόλαιό τους, υπήρξε υπέρβαση του καθορισμένου από το συμβόλαιο αριθμού των ανθρωπομηνών και μέχρι το τέλος Ιανουαρίου 2007 πληρώθηκε σε αυτούς από την Αρχή το επιπρόσθετο ποσό των £381.297.

Το Μάρτιο 2006, με επιστολή μου προς το Γενικό Διευθυντή της Αρχής παρατήρησα ότι το θέμα της κατανομής ευθυνών από την Αρχή για την καθυστέρηση στην πρόοδο των εργασιών αποτελεί σημαντική πτυχή στην ορθή διαχείριση του Έργου, επειδή επηρεάζει άμεσα την ανάκτηση από την Αρχή μέρους της αποζημίωσης που αυτή τελικά θα καταβάλει για καθυστερήσεις στον Εργολάβο των έργων Πολιτικής Μηχανικής, και ζήτησα όπως ενημερωθώ για τις εξελίξεις στο θέμα αυτό. Τον Απρίλιο 2007 η Αρχή με πληροφόρησε ότι για την ολοκλήρωση της αξιολόγησης του θέματος αυτού αναμένεται η συμπλήρωση της αξιολόγησης των απαιτήσεων του Εργολάβου Έργων Πολιτικού Μηχανικού, που αναμένεται να γίνει εντός του πρώτου εξαμήνου του 2007. Με πληροφόρησε επίσης ότι λόγω του ότι η Αρχή απέρριψε, ως εκπρόθεσμη την προσφυγή σε διαιτησία του Εργολάβου των Έργων Πολιτικής Μηχανικής, συνεπάγεται ότι ο Εργολάβος έχει απωλέσει το δικαίωμα επί των οικονομικών διεκδικήσεών του, με εξαίρεση τα ποσά των £12.198 και £36.000 που εισηγήθηκε ο Μηχανικός και ενέκρινε η Αρχή όπως αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο. Για το λόγο αυτό, προς το παρόν, οι διεκδικήσεις της Αρχής περιορίζονται στα πιο πάνω ποσά.

- (iv) **Συμβόλαιο Λέβητα και Βοηθητικού Εξοπλισμού.** Στο πρόγραμμα ανέγερσης και αρχικής λειτουργίας του λέβητα παρατηρήθηκε καθυστέρηση περίπου 20 μηνών η οποία οφείλεται στον Εργολάβο.

Συγκεκριμένα λόγω τεχνικών προβλημάτων τα οποία παρά τις προσπάθειες του Εργολάβου δεν έχουν επιλυθεί ο λέβητας δεν λειτουργεί/αποδίδει σύμφωνα με τις προδιαγραφές του συμβολαίου.

Στις 16 Φεβρουαρίου 2005 στάληκε επίσημη ειδοποίηση στον Εργολάβο του λέβητα πληροφορώντας τον για την αποτυχία του να δώσει ατμό στη στροβιλογεννήτρια όπως προνοείται από το Συμβόλαιο στις 16.2.2005 και ότι η Αρχή διατηρεί το δικαίωμα να απαιτήσει αποζημιώσεις για καθυστερήσεις όπως προβλέπεται στο συμβόλαιο.

Στις 13 Ιουνίου 2005 στάληκε επίσημη ειδοποίηση στον Εργολάβο του λέβητα πληροφορώντας τον για την αποτυχία του να συμπληρώσει το Έργο με βάση τη συμβατική του υποχρέωση και να παραδώσει τον λέβητα για εμπορική λειτουργία στις 8.6.2005 και ότι η Αρχή διατηρεί το δικαίωμα να απαιτήσει αποζημιώσεις για καθυστερήσεις όπως προβλέπεται στο συμβόλαιο.

Ο Εργολάβος υπέβαλε τον Ιανουάριο 2007 απαίτηση ύψους €1.812.095 για αποζημιώσεις που προήλθαν όπως ισχυρίζεται από καθυστερήσεις που προκλήθηκαν από άλλους. Η Αρχή τον Απρίλιο 2007 απέρριψε τις απαιτήσεις του Εργολάβου ως μη τεκμηριωμένες μετά από εισήγηση των Συμβούλων Μηχανικών και της Ομάδας Έργου. Η αιτιολογημένη εισήγηση του Μηχανικού κοινοποιήθηκε στον Εργολάβο για τυχόν επιπρόσθετα στοιχεία.

Όσον αφορά στο θέμα των ευθυνών του Εργολάβου για τις καθυστερήσεις, το Συμβούλιο της Αρχής ενέκρινε τον Απρίλιο 2007, κατ' αρχήν εισήγηση των Συμβούλων Μηχανικών και της Ομάδας Έργου, για την επιβολή ποινών σε αυτόν, συνολικού ποσού περίπου £3,5 εκ.. Η Αρχή με πληροφόρησε ότι αναφορικά με τις διεκδικήσεις

της, ο Εργολάβος διατηρεί σε ισχύ τραπεζικές εγγυήσεις αρκετά μεγαλύτερου ποσού από το συνολικό ποσό των ποινών που αυτή αποφάσισε να επιβάλει στον Εργολάβο.

- (v) **Συμβόλαιο για τη Στροβιλογεννήτρια και Βοηθητικό Εξοπλισμό.** Λόγω καθυστερήσεων το μεγαλύτερο μέρος των οποίων οφειλόταν στα προβλήματα στο συμβόλαιο του λέβητα επηρεάστηκε ο έλεγχος και η παραλαβή της στροβιλογεννήτριας.

Στις 16.2.2005 στάληκε ειδοποίηση στον Εργολάβο της στροβιλογεννήτριας πληροφορώντας τον για την αποτυχία του να δεχτεί ατμό στη στροβιλογεννήτρια όπως προνοείται από το Συμβόλαιο και η Αρχή διατηρεί το δικαίωμα να απαιτήσει αποζημιώσεις για καθυστερήσεις όπως προβλέπεται στο συμβόλαιο.

Τον Απρίλιο 2006 υποβλήθηκε απαίτηση του Εργολάβου της στροβιλογεννήτριας που ανέρχεται σε €3.078.936 και £243.153 κυρίως για θέματα που αφορούν στην παράταση εργασιών ως αποτέλεσμα καθυστερήσεων για τις οποίες ευθύνονται άλλοι. Η Αρχή σε συνεργασία με τους Συμβούλους Μηχανικούς αποφάσισε το Νοέμβριο 2006 την παραχώρηση παράτασης χρόνου αλλά και την επιβολή ποινών για την αδικαιολόγητη καθυστέρηση με βάση τις πρόνοιες του συμβολαίου, στον Εργολάβο της στροβιλογεννήτριας.

Ο Εργολάβος απέρριψε τη θέση της Αρχής για την επιβολή ποινών σε αυτόν και παρέθεσε επιπρόσθετα στοιχεία υποστηρίζοντας ότι οι καθυστερήσεις οφείλονται σε τρίτους και όχι στον ίδιο. Το Συμβούλιο της Αρχής, τον Απρίλιο 2007 ενέκρινε τη θέση των Συμβούλων Μηχανικών ότι από την ανάλυση των επιπρόσθετων στοιχείων που υπέβαλε ο Εργολάβος, προκύπτει ότι οι καθυστερήσεις δεν οφείλονται σε αυτόν αλλά σε τρίτους από τους οποίους θα πρέπει να διεκδικηθεί η ζημία που υπέστη η Αρχή.

Σε ότι αφορά στις απαιτήσεις του Εργολάβου, μετά από διεξοδικές διαπραγματεύσεις με τους Συμβούλους Μηχανικούς και την Ομάδα Έργου, ο Εργολάβος αποδέχθηκε να μειώσει τις απαιτήσεις του σε €1.429.973 και £179.703. Το Συμβούλιο της Αρχής ενέκρινε στις 13.4.2007 την πιο πάνω διευθέτηση.

- (ια) **Νέα Κεντρικά Γραφεία ΑΗΚ.** Η κατασκευή του Έργου άρχισε στις 10.7.2000, έναντι ποσού συμβολαίου £10.450.000 και με ημερομηνία συμπλήρωσης τις 9.3.2003. Το Έργο συμπληρώθηκε με μεγάλη καθυστέρηση στις 18.3.2005. Ο Εργολάβος υπέβαλε σε διάφορα στάδια απαιτήσεις για χρονική παράταση και αποζημιώσεις, γύρω στα £2,5 εκ..

Οι απαιτήσεις του Εργολάβου εξετάστηκαν από τον Αρχιτέκτονα του Έργου καθώς και από πενταμελή Ειδική Τεχνική Επιτροπή που ορίστηκε από την Αρχή. Τον Οκτώβριο 2005, η πιο πάνω Επιτροπή υπέβαλε προς το Γενικό Διευθυντή της Αρχής σχετική έκθεση, με εισήγηση όπως παραχωρηθεί στον εργολάβο συνολική παράταση χρόνου 96 ημερολογιακών ημερών, δηλαδή μέχρι τις 13 Ιουνίου 2003. Το Μάρτιο 2006, το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής ενέκρινε την πιο πάνω εισήγηση. Αποφάσισε επίσης το διορισμό ειδικού Συμβούλου "Risk Assessor", για να εξετάσει τις πιθανότητες και τους κινδύνους που διατρέχει η Αρχή σε περίπτωση που ο Εργολάβος δεν αποδεχθεί το χρόνο παράτασης και παραπέμψει το θέμα σε διαιτησία.

Τον Απρίλιο 2006, ο Εργολάβος με επιστολή του προς τον Αρχιτέκτονα απέρριψε την παράταση χρόνου και ζήτησε Απόφαση Αρχιτέκτονα. Το Μάιο 2006, ο Αρχιτέκτονας εξέδωσε την Απόφαση του με την οποία παραχωρούσε στον Εργολάβο παράταση χρόνου μέχρι τις 17 Ιουλίου 2003.

Το Μάιο 2006, η Αρχή διόρισε τον "Risk Assessor" ο οποίος ετοίμασε και υπέβαλε τον Οκτώβριο 2006 την Έκθεση Αξιολόγησης Κινδύνου σχετικά με τις απαιτήσεις του εργολάβου για παράταση χρόνου.

Τον Οκτώβριο 2006, το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής αποφάσισε το διορισμό επταμελούς Διαπραγματευτικής Ομάδας με σκοπό τη διεξαγωγή διαπραγματεύσεων με τον Εργολάβο για φιλικό διακανονισμό του θέματος της παράτασης χρόνου. Η διαπραγμάτευση με τον Εργολάβο άρχισε τον Απρίλιο 2007 και το θέμα βρίσκεται σε εξέλιξη.

**(ιβ) Υποσταθμός Μεταφοράς ΑΗΚ στο Εμπορικό Κέντρο της Λάρνακας - Τελικός Λογαριασμός Συμβολαίου.** Το Μάιο 2006, μετά από δειγματοληπτικό έλεγχο του Τελικού Λογαριασμού παρατήρησα τα ακόλουθα:

- (i) **Οδηγίες για τροποποιήσεις των αρχιτεκτονικών σχεδίων.** Το ποσό του Τελικού Λογαριασμού ανερχόταν σε £1.039.703 έναντι καθαρού ποσού Συμβολαίου £972.684. Επειδή από τον έλεγχο των οδηγιών για τροποποιήσεις αρχιτεκτονικών σχεδίων, προέκυψε η ανάγκη για διαφοροποίηση στις τελικές ποσότητες ορισμένων εργασιών, το Μάιο 2006 ζήτησα όπως γίνουν οι σχετικές διορθώσεις στον Τελικό Λογαριασμό, όπως υποδείχθηκαν κατά τον έλεγχο.

Το Δεκέμβριο 2006, ο Εκτελεστικός Διευθυντής Δικτύων της Αρχής απέστειλε στην Υπηρεσία μου το διορθωμένο Τελικό Λογαριασμό ο οποίος ανήλθε στο ποσό των £1.069.702 λόγω της συμπερίληψης εργασιών που έγιναν μετά την εγκατάσταση και λειτουργία του εξοπλισμού του υποσταθμού.

- (ii) **Καυστέρηση στη συμπλήρωση των εργασιών.** Η έναρξη των εργασιών έγινε στις 19.5.2003 και ως ημερομηνία συμπλήρωσης ορίστηκε η 13.9.2004. Στις 24.6.2004, η Αρχή, μετά από εξέταση των απαιτήσεων του Εργολάβου για παράταση χρόνου μέχρι την πιο πάνω ημερομηνία, ενέκρινε και παραχώρησε σε αυτόν παράταση 51 ημερολογιακών ημερών, με νέα ημερομηνία συμπλήρωσης την 3.11.2004. Η προσωρινή παραλαβή του έργου έγινε στις 18.2.2005.

Με την ίδια επιστολή μου παρατήρησα ότι σύμφωνα με τα πιο πάνω δεδομένα προέκυπτε αδικαιολόγητη καθυστέρηση στη συμπλήρωση του έργου 106 ημερολογιακών ημερών, για την οποία δεν έγιναν ενέργειες από πλευράς της Αρχής για διασφάλιση του δικαιώματος της να αποκόψει την προβλεπόμενη από το συμβόλαιο αποζημίωση (£500 ανά ημέρα). Περαιτέρω εξέφρασα την άποψη ότι το θέμα της αποκοπής αποζημίωσης θα έπρεπε να εξεταστεί από την Αρχή πριν από την τελική συμφωνία του Τελικού Λογαριασμού με τον Εργολάβο.

Το Μάρτιο 2007, ο Εκτελεστικός Διευθυντής Δικτύων της Αρχής με νέα επιστολή του με πληροφόρησε ότι για την εξέταση του θέματος της καθυστέρησης στη συμπλήρωση των εργασιών διορίστηκε τριμελής Τεχνική Επιτροπή. Η Επιτροπή στην έκθεσή της αναφέρει ότι, μετά την νέα ημερομηνία συμπλήρωσης του έργου που ήταν η 3.11.2004, χρειάστηκε να δοθούν αρκετές οδηγίες για επιπρόσθετες εργασίες που απαιτήθηκαν για τη στήριξη του εξοπλισμού. Λόγω των εργασιών αυτών εγκρίθηκε από την Αρχή η παραχώρηση προς τον Εργολάβο νέας παράτασης χρόνου μέχρι την ημερομηνία προσωρινής παραλαβής του Έργου.

**(ιγ) Υποσταθμός Μεταφοράς ΑΗΚ στην Αγία Νάπα – Τελικός Λογαριασμός.** Το Μάιο 2006, μετά από δειγματοληπτικό έλεγχο του Τελικού Λογαριασμού παρατήρησα τα ακόλουθα:

- (i) **Αύξηση ποσού συμβολαίου.** Σύμφωνα με τον Τελικό Λογαριασμό του Έργου, το ποσό του ανερχόταν στις £891.436, έναντι καθαρού ποσού συμβολαίου £770.441 (αφαιρουμένου ποσού £60.000 για απρόβλεπτα έξοδα). Το ποσό του συμβολαίου αυξήθηκε κατά 13%, λόγω μεγάλου αριθμού αλλαγών που έγιναν στο έργο (37 αλλαγές).
- (ii) **Οδηγίες για προσθαφαιρέσεις εργασιών.** Από τον έλεγχο των οδηγιών για προσθαφαιρέσεις, προέκυψε ότι απαιτείτο διαφοροποίηση στις επιμετρηθείσες

ποσότητες ορισμένων εργασιών. Ζήτησα όπως γίνουν οι σχετικές διορθώσεις στον Τελικό Λογαριασμό, όπως υποδείχθηκαν κατά τον έλεγχο.

- (iii) **Καθυστερήση στη συμπλήρωση των εργασιών.** Η έναρξη των εργασιών έγινε στις 2.4.2002 και ως ημερομηνία συμπλήρωσης ορίστηκε η 2.4.2003. Στις 14.3.2003, η Αρχή, μετά από εξέταση όλων των απαιτήσεων του Εργολάβου μέχρι την πιο πάνω ημερομηνία, ενέκρινε και παραχώρησε στον Εργολάβο παράταση χρόνου 20 εργάσιμων ημερών, με νέα ημερομηνία συμπλήρωσης την 6.5.2003. Η προσωρινή παραλαβή του Έργου έγινε στις 30.6.2003. Παρατήρησα ότι σύμφωνα με τα πιο πάνω δεδομένα προέκυπτε αδικαιολόγητη καθυστέρηση 55 ημερολογιακών ημερών, για την οποία δεν έγιναν ενέργειες από πλευράς της Αρχής για διασφάλιση του δικαιώματός της να αποκόψει την προβλεπόμενη από το συμβόλαιο αποζημίωση (£500 ανά ημέρα). Περαιτέρω εξέφρασα την άποψη ότι το θέμα της αποκοπής αποζημίωσης θα έπρεπε να εξεταστεί από την Αρχή πριν από την τελική συμφωνία του Λογαριασμού με τον Εργολάβο.

- (iv) **Καθυστερήση στη ρύθμιση του Τελικού Λογαριασμού.** Παρατηρήθηκε μεγάλη καθυστέρηση στην ετοιμασία του Τελικού Λογαριασμού. Σύμφωνα με τους όρους του συμβολαίου, η τελική ρύθμιση του Λογαριασμού θα έπρεπε να γίνει μέχρι τις 30.6.2004, ενώ έγινε στις 14.3.2006, δηλαδή με καθυστέρηση 21 μηνών.

Το Δεκέμβριο 2006, ο Εκτελεστικός Διευθυντής Δικτύων της Αρχής μου απέστειλε το διορθωμένο Τελικό Λογαριασμό ο οποίος ανήλθε στο ποσό των £880.446. Με πληροφόρησε ότι για το θέμα της καθυστέρησης στη συμπλήρωση των εργασιών έχει υποβληθεί σχετική έκθεση στην Επιτροπή Προσφορών της Αρχής για λήψη απόφασης και ότι η καθυστέρηση στη τελική ρύθμιση του Λογαριασμού οφείλεται σχεδόν αποκλειστικά στον Εργολάβο ο οποίος υπέβαλε το Λογαριασμό για έλεγχο στις 17.1.2006.

Το Μάιο 2007, ο Εκτελεστικός Διευθυντής Δικτύων της Αρχής με νέα επιστολή του με πληροφόρησε ότι όσον αφορά στο θέμα των καθυστερήσεων στη συμπλήρωση των εργασιών, η Αρχή αποφάσισε όπως, ενόψει των προβλημάτων που παρουσιάστηκαν κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του Έργου και των απαιτήσεων που υπέβαλε ο Εργολάβος, γίνει αποδεκτή η πρότασή του για παραχώρηση παράτασης χρόνου μέχρι την ημερομηνία προσωρινής παραλαβής του Έργου, χωρίς την καταβολή οικονομικών αποζημιώσεων από καμιά από τις δύο πλευρές.

- (iδ) **Νέες Αποθήκες ΑΗΚ στη Λάρνακα.** Η κατασκευή του Έργου άρχισε το Μάρτιο 2004, με ημερομηνία συμπλήρωσης τον Αύγουστο 2005, έναντι ποσού συμβολαίου £3.138.469. Από επιτόπιο έλεγχο στο Έργο, το Σεπτέμβριο 2005, παρατηρήθηκε ότι η πρόοδος των εργασιών παρουσίαζε σημαντική καθυστέρηση, περίπου 6 μηνών, που οφειλόταν βασικά στους ακόλουθους λόγους.

- (i) Επαναχάραξη του χώρου εργοταξίου λόγω διαφορών στα όρια του οικοπέδου.
- (ii) Αλλαγή του τύπου της θεμελίωσης των κτιρίων λόγω ψηλής στάθμης των υπόγειων υδάτων και ακαταλληλότητας του υφιστάμενου εδάφους.
- (iii) Αύξηση των ποσοτήτων των χωματουργικών εργασιών και των εργασιών του σκυροδέματος της υποδομής, λόγω της αλλαγής στη μελέτη της θεμελίωσης και των τελικών υψομέτρων των κτιρίων.
- (iv) Επιπλέον εργασία για την κατασκευή συστήματος αποχέτευσης των ομβρίων υδάτων.

Με επιστολή μου προς το Γενικό Διευθυντή της Αρχής, παρατήρησα ότι τα πιο πάνω προβλήματα αφορούν σε θέματα τα οποία θα έπρεπε να είχαν επιλυθεί πριν από την έναρξη των εργασιών κατά το στάδιο της μελέτης. Στην επιστολή μου ανέφερα επίσης ότι, ως επακόλουθο, προκλήθηκαν καθυστερήσεις στο Έργο που πιθανόν να επιφέρουν αχρείαστες δαπάνες για την Αρχή, όπως οικονομικές αποζημιώσεις προς τον Εργολάβο και αύξηση του κόστους διαχείρισης και επίβλεψης των εργασιών.

Το Δεκέμβριο 2005, ο Γενικός Διευθυντής της Αρχής με πληροφόρησε ότι πράγματι η πρόοδος των εργασιών παρουσίαζε καθυστέρηση 6 μηνών, οι λόγοι όμως που προκάλεσαν την καθυστέρηση δεν θα μπορούσε, κατά την άποψη της Αρχής, να προβλεφθούν στο στάδιο της μελέτης. Συμφώνησε με την άποψη της Υπηρεσίας μου ότι οι πιο πάνω καθυστερήσεις δυνατόν να επιφέρουν οικονομικές δαπάνες στην Αρχή λόγω απαιτήσεων του Εργολάβου.

Το Μάιο 2006, το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής ενέκρινε την καταβολή ποσού £168.000 για συνολική διευθέτηση των απαιτήσεων που υπέβαλε ο Εργολάβος.

Τον Οκτώβριο 2006 ο Γενικός Διευθυντής διόρισε τριμελή Ερευνητική Επιτροπή για τυχόν ευθύνες όλων των εμπλεκομένων. Η Ερευνητική Επιτροπή ζήτησε την εξειδικευμένη άποψη Πραγματογνώμονα μέσω του ΕΤΕΚ σε σχέση με τις εργασίες του Μελετητή πριν και μετά την κατακύρωση του διαγωνισμού. Ο Πραγματογνώμονας εξέδωσε προκαταρκτική έκθεση και αναμένεται η έκδοση της τελικής, αναλυτικής έκθεσής του εντός του Ιουνίου.

**(Ιε) Προμήθεια Φαναριών Οδικού Φωτισμού - Αρ. Διαγωνισμού 35/2005.** Ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε το Μάιο 2005 και προέβλεπε την προμήθεια φαναριών οδικού φωτισμού σε δύο ομάδες, την ομάδα I που περιλάμβανε την προμήθεια 4000 τεμαχίων 250W και 2000 τεμαχίων 150W και την ομάδα II που περιλάμβανε την προμήθεια 12000 τεμαχίων 70W.

Λόγω καθυστέρησης στην αξιολόγηση των προσφορών από την Επιτροπή Αξιολόγησης, η χαμηλότερη προσφορά για την ομάδα II κατέστη άκυρη. Μετά από επανειλημμένες συζητήσεις του θέματος και διερεύνηση των διαδικασιών που ακολουθήθηκαν από Ερευνητική Επιτροπή το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε το Μάιο 2006 την κατακύρωση του διαγωνισμού για την ομάδα I στον χαμηλότερο προσφοροδότη έναντι ποσού £248.098 και την επαναπροκήρυξη του διαγωνισμού για την ομάδα II.

Τον Οκτώβριο 2006, με επιστολή μου στην Αρχή παρατήρησα τα ακόλουθα:

- Από την ημερομηνία υποβολής των προσφορών μέχρι τη μερική κατακύρωση του διαγωνισμού παρήλθε αδικαιολόγητα μεγάλο χρονικό διάστημα 10 μηνών από τους οποίους 6 μήνες για να υποβάλει την έκθεση της η Επιτροπή Αξιολόγησης. Το Διοικητικό Συμβούλιο συζήτησε το θέμα σε 5 συνεδρίες λαμβάνοντας δύο διαφορετικές αποφάσεις. Για να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα των καθυστερήσεων στην κατακύρωση των προσφορών του κρατικού τομέα, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε και ο Γενικός Λογιστής εξέδωσε Εγκύκλιο τον Απρίλιο 2006, όπως η διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών συμπληρώνεται εντός 30 ημερών ενώ για τυχόν αδικαιολόγητη καθυστέρηση των μελών της Επιτροπής Αξιολόγησης να ολοκληρώσουν έγκαιρα το έργο τους, αυτοί θα διώκονται πειθαρχικά.
- Δεν τηρήθηκαν οι πρόνοιες του διαγωνισμού για ταυτόχρονη παράταση της ισχύος του διαγωνισμού και της τραπεζικής εγγύησης των προσφορών, με αποτέλεσμα τον αποκλεισμό του χαμηλότερου προσφοροδότη για την ομάδα II και την ακύρωση του διαγωνισμού για την ομάδα αυτή.
- Σύμφωνα με την έκθεση της Επιτροπής Προσφορών καθώς και της Ερευνητικής Επιτροπής παρατηρήθηκαν έντονες διαφωνίες μεταξύ των μελών της Επιτροπής Αξιολόγησης όσον αφορά στην ερμηνεία των προδιαγραφών, με αποτέλεσμα να

αμφισβητείται η αξιοπιστία και εγκυρότητα της αξιολόγησης. Επίσης παρατηρήθηκε δυστοκία στην προώθηση της έκθεσης λόγω ασάφειας στο ρόλο των μελών της Τεχνικής Επιτροπής όπως προβλέπεται στους Κανονισμούς.

Το Δεκέμβριο 2006, ο Διευθυντής Γραφείου Γενικής Διεύθυνσης με πληροφόρησε ότι η καθυστέρηση στην ετοιμασία της έκθεσης αξιολόγησης οφειλόταν στην ανάγκη όπως ζητηθούν διευκρινίσεις από τους προσφοροδότες και νομικές γνωματεύσεις, καθώς επίσης στην απουσία στο εξωτερικό μελών της Επιτροπής Αξιολόγησης και στις θερινές διακοπές. Όσον αφορά στο θέμα της τραπεζικής εγγύησης με πληροφόρησε ότι η Αρχή εξετάζει το ενδεχόμενο αναθεώρησης του σχετικού όρου σε μελλοντικούς διαγωνισμούς. Τέλος με πληροφόρησε ότι συμφωνεί με την παρατήρηση της Υπηρεσίας μου αναφορικά με τις διαφωνίες που προέκυψαν μεταξύ των μελών της Επιτροπής Αξιολόγησης όσον αφορά στην ερμηνεία των προδιαγραφών του διαγωνισμού.

Τον Ιανουάριο 2007, με νέα επιστολή μου προς το Γενικό Διευθυντή της Αρχής εξέφρασα την επιφύλαξη μου για τις εξηγήσεις της Αρχής και ειδικά κατά πόσο δικαιολογείται το υπερβολικό χρονικό διάστημα των 10 μηνών το οποίο παρήλθε από την ημερομηνία υποβολής των προσφορών μέχρι τη μερική κατακύρωση του διαγωνισμού. Υπέδειξα ότι η Αρχή θα έπρεπε να λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα ώστε να αντιμετωπιστούν οι λόγοι που αναφέρονται στην επιστολή της Αρχής και η διαδικασία να ολοκληρωθεί σε λογικό χρονικό διάστημα. Τέλος σχετικά με το θέμα της εγγυητικής προσφορών ζήτησα όπως η Αρχή με πληροφορήσει για τις τελικές αποφάσεις της σχετικά με την αναθεώρηση του όρου για την Τραπεζική Εγγύηση.

Τον Απρίλιο 2007, ο Εκτελεστικός Διευθυντής Υποστήριξης της Αρχής με πληροφόρησε ότι, όσον αφορά στο θέμα της καθυστέρησης στην ετοιμασία της έκθεσης αξιολόγησης, έχει κοινοποιηθεί σε όλους τους αρμόδιους λειτουργούς της Αρχής εγκύκλιος με οδηγίες όπως η αξιολόγηση των διαγωνισμών γίνεται από τις Επιτροπές Αξιολόγησης σε συνεχείς συνεδρίες κατά το πρότυπο που εφαρμόζεται στον κυβερνητικό τομέα, έτσι ώστε η διάρκεια της αξιολόγησης να μην υπερβαίνει χρονικά τις 30 ημέρες.

Περαιτέρω με πληροφόρησε ότι, όσον αφορά στο θέμα της εγγυητικής των διαγωνισμών, αυτό έχει διευθετηθεί με την εφαρμογή νέας πρακτικής σύμφωνα με την οποία σε περίπτωση παράτασης της ισχύος των προσφορών να ζητείται παράλληλα και παράταση της ισχύος της εγγυητικής.

**(ιστ) Διαγωνισμός για την παροχή υπηρεσιών Τοπογράφου για εργασίες τοποθέτησης υπόγειων καλωδίων και άλλων συναφών εργασιών δικτύου της ΑΗΚ - Αρ. Διαγωνισμού 47/2006.** Από τον έλεγχο της διαδικασίας και των εγγράφων του πιο πάνω διαγωνισμού, παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Στην έκθεση αξιολόγησης του διαγωνισμού αναφέρεται ότι, ενώ λήφθηκαν έγγραφα από 15 υποψήφιους προσφοροδότες, τελικά υπέβαλε προσφορά μόνο ένας η τιμή του οποίου ήταν κατά 33% αυξημένη, σε σύγκριση με την τιμή της εκτίμησης που ετοιμάστηκε από την Αρχή και βασίστηκε στις τιμές μονάδας του προηγούμενου σχετικού διαγωνισμού.

Παρατήρησα ότι και στον προηγούμενο διαγωνισμό, ενώ λήφθηκαν έγγραφα προσφορών από 13 υποψήφιους προσφοροδότες, υπέβαλε προσφορά μόνο ένας προσφοροδότης που ήταν ο ίδιος που υπέβαλε προσφορά και στον υπό αναφορά διαγωνισμό. Υπέδειξα περαιτέρω ότι οι προσφερθείσες τιμές μονάδας στον προηγούμενο διαγωνισμό κρίθηκαν από την Αρχή ψηλότερες από τις αναμενόμενες και μειώθηκαν μετά από διαπραγματεύσεις με το μοναδικό προσφοροδότη.

Τελικά, η Αρχή αποφάσισε όπως και στο νέο διαγωνισμό διαπραγματευτεί με το μοναδικό προσφοροδότη έτσι ώστε να μειωθούν οι τιμές μονάδας σε αποδεκτά επίπεδα. Μετά τις διαπραγματεύσεις, ο διαγωνισμός κατακυρώθηκε έναντι ποσού £37.200 σε σύγκριση με το αρχικό ποσό της προσφοράς που ήταν £42.875 (αυξημένη τιμή κατά 15% σε σύγκριση με την τιμή της εκτίμησης).



- (ii) Διαπιστώθηκαν οι ακόλουθες αδυναμίες/παραλείψεις στα έγγραφα προσφορών που ενδεχομένως απέτρεψαν τους ενδιαφερόμενους από την υποβολή προσφοράς.

(α) **Περιγραφή εργασίας.** Στα έγγραφα του διαγωνισμού δεν περιγραφόταν ο χώρος στον οποίο θα εκτελείτο η εργασία που θα αναλάμβανε ο Ανάδοχος. Στις Γενικές Οδηγίες, αναφερόταν γενικά ότι οι εργασίες σχετίζονται με τις ανάγκες του δικτύου της ΑΗΚ σ' ολόκληρη την Κύπρο ενώ στις προδιαγραφές των εγγράφων γινόταν παραπομπή στον πίνακα "Περιγραφή Έργου" ο οποίος όμως είχε διαγραφεί από τα έγγραφα προσφορών.

(β) **Χρονοδιάγραμμα Εργασιών.** Στις προδιαγραφές των εγγράφων αναφερόταν ότι ο Ανάδοχος οφείλει να ξεκινήσει την εργασία του σε 7 μέρες από τη σχετική ειδοποίηση της Αρχής – χρονικό διάστημα το οποίο η Υπηρεσία μας θεωρεί ανεπαρκές - και να την αποπερατώσει μέσα στη χρονική διάρκεια που φαίνεται στον πίνακα "Χρονοδιάγραμμα Εργασιών" ο οποίος όπως και στην περίπτωση της περιγραφής της εργασίας, είχε διαγραφεί από τα έγγραφα προσφορών.

Με την ίδια επιστολή μου παρακάλεσα το Γενικό Διευθυντή της Αρχής όπως ερευνήσει το πιο πάνω θέμα και πληροφορήσει την Υπηρεσία μου για τα μέτρα που προτίθετο να λάβει η Αρχή σε μελλοντικούς παρόμοιους διαγωνισμούς για την επίτευξη όσο το δυνατόν μεγαλύτερης συμμετοχής προσφοροδοτών που να οδηγεί σε υγιή ανταγωνισμό και κατ' επέκταση σε εξασφάλιση λογικών τιμών στις προσφορές.

Το Φεβρουάριο 2007, ο Διευθυντής Γραφείου Γενικής Διεύθυνσης με πληροφόρησε ότι κατά την περίοδο έκδοσης του διαγωνισμού δεν υπήρχαν καθορισμένα έργα για να αναφερθούν και ότι η Αρχή αποφάσισε όπως σε μελλοντικούς παρόμοιους διαγωνισμούς, λάβει τα ακόλουθα μέτρα για μεγαλύτερη συμμετοχή σύμφωνα και με τις εισηγήσεις της Υπηρεσίας μου.

(α) Καθορισμό συγκεκριμένων έργων που αναμένεται να εκτελέσουν οι διαγωνιζόμενοι και

(β) αύξηση του χρόνου ειδοποίησης έναρξης των εργασιών.

(ιζ) **Προσφορές για Supply of Forklifts (αρ. 61/2006) και για Double Cabin Lorries 4X2 with crane and winch (αρ. 7/2006).** Κατόπιν ελέγχου των συμβολαίων των πιο πάνω διαγωνισμών το Νοέμβριο 2006, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Ο διαγωνισμός αρ. 16/2006 περιλάμβανε την προμήθεια τριών διαφορετικών ειδών εξοπλισμού, με καθορισμένο χρόνο παράδοσης 4 μηνών για τα είδη 1 & 3 και 6 μηνών για το είδος 2. Τελικά τα είδη 1 & 3 παραδόθηκαν με καθυστέρηση περίπου 7 και 8 εβδομάδων αντίστοιχα, ενώ το είδος 2 δεν είχε παραδοθεί μέχρι το Νοέμβριο 2006 που έγινε ο έλεγχος, παρόλο ότι είχε παρέλθει διάστημα πέραν των 2 μηνών από την καθορισμένη ημερομηνία παράδοσής του.

(β) Ενώ η παράδοση του εξοπλισμού που περιλαμβανόταν στο διαγωνισμό αρ. 17/2006, προβλεπόταν να γίνει το Σεπτέμβριο 2006, εντούτοις μέχρι την ημέρα που έγινε ο έλεγχος, ο εξοπλισμός δεν είχε παραδοθεί. Σημειώνεται ότι τον Οκτώβριο 2006 η Αρχή είχε ζητήσει από τον προμηθευτή, όπως την πληροφορήσει για την ημερομηνία παράδοσης του εξοπλισμού, και αυτός απάντησε ότι θα γινόταν προσπάθεια εκ μέρους του να τον παραδώσει μέχρι το τέλος του 2006.

(γ) Στους όρους/πρόνοιες των εγγράφων και των δύο πιο πάνω διαγωνισμών δεν είχε περιληφθεί η σχετική πρόνοια για ρήτρα/αποζημιώσεις λόγω καθυστέρησης στην παράδοση του εξοπλισμού, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει ουσιαστική πίεση προς τους προμηθευτές για έγκαιρη παράδοση του εξοπλισμού ή/και η δυνατότητα διεκδίκησης χρηματικών αποζημιώσεων για την καθυστέρηση, έστω και αν γι' αυτή υπαίτιοι είναι οι προμηθευτές.

Ενόψει των πιο πάνω, τον Ιανουάριο 2007 εισηγήθηκα στο Γενικό Διευθυντή της Αρχής όπως σε μελλοντικούς διαγωνισμούς περιληφθεί στα έγγραφα η εν λόγω πρόνοια, ώστε να διασφαλίζονται τα συμφέροντα της Αρχής καθώς και η ίση μεταχείριση των προσφοροδοτών, εφόσον ο χρόνος

παράδοσης είναι ουσιαστικό κριτήριο για τη συμμετοχή σε ένα διαγωνισμό και επηρεάζει άμεσα το κόστος της προσφοράς.

Το Φεβρουάριο 2007, ο Διευθυντής Προμηθειών της Αρχής με ενημέρωσε ότι η Αρχή συμφωνεί με τις εισηγήσεις μου και έχει τροποποιήσει τους Πρότυπους Γενικούς Όρους Συμβολαίων, ώστε η πιο πάνω πρόνοια να περιλαμβάνεται σε όλους τους μελλοντικούς διαγωνισμούς.

**(ιη) Διαγωνισμός αρ. 108/2005 για την προμήθεια Ηλεκτρονικών Μετρητών.**

Ο διαγωνισμός κατακυρώθηκε το Μάρτιο 2006 με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Αρχής, σε δύο προσφοροδότες:

- Το Είδος 1 – 100.000 μονοφασικοί ηλεκτρονικοί μετρητές – έναντι συνολικής δαπάνης US\$1.540.000.
- Το Είδος 2 – 60.000 τριφασικοί ηλεκτρονικοί μετρητές – έναντι συνολικής δαπάνης €2.111.367.

Από έλεγχο των συμβολαίων που διεξήγαγε το Νοέμβριο 2006 η Υπηρεσία μου, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

Για το Είδος 2, προβλέπονταν σταδιακές παραδόσεις που άρχιζαν το Μάιο 2006 και ολοκληρώνονταν το Σεπτέμβριο 2008. Επειδή παρουσιάστηκε άμεση ανάγκη για έκτακτη παράδοση μέρους της παραγγελίας – λόγω εξάντλησης του αποθέματος – ζητήθηκε και δόθηκε τον Απρίλιο 2006 η έγκριση του Γενικού Διευθυντή για παράδοση 3.000 μετρητών, της ίδιας κατασκευάστριας εταιρείας, αλλά διαφορετικού μοντέλου και εργοστασίου κατασκευής από αυτά που προβλέπονταν στο συμβόλαιο.

Τον Ιούνιο 2006, δόθηκε η έγκριση του Εκτελεστικού Διευθυντή Εξυπηρέτησης Πελατών για παράδοση άλλων 12.000 μετρητών, του ίδιου μοντέλου και εργοστασίου κατασκευής με τους 3.000 μετρητές που είχαν παραδοθεί αρχικά. Ο λόγος που εγκρίθηκε η αλλαγή, ήταν η δυσκολία του κατασκευαστή στην έγκαιρη ετοιμασία των μετρητών της ΑΗΚ, εξαιτίας της αυξημένης παραγωγής που είχε να πραγματοποιήσει το εργοστάσιο κατασκευής που καθοριζόταν στο συμβόλαιο.

Ως αποτέλεσμα, οι πρώτοι 15.000 μετρητές που παραδόθηκαν ήταν διαφορετικού μοντέλου από αυτό που αξιολογήθηκε και περιλήφθηκε στο συμβόλαιο. Επίσης, σημειώθηκε καθυστέρηση περίπου δύο μηνών στην παράδοση των 10.000 μετρητών, ενώ οι υπόλοιποι 2.000 παραδόθηκαν με μικρή καθυστέρηση 8 ημερών.

Ενόψει των πιο πάνω παρατήρησα τα ακόλουθα:

- (i) Δεν είχε γίνει ο κατάλληλος προγραμματισμός/συντονισμός, με αποτέλεσμα να υπάρξει η ανάγκη προμήθειας 3.000 μετρητών πιο γρήγορα από την προβλεφθείσα ημερομηνία.
- (ii) Δημιουργία ανομοιομορφίας στους μετρητές, με 15.000 τεμάχια από ένα μοντέλο και 45.000 από άλλο/διαφορετικό μοντέλο.
- (iii) Ενώ η αλλαγή του μοντέλου των 12.000 μετρητών έγινε αποδεκτή για να αποφευχθεί η καθυστέρηση στην παράδοσή τους, εντούτοις σημειώθηκε καθυστέρηση πέραν των 2 μηνών στην παράδοση των 10.000 μετρητών, χωρίς να ληφθούν μέτρα ή/και να διεκδικηθούν αποζημιώσεις από τον προμηθευτή.
- (iv) Η πρώτη αλλαγή στο μοντέλο μιας σημαντικής ποσότητας μετρητών εγκρίθηκε από το Γενικό Διευθυντή και η δεύτερη από τον Εκτελεστικό Διευθυντή Εξυπηρέτησης Πελατών, ενώ το αρμόδιο Όργανο της Αρχής το οποίο κατακύρωσε το διαγωνισμό, ήταν το Διοικητικό Συμβούλιο. Η Υπηρεσία μου εξέφρασε την άποψη ότι τέτοιες αλλαγές σε συμβόλαια που κατακυρώθηκαν από το αρμόδιο – ανάλογα με την

περίπτωση – Όργανο της Αρχής, θα πρέπει να εξετάζονται/αποφασίζονται από ισοδύναμο ή/και ανώτερο Όργανο.

Το Φεβρουάριο 2007, ο Γενικός Διευθυντής της Αρχής προς τον οποίο υπέβαλα τις πιο πάνω παρατηρήσεις/απόψεις μου, με πληροφόρησε τα ακόλουθα:

- (i) Η έλλειψη που παρουσιάστηκε σε τριφασικούς μετρητές οφειλόταν στην ασυνήθιστη και απότομη αύξηση στην κατανάλωση τους, η οποία δεν μπορούσε να προβλεφθεί σε χρόνο που θα επέτρεπε τη λήψη άλλων μέτρων.
- (ii) Δεν τίθεται θέμα ανομοιομορφίας των μετρητών, εφόσον είναι όλοι κατασκευασμένοι από την ίδια εταιρεία αλλά σε διαφορετικά εργοστάσια και χρησιμοποιούν βασικά την ίδια τεχνολογία, με τη διαφορά ότι οι 15.000 μετρητές παρέχουν επιπρόσθετες δυνατότητες από αυτές που απαιτεί η Αρχή.
- (iii) Η καθυστέρηση στην παράδοση των μετρητών δεν δημιούργησε στην Αρχή οποιοδήποτε πρόβλημα έλλειψης μετρητών, αφού με την παράδοση των πρώτων 3.000 μετρητών υπήρχε ικανοποιητικό απόθεμα. Επίσης, η Αρχή δεν ενεργοποίησε την πρόνοια του συμβολαίου για λήψη μέτρων ή διεκδίκηση αποζημιώσεων από τον προμηθευτή, λόγω της καθυστέρησης στην παράδοση των μετρητών, εφόσον από αυτή την καθυστέρηση η Αρχή δεν είχε υποστεί οποιοδήποτε κόστος, και αφού είχε ληφθεί υπόψη και η θετική ανταπόκριση του προμηθευτή για επίσπευση της πρώτης παράδοσης των μετρητών χωρίς να τη χρεώσει με επιπλέον έξοδα.
- (iv) Με βάση τους όρους του συμβολαίου, ο υπεύθυνος Μηχανικός έχει την ευθύνη για έγκριση τυχόν αλλαγών στο μετρητή, και η έγκριση δόθηκε μετά που διαπιστώθηκε ότι η ζητούμενη αλλαγή δεν θα επηρέαζε με κανένα τρόπο τα συμφέροντα της Αρχής και δεν θα παραβίαζε οποιοδήποτε όρο ή και απαίτηση του συμβολαίου.

Ανεξάρτητα με τα πιο πάνω, με πληροφόρησε ότι η Αρχή, ανταποκρινόμενη και σε προηγούμενη εισήγησή μου, είχε ετοιμάσει σχετική εισήγηση για τη δημιουργία Υπηρεσιακής Επιτροπής Αλλαγών και Απαιτήσεων σε αντιστοιχία με την Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων του κρατικού τομέα. Η εισήγηση εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής στις 23.5.2007 και τέθηκε ήδη σε εφαρμογή από την 1.6.2007.

**(iθ) Προσφορά αρ.74/2006 για την προμήθεια φαναριών οδικού φωτισμού.** Από έλεγχο της διαδικασίας ανάθεσης του διαγωνισμού που ακολουθήθηκε από την Αρχή, διαπιστώθηκε ότι το περιεχόμενο της επιστολής γνωστοποίησης των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού προς τους αποτυχόντες προσφοροδότες, δεν ήταν σύμφωνο με τις πρόνοιες των σχετικών Κανονισμών Προσφορών της Αρχής, καθώς και με τη σχετική εγκύκλιο της Αρμόδιας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων, επειδή σε αυτή δεν καταγράφονταν οι λόγοι για τους οποίους δεν έγιναν δεκτές οι προσφορές τους. Ενόψει των πιο πάνω, το Φεβρουάριο 2007 εισηγήθηκα στο Γενικό Διευθυντή της Αρχής, όπως δοθούν οδηγίες στους αρμόδιους λειτουργούς για πιστή τήρηση των εν λόγω Κανονισμών/Εγκυκλίων, ώστε να διασφαλίζεται η διαφάνεια στις διαδικασίες ανάθεσης έργων/προμηθειών/υπηρεσιών της Αρχής.

Ο Γενικός Διευθυντής της Αρχής, με πληροφόρησε τον Απρίλιο 2007 ότι η Αρχή, αφού έλαβε σοβαρά υπόψη τις παρατηρήσεις μου καθώς και παρόμοια σχόλια από το Γενικό Λογιστήριο, και με τη σύμφωνη γνώμη των Νομικών της Συμβούλων, αποφάσισε όπως στο μέλλον οι αποτυχόντες προσφοροδότες ενημερώνονται γραπτώς για όλους τους λόγους απόρριψης της προσφοράς τους, ταυτόχρονα με την προκαταρκτική ενημέρωση του επιτυχόντα προσφοροδότη.

## Μέρος Β

**Αγορά γης από την Αρχή Ηλεκτρισμού για ανέγερση Γραφείων στη Λεμεσό.** Το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφαση του αρ. 48.611, ημερ. 5.11.1998 ενέκρινε συμφωνία για ακύρωση της

αγοραπωλησίας του κτήματος στη Λεμεσό. Η Μητρόπολη Λεμεσού επέστρεψε στην Αρχή Ηλεκτρισμού ποσό £1.100.000 στις 28.9.1999, ενώ στις 27.9.1999 ενέγραψε στο όνομα της Κυπριακής Δημοκρατίας εννέα οικόπεδα, τα οποία είχαν εκτιμηθεί από το Κτηματολόγιο σε £325.415, ποσό που, προστιθέμενο στις £1.100.000, αποτελεί το σύνολο του τιμήματος που είχε καταβάλει η Αρχή για την αγορά τριών τεμαχίων στη Μέσα Γειτονιά το 1999, πράξη η οποία τελικά ακυρώθηκε.

Το Μάιο του 2006 προκηρύχθηκαν νέες προσφορές και στις 2.7.2006 πωλήθηκαν έναντι ποσού £997.000. Το Υπουργικό Συμβούλιο στις 2.5.2007 (αρ. απόφασης 65.380) αποφάσισε όπως ποσό £30.000 αποκοπεί και κατατεθεί στο πάγιο ταμείο της Δημοκρατίας ως διοικητικά έξοδα και το υπόλοιπο ποσό των £967.000 επιστραφεί στην ΑΗΚ.

**Λιμενικά δικαιώματα.** Το Υπουργικό Συμβούλιο, κατά τις συνεδρίες του ημερ. 31.3.1977 και 2.9.1977, ενέκρινε τους Κανονισμούς της Αρχής Λιμένων Κύπρου (Α.Λ.Κ.) (Καταβλητέα Δικαιώματα), οι οποίοι προνοούν την καταβολή λιμενικών δικαιωμάτων για τις εισαγωγές μαζούτ. Τα ποσά που καταβάλλονται ως λιμενικά δικαιώματα βαρύνουν το κόστος του μαζούτ και συνυπολογίζονται με όλα τα άλλα έξοδα για τον καθορισμό της ρήτρας καυσίμων που βαρύνει τους καταναλωτές. Τα ποσά αυτά καταβάλλονται, χωρίς ωστόσο η Α.Λ.Κ. να προσφέρει ουσιαστικές λιμενικές διευκολύνσεις στην Αρχή, αφού οι αγωγοί εκφόρτωσης βρίσκονται στη θάλασσα και τα πλοία δεν προσεγγίζουν τις αποβάθρες.

Κατόπι γνωμάτευσης των Νομικών της Συμβούλων η Αρχή κατάγγειλε την Α.Λ.Κ. Λιμένων Κύπρου στην ΕΠΑ αναφορικά με τα δικαιώματα που καταβάλλονται στην Α.Λ.Κ. χωρίς να της προσφέρεται οποιαδήποτε ουσιαστική υπηρεσία. Με επιστολές της ημερ. 22.6.2006 και 18.9.2006, η ΕΠΑ ενημέρωσε την Αρχή ότι προχώρησε στη σχετική έρευνα, τα αποτελέσματα της οποίας θα της κοινοποιηθούν όταν ληφθούν οι σχετικές αποφάσεις. Με επιστολή της ημερ. 12.4.2007 η Αρχή ζήτησε από την ΕΠΑ ενημέρωση ως προς το στάδιο στο οποίο βρίσκεται το όλο θέμα.

Ο Αντιπρόεδρος με πληροφόρησε ότι σε απαντητική επιστολή της ημερ. 25.4.2007, η ΕΠΑ ενημέρωσε την Αρχή ότι οποιεσδήποτε αποφάσεις θα της κοινοποιηθούν όταν ληφθούν.

**Διερευνώμενες υποθέσεις κλοπής ηλεκτρικού ρεύματος και άλλες καταγγελίες.** Όπως ανέφερα και στις προηγούμενες μου Εκθέσεις, μετά από προφορικές καταγγελίες συγκεκριμένου καταναλωτή και τη διερεύνηση τους από την Αρχή, εντοπίστηκε συγκεκριμένος ύποπτος για επεμβάσεις σε μετρητές καταναλωτών της Αρχής, με σκοπό την υποκλοπή ηλεκτρικού ρεύματος.

Ο συνολικός αριθμός χρεώσεων που στάληκαν σε καταναλωτές για μη καταγραφείσα κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας ήταν 168. Από αυτές, οι 120 ήταν υποθέσεις που σχετίζονται με το συγκεκριμένο ύποπτο και οι υπόλοιπες αφορούσαν σε άλλες περιπτώσεις.

Η αξία της μη καταγραφείσας κατανάλωσης υπολογίζεται σε £2,9 εκ. στην οποία, αν προστεθούν η συνεισφορά στο ΡΙΚ, ο Φ.Π.Α., οι τόκοι και τα έξοδα διερεύνησης, τότε το ποσό αυξάνεται σε £4,2 εκατομμύρια από τα οποία μέχρι σήμερα διευθετήθηκε η πληρωμή περίπου ενός εκατομμυρίου.

Μετά από σχετικές διευθετήσεις, ως εγγύηση έναντι των οφειλόμενων ποσών, έχει εισπραχθεί από διάφορες περιπτώσεις το ποσό των £355.338, ενώ σε μία περίπτωση δεσμεύτηκε χωράφι αξίας £100.000, ως εγγύηση, είτε για διευθέτηση προσωρινού διατάγματος είτε για επανασύνδεση του ηλεκτρικού ρεύματος.

Εντός του 2006 έγινε εξώδικος διακανονισμός και διευθετήθηκε η είσπραξη για ακόμα μια περίπτωση συγκεκριμένης εταιρείας.

Η Αρχή μετά από παρότρυνση και της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων Ανάπτυξης και Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών (αποφ. ΔΣ αρ. 10.457 ημερ. 25.1.2005 και αρ. 10.719 ημερ. 10.10.2005) προωθεί βελτίωση της Νομοθεσίας, ώστε να διευκολύνονται οι ποινικές

καταδίκες. Συγκεκριμένα ετοιμάστηκε σε συνεργασία με τους Νομικούς Συμβούλους της ΑΗΚ σχετικό νομοσχέδιο, το οποίο στις 21.3.2006 αποστάληκε στο Υπουργείο Εμπορίου Βιομηχανίας και Τουρισμού, στη συνέχεια στάληκε στις 17.5.2006, στη Γενική Εισαγγελία για την απαραίτητη νομοτεχνική επεξεργασία και στις 28.2.2007 επιστράφηκε στο Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού για προώθηση.

Μέσα στα πλαίσια προστασίας του εισοδήματος της, η Αρχή προωθεί την αντικατάσταση των παλαιών μετρητών με νέους ηλεκτρονικούς. Επίσης κατά τη διάρκεια του 2006 συνέχισαν να γίνονται έλεγχοι στα πλαίσια προστασίας του εισοδήματος της Αρχής, όπως αναφέρεται στην επόμενη παράγραφο.

### **Προστασία του εισοδήματος της Αρχής.**

- (i) **Αλλαγή μετρητών καταναλωτών διότι ξεπέρασαν κατά πολύ το περιθώριο χρήσιμης ζωής.** Όπως αναφέρθηκε και στις Εκθέσεις μου για τους λογαριασμούς του 2004 και 2005 μεγάλος αριθμός μετρητών (περίπου 75.000 είναι άνω των 30 χρόνων) έχει ξεπεράσει εδώ και αρκετά χρόνια την περίοδο χρήσιμης ζωής τους, με πιθανότητα να μην καταγράφουν σωστά την καταναλωθείσα ποσότητα ρεύματος.

Το θέμα συζητήθηκε σε συνεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου στις 4.10.2005 και το οποίο ομόφωνα αποφάσισε όπως οι σχετικές εργασίες αρχίσουν το συντομότερο.

Το έργο αντικατάστασης άρχισε τελικά την 1<sup>η</sup> Δεκεμβρίου 2006 και κατά τους πρώτους τρεις μήνες από την έναρξη του έργου αντικαταστάθηκαν συνολικά 15.699 μετρητές, από τους οποίους οι 15.280 είναι μονοφασικοί και οι 419 τριφασικοί έναντι συνολικού κόστους £121.488.

- (ii) **Έλεγχος μετρητών - παραβιάσεις.** Κατά τη διάρκεια του 2006 έγινε έλεγχος από την ΑΗΚ σε 4.672 μετρητές. Οι 1.428 βρέθηκαν παραβιασμένοι χωρίς όμως να στοιχειοθετηθεί υποκλοπή ρεύματος ενώ σε 230 περιπτώσεις οι μετρητές βρέθηκαν παραβιασμένοι και από τη διερεύνηση που ακολούθησε στοιχειοθετήθηκε υποκλοπή ρεύματος. Για διερεύνηση του συνόλου των παραβιάσεων χρεώθηκε και εισπράχθηκε ποσό £550.053 μη συμπεριλαμβανομένης της μη καταγραφείσας κατανάλωσης. Όπως επισημάνθηκε από τον Πρόεδρο της Αρχής στη συνεδρία του Συμβουλίου στις 28.3.2006 (συνεδρία αρ. 16/2006) η Αρχή παρουσιάζει σημαντικές απώλειες στα εισοδήματα της και εισηγήθηκε όπως ο Γενικός Διευθυντής ετοιμάσει άμεσο σχέδιο δράσης για επίλυση του θέματος. Με οδηγίες του Γενικού Διευθυντή συστάθηκε ομάδα εργασίας, για να μελετήσει το πρόβλημα των παράνομων επεμβάσεων σε μετρητές της Αρχής και την υποκλοπή ηλεκτρικού ρεύματος. Όπως πληροφορήθηκα η ομάδα εργασίας θα υποβάλει έκθεση με εισηγήσεις μέχρι τις 31.5.2007. Ζήτησα όπως ενημερωθώ ως προς τα πορίσματα της έκθεσης.

**Αναϊσορρόπηση Τελών.** Στα πλαίσια της εισαγωγής Διατιμήσεων Οριακού Κόστους, η Βουλή ενέκρινε στις 15.11.2002 (ΚΔΠ 546/02) τις Διατιμήσεις που υποβλήθηκαν από την Αρχή. Στόχος των νέων διατιμήσεων είναι να γίνουν σωστές και ορθολογιστικές διατιμήσεις για να μπορεί ο κάθε καταναλωτής να χρεώνεται με το πραγματικό του κόστος και να καταργηθεί η αλληλοεπιδότηση μεταξύ των κατηγοριών. Η εφαρμογή των διατιμήσεων έπρεπε να γίνει σε τρεις φάσεις. Η Φάση Α άρχισε τη 1<sup>η</sup> Μαρτίου 2003 και η Φάση Β τη 1<sup>η</sup> Μαΐου 2005. Η εισαγωγή νέων διατιμήσεων θα γίνει μετά την έγκρισή τους από τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου.

Η ΡΑΕΚ προχώρησε στη δημοσίευση της Δήλωσης Ρυθμιστικής Πρακτικής και Μεθοδολογίας Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού στις 14.4.2006 αλλά η τελική διαμόρφωση των διατιμήσεων από την Αρχή δεν έχει ολοκληρωθεί αφού ακόμα συνεχίζεται η επεξεργασία των αποτελεσμάτων της μελέτης των Συμβούλων πριν τη διαμόρφωση των διατιμήσεων. Η Αρχή με επιστολή της ημερ. 30.11.2006 έστειλε στη ΡΑΕΚ τις προκαταρκτικές της απόψεις για αναθεώρηση των διατιμήσεων με προτεινόμενη αύξηση 6,1% για την τελική διαμόρφωσή τους.

**Κατασκευή/Διέλευση Εναέριων Γραμμών Μεταφοράς.** Η Αρχή δεν ακολουθεί ομοιόμορφη πολιτική στις περιπτώσεις όπου η διέλευση εναέριων γραμμών υψηλής τάσης επηρεάζει τεμάχια γης. Διαπιστώθηκε ότι σε ορισμένες περιπτώσεις η Αρχή προβαίνει στην αγορά των επηρεαζόμενων τεμαχίων, σε άλλες αποζημιώνει τους ιδιοκτήτες ενώ σε αρκετές περιπτώσεις δεν καταβάλλεται οποιαδήποτε αποζημίωση, με αποτέλεσμα οι ιδιοκτήτες γης να καταφεύγουν στα Δικαστήρια διεκδικώντας αποζημιώσεις για τη επιβλαβή επίδραση στην περιουσία τους.

Το θέμα αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας και σε απάντησή της η Αρχή ανέφερε ότι, το θέμα των αποζημιώσεων θα πρέπει να ρυθμιστεί νομοθετικά με την ψήφιση του τροποποιητικού Νομοσχεδίου του περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμησης) Νόμου Κεφ. 224 που εκκρεμεί στη Νομική Υπηρεσία από το 1996 για νομοτεχνικό έλεγχο.

**Ειδική Διατίμηση για Πολύτεκνες και Δυσπραγούσες Οικογένειες.** Με την απόφασή του αρ. 10.703(3) ημερ. 20.9.2005 το Συμβούλιο της Αρχής ενέκρινε την εφαρμογή ειδικής διατίμησης, σύμφωνα με το σχέδιο δράσης του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, για τις πολύτεκνες οικογένειες με 4 εξαρτώμενα παιδιά και πάνω, με ετήσιο μικτό εισόδημα μέχρι £30.000 καθώς και για δυσπραγούσες οικογένειες που παίρνουν δημόσια βοηθήματα, την οποία απέστειλε στην ΠΑΕΚ για έγκριση. Επίσης τόσο το Συμβούλιο της Αρχής όσο και το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε όπως τα μειωμένα κατά £2.000.000 έσοδα ετησίως ανακτώνται από τους υπόλοιπους καταναλωτές υπό μορφή υποχρέωσης δημόσιας ωφέλειας. Σημειώνεται ότι η Αρχή ανέστειλε την εφαρμογή του τρόπου ανάκτησης των χαμένων εσόδων και αξιολόγησής του μετά από ένα χρόνο.

Η διατίμηση για τις πολύτεκνες οικογένειες τέθηκε σε εφαρμογή την 1.5.2006. Παρ' όλα αυτά η Αρχή δεν είναι σε θέση ακόμη να προβαίνει στο συστηματικό έλεγχο των δικαιούχων. Σημειώνεται ότι τα μειωμένα έσοδα από την ειδική αυτή διατίμηση για την περίοδο Μαΐου – Δεκεμβρίου 2006 ανέρχονται στις £350.790 ενώ ο αριθμός των καταναλωτών που ανταποκρίθηκαν ανήλθε περίπου στο 32% του αριθμού που αναμενόταν να ενταχθεί.

**Συμβόλαιο για προμήθεια μαζούτ - Αρ. συμβολ. 122/2004.** Κατά την εκτέλεση του πιο πάνω συμβολαίου διαπιστώθηκαν αρκετά προβλήματα, αφού μετά την παραλαβή συγκεκριμένων φορτίων διαπιστώθηκε ότι ενώ οι αναλύσεις όλων των φορτίων που απέστειλε ο προμηθευτής από το λιμάνι φόρτωσης εμφάνιζαν το μαζούτ που επρόκειτο να παραδοθεί να είναι εντός των προδιαγραφών, εντούτοις οι αναλύσεις του ανεξάρτητου αναλυτή που γίνονταν μετά την εκφόρτωση έδειξαν ότι όλα τα πιο πάνω φορτία ήταν εκτός προδιαγραφών.

Λόγω της προμήθειας μαζούτ κατώτερης ποιότητας από αυτή που προνοείται στο συμβόλαιο, η ΑΗΚ υπολόγισε το όφελος του προμηθευτή στο συνολικό ύψος των US\$750.130. Το πιο πάνω ποσό παρακρατήθηκε στις 10.7.2006 από την εγγυητική εκτέλεσης των όρων του συμβολαίου ύψους US\$1.000.000 ενώ το υπόλοιπο ποσό ύψους US\$249.870 επιστράφηκε στον προμηθευτή.

Όπως πληροφορήθηκα, ο προμηθευτής ζήτησε την παραπομπή της διαφοράς σε διαιτησία.

**Διαχείριση οχημάτων.** Αναφορά σχετικά με τα προβλήματα διαχείρισης των οχημάτων της Αρχής, έγινε από την Υπηρεσία μου κατά τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων του 2000 και του 2005. Συγκεκριμένα εντοπίστηκαν αρκετές αδυναμίες και ελλείψεις που αφορούν μεταξύ άλλων στην παρακολούθηση της κατανάλωσης καυσίμων, στη συντήρηση οχημάτων, αγορά ελαστικών, μπαταριών, απόσυρση οχημάτων, ετοιμασία συγκεντρωτικών καταστάσεων με το σύνολο των οχημάτων κατά κατηγορία κ.λπ.

Σε απάντησή της η Αρχή για τον έλεγχο του 2005 ανέφερε ότι αρκετά από τα προβλήματα που εντοπίστηκαν θα αντιμετωπίζονταν με την λειτουργία του BW (Business Warehouse) του αναβαθμισμένου SAP και την ετοιμασία διαφόρων καταστάσεων, κάτι που κατά τη διάρκεια του 2006 δεν έγινε και ως εκ τούτου τα προβλήματα εξακολουθούσαν να υπάρχουν.

Σύμφωνα με τον Αντιπρόεδρο η καθυστέρηση της ενεργοποίησης του πιο πάνω συστήματος οφείλεται σε τεχνικά προβλήματα.

## 6.3 ΑΡΧΗ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ

### Μέρος Α

#### Οικονομική κατάσταση.

**(α) Αποτελέσματα έτους.** Οι λογαριασμοί για το έτος 2006 παρουσίασαν, πριν από τη φορολογία και την κυβερνητική επιχορήγηση, έλλειμμα ύψους £152.572, σε σύγκριση με έλλειμμα ύψους £113.140 κατά το προηγούμενο έτος, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση στο έλλειμμα κατά £39.432 ή 34,9%, που οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εξόδων κατά £170.323 σε σχέση με την αύξηση των εσόδων κατά £130.891.

**(β) Πλεόνασμα στο κεφάλαιο κίνησης.** Στις 31.12.2006 οι τρέχουσες υποχρεώσεις της Αρχής ανέρχονταν σε £736.619, ενώ το κυκλοφορούν ενεργητικό ήταν £823.695, δηλαδή υπήρχε πλεόνασμα στο κεφάλαιο κίνησης ύψους £87.076 (£92.281 στις 31.12.2005).

**(γ) Έσοδα.** Τα έσοδα της Αρχής, περιλαμβανομένης της κυβερνητικής επιχορήγησης ύψους £17.498 (2005 £16.202) για τόκους δανείων, ανήλθαν σε £1.730.298, σε σύγκριση με £1.598.111 κατά το 2005, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £132.187 ή 8,27%, που οφείλεται κυρίως στην αύξηση των Κονδυλίων «Δικαιώματα συμμετοχής» και «Παροχή διευκολύνσεων» κατά £109.290 και £17.996 αντίστοιχα.

**(δ) Έξοδα.** Τα έξοδα ανήλθαν σε £1.865.372, σε σύγκριση με £1.695.049 το 2005, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £170.323 ή 10,05%. Η αύξηση οφείλεται κυρίως στην αύξηση των Κονδυλίων «Μισθοί και ημερομίσθια» (£168.654 ή 23,20%), «Γενικά Έξοδα» (£16.057 ή 6,63%), «Διαφήμιση και δημόσιες σχέσεις» (£20.029 ή 27,10%) και «Ειδικές Εκθέσεις/Εκδηλώσεις» (£19.576 ή 9,70%) και στην ταυτόχρονη μείωση των Κονδυλίων «Φόροι και δικαιώματα» (£48.085 ή 31,13%) και «Τόκοι Πληρωτέοι» (£7.811 ή 29,88%).

**(ε) Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις.** Οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις της Αρχής, περιλαμβανομένης και της αναβαλλόμενης φορολογίας, ανέρχονταν στις 31.12.2006 σε £145.759, σε σύγκριση με £180.407 το 2005.

**(στ) Ταμειακή ρευστότητα.** Η Αρχή αντιμετωπίζει πρόβλημα ρευστότητας, με αποτέλεσμα να μην έχει καταβάλει τις δόσεις των δανείων της κατά τα τέσσερα τελευταία έτη (2003-2006). Επισήμανα ότι η λειτουργία της Αρχής θα εξαρτηθεί από την ικανότητά της να υλοποιήσει τις προγραμματισθείσες δραστηριότητές της για το 2008, οι οποίες, σύμφωνα με ταμειακή ροή που ετοίμασε η Αρχή μέχρι 31.12.2008, αναμένεται να βελτιώσουν τη ρευστότητά της.

Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι λόγω του γεγονότος ότι οι δραστηριότητες της Αρχής διεξάγονται σε συγκεκριμένες περιόδους κατά τη διάρκεια του έτους, κατά καιρούς παρουσιάζεται πρόβλημα ρευστότητας, το οποίο η Διεύθυνση και το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής διαχειρίζονται ώστε να μην επηρεάζεται η ομαλή λειτουργία της Αρχής.

**(ζ) Κυβερνητικές εγγυήσεις.** Στις 31.12.2006 υπήρχαν κυβερνητικές εγγυήσεις ύψους £317.598, για δάνειο από τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα. Σημειώνεται επίσης ότι στις 31.12.2006 υπήρχε οφειλή προς την Κυπριακή Δημοκρατία ύψους £155.000, λόγω αποπληρωμής από το Υπουργείο Οικονομικών του παλαιού δανείου της Αρχής από τη Λαϊκή Τράπεζα, καθώς και οφειλή από την Κυπριακή Δημοκρατία προς την Αρχή, ύψους £52.752, που αφορά στην επιχορήγηση του επιτοκίου του πιο πάνω δανείου.

**Έγκριση Προϋπολογισμού.** Ο Προϋπολογισμός της Αρχής για το έτος 2006 εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 10.8.2005 και υποβλήθηκε στο Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού στις 12.8.2005. Ενώ, σύμφωνα με τον περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφιση Προϋπολογισμών) Νόμο, ο Προϋπολογισμός της Αρχής έπρεπε να κατατεθεί στη Βουλή

των Αντιπροσώπων μέχρι τις 30.9.2005, κατατέθηκε στις 9.12.2005 και ψηφίστηκε σε Νόμο στις 24.2.2006 (Νόμος 13(II)/2006).

Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι η διαδικασία έγκρισης του Προϋπολογισμού από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, πριν την υποβολή του στη Βουλή, είναι αρκετά χρονοβόρα. Ο κύριος λόγος καθυστέρησης της υποβολής του στη Βουλή είναι η διαδικασία υιοθέτησης των εισηγήσεων του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, του Υπουργείου Οικονομικών και του Γραφείου Προγραμματισμού, ώστε ο Προϋπολογισμός της Αρχής να είναι όσο το δυνατόν πιο ρεαλιστικός.

**Προσωπικό.** Η Αρχή εργοδοτούσε κατά τις 31.12.2006 22 υπαλλήλους σε μόνιμες θέσεις (22 το 2005) και 8 εργάτες (8 το 2005). Εργοδότησε επίσης, κατά τη διάρκεια των διαφόρων εκθέσεων, 34 άτομα.

Οι δαπάνες για τις αποδοχές και άλλα ωφελήματα των μόνιμων υπαλλήλων ανήλθαν σε £762.851, σε σύγκριση με £613.450 το 2005, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £149.401 (24,35%). Η αύξηση οφείλεται κυρίως στην αύξηση του ποσοστού εισφοράς για τρέχουσα υπηρεσία του Ταμείου Συντάξεων, από 16% σε 24,4%, στην αύξηση της ελλειμματικής εισφοράς για το Ταμείο Συντάξεων από σταθερό ποσό (£43.598 το έτος 2005) σε ποσοστό 27,3% επί των μικτών αποδοχών δηλαδή ανήλθε σε £105.969 το έτος 2006, καθώς επίσης στην αύξηση του τιμαριθμικού επιδόματος και στις ετήσιες προσαυξήσεις. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με αναλογιστική μελέτη που έγινε στις 29.11.2005 με ημερομηνία εκτίμησης 31.12.2005, το Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων σε Υπαλλήλους της Αρχής παρουσιάζει έλλειμμα σε σχέση με προϋπηρεσία, ύψους £1.553.000. Με βάση την πιο πάνω αναλογιστική μελέτη, το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής αποφάσισε, σε συνεδρία του στις 26.1.2006, όπως από 1.1.2006 αυξηθεί η εισφορά της Αρχής στο πιο πάνω Σχέδιο, για μελλοντική υπηρεσία, από 16,64% σε 24,4% και για τη χρηματοδότηση του ελλείμματος σε σχέση με προϋπηρεσία, να συνεισφέρει επιπρόσθετο μηνιαίο ποσοστό ύψους 27,3%. Με βάση τον αριθμό των μόνιμων υπαλλήλων που εργοδοτούσε η Αρχή στις 31.12.2006, ο ετήσιος μέσος όρος δαπανών για κάθε μόνιμο υπάλληλο, λαμβάνοντας υπόψη την ελλειμματική εισφορά στο Ταμείο Συντάξεων ανέρχεται σε £34.675 (£27.884 το 2005) και χωρίς την ελλειμματική εισφορά σε £29.858 (£25.902 το 2005).

**Χρεώσεις.** Στις 31.12.2006 οι χρεώσεις ανέρχονταν σε £565.664, σε σύγκριση με £547.565 το 2005, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση κατά £18.099 ή 3,31%. Το μεγαλύτερο μέρος των χρεωστών αντιπροσωπεύει κυρίως υποχρεώσεις εκθετών, οι οποίες, σύμφωνα με τους Κανονισμούς, έπρεπε να τακτοποιούνται έγκαιρα.

Ο Πρόεδρος της Αρχής με διαβεβαίωσε ότι θα καταβληθούν οι μέγιστες προσπάθειες, ώστε να τακτοποιηθούν οι υποθέσεις εκκρεμούντων υπολοίπων.

**Επισφαλείς χρεώσεις.** Η πρόβλεψη για επισφαλείς χρεώσεις ανέρχεται σε £145.518 και αντιπροσωπεύει το 25,7% των χρεωστών. Μεγάλο μέρος της πρόβλεψης αφορά σε περιπτώσεις χρεωστών, για τις οποίες έχουν εκδοθεί αποφάσεις δικαστηρίου για είσπραξη, χωρίς όμως αποτέλεσμα. Σημειώνεται ότι μετά από έρευνα, για τα υπόλοιπα των χρεωστών πάνω από £1.000, προέκυψε ότι ποσά ύψους £233.777 ή ποσοστό 41,3% επί του συνόλου των χρεωστών, θεωρούνται προβληματικά.

Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι το Συμβούλιο έχει αποφασίσει όπως, εφόσον μελετηθούν προσεκτικά όλες οι περιπτώσεις παλαιών χρεωστικών υπολοίπων, όπου δικαιολογείται θα προχωρήσει στην πρόβλεψη ή διαγραφή τους, μετά από έγκριση που θα ληφθεί από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

**Δάνεια.** Το υπόλοιπο των δανείων στις 31.12.2006 ανερχόταν σε £419.846 και αποτελείται από δάνειο της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας (£317.598) και προσωρινό δάνειο της Κυπριακής Δημοκρατίας (£102.248).



Διαπιστώθηκε ότι, λόγω προβλημάτων ρευστότητας, δεν έγινε οποιαδήποτε αποπληρωμή για το δάνειο της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας κατά τα τέσσερα τελευταία έτη (2003-2006) ενώ, έχει καταστεί ληξιπρόθεσμο από 31.12.2005.

Σημειώνεται ότι μετά από διαβουλεύσεις της Αρχής με το Υπουργείο Οικονομικών για διευθέτηση των πιο πάνω δανείων, συμφωνήθηκε όπως το προσωρινό δάνειο από την Κυπριακή Δημοκρατία αποπληρωθεί σε δύο ετήσιες ισόποσες δόσεις όπως η εισήγηση της Αρχής και απομένει να διευκρινιστούν με το Γενικό Λογιστήριο τα τελικά ποσά προς διακανονισμό.

Σε ό,τι αφορά, όμως, στην εισήγηση της Αρχής για ευνοϊκότερους όρους αποπληρωμής του δανείου από τη Συνεργατική Τράπεζα, ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, ανέφερε σε σχετική επιστολή του ότι, η παράταση της κρατικής εγγύησης επί του δανείου συνιστά νέα ενίσχυση η οποία επεκτείνει τις οικονομικές υποχρεώσεις του Κράτους διευκολύνοντας οικονομικά την Αρχή Κρατικών Εκθέσεων και επομένως, η υιοθέτηση της θα αποτελούσε νέα κρατική ενίσχυση, η οποία δεν είναι δυνατόν να εγκριθεί με βάση το κοινοτικό δίκαιο για τις κρατικές ενισχύσεις.

**Στρατηγικός Σχεδιασμός.** Για τη δημιουργία Σύγχρονου Εκθεσιακού και Συνεδριακού Κέντρου και αξιοποίησης ολόκληρου του χώρου των 264.000 τ.μ. της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων, η Αρχή σε συνεδρία της στις 14.7.2005, αποφάσισε να υιοθετήσει τις εισηγήσεις της τελικής έκθεσης για Ολοκληρωμένο Σχεδιασμό Ανάπτυξης (Master Plan) που ετοίμασε συγκεκριμένη εταιρεία μετά την κατακύρωση σ' αυτή σχετικής προσφοράς έναντι ποσού ύψους £89.700 (συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ). Σε συνεδρία της στις 8.2.2006 ενέκρινε τα χρονοδιαγράμματα για την υλοποίηση του πιο πάνω σχεδιασμού.

Οι σχετικές εισηγήσεις περιλαμβάνουν την ανέγερση κτιρίων εικονικής αρχιτεκτονικής και συγκεκριμένα τη δημιουργία σύγχρονου συνεδριακού κέντρου, την ανέγερση νέων εκθεσιακών περιπτέρων, τη δημιουργία ανοικτού εκθεσιακού χώρου και τη δημιουργία ανοικτής «αρένας» για εκδηλώσεις, ενώ στον υπόλοιπο χώρο συστήνεται ανέγερση ξενοδοχείου και ενός πολυτελούς πολυώροφου γραφειακού συγκροτήματος, με τη συνεργασία του ιδιωτικού τομέα. Το συνολικό κόστος της επένδυσης της Αρχής σύμφωνα με το αναθεωρημένο Master Plan υπολογίζεται να ανέλθει περίπου στα 20 εκατομμύρια λίρες.

Η Αρχή ανέθεσε επίσης με τη διαδικασία προσφορών, σε άλλη εταιρεία την ετοιμασία μελέτης βιωσιμότητας της προτεινόμενης ανάπτυξης, έναντι ποσού ύψους £22.000, η οποία παραδόθηκε στην Αρχή τον Αύγουστο του 2006 και κατέδειξε ότι η αποδοτικότητά του θα είναι πολύ ικανοποιητική και σε όρους οικονομικούς αξίζει να αναληφθεί.

Σημειώνεται ότι ο χώρος στον οποίο προγραμματίζεται να γίνουν τα πιο πάνω έργα είναι κρατική γη που ενοικιάστηκε στην Αρχή από την Κυβέρνηση για την περίοδο 21.11.1986 μέχρι 20.11.2019, με δικαίωμα ανανέωσης για άλλες δύο περιόδους 33 χρόνων η καθεμιά, έναντι ονομαστικού ενοικίου £1. Σύμφωνα με επιστολή του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων προς το Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Εσωτερικών με ημερ. 24.7.2007, αν και η καταβολή ονομαστικού ενοικίου συνιστά κρατική ενίσχυση μη συμβατή με το κοινοτικό δίκαιο, εντούτοις ως «υφιστάμενη» σύμβαση, δύναται να συνεχίσει μέχρι το τέλος της, καθότι η σύμβαση μίσθωσης, μεταξύ του Υπουργείου Εσωτερικών και της Αρχής, υπογράφηκε πριν από τις 10.12.1994. Επειδή όμως η πρώτη περίοδος της σύμβασης λήγει στις 20.11.2019, ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, στην πιο πάνω επιστολή του, αναφέρει ότι οποιαδήποτε παράταση της σύμβασης πιθανόν να θεωρηθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως νέα ενίσχυση και η Αρχή θα κληθεί να καταβάλει στο Κράτος το αγοραίο ενοίκιο για την μίσθωση του συγκεκριμένου χώρου.

Παρατηρήθηκε επίσης ότι, η σύμβαση για μίσθωση της κρατικής γης που υπογράφηκε στις 21.11.1986, δεν έχει εγγραφεί στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Ακίνητης Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου Κεφ.224 και των μετέπειτα τροποποιήσεων αυτού και σύμφωνα με την παράγραφο 7(στ) της σύμβασης

μίσθωσης, έτσι ώστε η Αρχή να αποκτήσει εμπράγματο δικαίωμα επί της πιο πάνω ακίνητης ιδιοκτησίας για να μπορεί να προχωρήσει στην υλοποίηση του πιο πάνω σχεδιασμού.

Σημειώνεται ότι ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών σε επιστολή του με ημερ. 19.7.2007 προς το Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού αναφέρει ότι η εγγραφή της σύμβασης, στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, είναι ανεξάρτητη από τη χρηματοδότηση του πιο πάνω αναπτυξιακού προγράμματος της Αρχής και πρέπει να γίνει αφού καταβληθεί το προβλεπόμενο τέλος εγγραφής ύψους περίπου £800.000.

Σύμφωνα με επιστολή του Υπουργού Οικονομικών προς τον Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, ημερ. 14.6.2007, απαραίτητη προϋπόθεση για την υλοποίηση της προτεινόμενης ανάπτυξης είναι η εκ των προτέρων εξασφάλιση θετικής γνωμάτευσης από τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων ότι, το σύνολο των σχεδιασμών δεν αντιβαίνει τους Νόμους περί Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων.

Εισηγήθηκα όπως γίνει επανεκτίμηση της βιωσιμότητας των έργων, λαμβάνοντας υπόψη την πληρωμή του αγοραίου ενοικίου και πληρωμή του προβλεπόμενου τέλους εγγραφής και μίσθωσης που τυχόν να προκύψει μετά το 2019 ή και ενωρίτερα λόγω τροποποίησης της υφιστάμενης σύμβασης μίσθωσης της κρατικής γης.

**Οφειλές στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων.** Το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων από το 2002 απέστειλε στην Αρχή ειδοποιήσεις για πληρωμή καθυστερημένων φόρων. Η τελευταία ειδοποίηση ημερ. 2.11.2005 παρουσιάζει υποχρέωση συνολικού ύψους £61.514. Ποσό ύψους £18.385 αφορά στο έτος 1996 και ποσό ύψους £43.129 αφορά στο έτος 2003.

Σημειώνεται ότι το ποσό των £18.385 που αφορά στο έτος 1996 καταβλήθηκε στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων στις 3.11.2005.

Τον Ιούλιο 2006, οι φορολογικοί σύμβουλοι της Αρχής υπέβαλαν στον Έφορο Φόρου Εισοδήματος τους τελικούς λογαριασμούς και τις φορολογικές δηλώσεις της Αρχής για τα έτη 1997 – 2004. Μετά την υποβολή τους πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις με το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων προς διακανονισμό και ξεκαθάρισμα όλων των φορολογικών εκκρεμοτήτων της Αρχής. Στις 16.3.2007 το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων έστειλε στην Αρχή 4 ειδοποιήσεις συμψηφισμού επιστροφής φόρου (Ε/Πρ. 165) για συνολικό επιστρεπτέο ποσό φόρου ύψους £85.447,85, συμπεριλαμβανομένου τόκων, που αφορούσε στα έτη 2000, 2002, 2003 και 2004 και το οποίο πιστώθηκε εξ ολοκλήρου, σύμφωνα με τις πιο πάνω ειδοποιήσεις, έναντι πληρωτέου φόρου που αφορούσε στα έτη 1991-1993. Παραμένει σε εκκρεμότητα το ξεκαθάρισμα των φορολογικών υποχρεώσεων της Αρχής για τα έτη 1994 – 1999, για τα οποία δεν φαίνεται να υπάρχει ανάλογη πρόνοια στις οικονομικές καταστάσεις.

Η οφειλόμενη φορολογία που παρουσιάζεται στον Ισολογισμό της Αρχής στις 31.12.2006 είναι μόνο £21.023.

Ζήτησα όπως ενημερωθώ για τις εξελίξεις.

Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι, αναφορικά με τους ενδεχόμενους φόρους που μπορεί να προκύψουν από την τελική εξέταση των φορολογικών της Αρχής από το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων, δεν έχει γίνει πρόβλεψη στους λογαριασμούς του έτους 2006, εφόσον δεν ήταν δυνατόν να υπολογιστεί μια τέτοια πρόβλεψη με σχετική ακρίβεια. Επισήμανε εντούτοις ότι, στις συζητήσεις που έγιναν με το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων, πριν την κατάθεση των φορολογικών της Αρχής, έχει συμφωνηθεί ότι ο φόρος που ενδεχομένως να προκύψει ως πληρωτέος, να διακανονιστεί σε δόσεις οι οποίες θα ξεπερνούν το ένα έτος.

**Προσφορά για εξασφάλιση υπηρεσιών διαφημιστικού γραφείου για την περίοδο 1 Ιουλίου 2005 – 30 Ιουνίου 2008 (ποσό κατακύρωσης περίπου £28.000).** Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενη Έκθεσή μου, παρατηρήθηκαν σοβαρές ελλείψεις και αδυναμίες στη

διαδικασία προσφορών σχετικά με τον πιο πάνω διαγωνισμό και αποτυχών προσφοροδότης προσέφυγε δύο φορές στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών (ΑΑΠ) και πέτυχε και τις δύο φορές ακύρωση της κατακυρωθείσας προσφοράς.

Σημειώνεται ότι επειδή η Αρχή είχε ήδη υπογράψει τη σύμβαση, δεν ήταν δυνατή η λήψη μέτρων για συμμόρφωση με την απόφαση της ΑΑΠ και στις 13.2.2006, καταχώρισε προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο εναντίον της δεύτερης απόφασης της ΑΑΠ για ακύρωση της κατακύρωσης της προσφοράς και για την οποία, όπως πληροφορήθηκα, δεν έχει ακόμη εκδοθεί απόφαση του Δικαστηρίου.

## Μέρος Β

**Οργάνωση και λειτουργία του Αρχείου.** Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, και παρά τη διαβεβαίωση ότι έχουν δοθεί οδηγίες ώστε να τεθεί σε αποτελεσματική και ορθή λειτουργία το ηλεκτρονικό αρχείο της Αρχής, παρατηρούνται αδυναμίες στη διαχείριση και αρχειοθέτηση της αλληλογραφίας και εγγράφων και συγκεκριμένα, παρατηρείται μη ικανοποιητική σύνδεση των συναφών εγγράφων.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο της Αρχής, για μερικές αδυναμίες που παρατηρούνται στη σύνδεση των εγγράφων η Αρχή επιλαμβάνεται του θέματος.

**Αδειες οικοδομής.** Το θέμα της εξασφάλισης αδειών οικοδομής για αρκετά περίπτερα που ανεγέρθηκαν στο χώρο της Αρχής συνεχίζει να βρίσκεται σε εκκρεμότητα.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος της Αρχής, η διαδικασία ετοιμασίας μελετών και βεβαιώσεων της στατικής επάρκειας των διαφόρων κατασκευών για κατάθεση στο Δήμο Έγκωμης, καθυστερεί λόγω αναμονής της εφαρμογής του Στρατηγικού Σχεδιασμού Ανάπτυξης, όπου θα διαφανεί η χρησιμότητα της κάθε κατασκευής και κατά πόσο θα πρέπει να παραμείνουν ή όχι.

**Περιουσιακά στοιχεία – Φυσική καταμέτρηση.** Εκκρεμεί η συμφιλίωση των αποτελεσμάτων της φυσικής καταμέτρησης που διενεργήθηκε το 2003, με τα μητρώα κινητής περιουσίας. Επισήμανα ότι φυσική καταμέτρηση των περιουσιακών στοιχείων θα πρέπει να διενεργείται τουλάχιστον μια φορά το χρόνο.

Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι έχει ήδη καταμετρηθεί η κινητή περιουσία της Αρχής και επιπρόσθετα έχει μηχανογραφηθεί το μητρώο πάγιων στοιχείων. Εκκρεμεί η συμφιλίωση η οποία και θα ολοκληρωθεί κατά τη διάρκεια του έτους 2007.

## 6.4 ΑΡΧΗ ΛΙΜΕΝΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

### Μέρος Α

#### Οικονομική κατάσταση.

**(α) Αποτελέσματα έτους.** Το πλεόνασμα χρήσης ανήλθε σε £12.315.135, σε σύγκριση με £11.655.186 το 2005, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £659.949 ή 5,66%. Μετά την πρόβλεψη για συνταξιοδοτικά ωφελήματα, ύψους £4.995.000 (2005 £4.995.000) και τη συναλλαγματική ζημιά, ύψους £1.061.900 (2005 £525.400), προέκυψε καθαρό πλεόνασμα £6.258.235, σε σύγκριση με £6.134.786 το 2005.

**(β) Έσοδα.** Το σύνολο των εσόδων για το 2006 ανήλθε στα £32.900.137, σε σύγκριση με £30.151.699 το 2005, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £2.748.438 ή ποσοστό 9,12%.

**(γ) Έξοδα.** Το σύνολο των εξόδων, περιλαμβανομένων των τόκων για μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, ήταν £20.585.002, σε σύγκριση με £18.496.513 το 2005, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £2.088.489 ή ποσοστό 11,3%.

**(δ) Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις.** Στις 31.12.2006 οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις της Αρχής ανέρχονταν σε £33.591.670, περιλαμβανομένων £1.645.870 που οφείλονται στην Κυβέρνηση για τη μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων κατά την ίδρυση της Αρχής το 1976. Για τις υπόλοιπες υποχρεώσεις της Αρχής, ύψους £31.945.800, υπάρχουν κυβερνητικές εγγυήσεις.

**Προσωπικό και απολαβές.** Οι οργανικές θέσεις της Αρχής ανέρχονταν σε 379 (376 το 2005), από τις οποίες οι 52 ήταν κενές (62 το 2005). Επίσης, υπηρετούσαν 52 ωρομίσθιοι υπάλληλοι (49 το 2005). Για το 2006 οι δαπάνες για απολαβές του προσωπικού, περιλαμβανομένων των υπερωριών, του 13ου μισθού και των εισφορών της Αρχής σε διάφορα Ταμεία, ανήλθαν σε £10.906.751 (£10.329.878 για το μόνιμο προσωπικό και £576.873 για το ωρομίσθιο προσωπικό), σε σύγκριση με £9.826.143 το 2005 (£9.313.492 για το μόνιμο προσωπικό και £512.651 για το ωρομίσθιο προσωπικό). Με βάση τα στοιχεία αυτά, ο μέσος όρος κόστους εργοδότησης ανά εργοδοτούμενο ανήλθε για το μόνιμο προσωπικό σε £31.302 και για το ωρομίσθιο προσωπικό σε £11.094 ετησίως, σε σύγκριση με £29.660 και £10.462 αντίστοιχα.

**Δαπάνες για υπερωριακή απασχόληση στο Τμήμα Εκμετάλλευσης.** Οι δαπάνες για υπερωριακή απασχόληση στο Τμήμα Εκμετάλλευσης ανήλθαν σε £1.606.539, σε σύγκριση με £1.327.023 το 2005. Τα έσοδα από τέλη για εξυπηρέτηση των πλοίων εκτός των κανονικών ωρών εργασίας ανήλθαν σε £1.324.623, σε σύγκριση με £1.099.294 το 2005. Οι ώρες υπερωριακής απασχόλησης το 2006 ήταν 134 025, σε σύγκριση με 115 938 το 2005, δηλαδή σημείωσαν αύξηση 15,6%. Σημειώνεται ότι στο Τμήμα εφαρμόζεται σύστημα βάρδιας από το 2002 με πρωταρχικό στόχο τη μείωση των υπερωριών.

Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου έχει διεξαχθεί ενδοϋπηρεσιακή οικονομοτεχνική μελέτη και επαναξιολόγηση του θεσμού της βάρδιας και έχει υποβληθεί σχετική προκαταρκτική έκθεση. Στην έκθεση αναφέρεται ότι οι ώρες υπερωριακής απασχόλησης (υπερωρίες και απογευματινή/βραδινή βάρδια) έχουν αυξηθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια και με ρυθμούς δυσανάλογους με την αύξηση των εργασιών του λιμανιού (αριθμός πλοίων που εξυπηρετούνται, αριθμός εμπορευματοκιβωτίων, αριθμός επιβατών). Επίσης παραθέτονται διάφοροι λόγοι που συνέτειναν στην εξέλιξη αυτή όπως η δημιουργία νέων υπηρεσιών στελέχωσης επί 24ώρου βάσης, η μη εφαρμογή της συμφωνίας για μείωση των επιπέδων στελέχωσης και η στελέχωση της απογευματινής βάρδιας σε μεγαλύτερο βαθμό από ότι δικαιολογείται με βάση τον όγκο εργασίας και η μετακίνηση της ημέρας άφιξης αριθμού πλοίων κατά τα Σαββατοκυριακά.

Εξέφρασα την άποψη ότι θα πρέπει να ληφθούν μέτρα για μείωση της υπερωριακής απασχόλησης και βελτίωση του συστήματος βάρδιας με στόχο την αύξηση της παραγωγικότητας και τη συγκράτηση των εξόδων της Αρχής.

Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι περίπου το 60% των υπερωριών προσφέρονται κατά τα Σαββατοκυριακά και ότι στο λιμάνι Λάρνακας δεν εφαρμόζεται το σύστημα βάρδιας. Επίσης η Αρχή καταβάλλει μεγάλες προσπάθειες και λαμβάνει μέτρα για μείωση του προσωπικού που εργάζεται υπερωριακά.

Παρατηρήθηκε ότι αρκετοί λειτουργοί της Αρχής συνεχίζουν να εργάζονται υπερωριακά πάνω σε συστηματική βάση και για πάρα πολλές ώρες (πέραν των 1 000 ωρών το χρόνο και σε δύο περιπτώσεις πέραν των 1 350 ωρών). Σε ορισμένες περιπτώσεις παραβιάζονται οι πρόνοιες του περί Οργάνωσης του Χρόνου Εργασίας Νόμου του 2002, καθόσον αφορά στην ελάχιστη περίοδο ανάπαυσης 11 ωρών ανά 24ωρο και 24 ωρών ανά εβδομάδα, και στο μέγιστο χρόνο εργασίας ανά εβδομάδα 48 ωρών, κατά μέσο όρο.

Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι αυτό οφείλεται στην ανάγκη συνεχούς παροχής υπηρεσιών και η τυχόν εφαρμογή του Νόμου θα είχε ως αποτέλεσμα την πρόσληψη επιπρόσθετου προσωπικού.

Επανελάβα την εισήγηση όπως μελετηθούν τρόποι για βελτίωση της πρόνοιας της σύμβασης όπου οι υπάλληλοι έστω και για λίγα λεπτά προσφερόμενης εργασίας αποζημιώνονται για ολόκληρη την ώρα, την εισαγωγή του θεσμού της αποζημίωσης με κατ' αποκοπή ποσό χωρίς οι υπάλληλοι να παρουσιάζονται στην εργασία τους (on call), την επέκταση του θεσμού της βάρδιας καθ' όλο το εικοσιτετράωρο, καθώς και την εισαγωγή κλιμακωτής χρέωσης τελών στα πλοία ανάλογα με την ώρα εξυπηρέτησης.

**Ζημιές σε γερανογέφυρα στο λιμάνι Λεμεσού.** Στις 4.1.2006 μια γερανογέφυρα στο λιμάνι Λεμεσού υπέστη σοβαρές ζημιές από πρόσκρουση πλοίου. Στις 30.1.2006 οι ασφαλιστές του πλοίου απέστειλαν στην Αρχή πρόταση εταιρείας για επιδιόρθωση της γερανογέφυρας έναντι του ποσού των \$1.457.000 (περίπου Λ.Κ. 700.000). Η πρόταση δεν έγινε κατ' αρχήν αποδεκτή από την Αρχή, λόγω του ότι οι ασφαλιστές ζήτησαν όπως τα έξοδα επιδιόρθωσης καταβάλλονται από την Αρχή και ακολούθως να αποζημιώνεται από την ασφαλιστική εταιρεία.

Επίσης ο Κλάδος Μηχανολογίας της Αρχής εξέφρασε αμφιβολίες κατά πόσο με την επιδιόρθωσή της η γερανογέφυρα θα επανερχόταν στην αρχική της κατάσταση και κατά πόσο η ασφαλιστική εταιρεία θα κάλυπτε άλλα έξοδα που ενδεχομένως να προέκυπταν από επιπρόσθετες επιδιορθώσεις που θα χρειαζόνταν μετά την επαναλειτουργία της.

Ακολούθησαν διαβουλεύσεις μεταξύ των δύο μερών χωρίς να επιτευχθεί συμφωνία.

Στη συνέχεια το Μάιο 2006 η Αρχή αποφάσισε να προχωρήσει με την προκήρυξη ανοικτών προσφορών για επιδιόρθωση της γερανογέφυρας. Τον Ιούλιο 2006 προκηρύχθηκε προσφορά η οποία κατακυρώθηκε σε άλλη εταιρεία το Μάρτιο 2007 έναντι του ποσού των €659.230 (περίπου £400.000). Οι εργασίες επιδιόρθωσης της γερανογέφυρας μέχρι την ημέρα του ελέγχου δεν είχαν ολοκληρωθεί.

Εξέφρασα την άποψη ότι το όλο θέμα δεν αντιμετωπίστηκε αποφασιστικά με αποτέλεσμα να παραταθούν οι διαβουλεύσεις για μακρύ χρονικό διάστημα, να μην επέλθει συμφωνία, η διαδικασία των προσφορών να διαρκέσει 9 μήνες και η γερανογέφυρα να παραμένει εκτός λειτουργίας για μεγάλο χρονικό διάστημα.

Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι η καθυστέρηση οφείλεται στην ιδιομορφία και το βαθμό δυσκολίας επιδιόρθωσης της γερανογέφυρας, καθώς και στην υπαναχώρηση της ασφαλιστικής εταιρείας του πλοίου για την τήρηση της διαδικασίας προσφοράς. Επίσης ανέφερε ότι οι εργασίες επιδιόρθωσης έχουν ολοκληρωθεί και η γερανογέφυρα λειτουργεί από τις 10.9.2007 χωρίς κανένα πρόβλημα.

**Προσυμφωνία εξαγοράς του Συνδέσμου Αδειούχων Λιμενικών Αχθοφόρων (Σ.Α.Λ.Α.) από το Σύνδεσμο Ναυτικών Πρακτόρων Κύπρου (Σ.Ν.Π.Κ).** Παρατηρήθηκε ότι κατά το 2006 επιτεύχθηκε προσυμφωνία για εξαγορά του Σ.Α.Λ.Α. από το Σ.Ν.Π.Κ., η οποία έτυχε προκαταρκτικής έγκρισης από την Αρχή. Η διαδικασία έγινε με απευθείας διαβουλεύσεις με το Σ.Ν.Π.Κ., χωρίς να προκηρυχθούν προσφορές. Η συμφωνία είναι υπό την αίρεση της Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού. Επίσης η Επιτροπή Συγκοινωνιών της Βουλής ζήτησε να τηρείται ενήμερη για το θέμα.

Όπως ανέφερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μου ο Σ.Α.Λ.Α. χρησιμοποιεί το σταθμό διαμετακόμισης εμπορευματοκιβωτίων στο λιμάνι Λεμεσού από το 1991, χωρίς να καταβάλλει οποιαδήποτε δικαιώματα. Προηγουμένως τη διαχείριση του σταθμού είχε εταιρεία η οποία κατέβαλλε δικαιώματα ύψους περίπου £250.000 ετησίως, καθώς και ετήσιο ενοίκιο £4.400 για τη χρήση γραφείων στο σταθμό.

Η συμφωνία που τροχοδρομείται διαλαμβάνει πληρωμή δικαιωμάτων στην Αρχή ύψους £900.000 το χρόνο με ετήσια αύξηση 3%. Επίσης ο Σ.Ν.Π.Κ. θα αναλάβει την αποπληρωμή των συσσωρευμένων οφειλών του Σ.Α.Λ.Α. για την περίοδο 1991 – 2004, το ύψος των οποίων

υπολογίστηκε από την Αρχή σε £3,5 εκ.. Παρατηρήθηκε ότι στον υπολογισμό που έγινε χρησιμοποιήθηκαν οι ελάχιστες τιμές χρέωσης διαμετακομιστικού εμπορίου του 1994, και το οφειλόμενο ποσό είναι πολύ μεγαλύτερο αν ληφθεί υπόψη η αύξηση στις τιμές χρέωσης διαμετακομιστικού εμπορίου από το 1994 μέχρι σήμερα. Επίσης ο υπολογισμός των οφειλών θα έπρεπε να καλύψει την περίοδο μέχρι το 2006 και όχι μέχρι το 2004. Τέλος παρατηρήθηκε ότι η προσυμφωνία διαλαμβάνει εξόφληση του ποσού των £3,5 εκ. σε 25 χρόνια, με ετήσιες δόσεις £140.000, χωρίς να γίνεται αναφορά για επιβολή τόκων.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μου ανέφερε ότι ο Σ.Α.Λ.Α. ουδέποτε αποδέχθηκε ή αναγνώρισε οποιαδήποτε οφειλή και ότι οι πιθανότητες ανάκτησης των οφειλών με δικαστικά μέσα είναι ελάχιστες.

Έχοντας υπόψη ότι βρίσκεται υπό εξέλιξη μελέτη σκοπιμότητας για την επέκταση του λιμανιού Λεμεσού, εξέφρασα την άποψη ότι η Αρχή προτού προχωρήσει σε οποιαδήποτε δέσμευση/συμφωνία αναφορικά με τον τρόπο λειτουργίας του λιμανιού και σε νέες επενδύσεις στο λιμάνι Λεμεσού θα πρέπει να αναμένει την ολοκλήρωση της πιο πάνω μελέτης.

### **Κατασκευή νέας αίθουσας επιβατών και κτιρίων της Λιμενικής και Ναυτικής Αστυνομίας και Πυροσβεστικού Σταθμού.**

**(α) Καθυστέρηση στην εκτέλεση του έργου.** Παρατηρήθηκε ότι υπάρχει σοβαρή καθυστέρηση στην υλοποίηση του πιο πάνω έργου, το οποίο σύμφωνα με τα αρχικά χρονοδιαγράμματα θα έπρεπε να είχε ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του 2007 με κόστος της τάξης των £12,4 εκ.. Η καθυστέρηση προέκυψε κυρίως λόγω του γεγονότος ότι το Υπουργείο Δικαιοσύνης δεν υπέγραψε τη σχετική συμφωνία για τα κτίρια της Λιμενικής Αστυνομίας και του Πυροσβεστικού Σταθμού, και κάποιων επιφυλάξεων του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων ως προς τη χωροθέτηση της αίθουσας. Μετά την οριστική απόφαση για τη χωροθέτηση της αίθουσας στις 3.11.2006 η Αρχή υπέγραψε τη συμφωνία για την ετοιμασία των αρχιτεκτονικών σχεδίων. Η συμφωνία διαλαμβάνει όπως εντός 14½ μηνών ετοιμαστούν όλα τα έγγραφα των σχεδίων και υπογραφεί συμφωνία με τον εργολάβο για την κατασκευή του έργου. Η διάρκεια εκτέλεσης του έργου υπολογίζεται σε 30 μήνες.

Το αρχιτεκτονικό γραφείο υπέβαλε προσχέδια τον Ιανουάριο 2007 τα οποία δεν ενέκρινε η Αρχή λόγω σημαντικής αύξησης του κατασκευαστικού κόστους όλων των κτιρίων, ιδιαίτερα της αίθουσας επιβατών (από £12,4 εκ. σε £17,9 εκ.) και ζητήθηκε από το γραφείο όπως υποβάλει νέα πρόταση, για μείωση του κόστους μέσα στα πλαίσια του αρχικού Προϋπολογισμού, πλέον δικαιολογημένες αυξήσεις στο κόστος κατασκευής. Μέχρι σήμερα δεν έχουν εγκριθεί αναθεωρημένα προσχέδια, με αποτέλεσμα να υπάρχει νέα καθυστέρηση στο έργο. Σημειώνεται ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία χρηματοδότησε μερικώς το έργο με €1.6 εκ. ενέκρινε παράταση για την ολοκλήρωση του έργου κατά τρία χρόνια (από τις 31.3.2007 στις 31.3.2010). Εάν δεν ολοκληρωθεί το έργο μέχρι την ημερομηνία αυτή ενδεχομένως η Αρχή να υποχρεωθεί να επιστρέψει τη χρηματοδότηση αυτή.

**(β) Προϋπολογισμός δαπάνης για την αίθουσα επιβατών.** Ο Προϋπολογισμός που καθορίστηκε στα έγγραφα προκήρυξης του διαγωνισμού για την α' φάση του πιο πάνω έργου – και ο οποίος αποτελούσε ουσιώδη όρο – ήταν £7.850.000 ± 10%.

Ο προϋπολογισμός δαπάνης που υπέβαλε με την προσφορά του ο επιτυχών Μελετητής και ο οποίος έγινε αποδεκτός από την Αρχή και δεσμεύει το διαγωνιζόμενο ήταν £8.322.000 με τιμές της περιόδου υποβολής του διαγωνισμού.

Μετά την ανάθεση της σύμβασης ο Μελετητής υπέβαλε στις 11.1.2007 νέο προϋπολογισμό δαπάνης ο οποίος ανέρχεται στα £14.015.000.

Ανέφερα στο Πρόεδρο της Αρχής ότι για λόγους νομιμότητας και χρηστής διοίκησης, οι όροι των διαγωνισμών και των συμβάσεων του Δημοσίου πρέπει να εφαρμόζονται πιστά. Η απαίτηση των Συμβούλων Αρχιτεκτόνων όπως επιτραπεί από την Αρχή η υπέρβαση της καθορισμένης εκτιμημένης δαπάνης του έργου είναι αδικαιολόγητη και αντίθετη με ουσιώδη όρο της σύμβασής τους.

Πρόσθεσα ότι υπέρβαση της υπό αναφορά δαπάνης μπορεί να δικαιολογηθεί μόνο λόγω αύξησης του κόστους του έργου ένεκα πληθωρισμού και τυχόν εγκεκριμένων αλλαγών των απαιτήσεων του Εργοδότη οι οποίες αναφέρονται στα έγγραφα του διαγωνισμού και της σύμβασης.

Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι το θέμα έχει απασχολήσει σοβαρά το Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο πήρε σχετικές αποφάσεις ακριβώς μέσα στο πνεύμα της επιστολής μου και ότι θα τηρεί ενήμερη την Υπηρεσία μου για τις εξελίξεις.

**Εξωτερικός δανεισμός.** Η Αρχή με επιστολές της προς τον Υπουργό Οικονομικών και το Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας, ζήτησε τεχνική βοήθεια σχετικά με το χειρισμό του δανείου από τράπεζα του εξωτερικού ύψους Stg.£37 εκ., για περιορισμό του συναλλαγματικού κινδύνου και ειδικά κατά πόσο ενδείκνυται η μετατροπή του σε ευρώ.

Επί του θέματος δεν έχει σημειωθεί καμιά εξέλιξη. Σημειώνεται ότι κατά το 2006 προέκυψε συναλλαγματική ζημιά ύψους £1.061.900 (2005 ζημιά £525.400).

## 6.5 ΑΡΧΗ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

### Μέρος Α

Οι οικονομικές καταστάσεις της ΑΤΗΚ για το 2006 έχουν ελεγχθεί από ιδιώτη ελεγκτή που διόρισε η ΑΤΗΚ, ύστερα από έγκρισή μου, σύμφωνα με το άρθρο 3(1) των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Έλεγχος Λογαριασμών) Νόμων του 1983 έως 2007. Με βάση το ίδιο άρθρο, η Ελεγκτική Υπηρεσία έχει διενεργήσει επιπρόσθετο οικονομικό και διαχειριστικό έλεγχο.

Νομοσχέδιο για την αλλαγή του νομικού καθεστώτος της ΑΤΗΚ.

Το πιο πάνω νομοσχέδιο με τίτλο «Νόμος που Τροποποιεί, Κωδικοποιεί και Ενσωματώνει τους περί Υπηρεσίας Τηλεπικοινωνιών Νόμους» εγκρίθηκε από την Κυβέρνηση και κατατέθηκε στη Βουλή για ψήφιση στις 14.6.2007.

### Προϋπολογισμός.

**(α) Έγκριση Προϋπολογισμού.** Ο Προϋπολογισμός της ΑΤΗΚ για το έτος 2006 εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 18.8.2005 και στάλθηκε στο Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων στις 26.8.2005. Εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 8.2.2006 και κατατέθηκε στη Βουλή στις 16.2.2006 από την οποία εγκρίθηκε στις 23.3.2006. Σύμφωνα με τους περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφιση Προϋπολογισμών) Νόμους, ο Προϋπολογισμός έπρεπε να κατατεθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων το αργότερο μέχρι τις 30.9.2005. Οι δαπάνες από την 1.1.2006 μέχρι τις 28.2.2006 είχαν εγκριθεί από τη Βουλή με τη ψήφιση δωδεκατημορίων. Οι δαπάνες από 1.3.2006 μέχρι 22.3.2006 ήταν μη εξουσιοδοτημένες. Με βάση απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, οι δαπάνες αυτές αφορούσαν μόνο σε συμβατικές υποχρεώσεις.

**(β) Συμπληρωματικός Προϋπολογισμός ύψους £27.99 εκ.** Στις 21.7.2006 υποβλήθηκε Συμπληρωματικός Προϋπολογισμός για το 2006 συνολικού ποσού £27.990.000, ο οποίος εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 11.10.2006 (αρ. Απόφασης 64.467) και από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 23.2.2007. Το πιο πάνω ποσό αφορά (α) στην αποπληρωμή ελλείμματος του Σχεδίου Συντάξεων για το έτος 2005, ύψους £27,7 εκ., (β) στην καταβολή οφειλόμενου προστίμου £160.000 που επέβαλε η Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού (ΕΠΑ) στην ΑΤΗΚ μετά από αυτεπάγγελη έρευνα για τη συμφωνία με την LTV, και (γ) στην καταβολή

διοικητικού προστίμου £130.000 που επέβαλε η ΕΠΑ μετά από διερεύνηση καταγγελίας εταιρείας ημερομηνίας 13.3.2003.

**(γ) Δαπάνες Προϋπολογισμού Αναπτύξεως.** Οι δαπάνες που προϋπολογίστηκαν για το 2006 ήταν £70,5 εκ. και οι πραγματικές ανήλθαν σε £54,0 εκ.

Η κατάσταση που ακολουθεί παρουσιάζει την εκτέλεση του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, σε σύγκριση με τα προηγούμενα χρόνια.

Έτος	Προϋπολογισμός	Πραγματικές δαπάνες	Αδαπάνητα ποσά	Ποσοστό απόκλισης
	£εκ.	£εκ.	£εκ.	%
2002	129,8	60,5	69,3	53
2003	103	57,1	45,9	45
2004	98,6	71,1	27,5	28
2005	73,5	56,4	17,1	23
2006	70,5	54,0	16,5	23

Στον πιο κάτω πίνακα φαίνονται τα σημαντικότερα έργα του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως που παρουσιάζουν χαμηλό ποσοστό υλοποίησης.

Έργο	Προϋπολογισμός	Δαπάνη
	£εκ.	£εκ.
Μεταγωγικό Δίκτυο	8,0	4,0
Κινητή Τηλεφωνία	26,9	15,6
Τεχνολογία Πληροφορικής	5,4	2,3
Ηλεκτρομηχανολογικός Εξοπλισμός	2,8	1,8
Κινητός Βοηθητικός Εξοπλισμός	0,6	0,2

**(δ) Υπερβάσεις.** Κατά το 2006 σημειώθηκαν υπερβάσεις σε 10 Κονδύλια του Τακτικού Προϋπολογισμού, συνολικού ύψους £5.057.000, και σε 5 Κονδύλια του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, ύψους £2.529.000. Σύμφωνα με την πρόνοια του περί Προϋπολογισμού της ΑΤΗΚ Νόμου του 2006, έχει εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο η μεταφορά κονδυλίων από άλλα Άρθρα του ίδιου Κεφαλαίου για κάλυψη των υπερβάσεων και έχει κατατεθεί ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων από τον Υπουργό Οικονομικών έκθεση που παρουσιάζει τις περιπτώσεις για τις οποίες δόθηκε η έγκριση και τις συνθήκες κάτω από τις οποίες αυτή χορηγήθηκε.

Αναφέρεται ότι στο άρθρο 20/460 - Διασύνδεση, πέραν της υπέρβασης των £278.000, σημειώθηκε υπέρβαση ύψους περίπου £1.600.000. Ετοιμάστηκε προσχέδιο Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού τον Οκτώβριο 2006, το οποίο στάληκε στο Υπουργείο Οικονομικών για έγκριση. Δεν έγινε κατορθωτό να προωθηθεί έγκαιρα στη Βουλή για ψήφιση και με οδηγίες του Υπουργείου Οικονομικών συμπεριλήφθηκε στον Προϋπολογισμό για το έτος 2007. Αναφέρεται ότι τα έσοδα από τη διασύνδεση με άλλους οργανισμούς υπερκαλύπτουν τα έξοδα και δεν προκύπτει εκροή μετρητών σχετικά με το πιο πάνω κονδύλι.

Επίσης, από το λογιστικό έλεγχο προέκυψε διορθωτική εγγραφή ύψους £216.000 με την οποία αυξήθηκαν οι δαπάνες του Κονδυλίου Διαφημίσεις και Έξοδα Προώθησης (Κεφάλαιο 20 – Άρθρο 150) και προέκυψε αύξηση στην υπέρβαση του Κονδυλίου. Ζητήθηκε έγκριση από το Διοικητικό Συμβούλιο για μεταφορά κονδυλίων από άλλα Άρθρα του ίδιου Κεφαλαίου για κάλυψη της υπέρβασης αυτής.

#### Οικονομική κατάσταση.

**Αποτελέσματα έτους.** Το καθαρό πλεόνασμα για το 2006, πριν από τη φορολογία, ήταν £49,8 εκ., σε σύγκριση με £27,4 εκ. το προηγούμενο έτος.



	2006	2005
	€εκ.	€εκ.
Έσοδα από υπηρεσίες	249,2	230,5
Άλλα έσοδα	10,9	12,3
	260,1	242,8
Έξοδα λειτουργίας	(209,9)	(213,1)
Λειτουργικό Πλεόνασμα	50,2	29,7
Επιβολή προστίμων	(0,4)	(2,3)
<b>Πλεόνασμα πριν τη φορολογία</b>	<b>49,8</b>	<b>27,4</b>

Το Διοικητικό Συμβούλιο στις 7.11.2006 ενέκρινε την καταβολή μερίσματος στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας ύψους £55 εκ., από τα συσσωρευμένα πλεονάσματα μέχρι το έτος 2005. Για τον καθορισμό του ποσού του μερίσματος προηγήθηκε διαβούλευση μεταξύ του Υπουργείου Οικονομικών και της ΑΤΗΚ και λήφθηκε υπόψη η κατάσταση ρευστότητας και η δυνατότητα της ΑΤΗΚ να καταβάλει το εν λόγω ποσό, η διασφάλιση των μελλοντικών επενδύσεων έχοντας υπόψη το αναπτυξιακό πρόγραμμα για την περίοδο 2007-2009, οι συμβατικές υποχρεώσεις και οι οφειλές για αναπλήρωση του ελλείμματος του Σχεδίου Σύνταξης.

Σύμφωνα με τον περί Υπηρεσίας Τηλεπικοινωνιών (Τροποποιητικό) Νόμο αρ. 117(I)/2006, κατατέθηκε Πρόταση από τον Υπουργό Οικονομικών προς το Υπουργικό Συμβούλιο, το οποίο ενέκρινε την καταβολή του μερίσματος στις 26.10.2006 με την απόφαση αρ. 64.548. Η καταβολή του μερίσματος έγινε το Δεκέμβριο 2006 και συμψηφίστηκε με το ποσό του προστίμου, ύψους £20 εκ., που επιβλήθηκε από την ΕΠΑ και αργότερα ακυρώθηκε από το Ανώτατο Δικαστήριο.

**Πρόσθετος φόρος εισοδήματος.** Λόγω της διαφοροποίησης της πολιτικής για τη διαγραφή του ελλείμματος του Σχεδίου Συντάξεως από 2 σε 5 χρόνια, προέκυψε μείωση στο ποσό που διαγράφηκε στο λογαριασμό αποτελεσμάτων για το έτος 2006 της τάξης των £11 εκ., και αύξηση στο φόρο εισοδήματος του έτους κατά περίπου £2,75 εκ. Ως αποτέλεσμα η προσωρινή φορολογία που καταβλήθηκε κατά το 2006 ήταν μικρότερη από το 75% της τελικής φορολογίας που προέκυψε από τον προσδιορισμό του φορολογητέου εισοδήματος του έτους και δυνάμει του περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων Νόμου, η ΑΤΗΚ θα πρέπει να πληρώσει επιπρόσθετο φόρο για το έτος, ύψους £545.414 (10% της διαφοράς μεταξύ του ποσού της προσωρινής φορολογίας και της τελικής φορολογίας).

**Μετρητά και κυβερνητικά χρεώγραφα.** Στις 31.12.2006 υπήρχαν μετρητά και κυβερνητικά χρεώγραφα συνολικού ύψους £208,6 εκ., σε σύγκριση με £205,3 εκ. το 2005. Τα μετρητά ανέρχονταν σε £135,1 εκ., σε σύγκριση με £130,3 εκ. το 2005, και στο μεγαλύτερο μέρος τους είναι κατατεθειμένα σε εμπορικές τράπεζες, σε λογαριασμούς ενός έτους προειδοποίησης και σε γραμμάτια με επιτόκιο 4%.

Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, τα ταμειακά διαθέσιμα, πέρα από τις ετήσιες ανάγκες της ΑΤΗΚ, θα έπρεπε, σύμφωνα με σχετική απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, δυνάμει του περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Επενδύσεις) Νόμου αρ. 100 του 1991, να είχαν επενδυθεί σταδιακά εντός 10 ετών σε κυβερνητικά χρεώγραφα. Ο Πρόεδρος της ΑΤΗΚ, σε επιστολή του το 2005 προς τον Υπουργό Οικονομικών, ανέφερε ότι τα ταμειακά διαθέσιμα επενδύονται, τηρώντας στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό τις πρόνοιες των πιο πάνω νομοθεσιών, χωρίς όμως να παραβλέπονται τα χρηματοοικονομικά δεδομένα της αγοράς. Επίσης παρέθεσε τα στοιχεία της διαχείρισης των ταμειακών διαθέσιμων για τα έτη 2000 – 2005 για επικύρωσή τους από τον Υπουργό και ζήτησε όπως επιτραπεί στην ΑΤΗΚ να συνεχίσει να τηρεί περίπου την ίδια αναλογία επενδύσεων σε κυβερνητικά χρεώγραφα και σε τραπεζικές καταθέσεις.

Ο Υπουργός Οικονομικών ζήτησε την υποβολή συγκεκριμένης πρότασης επένδυσης, η οποία υποβλήθηκε στις 10.8.2005 και επί της οποίας δεν λήφθηκε απάντηση.

**Προσωπικό.** Η ΑΤΗΚ στις 31.12.2006 εργοδοτούσε 2455 άτομα ως μόνιμο προσωπικό σε σύγκριση με 2499 το 2005. Οι εγκεκριμένες θέσεις στον Προϋπολογισμό ήταν 2547 (2560 μείον 13

θέσεις που σημειώθηκαν με διπλό σταυρό), σε σύγκριση με 2564 για το 2005. Κατά το 2006 υπήρχαν 92 κενές θέσεις.

Οι δαπάνες για μισθούς, επιδόματα, υπερωρίες και εργοδοτικές εισφορές ανήλθαν σε £66,8 εκ., σε σύγκριση με £63,6εκ. το 2005 (αύξηση 5%).

Στο ποσό των £66,8 εκ. περιλαμβάνεται η γενική αύξηση στους βασικούς μισθούς (2%) ύψους £897.588 η οποία παραχωρήθηκε με τη Συλλογική Σύμβαση Εργασίας της περιόδου 2004–2006 η οποία υπογράφηκε στις 30.3.2007. Δεν περιλαμβάνονται οι αυξήσεις λόγω της επέκτασης των κλιμάκων και της αναθεώρησης των επιδομάτων στην πιο πάνω σύμβαση.

Στις Αποδοχές Προσωπικού σημειώθηκε υπέρβαση £246.766 η οποία καλύφθηκε από το Κεφάλαιο 50 Απρόβλεπτες Δαπάνες.

Οι δαπάνες για τόκους και ελλείμματα στο Σχέδιο Συντάξεων και στο Ταμείο Συντάξεων ήταν £3,9 εκ., σε σύγκριση με £17,6 εκ. το 2005.

Με βάση τα πιο πάνω στοιχεία, ο ετήσιος μέσος όρος δαπανών για κάθε εργοδοτούμενο, χωρίς να ληφθεί υπόψη η ελλειμματική εισφορά των £3,9 εκ. στο Σχέδιο Συντάξεων, ήταν περίπου £27.210 (2005 £25.448). Με την ελλειμματική εισφορά στο Σχέδιο Συντάξεων, ο μέσος όρος δαπανών για κάθε εργοδοτούμενο το 2006 ήταν περίπου £28.800 (2005 £32.511).

Για τη στελέχωση των Κέντρων Τηλεξυπηρέτησης (Υπηρεσίες 11892, CYTANET, GSM I-CHOICE/ Mivision) η ΑΤΗΚ εργοδοτεί προσωπικό το οποίο πληρώνεται πάνω σε ωρομίσθια βάση. Στις 31.12.2006 εργοδοτούνταν 151 ωρομίσθιοι υπάλληλοι, 146 έκτακτοι υπάλληλοι και 6 υπάλληλοι, οι οποίοι εργοδοτήθηκαν από τη θυγατρική εταιρεία Digimed Communications Ltd. Η σχετική δαπάνη για το έτος ανήλθε στις £313.813 για τους ωρομίσθιους και £772.457 για τους έκτακτους υπαλλήλους.

**Άλλα ωφελήματα προσωπικού.** Κατά τα έτη 2004-2006 πληρώθηκαν τα πιο κάτω ποσά:

	2006	2005	2004
	£	£	£
Βοηθήματα και χορηγίες προς το προσωπικό	481.912	500.692	501.692
Εορταστικές εκδηλώσεις	145.569	115.147	36.722
Συνδρομές υπαλλήλων και συνταξιούχων στο ΘΟΚ	5.390	10.525	10.980
Ομαδική ασφάλεια υπαλλήλων και συνταξιούχων	353.665	361.391	356.599
Επιχορήγηση Σωματείου Ταμείου Ευημερίας	720.000	828.093	867.886
Συνεισφορά στο Ταμείο Ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης για συνταξιούχους υπαλλήλους	662.672	703.049	
	<b>2.369.208</b>	<b>2.518.897</b>	<b>1.773.919</b>

Οι διάφορες χορηγίες προς το προσωπικό (μηνιαία βοηθήματα υπαλλήλων που αφυπηρέτησαν με ωφελήματα Ταμείου Προνοίας, χορηγήματα τέκνων για σπουδές, βοηθήματα σε δυσπραγούντες υπαλλήλους, χορηγήματα σε αριστεύσαντα παιδιά υπαλλήλων κ.λπ.), διενεργούνται με βάση σχετική απόφαση του Συμβουλίου.

Η εισφορά στο Σωματείο Ταμείου Ευημερίας και η ομαδική ασφάλεια των υπαλλήλων και συνταξιούχων διενεργούνται βάσει της συλλογικής σύμβασης (3% επί του εκάστοτε ετήσιου μισθολογίου). Για τη διαχείριση των οικονομικών του Σωματείου η Διαχειριστική Επιτροπή η οποία απαρτίζεται από εννέα υπαλλήλους της ΑΤΗΚ (ο Πρόεδρος ορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο και τα μέλη από τις Συντεχνίες) λογοδοτεί στα μέλη του Σωματείου και όχι στο Διοικητικό Συμβούλιο.

**Επέκταση του ορίου ηλικίας αφυπηρέτησης.** Οι υπάλληλοι της ΑΤΗΚ, οι οποίοι λόγω της σταδιακής επέκτασης του ορίου αφυπηρέτησης στο 63<sup>ο</sup> έτος αφυπηρετούν υποχρεωτικά πριν το 63<sup>ο</sup> έτος της ηλικίας τους, βάσει των περί Προσωπικού της ΑΤΗΚ (Τροποποιητικοί) Γενικών Κανονισμών του 2005 (Κ.Δ.Π 529/2005), ζήτησαν από το Διοικητικό Συμβούλιο όπως εγκρίνει

παράταση της υπηρεσίας τους μέχρι το 63<sup>ο</sup> έτος αφού, όπως ισχυρίζονται, οι Κανονισμοί εισήγαγαν δυσμενή διάκριση εναντίον τους. Το Διοικητικό Συμβούλιο απέρριψε το αίτημα και 11 υπάλληλοι προσέφυγαν στο Δικαστήριο διεκδικώντας το δικαίωμα να αφυπηρετήσουν στο 63<sup>ο</sup> έτος.

Σύμφωνα με το Νομικό Σύμβουλο της ΑΤΗΚ εάν πετύχουν οι προσφυγές η ΑΤΗΚ πιθανόν να υποχρεωθεί να καταβάλει αποζημιώσεις σε όσους έχουν ήδη αφυπηρετήσει, το ύψος των οποίων δεν μπορεί επί του παρόντος να εκτιμηθεί διότι θα εξαρτηθεί από το πότε θα εκδοθεί τέτοια απόφαση και το τι θα αποφασίσει σαν αποτέλεσμα να πράξει η ΑΤΗΚ.

**Αποζημίωση για πρόωρη αφυπηρέτηση.** Σε 21 υπαλλήλους της ΑΤΗΚ, οι οποίοι αφυπηρέτησαν πρόωρα το 2006 καταβλήθηκε αποζημίωση συνολικού ύψους £1.049.391, επιπρόσθετα από τα συνταξιοδοτικά τους ωφελήματα. Σημειώνεται ότι το ποσό αυτό θα αναθεωρηθεί λόγω της μισθολογικής αύξησης 2% που παραχωρήθηκε από 1.1.2006 με τη Συλλογική Σύμβαση Εργασίας η οποία υπογράφηκε στις 30.3.2007. Από την εφαρμογή του θεσμού το 1988 έχουν αφυπηρετήσει πρόωρα 698 υπάλληλοι της ΑΤΗΚ με συνολική αποζημίωση £18,9 εκ.

Οι αποζημιώσεις του έτους κυμάνθηκαν από £7.056 μέχρι £78.972, με μέσο όρο ανά υπάλληλο £49.971.

**Σχέδιο Συντάξεων.** Η αναλογιστική μελέτη του Σχεδίου Συντάξεων στις 31.12.2006 παρουσίαζε έλλειμμα £2,4 εκ. σε σχέση την αναλογιστική μελέτη στις 31.12.2005 που παρουσίαζε έλλειμμα £27,7 εκ. Το έλλειμμα παρουσιάζεται μειωμένο σε σχέση με προηγούμενα χρόνια, λόγω της αυξημένης απόδοσης των επενδύσεων σε μετοχές δημόσιων εταιρειών.

Το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε όπως αυτό διαγραφεί σε 5 χρόνια, ενώ η πολιτική μέχρι το 2005 ήταν να γίνεται η διαγραφή των ελλειμμάτων σε 2 χρόνια.

Όλες οι αναλογιστικές μελέτες του Σχεδίου Συντάξεων που έχουν διεξαχθεί τα τελευταία χρόνια παρουσιάζουν έλλειμμα, ενώ με τα υφιστάμενα δεδομένα προβλέπεται ότι θα παρουσιάζουν ελλείμματα και στα επόμενα χρόνια. Κατά την περίοδο 2001-2006 το συνολικό έλλειμμα ανήλθε στο ποσό των £78,4 εκ. Αναφέρεται συναφώς ότι, σύμφωνα με τον περί της Ίδρυσης, των Δραστηριοτήτων και της Εποπτείας των Ταμείων Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών Νόμο του 2006, τα ταμειακά διαθέσιμα θα πρέπει να επενδύονται με σύνεση και με τρόπο που είναι προς το συμφέρον των μελών του Σχεδίου και θα πρέπει να εφαρμόζεται κατάλληλη διασπορά των επενδύσεων, έτσι ώστε να μην υπάρχει υπέρμετρη εξάρτηση από κάποιο είδος ή κατηγορία επένδυσης. Στο Νόμο, ο οποίος ψηφίστηκε για σκοπούς εναρμόνισης με το Κοινοτικό Κεκτημένο, υπάρχουν ποικίλες πρόνοιες που σκοπό έχουν τη σωστή διαχείριση των Ταμείων και την εφαρμογή αποτελεσματικών μηχανισμών εσωτερικού ελέγχου. Το Διοικητικό Συμβούλιο έδωσε οδηγίες όπως τροχοδρομηθούν οι αναγκαίες τροποποιήσεις στους Κανονισμούς του Σχεδίου Συντάξεων για συμμόρφωση με το Νόμο.

### **Προσφορές.**

**(α) Αγορά Συμβουλευτικών Υπηρεσιών.** Το Διοικητικό Συμβούλιο στα πλαίσια της στρατηγικής για την προώθηση ευρυζωνικών υπηρεσιών και τη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου δικτύου σταθερής και κινητής τηλεφωνίας, αποφάσισε - Συνεδρία 8/2005, ημερ. 8.3.2005 – όπως προχωρήσει στην αγορά υπηρεσιών από εξειδικευμένους συμβούλους για να βοηθήσουν την ΑΤΗΚ στην υλοποίηση του στόχου αυτού. Το Συμβούλιο αποφάσισε όπως προχωρήσει στην αγορά υπηρεσιών από συγκεκριμένο οίκο, με απευθείας διαπραγμάτευση, χωρίς να προκηρυχθούν προσφορές, κατ' επίσκληση σχετικής πρόνοιας των Διαδικασιών Προσφορών της ΑΤΗΚ (Κανόνας 6, εδάφιο (ιε)), σύμφωνα με την οποία επιτρέπεται η διαδικασία με διαπραγμάτευση με ένα ή περισσότερους οικονομικούς φορείς όταν σκοπείται η αγορά προϊόντων τεχνολογίας αιχμής και τυχόν αργοπορία θα δώσει πλεονέκτημα στους ανταγωνιστές σε βάρος της ΑΤΗΚ.

Στις διαπραγματεύσεις που έγιναν μεταξύ του Συμβούλου και διμελούς υπηρεσιακής επιτροπής συμφωνήθηκε η αγορά συμβουλευτικών υπηρεσιών για την ανάπτυξη υπηρεσιών σύγκλισης, με κόστος €215.000. Το έργο διαλάμβανε τον καθορισμό ενός οδικού χάρτη ανάπτυξης υπηρεσιών σύγκλισης και την προώθηση πέντε υπηρεσιών με στόχο την ανάπτυξή του κατά το 2006. Σύμφωνα με την απόφαση του ΔΣ αρ.485/2005, ημερ. 31.5.05 η συμφωνία ενσωματώθηκε στο συμβόλαιο ΑΤ. 60/2001 – Supply of Networking Equipment and Provision of Relevant Services, το οποίο υπογράφηκε με την εταιρεία η οποία είναι ο τοπικός αντιπρόσωπος του Συμβούλου το Μάρτιο 2002 με περίοδο ισχύος 3 χρόνων, η οποία επεκτάθηκε κατά 3 χρόνια. Επίσης εγκρίθηκε δαπάνη ύψους £1.500.000 για τις ανάγκες που θα προκύψουν για τη μετεξέλιξη του δικτύου IP ως απόρροια της μελέτης σύγκλισης σταθερών και κινητών τηλεπικοινωνιών από το αδαπάνητο ποσό του συμβολαίου ΑΤ.60/2001 που ανερχόταν σε £1.840.000.

Η μελέτη ολοκληρώθηκε το Σεπτέμβριο 2005 και στη σχετική έκθεση προτάθηκε η προώθηση του όλου έργου σε 4 φάσεις – Βασικές επικοινωνίες, Προσωπικές Επικοινωνίες, Ψυχαγωγία, Επιχειρηματικές Επικοινωνίες. Το κόστος υπολογίστηκε σε £9-13 εκ. για την προμήθεια όλου του εξοπλισμού και υπηρεσιών που ανατέθηκαν ή θα ανατεθούν σε διάφορους προμηθευτές, με χρονοδιάγραμμα υλοποίησης και των τεσσάρων φάσεων τους 18 μήνες, δηλαδή μέχρι το Μάρτιο 2007.

Η πρώτη Φάση – με υπολογιζόμενο κόστος £4-5,5 εκ. – εμπεριέχει την αγορά πλατφόρμας IMS (IP Multimedia Subsystem) και άλλων εξειδικευμένων πλατφόρμων, την αναβάθμιση των συστημάτων OSS/BSS (Operational Support Systems/Business Support Systems), καθώς και συμβουλευτικές υπηρεσίες για την υποστήριξη του έργου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο στις 30.9.05 αποφάσισε να προχωρήσει, με κλειστή διαδικασία προσφορών, στην αγορά συστήματος IMS (κόστος £1,6- 2,3 εκ.), στην αγορά μικρών πλατφόρμων παραγωγής (κόστος £1 – 1,7 εκ.) και με απευθείας ανάθεση στους Συμβούλους στην παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών. Το έργο κρίθηκε εξαιρετικά πολύπλοκο τόσο από τεχνικής όσο και εμπορικής πλευράς. Στις 19.12.05 υπογράφηκε συμφωνία πλαίσιο για παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών και ανάπτυξη λογισμικού για τη Φάση 1 με αναμενόμενο κόστος £1,23 – £1,575 εκ.

Ακολούθως, στην πορεία των εργασιών για τη Φάση 1 διαφάνηκε ότι για να προχωρήσει το έργο χωρίς καθυστέρηση θα πρέπει να προωθηθούν ταυτόχρονα όλες οι Φάσεις και ζητήθηκε από τους Συμβούλους να υποβάλουν πρόταση για προώθηση των Φάσεων 1 και 2 και προετοιμασία των Φάσεων 3 και 4.

Το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών στη συζήτηση του θέματος επισήμανε ότι με τον τρόπο που εξελίχθηκε το έργο δημιουργήθηκε κάποιου είδους εξάρτηση από τον εργολάβο. Εντούτοις, αποδέχθηκε το επιχείρημα της ανάγκης για ταυτόχρονη προώθηση όλων των Φάσεων του έργου για να μην προκύψει καθυστέρηση στην υλοποίηση του έργου, η οποία θα επιφέρει αυξημένα κόστη για τις μετέπειτα Φάσεις, και εισηγήθηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο την αποδοχή της πρότασης του εργολάβου για τις Φάσεις 1 και 2 και προετοιμασία των Φάσεων 3 και 4 με συνολικό κόστος £5.442.000, σε αντικατάσταση της συμφωνίας για τη Φάση 1.

Το Διοικητικό Συμβούλιο ενέκρινε την πιο πάνω πρόταση στις 20.6.06 και ζήτησε όπως οι κρίσιμες ημερομηνίες καθοριστούν δεσμευτικά στο Συμβόλαιο. Η συμφωνία υπογράφηκε στις 7.9.06 ως επέκταση του Συμβολαίου ΑΤ.60/2001 με χρονοδιάγραμμα την υλοποίηση των πρώτων υπηρεσιών της Φάσης 1 στα μέσα του 2007.

Από τα πιο πάνω φαίνεται ότι το πιο πάνω έργο προωθήθηκε με συνοπτικές διαδικασίες και οι δαπάνες σημείωσαν σημαντική αύξηση το 2006. Επίσης, από την κατάσταση των πληρωμών προς τον Εργολάβο φαίνεται ότι υπάρχει καθυστέρηση στο έργο, εφόσον εκκρεμούν σημαντικές εργασίες που αφορούν στις υπηρεσίες της Φάσης Ι, όπως Ολοκλήρωση Ανάλυσης Αγοράς και Καθορισμού Προϊόντων

για τον Καθορισμό Εμπορικής Στρατηγικής, Ολοκλήρωση Ανάλυσης Απαιτήσεων και Σχεδιασμού Λειτουργιών για την Ενοποιημένη Ιστοθήρα Εξυπηρετητών (Unified Portal Service Platform) και Ολοκλήρωση Σχεδιασμού Λειτουργιών για το Πλαίσιο Προσωπικών Επικοινωνιών (Personal Communication Framework).

Ο Πρόεδρος της ΑΤΗΚ με πληροφόρησε ότι μέχρι στιγμής η εξέλιξη του έργου βρίσκεται στα αναμενόμενα πλαίσια με βάση τον οδικό χάρτη που έγινε στην αρχή του έργου, και ότι η καθυστέρηση στην πρόοδο των εργασιών είναι ελάχιστη, σε αντίθεση με την εικόνα που παρουσιάζει η κατάσταση πληρωμών.

**(β) Προσφορά Α.Τ. 31/2002 – Σύστημα Ίνας στο Διακλαδωτή.** Η πιο πάνω προσφορά προκηρύχθηκε στις 30.8.2002 και κατακυρώθηκε στις 4.3.2003, έναντι ποσού €6.225.274.

Παρατηρήθηκε ότι κατά την τεχνική αξιολόγηση ο επιτυχών προσφοροδότης βαθμολογήθηκε με βάση τις τεχνικές δυνατότητες του Συστήματος Διαχείρισης Δικτύου NetMan, ενώ κατά την οικονομική αξιολόγηση βαθμολογήθηκε με βάση την ψηλότερη τιμή του αναβαθμισμένου Συστήματος Διαχείρισης Δικτύου iNetMan (συμπεριλαμβανόταν ως προαιρετικό στον Πίνακα Ποσοτήτων της τεχνικής πρότασης). Το σύστημα αυτό παρουσίασε προβλήματα στο στάδιο των δοκιμών, όπως αναφέρεται πιο κάτω, και όπως φάνηκε δεν ήταν έτοιμο να τεθεί σε εμπορική λειτουργία.

Επίσης παρατηρήθηκε ότι αν και ο επιτυχών προσφοροδότης δήλωσε συμμόρφωση στις απαιτήσεις των προδιαγραφών (Μέρος V – Συμφωνία Συντήρησης), εντούτοις δεν υπέβαλε τιμή για υποστήριξη του εξοπλισμού και κατά την αξιολόγηση έγινε ομαλοποίηση τιμών και χρησιμοποιήθηκε η πιο ψηλή τιμή που προσφέρθηκε από τους υπόλοιπους προσφοροδότες (€120.000 ετησίως). Στην τελική σειρά κατάταξης ο επιτυχών προσφοροδότης κατετάγη πρώτος με ελάχιστη διαφορά από το δεύτερο.

Η συμφωνία υπογράφηκε στις 30.4.2003, με χρονοδιάγραμμα υλοποίησης μέχρι την 31.12.2004. Στις 26.5.2003 τοποθετήθηκε η πρώτη παραγγελία (αρ. 111/2003) για εξοπλισμό αξίας €2.389.451, ο οποίος θα παραδινόταν σε τρεις φάσεις μέχρι την 31.12.2003. Στην εξέλιξη του έργου παρατηρήθηκαν πολλά τεχνικά προβλήματα και ατέρμονες συζητήσεις με τον εργολάβο, με αποτέλεσμα μέχρι σήμερα να μην έχει ολοκληρωθεί και να καθυστερεί το αναπτυξιακό πρόγραμμα της ΑΤΗΚ. Μέχρι σήμερα έχει ολοκληρωθεί μόνο η πρώτη φάση της παραγγελίας και έχει παραληφθεί εξοπλισμός αξίας €483.749, μέρος του οποίου έχει κηρυχθεί πεπαλαιωμένος, όπως αναφέρεται πιο κάτω.

Κατά τον εργοστασιακό έλεγχο που έγινε τον Ιούλιο 2003 στις ΗΠΑ (αντί στην Κίνα όπου βρίσκεται η μονάδα παραγωγής) διαπιστώθηκαν διάφορες σοβαρές αποκλίσεις από τις προδιαγραφές, οι οποίες, παρά τις επανειλημμένες προσπάθειες του προμηθευτή, δεν κατέστη δυνατόν να διορθωθούν. Στις 30.7.2003 το Κ.Σ.Π. αποφάσισε όπως ζητήσει από τον εργολάβο να επαναλάβει τον εργοστασιακό έλεγχο στην Κίνα. Ακολούθως να δοθεί λογική χρονική περίοδος (4-5 εβδομάδες) για διόρθωση βασικών λειτουργιών που παρουσιάζουν προβλήματα.

Ο εργοστασιακός έλεγχος στην Κίνα έγινε το Σεπτέμβριο 2003, χωρίς την παρουσία της ΑΤΗΚ. Με βάση το σχετικό πιστοποιητικό του προμηθευτή, η ΑΤΗΚ άναψε το πράσινο φως για τη μεταφορά του εξοπλισμού στην Κύπρο.

Ο εξοπλισμός στάλθηκε με καθυστέρηση στα τέλη του 2003, ενώ θα έπρεπε να είχε ολοκληρωθεί η πρώτη φάση μέχρι την ημερομηνία αυτή. Κατά τον Προκαταρκτικό Έλεγχο Αποδοχής που έγινε το Φεβρουάριο και Μάρτιο 2004, παρατηρήθηκαν πολλές αποκλίσεις από τις προδιαγραφές και ο εξοπλισμός απέτυχε σε πολλά σημεία, ορισμένα από τα οποία ήταν σοβαρά. Από την Υπηρεσιακή Ομάδα Ελέγχου εκφράστηκαν προβληματισμοί ως προς την ικανότητα του εργολάβου να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του. Με οδηγίες του Κ.Σ.Π. κλήθηκε ο εργολάβος να προβεί σε διορθωτικά μέτρα εντός 3 μηνών και να διεξαχθεί δεύτερος ΠΕΑ. Κατά το δεύτερο έλεγχο που έγινε τον Ιούλιο και Αύγουστο 2004, διαπιστώθηκε ότι εξακολουθούσαν να υπάρχουν πολλές

αποκλίσεις. Η Υπηρεσιακή Ομάδα Ελέγχου εισηγήθηκε όπως απορριφθεί ο εξοπλισμός και διακοπεί το Συμβόλαιο εφόσον ο εργολάβος αδυνατούσε να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του.

Το Κ.Σ.Π. δεν υιοθέτησε την εισήγηση αυτή και αποφάσισε όπως δοθεί χρόνος στον εργολάβο για διόρθωση των αποκλίσεων και όπως επαναληφθεί ο δεύτερος ΠΕΑ το Σεπτέμβριο 2004 και ακολούθως δοθεί μια τελευταία ευκαιρία μέχρι το τέλος του 2004 για επίλυση όλων των αποκλίσεων, διαφορετικά το Συμβόλαιο να διακοπεί. Ο εργολάβος κατέβαλε προσπάθειες για να επιλυθούν τα προβλήματα, ωστόσο συνεχίστηκαν να υφίστανται διάφορες αποκλίσεις, εκ των οποίων μία – όρος 23.2 επίπεδο ασφάλειας πρόσβασης στο Κεντρικό Σύστημα Διαχείρισης – κρίθηκε ως σοβαρή.

Στις 23.9.2005 το Κ.Σ.Π., παρά τις αντίθετες απόψεις της Ομάδας Ελέγχου αποφάσισε όπως προχωρήσει στην έκδοση Πιστοποιητικού Προκαταρκτικής Αποδοχής με όρους (απάλειψη της απόκλισης από τον όρο 23.2, αλλαγή μπαταριών που υπέστησαν βλάβη λόγω αχρησίας, παροχή δωρεάν εκπαίδευσης). Ο εργολάβος, βάση του ΠΠΑ, ζήτησε ακύρωση της Εγγυητικής Προκαταβολής (Advance Payment Guarantee), ύψους €220.000, η οποία έγινε στις 26.10.2005 και ενώ ο εξοπλισμός εξακολουθούσε να παρουσιάζει προβλήματα και δεν είχε τεθεί σε εμπορική λειτουργία, παρά τη γνωμάτευση του Νομικού Συμβούλου και των Νομικών Υπηρεσιών για μη ακύρωση της εγγυητικής.

Σημειώνεται ότι οι όροι 7.1.1 και 11.2.3 των προδιαγραφών αναφέρονται σε αποδέσμευση του Advance Payment Guarantee με την έκδοση του Π.Π.Α., ενώ ο όρος 11.2.3 της Συμφωνίας αναφέρεται στην αποδέσμευση με την πρώτη παράδοση εξοπλισμού.

Τα πιο πάνω προβλήματα εξακολουθούν μέχρι σήμερα ενώ μέρος του εξοπλισμού που παραλήφθηκε, αξίας περίπου €330.000, έχει καταστεί πεπαλαιωμένος λόγω της εξέλιξης της τεχνολογίας. Κατά το 2006 η εταιρεία πρότεινε στην ΑΤΗΚ όπως αντικαταστήσει τον πεπαλαιωμένο εξοπλισμό με εξοπλισμό νέου τύπου (βασισμένο στο πρωτόκολλο IP αντί του ATM). Η ΑΤΗΚ δέχθηκε την πρόταση, υπό τον όρο ότι αυτό θα ήταν χωρίς επιπρόσθετο κόστος και θα παραχωρείτο εκπαίδευση δωρεάν. Το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του έργου στην πρόταση της εταιρείας διαλάμβανε έλεγχο διαλειτουργικότητας το Σεπτέμβριο 2006, τοποθέτηση παραγγελίας το Νοέμβριο 2006, διεξαγωγή ΠΕΑ τον Ιανουάριο 2007 και την εμπορική λειτουργία το Φεβρουάριο 2007.

Κατά τον έλεγχο διαλειτουργικότητας τον Οκτώβριο 2006 παρουσιάστηκαν προβλήματα στην παροχή υπηρεσίας τηλεφωνίας VoIP. Επίσης συνεχίζονταν να παρατηρούνται προβλήματα με το ΚΣΔ του εξοπλισμού. Ως αποτέλεσμα παρατηρείται και πάλι καθυστέρηση στην υλοποίηση του έργου.

Όπως φαίνεται από τα πιο πάνω, στην όλη εξέλιξη του έργου τηρήθηκε μια ανεκτική στάση έναντι της εταιρείας παρά τα συνεχιζόμενα τεχνικά προβλήματα που παρουσιάζονταν καθ' όλη τη διάρκεια των δοκιμών και αναφέρονται στις εκθέσεις της Υπηρεσιακής Επιτροπής Ελέγχου. Το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών έδωσε επανειλημμένα οδηγίες όπως συνεχιστούν οι δοκιμές και κληθεί η εταιρεία να προβεί σε διορθωτικές ενέργειες.

Επίσης, δεν φαίνεται να ενημερώθηκε το Διοικητικό Συμβούλιο για τα προβλήματα και τη σοβαρή καθυστέρηση που παρουσίαζε το έργο, το οποίο είναι σημαντικό για το αναπτυξιακό πρόγραμμα της ΑΤΗΚ. Εξέφρασα την άποψη ότι το Διοικητικό Συμβούλιο θα πρέπει να τυγχάνει ενημέρωσης σε τακτά χρονικά διαστήματα για την πρόοδο των σημαντικών έργων που βρίσκονται σε εξέλιξη, από τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες και το Κ.Σ.Π.

Ο Πρόεδρος της ΑΤΗΚ με πληροφόρησε ότι το Συμβούλιο παρέπεμψε την Έκθεση της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου για το θέμα στην Επιτροπή Ελέγχου του Συμβουλίου.

**(γ) Προσφορά ΑΤ.27/2005 – Εκτύπωση, βιβλιοδεσία και παράδοση των τηλεφωνικών καταλόγων 2006.** Η προσφορά προκηρύχθηκε με τη μέθοδο των δύο φακέλων (Τεχνική πρόταση

και Οικονομική πρόταση) και πρόνοια για κατακύρωση του διαγωνισμού στην πιο οικονομικά συμφέρουσα προσφορά. Τα κριτήρια και η βαρύτητα τους για την τεχνική αξιολόγηση των προσφορών, αφού εγκρίθηκαν στις 22.6.2005 από το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών (ΚΣΠ) της ΑΤΗΚ, περιλήφθηκαν στα έγγραφα του διαγωνισμού.

Κατά τη συνεδρία του Κ.Σ.Π. που έγινε στις 18.11.2005, ανοίχθηκαν/μονογραφήθηκαν και στάλθηκαν στην επιτροπή αξιολόγησης, οι τεχνικοί φάκελοι των 2 προσφορών που υποβλήθηκαν.

Η επιτροπή αξιολόγησης ετοίμασε την έκθεση αξιολόγησης των τεχνικών προτάσεων των 2 προσφοροδοτών και την υπέβαλε στις 21.12.2005 στο Κ.Σ.Π. Σύμφωνα με την έκθεση, οι βαθμολογίες των 2 προσφοροδοτών ήταν οι ακόλουθες:

(α) Προσφοροδότης 1 : 97,5/100

(β) Προσφοροδότης 2 : 72,5/100

Το Κ.Σ.Π., στη συνεδρία του ημερ. 10.1.2006, τροποποίησε τη βαθμολογία του προσφοροδότη 2 σε 85,50/100 μονάδες, παραθέτοντας στα πρακτικά της συνεδρίας το αιτιολογικό.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΑΤΗΚ στο οποίο παραπέμφθηκε το θέμα για απόφαση, σε συνεδρία του ημερ. 21.2.2006 (8/2006) αποφάσισε να παραπέμψει την τεχνική αξιολόγηση στο Κ.Σ.Π. για επανεξέταση (το Διοικητικό Συμβούλιο έκρινε ως ανεπαρκή την τεκμηρίωση προβλημάτων ποιότητας εκτύπωσης των τηλεφωνικών καταλόγων 2005 – 2006).

Το Κ.Σ.Π. σε συνεδρία του ημερ. 7.3.2006, επανεξέτασε το θέμα σύμφωνα με την απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου και αφού θεώρησε τα δείγματα καταλόγων από παλαιότερες δουλειές των δύο προσφοροδοτών που τέθηκαν ενώπιον του από το Διοικητικό Συμβούλιο, αναθεώρησε τις βαθμολογίες των 2 προσφοροδοτών, ως ακολούθως:

(α) Προσφοροδότης 1 : 96/100

(β) Προσφοροδότης 2 : 89/100

Στη συνέχεια, σε συνεδρία του Κ.Σ.Π. ημερ. 15.3.2006, ανοίχθηκαν οι οικονομικοί φάκελοι των 2 προσφοροδοτών και στάλθηκαν στην επιτροπή αξιολόγησης για ολοκλήρωση της διαδικασίας αξιολόγησης του διαγωνισμού.

Η επιτροπή αξιολόγησης των προσφορών, υπέβαλε στις 7.4.2006 την έκθεση της προς το ΚΣΠ, με εισήγηση για κατακύρωση του διαγωνισμού για περίοδο 3 ετών, στον Προσφοροδότη 1.

Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης ήταν ως ακολούθως:

	<b>Απόλυτη Τιμή (ΛΚ)</b>	<b>Βαθμολογία</b>	<b>Τελική Κατάταξη</b>
Προσφοροδότης 1	1.308.968	100%	1
Προσφοροδότης 2	1.461.807	92,20%	2

Το Κ.Σ.Π. της Αρχής υιοθέτησε στη συνεδρία του ημερ. 11.4.2006 την εισήγηση της επιτροπής αξιολόγησης και αποφάσισε κατά πλειοψηφία την κατακύρωση της προσφοράς στον προσφοροδότη αρ. 1 για περίοδο 3 ετών.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής, στο οποίο παραπέμφθηκε για έγκριση η απόφαση του Κ.Σ.Π., αποφάσισε σε συνεδρία του ημερ. 9.5.2006 τα ακόλουθα:

Την κατακύρωση του διαγωνισμού στον προσφοροδότη 1 για ένα έτος, έναντι ΛΚ 487.269, με δικαίωμα ανανέωσης εκ μέρους της ΑΤΗΚ για δεύτερο έτος με τις ίδιες τιμές, με μόνη πιθανή διαφοροποίηση στην αξία του χαρτιού η οποία θα βασιστεί στην τρέχουσα τιμή του στις διεθνείς αγορές.

Το Διοικητικό Συμβούλιο αιτιολόγησε την απόφασή του, όπως φαίνεται στα πρακτικά, ως ακολούθως:

**“(α)** Η διαφορά ανάμεσα στις τιμές των δύο προσφοροδοτών είναι πολύ μικρή (περί τις πενήντα χιλιάδες λίρες ετησίως).

**(β)** Η διαφορά στην τεχνική αξιολόγηση δεν είναι ουσιώδης και οι δύο προσφορές κρίνονται ικανοποιητικές από τεχνικής απόψεως. Η μικρή υστέρηση του προσφοροδότη 2 οφείλεται σε κριτήρια τάξης μεγέθους”.

Επιπρόσθετα, το Διοικητικό Συμβούλιο παρατήρησε – πέραν των εκθέσεων που υποβλήθηκαν – ότι θα υπάρξουν επιπρόσθετα κόστα στην προσφορά του (ξένου) προσφοροδότη 1 επειδή (i) θα υπάρξει ανάγκη αποθήκευσης των καταλόγων ενώ στην περίπτωση του προσφοροδότη 1 οι κατάλογοι παραδίνονται αναλόγως των αναγκών στις διάφορες επαρχίες και (ii) είναι επιθυμία του Συμβουλίου και πάγια πρακτική να υπάρχει επίβλεψη και παρουσία λειτουργών της ΑΤΗΚ στο χώρο παραγωγής, το οποίο εξυπακούει αυξημένα κόστα μετάβασης και παραμονής στο εξωτερικό. Σημείωσε επίσης ότι ο προσφοροδότης 1 υπερτερεί λόγω απόστασης στη συνεχή επαφή με τον εργολάβο του έργου καθώς και στην ταχεία διόρθωση λαθών.

Κατά την άποψή μου η απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΑΤΗΚ βασίστηκε σε εξωγενή κριτήρια και παράγοντες τα οποία δεν περιλαμβάνονταν στα έγγραφα του διαγωνισμού, παραβιάζοντας τις αρχές της ίσης μεταχείρισης, της χρηστής διοίκησης και της διαφάνειας. Εφόσον η αποθήκευση των καταλόγων, η επίβλεψη στο χώρο παραγωγής και η επαφή με τον εργολάβο/ταχεία διόρθωση λαθών εξυπακούουν κόστα για την ΑΤΗΚ, θα έπρεπε αυτά να προβλεφθούν και να περιληφθούν στα έγγραφα του διαγωνισμού, καθορίζοντας ένα αντικειμενικό τρόπο με βάση τον οποίο να ληφθούν υπόψη στην αξιολόγηση των προσφορών.

Ενώ η επιτροπή αξιολόγησης, το Κ.Σ.Π. και ο Αναπληρωτής Ανώτατος Εκτελεστικός Διευθυντής της ΑΤΗΚ – με βάση τους όρους/κριτήρια/βαρύτητες των εγγράφων του διαγωνισμού – εισηγήθηκαν την κατακύρωση της προσφοράς στο χαμηλότερο προσφοροδότη ο οποίος είχε λάβει και τη ψηλότερη βαθμολογία, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΑΤΗΚ, λαμβάνοντας υπόψη επιπρόσθετα κριτήρια/παράγοντες τα οποία δεν προβλέπονταν στα έγγραφα/όρους του διαγωνισμού, αποφάσισε την ανάθεση της σύμβασης στον ακριβότερο προσφοροδότη, ο οποίος μάλιστα είχε λάβει και τη χαμηλότερη βαθμολογία στην τεχνική αξιολόγηση.

Επιπρόσθετα με τα πιο πάνω, η προσφορά του προσφοροδότη 1 θα έπρεπε να απορριφθεί, επειδή δεν πληρούσε ουσιώδη όρο των εγγράφων του διαγωνισμού.

Συγκεκριμένα, η εν λόγω εταιρεία παρέλειψε να υποβάλει πίνακα αποδοχής των όρων, όπως απαιτείται από την παρ. 12 του Μέρους Α των προδιαγραφών «..... Οι προσφοροδότες θα πρέπει να συμπληρώσουν τον πίνακα αποδοχής όρων (Παράρτημα Ι των Προδιαγραφών) για τον κάθε όρο ή παράγραφο του κάθε μέρους των Προδιαγραφών .... Οι πιο πάνω πληροφορίες θα θεωρούνται ως ουσιώδεις για την αξιολόγηση της Προσφοράς. Προσφοροδότες που δε θα υποβάλουν Δήλωση Αποδοχής όλων των όρων της Προσφοράς, καθώς και όλα τα σχετικά στοιχεία και/ή έγγραφα, θα αποκλείονται.»

Η επιτροπή αξιολόγησης της ΑΤΗΚ παρόλο ότι εντόπισε τη πιο πάνω παράλειψη, έκρινε ότι ήταν ικανοποιητική η δήλωση συμμόρφωσης της εταιρείας με τους όρους των προδιαγραφών, που δόθηκε με τη συνοδευτική επιστολή της.

Ο Πρόεδρος της ΑΤΗΚ με πληροφόρησε ότι στην απόφαση για την κατακύρωση του διαγωνισμού λήφθηκαν υπόψη παράγοντες που θεωρήθηκαν ουσιώδεις για την πλήρη αξιολόγηση του διαγωνισμού και τη διασφάλιση του συμφέροντος του Οργανισμού και οι οποίοι θεωρήθηκαν αυτονόητοι, παρόλο που δεν περιλαμβάνονται στα έγγραφα του διαγωνισμού.

**(δ) Διαγωνισμός ΑΤ.24/2005 – Επιλογή Συνεργάτη για Διεξαγωγή Ερευνών Αγοράς.** Η προσφορά προκηρύχθηκε στις 26 Ιουλίου 2005 με την μέθοδο των δύο φακέλων και με προϋπολογιζόμενη δαπάνη ύψους £150.000. Υποβλήθηκαν 5 προσφορές. Η Επιτροπή Αξιολόγησης με επιστολή ημερομηνίας 30.9.2005 ενημέρωσε το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών ότι δύο από τους



προσφοροδότες δεν υπέβαλαν μαζί με την προσφορά τους τελική έκθεση αποτελεσμάτων από πρόσφατη εργασία, με βάση τον όρο 2 των προδιαγραφών «Υποστηρικτικά Έγγραφα», και ζήτησε την καθοδήγηση του Συμβουλίου κατά πόσο θα έπρεπε να ειδοποιηθούν οι προσφοροδότες για να υποβάλουν τελική έκθεση αποτελεσμάτων από πρόσφατη εργασία τους ή να αποκλειστούν από το διαγωνισμό.

Το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών ζήτησε γνωμάτευση από τον Νομικό Σύμβουλο της ΑΤΗΚ, ο οποίος συνέστησε τον αποκλεισμό των δύο προσφοροδοτών εφόσον «ο όρος είναι ουσιώδης και μη συμμόρφωση οδηγεί σε αποκλεισμό, άλλωστε αυτό προνοεί και ο ίδιος ο όρος».

Το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών στη συνεδρία 87/2005 ημερομηνίας 11.10.2005 αποφάσισε να συστήσει στο Διοικητικό Συμβούλιο της ΑΤΗΚ τον αποκλεισμό των δύο προσφοροδοτών.

Το Διοικητικό Συμβούλιο σε συνεδρία του ημερ. 18.10.2005 (42/2005) αποφάσισε όπως:

- (i) Εξετάσει κατά πόσο οι προσφοροδότες υπέβαλαν στο παρελθόν τέτοια έκθεση για υπηρεσίες που προσέφεραν στην ΑΤΗΚ η οποία να ληφθεί υπόψη για σκοπούς αξιολόγησης της προσφοράς.
- (ii) Αν δεν υπάρχει τέτοια έκθεση να ερωτηθούν οι προσφοροδότες για το λόγο που δεν υπέβαλαν έκθεση. Αν ο λόγος είναι ότι παρεμποδίστηκαν από δεσμεύσεις εμπιστευτικότητας με πελάτες τους να τους υποδειχθεί η δυνατότητα να υποβάλουν έκθεση αφού εξασφαλίσουν την εξουσιοδότηση των πελατών τους, διαγράφοντας τα στοιχεία που ενδεχομένως οι πελάτες τους να μην θέλουν να αποκαλυφθούν.

Με βάση την πιο πάνω απόφαση αξιολογήθηκαν και οι δύο προσφορές. Ο ένας προσφοροδότης δεν εξασφάλισε την ελάχιστη απαιτούμενη βαθμολογία κατά την τεχνική αξιολόγηση και αποκλείστηκε.

Το Διοικητικό Συμβούλιο σε συνεδρία ημερ. 28.12.2005 ενέκρινε τα αποτελέσματα της τεχνικής αξιολόγησης και αποφάσισε όπως μετά την ολοκλήρωση της οικονομικής αξιολόγησης εξεταστεί η πιθανότητα επιλογής δύο συνεργατών και κατανομή των εργασιών με αναλογία 60%-40% ενώ σύμφωνα με τον όρο 23 των προδιαγραφών η προσφορά θα έπρεπε να κατακυρωθεί εξ ολοκλήρου σε ένα προσφοροδότη.

Το Φεβρουάριο 2006 το Διοικητικό Συμβούλιο στη συνεδρίαση 8/06 κατακύρωσε το διαγωνισμό στον πρώτο και το δεύτερο σε δείκτη αξιολόγησης προσφοροδότη με αναλογία 60% και 40%. Σημειώνεται ότι ο δεύτερος προσφοροδότης ήταν ο ένας εκ των δύο που δεν πληρούσε τον όρο 2 «Υποστηρικτικά Έγγραφα».

Ο Πρόεδρος της ΑΤΗΚ με πληροφόρησε ότι τα πιο πάνω έγιναν με σκοπό την εξασφάλιση μεγαλύτερου ανταγωνισμού προς το συμφέρον του Οργανισμού.

**(ε) Προσφορά ΑΤ42/2001 – Προμήθεια και εγκατάσταση εξοπλισμού για το νέο Κέντρο Ελέγχου Αεροπορικών Πτήσεων Λευκωσίας (έργο LEFCO).**

- (i) Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, η πιο πάνω προσφορά αρχικά προκηρύχθηκε το 1998 (ΑΤ 14/98), με υπολογιζόμενη δαπάνη £9 εκ. Λόγω αδυναμιών και προβλημάτων στο στάδιο της τεχνικής αξιολόγησης και της καθυστέρησης που σημειώθηκε, η ΑΤΗΚ αποφάσισε στις 24.4.2001 την ακύρωση και επαναπροκήρυξή της.

Στις 21.7.2003 υπογράφηκε το συμβόλαιο με τον επιτυχόντα προσφοροδότη της νέας προσφοράς έναντι του ποσού των €17.036.880 για την προμήθεια του τεχνικού εξοπλισμού και €2.012.149 για δετή συντήρησή του.

Με βάση το αναθεωρημένο χρονοδιάγραμμα η παράδοση του έργου αναμενόταν να γίνει τον Αύγουστο του 2006 και η τελική αποδοχή του τον Αύγουστο του 2007.

Κατά τους εργοστασιακούς ελέγχους αποδοχής που έγιναν το 2005, 2006 και 2007 προέκυψαν τεχνικά προβλήματα και ο εξοπλισμός μέχρι σήμερα δεν έχει παραδοθεί. Η ΑΤΗΚ προχώρησε στην έκδοση Πιστοποιητικού Εργοστασιακού Ελέγχου Αποδοχής το Φεβρουάριο 2007, αφού επιλύθηκαν τα σημαντικά τεχνικά προβλήματα. Παραμένουν όμως διάφορα μικρότερης σημασίας προβλήματα, τα οποία θα επανελεχθούν κατά τη διάρκεια του Προκαταρκτικού Ελέγχου Αποδοχής.

Μέχρι σήμερα καταβλήθηκε στον προμηθευτή το ποσό των €11.949.525, το οποίο αντιπροσωπεύει την προκαταβολή και άλλες εργασίες, βάσει των προνοιών του Συμβολαίου.

- (ii) **Διαγωνισμός MM61/2005 – Προσωρινή Στέγαση του Νέου Κέντρου Ελέγχου Πτήσεων.** Για την προσωρινή στέγαση του Νέου Κέντρου Ελέγχου Πτήσεων, η ΑΤΗΚ υπέγραψε στις 7.7.2005 ενοικιαστήριο έγγραφο για περίοδο ενοικίασης δύο χρόνων, από 1.8.2005 – 31.7.2007, και με δικαίωμα ανανέωσης μέχρι δύο χρόνια. Το μηνιαίο ενοίκιο ανέρχεται σε £6.850 (£6.30 το τ.μ. για 1087 τ.μ.). Ο χώρος παρέμεινε αναξιοποίητος μέχρι το Φεβρουάριο 2007 λόγω της καθυστέρησης του έργου LEFCO, ενώ από το Μάρτιο 2007 αξιοποιείται μερικώς για την εκπαίδευση Ελεγκτών Εναέριας Κυκλοφορίας.

Για να λειτουργήσει ο πιο πάνω χώρος, έγιναν πρόσθετες δαπάνες για αναπροσαρμογή του, με κόστος £445.000. Για τη μετακίνηση του εξοπλισμού από το κτίριο προσωρινής στέγασης στο νέο κτίριο που θα ανεγερθεί στην Κοκκινότριμιθιά, υπολογίζεται ότι θα απαιτηθεί δαπάνη ύψους £520.000.

**(στ) Διαγωνισμός AT56/2003 – Παγκύπριο Σύστημα Πυρασφάλειας.** Όπως ανέφερα στην προηγούμενη Έκθεσή μου, λόγω των προβλημάτων που προέκυψαν κατά την αξιολόγηση των προσφορών, η ΑΤΗΚ αποφάσισε να ακυρώσει τον πιο πάνω διαγωνισμό και να προχωρήσει στην επιλογή νέου συμβούλου, εγνωσμένου κύρους, από το διεθνή χώρο, με κλειστή διαδικασία προσφορών για την ετοιμασία προδιαγραφών με σκοπό την επαναπροκήρυξη της προσφοράς.

Μετά την εξέλιξη αυτή, ο προσφοροδότης ο οποίος εξασφάλισε την πιο ψηλή βαθμολογία καταχώρισε προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο στις 14.9.2005, ζητώντας ακύρωση της απόφασης.

Ο σύμβουλος καταχώρισε αγωγή στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού εναντίον της απόφασης για επιλογή νέου συμβούλου, για ισχυριζόμενη παράβαση συμφωνίας και για εκτελεσθείσα εργασία, απαιτώντας το ποσό των £174.000. Η ΑΤΗΚ αναγνωρίζει ότι οφείλει ποσό £96.800 πλέον ΦΠΑ για εκτελεσθείσα εργασία.

**Θυγατρική εταιρεία Digimed Communications Ltd.** Η εταιρεία Digimed Communications Ltd ιδρύθηκε με σκοπό την παροχή διαφόρων υπηρεσιών στο εξωτερικό, όπως συμβουλευτικών, εκπαιδευτικών κ.λπ.

Οι δραστηριότητες της εταιρείας ελέγχονται από ιδιώτη ελεγκτή. Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, η ΑΤΗΚ κατέθεσε στο λογαριασμό της εταιρείας ποσό £30 εκ., για επενδύσεις στο εξωτερικό, το οποίο κεφαλαιοποιήθηκε το 2004, μετά από σχετική απόφαση της ΑΤΗΚ και έγκριση του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων, και έχουν εκδοθεί τίτλοι μετοχών στο όνομα της ΑΤΗΚ. Από το ποσό αυτό έχει επενδυθεί £7.086.638 σε θυγατρικές εταιρείες. Το 2006 επενδύθηκαν σε θυγατρικές εταιρείες της Digimed συνολικά £2.177.800 (£350.000 Emporion Plaza Ltd, £850.000 Cytacom Solutions Ltd, £977.800 Actel Telecommunication Pte Ltd). Το υπόλοιπο ποσό βρίσκεται κατατεθειμένο σε διάφορους τραπεζικούς λογαριασμούς και το 2006 απέφερε τόκους £917.906.

Το Διοικητικό Συμβούλιο με απόφαση του ημερ. 19.9.2006, ενέκρινε τη συμμετοχή της ΑΤΗΚ στο διαγωνισμό που προκηρύχθηκε από την «Κοινωνία της Πληροφορίας Α.Ε.» για το έργο «Ανάπτυξη

Ευρυζωνικότητας στην Ελληνική Περιφέρεια» με τη θυγατρική εταιρεία Digimed Communications Ltd.

Στις 12.3.2007 υπογράφηκε σύμβαση μεταξύ της νέας θυγατρικής εταιρείας CYTA HELLAS Τηλεπικοινωνιακή ΑΕ και της ελληνικής εταιρείας με την επωνυμία «Κοινωνία της Πληροφορίας ΑΕ» για την ανάληψη και εκτέλεση του έργου «Ανάπτυξη της Ευρυζωνικής πρόσβασης στη γεωγραφική ζώνη του Υποέργου 5 της Δράσης «Χρηματοδότηση Επιχειρήσεων για την Ανάπτυξη της Ευρυζωνικής Πρόσβασης στις Περιφέρειες της Ελλάδας», με το συνολικό Προϋπολογισμό του Έργου να ανέρχεται στα €27.727.452 και με ποσοστό Δημόσιας Χρηματοδότησης 50%.

Σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του έργου, η Σύμβαση πρέπει να έχει ολοκληρωθεί μέχρι και τις 31.10.2008.

**Αγωγή εναντίον της ΑΤΗΚ.** Όπως ανέφερα στην προηγούμενη Έκθεσή μου, στις 19.7.2004 υπογράφηκε μεταξύ της ΑΤΗΚ και ξένης εταιρείας Μνημόνιο Συναντίληψης για δοκιμαστική περίοδο τριών μηνών και με σκοπό τη σύναψη 3ετούς συμφωνίας για εξασφάλιση υπηρεσιών δορυφορικής εκπομπής και σύνδεσης με το διαδίκτυο από τις εγκαταστάσεις της ΑΤΗΚ στο δορυφορικό σταθμό.

Στις 13.9.2004 η ΑΤΗΚ διέκοψε τις υπηρεσίες που πρόσφερε στην εταιρεία, λόγω του ότι η τελευταία δεν προσκόμισε την απαιτούμενη τραπεζική εγγύηση και η συμφωνία δεν προχώρησε.

Η εταιρεία κίνησε αγωγή (αρ. 81/2005) στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας εναντίον της ΑΤΗΚ για ισχυριζόμενη παράβαση γραπτής συμφωνίας, απαιτώντας αποζημιώσεις \$14.173.200 για την υπολογιζόμενη απώλεια κερδών για την 3ετή συμφωνία που θα υπογραφόταν, καθώς και ποσό \$118.807 ως ειδικές αποζημιώσεις για τις ζημιές που υπέστησαν.

Σύμφωνα με το Νομικό Σύμβουλο της ΑΤΗΚ η αγωγή είναι αβάσιμη. Υποβλήθηκε ανταπαίτηση για οφειλές της εταιρείας προς την ΑΤΗΚ ύψους \$53.332 + ΦΠΑ για υπηρεσίες πριν τη διακοπή της συνεργασίας.

**Αναβάθμιση Αντισεισμικής Προστασίας των Κεντρικών Γραφείων της ΑΤΗΚ.** Σε προηγούμενες Εκθέσεις μου ανέφερα ότι, προτού ληφθεί σχετική απόφαση για αναβάθμιση της αντισεισμικής προστασίας των Γραφείων, θα πρέπει να δοθεί έκθεση/απόψεις από τον αρχικό μελετητή του κτιρίου για την αντισεισμική στατική επάρκεια του κτιρίου και, δεδομένης της μεγάλης δαπάνης που συνεπάγεται το έργο, εξέφρασα την άποψη ότι το Διοικητικό Συμβούλιο θα πρέπει να λάβει υπόψη του όλα τα δεδομένα και τις υπαλλακτικές λύσεις, προτού ληφθεί τελική απόφαση. Η έκθεση δόθηκε τον Απρίλιο του 2004 και αναφέρει ότι η σεισμική επάρκεια του κτιρίου είναι σύμφωνα με τους τότε ισχύοντες κανονισμούς, και συγκεκριμένα το συντελεστή σεισμικής επιτάχυνσης 0,08g. Σύμφωνα με το σημερινό κανονισμό, ο συντελεστής σεισμικής επιτάχυνσης είναι 0,10g. Η πρόθεση της ΑΤΗΚ είναι η αναβάθμιση του κτιρίου με συντελεστή σεισμικής επιτάχυνσης 0,25g.

Το Διοικητικό Συμβούλιο, στη συνεδρία του αρ. 45/2004, ημερ. 7.12.2004, αποφάσισε όπως προχωρήσει στην αντισεισμική ενίσχυση του κτιρίου, καθώς και στην ανακαίνιση διαφόρων χώρων (υφιστάμενο υπόγειο, χώρους υγιεινής, μηχανολογικές και ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις, αμφιθέατρο και είσοδο), με αρχικό προϋπολογισμό £4,2 εκ. Αναφέρεται ότι ο Πρόεδρος δεσμεύτηκε στη Βουλή ότι το συνολικό ποσό δεν θα υπερβαίνει τα £6 εκ. και επαναβεβαίωσε πρόσφατα τη δέσμευσή του (επιστολή του ημερ. 12.6.2007), αναφέροντας ότι όλες οι αποφάσεις που έχουν ληφθεί μέχρι τώρα συνάδουν με την πιο πάνω δέσμευση. Σημειώνεται ότι έχουν ήδη εκτελεστεί εργασίες για κατασκευή υπόγειου μηχανοστασίου και χώρου στάθμευσης, με δαπάνες ύψους περίπου £984.000.

Όπως πληροφορούμαι η ετοιμασία των εγγράφων και προδιαγραφών βρίσκεται σε τελικό στάδιο και αναμένεται ότι θα αρχίσει η διαδικασία σταδιακής προκήρυξης προσφορών για τα διάφορα μέρη του έργου.

**Αποθήκες.**

**(α) Αποθέματα λειτουργίας και συντήρησης.** Τα αποθέματα υλικών λειτουργίας και συντήρησης στις 31.12.2006 ήταν αξίας £3,2 εκ., σε σύγκριση με £2,4 εκ. το 2005 (αύξηση 33%).

Η αύξηση των αποθεμάτων οφείλεται κυρίως στην παραλαβή μεγάλης ποσότητας εξοπλισμού (set top boxes) αξίας περίπου £600.000 για την υπηρεσία miVision.

Στις 31.12.2005 υλικά και εξοπλισμός αξίας £448.084 βρίσκονταν σε προμηθευτές στο εξωτερικό για επιδιόρθωση.

**(β) Αποθέματα έργων υπό εκτέλεση.** Τα αποθέματα υλικών για τα έργα υπό εκτέλεση, τα οποία παρουσιάζονται στο πάγιο ενεργητικό της ΑΤΗΚ, στις 31.12.2006 ήταν αξίας £8,3 εκ., σε σύγκριση με £8,9 εκ. το 2005 (μείωση 6,7%), όπως αναλύονται πιο κάτω:

	2006	2005
	£εκ.	£εκ.
Μεταγωγικό Δίκτυο	0,83	0,82
Κινητές Τηλ. Υπηρεσίες	2,98	5,58
Σταθερές Τηλ. Υπηρεσίες	0,15	0,25
Ηλεκτρομηχανολογικές Υπηρεσίες	0,09	0,03
Δίκτυο Πρόσβασης	4,28	2,22
	<b>8,33</b>	<b>8,90</b>

Η μείωση (46%) που παρουσιάζεται στις αποθήκες των Κινητών Τηλεπικοινωνιακών Υπηρεσιών οφείλεται στην ανάπτυξη του δικτύου 3<sup>ης</sup> γενιάς και στη χρησιμοποίηση μεγάλου μέρους του εξοπλισμού που παραλήφθηκε το 2005, ενώ η αύξηση (185%) που παρουσιάζεται στις αποθήκες των Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών οφείλεται στην αγορά συστημάτων UPS τα οποία δεν έχουν ακόμη εγκατασταθεί και παραμένουν στις αποθήκες.

**(γ) Σύστημα Διαχείρισης Αποθηκών.** Όπως ανέφερα και στην προηγούμενη Έκθεσή μου, η διαχείριση των αποθηκών υποστηρίζεται από το λογισμικό σύστημα διαχείρισης αποθεμάτων ΔΑΚΑ, το οποίο παρουσιάζει διάφορες αδυναμίες, με αποτέλεσμα να μην ανταποκρίνεται πλήρως στις ανάγκες της Υπηρεσίας Διαχείρισης Υλικού.

Όπως αναφέρεται σε επιστολή του Διευθυντή της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου ημερομηνίας 9 Φεβρουαρίου 2007 κατά τη φυσική καταμέτρηση των αποθεμάτων στο τέλος του έτους προέκυψαν διαφορές επειδή τα υλικά/εξοπλισμός δεν είχαν καταχωριστεί στο σύστημα ΔΑΚΑ λόγω του ότι δεν είχαν παραληφθεί τα σχετικά τιμολόγια από τους προμηθευτές.

Όπως πληροφορούμαι το 2007 ορίστηκε ομάδα για μελέτη του θέματος για αντικατάσταση του συστήματος.

**Αξιοποίηση κτιρίου Παλουριώτισσας.** Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενη Έκθεσή μου, μετά τη μετακίνηση του Δικτύου Πρόσβασης από το πιο πάνω κτίριο σε άλλο ιδιόκτητο κτίριο στη Δασούπολη, που έγινε από το 2000, αυτό χρησιμοποιείται για τη στέγαση μικρού αριθμού υπαλλήλων (7 άτομα) της θυγατρικής εταιρείας Emporion Plaza, και έκτοτε οι υπόλοιποι γραφειακοί χώροι παραμένουν αναξιοποίητοι.

Ενόψει του γεγονότος ότι η ΑΤΗΚ καταβάλλει σημαντικά ποσά για ενοίκια γραφειακών χώρων, εισηγήθηκα όπως μελετηθεί η αξιοποίηση του κτιρίου, με σκοπό τη μείωση της δαπάνης για ενοίκια.

Ο Πρόεδρος της ΑΤΗΚ με πληροφόρησε ότι έχει ληφθεί απόφαση για μεταστέγαση προσεχώς στο κτίριο του Τμήματος Καταστροφής Εγγράφων και Ανακύκλωσης Χαρτιού.

**Διαφημίσεις και έξοδα προώθησης.** Οι δαπάνες για σκοπούς διαφημίσεων και προβολής των υπηρεσιών της ΑΤΗΚ το 2006 ανήλθαν σε £4,98 εκ., σε σύγκριση με £6,8 εκ. το 2005 (μείωση κατά 27%). Οι αντίστοιχες δαπάνες για τα τελευταία τρία χρόνια φαίνονται πιο κάτω.

Έτος	Προϋπολογισθείσες δαπάνες	Πραγματικές δαπάνες	Αύξηση/ (Μείωση)
	£	£	£
2004	5.500.000	5.096.120	1.376.233
2005	6.000.000	6.811.314	1.715.194
2006	4.500.000	4.978.962	(1.832.352)

Η δαπάνη για το 2006 αφορά κατά 96% σε άμεση διαφήμιση και περιλαμβάνει δαπάνες για διαφημιστικές εκστρατείες, οι οποίες ετοιμάζονται από τέσσερα διαφημιστικά γραφεία με τα οποία συνεργάζεται η ΑΤΗΚ. Η συμφωνία με τα διαφημιστικά γραφεία έληξε τον Ιούλιο του 2006. Την 1.11.2006 προκηρύχθηκε νέα προσφορά για επιλογή τριών διαφημιστικών γραφείων για συνεργασία με την ΑΤΗΚ για περίοδο τριών χρόνων, η οποία βρίσκεται στο στάδιο της αξιολόγησης.

Η δαπάνη για την έμμεση διαφήμιση ανήλθε σε £188.550, σε σύγκριση με £499.911 το 2005 (μείωση 62,3%). Η έμμεση διαφήμιση γίνεται μέσω επιχορηγήσεων διαχρονικών έργων και αναλώσιμων έργων. Το πιο πάνω ποσό δαπανήθηκε εξ ολοκλήρου σε αναλώσιμα έργα. Τα ποσά των χορηγιών κυμαίνονται από £200 μέχρι £13.000.

**Κίνητρα και αμοιβές.** Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, το σχέδιο κινήτρων και αμοιβών εισάχθηκε το 2001, αλλά στη συνέχεια αναστάλη λόγω διαφόρων προβλημάτων και αδυναμιών στην εφαρμογή του. Το σχέδιο εφαρμόστηκε πιλοτικά το 2005 στις Υπηρεσίες Πελατών και αποφασίστηκε όπως καταβληθεί σε 650 υπαλλήλους το 2006 ποσό περίπου £224.000.

Στον Προϋπολογισμό του 2006 έγινε πρόνοια για δαπάνη ύψους £1.200.000 (£650.000 δαπάνη για το 2006 και £550.000 για προηγούμενα χρόνια).

Η πραγματική δαπάνη κατά το 2006 ήταν μόνο £54.385 (£30.723 στους υπαλλήλους της Μονάδας Καταλόγων και £23.662 στους πωλητές τερματικού εξοπλισμού).

Το Διοικητικό Συμβούλιο στη συνεδρία του 48/2006, ημερ. 19.12.2006, ενέκρινε την πληρωμή ποσού £157.155 στις Υπηρεσίες Πελατών, αντί του ποσού των £224.000 που εγκρίθηκε προκαταρκτικά το 2005. Επίσης στην ίδια συνεδρία ενέκρινε την απόδοση πρόσθετων αμοιβών στα διευθυντικά στελέχη για το 2005 και 2006, συνολικού ποσού £153.434. Τα πιο πάνω ποσά πληρώθηκαν τον Ιανουάριο 2007.

Η απόδοση πρόσθετης αμοιβής στο ανώτατο προσωπικό έγινε με βάση κριτήρια που εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο στη συνεδρίαση 28/05, ημερ. 19.5.2005 και αφορούν στην επίτευξη των εταιρικών στόχων (οικονομικά αποτελέσματα και βαθμός ικανοποίησης των πελατών από τα προϊόντα και την εξυπηρέτησή τους από την ΑΤΗΚ με βάση έρευνες αγοράς) σε ικανοποιητικό βαθμό και τον καταρτισμό συστήματος στοχοθέτησης και στοχομέτρησης για τουλάχιστον το 85% του προσωπικού κάθε Υπηρεσίας, έτσι ώστε η παραχώρηση αμοιβών στα διευθυντικά στελέχη να είναι άμεσα συνυφασμένη με τον καθορισμό στόχων και δεικτών μέτρησης για το προσωπικό τους.

Αρμόδιο όργανο για να αποφασίσει εάν πληρούνταν τα κριτήρια για τους εταιρικούς στόχους ήταν η Επιτροπή Αμοιβών και Κινήτρων, η οποία εξέτασε το θέμα και το Δεκέμβριο 2006 κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι οικονομικοί στόχοι επιτεύχθηκαν κατά 80% και η ικανοποίηση των πελατών από τα προϊόντα και την εξυπηρέτηση κατά 85%. Οι οικονομικοί στόχοι κρίθηκαν στη βάση των οικονομικών αποτελεσμάτων (πλεόνασμα πριν τη φορολογία) για το 2005 και 2006 και η

ικανοποίηση των πελατών στη βάση ερευνών αγοράς για το 2005 για τη Σταθερή Τηλεφωνία, την Κινητή Τηλεφωνία και το Διαδίκτυο.

**Χρεώστες.** Το υπόλοιπο στις 31.12.2006, μετά από την πρόβλεψη για επισφαλείς χρεώστες, ανέρχεται σε £45,6 εκ. σε σύγκριση με £61,7 εκ. για το 2005.

**Επισφαλείς Χρεώστες.** Η πρόβλεψη του έτους στο λογαριασμό αποτελεσμάτων για επισφαλείς χρεώστες ανέρχεται σε £1,2 εκ., σε σύγκριση με £1,5 εκ. το προηγούμενο έτος. Στις 31.12.2006 η συσσωρευμένη πρόβλεψη για επισφαλείς χρεώστες ήταν £13,3 εκ., σε σύγκριση με £12,1 εκ. το 2005.

**Επιστροφή του ακυρωθέντος προστίμου £20 εκ. από την ΕΠΑ.** Το Ανώτατο Δικαστήριο, με απόφαση του ημερομηνίας 26 Ιανουαρίου 2004, ακύρωσε την απόφαση της Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού η οποία το 2002 επέβαλε πρόστιμο ύψους £20 εκ., για καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσης από την ΑΤΗΚ. Το ποσό αυτό συμψηφίστηκε με το ποσό των £55 εκ. που κατέβαλε η ΑΤΗΚ ως μέρισμα προς το Κράτος το Δεκέμβριο του 2006, μετά από απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερομηνίας 26.10.2006.

**Οφειλές από Κυβερνητικά Τμήματα και Τοπικές Αρχές.** Στους χρεώστες περιλαμβάνεται ποσό £1,93 εκ., το οποίο οφείλεται από διάφορα Κυβερνητικά Τμήματα. Για το ποσό αυτό έχει γίνει πρόβλεψη ύψους £335,564 κυρίως για τιμολόγια που εκδόθηκαν από το 1990 μέχρι το 2001. Επίσης περιλαμβάνεται ποσό £290,262 που οφείλεται από Τοπικές Αρχές, για το οποίο έχει γίνει πρόβλεψη ύψους £225,699.

#### **Χρεωστικές Σημειώσεις.**

**Καταχώριση αγωγών για εκκρεμή τιμολόγια.** Σύμφωνα με τον περί Παραγραφής Νόμο, Κεφάλαιο 15, ο οποίος έχει τεθεί σε εφαρμογή την 1<sup>η</sup> Ιουνίου 2005 με τον Νόμο Αρ. 110(Ι)/2002, καμιά αγωγή δεν δύναται να κινηθεί για οφειλές που δημιουργήθηκαν μετά την πάροδο δύο ετών από το χρόνο που δημιουργήθηκε η αιτία αγωγής. Η ΑΤΗΚ έχει προχωρήσει σε διαδικασίες για να κινηθούν αγωγές μέχρι την 31<sup>η</sup> Μαΐου 2007 για όλες τις οφειλές που δημιουργήθηκαν πριν την 1<sup>η</sup> Ιουνίου 2005, για να αποφευχθεί το ενδεχόμενο παραγραφής των οφειλών και έχουν κατατεθεί αγωγές για χρεωστικές σημειώσεις αξίας περίπου £1,9 εκ., στις οποίες περιλαμβάνονται αγωγές εναντίον διαφόρων Κυβερνητικών Τμημάτων (για οφειλές ύψους £1,2 εκ.) και εναντίον Τοπικών Αρχών (για οφειλές ύψους £288,710). Επίσης, έχει προχωρήσει σε κατάθεση αγωγών για οφειλές από συνδρομητές.

**Παρακολούθηση συμβάσεων και τιμολόγηση για υπηρεσίες.** Παρατηρήθηκε ότι σε ορισμένες περιπτώσεις συμβάσεων σημειώνεται μεγάλη καθυστέρηση στην τιμολόγηση των υπηρεσιών με αποτέλεσμα τον αυξημένο κίνδυνο απώλειας εσόδων.

Το 1999 οι Διεθνείς Εμπορικές Υπηρεσίες υπέγραψαν συμφωνία με ξένη εταιρεία για πώληση χωρητικότητας σε καλώδιο, η οποία διαλάμβανε ετήσιες χρεώσεις λειτουργίας, συντήρησης και αποκατάστασης. Η ΑΤΗΚ τιμολόγησε την εταιρεία για πρώτη φορά το 2001, αλλά αυτή αμφισβήτησε τη μεθοδολογία υπολογισμού της χρέωσης και αρνήθηκε να αποπληρώσει το τιμολόγιο. Οι επακόλουθες διαβουλεύσεις μεταξύ των μερών δεν έχουν καταλήξει και παρόλο που η ΑΤΗΚ συνεχίζει να παρέχει την υπηρεσία μέχρι σήμερα δεν έχουν εκδοθεί τιμολόγια για τις υπηρεσίες που παρέχονται και δεν έχει γίνει πρόνοια στους λογαριασμούς. Κατά το 2006, εκδόθηκαν τιμολόγια που αφορούσαν την παροχή υπηρεσιών για τα έτη 2000-2005, ύψους περίπου £1,1 εκ. Για τα τιμολόγια αυτά έγινε γενική πρόνοια για επισφαλείς χρεώστες σε ποσοστό 50%.

Εισηγήθηκαν όπως οι Οικονομικές Υπηρεσίες σε συνεργασία με τις εμπλεκόμενες Υπηρεσίες παρακολουθούν τέτοιες περιπτώσεις παροχής υπηρεσιών σε τρίτους, (Υπηρεσίες Τηλεπικοινωνιακής Υποδομής για τις ανυψώσεις φρεατίων και τις οφειλές του Τμήματος Δημοσίων Έργων, Υπηρεσίες Δικτύου Αεροναυσιπλοΐας για τις οφειλές του Τμήματος Πολιτικής Αεροπορίας

και Διεθνείς Εμπορικές Υπηρεσίες για τις οφειλές από διεθνείς συμφωνίες) και ενεργούν ανάλογα για τη διασφάλιση των εσόδων της ΑΤΗΚ.

Ενόψει της προγραμματιζόμενης αναβάθμισης του λογιστικού συστήματος, θα μπορούσε να δημιουργηθεί μηχανογραφημένο μητρώο συμφωνιών, το οποίο να ενημερώνεται από τις ενδιαφερόμενες Υπηρεσίες όταν υπογράφονται νέες συμφωνίες και αυτόματα να ενημερώνονται οι Οικονομικές Υπηρεσίες για τους οικονομικούς όρους των συμφωνιών. Επίσης για πιο αποτελεσματική παρακολούθηση των συμφωνιών, το μητρώο θα μπορούσε να ενημερώνεται αυτόματα με την έκδοση και την εξόφληση των τιμολογίων.

### **Δίκτυο Κινητής Τηλεφωνίας.**

**(α) Εγκατάσταση Σταθμών Βάσης Κινητής Τηλεφωνίας.** Η ΑΤΗΚ, με βάση τον περί Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομικών Υπηρεσιών Νόμο αρ. 112(Ι)/2004, πριν από την εκτέλεση οποιασδήποτε εργασίας σε οποιαδήποτε ακίνητη ιδιοκτησία θα πρέπει να βεβαιώνεται ότι όλα τα απαραίτητα δικαιώματα και άδειες έχουν εξασφαλιστεί από κάθε αρμόδια Δημόσια Αρχή.

Η ΑΤΗΚ συνεχίζει να αντιμετωπίζει προβλήματα στην εξασφάλιση πολεοδομικών και οικοδομικών αδειών από τις Αρμόδιες Αρχές, με αποτέλεσμα να επιβραδύνεται η ανάπτυξη δικτύου της κινητής τηλεφωνίας, με επιπτώσεις στην ποιότητα της προσφερόμενης υπηρεσίας. Αυτό οφείλεται στην μη ολοκλήρωση της χωροθετικής πολιτικής σταθμών ραδιοεπικοινωνίας, παρόλο που το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε στις 14.12.2005 το πλαίσιο πολιτικής και διαδικασιών για την εγκατάσταση και λειτουργία σταθμών Ραδιοεπικοινωνίας με δυνατότητα εκπομπής, στο οποίο περιγράφονται οι διαδικασίες που θα διέπουν την αδειοδότηση των σταθμών και παρόλο που το Υπουργείο Εσωτερικών προχώρησε σε κάποιες κανονιστικές ρυθμίσεις.

Η ΑΤΗΚ για να προχωρήσει στην ανάπτυξη του δικτύου κινητής τηλεφωνίας, προχωρεί σε εγκαταστάσεις σταθμών μετά την κατάθεση της απαιτούμενης αίτησης για πολεοδομική και/ή οικοδομική άδεια, ενώ έχει σκοπό να καταθέσει αιτήσεις για όλους του σταθμούς του δικτύου της, ακόμα και για σταθμούς που έχουν εγκατασταθεί παλαιότερα με βάση τον περί Τηλεγράφων Νόμο, πράγμα το οποίο είναι χρονοβόρο. Κατά την ημερομηνία του ελέγχου, για τους περίπου 470 σταθμούς που είναι εγκατεστημένοι, υποβλήθηκαν 47 αιτήσεις για πολεοδομική άδεια, από τις οποίες 6 εκδόθηκαν και 6 απορρίφθηκαν, και 56 αιτήσεις για οικοδομική άδεια, από τις οποίες 1 εκδόθηκε και 3 απορρίφθηκαν, ενώ οι υπόλοιπες εκκρεμούν.

Αναφέρεται ότι πληρώνονται ενοίκια £12.050 ετησίως σε ιδιοκτήτες γης/κτιρίων για εγκατάσταση Σταθμών Βάσης, χωρίς να μπορεί η ΑΤΗΚ να αξιοποιήσει τους ενοικιασμένους χώρους.

Σημειώνεται ότι έχουν αχθεί στα Επαρχιακά Δικαστήρια σειρά υποθέσεων εναντίον της ΑΤΗΚ, για τοποθέτηση Σταθμών Βάσης χωρίς την έκδοση οικοδομικής άδειας, από τους Δήμους. Μια τέτοια αγωγή έχει πετύχει με καταδικαστική απόφαση εναντίον της ΑΤΗΚ και σε έφεση του οργανισμού, το Δικαστήριο επικύρωσε την πρωτόδικη απόφαση και διέταξε την απομάκρυνση του Σταθμού Βάσης από το συγκεκριμένο Δήμο. Μετά από αυτή την εξέλιξη, το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε όπως η ΑΤΗΚ παραδεχθεί ενοχή σε άλλες 5 παρόμοιες υποθέσεις και αφαιρέσει ισάριθμους Σταθμούς Βάσης.

**(β) Μετρήσεις ακτινοβολίας σταθμών βάσης και αναμετάδοσης κινητής τηλεφωνίας.** Βάσει των όρων εξουσιοδότησης του Ατομικού Δικαιώματος Χρήσης Φάσματος Ραδιοσυχνοτήτων από Πομποδέκτες Σταθμών Βάσης και Σταθμών Αναμετάδοσης Σήματος Κινητής Τηλεφωνίας που χορηγήθηκε από το Διευθυντή του Τμήματος Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, η ΑΤΗΚ υποχρεούται όπως διεξάγει αντιπροσωπευτικές μετρήσεις των επιπέδων ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας που προκύπτουν από τις εκπομπές κάθε σταθμού, κάθε 6 μήνες.

Η ΑΤΗΚ έχει συνάψει σύμβαση με το Εθνικό Μετσόβειο Πολυτεχνείο για 4 μετρήσεις, για όλους τους σταθμούς που βρίσκονται σε λειτουργία (γύρω στις 1800 μετρήσεις), με κόστος €888.000. Σε όλες τις μετρήσεις που έχουν διεξαχθεί τα επίπεδα των ηλεκτρομαγνητικών πεδίων είναι πολύ πιο χαμηλά από τα ανώτατα επιτρεπτά όρια που θέτει η Κυπριακή Νομοθεσία και η σχετική οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η ΑΤΗΚ έχει υποβάλει τις εκθέσεις των μετρήσεων στο Τμήμα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών.

Αναφέρεται ότι και το Τμήμα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών διεξάγει δικές του μετρήσεις ηλεκτρομαγνητικών πεδίων. Ενόψει των θετικών αποτελεσμάτων των μετρήσεων που έχουν γίνει μέχρι σήμερα εισηγήθηκα όπως η ΑΤΗΚ διαβουλευθεί με το Τμήμα κατά πόσο οι μετρήσεις μπορούν να μειωθούν ή το Τμήμα να αναλάβει τη διεξαγωγή των απαραίτητων μετρήσεων, με την καταβολή σχετικού τέλους από τους παρόχους κινητής τηλεφωνίας, έτσι ώστε να εξοικονομούνται πόροι, να αποφεύγονται οι διπλές μετρήσεις και να θεωρούνται οι μετρήσεις ανεξάρτητες και αξιόπιστες.

Σημειώνεται ότι η ΑΤΗΚ δεν δημοσιοποίησε επαρκώς στο κοινό, τα αποτελέσματα των μετρήσεων, έτσι ώστε να μειωθούν οι αντιδράσεις του κοινού, οι οποίες εμμέσως επηρεάζουν δυσμενώς την ανάπτυξη του δικτύου της.

**Επιτροπή Ελέγχου.** Σύμφωνα με τους όρους εντολής, η Επιτροπή Ελέγχου, μεταξύ άλλων, έχει ευθύνη για τη διασφάλιση της αξιοπιστίας των οικονομικών εκθέσεων, την επίβλεψη επιλογής λογιστικών αρχών, την εξέταση της αποτελεσματικότητας συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και του συστήματος παρακολούθησης της συμμόρφωσης με τους Νόμους και Κανονισμούς.

Κατά το 2006 έγιναν 6 συνεδρίες της Επιτροπής Ελέγχου, στις οποίες μελετήθηκαν εκθέσεις της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου και διάφορα θέματα σχετικά με τη βελτίωση των συστημάτων και διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου. Τα σημαντικότερα θέματα που απασχόλησαν την Επιτροπή ήταν:

- Εξέταση ενδιάμεσων οικονομικών καταστάσεων. Όλοι οι δείκτες για το 2006 παρουσιάζονται αρνητικοί σε σχέση με το 2005. Ζητήθηκε από την Ανώτατη Εκτελεστική Διεύθυνση όπως προβεί στη μίσθωση εμπειρογνομόνων για τη μείωση των εξόδων. Επίσης ζητήθηκε από την ΑΕΔ όπως υποβάλει στο Συμβούλιο συγκεκριμένους εταιρικούς και οικονομικούς στόχους για περίοδο 3 ετών.
- Οδηγία για εκπόνηση τεχνοοικονομικών μελετών για έργα πέραν των £250.000. Η οδηγία θα πρέπει να εφαρμόζεται σε όλες τις περιπτώσεις και να γίνεται αναφορά στο σημείωμα του Γενικού Διευθυντή προς το Διοικητικό Συμβούλιο.
- Διεξαγωγή μελέτης για καθορισμό οικονομικών δεικτών και για τρόπους μείωσης του κόστους.
- Βελτίωση της διαδικασίας ελέγχου των εξόδων έναντι του Προϋπολογισμού και έγκρισης των υπερβάσεων.
- Εσωτερικός Έλεγχος Σχεδίου Συντάξεων, ενόψει της νέας νομοθεσίας για την εποπτεία και λειτουργία των ταμείων επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών.
- Οι διαδικασίες που ακολουθήθηκαν σε συγκεκριμένη συνεδρία του Κ.Σ.Π. σχετικά με προσφορά για τη δημιουργία δικτύου νέας γενιάς (παρουσία πιθανού προμηθευτή στη συνεδρία).
- Αυτοαξιολόγηση των υφιστάμενων μηχανισμών εσωτερικού ελέγχου με τη μέθοδο COSO.

**Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου.** Η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες και υπηρεσίες διασφάλισης στη Διοίκηση και τη Διεύθυνση του Οργανισμού αναφορικά με την αποτελεσματικότητα των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου, διαχείρισης των κινδύνων και των διαδικασιών και διακυβέρνησης του Οργανισμού.



Σύμφωνα με τη βέλτιστη πρακτική, οι εκθέσεις του Εσωτερικού Ελεγκτή θα πρέπει να υποβάλλονται στην Επιτροπή Ελέγχου και στο Διοικητικό Συμβούλιο και όχι στην Εκτελεστική Διεύθυνση της ΑΤΗΚ. Όπως ανέφερα και στην προηγούμενη Έκθεσή μου, σχετική εισήγηση έγινε και στην Έκθεση Αξιολόγησης της Ποιότητας της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου που ετοιμάστηκε από το Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών το 2005. Στην ίδια Έκθεση έγιναν οι ακόλουθες εισηγήσεις για βελτίωση της λειτουργίας της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου, οι οποίες δεν έχουν ακόμη υλοποιηθεί.

- Ετοιμασία Εγγράφου σχετικά με την πολιτική στα θέματα Εσωτερικού Ελέγχου. Το Έγγραφο υποβλήθηκε για έγκριση στη Διεύθυνση και το Διοικητικό Συμβούλιο.
- Ετοιμασία Καταστατικού Λειτουργίας της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου. Το Καταστατικό επίσης υποβλήθηκε για έγκριση.
- Αναβάθμιση της διαδικασίας για παρακολούθηση της εφαρμογής των εισηγήσεων του Εσωτέρου Ελέγχου.
- Επέκταση του ελέγχου των μηχανογραφικών συστημάτων της ΑΤΗΚ, με παράλληλη ενδυνάμωση της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου με εξειδικευμένο προσωπικό για χρήση εξειδικευμένου λογισμικού CAATS για διευκόλυνση του ελέγχου.

### **Συνεργασία ΑΤΗΚ-LTV.**

**(α) Συμφωνία Δημιουργίας, Σύνθεσης και Παροχής Τηλεοπτικού Περιεχομένου.** Το Φεβρουάριο 2006, η Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού (ΕΠΑ) διεξήγαγε αυτεπάγγελη έρευνα με σκοπό τη διερεύνηση της συνεργασίας μεταξύ της ΑΤΗΚ και της LTV, στους τομείς της συνδρομητικής τηλεόρασης των ευρυζωνικών υπηρεσιών και άλλων συναφών υπηρεσιών, ως προς την πιθανότητα αυτή να αντιβαίνει στις πρόνοιες του περί Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμου. Στα πλαίσια της έρευνας, εξετάστηκαν δύο συμφωνίες. Η πρώτη αφορούσε στην ετοιμασία/σύνθεση νέων καναλιών, τα οποία θα μεταδίδονταν από τη πλατφόρμα της mi-Vision αποκλειστικά. Η δεύτερη, που αποτελούσε συνέχεια της πρώτης, αφορούσε στο δικαίωμα της ΑΤΗΚ για συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο της LTV. Στις 4.8.2006, η ΕΠΑ αποφάσισε ότι οι συμφωνίες, περιορίζουν παρακωλύουν και νοθεύουν τον ανταγωνισμό κατά παράβαση του άρθρου 4(1)(β) και (γ) του Νόμου και γι' αυτό κρίθηκαν απαγορευμένες και μη εφαρμοστέες. Επίσης, αποφάσισε όπως για τις διαπιστωθείσες παραβάσεις επιβληθεί πρόστιμο £80.000 στην ΑΤΗΚ και £65.000 στην LTV. Η ΑΤΗΚ έχει καταχωρίσει προσφυγή εναντίον της πιο πάνω απόφασης, μετά από σχετική απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου.

Σε σχέση με την έρευνα, η ΕΠΑ επίσης επέβαλε πρόστιμο £25.000 στην ΑΤΗΚ το Μάρτιο του 2006 για παράβαση του άρθρου 25 του περί Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμου και για την άρνηση συμμόρφωσης στις υποχρεώσεις της να παράσχει όλες τις ζητηθείσες πληροφορίες και στοιχεία στην ΕΠΑ, κατά τη διεξαγωγή της αιφνίδιας επί τόπου έρευνας στα γραφεία της ΑΤΗΚ. Επιπλέον επέβαλε πρόστιμο £5.000 για κάθε μέρα, από την επίδοση της απόφασης στην ΑΤΗΚ, μέχρι την πλήρη συμμόρφωσή της. Συγκεκριμένα, η ΕΠΑ ζητούσε από την ΑΤΗΚ να συμμορφωθεί με τις εκ του νόμου υποχρεώσεις της και να παράσχει πρόσβαση στους εντεταλμένους λειτουργούς της Υπηρεσίας της ΕΠΑ στον υπηρεσιακό/επαγγελματικό ηλεκτρονικό υπολογιστή, περιουσιακό στοιχείο της ΑΤΗΚ, που βρισκόταν στο γραφείο του Ανώτατου Εκτελεστικού Διευθυντή. Στις 10.4.2006, η ΕΠΑ αποφάσισε όπως τερματίσει το ημερήσιο πρόστιμο, μετά την απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΑΤΗΚ να θέσει στη διάθεση των λειτουργών της Υπηρεσίας της ΕΠΑ τον ηλεκτρονικό υπολογιστή. Το συνολικό πρόστιμο ανήλθε σε £160.000 το οποίο η ΑΤΗΚ έχει καταβάλει, ενώ έχει καταχωρίσει προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο εναντίον της απόφασης.

Στο μεταξύ στις 23.6.2006 η ΑΤΗΚ υπέβαλε στην ΕΠΑ αναθεωρημένη προτεινόμενη συμφωνία Δημιουργίας, Σύνθεσης και Παροχής Τηλεοπτικού Περιεχομένου, που συνιστούσε την κατάληξη

των διαπραγματεύσεων μεταξύ ΑΤΗΚ και LTV, με αίτημα για χορήγηση ατομικής αρνητικής πιστοποίησης και/ή ατομικής εξαίρεσης, ότι δηλαδή δεν υφίσταται παράβαση των διατάξεων του άρθρου 4 και 6 του Νόμου. Η ΕΠΑ αποφάσισε και σε αυτή την περίπτωση ότι τόσο το αντικείμενο, όσο και το ενδεχόμενο αποτέλεσμα της συμφωνίας, στην περίπτωση εφαρμογής της, προκαλούν περιορισμό, νόθευση και παρακώλυση του ανταγωνισμού κατά παράβαση του Νόμου και ως εκ τούτου δεν χορήγησε ατομική αρνητική πιστοποίηση ή ατομική εξαίρεση.

Αναφέρεται ότι σε σχέση με αυτή τη συμφωνία η ΑΤΗΚ έχει καταβάλει προκαταβολικά στην LTV £1 εκ., έναντι εγγυητικής, έτσι ώστε σε περίπτωση έγκρισης της συμφωνίας από την ΕΠΑ, η LTV να έχει τους πόρους για τις επενδύσεις που χρειάζονται για την εκτέλεση της συμφωνίας.

**(β) Συμφωνία διανομής του Καναλιού LTV.** Η εμπορική συμφωνία μετάδοσης του Καναλιού LTV από την πλατφόρμα της mi-Vision εφαρμόστηκε τον Ιούνιο 2006 και καλύπτει την περίοδο 1.7.2006 μέχρι 3.7.2010, με τη δυνατότητα αυτόματης ανανέωσης ανά τριετία.

Η ΑΤΗΚ κατέθεσε αίτηση για χορήγηση ατομικής αρνητικής πιστοποίησης και/ή ατομικής εξαίρεσης αναφορικά με τη συμφωνία, η οποία έγινε αποδεκτή, και η ΕΠΑ στις 3.4.2007 χορήγησε ατομική αρνητική πιστοποίηση.

Σχετικά με την εν λόγω συμφωνία, σημειώνονται τα εξής:

- (i) Σύμφωνα με πρόνοια της Συμφωνίας η ΑΤΗΚ εγγυάται ελάχιστο αριθμό συνδρομητών ανά μήνα (5000 για το 1<sup>ο</sup> 12μηνο, 7000 για το 2<sup>ο</sup> 12μηνο και 10000 για το 3<sup>ο</sup> 12μηνο και για κάθε επόμενο 12μηνο της συμφωνίας). Κατά τον πρώτο μήνα της συμφωνίας (Αύγουστος 2006) ο αριθμός των συνδρομητών ήταν μικρότερος από τον ελάχιστο αριθμό εγγυημένων συνδρομητών και καταβλήθηκε επιπρόσθετο ποσό £10,590 για κάλυψη του ελάχιστου εγγυημένου ποσού.
- (ii) Σύμφωνα με τον όρο 24.2 η LTV δικαιούται να παρέχει το κανάλι LTV για διανομή μέσω οποιουδήποτε άλλου τρόπου μετάδοσης νοουμένου ότι οι συμβατικοί, εμπορικοί και οικονομικοί όροι της παροχής του δεν είναι ευνοϊκότεροι για τον αντισυμβαλλόμενο της LTV από ότι προβλέπει η συμφωνία με την ΑΤΗΚ. Ο όρος αυτός δεν τηρήθηκε από την LTV, η οποία, με απόφαση της ΕΠΑ, πρόσφερε ευνοϊκότερους όρους σε ανταγωνιστές με το σκεπτικό ότι αυτοί είναι νεοεισερχομένοι στην αγορά.

Ο Πρόεδρος της ΑΤΗΚ με πληροφόρησε ότι η διαφοροποίηση αφορά σε χαμηλότερο αριθμό εγγυημένων συνδρομητών στην αρχή και ψηλότερο στη συνέχεια και ότι στην 3ετή διάρκεια της συμφωνίας το σύνολο των εγγυημένων πληρωμών είναι το ίδιο για την ΑΤΗΚ και τους ανταγωνιστές της.

**Υπηρεσία Vodafone Live.** Σύμφωνα με έκθεση της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου (ΔΕΕ) κατά τη λήψη απόφασης για την εισαγωγή της υπηρεσίας Vodafone Live!, δεν τέθηκαν ενώπιον των αρμόδιων οργάνων επαρκείς πληροφορίες για τις πιθανές εναλλακτικές λύσεις, καθώς και για το κόστος/όφελος της καθεμιάς. Η απόφαση λήφθηκε με την αιτιολόγηση ότι η εισαγωγή της υπηρεσίας είναι στρατηγικής σημασίας για τις Κινητές Τηλεπικοινωνιακές Υπηρεσίες. Η μελέτη βιωσιμότητας έγινε μετά την εισαγωγή της υπηρεσίας και ήταν ελλιπής αφού περιέλαβε μόνο τα αναμενόμενα έσοδα και όχι τα έξοδα. Η ΔΕΕ επισημαίνει ότι συνεχίζεται η πρακτική της έγκρισης για εισαγωγή υπηρεσιών, χωρίς προηγουμένως να ετοιμάζονται τεχνοοικονομικές μελέτες και με αποτέλεσμα να γίνονται επενδύσεις χωρίς την επίγνωση του συνολικού κέρδους ή ζημιάς για τον Οργανισμό.

Το σημαντικό κόστος για την υπηρεσία αποτελείται από την άδεια χρήσης που καταβάλλεται στην εταιρεία Vodafone, το οποίο ανέρχεται σε 0,5% των εσόδων της κινητής τηλεφωνίας (περίπου £473.000 για το 2006), καθώς και από το κόστος φιλοξενίας (hosting cost) από τη Vodafone Ελλάδας, που ανέρχεται σε περίπου £704.000 (€1.2 εκ.) ετησίως και φαίνεται να είναι σημαντικά δυσανάλογο σε σχέση με τα έσοδα της υπηρεσίας.

Αναφέρεται ότι για την προώθηση/διαφήμιση της υπηρεσίας έχουν δαπανηθεί £450.000 κατά το 2005 και £238.602 κατά το 2006.

Εισηγήθηκαν όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο επαναδιαπραγμάτευσης του τέλους άδειας χρήσης που καταβάλλεται στη Vodafone, αφού ετοιμαστεί εμπεριστατωμένη τεchnοοικονομική μελέτη που να δείχνει την απόδοση της υπηρεσίας, έτσι ώστε να μπορεί η ΑΤΗΚ να διεκδικήσει καλύτερους οικονομικούς όρους. Θα μπορούσε η άδεια χρήσης να μην καταβάλλεται βάσει του συνόλου των εσόδων της κινητής τηλεφωνίας, αλλά να συσχετιστεί μόνο με τα έσοδα της υπηρεσίας.

Ο Πρόεδρος της ΑΤΗΚ με πληροφόρησε ότι γίνεται διαπραγμάτευση του τέλους άδειας χρήσης που καταβάλλεται στη Vodafone και ότι ο απολογισμός της συνεργασίας με τη Vodafone είναι θετικός και αναθεωρείται περιοδικά, καθώς τα δεδομένα του τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών συνεχώς μεταβάλλονται.

**Πρόστιμα από Ρυθμιστικές Αρχές.** Εκτός από την επιβολή προστίμων από την ΕΠΑ, που αφορούσαν τις συμφωνίες ΑΤΗΚ-LTV, έχουν επιβληθεί πρόστιμα και στις ακόλουθες περιπτώσεις:

(α) Τον Απρίλιο του 2007, η ΕΠΑ επέβαλε στην ΑΤΗΚ πρόστιμο ύψους £22.000, για καταχρηστική συμπεριφορά της ΑΤΗΚ κατά παράβαση των διατάξεων του Νόμου περί Προστασίας του Ανταγωνισμού. Η υπόθεση ξεκίνησε μετά από καταγγελία για άρνηση της ΑΤΗΚ να παρέχει σε εταιρεία πρόσβαση και σύνδεση στο Κέντρο Γραπτών Μηνυμάτων της (SMS Center) για την ανάπτυξη του ανταγωνισμού στις λιανικές υπηρεσίες premium sms. Η ΕΠΑ στην απόφασή της αποδέχθηκε την υπεράσπιση της ΑΤΗΚ ότι αρχικά αντιμετώπισε τεχνικές δυσκολίες στην παροχή πρόσβασης στο SMS Center, αλλά δεν πείστηκε ότι η ΑΤΗΚ με την ιδιαίτερη ευθύνη που βαρύνεται, λόγω της δεσπόζουσας θέσης που κατέχει σε σχέση με το δίκτυο και την υποδομή της, προέβη σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για να προσφέρει κάποιου είδους εναλλακτική λύση στην εταιρεία για την ανάπτυξη ενός ελάχιστου ανταγωνισμού. Η ΑΤΗΚ κατέθεσε προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο εναντίον της πιο πάνω απόφασης.

(β) Στις 28.4.2006 η ΕΠΑ επέβαλε στην ΑΤΗΚ πρόστιμο £130.000, σε σχέση με καταγγελία για παράβαση του άρθρου 6 του Νόμου περί Προστασίας του Ανταγωνισμού, λόγω του ότι η ΑΤΗΚ:

- (i) αρνήθηκε να προσφέρει/εκμισθώσει την αιτηθείσα χωρητικότητα σε εταιρεία, σύμφωνα με τους όρους με τους οποίους διέπονταν για μακρύ χρονικό διάστημα οι μεταξύ τους σχέσεις, πράγμα που συνιστά κατάχρηση της μονοπωλιακής θέσης εκ μέρους της ΑΤΗΚ,
- (ii) απέτυχε στον ουσιώδη χρόνο να ανταποκριθεί στην υποχρέωσή της να παράσχει πρόσβαση, σε υποδομή που χαρακτηρίζεται ως βασική (essential facilities), υπό δίκαιους όρους και σε δίκαιη τιμή,
- (iii) με τις ενέργειες και/ή τις παραλείψεις, παρεμπόδισε κατά τον ουσιώδη χρόνο την εμφάνιση ή έστω την εξάπλωση ενός νέου προϊόντος/υπηρεσίας, περιορίζοντας την εξέλιξη μίας νέας αγοράς, δηλαδή την πώληση διεθνούς χωρητικότητας προς Παρόχους Υπηρεσιών Διαδικτύου (ΠΥΔ) και τη χρήση της τεχνολογίας προς όφελος του καταναλωτή.
- (iv) παρακράτησε για τον εαυτό της τη χονδρική εκμίσθωση χωρητικότητας, πράγμα που αξιολογήθηκε από την Επιτροπή ως καταχρηστική εκμετάλλευση της δεσπόζουσας της θέσης, καθότι η δραστηριότητα αυτή θα μπορούσε να ασκήσει μία τρίτη επιχείρηση, όπως η καταγγέλλουσα εταιρεία.

Το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε την προσβολή της πιο πάνω απόφασης στο Ανώτατο Δικαστήριο.

Σημειώνεται ότι εκκρεμούν προσφυγές/εφέσεις στο Ανώτατο Δικαστήριο, για τις ακόλουθες περιπτώσεις:

- (i) Πρόστιμο £2,2 εκ., που επιβλήθηκε από την ΕΠΑ για καταχρηστική συμπεριφορά ως επιχείρηση που κατέχει δεσπόζουσα θέση στην αγορά της κινητής τηλεφωνίας.
- (ii) Πρόστιμο £50.000, που επιβλήθηκε από την ΕΠΑ για κατάχρηση της δεσπόζουσας θέσης της λόγω εφαρμογής συμπίεσης τιμών στην αγορά παροχής υπηρεσιών διαδικτύου.
- (iii) Πρόστιμο £500 που επιβλήθηκε από τον Επίτροπο Ρύθμισης Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΡΗΕΤ), για παραβίαση των προνοιών του περί Αριθμοδότησης (Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών) Διατάγματος.
- (iv) Πρόστιμο £50.000 που επιβλήθηκε από τον Επίτροπο Ρύθμισης Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΡΗΕΤ), για παράβαση της Απόφασης περί Καθορισμού του Πεδίου Καθολικής Υπηρεσίας.

**Παροχή καθολικής υπηρεσίας από την ΑΤΗΚ.** Η ΑΤΗΚ, με την Απόφαση 258/2005 του ΕΡΗΕΤ, έχει καθοριστεί για 3 χρόνια ως παροχέας καθολικής υπηρεσίας.

Καθολική υπηρεσία σημαίνει ένα στοιχειώδες σύνολο υπηρεσιών με συγκεκριμένη ποιότητα, διαθέσιμο σε κάθε χρήστη ανεξάρτητα από τη γεωγραφική του θέση και σε προσιτή τιμή.

Το βασικό περιεχόμενο της καθολικής υπηρεσίας είναι:

- σύνδεση σε σταθερή θέση με το δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο και πρόσβαση σε τηλεφωνικές υπηρεσίες διαθέσιμες στο κοινό σε σταθερή θέση, υπό την προϋπόθεση ότι το σχετικό αίτημα είναι εύλογο
- Παροχή υπηρεσιών πληροφοριών καταλόγου και καταλόγων σε έντυπη ή/και ηλεκτρονική μορφή,
- παροχή κοινόχρηστων τηλεφώνων,
- βοηθητικές υπηρεσίες παροχέα,
- παροχή δωρεάν πρόσβασης σε υπηρεσίες έκτακτων αναγκών, με τη χρήση του αριθμού «112» ή με άλλους αριθμούς για έκτακτες ανάγκες.

Σύμφωνα με το άρθρο 117 του περί Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομικών Υπηρεσιών Νόμου η ΑΤΗΚ, ως παροχέας καθολικής υπηρεσίας, δύναται να υποβάλει γραπτό αίτημα στον ΕΡΗΕΤ για να λάβει χρηματοδότηση για το καθαρό κόστος στο οποίο θα υποβληθεί προκειμένου να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της.

Η ΑΤΗΚ δεν έχει διαχωρίσει το κόστος παροχής της καθολικής υπηρεσίας και δεν έχει υποβάλει αίτημα στον ΕΡΗΕΤ για χρηματοδότηση του καθαρού κόστους. Όπως πληροφορούμαι στις αρχές του 2007 συστάθηκε ομάδα εργασίας με στόχο την εξεύρεση μεθόδων για υπολογισμό του καθαρού κόστους παροχής της καθολικής υπηρεσίας. Σημειώνεται ότι το καθαρό όφελος της ΑΤΗΚ δεν αναμένεται να είναι σημαντικό εφόσον, ως ο μεγαλύτερος παροχέας τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών θα είναι και ο μεγαλύτερος εισφορέας στο ειδικό ταμείο που δύναται ο Επίτροπος να ιδρύσει για το σκοπό αυτό.

Σημειώνεται ότι η ΑΤΗΚ είχε προσφύγει στο Ανώτατο Δικαστήριο σχετικά με την Απόφαση «περί Καθορισμού Ειδικών Τιμολογιακών Πακέτων για Άτομα με Χαμηλό Εισόδημα ή Ειδικές Κοινωνικές Ανάγκες» (ΑΔΠ3/2005) που εξέδωσε ο ΕΡΗΕΤ, μέσα στα πλαίσια καθορισμού του πεδίου της καθολικής υπηρεσίας. Το Ανώτατο Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή αναφέροντας, ανάμεσα σ' άλλα, ότι ο Επίτροπος συμμορφώθηκε με την υποχρέωση του να προτείνει μεθόδους απάμβλυνσης του κόστους που θα επωμιστεί η ΑΤΗΚ από την παροχή της εν λόγω υπηρεσίας, με την έκδοση του «περί Χρηματοδότησης της Καθολικής Τηλεπικοινωνιακής Υπηρεσίας» Διατάγματος του 2005, το οποίο δίνει το δικαίωμα στην ΑΤΗΚ να αποζημιωθεί από το Ταμείο της Καθολικής Τηλεπικοινωνιακής Υπηρεσίας υποβάλλοντας υπολογισμό για το καθαρό κόστος παροχής της Υπηρεσίας, χωρίς να το έχει πράξει ακόμη.

## 6.6 ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΙΤΗΡΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

### Μέρος Α

**Έλεγχος οικονομικών καταστάσεων.** Για την περίοδο από 1.5.2004 μέχρι 31.12.2004 και για το οικονομικό έτος 2005 η Επιτροπή υπέβαλε στην Υπηρεσία μου για έλεγχο πρόχειρες μη υπογεγραμμένες οικονομικές καταστάσεις, με αποτέλεσμα οι εκθέσεις ελεγκτών προς την Επιτροπή να μην έχουν ακόμη εκδοθεί.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής με πληροφόρησε ότι τούτο οφείλεται στις εκκρεμότητες μεταξύ της Επιτροπής και του Κράτους, οι οποίες προέκυψαν από τον τρόπο λειτουργίας της Επιτροπής με την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2006 δεν έχουν ακόμα υποβληθεί και κατά συνέπεια δεν έχει γίνει ο σχετικός έλεγχος. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν τα αποτελέσματα του ελέγχου για την περίοδο από 1.5.2004 μέχρι 31.12.2004 και για το οικονομικό έτος 2005.

**Προϋπολογισμός.** Σύμφωνα με το άρθρο 6Α(2) του περί της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου Νόμου του 2004, αρ. Ν. 143(Ι)/2004, η Επιτροπή κατάρτιζε και εγκρίνει πριν το τέλος κάθε οικονομικού έτους, Προϋπολογισμό εσόδων και εξόδων για το επόμενο οικονομικό έτος και αποστέλλει αντίγραφο αυτού στον Υπουργό Οικονομικών.

Ο Προϋπολογισμός για το έτος 2005, υποβλήθηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο στις 28.12.2004, το οποίο αφού τον εξέτασε ζήτησε από τη Διεύθυνση όπως τον υποβάλει ξανά με την συμπερίληψη σ' αυτόν ορισμένων τροποποιήσεων και με εναλλακτικές εισηγήσεις ως προς το περιθώριο μεικτού κέρδους. Όπως διαπιστώθηκε, δεν υποβλήθηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο αναθεωρημένος Προϋπολογισμός, και κατ' επέκταση δεν έχει εγκριθεί ούτε έχει σταλεί αντίγραφο στον Υπουργό Οικονομικών.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής ανέφερε ότι εκ παραδρομής δεν έχει καταγραφεί στα πρακτικά της συνεδρίας του Διοικητικού Συμβουλίου η έγκριση του Προϋπολογισμού.

Υπέδειξα επίσης ότι στο Νόμο δεν υπάρχουν πρόνοιες που να αφορούν στις εξοικονομήσεις κονδυλίων και τη μεταφορά ποσών για κάλυψη υπερβάσεων και ότι θα πρέπει να γίνουν ανάλογες τροποποιήσεις για νομοθετική ρύθμιση των θεμάτων αυτών.

Θέση της Επιτροπής είναι ότι η Διεύθυνση θα εξασφαλίζει την έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου για δαπάνες που υπερβαίνουν τα προϋπολογισθέντα ποσά.

**Προσωπικό.** Για την περίοδο 1.5.2004 – 31.12.2004, η Επιτροπή εργοδοτούσε 66 μόνιμους υπαλλήλους με συνολικό κόστος εργοδότησης £1.359.583, και 82 ωρομίσθιους εργάτες με συνολικό κόστος εργοδότησης £769.118. Κατά το 2005, η Επιτροπή εφάρμοσε Σχέδιο Πρόωρης Εθελοντικής Αφυπηρέτησης των υπαλλήλων της με βάση το οποίο αφυπηρέτησαν 32 μόνιμοι υπάλληλοι, στους οποίους κατέβαλε υπό μορφή χαριστικής αποζημίωσης το συνολικό ποσό των £1.548.418. Παράλληλα αποφάσισε να κηρύξει 32 ωρομίσθιους εργάτες ως πλεονάζον προσωπικό, στους οποίους κατέβαλε, υπό μορφή χαριστικής αποζημίωσης, το συνολικό ποσό των £923.125. Στις 31.12.2005, η Επιτροπή εργοδοτούσε 31 μόνιμους υπαλλήλους με συνολικό κόστος εργοδότησης £1.441.732 και 50 ωρομίσθιους εργάτες με συνολικό κόστος εργοδότησης £880.233. Ο λόγος για τον οποίο τα κόστη εργοδότησης παρουσιάζονται αυξημένα, σε σχέση με τον αριθμό του προσωπικού που εργοδοτείτο στις 31.12.2005, είναι η πρόωρη εθελοντική αφυπηρέτηση των υπαλλήλων και η αποχώρηση του ωρομίσθιου προσωπικού, τα οποία έγιναν σταδιακά κατά τη διάρκεια του έτους.

**Λειτουργία της Επιτροπής Σιτηρών και οικονομικές εκκρεμότητες με την Κυβέρνηση.** Με την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η Επιτροπή βρίσκεται κάτω από νέο καθεστώς ελεύθερης αγοράς και λειτουργεί με βάση τον τροποποιημένο περί Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου

Νόμο αρ. 143(Ι) του 2004, χωρίς να λαμβάνει πλέον καμιά επιδότηση από το Κράτος. Με την αλλαγή στη λειτουργία της Επιτροπής από 1.5.2004 και τον τερματισμό της κυβερνητικής χορηγίας, έχουν δημιουργηθεί ορισμένες οικονομικές εκκρεμότητες με την Κυβέρνηση, για τις οποίες δεν έχει αποφασιστεί ο χειρισμός τους και η παρουσίασή τους στις οικονομικές καταστάσεις της Επιτροπής. Για ορισμένες η Επιτροπή προχώρησε στο χειρισμό τους χωρίς να εξασφαλιστούν ωστόσο οι απαραίτητες εγκρίσεις από το αρμόδιο Υπουργείο ή και το Υπουργικό Συμβούλιο.

Θέση της Επιτροπής είναι ότι ορισμένες εκκρεμότητες αποτελούν ευθύνη του Κράτους το οποίο θα πρέπει να αναλάβει το οικονομικό κόστος που προέκυψε και ότι βρίσκεται σε συνεχή επαφή και διαβουλεύσεις με το Υπουργείο Οικονομικών για τον τρόπο χειρισμού τους. Οι εκκρεμότητες που προέκυψαν αφορούν στα πιο κάτω θέματα:

**(α) Οφειλή προς την Κυβέρνηση ύψους £12.140.725.** Στις οικονομικές καταστάσεις της 31.12.2004, παρουσιάζεται ποσό £12.140.725, το οποίο οφείλεται στην Κυβέρνηση και αντιπροσωπεύει τη διαφορά των πραγματικών χρηματικών ποσών που μεταφέρθηκαν στον τραπεζικό λογαριασμό της Επιτροπής κατά το 2003 και 2004 και του ετήσιου ελλείμματος για τις χρήσεις των ετών που έληξαν στις 30.4.2003 και στις 30.4.2004. Στις οικονομικές καταστάσεις της 31.12.2005 το ποσό που οφείλεται στην Κυβέρνηση μειώθηκε στα £9.669.182, ύστερα από αφαίρεση του ποσού των £2.471.543, που καταβλήθηκε για την εθελοντική αφυπηρέτηση των υπαλλήλων και του ωρομίσθιου προσωπικού της Επιτροπής, χωρίς τούτο να συμφωνηθεί με την Κυβέρνηση και χωρίς την εξασφάλιση σχετικής έγκρισης, όπως αναφέρεται και πιο κάτω.

**(β) Τόκοι από επενδύσεις διακρατούμενες μέχρι τη λήξη τους.** Μέχρι τις 30.4.2004 οι τόκοι των χρεωγράφων που αντιπροσωπεύουν τα χρηματικά διαθέσιμα του αποθεματικού για ανέγερση σιλό που αποκτήθηκαν κατά τα χρόνια 1993 μέχρι 2003, μεταφέρονταν και πιστώνονταν στο αποθεματικό για την ανέγερση σιλό, μέσω του οποίου είχαν αγοραστεί. Από 1.5.2004, οι τόκοι πιστώνονται στο λογαριασμό «Τόκοι χρεωγράφων αποθεματικού για την ανέγερση σιλό» και παραμένουν στο λογαριασμό αυτό, ο οποίος στις 31.12.2005 παρουσιάζει υπόλοιπο £762.529 (31.12.2004 - £302.151). Στις οικονομικές καταστάσεις στις 31.12.2004 και 31.12.2005, τα ποσά αυτά παρουσιάζονται μαζί με το αποθεματικό για την ανέγερση σιλό. Εξέφρασα την άποψη ότι οι τόκοι των χρεωγράφων θα πρέπει να αποτελούν έσοδα και να πιστώνονται στο λογαριασμό αποτελεσμάτων του κάθε έτους.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής με πληροφόρησε ότι θα συμπεριληφθούν στο λογαριασμό αποτελεσμάτων του κάθε έτους.

**(γ) Αποθεματικό για την ανέγερση σιλό.** Στις 31.12.2005, το υπόλοιπο του Αποθεματικού για ανέγερση σιλό ανέρχεται σε £9.426.578 (31.12.2004 - £8.966.200), περιλαμβανομένων των τόκων των χρεωγράφων, όπως αναφέρεται πιο πάνω. Το αποθεματικό δημιουργήθηκε από την κατάθεση των ποσών που εισπράττονταν από τις αυξήσεις στις τιμές πώλησης των σιτηρών με σκοπό την ανέγερση σιλό κατά την περίοδο 1992 – 2002, σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 36.548, ημερ. 28.11.1991 και από τη μεταφορά των τόκων των χρεωγράφων στα οποία επενδύθηκε μέρος των εισπράξεων. Υπέδειξα ότι με την αλλαγή στη λειτουργία της Επιτροπής από 1.5.2004, και ενόψει του ότι όχι μόνο δεν θα χρειαστεί η ανέγερση νέων σιλό αλλά και αυτά που υπάρχουν δεν αξιοποιούνται πλήρως, θα πρέπει να αποφασιστεί η χρήση του αποθεματικού στο μέλλον, νοουμένου ότι θα εξασφαλιστούν οι απαραίτητες εγκρίσεις από το αρμόδιο Υπουργείο ή και το Υπουργικό Συμβούλιο.

**(δ) Αποπληρωμή κυβερνητικών δανείων.** Στις 31.12.2005, το υπόλοιπο του κυβερνητικού δανείου του 1954 ανέρχεται σε £1.000.000 και του Κυβερνητικού Δανείου του 1978 ανέρχεται σε £2.270.645. Στα υπόλοιπα δεν περιλαμβάνονται οι οφειλόμενοι τόκοι για τα έτη 2004 και 2005 που ανέρχονται σε £387.890. Μέχρι τις 31.12.2003, το Γενικό Λογιστήριο κατακρατούσε από το ποσό της κυβερνητικής επιχορήγησης το ποσό των ετήσιων τόκων των δύο δανείων και το αντίστοιχο ποσό της ετήσιας απόσβεσης των περιουσιακών στοιχείων, η ανέγερση των οποίων

χρηματοδοτήθηκε από το δάνειο αυτό, ως ετήσια δόση για την αποπληρωμή του κεφαλαίου του δευτέρου δανείου. Με τον τερματισμό της κυβερνητικής επιχορήγησης προς την Επιτροπή από το 2004, δεν έγινε καμιά πληρωμή τόσο για τόκους όσο και για κεφάλαιο. Το Γενικό Λογιστήριο με επιστολή του ημερομηνίας 19.4.2005, κάλεσε την Επιτροπή όπως καταβάλει άμεσα το οφειλόμενο ποσό για την αποπληρωμή των τόκων και του κεφαλαίου για το έτος 2004, ύψους £273.523.

Στο μεταξύ, ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, εξετάζοντας σχετική καταγγελία που υποβλήθηκε ενώπιόν του για το θέμα της μη αποπληρωμής των τόκων και των δανείων από μέρους της Επιτροπής, υπέδειξε με επιστολή του προς το Υπουργείο Οικονομικών, ημερομηνίας 7.11.2006, ότι το Κράτος θα πρέπει να προχωρήσει στις ενέργειες εκείνες που θα οδηγήσουν έστω και σταδιακά στην αποπληρωμή και των δύο δανείων το συντομότερο δυνατόν. Όσον αφορά στους οφειλόμενους τόκους υπέδειξε ότι επιβάλλεται όπως το Κράτος απαιτήσει άμεσα την καταβολή τους. Όπως διαπιστώθηκε δεν έγινε καμιά σχετική ενέργεια τόσο από μέρους του Υπουργείου Οικονομικών όσο και από μέρους της Επιτροπής.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής με πληροφόρησε ότι υπάρχει απόφαση για πληρωμή των οφειλόμενων τόκων το συντομότερο δυνατό.

**(ε) Αναλογιστική εκτίμηση του Σχεδίου Συντάξεων και Χορηγημάτων των Υπαλλήλων στις 31.12.2004.** Με βάση προκαταρκτική έκθεση για την αναλογιστική εκτίμηση του Σχεδίου Συντάξεων και Χορηγημάτων των Υπαλλήλων της Επιτροπής, το Σχέδιο είχε στις 31.12.2004 αναλογιστικό έλλειμμα ύψους £1.932.000. Η προηγούμενη αναλογιστική εκτίμηση έγινε για τις 31.12.2003 και έδειξε αναλογιστικό έλλειμμα ύψους £1.557.000. Όπως εξηγείται στην έκθεση, η εφαρμογή του Σχεδίου της πρόωρης εθελοντικής αφυπηρέτησης του προσωπικού είχε ως αποτέλεσμα τη σημαντική μείωση των ενεργών μελών του Σχεδίου Συντάξεων. Στην έκθεση γίνονται εισηγήσεις για τον τρόπο κάλυψης του ελλείμματος και την αναθεώρηση της ετήσιας συνεισφοράς της Επιτροπής στο Σχέδιο. Ανέφερα ότι το Διοικητικό Συμβούλιο της Επιτροπής δεν έχει πάρει οποιεσδήποτε αποφάσεις τόσο για τον τρόπο αποπληρωμής του ελλείμματος όσο και για την αναθεώρηση της ετήσιας συνεισφοράς, ούτε έχει περιληφθεί οποιαδήποτε πρόνοια στις οικονομικές καταστάσεις της Επιτροπής για τα έτη 2004 και 2005.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής με πληροφόρησε ότι έχει αποφασιστεί όπως περιληφθεί σχετική πρόνοια στις οικονομικές καταστάσεις της Επιτροπής για τα έτη 2004 και 2005.

**Προβλήματα εσωτερικού ελέγχου και λογιστικού συστήματος.** Με την παραίτηση του εσωτερικού ελεγκτή της Επιτροπής, από τη 1<sup>η</sup> Μαρτίου 2005, η θέση παραμένει κενή και δεν ασκείται επαρκώς ο απαραίτητος εσωτερικός έλεγχος. Το Διοικητικό Συμβούλιο, το Μάρτιο του 2005, ζήτησε από τη Διεύθυνση να εξετάσει το ενδεχόμενο ανάθεσης καθηκόντων άσκησης εσωτερικού ελέγχου σε υπηρετούντα υπάλληλο της Επιτροπής. Το θέμα παραμένει σε εκκρεμότητα και δεν φαίνεται να έχει απασχολήσει ξανά το Διοικητικό Συμβούλιο. Από τον έλεγχο διαπιστώθηκαν διάφορα προβλήματα που αφορούν στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου κυρίως σε ότι αφορά στη διαδικασία τιμολόγησης, στον έλεγχο των τιμών πωλήσεων, στον τρόπο καταχώρισης των πωλήσεων στο λογιστικό σύστημα και στην αδυναμία ελέγχου τους και στην αδυναμία στοιχειοθέτησης του ελέγχου που προηγείται των πληρωμών και ημερολογιακών εγγραφών.

**Χρεώστες και προπληρωμές.** Το σύνολο των χρεωστών και προπληρωμών στις 31.12.2005 ανήλθε σε £1.244.241, σε σύγκριση με £849.828 στις 31.12.2004, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση ύψους £394.413, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εμπορικών χρεωστών οι οποίοι στις 31.12.2005 ήταν £497.048, σε σύγκριση με £62.578 στις 31.12.2004. Σύμφωνα με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, στους πελάτες παραχωρείται πίστωση ενός μηνός, έναντι εγγυητικής. Διαπιστώθηκε ότι η παρακολούθηση των εγγυητικών και η εξόφληση των υπολοίπων των λογαριασμών των πελατών δεν είναι ικανοποιητική, με αποτέλεσμα πολλοί πελάτες να οφείλουν μεγάλα ποσά, τα οποία κυμαίνονται μεταξύ £20.000 και £336.000, χωρίς να υπάρχουν οι ανάλογες

εγγυήσεις. Σε ορισμένες περιπτώσεις παραχωρείται πίστωση χωρίς να ζητείται η υποβολή εγγυητικής, παρόλο ότι τα ποσά που οφείλονται είναι σημαντικά (£150.000 έως και £221.000). Διαπιστώθηκε επίσης ότι σε διάφορες περιπτώσεις η εξόφληση των λογαριασμών των πελατών δεν γίνεται με τραπεζική μεταφορά από το λογαριασμό του πελάτη σε λογαριασμό της Επιτροπής, ως η σχετική απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, αλλά μέσω επιταγών, οι οποίες επιστρέφονται από την τράπεζα χωρίς να πληρωθούν, με αποτέλεσμα τα οφειλόμενα υπόλοιπα να παραμένουν σε ψηλά επίπεδα.

Θέση της Επιτροπής είναι ότι παρακολουθεί συχνά και συστηματικά τους χρεώστες της οι οποίοι πάντοτε ανταποκρίνονται θετικά χωρίς τη δημιουργία οποιουδήποτε προβλήματος.

**Πωλήσεις.** Οι πωλήσεις για το 2005 ανήλθαν σε £26.776.586, σε σύγκριση με £24.438.338, για την περίοδο 1.5.2004 – 31.12.2004. Οι ποσότητες που παραδόθηκαν κατά το 2005, ανήλθαν σε 294.906 τόνους. Οι τιμές πώλησης κατά μέσο όρο ήταν £91/τόνο. Κατά τον έλεγχο παρατηρήθηκαν τα πιο κάτω:

**(α) Παραδόσεις σιτηρών χωρίς να τιμολογηθούν.** Κατά το κλείσιμο των λογαριασμών στις 31.12.2005, διαπιστώθηκε ότι ποσότητα 608.860 κιλών σιτηρών αξίας £54.124, παραδόθηκαν στους πελάτες χωρίς να τιμολογηθούν και κατ' επέκταση χωρίς να εισπραχθούν τα ανάλογα ποσά. Η τιμολόγηση τους έγινε τελικά κατά το 2006.

Υπέδειξα ότι η τακτική αυτή θα πρέπει να τερματιστεί αφού, εκτός του κινδύνου απώλειας εσόδων για την Επιτροπή, δημιουργεί και διάφορα προβλήματα στη λειτουργία του μηχανογραφικού προγράμματος των πωλήσεων και των αποθεμάτων.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής με πληροφόρησε ότι δόθηκαν οδηγίες όπως στο μέλλον οι ποσότητες που εκδίδονται τιμολογούνται αμέσως.

**(β) Πιστωτικές σημειώσεις για εκπτώσεις και επιστροφές χρημάτων.** Κατά το 2005 εκδόθηκαν πιστωτικές σημειώσεις ύψους £95.090 για την παραχώρηση εκπτώσεων και επιστροφές χρημάτων σε πελάτες. Ποσό £58.236 αφορά σε εκπτώσεις που παραχωρήθηκαν σε πελάτες, στα πλαίσια της νέας τιμολογιακής πολιτικής της Επιτροπής και ποσό £36.854, αφορά κυρίως σε επιστροφές χρημάτων σε πελάτες που οφείλονταν λόγω εξάντλησης ποσοτήτων που είχαν προπληρωθεί. Όπως διαπιστώθηκε, στο λογιστήριο δεν τηρείται φάκελος με τις πιστωτικές σημειώσεις και τα ανάλογα δικαιολογητικά τους και δεν γίνεται έλεγχος για την ορθότητά τους.

**(γ) Ακυρώσεις τιμολογίων πωλήσεων.** Κατά το 2005 έγιναν ακυρώσεις τιμολογίων πωλήσεων συνολικού ύψους £949.169. Από το ποσό αυτό, ποσό £645.408 αφορά ακυρώσεις τιμολογίων τις μετρητοίς, το οποίο αποτελεί ποσοστό 3,06% του συνόλου των πωλήσεων τις μετρητοίς (£21.076.972) και ποσό £303.761 αφορά σε ακυρώσεις τιμολογίων επί πιστώσει, το οποίο αποτελεί ποσοστό 4,54% του συνόλου των πωλήσεων επί πιστώσει (£6.689.882). Οι ακυρώσεις γίνονται στα κατά τόπους Επαρχιακά Γραφεία, από τους λειτουργούς που ασχολούνται με την τιμολόγηση των πωλήσεων. Στο λογιστήριο δεν γίνεται ωστόσο κανένας έλεγχος ως προς την ορθότητα των ποσών που ακυρώνονται και κατά πόσο τούτο δικαιολογείται και ούτε τηρούνται τα απαραίτητα δικαιολογητικά. Υπέδειξα ότι η διαδικασία που ακολουθείται για τις διαγραφές, περιέχει σοβαρούς κινδύνους απώλειας εσόδων για την Επιτροπή αφού, εκτός των άλλων, υπάρχει η δυνατότητα ακύρωσης του τιμολογίου, μετά την παράδοση των σιτηρών στους πελάτες.

#### **Πάγιο ενεργητικό.**

**(α) Αλλαγή της βάσης υπολογισμού της ωφέλιμης οικονομικής ζωής του σιλό και των εγκαταστάσεων Λεμεσού.** Το Διοικητικό Συμβούλιο στη Συνεδρία του αρ. 05.24, ημερ. 20.7.2005, αποφάσισε όπως αναθεωρήσει την ωφέλιμη οικονομική ζωή του σιλό και των εγκαταστάσεων του στη Λεμεσό, τα οποία έχουν ανεγερθεί επί της γης που μισθώνεται από την Αρχή Λιμένων Κύπρου στο λιμάνι Λεμεσού και όπως αποσβένει τα στοιχεία αυτά μέχρι την περίοδο διάρκειας του συμβολαίου μίσθωσης. Το συμβόλαιο μίσθωσης υπογράφηκε την



1.10.1976, έχει διάρκεια 45 χρόνια με δικαίωμα ανανέωσης του για άλλα 45 χρόνια, δηλαδή μέχρι την 1.10.2066. Με βάση την απόφαση αυτή οι οικοδομές, τα θεμέλια και οι δρόμοι του σιλό θα αποσβεστούν σε σύνολο 65 χρόνων και οι ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις του, σε σύνολο 35 χρόνων, αντί σε 33 1/3 και 10 χρόνια αντίστοιχα, που είναι η γενικώς αποδεκτή ωφέλιμη οικονομική ζωή των στοιχείων αυτών. Η παράταση της ωφέλιμης οικονομικής ζωής των παγίων, έγινε από το Διοικητικό Συμβούλιο χωρίς να ζητηθεί η γνώμη ειδικού εμπειρογνώμονα και χωρίς να ληφθούν υπόψη οι καιρικές συνθήκες κοντά στη θάλασσα που επηρεάζουν αρνητικά την ζωή τους, άποψη που εκφράστηκε μεταγενέστερα σε άλλη περίπτωση, από τους Σύμβουλους Μηχανικούς της Επιτροπής.

Εξέφρασα την άποψη ότι, η αλλαγή είναι αντίθετη με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης και έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση του πραγματικού ελλείμματος και τη δημιουργία καλύτερης εικόνας της οικονομικής κατάστασης της Επιτροπής, αφού με την παράταση της ωφέλιμης οικονομικής ζωής των στοιχείων αυτών, οι αποσβέσεις για το έτος 2005 μειώθηκαν κατά £461.323.

**(β) Λανθασμένες αποσβέσεις για το 2005.** Λόγω της αλλαγής του οικονομικού έτους της Επιτροπής, από τις 30 Απριλίου στις 31 Δεκεμβρίου, το μηχανογραφικό πρόγραμμα υπολογισμού των αποσβέσεων για το έτος 2005 λανθασμένα έχει υπολογίσει αποσβέσεις από την 1.1.2005 μέχρι τις 30.4.2006, αντί μέχρι 31.12.2005, δηλαδή για 16 μήνες, με αποτέλεσμα οι αποσβέσεις για το 2005 να παρουσιάζονται αυξημένες κατά περίπου £141.354.

**(γ) Αξιοποίηση των περιουσιακών στοιχείων της Επιτροπής.** Με την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την ελευθεροποίηση της αγοράς, η Επιτροπή έχει απωλέσει σημαντικό μέρος της αγοράς, με αποτέλεσμα τη μη ικανοποιητική χρήση όλων των αποθηκευτικών χώρων και εγκαταστάσεων της. Όπως διαπιστώθηκε υπάρχουν χώροι που δεν τυγχάνουν οποιασδήποτε χρήσης και έχει μειωθεί η χρήση των άλλων χώρων.

Το θέμα της αξιοποίησης των περιουσιακών στοιχείων της Επιτροπής τέθηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο, χωρίς ωστόσο να ληφθούν οποιοσδήποτε αποφάσεις που θα βοηθήσουν στην οικονομική εκμετάλλευσή τους.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής με πληροφόρησε ότι γίνεται σοβαρή προσπάθεια για αξιοποίηση του οικοπέδου στην Πάφο και των αποθηκών στα Τσιφλικούδια στη Λεμεσό και άρχισε η ενοικίαση αποθηκευτικών χώρων σε ενδιαφερόμενους.

**Δαπάνη εφαρμογής του Σχεδίου Πρόωρης Εθελοντικής Αφυπηρέτησης του Προσωπικού - χαριστική αποζημίωση.**

**(α)** Με βάση τους περί της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου (Σχέδιο Πρόωρης Εθελοντικής Αφυπηρέτησης) Κανονισμούς του 2004, Κ.Δ.Π. 862/2004, οι οποίοι τέθηκαν σε ισχύ στις 23.12.2004, αφυπηρέτησαν κατά το 2005 συνολικά 32 μόνιμοι υπάλληλοι. Η δαπάνη για την εφαρμογή του Σχεδίου, που καταβλήθηκε στους υπαλλήλους υπό μορφή χαριστικής αποζημίωσης, πέραν των ωφελημάτων που δικαιούνται δυνάμει των σχεδίων σύνταξης, ανήλθε στο συνολικό ποσό των £1.548.418. Σύμφωνα με την παράγραφο 10 της Πρότασης αρ. 1671/2004 που επισυνάπτεται στη Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου Αρ. 61.305, ημερ. 9.12.2004, για έγκριση του Σχεδίου Πρόωρης Εθελοντικής Αφυπηρέτησης, αναφέρεται ότι το συνολικό κόστος του Σχεδίου θα καταβληθεί από τον Προϋπολογισμό της Επιτροπής, ο οποίος δεν χρηματοδοτείται πλέον με κυβερνητική χορηγία.

**(β)** Το Διοικητικό Συμβούλιο, στη συνεδρία του αρ. 05.02, ημερομηνίας 21.1.2005, αποφάσισε την καταβολή χαριστικής αποζημίωσης σε 32 εργάτες της Επιτροπής που κηρύχθηκαν ως πλεονάζον προσωπικό, με βάση τα συμφωνηθέντα με τις συντεχνίες, χωρίς η διευθέτηση αυτή να καλύπτεται από Κανονισμούς και χωρίς να εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο και την Βουλή των Αντιπροσώπων. Το Διοικητικό Συμβούλιο προχώρησε στα πιο πάνω ύστερα από σχετική

γνωμάτευση του νομικού συμβούλου της Επιτροπής ότι για το σκοπό αυτό δεν υπήρχε ανάγκη θέσπισης τέτοιων Κανονισμών. Η Υπηρεσία μου δεν πιστοποίησε την ορθότητα των υπολογισμών των ποσών που καταβλήθηκαν στο ωρομίσθιο προσωπικό χωρίς νομοθετική κάλυψη. Η συνολική δαπάνη για το σκοπό αυτό ανήλθε στις £923.125.

**(γ)** Όπως διαπιστώθηκε κατά τον έλεγχο, το συνολικό ποσό των £2.471.543 που καταβλήθηκε στους υπαλλήλους και στο ωρομίσθιο προσωπικό, αφαιρέθηκε από το ποσό των £12.140.725 που οφείλεται στην Κυβέρνηση από προηγούμενα χρόνια, αντί να επιβαρύνει τον Προϋπολογισμό της Επιτροπής για το 2005, χωρίς τούτο να συμφωνηθεί με την Κυβέρνηση και χωρίς την εξασφάλιση σχετικής έγκρισης.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής με πληροφόρησε ότι η Επιτροπή βρίσκεται σε διαβούλευση με το Υπουργείο Οικονομικών για διευθέτηση του θέματος.

**(δ)** Με βάση το άρθρο 3(1) των Κανονισμών, το Σχέδιο Πρόωρης Αφυπηρέτησης των υπαλλήλων έληξε στις 22.12.2005. Η Επιτροπή στα πλαίσια των προσπαθειών της για περαιτέρω μείωση του λειτουργικού της κόστους, στοχεύει στην περαιτέρω μείωση του προσωπικού της και ζήτησε από το Υπουργείο Οικονομικών την προώθηση της τροποποίησης των Κανονισμών για συνέχιση της λειτουργίας του Σχεδίου. Παράλληλα η Διεύθυνση εισηγήθηκε προς το Διοικητικό Συμβούλιο την κήρυξη ακόμα 20 ωρομισθίων ως πλεονάζον προσωπικό και υπέβαλε νέα βελτιωμένη φόρμουλα υπολογισμού της χαριστικής αποζημίωσης που θα καταβληθεί. Το θέμα παραμένει ακόμα σε εκκρεμότητα.

**Απασχόληση λιμενεργατών κατά την εκφόρτωση σιτηρών.** Με βάση συμφωνία που υπεγράφη στις 20.8.1998, μεταξύ των Συντεχνιών ΠΕΟ και ΣΕΚ, του Συνδέσμου Ναυτικών Πρακτόρων Κύπρου και της Επιτροπής, η Επιτροπή δεν προσλάμβανε λιμενεργάτες σε εργασίες εκφόρτωσης δικών της φορτίων. Με την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση από 1.5.2004 και τη φιλελευθεροποίηση της εμπορίας των σιτηρών, δύο ιδιωτικές εταιρείες, οι Συντεχνίες ΠΕΟ και ΣΕΚ και ο Σύνδεσμος Ναυτικών Πρακτόρων Κύπρου, απαίτησαν όπως ακυρωθεί η συμφωνία και κατά την εκφόρτωση των σιτηρών από την Επιτροπή, απασχολούνται λιμενεργάτες. Το θέμα καταγγέλθηκε μεταξύ άλλων και στην Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού καθώς και στη Γενική Διεύθυνση Ενέργειας και Μεταφορών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ως προνομιακή μεταχείριση της Επιτροπής σε βάρος των ιδιωτικών εταιρειών. Ενόψει των πιο πάνω και προς αποφυγή της επιβολής κυρώσεων, η Επιτροπή Σιτηρών φαίνεται να έχει αποδεχθεί από το Νοέμβριο του 2006, την απασχόληση 6 μέχρι 9 λιμενεργατών για την εκφόρτωση των σιτηρών της. Το κόστος απασχόλησης των λιμενεργατών για τους μήνες Νοέμβριο 2006 μέχρι Μάρτιο 2007, ανέρχεται στις περίπου £37.000. Όπως πληροφορήθηκα, για το χειρισμό των εξειδικευμένων μηχανημάτων για την εκφόρτωση των σιτηρών, η Επιτροπή συνεχίζει να χρησιμοποιεί το δικό της ειδικευμένο προσωπικό. Επομένως, η εργοδότηση των λιμενεργατών φαίνεται να είναι αχρείαστη, αφού δεν εκτελούν οποιαδήποτε εργασία κατά την εκφόρτωση.

Η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε όπως ενόψει των μεγάλων επενδύσεων σε τεχνολογικό και άλλο εξοπλισμό και την πρόσληψη μόνιμου ειδικευμένου προσωπικού για το χειρισμό του, η Επιτροπή επανεξετάσει το όλο θέμα με το Νομικό της Σύμβουλο.

**Διαδικασία προσφορών.** Από την ημερομηνία προσχώρησης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση την 1.5.2004, η Επιτροπή με βάση το άρθρο 10 του περί της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου Νόμου του 2004, αρ. Ν. 143(ι)/2004, έχει εξαιρεθεί των προνοιών των περί της Σύναψης Συμβάσεων (Προμήθειες, Έργα και Υπηρεσίες) Νόμων του 2003 και 2004. Με βάση το άρθρο 5Α του Νόμου, η αγορά προϊόντων και υπηρεσιών από την Επιτροπή γίνεται σύμφωνα με διαδικασίες που καθορίζονται με εσωτερικούς Κανόνες, που ορίζει η Επιτροπή. Μέχρι σήμερα δεν έχουν ετοιμαστεί οι Κανόνες αυτοί. Υπέδειξα ότι, για λόγους χρηστής διοίκησης, το Διοικητικό Συμβούλιο

θα πρέπει να προχωρήσει άμεσα στη θέσπιση των σχετικών Κανόνων, ενόψει του γεγονότος ότι η Επιτροπή προβαίνει κάθε χρόνο σε σημαντικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής με πληροφόρησε ότι το θέμα βρίσκεται υπό μελέτη και σύντομα θα ετοιμαστούν οι σχετικοί Κανόνες.

**Προσφορά αριθμός 5.35.01 για την αγορά σιταριού για αλευροποίηση σε Γερμανική εταιρεία.** Από σχετικές αναλύσεις, τόσο κατά τη φόρτωση όσο και κατά την παραλαβή του σιταριού, κατά τον Οκτώβριο 2005, διαπιστώθηκε ουσιαστική απόκλιση από την ποιοτική παράμετρο της γλουτένης και για το λόγο αυτό, όπως ανέφερε ο Ανώτερος Λειτουργός Σιτηρών, συμφώνησε προφορικά με ανώτερο υπάλληλο της εταιρείας όπως καταβληθεί αποζημίωση προς την Επιτροπή ύψους €88.195.

Ο επιτυχών προσφοροδότης όμως, μετά και την αποχώρηση του πιο πάνω υπαλλήλου του τον Ιούνιο του 2006, αρνήθηκε ότι έγινε η πιο πάνω διευθέτηση, ανέφερε ότι δεν δεσμεύεται από προφορικές συμφωνίες πρώην υπαλλήλων του και δεν κατέβαλε το εν λόγω ποσό. Η τραπεζική εγγύηση που κατέθεσε αφέθηκε να λήξει και επιστράφηκε από την Επιτροπή το Φεβρουάριο του 2006, χωρίς να γίνει οποιαδήποτε αποκοπή.

Λόγω των χειρισμών στο πιο πάνω θέμα, η Επιτροπή υπέστη ζημιά, όχι μόνο για το ποσό των €88.195, που δεν εισέπραξε, αλλά και για ποσό £50.687 που καταβλήθηκε στους αλευρόμυλους ως αποζημίωση για την κακή ποιότητα του σιταριού.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής με πληροφόρησε ότι έγινε διευθέτηση της διαφοράς κατά το 2007 στη βάση συμψηφισμού διαφόρων απαιτήσεων/ανταπαιτήσεων μεταξύ της Επιτροπής και του συγκεκριμένου προσφοροδότη.

Ωστόσο, δεν φαίνεται κατά πόσο με την προτεινόμενη διευθέτηση έχουν διασφαλιστεί τα συμφέροντα της Επιτροπής.

Εισηγήθηκα όπως δοθούν αυστηρές οδηγίες, ώστε στο μέλλον, όλες οι συμφωνίες και αποφάσεις να εγκρίνονται από το Συμβούλιο της Επιτροπής, να κατοχυρώνονται γραπτώς και να καταχωρίζονται στους σχετικούς φακέλους για έλεγχο και εύκολη αναφορά.

**Φόρος εισοδήματος.** Ο περί της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου Νόμος 143(I) του 2004, δεν εξαιρεί την Επιτροπή από την υποχρέωση υποβολής φορολογικών δηλώσεων και την καταβολή φόρου εισοδήματος. Ως εκ τούτου, από την 1.5.2004, η Επιτροπή υποχρεούται όπως υποβάλει φορολογικές δηλώσεις στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων για την περίοδο 1.5.2004 – 31.12.2004 και για το έτος 2005 και μετέπειτα και να καταβάλει τυχόν οφειλόμενο φόρο εισοδήματος.

## 6.7 ΘΕΑΤΡΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΥΠΡΟΥ

### Μέρος Α

**Αποτελέσματα έτους.** Τα έσοδα και τα έξοδα του Οργανισμού για το 2006 ανήλθαν σε £3.667.434 και £3.687.528, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £3.517.049 και £3.472.735 κατά το προηγούμενο έτος, δηλαδή προέκυψε έλλειμμα £20.094, σε σύγκριση με πλεόνασμα £44.314 το 2005. Στα έσοδα για το έτος 2006 περιλαμβάνεται κρατική χορηγία ύψους £3.285.065 (£3.238.092 το 2005).

**Προϋπολογισμός.** Ο Προϋπολογισμός του Οργανισμού για το οικονομικό έτος 2006 εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού στις 15.6.2005, από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 21.10.2005 και ψηφίστηκε σε Νόμο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 24.2.2006.

Δεδομένου ότι η Βουλή ενέκρινε δωδεκατημόρια για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο του 2006, οι δαπάνες του Οργανισμού για την περίοδο 1.1 - 23.2.2006 ήταν νομοθετικά καλυμμένες.

**Προσωπικό.** Κατά το 2006 ο Οργανισμός εργοδοτούσε 37 υπαλλήλους σε μόνιμες θέσεις, 23 πάνω σε προσωρινή βάση, ένα με συμβόλαιο και 5 έκτακτους υπαλλήλους με σύνολο αποδοχών £1.721.632, σε σύγκριση με £1.509.008 το 2005. Στις αποδοχές προσωπικού περιλαμβάνεται ποσό ύψους £252.387, το οποίο αντιπροσωπεύει τις συνεισφορές του Οργανισμού στα Ταμεία Συντάξεων και Προνοίας, ποσό £125.640 για συνεισφορά στα Ταμεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Πλεονάζοντος Προσωπικού κ.λπ., ποσό £127.168 για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, ποσό £27.255 για υπερωρίες και επιδόματα, καθώς και ποσό £42.433 για ασφάλιστρα και έμμεσα ωφελήματα προσωπικού. Επιπρόσθετα, ο Οργανισμός κατέβαλε αναδρομικά ποσό ύψους £4.436 για επιδόματα βάρδιας για τα έτη 2004 και 2005.

Με βάση τα πιο πάνω στοιχεία, ο ετήσιος μέσος όρος κόστους εργοδότησης ανά υπάλληλο, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη τα επιδόματα βάρδιας για τα έτη 2004 και 2005, ανέρχεται σε £26.085, σε σύγκριση με £23.578 για το 2005.

Επιπρόσθετα, ο Οργανισμός εργοδοτούσε 10 εργάτες, με σύνολο αποδοχών £102.982 (£101.022 το 2005), και έκτακτο προσωπικό με μερική απασχόληση, για τις ανάγκες για παραγωγή και προβολή θεατρικών έργων, με σύνολο αποδοχών £385.106 (£304.466 το 2005).

**Πωλήσεις εισιτηρίων.** Οι πωλήσεις εισιτηρίων ανήλθαν σε 51.368, σε σύγκριση με 50.589 το 2005.

**Υπερβάσεις Προϋπολογισμού.** Σύμφωνα με στοιχεία του Οργανισμού, σε 9 Κονδύλια του Προϋπολογισμού για το 2006 προέκυψαν υπερβάσεις ύψους £109.260, για τις οποίες ο Οργανισμός υπέβαλε αίτημα στον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού για την κάλυψή τους με μεταφορές εξοικονομήσεων από άλλα Κονδύλια και από το Κονδύλι «Μη Προβλεπόμενες Δαπάνες και Αποθεματικό», ο οποίος τις ενέκρινε και κατέθεσε τους σχετικούς πίνακες υπερβάσεων στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

**Επιχορήγηση ελεύθερου θεάτρου.** Στα ελεύθερα θέατρα «ΣΑΤΙΡΙΚΟ», «ΕΝΑ», «Ε.Θ.Α.Λ» και «ΣΚΑΛΑ» καταβάλλεται επιχορήγηση με βάση καθορισμένους όρους και κριτήρια. Για το 2006 το ύψος της επιχορήγησης των τεσσάρων θεάτρων ήταν £142.295, £140.979, £142.600 και £133.125, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £140.294, £137.279, £140.373 και £131.805 το 2005, αντίστοιχα. Μετά από παράκληση του Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού και γραπτή συγκατάθεση των τεσσάρων θεάτρων, η Υπηρεσία μου διεξάγει επιπρόσθετο έλεγχο, ο οποίος αποσκοπεί στο να εξακριβωθεί ότι πράγματι η χορηγία διατίθεται για τους σκοπούς για τους οποίους εγκρίνεται.

**Κυπριακό Μουσείο Θεάτρου.** Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού, στις 19.11.1991, αποφάσισε την ίδρυση Θεατρικού Μουσείου στη Λεμεσό, σε συνεργασία με το Δήμο Λεμεσού. Τα δύο μέρη διόρισαν Διαχειριστική Επιτροπή και καθόρισαν την οικονομική συμβολή των δύο φορέων σε 50% για τον καθένα, με τη λειτουργία ξεχωριστού Ταμείου. Στις 6.6.1995 υπογράφηκε σχετική συμφωνία μεταξύ του Οργανισμού και του Δήμου Λεμεσού, στην οποία καθορίζονταν οι υποχρεώσεις κάθε μέρους, η σύσταση και οι αρμοδιότητες της Διαχειριστικής Επιτροπής, ο χώρος στέγασης του Μουσείου, καθώς και το ότι ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων της Επιτροπής θα γινόταν από ιδιώτες ελεγκτές ή από το Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας.

Ενώ στην αρχική συμφωνία αναφερόταν ως χώρος στέγασης του Μουσείου η Δημοτική Βιβλιοθήκη Λεμεσού, το Σεπτέμβριο του 1995 αυτή κρίθηκε ακατάλληλη για στέγαση του Μουσείου Θεάτρου. Στη συνέχεια η απόφαση της Διαχειριστικής Επιτροπής ημερ. 25.1.2000 για στέγαση του Μουσείου Θεάτρου στην οικία Παυλίδη στη Λεμεσό απορρίφθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών, καθώς ο χώρος δεν ήταν δεσμευμένος από το Δήμο Λεμεσού, παρά μόνο με σύμβαση μίσθωσης, χωρίς έτσι να διασφαλίζεται η χρήση του για μακρόχρονη περίοδο.

Κατά το 2004 δωρίστηκε στο Δήμο Λεμεσού το κτίριο του παλιού λιθογραφείου ΚΟΥΒΑ για τη δημιουργία του Δημοτικού Πολιτιστικού Κέντρου «Πάνος Σολομωνίδης», το οποίο θα στεγάζει και το Μουσείο Θεάτρου, με την προϋπόθεση ότι θα γίνονταν όλα τα απαραίτητα, έτσι ώστε αυτό να λειτουργήσει μέχρι το 2006. Με βάση σχετική μελέτη που διενεργήθηκε και τα αρχικά σχέδια που εκπονήθηκαν για τη διαμόρφωση του πιο πάνω χώρου, υπολογίστηκε ότι το μερίδιο του Οργανισμού επί του συνόλου των σχετικών δαπανών θα ανέλθει στις £325.000. Για το σκοπό αυτό ο Οργανισμός εξασφάλισε από τραπεζικό ίδρυμα της Κύπρου την παραχώρηση δανείου για το πιο πάνω ποσό, το οποίο εκταμιεύθηκε και κατατέθηκε σε τραπεζικό λογαριασμό του Οργανισμού στις 13.11.2006.

Στις 15.9.2006 προκηρύχθηκε από το Δήμο Λεμεσού προσφορά για στέγαση του Θεατρικού Μουσείου Κύπρου και άλλων Πολιτιστικών Στεγών στο Δημοτικό Πολιτιστικό Κέντρο «Πάνος Σολομωνίδης», η πρώτη φάση της οποίας αφορούσε στις εργασίες αναφορικά με τη διαμόρφωση του χώρου του Θεατρικού Μουσείου. Η προσφορά κατακυρώθηκε στο χαμηλότερο προσφοροδότη για το συνολικό ποσό των £1,6 εκ., εκ των οποίων ποσό ύψους £1.089.000 αφορά στην πρώτη φάση, με την ολοκλήρωση της οποίας θα λειτουργήσει το Θεατρικό Μουσείο, χωρίς όμως τα μηχανήματα κλιματισμού. Παρόλο που η αρχική συμφωνία προνοούσε για οικονομική συνεισφορά του ΘΟΚ ύψους 50% της δαπάνης, σε πρακτικά της Διαχειριστικής Επιτροπής, ημερ. 7.12.2006, διευκρινίζεται ότι ο ΘΟΚ δεν είναι σε θέση να συνεισφέρει πέραν του ποσού των £325.000, που έχει ήδη εγκριθεί για το σκοπό αυτό και του ποσού που περιλαμβάνεται στους ετήσιους Προϋπολογισμούς του αναφορικά με τον εξοπλισμό και τα διαχειριστικά έξοδα του Μουσείου (£25.000 για το 2006).

Επισημάνει και πάλι ότι δεν φαίνεται να έγινε οποιασδήποτε μορφής ιδρυτική πράξη, η οποία να καθορίζει την υπόσταση του Μουσείου και τους θεσμούς λειτουργίας του, και ότι δεν έχουν ετοιμαστεί και ελεγχθεί οι οικονομικές καταστάσεις της Διαχειριστικής Επιτροπής, σύμφωνα με τις πρόνοιες της συμφωνίας ημερομηνίας 6.6.1995.

**Ανέγερση θεάτρου και γραφείων του Οργανισμού.** Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφασή του αρ. 56.232, ημερ. 31.7.2002, ενέκρινε τη χωροθέτηση του κρατικού θεάτρου στην περιοχή του παλαιού ΓΣΠ. Ο Οργανισμός, τον Αύγουστο του 2002, προχώρησε στην προκήρυξη παγκύπριου αρχιτεκτονικού διαγωνισμού για την ανέγερση, στον πιο πάνω χώρο, του θεάτρου και των γραφείων του Οργανισμού και στις 24.1.2003 υπογράφηκε, μεταξύ του Οργανισμού και του επιτυχόντος αρχιτέκτονα, συμφωνία αναφορικά με την ετοιμασία των αρχιτεκτονικών σχεδίων και άλλων σχετικών μελετών καθώς και για την επίβλεψη του όλου έργου. Στις 20.12.2006, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε (αρ. απόφασης 64.772) όπως η εκτέλεση του έργου της ανέγερσης του Κρατικού Θεάτρου γίνει μέσω συνεργασίας του Κράτους με ιδιώτη στρατηγικό επενδυτή. Σημειώνεται ότι, με βάση τη σχετική πρόταση που κατατέθηκε από τον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού, το ολικό ποσό δαπάνης για την ανέγερση του Κρατικού Θεάτρου υπολογίστηκε στα £9,4 εκ. Στις 8.3.2007 υπογράφηκε συμφωνία μεταξύ του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών, εκ μέρους της Δημοκρατίας και του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου, για περίοδο τριάντα τριών χρόνων, για παραχώρηση του τεμαχίου κρατικής γης, με τη μορφή εκμίσθωσης, στον Οργανισμό για την ανέγερση του θεάτρου και των γραφείων του Οργανισμού.

Αναφορικά με την πιο πάνω διαδικασία παρατήρησα τα ακόλουθα:

(α) Σε συνεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού ημερ. 14.1.2003, αποφασίστηκε η αύξηση των επιμέρους ποσοστών της αμοιβής του αρχιτέκτονα στα αρχικά στάδια του έργου και αντίστοιχη μείωση των ποσοστών αμοιβής του στα κατοπινά στάδια του έργου, σε σύγκριση με τα ποσοστά που καθορίζονταν στους όρους του διαγωνισμού, χωρίς όμως να επηρεάζεται το ύψος της συνολικής αμοιβής του, η οποία καθορίστηκε στο 6,60% της εκτιμημένης δαπάνης του έργου ύψους £6.065.000. Παρατήρησα ότι στην εν λόγω συνεδρία συμμετείχε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου πρώτου βαθμού συγγένειας με τον επιτυχόντα αρχιτέκτονα.

(β) Η παράγραφος της συμφωνίας που υπογράφηκε μεταξύ του Οργανισμού και του επιτυχόντος αρχιτέκτονα, στην οποία θα έπρεπε να καθορίζεται η εκτιμημένη αξία του έργου και με βάση την οποία υπολογίζεται η αμοιβή του αρχιτέκτονα, δεν συμπληρώθηκε.

Ο Οργανισμός απέστειλε επιστολή προς τον αρχιτέκτονα, ημερ. 8.7.2005, με την οποία τον ενημέρωνε ότι η θέση του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού είναι ότι με την υπογραφή του συμβολαίου για τα αρχιτεκτονικά σχέδια, έγινε αποδοχή του αρχικού υπολογισμού για το κόστους του κτιρίου από τους Συμβούλους Επιμετρητές της Κριτικής Επιτροπής, δηλαδή £6.065.000. Ο αρχιτέκτονας, σε απαντητική του επιστολή ημερ. 24.1.2007, αναφέρει ότι η συμφωνία που υπογράφηκε μεταξύ του ιδίου και του Οργανισμού θα έπρεπε να διαλάμβανε ως ποσό εκτιμημένης δαπάνης το ποσό των £6.065.000, όπως αυτό είχε υπολογιστεί από τον εσωτερικό επιμετρητή του ΘΟΚ, ωστόσο, συγκεκριμένες πρόσθετες ανάγκες του έργου που δεν ήταν δυνατό να προβλεφθούν κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, αύξησαν το κατασκευαστικό κόστος κατά περίπου £1.146.000, με τιμές του 2002, γεγονός που, κατά την άποψή του, δικαιολογεί και την ανάλογη αύξηση του ποσού της εκτιμημένης δαπάνης, για σκοπούς υπολογισμού της αμοιβής του.

Όπως επισήμανα και στην Έκθεσή μου για το προηγούμενο έτος, η παράλειψη συμπερίληψης του ποσού εκτιμημένης δαπάνης στη συμφωνία που υπογράφηκε, είχε ως αποτέλεσμα να προκύψει η πιο πάνω διαφωνία μεταξύ του Οργανισμού και του αρχιτέκτονα αναφορικά με τη βάση υπολογισμού της αμοιβής του, θέμα το οποίο, όπως αντιλαμβάνομαι, δεν έχει ακόμα διευθετηθεί οριστικά και ενδεχομένως να οδηγήσει σε αυξημένες απαιτήσεις εκ μέρους του αρχιτέκτονα.

(γ) Παρόλο που έχουν παρέλθει περίπου 5 χρόνια από την αρχική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου και ο Οργανισμός κατέβαλε κατά τα έτη 2002-2006 συνολικό ποσό £533.996, εντούτοις δεν έχουν γίνει ουσιώδεις εργασίες για την έναρξη των εργασιών ανέγερσης του έργου, ενώ η καθυστέρηση στην έναρξη εργασιών ανέγερσης, οδήγησε στην αύξηση της προϋπολογισμένης δαπάνης του έργου από £6 εκ. σε £9,4 εκ. ή ποσοστό 56,7%.

Αναλογιστική μελέτη. Σύμφωνα με αναλογιστική εκτίμηση του Σχεδίου Συντάξεων και Χορηγημάτων των υπαλλήλων του Οργανισμού, το έλλειμμα του Σχεδίου στις 31.12.2005 σε σχέση με προϋπηρεσία, ανερχόταν σε £2.510.000 και το ποσό ετήσιας συνεισφοράς για μελλοντική εκτίμηση καθορίστηκε στο 29% των μισθών. Ολόκληρο το ποσό της πιο πάνω υποχρέωσης αναγνωρίστηκε στις οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2006 και η οφειλή προς το Σχέδιο θα καταβληθεί σε πέντε ισόποσες δόσεις, μέσω των ετήσιων Προϋπολογισμών του Οργανισμού για τα έτη 2009 μέχρι 2013.

Η εισφορά του Οργανισμού για το έτος 2006, με βάση το ποσοστό ετήσιας συνεισφοράς για μελλοντική εκτίμηση ύψους 29% των μισθών ήταν £288.375, ωστόσο ο Οργανισμός κατέβαλε μόνο £193.000, λόγω έλλειψης αντίστοιχης πρόνοιας στο σχετικό κονδύλι εξόδων.

Διαπίστωσα επίσης ότι οι συνεισφορές του Οργανισμού στο Σχέδιο Συντάξεων δεν κατατίθενται σε ειδικό τραπεζικό λογαριασμό, όπως προνοείται στο άρθρο 42(2) των σχετικών Κανονισμών, και ως εκ τούτου, οι συντάξεις πληρώνονται από το ταμείο του Οργανισμού.

**Πιστοποιητικό φυσικής καταμέτρησης.** Παρατηρήθηκε και πάλι ότι στο τέλος του έτους δεν έγινε φυσική καταμέτρηση των περιουσιακών στοιχείων και του τεχνικού εξοπλισμού του Οργανισμού.

## **Μέρος Β**

**Διοικητικοί και Οικονομικοί Κανονισμοί.** Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, παρόλο που έχει ετοιμαστεί προσχέδιο των πιο πάνω Κανονισμών, η προώθηση του στο Υπουργικό Συμβούλιο εκκρεμεί από το 1982, επειδή δεν προωθήθηκε από τον Οργανισμό σχετική τροποποίηση του άρθρου 19 του περί Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου Νόμου αρ. 71/70, σύμφωνα με την εισήγηση του Γενικού Εισαγγελέα.

**Υπερβάσεις.** Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, παρατηρήθηκαν υπερβάσεις ύψους £31.605 και £17.546 στο Κονδύλι Εξόδων «Παραγωγή και Προβολή Θεατρικών Έργων» των Προϋπολογισμών του 2000 και 2002, αντίστοιχα, καθώς και υπέρβαση ύψους £3.191 στο Κονδύλι «Αγορά Εξοπλισμού» του Προϋπολογισμού του 2003, για την κάλυψη των οποίων ο Οργανισμός κατέθεσε στο Υπουργείο Οικονομικών συμπληρωματικό Προϋπολογισμό. Το Υπουργείο Οικονομικών, με επιστολή του ημερ. 1.8.2007, ενημέρωσε τον Οργανισμό ότι επειδή ο συμπληρωματικός Προϋπολογισμός που ετοιμάστηκε αφορά σε έτη που έχουν λήξει, απαιτείται η ψήφιση Τροποποιητικού Προϋπολογισμού και το θέμα βρίσκεται σε εκκρεμότητα.

## 6.8 ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

### Μέρος Α

**Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2005 και 2006.** Μέχρι την ημερομηνία έναρξης της ετοιμασίας της Έκθεσής μου δεν είχαν υποβληθεί στην Υπηρεσία μου οι οικονομικές καταστάσεις για τα έτη 2005 και 2006, με αποτέλεσμα να μη διενεργηθεί ο ετήσιος έλεγχος, σύμφωνα με το άρθρο 26(1) του περί Οργανισμού Νεολαίας Νόμου αρ. 33(I) του 1994. Η μη έγκαιρη υποβολή των οικονομικών καταστάσεων μειώνει σε σημαντικό βαθμό τη λήψη διορθωτικών και άλλων μέτρων σχετικά με τις οποιεσδήποτε αδυναμίες ή κενά που τυχόν θα παρατηρηθούν και αποστερεί τόσο τη Βουλή όσο και τους πολίτες από το δικαίωμα ενημέρωσης για τα πεπραγμένα του Οργανισμού. Επισημαίνεται επίσης ότι ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2004, οι οποίες υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μου στις 8.2.2006, δεν έχει ακόμα ολοκληρωθεί επειδή ορισμένες πληροφορίες, οι οποίες ζητήθηκαν και κρίνονται απαραίτητες για την ολοκλήρωσή του υποβλήθηκαν μόλις πρόσφατα, στις 10.10.2007.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι η καθυστέρηση στην υποβολή των πρόσθετων πληροφοριών που ζητήθηκαν οφείλεται σε διαδικαστικά προβλήματα και προβλήματα συντονισμού μεταξύ του Οργανισμού και του Γενικού Λογιστηρίου, το οποίο είχε ενεργή εμπλοκή στην ετοιμασία των υπό αναφορά οικονομικών καταστάσεων.

**Πρόγραμμα «Νεολαία».** Το πρόγραμμα κοινοτικής δράσης «Νεολαία» θεσπίστηκε με την απόφαση 1031/2000 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και συνιστά το νομικό πλαίσιο για την υποστήριξη άτυπων εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για νέους. Ο Οργανισμός Νεολαίας έχει οριστεί ως η Εθνική Υπηρεσία για την Κύπρο και στα πλαίσια αυτά, έχει συνάψει ξεχωριστές συμφωνίες, που αφορούν σε διάφορες περιόδους, για τη συγχρηματοδότηση των διαχειριστικών εξόδων του προγράμματος και τη συγχρηματοδότηση των δράσεών του.

Η Υπηρεσία μου έχει ελέγξει τις οικονομικές καταστάσεις που αφορούν στις δράσεις του Προγράμματος για την περίοδο 1.3.2003-31.5.2006. Το συνολικό ποσό που προϋπολογίστηκε όπως παραχωρηθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στα πλαίσια του πιο πάνω Προγράμματος καθορίστηκε σε €338.941. Το ποσοστό υλοποίησης του Προϋπολογισμού του Προγράμματος ανήλθε στο 77,47% δηλαδή €262.579. Τα συνολικά ποσά που έχουν αποσταλεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά την υπό αναφορά περίοδο ανήλθαν σε €306.272. Σύμφωνα με το άρθρο 14.3 του μέρους Β' των Γενικών Κανονισμών των πιο πάνω συμφωνιών που έχουν υπογραφεί με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το επιπλέον ποσό που καταβλήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, πέραν του ποσού που δαπανήθηκε και που ανέρχεται συνολικά σε €43.693, θα πρέπει να επιστραφεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Σύμφωνα με τα άρθρα 1.6.4 και 1.6.5 των ειδικών Κανονισμών των συμφωνιών του Προγράμματος, τα ποσά που καταβάλλονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και δεν αναμένεται να δαπανηθούν από την Εθνική Υπηρεσία εντός 45 ημερών από την είσπραξή τους, μετά από σχετική ειδοποίηση κατατίθενται σε τοκοφόρο τραπεζικό λογαριασμό και ο τόκος επιστρέφεται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Παρατήρησα ότι ο λογαριασμός που τηρείται στην Κεντρική Τράπεζα δεν

ήταν τοκοφόρος για ολόκληρη την περίοδο, αφού μετατράπηκε σε τοκοφόρο την 1.1.2004. Οι τόκοι που προέκυψαν για το έτος 1.1-31.12.2004 ανήλθαν σε €4.250, ενώ, εκ παραδρομής, το ποσό των τόκων που επιστράφηκαν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την εν λόγω περίοδο ήταν €3.863. Το ποσό της διαφοράς ύψους €387, μαζί με τυχόν τόκους που προέκυψαν για την περίοδο από 1.1.2006 μέχρι την ημερομηνία λήξης της συμφωνίας θα πρέπει επίσης να επιστραφεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι τα τελικά ποσά και ο χρόνος πληρωμής τόσο του επιπλέον ποσού που καταβλήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή όσο και των τόκων που αναφέρονται πιο πάνω, θα καθοριστούν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή με γραπτή επιστολή προς την Εθνική Υπηρεσία του Προγράμματος.

## Μέρος Β

**Κανονισμοί.** Όπως ανέφερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, εκκρεμεί η έγκριση Κανονισμών του Οργανισμού για ρύθμιση των θεμάτων που αφορούν στη διάρθρωση, στους όρους υπηρεσίας προσωπικού και άλλα θέματα, όπως προνοείται στα άρθρα 11 και 33 του Νόμου αρ. 33(I) του 1994.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Οργανισμού, οι υπό αναφορά Κανονισμοί Λειτουργίας συζητήθηκαν ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών στις συνεδρίες της ημερ. 11.10.2007 και 25.10.2007 και αναμένεται η τελική έγκρισή τους από την Ολομέλεια της Βουλής των Αντιπροσώπων.

## 6.9 ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟ ΕΙΔΗΣΕΩΝ

### Μέρος Α

#### Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2006, παρουσίασαν έλλειμμα £124.499, σε σύγκριση με έλλειμμα ύψους £32.443 το 2005 και αυτό οφείλεται κυρίως στην πρόβλεψη που γίνεται για συνταξιοδοτικά ωφελήματα σε σχέση με προϋπηρεσία καθώς και για τρέχουσα υπηρεσία ύψους £157.697. Σημειώνεται ότι το έλλειμμα ύψους £32.443 για το 2005 δεν περιλαμβάνει πρόνοια ύψους £63.849 για συνταξιοδοτικά ωφελήματα σε σχέση με τρέχουσα υπηρεσία, η οποία αναγνωρίστηκε κατά το 2006 μέσω των αποθεματικών του προηγούμενου έτους. Η κρατική ενίσχυση που παραχωρήθηκε στο Πρακτορείο κατά το 2006 ανήλθε στις £626.496 ενώ η αντίστοιχη για το 2005 ήταν £719.284.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα ανήλθαν σε £754.290, σε σύγκριση με £810.332 το 2005, δηλαδή σημειώθηκε μείωση £56.042 ή ποσοστό 6,92%, η οποία οφείλεται κυρίως στη μείωση της κρατικής ενίσχυσης κατά £92.788. Αύξηση ύψους £34.659 παρατηρήθηκε στα έσοδα από συνδρομές. Όπως προκύπτει, η λειτουργία του Πρακτορείου εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη συνέχιση της παροχής κρατικής οικονομικής υποστήριξης αφού αποτελεί το 83,06% του συνόλου των εσόδων του.

(γ) **Έξοδα.** Τα έξοδα, περιλαμβανομένης της πρόβλεψης για συνταξιοδοτικά ωφελήματα σε σχέση με προϋπηρεσία καθώς και τρέχουσα υπηρεσία ύψους £157.697, ανήλθαν σε £878.789, σε σύγκριση με £842.775 το 2005 (μη συμπεριλαμβανομένης της πρόνοιας ύψους £63.849 για τρέχουσα υπηρεσία).

#### Προϋπολογισμός.

(α) **Έγκριση Προϋπολογισμού.** Ο Προϋπολογισμός για το έτος 2006 εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο του Πρακτορείου στις 10.5.2005 και υποβλήθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών



στις 11.5.2005. Στη συνέχεια, ετοιμάστηκε αναθεωρημένος Προϋπολογισμός, αφού έγινε περικοπή δαπανών σύμφωνα με οδηγίες του Υπουργείου Οικονομικών, ο οποίος και υποβλήθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 27.7.2005 και εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 2.11.2005. Κατατέθηκε στη Βουλή στις 23.11.2005 (σύμφωνα με τον περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφιση Προϋπολογισμών) Νόμο έπρεπε να είχε κατατεθεί στη Βουλή μέχρι τις 30.9.2005) και ψηφίστηκε σε Νόμο που δημοσιεύτηκε στις 31.3.2006 (Νόμος 28(II)/2006). Σημειώνεται ότι αρχικά ο περί Προϋπολογισμού Νόμος ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 16.2.2006. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας όμως, ασκώντας τις εξουσίες του δυνάμει του άρθρου 51.1 του Συντάγματος, τον ανέπεμψε στη Βουλή των Αντιπροσώπων, λόγω ενσωμάτωσης, από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού της Βουλής, σημείωσης με συνεπαγόμενη αύξηση δαπανών κατά παράβαση του άρθρου 80.2 του Συντάγματος.

**(β) Υλοποίηση Προϋπολογισμού.** Ο εγκεκριμένος Προϋπολογισμός για το 2006 προέβλεπε συνολικές δαπάνες ύψους £1.108.771, ενώ οι αντίστοιχες πραγματικές δαπάνες ανήλθαν σε £720.491, δηλαδή ο Προϋπολογισμός υλοποιήθηκε σε ποσοστό 64,98% μόνο, κυρίως λόγω μη υλοποίησης των προνοιών του Προϋπολογισμού για το νέο οργανόγραμμα του Πρακτορείου. Σημειώνεται ότι οι πρόνοιες για τη νέα οργανωτική δομή είχαν εγκριθεί αρχικά με τον Προϋπολογισμό του 2005.

**Προσωπικό.** Στις 31.12.2006 το Πρακτορείο εργοδοτούσε 16 υπαλλήλους σε μόνιμες θέσεις έναντι 38 εγκεκριμένων οργανικών θέσεων, 10 έκτακτους συνεργάτες και 2 πάνω σε ωρομίσθια βάση (16 υπαλλήλους σε μόνιμες θέσεις, 10 έκτακτους συνεργάτες και 2 ωρομίσθιους στις 31.12.2005), με σύνολο αποδοχών £465.100, σε σύγκριση με £504.408 το 2005, δηλαδή σημειώθηκε μείωση £39.308 ή 7,79%. Η μείωση αυτή οφείλεται κυρίως στην κένωση της θέσης του Διευθυντή του Πρακτορείου λόγω αποχώρησής του την 1.9.2005, θέση που παραμένει μέχρι σήμερα κενή, καθώς και στην καταβολή φιλοδωρημάτων κατά το προηγούμενο έτος, ενώ δεν υπήρξε αντίστοιχη δαπάνη για το 2006. Αύξηση σημειώθηκε στις δαπάνες για εργοδοτικές εισφορές, τιμαριθμικό επίδομα και ετήσιες προσαυξήσεις.

**Διαφήμισεις.** Κατά το 2006 το Πρακτορείο σύναψε συμφωνίες με διάφορες εταιρείες για την προσφορά υπηρεσιών διαφήμισης μέσω της ιστοσελίδας του, με εικόνα σύνδεσης/παραπομπής στην ιστοσελίδα των εταιρειών έναντι ετήσιας συνδρομής, που κατά το 2006 ανήλθε συνολικά σε £2.200.

Παρατήρησα ότι το αντικείμενο/περιεχόμενο της συνεργασίας που ανέπτυξε το Πρακτορείο με τις πιο πάνω εταιρείες δεν φαίνεται να εμπίπτει στο πνεύμα της αποστολής του για παροχή δημόσιας υπηρεσίας ενημέρωσης αλλά, σύμφωνα με τις τροποποιητικές πρόνοιες των άρθρων 4 και 5 των περί Κυπριακού Πρακτορείου Ειδήσεων Νόμων, αφορά σε άλλες εμπορικές δραστηριότητες, για τις οποίες, με βάση το άρθρο 12(1Α) των ίδιων Νόμων, θα έπρεπε να τηρούνται χωριστοί λογαριασμοί.

Ο Αναπληρωτής Διευθυντής του Πρακτορείου με πληροφόρησε ότι θα γίνει επικοινωνία με το Υπουργείο Οικονομικών για καθοδήγηση αναφορικά με τη διαδικασία τήρησης χωριστών λογαριασμών για εμπορικές δραστηριότητες.

**Μηχανογράφηση και εσωτερικός έλεγχος.** Το μηχανογραφημένο λογιστικό σύστημα τέθηκε σε εφαρμογή την 1.1.2006, και όπως παρατηρήθηκε, δεν έχουν ακόμη καθοριστεί οι διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου που θα πρέπει να ακολουθούνται για την επαλήθευση της ορθότητας των καταχωρίσεων. Απαραίτητη επίσης είναι και η φύλαξη/αποθήκευση των ηλεκτρονικών δεδομένων με τη δημιουργία αντιγράφου ασφαλείας (back up).

Ο Αναπληρωτής Διευθυντής του Πρακτορείου με πληροφόρησε ότι οι εισηγήσεις μου έχουν σημειωθεί και θα ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα.

**Φορολογικές υποχρεώσεις.**

(α) Το Πρακτορείο εγγράφηκε στο Μητρώο Φ.Π.Α. στις αρχές του 2004, με ημερομηνία έναρξης ισχύος της εγγραφής του την 1.4.2002. Λόγω καθυστέρησης από μέρους του Πρακτορείου να γνωστοποιήσει την υποχρέωση εγγραφής του στο πιο πάνω Μητρώο, επιβλήθηκε από την Υπηρεσία Φ.Π.Α. και πληρώθηκε από το Πρακτορείο χρηματική επιβάρυνση £1.100. Το Πρακτορείο υπέβαλε ένσταση στον Υπουργό Οικονομικών η οποία σύμφωνα με επιστολή του οικείου Υπουργείου ημερ. 1.8.2006 απορρίφθηκε.

Στις 21.1.2004 στάλθηκε στο Πρακτορείο ειδοποίηση επιβολής φορολογίας για τις φορολογικές περιόδους από 1.4.2002 μέχρι 30.9.2003, το ύψος της οποίας, κατά την κρίση της Υπηρεσίας Φ.Π.Α., περιλαμβανομένων επιβαρύνσεων και τόκων, ανέρχεται σε περίπου £30.118. Το Πρακτορείο σε συνεργασία με ιδιωτικό ελεγκτικό οίκο, προέβη σε υπολογισμό του οφειλόμενου Φ.Π.Α. για την περίοδο 1.4.2002-31.12.2003 και υπέβαλε τις σχετικές φορολογικές δηλώσεις του, σύμφωνα με τις οποίες προκύπτει συνολικός επιστρεπτέος Φ.Π.Α. £3.389.

(β) Παρατηρήθηκε επίσης ότι το Πρακτορείο υπολογίζει και αφαιρεί από το φόρο επί των εκροών ολόκληρο το ποσό του φόρου επί των εισροών, χωρίς να προβαίνει σε έλεγχο κατά πόσο αυτό μπορεί να γίνει με βάση τις πρόνοιες του σχετικού Νόμου.

(γ) Όπως ανέφερα και στην προηγούμενη Έκθεσή μου, ο τρόπος ενημέρωσης των λογαριασμών Φ.Π.Α. εισροών και Φ.Π.Α. εκροών, και κατά συνέπεια του λογαριασμού Φ.Π.Α., πριν τη εφαρμογή του μηχανογραφημένου συστήματος (εφαρμόστηκε από 1.1.2006) γινόταν κατά την είσπραξη/πληρωμή και όχι κατά την παράδοση/αγορά αγαθών/υπηρεσιών, με αποτέλεσμα τα ποσά των εισροών και εκροών στις φορολογικές δηλώσεις Φ.Π.Α. που υποβάλλονται κατά τριμηνία, να μην συμφιλιώνονται με τα λογιστικά υπόλοιπα των σχετικών λογαριασμών.

Ο Αναπληρωτής Διευθυντής του Πρακτορείου με πληροφόρησε ότι αναφορικά με τις φορολογικές υποχρεώσεις του Πρακτορείου έχει γίνει επαφή με την Υπηρεσία Φ.Π.Α. και σύντομα λειτουργοί της Υπηρεσίας αναμένεται να επισκεφθούν το ΚΥΠΕ για έλεγχο των φορολογικών δηλώσεων και οριστική διευθέτηση του θέματος.

**Συνταξιοδοτικά ωφελήματα προσωπικού.** Παρόλο που οι σχετικοί Κανονισμοί για τη λειτουργία του Σχεδίου Συντάξεων και Χορηγημάτων εγκρίθηκαν από τη Βουλή των Αντιπροσώπων από το 2001 (Κ.Δ.Π. 456/2001), με ημερομηνία έναρξης ισχύος του Σχεδίου την 1.7.1989, το Σχέδιο τέθηκε σε λειτουργία πολύ αργότερα και συγκεκριμένα με την έναρξη της αποκοπής από 1.1.2005 των προνοούμενων από το Σχέδιο εισφορών των υπαλλήλων. Παραμένει ακόμη σε εκκρεμότητα ο υπολογισμός και η καταβολή των αναδρομικών εισφορών των υπαλλήλων που αφορούν στην περίοδο 1.7.1989 μέχρι 31.12.2004, καθώς και η επιστροφή σ' αυτούς από τον εργοδότη των επιπλέον εισφορών (6,3% αντί 3,2%) στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων για την ίδια περίοδο. Σημειώνεται ότι το Σχέδιο, σύμφωνα με τους πιο πάνω Κανονισμούς, θα λειτουργεί, κατ' αναλογία, με βάση τις πρόνοιες των περί Συντάξεων Νόμων που ισχύουν για τους δημόσιους υπαλλήλους.

Επιπρόσθετα αναφέρεται ότι, σύμφωνα με αναλογιστική μελέτη που έγινε, με ημερομηνία εκτίμησης τις 31.12.2004, η υποχρέωση του Πρακτορείου για συνταξιοδοτικά ωφελήματα, σε σχέση με προϋπηρεσία, ανέρχεται σε £488.000 και το ποσοστό εισφοράς για μελλοντική υπηρεσία ανέρχεται σε 26,7% επί των βασικών μισθών και του τιμαριθμικού επιδόματος (εξαιρουμένου του 13<sup>ου</sup> μισθού). Το Διοικητικό Συμβούλιο του Πρακτορείου αποφάσισε να προχωρήσει στην αναγνώριση της υποχρέωσης, σε σχέση με την προϋπηρεσία, σταδιακά και σε διάστημα πέντε χρόνων. Από το 2004 γίνεται σχετική ετήσια πρόνοια ύψους £97.600 για προϋπηρεσία. Από το 2006 γίνεται επίσης αναγνώριση της τρέχουσας υπηρεσίας. Στις 31.12.2006 ο λογαριασμός για Πρόβλεψη Συνταξιοδοτικών Ωφελημάτων παρουσίαζε υπόλοιπο ύψους £408.369.

Συναφώς αναφέρεται ότι σε σχετικές επιστολές του Υπουργείου Εσωτερικών ημερ. 2.9.2005 ως προς τη δημιουργία Ταμείου, και ημερ. 9.8.2006 για την τροποποίηση των οικείων Κανονισμών με σκοπό τη δημιουργία Ταμείου, αναφέρεται ότι δεν είναι δυνατή η παρέκκλιση από την υφιστάμενη πολιτική για μη δημιουργία Ταμείων Συντάξεων και ότι θα πρέπει να συνεχιστεί η συμπερίληψη των απαραίτητων κονδυλίων αναφορικά με την κάλυψη των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων των υπαλλήλων του Πρακτορείου μέσω των ετήσιων προϋπολογισμών.

Ο Αναπληρωτής Διευθυντής του Πρακτορείου με πληροφόρησε ότι, πρόσφατα ολοκληρώθηκε η καταγραφή των αποδοχών του προσωπικού για την περίοδο 1990 έως 2004, βάσει των οποίων έγινε ο υπολογισμός των αναδρομικών εισφορών των υπαλλήλων, καθώς και η επιστροφή σ' αυτούς από τον εργοδότη των επιπλέον εισφορών (6,3% αντί 3,2%) στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων για την ίδια περίοδο και ότι ζητήθηκε έγκριση από το Υπουργείο Εσωτερικών για καταβολή αυτών των οφειλών εντός του 2007. Με πληροφόρησε επίσης ότι αναμένεται απάντηση από το Υπουργείο Εσωτερικών αναφορικά με τη νομική εγγύηση του Σχεδίου Συντάξεων και Χορηγημάτων για κατοχύρωση των δικαιωμάτων των εργαζομένων και ότι σε αντίθετη περίπτωση, το ΚΥΠΕ θα επιμείνει στη δημιουργία Ταμείου.

## Μέρος Β

**Απασχόληση συνεργατών πάνω σε έκτακτη βάση.** Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες μου Εκθέσεις, το καθεστώς απασχόλησης δέκα συνεργατών παραμένει αδιευκρίνιστο. Εισηγήθηκα όπως μελετηθεί κατά πόσο η απασχόλησή τους εμπίπτει στις πρόνοιες του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων Νόμου αρ. 169/85, σύμφωνα με τον οποίο θα έπρεπε να εξασφαλιστεί η σχετική έγκριση της Βουλής, καθότι τα συμβόλαια απασχόλησης τους περιλαμβάνουν όρους (προσαύξηση, 13<sup>ο</sup> μισθό, άδεια κ.λπ.), που ενδεχομένως να δημιουργούν σχέση εργοδότη και εργοδοτούμενου.

Συναφώς αναφέρεται ότι δυνάμει των προνοιών του περί Εργοδοτουμένων με Εργασία Ορισμένου Χρόνου (Απαγόρευση Δυσμενούς Μεταχείρισης) Νόμου του 2003, σε επτά έκτακτους συνεργάτες που τον Ιανουάριο του 2006 συμπλήρωσαν 30 μήνες υπηρεσίας δόθηκαν συμβόλαια αορίστου διάρκειας, κατόπτι συμβουλής του Νομικού Συμβούλου του Πρακτορείου και έγκρισης του Διοικητικού Συμβουλίου.

Όπως με πληροφόρησε ο Αν. Διευθυντής του Πρακτορείου, με την υλοποίηση του νέου οργανογράμματος, αναμένεται ότι το ΚΥΠΕ δεν θα απασχολεί προσωπικό με αυτό το καθεστώς. Σημείωσε επίσης ότι το Διοικητικό Συμβούλιο άρχισε ήδη τη διαδικασία πλήρωσης των κενών θέσεων.

## 6.10 ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

### Μέρος Α

#### Οικονομική κατάσταση.

(α) **Έσοδα.** Τα έσοδα του Οργανισμού ανήλθαν σε £20.481.551, σε σύγκριση με £20.536.632 το 2005, από τα οποία ποσό ύψους £19,3 εκ. (£19,3 εκ. το 2005) αποτελεί κρατική χορηγία, δηλαδή το 94% των εσόδων του.

(β) **Έξοδα.** Τα έξοδα του Οργανισμού ανήλθαν σε £20.926.950, σε σύγκριση με £19.475.618 το 2005 (αύξηση κατά £1.451.332 ή 7%).

(γ) **Αποτελέσματα χρήσης.** Ο Οργανισμός παρουσίασε έλλειμμα ύψους £445.339, σε σύγκριση με πλεόνασμα ύψους £1.061.014 το 2005, λόγω βασικά της αύξησης των δαπανών, ενώ τα έσοδα παρέμειναν στο ίδιο επίπεδο με τα έσοδα του προηγούμενου έτους. Κατά τη διάρκεια του έτους ποσό £1,96 εκ. διατέθηκε για την ανέγερση ιδιόκτητων αθλητικών εγκαταστάσεων.

**(δ) Δάνεια - Κυβερνητικές εγγυήσεις.**

(i) **Έκδοση χρεωγράφων.** Το Υπουργικό Συμβούλιο, με στόχο τη χρηματοδότηση του αναπτυξιακού προγράμματος του Οργανισμού και για εξόφληση υφιστάμενων δανείων που είχε συνάψει από τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα, αποφάσισε στη συνεδρία του ημερ. 26.10.2000 (αρ. απόφασης 52.555) να εγκρίνει με κυβερνητική εγγύηση την έκδοση χρεωγράφων από τον Οργανισμό, συνολικής ονομαστικής αξίας £10 εκ. Από τη διάθεση των πιο πάνω χρεωγράφων κατά το έτος 2000 (Κυρωτικός Νόμος αρ. 32(III)/2000), με δημοπρασία, εισπράχθηκε ποσό ύψους £9,6 εκ., το οποίο χρησιμοποιήθηκε για αποπληρωμή διαφόρων δανείων.

(ii) **Παλαιά δάνεια από Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα.** Δύο δάνεια της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας εκκρεμούν ακόμη, το υπόλοιπο των οποίων ήταν £6,6 εκ. στις 31.12.2006.

Διαπιστώθηκε ότι τα ποσά που συμπεριλήφθηκαν στον Προϋπολογισμό του 2006 για την ετήσια δόση των δύο δανείων, ύψους £632.380, καθώς και για την κατάθεση ποσού στο εξοφλητικό ταμείο χρεωγράφων, ύψους £1.160.000, δεν δαπανήθηκαν λόγω, όπως μου αναφέρθηκε, έλλειψης ρευστότητας, αφού ο Οργανισμός δεν εξασφάλισε προγραμματισμένο δάνειο μέσα στο 2006, ύψους £4,3 εκ., όπως περιγράφεται πιο κάτω.

(iii) **Νέο δάνειο από Λαϊκή Τράπεζα.** Σύμφωνα με τον Προϋπολογισμό του 2006, ο οποίος εγκρίθηκε στις 16.3.2006, ο Οργανισμός, για αντιμετώπιση των δαπανών του, εξουσιοδοτήθηκε να συνάψει δάνειο ύψους £4.377.739, με κυβερνητική εγγύηση. Ενέργειές του για τη σύναψη δανείου ύψους £4,3 εκ. άρχισαν στις 14.6.2006, αλλά δεν ολοκληρώθηκαν πριν από το τέλος του 2006, με αποτέλεσμα ο Προϋπολογισμός να μην υλοποιηθεί όπως αυτός έχει εγκριθεί και η σύναψη του δανείου να εκκρεμεί μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου (Μάιος 2007).

(ε) **Τρέχουσες υποχρεώσεις.** Στις 31.12.2006 οι τρέχουσες υποχρεώσεις του Οργανισμού ανέρχονταν σε £4,09 εκ., σε σύγκριση με £1,90 εκ. στις 31.12.2005.

(στ) **Ενδεχόμενες υποχρεώσεις.** Λόγω καθυστέρησης στις πληρωμές για εκτελεσθέντα έργα κατά το 2003, λόγω ανεπάρκειας του Προϋπολογισμού, παρατηρήθηκε επιβράδυνση των εργασιών, με επακόλουθο την υποβολή σημαντικών απαιτήσεων από εργοληπτικές εταιρείες για αποζημιώσεις. Ως παράδειγμα αναφέρεται υποβληθείσα αγωγή από συγκεκριμένη εταιρεία για το ποσό των £1.286.254, η οποία εκκρεμεί ακόμα. Επιπρόσθετα, ο Οργανισμός βρίσκεται σε διαιτησία με συγκεκριμένους Μελετητές, οι οποίοι απαιτούν επιπλέον ποσό ύψους £800.000. Ο Οργανισμός δεν είναι σε θέση, στο παρόν στάδιο, να εκφέρει άποψη για το τελικό αποτέλεσμα. Σημειώνεται ότι μέχρι την 31.12.2006 καταβλήθηκε ποσό ύψους £1,6 εκ. για τους ίδιους λόγους.

**Προϋπολογισμός.**

(α) **Καθυστέρηση στην έγκριση του Προϋπολογισμού.** Σύμφωνα με τους περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφιση Προϋπολογισμών) Νόμους, ο Προϋπολογισμός για το 2006 έπρεπε να είχε κατατεθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων το αργότερο μέχρι τις 30.9.2005. Ο Προϋπολογισμός υποβλήθηκε στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού αρχικά στις 18.5.2005 και μετά από σχετικές διαβουλεύσεις με τα Υπουργεία Παιδείας και Πολιτισμού και Οικονομικών, αναθεωρήθηκε και επανυποβλήθηκε στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού στις 23.11.2005.

Στις 8.2.2006 εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο και υποβλήθηκε στη Βουλή, η οποία τον ενέκρινε στις 16.3.2006, και δημοσιεύτηκε σε Νόμο στις 31.3.2006. Η Βουλή ενέκρινε δωδεκατημόρια για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο 2006. Ως αποτέλεσμα, οι δαπάνες για το Μάρτιο 2006 παρέμειναν νομοθετικά ακάλυπτες.

**(β) Συμπληρωματικός Προϋπολογισμός ύψους £1,2 εκ..** Τον Ιούλιο του 2006 υποβλήθηκε στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού Συμπληρωματικός Προϋπολογισμός ύψους £1.200.606. Το Σεπτέμβριο του 2006 υποβλήθηκε αναθεωρημένος Συμπληρωματικός Προϋπολογισμός ύψους £1.173.206 και τον Οκτώβριο υποβλήθηκε και πάλι για το ποσό των £1.115.706. Ο Συμπληρωματικός Προϋπολογισμός εγκρίθηκε από τη Βουλή και δημοσιεύτηκε στις 29.12.2006, χωρίς να διατεθούν πρόσθετες πιστώσεις (απαιτήθηκε μόνο ανακατανομή των Κονδυλίων) καθότι, ύστερα από εισήγηση του Υπουργείου Οικονομικών, οι πρόσθετες ανάγκες καλύφθηκαν από εξοικονομήσεις από τον αρχικό Προϋπολογισμό.

**(γ) Χρηματοδότηση Προϋπολογισμού.** Έχει παρατηρηθεί ότι τα τελευταία χρόνια ο Οργανισμός χρηματοδοτεί τις δραστηριότητές του και από δάνεια τα οποία παρουσιάζουν μια αυξητική τάση με συνεπακόλουθο να διατίθεται ετησίως ένα σημαντικό ποσό (£2.477.380) για την αποπληρωμή των τοκοχρεωλυσίων.

Σημειώνεται ότι ο Προϋπολογισμός του Οργανισμού για το 2007 προνοεί σύναψη δανείων ύψους £6,6 εκ. καθώς και πληρωμή δόσεων δανείων και τόκων και καταθέσεις στο εξοφλητικό Ταμείο Χρεωγράφων ύψους £4.328.119 από σύνολο δαπανών £26.903.418.

Έχοντας υπόψη την πτωτική τάση των επιτοκίων, και με στόχο τον περιορισμό της αυξητικής τάσης των δόσεων δανείων, που τείνουν να αποτελέσουν σημαντικό μέρος του Προϋπολογισμού του, εισηγήθηκα όπως ο Οργανισμός μελετήσει το ενδεχόμενο εξόφλησης όλων των υφιστάμενων δανείων με νέο δάνειο με χαμηλότερο επιτόκιο, σε περίπτωση που κάτι τέτοιο είναι εφικτό.

#### **Προσωπικό.**

**(α) Μισθοί, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές μόνιμων και έκτακτων υπαλλήλων.** Στις 31.12.2006 ο Οργανισμός εργοδοτούσε 35 μόνιμους υπαλλήλους (έναντι των 39 οργανικών θέσεων), έναν υπεράριθμο υπάλληλο, και 5 έκτακτους. Οι δαπάνες για μισθούς, επιδόματα, υπερωρίες και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα Ταμεία ήταν £1.723.914.

**(β)** Επιπρόσθετα, ο Οργανισμός κατά το 2006 απασχόλησε ή ανέλαβε το κόστος συνολικά για 682 άτομα (48 μόνιμους εργάτες και καθαρίστριες, 141 συμβασιούχους γυμναστές και συνεργάτες και 493 προπονητές ΕΣΥΑΑ), έναντι συνολικής δαπάνης £2.313.352.

Σε ό,τι αφορά στους προπονητές ΕΣΥΑΑ, τη μισθοδοσία των οποίων καταβάλλει απευθείας σ' αυτούς ο Οργανισμός (2006: £765.270), σημειώνεται ότι η πρόσληψή τους γίνεται κυρίως από τα σωματεία (σε μερικές μόνο περιπτώσεις από τις ομοσπονδίες), τα οποία και τους απασχολούν για τους σχεδιασμούς του ΕΣΥΑΑ. Η μισθοδοσία αυτή βασικά αποτελεί χορηγία του Οργανισμού προς τα σωματεία και ομοσπονδίες.

**(γ) Μελέτη ανθρώπινου δυναμικού από ελεγκτικό οίκο.** Η συμφωνία με τον ελεγκτικό οίκο για τον εσωτερικό έλεγχο επεκτάθηκε το 2005, έτσι ώστε να καλυφθεί και το θέμα της πραγματοποίησης μελέτης ανθρώπινου δυναμικού, με επιπλέον κόστος £15.500 συν Φ.Π.Α.. Για το σκοπό αυτό υπογράφηκε επιστολή ανάληψης εργασίας (engagement letter) ημερ. 4.1.2005.

Η έκθεση συμπληρώθηκε και παρουσιάστηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο και στο Γενικό Διευθυντή το Δεκέμβριο 2005, χωρίς μέχρι σήμερα να τύχει εφαρμογής οποιαδήποτε εισήγηση.

Στη μελέτη καταγράφονται διάφορες αδυναμίες και ελλείψεις σε ό,τι αφορά στην οργάνωση και λειτουργία του Οργανισμού, ενώ δεν συμπεριλαμβάνεται καμιά πρόταση για τη δομή του Οργανισμού. Η διοίκηση του Οργανισμού εξέφρασε την άποψη ότι δεν έμεινε ικανοποιημένη από το περιεχόμενο της μελέτης, αναφέροντας ότι κατά τη γνώμη της η μελέτη δεν είναι ολοκληρωμένη.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι η μελέτη έχει ολοκληρωθεί και η τελική πρόταση για τη δομή παρουσιάστηκε ενώπιον του Διοικητικού Συμβουλίου στις 30.5.2007.

### **Στρατηγικός σχεδιασμός.**

Όπως αναφέρεται και στην προηγούμενή μου Έκθεση για τον έλεγχο του 2005, είναι απαραίτητο όπως ο Οργανισμός καταρτίσει στρατηγικό σχεδιασμό, στον οποίο να εντάξει όλες του τις δραστηριότητες, περιλαμβανομένων των αθλητικών σχεδιασμών και των αθλητικών κτιριακών έργων.

Ο καταρτισμός του στρατηγικού σχεδιασμού θα πρέπει να γίνει αφού ληφθούν υπόψη οι επιδιωκόμενοι στόχοι του Οργανισμού, μέσα από τους οποίους θα εξυπηρετούνται με τον πιο πρακτικό και δυνατόν τρόπο οι σκοποί για τους οποίους ιδρύθηκε ο Οργανισμός. Συγκεκριμένα, θα πρέπει να κωδικοποιηθούν οι θέσεις του Οργανισμού σε ό,τι αφορά στην αθλητική του δραστηριότητα μέσα από τους διάφορους αθλητικούς σχεδιασμούς του με αναφορά στα υφιστάμενα σχέδια (ΑΓΟ, ΕΣΥΑΑ, Σχέδιο Ταλέντων, Σχέδιο Υψηλής Επίδοσης) ή/και νέα σχέδια. Επίσης, σε ό,τι αφορά στην ανάπτυξη αθλητικών χώρων που προωθεί, αυτή θα πρέπει να βασίζεται σε μια μακροπρόθεσμη πολιτική, η οποία να λαμβάνει υπόψη τόσο τους οικονομικούς περιορισμούς όσο και εξυπηρέτηση των αθλητικών του σχεδιασμών και του κοινωνικού αθλητισμού.

Η ανάγκη ετοιμασίας στρατηγικού σχεδιασμού θεωρείται ως επείγουσα και επιτακτική δεδομένου του κεντρικού ρόλου του Οργανισμού στον αθλητισμό και του μεγάλου προϋπολογισμού που ο Οργανισμός καλείται να διαχειριστεί. Τέτοιοι σχεδιασμοί συμβάλλουν ουσιαστικά στην ενδυνάμωση του Οργανισμού για επίτευξη των σκοπών λειτουργίας του και στην καλύτερη διαχείριση και άσκηση ελέγχου επί των οικονομικών του και παρέχουν τη δυνατότητα αξιολόγησης των επιτευγμάτων του.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι ετοιμάστηκε τριετής στρατηγικός σχεδιασμός, ο οποίος κατατέθηκε και εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 7.5.2007 και στη συνέχεια υποβλήθηκε στον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού.

Η ετοιμασία τριετούς σχεδιασμού συνιστά ένα σημαντικό θετικό βήμα, ωστόσο δεν μπορεί ο πιο πάνω σχεδιασμός να χαρακτηρίζεται ως στρατηγικός λόγω της μικρής του διάρκειας. Ένας σχεδιασμός για να θεωρείται ως στρατηγικός θα πρέπει να καλύπτει περίοδο τουλάχιστον πέντε χρόνων και εισηγήθηκα προς τον ΚΟΑ τον καταρτισμό ενός μακροπρόθεσμου σχεδιασμού.

### **Σύστημα εσωτερικού ελέγχου.**

**(α) Γενικά.** Παρά τα μέτρα βελτίωσης που τροχοδρομήθηκαν με την εγκατάσταση νέου μηχανογραφικού συστήματος, την αγορά υπηρεσιών εσωτερικού ελέγχου, τη νέα βελτιωμένη δομή του Προϋπολογισμού, την προώθηση υλοποίησης μερικών από τις εισηγήσεις της Υπηρεσίας μου, το σύστημα εσωτερικού ελέγχου συνεχίζει να παρουσιάζει αδυναμίες σε ορισμένους τομείς και κυρίως σε ό,τι αφορά στην εποπτεία των διαφόρων εργασιών του Οργανισμού τόσο στον οικονομικό και τεχνικό τομέα, όσο και στον αθλητικό τομέα.

Το 2003 συνάφθηκε τριετής συμφωνία για παροχή υπηρεσιών εσωτερικού ελέγχου με ελεγκτικό οίκο, η οποία έληξε το Σεπτέμβριο 2006. Συνολικά υποβλήθηκαν 21 εκθέσεις στην Επιτροπή Ελέγχου του Συμβουλίου από τις οποίες μόνο οι 6 έχουν μελετηθεί από την Επιτροπή.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι σύμφωνα με επιστολή του ελεγκτικού οίκου, ημερ. 29.5.2007, προς το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, με κοινοποίηση στον Οργανισμό, δεν υπάρχουν τέτοιες ουσιαστικές αδυναμίες που να οδηγούν στο συμπέρασμα ότι τα συστήματα και οι διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου δεν είναι ικανοποιητικές, χωρίς όμως αυτό να σημαίνει ότι δεν χρήζουν περαιτέρω βελτίωσης. Επιπρόσθετα με πληροφόρησε ότι το συμβόλαιο για την παροχή υπηρεσιών εσωτερικού ελέγχου από ελεγκτικό οίκο έχει επεκταθεί για ακόμα δύο χρόνια, σύμφωνα με τις πρόνοιες του.

**(β) Μητρώα.** Όπως ανέφερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μου η τήρηση αρκετών μητρώων θεωρείται ζωτικής σημασίας, όχι μόνο για την ομαλή διεξαγωγή της εργασίας αλλά και για τη

σωστή λειτουργία του Οργανισμού. Παρά τη βελτίωση που σημειώθηκε, η τήρησή τους εξακολουθεί να παρουσιάζει κενά και αδυναμίες, με αποτέλεσμα να μην εξυπηρετείται ο σκοπός της δημιουργίας τους. Ως παράδειγμα αναφέρονται τα μητρώα προσφορών, επιχορηγήσεων, παγίων, συμβολαίων και αγωγών.

**(γ) Χρεώστες.** Οι χρεώστες δεν φαίνεται να παρακολουθούνται συστηματικά, με αποτέλεσμα να παραμένουν για μεγάλα χρονικά διαστήματα ποσά ανείσπρακτα και ο Οργανισμός να αναγκάζεται να τα διαγράφει ως επισφαλείς χρεώστες.

**Επιχορηγήσεις αθλητικών φορέων.** Κατά το 2006 παραχωρήθηκαν σε ομοσπονδίες και σωματεία επιχορηγήσεις ύψους £5,2 εκ. σε σύγκριση με £5,0 εκ. το 2005. Ο έλεγχος των επιχορηγήσεων των ομοσπονδιών, για εξακρίβωση κατά πόσο αυτές υπολογίζονται ορθά και αξιοποιούνται για το σκοπό για τον οποίο παραχωρήθηκαν, συνεχίζει να μην είναι ικανοποιητικός.

**(α) Ομοσπονδίες.** Κατά τη διάρκεια του έτους παραχωρήθηκε στις ομοσπονδίες επιχορήγηση ύψους £3,3 εκ., σε σύγκριση με £3,0 εκ. το 2005.

- (i) Εξακολουθεί να μην έχουν καθοριστεί συγκεκριμένα κριτήρια κατανομής του εγκεκριμένου ποσού των επιχορηγήσεων μεταξύ των ομοσπονδιών. Επιπρόσθετα, δεν φαίνεται να γίνεται παρακολούθηση των υφιστάμενων σχεδιασμών και κριτηρίων, των αναγκών και στόχων των ομοσπονδιών, για την προώθηση αναπροσαρμοσμένων ή/και νέων κριτηρίων ή νέων σχεδιασμών καθώς και η απάλειψή τους όπου κρίνεται αναγκαίο. Να σημειωθεί ότι, όπως αναφέρεται και σε σχετική έκθεση του ελεγκτικού οίκου που ανέλαβε τη διεξαγωγή ελέγχου, δεν είναι εφικτό να διενεργείται τυποποιημένος έλεγχος συμβατότητας των υφιστάμενων κριτηρίων με τα στοιχεία που υποβάλλονται από τις ομοσπονδίες. Έτσι, η κατανομή των επιχορηγήσεων κρίνεται μάλλον ως υποκειμενική διαδικασία, η οποία δεν λαμβάνει υπόψη απαραίτητως τις πραγματικές ανάγκες και τους στόχους των ομοσπονδιών. Επιπρόσθετα, δεν φαίνεται να λαμβάνεται υπόψη στην κατανομή η μη συμμόρφωση των ομοσπονδιών με τις απαιτήσεις του Οργανισμού για υποβολή υποστηρικτικών στοιχείων των χορηγιών που τους καταβάλλονται. Οι ακόλουθες παράγραφοι είναι σχετικές.
- (ii) Αρκετές ομοσπονδίες δεν έχουν υποβάλει μέχρι σήμερα ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2005.
- (iii) Οι ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις που υποβάλλονται από τις ομοσπονδίες μετά το τέλος του έτους δεν εξετάζονται από τον Οργανισμό.
- (iv) **Έλεγχος των ομοσπονδιών για τα ποσά που δεν επιχορηγούνται από τον Οργανισμό.** Η άποψη που εξέφρασε ο Οργανισμός στην επιστολή μου για τον έλεγχο του 2005 ότι δεν έχει τη δυνατότητα να ασκήσει τον υπό αναφορά έλεγχο, δεν βρίσκει απόλυτα σύμφωνη την Υπηρεσία μου, καθώς θεωρεί ότι ο Οργανισμός θα έπρεπε να ελέγχει, τουλάχιστον, την οικονομική ανάγκη κάθε ομοσπονδίας, πριν από την παραχώρηση επιχορηγήσεων. Θεωρώ ότι ο έλεγχος αυτός καλύπτεται από το Άρθρο 24Α(1) του Νόμου, ο οποίος αναφέρει ότι, όλες οι ομοσπονδίες και τα σωματεία, υποβάλλουν κάθε έτος στον Οργανισμό οποιαδήποτε ευλόγως ζητούμενα στοιχεία για να μελετηθούν και να καθοριστεί το ύψος της επιχορήγησης καθώς και από τον Κανονισμό αρ. 17, ο οποίος αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι ο Οργανισμός μπορεί να απαιτήσει από οποιαδήποτε αθλητική ομοσπονδία και σωματείο, να υποβάλει ετήσιους εξελεγμένους απολογισμούς και λογαριασμούς κερδοζημιών. Το ίδιο ισχύει και για τις περιπτώσεις εκείνες όπου η δικαιολόγηση των αιτημάτων των ομοσπονδιών για χορηγίες δεν μπορεί να τεκμηριωθεί με τα υπάρχοντα στον Οργανισμό στοιχεία και κρίνεται ότι η χορηγία του Οργανισμού είναι σημαντική ως προς τα υπόλοιπα έσοδα της Ομοσπονδίας.

Ενώ ο Οργανισμός στην απαντητική του επιστολή για το 2005 με πληροφόρησε ότι θα ζητηθεί νομική συμβουλή κατά πόσο η πρόνοια του Αρθρου 24Α(1) του Νόμου, δίνει το

δικαίωμα στον Οργανισμό να ασκεί οικονομικό έλεγχο και για ποσά τα οποία δεν επιχορηγεί, εντούτοις μέχρι σήμερα δεν ζητήθηκε νομική συμβουλή.

**(β) Σωματεία.** Κατά τη διάρκεια του έτους παραχωρήθηκε στα σωματεία χορηγία ύψους £1,9 εκ., σε σύγκριση με £2,0 εκ. το 2005. Τα ποσά που εγκρίνονται και παραχωρούνται στα σωματεία, υπολογίζονται με βάση την αγωνιστική τους αξιολόγηση (κατάταξη) στα εθνικά πρωταθλήματα.

**(γ) Ευρωπαϊκή Ένωση – Πλαίσιο ελέγχου επιχορηγήσεων.** Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μου, ο Οργανισμός ήταν υπόχρεος να υποβάλει σύντομα στην Ευρωπαϊκή Ένωση «Σχέδιο Ελέγχου Επιχορηγούμενων Αθλητικών Φορέων».

Ζητήθηκε να ετοιμαστεί Πρότυπο Καταστατικό Ομοσπονδιών του οποίου οι βασικές αρχές να είναι ενιαίες και μέσα από το οποίο θα προβλέπεται ο τρόπος διαχείρισης των χρημάτων που επιχορηγούνται από το Κράτος και από άλλες πηγές χρηματοδότησης, από τη στιγμή που μια ομοσπονδία τυγχάνει αθλητικής αναγνώρισης με βάση τον Κανονισμό 2Γ των περί ΚΟΑ Κανονισμών του 1970 έως 1996 (Γενικά Διατάξεις και Πειθαρχία). Το καταστατικό αυτό έχει ετοιμαστεί και κατά τη διάρκεια του 2006 στάλθηκε στις Ομοσπονδίες από τις οποίες ζητήθηκαν οι απόψεις τους.

### **Δημιουργία και βελτιώσεις αθλητικών χώρων.**

**(α) Εκτέλεση Προϋπολογισμού.** Ο αρχικός Προϋπολογισμός για το Κεφάλαιο «Δημιουργία και Βελτιώσεις Αθλητικών Χώρων» ήταν £6.738.832, ο οποίος μειώθηκε σε £5.963.126, μέσα στα πλαίσια εξεύρεσης εξοικονομήσεων για ψήφιση του Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού (N.47(II)/2006). Από το ποσό των £5.963.126, ποσό £2.165.010 αφορά σε ιδιόκτητες αθλητικές εγκαταστάσεις, ποσό £2.970.303 αφορά σε επιχορηγούμενες αθλητικές εγκαταστάσεις και ποσό £827.813 αφορά σε αποπληρωμή τοκοχρεωλυσίων δανείων για εκτέλεση έργων. Δαπανήθηκε το ποσό των £4.094.280, δηλαδή περίπου το 69%, από το οποίο ποσό £1.157.871 ή 53% αφορά στις ιδιόκτητες, ποσό £2.109.023 ή 71% στις επιχορηγούμενες αθλητικές εγκαταστάσεις και ποσό £827.386 ή 99,9% στην αποπληρωμή τοκοχρεωλυσίων.

Από το πιο πάνω προϋπολογισθέν ποσό, για τις επιχορηγούμενες αθλητικές εγκαταστάσεις ποσό £500.000 είχε προϋπολογιστεί για τον Κοινωνικό Αθλητισμό. Από τις £500.000, δαπανήθηκε μόνο ποσό £276.140. Το υπόλοιπο ποσό ύψους £223.860 μεταφέρθηκε για κάλυψη πρόσθετων αναγκών του άρθρου «Μικρά Αναπτυξιακά Έργα». Για το άρθρο αυτό είχαν προϋπολογιστεί αρχικά £500.000, οι οποίες με την πιο πάνω μεταφορά και ακόμα μια ύψους £1.740 αυξήθηκε σε £725.600. Το πιο πάνω ποσό δαπανήθηκε σχεδόν εξ ολοκλήρου.

**(β) Ιδιοκτησιακό καθεστώς αθλητικών χώρων.** Από σχετική εξέταση διαπιστώθηκε ότι το ιδιοκτησιακό καθεστώς για ορισμένους χώρους εξακολουθεί να είναι αδιευκρίνιστο.

**(γ) Άδειες οικοδομής αθλητικών χώρων.** Για τους πιο κάτω αθλητικούς χώρους εξακολουθεί να μην έχουν εξασφαλιστεί άδειες οικοδομής:

#### **(i) Ιδιόκτητος χώρος.**

- Βοηθητικά Μακαρίου Σταδίου

#### **(ii) Μη ιδιόκτητοι χώροι.**

- Τσίρειο Στάδιο
- Αίθουσα Απόλλωνα
- Στάδιο Αντώνης Παπαδόπουλος
- Στάδιο Εθνικού Άχνας
- Στάδιο Νέας Σαλαμίνας (όσον αφορά στις προσθήκες)



- Κολυμβητήριο Λευκωσίας
- Κολυμβητήριο Πάφου

Σημειώνεται ότι εκκρεμεί η εξέταση των αδειών οικοδομής άλλων μικρότερων αθλητικών χώρων.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι έχει ζητήσει από όλους τους ιδιοκτήτες αθλητικών εγκαταστάσεων να μεριμνήσουν για τις σχετικές εγκρίσεις αλλά οι διαδικασίες είναι χρονοβόρες.

**(δ) Έλεγχος και καταλληλότητα σταδίων.** Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως υπέβαλε στον Οργανισμό έκθεση της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας αναφορικά με τα στάδια του πρωταθλήματος Α΄ κατηγορίας που κρίνονται κατάλληλα για διεξαγωγή αγώνων. Κατά την ημερομηνία του ελέγχου μόνο τέσσερα από τα εννέα στάδια κρίθηκαν κατάλληλα. Μερικοί από τους λόγους που αναφέρονται στην έκθεση για τη μη καταλληλότητα είναι οι σοβαρές προσθήκες και μετατροπές οι οποίες επηρεάζουν τα μέσα διαφυγής και την πυροπροστασία.

Όπως πληροφορήθηκε η Υπηρεσία μου, ορισμένα από τα πιο πάνω στάδια άρχισαν να συμμορφώνονται με τις υποδείξεις της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας. Το κόστος των εργασιών καλύπτεται εξ ολοκλήρου από τον Οργανισμό.

**(ε) Κριτήρια επιχορήγησης.**

**(i) Τήρηση κατάστασης ελέγχου (check list).** Η Υπηρεσία μου εξακολουθεί να θεωρεί απαραίτητη την τήρηση κατάστασης ελέγχου για κάθε επιχορηγούμενο έργο, ώστε να παρακολουθείται η εφαρμογή των κριτηρίων του Οργανισμού.

**(ii) Ασάφειες κριτηρίων.** Για την επιχορήγηση των κοινοτικών και δημοτικών γηπέδων καθορίζεται συγκεκριμένο ποσοστό μέχρι το οποίο ο Οργανισμός επιχορηγεί τέτοια γήπεδα. Το ποσοστό διαφοροποιείται ανάλογα με το αν η Κοινότητα ή ο Δήμος διαθέτει αθλητικό φορέα ή όχι. Όπως διαπιστώθηκε, στα κριτήρια δεν καθορίζεται πάνω σε ποιο ποσό πρέπει να εφαρμόζονται τα εγκεκριμένα ποσοστά.

Η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε όπως γίνει εξέταση των κριτηρίων, ώστε να εντοπιστούν τυχόν άλλες ελλείψεις και αδυναμίες και γίνουν οι αναγκαίες αλλαγές.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι το Διοικητικό Συμβούλιο συμφωνεί ότι τα κριτήρια χρήζουν επαναξιολόγησης, αναθεώρησης και διορθώσεων, ώστε να εκλείψουν οι ασάφειες.

**(iii) Μη εφαρμογή των κριτηρίων.** Διαπιστώθηκε ότι δεν ακολουθούνται πάντοτε τα κριτήρια του Οργανισμού, όπως αυτά εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Συγκεκριμένα, εγκρίνονται χορηγίες για δημιουργία και βελτιώσεις αθλητικών χώρων,

- για μεγαλύτερο ποσοστό από αυτό που προνοούν τα κριτήρια (π.χ. κοινοτικό στάδιο Κυπερούντας, γραμμικό πάρκο στο Καϊμακλί),
- για σκοπούς που δεν καλύπτονται από τα κριτήρια (π.χ. επίπλωση Ολυμπιακού Μεγάρου, συμπληρωματικά έργα στον κατασκηνωτικό χώρο ΟΑΕΚ),
- χωρίς να έχει εξασφαλιστεί από τα σωματεία ή άλλους φορείς άδεια οικοδομής (π.χ. συμπληρωματικά έργα στον κατασκηνωτικό χώρο ΟΑΕΚ),
- χωρίς να έχουν υποβληθεί στον Οργανισμό εκ των προτέρων οι όροι και προδιαγραφές για έγκριση (π.χ. κοινοτικό γήπεδο Ορμήδειας),
- χωρίς ο Οργανισμός να βεβαιώνεται ότι έχει υποβληθεί από τον εργολάβο εγγύηση πιστής εκτέλεσης (π.χ. κοινοτικό γήπεδο Ορμήδειας),

- εκ των υστέρων, δηλαδή μετά την αποπεράτωση της εργασίας (π.χ. επίπλωση Ολυμπιακού Μεγάρου, αναβάθμιση ηλεκτροφωτισμού γηπέδου σωματείου Α' κατηγορίας).

**(στ) Αθλητικά και γυμναστικά κέντρα για χρήση από το κοινό.** Σύμφωνα με τους περί Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού Νόμους 1969 – 1996, Μέρος Τρίτο, Άρθρο 5(ε), το Διοικητικό Συμβούλιο κέκτηται αρμοδιότητα όπως «οργανώνει και θέτει σε λειτουργία κέντρα αθλητικά και γυμναστικά προς χρήση από το κοινό».

Τα μέχρι σήμερα ποσά που διατίθενται για τη δημιουργία και βελτιώσεις αθλητικών χώρων, είτε είναι ιδιόκτητοι είτε είναι επιχορηγημένοι, αφορούν, κατά κύριο λόγο, σε έργα για το σωματειακό αθλητισμό ή τον υψηλό αθλητισμό που χρησιμοποιούνται από ομάδες, σωματεία ή/και αθλητές, δηλαδή για έργα αγωνιστικού αθλητισμού.

Το πρόγραμμα για κοινωνικό αθλητισμό, αναμένεται ότι θα συμβάλει στην εκπλήρωση του πιο πάνω σκοπού, ωστόσο αυτό, στηρίζεται στην προθυμία και δυνατότητα των Δήμων για την εφαρμογή του.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι ο Οργανισμός συμφωνεί με τα πιο πάνω.

**(ζ) Δεσμεύσεις επιχορηγούμενων φορέων.** Η Υπηρεσία μου έχει την άποψη ότι θα πρέπει να υπάρχει καθορισμένη και καταγεγραμμένη σχέση μεταξύ Οργανισμού και επιχορηγούμενου φορέα (με συμβόλαιο ή επιστολή του Οργανισμού στην οποία να υπογράφει ο επιχορηγούμενος φορέας ότι αποδέχεται τα όσα αναγράφονται), καθώς και καταγραφή των υποχρεώσεων του κάθε μέρους όσον αφορά στο επιχορηγούμενο έργο (για θέματα διαχείρισης, θέματα που αφορούν στις σχέσεις αθλητικών φορέων με μελετητές ή εργολάβους κ.λπ.).

Στις πιο πάνω υποχρεώσεις θα πρέπει απαραίτητως να περιλαμβάνονται και οι σημαντικές δεσμεύσεις του επιχορηγούμενου φορέα, όπως είναι η μη αποξένωση της περιουσίας, η μη αλλαγή χρήσης, η χρήση της επιχορήγησης αποκλειστικά για το σκοπό που παραχωρείται, εκτός εάν ληφθεί έγκριση του Οργανισμού. Σημειώνεται ότι η δέσμευση για μη αποξένωση της περιουσίας μπορεί να επιτευχθεί με αποτελεσματικό τρόπο και με εξασφάλιση υποθήκης.

#### **Διαχείριση ιδιόκτητων και άλλων αθλητικών χώρων από τον Οργανισμό.**

- (α) (i) Αποτελέσματα διαχείρισης.** Από τη διαχείριση των πιο πάνω χώρων προέκυψε καθαρό έλλειμμα £1.551.466 το 2006 σε σύγκριση με £1.211.564 το 2005, δηλαδή παρουσιάστηκε αύξηση £339.902 ή 28%. Το σημαντικότερο έλλειμμα (£815.397) διαπιστώνεται ότι προέρχεται από τη διαχείριση των κολυμβητηρίων με το μεγαλύτερο να παρουσιάζεται στο Κολυμβητήριο Λευκωσίας (£343.876), το οποίο ανήκει στο Δήμο Λευκωσίας και χρησιμοποιείται και συντηρείται από κοινού από το Δήμο και τον Οργανισμό, βάσει σχετικής συμφωνίας.
- (ii) Έσοδα.** Τα έσοδα ανήλθαν σε £335.492 το 2006, σε σύγκριση με £310.855 το 2005, δηλαδή αυξήθηκαν κατά £24.637 ή 8%.
- (iii) Έξοδα.** Τα έξοδα ανήλθαν σε £1.886.958 το 2006, σε σύγκριση με £1.522.418 το 2005. Η αύξηση των εξόδων κατά £364.540 οφείλεται κυρίως στις αυξήσεις των καυσίμων κατά £139.739, του ρεύματος κατά £128.066 και των μισθών κατά £55.686, καθώς και στη λειτουργία νέων χώρων (Αθλητικό Κέντρο Λεμεσού (£98.640) και Ολυμπιακό Κολυμβητήριο Λάρνακας (£178.978)).
- (β) Δικαιώματα χρήσης αθλητικών χώρων.**
- (i)** Δεν έχει γίνει ακόμα αναθεώρηση των δικαιωμάτων χρήσης αθλητικών χώρων, ειδικά στις περιπτώσεις εκείνες όπου οι εγκαταστάσεις χρησιμοποιούνται για κερδοσκοπικούς σκοπούς (π.χ. μουσικές συναυλίες).

(ii) Διαπιστώθηκε ότι δεν ασκείται κανένας έλεγχος στα στοιχεία που τηρούνται στις αθλητικές εγκαταστάσεις.

(γ) **Έξοδα ιδιόκτητων χώρων.** Διαπιστώθηκε ότι δεν ασκείται ικανοποιητικός έλεγχος των δαπανών, ιδίως εκεί που παρουσιάζονται μεγάλες διακυμάνσεις σε διάφορους αθλητικούς χώρους.

(i) **Χρεώσεις για νερό και ρεύμα.** Εξακολουθεί, για κάποιους χώρους, οι χρεώσεις για νερό και ρεύμα να μην αντιπροσωπεύουν την πραγματική δαπάνη, γιατί έγιναν σύμφωνα με την εγκεκριμένη πρόνοια στον Προϋπολογισμό και όχι σύμφωνα με την πραγματική χρήση, αφού δεν διαθέτουν ξεχωριστούς μετρητές. Η πιο πάνω τακτική έχει ως αποτέλεσμα να παρουσιάζονται μεγάλες διακυμάνσεις στις χρεώσεις των χώρων για νερό και ρεύμα, οι οποίες δεν αντιπροσωπεύουν την πραγματικότητα.

Έχω την άποψη ότι ο Οργανισμός θα πρέπει, είτε να κάνει τις κατάλληλες ενέργειες για εγκατάσταση ξεχωριστού μετρητή σε κάθε αθλητικό χώρο, είτε να υπολογίζει με ορθολογική μέθοδο την κατανάλωση για χώρους που δεν διαθέτουν ξεχωριστό μετρητή, ώστε να υπάρχει συνέπεια στις χρεώσεις και να εξάγονται τα ορθά συμπεράσματα.

(ii) **Μητρώα κατανάλωσης νερού και ρεύματος.** Για την κατανάλωση νερού και ρεύματος, εξακολουθεί να μην τηρούνται μητρώα κατανάλωσης, ώστε να παρακολουθούνται και να διερευνώνται τυχόν σοβαρές διακυμάνσεις.

(iii) **Μητρώο καυσίμων.** Τηρείται μητρώο για τα καύσιμα, αλλά και πάλι δεν παρακολουθούνται και δεν διερευνώνται οι διακυμάνσεις στην κατανάλωση.

(δ) **Κυλικείο Ιστιοπλοϊκού Κέντρου Λεμεσού.** Σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μου αναφέρθηκε ότι, τον Ιούλιο του 2001 ο Οργανισμός αποδέχθηκε πρόταση του κυλικειάρχη για την παραχώρηση του δικαιώματος εκμετάλλευσης του κυλικείου, χωρίς προσφορές, ο οποίος ανέλαβε και εκτέλεσε συγκεκριμένες εργασίες αναβάθμισης του χώρου κυλικείου, του οποίου ο ισόγειος χώρος χρησιμοποιείται ως εστιατόριο, χωρίς τις απαραίτητες άδειες.

Επειδή το ποσό του ενοικίου δεν καλύπτει τα έξοδα της κατανάλωσης ύδατος και ηλεκτρικής ενέργειας, που αυξήθηκαν λόγω της λειτουργίας του εστιατορίου, ο Οργανισμός προέβη στην εγκατάσταση υπομετρητών και στις 17.11.2004 στάληκε στον κυλικειάρχη επιστολή με την οποία καλείτο να διευθετήσει το συνολικό ποσό των £8.612,67. Ο κυλικειάρχης αμφισβήτησε το πιο πάνω ποσό το οποίο δεν έχει εισπραχθεί.

Με τη λήξη της συμφωνίας μεταξύ του Οργανισμού και του κυλικειάρχη, στις 31.12.2006, και μετά από διαβουλεύσεις με το Νομικό Σύμβουλο του Οργανισμού, το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε στη συνεδρία του ημερ. 28.12.2006, να δοθεί τρίμηνη παράταση του δικαιώματος εκμετάλλευσης του κυλικείου, από 1.1.2007 μέχρι 31.3.2007, με τους υφιστάμενους όρους, και αφού ανανεωθεί η εγγυητική ύψους £13.200 για να καλύπτει την περίοδο αυτή, με σκοπό να εξεταστούν οι εκκρεμότητες μεταξύ του κυλικειάρχη και του ΚΟΑ.

Ακολούθως, στις 22.3.2007, το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε να μην ανανεωθεί η συμφωνία, να ληφθεί το ποσό των £9.000 από την εγγύηση, να παραμείνει ο κυλικειάρχης μέχρι να αρχίσουν οι προγραμματισμένες οικοδομικές εργασίες από τον Οργανισμό και να προκηρυχθούν προσφορές για εκμετάλλευση του κυλικείου με την ολοκλήρωση των εργασιών.

Στις 28.3.2007, το Λογιστήριο του Οργανισμού ζήτησε από την ΣΠΕ Τόχνης να εμβάσουν το ποσό της εγγυητικής των £13.200 γιατί ο κυλικειάρχης δεν εκπλήρωσε τις πρόνοιες και όρους του συμβολαίου του. Με την ολοκλήρωση του ελέγχου αυτό το ποσό δεν είχε ακόμα εμβαστεί και η εγγυητική έχει λήξει από την 1.4.2007.

Η Υπηρεσία μου επανέλαβε την άποψη ότι η όλη υπόθεση θα έπρεπε να παραπεμφθεί από την αρχή στο Νομικό Σύμβουλο και στη συνέχεια να καταγγελθεί δικαστικά η συμφωνία που είχε συναφθεί προηγουμένως.

**(ε) Ολυμπιακό Σκοπευτήριο Λάρνακας.** Ο Οργανισμός σχεδιάζει να ανεγείρει το πιο πάνω κτίριο σε γη, μέρος της οποίας είναι Τουρκοκυπριακή (Τ/Κ). Ο Οργανισμός έχει υπογράψει μίσθωση της κρατικής γης με την Κυβέρνηση για την περίοδο 30.4.2004 μέχρι 29.4.2014 και στη συνέχεια υπέγραψε υπομίσθωση της γης με το Σκοπευτικό Όμιλο Λάρνακας για την περίοδο 30.4.2004 μέχρι 29.4.2014 για £100 ετησίως. Για την Τ/Κ γη ο Οργανισμός έχει υπογράψει μίσθωση με τον Κηδεμόνα Τουρκοκυπριακών Περιουσιών για την περίοδο 1.6.2002 μέχρι 31.5.2005 με δικαίωμα συνεχούς ανανέωσης. Παρατηρήθηκε ότι συνεχίζονται οι διαδικασίες για τη σχεδίαση και ανέγερση του σκοπευτηρίου χωρίς την αγορά/απαλλοτρίωση της Τ/Κ γης και χωρίς να ξεκαθαρίσει το θέμα της υπομίσθωσης της Τ/Κ γης στο Σκοπευτικό Όμιλο Λάρνακας. Συγκεκριμένα, ο Οργανισμός έχει υποβάλει αίτηση για άδεια οικοδομής στις 5.12.2006. Ο Οργανισμός πλήρωσε μίσθωμα ύψους £3.360 ετησίως για 3 έτη μέχρι 31.5.2005 και £3.595 ετησίως για 2 έτη μέχρι 31.5.2007.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι ο Οργανισμός ζήτησε έγκριση για απαλλοτρίωση της γης, αλλά αυτό εμποδίζεται από την κυβερνητική πολιτική για τις τουρκοκυπριακές περιουσίες.

**(στ) Εθνικό Κέντρο Υψηλού Αθλητισμού «Γλαύκος Κληρίδης» στον Αγρό.**

- (i) Με βάση τη συμφωνία που υπογράφηκε μεταξύ του Κοινοτικού Συμβουλίου Αγρού και του Οργανισμού ημερομηνίας 23.2.2006 για αγορά της απαλλοτριωθείσας γης, στην οποία ανεγέρθηκε το Εθνικό Κέντρο Υψηλού Αθλητισμού «Γλαύκος Κληρίδης», ο Οργανισμός δεσμεύτηκε να καταβάλλει κάθε χρόνο τοκοχρεωλύσιο ύψους £55.000 για το σχετικό δάνειο που σύναψε το Κοινοτικό Συμβούλιο Αγρού, ύψους £278.000. Η πιο πάνω συμφωνία προνοεί ότι η απαλλοτριωθείσα γη θα μεταβιβαστεί και θα εγγραφεί στο όνομα του Οργανισμού όχι αργότερα από τις 15.9.2006. Μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου (Μάιος 2007) η απαλλοτριωθείσα γη δεν είχε μεταβιβαστεί στο όνομα του Οργανισμού.

Σημειώνεται ότι ο Οργανισμός δεν κατέχει στοιχεία για το δάνειο, παρόλο που έχει εγγυηθεί την αποπληρωμή του, γεγονός που οδηγεί στο συμπέρασμα ότι δεν ασκείται οποιοσδήποτε έλεγχος που αφορά στο δάνειο και στην αποπληρωμή του.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι όσον αφορά στη μεταβίβαση της γης προς τον Οργανισμό, έχουν δοθεί οδηγίες στο Νομικό Σύμβουλο του Οργανισμού να προχωρήσει τη διαδικασία και όσον αφορά στα στοιχεία του δανείου, αυτά θα ζητηθούν.

- (ii) Η Υπηρεσία μου παρατήρησε ότι εκκρεμεί η αξιοποίηση του Κέντρου και ζήτησα όπως πληροφορηθώ για τις ενέργειες του Οργανισμού σχετικά με το θέμα αυτό.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι υποβλήθηκε από τους υπηρεσιακούς προς το Διοικητικό Συμβούλιο στρατηγικό σχέδιο για την ανάπτυξη του πιο πάνω αθλητικού κέντρου και ετοιμάζεται σημείωμα προς το Διοικητικό Συμβούλιο με συγκεκριμένες εισηγήσεις για υλοποίησή του.

**Προγράμματα.** Μέσα στα πλαίσια υλοποίησης των στόχων του, ο Οργανισμός έχει σχεδιάσει και υλοποιήσει μία σειρά από εθνικά προγράμματα, τα σημαντικότερα από τα οποία είναι το Σχέδιο Ταλέντων, το Σχέδιο Υψηλής Επίδοσης και το Εθνικό Σχέδιο Υποστήριξης Αναπτυξιακού Αθλητισμού (ΕΣΥΑΑ). Γενικά διαπιστώθηκε ότι τόσο στους σχεδιασμούς όσο και στην παρακολούθησή τους υπάρχει περιθώριο βελτίωσης.

**(α) Σχέδιο Ταλέντων.**

- (i) Ο σχεδιασμός, ο οποίος αφορά στον εντοπισμό νέων ταλέντων και στην αξιοποίησή τους, με σκοπό τη διάκρισή τους σε μελλοντικές διεθνείς αθλητικές διοργανώσεις, αρχικά εφαρμόστηκε το Μάιο του 2002, με τη σύναψη συμφωνίας με την εταιρεία RSTS. Μετά τη διακοπή του συμβολαίου με την εταιρεία αυτή (αναφορά γίνεται σε προηγούμενες Ετήσιες

Εκθέσεις μου), άρχισε η επαναλειτουργία του σχεδιασμού το Νοέμβριο 2005, με την καταβολή των πρώτων παροχών.

Για τους αθλητές του σχεδιασμού τηρούνται 2 φάκελοι, ένας στο ΚΑΕΚ όπου αρχειοθετούνται στοιχεία σχετικά με τους εργομετρικούς ελέγχους και ένας στο γραφείο ταλέντων. Παρά την κάποια βελτίωση που σημειώθηκε, οι φάκελοι δεν είναι πλήρως ενημερωμένοι, αφού δεν αρχειοθετούνται όλα τα έντυπα και τα στοιχεία των αθλητών όπως για παράδειγμα, το έντυπο επίσκεψης αθλητή στο χώρο προπόνησης.

(ii) **Πληρωμές.** Κατά το 2006 δαπανήθηκε για το Σχέδιο ποσό ύψους £239.329, σε σύγκριση με £100.340 το 2005. Από τον έλεγχο παρατηρήθηκε ότι το 2006 έγιναν πληρωμές συνολικού ποσού περίπου £80.000, για μισθούς 6 συνεργατών, που αποτελεί ποσοστό περίπου 33% του συνόλου των πληρωμών (το υπόλοιπο 67% αφορά κυρίως σε παροχές αθλητών). Για τους 6 συνεργάτες υπάρχει έγκριση από τη Βουλή, για απασχόλησή τους στα εθνικά προγράμματα ΚΟΑ και προγράμματα των επιχορηγούμενων Ομοσπονδιών, όμως μόνο δύο συνεργάτες απασχολούνται αποκλειστικά και μία μερικώς στο Σχέδιο Ταλέντων, παρόλο που όλες οι χρεώσεις για τους μισθούς γίνονται στο Σχέδιο Ταλέντων. Σημειώνεται ότι στον Προϋπολογισμό του 2007 υπάρχει πρόνοια, ώστε μόνο οι τρεις συνεργάτες να χρεώνονται στο Σχέδιο Ταλέντων.

(iii) **Επιθεωρητές σχεδίου.** Κατά τη διάρκεια του 2006, όπως και το προηγούμενο έτος, απασχολήθηκαν στα πλαίσια του σχεδίου δυο επιθεωρητές. Από τον έλεγχο παρατηρήθηκε ότι δεν αναφέρονται ούτε επισυνάπτονται στα συμβόλαια που υπογράφηκαν οι ευθύνες και τα καθήκοντά τους ως επιθεωρητές.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι εκ παραδρομής στα συμβόλαια δεν περιλήφθηκαν οι ευθύνες και τα καθήκοντα των επιθεωρητών και ότι το θέμα θα διευθετηθεί.

## (β) Σχέδιο Υψηλής Επίδοσης.

- (i) Ο σχεδιασμός αυτός αφορά στη στήριξη επίλεκτων αθλητών οι οποίοι προπονούνται για να λάβουν μέρος σε διεθνείς διοργανώσεις, όπως οι Κοινοπολιτειακοί Αγώνες του 2006 και οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 2008. Το Σχέδιο λειτουργεί σε συνεργασία με την Κυπριακή Ολυμπιακή Επιτροπή (ΚΟΕ) και ο Οργανισμός ασκεί μόνο επιτελικό έλεγχο. Οι δαπάνες για το Σχέδιο το 2006 ανήλθαν σε £348.215, σε σύγκριση με £208.900 το 2005.
- (ii) Από τον Αύγουστο 2006 δεν έχουν υποβληθεί μηνιαία έντυπα παρακολούθησης, ενώ τα ποσά εκταμιεύτηκαν προς την ΚΟΕ για όλο το 2006. Επίσης διαπιστώθηκε ότι τα έντυπα αποστέλλονται από την ΚΟΕ στον Οργανισμό, μετά που αποστέλλονται οι πληρωμές.
- (iii) Ενώ ο σχεδιασμός εφαρμόστηκε από τον Οκτώβριο του 2005, και στο έγγραφο που εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο 22.5.2006 αναφέρεται ότι η αξιολόγηση της πορείας των αθλητών και του σχεδιασμού θα γίνεται από την ΚΟΕ κάθε τρίμηνο, εντούτοις έγινε μόνο μία έκθεση παρακολούθησης από τον τεχνικό σύμβουλο της ΚΟΕ κατά τη διάρκεια του 2006, η οποία λήφθηκε από τον Οργανισμό στις 15.11.2006. Η έκθεση δεν φέρει ημερομηνία ετοιμασίας και δεν αναφέρει σε ποια περίοδο αφορά. Η επόμενη έκθεση, η οποία φέρει ημερομηνία 10.3.2007 και παραλήφθηκε από τον Οργανισμό στις 13.3.2007, πάλι δεν αναφέρει σε ποια περίοδο αφορά. Παρά την παρακολούθηση του σχεδίου από το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού, με προφορική ενημέρωση που τυγχάνει σε κατά καιρούς συσκέψεις με εκπροσώπους της ΚΟΕ, η Υπηρεσία μου θεωρεί ότι η γραπτή αξιολόγηση των αθλητών με την ετοιμασία τριμηνιαίων εκθέσεων από την ΚΟΕ είναι η πλέον ενδεδειγμένη και ασφαλής.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι ο Οργανισμός επανειλημμένα έχει απευθυνθεί στην ΚΟΕ αναλύοντας τους λόγους για τους οποίους πρέπει να ετοιμάζονται και

να αποστέλλονται έγκαιρα τόσο τα μηνιαία έντυπα όσο και οι τριμηνιαίες εκθέσεις και ότι ο Οργανισμός θα εμμένει στις θέσεις του.

- (iv) Όπως αναφέρθηκε στην προηγούμενη Έκθεση της Υπηρεσίας μου, σύμφωνα με την τελική έκθεση της ΚΟΕ για τους Μεσογειακούς Αγώνες, αθλητής ο οποίος αγωνίστηκε στο διπλό τραπ και κατέκτησε την 4<sup>η</sup> θέση δεν έχει ενταχθεί στην ομάδα και δεν έχει επιχορηγηθεί, ενώ ο προπονητής του επιχορηγήθηκε με £1.000. Ο αθλητής συμπεριλαμβάνεται στον κατάλογο με τα ονόματα της αποστολής. Σε ερώτημά μου με ποια αιτιολογία επιχορηγήθηκε ο προπονητής και όχι ο αθλητής, ο Οργανισμός, ο οποίος απευθύνθηκε στην ΚΟΕ δεν φαίνεται να έλαβε τις κατάλληλες εξηγήσεις.

**(γ) Εθνικό Σχέδιο Υποστήριξης Αναπτυξιακού Αθλητισμού (ΕΣΥΑΑ).**

- (i) Σχετικά με το πιο πάνω Σχέδιο εγκρίθηκε Προϋπολογισμός για το 2006, ύψους £1.000.000 (για το 2005 ο Προϋπολογισμός ήταν £980.000). Οι πραγματικές δαπάνες για το 2006 ανήλθαν σε £996.661, σε σύγκριση με £974.601 το 2005.

Σημαντικό μέρος των δαπανών, περίπου 85%, αφορά στη μισθοδοσία συμβασιούχου προσωπικού που απασχολείται στο Σχέδιο.

- (ii) **Προσωπικό ΕΣΥΑΑ.** Κατά το 2006 απασχολούνταν από τον Οργανισμό 17 άτομα ως συντονιστές για τους σκοπούς του Σχεδίου. Επιπρόσθετα, ο Οργανισμός κατέβαλε τη μισθοδοσία για 493 προπονητές που προσλήφθηκαν από τα σωματεία για το Σχέδιο.
- (iii) **Συμβόλαια εργοδότησης.** Τα συμβόλαια για τους υπεύθυνους αθλημάτων και τους περιφερειακούς επιθεωρητές συνεχίζουν να μην καθορίζουν ελάχιστες ώρες εργασίας και επισκέψεων. Παρόλο που η φύση των καθηκόντων τους είναι τέτοια που δεν μπορεί να καθοριστεί ωράριο, εντούτοις η Υπηρεσία μου έχει την άποψη ότι θα έπρεπε να αναφέρεται ο ελάχιστος αριθμός ωρών εργασίας και ο ελάχιστος αριθμός επισκέψεων.
- (iv) Τον Οκτώβριο 2005 ολοκληρώθηκε έρευνα που πραγματοποιήθηκε από εταιρεία για επιστημονική αξιολόγηση του ΕΣΥΑΑ.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι η έρευνα τέθηκε ενώπιον του Διοικητικού Συμβουλίου, το οποίο μελέτησε τα αποτελέσματά της. Τα συμπεράσματα της έρευνας αποτελούνται από 22 σημεία (ως συστάσεις).

**Ιδιωτικές Σχολές Γυμναστικής.** Στην Έκθεση της Υπηρεσίας μου για το έτος 2004, αναφέρθηκε ότι διαπιστώθηκε μεγάλη καθυστέρηση στη δημιουργία της υποδομής για την εφαρμογή των περί Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού Κανονισμών (Κ.Δ.Π. 38/95) που προνοούν και ρυθμίζουν θέματα λειτουργίας σχολών γυμναστικής/γυμναστηρίων όπως εγγραφή σε μητρώο, έκδοση άδειας λειτουργίας και τήρηση μητρώου Γυμναστών/Εκπαιδευτών που ενδιαφέρονται να εργοδοτηθούν σε σχολές γυμναστικής.

Κατά τα έτη 2005 και 2006 παρατηρήθηκε πρόοδος σε ό,τι αφορά στον εντοπισμό και καταγραφή των σχολών που λειτουργούν, όμως εξακολουθεί να παρατηρείται καθυστέρηση στη λήψη δικαστικών μέτρων εναντίον εκείνων που δεν συμμορφώθηκαν με τις διατάξεις του Νόμου.

- (α) Καταγραφή και έλεγχος σχολών γυμναστικής.** Από τα στοιχεία και πληροφορίες που έχουν συγκεντρωθεί μέχρι σήμερα, έχουν καταγραφεί συνολικά 200 γυμναστήρια από τα οποία μόνο τα 12 έχουν εξασφαλίσει άδεια λειτουργίας, δηλαδή ποσοστό 6%.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι ο κυριότερος λόγος για τον οποίο έχουν εκδοθεί μόνο 12 άδειες είναι η αδυναμία και/ή μακρόχρονη διαδικασία που χρειάζεται από τους ιδιοκτήτες των Ιδιωτικών Σχολών Γυμναστικής να εξασφαλίσουν άδεια οικοδομής με συγκεκριμένη χρήση του χώρου ως γυμναστήριο. Σχετικά με το θέμα αυτό μου ανέφερε ότι μελετώνται διάφορες απόψεις,

σε σχέση με τους περί Ιδιωτικών Σχολών Γυμναστικής Κανονισμούς του 1995, σε συνεργασία με το Νομικό Σύμβουλο του Οργανισμού.

**(β) Γυμναστήρια που λειτουργούν σε ξενοδοχεία.** Σύμφωνα με γνωμάτευση του Νομικού Συμβούλου του Οργανισμού, οι περί Ιδιωτικών Σχολών Γυμναστικής Κανονισμοί του 1995 (Κ.Δ.Π. 38/95) ισχύουν και για τα γυμναστήρια που βρίσκονται σε ξενοδοχεία. Τη θέση αυτή υιοθέτησε και το Διοικητικό Συμβούλιο με απόφασή του ημερομηνίας 7.3.2006.

Μέχρι σήμερα έχει γίνει έλεγχος μόνο σε ένα γυμναστήριο που λειτουργεί σε ξενοδοχείο, ενώ έχουν καταγραφεί μόνο 11 γυμναστήρια που λειτουργούν σε ξενοδοχεία.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι έχει παραπεμφθεί στο Νομικό Σύμβουλο για λήψη δικαστικών μέτρων ένα ξενοδοχείο, το οποίο παρέχει υπηρεσίες γυμναστικής στις εγκαταστάσεις του χωρίς να έχει εξασφαλίσει άδεια λειτουργίας από τον Οργανισμό και ότι ανάλογα με την απόφαση του δικαστηρίου, ο Οργανισμός θα προχωρήσει και με τις υπόλοιπες περιπτώσεις.

**(γ) Στελέχωση του τομέα των Ιδιωτικών Σχολών Γυμναστικής.** Ο πιο πάνω τομέας του Οργανισμού στελεχώνεται μόνο από ένα άτομο, γεγονός που δυσχεραίνει την όλη διαδικασία τόσο του ελέγχου, όσο και της έκδοσης κατηγορητηρίων στις σχολές που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις της Νομοθεσίας.

Συγκεκριμένα, αναφέρεται ότι κατά το 2006, στάληκαν για κατηγορητήριο στο Νομικό Σύμβουλο του Οργανισμού, οι φάκελοι 10 μόνο γυμναστηρίων.

**(δ) Άδειες λειτουργίας.** Κατά το έτος 2006 το Διοικητικό Συμβούλιο ενέκρινε την έκδοση αδειών λειτουργίας μόνο σε 12 σχολές γυμναστικής, για μια από τις οποίες, παρόλο ότι δεν έχει ακόμα καταβάλει το σχετικό τέλος για έκδοση πιστοποιητικού άδειας λειτουργίας για τα έτη 2005 και 2006, εντούτοις ο Οργανισμός προχώρησε στην έκδοση άδειας για το 2006. Για το τρέχον έτος 2007 μέχρι τον Απρίλιο δεν είχε εγκριθεί καμιά άδεια λειτουργίας.

**(ε) Λήψη δικαστικών μέτρων.** Κατά τα έτη 2002 και 2003 είχαν δοθεί στο Νομικό Σύμβουλο του Οργανισμού καταστάσεις γυμναστηρίων που δεν ανταποκρίθηκαν στις σχετικές επιστολές του Οργανισμού για υποβολή των απαραίτητων δικαιολογητικών για εξασφάλιση άδειας λειτουργίας τους, με σκοπό τη λήψη δικαστικών μέτρων εναντίον τους, σύμφωνα με τους περί Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού Νόμους και Κανονισμούς. Παρόλο ότι είχαν ετοιμαστεί και εγκριθεί τα σχετικά κατηγορητήρια, η λήψη δικαστικών μέτρων δεν προχώρησε. Ακολούθως, μετά από σειρά συσκέψεων του Νομικού Συμβούλου με τους υπηρεσιακούς παράγοντες καθορίστηκε και υιοθετήθηκε διαδικασία και μεθοδολογία που θα ακολουθείται σε κάθε περίπτωση. Για το λόγο αυτό επιστράφηκαν 43 φάκελοι από το Νομικό Σύμβουλο για να διερευνηθεί κατά πόσο συνεχίζουν τη λειτουργία τους τα συγκεκριμένα γυμναστήρια και αν έχουν υποβάλει αίτηση για κατάταξη στο μητρώο Ιδιωτικών Σχολών Γυμναστικής.

Μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου διαπιστώθηκε ότι είχαν σταλεί μόνο 10 υποθέσεις στο Νομικό Σύμβουλο, εκ των οποίων οι 4 έχουν εκδικασθεί, οι 3 είναι στη διαδικασία εκδίκασης, ενώ για τις υπόλοιπες δεν υπήρξε ενημέρωση του Οργανισμού από το Νομικό Σύμβουλο.

Σημειώνεται ότι προνοούνται ποινές μέχρι και 12 μήνες φυλακή ή και πρόστιμο μέχρι £1.000 ή και αμφότερες τις ποινές.

**(στ) Μητρώο Γυμναστών/Εκπαιδευτών.** Παράλληλα με την τήρηση μητρώου αδειών λειτουργίας, οι Κανονισμοί προβλέπουν την τήρηση μητρώου στο οποίο θα εγγράφονται, μετά από αίτηση τους προς τον Οργανισμό, οι Γυμναστές/Εκπαιδευτές που ενδιαφέρονται να εργοδοτηθούν σε σχολές γυμναστικής (Κ.Δ.Π. 38/95, Μέρος II (Άρθρο 3/6)).

Μέχρι σήμερα έχουν υποβάλει αίτηση για εγγραφή στο μητρώο 142 άτομα, από τα οποία οι 118 έχουν εγκριθεί (μερικοί προσωρινά) και ενημερώθηκαν με σχετική επιστολή, 15 αιτητές έχουν απορριφθεί ενώ 9 αιτητές εξακολουθούν να είναι υπό εξέταση.

Επιπρόσθετα, διαπιστώθηκε ότι ακόμη δεν έχει ληφθεί απόφαση από το Διοικητικό Συμβούλιο, όσον αφορά στην εισήγηση που έγινε από την Υπηρεσία μου, για τον τύπο πιστοποιητικού εγγραφής, ταυτότητα Γυμναστή και τέλος εγγραφής.

#### **Θέματα προσφορών και συμβολαίων.**

##### **(α) Αθλητικές Εστίες ΓΣΠ.**

- (i) Οι Αθλητικές Εστίες ανεγείρονται σε γη που είναι εγγεγραμμένη επ' ονόματι της Αρχιεπισκοπής, η οποία στον τίτλο ιδιοκτησίας αναφέρεται ως Επίτροπος Εμπιστεύματος του ΓΣΠ και της Ευγενίας Α. Θεοδότου. Σύμφωνα με το συμβόλαιο που υπογράφηκε μεταξύ εργολάβου και ΓΣΠ, με βάση ποσά προνοίας, το έργο θα κόστιζε £1.475.000 και θα το επιχορηγούσε εξ ολοκλήρου ο Οργανισμός. Κατά τον έλεγχο του προηγούμενου έτους διαπιστώθηκε ότι αρκετά θέματα, που είχαν αναφερθεί και στην προηγούμενή μου Έκθεση, εξακολουθούσαν να υφίστανται. Από νέο έλεγχο που διεξήγαγε η Υπηρεσία μου μέσα στο 2006, προέκυψε ότι στο έργο, το οποίο έπρεπε να συμπληρωθεί τον Απρίλιο 2004, υπάρχει καθυστέρηση πέραν των 30 μηνών, ο προϋπολογισμός του υπερέβη τα £2 εκ. + Φ.Π.Α. ενώ ο Εργολάβος υπέβαλε απαιτήσεις πέραν των £600.000.
- (ii) Τον Ιούλιο 2006 με επιστολή μου προς τον Πρόεδρο του Οργανισμού παρατήρησα μεταξύ άλλων ότι:
- Ο ΚΟΑ ενέκρινε το έργο χωρίς την ετοιμασία σοβαρής μελέτης για τη βιωσιμότητά του και τον τρόπο διαχείρισης/λειτουργίας του. Η Υπηρεσία μου θεωρεί ότι μια σοβαρή και αντικειμενική μελέτη θα καταδείκνυε ότι το έργο δεν είναι βιώσιμο. Η μελέτη που έγινε δεν λαμβάνει υπόψη τη δαπάνη εκτέλεσης του έργου, η οποία εκτιμήθηκε σε £1.075.000 + Φ.Π.Α. και η οποία τελικά αναμένεται να είναι υπερδιπλάσια, ενώ η εκτίμηση των ετήσιων εξόδων λειτουργίας και συντήρησης (£82.000) είναι πολύ χαμηλή.
  - Ο ΚΟΑ συναίνεσε στην έναρξη της εκτέλεσης του έργου χωρίς να υπάρχει συμφωνία με το ΓΣΠ για τη διαχείρισή του. Η εν λόγω συμφωνία θα έπρεπε να καθορίζει σαφώς τις ευθύνες του ΓΣΠ, ως Εργοδότη του κατασκευαστικού συμβολαίου, το καθεστώς διαχείρισης και λειτουργίας του έργου και τις ασφαλιστικές δικλίδες σε περιπτώσεις αποκλίσεων από τους όρους της συμφωνίας, ιδιαίτερα σε οικονομικά θέματα.
  - Ο ΚΟΑ συναίνεσε στην έναρξη της κατασκευής του έργου χωρίς προηγουμένως να υπογραφεί συμφωνία μεταξύ ΓΣΠ και μελετητών/επιβλεπόντων, η οποία να τύχει της έγκρισής του, σύμφωνα με την υφιστάμενη διαδικασία για έργα επιχορηγούμενα από τον ίδιο.
  - Ο ΚΟΑ συναίνεσε να ανατεθεί από το ΓΣΠ το κατασκευαστικό συμβόλαιο απευθείας στον Εργολάβο που εκτέλεσε προηγουμένως το Στάδιο, χωρίς το συμβόλαιο να τύχει της έγκρισής του, σύμφωνα με την υφιστάμενη διαδικασία για επιχορηγούμενα έργα. Το συμβόλαιο με τον Εργολάβο είναι ελλιπές και ετεροβαρές υπέρ του εργολάβου, κυρίως γιατί αφήνει εκκρεμές το θέμα των νέων τιμών μονάδων για εργασίες και υλικά που δεν περιλαμβάνονται στο προηγούμενο συμβόλαιο για το Στάδιο και τα οποία αφορούν σε πολύ μεγάλο μέρος του έργου.
  - Τα σχέδια, οι εκτιμήσεις δαπάνης και η διαχείριση του συμβολαίου από τους μελετητές – επιβλέποντες ήταν ελλιπή και ανεπαρκή και δεν διασφάλιζαν τα συμφέροντα του Εργοδότη.
  - Ο Εργολάβος με δικαιολογία τη μη αξιολόγηση/πληρωμή των απαιτήσεων του, εργάζεται με αργό ρυθμό που δεν εγγυάται τη συμπλήρωση του έργου σε συγκεκριμένη ημερομηνία.



- (iii) Μέχρι το Δεκέμβριο 2006, ο ΚΟΑ επιχορήγησε το έργο με το ποσό των περίπου £1.612.000.
- (iv) Στις 27.2.2007, σε συνάντηση του Υπουργού Παιδείας με το ΓΣΠ και εκπροσώπους του ΚΟΑ, αποφασίστηκε όπως:
- Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού διερευνήσει το ενδεχόμενο ανάληψης της διαχείρισης του όλου έργου από τον ιδιωτικό τομέα και στην περίπτωση που αυτό δεν καταστεί δυνατόν, το Υπουργείο να εξετάσει την ανάληψη της διαχείρισης του έργου από το ΓΣΠ.
  - Οι απαιτήσεις για αποζημιώσεις των εργολάβων του έργου εξετάσονται από τους συμβούλους και ακολούθως το θέμα μελετηθεί από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.
  - Ο ΚΟΑ και ο ΓΣΠ καταθέσουν γραπτώς τις απόψεις τους για τυχόν ευθύνες που μπορούν να καταλογιστούν.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι μετά από την ανάμειξη του αρμόδιου Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού αποφασίστηκε να αναληφθεί η ευθύνη υποβολής συγκεκριμένων προτάσεων επί όλων των εκκρεμούντων θεμάτων, πράγμα που έγινε. Επιπρόσθετα, το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού μελετά το ενδεχόμενο ευθυνών και το ίδιο αναμένει να πράξει το ΓΣΠ για τους συμβούλους του έργου.

**(β) Νέο Κλειστό Αθλητικό Κέντρο στη Λεμεσό.**

- (i) **Απαιτήσεις Εργολάβου.** Όπως ανέφερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, η προσφορά που κατακυρώθηκε, η οποία ήταν και η χαμηλότερη, υπερέβη τον αρχικό προϋπολογισμό του έργου (£4.500.000) κατά £2.460.000 (55%) και υπέδειξε ότι δεν ασκήθηκε από τον Οργανισμό και τους συμβούλους του η ενδεδειγμένη διαχείριση κόστους, με σκοπό τον περιορισμό της δαπάνης του έργου στα πλαίσια του Προϋπολογισμού.

Με βάση το συμβόλαιο, το έργο έπρεπε να συμπληρωθεί το Μάρτιο 2004. Λόγω σοβαρής καθυστέρησης, η οποία οφειλόταν τόσο στον εργολάβο, όσο και στον Εργοδότη (ΚΟΑ), το έργο συμπληρώθηκε το Σεπτέμβριο 2005, οπότε και έγινε η προσωρινή παραλαβή του.

Ο Εργολάβος υπέβαλε απαίτηση για χρονική παράταση, η οποία καλύπτει ολόκληρη την καθυστέρηση του έργου, και για αποζημίωση ύψους περίπου £3,5 εκ. και υποστήριξε ότι για την καθυστέρηση ευθυνόταν κυρίως ο Εργοδότης, ο οποίος, μεταξύ άλλων, καθυστέρησε την πληρωμή των πιστοποιητικών του Αρχιτέκτονα για περίπου 6 μήνες.

Απαντώντας σε σχετικές παρατηρήσεις μου, ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι υπήρξε σημαντική καθυστέρηση στην πληρωμή των διατακτικών του έργου, σε αναμονή της έγκρισης του Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού. Επιπρόσθετα μου ανέφερε ότι ο Οργανισμός, σε συνεργασία με τους Νομικούς Συμβούλους του, διαπραγματεύεται με τον Εργολάβο σχετικά με την αποζημίωση που πιθανόν αυτός να δικαιούται.

Οι διαπραγματεύσεις ολοκληρώθηκαν τον Ιούλιο 2005 και η σχετική κατ' αρχήν συμφωνία υποβλήθηκε στον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού για εξέταση και έγκριση. Με βάση την κατ' αρχήν συμφωνία, καθορίστηκε το ποσό των £1,6 εκ. ως αποζημίωση λόγω καθυστερήσεων που προέκυψαν στο έργο από την αδυναμία του Οργανισμού για την έγκαιρη πληρωμή των ενδιάμεσων διατακτικών πληρωμής. Με επιστολή της Υπηρεσίας μου προς τον Οργανισμό τον Οκτώβριο 2005, υποδεικνύετο ότι, ενώ οι γενικές αρχές της κατ' αρχήν συμφωνίας κρίνονται ικανοποιητικές, εντούτοις το ποσό των £1,6 εκ. θεωρείτο υπερβολικό και δεν έπρεπε να υπερβαίνει τα £1,3 εκ.. Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού με επιστολή του πληροφόρησε τον Ιανουάριο 2006 τον Οργανισμό ότι, λόγω της θέσης της Υπηρεσίας μου για το ύψος της αποζημίωσης, το Υπουργείο προχώρησε με πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο το οποίο ενέκρινε αποζημίωση ύψους £1,5 εκ. στον Εργολάβο για το σύνολο των απαιτήσεων του.

Εκκρεμεί η απάντηση του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού σε επιστολή του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, με την οποία το Υπουργείο ζητά να πληροφορηθεί κατά πόσο ο Οργανισμός θα προχωρήσει σε έρευνα για την πιθανή ύπαρξη ευθυνών για τα γεγονότα που οδήγησαν στην καταβολή της αποζημίωσης στον Εργολάβο, με το ποσό του £1,5 εκ.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι το όλο θέμα παραπέμφθηκε στους Νομικούς Συμβούλους, η γνωμάτευση των οποίων αναμένεται.

Παράλληλα με τα πιο πάνω, ο Εργολάβος υπέβαλε τον τελικό λογαριασμό του συμβολαίου το Μάιο 2006 και, με βάση το συμβόλαιο, θα έπρεπε μέχρι το Νοέμβριο 2006 να ολοκληρωθεί η εξέτασή του από τους ιδιώτες μελετητές. Μέχρι το Μάρτιο 2007 η εργασία αυτή δεν είχε ακόμη ολοκληρωθεί.

- (ii) **Μηχανολογικές Εγκαταστάσεις.** Κατόπιν επιτόπιου ελέγχου των εργασιών και μελέτης των προνοιών του συμβολαίου που διεξήχθη από την Υπηρεσία μου το Νοέμβριο 2005, διαπιστώθηκε ότι μεγάλο μέρος του εξοπλισμού που εγκαταστάθηκε προερχόταν από κατασκευαστές διαφορετικούς από αυτούς που προβλέπονταν στο συμβόλαιο. Επίσης, διαπιστώθηκε ότι τα κύρια τεχνικά χαρακτηριστικά των περισσότερων κεντρικών κλιματιστικών μονάδων (Air Handling Units), τα οποία επηρεάζουν ουσιαστικά το μέγεθος και την αξία τους, είχαν διαφοροποιηθεί σημαντικά σε σχέση με τα προβλεπόμενα στο συμβόλαιο.

Ενόψει των πιο πάνω και λαμβάνοντας υπόψη ότι οι χώροι τους οποίους εξυπηρετούν τα εν λόγω μηχανήματα δεν είχαν τροποποιηθεί (σε σχέση με τους χώρους που προνοούσε το συμβόλαιο), ζήτησα από το Γενικό Διευθυντή του Οργανισμού όπως ενημερώσει την Υπηρεσία μου για τους λόγους για τους οποίους αποφασίστηκαν οι σημαντικές αλλαγές στο μέγεθος των περισσότερων κεντρικών μονάδων κλιματισμού.

Τον Ιούνιο 2006, ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι ζητήθηκε από τους συμβούλους μελετητές όπως επεξηγήσουν οποιεσδήποτε αλλαγές έχουν κάνει στις συγκεκριμένες μηχανολογικές εγκαταστάσεις. Οι σύμβουλοι μελετητές, τον Ιούλιο 2006 έδωσαν γραπτώς τις θέσεις τους αναφορικά με τις πιο πάνω αλλαγές, τις οποίες ο Οργανισμός έκρινε ότι δεν ήταν ικανοποιητικές και ζήτησε όπως επανυποβάλουν τα στοιχεία που τους είχαν ζητηθεί.

Το Μάρτιο 2007, ο Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι δεν είχαν λάβει οποιαδήποτε απάντηση από τους μελετητές συμβούλους, και ότι η Υπηρεσία μου θα ενημερωθεί σχετικά, μόλις ο Οργανισμός πληροφορηθεί αναφορικά με τις αλλαγές που έχουν γίνει χωρίς την έγκρισή του. Τέλος, με πληροφόρησε ότι η περίοδος ευθύνης για ελαττώματα, με βάση τις πρόνοιες του συμβολαίου, δεν έχει εκπνεύσει και ότι οι τελικοί λογαριασμοί βρίσκονται στο στάδιο της ετοιμασίας τους.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι μέχρι σήμερα δεν υπάρχει καμιά εξέλιξη επί του θέματος, λόγω της άρνησης των συμβούλων να υποβάλουν οποιαδήποτε στοιχεία, και ότι ο Οργανισμός προτίθεται να παραπέμψει το θέμα στο Νομικό Σύμβουλο για λήψη μέτρων εναντίον των συμβούλων.

- (iii) **Απαιτήσεις ιδιωτών μελετητών.** Για το έργο υπάρχουν απαιτήσεις και από τους ιδιώτες μελετητές για αναπροσαρμογή της πληρωμής τους επί του τελικού κατασκευαστικού κόστους του έργου (£8 εκ. - £8,5 εκ.) αντί επί της εκτιμημένης δαπάνης (£4,5 εκ. ± 20%), όπως προβλέπεται στη συμφωνία μεταξύ του Οργανισμού και των συμβούλων. Η Υπηρεσία μου συμφώνησε το Φεβρουάριο 2006 με τη θέση του Οργανισμού όπως η αμοιβή των συμβούλων υπολογιστεί σύμφωνα με τις πρόνοιες της σύμβασης. Ο Οργανισμός δεν έχει αποδεχθεί τις απαιτήσεις των συμβούλων και το θέμα παραπέμφθηκε τον Απρίλιο 2006 σε διαιτησία. Δεν υπήρξε περαιτέρω ουσιαστική εξέλιξη στο θέμα αυτό.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι έχει υπογραφεί συμφωνία παραπομπής σε διαιτησία, η οποία αναμένεται να αρχίσει σύντομα.

**(γ) Κατασκευή Πολυπροπονητηρίου στο χώρο του Μακάριου Αθλητικού Κέντρου στη Λευκωσία - Προβλήματα και καθυστερήσεις στην πρόοδο του συμβολαίου.** Από επιτόπιο έλεγχο στο πιο πάνω έργο παρατηρήθηκαν αρκετά προβλήματα που επηρέασαν σημαντικά την πρόοδο των κατασκευαστικών εργασιών. Μεταξύ άλλων, επειδή ο Οργανισμός δεν προέβη στην επιβαλλόμενη εδαφολογική μελέτη στο στάδιο της μελέτης, μετά την έναρξη των εργασιών διαπιστώθηκε η ύπαρξη γεωλογικού ρήγματος και κατέστη αναγκαίο να γίνει σημαντική αλλαγή στον τρόπο θεμελίωσης, με αποτέλεσμα να καθυστερήσει η συμπλήρωση του όλου έργου. Επίσης παρατηρήθηκε σημαντική καθυστέρηση στην πρόοδο των εργασιών από υπαιτιότητα του κυρίως εργολάβου. Το έργο τελικά παραλήφθηκε το Μάρτιο 2004 και ο τελικός λογαριασμός υποβλήθηκε από τον Εργολάβο τον Ιούλιο του ίδιου χρόνου, ο οποίος, σύμφωνα με τον Οργανισμό, ήταν ελλιπής, ενώ πλήρη στοιχεία υποβλήθηκαν από αυτόν το Νοέμβριο 2005. Ο Εργολάβος απαίτησε αποζημίωση περίπου £617.000 για το συνολικό χρόνο καθυστέρησης του έργου, τον οποίο θεωρεί ως δικαιολογημένο. Επειδή καθυστέρησε η εξέταση και έγκριση του τελικού λογαριασμού και της αποζημίωσης, ο Εργολάβος προχώρησε με καταχώριση αγωγής στο δικαστήριο, διεκδικώντας συνολικές αποζημιώσεις πέραν του £1 εκ..

Ο Οργανισμός, απαντώντας σε σχετικές παρατηρήσεις μου, ανέφερε ότι η αλλαγή στο σχεδιασμό αναμφίβολα επηρέασε την πρόοδο του έργου, αλλά αυτό δεν μπορούσε να αποφευχθεί, ενώ το θέμα της καθυστέρησης μελετάται, ώστε να διαφανεί ποια ήταν δικαιολογημένη και ποια αδικαιολόγητη. Επιπλέον με πληροφόρησε ότι την ετοιμασία μελετών θα την αναθέτει πλέον σε ιδιώτες συμβούλους, οι οποίοι θα ετοιμάζουν τις μελέτες και έρευνες, οι οποίες πρέπει να προηγούνται των προκηρύξεων των διαγωνισμών για τα έργα.

Τον Ιούνιο 2006 ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι ο Οργανισμός βρίσκεται σε διαβουλεύσεις με τον Εργολάβο και θα γίνει προσπάθεια διακανονισμού του θέματος προτού προχωρήσει δικαστικώς η όλη υπόθεση. Παρατήρησα ότι προηγουμένως θα πρέπει να αποφασισθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού το μέρος της καθυστέρησης για το οποίο ευθύνεται ο Εργοδότης και το μέρος για το οποίο ευθύνεται ο Εργολάβος.

Το Μάρτιο 2007, ο τελικός λογαριασμός του συμβολαίου βρισκόταν στο τελικό στάδιο της ετοιμασίας του, ενώ εκκρεμεί η απόδοση τυχόν ευθυνών για τη διαχείριση του συμβολαίου, θέμα για το οποίο θα αποφασίσει το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι έχει ετοιμαστεί έκθεση γεγονότων σχετικά με το έργο και ο τελικός λογαριασμός από την υπηρεσία και έχει υποβληθεί στο Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού και όταν εγκριθεί θα κοινοποιηθεί στην Υπηρεσία μου.

#### **(δ) Κατασκευή Ολυμπιακού Κολυμβητηρίου στη Λάρνακα.**

**(i) Οικοδομικές Εργασίες.** Ενώ το έργο παραλήφθηκε προσωρινά από τους ιδιώτες μελετητές το Φεβρουάριο 2005, παρουσιάστηκαν σ' αυτό αστοχίες και κακοτεχνίες μετά την παραλαβή του, καθιστώντας αδύνατη τη λειτουργία του, εκτός εάν εκτελούνταν αρκετές και σοβαρές εργασίες επιδιόρθωσης. Αυτές τελικά εκτελέστηκαν από τον Εργολάβο, από το Νοέμβριο 2005 μέχρι τον Ιανουάριο 2006. Το έργο παραλήφθηκε από τους ιδιώτες μελετητές χωρίς την προηγούμενη έγκριση του Εργοδότη και χωρίς να γίνουν οι αναγκαίοι προβλεπόμενοι έλεγχοι σύμφωνα με τις πρόνοιες του συμβολαίου, τόσο στις κολυμβητικές δεξαμενές όσο και στα μηχανήματα, και ως εκ τούτου δεν μπορούσε να παραδοθεί στον Εργοδότη για χρήση.

Ο Οργανισμός προχώρησε με τη διεξαγωγή έρευνας για το θέμα, διορίζοντας εξωυπηρεσιακό Ερευνητή, ο οποίος το Μάρτιο 2006 υπέβαλε την έκθεσή του στον Οργανισμό. Σύμφωνα με το πόρισμα, το συμβόλαιο μεταξύ ΚΟΑ και Συμβούλων παραβιάστηκε, ως αποτέλεσμα

επαγγελματικής αμέλειας των Συμβούλων, από την οποία ο Οργανισμός υπέστη ζημιά. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού, στη συνεδρία του ημερομηνίας 27.3.2006, αποφάσισε να παραπέμψει την πιο πάνω έκθεση στο Νομικό Σύμβουλο για τα περαιτέρω. Μέχρι το Μάρτιο 2007 αναμενόταν ακόμα η γνωμοδότησή του. Κατά την άποψη της Υπηρεσίας μου η καθυστέρηση στο χειρισμό του θέματος δεν εξυπηρετεί τα καλώς νοούμενα συμφέροντα του Οργανισμού.

Το Νοέμβριο 2006 ο τελικός λογαριασμός του έργου (συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων του εργολάβου), συνολικού ποσού £1.520.500, συμφωνήθηκε από τον Οργανισμό με τον Εργολάβο, και πληρώθηκε το ποσό που οφείλεται σε αυτόν πλην της κράτησης, ποσού £35.250, το οποίο θα επιστραφεί μόλις αποκατασταθούν από τον Εργολάβο όλες οι κακοτεχνίες που παρατηρήθηκαν στο έργο.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι αναμένεται ο εργολάβος να διορθώσει το κανάλι υπερχείλισης, ώστε να αποδεσμευτεί η κράτηση. Παράλληλα με πληροφόρησε ότι το θέμα της λήψης μέτρων εναντίον των συμβούλων βρίσκεται ενώπιον του Νομικού Συμβούλου και θα ενημερώσει την Υπηρεσία μου για την εξέλιξη του θέματος.

(ii) **Προσφορά αρ. 84Δ/2005 για την προμήθεια και εγκατάσταση ηλεκτρονικού πίνακα αποτελεσμάτων.** Κατόπιν επιτόπιου ελέγχου των εργασιών το Μάρτιο 2007 διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- Ο ηλεκτρονικός πίνακας αποτελεσμάτων που είχε εγκατασταθεί δεν ήταν σύμφωνος με τις τεχνικές προδιαγραφές των εγγράφων του διαγωνισμού. Ωστόσο, ο εν λόγω πίνακας ήταν ακριβώς ο ίδιος με αυτόν που περιλαμβανόταν στην προσφορά του Αναδόχου, είχε γίνει αποδεκτός από τον Οργανισμό και είχε περιληφθεί στα έγγραφα του συμβολαίου. Το γεγονός της μη συμμόρφωσης του πίνακα με τις προδιαγραφές του διαγωνισμού, δεν είχε εντοπισθεί κατά την αξιολόγηση των προσφορών, ούτε και υποδείχθηκε στις σχετικές εκθέσεις που ετοιμάστηκαν από τους ιδιώτες συμβούλους ή/και την επιτροπή αξιολόγησης του Οργανισμού και τέθηκαν ενώπιον του αρμοδίου οργάνου για τη λήψη της απόφασης κατακύρωσης.
- Ενώ στα έγγραφα του διαγωνισμού απαιτείτο η προμήθεια φορητού ηλεκτρονικού υπολογιστή, ο Ανάδοχος είχε προσφέρει σταθερό υπολογιστή γραφείου, χωρίς να εντοπιστεί και υποδειχθεί η πιο πάνω απόκλιση στις εκθέσεις αξιολόγησης των συμβούλων και της επιτροπής αξιολόγησης του Οργανισμού. Σημειώνεται ωστόσο ότι ο Ανάδοχος τελικά προμήθευσε το Κολυμβητήριο με ένα φορητό ηλεκτρονικό υπολογιστή.
- Ενώ με βάση τις τεχνικές προδιαγραφές του διαγωνισμού το ηλεκτρονικό χρονόμετρο κολύμβησης θα έπρεπε να λειτουργεί και με επαναφορτιζόμενη μπαταρία για δύο (2) τουλάχιστον ώρες, η μπαταρία που εγκαταστάθηκε έχει τη δυνατότητα υποστήριξης του χρονομέτρου για μόνο μισή ( $\frac{1}{2}$ ) ώρα περίπου. Σημειώνεται ότι ο Ανάδοχος στην προσφορά του είχε περιλάβει σύστημα αδιάλειπτης παροχής ρεύματος (UPS), το οποίο είναι αποδεκτό, αλλά τελικά δεν το προμήθευσε.
- Σημαντικό μέρος των ανταλλακτικών, τα οποία με βάση τις πρόνοιες του συμβολαίου θα έπρεπε να παραδοθούν μαζί με τον πίνακα, δεν είχαν παραδοθεί.
- Το Μάρτιο 2007, ο Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού προς τον οποίο υπέβαλα τις παρατηρήσεις μου, με πληροφόρησε τα ακόλουθα:
  - Ο πίνακας που εγκαταστάθηκε, παρόλο ότι παρουσιάζει αποκλίσεις από τις τεχνικές προδιαγραφές του διαγωνισμού, πράγματι είναι ο ίδιος με αυτόν που υπέβαλε ο Ανάδοχος με την προσφορά του, είχε γίνει αποδεκτός και είχε περιληφθεί στα έγγραφα του συμβολαίου.

- Η απόκλιση του πίνακα και του ηλεκτρονικού υπολογιστή από τις τεχνικές προδιαγραφές, δεν είχε επισημανθεί από τους ιδιώτες συμβούλους κατά την αξιολόγηση της προσφοράς, αλλά ούτε και από την επιτροπή αξιολόγησης του Οργανισμού, η οποία λόγω του εξειδικευμένου του θέματος, στα τεχνικά θέματα είχε βασιστεί στην αξιολόγηση των συμβούλων.
- Ο πίνακας που εγκαταστάθηκε μπορεί να γίνει αποδεκτός από τον Οργανισμό, θεωρώντας τις αποκλίσεις από τις προδιαγραφές ως δευτερεύουσες.
- Θα ζητηθεί από τον Ανάδοχο όπως προμηθεύσει τον Οργανισμό με το σύστημα αδιάλειπτης παροχής ρεύματος (UPS) που προβλεπόταν στο συμβόλαιο.
- Ο Ανάδοχος δεσμεύτηκε να παραδώσει τα ανταλλακτικά που προβλέπονταν στο συμβόλαιο.
- Ζητήθηκε από τους συμβούλους όπως υποβάλουν τις απόψεις/εξηγήσεις τους σχετικά με τα πιο πάνω.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι ο Οργανισμός κατακρατεί το ποσό των £29.271 σε αναμονή της προμήθειας των εξαρτημάτων και τη συμπλήρωση των υποχρεώσεων του αναδόχου και παράλληλα εξετάζει το ενδεχόμενο αποκοπής χρημάτων λόγω της απόκλισης του πίνακα και της καθυστέρησης στην παράδοσή του. Παράλληλα με πληροφόρησε ότι ο Οργανισμός προτίθεται να εξετάσει το ενδεχόμενο ευθυνών των συμβούλων για τη μη διαπίστωση της παράλειψης του προσφοροδότη, με αποτέλεσμα σήμερα να εμφανίζεται με απαιτήσεις ο δεύτερος προσφοροδότης.

**(ε) Προσφορές μικρότερων ποσών.** Από τον έλεγχο ορισμένων προσφορών που αφορούσαν σε μικρότερα ποσά εντοπίστηκαν οι πιο κάτω αδυναμίες:

- (i) Τα έγγραφα προσφορών δεν ετοιμάζονται πάντα με τη δέουσα προσοχή, με αποτέλεσμα να υπάρχουν λάθη.
- (ii) Οι «Οδηγίες προς τους προσφοροδότες» στα έγγραφα προσφορών δεν εφαρμόζονται πάντα ορθά.
- (iii) Τα αποτελέσματα των διαγωνισμών δεν γνωστοποιούνται πάντα με το δέοντα τρόπο.
- (iv) Η προθεσμία που δίνεται δεν είναι πάντα σύμφωνα με τις πρόνοιες της εκάστοτε σχετικής Νομοθεσίας.
- (v) Σε μια τουλάχιστον περίπτωση, η μελέτη για την προκήρυξη ή όχι μιας προσφοράς έγινε μετά την ετοιμασία των όρων προσφοράς από σύμβουλο.
- (vi) Δεν εξετάζεται πάντα εάν πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις για συμμετοχή των προσφοροδοτών στους διαγωνισμούς, όπως π.χ. η παρουσίαση στοιχείων ότι ο προσφοροδότης έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, προϋπόθεση η οποία, εάν δεν πληρούται, είναι αιτία αποκλεισμού του προσφοροδότη.

**(στ) Ετοιμασία, χαρτοσήμανση και φύλαξη συμβολαίων.** Κατά τον έλεγχο της ετοιμασίας, χαρτοσήμανσης και φύλαξης συμβολαίων, παρατηρήθηκαν τα πιο κάτω:

- (i) Σε μερικές περιπτώσεις τα πρωτότυπα συμβόλαια δεν κατέστη δυνατόν να εντοπιστούν.
- (ii) Σε μερικές περιπτώσεις τα συμβόλαια δεν ήταν κατάλληλα χαρτοσημασμένα.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι έχουν δοθεί οδηγίες στον εσωτερικό νομικό σύμβουλο του Οργανισμού όπως ελέγχει κατά πόσο τα συμβόλαια είναι χαρτοσημασμένα και κατάλληλα υπογραμμένα.

**Χορηγία του τηλεπαιχνιδιού «Μαραθώνιος Γνώσεων».** Ο Οργανισμός συμβλήθηκε με συγκεκριμένη εταιρεία την 1.9.2004 για τη χορηγία παραγωγής τηλεοπτικού παιχνιδιού με το όνομα

«Μαραθώνιος Γνώσεων», το περιεχόμενο του οποίου θα πρόβαλλε τον αθλητισμό. Το ποσό της χορηγίας ανέρχεται σε £40.000 πλέον Φ.Π.Α. για 78 προγράμματα και η καταβολή του γινόταν σταδιακά, σύμφωνα με τους όρους του συμβολαίου.

Από τα 78 προγράμματα προβλήθηκαν μόνο τα 41. Εντούτοις ο Οργανισμός κατέβαλε ολόκληρο το συμφωνηθέν ποσό, εκτός της τελευταίας δόσης, η οποία ανέρχεται σε £5.166. Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με τους όρους του συμβολαίου «το συνολικό ποσό της χορηγίας ανέρχεται στις £40.000 πλέον 15% Φ.Π.Α., για 78 εκπομπές». Επομένως ο Οργανισμός λανθασμένα συνέχισε τις καταβολές των δόσεων, με αποτέλεσμα να καταβάλει ολόκληρο σχεδόν το συνολικό ποσό (£40.830) για 41 εκπομπές.

Σύμφωνα με την απαντητική επιστολή του Οργανισμού, ημερ. 8.6.2006, το τηλεπαιχνίδι δεν είχε διακοπεί ως μη επιτυχημένο, αλλά είχε ανασταλεί προσωρινά η μετάδοση του λόγω προβολής των αγώνων ταχύτητας της FORMULA 1, κατά την ώρα που προβαλλόταν το τηλεπαιχνίδι. Στην πιο πάνω επιστολή αναφέρεται επίσης, ότι έχουν γυριστεί σχεδόν όλα τα επεισόδια, τα οποία θα προβληθούν με την επανέναρξη προβολής του τηλεπαιχνιδιού. Από πληροφόρηση όμως που είχε η Υπηρεσία μου από το ΡΙΚ, η εταιρεία δεν παρέδωσε άλλα επεισόδια, και για το λόγο αυτό η προβολή του παιχνιδιού τερματίστηκε.

## **6.11 ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΓΗΣ**

### **Μέρος Α**

**Αποτελέσματα έτους.** Οι λογαριασμοί του Οργανισμού παρουσίασαν πλεόνασμα £689.748, πριν από τη φορολογία, σε σύγκριση με £222.899 το 2005.

**Προσωπικό.** Ο Οργανισμός εργοδοτούσε 23 υπαλλήλους. Οι δαπάνες για μισθούς και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα ταμεία και στο Σχέδιο Συντάξεων ανήλθαν σε £590.581 (χωρίς να ληφθεί υπόψη η ελλειμματική εισφορά στο Σχέδιο Συντάξεων). Με βάση τα πιο πάνω στοιχεία, ο ετήσιος μέσος όρος δαπανών για κάθε υπάλληλο ήταν £25.677, σε σύγκριση με £24.630 για το 2005.

Κατά τη διάρκεια του έτους ο Οργανισμός εργοδοτούσε επίσης μία ωρομίσθια υπάλληλο και 4 έκτακτους Γραφείς, με σύνολο αποδοχών £42.557, καθώς και 8 άτομα με μίσθωση υπηρεσιών, για σκοπούς υλοποίησης του Σχεδίου Στέγασης Οικογενειών με χαμηλά εισοδήματα με σύνολο δαπάνης £113.126.

**Προϋπολογισμός.** Ο Προϋπολογισμός για το έτος 2006 εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού στις 27.7.2005 και υποβλήθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 4.8.2005. Το Υπουργείο ζήτησε όπως υποβληθεί Αναθεωρημένος Προϋπολογισμός, στον οποίο να μην περιλαμβάνονται νέες θέσεις, ο οποίος υποβλήθηκε στις 21.11.2005, κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 15.12.2005 και εγκρίθηκε στις 17.2.2006. Σύμφωνα με τους περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφιση Προϋπολογισμών) Νόμους του 1987 έως 2001, ο Προϋπολογισμός του Οργανισμού πρέπει να κατατίθεται στη Βουλή των Αντιπροσώπων το αργότερο τρεις μήνες πριν από την έναρξη του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρεται. Οι δαπάνες από την 1.1.2006 μέχρι τις 16.2.2006 είχαν εγκριθεί από τη Βουλή με τη ψήφιση δωδεκατημορίων.

**Οικιστικές μονάδες που διατέθηκαν μέχρι 31.12.2006.** Από την ημερομηνία ίδρυσής του μέχρι τις 31.12.2006 ο Οργανισμός διέθεσε 3 878 οικιστικές μονάδες (οικόπεδα, κατοικίες και διαμερίσματα). Κατά το 2006 διατέθηκαν 114 μονάδες, σε σύγκριση με 88 το 2005.

**Καθυστερημένες δόσεις.** Στις 31.12.2006 το σύνολο των καθυστερημένων δόσεων που οφείλονταν από διάφορους αγοραστές ήταν £444.19. Σε ορισμένες περιπτώσεις έχουν κινηθεί δικαστικές διαδικασίες για την είσπραξή τους.

Κατά την ίδια ημερομηνία οφείλονταν επίσης καθυστερημένες δόσεις ύψους £112.288 από ενοικιαγοραστές κατοικιών του κυβερνητικού οικισμού «Ζήνων» στη Λάρνακα, η διαχείριση του οποίου ανατέθηκε στον Οργανισμό. Η είσπραξη του πιο πάνω ποσού εμπίπτει, βάσει σχετικής απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Οργανισμού.

**Γη προς ανάπτυξη.** Στις 31.12.2006 η αξία της γης προς ανάπτυξη ανερχόταν σε £6.702.925. Ποσό £674.671 αφορά σε διάφορα τεμάχια, τα οποία δεν μπορούν επί του παρόντος να αναπτυχθούν, λόγω του ότι η γη βρίσκεται εκτός οικιστικών ζωνών ή υπόκειται σε απαλλοτρίωση από τρίτους, είτε λόγω άλλων πρακτικών προβλημάτων.

**Σχέδιο Στέγασης Οικογενειών με χαμηλά εισοδήματα.** Το κυβερνητικό Σχέδιο Στέγασης Οικογενειών με χαμηλά εισοδήματα εισήχθη το 2001 με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου και η ευθύνη εφαρμογής του ανατέθηκε στον Οργανισμό. Η χρηματοδότηση της δαπάνης για την αγορά γης και την ανέγερση των κατοικιών/διαμερισμάτων, τα οποία θα διατίθενται στους αγοραστές σύμφωνα με το Σχέδιο, γίνεται από την Κυβέρνηση, ανάλογα με την πρόοδο υλοποίησης του Σχεδίου.

Από την έναρξη εφαρμογής του Σχεδίου, παραχωρήθηκε από την Κυβέρνηση συνολικό ποσό ύψους £23.514.950. Μέχρι τις 31.12.2006 ποσό ύψους £3.054.140 παραχωρήθηκε, ως οικονομική βοήθεια (μείωση στην τιμή πώλησης) σε αγοραστές κατοικιών/διαμερισμάτων, ενώ ποσό £1.526.286, που αφορά σε εισπράξεις από τους αγοραστές μέχρι τις 31.12.2006, επιστράφηκε στην Κυβέρνηση, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Σχεδίου. Παρατηρήθηκε ότι σε ορισμένες περιπτώσεις η προκαταβολή που εισπράχθηκε από τους αγοραστές δεν επιστράφηκε στην Κυβέρνηση και ότι το ποσό που χορηγήθηκε από την Κυβέρνηση για κάλυψη των δαπανών ανάπτυξης είναι μεγαλύτερο από τις δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν.

**Μίσθωση υπηρεσιών.** Ο Οργανισμός, για σκοπούς υλοποίησης του Σχεδίου Στέγασης Οικογενειών με χαμηλά εισοδήματα απασχολεί, τα τελευταία χρόνια, άτομα με σύμβαση μίσθωσης υπηρεσιών. Κατά τη διάρκεια του 2006 απασχόλησε 8 άτομα.

Η σύναψη των πιο πάνω συμβάσεων γίνεται σύμφωνα με τις πρόνοιες των εκάστοτε ισχυόντων για τη Σύναψη Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών Νόμων και Κανονισμών και με πρόνοιες που δεν υποδηλώνουν δημοσιονομική σχέση. Παρατήρησα ότι παρόλο που οι αρχικές συμβάσεις έγιναν κατόπιν προκήρυξης δημοσίου διαγωνισμού, στη συνέχεια τα συμβόλαια παρατάθηκαν με έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου και με αύξηση της αμοιβής, ενώ σύμφωνα με τους όρους της συμφωνίας η παράταση θα έπρεπε να γίνει με τους ίδιους όρους. Επίσης σε ορισμένες περιπτώσεις τα συμβόλαια παρατάθηκαν για μεγαλύτερη περίοδο από την προβλεπόμενη. Επιπρόσθετα, παρατήρησα ότι στους συμβασιούχους παραχωρείται, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, άδεια απουσίας καθώς και υπερωρίες, οι οποίες τους παραχωρούνται υπό μορφή άδειας ή χρηματικής αποζημίωσης, σε αντίθεση με τις πρόνοιες του συμβολαίου. Ως αποτέλεσμα των πιο πάνω ο Οργανισμός απασχολεί για σειρά ετών τα ίδια άτομα με αυξήσεις στην αμοιβή τους και χορήγηση ωφελημάτων πέραν από τα προβλεπόμενα.

Συναφώς αναφέρεται ότι η πιο πάνω πρακτική είχε ως αποτέλεσμα την κατάθεση αιτήματος από τις συντεχνίες για διαφοροποίηση του καθεστώτος εργασίας των συμβασιούχων και μετατροπή της σύμβασής τους σε σύμβαση ιδιωτικού δικαίου, με όρους απασχόλησης που θα καθορίζονται μέσα από τη συλλογική σύμβαση και με ισχύ των προνοιών του περί Τερματισμού Απασχόλησης Νόμου.

**Ανάπτυξη οικιστικών έργων για υλοποίηση της στεγαστικής πολιτικής του Οργανισμού.** Για την υλοποίηση της στεγαστικής του πολιτικής και την όσο το δυνατόν μεγαλύτερη και έγκαιρη προσφορά οικιστικών μονάδων για ικανοποίηση των αιτήσεων που δέχεται, ο Οργανισμός προωθεί την ανάπτυξη οικιστικών έργων με τη μέθοδο της ολικής ανάθεσης (σχεδιασμός,

εκτέλεση, προσφορά γης) ή την ανάθεση του σχεδιασμού και της εκτέλεσης έργων σε γη που ανήκει στον Οργανισμό.

Εξέφρασα την άποψη ότι η χρήση των πιο πάνω μεθόδων προϋποθέτει σοβαρή μελέτη από τον Οργανισμό όλων των παραμέτρων και ιδιαιτεροτήτων που συνθέτουν τέτοιους διαγωνισμούς σε όλα τα στάδια (προκήρυξη, αξιολόγηση, εκτέλεση κ.λπ.), ούτως ώστε οι διαγωνισμοί να συνάδουν με τις αρχές που διέπουν τις δημόσιες συμβάσεις, να διασφαλίζουν τα συμφέροντα του Οργανισμού και να επιφέρουν τα επιθυμητά αποτελέσματα.

Σε διαγωνισμούς που έχουν γίνει με τη χρήση των πιο πάνω μεθόδων διαφάνηκαν κάποια προβλήματα/αδυναμίες. Ενδεικτικά αναφέρονται η έλλειψη ενδιαφέροντος και η ανομοιογένεια των προτάσεων, η οποία δυσχεραίνει την αξιολόγησή τους και ως εκ τούτου την επιλογή της καταλληλότερης πρότασης.

## 6.12 ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

### Μέρος Α

#### Οικονομική κατάσταση.

**(α) Αποτελέσματα έτους.** Μέχρι την ημερομηνία έναρξης της ετοιμασίας της Έκθεσής μου δεν είχαν υποβληθεί στην Υπηρεσία μου οι τελικές οικονομικές καταστάσεις του Οργανισμού για το 2006. Σύμφωνα με πληροφορίες που έχουν εξαχθεί από προσχέδιο των οικονομικών καταστάσεων και άλλων στοιχείων του Οργανισμού για το έτος 2006 παρουσιάζεται έλλειμμα πριν τη φορολογία £5.766.528, σε σύγκριση με πλεόνασμα £322.616 το 2005 μετά από την επαναδιατύπωση των εσόδων ώστε να περιλαμβάνουν τις διαγραφές των υποχρεώσεων προηγούμενων ετών ύψους £301.587 που δεν κατέστησαν πληρωτέες. Η διαφορά ύψους £6.089.144 προκύπτει από την αύξηση των εξόδων κατά £3.272.856 και από μείωση των εσόδων κατά £2.816.288, όπως αναφέρεται πιο κάτω.

**(β) Έσοδα.** Τα έσοδα του Οργανισμού για το έτος 2006 ανήλθαν σε £32.680.142, σε σύγκριση με £35.496.430 το 2005, συμπεριλαμβανομένων και των διαγραφών των υποχρεώσεων που αναφέρονται πιο πάνω, ύψους £400.153 το 2006 και £301.587 το 2005. Σημειώθηκε δηλαδή μείωση ύψους £2.816.288 ή 7,9%, που οφείλεται κυρίως στη μείωση των εσόδων από το ποσοστό 3% πάνω σε λογαριασμούς των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων, από £11.208.583 το 2005 σε £159.253 το 2006, και πάνω σε λογαριασμούς των κέντρων αναψυχής, από £7.896.890 το 2005 σε £69.584 το 2006 ενώ σημειώθηκε αύξηση της κρατικής χορηγίας από £14.000.000 σε £30.000.000.

Το ποσοστό 3% υπέρ του ΚΟΤ πάνω σε λογαριασμούς ξενοδοχειακών επιχειρήσεων και κέντρων αναψυχής καταργήθηκε από 1.1.2006, με την ψήφιση στις 23.12.2005 του περί Ξενοδοχείων και Τουριστικών Καταλυμάτων (Τροποποιητικού) Νόμου 152(Ι)/2005, και του περί Κέντρων Αναψυχής (Τροποποιητικού) Νόμου 151(Ι)/2005. Αντίστοιχα, με την ψήφιση την ίδια ημερομηνία του περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Τροποποιητικού) Νόμου 131(Ι)/2005, αυξήθηκε από 1.1.2006 ο μειωμένος συντελεστής Φ.Π.Α. στα εστιατόρια, κέντρα αναψυχής και ξενοδοχειακά καταλύματα από 5% σε 8%.

**(γ) Έξοδα.** Τα έξοδα του Οργανισμού ανήλθαν σε £38.446.670, σε σύγκριση με £35.173.814 το 2005, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £3.272.856 ή 9,3%, που οφείλεται κυρίως στην αύξηση των δαπανών για «Προβολή και Δημοσιότητα» (£1.282.315), «Οργάνωση και Ανάπτυξη Τουριστικού Προϊόντος» (£1.594.841), «Αποδοχές Προσωπικού» (£238.803), και στις «Αποζημιώσεις, Αμοιβές και Άλλα Ωφελήματα» (£98.712). Επιπλέον, στους λογαριασμούς του 2006 περιλαμβάνεται πρόνοια για φορολογία του Οργανισμού για τα έτη 1983 μέχρι 2006, ύψους £420.000, για τις εμπορικές δραστηριότητες που διεξάγει.



**(δ) Κρατική χορηγία.** Κατά τη διάρκεια του έτους παραχωρήθηκε στον Οργανισμό κρατική χορηγία συνολικού ύψους £30 εκ. σε σύγκριση με £14 εκ. το 2005. Στη χορηγία του έτους περιλαμβάνεται χορηγία του 2005 ύψους £4 εκ. η οποία εισπράχθηκε και καταχωρίστηκε στα έσοδα το 2006. Η αυξημένη κρατική χορηγία παραχωρήθηκε για κάλυψη της απώλειας των εσόδων που δημιουργούσε η κατάργηση του 3% υπέρ του Οργανισμού. Σημειώνεται ότι στις 23.5.2005 το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφαση του αρ. 62.022 εξουσιοδότησε τον Υπουργό Οικονομικών να περιλάβει στον Κρατικό Προϋπολογισμό του 2006, υπό μορφή αυξημένης χορηγίας προς τον ΚΟΤ το ποσό που υπολογιζόταν ότι θα απολέσει ο Οργανισμός ως αποτέλεσμα της κατάργησης του 3% υπέρ του.

**Καθυστέρηση στην έγκριση του Προϋπολογισμού.** Σύμφωνα με τον περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφιση Προϋπολογισμών) Νόμο, ο Προϋπολογισμός του Οργανισμού έπρεπε να είχε κατατεθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων μέχρι τις 30.9.2005, ενώ κατατέθηκε στις 12.1.2006, και ψηφίστηκε σε Νόμο (αρ.15(II)/2006) που δημοσιεύτηκε στις 3.3.2006. Η Βουλή ψήφισε δωδεκατημόρια για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο του 2006. Σημειώνεται ότι ο Προϋπολογισμός εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 13.6.2005 και υποβλήθηκε στον Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού στις 17.6.2005, κατόπιν όμως οδηγιών που δόθηκαν σε συναντήσεις που έγιναν στο Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, ο Οργανισμός προχώρησε στην τροποποίηση του Προϋπολογισμού και την επανυποβολή του στο Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού στις 18.11.2005, με αποτέλεσμα να υποβληθεί καθυστερημένα τόσο στο Υπουργικό Συμβούλιο όσο και στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

**Προσωπικό.** Ο Οργανισμός εργοδοτούσε 226 υπαλλήλους σε μόνιμες θέσεις (222 στις 31.12.2005), με σύνολο αποδοχών £5.937.283, σε σύγκριση με £5.698.480 το 2005.

Όπως προκύπτει, σημειώθηκε αύξηση στο σύνολο αποδοχών προσωπικού ύψους £238.803 ή 4,2%, σε σύγκριση με το 2005, που οφείλεται στην αύξηση του προσωπικού, στις ετήσιες προσαυξήσεις και στην αύξηση του τιμαριθμικού επιδόματος.

Στις αποδοχές προσωπικού περιλαμβάνεται ποσό ύψους £987.737, που αντιπροσωπεύει τις συνεισφορές του Οργανισμού στα Ταμεία Συντάξεων και Προνοίας, και ποσό £502.125 για συνεισφορά του Οργανισμού στα Ταμεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Πλεονάζοντος Προσωπικού κ.λπ.

Επιπρόσθετα, ο Οργανισμός έχει δαπανήσει ποσό ύψους £747.453, για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, ασφάλιση και για έμμεσα ωφελήματα του προσωπικού.

### **Προσφορές.**

(α) (i) Διαγωνισμός για παροχή υπηρεσιών για το σχεδιασμό και την αγορά χώρου/χρόνου στα διαφημιστικά μέσα για την υλοποίηση της διαφημιστικής εκστρατείας του Οργανισμού κατά το 2006 στις Αραβικές χώρες (Προκήρυξη αρ. 6/2006 ημερ. 9.2.2006, με προϋπολογιζόμενο κόστος £520.398).

(ii) Διαγωνισμός για παροχή υπηρεσιών για το σχεδιασμό και την αγορά χώρου/χρόνου στα διαφημιστικά μέσα για την υλοποίηση των διαφημιστικών εκστρατειών του Οργανισμού κατά το 2007 σε 14 χώρες (Προκήρυξη αρ. 46/2006 ημερ. 18.8.2006, με προϋπολογιζόμενο κόστος £8.300.000).

Σύμφωνα με το άρθρο 50 του περί Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμο του 2006 (Ν.12(I)/2006), οι αναθέτουσες αρχές πρέπει να ελέγχουν την καταλληλότητα των οικονομικών φορέων σύμφωνα με τα κριτήρια της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας και των επαγγελματικών και τεχνικών γνώσεων ή ικανοτήτων που αναφέρονται στα άρθρα 53 έως 58 του Νόμου (μέγεθος, οικονομική κατάσταση, κύκλος εργασιών, υποβολή καταλόγου κυριοτέρων εργασιών που πραγματοποιήθηκαν κατά την τελευταία τριετία κ.λπ.).

Ωστόσο, παρατηρήθηκε ότι στους όρους προκήρυξης των πιο πάνω σημαντικών διαγωνισμών δεν

υπήρχαν κριτήρια που να διασφαλίζουν τη δυνατότητα εκτέλεσης της διαφημιστικής εκστρατείας από τον επιτυχόντα προσφοροδότη.

Σημειώνεται ότι, μετά από έντονες αντιδράσεις διαφόρων οικονομικών φορέων αναφορικά με τα κενά στους όρους των πιο πάνω διαγωνισμών, σε μεταγενέστερες προκηρύξεις ανάλογων διαγωνισμών του Οργανισμού, τα πιο πάνω κριτήρια έχουν προστεθεί στους σχετικούς όρους συμμετοχής.

**(β) Προσφορά αρ. 8/2007: «Διαγωνισμός για παροχή υπηρεσιών για τη δημιουργία γραφικών, δημιουργία εντύπων, σχεδιασμό χαρτών, σχεδιασμό πληροφοριακού υλικού για πινακίδες συμπεριλαμβανομένης της διαδικασίας εκτύπωσης στα πλαίσια δημιουργίας δρόμων του κρασιού στην Κύπρο που θα συγχρηματοδοτηθεί από τα διαρθρωτικά ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (αρ. Προκ. 8/2007 – ΔΤΚ 01/2007)».** Ο πιο πάνω διαγωνισμός προκηρύχθηκε στις 5.4.2007. Υποβλήθηκαν 3 προσφορές εκ των οποίων η μία κρίθηκε άκυρη λόγω μη υποβολής «Καταλόγου Συμβάσεων», που αποδεικνύει μη συμμόρφωση στον όρο Α.2.1.1.4(α) του διαγωνισμού, ότι δηλαδή ο προσφοροδότης θα πρέπει «να έχει συνάψει και συμπληρώσει 3 τουλάχιστον συμβάσεις κατά την περίοδο 1.2.2004 - 31.1.2007». Η Επιτροπή Προσφορών αποφάσισε κατακύρωση στον προσφοροδότη που συγκέντρωσε την ψηλότερη βαθμολογία κατά την αξιολόγηση, έναντι συνολικού ποσού £98.000 συν Φ.Π.Α.

Κατόπιν ενημέρωσης όλων των ενδιαφερομένων, ένας εκ των προσφοροδοτών ενημέρωσε για την πρόθεσή του να προσφύγει εναντίον της απόφασης του Οργανισμού. Ενόψει του γεγονότος αυτού, η Επιτροπή Αξιολόγησης προέβη σε επανεξέταση του θέματος, και αποφάσισε πως και οι 2 έγκυρες προσφορές που αξιολογήθηκαν ήταν άκυρες, αφού καμιά δεν πληρούσε τον όρο Α.2.1.1.4(α), όπως αναφέρεται πιο πάνω, ενώ η κατακύρωση έγινε αγνοώντας πως οι συμβάσεις του επιτυχόντα προσφοροδότη σύμφωνα με τον κατάλογο συμβάσεων που υποβλήθηκε από τον ίδιο, είχαν μεν ολοκληρωθεί εντός του καθορισμένου χρονικού πλαισίου, πλην όμως είχαν συναφθεί και ξεκινήσει πριν την 1.2.2004. Κατόπιν υπόδειξης του Νομικού Συμβούλου, η Επιτροπή Προσφορών σε συνεδρία της στις 20.6.2007 αποφάσισε να ανακαλέσει την αρχική της απόφαση για ανάθεση της σύμβασης, και να προκηρύξει νέο διαγωνισμό.

Η κοινοπραξία στην οποία αρχικά είχε κατακυρωθεί η προσφορά, κατέθεσε στις 9.7.2007 ιεραρχική προσφυγή στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών. Η ακρόαση έγινε στις 30.7.2007 και η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών, αποφάσισε στις 10.8.2007 ότι η Αναθέτουσα Αρχή ενέργησε ορθά και μέσα στα πλαίσια του Νόμου, και για αυτό η προσφυγή απορρίφθηκε.

Στις 13.7.2007 κατατέθηκε και δεύτερη προσφυγή, από άλλο προσφοροδότη, εναντίον της απόφασης του ΚΟΤ να ακυρώσει το διαγωνισμό, αφού υποστήριξε πως η προσφορά του ήταν έγκυρη και επικρατέστερη καθότι πληρούσε όλα τα κριτήρια του διαγωνισμού. Με απόφαση της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών, ημερ. 14.9.2007, η προσφυγή κρίθηκε αβάσιμη και απορρίφθηκε.

Σχετικά με την πιο πάνω προσφορά, επισημάνθηκε η παράλειψη της Επιτροπής Αξιολόγησης να διενεργήσει τη δέουσα έρευνα ούτως ώστε να βεβαιωθεί έγκαιρα για τη συμβατότητα με τους όρους του διαγωνισμού, και της Επιτροπής Προσφορών να μελετήσει την ορθότητα της διαδικασίας που ακολουθήθηκε προτού προβεί στη λήψη απόφασης.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι με πρόσφατη απόφαση της Επιτροπής Προσφορών, βελτιώθηκε η διαδικασία που ακολουθείται για το διορισμό Επιτροπών Αξιολόγησης διαγωνισμών.

#### **Καταβολή ποσοστού 3% στον Οργανισμό.**

**(α) Καθυστερήση στην υποβολή δηλώσεων και στην είσπραξη του ποσοστού 3%.** Παρόλο που από την 1.1.2006 καταργήθηκε η υποχρέωση επιβολής τέλους 3% υπέρ του ΚΟΤ πάνω σε λογαριασμούς ξενοδοχειακών επιχειρήσεων και των κέντρων αναψυχής, εντούτοις,

σύμφωνα με στοιχεία του Οργανισμού, σημαντικός αριθμός ξενοδοχείων, επιχειρήσεων, εστιατορίων και κέντρων αναψυχής δεν έχουν ακόμη υποβάλει δηλώσεις για περιόδους μέχρι 31.12.2005, με αποτέλεσμα να καθυστερεί η είσπραξη του ποσοστού 3%. Σημειώνεται ότι σε μερικές περιπτώσεις η μη συμμόρφωση των επιχειρήσεων χρονολογείται από τον Ιούλιο του 2000, ημερομηνία επαναφοράς επιβολής του τέλους 3% υπέρ του ΚΟΤ. Κατά το 2006 καταχωρίστηκαν συνολικά 106 ποινικές αγωγές εναντίον κέντρων αναψυχής και ξενοδοχειακών επιχειρήσεων που δεν υπέβαλαν δηλώσεις κύκλου εργασιών ή/και δεν κατέβαλαν το ποσοστό 3% ενώ μέχρι τον Ιούλιο του 2007 καταχωρίστηκαν 63 επιπλέον αγωγές. Τα αναγνωρισθέντα έσοδα από τα τέλη του 3% για το 2006 ανήλθαν σε £228.837 και αφορούσαν σε τέλη προηγούμενων ετών, για τα οποία οι δηλώσεις του κύκλου εργασιών υποβλήθηκαν το 2006.

**(β) Επιτόπιος έλεγχος.** Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, δεν διενεργήθηκε επιτόπιος έλεγχος της ορθότητας των δηλώσεων που υποβάλλουν οι επιχειρηματίες για υπολογισμό του ποσοστού 3% κατά τα έτη 2005, 2004 και 2003. Σε απάντηση του Οργανισμού στη σχετική αναφορά της επιστολής μου για τους λογαριασμούς του 2005 αναφέρεται ότι ο Οργανισμός αποφάσισε όπως μη ολοκληρωθούν οι πέντε επιτόπιοι έλεγχοι που είχαν αρχίσει κατά το 2002 ούτε να διενεργηθούν επιπρόσθετοι έλεγχοι, δεδομένης και της κατάργησης του τέλους από 1.1.2006 και της καθυστέρησης που σημειώθηκε στην ολοκλήρωσή τους.

**Μη εγκεκριμένες επεκτάσεις και τροποποιήσεις σχεδίων ξενοδοχείων και τουριστικών καταλυμάτων.**

**(α) Πολιτική για αντιμετώπιση του προβλήματος.** Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενη Έκθεσή μου, το Φεβρουάριο του 2006 ανατέθηκε σε ομάδα λειτουργών του ΚΟΤ η ετοιμασία πρότασης για αντιμετώπιση και επίλυση του πιο πάνω θέματος, η οποία πραγματοποίησε συναντήσεις με ομάδα λειτουργών του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως. Οι απόψεις συγκλίνουν στη θέση ότι το θέμα της νομιμοποίησης των αυθαίρετων προσθηκών σε αδειούχα καταλύματα θα πρέπει να αντιμετωπιστεί μέσω μιας ολοκληρωμένης πολιτικής ρύθμισης, και όχι υπό τη μορφή αμνηστίας ή νομιμοποίησης όλων των αυθαίρετων εργασιών.

Όπως αναφέρεται στα πρακτικά σύσκεψης που έγινε στα γραφεία του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως, ημερ. 11.9.2006, όταν κλήθηκαν από τον Οργανισμό οι ιδιοκτήτες 536 τουριστικών καταλυμάτων, να υποβάλουν τις αποκλίσεις των οικοδομών, ανταποκρίθηκαν μόνο 246 και αποφασίστηκε όπως τα σχέδια που υποβλήθηκαν αξιολογηθούν από κοινού από λειτουργούς του ΚΟΤ και του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως, ώστε να μπορούν να εξαχθούν συμπεράσματα για το ύψος των υπερβάσεων που έχουν γίνει όσον αφορά στην πολεοδομική Νομοθεσία, να κατηγοριοποιηθούν τα είδη της απόκλισης και να εξευρεθούν άμεσοι τρόποι επίλυσης των προβλημάτων.

Σύμφωνα με το πλαίσιο ρύθμισης, σχετικά με τη μεθοδολογία για την αντιμετώπιση του θέματος, που εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού κατά τη συνεδρία του ημερ. 12.2.2007, θα κληθούν εκ νέου όλες οι επιχειρήσεις να υποβάλουν τα σχέδια τους για τις μετατροπές στις οποίες έχουν προβεί, μαζί με την καταβολή τέλους εξέτασης της αίτησής τους. Η μελέτη όλων των υποθέσεων θα ανατεθεί σε ιδιώτες μελετητές, ενώ κατόπιν αξιολόγησης των στοιχείων που θα ληφθούν, θα καθοριστούν τα μέτρα που θα λαμβάνονται σε κάθε περίπτωση αυθαιρεσίας και εκτροπής από τις πρόνοιες του Νόμου.

Επισημαίνεται ότι το θέμα των παράνομων επεκτάσεων και προσθηκών θεωρείται πολύ σοβαρό, αφού τίθενται ερωτήματα σχετικά με τα επίπεδα λειτουργίας των μονάδων αυτών, που αφορούν κυρίως σε θέματα υγείας και ασφάλειας τόσο των τουριστών, όσο και των εργαζομένων σε αυτές.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι για την οριστική ρύθμιση του προβλήματος, ο Οργανισμός σε συνεργασία με το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως υλοποιούν νέο συγκεκριμένο πρόγραμμα, με στόχο την κωδικοποίηση των αποκλίσεων από την Πολεοδομική και Οικοδομική Νομοθεσία, ενώ οι αποκλίσεις από την περί Ξενοδοχείων Νομοθεσία,

έχουν ήδη εντοπιστεί και κωδικοποιηθεί από τον ΚΟΤ. Με πληροφόρηση επίσης ότι πιλοτική μελέτη για τις πιο πάνω αποκλίσεις ανατέθηκε σε Γραφείο Συμβούλων/ Εμπειρογνομώνων, και με βάση το συμβόλαιο αναμένεται να ολοκληρωθεί περί τα τέλη Νοεμβρίου 2007. Τα αποτελέσματα/συμπεράσματα που θα εξαχθούν από αυτή τη μελέτη θα κωδικοποιηθούν και θα υποβληθούν στα αρμόδια Υπουργεία (Υπουργείο Εσωτερικών και Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού) με συγκεκριμένη εισήγηση για τον περαιτέρω χειρισμό του θέματος.

**(β) Ανανέωση κατάταξης ξενοδοχειακών επιχειρήσεων που έχουν προβεί σε παράνομες τροποποιήσεις/επεκτάσεις των υφιστάμενων αδειούχων εγκαταστάσεων.** Η Επιτροπή Ξενοδοχείων του ΚΟΤ, αποφάσισε στις 11.12.2006, να εισηγηθεί όπως στην επιστολή ανανέωσης της κατάταξης και άδειας λειτουργίας της κάθε ξενοδοχειακής επιχείρησης, συμπεριληφθεί ο όρος ότι η ανανέωση της κατάταξης σε όσες επιχειρήσεις διαπιστώθηκαν παράνομες κτιριακές επεκτάσεις/τροποποιήσεις, θα γίνεται με τον όρο ότι δεν θα χρησιμοποιούνται οι παράνομες αυτές κτιριακές προσθηκομετατροπές, τακτική που ακολουθήθηκε και κατά τα τελευταία έτη.

Όπως πληροφορήθηκα, το ζήτημα αυτό αναμένεται να ρυθμιστεί οριστικά ως αλληλένδετο με το θέμα των αυθαίρετων επεκτάσεων και τροποποιήσεων.

**Άδειες λειτουργίας ξενοδοχείων, οργανωμένων διαμερισμάτων και τουριστικών καταλυμάτων, γραφείων τουρισμού και κέντρων αναψυχής.**

**(α) Έσοδα.** Τα έσοδα από άδειες λειτουργίας για το 2006 ανήλθαν σε £319.677 σε σύγκριση με £356.553 το 2005. Κατά το 2006 έγιναν διαγραφές οφειλόμενων αδειών λειτουργίας προηγούμενων ετών ύψους £27.501 με αντίστοιχη μείωση του εσόδου .

**(β) Ανανέωση αδειών λειτουργίας κέντρων αναψυχής.** Με βάση τα στοιχεία του Οργανισμού, στις 31.12.2006 υπήρχαν 3182 κέντρα αναψυχής όλων των κατηγοριών για τα οποία εκδόθηκαν 2321 άδειες λειτουργίας μόνο, δηλαδή για 861 κέντρα αναψυχής ή ποσοστό 27,1% δεν φαίνεται να έχουν εκδοθεί άδειες λειτουργίας.

Επίσης, από τα πιο πάνω 3182 κέντρα αναψυχής, μόνο 2420 ή ποσοστό 76,1% έχουν εξασφαλίσει άδεια οικοδομής που να συνάδει με τη χρήση τους, ενώ τα υπόλοιπα 762 ή ποσοστό 23,9% φαίνεται να λειτουργούν χωρίς να έχουν εξασφαλίσει άδεια οικοδομής, που να συνάδει με τη χρήση και πιστοποιητικό τελικής έγκρισης της αρμόδιας Αρχής με βάση το οποίο πρέπει να εξακριβώνεται η καταλληλότητα των σχετικών χώρων πριν από την έκδοση άδειας λειτουργίας, όπως προνοείται στο άρθρο 6(8) του περί Κέντρων Αναψυχής Νόμου 29/1985.

Σημειώνεται ότι σε συνεδρία του την 1.6.2006 το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε να υιοθετήσει εισήγηση της Επιτροπής Κέντρων για «ανανέωση» των κατατάξεων και των αδειών λειτουργίας των Κέντρων Αναψυχής που εξασφάλισαν ή υπέβαλαν αίτηση για εξασφάλιση άδειας οικοδομής και αυτών που δεν εξασφάλισαν άδεια αλλά όχι από δική τους υπαιτιότητα. Στην τελευταία περίπτωση, αποφασίστηκε να μην ληφθούν δικαστικά μέτρα εναντίον τους. Επίσης αποφασίστηκε να μην ανανεωθούν οι κατατάξεις και άδειες λειτουργίας των κέντρων αναψυχής που δεν εξασφάλισαν άδεια οικοδομής και δεν προέβησαν σε ενέργειες συμμόρφωσης για εξασφάλιση της.

Στις 22.2.2007 ο Οργανισμός ενέκρινε Νομοσχέδιο το οποίο θα ρυθμίζει τα θέματα δημιουργίας και λειτουργίας των Κέντρων Αναψυχής. Το πρόβλημα της έκδοσης της άδειας λειτουργίας των Κέντρων αναμένεται να επιλυθεί με την αποσύνδεση της άδειας λειτουργίας από το πιστοποιητικό τελικής έγκρισης της οικοδομής και θα απαιτείται η υποβολή άδειας οικοδομής. Το Νομοσχέδιο αναμένεται να κατατεθεί στο Γενικό Εισαγγελέα για νομοτεχνικό έλεγχο και στη συνέχεια στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφισή του σε Νόμο.

**Χορηγίες υπό μορφή ενισχύσεων τουριστικών δραστηριοτήτων.**

**(α) Χορηγίες 2003-2005.** Οι επιχορηγήσεις ειδικών συνεργασιών με οργανωτές ταξιδιών με βάση τη σύναψη προκαταρκτικών συμφωνιών μαζί τους κατά τα έτη 2003, 2004 και 2005 που

αναφέρθηκαν και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, παρουσίασαν κατά το έτος 2006 την πιο κάτω εικόνα:

Έτος Συμφωνιών	Οφειλόμενα ποσά κατά την 31.12.2005	Επιπρόσθετες χρεώσεις κατά το 2006	Πληρωμές και διευθετήσεις κατά το 2006	Οφειλόμενα ποσά κατά την 31.12.2006	Πληρωμές και διευθετήσεις μέχρι 8/2007
	£	£	£	£	£
2003	463.891	-	318.390	145.501	-
2004	1.851.350	89.856	1.576.371	364.835	275.835
2005	598.750	70.976	520.726	149.000	149.000

Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, ο υπολογισμός της χορηγίας η οποία περιλαμβάνεται στους λογαριασμούς των πιο πάνω ετών φαίνεται να βασίστηκε σε προκαταρκτικές εκτιμήσεις των Οργανωτών ταξιδιών και για το λόγο αυτό δεν κατέστη δυνατή η εξακρίβωση της ορθότητας του ποσού που χρεώθηκε στο Κονδύλι «Διαφημίσεις και Τουριστική Προβολή» και, κατά συνέπεια, της οφειλής του Οργανισμού προς τους οργανωτές ταξιδιών για το ίδιο ποσό, μέχρι το στάδιο της πληρωμής.

Κατά το στάδιο της πληρωμής, ο υπολογισμός των ποσών βασίστηκε σε βεβαίωση των ίδιων των οργανωτών ταξιδιών, τα δε δικαιολογητικά που υποστηρίζουν τις πληρωμές είναι τιμολόγιο του Οργανωτή και η βεβαίωσή του καθώς και η βεβαίωση του Λειτουργού του Οργανισμού στην εκάστοτε χώρα ότι έχουν γίνει οι αναληφθείσες ενέργειες. Στις περιπτώσεις των χορηγιών με αντάλλαγμα διαφήμιση ή καταχώριση σε έντυπα του Οργανωτή ταξιδιών παρουσιάστηκαν τα σχετικά έντυπα και στις περιπτώσεις όπου έγινε εκστρατεία με επικόλληση αφίσων υποβλήθηκε αντίγραφο της αφίσας, εκτός ορισμένων περιπτώσεων όπου αναφερόταν ότι δεν μπορεί να εξασφαλιστεί αντίγραφο της αφίσας ένεκα του μεγάλου χρονικού διαστήματος που έχει παρέλθει. Όπως ανέφερα και στις προηγούμενες Εκθέσεις μου, τα πιο πάνω δικαιολογητικά δεν επιβεβαιώνουν τη λογικότητα του κόστους/τιμής της διαφημιστικής ενέργειας.

Η μεγάλη καθυστέρηση που σημειώθηκε και συνεχίζεται στην καταβολή των χορηγιών οφείλεται σε διαφωνίες σχετικά με τον τρόπο υπολογισμού του ποσού, καθώς και σε καθυστερήσεις στην υποβολή των τιμολογίων και δικαιολογητικών που, κατά τη γνώμη μου, πηγάζουν από την ασάφεια των συναφθεισών συμφωνιών.

**(β) Χορηγίες 2006.** Στους λογαριασμούς του Οργανισμού για το 2006, στο κονδύλι «Διαφημίσεις και Τουριστική προβολή – Συνεργασίες με εταίρους εσωτερικού - εξωτερικού» περιλαμβάνονται συνολικές χρεώσεις ύψους £2.581.274. Οι πιο πάνω χρεώσεις αφορούν, εκτός από τις χρεώσεις για επιπρόσθετα ποσά ύψους £160.832, για τις χορηγίες των ετών 2004 – 2005, που αναφέρονται στο (α) πιο πάνω, ποσά ύψους £1.030.783 για κοινές διαφημιστικές ενέργειες που αντιπροσωπεύει το 50% του κόστους των ενεργειών διαφήμισης των οργανωτών ταξιδιών που κάλυψε ο Οργανισμός (σχέδιο που συνεχίζεται από το 1994), και ποσά ύψους £1.350.833 για συνεργασίες με οργανωτές ταξιδιών, με βάση τη νέα Πολιτική Συνεργασίας που αποφασίστηκε στις 29.9.2005 και εγκρίθηκε από τον Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού στις 7.6.2006 και ποσά ύψους £38.826 για συνεργασίες εσωτερικού.

Σύμφωνα με την πιο πάνω Πολιτική Συνεργασίας, ο Οργανισμός αναλαμβάνει εξ ολοκλήρου τη δαπάνη για διαφημιστικές ενέργειες για την Κύπρο στα μέσα προβολής των ίδιων των Οργανωτών ταξιδιών ή τρίτων συνεργατών τους συνάπτοντας συμφωνίες μαζί τους και καθορίζοντας το ύψος της δαπάνης, αφού ληφθεί υπόψη η αποδοτικότητα της διαφήμισης που εκτιμάται από την αξιολόγηση των προτάσεων, που έχουν υποβληθεί από τους Οργανωτές, με βάση καθορισθέντα ποσοτικά/ποιοτικά κριτήρια του Οργανισμού. Για τις πιο πάνω συνεργασίες έχουν επισημανθεί τα ακόλουθα:

- **Διαδικασίες προώθησης συνεργασιών.** Οι προτάσεις που υποβάλλονται από τους Οργανωτές ταξιδιών αξιολογούνται από το Τμήμα Προβολής του Οργανισμού με βάση τα καθορισθέντα ποσοτικά/ποιοτικά κριτήρια. Ανάλογα με την περίπτωση αποφασίζεται το κόστος/τιμή της διαφημιστικής ενέργειας και στη συνέχεια οι αξιολογημένες προτάσεις προωθούνται για έγκριση από το Διοικητικό Συμβούλιο ή το Γενικό Διευθυντή του Οργανισμού αναλόγως του ύψους του ποσού.

Όπως εισηγήθηκα και στην Έκθεσή μου για το έτος 2005, το κόστος/τιμή της διαφημιστικής ενέργειας θα πρέπει να καθορίζεται εκ των προτέρων από τον Οργανισμό με μετρήσιμα κριτήρια με βάση το όφελος που θα αποκομίσει ο Οργανισμός από την κάθε πιθανή συνεργασία, καθώς και με βάση τα πληρωθέντα ποσά σε κάθε οργανωτή κατά τα προηγούμενα χρόνια. Στη συνέχεια να προσεγγίζεται ο οργανωτής και να του ζητείται να υποβάλει προτάσεις με βάση το καθορισθέν ποσό, οι οποίες να αξιολογούνται από τον Οργανισμό και να προωθείται η συνεργασία για έγκριση ή απόρριψη.

Σημειώνεται ότι παρόμοια άποψη για προκαθορισμό της τιμής/κόστους καταχώρισης της διαφήμισης φαίνεται να εξέφρασε και ο Υπουργός Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού κατά την έγκρισή του ημερ. 7.6.2006.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι, όσον αφορά το όφελος που προκύπτει από τις συνεργασίες για προώθηση του Κυπριακού Τουρισμού, πέραν των μετρήσιμων κριτηρίων, στις πλείστες περιπτώσεις υπάρχουν και ποιοτικά κριτήρια που λαμβάνονται υπόψη και τα οποία δεν μπορούν να μετρηθούν. Επειδή στα ποιοτικά κριτήρια η επαλήθευση μπορεί, και όχι πάντοτε, να γίνει εκ των υστέρων μόνο, γίνεται προσπάθεια να λαμβάνονται υπόψη και τα κριτήρια που αξιολογήθηκαν κατά τις προηγούμενες συνεργασίες.

- **Αρχειοθέτηση εγκεκριμένων προτάσεων.** Τόσο για σκοπούς ελέγχου όσο και για εξασφάλιση στοιχείων για μελλοντικές ενέργειες του Οργανισμού, ενδείκνυται όπως εφαρμοστεί η εισήγηση που υπέβαλα στην Έκθεσή μου για το 2005, δηλαδή να δίνεται αύξοντας αριθμός σε κάθε πρόταση και με βάση αυτόν να αρχειοθετούνται όλα τα σχετικά με αυτή στοιχεία (η πρόταση του Οργανωτή, αξιολόγηση, έγκριση, αποδοχή συνεργασίας). Επειδή ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι για να είναι δυνατή η εφαρμογή της εισήγησης, με την οποία συμφωνεί, χρειάζεται επιπλέον γραφειακό προσωπικό, το οποίο με τα σημερινά δεδομένα δεν μπορεί να παραχωρηθεί, εισηγήθηκα όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο μηχανογράφησης τους.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, η εφαρμογή συστήματος αρχειοθέτησης των προτάσεων και εγκρίσεων, περιλαμβανομένης και της εισήγησης για μηχανογράφηση, μελετάται για εξεύρεση του καταλληλότερου τρόπου υλοποίησης.

- **Ορθότητα υποχρεώσεων στις οικονομικές καταστάσεις.** Ο υπολογισμός του ποσού που χρεώθηκε για συνεργασίες με οργανωτές ταξιδιών με βάση τη νέα Πολιτική Συνεργασίας, ύψους £1.350.833, φαίνεται να βασίστηκε μόνο στις εγκριθείσες προτάσεις, χωρίς επαρκή στοιχεία για τη διενέργεια των διαφημιστικών δραστηριοτήτων, και για το λόγο αυτό δεν καθίσταται δυνατή η εξακρίβωση της ορθότητας του πιο πάνω ποσού που χρεώνεται στα έξοδα και της οφειλής του Οργανισμού προς τους οργανωτές ταξιδιών, μέχρι το στάδιο της πληρωμής.

Για τις πιο πάνω δεσμεύσεις δεν φαίνεται να έχουν υπογραφεί επίσημες συμφωνίες, αλλά υπάρχει μόνο σχετική αλληλογραφία.

Σημειώνεται ότι οι πληρωμές για τις δεσμεύσεις/χρεώσεις που αναφέρονται πιο πάνω, ανήλθαν μέχρι 31.12.2006 σε £268.865, ενώ μέχρι 31.8.2007 διενεργήθηκαν επιπρόσθετες πληρωμές ύψους £563.336.

Οι πιο πάνω πληρωμές υποστηρίζονται με τιμολόγιο του Οργανωτή, συνοδευόμενο με κατάλογο ή άλλο έντυπο, στο οποίο έγινε η καταχώριση της διαφήμισής του ή/και βεβαίωση του οργανωτή και του λειτουργού του Οργανισμού στο εξωτερικό για πραγματοποίηση της διαφημιστικής ενέργειας

(διακόσμηση προθηκών τουριστικών καταστημάτων). Επίσης υποβάλλεται και έντυπο ελέγχου (checklist) του Τμήματος Προβολής του Οργανισμού στο οποίο βεβαιώνεται ότι οι διαφημιστικές ενέργειες έγιναν σύμφωνα με τις εγκριθείσες προτάσεις, εμπίπτουν στην πολιτική συνεργασίας όπως εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 29.9.2005 και ότι παρουσιάστηκαν τα δικαιολογητικά που έχουν καθοριστεί. Επιπρόσθετα υπάρχει η γενική καλυπτική έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου ημερ. 13.4.2006 στην οποία βεβαιώνεται ότι τα ποσά που έχουν εγκριθεί κρίνονται λογικά και τα σχετικά σημειώματα είναι επαρκώς τεκμηριωμένα.

Όπως ανέφερα και στην προηγούμενη μου Έκθεση, τα πιο πάνω στοιχεία δεν επιβεβαιώνουν ότι τα οφέλη που θα προκύψουν από τη διενέργεια των σχετικών διαφημιστικών εκστρατειών συγκρίνονται θετικά σε σχέση με τα ποσά που καταβλήθηκαν.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι, σύμφωνα με τη νέα πολιτική συνεργασίας, η εγκρίνουσα αρχή (Διοικητικό Συμβούλιο ή Γενικός Διευθυντής κ.λπ.) πρέπει να αναφέρει στην κάθε έγκριση δαπάνης, ότι τα ποσά κρίνονται λογικά και ότι η τεκμηρίωση της Υπηρεσίας είναι επαρκής. Ο λόγος της καλυπτικής έγκρισης του Διοικητικού Συμβουλίου ημερ. 13.4.2006 ήταν επειδή σε προηγούμενες αποφάσεις/εγκρίσεις, εκ παραδρομής, δεν αναφέρονταν τα πιο πάνω.

**Εσωτερικός έλεγχος.** Παρατηρήθηκε ότι συγκεκριμένος ολιγάριθμος κλάδος του Τμήματος Προβολής εμπλέκεται ενεργά στις πλείστες ουσιώδεις διαδικασίες που οδηγούν στην ανάθεση των διαφημιστικών ενεργειών του Οργανισμού (ετοιμασία όρων προσφορών, μόνιμη συμμετοχή στις επιτροπές αξιολόγησης των προσφορών, αξιολόγηση των προτάσεων συνεργασίας με τους οργανωτές ταξιδιών, ζήτηση/αξιολόγηση των προτάσεων διεθνών τηλεοπτικών δικτύων), χωρίς να υπάρχει σαφής διαχωρισμός καθηκόντων.

Τόσο για σκοπούς βελτίωσης του συστήματος εσωτερικού ελέγχου όσο και για καλύτερη διεξαγωγή των λειτουργιών του Οργανισμού, εισηγήθηκα την άμεση ανακατανομή των πιο πάνω σημαντικών αρμοδιοτήτων είτε με τη διεύρυνση του πιο πάνω κλάδου με επιπρόσθετο προσωπικό για να μπορεί να γίνει διαχωρισμός καθηκόντων, είτε με την ανάθεση ορισμένων καθηκόντων και σε άλλους κλάδους του Τμήματος Προβολής.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι, προωθούνται διορθωτικά μέτρα που περιλαμβάνουν ενίσχυση του κλάδου με ένα επιπρόσθετο λειτουργό, σαφέστερη κατανομή καθηκόντων, κωδικοποίηση των τομέων ελέγχου κατά τμήμα και κλάδο του Οργανισμού και την τακτική υποβολή εκθέσεων προς τη Γενική Διευθύντρια και το Διοικητικό Συμβούλιο.

**Φορολογικές υποχρεώσεις του Οργανισμού στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων.** Σύμφωνα με τον περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμο αρ. 118(Ι)/2002 όλοι οι Οργανισμοί Δημοσίου Δικαίου είναι υποκείμενοι σε Φόρο Εισοδήματος για οποιεσδήποτε εμπορικές δραστηριότητες διεξάγουν. Στον ορισμό «εμπορικές δραστηριότητες» εμπίπτουν οι δραστηριότητες που διεξάγει ο ΚΟΤ και αφορούν στην παραχώρηση άδειας χρήσης των τουριστικών περιπτέρων και στη λειτουργία της Μαρίνας Λάρνακας. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενη Έκθεσή μου, μέχρι και το 2005 δεν είχε γίνει οποιαδήποτε πρόνοια στους λογαριασμούς του Οργανισμού για καταβολή φόρου εισοδήματος επειδή, σύμφωνα με τον Οργανισμό, δεν ήταν γνωστή η φορολογική υποχρέωσή του, παρόλο που ο Οργανισμός υπόβαλλε κάθε χρόνο, τις σχετικές φορολογικές δηλώσεις βάσει των οποίων δεν προέκυπτε φορολογητέο εισόδημα.

Στους λογαριασμούς του 2006 περιλήφθηκε πρόνοια για τις φορολογικές υποχρεώσεις του Οργανισμού προς το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων ύψους £420.000. Μετά από διαπραγματεύσεις που έγιναν το 2006, το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων κατέληξε σε επιβολή φορολογίας για τα έτη 1983 μέχρι 2000 ύψους £300.000 το οποίο αναμένεται ότι θα καταβληθεί κατά το 2008, με τόκους από την ημερομηνία έκδοσης των φορολογιών. Το υπόλοιπο ποσό ύψους £120.000 αφορά σε πρόνοια για καταβολή φορολογίας για τα έτη 2001 μέχρι 2006, ποσό το οποίο υπολογίστηκε με βάση τους υπολογισμούς των φορολογιών των προηγούμενων ετών.

Σημειώνεται ότι δεν έχει ακόμη συμφωνηθεί με το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων ο τρόπος υπολογισμού του φορολογητέου εισοδήματος και δεν έχουν οριστεί οι δικαιούμενες εκπιπτόμενες δαπάνες.

**Υποχρέωση καταβολής Φόρου Προστιθέμενης Αξίας για λήψη υπηρεσιών από το εξωτερικό.** Σύμφωνα με το άρθρο 11 του περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας Νόμου (Ν.95/2000), όταν υποκείμενο στο φόρο πρόσωπο που βρίσκεται στην Κύπρο αγοράζει, για σκοπούς της επιχείρησης που ασκεί, από πρόσωπο που βρίσκεται εκτός Κύπρου, μεταξύ άλλων και υπηρεσίες διαφήμισης, υποχρεούται να χρεώνει Φόρο Προστιθέμενης Αξίας, ως εάν ο ίδιος να παρείχε τις εν λόγω υπηρεσίες, και να τον καταβάλλει στον Έφορο Φόρου Προστιθέμενης Αξίας. Για το σκοπό αυτό, στους λογαριασμούς του 2006, ο Οργανισμός περιέλαβε πρόνοια ύψους £1.732.358 (£2.044.721 το 2005), για την καταβολή Φόρου Προστιθέμενης Αξίας για λήψη υπηρεσιών από το εξωτερικό (£1.506.349 για δαπάνες που πληρώθηκαν εντός του έτους και πρόσθετη πρόνοια ύψους £226.009 για οφειλόμενες δαπάνες κατά την 31.12.2006). Κατά την περίοδο 1.5.2004 μέχρι 6.7.2007 καταβλήθηκε στον Έφορο Φόρου Προστιθέμενης Αξίας μεταξύ άλλων και ποσό £4.355.231 για Φόρο Προστιθέμενης Αξίας για υπηρεσίες από το εξωτερικό οι οποίες λήφθηκαν και πληρώθηκαν μέχρι 31.5.2007. Σημειώνεται ότι δεν έχει γίνει σχετική πρόνοια στις οικονομικές καταστάσεις για την περίοδο από 1.7.1992 (ημερομηνία ισχύος της περί ΦΠΑ Νομοθεσίας (Ν.246/1990)) μέχρι 1.5.2004.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου, δεν έγινε οποιαδήποτε πρόνοια στις οικονομικές καταστάσεις για Φόρο Προστιθέμενης Αξίας για την περίοδο 1.7.1992 μέχρι 1.5.2004 επειδή μέχρι σήμερα ο Έφορος Φόρου Προστιθέμενης Αξίας δεν ζήτησε από τον Οργανισμό να καταβάλει οποιαδήποτε ποσά για την εν λόγω περίοδο.

#### **Μαρίνα Λάρνακας.**

**(α) Ασφάλεια - Φύλαξη της Μαρίνας.** Ο Οργανισμός έχει αναθέσει την ασφάλεια της Μαρίνας, κατόπι διαδικασίας προσφορών, σε ιδιωτική εταιρεία, από τις 28.7.2006, για αρχική περίοδο ενός χρόνου, η οποία ανανεώθηκε μέχρι να κατακυρωθεί η νέα προσφορά. Όπως διαφαίνεται όμως από αλληλογραφία μεταξύ του Οργανισμού και της εταιρείας, παρουσιάστηκαν αδυναμίες σχετικά με την ασφάλεια του χώρου καθώς και τον πλήρη έλεγχο από τον Οργανισμό της τήρησης των ωρών φρούρησης, παρόλο που στη Μαρίνα εργάζονται ως φρουροί ασφαλείας και υπάλληλοι του ΚΟΤ. Συναφώς αναφέρεται ότι, παρόλο που κατά το 2006 υπήρχε αλληλογραφία μεταξύ του Οργανισμού και του Υπουργείου Δικαιοσύνης σχετικά με το ενδεχόμενο φύλαξης της Μαρίνας ή εναλλακτικά της εκπαίδευσης υπαλλήλων του ΚΟΤ από την Αστυνομία, δεν φαίνεται να υπήρξε εξέλιξη. Εισηγήθηκε όπως το θέμα αυτό όπως και η ελλιπής στελέχωση για σκοπούς ασφαλείας και κατά συνέπεια ο ελλιπής έλεγχος εισόδου και εξόδου στη Μαρίνα, αντιμετωπιστούν έγκαιρα αφού έχουν οδηγήσει και σε περιστατικά κλοπών εντός του χώρου αυτού, αλλά άπτονται και της ασφαλείας του Κράτους, δεδομένου ότι η Μαρίνα αποτελεί λιμένα εισόδου στη Δημοκρατία.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, για το σοβαρό αυτό θέμα ασχολήθηκε επανειλημμένα το Διοικητικό Συμβούλιο εντός του 2007, έχοντας ορίσει και κλιμάκιο που διεξήγε επιτόπου επισκέψεις και συναντήσεις. Με πληροφόρησε επίσης ότι λήφθηκε σειρά μέτρων που περιλαμβάνουν ανακατατάξεις και ενίσχυση του προσωπικού φρούρησης, εποπτείας και διεύθυνσης της Μαρίνας, πρόσληψη νέας εταιρείας μετά από διαγωνισμό για παροχή υπηρεσιών ασφαλείας, εφαρμογή του προγράμματος φρούρησης η και περιπολιών που εισηγήθηκε η Αστυνομία και στενή συνεργασία με την Αστυνομία και τις άλλες Κυβερνητικές Υπηρεσίες που έχουν αρμοδιότητα για τα θέματα ασφαλείας και υγείας του Κράτους.

**(β) Έργα για τη χωρητικότητα της Μαρίνας.** Σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στο Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού στις 2.11.2006, αναγνωρίστηκε η κατεπείγουσα ανάγκη για αύξηση της χωρητικότητας της Μαρίνας Λάρνακας και έγινε εισήγηση όπως επεκταθούν οι θέσεις ελλιμενισμού της και εγκατασταθούν πλωτές αποβάθρες, ώστε να μπορούν να φιλοξενηθούν περισσότερα αλλά και μεγαλύτερα σκάφη πολυτελείας. Για την υλοποίηση του



έργου αυτού, ο ΚΟΤ προκήρυξε προσφορές (αρ.12/2007, ημερ. 30.3.2007) και στις 18.6.2007 υπέγραψε συμβόλαιο αξίας £469.000 συν Φ.Π.Α. με ιδιωτική εταιρεία, για εγκατάσταση πλωτών αποβάθρων και συστήματος αγκυροβολίας σκαφών στη Μαρίνα. Οι εργασίες ξεκίνησαν τον Ιούνιο, με σκοπό να ολοκληρωθούν μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα προς άμεση χρήση και εκμετάλλευση των αποβάθρων. Στο μεταξύ, το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων απέστειλε, στις 30.11.2006, έγγραφα προσφορών σε 3 κοινοπραξίες, σχετικά με την ανάθεση της ενιαίας ανάπτυξης και διαχείρισης του θαλάσσιου και χερσαίου χώρου του Λιμανιού και Μαρίνας Λάρνακας με τη μέθοδο DBFO (Design-Build-Finance-Operate). Η αξιολόγηση των προσφορών καθώς και η κατακύρωση, αναμένεται να συμπληρωθεί μέχρι το τέλος του 2007, και το έργο αποσκοπεί στην αύξηση της δυνατότητας φιλοξενίας της Μαρίνας σε 1.000 σκάφη (από περίπου 400 σήμερα), παρέχοντας παράλληλα τις καλύτερες δυνατές διευκολύνσεις και βελτιώνοντας τις συνθήκες εξυπηρέτησης. Όπως πληροφορήθηκα, συμβαλλόμενα μέρη στη σχετική συμφωνία θα είναι το Υπουργείο και ο Στρατηγικός Επενδυτής, οπότε με την ολοκλήρωση του έργου, ο ΚΟΤ δεν θα έχει πλέον ρόλο ή λόγο στη διαχείριση και εκμετάλλευση της Μαρίνας της Λάρνακας.

Ενόψει των πιο πάνω ζήτησα ενημέρωση σχετικά με τους λόγους για τους οποίους προχώρησε ανεξάρτητα η προσφορά για τις πλωτές αποβάθρες και κατά πόσο η πιο πάνω ενέργεια βασίστηκε σε μελέτη σύγκρισης κόστους και οφέλους (cost/benefit analysis) για τη σχετική επένδυση των £469.000 από τον ΚΟΤ.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι η απόφαση για εγκατάσταση πλωτών αποβάθρων, λήφθηκε μετά από συνυπολογισμό του κόστους και οφέλους, καθώς και εκτίμησης του χρονικού διαστήματος που απαιτείται μέχρι που η λειτουργία της Μαρίνας να περάσει κάτω από τη διαχείριση του Στρατηγικού Επενδυτή που θα επιλεγεί. Με πληροφόρησε επίσης ότι ένας επιπρόσθετος παράγοντας που λήφθηκε υπόψη, είναι το γεγονός ότι οι πλωτές αποβάθρες αποτελούν κινητό περιουσιακό στοιχείο, το οποίο έχει τη δυνατότητα αξιοποίησης από τον ΚΟΤ και την Κυβέρνηση και μετά την ανάθεση του Έργου της Μαρίνας και του λιμανιού Λάρνακας σε Ιδιώτη Στρατηγικό Επενδυτή.

## Μέρος Β

**Γραφείο Βαρσοβίας.** Όπως αναφέρθηκε και στις Ετήσιες Εκθέσεις μου για τα έτη 2002-2005, μετά από επιτόπιο έλεγχο που διενέργησε ο Οργανισμός στο Γραφείο του στη Βαρσοβία, το Σεπτέμβριο του 2002, διαπιστώθηκαν οικονομικές ατασθαλίες και κακοδιαχείριση του Γραφείου. Το ύψος της κατάχρησης, σύμφωνα με προκαταρκτικά στοιχεία του Οργανισμού, ανέρχεται περίπου σε £50.000. Μετά την καταχώρηση ποινικής και πολιτικής αγωγής εναντίον του υπευθύνου του γραφείου, το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού, με απόφαση του ημερ. 5.10.2006, αποφάσισε να αποδεχθεί διευθέτηση που αφορά σε ετυμηγορία του Δικαστηρίου, που να προνοεί για φυλάκιση του πρώην υπεύθυνου του Γραφείου του Οργανισμού στη Βαρσοβία με αναστολή και να του επιβληθεί η υποχρέωση να αποζημιώσει τον Οργανισμό, νοουμένου ότι θα καταβάλει στον Οργανισμό £20.000 ως προκαταβολή και £20.000 με δόσεις έναντι τραπεζικής εγγύησης. Η διευθέτηση αυτή όμως φαίνεται πως ναυάγησε, αφού, σύμφωνα με σημείωμα της Γενικής Διευθυντή προς το Διοικητικό Συμβούλιο στις 5.1.2007 ο πρώην υπεύθυνος του Γραφείου δήλωσε στους δικηγόρους του Οργανισμού στην Πολωνία πως δεν έχει στη διάθεση του χρήματα για να μπορέσει να αποζημιώσει τον Οργανισμό, ούτε είναι εφικτό να εξασφαλίσει τραπεζική εγγύηση για να καταβάλλει με δόσεις τα οφειλόμενα ποσά, ιδίως αφού είναι άνεργος και είναι εξαιρετικά δύσκολο να εξασφαλίσει εργασία χωρίς λευκό ποινικό μητρώο.

Το Διοικητικό Συμβούλιο, σε συνεδρία του στις 25.1.2007, αποφάσισε όπως ανατεθεί σε ιδιωτική εταιρεία να διερευνήσει κατά πόσο ο πρώην υπεύθυνος του Γραφείου κατέχει οποιαδήποτε κινητή ή ακίνητη περιουσία, ούτως ώστε να αποφασιστεί εάν ο Οργανισμός θα προχωρήσει με τη διαδικασία ανάκτησης του χρέους. Παράλληλα συνεχίζεται η εκδίκαση της υπόθεσης στο Δικαστήριο.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου η πρώτη διερεύνηση μέσω ιδιωτικής εταιρείας, για την περιουσία του πρώην υπεύθυνου του Γραφείου, δεν έφερε αποτέλεσμα και ζητήθηκε νέα διερεύνηση με σκοπό την ανάκτηση του χρέους.

**Ανέγερση ιδιόκτητων Γραφείων.** Ο Οργανισμός έχει υπογράψει στις 31.8.1988 συμβόλαιο μίσθωσης κρατικής γης, για περίοδο 33 χρόνων, για ανέγερση Γραφείων. Το αρχικό μίσθωμα καθορίστηκε σε £4.500 ετησίως, το οποίο υπόκειται σε αναθεώρηση κάθε 5 χρόνια, σε ύψος που θα υπολογίζεται προς 2% πάνω στην τρέχουσα αγοραία αξία της γης κατά το χρόνο της αναθεώρησης. Στις 30.10.2002 το Επαρχιακό Κτηματολογικό Γραφείο ενημέρωσε τον Οργανισμό ότι το μίσθωμα αναθεωρήθηκε σε £16.000 ετησίως από 31.8.1998.

Μετά από αίτηση του Οργανισμού, το Υπουργικό Συμβούλιο στη συνεδρία του ημερ. 14.4.2004 ενέκρινε την παραχώρηση της κρατικής γης στον Οργανισμό με την πληρωμή του ποσού των £1.350.000 που αντιπροσωπεύει την αγοραία αξία, καθώς και την καταβολή όλων των οφειλόμενων μισθωμάτων μέχρι την ημερομηνία διάθεσης της γης.

Το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφασή του αρ. 61.451, ημερ. 12.1.2005 ανακάλεσε την απόφασή του ημερ. 14.4.2004 για παραχώρηση της υπό αναφορά κρατικής γης στον Οργανισμό, επειδή ο Οργανισμός αμέλησε να καταβάλει την αγοραία αξία της παραχωρηθείσας κρατικής γης μέσα στην προθεσμία που προβλέπεται στον Κανονισμό 16 των περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας (Διάθεση) Κανονισμών του 1989-1999. Μετά τις επιστολές του ημερ. 15.4.2005 και 31.8.2006, το Επαρχιακό Κτηματολογικό Γραφείο Λευκωσίας με επιστολή του ημερ. 20.6.2007 κάλεσε εκ νέου τον Οργανισμό όπως καταβάλει το ποσό των £80.500 (συν τόκοι) που αποτελεί τη διαφορά του αναθεωρημένου ενοικίου για την περίοδο 31.8.1998-30.8.2005, καθώς και ετήσιο μίσθωμα ύψους £32.000 (συν τόκοι) για την περίοδο 31.8.2005-30.8.2007 μέχρι τις 29.6.2007 διαφορετικά θα έκανε εισήγηση για την ακύρωση της Σύμβασης. Το πιο πάνω ποσό δεν έχει ακόμη καταβληθεί από τον Οργανισμό.

Πληροφοριακά αναφέρεται ότι το ενοίκιο που πληρώθηκε για τα Γραφεία της Κεντρικής Υπηρεσίας για το 2006 ανήλθε στις £173.059 (όσο και το 2005).

Στη συνεδρία του ημερ. 22.9.2005, το Διοικητικό Συμβούλιο του ΚΟΤ, κατόπι σχετικής εισήγησης της Ad Hoc Επιτροπής για τα κτίρια, αποφάσισε όπως ο Οργανισμός αγοράσει το τεμάχιο γης που εκμισθωνόταν μέχρι πρόσφατα στον Οργανισμό, για ανέγερση ιδιόκτητων γραφείων και υπέβαλε εκ νέου αίτηση για παραχώρηση της κρατικής γης.

Το Υπουργείο Οικονομικών σε επιστολές του ημερ. 18.5.2006 και 3.7.2006 αναφέρει ότι θα πρέπει πρώτα να ολοκληρωθεί η σχετική διαδικασία που απαιτείται να γίνει από το Επαρχιακό Κτηματολογικό Γραφείο Λευκωσίας και να ληφθούν οι απόψεις του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας και των άλλων αρμόδιων Αρχών προτού προωθηθεί η Πρόταση από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού προς το Υπουργικό Συμβούλιο.

Στη συνέχεια το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, με επιστολή του ημερ. 27.7.2006, ζήτησε από τον Οργανισμό να του αποστείλει διάφορα στοιχεία αναφορικά με τα δεδομένα του Οργανισμού για να τα διαβιβάσουν στο Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων, το οποίο θα τους συμβουλευσει για την πιο συμφέρουσα μέθοδο ανέγερσης των κτιρίων του Οργανισμού.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του ΚΟΤ σε συνεδρία του ημερ. 9.8.2007 αποφάσισε να ζητηθεί από το Κτηματολόγιο όπως ο Οργανισμός ενοικιάσει τη γη στην οποία θα αναγείρει ιδιόκτητα γραφεία με μακροχρόνια σύμβαση και στη συνέχεια όταν εξασφαλίσει τις πιστώσεις να την αγοράσει. Το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας σε επιστολή του ημερ. 17.8.2007, ενημέρωσε τον Οργανισμό ότι αναφορικά με την αίτηση του για «σύμβαση μίσθωσης για την αγορά κρατικής γης», το ετήσιο αγοραίο ενοίκιο καθορίστηκε σε £139.250 και ότι θα υπέβαλλε την αίτηση στην αρμόδια Υπουργική Επιτροπή για μελέτη και λήψη απόφασης.

Όπως πληροφορήθηκα, ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου στις 30.8.2007 και 1.11.2007 ενημέρωσε το Διοικητικό Συμβούλιο ότι στάληκε επιστολή στο Κτηματολόγιο με την οποία εκφράζεται η διαφωνία του ΚΟΤ για το ύψος του ενοικίου, λαμβανομένων υπόψη των χαρακτηριστικών και της τοποθεσίας του τεμαχίου που δεν είναι καθόλου προνομιούχα. Ενημέρωσε επίσης ότι, ενόψει και της πολύ υψηλής τιμής αγοράς που καθορίστηκε, πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο αναζήτησης άλλου κατάλληλου ακινήτου από τον Οργανισμό.

**Χρήση και εκμετάλλευση υποστατικών και νηοδόχου στη Μαρίνα Λάρνακας.** Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, οι πρώην αδειούχοι, των οποίων οι συμφωνίες/άδειες χρήσης και εκμετάλλευσης, τόσο των υποστατικών όσο και της νηοδόχου της Μαρίνας έληξαν, εξακολουθούν να παραμένουν στη Μαρίνα. Ο Οργανισμός διεκδικεί από δύο αδειούχους της νηοδόχου των οποίων οι άδειες χρήσης έληξαν στις 31.12.1997 και στις 31.12.1999 ποσά £301.071 και £449.526, αντίστοιχα, που αντιπροσωπεύουν οφειλόμενα μισθώματα και τόκους μέχρι 30.6.2007.

Αγωγή που αρχικά καταχωρίστηκε εναντίον του πρώτου αδειούχου αποσύρθηκε και στη συνέχεια η απαίτηση του Οργανισμού συμπεριλήφθηκε ως ανταπαίτηση σε αγωγή που στο μεταξύ καταχώρισε ο εν λόγω αδειούχος εναντίον του Οργανισμού. Η ανταπαίτηση όμως του ΚΟΤ για οφειλόμενα μισθώματα και τόκους απορρίφθηκε. Κατόπιν απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού, καταχωρίστηκε νέα αγωγή εναντίον του πρώην αδειούχου στις 4.7.2005 (αρ. 2051/2005), με την οποία απαιτείται το πιο πάνω οφειλόμενο ποσό, καθώς και η έξωσή του. Αναφορικά με το δεύτερο αδειούχο της νηοδόχου, η αγωγή που καταχωρίστηκε από τον Οργανισμό το 2000 αποσύρθηκε στις 23.9.2005 άνευ βλάβης, λόγω πολλαπλών αναβολών από το Δικαστήριο. Επειδή προσπάθειες που έγιναν για εξώδικο συμβιβασμό απέτυχαν, ο νομικός σύμβουλος του Οργανισμού καταχώρισε νέα αγωγή (αρ. 2241/2006).

Εξέφρασα την άποψη ότι πρέπει να ενταθούν οι προσπάθειες για διακανονισμό των πιο πάνω υποθέσεων το συντομότερο δυνατόν, αφού η συνέχιση τους στοιχίζει στον Οργανισμό ο οποίος εξακολουθεί να είναι υπεύθυνος έναντι τρίτων για οποιεσδήποτε υποθέσεις και ζημιές έχουν σχέση με τη Μαρίνα και την ανέλκυση/καθέλκυση σκαφών.

Σημειώνεται ότι σε συνεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου στις 31.5.2007 (αρ. 18/2007), ορίστηκε τετραμελής Επιτροπή για να επιληφθεί του θέματος διακανονισμού των υποθέσεων.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι η υπόθεση αρ. 2051/05 ορίστηκε από το Δικαστήριο για ακρόαση στις 11.2.2008, η δε υπόθεση με αρ. 2241/06 ορίστηκε για οδηγίες στις 19.11.2007. Με πληροφόρησε επίσης ότι η τετραμελής επιτροπή που διορίστηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο, προχωρεί σε σειρά συναντήσεων με τους πιο πάνω εναγόμενους, σε συνεργασία με το Νομικό Σύμβουλο του Οργανισμού, με σκοπό να διερευνήσει και να προτείνει τρόπους διακανονισμού των υποθέσεων και είσπραξης των οφειλομένων προς τον Οργανισμό μισθωμάτων.

## 6.13 ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ

### Μέρος Α

#### Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις παρουσίασαν πλεόνασμα ύψους £558.470, σε σύγκριση με έλλειμμα ύψους £1.170.641 το 2005.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα ανήλθαν σε £4.731.433, σε σύγκριση με £3.946.389 το 2005. Η αύξηση των £785.044 οφείλεται κυρίως στην αύξηση της κρατικής χορηγίας και των ασφαλίσεων.

(γ) **Έξοδα.** Τα έξοδα ανήλθαν σε £4.172.963, σε σύγκριση με £5.117.030 το 2005. Η μείωση των £944.067 οφείλεται κυρίως στη μείωση των αποζημιώσεων.

**(δ) Αποζημιώσεις.** Οι αποζημιώσεις που καταβλήθηκαν κατά το έτος 2006 ανέρχονται σε £2.747.112, σε σύγκριση με £3.606.926 το 2005. Επίσης, κατά τα έτη 2006 και 2005 δόθηκε πρόσθετη οικονομική βοήθεια ύψους £2.326 και £105.133, αντίστοιχα.

**Προσωπικό.** Ο Οργανισμός εργοδοτούσε 35 υπαλλήλους και οι δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα ταμεία ήταν £1.151.335, σε σύγκριση με £1.106.528 το προηγούμενο έτος, με μέσο όρο δαπανών για κάθε υπάλληλο £28.133 (£26.513 το 2005), χωρίς να ληφθεί υπόψη η εισφορά στο Ταμείο Συντάξεων και £32.895 (£30.737 το 2005), με την εισφορά στο Ταμείο Συντάξεων. Το κόστος απασχόλησης του έκτακτου προσωπικού ανήλθε σε £33.483 (£32.216 το 2005).

**Εγγυημένα δάνεια.** Η Κυβέρνηση κατέβαλε στην Κεντρική Συνεργατική Τράπεζα και στους Δανειστικούς Επιτρόπους, μέσω του Οργανισμού, ποσό £5,08 εκ., το οποίο αντιπροσωπεύει τις δόσεις των εγγυημένων δανείων που σύναψε ο Οργανισμός.

**Καθυστερημένα ασφάλιστρα.** Τα καθυστερημένα ασφάλιστρα, περιλαμβανομένων και των επιβαρύνσεων, ανέρχονταν στις 31.12.2006 σε £496.861, σε σύγκριση με £479.254 το 2005. Μέχρι τα μέσα Ιουνίου 2007 είχαν εισπραχθεί καθυστερημένα ασφάλιστρα ύψους περίπου £121.000. Υπέδειξα όπως τα καθυστερημένα ασφάλιστρα τύχουν προσεκτικής μελέτης και ληφθούν αποτελεσματικά μέτρα για την είσπραξή τους.

**Οικονομική βιωσιμότητα του Οργανισμού και επέκταση σχεδίου γεωργικής ασφάλισης.** Στις 31.12.2006 το αποθεματικό του Οργανισμού ήταν £12,1 εκ. Παρά την αύξηση του ποσοστού της κυβερνητικής χορηγίας προς τον Οργανισμό από 1.1.1998, με βάση απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, από 75% σε 100% πάνω στα ασφάλιστρα, φαίνεται ότι οι πόροι του εξακολουθούν να είναι περιορισμένοι. Το ποσό της κρατικής χορηγίας για τα έτη 2006 και 2005 ήταν £2,1 εκ. και £1,6 εκ., αντίστοιχα. Με την εφαρμογή του περί Γεωργικής Ασφαλίσεως (Τροποποιητικού) Νόμου 185(Ι)/2002, άρχισε η σταδιακή βελτίωση των οικονομικών του Οργανισμού και η υλοποίηση του στόχου για οικονομική βιωσιμότητα. Για την περαιτέρω διασφάλιση της βιωσιμότητας του Οργανισμού το Διοικητικό Συμβούλιο προώθησε κατά το 2006 τροποποίηση της σχετικής νομοθεσίας για βελτίωση του Σχεδίου Γεωργικής Ασφάλισης και επέκτασή του και σε άλλα γεωργικά προϊόντα, η οποία εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 7.2.2007 και κατατέθηκε στη Βουλή για ψήφιση. Στη συνέχεια, το Διοικητικό Συμβούλιο, σε συνεδρία του στις 9.5.2007, αποφάσισε όπως αποσυρθεί το τροποποιητικό νομοσχέδιο προκειμένου να διεξαχθεί κύκλος επαφών και διαλόγου με τις επηρεαζόμενες τάξεις παραγωγών, με στόχο την καλύτερη ενημέρωσή τους και πιθανή αναθεώρηση ορισμένων προνοιών του νομοσχεδίου. Το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος ενημέρωσε σχετικά τη Βουλή των Αντιπροσώπων με επιστολή του ημερ. 17.5.2007, στην οποία αναφέρεται ότι το εν λόγω νομοσχέδιο και Κανονισμοί αποσύρονται προσωρινά και θα επανακατατεθούν μετά την ολοκλήρωση των επαφών με τα ενδιαφερόμενα μέρη. Ο Οργανισμός προέβη επίσης σε διερεύνηση της δυνατότητας αντασφάλισής του σε διεθνείς αντασφαλιστικούς οργανισμούς, χωρίς όμως θετικά αποτελέσματα, όχι μόνο λόγω των κυπριακών δεδομένων, αλλά λόγω και των προβλημάτων που αντιμετωπίζει διεθνώς ο κλάδος της γεωργικής αντασφάλισης. Επισήμανα ότι η μη αντασφάλιση του Οργανισμού, περιορίζει τις δυνατότητες επέκτασης του ασφαλιστικού του σχεδίου, προκειμένου να διαφυλαχθεί η βιωσιμότητά του, με αποτέλεσμα πολλά γεωργοκτηνοτροφικά προϊόντα και αρκετοί κίνδυνοι να παραμένουν χωρίς ασφαλιστική κάλυψη και σε περιπτώσεις ζημιών που δεν καλύπτονται από τον Οργανισμό, οι γεωργοί να απαιτούν κατά χάριν οικονομική βοήθεια από το Κράτος. Περαιτέρω ο Οργανισμός, στα πλαίσια διασφάλισης της βιωσιμότητάς του, συμπεριέλαβε στις προτάσεις του για τον Προϋπολογισμό του 2008, πρόνοια ύψους £250.000 ως κυβερνητική συνεισφορά για κάλυψη μέρους των διοικητικών του εξόδων, επιπρόσθετα από την κρατική χορηγία που λαμβάνει μέχρι τώρα πάνω στα ασφάλιστρα του έτους, αφού, μετά από γνωμοδότηση του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, ο Οργανισμός δεν φέρει την ιδιότητα της επιχείρησης

και συνεπώς δεν υπόκειται στον έλεγχο των κοινοτικών κανόνων του ανταγωνισμού, οι οποίοι συμπεριλαμβάνουν τους κανόνες των κρατικών ενισχύσεων.

**Συστήματα εσωτερικού ελέγχου.** Παρόλο που σε προηγούμενες Εκθέσεις μου υπέδειξα την ανάγκη διερεύνησης και αξιολόγησης όλων των διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου που πρέπει να εφαρμόζονται σε κάθε περίπτωση, εντούτοις, μέχρι σήμερα, δεν έγιναν βελτιώσεις/ τροποποιήσεις στο προσχέδιο/εγχειρίδιο εργασίας που εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο από το 2003, έτσι ώστε να γίνεται διαχωρισμός των καθηκόντων των τριών βασικών τομέων δραστηριότητας του Οργανισμού και των διαδικασιών που θα πρέπει να εφαρμόζονται σε κάθε περίπτωση, ιδιαίτερα στον ευαίσθητο τομέα των εκτιμήσεων/αποζημιώσεων. Εκκρεμεί επίσης η επέκταση και βελτίωση των διαφόρων συστημάτων και η ετοιμασία κατάλληλων προγραμμάτων εργασίας, τα οποία να καλύπτουν όλους τους τομείς δραστηριότητας του Οργανισμού, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου.

#### **Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.**

**(α) Οικονομική κατάσταση.** Το αποθεματικό του Ταμείου ανερχόταν στις 31.12.2006, σε £1.530.441, σε σύγκριση με £1.461.989 το 2005.

**(β) Ελλειμματική εισφορά.** Σύμφωνα με την αναλογιστική εκτίμηση που έγινε με ημερομηνία εκτίμησης την 31.12.2004 και υποβλήθηκε στις 12.9.2005 και με όριο υποχρεωτικής αφυπηρέτησης όλων των υπαλλήλων το 63<sup>ο</sup> έτος, το Ταμείο έχει έλλειμμα σε σχέση με προϋπηρεσία του προσωπικού, της τάξης των £8.282.000. Για την κάλυψη του καθαρού ελλείμματος ύψους £5.383.000, απαιτείται ετήσιο ποσοστό εισφοράς 83,6% πάνω στις ολικές απολαβές κατά τη διάρκεια της μελλοντικής υπηρεσίας των παρόντων μελών, ή ποσοστό 23,4% πάνω στις ετήσιες απολαβές και ετήσια δόση £664.000 για 10 χρόνια.

Το υπόλοιπο ποσό ύψους £2.899.000, που αντιπροσωπεύει το μέρος των συμπληρωματικών παροχών που καταβάλλονται προς τους μισθωτούς αναφορικά με ασφαλιστές αποδοχές για τις οποίες καταβλήθηκαν εισφορές για την περίοδο που αρχίζει κατά ή μετά την 6.10.1980, και θα επιστρεφόταν στον Οργανισμό σύμφωνα με το άρθρο 88(1) του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου, παραμένει στο Ταμείο και θεωρείται ως επιπλέον συνεισφορά του Οργανισμού.

Παρατήρησα ότι το ετήσιο ποσοστό συνεισφοράς του Οργανισμού στο Ταμείο συνεχίζει μέχρι σήμερα να είναι το 20% των ετήσιων απολαβών.

**(γ) Δημιουργία ξεχωριστού τραπεζικού λογαριασμού Ταμείου Σύνταξης.** Η εισήγησή μου για την κατάθεση των χρηματικών αποθεμάτων του Ταμείου Σύνταξης του Οργανισμού σε ξεχωριστό τραπεζικό λογαριασμό, η οποία υιοθετήθηκε και με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 61.450 ημερ. 12.1.2005, συζητήθηκε στη συνεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου ημερ. 26.7.2006, στην οποία υποβλήθηκε λεπτομερές σημείωμα μέσω του αρμόδιου Υπουργού, όπου διαπιστωνόταν ότι η πιο πάνω απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, δεν μπορούσε να υλοποιηθεί χωρίς Κυβερνητική ενίσχυση.

Ως αποτέλεσμα, το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφασή του αρ. 64.987 ημερ. 7.2.2007, ενέκρινε τη σταδιακή δημιουργία ξεχωριστού Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων στον Οργανισμό, και εξουσιοδότησε τον Υπουργό Οικονομικών να περιλάβει στους Προϋπολογισμούς των επόμενων ετών, τα απαιτούμενα ποσά της κρατικής χορηγίας για κάλυψη του αναλογιστικού ελλείμματος (£697.000 το χρόνο για 10 χρόνια). Επίσης, με την ίδια απόφαση, το Υπουργικό Συμβούλιο εξουσιοδότησε τον Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος να προωθήσει την τροποποίηση της σχετικής νομοθεσίας, ώστε μετά την καταβολή της τελευταίας δόσης από το Κράτος για κάλυψη του αναλογιστικού ελλείμματος, να καταργηθεί η σχετική πρόνοια που προβλέπει για κυβερνητική εγγύηση των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων του προσωπικού του Οργανισμού.

Με βάση τα πιο πάνω, ο Οργανισμός συμπεριέλαβε στις προτάσεις για τον Προϋπολογισμό του 2008, σχετική πρόνοια για την πρώτη δόση της κρατικής χορηγίας που αναφέρεται πιο πάνω, ενώ εκκρεμεί ακόμα η λήψη απόφασης από το Διοικητικό Συμβούλιο για την κατάθεση των χρηματικών αποθεμάτων του Ταμείου Σύνταξης σε ξεχωριστό λογαριασμό. Όπως πληροφορήθηκα, η απόφαση για κατάργηση της πρόνοιας για κυβερνητική εγγύηση των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων του προσωπικού, μετά την καταβολή της τελευταίας δόσης του αναλογιστικού ελλείμματος από το Κράτος, δεν έγινε αποδεκτή από τη συνδικαλιστική οργάνωση στην οποία ανήκει το προσωπικό του Οργανισμού.

## 6.14 ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

### Μέρος Α

#### Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Ο Οργανισμός κατά το 2006 παρουσίασε έλλειμμα ύψους £32.294, σε σύγκριση με έλλειμμα £111.619 το 2005.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα του Οργανισμού κατά το 2006 ανήλθαν σε £1.509.716, σε σύγκριση με £1.384.177 το 2005, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £125.539 ή ποσοστό 9%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση της κρατικής χορηγίας κατά £69.140 και στην επιστροφή από την Επιτροπή Ανταγωνισμού, μετά από απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου, του προστίμου που επιβλήθηκε το 2002 στον Οργανισμό ύψους £50.000, πλέον τόκους £17.167. Στα έσοδα του Οργανισμού για το 2006 περιλαμβάνεται κρατική χορηγία ύψους £1.282.938, σε σύγκριση με £1.213.798 το 2005. Όπως προκύπτει, η συνέχιση της λειτουργίας του Οργανισμού βασίζεται, στο μεγαλύτερό της βαθμό, στην κρατική χορηγία.

(γ) **Έξοδα.** Τα έξοδα του Οργανισμού κατά το 2006 ανήλθαν σε £1.542.010, σε σύγκριση με £1.495.796 το 2005, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £46.214 ή ποσοστό 3%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εξόδων για μισθούς (£55.119), ενώ ταυτόχρονα σημειώθηκαν μικρές μειώσεις σε ορισμένα άλλα Κονδύλια εξόδων.

#### Προσωπικό.

(α) Ο Οργανισμός εργοδοτούσε 35 μόνιμους υπαλλήλους, με συνολικό κόστος £877.224, περιλαμβανομένων και των εργοδοτικών εισφορών στα διάφορα Ταμεία, εξαιρουμένης της χρηματοδοτηθείσας εισφοράς ύψους £130.000 προς το Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων. Σύμφωνα με αναλογιστική μελέτη που έγινε το 2006, οι ελλειμματικές υποχρεώσεις του Οργανισμού στις 31.12.2005 προς το Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων ανέρχονταν σε £590.000, ποσό το οποίο θα καταβληθεί με 5 πρόσθετες ετήσιες εισφορές ύψους £130.000 η καθεμιά. Ο μέσος όρος αποδοχών για κάθε υπάλληλο ανήλθε στις £25.063, σε σύγκριση με £23.324 το 2005. Ο Οργανισμός εργοδοτούσε επίσης δύο έκτακτους υπαλλήλους και έξι εργάτες, με σύνολο αποδοχών £14.950 και £61.716, αντίστοιχα. Στις 31.12.2006 υπήρχαν 9 κενές οργανικές θέσεις.

(β) **Κανονισμοί.** Το θέμα της θέσπισης Κανονισμών Πρόσληψης και Υπηρεσίας Υπαλλήλων εξακολουθεί να εκκρεμεί.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι η συζήτηση των Κανονισμών ενώπιον του Διοικητικού Συμβουλίου έχει αρχίσει, επισημαίνοντας ωστόσο ότι η διαδικασία μελέτης και έγκρισής τους είναι επίπονη και χρονοβόρα.

(γ) **Οργανόγραμμα.** Στις 23.1.2007 στάλθηκε εκ νέου στον Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος πρόταση για αναδιοργάνωση των υπηρεσιών του Οργανισμού, η οποία περιλάμβανε τη νέα οργανωτική δομή και το οργανόγραμμα, για έγκριση. Η πρόταση εγκρίθηκε από το Υπουργείο και στις 12.2.2007 στάλθηκε στο Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού για τα περαιτέρω.

**(δ) Καταβολή επιδόματος αναμονής (on call).** Σε Λειτουργό του Κλάδου Επιθεώρησης, καταβάλλεται από 1.10.2005, με βάση οδηγίες του Διευθυντή του Οργανισμού προς το Λογιστή, επίδομα αναμονής (on call) ύψους περίπου £200 το μήνα. Κατά το 2006 το συνολικό επίδομα που καταβλήθηκε ήταν £2.472.

Ζήτησα να πληροφορηθώ κατά πόσο δικαιολογείται η καταβολή επιδόματος αναμονής στον εν λόγω λειτουργό ή κατά πόσο θα ήταν προτιμότερο να του καταβάλλεται υπερωριακή αποζημίωση για τις πραγματικές ώρες που απασχολείται υπερωριακά.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι το Διοικητικό Συμβούλιο θεωρεί ότι στην προκειμένη περίπτωση ο Διευθυντής ενέργησε καλότειστα στα πλαίσια των προσπαθειών του για την εύρυθμη λειτουργία της υπηρεσίας και ότι του έχουν δοθεί οδηγίες όπως στο μέλλον, για τέτοιας φύσης θέματα, εξασφαλίζεται εκ των προτέρων έγκριση από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Με πληροφόρησε επίσης ότι το θέμα της καταβολής επιδόματος αναμονής (on-call), θα συζητηθεί σε βάθος από το Διοικητικό Συμβούλιο, για οριστική διευθέτηση.

**Προϋπολογισμός – Έγκριση.** Ο Προϋπολογισμός του Οργανισμού για το 2006 υποβλήθηκε έγκαιρα στον Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος στις 12.7.2005 και εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 5.12.2005, οπότε και κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων, ενώ, σύμφωνα με το άρθρο 46Α του περί Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας Νόμου, ο Προϋπολογισμός θα έπρεπε να είχε κατατεθεί για έγκριση μέχρι τις 30.9.2005. Ψηφίστηκε σε Νόμο που δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 20.2.2006 (Νόμος 8(II)/2006).

Σύμφωνα με σχετικές επιστολές της Βουλής των Αντιπροσώπων προς όλα τα Υπουργεία, ημερ. 2.1.2006 και 2.2.2006, εγκρίθηκαν για τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου δωδεκατημόρια για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο του 2006, αντίστοιχα.

#### **Πιστωτική πολιτική του Οργανισμού.**

**(α) Τόκοι χρεών βιομηχάνων.** Με απόφαση του Συμβουλίου του Οργανισμού, μετά από νομική συμβουλή, επιβάλλονται τόκοι πάνω στα καθυστερημένα χρέη των βιομηχάνων. Κατά το 2006 επιβλήθηκαν τόκοι ύψους £28.410, σε σύγκριση με £38.820 το 2005, από τους οποίους τόκοι ύψους £27.785 ή ποσοστό 98% επιβλήθηκαν σε συγκεκριμένη γαλακτοβιομηχανία.

**(β) Πρόβλεψη για επισφαλείς χρεώστες.** Η πρόβλεψη για τους επισφαλείς χρεώστες ανήλθε στις £197.822 το 2006, δηλαδή παρέμεινε η ίδια από το 2004. Στην πρόβλεψη περιλαμβάνονται ποσά που αφορούν σε παλιές άδειες βιομηχάνων ύψους £15.145, σε παγοποιημένα χρέη βιομηχάνων από το 1974 ύψους £6.614, σε χρέη βιομηχάνων ύψους £48.130 και σε χρεώστες κρεάτων ύψους £115.941. Εισηγήθηκα όπως, για όλους τους επισφαλείς χρεώστες για τους οποίους το Συμβούλιο κρίνει τεκμηριωμένα ότι δεν υπάρχει πιθανότητα είσπραξης, προωθηθεί η διαδικασία διαγραφής τους, με την έγκριση του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, σύμφωνα με το άρθρο 49 του Νόμου.

Όπως πληροφορήθηκα, το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού ενέκρινε εισήγηση του Λογιστηρίου για διαγραφή παλιών χρεών, η είσπραξη των οποίων κρίνεται αδύνατη και στις 26.7.2007 υποβλήθηκε σχετικό αίτημα στον Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος για έγκριση της διαγραφής.

**Εθνική ποσότητα αναφοράς (ποσοστώσεις).** Ποσόστωση σημαίνει την ποσότητα γάλακτος που δικαιούται να παραγάγει κάποιος παραγωγός χωρίς να του επιβληθεί οποιαδήποτε Συμπληρωματική Εισφορά (Levy), δηλαδή πρόστιμο.

Την ευθύνη για τη διαχείριση του συστήματος των ποσοστώσεων έχει ο Οργανισμός, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων που του παρέχει το άρθρο 24 του Νόμου, καθώς επίσης και με βάση τη συμφωνία αναδοχής που έχει με τον Κυπριακό Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών.

Η διαδικασία εφαρμογής του συστήματος των ποσοστώσεων αγελαδινού γάλακτος, οι οποίες αποτελούν ένα από τα Μέτρα της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής που εφαρμόζεται στις χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθορίζεται με βάση τους Κοινοτικούς Κανονισμούς 1788/2003 και 595/2004 και το εκάστοτε διάταγμα του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος που αφορά σε ποσοστώσεις, το οποίο εκδίδεται δυνάμει του άρθρου 58B του περί Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας Νόμου.

Στόχος του Μέτρου είναι ο περιορισμός της ανεξέλεγκτης παραγωγής γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων. Για παραγωγή γάλακτος πέραν της ποσόστωσης επιβάλλεται Συμπληρωματική Εισφορά (Levy).

Με την προσχώρηση της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η εθνική ποσότητα αναφοράς (ποσοστώσεις) καθορίστηκε σε 145 200 τόνους αγελαδινού γάλακτος (140 970 874 λίτρα), η οποία, για την περίοδο 1.4.2005-31.3.2006, με μικρή διαφοροποίηση, σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, διαχωρίστηκε σε «Παραδόσεις» 142 406 τόνους (138 258 331 λίτρα) και σε «Απευθείας Πωλήσεις» 2 794 τόνους (2 712 543 λίτρα). Λόγω του ότι κατά το γαλακτοκομικό έτος που έληξε στις 31.3.2006, η Κύπρος παρήγαγε συνολικά 142 276 294 λίτρα αγελαδινού γάλακτος (139 576 428 λίτρα «Παραδόσεις» και 2 699 866 λίτρα «Απευθείας Πωλήσεις»), σημειώθηκε υπέρβαση της εθνικής ποσότητας αναφοράς, με αποτέλεσμα να καταβληθεί Συμπληρωματική Εισφορά (Levy) ύψους £239.392.

Πληροφοριακά αναφέρω ότι τη συμπληρωματική εισφορά επωμίστηκαν 25 παραγωγοί με ποσόστωση για «Παραδόσεις», η οποία καταβλήθηκε στον Κυπριακό Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών για να την καταβάλει στο Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο.

**Διάταγμα για τα Συμπληρωματικά Μέτρα Εφαρμογής για την Εφαρμογή της Συμπληρωματικής Εισφοράς (Κ.Δ.Π. 176/2005).** Με την έναρξη ισχύος του περί Οργανισμού Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας (Κριτήρια Κατανομής του Εθνικού Αποθέματος στο Αγελαδινό Γάλα) Διατάγματος του 2006 (Κ.Δ.Π. 164/2006), το οποίο δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας αρ.4094, ημερ. 7.4.2006, αντί να καταργηθεί το περί Οργανισμού Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας (Κριτήρια Κατανομής του Εθνικού Αποθέματος στο Αγελαδινό Γάλα) Διάταγμα του 2005 (Κ.Δ.Π. 508/2005), το οποίο είχε δημοσιευθεί στις 11.11.2005, καταργήθηκε λανθασμένα το περί Οργανισμού Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας (Συμπληρωματικά Μέτρα Εφαρμογής για την Εφαρμογή της Συμπληρωματικής Εισφοράς) Διάταγμα του 2005 (Κ.Δ.Π. 176/2005).

Λόγω των πιο πάνω, ο Οργανισμός δεν είχε στη διάθεσή του διάταγμα σε ισχύ για τα Συμπληρωματικά Μέτρα για περισσότερο από ένα χρόνο και ζήτησα να πληροφορηθώ κατά πόσο η αδυναμία αυτή συνεπάγεται οποιοσδήποτε επιπτώσεις.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι από την κατάργηση του διατάγματος δεν υπήρξαν οποιοσδήποτε επιπτώσεις που αφορούν στην Εφαρμογή της Συμπληρωματικής Εισφοράς, καθότι το όλο σύστημα των ποσοστώσεων γάλακτος καλύπτεται από τους Κοινοτικούς Κανονισμούς 1788/2003 και 595/2004. Όπως πληροφορήθηκα, έχει ήδη ετοιμαστεί νέο προσχέδιο διατάγματος για τα εν λόγω μέτρα, το οποίο βρίσκεται ενώπιον του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος για έγκριση.

#### **Διενέργεια αναλύσεων από το Χημείο του Οργανισμού.**

**(α) Κτηνιατρικές Υπηρεσίες.** Όπως ανέφερα και στην προηγούμενή μου Έκθεση, όλες οι αναλύσεις που διενεργούνται για λογαριασμό των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών εξακολουθούν να παρέχονται χωρίς χρέωση. Το κόστος για το 2006, σύμφωνα με στοιχεία του Οργανισμού, ανήλθε στο ποσό των £92.669, σε σύγκριση με £145.720 κατά το 2005.

Για σκοπούς συμμόρφωσης με τις διατάξεις του άρθρου 24(γ) των περί Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας Νόμων του 1969 μέχρι 2004, σύμφωνα με τις οποίες ο Οργανισμός παρέχει, με αμοιβή,



προς Κυβερνητικές Υπηρεσίες και ιδιώτες, υπηρεσίες εργαστηριακών αναλύσεων, εισηγήθηκα όπως όλες οι αναλύσεις χρεώνονται στις πιο πάνω Υπηρεσίες, ώστε να φαίνονται τα πραγματικά έσοδα του Οργανισμού από τη λειτουργία του εργαστηρίου και να παρουσιάζεται η ορθή εικόνα στις οικονομικές του καταστάσεις.

Διαπιστώθηκε ότι ούτε και για τις αναλύσεις που διενεργήθηκαν για λογαριασμό των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών μέσα στο 2007 δεν έχουν γίνει οποιεσδήποτε χρεώσεις.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι οι μέχρι σήμερα προσπάθειες του Οργανισμού για χρέωση των εν λόγω αναλύσεων απέβησαν άκαρπες, καθότι οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες δεν είχαν συμπεριλάβει στον Προϋπολογισμό τους σχετική πρόνοια. Ωστόσο, όπως μου ανέφερε, στον Προϋπολογισμό των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών για το 2008 περιλήφθηκε σχετική πρόνοια και έτσι οι αναλύσεις θα χρεώνονται κανονικά από το 2008.

**(β) Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών.** Για τη διενέργεια αναλύσεων δειγμάτων γάλακτος για τη χημική του σύσταση και για τον προσδιορισμό των σωματικών κυττάρων για λογαριασμό του Ινστιτούτου Γεωργικών Ερευνών, παραχωρείτο έκπτωση 33% και 45%, αντίστοιχα, σε σχέση με τον τιμοκατάλογο αναλύσεων που εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού στις 11.5.2004. Η έκπτωση που παραχωρήθηκε το 2006, για την οποία δεν φαίνεται να έχει ληφθεί η έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου, ανέρχεται στο ποσό των £4.630, εξαιρουμένου του Φ.Π.Α.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι η έκπτωση που παραχωρείτο στο Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών για αναλύσεις γάλακτος διακόπηκε από 1.1.2007.

**(γ) Κοστολόγιο εργαστηριακών αναλύσεων.** Το Διοικητικό Συμβούλιο, με την απόφαση του αρ. 3/859, ημερ. 5.6.2006, ενέκρινε το κοστολόγιο των εργαστηριακών αναλύσεων του Χημείου του Οργανισμού για το έτος 2005, χωρίς όμως να ετοιμαστεί νέος τιμοκατάλογος, με αποτέλεσμα η χρέωση για τις αναλύσεις που διενεργούνται να γίνεται με βάση τον τιμοκατάλογο που εγκρίθηκε στις 11.5.2004, οι τιμές του οποίου είναι πολύ χαμηλότερες από το πραγματικό κόστος, όπως αυτό παρουσιάζεται στο κοστολόγιο.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι το κοστολόγιο δεν εφαρμόστηκε, καθότι κρίθηκε σκόπιμο να επανεξεταστούν και να αξιολογηθούν οι παράμετροι που συνέθεταν το κόστος για το κάθε είδος ανάλυσης και ότι, στο μεταξύ, εγκρίθηκε νέο κοστολόγιο και σχετικός τιμοκατάλογος, ο οποίος ήδη εφαρμόζεται.

#### **Κεφαλικές επιδοτήσεις αιγοπροβάτων.**

**(α)** Όπως αναφέρθηκε στην προηγούμενή μου Έκθεση, σύμφωνα με την έκθεση του Οργανισμού προς τον Επίτροπο του Κυπριακού Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών, ημερ. 25.5.2005, κατά τη διεξαγωγή 157 επιτόπιων ελέγχων για τις κεφαλικές επιδοτήσεις αιγοπροβάτων, που διενεργήθηκαν από την Υπηρεσία Επιθεώρησης του Οργανισμού, εντοπίστηκαν διαφορές στον πληθυσμό των μονάδων, οι οποίες οφείλονταν, κυρίως, στη μη ενημέρωση των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών από τους παραγωγούς για τις διακυμάνσεις του ζωικού πληθυσμού της μονάδας τους, καθώς επίσης και στο γεγονός ότι μεγάλος αριθμός μονάδων διατηρούν ζώα που δεν έφεραν ενώτια και ότι στις περισσότερες μονάδες οι ημερομηνίες γέννησης που αναφέρονταν στα μητρώα των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών ήταν λανθασμένες.

Ζήτησα να ενημερωθώ για τυχόν εξελίξεις σχετικά με τα πιο πάνω, καθώς επίσης και κατά πόσο υπήρχε οποιαδήποτε συμφωνία μεταξύ του Οργανισμού και του Κυπριακού Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών για τη διεξαγωγή των πιο πάνω ελέγχων.

Στην απαντητική επιστολή του Οργανισμού, ημερ. 8.6.2006, αναφέρεται ότι ο ρόλος του Οργανισμού τερματίστηκε μετά τη διαβίβαση των αποτελεσμάτων και των σχετικών φακέλων στον Κυπριακό Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών και ότι δεν γνωρίζει τα μέτρα που πήρε για τους συγκεκριμένους ελέγχους, καθώς επίσης και ότι στις 6.6.2006 ζήτησε όπως ετοιμαστεί συμφωνία

για την ανάθεση της διεξαγωγής επιτόπιων ελέγχων των κεφαλικών επιδοτήσεων των αιγοπροβάτων και των βοοειδών.

Σχετικά με τα πιο πάνω ανέφερα ότι μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου δεν είχε υπογραφεί οποιαδήποτε συμφωνία για τη διεξαγωγή των ελέγχων. Επιπρόσθετα, λόγω του ότι στον Οργανισμό ανατίθενται κάθε χρόνο παρόμοιοι έλεγχοι, εξέφρασα τη γνώμη ότι είναι χρήσιμο όπως ο Οργανισμός ενημερώνεται για τυχόν ενέργειες που έγιναν από τον Κυπριακό Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών για τους συγκεκριμένους ελέγχους, ώστε να καθοδηγείται για την καλύτερη διεξαγωγή μελλοντικών ελέγχων.

**(β)** Σύμφωνα με την έκθεση του Οργανισμού προς τον Επίτροπο του Κυπριακού Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών, ημερ. 30.5.2006, κατά το 2006 διεξήχθησαν από την Υπηρεσία Επιθεώρησης του Οργανισμού 316 επιτόπιοι έλεγχοι για τις κεφαλικές επιδοτήσεις αιγοπροβάτων, σύμφωνα με τους οποίους σε 158 περιπτώσεις η καταμέτρηση των ζώων κατέδειξε μικρότερο αριθμό, σε σύγκριση με εκείνο που είχε δηλωθεί στην αίτηση των μονάδων προς τον Κυπριακό Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών για επιδότηση.

**Απαιτήσεις τρίτων εναντίον του Οργανισμού.** Οι οικονομικές απαιτήσεις τρίτων εναντίον του Οργανισμού, που εκκρεμούσαν κατά τον προηγούμενο έλεγχο και συνεχίζουν να εκκρεμούν μέχρι σήμερα, ανέρχονται στις £272.750 και αφορούν στην αγωγή αρ. 5066/04 συγκεκριμένης εταιρείας, για ζημιές που υπέστη λόγω της διακοπής πώλησης γάλακτος προς αυτή.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι η πιο πάνω αγωγή έχει οριστεί για ακρόαση στις 24 και 25.9.2007 ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας, η οποία, όμως, όπως πληροφορήθηκα, αναβλήθηκε για τις 13.11.2007. Ο Πρόεδρος μου ανέφερε επίσης ότι ο Οργανισμός θεωρεί την εν λόγω απαίτηση αβάσιμη και ότι γι' αυτό δεν έγινε οποιαδήποτε πρόνοια στους λογαριασμούς.

#### **Χρεώσεις.**

**(α) Χρεώστης γάλακτος (βιομηχανία).** Όπως ανέφερα και σε προηγούμενές μου Εκθέσεις, από τις αρχές του 2003 η εν λόγω βιομηχανία παρουσιαζόταν ασυνεπής ως προς την εξόφληση της αξίας του γάλακτος που παραλάμβανε από τον Οργανισμό, με αποτέλεσμα το χρέος της στις 31.12.2003 να ανέλθει σε £1.053.402.

Από τον έλεγχο των πληρωμών της βιομηχανίας προς τον Οργανισμό, παρατηρήθηκε ότι οι επιταγές της συνεχίζουν να κατατίθενται δύο ή και τρεις φορές προτού εξαργυρωθούν και το χρέος της βιομηχανίας κατά τις 31.12.2006 ανερχόταν στις £403.155, ενώ στις 31.10.2007 αυτό μειώθηκε στις £75.255.

Εισηγήθηκα όπως η αποπληρωμή του χρέους της βιομηχανίας, έναντι του Οργανισμού, παρακολουθείται στενά, ώστε να ολοκληρωθεί η εξόφληση του οφειλόμενου ποσού εντός του τελευταίου συμφωνηθέντος χρονοδιαγράμματος, το οποίο, ύστερα από συνεχείς επεκτάσεις του, προβλέπει εξόφληση του χρέους μέχρι τις 31.12.2007.

**(β) Χρεώστης κρεάτων (εταιρεία).** Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενή μου Έκθεση, για την αγωγή που καταχώρισε ο Οργανισμός εναντίον της πιο πάνω εταιρείας για εξασφάλιση του ποσού που του όφειλε από την πώληση κρεάτων, το Επαρχιακό Δικαστήριο Λάρνακας αποφάσισε όπως η εν λόγω εταιρεία καταβάλει στον Οργανισμό το ποσό των £66.267, με τόκο 8% ετήσια από 21.2.2006 μέχρι την εξόφληση. Το Επαρχιακό Δικαστήριο Λάρνακας, με την πιο πάνω απόφασή του, έδωσε επίσης το δικαίωμα στον Οργανισμό να εγγράψει ΜΕΜΟ επί της περιουσίας της εταιρείας από 21.2.2006, κάτι που έγινε στις 17.4.2006. Το Επαρχιακό Δικαστήριο Λάρνακας αποφάσισε επίσης στις 4.4.2006, όπως ποσό £4.000, που όφειλε τρίτος (μεσεγγυούχοι) στην εν λόγω εταιρεία καταβληθεί στον Οργανισμό, αλλά επειδή στο μεταξύ η εταιρεία τέθηκε υπό εκκαθάριση, η μεσεγγυούχος διαδικασία αποσύρθηκε.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι έχουν δοθεί οδηγίες στο νομικό τους σύμβουλο για να επικοινωνήσει γραπτώς με τον εκκαθαριστή για τυχόν εξελίξεις.

**Οχήματα.** Ο Οργανισμός διαθέτει συνολικά 16 οχήματα, συμπεριλαμβανομένου και του οχήματος που χρησιμοποιεί ο Διευθυντής.

Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται για τα διανυθέντα χιλιόμετρα κατά το 2006, 7 από τα 15 οχήματα δεν φαίνεται να αξιοποιούνται πλήρως, αφού κάλυψαν, κατά μέσο όρο, μόνο 4 858 χλμ, σε σύγκριση με 22 117 χλμ που κάλυψαν τα υπόλοιπα 8 οχήματα. Ένα μάλιστα από τα εν λόγω οχήματα διήνυσε μόνο 1 720 χλμ κατά το 2006.

Εισηγήθηκα όπως εξεταστεί κατά πόσο ο Οργανισμός χρειάζεται να συνεχίσει να διατηρεί στην κατοχή του ένα τόσο μεγάλο αριθμό οχημάτων.

Όπως πληροφορήθηκα, το θέμα απασχόλησε το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού, το οποίο, στη συνεδρία του ημερ. 27.6.2007, αποφάσισε τη μείωση του αριθμού των οχημάτων, χωρίς βέβαια να επηρεαστεί η ομαλή λειτουργία των εργασιών του Οργανισμού.

**Σχέδιο Κτηνιατρείου (Βρουκέλλα).** Αναφορά για το πιο πάνω σχέδιο έγινε και στις Εκθέσεις μου για τα προηγούμενα έτη. Το συνολικό ύψος της ζημιάς που υπέστη ο Οργανισμός από τη λειτουργία του σχεδίου, που αφορούσε σε συμφωνία μεταξύ του Οργανισμού και Κυβέρνησης, η οποία έληξε στις 31.3.2004, για τη σφαγή και διάθεση κρέατος και δερμάτων που προέρχονταν από ζώα που υπέκειντο σε κατάσχεση στα πλαίσια του Σχεδίου Ελέγχου της Τρομώδους Νόσου των προβάτων και της εκστρατείας κατά της Βρουκέλλωσης, ανέρχεται στις £412.538. Παρόλο που στο παρελθόν το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος είχε υποσχεθεί ότι θα συζητήσει και εξετάσει τρόπους, έτσι ώστε ο Οργανισμός να μην επιβαρυνθεί οικονομικά από τη λειτουργία του σχεδίου, εντούτοις καμιά διευθέτηση δεν έχει γίνει ακόμη για κάλυψη των πιο πάνω ζημιών. Σε σχετική επιστολή του ημερ. 11.6.2004, προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, ο Διευθυντής του Οργανισμού αναφέρεται, μεταξύ άλλων, στο ύψος των ζημιών από τη λειτουργία του σχεδίου και στην αξία των αιγοπροβάτων που καλύπτονται από το σχέδιο, η οποία ανέρχεται στις £395.594, ποσό που οφείλεται από τον Οργανισμό στο Κτηνιατρείο και που παρουσιάζεται κάτω από τους πιστωτές στους λογαριασμούς του 2006, και ζητά συμψηφισμό των δύο ποσών από το Υπουργείο, για διευθέτηση των οφειλών.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού με πληροφόρησε ότι μετά από σχετικές επαφές που έγιναν, φαίνεται ότι το Υπουργείο, παρόλο ότι είχε δεσμευτεί κατά την έναρξη του σχεδίου να καλύψει τυχόν ζημιές, δεν προτίθεται να καταβάλει στον Οργανισμό οποιοδήποτε ποσό έναντι των ζημιών που προέκυψαν με την υλοποίηση του πιο πάνω σχεδίου για λογαριασμό της Κυβέρνησης και εξέφρασε την άποψη ότι δεν θα ήταν σκόπιμο να γίνουν επιπρόσθετες παραστάσεις προς το Υπουργείο, λαμβανομένου υπόψη ότι τόσο το Υπουργείο, όσο και ο Οργανισμός χρηματοδοτούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

## 6.15 ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ ΣΤΕΓΗΣ

### Μέρος Α

#### Οικονομική κατάσταση.

**(α) Αποτελέσματα έτους.** Κατά το 2006 ο Οργανισμός παρουσίασε πλεόνασμα, πριν από τη φορολογία, £5.002.583, σε σύγκριση με £4.635.880 κατά το 2005, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £366.703 ή ποσοστό 7,9%. Το πλεόνασμα μετά τη φορολογία ανήλθε σε £3.545.122.

**(β) Καταθέσεις.** Οι καταθέσεις στον Οργανισμό στις 31.12.2006 ανέρχονταν σε £592,04 εκ., σε σύγκριση με £503,13 εκ. το 2005, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £88,91 εκ. ή 17,7%.

**(γ) Δάνεια.** Τα δάνεια στις 31.12.2006 ανέρχονταν σε £538,22 εκ., σε σύγκριση με £504,52 εκ. το 2005, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £33,7 εκ. ή 6,67%.

**Προσωπικό.** Στις 31.12.2006 ο Οργανισμός εργοδοτούσε 60 άτομα και το σύνολο των αποδοχών τους, περιλαμβανομένης της πρόνοιας για συντάξεις, ήταν £1.705.896, σε σύγκριση με £1.572.665 κατά το 2005. Ο μέσος όρος ετήσιων αποδοχών για κάθε υπάλληλο ανέρχεται σε £28.432, σε σύγκριση με £26.211 το 2005. Ο μέσος όρος αποδοχών, μη συμπεριλαμβανομένης της πρόνοιας για συντάξεις, ανέρχεται σε £23.598 (2005 £21.768).

**Καθυστερημένες δόσεις δανείων.** Κατά την 31<sup>η</sup> Δεκεμβρίου 2006 οι καθυστερημένες δόσεις δανείων ανέρχονταν σε £9,5 εκ. ή ποσοστό 1,8% του συνολικού ποσού των δανείων.

Καθυστερήσεις παρουσιάζουν 4.860 δάνεια ή ποσοστό 20,8% του συνόλου των δανείων στις 31.12.2006.

**Στεγαστικά δάνεια.** Από το 1983, όταν άρχισε η χορήγηση δανείων, μέχρι 31.12.2006, εγκρίθηκαν 24.269 στεγαστικά δάνεια, για συνολικό ποσό £831 εκ. Μέσα στο 2006 εγκρίθηκαν 2.096 στεγαστικά δάνεια, ύψους £106 εκ. (1.156 δάνεια, ύψους £57,05 εκ., το 2005).

Κατά το 2006 εγκρίθηκαν επίσης 51 δάνεια σε αιτητές ακριτικών περιοχών, 1 δάνειο σε αιτητές της περιοχής της Πράσινης Γραμμής, μέσα στα πλαίσια του κυβερνητικού σχεδίου δανειοδότησης νεαρών ζευγαριών για απόκτηση στέγης στις περιοχές αυτές, η εφαρμογή του οποίου ανατέθηκε στον Οργανισμό έναντι αμοιβής, 71 δάνεια σε αιτητές κοινοτήτων με πληθυσμό κάτω των 200 κατοίκων και 1.633 δάνεια του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών, τα οποία παραχωρούνται κυρίως για σκοπούς σπουδών, ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και για νεοδημιουργούμενα ζευγάρια, η διαχείριση των οποίων ανατέθηκε στον Οργανισμό.

## 6.16 ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

**Οικονομική κατάσταση.** Οι οικονομικές καταστάσεις για τα έτη 2005 και 2006 δεν υποβλήθηκαν ακόμα στην Υπηρεσία μου για έλεγχο. Η οικονομική κατάσταση του Πανεπιστημίου, σύμφωνα με προκαταρκτικές μη εξελεγμένες οικονομικές καταστάσεις του 2005, ήταν όπως πιο κάτω.

**(α) Αποτελέσματα έτους.** Για το έτος 2005 προέκυψε έλλειμμα £805.121, σε σύγκριση με πλεόνασμα £834.854 το 2004.

**(β) Έσοδα.** Τα έσοδα ανήλθαν σε £29.823.730, σε σύγκριση με £27.254.145 το 2004. Αυτά περιλαμβάνουν γενική κρατική χορηγία ύψους £15.970.742 και προπτυχιακά διδάκτρα £6.581.000, σε σύγκριση με £14.838.354 και £6.271.000, αντίστοιχα, το 2004.

**(γ) Έξοδα.** Τα έξοδα ανήλθαν σε £30.628.851, σε σύγκριση με £26.419.291 το 2004, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση £4.209.560. Η αύξηση οφείλεται κυρίως στην αύξηση των δαπανών για μισθούς και επιδόματα προσωπικού (£1.947.964) ερευνητικές δραστηριότητες/προγράμματα (£720.682) και συντήρηση, λειτουργία και επιδιορθώσεις (£269.905).

**(δ) Κρατική χορηγία.** Πέραν της κρατικής χορηγίας που περιλαμβάνεται στα έσοδα και αναφέρεται πιο πάνω, παραχωρήθηκε χορηγία ύψους £10.391.450 (£9.261.646 το 2004), για την αγορά στοιχείων πάγιου ενεργητικού. Το σύνολο της κρατικής χορηγίας δηλαδή που παραχωρήθηκε στο Πανεπιστήμιο το 2005 ήταν £26.362.192, σε σύγκριση με £24.100.000 το 2004.

### Προϋπολογισμός.

**(α) Καθυστερήση στην έγκριση Προϋπολογισμού.** Ο Προϋπολογισμός του Πανεπιστημίου για το 2005 εγκρίθηκε από το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου στις 17.11.2004. Από το Υπουργικό Συμβούλιο εγκρίθηκε στις 24.2.2005 και ψηφίστηκε σε Νόμο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 27.5.2005.

Εγκρίθηκαν δωδεκατημόρια για την περίοδο 1.1.2005 μέχρι 28.2.2005 και οι μετέπειτα δαπάνες μέχρι 27.5.2005 παρέμειναν νομοθετικά ακάλυπτες.

**(β) Μεταπτυχιακά διδάκτρα.** Τα έσοδα από μεταπτυχιακά διδάκτρα κατά το 2005 ανήλθαν στο ποσό των £903.415(2004: £833.310) και οι σχετικές δαπάνες από μεταπτυχιακά διδάκτρα, σε £340.447 (2004: £242.787).

Στον Προϋπολογισμό του Πανεπιστημίου δεν καθορίζεται ο σκοπός των δαπανών από τα μεταπτυχιακά διδάκτρα.

Όπως με πληροφόρησε ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου, κάθε Τμήμα υποβάλλει στη Σύγκλητο για έγκριση ετήσιο αναλυτικό προϋπολογισμό, ο οποίος χρηματοδοτείται από τα Μεταπτυχιακά Δίδακτρα.

**(γ) Προπτυχιακά διδάκτρα.** Τα έσοδα από προπτυχιακά διδάκτρα κατά το 2005 ανήλθαν στο ποσό των £6.581.000 (2004: £6.271.000). Ποσό £6.528.000 αφορά σε διδάκτρα φοιτητών από χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (περιλαμβανομένων και των Κυπρίων φοιτητών) και καταβλήθηκαν από το Κράτος και ποσό £53.000 αφορά σε διδάκτρα άλλων φοιτητών (2004: £6.261.000 και £10.000, αντίστοιχα).

### Προσωπικό.

**(α)** Κατά το 2005 το Πανεπιστήμιο εργοδοτούσε 1.012 άτομα. Τα 628 είναι μέλη του Ακαδημαϊκού Προσωπικού (Καθηγητές, Μεταπτυχιακοί Συνεργάτες, Επισκέπτες Καθηγητές, Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό, Μεταπτυχιακοί Φοιτητές, Ειδικοί Επιστήμονες), τα 260 είναι μέλη του Διοικητικού Προσωπικού και τα 124 είναι ωρομίσθιοι.

Οι δαπάνες για το πιο πάνω προσωπικό ανήλθαν στα £17,4 εκ. το 2005, σε σύγκριση με £15,4 εκ. το 2004.

**(β) Έκτακτο προσωπικό.** Για το 2005 απασχολούνταν 51 έκτακτοι, για την πρόσληψη των οποίων δεν ζητήθηκε η έγκριση της Βουλής των Αντιπροσώπων, σύμφωνα με τον περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων στην Υπηρεσία Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμο αρ. 169/85. Όπως πληροφορήθηκα αυτό άρχισε να γίνεται από το 2007.

**(γ) Μίσθωση υπηρεσιών.** Πέραν του πιο πάνω προσωπικού διαπιστώθηκε ότι το Πανεπιστήμιο μισθώνει υπηρεσίες (95 άτομα κατά το 2005), το οποίο τοποθετεί στους διάφορους Κλάδους, Τμήματα και Υπηρεσίες του για διεκπεραίωση συνήθους εργασίας, καθώς και για αντικατάσταση προσωπικού που απουσιάζει με άδεια μητρότητας.

Αναφορικά με την πιο πάνω τακτική, παρατήρησα τα ακόλουθα:

- (i) Ενώ για την πρόσληψη του συμβασιούχου προσωπικού γίνεται προκήρυξη των θέσεων και οι υποψήφιοι υποβάλλονται σε γραπτή και προφορική εξέταση, για τη μίσθωση υπηρεσιών μέχρι το 2006 δεν ακολουθείτο καμιά διαδικασία πρόσληψης.
- (ii) Για τη μίσθωση υπηρεσιών δεν υπάρχει εγκεκριμένη πρόνοια στον Προϋπολογισμό του Πανεπιστημίου και ως εκ τούτου η χρέωση γίνεται σε διάφορους λογαριασμούς εξόδων, με αποτέλεσμα να μην παρουσιάζεται ξεχωριστά το κόστος της εν λόγω μίσθωσης στις οικονομικές καταστάσεις και να είναι αδύνατος ο υπολογισμός του.  
Σημειώνεται ότι στον Προϋπολογισμό του 2007 περιλήφθηκε πρόνοια για χρέωση των πιο πάνω απολαβών στα άρθρα «Πρόσθετες Βοηθητικές Υπηρεσίες» και «Πρόσθετες Βοηθητικές Υπηρεσίες από μη Προβλεπόμενες Δαπάνες και Αποθεματικό» και επομένως αναμένεται ότι η πιο πάνω αδυναμία θα εκλείψει.
- (iii) Διαπιστώθηκε ότι τα πιο πάνω άτομα ασχολούνται με τη διεκπεραίωση καθημερινής εργασίας του Κλάδου/Υπηρεσίας στην οποία τοποθετούνται, δηλαδή η φύση της εργασίας τους έχει σχέση με συγκεκριμένες θέσεις στον Προϋπολογισμό του Πανεπιστημίου, εκτελούν

καθήκοντα υπαλλήλου, υπάγονται στον οικείο προϊστάμενο, τηρούν το ωράριο του Πανεπιστημίου και υπογράφουν παρουσιολόγιο.

Τα πιο πάνω, σύμφωνα με σχετική γνωμάτευση της Νομικής Υπηρεσίας, είναι χαρακτηριστικά της ύπαρξης σχέσης εργοδότη – εργοδοτούμενου και επομένως η απασχόλησή τους δεν μπορεί να θεωρείται ως μίσθωση υπηρεσιών.

Ενόψει αυτών που αναφέρονται πιο πάνω, εισηγήθηκα όπως το Πανεπιστήμιο επανεξετάσει το θέμα της μίσθωσης υπηρεσιών και επιδιώξει την ικανοποίηση των αναγκών του σε προσωπικό μέσω της κανονικής διαδικασίας πρόσληψης μόνιμων ή έκτακτων υπαλλήλων.

Όπως με πληροφόρησε ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου, από τις αρχές του 2007 οι μισθώσεις υπηρεσιών έχουν περιοριστεί στις 48 και αφορούν κυρίως σε αντικαταστάσεις υπαλλήλων που βρίσκονται σε άδεια μητρότητας αλλά και ειδικές περιπτώσεις για απασχόληση μικρού συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος και ότι προγραμματίζεται μέσα στο 2008 να υπάρξει ακόμη μεγαλύτερη μείωση των μισθώσεων.

**(δ) Κανονισμοί.** Το Πανεπιστήμιο δεν έχει θεσπίσει Κανονισμούς που να ρυθμίζουν θέματα μισθοδοσίας, αλλά εφαρμόζει τους Κανονισμούς που ισχύουν για τη Δημόσια Υπηρεσία και συγκεκριμένα την Κ.Δ.Π. 175/95, «οι περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Απολαβές, Επιδόματα και Άλλα Οικονομικά Ωφελήματα των Δημοσίων Υπαλλήλων) Κανονισμοί του 1995», χωρίς όμως να έχει περιλάβει σχετική πρόνοια στο Νόμο ή στους Κανονισμούς του.

Η Υπηρεσία μου επανέλαβε προηγούμενη εισήγησή της όπως προωθηθεί τροποποίηση των Κανονισμών του Πανεπιστημίου, ώστε αυτοί να προνοούν για την υιοθέτηση της Κ.Δ.Π. 175/95 για το Διοικητικό Προσωπικό και τη θέσπιση χωριστών Κανονισμών που να καλύπτουν το Ακαδημαϊκό Προσωπικό.

**(ε) Αναδρομικές μισθολογικές τοποθετήσεις λόγω αναγνώρισης προϋπηρεσίας.** Σύμφωνα με τους περί Προϋπολογισμού του Πανεπιστημίου Κύπρου Νόμους, το Συμβούλιο μπορεί να τοποθετεί διοριζόμενο σε οποιοδήποτε σημείο της κλίμακας. Αυτό το δικαίωμα μπορεί να ασκηθεί κατά το διορισμό του υπαλλήλου και όχι εκ των υστέρων. Διαπιστώθηκε ότι, σε μερικές περιπτώσεις, γίνεται διαφοροποίηση της μισθολογικής τοποθέτησης εκ των υστέρων με αναδρομική ισχύ και μάλιστα περισσότερες της μίας φορές για το ίδιο άτομο.

Επιπρόσθετα, διαπιστώθηκε ότι στην περίπτωση του Διοικητικού Προσωπικού δεν υπάρχουν καθορισμένα κριτήρια για την παραχώρηση πρόσθετων προσαυχίσεων.

Ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου με πληροφόρησε ότι το Συμβούλιο κρίνει κατά περίπτωση και δεν επιθυμεί να θεσμοθετήσει κριτήρια τοποθέτησης σε πιο ψηλά σημεία της Κλίμακας, γιατί, όπως υποστηρίζει, τυχόν υιοθέτηση κανονιστικής φύσεως διάταξης θα οδηγήσει σε αύξηση των περιπτώσεων τοποθέτησης σε πιο ψηλά σημεία της Κλίμακας και σε πιο ψηλά κόστα και ότι χρησιμοποιεί τη διάταξη αυτή σε εξαιρετικές περιπτώσεις.

**Εσωτερικός έλεγχος.** Παρατηρήθηκαν αρκετές ελλείψεις και αδυναμίες, τόσο στην οικονομική διαχείριση, όσο και στην πλήρη συμμόρφωση προς τις διατάξεις των Νόμων και των συναφών Κανονισμών και Κανόνων.

Αδυναμίες παρατηρούνται στο σύστημα παρακολούθησης των χρεωστών και πιστωτών, καθώς επίσης και στην παρακολούθηση και εκτέλεση του Προϋπολογισμού, στο σύστημα παρακολούθησης της διεξαγωγής των ερευνητικών προγραμμάτων, στον υπολογισμό των αποδοχών προσωπικού, στις διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων και στην τήρηση των απαραίτητων μητρώων περιουσιακών και άλλων στοιχείων.

Πολλές αδυναμίες αποδίδονται στην απουσία κατάλληλης εποπτείας, στη λήψη αποφάσεων από μη εξουσιοδοτημένα όργανα του Πανεπιστημίου, στην απουσία συγκεκριμένων συστημάτων, διαδικασιών και παρακολούθησης, στην απουσία οδηγιών ως προς τα καθήκοντα και ευθύνες

διαφόρων λειτουργιών, στην έλλειψη κατάλληλων μηχανογραφημένων συστημάτων, στη μη ρύθμιση διαφόρων θεμάτων με βάση το Νόμο του Πανεπιστημίου και στη μη συμμόρφωση με τις Οδηγίες, Κανόνες, Κανονισμούς και Νόμους του Πανεπιστημίου.

Παρατηρήθηκε επίσης ότι τα δελτία πληρωμής δεν συνοδεύονται πάντοτε με τα απαραίτητα στοιχεία που να δικαιολογούν την πληρωμή και ότι σε ορισμένες περιπτώσεις γίνονται πληρωμές χωρίς να υπάρχει απαραίτητη έγκριση.

Σε ότι αφορά στη διαδικασία που ακολουθείτο για τα ταξίδια στο εξωτερικό, για τα οποία οι δαπάνες είναι σημαντικές αλλά το ύψος τους είναι δύσκολο να υπολογιστεί, καθότι χρεώνονται σε διάφορα κονδύλια, διαπιστώθηκαν αδυναμίες σε ότι αφορά στον τρόπο έγκρισής τους, στον υπολογισμό των επιδομάτων που παραχωρούνται και στη στοιχειοθέτηση των πληρωμών. Πρόσφατα μελετήθηκε και προωθείται νέο σύστημα και αναμένεται βελτίωση.

Όπως με πληροφόρησε ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου, το Συμβούλιο έχει ήδη διορίσει Επιτροπή Ελέγχου η οποία απαρτίζεται από Μέλη του Συμβουλίου και εξετάζει θέματα τα οποία χρήζουν βελτίωσης, ότι θα μελετήσει τυχόν κενά μεταξύ του Νόμου και των Κανονισμών, Κανόνων και Διαδικασιών και θα υποβάλει εισηγήσεις και, σε ότι αφορά στη διαδικασία που ακολουθείται για τα ταξίδια στο εξωτερικό, το Συμβούλιο, σε συνεδρία του ημερ. 25.9.2007, ενέκρινε τη νέα πολιτική για αποζημίωση εξόδων αποστολής στο εξωτερικό.

#### **Κανονισμοί/Κανόνες.**

**(α) Νομοθετική κάλυψη Κανόνων.** Η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε όπως το Πανεπιστήμιο, πριν από την έκδοση Κανόνων, βεβαιώνεται ότι η έκδοσή τους εξουσιοδοτείται από Κανονισμούς, ώστε τα θέματα που ρυθμίζουν να καλύπτονται νομοθετικά.

Σημειώνεται επίσης ότι συνεχίζουν να υπάρχουν Κανόνες των οποίων η έκδοση δεν προνοείται από Κανονισμούς, ενώ συνεχίζεται η έκδοση εγκυκλίων, οι οποίες φέρουν την ονομασία Κανόνες.

**(β) Παροχή υπηρεσιών από Ακαδημαϊκό Προσωπικό.** Οι Κανόνες για παροχή υπηρεσιών, συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα και συμμετοχή σε φορείς εκμετάλλευσης της γνώσης (Κανόνας 4.8) περιλαμβάνουν, σε ό,τι αφορά στην παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών από το Ακαδημαϊκό Προσωπικό, αναφορές σε Κανονισμούς του Πανεπιστημίου Κύπρου. Επειδή διαπιστώθηκε ότι οι συγκεκριμένοι Κανονισμοί δεν εξουσιοδοτούν τη ρύθμιση με Κανόνες των εν λόγω θεμάτων, η Υπηρεσία μου επανέλαβε την άποψη όπως εξεταστεί το θέμα και ληφθούν διορθωτικά μέτρα, ώστε η παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών από Ακαδημαϊκό Προσωπικό να καλύπτεται νομοθετικά.

Ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου με πληροφόρησε ότι το Πανεπιστήμιο έχει ήδη υποβάλει πρόταση για τροποποίηση του Κανονισμού 7, αναφορικά με το δικαίωμα του Ακαδημαϊκού Προσωπικού να παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες.

**(γ) Μη έκδοση Κανόνων Ακαδημαϊκού Προσωπικού.** Θέματα που αφορούν στην κανονική άδεια του Ακαδημαϊκού Προσωπικού και άλλα θέματα άδειας ασθένειας, εξακολουθούν να μη ρυθμίζονται στους Κανόνες.

Η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε όπως προωθηθεί η έκδοση των απαραίτητων Κανόνων το συντομότερο δυνατόν, όπως εξάλλου προνοείται στους περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Ακαδημαϊκό Προσωπικό) Κανονισμούς του 1990 και 1999.

Ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου με πληροφόρησε ότι το Πανεπιστήμιο, με τη βοήθεια του Εσωτερικού Νομικού Συμβούλου, θα μελετήσει όλους τους υφιστάμενους σχετικούς Κανόνες που αφορούν στο Ακαδημαϊκό Προσωπικό, με σκοπό να εντοπίσει ενδεχομένως κάποια κενά και να τα συμπληρώσει.

**Προσφορές.** Από τον έλεγχο προσφορών διαπιστώθηκαν αδυναμίες και ελλείψεις που αφορούν στα πιο κάτω:

**(α) Απευθείας αγορά.** Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις απευθείας αγοράς αγαθών κατά παρέκκλιση της εκάστοτε ισχύουσας νομοθεσίας.

**(β) Όροι προσφορών.** Σε ορισμένες περιπτώσεις παρατηρήθηκαν ελλείψεις και λάθη στους όρους των προσφορών.

**(γ) Εκθέσεις αξιολόγησης.** Στις εκθέσεις αξιολόγησης παρατηρήθηκαν περιπτώσεις για τις οποίες:

- (i) Δεν λήφθηκαν υπόψη όλα τα αντικείμενα της προσφοράς αλλά μόνο το κύριο αντικείμενο της προσφοράς,
- (ii) η αξιολόγηση δεν έγινε σύμφωνα με τα προκαθορισμένα κριτήρια που τέθηκαν στους όρους της προσφοράς,
- (iii) η μέθοδος που ακολουθήθηκε κατά την αξιολόγηση, σε σχέση με τη βαθμολογία στο τεχνικό και στο οικονομικό μέρος, δεν ήταν πάντοτε η καταλληλότερη,
- (iv) ενώ ο προσφοροδότης υπέβαλε τιμές χωρίς το κόστος συντήρησης που να καλύπτει όλα τα έτη συντήρησης, το οποίο απαιτείτο στους όρους των προσφορών, εντούτοις αυτός δεν αποκλείστηκε.

**(δ) Εκτέλεση προσφορών.** Παρουσιάστηκαν αδυναμίες στην εκτέλεση ορισμένων προσφορών σε ότι αφορά στα πιο κάτω:

- (i) Παραλαβή εξοπλισμού πριν την έγκριση αγοράς από το Συμβούλιο Προσφορών και Οικονομικών,
- (ii) έκδοση της εντολής/οδηγίας πληρωμής πριν τον απαραίτητο έλεγχο κατά την παραλαβή εξοπλισμού,
- (iii) δεν εφαρμόστηκε αποκοπή ποσού από το ποσό της προσφοράς, για παράδοση εξοπλισμού, μετά την περίοδο που προκαθορίστηκε στους όρους της προσφοράς,
- (iv) συνεχίστηκε η υποβολή παραγγελιών στους προμηθευτές και μετά την περίοδο που καθορίστηκε στους ειδικούς όρους του συμβολαίου.

**(ε) Χαρτοσήμανση.** Τα πρωτότυπα συμβόλαια που υπογράφονται μεταξύ του Πανεπιστημίου και των μερών που προσφέρουν υπηρεσίες σε αυτό, δεν χαρτοσημαίνονται.

**Ερευνητικά Προγράμματα.** Τα έσοδα για τη διεξαγωγή ερευνητικών προγραμμάτων ανήλθαν κατά το 2005 στα £5,3 εκ. σε σύγκριση με £3,8 εκ. το 2004. Οι αντίστοιχες δαπάνες ανήλθαν στα £4,0 εκ. για το 2005, σε σύγκριση με £3,3 εκ. το 2004.

Παρά τις προηγούμενες εισηγήσεις της Υπηρεσίας μου για βελτίωση και τις αναφορές του Πανεπιστημίου στις σχετικές απαντητικές του επιστολές για λήψη διορθωτικών μέτρων, εξακολουθεί να παρατηρούνται αδυναμίες στη διαχείριση των ερευνητικών προγραμμάτων.

Σημαντικές αδυναμίες οφείλονται στη μη θέσπιση των απαραίτητων Κανόνων, ενώ αξίζει να σημειωθεί ότι οι υφιστάμενοι Κανόνες δεν καλύπτονται νομοθετικά, στην έλλειψη γραπτών οδηγιών, στη μη τήρηση απαραίτητων στοιχείων και μητρώων, στη μη ικανοποιητική πληροφόρηση της Επιτροπής Έρευνας, στη διενέργεια πληρωμών χωρίς τα απαραίτητα υποστηρικτικά στοιχεία και εξουσιοδοτήσεις, στη μη άσκηση της κατάλληλης εποπτείας σε ό,τι αφορά στη διαχείρισή τους και στη μη κατάλληλη οργάνωση και δραστηριοποίηση της Υπηρεσίας Έρευνας και Διεθνών Σχέσεων (Υ.Ε.Δ.Σ.). Επίσης, αρκετά θέματα ρυθμίζονται χωρίς οι αποφάσεις να λαμβάνονται από τα κατάλληλα εξουσιοδοτημένα Όργανα του Πανεπιστημίου.

**(α) Κανονισμοί/Κανόνες.** Οι Κανόνες που εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο στις 18.3.2000, και τροποποιήθηκαν στις 24.10.2000 και 22.1.2003, παρουσιάζουν ορισμένες ελλείψεις. Έγιναν συγκεκριμένες εισηγήσεις από την Υπηρεσία μου για βελτίωσή τους, με απώτερο στόχο να



διευκολύνεται η ορθολογιστική διαχείρισή τους και ειδικά η παρακολούθησή τους από την Επιτροπή Έρευνας.

Ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου με πληροφόρησε ότι πρόσφατα ορίστηκε ad-hoc επιτροπή, η οποία θα ετοιμάσει εισήγηση για αναθεώρηση των Κανονισμών/Κανόνων.

**(β) Λήψη αποφάσεων.** Διαπιστώθηκε ότι η λήψη αποφάσεων για τα ερευνητικά προγράμματα λαμβάνεται από διάφορα Όργανα του Πανεπιστημίου εκτός της Επιτροπής Έρευνας και της Συγκλήτου. Η Υπηρεσία μου έχει την άποψη ότι τα αρμόδια Όργανα για λήψη αποφάσεων για θέματα έρευνας είναι η Επιτροπή Έρευνας και η Σύγκλητος και οποιεσδήποτε αποφάσεις πολιτικής πρέπει να ενσωματώνονται στους Κανόνες, μετά από έγκριση του Συμβουλίου.

**(γ) Βάση δεδομένων.** Διαπιστώθηκε ότι η βάση δεδομένων που τηρείται στην Υ.Ε.Δ.Σ., για σκοπούς τήρησης μητρώου των ερευνητικών προγραμμάτων, εξακολουθεί να παρουσιάζει πολλές και σημαντικές ελλείψεις.

**(δ) Εξωτερικά ερευνητικά προγράμματα.** Η Υ.Ε.Δ.Σ., καθώς και το Λογιστήριο, με τις υφιστάμενες διαδικασίες δεν παρακολουθούν τα διάφορα στάδια υλοποίησης των ερευνητικών προγραμμάτων και για το λόγο αυτό η άσκηση εποπτείας, τουλάχιστον σε ό,τι αφορά στην οικονομική διαχείρισή τους, δεν γίνεται. Επιπρόσθετα, για σημαντικό αριθμό ερευνητικών προγραμμάτων έχουν κατατεθεί στην Υ.Ε.Δ.Σ. μερικά μόνο στοιχεία από τους ερευνητές, με αποτέλεσμα οι φάκελοι της Υπηρεσίας να είναι ελλιπείς.

**(ε) Εσωτερικά ερευνητικά προγράμματα και ερευνητικές δραστηριότητες.** Οι κατανομές που εγκρίνονται από την Επιτροπή Έρευνας δεν γίνονται με βάση τις πραγματικές ανάγκες, αφού, μετά την κατανομή, το υπόλοιπο κρίνεται ως πολύ ψηλό. Συγκεκριμένα αναφέρεται ότι μετά την κατανομή των διαθέσιμων πιστώσεων για το 2004, ύψους £1.133.000, υπήρχε υπόλοιπο ύψους £336.523.

Η Υπηρεσία μου θεωρεί ότι πρέπει να υπάρχει κατάρτιση του Προϋπολογισμού για Ερευνητικά Προγράμματα με βάση τις πραγματικές ανάγκες και τη συστηματική παρακολούθηση από την Υ.Ε.Δ.Σ. και την Επιτροπή Έρευνας, των κατανομών, των δεσμεύσεων και των δαπανών των κονδυλίων, με επίσημες καταστάσεις και λογιστικές αναφορές, σε σχέση με τις εγκρίσεις. Επίσης, όπως αναφέρεται και σε προηγούμενες επιστολές της Υπηρεσίας μου, το ποσό που προορίζεται για αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών πρέπει να καθορίζεται από την αρχή και το ύψος του να είναι περιορισμένο.

**(στ) Συνδρομές Ακαδημαϊκών.** Παρατηρήθηκε ότι από το Κονδύλι «Ερευνητικές και άλλες δραστηριότητες» πληρώνονται συνδρομές ορισμένων Ακαδημαϊκών σε επαγγελματικούς και άλλους συνδέσμους, χωρίς να υπάρχει τέτοια πολιτική που να ισχύει για όλο το προσωπικό.

**(ζ) Διαχειριστική χρέωση.** Η διαχειριστική χρέωση γίνεται με σκοπό την κάλυψη των διαχειριστικών εξόδων που βαρύνουν το Πανεπιστήμιο κατά τη διεξαγωγή ενός ερευνητικού προγράμματος και σύμφωνα με τους σχετικούς Κανόνες διατίθεται κυρίως για νέους ερευνητικούς σχεδιασμούς και για ανάπτυξη της υποδομής της έρευνας.

Διαπιστώθηκε όμως ότι η διαχειριστική χρέωση διατίθεται κυρίως για μισθούς προσωπικού με σύμβαση ή μίσθωση υπηρεσιών που εκτελούν διοικητικά καθήκοντα.

#### **Περιουσιακά στοιχεία.**

**(α) Μητρώο περιουσιακών στοιχείων.** Εξακολουθεί να μην τηρείται, παρά τη σημαντικότητα του κόστους των περιουσιακών στοιχείων, η καθαρή αξία των οποίων στις οικονομικές καταστάσεις στις 31.12.2005 ανερχόταν σε £57,4 εκ..

Όπως με πληροφόρησε ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου, έχει συσταθεί ειδική επιτροπή για τη ρύθμιση του θέματος αυτού.

**(β) Κτίρια.** Εξακολουθεί να μην υπάρχουν αναλυτικά στοιχεία ως προς το τι περιλαμβάνεται στην κατηγορία παγίων «Κτίρια», η καθαρή αξία των οποίων ανερχόταν σε £1,7 εκ. στις 31.12.2005 και 31.12.2004.

**(γ) Μηχανογραφικός εξοπλισμός.** Γίνονται αγορές μηχανογραφικού εξοπλισμού και λογισμικού από διάφορα Τμήματα του Πανεπιστημίου, χωρίς να εμπλέκεται η Υπηρεσία Πληροφορικών Συστημάτων (ΥΠΣ), που είναι υπεύθυνη για το συντονισμό αγορών για όλες τις ανάγκες του Πανεπιστημίου, με αποτέλεσμα να μην εξασφαλίζονται οι πιο οικονομικά συμφέρουσες τιμές, να αυξάνεται το διοικητικό κόστος, να μη διασφαλίζεται η καταχώρισή τους στο μητρώο της ΥΠΣ για σκοπούς παρακολούθησης και να μην ελέγχεται η ορθότητα των καταχωρίσεων, αφού το μητρώο ενημερώνεται από διάφορους λειτουργούς.

**(δ) Φυσικός έλεγχος περιουσιακών στοιχείων.** Δεν διεξάγεται φυσικός έλεγχος των περιουσιακών στοιχείων καθώς επίσης και δειγματοληπτικός έλεγχος των βιβλίων.

**Παροχή υπηρεσιών σε τρίτους.** Το Πανεπιστήμιο, η Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου, τα Ακαδημαϊκά Τμήματα και το Ακαδημαϊκό Προσωπικό παρέχουν και άλλες υπηρεσίες σε τρίτους, πέραν των αυστηρά εκπαιδευτικών υπηρεσιών και ερευνητικών δραστηριοτήτων. Σχετικά με τις υπηρεσίες αυτές παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

**(α) Κανόνες.** Η παροχή υπηρεσιών από Ακαδημαϊκό Προσωπικό ρυθμίζεται με τους Κανόνες για παροχή υπηρεσιών, συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα και συμμετοχή σε φορείς εκμετάλλευσης της γνώσης (Κανόνες αρ. 4.8), οι οποίοι δεν φαίνεται να καλύπτονται νομοθετικά. Συγκεκριμένα, οι Κανόνες αυτοί κάνουν αναφορά σε άρθρα του περί Πανεπιστημίου Κύπρου Νόμου και σε άρθρα Κανονισμών, χωρίς ωστόσο τα εν λόγω άρθρα να εξουσιοδοτούν τη ρύθμιση των πιο πάνω θεμάτων.

Οι εν λόγω Κανόνες προνοούν για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών από Ακαδημαϊκό Προσωπικό, χωρίς ωστόσο αυτές να περιορίζονται σε υπηρεσίες που έχουν μόνο συμβουλευτικό χαρακτήρα.

**(β)** Επιπρόσθετα, η παροχή ορισμένων υπηρεσιών από το ίδιο το Πανεπιστήμιο ή τη Βιβλιοθήκη δεν συνάδει με τους σκοπούς του Πανεπιστημίου, όπως αυτοί καθορίζονται στον περί Πανεπιστημίου Κύπρου Νόμο.

**(γ)** Σε σχέση με τις συμφωνίες για την παροχή τέτοιων υπηρεσιών διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- (i)** Στις πλείστες περιπτώσεις δεν υπάρχει έγκριση του Συμβουλίου για ανάληψη τέτοιων δραστηριοτήτων ούτε και υπογράφεται πάντοτε σχετικό συμβόλαιο.
- (ii)** Οι πρόνοιες των συμβολαίων, όπου υπάρχουν, δεν είναι πάντοτε αρκετά σαφείς, ώστε να προσδιορίζεται με σαφήνεια κατά πόσο οι υπηρεσίες προσφέρονται από το Πανεπιστήμιο Κύπρου, από Τμήματά του ή από Ακαδημαϊκό Προσωπικό.
- (iii)** Οι αποδέκτες των υπηρεσιών, οι οποίοι συνήθως είναι Υπουργεία, Κυβερνητικά Τμήματα/Υπηρεσίες ή ιδιωτικές εταιρείες, εκδίδουν συνήθως επιταγές για την πληρωμή των προσφερόμενων υπηρεσιών προς το Πανεπιστήμιο Κύπρου και όχι προς τον υπεύθυνο του έργου, γεγονός που φανερώνει ότι θεωρούν ότι οι υπηρεσίες προσφέρονται από το Πανεπιστήμιο.
- (iv)** Η κατάταξή τους προκαλεί σύγχυση, καθώς, ορισμένες υπηρεσίες θεωρούνται ερευνητικά προγράμματα, ενώ άλλες ως δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται από δωρεές/χορηγήματα.

- (v) Σε ορισμένες περιπτώσεις η εκτέλεση μέρους των δραστηριοτήτων ανατίθεται σε τρίτους, χωρίς να ακολουθείται διαδικασία προσφορών.
- (vi) Δεν προηγείται εκτίμηση της δαπάνης των υπηρεσιών που παρέχονται.
- (vii) Δεν υπολογίζεται πάντοτε διαχειριστική χρέωση, εκτός εάν οι προσφερόμενες υπηρεσίες θεωρούνται ότι αφορούν σε ερευνητικό πρόγραμμα, παρόλο που χρησιμοποιούνται οι εγκαταστάσεις του Πανεπιστημίου.
- (viii) Στους Κανονισμούς και Κανόνες δεν υπάρχει πρόνοια για έγκριση των αμοιβών που λαμβάνουν οι Ακαδημαϊκοί από παροχή συμβουλευτικών και άλλων υπηρεσιών, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει ο απαιτούμενος έλεγχος όσο αφορά στις εν λόγω αμοιβές, οι οποίες σε ορισμένες περιπτώσεις καθορίζονται από τους ίδιους τους Ακαδημαϊκούς.

Η ασάφεια που παρατηρείται σε μερικά συμβόλαια ως προς τα συμβαλλόμενα μέρη ή η ανυπαρξία συμβολαίων, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι οι επιταγές για πληρωμή των προσφερόμενων υπηρεσιών εκδίδονται στο όνομα του Πανεπιστημίου, εγείρει ερωτηματικά ως προς τη νομική ευθύνη που φέρει το Πανεπιστήμιο για την προσφορά των υπηρεσιών αυτών. Η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε όπως καθοριστεί η πολιτική και η διαδικασία που θα ακολουθείται σε κάθε περίπτωση, όσο αφορά στην υπογραφή των συμβολαίων, στην τιμολόγηση, στις εισπράξεις και στις πληρωμές.

**«Διογένης Εκκολαπτήριο Επιχειρήσεων».** Συστάθηκε εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με την επωνυμία «Διογένης Εκκολαπτήριο Επιχειρήσεων Πανεπιστημίου Κύπρου Λτδ», και καταβλήθηκε ποσό ύψους £10.000 για απόκτηση όλων των μετοχών της εταιρείας.

(α) Η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε και πάλι όπως το Πανεπιστήμιο ζητήσει νομική συμβουλή κατά πόσο η δημιουργία εταιρείας καλύπτεται από τους σκοπούς του Πανεπιστημίου, όπως αυτοί καθορίζονται στον περί Πανεπιστημίου Κύπρου Νόμο αρ. 144/89, Άρθρο 4(2).

Ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου με πληροφόρησε ότι το Πανεπιστήμιο βρίσκεται σε επικοινωνία με το Γενικό Εισαγγελέα, ούτως ώστε να διασαφηνιστεί κατά πόσο η δημιουργία εταιρειών καλύπτεται από τους σκοπούς του Πανεπιστημίου.

(β) Το Πανεπιστήμιο έχει καταβάλει το ποσό των £65.000 ως δάνειο στην πιο πάνω εταιρεία, χωρίς να έχουν συμφωνηθεί οι όροι αποπληρωμής του δανείου, περιλαμβανομένης και της επιβάρυνσής του με τόκο. Να σημειωθεί ότι στις οικονομικές καταστάσεις το πιο πάνω ποσό παρουσιάζεται στο Κυκλοφορούν Ενεργητικό, επομένως θεωρείται άμεσα αποπληρωτέο. Στη συνεδρία του Συμβουλίου ημερ. 19.9.2005, αποφασίστηκε η παραχώρηση επιπρόσθετου δανείου ύψους £55.000 στην εταιρεία για οικονομική ενίσχυση μέχρι να αρχίσουν να εισρέουν έσοδα από τις εκκολαπτόμενες επιχειρήσεις. Τελικά δεν φαίνεται να έχουν παρουσιαστεί θετικά αποτελέσματα και εισροές από τις επιχειρήσεις. Το συνολικό ποσό του δανείου ανέρχεται σήμερα στις £120.000.

#### **Έργα Πανεπιστημιούπολης.**

(α) **Γενικά.** Οι εργασίες ανέγερσης της πρώτης φάσης της Πανεπιστημιούπολης (5 200 φοιτητές) άρχισαν στις αρχές του 1999 και προβλέπεται να συμπληρωθούν περί τα τέλη του 2010. Η τελευταία εκτίμηση της συνολικής δαπάνης ανέρχεται, με σημερινές τιμές, στο ποσό των £240 εκ. σε σύγκριση με £87 εκ. που ήταν η αρχική εκτίμηση το 1995. Σύμφωνα με έκθεση του Γραφείου Ανάπτυξης της Πανεπιστημιούπολης, η αύξηση της δαπάνης οφείλεται κυρίως στην αύξηση του αριθμού των Τμημάτων/Σχολών και στην αύξηση του αριθμού φοιτητών και ως εκ τούτου στην αναθεώρηση των κτιριολογικών δεδομένων – αύξηση δομημένου εμβαδού πέραν του 100% - στον αναβαθμισμένο σχεδιασμό των έργων, καθώς και στις αυξήσεις των τιμών των εργατικών και υλικών.

Έχουν παρατηρηθεί καθυστερήσεις στην υλοποίηση των χρονοδιαγραμμάτων, οι οποίες

οφείλονται κυρίως στην επιμήκυνση του χρόνου διεκπεραίωσης των μελετών μετά τη διεξαγωγή των αρχιτεκτονικών διαγωνισμών, στην αδυναμία των ιδιωτών μελετητών να ανταποκριθούν ικανοποιητικά στις υποχρεώσεις τους, σε τροποποιήσεις των σχεδίων από το Πανεπιστήμιο, σε προβλήματα με τους εργολάβους και σε παράγοντες πέραν του ελέγχου του Πανεπιστημίου (π.χ. καθυστερημένη έγκριση από το Κράτος της έναρξης κατασκευής ορισμένων φάσεων του αναπτυξιακού προγράμματος).

Ο Πρόεδρος του Πανεπιστημίου με πληροφόρησε ότι συστάθηκε Επιτροπή Ελέγχου με όρους εντολής μεταξύ άλλων την παρακολούθηση της υλοποίησης των έργων, ώστε τυχόν αποκλίσεις από τα χρονοδιαγράμματα ή τους Προϋπολογισμούς να τίθενται έγκαιρα για εξέταση ενώπιον του Συμβουλίου.

**(β) Προϋπολογισμός δαπάνης και χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης έργων.** Η Υπηρεσία μου παρατήρησε ότι στα ακόλουθα έργα της Πανεπιστημιούπολης σημειώθηκαν αποκλίσεις, τόσο στον Προϋπολογισμό της δαπάνης, όσο και στο χρονοδιάγραμμα εκτέλεσής τους.

Ο Πρόεδρος του Πανεπιστημίου με πληροφόρησε ότι από την εμπειρία που αποκτήθηκε μέχρι σήμερα, τα πλείστα προβλήματα που προκύπτουν κατά τη διάρκεια της κατασκευής των έργων, οφείλονται σε ελλείψεις των μελετών και γι' αυτό δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στον έλεγχο των μελετών.

**(i) Κτιριακές Εγκαταστάσεις Επιστημών και Τεχνολογίας.** Οι κατασκευαστικές εργασίες άρχισαν τον Ιανουάριο 2000, έναντι δαπάνης £8.363.000, και συμπληρώθηκαν το Δεκέμβριο 2003 με καθυστέρηση 19 μηνών, η οποία οφειλόταν στον αργό ρυθμό εργασίας του εργολάβου, αλλά και σε αλλαγές των σχεδίων και άλλα προβλήματα για τα οποία ευθύνονται τόσο ο Εργοδότης όσο και οι σύμβουλοι μελετητές. Το τελικό κόστος του έργου ανήλθε στα £11.905.717. Η αύξηση οφείλεται στις τροποποιήσεις και αλλαγές διαφόρων εργασιών, στις αυξήσεις των υλικών και εργατικών, καθώς και στην αποζημίωση του εργολάβου.

**(ii) Φοιτητική Εστία (Φάση ΙΑ).** Οι κατασκευαστικές εργασίες άρχισαν το Νοέμβριο 2000, έναντι δαπάνης £3.500.000 και συμπληρώθηκαν το Φεβρουάριο 2004 με καθυστέρηση 19 μηνών, που οφειλόταν κυρίως στον αργό ρυθμό εργασίας του εργολάβου, και στην κατασκευή επιπρόσθετων εργασιών.

Το τελικό κόστος του έργου ανήλθε σε £4.300.758. Από το ποσό αυτό έχει αποκοπεί ποινική ρήτρα ύψους £80.000 ως αποζημίωση για τις αδικαιολόγητες καθυστερήσεις στη συμπλήρωση του έργου.

**(iii) Κτίριο Διοίκησης.** Η κατασκευή του έργου άρχισε το Σεπτέμβριο 2002, έναντι δαπάνης £6.172.000 και συμπληρώθηκε το Δεκέμβριο 2005 με καθυστέρηση 10 μηνών. Τον Απρίλιο 2004 το Συμβούλιο Προσφορών και Οικονομικών του Πανεπιστημίου αποφάσισε τη συμπλήρωση του 3ου ορόφου του κτιρίου έναντι επιπλέον δαπάνης περίπου £590.000. Το Πανεπιστήμιο ενέκρινε την παραχώρηση στον εργολάβο παράτασης χρόνου μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου 2005, λόγω των επιπρόσθετων εργασιών και αλλαγών στο έργο καθώς και λόγω του βροχερού καιρού. Ο εργολάβος υπέβαλε απαίτηση για οικονομικές αποζημιώσεις. Μέρος της ολικής καθυστέρησης οφείλεται και στον εργολάβο. Το θέμα των καθυστερήσεων εξετάζεται από το Πανεπιστήμιο. Η τελική δαπάνη του έργου αναμένεται, σύμφωνα με τα σημερινά δεδομένα, να ανέλθει γύρω στα £7,15 εκ.

**(iv) Αθλητικές εγκαταστάσεις.** Η κατασκευή του έργου άρχισε τον Ιανουάριο 2005 έναντι δαπάνης £8.783.000. Σύμφωνα με το συμβόλαιο το έργο αποτελείται από δύο τμήματα (τμήμα Α και Β). Το τμήμα Α συμπληρώθηκε τον Ιούνιο 2006 με καθυστέρηση 6 μηνών, ενώ το τμήμα Β προβλέπεται να συμπληρωθεί τον Οκτώβριο 2007 με βάση την παράταση χρόνου που παραχωρήθηκε στον εργολάβο από το Πανεπιστήμιο. Η τελική δαπάνη του έργου αναμένεται να ανέλθει γύρω στα £9,6 εκ.

Από επιτόπιο έλεγχο στο έργο, τον Ιανουάριο 2006, παρατηρήθηκε ότι κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των εργασιών εκσκαφής, στον υπόγειο χώρο του κτιρίου της αίθουσας των αθλοπαιδιών παρουσιάστηκε ψηλός υδροφόρος ορίζοντας, με αποτέλεσμα οι εργασίες να ανασταλούν μέχρι την επίλυση του προβλήματος. Λόγω της πιο πάνω αναστολής, καθώς και της εκτέλεσης των αναγκαίων εργασιών αποστράγγισης των υπόγειων υδάτων, το Πανεπιστήμιο ενέκρινε την παραχώρηση προς τον εργολάβο, για το τμήμα Β του έργου, δικαιολογημένης παράτασης χρόνου 40 εργάσιμων ημερών και την πληρωμή ποσού £234.940 για τα έξοδα εκτέλεσης των εργασιών αποστράγγισης, καθώς και των οικονομικών αποζημιώσεων του λόγω της παράτασης χρόνου.

Το Φεβρουάριο 2006, με επιστολή μου προς το Πανεπιστήμιο ζήτησα να πληροφορηθώ κατά πόσο είχαν γίνει κατά το στάδιο της μελέτης του έργου όλες οι ενέργειες για εξακρίβωση της πραγματικής φύσης του υπεδάφους και του επιπέδου του υπόγειου υδροφόρου ορίζοντα, ώστε να αποφεύγονταν οι καθυστερήσεις που παρουσιάστηκαν στο έργο, καθώς και οι επιπλέον δαπάνες.

Το Μάρτιο 2006, το Πανεπιστήμιο με πληροφόρησε ότι η μελέτη του έργου, η οποία ανατέθηκε σε ιδιώτες μελετητές τον Ιούλιο 2001, βασίστηκε στα πορίσματα γεωλογικών μελετών που έγιναν το 1994, 1995 και το 1998 και οι οποίες κατέγραφαν τη στάθμη του υδροφόρου ορίζοντα σε επίπεδα χαμηλότερα του προτεινόμενου επιπέδου της θεμελίωσης. Με βάση ευρήματα νεότερων γεωλογικών ερευνών που έγιναν το 2003–2004 φαίνεται ότι οι εκτιμήσεις των γεωλογικών μελετών που έγιναν προηγουμένως δεν προσδιόριζαν το αναμενόμενο μέγεθος διακύμανσης της στάθμης του υδροφόρου ορίζοντα. Μου ανέφερε επίσης ότι τα νεότερα πορίσματα των ερευνών ήταν μεν διαθέσιμα κατά το στάδιο ολοκλήρωσης της συνολικής μελέτης, αλλά με δεδομένο ότι τα ευρήματα αυτά αφορούσαν σε παραπλήσιες περιοχές και επειδή οι επί μέρους μελέτες του Έργου είχαν ολοκληρωθεί, δεν κατέστη δυνατόν να ληφθούν υπόψη τα εν λόγω στοιχεία λόγω της έμφασης που δόθηκε στην προκήρυξη της προσφοράς.

- (v) **Κτιριακές εγκαταστάσεις κοινωνικών δραστηριοτήτων.** Η πρόοδος της μελέτης παρουσίασε σοβαρή καθυστέρηση, με αποτέλεσμα η οριστική αρχιτεκτονική και στατική μελέτη να υποβληθεί τον Ιανουάριο 2006 αντί τον Ιούνιο 2003, όπως προβλεπόταν στο χρονοδιάγραμμα του συμβολαίου ανάθεσης. Η καθυστέρηση οφειλόταν:

- Σε προβλήματα που παρουσιάστηκαν μεταξύ των μελών της ομάδας των συμβούλων που οδήγησαν στην ανασύνθεση της ομάδας
- Στις σοβαρές ελλείψεις και αποκλίσεις που εντοπίστηκαν στα σχέδια, σε σχέση με τις απαιτήσεις του Πανεπιστημίου.

Τελικά το Μάιο 2007, με καθυστέρηση περίπου 4 χρόνων, προκηρύχθηκε από το Πανεπιστήμιο ο διαγωνισμός για την κατασκευή του έργου με εκτιμημένη δαπάνη £10,4 εκ.

- (vi) **Κτιριακές εγκαταστάσεις Σχολής Οικονομικών Επιστημών και Διοίκησης.** Η πρόοδος της μελέτης παρουσίασε σοβαρή καθυστέρηση, η οποία οφείλεται στον αργό ρυθμό ετοιμασίας και υποβολής των σχεδίων από τους συμβούλους. Σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα του συμβολαίου ανάθεσης η οριστική μελέτη των αρχιτεκτονικών και στατικών σχεδίων θα έπρεπε να είχε υποβληθεί τον Ιούλιο 2003, ενώ υποβλήθηκε το Μάρτιο 2005. Η εκτίμηση της δαπάνης του έργου κατά το στάδιο προκήρυξης του διαγωνισμού κατασκευής ήταν £10.750.000. Παρατήρησα ότι η καθυστέρηση στην ολοκλήρωση της μελέτης και προκήρυξης των προσφορών κατασκευής του έργου θα επιφέρει επιπλέον αύξηση της τελικής δαπάνης του έργου. Το Μάρτιο 2006, υποβλήθηκαν οι προσφορές για την εκτέλεση του έργου. Τον Ιούνιο 2006, το Συμβούλιο Προσφορών και Οικονομικών του

Πανεπιστημίου αποφάσισε την κατακύρωση της προσφοράς στο χαμηλότερο προσφοροδότη έναντι ποσού £11.962.500. Οι εργασίες κατασκευής του έργου άρχισαν τον Αύγουστο 2006.

- (vii) **Κέντρο Πληροφόρησης – Βιβλιοθήκη Στέλιου Ιωάννου.** Στο πλαίσιο ανάπτυξης του Γενικού Χωροταξικού Σχεδίου της Πανεπιστημιούπολης και σε σχέση με τη δωρεά προς το Πανεπιστήμιο Κύπρου από ιδιώτη ποσού £3.000.000, αποφασίστηκε η υλοποίηση του προγράμματος για ανέγερση του Κέντρου Πληροφόρησης – Βιβλιοθήκη Στέλιου Ιωάννου. Η εκπόνηση της μελέτης ανατέθηκε το Δεκέμβριο 2002, στο Γάλλο Αρχιτέκτονα Jean Nouvel σύμφωνα με τους όρους της δωρεάς. Η αμοιβή του Αρχιτέκτονα θα καταβληθεί από τον ιδιώτη επιπρόσθετα του πιο πάνω ποσού δωρεάς.

Το Δεκέμβριο 2005, το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου αποφάσισε να προχωρήσει στην ανέγερση του έργου έναντι εκτιμημένης δαπάνης £17.000.000. Η δαπάνη αυτή αφορά μόνο στην κατασκευή του κτιρίου χωρίς τον εξοπλισμό και την επίπλωση. Με βάση την πιο πάνω απόφαση ο Αρχιτέκτονας προχωρεί στην εκπόνηση της τελικής μελέτης η οποία προβλέπεται να ολοκληρωθεί τον Αύγουστο 2007.

Το Σεπτέμβριο 2006, ετοιμάστηκε από τους Συμβούλους Επιμετρητές εκτίμηση δαπάνης η οποία ανεβάζει το προβλεπόμενο κόστος σε £19.150.000. Η εκτίμηση αυτή βασίστηκε στα σχέδια που υποβλήθηκαν τον Ιούνιο 2006 στην Πολεοδομική Αρχή για εξασφάλιση Πολεοδομικής Έγκρισης.

Τον Απρίλιο 2007, το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου ενέκρινε την αύξηση του προϋπολογιζόμενου κόστους κατασκευής του έργου από £17.000.000 σε £18.855.000, λόγω πληθωρισμού και αύξησης εργατικών.

#### (γ) Προσφορές.

- (i) **Προσφορά για την επέκταση της Σχολής Θετικών και Εφαρμοσμένων Επιστημών.** Το Νοέμβριο 2006, προκηρύχθηκε ο διαγωνισμός για την κατασκευή του έργου. Έγγραφα προσφορών παρέλαβαν 4 προσφοροδότες από τους οποίους τελικά υπέβαλε προσφορά μόνο ένας για το ποσό των £3.097.000, σε σύγκριση με την τιμή εκτίμησης δαπάνης που ήταν £2.640.098.

Το Φεβρουάριο 2007, με επιστολή μου προς το Διευθυντή Διοίκησης και Οικονομικών παρατήρησα ότι ενώ δύο από τους πιο πάνω προσφοροδότες υπέβαλαν αίτημα στο Πανεπιστήμιο για παράταση χρόνου υποβολής της προσφοράς (ο ένας εκπρόθεσμα) το Συμβούλιο Προσφορών και Οικονομικών του Πανεπιστημίου, μετά από εισήγηση του Γραφείου Ανάπτυξης Πανεπιστημιούπολης, απέρριψε το αίτημα τους.

Τον Ιανουάριο 2007, η Επιτροπή Αξιολόγησης υπέβαλε Έκθεση προς το Συμβούλιο Προσφορών και Οικονομικών με την οποία εισηγείτο όπως το Πανεπιστήμιο προχωρήσει στην κατακύρωση του έργου στο μοναδικό προσφοροδότη.

Το Φεβρουάριο 2007, το Συμβούλιο Προσφορών και Οικονομικών σε συνεδρία του, αφού εξέτασε την Έκθεση Αξιολόγησης, αποφάσισε την ακύρωση του διαγωνισμού και επαναπροκήρυξη της προσφοράς, λόγω της πολύ υψηλής τιμής που λήφθηκε από τον μοναδικό προσφοροδότη.

Στην πιο πάνω επιστολή μου παρέθεσα τους ακόλουθους λόγους, που κατά την άποψή μου, οδήγησαν στη έλλειψη του ενδιαφέροντος που παρατηρήθηκε για υποβολή προσφοράς στον διαγωνισμό καθώς και στη υψηλή τιμή της μοναδικής προσφοράς.

- Τα κριτήρια που τέθηκαν ως προϋποθέσεις συμμετοχής στο διαγωνισμό ήταν πολύ περιοριστικά.

- Ο χρόνος των 32 ημερών που διατέθηκε στους προσφοροδότες για ετοιμασία και υποβολή της προσφοράς ήταν ανεπαρκής.
- Ο χρόνος κατασκευής που καθορίστηκε στα έγγραφα προσφορών (70 εβδομάδες) ήταν περιορισμένος.
- Η υπερτιμολόγηση της εργασίας για την προμήθεια και τοποθέτηση των εργαστηριακών πάγκων λόγω των περιοριστικών κριτηρίων που τέθηκαν στο διαγωνισμό για να είναι αποδεκτός ο υπερβολικός/προμηθευτής των πάγκων.

Τον Απρίλιο 2007, ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών με πληροφόρησε ότι έχουν ετοιμαστεί νέα έγγραφα προσφορών, αφού λήφθηκαν υπόψη οι εισηγήσεις/παρατηρήσεις της Υπηρεσίας μου, με σκοπό την ευρύτερη συμμετοχή προσφοροδοτών και υγιή ανταγωνισμό. Έγινε επίσης νέα εκτίμηση της δαπάνης του έργου, η οποία ανήλθε στο ποσό των £3.316.929.

Η επαναπροκήρυξη των προσφορών έγινε το Μάρτιο 2007. Λήφθηκαν συνολικά 5 προσφορές και ο διαγωνισμός αναμένεται να ανατεθεί έναντι ποσού £3.342.000.

- (ii) **Προσφορές αρ. CDO 095/06 και CDO 096/06 για τις Μηχανολογικές και Ηλεκτρολογικές εργασίες για την επέκταση της Σχολής Θετικών και Εφαρμοσμένων Επιστημών στην Πανεπιστημιούπολη.** Το Πανεπιστήμιο προκήρυξε το Νοέμβριο 2006 ανοικτό διαγωνισμό για τις Μηχανολογικές και Ηλεκτρολογικές εργασίες για την επέκταση του κτιρίου της Σχολής Θετικών και Εφαρμοσμένων Επιστημών στην Πανεπιστημιούπολη. Από τη μελέτη των εγγράφων των προσφορών και των εκθέσεων αξιολόγησης η Υπηρεσία μου διαπίστωσε τα ακόλουθα:

#### **Ηλεκτρολογικές Εργασίες (Προσφορά αρ. CDO 096/06).**

- Τα κριτήρια που καθορίστηκαν ως προϋποθέσεις για συμμετοχή στο διαγωνισμό ήταν κατά την άποψή μου πολύ αυστηρά.
- Παρόλο ότι η αρχική εκτίμηση κόστους ήταν £190.000 + Φ.Π.Α. και μια αύξηση της τάξης των £58.000 θα μπορούσε να δικαιολογηθεί, η επιτροπή αξιολόγησης εισηγείτο κατακύρωση της προσφοράς στο χαμηλότερο προσφοροδότη, του οποίου η τιμή ήταν £310.315 + Φ.Π.Α.

#### **Μηχανολογικές Εργασίες (Προσφορά αρ. CDO 095/06).**

- Και σε αυτή την περίπτωση τα κριτήρια που καθορίστηκαν ως προϋποθέσεις για συμμετοχή στο διαγωνισμό ήταν κατά την άποψή μου πολύ αυστηρά.
- Ενώ η αρχική εκτίμηση κόστους ήταν £440.000+Φ.Π.Α., οι προσφορές οι οποίες υποβλήθηκαν ήταν αρκετά ψηλότερες, με τη χαμηλότερη από αυτές να είναι £950.563 + Φ.Π.Α..

Παρόλο ότι οι σύμβουλοι του Πανεπιστημίου είχαν αναθεωρήσει – εκ των υστέρων – στην έκθεσή τους την εκτίμηση δαπάνης, ανεβάζοντας την στις £792.000 + Φ.Π.Α., εισηγήθηκαν την ακύρωση του διαγωνισμού επειδή οι προσφορές που υποβλήθηκαν κρίθηκαν ως υπερτιμολογημένες. Την εισηγήσή τους υιοθέτησε και η επιτροπή αξιολόγησης του Πανεπιστημίου.

Τελικά, το Συμβούλιο Προσφορών του Πανεπιστημίου λαμβάνοντας υπόψη και τις απόψεις του εκπροσώπου της Υπηρεσίας μου, που δόθηκαν κατά τη συζήτηση του θέματος, αποφάσισε το Φεβρουάριο 2007 την ακύρωση των δύο διαγωνισμών και την επαναπροκήρυξή τους.

Το Πανεπιστήμιο επαναπροκήρυξε το Μάρτιο 2007 τους πιο πάνω διαγωνισμούς με τροποποιημένα έγγραφα, και τον Ιούνιο 2007 υποβλήθηκαν στο Συμβούλιο Προσφορών του Πανεπιστημίου οι εκθέσεις αξιολόγησης των προσφορών. Για τις ηλεκτρολογικές εργασίες προσφορά υπέβαλαν τέσσερις εταιρείες και η επιτροπή αξιολόγησης εισηγήθηκε κατακύρωση της

προσφοράς στο χαμηλότερο προσφοροδότη για το ποσό των £309.260, ενώ για τις μηχανολογικές εργασίες προσφορά υπέβαλαν πέντε εταιρείες και η επιτροπή αξιολόγησης εισηγήθηκε κατακύρωση της προσφοράς στο χαμηλότερο προσφοροδότη για το ποσό των £848.040.

**(δ) Αμοιβή Συμβούλων Μελετητών.** Σύμφωνα με τις πρόνοιες των συμβολαίων ανάθεσης των μελετών των κτιριακών έργων της Πανεπιστημιούπολης, η αμοιβή των συμβούλων υπολογίζεται ως ποσοστό επί της εκτιμημένης δαπάνης για το κάθε έργο. Επειδή η τελική δαπάνη ορισμένων έργων αυξήθηκε κατά πολύ σε σύγκριση με την εκτιμημένη δαπάνη, οι σύμβουλοι μελετητές υπέβαλαν απαίτηση στο Πανεπιστήμιο για αναθεώρηση της μεθόδου υπολογισμού της αμοιβής τους με βάση την τελική αντί την εκτιμημένη δαπάνη.

Εξέφρασα την άποψη ότι για λόγους νομιμότητας και χρηστής διοίκησης οι όροι των συμβάσεων του δημοσίου πρέπει να εφαρμόζονται πιστά και ότι η γενική απαίτηση των συμβούλων για αναθεώρηση του ποσού αμοιβής τους είναι αντίθετη με τις πρόνοιες των συμβάσεών τους με το Πανεπιστήμιο. Ωστόσο, η Υπηρεσία μου θεωρεί δίκαιο όπως οι μελετητές αμείβονται επιπλέον για νέες εργασίες για τις οποίες ο Εργοδότης δίνει οδηγίες να σχεδιαστούν στο στάδιο της μελέτης, καθώς και για ειδικές περιπτώσεις στις οποίες επηρεάζεται το πρόγραμμα της μελέτης από ενέργειες του Εργοδότη.

Τον Ιούνιο 2006 τριμελής Επιτροπή από λειτουργούς του Γραφείου Ανάπτυξης Πανεπιστημιούπολης αφού εξέτασε το θέμα ετοίμασε εισήγηση για αναθεώρηση της αμοιβής των συμβούλων μελετητών, λαμβάνοντας υπόψη την αύξηση της δαπάνης των έργων, αλλά και την ευθύνη των συμβούλων για την αύξηση αυτή.

Το Σεπτέμβριο 2006, το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου ενέκρινε την εισήγηση της πιο πάνω Επιτροπής για αναθεώρηση των αμοιβών σύμφωνα με τα στοιχεία που παρατίθενται στον πιο κάτω πίνακα.

Έργο	Αμοιβή βάση συμβολαίου	Αναθεώρηση Αμοιβής
	£	£
Αθλητικές Εγκαταστάσεις	198.770	410.800
Κτιριακές Εγκαταστάσεις Κοινωνικών Δραστηριοτήτων	372.400	502.600
Κτιριακές Εγκαταστάσεις Σχολής Οικονομικών και Διοίκησης	455.000	620.000
Κέντρο Πληροφόρησης – Βιβλιοθήκη Στέλιου Ιωάννου	610.000	997.350

## 6.17 ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΥΠΡΟΥ

### Μέρος Α

**Έλεγχος λογαριασμών.** Οι οικονομικές καταστάσεις του Ιδρύματος για το 2006 έχουν ελεγχθεί από ιδιώτη ελεγκτή που διόρισε το Ίδρυμα, ύστερα από έγκρισή μου, σύμφωνα με το άρθρο 3(1) των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Έλεγχος Λογαριασμών) Νόμων του 1983 έως 2007. Με βάση το ίδιο άρθρο, η Ελεγκτική Υπηρεσία έχει διενεργήσει επιπρόσθετο οικονομικό και διαχειριστικό έλεγχο.



**Οικονομική κατάσταση.**

**(α) Έσοδα.** Τα έσοδα, εξαιρουμένης της κρατικής χορηγίας, ανήλθαν σε £4,1 εκ. (£3,3 εκ. το 2005) και συμπεριλαμβανομένης της κρατικής χορηγίας ανήλθαν σε £19,8 εκ. σε σύγκριση με £21,8 εκ. το προηγούμενο έτος. Η κρατική χορηγία ανήλθε σε £15,7 εκ. ή 79% των συνολικών εσόδων, σε σύγκριση με £18,5 εκ. ή 85% για το προηγούμενο έτος. Οι σημαντικότερες αυξήσεις σημειώθηκαν στα Κονδύλια Εσόδων «Εμπορικές Διαφημίσεις» (£1.169.537) και «Έσοδα από άλλες προσφερόμενες υπηρεσίες» (£297.080), ενώ η σημαντικότερη μείωση σημειώθηκε στο Κονδύλι «Τηλετόμπολα» (£740.306).

**(β) Έξοδα.** Το σύνολο των εξόδων, περιλαμβανομένων και των καθαρών εξόδων χρηματοδότησης, ανήλθαν σε £22,65 εκ., σε σύγκριση με £21,49 εκ. για το προηγούμενο έτος, δηλαδή σημείωσαν αύξηση £1,16 εκ. Οι αποσβέσεις ανήλθαν σε £793.445 (£821.808 το 2005) και τα καθαρά έξοδα χρηματοδότησης ανήλθαν σε £841.619 (£912.359 για το 2005). Η σημαντικότερη αύξηση σημειώθηκε στο Κονδύλι «Έξοδα Προγραμμάτων» (£1.435.467) ενώ η σημαντικότερη μείωση σημειώθηκε στο Κονδύλι «Μισθοί και Ωφελήματα Προσωπικού» (£129.763).

**(γ) Αποτελέσματα έτους.** Το Ίδρυμα παρουσίασε για το 2006 έλλειμμα (πριν από τη φορολογία) £2,9 εκ., σε σύγκριση με πλεόνασμα £0,36 εκ. κατά το 2005.

**(δ) Κρατική χορηγία.** Κατά τη διάρκεια του έτους παραχωρήθηκε στο Ίδρυμα κρατική χορηγία συνολικού ύψους £15,7 εκ., δηλαδή όση και η εγκεκριμένη πρόνοια για χορηγία προς το Ίδρυμα στον Κρατικό Προϋπολογισμό (Υπουργείο Εσωτερικών) για το 2006. Κατά το 2005 παραχωρήθηκε συνολικά κρατική χορηγία ύψους £18,5 εκ.

Σημειώνεται ότι σε έκθεση που υποβλήθηκε από το Ίδρυμα στις 27.7.2006 προς την Υπουργική Επιτροπή για θέματα του ΠΙΚ, υποβάλλεται εισήγηση για συμφωνία μεταξύ ΠΙΚ και Κυβέρνησης ενός Πενταετούς Σχεδίου Κρατικής Χορηγίας, το οποίο θα δίνει τη δυνατότητα στο ΠΙΚ να προγραμματίσει καλύτερα τις δαπάνες του (ειδικά για τη μεταπήδηση στην ψηφιακή τεχνολογία, τη δημιουργία του Αρχείου και την αποπληρωμή της οφειλής προς το Ταμείο Συντάξεων). Παράλληλα το Ίδρυμα θα δεσμευτεί μακροπρόθεσμα για τα προγράμματα και τις εκπομπές που θα ετοιμάζει, για τα οποία θα προβαίνει σε ετήσιο απολογισμό προς την Κυβέρνηση και τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι το Υπουργείο Εσωτερικών ζήτησε να ενημερωθεί κατά πόσο το νέο Διοικητικό Συμβούλιο υιοθετεί το υποβληθέν σχέδιο έχοντας υπόψη ότι είχε υποβληθεί λίγες μέρες μόνο πριν τη λήξη της θητείας του προηγούμενου Διοικητικού Συμβουλίου. Το νέο Διοικητικό Συμβούλιο έχει ετοιμάσει διαφοροποιημένο Μεσοπρόθεσμο Σχέδιο Αντιμετώπισης Οικονομικών Προβλημάτων, το οποίο θα υποβληθεί προς τον αρμόδιο Υπουργό και την Κυβέρνηση εντός της επόμενης περιόδου.

**(ε) Έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης.** Στις 31.12.2006 οι Τρέχουσες Υποχρεώσεις του Ιδρύματος ανέρχονταν σε £6,37 εκ., σε σύγκριση με £8,13 εκ. το 2005 (αφαιρουμένης της υποχρέωσης για το Ταμείο Συντάξεων που μεταφέρθηκε από τις Τρέχουσες στις Μη Τρέχουσες Υποχρεώσεις), ενώ το τρεχούμενο ενεργητικό ήταν £5,42 εκ. (£4,17 εκ. το 2005), δηλαδή υπήρχε έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης ύψους £0,95 εκ., σε σύγκριση με £3,96 εκ. το 2005 (μετά από την πιο πάνω μεταφορά). Παρόλο που το έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης μειώθηκε σημαντικά ένεκα της μεταφοράς της υποχρέωσης για το Ταμείο Συντάξεων από τις Τρέχουσες στις Μη Τρέχουσες Υποχρεώσεις, κατά την 31.12.2006 το σύνολο των υποχρεώσεων του Ιδρύματος υπερβαίνει το σύνολο του ενεργητικού του κατά £35,4 εκ. Η πιο πάνω υπέρβαση, που προέκυψε κυρίως από τις υποχρεώσεις του Ιδρύματος προς το Ταμείο Συντάξεων για κάλυψη των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων των υπαλλήλων του για σειρά ετών και από την οφειλή για τα Περιθωριακά Ωφελήματα των υπαλλήλων, καταδεικνύει ότι η ικανότητα του Ιδρύματος να συνεχίσει ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα στηρίζεται στη συνέχιση παροχής Κρατικής Χορηγίας και στη μη υποχρέωση για άμεση καταβολή των οφειλών στο Ταμείο Συντάξεων. Συναφώς αναφέρεται ότι στις 31.12.2006 η αναγνωρισμένη υποχρέωση του Ιδρύματος προς το Ταμείο Συντάξεων ανήλθε σε £22,77

εκ. (£20,17 εκ. το 2005) και η οφειλή του για τα Περιθωριακά Ωφελήματα των υπαλλήλων, χωρίς την επιβάρυνση με οποιοδήποτε ποσό τόκων, σε £3,52 εκ. (£3,26 εκ. το 2005).

**(στ) Υποχρέωση προς το Ταμείο Συντάξεων.**

**(i) Ύψος αναλογιστικού ελλείμματος.** Σύμφωνα με προκαταρκτική αναλογιστική μελέτη που υποβλήθηκε στις 26.3.2007 με ημερομηνία εκτίμησης 31.12.2006, το Ταμείο Συντάξεων παρουσιάζει έλλειμμα, σε σχέση με προϋπηρεσία, ύψους £37.328.000 (£40.564.000 στις 31.12.2005).

Σε σχετικό παράρτημα της προκαταρκτικής αναλογιστικής μελέτης, αναφέρεται ότι το αναλογιστικό έλλειμμα του Ταμείου Συντάξεων στις 31.12.2006 θα ήταν £33.852.000, αν εφαρμοζόταν το όριο υποχρεωτικής αφυπηρέτησης στο 63<sup>ο</sup> έτος κατά την ημερομηνία εκτίμησης. Επειδή το όριο υποχρεωτικής αφυπηρέτησης στο 63<sup>ο</sup> έτος έχει ήδη εφαρμοστεί από 30.3.2007, ημερομηνία κατά την οποία δημοσιεύτηκε ο σχετικός Κανονισμός (ΚΔΠ 154/2007), το Ίδρυμα υιοθέτησε και έλαβε υπόψη τις πρόνοιες του πιο πάνω παραρτήματος κατά την ετοιμασία των λογαριασμών.

Με την εφαρμογή από το Ίδρυμα της πρόνοιας του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης αρ.19, που προβλέπει ότι «μη αναγνωρισμένα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές που υπερβαίνουν το 10% της παρούσας αξίας των υποχρεώσεων του σχεδίου ή της δίκαιης αξίας των περιουσιακών του στοιχείων, οποιοδήποτε είναι το μεγαλύτερο, αποσβένονται στο διάστημα του αναμενόμενου μέσου όρου της υπολειπόμενης εργάσιμης ζωής των υπαλλήλων που συμμετέχουν στο Σχέδιο», ο οποίος, σύμφωνα με τη μέση ηλικία τους που αναφέρεται στην αναλογιστική μελέτη (51,9), υπολογίζεται σε 11,1 χρόνια, η αναγνώριση του ελλείμματος για το 2006 ανήλθε σε £4.167.435 (£4.196.152 το 2005). Η συνολική αναγνωρισμένη οφειλή προς το Ταμείο Συντάξεων, αφαιρουμένων των μέχρι σήμερα πληρωμών, ανέρχεται κατά τις 31.12.2006 σε £22.774.668 (£20.166.135 στις 31.12.2005), όπως παρουσιάζεται στον Ισολογισμό του Ιδρύματος.

Σημειώνεται ότι το υπόλοιπο μη αναγνωρισμένο έλλειμμα ύψους £11.077.332 (£33.852.000 – £22.774.668) παρουσιάζεται στους λογαριασμούς του Ιδρύματος υπό μορφή σημείωσης.

Σημειώνεται επίσης ότι ο αναμενόμενος μέσος όρος της υπολειπόμενης εργάσιμης ζωής των υπαλλήλων που συμμετέχουν στο Σχέδιο δηλαδή τα 11,1 χρόνια όπως χρησιμοποιήθηκε για την αναγνώριση του ελλείμματος, θα έπρεπε να ήταν μικρότερος καθότι, σύμφωνα με τον εγκριθέντα Κανονισμό, αριθμός υπαλλήλων (περίπου 24 σε σύνολο 172) θα αφυπηρετήσουν στο 62<sup>ο</sup> έτος, γεγονός που δεν λήφθηκε υπόψη κατά το χρόνο ετοιμασίας της αναλογιστικής μελέτης.

**(ii) Χρηματοδότηση του αναλογιστικού ελλείμματος.** Σύμφωνα με τους περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων σε υπαλλήλους του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου και εξαρτωμένους αυτών) Κανονισμούς, ΚΔΠ 205/87 όπως τροποποιήθηκαν με την ΚΔΠ 278/93, εάν πιστοποιηθεί έλλειμμα κατά την αναλογιστική εκτίμηση, το Ίδρυμα θα συνεισφέρει στο Ταμείο ελλειμματικές εισφορές τέτοιου ποσού, το οποίο υπολογίζεται ότι θα καλύπτει το έλλειμμα σε περίοδο που δεν ξεπερνά τα 33 χρόνια, όπως μπορεί να αποφασίσει το Ίδρυμα από την ημερομηνία της εκτίμησης.

Επιπρόσθετα στην αναλογιστική εκτίμηση με ημερομηνία εκτίμησης 31.12.2005, για χρηματοδότηση του ελλείμματος των £40.564.000, γίνεται εισήγηση όπως καταβληθούν από το Ίδρυμα πρόσθετες ετήσιες συνεισφορές, είτε £8.923.000 για 5 χρόνια, είτε £5.977.000 για 8 χρόνια, είτε με ένα ποσοστό εισφοράς ύψους 180,9% επί των ολικών μισθών κατά τη διάρκεια της μελλοντικής υπηρεσίας των παρόντων μελών του Ταμείου. Στον εγκριθέντα όμως Προϋπολογισμό του Ιδρύματος για το έτος 2006, έχει συμπεριληφθεί πρόνοια μόνο £580.740, ενώ κατά το ίδιο έτος καταβλήθηκαν προς το Ταμείο Συντάξεων μόνο £1.558.902, συμπεριλαμβανομένης και της Τρέχουσας Υποχρέωσης.

Επίσης στο παράρτημα της αναλογιστικής εκτίμησης με ημερομηνία εκτίμησης 31.12.2006, για χρηματοδότηση του ελλείμματος των £33.852.000, γίνεται εισήγηση όπως καταβληθούν από το Ίδρυμα πρόσθετες ετήσιες συνεισφορές, είτε £7.447.000 για 5 χρόνια, είτε £4.988.000 για 8 χρόνια, είτε £3.881.000 για 11 χρόνια είτε με ένα ποσοστό εισφοράς ύψους 160% επί των ολικών μισθών κατά τη διάρκεια της μελλοντικής υπηρεσίας των παρόντων μελών του Ταμείου. Συναφώς αναφέρεται ότι στον εγκριθέντα Προϋπολογισμό του Ιδρύματος για το έτος 2007, έχει συμπεριληφθεί πρόνοια μόνο £2.000, που καταδεικνύει ότι δεν έχει αρχίσει ακόμη η συστηματική χρηματοδότηση του ελλείμματος. Το ανησυχητικό ύψος του ελλείμματος, θα πρέπει να προβληματίσει σοβαρά το Συμβούλιο, για υιοθέτηση σταθερής και εφικτής μεθόδου χρηματοδότησής του.

Σημειώνεται ότι στις προτάσεις για τον Προϋπολογισμό του Ιδρύματος περιλαμβανόταν πρόνοια για κάλυψη προϋπηρεσίας του Ταμείου Συντάξεων, ύψους £5.841.000 για το 2005, £4.509.000 για το 2006 και £5.972.000 για το 2007, ενώ στους αναθεωρημένους Προϋπολογισμούς που προέκυψαν μετά από τις υποδείξεις του Υπουργείου Εσωτερικών για μείωση της κρατικής χορηγίας, η πιο πάνω πρόνοια μειώθηκε σε £257.045, £580.740 και £2.000, αντίστοιχα.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι το Διοικητικό Συμβούλιο προβληματίζεται σοβαρά με το έλλειμμα που παρατηρείται στο Ταμείο Συντάξεων και έχει συμπεριλάβει πρόνοια για τη συστηματική χρηματοδότηση του ελλείμματος στο Μεσοπρόθεσμο Σχέδιο Αντιμετώπισης Οικονομικών Προβλημάτων.

**(ζ) Κρατικές εγγυήσεις.** Στις 31.12.2006 οι κρατικές εγγυήσεις για τα δάνεια του Ιδρύματος ανέρχονταν σε £18,3 εκ.

**(η) Επένδυση σε εξαρτημένη εταιρεία.** Το ΡΙΚ κατέχει το 100% του μετοχικού κεφαλαίου εξαρτημένης εταιρείας, η οποία συστάθηκε στην Κύπρο στις 10.12.2003 με μετοχικό κεφάλαιο £10.000, η οποία δεν έχει ακόμη αρχίσει τις δραστηριότητές της.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι το προηγούμενο Διοικητικό Συμβούλιο έκρινε σκόπιμο την ίδρυση και δραστηριοποίηση εξαρτημένης εταιρείας με σκοπό τη διάθεση του «διαφημιστικού χρόνου» του ΡΙΚ μέσω της εταιρείας αυτής. Με πληροφόρησε επίσης ότι μια από τις προτεραιότητες του νέου Διοικητικού Συμβουλίου είναι να επανεξετάσει το θέμα της οργάνωσης της εταιρείας.

### **Προϋπολογισμός.**

**(α) Έγκριση.** Ο Προϋπολογισμός για το οικονομικό έτος 2006 εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιδρύματος στις 14.9.2005 και από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 5.12.2005. Σύμφωνα με τους περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφιση Προϋπολογισμών) Νόμους, ο Προϋπολογισμός έπρεπε να κατατεθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων το αργότερο μέχρι τις 30.9.2005, ενώ κατατέθηκε στις 8.12.2005 και ψηφίστηκε σε Νόμο στις 17.3.2006 (Ν.19(II)/2006). Η Βουλή ενέκρινε δωδεκατημόρια για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο 2006, ενώ κατά την περίοδο 1.3.2006 μέχρι 16.3.2006, για την οποία δεν υπήρχε νομοθετική κάλυψη, δεν φαίνεται να έγιναν πληρωμές.

**(β) Υπερβάσεις.** Κατά το 2006, σε διάφορα Άρθρα του Προϋπολογισμού χρεώθηκαν ποσά ύψους £4.641.703 πέραν από τις εγκριθείσες πιστώσεις στον Προϋπολογισμό. Από αυτές, ποσά ύψους £632.061 καλύφθηκαν με μεταφορές εξοικονομήσεων από άλλα Άρθρα και £250.000 καλύφθηκαν από τις «Μη Προβλεπόμενες Δαπάνες και Αποθεματικό» (μετά από καταρχήν έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος που δόθηκε στις 19.4.2007). Επίσης εκκρεμεί η διαδικασία Τροποποιητικού Προϋπολογισμού για κάλυψη της υπέρβασης που σημειώθηκε στο Άρθρο 300 «Αμοιβές Συνεργατών» του Κεφαλαίου 10 «Έξοδα Προγραμμάτων» (£502.375), το οποίο δεν καλύφθηκε από τις πιο πάνω εξοικονομήσεις και μεταφορές.

Για το υπόλοιπο ποσό ύψους £3.257.267 που αφορά σε επιπλέον χρεώσεις στο Κεφάλαιο 25 «Συντάξεις και Άλλα Ωφελήματα» (£2.919.998) και στο Κεφάλαιο 40 «Κεφαλαιουχικές Δαπάνες» (£337.269) δεν κινήθηκε διαδικασία κάλυψης, διότι δεν θεωρήθηκε από το Ίδρυμα υπέρβαση, επειδή δεν αφορά σε υπέρβαση πληρωμών, αλλά σε υπέρβαση χρεώσεων. Σημειώνεται ότι στην πιο πάνω θέση του Ιδρύματος λήφθηκε υπόψη και η επιστολή του Υπουργείου Οικονομικών προς το Υπουργείο Εσωτερικών ημερ. 5.11.2004, στην οποία αναφέρεται σχετικά με παρόμοιες υπερχρεώσεις στο Κεφάλαιο 25 «Συντάξεις και Άλλα Ωφελήματα», ότι δεν έχουν γίνει υπερβάσεις, το δε θέμα της κάλυψης των ποσών για συντάξεις και άλλα ωφελήματα που προκύπτουν από τις αναλογιστικές μελέτες θα μπορούσε να μελετηθεί κατά την ετοιμασία μελλοντικών προϋπολογισμών του ΡΙΚ. Ωστόσο παρατηρήθηκε ότι στο Κονδύλι «Συντάξεις και Άλλα Ωφελήματα» σημειώθηκε υπέρβαση πληρωμών ύψους £42.495.

Ενόψει των πιο πάνω, εξέφρασα την άποψη ότι το όλο θέμα πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο μελέτης με το Υπουργείο Οικονομικών για να αποφασιστεί κατά πόσο χρεώσεις σε άρθρα του Προϋπολογισμού πέραν των εγκριθεισών πιστώσεων που δεν αφορούν σε συντάξεις και άλλα ωφελήματα, και για τις οποίες δεν έγινε εκταμίευση, π.χ. οφειλές, συνιστούν ή όχι υπέρβαση και σε περίπτωση που συνιστούν υπέρβαση τον τρόπο χειρισμού τους.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι η Διεύθυνση του ΡΙΚ έχει υποβάλει Τροποποιητικό Προϋπολογισμό για κάλυψη της υπέρβασης και ότι θα διευθετήσει συνάντηση με το Υπουργείο Οικονομικών για να ληφθεί απόφαση για τη βάση στην οποία θα εξετάζεται ο Προϋπολογισμός για σκοπούς υπερβάσεων, π.χ. οι οφειλές συνιστούν ή όχι υπέρβαση.

**(γ) Τροποποιητικοί Προϋπολογισμοί.** Νομοσχέδιο Τροποποιητικού Προϋπολογισμού για κάλυψη υπερβάσεων του Προϋπολογισμού του 1995, ύψους £995.700, εξακολουθεί να εκκρεμεί στο Υπουργείο Εσωτερικών. Ζήτησα να πληροφορηθώ για τις ενέργειες που γίνονται για προώθηση του πιο πάνω Νομοσχεδίου.

Όπως πληροφορήθηκα το ΡΙΚ υιοθετώντας προηγούμενη εισήγησή μας είχε αποστείλει σχετική επιστολή προς το Υπουργείο Εσωτερικών στις 20 Ιουνίου 2006, με την οποία ζητούσε να προωθήσει τον τροποποιητικό Προϋπολογισμό στη Βουλή των Αντιπροσώπων για έγκριση και ότι θα αποσταλεί νέα υπενθύμιση.

### Προσωπικό.

**(α) Γενικά.** Το Ίδρυμα εργοδοτούσε κατά τις 31.12.2006 172 μόνιμους υπαλλήλους (190 το 2005). Οι εγκεκριμένες θέσεις σύμφωνα με τον περί Προϋπολογισμού Νόμο του 2006 του Ιδρύματος ανέρχονταν σε 262 από τις οποίες 43 σημειωμένες με διπλό σταυρό (υπό κατάργηση), εκ των οποίων οι 15 καταργήθηκαν λόγω αφυπηρέτησης, με αποτέλεσμα στις 31.12.2006 να υπάρχουν 75 κενές θέσεις. Οι δαπάνες για τις αποδοχές και άλλα ωφελήματα των μόνιμων υπαλλήλων, χωρίς να ληφθούν υπόψη η ελλειμματική εισφορά στο Ταμείο Συντάξεων και τα αναδρομικά, ανήλθαν σε £6,82 εκ., σε σύγκριση με £6,85 εκ. το 2005, όπως παρουσιάζονται πιο κάτω:

	2006	2005
	£	£
Μισθοί και τιμαριθμικά επιδόματα	4.050.287	4.153.121
Διάφορα επιδόματα και υπερωρίες	605.933	508.344
Εργοδοτικές εισφορές	452.150	460.810
	<b>5.108.370</b>	<b>5.122.275</b>
Ωφελήματα προσωπικού	745.307	684.179
Εισφορές στο Ταμείο Συντάξεων για τρέχουσα υπηρεσία	970.725	1.038.593
	<b>6.824.402</b>	<b>6.845.047</b>

- Με βάση το μέσο όρο των μόνιμων υπαλλήλων που εργοδοτούσε το Ίδρυμα κατά το 2006 που ήταν 180 (194 για το 2005), ο ετήσιος μέσος όρος δαπανών για κάθε μόνιμο υπάλληλο, συμπεριλαμβανομένων των ωφελημάτων προσωπικού και των εισφορών στο Ταμείο Συντάξεων για τρέχουσα υπηρεσία, εξαιρουμένης της ελλειμματικής εισφοράς, ανήλθε σε £37.913 (£35.284 για το 2005), δηλαδή σημειώθηκε αύξηση του μέσου όρου κατά £2.629 ή 7,5%, που οφείλεται κυρίως στην αύξηση του τιμαριθμικού επιδόματος, στις ετήσιες προσαυξήσεις, στην αύξηση των Περιθωριακών Ωφελημάτων και στην αύξηση της εισφοράς στα Ταμεία Συντάξεων για τρέχουσα υπηρεσία ανά υπάλληλο.
- Αναφέρεται επίσης ότι το Ίδρυμα εργοδοτούσε στις 31.12.2006 34 εργάτες (εβδομαδιαίο προσωπικό), (40 για το 2005) και οι σχετικές δαπάνες, λαμβανομένων υπόψη και των εισφορών για τα Περιθωριακά Ωφελήματα και το Ταμείο Ευημερίας προσωπικού, ανήλθαν σε £483.723, σε σύγκριση με £501.648 το 2005.

**(β) Στελέχωση του Ιδρύματος.** Κατά τον έλεγχο παρατηρήθηκε ότι σημαντικές οργανικές θέσεις του Τμήματος Δημοσίων και Διεθνών Σχέσεων παραμένουν κενές για μεγάλο χρονικό διάστημα, όπως, αυτή του Ανώτερου Λειτουργού Δημοσίων και Διεθνών Σχέσεων από το 1998 καθώς και του Λειτουργού Δημοσίων και Διεθνών Σχέσεων από το 1988. Κενή παραμένει και η θέση Βοηθού Λειτουργού Αρχείου Ταινιών από το 2000. Αν το Ίδρυμα κρίνει ότι οι πιο πάνω θέσεις, καθώς και άλλες που παραμένουν κενές για μεγάλο χρονικό διάστημα, δεν είναι απαραίτητες, εισηγήθηκαν όπως προχωρήσει στη διαγραφή τους από τον Προϋπολογισμό.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι το PIK κρίνει ότι οι θέσεις αυτές είναι απαραίτητες και ότι ορισμένες από τις θέσεις αυτές είχαν προκηρυχθεί και είχε γίνει προσπάθεια να πληρωθούν. Για διάφορους λόγους οι διαδικασίες τερματίστηκαν. Με απόφαση του νέου Διοικητικού Συμβουλίου αρχίζει νέα διαδικασία προκήρυξης των θέσεων.

**(γ) Ανανεωτική Σύμβαση 2004-2006 και Ειδική Συμφωνία.** Η πολιτική συνομολόγησης συλλογικών συμβάσεων Ημικρατικών Οργανισμών, Κοινοτικών Συμβουλίων και Αρχών Τοπικής Διοίκησης διέπεται από σειρά αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου, συμπεριλαμβανομένων και των αποφάσεων με αρ. 40.835 ημερ. 6.4.1994, αρ. 52.362 ημερ. 6.10.2000, καθώς και της παραγράφου αρ. 52 των πρακτικών του Υπουργικού Συμβουλίου με ημερ. 29.12.1994. Στις πιο πάνω αποφάσεις γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στο γεγονός ότι οι Ημικρατικοί Οργανισμοί δεν πρέπει να προβαίνουν στον καταρτισμό προσχεδίων συλλογικών συμβάσεων με τις συνδικαλιστικές οργανώσεις χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση των οικείων Υπουργείων στα οποία υπάγονται. Προβλέπεται επίσης ότι στη συνέχεια τα εγκριθέντα προσχέδια των συλλογικών συμβάσεων θα πρέπει να υποβάλλονται στο Υπουργείο Οικονομικών για διατύπωση των θέσεών του. Σημειώνεται ότι το τελικό κείμενο της συμφωνίας θα πρέπει και πάλι να υποβάλλεται στο Υπουργείο Οικονομικών για σκοπούς επιβεβαίωσης της συμμόρφωσης των οργανισμών.

Σε αντίθεση με τα πιο πάνω, το Ίδρυμα προέβη την 1.2.2006 στην υπογραφή ανανεωτικής σύμβασης για τα έτη 2004 – 2006 καθώς και πρόσθετης ειδικής συμφωνίας, χωρίς να έχει τηρηθεί η πιο πάνω προβλεπόμενη πολιτική. Εκ των υστέρων με επιστολή του Γενικού Διευθυντή του Ιδρύματος, ημερ. 17.4.2006, ενημερώθηκε το Υπουργείο Εσωτερικών με το τελικό υπογραμμένο κείμενο των συμβάσεων.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι με βάση το πλαίσιο καθοδήγησης για ανανέωση των συλλογικών συμβάσεων 2004-2006 μεταξύ Κυβέρνησης και συντεχνιών για τους Ημικρατικούς Οργανισμούς, το PIK υπέγραψε την ανανεωτική σύμβαση και την ειδική συμφωνία, η οποία ήταν αποτέλεσμα διαπραγματεύσεων με τις Συντεχνίες του PIK, ως η σχετική αναφορά του πλαισίου καθοδήγησης.

Με πληροφόρησε επίσης ότι μετά την εμπεριστατωμένη μελέτη που υπέβαλε στα αρμόδια Υπουργεία και τις περαιτέρω διευκρινίσεις που δόθηκαν σε κατ' ιδίαν συναντήσεις με λειτουργούς των δύο Υπουργείων, και αφού διαπιστώθηκε ότι ήταν προς το συμφέρον του PIK διότι καταργούνταν πρακτικές και κερημένα

πολλών ετών που καθιστούσαν ασύμφορη και αντιπαραγωγική τη λειτουργία του, η σύμβαση και η ειδική συμφωνία εφαρμόστηκε και εξασφαλίστηκε έγκρισή τους από τα Υπουργεία Εσωτερικών και Οικονομικών.

#### (δ) Απασχόληση συνεργατών.

- (i) **Γενικά.** Το 2006 το Ίδρυμα συνεργάστηκε, σύμφωνα με το αμοιβολόγιο των συνεργατών, με 638 συνεργάτες (616 το 2005), από τους οποίους οι 141 ήταν τακτικοί συνεργάτες (143 το 2005) και οι 73 με ειδικό συμβόλαιο (75 το 2005). Σημειώνεται ότι στον πιο πάνω συνολικό αριθμό των συνεργατών, περιλαμβάνονται 84 άτομα (100 το 2005), κατά το πλείστον καλλιτέχνες και ηθοποιοί, των οποίων η αμοιβή αφορούσε μόνο σε δικαιώματα για επαναλήψεις και περίπου 112 άτομα (30 το 2005), κατά το πλείστον καλλιτέχνες και ηθοποιοί, των οποίων η αμοιβή αφορούσε σε γυρίσματα νέων σειρών για προβολή από το ΡΙΚ. Περιλαμβάνονται επίσης 67 άτομα (68 το 2005) μουσικοί παραγωγοί και εκφωνητές ραδιοφώνου και 161 (200 το 2005) έκτακτοι συνεργάτες που αμείβονται κατ' αποκοπή.

Για σκοπούς καλύτερης παρακολούθησης του αριθμού και της αμοιβής των συνεργατών εισηγήθηκαν όπως, οι πληρωμές που αφορούν σε δικαιώματα για επαναλήψεις καταχωρίζονται σε ξεχωριστό κονδύλι που θα δημιουργηθεί.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, οι πληρωμές σε συνεργάτες που αφορούν σε δικαιώματα για επαναλήψεις προγραμμάτων θα καταχωρίζονται σε ξεχωριστό κονδύλι, ως η εισήγησή μας.

Οι συνολικές δαπάνες, περιλαμβανομένων των εισφορών στα διάφορα ταμεία, ανήλθαν σε £4.625.940 (£3.940.498 το 2005) και έχουν χρεωθεί στα έξοδα προγραμμάτων, στις αποδοχές προσωπικού και στα έξοδα εμπορικής ανάπτυξης. Η πιο πάνω δαπάνη περιλαμβάνει και ποσό ύψους £844.631 (£742.463 το 2005), που αφορά στην αμοιβή των συνεργατών με ειδικό συμβόλαιο (ετήσιος μέσος όρος ανά συνεργάτη £11.570).

Στους πιο κάτω πίνακες, στον μεν πρώτο φαίνεται ο αριθμός των τακτικών συνεργατών και των συνεργατών με ειδικό συμβόλαιο που συνεργάστηκαν με το Ίδρυμα κατά τα έτη 2000-2006 και γίνεται σύγκριση με τον αριθμό των μόνιμων υπαλλήλων που απασχολούνταν κατά το τέλος κάθε έτους, ενώ στο δεύτερο πίνακα φαίνονται κατά κατηγορία απολαβών οι ετήσιες ακαθάριστες απολαβές του έτους 2006, των 73 έκτακτων συνεργατών με ειδικό συμβόλαιο.

<b>Κατηγορία προσωπικού</b>	<b>2006</b>	<b>2005</b>	<b>2004</b>	<b>2003</b>	<b>2002</b>	<b>2001</b>	<b>2000</b>
Τακτικοί συνεργάτες	141	143	145	144	137	134	115
Έκτακτοι συνεργάτες με ειδικό συμβόλαιο	73	75	67	23	22	9	7
	<b>214</b>	<b>218</b>	<b>212</b>	<b>167</b>	<b>159</b>	<b>143</b>	<b>122</b>
Μόνιμοι υπάλληλοι	172	190	201	216	208	221	231
Συνολικός αριθμός	386	408	413	383	367	364	353
Ποσοστό συνεργατών επί μόνιμων υπαλλήλων	124%	115%	105%	77%	76%	65%	53%

#### **Ετήσιες Ακαθάριστες Απολαβές**

<b>2006 έκτακτων Συνεργατών με ειδικό συμβόλαιο</b>	<b>£1001-5000</b>	<b>£5001-10000</b>	<b>£10001-20000</b>	<b>£20001-21000</b>	<b>£40.000-50.000</b>
Άτομα	5	40	25	1	2

Έχοντας υπόψη ότι το πολύ ψηλό ποσοστό μισθών προσωπικού προς ολικά έξοδα, καθώς και το σημαντικό ύψος της δαπάνης για τους μόνιμους υπαλλήλους, εισηγήθηκα όπως ο αριθμός των συνεργατών περιοριστεί στους απόλυτα αναγκαίους.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι το ΡΙΚ καταβάλλει συνεχείς προσπάθειες για περιορισμό του μισθολογίου και για μείωση του αριθμού των συνεργατών. Οι αυξημένες όμως ανάγκες και οι εξειδικευμένες υπηρεσίες ενός οργανισμού με τρία τηλεοπτικά και τέσσερα ραδιοφωνικά κανάλια δεν αφήνουν μεγάλα περιθώρια μείωσης των πιο πάνω.

- (ii) **Σύμβαση εργοδότησης/βασικοί όροι απασχόλησης** . Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μου, με σκοπό τον καταρτισμό σύμβασης εργοδότησης για κάθε συνεργάτη, όπως προνοείται στους εσωτερικούς κανονισμούς πρόσληψης συνεργατών, ετοιμάστηκαν οι βασικοί όροι απασχόλησης τακτικού και έκτακτου συνεργάτη, οι οποίοι έχουν επισυναφθεί στην επιστολή αποδοχής που στάληκε από το Ίδρυμα σε αριθμό νεοπροσληφθέντων συνεργατών κατά τα έτη 2005 και 2006, ενώ σε κάποιες περιπτώσεις, που δόθηκε διοριστήρια επιστολή δεν επισυνάφθηκαν οι βασικοί όροι απασχόλησης και σε κάποιες άλλες περιπτώσεις δεν δόθηκε ούτε και διοριστήρια επιστολή. Αναφέρεται επίσης ότι εκκρεμεί η ετοιμασία συμβολαίου και βασικών όρων απασχόλησης μερικών παλιών συνεργατών.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τον περί Ενημέρωσης του Εργοδοτούμενου από τον Εργοδότη για τους Όρους που διέπουν τη Σύμβαση ή τη Σχέση Εργασίας Νόμο [Ν.100(Ι)/2000], η ενημέρωση για τους όρους πρέπει να γίνεται εντός ενός μηνός το αργότερο από την έναρξη της εργασίας, ενώ για τις σχέσεις εργασίας οι οποίες υφίσταντο κατά την έναρξη της ισχύος του πιο πάνω Νόμου για λιγότερο από πέντε χρόνια, η ενημέρωση έπρεπε να γίνει μέσα σε έξι μήνες από την έναρξη της ισχύος του, και για τις σχέσεις εργασίας οι οποίες υφίσταντο κατά την έναρξη της ισχύος του πιο πάνω Νόμου για περισσότερα από πέντε χρόνια, η ενημέρωση έπρεπε να γίνει μέσα σε δυο μήνες εφόσον και αφότου το ζητήσει ο εργοδοτούμενος.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι έχουν ετοιμαστεί τα συμβόλαια και οι βασικοί όροι απασχόλησης για τους συνεργάτες και θα επισυνάπτονται στην επιστολή πρόσληψής τους. Με πληροφόρησε επίσης ότι ο στόχος που έχει τεθεί είναι να υπάρχουν βασικοί όροι απασχόλησης για όλους τους συνεργάτες του ΡΙΚ.

- (iii) **Καθορισμός αμοιβής τακτικών συνεργατών**. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου ημερ.1.8.2005, έχει εγκριθεί η παραχώρηση 3 επιπρόσθετων προσαυξήσεων σε 3 τακτικούς συνεργάτες και μιας επιπρόσθετης προσαύξησης σε ένα τακτικό συνεργάτη, χωρίς τούτο να προνοείται σε οποιουδήποτε κανονισμού.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τους περί Δημοσίας Υπηρεσίας (Απολαβές, Εισοδήματα και άλλα Οικονομικά Ωφελήματα των Δημοσίων Υπαλλήλων) Κανονισμούς του 1995 (ΚΔΠ 175/95), οι οποίοι τηρουμένων των αναλογιών εφαρμόζονται και στο ΡΙΚ, βασική προϋπόθεση για την χορήγηση προσαυξήσεων είναι η συμπλήρωση δωδεκάμηνης υπηρεσίας με πλήρεις απολαβές.

Η χορήγηση πρόσθετων προσαυξήσεων επιτρέπεται μόνο όπου ρητά προνοείται στα σχέδια υπηρεσίας ορισμένων θέσεων και μόνον μετά από την απόκτηση από τους κατόχους τους καθορισμένων ακαδημαϊκών προσόντων.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, η παραχώρηση των προσαυξήσεων γίνεται μετά από εισήγηση των Διευθυντών και έγκριση του Γενικού Διευθυντή. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, το Διοικητικό Συμβούλιο είχε ζητήσει να ενημερωθεί και να επικυρώσει τις προσαυξήσεις.

- (ε) **Υπερωρίες και επιδόματα βάρδιας**. Το 2006 οι υπερωρίες του μόνιμου προσωπικού και των εργατών του Ιδρύματος ανήλθαν σε £476.607 (£372.609 για το 2005) και τα επιδόματα

βάρδιας σε £192.550 (£198.391 για το 2005), δηλαδή σημειώθηκε αύξηση 27,9% στις υπερωρίες και οριακή μείωση στο επίδομα βάρδιας ύψους 2,9%. Οι υπερωρίες και τα επιδόματα βάρδιας αποτελούν ποσοστό 11,2% επί των συνολικών αποδοχών προσωπικού. Σημειώνεται ότι στις υπερωρίες συμπεριλαμβάνονται και οι συμβατικές αποζημιώσεις για εργασία κατά τα Σαββατοκύριακα και αργίες.

Στον πίνακα που ακολουθεί φαίνεται ο αριθμός των μόνιμων υπαλλήλων, στον καθένα από τους οποίους καταβλήθηκε για υπερωρίες και επιδόματα βάρδιας κατά το έτος 2006 ποσό πέραν των £6.000 μέχρι και £16.387. Στους πιο κάτω 46 μόνιμους υπαλλήλους ή ποσοστό 26% των μόνιμων υπαλλήλων του Ιδρύματος καταβλήθηκε συνολικό ποσό ύψους £423.390 για υπερωρίες, από τις οποίες £147.184 αφορούσαν σε συμβατικές υπερωρίες, καθώς και για επίδομα βάρδιας.

**Αριθμός υπαλλήλων με υπερωρίες και επιδόματα βάρδιας το 2006**

Τμήμα	Από £12.001 μέχρι £16.837	Από £10.001 μέχρι £12.000	Από £8.001 μέχρι £10.000	Από £6.000 μέχρι £8.000	Σύνολο
Στήριξης Παραγωγής	7	3	9	10	29
Ειδήσεων και Επικαιρών	-	2	3	2	7
Πομπών	-	-	4	1	5
Προγραμμάτων Τηλεόρασης	-	-	3	1	4
Ραδιοτηλεθαλάμων	-	-	-	1	1
<b>Σύνολο υπαλλήλων</b>	<b>7</b>	<b>5</b>	<b>19</b>	<b>15</b>	<b>46</b>

Σημειώνεται επίσης ότι το ύψος των απολαβών για υπερωρίες και επιδόματα βάρδιας που καταβλήθηκαν στους πιο πάνω υπαλλήλους κατά το 2006 σε σύγκριση με τις ετήσιες συνολικές απολαβές τους (μη συμπεριλαμβανομένου του 13ου μισθού) ανήλθε σε ποσοστό που διακυμάνθηκε από 26% μέχρι και 77% όπως αναλυτικά περιγράφεται στον πίνακα που ακολουθεί:

**Ποσοστό απολαβών για υπερωρίες και επιδόματα βάρδιας  
προς τις ετήσιες συνολικές απολαβές**

Τμήμα	από 51% μέχρι 77%	από 31% μέχρι 50%	από 26% μέχρι 30%	Σύνολο
Στήριξης Παραγωγής	16	11	2	29
Ειδήσεων και Επικαιρών	-	5	2	7
Πομπών	-	5	-	5
Προγραμμάτων Τηλεόρασης	-	3	1	4
Ραδιοτηλεθαλάμων	-	-	1	1
<b>Σύνολο υπαλλήλων</b>	<b>16</b>	<b>24</b>	<b>6</b>	<b>46</b>



Συναφώς αναφέρεται ότι σύμφωνα με σχετική μηνιαία έκθεση που υποβάλλεται από το Τμήμα Οικονομικών Υπηρεσιών του Ιδρύματος προς το Γενικό Διευθυντή, αριθμός ατόμων εργάστηκαν υπερωριακά, πέραν των 43 ωρών το μήνα, ενώ, σύμφωνα με τα πρακτικά του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος, ημερ. 3.8.2005, αποφασίστηκε να δοθούν οδηγίες σε όλους του Τμηματάρχες να μην καλείται υπάλληλος να εργαστεί υπερωριακά πέραν των 43 ωρών το μήνα.

Σύμφωνα με την εικόνα των επιδομάτων υπερωριών και βάρδιας όπως αυτή περιγράφεται πιο πάνω, εξάγεται το συμπέρασμα ότι η κατανομή εργασίας και ο σχεδιασμός της ρότας που έγιναν, δεν φαίνεται να απέφεραν τα αναμενόμενα θετικά αποτελέσματα.

Εισηγήθηκα και πάλι όπως το Ίδρυμα, παράλληλα με τα μέτρα που ήδη λαμβάνονται για περιορισμό των υπερωριών (εκ των προτέρων έγκριση από το Γενικό Διευθυντή, παρακολούθηση υπερωριακής εργασίας πέραν των 43 ωρών το μήνα κ.λπ.), προχωρήσει, όπου είναι δυνατόν σε καλύτερη κατανομή της εργασίας και σχεδιασμό της ρότας, αφού λαμβάνεται πάντα υπόψη και αξιοποιείται κατάλληλα το καθεστώς βάρδιας που ισχύει στο Ίδρυμα. Επιπρόσθετα θα πρέπει να καταβάλλεται προσπάθεια για μείωση της υπερωριακής εργασίας, ιδιαίτερα των μόνιμων και υψηλόμισθων υπαλλήλων, με στόχο όπως η εργασία τους διεκπεραιώνεται σε κανονικές ώρες γραφείου.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι η αύξηση των υπερωριών οφείλεται κατά κύριο λόγο στις αυξημένες υποχρεώσεις που είχε το ΡΙΚ κατά το 2006, όπως οι Βουλευτικές, οι Αρχιεπισκοπικές και οι Δημοτικές εκλογές, καθώς και οι μεταδόσεις του Παγκόσμιου Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου και των αγώνων του Κύπριου αντισφαιριστή Μάρκου Παγδατή. Παρόλα αυτά καταβάλλονται συνεχείς προσπάθειες για μείωση της υπερωριακής εργασίας, ιδιαίτερα των μόνιμων και υψηλόμισθων υπαλλήλων, με στόχο όπως η εργασία τους διεκπεραιώνεται σε κανονικές ώρες γραφείου. Επισήμανε επίσης ότι το ΡΙΚ εργάζεται επί 24ώρου βάσεως, τόσο τις καθημερινές όσο και κατά τα Σαββατοκύριακα και αργίες, οπότεν υπάρχει υπερωριακή αποζημίωση που πηγάζει από τη Σύμβαση με τις Συντεχνίες.

**(στ) Ωφελήματα προσωπικού.** Όπως σχετικά αναφέρεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, εκκρεμεί η ρύθμιση του θέματος των Κανονισμών που αφορούν στα ωφελήματα προσωπικού. Σημειώνεται ότι τα σχετικά ωφελήματα περιλαμβάνουν τη μεταφορά αργιών, τα επιδόματα βάρδιας, τις υπερωρίες, το σχέδιο ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και ειδικές συμφωνίες. Ζήτησα να πληροφορηθώ για τις ενέργειες που γίνονται για ρύθμιση του πιο πάνω θέματος.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος με πληροφόρησε ότι, με την ανανέωση της νέας συλλογικής σύμβασης, αναμένεται ότι θα αναθεωρηθούν τα ωφελήματα προσωπικού του ΡΙΚ, στα οποία περιλαμβάνονται τα πιο πάνω και τα οποία, μετά τη συμφωνία με τις Συντεχνίες, θα ενσωματωθούν στους Κανονισμούς του Ιδρύματος.

**(ζ) Άδειες απουσίας.** Με βάση την ανανεωτική σύμβαση που υπογράφηκε την 1.2.2006 και καλύπτει την περίοδο 1.1.2004-31.12.2006, επισημοποιήθηκε η εφαρμογή της πενθήμερης εβδομάδας εργασίας (Δευτέρα-Παρασκευή) και, τηρουμένων των αναλογιών, η ετήσια άδεια ανάπαυσης, άδεια ασθενείας, άδεια μητρότητας και ποικίλες διατάξεις που αφορούν σε άδειες υπαλλήλων που υπηρετούν εκτός Κύπρου, εκπαιδευτική άδεια ή άδεια απουσίας χωρίς απολαβές θα χορηγούνται βάσει των περί Δημοσίας Υπηρεσίας (Χορήγηση Αδειών) Κανονισμών του 1995 και των μεταγενέστερων τροποποιήσεων.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο διαπιστώθηκε ότι μέχρι τις 31.12.2006 ημερομηνία λήξης της μεταβατικής περιόδου για εφαρμογή των πιο πάνω, έγιναν οι προβλεπόμενες τακτοποιήσεις, σύμφωνα και με τη σχετική εγκύκλιο αρ. 24/2006 και ημερ. 3.7.2006 του Γενικού Διευθυντή του Ιδρύματος προς όλο το μόνιμο προσωπικό.

Παράλληλα, με την πιο πάνω σύμβαση συμφωνήθηκε ότι, σε περίπτωση που οποιαδήποτε αργία συμπίπτει με Σάββατο, Κυριακή ή με άλλη αργία, τότε αυτή θα αποζημιώνεται με την προσθήκη μιας ημέρας άδειας που θα παραχωρείται μέσα στους επόμενους τρεις μήνες. Σημειώνεται ότι ανάλογη πρόνοια δεν υπάρχει στους περί Δημοσίας Υπηρεσίας (Χορήγηση Αδειών) Κανονισμούς (Κ.Δ.Π. 101/95).

Επίσης στις περιπτώσεις των υπαλλήλων που εργάζονται με βάση το μικτό σύστημα πενθήμερης και εξαήμερης εβδομαδιαίας εργασίας ή με το σύστημα βάρδιας ή με ειδικά ωράρια που δεν συμπίπτουν με τις ώρες και ημέρες των υπαλλήλων που εργάζονται με βάση εξαήμερη εβδομαδιαία εργασία, θα δικαιούνται άδεια ανάπαυσης όπως και οι υπάλληλοι που εργάζονται με βάση εξαήμερη εβδομαδιαία εργασία. Η άδεια που θα παραχωρείται θα υπολογίζεται με βάση την άδεια που κερδίζεται και όπως πληροφορούμαι θα επακολουθήσει διάλογος για την κατηγοριοποίηση του πιο πάνω προσωπικού, ο οποίος αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του έτους 2007, ενώ αρχικά είχε υπολογιστεί να ολοκληρωθεί εντός του έτους 2006.

Σημειώνεται ότι, μέχρι σήμερα, εκκρεμεί η τροποποίηση των περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος (Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμών, για ενσωμάτωση των πιο πάνω συμφωνηθέντων.

### Λαχείο ΡΙΚ- Ευχάριστο Σαββατόβραδο.

(α) Δυνάμει του άρθρου 15(β1) του περί Λαχείων Νόμου Κεφ.74, ο Υπουργός Οικονομικών με επιστολή του ημερ. 19.7.1986, παραχώρησε άδεια προς το ΡΙΚ για τη διοργάνωση λαχείου υπό όρους μεταξύ των οποίων και ο όρος αρ. 8 που προβλέπει ότι η κλήρωση πρέπει να πραγματοποιείται μια φορά την εβδομάδα στα πλαίσια τηλεοπτικής εκπομπής. Αντίθετα με τον προαναφερόμενο όρο, παρατηρήθηκε ότι κατά το 2006, πραγματοποιήθηκαν μόνο δυο κληρώσεις, μία Πασχαλινή και μία Πρωτοχρονιάτικη, σε σύγκριση με 4 και 45 το 2005 και 2004, αντίστοιχα.

(β) Η οικονομική εικόνα του Λαχείου ΡΙΚ τα τελευταία τρία χρόνια παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί:

Έτος	Λαχεία			Δαπάνες				Χρηματικά Βραβεία	
	Αρ. εκτυπω-θέντων	Αρ. πωλη-θέντων	%	Έσοδα	Χρηματικά βραβεία	Εκτυπ. και άλλα έξοδα	Καθαρά έσοδα	Αδιάθετα	Ανεξαργύρωτα που έληξαν
				£	£	£	£	£	£
2004	1.664.965	769.635	46,2	760.996	625.183	52.206	83.607	97.264	67.007
2005	379.996	225.280	59,3	327.277	117.754	8.718	140.805	26.745	67.449
2006	229.998	134.275	58,4	234.981	159.944	5.257	69.780	24.620	9.736

Τα καθαρά έσοδα του Λαχείου για το έτος 2006 ανήλθαν σε £69.780, σε σύγκριση με £140.805 το 2005, δηλαδή σημειώθηκε μείωση £71.025 ή 50,4%. Σημειώνεται ότι μέρος των ετήσιων καθαρών εσόδων για το 2006 προκύπτει από χρηματικά βραβεία ύψους £9.736 (£67.449 για το 2005) που κέρδισαν λαχεία, τα οποία δεν παρουσιάστηκαν για εξαργύρωση εντός της καθορισμένης προθεσμίας.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, το ΡΙΚ, μετά από μελέτη, έχει αποφασίσει να περιορίσει τον αριθμό των κληρώσεων του Λαχείου Ευχάριστο Σαββατόβραδο σε 3-4 το χρόνο με μεγαλύτερα ποσά, με στόχο την αύξηση των εσόδων του. Τούτο είχε κριθεί απαραίτητο μετά την πτωτική τάση που παρουσίαζαν οι εβδομαδιαίες κληρώσεις των £10.000. Με

πληροφόρησε επίσης ότι το Υπουργείο Οικονομικών είχε απορρίψει κάθε εισήγηση για ανανέωση ή διαφοροποίηση του λαχείου του ΡΙΚ.

### Τηλετόμπολα.

**(α) Οικονομικά αποτελέσματα.** Τα προϋπολογιζόμενα έσοδα για το 2006 ήταν ύψους £1.500.000, ωστόσο για την περίοδο 1.1.2006–5.6.2006 (ημερομηνία αναστολής του προγράμματος της τηλετόμπολας) πραγματοποιήθηκε ζημιά ύψους £9.912. Κατά την πιο πάνω περίοδο πραγματοποιήθηκαν 19 κληρώσεις (49 για το 2005) με τα ακόλουθα οικονομικά αποτελέσματα:

	2006	2005
	£	£
Ακαθάριστες εισπράξεις	868.567	6.617.829
<b>Μείον:</b>		
Χρηματικά βραβεία	312.034	3.278.740
Διάφορα έξοδα	566.445	2.590.220
<b>Καθαρά (έξοδα) έσοδα</b>	<b>(9.912)</b>	<b>748.869</b>

Σημειώνεται ότι στα διάφορα έξοδα του έτους 2006 περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων και ποσά ύψους £36.800 και £36.682 για έξοδα διαφημίσεων που αφορούν στα έτη 2005 και 2004, αντίστοιχα. Επίσης, σύμφωνα με τους τελικούς λογαριασμούς, η εταιρεία παραγωγής στις 31.12.2006 όφειλε στο Ίδρυμα ποσό ύψους £64.949, από το οποίο σήμερα εξακολουθεί να εκκρεμεί ποσό ύψους £28.817.

Όπως πληροφορήθηκα, το ποσό το οποίο εξακολουθεί να εκκρεμεί αφορά σε πληρωμή καρτών τηλετόμπολας που διατέθηκαν μέσω τηλεφώνων και το οποίο η εταιρεία παραγωγής δεν έχει εισπράξει ακόμα.

**(β) Καταβολή ποσών εκτός όρων συμβολαίου.** Παρατηρήθηκε ότι το Ίδρυμα προέβη στην καταβολή ποσών εκτός όρων συμβολαίου, όπως για τη λειτουργία τηλεφωνικού κέντρου από 15.1.2005 με μηνιαίο ποσό £1.200, πλέον ΦΠΑ, καθώς και για τη συγκέντρωση καρτών από τα περίπτερα, κάθε φορά που πραγματοποιείται τηλετόμπολα, με πρόσθετο ποσό £800, πλέον ΦΠΑ από 15.3.2005, το οποίο από 3.5.2005 αυξήθηκε σε £1.000, πλέον ΦΠΑ. Συγκεκριμένα κατά την περίοδο 1.1.2006–5.6.2006 και για ολόκληρο το 2005 καταβλήθηκαν συνολικά ποσά ύψους £29.670 και £55.430 αντίστοιχα που αφορούσαν στις πιο πάνω δαπάνες.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, η συμφωνία που έγινε, εκτός όρων συμβολαίου, κρίθηκε αναγκαία από το ΡΙΚ μετά από τις εμπειρίες των πρώτων κληρώσεων. Συγκεκριμένα, μετά από σχετική έρευνα αγοράς διαπιστώθηκε ότι η πώληση καρτών από τα περίπτερα γινόταν μεταξύ 3.00 μ.μ. – 8.00 μ.μ. της Δευτέρας, ημέρα της διεξαγωγής της τηλετόμπολας. Η συγκέντρωση των καρτών από τα περίπτερα και η διαδικασία διαγραφής καρτών από το σύστημα άρχιζε από τις 12.00 μ. της Δευτέρας και ολοκληρωνόταν στις 4.00 μ.μ., με αποτέλεσμα να υπάρχουν παράπονα από τα περίπτερα και το κοινό που δεν μπορούσε να εξασφαλίσει κάρτες για το παιχνίδι.

**(γ) Αναστολή τηλετόμπολας.** Η συμφωνία για την παραγωγή του προγράμματος της τηλετόμπολας (Super Bingo), υπογράφηκε στις 17.12.2004 με διάρκεια ισχύος τριών ετών δηλαδή μέχρι τις 17.12.2007. Στις 5.6.2006 πραγματοποιήθηκε το 19<sup>ο</sup> και τελευταίο για το υπό εξέταση έτος πρόγραμμα της τηλετόμπολας, ωστόσο αργότερα το νέο Διοικητικό Συμβούλιο που διορίστηκε την 1.8.2006 στην πρώτη συνεδρία του ημερ. 11.9.2006 αποφάσισε την αναστολή της τηλετόμπολας και εξουσιοδότησε το Γενικό Διευθυντή να μελετήσει το θέμα με την εταιρεία παραγωγής και να επανέλθει με συγκεκριμένη εισήγηση. Παράλληλα του ανέθεσε να διερευνήσει το θέμα

χρησιμοποίησης μέρους της τραπεζικής εγγύησης που σύμφωνα με την πρόνοια 8 της συμφωνίας αφορούσε σε αμετάκλητη και χωρίς περιοριστικούς όρους τραπεζική εγγύηση ύψους £300.000, που εξέδωσε η εταιρεία προς όφελος του ΡΙΚ, η οποία ανανεώνεται εξ ολοκλήρου κάθε χρόνο. Συναφώς αναφέρεται ότι η εγγύηση, αποτελεί για το ΡΙΚ τα ελάχιστα εγγυημένα ετήσια καθαρά του έσοδα από τις πωλήσεις των καρτών της τηλετόμπολας.

Κατά τη διάρκεια συναντήσεων που είχε το Ίδρυμα με την εταιρεία παραγωγής για διακανονισμό χρηματικών διαφορών κατά το Δεκέμβριο του 2006 δεν φαίνεται να τέθηκε ενώπιον της εταιρείας, οποιαδήποτε απαίτηση για υποχρέωσή της που πηγάζει από την εγγυητική, παρόλο που με επιστολή ημερ. 15.12.2006, προς την Τράπεζα Κύπρου, το Ίδρυμα απαίτησε την άμεση κατάθεση του ποσού των £300.000 σε τραπεζικό λογαριασμό του, χωρίς μέχρι σήμερα να φαίνεται ότι έχει υλοποιηθεί.

Ενόψει των πιο πάνω, παρακάλεσα όπως ενημερωθώ κατά πόσο έχει ζητηθεί νομική γνωμάτευση για την πιο πάνω αναστολή, και ειδικά σε σχέση με τα ελάχιστα εγγυημένα ετήσια καθαρά έσοδα του ΡΙΚ και για τις εξελίξεις αναφορικά με τη συμφωνία, η οποία, όπως αντιλαμβάνομαι, βρίσκεται σε ισχύ μέχρι και τις 16.12.2007.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι το ΡΙΚ έχοντας υπόψη του τις οφειλές της εταιρείας και τις διαφορές που πιθανόν να προέκυπταν, προχώρησε εντός της προβλεπόμενης περιόδου στην κατάθεση της εγγυητικής. Ως αποτέλεσμα πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις για την αποπληρωμή του οφειλόμενου ποσού. Με πληροφόρησε επίσης ότι η διακοπή της τηλετόμπολας έγινε με τη σύμφωνη γνώμη και των δύο οργανισμών (ΡΙΚ και εταιρείας παραγωγής) τον Ιούνιο 2006 και ότι το ΡΙΚ δεν ζήτησε νομική συμβουλή για τη χρήση της εγγυητικής, εφόσον η διακοπή της τηλετόμπολας κρίθηκε αναγκαία και συμφωνήθηκε και από τα δύο μέρη και αφού θα ξανάρχιζε το Σεπτέμβριο.

#### Διαφημίσεις.

**(α) Έσοδα από διαφημίσεις.** Τα ποσά που τιμολογήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους για διαφημίσεις αυξήθηκαν κατά £1.169.538 ή 62,2%, σε σύγκριση με το 2005 (2006 £3.048.362, 2005 £1.878.824). Στις πιο πάνω διαφημίσεις περιλαμβάνεται και ποσό £213.869, το οποίο αφορά σε αγορές αγαθών και υπηρεσιών με ειδική συμφωνία, έναντι διαφημίσεων (barter agreement), αλλά δεν περιλαμβάνεται ποσό £188.161 που αφορά σε διαφημίσεις ομοειδών υπηρεσιών.

**(β) Διαφημίσεις στην Τηλεόραση.** Οι διαφημίσεις στην τηλεόραση κατά τα τελευταία πέντε χρόνια παρουσιάζουν την πιο κάτω εικόνα:

Έτος	Τηλεόραση		
	Έσοδα	Αύξηση/ (Μείωση)	
		£	%
2002	1.551.789	---	---
2003	1.078.928	(472.861)	(30,5)
2004	1.496.154	417.226	38,7
2005	1.151.763	(344.391)	(23)
2006	2.378.667	1.226.904	106,5

- Συγκρίνοντας τα έτη 2002-2006, η αύξηση ανέρχεται σε £826.878 ή 53,3%.
- Η μεγάλη αύξηση κατά το 2006 σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια οφείλεται κατά κύριο λόγο στη μετάδοση από το ΡΙΚ του Παγκοσμίου Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου κατά τους μήνες Ιούνιο και Ιούλιο.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι η μετάδοση του Παγκοσμίου Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου κατά τους μήνες Ιούνιο και Ιούλιο, καθώς και η αναβάθμιση άλλων

προγραμμάτων βοήθησε στην αύξηση των διαφημίσεων στην τηλεόραση. Σημείωσε όμως ότι η μεγάλη αύξηση οφείλεται κατά κύριο λόγο στις έντονες και συνεχείς προσπάθειες που κατέβαλαν οι αρμόδιοι λειτουργοί του Τμήματος Οικονομικών Υπηρεσιών.

### Χρεώσεις.

#### (α) Χρεώσεις διαφημίσεων.

- (i) Το σύνολο των εμπορικών χρεωστών κατά τις 31.12.2006, πριν την πρόβλεψη για επισφαλή χρέη, ήταν £2.782.221, σε σύγκριση με £2.735.864 κατά τις 31.12.2005, το μεγαλύτερο μέρος του οποίου αποτελούσαν οι χρεώσεις διαφημίσεων, που ανέρχονταν σε £1.323.237 (2005 £1.275.743).
- (ii) Οι οφειλές χρεωστών πέραν των 12 μηνών ανέρχονταν σε £439.916 ή 33,2% του συνόλου των χρεωστών διαφημίσεων, όπως αναλύονται πιο κάτω:

Οφειλή	£	% Συνόλου
1-3 έτη	88.790	6,7
3-5 έτη	44.229	3,3
> 5 ετών	306.897	23,2
	<b>439.916</b>	<b>33,2</b>

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, παρά το γεγονός ότι το ποσοστό των χρεώσεων για διαφημίσεις πέραν των 12 μηνών έχει μειωθεί στο 33,2% (31.12.2006) από το 37,1% (31.12.2005), θα δοθούν οδηγίες για να εντατικοποιηθούν οι προσπάθειες για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών, συμπεριλαμβανομένης και της λήψης νομικών μέτρων.

**(β) Χρεώσεις υπηρεσιών.** Το υπόλοιπο των διαφόρων χρεωστών υπηρεσιών κατά τις 31.12.2006 ανερχόταν σε £236.023, σε σύγκριση με £197.841 κατά τις 31.12.2005. Παρόλο που έχουν γίνει ορισμένες εισπράξεις κατά το 2006, εξακολουθούν να παραμένουν αρκετές περιπτώσεις με παλιά υπόλοιπα, τα οποία θα πρέπει να διευθετηθούν.

**(γ) Χρεώσεις εισφοράς υπέρ του ΠΙΚ.** Στις 31.12.2006 το υπόλοιπο των πιο πάνω χρεωστών ανερχόταν σε £637.157, σε σύγκριση με £642.004 κατά τις 31.12.2005.

Το Ίδρυμα πρέπει να προχωρήσει στη λήψη όλων των ενδεδειγμένων μέτρων για είσπραξη των οφειλών.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι το ΠΙΚ συνέχισε τις προσπάθειές του για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών, αποστέλλοντας πέραν των 7000 επιστολών σε χρεώστες εισφοράς υπέρ του ΠΙΚ, αλλά μόνο £5.000 έχουν εισπραχθεί.

### Πιστωτές.

#### (α) Δάνεια.

- (i) Το υπόλοιπο των δανείων στις 31.12.2006 ανερχόταν σε £18.309.226 (£16.079.801 στις 31.12.2005) και αφορά δάνεια από εμπορικές τράπεζες. Η αύξηση οφείλεται στη σύναψη νέου δανείου ύψους £14.000.000 σε ευρώ, με πλήρη κυβερνητική εγγύηση, στις 1.3.2006. Η εγγύηση χρηματοδότησης ψηφίστηκε σε Νόμο (16(III)/2006) από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 28.4.2006.

Από το ποσό του πιο πάνω δανείου, το οποίο κατατέθηκε στο Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό στην Κεντρική Τράπεζα στις 31.5.2006, ποσό ύψους £7.923.437 κρατήθηκε για την αποπληρωμή των κυβερνητικών δανείων και προκαταβολών, ενώ ποσό ύψους £4.031.426 χρησιμοποιήθηκε για την εξόφληση όλων των καθυστερημένων δανείων από

εμπορικές τράπεζες καθώς και μέρος του δανείου από τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα. Επίσης εξοφλήθηκαν όλα τα τραπεζικά παρατραβήγματα των εμπορικών τραπεζών.

- (ii) **Τόκοι δανείων.** Κατά το 2006 καταβλήθηκαν στις εμπορικές τράπεζες τόκοι δανείων ύψους £644.191 (2005 £595.859) και τόκοι κυβερνητικών δανείων ύψους £106.374 (2005 £257.187). Σημειώνεται επίσης ότι κατά την αποπληρωμή των κυβερνητικών δανείων καταβλήθηκαν συσσωρευμένοι τόκοι προηγούμενων ετών ύψους £3.603.187.

(β) **Τραπεζικά παρατραβήγματα.** Όπως αναφέρθηκε και πιο πάνω, με τη σύναψη του δανείου ύψους £14 εκ. αποπληρώθηκαν όλα τα τραπεζικά παρατραβήγματα και ακυρώθηκαν όλα τα όρια παρατραβήγματος στους τρεχούμενους λογαριασμούς. Ταυτόχρονα ακυρώθηκαν όλες οι δεσμεύσεις και οι κυβερνητικές και άλλες εγγυήσεις που τα αφορούσαν.

Σημειώνεται ότι στις 31.12.2005 οι λογαριασμοί του Ιδρύματος παρουσίαζαν πιστωτικό υπόλοιπο τραπεζικών παρατραβηγμάτων ύψους £826.133 (με εγγύηση της Κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας ύψους £950.000).

(γ) **Περιθωριακά ωφελήματα προσωπικού.** Η συσσωρευμένη οφειλή του ΡΙΚ για τα πιο πάνω ωφελήματα ανέρχεται στις 31.12.2006 σε £3.523.730 (2005 £3.257.398). Τα πιο πάνω ποσά προκύπτουν μετά την αφαίρεση συνολικού ποσού ύψους £326.207, το οποίο κατατέθηκε από το ΡΙΚ σε τραπεζικούς λογαριασμούς ως ακολούθως: «Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου – Περιθωριακά Ωφελήματα» £324.725 (£200.000 το 2004, £117.026 το 2005 και £7.699 το 2006) και «Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου – Περιθωριακά Ωφελήματα Διευθυντικού Προσωπικού» £1.482 (£1.029 το 2005 και £453 το 2006). Σημειώνεται ότι δεν έχει ακόμη συσταθεί διαχειριστική επιτροπή, ούτε λήφθηκε απόφαση σχετικά με τη διάθεση του πιο πάνω ποσού, παρόλο που στη Συλλογική Σύμβαση για την περίοδο 1989-1991 συμφωνήθηκε όπως τα Περιθωριακά Ωφελήματα διατεθούν για το Ταμείο Υγείας και στην Ανανεωτική Σύμβαση 2004-2006 συμφωνήθηκε ότι το ποσό που αντιστοιχεί στην καταβολή του έτους 2005 και το 50% του 2006, θα διατεθεί για την ασφάλτωση και γενικά τη διαμόρφωση του χώρου στάθμευσης του ΡΙΚ, το δε άλλο 50% του 2006 θα καταβληθεί μέχρι 30 Ιουνίου στον τραπεζικό λογαριασμό του Ταμείου Περιθωριακών Ωφελημάτων του προσωπικού.

Όπως πληροφορήθηκα, η Διεύθυνση του ΡΙΚ έχει ήδη ετοιμάσει καταστατικό του Ταμείου για τα Περιθωριακά Ωφελήματα Προσωπικού, που προνοεί και για τη σύσταση διαχειριστικής επιτροπής και τη διάθεση των πόρων του Ταμείου. Σημειώνεται όμως ότι το καταστατικό δεν έχει ακόμη συμφωνηθεί με τις Συντεχνίες των εργαζομένων στο ΡΙΚ και την οργάνωση των Συνταξιούχων.

**Εσωτερικός έλεγχος.** Το Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου συνέβαλε και συμβάλλει ουσιαστικά στη βελτίωση των λειτουργιών του ΡΙΚ, όμως σε συγκεκριμένους τομείς το σύστημα εσωτερικού ελέγχου εξακολουθεί να παρουσιάζει αδυναμίες. Οι ακόλουθες περιπτώσεις, αρκετές από τις οποίες είχαν επισημανθεί και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, χωρίς να έχουν ακόμη διευθετηθεί, είναι ενδεικτικές.

(α) **Κεντρικό αρχείο αλληλογραφίας.** Η μη τήρηση κεντρικού αρχείου στο Ίδρυμα εγκυμονεί πιθανούς κινδύνους ελλιπούς πληροφόρησης και έλλειψης διαφάνειας και έγκυρης ενημέρωσης, κυρίως της Διοίκησης, πράγμα που δεν συμβάλλει στην άσκηση αποτελεσματικής και επαρκούς διοικητικής εποπτείας. Όπως λειτουργούν σήμερα τα διάφορα τμηματικά αρχεία, δεν εφαρμόζονται οι ενδεδειγμένες διαδικασίες, όπως αρχειοθέτηση και αρίθμηση των εγγράφων αλληλογραφίας και σύνδεση μεταξύ τους, ανάλογα με το περιεχόμενό τους. Σημειώνεται ότι μεγάλη αδυναμία παρατηρείται ειδικά με τις προσφορές για τις οποίες μερικά έγγραφα/στοιχεία τηρούνται στο φάκελο του κεντρικού αρχείου και μερικά στο φάκελο του αρχείου του Τμήματος που ζήτησε τις προσφορές, χωρίς ωστόσο να υπάρχει ολοκληρωμένος φάκελος για κάθε προσφορά.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι το ΡΙΚ θα ζητήσει τη βοήθεια του Εφόρου Κρατικού Αρχείου του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως και του αρμόδιου τμήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης για να δημιουργηθεί Κεντρικό Αρχείο Αλληλογραφίας. Με

πληροφόρησε επίσης ότι έχουν δοθεί οδηγίες για τήρηση ολοκληρωμένου φακέλου στο Αρχείο για όλες τις προσφορές, πέραν των σχετικών φακέλων που τηρούνται στα αρμόδια Τμήματα.

**(β) Περιουσιακά στοιχεία.** Διαπιστώθηκε και πάλι ότι δεν έγινε φυσική καταμέτρηση των στοιχείων του πάγιου ενεργητικού και δεν τηρείται ενημερωμένη κατάσταση για τον τόπο όπου βρίσκεται το κάθε στοιχείο ξεχωριστά. Δεν τηρούνται επίσης φύλλα περιουσιακών στοιχείων σε κάθε δωμάτιο. Παρατηρείται ότι, ενώ γίνονται συχνά μετακινήσεις, στις πλείστες περιπτώσεις δεν ενημερώνονται οι αρμόδιοι, με αποτέλεσμα να είναι δύσκολη η παρακολούθηση και ο εντοπισμός των περιουσιακών στοιχείων.

Όπως έχω παρατηρήσει σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, το Ίδρυμα θα πρέπει να προβεί σε καταγραφή όλων των περιουσιακών στοιχείων και για κάθε Τμήμα/Γραφείο να ετοιμαστεί κατάσταση για τα περιουσιακά στοιχεία και να γίνεται ενημέρωση για όλες τις προσθήκες, αφαιρέσεις και μετακινήσεις. Επιπρόσθετα θα πρέπει να γίνει συμφιλίωση των αποτελεσμάτων της καταγραφής με το μητρώο στοιχείων πάγιου ενεργητικού.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, έχει ήδη αρχίσει η φυσική καταμέτρηση των περιουσιακών στοιχείων στους χώρους που βρίσκονται και ότι μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας θα γίνει συμφιλίωση των αποτελεσμάτων της καταγραφής με το μητρώο στοιχείων πάγιου ενεργητικού. Πρόσθετα έχουν δοθεί οδηγίες στους αρμόδιους λειτουργούς να ενημερώνουν το Τμήμα Οικονομικών Υπηρεσιών για κάθε μετακίνηση των περιουσιακών στοιχείων.

**(γ) Αποθέματα εξαρτημάτων και άλλου εξοπλισμού.** Η συνολική πρόβλεψη για πεπαλαιωμένα και κατεστραμμένα αποθέματα εξαρτημάτων και άλλου εξοπλισμού στις 31.12.2006 ανήλθε σε £224.053, όπως και στις 31.12.2005 και αντιπροσωπεύει ποσοστό 32% του συνολικού αποθέματος, που στις 31.12.2006 ανερχόταν σε £703.216 (£727.512 το 2005). Κατά τον έλεγχο παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Εξοπλισμός που περιλαμβανόταν στο πάγιο ενεργητικό, καθαρής αξίας £1.465 (κόστος £41.203), που θεωρήθηκε άχρηστος διαγράφηκε στους λογαριασμούς του 2006. Για τη διαγραφή του πιο πάνω εξοπλισμού δεν συστάθηκε Επιτροπή Διάθεσης Άχρηστων Υλικών, όπως προνοείται στους Κανονισμούς Αποθηκών του Ιδρύματος.

Όπως πληροφορήθηκα η Επιτροπή Διάθεσης Άχρηστων Υλικών είχε συσταθεί και αποφάσισε τη διαγραφή του πάγιου εξοπλισμού αξίας £1.465, αλλά η απόφασή της δεν καταγράφηκε σε πρακτικό.

- (ii) Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, άχρηστα υλικά και εξοπλισμός, τα οποία είχαν παλαιότερα διαγραφεί χωρίς να έχουν ακόμη εκποιηθεί, εξακολουθούν να βρίσκονται μαζί με άλλα είδη σε αποθήκες του Ιδρύματος. Δεν έχει ακόμη συσταθεί ειδική επιτροπή για τον έλεγχο και εξακρίβωση κατά πόσο θα μπορούσε αυτά να αξιοποιηθούν ως εκθεσιακό υλικό στο Αρχείο του ΠΙΚ, παρόλο που είχε γίνει τέτοια εισήγηση από την Επιτροπή Διαθέσεων Άχρηστων Υλικών, με αποτέλεσμα, με την παρέλευση του χρόνου, ο εξοπλισμός να υφίσταται περαιτέρω φθορά.

Όπως πληροφορήθηκα το ΠΙΚ θα προχωρήσει σύντομα στη σύσταση Επιτροπής για τον έλεγχο και εξακρίβωση κατά πόσο τα πιο πάνω θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν ως εκθεσιακό υλικό στο Αρχείο του ΠΙΚ, ως η εισήγησή μας.

## Προσφορές.

**(α) Διαδικασία Προσφορών και εναρμόνιση με το νέο νομοθετικό πλαίσιο.** Παρά την εφαρμογή νέων Νομοθετικών και Κανονιστικών ρυθμίσεων από τον Απρίλιο του 2004 (Νόμος αρ. 101(Ι)/2003 και Κ.Δ.Π. 492/2004), σχετικά με τη σύναψη συμβάσεων καθώς και του νέου

νομοθετικού πλαισίου από 17.2.2006 (περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα, Νόμος αρ.12(1)/2006), το Ίδρυμα δεν έχει προβεί στην τροποποίηση των διαδικασιών προσφορών και των Εσωτερικών Κανονισμών του ώστε να συνάδουν με το νέο νομοθετικό πλαίσιο. Μερικές από τις πιο σημαντικές πρόνοιες του πιο πάνω νομοθετικού πλαισίου που πρέπει να ενσωματωθούν στους νέους κανονισμούς και τις διαδικασίες του Ιδρύματος για να είναι νομότυπη η όλη διαδικασία σύναψης και ανάθεσης συμβάσεων αφορούν στα αρμόδια όργανα χειρισμού διαγωνισμών που οδηγούν στην ανάθεση συμβάσεων, τους παρατηρητές, τις προϋποθέσεις για προκήρυξη διαγωνισμού, την κοινοποίηση εγγράφων προσφορών, το χρόνο και τρόπο υποβολής προσφορών, το άνοιγμα προσφορών, την αξιολόγηση προσφορών, τις εξουσίες αρμόδιων οργάνων, τη διαδικασία γνωστοποίησης αποτελεσμάτων του διαγωνισμού, την υπογραφή της σύμβασης, την εκτέλεση της σύμβασης κ.λπ.

Σημειώνεται ότι η ανάγκη για εναρμόνιση με το νέο νομοθετικό πλαίσιο περί Δημοσίων Συμβάσεων, επισημαίνεται και στην έκθεση του Εσωτερικού Ελεγκτή, ημερ. 12.3.2007 προς το Γενικό Διευθυντή.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι το PIK έχει ήδη προχωρήσει στη μελέτη για την τροποποίηση των διαδικασιών προσφορών και των εσωτερικών του κανονισμών, ώστε να συνάδουν με το νέο νομοθετικό πλαίσιο.

**(β) Παρακολούθηση και εκτέλεση συμβάσεων.** Όπως αναφέρεται και στην επιστολή μου για τον έλεγχο του 2005, όσον αφορά στην παρακολούθηση της εκτέλεσης των συμβάσεων, όπως τη διαδικασία παραλαβής των υλικών/εξοπλισμών, την έκδοση πιστοποιητικών παραλαβής, τελικής αποδοχής ή απόρριψης αυτών, στα πλαίσια διασφάλισης των συμφερόντων του Ιδρύματος, φαίνεται ότι αυτή δεν διέπεται από θεσμοθετημένη διαδικασία ή Εσωτερικούς Κανονισμούς. Οι Κανονισμοί Αποθήκης του Ιδρύματος, οι οποίοι αναφέρονται σε περιορισμένο βαθμό στα πιο πάνω και που χρονολογούνται περίπου από το 1960, θα πρέπει να εκσυγχρονιστούν, ώστε να συνάδουν με το νέο νομοθετικό πλαίσιο.

Επίσης παρατηρήθηκε ότι το τηρούμενο Μητρώο Προσφορών δεν ενημερώνεται σχετικά με την υλοποίηση της κάθε σύμβασης, θέμα που κρίνεται απαραίτητο, τόσο για σκοπούς ελέγχου όσο και για σκοπούς καλύτερης παρακολούθησης της κάθε σύμβασης.

Αναφέρεται επίσης ότι έγγραφα/στοιχεία των προσφορών τοποθετούνται άλλα στον φάκελο του κεντρικού Αρχείου και άλλα στον φάκελο του αρμοδίου Τμήματος, χωρίς ωστόσο να υπάρχει ολοκληρωμένος φάκελος για κάθε προσφορά.

Όπως πληροφορήθηκα με την τροποποίηση της διαδικασίας προσφορών θα θεσμοθετηθεί διαδικασία για παρακολούθηση της εκτέλεσης των συμβάσεων.

**(γ) Παγκόσμια διανομή του δορυφορικού προγράμματος του PIK (Cyprus Sat).** Το Διαχειριστικό Συμβούλιο που συστάθηκε με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ.56.219, ημερ. 31.7.2002, για την αναβάθμιση και γεωγραφική επέκταση του δορυφορικού προγράμματος του PIK (Cyprus Sat), αποφάσισε, μετά από μελέτη των προτάσεων που υπέβαλαν 6 εταιρείες, για την παγκόσμια μετάδοση και διανομή του δορυφορικού σήματος για ένα τηλεοπτικό και τρία ραδιοφωνικά κανάλια του PIK, ότι η συγκεκριμένη εταιρεία είχε υποβάλει την πιο συμφέρουσα πρόταση για τη συγκεκριμένη υπηρεσία προς τη Δημοκρατία. Το Υπουργικό Συμβούλιο, κατόπιν εισήγησης του Διαχειριστικού Συμβουλίου, ενέκρινε στη συνεδρία του ημερ.25.1.2006 τη σύναψη συμφωνίας, η οποία υπογράφηκε μεταξύ PIK – εταιρείας στις 5.5.2006.

Σημειώνεται ότι οι τιμές των υποβληθεισών προτάσεων κυμαίνονταν για τις πέντε εταιρείες από £816.521 μέχρι £1.248.486 ετησίως ενώ η πιο πάνω εταιρεία υπέβαλε πρόταση με μηδενικό κόστος.

Σχετικά με την πιο πάνω συμφωνία επισημαίνονται τα ακόλουθα:



- (i) Τα ραδιοφωνικά προγράμματα δεν μεταδίδονται κανονικά στην Ευρώπη σύμφωνα με ηλεκτρονική αλληλογραφία του ΡΙΚ (e-mail ημερ. 13 και 16.4.2007), παρόλο που στην υπογραφέισα συμφωνία αναφέρονται ρητά.
- (ii) Σύμφωνα με τον όρο 9(ι) της συμφωνίας, η εταιρεία έπρεπε να εγκαταστήσει μέσα σε 60 μέρες από την υπογραφή της συμφωνίας με δικό της κόστος μηχανήματα και εξοπλισμό ανόδου του σήματος από τις εγκαταστάσεις του ΡΙΚ στο δορυφόρο (uplink equipment) τα οποία θα παραχωρηθούν στο ΡΙΚ.  
  
Επειδή μέχρι τώρα η εταιρεία δεν το έπραξε, χρησιμοποιείται για άνοδο του σήματος άλλος εξοπλισμός που ανήκει σε άλλη εταιρεία. Σύμφωνα με το Ίδρυμα, σε περίπτωση βλάβης ή τεχνικού προβλήματος δεν μπορεί να γίνει οποιαδήποτε ενέργεια για αποκατάσταση.
- (iii) Στην πρόταση που υπέβαλε η εταιρεία περιλαμβάνεται πρόνοια μερισμού των εσόδων διαφήμισης μεταξύ ΡΙΚ και εταιρείας, σε βάση 50-50 σε όλες τις περιφέρειες λήψης, καθώς και παραχώρηση προς το ΡΙΚ συγκεκριμένου ποσού για κάθε Ελληνοκύπριο συνδρομητή.  
  
Οι πιο πάνω πρόνοιες δεν ενσωματώθηκαν στη συμφωνία, ούτε και φαίνεται στους λογαριασμούς του Ίδρυματος να έγινε οποιαδήποτε σχετική είσπραξη.
- (iv) Σύμφωνα με την υπογραφέισα συμφωνία, το σήμα θα λαμβάνεται στην Αυστραλία μέσω συνδρομητικής πλατφόρμας αφού καταβάλλεται μηνιαία συνδρομή, ενώ εναλλακτικά θα λαμβάνεται δωρεάν από πλατφόρμα που περιλαμβάνει και άλλα ελλαδικά κανάλια. Από γραπτά παράπονα τηλεθεατών από την Αυστραλία προς το ΡΙΚ, φαίνεται ότι το σήμα προσφέρεται μόνο με συνδρομή, μάλιστα πολύ μεγαλύτερη από αυτή που αναφέρεται στη συμφωνία.
- (v) Στον όρο 9(q) της συμφωνίας προνοείται ότι η εταιρεία θα υποβάλλει μηνιαία έκθεση στο ΡΙΚ σχετικά με την ποιότητα της υπηρεσίας μετάδοσης του σήματος, ενώ αυτό δεν γίνεται.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, το ΡΙΚ είναι σε συνεχή διάλογο με την εταιρεία στην οποία έχει κατακυρωθεί η προσφορά, και σε περίπτωση που δεν λυθούν τα προβλήματα σε εύλογο χρονικό διάστημα, θα θέσει το θέμα ενώπιον των αρμόδιων Υπουργείων. Με πληροφόρησε επίσης ότι για τη συγκεκριμένη αναφορά σε παράπονα τηλεθεατών ότι το σήμα προσφέρεται μόνο με συνδρομή ή ότι αυτή είναι μεγαλύτερη από αυτή που αναφέρεται στη συμφωνία, το ΡΙΚ αφού εξέτασε τα παράπονα κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν τεκμηριώθηκαν.

**(δ) Προσφορά για Διεξαγωγή Παγκύπριων Ερευνών για τις Βουλευτικές Εκλογές 2006.** Η προσφορά προκηρύχθηκε στις 14.2.2006 για διεξαγωγή 3 Παγκύπριων ερευνών και ενός exit poll για τις Βουλευτικές εκλογές του Μαΐου 2006. Επιστολές στάληκαν από το Ίδρυμα σε 6 εταιρείες ερευνών και τελικά υποβλήθηκαν 4 προσφορές. Οι προσφορές ανοίχθηκαν κατά τη διάρκεια συνεδρίας της Υπεπιτροπής Προσφορών στις 22.2.2006 και αντίγραφα τους δόθηκαν στον πολιτικό αναλυτή και σύμβουλο του ΡΙΚ, ο οποίος κατόπιν αξιολόγησης προέβη σε σύσταση της, κατά την άποψή του, πιο συμφέρουσας προσφοράς. Χωρίς όμως να συσταθεί Επιτροπή Αξιολόγησης, η Επιτροπή Προσφορών και κατόπιν το Διοικητικό Συμβούλιο σε συνεδρία του στις 14.3.2006, υιοθέτησαν την εισήγηση του πολιτικού αναλυτή και συμφώνησαν να κατακυρωθεί η προσφορά στη συγκεκριμένη εταιρεία έναντι ποσού £32.600. Η γνωστοποίηση της απόφασης του ΡΙΚ στάληκε σε όλους τους ενδιαφερόμενους με επιστολές του Γενικού Διευθυντή στις 16.3.2006, χωρίς όμως να γίνει πληροφόρηση σχετικά με τους λόγους για τους οποίους οι υπόλοιπες προσφορές απέτυχαν. Άλλη εταιρεία, της οποίας η προσφορά απέτυχε, καταχώρισε ιεραρχική προσφυγή στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών στις 3.4.2006, αμφισβητώντας τη διαδικασία κατακύρωσης προσφοράς που έγινε από το ΡΙΚ.

Η ακρόαση έγινε στις 15.5.2006 και η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών, αποφάσισε στις 26.5.2006 ότι η απόφαση του ΡΙΚ λήφθηκε υπό καθεστώς ουσιώδους νομικής ή/και πραγματικής πλάνης, και ως εκ τούτου την ακύρωσε.

Οι σημαντικές ελλείψεις που επισημαίνονται στην ακυρωτική απόφαση της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών, όπως η εφαρμογή της συνοπτικής διαδικασίας που δεν έπρεπε να ακολουθηθεί, ο μη καθορισμός των αρμόδιων οργάνων για την αξιολόγηση της προσφοράς, ο λανθασμένος τρόπος ειδοποίησης του επιτυχόντα και των μη επιτυχόντων προσφοροδοτών και ο μη καθορισμός εξαρχής των κριτηρίων αξιολόγησης και της βαρύτητας τους, είναι ενδεικτικές για την αναγκαιότητα της τροποποίησης των διαδικασιών προσφορών, για να είναι νομότυπη η όλη διαδικασία σύναψης και ανάθεσης συμβάσεων.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος με πληροφόρησε ότι η αξιολόγηση της εν λόγω προσφοράς έγινε, τόσο με τη σύμφωνη γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου του ΡΙΚ όσο και της Διεύθυνσης, από προσοντούχο άτομο το οποίο συνεργάζεται σε θέματα εκλογών με το ΡΙΚ για δεκατρία συναπτά έτη και ότι το ΡΙΚ αντιμετωπίζει το θέμα των ερευνών για εκλογές με τη δέουσα προσοχή που αρμόζει σε ένα τέτοιο εξειδικευμένο θέμα.

**Ασφαλιστική κάλυψη ΡΙΚ.** Παρατηρήθηκε ότι το Ίδρυμα παρέμεινε χωρίς επαρκή ασφαλιστική κάλυψη έναντι αρκετών κινδύνων λόγω μειωμένου ενδιαφέροντος των ασφαλιστικών εταιρειών όπως φαίνεται πιο κάτω:

- (i) Ασφαλιστική κάλυψη κτιρίων:
  - Δεν υπήρχε κάλυψη για την περίοδο 1.4.2004 μέχρι 9.5.2006
- (ii) Ασφαλιστική κάλυψη έναντι λιβέλου και δυσφήμισης:
  - Δεν υπήρχε κάλυψη για την περίοδο 1.4.2004 μέχρι 7.5.2006
  - Για την περίοδο 8.5.2006 μέχρι 7.5.2007 υπογράφηκε συμβόλαιο με τη μοναδική ασφαλιστική εταιρεία που επέδειξε ενδιαφέρον.

Σημειώνεται ότι παρόλο που το Ίδρυμα ήταν ασφαλισμένο έναντι λιβέλου και δυσφήμισης με άλλη ασφαλιστική εταιρεία για την περίοδο 1.1.2001 μέχρι 31.3.2004, με την καταβολή ασφαλίσεων ύψους £5.800 ετησίως, εντούτοις σε αγωγή εναντίον του ΡΙΚ το 2003, η ασφαλιστική εταιρεία αρνήθηκε την κάλυψη με την πρόφαση ότι οι όροι του συμβολαίου δεν κάλυπταν περιπτώσεις που αφορούν στη φύση των εργασιών του ΡΙΚ. Γι' αυτό το λόγο το Ίδρυμα αναγκάστηκε, μετά από σχετικό συμβιβασμό που έγινε τον Μάρτιο του 2007, να καταβάλει ποσό ύψους £9.000 από δικούς του πόρους. Επισήμανα ότι είναι πρωταρχικής σημασίας ο λεπτομερής σχεδιασμός και μελέτη των όρων των συμβολαίων, ούτως ώστε να καλύπτουν τις πιθανές περιπτώσεις που ενδεχομένως θα αντιμετωπίσει το Ίδρυμα.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του ΡΙΚ, σε συνεδρία του στις 7.12.2005, είχε αποφασίσει όπως ανατεθεί η εκπόνηση μελέτης για διορθωτικά μέτρα που πρέπει να ληφθούν, ούτως ώστε να αυξηθεί το ενδιαφέρον ασφάλισης του Ιδρύματος, από περισσότερες ασφαλιστικές εταιρείες. Μέχρι και την ημερομηνία ολοκλήρωσης του ελέγχου δεν είχε ολοκληρωθεί η μελέτη, η οποία, όπως αντιλαμβάνομαι, αναμένεται να συμπληρωθεί μέχρι τα τέλη του 2007.

#### **Αγωγές εναντίον Διαφημιστικών Γραφείων για μη εξόφληση των οφειλών τους.**

(α) Σύμφωνα με το Μητρώο Αγωγών και τους λογαριασμούς του Ιδρύματος, 4 διαφημιστικά γραφεία με σύνολο χρεωστικών υπολοίπων £12.449 πλέον τόκους, έναντι των οποίων εκδόθηκαν εντάλματα Δικαστηρίου κατά το 2006, άρχισαν ήδη να πληρώνουν μηνιαίες δόσεις προς εξόφληση των οφειλών τους. Μέχρι 31.12.2006 εξοφλήθηκαν δόσεις ύψους £2.579.

Παρά τα πιο πάνω, εξακολουθεί να υπάρχει κίνδυνος απώλειας σημαντικών ποσών που οφείλονται από ορισμένες διαφημιστικές εταιρείες, αφού, μετά την καταχώριση αγωγής εναντίον τους, η επίδοση του κλητηρίου εντάλματος δεν κατέστη δυνατή, λόγω κυρίως αλλαγής της διεύθυνσής τους. Ενδεικτικές περιπτώσεις αναφέρονται στον πίνακα που ακολουθεί.

Αρ. Λογ.	Οφειλόμενο ποσό £	Περίοδος οφειλής	Ημερ. καταχώρησης αγωγής	Αρ. αγωγής
4000132	14.889	1.6.2001 – 1.7.2001	6.7.2004	6518/04
4000048	9.095	1.7.1999 – 1.12.2001	11.6.2004	5593/04
4000062	80.481	1.10.2000 – 1.10.2001	11.6.2004	5592/04

Το Ίδρυμα πρέπει να συνεχίσει τις προσπάθειες για εντοπισμό των διευθυντών των υπό αναφορά εταιρειών, ώστε να καταστεί δυνατή η επίδοση των πιο πάνω ενταλμάτων.

**(β) Αγωγή αρ. 2946/2001, για £25.241.** Η αγωγή εκδικάστηκε από το 2001 αλλά παραμένει μέχρι σήμερα ανεκτέλεστη, με αποτέλεσμα να εκκρεμεί η είσπραξη του πιο πάνω ποσού. Με σημαντική καθυστέρηση 3 χρόνων εκδόθηκε στις 28.4.2004 ένταλμα κατάσχεσης κινητής περιουσίας, το οποίο και επιστράφηκε ανεκτέλεστο, χωρίς μέχρι σήμερα να σημειωθεί οποιαδήποτε εξέλιξη.

**(γ) Αγωγές αρ. 7577/2006, για £68.678 και αρ. 1983/2006 για £3.545.** Οι αγωγές αυτές καταχωρίστηκαν κατά το 2006, χωρίς ακόμη να οριστούν για ακρόαση ενώπιον του Δικαστηρίου, ενώ η αγωγή αρ. 5594/2004 για £27.298 ορίστηκε για ακρόαση στις 12.9.2007.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, το ΡΙΚ προβαίνει σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες, παρά τις δυσκολίες που υπάρχουν σε ορισμένες περιπτώσεις στον εντοπισμό των ατόμων ή/και των διευθύνσεων των χρεωστών.

#### **Έκθεση για τον έλεγχο των κρατικών ενισχύσεων που δόθηκαν προς το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου κατά τη διάρκεια του έτους 2006.**

**(α)** Σύμφωνα με το άρθρο 24B(4) του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμου, όπως αυτό έχει τροποποιηθεί με το Νόμο αρ. 116(I)/2003, το Υπουργείο Εσωτερικών οφείλει να προμηθεύει στο Γενικό Ελεγκτή, το αργότερο εντός δύο μηνών από τη λήξη κάθε οικονομικού έτους, τα ακόλουθα:

- Την ετήσια έκθεση που ετοιμάζει η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, σύμφωνα με τον πιο πάνω Νόμο, αναφορικά με την εκπλήρωση από το Ίδρυμα της αποστολής που του ανατίθεται δυνάμει του άρθρου 16Α του ίδιου Νόμου, και
- αναλυτική κατάσταση των κρατικών ενισχύσεων που χορηγήθηκαν στο Ίδρυμα κατά το προηγούμενο έτος, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 24Α, και, αν είναι πρακτικά εφικτό, με ειδική αναφορά στις κρατικές ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στο Ίδρυμα, σε σχέση με κάθε πρόγραμμα ξεχωριστά, ή ανά κατηγορία προγραμμάτων, τα οποία εμπίπτουν στην έννοια της δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας.

**(β)** Σύμφωνα με το άρθρο 24B(3) του πιο πάνω Νόμου, ο Γενικός Ελεγκτής υποβάλλει, το αργότερο μέχρι τέλος Μαΐου, έκθεση στο Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου και στον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, στην οποία καταγράφονται τα αποτελέσματα του ελέγχου που διενεργήθηκε δυνάμει του πιο πάνω άρθρου, καθώς και η ύπαρξη τυχόν χρηματοοικονομικών ροών (όπως αυτές εμφανίζονται στους χωριστούς λογαριασμούς που τηρεί το Ίδρυμα δυνάμει του εδαφίου (2) του πιο πάνω άρθρου) μεταξύ των δραστηριοτήτων του Ιδρύματος που συνιστούν παροχή δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας και εκείνων που δεν συνιστούν παροχή τέτοιας υπηρεσίας. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 24B(1) του πιο πάνω Νόμου, ο Γενικός Ελεγκτής, στα πλαίσια της άσκησης του ετήσιου ελέγχου των λογαριασμών του Ιδρύματος, ελέγχει κατά πόσο οποιαδήποτε δημόσια ενίσχυση, που έλαβε το Ίδρυμα, δεν χρησιμοποιήθηκε κατά τρόπο που να μη συνάδει με τις διατάξεις του άρθρου 24Α, δηλαδή για σκοπούς χρηματοδότησης της αποστολής που του ανατίθεται δυνάμει του εδαφίου (1) του άρθρου 16Α, και συγκεκριμένα του ορισμού του ως παροχέα δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας στη Δημοκρατία.

(γ) Αναφορικά με το έτος 2006, σημειώνεται ότι μας έχουν σταλεί από το Υπουργείο Εσωτερικών στις 30.3.2007 η ετήσια έκθεση που ετοίμασε η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου και η αναλυτική κατάσταση των κρατικών ενισχύσεων που χορηγήθηκαν στο Ίδρυμα, χωρίς όμως ειδική αναφορά στις κρατικές ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στο Ίδρυμα σε σχέση με κάθε πρόγραμμα ξεχωριστά, ή ανά κατηγορία προγραμμάτων, τα οποία εμπίπτουν στην έννοια της δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας.

(δ) Οι χωριστοί λογαριασμοί του έτους 2006, σχετικά με την παροχή δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας και τις εμπορικές ή άλλες δραστηριότητες, σύμφωνα με το άρθρο 24B(1) του πιο πάνω Νόμου και στην περίπτωση που ενδείκνυται η υποβολή τους, αυτοί έπρεπε να είχαν υποβληθεί από το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου στην Υπηρεσία μας για έλεγχο το αργότερο μέχρι 30 Απριλίου 2007. Με επιστολή του ημερ. 30.4.2007 το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου πληροφόρησε την Υπηρεσία μου ότι δεν θα υποβάλει χωριστούς λογαριασμούς για το έτος 2006, διευκρινίζοντας ότι ο λόγος που δεν προχώρησε στην υποβολή χωριστών λογαριασμών είναι γιατί όλα τα ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά του προγράμματα είχαν μεταδοθεί στα πλαίσια της παροχής δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας.

**(ε) Αποτελέσματα ελέγχου.**

**(i) Ύπαρξη τυχόν χρηματοοικονομικών ροών για το έτος 2006 μεταξύ των δραστηριοτήτων του Ιδρύματος που συνιστούν παροχή δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας και εκείνων που δεν συνιστούν παροχή δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας.** Ενόψει της μη τήρησης και υποβολής από το Ίδρυμα ξεχωριστών λογαριασμών και της διευκρίνισης του ιδρύματος με την επιστολή του ημερ. 30.4.2007 ότι όλα τα ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά του προγράμματα είχαν μεταδοθεί στο πλαίσιο της παροχής δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας, δεν είναι εφικτή η αναφορά στην έκθεσή μου περί της ύπαρξης τυχόν χρηματοοικονομικών ροών για το έτος 2006 μεταξύ των δραστηριοτήτων του Ιδρύματος που συνιστούν παροχή δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας και εκείνων που δεν συνιστούν παροχή δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας, όπως προνοείται στο άρθρο 24B(3) του Νόμου 116(I)/2003, ούτε και τίθεται θέμα εξακρίβωσης κατά πόσο έχει ακολουθηθεί η τρέχουσα εμπορική πρακτική και οι γενικώς αποδεκτές λογιστικές αρχές για την τήρησή τους, ούτε ακόμη κατά πόσο οι δαπάνες και τα έσοδα κατανεμήθηκαν ορθά με βάση τις αρχές αναλυτικής λογιστικής, όπως προνοείται στο άρθρο 24B(2)(α-γ) του πιο πάνω Νόμου.

Σημειώνεται ότι κατά το έτος 2006 το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου είχε έσοδα από διαφημίσεις και άλλες δραστηριότητες ύψους £4,1 εκ. και έξοδα £21,8 εκ. Λαμβάνοντας υπόψη ότι η κρατική χορηγία που παραχωρήθηκε στο Ίδρυμα το 2006 ήταν μόνο £15,7 εκ., τότε εξάγεται το συμπέρασμα ότι για κάλυψη των εξόδων του το Ίδρυμα χρησιμοποιεί χρηματοοικονομικές ροές από τα έσοδα του από άλλες δραστηριότητες (διαφημίσεις, άλλες δραστηριότητες).

**(ii) Κατά πόσο οποιαδήποτε δημόσια ενίσχυση που έλαβε το Ίδρυμα κατά το έτος 2006 χρησιμοποιήθηκε κατά τρόπο που να μη συνάδει με την εκπλήρωση της αποστολής του ως παροχέα δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας στη Δημοκρατία.**

Λαμβάνοντας υπόψη:

- την ένδειξη στους λογαριασμούς του Ιδρύματος ότι, για κάλυψη των εξόδων του ύψους £21,8 εκ. χρησιμοποιείται εκτός από την παραχωρηθείσα κρατική χορηγία ύψους £15,7 εκ. και μέρος των εσόδων του Ιδρύματος,
- την πληροφόρηση του Ιδρύματος με την επιστολή του ημερ. 30.4.2007 ότι ο λόγος που δεν υπέβαλε ξεχωριστούς λογαριασμούς είναι γιατί όλα τα ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά

του προγράμματα είχαν μεταδοθεί στο πλαίσιο της παροχής δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας,

- τα αποτελέσματα του ποιοτικού ελέγχου που αναφέρονται στην ετήσια έκθεση της Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου που ορίστηκε ως αρμόδια Αρχή για να ασκεί ποιοτικό έλεγχο αναφορικά με την εκπλήρωση της αποστολής του ως παροχέας δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας στη Δημοκρατία, και ιδιαίτερα τη διευκρίνιση της Αρχής με την επιστολή της ημερ. 30.4.2007 ότι, ανεξάρτητα από τις παρατηρήσεις της, και με βάση τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην έκθεση της και αφορούν, τόσο στις ποσοστιαίες προϋποθέσεις που τίθενται από τη σχετική Νομοθεσία, όσο και στην ποιότητα των τηλεοπτικών προγραμμάτων του ΡΙΚ, προκύπτει ότι το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου εκπληρώνει (για το έτος 2006) την αποστολή του, για παροχή ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας στη Δημοκρατία, κατά την γνώμη μου η δημόσια ενίσχυση που έλαβε το Ίδρυμα κατά το έτος 2006 δεν χρησιμοποιήθηκε κατά τρόπο που να μη συνάδει με την εκπλήρωση της αποστολής του ως παροχέας δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας στη Δημοκρατία.

**Ευρωπαϊκά Προγράμματα.** Το Ίδρυμα, μέχρι και το έτος 2005, συμμετείχε ως «Συνέταιρος (Partner)» σε Ευρωπαϊκά Προγράμματα που έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, με την εμπλοκή άλλων συντονιστικών φορέων ενώ από το έτος 2006 συμμετέχει σε Ευρωπαϊκά Προγράμματα με απευθείας εμπλοκή.

Αναφορικά με τα πιο πάνω Προγράμματα, σημειώνονται τα ακόλουθα:

- (i) Στο έργο με ονομασία Leonardo Da Vinci (Reportstage) έχει παρατηρηθεί αδυναμία από μέρους του συντονιστικού φορέα που εδρεύει στην Αθήνα στην αποπληρωμή της 2<sup>ης</sup> και 3<sup>ης</sup> δόσης στους εταίρους της κοινοπραξίας, μεταξύ αυτών και το ΡΙΚ (συνολικού ποσού €18.722 για το ΡΙΚ), και ως εκ τούτου διεξάγεται έλεγχος από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στα γραφεία του συντονιστικού φορέα στην Αθήνα.
- (ii) Για τα έργα Cyber Ethics και XJENZA-TV, που το Ίδρυμα συμμετέχει με απευθείας εμπλοκή, εκκρεμεί η υπογραφή του τελικού συμβολαίου, ενώ για το έργο XJENZA-TV εκκρεμεί και η συμφωνία για το τελικό ποσοστό της Κοινοτικής Συγχρηματοδότησης.
- (iii) Οι υπηρεσίες της συνεργατίας, που απασχολείτο για την ανεύρεση, παρακολούθηση και έλεγχο της υλοποίησης των πιο πάνω προγραμμάτων, έχουν τερματιστεί από 15.1.2007, για να αναλάβει καθήκοντα σ' άλλο οργανισμό. Επειδή δεν κατέστη δυνατή η αντικατάσταση της πιο πάνω, την ευθύνη για την παρακολούθηση και έλεγχο της υλοποίησης των πιο πάνω προγραμμάτων συνεχίζει να έχει η ίδια συνεργατία στα πλαίσια της αμοιβής της για έρευνα και παρουσίαση ένθετου προγράμματος που αφορά σε θέμα σε σχέση με την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Επειδή μέσω των Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων προσφέρονται δυνατότητες απορρόφησης σημαντικών κονδυλίων, εισηγήθηκα όπως το Ίδρυμα εξετάσει και υιοθετήσει κατάλληλους μηχανισμούς εντοπισμού και αξιοποίησης των πιο πάνω προγραμμάτων.

- (iv) Για σκοπούς καλύτερης παρακολούθησης της υλοποίησης των πιο πάνω έργων και για την αποκόμιση καλύτερης πληροφόρησης και ελέγχό τους, εισηγήθηκα όπως για κάθε έργο τηρείται ξεχωριστός φάκελος στον οποίο να καταχωρίζεται το συμβόλαιο που υπογράφηκε, οι σχετικές αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και της Διεύθυνσης, καθώς και όλη η αλληλογραφία που το αφορά.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος με πληροφόρησε ότι το ΡΙΚ προσδίδει τη δέουσα προσοχή στα Ευρωπαϊκά Προγράμματα και θα προχωρήσει σύντομα στην πρόσληψη

ατόμου για να αναλάβει τον τομέα αυτό και ότι θα τηρείται ξεχωριστός φάκελος για κάθε πρόγραμμα ή έργο, ως η εισήγησή μας.

## 6.18 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΜΠΕΛΟΟΙΝΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

### Μέρος Α

#### Οικονομική κατάσταση.

**(α) Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2006 παρουσίασαν έλλειμμα £1.262.472 (πριν από την κρατική χορηγία) σε σύγκριση με £1.176.399 για το έτος που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2005 και £505.111 για την περίοδο 1<sup>η</sup> Οκτωβρίου μέχρι 31<sup>η</sup> Δεκεμβρίου 2005. Σημειώνεται ότι από 1.1.2006 οι οικονομικές καταστάσεις ετοιμάζονται με βάση το ημερολογιακό έτος.

**(β) Έσοδα.** Τα έσοδα, περιλαμβανομένης της κρατικής χορηγίας ύψους £1.470.384 και μετά από αφαίρεση της ζημιάς από την πώληση αιθυλικής αλκοόλης ύψους £2.055, ανήλθαν σε £1.676.580, σε σύγκριση με £1.359.183 για το έτος που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2005 και £364.065 για την περίοδο 1<sup>η</sup> Οκτωβρίου μέχρι 31<sup>η</sup> Δεκεμβρίου 2005. Σημειώνεται ότι στα έσοδα του έτους περιλαμβάνονται αναβαλλόμενα έσοδα ύψους £59.708, τα οποία αφορούν σε χορηγία από το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος ύψους £285.000, η οποία καταβλήθηκε το 2004 για τη δημιουργία και ανάπτυξη «Αμπελουργικού Μητρώου» και σε χορηγία από το Υπουργείο Οικονομικών ύψους £2.000, για ενίσχυση του προγράμματος «Κουμανταρία».

**(γ) Έξοδα.** Τα έξοδα, περιλαμβανομένης της πρόβλεψης για συνταξιοδοτικά ωφελήματα σε σχέση με προϋπηρεσία ύψους £181.000, ανήλθαν σε £1.468.668, σε σύγκριση με £1.318.539 για το έτος που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2005 και £553.176 για την περίοδο 1<sup>η</sup> Οκτωβρίου μέχρι 31<sup>η</sup> Δεκεμβρίου 2005.

**(δ) Κρατική χορηγία.** Η κρατική χορηγία για το έτος 2006 ανήλθε σε £1.470.384, σε σύγκριση με £1.217.043 για το έτος που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2005 και £316.000 για την περίοδο 1<sup>η</sup> Οκτωβρίου μέχρι 31<sup>η</sup> Δεκεμβρίου 2005.

**(ε) Κρατικές επιχορηγήσεις.** Η Κυβέρνηση κατέβαλε τα ημερολογιακά έτη 2006 και 2005, μέσω του Συμβουλίου, τις ακόλουθες επιχορηγήσεις:

	2006	2005
	£	£
Στρεμματική επιχορήγηση	-	845
Αποζημίωση που καταβλήθηκε με βάση το Σχέδιο Εκρίζωσης και Αναδιάρθρωσης	393.818	376.943
Αποζημίωση που καταβλήθηκε με βάση το Σχέδιο Εκρίζωσης και Εξαγοράς από το Συμβούλιο των δικαιωμάτων φύτευσης	-	570.249
Εξαγορά δικαιωμάτων φύτευσης που προήλθαν από συμμετοχή σε σχέδια αναδιάρθρωσης και από αναμπέλωση	27.950	242.450
	<b>421.768</b>	<b>1.190.487</b>

**Προσωπικό.** Το Συμβούλιο στις 31.12.2006 απασχολούσε 29 μόνιμους υπαλλήλους (31 στις 30.9.2005 και 31.12.2005) και 5 έκτακτους (8 στις 30.9.2005 και 31.12.2005). Το σύνολο των αποδοχών τους, περιλαμβανομένων των συνεισφορών του Συμβουλίου στα διάφορα Ταμεία για το

έτος 2006, ανήλθε στο ποσό των £880.817 (£831.391 για το οικονομικό έτος μέχρι 30.9.2005 και £272.258 για την περίοδο 1.10.2005 μέχρι 31.12.2005), χωρίς να ληφθεί υπόψη η ελλειμματική εισφορά στο Ταμείο Συντάξεων ύψους £181.000.

**Προϋπολογισμός.** Ο Προϋπολογισμός για το έτος 2006 εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 13.7.2005 και από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 5.12.2005 για δαπάνες ύψους £1.821.716.

## 6.19 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

### Μέρος Α

#### Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2006 παρουσίασαν έλλειμμα ύψους £1.645.918, σε σύγκριση με £78.999 το 2005.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα ανήλθαν σε £7.792.061, σε σύγκριση με £6.682.598 το 2005, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £1.109.463 ή ποσοστό 16,6%, που οφείλεται κυρίως στην αύξηση των τελών αποχέτευσης κατά 1% μέσα στο 2006.

(γ) **Έξοδα.** Τα έξοδα ανήλθαν σε £5.097.756, σε σύγκριση με £4.228.266 το 2005, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £869.490 ή ποσοστό 20,6%, που οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εξόδων λειτουργίας και συντήρησης και των τόκων πληρωτέων.

(δ) **Ταμειακά υπόλοιπα.** Τα ταμειακά υπόλοιπα στις 31.12.2006 και 31.12.2005, παρουσιάζονται ως ακολούθως:

	2006	2005
	£	£
Εμπορικές Τράπεζες	14.140.881	26.988.598
Κεντρική Τράπεζα Κύπρου	41.046	22.907
Ταμείο	5.387	3.752
	<b>14.187.314</b>	<b>27.015.257</b>

Κατά το 2005 εκταμιεύθηκαν συνολικά £32.047.980, από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και την Τράπεζα Αναπτύξεως του Συμβουλίου της Ευρώπης, για την εκτέλεση αναπτυξιακών έργων. Λόγω προβλημάτων που παρουσιάστηκαν στην ανέγερση των εργοστασίων λυμάτων Ανθούπολης και Βαθιάς Γωνιάς και στην κατασκευή των αντλιοστασίων του αποχετευτικού συστήματος Μείζονος Λευκωσίας, δεν κατέστη δυνατή η χρησιμοποίηση μέσα στο 2005 σημαντικού μέρους των χρημάτων που εκταμιεύθηκαν, με αποτέλεσμα τα ταμειακά υπόλοιπα στις 31.12.2005 να παρουσιάζονται αυξημένα σε σύγκριση με το 2006, όπου εκτελέστηκε σημαντικό μέρος του αποχετευτικού συστήματος της Μείζονος Λευκωσίας.

#### Προϋπολογισμός.

(α) **Κατάρτιση και έγκριση Προϋπολογισμού.** Σύμφωνα με το άρθρο 22 του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου του 1971, ο ετήσιος Προϋπολογισμός του Συμβουλίου καταρτίζεται κατά τέτοια ημερομηνία ώστε να παρέχεται επαρκής χρόνος για την εξέτασή του από το Συμβούλιο και την υποβολή του στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση, πριν από την έναρξη της χρήσης του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρεται. Το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφασή του αρ. 42.094 ημερ. 18.1.1995, εκχώρησε την εξουσία έγκρισης του Προϋπολογισμού του Συμβουλίου στον Υπουργό Εσωτερικών, ο οποίος τον εγκρίνει με τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Οικονομικών.

Ο Προϋπολογισμός για το έτος 2006 εγκρίθηκε από το Συμβούλιο την 1η Νοεμβρίου 2005 και από τον Υπουργό Εσωτερικών στις 4.5.2006. Συνεπώς οι δαπάνες που έγιναν μέχρι την ημερομηνία αυτή ήταν χωρίς εξουσιοδότηση. Εισηγήθηκα όπως οι Προϋπολογισμοί προωθούνται και

εγκρίνονται έγκαιρα στο μέλλον.

**(β) Κεφαλαιουχικές δαπάνες.** Οι κεφαλαιουχικές δαπάνες που προϋπολογίστηκαν ήταν £34.160.950, σε σύγκριση με £23.251.300 το 2005, ενώ εκείνες που πραγματοποιήθηκαν ανήλθαν σε £16.522.824, σε σύγκριση με £11.499.877 το 2005, δηλαδή εκτελέστηκε μόνο το 48,36% του Προϋπολογισμού (2005 – 49,46%). Ποσό £32.180.950, αφορά στην πρόνοια για το αποχετευτικό σύστημα Μείζονος Λευκωσίας από την οποία πραγματοποιήθηκαν δαπάνες ύψους £15.572.580, δηλαδή ποσοστό 48,39% της πρόνοιας. Ποσό £1.300.000, αφορά στην πρόνοια για το νέο κτίριο από την οποία πραγματοποιήθηκαν δαπάνες ύψους £827.679, δηλαδή ποσοστό 63,67% της πρόνοιας και ποσό £500.000, αφορά στην πρόνοια για προσθήκες γης από την οποία μέχρι τις 31.12.2006 δεν είχε δαπανηθεί οποιοδήποτε ποσό.

Υπέδειξα ότι ο Προϋπολογισμός θα πρέπει να ετοιμάζεται πάνω σε πιο ορθολογιστική και ρεαλιστική βάση, ώστε να συμβαδίζει, κατά το δυνατόν, με τη δυνατότητα εκτέλεσής του.

Η Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι ο κυριότερος λόγος για τον οποίο δεν πραγματοποιήθηκαν οι δαπάνες που προϋπολογίστηκαν είναι η καθυστέρηση που παρουσιάστηκε στην ανέγερση των εργοστασίων επεξεργασίας λυμάτων και των αντλιοστασίων λυμάτων.

**Χρεώσεις.** Το υπόλοιπο των καθυστερήσεων στις 31.12.2006 ήταν £1.685.971, σε σύγκριση με £1.459.585 στις 31.12.2005, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση £226.386 ή ποσοστό 15,5% που οφείλεται κυρίως στις αυξημένες χρεώσεις λόγω αύξησης των τελών το 2006.

**Έργα υπό εκτέλεση.** Τα έργα αποχετευτικών συστημάτων υπό εκτέλεση στις 31.12.2006, ανέρχονται σε £34.710.510. Από το ποσό αυτό, ποσό περίπου £22.922.578, αφορά σε έργα τα οποία έχουν συμπληρωθεί και παραληφθεί αλλά δεν έχουν τεθεί σε λειτουργία, ούτε μπορεί να αρχίσει η χρήση τους, λόγω της μη κατασκευής του εργοστασίου επεξεργασίας λυμάτων στη Βαθιά Γωνιά και των προβλημάτων δυσοσμίας που προκαλούνται από τη λειτουργία του εργοστασίου επεξεργασίας λυμάτων Μιας Μηλιάς.

**Προσωπικό - Μισθοί και εργοδοτικές εισφορές.** Το Συμβούλιο εργοδοτούσε 35 μόνιμους υπαλλήλους, 13 έκτακτους και 28 εργάτες. Οι αποδοχές του προσωπικού και οι εργοδοτικές εισφορές ανήλθαν στο ποσό των £2.021.281, σε σύγκριση με £1.635.528 το 2005, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £385.753 ή ποσοστό 23,6%, που οφείλεται κυρίως στην αύξηση του προσωπικού και στην αυξημένη ελλειμματική εισφορά στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων κατά £300.422.

**Παραχώρηση προσαυξήσεων.** Σε υπάλληλο του Συμβουλίου παραχωρήθηκαν 3 προσαυξήσεις «ως επιβράβευση της συνεχούς προσπάθειας που καταβάλλει καθώς και για τον άψογο τρόπο εκτέλεσης των καθηκόντων της». Παρόλο που συμφωνώ με τη χρησιμότητα ύπαρξης κινήτρων για επιβράβευση υπαλλήλων, ωστόσο υπέδειξα ότι δεν υπάρχει πρόνοια στους Κανονισμούς του Συμβουλίου που να παρέχει τέτοια ευχέρεια στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Σημειώνεται ότι στην προηγούμενή μου Έκθεση αναφέρθηκα σε παρόμοια άλλη περίπτωση για την οποία παραχωρήθηκαν σε υπάλληλο 8 προσαυξήσεις και επεξήγησα τους λόγους για τους οποίους η παραχώρηση αυτή ήταν παράνομη. Ανέφερα ότι στη συνέχεια, με βάση απόφαση του δικαστηρίου, ακυρώθηκε η απόφαση του Συμβουλίου. Παρά και το προηγούμενο παράδειγμα το Συμβούλιο προέβη και πάλι σε τέτοια ενέργεια.

**Καταβολή φιλοδωρήματος έναντι αδειών ανάπαυσης.** Στο Διευθυντή Έργου (Αποχετευτικό Σύστημα Μείζονος Λευκωσίας) καταβλήθηκε ποσό £2.000 για άδειες ανάπαυσης που θεωρήθηκε ότι δικαιούται για τα έτη 2002-2006 και δεν έκαμε χρήση. Υπέδειξα ότι στο συμβόλαιο μίσθωσης των υπηρεσιών του δεν υπάρχει πρόνοια για παραχώρηση άδειας ανάπαυσης. Αντίθετα αναφέρεται ότι θα καταβάλει τις αναγκαίες εισφορές στα διάφορα Ταμεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων ή οποιαδήποτε άλλα Ταμεία, προσωπικά ως αυτοτελώς εργαζόμενο άτομο.



**Αύξηση αποχετευτικών τελών για κάλυψη της δαπάνης για ολική ασφαλτική επίστρωση των δρόμων που επηρεάζονται από την κατασκευή του αποχετευτικού συστήματος.** Όπως ανέφερα και στις Εκθέσεις μου για τα έτη 2004 και 2005, το Συμβούλιο αποφάσισε την πλήρη ασφαλοστρωση των δρόμων στις περιοχές όπου συμπληρώνεται το αποχετευτικό σύστημα, ενώ μέχρι το 2003 κάλυπτε μόνο το κόστος για την ασφαλτική επανόρθωση των εκσκαφών. Η ολική ασφαλοστρωση των δρόμων με έξοδα του Συμβουλίου, χωρίς τη συνεισφορά των οικείων Δήμων, δεν καλύπτεται από οποιαδήποτε πρόνοια στον περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμο. Αντίθετα, την ευθύνη για τη συντήρηση των δρόμων φέρουν οι Δήμοι, σύμφωνα με το άρθρο 84(ε) των περί Δήμων Νόμων 1985 έως 2005, οι οποίοι για εκτέλεση τέτοιων έργων, λαμβάνουν χορηγία από το Κράτος.

Ωστόσο, το Συμβούλιο συνέχισε την τακτική της πλήρους ασφαλοστρωσης των δρόμων όπου ολοκληρώνονται τα αποχετευτικά έργα, και κατά το 2006 προέβη στην αύξηση των τελών κατά 0,5% από 1.1.2006 και 0,5% από 1.1.2007 για κάλυψη των πιο πάνω εξόδων (επιπλέον της αύξησης κατά 0,5% που επιβλήθηκε κατά την 1.1.2006 και την 1.1.2007 για την αποπληρωμή υφιστάμενων δανείων). Η ολική δαπάνη για την πλήρη ασφαλοστρωση των δρόμων ανήλθε στις £3.844.995, σε σύγκριση με £3.187.242 το 2005. Σημειώνεται ότι από το 1994 τα τέλη επιβάλλονται επί των αξιών των ακινήτων σε τιμές του 1980 σύμφωνα με την επανεκτίμηση του Κτηματολογίου (ενώ μέχρι το 1994 επιβάλλονταν επί των τιμών του 1920-1926).

**Αναπαλαίωση και κατασκευή των νέων γραφείων του Συμβουλίου.** Ο αρχικός Προϋπολογισμός του έργου το 2001, ήταν της τάξης των £500.000, πλέον η αξία αγοράς των ακινήτων £745.000, δηλαδή σύνολο £1.245.000. Τον Οκτώβριο του 2002, σε νέα εκτίμηση του έργου, το κόστος αγοράς και κατασκευής επανυπολογίστηκε σε £1.749.200. Σε νέα εκτίμηση το Μάρτιο του 2005, το συνολικό κόστος του έργου υπολογίστηκε ότι θα ανέλθει τελικά στα £2.800.000, ποσό υπερδιπλάσιο του αρχικού Προϋπολογισμού, ενώ φαίνεται ότι ούτε αυτό θα είναι το τελικό κόστος. Σημειώνεται ότι στο χώρο εντοπίστηκαν αρχαιολογικά ευρήματα και σημειώθηκε καθυστέρηση περίπου 6 μηνών στη συμπλήρωση του έργου. Η μεταστέγαση στα νέα γραφεία αναμένεται να γίνει προς το τέλος του 2007.

**Μηχανογράφηση.** Το Συμβούλιο εργοδοτεί ένα Λειτουργό Μηχανογράφησης, ο οποίος έχει ετοιμάσει όλα τα προγράμματα που λειτουργούν για την εξυπηρέτηση των αναγκών του Συμβουλίου. Εγχειρίδια χρήσης και διαχείρισης των διαφόρων προγραμμάτων δεν υπάρχουν και ούτε άλλος υπάλληλος μπορεί να διαχειριστεί την πιο πάνω εργασία.

Ενόψει της επέκτασης των εργασιών του Συμβουλίου, της μελετώμενης συγχώνευσης με το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας και της εισαγωγής του Ευρώ, εισηγήθηκα να μελετηθεί το ενδεχόμενο αντικατάστασης του συστήματος με άλλα σύγχρονα πληροφοριακά συστήματα που προσφέρουν πολλαπλές και αξιόλογες δυνατότητες. Η Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι ήδη έχει περιληφθεί πρόνοια για αντικατάσταση του συστήματος στον Προϋπολογισμό για το 2008.

**Έργα ασφαλτοστρώσεων σε διάφορες περιοχές της Μείζονος Λευκωσίας.** Το Συμβούλιο Αποχετεύσεων με τρία συμβόλαια εκτέλεσε τη γενική ασφαλοστρωση δρόμων – στους οποίους κατασκευάστηκε το αποχετευτικό δίκτυο, συνολικού μήκους 40 χλμ., στις δημαρχούμενες περιοχές Στροβόλου και Έγκωμης, έναντι του ολικού ποσού των £1,57 εκ.

Τον Οκτώβριο του 2006, παρατηρήθηκε ότι οι μόνιμες επανορθώσεις των σχισμάτων που έγιναν από τους εργολήπτες των αποχετευτικών έργων σε δρόμους που επρόκειτο να ασφαλοστρωθούν, παρουσίαζαν ζημιές, κυρίως καθιζήσεις και μεγάλες ανωμαλίες.

Σύμφωνα με τα συμβόλαια των αποχετευτικών έργων οι εργολάβοι είχαν υποχρέωση να επιδιορθώνουν και να συντηρούν τις επανορθώσεις των σχισμάτων του αποχετευτικού δικτύου στους δρόμους για περίοδο 18 μηνών. Παρατήρησα ότι παρά τις πρόνοιες των συμβολαίων, αποφασίστηκε και εκτελέστηκαν γενικές ασφαλτοστρώσεις στους δρόμους 6 με 9 μήνες μετά τη

συμπλήρωση του αποχετευτικού δικτύου, δηλαδή προτού λήξει η περίοδος ευθύνης των 18 μηνών.

Διαπιστώθηκε επίσης ότι μετά την αφαίρεση του υφιστάμενου πρέμιξ σε πάχος 3 εκ. μέχρι 5 εκ., εμφανίζονταν κακοτεχνίες και παραλείψεις των εργοληπτών του αποχετευτικού δικτύου. Συγκεκριμένα, ενώ το πάχος του πρέμιξ στα σχίσματα έπρεπε να ήταν 9 εκ., μετά την αφαίρεση μόνο 3 – 5 εκ. πρέμιξ αποκαλυπτόταν το υλικό επίχωσης των σχισμάτων. Επιπλέον, παρουσιάζονταν καχιζήσεις που οφείλονταν είτε στην ακαταλληλότητα των υλικών επίχωσης είτε σε μη ικανοποιητική συμπίεση ή σε συνδυασμό και των δύο περιπτώσεων. Ανέφερα ότι τα πιο πάνω δημιουργούν ερωτηματικά γιατί οι κακοτεχνίες δεν εντοπίστηκαν από τους επιβλέποντες κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των αποχετευτικών έργων.

Η Υπηρεσία μου θεώρησε το θέμα σοβαρό και το Νοέμβριο του 2006 εξέφρασε την άποψη ότι η γενική ασφαλόστρωση των δρόμων δεν θα έπρεπε να προχωρήσει προτού γίνουν οι αναγκαίες επιδιορθώσεις από τους εργολήπτες των αποχετευτικών έργων και προτού παρέλθουν οι 18 μήνες που αποτελούν συμβατική περίοδο συντήρησης. Διερωτήθηκα επίσης με ποιο τρόπο το Συμβούλιο χειρίστηκε τη σοβαρή αυτή αλλαγή στα συμβόλαια των εργολάβων, η οποία συνεπάγεται σοβαρή εξοικονόμηση χρημάτων γι' αυτούς και από την οποία ασφαλώς θα έπρεπε να επωφεληθεί και το Συμβούλιο.

Η Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι η ποιότητα του εκτελούμενου έργου κρίνεται γενικά ικανοποιητική, χωρίς να αμφισβητεί ότι εντοπίζονται και κατασκευαστικές αδυναμίες όπως οι αναφερόμενες από την Υπηρεσία μου. Με πληροφόρησε επίσης ότι οι ασφαλικές εργασίες έγιναν 12 μήνες μετά τη συμπλήρωση των αντίστοιχων συλλεκτικών συστημάτων και επομένως θεώρησε ότι ο εναπομείνας εκ της 18μηνιας περιόδου ευθύνης χρόνος είναι περιορισμένος. Σε ότι αφορά στα επόμενα συμβόλαια, με ενημέρωσε ότι αποφασίστηκε να περιλαμβάνουν τόσο την κατασκευή του συλλεκτικού συστήματος όσο και τις ασφαλτοστρώσεις και επομένως ο εργολάβος σε καμιά περίπτωση δεν θα απαλλάσσεται της 18μηνιας περιόδου ευθύνης.

## **Μέρος Β**

**Ενοποίηση των Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας και Αποχετεύσεων Λευκωσίας.** Τα Διοικητικά Συμβούλια των Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας και Αποχετεύσεων Λευκωσίας αποφάσισαν τη διεξαγωγή προκαταρκτικής μελέτης, με σκοπό τη διερεύνηση της πιθανότητας ενοποίησης των δύο Οργανισμών, μετά την επαναβεβαίωση της πολιτικής βούλησης για ενοποίηση των Οργανισμών και ταυτόχρονη επέκταση των ορίων ύδρευσης του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας, ώστε να συνάδουν με τα όρια του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λευκωσίας.

Η Υπηρεσιακή Επιτροπή σε έκθεσή της αναφέρει ότι η συζητούμενη ενοποίηση θα είναι χρήσιμη, τεχνοοικονομικά συμφέρουσα και οπωσδήποτε ωφέλιμη για τους κατοίκους της Μείζονος Περιοχής Λευκωσίας. Αναφέρει επίσης ότι το επιτελούμενο έργο είναι σημαντικό και επιβάλλεται η καταβολή κάθε δυνατής προσπάθειας για υλοποίησή του.

Η Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι έχει ήδη υπογραφεί σχετική συμφωνία για παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών για την ενοποίηση των δύο Οργανισμών και ότι έχει υποβληθεί η προκαταρκτική τελική μελέτη.

## **6.20 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΛΕΜΕΣΟΥ-ΑΜΑΘΟΥΝΤΑΣ**

### **Μέρος Α**

#### **Οικονομική κατάσταση.**

**(α) Αποτελέσματα έτους.** Οι λογαριασμοί για το 2006 παρουσίασαν, πριν από τις συναλλαγματικές διαφορές, πλεόνασμα £3.938.171, σε σύγκριση με £3.998.838 το 2005. Μετά το συναλλαγματικό κέρδος ύψους £12.167, το πλεόνασμα αυξήθηκε στις £3.950.338, ενώ για το 2005

το πλεόνασμα ανήλθε στα £3.518.568, συμπεριλαμβανομένης συναλλαγματικής ζημιάς £99.981 και διαγραφέντος ποσού £380.289 που όφειλε ο Δήμος Λεμεσού.

**(β) Έσοδα.** Τα έσοδα ανήλθαν σε £9.388.594, σε σύγκριση με £9.166.315 το 2005. Σημειώθηκε δηλαδή αύξηση £222.279 ή ποσοστό 2,43%, που οφείλεται βασικά στην αύξηση των τελών αποχέτευσης και στους εισπρακτέους τόκους.

**(γ) Έξοδα.** Τα έξοδα ανήλθαν σε £5.450.423, σε σύγκριση με £5.167.477 το 2005, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση £282.946 ή ποσοστό 5,5%, που οφείλεται βασικά στην αύξηση των εξόδων λειτουργίας και συντήρησης του συστήματος και στα έξοδα διοίκησης.

**Προσωπικό.** Το Συμβούλιο εργοδοτούσε στις 31.12.2006, 38 μόνιμους υπαλλήλους, 6 έκτακτους και 16 τακτικούς εργάτες. Το σύνολο των αποδοχών, συμπεριλαμβανομένων και των εργοδοτικών εισφορών, ανήλθε στο ποσό των £1.319.444, σε σύγκριση με £1.192.708 το 2005, δηλαδή παρουσίασε αύξηση £126.736 ή ποσοστό 10,63%.

**Υπερωρίες.** Η δαπάνη για υπερωρίες ανήλθε σε £63.061, σε σύγκριση με £59.669 το 2005. Ποσό £26.557 αφορά σε υπερωρίες του Τμήματος Διοίκησης.

**Κατάρτιση και έγκριση Προϋπολογισμού.** Σύμφωνα με το άρθρο 22 του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου του 1971, ο ετήσιος Προϋπολογισμός του Συμβουλίου καταρτίζεται κατά τέτοια ημερομηνία ώστε να παρέχεται επαρκής χρόνος για την εξέτασή του από το Συμβούλιο και την υποβολή του στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση, πριν από την έναρξη της χρήσης του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρεται. Το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφασή του αρ. 42.094 ημερ. 18.1.1995, εκχώρησε την εξουσία έγκρισης του Προϋπολογισμού του Συμβουλίου στον Υπουργό Εσωτερικών, ο οποίος τον εγκρίνει με τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Οικονομικών.

Σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 58.009, ημερ. 11.6.2003, οι Δημόσιοι/Ημικρατικοί Οργανισμοί οι οποίοι δεν έχουν τη νομική υποχρέωση υποβολής των Προϋπολογισμών τους για έγκριση από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, τους υποβάλλουν στο Υπουργείο Οικονομικών, για απόψεις πάνω σε θέματα προσωπικού, μισθών και όρων απασχόλησης, μέχρι τη 15η Ιουνίου.

Ο Προϋπολογισμός για το έτος 2006 εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 21.9.2005 και υποβλήθηκε έγκαιρα στον Υπουργό Εσωτερικών για έγκριση στις 22.9.2005. Ο Υπουργός Εσωτερικών ωστόσο τον ενέκρινε τελικά στις 5.6.2006. Σημειώνεται ότι οι δαπάνες που έγιναν για την περίοδο από 1.1.2006 μέχρι τις 5.6.2006, ήταν χωρίς εξουσιοδότηση.

### **Χρεώσεις.**

**(α)** Τα οφειλόμενα αποχετευτικά τέλη ανέρχονταν στις 31.12.2006 σε £3.813.763, σε σύγκριση με £4.074.662 το 2005.

**(β) Τέλη χρήσης.** Το Κοινοτικό Συμβούλιο του Αγίου Τύχωνα χρωστούσε στις 31.12.2006 τέλη χρήσης £203.558, σε σύγκριση με £139.587 το 2005 και £72.905 το 2004. Εισηγήθηκαν την άμεση λήψη μέτρων για είσπραξη των πιο πάνω καθυστερήσεων.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι μετά από επίμονες προσπάθειες του Συμβουλίου μέχρι τον Ιούνιο του 2007, έχουν εξοφληθεί όλες οι καθυστερημένες οφειλές.

**Χαρτοσήμανση Συμβολαίων.** Τα συμβόλαια που υπογράφονται μεταξύ του Συμβουλίου και των εργοληπτών δεν χαρτοσημαίνονται, όπως προνοείται στο άρθρο 29 του περί Χαρτοσήμων Νόμου του 1963, με αποτέλεσμα την απώλεια σημαντικών εσόδων για το Κράτος.

Θέση του Συμβουλίου είναι ότι με βάση το άρθρο 42Α του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου, το Συμβούλιο απαλλάσσεται από την υποχρέωση για καταβολή χαρτοσήμων καταβλητέων δυνάμει του περί Χαρτοσήμων Νόμου, με εξαίρεση μόνο τη χαρτοσήμανση εγγράφων αναφορικά με αγωγές και προσφυγές ενώπιον των Δικαστηρίων.

Υπέδειξα ότι την υποχρέωση για χαρτοσήμανση των συμβολαίων έχουν οι εργολήπτες και όχι το Συμβούλιο. Η εξαίρεση που απολαμβάνει το Συμβούλιο με βάση το άρθρο 42Α του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου, καλύπτει περιπτώσεις εγγράφων, που αν δεν υπήρχε η σχετική εξαίρεση, θα υποχρεωνόταν το Συμβούλιο να καταβάλλει τα σχετικά τέλη χαρτοσήμων. Το Συμβούλιο έχει υποχρέωση αναφορικά με τις υπόλοιπες περιπτώσεις, να εξετάζει κατά πόσο ένα έγγραφο είναι χαρτοσημασμένο ή όχι και να μην προβαίνει σε οποιαδήποτε ενέργεια μέχρι το έγγραφο αυτό να χαρτοσημανθεί.

**Αντικατάσταση του συστήματος χλωρίωσης με το σύστημα ηλεκτρολυτικής χλωρίωσης στο Βιολογικό Σταθμό Μονής.** Το Μάιο του 2007 η Επιτροπή Παρακολούθησης του έργου αποφάσισε την αλλαγή στο σύστημα χλωρίωσης έναντι συμφωνηθείσας κεφαλαιουχικής δαπάνης ύψους £550.000 πλέον ΦΠΑ και του πρόσθετου κόστους λειτουργίας, το οποίο θα καθορίζεται με βάση το πραγματικό κόστος πλέον 25% για κάλυψη όλων των υπολοίπων εξόδων και του κέρδους του εργολάβου. Η Υπηρεσία μου, μετά από μελέτη του θέματος, κατέληξε στις ακόλουθες διαπιστώσεις.

(α) Ενόψει των όρων που έθεσε το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας, για σκοπούς έκδοσης άδειας οικοδομής για το Σταθμό, μεταξύ των οποίων ήταν και η απόρριψη του υφιστάμενου συστήματος χλωρίωσης, το Συμβούλιο δεν είχε άλλη επιλογή παρά να αντικαταστήσει το υφιστάμενο σύστημα.

(β) Παρόλο που στα έγγραφα ζήτησης προσφορών υπήρχε πρόνοια ότι ο εργολάβος στο στάδιο της προσφοροδότησης θα έπρεπε να αναφέρει τις διαφορές κόστους σε ποσοστιαία αναλογία των διαφόρων συστημάτων χλωρίωσης καθώς και τις διαφορές στη λειτουργία και συντήρησή τους, αυτός δεν το έπραξε. Για τούτο ο εργολάβος βρέθηκε σε πλεονεκτική θέση στις διαπραγματεύσεις που ακολούθησαν με το Συμβούλιο, με αποτέλεσμα όταν του ζητήθηκε να υποβάλει τις οικονομικές του απαιτήσεις για την αλλαγή να ζητήσει αρχικά το ποσό των £706.000.

(γ) Ως αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων τελικά επιτεύχθηκε συμφωνία για την αλλαγή έναντι ποσού £550.000 που υπό τις περιστάσεις, η Υπηρεσία μας έκρινε αποδεκτή. Ωστόσο έχουμε την άποψη ότι αν ο εργολάβος υπέβαλλε υπό συνθήκες ανταγωνισμού τα οικονομικά στοιχεία που ζητούντο στους όρους των προσφορών, ενδεχομένως το Συμβούλιο να επιτύγχανε καλύτερη οικονομική συμφωνία τόσο για το κεφαλαιουχικό κόστος εγκατάστασης της ηλεκτρολυτικής χλωρίωσης όσο και τα λειτουργικά έξοδα.

## **6.21 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ**

### **Μέρος Α**

**Λειτουργία και έλεγχος Συμβουλίου.** Όλο το πάγιο ενεργητικό, αρχικού κόστους £880.516, βρίσκεται στην Αμμόχωστο από το 1974, περιοχή που είναι κάτω από τον έλεγχο των τουρκικών δυνάμεων εισβολής, και επομένως δεν μπορώ να εκφέρω γνώμη σχετικά με την ύπαρξη ή αξία του.

Το Συμβούλιο, λόγω της τουρκικής κατοχής της Αμμοχώστου, υπολειτουργεί και για το λόγο αυτό δεν υπέβαλε λογαριασμούς για τα έτη 1996-2006, με αποτέλεσμα να μη διεξαχθεί ο νενομισμένος έλεγχος.

## **6.22 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΛΑΡΝΑΚΑΣ**

### **Μέρος Α**

#### **Οικονομική κατάσταση.**

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι λογαριασμοί για το 2006 παρουσίασαν πλεόνασμα £954.990, σε σύγκριση με £1.229.029 το 2005. Η διαφορά στο πλεόνασμα οφείλεται στη συναλλαγματική ζημιά ύψους £118.897, σε σύγκριση με συναλλαγματικό κέρδος £11.836 το 2005.

**(β) Έσοδα.** Τα έσοδα ανήλθαν σε £4.446.756, σε σύγκριση με £4.278.067 το 2005, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση £168.689 ή 3,94%, που οφείλεται κυρίως στην αύξηση των τραπεζικών τόκων.

**(γ) Έξοδα.** Τα έξοδα ανήλθαν σε £3.372.869, σε σύγκριση με £3.060.874 το 2005, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £311.995 ή 10,20%, που οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εξόδων λειτουργίας και συντήρησης του συστήματος, καθώς και στην αύξηση των πληρωτέων τόκων.

**Προσωπικό.** Το Συμβούλιο εργοδοτούσε το 2006, 20 μόνιμους υπαλλήλους και 16 ωρομίσθιους, όπως και το 2005. Το σύνολο των αποδοχών τους, περιλαμβανομένων και των εργοδοτικών εισφορών, ανήλθε σε £746.435, σε σύγκριση με £695.482 το 2005, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση £50.953 ή 7,33%, που οφείλεται βασικά στην αύξηση των μισθών από 1.1.2006 και στην υπερωριακή αποζημίωση.

**Κατάρτιση και έγκριση Προϋπολογισμού.** Σύμφωνα με το άρθρο 22 του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου του 1971, ο ετήσιος Προϋπολογισμός του Συμβουλίου καταρτίζεται κατά τέτοια ημερομηνία, ώστε να παρέχεται επαρκής χρόνος για την εξέτασή του από το Συμβούλιο και την υποβολή του στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση, πριν από την έναρξη του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρεται. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφασή του αρ. 42.094 και ημερ. 18.1.1995, εκχώρησε την εξουσία έγκρισης του Προϋπολογισμού του Συμβουλίου στον Υπουργό Εσωτερικών, ο οποίος τον εγκρίνει με τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Οικονομικών.

Σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 58.009, ημερ. 11.6.2003, οι Δημόσιοι/Ημικρατικοί Οργανισμοί, οι οποίοι δεν έχουν νομική υποχρέωση υποβολής των Προϋπολογισμών τους για έγκριση από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, τους υποβάλλουν στο Υπουργείο Οικονομικών, για απόψεις πάνω σε θέματα προσωπικού, μισθών και όρων απασχόλησης, μέχρι τη 15<sup>η</sup> Ιουνίου.

Ο Προϋπολογισμός για το έτος 2006 εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 3.11.2005, υποβλήθηκε στον Υπουργό Εσωτερικών στις 11.11.2005 και παραπέμφθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών στο Υπουργείο Οικονομικών για απόψεις στις 10.3.2006. Ο Υπουργός Εσωτερικών ενέκρινε τελικά τον Προϋπολογισμό στις 24.5.2006. Σημειώνεται ότι οι δαπάνες που έγιναν από 1.1.2006 μέχρι 24.5.2006 ήταν χωρίς εξουσιοδότηση.

**Χρεώσεις.** Το υπόλοιπο των καθυστερημένων τελών στις 31.12.2006 ήταν £1.004.508, σε σύγκριση με £971.115 στις 31.12.2005, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση £33.393 ή 3,44%.

**Κεφαλαιουχικές δαπάνες.** Η πρόνοια στον Προϋπολογισμό του 2006 για Κεφαλαιουχικές Δαπάνες ήταν £3.653.450, σε σύγκριση με £3.773.550 το 2005. Οι δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν ανήλθαν σε £1.634.338 (2005 £239.707), δηλαδή ποσοστό 44,73% του Προϋπολογισμού (2005 6,35%). Ποσό £3.414.000 (2005 £3.590.000), αφορά στην πρόνοια για το Σύστημα Αποχετεύσεων, για το οποίο πραγματοποιήθηκαν έργα ύψους £1.526.358 (2005 £190.176), ποσοστό 44,71% της πρόνοιας (2005 5,30%). Υπέδειξα ότι ο Προϋπολογισμός θα πρέπει να ετοιμάζεται πάνω σε πιο ορθολογιστική και ρεαλιστική βάση, ώστε να συμβαδίζει, κατά το δυνατόν, με τη δυνατότητα εκτέλεσής του.

**Αναδιάρθρωση μισθολογίου.** Κατά το 2006 το Συμβούλιο προχώρησε στην εφαρμογή νέων μισθοδοτικών κλιμάκων, με ενσωμάτωση στις παλαιές μισθοδοτικές κλίμακες των γενικών αυξήσεων μέχρι 31.5.2005 και μέρους του τιμαριθμικού επιδόματος (220%), σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Αναδιάρθρωσεως του Κρατικού Μισθολογίου Νόμου Ν. 50(Ι)/2005, και την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 59.097, ημερ. 10.12.2003. Παρά το γεγονός ότι οι παλαιές μισθοδοτικές κλίμακες που ίσχυαν στο Συμβούλιο ήταν ίδιες με αυτές που ίσχυαν στη Δημόσια Υπηρεσία, το κατώτατο ποσό των γενικών αυξήσεων που ενσωματώθηκε είναι μεγαλύτερο από αυτό που ενσωματώθηκε στη Δημόσια Υπηρεσία, με αποτέλεσμα ορισμένες από τις νέες κλίμακες, όπως διαμορφώθηκαν, να είναι ψηλότερες από τις αντίστοιχες στη Δημόσια

Υπηρεσία. Οι νέες μισθοδοτικές κλίμακες όπως διαμορφώθηκαν, δεν έχουν εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο. Στον Προϋπολογισμό του Συμβουλίου για το 2006, περιλήφθηκαν οι παλαιές μισθοδοτικές κλίμακες, ενώ οι νέες μισθοδοτικές κλίμακες δεν έχουν υποβληθεί στο Υπουργείο Οικονομικών για απόψεις, σε αντίθεση με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 58.009, ημερ. 11.6.2003, στην οποία αναφέρεται ότι για τους δημόσιους οργανισμούς (Δήμους, Ημικρατικούς Οργανισμούς κ.λπ.) πριν από την έγκριση ή και υπογραφή των Προϋπολογισμών τους, θα πρέπει να λαμβάνεται μέσω των οικείων Υπουργείων, και η θέση του Υπουργείου Οικονομικών πάνω σε θέματα προσωπικού, μισθών και όρων απασχόλησης, έτσι ώστε αυτά να συνάδουν με τη γενικότερη κυβερνητική πολιτική και να μην αφίστανται των ρυθμίσεων που ισχύουν για το σύνολο του προσωπικού στο δημόσιο τομέα ή και στους άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου.

**Διακανονισμός απαιτήσεων του εργολάβου για τα συμβόλαια κατασκευής αποχετευτικών δικτύων C3 και C4.** Μετά τη συμπλήρωση των κατασκευαστικών εργασιών για τα πιο πάνω συμβόλαια έναντι του αρχικού ποσού των £5.188.535 για το C3 και £4.089.900 για το C4, ο εργολάβος υπέβαλε απαιτήσεις ύψους £6,3 εκ. για το C3 και £5.6 εκ. για το C4. Οι κυριότεροι λόγοι τους οποίους επικαλέστηκε ο εργολάβος για τις απαιτήσεις του, ήταν καθυστερήσεις στην παράδοση της λεωφόρου Στρατηγού Τιμάγια, αναστολή εργασιών λόγω τουριστικής περιόδου και απαλλοτριώσεων καθώς και άλλα απροσδόκητα εμπόδια που συνάντησε κατά τις εκσκαφές, όπως υπόγεια νερά, και τοποθέτηση των αγωγών σε μεγαλύτερο βάθος.

Το Συμβούλιο διόρισε Τεχνική Συμβουλευτική Επιτροπή, η οποία αξιολόγησε τις απαιτήσεις του εργολάβου και υπέβαλε τον Ιούνιο του 2006 σχετική έκθεση. Σύμφωνα με την έκθεση, τα ποσά που η Επιτροπή εκτίμησε ότι οφείλονται στον εργολάβο και για τα δύο συμβόλαια ήταν μεταξύ £1.792.898 και £2.066.191.

Ακολουθώντας το Συμβούλιο διαπραγματεύτηκε με τον Εργολάβο προσφέροντας του αρχικά το ποσό των £1.6 εκ., ενώ αυτός απαιτούσε για τελική διευθέτηση £4 εκ. Τελικά, επήλθε συμφωνία για την καταβολή σε αυτόν ποσού £2.4 εκ.

**Απαιτήσεις Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λάρνακας για αποζημιώσεις από τους Συμβούλους – Μελετητές του Αποχετευτικού Συστήματος.** Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες μου Εκθέσεις υπήρξαν προβλήματα και αστοχίες στο αποχετευτικό σύστημα όπως η εισροή υπόγειων νερών στο αποχετευτικό σύστημα, η αστοχία των δεξαμενών αποθήκευσης επεξεργασμένων λυμάτων, η τοποθέτηση ακατάλληλων σωλήνων και εξαρτημάτων από ελατοσίδηρο καθώς και η τοποθέτηση ακατάλληλων καλυμμάτων φρεατίων. Τον Ιούνιο του 2003, ζήτησα από τον Πρόεδρο του Συμβουλίου όπως μου γνωστοποιηθεί το ύψος των ζημιών καθώς και οι σχετικές ενέργειες του Συμβουλίου, ώστε να ζητηθούν αποζημιώσεις από τον Εργολάβο και τους Συμβούλους στις περιπτώσεις όπου ήθελε διαπιστωθεί ότι ευθύνονται για τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν.

Το Μάρτιο του 2005, μετά από σχετικές μελέτες εμπειρογνομόνων που διόρισε το Συμβούλιο για εξέταση των αιτιών των αστοχιών, το Συμβούλιο προχώρησε μέσω των Νομικών του Συμβούλων στην υποβολή απαίτησης ύψους £4.375.000, ως αποζημιώσεις από τους Συμβούλους Μελετητές για λάθη στη μελέτη και ανεπαρκή επίβλεψη του έργου.

Τον Απρίλιο του 2007, μέσα στα πλαίσια προσπάθειας για φιλικό διακανονισμό, συμφωνήθηκε να συναντηθούν οι εμπειρογνώμονες των δύο πλευρών για διευκρίνιση θέσεων.

## **6.23 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΠΑΦΟΥ**

### **Μέρος Α**

#### **Οικονομική κατάσταση.**

**(α) Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις για το 2006 παρουσίασαν, πριν από τις συναλλαγματικές διαφορές, πλεόνασμα £1.148.909 σε σύγκριση με £1.341.744 το 2005. Μετά το

συναλλαγματικό κέρδος ύψους £481.379, το πλεόνασμα αυξήθηκε στις £1.630.288, σε σύγκριση με £774.704 το 2005, συμπεριλαμβανομένης συναλλαγματικής ζημιάς ύψους £567.040.

**(β) Έσοδα.** Τα έσοδα ανήλθαν σε £4.183.170, σε σύγκριση με £3.971.209 το 2005, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση £211.961 ή ποσοστό 5,34% που οφείλεται κυρίως στην αύξηση των αποχετευτικών τελών της Β φάσης.

**(γ) Έξοδα.** Τα έξοδα ανήλθαν σε £3.034.261 σε σύγκριση με £2.629.465 το 2005, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £404.796 ή ποσοστό 15,4% που οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εξόδων διοίκησης, λειτουργίας και συντήρησης του συστήματος και στην αύξηση των τραπεζικών τόκων από δάνεια.

**Προσωπικό-Μισθοί και εργοδοτικές εισφορές.** Το Συμβούλιο εργοδοτούσε το 2006 21 μόνιμους υπαλλήλους, 3 έκτακτους, 4 τακτικούς εργάτες και 2 με απόσπαση από το Δήμο Πάφου σε σύγκριση με 19 μόνιμους, 5 έκτακτους, 4 τακτικούς εργάτες και 2 με απόσπαση, το 2005. Οι αποδοχές του προσωπικού ανήλθαν στο ποσό των £645.215 σε σύγκριση με £461.538 το 2005, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση £183.675 ή ποσοστό 39,8% η οποία οφείλεται στην πρόσληψη νέου προσωπικού και στην αυξημένη εισφορά στο Ταμείο Συντάξεων των υπαλλήλων λόγω ελλειμματικής εισφοράς στα προηγούμενα χρόνια σύμφωνα με σχετική αναλογιστική μελέτη που έγινε το 2006.

**Χρεώστες.** Στις 31.12.2006 τα καθυστερημένα τέλη ήταν £1.801.977 σε σύγκριση με £1.691.603 το 2005 και £1.143.830 το 2004. Όπως φαίνεται από τα πιο πάνω, οι καθυστερήσεις αυξάνονται σημαντικά από χρόνο σε χρόνο και για το λόγο αυτό εισηγήθηκα όπως οριστεί υπεύθυνος λειτουργός ο οποίος μέσα από αποτελεσματικές διαδικασίες που θα καθοριστούν, θα παρακολουθεί και θα επιλαμβάνεται όλων των περιπτώσεων καθυστερήσεων, καθώς και την πορεία των δικαστικών υποθέσεων μέσα από σχετικό μητρώο αγωγών που θα ετοιμαστεί.

**Κατάρτιση και έγκριση Προϋπολογισμού.** Σύμφωνα με το άρθρο 22 του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου του 1971, ο ετήσιος Προϋπολογισμός του Συμβουλίου καταρτίζεται κατά τέτοια ημερομηνία ώστε να παρέχεται επαρκής χρόνος για την εξέτασή του από το Συμβούλιο και την υποβολή του στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση, πριν από την έναρξη της χρήσης του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρεται. Το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφαση του αρ. 42.094, ημερ. 18.1.1995, εκχώρησε την εξουσία έγκρισης του Προϋπολογισμού του Συμβουλίου στον Υπουργό Εσωτερικών, ο οποίος τον εγκρίνει με τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Οικονομικών.

Σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 58.009, ημερ. 11.6.2003, οι Δημόσιοι/Ημικρατικοί Οργανισμοί οι οποίοι δεν έχουν νομική υποχρέωση υποβολής των Προϋπολογισμών τους για έγκριση από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, τους υποβάλλουν στο Υπουργείο Οικονομικών, για απόψεις πάνω σε θέματα προσωπικού, μισθών και όρων απασχόλησης, μέχρι την 15<sup>η</sup> Ιουνίου.

Ο Προϋπολογισμός για το έτος 2006 εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 26.10.2005 και από τον Υπουργό Εσωτερικών στις 11.5.2006. Σημειώνεται ότι οι δαπάνες που έγιναν μέχρι την ημερομηνία αυτή ήταν χωρίς εξουσιοδότηση.

## **6.24 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΠΑΡΑΛΙΜΝΙΟΥ**

### **Μέρος Α**

**Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο.** Το Συμβούλιο δεν υπέβαλε μέχρι σήμερα τις οικονομικές καταστάσεις του 2006 για έλεγχο, όπως προνοείται στο άρθρο 31(2) των περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμων. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο για το έτος 2005.

**Οικονομική κατάσταση.**

**(α) Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις κατά το έτος 2005 παρουσίασαν έλλειμμα ύψους £636.285, σε σύγκριση με £560.374 το 2004.

**(β) Έσοδα.** Τα έσοδα του Συμβουλίου κατά το 2005 ανήλθαν σε £2.043.945, σε σύγκριση με £1.849.845 το 2004, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £194.100 ή ποσοστό 10,5%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εσόδων από αποχετευτικά τέλη (£243.899) και τέλη χρήσης αποχετευτικού συστήματος (£53.789), ενώ παράλληλα σημειώθηκε μείωση στα έσοδα από συναλλαγματική διαφορά που δεν πραγματοποιήθηκε (£92.342). Στα έσοδα περιλαμβάνεται κρατική χορηγία ύψους £418.508, σε σύγκριση με £403.245 το 2004.

**(γ) Έξοδα.** Τα έξοδα του Συμβουλίου κατά το 2005 ανήλθαν σε £2.680.230, σε σύγκριση με £2.410.219 το 2004, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £270.011 ή ποσοστό 11,2%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εξόδων λόγω διαγραφής χρεωστών προηγούμενων ετών (£251.352).

**(δ) Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις.** Οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις του Συμβουλίου στις 31.12.2005 ανέρχονταν σε £8.530.156, σε σύγκριση με £10.341.694 το 2004, ενώ οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις ανέρχονταν σε £8.166.187, σε σύγκριση με £5.728.293 το 2004. Στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις περιλαμβάνονται οι δόσεις δανείων που ήταν πληρωτέες εντός ενός έτους, ύψους £1.854.042, σε σύγκριση με £1.853.692 το 2004.

**(ε) Αποπληρωμή δανείων.** Το υπόλοιπο των δανείων του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Παραλιμνίου από το Συμβούλιο της Ευρώπης, τη Διεθνή Τράπεζα και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων ανήλθε στις 31.12.2005 σε £10.384.198, σε σύγκριση με £12.195.386 το 2004.

Λόγω της κακής οικονομικής του κατάστασης, το Συμβούλιο αδυνατούσε να καταβάλει τις τοκοχρεωλυτικές δόσεις των δανείων για τα έτη 2002-2007, με αποτέλεσμα η Κυπριακή Δημοκρατία, η οποία είναι εγγυητής των δανείων αυτών, να αναλάβει την αποπληρωμή τους. Συγκεκριμένα, μέχρι 31.12.2005 είχε καταβάλει συνολικά ποσό ύψους £5.703.334 (δόσεις δανείων για το 2005 £2.262.969), για το οποίο η Κυπριακή Δημοκρατία παρουσιάζεται στις οικονομικές καταστάσεις του Συμβουλίου ως πιστωτής. Παράλληλα, η Κυπριακή Δημοκρατία παρουσιάζεται στις οικονομικές καταστάσεις και ως χρεώστης, αφού όφειλε στο Συμβούλιο στις 31.12.2005 ποσό ύψους £2.328.758, το οποίο αφορά στο μερίδιό της για κατασκευή του αποχετευτικού έργου, στο κόστος λειτουργίας του συστήματος άρδευσης, στο κόστος λειτουργίας της τριτοβάθμιας επεξεργασίας νερού και στα αποχετευτικά τέλη για κυβερνητική ακίνητη περιουσία.

Επιπρόσθετα, η Κυπριακή Δημοκρατία κατέβαλε κατά τη διάρκεια του 2006 ποσό ύψους £2.168.117 και £501.259 μέχρι 24.9.2007, έναντι των τοκοχρεωλυτικών δόσεων των δανείων του Συμβουλίου.

Κατά τα επόμενα χρόνια, με την εκτέλεση της αναβάθμισης του σταθμού επεξεργασίας λυμάτων, το οικονομικό πρόβλημα του Συμβουλίου αναμένεται ότι θα γίνει οξύτερο.

**(στ) Πρόβλημα ρευστότητας.** Η οικονομική κατάσταση και η ρευστότητα του Συμβουλίου βρίσκεται σε πολύ ανησυχητικά επίπεδα και εάν δεν ληφθούν άμεσα και αποτελεσματικά μέτρα, η κατάσταση θα επιδεινωθεί περαιτέρω, με απρόβλεπτες συνέπειες.

Σύμφωνα με την κατάσταση ταμειακής ροής, κατά το έτος 2005 σημειώθηκε καθαρή μείωση στα μετρητά και τις ταυτόσημες αξίες ύψους £699.506, η οποία θα ήταν πολύ μεγαλύτερη αν πληρώνονταν από το Συμβούλιο και οι τοκοχρεωλυτικές δόσεις των δανείων.

Για αντιμετώπιση της κατάστασης, με έγκριση του Υπουργείου Εσωτερικών, το Συμβούλιο σύναψε το 2006 μακροχρόνιο δάνειο ύψους \$5,5 εκ., για μερική χρηματοδότηση των έργων του, ενώ με την έγκριση του πιο πάνω Υπουργείου προκήρυξε προσφορές για σύναψη νέου μακροχρόνιου



δανείου ύψους £28,7 εκ., για αντιμετώπιση των οικονομικών του προβλημάτων. Επίσης, έλαβε δικαστικά μέτρα για είσπραξη των καθυστερημένων τελών πέραν των £100.

### Προσωπικό.

(α) Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσε το Συμβούλιο, μαζί με το ανάλογο κόστος:

	2005	2004
Υπαλληλικό προσωπικό	8	8
Εργατικό προσωπικό	5	5
<b>Σύνολο</b>	<b>13</b>	<b>13</b>
<b>Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές:</b>	<b>£</b>	<b>£</b>
Υπαλληλικό προσωπικό	176.924	174.503
Εργατικό προσωπικό	55.094	54.714
<b>Σύνολο</b>	<b>232.018</b>	<b>229.217</b>
<b>Μέσος όρος αποδοχών:</b>		
Υπαλληλικό προσωπικό	22.116	21.813
Εργατικό προσωπικό	11.019	10.943

Σημειώνεται ότι ο Οικονομικός Διευθυντής του Συμβουλίου εκτελεί καθήκοντα Οικονομικού Διευθυντή και στο Συμβούλιο Αποχετεύσεων Αγίας Νάπας και ο μισθός του κατανέμεται στα δύο Συμβούλια κατ' αναλογία.

(β) **Μετονομασία και αναβαθμίσεις θέσεων.** Όπως ανέφερα και στην προηγούμενή μου Έκθεση, ενώ κατά την έγκριση του Προϋπολογισμού για το έτος 2005 ο Υπουργός Εσωτερικών απέρριψε τη μετονομασία της θέσης του Μηχανικού Αποχετεύσεων σε Διευθυντή Τεχνικών Υπηρεσιών και την αναβάθμιση της μισθολογικής κλίμακάς της από κλίμακα Α9-Α11-Α12 σε κλίμακα Α13, καθώς και τη δημιουργία της νέας θέσης Διευθυντή Τεχνικών Υπηρεσιών, καθώς επίσης και τη δημιουργία μιας νέας θέσης Εκτελεστικού Μηχανικού, με κλίμακα Α9-Α11-Α12 και ζήτησε όπως το Συμβούλιο ανακαλέσει οποιεσδήποτε σχετικές με τα πιο πάνω θέματα αποφάσεις, στον Προϋπολογισμό του Συμβουλίου για το 2006 οι πιο πάνω υπάλληλοι παρουσιάζονται με τις απορριφθείσες από το Υπουργείο Εσωτερικών θέσεις και κλίμακες, με αποτέλεσμα ο Υπουργός Εσωτερικών, κατά την έγκριση του Προϋπολογισμού για το έτος 2006, να ζητήσει από το Συμβούλιο όπως προβεί σε ανάλογη τροποποίηση του Προϋπολογισμού για το 2006. Το Συμβούλιο με απόφασή του επανέφερε τους κατόχους των δύο πιο πάνω θέσεων στην προηγούμενη θέση και κλίμακά τους από 1.8.2005, όμως η διαφορά μισθού μεταξύ της τωρινής και προηγούμενης θέσης, τους καταβάλλεται μέχρι σήμερα ως επίδομα επιφυλακής και αυξημένης ευθύνης, χωρίς να υπάρχει ειδική πρόνοια στους Προϋπολογισμούς του 2005, 2006 και 2007 και οι χρεώσεις γίνονται στο Κονδύλι εξόδων «Μη προβλεπόμενες δαπάνες».

Στον Προϋπολογισμό για το 2007 γίνεται πρόνοια για μία νέα θέση Διευθυντή Τεχνικών Υπηρεσιών (Κλίμακα Α13+2), έναντι κατάργησης της θέσης Μηχανικού Αποχετεύσεων και για μία νέα θέση Εκτελεστικού Μηχανικού (Κλίμακα Α9-Α11-Α12), έναντι κατάργησης της θέσης Τεχνικού Πολιτικής Μηχανικής (Κλίμακα Α2-Α5-Α7). Όπως πληροφορήθηκα, ο Προϋπολογισμός του 2007 έχει εγκριθεί, με εξαίρεση τα θέματα προσωπικού.

(γ) **Έγκριση Κανονισμών.** Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, εκκρεμεί η έγκριση από το Υπουργικό Συμβούλιο, των περί του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Παραλιμνίου Κανονισμών (Διάρθρωση και Όροι Υπηρεσίας), οι οποίοι εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο και διαβιβάστηκαν, στις 27.9.2005, μέσω του Υπουργείου Εσωτερικών, στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας για νομοτεχνικό έλεγχο. Σημειώνεται ότι με την έγκριση των πιο πάνω Κανονισμών,

οι οποίοι θα έχουν αναδρομική ισχύ από 1.6.1992, θα επιλυθεί η εκκρεμότητα στο θέμα της νομιμοποίησης των προσλήψεων που έχουν γίνει μέχρι σήμερα.

**Χρεώστες αποχτετευτικών τελών.** Οι χρεώστες αποχτετευτικών τελών ανήλθαν στις 31.12.2005 στο ποσό των £2.379.089, σε σύγκριση με £2.471.081 το 2004. Στο ποσό των £2.379.089 περιλαμβάνονται και οι καθυστερήσεις της φορολογίας του 2005, ύψους £1.355.409, η οποία επιβλήθηκε στο τέλος του 2005.

Σημειώνεται ότι από τις καθυστερήσεις των ετών 1993-2004, οι οποίες στις 31.12.2005 ανέρχονταν σε £1.023.680, ποσό ύψους £528.248 (51,6%) οφείλεται από ξενοδοχειακές επιχειρήσεις. Μέχρι το Σεπτέμβριο 2007 δεν είχαν κινηθεί αγωγές για τις καθυστερήσεις αποχτετευτικών τελών των ετών 2003 και 2004, οι οποίες στις 31.12.2005 ανέρχονταν σε £244.639 και £208.074, αντίστοιχα. Επισημάνει ότι είναι αναγκαίο όπως λαμβάνονται έγκαιρα μέτρα για είσπραξη των καθυστερήσεων, διαφορετικά ο κίνδυνος της μη είσπραξής τους, με την πάροδο του χρόνου, θα αυξάνεται σημαντικά.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου μου ανέφερε ότι το Συμβούλιο θα εξετάσει προσεχώς το θέμα λήψης πρόσθετων νομικών μέτρων για τις καθυστερήσεις αποχτετευτικών τελών των ετών 2003 και 2004.

**Επανεκτίμηση ακίνητης ιδιοκτησίας.** Η αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας στους φορολογικούς καταλόγους, για σκοπούς επιβολής αποχτετευτικών τελών είναι υποτιμημένη, με αποτέλεσμα την απώλεια εσόδων για το Συμβούλιο. Υπάρχουν περιπτώσεις τεμαχίων γης στα οποία ανεγέρθηκαν οικοδομές, καθώς και οικοδομές που έχουν υποστεί αλλαγές, για τις οποίες δεν ζητήθηκε πιστοποιητικό τελικής έγκρισης, ούτε και ενδεχομένως να δηλώθηκαν στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, με αποτέλεσμα στα πιστοποιητικά εγγραφής να παρουσιάζονται μόνο τα τεμάχια γης, αντί και τα κτίρια που έχουν ανεγερθεί.

Με επιστολή του ημερ. 21.3.2007 προς το Διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, ο Πρόεδρος του Συμβουλίου Αποχτετεύσεων Παραλιμνίου εξέφρασε τη δυσαρέσκειά του γιατί κατά τα τελευταία τέσσερα χρόνια το Επαρχιακό Κτηματολογικό Γραφείο Αμμοχώστου δεν είχε προχωρήσει στις απαιτούμενες επανεκτιμήσεις των νέων αναπτύξεων της περιοχής, με αποτέλεσμα την απώλεια εκατοντάδων χιλιάδων λιρών ετησίως από το Συμβούλιο. Για το ίδιο θέμα στάληκε στις 10.5.2007 επιστολή και στον Υπουργό Εσωτερικών, με την οποία ο Πρόεδρος του Συμβουλίου τον πληροφορούσε ότι το Επαρχιακό Κτηματολογικό Γραφείο Αμμοχώστου προέβη μόνο σε 78 επανεκτιμήσεις από τις 330 που εκκρεμούσαν για επανεκτίμηση, από τις οποίες οι 74 αφορούσαν στην οικιστική περιοχή Παραλιμνίου, όπου οι αναπτύξεις δεν είναι τόσο μεγάλες και ζητείτο από αυτόν η προσωπική του παρέμβαση, ούτως ώστε να βρεθούν οι απαιτούμενες λύσεις για την επανεκτίμηση όλων των υποθέσεων.

Σημειώνεται ότι μόνο από την επανεκτίμηση που προέβη το Επαρχιακό Κτηματολογικό Γραφείο Αμμοχώστου για τις 78 υποθέσεις, η αξία των ακινήτων αυξήθηκε από £845.800 σε £9.955.500, με αποτέλεσμα τα αποχτετευτικά τέλη να αυξηθούν από £1.364 σε £33.516.

**Τελικοί Λογαριασμοί των συμβολαίων I-P-1 και I-P-2 για την κατασκευή δικτύων αποχτετεύσεως.** Τα πιο πάνω συμβόλαια εκτελέστηκαν κατά την περίοδο 1997-2001, έναντι συνολικής δαπάνης ύψους περίπου £9,13 εκ. Στα πιο πάνω έργα, τα οποία έχουν ολοκληρωθεί και για τα οποία έγινε ήδη η τελική τους παραλαβή, διαπιστώνεται σοβαρή καθυστέρηση στην εξέταση των απαιτήσεων που υπέβαλε ο Εργολάβος, σε σχέση με τις προθεσμίες που προνοούνται στα συμβόλαια.

Συγκεκριμένα, ενώ η μεθοδολογία, καθώς και οι αρχές εξέτασης των απαιτήσεων του Εργολάβου, έχουν συμφωνηθεί μεταξύ του Συμβουλίου και του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων, στην παρουσία εκπροσώπων της Υπηρεσίας μου ως παρατηρητών, από τον Οκτώβριο του 2005, εντούτοις δεν έχει μέχρι σήμερα υποβληθεί από τους Συμβούλους η τελική τους έκθεση, σε σχέση με τις απαιτήσεις του Εργολάβου.

Τον Απρίλιο 2007 ζήτησα όπως ληφθούν τα αναγκαία μέτρα για άμεση υποβολή της έκθεσης των Συμβούλων, ούτως ώστε να ακολουθηθεί η διαδικασία που είχε εισηγηθεί το Νοέμβριο του 2002 η Υπηρεσία μου, αναφορικά με την εξέταση και αξιολόγηση των απαιτήσεων του Εργολάβου.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι το Συμβούλιο αποδέχθηκε τις εισηγήσεις των Συμβούλων Μηχανικών για πληρωμή ποσού ύψους £509.221 για το συμβόλαιο I-P-1 και £72.193 για το συμβόλαιο I-P-2, απορρίπτοντας ταυτόχρονα όλες τις υπόλοιπες απαιτήσεις του Εργολάβου.

## **6.25 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΑΓΙΑΣ ΝΑΠΑΣ**

### **Μέρος Α**

**Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο.** Το Συμβούλιο δεν υπέβαλε μέχρι σήμερα τις οικονομικές καταστάσεις του 2006 για έλεγχο, όπως προνοείται στο άρθρο 31(2) των περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμων. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο για το έτος 2005.

#### **Οικονομική κατάσταση.**

**(α) Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις κατά το έτος 2005 παρουσίασαν έλλειμμα ύψους £60.658, σε σύγκριση με £182.597 το 2004.

**(β) Έσοδα.** Τα έσοδα του Συμβουλίου κατά το 2005 ανήλθαν σε £1.659.292, σε σύγκριση με £1.427.055 το 2004, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £232.237 ή ποσοστό 16,3%, η οποία οφείλεται, κυρίως, στην αύξηση των εσόδων από αποχετευτικά τέλη και πρόστιμο (£280.815), ενώ ταυτόχρονα σημειώθηκε μείωση στο κέρδος από συναλλαγματική διαφορά (£69.570). Στα έσοδα περιλαμβάνεται κρατική χορηγία ύψους £305.599, σε σύγκριση με £288.787 το 2004.

**(γ) Έξοδα.** Τα έξοδα του Συμβουλίου κατά το 2005 ανήλθαν σε £1.719.950, σε σύγκριση με £1.609.652 το 2004, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £110.298 ή ποσοστό 6,9%, η οποία οφείλεται, κυρίως, στην αύξηση των εξόδων λειτουργίας και συντήρησης έργου (£99.545).

**(δ) Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις.** Οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις του Συμβουλίου στις 31.12.2005 ανέρχονταν σε £5.757.875, σε σύγκριση με £6.698.654 το 2004, ενώ οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις ανέρχονταν σε £3.020.737, σε σύγκριση με £1.849.319 το 2004. Στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις περιλαμβάνονται οι δόσεις δανείων που ήταν πληρωτέες εντός ενός έτους, ύψους £992.824, σε σύγκριση με £793.360 το 2004.

**(ε) Αποπληρωμή δανείων.** Το υπόλοιπο των δανείων του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Αγίας Νάπας από το Συμβούλιο της Ευρώπης, τη Διεθνή Τράπεζα και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων ανήλθε στις 31.12.2005 σε £6.750.699, σε σύγκριση με £7.492.014 το 2004.

Λόγω της κακής οικονομικής του κατάστασης, το Συμβούλιο αδυνατούσε να καταβάλει τις τοκοχρεωλυτικές δόσεις των δανείων για τα έτη 2002-2007, με αποτέλεσμα η Κυπριακή Δημοκρατία, η οποία είναι εγγυητής των δανείων αυτών, να αναλάβει την αποπληρωμή τους. Συγκεκριμένα, μέχρι 31.12.2005 είχε καταβάλει συνολικά ποσό ύψους £1.808.684 (δόσεις δανείων για το 2005 £1.036.503), για το οποίο η Κυπριακή Δημοκρατία παρουσιάζεται στις οικονομικές καταστάσεις του Συμβουλίου ως πιστωτής. Παράλληλα, η Κυπριακή Δημοκρατία παρουσιάζεται στις οικονομικές καταστάσεις και ως χρεώστης, αφού όφειλε στο Συμβούλιο στις 31.12.2005 ποσό ύψους £557.367, το οποίο αφορά στο μερίδιό της για κατασκευή του αποχετευτικού έργου, στο κόστος λειτουργίας του συστήματος άρδευσης, στο κόστος λειτουργίας της τριτοβάθμιας επεξεργασίας νερού και στα αποχετευτικά τέλη για κυβερνητική ακίνητη περιουσία.

Επιπρόσθετα, η Κυπριακή Δημοκρατία κατέβαλε κατά τη διάρκεια του 2006 ποσό ύψους £1.168.753 και £1.138.322 μέχρι 6.9.2007, έναντι των τοκοχρεωλυτικών δόσεων των δανείων του Συμβουλίου.

Κατά τα επόμενα χρόνια, μετά την περίοδο χάριτος για πληρωμή τοκοχρεωλυτικών δόσεων του δανείου από το Συμβούλιο της Ευρώπης που λήγει στις 19.12.2008 και με την εκτέλεση της αναβάθμισης του σταθμού επεξεργασίας λυμάτων, το οικονομικό πρόβλημα του Συμβουλίου αναμένεται ότι θα γίνει οξύτερο.

**(στ) Πρόβλημα ρευστότητας.** Η οικονομική κατάσταση και η ρευστότητα του Συμβουλίου βρίσκεται σε πολύ ανησυχητικά επίπεδα και εάν δεν ληφθούν άμεσα και αποτελεσματικά μέτρα, η κατάσταση θα επιδεινωθεί περαιτέρω, με απρόβλεπτες συνέπειες.

Σύμφωνα με την κατάσταση ταμειακής ροής, κατά το έτος 2005 σημειώθηκε καθαρή μείωση στα μετρητά και ταυτόσημες αξίες ύψους £31.110, η οποία θα ήταν πολύ μεγαλύτερη αν πληρώνονταν από το Συμβούλιο και οι τοκοχρεωλυτικές δόσεις των δανείων.

Για αντιμετώπιση της κατάστασης, υπογράφηκε τον Ιούνιο 2005 συμφωνία σύναψης μακροχρόνιου δανείου ύψους \$3 εκ., το οποίο λήφθηκε από το Συμβούλιο το Μάρτιο 2006, για μερική χρηματοδότηση των έργων του. Σημειώνεται ότι στην έγκριση για σύναψη του δανείου από το Υπουργείο Εσωτερικών τέθηκε όρος όπως από το προϊόν του δανείου αποπληρωθούν οι τοκοχρεωλυτικές δόσεις των δανείων του Συμβουλίου που αποπληρώθηκαν από την Κυπριακή Δημοκρατία, χωρίς ωστόσο να εφαρμοστεί.

Επιπρόσθετα, με την έγκριση του Υπουργείου Εσωτερικών, το Συμβούλιο υπέγραψε το Σεπτέμβριο 2007 συμφωνία σύναψης δανείου ύψους £11,7 εκ., για αντιμετώπιση των οικονομικών του προβλημάτων. Επίσης έλαβε δικαστικά και άλλα μέτρα για είσπραξη των καθυστερημένων τελών.

**Προσωπικό.** Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσε το Συμβούλιο κατά το 2004 και 2005, μαζί με το ανάλογο κόστος:

	2005	2004
Υπαλληλικό προσωπικό	6	6
Εργατικό προσωπικό	4	4
<b>Σύνολο</b>	<b>10</b>	<b>10</b>

#### Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα

#### και εργοδοτικές εισφορές:

	£	£
Υπαλληλικό προσωπικό	120.909	110.841
Εργατικό προσωπικό	32.072	24.590
<b>Σύνολο</b>	<b>152.981</b>	<b>135.431</b>

#### Μέσος όρος αποδοχών:

Υπαλληλικό προσωπικό	20.152	18.474
Εργατικό προσωπικό	8.018	6.148

Σημειώνεται ότι ο Οικονομικός Διευθυντής του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Παραλιμνίου εκτελεί καθήκοντα Οικονομικού Διευθυντή και στο Συμβούλιο Αποχετεύσεων Αγίας Νάπας και ο μισθός του κατανέμεται στα δύο Συμβούλια κατ' αναλογία.

**Επανεκτίμηση ακίνητης ιδιοκτησίας.** Η αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας στους φορολογικούς καταλόγους, για σκοπούς επιβολής αποχετευτικών τελών είναι υποτιμημένη, με αποτέλεσμα την

απώλεια εσόδων για το Συμβούλιο. Υπάρχουν περιπτώσεις τεμαχίων γης στα οποία ανεγέρθηκαν οικοδομές, καθώς και οικοδομές που έχουν υποστεί αλλαγές, για τις οποίες δεν ζητήθηκε πιστοποιητικό τελικής έγκρισης, ούτε και ενδεχομένως να δηλώθηκαν στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, με αποτέλεσμα στα πιστοποιητικά εγγραφής να παρουσιάζονται μόνο τα τεμάχια γης, αντί και τα κτίρια που έχουν ανεγερθεί.

Εισηγήθηκα όπως το Συμβούλιο μελετήσει, σε συνεργασία με το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, το ενδεχόμενο καταγραφής και επανεκτίμησης της ακίνητης ιδιοκτησίας που βρίσκεται στα όριά του, διαδικασία που, όπως υπολογίζεται, θα αποφέρει σημαντική αύξηση στα έσοδα του Συμβουλίου από τα αποχετευτικά τέλη.

Ο Δήμαρχος με πληροφόρησε ότι σε σύσκεψη που έγινε στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 29.6.2007, για το πιο πάνω θέμα, αποφασίστηκε η πρόσληψη έκτακτου προσωπικού στο Κτηματολόγιο για την άμεση διεκπεραίωση της εν λόγω εργασίας.

**Τελικοί Λογαριασμοί των συμβολαίων I-AN-I και I-AN-2 για την κατασκευή δικτύων αποχετεύσεως.** Τα πιο πάνω συμβόλαια εκτελέστηκαν κατά την περίοδο 1997-2001, έναντι συνολικής δαπάνης ύψους περίπου £11,3 εκ. Στα πιο πάνω έργα, τα οποία έχουν ολοκληρωθεί και για τα οποία έγινε ήδη η τελική τους παραλαβή, διαπιστώνεται σοβαρή καθυστέρηση στην εξέταση των απαιτήσεων που υπέβαλε ο Εργολάβος, σε σχέση με τις προθεσμίες που προνοούνται στα συμβόλαια.

Συγκεκριμένα, ενώ η μεθοδολογία, καθώς και οι αρχές εξέτασης των απαιτήσεων του Εργολάβου, έχουν συμφωνηθεί μεταξύ του Συμβουλίου και του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων, στην παρουσία εκπροσώπων της Υπηρεσίας μου ως παρατηρητών, από τον Οκτώβριο του 2005, εντούτοις δεν έχει μέχρι σήμερα υποβληθεί από τους Συμβούλους η τελική τους έκθεση, σε σχέση με τις απαιτήσεις του Εργολάβου.

Τον Απρίλιο 2007 ζήτησα όπως ληφθούν τα αναγκαία μέτρα για άμεση υποβολή της έκθεσης των Συμβούλων, ούτως ώστε να ακολουθηθεί η διαδικασία που είχε εισηγηθεί το Νοέμβριο του 2002 η Υπηρεσία μου, αναφορικά με την εξέταση και αξιολόγηση των απαιτήσεων του Εργολάβου.

## **6.26 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΕΡΓΟΛΗΠΤΩΝ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ**

### **Μέρος Α**

**Αποτελέσματα έτους.** Τα έσοδα του Συμβουλίου ανήλθαν σε £590.868 και τα έξοδα σε £679.332, δηλαδή προέκυψε έλλειμμα £88.464, σε σύγκριση με έλλειμμα £16.057, το 2005.

**Προσωπικό.** Το Συμβούλιο εργοδοτούσε 15 άτομα, με σύνολο αποδοχών £337.880, συμπεριλαμβανομένων και των εργοδοτικών εισφορών στα διάφορα Ταμεία, σε σύγκριση με £297.157 κατά το 2005. Ο μέσος όρος αποδοχών για κάθε υπάλληλο ανέρχεται σε £22.525 (2005 £18.572).

## **6.27 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΛΑΙΟΚΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ**

### **Μέρος Α**

#### **Νομικό πλαίσιο.**

**(α) Νομοθεσία.** Με την ψήφιση και δημοσίευση στις 18.3.2005 του περί Συμβουλίου Ελαιοκομικών Προϊόντων Νόμου του 2005 (Ν.26(Ι)/2005), το Συμβούλιο Εμπορίας Κυπριακών Ελαιοκομικών Προϊόντων μετονομάστηκε σε Συμβούλιο Ελαιοκομικών Προϊόντων (ΣΕΠ) και οι περί Εμπορίας Κυπριακών Ελαιοκομικών Προϊόντων Νόμοι του 1968 μέχρι 2002 καταργήθηκαν.

**(β) Αρμοδιότητες.** Οι αρμοδιότητες του Συμβουλίου, όπως καθορίζονται στο άρθρο 18 του σχετικού Νόμου, είναι, μεταξύ άλλων,

- (i) η παροχή με αμοιβή στους παραγωγούς υπηρεσιών συγκέντρωσης ελαιολάδου, εργαστηριακών αναλύσεων, ελέγχου της ποιότητας, καθώς και η ποιοτική ταξινόμηση, αποθεματοποίηση και συντήρηση του ελαιολάδου μέχρι τη διάθεσή του,
- (ii) η παροχή με αμοιβή στους παραγωγούς ή και σε άλλους ενδιαφερόμενους υπηρεσιών εμφιάλωσης και παράδοσης τελικού έτοιμου προϊόντος ελαιολάδου,
- (iii) η παροχή στους παραγωγούς πληροφοριών και άλλων στοιχείων ενημέρωσης για την τρέχουσα κατάσταση ζήτησης ελαιοκομικών προϊόντων, τόσο στην εγχώρια όσο και στην ξένη αγορά, και
- (iv) η υλοποίηση παρεμβατικών μέτρων για τη ρύθμιση της αγοράς ελαιολάδου, σύμφωνα με τους ισχύοντες Κοινοτικούς Κανόνες, τα οποία δυνατόν να ανατεθούν στο Συμβούλιο, ως ανάδοχου, από τον Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών, δυνάμει των διατάξεων του περί Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών Νόμου.

**Γεγονότα μετά την ημερομηνία του ισολογισμού.**

**(α) Τερματισμός της λειτουργίας του ΣΕΠ.** Το Υπουργικό Συμβούλιο, λαμβάνοντας υπόψη

- (i) την αδυναμία του Συμβουλίου να λειτουργήσει πάνω σε οικονομική βιώσιμη βάση,
- (ii) τη γνωμοδότηση του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων ότι δεν είναι στο εξής δυνατή η παραχώρηση κρατικής χορηγίας για χρηματοδότηση οικονομικών δραστηριοτήτων και
- (iii) την αδυναμία του Συμβουλίου να συνεχίσει με την υπάρχουσα δομή και το υφιστάμενο προσωπικό, την επέκταση των μη οικονομικών δραστηριοτήτων του κατά τρόπο ώστε να δικαιολογείται πλήρως η παρεχόμενη κρατική χορηγία, χωρίς την οποία η οικονομική του επιβίωση είναι αδύνατη,

ενέκρινε, με την απόφασή του αρ. 65.110 ημερ. 28.2.2007, τον τερματισμό της λειτουργίας του ΣΕΠ το συντομότερο δυνατόν και ευθύς μόλις είναι έτοιμα τα σχέδια διάθεσης των περιουσιακών του στοιχείων και πρόωρης αφυπηρέτησης του προσωπικού του. Για το σκοπό αυτό, το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού αναμένεται να ετοιμάσει και να υποβάλει άμεσα, Σχέδιο Πρόωρης Αφυπηρέτησης του υφιστάμενου προσωπικού του Συμβουλίου και των μόνιμων εργατών, σε συνεργασία με το Συμβούλιο και το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος. Πρόσθετα, σε συνεργασία με τα αρμόδια Υπουργεία Οικονομικών και Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, το Συμβούλιο θα υποβάλει Σχέδια Διάθεσης των Περιουσιακών του Στοιχείων.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου ανέφερε ότι το Συμβούλιο θα ενεργήσει σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου παρόλο που πιστεύει ότι θα μπορούσε να συνεχίσει να συμβάλλει, σε μεγάλο βαθμό, στον τομέα του ελαιολάδου, διασφαλίζοντας με τις υπηρεσίες του τα συμφέροντα του ελαιοπαραγωγικού τομέα.

**(β) Καταβολή αποζημιώσεων για αγωγές κατά του Συμβουλίου.** Ο νομικός σύμβουλος του ΣΕΠ με επιστολή του ημερ. 2.4.2007, με πληροφόρησε ότι το Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας εξέδωσε στις 18.1.2007, απόφαση στην αγωγή με αρ. 9753/03 που κινήθηκε από εταιρεία σύμφωνα με την οποία το Συμβούλιο θα πρέπει να καταβάλει στην εν λόγω εταιρεία ποσό ύψους περίπου £56.400. Σημειώνεται ότι στις οικονομικές καταστάσεις για το 2006 υπάρχει πρόνοια ύψους £37.958 έναντι της πιο πάνω οφειλής.

**Οικονομική κατάσταση.**

**(α) Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις παρουσίασαν έλλειμμα £177.112, σε σύγκριση με £306.385 το 2005.

**(β) Έσοδα.** Τα έσοδα για το 2006 ανήλθαν σε £281.624, σε σύγκριση με £569.839 το 2005, σημειώθηκε δηλαδή μείωση £288.215 ή ποσοστό 50,58%, που οφείλεται κυρίως στη μείωση πωλήσεων ελαιολάδου, από £502.903 το 2005 σε £18.239 το 2006, η οποία επήλθε λόγω της διαφοροποίησης του ρόλου και του επαναπροσδιορισμού των αρμοδιοτήτων του Συμβουλίου με βάση τη νέα νομοθεσία, που τέθηκε σε ισχύ από τις 18.3.2005.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου εξέφρασε την άποψη ότι, με την εδραίωση των ομάδων παραγωγών που συνεργάζονται με το Συμβούλιο, υπάρχει μεγάλη πιθανότητα να αυξηθούν τα έσοδά του από οικονομικές δραστηριότητες.

**(γ) Έξοδα.** Το κόστος πωλήσεων και τα έξοδα του Συμβουλίου ανήλθαν σε £458.736, σε σύγκριση με £876.224 το 2005, σημειώθηκε δηλαδή μείωση £417.488 ή ποσοστό 47,65%, η οποία οφείλεται κυρίως στη μείωση του κόστους των πωλήσεων ελαιολάδου, των λειτουργικών και γενικών εξόδων και της προμήθειας του διανομέα.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου εξέφρασε την άποψη ότι τα έξοδα που αφορούν στις οικονομικές δραστηριότητες του Συμβουλίου μπορούν να μειωθούν περαιτέρω.

**(δ) Κρατική Χορηγία.** Στα έσοδα του Συμβουλίου περιλαμβάνεται κρατική χορηγία ύψους £171.191, η οποία καταβλήθηκε από την Κυβέρνηση για κάλυψη των δαπανών του Συμβουλίου, που αφορούσαν σε μη οικονομικές δραστηριότητες. Το πιο πάνω ποσό προέκυψε από τον διαχωρισμό, από το Συμβούλιο, των Κονδυλίων του Προϋπολογισμού του 2006 σε οικονομικές και μη οικονομικές δραστηριότητες.

**(ε) Προϋπολογισμός.** Ο Προϋπολογισμός για το οικονομικό έτος 2006 εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 8.9.2005 και από το Υπουργικό Συμβούλιο την 1.2.2006. Κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 6.2.2006, ψηφίστηκε σε Νόμο στις 9.3.2006 και δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 24.3.2006 (Νόμος 24(II)/2006). Δεδομένου ότι η Βουλή ψήφισε δωδεκατημόρια για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο του 2006, οι δαπάνες που διενεργήθηκαν για την περίοδο 1.3.2006-23.3.2006 δεν ήταν νομοθετικά καλυμμένες.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι η καθυστέρηση στην υποβολή του Προϋπολογισμού για το 2006 οφειλόταν στην καθυστέρηση έγκρισης του Προϋπολογισμού για το 2005 και ότι σε μόνο αναγκαίες περιπτώσεις έγιναν πληρωμές, για κάλυψη μισθών, μετά από σχετική γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα.

**(στ) Ρευστότητα/Βιωσιμότητα.** Λόγω της διαφοροποίησης του ρόλου και των αρμοδιοτήτων του Συμβουλίου με βάση τη νέα νομοθεσία, οι δραστηριότητές του έχουν περιοριστεί σημαντικά, με αποτέλεσμα και τη σημαντική μείωση των εσόδων του. Συνεπώς, η οικονομική κατάσταση του Συμβουλίου έχει επιδεινωθεί και το πρόβλημα ρευστότητας γίνεται οξύτερο, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να τακτοποιήσει αμέσως τις τρέχουσες υποχρεώσεις του, οι οποίες στις 31.12.2006 ανέρχονταν σε £1.166.103. Η συνέχιση της λειτουργίας του Συμβουλίου και η εκπλήρωση της αποστολής του εξαρτάται αποκλειστικά από κρατική στήριξη ή δανεισμό. Όπως αναφέρεται και στην προηγούμενη παράγραφο της Έκθεσής μου, ενόψει των πιο πάνω, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε τον τερματισμό της λειτουργίας του Συμβουλίου το συντομότερο δυνατό.

**(ζ) Δάνεια από Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα Λτδ.** Με εγγύηση της Κυπριακής Δημοκρατίας, το Συμβούλιο σύναψε στις 21.3.2002 και 29.5.2003 δύο δάνεια από τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα Λτδ τα υπόλοιπα των οποίων στις 31.12.2006 ανέρχονταν σε £499.693 και £616.975 αντίστοιχα.

Κατά τη διάρκεια του 2006, δεν πληρώθηκε καμιά δόση για τα πιο πάνω δάνεια με αποτέλεσμα να χρεώνονται, εκτός από τους τόκους των δανείων, και τόκοι υπερημερίας. Το Συμβούλιο τηρούσε παράλληλα δύο λογαριασμούς επταήμερης και τριανταήμερης προειδοποίησης στην ίδια τράπεζα, με υπόλοιπα στις 31.12.2006 ύψους £62.171 και £296.671, αντίστοιχα, με επιτόκιο που κυμάνθηκε κατά τη διάρκεια του έτους από 2,00%-2,25% και από 2,50%-2,75%, αντίστοιχα.

Το Υπουργείο Οικονομικών, ως εγγυητής των δανείων, με επιστολή του ημερομηνίας 17.7.2006, υπέδειξε την ανάγκη μερικής εξόφλησης των πιο πάνω δανείων από τα χρηματικά διαθέσιμα του Συμβουλίου και αποπληρωμή του υπόλοιπου των δανείων που θα παραμείνει σε εκκρεμότητα, από το Κράτος, ως εγγυητής, μέσω των ετήσιων Προϋπολογισμών που θα υποβάλλει το ΣΕΠ προς έγκριση, αφού προηγουμένως εξασφαλιστεί και η άποψη του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων με βάση τους Κανονισμούς περί Κρατικών Ενισχύσεων.

Ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, με επιστολή του ημερ. 7.7.2006, πληροφόρησε το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών ότι, επειδή υπάρχει συμβατική υποχρέωση από την Κυβέρνηση για αποπληρωμή του οφειλόμενου ποσού των πιο πάνω δανείων, η οποία δημιουργήθηκε πριν την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, δεν τίθεται σήμερα οποιοδήποτε θέμα κρατικής ενίσχυσης.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου εξέφρασε την άποψη ότι η εξόφληση των πιο πάνω δανείων θα μπορούσε να γίνει με την καταβολή μέρους των χρηματικών διαθεσίμων του Συμβουλίου και την εξόφληση του υπολοίπου με τη σύναψη νέου δανείου, που θα καλύπτεται με Κυβερνητική εγγύηση.

**Προσωπικό.** Στις 31.12.2006 το Συμβούλιο εργοδοτούσε 10 άτομα, από τα οποία τα 4 σε μόνιμες και συντάξιμες θέσεις, τα 5 στη θέση τακτικού εργάτη και το 1 άτομο με σύμβαση για προσφορά υπηρεσιών σε γραφειακά καθήκοντα. Οι δαπάνες για μισθούς, υπερωρίες και εργοδοτικές εισφορές των μόνιμων υπαλλήλων ανήλθαν σε £148.533, με ετήσιο μέσο όρο δαπάνης για κάθε υπάλληλο, χωρίς να ληφθεί υπόψη η εισφορά στο Ταμείο Συντάξεων, £31.015.

Επιπρόσθετα, οι δαπάνες για τη μίσθωση των υπηρεσιών για γραφειακά καθήκοντα, ανήλθαν σε £4.991, ενώ οι δαπάνες για εργατικά ανήλθαν σε £65.180.

#### **Συμφωνία παροχής υπηρεσιών μεταξύ ΣΕΠ και ομάδων παραγωγών.**

**(α) Τιμές παρεχόμενων υπηρεσιών.** Το Συμβούλιο συνέχισε την παροχή υπηρεσιών προς τη Συλλογική Εταιρεία Κυπριακών Ελαιοκομικών Προϊόντων (ΣΕΚΕΠ) Λτδ και στην Οργάνωση Παραγωγών Βιολογικών Ελαιοκομικών Προϊόντων (ΟΠΑΒΕΠ) Λτδ σε τιμές οι οποίες καθορίστηκαν με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου στις 2.11.2005, χωρίς ωστόσο να υπογραφεί οποιαδήποτε συμφωνία μεταξύ των συμβαλλομένων μερών, η οποία να καθορίζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους.

Με μεταγενέστερες αποφάσεις του ημερ. 24.1.2006, 8.2.2006 και 5.4.2006, το Συμβούλιο μείωσε περαιτέρω τις τιμές χρέωσης για τις παρεχόμενες υπηρεσίες προσδοκώντας ότι το όφελος θα μετακυλιστεί στους παραγωγούς. Στις 29.12.2006 και 21.2.2007 υπογράφηκαν συμφωνίες διάρκειας δυο χρόνων μεταξύ του Συμβουλίου και των εταιρειών ΟΠΑΒΕΠ Λτδ και ΣΕΚΕΠ Λτδ αντίστοιχα, οι οποίες παρέχουν στα συμβαλλόμενα μέρη το δικαίωμα τερματισμού τους με γραπτή προειδοποίηση 12 μηνών.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου ανέφερε ότι η καθυστέρηση στην υπογραφή των συμφωνιών οφειλόταν στην ολοκλήρωση των διαδικασιών καθορισμού των όρων και τιμών μεταξύ των συμβαλλομένων μερών.

**(β) Πιστωτικές και άλλες διευκολύνσεις.** Με βάση τους όρους της συμφωνίας, οι εταιρείες δεσμεύονται να πληρώνουν κάθε τιμολόγιο εντός τεσσάρων μηνών από την έκδοσή του, νοουμένου ότι το εκάστοτε υπόλοιπό τους δεν θα υπερβαίνει το ποσό των £40.000 και ότι σε περίπτωση που ζητηθεί οποιαδήποτε πίστωση μεγαλύτερη από το ποσό αυτό τότε θα πρέπει να καλύπτεται με ισόποση τραπεζική εγγύηση.

Παρατηρήθηκε ότι τα περισσότερα τιμολόγια που εκδόθηκαν προς την εταιρεία ΣΕΚΕΠ Λτδ κατά τη διάρκεια του έτους δεν εξοφλούνταν στο προκαθορισμένο διάστημα των τεσσάρων μηνών, και το μηνιαίο υπόλοιπο του λογαριασμού της κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2006 υπερέβαινε το



καθορισμένο όριο. Συναφώς αναφέρεται ότι ο μέσος όρος του μηνιαίου υπολοίπου για την περίοδο Ιουλίου 2006-Μαρτίου 2007, ανερχόταν σε περίπου £63.770, χωρίς η εταιρεία να προσκομίσει τραπεζική εγγύηση.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου ανέφερε ότι με τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος το Συμβούλιο συμβιβάστηκε σε μια διευθέτηση που εξασφαλίζει σταδιακή μείωση του εκάστοτε χρεωστικού υπολοίπου της εταιρείας με την αποπληρωμή επιπρόσθετου ποσοστού 10% της αξίας κάθε συναλλαγής.

**(γ) Αρμοδιότητες Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων.** Σύμφωνα με τον περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων (Τροποποιητικό) Νόμο αρ. 117(Ι)/2005 που δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 14.10.2005, προστέθηκε στις αρμοδιότητες του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων ο έλεγχος των κρατικών ενισχύσεων στους τομείς της γεωργίας, κτηνοτροφίας και αλιείας. Στην Έκθεσή μου για τις οικονομικές καταστάσεις του 2005, εισηγήθηκα όπως οι συμφωνίες παροχής υπηρεσιών μεταξύ του Συμβουλίου και των ομάδων παραγωγών, επανατεθούν ενώπιον του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων αφού, όπως αναφέρεται και στην επιστολή του προς το Συμβούλιο, ημερομηνίας 26.8.2005, αν οι τιμές χρέωσης δεν καλύπτουν το κόστος των παρεχόμενων υπηρεσιών, το γεγονός αυτό προσφέρει στους συγκεκριμένους παραγωγούς οικονομικό πλεονέκτημα, νοθεύει τον ανταγωνισμό και επηρεάζει τις συναλλαγές μεταξύ των Κρατών-Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άρα συνιστά κρατική ενίσχυση.

Με επιστολή του ημερ. 18.7.2006 προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, υπέδειξε ότι αν οι τιμές χρέωσης του ΣΕΠ καθορίζονται χωρίς καθαρά ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια, τότε δίνεται με τον τρόπο αυτό έμμεσο πλεονέκτημα στους αγοραστές υπηρεσιών. Σε αυτή την περίπτωση το ΣΕΠ θα πρέπει να αναδιαμορφώσει τις τιμές για τις υπηρεσίες που παρέχει, καθότι, με τις χαμηλές τιμές, χορηγείται παράνομη λειτουργική ενίσχυση στους ελαιοπαραγωγούς, η οποία είναι ασύμβατη με το κοινοτικό δίκαιο για τις κρατικές ενισχύσεις. Συναφώς αναφέρεται ότι, το συνολικό κόστος των υπηρεσιών που προσφέρθηκαν, ανήλθε κατά το 2006, σε £183.593, ενώ το ποσό που χρεώθηκε στις εταιρείες έναντι των υπηρεσιών αυτών ήταν μόνο £75.839 δηλαδή χρεώθηκε μόλις το 41,3% του συνολικού κόστους.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι οι χρεώσεις του Συμβουλίου για τις προσφερόμενες υπηρεσίες δεν βασίζονται επί του συνολικού κόστους παραγωγής των υπηρεσιών αυτών, αλλά καθορίζονται με βάση τις τιμές αγοράς και τις χρεώσεις των ανταγωνιστών του.

## **6.28 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΚΥΠΡΙΑΚΩΝ ΠΑΤΑΤΩΝ**

### **Μέρος Α**

#### **Οικονομική κατάσταση.**

**(α) Αποτελέσματα έτους.** Κατά το υπό έλεγχο έτος, δεύτερο κατά σειρά έτος σε συνθήκες ελεύθερης αγοράς και ανταγωνισμού, το Συμβούλιο συνεργάστηκε με μέρος μόνο των πατατοπαραγωγών (σε ποσοστό πέραν του 60%) και ως εκ τούτου η παραγωγή, και κατ'επέκταση οι εξαγωγές είναι μειωμένες σε σχέση με τα χρόνια που ίσχυε το μονοπωλιακό καθεστώς.

Οι πωλήσεις πατατών ανήλθαν σε £15,80 εκ., σε σύγκριση με £9,82 εκ., κατά το προηγούμενο έτος, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £5,98 εκ. ή ποσοστό 60,9 %. Οι τιμές πώλησης, κατά μέσο όρο, ήταν £318/τόνο, σε σύγκριση με £212/τόνο κατά το προηγούμενο έτος, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £106/τόνο ή ποσοστό 50%. Η αύξηση των πωλήσεων οφείλεται κυρίως στις ικανοποιητικές συνθήκες που επικράτησαν στην αγορά κυρίως στην ευρωπαϊκή αγορά και στις αυξημένες σε σχέση με το προηγούμενο έτος τιμές που εξασφαλίστηκαν. Αξίζει να σημειωθεί ότι η

παραγωγή ήταν μειωμένη σε σχέση με την έκταση που καλλιεργήθηκε. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι ενώ είχε προγραμματιστεί για την εαρινή εσοδεία η παραγωγή 65 000 τόνων από τους οποίους 55.000 για εξαγωγή και 10.000 για την ντόπια αγορά παραλήφθηκαν μόνο 38.501 τόνοι και εξήχθησαν περίπου 38 000 τόνοι.

Οι τόνοι συσκευασίας και για τις δύο εσοδείες ήταν 50.193, σε σύγκριση με 46.394 το 2005. Τα έξοδα πωλήσεων ανήλθαν σε £5,9 εκ. (δεν λήφθηκαν υπόψη τα έξοδα για το πρόγραμμα Eurergar, τα οποία καλύπτονται από αντίστοιχα έσοδα), σε σύγκριση με £5,80 εκ. το προηγούμενο έτος (£119 κατά τόνο, σε σύγκριση με £125 κατά τόνο το προηγούμενο έτος). Αυτά αποτελούν το 37% των πωλήσεων, σε σύγκριση με 59% το προηγούμενο έτος.

Στους παραγωγούς καταβλήθηκε συνολικά ποσό £9,75 εκ., με μέσο όρο £194 τον τόνο, σε σύγκριση με £4,02 εκ. και μέσο όρο £87 τον τόνο, που καταβλήθηκε το προηγούμενο έτος.

Το πλεόνασμα μετά την κυβερνητική χορηγία ανήλθε σε £2.935, σε σύγκριση με έλλειμμα ύψους £215.812 το προηγούμενο έτος.

Συνοπτικά οι πωλήσεις πατατών κατά τα έτη 2006 και 2005 παρουσιάζονται ως ακολούθως:

2006				2005		
Έσοδα				Έσοδα		
Εσοδεία	Τόνοι	£εκ.	£/τόνο	Τόνοι	£εκ.	£/τόνο
Χειμερινή	11578	3,32	287	6109	1,98	324
Ανοιξιότικη	38048	12,48	328	40158	7,84	195
	<b>49626</b>	<b>15,80</b>	<b>318</b>	<b>46267</b>	<b>9,82</b>	<b>212</b>

(β) **Ταμειακά υπόλοιπα.** Τα ταμειακά υπόλοιπα στις 30.9.2006 και 30.9.2005 παρουσιάζονται ως ακολούθως:

	2006	2005
	£	£
Υπόλοιπα τραπεζικών λογαριασμών	638.772	197.118
Μετρητά	2.108	6.656
	<b>640.880</b>	<b>203.774</b>

(γ) **Σύναψη δανείων και άλλες πιστωτικές διευκολύνσεις.** Με την κατάργηση του άρθρου 35 του βασικού Νόμου, που αφορούσε στη δυνατότητα παροχής εγγύησης από την Κυβέρνηση για την αποπληρωμή των δανείων που συνάπτει το Συμβούλιο, για την ομαλή διεξαγωγή των εργασιών του, το Συμβούλιο εξασφαλίζει πιστωτικές διευκολύνσεις (όριο πίστωσης) από τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα υπό όρους, μεταξύ των οποίων την υποθήκευση της εμπορίας των πατατών, τη δέσμευση του Συμβουλίου για εκτέλεση όλων των χρηματοπιστωτικών πράξεών του μέσω της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας και την υποθήκευση του Συσκευαστηρίου Λάρνακας. Ως εκ τούτου το Συμβούλιο, από το 2004/2005 έχει υποθηκεύσει το Συσκευαστήριο Λάρνακας, κατόπιν έγκρισης του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, για το ποσό των £500.000. Κατά την εμπορική περίοδο 2005/2006 έχει εξασφαλίσει πιστωτικό όριο ύψους £1,2 εκ. για την χειμερινή εσοδεία και £3 εκ. για την εαρινή.

**Παράταση της αρμοδιότητας του ΣΕΚΠ για εμπορία πατατών μέχρι την 31<sup>η</sup> Αυγούστου 2008 και μετεξέλιξή του.**

**(α) Παράταση της αρμοδιότητας του ΣΕΚΠ για εμπορία πατατών.** Σύμφωνα με το άρθρο 26, όπως τροποποιήθηκε αρχικά από τον περί Εμπορίας Κυπριακών Πατατών (Τροποποιητικό) (Αρ.2) Νόμο του 2004, Ν.142(Ι)/2004, με τον οποίο καταργήθηκε το μονοπωλιακό καθεστώς του Συμβουλίου στην εμπορία πατατών, το Συμβούλιο είχε, μεταξύ άλλων, καθήκον και αρμοδιότητα για την εμπορική περίοδο 2004-2005, που έληγε στις 31.8.2005, να εξασφαλίσει προς όφελος των παραγωγών τις πιο επωφελείς και οικονομικές διευθετήσεις για την εξασφάλιση πατατόσπορου, και τη διαβάθμιση, συσκευασία, φόρτωση, εμπορία και πώληση των πατατών (άρθρο 26(α)). Στη συνέχεια το άρθρο τροποποιήθηκε και η περίοδος κατά την οποία το Συμβούλιο έχει καθήκον και αρμοδιότητα να εμπορεύεται παρατάθηκε για έναν ακόμη χρόνο (Ν.107(Ι)/2005)) και αργότερα για ακόμη δύο χρόνια (Ν.114(Ι)/2006) και ως εκ τούτου οι αρμοδιότητες του ΣΕΚΠ όσον αφορά στην εμπορία λήγουν την 31<sup>η</sup> Αυγούστου 2008.

**(β) Μετεξέλιξη του ΣΕΚΠ.** Το Υπουργικό Συμβούλιο, στα πλαίσια της απόφασης του αρ. 63.962 ημερ. 22.6.2006, με την οποία ενέκρινε την παράταση λειτουργίας του ΣΕΚΠ μέχρι τις 31.8.2008, αποφάσισε να εξουσιοδοτήσει τον Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος όπως υποβάλει ολοκληρωμένη Πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο για τη μετεξέλιξη του ΣΕΚΠ.

Για την υλοποίηση της πιο πάνω απόφασης ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, ύστερα από σχετικές διαβουλεύσεις και συσκέψεις με τους εμπλεκόμενους φορείς κατέθεσε στο Υπουργικό Συμβούλιο σχετική Πρόταση με τρία πιθανά σενάρια. Το θέμα συζητήθηκε στο Υπουργικό Συμβούλιο και το Συμβούλιο ενέκρινε ένα σενάριο που κρίθηκε ως το καταλληλότερο τόσο από το Συμβούλιο όσο και από το Υπουργείο και άλλους εμπλεκόμενους φορείς, το οποίο προνοεί την ίδρυση Ενιαίου Φορέα Εμπορίας από τους ίδιους τους πατατοπαραγωγούς ή τις οργανώσεις τους, με παράλληλη συνέχιση της λειτουργίας του ΣΕΚΠ ως ημικρατικού Οργανισμού. Ο Οργανισμός αυτός θα αναλαμβάνει τη συσκευασία πατατών και θα παρέχει στον Ενιαίο Φορέα συμβουλευτικές και άλλες υπηρεσίες συναφείς με την εμπορία, σε τιμές που θα καλύπτουν το κόστος των υπηρεσιών αυτών. Παράλληλα αποφάσισε να προωθηθεί η ετοιμασία ολοκληρωμένου Σχεδίου Εθελοντικής Πρόωρης Αφυπηρέτησης για το Προσωπικό και ενέκρινε ποσό περίπου £20.000 για την ετοιμασία από το ΣΕΚΠ μελέτης βιωσιμότητας για τη δημιουργία σύγχρονου συσκευαστηρίου. Αναμένεται να τροχοδρομηθούν οι αναγκαίες νομοθετικές τροποποιήσεις για την υλοποίηση της πιο πάνω απόφασης.

**Προσωπικό.**

**(α)** Κατά το οικονομικό έτος που έληξε στις 30.9.2006, το Συμβούλιο εργοδοτούσε 18 μόνιμους υπαλλήλους, με σύνολο αποδοχών £546.387 (£513.684 το 2005), περιλαμβανομένων και των εργοδοτικών εισφορών στα διάφορα ταμεία, όπως το Ταμείο Συντάξεων, Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Ταμείο Υγείας, με μέσο όρο κόστους ανά υπάλληλο £30.355 (£28.538 το 2005). Η εγκεκριμένη θέση του Λογιστή, έναντι της οποίας απασχολείτο ένας υπάλληλος με συμβόλαιο μέχρι και τις 13.7.2005, οπότε οι υπηρεσίες του τερματίστηκαν, παραμένει μέχρι σήμερα κενή. Επιπρόσθετα, το Συμβούλιο κατέβαλε ποσό £15.823 (£19.173 το 2005) για υπερωρίες.

Για τη συσκευασία των πατατών στο ιδιόκτητο συσκευαστήριο Λάρνακας και στο συσκευαστήριο Αστρομερίτη έχει εργοδοτήσει περίπου 185 εποχιακούς εργάτες, με σύνολο αποδοχών £509.950, περιλαμβανομένων των υπερωριών και των εργοδοτικών εισφορών στα διάφορα ταμεία. Επιπρόσθετα, για την κάλυψη των αναγκών συσκευασίας έγινε χρήση άλλων ιδιωτικών συσκευαστηρίων έναντι συμφωνημένου τιμήματος για εργατικά και ενοίκιο χρήσης χώρου, μηχανημάτων και εξοπλισμού με συνολική δαπάνη ύψους περίπου £167.000.

Εργοδοτούσε επίσης δύο άτομα ως επιτόπιο προσωπικό στο Γραφείο του Λονδίνου, με σύνολο αποδοχών £45.818 και με κατ' αποκοπή επίδομα για υπερωρίες £5.096. Εισηγήθηκα όπως το κατ' αποκοπή επίδομα για υπερωρίες που καταβάλλεται, επανεξεταστεί υπό το φως των νέων δεδομένων όπως διαμορφώθηκαν με την φιλελευθεροποίηση της εμπορίας πατατών και την εμπορία στο Ηνωμένο Βασίλειο και Ιρλανδία πολύ μικρότερης ποσότητας πατατών, και ενόψει της πρόσφατης απόφασης του Συμβουλίου για διαφοροποίηση του ισχύοντος για τους προορισμούς αυτούς συστήματος πωλήσεων (πρώτοι αγοραστές) και υιοθέτηση συστήματος παραχώρησης προμήθειας.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος, το Συμβούλιο, στα πλαίσια μελέτης σχεδίου για μείωση των κόστων λειτουργίας του ΣΕΚΠ, έχει τοποθετήσει το θέμα του Γραφείου του Λονδίνου, στους πρώτους σχεδιασμούς και προτίθεται να τερματίσει πλήρως τη λειτουργία του. Η πρόθεση αυτή θα εξεταστεί σε συνδυασμό με την υλοποίηση της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου για το μελλοντικό ρόλο του ΣΕΚΠ.

**(β)** Υπάλληλος του Συμβουλίου έχει καταχωρίσει στις 7.11.2006 Έφεση μετά την απόφαση του Δικαστηρίου στις 26.9.2006 να απορρίψει την προσφυγή του εναντίον της απόφασης του Πειθαρχικού Συμβουλίου όπως επιβληθεί σ' αυτόν η ποινή της αναγκαστικής αφυπηρέτησης. Λόγω της μεγάλης καθυστέρησης που σημειώθηκε στη λήψη απόφασης από το Συμβούλιο για την καταβολή στον εν λόγω υπάλληλο συνταξιοδοτικών ωφελημάτων και αντιτίμου για συσσωρευμένη άδεια, το Ταμείο Συντάξεων και το Συμβούλιο επιβαρύνθηκαν με τόκους συνολικού ύψους £11.342.

Όπως πληροφορούμαι ο συγκεκριμένος υπάλληλος διεκδικεί από το Συμβούλιο ποσό της τάξης των £95.000.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Συμβουλίου, η μεγάλη καθυστέρηση που σημειώθηκε οφειλόταν στην ιδιαιτερότητα της περίπτωσης και στην καθυστέρηση στην εξασφάλιση των απαιτούμενων εγκρίσεων.

**Προϋπολογισμός.** Με τον τροποποιητικό Νόμο αρ. 114(Ι)/2006, έχει συμπεριληφθεί στο Νόμο που διέπει τη λειτουργία του Συμβουλίου σχετική πρόνοια, ώστε να καλύπτεται νομικά το θέμα της ετοιμασίας και έγκρισης του ετήσιου Προϋπολογισμού του Συμβουλίου. Σύμφωνα με τη πρόνοια αυτή, η οποία τέθηκε ουσιαστικά σε εφαρμογή κατά την ετοιμασία και διαδικασία έγκρισης του Προϋπολογισμού για το 2007, το Συμβούλιο οφείλει να υποβάλλει μέσω του αρμόδιου Υπουργού στο Υπουργικό Συμβούλιο προς έγκριση προϋπολογισμό εσόδων και εξόδων για το επόμενο έτος. Η κατάρτιση του θα γίνεται με βάση λεπτομέρειες τις οποίες ορίζει ο Υπουργός.

Για το υπό έλεγχο έτος ετοιμάστηκαν από το Συμβούλιο, δύο Προϋπολογισμοί και συγκεκριμένα Προϋπολογισμός για την περίοδο Οκτωβρίου–Δεκεμβρίου του 2005 και Προϋπολογισμός για το ημερολογιακό έτος του 2006. Όπως αντιλαμβάνομαι η υποβολή δύο Προϋπολογισμών κρίθηκε αναγκαία, με απώτερο στόχο την αλλαγή της χρονικής περιόδου που θα καλύπτει ο Προϋπολογισμός του ΣΕΚΠ σε ημερολογιακό έτος και την αποφυγή οικονομικής και διοικητικής φύσεως δυσκολιών που θα προέκυπταν λόγω των διαφορετικών χρονικών περιόδων του Προϋπολογισμού του Συμβουλίου και του Κρατικού Προϋπολογισμού στον οποίο από το 2005 περιλαμβάνονται πιστώσεις για κάλυψη των λειτουργικών εξόδων του Συμβουλίου.

Οι δύο Προϋπολογισμοί που ετοιμάστηκαν και που αφορούσαν μόνο σε μισθούς και διοικητικά έξοδα, αφού έτυχαν της έγκρισης του Συμβουλίου υποβλήθηκαν την 1.6.2005 στο Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος και στο Υπουργείο Οικονομικών για απόψεις. Το Υπουργείο Οικονομικών ενόψει της εκκρεμότητας που υπήρχε σχετικά με καταγγελίες που έγιναν τόσο τοπικά όσο και στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή για ενδεχόμενη παράβαση των περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμων, εξέτασε και συμφώνησε με το περιεχόμενο των Προϋπολογισμών με καθυστέρηση και συγκεκριμένα στις 28.11.2005 αφού πρώτα εξασφάλισε σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου (Αρ. 62.860 ημερ. 9.11.2005).

Ωστόσο η αλλαγή της χρονικής περιόδου που καλύπτει ο Προϋπολογισμός του Συμβουλίου σε ημερολογιακό έτος δεν συνάδει με τη χρονική περίοδο για την οποία ετοιμάζονται οι οικονομικές καταστάσεις του Συμβουλίου γεγονός που δημιουργεί ανάγκη πρόσθετων υπολογισμών για τον προσδιορισμό της κρατικής χορηγίας που αφορά στην περίοδο που καλύπτουν οι οικονομικές καταστάσεις και δυσκολίες στην παρακολούθηση της εκτέλεσης του Προϋπολογισμού. Επιπρόσθετα εισηγήθηκα όπως εξεταστεί από το ΣΕΚΠ και το αρμόδιο Υπουργείο η ορθότητα της τακτικής μη περίληψης στον ετήσιο Προϋπολογισμό του ΣΕΚΠ των σχετικών με την εμπορία πατατών και πατατόσπορου εσόδων και εξόδων.

### **Κάλυψη λειτουργικών εξόδων του ΣΕΚΠ από την Κυβέρνηση/Κόστος χρέωσης παραγωγών.**

(α) Το Συμβούλιο, αποφάσισε όπως εφαρμόσει την ίδια πολιτική που ακολουθήθηκε και κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος σύμφωνα με την οποία κατά την εκκαθάριση των τιμών εμπορίας των εσοδίων των πατατών, οι συμβαλλόμενοι με το Συμβούλιο παραγωγοί χρεώνονται για τις παρεχόμενες από το Συμβούλιο υπηρεσίες, εκτός από τα άμεσα έξοδα εμπορίας, και με μισθούς και διοικητικά έξοδα κατά τόνο, για υπηρεσίες συσκευασίας, εμπορίας και άλλες συναφείς εργασίες στο επίπεδο παραγωγής και εξαγωγής των πατατών. Για τον υπολογισμό του τιμήματος υιοθετήθηκε η ίδια φόρμουλα, δηλαδή με δείκτη παραγωγής το μέσο όρο της ποσότητας παραλαβής πατατών τα τελευταία δέκα χρόνια που υπολογίστηκε σε 104.000 τόνους έναντι 111.000 το προηγούμενο έτος.

Έχοντας υπόψη ότι το προϊόν που θα προέρχεται από τις χρεώσεις των παραγωγών θα χρησιμοποιείται από το Συμβούλιο για κάλυψη των δαπανών του για μισθούς και διοικητικά έξοδα και τυχόν έλλειμμα που θα παρουσιάζεται στον Προϋπολογισμό θα καλύπτεται με κρατική χορηγία, το ύψος της κρατικής χορηγίας θα αυξομειώνεται ανάλογα με το ύψος των λειτουργικών εξόδων που δεν έχουν κατανεμηθεί στους παραγωγούς και το ύψος των εσόδων που θα προέρχεται από τις χρεώσεις των παραγωγών. Για το υπό έλεγχο έτος, με τον καθορισμό του πιο πάνω τιμήματος, με δείκτη παραγωγής την ποσότητα των 104000 τόνων, που είναι κατά πολύ μεγαλύτερη από την ποσότητα που παραλήφθηκε από το Συμβούλιο κατά το οικονομικό έτος στο οποίο αφορούν οι λογαριασμοί, το κόστος χρέωσης των συμβληθέντων με το Συμβούλιο παραγωγών δεν καλύπτει το σύνολο των πιο πάνω εξόδων.

(β) Κατά τη διάρκεια του υπό έλεγχο οικονομικού έτους εισπράχθηκε κυβερνητική χορηγία ύψους £255.382, από την οποία ποσό ύψους £40.000 χρησιμοποιήθηκε για εξόφληση παλαιάς υποχρέωσης της Κυβέρνησης προς το Συμβούλιο. Λαμβάνοντας υπόψη την κρατική χορηγία ύψους £360.110 που προεισπράχθηκε το περασμένο οικονομικό έτος και την εξόφληση της υποχρέωσης για επιστροφή στους υπαλλήλους μέρους των εισφορών τους στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και τόκων από 1.1.2001 ύψους £179.875, λόγω εφαρμογής Ταμείου Συντάξεων, η κυβερνητική χορηγία, που αφορά στο υπό έλεγχο έτος και η οποία καλύπτει το υπόλοιπο των λειτουργικών εξόδων (μισθοί και διοικητικά έξοδα) της οικονομικής περιόδου που δεν καλύφθηκαν από το αντίστοιχο τίμημα και άλλα σχετικά έσοδα, υπολογίστηκε σε £303.490, ενώ το υπόλοιπο ποσό ύψους £92.127 αφορά στο επόμενο οικονομικό έτος.

**Πωλήσεις και απώλειες πατατών.** Οι τόνοι έκδοσης πατατών της χειμερινής και της ανοιξιάτικης εσοδείας 2006 ήταν 50.193, σε σύγκριση με 46.394 το 2005. Ποσότητα 8.471 τόνων ή ποσοστό 16,9% των παραλαβών πωλήθηκαν στο Ηνωμένο Βασίλειο, σε σύγκριση με ποσότητα 9.016 τόνων ή ποσοστό 19,4% το προηγούμενο έτος και ποσότητα 40.930 τόνων ή ποσοστό 81,5% των παραλαβών πωλήθηκαν στην Ευρώπη, σε σύγκριση με 37.211 τόνους ή ποσοστό 80,2% το 2005. Ποσότητα 225 τόνων ή ποσοστό 0,5% των παραλαβών πωλήθηκαν στην επιτόπια αγορά, σε σύγκριση με 40 τόνους ή ποσοστό 0,1% το 2005, ενώ ποσότητα 567 τόνων ή ποσοστό 1,1% των παραλαβών αποτελούν απώλειες εμπορίας, σε σύγκριση με 127 τόνους ή ποσοστό 0,3% το προηγούμενο έτος. Οι τιμές πώλησης, κατά μέσο όρο, στο Ηνωμένο Βασίλειο ήταν £343/τόνο

(£195/τόνο το 2005), στην Ευρώπη £314/τόνο (£216/τόνο το 2005) και στην επιτόπια αγορά £160/τόνο (£200/τόνο το 2005).

Εισαγωγή και διαχείριση εισαγόμενου πατατόσπορου. Το Συμβούλιο σε συνεδρία του στις 18.10.2005 αποφάσισε οριστικά να αναλάβει όλες τις διαδικασίες εισαγωγής και διαχείρισης του εισαγόμενου πατατόσπορου. Την ευθύνη εισαγωγής του πατατόσπορου είχε προηγουμένως η Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα.

**(α)** Σχετικά με τις διαδικασίες εισαγωγής, υποβολής δηλώσεων, διανομής και πώλησης του πατατόσπορου στους παραγωγούς παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

**(i)** Κατά τη διάρκεια της εσοδείας παρουσιάστηκαν προβλήματα βλαστικότητας και μάρανσης των φυτειών (ποικιλίας Στούντα) τα οποία αποδόθηκαν στον πατατόσπορο. Το Συμβούλιο ύστερα από διαβουλεύσεις με την προμηθεύτρια εταιρεία εξασφάλισε υπόσχεσή της για δωρεάν προσφορά προς το ΣΕΚΠ ποσότητας 25 τόνων πατατόσπορου για τη φυτευτική περίοδο 2007/2008 και στη συνέχεια, το Μάρτιο του 2007 αποφάσισε την καταβολή συνολικού ποσού £7.556 ως αποζημίωση στους παραγωγούς που παρουσιάστηκε το πρόβλημα.

**(ii)** Από τις ποσότητες πατατόσπορου που εισήχθησαν, ποσότητα της ποικιλίας Νίκολα δεν παρουσίαζε ζήτηση και ενδιαφέρον για φύτευση από τους παραγωγούς. Στις 31.1.2006 υπήρχε αδιάθετη ποσότητα 47 τόνων ενώ ακυρώθηκε η εισαγωγή 175 τόνων της ποικιλίας αυτής. Σύμφωνα με εκτίμηση του Συμβουλίου, θα μπορούσαν να εξαχθούν περισσότερες ποσότητες της ποικιλίας Νίκολα στην Ευρώπη και τις Σκανδιναβικές χώρες, εάν οι παραγωγοί φύτευαν την ποικιλία αυτή.

Επιπρόσθετα, ύστερα από έγκριση του Συμβουλίου καταστράφηκαν 44,35 τόνοι πατατόσπορου, που δεν είχαν διανεμηθεί στους παραγωγούς και βρίσκονταν στις αποθήκες του συσκευαστηρίου Λάρνακας, από τους οποίους οι 44 τόνοι αφορούσαν στην ποικιλία Νίκολα.

Ενόψει των πιο πάνω εισηγήθηκα όπως επανεξεταστεί η όλη διαδικασία υποβολής δηλώσεων, διανομής και πώλησης του πατατόσπορου στους παραγωγούς με απώτερο σκοπό τον καλύτερο προγραμματισμό, έλεγχο και παρακολούθηση για αποφυγή παρόμοιων καταστάσεων.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου, το Συμβούλιο στη συνεδρία του ημερομηνίας 23.1.2007, αποφάσισε όπως επανεξετάσει την όλη διαδικασία των δηλώσεων των παραγωγών πριν την έναρξη της νέας εμπορικής περιόδου για αποφυγή παρόμοιων καταστάσεων.

**(β)** Εξακολουθεί να εκκρεμεί η καταβολή ποσού ύψους £16.825 που το Συμβούλιο διεκδικεί από τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα, το οποίο αφορά σε μέρος των αποζημιώσεων που το Συμβούλιο κατέβαλε στους πατατοπαραγωγούς που υπέστησαν ζημιά από την καλλιέργεια προβληματικού εισαγόμενου πατατόσπορου για την ανοιξιάτικη εσοδεία του 2002 και 2003, καθώς επίσης και παραχώρηση δωρεάν ποσότητας 1.217 σάκων πατατόσπορου για προβλήματα ποιότητας που παρουσίασε ο εισαγόμενος πατατόσπορος για την εσοδεία 2005.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Συμβουλίου έχουν σταλεί επανειλημμένα επιστολές προς τη Συνεργατική Τράπεζα για τακτοποίηση της πιο πάνω εκκρεμότητας.

Εσωτερικός έλεγχος. Παρόλο που το Συμβούλιο, έχει προβεί σε διορθωτικές ενέργειες και έχουν υιοθετηθεί κάποιες διαδικασίες για ενδυνάμωση του εσωτερικού ελέγχου, παρατηρούνται ακόμη ελλείψεις και αδυναμίες και μη ικανοποιητικές διαδικασίες σε κάποιους τομείς με αποτέλεσμα να παρέχεται η δυνατότητα διενέργειας λαθών ή/και παραλείψεων. Η κενωθείσα θέση του Λογιστή, έναντι της οποίας, απασχολείτο ένας υπάλληλος με συμβόλαιο μέχρι και τις 13.7.2005, οπότε οι υπηρεσίες του τερματίστηκαν, παραμένει μέχρι σήμερα κενή με αποτέλεσμα να μην υπάρχει

επαρκής εποπτεία στη διεκπεραίωση της λογιστικής εργασίας.

Ενδεικτικά αναφέρονται τα πιο κάτω:

**(α) Ελλείψεις, παραλείψεις, αδυναμίες.**

- (i) Από δειγματοληπτικό έλεγχο που διενεργήθηκε στις καταστάσεις πληρωμής των εργατών εντοπίστηκαν κάποια λάθη/παραλείψεις τα οποία υποδεικνύουν τη μη άσκηση ικανοποιητικού εσωτερικού ελέγχου. Όπως διαπιστώθηκε ο δεύτερος έλεγχος στα εργατικά γίνεται δειγματοληπτικά και αρκετές φορές εκ των υστέρων και δεν καλύπτει όλα τα στάδια της ετοιμασίας, καταχώρισης και αλλαγής δεδομένων στο σύστημα ούτε και έλεγχο των στοιχείων των εκδοθέντων επιταγών με τις καταστάσεις πληρωμής. Στις καταστάσεις που στέλλονται από το Συσκευαστήριο Λάρνακας για την ετοιμασία των καταστάσεων πληρωμής, οι ώρες εργασίας των εργατών, οι αποκοπές ωρών από το κανονικό ωράριο αλλά και οι ώρες για υπερωριακή εργασία σημειώνονται πολύ πρόχειρα και δυσανάγνωστα με κίνδυνο λανθασμένων υπολογισμών και πληρωμών. Ο υπολογισμός και η καταχώριση των ωρών και των υπερωριών για πληρωμή γίνεται από το ίδιο άτομο με κίνδυνο λανθασμένων πληρωμών λόγω και του μη ικανοποιητικού δεύτερου ελέγχου που υπάρχει. Τυχόν λάθη στους υπολογισμούς των ωρών διευθετούνται σε μεταγενέστερο μισθολόγιο χωρίς και πάλι να υπάρχει ικανοποιητικός μηχανισμός για έλεγχο. Όσον αφορά στην πληρωμή των εργατών στο Συσκευαστήριο Αστρομερίτη διαπιστώθηκε ότι στο βιβλίο ωρών εργασίας που αποστέλλεται για την πληρωμή των εργατών δηλώνεται μόνο ο συνολικός αριθμός ωρών απασχόλησης ή υπερωριών χωρίς να υποστηρίζεται από τις συγκεκριμένες ώρες απασχόλησης. Οι συνολικές ώρες όπως καταγράφονται γίνονται αποδεκτές χωρίς οποιοδήποτε έλεγχο ή διερεύνηση τυχόν αποκλίσεων από το κανονικό ωράριο εργασίας.
- (ii) Παρατηρήθηκαν λάθη στο μισθολόγιο των μηνιαίων υπαλλήλων τα οποία δεικνύουν τον μη επαρκή εσωτερικό έλεγχο.
- (iii) Τα διάφορα λογιστικά έγγραφα και καταστάσεις που ετοιμάζονται, δεν ελέγχονται από δεύτερο άτομο. Επίσης τα δελτία πληρωμής δεν σφραγίζονται με ειδική σφραγίδα που να βεβαιώνει, προτού διενεργηθεί η πληρωμή, την ύπαρξη διαθέσιμων πιστώσεων, με σκοπό τον έλεγχο και την παρακολούθηση της εκτέλεσης του Προϋπολογισμού.
- (iv) Δεν έχουν διευθετηθεί τα υπόλοιπα σε ενδιάμεσους λογαριασμούς που αφορούν σε πληρωμές εργατών και συνεισφορές στα διάφορα ταμεία, τα οποία, με την πληρωμή των εργατικών και των εισφορών, έπρεπε να είχαν μηδενιστεί.

Όπως με ενημέρωσε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου από την νέα εμπορική περίοδο η ευθύνη εργοδότησης εργατών και πληρωμής των εργατικών στο ιδιωτικό συσκευαστήριο Αστρομερίτη θα αναληφθεί από τους ιδιοκτήτες του. Επισήμανε επίσης τη σημαντική μείωση στον αριθμό των υπαλλήλων, λόγω αφυπηρητήσεων, οι οποίοι δεν έχουν αντικατασταθεί ενόψει των εξελίξεων στο μελλοντικό ρόλο του ΣΕΚΠ.

**(β) Οργάνωση και λειτουργία του Αρχείου.** Εξακολουθούν να υπάρχουν σοβαρές αδυναμίες στην ταξινόμηση και καταχώριση σε κατάλληλους φακέλους της εισερχόμενης και εξερχόμενης αλληλογραφίας. Για σκοπούς ελέγχου και παρακολούθησης, αλλά και διασφάλισης της ορθής ροής και πληρότητας των πληροφοριών και δεδομένων για κάθε επιμέρους θέμα, επιβάλλεται όπως τα εισερχόμενα και εξερχόμενα έγγραφα καταχωρίζονται στο σχετικό με το θέμα φάκελο, αριθμούνται και γίνεται σχετική αναφορά και σύνδεσή τους με προηγούμενη σχετική αλληλογραφία.

**Προσφορές.** Οι αδυναμίες και ελλείψεις στις διαδικασίες προσφορών, όπως καταγράφηκαν στην προηγούμενη μου Έκθεση, υπήρχαν και κατά το μεγαλύτερο μέρος του υπό έλεγχο έτους.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο των προσφορών, παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

**(α) Ανανέωση συμβολαίων χωρίς την προκήρυξη προσφορών:** Σε αρκετές περιπτώσεις με απόφαση του Συμβουλίου και τη συναίνεση των προσφοροδοτών, ανανεώνονται συμβόλαια συνεργασίας για ένα ή ακόμη για σειρά ετών με τις ίδιες τιμές ή αναπροσαρμοσμένες με κατ' εκτίμηση λογική αύξηση και χωρίς το δικαίωμα της παράτασης να προνοείται πάντοτε στα συμβόλαια. Με τον τρόπο αυτό οι τιμές που εξασφαλίζονται δεν είναι προϊόν ανταγωνισμού και η όλη διαδικασία δεν συνάδει με τις αρχές της ίσης μεταχείρισης, διαφάνειας και γενικά τις αρχές της χρηστής διοίκησης. Η αιτιολόγηση που συνήθως δίνεται είναι η άριστη συνεργασία και εξυπηρέτηση του επιτυχόντα προσφοροδότη ή/και η μη ύπαρξη άλλων προσφοροδοτών εξ όσων είναι γνωστό ή/και το γεγονός ότι οι τιμές εξακολουθούν να θεωρούνται χαμηλές και λογικές (π.χ. μεταφορά πατατών/πατατόσπορου και υλικών συσκευασίας, ασφαλιστικές υπηρεσίες, μεταφορά χώματος από το Συσκευαστήριο).

**(β) Προσφορές για την προμήθεια μιας χρήσης παλέττων και προβλήματα στην έγκαιρη παράδοση τους.** Το ΣΕΚΠ αντιμετώπισε κατά καιρούς προβλήματα έγκαιρης παράδοσης παλέττων. Κατά το υπό έλεγχο έτος υπήρξε σημαντική καθυστέρηση στην εκτέλεση των συμβολαίων (προμήθεια 50.000 παλέττων) μέσα στο χρονοδιάγραμμα που τέθηκε και το πρόβλημα έγινε ακόμη πιο έντονο κατά την επόμενη εμπορική περίοδο (2006/2007) αφού το Συμβούλιο έκρινε ως καλύτερη λύση να μην επιβάλει οποιεσδήποτε κυρώσεις εναντίον των προσφοροδοτών (κατάσχεση εγγυητικής και άλλες κυρώσεις) όπως προβλεπόταν στα συμβόλαια αλλά να δώσει παράταση χρόνου για εκτέλεση των υφιστάμενων συμβολαίων τους. Παράλληλα προέβη σε προκήρυξη νέου διαγωνισμού για άλλα 50.000 παλέττα για κάλυψη των αναγκών της επόμενης εμπορικής περιόδου στα πλαίσια του οποίου κατακυρώθηκαν μεταξύ άλλων και ποσότητες σε επιτυχόντες προσφοροδότες στο προηγούμενο διαγωνισμό που δεν είχαν ακόμη εκπληρώσει τις υποχρεώσεις τους.

Η καθυστέρηση στη ροή των παραδόσεων συνεχιζόταν, μέτρα εναντίον των προμηθευτών δεν λαμβάνονταν για σειρά λόγων που το Συμβούλιο παρέθεσε μεταξύ των οποίων και η διαπίστωση για την έλλειψη ή/και καθυστέρηση, λόγω καιρικών συνθηκών, στην παραλαβή εισαγόμενης ξυλείας ενώ το Συμβούλιο στην προσπάθειά του να καλύψει τις ανάγκες του με εναλλακτικές λύσεις προέβη σε νέο διαγωνισμό για προμήθεια 10.000 παλέττων, και παράλληλα ανατέθηκε σε άλλους δύο προσφοροδότες που επέδειξαν ενδιαφέρον εκτός διαδικασίας προσφορών, να παραδώσουν συγκεκριμένη ποσότητα παλέττων για κάλυψη των πιεστικών αναγκών.

Συναφώς αναφέρεται ότι οι επιταγές που υποβλήθηκαν από τους επιτυχόντες προσφοροδότες ως εγγύηση συμμετοχής στις πιο πάνω προσφορές βρίσκονταν στο φάκελο της κάθε προσφοράς χωρίς να έχουν μετατραπεί σε δίγραμμες.

Παρατηρήθηκε επίσης ότι οι εγγυητικές τραπεζικές επιστολές που είχαν καταθέσει δύο προσφοροδότες για τη πιστή εκτέλεση της προσφοράς τους επιστράφηκαν σε αυτούς πριν την εκτέλεση του συμβολαίου τους, αφού έγιναν δεκτές νέες εγγυητικές που κατατέθηκαν για την πιστή εκτέλεση μεταγενέστερης προσφοράς που τους ανατέθηκε, οι οποίες αναφέρουν ότι καλύπτουν και την εκτέλεση της προηγούμενης προσφοράς. Τα ποσά των νέων εγγυητικών επιστολών υπολείπονται κατά πολύ του 10% της αξίας των δύο προσφορών που καλύπτουν.

Οι πιο πάνω χειρισμοί εκ μέρους του Συμβουλίου δεν έλυσαν το πρόβλημα με αποτέλεσμα να καθυστερήσει η παράδοση σημαντικής ποσότητας παλέττων, ενώ το Συμβούλιο προέβη σε άμεση εισαγωγή έτοιμων παλέττων, για την κάλυψη των πιεστικών αναγκών του από τη Συρία και το Βέλγιο, σε τιμή ψηλότερη από τις ήδη κατακυρωμένες προσφορές.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Συμβουλίου, το Συμβούλιο έχει επισημάνει τα προβλήματα στην προμήθεια και έγκαιρη παράδοση παλέττων και στη συνεδρία του ημερομηνίας 24.4.2007 αποφάσισε όπως διερευνηθεί η δυνατότητα να αναλάβει το ίδιο, με τη λήξη της εσοδείας του 2007, την εισαγωγή και κατασκευή των παλέττων για αποφυγή των πιο πάνω προβλημάτων και αδυναμιών.



**Οργανώσεις/Ομάδες Πατατοπαραγωγών και συνεργασία με το Συμβούλιο.** Κατά την εμπορική περίοδο 2005/2006 υπέβαλαν αίτηση για συμμετοχή στον προγραμματισμό παραγωγής και εμπορίας των πατατών και συμβλήθηκαν με το Συμβούλιο πέραν της Παγκύπριας Οργάνωσης Πατατοπαραγωγών, η οποία είχε συμβληθεί με το ΣΕΚΠ και την προηγούμενη εμπορική περίοδο, και παραγωγοί άλλων δύο, από τις τέσσερις τοπικές Ομάδες παραγωγών που έχουν συγκροτηθεί. Ανταποκρίθηκε επίσης και συμβλήθηκε με το Συμβούλιο αριθμός ανεξάρτητων πατατοπαραγωγών.

Εισηγήθηκα όπως το Συμβούλιο υιοθετήσει επαρκείς και αποτελεσματικούς μηχανισμούς ελέγχου των ποσοτήτων πατατών που παραδίνονται από τους συμβαλλόμενους παραγωγούς έτσι ώστε να περιορίσει τυχόν διαρροές/εισροές στις προγραμματισθείσες παραδόσεις πατατών με βάση τις δηλώσεις καλλιέργειάς τους με σκοπό τη βελτίωση του προγραμματισμού της παραγωγής και εμπορίας των πατατών.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι το Συμβούλιο έχει υιοθετήσει και λειτουργεί ικανοποιητικά, νέο μηχανογραφημένο πρόγραμμα από το 2006, με δυνατότητα μηχανισμού ελέγχου ως προληπτικό μέτρο, μεταξύ άλλων, των παραδόσεων των παραγωγών κατά ποικιλία με βάση την ποσότητα κατά ποικιλία πατατόσπορου που έχει δοθεί σε κάθε πατατοπαραγωγό στα πλαίσια του προγραμματισμού.

#### **Καταγγελίες για ενδεχόμενη παράβαση των περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμων.**

**(α) Τοπικές καταγγελίες.** Το θέμα της ενδεχόμενης παράβασης των περί Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων Νόμων αποτέλεσε αντικείμενο διερεύνησης από τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, στα πλαίσια της εξέτασης καταγγελίας που έγινε σ' αυτόν. Σύμφωνα με την επιστολή του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων προς το δικηγόρο της καταγγέλλουσας εταιρείας, ημερομηνίας 8.6.2006, ο Έφορος έκρινε ότι μέρος της ετήσιας χορηγίας του Κράτους προς το ΣΕΚΠ, με τον τρόπο που αυτή γίνεται και εφαρμόζεται, επιδοτεί τις οικονομικές δραστηριότητες του ΣΕΚΠ και συνεπώς συνιστά κρατική ενίσχυση τόσο προς το ίδιο (άμεσα) όσο και προς τους πατατοπαραγωγούς που συνεργάζονται μαζί του (έμμεσα).

Λόγω του ότι το μέτρο που εφαρμόζει το ΣΕΚΠ κρίθηκε ότι συνιστούσε κρατική ενίσχυση ο Έφορος εισηγήθηκε όπως αν υπάρχει πρόθεση να χορηγηθεί εκ νέου οποιαδήποτε χορηγία θα πρέπει το Υπουργείο να το κοινοποιήσει, εκ των προτέρων, μέσω του Γραφείου του, στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή για να δοθεί η ευκαιρία να υποβάλει η Επιτροπή τις δικές της παρατηρήσεις. Παρόλο που η Επιτροπή δεν μπορεί να απαγορεύσει την εφαρμογή του μέτρου (μη ύπαρξη για τις πατάτες κοινής οργάνωσης αγοράς), ωστόσο η κοινοποίηση του μέτρου είναι υποχρεωτική.

Σε διαφορετική περίπτωση το μέτρο θα μπορούσε να τροποποιηθεί κατά τέτοιο τρόπο ώστε να μη συνιστά κρατική ενίσχυση. Το ΣΕΚΠ, εναλλακτικά θα πρέπει να διαχωρίσει τις δραστηριότητες του σε οικονομικές και μη οικονομικές δραστηριότητες, να διατηρεί ξεχωριστούς λογαριασμούς, στη βάση ορισμένων λογικών υποθέσεων και σύμφωνα με αποδεκτές λογιστικές μεθόδους ούτως ώστε να αποδεικνύεται ότι αποτρέπεται η διεπιδότηση των οικονομικών δραστηριοτήτων από τις μη οικονομικές. Για τις μη οικονομικές δραστηριότητες το Κράτος δύναται, χωρίς να συνιστά κρατική ενίσχυση, να καλύπτει το καθαρό κόστος ενώ για τις μη οικονομικές δραστηριότητες μπορεί να παραχωρείται χορηγία μόνο αν εκ των προτέρων κοινοποιηθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Με τον τρόπο αυτό θα γίνεται ορθή κοστολόγηση των υπηρεσιών του ΣΕΚΠ προς τους πατατοπαραγωγούς η οποία πρέπει να περιλαμβάνει και ένα λογικό περιθώριο κέρδους.

Τα πιο πάνω επισημαίνονται και σε μεταγενέστερη επιστολή του Εφόρου ημερ.14.11.2006, όταν ζητήθηκαν οι απόψεις του, κατά την εξέταση του Προϋπολογισμού του ΣΕΚΠ για το 2007. Συναφώς αναφέρεται ότι σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 65.054,

ημερ. 14.2.2007 με την οποία το Συμβούλιο ενέκρινε τον Προϋπολογισμό του ΣΕΚΠ για το 2007, εξουσιοδοτήθηκε ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων να υποβάλει προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχέδιο κρατικής ενίσχυσης των οικονομικών δραστηριοτήτων και το Υπουργείο Οικονομικών να μην αποδεσμεύσει τις απαιτούμενες πιστώσεις πριν τη σχετική απάντηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι το Συμβούλιο έχει υποβάλει τις απόψεις του για το πιο πάνω θέμα προς το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, με κοινοποίηση προς τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων. Σύμφωνα με το Συμβούλιο δεν υπάρχει πραγματική μεταφορά πόρων και οποιοδήποτε πλεονέκτημα στο τομέα της εμπορίας των πατατών αφού η κρατική χορηγία δεν αφορά τις εμπορικές δραστηριότητες του ΣΕΚΠ και κατά συνέπεια δεν υπάρχει νόθευση του ανταγωνισμού ή επηρεασμός των ενδοκοινοτικών συναλλαγών. Η κρατική χορηγία χρησιμοποιείται μόνο για κάλυψη του μέρους των δαπανών μισθοδοσίας και των διοικητικών εξόδων που αφορούν στην παροχή των προβλεπόμενων από το Νόμο υπηρεσιών προς το Τμήμα Γεωργίας του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος και τον Κυπριακό Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών και για μη οικονομικές δραστηριότητες ανεξάρτητα αν αυτές δεν ανατέθηκαν και δεν αξιοποιήθηκαν πλήρως.

Εξάλλου σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Συμβουλίου με την υλοποίηση της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου για τη μετεξέλιξη του ΣΕΚΠ, ο Οργανισμός θα λειτουργεί ως αυτοχρηματοδοτούμενος.

**(β) Καταγγελίες στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.** Για την κρατική ενίσχυση που έτυχε το Συμβούλιο το 2005 είχε γίνει στις 27.5.2005 καταγγελία, στη Γενική Διεύθυνση Γεωργίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προς την οποία το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος έδωσε, τον Αύγουστο του 2005, σχετική απάντηση. Σύμφωνα με νεότερη πληροφόρηση ο Διευθυντής της πιο πάνω Διεύθυνσης επανήλθε ζητώντας πρόσθετες συμπληρωματικές πληροφορίες οι οποίες και δόθηκαν το Μάρτιο και το Μάιο του 2007.

#### **Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων των Υπαλλήλων του Συμβουλίου.**

**(α)** Για εκπλήρωση των υποχρεώσεων της, που προβλέπονται στους περί του Συμβουλίου Εμπορίας Κυπριακών Πατατών (Συντάξεις και Χορηγήματα Υπαλλήλων) Κανονισμούς του 2004 (Κ.Δ.Π. 524/2004), η Κυβέρνηση έχει καταβάλει ποσό ύψους £228.000 που αφορά στην πρώτη δόση της αναλογιστικής υποχρέωσης στο Ταμείο Συντάξεων και Χορηγημάτων και ποσό ύψους £24.766 που αφορά στη συμπληρωματική εισφορά για το 2006. Εκκρεμεί η καταβολή της συμπληρωματικής εισφοράς για την περίοδο από 1.7.2004-31.12.2005 ύψους £29.989. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με την αναλογιστική μελέτη με ημερομηνία εκτίμησης τις 30.6.2004, η συμπληρωματική εισφορά υπολογίστηκε σε ποσοστό 5,1% από 1.7.2004 και η ελλειμματική υποχρέωση σε £1.779.000.

**(β)** Αίτημα των υπαλλήλων για καταβολή τόκων κατά την επιστροφή, λόγω της εφαρμογής του Σχεδίου Σύνταξης από 1.1.2001, των εισφορών στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και για την περίοδο πριν από 1.1.2001, δεν ικανοποιήθηκε, και οι Συντεχνίες έθεσαν το θέμα στην Υπηρεσία Μεσολάβησης το οποίο στη συνέχεια παραπέμφθηκε σε δεσμευτική Διαιτησία. Σύμφωνα με την απόφαση του Διαιτητή θα πρέπει να καταβληθούν οι τόκοι οι οποίοι με βάση προκαταρκτική εκτίμηση ανέρχονται στο ποσό των £102.082.

Συναφώς αναφέρεται ότι τέθηκε επίσης στην Υπηρεσία Μεσολάβησης ως εργατική διαφορά, αίτημα των υπαλλήλων για επιστροφή, με βάση τις πρόνοιες στη Συλλογική Σύμβαση, των παρεμφερών ωφελημάτων τους που όπως διαπιστώθηκε κατατίθεντο μαζί με την εισφορά του εργοδότη στο Ταμείο Προνοίας και μεταφέρθηκαν με τη διάλυση του Ταμείου Προνοίας στο Ταμείο Συντάξεων. Τελικά το θέμα διευθετήθηκε με συμφωνία μεταξύ των μερών και με την επιστροφή των ποσών από το Ταμείο Συντάξεων και Χορηγημάτων, αναμένεται ότι θα σημειωθεί αλλαγή στην οικονομική κατάσταση του Ταμείου.

**Συσκευαστήριο Λάρνακας.** Το Συσκευαστήριο, λειτουργεί με προσωρινή πολεοδομική άδεια που εξασφάλισε κατά παρέκκλιση των προνοιών του Τοπικού Σχεδίου Λάρνακας, διάρκειας πέντε χρόνων, και η οποία έληξε τον Αύγουστο του 2007. Έχει κινηθεί ήδη η διαδικασία για εξασφάλιση παράτασης ισχύος για άλλα πέντε χρόνια. Αναμένεται η σχετική απόφαση.

Το Συσκευαστήριο Λάρνακας, ως χώρος συσκευασίας πατατών, έχει καταχωριστεί, μετά από σχετική αίτηση του Συμβουλίου, στο Μητρώο επιχειρήσεων τροφίμων που τηρείται από το Διευθυντή Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας σύμφωνα με σχετικό Κοινοτικό Κανονισμό για την Υγιεινή των Τροφίμων και τους περί της Υγιεινής και του Επισήμου Ελέγχου των Τροφίμων Κανονισμούς του 2006. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με επιστολή του Διευθυντή Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας η καταχώριση δεν εξυπακούει ότι στην επιχείρηση τηρούνται και οι διατάξεις του προαναφερθέντος Κανονισμού και ότι θα ακολουθήσει επιθεώρηση των υποστατικών από αρμόδιο λειτουργό.

Το Υπουργικό Συμβούλιο σε πρόσφατη συνεδρία του, όπως αναφέρεται και σε προηγούμενη παράγραφο ενέκρινε μεταξύ άλλων ποσό ύψους περίπου £20.000 για την ετοιμασία από το ΣΕΚΠ μελέτης βιωσιμότητας για τη δημιουργία σύγχρονου συσκευαστηρίου αφού σύμφωνα με την ίδια απόφαση το Συμβούλιο και με τη νέα μορφή του θα συνεχίσει να αναλαμβάνει τη συσκευασία των πατατών.

#### **Χρεώσεις και οφειλές προς το Συμβούλιο.**

**(α) Χρέος από ξένη εταιρεία.** Στις 30.9.2006 ξένη εταιρεία όφειλε στο Συμβούλιο ποσό £77.471 για την αγορά πατατών, η καταβολή του οποίου εκκρεμεί μέχρι και σήμερα. Το ποσό αφορά σε τρεις αποστολές 16 φορτίων πατατών κατά την περίοδο 5 μέχρι τις 26 Απριλίου 2006. Με την έναρξη της συνεργασίας η εταιρεία δεν υπέβαλε τραπεζική εγγύηση και συμφωνήθηκε όπως προπληρώνει την αξία των πατατών που θα αγόραζε. Και για τις τρεις αποστολές ενώ η εταιρεία πλήρωνε στην Τράπεζα της χώρας της το ποσό του τιμολογίου και απέστειλε την απόδειξη με τηλεομοιότυπο στο Συμβούλιο, τις επόμενες μέρες απέσυρε τα χρήματα προβάλλοντας στην Τράπεζα διάφορα επιχειρήματα. Το γεγονός αυτό δεν έγινε αντιληπτό από το ΣΕΚΠ το οποίο συνέχισε τις αποστολές πατατών.

Η εταιρεία στο μεταξύ πληροφόρησε το Συμβούλιο για την ύπαρξη ποιοτικών προβλημάτων, τα οποία εξετάστηκαν από μέλη αποστολής του Συμβουλίου που μετέβηκε επιτόπου και συμφωνήθηκε παραχώρηση έκπτωσης €15.000 και αποπληρωμή του ποσού μέχρι το Νοέμβριο 2006. Η εταιρεία δεν κατέβαλε κανένα ποσό και σε νέες επί τόπου διαβουλεύσεις με την εταιρεία συμφωνήθηκε συμβιβαστική λύση για άμεση καταβολή του ποσού των €95.000 από το συνολικό ποσό της οφειλής των €134.730.

Η εταιρεία δεν κατέβαλε οποιοδήποτε ποσό και όπως ισχυρίζεται, μέσω επιστολής του δικηγόρου της ημερομηνίας 22.11.2006, οφείλει στο Συμβούλιο το ποσό των €56.257. Η υπόθεση ανατέθηκε στο δικηγόρο του Συμβουλίου για λήψη νομικών μέτρων εναντίον της εταιρείας και διεκδίκηση ολόκληρου του οφειλόμενου ποσού.

#### **(β) Άλλες εκκρεμείς οφειλές.**

**(i) Πτώχευση εταιρείας.** Εταιρεία που ήταν ο κυριότερος αγοραστής πατατών του Συμβουλίου στην Ιρλανδία, κήρυξε πτώχευση στις 10.12.2004, ημερομηνία κατά την οποία όφειλε στο Συμβούλιο το ποσό των €152.290 (£87.933). Στις 28.2.2005 διορίστηκε εκκαθαριστής της εταιρείας. Η τελευταία είσπραξη από την εταιρεία έγινε στις 23.9.2004. Σύμφωνα με ενημέρωση που είχε το Συμβούλιο από τον εκκαθαριστή στις 18.10.2006, οι απαιτήσεις των πιστωτών της εταιρείας αναμένεται να συζητηθούν στο Ανώτατο Δικαστήριο. Σημειώνεται ότι δεν έγινε πρόνοια για διαγραφή του ποσού στις οικονομικές καταστάσεις.

**(ii) Επισφαλή χρέη εταιρείας.** Το Συμβούλιο στις 22.1.2004 αποφάσισε να εγκρίνει την εισήγηση του εκκαθαριστή στην υπόθεση πτώχευσης εταιρείας στο Ηνωμένο Βασίλειο, για

απόσυρση της αγωγής εναντίον της και άλλων προσώπων ή εταιρειών, στους οποίους έγιναν προτιμησιακά πληρωμές λίγες μέρες προτού η εταιρεία κηρύξει πτώχευση, καθώς και εναντίον των διευθυντών που εξουσιοδότησαν τις πληρωμές αυτές, αφού προηγουμένως υποβληθεί από τον ίδιο σχετική έκθεση των γεγονότων. Δεν υποβλήθηκε έκθεση από τον εκκαθαριστή και δεν φαίνεται να υπάρχει οποιαδήποτε εξέλιξη στην υπόθεση.

(iii) **Οφειλές παραγωγών για προσωπικά δάνεια του 1992.** Στις 30.9.2006, έξι πατατοπαραγωγοί χρωστούσαν στο Συμβούλιο το συνολικό ποσό των £20.545, το οποίο αντιπροσωπεύει προσωπικά δάνεια που τους παραχωρήθηκαν από το Συμβούλιο κατά το έτος 1992.

Παρόλο που είχαν ληφθεί νομικά μέτρα για την είσπραξη των δανείων και είχαν εκδοθεί δικαστικές αποφάσεις το 1997 και 1998, εντούτοις αυτά δεν εξοφλήθηκαν.

(iv) **Χρέος από αγοραστή πατατών στην Κύπρο.** Από αγοραστή πατατών στην Κύπρο οφείλεται ποσό £11.896, για αξία πατατών που προμηθεύτηκε από το Συμβούλιο το 2000. Λήφθηκαν νομικά μέτρα και έχει εκδοθεί δικαστική απόφαση εναντίον του για καταβολή του ποσού των £11.896, με τόκο προς 8% το χρόνο, μέχρις εξοφλήσεως. Σύμφωνα με επιστολή του Νομικού Συμβούλου του Συμβουλίου, έχει εκδοθεί διάταγμα παραλαβής (πτώχευσης) για τον πιο πάνω αγοραστή.

## 6.29 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΣΦΑΓΕΙΟΥ

### Μέρος Α

#### Οικονομική κατάσταση.

(α) **Πρόβλημα ρευστότητας.** Το Συμβούλιο εξακολουθεί να αντιμετωπίζει σοβαρό πρόβλημα ρευστότητας, με αποτέλεσμα να αδυνατεί να τακτοποιήσει τις τρέχουσες υποχρεώσεις του, οι οποίες στις 31.12.2006 ανέρχονταν σε £9,9 εκ., ενώ το κυκλοφορούν ενεργητικό ήταν £1,3 εκ., δηλαδή υπήρχε έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης ύψους £8,6 εκ. Επιπρόσθετα, στις 31.12.2006 το οφειλόμενο ποσό στο Σχέδιο Συντάξεων των υπαλλήλων και στο Ταμείο Φιλοδωρημάτων των εργατών του Συμβουλίου, όπως προέκυψε μετά από σχετικές αναλογιστικές μελέτες, ανερχόταν σε £1,9 εκ. και £0,9 εκ., αντίστοιχα. Το ποσό αυτό παρουσιάζεται στις οικονομικές καταστάσεις ως μακροπρόθεσμη υποχρέωση.

(β) **Αποτελέσματα έτους.** Το Συμβούλιο παρουσίασε για το 2006 έλλειμμα ύψους £321.041, σε σύγκριση με πλεόνασμα ύψους £31.263 το 2005. Στις 31.12.2006 το σύνολο των συσσωρευμένων ελλειμμάτων του Συμβουλίου ανήλθε σε £15,11 εκ., σε σύγκριση με £14,79 εκ. το 2005, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση των συσσωρευμένων ελλειμμάτων κατά £0,32 εκ.

(γ) **Έσοδα.** Τα έσοδα του Συμβουλίου ανήλθαν σε £4,58 εκ., σε σύγκριση με £5,54 εκ. το 2005, δηλαδή σημείωσαν μείωση £0,96 εκ. που οφείλεται κυρίως στη μείωση των εισπράξεων από τα δικαιώματα σφαγής, από £4,75 εκ. που ήταν το 2005, σε £3,86 εκ. το 2006.

(δ) **Έξοδα.** Τα έξοδα του Συμβουλίου ανήλθαν σε £4,90 εκ., σε σύγκριση με £5,51 εκ. κατά το προηγούμενο έτος, δηλαδή σημειώθηκε μείωση £0,61 εκ., που οφείλεται κυρίως στη μείωση του κόστους μισθωτών υπηρεσιών από £2,67 εκ. που ήταν το 2005, σε £2,36 εκ. το 2006 και στη μείωση των διαχειριστικών και άλλων εξόδων από £1,70 εκ. το 2005 σε £1,42 εκ. το 2006.

(ε) **Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις.** Οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις του Συμβουλίου ανέρχονταν στις 31.12.2006 σε £7,85 εκ., σε σύγκριση με £10,09 εκ. το 2005. Η μείωση οφείλεται κυρίως στη μεταφορά του εγγυημένου ομολογιακού δανείου ύψους £2 εκ. από τις μακροπρόθεσμες στις τρέχουσες υποχρεώσεις, αφού αυτό έληξε στις 17.12.2006, χωρίς να έχει αποπληρωθεί λόγω των σοβαρών οικονομικών δυσκολιών που αντιμετωπίζει το Συμβούλιο.

**Προϋπολογισμός.** Ο Προϋπολογισμός του Συμβουλίου για το οικονομικό έτος 2006 εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο του Σφαγείου στις 1.11.2005 και στις 3.11.2005 υποβλήθηκε στον Υπουργό Εσωτερικών για έγκριση, σύμφωνα με το άρθρο 14 του περί Σφαγείων Νόμου. Παρατήρησα ότι ο Προϋπολογισμός εγκρίθηκε από τον Υπουργό Εσωτερικών στις 27.12.2006, δηλαδή πολύ μετά την έναρξη του οικονομικού έτους. Όπως προκύπτει, οι δαπάνες του Συμβουλίου για την περίοδο 1.1 – 26.12.2006 δεν ήταν νομοθετικά καλυμμένες.

**Υπερβάσεις Προϋπολογισμού.** Σύμφωνα με στοιχεία του Συμβουλίου, σε 15 Κονδύλια του Προϋπολογισμού του Συμβουλίου για το έτος 2006 προέκυψαν υπερβάσεις συνολικού ύψους £79.020, οι οποίες μπορούν να καλυφθούν από εξοικονομήσεις άλλων Άρθρων του Προϋπολογισμού του Συμβουλίου. Επίσης κατά το 2005 και 2004 προέκυψαν υπερβάσεις σε 29 και 25 Κονδύλια του Προϋπολογισμού ύψους £364.443 και £605.040, αντίστοιχα, για τις οποίες δεν έγιναν οι ενδεδειγμένες ενέργειες για κάλυψή τους.

**Εγγυημένο Ομολογιακό Δάνειο.** Κατόπιν απόφασης του Συμβουλίου για επανέκδοση των χρεωγράφων ύψους £2.000.000 που είχαν εκδοθεί στο παρελθόν, κατά τρόπο που να μετατίθεται η ημερομηνία λήξης τους από τις 17.12.1999 στις 17.12.2006, το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφασή του με αρ. 50.911 ημερ. 22.12.1999, ενέκρινε την εκ νέου παροχή Κυβερνητικής εγγύησης για την επανέκδοση των υπό αναφορά χρεωγράφων και εξουσιοδότησε τον Υπουργό Οικονομικών να την υπογράψει. Η συμφωνία της από τον Υπουργό Οικονομικών, εκ μέρους της Κυπριακής Δημοκρατίας, παροχής της πιο πάνω εγγύησης, κυρώθηκε με την ψήφιση, από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, του περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Κεντρικού Σφαγείου (Κυρωτικού) Νόμου του 2000 (Ν.11(III)/2000). Το Συμβούλιο προχώρησε στην επανέκδοση του πιο πάνω εγγυημένου ομολογιακού δανείου μέσω ιδιωτικού οργανισμού επενδύσεων.

Στις 5.12.2006, δηλαδή 12 ημέρες πριν την ημερομηνία λήξης των χρεωγράφων, το Συμβούλιο ενημέρωσε με επιστολή του τον πιο πάνω ιδιωτικό οργανισμό επενδύσεων ότι, λόγω σοβαρών οικονομικών δυσκολιών, αδυνατεί να τα αποπληρώσει. Ενόψει της εξέλιξης αυτής ο ιδιωτικός οργανισμός επενδύσεων, με επιστολή του προς τα Υπουργεία Εσωτερικών και Οικονομικών ημερ.12.12.2006, ζήτησε από την Κυπριακή Δημοκρατία να προβεί σε όλες τις απαιτούμενες ενέργειες για την αποπληρωμή του κεφαλαίου των χρεωγράφων και του ποσού των £77.500 το οποίο αντιπροσωπεύει τόκους προς τους κατόχους του ομολογιακού δανείου για την εξαμηνία που έληξε στις 17.12.2006. Ακολούθως ένας από τους κατόχους χρεωγράφων καταχώρισε την 1.2.2007 στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας αγωγή εναντίον του Συμβουλίου Κεντρικού Σφαγείου και της Κυπριακής Δημοκρατίας με την οποία αξιώνει την καταβολή του οφειλόμενου ποσού πλέον τόκους και έξοδα ενώ άλλοι δύο απέστειλαν επιστολές, μέσω των δικηγόρων τους, προς τον Πρόεδρο του Συμβουλίου με τις οποίες γνωστοποιούν την πρόθεσή τους να λάβουν νομικά μέτρα εναντίον του Συμβουλίου και της Κυπριακής Δημοκρατίας, ως εγγυητή, σε περίπτωση μη καταβολής των οφειλόμενων ποσών.

Το Υπουργείο Οικονομικών, ενόψει των πιο πάνω, απευθύνθηκε στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας για γνωμάτευση κατά πόσο η Κυβέρνηση είναι υποχρεωμένη, νομικά, να αποπληρώσει το ομολογιακό δάνειο ως εγγυητής. Σε απάντηση της πιο πάνω επιστολής ζητήθηκε, εκ μέρους του Γενικού Εισαγγελέα, το σχετικό έγγραφο εγγύησης που υπογράφηκε από τον Υπουργό Οικονομικών το οποίο, παρά τις προσπάθειες που έγιναν, δεν κατέστη δυνατόν να εντοπιστεί. Ακολούθως, ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, με νέα επιστολή του προς τον Υπουργό Οικονομικών, ημερ. 4.4.2007, τον κάλεσε να εκφράσει την πρόθεσή του αναφορικά με την ικανοποίηση της απαίτησης του ενάγοντος σε σχέση με την πιο πάνω αγωγή. Σε απάντηση της επιστολής ο Υπουργός Οικονομικών στις 5.6.2007, πληροφόρησε το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ότι αποφασίστηκε όπως η Δημοκρατία, παρά το γεγονός ότι δεν εντοπίστηκε το έγγραφο εγγυήσεως που υπογράφηκε από τον τότε Υπουργό Οικονομικών, αναλάβει την αποπληρωμή του ομολογιακού δανείου ως εγγυητής, επειδή, τόσο με τη σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου (απόφαση με αρ.50.911) όσο και με την προώθηση του σχετικού

νομοσχεδίου και την ψήφιση του σε Νόμο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων (Νόμος 11(III)/2000), η Δημοκρατία εξωτερίκευσε προς τρίτους την πρόθεσή της να εγγυηθεί το δάνειο, και πως για την πιο πάνω απόφαση έχει ενημερωθεί το Υπουργικό Συμβούλιο.

**Αδυναμίες εσωτερικού ελέγχου.** Παρατηρήθηκαν αδυναμίες στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου, όπως η παράλειψη σφράγισης μερικών ενταλμάτων πληρωμής και των υποστηρικτικών εγγράφων με την ένδειξη ότι αυτά εξοφλήθηκαν, η μη επισύναψη στις πληρωμές σχετικά με έξοδα φιλοξενίας καταλόγου των συνδαιτυμόνων, η παράλειψη ετοιμασίας ενταλμάτων για τις πληρωμές εξωτερικού ώστε να φαίνεται η έγκριση των πληρωμών, καθώς και η μη υπογραφή αρκετών ενταλμάτων πέραν των £4.000 από τον Πρόεδρο του Συμβουλίου ή άλλο εξουσιοδοτημένο από αυτόν πρόσωπο, όπως προβλέπεται στη σχετική απόφαση του Συμβουλίου.

**Προσωπικό.** Το Συμβούλιο εργοδοτούσε κατά τις 31.12.2006 24 μόνιμους υπαλλήλους σε σύγκριση με 26 το 2005. Οι αποδοχές του μόνιμου προσωπικού ανήλθαν σε £644.111, σε σύγκριση με £614.802 το 2005, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £29.309 ή 4,8%. Στο σύνολο των απολαβών του μόνιμου προσωπικού περιλαμβάνεται ποσό £20.317 (£45.560 το 2005), το οποίο καταβλήθηκε για υπερωριακή απασχόληση, καθώς και ποσό £106.338 το οποίο αφορά σε πρόνοια ύψους 23% επί των μισθών για συνταξιοδοτικά ωφελήματα, σύμφωνα με την αναλογιστική μελέτη που εκπονήθηκε το 2005. Κατά το 2006 καταβλήθηκε ποσό ύψους £13.802 για συνταξιοδοτικά ωφελήματα υπαλλήλων που αποχώρησαν. Επίσης, το Συμβούλιο εργοδοτούσε το 2006 κατά μέσο όρο 105 μόνιμους και εποχιακούς εργάτες (134 εργάτες το 2005), με σύνολο απολαβών £1.701.970, σε σύγκριση με £2.042.483 το 2005, δηλαδή σημειώθηκε μείωση ύψους £340.513 ή 16,7% που οφείλεται κυρίως στη μείωση του αριθμού των εργατών που εργοδοτούνταν κατά τη διάρκεια του έτους και στη μείωση των υπερωριών από £165.271 το 2005 σε £107.043 το 2006.

**Συνταξιοδοτικά ωφελήματα υπαλλήλων.** Οι μόνιμοι συντάξιμοι υπάλληλοι του Σφαγείου δικαιούνται τα ίδια ωφελήματα αφυπηρέτησης όπως και οι δημόσιοι υπάλληλοι, δυνάμει των περί του Κεντρικού Σφαγείου (Όροι Υπηρεσίας Υπαλλήλων) Κανονισμών του 1989 (Κ.Δ.Π. 88/89).

Σε προηγούμενες Εκθέσεις μου ανέφερα ότι από το 1989, έτος θέσπισης των Κανονισμών, μέχρι και το 2003, δεν γινόταν οποιαδήποτε πρόνοια στις οικονομικές καταστάσεις για αντιμετώπιση των μελλοντικών υποχρεώσεων του Συμβουλίου έναντι του Σχεδίου Συντάξεων των υπαλλήλων, αλλά απλώς καταβάλλονταν συνταξιοδοτικά ωφελήματα, όταν προέκυπταν, με επιβάρυνση του ετήσιου εγκεκριμένου Προϋπολογισμού, σύμφωνα με τις τρέχουσες υποχρεώσεις.

Το Συμβούλιο αποφάσισε στις 8.2.2005 να αναθέσει σε αναλογιστή τη διεξαγωγή αναλογιστικής εκτίμησης τόσο του Σχεδίου Συντάξεων των υπαλλήλων του όσο και του Ταμείου Φιλοδωρημάτων των τακτικών εργατών του. Σύμφωνα με την εκτίμηση, στις 31.12.2004 το έλλειμμα του Σχεδίου Συντάξεων των υπαλλήλων, σε σχέση με προϋπηρεσία, ανερχόταν σε £1.713.000 και το ποσό ετήσιας συνεισφοράς για μελλοντική υπηρεσία καθορίζεται στο 23% των μισθών.

Η υποχρέωση αναγνωρίστηκε εξ ολοκλήρου στο λογαριασμό εσόδων και εξόδων του Συμβουλίου για το 2004 και παρουσιάζεται στον Ισολογισμό ως μακροπρόθεσμη οφειλόμενη υποχρέωση.

Στις 31.12.2006 η υποχρέωση αυτή ανερχόταν σε £1.860.443. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Σφαγείου, σε συνεδρία του στις 20.4.2005, αποφάσισε όπως η αποπληρωμή του ελλείμματος γίνει με την καταβολή του ποσού των £166.000 για τα επόμενα 15 χρόνια, όμως, λόγω προβλημάτων ρευστότητας, το πιο πάνω ποσό για τα έτη 2005 και 2006 δεν έχει εμβαστεί στο Ταμείο.

**Ταμείο Φιλοδωρημάτων Τακτικών Εργατών.** Το Ταμείο αυτό ιδρύθηκε με τους περί Κεντρικού Σφαγείου (Φιλοδωρήματα Τακτικών Εργατών) Κανονισμούς του 1995 (Κ.Δ.Π. 185/95) με σκοπό τη χορηγία φιλοδωρημάτων ή άλλων ωφελημάτων αφυπηρέτησης στους τακτικούς εργάτες του Συμβουλίου. Σύμφωνα με το άρθρο 4 των πιο πάνω Κανονισμών, το Συμβούλιο διαχειρίζεται και ασκεί έλεγχο στο Ταμείο και τηρεί ειδικό τραπεζικό λογαριασμό, στον οποίο κατατίθενται, μεταξύ

άλλων, οι εισφορές του Συμβουλίου, καθώς και τα μερίσματα και οι τόκοι από επενδύσεις των κεφαλαίων ή τη διαχείριση του ειδικού λογαριασμού, από τον οποίο καταβάλλονται όλα τα ωφελήματα που προβλέπονται στους πιο πάνω Κανονισμούς.

Παρατήρησα ότι εκκρεμεί ακόμη η τήρηση του πιο πάνω ειδικού τραπεζικού λογαριασμού και το Συμβούλιο, λόγω προβλημάτων ρευστότητας, δεν καταβάλλει στο Ταμείο τις απαιτούμενες εισφορές. Όπως αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο της Έκθεσής μου, διενεργήθηκε αναλογιστική μελέτη αναφορικά με το Ταμείο αυτό, σύμφωνα με την οποία το έλλειμμα του Ταμείου σε σχέση με προϋπηρεσία στις 31.12.2004 ήταν £929.000 και το ποσοστό ετήσιας συνεισφοράς για μελλοντική υπηρεσία καθορίζεται στο 5,7% των μισθών. Η υποχρέωση αναγνωρίστηκε εξ ολοκλήρου στο λογαριασμό εσόδων και εξόδων του Συμβουλίου για το 2004 και παρουσιάζεται στον Ισολογισμό ως μακροπρόθεσμη οφειλόμενη υποχρέωση. Στις 31.12.2006 η υποχρέωση αυτή ανερχόταν σε £961.566. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Σφαγείου σε συνεδρία του στις 20.4.2005 αποφάσισε όπως η αποπληρωμή του ελλείμματος γίνει με την καταβολή του ποσού των £90.000 για τα επόμενα 15 χρόνια, όμως, λόγω προβλημάτων ρευστότητας, το πιο πάνω ποσό για τα έτη 2005 και 2006 δεν έχει εμβαστεί στο Ταμείο.

**Δάνειο από Δανειστικούς Επιτρόπους.** Το 2001 παραχωρήθηκε, με κυβερνητική εγγύηση, από τους Δανειστικούς Επιτρόπους στο Συμβούλιο μακροπρόθεσμο δάνειο ύψους £5,5 εκ., με επιτόκιο 6%, αποπληρωτέο από 30.11.2002 μέχρι τις 30.11.2021 με ετήσιες ισόποσες δόσεις. Λόγω οικονομικών προβλημάτων, το Συμβούλιο δεν έχει καταβάλει στις 30.11.2002, 30.11.2003, 30.11.2004, 30.11.2005 και 30.11.2006 τις οφειλόμενες δόσεις συνολικού ύψους £2.394.987 (κεφάλαιο £841.920, τόκοι £1.553.067). Επιπλέον το Συμβούλιο μέχρι τις 31.12.2006 επιβαρύνθηκε με τόκους υπερημερίας ύψους £399.681, λόγω μη καταβολής των πιο πάνω δόσεων. Το Συμβούλιο του Σφαγείου σε συνεδρία του στις 20.4.2005 αποφάσισε να ζητήσει από χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς μακροχρόνιο δάνειο, το οποίο θα χρησιμοποιηθεί για την αναδόμηση των υφιστάμενων δανείων με χαμηλότερο επιτόκιο και το οποίο βρίσκεται ακόμη σε εκκρεμότητα.

Κατόπιν καταγγελίας για ενδεχόμενη παραβίαση των περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμων από συγκεκριμένες ενέργειες του Κράτους προς όφελος του Συμβουλίου, ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, σε επιστολή του προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών ημερ.19.1.2007, επισήμανε ότι η ανοχή που επέδειξαν οι Δανειστικοί Επίτροποι προς το Συμβούλιο όσον αφορά στη μη καταβολή καμιάς ετήσιας δόσης έναντι των δανειακών οφειλών τους για πέντε σχεδόν έτη ισοδυναμεί, κατά την άποψή του, με κρατική ενίσχυση, αφού αυτό δεν προσομοιάζει με τη συμπεριφορά ενός ιδιωτικού πιστωτικού ιδρύματος που επιδιώκει να ανακτήσει τα οφειλόμενα σε αυτό ποσά και άρα δεν ικανοποιεί την αρχή του ιδιώτη πιστωτή. Επίσης στην ίδια επιστολή επισημαίνεται ότι, παρόλο που το άρθρο 4 της συμφωνίας δανείου προνοεί για ενεχυρίαση, προς όφελος των Δανειστικών Επιτρόπων, των τελών, δικαιωμάτων και φόρων που είναι πληρωτέα στο Συμβούλιο μέχρι ποσού ίσου προς το ποσό του δανείου πλέον χρεωθέντων τόκων, το άρθρο αυτό δεν έχει ακόμη ενεργοποιηθεί και γίνεται εισήγηση όπως, έστω και καθυστερημένα, ενεργοποιηθεί με σκοπό την είσπραξη των εν λόγω οφειλών.

**Καθυστέρηση στην πληρωμή των εισφορών κοινωνικών ασφαλίσεων και φόρου εισοδήματος.** Τα καθυστερημένα οφειλόμενα ποσά στις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων και στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων ανέρχονταν στις 31.12.2006 σε £2.456.963 και £758.051, αντίστοιχα, συμπεριλαμβανομένων των επιβαρύνσεων μέχρι 31.12.2006 ύψους £298.213 και £251.751, αντίστοιχα. Ο Διευθυντής των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων έχει καταχωρίσει ποινικές αγωγές εναντίον του Συμβουλίου για μη έγκαιρη καταβολή οφειλόμενων εισφορών, οι οποίες επιδικάστηκαν σε βάρος του Συμβουλίου. Οι πιο πάνω οφειλές προέκυψαν λόγω έλλειψης ρευστότητας του Συμβουλίου. Τα συσσωρευμένα ποσά προστίμων που καταβλήθηκαν μέχρι 31.12.2006, σύμφωνα με στοιχεία του Συμβουλίου, ανήλθαν για τις κοινωνικές ασφαλίσεις στις £92.885, ενώ για το φόρο εισοδήματος στις £268.784.

Σημειώνεται ότι οι υποχρεώσεις του Συμβουλίου για το 2006 καταβλήθηκαν στις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων και στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων κανονικά, ωστόσο εκκρεμεί η καταβολή ποσών στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων για κάλυψη των παλαιών οφειλών του.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι το θέμα των πιο πάνω οφειλών απασχολεί έντονα το Συμβούλιο, το οποίο αποτάθηκε στα Υπουργεία Εσωτερικών και Οικονομικών και ζήτησε την παρέμβαση της Κυβέρνησης, για πλήρη ρύθμιση όλων των υποχρεώσεών του, συμπεριλαμβανομένων και των πιο πάνω. Για το θέμα αυτό συστάθηκε επιτροπή αποτελούμενη από εκπροσώπους των Υπουργείων Εσωτερικών, Οικονομικών, του Γραφείου Προγραμματισμού και του Συμβουλίου, η οποία αναμένεται να δώσει σχετική έκθεση για τον τρόπο πληρωμής όλων των υποχρεώσεων του Συμβουλίου, η οποία ακόμη εκκρεμεί.

### **Χρεώσεις.**

**(α) Συμβόλαιο αγοράς υπολειμμάτων σφαγής.** Το Συμβούλιο είχε συνάψει συμφωνία με εταιρεία για την αγορά υπολειμμάτων σφαγής, το οποίο έληξε στις 16.3.2004. Ωστόσο, το Συμβούλιο συνέχιζε να παραδίνει τα υπολείμματα σφαγής στην εταιρεία αυτή μέχρι τις 14.7.2004, ημερομηνία καταστροφής του εργοστασίου επεξεργασίας αποβλήτων της πιο πάνω εταιρείας από πυρκαγιά.

Αναφορικά με το συμβόλαιο αυτό, ο αγοραστής υπολειμμάτων σφαγής, επικαλούμενος το διάταγμα του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος (Κ.Δ.Π. 28/2001) που δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 12.1.2001, με το οποίο απαγορεύτηκε η επεξεργασία ζωικών αποβλήτων με σκοπό την παραγωγή ζωοτροφών που προορίζονται για τη διατροφή ζώων εκτροφής, ζήτησε από το Συμβούλιο να απαλλαχθεί από τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από τη σχετική σύμβαση και αρνείται να καταβάλει στο Συμβούλιο τα ποσά της χρέωσης για τα υπολείμματα σφαγής που του παραδίνονταν μετά την ημερομηνία δημοσίευσης του διατάγματος, τα οποία μέχρι 14.07.2004 ανέρχονταν περίπου σε £256.544.

Με βάση στοιχεία του Συμβουλίου, το σύνολο των οφειλών του αγοραστή στις 31.12.2006 αναφορικά με το πιο πάνω συμβόλαιο ανερχόταν σε £473.239, το οποίο περιλαμβάνει τις αμφισβητούμενες χρεώσεις των £256.544, πλέον τόκους.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι στις 6.4.2004 καταχωρίστηκε σχετική αγωγή εναντίον της πιο πάνω εταιρείας για καταβολή του οφειλόμενου ποσού, η οποία ακόμη εκκρεμεί.

Σημειώνεται ότι το Συμβούλιο, με απόφασή του ημερομηνίας 7.9.2004, αφού, κατά την άποψή του δεν υπήρχε άλλη εναλλακτική λύση, ανέθεσε προσωρινά στην πιο πάνω εταιρεία την παραλαβή και επεξεργασία αίματος, έναντι του ποσού των £600 ημερησίως. Κατόπιν απαίτησης της εταιρείας, το Συμβούλιο ενέκρινε στις 4.10.2005 την αύξηση του πιο πάνω ποσού στις £780 ημερησίως. Από τον Αύγουστο του 2006, μετά τη λειτουργία του εργοστασίου με το οποίο το Συμβούλιο έχει συμβληθεί για την επεξεργασία των ζωικών του αποβλήτων κατηγορίας 3, μέρος του αίματος (κατηγορίας 3) αποστέλλεται για επεξεργασία στο υπό αναφορά εργοστάσιο ενώ το υπόλοιπο αίμα, κατηγορίας 1 και 2, συνέχισε να αποστέλλεται στην εταιρεία η οποία ήταν ο μόνος αδειούχος επεξεργασίας αίματος κατηγορίας 1 και 2. Η εταιρεία καθόρισε τη χρέωση για τις υπηρεσίες της προς το Συμβούλιο στις £45 ανά τόνο, ποσό αρκετά ψηλότερο από το αντίστοιχο ποσό χρέωσης των £35,70 που επιβάλλει το εργοστάσιο επεξεργασίας στο Συμβούλιο. Μετά την αδειοδότηση, στις 18.6.2007, του υπό αναφορά εργοστασίου, από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, για επεξεργασία ζωικών αποβλήτων όλων των κατηγοριών, έχει τερματιστεί η αποστολή αίματος στην εν λόγω εταιρεία, στην οποία το Συμβούλιο χρωστούσε στις 31.12.2006, αναφορικά με τις υπηρεσίες αυτές, το ποσό των £158.516.

**(β) Συμβόλαια για την αγορά εντέρων.** Στις 31.12.2006 ο αγοραστής εντέρων για την περίοδο 12/1996 – 8/1999 χρωστούσε στο Συμβούλιο το ποσό των £166.463, το οποίο αφορά σε χρεώσεις



της περιόδου 12/1996 - 8/1997 (£53.580), της περιόδου 4/1999 - 8/1999 (£40.933), καθώς και τόκους για την περίοδο 1991-2004 (£71.950). Επειδή η οφειλή δεν έχει τακτοποιηθεί την 1.9.2000 καταχωρίστηκε αγωγή στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λάρνακας. Η υπόθεση εκδικάστηκε στις 20.1.2006 και το Δικαστήριο αποφάσισε όπως ο αγοραστής καταβάλει στο Συμβούλιο ποσό £60.000 με τόκο προς 6% ετησίως από τις 20.1.2006, μέχρι εξοφλήσεως, με δικαίωμα αναστολής μέχρι και την 31.12.2006, με την προϋπόθεση ότι ο αγοραστής θα καταβάλει αρχικά ποσό £5.000 μέχρι την 1.2.2006 και μετέπειτα ποσό ύψους £34.000 σε 5 ετήσιες ισόποσες δόσεις κατά την 1<sup>η</sup> Φεβρουαρίου κάθε επόμενου έτους αρχίζοντας από 1.2.2007 μέχρι την πλήρη εξόφληση. Η πρώτη πληρωμή των £5.000 καταβλήθηκε στο Συμβούλιο στις 10.3.2006. Το Συμβούλιο στις 3.10.2006 αποφάσισε να ζητήσει γνωμάτευση από το νομικό του σύμβουλο, αναφορικά με την ερμηνεία της πιο πάνω δικαστικής απόφασης, η οποία ακόμη εκκρεμεί. Παρατήρησα ότι το ποσό της δεύτερης ετήσιας δόσης, ύψους £6.800, το οποίο, με βάση την απόφαση του Δικαστηρίου, θα έπρεπε να είχε καταβληθεί μέχρι την 1.2.2007, εκκρεμούσε μέχρι το πέρας του ελέγχου.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου, το πιο πάνω ποσό τακτοποιήθηκε αργότερα με συμψηφισμό αντίστοιχης οφειλής του Συμβουλίου για υπηρεσίες που έχουν προσφερθεί εντός του 2007.

Στις 31.12.2006 ο επόμενος αγοραστής εντέρων χρωστούσε στο Συμβούλιο το ποσό των £7.289, το οποίο αφορά σε χρεώσεις της περιόδου 12/2002-1/2003 πλέον τόκους. Σημειώνεται ότι το συμβόλαιο μεταξύ του Συμβουλίου και του πιο πάνω αγοραστή έληξε στις 28.11.2001 και το Συμβούλιο συνέχιζε να πωλεί έντερα στις ίδιες τιμές στον αγοραστή αυτό μέχρι τις 10.1.2003. Σημειώνεται επίσης ότι στους χώρους επεξεργασίας των εντέρων του Σφαγείου συνεχίζουν να βρίσκονται εγκατεστημένα μηχανήματα τα οποία εγκατέστησε ο αγοραστής με δικά του έξοδα και τα οποία ανήκουν στον ίδιο. Το Συμβούλιο σε συνεδρία του στις 3.10.2006 ενέκρινε, μετά από διαβουλεύσεις της Διεύθυνσης του Συμβουλίου με τον οφειλέτη, τη διαγραφή του ποσού των £7.289 έναντι της πώλησης των μηχανημάτων του οφειλέτη στο Συμβούλιο, ωστόσο εκκρεμεί ακόμα η λογιστική τακτοποίηση του θέματος. Ενόψει των πιο πάνω ζήτησα να πληροφορηθώ κατά πόσο έγινε εκτίμηση της αξίας των υπό αναφορά μηχανημάτων καθώς και για το τυχόν κέρδος ή ζημιά που έχει προκύψει για το Συμβούλιο από την πιο πάνω διευθέτηση.

**Προσφορά αρ. 9/2004 για τη διάθεση ζωικών αποβλήτων.** Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, το Συμβούλιο προέβη στις 8.9.2004 στην προκήρυξη του διαγωνισμού στον εγχώριο τύπο, παρόλο που η εκτιμημένη αξία του έργου υπερέβαινε το όριο που καθορίζεται στον περί Σύναψης Συμβάσεων Δημοσίου Νόμο που επιβάλλει τη δημοσίευση στην Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, επικαλούμενο επείγοντες λόγους δημόσιας υγείας. Υποβλήθηκαν πέντε προσφορές και η κατακύρωση έγινε στις 2.11.2004 στο χαμηλότερο οικονομικό φορέα στην τιμή των £29,95 ανά τόνο, πλέον ΦΠΑ. Η σύμβαση υπογράφηκε στις 13.12.2004 και, με βάση τους όρους της, ο επιτυχών οικονομικός φορέας θα έπρεπε, εντός περιόδου τεσσάρων μηνών από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης, δηλαδή μέχρι τις 13.4.2005, να προβεί στην ανέγερση εργοστασίου, σε γη που θα του παραχωρούσε το Συμβούλιο, για την επεξεργασία και κατεργασία του αίματος και των υπολειμμάτων σφαγής του Συμβουλίου, και να εξασφαλίσει εντός δέκα μηνών από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης όλες τις απαιτούμενες άδειες για την ανέγερση και λειτουργία του εργοστασίου. Σημειώνεται ότι στη σύμβαση αναφέρεται ρητά ότι ο καθοριζόμενος χρόνος συμπλήρωσης του έργου θεωρείται ουσιώδης όρος της.

Οι όροι του διαγωνισμού ανέφεραν επίσης ότι τα ζωικά απόβλητα του Σφαγείου ανέρχονται ετησίως σε 15.000 τόνους. Παρατήρησα ότι μετά την κατακύρωση της προσφοράς, αλλά πριν από την υπογραφή της σχετικής σύμβασης, η επιτροπή αξιολόγησης επέδωσε στον επιτυχόντα οικονομικό φορέα σημείωμα με διάφορες διευκρινίσεις που ζητούσε το Συμβούλιο, στο οποίο αναφερόταν, μεταξύ άλλων, ότι ο ετήσιος όγκος των αποβλήτων, όπως αναφερόταν στα έγγραφα της προσφοράς, καθορίστηκε με βάση τα δεδομένα παραγωγής που ίσχυαν τότε και ότι το Συμβούλιο δεν μπορεί να

δεσμευτεί ότι η παραγωγή του Σφαγείου θα διατηρηθεί στα επίπεδα αυτά. Ο επιτυχών οικονομικός φορέας απάντησε ότι η τιμή της προσφοράς του καθορίστηκε με βάση την ποσότητα αυτή και πρότεινε όπως συμφωνηθεί φόρμουλα αναπροσαρμογής της τιμής, ανάλογα με τις μετρημένες ετήσιες ποσότητες. Μετά από διαβουλεύσεις, το Συμβούλιο συμφώνησε με τον οικονομικό φορέα όπως η τιμή παραμείνει η ίδια σε περίπτωση μείωσης της ποσότητας μέχρι και 5%, ενώ αυτή θα αυξάνεται κατά 4,5% για κάθε περαιτέρω μείωση της ποσότητας κατά 5%. Σημειώνεται ότι δεν έγινε οποιαδήποτε πρόνοια για μείωση της τιμής στην περίπτωση αύξησης της ετήσιας ποσότητας των ζωικών αποβλήτων πέραν των 15.000 τόνων. Επισημάνει ότι η τροποποίηση αυτή είναι ουσιαστικής, επειδή επηρεάζει σημαντικά το μοναδιαίο κόστος της σύμβασης σε περίπτωση μεγάλης μείωσης στην ποσότητα ζωικών αποβλήτων, και θα έπρεπε να προβλεφθεί στα έγγραφα προκήρυξης του διαγωνισμού. Επίσης, διαπίστωσα ότι το εργοστάσιο επεξεργασίας των ζωικών αποβλήτων τέθηκε σε λειτουργία τον Ιούνιο 2006, δηλαδή με καθυστέρηση περίπου 14 μηνών. Παρόλο που σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης, το Συμβούλιο διατηρεί το δικαίωμα να επιβάλει ποινή ύψους £2.000 την ημέρα, σε περίπτωση που ο επιτυχών οικονομικός φορέας αποτύχει να εκπληρώσει οποιαδήποτε από τις υποχρεώσεις του, διαπίστωσα ότι η εν λόγω ποινή επιβλήθηκε μόνο για την περίοδο 18.12.2005 – 10.3.2006. Το Συμβούλιο προχώρησε στο συμψηφισμό των χρεώσεων για την επεξεργασία αποβλήτων για την περίοδο 13.3.2006 – 31.5.2006, ύψους £43.093,90 έναντι του ποσού της πιο πάνω ποινής που επιβλήθηκε από το Συμβούλιο στην εταιρεία.

Λόγω του ότι παρατηρήθηκε σημαντική μείωση του όγκου αποβλήτων του Συμβουλίου, ως αποτέλεσμα της μείωσης του κύκλου εργασιών του, τα δύο μέρη οδηγήθηκαν σε νέες διαβουλεύσεις με σκοπό τον καθορισμό σταθερής τιμής χρέωσης ανά τόνο που να μην συνδέεται με τον όγκο των αποβλήτων. Κατόπιν εξασφάλισης σχετικής γνωμάτευσης από το Νομικό του Σύμβουλο, το Συμβούλιο αποδέχθηκε τις πιο κάτω διαφοροποιήσεις στη σύμβασή του με την εταιρεία:

- Αναθεώρηση του όρου του συμβολαίου που προνοεί κλιμακωτή αύξηση των τελών ανάλογα με τη μείωση του όγκου των αποβλήτων, ώστε πλέον να χρεώνεται η σταθερή τιμή των £35,70 ανά τόνο ζωικών αποβλήτων.
- Κατάργηση της πρόνοιας του συμβολαίου που προβλέπει την καταβολή, από την εταιρεία προς το Συμβούλιο, ποσού ύψους 10% επί της τιμής χρέωσης, σε περίπτωση που αυτή μεταφέρει και επεξεργάζεται στο εργοστάσιο ζωικά απόβλητα από τρίτους.
- Αναθεώρηση του όρου του συμβολαίου που προνοεί για άδεια χρήσης της γης για 10 έτη, με δικαίωμα ανανέωσης της σύμβασης για περαιτέρω περίοδο 5 ετών, προτού το εργοστάσιο περιέλθει στην ιδιοκτησία του Συμβουλίου, σε 15 συναπτά έτη.

Παρατήρησα ότι δεν έχει ακόμη υπογραφεί μεταξύ του Συμβουλίου και της εταιρείας νέα αναθεωρημένη σύμβαση, η οποία να περιλαμβάνει τις πιο πάνω αλλαγές που συμφωνήθηκαν.

## Μέρος Β

**Επιβολή ΦΠΑ στις υπηρεσίες που προσφέρει το Συμβούλιο.** Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, το Συμβούλιο για την περίοδο 1.2.2002 – 21.4.2002 δεν έχει καταβάλει ΦΠΑ στα δικαιώματα που έχει εισπράξει από τη σφαγή και εκδορά ζώων, με αποτέλεσμα στις 31.12.2006 να οφείλει στην Υπηρεσία Φόρου Προστιθέμενης Αξίας ποσό ύψους £59.846, πλέον £32.843 για επιβαρύνσεις και τόκους.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι το Συμβούλιο καθυστέρησε να επιβάλει ΦΠΑ στα τέλη σφαγής, επειδή του είχε κοινοποιηθεί πρόθεση της Υπηρεσίας ΦΠΑ να επιβάλει το φόρο μόνο στο Σφαγείο Κοφίνου και όχι στα Κοινοτικά Σφαγεία. Κατόπιν παραστάσεων που έγιναν, η επιβολή επεκτάθηκε και για τα άλλα σφαγεία από τις 21.4.2002, γι' αυτό και το Σφαγείο Κοφίνου άρχισε να επιβάλλει ΦΠΑ την ίδια ημερομηνία, ταυτόχρονα με τα άλλα ανταγωνιστικά σφαγεία.

**Υποθήκευση ακίνητης περιουσίας του Συμβουλίου.** Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, για την πληρωμή των αποζημιώσεων σε εννέα οδηγούς, οκτώ φορτωτές και δύο

φύλακες, οι οποίοι κατά το 2004 κηρύχθηκαν από το Συμβούλιο ως πλεονάζοντες, στα πλαίσια της εφαρμογής της μελέτης αναδιάρθρωσης του Συμβουλίου, έναντι συνολικού κόστους £427.080, το Συμβούλιο εξασφάλισε στις 27.7.2004 από τράπεζα δάνειο ύψους £500.000 και για το σκοπό αυτό υποθήκευσε ακίνητη περιουσία του. Παρατήρησα ότι, όπως αναφέρεται και σε σχετική γνωμάτευση του νομικού συμβούλου του Συμβουλίου, ημερ. 18.6.2004, με βάση τις διατάξεις του περί Σφαγείων Νόμου αρ. 26(I)/2003, το Συμβούλιο δεν έχει την εξουσία να υποθηκεύει την ακίνητη ιδιοκτησία του, η οποία μεταβιβάστηκε σ' αυτό από το Υπουργικό Συμβούλιο το 1995.

## **6.30 ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΥΔΑΤΟΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ - ΓΕΝΙΚΑ**

### **Μέρος Α**

**Προϋπολογισμός.** Η ετοιμασία και έγκριση των ετήσιων Προϋπολογισμών των Συμβουλίων δεν ρυθμίζεται νομοθετικά αλλά με εσωτερικές Δημοσιονομικές Διατάξεις. Όπως πληροφορούμαι, έχει ετοιμαστεί και υποβληθεί τροποποιητικό νομοσχέδιο, το οποίο από τον Ιούλιο 2005 εξακολουθεί να βρίσκεται σε εκκρεμότητα στο Υπουργείο Εσωτερικών.

**Συστήματα εσωτερικού ελέγχου.** Ο συνεχώς αυξανόμενος όγκος των δραστηριοτήτων των Συμβουλίων μετά την ένταξη στα όριά τους νέων περιοχών, επιβάλλει τη δημιουργία καλά οργανωμένων Τμημάτων Εσωτερικού Ελέγχου, στελεχωμένων με κατάλληλο, έμπειρο και προσοντούχο προσωπικό.

**Αγορά νερού από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων - Εκκρεμείς υποχρεώσεις.** Οι συνολικές οφειλές των Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας προς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του έτους που έληξε στις 31.12.2006 ανέρχονταν σε £42,2 εκ. Ποσό £6,1 εκ. δεν περιλαμβάνεται στις αντίστοιχες οικονομικές καταστάσεις των Συμβουλίων, αφού το Συμβούλιο Λευκωσίας δεν αναγνωρίζει στις οικονομικές του καταστάσεις την επιπρόσθετη υποχρέωση που προέκυψε λόγω της εγκεκριμένης από το Υπουργικό Συμβούλιο αύξησης στην τιμή αγοράς νερού από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων από 33,5 σεντ το κυβ.μ. σε 45 σεντ το κυβ. μ., επειδή δεν εγκρίθηκαν παράλληλα οι δικές του διατιμήσεις για αύξηση των τελών πώλησης νερού στους καταναλωτές. Συναφώς αναφέρεται ότι με την έκδοση των Κ.Δ.Π. 142/2007, 162/2007 και 184/2007 τα τέλη πώλησης νερού και τα δικαιώματα παροχής υπηρεσιών προς τους καταναλωτές αυξήθηκαν κατά 10% από 1.4.2007 για τα Συμβούλια Λευκωσίας και Λάρνακας και από 1.5.2007 για το Συμβούλιο Λεμεσού, αντίστοιχα. Ωστόσο, εκκρεμεί ακόμα η έγκριση δύο νομοσχεδίων που υποβλήθηκαν στη Βουλή των Αντιπροσώπων για απλοποίηση της διαδικασίας έγκρισης των διατιμήσεων, ώστε οι Κανονισμοί που εκδίδονται από τα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας και εγκρίνονται από το Υπουργικό Συμβούλιο να εξαιρούνται από τη διαδικασία κατάθεσής τους στη Βουλή των Αντιπροσώπων, όπως συμβαίνει και με τους Κανονισμούς που εκδίδονται από τις Αρχές Τοπικής Διοίκησης. Ποσό £29,1 εκ. δεν γίνεται αποδεκτό από το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λεμεσού γιατί εκκρεμεί ακόμα η διευθέτηση των οικονομικών εκκρεμοτήτων μεταξύ του Συμβουλίου και του Τμήματος καθώς και η διευθέτηση της καταβολής αποζημιώσεων από το Τμήμα στο Συμβούλιο, αναφορικά με την απώλεια των πηγών Άλασσας, λόγω κατασκευής του φράγματος Κούρρη.

**Ρευστότητα/βιωσιμότητα.** Η οικονομική κατάσταση των Συμβουλίων παρουσιάζει συνεχή επιδείνωση, με οξύ πρόβλημα ρευστότητας, με αποτέλεσμα να μην μπορούν να τακτοποιήσουν τις τρέχουσες υποχρεώσεις τους, οι οποίες στις 31.12.2006 ανέρχονταν στα £46,4 εκ., σε σύγκριση με £39,8 εκ. το 2005. Η κατάσταση επιδεινώθηκε με την αύξηση από 1.1.2004 της τιμής αγοράς του νερού από 33,5 σε 45 σεντ το κυβ. μ.

**Πρόωρη αφυπηρέτηση με την παραχώρηση πρόσθετων προσαυξήσεων.** Σε μέλη του Ταμείου Προνοίας, τα οποία επιλέγουν να αφυπηρετήσουν πρόωρα με βάση το Σχέδιο Σύνταξης, παραχωρούνται δύο πρόσθετες προσαυξήσεις, πάνω στην κλίμακα στην οποία υπηρετούν, έστω και αν αυτές υπερβαίνουν την ανώτατη βαθμίδα της κλίμακάς τους. Η καταβολή συνταξιοδοτικών

ωφελημάτων, με βάση αυξημένες απολαβές, δεν συνάδει με την πρόνοια του άρθρου 14(1) του περί Υδατοπρομήθειας (Δημοτικές και Άλλες Περιοχές) Νόμου και του άρθρου 36(1) της Κανονιστικής Διοικητικής Πράξης 111/96 που προνοεί ότι «ο μισθός κάθε θέσης στην υπηρεσία του Συμβουλίου είναι αυτός που καθορίζεται στο εγκριμένο σχέδιο υπηρεσίας».

Από τη μέχρι σήμερα εφαρμογή του άρθρου 2 της συλλογικής σύμβασης 1998-2000, προκύπτει ότι γίνεται συχνή χρήση του δικαιώματος πρόωρης αφυπηρέτησης, με αποτέλεσμα τα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας να επιβαρύνονται με σημαντικά ποσά. Σε ορισμένες περιπτώσεις ο χρόνος μεταξύ της ημερομηνίας πρόωρης αφυπηρέτησης και της κανονικής ημερομηνίας αφυπηρέτησης είναι μόνο ένας μήνας.

Για νομιμοποίηση της παραχώρησης των δυο πρόσθετων προσαυξήσεων έχουν ετοιμαστεί σχετικοί τροποποιητικοί Κανονισμοί, οι οποίοι έχουν υποβληθεί στις 2.3.2007 στο Γενικό Εισαγγελέα για νομοτεχνική επεξεργασία.

**Ταμεία Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων - Ελλειμματική εισφορά.** Σύμφωνα με τις τελευταίες αναλογιστικές εκτιμήσεις που έγιναν με ημερομηνία εκτίμησης την 31.12.2005, και είχαν ως όριο υποχρεωτικής αφυπηρέτησης το 63<sup>ο</sup> έτος, τα Ταμεία έχουν συνολικό έλλειμμα σε σχέση με προϋπηρεσία του προσωπικού, της τάξης των £27.895.000. Τα Συμβούλια θα καλύψουν μέσα στα επόμενα 10 έως 15 χρόνια, με ετήσιες δόσεις, ή με ετήσιο ποσοστό συνεισφοράς πάνω στις ολικές απολαβές κατά τη διάρκεια της μελλοντικής υπηρεσίας των παρόντων μελών, έλλειμμα ύψους £16.750.000. Το υπόλοιπο ποσό ύψους £11.145.000, που αντιπροσωπεύει το μέρος των συμπληρωματικών παροχών που καταβάλλονται προς τους μισθωτούς αναφορικά με ασφαλιστές αποδοχές, για τις οποίες καταβλήθηκαν εισφορές για την περίοδο που αρχίζει κατά ή μετά την 6.10.1980, και θα επιστρεφόταν στα Συμβούλια σύμφωνα με το άρθρο 88(1) του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου, παραμένει στα Ταμεία και θεωρείται ως επιπλέον συνεισφορά των Συμβουλίων.

**Παράταση υπηρεσιών προσωπικού.** Σύμφωνα με τον Κανονισμό 13 των περί Υδατοπρομήθειας (Δημοτικές και άλλες περιοχές) (Συντάξεις και Φιλοδωρήματα) Κανονισμών των Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας, η ηλικία υποχρεωτικής αφυπηρέτησης όλων των υπαλλήλων των Συμβουλίων είναι το 60<sup>ο</sup> έτος της ηλικίας τους. Ο Κανονισμός 47 των πιο πάνω Κανονισμών αναφέρει επίσης ότι αν στο υφιστάμενο Κυβερνητικό Σχέδιο Συντάξεων επέλθει οποιαδήποτε αλλαγή ή βελτίωση, οι Κανονισμοί αυτοί τροποποιούνται ανάλογα.

Μετά την τροποποίηση του περί Συντάξεων Νόμου 97(Ι)/1999, σύμφωνα με την οποία το όριο υποχρεωτικής αφυπηρέτησης των δημοσίων υπαλλήλων επεκτάθηκε στο 63<sup>ο</sup> έτος, το Υπουργικό Συμβούλιο εξουσιοδότησε τους Υπουργούς, στην εποπτεία των οποίων υπάγονται οι Ημικρατικοί Οργανισμοί, να μεριμνήσουν για την προώθηση, μέσα από θεσμοθετημένες διαδικασίες, της ρύθμισης για επέκταση του ορίου ηλικίας αφυπηρέτησης των υπαλλήλων των εν λόγω Οργανισμών.

Τα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας και Λάρνακας παρέτειναν, με σχετικές αποφάσεις τους, τις υπηρεσίες υπαλλήλων τους οι οποίοι θα έπρεπε να είχαν αφυπηρετήσει μετά τη συμπλήρωση του 60<sup>ου</sup> έτους της ηλικίας τους και παράλληλα ετοίμασαν και υπέβαλαν στις 22.2.2006, για έγκριση, τροποποιητικούς Κανονισμούς.

**Απώλεια νερού.** Το ποσοστό απώλειας νερού κυμάνθηκε μεταξύ 16,94% και 28% και αντιπροσωπεύει συνολική απώλεια 7,60 εκ. κυβ. μ. νερού αξίας £3,4 εκ., σε σύγκριση με εκείνο του προηγούμενου έτους, που ήταν μεταξύ 18,98% και 28% και αντιπροσώπευε ποσότητα 8 εκ. κυβ. μ. νερού αξίας £3,6 εκ. Το ποσοστό αυτό θεωρείται εκτός των αποδεκτών ορίων απώλειας νερού και χρήζει άμεσης διερεύνησης.

**Εκπτώσεις στους λογαριασμούς των καταναλωτών.** Οι εκπτώσεις που παραχωρήθηκαν στους καταναλωτές για υπερβολικές καταναλώσεις λόγω διαρροών, ή τακτοποιήσεων

λογαριασμών, κυμάνθηκαν μεταξύ £46.509 και £121.158, σε σύγκριση με εκείνες του 2005, που ήταν μεταξύ £55.326 και £163.258.

## Μέρος Β

**Σύσταση και λειτουργία Ταμείων.** Δεν έχουν ακόμη θεσπιστεί Κανονισμοί που να διέπουν τη σύσταση και λειτουργία των Ταμείων Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης, Ευημερίας κ.λπ., όπως προβοεί το άρθρο 14(3) του περί Υδατοπρομήθειας (Δημοτικές και Άλλες Περιοχές) Νόμου (Κεφ. 350).

**Κανονισμοί Αποθήκης και Οικονομικές Οδηγίες.** Δεν έχουν ακόμη υποβληθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση και δημοσίευση οι Κανονισμοί Αποθήκης και οι Οικονομικές Οδηγίες που υιοθέτησαν και εφαρμόζουν τα Συμβούλια, σε αντίθεση με το άρθρο 40(1)(η) και (2) του περί Υδατοπρομήθειας (Δημοτικές και Άλλες Περιοχές) Νόμου (Κεφ. 350).

**Αναδιάρθρωση μισθολογίου.** Με σκοπό την ενσωμάτωση των γενικών αυξήσεων και μέρους του τιμαριθμικού επιδόματος στους βασικούς μισθούς, ετοιμάστηκαν προσχέδια νέων κλιμάκων. Από τη σύγκριση των κλιμάκων αυτών με εκείνες στη Δημόσια Υπηρεσία, προκύπτει ότι ορισμένες κλίμακες υπερέχουν κατά πολύ εκείνων του δημόσιου τομέα. Επειδή οι εγκεκριμένες από το Υπουργικό Συμβούλιο κλίμακες για τα Συμβούλια είναι οι ίδιες με εκείνες της Δημόσιας Υπηρεσίας και δεδομένων τόσο της διαφοράς που προκύπτει, όσο και της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 58.009, ημερ. 11.6.2003, ζήτησα να πληροφορηθώ τον τρόπο με τον οποίο τα Συμβούλια θα εναρμονίσουν τις κλίμακες τους με εκείνες της Δημόσιας Υπηρεσίας.

Με επιστολή του ημερ. 24.6.2004 προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών, ο Πρόεδρος του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας, εκ μέρους όλων των Συμβουλίων, επισήμανε την ανάγκη καθορισμού κυβερνητικής πολιτικής επί του θέματος, αφού επηρεάζει σχεδόν όλους τους Οργανισμούς Δημοσίου Δικαίου.

## 6.31 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΥΔΑΤΟΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

### Μέρος Α

#### Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις του Συμβουλίου παρουσίασαν έλλειμμα £284.097, σε σύγκριση με πλεόνασμα £445.114 το 2005.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα ανήλθαν σε £10.082.446, σε σύγκριση με £10.396.885 το 2005, δηλαδή σημειώθηκε μείωση £314.439, που οφείλεται κυρίως στη μείωση των εσόδων από τις παρεχόμενες υπηρεσίες που προσφέρονται προς τους καταναλωτές.

(γ) **Έξοδα.** Τα έξοδα ανήλθαν σε £10.366.543, σε σύγκριση με £9.951.771 το 2005, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £414.772, που οφείλεται κυρίως στην αύξηση των αποδοχών προσωπικού, του κόστους πώλησης νερού και της συντήρησης και επιδιόρθωσης των στοιχείων πάγιου ενεργητικού.

(δ) **Αγορά νερού από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων.** Ποσό £6.124.875, το οποίο αντιπροσωπεύει την αύξηση της τιμής αγοράς νερού από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων από 1.1.2004, από 33,5 σεντ το κυβ. μ. σε 45 σεντ το κυβ. μ., δεν περιλαμβάνεται στο λογαριασμό κερδοζημιών. Το Συμβούλιο δεν αποδέχεται την αύξηση αυτή, επειδή δεν εγκρίθηκε παράλληλα και αύξηση των τελών πώλησης νερού στους καταναλωτές. Για το λόγο αυτό, δεν αναγνωρίστηκε στις οικονομικές καταστάσεις η επιπρόσθετη υποχρέωση που προκύπτει προς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, η οποία, κατά τη γνώμη μου, πρέπει να αναγνωριστεί. Λόγω των επιπτώσεων στις οικονομικές καταστάσεις της μη αναγνώρισης της επιπρόσθετης υποχρέωσης που αναφέρεται πιο πάνω, η γνώμη μου επί των οικονομικών καταστάσεων του Συμβουλίου για το υπό αναφορά έτος, όπως αναφέρεται στην Έκθεσή μου, είναι δυσμενής. Τα τέλη πώλησης νερού

και τα δικαιώματα παροχής υπηρεσιών στους καταναλωτές αναθεωρήθηκαν από 1.4.2007 και σύμφωνα με την Κ.Δ.Π. 142/2007 επιβλήθηκε αύξηση ύψους 10%. Ωστόσο εκκρεμεί ακόμα η έγκριση νομοσχεδίου που υποβλήθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων για απλοποίηση της διαδικασίας έγκρισης των διατιμήσεων, ώστε οι Κανονισμοί που εκδίδονται από τα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας και εγκρίνονται από το Υπουργικό Συμβούλιο να εξαιρούνται από τη διαδικασία κατάθεσής τους στη Βουλή των Αντιπροσώπων, όπως συμβαίνει και με Κανονισμούς που εκδίδονται από Αρχές Τοπικής Διοίκησης.

**(ε) Ρευστότητα.** Το Συμβούλιο αντιμετωπίζει σοβαρό πρόβλημα ρευστότητας, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να τακτοποιήσει τις τρέχουσες υποχρεώσεις του, οι οποίες ανέρχονταν στις 31.12.2006 σε £7,1 εκ. (£7,5 εκ. το 2005).

**Προσωπικό - Μισθοί, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές.** Στις 31.12.2006 το Συμβούλιο εργοδοτούσε 140 άτομα και οι δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα ταμεία ήταν £3.628.429, σε σύγκριση με £3.327.419 το προηγούμενο έτος, με μέσο όρο δαπανών για κάθε υπάλληλο £18.879 (£17.153 το 2005), χωρίς να ληφθεί υπόψη η εισφορά στο Ταμείο Σύνταξης και £25.917 (£23.767 το 2005) με την εισφορά στο Ταμείο Σύνταξης.

**Εκπτώσεις στους λογαριασμούς των καταναλωτών.** Οι εκπτώσεις που παραχωρήθηκαν για υπερβολικές καταναλώσεις, λόγω διαρροών ή τακτοποιήσεων λογαριασμών, ανήλθαν σε £72.145, σε σύγκριση με £88.866 το 2005.

**Απώλεια νερού.** Το ποσοστό της απώλειας νερού ήταν 19,56% και αντιπροσωπεύει 3,7 εκ. κυβ.μ. νερού αξίας £1,7 εκ. Το αντίστοιχο ποσοστό του 2005 ήταν 20,59%.

**Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.**

**(α) Οικονομική κατάσταση.** Το υπόλοιπο του Ταμείου στις 31.12.2006 ήταν £7 εκ. σε σύγκριση με £6,2 εκ. το 2005.

**(β) Ελλειμματική εισφορά.** Σύμφωνα με την τελευταία αναλογιστική εκτίμηση που έγινε με ημερομηνία εκτίμησης την 31.12.2005, και είχε ως όριο υποχρεωτικής αφυπηρέτησης όλων των υπαλλήλων το 63<sup>ο</sup> έτος και απόδοση επενδύσεων 5%, το Ταμείο έχει έλλειμμα σε σχέση με προϋπηρεσία του προσωπικού της τάξης των £15.852.000 (£15.849.000 με όριο αφυπηρέτησης το 60<sup>ο</sup> έτος και απόδοση επενδύσεων 5%). Το Συμβούλιο αποδέχθηκε να χρηματοδοτήσει έλλειμμα ύψους £10.101.000, κατά τη διάρκεια της μελλοντικής υπηρεσίας των παρόντων μελών, με ετήσιο ποσοστό ίσο με 26,70% πάνω στις ολικές απολαβές. Το υπόλοιπο ποσό ύψους £5.751.000, που αντιπροσωπεύει το μέρος των συμπληρωματικών παροχών που καταβάλλονται προς τους μισθωτούς αναφορικά με ασφαλιστές αποδοχές για τις οποίες καταβλήθηκαν εισφορές για την περίοδο που αρχίζει κατά ή μετά την 6.10.1980, και θα επιστρεφόταν στο Συμβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 88(1) του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου, παραμένει στο Ταμείο και θεωρείται ως επιπλέον συνεισφορά του Συμβουλίου.

**Ανάληψη υδατοπρομήθειας Δήμων ή Κοινοτήτων από το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας.** Στη συμφωνία ανάληψης της υδατοπρομήθειας Δήμου ή Κοινότητας από το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας, η οποία εγκρίνεται από το Υπουργικό Συμβούλιο, διαλαμβάνεται, μεταξύ άλλων, και η μεταβίβαση στο Συμβούλιο όλης της κινητής και ακίνητης ιδιοκτησίας περιλαμβανομένων όλων των υδατικών έργων και περιουσιακών στοιχείων του Δήμου ή Κοινότητας που σχετίζονται με την προμήθεια ύδατος, χωρίς την καταβολή οποιουδήποτε χρηματικού ποσού.

Υπέδειξα την ανάγκη όπως η αξία των πιο πάνω στοιχείων περιληφθεί στις οικονομικές καταστάσεις.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου, το θέμα της συμπερίληψης της αξίας των περιουσιακών στοιχείων των Δήμων ή Κοινοτήτων, των οποίων η υδατοπρομήθεια αναλαμβάνεται

χωρίς την καταβολή οποιασδήποτε οικονομικής αποζημίωσης από μέρους του Συμβουλίου, λόγω της πολυπλοκότητάς του, θα αποτελέσει αντικείμενο περαιτέρω μελέτης λαμβανομένων υπόψη και των προνοιών των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων.

**Ιατρική και κοινωνική πρόνοια.** Για τη λειτουργία του Σχεδίου Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης δαπανήθηκε ποσό £217.369, το οποίο αφορά κυρίως στο ετήσιο ασφάλιστρο που καταβάλλεται, βάσει συμβολαίου, για το ομαδικό σχέδιο ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης των υπαλλήλων του Συμβουλίου και που αντιστοιχεί με μέση ετήσια δαπάνη για κάθε μέλος του σχεδίου περίπου £1.132. Το ετήσιο ποσοστό συνεισφοράς του Συμβουλίου στο Ταμείο Ευημερίας αυξήθηκε αναδρομικά, από 1.1.2005, από 3,24% σε 3,99% πάνω στις απολαβές του προσωπικού και αντιπροσωπεύει για το 2006 ποσό £99.744. Τα πιο πάνω Σχέδια/Ταμεία εξακολουθούν να λειτουργούν χωρίς εγκεκριμένους Κανονισμούς, κατά παράβαση του άρθρου 14(3) του περί Υδατοπρομήθειας (Δημοτικές και Άλλες Περιοχές) Νόμου.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου, όσο αφορά στην κοινωνική πρόνοια ετοιμάστηκε προσχέδιο κανονισμών το οποίο θα διαβιβαστεί στα Συμβούλια των άλλων πόλεων για υποβολή κοινών Κανονισμών, ενώ όσο αφορά στους Κανονισμούς για την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη του προσωπικού, λόγω της παροχής διαφορετικού τύπου περίθαλψης από τα Συμβούλια Λευκωσίας και Λεμεσού, το θέμα θα μελετηθεί ξανά σε επόμενη συνεδρία των Προέδρων των Διοικητικών Συμβουλίων.

**Υδροδότηση Νέου ΓΣΠ.** Οι δαπάνες και τα δικαιώματα για τη σύνδεση του Νέου ΓΣΠ με τον αγωγό του Συμβουλίου, ύψους £58.256, τα οποία οφείλει στο Συμβούλιο η Κυβέρνηση από το 1999, δεν έχουν ακόμη καταβληθεί, αφού οι κατ' επανάληψη εκκλήσεις του Συμβουλίου προς το Γραφείο Προγραμματισμού για επίστευση επίλυσης του προβλήματος δεν έχουν καρποφορήσει. Στις 31.12.2006 εξακολουθούσε να εκκρεμεί η τακτοποίηση καθυστερημένης οφειλής ύψους £176.501, που αντιπροσωπεύει την αξία νερού που κατανάλωσε ο ΓΣΠ για την περίοδο 1.6.1999-31.3.2005.

Από 1.4.2005 έγιναν διευθετήσεις για έκδοση ξεχωριστών λογαριασμών υδροληψίας στους χρήστες των εγκαταστάσεων του ΓΣΠ, οι οποίοι εξοφλούνται ανελλιπώς, όμως κανένα ποσό δεν καταβάλλεται για τις καθυστερήσεις.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου, τόσο η οφειλή του ΓΣΠ όσο και η οφειλή του Δήμου Λακατάμιας έχουν παραπεμφθεί στο νομικό του σύμβουλο για λήψη δικαστικών μέτρων εναντίον τους.

## 6.32 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΥΔΑΤΟΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΛΕΜΕΣΟΥ

### Μέρος Α

#### Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις παρουσίασαν έλλειμμα £3.620.283, σε σύγκριση με έλλειμμα £3.010.705 το 2005.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα ανήλθαν σε £4.766.755, σε σύγκριση με £4.735.518 το 2005, παρέμειναν δηλαδή στα ίδια περίπου επίπεδα με εκείνα του 2005.

(γ) **Έξοδα.** Τα έξοδα ανήλθαν σε £8.387.038, σε σύγκριση με £7.746.223 το 2005, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £640.815, που οφείλεται κυρίως στην αύξηση της ποσότητας του νερού που αγοράστηκε από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων.

(δ) **Ρευστότητα/βιωσιμότητα Συμβουλίου.** Η οικονομική κατάσταση του Συμβουλίου παρουσιάζει συνεχή επιδείνωση, με οξύ πρόβλημα ρευστότητας, με αποτέλεσμα το Συμβούλιο να μην μπορεί να τακτοποιήσει τις τρέχουσες υποχρεώσεις του, οι οποίες ανέρχονταν στις 31.12.2006 σε £31,1 εκ. (£26,4 εκ. το 2005).

Παρόλο που τα τέλη πώλησης νερού στους καταναλωτές και τα δικαιώματα παροχής υπηρεσιών έχουν αναθεωρηθεί από 1.5.2007 (αυξήθηκαν κατά 10% σύμφωνα με την Κ.Δ.Π. 184/2007), η κατάσταση δεν αναμένεται να βελτιωθεί αν δεν επιλυθούν σύντομα και οι οικονομικές εκκρεμότητες μεταξύ του Συμβουλίου και του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων.

Στην Έκθεσή μου επί των οικονομικών καταστάσεων του Συμβουλίου επισύρω την προσοχή στο γεγονός ότι το Συμβούλιο αντιμετωπίζει σοβαρό πρόβλημα ρευστότητας και η λειτουργία του εξαρτάται από τη συνέχιση της τακτικής της μη καταβολής των οφειλών του προς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, οι οποίες χρόνο με το χρόνο αυξάνονται και στις 31.12.2006 ανέρχονταν σε £29,1 εκ.

Η Πρόεδρος του Συμβουλίου μου ανέφερε ότι ο κύριος λόγος που οδηγεί στη σταδιακή επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης του Συμβουλίου είναι η συνέχιση της τιμολόγησης του νερού που το Συμβούλιο προμηθεύεται από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων σε τιμή ψηλότερη από εκείνη που το Συμβούλιο αναγκάζεται, με βάση τους ισχύοντες Κανονισμούς, να το πωλεί στους καταναλωτές.

Με πληροφόρησε επίσης ότι η οικονομική κατάσταση του Συμβουλίου προβλέπεται να βελτιωθεί με την αναμενόμενη έγκριση από τη Βουλή των νέων διατιμήσεων για την αύξηση των τελών πώλησης του νερού και νοουμένου ότι το θέμα των υφιστάμενων οφειλών του Συμβουλίου προς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων ρυθμιστεί οριστικά κατά τις συζητήσεις που διεξάγονται μεταξύ του Συμβουλίου και της Υπουργικής Επιτροπής που συστάθηκε για μελέτη και επίλυση του θέματος.

**Συστήματα εσωτερικού ελέγχου.** Όπως διαπιστώνεται, τα διάφορα συστήματα εσωτερικού ελέγχου εξακολουθούν να παρουσιάζουν κενά και αδυναμίες, με αποτέλεσμα να καθίσταται αναγκαία η αξιολόγησή τους, με στόχο την απλοποίηση και ενδυνάμωση των διαδικασιών που ακολουθούνται. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι οι ποσότητες νερού που παραλαμβάνονται από το Συμβούλιο, όπως καταγράφονται από τις Τεχνικές Υπηρεσίες, δεν συμφιλιώνονται με τις ποσότητες που τιμολογούνται από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, με αποτέλεσμα να παρατηρούνται μεγάλες διαφορές μεταξύ τους. Επίσης, ο έλεγχος από το Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου πρέπει να καλύπτει όλους τους τομείς δραστηριότητας του Συμβουλίου.

Η Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι, πρόθεση του Συμβουλίου είναι η συνεχής βελτίωση της οργάνωσης και αποτελεσματικότητας του εσωτερικού ελέγχου με στόχο την απλοποίηση και βελτίωση των διαδικασιών που ακολουθούνται και επέκταση του ελέγχου σε όλους τους τομείς δραστηριότητας του Συμβουλίου, και ότι καταβάλλονται προσπάθειες συμφιλίωσης των ποσοτήτων νερού που παραλαμβάνονται με εκείνες που τιμολογούνται.

### **Προσωπικό.**

**(α) Μισθοί, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές.** Στις 31.12.2006 το Συμβούλιο εργοδοτούσε 95 πρόσωπα και οι δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα ταμεία ήταν £3.130.690, σε σύγκριση με £2.861.666 το προηγούμενο έτος, με μέσο όρο δαπανών για κάθε υπάλληλο £22.604 (£19.790 το 2005), χωρίς να ληφθεί υπόψη η εισφορά στο Ταμείο Σύνταξης και £32.955 (£29.502 το 2005) με την εισφορά στο Ταμείο Σύνταξης.

**(β) Προσλήψεις.** Το Συμβούλιο συνέχισε και κατά το 2006 την τακτική της πρόσληψης προσωπικού και την τοποθέτησή του, παράτυπα, σε ψηλότερο σημείο της κλίμακας, αντί στο αρχικό, όπως προνοούν οι σχετικοί Κανονισμοί, με το δικαιολογητικό της κατοχής πρόσθετων προσόντων. Επισημαίνεται ότι η κατοχή πρόσθετων προσόντων πέραν αυτών που απαιτούνται από το εγκεκριμένο σχέδιο υπηρεσίας, δεν επιτρέπει νομικά την τοποθέτηση σε σημείο ψηλότερο από το αρχικό σημείο της κλίμακας της θέσης. Για να επιτρέπεται κάτι τέτοιο πρέπει να προβλέπεται στο σχετικό σχέδιο υπηρεσίας.

Η Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι θα επιδιωχθεί σχετική τροποποίηση του σχεδίου υπηρεσίας.



**Αγορά νερού από το Διυλιστήριο Λεμεσού του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων και δικαιώματα άντλησης νερού από διατρήσεις Γερμασόγειας.** Οι συνολικές οφειλές του Συμβουλίου προς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων στις 31.12.2006 ανέρχονταν σε £29,1 εκ. Ποσό ύψους £25,9 εκ. αφορά στην αξία νερού που προμηθεύτηκε το Συμβούλιο από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, για την περίοδο 11.4.1994-31.12.2006, την οποία το Συμβούλιο δεν αποδέχεται μέχρι τη διευθέτηση των οικονομικών εκκρεμοτήτων μεταξύ του και του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων. Το υπόλοιπο ποσό των £3,2 εκ. αφορά σε δικαιώματα άντλησης νερού από τα υδροφόρα στρώματα της Γερμασόγειας κατά τα έτη 1987 - 2006, τα οποία το Συμβούλιο επίσης δεν αποδέχεται, γιατί εκκρεμεί η διευθέτηση του θέματος της καταβολής αποζημιώσεων προς το Συμβούλιο, αναφορικά με την απώλεια των πηγών Άλασσας, λόγω κατασκευής του Φράγματος Κούρρη.

Στην έκθεσή μου για τις οικονομικές καταστάσεις του έτους επισύρεται η προσοχή στο γεγονός ότι το Συμβούλιο δεν αποδέχεται τις τιμολογήσεις του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων, αναφορικά με την αγορά νερού από το Διυλιστήριο Λεμεσού και τα δικαιώματα άντλησης νερού από διατρήσεις της Γερμασόγειας.

Η Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι το Συμβούλιο δεν αποδέχεται το τέλος αγοράς του νερού από το Διυλιστήριο, αφού με βάση τους ισχύοντες Κανονισμούς και τα υφιστάμενα τέλη πώλησης νερού το Συμβούλιο δεν είναι σε θέση να ανταποκριθεί στην τεράστια οικονομική υποχρέωση που συνεπάγεται το συγκεκριμένο τέλος αγοράς νερού. Όσον αφορά στο ποσό της οφειλής από δικαιώματα άντλησης νερού από τα υδροφόρα στρώματα της Γερμασόγειας, με πληροφόρησε ότι το Συμβούλιο δεν είναι σε θέση να το καταβάλει γιατί εκκρεμεί η διευθέτηση του θέματος καταβολής αποζημιώσεων προς το Συμβούλιο αναφορικά με την απώλεια των πηγών της Άλασσας, λόγω της κατασκευής του φράγματος του Κούρρη και ευελπιστεί ότι το θέμα θα ρυθμιστεί σύντομα στα πλαίσια της διαδικασίας που έχει ξεκινήσει από την Υπουργική Επιτροπή.

**Εκπτώσεις στους λογαριασμούς των καταναλωτών.** Οι εκπτώσεις που παραχωρήθηκαν για υπερβολικές καταναλώσεις, λόγω διαρροών, ανήλθαν σε £121.158, σε σύγκριση με £163.258 το 2005.

**Απώλεια νερού.** Το ποσοστό της απώλειας νερού ήταν 16,94% και αντιπροσωπεύει 2,3 εκ. κυβ. μ. νερού αξίας £1 εκ. Το αντίστοιχο ποσοστό του 2005 ήταν 18,98%.

#### **Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.**

**(α) Οικονομική κατάσταση.** Το υπόλοιπο του Ταμείου στις 31.12.2006 ήταν £5,4 εκ., σε σύγκριση με £4,7 εκ. το 2005.

**(β) Ελλειμματική εισφορά.** Σύμφωνα με την τελευταία αναλογιστική εκτίμηση που έγινε με ημερομηνία εκτίμησης την 31.12.2005, και είχε ως όριο υποχρεωτικής αφυπηρέτησης όλων των υπαλλήλων το 63<sup>ο</sup> έτος και απόδοση επενδύσεων 4,5%, το Ταμείο έχει έλλειμμα σε σχέση με προϋπηρεσία του προσωπικού, της τάξης των £8.231.000 (£7.252.000 με όριο αφυπηρέτησης το 60<sup>ο</sup> έτος και απόδοση επενδύσεων 5%). Το Συμβούλιο αποδέχθηκε να καλύψει μέσα στα επόμενα 10 χρόνια, ποσό £4.843.000, με ετήσια συνεισφορά ύψους £585.664 καταβλητέα στις 31 Δεκεμβρίου εκάστου έτους. Το υπόλοιπο ποσό ύψους £3.388.000, που αντιπροσωπεύει το μέρος των συμπληρωματικών παροχών που καταβάλλονται προς τους μισθωτούς αναφορικά με ασφαλιστές αποδοχές για τις οποίες καταβλήθηκαν εισφορές για την περίοδο που αρχίζει κατά ή μετά την 6.10.1980, και θα επιστρεφόταν στο Συμβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 88(1) του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου, παραμένει στο Ταμείο και θεωρείται ως επιπλέον συνεισφορά του Συμβουλίου.

Κατόπιν εισήγησής μου, το ποσό αυτό, το οποίο κατά το 2006 ανήλθε στις £53.579, παρουσιάζεται στις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, τόσο στα έσοδα ως «Ανάκτηση

Συμπληρωματικών Παροχών», όσο και στα έξοδα ως «Επιπλέον Συνεισφορά στο Ταμείο Σύνταξης».

Ιατρική και κοινωνική πρόνοια. Για τη λειτουργία του Σχεδίου Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης δαπανήθηκε ποσό £192.892, το οποίο αφορά κυρίως στο ετήσιο ασφάλιστρο που καταβάλλεται, βάσει συμβολαίου, για το ομαδικό σχέδιο ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης των υπαλλήλων του Συμβουλίου και που αναλογεί με μέση ετήσια δαπάνη για κάθε μέλος του σχεδίου περίπου £1.253. Το ετήσιο ποσοστό συνεισφοράς του Συμβουλίου στο Ταμείο Ευημερίας αυξήθηκε αναδρομικά, από 1.1.2005, από 3,24% σε 3,99% πάνω στις απολαβές του προσωπικού και αντιπροσωπεύει για το 2006 ποσό £76.124. Τα πιο πάνω Σχέδια/Ταμεία εξακολουθούν να λειτουργούν χωρίς εγκεκριμένους Κανονισμούς, όπως προνοεί το άρθρο 14(3) του περί Υδατοπρομήθειας (Δημοτικές και Άλλες Περιοχές) Νόμου (Κεφ. 350).

Η Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι παρόλο που η λειτουργία του Ταμείου Ευημερίας ρυθμίζεται από το Καταστατικό που εγκρίθηκε από τον Έφορο Σωματείων, εντούτοις θα γίνει κοινή προσπάθεια από τα τρία Συμβούλια Υδατοπρομήθειας για προώθηση Κανονισμών στο Υπουργείο Εσωτερικών για έγκριση. Όσον αφορά στο θέμα της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, θέση του Συμβουλίου είναι ότι αυτό ρυθμίζεται από τους Κανονισμούς Προσφορών.

#### **Ανάληψη υδατοπρομήθειας Δήμων ή Κοινοτήτων από το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας.**

Στη συμφωνία ανάληψης της υδατοπρομήθειας Δήμου ή Κοινότητας από το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας, η οποία εγκρίνεται από το Υπουργικό Συμβούλιο, διαλαμβάνεται μεταξύ άλλων και η μεταβίβαση στο Συμβούλιο όλης της κινητής και ακίνητης ιδιοκτησίας περιλαμβανομένων όλων των υδατικών έργων και περιουσιακών στοιχείων του Δήμου ή Κοινότητας που σχετίζονται με την προμήθεια ύδατος, χωρίς την καταβολή οποιουδήποτε χρηματικού ποσού.

Κατόπιν εισήγησής μου, η αξία κτήσης των στοιχείων πάγιου ενεργητικού που εκχωρήθηκαν στο Συμβούλιο από Δήμους ή και Κοινοτικά Συμβούλια των οποίων η διαχείριση της υδατοπρομήθειας αναλήφθηκε από το ίδιο το Συμβούλιο κατά καιρούς υπολογίστηκε, σύμφωνα με εκτιμήσεις των τεχνικών υπηρεσιών του Συμβουλίου, σε £184.200, και περιλήφθηκε στις προσθήκες στοιχείων πάγιου ενεργητικού για το έτος.

Η Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι το θέμα της απόκτησης της ακίνητης ιδιοκτησίας που έχει περιέλθει στην κατοχή του Συμβουλίου με βάση τις συμφωνίες ένταξης νέων περιοχών, θα προωθηθεί.

#### **Μέρος Β**

**Οικονομικές πτυχές ένταξης νέων περιοχών στα όρια του Συμβουλίου.** Οι οικονομικές πτυχές των συμφωνιών ένταξης των Δήμων Αγίου Αθανασίου και Κάτω Πολεμιδιών στα όρια υδατοπρομήθειας του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού από το 2004, εξακολουθούν να παραμένουν σε εκκρεμότητα.

Η Πρόεδρος του Συμβουλίου με πληροφόρησε ότι καταβάλλονται προσπάθειες ώστε οι οικονομικές πτυχές των συμφωνιών ένταξης των υπό αναφορά Δήμων στα όρια υδατοπρομήθειας του Συμβουλίου, να διευθετηθούν κατά τη συζήτηση των διαφόρων εκκρεμοτήτων μεταξύ του Συμβουλίου και της Υπουργικής Επιτροπής.

### **6.33 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΥΔΑΤΟΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ**

#### **Μέρος Α**

**Αποτελέσματα έτους.** Τα έσοδα του Συμβουλίου ανήλθαν σε £394.839, σε σύγκριση με £377.517 το 2005. Στο ποσό αυτό περιλαμβάνεται κρατική χορηγία ύψους £281.399, και έσοδα

από απασχόληση προσωπικού του Συμβουλίου σε άλλες Υπηρεσίες, ύψους £110.405. Τα έξοδα του συμβουλίου ήταν όσα και τα έσοδά του.

**Στοιχεία ενεργητικού και παθητικού.** Τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού που εμφανίζονται στον Ισολογισμό στις 31.12.2006 περιλαμβάνουν μόνο τα υπόλοιπα των λογαριασμών που έχουν δημιουργηθεί μετά τις 14.8.1974, επειδή τα σχετικά βιβλία και οι λογαριασμοί για την περίοδο πριν από τις 14.8.1974 είχαν εγκαταλειφθεί στην Αμμόχωστο, ως αποτέλεσμα της τουρκικής εισβολής.

**Προσωπικό.** Το προσωπικό του Συμβουλίου αποτελείται από επτά υπαλλήλους. Εκτός από το Λογιστή του Συμβουλίου, ο οποίος αφιερώνει μέρος του χρόνου του για τις εργασίες του Συμβουλίου και τον υπόλοιπο χρόνο απασχολείται στο Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λάρνακας, οι υπόλοιποι έξι είναι αποσπασμένοι στο Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λάρνακας και σε διάφορες Κυβερνητικές Υπηρεσίες. Οι δαπάνες για μισθούς, εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα Ταμεία και άλλα ωφελήματα των πιο πάνω υπαλλήλων ανήλθαν στις £221.755.

## 6.34 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΥΔΑΤΟΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΛΑΡΝΑΚΑΣ

### Μέρος Α

#### Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις παρουσίασαν έλλειμμα £1.577.962, σε σύγκριση με έλλειμμα £1.038.916 το 2005.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα ανήλθαν σε £2.945.817, σε σύγκριση με £2.880.016 το 2005.

(γ) **Έξοδα.** Τα έξοδα ανήλθαν σε £4.523.779, σε σύγκριση με £3.918.932 το 2005.

(δ) **Ρευστότητα.** Η οικονομική κατάσταση του Συμβουλίου παρουσιάζει συνεχή επιδείνωση, με οξύ πρόβλημα ρευστότητας, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να τακτοποιήσει τις τρέχουσες υποχρεώσεις του, οι οποίες ανέρχονταν στις 31.12.2006 σε £8,2 εκ. (£6,8 εκ. το 2005). Στην Έκθεσή μου επί των οικονομικών καταστάσεων του Συμβουλίου επισύρω την προσοχή στο γεγονός ότι το Συμβούλιο αντιμετωπίζει σοβαρό πρόβλημα ρευστότητας και η λειτουργία του εξαρτάται από τη συνέχιση της τακτικής της μη καταβολής των οφειλών του προς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, οι οποίες χρόνο με το χρόνο αυξάνονται και στις 31.12.2006 ανέρχονταν σε £7,6 εκ.

#### Προσωπικό.

(α) **Μισθοί, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές.** Στις 31.12.2006 το Συμβούλιο εργοδοτούσε 56 πρόσωπα και οι δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα ταμεία ανήλθαν σε £1.519.299, σε σύγκριση με £1.446.100 το προηγούμενο έτος, με μέσο όρο δαπανών για κάθε υπάλληλο £20.464 (£18.871 το 2005), χωρίς να ληφθεί υπόψη η εισφορά στο Ταμείο Σύνταξης και £27.130 (£26.779 το 2005) με την εισφορά στο Ταμείο Σύνταξης.

**Απώλεια νερού.** Το ποσοστό απώλειας νερού ήταν 28% και αντιπροσωπεύει 1,6 εκ. κυβ. μ. νερού αξίας £0,72 εκ., ποσοστό που εξακολουθεί να είναι υπερβολικά ψηλό, συγκρινόμενο με το ποσοστό απώλειας των Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας Λεμεσού και Λευκωσίας. Το αντίστοιχο ποσοστό του 2005 ήταν επίσης 28%.

Το Συμβούλιο αποδίδει το ψηλό ποσοστό απώλειας νερού στην ανακρίβεια μετρητών και στις απώλειες, λόγω διαρροών, σε περιοχές όπου του δίκτυο είναι πετταλαιωμένο.

**Εκπτώσεις στους λογαριασμούς των καταναλωτών.** Οι εκπτώσεις που παραχωρήθηκαν για υπερβολικές καταναλώσεις, λόγω διαρροών ή τακτοποιήσεων λογαριασμών, ανήλθαν σε £46.509, σε σύγκριση με £55.326 το 2005.

**Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.**

**(α) Οικονομική κατάσταση.** Το υπόλοιπο του Ταμείου στις 31.12.2006 ήταν £5,1 εκ. σε σύγκριση με £4,8 εκ. το 2005.

**(β) Ελλειμματική εισφορά.** Σύμφωνα με την τελευταία αναλογιστική εκτίμηση που έγινε με ημερομηνία εκτίμησης την 31.12.2005, και είχε ως όριο υποχρεωτικής αφυπηρέτησης όλων των υπαλλήλων το 63<sup>ο</sup> έτος και απόδοση επενδύσεων 5%, το Ταμείο έχει έλλειμμα σε σχέση με προϋπηρεσία του προσωπικού της τάξης των £3.812.000 (£4.636.000 με όριο αφυπηρέτησης το 60<sup>ο</sup> έτος και απόδοση επενδύσεων 5%). Το Συμβούλιο αποδέχθηκε να καλύψει μέσα στα επόμενα 15 χρόνια, ποσό £1.806.000, με ετήσια συνεισφορά ύψους £166.000. Το υπόλοιπο ποσό των £2.006.000, που αντιπροσωπεύει το μέρος των συμπληρωματικών παροχών που καταβάλλονται προς τους μισθωτούς αναφορικά με ασφαλιστές αποδοχές για τις οποίες καταβλήθηκαν εισφορές για την περίοδο που αρχίζει κατά ή μετά την 6.10.1980, και θα επιστρεφόταν στο Συμβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 88(1) του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου, παραμένει στο Ταμείο και θεωρείται ως επιπλέον συνεισφορά του Συμβουλίου.

**Ιατρική και κοινωνική πρόνοια.** Για τη λειτουργία του Σχεδίου Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης, σύμφωνα με το οποίο το Συμβούλιο καταβάλλει στους υπαλλήλους του τα πραγματικά έξοδα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψής τους, δαπανήθηκε ποσό £72.435, το οποίο αναλογεί με μέση ετήσια δαπάνη για κάθε δικαιούχο μέλος περίπου £929. Το ποσοστό συνεισφοράς του Συμβουλίου στο Ταμείο Ευημερίας αυξήθηκε αναδρομικά από 1.1.2005, από 3,24% σε 3,99% πάνω στις απολαβές του προσωπικού και αντιπροσωπεύει για το 2006 ποσό £42.015. Παρά τις επανειλημμένες υποδείξεις της Υπηρεσίας μου, τα πιο πάνω Σχέδια/Ταμεία εξακολουθούν να λειτουργούν χωρίς εγκεκριμένους Κανονισμούς, κατά παράβαση των προνοιών της σχετικής νομοθεσίας.

**Αποζημιώσεις για ζημιές που προκλήθηκαν σε υποστατικά λόγω διαρροής των κεντρικών αγωγών υδατοπρομήθειας.** Το Συμβούλιο κατέβαλε κατά τη διάρκεια του προηγούμενου έτους αποζημιώσεις ύψους £12.722, για ζημιές που προκλήθηκαν κατά καιρούς σε διάφορα υποστατικά, από διαρροή των κεντρικών αγωγών της υδατοπρομήθειας, επειδή η ασφαλιστική εταιρεία με την οποία το Συμβούλιο είχε συνάψει συμβόλαιο αστικής ευθύνης, αρνήθηκε την κάλυψη της δαπάνης, με τον ισχυρισμό ότι οι απαιτήσεις αυτές δεν καλύπτονται από το ασφαλιστήριο συμβόλαιο. Παράλληλα δόθηκαν οδηγίες στους Νομικούς Συμβούλους για λήψη δικαστικών μέτρων εναντίον της ασφαλιστικής εταιρείας για ανάκτηση των ποσών που καταβλήθηκαν.

Συναφώς αναφέρεται ότι, εξακολουθεί να εκκρεμεί ενώπιον της δικαιοσύνης το θέμα της ανάκτησης αποζημιώσεων ύψους £16.254 που κατέβαλε το Συμβούλιο το 2003, επειδή η ασφαλιστική εταιρεία αρνήθηκε και πάλι να καλύψει τη δαπάνη.

**6.35 ΤΑΜΕΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ****Μέρος Α**

**Οικονομική κατάσταση.** Οι εισπράξεις του Ταμείου για το έτος 2006 ανήλθαν σε £1.213.975, σε σύγκριση με £1.200.746 για το 2005. Αυτές προήλθαν κυρίως από το ΛΟΤΤΟ/ΠΡΟΤΟ/ΤΖΟΚΕΡ (£500.000), από τέλη εισόδου στα Μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους (£313.147) και από τόκους καταθέσεων ή επενδύσεων (£394.740). Στις 31.12.2006 το συσσωρευμένο υπόλοιπο του Ταμείου ήταν £17.516.449, σε σύγκριση με £16.302.474 το 2005.

**Προϋπολογισμός.** Σύμφωνα με το άρθρο 7 του περί Κυπριακού Μουσείου (Ίδρυση Ταμείου για την Ανέγερση) Νόμου αρ. 61 του 1987, το Ταμείο ετοιμάζει Προϋπολογισμό, ο οποίος εγκρίνεται από το Υπουργικό Συμβούλιο και τη Βουλή.

Ο Προϋπολογισμός του Ταμείου για το έτος 2006 εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 6.10.2005 και ψηφίστηκε σε Νόμο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 22.12.2005.

### 6.36 ΤΑΜΕΙΟ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ

#### Μέρος Α

**Αποτελέσματα έτους.** Οι λογαριασμοί για το έτος 2006 υποβλήθηκαν το Μάρτιο 2007 και ο σχετικός έλεγχος δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί. Οι μη ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2006 παρουσιάζουν πλεόνασμα £2.777.570, σε σύγκριση με £2.265.616 το 2005, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση £511.954, που προήλθε κυρίως από αύξηση των εισπραχθέντων τόκων. Τα δάνεια που εκδόθηκαν το 2006 ήταν £3,1εκ., σε σύγκριση με £2,3 εκ. το 2005, και στις 31 Δεκεμβρίου 2006 το υπόλοιπο του Λογαριασμού Αποθεματικού ήταν £75,2 εκ., σε σύγκριση με £72,4 εκ. το 2005.

**Ταμειακό πλεόνασμα.** Στις 31.12.2006 το Ταμείο Δημοσίων Δανείων σύμφωνα με τους μη ελεγμένους λογαριασμούς που υποβλήθηκαν παρουσίαζε ταμειακό πλεόνασμα ύψους £29.956.985, σε σύγκριση με £25.138.550 το 2005.

**Κατάσταση οφειλόμενων δανείων.** Η πιο κάτω κατάσταση παρουσιάζει τα υπόλοιπα των δανείων που οφείλονταν στο Ταμείο στις 31 Δεκεμβρίου 2006 και στις 31 Δεκεμβρίου 2005, κατά οικονομικό τομέα, και αφορούν στο υπόλοιπο του κεφαλαίου των οφειλόμενων δανείων και δεν περιλαμβάνουν τους οφειλόμενους τόκους και τόκους υπερημερίας:

	2006	2005
	£000	£000
Υδατική Ανάπτυξη	2.384	2.588
Ανάπτυξη Γεωργίας	8.056	8.846
Αγροτική Ανάπτυξη	12.944	13.486
Ανάπτυξη Αλιείας	333	332
Παιδεία και Άλλες Υπηρεσίες	8.196	8.128
Τουριστική Ανάπτυξη	4.680	5.050
Έργα Δημόσιας Ωφέλειας	23.309	23.625
Ανάπτυξη Εμπορίου και Βιομηχανίας	180	180
Λογαριασμός Γεωργικών Πιστώσεων	15	23
Ταμείο Καλλιέργειας Τ/Κ Γης	949	949
	<b>61.046</b>	<b>63.207</b>

**Καθυστερημένες δόσεις δανείων.** Στις 31.12.2006 οι καθυστερημένες δόσεις δανείων ανέρχονταν σε £37,8 εκ., μετά την αφαίρεση πρόβλεψης £3,9 εκ. για επισφαλή χρέη και £1,8 εκ. για διαγραφή οφειλών. Η πρόβλεψη για επισφαλή χρέη περιλαμβάνει ποσό £3,3 εκ., που αντιπροσωπεύει δάνεια σε Τουρκοκύπριους (κεφάλαιο και τόκοι) και γενική πρόβλεψη £0,6 εκ. Η πρόβλεψη για διαγραφή οφειλών περιλαμβάνει ποσό ύψους £1,2 εκ., το οποίο έπρεπε να διαγραφεί από τις 18.11.1994, σύμφωνα με τις πρόνοιες των περί Ανακουφίσεως Οφειλετών (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμων, ως οφειλόμενο από πρόσφυγες και πληγέντες, λόγω της τουρκικής εισβολής. Επιπρόσθετα περιλαμβάνει ποσό ύψους £0,6 εκ., το οποίο αντιπροσωπεύει δάνεια που πιθανόν να διαγραφούν μελλοντικά βάσει δικαστικών αποφάσεων.

Παρατηρείται ότι από τα δανειοδοτικά σχέδια που βρίσκονταν στις 31.12.2006 σε εφαρμογή, τα μεγαλύτερα ποσοστά καθυστερημένων ποσών παρουσιάζουν τα Αρδευτικά Τμήματα και οι Περιφερειακές Εταιρείες Δημόσιων Οδικών Μεταφορών. Από τα σχέδια που δεν βρίσκονται πια σε ισχύ, ψηλά ποσοστά καθυστέρησης παρουσιάζουν οι κατηγορίες των δανείων σε γεωργούς για την άρδευση Τ/Κ γης, ιδιοκτήτες εστιατορίων της περιοχής Μακένζυ, ψαράδες, Σχολικές Εφορείες, ξενοδοχεία, Δήμους, αυτοεργοδοτούμενους και Συμβούλια Αποχετεύσεων.

Ο Υπουργός Οικονομικών με πληροφόρησε ότι το θέμα των προβληματικών και καθυστερημένων δανείων αποτελούσε ανέκαθεν ένα από τα σοβαρότερα προβλήματα στη λειτουργία του Ταμείου Δημόσιων Δανείων και απασχολεί μονίμως το Συμβούλιο των Δανειστικών Επιτρόπων. Εκτός από τα μέτρα που λαμβάνονται στα πλαίσια της καθημερινής δραστηριότητας του Ταμείου (υπενθυμίσεις και προειδοποιήσεις προς τους οφειλότες, καταχώριση αγωγών μέσω του Γενικού Εισαγγελέα, κίνηση διαδικασιών αναγκαστικής πώλησης ενυπόθηκων ακινήτων μέσω του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας κ.ά.), το Συμβούλιο έχει εξετάσει σε συνεδρίες του στατιστικά στοιχεία και καταστάσεις για τις καθυστερήσεις στην αποπληρωμή των δανείων.

Με σκοπό την περαιτέρω ενίσχυση και την εντατικοποίηση των προσπάθειών για είσπραξη των καθυστερημένων οφειλών και αντιμετώπιση των προβληματικών δανείων, έχουν προωθηθεί από το Συμβούλιο των Δανειστικών Επιτρόπων και εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 31.8.2006 μέτρα για ρύθμιση των καθυστερημένων οφειλών κάτω από συγκεκριμένα κριτήρια και προϋποθέσεις.

Ο Υπουργός με πληροφόρησε επίσης ότι στα πλαίσια υλοποίησης των μέτρων, εισπράχθηκε ποσό ύψους £910.794 από τους οφειλότες δύο προβληματικών δανείων, ενώ το υπόλοιπο της οφειλής τους (£207.050) εξοφλήθηκε από την Κυβέρνηση.

**Επανακαθορισμός του ρόλου και των δραστηριοτήτων του Ταμείου Δημοσίων Δανείων.** Οι αδυναμίες του συστήματος, η απόκλιση από τους αρχικούς του στόχους και επιδιώξεις, οι καθυστερήσεις στην αποπληρωμή των δανείων από τους οφειλότες, ο κίνδυνος μη ανάκτησης σημαντικών ποσών δημοσίων πόρων που διατέθηκαν, καθώς επίσης και η δυνατότητα δανειοδότησης ιδιωτών από τραπεζικά ιδρύματα με όρους και σχέδια παρόμοια με τα προσφερόμενα, οδήγησαν το Συμβούλιο των Δανειστικών Επιτρόπων στη λήψη απόφασης για αναθεώρηση του ρόλου του Ταμείου, το οποίο λειτουργεί με βάση τον περί Δημοσίων Δανείων Νόμο, Κεφ. 208, όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα. Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερ. 13.8.2006 τερματίζεται από 1.1.2007 η έγκριση νέων δανείων και επικεντρώνονται οι δραστηριότητές του στη διαχείριση και είσπραξη των απαιτήσεών του.

**Σχέδιο Δανειοδότησης Δήμων.** Στα πλαίσια του Σχεδίου Δανειοδότησης των Δήμων από το Ταμείο Δημοσίων Δανείων, παραχωρήθηκαν δάνεια, των οποίων το υπόλοιπο των οφειλόμενων κεφαλαίων στις 31.12.2005 ανερχόταν σε £6.986.163. Παρατηρήθηκαν όμως μεγάλες καθυστερήσεις στην αποπληρωμή των εν λόγω δανείων. Στις 31.12.2005 οι καθυστερήσεις σε κεφάλαιο ήταν £3.393.536, σε τόκους £2.105.220 και σε τόκους υπερημερίας £1.659.063. Οι πιο μεγάλες καθυστερήσεις παρουσιάζονται στους Δήμους Λευκωσίας (£1.144.215), Λάρνακας (£2.483.290), Λεμεσού (£2.863.732), Λευκάρων (£170.481), Αγίου Αθανασίου (£123.905) και Γερμασόγειας (£185.247). Στα πιο πάνω ποσά συμπεριλαμβάνονται οι καθυστερήσεις για αποπληρωμή κεφαλαίου, τόκων και τόκων υπερημερίας. Ενόψει των προβλημάτων που εντοπίστηκαν στο Σχέδιο Δανειοδότησης Δήμων και ως η εισήγηση που περιέχεται στην επιστολή των Δανειστικών Επιτρόπων, ημερ. 14.2.2003, προς τον Υπουργό Οικονομικών, Πρόεδρο του Συμβουλίου των Δανειστικών Επιτρόπων, τερματίστηκε η περαιτέρω δανειοδότηση από το εν λόγω Σχέδιο.

Μερικά από τα δάνεια αυτά ξοφλήθηκαν στις 30.3.2007, μετά την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 10.5.2006, για έγκριση σύναψης νέων δανείων συνολικού ύψους μέχρι £205 εκ. από τους Δήμους για αποπληρωμή αποκλειστικά των υφιστάμενων δανείων τους που φέρουν κυβερνητική εγγύηση ή οφείλονται στους Δανειστικούς Επιτρόπους. Παραμένουν σε εκκρεμότητα 9 δάνεια (6 προπολεμικά του Δήμου Λευκωσίας, 2 δάνεια του Δήμου Λάρνακας και 1 δάνειο του Δήμου Έγκωμης), με συνολική οφειλή στις 30.3.2007 £1.304.193, από την οποία ποσό ύψους £1.291.321 ήταν καθυστερημένο.

**Δάνειο Συμβουλίου Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου.** Το δάνειο αυτό, το εκδοθέν κεφάλαιο του οποίου ήταν £5.494.063, παρουσίαζε στις 31.12.2005 καθυστερήσεις ύψους £2.159.137, από τις

οποίες οι £653.365 αφορούσαν σε κεφάλαιο, οι £1.262.625 σε τόκους και οι £243.147 σε τόκους υπερημερίας.

Το Ταμείο Δημοσίων Δανείων, με επιστολή του ημερ. 20.6.2003 προς το Υπουργείο Οικονομικών, ζήτησε την αποπληρωμή των καθυστερημένων οφειλών που αφορούν στην πρώτη δόση αποπληρωμής, που ήταν ληξιπρόθεσμη στις 30.11.2002.

Παρά τις επανειλημμένες προσπάθειες δεν κατέστη δυνατή η αποπληρωμή των καθυστερημένων οφειλών γι' αυτό μελετάται η λήψη νομικών μέτρων. Σύμφωνα με νομική συμβουλή και εισήγηση της Νομικής Υπηρεσίας, πριν από τη λήψη δικαστικών μέτρων εναντίον του Σφαγείου, θα γίνει προσπάθεια υλοποίησης της προβλεπόμενης ενεχυρίασης των εσόδων του Σφαγείου.

Σε συνεδρία του Συμβουλίου Δανειστικών Επιτρόπων που έγινε στις 24.1.2007, αποφασίστηκε και παραπέμφθηκε το θέμα της οφειλής του Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου στον Υπουργό Οικονομικών για ενημέρωση και παραχώρηση έγκρισης προς το Συμβούλιο Δανειστικών Επιτρόπων για να προβεί στις πιο κάτω ενέργειες:

(α) Να καλέσει το Συμβούλιο του Κεντρικού Σφαγείου όπως συμμορφωθεί με τη συμβατική του υποχρέωση, καταβάλλοντας έναντι του δανείου όσα έχει εισπράξει μέχρι σήμερα ως τέλη/δικαιώματα/φόρους.

(β) Στην περίπτωση που δεν καλύπτεται το οφειλόμενο ποσό, να ενεχυριάσει τα λοιπά τέλη/δικαιώματα/φόρους ούτως ώστε να καταβάλλονται αυτά στους Δανειστικούς Επιτρόπους, μέχρι την εξόφληση του δανείου.

(γ) Σε περίπτωση που το Κεντρικό Σφαγείο Κοφίνου δεν ανταποκριθεί στα πιο πάνω, οι Δανειστικοί Επίτροποι να προχωρήσουν στη λήψη νομικών μέτρων εναντίον του με την καταχώριση αγωγής.

Όπως με πληροφόρησε ο Υπουργός Οικονομικών, το Υπουργείο Οικονομικών μέσα στα πλαίσια εξέτασης του όλου θέματος, απευθύνθηκε στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ζητώντας να πληροφορηθεί κατά πόσο η Κυβέρνηση, με βάση τη σχετική συμφωνία δανειοδότησης, η οποία καλύπτεται με κυβερνητική εγγύηση, είναι υποχρεωμένη νομικά να αποπληρώσει την οφειλή του Κεντρικού Σφαγείου προς το Ταμείο Δημοσίων Δανείων.

**Δάνειο προς τις Περιφερειακές Εταιρείες Αγροτικών και Αστικών Λεωφορείων (ΠΕΑΛ).** Το δάνειο αυτό, ύψους £7.380.347, παρουσίαζε στις 31.12.2005 τις πιο κάτω καθυστερήσεις:

	£
Κεφάλαιο	1.052.118
Τόκοι	274.297
Τόκοι υπερημερίας	141.411
<b>Σύνολο</b>	<b><u>1.467.826</u></b>

Παρόλο που εντός του 2003, μέσα στα πλαίσια της αξιολόγησης και επανακαθορισμού των δραστηριοτήτων του Ταμείου Δημοσίων Δανείων και των Δανειστικών Επιτρόπων, πραγματοποιήθηκε διυπουργική συνεδρία με συμμετοχή των εμπλεκόμενων στο Σχέδιο Τμημάτων, κατά την οποία εντοπίστηκαν σημαντικές αδυναμίες και προβλήματα του Σχεδίου και ανάγκη αναμόρφωσής του, διαπιστώθηκε ότι το Σχέδιο αυτό συνέχιζε να λειτουργεί χωρίς οποιαδήποτε διαφοροποίηση και με προϋπολογισμό δανειοδότησης των ΠΕΑΛ για το 2005, ύψους £3 εκ.

Ο Υπουργός Οικονομικών με πληροφόρησε ότι, για το σύνολο των κινήτρων που παρέχει το Κράτος προς τις πιο πάνω εταιρείες μέσω του Σχεδίου Ίδρυσης και Στήριξης των ΠΕΑΛ, βρίσκεται

σε εξέλιξη μελέτη του Τμήματος Οδικών Μεταφορών, σε συνεργασία με το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων και τις Αυτοκινητιστικές Οργανώσεις, για την αναθεώρηση του Σχεδίου.

**Δάνειο Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου.** Το δάνειο αυτό, το οποίο κατέστη ληξιπρόθεσμο από το 1994, παρουσίαζε στις 31.12.2005 τις πιο κάτω καθυστερήσεις:

	£
Κεφάλαιο	319.909
Τόκοι	174.168
Τόκοι υπερημερίας	550.136
<b>Σύνολο</b>	<b>1.044.213</b>

Το ΡΙΚ εξασφάλισε πρόσφατα δάνειο από Τράπεζα του εξωτερικού και εξόφλησε το δάνειο των Δανειστικών Επιτρόπων στις 31.5.2006.

**Σχολικές Εφορείες.** Το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφασή του αρ. 57.228 ημερ. 30.1.2003, ενέκρινε διαγραφή ποσού ύψους £3.035.139, πλέον τόκους, από τα δάνεια μικρών Σχολικών Εφορειών, οι οποίες δεν διαθέτουν κληροδοτήματα και/ή ταμειακά πλεονάσματα, με ισόπωση μείωση των οφειλών του Ταμείου προς την Κυβέρνηση. Για τις Σχολικές Εφορείες Λευκωσίας, Λάρνακας και Λεμεσού, το Υπουργικό Συμβούλιο εξουσιοδότησε τους Υπουργούς Οικονομικών και Παιδείας και Πολιτισμού να επανεξετάσουν το θέμα των οφειλών τους προς τους Δανειστικούς Επιτρόπους και να αποφασίσουν τον τρόπο διευθέτησής τους. Στην πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο αναφέρεται ότι το θέμα μπορεί να διευθετηθεί με την προώθηση τροποποιήσεων των όρων των κληροδοτημάτων, έτσι ώστε να καταστεί δυνατή η αύξηση των εσόδων τους, για εξόφληση μέρους ή όλων των οφειλών τους προς το Δημόσιο.

Η συνολική οφειλή των εν λόγω τριών Σχολικών Εφορειών ανερχόταν στις 31.12.2005 σε £3.107.400 και αναλύεται ως εξής:

Σχολική Εφορεία Λευκωσίας £584.403 εκ των οποίων οι £542.533 αποτελούν καθυστερήσεις.

Σχολική Εφορεία Λάρνακας £259.856 (ολόκληρο το ποσό είναι καθυστερημένο).

Σχολική Εφορεία Λεμεσού £2.263.141 εκ των οποίων οι £1.605.893 αποτελούν καθυστερήσεις.

Σύμφωνα με επιστολή του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, ημερ. 14.12.2005, οι Σχολικές Εφορείες Λάρνακας και Λεμεσού απάντησαν αρνητικά όσον αφορά στην τροποποίηση των όρων των κληροδοτημάτων για αύξηση των εσόδων τους και εξόφληση των υποχρεώσεών τους. Η Σχολική Εφορεία Λεμεσού απάντησε ότι δεν διαθέτει κληροδοτήματα που θα μπορούσαν να καλύψουν τις υποχρεώσεις της.

**Σχέδιο Δανειοδότησης ξενοδοχείων στα ορεινά θέρετρα.** Παρόλο που το σχέδιο αυτό τερματίστηκε το 1996, στις 31.12.2005 εκκρεμούσαν 14 δάνεια συνολικού ποσού £4.192.875 εκ του οποίου £2.750.710 είναι καθυστερημένο. Μεταξύ των μέτρων που έχουν ληφθεί για είσπραξη των καθυστερημένων οφειλών περιλαμβάνεται και η αναγκαστική πώληση ενός ξενοδοχείου, από τα έσοδα της οποίας έγινε μερική εξόφληση των υποχρεώσεων του οφειλέτη προς το Ταμείο, ενώ βρίσκεται σε εξέλιξη η διαδικασία αναγκαστικής πώλησης για άλλα τρία. Επειδή και με την αναγκαστική πώληση των ξενοδοχείων μπορεί να μην εισπραχθεί ολόκληρο το ποσό που οφείλεται στο Ταμείο, πρέπει να εξευρεθούν και άλλες υπαλλακτικές λύσεις για την είσπραξη των καθυστερημένων οφειλών λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι, λόγω των σοβαρών καθυστερήσεων που παρατηρούνται και της χρέωσης των καθυστερημένων οφειλών με επιτόκιο υπερημερίας 9% αντί 5,5% που ήταν το κανονικό του σχεδίου, η κατάσταση έχει επιδεινωθεί. Όπως και ο Γενικός Λογιστής, εισηγούμαι να εξεταστεί το ενδεχόμενο της παραχώρησης κινήτρων και διευκολύνσεων στους ιδιοκτήτες, ώστε να καταφύγουν στα ιδιωτικά τραπεζικά ιδρύματα για εξασφάλιση νέων δανείων με ευνοϊκότερους όρους, έτσι ώστε και το Ταμείο να εξασφαλίσει τις απαιτήσεις του και οι ιδιοκτήτες να μπορέσουν να κρατήσουν τα ξενοδοχεία τους.



**Προμήθεια προς τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα.** Το Ταμείο καταβάλλει στη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα, βάσει νέας συμφωνίας που έγινε το 2000, κατ' αποκοπή ετήσια αποζημίωση/αμοιβή ύψους £40.000 για την τήρηση, την είσπραξη τυχόν αποπληρωμών από τους οφειλότες και την αποστολή υπενθυμητικής ετήσιας κατάστασης δανείου στον κάθε οφειλέτη για περίπου 4.000 παγοποιημένους λογαριασμούς δανείων εκτοπισθέντων γεωργοκτηνοτρόφων, που παραχωρήθηκαν κατά την περίοδο 1974-1984 μέσω της Τράπεζας. Επειδή το ποσό αυτό καταβάλλεται χωρίς να υπάρχουν ουσιαστικά εισπράξεις (£930 για το 2005), εισηγήθηκα όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο μείωσης του ποσού της αποζημίωσης ή της ανάληψης της διαχείρισης των εν λόγω δανείων από το Ταμείο.

## **6.37 ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ**

### **Μέρος Α**

**Αποτελέσματα έτους.** Οι λογαριασμοί για το έτος 2006 υποβλήθηκαν το Μάιο 2007 και ο σχετικός έλεγχος δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί. Οι μη ελεγμένοι λογαριασμοί παρουσίασαν πλεόνασμα £2.653, σε σύγκριση με £442 το 2005. Η Επιτροπή παραχώρησε το 2006 οικονομική βοήθεια, ύψους £77.627, σε άπορα παιδιά, σε σύγκριση με £82.249 για το 2005.

## **6.38 ΤΑΜΕΙΟ ΘΗΡΑΣ**

### **Μέρος Α**

Μέχρι την ετοιμασία της Έκθεσης ο έλεγχος για το Ταμείο Θήρας δεν είχε ολοκληρωθεί.

#### **Οικονομική κατάσταση.**

**(α) Αποτελέσματα έτους.** Οι λογαριασμοί παρουσίασαν έλλειμμα £53.197 σε σύγκριση με £165.687 το 2005.

**(β) Έσοδα.** Τα έσοδα ανήλθαν σε £2.536.796, σε σύγκριση με £2.355.398 το 2005, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £181.398 ή ποσοστό 7,70% η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εσόδων από τα εισπραττόμενα τέλη για τη έκδοση αδειών κυνηγιού, και κατοχής πυροβόλων όπλων.

**(γ) Έξοδα.** Οι δαπάνες ανήλθαν σε £2.589.993, σε σύγκριση με £2.521.085 το 2005, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £68.908 ή ποσοστό 2,73 % η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση του κόστους αγοράς άγριων ζώων κατά £102.536, στην αύξηση της μισθοδοσίας κατά £71.905, στην ανέγερση, επέκταση και βελτίωση κτιρίων καθώς και στη μείωση της πρόνοιας για συντάξεις και φιλοδωρήματα κατά £100.324.

#### **Προσωπικό.**

**(α)** Στις 31.12.2006 το Ταμείο εργοδοτούσε 84 μόνιμους υπαλλήλους. Το σύνολο των αποδοχών, περιλαμβανομένων των ετήσιων εισφορών στα διάφορα ταμεία και του επιδόματος Σαββατοκυριακού και νύχτας, ανέρχεται σε £1.337.940. Ο μέσος όρος αποδοχών για κάθε υπάλληλο ήταν £15.928, σε σύγκριση με £15.253 το 2005, χωρίς να ληφθεί υπόψη η πρόνοια για ελλειμματική εισφορά ύψους £250.000 στο Σχέδιο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων. Το Ταμείο εργοδοτούσε επίσης 11 ωρομίσθιους υπάλληλους με σύνολο αποδοχών £165.179. Ο μέσος όρος αποδοχών για κάθε ωρομίσθιο ήταν £15.016, σε σύγκριση με £14.333 το 2005. Η αύξηση οφείλεται κυρίως στην παραχώρηση μισθοδοτικών αυξήσεων και άλλων παρεμφερών ωφελημάτων καθώς και στην καταβολή επιδόματος Σαββατοκυριακού και νύχτας ύψους 20% επί των ωρομισθίων.

**(β)** Το σύνολο των αποδοχών για το μόνιμο και το ωρομίσθιο προσωπικό, περιλαμβανομένων των ετήσιων εισφορών στα διάφορα ταμεία, της πρόνοιας για την ελλειμματική εισφορά στο Σχέδιο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων και του ποσού που καταβλήθηκε για σκοπούς σύνταξης, ανήλθε

για το 2006 σε £1.763.676. Τούτο αποτελεί το 68,10% των δαπανών του Ταμείου ή το 69,52% των εσόδων του Ταμείου. Σημειώνεται ότι οι μισθοδοτικές αυξήσεις που εγκρίθηκαν κατά το 2006 δεν καταβλήθηκαν.

## Μέρος Β

**Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.** Σύμφωνα με τους περί του Ταμείου Θήρας (Συντάξεις και Χορηγήματα) Κανονισμούς του 1999, αρ. 141/99, την ευθύνη και υποχρέωση για την καταβολή των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων προς τα μέλη του Σχεδίου, η ίδρυση του οποίου προνοείται από τους εν λόγω Κανονισμούς, φέρει το Ταμείο Θήρας. Η καταβολή των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων προς τα μέλη του Σχεδίου, καλύπτεται από τον ετήσιο Προϋπολογισμό του Ταμείου.

Το υπόλοιπο του Αποθεματικού του Σχεδίου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων στις 31.12.2006, ανέρχεται σε £869.546 σε σύγκριση με £612.570, στις 31.12.2005. Σύμφωνα με αναλογιστική μελέτη που έγινε το 2003, η υποχρέωση του Ταμείου προς το Σχέδιο, για ελλειμματικές εισφορές, ανερχόταν μέχρι τις 31.12.2002, σε £2.044.000. Σε προηγούμενες Εκθέσεις μου εισηγήθηκα όπως, για διασφάλιση της κατοχύρωσης των μελών του Σχεδίου, τηρείται ξεχωριστός τραπεζικός λογαριασμός στον οποίο να κατατίθενται τα αναγκαία για το σκοπό αυτό ποσά, χωρίς ωστόσο μέχρι σήμερα να έχει κατατεθεί οποιοδήποτε ποσό.

Υπέδειξα επίσης ότι, ενόψει της υιοθέτησης από το Ταμείο του δικαιώματος αφυπηρέτησης του προσωπικού στο 63<sup>ο</sup> έτος και της αναβάθμισης των μισθοδοτικών κλιμάκων του προσωπικού από το 2006, θα πρέπει να γίνει νέα αναλογιστική μελέτη για επαναπροσδιορισμό της ελλειμματικής υποχρέωσης του Ταμείου, προς το Σχέδιο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.

**Έκδοση αδειών κυνηγίου.** Η έκδοση των αδειών κυνηγίου γίνεται με τη χρήση ενσήμου (Γ.Λ.305) το οποίο επικολλάται στο έντυπο αδείας (Τ.Θ.7), που αποστέλλεται στους κυνηγούς, σύμφωνα με το μητρώο κυνηγών. Εκδόσεις γίνονται μέσω της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας, των Επαρχιακών Διοικήσεων και των Επαρχιακών Γραφείων του Ταμείου Θήρας.

Δεν ακολουθείται πάντα η συμφωνημένη διαδικασία έκδοσης αδειών κυνηγίου από τα Συνεργατικά Ιδρύματα, όσον αφορά στην έγκαιρη κατάθεση των εισπράξεων, στην επιστροφή των αποκομμάτων του εντύπου Τ.Θ.7 και των αδιάθετων ενσήμων στο Ταμείο Θήρας. Επίσης δεν γίνεται συμφιλίωση των ενσήμων που παραχωρούνται, με αυτά που εκδίδονται και με τα αξιοποιήσιμα ένσημα, ούτε γίνεται συμφιλίωση των αδειών που εκδόθηκαν με τις αντίστοιχες εισπράξεις.

Επισημάνω ότι, λόγω των πιο πάνω, υπάρχει κίνδυνος απώλειας εσόδων του Ταμείου ενώ δεν μπορεί να επιβεβαιωθεί ότι όλες οι εισπράξεις από τις εκδόσεις των αδειών κυνηγίου κατατίθενται στα έσοδα του Ταμείου.

Υπέδειξα επίσης ότι τα αξιοποιήσιμα ένσημα θα πρέπει να επιστρέφονται στο Ταμείο Θήρας και αφού γίνουν οι αναγκαίες συμφιλιώσεις και ελεγχθούν, να καταστρέφονται από αρμόδια επιτροπή και να εκδίδεται σχετικό πιστοποιητικό καταστροφής.

Πληροφορήθηκα ότι μελετάται η εφαρμογή της έκδοσης των αδειών μέσω διαδικτύου προς επίλυση των πιο πάνω θεμάτων.

**Πρόστιμα από εξώδικες ρυθμίσεις.** Για σκοπούς ελέγχου και παρακολούθησης των προστίμων που επιβάλλονται από τους θηροφύλακες με εξώδικες ρυθμίσεις, υπέδειξα την ανάγκη τήρησης κατάλληλου μητρώου καθώς και την ανάγκη υιοθέτησης κατάλληλων διαδικασιών ελέγχου και παρακολούθησης των εντύπων που χρησιμοποιούνται για την επιβολή των προστίμων. Όπως πληροφορήθηκα τα αναγκαία μητρώα έχουν ετοιμαστεί.

**Αγορά άγριων ζώων.** Η δαπάνη για την αγορά περδικιών για το 2005, ανήλθε σε £185.787, σε σύγκριση με £204.774, το 2004. Τούτο αφορά στην αγορά 51 524 περδικιών (2004 – 56 611), από

τέσσερα ιδιωτικά εκτροφεία. Κατά τα έτη 2004 και 2005, το Ταμείο απελευθέρωσε επίσης 20 009 περδίκια, αξίας £65.527 πλέον ΦΠΑ και 14 760 περδίκια αξίας £48.030 πλέον ΦΠΑ, αντίστοιχα, τα οποία παρέλαβε από ιδιωτικό εκτροφείο και για τα οποία ο προμηθευτής δεν υπέβαλε για χρόνια τα τιμολόγια του για πληρωμή. Όπως πληροφορήθηκα μέσα στο 2006 υποβλήθηκαν τα τιμολόγια από τον προμηθευτή και έχουν καταβληθεί τα σχετικά ποσά.

**Χρήση οχημάτων.** Η χρήση των οχημάτων σε διάφορες περιπτώσεις δεν γίνεται σύμφωνα με τους σχετικούς Κανονισμούς και δεν ακολουθούνται πάντα οι σχετικές οδηγίες και διαδικασίες. Τα μητρώα οχημάτων και τα βιβλία κίνησης οχημάτων παρουσιάζουν σημαντικές ελλείψεις και αδυναμίες στη συμπλήρωση των στοιχείων και πληροφοριών για το κάθε όχημα, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να διαπιστωθεί κατά πόσο η χρήση του κάθε οχήματος είναι συμφέρουσα ή όχι. Κατά το 2005, οι δαπάνες για την αγορά καυσίμων και λιπαντικών ανήλθαν σε £78.482 και οι δαπάνες για τη συντήρηση των οχημάτων ανήλθαν σε £44.331, δηλαδή σύνολο δαπανών £122.813, οι οποίες αφορούν σε 43 οχήματα που ήταν σε χρήση. Ο μέσος όρος της δαπάνης για κάθε όχημα ανέρχεται σε £2.856 και εξέφρασα την άποψη ότι είναι πολύ ψηλός. Υπέδειξα την ανάγκη πιο ορθολογιστικής χρήσης των οχημάτων καθώς και την άσκηση πιο ικανοποιητικού ελέγχου.

## 6.39 ΤΑΜΕΙΟ ΛΑΧΕΙΟΥ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

### Μέρος Α

**Αποτελέσματα έτους.** Το Ταμείο κατά το 2006 πραγματοποίησε εισπράξεις £82.334, σε σύγκριση με £82.230 το 2005, οι οποίες προήλθαν από κυβερνητική χορηγία (£80.000) και από τόκους καταθέσεων (£2.334), και πληρωμές £22.292, οι οποίες καταβλήθηκαν ως βοηθήματα σε ανάπηρους (£17.292) και ως βοηθήματα σε δεινοπαθούντες (£5.000), σε σύγκριση με £84.140 και £12.600 το 2005, αντίστοιχα. Το αποθεματικό του Ταμείου στις 31.12.2006 ήταν £71.135, σε σύγκριση με £11.093 το προηγούμενο έτος.

**Αιτήσεις για παραχώρηση υλικής ή άλλης βοήθειας σε αναπήρους και δεινοπαθούντες.** Σύμφωνα με τους περί Λαχείου Πρόνοιας Κανονισμούς, την ευθύνη για την εξέταση των αιτήσεων για παραχώρηση υλικής ή άλλης βοήθειας σε αναπήρους και δεινοπαθούντες έχει η Υπηρεσία Μέριμνας Αναπήρων του Τμήματος Εργασίας, η οποία, αφού λάβει τις απόψεις της Συμβουλευτικής Επιτροπής, που ιδρύθηκε με βάση τον περί Λαχείου Πρόνοιας Νόμο (Ν79(Ι)/92), υποβάλλει σχετική έκθεση προς τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για έγκριση.

Από τον έλεγχο παρατηρήθηκε ότι δεν τηρούνται συγκεντρωτικά στοιχεία, σχετικά με τις αιτήσεις που υποβλήθηκαν, με αποτέλεσμα να μην είναι γνωστό, ανά πάσα στιγμή, ποιες και πόσες αιτήσεις υποβλήθηκαν, εξετάστηκαν και εκκρεμούν. Παρατηρήθηκε επίσης μεγάλη καθυστέρηση στην εξέταση των αιτήσεων και υποβολή της σχετικής έκθεσης στον Υπουργό, η οποία, από δειγματοληπτικό έλεγχο, έφθασε σε μια περίπτωση σχεδόν τα δύο χρόνια.

Ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων με πληροφόρησε ότι το Υπουργείο λαμβάνει μέτρα για την αποτελεσματική βελτίωση των διαδικασιών, με γνώμονα την καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη και την ορθολογική διαχείριση του Ταμείου. Μου ανέφερε επίσης ότι μέσα στο 2007 έχουν ήδη διευθετηθεί όλες οι εκκρεμούσες αιτήσεις τόσο των προηγούμενων ετών, όσο και του πρώτου εξαμήνου του τρέχοντος έτους.

**Μη έκδοση Λαχείου Πρόνοιας.** Όπως και κατά τα έτη 1997-2005, έτσι και κατά το 2006 δεν εκδόθηκε το Λαχείο Πρόνοιας και τα έξοδά του καλύφθηκαν από κρατική χορηγία.

## 6.40 ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ

### Μέρος Α

**Οικονομική κατάσταση και αποτελέσματα έτους.** Τα έσοδα και έξοδα του Ταμείου ανήλθαν σε £2.542.708 και £831.275, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £2.248.443 και £755.573 του προηγούμενου

έτους, δηλαδή προέκυψε πλεόνασμα £1.711.433, σε σύγκριση με £1.492.870 το 2005. Τα ταμειακά διαθέσιμα στις 31.12.2006 ήταν £10.660.523, σε σύγκριση με £9.108.751 το 2005.

**Αναλογιστική μελέτη του Ταμείου.** Όπως ανέφερα και στην Έκθεσή μου για το 2005, στους περί Δικηγόρων (Συντάξεις και Χορηγήματα) Κανονισμούς του 1966 έως 2005 προβλέπεται ότι το Ταμείο θα πρέπει να εκτιμάται κατά διαστήματα, όχι μικρότερα των επτά ετών. Επειδή η προηγούμενη αναλογιστική μελέτη του Ταμείου έγινε το 1995, εισηγήθηκα όπως προωθηθεί η διαδικασία για νέα εκτίμησή του και στις 4.4.2005 το Διοικητικό Συμβούλιο του Ταμείου προκήρυξε διαγωνισμό για την ετοιμασία αναλογιστικής μελέτης, η οποία ολοκληρώθηκε το Σεπτέμβριο του 2005. Σύμφωνα με την αναλογιστική μελέτη που διενεργήθηκε, με ημερομηνία εκτίμησης την 31 Δεκεμβρίου 2004, το Ταμείο παρουσιάζει έλλειμμα ύψους £42,3 εκ., το οποίο, αφού ληφθούν υπόψη τα ολικά ωφελήματα των μελών για προηγούμενη και μελλοντική υπηρεσία όπως επίσης και τα μελλοντικά εισοδήματα του Ταμείου από δικηγορόσημα και εισφορές των μελών, μειώνεται στα £30,95 εκ. Στην αναλογιστική έκθεση αναφέρεται επίσης ότι τα ωφελήματα που παρέχονται από το Ταμείο είναι κατά 57,5% μεγαλύτερα από τα αναμενόμενα εισοδήματα του Ταμείου, και ότι, με τα σημερινά δεδομένα, το Ταμείο δεν θα μπορεί να διενεργεί πληρωμές μετά το 2022. Για τη διατήρηση της βιωσιμότητας του Ταμείου, οι αναλογιστές εισηγήθηκαν στο Διοικητικό Συμβούλιο του Ταμείου, μεταξύ άλλων, τη σταδιακή αύξηση της εισφοράς που καταβάλλεται από τα μέλη από τις £10 μηνιαίως, που καταβάλλονταν, στις £20 μηνιαίως σε ένα διάστημα όχι μεγαλύτερο των 4 χρόνων και στις £40 σε ένα διάστημα όχι μεγαλύτερο των 7 χρόνων, την επέκταση της εφαρμογής των δικηγορόσημων και σε άλλες κατηγορίες με σκοπό την αύξηση των εσόδων κατά 15% και την ταυτόχρονη αύξηση του ελάχιστου ορίου αφυπηρέτησης των μελών του Ταμείου από το 60<sup>ο</sup> έτος στο 65<sup>ο</sup> έτος.

Με σκοπό την υιοθέτηση των πιο πάνω εισηγήσεων, αναφορικά με τη βιωσιμότητα του Ταμείου, ο Παγκύπριος Δικηγορικός Σύλλογος, σε συνεδρία του ημερ. 13.1.2006, ενέκρινε Τροποποιητικούς Κανονισμούς των περί Δικηγόρων (Συντάξεις και Χορηγήματα) Κανονισμών του 1966 έως 2005, οι οποίοι αφού εγκρίθηκαν από το Υπουργικό Συμβούλιο ψηφίστηκαν από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 2.2.2007 (Κ.Δ.Π. 52/2007).

**Καθυστερημένες εισφορές μελών.** Στο τέλος του έτους οι καθυστερημένες εισφορές των μελών ανέρχονταν σε £200.818, σε σύγκριση με £170.114 το 2005. Μετά την τροποποίηση που έγινε στους περί Δικηγόρων (Συντάξεις και Χορηγήματα) Κανονισμούς στις 18.3.2005, εισφορές που οφείλονται για περίοδο πέραν των δύο ετών διαγράφονται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου. Με βάση τη ρύθμιση αυτή, το Διοικητικό Συμβούλιο του Ταμείου στις 15.6.2005 αποφάσισε τη διαγραφή οφειλόμενων εισφορών ύψους £30.187.

Κατά τους τρεις πρώτους μήνες του 2007 εισπράχθηκε το ποσό των £159.316, έναντι των πιο πάνω καθυστερημένων εισφορών.

**Μέλη και συνταξιούχοι.** Τα μέλη του Ταμείου στις 31.12.2006 ήταν 1 881, από τα οποία μόνο 1 768 ήταν ενεργά και ασκούσαν τη δικηγορία κατά τη διάρκεια του έτους, σε σύγκριση με 2 116 και 1 631, αντίστοιχα, το 2005. Οι συνταξιούχοι την 1.1.2006 ήταν 115. Κατά τη διάρκεια του 2006 13 μέλη συνταξιοδοτήθηκαν και 4 απεβίωσαν.

**Επενδύσεις.** Κατά τα έτη 2000 και 2001 ποσό ύψους £468.906 επενδύθηκε σε μετοχές κυπριακών τραπεζών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Κατά τα έτη 2005 και 2006 ποσό ύψους £18.200 και £17.700, αντίστοιχα επενδύθηκαν επιπρόσθετα σε μετοχές κυπριακών τραπεζών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου, αυξάνοντας έτσι το συνολικό κόστος κτήσης των μετοχών στις £504.806. Η μέση αγοραία αξία των μετοχών που ίσχυε στις 31.12.2006 ήταν £1.080.223, σε σύγκριση με £431.096 στις 31.12.2005, με αποτέλεσμα για το έτος 2006 να προκύψει μη πραγματοποιημένο κέρδος ύψους £649.127.

## Μέρος Β

**Αγωγές από μέλη του Ταμείου.** Το Ταμείο απέρριψε ορισμένες αιτήσεις μελών του για καταβολή εφάπαξ ποσού, επειδή δεν πληρούσαν τις προϋποθέσεις του σχετικού Κανονισμού, με αποτέλεσμα να καταχωριστούν εναντίον του δύο αγωγές στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας, οι οποίες ακολούθως απορρίφθηκαν από το Δικαστήριο. Στη συνέχεια, ο ένας από τους ενάγοντες υπέβαλε σχετική έφεση, η εκδίκαση της οποίας ακόμη εκκρεμεί. Σε περίπτωση που στην πιο πάνω έφεση εκδοθεί απόφαση υπέρ του ενάγοντος, το οικονομικό κόστος του Ταμείου δυνατόν να είναι σημαντικό, αφού και άλλα μέλη του Ταμείου, των οποίων οι αιτήσεις για καταβολή εφάπαξ ποσού απορρίφθηκαν, ενδέχεται να προσφύγουν στη δικαιοσύνη.

### 6.41 ΙΔΡΥΜΑ ΧΡΙΣΤΟΥ ΣΤΕΛΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ

#### Μέρος Α

##### Οικονομική κατάσταση.

**(α) Αποτελέσματα έτους.** Οι λογαριασμοί του Ιδρύματος για το 2006 παρουσίασαν έλλειμμα ύψους £66.877, σε σύγκριση με έλλειμμα £81.659 το 2005.

**(β) Έσοδα.** Τα έσοδα του Ιδρύματος κατά το 2006 ανήλθαν σε £1.385.504, σε σύγκριση με £1.248.891 το 2005, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση £136.613 ή ποσοστό 11%, η οποία οφείλεται στην αύξηση στην κυβερνητική χορηγία (£145.851). Στα έσοδα περιλαμβάνεται κυβερνητική χορηγία ύψους £1.252.378, σε σύγκριση με £1.106.527 το 2005.

**(γ) Έξοδα.** Τα έξοδα του Ιδρύματος κατά το 2006 ανήλθαν σε £1.452.381, σε σύγκριση με £1.330.550 το 2005, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση £121.831 ή ποσοστό 9%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εξόδων για μισθούς και επιδόματα προσωπικού (£73.948) και συντήρηση και λειτουργία (£29.905). Στα έξοδα περιλαμβάνονται μισθοί, ημερομίσθια και επιδόματα προσωπικού ύψους £1.117.499, σε σύγκριση με £1.043.551 το 2005.

**(δ) Μαθητές.** Κατά τις 31.12.2006 φοιτούσαν στο Ίδρυμα 121 ημερήσιοι μαθητές, 24 οικότροφοι από Δευτέρα μέχρι Παρασκευή και 7 μόνιμοι οικότροφοι. Όσον αφορά στο θέμα της επαγγελματικής αποκατάστασης των μαθητών, αναφέρεται ότι αποκαταστάθηκαν 50 μαθητές που εργάζονται στην ελεύθερη αγορά, οι οποίοι παρακολουθούνται πάνω σε καθημερινή βάση από εκπαιδευτές/καθοδηγητές εργασίας του Ιδρύματος και υπάρχουν και 12 μαθητές σε ομάδες δοκιμαστικής αποκατάστασης.

**Προσωπικό.** Το Ίδρυμα εργοδοτούσε κατά το 2006 35 μόνιμους, 7 έκτακτους, 2 με απόσπασση και 20 ωρομίσθιους υπαλλήλους. Στις 31.12.2006 υπήρχαν 12 κενές θέσεις (του Διευθυντή, 5 Λειτουργών Οικοτροφείου, 4 Ειδικών Παιδαγωγών, ενός Λογοθεραπευτή και μιας καθαρίστριας).

**Κανονισμοί.** Το θέμα της θέσπισης Κανονισμών, που να διέπουν τους όρους υπηρεσίας του μηνιαίου προσωπικού, εξακολουθεί να εκκρεμεί.

**Σύνδεσμος Φίλων Ιδρύματος Χρίστου Στέλιου Ιωάννου.** Σύμφωνα με το Καταστατικό του εν λόγω Συνδέσμου, οι σκοποί του είναι:

- (α)** Η ενίσχυση γενικά του έργου του Ιδρύματος,
- (β)** η προαγωγή της ευημερίας, εκπαίδευσης και αποκατάστασης των τροφίμων του Ιδρύματος,
- (γ)** η λήψη μέτρων για την ενθάρρυνση και προαγωγή της ομαλοποίησης και της κοινωνικής ένταξης των τροφίμων του Ιδρύματος, και
- (δ)** η ενίσχυση και συμπαράσταση προς τις οικογένειες των τροφίμων του Ιδρύματος.

Με απόφαση του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας, ημερ. 24.1.2006, διευρύνθηκε ο ορισμός του «Ιδρύματος» στο Καταστατικό του Συνδέσμου, ώστε, πέραν του Ιδρύματος Χρίστου Στέλιου

Ιωάννου, να περιλαμβάνει πλέον και το Ίδρυμα Στέγη Αγίου Χριστοφόρου και/ή το Ίδρυμα Εντεταγμένων Οικιστικών Μονάδων (ΕΟΜ) για ενήλικα άτομα με πνευματική υστέρηση.

Σε επιστολή του Υπουργείου Εσωτερικών, ημερ. 7.11.2006, προς τους νομικούς συμβούλους του Συνδέσμου Φίλων του Ιδρύματος, αναφέρεται ότι, σύμφωνα με τη Νομική Υπηρεσία, καμιά νομοθετική διάταξη δεν παρέχει εξουσία σε δικαστήριο να διατάσσει τροποποίηση Καταστατικού Σωματείου και ότι ο περί Σωματείων και Ιδρυμάτων Νόμος προβλέπει ότι για τροποποίηση του Καταστατικού Σωματείου αποφασίζει η συνέλευση των μελών (άρθρο 18), ενώ απαιτείται να παρίστανται στη συνέλευση πέραν του 50% των μελών και να ψηφίζουν υπέρ της τροποποίησης τουλάχιστον τα τρία τέταρτα των παρόντων (άρθρο 22). Ενόψει των πιο πάνω, το Υπουργείο Εσωτερικών εισηγήθηκε όπως μη καταχωριστεί η τροποποίηση αυτή και να ενημερωθούν οι δικηγόροι που εξασφάλισαν το διάταγμα για τις απόψεις της Νομικής Υπηρεσίας, ώστε να εκθέσουν τις δικές τους απόψεις.

Υπό το φως των πιο πάνω εξελίξεων και ενόψει του γεγονότος ότι ο σκοπός του Συνδέσμου είναι η ενίσχυση του έργου του Ιδρύματος Χρίστου Στέλιου Ιωάννου και η ευημερία των τροφίμων του, καθώς επίσης και ότι τα έσοδα του Συνδέσμου προέρχονται κυρίως από εκδηλώσεις που σχετίζονται με το Ίδρυμα, εξέφρασα την άποψη ότι θα πρέπει να γίνει εκ νέου διαπραγμάτευση για τις μελλοντικές σχέσεις Ιδρύματος και Συνδέσμου.

Ο Πρόεδρος της Εκτελεστικής Επιτροπής του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος μου ανέφερε ότι ο Σύνδεσμος Φίλων είναι ανεξάρτητος οργανισμός ιδιωτικού δικαίου και δεν τίθεται θέμα διαπραγμάτευσης των σχέσεων Ιδρύματος και Συνδέσμου και ότι το Ίδρυμα αναμένει τη στήριξη του Συνδέσμου Φίλων και τη χορήγηση οικονομικής βοήθειας από το Σύνδεσμο, ανάλογα με τις ανάγκες του, μέσα στα γενικότερα πλαίσια των οικονομικών δυνατοτήτων του και της ακολουθούμενης πολιτικής και των αποφάσεων του Διοικητικού του Συμβουλίου.

**Λειτουργία εστιατορίου.** Κατά τη διάρκεια του ελέγχου διαπιστώθηκε ότι δεν τηρούνται τα απαραίτητα στοιχεία, όσον αφορά στην παραλαβή τροφίμων, παρασκευή και διάθεση γευμάτων και είσπραξη από διάθεση γευμάτων, καθώς επίσης και στον αριθμό των ατόμων για τα οποία ετοιμάζονται καθημερινά γεύματα.

Για καλύτερη παρακολούθηση και έλεγχο της λειτουργίας του εστιατορίου, εισηγήθηκα όπως υιοθετηθεί το σύστημα και η διαδικασία που εφαρμόζεται στα δημόσια νοσοκομεία, με τη χρήση παρόμοιων εντύπων, όπως αυτά που χρησιμοποιούνται στα νοσοκομεία αυτά.

Ο Πρόεδρος της Εκτελεστικής Επιτροπής του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος μου ανέφερε ότι δόθηκαν οδηγίες για εφαρμογή των εισηγήσεών μου.

## **6.42 ΚΕΝΤΡΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΙΣΟΤΙΜΗΣ ΚΑΤΑΝΟΜΗΣ ΒΑΡΩΝ**

### **Μέρος Α**

**Γενικά.** Ο Κεντρικός Φορέας Ισότιμης Κατανομής Βαρών ιδρύθηκε με το Νόμο 141 του 1989, με κύριο σκοπό την ισότιμη κατανομή των βαρών που προέκυψαν από την τουρκική εισβολή και κατοχή και την κατά το δυνατόν αποκατάσταση της προπολεμικής φερεγγυότητας των δικαιούχων προσώπων. Ο Φορέας εξάγγειλε την έναρξη της λειτουργίας του στις 24 Νοεμβρίου 1995.

**Λογαριασμοί.** Οι οικονομικές καταστάσεις για το 2006 υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μου για έλεγχο στις 25 Οκτωβρίου 2007 και ο σχετικός έλεγχος δεν ολοκληρώθηκε μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης. Σύμφωνα με τις εξελεγχμένες οικονομικές καταστάσεις του έτους 2005, η Κυβέρνηση παρέσχε το 2005 χορηγία ύψους £1.220.000 (το 2004 £952.658) στο Φορέα για τα λειτουργικά του έξοδα και £1.642.072 (το 2004 £1.284.144) για επιχορήγηση επιτοκίου. Στις 31.12.2005 τα εισπρακτέα και τα πληρωτέα δάνεια ήταν £68.696.484 και £72.502.474, αντίστοιχα (το 2004 £59.975.169 και £61.641.499 αντίστοιχα), ενώ οι εισπρακτέες καταθέσεις ήταν

£3.805.990 (£1.666.330 το 2004). Σημειώνεται ότι αδαπάνητο ποσό ύψους £2.780.161 στις 31.12.2005 (£966.000 στις 31.12.2004) ήταν κατατεθειμένο στον Οργανισμό Χρηματοδοτήσεως Στέγης και αφορούσε σε κάλυψη αιτήσεων οι οποίες εγκρίθηκαν, οι αιτητές όμως δεν πρόλαβαν να συνάψουν τα σχετικά δάνεια για να τους εκδοθούν τα ποσά, λόγω μη ολοκλήρωσης της διαδικασίας υποθήκευσης.

Τα πιο κάτω θέματα έχουν προκύψει από τον έλεγχο των λογαριασμών για το έτος 2005.

**Έγκριση και παραχώρηση δανείων.** Όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, η διαδικασία εξέτασης και έγκρισης των αιτήσεων για στεγαστικά δάνεια παρουσιάζει μεγάλη καθυστέρηση. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι οι αιτήσεις για αυτή την κατηγορία δανείων εξετάζονται συνήθως μετά την πάροδο περίπου 3½ χρόνων από την υποβολή τους.

Οι κυριότεροι λόγοι της καθυστέρησης είναι τα περιορισμένα διαθέσιμα κεφάλαια στον Προϋπολογισμό του Κεντρικού Φορέα, ο μεγάλος αριθμός αιτήσεων για στεγαστικά δάνεια που συσσωρεύθηκαν μετά την τροποποίηση των Κανονισμών του 1999 και η μεγάλη αύξηση του αριθμού των αιτήσεων που υποβάλλονται από έτος σε έτος.

Στις 19 Ιανουαρίου 2007 δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας σχέδιο επιδότησης επιτοκίου χωρίς εγγυήσεις από το Κράτος, το οποίο ετοιμάστηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο του Κεντρικού Φορέα και εγκρίθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών και το Υπουργικό Συμβούλιο. Αναμένεται ότι με την εφαρμογή του σχεδίου αυτού θα επιτευχθεί μείωση του χρόνου αναμονής της εξέτασης αιτήσεων για στεγαστικά δάνεια.

**Καθυστερήσεις στην αποπληρωμή δανείων.** Οι καθυστερήσεις στην αποπληρωμή δανείων αυξήθηκαν από £4.015.804 το 2004 σε £5.462.312 το 2005, παρουσίασαν δηλαδή αύξηση £1.446.508 ή ποσοστό 36,2%.

Λόγω των καθυστερήσεων αυτών, ενδέχεται να προκύψει υποχρέωση του Κεντρικού Φορέα για καταβολή των καθυστερήσεων δανείων ύψους £2.169.618 προς τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα.

Ο Οργανισμός Χρηματοδοτήσεως Στέγης έχει λάβει δικαστικά μέτρα εναντίον αιτητών, οι οποίοι καθυστερούν την αποπληρωμή των δανείων τους, ενώ η Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα δεν είχε προβεί στη λήψη δικαστικών μέτρων. Λόγω του ότι με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, ο Κεντρικός Φορέας επιδοτεί το επιτόκιο όλων των δανείων είτε αποπληρώνονται κανονικά είτε παρουσιάζουν καθυστερήσεις στις αποπληρωμές τους, αυτό έχει ως αποτέλεσμα να επιβαρύνεται επιπρόσθετα ο Προϋπολογισμός του Φορέα με την επιδότηση του επιτοκίου για καθυστερήσεις και να στερείται από τη δυνατότητα εξυπηρέτησης επιπρόσθετων αιτητών.

Ο Πρόεδρος του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών με πληροφόρησε ότι, το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε όπως, από το έτος 2007 το επιδοτούμενο επιτόκιο υπολογίζεται με βάση το υπόλοιπο ποσό του δανείου που θα παρέμενε εάν ο δανειοδοτούμενος κατέβαλλε κανονικά τις δόσεις του.

## 6.43 ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΜΥΪΚΗ ΔΥΣΤΡΟΦΙΑ

### Μέρος Α

#### Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Το Ίδρυμα, σύμφωνα με τους μη εξελεγμένους λογαριασμούς για το 2006, παρουσίασε πλεόνασμα £96.017, σε σύγκριση με £250.650 το 2005.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα μετά την αφαίρεση των αναβαλλόμενων, ανήλθαν σε £4.347.788, σε σύγκριση με £4.317.804 το 2005. Στα έσοδα περιλαμβάνεται κρατική χορηγία ύψους £2.430.000,

σε σύγκριση με £2.512.569 το 2005. Τα έσοδα από προσφορά υπηρεσιών, καθώς και από ερευνητικά προγράμματα, ανήλθαν σε £1.458.781, σε σύγκριση με £1.415.440 το 2005.

Τα καθαρά έσοδα από το «Τέλεθον» ανήλθαν σε £155.741, σε σύγκριση με £105.412 το 2005. Μέρος αυτών, ύψους £44.965 για το 2006, σε σύγκριση με £29.879 το 2005, περιλαμβάνονται στο λογαριασμό εσόδων και εξόδων.

**(γ) Έξοδα.** Τα έξοδα ανήλθαν σε £4.296.736, σε σύγκριση με £4.097.033 το 2005, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £199.703 ή 4,9%. Η αύξηση προήλθε κυρίως από τους μισθούς προσωπικού, που ήταν £2.435.312, σε σύγκριση με £2.278.553 το 2005 (αύξηση £156.759 ή 6,9%) και από τις δαπάνες για αντιδραστήρια και αναλώσιμα που ήταν £758.160, σε σύγκριση με £700.491 το 2005 (αύξηση £57.669 ή 8,2%).

**Μνημόνιο Επιστημονικής Συνεργασίας μεταξύ Ιδρύματος και Υπουργείου Υγείας.** Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, η συμφωνία συνεργασίας μεταξύ του Ιδρύματος και του Υπουργείου Υγείας, για την προσφορά υπηρεσιών προς την Κυβέρνηση, υπογράφηκε στις 26.10.1999. Ενώ σ' αυτή προβλέπεται η καταβολή ετήσιας κρατικής επιχορήγησης, έναντι παροχής ιατρικών και εργαστηριακών υπηρεσιών σε ασθενείς, δικαιούχους δωρεάν ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, καθώς επίσης και η μερική χρηματοδότηση ερευνητικών και εκπαιδευτικών προγραμμάτων, ωστόσο δεν καθορίζονται οι συγκεκριμένες υπηρεσίες που θα προσφέρονται, καθώς και η έκτασή τους.

Αναφέρεται σχετικά ότι η αξία των υπηρεσιών που προσφέρθηκαν σε ασθενείς που παραπέμπονται από τα Κρατικά Νοσοκομεία στο Ίδρυμα ανήλθε κατά το 2006, σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο Ίδρυμα, σε £2.021.101, σε σύγκριση με £1.757.875 το 2005. Η Υπηρεσία μου, σε σχετική επιστολή της προς το Υπουργείο Υγείας, εισηγήθηκε όπως η συνεργασία μεταξύ του Ιδρύματος και του Υπουργείου ρυθμιστεί με σχετική συμφωνία στα πλαίσια του Νόμου που προνοεί για το Συντονισμό των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων, Έργων, Προμηθειών, και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα.

Ο Πρόεδρος του Ιδρύματος με πληροφόρησε ότι το Ίδρυμα βρίσκεται σε διαβουλεύσεις με το Υπουργείο Υγείας για τη συνομολόγηση συμφωνίας που θα καθορίζει το μηχανισμό χρηματοδότησής του από το Υπουργείο Υγείας.

**Προσωπικό.** Το μόνιμο προσωπικό του Ιδρύματος, περιλαμβανομένων των ατόμων με μερική απασχόληση, ανερχόταν στις 31.12.2006 και 31.12.2005 σε 128 άτομα, και οι δαπάνες αποδοχών ανήλθαν σε £2.435.312, σε σύγκριση με £2.278.553 το 2005. Επιπρόσθετα, δύο άτομα, με σύνολο αποδοχών £30.950, απασχολήθηκαν στο «Τέλεθον».

**Συλλογική σύμβαση.** Στη συλλογική σύμβαση που υπογράφηκε στις 22.1.2004, μετά από διαπραγματεύσεις μεταξύ του Ιδρύματος και των Συντεχνιών που εκπροσωπούν το προσωπικό, διάρκειας 3 ετών, με αναδρομική ισχύ από 1.1.2003 μέχρι 31.12.2005, δεν ρυθμίζονται τα θέματα που αφορούν στην πλήρη ή μερική απασχόληση του ανώτερου επιστημονικού προσωπικού, σε σχέση με την ιδιωτική τους απασχόληση, καθώς και στην εισαγωγή/εφαρμογή κλιμάκων μισθοδοσίας, για τα οποία ετοιμάστηκε μελέτη από ιδιώτες συμβούλους.

Το Ίδρυμα με πληροφόρησε ότι η νέα συλλογική σύμβαση για την περίοδο 2006-2007, η οποία υπογράφηκε στις 12.9.2007, περιλαμβάνει πρόνοια για εφαρμογή νέων κλιμάκων μισθοδοσίας βάσει της μελέτης που έγινε από ιδιωτικό οίκο και ότι τα θέματα της ιδιωτικής απασχόλησης του προσωπικού αναμένεται να ρυθμιστούν μέχρι το Μάιο 2008.

**Συμβόλαια εργοδότησης/συνεργασίας.** Η υπογραφή συμβολαίων εργοδότησης/συνεργασίας με 42 υπαλλήλους που προσλήφθηκαν πριν από το 1998, αρκετοί από τους οποίους αφορούν σε ανώτερο επιστημονικό προσωπικό, εξακολουθεί να παραμένει σε εκκρεμότητα.



**Επιστημονικό Συμβούλιο – Κανονισμοί.** Με στόχο τη διευκρίνιση ασαφειών που αφορούν στη σύνθεση και λειτουργία του Επιστημονικού Συμβουλίου, η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε όπως καταρτιστούν σχετικοί Κανονισμοί.

Ο Πρόεδρος του Ιδρύματος με πληροφόρησε ότι μέχρι τέλος του 2007 θα ετοιμαστούν σχετικοί Κανονισμοί.

**«Τέλεθον».** Το δικαίωμα διεξαγωγής του «Τέλεθον» παραχωρήθηκε στο Ίδρυμα από το Διεθνή Οργανισμό για το «Τέλεθον», AFM. Το Ίδρυμα ανέθετε μέχρι το 2001 σε Τράπεζα τη διενέργεια του «Τέλεθον», η οποία είχε και την ευθύνη της είσπραξης των χρημάτων και της διενέργειας των δαπανών. Από το 2002 η οργάνωση του «Τέλεθον» αναλήφθηκε από το Ίδρυμα.

Τα συσσωρευθέντα έσοδα από το «Τέλεθον» μέχρι 31.12.2006 ανήλθαν σε £1.435.938.

## **6.44 ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ**

### **Μέρος Α**

**Γενικά.** Το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ) συστάθηκε με το Νόμο 14(Ι) του 1993 ως νομικό πρόσωπο δημόσιου δικαίου, με κύριο σκοπό την άσκηση δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την ανάπτυξη και τον έλεγχο της αγοράς αξιών. Άρχισε την επίσημη λειτουργία του στις 29 Μαρτίου 1996, αφού προηγήθηκε η έγκριση των Κανονισμών από τη Βουλή των Αντιπροσώπων τον Ιούλιο του 1995, και μέχρι τον Ιούνιο του 2001 το Χρηματιστήριο τελούσε υπό την εποπτεία του Υπουργού Οικονομικών, μέσω της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς. Από τον Ιούνιο του 2001 τέθηκε σε ισχύ νέα νομοθεσία, η οποία διέπει τη σύσταση και τις αρμοδιότητες της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου, η οποία αποτελεί τώρα νομικό πρόσωπο δημόσιου δικαίου.

### **Οικονομική κατάσταση.**

**(α) Αποτελέσματα έτους.** Οι λογαριασμοί παρουσίασαν έλλειμμα £13.510 το 2006, σε σύγκριση με έλλειμμα £385.451 το 2005.

**(β) Έσοδα.** Τα έσοδα του ΧΑΚ ανήλθαν σε £4.762.665 το 2006, σε σύγκριση με £2.311.526 το 2005.

**(γ) Έξοδα.** Τα έξοδα ανήλθαν σε £4.776.175 για το 2006, σε σύγκριση με £2.696.977 το 2005, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση 77,1% που οφείλεται κυρίως στην κάλυψη της υποχρέωσης του ΧΑΚ για έλλειμμα προϋπηρεσίας Ταμείου Συντάξεως, η οποία ανήλθε στις £1.759.000, στην επιστροφή ποσοστού Κοινωνικών Ασφαλίσεων £157.092 στους υπαλλήλους και στις υπερωρίες του προσωπικού λόγω της λειτουργίας της Κοινής Πλατφόρμας των Αγορών του Χρηματιστηρίου Αθηνών με το ΧΑΚ £80.288.

**Προσωπικό - Μισθοί και επιδόματα.** Το ΧΑΚ εργοδοτούσε στις 31.12.2006 85 υπαλλήλους (56 μόνιμους, 26 έκτακτους και 3 ωρομίσθιους), με συνολικές δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα Ταμεία ύψους £3.510.062, σε σύγκριση με £1.424.368 το 2005, προέκυψε δηλαδή αύξηση 146,43%, κυρίως λόγω της δημιουργίας Ταμείου Συντάξεων και της μεταφοράς σ' αυτό ποσού ύψους £1.759.000 για κάλυψη του ελλείμματος προϋπηρεσίας, λόγω της αναδρομικής του ισχύος από 23.4.1993, καθώς και της επιστροφής στους υπαλλήλους, του αναλογικού ποσοστού Κοινωνικών Ασφαλίσεων ύψους £157.092. Η αντιμισθία των μελών του Συμβουλίου ανήλθε στις £12.650 για το 2006 (£14.715 για το 2005).

**Κοινή Πλατφόρμα Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών και ΧΑΚ.** Στις 30 Οκτωβρίου 2006 τέθηκε σε εφαρμογή η Κοινή Πλατφόρμα υποστήριξης της λειτουργίας των Αγορών του Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών και του ΧΑΚ. Το άμεσο κόστος που σχετίζεται με την υλοποίηση της Κοινής Πλατφόρμας ανήλθε σε £522.275, ενώ το κόστος λειτουργίας για το 2006 ανήλθε σε £245.103 και θα αυξάνεται κατά ποσοστό 5% για κάθε επόμενο έτος. Τα έσοδα από διασυννοριακές συναλλαγές για τους πρώτους τρεις μήνες λειτουργίας της Κοινής Πλατφόρμας ανήλθαν σε £246.341.

Με τη λειτουργία της Κοινής Πλατφόρμας έχει παρατηρηθεί ότι εταιρείες εισηγμένες στο ΧΑΚ εγγράφηκαν στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών, γεγονός το οποίο έχει προβληματίσει το Συμβούλιο του ΧΑΚ γιατί μεσοπρόθεσμα ίσως αυτό αποτελέσει ουσιαστική απειλή για τη βιωσιμότητα του ΧΑΚ, λόγω της απώλειας εσόδων που προκύπτει από την παράλληλη εγγραφή.

Ο Πρόεδρος του ΧΑΚ με πληροφόρηση ότι προωθούνται διάφορα μέτρα μεταξύ των οποίων η διαφοροποίηση της τιμολογιακής πολιτικής του, η εισαγωγή νέων προϊόντων και υπηρεσιών και η απλοποίηση των διαδικασιών του, με σκοπό να καταστεί πιο αποτελεσματικό, πλήρως ανταγωνιστικό και ευέλικτο στο νέο φιλελευθεροποιημένο περιβάλλον.

## Μέρος Β

**Εταιρική διακυβέρνηση και εσωτερικός έλεγχος.** Το ΧΑΚ, βασιζόμενο στις αρχές του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης αναφορικά με την εταιρική διακυβέρνηση, καθώς και σε αντίστοιχους Κώδικες Διακυβέρνησης άλλων χωρών, εξέδωσε το Σεπτέμβριο του 2002 Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης και προέβη σε αλλαγές και προσθήκες το Νοέμβριο του 2003. Με σκοπό την ενίσχυση του εποπτικού ρόλου του Διοικητικού Συμβουλίου σε εισηγμένες εταιρείες, καθώς και στην εξασφάλιση της ανεξαρτησίας στη λήψη αποφάσεων, έχει εκδοθεί 2η έκδοση του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης, η οποία τέθηκε σε εφαρμογή από την 1η Μαΐου 2006.

Το Συμβούλιο του ΧΑΚ αποφάσισε να υιοθετήσει τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης και για το ΧΑΚ, εφαρμόζοντας όσες πρόνοιές του είναι δυνατόν, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες του Οργανισμού. Συγκεκριμένα, το Συμβούλιο αποφάσισε όπως εφαρμοστούν τα μέρη του Κώδικα που αφορούν στον εσωτερικό έλεγχο, στο διορισμό Επιτροπής Ελέγχου και σε άλλες σχετικές διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου. Η Επιτροπή Ελέγχου συστάθηκε τον Ιανουάριο του 2005 και έχει ευθύνη να βοηθά το Συμβούλιο στην άσκηση εποπτείας στις δραστηριότητες και λειτουργίες του ΧΑΚ σε θέματα ελέγχου με απώτερο σκοπό να ακολουθούνται διαφανείς και συγκεκριμένες διαδικασίες όσον αφορά στον τρόπο με τον οποίο εφαρμόζονται οι αρχές περί οικονομικών εκθέσεων, εταιρικής διακυβέρνησης και εσωτερικού ελέγχου και οι σχέσεις με τους ελεγκτές του ΧΑΚ. Ανέφερα ότι λόγω της παραίτησης των λειτουργών του Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου δεν εφαρμόζονται βασικοί όροι εντολής της Επιτροπής Ελέγχου. Όπως διαπιστώθηκε κατά τον έλεγχο, η διαδικασία έγκρισης του Σχεδίου Υπηρεσίας του Εσωτερικού Ελεγκτή δεν είχε ολοκληρωθεί, με αποτέλεσμα να καθυστερεί η πλήρωση της θέσης και εισηγήθηκα την επίσπευσή της με σκοπό τη σύντομη στελέχωση του Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου.

**Κτίριο και μεταστέγαση του ΧΑΚ.** Η άδεια χρήσης του κτιρίου που ενοικιάζεται από το ΧΑΚ έληξε το Νοέμβριο του 2002 και με βάση την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με την οποία χορηγήθηκε, η παράτασή της δεν είναι δυνατή, λόγω του ότι δεν τηρήθηκαν οι όροι της, που αφορούσαν στο δεσμευτικό χρονοδιάγραμμα για μεταστέγαση του ΧΑΚ. Ο μόνος τρόπος νομιμοποίησης της συνέχισης της στέγασης του ΧΑΚ στο εν λόγω κτίριο, έστω και μέχρι το τέλος του 2007, είναι η υποβολή νέας αίτησης από τον ιδιοκτήτη του κτιρίου και η επανεξέτασή της με βάση τους περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Παρεκκλίσεις) Κανονισμούς.

Επίσης, το συμβόλαιο για την ενοικίαση μέρους του κτιρίου IMC έληξε στις 14.4.2006 και από τότε δεν ανανεώθηκε. Σύμφωνα με σημείωμα του ιδιοκτήτη του κτιρίου, ημερ. 11 Ιανουαρίου 2007, το ΧΑΚ οφείλει στον ιδιοκτήτη ποσό ύψους £349.595, ποσό το οποίο αμφισβητείται από το ΧΑΚ.

**(α) Αγορά κτιρίου.** Τον Ιούλιο του 2006 το ΧΑΚ υπέγραψε συμφωνία με εργοληπτική εταιρεία για αγορά κτιρίου έναντι της τιμής των £2.100.000 πλέον ΦΠΑ που θα ανεγείρει η ίδια σε οικόπεδο που βρίσκεται στη Λεωφόρο Βύρωνος στη Λευκωσία.

**(β) Χρηματοδότηση έργου.** Η χρηματοδότηση του κτιρίου θα γίνει εξ ολοκλήρου ή ως επί το πλείστον με δανεισμό, χωρίς κυβερνητική εγγύηση και θα εξοφλείται με την καταβολή μηνιαίων

δόσεων που δεν θα ξεπερνούν τις £17.000 η καθεμιά. Για το σκοπό αυτό το ΧΑΚ ζήτησε προσφορές με ανοικτή διαδικασία κατά το 2006.

Υποβλήθηκαν προσφορές από τρεις κυπριακές τράπεζες. Το Συμβούλιο του ΧΑΚ κατά τη συνεδρία του ημερ. 22.3.2007 αποφάσισε την κατακύρωση της προσφοράς στην τράπεζα που πρόσφερε τη φθηνότερη επιλογή. Άλλη προσφοροδότρια τράπεζα υπέβαλε προσφυγή στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών εναντίον της απόφασης του Συμβουλίου, ισχυριζόμενη ότι η προσφορά της είναι χαμηλότερη από την προσφορά της τράπεζας στην οποία έγινε η κατακύρωση. Η Αναθεωρητική Αρχή αφού εξέτασε την πιο πάνω προσφυγή την έκρινε ως βάσιμη (λόγω παραβίασης από την Αναθέτουσα Αρχή του ισχύοντος δικαίου και ενέργειας απόφαση) και ως εκ τούτου αποφάσισε την ακύρωση της απόφασης του Συμβουλίου του ΧΑΚ. Λόγω αυτών των εξελίξεων, παρά το γεγονός ότι έχει συμπληρωθεί πέραν του 50% του έργου, εκκρεμεί η δανειοδότηση για τη χρηματοδότησή του.

Το Συμβούλιο του ΧΑΚ στη συνεδρία του με ημερ. 14.6.2007 αποφάσισε τη μείωση του ποσού που θα δανειστεί για τη χρηματοδότηση της αγοράς του κτιρίου, επειδή οι δύο δόσεις που ήταν ήδη πληρωτέες θα εξοφλούντο από πόρους του Χρηματιστηρίου. Σημειώνεται σχετικά ότι η έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών για την ανέγερση του κτιρίου δόθηκε νοουμένου ότι η χρηματοδότηση θα γίνει εξ ολοκλήρου ή ως επί το πλείστον με δανεισμό, χωρίς κυβερνητική εγγύηση. Ανέφερα ότι η χρησιμοποίηση των αποθεματικών του Οργανισμού για τη χρηματοδότηση του νέου κτιρίου, λαμβάνοντας υπόψη τις συνεχείς ζημιές, είναι πιθανόν να δημιουργήσει πρόβλημα ρευστότητας.

**Διορισμός Ερευνητικής Επιτροπής για το Χρηματιστήριο.** Στην προηγούμενη μου Έκθεση ανέφερα ότι, με βάση τον περί Ερευνητικών Επιτροπών Νόμο, Κεφ.44, όπως έχει τροποποιηθεί με τους Νόμους 37/82 και 84/83, το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφαση αρ.52.621, ημερ. 27.10.2000 διόρισε Επιτροπή, για διερεύνηση του όλου θέματος των εξελίξεων στο ΧΑΚ και τη χρηματιστηριακή αγορά γενικότερα, κατά την περίοδο από τον Ιανουάριο 1999 μέχρι τον Οκτώβριο 2000, με συγκεκριμένους όρους εντολής.

Η έκθεση της Επιτροπής, η οποία παραδόθηκε στο Υπουργικό Συμβούλιο τον Οκτώβριο του 2004, επιρρίπτει ευθύνες και στο ΧΑΚ, ειδικά στις περιπτώσεις που υπήρχαν κενά στη νομοθεσία ή όπου δεν εφαρμόστηκαν συγκεκριμένα άρθρα του Νόμου και που η καθυστέρηση, η ολιγωρία και η άσκηση πιέσεων συνέτειναν στη μη έγκαιρη αντιμετώπιση των διαφόρων προβλημάτων που παρουσιάστηκαν.

Παράλληλα, λόγω της τεράστιας αύξησης του όγκου εργασιών του, το ΧΑΚ δεν ασκούσε σε όλες τις περιπτώσεις αυστηρούς ελέγχους. Σύμφωνα πάντα με την Έκθεση, παρατηρήθηκε επίσης καθυστέρηση στην εφαρμογή της απούλοποίησης και προέκυψαν δυσκολίες από την εγκατάσταση ενός αυτοματοποιημένου συστήματος συναλλαγών που δεν ήταν δοκιμασμένο και περιείχε ατέλειες, παραλείψεις και δυσλειτουργίες. Η έλλειψη εμπειριών από την κατασκευάστρια εταιρεία και από το ΧΑΚ και η μη έγκαιρη βελτίωση των διαδικασιών εκκαθάρισης συναλλαγών μέχρι την πλήρη ανάπτυξη του απούλοποιημένου συστήματος, συνέβαλαν, σε μεγάλο βαθμό, στην επιδείνωση της κατάστασης.

Ο τέως Πρόεδρος του ΧΑΚ ανέφερε ότι το ΧΑΚ είχε λάβει διαχρονικά σειρά διορθωτικών μέτρων, σε σχέση με την έκθεση της Ερευνητικής Επιτροπής. Ανέφερε συγκεκριμένα ότι κλήθηκε από την Κυβέρνηση εμπειρογνώμονας με τον οποίο το ΧΑΚ συνεργάστηκε στενά για την ετοιμασία του νέου νομοθετικού πλαισίου, ότι η ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση και η συνεπαγόμενη αποδοχή των Ευρωπαϊκών Οδηγιών έχει συμπληρώσει πολλά από τα κενά της νομοθεσίας και ότι το έργο της Κοινής Πλατφόρμας που έχει υλοποιηθεί διαφοροποιεί δραστικά το σημερινό τοπίο στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου.

## 6.45 ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

### Μέρος Α

**Υποβολή λογαριασμών για έλεγχο.** Η Επιτροπή υπέβαλε τις οικονομικές καταστάσεις του έτους 2006 για έλεγχο στις 20 Ιουλίου 2007 και ο σχετικός έλεγχος δεν είχε ολοκληρωθεί μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης. Τα πιο κάτω θέματα έχουν προκύψει από τον έλεγχο του 2005.

**Μίσθωση υπηρεσιών.** Στην Επιτροπή εργοδοτούνταν κατά τη διάρκεια του 2005, μεταξύ άλλων, και δύο άτομα με τη μορφή μίσθωσης υπηρεσιών βάσει συμβολαίου. Από αυτά, το ένα άτομο διορίστηκε ως μόνιμος λειτουργός στην Επιτροπή το Δεκέμβριο του 2005. Μετά από μελέτη του συμβολαίου εργοδότησης, παρατηρήθηκε ότι η απασχόληση των ατόμων αυτών αφορούσε σε εργοδότηση έκτακτων υπαλλήλων μάλλον και όχι μίσθωση υπηρεσιών για την οποία είχε δοθεί η σχετική έγκριση αφού στο συμβόλαιο καθορίζονταν καθήκοντα ίδια με αυτά των λειτουργών της Επιτροπής, καθοριζόταν προϊστάμενος και ωράριο, στους πιο πάνω εργοδοτούμενους καταβλήθηκε αναλογία 13ου μισθού για το 2005 και επίσης η Επιτροπή κατέβαλε ως εργοδότης εισφορές στο Ταμείο Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης, στοιχεία τα οποία δημιουργούν υπαλληλική σχέση, πράγμα το οποίο έρχεται σε αντίθεση με τις πρόνοιες της Εγκυκλίου του Υπουργείου Οικονομικών αρ. 1192, ημερ. 12.6.2000, η οποία αναφέρεται στις γνωματεύσεις του Γενικού Εισαγγελέα για τα κύρια χαρακτηριστικά που θα πρέπει να έχουν τα συμβόλαια της μίσθωσης υπηρεσιών και στη διαδικασία που πρέπει να ακολουθείται για τις εν λόγω μισθώσεις.

**Ναύλα και άλλα έξοδα για συνέδρια κ.λπ. στο εξωτερικό και κόστος εκπαίδευσης προσωπικού.** Παρατηρήθηκαν και πάλι σημαντικές υπερπληρωμές λόγω μη τήρησης των σχετικών Κανονισμών. Σε αρκετές περιπτώσεις καταβλήθηκαν επιδόματα διανυκτέρευσης σε λειτουργούς που ξεπερνούν κατά πολύ το επιτρεπτό ποσοστό 60% του επιδόματος συντήρησης που ισχύει για κάθε χώρα. Επίσης δεν προσκομίστηκαν πιστοποιητικά διαμονής σε ξενοδοχείο, όπως καθορίζουν οι σχετικοί Κανονισμοί και δεν φαίνεται να υπάρχει στους σχετικούς φακέλους η έγκριση του Προέδρου της Επιτροπής για τα αυξημένα κόστη διαμονής.

Παρατηρήθηκε επίσης ότι, ενώ η Επιτροπή έχει εξασφαλίσει προσφορά για την αγορά αεροπορικών εισιτηρίων από τις Κυπριακές Αερογραμμές, τόσο για τις επιχειρηματικές όσο και για τις οικονομικές θέσεις, παρουσιάζονται περιπτώσεις αγοράς εισιτηρίων σε ψηλότερες τιμές από αυτές της προσφοράς.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς με πληροφόρησε ότι έχουν ήδη τροποποιηθεί οι διαδικασίες έγκρισης ταξιδιού, έτσι ώστε να ελέγχονται και εγκρίνονται εκ των προτέρων όλα τα έξοδα ταξιδιών.

## 6.46 ΙΔΡΥΜΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

### Μέρος Α

#### Οικονομική κατάσταση.

**Αποτελέσματα έτους.** Σύμφωνα με τους μη εξελεγμένους λογαριασμούς, το Ίδρυμα παρουσίασε έλλειμμα £53.082 κατά το 2006, σε σύγκριση με πλεόνασμα £5.071 κατά το 2005.

Τα έσοδα ανήλθαν σε £709.611, σε σύγκριση με £475.996 το 2005 και τα έξοδα σε £762.693, σε σύγκριση με £470.925 το 2005. Η σημαντική αύξηση των εσόδων και εξόδων οφείλεται κατά κύριο λόγο στις επιδοτήσεις βιομηχανικών αναπτυξιακών σχεδίων των οποίων η διαχείριση είχε ανατεθεί στο Ίδρυμα από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, ύψους £419.758 κατά το 2006 (2005:£124.791). Οι επιδοτήσεις αφορούν σε αιτήσεις για τις οποίες οι δικαιούχοι είχαν πληροφορηθεί για την έγκρισή τους πριν την απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, ημερ. 6.7.2005, για αναστολή των Σχεδίων, σύμφωνα με τις εισηγήσεις της Ad hoc Επιτροπής, η οποία είχε εντοπίσει κενά και αδυναμίες στις διαδικασίες παραχώρησης χορηγιών.

**Λειτουργία του Ιδρύματος.** Για την κάλυψη των δραστηριοτήτων που αφορούν στην παροχή υπηρεσιών προς το Κράτος ή υπηρεσιών προς επιχειρήσεις για λογαριασμό του Κράτους, μετά τη σχετική τροποποίηση στο καταστατικό του, στο οποίο αναφέρονται ρητά οι δραστηριότητες αυτές, το Ίδρυμα δύναται, σύμφωνα με την απόφαση του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων να λαμβάνει κρατική χορηγία, η οποία κατά το 2006 ανήλθε σε £160.000.

**Προσωπικό.** Το μόνιμο προσωπικό του Ιδρύματος κατά το 2006 ήταν 13 άτομα και οι συνολικές δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα Ταμεία ανήλθαν σε £224.522, σε σύγκριση με £221.364 το 2005.

**Φορολογικές υποχρεώσεις του Ιδρύματος.** Οι φορολογικές υποχρεώσεις του Ιδρύματος παραμένουν αδιευκρίνιστες επί σειρά ετών. Το θέμα εξετάζεται από το Υπουργείο Οικονομικών.

### **Σχέδια και επιδοτήσεις.**

(α) **Σχέδια.** Το Ίδρυμα διαχειριζόταν τα πιο κάτω Σχέδια πριν από την αναστολή τους, τον Ιούλιο του 2005:

- (i) Σχέδιο Υιοθέτησης Προτύπων.
- (ii) Σχέδιο Επιδότησης Εξειδικευμένου Λογισμικού.
- (iii) Σχέδιο Επιδότησης Μελετών για τη Διείσδυση Επιχειρήσεων σε ξένες Αγορές.
- (iv) Σχέδιο Συμβουλευτικών Υπηρεσιών για τη Βιομηχανία.
- (v) Σχέδιο Αξιοποίησης Διεθνούς Διαδικτύου.

(β) **Επιδοτήσεις.** Πληροφοριακά αναφέρεται ότι, με βάση τα στοιχεία που τηρούνται από το Ίδρυμα, από το 1993 μέχρι τον Ιούλιο 2005, από τις 2.990 αιτήσεις που είχαν υποβληθεί από διάφορες επιχειρήσεις για συμμετοχή στα διάφορα Σχέδια που διαχειρίζεται το Ίδρυμα είχαν εγκριθεί οι 1.360. Το κόστος των μελετών σύμφωνα με τα σχετικά τιμολόγια, που υποβλήθηκαν από τις επιχειρήσεις στο Ίδρυμα Τεχνολογίας για επιδότηση, ανήλθε σε £9.034.718, για τις οποίες πληρώθηκαν επιδοτήσεις ύψους £3.215.209 μέχρι τις 31.12.2006. Μετά την απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, ημερ. 6.7.2005, για αναστολή των Σχεδίων, 360 αιτήσεις, για τις οποίες εκκρεμούσε η εξέταση/διεκπεραίωση, καθώς και τα καταβληθέντα τέλη εξέτασης ύψους £26.120, επιστράφηκαν στους αιτητές και το Ίδρυμα περιορίστηκε στη διεκπεραίωση αιτήσεων για τις οποίες οι δικαιούχοι είχαν πληροφορηθεί για την έγκρισή τους πριν από την εν λόγω απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου.

(γ) Σημειώνεται ότι σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 64.955 και ημερ. 31.1.2007, εγκρίθηκε ο άμεσος τερματισμός των πιο πάνω σχεδίων και η πλήρης τακτοποίηση των αιτήσεων για τις οποίες δεσμεύτηκε το Ίδρυμα.

**Ενδεχόμενη κατάχρηση του συστήματος επιδοτήσεων.** Από έρευνα που διενέργησε η Υπηρεσία μου, προέκυψε εκ πρώτης όψεως ενδεχόμενο κατάχρησης του συστήματος επιδοτήσεων που παραχωρούνται από το Ίδρυμα. Συγκεκριμένα σε τρεις περιπτώσεις που εξετάστηκαν προέκυψε ότι οι σύμβουλοι, οι οποίοι διενεργούσαν μελέτες για λογαριασμό δικαιούχων προς επιδότηση επιχειρήσεων, εξέδιδαν τιμολόγια και αποδείξεις είσπραξης προς τις επιχειρήσεις, οι οποίες, με τη σειρά τους, υπέβαλλαν αντίγραφα τούτων στο Ίδρυμα για εξασφάλιση της σχετικής επιδότησης, ενώ στη συνέχεια οι σύμβουλοι ακύρωναν τα αρχικά τιμολόγια και εξέδιδαν άλλα με μικρότερα ποσά ή εξέδιδαν πιστωτικές σημειώσεις για ακύρωση μέρους της αρχικής χρέωσης, χωρίς τούτο να γνωστοποιείται στο Ίδρυμα. Με τον τρόπο αυτό το ποσό της επιδότησης που καταβαλλόταν στις δικαιούχους επιχειρήσεις κάλυπτε μέχρι και το 100% του ποσού που πληρωνόταν ο σύμβουλος για διεξαγωγή της μελέτης, ενώ, σύμφωνα με τα πλείστα Σχέδια, η επιδότηση δεν θα έπρεπε να υπερβαίνει το 40% του κόστους της μελέτης (το υπόλοιπο κόστος θα έπρεπε να το καταβάλλει η επιχείρηση). Οι πιο πάνω περιπτώσεις υποβλήθηκαν στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ο οποίος, μετά από διερεύνηση των

καταγγελιών από την Αστυνομία, άσκησε εναντίον των συμβούλων και των επιχειρήσεων έξι ποινικές διώξεις, από τις οποίες, όπως πληροφορούμαι, οι τρεις εκδικάστηκαν και οι κατηγορούμενοι καταδικάστηκαν, ενώ οι άλλες τρεις βρίσκονται σε εξέλιξη.

**Ad hoc Επιτροπή για μελέτη των Σχεδίων του Ιδρύματος.** Η έκθεση της Ad hoc Επιτροπής, που διόρισε το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιδρύματος για μελέτη των διαδικασιών παραχώρησης επιδοτήσεων, επισημαίνει διάφορα κενά και αδυναμίες, ειδικά σε ό,τι αφορά στις διαδικασίες, στην καταγραφή αντικειμενικών κριτηρίων και λεπτομερών οδηγιών, στην αξιολόγηση των μελετών και στην αποτελεσματικότητα των ελέγχων. Η Ad hoc Επιτροπή πρότεινε την αξιολόγηση της αναγκαιότητας συνέχισης λειτουργίας των Σχεδίων και, σε περίπτωση που η αξιολόγηση καταδείξει την ανάγκη συνέχισης, υπέβαλε αρκετές εισηγήσεις για βελτίωση του όλου συστήματος. Η Υπηρεσία μου συμφώνησε με την εισήγηση για επαναξιολόγηση της αναγκαιότητας συνέχισης της λειτουργίας των Σχεδίων, σε σχέση με τον επιδιωκόμενο στόχο της ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας και τεχνολογικής αναβάθμισης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Επιπλέον η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε, μεταξύ άλλων, όπως:

(α) Εξεταστεί η πιθανότητα/δυνατότητα ενοποίησης των δραστηριοτήτων του Ιδρύματος Τεχνολογίας και άλλων ιδρυμάτων, όπως το Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας, για καλύτερη αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων, εμπειριών και προγραμμάτων.

(β) Εξεταστεί το ενδεχόμενο διάπραξης πειθαρχικών αδικημάτων και ύπαρξης διοικητικών ευθυνών, πέραν των πιθανών ποινικών αδικημάτων που ήδη διερευνώνται. Το Διοικητικό Συμβούλιο υιοθέτησε την εισήγησή μου διορίζοντας ανεξάρτητη επιτροπή προς εξέταση του θέματος. Πληροφορήθηκα ότι η έκθεση της ανεξάρτητης επιτροπής υποβλήθηκε στον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου το Δεκέμβριο του 2005.

**Μέτρα ανάκτησης επιδοτήσεων που καταβλήθηκαν καθ' υπέρβαση.** Το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιδρύματος, μετά την πληροφόρηση από την Υπηρεσία μου για ενδεχόμενη καταχρηστική εκμετάλλευση των Σχεδίων Επιδότησης Μελετών, με την απόφασή του για αναστολή των Σχεδίων ημερ. 6.7.2005, αποφάσισε επίσης να αποστείλει επιστολές επιβεβαίωσης του κόστους των μελετών σε όλες τις επιχειρήσεις που επωφελήθηκαν από τα Σχέδια Επιδότησης Μελετών, καθώς επίσης και σε όλους τους σύμβουλους, οι οποίοι εκπόνησαν μελέτες για επιχειρήσεις και να παραπέμψει για νομική συμβουλή όλες τις περιπτώσεις επιχειρήσεων και συμβούλων που δεν θα έχουν ανταποκριθεί με επιβεβαίωση των στοιχείων κόστους των μελετών.

Σύμφωνα με στοιχεία που δόθηκαν από το Ίδρυμα στο Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, μόνο 40 σύμβουλοι από τους 95 καθώς και 195 επιχειρήσεις από τις 440 επιβεβαίωσαν ότι τα ποσά που τους καταβλήθηκαν για μελέτες που επιδοτήθηκαν από το Ίδρυμα είναι αυτά που πράγματι δαπανήθηκαν από την επιχείρηση.

Επιπρόσθετα, το Ίδρυμα απέστειλε επιστολές για επιστροφή μέρους της κρατικής χορηγίας για 153 μελέτες που αφορούν σε 110 επιχειρήσεις οι οποίες είχαν εκπονηθεί από τους τρεις συμβούλους, για τους οποίους η Νομική Υπηρεσία εξετάζει υποθέσεις. Στις επιστολές αυτές απάντησαν 32 επιχειρήσεις, για 42 μελέτες, και ανακτήθηκε ποσό ύψους £108.016, ενώ για τις υπόλοιπες που δεν απάντησαν, διαβιβάστηκαν τα σχετικά στοιχεία στο νομικό σύμβουλο, για διεκδίκηση της κρατικής χορηγίας που καταβλήθηκε, με νομικά μέτρα.

## 6.47 ΟΓΚΟΛΟΓΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

### Μέρος Α

**Έγκριση Προϋπολογισμού.** Ο Προϋπολογισμός του έτους 2006 εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 8.11.2005 και υποβλήθηκε ταυτόχρονα στα Υπουργεία Οικονομικών και Υγείας.

**Αποτελέσματα χρήσης.** Σύμφωνα με τις μη εξελεγμένες οικονομικές καταστάσεις του Κέντρου για το 2006 προέκυψε πλεόνασμα ύψους £658.497, σε σύγκριση με £561.494 το 2005. Τα έσοδα

και τα έξοδα του Κέντρου, όπως παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις, ήταν όπως πιο κάτω:

	2006	2005
	£	£
Έσοδα	12.015.618	9.890.577
Έξοδα	11.357.121	9.329.083
<b>Πλεόνασμα</b>	<b>658.497</b>	<b>561.494</b>

Η χορηγία από την Κυβέρνηση που περιλαμβάνεται στα έσοδα, ανήλθε σε £10.200.834 το 2006, σε σύγκριση με £8.127.898 το 2005. Στη χορηγία περιλαμβάνεται η αξία της κατανάλωσης των φαρμάκων που παραχωρήθηκαν από τις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες, που σύμφωνα με τους λογαριασμούς ανήλθε σε £4.742.466 το 2006, σε σύγκριση με £3.480.641 το 2005.

**Ίδρυση και λειτουργία του Κέντρου.** Συνιδρυτές του Ογκολογικού Κέντρου Τράπεζας Κύπρου, το οποίο συστάθηκε στις 16.5.1997 ως νομικό πρόσωπο, με βάση τον περί Αγαθοεργών Ιδρυμάτων Νόμο, Κεφ. 41, και άρχισε τη λειτουργία του το Σεπτέμβριο 1998, είναι η Κυβέρνηση και το Ιατρικό Ίδρυμα Τράπεζας Κύπρου. Στις 27.2.1992 η Δημοκρατία, με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, αποδέχθηκε τη δωρεά του Ιατρικού Ιδρύματος Τράπεζας Κύπρου και ενέκρινε την παραχώρηση κρατικής γης για την ανέγερση του Κέντρου. Στις 3.1.1995 υπογράφηκε δήλωση καταπιστεύματος μεταξύ των δύο μερών, με την οποία το Ιατρικό Ίδρυμα Τράπεζας Κύπρου ανέλαβε να διαθέσει τα κεφάλαια για την ανέγερση και τον εξοπλισμό του Κέντρου και η Δημοκρατία, πέραν από την παραχώρηση της κρατικής γης για την ανέγερση του Κέντρου, ανέλαβε την κάλυψη των ετήσιων λειτουργικών δαπανών του Κέντρου στο διηνεκές, με τη μέθοδο της ετήσια καθοριζόμενης χορηγίας από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

Στα πλαίσια των προσπάθειών που καταβάλλονταν τα τελευταία χρόνια για επαναδιαπραγμάτευση της συμφωνίας, τροχοδρομήθηκαν από το 2003 ενέργειες για συνομολόγηση σύμβασης στη βάση της αγοράς υπηρεσιών και, μετά από διαβουλεύσεις με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, αναμενόταν η τροποποίηση από τους Νομικούς Συμβούλους του Κέντρου του σχετικού καταπιστεύματος που να επιτρέπει τη διαφοροποίηση της υφιστάμενης συμφωνίας, ώστε να δίνεται η ευχέρεια στο Κέντρο και στο Υπουργείο να συνάψουν συμφωνία αγοράς υπηρεσιών, καθώς και η ετοιμασία του τελικού προσχεδίου σύμβασης. Ωστόσο, το Κέντρο, κατόπι δεύτερων σκέψεων, επιχειρηματολογεί για διατήρηση της υφιστάμενης συμφωνίας. Σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, το Νοέμβριο 2005, το Υπουργείο αποφάσισε όπως αξιολογήσει το θέμα και ετοιμάσει σχετική πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο για τον περαιτέρω χειρισμό του, πράγμα που εξακολουθεί να εκκρεμεί.

**Δάνεια.** Λόγω της μη έγκαιρης καταβολής στο Κέντρο των λειτουργικών του εξόδων, τόσο από την Κυβέρνηση, όσο και από το Ιατρικό Ίδρυμα της Τράπεζας Κύπρου, δημιουργήθηκε πρόβλημα ρευστότητας μέσα στο 1998. Το πρόβλημα συνεχίστηκε τα επόμενα χρόνια και για την αντιμετώπισή του το Κέντρο προχώρησε στη σύναψη δανείων από την Τράπεζα Κύπρου, τα οποία αποπληρώνει μετά την καταβολή των επιχορηγήσεων. Στις 31.12.2006 το υπόλοιπο όλων των δανείων, μαζί με τους τόκους, ήταν £9.879.870, σε σύγκριση με £9.573.264 στις 31.12.2005. Οι τόκοι επιβαρύνουν τους συνιδρυτές ανάλογα με το ποσοστό της επιχορήγησής τους.

**Οφειλή από την Κυβέρνηση.** Στις 31.12.2006 το ποσό που παρουσιάζεται ως οφειλόμενο από την Κυβέρνηση ανέρχεται σε £8.348.714, σε σύγκριση με £8.583.418 στις 31.12.2005. Στα πιο πάνω ποσά δεν περιλαμβάνεται η αξία των φαρμάκων που παραχωρήθηκαν στο Κέντρο από τις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες, η οποία, σύμφωνα με σχετική απόφαση, συμψηφίζεται έναντι της

αντίστοιχης οφειλής (χορηγίας) της Κυβέρνησης προς το Κέντρο. Από το 2005 άρχισε η καταβολή της κρατικής χορηγίας με μηνιαίες δόσεις, ωστόσο για κάλυψη των οφειλών της Κυβέρνησης προς το Κέντρο, τον Ιούνιο του 2006 συνάφθηκε δάνειο από το εξωτερικό το οποίο καλύπτεται με κυβερνητική εγγύηση και το ετήσιο τοκοχρεωλύσιο καταβάλλεται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

#### **Προσφορά υπηρεσιών από την Κυβέρνηση στο Κέντρο.**

**(α) Σίτιση ασθενών.** Η σίτιση των ασθενών του Κέντρου παρέχεται από το Νοσοκομείο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος Γ'. Μέσα στο 2006, σύμφωνα με την κοστολόγηση του Κέντρου, το κόστος σίτισης ήταν περίπου £55.000, σε σύγκριση με £47.000 το 2005.

**(β) Προμήθεια φαρμάκων.** Η Κυβέρνηση προμηθεύει το Κέντρο με φάρμακα και φαρμακευτικό υλικό μέσω των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τους περί Κυβερνητικών Ιατρικών Ιδρυμάτων και Υπηρεσιών (Γενικούς Κανονισμούς του 2000 και 2002 (Κ.Δ.Π. 660/2002), όλοι οι καρκινοπαθείς πολίτες λαμβάνουν δωρεάν τα φάρμακα που έχουν σχέση με τη θεραπεία του καρκίνου. Με βάση τα στοιχεία των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών, μέχρι τις 31.12.2006 το κόστος των φαρμάκων και φαρμακευτικού υλικού που παραχωρήθηκαν στο Κέντρο ανήλθε σε £20,9 εκ., σε σύγκριση με £16,2 εκ. μέχρι τις 31.12.2005.

**(γ) Εξετάσεις μαγνητικών τομογραφιών.** Το κόστος για την αγορά των πιο πάνω υπηρεσιών από ιδιωτικά κέντρα ανήλθε σε £95.973 το 2006 και £67.148 το 2005. Επειδή οι δαπάνες αυτές, βάσει της σχετικής συμφωνίας επιβαρύνουν την Κυβέρνηση, εισηγήθηκα όπως το Κέντρο, σε συνεργασία με το Υπουργείο Υγείας, μελετήσει το ενδεχόμενο παροχής των εξετάσεων αυτών από το Νέο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας.

**Προσωπικό και ωφελήματα.** Στις 31.12.2006 το Κέντρο εργοδοτούσε 157 άτομα (2005: 150 άτομα). Οι δαπάνες ανήλθαν σε £3.312.950, σε σύγκριση με £2.882.527 το 2005.

**Υπηρεσίες κλινικού εργαστηρίου.** Για την αγορά υπηρεσιών από ιδιωτικό κλινικό εργαστήριο για το έτος 2006 πληρώθηκε ποσό ύψους £561.781 και για το 2005 £448.575.

Οι δαπάνες αυτές, βάσει της σχετικής συμφωνίας, επιβαρύνουν την Κυβέρνηση, και το Υπουργείο Υγείας μελετούσε, από το 2001, το ενδεχόμενο εξυπηρέτησης του Κέντρου από το κλινικό εργαστήριο του Νέου Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας ή το Νοσοκομείο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος Γ'.

Επειδή όμως δεν λαμβανόταν απόφαση και το Κέντρο έπρεπε να εξυπηρετηθεί με υπηρεσίες κλινικού εργαστηρίου, σύναψε σύμβαση με ιδιωτικό κλινικό εργαστήριο το Μάιο 1999, μετά από προκήρυξη προσφοράς. Στη συνέχεια, το Μάιο 2002, μετά από προκήρυξη νέας προσφοράς, το Κέντρο σύναψε νέα σύμβαση η οποία θα ισχύει μετά από ανανεώσεις, μέχρι το Μάιο 2008. Όπως πληροφορήθηκα, το Μάρτιο 2007, το Κέντρο προκήρυξε προσφορά για περίοδο τριών ετών με ισχύ από το Μάιο 2008.

## **6.48 ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΕΙΟ ΙΔΡΥΜΑ**

### **Μέρος Α**

#### **Λογαριασμοί και έλεγχος.**

**(α) Αποτελέσματα έτους.** Σύμφωνα με τις μη εξελεγμένες οικονομικές καταστάσεις του Ιδρύματος, κατά τα έτη 2006, 2005 και 2004 προέκυψε έλλειμμα £45.755 και £105.331 και πλεόνασμα £30.338, αντίστοιχα.

Συνοπτικά τα αποτελέσματα παρουσιάζονται ως εξής:



	2006	2005	2004
	£	£	£
Έσοδα	619.691	554.096	608.914
Έξοδα	743.460	659.427	578.576
<b>Πλεόνασμα/(Έλλειμμα)</b>	<b>(123.769)</b>	<b>(105.331)</b>	<b>30.338</b>

**(β) Έσοδα.**

- (i) Τα έσοδα του Ιδρύματος προέρχονται κυρίως από κυβερνητική χορηγία και από παροχή υπηρεσιών επί πληρωμή. Η κυβερνητική χορηγία μέσα στο 2006 ανήλθε σε £150.000, σε σύγκριση με £150.000 το 2005 και £200.000 το 2004. Η κυβερνητική χορηγία παραχωρείται για την αγορά αντιδραστηρίων, για εργαστηριακές εξετάσεις Αρχείου και εξετάσεις σε Κύπριους ασθενείς με λευχαιμία, οι οποίες προσφέρονται δωρεάν. Το κόστος των αντιδραστηρίων που χρησιμοποιήθηκαν για το έτος 2006 ανήλθε σε £302.317, σε σύγκριση με £328.159 το 2005 και £203.705 το 2004.
- (ii) Το Ίδρυμα, για εξασφάλιση επιπρόσθετων οικονομικών πόρων, άρχισε από το 2001 να προσφέρει υπηρεσίες επί πληρωμή σε Κύπριους ιδιώτες ιατρούς και σε αρχεία του εξωτερικού για μη Κύπριους ασθενείς. Τα έσοδα από τις υπηρεσίες αυτές κατά τα έτη 2006, 2005 και 2004 ανήλθαν σε £450.625, £384.719 και £405.593, αντίστοιχα.
- (iii) Μετά από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος, όλα τα έσοδα από δωρεές, εισφορές και διοργάνωση εκδηλώσεων πιστώνονται απευθείας σε αποθεματικό ταμείο ανέγερσης οικήματος. Για το σκοπό αυτό ανοίχθηκε ξεχωριστός τραπεζικός λογαριασμός, οι καταθέσεις του οποίου μέχρι 31.12.2006 ανήλθαν σε £334.322.

**Προσωπικό.** Το Ίδρυμα κατά το 2006 εργοδοτούσε 15 λειτουργούς, σε σύγκριση με 14 το 2005 και το 2004. Οι συνολικές δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα Ταμεία κατά το 2006 ανήλθαν σε £199.967, σε σύγκριση με £161.824 το 2005 και £141.867 το 2004. Σημειώνεται ότι την 1.1.2003 ιδρύθηκε Ταμείο Προνοίας για το προσωπικό του Ιδρύματος, με συνεισφορά εργοδότη 5% και εργαζομένων 2,5%, και Ταμείο Υγείας.

**Μίσθωση γης.** Με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 61.318 και ημερ. 15.12.2004, εγκρίθηκε η εκμίσθωση προς το Ίδρυμα κρατικής γης για περίοδο 33 χρόνων, με ετήσιο μίσθωμα £100, για σκοπούς ανέγερσης του Κέντρου Ανοσογενετικής και Μοριακής Αιματολογίας και εργαστηρίων και γραφείων της Κυπριακής Τράπεζας Δοτών Μυελού των Οστών. Όπως πληροφορήθηκα έχουν ετοιμαστεί πρόχειρα σχέδια για την ανέγερση των πιο πάνω εγκαταστάσεων και διορίστηκε Συντονιστική Επιτροπή για προώθηση των πιο πάνω σκοπών.

**6.49 ΕΦΟΡΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ****Μέρος Α**

**Γενικά.** Το Εφοριακό Συμβούλιο συστάθηκε με βάση το άρθρο 4Α του Νόμου 80(Ι) του 1999, με αρμοδιότητα την εξέταση ιεραρχικών προσφυγών εναντίον αποφάσεων του Διευθυντή του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων, οι οποίες λαμβάνονται σύμφωνα με το εδάφιο (5) του άρθρου 20 των περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων Νόμων.

**Γενική κατάσταση του Συμβουλίου.** Με την κένωση της θέσης του Προέδρου του Εφοριακού Συμβουλίου το Μάρτιο του 2006, προκλήθηκαν σημαντικά προβλήματα στη λειτουργία του Συμβουλίου, τόσο σε θέματα εξέτασης ιεραρχικών προσφυγών, όσο και σε θέματα διοίκησης και οργάνωσης. Σύμφωνα με τους σχετικούς Κανονισμούς τη γενική διεύθυνση των εργασιών του Συμβουλίου, καθώς και την εξουσία της σύστασης κλιμακίων που εξετάζουν τις προσφυγές και τη σύγκλιση των συνεδριών των κλιμακίων και της ολομέλειας την έχει ο Πρόεδρος. Ενόψει του γεγονότος ότι η Νομοθεσία δεν προνοούσε την προσωρινή αντικατάσταση του Προέδρου μέχρις

ότου οριστεί νέος Πρόεδρος από το Υπουργικό Συμβούλιο, παρέλυσε η πιο σημαντική εργασία του Συμβουλίου η οποία αφορά στον καθορισμό ακροάσεων και στη λήψη αποφάσεων στις ιεραρχικές προσφυγές.

Μετά την τροποποίηση των σχετικών Κανονισμών, το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφασή του αρ. 64.190, ημερ. 31.8.2006 διόρισε ένα από τα μέλη του Συμβουλίου ως προεδρεύον μέλος για το υπόλοιπο της θητείας του Προέδρου που παραιτήθηκε.

Στις 20.9.2006 το Ανώτατο Δικαστήριο αποφάσισε επί της προσφυγής αρ. 112/05 ότι ο διορισμός συγκεκριμένου μέλους δεν ήταν νόμιμος και επομένως η συγκρότηση του Εφοριακού Συμβουλίου δεν ήταν νόμιμη.

Αμέσως μετά και συγκεκριμένα στις 28.9.2006 ο Γενικός Εισαγγελέας πληροφόρησε το προεδρεύον μέλος του Συμβουλίου ότι το Συμβούλιο δεν μπορεί να συνέρχεται για να επιλαμβάνεται οποιασδήποτε υπόθεσης, αφού δεν είναι νόμιμα συγκροτημένο. Ταυτόχρονα με επιστολή του προς το Υπουργικό Συμβούλιο εξήγησε την κατάσταση όπως διαμορφώθηκε και του ζήτησε όπως προβεί στη δέουσα έρευνα αναφορικά με την ιδιότητα και τα προσόντα των μελών του Συμβουλίου και αν έκρινε ότι τα κατείχαν, να επαναλάβανε τους διορισμούς τους. Επειδή η διαδικασία επαναδιορισμού καθυστερούσε, στις 27.12.2006 απέστειλα επιστολή στον Υπουργό Οικονομικών ως καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργό, με την εισήγηση όπως ενεργήσει για έγκαιρη και αποτελεσματική διευθέτηση του θέματος, ενόψει του γεγονότος ότι το Εφοριακό Συμβούλιο για τη λειτουργία του οποίου το δημόσιο ξοδεύει σημαντικά ποσά δεν συνερχόταν και δεν επιλαμβανόταν υποθέσεων.

Τελικά, το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφασή του αρ. 65.590, ημερ. 23.5.2007 επαναδιόρισε όλα τα μέλη του Εφοριακού Συμβουλίου οπότε επανάρχισε η λειτουργία του μετά από απραξία όσον αφορά στην έκδοση αποφάσεων για διάστημα 14 περίπου μηνών.

Στις 30.7.2007, συγκεκριμένο μέλος του Συμβουλίου υπέβαλε παραίτηση. Επειδή η πλήρωση της θέσης καθυστερούσε, με νέα επιστολή μου, προς τον Υπουργό Οικονομικών εξέφρασα τις ανησυχίες μου κατά πόσο η συνεχιζόμενη για μακρύ διάστημα χηρεία της θέσης ενός μέλους και η μη πλήρωσή της ενδέχεται να προκαλέσει νέα νομικά και άλλα προβλήματα στο Συμβούλιο και εισηγήθηκα την πλήρωση της κενωθείσας θέσης το συντομότερο δυνατόν.

**Δαπάνες.** Κατά το 2006 δαπανήθηκε συνολικά το ποσό των £270.498, από τις £304.543 που προϋπολογίστηκαν. Αν στο ποσό αυτό συμπεριληφθούν και £124.171 που είναι το κόστος των δημόσιων υπαλλήλων που είναι αποσπασμένοι ή τοποθετημένοι στο Συμβούλιο, τότε το κόστος για τη λειτουργία του το 2006 ανέρχεται στις £394.669, σε σύγκριση με £402.000 για το 2005.

**Ιεραρχικές προσφυγές.** Κατά το 2006 υποβλήθηκαν συνολικά 27 προσφυγές εναντίον αποφάσεων του Διευθυντή του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων, σχετικά με ενστάσεις φορολογιών νομικών ή φυσικών προσώπων, σε σύγκριση με 20 προσφυγές που υποβλήθηκαν το 2005. Το Συμβούλιο κατά τη διάρκεια του 2006 εξέδωσε απόφαση για 9 προσφυγές. Κατά το 2005 εξέτασε 19 προσφυγές και εξέδωσε απόφαση για 18.

## **6.50 ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ**

### **Μέρος Α**

#### **Οικονομική κατάσταση.**

**(α) Αποτελέσματα έτους.** Οι λογαριασμοί για το 2006 παρουσίασαν πλεόνασμα £85.116, σε σύγκριση με έλλειμμα £178.025 το 2005. Η διαφορά ύψους £263.141 οφείλεται στην αύξηση των εσόδων, όπως αναφέρεται πιο κάτω.

**(β) Έσοδα.** Τα έσοδα το 2006 ανήλθαν σε £661.415 σε σύγκριση με £375.293 το 2005, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση £286.122 ή 76,2%. Αύξηση σημειώθηκε κυρίως στα Κονδύλια

«Διοικητικά Πρόστιμα» (£205.980), «Τέλη από Διαφημίσεις» (£32.734), «Τέλη Άδειας» (£14.917), «Τόκοι Εισπρακτέοι» (£14.838) και «Τέλη Εξέτασης Αίτησης» (£11.600).

**(γ) Έξοδα.** Τα έξοδα το 2006 ανήλθαν σε £576.299, έναντι £553.318 το 2005, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £22.981 ή 4,2%. Αύξηση σημειώθηκε κυρίως στα Κονδύλια «Αποδοχές Προσωπικού» (£22.522) και «Μίσθωση Υπηρεσιών Εξειδικευμένου Προσωπικού και Εμπειρογνωμόνων» (£18.967). Μείωση σημειώθηκε κυρίως στα Κονδύλια «Βραβεία Ενθάρρυνσης Ποιότητας Παραγωγών» (£25.444), και «Αποζημιώσεις και Δικηγορικά Έξοδα» (£6.163).

### **Προϋπολογισμός.**

**(α) Έγκριση.** Σύμφωνα με το άρθρο 36 των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμων του 1998 έως 2006, ο ετήσιος Προϋπολογισμός της Αρχής καταρτίζεται μέχρι την 1<sup>η</sup> Οκτωβρίου κάθε χρόνου και υπόκειται στην έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου και της Βουλής των Αντιπροσώπων. Ο Προϋπολογισμός για το έτος 2006 εγκρίθηκε από την Αρχή στις 15.6.2005, υποβλήθηκε αρχικά στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 21.7.2005 και στην τελική του μορφή στις 28.9.2005 και εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 21.12.2005. Κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 2.1.2006, ψηφίστηκε σε Νόμο (9(II)/2006) και δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 24.2.2006, για δαπάνες ύψους £792.849. Η Βουλή ενέκρινε δωδεκατημόρια για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο 2006.

**(β) (i) Υπερβάσεις 2006.** Σε έντεκα Κονδύλια του Προϋπολογισμού του 2006 σημειώθηκαν υπερβάσεις συνολικού ύψους £14.953. Για κάλυψη των υπερβάσεων αυτών από εξοικονομήσεις σε άλλα Κονδύλια των σχετικών Κεφαλαίων, θα πρέπει να ζητηθεί η καλυπτική έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών.

**(ii) Υπερβάσεις 2005, 2004 και 2002.** Για την κάλυψη των υπερβάσεων στους Προϋπολογισμούς του 2005, 2004 και 2002, συνολικού ύψους £12.544, £32.513 και £4.067, αντίστοιχα, από εξοικονομήσεις σε άλλα Κονδύλια των σχετικών Κεφαλαίων, ζητήθηκε η καλυπτική έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών η οποία δεν έχει ακόμη εξασφαλιστεί.

**(γ) Τροποποιητικοί Προϋπολογισμοί.** Στις 27.7.2006 υποβλήθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών από την Αρχή, Νομοσχέδιο Τροποποιητικού Προϋπολογισμού για το έτος 2003, για κάλυψη της υπέρβασης ύψους £4.959 που παρατηρήθηκε στο Κεφάλαιο 04 «Έξοδα Λειτουργίας Γραφείου», το οποίο αφού εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 21.3.2007, κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 2.5.2007 για ψήφιση.

**Προσωπικό.** Στις 31.12.2006 η Αρχή εργοδοτούσε 19 υπαλλήλους σε μόνιμες θέσεις (20 το 2005) και ένα ημερομίσθιο/κλητήρα (όπως και το 2005). Οι αποδοχές προσωπικού, περιλαμβανομένων και των εργοδοτικών εισφορών στα διάφορα Ταμεία, ανήλθαν σε £326.606 σε σύγκριση με £304.084 το 2005, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση £22.522 ή ποσοστό 7,4%. Αυτό οφείλεται κυρίως στις γενικές αυξήσεις που δόθηκαν από 1.1.2006, στις ετήσιες προσαυξήσεις των υπαλλήλων και στην αύξηση του τιμαριθμικού επιδόματος. Στις αποδοχές προσωπικού δεν περιλαμβάνεται ποσό ύψους £15.652 (£35.697 το 2005) για υπηρεσίες που πρόσφεραν μια Σύμβουλος για θέματα Ραδιοτηλεόρασης και μια βοηθός Γραμματειακός Λειτουργός η οποία προσλήφθηκε με συμβόλαιο κατά τη διάρκεια του έτους.

**Σύστημα εσωτερικού ελέγχου.** Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, το σύστημα εσωτερικού ελέγχου εξακολουθεί να παρουσιάζει αδυναμίες αναφορικά με την τήρηση μητρώων, τη διαδικασία έκδοσης/ακύρωσης αποδείξεων εισπραξης, τη μη κατάλληλη τεκμηρίωση/εξουσιοδότηση των ημερολογιακών εγγραφών, σε σχέση με τη δημιουργία χρεωστών και τις διαγραφές/αναθεωρήσεις εσόδων.

Από τις αρχές του 2006 έχει εγκατασταθεί και γίνεται χρήση νέου λογιστικού συστήματος. Σημειώνεται ότι δεν έγινε παράλληλη λειτουργία του προηγούμενου και του νέου συστήματος για επιβεβαίωση της ορθότητας των δεδομένων που εξάγονται, έγινε όμως έλεγχος όλων των

εγγραφών του 2006 από το λογιστήριο της Αρχής και δεν φαίνεται να παρουσιάστηκαν σημαντικά προβλήματα.

Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι οι επισημάνσεις μου έχουν ληφθεί σοβαρά υπόψη και έχουν ήδη δοθεί σαφείς οδηγίες, σχετικά με την άμεση αναβάθμιση και βελτίωση των σχετικών διαδικασιών και ότι από τον Ιανουάριο του 2005 άρχισαν να υιοθετούνται οι σχετικές εισηγήσεις μου. Σημείωσε επίσης ότι η πρόσφατη απόκτηση νέου, επαγγελματικού και αναβαθμισμένου λογιστικού συστήματος από την Αρχή, περιλαμβάνει πολλές ασφαλιστικές δικλίδες, η αναγκαιότητα των οποίων υποδεικνυόταν στο παρελθόν από την Υπηρεσία μου.

**Χρεώστες.** Το σύνολο των χρεωστών κατά τις 31.12.2006 ήταν £849.624, σε σύγκριση με £779.869 κατά τις 31.12.2005. Μεγαλύτερο μέρος αποτελούσαν οι χρεώστες από «Διοικητικά Πρόστιμα», που ανέρχονταν σε £626.800, σε σύγκριση με £518.450 το 2005. Η είσπραξη των διοικητικών προστίμων καθυστερεί, κυρίως λόγω των προσφυγών που γίνονται από τους τηλεοπτικούς σταθμούς εναντίον των αποφάσεων της Αρχής, οι οποίοι στις πλείστες περιπτώσεις δεν τα καταβάλλουν πριν από την εκδίκηση της υπόθεσης, κατά παράβαση του Κανονισμού 47 της Κ.Δ.Π. 10/2000, που προνοεί ότι τα διοικητικά πρόστιμα καταβάλλονται στην Αρχή, ανεξάρτητα από οποιαδήποτε ένσταση ή προσφυγή.

Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι υπάρχουν όντως τηλεοπτικοί σταθμοί οι οποίοι προχωρούν με προσφυγές εναντίον των αποφάσεων της Αρχής, χωρίς όμως να καταβάλλουν τα χρηματικά πρόστιμα που τους έχουν επιβληθεί. Επισημαίνει όμως ότι, σε καμιά περίπτωση η Αρχή δεν ανέχεται τις πιο πάνω παραβάσεις αλλά αντιθέτως, δίνεται μια ελάχιστη περίοδος χάριτος στο σταθμό για την καταβολή του χρηματικού προστίμου (συνήθως ένας μήνας) και στη συνέχεια η Αρχή προχωρεί με την καταχώριση αγωγής εναντίον του για τη μη καταβολή του προστίμου.

## Μέρος Β

**Έκτακτη αμυντική εισφορά.** Όπως ανέφερα και στις προηγούμενες Εκθέσεις μου, δεν έχει γίνει οποιαδήποτε πρόνοια στους λογαριασμούς της Αρχής, αναφορικά με τυχόν υποχρέωση της Αρχής για καταβολή έκτακτης αμυντικής εισφοράς για τα έτη 2000 μέχρι 2006. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 41(γ) του Νόμου 7(Ι)/1998 το εισόδημα της Αρχής απαλλάσσεται από οποιαδήποτε φορολογία με βάση την περί Φόρου Εισοδήματος Νομοθεσία, η Αρχή εξακολουθεί να έχει την άποψη ότι το εισόδημά της δεν υπόκειται ούτε και σε έκτακτη αμυντική εισφορά. Το 2002, μετά από υπόδειξη του νομικού της συμβούλου, η Αρχή υπέβαλε σχετικούς προσδιορισμούς φορολογητέου εισοδήματος για τα έτη 1998 και 1999 και κατέβαλε την εισφορά που προέκυψε, ύψους περίπου £11.000, με επιφύλαξη όμως των δικαιωμάτων της. Για τα έτη 2000 – 2006 δεν έγινε οποιοσδήποτε προσδιορισμός του φορολογητέου εισοδήματός της.

Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι η Αρχή, σε συνεργασία με τους Νομικούς της Συμβούλους, θα εξετάσει εκ νέου το θέμα σχετικά με την περίοδο 2000-2006.

**Συνταξιοδοτικά ωφελήματα προσωπικού.** Η Αρχή με σκοπό την υιοθέτηση Σχεδίου Συντάξεων και Χορηγημάτων έχει αναθέσει τη μελέτη του όλου θέματος, σε αναλογιστικό οίκο, ο οποίος ετοίμασε σχετικούς Κανονισμούς, οι οποίοι αποστάληκαν στο Υπουργείο Εσωτερικών για προώθηση τους στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση. Το Υπουργείο Εσωτερικών απέστειλε στις 5.1.2006 τους πιο πάνω Κανονισμούς στο Υπουργείο Οικονομικών και αναμένονται οι απόψεις του. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με αναλογιστική μελέτη που υποβλήθηκε στις 29.3.2004 με ημερομηνία εκτίμησης την 1.1.2004, το Σχέδιο Συντάξεων της Αρχής παρουσιάζει έλλειμμα, σε σχέση με προϋπηρεσία, ύψους £87.000. Για κάλυψη τόσο του κόστους της μελλοντικής υπηρεσίας των υπαλλήλων όσο και του πιο πάνω ελλείμματος, έγινε εισήγηση από μέρους των αναλογιστών για συνεισφορά της Αρχής συνολικού ετήσιου ποσοστού ύψους 26,97% επί των μισθών (25,3% για μελλοντική υπηρεσία και 1,67% για το έλλειμμα σε σχέση με προϋπηρεσία) ή εναλλακτικά για κάλυψή τους με διάφορες άλλες μεθόδους χρηματοδότησης.

**6.51 ΤΑΜΕΙΟ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΤΑΚΤΙΚΟΥ ΩΡΟΜΙΣΘΙΟΥ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ****Μέρος Α**

**Ετοιμασία και υποβολή λογαριασμών του Ταμείου για έλεγχο.** Οι τελικοί λογαριασμοί του Ταμείου για το έτος 2006 δεν έχουν υποβληθεί στην Υπηρεσία μου για έλεγχο. Από τον έλεγχο των λογαριασμών του 2005 παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα.

**Αποτελέσματα χρήσεως.** Σύμφωνα με τους ελεγμένους λογαριασμούς του Ταμείου για το έτος 2005, το Ταμείο παρουσίασε πλεόνασμα το οποίο κατανεμήθηκε στους λογαριασμούς των μελών, ύψους £9.226.607, απόδοση 8,70% (2004 £3.252.060, απόδοση 3,30%).

Το Ταμείο Προνοίας προβλέπει την παραχώρηση κατοχυρωμένου κατώτατου ορίου ωφελημάτων στους αφυπηρετούντες ανεξάρτητα από το ύψος του ποσού που υπάρχει στο λογαριασμό τους. Το Κράτος συμπληρώνει τη διαφορά στο ύψος της συμφωνημένης κατοχυρωμένης απόδοσης. Για το 2005 το Κράτος κατέβαλε για το σκοπό αυτό ποσό ύψους £2.237.095.

Η ελάχιστη απαιτούμενη απόδοση του Ταμείου για κάλυψη της συμφωνημένης κατοχυρωμένης απόδοσης, χωρίς να χρειάζεται το Κράτος να καταβάλει οποιοδήποτε ποσό, σύμφωνα με στοιχεία του Γενικού Λογιστή, ανέρχεται για το 2005 σε 62,6% (για το έτος 2004 σε 54,23%), απόδοση η οποία θεωρείται υπερβολικά ψηλή.

**Αζήτητα ποσά.** Παρατηρήθηκε ότι οι λογαριασμοί εξακολουθούν να παρουσιάζουν υπόλοιπο ύψους £18.938, το οποίο ανήκει σε άτομα που έπαψαν να είναι μέλη του Ταμείου και δεν τους επιστράφηκε το ποσό των καταθέσεων και συνεισφορών που δικαιούνται από το Ταμείο. Οι αζήτητες αυτές καταθέσεις δεν πιστώνονται με τόκο, μετά από απόφαση της Διαχειριστικής Επιτροπής, με ημερομηνία εφαρμογής την 1.1.2003.

Όπως με πληροφόρησε ο Γενικός Λογιστής, εντοπίστηκαν οι πιο πάνω δικαιούχοι και στάλθηκαν σχετικές επιστολές για επιστροφή των σχετικών ποσών. Μέχρι τον Οκτώβριο του 2007 από τους 47 δικαιούχους ανταποκρίθηκαν 22 στους οποίους καταβλήθηκε ποσό ύψους £7.749,22.

**Μετρητά κατατεθειμένα στο Γενικό Λογιστήριο.** Το υπόλοιπο των μετρητών του Ταμείου που ήταν κατατεθειμένο στο Γενικό Λογιστήριο ανερχόταν στις 31.12.2005 σε £28.225.363, σε σύγκριση με £24.050.142 που ήταν στις 31.12.2004.

Σε προηγούμενες Εκθέσεις μου εξέφρασα την άποψη ότι μεγάλο μέρος των μετρητών θα μπορούσε να επενδυθεί με διάφορους τρόπους σε επενδύσεις μικρού κινδύνου που αποφέρουν μεγαλύτερη απόδοση από τα επιτόκια που προσφέρει η Κεντρική Τράπεζα όπως επενδύσεις σε κυβερνητικά χρεώγραφα και όπως αντιλαμβάνομαι το 2006 έγιναν σημαντικές επενδύσεις σε χρεώγραφα του είδους αυτού.

**6.52 ΙΔΡΥΜΑ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ****Μέρος Α****Οικονομική κατάσταση.**

Οι λογαριασμοί για το έτος 2006 υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μου στις 28.8.2007 και ο έλεγχος δεν είχε διεξαχθεί μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης.

**(α) Αποτελέσματα έτους.** Οι μη εξελεγμένοι λογαριασμοί του έτους 2006 παρουσίασαν πλεόνασμα £48.825 σε σύγκριση με έλλειμμα £198.889 το 2005.

**(β) Έσοδα.** Οι μη εξελεγμένοι λογαριασμοί παρουσιάζουν ότι τα έσοδα του Ιδρύματος ανήλθαν σε £7.303.413 το 2006, σε σύγκριση με £4.293.008 το 2005, παρουσίασαν δηλαδή αύξηση ύψους £3.010.405 που οφείλεται κυρίως στην αύξηση των κρατικών χορηγιών κατά £3.000.000.

(γ) **Έξοδα.** Τα έξοδα ανήλθαν σε £7.251.346 για το 2006, σε σύγκριση με £4.486.811 για το 2005.

## Μέρος Β

**Δημιουργία Ενιαίου Φορέα για συντονισμό και διαχείριση θεμάτων έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης.** Με αφορμή την επαναξιολόγηση της αναγκαιότητας συνέχισης της λειτουργίας των σχεδίων που διαχειρίζεται το Ίδρυμα Τεχνολογίας, σε σχέση με τον επιδιωκόμενο στόχο της ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας και τεχνολογικής αναβάθμισης, εισηγήθηκα, με επιστολή μου ημερ. 3.6.2005, προς τον Υπουργό Εμπορίου Βιομηχανίας και Τουρισμού όπως εξεταστεί και αξιολογηθεί η πιθανότητα ενοποίησης των δραστηριοτήτων του Ιδρύματος Τεχνολογίας και του Ιδρύματος Προώθησης Έρευνας.

Πληροφορήθηκα ότι έχει αποφασιστεί από το Υπουργικό Συμβούλιο και το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιδρύματος η προώθηση του θέματος μέσω της τροποποίησης του Καταστατικού του Ιδρύματος, για μεταφορά των αρμοδιοτήτων του Ιδρύματος Τεχνολογίας, καθώς και των υπαλλήλων του, στο Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας, το οποίο θα μετονομαστεί σε Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας και Καινοτομίας.

## 6.53 ΤΑΜΕΙΟ ΚΛΙΝΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ

### Μέρος Α

**Τήρηση βιβλίων και λογαριασμών.** Λόγω μη τήρησης κατάλληλων βιβλίων και λογαριασμών, τα οποία προνοούνται στους σχετικούς Νόμους και Κανονισμούς, δεν μπορεί να επιβεβαιωθεί η ορθότητα των εισπραχθέντων τελών εγγραφής, καθώς και το ύψος των οφειλόμενων τελών ανανέωσης εγγραφής για τα έτη 1992-2001. Για τα έτη 2002-2006 εκκρεμεί η υποβολή των οικονομικών καταστάσεων στην Υπηρεσία μου για έλεγχο.

**Εφαρμογή του Νόμου.** Επισημαίνεται και πάλι ότι δεν υπάρχουν ενδείξεις ότι εφαρμόστηκαν οι διατάξεις του Νόμου ως προς την εγγραφή και λειτουργία των κλινικών εργαστηρίων, τη διενέργεια επιθεωρήσεων και την άσκηση πειθαρχικού ελέγχου επί των διευθυντών τους. Επειδή η εφαρμογή του Νόμου αφορά άμεσα στη διασφάλιση της δημόσιας υγείας, η Υπηρεσία μου εξέφρασε την ανησυχία της κατά πόσο τα υφιστάμενα κλινικά εργαστήρια λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου και κατά πόσο λαμβάνονται όλα τα ενδεικνυόμενα μέτρα προφύλαξης, όπως π.χ. στο θέμα της απόρριψης βιολογικών υγρών.

## 6.54 ΙΔΡΥΜΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

### Μέρος Α

**Ίδρυση και λειτουργία του Ιδρύματος.** Το Ίδρυμα Ενέργειας συστάθηκε στις 7.6.2000 ως νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 51.295, ημερ. 23.2.2000, και διέπεται από τις πρόνοιες του περί Σωματείων και Ιδρυμάτων Νόμου του 1972 και του Καταστατικού του. Κύρια δραστηριότητα του Ιδρύματος είναι η διεκπεραίωση εργασιών της Υπηρεσίας Ενέργειας του Υπουργείου, καθώς και η εξέταση/αξιολόγηση αιτήσεων επιχορήγησης για ανανεώσιμες πηγές ενέργειας εκ μέρους του Ταμείου Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας. Επίσης το Ίδρυμα συμμετέχει σε προγράμματα και πρωτοβουλίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

**Αποτελέσματα έτους.** Δεν έχουν υποβληθεί στην Υπηρεσία μου για έλεγχο οι λογαριασμοί για το έτος 2006. Σύμφωνα με τους μη τελικούς λογαριασμούς, το Ίδρυμα παρουσίασε έλλειμμα £25.179 κατά το 2005, σε σύγκριση με πλεόνασμα £18.427 το 2004. Τα έσοδα ανήλθαν σε £223.612, σε σύγκριση με £186.608 το 2004, ενώ τα έξοδα ανήλθαν σε £248.791, σε σύγκριση με £168.181 το 2004.

Σημειώνεται ότι ποσά οφειλόμενα από το Ταμείο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας ύψους £159.331 στις 31.12.2005 και £39.400 στις 31.12.2004 δεν παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις.

**Συνεργασία του Ιδρύματος με την Κυβέρνηση.** Η Κυβέρνηση παραχωρεί στο Ίδρυμα ετήσια επιχορήγηση για κάλυψη των λειτουργικών του εξόδων. Σχετικά με την παραχώρηση της εν λόγω επιχορήγησης, η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι πρέπει να εξασφαλιστεί η έγκριση του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, ως διαλαμβάνεται στις πρόνοιες του σχετικού Νόμου.

Ο Πρόεδρος του Ιδρύματος με πληροφόρησε ότι θα προχωρήσει στην εξασφάλιση της σχετικής έγκρισης του Εφόρου.

**Προσωπικό.** Το Ίδρυμα κατά το 2005 εργοδοτούσε 14 λειτουργούς, σε σύγκριση με 10 το 2004. Οι συνολικές δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα Ταμεία κατά το 2005 ανήλθαν σε £211.009, σε σύγκριση με £143.108 το 2004.

**Κανονισμοί.** Για θέματα για τα οποία δεν γίνεται ειδική πρόνοια στο καταστατικό, όπως π.χ. για θέματα προσωπικού, δημοσιονομικά και λογιστικά θέματα, η Υπηρεσία μου εισηγείται όπως, για την εύρυθμη λειτουργία του Ιδρύματος, ετοιμαστούν σχετικοί Κανονισμοί.

Ο Πρόεδρος του Ιδρύματος με πληροφόρησε ότι θα μεριμνήσει για την ετοιμασία των Κανονισμών, ως η εισήγησή μου.

## **6.55 ΤΑΜΕΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΝΔΡΟΜΟ ΕΠΙΚΤΗΤΗΣ ΑΝΟΣΟΠΟΙΗΤΙΚΗΣ ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑΣ**

### **Μέρος Α**

**Σκοπός του Ταμείου.** Σκοπός της ίδρυσης του Ταμείου είναι η εξασφάλιση και διάθεση των αναγκαίων χρηματικών πόρων για τη διοργάνωση και χρηματοδότηση προγραμμάτων και την υλοποίηση άλλων μέτρων για τον έλεγχο και την πρόληψη του συνδρόμου επίκτητης ανοσοποιητικής ανεπάρκειας και την παροχή οικονομικής βοήθειας σε φορείς ή ασθενείς του συνδρόμου αυτού.

**Εισπράξεις και πληρωμές.** Οι εισπράξεις του Ταμείου, που προέρχονται αποκλειστικά από κρατική χορηγία, ήταν £90.000 και οι πληρωμές £112.434 για το 2006, σε σύγκριση με £60.000 και £88.764 το 2005, αντίστοιχα. Οι πληρωμές του Ταμείου αφορούσαν κυρίως σε βοηθήματα προς ασθενείς και για τα έτη 2006 και 2005, ανήλθαν σε £83.740 και £61.455, αντίστοιχα.

**Έγκριση και υλοποίηση Προϋπολογισμού.** Σύμφωνα με το Άρθρο 7(1) του περί Ταμείου για το Σύνδρομο Επίκτητης Ανοσοποιητικής Ανεπάρκειας (ΣΕΑΑ) Νόμου αρ. 95 του 1992, το Ταμείο έχει δικό του Προϋπολογισμό, ο οποίος καταρτίζεται κάθε χρόνο από την Επιτροπή Διαχείρισης και υπόκειται στην έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου και της Βουλής των Αντιπροσώπων.

## **6.56 ΑΝΤΙΝΑΡΚΩΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

### **Μέρος Α**

**Ίδρυση Αντιναρκωτικού Συμβουλίου.** Το Αντιναρκωτικό Συμβούλιο ιδρύθηκε βάσει του περί Προλήψεως της Χρήσης και Διάδοσης Ναρκωτικών και άλλων Εξαρτησιογόνων Ουσιών Νόμου αρ. 128(Ι)/2000 και άρχισε τη λειτουργία του το Φεβρουάριο του 2001. Σύμφωνα με τον τροποποιητικό Νόμο 142(Ι)/2002, το Συμβούλιο αποτελεί νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου και ο ετήσιος Προϋπολογισμός του εγκρίνεται από τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

**Οικονομική κατάσταση.** Σύμφωνα με τους τελικούς λογαριασμούς του Συμβουλίου για τα έτη 2006, 2005 (μη ελεγμένους) και 2004, τα αποτελέσματα των τριών τελευταίων ετών παρουσιάζονται ως εξής:

	2006	2005	2004
	£	£	£
Έσοδα	401.907	377.077	265.073
Έξοδα	368.118	355.892	291.520
<b>Πλεόνασμα/(Έλλειμμα)</b>	<b>33.789</b>	<b>21.185</b>	<b>(26.447)</b>

Τα έσοδα προέρχονται από την κυβερνητική χορηγία ύψους £401.750 για το 2006, £377.000 για το 2005 και £265.000 για το 2004.

**Προσωπικό.** Κατά τα έτη 2006, 2005 και 2004 το Συμβούλιο εργοδοτούσε 9, 10 και 7 λειτουργούς, αντίστοιχα. Οι συνολικές δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα Ταμεία κατά τα έτη 2006, 2005 και 2004 ανήλθαν σε £157.283, £146.415 και £108.582, αντίστοιχα.

**Αρμοδιότητες και καθήκοντα του Συμβουλίου.** Κύρια αρμοδιότητα του Συμβουλίου είναι ο σχεδιασμός της εθνικής στρατηγικής ενάντια στα ναρκωτικά και άλλες εξαρτησιογόνες ουσίες, ο συντονισμός των δραστηριοτήτων του αγώνα ενάντια στα ναρκωτικά από τις διάφορες Κρατικές Υπηρεσίες ή φορείς του ιδιωτικού τομέα και η προώθηση, η παρακολούθηση και ο έλεγχος της εφαρμογής της.

#### **Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και Πληροφόρησης για τα Ναρκωτικά (ΕΚΤΕΠΝ) Κύπρου.**

(α) Το ΕΚΤΕΠΝ Κύπρου, η δημιουργία του οποίου προβλέπεται από τον περί Προλήψεως της Χρήσης και Διάδοσης Ναρκωτικών και Άλλων Εξαρτησιογόνων Ουσιών (Ίδρυση Αντιναρκωτικού Συμβουλίου και Ταμείου) (Τροποποιητικό) Νόμο του 2002, βρίσκεται σε πλήρη λειτουργία από την 1.3.2004 και έχει ενταχθεί στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Πληροφόρησης για τα Ναρκωτικά και την Τοξικομανία (REITOX). Από το 2005 η λειτουργία του επιδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κέντρο Παρακολούθησης των Ναρκωτικών και της Τοξικομανίας (European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction) που εδρεύει στη Λισσαβόνα.

(β) Οι σκοποί του ΕΚΤΕΠΝ Κύπρου είναι η συλλογή, ανάλυση, μελέτη και αξιολόγηση στοιχείων και δεδομένων και η δημοσιοποίηση πληροφοριών αναφορικά με τη χρήση των εξαρτησιογόνων ουσιών στην Κύπρο, η δημιουργία, οργάνωση και λειτουργία φυσικού και ηλεκτρονικού δικτύου πληροφοριών σε σχέση με τη χρήση ναρκωτικών στην Κύπρο, και η συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κέντρο με σκοπό την εναρμόνιση των μεθόδων συλλογής πληροφοριών, στοιχείων και δεδομένων με αυτές των άλλων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

**Προβλήματα εφαρμογής της Εθνικής Στρατηγικής.** Εντός του 2004, με τη στήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης διαμορφώθηκε η πρώτη Εθνική Στρατηγική για τα Ναρκωτικά, που καλύπτει την περίοδο 2004 – 2008, λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές και τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για τα Ναρκωτικά.

Στα πλαίσια της εφαρμογής της Εθνικής Στρατηγικής για τα Ναρκωτικά έχουν διαμορφωθεί Σχέδια Δράσης που καθορίζουν συγκεκριμένους στόχους προς επίτευξη και περιλαμβάνουν 104 δράσεις σε 10 χώρους προτεραιότητας, για μείωση της ζήτησης, και 54 δράσεις σε 6 χώρους προτεραιότητας, για μείωση της προσφοράς των ναρκωτικών.

Τα κύρια προβλήματα και αδυναμίες που παρατηρούνται στην εφαρμογή της Εθνικής Στρατηγικής είναι:

(α) Προβλήματα στο συντονισμό των συναντήσεων των διαφόρων εμπλεκόμενων φορέων, είτε αυτοί είναι κυβερνητικοί είτε ιδιωτικοί.

(β) Οι εμπλεκόμενοι φορείς, εκτός από ελάχιστες περιπτώσεις, παρέλειψαν μέχρι σήμερα να υποβάλουν οποιεσδήποτε εκθέσεις αναφορικά με την πρόοδο του έργου τους, με αποτέλεσμα το



Συμβούλιο να μην μπορέσει να αξιολογήσει την πρόοδο στην υλοποίηση των προγραμμάτων και το έργο που επιτελέστηκε από τον κάθε φορέα, αναφορικά με τις δράσεις που του ανατέθηκαν.

(Υ) Δεν έχει διαπιστωθεί από το Αντιναρκωτικό Συμβούλιο κατά πόσο οι διάφοροι εμπλεκόμενοι φορείς, είτε αυτοί είναι κυβερνητικοί είτε ιδιωτικοί ή άλλα οργανωμένα σύνολα, έχουν εξασφαλίσει την αναγκαία υποδομή, στελέχωση και εμπειρογνωμοσύνη, καθώς και τους αναγκαίους οικονομικούς πόρους, για να μπορούν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις που απορρέουν από τις δράσεις που τους ανατέθηκαν.

Σχετικά με τα πιο πάνω προβλήματα και αδυναμίες το Συμβούλιο με πληροφόρησε ότι,

(α) έχει την πεποίθηση ότι με την πρόσφατη πρόσληψη τεσσάρων νέων Λειτουργών Εκτελεστικής Γραμματείας θα ενδυναμώσει το συντονιστικό του ρόλο και θα βοηθήσει τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες να ανταποκριθούν στο έργο που τους αναλογεί,

(β) για τα προγράμματα τα οποία επιχορηγούνται, το Συμβούλιο έχει θέσει την υποβολή εκθέσεων ως προϋπόθεση για τη λήψη επιχορήγησης,

(γ) για αξιολόγηση της προόδου και του έργου που επιτελέστηκε, Λειτουργοί του Συμβουλίου άρχισαν τη συλλογή στοιχείων από τους εμπλεκόμενους φορείς μέσω προσωπικών συνεντεύξεων και ερωτηματολογίων που τους υποβάλλονται.

**Κανονισμοί.** Δεν έχουν καταρτιστεί Κανονισμοί για την καλύτερη διεξαγωγή των εργασιών του Συμβουλίου και για τους όρους υπηρεσίας του προσωπικού, όπως προνοείται στα άρθρα 4(9) και 12(2) του Νόμου, αντίστοιχα.

**Επιχορήγηση προγραμμάτων.** Το Συμβούλιο ενέκρινε και επιχορήγησε διάφορα προγράμματα για τα έτη 2006, 2005 και 2004 με ποσά ύψους £59.770, £54.249 και £50.000, αντίστοιχα.

Ωστόσο διαπιστώθηκε ότι δεν υπήρξε παρακολούθηση των προγραμμάτων για τα οποία οι εμπλεκόμενοι φορείς έτυχαν της επιχορήγησης, με επιτόπιες επισκέψεις και εκ των υστέρων αξιολογήσεις.

**Θεραπευτικά και συμβουλευτικά κέντρα.** Σήμερα λειτουργούν 14 θεραπευτικά και συμβουλευτικά κέντρα (κυβερνητικά και μη), στα οποία λειτουργούν προγράμματα πρόληψης και θεραπείας.

Σχετικά με τα πιο πάνω προγράμματα, υπάρχουν Οδηγοί Προληπτικών Προγραμμάτων που διέπουν τη διαχείρισή τους και συναφή θέματα, όπως τη διασφάλιση των δικαιωμάτων των εισαγόμενων προσώπων, το χειρισμό περιπτώσεων ανηλίκων, τα καθήκοντα και τις ευθύνες των εμπλεκομένων και την αντιμετώπιση προβλημάτων που τυχόν θα παρουσιαστούν, ωστόσο αυτοί δεν έχουν συμπεριληφθεί σε Κανονισμούς, όπως προνοείται στο άρθρο 6(3) του Νόμου.

Το Συμβούλιο με πληροφόρησε ότι το θέμα το απασχολεί στα πλαίσια της γενικότερης μελέτης της νομοθεσίας και της προώθησης τροποποιήσεων.

## **6.57 ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΩΝ ΠΗΓΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ**

### **Μέρος Α**

**Γενικά.** Το Ταμείο Επιδότησης ή Χρηματοδότησης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας ιδρύθηκε με το Νόμο 33(Ι)/2003, για σκοπούς ενθάρρυνσης της εκμετάλλευσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και γενικά της εξοικονόμησης ενέργειας. Τα έσοδα του Ταμείου προέρχονται από το τέλος ύψους 0,13 σεντ/κwh επί της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας, το οποίο εισπράττεται από κάθε εξουσιοδοτημένο παροχέα ηλεκτρικής ενέργειας και εμβάζεται στο Ταμείο.

## Λογαριασμοί.

**(α) Αποτελέσματα.** Για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2006 τα έσοδα του Ταμείου ανήλθαν σε £5.428.000 (£5.094.211 το 2005), ενώ οι δαπάνες σε £1.605.208 (£539.121 το 2005). Το υπόλοιπο του Ταμείου στις 31.12.2006 ανερχόταν στο ποσό των £14.165.308 (£10.342.516 ΤΟ 2005).

**(β) Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο.** Σύμφωνα με το άρθρο 5(2) του πιο πάνω Νόμου, οι οικονομικές καταστάσεις πρέπει να υποβάλλονται για έλεγχο το αργότερο μέχρι τις 30 Απριλίου του έτους που έπεται του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρονται, ενώ για το υπό εξέταση έτος (2006) υποβλήθηκαν στις 17.9.2007. Σημειώνεται ότι και για την προηγούμενη περίοδο (2005) οι λογαριασμοί υποβλήθηκαν καθυστερημένα στις 30.5.2006.

Ο Πρόεδρος της Διαχειριστικής Επιτροπής του Ταμείου με πληροφόρησε ότι η Επιτροπή θα μεριμνήσει ώστε τα επόμενα χρόνια οι οικονομικές καταστάσεις να υποβάλλονται σύμφωνα με τις πρόνοιες του Άρθρου 5(2) του Νόμου.

**Εκτέλεση Προϋπολογισμού - Καθυστερήσεις στην προώθηση των σκοπών του Ταμείου.** Ο Προϋπολογισμός του Ταμείου για το 2006 προνοούσε την καταβολή επιχορηγήσεων ύψους £7.295.900. Κατά το 2006 παραλήφθηκαν συνολικά 9 724 αιτήσεις, ενώ εξετάστηκαν και εγκρίθηκαν 4 727. Το συνολικό ποσό της επιχορήγησης που αντιστοιχεί στις αιτήσεις που εγκρίθηκαν ανερχόταν σε £5.778.998, ενώ το ποσό των επιχορηγήσεων που καταβλήθηκαν ανήλθε σε £1.262.397.

Επισημάνει την κατακόρυφη αύξηση στον αριθμό των αιτήσεων που παραλαμβάνονται, καθώς και το γεγονός ότι το πραγματικό ποσό των χορηγιών που καταβάλλεται είναι πολύ χαμηλό ως ποσοστό επί του εγκεκριμένου Προϋπολογισμού.

Ο Πρόεδρος με πληροφόρησε ότι η Επιτροπή καθόρισε συγκεκριμένα χρονικά πλαίσια εντός των οποίων θα πρέπει να ολοκληρώνεται η εξέταση των αιτήσεων και ότι κατά την ετοιμασία του Προϋπολογισμού θα γίνεται πιο ορθολογιστικός υπολογισμός των πληρωμών που αναμένεται να γίνουν.

**Υπέρβαση Προϋπολογισμού.** Κατά το 2006 παρατηρήθηκε υπέρβαση του εγκεκριμένου Προϋπολογισμού στο άρθρο «Αγορά Υπηρεσιών» ύψους £83.445 και σύμφωνα με τον περί Προϋπολογισμού του Ειδικού Ταμείου Νόμο του 2006, ζητήθηκε και λήφθηκε στις 25.10.2006 η έγκριση του Υπουργού Εμπορίου Βιομηχανίας και Τουρισμού για χρησιμοποίηση περισσεύματος ύψους £175.000, που προκύπτει από το άρθρο «Προώθηση και ενθάρρυνση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας». Σύμφωνα με τον ίδιο Νόμο μέσα σε ένα μήνα από την έγκριση του Υπουργού κατατίθεται ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων έκθεση στην οποία αναφέρονται οι περιπτώσεις και οι συνθήκες κάτω από τις οποίες χορηγήθηκε η κάθε έγκριση, κάτι που μέχρι την ετοιμασία της Έκθεσής μου, δεν είχε γίνει.

Ο Πρόεδρος με πληροφόρησε ότι εκ παραδρομής δεν είχε κατατεθεί έγκαιρα στη Βουλή η έκθεση, η οποία και κατατέθηκε στις 17.10.2007.

**Επισκέψεις ελέγχου.** Οι όροι των συμφωνιών παροχής χορηγίας που υπογράφονται μεταξύ των αιτητών και της Επιτροπής Διαχείρισης του Ταμείου για περιπτώσεις χορηγιών πέραν των £1.500, προνοούν ότι ο αιτητής πρέπει να έχει στην κατοχή του τα συστήματα για τα οποία πήρε χορηγία για τουλάχιστον 5 χρόνια. Σε αντίθετη περίπτωση θα πρέπει να επιστραφεί κατ' αναλογία ποσοστό της χορηγίας για το οποίο δεν έχουν γίνει αποσβέσεις (λογιστική απόσβεση). Κατά τη διάρκεια του 2006 δεν έγιναν οποιεσδήποτε επιτόπιες επισκέψεις ελέγχου και εξέφρασα την άποψη ότι για επιβεβαίωση της κατοχής των συστημάτων που επιχορηγήθηκαν πρέπει να γίνονται δειγματοληπτικές επισκέψεις ελέγχου.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος, η Επιτροπή ανέθεσε στο Ίδρυμα Ενέργειας τη διεξαγωγή και επιτόπιων επισκέψεων ελέγχου δειγματοληπτικά, για επιβεβαίωση της κατοχής των συστημάτων που επιχορηγήθηκαν.

## Μέρος Β

**Επένδυση αποθεμάτων του Ταμείου.** Το υπόλοιπο των αποθεμάτων του Ταμείου στις 31.12.2006 ανερχόταν στο ποσό των £14.165.308. Όλα τα ποσά του Ταμείου κατατίθενται σε κυβερνητικό λογαριασμό καταθέσεων του Γενικού Λογιστηρίου. Επειδή πρόκειται για σημαντικά ποσά και ο εν λόγω λογαριασμός δεν είναι τοκοφόρος, εισηγήθηκα, σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, όπως η Επιτροπή μελετήσει τρόπους επένδυσης των αποθεμάτων του Ταμείου, αφού λάβει σχετική έγκριση του Υπουργού Οικονομικών, όπως προνοείται στο άρθρο 7(2)(δ) του Νόμου, όπως και έπραξε.

Κατά την 31<sup>η</sup> Δεκεμβρίου 2006 ποσό ύψους περίπου £7 εκ. ήταν επενδυμένο σε Κυβερνητικά Γραμμάτια Δημοσίου (£2 εκ.) και σε Κυβερνητικά Χρεώγραφα Αναπτύξεως (£5 εκ.). Ανεξάρτητα από την αναγκαιότητα επένδυσης των αποθεμάτων του Ταμείου, επισήμανα ότι πρωταρχικός του στόχος είναι η αξιοποίηση των αποθεμάτων του, με σκοπό την ενθάρρυνση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, καθώς και την εξοικονόμηση ενέργειας.

## 6.58 ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

### Μέρος Α

**Νομικό πλαίσιο.** Ο Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών (ΟΑΠ) ιδρύθηκε στις 27.6.2003 με τη δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας του «περί της Ίδρυσης και Λειτουργίας του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών καθώς και άλλων συναφών θεμάτων» Νόμου του 2003 (Ν. 64(Ι)/2003). Σύμφωνα με το άρθρο 7 του πιο πάνω Νόμου, ο ΟΑΠ είναι ανεξάρτητος Οργανισμός ο οποίος δεν υπάγεται σε οποιοδήποτε Υπουργείο ή Τμήμα της Κυβέρνησης.

Σκοποί του Οργανισμού είναι, σύμφωνα με τον υπό αναφορά Νόμο, η διαχείριση των πιστώσεων που προέρχονται τόσο από τα σχετικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όσο και από την Κυπριακή Δημοκρατία, οι οποίες κατατίθενται στο Ταμείο Πληρωμών του Οργανισμού, η πρόληψη και πάταξη ατασθαλιών σε σχέση με τις πιστώσεις αυτές και η ανάκτηση ποσών που προέρχονται από τις πιστώσεις αυτές, οι οποίες χάθηκαν λόγω παρατυπίας ή αμέλειας.

**Διαπίστευση.** Σύμφωνα με το άρθρο 5(2) του Νόμου, ο Οργανισμός υπόκειται σε διαπίστευση από την Αρμόδια Αρχή Διαπίστευσης, που ορίζεται ως ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος. Η διαπίστευση, η οποία είναι απαραίτητη προϋπόθεση για να είναι σε θέση ο Οργανισμός να διενεργεί πληρωμές που βαρύνουν το Ταμείο Πληρωμών, δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας και κοινοποιείται στα αρμόδια όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με βάση το άρθρο 42 του Νόμου, ο Υπουργός, ως Αρμόδια Αρχή Διαπίστευσης, διορίζει τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή για χρονική περίοδο που δεν υπερβαίνει τα τρία έτη, και που έχει ως κύρια αρμοδιότητα την παρακολούθηση της τήρησης από τον ΟΑΠ των προϋποθέσεων διαπίστευσης. Συναφώς αναφέρεται ότι με βάση το άρθρο 4.4 του Κανονισμού 1258/1999 του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μόνο οι δαπάνες που πραγματοποιούν οι εγκεκριμένοι οργανισμοί πληρωμών μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο κοινοτικής χρηματοδότησης.

Η πράξη οριστικής διαπίστευσης του Οργανισμού τέθηκε σε εφαρμογή στις 27.2.2005. Με βάση το άρθρο 2 του Κανονισμού 885/2006 της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, που τέθηκε σε εφαρμογή στις 16.10.2006, η διαπίστευση του οργανισμού πληρωμών είναι διαρκής διαδικασία και η Αρμόδια Αρχή οφείλει να ενημερώνει την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ανά τριετία

κατά πόσο ο οργανισμός πληρωμών εξακολουθεί να συμμορφώνεται με τα κριτήρια διαπίστευσης. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 17 του ίδιου Κανονισμού, το οποίο καθορίζει τις μεταβατικές διατάξεις για εφαρμογή του, αν ο οργανισμός πληρωμών έχει αναλάβει ευθύνες δαπανών για τις οποίες δεν ήταν προηγουμένως υπεύθυνος, τότε απαιτείται νέα διαπίστευση.

Με βάση τα πιο πάνω, ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, ως Αρμόδια Αρχή, ενημέρωσε με επιστολή του ημερομηνίας 11 Δεκεμβρίου 2006 την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ότι, μεταξύ άλλων, ο Κυπριακός Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών δεν έχει αναλάβει νέες ευθύνες δαπανών και ότι η υφιστάμενη πράξη διαπίστευσης του Οργανισμού συνεχίζει να ισχύει.

**Ανάθεση αρμοδιοτήτων σε αναδόχους.** Με βάση τις δυνατότητες που του παρέχει το άρθρο 15 του Νόμου, ο Οργανισμός σύναψε συμβάσεις ανάθεσης εργασίας με το Τμήμα Γεωργίας, το Τμήμα Δασών, το Συμβούλιο Αμπελοοινικών Προϊόντων, τον Οργανισμό Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας, το Τμήμα Τελωνείων, και το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού. Οι πιο πάνω ανάδοχοι διεκπεραιώνουν τις αιτήσεις για τα μέτρα που τους έχουν ανατεθεί μέχρι το στάδιο της έγκρισης της πληρωμής και στη συνέχεια αποστέλλουν τους φακέλους με όλα τα σχετικά στον Οργανισμό, ο οποίος καταβάλλει τις ενισχύσεις στους δικαιούχους, τηρεί τα απαιτούμενα στοιχεία και υποβάλλει όλες τις σχετικές πληροφορίες στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Σχετική σύμβαση έχει επίσης υπογραφεί με την Επιτροπή Σιτηρών Κύπρου, αναφορικά με την εφαρμογή του μέτρου απόσυρσης σιτηρών, το οποίο δεν παρέστη ανάγκη να εφαρμοστεί ακόμα.

Με βάση την παράγραφο 1Γ του Παραρτήματος Ι του Κανονισμού 885/2006, όπου καθορίζονται τα κριτήρια διαπίστευσης των οργανισμών πληρωμών, στην περίπτωση εκχώρησης αρμοδιοτήτων σε άλλους οργανισμούς πρέπει να πληρούνται διάφοροι όροι, που καθορίζουν, μεταξύ άλλων, ότι «ο οργανισμός πληρωμών επανεξετάζει σε τακτά χρονικά διαστήματα τις εκχωρηθείσες λειτουργίες, προκειμένου να επιβεβαιώσει ότι οι εργασίες εκτελέστηκαν σε ικανοποιητικό επίπεδο και ότι υπάρχει συμμόρφωση με τους Κοινοτικούς Κανόνες».

Αντιλαμβάνομαι ότι ο Οργανισμός βρίσκεται στη διαδικασία αναθεώρησης των συμφωνιών αναδοχής και στα πλαίσια αυτά εξετάζει τρόπους ικανοποίησης της πιο πάνω διάταξης του σχετικού Κανονισμού.

### Οικονομική κατάσταση.

**(α) Αποτελέσματα έτους.** Το καθαρό πλεόνασμα για το 2006 ήταν £1.599.437, σε σύγκριση με £467.380 το 2005.

	2006	2005
	£000	£000
Εισοδήματα	77.263	85.741
Πληρωμές σε δικαιούχους	(71.563)	(81.641)
	5.700	4.100
Καθαρά έξοδα διαχείρισης και λειτουργίας	(4.334)	(3.897)
Καθαρά χρηματοδοτικά έσοδα	233	264
<b>Πλεόνασμα για το έτος</b>	<b>1.599</b>	<b>467</b>

Στα εισοδήματα για το έτος περιλαμβάνονται τα ποσά που έχουν διατεθεί για τη διενέργεια πληρωμών των σχετικών επιδοτήσεων, τόσο από εθνικούς πόρους όσο και από τα σχετικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα ποσά που έχουν καταβληθεί στον Οργανισμό επιπλέον των πληρωμών που έχουν διενεργηθεί περιλαμβάνονται στον ισολογισμό του έτους ως πληρωτέα για εφαρμογή νέων

και υφιστάμενων μέτρων. Η κρατική χορηγία που αφορά στην κάλυψη των λειτουργικών εξόδων και κεφαλαιουχικών δαπανών του Οργανισμού περιλαμβάνεται στα έσοδα του έτους κατά το οποίο χορηγείται.

Οι πληρωμές σε δικαιούχους αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις ως έξοδα κατά το έτος έγκρισής τους, και τα λειτουργικά έξοδα αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις με βάση τη λογιστική αρχή των δεδουλευμένων εξόδων.

Σε σχέση με το πιο πάνω πλεόνασμα παρατήρησα τα ακόλουθα:

- i. Το πλεόνασμα για το έτος, ύψους £1,6 εκ., προέκυψε από τη διαφορά μεταξύ του ποσού που χορηγήθηκε από το Κράτος για κάλυψη των λειτουργικών δαπανών του Οργανισμού (£5,7 εκ.) και του ποσού που δαπανήθηκε για το σκοπό αυτό (£4,4 εκ) και τα έσοδα του Οργανισμού από τόκους. Σημειώνεται ότι οι δαπάνες για αγορές στοιχείων πάγιου ενεργητικού κεφαλαιοποιούνται και άρα δεν χρεώνονται στον λογαριασμό αποτελεσμάτων. Το πλεόνασμα αυτό, μαζί με τα πλεονάσματα των προηγούμενων χρόνων, παρουσιάζεται στις οικονομικές καταστάσεις του Οργανισμού ως αποθεματικό κάτω από την κατηγορία των ιδίων κεφαλαίων, ενώ μέρος του πιο πάνω πλεονάσματος αποτελεί κρατική χορηγία που δεν δαπανήθηκε και θα έπρεπε να παρουσιάζεται στον ισολογισμό ως οφειλή προς την Κυπριακή Δημοκρατία. Το υπόλοιπο μέρος, το οποίο αφορά στις αγορές στοιχείων πάγιου ενεργητικού, θα έπρεπε, με βάση τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης, να παρουσιάζεται στις οικονομικές καταστάσεις ως αναβαλλόμενο έσοδο και να μεταφέρεται κάθε χρόνο ως έσοδο στον λογαριασμό αποτελεσμάτων ποσό ίσο με την ετήσια απόσβεση των εν λόγω στοιχείων.
- ii. Σύμφωνα με διευκρινίσεις που ζήτησε ο Οργανισμός από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναφορικά με τις πρόνοιες των Κανονισμών 1257/99 και 1260/99 του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίοι ίσχυαν μέχρι 15.10.2006, οι τόκοι που προέκυψαν από την προκαταβολή ύψους £7 εκ. που λήφθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για το Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης 2004-2006, θα έπρεπε να κατανεμηθούν στην εν λόγω ενίσχυση ή να συμπεριληφθούν στην προβλεπόμενη εθνική συνεισφορά για το Σχέδιο. Παρατήρησα ότι οι τόκοι που κερδήθηκαν από τον Οργανισμό για τα έτη 2004 -2006 περιλήφθηκαν στο πλεόνασμα του έτους και κατ' επέκταση αποτελούν μέρος των αποθεματικών που παρουσιάζονται στον ισολογισμό.

Ο Επίτροπος με πληροφόρησε ότι ο Οργανισμός θα μελετήσει τον τρόπο διάθεσης των τόκων που κερδήθηκαν επί της προκαταβολής του Σχεδίου Αγροτικής Ανάπτυξης 2004 – 2006 καθώς και τον τρόπο παρουσιάσής τους στις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις.

## (β) Χρηματικά διαθέσιμα

- (i) **Διαχείριση χρηματικών διαθεσίμων:** Από την ανάλυση των χρηματικών διαθεσίμων στο τέλος κάθε μήνα, προέκυψε ότι, κατά το έτος 2006, ο Οργανισμός διέθετε χρηματικά υπόλοιπα που κυμαίνονταν από £8,8 εκ. μέχρι £29,2 εκ., με μέσο όρο περίπου £18,9 εκ. ( £17,5 εκ., το 2005) τα οποία βρίσκονται κατατεθειμένα σε λογαριασμούς άμεσης πρόσβασης, με επιτόκιο το οποίο, κατά το 2006, κυμάνθηκε κατά μέσο όρο γύρω στο 2,4%.

Λόγω της σημαντικότητας των υπό αναφορά ποσών, στην Έκθεσή μου για το προηγούμενο έτος, εισηγήθηκα όπως ο Οργανισμός προβεί στην κατάρτιση πολιτικής για την ορθολογιστική διαχείριση και μέγιστη αξιοποίηση των χρηματικών διαθεσίμων του, με βάση τις προβλεπόμενες άμεσες ανάγκες του, και όπως για αύξηση των εσόδων του μελετήσει το ενδεχόμενο επένδυσης των χρηματικών πλεονασμάτων του σε λογαριασμούς με προειδοποίηση. Με βάση τα πιο πάνω, ο Οργανισμός προέβη,

το Νοέμβριο του 2006, στο άνοιγμα λογαριασμών άμεσης πρόσβασης με επιτόκιο γύρω στο 4%.

- (ii) **Συνεργασία με τραπεζικά ιδρύματα:** Όπως αναφέρεται και στην Έκθεσή μου για το προηγούμενο έτος, παρατήρησα ότι ο Οργανισμός ανέθεσε απευθείας σε τραπεζικό ίδρυμα την παροχή τραπεζικών υπηρεσιών, όπως τήρηση τρεχούμενων λογαριασμών και μεταφορά εμβασμάτων σε δικαιούχους. Λόγω του ότι το κόστος των υπηρεσιών που παρέχονται είναι σημαντικό, εισηγήθηκα όπως εξεταστούν τρόποι εξασφάλισης καλύτερων όρων, με τη συμμετοχή και άλλων τραπεζικών ιδρυμάτων. Ο Επίτροπος με πληροφόρησε ότι η διαδικασία προκήρυξης διαγωνισμού για συνεργασία με τραπεζικά ιδρύματα βρίσκεται στο τελικό στάδιο επεξεργασίας των τεχνικών όρων του διαγωνισμού.

**Προϋπολογισμός Ταμείου Λειτουργίας.** Σύμφωνα με τα άρθρα 48(1), 48(2) και 48(3) του Νόμου, ο ΟΑΠ καταρτίζει ετήσιο Προϋπολογισμό που αφορά στο Ταμείο Λειτουργίας, ο οποίος υπόκειται στην έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου και της Βουλής των Αντιπροσώπων και υποβάλλεται για το σκοπό αυτό από τον Επίτροπο στο Υπουργικό Συμβούλιο μέχρι την 1<sup>η</sup> Ιουλίου του προηγούμενου έτους που αφορά και κατατίθεται ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων μέχρι της 30ης Σεπτεμβρίου του έτους αυτού.

Αναφορικά με το Ταμείο Πληρωμών δεν απαιτείται η κατάρτιση Προϋπολογισμού.

(α) **Έγκριση Προϋπολογισμού:** Ο Προϋπολογισμός του Ταμείου Λειτουργίας του Οργανισμού για το έτος 2006 ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων και δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 30.12.2005. Το συνολικό ποσό των πιστώσεων που παραχωρήθηκαν ήταν £5.788.000.

(β) **Εκτέλεση Προϋπολογισμού:**

- i. **Υπερβάσεις Προϋπολογισμού.** Κατά την εκτέλεση του Προϋπολογισμού για το έτος 2006 παρατηρήθηκαν υπερβάσεις σε 5 άρθρα συνολικού ύψους £76.630, οι οποίες καλύφθηκαν, κατόπιν έγκρισης του Επιτρόπου, από εξοικονομήσεις σε άλλα άρθρα του Προϋπολογισμού, σύμφωνα με την εξουσία που παρέχεται στον Επίτροπο από το άρθρο 4 του Περί Προϋπολογισμού του Οργανισμού Πληρωμών Νόμου του 2006 (Ν.65(II)/2005). Με βάση τις πρόνοιες του εδαφίου 3 του πιο πάνω άρθρου του Νόμου, κατατέθηκε στις 28.2.2007 σχετική έκθεση για ενημέρωση της Βουλής των Αντιπροσώπων.
- ii. **Ποσοστό υλοποίησης Προϋπολογισμού.** Παρατήρησα ότι από το ποσό της κρατικής χορηγίας ύψους £5,7 εκ., που καταβλήθηκε στον Οργανισμό για κάλυψη των εξόδων λειτουργίας του και των κεφαλαιουχικών δαπανών του, δαπανήθηκαν μόνο £4,4 εκ., δηλαδή προέκυψε ποσοστό υλοποίησης του Προϋπολογισμού ύψους 77%.

Επισημάνω ότι ο ετήσιος Προϋπολογισμός θα πρέπει να καταρτίζεται με βάση τη δυνατότητα εκτέλεσής του ώστε το ποσοστό υλοποίησης να είναι όσο το δυνατό ψηλότερο.

Ο Επίτροπος με πληροφόρησε ότι η υλοποίηση του Προϋπολογισμού για το υπό αναφορά έτος επηρεάστηκε από παράγοντες εκτός της δυνατότητας ελέγχου του Οργανισμού, όπως οι παραιτήσεις προσωπικού, οι χρονοβόρες διαδικασίες πλήρωσης των κενών θέσεων, η μη αποδοχή του νέου Ολοκληρωμένου Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου που είχε ως αποτέλεσμα τη μη υλοποίηση των δαπανών συντήρησης και επέκτασης/βελτίωσής του, και η μη παραχώρηση γης για την ανέγερση ιδιόκτητων κτιρίων του Οργανισμού που είχε ως αποτέλεσμα τη μη υλοποίηση των εργασιών που σχετίζονταν με την εκπόνηση των αρχιτεκτονικών σχεδίων.

**Προσωπικό.**

(α) **Διορισμός Αξιωματούχων Οργανισμού.** Δυνάμει του άρθρου 9 του Νόμου, το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφασή του αρ. 58.531 και ημερ.10.9.2003, προέβη στο διορισμό του

Επιτρόπου και Βοηθού Επιτρόπου Αγροτικών Πληρωμών και με βάση το άρθρο 10 του ίδιου Νόμου καθόρισε τις πάγιες ετήσιες απολαβές και τα ωφελήματά τους.

Παρατήρησα ότι στη συνέχεια, και χωρίς αυτό να διαλαμβάνεται στην πιο πάνω απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, καταρτίστηκαν στις 14.11.2003 συμφωνίες μεταξύ των πιο πάνω αξιωματούχων και του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, οι οποίες προνοούσαν την παραχώρηση πρόσθετων τιμαριθμικών και συνταξιοδοτικών ωφελημάτων. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφασή του 65.222 ημερ. 28.3.2007 έχει δώσει καλυπτική έγκριση για τις πιο πάνω συμφωνίες.

**(β) Στελέχωση Οργανισμού.** Σύμφωνα με τον εγκεκριμένο Προϋπολογισμό του Οργανισμού για το 2006, οι προβλεπόμενες μόνιμες οργανικές θέσεις ήταν 91 από τις οποίες, κατά την 31.12.2006, είχαν πληρωθεί 78 (59 το 2005), ενώ 13 παρέμειναν κενές, τη μία εκ των οποίων κατέχει άτομο που προσλήφθηκε με σύμβαση. Στις 31.12.2006 υπηρετούσαν επίσης στον Οργανισμό 152 έκτακτοι υπάλληλοι (181 το 2005) και 4 ωρομίσθιοι (4 το 2005).

**(γ) Μισθοί, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές.** Οι δαπάνες για μισθούς, επιδόματα, υπερωρίες και εργοδοτικές εισφορές των αξιωματούχων και μόνιμου και έκτακτου προσωπικού του Οργανισμού για το 2006 ανήλθαν σε £2.959.864, σε σύγκριση με £2.467.805 για το 2005.

Όπως προκύπτει, ο ετήσιος μέσος όρος δαπανών για κάθε εργοδοτούμενο για το 2006 ήταν £12.489 (2005 - £10.032 ).

**Προσωπικό ανάδοχων Οργανισμών.** Σύμφωνα με στοιχεία του ΟΑΠ, οι ανάδοχοι Οργανισμοί απασχολούσαν την 31.12.2006 συνολικά 125 άτομα για διεκπεραίωση των αρμοδιοτήτων που τους εκχωρήθηκαν από τον ΟΑΠ, το κόστος των οποίων καλύπτεται από το Κράτος, μέσω των Κονδυλίων του Προϋπολογισμού των αναδόχων.

**Πληρωμές σε δικαιούχους.** Κατά τη διάρκεια του 2006 διενεργήθηκαν πληρωμές ύψους £69.012.140 (2005 - £81.539.700), οι οποίες χρηματοδοτήθηκαν κατά £41.855.575 ή ποσοστό 61% από την Κυπριακή Δημοκρατία (2005 - £51.238.664 ή ποσοστό 63%) και κατά £27.156.565 ή ποσοστό 39% (2005 - £30.301.037 ή ποσοστό 37%) από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων – Τμήμα Εγγυήσεων.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του Οργανισμού, το σύνολο των πληρωμών σε δικαιούχους κατά το 2006 ανήλθε σε £71.562.662, αφού, με βάση τις λογιστικές αρχές που χρησιμοποιεί ο Οργανισμός, στο πιο πάνω ποσό περιλαμβάνονται και πληρωμές που εγκρίθηκαν αλλά που δεν διεκπεραιώθηκαν μέσα στο 2006.

Από τον έλεγχο των πληρωμών επιδοτήσεων και των διαδικασιών που ακολουθήθηκαν σε σχέση με τα πιο πάνω μέτρα προέκυψαν τα ακόλουθα:

**Μητρώο παρατυπιών.** Σύμφωνα με το άρθρο 6 (1) του Κανονισμού 1848/2006 σχετικά με τις παρατυπίες και την ανάκτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών στα πλαίσια της κοινής γεωργικής πολιτικής και της οργάνωσης συστήματος πληροφόρησης στον τομέα αυτό, τα κράτη μέλη, αν το ζητήσει η Επιτροπή, διαβιβάζουν πληροφορίες, οι οποίες καθορίζονται στα άρθρα 3 και 5 του Κανονισμού, που σχετίζονται με παρατυπίες που αφορούν σε ποσά κατώτερα των €10.000.

Παρόλο που κάποια στοιχεία (π.χ. αποκλίσεις εκτάσεων) εξάγονται από το σύστημα μηχανογράφησης όταν παραστεί ανάγκη, εισηγήθηκα, για την εύρυθμη λειτουργία της διαδικασίας αυτής, την τήρηση σχετικού μητρώου παρατυπιών.

Ο Επίτροπος με πληροφόρησε ότι τροχοδρομείται η δημιουργία του αρχείου παρατυπιών.

**Σχέδιο Εκταρικών Επιδοτήσεων.**

**(α) Ορθότητα βάσης δεδομένων.** Όπως επισήμανα και στην Έκθεσή μου για το προηγούμενο έτος, η βάση δεδομένων του Γεωγραφικού Συστήματος Πληροφοριών του Οργανισμού, αναφορικά με τις επιλέξιμες καλλιεργήσιμες εκτάσεις, η οποία βασίστηκε στη κτηματολογική βάση, δεν αναπροσαρμόστηκε με την αφαίρεση μη καλλιεργήσιμων εκτάσεων από τα εν λόγω τεμάχια (π.χ. βουνών, δρόμων, υποστατικών), με αποτέλεσμα οι γεωργοί να επιδοτούνται για το σύνολο της αιτούμενης γης τους, η οποία ενδεχομένως να περιέχει και μη επιλέξιμες (μη καλλιεργήσιμες) εκτάσεις. Επίσης, σε ορισμένες περιπτώσεις, παρατηρούνται λάθη στην κτηματολογική βάση. Ως αποτέλεσμα, κατά τους επιτόπιους ελέγχους παρατηρούνται μεγάλες αποκλίσεις μεταξύ των δηλωθεισών και των επιλέξιμων εκτάσεων, ενώ οι δικαιούχοι ενδεχομένως να επιδοτούνται για εκτάσεις μεγαλύτερες από τις δικαιούμενες. Αντιλαμβάνομαι ότι, τον Οκτώβριο του 2006, ο Οργανισμός έχει ξεκινήσει τη διαδικασία καταγραφής της μέγιστης επιλέξιμης έκτασης κάθε τεμαχίου με τη μέθοδο της τηλεπισκόπησης και μέχρι στιγμής έχουν καταγραφεί οι σχετικές πληροφορίες για περίπου 240 000 τεμάχια από το σύνολο των περίπου 320 000 που επιδοτούνται. Επίσης ο Οργανισμός προβαίνει στην ανταλλαγή δεδομένων με το Κτηματολόγιο με σκοπό τη συνεχή βελτίωση της πιο πάνω βάσης δεδομένων.

Οι αναθεωρημένες επιλέξιμες καλλιεργήσιμες εκτάσεις ανά τεμάχιο κοινοποιούνται στους δικαιούχους από τον Οργανισμό και όπως με πληροφόρησε ο Επίτροπος, στη σχετική ειδοποίηση που αποστέλλεται στους δικαιούχους, διευκρινίζεται ότι την ευθύνη για την ορθότητα της δηλωθείσας επιλέξιμης έκτασής τους φέρουν οι δικαιούχοι.

**(β) Αποκοπές από χρηματοδοτήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης.** Σύμφωνα με το άρθρο 28(2) του Κανονισμού 1782/2003 του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι πληρωμές που αφορούν σε άμεσες ενισχύσεις διενεργούνται μία φορά ετησίως, κατά την περίοδο από 1 Δεκεμβρίου μέχρι τις 30 Ιουνίου του επόμενου ημερολογιακού έτους. Επιπρόσθετα, το άρθρο 4 (2) του Κανονισμού 296/96 της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων αναφέρει ότι κάθε δαπάνη που καταβάλλεται εκτός των καθορισμένων όρων ή προθεσμιών θα αποτελεί αντικείμενο μειωμένης χρηματοδότησης, σύμφωνα με καθορισμένους κανόνες.

Παρατήρησα ότι, στα πλαίσια του σχεδίου ενιαίας εκταρικής επιδότησης για το 2004, ο Οργανισμός κατέβαλε πληρωμές σε δικαιούχους κατά την περίοδο από 1.7.2005 μέχρι 31.12.2006 ύψους £250.641. Επίσης, στα πλαίσια του ίδιου σχεδίου για το 2005, καταβλήθηκαν πληρωμές σε δικαιούχους κατά την περίοδο 1.7 – 31.12.2006 ύψους £76.089.

Με βάση τις πρόνοιες των προαναφερθέντων Κανονισμών, σε σχέση με τις πληρωμές που αφορούν στο σχέδιο ενιαίας εκταρικής επιδότησης για το 2004, η Γενική Διεύθυνση Γεωργίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής έχει εξαιρέσει από Κοινοτική Χρηματοδότηση συνολικό ποσό ύψους €110.300, αναφορικά με εκπρόθεσμες πληρωμές που διενεργήθηκαν το 2006, ενώ ενημέρωσε, με επιστολή της ημερ. 26.1.2007, τη Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ότι προτίθεται επίσης να εξαιρέσει από Κοινοτική Χρηματοδότηση συνολικό ποσό ύψους €307.476 αναφορικά με εκπρόθεσμες πληρωμές που διενεργήθηκαν το 2005.

**(γ) Επιβολή κυρώσεων σε δικαιούχους.**

- i. Ο Οργανισμός κοινοποίησε στους αιτητές την ψηφιοποιημένη έκταση (δηλαδή την έκταση που προέκυψε από ηλεκτρονική μέτρηση) των τεμαχίων τους μέσω της προεκτυπωμένης αίτησης. Σε αρκετές περιπτώσεις η έκταση αυτή παρουσίαζε απόκλιση από την πραγματική, όπως διαπιστωνόταν βάσει επιτόπιων ελέγχων. Όταν οι επηρεαζόμενοι αιτητές ειδοποιήθηκαν για τις αποκλίσεις που παρατηρήθηκαν και για τις σχετικές αποκοπές που θα τους επιβάλλονταν, υπέβαλαν αιτήματα επανεξέτασης. Παρατήρησα ότι ο Οργανισμός, στις περιπτώσεις αυτές, δεν επέβαλε κυρώσεις στους επηρεαζόμενους γεωργούς, παρόλο που, σύμφωνα με το Κοινοτικό Δίκαιο, την ευθύνη για την ορθή δήλωση της μέγιστης επιλέξιμης έκτασης φέρει ο ίδιος ο γεωργός.



Ο Επίτροπος με πληροφόρησε ότι, αν κατά την επανεξέταση ο αιτητής αποδείκνυε ότι η διαφορά οφειλόταν σε προφανές λάθος ή σε διαφοροποίηση δεδομένων από τον Οργανισμό, τότε δεν επιβάλλονταν ποινές, με βάση το άρθρο 68(1) του Κανονισμού 796/2004, σύμφωνα με το οποίο δεν επιβάλλονται ποινές όταν ο δικαιούχος μπορεί να αποδείξει ότι δεν συντρέχει υπαιτιότητα στο πρόσωπό του.

- ii. Παρατήρησα ότι ο Οργανισμός, κατόπι σχετικής απόφασης του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, η οποία συζητήθηκε και σε συνεδρία του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 12.5.2005, επέστρεψε στους γεωργούς τις αποκοπές που προέκυψαν, από Εθνικούς Πόρους, λόγω λανθασμένων δηλώσεων έκτασης κατά το 2004. Το συνολικό ποσό που επιστράφηκε υπολογίζεται, με βάση στοιχεία του Οργανισμού, σε £1,5 εκ. Επισήμανα ότι, σύμφωνα με την παράγραφο 27 του Κεφαλαίου «Γεωργία» της συνθήκης προσχώρησης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ενσωματώθηκε πρόνοια στον Κανονισμό 1259/1999 με βάση την οποία η Κύπρος υποβάλλει ετήσια έκθεση στη Επιτροπή σχετικά με την εφαρμογή των μέτρων κρατικής ενίσχυσης, αναφέροντας τις μορφές ενίσχυσης και τα ποσά ανά υποτομέα. Στους όρους για χορήγηση των πληρωμών αυτών (συμπληρωματικών και κρατικών ενισχύσεων) στους γεωργούς, όπως παραβάλλονται σε σχετική έκθεση ημερ. 28.6.2004 που υπέβαλε ο Διευθυντής του Τμήματος Γεωργίας στο Γενικό Διευθυντή της Διεύθυνσης Γεωργίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αναφέρεται ότι οι έλεγχοι και οι ποινές που θα ισχύουν θα είναι οι ίδιοι που ισχύουν για τις εκταρικές ενισχύσεις από τα ταμεία της Κοινότητας.
- iii. Ως θέμα ευρύτερης πολιτικής εισηγήθηκα όπως το θέμα επιβολής ποινών και προστίμων σε σχέση με τα εθνικά κονδύλια θεσμοθετηθεί με τρόπο παρόμοιο όπως ισχύει για τα Κοινοτικά και επισήμανα ότι, σύμφωνα με το άρθρο 140 (2) του Κανονισμού 1973/2004 της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, που αναφέρεται στους ελέγχους και στις κυρώσεις που εφαρμόζονται στις συμπληρωματικές άμεσες ενισχύσεις που δεν συγχρηματοδοτούνται από την Κοινότητα, τα νέα κράτη μέλη οφείλουν να εφαρμόζουν προσήκοντα μέτρα ελέγχου, ούτως ώστε να εξασφαλίζεται η τήρηση των όρων που προβλέπονται για τη χορήγηση των συμπληρωματικών εθνικών άμεσων ενισχύσεων.

### **Κεφαλική Επιδότηση Αιγοπροβάτων.**

(α) Οι συντελεστές επιδότησης του πιο πάνω μέτρου, το οποίο χρηματοδοτείται αποκλειστικά από Εθνικούς Πόρους, για το 2005, εγκρίθηκαν με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 61.835, ημερ. 6.4.2005. Σύμφωνα με την ίδια απόφαση, ο Υπουργός Γεωργίας Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος εξουσιοδοτήθηκε όπως πληροφορήσει τους αιγοπροβατοτρόφους ότι κατά το 2006 θα εφαρμοστεί περαιτέρω μείωση των συντελεστών κεφαλικής επιδότησης, μέσα στα πλαίσια των προνοιών της Συνθήκης Προσχώρησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και για προστασία του περιβάλλοντος από τα πολύ μεγάλα κοπάδια σε ευαίσθητες περιοχές.

Παρατήρησα ότι, για τις κεφαλικές επιδοτήσεις που καταβλήθηκαν το 2006, χρησιμοποιήθηκαν οι ίδιοι συντελεστές που είχαν εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο για το 2005, και οι οποίοι, σύμφωνα με την προαναφερόμενη απόφαση, θα έπρεπε να είχαν μειωθεί κατά το 2006. Επισημαίνεται ότι ο Οργανισμός είχε αποστείλει σχετική ενημερωτική επιστολή στον Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος πριν τη διενέργεια των πληρωμών για το 2006 και ότι δεν παρατηρήθηκε υπέρβαση στον ετήσιο ανώτατο αριθμό κεφαλών αιγοπροβάτων που επιδοτήθηκαν ούτε στο ετήσιο συνολικό ανώτατο ποσό επιδότησης που καταβλήθηκε από εθνικούς πόρους που εγκρίθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

(β) Σύμφωνα με τα κριτήρια συμμετοχής στο πιο πάνω σχέδιο, οι δικαιούχοι αιτητές υποχρεούνται να καταγράφουν στα μητρώα ζωικού πληθυσμού των μονάδων τους όλες τις αλλαγές που προκύπτουν στον πληθυσμό των ζώων τους (θανάτους, γέννες, σφαγές, μετακινήσεις), να συμπληρώνουν τα σχετικά έντυπα και να ενημερώνουν τις Κτηνιατρικές

Υπηρεσίες για τις αλλαγές αυτές ώστε να ενημερώνονται τα στοιχεία της βάσης δεδομένων του Σχεδίου καταγραφής και αναγνώρισης των ζώων που τηρούν οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες. Επίσης, με βάση τις διαδικασίες που περιγράφονται στο εγχειρίδιο εφαρμογής του μέτρου, διενεργούνται επιτόπιοι έλεγχοι σε ποσοστό τουλάχιστον 10%.

Η διεξαγωγή των επιτόπιων ελέγχων ανατέθηκε από τον ΟΑΠ στον Οργανισμό Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας (ΟΚΓΒ), χωρίς όμως αυτό να προβλέπεται ρητά στη συμφωνία αναδοχής που υπογράφηκε από τα δύο συμβαλλόμενα μέρη. Με βάση τα πιο πάνω, ο ΟΚΓΒ διενήργησε, κατά το 2006, επιτόπιους ελέγχους σε 306 κτηνοτροφικές μονάδες για επιβεβαίωση των πληροφοριών που περιλήφθηκαν στις αιτήσεις. Από τους ελέγχους αυτούς διαπιστώθηκαν, σε αρκετές περιπτώσεις, αποκλίσεις πέραν του 10% μεταξύ του αριθμού επιλέξιμων ζώων που καταμετρήθηκαν και εκείνων που περιλήφθηκαν στην αίτηση και παρόλο που σύμφωνα με τους όρους συμμετοχής του σχεδίου, αυτές θα έπρεπε να είχαν απορριφθεί, ο Οργανισμός προχώρησε στην καταβολή των σχετικών επιδοτήσεων χωρίς να επιβληθούν οποιεσδήποτε κυρώσεις.

Επίσης, διαπιστώθηκε ότι τα μητρώα του ζωικού πληθυσμού αρκετών μονάδων δεν ήταν ενημερωμένα, με αποτέλεσμα να μην ενημερώνονταν οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες για τις διακυμάνσεις του πληθυσμού κάθε μονάδας (θάνατοι, γέννες, μετακινήσεις ζώων) ενώ αρκετές μονάδες διατηρούν ζώα στα οποία, λόγω φυλής, δεν μπορούν να τοποθετηθούν ενώτια. Ως αποτέλεσμα, η βάση δεδομένων του Σχεδίου αναγνώρισης και καταγραφής αιγοπροβάτων των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών δεν ήταν ενημερωμένη με τα ακριβή στοιχεία και δεν κατέστη δυνατόν να χρησιμοποιηθεί για τη διενέργεια των προβλεπόμενων μηχανογραφημένων διοικητικών ελέγχων. Για το λόγο αυτό ο Οργανισμός χρησιμοποίησε, για σκοπούς ελέγχου των αιτήσεων του 2006, στοιχεία της απογραφής αιγοπροβάτων που έγινε από το Τμήμα Γεωργίας το Δεκέμβριο του 2005.

Ενόψει των προβλημάτων που αναφέρονται πιο πάνω, ο Οργανισμός αποφάσισε όπως προχωρήσει στην πληρωμή των επιδοτήσεων με βάση το χαμηλότερο του αριθμού των ζώων που είχαν δηλωθεί στην αίτηση, του αριθμού των ζώων που καταγράφηκε κατά την απογραφή που διενήργησε το Τμήμα Γεωργίας και του αριθμού των ζώων που προέκυψε κατά τον επιτόπιο έλεγχο, όπου αυτός είχε διεξαχθεί.

Σημειώνεται ότι οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες απέστειλαν σε ηλεκτρονική μορφή στον ΟΑΠ, στις 6.12.2006, μέρος της βάσης δεδομένων του Σχεδίου αναγνώρισης και καταγραφής αιγοπροβάτων για περίπου 1 200 κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις, και όπως πληροφορούμαι, τα στοιχεία αυτά θα χρησιμοποιηθούν για τη διεξαγωγή των διασταυρωμένων ελέγχων για το 2007.

Οι συντελεστές επιδότησης ανά κεφαλή μειώνονται κλιμακωτά ανάλογα με τον συνολικό αριθμό ζώων κάθε εκμετάλλευσης. Παρατήρησα ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, σύζυγοι υπέβαλαν ξεχωριστές αιτήσεις για δύο εκμεταλλεύσεις με αποτέλεσμα η οικογένεια να επωφεληθεί στο διπλάσιο τους αρχικούς συντελεστές επιδότησης που είναι πιο ψηλοί από τους επόμενους και εισηγήθηκα όπως καθοριστούν κριτήρια για τις περιπτώσεις όπου θα γίνεται αποδεκτή αίτηση από συζύγους για δύο ξεχωριστές εκμεταλλεύσεις.

**Μέτρο 1.1 Σχεδίου Αγροτικής Ανάπτυξης 2004–2006 – Παροχή ενισχύσεων για επενδύσεις για βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και διαχείριση των αποβλήτων στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις.** Παρατίθενται πιο κάτω οι παρατηρήσεις και τα σχόλια που προέκυψαν από δειγματοληπτικό έλεγχο αιτήσεων που πληρώθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους, αναφορικά με τα καθεστώτα 1.1.1 και 1.1.3 του πιο πάνω μέτρου. Σημειώνεται ότι όλες οι αιτήσεις που εξετάστηκαν αφορούσαν στην πρώτη προκήρυξη του πιο πάνω μέτρου, (δηλαδή αιτήσεις που υποβλήθηκαν μέχρι 16.8.2004) εφόσον δεν είχαν διενεργηθεί κατά το 2006 πληρωμές αιτήσεων της δεύτερης προκήρυξης του μέτρου (η οποία έληξε στις 15.11.2005). Όπως με πληροφόρησε ο Επίτροπος στην απαντητική επιστολή του για τις παρατηρήσεις που προέκυψαν από τον έλεγχο του προηγούμενου έτους, ορισμένα από τα πιο κάτω θέματα διευθετήθηκαν με τη δεύτερη προκήρυξη του μέτρου.

**(i) Καθεστώς 1.1.1 – Γενικές επενδύσεις για εκσυγχρονισμό των γεωργοκτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων.**

**(α)** Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής για την εφαρμογή του Κανονισμού 1257/99, αναφορικά με την αποτροπή των υπερκοστολογήσεων, η εκτίμηση κόστους που παρατίθεται στις αιτήσεις ενίσχυσης θα πρέπει να αξιολογείται με τη βοήθεια συστήματος που θα εκπονηθεί από τις Εθνικές Αρχές. Για το σκοπό αυτό, ο Οργανισμός δημιούργησε κατάλογο με τις επιλέξιμες δράσεις του εν λόγω καθεστώτος, καθορίζοντας την ανώτατη δαπάνη για μεγάλο αριθμό ειδών μηχανημάτων και εξοπλισμού. Για διευκόλυνση του ελέγχου συμμόρφωσης των εγκεκριμένων δαπανών σε σχέση με τα καθορισμένα ανώτατα όρια εισηγήθηκαν την κωδικοποίηση των πιο πάνω επιλέξιμων δράσεων.

Επίσης, διαπιστώθηκε ότι για αρκετές από τις επιλέξιμες δράσεις, στο πεδίο «ανώτατη δαπάνη» αναφέρεται απλά «ΝΑΙ», υποδηλώνοντας ότι η συγκεκριμένη δαπάνη είναι επιλέξιμη για επιδότηση, χωρίς όμως να καθορίζεται το ανώτατο ύψος της.

Όπως πληροφορήθηκα, ο κατάλογος με τις επιλέξιμες δράσεις για τη δεύτερη προκήρυξη του πιο πάνω καθεστώτος κωδικοποιήθηκε και για όλες τις επιλέξιμες δράσεις καθορίστηκε ανώτατη τιμή με αποτέλεσμα να μην παρατηρείται η φράση «ΝΑΙ» στη θέση της ανώτατης δαπάνης.

**(β)** Εισηγήθηκαν όπως, στις περιπτώσεις που η επιλέξιμη δράση δεν περιλαμβάνεται στον κατάλογο με τις ανώτατες προκαθορισμένες τιμές, απαιτείται από το δικαιούχο να υποβάλει τουλάχιστον δύο προσφορές για την εν λόγω δαπάνη.

**(γ)** Όπως αναφέρεται και στην επιστολή μου για το προηγούμενο έτος, σύμφωνα με τα ειδικά κριτήρια για συμμετοχή στο μέτρο 1.1.1 του Σχεδίου Αγροτικής Ανάπτυξης, η βιωσιμότητα της γεωργικής εκμετάλλευσης επιβεβαιώνεται με την ανάλυση των καθαρών γεωργικών εισροών και εκροών. Στις πλείστες των περιπτώσεων, η ετοιμασία της ανάλυσης αυτής διενεργείται από συμβούλους, οι οποίοι υπογράφουν και την αίτηση συμμετοχής στο σχέδιο για λογαριασμό των πελατών τους και η αμοιβή των οποίων αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη για σκοπούς επιχορήγησης. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με το προγραμματικό έγγραφο Αγροτικής Ανάπτυξης 2004-2006, το ύψος των γενικών εξόδων της επένδυσης που περιλαμβάνει τις αμοιβές αρχιτεκτόνων, μηχανικών και συμβούλων, δεν πρέπει να ξεπερνά το 12% της συνολικής δαπάνης.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο που διενεργήθηκε σε 17 φακέλους αιτήσεων του πιο πάνω μέτρου, για τις οποίες η ετοιμασία των πιο πάνω αναλύσεων έγινε από εταιρείες συμβούλων, διαπιστώθηκε ότι 8 από αυτές διενεργήθηκαν από εταιρεία μέτοχος της οποίας είναι άτομο πρώτου βαθμού συγγένειας με υπάλληλο του Οργανισμού που έχει την αρμοδιότητα για την έγκριση της πληρωμής, και άλλες 6 από εταιρεία συμβούλων, μέτοχος της οποίας είναι άτομο πρώτου βαθμού συγγένειας με υπάλληλο του Τμήματος Γεωργίας, που έχει την αρμοδιότητα για την έγκριση των αιτήσεων. Σημειώνεται ότι η εταιρεία που αναφέρεται στην πρώτη περίπτωση, είχε προσληφθεί από τον Οργανισμό με απευθείας ανάθεση, και αμοιβή ύψους £4.000, για την ετοιμασία των οδηγιών εφαρμογής (εγχειριδίων) και των αιτήσεων για σειρά μέτρων του Σχεδίου Αγροτικής Ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένου και του μέτρου 1.1.

Με βάση το άρθρο 47 (1) του Νόμου, σε περίπτωση που διαπιστώνεται ότι είτε υπάλληλος του ΟΑΠ, είτε συγγενής του μέχρι τέταρτου βαθμού συνδέεται οικονομικά με αιτητή που υποβάλλει αίτηση για πληρωμή για την οποία είναι υπεύθυνος ο υπάλληλος, τότε ο υπάλληλος υποχρεούται να δηλώνει αμέσως, στον άμεσα προϊστάμενο του, το γεγονός αυτό, και ότι εναπόκειται στην διακριτική ευχέρεια του άμεσα προϊσταμένου η εξαίρεση ή μη του εν λόγω υπαλλήλου και η αντικατάστασή του. Το άρθρο 47(2) του Νόμου αναφέρει ότι υπάλληλος ο οποίος, παραλείπει να δηλώσει τη συγγένεια του σύμφωνα με το άρθρο 47 (1), υπέχει πειθαρχική ευθύνη σύμφωνα με τις διατάξεις του ισχύοντος πειθαρχικού κώδικα.

Επίσης, με βάση το άρθρο 32 (4) του Νόμου, ο Επίτροπος λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου να αποφεύγεται η οποιαδήποτε σύγκρουση συμφερόντων αναφορικά με πρόσωπα

που κατέχουν υπεύθυνη ή ευαίσθητη θέση όσον αφορά στην επαλήθευση, στην έγκριση και στην πληρωμή σε δικαιούχους ποσών τα οποία προέρχονται από το ΕΓΤΠΕ – Τμήμα Εγγυήσεων.

Συναφώς αναφέρεται ότι, σύμφωνα με διευκρινίσεις που δόθηκαν από τη διαχειριστική αρχή του Σχεδίου (δηλαδή το Τμήμα Γεωργίας), αναφορικά με το μέτρο 1.5 του Σχεδίου Αγροτικής Ανάπτυξης, η επιλέξιμη δαπάνη όσον αφορά στην αμοιβή των συμβούλων διαβαθμίζεται ανάλογα με την πολυπλοκότητα του έργου, εκφραζόμενη από το ύψος της επένδυσης και καθορίζεται ως ανώτατο όριο επιλέξιμης δαπάνης το ποσό των £2.400. Σε σχετική έκθεση της Γενικής Διεύθυνσης Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σημειώνεται ότι, ο τρόπος υπολογισμού των δαπανών για συμβουλευτικές υπηρεσίες με βάση τις κλίμακες των συνολικών δαπανών επένδυσης που υποβλήθηκαν με την αίτηση, ενδεχομένως να ενθαρρύνει τους συμβούλους να υπερεκτιμήσουν τις δαπάνες αυτές, ώστε να διεκδικήσουν ψηλότερη αμοιβή. Για μείωση του κινδύνου αυτού, η πιο πάνω Διεύθυνση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής εισηγείται τη θέσπιση αποτελεσματικότερου συστήματος υπολογισμού των δαπανών παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών.

Παρατήρησα ότι ο υπολογισμός της επιλέξιμης δαπάνης αναφορικά με τα δικαιώματα συμβούλων έγινε, σε ορισμένες περιπτώσεις, με βάση τα όρια που καθορίζονταν στις προαναφερόμενες διευκρινίσεις της Διαχειριστικής Αρχής, ενώ σε άλλες, όπως πληροφορήθηκα, καθορίστηκε με βάση το ανώτατο όριο του 12% που καθορίζεται στο προγραμματικό έγγραφο Αγροτικής Ανάπτυξης, δηλαδή υπήρχε ανομοιομορφία στον τρόπο υπολογισμού της επιλέξιμης δαπάνης για δικαιώματα συμβούλων. Επίσης, από το δείγμα των 17 περιπτώσεων που εξετάστηκαν, διαπιστώθηκε ότι σε 7 περιπτώσεις το ύψος της επιλέξιμης δαπάνης υπερέβαινε το ανώτατο όριο των £2.400, με μέγιστο ποσό που επιδοτήθηκε τις £4.000. Επιπρόσθετα, σε άλλες 3 περιπτώσεις, το ύψος της επιλέξιμης δαπάνης ήταν ψηλότερο από το καθορισμένο με βάση το συνολικό ύψος της επένδυσης.

Σημειώνεται ότι για επενδύσεις άνω των £75.000 ο αιτητής είχε την επιλογή είτε να συμπεριλάβει το κόστος της μελέτης στις επιλέξιμες δαπάνες της επένδυσης και να διεκδικήσει ενίσχυση κάτω από το Καθεστώς 1.1.1 ή να εξουσιοδοτήσει το σύμβουλο να διεκδικήσει την αντίστοιχη επιλέξιμη αμοιβή μέσω του μέτρου 1.5. Με βάση τα πιο πάνω, εξέφρασα την άποψη ότι δεν μπορούν να ισχύουν διαφορετικοί τρόποι υπολογισμού της αμοιβής παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών.

**(ii) Καθεστώς 1.1.3 – Ενισχύσεις για διαχείριση των αποβλήτων των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων.** Σύμφωνα με τους όρους συμμετοχής στα καθεστώτα του μέτρου 1.1 του Σχεδίου Αγροτικής Ανάπτυξης 2004-2006, το ανώτατο όριο ενίσχυσης κατά εκμετάλλευση ορίστηκε στις €500.000, σε περιπτώσεις όμως σημαντικών αναδιαρθρώσεων και διαφοροποιήσεων των δραστηριοτήτων της εκμετάλλευσης που οδηγούν στη δημιουργία πρόσθετης απασχόλησης, επιτρέπεται ενίσχυση μέχρι το €1.000.000. Αναφέρεται επίσης ότι για σκοπούς πρακτικής υλοποίησης του κριτηρίου, θα λογίζεται ότι για κάθε μια θέση εργασίας που δημιουργείται από την επένδυση (επιπρόσθετα από τις θέσεις που υπήρχαν πριν από την επένδυση) θα επιτρέπεται η αύξηση του ορίου της επένδυσης κατά £116.900.

Παρατήρησα ότι ο πιο πάνω όρος, παρόλο που δίνει το δικαίωμα στον αιτητή να διεκδικήσει μέχρι και το διπλάσιο ποσό ενίσχυσης, δεν καθορίζει με σαφήνεια τα κριτήρια που πρέπει να πληρούνται ώστε να θεωρηθεί ότι δημιουργείται πρόσθετη απασχόληση. Συγκεκριμένα, δεν διευκρινίζει

- κατά πόσο η δημιουργία πρόσθετης απασχόλησης περιλαμβάνει και την εργοδότηση αλλοδαπών από τρίτες χώρες που εξασφαλίζουν άδεια εργασίας για τη συγκεκριμένη απασχόληση,
- σε ποια χρονική στιγμή θα πρέπει να αποδειχθεί η δημιουργία της πρόσθετης απασχόλησης (κατά το χρόνο λειτουργίας της επένδυσης ή μεταγενέστερα),

- τι εννοείται με τον όρο «δημιουργία πρόσθετης απασχόλησης» αν δηλαδή απαιτείται αύξηση στο συνολικό αριθμό των εργοδοτούμενων της επιχείρησης ή αν απλά εννοείται το πρόσθετο προσωπικό που θα χρειαστεί για τη λειτουργία της συγκεκριμένης επένδυσης, έστω και αν συνολικά ο αριθμός των εργοδοτούμενων της επιχείρησης παραμένει ο ίδιος ή ακόμα μειωθεί,
- πώς αποδεικνύεται η δημιουργία πρόσθετης απασχόλησης (π.χ. με προσκόμιση πιστοποιητικού από τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων) και αν η αύξηση αυτή πρέπει να είναι μόνιμη (σε τέτοια περίπτωση θα πρέπει να καθοριστεί μηχανισμός ελέγχου τήρησης της δέσμευσης αυτής).

Σημειώνεται επίσης ότι η αναφορά για την πρόσθετη ενίσχυση στις περιπτώσεις όπου δημιουργείται πρόσθετη απασχόληση, τόσο στο Εγχειρίδιο του μέτρου 1.1 όσο και στο Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης, γίνεται κάτω από το Καθεστώς 1.1.1 μόνο, με διευκρίνιση ότι αφορά σε όλα τα καθεστώτα του μέτρου 1.1. Ως αποτέλεσμα, ενδέχεται αυτή η πρόνοια να διαφύγει της προσοχής ενδιαφερόμενου αιτητή, και εισηγήθηκα όπως, αν θεωρηθεί αναγκαίο να συνεχιστεί η πρόνοια αυτή και στο νέο Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης, να αναφέρεται κάτω από όλα τα καθεστώτα στα οποία αφορά.

Εισηγήθηκα επίσης όπως η σκοπιμότητα της ενσωμάτωσης της πιο πάνω πρόνοιας στο νέο Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης επανεξεταστεί γενικότερα αφού, κατά την άποψή μου, η δημιουργία πρόσθετης απασχόλησης δεν συνάδει με τους στόχους ορισμένων καθεστώτων του μέτρου, όπως το 1.1.1 που αφορά στην επιδότηση επενδύσεων για εκσυγχρονισμό των γεωργοκτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων, ο οποίος συνήθως οδηγεί στη μείωση του απαιτούμενου αριθμού εργοδοτούμενων μέσω της αυτοματοποίησης διαδικασιών/διεργασιών.

Από έλεγχο συγκεκριμένης αίτησης, που κρίθηκε ότι οδηγεί στη δημιουργία πρόσθετης απασχόλησης, η τελική πληρωμή της οποίας διενεργήθηκε το Μάρτιο του 2007, παρατηρήθηκε ότι ο αιτητής προσκόμισε βεβαίωση από τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων σύμφωνα με την οποία κατά την περίοδο της αίτησής του κατέβαλλε εισφορές για συνολικά 14 εργοδοτούμενους. Στη συνέχεια, προσκόμισε στοιχεία (Καταστάσεις Αποδοχών και Εισφορών) για τους μήνες 12/2005, 4/2006, 6/2006 και 7/2006 σύμφωνα με τις οποίες ο αριθμός εργοδοτούμενων του ήταν 14, 13, 13 και 13, αντίστοιχα. Σημειώνεται ότι στις καταστάσεις αποδοχών και εισφορών για τους μήνες 6/2006 και 7/2006, έχουν προστεθεί δύο άτομα, τα οποία ο αιτητής είχε δηλώσει ως τις δύο πρόσθετες θέσεις απασχόλησης που θα δημιουργούνταν (επισυνάπτοντας και σχετικά συμβόλαια εργασίας που υπογράφηκαν την 1.6.2006), ωστόσο, όπως προκύπτει από τα πιο πάνω, με βάση τα στοιχεία που προσκόμισε ο αιτητής δεν φαίνεται να τεκμηριώνεται ότι πράγματι η εν λόγω επένδυση οδήγησε στη δημιουργία πρόσθετων θέσεων εργασίας στην εταιρεία ως σύνολο.

Σημειώνεται ότι το συνολικό της επιδότησης που καταβλήθηκε στον πιο πάνω αιτητή ανήλθε στις £465.800 (75% της συνολικής επιλέξιμης δαπάνης των £621.067).

Ο Επίτροπος με πληροφόρησε ότι ο έλεγχος τήρησης της δέσμευσης των δικαιούχων αναφορικά με τη δημιουργία πρόσθετης απασχόλησης θα γίνεται στα πλαίσια των εκ των υστέρων ελέγχων όπως έχουν καθοριστεί με βάση τους Κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

**Μέτρο 1.2 Σχεδίου Αγροτικής Ανάπτυξης 2004–2006 – Ενθάρρυνση της βελτίωσης και ανάπτυξης της μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών προϊόντων.** Σύμφωνα με τους όρους συμμετοχής στο πιο πάνω μέτρο, οι προτάσεις των αιτητών αξιολογούνται με βάση προκαθορισμένα κριτήρια και παραμέτρους που αφορούν κυρίως στη βιωσιμότητα της επιχείρησης (50% της βαθμολογίας), την οργανωτική και διοικητική δομή της (10%), την τεχνολογία της νέας επένδυσης (10%), τα προϊόντα που θα παράγονται με τη νέα επένδυση (10%) την περιοχή εγκατάστασης της επιχείρησης (10%), τη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης (5%) και τη συμβολή της νέας επένδυσης στη βελτίωση περιβαλλοντικών μέτρων και των συνθηκών ασφάλειας και υγιεινής των εργαζομένων (5%). Για να θεωρηθεί μια πρόταση ως επιλέξιμη πρέπει να συγκεντρώνει τουλάχιστον 25 μονάδες στο κριτήριο της βιωσιμότητας και τουλάχιστον 60% συνολική βαθμολογία.

Η βιωσιμότητα των υφιστάμενων επιχειρήσεων βαθμολογείται με μέγιστο συντελεστή 15% και η βιωσιμότητα της νέας επένδυσης με μέγιστο συντελεστή 35%. Κατά την αξιολόγηση της βιωσιμότητας των υφιστάμενων επιχειρήσεων λαμβάνονται υπόψη τρεις χρηματοοικονομικοί δείκτες (με μέγιστη βαθμολογία 5% ο καθένας) που αφορούν στην επικερδότητα, ρευστότητα και απόδοση κεφαλαίου της επιχείρησης, οι οποίοι υπολογίζονται με στοιχεία που εξάγονται από τις ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις της επιχείρησης για τα δύο τελευταία χρόνια που προηγούνται της ημερομηνίας αίτησής της. Σε σχέση με τη διαδικασία που ακολουθείται για αξιολόγηση της βιωσιμότητας των αιτητών παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- i. Αναφορικά με το κριτήριο της επικερδότητας, δίνεται βαθμολογία 1% σε επιχειρήσεις για τις οποίες ο δείκτης καθαρού κέρδους πριν τη φορολογία δια τις πωλήσεις κυμαίνεται μεταξύ του 0% και του 5%. Επειδή ο δείκτης αυτός αφορά ουσιαστικά στο ποσοστό καθαρού κέρδους επί των πωλήσεων, εξέφρασα την άποψη ότι σε πολύ λίγες περιπτώσεις θα κυμαίνεται πέραν του 5% και εισηγήθηκα όπως υπάρχει κλιμακωτή διαφοροποίηση στη βαθμολογία που δίνεται για δείκτες μεταξύ του 0% και 5%.
- ii. Ο δείκτης της ρευστότητας της επιχείρησης καθορίζεται ως το κυκλοφορούν ενεργητικό διά τις τρέχουσες υποχρεώσεις, και οι επιχειρήσεις που εξασφαλίζουν πάνω από 0,5 μονάδες βαθμολογούνται με μία μονάδα για κάθε 0,1 της μονάδας του δείκτη.

Παρατήρησα ότι με την πιο πάνω μέθοδο υπολογισμού, επιχειρήσεις με αρνητικό κεφάλαιο κίνησης (δηλαδή καθαρές τρέχουσες υποχρεώσεις) εξασφαλίζουν θετική βαθμολογία αναφορικά με τη ρευστότητά τους, ενώ δεν γίνεται οποιαδήποτε διαφοροποίηση μεταξύ εταιρειών με ψηλά ποσοστά αποθεμάτων και εταιρειών με χαμηλά ποσοστά αποθεμάτων.

- iii. Εξέφρασα την άποψη ότι στη βαθμολογία, εκτός από τον δείκτη απόδοσης κεφαλαίου, δηλαδή το καθαρό κέρδος πριν τη φορολογία και τους τόκους διά το απασχολούμενο κεφάλαιο, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη και το ύψος του δανεισμού της επιχείρησης.
- iv. Για την αξιολόγηση της βιωσιμότητας της νέας επένδυσης, η οποία βαθμολογείται με μέγιστο βαθμό 35% επί του συνόλου, λαμβάνονται υπόψη, μεταξύ άλλων, τα αποτελέσματα της οικονομοτεχνικής μελέτης που υποβάλλεται και η τάση των πωλήσεων της εταιρείας.

Παρατήρησα ότι δεν απαιτείται από τις εν λόγω επιχειρήσεις η υποβολή πραγματικών στοιχείων στο μέλλον για σκοπούς επιβεβαίωσης της λογικότητας των στοιχείων που υποβλήθηκαν με την αίτηση. Ως αποτέλεσμα, ενδέχεται επιχειρήσεις να εξασφάλισαν ψηλή βαθμολογία στο σημείο αυτό με βάση εξωπραγματικές προβλέψεις οι οποίες, με βάση τα πραγματικά αποτελέσματα, να μην εξασφάλιζαν την απαιτούμενη βαθμολογία για έγκριση της αίτησής τους για επιχορήγηση. Ενδεικτικά αναφέρεται περίπτωση εταιρείας με κύκλο πωλήσεων, όπως παρουσιάζεται στους ελεγμένους λογαριασμούς των τελευταίων δύο ετών, ύψους £890.000, της οποίας η νέα επένδυση βαθμολογήθηκε με 26,8% (με μέγιστο το 35%) ως προς τη βιωσιμότητα, βάσει προβλέψεων που παρουσιάζουν κύκλο εργασιών στα επόμενα πέντε χρόνια να φθάνει σταδιακά τα £5,3 εκ. Σημειώνεται ότι, εφόσον οι πληρωμές που διενεργήθηκαν αφορούσαν σε αιτήσεις του 2004, οι προβλέψεις αποτελεσμάτων που υποβλήθηκαν από τους αιτητές αφορούσαν στα έτη 2004 – 2008. Εξέφρασα την άποψη ότι θα μπορούσε να ζητηθεί από τους δικαιούχους η προσκόμιση ελεγμένων λογαριασμών για τα έτη 2004 – 2006 πριν την καταβολή της τελικής δόσης της χορηγίας, για αντιπαραβολή τους με τις προβλέψεις που υποβλήθηκαν, και σε περιπτώσεις που διαπιστώνονται σοβαρές διαφορές να εξετάζεται ακόμα και το ενδεχόμενο ανάκτησης της χορηγίας, αν η βαθμολογία που θα εξασφάλιζε η επιχείρηση με βάση τα πραγματικά δεδομένα δεν θα την καθιστούσε δικαιούχο για επιχορήγηση.

- v. Το κριτήριο των προϊόντων που θα παράγονται με τη νέα επένδυση βαθμολογείται με 10% επί του συνόλου, και αναφέρεται ότι προτεραιότητα έχουν οι επενδύσεις προϊόντων προστατευόμενης γεωγραφικής ένδειξης ή ονομασίας προέλευσης, παραδοσιακών και

βιολογικών προϊόντων και τροφίμων πιστοποιημένων με συστήματα διασφάλισης της ποιότητας.

Παρατήρησα ότι, παρόλο που το πιο πάνω κριτήριο δεν είναι απόλυτα εφαρμόσιμο για όλες τις επιλέξιμες δράσεις του μέτρου (πχ παραγωγή ζωοτροφών), εντούτοις όλοι οι αιτητές εξασφαλίζουν θετική βαθμολογία.

- vi. Σύμφωνα με πίνακα που περιλαμβάνεται σε σημείωμα της Συμβουλευτικής Επιτροπής Χορηγιών του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, που είναι ο ανάδοχος του πιο πάνω μέτρου, 13 αιτητές οι οποίοι εξασφάλισαν βαθμολογία που κυμάνθηκε από 60% - 60,4% εγκρίθηκαν για επιχορήγηση, αφού, όπως αναφέρεται πιο πάνω, η ελάχιστη βαθμολογία που θα έπρεπε να εξασφαλιστεί ήταν το 60%. Από έλεγχο που διενεργήθηκε στους φακέλους αιτήσεων δύο από τους πιο πάνω αιτητές, διαπιστώθηκε ότι στη μία περίπτωση, ο αιτητής παρουσίαζε αδικαιολόγητη αύξηση στο ποσοστό μικτού κέρδους, από 34% το 2002 σε 62% το 2003, καθώς και αντίστοιχη αύξηση των αποθεμάτων του. Εξέφρασα την άποψη ότι το πιο πάνω γεγονός θα έπρεπε να είχε τύχει περαιτέρω διερεύνησης κατά την αξιολόγηση. Επίσης, οι σχετικές αιτήσεις βαθμολογήθηκαν με 26,8% και 26,7%, αντίστοιχα, αναφορικά με τη βιωσιμότητα της επένδυσης που πρότειναν, η οποία βασίστηκε στις προβλέψεις των τεchnοοικονομικών μελετών που υποβλήθηκαν, καθώς και με 1% αναφορικά με τη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης. Λόγω του ότι και η παραμικρή διαφοροποίηση στη βαθμολογία τους θα καθιστούσε τις πιο πάνω επιχειρήσεις ως μη δικαιούχους αιτητές, επισήμανα την ανάγκη της μεταγενέστερης επιβεβαίωσης της υλοποίησης των προϋποθέσεων στις οποίες βασίστηκε η αρχική βαθμολογία των αιτήσεων.

Ο Επίτροπος εξέφρασε την άποψη ότι δεν είναι δυνατή η εκ των υστέρων προσκόμιση ελεγμένων οικονομικών καταστάσεων για να διαπιστώνεται η ορθότητα των προβλέψεων που περιλαμβάνονται στις τεchnοοικονομικές μελέτες και ότι δεν είναι δυνατή η ανάκτηση της χορηγίας στις περιπτώσεις όπου διαπιστώνεται ότι δεν επαληθεύτηκαν οι προβλέψεις που υπέβαλαν οι αιτητές. Αnéφερε επίσης ότι τα οικονομικά στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη για την εξαγωγή των συγκεκριμένων δεικτών γίνονται αποδεκτά και δεν αμφισβητούνται νοουμένου ότι οι οικονομικές καταστάσεις που υποβάλλονται είναι ελεγμένες και είναι αυτές που υποβλήθηκαν στον Έφορο Φόρου Εισοδήματος.

**Μέτρο ενίσχυσης σε οργανώσεις παραγωγών και ομάδες παραγωγών που παραδίνουν οπωροκηπευτικά προς μεταποίηση (Εσπεριδοειδή, περίοδος εμπορίας 2005-2006).**

(α) **Εθνικές ποσοστώσεις.** Ο Κανονισμός 2202/96 του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθορίζει τα ποσά ενίσχυσης και τα ανώτατα εθνικά όρια (ποσοστώσεις) για κάθε κράτος μέλος, ανά είδος εσπεριδοειδούς, τα οποία μπορούν να τύχουν ενίσχυσης με βάση το πιο πάνω μέτρο. Ο συγκεκριμένος Κανονισμός επιτρέπει την υπέρβαση του ανώτατου εθνικού ορίου, ενώ οποιαδήποτε υπέρβαση ρυθμίζεται σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 5 του ίδιου Κανονισμού, που αναφέρει ότι, όταν παρατηρηθεί υπέρβαση του Κοινοτικού ορίου (δηλαδή του αθροίσματος των εθνικών ανώτατων ορίων κάθε κράτους μέλους), τα ποσά ενίσχυσης μειώνονται σε κάθε κράτος μέλος στο οποίο διαπιστώθηκε υπέρβαση του εθνικού ορίου.

Κατά τη διάρκεια των περιόδων εμπορίας 2004/05 και 2005/06 σημειώθηκε υπέρβαση των Κοινοτικών ορίων στα μικρά εσπεριδοειδή που μεταπονήθηκαν, και επειδή η Κύπρος ήταν μια από τις χώρες που παρουσίασε υπέρβαση του εθνικού της ορίου, η Επιτροπή Κοινοτήτων εξέδωσε τους Κανονισμούς 1578/2005 και 1449/2006 με βάση τους οποίους καθόρισε μείωση του ποσού επιδότησης για την Κύπρο, αναφορικά με τα πιο πάνω προϊόντα, για τις περιόδους εμπορίας 2005/06 και 2006/07 κατά 17,83% και 36,52%, αντίστοιχα.

(β) **Αποκοπές από χρηματοδοτήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης.** Σύμφωνα με το άρθρο 2 (2) του Κανονισμού 2111/2003 της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, η ενίσχυση προς τις οργανώσεις παραγωγών οι οποίες παραδίνουν μανταρίνια και κλημεντίνες, χορηγείται μόνο για τα

προϊόντα που παραδίνονται στη βιομηχανία μεταποίησης από την 1<sup>η</sup> Οκτωβρίου έως τις 30 Ιουνίου. Επιπρόσθετα, το άρθρο 4(2) του Κανονισμού 296/96 της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων αναφέρει ότι κάθε δαπάνη που καταβάλλεται εκτός των καθορισμένων όρων ή προθεσμιών θα αποτελέσει αντικείμενο μειωμένης χρηματοδότησης, σύμφωνα με καθορισμένους κανόνες.

Με βάση τα πιο πάνω, η Γενική Διεύθυνση Γεωργίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής εξαίρεσε από Κοινοτική Χρηματοδότηση συνολικό ποσό ύψους €51.633 αναφορικά με εκπρόθεσμες πληρωμές που διενεργήθηκαν κατά το 2006.

**(γ) Αύξηση ποσοστού επιτόπιων ελέγχων σε περίπτωση διαπίστωσης παρατυπιών.** Παρόλο που το εγχειρίδιο εφαρμογής αναφέρει ότι σε περίπτωση διαπίστωσης παρατυπιών ή ανωμαλιών κατά τους επιτόπιους ελέγχους τότε αυξάνεται η συχνότητα και το ποσοστό των ελέγχων, δεν καθορίζεται το μέγεθος της αύξησης στο ποσοστό και τη συχνότητα των ελέγχων. Ο Επίτροπος με πληροφόρησε ότι, παρόλο που δεν υπάρχουν σχετικές κατευθυντήριες γραμμές από την Ευρωπαϊκή Ένωση σχετικά με το θέμα αυτό, θα καταβληθούν προσπάθειες για ρύθμισή του.

**(δ) Συμβάσεις μεταποιητών με Οργανώσεις Παραγωγών.** Σύμφωνα με το άρθρο 7(1) του Κανονισμού 2111/2003, η προθεσμία πληρωμής των ομάδων παραγωγών από τους μεταποιητές πρέπει να καθορίζεται στη μεταξύ τους σύμβαση και δεν μπορεί να υπερβαίνει τους δύο μήνες από το τέλος του μήνα παράδοσης κάθε φορτίου, και το άρθρο 27 (2) (α) (ii) του ίδιου Κανονισμού αναφέρει ότι θα πρέπει να διενεργούνται διοικητικοί και λογιστικοί έλεγχοι τουλάχιστον επί ποσοστού 10% των πιο πάνω εμβασμάτων. Διαπιστώθηκε ότι στα σχετικά έντυπα ελέγχου εμβασμάτων πληρωμής δεν αναγράφεται ο αριθμός πιστοποιητικού παράδοσης και η ημερομηνία παράδοσης και οι κατάλογοι ελέγχου δεν συμπληρώνονται ανά πιστοποιητικό παράδοσης, αλλά ανά σύμβαση. Με αυτό τον τρόπο δεν μπορεί να εξακριβωθεί η τήρηση της προθεσμίας πληρωμής προς την Οργάνωση Παραγωγών ανά πιστοποιητικό/παρτίδα παράδοσης, σύμφωνα με τις πρόνοιες του σχετικού Κανονισμού.

Ο Επίτροπος με πληροφόρησε ότι το πιο πάνω θέμα είχε διαπιστωθεί και από τον Οργανισμό, ο οποίος προέβη σε σχετική γραπτή σύσταση προς τους μεταποιητές στις 27.12.2006.

**(ε) Έλεγχοι μεταποιητών.** Διαπιστώθηκε ότι, στις περισσότερες περιπτώσεις του δείγματος που εξετάστηκε, δεν τηρήθηκε η προβλεπόμενη από το σχετικό Κανονισμό προθεσμία των 2 μηνών για καταβολή της πληρωμής προς την Οργάνωση Παραγωγών.

**(στ) Επιτόπιοι έλεγχοι τεμαχίων Οργανώσεων Παραγωγών.** Κατά τον επιτόπιο έλεγχο για επιβεβαίωση της καλλιεργούμενης έκτασης Οργάνωσης Παραγωγών διαπιστώθηκε απόκλιση από τη δηλωθείσα έκταση ύψους 49,4%. Η Οργάνωση Παραγωγών δήλωσε ότι η διαφορά προέκυψε λόγω της αποκοπής δέντρων κατά την περίοδο που μεσολάβησε από την υποβολή της αίτησης μέχρι τη διενέργεια του επιτόπιου ελέγχου και με βάση την εξήγηση αυτή η εν λόγω αίτηση έγινε δεκτή για ενίσχυση χωρίς κυρώσεις. Εισηγήθηκα όπως καθοριστεί διαδικασία ενημέρωσης της Αρμόδιας Αρχής ή του ΟΑΠ για αλλαγές αυτού του μεγέθους στην επιλέξιμη έκταση πριν από την κοινοποίηση στην Οργάνωση Παραγωγών της πρόθεσης του ΟΑΠ για τη διενέργεια επιτόπιου ελέγχου.

Ο Επίτροπος εξέφρασε την άποψη ότι οι αιτητές οφείλουν να ενημερώνουν τον Οργανισμό εκ των προτέρων, πριν την έναρξη κάθε περιόδου, για οποιαδήποτε αλλαγή έχουν κάνει στην εκμετάλλευσή τους και ότι έχουν γίνει σχετικές συστάσεις για το θέμα αυτό.

**Έκτακτα μέτρα στήριξης της αγοράς στους τομείς των αυγών και πουλερικών.**

**(α)** Με βάση τον Κανονισμό 1010/2006 της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 63.758 ημερ. 10.5.2006 καταβλήθηκαν αποζημιώσεις στους πτηνοτρόφους για ζημιές που υπέστησαν λόγω απώλειας της εμπιστοσύνης των καταναλωτών στα πτηνοτροφικά προϊόντα εξαιτίας της γρίπης των πουλερικών.



**(β)** Από τον έλεγχο του πιο πάνω μέτρου, προέκυψαν τα ακόλουθα:

- i. Σύμφωνα με τις πρόνοιες του πιο πάνω Κανονισμού, το συνολικό ανώτατο ποσό που καθορίστηκε για την Κύπρο υπολογίστηκε στα €626.009, ενώ σε έγγραφο εργασίας της Διαχειριστικής Επιτροπής Γεωργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ημερ. 21.3.2007, αναφέρεται ότι το ανώτατο ποσό για την Κύπρο είναι €300.000 και λόγω του ότι η πραγματική δαπάνη, μέχρι 31.12.2006, ανήλθε σε €312.076, στο εν λόγω έγγραφο φαίνεται ότι η Κύπρος ξεπέρασε το ανώτατο ποσό επιδότησης.
- ii. Ενώ, σύμφωνα με τον σχετικό Κανονισμό και την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, το 50% της υπό αναφορά επιδότησης θα έπρεπε να καταβληθεί από το Κράτος και το υπόλοιπο 50% από την Ευρωπαϊκή Ένωση, εντούτοις, προφανώς από λάθος, ολόκληρο το ποσό που πληρώθηκε από τον Οργανισμό μέχρι 31.12.2006 (€312.076 ή £179.354) ζητήθηκε και εκταμιεύτηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Αντιλαμβάνομαι ότι ο Οργανισμός, μετά τον εντοπισμό του λάθους, θα προβεί στην αφαίρεση του σχετικού ποσού από το συνολικό ποσό επόμενων δηλώσεων δαπανών για εκταμίευση από το πιο πάνω Ταμείο.
- iii. Σύμφωνα με οδηγίες του Διευθυντή του Τμήματος Γεωργίας, που ήταν ο ανάδοχος του πιο πάνω μέτρου, μαζί με την αίτηση για επιχορήγηση θα έπρεπε να υποβάλλονται, μεταξύ άλλων, πρωτότυπα των τιμολογίων αγοράς νεοσσών και σε περίπτωση επιστροφής του πρωτότυπου, τότε το φωτοαντίγραφο θα έφερε σχετική σφραγίδα το Τμήματος Γεωργίας που θα πιστοποιούσε ότι αυτό ήταν ακριβές αντίγραφο του πρωτότυπου. Αναφέρεται επίσης ότι μη πιστοποιημένα ή αντίγραφα πιστοποιημένα από άλλο φορέα δεν θα γίνονται δεκτά. Παρά τις πιο πάνω οδηγίες, εντοπίστηκαν περιπτώσεις όπου τα αντίγραφα που προσκομίστηκαν ήταν πιστοποιημένα από τον προμηθευτή, αντί από το Τμήμα Γεωργίας, παρατηρήθηκε μάλιστα περίπτωση πιστοποίησης τιμολογίων από εταιρεία εκκολαπτηρίου σε συγγενική εταιρεία εκτροφής νεοσσών κρεοπααραγωγής. Ο Επίτροπος με πληροφόρησε ότι, στις συγκεκριμένες περιπτώσεις που η πιστοποίηση έγινε από τον προμηθευτή, έγινε αντιπαραβολή των τιμολογίων με τις δηλώσεις των εκκολαπτών που έγιναν το Δεκέμβριο του 2005 και με τα τιμολόγια που είχαν προσκομιστεί κατά την υποβολή των αιτήσεων για κρατική ενίσχυση.
- iv. Για συγκεκριμένη εταιρεία έγιναν δεκτά δελτία μεταφοράς νεοσσών, αντί τιμολόγια, αφού η προμήθεια γινόταν από το εκκολαπτήριο στις επαύλεις της ίδιας εταιρείας. Στο εγχειρίδιο εφαρμογής του μέτρου γίνεται αναφορά μόνο για τιμολόγια, που στη συγκεκριμένη περίπτωση δε φαίνεται να ήταν δυνατόν να εκδοθούν, αφού η μεταφορά γινόταν μέσα στην ίδια την εταιρεία. Παρόλο που στο συγκεκριμένο μέτρο δεν έγιναν επιτόπιοι έλεγχοι, γιατί ουσιαστικά μόνο με τη σύγκριση των τιμολογίων από το ένα έτος στο άλλο θα μπορούσε να διαφανεί κατά πόσο υπήρχαν μειωμένες τοποθετήσεις, εντούτοις κατά την άποψή μου στην περίπτωση αυτή θα ενδείκνυτο επιτόπιος έλεγχος στα λογιστικά έγγραφα της εταιρείας (π.χ. τήρηση αριθμητικής σειράς των δελτίων μεταφοράς κ.λπ.), για τη διαπίστωση τυχόν αλλοιώσεων/προσθηκών στα δελτία μεταφοράς που παρουσιάστηκαν.

#### **Ποσοστώσεις αγελαδινού γάλακτος.**

**(α) Αρμοδιότητα αναφορικά με τη διαχείριση του συστήματος ποσοστώσεων.** Ο Οργανισμός, μετά από ανταλλαγή σχετικής αλληλογραφίας και συσκέψεις με τον Οργανισμό Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας, ζήτησε από τη Νομική Υπηρεσία με επιστολή του ημερ. 27.2.2006 όπως γνωματεύσει κατά πόσο υπάρχει σύγκρουση μεταξύ των περί Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών Νόμων του 2003 και των περί Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας Νόμων του 1999 μέχρι 2004, αναφορικά με την ευθύνη για τη διαχείριση του συστήματος των ποσοστώσεων αγελαδινού γάλακτος. Η Νομική Υπηρεσία, με επιστολή της ημερ. 7.8.2006, ενημέρωσε τον Οργανισμό ότι, μετά από μελέτη του θέματος, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι δύο εθνικές νομοθεσίες, ως έχουν εναρμονιστεί, δεν συγκρούονται μεταξύ τους. Ο ΟΑΠ, με επιστολή

του ημερ. 28.8.2006 εξέφρασε τη διαφωνία του με την πιο πάνω γνωμάτευση, και η Νομική Υπηρεσία, με επιστολή της ημερ. 30.3.2007, εισηγήθηκε όπως, ενόψει της προαναφερόμενης διαφωνίας, το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος υποβάλει σχετικό ερώτημα στην Επιτροπή Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, που έχει την απαραίτητη ειδικευμένη γνώση και την αρμοδιότητα να ελέγχει τη σωστή εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου.

**(β) Υπέρβαση εθνικού ορίου ποσόστωσης.** Σύμφωνα με το άρθρο 3 του Κανονισμού 1788/2003, τα κράτη μέλη που υπερβαίνουν τα όρια της εθνικής ποσότητας αναφοράς για το αγελαδινό γάλα, οφείλουν να καταβάλλουν στην Κοινότητα εισφορά, η οποία για την περίοδο 2005/2006 καθορίζεται στα €28,54 ανά 100 χιλιόγραμμα γάλακτος. Λόγω υπέρβασης της εθνικής ποσόστωσης για την υπό αναφορά περίοδο, επιβλήθηκε, με βάση τα πιο πάνω, επιβάρυνση (levy) στους παραγωγούς αγελαδινού γάλακτος, η οποία ανήλθε στο ποσό των £239.392. Σύμφωνα με τον πιο πάνω Κανονισμό, ποσοστό 1% (£2.394) της επιβάρυνσης παρέμεινε στον ΟΑΠ ενώ το υπόλοιπο 99% (£236.998 ή €411.452), κοινοποιήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή για να αποκοπεί από τη συνολική χορηγία στον ΟΑΠ από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων.

**Επιτόπιοι έλεγχοι.** Σύμφωνα με το άρθρο 26 (1) του Κανονισμού 796/2004 της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, ο Οργανισμός υποχρεούται να διενεργήσει επιτόπιο έλεγχο, που να καλύπτει τουλάχιστο το 5% του συνόλου των γεωργών που υποβάλλουν ενιαία αίτηση για ενίσχυση στο πλαίσιο οποιουδήποτε από τα καθεστώτα ενίσχυσης βάσει της έκτασης, με σκοπό την εξακρίβωση της ορθότητας και της ακρίβειας των στοιχείων που υποβάλλονται από τους αιτητές, της τήρησης των όρων για τη χορήγηση των ενισχύσεων, καθώς και των απαιτήσεων και προτύπων που σχετίζονται με την πολλαπλή συμμόρφωση. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 26, παράγραφος 3 του πιο πάνω Κανονισμού, αν οι επιτόπιοι έλεγχοι αποκαλύψουν σημαντικές παρατυπίες στο πλαίσιο συγκεκριμένου καθεστώτος ενίσχυσης ή σε μια περιφέρεια ή τμήμα της, τότε ο Οργανισμός θα πρέπει να αυξήσει καταλλήλως τον αριθμό των επιτόπιων ελέγχων κατά τη διάρκεια του έτους αυτού καθώς και το ποσοστό των γεωργών που θα υποβληθούν σε επιτόπιο έλεγχο το επόμενο έτος.

Ειδικοί επιτόπιοι έλεγχοι διενεργούνται επίσης στα καθεστώτα ενίσχυσης κάτω από τα μέτρα 2.1, 2.2, 2.2.1, 2.3 και 2.6 του Σχεδίου Αγροτικής Ανάπτυξης τα οποία αφορούν κυρίως στην ανάληψη, εκ μέρους των δικαιούχων, αγροπεριβαλλοντικών υποχρεώσεων.

**(α) Επιτόπιοι έλεγχοι εκταρικών επιδοτήσεων.** Λόγω του ψηλού ποσοστού των αποκλίσεων που παρατηρήθηκαν κατά τους επιτόπιους ελέγχους του 2005, που ανήλθε στο 89,6%, ο Οργανισμός, σύμφωνα με το άρθρο 3 του Κανονισμού 796/2004, αύξησε το ποσοστό επιτόπιων ελέγχων που διενεργήθηκαν κατά το 2006, από 7,7% σε 13,5%.

Συγκεκριμένα, με βάση στοιχεία που τηρούνται από τον Οργανισμό, κατά το 2006 διενεργήθηκαν έλεγχοι σε συνολικό αριθμό 5 513 αιτήσεων ( 3 539 με τη μέθοδο της τηλεπισκόπησης και 1 974 με κλασικούς επιτόπιους ελέγχους) ή ποσοστό 13,5% από το σύνολο των 40 704 επιλέξιμων αιτήσεων για εκταρική επιδότηση που υποβλήθηκαν. Από τα αποτελέσματα των ελέγχων αυτών διαπιστώθηκε ότι σε 3 929 περιπτώσεις ή ποσοστό 71,3%, παρουσιάστηκαν αποκλίσεις μεταξύ της πραγματικής και δηλωθείσας έκτασης.

Αναλυτικότερα, με βάση τα αποτελέσματα των πιο πάνω ελέγχων, σε 847 περιπτώσεις ή ποσοστό 15,4%, η έκταση που δηλώθηκε από τους δικαιούχους υπερέβαινε της πραγματικής κατά ποσοστό μεγαλύτερο του 50%, σε 462 περιπτώσεις ή 8,4%, η έκταση που δηλώθηκε από τους δικαιούχους υπερέβαινε της πραγματικής κατά ποσοστό μεταξύ του 30% και 50%, σε 2 255 περιπτώσεις ή 40,9% η δηλωθείσα έκταση υπερέβαινε της πραγματικής κατά ποσοστό που κυμάνθηκε από 3% μέχρι 30%, και σε 365 περιπτώσεις ή 6,6%, η έκταση που δηλώθηκε υπερέβαινε της πραγματικής κατά ποσοστό μικρότερο του 3%. Με βάση τους ισχύοντες Κανονισμούς, αποκοπές έγιναν στις περιπτώσεις όπου παρατηρήθηκαν αποκλίσεις πέραν του 3%.

Σημειώνεται ότι, στα πλαίσια της εκκαθάρισης των λογαριασμών του Ε.Γ.Τ.Π.Ε για το 2005, η Γενική Διεύθυνση Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης, με επιστολή της ημερ. 28.2.2007 προς τη Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αναφέρει ότι με βάση το έγγραφο εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αρ. DS/2006/24-Rev 1, το οποίο παρέχει κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή του άρθρου 26 του Κανονισμού 796/2004, όσον αφορά στην αύξηση του ποσοστού των επιτόπιων ελέγχων σε περίπτωση εντοπισμού σημαντικών αποκλίσεων, ο Οργανισμός θα έπρεπε να είχε αυξήσει το ποσοστό επιτόπιων ελέγχων κατά το 2006 στο 100%. Αντιλαμβάνομαι ότι ο Οργανισμός δεν αποδέχεται τη θέση αυτή και έχει αποστείλει σχετική απάντηση στη Διεύθυνση Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης. Συναφώς αναφέρεται ότι, σύμφωνα με σχετική γνωμάτευση της Νομικής Υπηρεσίας με ημερομηνία 5.9.2006, το υπό αναφορά έγγραφο εργασίας δεν είναι νομικά δεσμευτικό.

Όπως αναφέρω πιο πάνω, ο Οργανισμός έχει ξεκινήσει τη διαδικασία καθορισμού της μέγιστης επιλέξιμης έκτασης ανά τεμάχιο και αναμένεται ότι, με την ολοκλήρωση της διαδικασίας και την κοινοποίηση στους αιτητές της μέγιστης επιλέξιμης έκτασης που κατέχουν/καλλιεργούν, οι αποκλίσεις που παρουσιάζονται σήμερα μεταξύ των πραγματικών εκτάσεων και εκείνων που δηλώθηκαν θα περιοριστούν σημαντικά.

**(β) Επιτόπιοι έλεγχοι Μέτρων Σχεδίου Αγροτικής Ανάπτυξης (2.1, 2.2, 2.2.1, 2.3 και 2.6).**

Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται από τον Οργανισμό, κατά το 2006 διενεργήθηκαν επιτόπιοι έλεγχοι σε 2 471 ή ποσοστό 8,5% από το σύνολο των 29 064 αιτήσεων των πιο πάνω μέτρων του Σχεδίου Αγροτικής Ανάπτυξης, για έλεγχο της τήρησης του Κώδικα Ορθής Γεωργικής Πρακτικής και την τήρηση των αγροπεριβαλλοντικών και άλλων υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν από τους δικαιούχους που έτυχαν επιδότησης.

Όπως πληροφορήθηκα τα αποτελέσματα των πιο πάνω ελέγχων βρίσκονται στο στάδιο της επεξεργασίας και ως εκ τούτου τα στοιχεία αυτά δεν είναι επί του παρόντος διαθέσιμα.

**Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου – Establishment of an Integrated Administration and Control System (ΟΣΔΕ – IACS).**

(α) Όπως ανέφερα και στην Έκθεσή μου για το προηγούμενο έτος, σύμφωνα με τον Κανονισμό 1782/2003 του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κάθε κράτος μέλος οφείλει να θεσπίσει ένα Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΟΣΔΕ) το οποίο θα αποσκοπεί κυρίως στην αποτελεσματική επεξεργασία των αιτήσεων ενίσχυσης και των ελέγχων των πληρωμών. Σύμφωνα με το άρθρο 18 του ίδιου Κανονισμού, το ΟΣΔΕ περιλαμβάνει ηλεκτρονική βάση δεδομένων, όπου θα καταγράφονται τα στοιχεία που περιλαμβάνουν οι αιτήσεις ενίσχυσης, σύστημα αναγνώρισης αγροτεμαχίων, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα εντοπισμού των εκτάσεων που δηλώθηκαν για ενίσχυση, σύστημα προσδιορισμού και καταγραφής των δικαιωμάτων ενίσχυσης, αιτήσεις παροχής ενίσχυσης, ολοκληρωμένο σύστημα ελέγχου για τους διοικητικούς ελέγχους και τις επιτόπιες επιθεωρήσεις και σύστημα καταγραφής της ταυτότητας κάθε γεωργού που υποβάλλει αίτηση για ενίσχυση.

Η υλοποίηση του πιο πάνω έργου είχε εγκριθεί για χρηματοδότηση από τον Προενταξιακό Χρηματοδοτικό Κανονισμό 555/2000, μετά από εισήγηση του Τμήματος Γεωργίας, το οποίο ήταν υπεύθυνο για το σχεδιασμό, διαχείριση, οργάνωση και παραλαβή του έργου μέχρι το Δεκέμβριο του 2003. Στις 3.12.2003 το ΟΣΔΕ μεταφέρθηκε, με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 59.027, από το Τμήμα Γεωργίας στον Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών, ο οποίος, με βάση την απόφαση αυτή, κατέστη ο τελικός παραλήπτης και χρήστης του έργου, κατόπιν όμως σχετικών διαβουλεύσεων με τα αρμόδια όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η διαχείριση του πιο πάνω έργου παρέμεινε στο Τμήμα Γεωργίας μέχρι την ολοκλήρωσή του, το οποίο ήταν και το συμβαλλόμενο μέρος στη σχετική σύμβαση που συνάφθηκε με τον εργολάβο του έργου. Σημειώνεται ότι, παρόλο που ο Οργανισμός δεν αποτελούσε μέλος της καθοδηγητικής επιτροπής του έργου, παρευρισκόταν στις συνεδριάσεις της ως παρατηρητής.

Ο συνολικός προϋπολογισμός του έργου ήταν €2.000.000, από τα οποία το €1.500.000 αφορούσε στη χρηματοδότηση από κονδύλια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το έργο χωριζόταν σε δύο μέρη, το μέρος Α' που αφορούσε στη δημιουργία σύγχρονου λογισμικού και στην εξασφάλιση υλισμικού για το ΟΣΔΕ, και το μέρος Β' που αφορούσε στην αξιολόγηση της βάσης δεδομένων των αγροτεμαχίων, υποβολή σχετικών εισηγήσεων και εφαρμογή τους. Η εκτέλεση του Β' μέρους ολοκληρώθηκε κανονικά ενώ η εκτέλεση του μέρους Α' δεν ολοκληρώθηκε, αφού μετά από έλεγχο που έγινε από τον υπεύθυνο του έργου, με σκοπό την έκδοση πιστοποιητικού τελικής παραλαβής, διαπιστώθηκε ότι μέρος του λογισμικού συστήματος παρουσίαζε σημαντικές αδυναμίες, οι οποίες το καθιστούσαν μη αποδεκτό, τις οποίες ο εργολάβος δεν μπόρεσε να επιλύσει. Η Διαχειριστική Αρχή του έργου προχώρησε στον τερματισμό του συμβολαίου στις 4.5.2006 και στην ταυτόχρονη κατάσχεση των εγγυήσεων πιστής εκτέλεσης και προκαταβολής, συνολικού ύψους €217.509.

Η Διαχειριστική Αρχή, κατόπιν διαβουλεύσεων με τη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας, ετοίμασε κατάλογο παραδοτέων υλικών της σύμβασης, τα οποία διαχωρίζονται σε αποδεκτά και μη αποδεκτά. Με βάση τον κατάλογο αυτό, η ζημία που υπέστη το Δημόσιο λόγω του τερματισμού του συμβολαίου, υπολογίστηκε σε €194.555.

Επισημαίνεται ότι το έργο, λόγω χρηματοδότησης του από την Ευρωπαϊκή Ένωση, υπόκειται στον έλεγχο των αρμοδίων Αρχών της και αν κατά τον έλεγχο αυτό διαπιστωθεί ότι υπάρχουν σοβαρές ελλείψεις στις διαδικασίες που ακολουθήθηκαν ή και στην αποτελεσματικότητα του έργου, υπάρχει ενδεχόμενο να προκύψουν οικονομικές συνέπειες, μη αποκλειόμενης και της επιστροφής μέρους ή ολόκληρης της χρηματοδότησης που λήφθηκε. Ο κίνδυνος επιβολής προστίμων ή και ανάκλησης μέρους ή ολόκληρου του ποσού που καταβλήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση επισημαίνεται και σε σχετική επιστολή του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος προς τον Οργανισμό, ημερ. 28.11.2005.

Όπως ανέφερα και στην Έκθεσή μου για το προηγούμενο έτος, το μέρος του συμβολαίου που αφορά στην προμήθεια του υλισμικού έχει ουσιαστικά εκτελεστεί, και έχει παραδοθεί στον Οργανισμό υλισμικό αξίας περίπου €592.000, το οποίο, παρόλο που χρησιμοποιείται από τον Οργανισμό, δεν εμφανίζεται στα πάγια στοιχεία ενεργητικού που παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις του Οργανισμού, αφού δεν έχει γίνει οποιαδήποτε συμφωνία μεταξύ του Τμήματος Γεωργίας, το οποίο πλήρωσε τον εξοπλισμό, και του Οργανισμού, που τον χρησιμοποιεί.

**(β)** Για τη διεκπεραίωση των εργασιών του Οργανισμού, χρησιμοποιείται το ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου το οποίο αναπτύχθηκε εσωτερικά από τον Οργανισμό. Κατά τον έλεγχο του πιο πάνω συστήματος διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- i. Από τα έγγραφα που τηρούνται αναφορικά με τις δοκιμές ελέγχου του συστήματος προκύπτει ότι δεν έχουν γίνει σενάρια δοκιμών που να καλύπτουν όλες τις πιθανότητες λαθών και προβλημάτων, σύμφωνα με την πρακτική που ακολουθείται κατά την αποδοχή ενός μηχανογραφημένου συστήματος. Ως αποτέλεσμα συνεχίζουν να παρατηρούνται λάθη κατά τη λειτουργία του συστήματος τα οποία, σε ορισμένες περιπτώσεις, οδηγούν σε λανθασμένες πληρωμές σε δικαιούχους. Ο Επίτροπος εξέφρασε την άποψη ότι, παρόλο που είναι αδύνατον να καλυφθούν όλες οι πιθανότητες, ο Οργανισμός καταβάλλει προσπάθεια ώστε τα σενάρια δοκιμών να καλύπτουν όλες τις δυνατές περιπτώσεις.
- ii. Όπως πληροφορήθηκα, η έγκριση των αλλαγών στο σύστημα ή/και στη βάση δεδομένων του συστήματος από τον υπεύθυνο του Τμήματος Πληροφορικής γίνεται προφορικά, σε συναντήσεις μεταξύ λειτουργών και του Προϊστάμενου του Τμήματος κατά τις οποίες αξιολογούνται τα αιτήματα για αλλαγές και αποφασίζεται η προτεραιότητα εκτέλεσής τους. Εισηγήθηκα όπως η διαδικασία αυτή τυποποιηθεί σε πιο επίσημη μορφή και να περιλαμβάνει την τήρηση μητρώου αλλαγών.

- iii. Τα αιτήματα για αλλαγές/διορθώσεις στο σύστημα υποβάλλονται απευθείας από λειτουργούς/χρήστες του συστήματος οι οποίοι έχουν οριστεί ως υπεύθυνοι και έχουν εξουσιοδοτηθεί από τον Προϊστάμενό τους για το σκοπό αυτό. Εξέφρασα την άποψη ότι τα πιο πάνω αιτήματα θα πρέπει να υποβάλλονται από τους Προϊσταμένους. Επίσης, πολλά από τα αιτήματα αυτά υποβάλλονται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και φυλάγονται σε ηλεκτρονικό αρχείο, ενώ θα έπρεπε, κατά την άποψή μου, να τηρούνται σε κατάλληλο μητρώο αιτημάτων μαζί με τα αιτήματα που παραλαμβάνονται σε έντυπη μορφή.
- iv. Τα έντυπα δημιουργίας νέου χρήστη στους εξυπηρετητές του Οργανισμού δεν υπογράφονται από τον προϊστάμενο του Τμήματος Πληροφορικής. Επίσης, διαπιστώθηκε ότι, αναφορικά με υπαλλήλους οι οποίοι αποχώρησαν από τον Οργανισμό, δεν εντοπίστηκαν σχετικά έγγραφα που να υποδηλώνουν ότι το Τμήμα Πληροφορικής ειδοποιήθηκε έγκαιρα και προέβη στις απαιτούμενες ενέργειες για τερματισμό των δικαιωμάτων πρόσβασης των εν λόγω υπαλλήλων στους εξυπηρετητές του Οργανισμού.
- v. Η παρακολούθηση των δικαιωμάτων πρόσβασης κάθε λειτουργού ή ομάδων χρηστών στο δίκτυο και ιδιαίτερα στους εξυπηρετητές με ευαίσθητα/ζωτικής σημασίας δεδομένα γίνεται μέσω δεδομένων που εξάγονται μέσω ειδικού εργαλείου που παρέχει το λειτουργικό σύστημα και δεν τηρείται ξεχωριστό μητρώο, γεγονός που θα καθιστούσε ευκολότερη την παρακολούθηση των δικαιωμάτων αυτών.
- vi. Το Τμήμα Τεχνικών Υπηρεσιών έχει ξεκινήσει διαδικασία υπολογισμού και καταγραφής της μέγιστης επιλέξιμης έκτασης κάθε τεμαχίου, με σκοπό τη διόρθωση της βάσης δεδομένων του Οργανισμού. Παρατηρήθηκε ότι δεν υπάρχει δικλείδα ασφαλείας αναφορικά με τη διενέργεια αλλαγών στη βάση δεδομένων από τους χρήστες. Δεν τηρείται επίσης μητρώο καταγραφής των αλλαγών ώστε να φαίνεται το ιστορικό κάθε τεμαχίου. Ο Επίτροπος με πληροφόρησε ότι μόνο περιορισμένος αριθμός χρηστών κατέχουν προνόμιο αλλαγής στη βάση δεδομένων και εφαρμόζονται διάφορα άλλα μέτρα και διαδικασίες που διασφαλίζουν την ασφάλεια της βάσης δεδομένων.

**Σύστημα Γεωγραφικών Πληροφοριών για τον Ελαιοκομικό τομέα.** Το άρθρο 2 του Κεφαλαίου 6 «Γεωργία» της Συνθήκης Προσχώρησης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση τροποποίησε τον Κανονισμό 136/66 αναφορικά με τη δημιουργία κοινής οργάνωσης αγοράς στον τομέα των λιπαρών ουσιών, καθορίζοντας τη μέγιστη εγγυημένη ποσότητα επιδότησης ελαιολάδου για την Κύπρο στους 6 000 τόνους. Αναφέρεται επίσης ότι η εθνική εγγυημένη ποσότητα για την Κύπρο είναι προσωρινή και ότι θα αναθεωρηθεί το 2005, μετά την εισαγωγή του γεωγραφικού συστήματος πληροφοριών (GIS).

Κατόπιν προκήρυξης διαγωνισμού, ο Οργανισμός κατακύρωσε την προσφορά για την κατάρτιση και υποστήριξη της υλοποίησης του συστήματος γεωγραφικών πληροφοριών στον ελαιοκομικό τομέα, σε εταιρεία, έναντι του ποσού των £77.770 συν ΦΠΑ, και στις 30 Μαΐου 2005 υπέγραψε με την υπό αναφορά εταιρεία τη σχετική σύμβαση. Σημειώνεται ότι η εν λόγω εταιρεία εξασφάλισε τη δεύτερη ψηλότερη βαθμολογία αναφορικά με το τεχνικό μέρος της πρότασής της, και μετά τη στάθμιση της τεχνικής βαθμολογίας με την οικονομική πρόταση, κρίθηκε ότι η εταιρεία αυτή υπέβαλε την πιο οικονομικά συμφέρουσα για τον Οργανισμό προσφορά. Σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα που καθοριζόταν στα έγγραφα του διαγωνισμού, το έργο θα έπρεπε να παραδοθεί στην τελική του μορφή, το αργότερο εντός τριών μηνών από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης, δηλαδή το τέλος Αυγούστου του 2005.

Λόγω αδυναμίας της εταιρείας να ανταποκριθεί στις συμβατικές της υποχρεώσεις καθώς και άρνησής της για ανανέωση της εγγυητικής πιστής εκτέλεσης του συμβολαίου, ο Οργανισμός, με επιστολή του ημερ. 30.10.2006, προχώρησε στην κατάσχεση της εγγυητικής πιστής εκτέλεσης

συμβολαίου, ύψους £5.777, και στις 2.11.2006 ενημέρωσε την υπό αναφορά εταιρεία για την κατάσχεση της εγγυητικής και τον τερματισμό της σύμβασης.

Στη συνέχεια ο Οργανισμός, το Νοέμβριο του 2006, προσέφυγε, με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης, στην αγορά υπηρεσιών, για ολοκλήρωση των φάσεων 3 και 4 του έργου, από το άτομο το οποίο ήταν ο διευθυντής του έργου κατά την περίοδο εργοδότησής του από την πιο πάνω εταιρεία και στις 3.1.2007 υπογράφηκε σχετική συμφωνία μεταξύ του Οργανισμού και άλλης εταιρείας, διευθυντής της οποίας είναι το υπό αναφορά άτομο. Σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης, η ολοκλήρωση του έργου θα έπρεπε να γίνει εντός 55 ημερών, και η σχετική αμοιβή του ανάδοχου για την ολοκλήρωση, λειτουργική υποστήριξη ενός μηνός και παροχή υπηρεσιών κατάρτισης/εκπαίδευσης καθορίστηκε στις £12.831 + ΦΠΑ και £13.000 + ΦΠΑ για τη συντήρηση του συστήματος για πέντε χρόνια.

Σε σχέση με τα πιο πάνω παρατήρησα τα ακόλουθα:

(α) Παρόλο που από τις πρόνοιες της συνθήκης προσχώρησης προκύπτει η υποχρέωση για εφαρμογή του συστήματος γεωγραφικών πληροφοριών στον ελαιοκομικό τομέα μέσα στο 2005, αυτό εφαρμόστηκε, λόγω των πιο πάνω προβλημάτων, με μεγάλη καθυστέρηση, μέσα στο Μάιο του 2007.

(β) Η επιτροπή αξιολόγησης της πιο πάνω προσφοράς, κατά την αξιολόγηση και βαθμολογία της τεχνικής πρότασης της πρώτης εταιρείας, δεν φαίνεται να έλαβε υπόψη τα προβλήματα που διαφαίνονταν στην υλοποίηση, από την ίδια εταιρεία, της σύμβασης για τη δημιουργία σύγχρονου λογισμικού και στην εξασφάλιση υλισμικού για το ΟΣΔΕ, η οποία τελικά τερματίστηκε.

(γ) Μεσολάβησε, κατά την άποψή μου, μεγάλο χρονικό διάστημα από τη διαπίστωση των προβλημάτων στην υλοποίηση της σύμβασης μέχρι τον τερματισμό της, αφού, με βάση τους όρους της σύμβασης το έργο θα έπρεπε να ολοκληρωθεί μέχρι τον Αύγουστο του 2005, ενώ ο τερματισμός της σύμβασης έγινε το Νοέμβριο του 2006.

(δ) Ο Οργανισμός κατέβαλε στην πρώτη εταιρεία το συνολικό ποσό των £44.894 σε τρεις ισόποσες δόσεις. Παρατηρήθηκε ότι καταβλήθηκε στην εταιρεία η πληρωμή που αφορούσε στην τρίτη φάση του έργου, ύψους £13.287, η οποία δεν ολοκληρώθηκε και βάση της οποίας προέκυψε η ανάγκη για σύναψη νέας σύμβασης για ολοκλήρωση του έργου.

(ε) Με βάση τις πρόνοιες των συμβάσεων που υπογράφηκαν, τόσο με την πρώτη όσο και με τη δεύτερη εταιρεία, σε περίπτωση αδικαιολόγητης καθυστέρησης στην παράδοση του έργου, ο Επίτροπος είχε το δικαίωμα να επιβάλει προκαθορισμένες αποζημιώσεις. Ωστόσο παρατηρήθηκε ότι, παρόλο που και στις δύο περιπτώσεις σημειώθηκε καθυστέρηση στην παράδοση του έργου, δεν επιβλήθηκαν οποιεσδήποτε κυρώσεις στους αναδόχους.

Αναφορικά με τα πιο πάνω ο Επίτροπος με πληροφόρησε ότι η υποχρέωση για εφαρμογή του υπό αναφορά μητρώου μέσα στο 2005 μετακινήθηκε λόγω μετάθεσης της εφαρμογής του Καθεστώτος Ενιαίας Επιδότησης, για τα νέα κράτη μέλη, από το 2007 στο 2011. Επίσης ανέφερε ότι η μη τήρηση του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης της δεύτερης σύμβασης οφειλόταν στο ότι ο Οργανισμός, λόγω άλλων προτεραιοτήτων, εισηγήθηκε τροποποίηση του υπό αναφορά χρονοδιαγράμματος και καθορίστηκε ως νέα ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου η 30.4.2007.

### **Εσωτερικός Έλεγχος**

(α) **Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου.** Με βάση το άρθρο 41 του Νόμου, ο Επίτροπος διασφαλίζει τις διαδικασίες που τηρούνται αναφορικά με τη λειτουργία της υπηρεσίας εσωτερικού ελέγχου του Οργανισμού. Επίσης, με βάση την παράγραφο 4B του Παραρτήματος Ι του Κανονισμού 885/2006 της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, όπου αναφέρονται τα κριτήρια διαπίστευσης ενός Οργανισμού Πληρωμών, η υπηρεσία εσωτερικού ελέγχου, μεταξύ

άλλων, εξακριβώνει κατά πόσο οι διαδικασίες που ακολουθούνται από τον Οργανισμό είναι κατάλληλες και διασφαλίζουν τη συμμόρφωση με τους κοινοτικούς κανόνες. Αναφέρεται επίσης ότι οι εξακριβώσεις αυτές μπορούν να περιοριστούν σε επιλεγμένα μέτρα και σε δείγματα συναλλαγών, υπό τον όρο ότι ένα πρόγραμμα ελέγχου διασφαλίζει ότι καλύπτονται όλοι οι σημαντικοί τομείς σε διάστημα που δεν υπερβαίνει τα πέντε έτη.

Σύμφωνα με το πενταετές πρόγραμμα ελέγχου, καθώς και το ετήσιο πρόγραμμα ελέγχου για το 2006, η υπηρεσία εσωτερικού ελέγχου θα πραγματοποιούσε κατά τη διάρκεια του έτους 12 ελέγχους που επιλέχθηκαν με βάση την ανάλυση κινδύνου και 2 ελέγχους που προγραμματίστηκαν βάσει εισηγήσεων που προέκυψαν από ελέγχους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Παρατηρήθηκε ότι, κυρίως λόγω ανεπαρκούς στελέχωσης της υπηρεσίας εσωτερικού ελέγχου, ολοκληρώθηκαν μόνο 6 έλεγχοι (από τους οποίους ο ένας με αγορά υπηρεσιών).

Με βάση τα πιο πάνω εξέφρασα επιφυλάξεις αναφορικά με την υλοποίηση του πενταετούς προγράμματος ελέγχου με τη σημερινή στελέχωση της υπηρεσίας.

Ο Επίτροπος με πληροφόρησε ότι από το Μάιο του 2007 η υπηρεσία εσωτερικού ελέγχου έχει στελεχωθεί με ακόμα δύο άτομα και θα μελετηθεί το ενδεχόμενο στελέχωσής της με ένα ακόμα άτομο, και εξέφρασε την άποψη ότι με αυτά τα δεδομένα το πενταετές πρόγραμμα ελέγχου θα υλοποιηθεί κανονικά.

**(β) Έλεγχοι με βάση τον Κανονισμό 4045/89.** Επιπρόσθετα από τις ευθύνες που απορρέουν από τον Κανονισμό 885/2006, ο Επίτροπος έχει αναθέσει στην υπηρεσία εσωτερικού ελέγχου τη διεξαγωγή των ελέγχων που καθορίζονται από το άρθρο 2, παράγραφος 4 του Κανονισμού 4045/89, και που αφορούν στην πραγματικότητα και κανονικότητα των ενεργειών που αποτελούν άμεσα ή έμμεσα μέρος του συστήματος χρηματοδότησης από το ΕΓΤΠ – Τμήμα Εγγυήσεων, βάσει των εμπορικών εγγράφων των δικαιούχων. Αναφορικά με τον πιο πάνω Κανονισμό είχε προγραμματιστεί, κατά το 2006, η διενέργεια δύο ελέγχων που αφορούν σε πληρωμές που διενεργήθηκαν κατά το 2005, οι οποίοι, όπως πληροφορήθηκα, έχουν ολοκληρωθεί.

**Φορολογική μεταχείριση Οργανισμού.** Όπως αναφέρεται και στη σημείωση 16 των οικονομικών καταστάσεων του Οργανισμού, λόγω απουσίας σχετικής πρόνοιας στον περί της ίδρυσης και λειτουργίας του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών και άλλων Συναφών Θεμάτων Νόμο (Ν. 64(Ι)/2003), ο Οργανισμός βρίσκεται στη διαδικασία διευκρίνισης κατά πόσο τα εισοδήματά του υπόκεινται σε φορολογία. Η διερεύνηση του θέματος έχει ανατεθεί στον ιδιώτη ελεγκτή του Οργανισμού στις 8.12.2006 και όπως αντιλαμβάνομαι ακόμα βρίσκεται σε εκκρεμότητα.

## 6.59 ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

### Μέρος Α

**Ίδρυση.** Ο Οργανισμός ιδρύθηκε με βάση το Άρθρο 3 του Νόμου αρ. 89(Ι) του 2001, το οποίο τέθηκε σε ισχύ με την Κ.Δ.Π. 565/2002 στις 22.11.2002. Σύμφωνα με το Νόμο, ο Οργανισμός αποτελεί νομικό πρόσωπο δημόσιου δικαίου και σκοπός του είναι η εφαρμογή Γενικού Συστήματος Υγείας.

Ορισμένα άρθρα του Νόμου δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ, λόγω βασικά της μη έναρξης παροχής ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης με βάση το Γενικό Σύστημα Υγείας (ΓΕΣΥ), του οποίου η μελέτη για την εφαρμογή δεν έχει ολοκληρωθεί.

**Έγκριση Προϋπολογισμού.** Ο Προϋπολογισμός του Οργανισμού εγκρίνεται από τη Βουλή των Αντιπροσώπων. Για το 2006 ο Προϋπολογισμός υποβλήθηκε στο Υπουργείο Υγείας στις

10.10.2005, εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 5.12.2005 και από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 19.1.2006.

**Αποτελέσματα χρήσης.** Σύμφωνα με τις μη εξελεγμένες οικονομικές καταστάσεις του Οργανισμού προέκυψε πλεόνασμα ύψους £112.237 για το 2006, σε σύγκριση με £60.813 το 2005. Τα έσοδα και τα έξοδα του Οργανισμού, όπως παρουσιάζονται στις μη εξελεγμένες οικονομικές καταστάσεις, ήταν όπως πιο κάτω:

	<u>2006</u>	<u>2005</u>
	£	£
Έσοδα	1.008.537	254.722
Έξοδα	896.300	193.909

Τα έσοδα του Οργανισμού προέρχονται κυρίως από κυβερνητική χορηγία, η οποία ανήλθε σε £995.400 το 2006, σε σύγκριση με £252.875 το 2005.

**Προσωπικό και ωφελήματα.** Στις 31.12.2006 το Κέντρο εργοδοτούσε 19 άτομα (2 άτομα το 2005). Οι σχετικές δαπάνες ανήλθαν σε £242.371, σε σύγκριση με £68.024 το 2005.

**Θέση Γενικού Διευθυντή.** Το Ανώτατο Δικαστήριο, με απόφασή του τον Ιούνιο του 2005, ακύρωσε το διορισμό του Γενικού Διευθυντή του Οργανισμού. Το Διοικητικό Συμβούλιο, ενεργώντας, όπως αναφέρει σε σχετική επιστολή του προς την Υπηρεσία μου, στη βάση γνωματεύσεων τόσο του Νομικού Συμβούλου του Οργανισμού όσο και του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, αποφάσισε να διατηρήσει το «status quo» μέχρι την εκδίκαση των εφέσεων από την ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου.

Ωστόσο, από μελέτη της γνωμάτευσης του Γενικού Εισαγγελέα προκύπτει ότι ο Γενικός Εισαγγελέας δεν τοποθετείται στο θέμα της διατήρησης του «status quo», αλλά υποδεικνύει ότι η ακυρωτική απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου ισχύει έναντι πάντων, όπως προβλέπει το Άρθρο 146.5. του Συντάγματος, σημειώνοντας μόνο ότι δεν σημαίνει ότι η σύμβαση μεταξύ του Οργανισμού και του Γενικού Διευθυντή του Οργανισμού είναι άκυρη εξαιτίας της ακυρωτικής απόφασης. Η Υπηρεσία μου εξέφρασε την άποψη ότι ειδικά στις περιπτώσεις νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, ως ο Οργανισμός, προέχει ο σεβασμός των αποφάσεων του Δικαστηρίου, και επίσης ότι σε περίπτωση ενδεχόμενης αγωγής του Γενικού Διευθυντή εναντίον του Οργανισμού για καταγγελία της σύμβασης, είναι το Δικαστήριο που τελικά θα αποφάσιζε αν η καταγγελία της σύμβασης, υπό το φως της ακυρωτικής απόφασης ήταν επιτρεπτή, και αν επιβαλλόταν η καταβολή οποιασδήποτε αποζημίωσης. Επισημίνα επίσης ότι στη σύμβαση θα έπρεπε να είχε γίνει ειδική πρόνοια/ρήτρα για ακυρότητά της σε περίπτωση ακυρωτικής απόφασης του Ανωτάτου Δικαστηρίου, έτσι που να αποφευχθούν τυχόν συνεπακόλουθες αποζημιώσεις.

Είναι επομένως η θέση μου ότι το ενδεχόμενο καταβολής αποζημίωσης δεν αποτελεί επαρκή λόγο για μη συμμόρφωση με απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου.

**Λειτουργία του Οργανισμού - Κανονισμοί.** Δεν έχουν θεσπιστεί λεπτομερείς Κανονισμοί που να ρυθμίζουν ειδικά θέματα, για καλύτερη εφαρμογή του Νόμου, όπως προνοείται στο Άρθρο 64 του Νόμου, η ετοιμασία των οποίων αναμένεται, όπως πληροφορήθηκα, να προωθηθεί μετά την τελική θέσπιση της νομοθεσίας, περί του ΓΕΣΥ, ώστε η διαμόρφωσή τους να συνάδει με τις πρόνοιες του. Όσον αφορά στους Κανονισμούς για το προσωπικό του Οργανισμού, όπως πληροφορήθηκα, αυτοί έχουν ετοιμαστεί και προωθηθεί για έγκριση από τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

**Στρατηγική εφαρμογής του Γενικού Συστήματος Υγείας (ΓΕΣΥ).** Το Μάιο του 2006, ο Οργανισμός προχώρησε, μετά από διαγωνισμό, στη σύναψη σύμβασης παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών για τη στρατηγική εφαρμογή του ΓΕΣΥ με συμβουλευτικό οίκο για το ποσό των €500.000. Η εργασία ξεκίνησε τον ίδιο μήνα και ολοκληρώθηκε τον Οκτώβριο 2006. Οι προτάσεις



για τη στρατηγική εφαρμογής του ΓΕΣΥ υιοθετήθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού και το Νοέμβριο 2006 το Συμβούλιο προχώρησε στην ανάθεση παροχής επιπρόσθετων συμβουλευτικών υπηρεσιών για την προετοιμασία εφαρμογής του ΓΕΣΥ με τον ίδιο συμβουλευτικό οίκο, χωρίς προκήρυξη προσφορών, επικαλούμενοι το Άρθρο 33(α)(ii) του Νόμου 12(I)/2006 που επιτρέπει τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων με προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, στην περίπτωση που για λόγους τεχνικούς, καλλιτεχνικούς ή σχετικούς με την προστασία αποκλειστικών δικαιωμάτων, η σύμβαση δύναται να ανατεθεί μόνο σε συγκεκριμένο οικονομικό φορέα, καταβάλλοντας το ποσό των €291.450 για την περίοδο Νοεμβρίου 2006 μέχρι Ιανουαρίου 2007.

Στη συνέχεια ο Οργανισμός συμφώνησε με το συμβουλευτικό οίκο για επέκταση της παροχής των συμβουλευτικών υπηρεσιών μέχρι την κατακύρωση του διαγωνισμού για παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών για την εφαρμογή του ΓΕΣΥ, νοουμένου ότι το κόστος δεν θα υπερβεί τις €480.000, επίσης χωρίς προκήρυξη προσφορών.

Εξέφρασα την άποψη ότι δεν τεκμηριώνονται οποιοιδήποτε τεχνικοί λόγοι, ώστε να μπορεί να γίνει επίκληση του πιο πάνω Άρθρου, για απευθείας ανάθεση των πιο πάνω υπηρεσιών με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης στους Συμβούλους, χωρίς την προκήρυξη διαγωνισμού, αφού οι πιο πάνω υπηρεσίες μπορούν να παρασχεθούν και από άλλους συμβούλους.

Αναφέρεται επίσης ότι για τις πιο πάνω υπηρεσίες δεν έχει υπογραφεί οποιοδήποτε συμβόλαιο.

Ο Οργανισμός υποστήριξε την απόφασή του για την ανάθεση παροχής επιπρόσθετων συμβουλευτικών υπηρεσιών για την προετοιμασία εφαρμογής του ΓΕΣΥ με τον ίδιο συμβουλευτικό οίκο, χωρίς προκήρυξη προσφορών, αναφέροντας επιπρόσθετα ότι, σε αντίθετη περίπτωση, θα υπήρχε απώλεια χρόνου στην προετοιμασία εφαρμογής του ΓΕΣΥ, με κίνδυνο να μην τηρηθεί ο στόχος υλοποίησής του εντός του 2008. Ο Οργανισμός μου ανέφερε επίσης ότι για τις αποφάσεις του για τις επιπρόσθετες συμβουλευτικές υπηρεσίες ήταν ενήμερα τα Υπουργεία Υγείας και Οικονομικών.

Η Υπηρεσία μου εξακολουθεί να έχει την άποψη ότι η ανάθεση, χωρίς την προκήρυξη διαγωνισμού δεν ήταν δυνατή εφόσον οι εν λόγω υπηρεσίες θα μπορούσαν να παρασχεθούν και από άλλους συμβούλους.

## **6.60 ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΥΠΡΟΥ**

### **Μέρος Α**

**Γενικά.** Για σκοπούς εναρμόνισης με την Οδηγία 96/92/ΕΟΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 19<sup>ης</sup> Δεκεμβρίου 1996, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, ψηφίστηκε ο Νόμος 122(I)/2003, με βάση τον οποίο συστάθηκε η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ).

Στον πιο πάνω Νόμο γίνεται ρύθμιση της αγοράς ηλεκτρισμού στη Δημοκρατία και, μεταξύ άλλων, περιέχονται πρόνοιες για:

- (α) Εγκαθίδρυση της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου.
- (β) Τη δημιουργία ενός νέου καθεστώτος χορήγησης αδειών αναφορικά με την παραγωγή, μεταφορά, διανομή και προμήθεια ηλεκτρισμού.
- (γ) Τη δημιουργία του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς.
- (δ) Εγκαθίδρυση του πλαισίου για τις διευθετήσεις μεταξύ του Ιδιοκτήτη Συστήματος Μεταφοράς και του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς.
- (ε) Την πρόσβαση στο σύστημα μεταφοράς και στο σύστημα διανομής.
- (στ) Την εισαγωγή Υποχρεώσεων Δημόσιας Ωφέλειας.

(ζ) Θέματα που αφορούν στην προστασία του καταναλωτή.

**Προϋπολογισμός.** Σύμφωνα με το άρθρο 13 του περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου αρ. 122(Ι)/2003, ο Προϋπολογισμός της ΡΑΕΚ και του Γραφείου της υποβάλλεται στο Υπουργικό Συμβούλιο μέχρι την 1<sup>η</sup> Ιουλίου και, αφού εγκριθεί, κατατίθεται ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου του έτους που προηγείται του υπό αναφορά έτους.

Για το έτος 2004, πρώτο έτος λειτουργίας της ΡΑΕΚ, έγινε πρόνοια στον Προϋπολογισμό του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού για χορηγία προς τη ΡΑΕΚ ποσού ύψους £450.000 (Κονδύλι 140170.03149 – Πρόγραμμα Εναρμόνισης με το Κοινοτικό Κεκτημένο – Άλλες Δαπάνες). Η εν λόγω χορηγία καταβλήθηκε στη ΡΑΕΚ και είναι επιστρεπτέα στην Κυβέρνηση όταν η ΡΑΕΚ θα εξασφαλίσει επαρκή έσοδα, όπως προνοείται στο άρθρο 12 του πιο πάνω Νόμου.

Για το έτος 2006, ο Προϋπολογισμός υποβλήθηκε στο Υπουργικό Συμβούλιο στις 29.11.2005 και στάληκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 11.1.2006. Ο Προϋπολογισμός ψηφίστηκε από τη Βουλή και δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 17.3.2006 (Νόμος 18(ΙΙ)/2006).

**Οικονομική κατάσταση.** Σύμφωνα με τους ελεγμένους λογαριασμούς, τα έσοδα ανήλθαν σε £972.099 και τα έξοδα σε £540.149, ενώ το πλεόνασμα, πριν από τη φορολογία, ανήλθε στις £431.950.

**Άδειες εξαίρεσης.** Σύμφωνα με το άρθρο 35 του περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου αρ. 122(Ι)/2003, η ΡΑΕΚ δύναται να παρέχει σε πρόσωπο εξαίρεση από την υποχρέωση κατοχής άδειας για να κατασκευάζει σταθμό παραγωγής ηλεκτρισμού ή να παράγει ηλεκτρισμό ή να προμηθεύει ηλεκτρισμό σε καταναλωτές, υπό όρους και προϋποθέσεις που ήθελε καθορίσει, και αφού το ενδιαφερόμενο πρόσωπο υποβάλει αίτηση για παροχή εξαίρεσης στη ΡΑΕΚ, έναντι καταβολής ποσού £100.

Διαπιστώθηκε ότι, παρόλο που οι προϋποθέσεις που καθορίστηκαν, για εξαίρεση από την υποχρέωση κατοχής άδειας πληρούνται από αρκετούς κατόχους ηλεκτρογεννητριών όπως Νοσοκομεία, κλινικές, ξενοδοχεία κ.λπ., εντούτοις η ανταπόκριση των ιδιοκτητών γεννητριών δεν ήταν ικανοποιητική.

Σε εισήγησή μου για μελέτη και εξεύρεση τρόπων για συμμόρφωση και εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι μετά από σχετικές ανακοινώσεις στον ημερήσιο τύπο και στην Επίσημη Εφημερίδα, κατά το 2006 εκδόθηκαν 208 άδειες εξαίρεσης για 218 ηλεκτρογεννήτριες με εγκατεστημένη ισχύ 32763 kw, σε σύγκριση με 6 άδειες εξαίρεσης για 12 γεννήτριες με εγκατεστημένη ισχύ 1998 kw για το 2005.

**Παροχή τεchnοοικονομικών συμβουλευτικών υπηρεσιών.** Η Αρχή προκήρυξε το διαγωνισμό αρ. 23/2004 ζητώντας προσφορές για παροχή τεchnοοικονομικών συμβουλευτικών υπηρεσιών για περίοδο ενός έτους με δικαίωμα ανανέωσης για άλλα δύο έτη με τους ίδιους όρους. Στη δημοσίευση ζητείτο όπως η προσφορά βασιστεί πάνω σε 100 ανθρωποώρες εργασίας το χρόνο. Η Αρχή κατακύρωσε την προσφορά στην τιμή των €56 ανά ώρα εργασίας, χωρίς Φ.Π.Α. Η τιμή ήταν σταθερή και δεν υπέκειτο σε αναθεώρηση μέχρι την 31.10.2005. Μετά την ημερομηνία αυτή, η τιμή μονάδας θα αναπροσαρμοζόταν με κοινή συμφωνία των δύο μερών.

Το Μάρτιο του 2006, χωρίς νέα προσφορά αλλά με βάση πρόνοια της αρχικής συμφωνίας, ανατέθηκε επιπρόσθετη εργασία στους πιο πάνω συμβούλους διάρκειας 1.950 ανθρωποωρών (αύξηση 1850% του αρχικού αριθμού ανθρωποωρών), αξίας €109.200 χωρίς Φ.Π.Α. και με τα έξοδα διακίνησης και διαμονής να καλύπτονται από την Αρχή.

Εξέφρασα την άποψη ότι κατά την προκήρυξη του αρχικού διαγωνισμού για παροχή τεχνοοικονομικών συμβουλευτικών υπηρεσιών θα έπρεπε να εκτιμηθεί με περισσότερη ακρίβεια η ποσότητα ανθρωποωρών που θα χρειαζόταν, με απώτερο σκοπό την εξασφάλιση καλύτερης προσφοράς. Σε περίπτωση που δεν μπορούσε να γίνει μια τέτοια εκτίμηση και ο αριθμός των 100 ανθρωποωρών το χρόνο θα έπρεπε να αυξηθεί σημαντικά, θα έπρεπε να προκηρυχθεί νέος διαγωνισμός.

Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι ο διαγωνισμός 23/2004 προκηρύχθηκε κατά το πρώτο έτος λειτουργίας της ΡΑΕΚ και δεν υπήρχε ξεκάθαρη εικόνα για το χρόνο που θα απαιτείτο για ολοκλήρωση των αναγκαίων μελετών. Επίσης μου ανέφερε ότι κατά τη διάρκεια του συμβολαίου προέκυψε επείγουσα ανάγκη για μελέτη των Διατιμήσεων της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου με αποτέλεσμα η ΡΑΕΚ να μην έχει άλλη επιλογή παρά να χρησιμοποιήσει τους ήδη υφιστάμενους Συμβούλους της.

**Επιβολή φόρου εισοδήματος.** Το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων με επιστολή του ημερ. 27.8.2004 ενημέρωσε την ΡΑΕΚ ότι σύμφωνα με τον περί Φόρου Εισοδήματος Νόμο αρ. 118(I)/2002 και τον περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας Νόμο αρ. 117(I)/2002 όπως τροποποιήθηκαν, τα εισοδήματα της υπόκεινται σε φορολογία.

Η άποψη του νομικού συμβούλου της ΡΑΕΚ είναι ότι τα πιο πάνω εισοδήματα δεν υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος.

Μετά από επαφές μεταξύ των δύο πλευρών συμφωνήθηκε όπως τα επιχειρήματα της ΡΑΕΚ υποβληθούν γραπτώς στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων για λήψη τελικής απόφασης. Τελικά το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων αποφάσισε ότι η Αρχή οφείλει να υποβάλλει δηλώσεις εισοδήματος και να φορολογείται με όλα τα εισοδήματα πλην των τελών που εισπράττει στα πλαίσια του εποπτικού της ρόλου.

## 6.61 ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

### Μέρος Α

**Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2005 και 2006.** Μέχρι την ημερομηνία έναρξης της ετοιμασίας της Έκθεσής μου δεν είχαν υποβληθεί στην Υπηρεσία μου οι τελικές οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2005 και 2006, με αποτέλεσμα να μη διενεργηθεί ο ετήσιος έλεγχος σύμφωνα με το άρθρο 35(2) του περί Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου Νόμου αρ. 198(I)/2003.

Μετά την ίδρυση, με έδρα τη Λεμεσό, του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου το έτος 2003, άρχισε η διαδικασία για εξεύρεση και διαμόρφωση κατάλληλων χώρων για στέγαση των διαφόρων Σχολών του Πανεπιστημίου. Για το σκοπό αυτό προκηρύχθηκαν προσφορές για ανάθεση υπηρεσιών σε συμβούλους Μελετητές για μελέτη ανακαίνισης/αναδιαρρύθμισης συγκεκριμένων κτιρίων στη Λεμεσό για χρήση από τις Σχολές του Πανεπιστημίου. Παράλληλα προχώρησε και η διαδικασία για πρόσληψη με μίσθωση υπηρεσιών Μηχανικών και Τεχνικών για τις ανάγκες παρακολούθησης των πιο πάνω έργων.

**Μίσθωση Υπηρεσιών Μηχανικών και Τεχνικών για τις κτιριακές ανάγκες του Πανεπιστημίου. Αρ. Προσφοράς ΤΥ/009/2006.**

**(α) Έγγραφα προσφοράς.** Το Νοέμβριο 2006, το Πανεπιστήμιο προκήρυξε διαγωνισμό για τη μίσθωση υπηρεσιών Μηχανικών και Τεχνικών για τις κτιριακές ανάγκες των έργων του Πανεπιστημίου. Τον ίδιο μήνα, με επιστολή μου προς το Διευθυντή Διοίκησης και Οικονομικών, παρατήρησα ότι στα έγγραφα του διαγωνισμού προκαθοριζόταν η αμοιβή των συμβούλων που θα επιλέγονταν για εργοδότηση. Υπέδειξα ότι η πρόνοια αυτή ήταν αντίθετη με τις πρόνοιες εγκυκλίου του Υπουργείου Οικονομικών με την οποία καθοριζόταν η διαδικασία που πρέπει να ακολουθείται για μίσθωση υπηρεσιών συμβούλων στο δημόσιο. Στην εγκύκλιο αναφέρεται επίσης ότι η αμοιβή

για την εκτέλεση συγκεκριμένης εργασίας δεν θα πρέπει να καθορίζεται εκ των προτέρων, αλλά να αφήνεται να καθορίζεται από το μηχανισμό της προσφοράς και ζήτησης στο σχετικό τομέα της αγοράς.

Περαιτέρω παρατήρησα ότι στα έγγραφα του διαγωνισμού καθοριζόταν ότι επικρατέστερη προσφορά για κάθε ειδικότητα θα θεωρείτο η προσφορά με την ψηλότερη βαθμολογία ενώ, παράλληλα, αναφερόταν ότι το Πανεπιστήμιο δικαιούται να μην επιλέξει την προσφορά με την ψηλότερη ή οποιαδήποτε άλλη βαθμολογία. Με την πρόνοια αυτή αφηνόταν η ευχέρεια στο Πανεπιστήμιο να επιλέξει οποιοδήποτε προσφοροδότη ανεξάρτητα του αποτελέσματος της αξιολόγησης των προσφορών με βάση τα προκαθορισμένα κριτήρια.

Τέλος παρατήρησα ότι οι αμοιβές που είχαν προκαθοριστεί ήταν υπερβολικά ψηλές σε σχέση με τα καθήκοντα και την πείρα των προσώπων που προνοούντο στα έγγραφα της προσφοράς.

Σε απαντητική του επιστολή, ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών με πληροφόρησε ότι λήφθηκαν υπόψη οι παρατηρήσεις της Υπηρεσίας μου και έγιναν οι σχετικές τροποποιήσεις στους όρους της πιο πάνω προσφοράς.

**(β) Έκθεση Αξιολόγησης Τεχνικού Φακέλου για τη θέση Τεχνικού Πολιτικής Μηχανικής.** Το Μάιο 2007, το Πανεπιστήμιο προχώρησε στην αξιολόγηση της πιο πάνω προσφοράς. Για τη θέση του Τεχνικού Πολιτικής Μηχανικής υποβλήθηκαν συνολικά 3 προσφορές. Οι δυο προσφοροδότες αποσύρθηκαν πριν την πρόσκληση τους σε προφορική συνέντευξη.

Με επιστολή μου προς το Διευθυντή Διοίκησης και Οικονομικών, παρατήρησα ότι:

- (i) Τα κριτήρια αξιολόγησης που παρουσιάζονταν στο έντυπο αξιολόγησης δεν ανταποκρίνονταν στα κριτήρια όπως καθορίστηκαν στα έγγραφα προσφορών για τη θέση του Τεχνικού αλλά αφορούσαν στην αξιολόγηση για τη θέση Πολιτικού Μηχανικού.
- (ii) Σύμφωνα με το αποτέλεσμα της αξιολόγησης, ο προσφοροδότης που απέμεινε, συγκέντρωσε βαθμολογία 31% της ολικής βαθμολογίας. Με βάση τη βαθμολογία αυτή η Επιτροπή Αξιολόγησης εισηγήθηκε στην έκθεσή της το άνοιγμα του οικονομικού φακέλου της προσφοράς, ενώ με βάση τις πρόνοιες των εγγράφων προσφοράς για το άνοιγμα του οικονομικού φακέλου απαιτείτο ελάχιστη βαθμολογία 50% της ολικής βαθμολογίας.

Ο Πρόεδρος της Προσωρινής Διοικούσας Επιτροπής με πληροφόρησε ότι συμφωνεί με τις παρατηρήσεις της Υπηρεσίας μου και ότι η Επιτροπή Αξιολόγησης, αφού επανεξέτασε το θέμα, διόρθωσε τα κριτήρια και ετοίμασε νέα έκθεση, σύμφωνα με την οποία ο προσφοροδότης συγκέντρωσε βαθμολογία 49,6%. Τελικά η Επιτροπή Προσφορών και Οικονομικών του Πανεπιστημίου αποφάσισε να κατακυρώσει την προσφορά στον πιο πάνω προσφοροδότη, αφού στρογγυλοποίησε τη βαθμολογία σε 50%.

## 6.62 ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΡΥΘΜΙΣΕΩΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΩΝ

**Αποτελέσματα έτους.** Οι λογαριασμοί για το 2005 παρουσιάζουν την ακόλουθη εικόνα:

	2005	2004
	£	£
Έσοδα	2.888.558	2.799.696
Έξοδα	1.260.388	1.197.212
Πλεόνασμα έτους	1.628.170	1.602.484
Επιστροφή πλεονάσματος	-	1.407.402
<b>Καθαρό πλεόνασμα</b>	<b>1.628.170</b>	<b>195.082</b>

Η επιστροφή πλεονάσματος για το 2004 έγινε βάσει του Νόμου και του περί Διοικητικών Τελών (Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών) Διατάγματος του 2004 (Κ.Δ.Π. 849/2004), σύμφωνα με τα οποία τα τέλη χορήγησης αδειών καλύπτουν μόνο τις διοικητικές δαπάνες του ΓΕΡΗΕΤ. Για το 2005 δεν έγινε επιστροφή πλεονάσματος λόγω του ότι τροχοδρομείτο μείωση των τελών η οποία τέθηκε σε εφαρμογή με την τροποποίηση του πιο πάνω Διατάγματος που δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα την 1.12.2006. 0

**Προϋπολογισμός.** Ο Προϋπολογισμός για το 2005 υποβλήθηκε στο Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων στις 28.7.2004 και εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο την 1.12.2004 και από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 4.3.2005.

#### Προσωπικό.

(α) Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το προσωπικό του ΓΕΡΗΕΤ και οι σχετικές δαπάνες:

	2005	2004
Μόνιμο Προσωπικό	31	32
Ωρομίσθιοι	4	4
	35	36
<b>Μισθοί και εργοδοτικές εισφορές</b>		
-Μόνιμο προσωπικό	£772.902	£678.036
-Ωρομίσθιοι	£25.655	£13.832
<b>Μέσος όρος αποδοχών</b>		
-Μόνιμο προσωπικό	£24.932	£21.189
-Ωρομίσθιοι	£6.414	£3.458

(β) **Συνταξιοδοτικά και άλλα ωφελήματα του προσωπικού.** Τα ωφελήματα αφυπηρέτησης του προσωπικού διέπονται από τις εκάστοτε σε ισχύ διατάξεις των περί Συντάξεων Νόμων. Για το 2005 για σκοπούς συντάξεων έχει γίνει εισφορά £174.066 και στις 31.12.2005 το υπόλοιπο στον ειδικό λογαριασμό καταθέσεων που τηρείται για το σκοπό αυτό ήταν £549.444.

**Σύμβαση μίσθωσης υπηρεσιών Συμβούλου/Συντονιστή Διοίκησης και Προσωπικού.** Η σύμβαση μίσθωσης υπηρεσιών Συμβούλου/Συντονιστή Διοίκησης και Προσωπικού υπογράφηκε το 2004 για περίοδο τεσσάρων χρόνων, με δικαίωμα ανανέωσης για άλλα δύο χρόνια, και με ετήσια αμοιβή £33.649, συν Φ.Π.Α. Στην προηγούμενη σύμβαση με το Σύμβουλο, η οποία ίσχυε για την περίοδο 2002 - 2004, υπήρχε πρόνοια για ανανέωσή της με τους ίδιους όρους για ακόμα δύο χρόνια. Παρά ταύτα, υπογράφηκε η νέα σύμβαση, με την οποία αυξήθηκε η αμοιβή του Συμβούλου κατά 25%. Επίσης η σύμβαση ανατέθηκε απευθείας χωρίς να προκηρυχθούν προσφορές. Παρόλο ότι ο Νόμος επιτρέπει στον Επίτροπο να εξασφαλίζει απευθείας υπηρεσίες και να συνάπτει συμβάσεις για την παροχή υπηρεσιών, θα έπρεπε, κατά την άποψή μου, εφόσον πρόκειται για δημόσιο οργανισμό, να ακολουθηθεί η διαδικασία προσφορών για λόγους χρηστής διοίκησης (ίση μεταχείριση, διαφάνεια κ.λπ.).

### 6.63 ΕΙΔΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ

Σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 38 του περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμου, οικοδομές, ομάδες οικοδομών και περιοχές που παρουσιάζουν ειδικό αρχιτεκτονικό, κοινωνικό, ιστορικό ή άλλο ενδιαφέρον, κηρύσσονται διατηρητέες (είτε κατόπιν αιτήσεως των ενδιαφερομένων είτε με πρωτοβουλία του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικίσσεως), με σχετικό Διάταγμα του Υπουργού Εσωτερικών που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

Για την ενθάρρυνση των ιδιοκτητών να προβαίνουν στη συντήρηση και αξιοποίηση των διατηρητέων οικοδομών τους, θεσπίστηκε ο Νόμος 240(Ι)/2002 και με βάση το άρθρο 22 του Νόμου ιδρύεται Ειδικό Ταμείο Διατήρησης με σκοπό την επιχορήγηση της δαπάνης συντήρησης διατηρητέων οικοδομών και της παροχής άλλων κινήτρων.

**Προϋπολογισμός –Υπερβάσεις Κονδυλίου.** Από τον έλεγχο παρατηρήθηκε υπέρβαση ύψους £1.627.000 για το κονδύλι δαπανών που αφορά στην Επιχορήγηση Διατηρητέων Οικοδομών, χωρίς ωστόσο να ζητηθούν και ψηφιστούν από τη Βουλή των Αντιπροσώπων συμπληρωματικές πιστώσεις.

Ο Διευθυντής του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως ανέφερε ότι το Τμήμα διεκδικεί κάθε χρόνο να συμπεριληφθεί στους Προϋπολογισμούς, ποσό ύψους ανάλογου των πραγματικών του αναγκών. Ωστόσο το Γραφείο Προγραμματισμού και το Υπουργείο Οικονομικών, μειώνουν το ποσό που ζητείται κατά £1,00-£1,50 εκ. αφού όπως εκτιμούν, υπάρχει η δυνατότητα κάλυψης των αναγκών που θα παρουσιαστούν από άλλα κονδύλια του Τμήματος, χωρίς να ζητούνται συμπληρωματικές πιστώσεις. Σημείωσε επίσης ότι το Τμήμα ταλαιπωρείται με αυτή τη διευθέτηση αφού από τον Ιούλιο κάθε χρόνου εξαντλείται το σχετικό κονδύλι και αρχίζει αγώνας για εξεύρεση των ποσών που απαιτούνται. Αποτέλεσμα είναι η πρόκληση προβλημάτων με τους ιδιοκτήτες των οποίων οι διατηρητέες οικοδομές βρίσκονται σε πρόοδο οικοδομικών εργασιών και ζητούν δικαιολογημένα την πληρωμή των εργολάβων τους. Ως προς το θέμα της δυνατότητας χρησιμοποίησης εξοικονομήσεων, σημειώνεται ότι στον περί Προϋπολογισμού της Δημοκρατίας Νόμο, καθορίζονται οι προϋποθέσεις κάτω από τις οποίες μπορεί να χρησιμοποιηθεί το περίσσειμα ορισμένων άρθρων για κάλυψη ελλείμματος άλλων άρθρων του ίδιου κεφαλαίου. Έχω την άποψη ότι το έλλειμμα που παρουσιάζει τόσο το σχετικό κονδύλι του Ειδικού Ταμείου Διατήρησης του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως όσο και το έλλειμμα που παρουσιάζει το Ειδικό Ταμείο Διατήρησης, το οποίο λειτουργεί κάτω από δικό του προϋπολογισμό, δεν εμπίπτουν στις πιο πάνω πρόνοιες και θα πρέπει να καλύπτονται με την παραχώρηση συμπληρωματικών πιστώσεων.

#### **Έλεγχος φακέλων διατηρητέων οικοδομών.**

(α) Από τον έλεγχο φακέλων Διατηρητέων Οικοδομών παρατηρήθηκε ότι σε μια περίπτωση παραχωρήθηκαν τρεις συναινέσεις για τρεις ανεξάρτητες οικοδομές του ίδιου ιδιοκτήτη με συνολική επιχορήγηση ύψους £114.681. Μετέπειτα, αφού οι οικοδομές πήραν την τελική μορφή τους και ενώ παράλληλα το Τμήμα επέβλεπε τις τεχνικές εργασίες ως τρεις χωριστές οικοδομές, υποβλήθηκε αίτηση για αλλαγή χρήσης και ενοποίησης τους. Εισηγήθηκα όπως προς αποφυγή παροχής επιχορήγησης η οποία να ξεπερνά το μέγιστο επιτρεπτό ποσό για μια οικοδομή στις περιπτώσεις όπου δυο ή περισσότερες οικοδομές ενοποιούνται σε μια μελετηθούν και προωθηθούν αλλαγές στα κριτήρια των επιχορηγήσεων.

(β) Εταιρεία κατέχει αριθμό διατηρητέων οικοδομών στη Λεμεσό και παρόλο που έχουν υποβληθεί αιτήσεις για έκδοση συναινέσεων (έγκριση έναρξης εργασιών συντήρησης/μετατροπών βάσει εγκεκριμένων σχεδίων), σε καμία περίπτωση δεν έχει γίνει αίτηση για εξασφάλιση της σχετικής επιχορήγησης. Αυτό οφείλεται στο ότι οι πλείστες ιδιοκτησίες είναι ενοικιασμένες σε τρίτους και τόσο η εταιρεία όσο και οι ενοικιαστές των οικοδομών δεν παρουσιάζονται να ενδιαφέρονται για την ολοκληρωτική επισκευή και αποκατάσταση των οικοδομών, με αποτέλεσμα οι εργασίες αποκατάστασης να μην εξασφαλίζεται ότι συνάδουν πάντα με τους βασικούς στόχους, τις αρχές της διατήρησης και συντήρησης της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς.

Εισηγήθηκα όπως, μελετηθούν επιπρόσθετα κίνητρα εκτός των οικονομικών και φορολογικών, για κάλυψη των περιπτώσεων αυτών και παράλληλα δοθεί έμφαση στην ενίσχυση της παρακολούθησης και εποπτείας των εργασιών αποκατάστασης ασχέτως εάν παραχωρούνταν οικονομικά κίνητρα ή όχι, ώστε να εξασφαλίζεται ότι το αποτέλεσμα συνάδει με τους σχετικούς στόχους και τις αρχές διατήρησης και συντήρησης της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς.

Ο Διευθυντής του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως ανέφερε ότι συμφωνεί με την πιο πάνω εισήγηση, όμως όταν μια οικοδομή δεν παίρνει κίνητρα ο Κλάδος Διατήρησης του Τμήματος δεν έχει οποιαδήποτε ευθύνη επίβλεψης ή παρέμβασης. Η ευθύνη αυτή είναι εκχωρημένη με βάση το Νόμο και τα σχετικά διατάγματα στις Πολεοδομικές Αρχές, οπότε το όλο θέμα εμπίπτει στα

γενικότερα προβλήματα παρακολούθησης και επιβολής από μέρους των Πολεοδομικών Αρχών για τα οποία πρόσφατα γίνονται προσπάθειες επίλυσής τους.

## **6.64 ΤΑΜΕΙΟ ΤΟΥΡΚΟΚΥΠΡΙΑΚΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ**

### **Μέρος Α**

**Γενικά.** Σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Διαχείριση και Άλλα Θέματα) Νόμου 139/91, άρθρο 11, ιδρύθηκε ειδικό ταμείο με την επωνυμία «Ταμείο Τουρκοκυπριακών Περιουσιών». Σύμφωνα με το Νόμο, το Ταμείο βρίσκεται κάτω από τη διαχείριση του Κηδεμόνα, που είναι ο εκάστοτε Υπουργός Εσωτερικών, ο οποίος είναι υπεύθυνος και για τη λογιστική του διαχείριση.

**Αποτελέσματα έτους.** Οι εισπράξεις του Ταμείου για το 2006, περιλαμβανομένης και της χρηματοδότησης από τον Προϋπολογισμό, ανήλθαν σε £7.262.775, σε σύγκριση με £6.839.934 το 2005 και οι δαπάνες ανήλθαν σε £7.769.401, σε σύγκριση με £6.919.821 το 2005. Το συσσωρευμένο αποθεματικό του Ταμείου στις 31.12.2006 ήταν £1.629.144, σε σύγκριση με £2.135.770 το 2005.

**Καθυστερημένα έσοδα.** Σύμφωνα με κατάσταση που ετοίμασε η Υπηρεσία Διαχείρισης Τουρκοκυπριακών Περιουσιών, το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων στις 31.12.2006 ήταν £1.306.137, σε σύγκριση με £1.256.178 το 2005. Σημειώνεται ότι η οδηγία για λήψη δικαστικών μέτρων, στις περιπτώσεις όπου παρατηρείται καθυστέρηση στην καταβολή των ενοικίων, δεν εφαρμόζεται έγκαιρα, λόγω όπως αναφέρθηκε, όγκου εργασίας.

**Απαλλοτριώσεις Τ/Κ περιουσιών.** Εξακολουθούν να οφείλονται σημαντικά ποσά προς το Ταμείο Τουρκοκυπριακών Περιουσιών, που αφορούν σε αποζημιώσεις συμπεριλαμβανομένων και τόκων για απαλλοτριώσεις Τ/Κ περιουσιών.

Το όλο θέμα τυγχάνει μελέτης από το Υπουργείο Εσωτερικών, σε συνεργασία με το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας.

**Μηχανογράφηση λογαριασμών και μητρώων.** Η Υπηρεσία μου εισηγήθηκε από το 1991 προώθηση της μηχανογράφησης του Ταμείου, έτσι ώστε ο Κηδεμόνας και η Υπηρεσία Διαχείρισης Τ/Κ Περιουσιών να έχουν στη διάθεση τους αξιόπιστα στοιχεία και καταστάσεις για την αποτελεσματικότερη διαχείριση του Ταμείου. Το υφιστάμενο μηχανογραφικό σύστημα αποτελείται από τρία υποσυστήματα (το κτηματολογικό, διαχείρισης συμβολαίων και διαχείρισης επιδιορθώσεων). Η σχετική καταχώριση δεδομένων σ' αυτό άρχισε το 1998, αλλά για διάφορους λόγους οι εργασίες αναστάληκαν το 1999. Το Δεκέμβριο του 2002 άρχισαν ξανά οι εργασίες καταχώρισης των δεδομένων στις διάφορες Επαρχίες, οι οποίες ολοκληρώθηκαν το Μάιο του 2004. Η διεκπεραίωση της εργασίας αυτής έγινε με υπερωριακή απασχόληση του προσωπικού των Επαρχιακών Διοικήσεων, κυρίως της Υπηρεσίας Διαχείρισης Τ/Κ Περιουσιών, και την εργοδότηση έκτακτων δακτυλογράφων. Ωστόσο, παρά το ότι δαπανήθηκαν περίπου £0,5 εκ., το σύστημα δεν είναι σε θέση να παράσχει αξιόπιστα στοιχεία και καταστάσεις, αναγκαία για μια πιο αποτελεσματική διαχείριση.

Συγκεκριμένα αναφέρονται τα ακόλουθα:

**(α) Παγκύπρια ενοποίηση συστήματος.** Το σύστημα λειτουργεί ξεχωριστά σε κάθε Επαρχία, με αποτέλεσμα να είναι δύσκολος ο εντοπισμός περιπτώσεων όπου ο ενοικιαστής σε διαφορετικές Επαρχίες είναι το ίδιο πρόσωπο.

**(β) Ασφάλεια, πρόσβαση και εξαγωγή άλλων συνοπτικών στοιχείων και καταστάσεων στο σύστημα.** Δεν υπάρχουν οι διαδικασίες για την έκδοση, έγκριση, αφαίρεση και παρακολούθηση των κωδικών πρόσβασης των χρηστών στο σύστημα. Επιπρόσθετα, το σύστημα δεν έχει τη δυνατότητα να κατακρατεί αρχεία με το ιστορικό των διαφόρων λειτουργιών και ενεργειών των χρηστών, για σκοπούς ελέγχου (audit trail).

**(γ) Αξιοπιστία/ορθότητα δεδομένων.** Το σύστημα δεν διενεργεί έλεγχο της ορθότητας των δεδομένων που καταχωρίζονται από τους χρήστες σε ορισμένα πεδία, όπως αυτά που αφορούν στον αριθμό ταυτότητας και στις ημερομηνίες, για αποφυγή λανθασμένων καταχωρίσεων. Από την ανάλυση των δεδομένων έχει παρατηρηθεί ότι σε αρκετές περιπτώσεις η έκταση των τεμαχίων είναι λανθασμένη. Επίσης παρουσιάζονται ελλείψεις στα στοιχεία των συμβολαίων, με αποτέλεσμα να μη φαίνεται σε ποια τεμάχια αντιστοιχούν συγκεκριμένα συμβόλαια.

Για τους πιο πάνω λόγους εισηγήθηκα την αναβάθμιση του συστήματος τόσο για σκοπούς καλύτερης διαχείρισης και παρακολούθησης των Τ/Κ περιουσιών, όσο και σκοπούς πιο αποτελεσματικού και αποδοτικού ελέγχου.

Όπως έχω πληροφορηθεί, για την εξάλειψη των πιο πάνω αρνητικών δεδομένων, για την κάλυψη των σύγχρονων αναγκών του Ταμείου και λόγω εισαγωγής του ευρώ από 1.1.2008, ο Κηδεμόνας των Τ/Κ Περιουσιών σε συνεργασία με το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής του Υπουργείου Οικονομικών, αποφάσισαν την αντικατάσταση του παλιού με νέο σύγχρονο μηχανογραφημένο σύστημα που να λειτουργεί πάνω σε ενιαία παγκύπρια βάση, και για το σκοπό αυτό προκηρύχθηκαν προσφορές. Έγινε σχετική κατακύρωση, τα συμβόλαια υπογράφηκαν τον Απρίλιο του 2007 και όπως με πληροφόρησε ο Κηδεμόνας των Τ/Κ Περιουσιών η ολοκλήρωση και εφαρμογή του συστήματος, αναμένεται να γίνει μέσα στο πρώτο εξάμηνο του 2008.

## **Μέρος Β**

### **Εκμετάλλευση Τ/Κ περιουσιών, χωρίς προηγούμενη συμφωνία με τον Κηδεμόνα.**

Υπάρχουν περιπτώσεις χρήσης και εκμετάλλευσης Τ/Κ περιουσιών, χωρίς να υπάρχει έγκριση/συμβόλαιο με τον Κηδεμόνα. Εισηγήθηκα όπως γίνει σύγκριση των μητρώων ενοικίων Τ/Κ περιουσιών με τις καταστάσεις καταγραφής Τ/Κ περιουσίας και τις μηχανογραφημένες καταστάσεις, εντοπιστούν και καταγραφούν σε χωριστό μητρώο τα τεμάχια για τα οποία δεν υπάρχει συμβόλαιο και εξακριβωθεί κατά πόσο η εκμετάλλευση τέτοιας περιουσίας γίνεται σύμφωνα με το Νόμο και τους Κανονισμούς.

Όπως μου ανέφερε ο Κηδεμόνας οι περιπτώσεις αυτές έχουν περιοριστεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια και το θέμα συζητείται επίσης στη Συμβουλευτική Επιτροπή για εξεύρεση τρόπου οριστικής επίλυσης του.

**Ομοιόμορφη πολιτική καθορισμού ενοικίων.** Στις περιπτώσεις που ενοικιαστές προτίθενται να επιφέρουν μετατροπές ή προσθήκες στο κατάστημα τους, για τις οποίες απαιτούνται άδειες του ΚΟΤ ή του Δήμου, ετοιμάζεται και υπογράφεται νέο συμβόλαιο, αφού γίνει εκτίμηση του αγοραίου ενοικίου. Ωστόσο, οι εν λόγω ενοικιαστές προβάλλουν εκ των υστέρων τον ισχυρισμό ότι προκύπτει θέμα άνισης μεταχείρισης μεταξύ όμοιων επιχειρήσεων στην ίδια περιοχή, αρνούμενοι να καταβάλουν τα νέα ενοίκια. Επίσης ενώ εξακολουθούν να εκμεταλλεύονται τα Τ/Κ υποστατικά, δεν ανταποκρίνονται στις συμβατικές τους υποχρεώσεις και στις σχετικές αποφάσεις του δικαστηρίου.

Ο Κηδεμόνας ανέφερε ότι το γενικότερο θέμα αναθεώρησης των ενοικίων βρίσκεται υπό μελέτη.

**Αποζημιώσεις και δικηγορικά έξοδα - Διαγραφή οφειλόμενων ποσών.** Σε αρκετές περιπτώσεις για τις οποίες είχαν κινηθεί αγωγές, λόγω του ότι ο κάτοχος Τ/Κ περιουσίας παρέλειψε να καταβάλει το προβλεπόμενο από το συμβόλαιο ενοίκιο, τελικά, με οδηγίες του δικαστηρίου, οι αγωγές αποσύρθηκαν, λόγω θανάτου του εναγόμενου, με αποτέλεσμα τα οφειλόμενα ποσά να διαγραφούν και, επιπρόσθετα, να καταβληθούν τα σχετικά δικηγορικά έξοδα.

Ενδεχομένως την ίδια τύχη θα έχουν και άλλα οφειλόμενα ποσά, γιατί, σε αρκετά συμβόλαια, την υποχρέωση καταβολής του ενοικίου έχει ο υπερήλικος κάτοχος Τ/Κ περιουσίας, ενώ τη διαχείριση/εκμετάλλευση έχουν τα παιδιά του ή άλλα άτομα.



Ο Κηδεμόνας με πληροφόρησε ότι στο μέλλον θα εξετάζεται προσεκτικά κάθε υπόθεση προτού ληφθούν δικαστικά μέτρα και εκεί όπου οι κάτοχοι απεβίωσαν, θα κινούνται νέες αγωγές εναντίον των διαχειριστών/ κληρονόμων.

**Παράνομες επεκτάσεις/μετατροπές σε υφιστάμενα υποστατικά.** Ενοικιαστές Τ/Κ υποστατικών προβαίνουν σε παράνομες προσθήκες/μετατροπές σε υφιστάμενα υποστατικά, χωρίς να λαμβάνονται μέτρα για επίλυση του προβλήματος, παρόλο που η ανέγερση ή μετατροπή οποιουδήποτε υποστατικού αποτελεί αδίκημα.

Ο Κηδεμόνας με πληροφόρησε ότι σε περιπτώσεις παράνομων επεκτάσεων, ειδοποιείται ο παραβάτης να άρει την επέμβαση, και παράλληλα αν δεν το πράξει, σε συνεργασία με τις Αρμόδιες Αρχές προωθείται η λήψη δικαστικών μέτρων, με βάση τις πρόνοιες του περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών Νόμου.

**Παράνομη απόκτηση και κατοχή Τ/Κ περιουσίας.** Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις όπου, όταν οι νόμιμοι ενοικιαστές Τ/Κ περιουσιών, για διάφορους λόγους, τις εγκαταλείπουν, άλλοι, πρόσφυγες και μη, χωρίς την έγκριση του Κηδεμόνα, αποκτούν παράνομα κατοχή του υποστατικού, καταβάλλοντας ενίοτε και χρηματικά ποσά (goodwill) στον αποχωρούντα ενοικιαστή, κατά παράβαση του άρθρου 2(3) και (4) του Νόμου 7(Ι)/96. Επιπρόσθετα, υπάρχουν άτομα που κατέχουν περισσότερα από ένα καταστήματα/κατοικίες.

Ο Κηδεμόνας με πληροφόρησε ότι για τον εντοπισμό αυθαίρετων κατόχων Τ/Κ υποστατικών, χρειάζεται να διεξάγονται κατά καιρούς επιτόπιοι έλεγχοι και έρευνες και τα άτομα που κατέχουν περισσότερα από ένα Τ/Κ υποστατικό, είτε στην ίδια Επαρχία είτε σε διαφορετικές Επαρχίες, θα μπορούν να εντοπιστούν μόλις συμπληρωθεί και λειτουργήσει το νέο μηχανογραφημένο σύστημα.

**Κατοχή Τ/Κ περιουσιών από μη πρόσφυγες.** Το θέμα έχει εγερθεί επανειλημμένα και η απάντηση της Υπηρεσίας ήταν ότι, σε ό,τι αφορά στις περιπτώσεις παράνομης κατοχής, καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια για ανάληψη της κατοχής των περιουσιών και ότι με τη λήψη δικαστικών μέτρων και με τη βοήθεια της Αστυνομίας, προσπαθεί να άρει την επέμβαση.

**Αναθεώρηση ενοικίων.** Παρόλο που οι περί Τ/Κ Περιουσιών Κανονισμοί του 1992 προβλέπουν ότι το ύψος του πληρωτέου ενοικίου για Τ/Κ περιουσίες θα είναι, στην περίπτωση μη προσφύγων, το αγοραίο ενοίκιο και στην περίπτωση προσφύγων, περίπου το αγοραίο ενοίκιο, εντούτοις τα πληρωτέα ενοίκια εξακολουθούν να παραμένουν για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα στα ίδια επίπεδα και να μη συνάδουν με τα αγοραία ενοίκια. Μόνο στις περιπτώσεις αλλαγής κατόχου ή ανάκτησης Τ/Κ περιουσίας γίνεται διαφοροποίηση στο καταβαλλόμενο ενοίκιο. Συναφώς αναφέρεται ότι με την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση από 1.5.2004, αρκετοί κάτοχοι άδειας εκμετάλλευσης Τ/Κ περιουσιών δικαιούνται εκταρική επιδότηση.

**Καθυστερημένα ενοίκια κέντρων της περιοχής "Μακένζυ" τα οποία ανεγέρθηκαν πάνω σε Τ/Κ γη.** Εξακολουθεί να μην έχει υπογραφεί οποιοδήποτε επίσημο έγγραφο για την άδεια χρήσης των πιο πάνω περιουσιών.

Εισηγήθηκα να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα, ώστε ο Κηδεμόνας των Τ/Κ Περιουσιών να αναλάβει την ευθύνη της διαχείρισης των πιο πάνω περιουσιών με βάση τις εξουσίες που παρέχονται σ' αυτόν, από τους περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Διαχείριση και Άλλα Θέματα) (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμους του 1991 έως 2003, και ταυτόχρονα να γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες για είσπραξη των καθυστερημένων ενοικίων.

Ο Κηδεμόνας εξουσιοδότησε την Υπηρεσία Διαχείρισης Τ/Κ Περιουσιών, να ετοιμάσει ολοκληρωμένη έκθεση, αφού προηγουμένως ακουστούν οι απόψεις τόσο του Δήμου όσο και του Επάρχου Λάρνακας, σχετικά με το σημερινό καθεστώς διαχείρισης των Τ/Κ περιουσιών στην περιοχή Μακένζυ και να υποβάλει συγκεκριμένη πρόταση για λήψη απόφασης, για τη σφαιρική αντιμετώπιση του όλου προβλήματος.



## ΜΕΡΟΣ 7 - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ (ΕΕ) ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

### Γενικά

Με βάση τις πρόνοιες της Συνθήκης Προσχώρησης της Κύπρου στην ΕΕ και τους σχετικούς Κανονισμούς της ΕΕ καθορίστηκε το ύψος των πόρων που θα διατεθούν στην Κύπρο από τα Διαρθρωτικά Ταμεία και το Ταμείο Συνοχής για την προγραμματική περίοδο 2004-2006. Επιπρόσθετα, στην Κύπρο διατέθηκαν πόροι στα πλαίσια της Προενταξιακής Βοήθειας και Μεταβατικής Διευκόλυνσης που δόθηκαν από την ΕΕ στις νέες χώρες μέλη. Η απορρόφηση των πιο πάνω πόρων από την Κύπρο έγκειται στη, σύμφωνα με τους σχετικούς Κανονισμούς, έγκαιρη υλοποίηση των προγραμμάτων/έργων που συμφωνήθηκαν και υποβολή αιτήσεων πιστοποιημένων πληρωμών προς την ΕΕ εντός των καθορισμένων προθεσμιών. Συνοπτική εικόνα της αξιοποίησης των πόρων αυτών μέχρι την 31.12.2006, παρατίθεται πιο κάτω.

Βοήθεια	Λήξη	Συνεισφορά Ευρωπαϊκής Ένωσης	Κυπριακή Συνεισφορά	Σύνολο	Συνεισφορά ΕΕ που έχει δαπανηθεί	%
		€	€	€	€	
Προενταξιακή	31.7.2006	19.722.710	8.426.037	28.148.747	14.967.520	75,89%
Μεταβατική Διευκόλυνση	15.12.2009	18.600.000	1.354.596	19.954.496	2.040.206	10,97%
Διαρθρωτικά Ταμεία	31.12.2008	55.195.870	58.748.362	113.944.232	12.666.839	22,95%
Ταμείο Συνοχής	31.12.2009	54.014.695	43.339.613	97.354.308	13.752.253	25,46%
<b>Σύνολο</b>		<b>147.533.275</b>	<b>111.868.608</b>	<b>259.401.783</b>	<b>43.426.818</b>	<b>29,44%</b>

Σημείωση: Ο πιο πάνω πίνακας δεν περιλαμβάνει την εκτέλεση της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας "INTERREG" ύψους €8,6 εκ. (κοινοτική συνεισφορά €4,3 εκ.) καθώς και άλλων μικρών προγραμμάτων, για τα οποία το Γραφείο Προγραμματισμού δεν είναι η Διαχειριστική Αρχή

### Συνολικές δαπάνες για τα προγράμματα που συγχρηματοδοτούνται από κοινοτικούς πόρους.

Το σύνολο της δημόσιας δαπάνης, για τα Ευρωπαϊκά προγράμματα που συγχρηματοδοτούνται από κοινοτικούς πόρους έχει ως ακολούθως:

	2006 £	2005 £
Έργα Προενταξιακού Χρηματοδοτικού Κανονισμού	426.668	1.668.587
Έργα Μεταβατικής Διευκόλυνσης	1.458.112	114.682
Δράσεις Διαρθρωτικών Ταμείων	11.505.043	1.659.574
Δράση Σχεδίου Αγροτικής Ανάπτυξης	4.933.225	15.233.371
Άλλα Έργα και Σχέδια	662.072	55.710
<b>Σύνολο</b>	<b>18.985.120</b>	<b>18.731.924</b>

### Διάθεση πόρων από και προς την Ευρωπαϊκή Ένωση κατά το 2006

Με βάση τη Δημοσιονομική Έκθεση του Κράτους, κατά το 2006 το σύνολο των χορηγιών που παραχωρήθηκαν από την ΕΕ προς την Κύπρο, μέσω του Κρατικού Προϋπολογισμού, ανέρχεται σε £91.556.528. Στο ποσό αυτό περιλαμβάνεται και χορηγία της ΕΕ ύψους £70.704.899, η οποία αποτελεί την τελευταία από τρεις δόσεις, ειδικής χορηγίας που κατέβαλε η ΕΕ προς την Κυπριακή

Δημοκρατία με βάση τις πρόνοιες της Συνθήκης Προσχώρησης, ούτως ώστε να μη βρεθεί η Κύπρος σε δυσμενέστερη δημοσιονομική θέση σε σχέση με τη περίοδο πριν την ένταξή της.

Με βάση στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το σύνολο των πληρωμών προς τη Κύπρο για το 2006, η οποία συμπεριλαμβάνει πληρωμές μέσω του Κράτους αλλά και απευθείας προς ιδιώτες ή άλλους Οργανισμούς, ανέρχεται στα €228.929.230 (£133.986.326 - με ισοτιμία 0,585274 λίρες το ευρώ). Στο ποσό αυτό περιλαμβάνονται και οι πληρωμές της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς τον Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών ύψους €46.399.746 (£27.156.565), μέσω του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων/Τμήμα Εγγυήσεων.

Το 2006 η Κύπρος συνεισέφερε £87.285.026 προς τα ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το ποσό αυτό αναλύεται ως ακολούθως:

Πηγή χρηματοδότησης	2006	2005
	£	£
Παραδοσιακοί ίδιοι πόροι	18.766.884	20.361.495
Ίδιος πόρος ΦΠΑ	18.150.602	15.636.630
Ίδιος πόρος Ακαθάριστου Εθνικού Εισοδήματος	50.367.540	40.847.630
<b>Σύνολο</b>	<b>87.285.026</b>	<b>76.845.755</b>

Σημειώνεται ότι στο λογιστικό σύστημα του Κράτους (Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής Πληροφόρησης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους - FIMAS) δεν έχουν δημιουργηθεί κονδύλια εσόδων, για εισροές από την ΕΕ, που πηγάζουν από τα Διαρθρωτικά Ταμεία, αλλά παρουσιάζονται σε ένα λογαριασμό καταθέσεων, το υπόλοιπο του οποίου μεταφέρεται στο τέλος κάθε έτους σε κονδύλι εσόδων του Γραφείου Προγραμματισμού.

Εξέφρασα την άποψη ότι η δημιουργία κονδυλίων εσόδων, ένα για κάθε Διαρθρωτικό Ταμείο, θα ενίσχυε τη διαδρομή ελέγχου (audit trail) και θα βελτίωνε την πληροφόρηση σε σχέση με τα έσοδα από την ΕΕ.

### Πηγές πληροφόρησης.

Για τη σύνταξη των πιο κάτω παραγράφων της Έκθεσης μου, που αφορούν στο σύνολο σχεδόν των χρηματοδοτικών μηχανισμών, μέσω των οποίων χρηματοδοτούνται προγράμματα/έργα στη Κύπρο από την ΕΕ, χρησιμοποιήθηκαν οι πιο κάτω εκθέσεις/πηγές.

Ετήσια Έκθεση του Εθνικού Ταμείου, Εκθέσεις Ελέγχου της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου, Εκθέσεις Αποτελεσματικότητας των Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων (Interim Evaluation Reports), Ετήσιες Εκθέσεις Εκτέλεσης για τα Διαρθρωτικά Ταμεία που ετοιμάζονται από το Γραφείο Προγραμματισμού, Αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Εκθέσεις Ελέγχου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Δημοσιονομική Έκθεση του Κράτους, αλληλογραφία μεταξύ Κυβερνητικών Τμημάτων, πληροφόρηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή καθώς και πληροφορίες που προέκυψαν από τους ελέγχους που διεξήγαγε η Υπηρεσία μου.

### Διαπιστώσεις και Εισηγήσεις.

Από το σύνολο των ελέγχων που διεξήχθησαν σε σχέση με τα προγράμματα/έργα που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ, οι πιο σημαντικές διαπιστώσεις/εισηγήσεις είναι οι ακόλουθες:

(α) Όσον αφορά την Προενταξιακή Βοήθεια και Μεταβατική Διευκόλυνση υπάρχουν αξιόπιστα συστήματα οικονομικού ελέγχου γύρω από τις σχετικές δομές εφαρμογής, καθώς και αποτελεσματικά συστήματα λογιστικής και χρηματοοικονομικής πληροφόρησης.

**(β)** Γενικό πρόβλημα αναφορικά με τα έργα της Προενταξιακής Βοήθειας και Μεταβατικής Διευκόλυνσης, αποτελούν οι καθυστερήσεις που παρουσιάζονται στο προκαταρκτικό στάδιο μέχρι και τη συνομολόγηση των σχετικών συμβάσεων, με αποτέλεσμα η ημερομηνία λήξης των συμβάσεων να είναι πολύ κοντά στη λήξη της προθεσμίας για την απορρόφηση των σχετικών ευρωπαϊκών πόρων από την Κυπριακή Δημοκρατία. Αυτό αυξάνει τον κίνδυνο απώλειας πόρων σε περιπτώσεις που προκύπτουν προβλήματα και δεν υπάρχει πρόσθετος διαθέσιμος χρόνος για διορθωτικές ενέργειες. Σχετικά παραδείγματα αποτελούν έργα του Χρηματοδοτικού Μνημονίου του 2000 και 2001 που καταγράφονται πιο κάτω. Ιδιαίτερα όσον αφορά στη Μεταβατική Διευκόλυνση για το 2005, οι αρμόδιοι φορείς προτρέπονται όπως προχωρήσουν με ταχείς ρυθμούς, με βάση χρονοδιαγράμματα, στις ενέργειες που χρειάζονται μέχρι το στάδιο της υπογραφής των συμβάσεων.

**(γ)** Τα έργα της Προενταξιακής Βοήθειας και Μεταβατικής Διευκόλυνσης αξιολογήθηκαν με βάση τα κριτήρια της σχετικότητας, αποδοτικότητας, αποτελεσματικότητας, αντίκτυπου και βιωσιμότητας, ως ικανοποιητικά ή πολύ ικανοποιητικά με πολύ λίγες εξαιρέσεις.

**(δ)** Για έργα που αφορούν στα Διαρθρωτικά Ταμεία, το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου έχει σχεδιαστεί και εφαρμόζεται με τρόπο που να διασφαλίζεται η αποτελεσματική και ορθή χρησιμοποίηση των κοινοτικών κονδυλίων. Επίσης, δεν έχουν επισημανθεί αδυναμίες συστηματικού χαρακτήρα, ενώ από τους δειγματοληπτικούς ελέγχους δαπανών, δεν προέκυψαν οποιαδήποτε ποσά που να χρήζουν δημοσιονομικής διόρθωσης.

**(ε)** Το Γραφείο Προγραμματισμού, ως η Διαχειριστική Αρχή για την εφαρμογή των Προγραμμάτων που εμπίπτουν στα Διαρθρωτικά Ταμεία, αναφέρει ότι δεν υπήρξε απώλεια ευρωπαϊκών πόρων από τα σχετικά Ταμεία μέχρι το τέλος του 2006 αφού δεν προέκυψε οποιαδήποτε υπέρβαση των προθεσμιών όπως αυτές καθορίζονται στον Κανονισμό 1260/99 της Επιτροπής (Άρθρο 31 - Κανονισμός n+2, ο οποίος προβλέπει ότι Κονδύλια μπορούν να δαπανηθούν μέχρι 2 χρόνια μετά το έτος στο οποίο προϋπολογίστηκαν). Αυτό καταγράφεται και στις σχετικές Ετήσιες Εκθέσεις Εκτέλεσης του 2006 για τα Ταμεία αυτά. Ωστόσο, όπως επίσης αναφέρεται στις εκθέσεις αυτές, αλλά και όπως διαπιστώθηκε και από τους σχετικούς ελέγχους, απαιτείται υπερβολικός χρόνος για τη δημοσίευση των προκηρύξεων για τα διάφορα προγράμματα, αξιολόγηση και κατακύρωση των προσφορών, με αποτέλεσμα λόγω των καθυστερήσεων να διακυβεύεται η απορρόφηση των κονδυλίων της ΕΕ εντός της προθεσμίας n+2. Με βάση έκθεση ταμειακής ροής που ετοιμάζεται και αναθεωρείται από το Γραφείο Προγραμματισμού, η υλοποίηση των έργων για τα Διαρθρωτικά Ταμεία, όπως διαβεβαιώνει το Γραφείο Προγραμματισμού, προβλέπεται να είναι πλήρης και σύμφωνα με τα χρονοδιαγράμματα.

Η Υπηρεσία μου θεωρεί ότι για να επιτευχθεί αυτό, θα πρέπει να συνεχίσει να καταβάλλεται ιδιαίτερη προσπάθεια από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς για προώθηση όλων των απαιτούμενων ενεργειών έγκαιρα, ειδικά σχετικά με τα έργα που εμπίπτουν στο Στόχο 3 (ο οποίος αφορά στην ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και στη βελτίωση της λειτουργίας της αγοράς εργασίας). Το σύστημα λεπτομερούς παρακολούθησης των έργων/υποέργων/συμβάσεων και πληρωμών ανά μήνα, που ανέπτυξε η Διαχειριστική Αρχή, συμβάλλει προς αυτή τη κατεύθυνση.

**(στ)** Αναφορικά με την Κοινοτική Πρωτοβουλία EQUAL, σχετική μελέτη αναφέρει ότι ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό των Αναπτυξιακών Συμπράξεων (29%), πιστεύει ότι υπάρχει υπερβολική γραφειοκρατία, η οποία δυσχεραίνει την υλοποίηση των έργων. Θα ήταν χρήσιμο να διερευνηθούν διάφορες επιλογές και να γίνουν εισηγήσεις προς απάμβλυνση όσο είναι δυνατό, του προβλήματος.

**(ζ)** Για την Κοινοτική Πρωτοβουλία INTERREG, σκέλος Β, για την οποία δεν έχει τον άμεσο έλεγχο το Γραφείο Προγραμματισμού αλλά το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών της Ελλάδας, λόγω της πολύ χαμηλής απορρόφησης των πόρων και του Κανονισμού n+2, προέκυψαν μειώσεις των

προϋπολογισθέντων ποσών ύψους €17.668.890 για το σύνολο των έργων, ενώ η Κύπρος επηρεάστηκε με μειώσεις ύψους €590.000 περίπου.

(η) Όσον αφορά στα έργα που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Συνοχής, το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου έχει σχεδιαστεί με τρόπο που να διασφαλίζει την αποτελεσματική και ορθή χρησιμοποίηση των κοινοτικών κονδυλίων. Για το έργο <<Νέος χώρος Υγειονομικής Ταφής και Διαμετακομιστικοί Σταθμοί για Ολοκληρωμένη Διαχείριση Στερεών Απορριμμάτων Επαρχιών Λάρνακας - Αμμοχώστου>> του οποίου η υλοποίηση είναι σε αρχικό στάδιο, δεν έγινε εφικτό να διαπιστωθεί κατά πόσο υπάρχει αποτελεσματική πρακτική εφαρμογή του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου όπως αυτό περιγράφεται βάσει του άρθρου 5 του Κανονισμού 1386/2002. Γίνεται εισήγηση όπως προβλήματα που προκύπτουν, προωθούνται έγκαιρα στη Διαχειριστική Αρχή.

Η Υπηρεσία μου παρατήρησε ότι λόγω της καθυστέρησης έναρξης σημαντικών εργασιών που αφορούν στο πιο πάνω έργο, δεν μπορεί να διαπιστωθεί, στο παρόν στάδιο, κατά πόσο τα έργα που καλύπτονται από αυτό θα καταστεί δυνατόν να εκτελεστούν μέσα στα απαιτούμενα χρονικά περιθώρια. Επίσης για το έργο αυτό, έχει παρατηρηθεί μεγάλη καθυστέρηση στην ολοκλήρωση της διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης σε εμπειρογνώμονα που θα επιληφθεί των διαφόρων θεμάτων πληροφόρησης και δημοσιότητας. Επισημαίνεται ότι η μη λήψη των αναγκαίων μέτρων για πληροφόρηση, δυνατό να οδηγήσει σε οικονομικές διορθώσεις (πρόστιμα) από την Επιτροπή.

(θ) Επαρκή συστήματα εσωτερικού ελέγχου, θα πρέπει να εφαρμόζονται από Κυβερνητικά Τμήματα/Υπηρεσίες και στις περιπτώσεις έργων που χρηματοδοτούνται απευθείας από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, και για τα οποία δεν υπάρχουν έτοιμες δομές εσωτερικού ελέγχου, όπως συμβαίνει για έργα που χρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία με Διαχειριστική Αρχή το Γραφείο Προγραμματισμού. Παραδείγματα έργων για τα οποία διαπιστώθηκαν ανεπαρκή συστήματα εσωτερικού ελέγχου είναι τα προγράμματα που διαχειρίζεται η Υπηρεσία Ασύλου, και τα οποία χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσφύγων.

(ι) Διαπιστώθηκε γραφειοκρατία στις διαδικασίες παρακολούθησης και ελέγχου αναφορικά με έργα που χρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία, η οποία θα πρέπει να εξεταστεί και να μειωθεί, προς αποτελεσματικότερη εφαρμογή τους, αλλά και περιορισμό του διοικητικού κόστους υπό μορφή μισθών των εμπλεκόμενων υπαλλήλων, το οποίο επωμίζεται το Κράτος.

Οι σημαντικότερες παρατηρήσεις και εισηγήσεις μου περιλαμβάνονται περιληπτικά στο μέρος αυτό της ετήσιας Έκθεσής μου και αναλυτικά στις παραγράφους για τα συγκεκριμένα Υπουργεία/Τμήματα/Υπηρεσίες στα οποία αφορούν. Σημειώνεται ότι για τους πόρους της ΕΕ, οι οποίοι διατίθενται στην Κύπρο μέσω του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων/Τμήμα Εγγυήσεων και οι οποίοι δίδονται απευθείας στον Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών, οι παρατηρήσεις μου περιλαμβάνονται στις παραγράφους που αφορούν στον Οργανισμό αυτό.

### **Προενταξιακή Βοήθεια και Μεταβατική Διευκόλυνση**

(α) **Προενταξιακή Βοήθεια.** Η Ευρωπαϊκή Ένωση, με τον Κανονισμό του Συμβουλίου με αριθμό 555/2000 ημερομηνίας 13 Μαρτίου 2000, αποφάσισε τη συγχρηματοδότηση δραστηριοτήτων στη Κύπρο και στη Μάλτα στα πλαίσια της προενταξιακής της στρατηγικής. Το σύνολο της Προενταξιακής Βοήθειας που εγκρίθηκε για την Κύπρο στα πλαίσια του Κανονισμού 555/2000 ανέρχεται στα €42,1 εκ., από τα οποία €19,7 εκ. χρηματοδοτούν 25 έργα, την ευθύνη για την υλοποίηση των οποίων έχουν κατά κύριο λόγο Κυβερνητικά Τμήματα. Το υπόλοιπο ποσό των €22,4 εκ. αφορά σε δικαιοδικά έργα, η υλοποίηση των οποίων ανατέθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ή στα Ηνωμένα Έθνη. Τα €19,7 εκ. διοχετεύονται μέσω του Εθνικού Ταμείου, το οποίο υπάγεται στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους και έχει τη γενική ευθύνη για τη χρηματοοικονομική

διαχείριση της Προενταξιακής Βοήθειας και Μεταβατικής Διευκόλυνσης που παραχωρείται στην Κύπρο, στα πλαίσια του πιο πάνω Κανονισμού και τη Συμφωνία Προσχώρησης, αντίστοιχα.

Τα έργα τα οποία αποφασίστηκε όπως συγχρηματοδοτηθούν από την Προενταξιακή Βοήθεια περιλαμβάνονται σε τέσσερα ετήσια Χρηματοδοτικά Μνημόνια, του 2000, 2001, 2002 και 2003.

Κατά το 2006, ολοκληρώθηκαν όλα τα έργα που είχαν συγχρηματοδοτηθεί μέσω της Προενταξιακής Βοήθειας με το συνολικό ποσό απορρόφησης των κοινοτικών πόρων να ανέρχεται στα €14.967.520 ποσοστό 76% της συνολικής βοήθειας.

Παρατίθενται πιο κάτω συνοπτικά τα αποτελέσματα της υλοποίησης των Χρηματοδοτικών Μνημονίων, όπως αυτά παρουσιάζονται στην ετήσια έκθεση του Εθνικού Ταμείου για το 2006.

Χρηματοδοτικό Μνημόνιο	Συνεισφορά Ευρωπαϊκής Ένωσης	Κυπριακή Συνεισφορά	Σύνολο	Συνεισφορά ΕΕ που έχει δαπανηθεί	Αδαπάνητα ποσά από ΕΕ	% Απορρόφησης
	€	€	€	€	€	
2000	2.300.000	1.672.397	3.972.397	2.235.473	64.527	97,2%
2001	6.880.000	3.670.000	10.550.000	4.308.588	2.571.415	62,6%
2002	6.776.000	2.144.640	8.920.640	4.722.105	2.053.895	69,7%
2003	3.766.710	939.000	4.705.710	3.701.354	65.356	98,3%
<b>Σύνολο</b>	<b>19.722.710</b>	<b>8.426.037</b>	<b>28.148.747</b>	<b>14.967.520</b>	<b>4.755.190</b>	<b>75,9%</b>

Το μειωμένο ποσοστό απορρόφησης των Χρηματοδοτικών Μνημονίων 2001 και 2002 αφορά κυρίως στα ακόλουθα έργα, τα οποία είτε δεν υλοποιήθηκαν είτε υλοποιήθηκαν σε μικρό βαθμό, ή με χαμηλότερο προϋπολογισμό σε σχέση με το αρχικά εκτιμημένο κόστος.

Στην ετήσια Έκθεση του Εθνικού Ταμείου για το 2006 σημειώνονται οι εξής λόγοι για το μειωμένο ποσοστό απορρόφησης:

(α) Εξοικονομήσεις που έχουν προκύψει από την υπογραφή συμβολαίων για ποσά χαμηλότερα από τα αντίστοιχα προϋπολογιζόμενα,

(β) Συμβόλαια τα οποία δεν έχουν υπογραφεί ή έχουν ακυρωθεί, σε ορισμένες περιπτώσεις εξ' υπαιτιότητας των αναδόχων.

Εντοπίστηκε επίσης και μια περίπτωση ακύρωσης έργου, κατόπιν οδηγιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, λόγω της έγκαιρης ετοιμασίας και υποβολής άλλου Σχεδίου.

Τα σημαντικότερα προγράμματα για τα οποία εντοπίστηκαν προβλήματα χαμηλής απορρόφησης ή υλοποίησης των έργων στα οποία αφορούν, παρατίθενται πιο κάτω.

**Χρηματοδοτικό Μνημόνιο 2001 (τελευταία ημερομηνία διενέργειας πληρωμών μέχρι και την 31.12.2005)**

Έργο	Φορέας Υλοποίησης	Συνεισφορά Ευρωπαϊκής Ένωσης	Συνεισφορά ΕΕ που έχει δαπανηθεί	Αδαπάνητα ποσά από ΕΕ	% Απορρόφησης
		€	€	€	
Ετοιμασία μελετών και εγγράφων προσφορών για τη συλλογή και επεξεργασία αστικών λυμάτων	Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων	1.550.000	978.000	572.000	63,1% **
Διαχείριση του δάσους του Ακάμα	Τμήμα Δασών	500.000	0	500.000	0%
Μέτρα για περαιτέρω ενδυνάμωση της διοικητικής ικανότητας της Υπηρεσίας Φ.Π.Α.	Υπηρεσία Φ.Π.Α.	1.000.000	0	1.000.000	0%

**Χρηματοδοτικό Μνημόνιο 2002 (τελευταία ημερομηνία διενέργειας πληρωμών μέχρι και την 31.7.2005)**

Έργο	Φορέας Υλοποίησης	Συνεισφορά Ευρωπαϊκής Ένωσης	Συνεισφορά ΕΕ που έχει δαπανηθεί	Αδαπάνητα ποσά από ΕΕ	% Απορρόφησης
		€	€	€	
Μέτρα για την περαιτέρω αναβάθμιση του Γενικού Χημείου του Κράτους	Γενικό Χημείο του Κράτους	700.000	17.056	682.944	2,4%
Ενδυνάμωση του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης και της ικανότητας εφαρμογής του	Τμήμα Γεωργίας	400.000	0	400.000	0%*
Ενδυνάμωση της διοικητικής ικανότητας του Τμήματος Εμπορικής Ναυτιλίας για αναβάθμιση της ασφάλειας στις θαλάσσιες μεταφορές	Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας	600.000	291.223	308.777	48,5% **

**\*Σημείωση:** Το έργο "Ενδυνάμωση του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης και της ικανότητας εφαρμογής του" ακυρώθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή γιατί κρίθηκε ως μη αναγκαίο, λόγω της έγκαιρης ετοιμασίας και υποβολής του Σχεδίου Αγροτικής Ανάπτυξης 2004 - 2006.



**\*\* Σημείωση:** Τα δύο αυτά έργα υλοποιήθηκαν πλήρως αλλά με χαμηλότερο προϋπολογισμό σε σχέση με το αρχικά εκτιμημένο κόστος.

Σε σχέση με την Προενταξιακή Βοήθεια αναφέρεται στην Έκθεση του Εθνικού Ταμείου ότι, κατά τη διάρκεια του 2006, το συμβόλαιο που αφορούσε το έργο "Δημιουργία Ολοκληρωμένου Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου" του Χρηματοδοτικού Μνημονίου 2002, το οποίο υλοποιήθηκε από το Τμήμα Γεωργίας (τα στοιχεία χρηματοδότησης του παρατίθενται πιο κάτω) έχει τερματιστεί λόγω σοβαρών τεχνικών αδυναμιών του συστήματος, καθιστώντας μέρος των παραδοτέων υλικών ως μη αποδεκτά. Ως εκ τούτου, έχουν κατακρατηθεί και εκταμιευθεί εγγυήσεις ύψους €217.509. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει ενημερωθεί σχετικά και αναμένεται η δική της θέση όσον αφορά πιθανές οικονομικές συνέπειες ως αποτέλεσμα τυχόν απαίτησής της για απόσυρση ολόκληρου του συμβολαίου από το εν λόγω Πρόγραμμα. Το σύνολο των δαπανών για το έργο, που έχουν χρηματοδοτηθεί από την ΕΕ, ανέρχεται σε €1.097.794.

Έργο	Φορέας Υλοποίησης	Συνεισφορά Ευρωπαϊκής Ένωσης	Συνεισφορά ΕΕ που έχει δαπανηθεί	Αδαπάνητα ποσά από ΕΕ	% Απορρόφησης
		€	€	€	
Δημιουργία Ολοκληρωμένου Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου (ΟΣΔΕ)	Τμήμα Γεωργίας	1.500.000	1.097.794	402.206	73%

**(β) Μεταβατική Διευκόλυνση.** Αναφορικά με τη Μεταβατική Διευκόλυνση 2004 ύψους €9.545.000 (τα €9 εκ. από την ΕΕ), η τελευταία ημερομηνία συνομολόγησης συμβάσεων για τα έργα που καλύπτονται από αυτή ήταν η 15.12.2006 και η τελευταία ημερομηνία διενέργειας πληρωμών είναι η 15.12.2007. Μέχρι την 31.12.2006 είχαν συνομολογηθεί συμβάσεις για €7.815.015, για τη συνεισφορά της ΕΕ, ποσοστό 87% της συνολικής βοήθειας από την ΕΕ. Στην Ετήσια Έκθεση του Εθνικού Ταμείου, αναφέρεται ως κύριος λόγος για τη μη συνομολόγηση συμβάσεων για το υπόλοιπο 13% της κοινοτικής βοήθειας, οι εξοικονομήσεις που έχουν προκύψει από την υπογραφή των συμβολαίων για ποσά χαμηλότερα από ότι είχε αρχικά προϋπολογισθεί.

Για τη Μεταβατική Διευκόλυνση 2005 ύψους €6.705.000 (τα €6,4 από την ΕΕ), η οποία τέθηκε σε ισχύ το Δεκέμβριο του 2005, η τελευταία ημερομηνία για συνομολόγηση συμβάσεων για τα σχετικά με αυτή έργα είναι η 15.12.2007 και η τελευταία ημερομηνία διενέργειας πληρωμών η 15.12.2008. Μέχρι την 31.12.2006 είχαν συνομολογηθεί συμβάσεις για τη συνεισφορά της ΕΕ ύψους €1.899.400, ή ποσοστό 30%, ενώ διενεργήθηκαν πληρωμές ύψους €105.000 δηλαδή ποσοστό απορρόφησης 2%.

Την 1η Αυγούστου 2006 λήφθηκε η Απόφαση Χρηματοδότησης της Επιτροπής για το 2006 με την οποία παραχωρείται ποσό ύψους €3,2 εκ., για τη χρηματοδότηση 4 έργων, την υλοποίηση των οποίων αναλαμβάνουν επίσης Κυβερνητικά Τμήματα. Η Κυπριακή συνεισφορά στη Μεταβατική Διευκόλυνση του 2006 είναι € 340.000 ενώ η τελευταία ημερομηνία για τη συνομολόγηση συμβάσεων για τα σχετικά με αυτή έργα είναι η 15.12.2008 και τελευταία ημερομηνία διενέργειας πληρωμών η 15.12.2009. Συνοπτική εικόνα αναφορικά με το σύνολο της Μεταβατικής Διευκόλυνσης που παραχωρείται στη Κύπρο, παρουσιάζεται στον πιο κάτω πίνακα.

Μεταβατική Διευκόλυνση	Συνεισφορά Ευρωπαϊκής Ένωσης	Συνεισφορά ΕΕ για την οποία έχουν συνομολογηθεί συμβάσεις	%	Συνεισφορά ΕΕ που έχει δαπανηθεί	% Απορρόφησης
	€	€		€	
<b>2004</b>	9.000.000	7.815.015	87%	1.935.206	22%
<b>2005</b>	6.400.000	1.899.400	30%	105.000	2%
<b>2006</b>	3.200.000	0	0%	0	0%
<b>ΣΥΝΟΛΟ</b>	<b>18.600.000</b>	<b>9.714.415</b>	<b>52%</b>	<b>2.040.206</b>	<b>11%</b>

**(γ) Έλεγχοι που διενεργήθηκαν σε σχέση με την Προενταξιακή και Μεταβατική Διευκόλυνση.**

- (i) **Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου.** Η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου διεξήγαγε κατά το 2006 ελέγχους σε έργα της Προενταξιακής Βοήθειας και Μεταβατικής Διευκόλυνσης με βάση τις πρόνοιες των συμφωνιών της Κύπρου με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και εξέφρασε τις απόψεις της, μέσω της σχετικής ετήσιας έκθεσης ελέγχου για το 2006 που υπέβαλε. Σ'αυτή σημειώνονται κάποιες διοικητικές αδυναμίες οι οποίες όμως δεν ήταν τέτοιες που να οδηγήσουν σε οικονομικές διορθώσεις. Στα συμπεράσματα της έκθεσης αναφέρεται ότι υπάρχουν αξιόπιστα συστήματα οικονομικού ελέγχου αναφορικά με τις σχετικές δομές εφαρμογής, καθώς και αποτελεσματικά συστήματα λογιστικής και χρηματοοικονομικής πληροφόρησης.
- (ii) **Έκθεση Αξιολόγησης που αφορά στα έργα της Προενταξιακής Βοήθειας.** Το Γραφείο Προγραμματισμού χρησιμοποιώντας τις υπηρεσίες εξωτερικών εμπειρογνομόνων, προέβη σε αξιολόγηση μέσω ειδικής έκθεσης (Interim Evaluation Report, ημερ. 13.9.2006) των έργων της Προενταξιακής Βοήθειας που αφορούν στο Χρηματοδοτικό Μνημόνιο του 2003. Η αξιολόγηση αφορούσε 5 έργα και αντικατόπτριζε την εικόνα μέχρι την 30.4.2006. Τα κριτήρια της αξιολόγησης αφορούσαν τη σχετικότητα, την αποδοτικότητα, την αποτελεσματικότητα, τον αντίκτυπο του κάθε έργου και τη βιωσιμότητά του. Όλα τα έργα κρίθηκαν ότι είχαν επιτυχή ολοκλήρωση, και, σε σχέση με τα κριτήρια αξιολόγησης, κρίθηκαν να έχουν απόδοση πολύ ικανοποιητική η οποία ήταν και η μέγιστη δυνατή βαθμολογία που μπορούσαν να επιτύχουν. Οι αξιολογητές αναφέρουν ότι για τις περιπτώσεις που προέκυψαν κάποια προβλήματα, είτε καθυστερήσεις, αυτά αντιμετωπίστηκαν αποτελεσματικά. Η μόνη εισήγηση που αναφέρεται στην έκθεση είναι ότι, για τις περιπτώσεις που προκύπτουν καθυστερήσεις μέχρι και την υπογραφή των συμβολαίων ή άλλα προβλήματα κατά την εφαρμογή των προγραμμάτων, δε θα πρέπει να παραγνωρίζεται η πείρα των προσφοροδοτών για την παροχή λύσεων.

**(iii) Έκθεση Αξιολόγησης που αφορά στα έργα Μεταβατικής Διευκόλυνσης 2004 και 2005.**

Η δεύτερη στη σειρά έκθεση αξιολόγησης Ευρωπαϊκών Έργων η οποία συντάχθηκε από εξωτερικούς συμβούλους για λογαριασμό του Γραφείου Προγραμματισμού (Interim Evaluation Report 27.5.2007) αφορούσε στα έργα της Μεταβατικής Διευκόλυνσης 2004 και 2005. Για την έκθεση αυτή, αξιολογήθηκαν 14 έργα που αφορούσαν 3 θεματικές κατηγορίες: Έργα Εσωτερικής Αγοράς, Έργα Οικονομικής και Κοινωνικής Ανάπτυξης και Έργα Περιβαλλοντικής Ανάπτυξης. Η συνολική Ευρωπαϊκή συνεισφορά γι' αυτά ήταν €15,18 εκ. ενώ η κυβερνητική συγχρηματοδότηση ήταν €0,85 εκ. Η έκθεση αντικατόπτριζε την εικόνα μέχρι την 30.11.2006 και τα βασικότερα ευρήματά της είναι τα ακόλουθα:

- Για πολλά από τα έργα που εμπίπτουν στη Μεταβατική Διευκόλυνση του 2004, η εφαρμογή τους συνεχίζεται σε ικανοποιητικό βαθμό χωρίς να αναμένονται οποιαδήποτε ιδιαίτερα προβλήματα. Άλλα όμως, αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα για τα οποία χρειάζεται να ληφθούν διορθωτικά μέτρα.

Η πιο σοβαρή περίπτωση προβλημάτων αφορά στο έργο "Ανάπτυξη των δομών στον τομέα της μετρολογίας στην Κύπρο" ύψους €1,84 εκ. (κοινοτική συνεισφορά €1,45 εκ.) για το οποίο ο Φορέας Υλοποίησης είναι η Υπηρεσία Μέτρων και Σταθμών του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού. Γίνεται εισήγηση μεταξύ άλλων, για επίσπευση της κατασκευής του μετρολογικού εργαστηρίου.

Ως γενικό πρόβλημα που εντοπίζεται στα έργα που αφορούν στη Μεταβατική Διευκόλυνση του 2004, αποτελούν οι καθυστερήσεις που παρουσιάζονται στο προκαταρκτικό στάδιο μέχρι και τη συνομολόγηση των σχετικών συμβάσεων, με αποτέλεσμα η ημερομηνία λήξης των συμβάσεων να είναι πολύ κοντά στη λήξη της προθεσμίας για την απορρόφηση των Ευρωπαϊκών πόρων από την Κυπριακή Δημοκρατία. Το γεγονός αυτό, αναφέρει η έκθεση, δυνατό να επηρεάσει αρνητικά την αποτελεσματικότητα καθώς και την αποδοτικότητα των έργων. Για την αντιμετώπιση των καθυστερήσεων που προέκυψαν, γίνεται σύσταση, όπως παρακολουθούνται στενά τα χρονοδιαγράμματα μέσα σε μια προσπάθεια ανάκτησης του χαμένου χρόνου. Επίσης γίνεται προτροπή όπως ελέγχεται προσεκτικά η ποιότητα των παραδοτέων προϊόντων.

Το πιο επιτυχημένο έργο, με βάση τα κριτήρια αξιολόγησης, είναι το έργο "Μέτρα για ενδυνάμωση της εκτελεστικής ικανότητας των αρμόδιων Κυπριακών Αρχών για εφαρμογή των Ευρωπαϊκών νομοθετικών ρυθμίσεων για τις Δημόσιες Προσφορές" κοινοτικής συνεισφοράς ύψους €1.1 εκ., για το οποίο φορέας υλοποίησης είναι η Διεύθυνση Δημοσίων Συμβάσεων του Γενικού Λογιστηρίου.

- Σε σχέση με έργα που αφορούν στη Μεταβατική Διευκόλυνση για το 2005, για αριθμό έργων, παρουσιάζονται σημαντικές καθυστερήσεις σχετικά με την υπογραφή των συμβολαίων, οι οποίες δυνατόν να επηρεάσουν αρνητικά την εκτέλεση των σχετικών έργων. Για τις περιπτώσεις αυτές, οι οποίες σημειώνονται πιο κάτω, χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή για την αντιμετώπιση των όποιων επιπτώσεων θα προκύψουν. Οι αρμόδιοι φορείς προτρέπονται όπως προχωρήσουν με ταχείς ρυθμούς, με βάση χρονοδιαγράμματα, στις ενέργειες που χρειάζονται μέχρι το στάδιο της υπογραφής των συμβάσεων χωρίς να επαναπαύονται στο ότι η ημερομηνία λήξης των έργων είναι ακόμη μακριά. Επίσης σημειώνεται ότι θα ήταν πολύ χρήσιμη η επικοινωνία μεταξύ των Φορέων Υλοποίησης, ιδιαίτερα με όσους έχουν εμπλακεί με τα έργα που εμπίπτουν στη Μεταβατική Διευκόλυνση του 2004. Μέχρι την 30.9.2007 το ποσοστό συμβασιοποίησης των έργων σε σχέση με την συνεισφορά της ΕΕ ανήλθε στο 65% σε σχέση με 30% την 31.12.2006. Σημειώνεται όμως ότι η τελευταία ημερομηνία συνομολόγησης συμβάσεων σε σχέση με τη Διευκόλυνση αυτή, είναι η 15.12.2007.

**Μεταβατική Διευκόλυνση 2005 - Βαθμός Υλοποίησης έργων την 31.12.2006**

Έργο	Φορέας Υλοποίησης	Συνεισφορά ΕΕ	Συνεισφορά ΕΕ για την οποία έχουν συνομολογηθεί συμβάσεις	Συνεισφορά ΕΕ που έχει δαπανηθεί	Τελευταία ημερ. συνομολ. συμβάσεων	Τελευταία ημερ. διενέργειας πληρωμών
		€	€	€		
Τεχνική βοήθεια για τη βελτίωση της ικανότητας της αρμόδιας αρχής της Κύπρου, των κοινωνικών εταίρων και των εργαζομένων στους τομείς των κατασκευών, της εξορυκτικής βιομηχανίας και των λιμενικών εργασιών, όσον αφορά τα θέματα υγείας και ασφάλειας στον τόπο εργασίας	Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας - Υπ. Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων	1.900.000	0	0	15.12.2007	15.12.2008
Αναβάθμιση της ικανότητας του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας για την εκτίμηση και τη διαχείριση της ποιότητας του αέρα στην Κύπρο	Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας - Υπ. Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων	658.000	0	0	15.12.2007	15.12.2008
Μελέτη και εφαρμογή ευφυών συστημάτων μεταφορών και ανάπτυξη ενός συστήματος γεωγραφικών πληροφοριών που θα περιλαμβάνει πληροφορίες όσον αφορά τα διευρωπαϊκά δίκτυα στην Κύπρο ως μέρος ενός πανευρωπαϊκού συστήματος γεωγραφικών πληροφοριών (GIS)	Τμήμα Δημοσίων Έργων - Υπ. Συγκοινωνιών και Έργων	770.000	0	0	15.12.2007	15.12.2008

Όσον αφορά στην αξιολόγηση των έργων, που υλοποιούνται από τη Μεταβατική Διευκόλυνση με βάση τα κριτήρια σχετικότητα, αποδοτικότητα, αποτελεσματικότητα, αντίκτυπο και βιωσιμότητα, τα οποία χρησιμοποιήθηκαν κατά την αξιολόγηση των έργων και στην προηγούμενη ενδιάμεση έκθεση αξιολόγησης (Interim Evaluation Report), όλα τα έργα κρίθηκαν με γενικό βαθμό "ικανοποιητικό" ή "πολύ ικανοποιητικό" για τα κριτήρια αυτά, εκτός του έργου "Ανάπτυξη των δομών στον τομέα της μετρολογίας στην Κύπρο" το οποίο αξιολογήθηκε με γενικό βαθμό το "μόλις ικανοποιητικό". Χαμηλή βαθμολογία στα κριτήρια της αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας, "μόλις ικανοποιητικό", αλλά γενική βαθμολογία "ικανοποιητικό", έφερε το έργο "Ετοιμασία διαχειριστικών σχεδίων για τις περιοχές NATURA 2000", ευρωπαϊκής συνεισφοράς €669.510, το

οποίο αφορά στην αποτελεσματική εφαρμογή των Ευρωπαϊκών Οδηγιών για τους βιότοπους και τα πτηνά.

### Διαρθρωτικά Ταμεία και Ταμείο Συνοχής.

(α) Πέραν της Προενταξιακής Βοήθειας και της Μεταβατικής Διευκόλυνσης, η Κύπρος με την εισδοχή της στην ΕΕ ως πλήρες μέλος, έχει πρόσβαση στα τρία από τα τέσσερα Διαρθρωτικά Ταμεία της ΕΕ (Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ), Χρηματοδοτικό Μέσο Προσανατολισμού και Αλιείας (ΧΜΠΑ) ) και στο Ταμείο Συνοχής το οποίο χρηματοδοτεί μεγάλα έργα υποδομής στους τομείς των μεταφορών και του περιβάλλοντος.

Συναφώς αναφέρεται ότι τα Διαρθρωτικά Ταμεία και το Ταμείο Συνοχής είναι χρηματοδοτικοί μηχανισμοί μέσω των οποίων υλοποιείται η πολιτική συνοχής, η οποία συνιστά μια από τις θεμελιώδεις πολιτικές της ΕΕ, η οποία υιοθετήθηκε με στόχο την οικονομική και κοινωνική συνοχή μεταξύ όλων των περιφερειών, με βασική φιλοσοφία τη διοχέτευση οικονομικής βοήθειας προς τις μειονεκτούσες περιφέρειες και προς συγκεκριμένες κοινωνικές κατηγορίες με συγκεκριμένους στόχους, στα πλαίσια και του πνεύματος αλληλεγγύης μεταξύ των κρατών μελών. Πέραν της βοήθειας για τους συγκεκριμένους στόχους, βοήθεια παραχωρείται προς τις χώρες κράτη μέλη της ΕΕ και για Κοινοτικές Πρωτοβουλίες, οι οποίες στοχεύουν στην αντιμετώπιση ειδικών θεμάτων. Με βάση τους Κανονισμούς της ΕΕ, η Κύπρος είναι δικαιούχος σε βοήθεια για προγράμματα που εμπίπτουν στο Στόχο 2, Στόχο 3, Αλιεία, και Κοινοτικές Πρωτοβουλίες EQUAL και INTERREG III. Ο Στόχος 2 αφορά στην οικονομική ανασυγκρότηση των περιφερειών (βιομηχανικές, αγροτικές και αστικές περιοχές) που αντιμετωπίζουν διαρθρωτικά προβλήματα. Ο Στόχος 3, αφορά στην ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και στη βελτίωση της λειτουργίας της αγοράς εργασίας. Οι Κοινοτικές Πρωτοβουλίες EQUAL και INTERREG, στις οποίες συμμετέχει η Κύπρος, στοχεύουν στην προώθηση μιας ανοικτής σε όλους αγοράς εργασίας μέσα από νέες μεθόδους και καταπολέμηση των διακρίσεων και ανισοτήτων κάθε είδους, και στην διασυνοριακή, διεθνική και διαπεριφερειακή συνεργασία, αντίστοιχα. Τέλος σημειώνεται ότι βοήθεια μέσω των διαρθρωτικών ταμείων της ΕΕ παραχωρείται στην Κύπρο και για προγράμματα που αφορούν στην Αλιεία.

Για την απορρόφηση των πόρων από τα Διαρθρωτικά Ταμεία απαιτείται από κάθε κράτος μέλος η ετοιμασία πολυετών σχεδίων ανάπτυξης, τα οποία ονομάζονται Ενιαία Έγγραφα Προγραμματισμού για τον κάθε στόχο. Αντίστοιχα, για το Ταμείο Συνοχής ετοιμάζεται Πλαίσιο Στρατηγικής για τους τομείς που συγχρηματοδοτούνται από αυτό. Όλα τα προγράμματα έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το σύνολο της βοήθειας που δύναται να λάβει η Κύπρος από τα Διαρθρωτικά Ταμεία και από το Ταμείο Συνοχής, για τη προγραμματική περίοδο 2004 -2006, ανέρχεται στα €113,5 εκ. και μαζί με τη συνεισφορά της Κυβέρνησης οι δαπάνες για σχετικά έργα μπορούν να ανέλθουν στα €206,9 εκ. Τα κονδύλια από τα Διαρθρωτικά Ταμεία, μπορούν με βάση τους Κανονισμούς της ΕΕ, να απορροφηθούν μέχρι το τέλος του 2008, ενώ αυτά του Ταμείου Συνοχής μέχρι το τέλος του 2009.

### Συνοπτικοί Πίνακες Πορείας Υλοποίησης των Προγραμμάτων των Διαρθρωτικών Ταμείων την 31.12.2006

Έγγραφο Προγραμματισμού	Προϋπολογισμός Κοινοτικής Συνεισφοράς	Προϋπολογισμός Ενταγμένων Έργων	Συμβασιοποίηση	%*	Συνεισφορά ΕΕ που έχει δαπανηθεί	%**
	€	€	€		€	
Στόχος 2	28.022.807	67.360.250	59.732.330	88,7	6.720.123	23,98
Στόχος 3	21.945.197	45.479.222	18.784.346	41,3	4.407.385	20,08
Αλιεία	3.419.073	7.866.999	6.608.009	84	1.332.142	38,96

Σημείωση\* - Τα ποσοστά συμβασιοποίησης αφορούν ποσοστά έναντι των ενταγμένων έργων.

Σημείωση\*\* - Αναφέρεται στο ποσοστό απορρόφησης κοινοτικών πόρων

Έγγραφο Προγραμματισμού	Σύνολο Επιλέξιμης Δαπάνης	Προϋπολογισμός Κοινοτικής Συνεισφοράς	Συνεισφορά ΕΕ που έχει δαπανηθεί	% Απορρόφησης
	€	€	€	
Κοινοτική Πρωτοβουλία EQUAL	3.617.586	1.808.793	207.189	11,45%

**Συνοπτικός Πίνακας Πορείας Υλοποίησης των έργων που αφορούν στο Ταμείο Συνοχής την 31.12.2006**

Έργο	Συνολικός Προϋπολογισμός Έργου	Συνεισφορά της ΕΕ στον συνολικό Προϋπολογισμό του Έργου	Συνεισφορά ΕΕ που έχει δαπανηθεί	% Απορρόφησης
	€	€	€	
Αναβάθμιση των κόμβων Αγίου Αθανασίου και Γερμασόγειας στον αυτοκινητόδρομο Λευκωσίας - Λεμεσού	47.500.398	25.292.280	8.007.770	31,66%
Νέος χώρος υγειονομικής ταφής και σταθμός για τη διαχείριση των αστικών στερεών αποβλήτων στις περιοχές Λάρνακας και Αμμοχώστου	49.853.910	28.722.415	5.744.483	20%

Στην Ετήσια Έκθεση Εκτέλεσης 2006, για το Ενιαίο Έγγραφο Προγραμματισμού για το Στόχο 2, Στόχο 3 και την Αλιεία αναφέρεται ότι μέσα στο 2006, με την ολοκλήρωση της ένταξης των έργων και την ουσιαστική έναρξη τους, παρατηρήθηκε καθυστέρηση στη διενέργεια και υποβολή δαπανών από τους τελικούς δικαιούχους, λόγω του χρόνου που απαιτήθηκε για την προσφοροδότηση, αξιολόγηση και κατακύρωση προσφορών, καθώς και για την αξιολόγηση και έγκριση χορηγιών στα πλαίσια των σχεδίων χορηγιών. Για να είναι δυνατή η στενή παρακολούθηση της υλοποίησης τους και ιδιαίτερα της ροής των πληρωμών, για αποφυγή του κινδύνου απώλειας κοινοτικών πόρων, λόγω του Κανόνα n+2, ο οποίος προβλέπει ότι κονδύλια μπορούν να δαπανηθούν μέχρι και 2 χρόνια μετά το έτος στο οποίο προϋπολογίσθηκαν, η Διαχειριστική Αρχή (Γραφείο Προγραμματισμού) ανέπτυξε σύστημα λεπτομερούς παρακολούθησης των έργων/υποέργων/συμβάσεων και των πληρωμών, ανά μήνα. Για έργα του Στόχου 3, τα οποία έχουν το χαμηλότερο ποσοστό απορρόφησης και παρουσιάζουν τον

μεγαλύτερο κίνδυνο απώλειας πόρων στο μέλλον, το Γραφείο Προγραμματισμού προβαίνει σε εβδομαδιαία ανασκόπισή τους.

Η χρηματοδοτική εκτέλεση των έργων για το 2006 για τα έργα του Στόχου 2, Στόχου 3, Αλιείας και Κοινοτικής Πρωτοβουλίας EQUAL, ήταν τέτοια, που, όπως αναφέρεται στις σχετικές Ετήσιες Εκθέσεις Εκτέλεσης για το 2006, δεν έχουν απωλεσθεί ευρωπαϊκά κονδύλια λόγω καθυστερήσεων.

Αναφορικά με την Κοινοτική Πρωτοβουλία EQUAL, στην Ετήσια Έκθεση Εκτέλεσης της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας για το 2006 αναφέρεται ότι υπήρξαν καθυστερήσεις από τις Αναπτυξιακές Συμπράξεις (εταιρική σχέση φορέων που δεσμεύονται με ένα κοινό σκοπό) στην υποβολή των Τεχνικών Δελτίων Έργων/Υποέργων, και ως εκ τούτου καθυστέρησε η ένταξη των έργων στην Κοινοτική Πρωτοβουλία. Επίσης παρουσιάστηκαν αδυναμίες στις Αναπτυξιακές Συμπράξεις όσον αφορά στην εφαρμογή των διαδικασιών που απαιτούνται να γίνουν, ώστε να μπορούν οι δαπάνες να υποβληθούν στην Εθνική Δομή Στήριξης, το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, για έλεγχο.

Ενόψει των πιο πάνω η Διαχειριστική Αρχή, σε συνεργασία με την Εθνική Δομή Στήριξης, ενέταξε την Κοινοτική Πρωτοβουλία αυτή στο σύστημα λεπτομερούς παρακολούθησης των έργων/υποέργων/συμβάσεων και των πληρωμών ανά μήνα, όπως στην περίπτωση των άλλων έργων που αφορούν στα Διαρθρωτικά Ταμεία, με σκοπό τον έγκαιρο εντοπισμό και άμεση αντιμετώπιση οποιωνδήποτε προβλημάτων, αδυναμιών και καθυστερήσεων που μπορεί να παρουσιαστούν στην υλοποίηση των έργων, αλλά και στη λήψη προληπτικών μέτρων.

Το Γραφείο Προγραμματισμού, ως η Διαχειριστική Αρχή για την εφαρμογή των Προγραμμάτων αυτών, ανέφερε ότι μέχρι το τέλος του 2006 δεν υπήρξε οποιαδήποτε υπέρβαση των προθεσμιών όπως αυτές καθορίζονται στον Κανονισμό 1260/99 της Επιτροπής (Άρθρο 31) για τα προγράμματα που έχει τον άμεσο έλεγχο, αναφέροντας ότι δεν υπάρχει κίνδυνος απώλειας ευρωπαϊκών πόρων από τα σχετικά Ταμεία στο μέλλον.

Όσον αφορά στην Κοινοτική Πρωτοβουλία INTERREG αυτή εφαρμόζεται σε τρία σκέλη: σκέλος Α, διασυνοριακή συνεργασία, σκέλος Β, διεθνιστική συνεργασία και σκέλος Γ, διαπεριφερειακή συνεργασία. Οι αρμόδιες αρχές που συντονίζουν τα προγράμματα της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας, είναι το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών της Ελλάδας για τα σκέλη Α και Β και το Υπουργείο Οικονομίας της Ισπανίας για το σκέλος Γ. Το σκέλος Α καλύπτει τις περιφέρειες Βορείου και Νοτίου Αιγαίου, Κρήτης και Κύπρου, το σκέλος Β την Κύπρο, Ελλάδα, Ιταλία καθώς και χώρες μη μέλη της ΕΕ και το σκέλος Γ την Κύπρο, Πορτογαλία, Ισπανία, Μάλτα καθώς και ορισμένες περιφέρειες της Γαλλίας, Ιταλίας και Ελλάδας. Η Κύπρος συμμετέχει και στα τρία σκέλη της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας αυτής με χρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, ύψους €4,3 εκ.

Από στοιχεία της Ετήσιας Έκθεσης Εκτέλεσης 2006, για το σκέλος Β φαίνεται ότι δεν υπήρξε ικανοποιητική εκτέλεση των προγραμμάτων (€3.901.630,83 δαπάνες σε σύνολο προϋπολογισμού €105.884.409 δηλαδή 3,68%) και με βάση τον Κανονισμό n+2 αφαιρέθηκε από την ΕΕ για το σκέλος αυτό, ποσό ύψους €17.668.890. Με βάση στοιχεία του Γραφείου Προγραμματισμού, η σχετική απώλεια πόρων όσον αφορά στη Κύπρο ανέρχεται σε περίπου €590.000.

#### **(β) Έλεγχοι που διενεργήθηκαν σε σχέση με τα Διαρθρωτικά Ταμεία.**

- (i) **Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου.** Όσον αφορά το 2006, η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου, διεξήγαγε τους ακόλουθους πιο κάτω ελέγχους, σε σχέση με έργα με χρηματοδότηση από τα Διαρθρωτικά Ταμεία.

Ταμείο	Πρόγραμμα	Έργο	Τελικός Δικαιούχος	Είδος Ελέγχου
Χρηματοδοτικό Μέσο Προσανατολισμού Αλιείας (ΧΜΠΑ)	Ενιαίο Έγγραφο Προγραμματισμού για την Αλιεία	Διάλυση αλιευτικών σκαφών	Τμήμα Αλιείας και Θαλασσίων Ερευνών	Έλεγχος συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου και δειγματοληπτικός έλεγχος δαπανών
Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)	Ενιαίο Έγγραφο Προγραμματισμού του Στόχου 2	Ανάπλαση του Παραδοσιακού Πυρήνα Καλοπαναγιώτη	Υπουργείο Εσωτερικών, Επαρχιακή Διοίκηση Λευκωσίας	Έλεγχος συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου και δειγματοληπτικός έλεγχος δαπανών
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)	Ενιαίο Έγγραφο Προγραμματισμού του Στόχου 3	Αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στα πλαίσια της δια βίου μάθησης	Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού	Έλεγχος συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου και δειγματοληπτικός έλεγχος δαπανών

Οι έλεγχοι αυτοί διεξήχθησαν με βάση τα άρθρα 10-12 και 15 του Κανονισμού 438/2001 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Απόφασης 61.826 του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερομηνίας 6.4.2005, με την οποία η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου καθορίστηκε σχετικά ως η Ανεξάρτητη Αρχή Ελέγχου.

Με βάση τους πιο πάνω ελέγχους η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου συμπέρανε ότι το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου έχει σχεδιαστεί και εφαρμόζεται με τρόπο που να διασφαλίζεται η αποτελεσματική και ορθή χρησιμοποίηση των κοινοτικών κονδυλίων. Επίσης, δεν έχουν επισημανθεί αδυναμίες συστηματικού χαρακτήρα στο σύστημα. Από τους δειγματοληπτικούς ελέγχους δαπανών που διενήργησε δεν προέκυψαν οποιαδήποτε ποσά που να χρήζουν δημοσιονομικής διόρθωσης, ενώ για κάποιες μικρές παρατυπίες που εντοπίστηκαν από άλλες Ελεγκτικές Αρχές και Φορείς Υλοποίησης, έχουν γίνει οι κατάλληλες διορθώσεις και κανένα από αυτά τα ποσά δεν έτυχε απαίτησης για χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου συμπέρανε επίσης ότι στα πλαίσια των δειγματοληπτικών ελέγχων που διενήργησε κατά το έτος 2006, δεν έχουν επισημανθεί προβλήματα συστηματικού χαρακτήρα, ενώ το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου λειτουργεί αποτελεσματικά σε σχέση με τις δαπάνες που δηλώθηκαν στην Επιτροπή για το έτος αυτό.

**(ii) Ευρωπαϊκή Επιτροπή.** Κατά τον Νοέμβριο του 2006, η Επιτροπή διενήργησε έλεγχο στο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου των δαπανών που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) με σκοπό να επαληθεύσει ότι τα συστήματα αντιστοιχούν στις περιγραφές που υποβλήθηκαν στην Επιτροπή και ενημερώθηκαν βάσει του άρθρου 13 του Κανονισμού 438/2001 και να λάβει εύλογες διαβεβαιώσεις ότι τα συστήματα λειτουργούν αποτελεσματικά προκειμένου να προλαμβάνουν και να εντοπίζουν σφάλματα και παρατυπίες, καθώς και να διασφαλίζουν τη νομιμότητα και την κανονικότητα των υποκείμενων πράξεων, όπως και την ακρίβεια των δαπανών που δηλώνονται στην Επιτροπή.

Διαπιστώθηκε ότι τα συστήματα που εξετάστηκαν ανταποκρίνονται, σε γενικές γραμμές, στις περιγραφές που υποβλήθηκαν βάσει του άρθρου 13 του Κανονισμού 438/2001. Στην έκθεση ελέγχου καταγράφονται επίσης και αναφέρονται τα κυριότερα θέματα/πορίσματα τα οποία χρήζουν αντιμετώπισης.



- Το πληροφοριακό σύστημα που χρησιμοποιείται για τη διαχείριση πληροφοριών (Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα- ΟΠΣ) που αφορούν στα Διαρθρωτικά Ταμεία, δεν έχει αναπτυχθεί επαρκώς ώστε να επιτελεί τη λειτουργία της παρακολούθησης και οι Ενδιάμεσοι Φορείς και Τελικοί Δικαιούχοι αναγκάζονται να χρησιμοποιούν επιπρόσθετα εργαλεία, κυρίως αρχεία Excel. Έγινε εισήγηση όπως εξετασθεί η δυνατότητα συμπερίληψης περισσότερων εργαλείων παρακολούθησης στο εν λόγω σύστημα για την επόμενη περίοδο προγραμματισμού.
- Απαιτείται υπερβολικός χρόνος για τη δημοσίευση των προκηρύξεων για τα διάφορα έργα/προγράμματα, με αποτέλεσμα λόγω των καθυστερήσεων να διακυβεύεται η απορρόφηση των κονδυλίων της ΕΕ εντός της προθεσμίας  $n+2$ .
- Δεν τηρείται συστηματικά η θέση κατάταξης στη χορήγηση των επιχορηγήσεων. Συγκεκριμένα γίνεται αναφορά για το σχέδιο "Καθεστώς επιχορηγήσεων - Ανάπτυξη του αγροτικού τουρισμού" όπου οι εγκρίσεις έγιναν σύμφωνα με τη σειρά παραλαβής των φακέλων και όχι σύμφωνα με τη θέση κατάταξης, και γι' αυτό καλείται το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας όπως δώσει εξηγήσεις.
- Δε γίνεται καμιά αναφορά στη διαδικασία υποβολής ενστάσεων και δεν υπάρχει διαδικασία προσφυγής στο επίπεδο του φορέα που λαμβάνει την απόφαση. Γίνεται εισήγηση όπως καταρτιστεί διαδικασία που να επιτρέπει στους αιτούντες που απορρίπτονται να ζητούν διευκρινίσεις από την Αρχή που απέρριψε την αίτησή τους.
- Χρησιμοποιώντας τα ευρήματα ελέγχου της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου για το έργο "Ανάπλαση του Παραδοσιακού Πυρήνα Καλοπαναγιώτη" κάτω από το μέτρο 1.3.1 του Ενιαίου Εγγράφου Προγραμματισμού, σημειώνεται ότι δεν υπάρχει επαρκής διαχωρισμός καθηκόντων στο επίπεδο του υπεύθυνου συντονιστή του έργου ο οποίος, βάσει σχετικού Κανονισμού, δύναται να εγκρίνει ποσά για αλλαγές, αλλά εμπλέκεται και στη διαδικασία έγκρισης πληρωμών.
- Ο κατάλογος ελέγχων επί των φακέλων των προσφορών ήταν ελλιπής και σημειώνεται ότι θα πρέπει να περιλαμβάνει συγκεκριμένες ερωτήσεις επί της επιλογής της διαδικασίας καθώς και επί του τρόπου δημοσίευσης του διαγωνισμού.

**(iii) Έλεγχοι της Ελεγκτικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας.** Από ελέγχους που διεξήγαγε η Ελεγκτική Υπηρεσία, υπό μορφή συνεντεύξεων με αρμόδιους λειτουργούς σε Κυβερνητικά Τμήματα τα οποία είναι Τελικοί Δικαιούχοι για διάφορα έργα που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ, διαφάνηκαν τα ακόλουθα:

**(α)** Καθυστερήσεις παρατηρούνται σε ορισμένα προγράμματα οι οποίες προέκυψαν λόγω απειρίας των λειτουργών, αφού η Κύπρος για πρώτη φορά μετά την ένταξη της στην ΕΕ έλαβε μέρος σε χρηματοδότηση από τα Διαρθρωτικά Ταμεία.

**(β)** Οι διαδικασίες είναι αρκετά γραφειοκρατικές ενώ, τα εμπλεκόμενα Κυβερνητικά Τμήματα καλούνται να συντάσσουν πάρα πολλές εκθέσεις οι οποίες θα ήταν επιθυμητό να μειωθούν. Η μείωση της γραφειοκρατίας θα συνέτεινε στη μείωση και του διοικητικού κόστους, σε μισθούς υπαλλήλων για τα έργα αυτά, τον οποίο επωμίζεται σχεδόν εξ' ολοκλήρου το Κράτος.

**(γ)** Διεξάγονται πολλοί έλεγχοι από διάφορες Υπηρεσίες για τα έργα αυτά.

**(iv) Έκθεση Αξιολόγησης που αφορά στην Κοινοτική Πρωτοβουλία EQUAL.** Το 2006 και αρχές του 2007, εκπονήθηκε από ιδιωτικούς συμβούλους, για το Γραφείο Προγραμματισμού, έκθεση αξιολόγησης του Προγράμματος Κοινοτικής Πρωτοβουλίας EQUAL στην Κύπρο, που σκοπό είχε τον επανέλεγχο και τη βελτίωση της ποιότητας και ορθότητας του αρχικού Σχεδιασμού του Προγράμματος.

Για την αξιολόγηση του Προγράμματος πραγματοποιήθηκε έρευνα πεδίου με δομημένο ερωτηματολόγιο το οποίο διανεμήθηκε σε όλες τις Αναπτυξιακές Συμπράξεις της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας.

Τα κύρια συμπεράσματα της έρευνας πεδίου ήταν τα εξής:

- Το 71% των ερωτηθέντων δεν διαπιστώνει τυχόν θεσμικά ή διοικητικά κενά στο σύστημα διαχείρισης, παρακολούθησης και ελέγχου του έργου.
- Το σύνολο των έργων που υλοποιούνται στο πλαίσιο της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας EQUAL, βασίστηκε σε καταγραφή υφιστάμενων κενών και αναγκών πολιτικής, αναφορικά με συγκεκριμένες ομάδες στόχων.
- Το 29% επισημαίνει την ύπαρξη υπερβολικής γραφειοκρατίας, η οποία δυσχεραίνει την υλοποίηση των έργων. Για τη διαπιστωθείσα γραφειοκρατία, οι σύμβουλοι εισηγήθηκαν διάφορα μέτρα, προς απάμβλυνση του προβλήματος.

#### (γ) Έλεγχοι που διενεργήθηκαν σε σχέση με το Ταμείο Συνοχής.

- (i) **Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου.** Η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου διεξάγει ελέγχους στα έργα που αφορούν στο Ταμείο Συνοχής, με βάση τα άρθρα 9-11 και 13 του Κανονισμού 1386/2002 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου Αρ. 61.827 ημερ. 6.4.2005.

Τον Ιανουάριο του 2007, διενεργήθηκε έλεγχος από την Υπηρεσία στον Ενδιάμεσο Φορέα, Μονάδα Διαχείρισης Ταμείου Συνοχής του Υπουργείου Εσωτερικών για το έργο <<Νέος χώρος Υγειονομικής Ταφής και Διαμετακομιστικοί Σταθμοί για Ολοκληρωμένη Διαχείριση Στερεών Απορριμμάτων Επαρχιών Λάρνακας - Αμμοχώστου>>. Σκοπός του ελέγχου ήταν να επαληθεύσει την αποτελεσματικότητα των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου που εφαρμόζονται από τον Ενδιάμεσο Φορέα. Τα στοιχεία χρηματοδότησης του έργου παρουσιάζονται πιο κάτω.

	Συνολικό Κόστος	Επιλέξιμο Κόστος	Ευρωπαϊκή Χορήγηση	Κυπριακή Χορήγηση
	€	€	€	€
Απόφαση ΕΕ	49.853.910	43.518.811 (100%)	28.722.415 (66%)	14.796.396 (34%)

Η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου αναφέρει ότι, κατά τη γνώμη της, το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου έχει σχεδιαστεί με τρόπο που να διασφαλίζεται η αποτελεσματική και ορθή χρησιμοποίηση των κοινοτικών κονδυλίων. Επειδή όμως η υλοποίηση του έργου ήταν σε αρχικό στάδιο, δεν μπορούσε να εκφέρει γνώμη για την αποτελεσματικότητα της πρακτικής εφαρμογής του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου όπως αυτό περιγράφεται στο Άρθρο 5 του Κανονισμού 1386/2002. Από τον έλεγχο της Υπηρεσίας προέκυψαν επίσης τα ακόλουθα:

- Ο Φορέας Υλοποίησης του έργου (Υπουργείο Εσωτερικών) δεν ανταποκρίθηκε στα αιτήματα του Ενδιάμεσου Φορέα για παροχή πληροφόρησης, με αποτέλεσμα ο τελευταίος να μην μπορέσει να εκπληρώσει τις αρμοδιότητές του, όπως αυτές καθορίζονται από τους σχετικούς Κανονισμούς, και να προκληθεί ο διαγωνισμός χωρίς ο Ενδιάμεσος Φορέας να διενεργήσει τους ενδεδειγμένους προκαταρκτικούς ελέγχους πριν την ανάθεση της σύμβασης. Σημειώνεται ότι ο Ενδιάμεσος Φορέας παρέλειψε να ενημερώσει έγκαιρα και γραπτώς, σχετικά, το Γραφείο Προγραμματισμού, ως Διαχειριστική Αρχή. Η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου εντόπισε ότι υπάρχει πρόβλημα συνεργασίας μεταξύ του Ενδιάμεσου Φορέα και του Φορέα Υλοποίησης, ιδιαίτερα όσον αφορά στην ανταπόκριση του τελευταίου σε αιτήματα του Ενδιάμεσου Φορέα για ενημέρωση και παροχή πληροφόρησης για το έργο. Η εισήγηση της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου είναι όπως τα προβλήματα προωθούνται, στη Διαχειριστική Αρχή για τη λήψη των αναγκαίων μέτρων, ως αρμόδια αρχή για το όλο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου, αφού προηγουμένως εξαντληθούν τα περιθώρια επίλυσής τους.

- Διενεργήθηκαν πληρωμές των προκαταβολών για δύο κατασκευαστικά έργα ύψους £2.756.245 χωρίς τα πιστοποιητικά πληρωμής να προωθηθούν στον Ενδιάμεσο Φορέα για να υποβάλει τη σχετική σύσταση, καθότι αυτό δε θεωρήθηκε αναγκαίο με βάση τις πρόνοιες της σχετικής εγκυκλίου (Εγκύκλιος αρ. 5 ημερ. 1.8.2005). Η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου συστήνει όπως η Διαχειριστική Αρχή επισημάνει στο Φορέα Υλοποίησης ότι η σχετική εγκύκλιος καλύπτει και περιπτώσεις πληρωμών προκαταβολών, ενώ γίνεται σύσταση προς τον Ενδιάμεσο Φορέα όπως όπως τηρεί τη διαδικασία.
- Με βάση Κανονισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Κανονισμός Αρ. 621/2004) ο Ενδιάμεσος Φορέας θα πρέπει να διασφαλίζει μεταξύ άλλων, ότι ο Φορέας Υλοποίησης τηρεί τις υποχρεώσεις του σχετικά με την πληροφόρηση και τη δημοσιότητα που αφορά στα έργα που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Συνοχής. Έχει παρατηρηθεί μεγάλη καθυστέρηση στην ολοκλήρωση της διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης σε εμπειρογνώμονα για να επιληφθεί των διαφόρων θεμάτων πληροφόρησης και δημοσιότητας. Εντοπίζεται σχετικά ότι η μη λήψη των αναγκαίων μέτρων για πληροφόρηση, δυνατόν να οδηγήσει σε οικονομικές διορθώσεις. Για όλα τα ευρήματα του ελέγχου συμφωνήθηκε Σχέδιο Δράσης διορθωτικών ενεργειών, το οποίο και θα ελεγχθεί για υλοποίηση, σε μεταγενέστερο στάδιο.

Για το δεύτερο έργο που χρηματοδοτείται από το Ταμείο Συνοχής «Αναβάθμιση των Κυκλικών Κόμβων Γερμασόγειας και Αγίου Αθανασίου», διενεργήθηκε έλεγχος από την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου τον Ιούνιο του 2006, καθώς και συμπληρωματικός έλεγχος που αφορούσε στις πληρωμές, το Σεπτέμβριο με Οκτώβριο του 2006. Τα στοιχεία χρηματοδότησης του έργου σημειώνονται πιο κάτω:

	Συνολικό Κόστος	Επιλέξιμο Κόστος	Ευρωπαϊκή Χορήγηση	Κυπριακή Χορήγηση
	€	€	€	€
Απόφαση ΕΕ	47.500.398	40.794.000 (100%)	25.292.280 (62%)	15.501.720 (38%)

Με βάση τους ελέγχους που διεξήχθησαν, η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου σημειώνει στα συμπεράσματά της ότι το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου έχει σχεδιαστεί και εφαρμόζεται με τρόπο που να διασφαλίζεται η αποτελεσματική και ορθή χρησιμοποίηση των κοινοτικών κονδυλίων.

Στα ευρήματα ελέγχου σημειώνονται ωστόσο τα ακόλουθα:

- Δεν έχει αναθεωρηθεί το υφιστάμενο εγχειρίδιο διαδικασιών έτσι ώστε να περιλαμβάνει τις διαδικασίες σε σχέση με το Ταμείο Συνοχής.
- Η ανάλυση των δαπανών για τους δύο κόμβους καταχωρίζεται στο ίδιο κονδύλι με αποτέλεσμα να μην μπορεί να γίνει πλήρης ανάλυση των εξόδων ανά έργο.
- Στο ημερολόγιο του μηχανικού δεν καταγράφονται η έκταση και τα αποτελέσματα των επιτόπιων ελέγχων που διενεργεί, αλλά μόνο η ημερομηνία διεξαγωγής τους.

Για όλες τις πιο πάνω αδυναμίες, συμφωνήθηκε Σχέδιο Δράσης για την αντιμετώπιση τους.

**Έλεγχοι της Ελεγκτικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας που αφορούν άλλα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα.** Από δειγματοληπτικό έλεγχο που διεξήγαγε η Υπηρεσία μου σε προγράμματα που διαχειρίζεται η Υπηρεσία Ασύλου, προέκυψε ότι για κονδύλια που παραχωρούνται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσφύγων για την προγραμματική περίοδο 2004 - 2006, για τα οποία δεν εμπλέκεται το Γραφείο Προγραμματισμού ως Διαχειριστική Αρχή, δεν υπάρχει σύστημα παρακολούθησης, διαχείρισης και ελέγχου ούτε και εγχειρίδιο διαδικασιών. Επίσης η αρχειοθέτηση και τήρηση φακέλων παρουσιάζει αδυναμίες. Από το ποσό που παραχωρήθηκε ύψους €1.723.755,06 μόνο οι €888.746,18 ανατέθηκαν σε προγράμματα.



## ΜΕΡΟΣ 8 - ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

### 8.1 ΕΓΚΡΙΣΗ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2006

Ο Προϋπολογισμός του Κράτους για το έτος 2006 κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 6.10.2005 και, μετά την ψήφιση του σε Νόμο, δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 30.12.2005.

**8.2 Πάγιο Ταμείο.** Το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας παρουσίασε το 2006 την πιο κάτω κίνηση:

**£000**

Χρεωστικό υπόλοιπο 1.1.06	4.341.797
<b>Πλέον:</b> Πληρωμές	3.785.485
	<hr/>
	8.127.282
<b>Μείον:</b> Εισπράξεις	3.660.957
	<hr/>
Χρεωστικό υπόλοιπο 31.12.06	<b>4.466.325</b>
	<hr/>

**8.3 Αποτελέσματα έτους.** Το έλλειμμα για το έτος 2006 ανήλθε σε £124,5 εκ., ενώ, σύμφωνα με τον Προϋπολογισμό, το έλλειμμα θα ανερχόταν σε £998,4 εκ., ως ακολούθως:

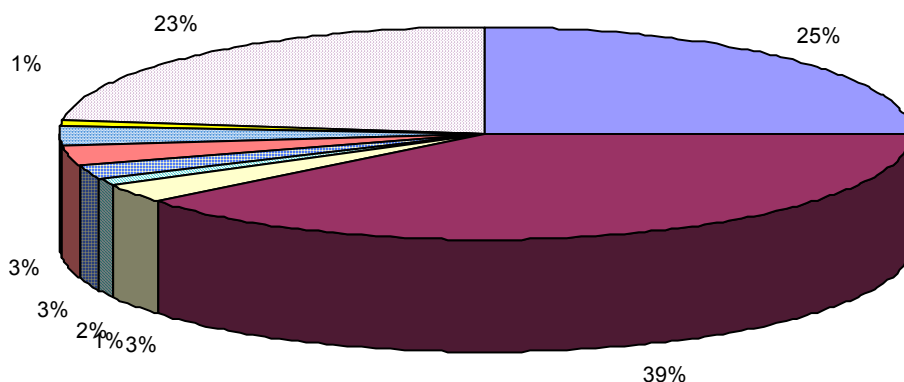
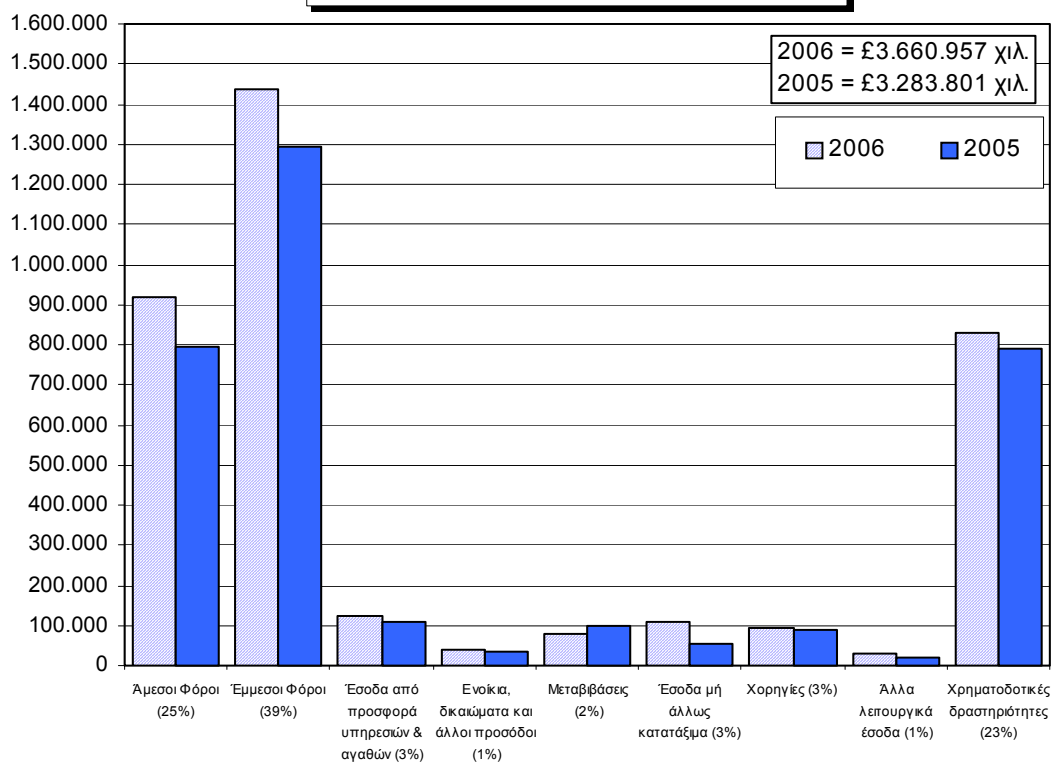
	Προϋπολογισθέντα	Πραγματικά	%
			Αύξηση/ (Μείωση)
	£000	£000	
Εισπράξεις	3.194.152	3.660.957	14,61
Πληρωμές	4.192.533	3.785.485	(9,71)
<b>Πλεόνασμα/(Έλλειμμα)</b>	<b>(998.381)</b>	<b>(124.528)</b>	

Σημειώνεται ότι για το έτος 2005 παρουσιάστηκε έλλειμμα £69,9 εκ., ενώ, σύμφωνα με το σχετικό Προϋπολογισμό, θα παρουσιαζόταν έλλειμμα £993,0 εκ..

**8.4 Εισπράξεις.** Οι συνολικές εισπράξεις σημείωσαν αύξηση £377,2 εκ., σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, κυρίως λόγω αύξησης των λειτουργικών εισπράξεων κατά £339,6 εκ. που οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εισπράξεων από τους έμμεσους φόρους κατά £144,7 εκ. από τους άμεσους φόρους κατά £121,5 εκ. και από τα Έσοδα μη άλλως κατατάξιμα £54,2 εκ.

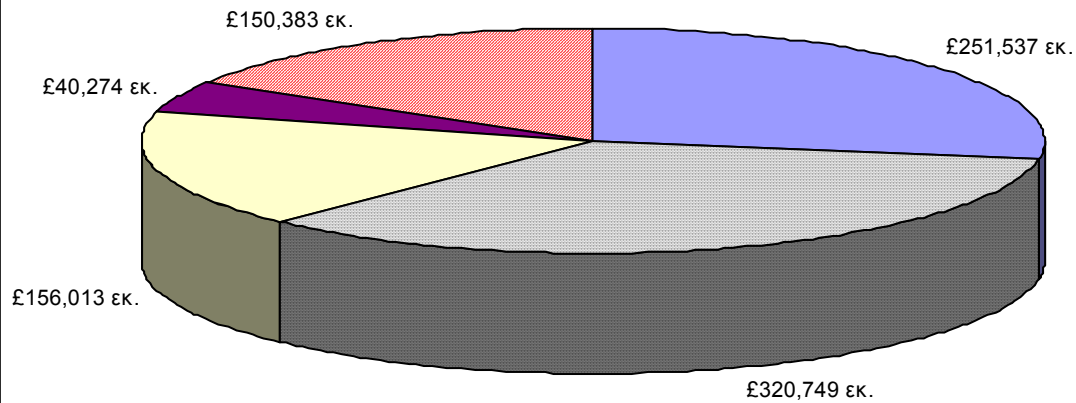
Οι εισπράξεις των δύο τελευταίων ετών παρουσιάζονται στη Δημοσιονομική Έκθεση για το έτος 2006, ως ακολούθως:

	<b>2006</b>		<b>2005</b>	
	<b>£000</b>	<b>%</b>	<b>£000</b>	<b>%</b>
<b><u>ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ</u></b>				
<b>A. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ</b>				
Άμεσοι Φόροι	918.955	25,10	797.428	24,28
Έμμεσοι Φόροι	1.439.082	39,31	1.294.397	39,42
Έσοδα από Προσφορά Υπηρεσιών και Πώληση Αγαθών	124.763	3,41	108.401	3,30
Ενοίκια, Δικαιώματα και άλλες Πρόσοδοι	40.171	1,10	32.954	1,00
Μεταβιβάσεις	79.324	2,17	97.020	2,96
Έσοδα μη άλλως κατατάξιμα	107.598	2,93	53.357	1,63
Χορηγίες	92.871	2,54	88.060	2,68
Άλλα λειτουργικά έσοδα	27.974	0,76	19.510	0,59
<b>Σύνολο Εισπράξεων από Λειτουργικά Έσοδα</b>	<b>2.830.738</b>	<b>77,32</b>	<b>2.491.127</b>	<b>75,86</b>
<b>B. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ</b>				
<b>ΠΑΓΙΑ</b>				
Πωλήσεις Παγίων	2.270	0,06	2.180	0,07
<b>Σύνολο Εισπράξεων από Επενδυτικές Δραστηριότητες</b>	<b>2.270</b>	<b>0,06</b>	<b>2.180</b>	<b>0,07</b>
<b>Γ. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ</b>				
<b>ΑΛΛΑ ΕΣΟΔΑ/ΕΞΟΔΑ</b>				
Πρόσοδοι από τόκους	7.303	0,20	7.454	0,23
<b>ΔΑΝΕΙΑ</b>				
Έσοδα Εκδοθέντων Δανείων	75.908	2,07	9.060	0,27
Αναλήψεις Δανείων Εξωτερικού	49.492	1,36	65.861	2,01
Αναλήψεις Δανείων Εσωτερικού	695.246	18,99	708.119	21,56
	<b>820.646</b>	<b>22,42</b>	<b>783.040</b>	<b>23,84</b>
<b>Σύνολο εισπράξεων από Χρηματοδοτικές Δραστηριότητες</b>	<b>827.949</b>	<b>22,62</b>	<b>790.494</b>	<b>24,07</b>
<b>ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ</b>	<b>3.660.957</b>	<b>100,00</b>	<b>3.283.801</b>	<b>100,00</b>

**Ανάλυση Εισπράξεων Προϋπολογισμού 2006**Σύνολο  
£3.660,957 εκ.**Σύγκριση Εισπράξεων Προϋπολογισμού με το προηγούμενο έτος**

**Ανάλυση Άμεσων Φόρων 2006**

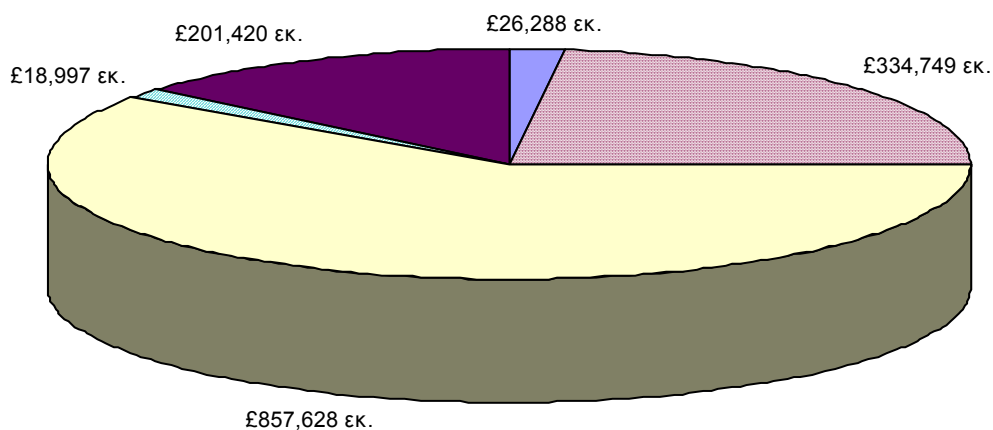
Σύνολο  
£918,955 εκ.



- Φόρος Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων (28%)
- Φόρος Εισοδήματος Νομικών Προσώπων (35%)
- Φόροι Περιουσίας (17%)
- Φόροι Μηχανοκίνητων Οχημάτων (4%)
- Άλλοι άμεσοι φόροι (16%)

**Ανάλυση Έμμεσων Φόρων 2006**

Σύνολο  
£1.439,082 εκ.



- Εισαγωγικοί Δασμοί (2%)
- Φόροι Κατανάλωσης (23%)
- ΦΠΑ (60%)
- Φόροι Μηχανοκίνητων Οχημάτων (1%)
- Άλλοι έμμεσοι φόροι (14%)

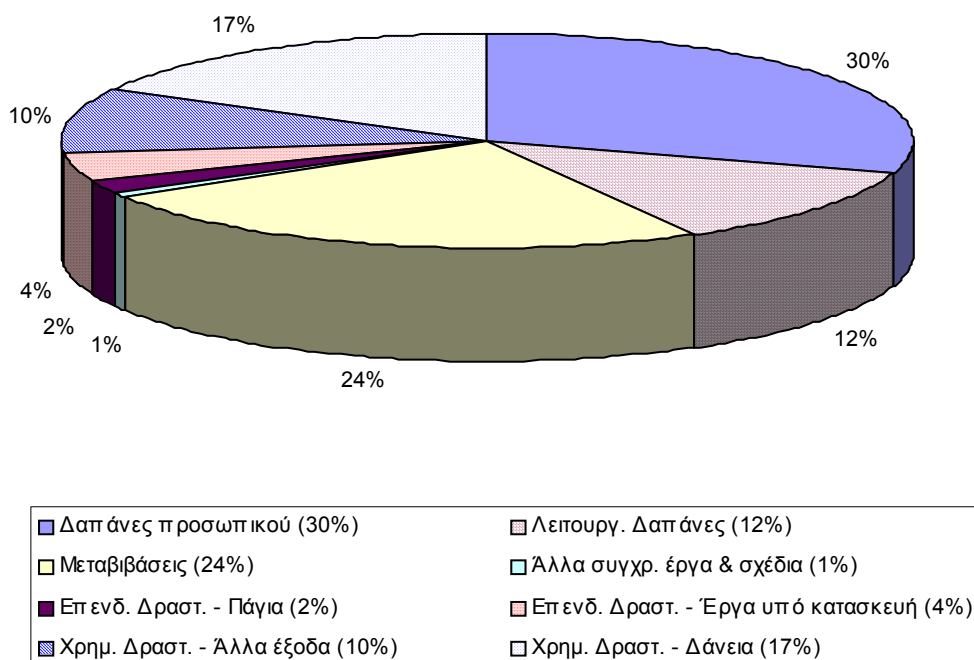
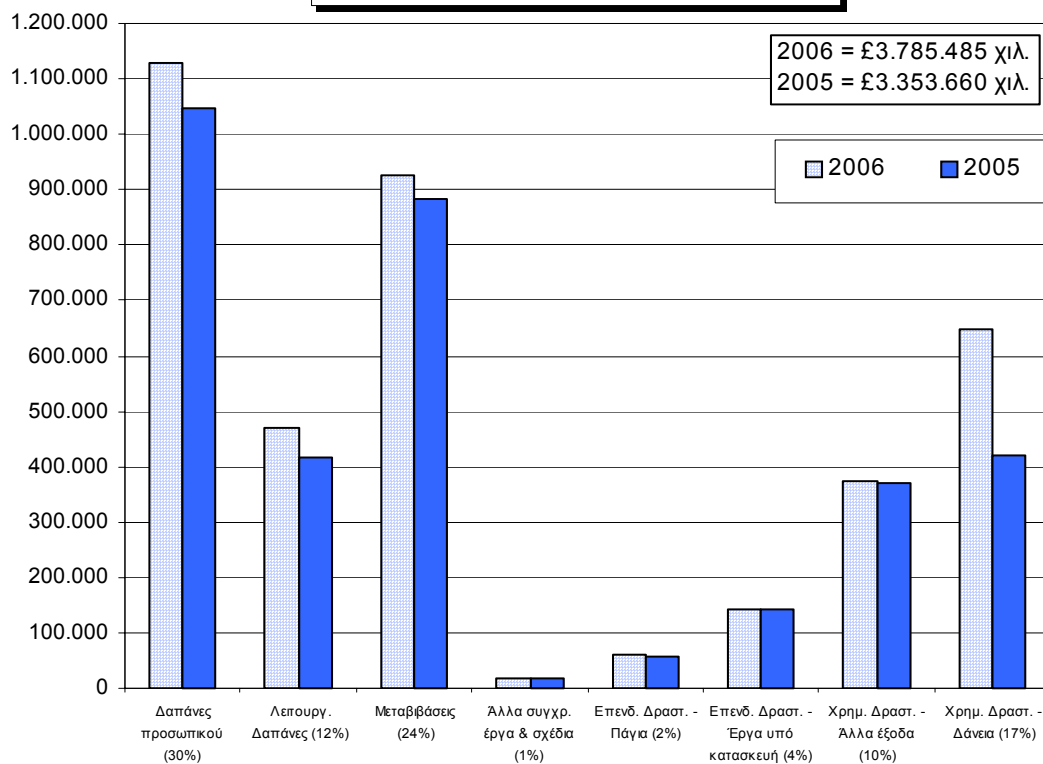


**8.5 Πληρωμές.** Οι πληρωμές κατά το 2006 παρουσίασαν αύξηση £431,8 εκ. ή 12,88%, σε σχέση με το 2005, και παρουσιάζονται στη Δημοσιονομική Έκθεση για το έτος 2006, ως ακολούθως:

	2006		2005	
	£000	%	£000	%
<b>ΠΛΗΡΩΜΕΣ</b>				
<b>A. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ</b>	<b>2.544.557</b>	<b>67,22</b>	<b>2.362.484</b>	<b>70,44</b>
Δαπάνες προσωπικού	1.128.905	29,82	1.045.475	31,17
Λειτουργικές Δαπάνες	471.609	12,46	414.902	12,37
Μεταβιβάσεις	924.474	24,42	882.885	26,33
Άλλα συγχρηματοδοτούμενα έργα και σχέδια	19.569	0,52	19.222	0,57
<b>B. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ</b>	<b>217.749</b>	<b>5,75</b>	<b>200.475</b>	<b>5,98</b>
Πάγιο ενεργητικό	60.006	1,58	55.650	1,66
Έργα υπό κατασκευή	141.994	3,75	142.502	4,25
Επενδύσεις	15.748	0,42	2.323	0,07
<b>Γ. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ</b>	<b>1.023.179</b>	<b>27,03</b>	<b>790.701</b>	<b>23,58</b>
Άλλα έξοδα	375.267	9,91	369.482	11,02
Δάνεια	647.912	17,12	421.219	12,56
<b>Σύνολο πληρωμών</b>	<b>3.785.485</b>	<b>100,00</b>	<b>3.353.660</b>	<b>100,00</b>

**Ανάλυση Πληρωμών Προϋπολογισμού 2006**

Σύνολο  
£3.785,485 εκ.

**Σύγκριση Πληρωμών Προϋπολογισμού με το προηγούμενο έτος**

**8.6 ΓΕΝΙΚΑ**

**Υπερβάσεις επί του Προϋπολογισμού.** Παρατηρήθηκε και πάλι ότι έγιναν πληρωμές πέρα από τα αρχικά εγκριθέντα ποσά, για τις οποίες ζητήθηκε και δόθηκε καλυπτική έγκριση από τον Υπουργό Οικονομικών.

**Ειδικά Εντάλματα Πληρωμής.** Σύμφωνα με το άρθρο 168 του Συντάγματος ή με βάση του περί Προϋπολογισμού Νόμο εκδόθηκαν από τον Υπουργό Οικονομικών συνολικά 103 Εντάλματα Πληρωμής (Ε.Ε.Π.) για συνολικό ποσό £356.993.533. Αυτά αναλύονται ως ακολούθως:

	<b>Αρ. Ε.Ε.Π.</b>	<b>Ποσό £</b>
Άμεση επιβάρυνση Πάγιου Ταμείου	13	130.205.920
Με Συμπληρωματικούς Προϋπολογισμούς Νόμους	5	102.115.814
Άλλα-σύμφωνα με τον περί Προϋπολογισμού Νόμο	85	124.671.799
<b>Σύνολο</b>	<b>103</b>	<b>356.993.533</b>

Τα ειδικά Εντάλματα Πληρωμής που εκδόθηκαν με Νόμο είναι τα ακόλουθα:

<b>Α/Α Ε.Ε.Π.</b>	<b>Νόμος</b>	<b>Ποσό £</b>
17	31(II)/2006	5.500.000
19	33(II)/2006	1.000.000
32	35(II)/2006	13.425.010
57	40(II)/2006	65.255.554
70	42(II)/2006	16.935.250
		<b>102.115.814</b>

Η κατηγορία Άλλα Ειδικά Εντάλματα Πληρωμής αναλύεται όπως πιο κάτω:

<b>Περιγραφή</b>	<b>Ποσό £</b>
Μεταφορά από Αποθεματικό	25.518.433
Μεταφορά από Συγκεντρωτικά Κονδύλια	33.285.982
Μεταφορά από εξοικονομήσεις σε Άρθρα του ιδίου Κεφαλαίου	65.867.384
<b>Σύνολο</b>	<b>124.671.799</b>

Συνολικά, 1961 Άρθρα επηρεάστηκαν μια ή περισσότερες φορές. Μετά τις 31.12.2006, εκδόθηκαν για το έτος 2006 11 Ειδικά Εντάλματα Πληρωμής συνολικού ύψους £33.698.301. Το τελευταίο Ειδικό Ένταλμα Πληρωμής που εκδόθηκε έφερε ημερομηνία 12 Φεβρουαρίου 2007.

**Καθυστερημένες υποχρεώσεις.** Σύμφωνα με τις Δημοσιονομικές και Λογιστικές Οδηγίες, οι υποχρεώσεις της Κυβέρνησης πρέπει να τακτοποιούνται έγκαιρα και οπωσδήποτε πριν από τη λήξη του οικονομικού έτους μέσα στο οποίο δημιουργούνται. Η πρόνοια αυτή δεν τηρήθηκε πάντοτε, με αποτέλεσμα να γίνουν πληρωμές μέχρι 28.2.2007 από τον Προϋπολογισμό του 2007, για υποχρεώσεις που δημιουργήθηκαν μέσα στο 2006, για συνολικό ποσό £5.229.488 το οποίο παρουσιάζεται στη Δημοσιονομική Έκθεση. Οι πιο πάνω οδηγίες προβλέπουν επίσης ότι οι καταστάσεις καθυστερημένων υποχρεώσεων πρέπει να υποβάλλονται στο Γενικό Λογιστή, το αργότερο μέχρι τις 31 Ιανουαρίου του επόμενου χρόνου.

## 8.7 ΤΕΛΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

**Πιστοποίηση Τελικού Απολογισμού.** Ο Τελικός Απολογισμός της Δημοκρατίας, για το οικονομικό έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2006, έχει ελεγχθεί σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 116 του Συντάγματος. Εκτός των παρατηρήσεων που αναφέρονται στην Έκθεση αυτή, ο Τελικός Απολογισμός δίνει, κατά τη γνώμη μου, αληθινή και δίκαιη εικόνα της οικονομικής κατάστασης της Δημοκρατίας.

Η γενική διαπίστωση είναι ότι σημειώθηκαν σημαντικές βελτιώσεις στον εσωτερικό έλεγχο όσον αφορά στα λογιστικά συστήματα, με αποτέλεσμα να περιοριστούν στο ελάχιστο τα αριθμητικά λάθη. Επιβάλλεται όμως η εισαγωγή συστημάτων εσωτερικού ελέγχου διεύθυνσης, τα οποία, μεταξύ άλλων, να συμπεριλαμβάνουν συγκεκριμένους στόχους και μετρήσιμα κριτήρια με δείκτες απόδοσης, βάσει των οποίων να έχει την ευχέρεια, τόσο η διεύθυνση, όσο και ο πολίτης να αξιολογούν την απόδοση και επίτευξη των στόχων που οφείλει να θέτει κάθε Υπουργείο, Τμήμα ή Υπηρεσία, καθώς επίσης και η επέκταση της χρήσης μηχανογραφημένων συστημάτων σε όλους τους τομείς, με ταυτόχρονη εκπαίδευση του προσωπικού στην αξιοποίηση της τεχνολογίας, για παροχή έγκαιρης και αποτελεσματικής εξυπηρέτησης στους πολίτες με το μικρότερο δυνατόν κόστος. Η θέσπιση και τροποποίηση νομοθετημάτων που θα συμβάλουν στον περιορισμό των αδυναμιών και ελλείψεων που παρατηρούνται σε ορισμένους τομείς, ιδιαίτερα στην επιβολή και είσπραξη των δημόσιων εσόδων επιβάλλεται όπως προωθείται το ταχύτερο.

**Υποβολή Τελικού Απολογισμού.** Σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 81 του Συντάγματος, ο Τελικός Απολογισμός πρέπει να κατατίθεται στη Βουλή των Αντιπροσώπων για έγκριση μέσα σε τρεις μήνες από τη λήξη του οικονομικού έτους. Ο Τελικός Απολογισμός για το οικονομικό έτος που έληξε στις 31.12.2006 εγκρίθηκε από το Γενικό Λογιστή στις 28.2.2007 και κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων το Μάρτιο 2007.

**Κατάσταση Ενεργητικού και Παθητικού.** Η πιο κάτω κατάσταση παρουσιάζει το Ενεργητικό και Παθητικό της Κυπριακής Δημοκρατίας στις 31 Δεκεμβρίου 2006 και 31 Δεκεμβρίου 2005. Η κατάσταση ετοιμάζεται με βάση τις πραγματικές εισπράξεις και πληρωμές σε ιστορικό κόστος εκτός σε ότι αφορά στα ακόλουθα στοιχεία που περιλαμβάνονται σ' αυτή.

(α) τα εξοφλητικά αποθέματα τα οποία συμπεριλαμβάνουν δεδουλευμένα έσοδα από τόκους για το έτος.

(β) τα υπόλοιπα των δανείων που παραχωρήθηκαν από τη Δημοκρατία και του δανεισμού σε ξένα νομίσματα τα οποία συμπεριλαμβάνουν τα μη πραγματοποιηθέντα συναλλαγματικά κέρδη και ζημιές που προκύπτουν από τη μετατροπή με τη συναλλαγματική ισοτιμία που ισχύει στο τέλος του έτους.

(γ) τα υπόλοιπα των εξοφλητικών αποθεμάτων, των δανείων που παραχωρήθηκαν, του δανεισμού και των επενδύσεων κεφαλαιοποιούνται κατά τη λήξη του έτους και συμπεριλαμβάνονται στην Κατάσταση του Ενεργητικού και Παθητικού. Το καθαρό συνολικό ποσό

των στοιχείων αυτών κατά τη λήξη του έτους αναγνωρίζεται στο Αποθεματικό από Επενδυτικές και Χρηματοδοτικές Δραστηριότητες.

	<b>2006</b>	<b>2005</b>
	<b>£000</b>	<b>£000</b>
<b>ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ</b>		
Τράπεζες & Μετρητά	17.370	142.823
Ειδικά Ταμεία	15.641	26.157
Προκαταβολές & Χρεωστικά Υπόλοιπα	68.766	71.332
Αποθέματα	4.961	4.766
Εξοφλητικά Αποθέματα	514.748	554.155
Δάνεια (που παραχωρήθηκαν από το κράτος)	181.959	233.939
Επενδύσεις	61.348	44.312
	<b>864.793</b>	<b>1.077.484</b>
<b>ΠΑΘΗΤΙΚΟ</b>		
Τραπεζικά Παρατραβήγματα	50.788	25.991
Ειδικά Ταμεία	112.214	96.390
Καταθέσεις & Πιστωτικά υπόλοιπα	78.889	88.328
Γραμμάτια Δημοσίου	4.338.540	4.377.351
Δανεισμός	4.157.711	4.000.196
	<b>8.738.142</b>	<b>8.588.256</b>
<b>ΚΑΘΑΡΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟ</b>	<b>7.873.349</b>	<b>7.510.772</b>
<b>ΠΑΓΙΟ ΤΑΜΕΙΟ</b>		
Συσσωρευμένο Έλλειμμα στην αρχή του έτους	4.341.797	4.271.938
Έλλειμμα για το Έτος	124.527	69.859
	<b>4.466.324</b>	<b>4.341.797</b>
<b>ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ ΑΠΟ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ</b>		
<b>ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ</b>	<b>3.407.025</b>	<b>3.168.975</b>
	<b>7.873.349</b>	<b>7.510.772</b>

**8.8 ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ****Μετρητά και υπόλοιπα τραπεζικών λογαριασμών κ.λπ. στις 31 Δεκεμβρίου 2006**

	£
Σύνολο σε Τράπεζες και Μετρητά	17.370.151
<b>Μείον:</b> Τραπεζικά Παρατραβήγματα	<u>(50.787.972)</u>
	<b><u>(33.417.821)</u></b>
Αντιπροσωπεύεται από:	
Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου:	
Ταμείο Διαχείρισης Μετρητών	10.000.000
Γενικός Κυβερνητικός Λογαριασμός	<u>(50.537.908)</u>
	(40.537.908)
Βραχυπρόθεσμες καταθέσεις	1.574.489
Υπόλοιπα σε Ταμεία Πάγια Προκαταβολής	<u>5.545.598</u>
<b>Ολικά</b>	<b><u>(33.417.821)</u></b>

**Ειδικά Ταμεία £15,6 εκ.** Το ποσό αυτό αντιπροσωπεύει τα υπόλοιπα των διαφόρων Ταμείων που διαχειρίζεται η Κυβέρνηση. Στη Δημοσιονομική Έκθεση παρουσιάζονται χωριστοί λογαριασμοί για το κάθε Ταμείο.

**Προκαταβολές και χρεωστικά υπόλοιπα £68,8 εκ.** Στο ποσό αυτό περιλαμβάνονται τα υπόλοιπα των πιο κάτω προκαταβολών, συνολικού ύψους £48,5 εκ. τα οποία πιθανόν να βαρύνουν τελικά το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας. Οι προκαταβολές που εκδόθηκαν πριν από πολλά χρόνια πρέπει να εξοφληθούν ή να μετατραπούν σε δάνεια το συντομότερο δυνατόν. Με την ψήφιση του περί Ενταλμάτων Προκαταβολής Νόμου του 1985 και την έκδοση των σχετικών Κανονισμών, καταβάλλονται από το Γενικό Λογιστή προσπάθειες για τακτοποίηση των προκαταβολών.

**(α) Προκαταβολές, Γενικό Λογιστήριο (διάφορες)**

**-Κυπριακή Τράπεζα Αναπτύξεως £2,6 εκ.** Η προκαταβολή αυτή εκδόθηκε κατά τα έτη 1976-1982 στην Τράπεζα για τη δανειοδότηση ιδιωτικών επιχειρήσεων. Η προκαταβολή αυτή δεν φέρει τόκο.

**-Ελληνικές Χημικές Βιομηχανίες Λτδ. £1,0 εκ.** Το ποσό αυτό καταβλήθηκε το 1983, για να μπορέσει η εταιρεία να συνεχίσει τη λειτουργία της. Το Κράτος έχει προβεί σε ενέργειες για τη διάλυση της εταιρείας αυτής. Όπως αναφέρεται και σε άλλες παραγράφους της παρούσας Έκθεσης, σύμφωνα με τον Έφορο Εταιρειών και Επίσημο Παραλήπτη, από τη διαδικασία εκκαθάρισης των Ελληνικών Χημικών Βιομηχανιών, δεν αναμένεται η είσπραξη οποιουδήποτε ποσού. Ο Γενικός Λογιστής με πληροφόρησε ότι έχει ζητηθεί από το Υπουργείο Οικονομικών η διαγραφή του ποσού αυτού.

**-Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας £0,1 εκ.**

**-Δήμος Λευκωσίας (Λαϊκή Γειτονιά) £0,1 εκ.**

**-Συμβούλια Αποχετεύσεων Λάρνακας, Παραλιμνίου, Αγ. Νάπας £14,0 εκ.**

**(β) Διάφορες Προκαταβολές**

**-Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα £0,5 εκ.** Το ποσό αυτό αντιπροσωπεύει δάνεια που παραχωρήθηκαν από τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα με διάφορες συμφωνίες, για τα οποία η Κυβέρνηση ήταν εγγυήτρια.

**-Τουρκική Κοινοτική Συνέλευση Κύπρου και Τουρκικό Συμβούλιο Εκπαιδεύσεως £0,2 εκ.** Οι προκαταβολές αυτές εκδόθηκαν πριν από το 1963 στην Τουρκική Κοινοτική Συνέλευση και το Τουρκικό Συμβούλιο Εκπαιδεύσεως.

**(γ) Πληρωμές λόγω εγγυήσεων**

**-Συμβούλιο Αποχετεύσεων Αμμοχώστου £1,7 εκ.** Το ποσό αυτό καταβλήθηκε κατά τα έτη 1976-1995, για να μπορέσει το Συμβούλιο να πληρώσει προς τη Διεθνή Τράπεζα Ανασυγκροτήσεως και Αναπτύξεως τις δόσεις των δανείων και τα ποσά που χρωστούσε στους εργολάβους για εργασία που εκτέλεσαν το 1974.

**-Ελληνικές Χημικές Βιομηχανίες £16,6 εκ.** Το ποσό αυτό καταβλήθηκε κατά τα έτη 1984-1989 για την αποπληρωμή διαφόρων δανείων της εταιρείας, τα οποία εγγυήθηκε η Κυβέρνηση. Σύμφωνα με τον Έφορο Εταιρειών και Επίσημο Παραλήπτη, από τη διαδικασία εκκαθάρισης των Ελληνικών Βιομηχανιών δεν αναμένεται η είσπραξη οποιουδήποτε ποσού και ο Γενικός Λογιστής με πληροφόρησε ότι προωθείται η διαδικασία διαγραφής του ποσού αυτού. Το Μάρτιο 2007 ο Γενικός Λογιστής με επιστολή στο Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών ζητά έγκριση για διαγραφή των υπολοίπων τόσο του λογαριασμού Προκαταβολών όσο και του Λογαριασμού Πληρωμών λόγω εγγυήσεων των Ελληνικών Χημικών Βιομηχανιών επειδή δεν αναμένεται οποιαδήποτε είσπραξη. Σημειώνεται επίσης ότι ο Έφορος Κρατικών Ενισχύσεων, στον οποίο αποτάθηκε το Γενικό Λογιστήριο ανέφερε ότι η διαγραφή αυτή δεν αποτελεί κρατική ενίσχυση.

**-Διάφορες πληρωμές £1,6 εκ.** Αντιπροσωπεύει τακτοποίηση δανείων και υποχρεώσεων διαφόρων Ημικρατικών Οργανισμών και ιδιωτικών εταιρειών, τα οποία είναι εγγυημένα από την Κυβέρνηση.

**-Πληρωμές Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού £10,1 εκ.** Το ποσό αυτό καταβλήθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού κατά τα έτη 1991-1998, για αποζημιώσεις βιομηχάνων για εξαγωγές στη Λιβύη, στο Ιράκ, στο Κουβέιτ, στη Ρωσία και για ορισμένες άλλες μεμονωμένες περιπτώσεις. Εντός του 2002 εισπράχθηκε μέσω του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών ποσό £0,5 εκ. έναντι των οφειλών του Ιράκ. Όπως έχω πληροφορηθεί το αρμόδιο Υπουργείο έχει προβεί σε διάφορες ενέργειες και υπάρχει μεγάλη πιθανότητα είσπραξης των ποσών αυτών, εντούτοις άποψη της Υπηρεσίας μου είναι ότι το θέμα της χρέωσης σε λογαριασμό προκαταβολών θα πρέπει να εξετασθεί σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών καθότι η χρέωση αυτή εκκρεμεί για πολλά χρόνια.

**(δ) Δάνεια από λογαριασμούς του Δημοσίου.** Στις 31 Δεκεμβρίου 2006, τα υπόλοιπα των δανείων που παραχωρήθηκαν σε Δήμους, Ημικρατικούς Οργανισμούς, Δανειστικούς Επιτρόπους κ.λπ. ανέρχονταν σε £182,0 εκ. Κατά τη διάρκεια του έτους παραχωρήθηκαν νέα δάνεια ύψους £23,2 εκ. Εισπράχθηκε επίσης το ποσό των £67,6 εκ. για αποπληρωμή κεφαλαίου. Οι καθυστερήσεις ανέρχονταν σε £5,9 εκ.

**Αναλυτική κατάσταση υπολοίπων δανείων 31ης Δεκεμβρίου 2006 και 2005.**

	<b>2006</b>	<b>2005</b>
	<b>£000</b>	<b>£000</b>
Δανειστικοί Επίτροποι	13.394	13.404
Δήμοι	376	507
Επιτροπή Σιτηρών Κύπρου	3.271	3.271
Αρχή Λιμένων Κύπρου	1.646	1.646
Οργανισμός Χρηματοδοτήσεως Στέγης	21.815	21.531
Οργανισμός Αναπτύξεως Γης	19.947	14.990
Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου	0	246
Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα Λτδ	21.382	87.619
Συνεργατική Οικοδομική Εταιρεία Δημοσίων Υπαλλήλων Λτδ	79	80
Ανώτατο Συμβούλιο Εβκάφ	14	14
Διακυβερνητική Επιτροπή Μεταναστεύσεως από Ευρώπη	24	24
Ελληνικές Χημικές Βιομηχανίες Λτδ	2.561	2.561
Σχολικές Εφορείες	2.798	2.798
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λευκωσίας	1.919	1.946
Συνεργατική Εταιρεία Κωφαλάλων Λτδ	60	60
Εκκαθαριστής της Εταιρείας "The Cyprus Asbestos Mines Ltd"	202	202
Κυπριακή Παροικία Βρισβάνης	54	54
Λαϊκή Επενδυτική Λτδ	347	345
Κυπριακός Οργανισμός Επενδύσεων και Αξιών Λτδ	803	797
Κυπριακή Τράπεζα Αναπτύξεως Λτδ	971	966
Λαϊκή Τράπεζα - "Yiannoplast Ltd"	0	25
Λαϊκή Τράπεζα - Γεώργιος Τσαππής	0	28
Εκτοπισμένοι μικροβιοτέχνες	429	429
Λαϊκή Τράπεζα - Trikoza Knitting Industry Ltd	0	25
Λαϊκή Τράπεζα - Nicobutton enterprises Ltd	0	10
Κεντρικός Φορέας Ισότιμης Κατανομής Βαρών	82.679	72.447
Τράπεζα Κύπρου - A. Eriphanlou Industries Ltd	0	15
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λάρνακας	4.060	4.326
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λεμεσού	2.699	3.001
Στεγαστικό Σχέδιο Εκτοπισθέντων Κρατικών Υπαλλήλων	384	527
Διάφοροι	45	45
	<b>181.959</b>	<b>233.939</b>



**(ε) Μετοχές.** Η Κυβέρνηση είναι κάτοχος των πιο κάτω μετοχών.

Οργανισμός	Μετοχικό Κεφάλαιο	Μερίδιο Κυβέρνησης	
		Ονομ. αξία	Ποσοστό
	£000	£000	%
Κυπριακή Τράπεζα Αναπτύξεως Λτδ	12.440	10.948	88,01
Κυπριακό Διυλιστήριο Πετρελαίου Λτδ	24.215	24.215	100,00
Δασικές Βιομηχανίες Κύπρου Λτδ	3.060	1.562	51,05
Κυπριακή Εταιρεία Αναπτ. Ακινήτων Λτδ	421	348	82,66
Κυπριακές Βιομηχανίες Σωλήνων Λτδ	2.500	2,5	0,10
Ελληνικές Χημικές Βιομηχανίες Λτδ	8.000	2.201	27,51
Κυπριακές Αερογραμμές Λτδ	55.520	38.652	69,62
Παγκύπρια Εταιρεία Αρτοποιιών	1.972	286	14,48
Τράπεζα Κύπρου Λτδ	272.658	5	0,00
Eurocypria Airlines Ltd	5.000	5	100,0

## 8.9 ΠΑΘΗΤΙΚΟ

**Πάγιο Ταμείο.** Σύμφωνα με το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας, στο Πάγιο Ταμείο κατατίθεται οποιοδήποτε έσοδο και χρηματικό ποσό συλλέγεται ή εισπράττεται με οποιοδήποτε τρόπο από το Κράτος και σε αυτό χρεώνεται οποιαδήποτε δαπάνη και χρηματικό ποσό πληρώνεται από το Κράτος.

**Ειδικά Ταμεία £112,2 εκ.** Το ποσό αυτό αντιπροσωπεύει τα υπόλοιπα των διαφόρων Ταμείων που διαχειρίζεται η Κυβέρνηση. Στη Δημοσιονομική Έκθεση παρουσιάζονται χωριστοί λογαριασμοί για το κάθε Ταμείο.

**Καταθέσεις και άλλα πιστωτικά υπόλοιπα £78,9 εκ.** Το ποσό αυτό αποτελείται από τα υπόλοιπα των διαφόρων τμηματικών και άλλων λογαριασμών καταθέσεων. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνεται και ο πιο κάτω λογαριασμός:

**-Διεθνές Νομισματικό Ταμείο £4,8 εκ.** Το ποσό αυτό αντιπροσωπεύει το υπόλοιπο των διευκολύνσεων που παραχώρησε από το 1974 στην Κύπρο το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο ως κράτος-μέλος του οποίου το ισοζύγιο πληρωμών επηρεάστηκε δυσμενώς, λόγω της σημαντικής αύξησης στις τιμές των πετρελαιοειδών και της μείωσης των εξαγωγών τους. Το ποσό αυτό μεταφέρθηκε το Φεβρουάριο 2007 σε λογαριασμό εσόδων, κατόπιν έγκρισης του Υπουργείου Οικονομικών.

**Δανεισμός**

(α) Το σύνολο των δανείων εσωτερικού και εξωτερικού στο τέλος του έτους ανερχόταν σε £4.157,7 εκ. Αναλυτική κατάσταση για τα έτη 2006 και 2005:

	<b>2006</b>	<b>2005</b>
	<b>£εκ.</b>	<b>£εκ.</b>
Υπόλοιπο 1ης Ιανουαρίου	4.000,2	3.603,8
Εισπράξεις από νέα δάνεια	729,0	768,0
	<b>4.729,2</b>	<b>4.371,8</b>
Αποπληρωμή δανείων	570,5	370,9
	<b>4.158,7</b>	<b>4.000,9</b>
Αύξηση/(Μείωση) λόγω διακυμάνσεων τιμής συναλλάγματος	1,0	(0,7)
<b>Υπόλοιπο 31ης Δεκεμβρίου</b>	<b>4.157,7</b>	<b>4.000,2</b>

Το εξοφλητικό απόθεμα για την αποπληρωμή των δανείων κατά τα έτη 2006 και 2005 ήταν £514,7 εκ. και £554,2 εκ., αντίστοιχα.

(β) **Άλλες υποχρεώσεις.** Η Κυβέρνηση έχει καταθέσει στην Κεντρική Τράπεζα μη μεταβιβάσιμα άτοκα γραμμάτια, τα οποία θα πληρωθούν σε διεθνείς οργανισμούς. Στις 31.12.2006 η αξία των γραμματίων αυτών ανερχόταν σε £87,2 εκ., ως εξής:

	<b>£000</b>
Διεθνές Νομισματικό Ταμείο	82.103
Διεθνής Τράπεζα Ανασυγκροτήσεως και Αναπτύξεως	3.297
Σύνδεσμος Διεθνούς Αναπτύξεως	415
Διεθνής Ασφαλιστικός Οργανισμός Επενδύσεων	49
Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκροτήσεως και Αναπτύξεως	1.301
	<b>87.165</b>

**(γ) Μεταβιβάσιμα Γραμμάτια Δημοσίου.**

	<b>£</b>
Οργανισμοί Δημοσίου Δικαίου - Πανεπιστήμιο Κύπρου	18.402.736
Εταιρείες με συμμετοχή του κράτους στο μετοχικό τους κεφάλαιο – Κυπριακό Διυλιστήριο Πετρελαίου	29.040.473
	<b>47.443.209</b>
Άλλες εταιρείες:	
-Κυπριακή Εταιρεία Αναπτύξεως Ακινήτων Λτδ	33.201.349
-Εταιρεία Χαρίλαος Αποστολίδης & Σία Λτδ	1.614.257
-Cybarco Ltd	4.892.605
	<b>87.151.420</b>

Τα πιο πάνω ποσά παρουσιάζονται μόνο στις σημειώσεις του Ισολογισμού, συμπεριλαμβάνουν τους τόκους Μεταβιβάσιμων Γραμματίων μέχρι τη λήξη τους και αναπροσαρμόστηκαν με τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ίσχυαν στις 31.12.2006.

**(δ) Πίνακας Δανείων Συγχρηματοδοτούμενων Έργων.** Το υπόλοιπο των δανείων συγχρηματοδοτούμενων έργων στις 31 Δεκεμβρίου 2006 ήταν £299,1 εκ. Αυτά αφορούσαν Δήμους, Κοινοτικά Συμβούλια, Συμβούλια Αποχετεύσεως, Σχολικές Εφορείες, Συμβούλια Υδατοπρομήθειας κ.λπ. Το υπόλοιπο αυτό προκύπτει από τα στοιχεία που υποβλήθηκαν στο Γενικό Λογιστή ως αποτέλεσμα της ανάληψης της παρακολούθησης των πιο πάνω δανείων από το Γενικό Λογιστήριο από 1.1.2004 μέσα στα πλαίσια του ανασχεδιασμού της παρουσίασης του ετήσιου προϋπολογισμού.

Από το σύνολο των £299,1 εκ. των δανείων συγχρηματοδοτούμενων έργων, τα £116,4 εκ. ήταν εγγυημένα από το κράτος, ενώ τα υπόλοιπα £182,7 εκ. ήταν μη εγγυημένα από το κράτος. Τα δάνεια αυτά δεν αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2006 αλλά παρουσιάζονται μόνο στις σημειώσεις του Ισολογισμού. Ωστόσο, μέσα στα πλαίσια της σταδιακής μετάβασης της ετοιμασίας των καταστάσεων από τη λογιστική αρχή των πραγματικών εισπράξεων και πληρωμών στην αρχή των δεδουλευμένων εσόδων και εξόδων, το ποσό που αντιπροσωπεύει την κυβερνητική εισφορά, όπως και τα Μεταβιβάσιμα Γραμμάτια Δημοσίου που αναφέρονται στο (γ) πιο πάνω, θα αναγνωρίζονται μελλοντικά ως οφειλή του κράτους.

**Αναλυτική κατάσταση υπολοίπων δανείων συγχρηματοδοτούμενων έργων στις 31.12.2006.**

	Κυβερνητική εισφορά %	£000
<b><u>Εγγυημένα</u></b>		<b><u>116.399</u></b>
<b><u>Δήμοι</u></b>		<b><u>94.789</u></b>
Δήμος Λευκωσίας	80	627
Δήμος Αγίου Δομετίου	75	296
Δήμος Έγκωμης	*	1.678
Δήμος Στροβόλου	*	18.743
Δήμος Αγλαντζιάς	*	2.376
Δήμος Λακατάμιας	*	10.361
Δήμος Λατσίων	*	7.672
Δήμος Ιδαλίου	*	1.103
Δήμος Αγίας Νάπας	*	3.016
Δήμος Παραλιμνίου	75	408
Δήμος Δερύνειας	*	691
Δήμος Λάρνακας	*	20.905
Δήμος Αραδίππου	*	3.090
Δήμος Πάνω Λευκάρων	*	243
Δήμος Λεμεσού	*	4.215
Δήμος Μέσα Γειτονιάς	*	2.813
Δήμος Αγίου Αθανασίου	*	5.270
Δήμος Γερμασόγειας	*	3.759

	Κυβερνητική εισφορά %	£000
Δήμος Κάτω Πολεμιδιών		1.566
Δήμος Πάφου	*	3.526
Δήμος Γεροσκήπου	*	1.198
Δήμος Πέγειας	100	7
Δήμος Πόλεως Χρυσοχούς	*	1.226
<b><u>Κοινοτικά Συμβούλια</u></b>		<b><u>17.419</u></b>
Κοινοτικό Συμβούλιο Γερίου	100	171
Κοινοτικό Συμβούλιο Τσερίου	100	792
Κοινοτικό Συμβούλιο Εργατών	100	163
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγ. Βαρβάρας	70	20
Κοινοτικό Συμβούλιο Π. Δευτεράς	100	427
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγ. Επιφανείου	90	61
Κοινοτικό Συμβούλιο Καππέδων	100	73
Κοινοτικό Συμβούλιο Πολιτικού	100	70
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγίων Τριμιθιάς	100	30
Κοινοτικό Συμβούλιο Κ. Δευτεράς	100	19
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγ. Μαρίας Ξυλιάτου	100	184
Κοινοτικό Συμβούλιο Αστρομερίτη	100	62
Κοινοτικό Συμβούλιο Παλιομετόχου	70	128
Κοινοτικό Συμβούλιο Φλάσου	100	65
Κοινοτικό Συμβούλιο Γαλάτας	100	255
Κοινοτικό Συμβούλιο Ψημολόφου	100	406
Κοινοτικό Συμβούλιο Πηγαινιών	90	126
Κοινοτικό Συμβούλιο Καλοπαναγιώτη	100	255
Κοινοτικό Συμβούλιο Λιοπετρίου	70	35
Κοινοτικό Συμβούλιο Φρενάρους	*	57
Κοινοτικό Συμβούλιο Αυγόρου	*	165
Κοινοτικό Συμβούλιο Άχνας	*	95
Κοινοτικό Συμβούλιο Λειβάδια Λάρνακας	*	3.115
Κοινοτικό Συμβούλιο Μενεού-Δρομολαξιάς	80	96
Κοινοτικό Συμβούλιο Τρούλλων	*	20
Κοινοτικό Συμβούλιο Ορόκλινης	*	132
Κοινοτικό Συμβούλιο Πύλας	50	213
Κοινοτικό Συμβούλιο Ξυλοτύμπου	67	68
Κοινοτικό Συμβούλιο Ορμήδειας	67	153
Κοινοτικό Συμβούλιο Ξυλοφάγου	*	584

	Κυβερνητική εισφορά %	£000
Κοινοτικό Συμβούλιο Κιτίου	*	199
Κοινοτικό Συμβούλιο Περβολιών Λάρνακας	*	479
Κοινοτικό Συμβούλιο Μαζωτού	80	561
Κοινοτικό Συμβούλιο Μαρώνι	90	208
Κοινοτικό Συμβούλιο Πυργών Λάρνακας	90	24
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγ. Θεοδώρου Σκαρίνου	100	33
Κοινοτικό Συμβούλιο Κ. Λευκάρων	95	149
Κοινοτικό Συμβούλιο Π. Πολεμιδιών	70	1.532
Κοινοτικό Συμβούλιο Ύψωνα	100	88
Κοινοτικό Συμβούλιο Παλώδιας	90	57
Κοινοτικό Συμβούλιο Μαθηκολώνης	100	30
Κοινοτικό Συμβούλιο Κορφής	95	28
Κοινοτικό Συμβούλιο Λιμνάτη	100	69
Κοινοτικό Συμβούλιο Μουταγιάκας	*	172
Κοινοτικό Συμβούλιο Φοινικαριών	95	13
Κοινοτικό Συμβούλιο Ακρούντας	95	7
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγίου Τύχωνα	*	1.591
Κοινοτικό Συμβούλιο Παρεκκλησιάς	80	97
Κοινοτικό Συμβούλιο Μονής	90	62
Κοινοτικό Συμβούλιο Ασγάτας	*	87
Κοινοτικό Συμβούλιο Βάσας Κελλακίου	100	19
Κοινοτικό Συμβούλιο Πραστειού Κελλακίου	*	119
Κοινοτικό Συμβούλιο Λουβαρά	100	15
Κοινοτικό Συμβούλιο Ζωοπηγής	95	58
Κοινοτικό Συμβούλιο Τραχωνίου	*	123
Κοινοτικό Συμβούλιο Αυδήμου	*	25
Κοινοτικό Συμβούλιο Πισσουρίου	*	10
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγ. Θωμά	100	11
Κοινοτικό Συμβούλιο Άλασσας	90	17
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγ. Αμβροσίου Λεμεσού	90	90
Κοινοτικό Συμβούλιο Λόφου	100	19
Κοινοτικό Συμβούλιο Βουνίου	*	10
Κοινοτικό Συμβούλιο Πέρα Πεδίου	*	423
Κοινοτικό Συμβούλιο Πάνω Πλατρών	80	50
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγ. Ιωάννη Αγρού	*	8
Κοινοτικό Συμβούλιο Πελενδρίου	*	675

	Κυβερνητική εισφορά %	£000
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγρού	*	584
Κοινοτικό Συμβούλιο Κυπερούντας	*	461
Κοινοτικό Συμβούλιο Έμπας	*	130
Κοινοτικό Συμβούλιο Τάλας	*	119
Κοινοτικό Συμβούλιο Τίμης	90	22
Κοινοτικό Συμβούλιο Χολέτριας	80	5
Κοινοτικό Συμβούλιο Κάθηκα	*	454
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγ. Μαρίνας	95	1
Κοινοτικό Συμβούλιο Στατού-Αγ. Φωτίου	*	180
Κοινοτικό Συμβούλιο Δρύμου	90	2
Κοινοτικό Συμβούλιο Κρήτου Τέρρα	100	67
Κοινοτικό Συμβούλιο Πάνω Αρόδων	95	129
Κοινοτικό Συμβούλιο Ίννιας	95	67
<b><u>Μη κερδοσκοπικοί Οργανισμοί</u></b>		
Εμπορική Σχολή Μιτσή Λεμύθου	100	407
<b><u>Συμβούλια Αποχετεύσεως</u></b>		<b>3.784</b>
Συμβούλιο Αποχετεύσεως Λυθροδόνα	100	246
Συμβούλιο Αποχετεύσεως Ιδαλίου	75	573
Συμβούλιο Αποχετεύσεως Πέρα Χωρίου Νήσου	*	150
Συμβούλιο Αποχετεύσεως Πάνω Πλατρών	80	156
Συμβούλιο Αποχετεύσεως Πελενδρίου	80	378
Συμβούλιο Αποχετεύσεως Κυπερούντας	*	2.239
Συμβούλιο Αποχετεύσεως Πάνω Κυβίδων	100	42
<b><u>Μη εγγυημένα</u></b>		<b>182.657</b>
<b><u>Σχολικές Εφορείες</u></b>	100	<b>166.727</b>
<b><u>Δήμοι</u></b>		<b>12.316</b>
Δήμος Αγίου Δομετίου	75	178
Δήμος Έγκωμης	80	207
Δήμος Λακατάμιας	100	29
Δήμος Ιδαλίου	100	66
Δήμος Λεμεσού	100	11.548
Δήμος Αγίου Αθανασίου	100	104
Δήμος Γεροσκήπου	67	63
Δήμος Πέγειας	47	121

	Κυβερνητική εισφορά %	£000
<b><u>Κοινοτικά Συμβούλια</u></b>		<b><u>3.492</u></b>
Κοινοτικό Συμβούλιο Γερίου	100	25
Κοινοτικό Συμβούλιο Σιας	100	32
Κοινοτικό Συμβούλιο Μαθιάτη		
Κοινοτικό Συμβούλιο Αλάμπρας	100	31
Κοινοτικό Συμβούλιο Πέρα Χωρίου Νήσου	100	7
Κοινοτικό Συμβούλιο Λυμπιών	100	74
Κοινοτικό Συμβούλιο Ποταμιάς	100	18
Κοινοτικό Συμβούλιο Καμπιού Φαρμακά	100	15
Κοινοτικό Συμβούλιο Φαρμακά	*	258
Κοινοτικό Συμβούλιο Απλικίου Ορεινής	90	5
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγ. Επιφανείου Ορεινής	100	13
Κοινοτικό Συμβούλιο Κλήρου	100	45
Κοινοτικό Συμβούλιο Τσερίου	100	37
Κοινοτικό Συμβούλιο Πέρα	100	72
Κοινοτικό Συμβούλιο Ψημολόφου	100	14
Κοινοτικό Συμβούλιο Κάτω Δευτεράς	100	33
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγίων Τριμιθιάς	100	4
Κοινοτικό Συμβούλιο Δένειας	100	36
Κοινοτικό Συμβούλιο Μάμμαρι	*	79
Κοινοτικό Συμβούλιο Ασκά	100	13
Κοινοτικό Συμβούλιο Άλωνας	100	20
Κοινοτικό Συμβούλιο Φτερικούδι	100	143
Κοινοτικό Συμβούλιο Σαράντι	100	35
Κοινοτικό Συμβούλιο Πλατανιστάσας	100	52
Κοινοτικό Συμβούλιο Παλαιχωρίου Ορεινής	*	257
Κοινοτικό Συμβούλιο Ορούντας	100	61
Κοινοτικό Συμβούλιο Κάτω Μονής	100	22
Κοινοτικό Συμβούλιο Ποταμιού	70	35
Κοινοτικό Συμβούλιο Ακακίου	70	23
Κοινοτικό Συμβούλιο Περιστερώνας	*	48
Κοινοτικό Συμβούλιο Μενοίκου	100	36
Κοινοτικό Συμβούλιο Σπηλιών	100	1
Κοινοτικό Συμβούλιο Γαλάτας	100	55
Κοινοτικό Συμβούλιο Σινά Όρος	80	12
Κοινοτικό Συμβούλιο Κοράκου	*	24

	Κυβερνητική εισφορά %	£000
Κοινοτικό Συμβούλιο Λινού	100	9
Κοινοτικό Συμβούλιο Πεδουλά	100	55
Κοινοτικό Συμβούλιο Μουτουλλά	100	14
Κοινοτικό Συμβούλιο Οίκου	100	22
Κοινοτικό Συμβούλιο Καλοπαναγιώτη	100	111
Κοινοτικό Συμβούλιο Γερακιών	100	84
Κοινοτικό Συμβούλιο Κάμπου	95	14
Κοινοτικό Συμβούλιο Κάτω Πύργου	100	155
Κοινοτικό Συμβούλιο Λιοπετρίου	60	11
Κοινοτικό Συμβούλιο Φρενάρους	60	40
Κοινοτικό Συμβούλιο Αυγόρου	*	46
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγίου Τύχωνα	80	1.157
Κοινοτικό Συμβούλιο Λουβαρά	100	47
Κοινοτικό Συμβούλιο Ζωοπηγής	90	18
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγ. Ιωάννη Αγρού	75	26
Κοινοτικό Συμβούλιο Κυπερούντας	80	28
Κοινοτικό Συμβούλιο Περιστερώνας Πάφου	80	20
<b><u>Συμβούλια Αποχετεύσεως</u></b>		<b>122</b>
Συμβούλιο Αποχετεύσεως Παλαιχωρίου Ορεινής	83	80
Συμβούλιο Αποχετεύσεως Κυπερούντας	75	42
<b>Σύνολο</b>		<b>299.056</b>

\* Τα υπόλοιπα των δανείων αυτών προέρχονται από διάφορα δάνεια, στα οποία το ποσοστό εισφοράς της Κυβέρνησης διαφέρει.

**(στ) Πίνακας Εγγυήσεων.** Οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις για δάνεια και πιστωτικές διευκολύνσεις στις 31.12.2006 ανέρχονταν σε £526,8 εκ. για εγγυήσεις που δόθηκαν στους πιο κάτω:

	£000
<b><u>Δήμοι</u></b>	<b>52.328</b>
Δήμος Λευκωσίας	4.349
Δήμος Αγίου Δομετίου	164
Δήμος Έγκωμης	224
Δήμος Αγλαντζιάς	6.550
Δήμος Στροβόλου	60
Δήμος Λακατάμιας	227
Δήμος Λατσιών	697
Δήμος Αμμοχώστου	53



	£000
Δήμος Αγίας Νάπας	2.328
Δήμος Παραλιμνίου	3.376
Δήμος Λάρνακας	4.534
Δήμος Αραδίππου	468
Δήμος Λεμεσού	18.363
Δήμος Μέσα Γειτονιάς	939
Δήμος Αγίου Αθανασίου	1.043
Δήμος Κ. Πολεμιδιών	332
Δήμος Γερμασόγειας	979
Δήμος Πάφου	4.497
Δήμος Γεροσκήπτου	813
Δήμος Πόλης Χρυσοχούς	1.855
Δήμος Πέγειας	204
<b><u>Κοινοτικά Συμβούλια</u></b>	<b><u>3.852</u></b>
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγ. Βαρβάρας	17
Κοινοτικό Συμβούλιο Π. Δευτεράς	280
Κοινοτικό Συμβούλιο Εργατών	70
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγίοι Τριμιθιάς	5
Κοινοτικό Συμβούλιο Παλιομετόχου	55
Κοινοτικό Συμβούλιο Φλάσου	11
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγ. Μαρίας Ξυλιάτου	19
Κοινοτικό Συμβούλιο Κ. Πύργου	55
Κοινοτικό Συμβούλιο Αυγόρου	36
Κοινοτικό Συμβούλιο Δρομολαξιάς-Μενεού	72
Κοινοτικό Συμβούλιο Λειβάδια Λάρνακας	130
Κοινοτικό Συμβούλιο Πύλας	17
Κοινοτικό Συμβούλιο Κιτίου	799
Κοινοτικό Συμβούλιο Περβολιών Λάρνακας	693
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγίας Άννας	11
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγ. Θεοδώρου	189
Κοινοτικό Συμβούλιο Επισκοπής Λεμεσού	5
Κοινοτικό Συμβούλιο Ύψωνα	38
Κοινοτικό Συμβούλιο Πάχνας	61
Κοινοτικό Συμβούλιο Πελενδρίου	353
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγρού	361
Κοινοτικό Συμβούλιο Κυπερούντας	342
Κοινοτικό Συμβούλιο Κονιών	7

	£000
Κοινοτικό Συμβούλιο Χλώρακας	55
Κοινοτικό Συμβούλιο Χούλου	19
Κοινοτικό Συμβούλιο Κάθηκα	29
Κοινοτικό Συμβούλιο Νέου Χωρίου Πάφου	111
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγ. Μαρίας	12
<b><u>Συμβούλια Αποχετεύσεως</u></b>	<b>68.661</b>
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Ιδαλίου	128
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λυθροδόντα	67
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Αγ. Νάπας	7.206
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Παραλιμνίου	11.222
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λάρνακας	12.354
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λεμεσού	19.647
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Π. Κυβίδων	11
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Πάφου	18.031
<b><u>Ημικρατικοί και άλλοι οργανισμοί</u></b>	<b>345.794</b>
<b>Οργανισμοί Δημοσίου Δικαίου</b>	<b>344.502</b>
Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου	163.056
Αρχή Κρατικών Εκθέσεων	318
Αρχή Λιμένων Κύπρου	31.946
Κυπριακός Οργανισμός Αναπτύξεως Γης	3.048
Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου	18.321
Οργανισμός Γεωργικής Ασφαλίσεως	5.626
Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού	16.459
Κεντρικός Φορέας Ισότιμης Κατανομής Βαρών	84.160
Συμβούλιο Κεντρικού Σφαγείου	10.053
Συμβούλιο Εμπορίας Κυπριακών Πατατών	11.154
Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου	361
<b>Μη κερδοσκοπικοί Οργανισμοί</b>	<b>1.242</b>
Ιστορικό Πολιτιστικό Κέντρο Εθνάρχη Μακαρίου Γ΄	14
Σατιρικό Θέατρο	251
Αγγλική Σχολή	1.027
<b><u>Επιχειρήσεις</u></b>	<b>56.153</b>
<b>Εταιρείες με συμμετοχή του κράτους στο μετοχ. τους κεφαλ.</b>	<b>33.602</b>
Κυπριακές Αερογραμμές	110
Κυπριακή Τράπεζα Αναπτύξεως Λτδ	33.492

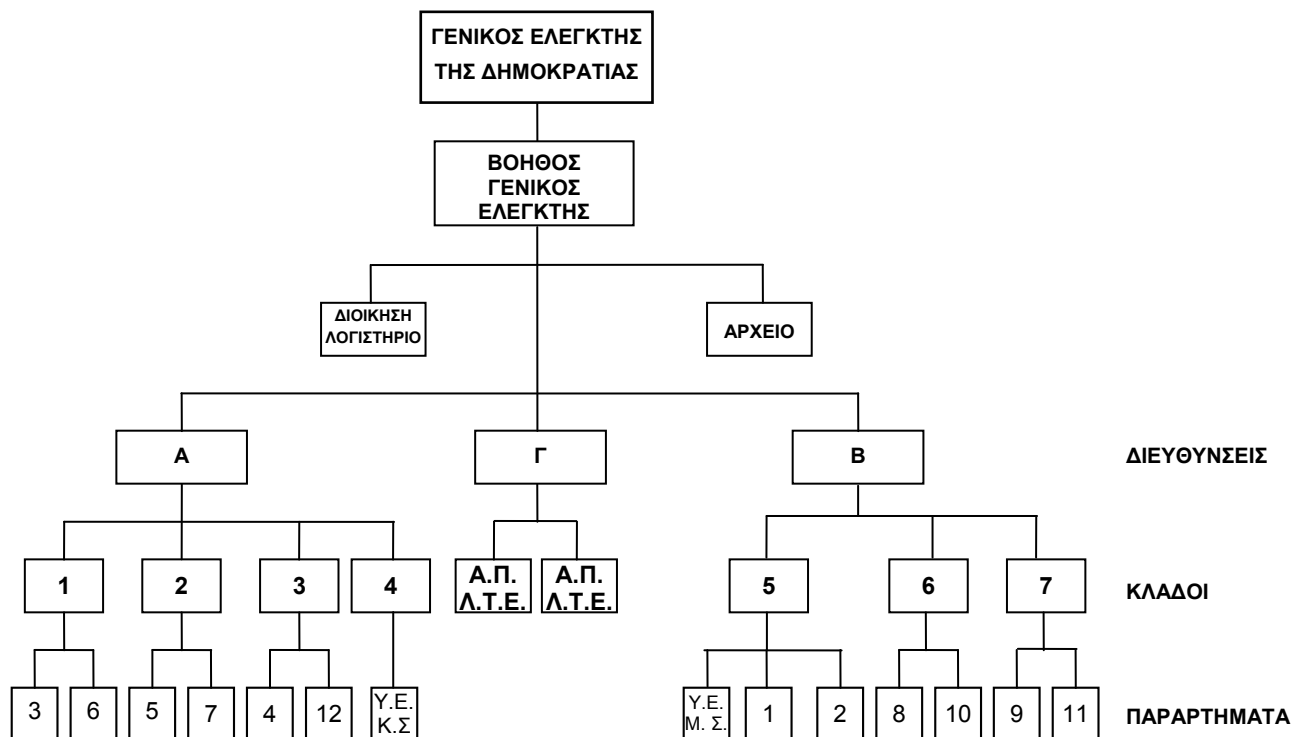
	£000
<b>Εταιρείες</b>	<b>11.512</b>
Ε.Τ.Κ.Ο. Λτδ	5.618
Λ.Ο.Ε.Λ. Λτδ	5.004
Βιομηχανία Κρασιών Νικολαΐδη Λτδ	16
Γαλακτοκομεία Πίπτας Λτδ	179
P & S Carton Industries Ltd	225
Lapertas Fisheries Ltd	470
<b>Συνεργατικές Εταιρείες</b>	<b>8.006</b>
Σ.Ο.Δ.Α.Π. Λτδ	3.482
Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Πελενδρίου – Κ. Αμιάντου	34
Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Στρουμπίου-Πολεμίου Λτδ	407
Περιφερειακή Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Αγρού	427
Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Χλώρακας Λτδ	520
Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Αργάκας Λτδ	69
Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Μαρωνίου Λτδ	377
Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Φαρμακά, Οδούς Λτδ	50
Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Αγ. Μαρίνας Χρυσοχούς Λτδ	84
Περιφερειακή Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Παλαιχωρίου Λτδ	113
Συνεργατική Εταιρεία Κωφαλάλων	453
Σ.Π.Ε. Λιοπετρίου	25
Σ.Π.Ε. Σωτήρας	9
Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Στατού-Αγ. Φώτη Λτδ	171
Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Κυπερούντας, Δύμων & Χανδριών	21
Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Παρεκκλησιάς Λτδ	11
Σ.Π.Ε. Αυγόρου	635
Σ.Ε.Κ.Ε.Π.	1.109
Σ.Π.Ε. Ξυλοφάγου	9
<b><u>Διάφοροι</u></b>	<b><u>3.033</u></b>
Διάφορα άτομα	2.655
Βάσος Χαραλαμπίδης	378
<b>ΣΥΝΟΛΟ</b>	<b><u>526.788</u></b>

Τα πιο πάνω ποσά αναπροσαρμόζονται με τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ισχύουν το τέλος του έτους.



## ΜΕΡΟΣ 9 - ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

**Οργανωτική Διάρθρωση.** Η οργανωτική διάρθρωση της Ελεγκτικής Υπηρεσίας κατά το υπό επισκόπηση έτος ήταν η πιο κάτω:



**Προσωπικό.** Οι εγκεκριμένες οργανικές θέσεις ελεγκτικού προσωπικού της Υπηρεσίας κατά το 2006 ήταν 109. Επιπρόσθετα απασχολούνται 12 άτομα πάνω σε έκτακτη βάση, 14 άτομα ως γραμματειακό προσωπικό, και 7 άτομα ως βοηθητικό προσωπικό, δηλαδή σύνολο 142 υπάλληλοι. Στο τέλος του έτους υπήρχαν κενές 24 θέσεις από τις οποίες 19 πληρώθηκαν το 2007.

**Διευθύνσεις.** Στην Υπηρεσία λειτουργούν τρεις Διευθύνσεις, οι Α, Β και Γ. Στις Διευθύνσεις Α και Β υπάγονται οι Κλάδοι και Παραρτήματα που διεξάγουν κυρίως οικονομικό και διαχειριστικό έλεγχο. Η καθεμία από τις Διευθύνσεις αυτές διοικείται από ένα Διευθυντή Ελέγχου. Στη Διεύθυνση Α υπάγεται η Υπηρεσία Ελέγχου Κοινοτικών Συμβουλίων και στη Διεύθυνση Β η Υπηρεσία Ελέγχου Μηχανογραφικών Συστημάτων.

Στη Διεύθυνση Γ, της οποίας προϊστάται ο Διευθυντής Τεχνικού Ελέγχου, υπάγονται οι Κλάδοι και Παραρτήματα που διεξάγουν κυρίως τεχνικό έλεγχο αναπτυξιακών και άλλων έργων.

**Κλάδοι και Παραρτήματα.** Κάτω από τις Διευθύνσεις Α και Β λειτουργούν 7 Κλάδοι, στους οποίους υπάγονται 12 Παραρτήματα. Ο κάθε Κλάδος των Διευθύνσεων Α και Β διευθύνεται από Ανώτερο Πρώτο Ελεγκτή και το κάθε Παράρτημα από Ανώτερο Λειτουργό Ελέγχου. Επίσης λειτουργούν ακόμη 2 Κλάδοι που υπάγονται στη Διεύθυνση Γ, οι οποίοι διευθύνονται από Ανώτερο Πρώτο Λειτουργό Τεχνικού Ελέγχου.

### Δαπάνες και έσοδα Ελεγκτικής Υπηρεσίας

**-Δαπάνες.** Οι δαπάνες που αρχικά προϋπολογίστηκαν για το έτος 2006 στο Κεφάλαιο 02 02 "Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας" αυξήθηκαν από £3.111.999 σε £3.188.732 και εκείνες που πραγματοποιήθηκαν ήταν £2.826.550.

**-Έσοδα.** Τα έσοδα που προϋπολογίστηκαν για το έτος 2006 στο Κεφάλαιο 02 02 "Ελεγκτική Υπηρεσία – Άρθρο 01323 Ελεγκτικά Δικαιώματα" ήταν £200.000 και εκείνα που πραγματοποιήθηκαν £256.960.

**Προγράμματα εργασίας.** Για κάθε ελεγκτικό έτος, που καλύπτει την περίοδο από 1η Ιουλίου μέχρι 30 Ιουνίου του επόμενου έτους, ετοιμάζονται προγράμματα που περιλαμβάνουν τις εργασίες που θα καλύψει ο έλεγχος, καθώς επίσης και τα μεγάλα τεχνικά έργα που θα επιθεωρηθούν από την Ελεγκτική Υπηρεσία.

**Δειγματοληπτικός έλεγχος.** Με την πάροδο του χρόνου ο όγκος και το περίπλοκο των κυβερνητικών δραστηριοτήτων έχουν αυξηθεί σε μεγάλο βαθμό. Είναι επομένως αδύνατον για το Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας, που προΐσταται μιας σχετικά μικρής αριθμητικά Υπηρεσίας, να διεξάγει πλήρη διακανονιστικό ή οικονομικό έλεγχο σ' όλα τα επίπεδα του Κράτους. Η άσκηση τέτοιου ελέγχου έχει καταστεί πολύ λιγότερο αναγκαία, ως πρωταρχική λειτουργία του Γενικού Ελεγκτή, γιατί οι μέθοδοι εσωτερικού ελέγχου στις διάφορες διοικητικές μονάδες έχουν αυξηθεί και βελτιωθεί σημαντικά. Αντ' αυτού, γίνεται, όπως σε όλες τις Ελεγκτικές Υπηρεσίες διεθνώς, δειγματοληπτικός έλεγχος, κατά προγραμματισμένο τρόπο, σε συνδυασμό με την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου. Δειγματοληπτικός έλεγχος επιβάλλεται όχι μόνο για την αντιμετώπιση της αύξησης του όγκου των δημόσιων λογαριασμών, αλλά και για να παρέχεται στο Γενικό Ελεγκτή αρκετός χρόνος για να διεξάγει διαχειριστικούς ελέγχους και να καλύπτει σημαντικούς τομείς των δημόσιων εσόδων και εξόδων.

**Διαχειριστικός έλεγχος.** Εκτός από τον οικονομικό και διακανονιστικό έλεγχο, που αποσκοπεί κυρίως στην εξακρίβωση ότι υπάρχει συμμόρφωση στο Νόμο, στον Προϋπολογισμό και στους σχετικούς λογιστικούς, δημοσιονομικούς και διοικητικούς Κανονισμούς, διεξάγεται κατά τα τελευταία χρόνια και διαχειριστικός έλεγχος από το προσωπικό της Ελεγκτικής Υπηρεσίας, που καλύπτει τους τομείς της οικονομίας, απόδοσης και αποτελεσματικότητας των αποφάσεων και πράξεων των δημόσιων υπολόγων. Η διαφοροποίηση αυτή εντάσσεται στα πλαίσια των νέων προσανατολισμών του κρατικού ελέγχου σε όλες σχεδόν τις χώρες του κόσμου, καθώς επίσης και των απαιτήσεων, τόσο της Κυβέρνησης, όσο και της Βουλής των Αντιπροσώπων.

**Έλεγχος των τεχνικών έργων.** Μέσα στο 2006 συνεχίστηκε από το τεχνικό προσωπικό της Ελεγκτικής Υπηρεσίας ο έλεγχος των τεχνικών έργων, με προγραμματισμένο και συστηματικό τρόπο. Τα αποτελέσματα του ελέγχου αυτού υπήρξαν και πάλι πολύ ευεργετικά προς την κατεύθυνση της ορθής οικονομικής διαχείρισης του δημόσιου χρήματος. Τα πιο σοβαρά θέματα που έχουν εγερθεί από τον έλεγχο των τεχνικών έργων αναφέρονται σε άλλα μέρη της Έκθεσης αυτής.

Ο τεχνικός έλεγχος αποσκοπεί στο να εξακριβωθεί κατά πόσο η εκτέλεση των διαφόρων έργων γίνεται σύμφωνα με τους τεχνικούς όρους, τις προδιαγραφές και, γενικά, κατά τον πιο οικονομικό και αποδοτικό τρόπο και ότι τα έργα προγραμματίστηκαν, σχεδιάστηκαν και εκτελέστηκαν ικανοποιητικά. Ο έλεγχος αυτός περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την εξέταση των οικονομοτεχνικών μελετών σκοπιμότητας, των τεχνικών προδιαγραφών και σχεδίων, των όρων των συμβολαίων και των διαδικασιών για ζήτηση και κατακύρωση προσφορών. Για το σκοπό αυτό διενεργούνται από το προσωπικό της Ελεγκτικής Υπηρεσίας επιθεωρήσεις των έργων και έλεγχος των ενδιάμεσων πληρωμών και Τελικών Λογαριασμών.

Με τον τεχνικό έλεγχο, όπως και με τις άλλες μορφές ελέγχου, ο Γενικός Ελεγκτής δεν σκοπεί στην υποκατάσταση των ελεγχομένων. Αυτοί παραμένουν, πάντα, πλήρως υπεύθυνοι για την εκτέλεση και επίβλεψη των τεχνικών έργων. Το έργο του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας περιορίζεται στην εκτέλεση καθηκόντων ελέγχου.

**Τεχνολογία της Πληροφορικής και Έλεγχος.** Η Υπηρεσία Ελέγχου Μηχανογραφικών Συστημάτων (ΥΕΜΣ) της Ελεγκτικής Υπηρεσίας συμβάλλει στη διενέργεια οικονομικών και διαχειριστικών ελέγχων με τη χρήση της τεχνολογίας και την αναβάθμιση των υφιστάμενων

υποδομών και συστημάτων πληροφορικής. Κατά το 2006 η ΥΕΜΣ προχώρησε στην εγκατάσταση δικτύου, ηλεκτρονικών υπολογιστών και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για όλους τους λειτουργούς της Ελεγκτικής Υπηρεσίας. Προχώρησε επίσης στην πιλοτική εφαρμογή σε 6 Παραρτήματα της Ελεγκτικής Υπηρεσίας ενός λογισμικού διενέργειας ελέγχου με την επεξεργασία ηλεκτρονικών δεδομένων σε ελεγχόμενους οργανισμούς. Προγραμματίζεται η επέκταση του εν λόγω λογισμικού για χρήση σε όσο το δυνατό περισσότερους ελέγχους το συντομότερο δυνατό. Επιπρόσθετα προγραμματίζονται, η εισαγωγή λογισμικού διαχείρισης της ελεγκτικής εργασίας, η εισαγωγή συστήματος αυτοματοποίησης γραφείου, και η δημιουργία και συνεχής εμπλουτισμός μιας κεντρικής βάσης δεδομένων προς υποβοήθηση των ελέγχων με την εξασφάλιση εξυπηρετητή δικτύου για την Ελεγκτική Υπηρεσία.

**Επιμόρφωση προσωπικού.** Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση και βαρύτητα στη συνεχή επιμόρφωση του προσωπικού, με στόχο την ποιοτική αναβάθμιση της ελεγκτικής εργασίας, για την όσο το δυνατόν καλύτερη προσφορά υπηρεσίας στο Δημόσιο.

Στα πλαίσια πάντοτε των οικονομικών περιορισμών του Προϋπολογισμού, αλλά και των προτεραιοτήτων και αναγκών της Υπηρεσίας, λειτουργοί της Υπηρεσίας λαμβάνουν μέρος σε κατάλληλα εκπαιδευτικά προγράμματα, σεμινάρια και διαλέξεις, τόσο στην Κύπρο, όσο και στο εξωτερικό.

Κατά τη διάρκεια του 2006, 41 λειτουργοί συμμετέσχαν σε εκπαιδευτικά προγράμματα ή/και σεμινάρια που οργανώθηκαν στην Κύπρο. Επιπρόσθετα, 19 λειτουργοί συμμετέσχαν σε 17 σεμινάρια και εκπαιδευτικά προγράμματα στο εξωτερικό. Συνεχίστηκε η απόσπαση λειτουργού της Υπηρεσίας μας από 1.9.2005 στο Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο για την εκτέλεση ειδικών καθηκόντων, μέχρι 31.8.2007.

Ανώτεροι λειτουργοί της Υπηρεσίας συμμετέσχαν σε διάφορα διεθνή και ευρωπαϊκά συνέδρια που αφορούσαν στη μελέτη θεμάτων που άπτονται των εργασιών Κρατικών Ελεγκτικών Υπηρεσιών.

Από την Ελεγκτική Υπηρεσία διοργανώθηκαν τρία εκπαιδευτικά προγράμματα, στα οποία συμμετέσχαν όλοι οι λειτουργοί της Υπηρεσίας. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στη συνεχή εκπαίδευση/επιμόρφωση του προσωπικού στη χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών, καθώς επίσης και στη χρήση εξειδικευμένου λογισμικού για τη διεξαγωγή του ελέγχου.

**Συμβουλευτικές υπηρεσίες του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας.** Ο Γενικός Ελεγκτής βοηθά την Εκτελεστική Εξουσία στη διαχείριση των δημόσιων οικονομικών της Δημοκρατίας, με την παροχή συμβουλών για τη διαμόρφωση νέων λογιστικών διαδικασιών και συστημάτων, καθώς και για την αναθεώρηση των Γενικών Διατάξεων, Δημοσιονομικών Οδηγιών, Κανονισμών Προσφορών και Αποθηκών και άλλων θεμάτων. Συμμετέχει επίσης σε αρκετές επιτροπές ως παρατηρητής.

**Συμβούλια Προσφορών.** Ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας ή εκπρόσωπος του έχει το δικαίωμα να παρακάθεται ως ανεξάρτητος παρατηρητής στις συνεδριάσεις των Συμβουλίων Προσφορών και των Επιτροπών Αξιολόγησης, καθώς και στις συνεδρίες της Κεντρικής Επιτροπής και των Τμηματικών Επιτροπών Αλλαγών και Απαιτήσεων που συστάθηκαν και λειτουργούν σύμφωνα με Κανονισμούς που εκδόθηκαν δυνάμει του περί Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου του 2006 και των περί της Διαχείρισης των Εσόδων και Δαπανών και του Λογιστικού της Δημοκρατίας Νόμων του 2002 και του 2004. Από τα μέχρι σήμερα αποτελέσματα, προκύπτει ότι η παρουσία του Γενικού Ελεγκτή είναι πολύ ωφέλιμη και εποικοδομητική.

**Ετήσια Έκθεση.** Στην Ετήσια Έκθεσή του ο Γενικός Ελεγκτής αναφέρει οτιδήποτε που, κατά τη γνώμη του, πρέπει να περιέλθει σε γνώση της Εκτελεστικής Εξουσίας και της Βουλής των Αντιπροσώπων, σχετικά με τη διαχείριση των δημόσιων οικονομικών της Δημοκρατίας. Καταβάλλεται κάθε προσπάθεια ώστε η Έκθεση να ετοιμάζεται με αντικειμενικότητα, ακρίβεια και επαγγελματική ευθύνη. Οι διαπιστώσεις και απόψεις του Γενικού Ελεγκτή φέρονται πρώτα σε

γνώση των ελεγχόμενων Υπηρεσιών και ακολούθως ετοιμάζεται η Έκθεσή του με βάση τις αναφορές που υποβλήθηκαν. Οι παράγραφοι της Ετήσιας Έκθεσης, προτού πάρουν την τελική τους μορφή, αποστέλλονται στους Υπουργούς, στους Προϊστάμενους των Ανεξάρτητων Υπηρεσιών, στους Προέδρους των Ημικρατικών ή άλλων Οργανισμών και Αρχών Τοπικής Διοίκησης, για να εκφέρουν τις απόψεις τους.

**Ετήσια Έκθεση για το 2005.** Σύμφωνα με το άρθρο 116(4) του Συντάγματος, η Ετήσια Έκθεσή μου για το έτος 2005 υποβλήθηκε στις 21 Νοεμβρίου 2006 στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, ο οποίος και την κατέθεσε ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων. Η Βουλή των Αντιπροσώπων, με εγκύκλιο της ημερ. 21.12.2006 προς τους Γενικούς Διευθυντές των Υπουργείων και του Γραφείου Προγραμματισμού, διαβίβασε παράκληση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών όπως, για σκοπούς διευκόλυνσης της Επιτροπής στη μελέτη της Έκθεσης, ετοιμαστούν και υποβληθούν σημειώματα, στα οποία να περιλαμβάνονται οι παρατηρήσεις της Γενικού Ελεγκτή, όπως αυτές περιέχονται στην Ετήσια Έκθεση, καθώς και τα σχόλια του αρμόδιου Υπουργείου/ Γραφείου σχετικά με προτάσεις και εισηγήσεις, για επίλυση των προβλημάτων που επισημαίνονται.

Το Υπουργικό Συμβούλιο με την Απόφαση του αρ. 61.733 ημερ. 16.3.2005, αποφάσισε όπως, τα σημειώματα των Υπουργείων σχετικά με τις παρατηρήσεις/εισηγήσεις της Γενικού Ελεγκτή που αναφέρονται στις Ετήσιες Εκθέσεις της, υποβάλλονται στον Υφυπουργό παρά τω Προέδρω υπό μορφή επιστολής. Ο Υφυπουργός θα έχει την ευθύνη να μελετά τις αναφορές της Γενικού Ελεγκτή και τα μέτρα που έχει λάβει το κάθε Υπουργείο, για αποτροπή επανάληψης των ίδιων παραλείψεων, αδυναμιών ή λαθών. Σε περίπτωση που δεν αναφέρονται τα μέτρα που λήφθηκαν αλλά οι λόγοι γιατί δεν λήφθηκαν, ο Υφυπουργός σε συνάντηση με τη Γενική Ελεγκτή θα συζητά τους λόγους που προβλήθηκαν και θα εισηγείται μέτρα για διόρθωση της κατάστασης. Σε κάθε περίπτωση ο Υφυπουργός, θα υποβάλλει έκθεση στο Γραμματέα του Υπουργικού Συμβουλίου μέσα σε 15 μέρες από τη λήψη της Έκθεσης του κάθε Υπουργείου, για την Έκθεση της Γενικού Ελεγκτή.

**Τριμηνιαίες Εκθέσεις Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας.** Μέσα στο 2006 συνεχίστηκε η υποβολή προς τους Υπουργούς των τριμηνιαίων εκθέσεων μου σχετικά με τα πιο σοβαρά θέματα που προκύπτουν από τον έλεγχο των διαφόρων Υπηρεσιών. Αντίγραφα των εκθέσεων αυτών κοινοποιούνται στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και στη Βουλή των Αντιπροσώπων. Με τις εκθέσεις αυτές ενημερώνονται έγκαιρα, τόσο η Εκτελεστική Εξουσία όσο και η Βουλή των Αντιπροσώπων, πάνω στα πιο σοβαρά θέματα που εγείρονται από τον έλεγχο των κρατικών λογαριασμών και των λογαριασμών των Τοπικών Αρχών και Ημικρατικών Οργανισμών.



**ΜΕΡΟΣ 10 - ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ****ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι****ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ**

<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ</b>	<b>Αρχικός Προϋπολογισμός</b>	<b>Τελικός Προϋπολογισμός</b>	<b>Πραγματικές Δαπάνες</b>	<b>Αδαπάνητα Ποσά</b>	
	<b>£</b>	<b>£</b>	<b>£</b>	<b>£</b>	<b>%</b>
Προεδρία και Προεδρικό Μέγαρο	2.736.186	3.287.454	2.826.028	461.426	14,04
Υπουργικό Συμβούλιο	795.618	802.118	755.862	46.256	5,77
Βουλή των Αντιπροσώπων	8.587.382	9.906.870	8.874.061	1.032.809	10,43
Δικαστική Υπηρεσία	14.848.184	14.512.611	12.625.206	1.887.405	13,01
Νομική Υπηρεσία	7.265.850	8.344.955	7.598.961	745.994	8,94
Ελεγκτική Υπηρεσία	3.111.999	3.188.732	2.826.550	362.182	11,36
Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας	419.564	439.671	420.028	19.643	4,47
Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας	362.300	370.022	336.081	33.941	9,17
Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως	790.641	816.497	726.111	90.386	11,07
Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού	494.221	586.361	480.433	105.928	18,07
Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα	157.447	162.112	129.445	32.667	20,15
Γραφείο Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων	156.327	158.887	137.159	21.728	13,67
Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου	666.791	677.661	244.691	432.970	63,89
Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών	269.544	270.687	255.768	14.919	5,51
Υπηρεσία Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών	1.456.989	1.464.468	1.189.135	275.333	18,80
Αναθεωρητική Αρχή Προσφύγων	217.180	217.180	165.010	52.170	24,02

ΚΕΦΑΛΑΙΟ	Αρχικός Προϋπολογισμός £	Τελικός Προϋπολογισμός £	Πραγματικές Δαπάνες £	Αδαπάνητα Ποσά £ %	
Υπουργείο Άμυνας- Διοίκηση	3.167.553	3.187.821	2.864.323	323.498	10,15
Κυπριακός Στρατός	55.518.767	56.181.552	56.087.304	94.248	0,17
Εθνική Φρουρά	63.200.000	63.200.000	60.001.720	3.198.280	5,06
Αμυντική Θωράκιση	77.000.000	77.000.000	48.309.879	28.690.121	37,26
Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος- Διοίκηση	17.155.215	16.943.115	13.260.228	3.682.887	21,74
Τμήμα Γεωργίας	16.084.503	18.730.513	16.305.205	2.425.308	12,95
Κτηνιατρικές Υπηρεσίες	9.204.122	9.756.004	8.943.500	812.504	8,33
Τμήμα Δασών	24.460.528	24.604.787	21.789.793	2.814.994	11,44
Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων	66.309.457	66.974.482	60.657.963	6.316.519	9,43
Τμήμα Γεωλογικής Επισκοπήσεως	3.479.890	3.542.049	3.197.129	344.920	9,74
Μετεωρολογική Υπηρεσία	2.496.979	2.617.017	2.296.498	320.519	12,25
Τμήμα Αναδασμού	4.873.088	4.873.088	4.305.334	567.754	11,65
Μεταλλεία	511.573	511.873	408.622	103.251	20,17
Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών	5.758.927	5.899.502	4.981.710	917.792	15,56
Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών	9.342.343	6.559.943	4.039.173	2.520.770	38,43
Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως- Διοίκηση	5.516.119	5.681.662	5.081.165	600.497	10,57
Φυλακές	8.468.631	8.468.631	7.126.893	1.341.738	15,84
Αστυνομία	121.812.731	120.468.291	108.070.146	12.398.145	10,29
Πυροσβεστική Υπηρεσία	18.433.402	18.675.880	16.178.274	2.497.606	13,37
Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού-Διοίκηση	14.160.820	14.211.490	9.682.213	4.529.277	31,87

ΚΕΦΑΛΑΙΟ	Αρχικός	Τελικός	Πραγματικές	Αδαπάνητα Ποσά	
	Προϋπολογισμός	Προϋπολογισμός	Δαπάνες	£	%
	£	£	£		
Υπηρεσίες Εμπορίου και Βιομηχανίας	22.364.483	24.004.902	20.079.571	3.925.331	16,35
Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη	3.016.965	3.083.716	2.337.715	746.001	24,19
Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων-Διοίκηση	807.293	1.944.643	953.503	991.140	50,97
Τμήμα Εργασίας	5.605.935	7.532.289	6.738.751	793.538	10,54
Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων	222.854.528	222.864.528	218.048.278	4.816.250	2,16
Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας	86.447.723	89.468.633	87.343.696	2.124.937	2,38
Κέντρο Παραγωγικότητας	4.262.411	4.362.411	3.058.037	1.304.374	29,90
Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου	1.307.036	1.324.682	1.135.615	189.067	14,27
Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο	3.538.355	3.560.247	2.952.038	608.209	17,08
Υπηρεσία Βιομηχανικών Σχέσεων	590.804	599.304	418.989	180.315	30,09
Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας	2.920.518	3.050.360	2.719.710	330.650	10,84
Υπουργείο Εσωτερικών-Διοίκηση	119.972.379	121.232.789	112.891.645	8.341.144	6,88
Επαρχιακή Διοίκηση Λευκωσίας	22.893.849	23.777.339	20.929.083	2.848.256	11,98
Επαρχιακή Διοίκηση Αμμοχώστου	4.853.558	4.888.588	3.733.476	1.155.112	23,63
Επαρχιακή Διοίκηση Λάρνακας	15.459.883	15.630.933	12.621.387	3.009.546	19,25
Επαρχιακή Διοίκηση Λεμεσού	20.055.076	20.608.396	17.176.292	3.432.104	16,65
Επαρχιακή Διοίκηση Πάφου	12.604.523	13.216.704	9.859.588	3.357.116	25,40
Επαρχιακή Διοίκηση Κερύνειας	27.330	27.330	21.416	5.914	21,64

ΚΕΦΑΛΑΙΟ	Αρχικός Προϋπολογισμός £	Τελικός Προϋπολογισμός £	Πραγματικές Δαπάνες £	Αδαπάνητα Ποσά	
				£	%
Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως	38.718.664	46.472.157	40.437.107	6.035.050	12,99
Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως	1.392.076	1.503.994	857.521	646.473	42,98
Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας	35.861.146	44.891.146	42.184.174	2.706.972	6,03
Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών	4.719.798	4.719.798	4.446.840	272.958	5,78
Υπηρεσία Μέριμνας και Αποκαταστάσεως Εκτοπισθέντων	455.478	465.274	413.184	52.090	11,20
Πολιτική Άμυνα	4.167.511	4.197.961	2.420.462	1.777.499	42,34
Υπηρεσία Ασύλου	1.309.190	1.357.978	599.628	758.350	55,84
Υπουργείο Εξωτερικών-Διοίκηση	16.335.041	16.346.281	8.552.074	7.794.207	47,68
Εξωτερικές Υπηρεσίες	28.497.811	26.041.146	22.588.725	3.452.421	13,26
Υπουργείο Οικονομικών-Διοίκηση	408.520.388	476.318.260	383.140.224	93.178.036	19,56
Τελωνεία	83.536.974	83.646.774	79.653.423	3.993.351	4,77
Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων	34.552.192	34.586.192	28.551.947	6.034.245	17,45
Στατιστική Υπηρεσία	5.885.767	5.942.167	5.490.840	451.327	7,60
Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών	3.625.048	3.643.761	3.129.674	514.087	14,11
Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού	62.722.002	62.900.721	61.808.286	1.092.435	1,74
Τυπογραφείο	3.471.392	3.631.804	3.075.663	556.141	15,31
Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής	17.364.072	13.407.422	10.904.540	2.502.882	18,67
Οφειλές Δημόσιου Χρέους	949.278.000	1.064.984.078	988.560.610	76.423.468	7,18
Συντάξεις και Φιλοδωρήματα	176.471.600	188.391.994	184.734.452	3.657.542	1,94

ΚΕΦΑΛΑΙΟ	Αρχικός	Τελικός	Πραγματικές	Αδαπάνητα Ποσά	
	Προϋπολογισμός £	Προϋπολογισμός £	Δαπάνες £	£	%
Πιστοδότηση Αναπτύξεως	10	10	0	10	100,00
Μη Προβλεπόμενες Δαπάνες και Αποθεματικό - Τακτικές Δαπάνες	41.000.010	10.798.733	0	10.798.733	100,00
Γραφείο Προγραμματισμού	35.067.532	15.073.342	11.929.831	3.143.511	20,85
Γενικό Λογιστήριο	24.274.905	26.647.673	24.564.909	2.082.764	7,82
Μη Προβλεπόμενες Δαπάνες και Αποθεματικό - Αναπτυξιακές Δαπάνες	7.500.010	2.200.533	0	2.200.533	100,00
Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού - Διοίκηση	35.349.009	39.154.513	36.928.479	2.226.034	5,69
Ανώτερη και Ανώτατη Εκπαίδευση	44.352.431	44.355.260	43.325.750	1.029.510	2,32
Μέση Εκπαίδευση	164.075.489	168.967.982	167.806.009	1.161.973	0,69
Μέση Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση	15.604.504	15.915.469	15.628.131	287.338	1,81
Δημοτική Εκπαίδευση	127.722.570	131.198.316	129.807.316	1.391.000	1,06
Παιδαγωγικό Ινστιτούτο	2.337.922	2.343.922	1.434.737	909.185	38,79
Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών	428.973	483.804	406.084	77.720	16,06
Πολιτιστικές Υπηρεσίες	10.378.860	10.422.527	9.324.511	1.098.016	10,54
Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων-Διοίκηση	3.479.437	4.348.031	3.516.832	831.199	19,12
Τμήμα Δημοσίων Έργων	109.546.931	108.377.585	90.355.802	18.021.783	16,63
Τμήμα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών	1.042.669	1.069.669	803.421	266.248	24,89
Τμήμα Αρχαιοτήτων	9.147.656	9.364.831	6.341.650	3.023.181	32,28
Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας	33.870.656	46.878.015	43.955.411	2.922.604	6,23
Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας	4.581.577	4.656.577	3.349.111	1.307.466	28,08

ΚΕΦΑΛΑΙΟ	Αρχικός Προϋπολογισμός	Τελικός Προϋπολογισμός	Πραγματικές Δαπάνες	Αδαπάνητα Ποσά	
	£	£	£	£	%
Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών	15.268.077	15.478.925	14.032.781	1.446.144	9,34
Τμήμα Οδικών Μεταφορών	16.947.862	20.297.862	16.806.896	3.490.966	17,20
Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών	14.394.545	15.074.097	12.492.965	2.581.132	17,12
Υπουργείο Υγείας- Διοίκηση	89.821.260	94.570.713	91.005.819	3.564.894	3,77
Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας	99.208.257	119.479.394	109.793.039	9.686.355	8,11
Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας	6.098.923	6.104.116	4.985.843	1.118.273	18,32
Οδοντιατρικές Υπηρεσίες	2.737.112	2.752.535	2.530.566	221.969	8,06
Φαρμακευτικές Υπηρεσίες	45.928.866	54.213.108	52.749.697	1.463.411	2,70
Γενικό Χημείο	4.287.347	4.384.574	3.863.365	521.209	11,89
<b>ΟΛΙΚΟ</b>	<b>3.960.211.070</b>	<b>4.192.532.804</b>	<b>3.785.484.720</b>	<b>407.048.084</b>	<b>9,71</b>

## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

## ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΜΕΝΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ 31Η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2006

Υπουργείο/Τμήμα	Για τα προηγούμενα έτη £	Για το 2006 £	Σύνολο καθυστερημένων εσόδων	
			31.12.2006 £	31.12.2005 £
ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ	6.837.263	3.523.605	10.360.868	7.996.198
ΝΟΜΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ <sup>2</sup>	--	9.171	9.171	3.890
ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ	703.098	45.086	748.184	3.304.705
Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού <sup>1</sup>	--	371.750	371.750	--
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ				
Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων <sup>3</sup>	55.570.033	18.208.249	73.778.282	62.886.679
Τμήμα Δασών	440.329	67.255	507.584	608.078
Τμήμα Γεωργίας	52.814	1.145.747	1.198.561	1.077.581
Υπηρεσία Μεταλλείων	87.413	791	88.204	194.843
Κτηνιατρικές Υπηρεσίες	442.332	104.306	546.638	537.978
Τμήμα Αναδασμού	652.276	8.418	660.694	702.817
Άλλα Τμήματα/Υπηρεσίες				
Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών	12.204	--	12.204	29.932
Τμήμα Γεωλογικής Επισκοπήσεως	--	--	--	229
Υπηρεσία Περιβάλλοντος	500	450	950	580
Μετεωρολογική Υπηρεσία	348	1.320	1.668	2.906
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΕΩΣ	6.198	247.954	254.152	296.130
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΜΠΟΡΙΟΥ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ				
Υπουργείο	791.879	471.222	1.263.101	1.210.723
Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη	1.915	--	1.915	1.915
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ				
Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου	--	560	560	--
Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας <sup>3</sup>			2.107.949	1.577.173
Κέντρο Παραγωγικότητας	1.918	42.037	43.955	51.205
Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας	15.607	6.900	22.507	24.463
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ				
Υπουργείο	428.719	75.011	503.730	428.719
Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως	183.895	30.508	214.403	219.525
Επαρχιακές Διοικήσεις	277.340	190.297	467.637	431.720
Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας <sup>3</sup>			2.678.711	2.469.239
Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως	233.219	63.688	296.907	233.712

Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών	3.294	3.370	6.664	10.158
<b>ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ</b>				
Τμήμα Τελωνείων	804.293	2.288.021	3.092.314	1.121.287
Υπηρεσία Φ.Π.Α. <sup>3</sup>	--	--	81.224.969	69.234.447
Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων	--	--		
Φόρος Κληρονομιών <sup>3</sup>	--	--	2.725.574	2.359.199
Φόρος Εισοδήματος <sup>3</sup>	--	--	170.294.036	190.371.397
Φόρος Κεφαλαιουχικών Κερδών <sup>3</sup>	--	--	26.940.430	23.739.330
Φόρος Ακίνητης Ιδιοκτησίας Νόμος 30/77 <sup>3</sup>	--	--	19.778	20.559
Φόρος Ακίνητης Ιδιοκτησίας Νόμος 24/80 <sup>3</sup>	--	--	45.296.183	43.506.377
Έκτακτη Εισφορά <sup>3</sup>	--	--	4.230.795	4.694.908
Φόρος Εισοδήματος Παρακρατηθείς (Ρ.Α.Υ.Ε.) <sup>3</sup>	--	--	16.266.538	15.119.030
Έκτακτη Εισφορά για την Άμυνα <sup>3</sup>	--	--	20.396.223	25.517.215
Φόρος Υπηρεσιών <sup>3</sup>	--	--	203.010	203.010
Άλλοι Φόροι <sup>3</sup>	--	--	1.831.428	1.870.547
<b>ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ</b>	506.458	439.569	946.027	967.152
<b>ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ</b>				
Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας	6.189.580	7.965.697	14.155.277	9.981.996
Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας <sup>4</sup>				688.722
Τμήμα Δημοσίων Έργων	452.287	167.790	620.077	601.970
Τμήμα Αρχαιοτήτων	2.060	3.573	5.633	6.601
Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών	8.501	631.084	639.585	382.502
Τμήμα Οδικών Μεταφορών	23.395	7.362	30.757	40.415
Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών	462	178	640	2.038
<b>ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ</b>	18.195.079	5.630.292	26.109.967	19.822.050
	<b>92.924.709</b>	<b>41.751.261</b>	<b>511.176.190</b>	<b>494.551.850</b>

<sup>1</sup> Δεν υποβαλλόταν κατάσταση καθυστερημένων εσόδων για τα προηγούμενα έτη.

<sup>2</sup> Αφορά μόνο σε εκδικασθέντα έξοδα εισπρακτέα από δημόσιους υπαλλήλους. Για τους ιδιώτες δεν έχει υποβληθεί κατάσταση.

<sup>3</sup> Δεν έγινε διαχωρισμός των καθυστερημένων εσόδων του 2006 από εκείνα των προηγούμενων ετών.

<sup>4</sup> Δεν υποβλήθηκε κατάσταση καθυστερημένων εσόδων για το 2006.



## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

## ΠΙΝΑΚΑΣ ΟΡΓΑΝΙΚΩΝ ΘΕΣΕΩΝ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

	Εγκεκριμένες θέσεις για το 2006	Πληρωμένες θέσεις στις 31.12.2006	Κενές Θέσεις
Προεδρία και Προεδρικό Μέγαρο	3	3	--
Υπουργικό Συμβούλιο	12	12	--
Βουλή των Αντιπροσώπων	96	62	34
Γραφείο Προγραμματισμού	70	38	32
Δικαστική Υπηρεσία	294	277	17
Νομική Υπηρεσία <sup>1</sup>	119	106	13
Ελεγκτική Υπηρεσία	109	84	25
Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας	1	1	--
Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως	18	11	7
Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού	12	10	2
Υπηρεσία Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών	57	33	24
Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα <sup>1</sup>	1	1	--
Γενικό Λογιστήριο	239	173	66
<b>Υπουργείο Άμυνας</b>			
Διοίκηση	106	86	20
Κυπριακός Στρατός	4073	2524	1549
<b>Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος</b>			
Διοίκηση	33	26	7
Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών	104	77	27
Τμήμα Γεωργίας	418	319	99
Κτηνιατρικές Υπηρεσίες	217	163	54
Τμήμα Δασών	294	280	14
Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων	321	264	57
Τμήμα Γεωλογικής Επισκοπήσεως	65	58	7
Μετεωρολογική Υπηρεσία	71	65	6
Τμήμα Αναδασμού	87	73	14
Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών	71	57	14
Υπηρεσία Μεταλλείων	12	7	5
<b>Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως</b>			
Διοίκηση	18	14	4
Φυλακές	329	253	76
Αστυνομία και Πυροσβεστική Υπηρεσία	5100	5068	32
<b>Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού</b>			
Υπηρεσίες Εμπορίου και Βιομηχανίας	194	113	81
Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη	90	69	21

<sup>1</sup> Η θέση είναι πληρωμένη με συμβόλαιο

<b>Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων</b>	1	1	--
Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων	17	12	5
Τμήμα Εργασίας	99	68	31
Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων	315	213	102
Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας <sup>2</sup>	467	408	60
Κέντρο Παραγωγικότητας	45	33	12
Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο	90	81	9
Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας	70	65	5
Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου	27	20	7
<b>Υπουργείο Εσωτερικών</b>			
Διοίκηση <sup>3</sup>	90	66	23
Επαρχιακές Διοικήσεις	6	4	2
Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως	248	232	16
Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως	1	1	--
Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας	862	725	137
Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών	100	91	9
Πολιτική Άμυνα	39	31	8
<b>Υπουργείο Εξωτερικών</b>			
Διοίκηση	32	26	6
Εξωτερικές Υπηρεσίες	165	157	8
<b>Υπουργείο Οικονομικών</b>			
Διοίκηση	68	56	12
Τμήμα Τελωνείων	406	367	39
Φόρος Προστιθέμενης Αξίας <sup>4</sup>	252	164	92
Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων <sup>5</sup>	361	341	14
Στατιστική Υπηρεσία	113	97	16
Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών	108	77	31
Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού <sup>6</sup>	43	34	10
Κυβερνητικό Τυπογραφείο	99	82	17
Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής	142	116	26
<b>Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού</b>			
Διοίκηση	426	377	49
Εκπαίδευση	10076	9782	294
<b>Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων</b>			
Διοίκηση	9	5	4
Δημόσια Έργα <sup>7</sup>	435	268	146
Τμήμα Αρχαιοτήτων	62	58	4
Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας	270	208	62

<sup>2</sup> 1 θέση υπεράριθμη<sup>3</sup> 1 θέση καταργήθηκε<sup>4</sup> 4 θέσεις υπεράριθμες<sup>5</sup> 6 θέσεις θα καταργηθούν με την κένωσή τους<sup>6</sup> 1 θέση υπεράριθμη<sup>7</sup> 21 θέσεις είναι λιγότερες στις κενές γιατί 20 θέσεις Τεχνικού θα παραμείνουν κενές μέχρι τη σταδιακή κατάργηση των 20 θέσεων Ανώτερου Τεχνικού, όπου θα πληρώνονταν ισάριθμες θέσεις Τεχνικού. επίσης 1 θέση Επιστάτη καταργείται.

Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας	77	47	30
Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών	405	371	34
Τμήμα Οδικών Μεταφορών	110	82	28
Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών	113	96	17
Τμήμα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών	14	13	1
<b>Υπουργείο Υγείας</b>			
Διοίκηση	2950	2354	596
Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας	1032	683	349
Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας	70	53	17
Οδοντιατρικές Υπηρεσίες	83	74	9
Φαρμακευτικές Υπηρεσίες	151	139	12
Γενικό Χημείο	83	76	7
<b>Άλλες Υπηρεσίες:</b>			
Κυπριακή Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης	8	6	2
Γενικό Διοικητικό Προσωπικό	337	274	63
Γενικό Γραμματειακό Προσωπικό	2481	2092	389
Γενικό Βοηθητικό Προσωπικό	268	217	51
<b>ΟΛΙΚΟ</b>	<b>36360</b>	<b>31170</b>	<b>5168</b>

## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

## ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΠΡΩΗΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ ΒΕΛΤΙΩΣΕΩΣ ΠΟΥ ΕΛΕΓΧΘΗΚΑΝ ΤΟ 2006

Πρώην Συμβούλιο Βελτιώσεως	Έτος Ελέγχου	Προϋπολογισμός εσόδων τρέχοντος έτους	Προϋπολογι- σμός δαπανών τρέχοντος έτους	Έσοδα		Δαπάνες		Πλεόνασμα / (Έλλειμμα)		Ταμειακά διαθέσιμα στις 31/12 τρέχοντος έτους	Υποχρε- ώσεις στις 31/12 τρέχοντος έτους	Καθυστε- ρημένα έσοδα στις 31/12 τρέχοντος έτους
				Τρέχοντος έτους	Προηγού- μενου έτους	Τρέχοντος έτους	Προηγού- μενου έτους	Τρέχοντος έτους	Προηγού- μενου έτους			
		£	£	£	£	£	£	£	£	£	£	£
Άλωνα	2005	89.256	162.330	70.466	50.203	74.594	31.611	(4.128)	18.592	85.446	73.398	1.338
Ανθούπολη	2005	205.920	22.650	214.106	214.425	169.103	155.154	45.003	59.271	281.445	2.156	9.932
Γαλάτα	2005	180.200	226.635	115.470	461.503	195.427	347.372	(79.957)	114.131	74.792	614.802	3.064
Γέρι	2005	376.300	319.870	727.271	691.224	730.813	569.505	(3.542)	121.719	257.602	414.209	102.176
Ευρύχου	2005	167.630	149.550	170.182	206.756	172.410	182.713	(2.228)	24.043	109.773	112.850	10.529
Κακοπετριά	2004	262.159	297.556	346.003	282.081	303.002	293.034	43.001	(10.953)	122.693	612.976	32.616
Καλοπαναγιώτης	2005	102.306	356.050	210.244	368.885	343.703	165.257	(133.459)	203.628	209.767	617.385	9.214
Κάμπος	2003	49.253	47.116	80.391	153.676	79.452	152.989	939	687	51.587	66.042	5.326
Κάτω Πύργος	2004	145.250	145.030	165.952	177.433	125.604	163.852	40.348	13.581	73.168	296.646	19.800
Κοκκινότριμιθιά	2005	329.945	315.195	404.304	412.447	298.578	305.246	105.726	107.201	183.083	444.480	36.014
Λυθροδόνας	2004	236.250	235.061	270.034	209.886	223.523	227.139	46.511	(17.253)	77.824	292.591	18.339
Μουτουλλάς	2005	56.110	71.180	70.784	86.389	73.328	44.218	(2.544)	42.171	160.218	20.807	2.117
Παλαιομέτοχο	2005	357.300	696.206	390.796	375.185	368.566	364.719	22.230	10.466	182.920	477.778	109.561
Πεδουλάς	2005	104.500	101.243	121.637	114.434	136.748	114.520	(15.111)	(86)	102.652	113.773	3.556
Πέρα Χωριό και Νήσου	2005	461.900	461.950	684.272	478.568	616.830	466.911	67.442	11.657	121.013	408.377	77.680

Πρώην Συμβούλιο Βελτιώσεως	Έτος Ελέγχου	Προϋπολογισμός εσόδων τρέχοντος έτους €	Προϋπολογι- σμός δαπανών τρέχοντος έτους €	Έσοδα		Δαπάνες		Πλεόνασμα / (Έλλειμμα)		Ταμειακά διαθέσιμα στις 31/12 τρέχοντος έτους €	Υποχρε- ώσεις στις 31/12 τρέχοντος έτους €	Καθυστε- ρημένα έσοδα στις 31/12 τρέχοντος έτους €
				Τρέχοντος έτους €	Προηγού- μενου έτους €	Τρέχοντος έτους €	Προηγού- μενου έτους €	Τρέχοντος έτους €	Προηγού- μενου έτους €			
Τσέρι	2005	1.214.895	1.389.133	917.094	550.568	752.931	506.800	164.163	43.768	774.211	132.689	82.232
Άγιος Θεόδωρος Αγρού	2005	31.500	31.010	55.355	32.422	31.889	19.961	23.466	12.461	43.274	29.364	3.220
Άγιος Τύχωνας	2005	9.832.200	9.629.200	2.387.016	2.123.968	2.388.802	2.045.957	(1.786)	78.011	249.137	2.572.979	995.554
Όμοδος	2005	125.639	125.639	154.766	123.236	145.556	125.988	9.210	(2.752)	15.138	120.111	17.489
Πάνω Πλάτρες	2005	426.800	426.800	306.349	325.412	306.591	292.697	(242)	32.715	319.341	122.355	129.200
Παρεκκλησιά	2005	1.032.970	1.032.970	549.940	561.214	556.326	458.148	(6.386)	103.066	205.541	581.704	131.852
Πέρα Πεδί	2005	150.078	150.078	140.636	306.140	151.330	307.274	(10.694)	(1.134)	12.199	126.742	18.374
Πισσούρι	2005	576.660	576.660	638.644	536.091	666.102	405.128	(27.458)	130.963	235.265	83.510	41.020
Πύργος Λεμεσού	2005	567.300	567.300	591.101	411.079	511.266	362.482	79.835	48.597	205.288	365.014	49.168
Τρόδος	2005	53.650	53.650	53.247	47.269	44.169	43.608	9.078	3.661	84.620	-----	37.429
Βορόκληνη	2004	988.950	982.815	1.207.137	793.399	1.011.300	725.475	195.837	67.924	166.491	1.288.182	291.363
Δρομολαξιά	2005	708.450	883.740	553.435	633.590	617.032	574.117	(63.597)	59.473	68.868	361.712	51.922
Ζύγι	2005	447.920	426.150	205.803	173.188	176.862	127.775	28.941	45.413	90.627	11.841	31.385*
Καλαβασός	2005	363.850	363.850	348.681	270.257	366.955	226.009	(18.274)	44.248	(6.098)	69.755	****
Κίτι	2005	654.780	697.440	839.181	951.945	679.557	616.256	159.624	335.689	704.445	1.260.418	60.851
Κόρνος	2005	529.460	595.653	446.344	323.025	403.133	304.249	43.211	18.776	177.229	304.448	30.386
Λειβάδια	2005	1.295.330	1.070.070	892.421	925.887	828.636	680.944	63.785	244.943	145.579	493.626	76.556

Πρώην Συμβούλιο Βελτιώσεως	Έτος Ελέγχου	Προϋπολογισμός εσόδων τρέχοντος έτους	Προϋπολογι- σμός δαπανών τρέχοντος έτους	Έσοδα		Δαπάνες		Πλεόνασμα / (Έλλειμμα)		Ταμειακά διαθέσιμα στις 31/12 τρέχοντος έτους	Υποχρε- ώσεις στις 31/12 τρέχοντος έτους	Καθυστε- ρημένα έσοδα στις 31/12 τρέχοντος έτους
				Τρέχοντος έτους	Προηγού- μενου έτους	Τρέχοντος έτους	Προηγού- μενου έτους	Τρέχο- ντος έτους	Προη- γούμενου έτους			
		£	£	£	£	£	£	£	£	£	£	£
Μαζωτός	2004	373.365	357.439	264.024	138.667	207.474	196.057	56.550	(57.390)	84.411	615.862	20.579
Μενεού	2005	195.200	226.100	198.172	280.603	254.644	226.592	(56.472)	54.011	38.398	300.580	34.519
Ξυλοτύμπου	2004	347.900	360.736	425.980	311.773	402.155	312.715	23.825	(942)	36.968	227.196	38.993
Ξυλοφάγου	2005	1.251.550	1.292.200	785.797	788.892	742.942	789.744	42.855	(852)	354.531	751.330	41.555*
Ορμήδεια	2005	788.802	748.166	727.727	629.583	728.398	596.069	(671)	33.514	32.430	521.829	55.665
Περβόλια	2005	708.450	883.740	526.677	518.557	535.919	515.566	(9.242)	2.991	266.643	1.638.340	172.464
Κελοκέδαρα	2005	78.952	78.952	56.377	52.287	44.425	39.315	11.952	12.972	64.680	24.421	1.283
Κοίλη	2005	58.190	58.190	102.488	58.354	70.678	39.643	31.810	18.711	96.116	-----	2.039**
Κούκλια	2005	437.600	437.600	559.871	369.098	484.263	266.314	75.608	102.784	585.241	25.252	***
Παναγιά	2005	141.260	141.260	110.480	50.695	111.218	37.215	(738)	13.480	63.902	10.732	***
Πολέμι	2006	280.550	280.550	339.601	186.111	309.958	163.200	29.643	22.911	155.684	54.553	7.125**
Τίμη	2004	289.996	289.996	173.708	193.853	136.667	162.060	37.041	31.793	108.586	105.984	11.153**
Χλώρακα	2005	3.503.737	3.185.660	1.724.777	1.822.206	1.698.436	1.872.996	26.341	(50.790)	80.906	883.104	242.254
Σωτήρα	2005	1.205.595	1.156.437	875.915	930.510	699.668	835.238	176.247	95.272	402.329	483.730	78.198
Φρέναρος	2005	692.200	807.900	579.573	653.753	507.972	615.109	71.601	38.644	136.711	943.786	31.187

\* Στα καθυστερημένα έσοδα 31/12 δεν περιλαμβάνονται καθυστερήσεις προηγούμενων ετών

\*\* Δεν περιλαμβάνονται ανείσπρακτα Τέλη Ακίνητης Ιδιοκτησίας του τρέχοντος έτους και καθυστερήσεις προηγούμενων ετών

\*\*\* Δεν μπορούσε να εξακριβωθεί η ορθότητα των καθυστερήσεων

\*\*\*\* Δεν συμπεριλήφθηκαν στους τελικούς λογαριασμούς